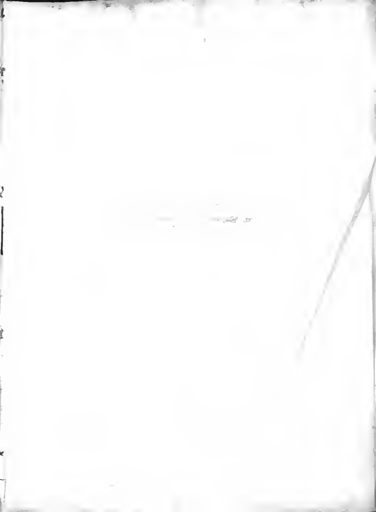
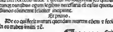

Excelsi ac eminētissimi. J. V. doctoris dñi Angeli de vbaldis de perusio responsa labore maximo expensisqȝ grauissimis impressioni tradita diligētissimeqȝ castigata ad ppetuā tāti doctoris laudē ⁊ gloriā: nō solū vtilia sed quibuscunqȝ dantibus operam legibus necessaria cū casus quotidianos cōtineant feliciter incipiunt.

Et primo.

De eo qui fecit murari quendam murum cōem ⁊ fecit in eo trabes immitti ⁊c̄.

Porrecta fuit petitō coram iudice potestatis pistorij pro parte barontis neronis de coldadis de pistorio contra adductum lencij de pistorio in effectu continēs dictū adductū murari fecisse quēdam murū ⁊ trabes immitti fecisse supra dictū murum ⁊ ēt in muro veteri cōi inter dictum adductū ⁊ dictum barontē ꝯ formā statutorꝫ ⁊c̄. ⁊ ꝯ formā cuiusdam laudi lati inter eos ⁊c̄. ⁊ fuit cōclusum in eā. Moueritur mō visis ꝓductis ⁊ dictis statutis cōpromisso ⁊ laudo que debent esse ptes iudicis in ꝓnunciando diffinitiue super dicta cā ⁊ questione vertente inter dictas partes.

In dei nomine amē.

Uisis supradictis videtur de iure adductū a petitione absolui nam in libello fit mentio ꝙ adductus edificauit indebite ⁊ iniuste cōtra voluntatem dicti baronti: ⁊ si ita eēt cōdēnandus esset ad destructiōem maxime attenta forma dicti statuti qȝ incipit Quādocūqȝ cōiuncto dcō laudo lato inter ptes scꝫ auctores ipsarum. Sed ego inuenio ꝓbatum ꝑ duos testes ꝙ dictus adductus fecit dictum edificiū de expssa volūtate dicti baronti ꝓut pꝫ per attestatiōem pierolini maffei sup primo articulo. Et ꝑ attestatiōem barnabe sup tertio capitulo intentiōis dicti adducti ⁊ qui testes vt dixi ꝓbant de expsso cōsensu. Alij aūt ꝓbant de tacito cōsensu s. ꝙ edificatū fuit pñte dicto baronto ⁊ non ꝯdicente qȝ non ꝯdicere hꝫ vim cōsensus. Et hoc ꝓbat d. arrigi nicolai ioānes petrus matthei ser francisci bartholomeus ioānis ac et dictus barnabas qui ꝓbat de vtroqȝ cōsensu. Cum ergo edificatum sit de suo cōsensu lꝫ alȝs iniuste edificatū eēt tñ nūc iniuste edificatum nō est ꝓpter cōsensum nouissimū in edificando ꝑstitum ff. ꝙ vi aut clam. l. ꝓhibere. § illud cum se. Nihil enim vi aut clam factum ē imo oīa cum ꝑmissu bñtis ꝑmittendi ꝑtātēꝫ vnde absolutio sequi dꝫ. e. l. § fi. Post hoc cōsultus fui quid iuris cum petrus in suo testimonio se asserat discipulum adducti ⁊ cū adducto morari ad vinū panēꝫ ⁊ vinū vnde videt eius testimoniū vt domesticꝫ reprobari. C. d testi. l. et fm pe. que ibi sequit᷑ er lꝫ alij aliter domesticos accipiat. s pro illis in quibus ius habemus Deinde fuit sup alio cōsultus an ꝓbetur expssus cōsensus ꝑ barnabam cum absēte pte pñstitus fuerit. His aūt nō obstantibus cōsilio qȝ supius scriptum est. Nō obstat ꝙ petrus est familiaris vt pꝫ ex dcō eius ꝙ nō est oppositum sibi ꝙ suo dicto non est fides adhibenda ꝙ familiaris ⁊ domesticus vñ standū est dcō suo ex quo ꝯ dictum eius ⁊ ꝑsonā non ē obiectū de testi. c. ꝑsitum. lꝫ. vi. C. de testi. l. si quis testibus. ⁊ auten si dicat᷑. Nec obstat huic dcō ꝙ oppositum est ꝯ testes ꝙ nō sunt omni exceptiōe maiores. Et hic attende ꝙ ista exceptio est inepta dicit enim ꝙ nō sunt. qȝ nō. tpe ꝑsens vt. l. cum stipulamur. ⁊. l. si a colono. de uer. ob. ⁊ au. ⁊ ar le. l. si quis. Non aūt dicit ꝙ tpe iuramenti eorꝫ ⁊ depositionis nō essent omni exceptiōe maiores vñ possibile ē ꝙ nūc nō sunt omni exceptiōe maiores ⁊ tūc fuerunt unde dcā exceptio ē inepta ꝙ cōditio testis inspicit᷑ fm tpa iuramenti vt. l. i. C. de testi. ⁊ de sen. ⁊ inter. om. iudi. l. si arbiter. Alia aūt extrema anteriora uel posteriora nō cōsiderant᷑ ut dictis iuribus: si igit᷑ exceptio est inepta nō tenꝫ excipientis intentio sicut nec intentio actoris inepta casus ē ff. fa hercis. l. i. § labeo. ⁊ est tex. optimus in cle. inepte. de app. Quinimo lꝫ exceptio fuisset cōcepta apte qȝ est falsūꝫ tñ dcm̄ eius nō est funditus nullū lꝫ eius fidei aliquātulꝫ detrahat᷑ lꝫ quantū eius fidei detrahit᷑ catenus eius fides nō liut testis ydonei ꝑ alios approbat᷑ ⁊ cōfirmat᷑ approbatur enim ꝑ barnabā ꝓbantem de expsso cōsensu approbatur et ꝑ alios ꝓbantes de cōsensu tacito. Ad scōm autēꝫ dubiū q̄rit᷑ an barnaba ꝓbet ꝙ tunc non fuit pñte pte pñstitus istud ē puerille q̄rere. nam pñtia ptis tūc requirit᷑ qñ actus principaliter ordinat᷑ ad obligandū facientem ipsū actum in absentia eius cui ius queri pōt sic intelligit᷑. ff. de cā fes. l. certum. § si quis absēte. ⁊ qȝ glo. ff. de iniurijs. ac. in rubrica. Sꝫ ubi actus principaliter celebrat᷑ solum ad declarationē intentiōis actū gerentis plus ꝙ ridiculuꝫ ē q̄rere an alicuius pñtia requirat᷑ ut nō. glo ff. ex qui. ca. in pos. ea. l. fulcinius § quid sit latitare. ⁊ est casus de suppel. le. l. labeo. § tubero ⁊ ff. de edi. edic. l. q̄ro § fi. no. ff de fur. l. qui nas § uetare. ff. de neg. ge. l. pōp. Preterea his oibus circūscriptis quis sani capitis pōt dubitare an opus factū destrui debeat qȝ nō ē destruendū nisi ui aut clā factum eēt. Edificia enim licite cōstructa nō possunt destrui ut. l. cetera de le. i. de ꝯhen. emp. l. senatus. Et qui ꝑmittit edificare corpso ꝑmittit in ꝑpetuū edificare ⁊ ad ꝑpetuū tenet᷑ nisi ad beneplacitū cōcessio eēt fcā qȝ in dubio nō presumit᷑. l. obligationū fere. § plꝫ. de ac. ⁊ ob. ⁊ uidet᷑ casus in. l. eum debere colūnā ff. de ser. urb. pre. facit optime de prescrip. uer. l. permissis. § fi. Et ꝙ qui ꝑmittit edificare nō intelligit᷑ ꝑmittere ꝑcario ⁊ sic nō ad bñplacitum sꝫ in ꝑpetuū cā donationis est casus in terminis cōiuncta gl. in uer. precario. ff. cōia ꝑdi. l. si ꝑcario. uer. ceterꝫ. ⁊ in. l. si stillicidij. quemadmodū ser. amit de qua. l. glo signat ꝯtrium in. d. uer. ceterꝫ. ⁊ ꝓ hoc ēt uidet᷑ casus in. l. si domus ff de ser. ui. pre. ut ergo sit precariū oꝫ ꝙ adiciat᷑ uerbū ꝑcario uel aliud idē importās ut puta si dixero ꝓmitto tibi volūtate mea vt edifices nam illud vbum idē importat qȝ ꝑcario: casus est notabilis cōiuncta glo. in. l. lucius. ff. de dona. Pro hoc ꝙ vbicūqȝ in concessione cā nō exprimit᷑ pro cā est mera volūtas ⁊ largitas cōcedentis fm bar. ff. de dona. l. hoc iure ꝑ locuꝫ a spāli vt ff de doli excep. l. ij. § circa pro eode facit. ff. de dolo. l. si cū mihi ꝑmisisses. Per quā. l. dico ꝙ cum in q̄one nostra dixerimus in casu illius. l. s. ꝙ ꝑmissum ē vt edificet᷑ qui quidem ꝑmissus cadit solū in pactū nude qȝ ꝙ nō seruatur ꝑmissum agi pōt de dolo ꝯ ꝑmittentēꝫ ad dāna ⁊ interesse. Nec mirūꝫ si ex nudo pacto agit᷑ ꝙ semꝑ agit᷑ de dolo qñ in obseruantia pacti nudi affert dānum ei cui pactus est ut l. eleganter § seruius pactōis ff de dolo vbi est casus lucidus ⁊ declarās oīa iura dicentia ex pacto nudo nō agi. gl. tñ in. d. l. si cū mihi. dicit hodie nō habere locuꝫ de dolo ꝙ qñ fuit donatio ⁊ est nudo pacto ꝑfecta ⁊ agitur cōditiōe ex l. ari nō fuit ⁊ agit᷑ ex alio ꝯctu: sed nō dicit verꝫ ꝙ donatio meri facti ꝓut fuit ibi nō perficit᷑ nudo pacto vt nō. guil. de cu. in. l. si quis argentū. vñ necessario oꝫ nos dicere ꝙ agit᷑ de dolo ꝓpter inobseruantiā pacti nudi ⁊ ibi tenet do bal germanus meus. Dicet quis hoc ee ꝯ casum dicte l. si ꝑcario. in prin. vbi cum edificas in meo ꝓpria auctoritate illud tollo sꝫ respondeo ꝙ ibi ꝑcario fuit ꝑmissūꝫ edificari. Item ibi in meo edificatū fuit vñ edificatūꝫ cedit solo hoc aūt nō fuit edificatū in solo ꝑmittentis sꝫ cōi ⁊ lꝫ super murū ꝑmittentis edificiū edificantis qui extat ex quo licite edificatū ē illud tolli nō pōt. Differunt enīꝫ inter se casus est in. l. cuius edificiū. ff de ser. vr. pre. ꝙ igit᷑ ꝑ tot testes ꝓbatum ē ꝙ nec vi aut clā fcm̄ est cū fuerit fcm̄ pñte eo qui agit ⁊ nō ꝯdixit cum ꝯdicere posset vt supra ꝓbatum ē in ꝑma ꝯsultatiōe. Et iō qȝ scriptū ē ꝑmo nūc de nouo firmiꝰ approbo ⁊ cōfirmo ⁊ si iudex pur timet deferat iuramētū vt. l. in bone fidei attamen nullū defectū in ꝓbatiōibus ego cerno vñ delatio sacrimēti ad cautellā habūdante esset sed nō cōmendo illam ex quo ꝓbatiōes ita efficacissime sunt ꝑ quas ē ꝓbata plenissime intentio rei cōuenti actore nō probante si reus ꝓbat intentiōem suā absolui dꝫ a petitis ⁊ dictum testis domestici et si ei legitime opponat᷑ iuuat᷑ ꝑ alios testes ⁊ pōt examinari absēte pte ꝯ quā ⁊ licite edificatum nō debet destrui. Et ita dico ⁊ consulo ego Angelus de perusio le. doc.

Certum. Est ꝙ āno. iꝩ̄z. indictiōe ꝑma. xviij. nouēbr. Mattheus filius quōdam petri de mfaganis. vendidit pomerāo Joānis de pilis vsūfructum flantiā habitatiōem ⁊ ius habitandi ⁊ oem intraturā ⁊ ius stantie ⁊ cuiuslibet intrature vniꝰ apothe-

de seu tabule ipsius mathei posite in populo alias in parrochia sancte Cecilie iuxta angulum mercati noui infra suos cõfines iuribus eius et proprietatis apothece et tabule supradicte sibi matheo nihilominus reseruatis quo dominium et proprietas in ista venditiõe nõ includatur pro precio florenorum quinquaginta auri et tanto pluri quãtum valeret dicta intratura et quicquid vltra valeret dictã intratura donauit dictõ pmerano sicut de hoc constat publico instrumento scripto manu publici notarij dñe suprascripto pmerano pro pensione dicte tabule dictõ matheo florenos quinquaginta auri ãnuatim et certum est quod ãno. 136?. die 16. aug dictus pmeranus voluit et cõsensit ser matheo ser 50. quod ipse posset absque pena tenere et cõducere dictam tabulã a dictõ matheo et a quocunque alio qui ius haberet in ea. Item dictus pmeranus dedit et cõcessit dicto matheo oia et singula iura realia et psonalia que haberet in dictã tabula contra dictum matheum et contra quemlibet psonam occasione dicte intrature vel quacunque alia rõe et renunciauit dictus pmeranus dictõ matheo oibus iuribus que habet in dicta tabula occasiõe cuiuslibet intrature vel quacunque alia rõe vt apparet in actis curie artis cãbij et certum est quod ãno pdicto et die dictus pmeranus fecit dictõ matheo vnã scripturã de sua propria manu in qua cõtinetur prout latius dictum est que scriptura fuit recognita. xix. nouembr. m. ccc. lxxviij per manum publici notarij. Et certum est quod ãno. m. ccc. lxvi indictõe. iiij. die xxiij Iulij antonius filius et heres vniuersalis dicti mathei de infangati vẽdidit gerio pmerani de pistementi pro dña lapa matre sua vnã apothecã seu tabulã cãbij positã in pochulo sancte cecilie iuxta angulum mercati noui hñt infra suos cõfines nulla factã mentiõe dicte intrature vẽdite per matheum pdictum dicto pmerano pro qua tabula dictus gerius soluit pro precio ipsius tabule de pecunia dñe ipsius lape matris sue dicto. l flor. ccc. auri prout apparet publico instrumento manu ser albici notarij et c. et est certum quod dictus matheus Io. et thomasius eius filius a die qua pdictus gerius emit tenuerunt ad pensionem a dictõ gerio dictã tabulã pro precio flor. xxv. ãnuatim cum pura fide vtriusque ptis absque cõfectiõe alicuius instrumenti et soluerunt ãnuatim ad dictam rõem. Modo cõtingit quod dictus gerius petit a dictis Io. et thomasio quod ipsi dimittãt dictam tabulã quod ipse vult eam pro se exercendi in ea realiter artẽ cãbij et hoc petit corã cõsulibus dicte artis secundum formã statuti dicte artis pro pte dictorum Io. et thomasij dicitur et rñdetur que nõ tenentur exire de dictã tabula quod sua est intratura et vsus dicte tabule et quod sua emptio pcesserit emptiõem gerij supradicti producuntur coram nobis instrumenta dicta gerium et statuta que loquuntur de pensione quã fecit dictus gerius et etiam statuta que loquuntur de intratura petitur per cõmissarios cõsulum a nobis iudicee. Visis iuribus et oibus rõnibus vtriusque ptis et visis statutis loquentibus de dictã quõne quid de iure et secundum dictã statuta per cõsules artis cãbij quid debet terminari super dictã quõne et quid tenetur facere dicti Io. et thomasius et quid teneatur facere dictus gerius. Quid circa pdictã fieri debet ita quod per dictos cõsules possit dari cuilibet partium suum ius.

In christi noie amen

Premitto primo quod vsusfructus vsus et habitatio cõstitui possit nõ solum in vltimis voluntatibus sed etiam inter viuos. ff. de vsufru. l. iij § ij. insti. e. ti. § sed cõstitui. Secundo premitto quod ista iura extinguuntur morte vt insti. de vsufru. § fi. C. de vsufru. l. corruptiõem. et l. ambiguitas saluo nisi actum sit vt ad heredẽ trãseat sic fuit in proposita quõe quo casu nõ in oẽm trãsit herede sed solum descendit in primum. Vlteriores autem excludũtur. C. de vsufru. l. antiquitas. Est ergo spãle in vsufructu cõcesso alicui et suis heredibus vt appellatio heredis solum cõprehendat primum ut ibi causatur autem hec spãlitas a duobus primo ne proprietas sit inutilis secundo quod sui natura vsusfructus ad heredem nõ trãsit in talibus ergo appellatio heredis ad primum nõ ad vlteriores refertur licet autem in heredibus trãseat tñ alius vsusfructus est in psona heredis alius fuit in psona auctoris sui ut ff. de ver. ob. l. stipulatio ista § si quis ita vbi est casus. Hoc pmisso videamus an dictus vsusfructus vsus et inhabitãdi ius cõcessum per modum descriptum in themate dicatur cõcessos ex cã venditiõnis an ex cã locatiõis si enim venditio est irretractabilis est vt l. si eũt. C. de ac. et ob. C. de rescin. ven. l. ratas vnde sicut dictã venditiõem factam per matheum ipse matheus si ageret in humanis nõ posset rescindere nec contra ipsam venire ita nec etiam heres eius si autem dictus contractus est locatio potest locator conuenire et conductorẽ expellere propter necessitatẽ sue habitationis superueniente de nouo et etiam heres eius et ois cãm habens ab eo C. loca. l. ede quinimo emptor plene proprietatis nõ tenetur stare locatõi venditoris sui unde ad libitum expellit emptor cõductore ut. l. emptorẽ. C. loca. quod autem iste contractus sit emptio et venditio patet ex verbis eius quod matheus ex cã venditiõnis dixit concedere et cedere vsusfructum ergo et vsus et inhabitandi ius est illud quod venditur et pro certo precio. s. quinquaginta florenorum vsi ex vna pte est res et ex alia precium et titulus demonstratur ergo denegare nõ possumus hũc esse contractum venditiõis et ita est ut de hoc patet originalr manu albici magistri sinibaldi notarij flor. et alium prout autem manu marchi olim Iohannis notarij floren. et ex hoc patet quod cum dictõ pmerano ex cã venditiõis sit sibi vsusfru. cõcessus quod cõcessio facta per anton. iuris herede mathei proprietatum dicte tabule et apothece in nullo pindicare potuit vsufr. iure quesiti dictõ pmerano. In cuius pmerani locum ex cã emptiõis successit dictus matheus vt patet per scripturã scriptã manu dicti pmerani quoniam proprietarius vedere rem nõ potest in pindicium fructuarij nec econuerso nemo enim iura aut res ad alium ptinentes aut ptinentia vẽdere potest nisi solum in pindicium sibimet ignorãtibus vel inuitis illis quorum sunt iura ut. ff. de cõtrahen. emp. l. rem alienam. et ff. so. ma. l. filio. § i. et in dño est expressum quod in pindicium vsufructuarij nihil agit. ff. de vsufru. l. si quid. § si cum dominus seq. Et quod cum nõ reperio hũc matheum postquam successit in locum pmerani nec etiam ipsum pmeranum cauisse de fruendo et vtẽdo arbitrio boni viri denegari potest eius vsusfru. et vtendi potestas nisi hanc cautiõem pstet que pstanda est et cum vsufr quocunque titulo etiam inter viuos cõstitutus est vt. C. de vsufr. l. vsufructu cõstituto nec quod in themate psupponitur quod pactum fuit appositum inter pmeranum et matheum quod pro situ tabule dictus pmeranus noie pensionis solueret singulis ãnis dictõ matheo certã quantitate pecunie quod quidem nõ inuenio vtrum tamen in instrumento pdicte venditõis satis me dubitare facit an adiectio dicti pacti alteret naturã contractus ut sic sit locatio et nõ venditio. Et ostendo quod sic quod si quid noie pensionis soluitur pro situ dicti loci cuius quidem situs dicimus esse cõcessum vsufru. ergo soluens inquilinus est et per cõsequens est cõductor cum ex vna pte sit pẽsio et ex alia sit res et ex alia sit merces. ff. loca. l. ij in prin. stante ergo locatõe per quã non pditur dominium nec possessio ciuilis autem naturalis sed solum mera detentio in cõductorem trãsfertur cum licentia quadã vtendi et fruendi re cõducta ut. l nõ solum. § quod vulgo. ff. de vsufru. patet quod iste est contractus locatõis non autem est vẽditio per quã cõstituitur emptor dominium iure aut rei vendite et vsucapiẽdi conditio in cõductore autem neutrum istorum ut l. i. C. de pscrip. xxx an. et nisi ita interpretemur hunc contractum verba contractus continentia venditiõem et precium locatiõem et mercede velut inuicem repugnantia tendunt inuicem ad cõflictum dispõnis ut rõne contrarietatis et repugnãtie sit nullus. ff. de re. iur. l. vbi repugnãtia vnica enim dispõ numero impossibile est ut sit emptio et locatio propter repugnãtiã effectuum et rõnum si igitur emptiõem hanc dispõnem iudicamus pactum eius nature contrarium scilicet quod aliquid noie pensionis soluatur est nullum aut transire facit dispõem in aliam spẽm contractus ut. l. cum precario ff. de preca. ff. de pscrip. ver. l. naturalis. in prin. ff. de pac. l. iurisgentium. in prin. et si in aliam spem trãsit nulla alia spes est nisi locatõis nõ enim emphiteosis per quã vtile rei dominium in emphiteotã trãsfertur ut l. i. et l. ij. de iure ephiteo nec similiter hanc rem appellabimus vectigal cum nõ ipsius rei vtile dominium sit trãslatum sed solum dominium ipsius vsusfru. l. qui vsufru. ff. si vsufru. pe. et si ita esset videretur concludendum dictum matheum pro sua arte exercenda posse compellere cõductorem ut patet ex legibus et rõnibus in primo discursu allegatis finaliter nõ obstantibus supradictis que difficilia sunt arbitror dictam dispõem esse contractum venditõis propter duo primo quod dicti contrahentes hoc voluerunt expresse ut patet ex verbis contractus vbi nõ est recedendum a verbis nec a mente declarata per verba. ff de le. iij. l nõ aliter. § quinimmo et ubi de volũtate cõstat nedum et ubi verba sunt clara ut patet in themate nostro immo ubi sunt ambigua semper intentio pferenda est cum nusquam verborum series potentior exstat ut in dispõnibus vltimarum volũtatum ut. l. iij C. de li. p. de cõdi. et demõ. l. in cõditiõibus primum locum habet in contractibus l. fi. C. de pigno nec in legibus ut. l. scire oportet. § oportet. de excu. tu. ff de re. iur. l. semper in stipulationibus. de ver. ob. l. quotiens. Idem sermo ff de re. du. l. quotiens. de re. iu. c. in ãbiguis li. vi et ibi per do. Nec obstat quod pactum appositum est de soluendo quid ãnuatim noie pensionis quod pactum

etiam repugnare uidet' nãe substãtie ꝯctus uēditiōis quia ꝑ supposita nec pensionis noīe possibile est ꝓstari ꝑ emptore in quē oīa iura ēptoris trãslata sūt. qꝛ illud de plano ꝯcede rē si ꝓsupponeremꝰ uenditore iure plenissimo in emptorē trãsire voluisse ipsius venditoris iura in ꝓposita. q. noluit ius plenissimū vsusfructus vsus ꝛ habitatiōis in eum trãsire imo reseruauit sibi uēditor quoddā ius pensionãdo situm loci cuius ꝗdã situs vēdito simplr̄ usufru. nō ē dubiū ꝙ oīs fructus seqret' emptorē: vt. ff. de usufr. l. usufru. leg. ꝛ eo. ti. Item si fundi ꝫ si in ꝯcessiōe vsufru. aliquid reseruat' ex pacto illud reseruatū in usufructuariū nō trãsit imo licitū ē dño vti iure reseruato. ff. de usufru. l. ꝫ si quid. § ꝓprietatis dñs. Hec aūt uolo inuestigasse ad nostrã doctrinã vt cognoscamus quis ꝯctus ē iste quo dñi flore vtitur: qꝛ ꝯctus uenditiōis ē bīs pacta ꝯtentū ad ipsoꝝ ꝯtentū volūtatē ꝛ iste ꝯctus vt omi irresolubilis ē qꝛ nō ē penitētie locus ꝛ ad obseruãtiã ipsoꝝ pactoꝝ agi pōt actiōe ex eo ꝯtractu iformata ex pacto. ut. l. in bonefidei. C. de pac. Itē acl. ꝓ. ver. ubicūqꝫ habita relatiōe pacti ad ꝯctū refulgat ꝯctus inotatꝰ. ut. l. labeo scribit si in bibliotecã. ff. de ꝯdic. ꝑ ꝫ aūt dictus ꝯctus nō eēt uēditio ꝫ mera locatio et licitū nō ē resistere qꝛ fcā ē ad tp̄s longissimū vt̄ ꝙsitum ē ius cōductori in re. ꝛ iō nō hꝫ locū hoc casu l. ede. C. loca. qꝛ dño licitū ꝑ suis necessitatibꝰ expellere cōductorē nec hꝫ locū. l. ēptorē ꝗ dicit ꝙ ēptor nō tenet' stare colono qm̄ ūro tenet' ex quo tenet' ex quo ad nō modicū tp̄s cōduxit ꝛ potissime cū bona locãtis pro obseruãtia ꝓmissoꝝ sūt cōductori obligata ꝑm dñm bar. so. ma. l. filio. § fi. ꝛ. d. l. ēptorē. ꝓ q̄ obligatiōe ꝛ hipoteca licitū est cōductori retinere inuito ēptore rem locatã. Cōcludo ergo ex ꝓmissis dñm matheum in dicta apotheca mediū cuꝫ heat iura ꝑ ora ab eode matheo ꝑ mediã ꝑsonã sui ꝓxīmi auctoris ut. ff. de publi. l. fine. aūt. § si duobꝰ dūmodo satisdet idonee dcō gerio de ꝑiglis heredi vel dicti mathei ꝛ dño dicte apothece de utēdo ꝛ fruēdo dcā apotheca arbitrio boni uiri ꝑm formã iuris sit aūt satisdare nolet pōt matheus a dcā apotheca ꝛ eius iure moueri dꝫ ēt ꝓstare singulis ãnis quibꝰ steterit ãniuersariū ꝛ pensionē solitã ꝛ ꝯsuetã. Et qꝛ heres dicti mathei nō tradidit rē quã gerio uēdidit liberã nec plenã qꝛ ꝯficit ius usufru. ꝛ iurium ante uēditorū tenet' dcō gerio ad dãna ꝛ interesse ꝛ ad oīa q̄ sibi gerio ꝓmissa fuerūt i instrō ēptiōis fcō ꝑ eū de apotheca ꝓdcã. Post hoc de nouo fui consultus quãto tp̄e duratur' ē usufru. ꝓdictus vēduꝰ dcō ꝓmerano stipl'. ꝓ se ꝛ suis heredibꝰ sup hoc dico solū ad primū heredē ūꝫm dci ꝓmerani nō ad ulteriorē dcm̄ usufructū trãsire ut in ꝓmo trãscursu dicti durãte aūt iure dci ꝓmerani ꝛ eiꝰ ꝓmi heredis usqꝫ in oēꝫ singularē successorē dicti ꝓmerani ꝛ dicti sui ꝓmi heredis trãsire poterit ꝛ durabit ꝛ nō ultra ut dicimus in fundis ephiteoticariis: nam durãt iura ipsorū in singularibꝰ successoribꝰ durante iure ephiteotico ꝛ nō ultra: ut plene habet' in l. si cū inter. §. si de uectigalibꝰ. ff. ꝺ dã. infec. Fui et cōsultus quid opet' statutū loquēs de iure intrature. Quarto quid auferri pōt ꝓsīti sub certa forma tradita in instrō. Itē in īn casu ꝛ euentu ꝛc. Et sup hoc dico ꝙ illud statutū loquit' solū in cōductore qui rōne ꝓme cōductiōis ꝛ eius instantie ꝛ residētie hēt ius ꝓortantis ꝛ ꝑ cōseqns intrature ille enꝫ expelli pōt ꝛ oīa cãm hñs ab eo reseruata forma in illo statuto. Sꝫ cum quis hꝫ ius intrature nō ex simplici residētia ꝓma ꝛ ex ꝓma cōductiōe ꝫ eo ꝙ emisset a dño apothece ut fuit in qōne ꝓposita illud statutū nō vendicat sibi locū nec in hoc casu sibi disponit vnde remanet dispōni iuꝛ cōis ut. l. cōmodissime de lib. ꝛ posth. de iure aūt cōi nō ꝫ uēditori uēditiōem ꝓfactã rescindere: ut. d. l. ratis. C. de rescin. uen. Et ita dico ꝛ consulo ego angelus ꝛc. m. cccclxxxvij. iij

Si uisꝰ ex testibus exãiatis sup ꝓcessu accusatiōis institute plene ꝯducta in accusatiōe testificet' utrꝫ accusatꝰ debeat citari ꝛ cogi ad subeūdū tormēta uel i cōtumacia cōdēnari

Publicatus

Est ꝓcessus sup quo fuerūt ꝓducti ꝛ exãiati. v. testes quoꝝ vnus testificat' plene deducta in accusatiōe ꝛ quidã alius sat' deponit de delicto ꝫ interrogatus de quo mēse respōdit de mēse octobris ꝑm credere meū. Aliq uero dicūt ꝙ de mēse septēbris ꝛ alius ꝙ de mēse augusti ꝛ narratū est in accusatiōe ꝛ deductū ꝙ fuit de mēse octobris ꝓrime ꝓteriti ꝛ ita fuit veritas. Modo dr̄ ꝓ pte philippi accusatoris ꝙ plene ꝓbatum ē uel saltē taliter ꝛ ꝑ indicia adeo sufficientia ꝙ accusati debent citari ꝛ cogi ad subeūdum tormēta uel in cōtumacia eos cōdēnare ꝛ ita penitꝫ ē iuxta notata ꝑ ꝓaticata ꝑ dñm bar. in. l. pe. ff. de ꝗst. Ex aduerso dr̄ ꝙ dcm̄ bar in l. pe. ff. de ꝗstio. hꝫ locum nō in accusatiōe: ꝫ in inquisitiōe quã distinctiōꝫ nō facit dñs bar. nec dr̄ ꝙ ꝓcedat de iure nã in accusatiōe absente accusatore iudex pōt ꝓcedere in accusatiōe sicut in inquisitiōe ut notat dñs bar. in. l. bis qui reus. ff. ꝺ publi. iudi.

In dei nomine amen

Ex puncto appet unū testē plene ꝓbare cōtēta in accusatiōe ꝫ ꝙ unus ē ut singularis i dicto suo nō sufficit ad cōdēnatiōꝫ maxie i crīali in quo requirit' ꝓbatio splēdidissima. ut l. sciāt. C. de proba. facit ergo semiplenã. C. de re. cre. in bōefidei ꝑ gl. quã tenet ibi Ja. ꝺ are. ꝛ cy. post eū ꝫ in hoc fuerit maxima cōtrouersia ut ipse ibi refert in. iiij. q. uer. ide dicat glo. ꝙ unꝰ testis ꝓ qua uī casus de ꝓcur. exāiata. ut nō in. c. fi. de sne. ab inte. ꝛ hoc ide tenet bar. ff. de iureiur. l. admonēdi hꝫ ãt secū cōcurrentē ꝛ teste in fcō aliūꝫ qui silr̄ dicit de fcō. Sed interrogatus de mēse dixit de mēse nō in incusat' cōtento. unde in fcō sunt cōtestes nō in tp̄e alius de credulitate dicit q̄ credulitas ꝫ nō sufficiat ad ꝓbatiōem plenariã in his ꝺ quibꝰ plenaria certitudo haberi pōt ut nō. plene ꝑ cy. C. de testi. l. testiū. Ja. de belui. in cor. de here. ꝛ fal. in. § hinc nobis certe spe. ꝛ Jo. an. post eum in addi. in ti. de testi. §. i. uer. ıtē ꝙ deponit negari tn̄ nō pōt quin indiciū efficacissimū faciãt sicut faceret si interrogatus de tp̄e dixisset se nō recordari tn̄ iste due attestatiōes sil' iūcte sufficietes sunt ad cōpetentē torturã ꝑ quã possit ueritas erui qm̄ expedit rei p̄blice maleficia puniri ad. l. aquil. ita uulneratꝰ ꝛ hoc ē ꝺ mēte Jo. an. in addi. spe. ꝺ ꝓba. §. ꝑ iuxta fi. ubi ponit quot modis dicat' semiplene ꝓbatum ꝛ de indicijs ꝛ fama ꝛ ꝺ eoꝝ effectu hoc et tenet bar. ff. de qō. l. qui sine ꝗsi ꝑ totã. l. ꝛ maxie in qōe que incipit ꝗro q̄lr̄ dꝫ ꝓbare indiciū ubi ꝺ eidit expsse ꝙ si unꝰ testis testificat' de maleficio ꝑ ꝫ corpore in que maleficiū illud cadit illius solius dcm̄ ē sufficiens ad torturã in ꝓposito aūt nedū ꝙ sit unus imo duo sūt alij aūt de alio tp̄e deponētes testificant' de maleficio nō ꝺ dicto iō eoꝝ dcā nō curo. Ad argumēta de accu. ꝛ inquisi. nō respondeo qm̄ hec puerilia sunt quinimo ꝛ potius per contrarium iudicanda. iiij

Visis

Omnibus dictis actis ꝛ ꝓcessu fcō sup petitiōe dicti andree. Primo eēꝫ querendum an promissio dicte pene ualeat. Secundo si ualꝫ an cōmissa sit. Tertio an ea cōmissa ꝑ desistãtiã andreas liberet' ab eo. De primo dixerūt quidã nō tenere ꝓmissionē ꝓdcãꝫ quasi adiecta sit pena in fraudem usuraꝝ ꝛ potissime cuꝫ modū eaꝝ legitimū excedat. Nā ꝯ ꝛ hoc uera cū adiecta sit fcō non cōtemplatiōe ꝛ nō qñt quantitat'. ff. de ac. ēp. l. iul. § ide in gl. mag. ꝑ cy. plene. C. de usuris. l. cū allās ꝫ ubi adit' dationi pecunie: uel fcō cã pecunie: secus sit nec intelligit'. l. v. §. si fori'. de uer. ob. ꝛ ibi bar. Sup secūdo an pena sit cōmissa diligenter est aduertēdū ꝙ andreas petit certū podere cert' finibus designatū rei uēdicatiōe ꝙ occupatū dicit se ꝓ ꝓris ꝓsite a. xv. ãnis citra. Quicquid ergo inter hos fines designatos cōtinet' includi uidet' in titulo andree. ut. l. fundi. in ꝓn. ꝛ. l. linea ꝛ labra. de ac. ēp. ꝛ. ff. de ꝯdicti. ēp. l. rustica apola ꝫ quantū sub se cōtineat illud nomē podere dubitari possꝫ de quo refert bar. ff. de ali. le. l. si ita. §. si usi ꝓsupposita ideptitate reꝝ dataꝝ in dote uidet' sine dubio penãꝫ eē cōmissãꝫ. qm̄ res in dote date intra hos fines cōtinentur ꝛ ꝯ dictam datiōem ꝓmisit andreas nō uenire usi easde uēdicando sine dubio uenit ꝯtra. ut. l. sup ista hē licere. de v. ob. ꝛ. ff. de euic. l. uendicante. Cōtrariū ē uero ꝙ non petit andreas quicquid intra fines demonstratos cōtinet' ꝫ solū quinqꝫ culturas ꝗs appellat unūꝫ podere intra dcōs fines ꝗs quinqꝫ culturas occupatas dicit ꝑ reos cōuentos a xv. annis citra dos aūt data fuit iam sūt. xxx. deinde idē andreas dicit expsse in ꝓcessu cãe res in dote datas nō petere cū certificatus fuit de doe datiōe imo se uelle oia obseruare ad que tenet'. Possibile ē ergo inter illos cōfines dēmōstratos cōtineri res datas in dotem ꝛ ultra illas ēt dcās. v. culturas terre quas occupatas dicit a. xv. ãnis ꝛ citra unde apꝑꝫ ꝙ nō sentit nec intellexit actor de his q̄ iã. xxx. ãnis elapsis fuerūt in dote assignata ꝙ ēt suis uerbis declarauit

ſtundum eſt ſue declara. ſi eſt intentio ē ambigua vt. l. ſi quis intentione de iudi. ꝛ potiſſime cū tractamus de extinctione penarū q̄ odioſe ſunt. vt. l. interptatione ff de penis. ꝛ iſta ſnia mihi placet tamē humanior aūt ergo itra dcōs fines dce. v. culture cū dimidia ptinet vltra res datas i dotē vel aliquid vltra dote ſm qđ aſſeritū ē eo ꝙ quelꝫ cultura eſt. iiij. ſtadioꝝ terre ꝛ illud vltra ſolū vꝫ eē ꝛ eſt petitū vt nō icurrat pena inſtr̄i aut nihil vltra res datas i dote cōtinet intra dcōs cōfines ꝛ tūc vexauit andreas reos cōuētos circa id qđ nō erat nec ē in rerū natura. ex quo p ſuā d̄clarat̄oēꝫ excludit bona in dote data ꝛ tō tūc eſt temerari⁹ litigator ꝛ de temeritate pōt cōdenari p iudice de ſua cā cognoſcēte ex quo nō eſt iam ſnia vt. ff. de iudi. l. cū que temere. ꝛ et in expēſis rōe victorie pena aūt cōuētional̄ nō vꝫ ꝙ exigi poſſit rōe p̄dicta. ſ. q: de rebus illis lite dic̄ ſe ſferre nolle ſꝫ ſolū de his q̄ intra fines cōtinebāt vſqꝫ ad ſūmā v. culturā cū dimidia vltra res datas i dote. De tertio an ſit penitētie locus an ſniꝫ efficācꝫ in pena nō cōmittat̄ cuꝫ exactōis effectu dic ꝙ in penis legalib⁹ locus eſt pnie vſqꝫ ad ſniaꝫ vt. l. qui cū maior. §. accuſaſſe de bonis liber. Fallit in. l. in crīali. C. de iur. om. iu. in cōuētionalib⁹ nō ſꝫ ſufficit lite fore cōteſ̄tā ut ra. ha. l. ꝓplus nō pen. ff de traſa. l. ſi quis maior vſ ſi p̄ſupponeremus penā cōmiſſā vt hec ſit lis c̄ ꝛ actor certificat⁹ de inſtr̄o dot̄ ita ꝙ nullā pōt allare ignorātiā ex lōgitudine tpis nō hēt locū pnia ſꝫ vt p̄dīa pena cōmiſſa nō eſt hoc aūt dico poſito ꝙ de idēptitate ſit ꝓbatū ꝙ ſi ꝓbatū nō eēt nulla e dubitatio ꝙ nō e pena cōmiſſa ſi tūc eſt ꝓbatū vel nō tunc iudex hoc diſcutiat q: ſi e iudiciū. Et ita ꝛc̄ ego angelus ꝛc. M. cccc. lxxxviij. indictione. xij. florentie de menſe decēbris.

Si tpe cōtracti matrimonij maritus cōfitear̄ centū. xxviij. noīe dotis recepiſſe ꝛ poſtea aliquo tpe decurſo ide ob. dictum matrimoniū publico inſtr̄o noīe dotis. ccc. cōfiteatur hēre utrum ſecūda cōfeſſione obligetur ad illa ccc.

Adreas. Jannis de vulterris fuit cōfeſſus habuiſſe in dotēꝫ a dña margarita filia oliꝫ petri venture de vulterre vxoꝛ dci an. ſeu ab alio dāte pro ea libras cētum. xxviij. denar. de q̄ cōſtat publico inſtr̄o in forma nobis traſmiſſa. Jte poſtea elapſis. xxxiiij. ānis durāte eode matrimonio inter dcm̄ andreā ꝛ dñaꝫ margaritā dcūs andreas fuit cōfeſſus habuiſſe i dote a dcā dña margarita libras trecentas denar. ut cōſtat publico inſtr̄o nobis traſmiſſo Poſtea dcūs andreas Jannis deceſſit ꝛ mortu⁹ eſt ſupſtitib⁹ dcā dña margarita vxoꝛe dci andree a dña Joāna filia dicti andree repu. dcm̄ andreā feciſſe teſtm̄ in for. nobis traſmiſſa ſupraſcripta dña Joāna filia dci andree fuit maritata p dcm̄ an. cuidā auguſtino chellini poſtea dña marg. predicta vxoꝛ dci andree Jo. ꝛ mater dce dñe Jā. poſt morte dci an. ꝛ poſt morte auguſtini mariti ipſius dñe Joāne maritauit dcām dñam Jo. cuidā Joāni barōtini de vulterre que dña Jo mortua eſt relicto poſt ſe dcō Jā. barōtini eius viro ꝛ quadā filia dci Jo. ꝛ dce dñe Jo noīe bartholomea cui⁹ bartholomee dcūs Joānes eſt heres ꝛ p pſis dci andree ioānis mediātib⁹ dcis bartholomea ꝛ ioāna poſtea dcā dña margarita fecit qđdā cōpromiſſū in forma nobis traſmiſſa cū dcō ioāne ex quo cōpromiſſo fuit laudatū in for. nobis traſmiſſa deinde dcā dña margarita donauit andree ꝛ blaſio fil. olim philippi lapi oīa ſua bona ꝛ iura i forma nobis traſmiſſa. p pte nicholai petri a ioāne barōtini herede dci andree iānis libras. cxxviij vigore pmi inſtrumēti dot. ꝛ i alia pte libras trecētas vigore ſcōi inſtr̄i dotis inte p dcōs andreā ꝛ blaſiū petit a dcō Jo. quoddā petiū terre legatū p auguſtinū chellini dce dñe margarite qui auguſtinus tpe vite ſue poſſedit dcm̄ peciū terre p. v. ānos a dcā dña margarita imediate poſt morte dci auguſtini poſſedit dcāꝫ petia terre p tpe triū ānoꝝ ꝛ iſta ſunt vera nimmus vobis dcm̄ legatū factū de dcā pecia terre. Pro pte dci Jo. obicit̄ in ꝯtrū ꝙ p̄dicti nicholaus ꝛ p̄dcī an. ꝛ blaſius nō hn̄t aliqđ ius obſtāte dcō cōpromiſſo facto p dictū Jo. ꝛ dcaꝫ margaritā ꝛ laudo lato ſeu arbitramēto de quibus. ſ. fit mētio. Jte opponit̄ ꝯ dcā inſtr̄a dotalia ꝛ dꝫ ꝙ dos nō pōt cōſtitui niſi ſemel ꝛ ꝙ ſꝫ inſtr̄m dotale nō vꝫ ꝙ ꝯtinue donatio ꝛ alias cāis que poſſēt allegari q̄ veſtre diſcretōi cōmittunt̄. Pro pte dci nicholai blaſij ꝛ andree videt̄ ꝙ laudū ſeu arbitramētū ꝯ quibus ſnia fit mētō cū fuerit latū abſētibus ptib⁹ ꝛ de his q̄ nō ſūt dcā in cōpromiſſo ꝛ cū nō cōſtet deueniſſe i notitia dce dñe margarite cōtente in dictis laudis nīſi forte ptem illā dictoꝝ laudoꝝ in qua cōtinet̄ ꝙ dictus Jo dꝫ dare aliqua dicte dñe margarite ꝛ cuꝫ et dcā lauda cōtineat in ſe expſſaꝫ iniquitatē ꝙ dꝫ in eis ꝙ dos dicte dñe margarite e. lxxv. libra. ꝛ cōſtat p publicuꝫ inſtr̄m ꝙ fuit. cxxviij. ac et ꝙ bona ꝛ iura dce dñe margarite fuerūt adiudicata dcō Jo ſine aliq̄ cōditōe de quoꝝ laudoꝝ nullitate ꝛ iniquitate fuit appoſitum p dcōs andreā ꝛ blaſium nicolai vel eius ꝓcuratores ꝛ fcā fuit petitio corā iudice ordinario ꝛ corā quibuſdā arbitris ꝛ hoc fuit his dieb⁹ nō hn̄t obſtare quin p̄dicti nicolai andreas ꝛ blaſius debeāt ꝛ poſſint petere ꝛ cōſequi ꝛ habere p̄fatā peciā terre ꝛ p̄fatā quātitate pecunie. Ac et ꝯſideꝛ ꝙ lꝫ ſint duo inſtr̄a dotalia ſm p̄ſumit̄ augmētuꝫ dotis ꝛ lꝫ nō p̄ſumeret̄ augmētū cuꝫ pecunia cōfeſſata p dictuꝫ andreā iānis dꝫ teſtitui p eius heredes. Mō q̄rit̄ quid iuris ſit in p̄dictis viſis ſecūdis inſtr̄is viſo quodā ſtatuto diſponēte ꝙ maritus vxori ꝛ ꝙ uxor marito relinq̄re poſſit ꝛ quodā alio ſtatuto loquēte de ſententijs arbitroꝝ vobis traſmiſſ⁹ ꝛ ſi diceret̄ ꝙ ꝯ dcā lauda nō poſſit obici q̄rit̄ nū quid dictus Jo. allegāe ea poſſit repelli ſi nō obſeruauit in totū ea id que tenebat̄ ꝓ pte ſua nihilominus ſalte condēnari in pena cōtenta in cōpromiſſo.

I ſis Inſtr̄is ꝛ iurib⁹ de quibus in pñti fit mētio veniēs cōcluſiue ad deciſionē q̄ſitoꝝ q̄ſita in ſūma reducēs ſub iſto vboꝝ cōpendio Dico ꝙ inter d. margaritā ex parte vna ꝛ Joāne barōtini ex altera duo lauda ſiue arbitramenta emanarūt. Primū p dñm petrū qui inter cetera laudauit ꝙ poſt morte dce dñe dictus Jo remanet dñs oium bonoꝝ andree mariti oliꝫ dce dñe marg. ꝛ matris dce dñe ſaluo quā in dote ipſius dñe q̄ fuit lxxv. libr. de quib⁹ dicta dña poſſit facere uelle ſuaꝫ. Scdm̄ laudū latuꝫ p ſer lucā qui laudauit ꝙ oīa bona mobilia ꝛ imobilia q̄ poſſidebat dictus andreas ꝛ et oīa ꝛ ſingula bona taꝫ mobilia q̄ꝫ imobilia tā dce dñe q̄ꝫ dicti andree poſt morte ipſius dñe ad ipſum Jo. ptineāt pleno iure ſaluꝫ ꝛ excepta dote p̄dcā dcāruꝫ lxxv lib vt in dcō laudo lati⁹ ꝛ plenius cōtinet̄. Stāte ergo laudo q̄cūqꝫ iura hꝫ a dña margarita nihilominus petere pōt in effectu dcās lxxv. libr. qm̄ totū reliquū patrimonij qđ inuenit̄ poſt morte dce dñe marg. ex vigoꝛ laudi ptinet ad Jo herede dci ādree. Sicut n̄ quis eciā ſua bona ꝓmittere pōt poſt morte ſuā in. l. fi. C. de pac. in glo. ſic ꝛ iudex hoc d̄clarare pōt cū ſcdm̄ iudicis dicat̄ ſcdm̄ ptis. C. de euic. ſi ob cām ꝛ potiſſime ſcdm̄ arbitratoris cū arbitramētū ſit q̄daꝫ traſactio vigore ſumes a ſcō ꝛ cōſenſu ptiuꝫ ſn anten ſi uero cōtingerit. C. de iudi. ꝛ in cor. vſi ſumitur.

Nec obſtat huic deciſioni donatio fcā p dñaꝫ marg. de ſuis iurib⁹ ꝛ bonis de qua in dcō pūcto fit metio q: fuit fcā pendēte cōpromiſſo inter dcm̄ Jo. ꝛ dñaꝫ marg. vſ nō potuit bona uel iura donare q̄ p obſeruantia laudi obligata erāt quin ipſa iura donata tranſiret affecta ꝛ obligata in ipſos donatarios ut ff de oben ep. l. alienatio C. de diſtrac. pig. l. ſi debitoꝛ cōi p̄ l. iua cōſtitui. § ſi fund⁹. Nec et dicat quis laudū nulliū ex hoc capite q: diſponit de bonis p̄ſentis ꝛ futuris vſi vꝫ auferre liberā teſtamenti factōeꝫ ꝛ ſic vꝫ nullū quaſi ꝯ bonos mores. ut. o. l fi. ꝛ. ff de inul. ꝛ pup. Lex ſcō q: p arbitriū aliquid reſeruatū fuit eide dñe de quo teſtari poterit. ſ. de dcā dote vſi nō impedit̄ libera factio teſtamenti ut. o. l. fi. Cōſiliū ergo e ex quo dcm̄ laudū dicti ſer luce nō fuit intimatū dñe dūꝫ in humanis agebat ut ſi fuit intimatū nō fuit cōprobatū tacite uel expſſe p eā ꝙ illō laudū petat̄ reduci ad arbitriū boni uiri ꝛ nō dubito bonū virū reducere debere qm̄ manifeſtā iniquitate cōtinet alio ſi ꝓbato dū nulꝫ bona dce dñe taꝫ pñtia q̄ꝫ futura ad ipꝫ Jo. poſt morte ipſius dñe ptinere q̄ n̄ cā mortua fecerit dict⁹ arbiter nō aiaduerto vſi reducit̄ ad arbitriū ſupradcm̄ ut. l ſi ſocietatē. §. arbitroꝝ. ꝛ. l. vſi ſi nerue ꝓ ſoc. Ex dcō laudo ceſſionarij petet quicquid apparebit p ſniam iudicis reducentis in bonis dce dñe remanſiſſe qđ nō ptineat ad ipſuꝫ Jo. de pmo aūt laudo nō e curandū qm̄ dcs eius iures nouate ſunt p cōpromiſſuꝫ ſcdm̄ p ſer lucaꝫ ꝛ p laudū poſtea ꝓmulgatū vt ex ſerie dci ſcōi cōpromiſſi col̄ ligit̄ euidēter. Viꝫ deamꝰ quid in bonis d. marg. p̄mo laudo circūſcripto poſt eius morte remaneat. Sup hec indubitāter dicē remanere peciā terre ſibi legataꝫ p auguſtinū oliꝫ generū ſuū ꝛ pecuniā ꝛ ſuppellectilia eide legataꝫ p euꝫ qm̄ ſic uoluit auguſtinus

ftinus z alia rō reddi non pōt nisi q̄ sic voluit testator. ut
C. de necessarijs serui. here. l. iij. vbi casus ē. n. volūtas testatoris
p lege seruāda. in cor. de nupti. §. disponat ut in bonis dcē
d. margarite nemo ēt ma exigedi p̄mā dotē z de hoc nul
li est dubiū hic solū dubitat̄ ō dote scd̄o loco cōstituta q̄ ē
cē lib. quā quidē dote dixerūt ut p3 i pacto nō ōsūm z sal
ū est hoc si realr data ēēt q̄ dos z augmētū dotis cōstāte
matrimonio fieri pōt. C. de dona. añ nup. l. cū multe ver. sā
nimus ff. so. ma. si cōstāte. C. de dot. cau. l. fi. s3 q̄ nō cōsti
tuat̄ hoc casu facit q̄ realis datio nō appet ois cōfessio de
dote dcā3. ccc libz receptarū p̄sumit̄ emanasse cā donatio
nis que nō cōfirmat̄ morte donatoris ex quo nō interuenit
traditio nec aliud qd̄ loco traditōis hēt̄. l. pap ff de don.
inter vir. z vxorē z. l. ij C. de dote cau. cōiūcta gl. sua vbi
p3 exēplū de eo qd̄ loco traditōis hēt̄ z q̄ p̄sumat̄ dōa
tio appet q̄ vbicūq3 cōfessio emanet inter ,phibitos p̄sumi
tur cofessio simulata nisi probet̄ de veritate sci cōfessati. ff.
de ,pba. l. qui testiū vbi ē melior casus qui sit i iure. Finalr
sup hoc dico p̄m̄ū q̄ sup dcā cōfessione emanante p̄petuz
silē ō qd̄ nihil pōt obici ex forma statuti vel heres dei an
dree nolens obicere nō admittet̄ nisi quant̄ for. statut. nul
terre p̄uariat z p hec subtilr inuētū p3 rīsum ad oīa p̄dicta
q̄sita si nūc ō p̄ceptū gnāz possit opponi ut nihi postea p
eplam scriptū e obici pōt de nō numerata dote si patiātur
tpa nō aliter q̄ tpa describūt̄ i aute q̄ locū C. de dot. cau.
z si uir nō fuisset dignus tali uxore q̄ ignobilis forte uxor
fuit nobilis z paup nullo tpe posset obici dcā exceptio nō
nūerate pecūie q̄ nō sub spe future nūeratōis imo ex ne
cessitate q̄dā tūc dcā cōfessio emanasset. l. si uolūtas. C. de
dot. p̄mi z ibi p cy. z bar. ff. de uer ob. l. si ita stipulat⁹. §.
possū ubi i dote cōfessata cōcludēdū nō q̄ dt ōfessio emanat
sub spe future nūeratōis z cōstat z tūc pōt obici exceptio
intra tpa statuta i aute qd̄ locū aut ex cā donatōis z cōstat
z firmat̄ morte viri si interuenit traditio aut aliud qd̄ loco
traditōis hēt̄ ut d. l. pap. z. d. l. qd̄ de suo i glo. nō aliter
Saluo nisi dōatio ex cā necessitat̄ fcā fuerit ut cū ignobi
lis accepit vxorē nobilē pauperē. d. l. si uolūtas z. d. §. pos
sū3 aut dubitat̄ z q̄ tūc p̄sumere donatōē3 ēēt fraus z de
lictū z nemo p̄sumit̄ velle delinq̄re vbi pōt act⁹ cadere in
nō delictū ut l. merito p soc. z tūc p̄sumat̄ poti⁹ emanasse
sub spe future numeratōis ut d. l. potissime cū nemo p̄su
mat̄ iactare pecuniā l. cū de indebito ff de ,pba. z iō oppo
nēda ē excep p heredes viri intra tpa ordinata in. d. auten.
Nec ob. l. qui testiū q̄ ibi cōstabat q̄ nō spe future numera
tionis cū illa cōfessio emanauit in vltia volūtate Et ita dico
ego Angelus de perusio z c̄ florētie. M. ccc. lxxxviij.

.vi.

Si sētia est lata p cōsules alicui⁹ artis z cōdēnatoria cer
te quātitat̄ nec appet an pecūia ipsa sit debita ,p negocijs
spectātibus ad ipsā arte vtrū valeat z si tenet an i curia po
testatis ipse cōdēnat⁹ cōdēnari ,pnūciari possit cessans z
fugitiuus pro executione dicte sētie.

Ata est sētia p cōsules artis porte scē ma
rie i q̄ quis dānatus e ad pecuniā sol
uēdā nec appet nūquid debeat̄ ,p reb⁹ z nego
cijs ad ipsā arte spectātib⁹. Mō querit̄ an
sētia teneat cū dcā sētia nō appeat lata ō reb⁹ z negocijs ptī
nētib⁹ ad artē scd̄o p̄supposito q̄ sētia teneat an i curia pōt
tatis ipse debitor possit ,pnūciari cessans z fugitiu⁹ ,p execu
tiōe dce sētie. Uisis statutis positis i curia mercantie de
executōe sētiarū Jtē statutis positis in scd̄o volumine offi
ciātis sub rubrica q̄ a sententijs appellari nō possit zc.

Ictum Statutū positū sub rubrica
q̄ a sētijs ō ista p artiū zc. vt
expsse p3 ex verbis loquit̄ solū z dictat de
sētijs latis vel ferēdis sup causis ad arte spe
ctantibus vt p3 ibi de rebus z negocijs zc.
Et ita i plurib⁹ ptib⁹ repetit vn̄ l3 pecūia oī arti z traffi
co compet̄ z oēs res pecūia extimet̄ z ad cumulū pecūie
reducūt̄ nō aūt ecōuer ff de fideius. l. z si fide iussiōe acce
pero vbi ē casus th̄ hoc nō sufficit nisi ex cā traffici illi⁹ ar
tis pecūia debeat̄ z ex eade deberi ,pbet̄ casus e in termi
nis. ff. de instito. l. hēbat potissime aūt hoc locū hēret si p
mitiua obligatōis cā alia fuisset z hoc cōstaret qm̄ ipsa in
specieda tūc ēēt sine dubio sed supra dcā loquunt̄ cū de cā
dubitat̄. Probāt p̄dcā ff ō vētū. cā mor. l. quicquid. i p̄n.
cū notabilib⁹ concor. ibi positis z alijs in glo. hoc ,pbo per

notabile dcm̄ Jo. q̄ cōiter ignorāt legisse q̄ vbicūq3 iu
dictio alicui attribuit̄ in certo z determinato casu nō pro
cedit libellus corā illo ,pcinens nisi narret̄ ille casus i quo
iurisdictio est attributa l3 alias libellus generalis ,pcedat. l. qui
ex mutius C. de an. excep. ita tenet ipse Jo. an. in. c. cum sit
gn̄āle de fo. cōpe. Cū ergo ex forma statuti executio sētiaz
rectoz artiuz sit ptās attributa cuz ipse late fint ex cā artis
nisi i petitōe executōis de hoc fiat mētio uirtute dicti statu
ti nō pōt adiri ptās s3 de iure cōi quasr possis adiri remitto
ad notata p bar. in. l. a diuo pio. § sētiam rome dcā3. de re iu
di. z q̄ soluz de dictis sētētijs lat̄ ex cā artis loquat̄ statu
tu3 p3 in uer ipse sētie. plus dico l3 sub dubio forte q̄ si late
ēent ex cā artis th̄ ptās nō poss3 exequi ex bānimēto cōdē
natiz ,p cessante z fugitiuo l3 hoc possent cōsules mercan
tie z eoz officialr qm̄ dcā executio illico attributa ē officia
li mercantie. Nec obstat q̄ sat̄ attribuit ptātem exequendi
in oībus z p oīa ut pōt ipse officialis ptās florentie z euis
iudiciū q̄ verba in oībus z p oīa sūt valde latissima nec re
colo me legisse nisi in. l. ij § pe. C. de iu3. cal. q̄ l3 latissima
sint th̄ interptādez recipiūt de ad intellectū migistratū ,p
ducant uno compete uiri cōgruāntu3 ptē. l. si serui vestre.
C. de noxa. plene p bar in. l. oēs ppli. S3 si ptās posset exe
qui nō ō exbānitu3 solū imo ō uxore vel liberos qui exban
niti sūt viro exbānito ut p3 ex forma statuti florētie loquen
tū de mā liberos aūt exbanitū z uxore ,p debito viri dete
stabile e apud deu3 z mūdu3 z potissime cū debitor rei a nō
est. C. ne fil. ,p pa. z. C. ne vx. ,p ma. Jntelligo ergo dictu3
statutū ubi executio fit solu3 ō dānatū. nō aūt ubi fit ēt ō fi
dānatu3 ut e in casu ,pmisso z hoc opl. ē oī humanitati con
formis z iō sequēda de legi. l. humanō. Jte3 hec interptatio
est utilis rei publice iō admitteda ō cōdi. z demō l. hoc mō
Et ita dico ego Angelus de perusio z c̄. florētie. m. ccc. lxxxv
iij. mensis Januarij. .vij.

De alienatōe bonoz in testō p testatorem ,phibit̄.

In dei nomine amen

Ex dicto themate plura dubia possent oriri.
Primo an valeat ,phibitio in filijs filioz
qui nō sunt instituti nec p̄ma frōte in aliquo
honorati: z q̄ nō sum de ea re cōsultus eo q̄ casus nō acci
dit nō detenio q̄ adhuc sub iudice lis e verbū ōratij z cum
hec qd̄ occurrisset de scō Ry3 mal' dicit q̄ nō mor⁹ ea rōe
q̄ testator nihil eis dereliquit s3 ab intestato uel ex testō ta
les filij z nepotes eoz p̄ribus successerūt ff de here. insti. l.
lucius nisi nō potuerunt grauari. ff de le. i. l. si sic. § i. z hoc
idē tenebat Ray. qm̄ onus heredib⁹ institutoz noiatim ipo
nit̄ sicut fuit hic q̄ noiatim grauati fuerūt filioz filij z ne
potes z ulteriores. Oīum aūt tenuit Ja. de bel. l. q̄ teneat
grauame cum9 opi. firmat bar. sine dubio ubi nō noiatz a
filijs institutoz relinquit̄ s3 ab ipsis institutis sub cōditiōe
si ipsi instituti aut institutoz filij vel nepotes decesserint suf
ficit n dcā3 cōditōem existere in psonā nepotū vel ,pnepo
tū l3 in psona institutoz nō exiterit de uul. z pup l. cohere
di § cū filie z ō cōdi. z de l. legato ceteri nisi noiatz ab he
redibus institutoz relinquit̄ tenuit bar. p̄ma vice opi. Ja.
de bel. s nō tenere grauamē postea for sub dubio dixit opi.
Ja. sustineri qm̄ grauādo relinquisse uidet̄ eisdē post mor
tē institoz l. alio in fi. glo. de ali. le de op. lib l. si ita stipulo. i
p̄n quicquid aūt sit de hoc nō curo s3 illud volo ad eiden
tiā p̄misisse. Uenio ad scd̄m an alienatio fcā p dn̄m frā
ciscum in dcō testō z ultima uolūtate ta3 ad pias cās q̄3 nō
pias cās de bonis dicti p̄mi testatoris valeat nec ne z uide
tur q̄ nō teneat sic. n. testator uoluit dum alienari ,phibuit.
Aliud ergo inquirere nō debem⁹ nisi q̄ sic testator dis
posuit. l. iiij. in fi. C. de nec seruis ubi ē tex optim⁹ z illa pro
hibitio tante efficacie ēē vz q̄ cōprehēdit alienatōem inter
uiuos z instheutōe3 hēdis z ipedit diū trāslatōe3 q̄ ipediat
instōne3 in aliā ultimā uolūtate sic vz ,pbari. ff. de uer ob.
l. si ita quis. § ea lege ubi gnālis ,phibitio ōhenniū hoc ipe
dit multo ergo fortior ,phibitio testatoris q̄ fortior ē z equi
pat̄ ,phibitōi legali. C. de re. alie. l. fi. scd̄m ,pbat̄. ff. de le. i.
l. filiusfa § diui. ij. de le. ij. l. cū p̄r §. liberi⁹ z. l. pero § fi. p
cy. i. l. ea. l. C. de cōdi. ob cā3 z p cy z bar i. l. p̄r. § in. agrip
pa ō le. iij. hoc ēt expsse testōr i dcō testō. § ite uoluit iussit
z mandauit q̄ d Jo. zc̄. Cōtrariū credo uez. l. q̄ dicta
ultima uolūtas z dispō dicti fr̄ ācisci ualeat z obseruāda sit
in bonis dicti testatoris q̄ sibi obuenerūt in p̄c nō obstāte

ꝓhibitiõe dñi p̄mi testatoris hoc ꝓbaꝰ qꝛ p̄ma ꝓhibitio qua p̄mus testator uerdixit alienādi ⁊ vēdēdi p̄tāte nō cōp̄hēdit nisi alienatiõez q̄ fit inter viuos qm̄ dcā ꝓhibitio fuit simplr̄ fcā sic .n. vidēmus ī alienatiõe simplr̄ p̄ .l. ꝓhibitam qꝛ nō cōp̄hēdit illā que fit in ultima volūtate siue p̄ institutiõem siue per legatū. ff. de fun. do. l. i. cōiūcta glo. fi. est n. quodāmodo necessaria cū nō possit quis sēp̄ viuere s3 stanatū sit hoiem semel mori. C. de sac. sanc. ec. l. fi. ut. C. ⁊ ff. de iudi. l. ꝓperandū. ⁊ .t. p̄ponebaꝰ ⁊ alienatiões necessarie nūq̄ sub ꝓhibitiõe includūt. ff. fa. her. l. alienatiões ff. de alie. l. iiii. §. s3 heredū. C. de liti. l. fi. ⁊ qꝛ in tali ꝓhibitiõe sic simplr̄ fcā nō veniat nec includat alienatio q̄ fit per vltimā volūtatē non ꝓcedo tenet bar. exp̄sse de nec ob. l. fi. ita quis. §. ea. l. nec ob. ille. §. qui dicere s3 cōtra eū3 qꝛ tres sūt casus qꝛ qn̄ alienatio ꝓhibet a lege testõe vel ꝯtu simpliciter ⁊ tūc ꝓcedit opi supradca p̄ .l. ⁊ r̄ōem supius allegatā ⁊ iste est casus noster qn̄ vō ꝓhibet in certū genus p̄sonaꝝ ⁊ iste nō est casus noster ⁊ tūc cōp̄hēdit ēt illa q̄ fit in vltīa volūtate ⁊ ibi ēt si relinquat ecclesie vel alteri p̄ loco vt ibi p̄ oy. ⁊ bar. l3 glo. ibi dicat cōtrū de ecclesia ⁊ nō bn̄ mota ea r̄be qꝛ ecclesia h3 loco filij que rō falsa ē nisi cū quis ingredit mon̄. C. ad treb. aut. nisi rogati no iure ingressi. ⁊ auc. si q̄ mulier. C. de sa. san. ec. l3 tn̄ tūc cōp̄hendaꝰ illa q̄ fit per vltimā volūtatē non tn̄ cōp̄hēdit illa q̄ fit per. l. vocante ab intestato ad hereditate taꝰ ꝓhibiti alienare icertū genus hoiū. ff. de le. ij. l. cū pater ca ⁊c. Et iste simlr̄ nō est casus noster. Tertius casus est cū alienatio ꝓhibet incertā ⁊ determinatā p̄sonā ⁊ tūc nō cōp̄hēdit nō solū alienatio inter viuos ⁊ vltīe volūtatis imo ꝓhibitus tūc tenet facere ⁊ curare ut in illā p̄sonā nō p̄ueniat ēt ab intestato casus est i. l. codicillis. § matre de le. i. ⁊ iste simlr̄ nō est casus noster qꝛ vt dixi dcā ꝓhibitio fuit simplr̄ indefinita ⁊ indeterminata nō relata neq3 restricta ad certā ⁊ determinatā p̄sonā nec ad certū genus hoiūm iō nō cōp̄hēdit alienatione vltīe volūtatis. ⁊ qꝛ non cōp̄hēdat ꝓbaui qꝛ p̄mus testor de alienatiõe q̄ fieret in vltīa volūtate exp̄sse p̄uidet ponēdo clām de q̄ se. vt p3 in dcā p̄ticula testi que icipit. Jte voluit iussit ⁊c. per quā clare daꝰ intelligi qꝛ p̄cedēs p̄ticula testi qua testator dedit bona sua vēndi vel alienari nō posse nō p̄tinet ad alienatiōem vltīe volūtatis de qua testator exp̄sse prouidet ff. de vulg. ⁊ pu. l. coheredi. §. qui patre vbi vi casus. ff. de le. ij. l. fius urbanus. §. fi. quibus ex cāis maio. l. s3 ⁊ si per p̄torē3. §. deinde de edi. edic. l. bonos. §. mūnitoꝝ. Cōcludo ergo ex p̄missis dictā p̄mā clām ꝓhibitiua alienatiōis ⁊ ꝓhibitiõis nō cōp̄hēdere nec cōcludere alienatiõem vltīe volūtatꝰ. Restat ergo videre qꝛ testator in dcā p̄ma p̄ticula q̄ icipit. Jtē voluit ⁊c. exp̄sse ꝓhibuit alienatiōnē vltīe volūtatis an saltē vigore dicte vltīe volūtatꝰ impediat alienatio fcā in vltīa volūtate dñi francisci ⁊ vi3 qꝛ sic rōe predcā qꝛ testator hoc potuit ⁊ sufficit qꝛ sic voluit vt supius est ostensū. Cōtrariū est uerū qꝛ dcā ꝓhibitio stat in finibus nudi cōsilij eo qꝛ testator nō prouidit si qua alienatio fieret in vltīa volūtate cui applicari deberet bona sic alienata derē ergo consiliū nō est obligatoriū quo minus sperni possit vt d. §. mf. agrippa pro hoc qꝛ testor p̄mus iussit institutos alie ⁊ descendētes eoꝝ nō debere nec posse testari de bonis suis nisi qui testari vellet filios haberet vn̄ directo summa in casu l. cū pater §. mādo ff. de le. ij. qui exp̄sse decidit qꝛ tale mandatū est cōsiliū nō mādatū. ⁊ iō sperni pōt p̄ mādatariū illegit. § directo casū nostꝝ decidit pro hac s̄nia facit qꝛ testor mādauit p̄dictos de bonis testōris nō cōdere testm̄ nisi filios h̄rent qui cōderent at in ꝓposito frāciscus voluit iure testi valere ⁊ cuiuslibet alterius vltīe volūtatis vn̄ saltē voluit iure codicilloꝝ valere de quibus p̄mus testōr nō disposuit unde nō vi3 ad vltimā volūtatē codicillarē hec ꝓhibitio extendēda cum de testamētaria disposuerit testōr qm̄ hec est extēsio odiosa qꝛ impedit hoiem sane mētis liberā3 habere testi factionē in rebus prediciis. vt. ff si quis appen te fu ma l. nō vsq3. ff de vulg. ⁊ pup. l. ex fcā ac expedit rerū suaꝝ liberā administrandi potentiā que esse d3. C. de cōtrahen. emp. l. dudū. ⁊ C. de his qui vt indi. l. pola. Plus aūt me mouet p̄cedens rō. s. qꝛ p̄ceptū est nudū. Ex quibus oībus cōcludendū est volūtate vltimā dñi francisci tā circa relicta ad causā3 pias q̄ circa alia obseruandā esse si aliquid canonicum non obsistat non ob. ꝓhibitione dicti p̄mi testatoris ⁊c.

Utrum delegatus mulctare possit ⁊c.

Egulares

Introitus ⁊ expensaꝝ cōis florentie obseruatis solēnitatibus opportunū deliberauerūt ista v3 in p̄mis qꝛ Bese guidonis de maleus aliq3 relaxet ⁊c. Jtē assignauerūt ⁊ statuerūt terminum dcō besi p̄ totū mēse3 februarij ꝓxime futurū ad soluendū camere cōis florētie pro ipso cōi recipiēti flor. auri sexcētos ⁊ q̄tū plus inquātū dcm̄ q̄ntū3 solui debeat de cōi florentie debita occasione dcāꝝ mulctaꝝ ꝯ eum latāꝝ per p̄sentem dñm capitaneū ⁊ ad sic soluendū decreuerit ⁊ declarauerūt saluo qꝛ si dictus bese fecerit ⁊ curauerit ita ⁊ taliter qꝛ dictus dñs angelus de pusio ⁊ d. rosellus de aretio aduocati ⁊ cōsultores in dcā cā noīter eligendi ⁊ deputandi p̄ dictum officiale de volūtate dicti besis ad cōsulēdum quid iuris sit cōsulent dicet ⁊ declarabūt per scripturā eoꝝ manu factā3 seu fiendā ⁊ eoꝝ sigillis sigillandam ipm̄ bese3 nō debere soluere quantitatē in ipsis mulctis cōtentis ⁊ ipm̄ fore absoluendū de p̄dictis ⁊ ipsas mulctas nō valere. Nō dicto casu a dictis mulctis ⁊ ab oībus p̄dictis exnūc ꝓut extunc sit liberatus ⁊ absolutus ⁊ in casu quo dicti sapiētes dcm̄ cōsiliū reddeꝛ recusarēt ⁊ p̄dictꝰ acquiescet dcō casu elapso dcō termino dcūs bese ⁊ dcs sui fideiussores p̄ eoꝝ p̄standi sint obligati ⁊ grauentꝰ ⁊ in ere p̄sona ad soluendū cōi florētie dcā3 quantitate flor. occasiōe dcāꝝ mulctaꝝ saluo qꝛ si dictus bese dcō casu se p̄sentauerit corā dño iudice grasshe ⁊ ibidē steterit capꝰ mandato dcōꝝ regulatoꝝ ⁊ ad eoꝝ petitoem ꝓ dictꝰ mulctꝰ qꝛ tūc dicti sui fideiussis nō possint grauari vel molestari occasiōibꝰ p̄dcis ⁊ sint liberi ⁊ absoluti.

In dei nomine amē.

Diis p̄mis diebꝰ elapsis in cā dñi Besis tūc detenti de mādato dcōꝝ dñoꝝ regulatorū pro executiõe dcāꝝ mulctaꝝ cōsuluimus cōcorditer vna cū excellētissimis legū doctoribꝰ dñis Jo. de recis ⁊ Nicolao de cibione ipm̄ Besem sic captū ⁊ detentū nō posse p̄ eosdē regulatores relaxari multis rōibus motū potissime qꝛ executio fcā erat p̄ dictꝰ mulctis p̄ capturā sue p̄sone vn̄ in hac p̄te functi erāt regulatores ⁊ p̄functi eoꝝ offō ⁊ iō reuocatio dicte capture ad eoꝝ offm̄ de cetero n̄ spectabat ⁊ iō illud ide ꝓut tūc cōsuluimꝰ de nouo cōsulemus ⁊ cōfirmaremꝰ si eēmus petiti ⁊ cōsulti sup eodē3.

Ceteꝝ nouiter q̄sita p̄ dcōs dñōs regulatores ad ista cōsulta nō p̄tinet ullo mō nam in p̄nti p̄ficto de relaxatiõe nō q̄rit ⁊ ad quē p̄tineat relaxādi ptās s3 solū q̄rit de viribus ⁊ efficacia ⁊ effectu dcāꝝ mulctaꝝ ⁊ l3 tria p̄ ordinē q̄rāt. Primo v3 an dictus bese soluere teneat dictas mulctas. Scdō an absoluēdꝰ sit a dictꝰ mulctꝰ. Tertio an dcē mulcte valeāt cū oīa hec tria ad unū fine ⁊ ad unū terminū reducant s. an dcē mulcte in obligatiõe sint qꝛ si non sint nō debēt nec ab eis e necessaria absolutiō ex quo sūt nulle ⁊ si debent nō subest cā ꝓpter quā absolui debeat ab eis cū p̄ns p̄tas besis nihil allegetꝰ q̄ solet ee cā remissiōis mulctarū3 ut. l. illicitas. §. fi. ff. de offi. p̄si. Uisis ergo bullectino ⁊ forū poꝝ ⁊ uisis dictis mulctꝰ ⁊ eade for. ⁊ uisa q̄dā declaratõe de nouo ꝓducta p̄ dcm̄ besem in q̄ cōtinetꝰ qꝛ ⁊ sic capitaneus interp̄tando ⁊ declarādo verba s̄bigua dcāꝝ mulctaꝝ dixit solū tanq3 delegatus dcōꝝ dñoꝝ p̄oꝝ ⁊ nō ex ordinaria p̄tāte officij capitaneatꝰ cū in cāis ciuilibꝰ velut capitaneus nō h̄eat cognitiōem nisi solū in cā appositiōis ⁊ certꝰ aliis corā eo in iudicio nō deducꝰ nec ꝓpositꝰ ⁊ visis oībus q̄ uidēda ⁊ cōsideranda fuerūt in p̄dictis ⁊ circa p̄dicta unanimiter ⁊ cōcorditer dicimus ⁊ cōsulimus nos Rosellus de aretio ⁊ Angelus de vbaldis de pusio dictū bese3 nō teneri nec obligatū ee ad solutiōe3 dcāꝝ mulctarū ⁊ dcās mulctas nullas ee ⁊ p̄ cōseq̄ns nullā absolutiō3 necessariā ab eis. Et ad hoc dicēdū3 mouemur plurib. rōibꝰ ⁊ iurib. istis. Primo qꝛ delegatus nō mulctat de iure ciuili nisi in casu uno. l. fi. C. de spor. hoc tenet glo. in. l. eos. C. de mō mulc. ⁊ ēt. d. l. fi. de spor. hoc t3 glo. ⁊ dicit qꝛ ibi loquitꝰ in delegato ad uniuersitate cāꝝ nō mulctaꝝ in alio ēt casu uisꝰ romana curia ⁊ dictꝰ silꝰ in. l. ij. § fi. ff. de iudi. Et ⁊ alias. s. cū indictiōe mulcto fm̄ Jnno. de offi. dele pastoralis. in glo. in ver. punire. ⁊ .c. ⁊c. i. Regulari ergo qꝛ delegatꝰ nō mulctat fallit in tribꝰ casibꝰ. Primo cum fine mulcta suā iurisdictiōe3 nō pōt defendere qꝛ nō fuit i thema ⁊c. Scdō cū e delegatus ad uniuersitate cāꝝ. Tertio cū mulctare

ctare mult executorē inobediētē l. fi. C. de spon. sic loquit̄ ꝛ ff. de iudi. l. ij. q̄ dicit q̄ hi multāt quib⁹ iudicib⁹ cōmissus est ꝛ ff. de v. sig. l. si aliud. § inter multā sic et intellr q̄ń no. ff. si quis ius di. non ob. l. i. q̄ dicit et in funtis magistrib⁹ patere ius indicēde mulcte. ꝓut ē ibi in l̄ra nō tn̄ q̄ intelligenda ē de magistratibus hn̄tibus ordinariā non delegatā ꝛ hoc ibi tz Ja. bu. ꝛ addit q̄ delegatus nō multat̄ ꝓ hoc facit C. de modo mult. l. ij. vbi rōnal' fisci. nō multat cū ergo dictus dn̄s capitaneus eas indixerit ex ptāte delegata nō extraordinaria vt p̄z ex declaratōe ꝛ interptatione sua quaz facere potuit vt capitaneus habēs mixtum ꝛ merū impiuz ut. ff. de ap. l. ab executore videtur ex hoc capite dictas multas nullas esse. Nec obstat q̄ per dominos priores sibi videtur attributa potestas multandi ut patz ex forma concessionis q̄ non fuit sibi ptās multandi spāliter attributa q̄ń est necesse ut. d. l. ij. § fi. ꝛ hoc dicimus posito pro cōstāti q̄ dn̄i priores habeant ptātem multandi ꝛ in causis ciuilibus iudicē delegandi ꝛ de ipsis causis cognoscendi an habeant vel nō. no est nostz discutere sed decisio p̄z ex no. p l. vbi absunt ff. de testa. ꝛ cū. da ab his. Scd̄o q̄ ex serie citatōis apparet q̄ vt delegatus procedebat vn̄ debuit Bese citato in citatorio remitti copia rescripti seu bullettini dn̄oz de offi. p Inno. in c. i de dila. in ver. ulterius q̄ń in ꝓposito minime fcm̄ fuit vn̄ fuit lata sententia mulcte in absentē ex falsa cā s. cōtumacie. Bese n̄ fuit cōtumax nō fuit ergo sn̄ia nulla. ut l. si pretor § marcellus de iud. Tertio q̄ Bese fuit citatus corā capitaneo q̄ cōpareret ad obseruādum cōtenta in bullettino certa die ꝛ hora qua die ꝛ hora nō ꝯstat p ea que nobis ostēsa sunt capitanē sedisse nec hēr cōtumacia incusatā q̄ duo necessario requirunt̄ qn̄ sententia fert̄ ꝯ aliquē ut cōtumacē ff. de iudi. l. ꝛ post edictū cōtumacia. l. pperāđ. §. i. ibi ꝛ actoris cōtumaciam incusante.

Quarto q̄ sn̄ia mulcte nō fert̄ insictū cōtumacez sed in uerū q̄ multari nō pōt quē culpa nō reddit obnoxium ut dicā l. multarum oīs n. mulcta seuera dr̄ ꝛ crudelis cum ob solā contumaciā inferat̄. ut l. mulcta C. de mō mult. Sed nō apparet de cōtumacia uera hēr cū solū citatus fuerit ad domū ꝛ ad ecclīaz ꝛ nō appet q̄ citatōes puenerint in ei⁹ notitiā ergo ꝛ c. ff. de app l. ex cōsensu ibi bar. ple. Jo. an. plene in cle. i. de do. ꝛ cōtu fuerunt et dce mulcte nulle pp excessum quātitatis ut p̄z in. d. l. eos cōtumacia l. certa rōne C. qn̄ ꝓuo nō est neces. multare poterat vsqꝫ ad duas vncias q̄ sn̄ia nō pōt sup eode pro pte valere ꝛ ꝓ pte nō valere ut ff. de fa. her. l. i. hoc iudicio no. doc C. si adu. rē iudi. l. i. ita ponit bar. in. l. certa. Ex quibus cōcludendū vr̄ dictas mlctas nullas pp iurisdictōis defectū q̄ delegat⁹ ius si habuit multādi hoc casu ꝛ ex defectu seu falsitate cause in mult̄ asserit q̄ iposite sup absēte ut cōtumace quibus cōtumax nō erat nec cōtumax apparebat. Cōcludēdū est ergo ēt dictas multas ee nullas pp excessuz quātitat̄ in qua multās et si ordinari⁹ eēt multare nō posset dicet quis lz nulle sint mulcte nōvr̄ q̄ dici possint nulle nisi obſuata certa forma tradita in quadā reformatōe cōis florentie. Ad illā aūt reformationē rn̄det̄ q̄ loquit̄ i sentētiis nō in mulctis ꝛ si i mult̄ loqueret̄ nō est vis pp duo q̄ pmo dcāz multaz nullitas causat̄ a iurisdictōis defectu ex quo eas fecit ut delegatus qui ius multādi nō habuit ergo ꝛ c. ut in cle. i de sequest. pos. ꝛ fruc. Scd̄o q̄ dcā reformatio nō cōprehendit casum nostrū loquit̄ n. in sentētiis latis p forensem officialē cōis florētie capitaneus aūt ꝓcessit ut iudex delegatus dn̄oz priorū nō aūt ut iudex florētie ipsius cōis ꝛ sic de hac nullitate cognoscere potest official' forēsis nedum enis super nullitate iurisdictōem hn̄tis quia hic casus est in dcā reformatōe omissus unde remanet in dispōe iuris cōis de iure autem cōi executor mixtus de nullitate sententie cognoscit. l. a diuo. § si super de re iudi. Jte ordinarius qui tulit sententiā ꝛ et superior si fodes eius nullitatis allegat̄. C. de accu. l. absent̄. C. quomodo ꝛ qn̄ in. l. si ples. Preterea q̄ official' forensis ex forma dce reformationis de nullitate possit cognoscere nō sequit̄ ergo eius non pōt q̄ lz nō possit cognoscere tn̄ mulcte sunt nulle de quo cōsulsi sum⁹ ꝛ ita dico ego angelus ꝛ c. florentie. M. ccc. lxxxviij. mensis februarij. .viij.

Item dn̄s infrātoiū ad q̄ń fit oleū teneat̄ ꝓ oliuis reductis ad oleū nat̄ ꝛ collectis sup potere seu possessionib⁹ dci molendini ad solutione ordinatā ex forma statuti de lucro quod habet ex dicto infrantoio ꝛ c.

Item

q̄ quilibet hn̄s infrātoiū in sancto gem. Ut dn̄s tn̄ ad q̄ń oleū fiat soluat de lucro ipsius infrātoij ꝓ quolibet olei denarios. xij. ad quā solutōem fiendā si dn̄s infrantoij nō soluerent cogant̄ illi qui steterunt ad tale infrantoiū ad faciendū oleuz ꝛ ēt cogant̄ laboratores terraruz ꝛ domoz seu dom⁹ sup quib⁹ vel in quibus fuerit tale infrantoiū q̄ quide solutio fiat ānuatim de mēse februarij.

Ro euidentia

Questi ꝯ pmitto q̄ uerba statuti accipienda sunt ꝓprie ꝛ stricte ut. l. i. §. si is qui nauem. de exercito. de uer. sig. l. eum qui uectigal. ꝛ potissime cū de uiat a iure cōi. ff. ad munici. l. cōstōnibus. ꝛ ff. de uer. ob. l. quicquid astringende ꝛ istud statutū ē huiusmodi cū uectigalia sint ꝓhibita nisi q̄tenus auctoritate cesarea indicant̄ C. noua uecti. in rubro ꝛ nigro. Hoc pmisso descendo ad q̄stiū ꝛ dico q̄ i istis vectigalib⁹ ꝛ gabellis exigedis cōsuetudo pmi⁹ e suādā circa exigēdū vl' n̄ exigēdū. ff. d pub. l. si publican⁹. §. fi. ꝛ l. licitatio. § earū C. de uec. ꝛ comis. l. fi. facit d aqua plu. ar. l. si pue. § placuit si aūt de cōsuetudine nō app̄z vel q̄ istud e nouū statutū ꝛ sic de pma exactōe fienda uel nō fienda cōtendit̄ uel e statutuz antiquū: sz sup exigēdo vel nō exigedo uarie extitit obseruatuz pp quā uarietatē nō pōt dici cōsuetudo introducta ut ff. de ann. le. l. seyo. §. medico. tunc recurrēduz e ad strictā uiz dispōem sz quā dico dn̄m molēdini olearij nō tenere soluere gabellam olei oliuaz recollectaz sup potere sine possessiōib⁹ molendini rō e q̄ dce oliue fructus possessionuz sunt ꝛ iō dn̄m pdictoz sequūt̄ uiz dn̄ij. ut l. in pecuduz de usur. duz n. pendent sup oliuis sunt dn̄i uel ut p̄s arboz seu terre. ut l. fruct⁹ pendētes ff. de rei uen. postq̄z aūt de arborib⁹ sunt collecte ipsius dn̄i sunt nō ut p̄s terre sz ut alie queqz res. ff. de usuc. l. sequit̄. §. lana ff. de euic. l. uacce. Fructus aūt bonoz nostroruz in lucro nō sunt: sz bn̄ sunt in lucro bonefidei possessoris qm̄ illos lucrat̄ pro cultura ꝛ cura ut insti. de re. di. §. si quis a nō dn̄o ꝛ no g'o in l. fructus. in glo mag. ff. de rei uen. ergo bonefidei possessor eos hz i lucruz ergo dn̄s eos nō hz ut lucz sz ut fruct⁹ rei sue. Nec obstat q̄ nisi dn̄s molendini habuissz molēdinuz ꝓpriū ad aliū accessissz ꝛ sic quātuz aliꝫ dedissz de oleo oliuaz suaz tm̄ vr̄ ipse lucratus ee p suū seu ex molēdino suo ut ff. de pe. here. l. sz si lege. §. q̄ń autē ꝛ facit. ff. ad exhi. l. sz si. § quo loco. ꝛ ff. de rei uē. l. sz si res. p Jo. an. de ēpt' statutuz. §. insup in glo in verbo moderatam. vbi expsse habet̄ q̄ quaten⁹ quis pⁱmonizat d suo eatenus lucrat̄ vn̄ uidem⁹ q̄ bo. fi. possessor hēditatis qui hēditarijs reb⁹ usus e eaten⁹ dr̄ locupletior ꝛ lucz fecisse qm̄ hec oīa uera sunt nisi q̄tenus quis pⁱmonizat suū ex eo q̄ alieno utit̄ pⁱmonio secus si nō utit̄ alieno sz suo ꝓprio tn̄ minus expedit sicut e hic hoc ꝓbat̄ q̄ sicut ē dāṅū e diminutio pⁱmonij ut. ff. de dā. infec. l. iij. sic ecōuerso lucruz e augmētuz pⁱmonij cōtingēs ex industria acquirēs aut ex ꝓperitate fortune ut. C. de bo. q̄ li. l. cuz op. C d codi. l. fi. ff. de d i infec. l. pculus fructus aūt rez nostraz sz augeant pⁱmoniuz tn̄ q̄ ex ipso pⁱmonio ꝛ eius corpore ꝓficiscunt̄ ut sunt uinuz ꝛ oliue segetes ꝛ frumēta q̄ accessiones bonoz sunt nostroz si tn̄ lucz nostz sunt sz nos sequitur iur⁹ dn̄ij ut ē dem. Pro hoc q̄ aliud ē nostz pⁱmoniuz integz cōseruari et nostra solicitudine ꝛ cura aliud e lucrū facere uel facere nolle vn̄ cautio dām infec. ꝛ nūciatio noui opis fieri pōt pro nostris bonis cōseruādis ꝛ eā dāni ō pe ledi ut l. ij de dam. infec. ꝛ ff. de no. op. nū. l. i. § nūciatio ꝛ tn̄ nō pōt fieri cā lucri cōseruādi: aut de nouo q̄redi. ut d. l. pculus nō tn̄ nego quin ēt in fructib⁹ habeam⁹ cām lucratiuā ut in bonis ex quib⁹ fructus pcipiunt̄ si ex cā lucratiua possident̄ ipsa bōa ut l. uacce ꝛ no. plene p doc C. de fur. ancille Sz lz lucratiuā cām habeam⁹ in bonis nō tn̄ fructus postq̄z bona sunt nostra dicunt̄ lucz nostz ut supi⁹ ē ꝓbatum ꝓprie aūt ꝛ large ēt cōseruatio pⁱmonij dr̄ lucrum. tex. e de rei uen. l. itē si uerberatū. § fi. Et ita dico ꝛ cōsulo ego Angelus de perusio ꝛ c.

Pro illis qui dicāt̄ usurarij ꝛ quis dicatur manifestus usurarius

In causa

Predeā ē hoc ordine ꝓcedēdū ut recta possit sequi decisio. vz ut pmo inquiramus quis sit usurari⁹ manifestus. Scd̄o quo tpe requirit̄ q̄ sit manifestus

festus. Tertio an sit pbandū q̄ dictus testor fuerit vsurarius
z totalr manifestus q̄ nō potuerit cōdere testm̄ z quātū
pertinet ad alios tractat⁹ illud dr̄ manifestū qd̄ ita pz ut p ne-
gatōez aduersarij nō efficiat res dubia ut manifestū iuris
est qd̄ clare z apte vniformiter scta cōcorditer pz bn̄dib⁹ iu-
ris noticiā ut. l. manifestissimi. C. de fur. ff. de iureiur. l. ma
nifeste. C. de fur. ancille si n. res eet adeo dubia in puncto
iur q̄ inter legū auctores seu doctores egregios magna eēt
diuersitas z cōtentio illud ius nō eet manifestū ex. plū si du-
bitet de uelleiani. l. vos a pt̄e. C. so ma. z. l. gallus. ff. de li.
z posthu. vn̄ dicit Inno de cōsti. ne innitaris q̄ vbi īter san
ctos e opinio vt de corpe bte marie virginis assumptio z
de saluōe uctrī c cuilibet tenere q̄ vult z hoc opat opinio
nū ɔrietas vbi aūt nō est discordia īter eos vsq̄ ad vnum
doc. tenere oz opi. scōz z tn̄ n p opinionū cōcordiā pz ve
ritas manifesta manifestū aūt est qd̄ sic pz ita vt negatio si
faciat re dubiā vt no gl. ff. de trāsact. l. post rē vn̄ si p publi
ca instrā apperet de snia post quā trāsactio fieri nō pōt si i
re iudicata trāsiunt lz iudicatū negetur nō ppterea illa nega-
tio facit illā re dubiā nec manifestā nisi iuste dubitet an iu
dicatū sit vel an snia valeat vt ibi no. dr̄ et manifestum ad
driam occulti qd̄ est ei⁹ oppositū vn̄ dicit spe. q̄ manifestū
est illud qd̄ plurib⁹ pz lz nō oibus pz in. n. de noto cri. § se-
quitur de manifesto circa pncipiū idē dicit glo. C. de ap. l. ci-
nes idē dicit gl̄a bu. qui dicit vos pcoma ɔpanete inotescit
iudicat manifestū lz citatio p edictū qd̄ hz cām pmanete z
inotescit oibus idicat notoriū ut no. p eū in. d. l. ciues. alte.
C. quō z qn̄ iu. aūc. qui sc̄lade tenuit bar. q̄ illud dicat ma
nifestū qd̄ plurib⁹ pz illud aūt sit notoriū q̄ pz oibus ide lz
bal. z eor opi. cōsentio nisi. l. alr̄ manifestū desideret q̄ p
hoc q̄ plurib⁹ pateat exēplū pz i furto nā fur manifest⁹ nō
ē ille qui a pluribus e visus furari lz ille qui cū acclamatōe
cū furto dephēdit ahōz re subtractā deferat eo loco quo de
stinauit ff. de fur. l. iiij ɔiuncta. l. siquis i furis e. ii. sic r nō dr̄
manifestū illud q̄ plurib⁹ pz si vult lex q̄ illud e ɔuis mani
festū. ut. ff. de fur l. nec māifestū exēplū si matrimoniū ɔhe-
re corā duob⁹ uel trib⁹ testibus i cuius ɔcū aliq̄ est suspi-
tio lz. n. plurib⁹ pateat tn̄ hic act⁹ fcūs dr̄ occulte z mātrimo
nii e occultū cū fieri cōsueuerat palā z i grādi multitudie
idē dico de doctoratu z militia z oib⁹ actib⁹ triūphantib⁹
q̄ nisi triūphalr̄ fcā sint lz plurib⁹ pateāt tn̄ nō sūt act⁹ ma
nifesti sz occulti ut. C. de qstorib⁹ z magistris offi. l. vni
ca cōiuncta glo. sua li. xij. Similr̄ dr̄ actus occultus qui plu
ribus pz z corā plurib⁹ factus e si tn̄ nō iteruenit auctori-
tas iudicis quā lex requirit ad actus substantiā z fraudis
suspitione tollendā ut. l. ij. C. de his qui ex po. rōib⁹ ii. x i gl.
Similr̄ actus pateā plurib⁹ fact⁹ dr̄ in occulto cū sit p suspe
ctā psonā ab illa submissa cui tale actū facere nō licebat vl̄
si licebat nō erat suata certa forma q̄ pmissa fuit C. de
pdijs curia. l. i. li. x. Sic nec dr̄ publica meretrix nisi q̄ palā
z sine delectu sui corporis qstū faciat ff. de ri. nup l. palā sz
hoc ita sit sm doctrinā doctor q̄ illud dr̄ manifestū qd̄. s.
cū ad essentiā manifesti lex exigit aliud q̄ tūc nisi illud cō
currat nō dr̄ festi manifestū vt supius est ostēsū z facit ad
pdicta ff. de iure fis. l. nō intelligit. § si quis palā Nūc ergo
ad qōem ppositā descendamus z videamus an in hoc tra-
ctatu sufficiat plurib⁹ patere q̄ quis vsuras exerceat an ve
ro aliud requirat ut dicat quis vsurarius manifestus ut sic
nō possit cōdere testm̄. Et sic vr̄ dicendū de iure q̄ nō mō
dr̄ vsurarius manifestus que facti euidentia manifestū facit
vt q̄ tenet diabolr̄ altare paratū z oibus sine delectu fene-
rat publice Itē ē manifestus ois ille qui ut vsurarius publi
cus e p epm publicatus ad ipsā tn̄ publicatōez veniri non
pōt p ipsiū diocesanū nisi de vsuraꝝ crie diffamatus sit de
crime testib⁹ supatus aut ide usurarius sit corā eo tale crie
cōfessus vel laboret ɔ eū notabilia argumēta cris cū fama
cōcurrēte q̄ coadiuuēt argumēta crīs ex. de usuī cū tn̄. z. c.
cū in diocesi cōiuncta. l. iij. § idez diuus. ff. de testi. z hoc lz
gl. ō vsuris. c. i. li. vi. i. v. alienis is si ergo diocesanus aliquē
pnūciaret vsurariū māifestū nō cōfessū i iudicio nec testi-
bus cōuictū aut argumentis z fama supatū ille nō eet vsura
rius māifestus sine dicam⁹ dcāz pnunciatōem iniquā siue
nullā si n. dicam⁹ nullā illud e clarū nō. n. dr̄ pnūciatū nisi
rite pnūciatū sit. ff. de re iu. a. l. a. iij. § cōdēnatū si aūt dicam⁹
dcāz pnūciatione iniquā qd̄ vr̄ verius adhuc effect̄ manife
sti nō vr̄ iducere q̄ vbi plurimū ocursus requirit ad iducti
one seu productionē vnius effect⁹ nisi oia iteruenīat cessat

effectus. ff. de condi insti. l. si heredi plures. de re. iu. l. si in-
qui diccra. §. lz iurꝝ eius si. nec mirꝝ si cōfessio aut pnūciatio
faciat eūz usurariū māifestū qm̄ cōfessio inde equipat. l. i. C.
de cōfes. ff. ad. l. aquil. l. pinde notandū sicut ergo snia idu
cit notoriū ut. n. ut. l. emptor. de ac. ēp sic z cōfessio manife
stū facit q̄ cū act⁹ iudiciales sint z in iudicio sit testiū mul
titudo dicti actus tanq̄ palā facti nō aūt in occulto dicunt
actus manifesti z faciūt usurariū manifestū q̄ plurib⁹ pa
tent vt pz ex doctrina data in pcedenti discursu Dr̄ et usu
rarius manifestus quātū ad hoc ut sibi interdicā sit a canōe
factio testamenti qui corā sacerdote z testib⁹ publice fatet se
usurariū z usuras mādat restitui forte libros rōnuz tradēs
sm gul. cuius Jo an opi se. de usuris qōez li. vi. in uer. ma
nifesti. nō ergo sufficit extraiudicialis cōfessio corāz testib⁹
tn̄ fcā aut corā sacerdote tn̄ aut corā testibus z sacerdo-
te nisi mādatū intercedat de restituēdo usuras salte p assi-
gnatōem libroꝝ rōnuz. Sz dcā tria copulatiue requirūt vt
pz expsse in gl. pdcā Nec mirꝝ q̄ cōfessio emanas sup crie
extra iudiciū excepto q̄ in crie usuraꝝ ad pene ipositōz nō
ē sufficiēs nisi ad torturā. ff. de adul. l. capite quinto in glo.
in verbo accusatorꝝ p Inno. de testi. sicut Itē e sufficiēs ad
penā extraordinariā ff. de insa. ictus fustiū. Itē e sufficiens
vt detineat cōfessus in carcere ut. ff. de custo. reo. l. si cōfes
sus. Itē sufficit ut p eā quis possit pnari bñficio ecclesiasti-
co iā adepto z ēt abstinere oz a suscipiedo futuro ut no. Jn
no. z Jo. an. de elec. p inquisitōem. Itē e sufficiēs ad ple-
nā criis pbatōem cū sciam de delinquētis nō suspicat. De
fco aūt cōstat exēplum si quis effugiat cū eēt citatus lz dubi
tat an nō latitādi si n. quia cōfessus ē extra iudiciuz q̄ aio
latitādi fecit hec sola cōfessio plena pbatio e. ut. l. fulcini⁹.
§ quid sit latitare quibus ex cau. i pos. ea. Alios effect⁹ pro
nūc nō recordor p cōfessionē extraiudicialē sup crie pcede
re. Cū ergo nō posse testari aut tradi ecclesiastice sepultu-
re sint pene ordinarie festus extra tcūū appz q̄ p solā cōfes
sionē extraiudicialē quātūcūq̄ publice fcāz nisi illa cōfessio
solenizata sit mō pdcō nō ē sufficiēs ad ipositōem dcāz pe
naꝝ q̄ ordinarie sūt z graues z ista sufficiāt ad iuestigatio
ne pnctā pdicti. s. quis sit usurari⁹ manifest⁹. Descendo
ergo ad scōm quo tpe quis dz ee usurarius vt intestabil̄ sit
fingam⁹. n. dubiū aī testm̄ que fuisse usurariū māifestū post
penitentiā egisse z cū condidit testm̄ nullas exercebat vsu
ras. uel fingam⁹ tpe mortis z testamenti usurariū fuisse occul
tū Nūc aūt post testm̄ z morte ei⁹ detegit z notoriū sit ip
suz fuisse usurariū tpe sue uite nūquid dicem⁹ testm̄ dei usu
rarii ee nullū. Et sup hoc vr̄ de iure dicendū q̄ testm̄ valeat
nō aūt sit nullū hoc probat q̄ tex. in d. c. qzoz dicit q̄ nul-
lus manifestoꝝ usurarioꝝ testis intersit z infra subdit q̄ te
stamēta usurarioꝝ manifestoꝝ aliter fcā nō valeāt vn̄ qua-
litas manifesti iūcta verbo necessario significat scōm tpe v
bi ut. ff. de nox l. in delictis. § si extrane⁹. ff quoꝝ le. l. i §.
q̄ ut. usi tpe testamēti requirit hec qlitas māifesti si ergo
fuit manifestū aī nō tpe testamēti uel post testm̄ z tpe mor
tis incipit ee manifest⁹ testamētū qd̄ tenuit nullaten⁹ ifirma
tur ex hoc q̄ canō nō reddit eū inhabile ad testādū nisi cū
ē manifestus tpe testm̄ nec iubet canō alios nō interesse te
stamētis eiꝝ nisi cū e manifestus tpe testamēti nec. n. e no
strū lege extēdere potissime penale q̄ ut odiosa restringēda
ē. ff. de penis. l. interptatōe. z in. c. odia de re iu. li. vi. Con
cedo tn̄ q̄ si tpe testi nō erat manifestus sz tpe mortis. insti.
de here. qua. z dif. § in extraneis z hoc iō q̄ ultima uolū
tas ābulatoria est usq̄ ad morte ut. l. q̄ p manus. ff. de iure
codicil. Dicet quis z si aī testm̄ fuit usurari⁹ manifest⁹ nō
ne semp durat ad duratōez manifesti sc̄l altare habuisse ui
cū q̄ nō. s. in his q̄ sunt actus trāseūtes ut citatio fcā p pco
nē q̄ momēto fit z momēto trāsit lz duret eius effectus ut
insti. de ppe. z tepo ac. in pn. z. ff. de ac. z ob. l. obligatio-
nū fere. § plz. Si ergo semel ille actus manifestus e nō con
tinuo manifestus durabit sz in his q̄ momēto nō expediūt
sz hūt cām successiuā z p successiuos actus res deducit in
manifestū aut et in notoriū sm discursum tepoꝝ durat no-
toriū z manifestū. Mulier aūt q̄ suo corpore qstū sine de
lectu facit quousq̄ in qstu durat dr̄ publica qstuaria z me-
retrix post emēdatōem uero nō e meretrix ex quo ad melio
re migrauit sniāz z inhonestā pfessione effugit. C. d nup.
l. impia'us. § i. ubi casus lz ergo manifestū sit q̄ fuit tn̄ nūc
nō e z sic cessat dispō legis de publica meretrice meretrica
tū certo tpe exigentis sic z in pposito cum canon requirat
esse

esse vsurariū manifestū tpe testamēti ut supius ē pbatū; ſi tpe testi nō est lʒ ante fuerit testm̄ eius nō vʒ nullū ex textu dcī capi. q̄ʒq̄ʒ z hec sufficiāt de scdo z c. Nūc descendo ad tertiū .i. an pbatū sit q dictus testor fuerit usurarius manifestus ita z talr q fuerit inhabilis ad testādū z ꝯ testoris memoriā ipsos testes examinatos inuenio quid ergo dixerint quid pbauerint sigillatim inquiramus z pmo venio ad dcm̄ z depositionē more benecij qui fuit pmus testis sm̄ ordinē scripture z ille examinatus sup tertio capitulo dicit se fuisse p̄sente qn̄ dictus testor remansit in cōcordia cū vgulino valdim q nō stringeret eū ad solutōeʒ certe pecunie debite testatori z q ide vgulin⁹ sibi daret p quolibet floreno unaʒ emminā grani z aliud dicit se nescire certe illud dcm̄ nō probat nec releuat pducere in aliquo ꝑꝑ plura pmo q nil de exactōe dicit q̄ ē necessaria ad inhabilitāō muniāre sub usurris ad testm̄ ut.d.c. q̄ʒq̄ʒ scdo q non deponit de tpe mortis qd requirit tertio q requirit q quis sit vsurarius manifestus nec ppterea manifestus eēt cum nō sit factus manifestus p sniam rite latā nec p̄fācti euidentiā quarto q nō apparet an granū fuerit pmissū ex cā vsurarū uł p iteresse potuit.n. testori illa pecunia deberi ex cā venditōis fūdi ex quo dictus ugulinus pcipiebat fruct⁹ vn̄ vsqʒ ad cōcurrētē q̄ntitate fructus licuit dcō testori p interesse stipulari vnā emminā grani p flor. z illā exigere ut. C. de act. emp. l. curabit no. i c. salubriter, de vsur. q ergo dcm̄ granū potuit pmitti ex cā usurarū z ex cā licita p interesse p̄sumēdū ē q p inter esse nō p usuris vt excludamus delictū ff. p socio. l. merito z q ubi pbatio ē dubia ꝯ pferente īterpretaī de pba. in p̄sētia. Nūc venio ad dcm̄ petri qui fuit scōs testis in ordine z iste sltr nihil pbat pmo n. dicit q fuit p̄sens qn̄ mutuauit plurib⁹ sub vsuris quibus aūt mutuauerit nō declarat imo dicit se nō recordari mutuare ergo potuit publice z oculte z p̄sumēdū ē q oculte q in oculto vsurariq eorū fcā faciūt ut dcō capitulo q̄ʒq̄ʒ de usuris z cle. i. eo. ti. z q nō dicit q exegerit z lʒ postea dicat q mutuauit georgio z Romulo vānis z ugulino valdim z q ugilinus ꝯdit eide pte grani pmissi tm̄ interrogatus de cā scie dicit q audiuit a dcō maffeo vn̄ nō pbat q nec cōfessio pbaret receptōeʒ grani cū fuerit fcā absēte pte z nūt dat ad obligandū ipsū cōfitentē ut l. certū § si quis absēte de ꝯfes. de iter. act. in glo magna in. l. i. z dicit deinde q vidit eū publice euntē pro grano sibi pmisso ex cā vsurarū z hoc sltr nō releuat q poruit ire z nō hr̄e z q nō poterat scire q iret p grano promisso p dcm̄ ugulinū ex cā vsurarū ex quo pmissionē ignorabat cū nō fuerat p̄sens mutuo nec pmissiōi vt ipsemet asserit z lʒ dicat se vidisse a dcō Maffeo cum ei obuiaret in via q ipse Maffeus dicebat se uenisse de tali debitore suo a quo habuerit tm̄ granum pro dcā sua pecunia nōe vsurarū tn̄ ut dixi nō probaī p dcāʒ cōfessionē emanantē absente pte receptū ut ſ̄. pxime dcm̄ est lʒ probeī receptio in occulto ita qd nō cōcludiī q fuerit p hoc vsurarius manifestus Itē id qd dicit q dictus Maffeus nō tenebat bancū parani sʒ q ali⁹ erat vsurari⁹ in tm̄ q qualibʒ qui voluisset acquirere pecuniā sub vsuris iuisset ad eū ac si bancū tenuisset sltr in nullo releuat nā ipse testis deponit scm̄ s sic fuisse nec audisse vn̄ nō probat hoc. C. de testi. l. solā lʒ testis pbet cū dicit uera esse cōtēta in articulo si nō interrogaī de cā scīe ut no. i. d. l. solā Itē id qd dicit q dictus Maffeus scipsū usurariū tenebat z sic tenebaī a cognoscentib⁹ eū sltr nihil releuat potuit n. se tenē z ab aliis teneri vsurari⁹ nō tn̄ manifest⁹ sʒ ocult⁹ vn̄ no pbaī ex hoc q̄litas maīfesti quinimo z si fama fuisset q erat usurarius maīfest⁹ z ille se dixisset z reputasset eē iudiciū usurariuʒ manifestū no fuisset ppterea usurarius manifestus illa manifestatōe q requiriī in hoc tractatu ad reddēdū ipsum intestabile ut ſ̄. pbatū est in pmo discursu. Et lʒ dcūs testis dicat q publicū est i dcō loco cū fuisse usurariū nō releuat ut iā dixi q nō sequiī ē publicū nūc q usurarius fuit ergo publicū erat sm̄ testi tpe z mortis ergo z c in dcō caplo in p̄sētia. Uenio ad attestatōeʒ guidonis sup tertio articlo dcō z iste sltr nihil pbat lʒ visus fuerit probare quantū potuit pmo n. dicit cōtēta in caplo ee vera z si vlteri⁹ nō fuisset iterrogat⁹ pbaret sine dubio sʒ iterrogat⁹ de cā scientie dicit q indifferēter dcūs Maffeus oib⁹ volentib⁹ acquirere sub usuris vn̄ reddit eāʒ cū dcm̄ p̄fectū ergo nō pbat. C. ꝯ testi. l. testiū z ita iepte r̄ndēdo eām sm̄ dcī procedit z sup oib⁹ īterrogat⁹ fuit vsqʒ ad uer. qui incipit. Itē quanto tpe

tenuit post illum ꝑ vbi dicit q pluries audiuit dici a dicto maffeo q granū recipiebat ex cā usurarū hoc nō sufficit rōne supius assignata in p̄cedēti discursu. Et qd dicit p testis plures mutuauit puto q hoc pbet sʒ hoc non facit eū usurariū manifestūʒ nec reddit eū intestabilē ut iā dcm̄ ē z q postea ide testis dicit q ipse manifestū tenebat usurariū z sic ab aliis tenebaī nō probat q poterat eū tenere usurarium occultū z q ista reputatio z et fama q eet usurari⁹ nō reddit quē manifestū nec intestabilē ē nisi sequiī publicatio p ep̄m ut supius ē pbatum. Et qd dicit q hoc ē publicū z notoriū sltr si releuat q lʒ nūc sit no sequiī fuit tūc. s. tpe testi z mortis ut supius ē ostēsuʒ. Uenio ad dcm̄ antonij z iste sltr nihil pbat sufficiēs ad anullatōem p̄dicti testi. nā pmo dicit q uidit mutuare ad usuras z in hoc cōcludit sed no sequiī mutuauit plurib⁹ ergo indifferēter mutuabat z sic nō inferī q fuerit usurari⁹ maīfestus ut. ſ̄. dcm̄ ē potissime cū non pbaī extorsio ut iā dcm̄ est nec iste testis pbat extorsionē lʒ dicat q fuerat p̄us ibi calculata rō z dict⁹ maffeus cōfessus fuit satisfactū q nō dicit solutū vn̄ z si liberatur gratis satisfcm̄ fuit fide ut. l. solutum. § solutū de pig. ac.

Itē q nō deponit nisi de cōfessione nō de reali solutōe z q singularis ē in dcō suo ergo z c. ut. l. iurisiur. C. ꝯ testi. Et qd ita dicit q mutuauit cuidaʒ marco z oibus aliis volentib⁹ acquirere nō pbat q in redditōe cāe nō cōcludit dū dicit se hoc scire ex eo q se iuenit in locis vbi rōes fiebant nō. n. sequiī sit calculatio rōnʒ ergo oibus mutuabat q nō pbat hoc eē z c. C. ubi cog. l. nō hoc. Item nō pbat dūʒ dicit q dictus maffeus se usurariū reputabat ab aliis ꝑꝑ rōes supra ia ʒ pluries repetitas. Nūc venio ad dcm̄ z depositōem bndicti qui fuit quintus testis in ordine z sup dicto articulo nihil pbat q dictus maffe⁹ mutuauerit ad usuras nam dicit se nō fuisse p̄ntem mutuis de quibus ipse attestatur: lʒ bn̄ pbat q habuit granū p dcō merito q dicit q se inuenit qn̄ granū habuit pro dcō merito lʒ aūt pbet q habuit granū tn̄ ex quo mutuū nescit q p̄ns nō fuit nō potuit scire q ex dcā cā habuerit nisi soluēs dixissʒ se ex illa cā soluere z recipiēs dixisset se ex illa cā recipere: z q hoc totū ee potest fateor q dictus testis pbet granū extortū ex causa usuraria hoc tn̄ qualitate manifesti non infert potissime cum in occulto recipere potuerit ut dcm̄ est sltr nō releuat qd .j. subnectit q dictus maffeus hoc confitebaī q usuras extorserat z q iste usurarius reputabaī q cōfessio non facit eum manifestū nec et dcā reputatio seu fama nisi publicatōe fcā per ep̄m ut supius dcm̄ ē z q nec dʒ q reputaretur usurarius manifestus nec ꝯ se manifestū confiteretur.

Descēdo ad dcm̄ antonij z iste nil pbat de mutuis ad vsuras dcīs q nō interfuit ut ex eius attestatōe liquido pʒ sʒ solum pbat de quadā receptōe sex staī granari fcā a marco riguccij put audiuit a dcō maffeo hoc eniʒ ab eo audisse nō sufficit ut supius pluries ē ostēsum. Uenio ad dictum Jacobi petri z iste sine dubio nihil pbat de usurarū exercitio nisi p auditū de pentibus z aliis z per hoc aūt nō infertur q probatū sit q tpe sue uite fuerit usurari⁹ manifestus ex iaʒ dictis z allegaī. Ex quibus oibus cocludo sine dubio forte tenedū nō eē pbatum q dict⁹ maffeus fuerit usurarius ea manifestatōe que requiriī ad reddēdū eū penit⁹ intestabile z incapace eccle sepulture nisi p̄stita cautōe: z hec snīa mihi pʒ tanqʒ humanior cōsiderato q testanti nō reddit iter arbitriū ut C. de sa. san. ec. l. i. bn̄ aūt dico probatum fore usurariū fuisse z sic reputatū fuisse tpe soe vite z si de receptōe usurarū tractareī sicut tractaī de instōe testamenti p subtiles tramites nō incedere p quos ꝯ bonum z equū qm̄ p̄ciose errari solet ut ff. de uer ob. l. si seruuʒ §. sequiī sʒ hic qu solū est testamen qd cōseruari fauorē z a sanct̄ pr̄ibus approbatū vt. ꝯ l. i. C. de le. l. cū qd. in fi. ff. de cōdi. z de. l. in cōditōibus pmū locū. C. de testa. l. uoluimus. z l. sancim⁹. z l. qm̄ indignū ptes aūt iudicis de causa cognoscent sic hec ut pnūciaret testm̄ seu ultimā uoluntate dicti maffei ualere z tenere z ipm̄ maffeū fuisse testabile z potuisse cōdere testm̄ z dēm aliā ultimā uoluntatem nō obstante q nullā cautōem p̄stiterit de reddēdis usuris sm̄ formā canonū ex eo q nihil pbatum extitit ipm̄ s esse usurariū manifestum iuxta exigentiam sacrorum canonuʒ. Ego angelus z c. xi.

Dictus filiussa. emācipatus in testō suo cert̄ filiab⁹ ec. reliquit p qualibet earū iure institōnis z legati p eis dotandis quā quāntitate uoluit quālibʒ earū hr̄e qn̄ eerit nupte z ad

maritū iuerit ꝛ adinuicē ipsas substituit i casu mort̄ ꝛ aliq̄ȝ ad maritū iret vt ꝗ̄ equis portoīb⁹ patrē ꝛ filios ꝓprios heredes ꝓprios istuit hic pr̄ heres istitut⁹ cōdito testō de cessit in quo legatū dictoꝝ fem̄ nepotib⁹ suis cōfirmauit ꝛ voluit illas fore de illo cōtetas ꝛ q̄ȝ vna ipsaꝝ anteq̄ȝ nuberet est defuncta voluit dictas sorores ad ducēta venire per viā substitutionis queritur quid iuris ꝛc.

Er Bicius notarius filius emācipat⁹ ser Io. ser Bartoli de colleualis auene qui morabat̄ in populo sci apollinaris de floreā dictus defūct⁹ e iaȝ sunt plura tpa suo cōdito testō publice scripto manu publici notarij i quo īter cetera q̄ dis posuit tā iure instōis quā legati relinquit ꝛ iudicauit Ioan nē catherine Lagie Bartholomee ꝛ Barbare filiab⁹ su is vȝ cuilibet ꝛ ꝓ q̄libet eaꝝ ꝓ eis ꝛ q̄libet eaꝝ dotandis de suis bonis florenos ducētos auri quā quātitate floꝝ ꝛc. auri ꝓ q̄libet eaꝝ eas hr̄e voluit q̄n erūt nupte ꝛ ad mari tū iuerūt ꝛ nō pn̄s ꝛ si aliq̄ ipsaꝝ decederet aut decessert aliq̄ȝ ad maritū iuerit alie succederes eidē tali sic decedēti vel morienti i ea quātitate sue dot̄ ꝛ legati illius tales succe datu ꝛ eis accrescāt ꝛ legauit equis portoīb⁹ ꝛ i oīb⁹ suis bonis sibi hr̄des vl̄es istituit ser Ioāne prēȝ suū ꝓdictū ꝛ nicolaū ꝛ Leonardū filios ipsius testōris legitimos ꝛ nā les ꝛ q̄ postea dcūs ser Ioānes pr̄ dci ser bicij mortu⁹ est ꝛ decessit suo cōdito testō publice scripto manu publici no tarij in quo īter cetera q̄ disposuit iure instōis cōfirmādo re linquit dcis Ioāne catherine Lagie bartholomee ꝛ bar bare nepotib⁹ suis ꝛ filiab⁹ olī dci ser bicij olī filij dicti ser Ioānis ꝛ cuilibet eaꝝ ꝓ eis nubēdis ꝛ q̄n nuberet flore nos auri ducentos ꝓut ꝛ quos legauit eisdē ser bicius olī filius dci ser Ioānis ꝛ pr̄ dcaꝝ Io. Ca. ꝛ bar. qḋ legatuȝ dcūs ser Io. testator cōfirmauit ꝛ de ꝓdcō legato fcō ꝑ di ctū ser biciū voluit ꝛ mādauit eē cōtetas ꝛ si eas vl̄ aliquā eaꝝ viduas remanere cōtigat eisdē ꝛ cuilibet eaꝝ legauit reditus ꝛ hitatōeȝ quarūcūq̄ȝ domoꝝ dci testōris ubi eis magis placuerit i ciuitate vel comitatu ꝛ i oīb⁹ suis bonis sibi herede istituit nicolaū ꝛ leonardū nepote dci testōris ꝛ filios olī dci ser bicij ꝓut hec ꝛ alia ipsoꝝ duoꝝ testato rū forme demōstrat post q̄ dr̄ ꝛ asseritur dictā barbarā mor tuā esse anteq̄ȝ nuberet supuiuētibus dcā Ioāna ꝛ cathe rina Lagia ꝛ Bartholomea sororib⁹ dce barbare. Nūc vero dcā Ioāna catherina lagia ꝛ bartholomea petunt ab heredib⁹ dci ser Ioānis vigore dicti legati ꝛ substōis fcē per dictū ser biciū dict̄ suis filiab⁹ in casu quo aliqua earuȝ decederet anteq̄ȝ nuberet ꝛ vigore dci alterius legati facti ꝑ dcm̄ ser Ioāne dict̄ eius nepotib⁹ ꝛ cōfirmatōnib⁹ per dcm̄ ser Ioāne factis de dcō legato ꝑ dcm̄ ser biciū fcō ꝓ pte vera dictoꝝ heredū dicti ser Ioānis excipit̄ ꝛ dr̄ q̄ di cta ioāna catherina bartholomea ꝛ lagia dictos florenos ducētos auri de iure ab eis petere nō pōt vigore dicti testi ser Ioānis ꝓ eo q̄ dcūs ser ioānes in dicto suo testō non cōfirmauit dcm̄ legatū ꝛ substōem factā per dcm̄ ser biciū dictis filiabus dicti ser bicij de dcis florenis ꝛc. auri in dcō casu in quo aliq̄ filiaꝝ dci ser bicij decederet anteq̄ȝ nube ret. Modo queritur nūquid heredes dci ser Ioānis te neāt̄ ꝛ de iure obligati sunt ad soluedū dcīs Io. Ca. La. ꝛ bartholomee dcōs florenos cc. auri posito ꝓ cōstāte q̄ dcā barbara defuncta fuerit ꝛ sic anteq̄ȝ nuberet visis de cis testamentis dictoꝝ ser bicij ꝛ ser Ioānis ꝛ visis for ma iuris ꝛ statut̄ florentie.

I dictus Ser Ioānes agnouit he reditatē dci ser bicij sui filij emācipati nullū est dubiū q̄ hr̄des dcī tenent̄ q̄ ad p̄stationē ipse ser Io. obligat⁹ fuit vl̄ in suos heredes transfundit̄ pro hr̄ditarijs portoīb⁹ ut in l. apud iul. § fi. ff. qui. ex cau. in pos. ea. cōmunet l. i. C. si cer. pe l. pacto successorū. C. de pac. l. pro hr̄ditarij C. de here. ac. ff. de leg. ij l. vnū ex familia. § si de falcidia finaliter dcīs ser Io. hereditate filij non agnouit nō tenent̄ ad soluēduȝ dictos ducētos florenos nō ii. vigore testi ser bicij q̄ illud nō astringit eos qui eius heredes nō sunt nō testamēti vir tute ser Io. q̄ ser ioā reliquit solū ducētos florenos pro q̄ libet ipsaꝝ pro eis nubēdis prout reliquit ser bicius qḋ le gatū dci ser bicij dominus testator confirmauit unde soluȝ legatū cc. cōfirmauit ꝛ de nouo fecit de maiori anteȝ summa nō dixit neq̄ȝ disposuit quid de portōe decedentis ante nu ptias esse deberet vnde remanet in dispositione iuris cōis

ff. de libe. ꝛ posthu. l. cōmodissime de iure autem cōi lega ta cōditōalia deficientia ꝑ ꝯditōes defectū remanet apud heredes quib⁹ relicta sūt nisi in eisdē hr̄eat cōiunctū vl̄ sub stitutū vt. C. de ca. tol. l. i. § sin aūt sub cōditōe Sȝ in ꝓposi to in legato cc. nulla dcāꝝ mulieꝝ hȝ substitutū in testō dci ser Ioānis nullū et hȝ cōiunctū q̄ nō re nō verbis q̄ nō re appet q̄ cuilibȝ eaꝝ sunt cc. relicta ita q̄ eade cc. nulli alte ri sunt relicta ergo nō e inter eas realis cōiūctio. C. de ca. tol. § his itaq̄ȝ cū se. ff. de le. iij. l. re cōiuncti. ver. ꝓferī igit̄ qḋ et nō sit verbalis cōiunctio appet q̄ vnitas sermōis nūc verbalē cōiunctōem inducit q̄n eade res plurib⁹ vno verbo rū cōtextu legat̄ ꝑ testatōem pribus cuilibet assignat̄ puta cum duob⁹ ide fundus ꝓ equis pribus legat̄ ide puto cum tito ꝛ seyo ꝛ. legant̄ sȝ cum uni unū corpus distinctuȝ vel vna sūma distincta legat̄ alij aliud corpus vel alia sūma si cut e in casu ꝓposito q̄ cuilibȝ mulieri cc. sunt legata nam tūc vnitas sermonis nō inducit tale cōiūctōeȝ q̄ inducat ius accrescendi inter eas vt. d. l. re cōiuncti ver. ite verbis. Nec obstat si dicat̄ q̄ dce mulieres in dict̄ legat̄ sūt reciproce substitute ex eo q̄ ꝓdictus Ioānes legauit cuilibet cc. ꝓut legauerat dictus ser Bicius q̄ dictio ꝓut no. similitudinis est quinimo ꝛ idēptitat̄ significatiua vl̄ cū eode honore testō ris cuilibȝ reliquisse vl̄ sicut reliquit ser Bicius q̄ istud ō plano cōcedere si an̄ nuptias mulier decedes legatuȝ pcipe posset ita q̄ ipsa posset ad restituēdū grauari. Sȝ si bn̄ atte dit̄ testamenti figura testator noluit ante nuptias aliquā pos se pcipere vel hr̄e legatuȝ ergo ante decedēs nō pōt onere fideicō grauari cū se nō inueniat honoratā. C. de fideicō. l. ab eo q̄ dcā substō quācūq̄ȝ reciproca nō pōt fideicōmis sariū cōtinere sȝ solum cōtinet vulgare. l. cū legataria ad le gatū nō iuitabit̄ q̄ decedēte an̄ nuptias debet̄ alijs nubē tibus ꝛ hoc ipossibile e pcipe de manu decedētis ad quaȝ testator nullo mō noluit ꝑuenire. sȝ oȝ ea pcipi ꝛ haberi ab heredib⁹ ser Ioānis qui heredes sūt grauati in soluēdo du cēta cuilibet nubēti nec iussi sūt aliud quicq̄ȝ soluere nubēti bus vbi aliq̄ decederet ante nuptias vl̄ ꝓut dixi casus ve lud omissus iure cōis dispōni relinquit̄ ꝛ iō remanet apō ipsos heredes ut supius dcm̄ e dcō ergo illa ꝓut apposita i testō dicti ser Io. hoc importat ut ducēta solū nubēti debe ant̄ cū nupserit ꝛ nō ante debeant̄ nec pstent̄. Et ita dico ꝛ consulo ego Angelus de pusio ꝛc. florentie ꝛc. m. ccc. lxxxviij.

.xxi.

De locatōe fcā ad certū tp̄s illa finita restituat̄ posses sio ꝛ ad q̄ oȝ grauari cōducēs tpe locatōis decurso ꝛc.

Os angelus De vbaldis de pusio legum do ctor iudex ꝛ aduocatus florentie cōsultor ele ctus assūptus ꝛ deputatus ꝑ nobilē ꝛ egre giū legū doctorē dn̄m nomine de stephanis de marcatello pn̄tem iudice ꝛ coll̄ quarti sci spūs ꝛ sācte crucis nobilis viri bisacconis comitis de pignauano pn̄t honore prīcis ciuitat̄ florentie de solitūte istaꝝ prinet i q̄ dā cā ꝛ qōe capture corā ipso dn̄o noīe iudice ꝛ coll̄ verte te inter michaele francisci capti ꝛ detēti ꝛ ser uincētura frā cisci notarij eius ꝓcuratorē ex pte vna ꝛ Simone allegri ꝓcuratorē ꝛ ꝓcuratorio noīe bartolomee vxoȝ sue ꝛ filie olim Venetūr guidonis de vaticano ꝛ filie et quōdā ꝛ he redis insolidū dn̄e Iacobe quōdā matris sue ꝛ vx. oliȝ dci boneti capi faciens ex pte alia ꝛ maxie sup isto pn̄to ꝛ as tendo vȝ hēat̄ cōsiliū sapient̄ in dcā qōne ꝛ cā dce capture ꝛ detētōis corā dcō iudice ꝛ curia vertent̄ inter dcm̄ micha elē francisci eius ꝓcuratorem ꝛ ꝓcuratorio noīe pro eo ex vna ꝛ dcm̄ Simonē allegri viȝ ꝓcuratorem ꝛ ꝓcuratorio noīe dcē dn̄e bartholomee vxoȝ sue ꝛ filie quōdaȝ boneti guidonis ꝛ filij et ꝛ herede insolidū dn̄e Iacobe matris sue ꝛ vxo. olim dci benoȝ ꝛ filie quōdā sinduerti ex pte alia Visis act̄ ꝛ actitat̄ ꝛ oībus factis ꝛ gestis hinc inde in dcā cā ꝓduct̄ ꝛ allegat̄ ꝛ statut̄ ꝛ ordinamēt̄ cōis flore tie ꝛ pn̄ū allegatōib⁹ que sūt ptes iudicis coll̄ in summando pn̄ūciando ꝛ quid dicitur iudex hēat facere sinare ꝛ pnūci are in dcā cā ꝛ quid iuris sit in ꝓdict̄. Visis nāq̄ȝ pun cto ꝛ argumētis supradictis ꝛ oībus cōtent̄ in eo ꝛ uisis dcā captura ꝛ exe. hinc inde in dcā cā exhibit̄ ꝛ fact̄ ꝛ ea fis diligenter cōsiderat̄ ꝛ examīatis cā ꝛ qōe ꝓdcā i nos cō missa. Et visis iustis actis ꝛ iuribus in dcā cā hinc inde ꝓ ductis ꝛ allegat̄ ꝛ oībus ꝛ singulis act̄ ꝛ actitat̄ ꝛ factis ꝛ gestis in dcā cā hinc inde ꝛ statut̄ ꝛ ordinamētis cōis

florentie

florentie / maxime de hac materia disponent / et dictarum partium / et cuiusque ipsarum advocat / et procuratoribus plures an dicta ipsarum allegationibus et iuribus diligenter examinis et audit et demum inter nos habita deliberatione matura vice omnium dicte commissionis in me facte et omni modo via et iure quibus magis et melius possum Dico et consulo ego Angelus consultor et commissarius predictus dictum michaelem iuste rite et legitime captum fore et captum detineri debere quousque dicte domine bartholomee filie et heredi in solidum dicte domine Jacobe olim sue matris vel suo procuratori pro ea recipiendi dimiserit et relaxaverit bona eidem michaeli locata per dictam dominam Jacobam manu lapi quondam petri publici notarii cum vacua libera et expedita possessione a se et ab aliis quibus operari potest et a facto suo et suorum ab aliis a sit vacuam prestare non tenetur quamvis ab aliis sibi defesanda fuit toto tempore locationis et non solum de iure imo de facto ff. locati l. ex conducto et l. si vi ulli dicetur .n. restituisse dimisisse et relaxasse bona predicta cum dicta vacua libera et expedita possessione si dictus michael per se ipsum vel procuratorem ad hoc spaliter constitutum posuerit et miserit in corporali tenuta et detentione dictorum bonorum dictam dominam vel eius procuratorem vacua a se et ab eius familia universa et caverit iuratoria cautione per publicum instrumentum se conservaturum indemnem dictam dominam bartholomeam si ab alia persona quacumque et maxime absente leonardo feno suo sacerdote a quo dicta bona ut colonus recognovit dolo malo eius vacua non essent ut ergo hec res expedita sit et domina bartholomea habeat quod intendit et dictus michael prestet id solum ad quod astrictus existit et prestito quod prestandum est a carceribus relaxetur. Dico partes esse iudicis has vz quod pronunciet ipsum legitime captum pro predictis eo modo et forma quibus supra dictum est et ut nulle calumnie aut malitie relinquatur occasio quod dictus iudex precipiat dicto michaeli ut caveat vel per se vel per dictum suum procuratorem in dicta corporali tenuta evacuanda evacuando eam a se et ab omni sua familia realiter et cum effectu et prestet cautionem predictam in forma predicta et etiam moneat dictam dominam bartholomeam seu eius procuratorem ut in certo termino debeat recipere dictam cautionem et dictam tenute relaxationem cum comminatione quod si contumax esset in recipiendo quod dictum michaelem subito relaxabit relaxata per dictum michaelem possessione predicta cuicumque alteri recipienti pro dicta domina bartholomea et cuicumque alteri prestita cautione predicta predicta domina bartholomea et ad hunc effectum mandat transmittat notarium curie qui de relaxatione sit rogatus ac etiam de prestatione cautionis predicte quibus sic factis satisfactum est et satisfactum appareat realiter per dictum michaelem et est de carcere relaxandus pro fructibus autem per ipsum perceptis non fuit nec est legitime nec rite captus aut detentus quamvis ls fructus percipit non mihi apparet quot sint dicta capitula tedii ad executionem et executio non cadit super incerto et non liquido debito ut no. ff. de edendo l. i. in gl. ma. uer. in primo res est vestra designanda. Et ne ullus autem de hoc meo consilio possit aliquid aut dicere iuriam separatim ostendo sic necessario de iure dicendum ut supra est consultum. Constat autem quod michael dicta bona conduxit per publicum instrumentum pro certo tempore in dicto instrumento descripto a domina iacoba et promisit in dicto instrumento restituere dicta bona in fine temporis locationis dicte domine iacobe et suis heredibus cum vacua libera et expedita possessione tempus autem locationis apparet finitum ex serie instrumenti. Item apparet dominam bartholomeam heredem in solidum ex testamento dicte domine Jacobe conducto puncto mihi transmisso in quo presupponitur eam heredem in solidum quod punctum in hac parte etiam coadiuvatur testimonio dicti michaelis prestito per eum in quadam causa occasione dictorum bonorum vertente inter dictam dominam bartholomeam ex parte una et guidonem ex altera quidem attestatio in hac causa producta est per quam apparet dominam iacobam decessisse et omnes alios filios masculos vna cum dicta domina bartholomea cuius testimonium iuramento firmatum contra seipsum in hac causa ls omnem fidem facit. ut. ff. de his qui. ut indig. l. post legatum § his verro et § an libertas. ff. de bo. li. l. qui cum maior. § ls si non faceret quod no. de proba. c. per tuos et si huius testimonium non sufficeret sufficit variatio facta in puncto de partium voluntate cum starrorum. C. de rela. l. i. nec obstat si dicatur quod possessio predicta apparet resumpta vel saltem apparet quod erat apud dominam bartholomeam tempore facte capture et ante et non postea quamvis non potuit capi dictus michael cum habeat mulier penes se istud quod petit. ff. de re. ve. l. in re. C. de alie. iudi. m. l. i. ff. de condi. fur. l. sive manifestus. uer. ceterum cum sr. etc. Quod autem eam habuerit vz probari ex duobus. Primo quod dicta domina accusavit dictum michaelem quod intrabat eadem in dictis bonis ea intrando et stando contra voluntatem domine possedentis tunc dicta bona. Secundo quod post capturam dictus michael reliquit et relaxavit eidem domine et suo procuratori pro ea recipienti dicta bona quemvis in eo erat et sub conductione ac si heres esset vsi ex quo dictus procurator dictam relaxationem recepavit eundem michaelem liberasse ab obligatione illa qua erat constrictus ad dicta bona relaxanda quamvis nullum predictorum obstat non .n. primum quod verum est quod domina possidet ls locaverit ipsa vel eius auctor ut mi eius quamvis in colonum vel inquilinum non transfertur ulla possessio naturalis seu civilis sed solum nuda et simplex detentio ut. ff. de usuc. l. non solum. §. quod vulgo licetur ergo sibi dicere se possessorem nec hoc inter se contradicit imo optime compatiuntur ad invicem s. dominum possidere et tenere per colonum ipsum autem colonum tenere per seipsum et ipsum colonum vel inquilinum in possessione et tenutam domini naturali ipsi domino prout domina asserebat in themate isto ut. ff. de ui. et ui ar. l. colonus. et l. cum fundus et bi coniuncti poterat hec domina de dicto colono quamvis ante dictam accusationem institutam recognoverat illa bona ad laborandum pro altero contra promissionem quam fecit alias in instrumento prime conductionis in quo promisit ab alio non recognoscere sine licentia dicte domine Jacobe vel suorum heredum. Similiter non obstat secundum quod illud verbum dicti michaelis emanavit absente parte dicte ut patet ex actis et ls symon procurator dicte domine ita recepisset non preiudicavit domine quamvis ad talem relaxationem recipiendam mandatum sufficiens non habebat sed ad lites et causas cui solum non potest ff. de so. lu. l. hoc de pac. l. ls si tamen dicet quis tamen et si hec omnia vera sint tamen quomodo potest cavere michael eo modo quo dictum est cum ad cavendum se non astrinxerit in instrumento. Respondeo quod hec cautio doli in obligato ad rem restituendam velut accessoria est et est velut ipsius executionis appendix tenetur .n. quis doli mali abesse ideo restitutes ad hanc cautionem artatur et nisi lex de hac cautione providisset in eternum ut ita dixerim non esset liberatus qui tenetur ad rem restituendam vacuam liberam et expeditam est .n. hec obligatio negativa seu negativum secundum hoc cui momento non petitur ff. de condi. ob ca. l. i. §. si paredi de usufr. l. iii. §. vari Non autem hec cautio sit prestanda propter timorem doli quamvis commissi cum sit testo est casus ff. de rei uen. l. si post acceptum. et l. si ho. Et ita dico et consulo ego angelus etc.

.xiii.

Utrum pater possit in testamento filio quo ad legitimam eidem relictam gravamen imponere.

Iacobus Habens unicam filiam etatis trium annorum nomine Claram ac etiam habens sororem nomine Jacobam in testamento suo nuncupativo et solemni inter cetera fecit istas institutiones et substitutiones Item reliquit domine clare eius filie iure institutionis unam petiam terre Item unam petiam terre aratoriam valentem ultra legitimam dicte filie iubens eam esse contentam et tacitam pro tota parte sue hereditatis et plus petere non posse si dicta clara eius filia decederet ante etatem xiiii. annorum sine filiis quod ambo duo dicta legata terre vineate et aratorie libere devenirent heredi suo in testamento demum in omnibus aliis bonis suis etc. supradictam dominam Jacobam sororem suam universalem suam heredem instituit post eius mortem dicta domina Jacoba hereditatem adivit et dicta clara eius filia dictas petias terre aratorie et vineate post mortem patris tenuit et possedit et postremo dicta clara mortua est dum esset etatis quattuor annorum Modo orta est quod inter matrem dicte clare et d. Jacobam dicte clare substitutam in dictis petiis terre. nam dicta domina Jacoba dicit dictas petias terre ad se spectare et pertinere vigore sue substitutionis. mater vero dicte clare dicit ad se spectare quod heredes dicte clare et dictum iacobum testatorem non potuisse ullum gravamen filie legitima sua imponere etc.

Pro decisione Huius puncti discutere non oportet an substitutio facta dicte infanti in rebus sibi relictis sit pupillaris directa an fideicommissaria quamvis si pupillare directa est illa que continet favore infantis cum per eam testata decedat ut. l. ii. ff. de vul. et pup. et insti. de pu. subst. circa prin. et ideo ratione talis favoris statutum est et pupillo exheredato in potestate posse substitutum pupillariter ut. C. de le l. cum quidam et hoc casu sine dubio invitaretur substitutus mater exclusa ut. l. precibus. C. de ipu. et aliis subst. nec potest mater neque ut prerita indignari cum testamentum patris censeatur hoc respectu ut. l. pop. §. ls nec ipu. ff. de inoffi. te. ls alio respectu testamentum suum censeatur et sic corpus suum albo et nigro variet secundum qualitatem personarum volentium expugnare tabulas pupillares ut ibi et ls dicta substitutio sit facta in re certa vel incerte bonus tamen si eam iudicarem pupillare ut supius dictam ad universa bona ipius heris traheretur ut. ff. de vul. et pup. l. centurio facit. ff. de he. insti. l. i. § si ex fundo. C. de here. insti l. quotiens. §. si duo sint autem dictam substitutionem fideicommissariam sive indicam sive indicem eam gratia

b

iure suo visum huius infans defuncte uentiosam matri q̄ p mū gradū in successiōe obtinet ē uocāda exclusa amita dcē infans. ḡtin aute defuncto. C. ad tertul. ⁊ i coz. vñ illa sūt parētes. ii. ad descēdentiū h̄ditate uētuosā nō mīsatōis ... ; ⁊ ecōuerso parētes ⁊ here vouū cōe. ff. vñ ii. scripto ⁊ nō deāz subsitōez fideicō. reputādo q̄ntus fcā sit ifāti cōheret grauame. C. de iof. te. l. ex trib⁹ iūcta gl. ⁊ ibi p dy. ⁊ cy. ⁊ bar. vñ q̄tenus dictū fideicō. legitimā dicte infantis cōtin gat nullū eēt ipso iure cū filius suā legitimā habere debeat sine oī grauamē. ut. l. qm̄ in priorib⁹. C. de inoffi. te. Nūc ad propositū reducēdo verba predicta dico deāz subsitōem obliquā nō aūt pupillarē ad hoc dicēdū moueor q̄ fcā p v̄bū deuenīat qd̄ ē cōe ēē de testa. Raynut⁹ ⁊ ibi p Inno. in ver deuenire bar. in. l. centurio cōstat aūt subsitōem plura tpa cōtinere sicut est illa de qua querimur q̄ cōprehēdit pupillare etatis tp̄s ⁊ duos ānos vltra fcām p v̄ba cōia a pagano sicut ē hic siue sigillata tēpoz distīc. matris fauore oī pe fideicō iudicari. ut d. l. p̄cibus ⁊ ibi ē casus ⁊ ibi p cy. ⁊ bar. Scdō q̄ nunq̄ uerba q̄ sonare psit in insitōe uel subsitōe directa ad hūc sm aptant nisi sint verba mere directa cum ea q̄ adiecta sūt rei certe. lz secus si vniuersitatis ff de here. insti. l. his v̄bis ⁊ ibi glo. ⁊ i coz. de here. ⁊ sul §. si v̄o nulla ⁊ ibi et in gl. cū ergo dicta subsitō fuerit facta in re certa ⁊ nō p v̄bū mere directū cuiusmodi heres esto ... p verbū deuenīat qd̄ ē cōe ut supius dem̄ est apparet eui dēter dictā subsitōem nō ē pupillare sz fideicō. ⁊ q̄ fideicō. ⁊ ī re certa fcā est ad vniuersū nō trahit vñ mater nō poterit cōpelli ad petitione substituti hereditate dcī infans adire casus e. ff. ad treb. l. cogi § generalr ⁊ nō adeūdo eēt substitutus delusus cū legata ⁊ fideicō pticularia nō debeant hereditate nō adita ut. l. uij ff de fideicō li. de here. insti. l. qui filio § s̄tius ibi p glo ⁊ Ja. de are. si ergo mater vult hereditate adire detrahet p̄mo legitimā debitā iure nec dcī infanti ⁊ illam mater habebit ut ex alienū. ut. l. fi. C. de co dicil. residuum uero per fideicō restituet detracta falcidia insitōis iure quā dicta mater ita detrahere potest sicut ipsa filia potuisset. C. ad. l. falc. l. quāq̄z ⁊ ita dico ⁊ consulo ego angelus de vbaldis de pusio florētie. M. ccc. lxxxviij. mensis ⁊c. xiiij.

Processus ⁊ sñia lata cōtra aliquos qui mādauerunt ut quendā occideret qui tñ non cōsumauit actum.

[B]s carolus ⁊c. Antoniū ⁊c. nānez Bernardi ⁊c. Martiane Jo. ⁊c. ad hāc nostrā sñiaz audiendū in vestri p̄ntia psonalr cōstitutus ꝯ quos ⁊ quēlibet eoz ⁊c in eo ⁊ de eo ⁊c. ⁊ cōstat nobis ⁊c. quibus datus fuit certus terminus ⁊c. ad oēz defensione ⁊c. ⁊ nullā fecerunt ⁊c Idcirco nos Carolus comes ⁊ dñs ⁊c dcōs Antoniū andree ⁊ nānē bernardi ⁊ quēlibet ipsoz in libre mille dene dandis ⁊ soluendis camere nostre quas quide libre mille si dcūs antoni⁹ ⁊ nānes ⁊ quilibet ipsoz nō soluerint ī x. dies a die p̄ntis late cōdenatōis p̄tume numerāde q̄ ipsi antonius ⁊ nānes ducant ad locū iusticie cōsuetū ⁊ eis ⁊ cuilibet ipsoz nō soluētū itra terminū p̄dictū dictā cōdenatōez ⁊ quātitate pecunie caput a spatulis amputet ita ⁊ taliter q̄ penitus moriant ⁊ aia a corpe separet ⁊ q̄ dcūs martinus ducat ad locum iusticie cōsuetū ⁊ ibidē furcis laqueo suspēdat ita ⁊ talr q̄ penit⁹ moriat ⁊ aīa a corpe separet ⁊c dico ⁊c cōdenamus ⁊c. ... ⁊c copia cuiusdā pticule statuti peppij sub rubrica qualiter cognoscat de maleficijs verū si maleficiū uel loci seu tpe maleficij cōmissi q̄litas uel psone scelerate cōmitentis maleficiū cōditio requireret alr pcedi ⁊ ipso frāgente maleficio penā ipoīi malefactori eo casu poterit ꝯ eū pcedi ⁊ realiter psonalr puniri ⁊ executio q̄libet ꝯ eū fieri p ipos dños comites ⁊ officiales curie arbitrio ipsoz dñoz comitū put ipsi mādauerint ⁊ possint in casibus p̄dictis citatiōes ⁊ bāna ⁊ termini p̄dicti ⁊ aliū quicūq̄z act⁹ curie fieri in ptari dari uel nō dari arbitrio ipsoz dñoz comitū uel eoz officialis possit et in cā criali qñ ⁊ quoties ⁊ ī casib⁹ quib⁹ vr eisde dñis comitib⁹ uel eoz officialis pcedi ad tormeta indictis legitimis tñ ꝯ reos maleficioz quā ꝯ testes ad inueniēdū veritate maleficioz. Itē possit de quolibet maleficio vel quasi criminaliter procedi cognosci ⁊ diffiniri per ipsos dños comites uel eorum vicarium uel officiales curie ipsorum dñorum comitum ⁊ quolibet eorum p accusatōez denūciatōz uel inquisitiōz ⁊ ex quolibet tpe ⁊ die feriato vel solēni ⁊ etiā p̄cedente fama vl nō precedente ⁊ obseruatis uel nō obseruatis solemnitatibus iuris cōis seu solemnitatib⁹ vel substantialib⁹ iure uel statut obseruari tñ debeat forma cōtenta in p̄nti capitulo statutoz ut ē dem̄ ⁊ non possint sñie corporales pmulgari uel fieri p aliquē iudicium seu officialē curie dcōz dñoz comitū sine expsso mādato dcōz dñorū ꝯ aliquē uero pcessum sñiam seu executōem qui uel q̄ fueret ꝯ aliquē de aliquo maleficio. uel q̄si nil possit opponi uel dici agēdo uel excipiēdo occasiōe alicui⁹ solemnis iure omissi uel alicuius substātialitat iure omisse uel nō seruat in totū uel in ptem possint tñ dicti officiales seu vicarij ferre ⁊ exequi sñias criales pecuniaz q̄nuis in defectu ipsius pecunie nō solute intra certū terminū iponēda sit uel ueniat infligenda corporis pena.

In questione Premissa videri oz. Primo que pena sit. l. coz. de sic. de iure cōi. Scdō an deā pena locū habeat in nō occidēte sz occidere attēptante ⁊ veniete ad actū ad que dicitur venisse. ꝯ dei cōdenati p dem̄ dñm comite Carolū ꝯ batarolle. De p̄mo vz dicēdū q̄ ubi incurrit in sicarium ex capite homicidij ei⁹. n. capita plura sūt ut ff. de sica. l. i. pena illius l. ē ultimū suppliciū except honestiorib⁹ i. pos sit in honore q̄ deportant si fuerit decurio ē cōsulēdus princeps nisi tumultus p̄p aliter q̄z p mortez decurionis sedari nō possit q̄ tūc p̄ncipe in cōsulto decurio occidi poterit ⁊ tūc diceret potius dānatus iudicio ppli q̄z. l. coz. ff. de sica. l. uij. §. fi cōiuncta. l. pe e. ti. cū glo fi eiusdem. l. ⁊ cōiuncto §. item. l. coz. insti de publ. iudi olim aūt dce. l. sicca ex capite p̄dcō pena erat deportatio ⁊ bonoz oium publicatio ut hr̄ in d §. fi. De scdō an deā pena. l. coz. locū hēat in attēptante ⁊ nō pficiete ignorās interim forsitan. l. si quis fi dicā rape. C. de epis. ⁊ cle quinimo argnet et de cōsuetudine approbata p totū mūdū p quā qui nō occidit nō punit vltimo supplicio quātūcūq̄z puenīat ad actū proximū mortis ut q̄ gladio peuit ut occidat sz quātū attinet ad ppositum nō oz aliquē dcōz articuloz itrare q̄ in cornel de sic ex capite cedis hoc determinatū est sigillatim vt puniat alius lz nō sequat effectus loquor de aīo nō stante in finib⁹ cogitatōis. Cogitatio n sola nō punit ab hoīe qm̄ p̄mi motus i ptāte nostra nō sūt ff de penis l. cogitatōis sz si cogitatō cedis ē deducta in actū proximū puta q̄ uolēs occidere gladio peussit ⁊ uulnerauit sz ex uulnere peussus non decessit uel puenit ad actū remotū q̄ nō peussit sz cū tello ābulauit p ciuitate uillā uel castrū ut obuiās inimicū illū occideret ad hoc tenet. e. l. sicca ut d l i ⁊ C. ꝯ sic. l. is qui cū telo. q̄ ergo in sicca ex capite cedis promisuz ē ꝯ occideres ⁊ occidere attēptantes ut tex. dicit exp̄sse in l. aut fcā. §. euetus. ff. ꝯ penis ibi nō minus eū qui occidendi hoīs cā cū telo fuerit q̄z eum qui occiderit puniat. Nō est eādum ad regulas generales ⁊ refugiū miseroz dicentiū nō puniri affectū nisi sequat effectus ut d § euetus. ⁊ ff qd̄ quisq̄z iu. l. uj § hec verba cū si silr nō est recurrēdum ad cōsuetudine q̄ p̄dicat stat l. sicca q̄ cōiter statuta uiget ut homicida capite puniat vñ statuta requirūt homicidiū verū nō ergo sufficit attēptatū gladio nec alia attēptatōe propinq̄ uel remota sicut uidem⁹ in aquilia requirere cedē qua nō tenet qui mort cāz p̄buit sz teneat utili ff. de. l. aquil. l. ite si obstetrix ⁊ hoc statutū ē de mete bar ff de sic l. i § diu⁹. Si igit i territorio dcī cōis nullū uiget statutū sup homicidio ⁊ eius pena ⁊ sic oz ad ius cōe occurrere cōsiderato q̄ dictū homicidiū fuit attēptatū ⁊ deuentū ad actū lz nō proximū ⁊ cū telo ābulatū hoīs occidēdi cā ⁊ in proposito psueratū p tpa quis dubitare pōt locū ee siccarie Preterea si diligenter aduertat i proposito asserit factū tractatū ⁊ ordinatiōem ⁊ mādatuz de occidēdo raz p se q̄z cū societate assessini ⁊ et p assessinū solū em hec quide est inhumanitas horrēda hec ē detestanda seuicia qm̄ p eā nō solū mors corpoz sz max inhumaniter pcurat nisi ex uerberātia diuine gre taliter asalitos muniret armis spūalibus. s. ptie p̄munitos. In hos ergo assessinos ⁊ assessinaria mādātes ⁊ p̄stātes eis fauore ⁊ auxiliū et assessinatu nō secuto i. homicidio non fcō nec secuto emanauit canō. late sñie vt tale tāq̄z religionis cultu ⁊ a xp̄iano pplo ppetuo diffidari ipso iure cū cōstiterit pbabilib⁹ argumētis tā execrabile scelus pperrasse exceōis ⁊ diffidatōis ⁊ depōnis a bñficijs sñiam incurrūt si ergo ipso iure diffidati sūt cōstito de crie ut hic cōstat p cōfessione nō est dubiū

dubiū q̄ necdū p iudicē imo et p priuatū pōt occidi. ut l.iij. §.trāsfugas de re milita. C.de fur. aut nauigia. C.d epi. z cle. auc. Ite quecūq3 cōitas z c. z in aute. Ite nulla cōitas bānitū. n. z diffidati pape vl' cesaris sūt extra bñficia z ipsoz affidātia posīt qm̄ p diffidātes z bānitos publice z noto rie est bellū in deū vt dicit cy. C.de acc. l.reos vbi nō mirū si pōt occidi qm̄ idē est bānire z diffidare z scāpere vl' stamere vt impūe possit occidi fm cy. ibidē i vi. q.alleg.p hoc C.de his qui ad ecc.cōfu.l.si seruus. z C.vt nemo pu.l. i.in fi. Et pro hoc optime facit de pena.c.felicis.li.vi.vbi ponit de diffidatis z bānitis qui possunt occidi z est etiā tex in aute gazaros. C.de epi. z cle. z in cor.iuris finit vbi sūt ponit' d diffidat' bānit'. Cōcludo ergo ex p̄missis attento rigore iuris ciuilis statuto. n. alio circūscripto q̄ assessinus qui dānatus fuit ad morte l3 assessinatū nō cōsumauerit rite z iuste cōdēnatus fuit z et mādatores i quos clemētioz emanauit s̄nia de iure ista s̄nie nō h̄nt materia querendi cū soluēdo pecuniā euadere possint morte que a principio z absq3 cōditōe inferri poterat p̄p tā execrabile crimē vt superius est pbatū Nec obstat q̄ nō puenerunt ad actū p̄ximū z sic min' puniri debuerunt z nō homicidio ut no. cy. cōclusiue in.d l.si quis nō dicā rape q̄ ista decisio ad l. siccaz nō refert z potissime cū crime assessinatus cōtrahit' q̄d grauius puni' ut ff de pe.l ciceto no bar ut ff de iniu. l.non solū §.perculus z §.si madato q̄ cū dcūs dñs comes sit decreti i terris suis gratia facere pōt ut p̄nceps. ff de q̄d nibus l i §.si arbitrator et prudens z clemēs cōstituit q̄ dictis duobus in pecunia cōdenatis pure z sub cōditiōe ad morte ex benignitate z clementia penā mortis relaxet qm̄ seueritatis detrahendū est p̄uilegiū iacet strages potissime cū solus attēptat' puni' ut iura ciuilia dicūt z et canonice sanctōes. Nūc venio ad statutū z fm statutū illud e clarissimū q̄ in dcō maleficio puniēdo b3 arbitriū ut p3 in ver. vez si maleficij atrocitas ubi expsse dispont' q̄ p̄p acceptabilitatē z enormitate scelerū sicut e hic ut.d.c.i.de homi.li. vi. z qualitate loci vel tpis cōmissi maleficij z cōditionē psone cōmittētis z fragātias crīs cōmēa b3 arbitriū puniendi realiter z psonalit' vñ non est locus querele ex quo sibi ē cōcessū arbitriū z id q̄ arbitratus e nō ɔdicit iure cōi. ut. l. ff de testa.im ff de le.ij l i z.ff de infa.l quid ergo §.pena grauior. C.de infa l z si seruior. z l.si possidoneū. Et si dicamus deū arbitriū nō vēdicare sibi locū nisi cū fragātia crīs pena iponit' q̄d de facili dici pōt remanemus directo in crie z dispōe iure cōis fm q̄ dicta s̄nia velut atrocitas lata quā debuit ipugnari nō pōt ut supius pbatū est. Et ita dico z cōsulo ego angelus de p̄usio. M.cccc.lxxxviii.

.xv.

De remissione quā petit a cōe florentie quidam cōductor cuiusdam dacij z utrū ei sit cōcedenda.

necunque Dicimus in vulgari ad intelligētiā dīcimus illoz qui intelligere desiderāt fm motum nature l3 litteraz ipericia sint. Nūc ergo descendimus ad magistrale decisione ɔsulentibus cōgruēte z si punctus ispiciat' recte obscurus ē z generalis est ut patebit ex decisiōe. Premittendū autē est an emptor gabelle p̄prie dicat' emptor an fructuarius an aūt sit cōductor. Quod aūt sit eptor pbat' q̄ in ɔctu p̄dicto oīa fuere que ad substātiā dicti ɔctus emptōis p̄ficiē de requirunt'. Primo solenis cōcursus animoz ɔhentiū q̄m quilibet ɔhentiū hōc ɔctū iure uoluit s̄.eptōnis. Scdo spes aut saltē id q̄ in loco spei succedit s̄ ipsa spes vt uidemus i vēditōe iact' retis z missilium qm̄ in oībus his loco rei vēdite e ipsa spes. ff.de ɔhe.emp.l.nec eptio z.ff.de he redi. vēdi.l nā hoc mō.ff de ac.emp l a.cū le. z si uerā z pprā dicimus vēditione multi notabiles effcūs resultāt dīfferētes ab effectib' ɔctus locatōis qm̄ oīa picula oēs casus fortuiti oīa cōmoda z incōmoda q̄ntacūq3 uenerit ad eptorē uelud dñm sequūt' postq3 fcūs est eptor z e p cbe i possessione iure eragēdi deāz gabellā. ff de pi. z cō.rei ve l.necessario. C.de pi. z cō.rei uen.l.post pfactū. C.de ac.emp. l.fi.in ɔctu aūt locatōis sec' e q̄ nisi aliud actū fit in cōtractu locatōis ent secus nisi culpa casum p̄cedat q̄ casus fortuiti cōductori cōtingētes circa re cōductā aut vsū ascribūt' locatori vñ si cōductori fructus pendentes legere nō licuit aut domo vel fundo cōducto frui nō potuit latronuz cursu aut hostiū impetu vel aquaz aut et celi uel solitudo p̄cipitum locatoris erit. ff.loca.l.si merces.§ uis maior. z §. culpe. z l.si fundus. z l. z hec distinctio cum sy. Nec ex hac q̄d disputata fuit p lucernā iure bar. de sacroferato decidente z ubi solutio p̄cij dimisa e p anos uel meses p̄ut e in ɔposito q̄ uerbū vēditōis impropriat' z ad locatōez reducit' z substantiā z effectū z in oībus vt de ɔctu locatōis ē iudicādū de illo ut ipse refert succincte. ff.de pub.l.cōtē.§. qui maximos. Ideirco sup hoc nō insistamus l3 hōc ɔctum dcīi in dcā gabella locatōem dicim' ex certa scia q̄ eius recitatio laboriosa eēt potius q̄3 subtilis cognito igi' quis sit iste ɔctus de quo q̄rimus ueniamus ad decisione q̄stioz z sup primo q̄sito v3 designatōis z officijs p ipm cōe leuatis. Videmus cōsiderādas cās leuatōis. aut.n.cōe leuauit officia ex cā que attribuēda vel e ascribēda culpe ut inimicitie cōis aut ex cā nō cadēte in culpa nec in casum fortuitū ut q̄ extracti de bosollo forsitā ire nolebant uel cum difficultate accedebāt ad loca uel q̄ p access' generabāt' scādala odia z rancores z ipacia in aīs subditoz qui regi debebāt p tales officiales aut cā fuit per simonie expñ.cōis quibus imputāt cōe grauiter forsan ex talibus officijs p̄mebat' aut qualis fuerit cā dubitat'. Veniam' ad p̄mū cū officia sint leuata ex cā attribuēda casui fortuito z dicim' nisi damnū sit graue q̄ cōductor substinet z nō ē faciēda remissio mercedis qm̄ dānū modicū cōductor equo aīo ferre d3 C.loca l l3 ibi pec. cy. e.ti. l.exeplo. ff. loca l ex cōducto z l. si merces §.vis maior vbi hec uerba quasi ad l'am describūtur. Esset aūt cā ascribenda casui fortuito ubi p̄pter aliq̄d accidens incogitatum cui resisti p p̄udentia nō potuisset l3 si officia eent leuata ex cā attribuēda culpe quo ad ipm conductore ex eo forsitan q̄ in leuando nulla alia fuit cā nisi sola z mera uolūtas ipsius ita q̄ fuit solū p rōe voluntas vel q̄ ex cā irronabili z indebita officia ipsa leuauit z tūc nulli dubiū q̄ de damnū emergēs inde e ipsius cois florentie ut d.§.culpe. Si uero cā leuādi dcā officia nō pōt attribui casui neq3 culpe ut in exeplis supra positis i hoc casu tūc damnū nō e cōis.cōe aūt tenet' de culpa sua cum ita uendit. Est aūt culpa cū nō exibet diligentia ut signorie mādāt. si ergo adhibita diligentia contingat officiales non ire quis dicet dānū fore cōis qui spem ullam nō uēdidit l3 spē solā pcipiendi ab illis quos casualiter accidere cōtingeret ire p officia qui casus ascribit' soli fortune certe nollus. pro hoc do tex. bonū z optimū. ff. de ɔhen ep. l.si cū fundū. z facit. l.si tactum. ff.de ɔhen. ēp. Si uero cā leuādi fuit p symonia expeñ tūc his spes lucis e de pe here. l l3 si. l.§.ut āt aut senatus ff.de exhi. l.l3 si lege §.ut aūt aut senatus. ff.ad exhi. l sed z si §.quo loco p Jo.an. de rescrip.statutū.§.in sup in uerbo moderatus li.vi. z.ff.de adi.le.l.mella.§.quidam a libertis l3 nō l3 cōi florentie in sui cōductoris p̄iudiciū z iacturā uelle lucrari qm̄ tali lucro na resistit. ut.ff de cōdi. inde. l.nā natura. l3 cū dcā psymonia dcōz officioz cāta eet z realit' traxisset origine ex acquisitōe fcā p cōe florentie de ciuitate arecij z eius forma z districtu sudoribus sūptibus z industria dci cōis florentie. tūc catenus q̄tenus p officia ciuitat' arecij q̄ nō erāt ipe emptōis dcē gabelle dictus cōductor remanet sine dāno catenus vsq3 ad deāz cōcurrente q̄ntitate dcā officia debet cōpēsari. .xvi.

De matrimonio ɔcto a petit h̄nte plenū z sufficiēs mādatū ab eo qui legitime etat' erat cū muliere minore nō habente. x ānos utrū ualeat l3 fit p uerba de p̄sn z anuli traditōe cōcludit q̄ ubi alter ipsoz reclamauerit posse cū alia contrahere al's secus.

Aselmus De mediolano cōmissarius seu p̄cur canarsalli d cremona patris geneuere p̄misit p uerba de futuro beltramo de parma se facturum q̄ dcā dña geneuera cōsentiet in dcm̄ beltramū tanq3 in suū uir: z ipse beltramus ecōuerso p̄misit se cōsentire in dcam geneuerā filiā dci canarsalli tanq3 in suā uxore legitimā z sic dñs beltramus ex pte una z dcūs cōmissarius seu p̄curator p dcā geneuera ex pte alia ɔxerūt adinuice spōsalia de futuro. postea uero Jacomin' d mediolano p̄cur. z p̄curatorio noīe dci beltrami ad hoc legitime cōstitutus z h̄ns legitimuz z sufficiēs hoc plenissimū madatū a dcō beltramo etat. legitime ex pte una z dcā geneuera ex pte alia p uerba de p̄sn z anuli datōem z receptiōem adinuice matrimoniū ɔxerūt dcā uero geneuera ipe dci ɔcti matrimonij z seu spōsaliorū de p̄sn fuit z erat minor. x. ānis. q̄rit' an ualeat z tene

ut z sit legitimū matrimoniū z spōsalia de pñti vt ipsum matrimoniū cū alia sit dcrū cōsumare p copulā carnalē pos sit z sibi beltramo liceat z quid iure sit de predictis.

Remitto Pro decisiōe questiōis qp cupientes ōbere matrimoniū si ābo uel a teri inter ānos etatis nō aptos ad matrimoniū ōbedū nō subsistente malitia q̄ etatis defectū suppleat p vba de pñti mutuo cōsenserint p̄ illa vba nō ōbitur matrimoniū sz solū spōsalia vsi ōbitur eo mō quo pōt nō ut ōbetes cupiunt tex. e. in. c. ij. d despon ipu. li. vz ex illis quib⁹ spōsalib⁹ indistincte ōbit publica hōestas a q̄ causat iustitia quā appellamus iusticiam publice honestatis tex. est in d. c ex quo cōcludo qp neuter eoꝝ cū cōsanguinea alterius matrimoniū ōbere pōt. An ergo hoc casu cū alia matrimoniū obere possit qui pubes erat tpe quo ambo p verba de pñti inuicē ōxerunt distinguendū e qp si mulier que īpubes erat scōz ppositā qōez pubes facta reclamauit nulli dubiū qp dictus beltramus heˀ te bonitur z pōt cū alia ōbere Sin aūt nō reclamauit sz in cōtinuo cōsensu remāsit vsqz ad ānos nubiles nec ēt reclama uit beltramus imo in eadē volūtate pmansit cū illa pōt lici te matrimoniū ōbi. Sin aūt intra dcōs ānos dictus beltramus reclamauit z reclamat z cū alia vult ōbere matrimoniū male facit qz cōceptor z trāsgressor est sue pollicitatiois seu pmissionis sz qz matrimoniū inter eos pfectū z cōsumatū nō est nec carnalis nec successio cōsensus z intrasset aliā vxore accipe pōt nō cōsanguineā despōsate fm ber. z Jo an. i. c de illis despon ipu i antiq̄ z hoc ponit ber. i. d. c. in gl. fi Jo an in d c in glo altero in uerbo puenat Ex quo cū dicta vba de pñti inter ihabiles ad matrimoniū ōhendū nō plus opant̄ q̄z uerba de futuro īter ihabiles pōt quilibet ōhentiū cū alia nō cōiuncta ōbere matrimoniū et si dcā sponsalia eent iuramēto firmata ut in. c. fi. uer despō. in antiqua nec desolui oz matrimoniū post ōctū cū sit fortius vinculū quā pmū p sola sponsalia contractū sic z in casu pposito matrimonium contractum tenet non obstātibus pmis spōsalib⁹ pmo z scō loco ōctus. si re uera dictus beltramus in eode cōsensu nō durauit vsqz ad ānos nubiles dcē puelle. Cōcludo ergo dcm̄ beltramū posse cum alia ōbere matrimoniū iuiolabilr̄ obseruandū existentibus veris q̄ psupponunt̄ i themate angelus de perusio. .xvij.

De comite palatino qui ex auctoritate sibi attributa ab imperiali culmine legitimauit quedā absente nati de nō legitimo matrimonio ad instantiā patris tantum z utrum nati ex ipso sic legitimato possint succedere alicui eoꝝ agnato z excludere alios agnatos i gradu vlteriores.

Omnes Brādisius comes palatin⁹ habes ab imperiali culmine auctoritatē z facultatē z puilegiū z liberā ptāte ordinādi z faciēdi filios legitimos qui nec sūt legitime nati z filios adoptiuos z legitimādi spurios vt i dcō puilegio plenius cōtinet̄ ad instantiā ducij cōdā guidonis de māinis z ipso ducio coꝝ dcō comite brādisio cōstituto flexis genibus exīte z cū instātia postulāte z requirente Jacobū vocatū Jacherū eius filiū absēte sz de nō legitimis nuptiis pcreatū sed ex dcō patre suo tūc soluto z ex qdā muliere tūc soluta legitimauit z ipm legitimū cōcessit cōstituit z decreuit ex certa scia ad oēs actus publicos z ciuiles honores put de dcā legitimatiōe cōstat i publico instrō scripto manu publici notarij dcūs vero Jachetus decessit supstite lotto eius filio legitimo z nālī z dcūs lottus et postea decessit relictis z supstitib⁹ ducino z quibusdā aliis suis legitimis z nalibus qui ad hūc supsunt mō queritur an dcūs ducinus z eius frēs possint succedere andree girelli z māino cuiꝫ cognato z excluderē alios agnatos ulteriores in gradu cōsiderato qp dictus ducin⁹ z ei⁹ fratres descendit ex dicto Jacheto ut predicit̄ legitimato. Uisis dcis instīs z his de quib⁹ supra fit mētio z statutis cōis florētie loquentibus qualiter mulier ab intestato succedat queritur quid iuris sit z c.

Pro decisione Questio uidendū est. Primo an comes pdcūs ex ptāte sibi attributa p cesarē habuerit ptāte restituēdi natalib⁹ z reducēdi legitimatū ad pmuū statū ei⁹ geniture sz qp oēs hoīes liberi z legitimi nascebāt̄ Scdo quot mois possit legitimari quis Tertio de legitimatiōis effectib⁹ quantū ad ius z potētiam succedēdi actiue z passiue. His visis z discussis apparebit ueritas luculenta. Reuertor ad pmū z vz pma frōte qp comes careat ptāte predcā quā cesar solū legitimandi cōcessit ptātem nō aūt dixit qp possz legitimos restituere natalib⁹ z eos reducere ad pmū statuz z ius geniture hāc ergo restituēdi ptātem sibi reseruasse vz qm̄ sibi soli cōpetit insignū pemientie imperialis culminis z nō alius pfulget nec fit sup ceteros sicut sydus splēdidissimū firmamenti tāqz sāctissimus z nobilissim⁹ qm̄ de⁹ terrestris e. ff. de nata resti. l. qm̄ non n. sequit̄ hz quis ptātem legitimādi ergo hz ius restituēdi natalib⁹ z reducēdi ad statū pdcm̄ nā p oblatiōez curie efficit̄ quis legitimus z tñ nō natalib⁹ restuit⁹ ut. C. de na. li. l. si quis in cor. qui. ma. na. effi. sui. § filium. col vij. Cōtrariuz credo uez qz bñficiū pncip̄ latissime interptandū ē quo ad ea q̄ soli pncipi afferūt pindiciuz ut ff ð cōsti. pri. l. i. z i rsū ut ð eet ð reb⁹ ut. z ibi p dy. z Jo an. z ex ð dcā c. cū dilecti de uer. sig. c. olz in antiq̄ sz stricte interptādum sit quo ad ea q̄ tertio afferre possent piculū detrimentū sine iacturā ut. l. i. § merito. z. ff si quis a pncipe ff ne quid in lo. pu z in iurib⁹ ā allegatis. Hinc descedit qp rescripta gratiosa in bñficiis obtinedis sunt strictissime interptanda de pben c. q̄zuis li vi. tñ qz sunt ābitiosa eo qp impetrās asserit se dignū ad bñficium obtinēdz z ambit honore. tum qz de pindicio tertij agit z si nō alterius salte ecclesie qz asserit̄ viduata pastore Cum ergo in pposito p legitimandi ptātem nulli pindiciuz afferat̄ interptāda e cocessio plenissime vt sic cōpzehendat et legitimatiōem p quā quis intelligit̄ restitutus natalibus sicut ergo pnceps restituere pōt natalibus sic z iz comes cui pnceps ptātem hāc cōtrahēdi cōcessit Cōfirmat̄ predcā qz stricte z pprie loquēdo ille legitimatus dr̄ qui ad dcm̄ pmū statū z ius geniture reductus est z cui ois naturalitatis macula e abolita vñ si princeps aut bñs auctoritate ab eo simplr̄ aliquē facit legitimuz eo ipso tollit oēm maculā simpliciter nālitatis z spurcitatis que post. l. cōditas sunt inducte ali. n. oes hoies liberi z legitimi nascebant̄ bella aūt seruitute introduxerūt libido aūt z cōcupiscentie inordinate scemat̄ nālitat̄ z spurealitat̄ fuerunt occasio vñ sicuti ll hoc introduxerūt vt dict̄ ut ita z leges tāquāte q̄z maiate huius scemat̄ radice abolere pñt ut in regula iure nil tā naturale sicut. n. leges tale morbū nālitatis z spurcitat̄ introduxerūt sic z eidē morbo medelā legitimationis dederunt ut dict̄ iurib⁹. z p azo in sūma qui mo. na. effi. sui. Cum hoc pprīū legitimatiōis sit ee restitutū natalibus dico qp cesar cōcedendo ptātem legitimādi z hoc concessit z potissime enim hoc bñficium nō dānosum sit interptādum latissime ut supius dcm̄ est. z hoc de pmo sufficiat.

Descendo ad scōm s. quotuplex sit legitimādi modus sz quātum ad ppositum attinet attingere hoc uideat̄ superfluū tñ ad incidētē aliorꝫ īstructiōz ōsidero. v. mōs. Primus modus ē p matrimoniū seqns z hec legitimatio e fortior oībus aliis qm̄ tales legitimati efficiunt̄ sui siue aū naturitatē eorꝫ alij legitimi superāt siue nō z siue alij postea nascant̄ siue nō siue postea nati uiuāt siue decesserint z oib⁹ ascendentibus z descēdentibus ex latere agnoscunt̄ z cognati sunt z legitimi successores ut in § i z i cor qui. mo. na. effi. le. Minimo mez matrimoniū post natiuitate naturalium cuꝫ alia muliere ōctum ipedit seqns matrimoniū z legitimat̄ nāluz pdcm̄ ut in dcō u qui. mo na effi. le. §. si uero et nātum uer. dō. n sine cessionibus z non e alibi tex ille. Illud aūt nō omitto qp de iure ciuili ad hoc ut aū nati p seqns matrimoniuz legitimet̄ oz qp interueniāt dotalia instrūta ut in. d. § tribus. Scdo mō p oblatiōem curie in cor. qui. mo. na. effi. sui. § pmus itaqz modus usqz ad. § tribus erat enī ordo z curia q̄ seruicib⁹ indigebat io cuꝫ pauci accederēt dabant̄ puilegia uenientib⁹ ad offm̄ curie qz remittebat̄ macula p peccatuz libidinis ōcta z efficiebāt̄ sui tales oblati sicut remittunt̄ peccata euntib⁹ vltra mare hi aūt offerri z pñt p pñtes et si legitimi fiunt sz ipsi nō pñt seipsos offerre aliis legitimis exstātibus nisi illi cōsentiat ut e ii. § si quis igit̄ fuerit u qz ad. §. hoc itaqz de obla q̄lis aūt sit offerendi modus z q̄ sit forma in ipso oblatiōis actu seruāda no ī d. § si quis aūt uer oblatiōis aūt modus dcā autem legitimatio nil valet inquātū dei filij ōducāt oblatiōi fcē p prem ut in d. u qui. mo. na effi. sui. § z gnālr̄ Hij aūt sic legitimati p oblatiōem curie pri ab inte succedūt z ex testō z ultra volūtate nō tñ plus cape pñt q̄z legitim⁹ hz. z talis legitimatus hereditate pris se abstinere nō pōt sz legitimo z nālī ptor

cōcesserit

cōcessisset bñficiū abstinēdi quinimo nec donata p patrem
veniūt in fraude curie cui oblatus est vt in dicto ti. qui mo.
na. effi. le. in. §. z quā varie z C. de na. li. l. quā desideria
ut talis legitimatus soli offerēti efficitur legitimus nō autez
aliqs ascendentibus uel ex latere actiue uel passiue quo ad suc
cedendi ptātē ut in. d. ti. § filius z l. cū matrimoniū. C. de na
turalibus li. Ad successionē autē talis legitimati inuitāt
filij sui insolidū si naturales sūt. alias quarta debet curie do-
drās filijs suis nō naturalib⁹ ut in. d. § quā varie uer. igitur
sanciendū si uero talis legitimat⁹ decessit intestat⁹ nulla p
le relicta tūc curia hz dodrātē reliqui annectes hñt quartā
ut. d. §. qui uer. si uo z § gnāliter. Si aūt decessit testat⁹ suc
cedit scriptus curia sī dictā suā ptē hebit nisi institutus ipe
traxerit p rescriptū bona z voluerit effici curialis ut. d §.
ver. si quis aūt uel ex genere. Ubi aūt nulla legitimatōne
factā de filijs nālibus sccedit curialis tūc si filij nāles ex testō
uel ab intestato eoꝝ patri curiali volunt succedere offerant
se curie z dodrātē hebūt curia uo quartā z si nō offerant
se nō hebūt quartā curia uo dodrāte ut. d. §. uer si uero il-
le quidē vsqz ad § trib⁹. Hodie aūt iste curie recesserūt
ab aula tñ equiperādo legitimatōez factā p curiā legitima
tōi quā statuti alicuius ciuitatis faceret dicedū est qꝫ sicut
legitimatus p oblatōem curie soli offerēti agnascitur z co-
gnascitur z nulli alij ita z in legitimato p statutū p oia siccꝫ
tenet bar. in. d. l. cū matrū. C. de naturali li. z hoc est vtile
z quotidianū. Tertio mō legitimatur quis p rescriptū pnci-
pis z iste est casus noster. Ad hāc aūt nō venitur ex ītibus
legitimis nisi dicatur nō ob. l. nec et cū muliere possit obi ma
trimoniū aut si pater honeste nō possit qꝫ viuit forsitā me-
retricio more oꝫ aūt tali legitimatōi filios cōsentire a pnci-
pio uel ex post fcō ut dcō ti. qui mo na. effi. sui. § illud tñ z
§. z generalr. Minimo forsitan sufficit nō cōdicere expsse
z hoc tenet glo in dcō ti. qui mo na. effi. le. col vi. in. § lz
igitur Azo aūt in sūma in. o. aute. qui mo. na. effi sui. dicit sp
in oibus modis legitimādi requiri filioꝝ cōsensū qd nō cre
do in legitimatōe que fit p sequēs matrimoniū vt pz ex tex
tu in. o. § qui. mo na effi le. col. vi. in vbo neqꝫ fraudare in
fi. Ad hanc aūt legitimatōez venitur pcibus pncipi oblatis
uel hītibus auctoritatē ab eo declarātib⁹ qꝫ vult pater fili-
os restituere nature z antiq ingenuitati z iuri legitimo z
ut sub ei⁹ ptāte cōsistat nil a legitimis differētes tex. est ī. d.
§. illud. § fin aute licentiā z eadē forma pncetalr traditur in
cor. qui. mo na. effi. le. § lz sicut dicim⁹ col. vi. Isti aūt sic
legitimati in nullo differūt a legitimo ut pz ex tex. dcō. z. §.
oibus ergo ascēdetibus z ex latere agnascūtur z oib⁹ illis
actiue z passiue efficiuntur legitimi successores qꝫ cū fundi-
tus abolita sit p hāc legitimatōis medelā oīs macula natu-
ralitatis ob cupidine libidinis introducta p l. necessario re-
ductus est legitimat⁹ ad pmeuū statū nature quo oēs legi-
timi nascebātur quo materni sanguinis ōbebat et inter in-
nutos sicut hodie ōbitur inter legitime natos ut ff. de pac l.
iura agnatōis. Propter ea cōcludēdo dico in casu ppo-
sito hunc legitimatū a comite antiquū ius agnatōis z co-
gnatōis recuperasse actiue z passiue z et quo ad succedē-
di potentiā quo tenet bar. expsse in d. l cū matrimoniū hoc
ēt tenuit azo in sūma aute in dcō titulo qui mo. na. effi sui
§. in successionib⁹ aute vbi apte dicit qꝫ p oia oes legitima
ti pter quā p oblatione curie succedunt ut legitimi. Illi eni
hñt suos mōs in succedendū sm eū z ideo nō ob qꝫ dicit
Jac. de bel. in o. § filiū qꝫ legitimatus p rescriptū nō cōse-
quitur iura legitimoꝝ nisi quo ad legitimatū nō quo ad alios
qꝫ sua opi. nō est uera nec ipse meminit de dcō azo nec pō
derauit o. §. si quis ergo z. o §. licet igitur qui dicūt nil a le-
gitimis filijs differre. Unum autez solum me dubitare
facit qꝫ pater cum petijt legitimari hunc suum filium natu-
ralem nō expressit qꝫ volebat eū restituere nature z antiq
ingenuitati z iuri legitimo vnde peccatū videtur in forma
impetrationis z per consequens rescriptum videtur nul-
lum: sꝫ respondeo qꝫ satis expressit petēdo eum fieri legiti
mū cum propriam significatū huius uerbi sit eū restitutum
natalib⁹ sufficit ergo talis expssio ut. l. certū. ff si cer pe. Itē
z expsse dicitur quod tacite inest ex natura uerbi hoc ipo tā
tus. ut. ff. de no. op nū. l. ptor. § interdū hoc in glo. in ver.
expssim sic dicimus substōnibus cōtentis in reciproca nā
oes expsse sunt lz nō verbis specificis ff de vul. z pup. l. iu
risus in glo. magna cōmuta glo l. pcibus. C. de ipu. z alijs
subsū. z eo qꝫ no. bar. in. o. l. iuris in qōne illa que incipit

sꝫ an ista substō pro hoc. ff. de ver ob. l. i. § fi. Preterea in
petrās acceptauit rescriptum p qꝫ iste naturalis fuit restitu
tus natalibus vñ satis est ac si a pncipio impetrassꝫ cum rati
habitio retrotrahatur vt. l. fi. C. ad maced. z in. c. ratihabiti
one de reg. iu. in. vi. Quarto mō legitimatur quis p uerba
in testō plata quibus pater filium naturalē asserit se uelle
sibi effici legitimū successorem hec aūt legitimatio nō fit ni
si hec oia cōcurrant. pmo qꝫ possit matrimoniū cōhere cum
muliere ex qua suscepit filiū nālem: uel nō possit honeste.
Scdo qꝫ nulli legitimi supsint. Tertio qꝫ nō potuerit pz le-
gitimare filium p rescriptū qꝫ forsan multū distabat vel nō
poterat atrium pncipis intrare: uel et forsitan ignorabat.
Quarto qꝫ talis sit legitimus post mortē patris ōndat pnci
cipi testm̄ asseres se velle iura legitimoꝝ cōsequi ut hec ha
bentur recte inuenta in. §. si uero solūmodo nālium filioꝝ in
coꝝ. qui. mo. na. effi. le. col. vi. cōmunta glo. sua. z continuato
§. si uero is in ti. qui. mo. na. effi. sui. colla. vij. z hij succedūt
actiue z passiue vt legitimi per rescriptū sm azo. in. d. §. in
successionibus. z hic legitimatus dr legitimatus beneficio
patris z legis in. d. §. si uero. Quinto mō legitimatur quis
cū pater tacet nō exprimendo eum sibi uelle effici legitimū
successorem notando eum in testō: uel in actis uel alia scri
ptura hñte subscriptōem testium in coꝝ. ut h ma. z aute. §.
ad hoc. z hec legitimatio fieri nō pōt nisi cōcurrentibus il
lis quattuor de quibus pxime ē dixi. Iura aūt succedendi hꝫ
talis legitimatus ut legitimus p rescriptū sm azo. in. d. §. in
sñonibus. Erat olim alius modus legitimandi introductus
scꝫ pro adoptiōis quam qui modus hodie iure nouissimo ē
sublatus ut in. §. adoptōnis ut d. ti. qui. mo na. effi. sui. coll.
vij q aūt de successionibus dixi sine dubio uendicāt sibi lo
cum in terris impij. sꝫ an locum habeāt in terris ecclesie in
quib⁹ et hꝫ tpalem iurisditōem z an dcā legitimatio legiti
matū reddiderit habilem ad ordines sacros z ad ecclesia-
sticas dignitates remitto ad not p Innoc. z Io an. in. c. p
uenerabilem qui fil. sint le. an ēt legitimatio faciat legitima
tum cōcurrere cū his quibus ab legitimatis succedēdi potē
tia erat qsita remitto ad no p bar. z bal. in l gallus in. §. z
quid si tm̄ quā de his ad plens discutere non est nostꝝ. Et
ita ut supi⁹ dcm̄ est cōsulo ego Angelus d perusio. xviij.

Si alicui societati puta mercatoꝝ est puisum p reforma
tōem comunis vt de solo seu terreno talis edificij nec pro ip
so edificio pensionē uel mercedem coītati ipsa societas p
tpe pterito uel futuro soluat sꝫ in ppetuum gratis ad usuꝫ
dce societati intelligatur edificium ee cōcessum vtꝝ usus cu-
iusdam uie site subtus z seu iuxta dcm̄ edificium ueniat in
dcā cōcessione z sic ab ipsa societate claudi possit concluda
tur qꝫ nō z c.

Eperitur Ista reformatio ifrascri
pti tenoris viꝫ. Itez qꝫ p
terreno seu solo super quo fundatum est z con
structum ac edificatum fuit z est palatium mer
cantie z uniuersitatis mercatoꝝ ciuitatis florentie z seu re
spectu ipsius terreni z soli pro pensione uel alio mercedis
titulo siue nomine nihil debeat coī florentie pro tpe pteri
to uel futuro sed utroqꝫ tpe vꝫ preterito z futuro i ppetuū
gratis per dcm̄ cōe ad usum intelligatur fuisse z esse concessū
mercatoribus z artificibus florentie z dicte eoꝝ uniuersi
tati z qꝫ nullus qui pro huiusmodi pensiōe uel mercede te
neretur aut obnoxius foret posset ppterea exigi cōpelli uel
aliqualr conueniri nec aliquis officialis nec alia quecunqꝫ
psona mandeat uel psumat aliquez ppterea grauare uel ali
quo mō molestare. Mō quritur an usus cuiusdam uie site
subtus z seu iuxta dcm̄ palatium intelligatur p predcā con-
cessiōne dictis mercatoribus ita qꝫ per eos posset claudi uel
clausa teneri.

Resupposita Supradicta
gratiosa con
cessione de qua supra fit mētio reuocatur i du-
bium cū pallatiū habeat cū quoddā conclaue
subtus qd erat qdam uia p quam publice oi
bus patebat accessus z omnes qui volebāt accedebant z
accedere poterant ad quasdam domos existentes ut inferi
ori pte dicte uie in quibus domibus p pte lupanariū z p
parte caupona seu taberna tenebatur. Queritur ergo an usus
dicte uie intelligatur mercatoribus esse cōcessus ita qꝫ mer-
catores dcām uiam claudere possunt z impedire aditū ad
lupanariū z tabernam sup quo vꝫ esse uidedum dcōs mer

catores dictam viam claudere aut clausam tenere nō posse. Moueor ad hec dicendū pluribus rōnibus. Primo qr mercatores vsufructuarij sunt ut pz ex cōcessionis forma vsufructuarius aūt nullū nouum edificiū facere pōt in re ad vsum cōcessa et si eius rei meliorē faciat conditionē ff de usufruc. l. usufructuarius nouū tectoriū ⁊ l. vsufructuarius nouum riuū ⁊ l. si cuius. §. sz si edes. ⁊ c. ti. ubi expsse litera dicit qr usufructuarius nō pōt transformare dom9 vel aditus vl' posticas euellere vel refugia clausa aperire vel aperta claudere vel atria mutare sz solū excolere qd inuenit quare ediū nō mutata vsū de hac qd̄e casus ibi est. Secūdo quia dicta via sz exitum nō habuerit cū eius usus eēt publicus tpe cōcessionis ⁊ publice oībus pateat nec p ipsos nec per aliū cuiuscūqz p̄eminentie uel status ipediri pōt quominus ad ipsam ⁊ p ipsā eatur ut iri erat solitū. ff de uia pu. l. i. § siquis in spē ⁊ l. ulti. e. ti. ⁊ ff de locis ⁊ iti. po. l. i. ⁊ p totū ⁊ ff. ne quid in loco pu. l. i. ⁊ l. ij in p̄n nihil eni fieri pōt per qd usui publico noceatur ut d. l. ij § si quis nemire ⁊ § ait pretor nec dicat quis hāc uiam nō esse publicā cum exitū non haberet nō eni hoc attendimus sz hoc solū tm an solū publicū sit cōstat autē dictū solum dicte uie publicū ergo ⁊ ipsa via publica q̄tercūqz ergo uie publice exceptus sit cōmeatus aut ēt coartatus interueniat magistratus ut ad statū pristinū reducat ut. d. l. ij. § siue publice. Tertio ⁊ ultio qr in dcā cōcessione nō uenit nisi solū vsus terreni seu soli super quo fundatū est ⁊ cōstructū ⁊ edificatū pallatiū mercantie supra dcāz autē uiā nō est fundatū pallatiū sz ipsum cōclaue tegat ⁊ cooperiat ipsā viā ergo in concessione nō uenit ⁊ maxie qr per dictā concessione p̄iudicaretur alijs q̄ ipsis cōcedentibus ⁊ ad aliorū resultaret iniuriā ⁊ potissime singulariū psonarum in quaz domibus taberna ⁊ iu panariū tenebant unde nō est ita extēdenda cōcessio ut dictā uiam cōpreheīdat ut. d. l. ij. § merito ⁊ § si quis a principe. Cōcludo ergo ex p̄missis dcōs mercatores nō hēre potestatē claudēdi dictā uiā ⁊ clausaz retinēdi nec vigore dcē cōcessionis usum dicte uie ad dcōs mercatores ullatenus ptinere sz solū ea uti posse ut ⁊ alij psūt. Et ita dico ego angelus ⁊c florentie. M. ccc. lxxxiij. xix.

De locatione facta ab officialibus cōmunis vulterrarū quibusdam pro cōmuni florentie de quibusdam balneis ⁊ alijs rebus ad certum tempus ⁊ utrū in ipsis rebus sic cōductis possit pecunia cōmunis florentie expendi vz in edificando ⁊ reparando ac muniēdo ⁊c.

Officiales

Cōis vulterarū locauerunt magro Christoforo predicto ⁊ Leonardo ⁊ matheo eius socijs p cōi florentie recipiētes domū ⁊ balnea de cerba positis i comitatu uulterarū ⁊ districtu ⁊ curia ⁊ castri noui cōmunis cū terreno iuxta dcā balnea prout trahit ex pte superiori usqz ad balneū de biescono ⁊ a dcō balneo usqz ad domos que sunt supra balnea existia in vulterū cum balchero ⁊ a dcīs domibus usqz ad balneū de plano put trahit tecta corda ⁊ ab ipso loco usqz ad flume possessioīz usqz ad origine dcī fluminis que est uersus dictas domus ⁊ prout trahit origo dcī fluminis usqz ad sz balneū qd vocatur de biescono alto ⁊ qr via q̄ est post dcās domos qua per quā itur ad castrū nouū nō sit in dcā locatione cū iii. stariē terre ad granū quā designabunt dcī officiales cōis vulterre dcīs cōductoribus ad pensione ⁊ affictū per tps ⁊ terminū. xxviij. annorū incipiēdorū tpe quo erit facta ratificatō ista p pensione ⁊ affictu. x flo auri boni ad cōi ⁊ pōdus flor soluēdū quolibet āno in ciuitate uulterre camere cōis uulter uel alteri officiali ad hoc deputato p dcō cōe uulter pmittētes dcī locatores dcīs noībus dictis conductoribus dcīs noībus ⁊ et predcā balnea cū territorio isto suo pmittere ⁊c. dicto tpe locatōis pacifice ⁊ quiete possidere ⁊c. ⁊ versauice dcī cōductores pmiserunt dcīs locatis dictaz pensione soluere ⁊c. ⁊ p̄dcā locū habeant in p̄dcīs nōīs ⁊ cōditionibus istis vz in p̄mis qr dcm̄ cōe flor in fine dicti tituli dicte locatōis teneat ⁊ debeat restituere dcō cōi uulterre dcās domū balnea. ⁊ terrena ⁊ oē edificiū ⁊ domus per ipsū cōe flo. fiendum saluo qr cōe dē ⁊ soluat dicto cōi florentie expensas dictas iustas ⁊ necessarias per ipsum cōe florentie nūc factas in dictis edificijs ⁊ si dictum cōe uulte. non solueret tunc dcās expensas tunc dictū cōe florentie teneat ⁊ possideat dicta balnea ex ti. dicte locatōnis a dicto cōi uult ⁊ pro dcō cōi uult. pro dicta pensione ac etiā teneantur dictum cōe florentie facere dcō cōi uulte. instrumentū recōductionis dictorum balneorum pro dicta pensione ⁊ si dictum instrumentū non fieret nihilominus dictum cōe florentie intelligatur dicta balnea tenere vigore dicte conductionis ⁊ pro dicta pensione.

Uisa quadam

Reformatiōe edicta in consilio cōis ⁊ popli florentie manu dn̄i cōdā ser scarfagni sub m. ccc. lxxxvij die. ix mesis octobris ac ēt visa quadam pvisione fcā per dn̄m p̄ores artiū ⁊ vex. iustitie populi ⁊ cōis florentie vna cū offō confalon. societat populi ⁊ xij bonorū uirorū manu Thomasij olī nemre not. sub dcō. m. die. xxiiij nouebris ⁊ uisa quadā locatōe fcā per officiales cōis uult. mgro cristoforo ⁊ eius socijs ⁊ ēt pro cōi florēne ⁊ posito pro cōstanti qr dcā locatio fuerit approbata in cōsilio populi cōis florentie reuocat in dubiū an cā officij terris ⁊ cūqz rex cōis florentie possit ⁊ debeat de pecunijs sui cameraratus dare ⁊ soluere p constructōe ⁊ edificatōe dcōrū balneorū ⁊ edificiorū ipsorū pro fortificatōe ⁊ munitōe ipsorū illas quantitates pecunie de quib9 pvisum ē uel ēt erit aut fuerit p dictos p̄ores ⁊ vex. confalon. ⁊ xij. bonos uiros uel duas ptes ex eis sup hoc consultus Ego angelus ab officialib9 dcē curie dico de iure nō debere nec posse dcām camerā soluere aliquā quantitate pecunie p dict. vel eorū executōe ē rō in promptu qr per oportuna cōsilia popli ⁊ cōis florentie fuit pvisum ⁊ ordinatū qr dn̄i p̄iores vex. iustitie vna cum offō confalon societat populi ⁊ xij bonorū uirorū per totū mensem decembris nūc pxime futurū possent pvidere ⁊ ordinare semel uel pluries in quo uel quibus locis cōitat9 vult. fierent balnea cuiuscūqz qualitatis ⁊ forme pro cōi florentie de habendo in obtinēdo territoriū ⁊ dn̄ium territorij a cōi vult. ⁊ qr habeat a dcō cōi seu ab alijs cuius vel quorū eēt ⁊ de constructōe ⁊ edificatōe dcōrū balneorū ⁊ quorūcūqz edificiorū q̄ perpetua fuerint quātū oportuna ⁊ munitōe dcōrū balneorū ⁊ in locis ⁊ cōibus q̄ sibi subijcerentur vel ad hoc cōuingent iurisdictōem exerceat ⁊ iustitiā ministret ⁊ qr camera officij turris ⁊ seu cūqz rex possit ⁊ debeat de pecunijs sui camerarius dare ⁊ soluere p predictis illas quantitates ⁊ illi seu illis de quo quib9 ⁊ put ⁊ sicut semel ⁊ pluries ordinatū fuit per dn̄os p̄ores ⁊c nō excedēdo sūmā flor. auri triū miliū cum ergo p dcām reformatione pvisum fuerit qr fierent balnea pro cōi florentie ⁊ qr haberet ⁊ teneret territoriū a cōi vult. seu ab illis quorū esset territoriū ⁊ nullū territoriū ⁊ dn̄ium territorij sit acquisitū dcō cōi florentie sed tm̄mō territoria balnea ⁊ dom9 sint p ipso cōi conducta vt ex forma dcē locationis appet constat nō eē impletū qd in dcā reformatōe cōtinet qr nō psit construi balnea pro cōi florentie imo erunt cōis uult. cuius ē territoriū ex generali doctrina que ē qr edificium in solo eius est cuius e soluz ff de condi. inde. l. si in area. de rei uen. l. in fundo de ac re. do l. adeo §. ex diuerso ⁊ insti. e. ti. §. ex diuerso. qr aūt ipm solum ⁊ territoriūz sit cōis uult. apparet qr cōe uulter. locādo reseruat sibi pprietatē ⁊ possessione ut l. non solum § qr uulgo ff de usuca. rei. n. locate dn̄ium ⁊ possessio locatoris manet quinimo ⁊ si per mille ānos conductor teneret eius rei dn̄ium nō acquirit. C. d p̄scri. xxx. an. l. male agit qr ergo forma dcē reformatōis obseruata nō est nec obseruari pōt dico nihil dcām cameram soluere posse pro cōstructōe edificatōe fortificatōe seu munitōe dcōrū balneorū ut. ff. man. l. diligenter. sz si balnea fuissent empta ad tps obstruet. camere ad soluēdum qr satisfactum fuisset in cōi translatū sz omni tpe nō durasset hoc tn̄ modo nō queritur ⁊ id nō firmo p certo. Et ita ⁊c ego angelus ⁊c m ccc lxxxviij. xx.

Si vnus retinuit in domo ppria cōcubinam ex qua plures liberos naturales suscepit ⁊ quilibet eorū solutus fit ⁊ fuerit toto tpe cōcubinatus utrū illa sic retenta ad legitimatōem filiorū possit m̄rimonio mediāte cū illo copulari ⁊c.

Simon

De querrara p longum tps in domo sua retinuit concubinam noīe lucia georgij ex eadēqz plures liberos naturales suscepit tā masculos q̄ feias ⁊ quilibz eorū solutus est ⁊ fuit toto cōcubinatus tpe nūc aūt dictus simon ad dcē soe pluis legitimatōem uult illā luciā sibi matrimonio copulare eāqz confectis inde dotalibus instrīs in uxorem ducere. Queritur utrum possit.

super

Uper Consultus dico ꝙ licet illicitũ sit earum ducere quã quis ꝑ adulteriũ polluit vt in ti. de eo qui dux. in via quã polluit ꝑ adul. In antiq̃ tamen cõcubinã in vxorẽ ducere lex ea nullis allicit ꝛ punitur bñq3 suo ꝓmissu tamq3 fauore ipen dit ꝙ filij in cõcubinatu nati legitimant ꝛ iura legitimorũ suscipiunt nõ solũ quo ad ipsos matrimoniũ cõtrahentes. imo quo ad oẽs de genere ascendẽtes ꝛ descendẽtes trãsuersalesq3 qui fi. sint le. c. tãta in coꝛ. qui. mo. na. effi. sui. §. ꝑmis itaq3 col. vij. C. de na. li. l. cũ matrimoniũ. §. fi. ꝛ melius in. l. cũ quis ꝛ in le. sẽ. c. ti. ꝛ insti. de nup. §. fi. in glo. fi ne tpe quo ꝯtrahitur matrimoniũ alij supsint naturales ꝛ legitimi siue nulli superfint vt dictis iuribus ꝛ in coꝛpe qui. mo. na. effi. le. §. si vero solũ modo naturaliũ hic ergo legitimatõis modus oibus alijs potentior in effectu ꝛ in oib⁹ alijs laudabilior est vt ꝑ3 in iuribus allegatis ꝛ hoc approbatũ est tam in iure canonico ꝙ̃ ciuili accipiat ergo dictus Symon dictã Luciã in vxorẽ cõferens eidem dotalibus instrumẽtis hec quidẽ erit eius vxor legitima ꝛ matrimoniũ approbat ꝛ oẽs filij qui nascentur legitimi erunt ꝛ sui ꝛ omnes qui iam nati sũt per oia iura legitimoꝝ cõsequunt ut superius dictum est. Et ita dico ego angelus ꝛc. M. ccc. lxxxviij mensis maij. .xxi.

Si tutores testamentarij dentur quoꝝ unus ob necessitates publicas ꝛ tutela sit remotus ꝛ unus ex alijs male gerat alio tertio vidente nec repugnante sed acquiescente si inanis reperitur actio contra male gerentẽ virum cõtra tacentẽ ꝛ ipsius heredes datur actio

Er Joãnes condã ser Bartoli ꝯ colle defunctus est iam sunt plura tepora suo condito testamẽto publice scripto manu publici notarij in quo inter cetera que dispo suit sibi heredes vniuersales instituit nicolaũ ꝛ leonardũ nepotes suos ꝛ filios olim buccij nepotes ex filio dicti testõris ꝛ eos ad inuicẽ vulgariter substituit ꝛ si dicti nicolaus ꝛ leonardus decederent sine filijs ꝛ descendentibus masculis legitimis ꝛ naturalibus in pupillari etate vel postea quandocũq3 substitutũ fecit ꝛ eẽ voluit filios heredes muciũ cõdam ser bartoli predicti fratrẽ suum ꝛ nicolaũ ser nicole ser bartoli predicti suũ nepotẽ equis portionibus ꝛ eoꝝ cuiusq3 ipsoꝝ filios legitimos ꝛ naturales Jte fecit ꝛ esse voluit tutores ꝛ curatores gubernatores ꝛ administratores dcõꝝ nicolai ꝛ leonardi suoꝝ nepotũ ꝛ heredũ ꝛ dce sue hereditatis ꝛ bonoꝝ suoꝝ necnõ fidei cõmissarios ꝛ executores dcm̃ mucium ꝛ nicolaũ ꝛ dñaʒ Sandrã olim vxorẽ dicti ser buccij ꝛ matrẽ dcõꝝ nicolai ꝛ leonardi ꝛ ad minus duas ptes dcõꝝ mucij nicole ꝛ sandre prout hec ꝛ alia eius testi forma demonstrat ꝛ ꝙ postea dicti dña Sandra nicola ꝛ muccius in diuersis tepoꝛibus cõfirmati fuerũt tutores ante dcõꝝ pupilloꝝ ꝛ ꝙ postea ꝑ oportuna cõsilia floꝛentie fuit facta reformatio ꝙ dictus nicola cet remotus a dcã tutela ꝛ cura ꝛ dicta dña sãdra cum cõsensu cuiusdã ciuis floꝛẽtie eligendi per dños ꝑoꝛes collegia posset administrare dictã totã tutellã ꝛ curã ꝛ ꝙ postea ꝑ dños prioꝛes ꝛ collegia fuit electus ad dcã tutellã ꝛ curam dñs Ciprianus de albertis ꝛ ꝙ postea dicta dña sandra cũ cõsilio ꝛ consensu dicti dñi cipriani administrauit ꝛ gessit dcãm tutellã ꝛ curã dicto mucio vidente ꝛ cõsentiente ꝛ nõ ꝯdicente administratiõi predicte ꝛ tñ dictus muccius nihil gessit de tutella ꝛ cura ꝑdictis ꝛ ꝙ postea predicti nicolaus ꝛ leonardus decesserunt nullis relictis filijs vel descendentibus ex eis vel alter eoꝝ ꝑpter que euenit ꝛ extitit casus substitõis predicte ꝛ ꝙ dcã dña sandra nihil h3 in bonis nec ꝑsonalr grauari potest sm formã statutoꝝ vñ inanis est actio dce tutelle cõtra eã. Modo queritur aliquid dcũs nicolaus qui hereditat dci ser Johannis sibi pro pte delatã adiuit possit agere ꝛ experiri actiões dicte tutelle cõtra dcm̃ muccium ꝛ eius heredes. Visis ꝛ cõsideratis oibus supradictis ꝛ visa forma iuris ꝛc.

X thema Patet ꝙ dictus muccius nõ hẽbat administrandi ptatẽ l3 tutor esset qm̃ per ordinamentũ ꝑdictũ soli dñe sandre administratio ẽ decreta vñ solũ3 videre oꝫ an eũ tutor qui administrare nõ potuit teneat ex fcõ tutoris ꝙ administrauit ꝛ male sup quo dico ꝙ tutor qui nõ h3 administrandi ptãtẽ semp dꝫ īspicere q̃liter aliis cui administratio ẽ decreta administret. C. de peri. tu. l. 4. glo. 1. in fi. ẽt si administrare non possit qꝛ tacite sibi sit administratio interdicta sicut est hic quia per legem soli mulieri administratio ẽ concessa. C. de diui. tu. l. ij. vbi administratiõe diuisa ꝑ iudicem ꝑ quem uniuisq3 intelligit in pte administratio alijs interdcã vnus tutoꝛ hñs ꝯtutorẽ cui administratio ẽ decreta tenere de dolo ꝛ culpa si tutorẽ male gerentẽ suspectũ nõ fecit nisi tandẽ fecit ꝙ tutor effectus ẽ nõ soluendo cum ergo ꝓsupponatur in pũcto ꝙ dcã mulier gessit sciẽte ꝛ vidente dcõ mucio ergo sciuit an male uel bñ gereret dcã mulier ex quo gestiõi sue pñs erat ꝛ ea videbat C. de pe. tu. l. si tutor cõmuneta glo. ff. de ver. si. l. coram. ff. de arbi. l. diem. §. coram fuit ergo in dolo aut saltem in culpa ex quo sciuit ꝛ scire potuit ipsã male gerere cũ eã suspectam nõ faceret ut. d. l. ij. ꝛ idem dicimus in cũroib⁹ bonoruꝫ ut. ff. de admi. tu. l. si plures. §. 1. ff. de solu. l. ꝙ si forte §. 1. vñ si uera sũt q̃ ꝓponũtur dico dcm̃ muciũ qui dcãʒ matrem male administrantẽ suspectã non fecit teneri ad id ad qḋ dcã mater tenet qui male gessit ex capite doli vel culpe incurrisse ob hoc ꝙ eam suspectã nõ fecit saltem taliter ꝙ in re optimo illi pupillo de idoneo curatore ꝓuideret ꝓpter dcẽ suspitiõis cãm ut. ff. de suspec tu. l. si tutor vbi tex dicit apte optimũ ee tutore pupillo cõmettũ non eẽ q̃3 cum infamia remouẽdũ sed ei curatorẽ associandũ. Et ita ꝛc̃. ego angelus ꝛc̃ m. ccc. lxxxviij mẽsis madij. .xxij.

De illo qui cõformauit volẽtem aliquẽ occidere quõ teneat maleficio illo secuto ꝛc̃.

E pena Illius qui fecerit vel fieri fecerit homicidiũ aliquo de ꝑcio dato vel ꝓmisso rubrica. Si vero aliquis tractauerit vel ordinauerit de aliquo occidẽdo aliq̃3 pecunia vel ꝓmissione pecunie mediante ꝛ ex ipsa ordinatiõe homicidiũ fuerit secutum talis tractator ꝛ ordinator puniat ac si homicidiũ per se cõmisisset cum tñ dcm̃ vel cõfessio delinq̃ntis nõ noceat ei qui diceret ordiasse nec quo ad ꝓsumptiõem vel iudiciũ vel quo ad hoc ut torq̃ri vl' grauari possit. De pena danda illi qui ꝓstiterit interfectori vel vulneratori auxiliũ vel fauorẽ in tenẽdo interfectũ vel vulnerãdo seu aliter rubrica. Et quicũ3 qui dolose ꝓstiterit auxiliũ alicui homicide vulnerãdo l' tenẽdo uerfectũ puniat ut homicida. si uero aliud auxiliũ vel fauore prestiterit vel homicidã associauerit vel illũ euadere fecerit si fuerit forestanus seu forensis ꝯ forestanũ vel forensem puniatur in libris trecentis. Qui uero auxiliũ vel fauore ꝓstiterit vulnerãti tenẽdo vulneratũ si fuerit ciuis lucanus ꝯ ciuẽ3 lucanũ siue foretanũ vel foreseʒ vel foretan⁹ seu forens ꝯ foretanũ seu forẽsem puniat in dimidia pena pecuniaria statuta ꝯ vulnerãtem foretanus uero vel forensis qui dederit vel ꝓstiterit auxiliũ vel fauorẽ alicui foretano vel foretan⁹ ꝯ ciuem lucanũ vel ordinauerit seu fieri mãdauerit puniat simili pena qua ipse vulnerat⁹ percutiens seu faciẽs puniri deberet. Hec ẽ q̃dam inquisitio ꝛc̃. cõtra martinũ dacelli de brãdellio vallis iuxte comitis lucane hoiem male conditionis cõuersatõis uite ꝛ fame ꝛ tractatore ordinatorẽ ac etiam consciũ mandatore īfrascripti homicidij ꝑpetrati ꝛ cõmissi per aliũ infrascriptũ istum brãdõ in ꝑsonam infrascripti archini in eo de eo ꝛ sup eu ꝛc̃. Eo dictus martinus scienter dolose deliberate ꝛ apensate aio ꝛ intentõe ꝙ istud homicidiũ cõmitteret in ꝑsonam archini ꝑ ipm bradum ordinauit tractauit cum dcõ brando ꝙ ꝑdictus brandus occideret ꝛ interficeret istum archinũ ꝛ cũ dco brando tractatũ ꝛ ordinatõem ꝛ deliberatõem habuit de interficiendo archinũ ꝑdcm̃ hoc mõ v3 ꝙ dcũs brandus ꝑdictis ãno ꝛ mẽse nocte tpe clam ꝛ occulte intrauit dcm̃ castrũ brãdelli ꝛ accessit ad domũ dci martini sitã in dcõ castro ꝛ tũc dcũs martinus interrogauit dcm̃ brandũ. Che sei uenuto a fare chi. ꝛ tũc dcũs brandus dixit eidem martino. Jo son uenuto ꝑ occidere archino: ꝛ tũc dixit eidem martinus eidẽ brando tu farai bñ a farlo. ꝛ predcã fuerũt cõmissa per dcũs brãdõ ꝛ martinũ supradict̃ ãno mense in supradcã domo ꝛ post ꝑdcã ꝑdictus brandus recessit a dcõ martino ꝛ iuit ad domũ habitatõis sue site in dcõ castro brandelli. Et post ꝑdicta mane proxime seq̃nti ꝑdcũs brandus existens in ꝑdicta domo sue habitatõis misit vxorẽ ipsius brandi ꝓ dcõ martino ꝙ deberet uenire ad ipm brandũ ꝛ tũc predcũs martinus accessit ad dcãm domũ habitatõis ꝑdicti brandi ꝛ dixit eidẽ brando. se tu si occidi archino nõ te uera mai a fcõ ꝛ ꝑ 30 ua ꝛ falo e spazate al piu tosto che tu pos. Et ꝑdcã

fuerũt cõmissa in dcã domo brandi ɔ̃ formã statutis ⁊ ordinatõis ciuitat̃ lucane. Qui brãdus quondã ɔ̃sier de uilla puzi cõitatis pistorꝝ habitator in dicto castro bradelli uolẽs sequi tractatũ ordinatione ⁊ deliberatione predictã factaꝫ cum dicto martino de occidẽdo archiuũ cõdam arminum de dicto castro brãdelli ⁊ uolens sequi mãdatũ dicti martini de occidendo archiuũ predictũ incõtinenti post mãdatũ eadem die accessit ad quandã peciã terre sitã in districtu dci castri brãdelli in qua dictus archiuius stabat ad laborandũ ⁊ armatus armis offendibilibus vꝫ lancea spada ⁊ cultello de ferro vna simul cũ vno socio ⁊ predictus brãdus percussit ⁊ vulnerauit dcm̃ archiuũ de dicta lancea de ferro pluribus percussionibus ⁊ vulneribus in psonã dicti archiui ex quibus percussionibus ⁊ uulneribus dcũs archiuius incõtinenti mortuus fuit ⁊ est. Ex predictis ⁊c. Cõstitutus dcũs martinus ⁊c. confessus ⁊c. Queritur ex predictis an pena mortis veniat inferenda ⁊c.

Pro decisione

Questionis hec solũ uidetur oꝫ an dcũs martinus inquisitus fuerit tractator ordinator uel mãdator dci homicidij quia tũc nullum est dubiũ quod pena mortis inferenda est quia statutum sic disponit vñ nõ est recedendũ ab eo lꝫ duriusã contineret ff. qui ⁊ a qui. l. pspexit ostendẽdo autẽ euidẽter nõ fuisse ordinatorẽ nec tractatorẽ nec mandatorẽ qm̃ ille ꝓprie ⁊ uere est ordinator cedis qui eius est princeps ⁊ auctor. Nullus aũt auctor ordinator vel princeps est qui post scelus iaꝫ ordinatũ assentit et prebendo operã manualẽ tex. ff de fuo corru. l. in hoc iudiciũ nõ eñi ordinat qui post ordinẽ datũ assentit sꝫ ille ordinat qui prima ⁊ potentissima cã cedis est precedente cõsilio C. vñ vi. l. meminerint ff si q̃drupedes pau. fe. l. 1. §. cum arietes. C ad l. iul de vi. l qm̃ multa facinora. ff. vi bo rap l. in § dolo aũt malo vbi est tex. optimus ⁊ facit. e. l. § si quis nõ hões cõiuncta glo in vbo coactis vbi ordinator rapine hoĩbus coactis est qui hões cogit i. inuitũ cõuenire ⁊ cõgregat ad rapinã ⁊ iste de oĩbus dãnis tenetur qui autẽ inter coactos est solũ tenet̃ de rapina fcã p se cum ergo dictus brãdus anteq̃ loqueret̃ cũ dcõ martino deliberasset dcm̃ homicidiũ ppetrare ⁊ deliberato aĩo accessisset ad locũ in inquisitõe cõtentũ cã dcm̃ homicidiũ cõmittendi ut pꝫ ex serie inquisitõis pluriesq̃ʒ rediculũ quinimo ⁊ puerile est dicere quod dcũs martinus fuerit dci homicidij ordinator ⁊ lꝫ dcũs martinus post risum dci brandi dicentis ⁊ affirmãtis quod uenerat cã dci homicidij ppetrandi risderit eidẽ. tu farai molto be de farlo. non tñ sequit̃ ergo homicidiũ ordinauit qd̃ iam ordinatũ erat per dcm̃ brãdũ sed potius dcm̃ brandũ ad dcm̃ homicidiũ adiuuit ⁊ cõfortauit ⁊ est tex. expssius cõiuncta glo ber. extra de homi sicut dignũ in uerbo inflamasse vbi expsse glo decidit quod qui animũ occisoris inflãmat ad homicidiũ ppetrandũ solũ de psuasione tenet̃ ⁊ sic est psuasor nõ ordinator hec eñi differunt inter se realr̃ ⁊ essentialr̃ qr ille ordinat ꝓprie qui cõsilio suo texit ⁊ ordĩe maleficiũ ppetrari ve superius est ꝓbatũ ille aũt psuadet qui uel facturo uel nõ facturo aliq̃ demõstrat ut animus psuasi ad crimẽ inducat̃ explicandum sicut fecit ⁊ iste vñ dixit tu farai ben a farlo ⁊ hoc mõ eius malitiã ⁊ iniquũ ꝓpositũ laudauit. ff. de ser. cor. l. 1 § psuadere. ⁊ § se ibi hic uero laudator huius ꝓpositi extiterit ⁊c. facit. ff. ad l. aquil. l. Ite si obstetrix §. 1. Probo et quod dicta verba ꝓlata per dcm̃ martinũ vꝫ tu farai molto ben a farlo nõ inferunt eũ esse sceleris tractatorẽ qr uere ⁊ ꝓprie ille tractator sceleris est qui colloquio habito cum alio seu aliis in vnũ locũ cõuenit ꝓ discutiẽdo ⁊ inuestigãdo ⁊ modũ tradẽdi ad scelus ppetrãdũ ⁊ an illud expediat uel non ⁊ de illo tractatorẽ dicimus expsse in l. 1 ⁊ si amic. ff õ adul. qui ergo post deliberatõeʒ facti de maleficio cõmittendo nõ ordinat neq̃ʒ tractat q̃liter cõmittat̃ sꝫ solũ stat in finibus psuasionis animũ inflãmãdo eius qui deliberauit delinquere aliq̃d demõstrãdo ut fecit hic martinus qui dixit tu farai molto ben. so'ũ est psuasor nõ autẽ tractator uel ordinator casus in. d. c. sicut dignũ cõiuncta gl. pdicta ⁊ cõiuncta d. l. ⁊ si amic. facit et dcũs. § psuadere cũ se. pro hoc ẽt facit quod ꝓprie ⁊ uere tractatus nõ cadit nisi sup re indiscussa ⁊ nõ deliberata ut extra de elec c. bõe me. e. ⁊ decrũ. d. ut nullius sceleris ante dicte cedis iã deliberatũ erat p ipsũ brandũ ergo non potest dici quod dictus martinus fuerit tractator huius sceleris. Concludo ergo ex premissis quod nec ut ordinator nec ut tractator puniri potest. Videamus ergo de tertio an possit ut mandator puniri ⁊ vĩ quod sic ex secunda pte dcẽ inquisitõis in qua continet̃ quod cũ dcũs martinus misisset ad brandum requisitus pro parte dci brandi dictus martinus dixit eidem brando. si tu nõ occidi archiuio non te uera mai piu el to fato e per zo fallo e spazalo al piu p̃sto che tu poi. Ita quod uerbum va mandatuꝫ importat ⁊ p̃ceptum posissime qr dcũs brãdus sequẽs dcm̃ mandatũ occidit archiuũ ⁊ inde nulla dubitatio vĩ. Cõtrariuꝫ est ueritas in themate nostro qr ut pꝫ ex figura dcẽ inquisitõis brãdus inimicus ut arbitror dci occisi ꝓposuerat ⁊ deliberauerat occidere dcm̃ archiuiuꝫ nulla ergo uerba ꝓlata p dcm̃ martinũ quãtũcunq̃ʒ solicitatiua ⁊ demõstratiua modor qui deberet teneri in homicidio ppetrando ad ipsũ brãdum relata qui sue uindicte cã habebat deliberatũ ꝓpositũ occidendi mãdatum inducit tex. e in. d § psuadere. uer. qui ergo seruũ solicitat cõiuncta glo. §. fi. l ij. ff man. cum eniꝫ executio uindicte gñeret ad brandum non ad martinũ et si martinus expsse dixisꝫ uel usus fuisset uerbis imꝑatõis p ceptiuis uel mandatariis nõ resultasset ex illis mãdatum sꝫ psuasio consilium ⁊ solicitudo ff de pac. l. si cum fundum. ⁊ hoc ẽt tenet bar in. l. non solum. § si mandato. de iniur.

Et nec dicat quis forsitan suũ ꝓpositum iam mutauerat in nocte de occidendo cum scriptum sit xij. sũt hore diei quod in dubio nõ p̃sumitur mutatũ ꝓpter tpis breuitatem ⁊ homicidiũ subsecutum ꝓbatur ex cõiunctõe dictarũ. ll. ff. de pacere. l si uentre. § in bonis. ⁊ l nam ad ea. de condi. ⁊ de. ꝓbatur hoc apte in l apud celsum in glo. in uerbo decipiendi ff de do excep. vbi expresse decidit quod an quis esset alio maleficiũ cõmissurus uel nõ ut sic cognoscat̃ an alius sit uel fuerit mandator uel psuasor ex p̃sũptionibus malefactoris delinq̃ntis ꝓbatur facit ff. qui ex cau in pos. ea l fulcinius § quid sit latitare in glo. hec aũt p̃sũptiões apparent ex ipsa inquisitõis forma nihilominus tñ existimo fore utile vt fiat articulus ⁊ in iudicio fiat fides de inimicitia que erat inter occidentem ⁊ occisum ut sic p hoc appeat dilucide executionem uindicte solum ad occidẽte spectasse nõ aũt ad dictum martinũ quod igit̃ dictus martinus nõ fuit ordinator si tractator nõ mandator sꝫ auxiliator lꝫ locum pena fauentis ⁊ auxiliãtis nam ex quo ⁊ psuadet vel solicitat aut instigat fauet vt l 1. §. inducit ad qd̃ bar in. d. § si mãdato. ⁊ de istis fauentibus ⁊ auxiliantibus loquit̃ expsse decre felic. de penis li vi in p̃n. ⁊ fine ⁊ infinitis modis prestant auxilia hec nam prestãt corpore pec clamoribus psuasioni ⁊ cõsilio ut ff. ad sil l. 1 §. tulisse. ⁊ l. cũ dno e. u. Cõcludo ergo quod nec mãdator puniri põt sꝫ solum de auxilio ⁊ fauore Nec ob. verba inquisitõis formate ɔ̃ eum ut ordinatore ⁊ mãdatore ⁊ cõfessi fcã p eum qui cõfessus est oia ⁊ singula in dcã inquisitõe cõtenta uera ee ⁊ sic uidet̃ fuisse tractator ordinator ⁊ mandator dce cedis quod quis dicat̃ mandator quis tractator quis ordinator hoc nõ in fcõ sed in iure dispõne cõsistit ut d. l. ij §. fi. ff de infa. l ob hec uerba. similiter quis sit homicida quis auxiliator quis fauens hoc totum in iure cõsistit iuris aũt dispõ immutabilis est vnde iudex sua s̃nia variare nõ põt nisi vt. l 1 §. item cum ɔ̃ sacras q̃ sen. sine ap rescin. ⁊. C. qñ ꝓuo nõ est ne l. ij ff ad turpil. l. 1. §. i. in fi. ff ad muni. l. ordiñ in fi p̃n. cum concor allegat̃ i eis ⁊ sicut iudex uariare non põt dispõem iuris ita nec ps sua cõfessione. ut. l ornamentor. de au. ⁊ ar. le. C de cõfes. l. unica in gl. C de iur. ca. l. ij. § quod obseruari in gl. ma. vnde si iudex sua s̃nia aut ps sua cõfessione diceret furtũ cõmissũ ex actu qui in furtũ non caderet nec s̃nia nec confessio furtum faceret aut adulterium ⁊ ita est in ꝓposito quod ex facto deducto in dcã inquisitõe non inducit̃ nec resultat ordinatio nec tractatus nec mãdatum vnde nec uerba iudicis inquirentis nec uerba rei inquisiti p̃ñt facere ee alterũ istorũ vt supius est ostẽsum. Concludendũ est ergo attentis dictis statutis ⁊ inquisitõis forma dcm̃ martinum sola pena auxiliantis ⁊ fauentis puniendum esse. Et ita dico ⁊ consulo ego angelus ⁊c̃ florentie. m cccc. lxxxviii. xxiii.

Si prouisio ciuitatis disponit quod nulla persona de ciuitate uel districtu seu comitatu vel et aliũde cuiuscũq̃ʒ p̃eminẽtie ⁊c̃. audeat uel presumat aliquas ecc'ias ⁊c̃ in ciuitate comitatu ⁊ districtu existentes per supra nominatas psonas possessas intrare uel occupare nisi primo habita licẽtia oñoꝝ ⁊c̃. Utrũ cuius alicuius ciuitatis suppositi dicte ciuitat̃ disponentis hñs litteras papales de vno bñficio

possessione

possessionē ipsius possit intrare licētia supradictā nō obtenta.

Nulla Persona de ciuitate comitatu uel districtu florētie uel et aliunde cuiuscūq; preminētie dignitatis stat⁹ uel cōditionis existat audeat uel presumat aliquas ecclesias monasteria hospitalia seu beneficia el loca ecclesiastica quecūq; uel qualiacūq; fuerint in ciuitate comitatu ꝛ districtu florētie existētia uel eorū aliquem ue aliquas eorū uel alterius eorū pertinētia possessiones bona uel iura que uel ꝗ p aliquē seu aliquos ciues cōiter uel districtuales florētie quāuis cū iure siue titulo tenerent seu possiderentur quolibet p se uel aliū seu alios intrare seu occupare nisi primo habita licētia expresse ex literis patentibus prior artiū ꝛ vex. iustitie populi ꝛ cōis flor. offi. cōsiliorū societatis populi florentie ꝛ offici. xij. bonorū virorū. Nicolaus filius ser Joānis barnen de prato ipetrauit litteras a sūmo pōtifice cuiusdā bñficij clericatus existen̄ seu literatu pririm possessi a quodā de ciuitate pistorij. Queritur nūquid dictus nicolaus uel alius eius noīe possit ingredi possessionē dicti bñficij non seruata forma supradicte reformationis ꝛc.

Dictum Statutū uni cōi cōtradicit disponēti ut laicis in clericos nulla sit attributa ptās. C. de epi. ꝛ cle. aut statuimus de sen. exc. si iudex laicus li. vi. nec in bñficialibus ullam ptāte habent sꝫ hoc totū directe ptinet ad iurisdictione ecclesie eo ꝙ de spūalibus nec pncipaliter nec incidēter laicus cognoscit ex eo ꝙ nō est capax iurisdictōis pre ete ut in. c. lator qui fi. sint le. de or. cōtu. ꝛ ibi per ber. ꝛ Jo. an. ꝛ p eunde Jo. an. in d. c. si iudex in uer. spūali i gl. Jō statutū predictū ad nullum casū in statuto non cōprensum. Extra uerba pōt extendi. ut l. quicquā astringende c. uer. ob. ꝛ l. cōstitutōibus ad munici. lꝫ aut statutū predictū Jdicat uni cōi ex eo ꝙ in messem alienā nullus dꝫ imittere falcē suā Attamen dcm̄ statutū cōmēdabile est in ciuitate florētie que est unū regnum p se in qua sunt agriano es tm̄ potētes ꝙ nisi hoc remediū fuisset inductū ex pdictione possidentiū ꝛ ex inordinato appetitu bñficia obtinere uolentiū scandala ꝛ dissensiones ciuilis crebro nascebātur p quas poterat de facili cōtendi ad exitū rei publice. ut l. qui ingenuā § in ciuilibus. ff. de capti. ubi prudētissimū fuisse cōsiliū statuentium qui talib⁹ dissensionib⁹ obuiare uoluerit. Nunc ad ppositū reducēdo statutum loquit de ecclesijs monasterijs locis ecclesiasticis seu bōis ad ecclesiā ptinentibus cōsistentibus in ciuitate cōiter uel districtu florētie uolunt ergo statutū pōuidere solū de bonis existētibus florētie aut comitatu uel districtu ꝛ solū uolunt puidere ciuibus comitatis ꝛ districtualib⁹ florentie ꝛ sic et dicto copulatiue requirit statutū nō enim sufficit alterum esse sꝫ omniū copulatiuorū cōcursus requirit. ut. l. si heredi. plures. ff. de cōdi. insti. ꝛ l. si is qui § utrum. ff. de re. si ergo ciuitas pistoriensis est de florentie districtu planū ꝙ nō seruato ordine supradicto nullus pōt dictam ecclesiam aut eius bona existētia in comitatu terre prati intrare uel occupare quia terra prati uel eius comitat⁹ est de comitatu florētie. Si autē ciuitas pistoriensis nō est de florētie districtu tunc uerba statuti deficiunt quia dictā ecclesiā ꝛ eius bona nō dēnet ciuis cōitatus uel districtualis florētie ergo de dispō statuti ꝛ ut casus omissus remanet dispōni iuris. ff. de lib. ꝛ posthu. l. comodissime cōniecta. l. si uero §. de uiro solu. ma. ꝛ ff. de inrep. l. adigere § quāuis. Pdicta autē uera sunt si prepositus dicte ecclesie fuerit verus ppositus ꝛ plātus ecclesie supradicte auctoritate pōtificali super hoc ptātem habens quia tunc per plātum seu ppositum factus est comitatinus ciuitatis florentie de temp. or. nullus li. vi. qui enim preest ecclesie regulari aut seculari regit illam ut preses regit pūinciam ꝛ sicut pūincia attrahit per regimen ad se ut presidem pūincialem faciat ut notat glo. C. de incolis. l. ciues sic in prelatura ecclesie attrahit ad se prelatum suū. ut. d. c. quod tenet bar. ff. ad municip. l. i. in q. que incipit. Quero etiam unde donec sustentatur in prelatura comitatinus est. ff. de offi. preto. l. barbarius deposita autē prelatura desinit esse eius ut nota. in dicta l. ciues non autem depositam intelligo nisi deposita fiat etiam de facto ut dicta. l. barbarius. Et ita dico ego angelus ꝛc. florentie. .xxiiij.

An ecclesie teneātur ad collectas p terris acquisitis ꝛc.

Ecclesia Non tenetur ad munera tributorum extraordinaria collectarumq; ut in auten. nulla cōitas. ꝛ in. c. i. de imu. ec. li. vi. C. de sa. san. ec. ꝛ l. plꝫ. Nam pro tributo declarato anteq̄ res ad ecclesiam puenirat effecta ꝛ obligata ꝛ nō poterit alienās pūdicare fisco nec transferre plus iur. q̄ ipse haberet ff. de pact. l. inter debitorem. de acquir. re. do. l. alienatio ff. de cōmu. ꝛ l. si aque ductus. ꝛ l. qui tabernas. sed pro collectis que imponūtur extra ordinē lꝫ statutum docet illas collectas tributum tamē est ꝙ est extraordinarium ꝛ incertū donec declaret ꝛ indicat ꝛ nō pōt declarari in pūdicium ecclesie postq̄ res puenit ad ecclesiam facit quod nō in. q. conuerti ꝙ no grauat res eius p istis muneribus ꝛ idem dico de oblat ecclesiarū qui sūt oblati cum omnib⁹ bonis suis uere ꝛ nō in fraudem collectarū. ff. ad munici. incola aūt ꝛ posito ꝙ docet tributū tamē extraordinarium ꝙ nō agnoscit ecclesia nec pōt indici rebus ecclesie talis ergo distinctio adhibet nam aut collecta imponit hoc modo puta duo den. p tornatura quolibꝫ anno ita ꝙ est certū onus anteq̄ res uadat ad ecclesiā ꝛ tūc tenētur res ecclesie nō dico ecclesia aut ē incertū re ꝛ genere ꝛ nō poterit in pūdiciū ecclesie declarari postq̄ res ad ecclesiam puenerit nec facio uim in noīe dacij uel tributi sꝫ solūmodo incertū ꝛ incertū ꝛ specificatū ante ꝛ specificādū post. Et cū ista distinctōe intelligo dcm̄ bar. in l. de scripto. ꝛ in. d. l. p̄ꝫ. de relictis ecclesie nō debent duo solidi de quibus loquit statutum quia nō facit mentōem de ecclesijs que in hoc sūt priuilegiate ut. C. de sa. san. ec. l. sancimus. ꝛ l. ij. Et ita ꝛc. ego angelus ꝛc. .xxv.

Quō libellus generalissimus pcedit nisi p iudice reijciatur ꝛ hic ponit pulchra uerba ꝛc. hic tractatur materia calculationis ꝛc.

Pro decisione Questionū ꝛ dubiorū resultantiū ex fcō pposito. Primo inquirēdum est quid ꝛ quantum petatur ꝛ ex qua cā. Scdo an id quod petit sit pbatum deberi ex cā ex qua petit. Tertio an exēplo ꝑstationis obiecta obstet petitōni. Ueniō ad primū ꝛ ex forma libelli appent petiti. cccc. lxxvi. duc. Itē appet quorū sunt petiti tanq̄ debiti p pmissionem stip. uallatam ex cā saldionum rōnum quarūcūq; traficorum dudum factorum inter ser Bertoldū ex parte una ꝛ ser karolū ex parte altera dudū ambo in humanis agebāt qui nūc appent viā vniuerse carnis ingressi p quam stipulatōem omnes obligatōes priuitne nouate fuissent ꝛ uere fuisset hec aquiliana stipulatō ut postea tolli possent uno acceptilatōis distractu ipso iure ff. de transac. l. cū aquiliana ꝛ si nil ultra in libello esset inductum de cā debiti uel de alio debito ac alia sūma sine dubio actor succūberet quia hec stipulatio p nullum testem est pbata ꝛ ubi nō pbatum de cā ex qua agitur licꝫ realiter debitū subsit semp sequit absolutio siue illud ex cā ciuili descendat siue ex crimine ortum habeat. ut ff. de vi. bo. rap. l. pretor. § docere. de adul. l. denūciasse. § quid tamē. nec mirū quia remota cā debiti remouet debitum in iudicio deductū ꝛ super non deducto nō pōt fieri sñia quā libello cōfirmari dꝫ. l. ut fundus ff. cōi diui. l. fi. C. de fideicō. li. de re iudi. abbate li. vi. cōmeta. l. non pōt cū suis cōcor. ff. de iudi. ubi dicit Inno. de fo. cōpe. cōquestus in fi. cām in libello deductā semp pbandam idem dixit de offi. dele. c. cū cōtingat in. ij. col. Idem tenet de elec. querelam in fi. mutatio. n. cāe aliud fcm̄ designat l. an eādem § actōes. ꝛ l. cum que rit ff. de ex. rei iudi. io dixit Inno. de rescrip. sup literis in glo. in uerbo in cōi forma nō attendi quid in libello narretur sed quid ꝛ ex qua cā cōcludat ꝙ dcm̄ dicit glo. in a i. l. i. ff. de eden. Uenio post sup. in libello narratā ꝛ scripturam de qua in libello fit mentio. Cōcludit generaliter actor ex cāis supra narrat ꝛ omni mō iure forma ꝛ cā ꝛ ex alijs rōnibus ex cāis dicendis ꝛ allegandis si quā ꝛ inquātum op⁹ fuerit pbandis reos cōuentos cōdemnari ad dcām sūmam penā seu illā quātitate que liquidabit in pcessu ꝛ ptestat⁹ fuit ꝙ nō astringebat se ad aliquid pbandū pp̄ter que patꝫ ꝙ nec ad certā quantitate nec ad certā cām se astrinxit imo fuit generalissimus libellus tā respectu quantitat q̄ꝫ cāe ꝛ idem importat idē libellus quod importaret libell⁹ in formate⁹. Dico mihi notum obnoxium in quātitatibus in iudicio declarādis ꝛ p testes pbandis ꝛ pcedit dcūs libellus ut. l. si ex tmais. C. de ana. excep. ubi finitus est iudex tale libellū gene

ralem admittendo poterit eũ reicere sed q͂ nõ reicit ferenda est sñia super eo ut i cõsona fm̃ Inno. de arbi. cũ dilectus in uerbo iusticiã ⁊ sit libello recepto stultus est reus qui omne cãm defensionis sue in iudicio nõ deducit sicut omne agendi cãm ⁊ omne actionis spẽm actor deducit. ut ipse ide nota de elec cũ uinton in glo. ex hoc cõcludo ergo ex premissis. cccc. lxvi. duc petitos in spe aut in genere aut oĩs quantitas debita est petita ut ex oĩ ⁊ quacũqz cã q̃ dici uel excogitari põt non solũ ex stipulatione. Uideamus ergo de scdo aliquã quãtitatẽ deberi ex aliq̃ cã sit probatũ per testes in cã predicta ꝓductos ⁊ dico q̃ sic. s. ex cã saldi cuiusdã calculata ⁊ saldũ factum ꝓbat per aldũ sup tertio articulo deponentẽ ⁊ lz nõ deponat de certo tpe nõ est uis q̃ tẽpus non est hic de substãtia cũ actor ad certum tpũs se nõ restrinxit in libello tã generalissimo ut tã dixi nec ẽt restrinxit ⁊ in articul' imo se ãplianit quãtũ potuit dũ locutus est articulando in dcõ tertio articulo q̃ nõ fuit calculata in lra. siue illo tpe ⁊ p illum modũ de quo ⁊ sm̃ q̃ testis dixerit ⁊ id nõ obstat allegatio fcã p tenentẽ dñũ q̃ q̃ tps q̃ probatũ nõ est non uz probata intẽtio q̃ illud ẽẽ cũ tps est de substãtia ut nota in l cũ actũ ⁊. C. de ꝓba. maiore uiã de op no nũ. non solũ. §. sed in ꝓbari. ⁊ ꝓpterea nõ obstat recte intuenti ad testõm dci testis qui dixit q̃ tpe sui testimonii poterat esse. xx an. uel circa q̃ dũ dixit se nõ bñ recordari de tpe quicquid circa tps dixit apparet q̃ dubitatiue dixit de tpe non bñ bñs recordium nec mirũ q̃ ex longeuo cursu circa certũ annoꝝ numerũ facilius testis errat. ut de car. edic l in §. cãe quinimo plus fidei adhibendũ est illi q̃ deponeti certitudinarie cum ita deponens magis uerisimilora dicat quã qui de certo tpe dicit ut dictũ est ergo ⁊ c. ff. de test. l in § ide diuus ⁊ deponit dcũs testis fuisse dcẽ calculatõi p̃ntes duos alios testes deponẽtes post eum hunc eundẽ calculũ ⁊ saldum cõis nõ recordando sit bene de tpe deponit scõs testis sup scdo ⁊ tertio capĩs hoc saldum ⁊ calculũ bñs probat tertius testis dũ dicit uera ee oĩa contenta in dcã apodissa sibi ad oculum demõstrata ⁊ iste ꝓbat saldũ ⁊ tps ⁊ oẽs isti tres testes sunt cõtestes in loco ⁊ de pñta testium q̃ quilibet ipsoꝝ de se ⁊ aliis testibus exactis deponit cũ ergo per saldũ ⁊ calculũ rõis oĩũ quorũcũqz gestoꝝ in genere cõsiderato appareat dñm aliquãtum se fecisse ⁊ debitore remãsisse ẽt parte p̃nte ⁊ cõsentiente qd apparet q̃ testes dicunt eus saldasse rões licet in spe nõ appareat p dictos testes probatũ de quo spãliter rõ fuit calculata tamen ex quo cõstat rõem calculatã ex quacũqz cã calculata sic sufficit ad debiti existiam ⁊ ipsius debiti probatõem quinĩmo ⁊ sufficeret epl̃a qua quis saldatis rõibus confiteatur se debitore lz singulatum nõ exprimat de quo calculus eẽt ponendus casus est. ff. de pac. l. epl̃a. §. lucius qui. §. hanc q. decidit hoc dico nisi error calculi probaretur qui in dubio nõ p̃sumit . C. de erro. ⁊ cal. l. i nec dicat quis esse probatiõẽ ambiguã ex eo q̃ testes duo deponũt de. cccc. uel sexcẽtos q̃ alterũ istarum quantitatũ p saldum rõnis esse debuũ necessarium est dicere ⁊ quãcũqz quãtitate dicamus probatã in illa quãtitate sunt duo testes ⁊ si eligamus quantitatem sexcentorum sunt duo testes ⁊ si eligamus quãtitatẽ cccc tũc est ꝓbata per tres eligant aũt rei alterã dictaꝝ quãtitatum ⁊ quãcunqz elegerint illa apparebit esse debita ⁊ aliter nullã condenatione fieri debere cũ in libello ⁊ articulis ad nullã certã quantitatẽ ꝓpter coꝝ p̃gnãtiã sit fcã restrictio ⁊ ista sufficiet de hõ. Uenio ad tertiũ de p̃scriptione ⁊ dico q̃ cũ exceptio non sit i forma ꝓposita q̃ statutũ exigit allegari solutionẽ ⁊ sic allegatio sit de esse formale. ut l. cũ hij. §. si pretor ff de trasa. necessario sequit' q̃ exceptio est inepta ⁊ per q̃ñs nõ obstat tex. op. est in cle. si de ap facit. ff. de finni. l. i. § labeo ꝓcedunt enim a pari libellus actoris ⁊ rei quo ad effectũ uicij ineptitudinis ut dcis iuribus. Ite consideret aduocatus actoris si est probatũ de tpe mortis debitorum al' forsan nõ est probata p̃scriptio cũ de tpe calculi nõ sit probatum unde per ipsum apparere non põt quantũ tps post calculũ facuim emerserit hec autem non uidi. Concludo ergo ex premissis q̃ constat per acta petitorẽ herede ⁊ cessionarium ⁊ cõuentos heredes ⁊ heredes eorum ad soluendum cccc lxvi. ac ccc. lxvi. duc. prout ipsi elegerunt esse damnandos non ex stipulatione deducta quia non probata non ex scriptura q̃ sitr non est probata s; ex dbito cõfessato in calculata ratione que confessio sola sufficit ad petendum propter ignorantiaz libelli ⁊ articuli ut supius est ostensum p̃ §. lucius. ⁊ facit. ff depos l. publia. §. fi. Si aũt rei cõuenti eligere noluĩt cõdenandi sunt in sũma minori q̃ semp in dubijs i minori sũma ꝓbata cõdenatio facienda e. ff. de pro. stip l fi. ibi glo. facit. ff. de arbi. l. diem §. si plures. ff de re. iur. l. semp in stip. huic opinioni ueritas cõsentanea est que sup oĩa uincit. ff de ꝓba l. fi. penissime ubi ex bono ⁊ equo ꝓcedit' in quo genere p̃erũqz sub auctoritate iure p̃ciosi solet errari. ff. de uer ob. l. si seruũ. §. sequitur. Et ita dico ⁊ consulo ego angelus de p̃usio. xxvi.

Si statutum excludit matrez ex successione intestati qũo statutum sit intelligendum ⁊ c.

STatutum Excludens matrẽ a successione filij dicit directo iuri cõr ⁊ et pietati nam rõ miseratiõis ⁊ pietatis parentes ad successionem luctuosam descendentiũ inuitat ut. ff. vñ li. l. scripto. ⁊ de inoffi. te. l. nam ⁊ si parentibus. ergo strictissime ⁊ ꝓprie intelligendum est ut sic matrem non excludat nisi in casu in quo ex ꝓprio ⁊ stricto significato uerboꝝ statutũ excludit ipsaz ut. l quecũqz astringende. de uer. ob lz statutum nõ excludit matrez nisi a successione filij intestati ꝓprie aũt ⁊ stricte illum dicimus intestatum qui facere potuit testm̃ ⁊ nõ fecit aut alia de cã ruptum uel irritũ fcm̃ est aut iniustum nõ aũt uerificatur illõ adiectiuũ intestatus de ꝓprio significato ad intestabilez ut l. i ff de suis ⁊ legi. cum eunꝯoꝝ. ibi allegat'. Sz his de cuius successione tractatur decessit ãniculus unde statutuz de eo nõ loquitur saluo nisi in ciuitate pistorꝝ uulgare usus loquẽdi et intestatum appellant decessisse illum qui fuit inhabiles ad testãdum q̃ tunc nõ eẽt recedendũ a tali usu. l labeo § idem tubero de sup. le de uer sit l annicul' q̃ tũ iste uulgaris usus facti est ⁊ in fcõ consistit probari dz p illum qui asserit ad se hereditatem anniculi p̃tinere. l i. q̃ sit longa cõsue. ⁊ ita plures simul consuluimus. d bal ⁊ ego. Ex quo concludo matrem ad solida hereditatem dicti ãniculi inuitari exclusa sorore uterina ⁊ reliquis in gradu seq C. de legi. here auc. defuncto q̃ ergo pro pte asserentis ad se spectare hereditate anniculi appet de non iure actoris sufficit possessori ut agens sine actiõe expiatur lz ipse nullũ ius habeat. C. de rei uen. l fi. C. de excep. l si quidem iudex. ergo de cã predcã cognoscẽs absoluere dz reum a petitis rõe p̃dicta. Et ita ⁊ c. ego angelus ⁊ c. florentie ⁊ c. m. ccc. xxvij.

Utrum maleficiũ cõmissum p nõ subditũ in comitatu extra territoriũ eiusdem ⁊ in psonam ipsi nõ subditaz possit per dcm̃ dñm potestatem puniri ⁊ quis dicat' ꝓbere incolatum uel domicilium.

Uidam Uictor de castro fichardo accusatus fuit coram potestate ciuitatis ancone p colam de scõ leuerino i eo q̃ dcĩ q̃ dictus uictor interfecit cum una daga quam hebat in manu cechunũ filium dei cole. Et predcã dicunt fuisse cõmissa per dcm̃ uictore in castro fichardi p̃dicto tpe in dcã accusa. cõtento ꝓut ⁊ sicut in dcã accusatione latius cõtinet' proponitur et q̃ dictũ castrum fichardi non est suppositũ iurisdictioni cõis ancone sed p accusatione exponit' q̃ dictus uictor est habitator cõsuetus conuersari in dcã ciuitate ancone pro ut in dcã actione cõtinetur. Modo querit' Uisis accusatione predicta ⁊ accusatione facta per dcm̃ uictore dce accu. ⁊ excep. per eum oppo ⁊ oĩbus actis ⁊ actitatis in causa ⁊ qde predicta ⁊ uisis statutis cõis ancone ⁊ cõsti. Marchie ancone ad p̃dicta facientibus cõsultos trãsmissis ⁊ inter alia uisis statutis positis sub rubrica de excep. que nõ impediunt litis ingressum uisis allegationibus partium predictaꝝ que sunt partes dci iudicis in sentẽtiando super accusatione p̃dicta.

IN decisione Questionis p̃dicte due p̃nci paliter inuestigãda sunt. Primo an iudicis an comitatu sit iurisdictio. Secundo posito q̃ sic an dictus uictor predicto homicidio ueniat puniendus. Tertio qua pena. De primo dicendum est q̃ non qñ maleficium ex accusationis forma apparet fuisse cõmissuz in castro fichardi quod nõ est suppositum iurisdictioni cõis ancone. Item apparet ex eade accusatione cumulato numero p̃dicto tã occidentem q̃z occisum non fuisse super positos iurisdictioni cõis ancone ratione originis qñ ꝓponit' occisorem

rem de dicto castro et occisum de castro sancti severini. Similiter nō subiecti anconitane iurisdictioni quia accusatio ponit et dicit accusatum fuisse de castro ficbardi et principaliter narrat accusatus partem occisi fuisse et esse de sancto severino quem origine sequebatur dum in humanis agebat filius interfectus. ff. ad municipalem l. assumpto alium autem originē filium habuisse nec est deductum nec probatum. Nam et si alium habuisset sequeretur et illam ut d. l. assumptio. Cum ergo attenta forma accusationis et ꝑsertim rōe originis neuter occisi et occisoris sit de foro ancone. Videndum est an ex alia cā illud forum sortiatur accusatus ita quod possit de dicto homicidio conveniri et puniri et dico quod non quia ex forma accusationis cōfessiate per accu. apparet hoc solum s. accusatum accusationis instituite. s. tpe habitatorem civitatis ancone si est ergo accusatus ut de foro anconitano factus ex dictis duobus capitibus et ex ipsorum quolibet. s. quod habitator et quod cōsuetus est cōversari ancone et ita cōfessatum apparet. Neutrum autem horum ne utrunque simul iunctum necessario facit eum de foro sola enim habitatio quod de foro nō facit nisi appareat habitante ex vero animo vel ꝑsumpto se ibi habitare ut ibidem ꝑbat incolatum de animo autem vero nec etiam ꝑsumpto. hic nō cōstat quia ꝑsumitur si in loco ibi steterit per decennium ut notatur dicit glo. C. de incol. l. i. verum presumitur etiam minori tpe si cum maiori parte fortunarum suarum habitaret in loco ut ff. de in di. l. heres absens in glo. magna. et C. de incol. l. cives facit e. ti. l. ij. § porro nec allegatur nec probatur quod cum maiori parte fortunarum suarum sit habitator ancone nec quod per decennium habitaverit ergo ex hoc solo non potest dici effectus de foro. Item non ex capite illo quod cōsuetus fuerit in civitate ancone cōversari quia solus cōversationis usus nō facit que de foro nisi usus sit assiduus et per x. annos continuatus secundum cy. C. ubi sena. vel cla. l. ij ubi hoc expresse decidit facit quod no. Inno. de fo. cōpe. ex pte. Cum ergo nec cōfessatum nec probatum nec deductum sit de cōversatione assidua nec decennali nulli dubium quod anconitani iudicis nulla est iurisdictio cum maleficium sit cōmissum extra de distric. ancone. et pro non subiectum nec obstat quod ubi criminosus invenitur ibi iudicandus est. ut l. i. C. ubi de cri. agi. cum quia illud verum si invenitur in loco in quo ex aliquo capite domicilium sortiatur vel saltem negabundus est secundum glo. cy. et bar. ibi pro hoc quia ubi iudex adiuit pro causa civili aut criminali contra non subditum prima fronte sicut est hic ꝑpter quod in libello narratur tale quid quod verum existens cōcludere necessario facere iudice aditum esse iudicem cōpetentem alias non ꝑcedit libellus secundum Inno. de fo. cōpe. cum sit generale et singulare verum sed cum sola habitatio autem cōversatio nō faciat accusatum de foro et prima facie apparet cum nō de foro ergo nō procedit libellus quia debuit cōtineri eum ancone vel in suo territorio per decennium habitasse vel per decennium absque eo quod habitaverit assidue cōversatum esse autem alias eius iurisdictioni iudicis accusatum foret suppositum. De secundo posito pro cōstanti quod iudicis anconitani esset iurisdictio an de dicto homicidio victor dictus veniat puniendus dico quod si nō obstante quod accusator in accusatione nō servaverit solemnia ex parte secundum quia de homicidio cōstat per cōfessionem cuius solius vigore et quocunque inordinato et inepto ꝑcessu iudex pōt penam infligere secundum Jo. an. in novella de accu. qualiter Inno. ante dicit penam extraordinariam iudici posse de elec. ꝑ inquisitionem et de cōfes. c. i. in actis tamen reperio obiectam exceptionem ex bannimenti sed quod et quale sit exbannimentum nō vidi nec est mihi transmissum unde nō possum dicere an dicta exceptio banni obstet vel nō. De tertio dico attenta forma constitutionum provincie et ex iuris cōis de dicto homicidio esse penam arbitrariam usque in quantitatem .cc. florenorum quia de dicto homicidio nō constat nisi quatenus est cōfessatum sed accusatus cōfessus est homicidium casualiter et sua culpa non autem ex proposito cōmisisse nam confitetur quod cum pp ludum tavillorum ipse et occisus venissent ad rixam et Cola occisus abstulisset occiso dagam victor spinxit et spatavit colam ex qua spinctura et spatatione dictus cola cum dicta daga in terram cecidit et ꝑpterea cum dicta daga repertus est percussus et vulneratus in costa cōtenta in dicta inquisitione ex quo vulnere dictus cola mortuus est. cum ergo de homicidio et eius forma pacta mihi transmissa non constet aliter quam per cōfessionem predictam ipsius cōfessionis forma sequenda est quia nō tendit ad impunitatem sed ad delicti alterationem. ut not. in doc. C. de excep. l. si quidem. C. de dona. ante nup. l. si presidi facit. ff. deposi. l. publia. cum ergo actus spatationis et spinctionis factus manu vacua et rixa exorta incidenter propter ludum de sui natura nō sit ordinatus ad homicidium ut ff. de sica. l. i. § sed si clavi. et C. de sica. l. i. et l. si non cōvicti. e. ti. et ff. de iniur. illud in fine pri. facit optime. ff. ad l. acquil. l. qua actōe. § ꝑinde. et e. ti. l. si ex plagis. § i. si non infert dolum sed culpam de ipsa ergo culpa solum puniendus veniet iudicantis arbitrio nō autem carnaliter quod nō dolose sed culpa homicidium est secutum. nec obstat quod accusatio cōtinet quod dolose homicidium factum est et accusatus fuit cōfessus contenta in accusatione esse vera quia nō dicit oia et singula sed simpliciter et cum illa modificatōe que continetur in verbo salvo quod verbum salvo semper limitat modificat et declarat precedentia. ut ff. fa. here. l. ide labeo § i. in ver. pure. Ex quibus oibus cōcludo quod processus que vidi et mihi transmissa sunt partes iudicis de cā cognoscentis nō sunt in ꝑnūciando se non esse iudicem cōpetentem et reum carceratum fore de carceribus relaxandum nec intelligitur accusatus prorogasse iurisdictionem iudicis ex eo quod rñdit accusationi nisi ex certa scientia rñdisset et sub ipso incōpetenti iudice sciente litigasset et sub incōpetenti iudice rñdisset secundum cy. in addici. sin. § C. de excep. l. fi. Et ita etc. Ego angelus de perusio etc. florentie. M. ccc. lxxxviij. .xxviij.

Utrum redditus et expense relicti per testatorem cuidam dñe et in domum dicti testatoris extra dictam domum peti possint.

Testator reliquit dñe Marie sue sorori cusine ex latere patris vidue et unum filium legitimum et naturalem habenti redditus in domo dicti testatorem et expensas de bonis suis toto tpe vite sue et heredes suos instituit duos fratres carnales. Modo queritur nunquid dicta dña Maria possit petere dictas expensas extra domum dicti testatoris. Et videtur quod sic. primo quia illa verba in domum dicti testatoris fuerunt necesse poni ad demōstrandum legatum redditus quia simpliciter dicendo relinquo redditus nihil certum de necessaria fuerunt illa verba in domum dicti testatoris et sic nō videtur repetita in sequenti legato expensarum et per cōsequens poterunt et extra domum testatoris peti tanquam illa verba in domum non intelligantur repetita in expensis. Item illa duo videntur plura legata unum redditus aliud expensarum ar. eius quod no. ff. de transac. l. cum hi § qui transigit in secunda solutōe et sic qualitas in uno posita nō debet in alio repetita intelligi ar. eius quod no. bar. ff. de lib. et posthu. l. inta § filius. Item debent intelligi illa verba in domum s. si possit ibi morari ar. l. gayo. § imperator. ff. de ali. le. C. de lega. l. i. cum sua materia et illud dicimus posse quod cōmode possumus. ut ff. de ver. sig. l. nepos ꝑculo sed ista non videtur cōmode expensas recipere in domo dicti testatoris. tum pp honestatem tum quia filium nō tenetur dimittere et sic nō esset ꝑsumendum quod de tam dura separatione testator cogitaverit et sic extra domum expensas petere poterit.

Prefatis nō obstantibus cōtrarium credo et primo ꝑmitto quod clausula sive posita sit in principio sive in medio sive in fine unius capituli vel orationis sive in medio duorum ad oia refertur vel oium orationum vel ipsius orationis si cōmode pōt referri. ut ff. de le. i. l. talis scriptura in fine et d. § filius. et ibi per bart. extra de appel. c. ij. requiris. Item ꝑmitto quod quando inter genus et speciem ponitur copula cum vel et quod specialiter nomina videntur apposita ex habundanti ut ff. de fun. instru. l. quesitum § pe. Item ꝑmitto quod mens testatoris que in oibus observatur ut ff. de cōdi. inde. l. in conditionibus. in prin. de adi. le. l. ij § cōditio cum si. capitur ex precedentibus et sequentibus verbis testamenti ut ff. de leg. i. l. si servus plurium § fi. de testa. l. heredes palam. § sed et si notam cum si. Item ex affectione personarum. ut C. de le. cum alienam. Modo ad ꝑpositum cum illa verba in domum sic apposita in eadem oratione ad oia referuntur quia possunt cōmode referri et sic ad expensas extra domum eius volunteas est pro lege servanda. ut in aute. de nup. § disponat. Pro hoc facit quia illa verba et redditum etc. cum sint verba habitationis sunt species legati expensarum. nam relinquere alimenta idem sunt. ut ff. de ali. le. l. fi. sed in legato alimentorum cōtinetur habitatio. ut eo. ti. l. legati ergo cōiungat quod legatum redditus est species legati expensarum. Et sic fuit appositum ex habundanti ut dicta l. quesitum. § pe. hoc respectu quod habitationem relinquere vellet quia sufficiebat dicere expensas sed quia oia volebat testator prestari in domum suam incepit ponere qualitatem in specie ut in genere intelligeretur repetita. Et ita dico et consulo ego angelus etc. .xxix.

Utrum filii nati tempore concubinatus efficiantur legi-

timi per sequens matrimonium quo ad paternam successionem tam in terris ecclesie quam imperij et tam ab inte. quam ex te. non obstan. quod tempore contracti matrimonij cum concubina et tempore mortis dicti contrahentis matrimonium filij extarent legitimi et non obstan. quod matrimonium predictum contractum fuit in terris imperij. Et utrum emancipatio facta de dictis legitimatis et donatio in ea contenta in fauorem eorum teneat et valeat.

Titius

Existens de nobili progenie habuit duas uxores de prima nati sunt duo filij vz cincius et zor. de secunda natus unus filius vba. Et tempore quo accepit dictam secundam uxorem dictus titius erat miles et fuit donec vixit mortuis dictis duabus uxoribus. Iste titius miles ut supra accepit quandam margaritam mulierem solutam et viro carentem pro concubina ex qua tempore concubinatus habuit tres filios vz. g. l. et k. Predictus titius postea contraxit cum dicta margarita eius concubina coram multis testibus in ciuitate mutin. que est terra imperij uiuentibus predictis g. l. et k. filijs legitimis et naturalibus dicti titij nullis vnquam conditis instrumentis dotalibus seu nuptialibus post contractum dictum matrimonium dictus nouus emancipauit predictos tres filios natos ut supra tempore concubinatus quorum quilibet erat maior vij annis et minor xiiij et dictum k natum ut supra ex dicta sua uxore maiorem xiiij. an. sed vna et eodem instrumento et eisdem suis filijs suis in premium dicte emancipationis dedit et donauit multa bona tam in ciuitate mutin. quam in eius districtu existia. Modo queritur primo nunquid predicti tres filij nati tempore concubinatus ut supra per sequens matrimonium efficiantur legitimi quo ad successionem paternam tam bonorum existentium in terris imperij quam in terris ecclesie. et tam ex test. quam ab inte. non obstante quod tempore contracti matrimonij cum dicta concubina et mortis dicti titij extarent filij legitimi et non obstante quod matrimonium contractum fuit in terris imperij. Secundo utrum dicto emancipato quantum est in fauore dictorum trium natorum tempore concubinatus et donatio in ea contenta ualeant etc.

Ex themate

Tria eliciuntur dubia. Primo an matrimonium sit contractum licet partes illud contrahere voluerint ex quo non interuenerunt instrumenta dotalia. Secundo si contractum est an filij ante nati legitimentur ita quod restituantur ad primum ius geniture. Tertio presupposito quod legitimi efficiantur an ut legitimi patri succedant tam in bonis existentibus in terris imperij quam in bonis existentibus in terris ecclesie allodialibus aut etiam feudalibus. De primo sine dubio dicendum est quod sic quia matrimonium solus consensus facit non autem concubitus aut scriptura ff. de reg. iur. l. nuptias licet placentinus dixerit et non bene non sufficere consensum et de presenti sed requiri ductionem et quod dicitur solo consensu contrahi intelligebat non remouere actum ductionis sed solum interuentum pompe dotis donationis et scripture in cor. de nup. col. iiij §. nuptias i ante. de trien. et semis. § in illo uer. sed nec usque ubi sufficit in dubitatus consortium effectus. Reliqua ergo non sunt de substantia adesse matrimonij et de iure canonico planum est. xxvij. q. ij sufficiat et de spon. me et ibi per host. Inno. et Jo. an. et io in matrimonio contrahendo circa substantiam non attenditur consuetudo locorum sed solum circa accidentalia vt in c. i. de spon. coniunctus adi. Jo. an. quinimo nec copula scripta est de esse aut solemnis ut patet ex predictis sicut ergo solus maritalis affectus ante concubinatum ad matrimonium contrahendum et perficiendum est sufficiens ita et post concubinatum secundum azo qui ita decidit sub dubio forte. C. de nup. ad fi. licet sine forte glo. fi. hoc autem fallit secundum eum et secundum Jo. et accur. in senatore cum liberta volente contrahere uel ubi illustres contraheret inter se exceptis barbaris ut ibidem et per glo. in cor. ut liceat ma. et aute § quod uero dictum uerum supra ascripta est dicta auct. maximus. C. de nup. hunc opinionem inhesit pruris temporibus Jo. bu. quod tenuit decidendo per statutum fieri posse ut matrimonium non possit contrahi nisi certa forma seruata et illa pretermissa matrimonium erat nullum postea mutauit propositum quod matrimonium est quid spirituale unde super spiritualitatis substantia non disponit. l. ciuil. ut in c. ecclesie sancte marie de consti. prim. Cum ergo sacri canones ad substantiam matrimonij nil aliud exigant uel requirant nisi mutuum de presenti consensum declaratum eo modo quo expedit ius ciuile super hoc aliud disponere nequit et licet olim disposuerit illud fuit temporibus quibus imperator preerat spiritualibus ne dum temporalibus secundum odo. C. de inces. nup. l. qui contra ueteris signorem contra istum articulum. Quo iure prohibite sunt nuptie iure ciuile per senatusconsultum inter tutorem et pupillam C. de interdic. ma. l. i. ite per l. si ul. inter senatorem et libertam et senatoris filiam. ff. de ri. nup. l. lege iulia sed erant prohibite inter libertum et patronam nisi cum esset ignobilis ut ei posset honeste nubere ff. de ritu nuptia. l. si patrona. Item prohibuit ius ciuile inter ancillam et seruum et liberam C. de in ce. nup. l. cum ancillis et omnibus his casibus ius ciuile super substantia matrimonij et eius essentia disponebat: et hoc non erat ob aliud nisi quod princeps tunc mundi dominus et in spiritualibus imperabat unde dispensauit de epis et abbatibus atque monachis et de quam pluribus diuersis generibus clericorum ut patet insti. de mona. et quo os epi. et de san. epi. hodie uero dispositio spiritualium solum spectat ad ecclesiam non ad cesarem. vt. d. c. ecclesia et de iudi. nouit cum si. Merito omnia iura dicta ciuilia super substantia et essentia matrimonij disponentia que iuri canonico sunt contra abrogata sunt et inter illos constat matrimonium inter quos ut dicti non consistit de iure ciuili de con. ser. c. i. et ij no. glo. ij in d. l. cum ancillis. Concludo ergo ex premissis dictum matrimonium tenere tam iure canonico quam ciuili licet post concubinatum fuerit contractum nulla interueniente scriptura dotali uel non dotali. De secundo breuiter me expedio et dico quod de iure canonico legitimatio fit filiorum antea natorum qui fil. sint le. c. tanta de iure ciuili non ut no. azo. in summa de nup. ad fi. Idem tenet glo. vlti. in d. auten. maxime allegat pro casu insti. de nup. ad fi. Idem tenet glo. ij l. nuptiarum remittit ad no. in d. §. fi. Idem tenet expresse insti. de here. ab inte. § i in uer. instrumenta et hoc est de mente principis et in cor. de trien. et semis § fi. et in cor. de fil. ante do. istru. na. et in l. cum quis. et in l. nuper de natu. lib. s. quod ad hoc ut sint filij ante nati legitimi quod contrahatur matrimonium interuenientibus instrumentis dotalibus et tunc efficiuntur legitimi et in potestate parentum et efficiuntur eorum parentes legitimi successores. Contradicit ergo in hoc ius canonicum iuri ciuili quod non exigit instrumenta dotalia ut. d. c. tanta et attendendum quia dicta instrumenta dotalia requiruntur de iure ciuili ad inducendum legitimationem predictam siue mulier non steterit ut concubina sed solum ad eam consuetudine habuerit siue steterit in scemate concubine prout fuit in themate ut no. glo. in d. § 4. insti. de here. ab inte. in uer. presiterit et in cor. de trien. et semis. §. fi. in uer. filios licet autem ius ciuile iuri canonico contradicat tamen in hoc stamus iuri canonico ut sint legitimi etiam non interuenientibus dotalibus instrumentis. nam proprie ad ecclesiam spectat per matrimonium facere quem legitimum cum legitimatio necessario ueniat in consequentiam matrimonij ff. de his qui sunt sui uel alie. iu. l. filium diffinimus sicut igitur ecclesia ubique locorum statuere potest de essentia matrimonij et ita de essentia legitimatis que est eius necessaria consequentia secundum Jo. an. qui fi. sint le. c. per uenerabilem in. ij col. in glo. i siue cuiuscumque ver. nam trado pro regula. Descendo ad tertium licet super hoc uideatur quomodo consistat tamen breuiter me expedio et dico quod in terris ecclesie in quibus ecclesia habet temporalem iurisdictionem cum iure canonico sit inductum ut tales filij fiant legitimi et quo ad succedendi potentiam erunt legitimi ut in c. tanta eo quod illud capitulum simpliciter dicit quod matrimonium sequens filios ante natos uel conceptos facit legitimos vnde intelligo quo ad omnes effectus ut ff. de testa. mili. l. in fraude. § fi. facit de publi. l. d. p. tio. In terris autem imperij seruabo ius ciuile quod in mere temporalibus et in foro temporali ubi ius canonicum contradicit ciuili in terris imperij seruatur ius ciuile in terris ecclesie ius canonicum ut no. Jo. an. in c. possessor de re iu. li. vi. et in c. i de no. op. nun. per Jo. an. et Jo. cal. ideo autem dixi in mere temporalibus quia non in his in quibus uersatur anime periculum secundum eum quod hoc sit uerum probo per rationem unam et per auctoritatem. Per rationem probatur sic decisio spiritualium et eorum substantia et dependentia necessario ab eisdem pertinet ad ecclesiam ubique non autem ad seculare forum quod talis iurisdictionis non est capax et incideret ut in c. lator qui fi. sint le. et de or. cog. ma. decisio autem mere temporalium pertinet ad cesare in terris suis et apostolicam in terris suis sunt n. eorum iurisdictionis distincte nec pro ipsis temporalibus adit et papa nisi in quibusdam casibus qui no. in c. licet ex suscepto et in c. nouit et in c. per uenerabilem qui fi. sint le. sed habere uel non habere potentiam succedendi hoc totum dependet in imperiali statuto ut ff. de uer. sig. l. obuenire here. unde omnis hereditas ad nos pertinet autem nouo iure aut ueteri ut ex l. ta. uel ex testo quod iure factum est ut. ff. de pe. here. l. i. vsi dixerunt quidam quorum dictum approbat Jo. an. quod imitare illegitimos ut legitimos ad successionem per generalem rescriptum uel per statutum generale non pertinet ad papam sed solum ad cesarem licet secus sit cum legitimatio

matio fu per matrimoniũ in c.latoꝛ qui fi. fint legi. in gl. in uer. natural uer. ꝛ ſm quoſdã in tantũ ſpectat ꝛc. Patet ergo ꝙ nullus ad hereditatẽ inuitatꝰ niſi quatenus textũ inuitat ſiue ex teſtamento ſiue ex inteſtato ſuccedere nõ itꝰ illi ergo denegat ſuccedendi ptãs que ſolo in iure ciuili introducta eſt ꝛ quo ad iuncta ꝛ quibuſdã iure pretoꝛio ut pꝫ in ti. de bo. poſ. Cum ergo ſtatutum uir. expꝛeſſe diſponat natos ex concubine uel alia muliere ad quã homo cõſuetudinem habeat non effici legitimos ſucceſſores perſequẽs matrimoniũ niſi interuenirent dotalia inſtrumẽta nõ video quo iure tales filij inuitent ꝛ per ↄ̃ñs repellunt ꝙm ius ciuile eis reſiſtit in potẽtia ſuccedendi. Non ob. ſi dı̃ ius canonicũ facit eos legitimos ꝛ ſicut hoc põt ita põt eos facere legitimos ſucceſſores cũ poſſe ſuccedere in cõſequentiã legitimat. ſit ſm apl̃m qui dixit ſi filius ergo heres hec. n. eſt neceſſaria cõſequentia eſt filius legitimꝰ ergo lex eũ inuitat ad ſuccedendũ. nã quidã ſunt qui nõ inuitant ut deportati ꝛ illi qui alia de cã capaces non ſunt ut medicãtes ꝛ ſi miles ut in cle. exiui. quidã inuitant tamẽ repelluntur vt uicio ingratitudinis quos repellit exheredatio cũ ergo iſtud poſſe ſuccedere ſit mere tẽpoꝛale ut dixi ꝛ ſeparatũ ꝛ diſtinctum ab ipſa legitimate qđ apparet ꝙ ut ipoſita non infertur neceſſario dicta potẽtia. Dico ꝙ ſuper ipſo iure ſuccedendi i terris imperij nõ diſponit eccleſia cõtra ſtatuta iur. ciuilis unde lꝫ eccleſia ad uniuerſalẽ hereditate penitũ filioſ inuitet legitimos nõ tollit, ꝓpterea ſtatuta ciuitatis aſt diſponentia ut nõ. in c. raynutius de teſta. ꝑ ex. in c. induluit de reg. iur. in. vi. Habundat. n. vnaqueqꝫ ciuitas ſenſu ſuo ꝺ ſepul. certificari. Pꝛo hoc ꝙ legitimatus ad oẽs actus ad quos ꝑ legitimationẽ redditur habilis ſolum reddit habilis ex diſpẽſatõe legitimantis ꝛ iſtud eſt multũ ponderandum mõ legitimatus per matrimoniũ nõ formaliter ↄ̃tum non eſt legitimus niſi ſolũ ex diſpenſatõe populi nõ ceſarea ↄ̃trium diſponete ſed diſpenſatio non ꝓducit aliquos effectꝰ ſup quibus nõ habuit ptãtem diſpenſans ſm Inno. ꝛ Jo. an. in c. per uenerabilẽ in gl̃o. que incipit unde eadẽ ſpec. in ti. de leg. ad fi. uer. ſed illud q̃r cũ ergo ſucceſſionẽ deferre in terris imperij ſit ꝓpꝛium iperialis culminis ut iam dixi ergo diſpenſatio facta illegitimo per matrimonium ↄ̃tum ſolum ſm formã eccleſie nõ proderit ut legitimatos faciat legitimos ſucceſſores in terris imperij nõ tamẽ nego quin qđ dubia ſit ꝛ foꝛſitan pluries inueniant in ↄ̃riũ conſulentes inherentes opi. Jo an. poſite in. d. c. qui ꝑma fronte vꝫ dicere quod non ſentit ut ex ꝑdictis apparet ꝛ .j. latius ꝺclarabo. Non ob. ꝙ non dꝫ minus poſſe matrimoniũ i ſuccedendi potentia oparı quã poſſit impatoꝛ per ſuũ ſpãle reſcriptum ut nõ Jo. an. in. d. c. latoꝛ ꝛ in glo. predicta ſꝫ imparatoꝛ legitimãdo inuitaret illos ad ſucceſſione ergo ꝛ matrimoniũ eoſdẽ inuitat per locũ a pari potentia. Nego enꝫ paritate potentie ex quo. l. ceſaris reſiſtit quo ad ſucceſſiõeꝫ niſi matrimonio cõtracto formalr̃ ut ꝑdixi. Item nõ ob. ꝙ legitimati in nullo differunt a legitimis ꝙ reſtituti ſunt ad primũ ius genitute in coꝛ qui mo. na. effi. ſui. § ſi quis ergo in fi ꝙ concedo cum ſint legitimati formaliter. Itẽ nõ obſtat ꝙ legitimati ad illas ſucceſſiones vocantur ad quas inuitant legitimi ab initio ut in d. auten qui. mo. na. effi. le. §. reliqui quia illud cõcedo de plano cũ legitimato nõ peccatur in forma a qua nõ eſt recedendũ. l. de tranſac. l. cũ pꝛoꝛ. § ſi pretoꝛ. Itẽ non ob. dcm̃ Jo an. ꝛ Jac. de bel ꝛ aliorũ dicentiũ ꝙ legitimatus per matrimoniũ ſuccedat in feudo lꝫ aliud diſponat conſiõ feudalis ut in. c. naturales in refert Jo. an. in. d. c. latoꝛ in glo. ꝑdicta ꝙ illud fateoꝛ cum imperatoꝛ appꝛobat legitimat factã per matrimoniũ ↄ̃trũ formaliter ꝙ appꝛobato matrimonio oĩa ex eo ſequentia ſeu oẽs eius ſequele ueniunt in vi cuiuſdã cõſequentie. Poſſꝫ etiã dicere delato ſemꝑ eoꝝ reuerentie illud qđ dicunt uerũ nõ eſſe per dictum c. naturales uel dicas ꝙ illud. c. expꝛeſſe nõ ꝓhibet de legitimatis ꝑ matrimonium vñ ad illos nõ ſiat relatio ꝓpter vim ex poteſtate matrimonij ut. d. c. tanta ꝛ ſemꝑ intelligo matrimonio ↄ̃tracto formaliter ſi enim eſſet cõtractum informiter ſicut legitimatus excluderet a ſucceſſione feudi multofoꝛtius ab hereditate uel dicas ꝙ Jo. an. nihil de hoc puncto decidit imo indiſcuſſũ reliquit ꝛ ſoluꝫ refert opi. hoſti. tenentis legitimatũ per matrimoniũ ſuccedere in feudũ ꝛ opi. Jac. de bel. quẽ dicit ide tenuiſſe ſed nõ eſt uerum imo tenuit oppoſitum de rigoꝛe ſꝫ de equitate dixit eũ ſuccedere que equitas non reperit ſcripta vñ ſtandum e rigoꝛi ut pꝫ in ſcriptura ſuis i. d. c. naturales. Deinde refert

opi. doc. ſut qui publice diſputanit legitimum ex legitimato coitu nato nõ ſuccedere in feudo ꝛ ſi ſentito ꝛ legitimato per matrimoniũ decidit qđ ad preſens cõſulo ꝛ idẽ Jo. tenuiſſe poſt eum ꝛ ſic vꝫ legitimatũ non ſuccedere in feudo ut in. d. c. tanta in fi. ide non obſtat ꝙ legitimatio ꝑ matrimoniũ eſt ſufficiens ad pꝛelaturã multofoꝛtius ad ſucceſſionẽ qđ eſt minus hec enim argumentatio nõ eſt bona quia multi ſunt inhabiles ad pꝛelaturã ut debilitati ꝛ infames ꝛ nõ repelluntur a ſucceſſione. Multi habiles ad pꝛelaturam ꝛ nõ ad ſucceſſione ut ſunt oẽs mendicãtes ut. d. cle. exiui. Pꝛobo predicta ꝑ auctoꝛitatẽ ey dicentis ꝙ illi inter quos non cõſiſtit matrimoniũ de iure ciuili lꝫ cõſiſtit de iure canonico non efficiunt legitimi ad ſucceſſione uocantur ꝛ ita ꝺcidit. C. ꝺ incest. nup. l. i. ꝛ fuit originalr̃ opi. Jac. de ra quã ipſe ſequitur expꝛſſe in caſu quodãmodo noſtro ꝛ ita intelligit. d. c. tanta ꝛ. C. de nup. ꝛ fi. cõtra. Cõcludo ergo ꝙ legitimati ꝑ matrimonium lꝫ non interueniẽtibus dotalibꝰ inſtrumẽtis ſunt legitimi quo ad ſacros oꝛdines ꝛ alia reliqua que ſolum confert eccleſia non aũt ad ea que ſolũ defert ptãs ceſarea ꝛ in foꝛo ceſareo. Cum eni hec legitimatio non interueniẽtibus dotalibus inſtrũs ſit ſolum ab eccleſia appꝛobata nõ ſoꝛtitur effectũ niſi ſolum quo ad ut que eccleſia deferre põt ꝛ potiſſime ubi tractatur de pꝛeiudicio tertij ut ꝑuati ꝛ fiſci ſm Inno. ꝛ Jo. an. in. d. c. per uenerabilẽ in glo. in uer deſponſatio ubi dicit aũt Inno quidã tenuerunt ↄ̃trium ꝛ nõ benedicentes ꝛ multa incõſequentia cõceduntur que non directo ut. l. i. de aucto. tu. ꝛ x. di. c. i. Predicta autẽ intelligo uera niſi res de quarũ ſucceſſiõe tractatur foꝛſitam ab eccleſia in feudũ uel emphiteoſim detineretur qm̃ queſtio ꝛ eius deciſio non ꝑtinet ad foꝛũ ſeculare ſꝫ eccleſiaſticũ ꝛ tũc tunc talis legitimatus bene ſuccederet ſaluo iure ꝑme geniture ut nõ. Jo. an. in mercu. in. c. ſine culpa ꝛ in. d. c. ꝑ uenerabilẽ. Solum ergo reſtat uidere an dicantur interueniſſe dotalia inſtr̃a quia dcũs miles i ſuo teſtõ aſſerit ſe dotem ab ea recepiſſe ꝛ dico ꝙ nõ ꝛ hoc decidit glo. que tradit formã dotalium inſtrumentoꝝ in. d. §. i. inſti. de here. abinte. Ex ꝑdictis apparet deciſio quid iur. ſit de rebus donatis ut. C. de natura. li. l. i. ꝛ auc. lꝫ ꝛ ita dico ꝛ conſulo ego ang. de pu. le. doctoꝛ. xxx.

Si alicui legentur certa bona intuitu pietatis ꝛ dei amoꝛe pꝛo ea nubenda ꝛc̃ utrũ legatum dictũ dicatur conditionale a deo ꝙ gabella non ſoluatur niſi eueniat conditio.

Omina. Franciſca filia quõdã ghini aguiciardini de floꝛentia uxoꝛ olim dñi Rodulphi de ciaccionibus de ſeõ mẽſi ꝛc̃ ſuũ condidit teſtũ in quo inter alia legauit ꝛ reliquit intuitu pietatis ꝛ amoꝛe dei pro aĩa ipſius teſtatoꝛis frãciſce ſiue alio nomine nominate filie quondã mathei filij quondã ſupra dei domini Rodulphi ꝛ dicte teſtatricis nepti dicte dñe franciſce pro ea nubenda oẽs poſſeſſiones poſitas in territoꝛio caſtri no in ꝛc̃. ꝛ ſi dicta puella eet moꝛtua tpe moꝛtis dicte teſtatricis aut moreretur anteqꝫ nuptui traderetur que puella ẽ etatis annoꝝ quattuoꝛ tunc ꝛ in eo caſu uoluit ꝛ iuſſit teſtatrix predicta ꝙ infra certũ tp̃s de dictis bonis dicte puelle relictis per heredẽ dicte teſtatricis fiat unum altare in quo expendantur .c. floꝛeni ad reuerentiã oĩpotentis dei ꝛ pꝛo remedio anime ipſius teſtatricis. Mõ queritur an dictum relictũ factum dce franciſce ad ꝓprietate ꝛ uſũfructũ ſit conditionale necne adeo ꝙ donec adueniat conditio gabellaf Uiſo ſtatuto nõ debeat gabelle ꝑ que diſponitur ꝙ de legatis debeat ſolui gabella Itẽ queritur ꝑſuppoſito ꝙ dcã franciſca ſiue alio noĩe nominata ſit filia naturalis dei mthei nata ex quadã muliere cõcubina dei mathei ꝛ ex matheo predicto filio legitimo ꝛ naturali dce teſtatricis nunquid ꝺ dcõ legato facto ꝑ dictã teſtatricem dce ſue nepti debeat ſolui gabella nec ne obſtante ſtatuto in quo diſponitur ꝙ de relictis ſuis filijs ul nepotibꝰ nõ ſoluatur gabella ꝛ quid iur. ſit.

Super. Pꝛimo dico legatum eſſe conditionale ꝛ ante conditionis exiſtẽtiam non deberi nec in totum nec in parte cum relictum fuerit ab aũa que nõ tenetur dotare neptẽ ꝛ potuiſſe naturaleꝫ ut. l. i. fi. C. de do. pꝛomiſ. ꝙ autem ſit conditionale pꝛobatur ꝑmo ex uerbis legati ꝛ ſm naturã ipoꝛtantibus conditione cum pꝛoferuntur ab eo qui non hꝫ neceſſe dotare dicit enim pꝛo ipſa nubẽda in coꝛ. de ſan. epi. §. ſed hoc ꝑſenti e7. C. de nup. l. ſancimus har ff de cõdi. ꝛ demon. l. uno centum. §. uno genero ꝛ ego hanc. q. pu

c

bitee disputati ⁊ incepit quidam barto. Secūdo probatur dictum legatū cōditionale ex mente testatricis que euidēter ex uerbis colligitur. Iussit enim testatrix nuptijs non secutis ex bonis relictis fieri unum altare. Hoc aūt nō dixisset si uoluisset pure relinquere. Super scdo dicto q filiorū naturalium quos bastardos appellamus duo sunt genera. Quidā enim suscipiuntur ex fantolastris que quotidie p loca discurrunt ⁊ habitant de pse ad quas consuetudinem nos habemus ⁊ tales ita suscepti patre demōstrare nō pñt ⁊ per cōsequens nec auum paternū uel auiā paternā ⁊ isti appellant̄ uulgo cōcepti ubi leges ⁊ statuta loquētia de filijs simpliciter aut nepotibus nō cōprehēdunt tales naturales eo q patrē demōstrare non pñt fm cy. ⁊ bene. C. ad. l. iul. maie. l. quisquis ⁊ tales naturales nō dicunt̄ de domo nō de sanguine nō de patrimonio agnatoꝝ q se esse de tali prole uel sanguine docere nō pñt ff. de sta ho. l. uulgo. ⁊ hoc est uerum nisi cōis usus loquendi alicui⁹ ciuitatis uel loci tales sic uulgo cōceptos accipiat ⁊ assumat eos ut de domo fm q in m'tis ciuitatib⁹ ego uidi ⁊ potissime florentie ⁊ pisis deferunt enim insignia ⁊ arma illius agnationis de qua eē putant̄ ac et in se suscipiunt onus uindicte ⁊ hoc fuit de mēte bar ff de uer. sig. l. pronūciatio ⁊ clari⁹ ⁊ latius in. l. filium diffinimus de his qui sunt sui uel alieni iuris. Quidā aūt sunt naturales ⁊ seu bastardi nati ex cōcubina unica ⁊ in domo retenta ⁊ in scemate cōcubine ⁊ isti patrē eorum lz naturalē demōstrant sicut naturales ⁊ legitimi ⁊ isti statuta loquētia de filijs in materia indifferenti cōprehēdunt et istos naturales ut no. cy. i d. l. quisquis. Nō aūt dico in materia indifferenti q secus si materia eēt differens que solis filijs legitimis cōgrueret nō naturalibus sine dispensatione exemplum si statuta ciuitatis ad dignitates ⁊ honores preferunt filios popularium filijs nobiliū nam intelligendum est de legitimis cum bastardi in defectum sunt assumedi ff. de decu. l. generaliter. §. sepius eode mō si hoc uerbū filij pfertur ab ecclesia nō sentit nisi de legitimis nō de naturalibus ēt ex cōcubina natis cum concubinatus sit reprobatus a iure canonico ⁊ olim approbatus a iure ciuili ubi non intelligit̄ et sensisse de filijs quoꝝ conceptum resistit ecclesia. Concludo ergo ex premissis q cum dictū statutum de immunitate loquat̄ ⁊ sic de materia congruente tā legitimis q̄z naturalibus ⁊ uniformiter ⁊ loquat̄ per hoc naturale nomen quod est filius ⁊ nepos q si dicta neptis cōcepta fuit ex cōcubina unica ⁊ in domo retenta fuit nō dz solui gabella ⁊ cōprehēdit̄ sub statuto ut ff. de capi. di. l. tutelas in fi. prin. Si uero cōceptus fuit ex fantolastra nō in domo reteta sed ad quā ille fili⁹ solicitudine hēbat nō cōprehēdit̄ sub statuto ⁊ dz solui gabella si e purificata cōditio. ⁊ ita ut superi⁹ scriptū est cōsulo ego ang. ⁊c. xxxi

Si grauatus restituere hereditate cōpromittit ante illaz restitutam ⁊ in cōpromisso condemnetur. Utrum ille cui restitui dz teneatur illū grauatum conseruare indenem quā tunc nō habeat beneficium inuēntarij.

IN Laudo lato inter dñm philippum de magalott ⁊ alios ex una pte ⁊ besez guidonis ex alia per. d. Raynaldū de lenfighzaris ⁊ bonacursium lapi die. xxv augu in anno M cccxxxvij. ⁊ his de quibus in dcō laudo fit mentio ⁊ maxie capitulo penes ultimū qd incipit. Ite laudamus sententiamus ⁊ arbitramur q pro tpe futuro ⁊ finit p ser antonium dñi ser Iacobi notarij flor. ⁊ uiso quodā laudo lato inter dñam nicolosaz filiam olim ioānis de magalottis ⁊ uz. belli pñt dñi belli de matiū ⁊ alias ex una pte ⁊ dictum dñm philippum tunc pbūm ex pte alia seu inter alios eorum noibus ⁊ maxime capitulo de obligatione de qua i pdicto capitulo dicti laudi lati per dcm dñm raynaldum ⁊ bonacursium fit mentio ⁊ alia que dicta predicta uidenda sunt ⁊ cōsideranda fuerunt. Querit̄ an dictus bese indistincte teneatur conseruare indēnem dictum dominū philippū a dicta obligatione de qua in dict̄ capitulis laudi fit mētio aut sit liber dicendo se non teneri ultra uires hereditarias propter beneficium inuentarij.

DOminus Philippus fuit heres ⁊ adhuc noie heres est ⁊ cōfecit inuentariū unde ante restitutā hereditate ad nullū hereditariū onus fuit astrictus nisi quatenus uires hereditatis patiebā tur adeo ⁊ itaū q nec in psonā nec i aliquib⁹ bonis suis potuit uexari qm̄ uexātib⁹ sp dicere potuisset ut irēt sup. bona ħditarij sibi eo mō quo possibile erat adeo q nec bōa ħditaria uedere cogebat̄ ⁊ de pcio satisfacere ubi potuisset ex uenditōe damnū pati ut. l. si §. ⁊ si pfatam. C. de iure de li. ⁊ ibi per bar. hoc quidem bñficio inuētarij cōpetente domino philippo uere fideicōmissarius ut pōt si dñs philipp⁹ cessit bñficium inuentarij sigillatum aut p uerba tandem importantia dñs bese nō posset illo uti qm̄ nō est ius hereditarium sz heredis ergo ex sola restōne nō transit q p eaz non transeūt que hereditaria sunt: nō autem quem ipsius heredis propria. Item nec oīa onera hereditaria trāseunt ex sematuseōsultō nisi scdm defuncti uoluntate transferrent̄. ff. ad treb. l. sed si autem ⁊. l. patronus ⁊. l. facta § si quis maiorem ⁊. §. si heres. e. ti. ⁊ hanc ptem q fideicōmissarius non gaudeat beneficio inuentarij ab herede cōfecti nisi facta cessione tenet bar. in. l. in rōne. § q uulgo. ff. ad. l. fal in qōe que incipit quero heres lz autem dñs philippus nō fecisset inuentarium tn̄ dictus bese ipsum facere potuisset ⁊ si illud fecisset rite ⁊ intra tpa ordinata ut posset beneficio inuentarij a se cōfecti fm bar. in. d § q uulgo in qōne que incipit quero si heres nō fecit. Nunc ad propositū reuertendo in laudo lato inter dñm philippum ex pte una ⁊ dictum bese ex altera duo capitula sunt cōseruationis indēnitat̄. obligatoria ipsius bes̄ pmum est q bese teneatur ut heres conseruare indenem dñm philippum post hereditatem sibi restitutum uerbo aūt saltem post morā commissam per besem quo minus restituat̄ ab oibus ⁊ singulis debitis ⁊ legatis ⁊ creditoribus ⁊ legatarijs ⁊ fideicōmissarijs ⁊ oneribus quibuscūqz hereditarijs quōdam Ioānis predicti ⁊ hec pticula aliquid operat̄ sed non multum qm̄ ⁊ si adiecta nō essz ex quo besi restitutio facta est omnia onera hereditaria in ipsum besem transeunt ex quo dominus Ioānes quartā trebel. non retinuit adeo q cum sit heres solo noie non pōt a creditoribus uel legatarijs ullo mō uexari ut. ff ad treb. l. i. ⁊ audacter teneo q si dñs philippus inuentariū nullum cōfecisset ⁊ sic a pncipio fuisset insolidū obligatus ēt post restitutā hereditatem bese nō posset a creditoribus uel legatarijs conueniri et si bese inuentarium fecisset ita q nō posset insolidū cōueniri bese at nec pro illo residuo ad qd bese cōueniri non pōt pter beneficium inuentarij sui posset dñs Ioānes cōueniri qm̄ effectus obligationis solidi ⁊ partis pcte in personam dñi philippi nō durat nisi quousqz heres est noie ⁊ effectu nō autez cū heres esse desierit effectu per restōem hereditatis ut o. l. i. non obstāte q obligatio non tollere solo cursu tpis ut. l. obligationū fere § placet q cōcedo solo cursu sed hic non est solus imo cumulatus cū restitutione reali uel ūbali per quā heredis persona eximit̄ ab obligatione ⁊ transit in fideicōmissariū nec mirum q ⁊ actiones ⁊ obligatōes psonales non solū in uniuersales successores transeunt imo ambulant ex l disptōe quādoqz de psona in psonaz ff. de usuf. l. sed si quis. §. si operas p glo. plene. C. an seruus ex suo facto. l. lz non ergo hic extinguit̄ obligatio sed psona solū eximitur ⁊ transitum facit in aliū nec mirum si hic alius i quē transit gaudet beneficio ut nō teneatur insolidum propter inuentarium per se cōfectū ⁊ heres insolidum tenebat̄ q inuentariū nō cōfecerat illud enim hz fideicōmissarius ex pprio beneficio sic uidemus in fisco in que transeunt bona cōfiscati q simuliter ab obligatōe eximit̄ qui non tenet̄ nisi fm uires bonoꝝ ex proprio puilegio lz confiscatus insolidum teneret̄ ut. ff de iure fis. l. i. § an bona. Cōcludo ergo ex predictis dñm philippum fore securum facta restōne fideicō. ab oibus obligationibus hereditarijs quecunqz ⁊ qualescūqz sint siue fecerit inuentariū siue nō quia ergo de iure cōi aduersus dictas obligatōes hereditarias tutus est nō uideo quid operari possit laudum in obligando dictum besem ad cōseruandū ipsū dñm philippum indenez nisi solum quo ad litis ipendia inquantum de facto molestaretur dictus dñs Io. occasione dictaꝝ obligationum ar. ff de ūb. obl. l. uenditores ⁊. ff rem ra. ha. l. si fine. §. cum aūt forsitan et posset peti a dicto bese ut si lis moueret̄ contra dñm philippum q in se susciperet iudicium litis mote nec ipse dñs philippus statim onus uexationis sustineat per quam os a suis negocijs uocare magnū. n. est uexationis onus. ff. de mino. l. minoribus xxv annis. Operet̄ ergo dictū laudum quo ad dictā particulam dicta duo que operari possunt ne frustatorium sit. ff. de leg. i. l. si quando. in pn. ⁊. ff. de seruent.

mitti.resti.preci.l.si tam augusti de leg.iii.l.liberorum.§.quod tamen cassius de vul.infec.l.damni.§.ultimo per Jac.de are. et ff de usuf.l.penultus et hoc de primo. Prodest etiam quod dicto herede cum sit per laudum obligatus habebit dictus d.philippus ad presentem predictorum excusationem paratam ex forma statuti flor. ubi ergo de com iure solo beneficio exceptionis gaudebat adversus legatarios et creditores agere uolentes nunc agere pot contra heredem ut adversus illos eum conservet indemnem. Secundo invenio in dicto laudo quod dictus heres est condemnatus dicto dno philippo ad conservandum ipsum indemnem adversus quandam obligationem qua idem d.philippus astrictus est cum fideiussoribus suis dne Nicolose filie olim dicti Joannis occasione dicti laudi lati inter eam et dnam nicolosam predictam toto tpe uite sue et post eius mortem filiis legitimis masculis et naturalibus ipsius dne per tempus et terminum quinque annorum ad prestandum usumfructum reddituus et prouentus tot bonorum mobilium ex bonis et de bonis que fuerunt olim dicti Joannis que erant extimationis .cccccc. flor. iuxta et secundum formam legati et relicti dicte dne nicolose et eius filiis masculis facti in dictis codicill. de qua obligatione constat per publicum instrum laudi et compromissi etc. et super hoc dico quod aut d.philippus uexabitur a dicto dno vigore obligationis dicte contra eum ex dictis compromisso et laudo et hoc casu heres tenetur eum conservare oio indemnem etiam si heres inventarium fecisset rite ratio est quia illa obligatio qua dictus philippus constringitur dicte dne et suis filiis nunquam fuit nec est hereditaria immo ipsius dni philippi propria descendens immediate ex compromisso et laudo uelut a transactione quadam in aute. si uero contingerit de iudiciis et in cor. usi fuimus unde ad illam non adaptatur nec adaptari pot beneficium inventarii quod solum iuvat adversus obligationes hereditarias ut d.l.scim§ et si prefatam et quod non sit hereditaria est casus in l.cum hereditas ex fideicom.ca.ff ad treb.inducendo eam ut inducam infra in fine consilii non obstante si dicatur lz obligatio descendat ex compromisso et laudo tamen originem trahit ab obligatione hereditaria codicillari cuius occasione si conveniretur heres uti posset inventarii ergo eodem modo si conveniatur ex hoc cum in locum ipsius succedat ut.l si eum.§.qui iniuriarum ff.si quis caut. quia hec obligatio qua dns philippus astrictus est per compromissum et laudum dicte dne et suis filiis novavit exceptionis opere obligationem hereditariam ex codicill. inductam ut.ff de nova l ii in glo. et C.de nova.l.fi.in glo beneficia ergo reo competentia non intelliguntur repetita.ff de nova.l.aliam ut ibi no per dy. et alios non ergo hz locum regula supradicta quod actio subrogata sapiat naturam primam quia subrogantur per modum novationis nec etiam semper regula est vera immo plurimas patitur exceptiones ut plene notatur guil.de cu in.l.eius qui.ff de iureiur. Pro hoc quod non posse heredem exigi ultra vires hereditarias propter inventarium confectum non est beneficium inherens actioni immo venies ab ex soletti eius inventarium conficientis unde non obstat argumentatio supradicta quod ergo primitiva obligatio est novata saltem exceptionis ope. lz dns philippus potuisset ante ex codicill. conveniri uti beneficio inventarii tamen conventus ex compromisso et laudo hoc beneficio uti non posset quod non convenitur ex obligatione hereditaria sed ex sua que primam novavit ut dixi et beneficia que ipsi dno philippo competebant in prima intelliguntur repetita in hac novante lz beneficia competentia creditori intelligantur repetita quasi quod sicut ergo dns philippus insolidum tenetur vigore dicti laudi lati contra eum et tenetur et post restitutionem quia obligatio sua est non hereditaria et sic non transiit per restitutionem in fideicommissarium sic in dicto laudo condemnatus ad conservandum ipsum dnm philippum indemnem et maxime quod ipse heres uexari non pot a dicta dna uel eius filiis pliegatis predictis ex quo dicta obligatio est novata per laudum et compromissum ut dixi non obstante quod heres est damnatus ut heres non tenetur ultra vires hereditarias si confecit inventarium quod illud uerbum ut heres non pot assumi quo ad hanc obligationem que hereditaria non est hoc modo.i.hereditario nomine sed exponitur ut pro quod et est sensus quod condemnatur ut heres.i.quia est heres factus propter restitutionem fideicom. unde per modum cause uerbum illud ut heres assumitur aliter enim exponi seu interpretari non potest propter subiectam materiam que non patitur unde os assumi propter et prout suadet ro subiecte materie ut.l.item ueniunt.§ aptanda.ff de peti.here.ff locati.l.si uno de dam. infec.l.si d.iiii.§.sabinus. Pro hoc do casum quod damnatus ad dare uel facere ut heres cui non convenit ut heredi tale grauamen intelligitur grauatus eo modo quo sibi convenit.ff.de le.i.l.cum filio.§ ipsi quoque continetur gl.sed ut puto et est tex.ad treb l.i.continetur gl.in uer.si ipsi filio inquantum aut dicamus dictam obligationem qua dictus phi.est astrictus dicte domine et suis filiis esse hereditariam dicti Jo.eo quod ab eius codicill. traxit originem quo tamen falsum est ut ex predictis apparet tunc quid iuris est et quid importet satis dictum est in primo discursu. Concludo ergo dictum heredem quantum pertinet ad obligationem predictam secundo loco descriptam insolidum astrictum fore ad conservandum dictum dnm phi.indemnem sine heres gaudere possit in aliis beneficio inventarii sine non et maxime cum condemnatus sit dictus heres ad conservandum d.phi indemnem et penitus sine damno quod uerbum penitus est positum nullam limitationem seu modificationem recipiens. C.de usuf.l.ambiguitatem. C.de edic.di.adri.tol.l.fi.C.de sum.tri.l.ii.C.de seruitu.l.fi. et .c super eo.de here.li.vi.unde significat ut sic ut ita ut dne phil.in nullo damno moretur et quod nullum beneficium possit circa hoc dicto heredi prodesse pro hoc quod pot uti beneficio ut non teneatur ultra quam facere possit si post promittit certum et determinatum quid respectu illius certi et determinati non utitur beneficio sed tenetur insolidum ut.l.si pro.ro so ma.commune aliis ll.que pro contra ibi allegantur in glo. et ita est in proposito quod vigore dicti compromissi dictus heres est damnatus ad certum et determinatum quid s.ad conservandum d.phil. indemnem quod sua lz prima fronte incertum continere videatur tamen certa est. C.de sen.que sine cer quan.l ii. Ad confirmationem autem predictorum inducto potissime.ff ad treb l.cum hereditas ex fideicommissaria ca ubi heres cum hereditario creditore uel debitore ante restitutam hereditatem compromittens si per arbitrum condemnatur ad aliquid dandum uel faciendum ut directe fuit in themate nostro conservari omnino dz indemnis per fideicommissarium cui restituitur hereditas que conservatio non esset necessaria si obligatio qua heres est astrictus ex laudo uelut hereditaria transisset in fideicommissarium dictum ergo capitulum operatur ut obligatio legalis et conventionalis sit translata et que primo non erat in scripturam reducta nunc appareat reducta cum previlegiis concessis ex forma statutorum super executione laudorum maxime aut hoc dico si dictus fideicommissarius non uult beneficio inventarii quod directe hz ab illo.ff de excu.tu.l.amissimos.§ fi. Et ita dico et consulo ego Ange etc. xxxii.

Utrum interruptio prescriptionis facta a principali debitore per agnitionem debiti noceat fideiussori non citato ad ipsum actum.

Quidam Andreas iure de Tuderto in m ccc l. de mense septembris assumpsit tutellam cuiusdam pupilli nomine Fredinandis pro quo tutore quidam nallus uenniere fideiussit cum solennitatibus substantialibus ut clausulis ac renuntiationibus necessariis opportunis et fauorabilibus dicto pupillo inquantum fieri potuit de iure quod tutella finiuit iam sunt xx.anni et ultra post dictam finitam tutellam dictus andreas tutor comparuit coram iudice in m ccclxii. et obtulit se uelle reddere rationem tutelle secundum formam statuti tuderti et iudex ad petitionem ipsius fecit citari consanguineos secundum statutum tuderti quod compareant coram eo ad uidendum dictam rationem reddere bene et legaliter post qui dicti consanguinei retulerunt dictum tutorem fore debitorem dicti pupilli in m.cccclxiii. lib et .viii.solid.ipso tutore et pupillo presente et intelligente et ratificante dicto tamen fideiussore ad predicta minime citato nec presente deinde de anno proximo preterito post lapsum xxx an. post finitam tutellam heredes dicti fredi.olim pupilli comparuerunt coram iudice et petierunt declarari heredes dicti tutoris et heredes dicti fideiussoris fore debitores dictorum heredum dicti fredi.in dictis m cccclxiii.lib.sol.viii.vigore dicte relationis et in contumacia dictorum heredum pronunciauit ipsos heredes dicti tutoris et heredes dicti fideiussoris esse debitores dictorum heredum fredi.pupilli in dicta quantitate post que dicti heredes fredi.agunt contra bartholomeum filium condam dicti nalli fideiussoris asserentes ipsum esse heredem pro medietate dicti nalli et petunt ipsum cogi ad dandum et soluendum ipsis heredibus fredi.medietatem dicte quantitatis pro qua dicti bartholomei excipitur inter cetera de prescriptione legali xxx an. Modo queritur nunquid dicta exceptio prescriptionis habeat obstare heredibus fredi.olim pupilli an dicta comparitio facta per dictum tutorem ad reddendum dictam rationem et dicta relatio facta per consanguineos coram iudice presentibus dictis pupillo et tutore et ratificantibus et approbantibus habeant interrumpere dictam prescriptionem contra dictum fideiussorem et eius heredes qui ad predicta non fuit presens nec citatus et an declaratio debiti

facta per ordin iudicem post lapsum tēporis habeat dictam prescriptione interrumpere ⁊ quid iuris sit in predictis.

HIC Solum uidendum est an ciuilis interruptio facta per agnitione debiti factam a principali debitore per quā sine dubio interrumpit prescriptio inchoata nō tamen cōsumata ut l. cum notissimi. in prin. C. de prescrip. xxx. annoꝝ cōiuncta. l. cū quis. §. si quis pro reo. ff. de solu. interrumpat et prescriptionē cōtra fideiuſ. dubium aūt facit quia mora rei nocet fideiussori. ff. de uer. obli. l. mora vnde per eā fit actio transitoria in fideiuſ. heredes ⁊ ꝑpetuaſ in eos ex quo in omnem causam fideiusserant ut. l. si seruū stichum. §. uideamus. eo. ti. vbi tex. dicit et ꝑ morā fideiuſ. ꝑpetuari obligatōꝫ et i fideiuſ. ipsi⁹ fideiuſ. nedū i eū fideiuſ morosū codē ergo mō mora rei fideiuſ. obligatōem perpetuat. Item tex. illius. §. in uer. utiqꝫ aperte dicit mora principalis perpetuari obligationem efficitur ergo ꝑpetua non solum quātū ad fideiussores et⁹ hoc et tenet ibi glo. in uer. spoponderit ⁊ sic hec questio vꝫ decisa per casum illius § cū sua glo. hoc et uideſ tenere gl. in d. §. si quis pro reo in uer. deinde annus in fi. pro hoc qꝛ agnitio debiti facta per vnū correoꝝ non solū cōtra se actionē perpetuat sed et contra correū tex. est in l. fi. C. de duo. re. ſꝫ duo rei uidenſ unicem fideiubere ut plene habeſ i. l. vir. vx. ff. ad uelle. ergo eadē rōne agnitio debiti facta ꝑ principalem perpetuare dꝫ contra fideiuſ. In ɔ̄trarium facit quia interruptio ciuilis, put est in casu nostro nec actiue nec passiue solet egredi suos terminos ſꝫ secus fit in naturali ut. ff. de usuca. l. naturaliter. ⁊ in d. l. cum notissimi. §. imo illud ꝑ glo. in l. intra. ut. ff. de diuer. ⁊ tep. prescrip. ubi ponit exemplum de interruptōe ciuili ⁊ hanc parte tanqꝫ ueram affirmat glo. in d. §. si quis pro reo in uerbo preterit ⁊ non est alibi illaꝫ et firmat ibi dy. ⁊ cy firmat ipsā in l. fi. C. d duo. rei. nō ob. l. mora quia illa loquiſ de mora ex qua causatur interitus rei debite ⁊ de eadē mora loquiſ. d. § nunc uideamus ut pꝫ ex §. sequiſ eadem l. ad que ille cōtinuaſ de eadem loquiſ l. si a colono. § i ff. de fideiuſ. de hac mora etiā loquiſ. l. mora. §. in bonefidei. uer. qꝛ si filius ff. de vsur. ubi ex mora cōmissa per filiū qui tenebaſ ut principalis cōuenitur pater qui tenebaſ ut pater ⁊ sic ꝑ consequens ad fideiuſ. instar nō ob l. fi. de duo. re. qꝛ loquiſ in duobus reis quoꝝ obligatio ex eadem radice descendit ⁊ est vnica tenens plures sicut vnus iuncus plures ligat ſm pe. ⁊ cy in d. l. fi. pro quibus uideaſ tex. in e. l. fi. Ita uero hic dicit esse plures ſꝫ unam fungi ꝑpter vnitatem effectus ut obligatio principalis differat ab obligatione fideiussoria que so'is uerbis oritur ⁊ sunt due in origine in potentia ⁊ in effectu ⁊ in ꝓhendi modo. C. de fideiuſ. l. blanditus insti. de fideiuſ. in prin. Adhereamus igiſ opinioni glo. d. § si quis ꝓ reo que tenet nō ꝑpetuari propter rōes predictas ⁊ ꝑꝑ auctoritates doctorum. ⁊ ita dico ⁊ cōsulo ego ang. de ubal. ⁊ c̄.

xxxiii.

De reformatōe que loquiſ de iburſatōe fienda ad certa officia ⁊ qui debeāt imburſari ⁊ c̄. vñ nota istud cōsiliū qꝛ occurrere posset sepe de facto in illis qui exbursabantur.

UPRADICTA Prima reformatio edita M. lxxxiii. hꝫ tres ptes principales quarū prima prohibitiua est. s. qꝛ nullus matriculatus in arte possit imbursari aut iburſatus extrahi ⁊ si iburſareſ nō tenet iburſatio ⁊ si extraheret nō posset acceptare uel capere aut nullatenus se intromittere in officio in quo imburſatus eēt ⁊ unde foret extractus nisi faceret uel fieri faceret realiter ⁊ cum effectu tpe imburſatōis ⁊ instracatōis artem. Scd'a pars dicte reformatōis est punitiua ɔ̄trarium facientiam. Tertia pars tra. in modū probandi in casu dubio an dictus iburſatus ⁊ extract⁹ ⁊ realiter exerceret aut exerceri artem faceret ex uerbis autē reformatōis predicte ultra quesita plura dubia oriri possunt primo de eo qui iburſationis tpe erat matriculatus ⁊ realiter exercebat per se uel per aliū sed tempore extractōis non exercebat an sit habilis ad officiū ⁊ ipune dico qꝛ sic qꝛ dicta reformatio cōsiderauit exercitium iburſari solum tempore iburſationis ⁊ insaccatōis vnde satisfactum est legi si dicto tpe exercebat ſꝫ extractionis tempore nō exerceat. ff. de neg. gest. l. cum actum C. de proba. matre uiam. ff. de no. op. nū. l. non solū §. fi. ut probari. ff. de fur. l. si quis in seruitute. C. an seruus. ex suo fa. l. i. ⁊ quasi per totū. Scd'm dubium est an dicta reformatio cōprehendat non matriculatos nec exercentes artem iburſationis tempore ⁊ vꝫ qꝛ nō qꝛ reformatio loquitur solum de matriculatos ⁊ nō exercentibus qui ergo non erant matriculati nec exercetes nō cōprehendenſ sub uerbis uel ergo nec sub eius potentia ff. so. ma. l. si uero §. de uiro potissime cum sit penalis ⁊ restringeda de reg. iur. odia de pen. interpreſ. Cōtrarium credo quia in hac parte dicta reformatio que uoluit gaudere in honoꝝ assumptōibus cōformis est iuri cōi disponēdi ut ignauie sectatores. s. solum descripti in matrice uel nō exercetes suorum collegiorū ministeria priuilegiis ⁊ beneficiis ipsorum nō gaudeant. C. de decu. l. quidam ignauie li. x. C. de sa. san. ec. l. qui supra. Interpretur ergo ⁊ reguletur dicta reformatio eisdē regulis quibus ⁊ ius coe. C. de noxa l. si seruū ut sicut ius cōe dictos matriculatos ignauie sectatores excludit ab oī suo bñficio sic ⁊ dicta reformatio similiter excludat que cōsiderauit cāꝫ quam cōsiderauit ius cōe. s. ipsius artis exercitiū. Tertiū quid ut. imburſationis tpe aliquis exercebat ſꝫ matriculat⁹ non erat ⁊ loquor de exercente cui exercitium a statuto uetitum nō erat an cōprehendaſ sub lege ita qꝛ nō possit assumi ip'nte ⁊ hic dico hunc nō cōprehendi qm̄ exercentibus artem statutū prouidit ⁊ solū considerauit exercitium unde aliud non attendā vñ ſꝫ uerba reformationis de matriculatis loquereſ ⁊ solū in matriculatos sonent attamen mens legislatoꝝ aliud uult scilꝫ ut solus exercitiū rō habeatur, ꝑpter qꝛ exercitium artifices notarie serui publici appellanſ ut. C. de tabul. general. li. x. ⁊ in repudiū talis seruitij dicta reformatio eos solos ad honores inuitat ⁊ nō seruientes excludit iuxta illud qui non laborat nō manducet ff. de nox. l. si ex duobus in fi. ꝑ glo. expsse in. l. ɔ̄uis in prin. ff. de dā. infec. iccirco dicta sola mens intueda est ff. de excu. tu. l. scire oꝫ. § qui aūt uer. ſꝫ ⁊ si maxime uerba legis facit qꝛ no. glo. C. de legi. l. nō dubiū. Quartū dubium est an dicta reformatio cōprehendat notarios ⁊ vꝫ qꝛ nō qꝛ loquiſ de artificibus exercentib⁹ per se uel alios arte suā notarij autem ꝑ alios exercere nō possunt imo ꝑ seipsos audire debent inspōes uniuersas inter uiuos ⁊ ultimaꝝ uoluntatiꝫ in cor. de tab. §. nos aūt. Contrarium est uerū qꝛ primo notariatus est ars sicut est magisteriū scientie legalis. ff. de instit. ⁊ iur. l. i. C. de pfes. ⁊ me. l. medicos li. xi. vbi casus ⁊ ꝑ tum exercere pōt per aliū prout exercitiū in mero facto cōsistit utputa scribendo ea de quibus notarius rogatus extitit ut. d. §. ⁊ qꝛ uerba dicte reformationis dicentis per se uel aliū sunt intelligenda sane aut congruens interpretatio fit ⁊ sit sensus per se eo casu quo non potest nisi per se ⁊ alium ubi pōt per se ⁊ per aliū ⁊ sic singulariter ad singula fiat relatio ut nulla resultet ɔ̄trietas nec ineptitudo sermonis ut ff. de au. ⁊ ar. le. l. plaucius. C. fa. her. l. filiū quē habente in fi. glo. C. de cad. tol. l. una § sin aūt sub conditiōe ff. ad treb. l. iussi plebius. C. de app. l. qm̄ nō nulli. C. de fideiuſ. l. fi. in ult. glo. Nunc descedo ad intellectū reformationis ⁊ illa reformatio hꝫ duas partes prima enim inuitat dictos notarios ad oīa officia iburſata in lxxxi. vꝫ illos solos qui in. lxxx. de mense iunij obtinuerunt pro officio predicto in primo scrutinio celebrato anno dñi M. cccclxxxi. ipsosqꝫ notarios sanxit dicta reformatio necessario iburſari nedum ergo quod iburſatoribus dederint potentiā imburſandi imo necessitauit eos ad imburſandū pdictos noſ. Sc'o statuit dicta reformatio qꝛ iburſationes ⁊ extractiones predicte que ꝑ modum adiunctē siue additionis fient de dictis noſ in dicta prima iburſatione ualeant ⁊ teneant pleno iure prout ⁊ sicut de quibuscūqꝫ aliis iburſatis. Circa hanc ergo reformatione quedā dubia oriunſ. Primū est an illi qui erant notarij ⁊ artem exercebāt realiter tam tpe prime iburſationis qꝫ secunde in scd'o obtinuerunt alia officia ſꝫ non officium noſ. dominoꝝ priorum ⁊ uexilli iusticie ciuitatis florentie includanſ sub l. ita qꝛ potuerint ⁊ debuerint imburſari iburſis dci primi scrutinij super hoc dico qꝛ non quia dicta reformatio nō prouidit de alijs noſ imburſandi nisi solum de illis qui obtinent in secundo scrutinio pro officio notariatus dictoꝝ dominorum ⁊ alijs uero qui dictum officium nō obtinuerunt ſꝫ obtinuissent alia reformatio predicta non loquiſ ergo ad illos nō extendiſ quoniam de illis nō cogitauit legislator ut d. §. de uiro. ff. de lib. ⁊ posthu. l. cōmodissime cūm si. Scd'm dubium est posito in themate presupposito s. quid iuris de illis qui tpe secundi scrutinij erant notarij actu ⁊ habitu ⁊ in matricula artis descripti tamen nec actu nec habitu quia non matriculati erant tempore scrutinij prima ⁊ in secundo scrutinio obtinuerūt

tinuerunt officium notariatus dominorum priorum et vexillifere an potuerunt et debuerunt imbursari in prima imbursatione tam ad officium dicti notariatus dictorum dominorum quam ad alia dependentia et in hoc vis questi cōsistit. Et prima frōte uidetur quod sic quia tpe imbursatōis que fit in prima bursa per modum additionis et adiunere oēs casus qui imbursantur inuenerunt se notarios actu et habitu et in matricula se descriptos vnde tam tpe imbursatōis eorum quam tpe extractionis copulatiue in eis concurrunt oia extrema habilia et necessaria ad iburśationis et extractiōis substantiam. scilicet descriptio in matricula per quam cōsignatur aptitudo. Item reale exercitium artis per quod designatur actus ergo et c. Hos enim actu et habitu notarios prima reformatio inuitat ad officia uniuersa notariis cōgruentia. Coadiuuatur hoc quod dicta vltima reformatio ad dicta officia inuitat oēs illos qui obtinuerunt in scdo scrutinio et obtinuerunt in primo sed isti nō obtinuerunt in prima sed obtinuerūt in scda ergo iburśari debuerunt in primo enim sufficit qualitercūque nō obtinuerint in primo quia sic formatio indeterminate loquitur vbi sic indeterminate intelligenda est. ff. de test. mi. l. in fraudem in fi. coadiuuatur et scdo fingamus non notorum actu uel habitu imburśatū deinde extractōis tpe eum esse notarium actu et habitu quis negabit eū ad officia assumendum nempe nullus quia tpe extractionis imbursatio sumit esse etiam et in illud tps confertur vnde scdm illud tēpus considerandum est habilitas et inhabilitas media autem tpa non curantur de here insti. l. qui soluendo. e. ti. l. in tempus. et in l. si alienū § in extraneis. C. de do. ante nup. l. quod sponse quid ultra prima reformatio ab officiis arcet et remouet solos secatores ignaue. i. nō exercentes arte porro hi exercēt vnde cessat ratio l. remouens et per cōsequens eius dispō ff. de iure patro. l. adigere. § quāuis. ff. de pac. l. quod dictum.

His nō obstantibus de iure mihi cōcludendū vz quod predicti qui inuenerunt se notarios actu et habitu tpe extractionis lz exerceant officia nullam penā incurrunt quia incursus penarum affligit solū illos qui assumunt officia et non erāt notarii actu et habitu tpe imburśatōis ut pz in prima reformatione sz hi erant notarii tpe imburśatōis eorum et extractionis ergo nō includuntur sub. l. penitus et p consequens nullam penā merentur contentam in dicta prima reformatiōe nec et credo incurrere eos aliquā penam indictā in iure ciuili cōtra gerentes se p officialibus qui non sunt de qua loquitur l. eos. ff. de fal. quia illa loquitur de his qui nō innitur titulo electis sicut eos notarios inuat iburśatio prebens officiorū titulū ff. de offi. pre. l. barbarius. C. de sen. l. si arbiter lz autem ponendi non ueniant quasi excusari scriptura imbursationis dicti ut. ff. de inter. ac. l. de etate. § ex cā in fi. tamen dico quod eis interdici pōt per precōsulem exercitium et acceptatio officiorum tanquam nō canonice imbursatinis inter iburśatos in prima bursa. Ad hoc dicendū moueor nō est inconuincibilis quia aut dicti notarii nouiter iburśati uolunt gaudere officiis uirtute imburśationis prime facte in lxxx. et nō possunt quod non fuerunt inter iburśatos descripti aut volunt gaudere uigore secunde iburśationis edite in lxxxvii. et non possunt quod non fuerunt iburśati per habentes ptātem imburśandi nā iburśatores potuerunt et debuerunt iburśare solum notarios qui obtinuerunt in scdo scrutinio et non qui obtinuerunt in primo et sic necessario se referri ad illos qui fuerunt notarii tpe primi scrutinii illi enim sunt qui obtinere potuerunt in primo et non obtinuerunt ad paritatē uel non seu an fuerunt scrutinati uel non sz hoc solum attendo an fuerunt notarii et sic habiles ad officia hēr enim et si scrutinati non fuissent sz penitus prostergati et in obliuionem deducti nō obtinuissent et potuissent hi et deberent imburśari in prima bursa si obtinuissent in scdo sz qui non erāt notarii nec actu nec habitu ut in puncto proponitur illi nō dicūtur nō obtinuisse in primo scrutinio. nam ille dicitur nō obtinere qui pōt uincere et succūbere qui est de numero cōcertantium qui autem de foris est ille nec uincere nec pdere pōt. C. de his qui. ut indig. au. l. pella an uer. nō obtinuerit. C. de al leg. l. vna. li. x. et quod uerba. l. semper sunt ad habiles referenda ff. de ma. et bo. l. ut gradatim. § . et fi. l. et semper lex intelligenda est ut loquatur sup possibili reformatio ergo loquens de illis qui obtinuerūt dz intelligi de illis qui obtinere ō iure potuerūt inter hos autem qui obtinere potuerūt de iure nō sunt qui nouiter sont notarii sz tpe prime iburśatōnis nō erant quod qualitas uincta uerbo significat sm tepus uerbi. l. in delictis § si. extraneus. ff. de noxa. quorum le. l. ii. § ait pretor bart. de inlg. et pup. l. ex facto. i pri. Sz vltia reformatio dicit quod notarii qui obtinuerūt in scdo scrutinio nō in primo iburśari debeant in primo de eisdem ergo notariis loquitur nō de aliis propter relatiuū eiusdem substantie ut pz l. sulcbium qui me erit. ff. de le i. et tunc enim est relatiuū simplex quādo resultaret absurditas vt in illo exemplo mulier dāmauit que saluauit et in illo crucifixus est xps et qui oīno neque cum ergo in pposito deū relatiuū sit relatiuum eiusdem substantie et sic eiusdem spei eo quod potest sic fieri relatio sine aliqua absurditate pz quod dcā reformatio vult quod tempore utriusque scrutinii debent esse notarii intendentes in secūdo scrutinio vt iburśarentur in primo et per hoc recte inspectis apparet responsum ad obiecta quod ergo cuiuis notarius subest pconsuli ipse uelut superior interdicere poterit ne illicite se immisceant officiis uetitis. extra ne cler. vel mo. c. i. C. de spor. l. ii. facit C. de epi. et cle. l. repetita. et C. de testa. l. cōsulta diualia. et ita dico et consulo ego ang. et c.

xxxiii.

Si legetur mulieri legatum si nupserit et postea vidua remāserit vel pizocherararet se uel monacharet utrum debeat habere legatum si nupserit et demū uidua est sed iterum se matrimonio copulauit.

Constantinus

Arculani de perusio sanus mente et intellectu suum sine scriptis condidit testamētum in quo inter alia fecit quedam legata hoc mō vz. Item reliquit iure legati dominabus stephē Ioāne et Petrarie sororibus sive et filiabus olim dicti arculani toto tpe vite eaz et cuiuslibet earū usufructū oium et singularum possessionum poderum terrarum et bonorum ipsius testatoris positorum in populo plebis vel cerello et sancti arculani de amola comitis perusii et eorum loca uocabula et confinia Item reliquit et uoluit quod in casu quod alleuīna eius neptis et filia quondam nupserit et postea vidua remaneret uel pizocharatet vel monacharet tunc in eo casu nomine et reliquit dicte domine alleuīne insimul et una cum dictis duabus stephana ioāna et petrucia vsumfru dictorum pode. domorum et bonorum supra eisdem relictorum sub cōditiōe et onere et post mortem ipsarum puenirent et peruenire voluit ad institutum heredem et in oībus suis bonis sibi heredem instituit Alexādrum eius frēm Postea decessit dictus testator superuiuentibus dicte dña petrutia et alleuīna legatariis pdictis deinde dcā alleūna nupsit cuidā anzomicū eius viri et cum ipso anzomicio viro suo stetit p sex menses et postea uidua remansit p mortem dicti anzomici eius viri et sic uidua stetit p spaciū sex mesium et altra demū nupsit et adhuc nupta est anibaldo phy. postea decessit dicta dña petrucia usufructuaria pdcā supuiuente dcā alleūna legataria pdcā nupta et adhuc in matrimonio exsite. Modo dubitatur an dem legatum factum dicte domine alleūne i casu quo nupserit et postea uidua remaneret habeat locum ex quo semel uidua remansit lz iterum nupserit et adhuc i matrimonio sit et an dcā dña alleūna dictum legatū usufru petere possit et quid iuris omnium predictorum visis puncto pdicto et forma predicti legati.

In proposita

Questione videndū e an cōditio dicatur impleta et ostendendo primo quod nō quod casus vz ff. de in rē uerso. l. si pro parte §. versum vbi pater de in rem uerso tenetur si in rem eius uersum fuerit et sic conditōalr nec dz impleta illa conditio si uersum nō durat pro hoc. ff. quod cuiusque vniuersitatis nomine. l. iii. § quod si actor vbi non dz habere mādatum quis ad cām vniuersitatis agendā nisi his cuius mandatū durat non his qui habuit et reuocatum est et sic uidemus quod non dz cām egisse qui cām vt que ad finem nō pegit. C. de his qui. vt indig. aba de bo. lib. l. qui cum maior §. accusasse. et l. in seruitutem. § penisse. e. ti. ff. de fal. l. qui fal. ff. de adul. l. i. §. i. rem ra ha. l. amplius nō peti pro hoc quod in habentibus successiuum effectum nūquam dz actus cōsumatus in singulis actis nisi momentis ipsum nec ipsa sola momenta consideramus vt sic dicatur actus totaliter cōsumatus et pfectus vnde qui tenetur ad patientiā lz hodie patiatur nō perfecte passus est pōt enim cras dō pati. ff. de usufruc. l. iii. § varr. ff. de condi. ob. cau. l. dedi in prin. Pro hoc quod nō dz habitare qui tantum phospitatur et inhabitatōe non durat vt. l. i. §. habitare ff. de exec. et effusis. Pro hoc et facit optime de bo. quod li. l. si §. fi. vbi nō dz ad filium peruenisse quod momento duraturū est vnde illius ret patri non queritur vsufru. facit. ff. de here. vē.

l. ii. §. peruenisse sic non videtur quicquam actum dum aliquid superest ad agendum. C. de his qui. ut indig. l. cum filienarius cum ergo viduitas per singula momenta temporum producat effectus successiones quod patet quia dum mulier vidua est matrimonii retinet domicilium. Iterum nupta mutat illud ut l. filii libertorum. §. vidua. ff ad muni. non videtur sufficere in quaestione proposita viduitas momentanea sed exigi videtur duratio pro hoc. C. de indi. vidu. auth. cui relictum. Pro hac parte induco potissime l. inter castellanum ff de arbi. ubi non videtur arbiter sine paruisse qui passus est se praeter terminos inuitum cum de finibus esset quaestio nisi patiatur eos inmissos durare idcirco in duco quod determinatum fuit bononie de ciuitate damnata ad destructionem minorem quia non sufficit destructos fuisse nisi destructi durent ut refert cy. in l. seruus. C. de pe. per quam l. illud determinatum fuit. Pro hoc et facit optime lex reprehendenda per locum a contrario sensu pro hoc facit quod sima lata cum cae cognitione super his que sui natura possunt habere tractum et durationem quantumcumque sint stricti iuris si tamen est lata per verba simplicia et indiffinita intelligitur perpetua non ad tempus ut l. si cum praemittitur. ff quando dies leg. ce. no. C. de postul. l. i. sic et in ultima voluntate in qua fit interpretatio plenissima similiter ad perpetuitatem dicitur trahi cum ergo viduitas sui natura habeat durationem et tractum non videtur sufficere viduitas momentanea. Pro hoc facit optime ff si serui. ven. l. cum a te. ubi qui tenetur pati in suum pariete tignum immitti non sufficit ut patiatur imitti nisi in patientia perseueret.

Pro hoc quod ubicumque conditio non durat impleta facto voluntario debentis implere semper habetur pro defecta licet secus quando sine suo facto vel cum suo necessario tamen non voluntario et ita glo. dec. in duas solutiones combinando in. d. § versum. Cum ergo hec legataria non sit vidua et culpa sui que nupsit nullo cogente imperio ergo defecta est viduitatis conditio et per consequens ipsum legatum sub conditione viduitatis relictum. In contrarium quod sufficiat et per momentum conditionem viduitatis extitisse et momento durasse probatur arguendo de contractibus et iudiciis ad ultimas voluntates quod est vetitum. C. de legi. l. fi. C. de ver. sig. l fi. et per dy. in l. seruum filii §. cum qui sed obligatus ex sententia vel contractu ad rem tradendo adeo liberatus est quod licet ad eum possessio reuertatur facto suo vel alieno non tenetur ea actione qua primo extincta enim fuit per traditionem actio primitiua adeo quod non renascitur ut notatur dicit glo. ff de obli. emp. l. si cum fundum venderes in verbo tradat. Idem no. glo. magna in l. ab emptione de pac. in l. iii. §. unde ut de vi et vi ar. in ver. vendicare idem tenet plenius in auth. sacramenta in glo. fi. sic ergo in casu proposito mortuo viro viduitas habuit suum esse perfectum et consumatum unde licet non duret videtur sufficere et sufficit cum sufficiat semel factum et perfectum ut ff. loca. l. martius. ff. quod me. ca. l. videamus ubi sufficit obligationem ex delicto natam semel hereditariam factam esse ut in omnes heredes sit transitoria licet ad reliquos heredes nil peruenerit nec cum eorum defuncto immediate lis contestata fuerit. Item quod sufficit sola viduitatis existentia absque duratione videtur casus in l. si quis herede. C. de in sti. et substi. ubi relictum mulieri si nupserit debetur nec extinguitur legatum secuto diuortio aut aliter matrimonio dissoluto sic ergo in casu proposito relictum si vidua erit debetur per viduitatis existentiam sequentibus nuptiis non attentis ut sit contrarium eadem disciplina. Pro hac parte facit et C quando di. le. te l. cum vxore ubi relictum alicui cum filios susceperit incontinenti debetur susceptis filiis nec est necesse quod duret sic in legato si titius factus fuerit consul aut si nauis ex asia venerit vel imperator venerit in italiam ita sufficit consulem factum esse licet sit a consulatu remotus et sufficit naue venisse licet ex portu recesserit. Quid dicendum hec quaestio est dubia et innuitur cy. et Ia. bu. in d. l. si quis herede. et eunde Iac. in d. l. cum vxore in hanc sententiam inclinasse quod ubicumque ea conditionis est impleta per quam est adiecta conditio effectum habuit consumatum et sufficit conditionem extitisse licet non duret impleta alias secus et verba eorum sunt optima tamen glo. in d. §. versum aliam mihi doctrinam tradit et hoc solum ponderat an facto voluntario debentis implere non duret impleta et videatur de facto vel non ut. s. dicebatur. autem hoc dubium insolutum relinquit in d. l. si quis herede in relicto facto alicui si intrauerit monasterium si intrauit vel exiuit mihi autem saluo semper saniori deliberatione dicendum videtur quod aut constat quid testator senserit de duratione conditionis et stamus certo quoniam in conditionibus primum voluntas testatoris inquiritur ut l. in conditionibus primum locum. ff de condi. et de. exigenti ergo eam impletam durare per simplicem existentiam non est impleta ea conditionis alias sic et hic duobus casibus verificantur verba cy. et bar. Sin autem de voluntate testatoris non constat et sic non apparet an conditio sit impleta vel non et tunc sub iudice lis est. In hoc casu considero si illud quod in conditione positum habeat causam instantaneam et quod momento perficitur et explicatur puta si in conditione versatur rem corpoream tradi vel aliud simile quod in uno momento habet perfectam executionem omni respectu et tunc sufficit impletam licet impleta non duret et est quod per talem existentiam implementi habuit conditio suum esse perfectum sic loquitur glo. l. si cum venderes et l. pecuniam conuenta et auth. sacramenta nisi resolutio fingat retro ter. et qui. mo. pi. vel ypo. sol. l. voluntatis. Sin autem quod in conditione versatur habeat causam successiuam et tractum qui per singula momenta suum sortitur effectum sed in nullo perfectum sed demum decursis omnibus momentis et tunc non videtur conditio impleta si non durat impleta quod iam scinderetur conditio cuius natura est individua ut. ff. de condi. et de. l. cum fundus sic intelligitur §. versum. et ff. de usufru. l. iii. §. dare cum aliis concor. ad illum § facientis supius allegatis. Cui attribuemus hanc conditionem si nupserit aut si vidua remaneret aut si monachatum intrauerit an illa explicantur momento an vero habeat causam successiuam dubium est quod quilibet dictorum casuum in momento habet esse perfectum sed in tractu et in duratione quotidie insurgunt et insurgere possunt effectus diuersi. Finaliter dico considerari quid verisimiliter cogitabat seu cogitare debebat testatoris voto si in eius voto congruebat viduitas in quod filius matri sue legatum si vidua remaneret et tunc non sufficit eam viduam remansisse si postea nubat cum per nuptias subsequentes filiis et filiorum memorie fiat iniuria in cor. de non elig. se. nubente. § prospeximus et in cor. de nup. §. solutio. Idem dicam in relicto facto per maritum si vxor eius vidua remaneret cogitant enim eius voto eam non nubere cum per suum matrimonium sua omnia contulisset ut in cor. de nup. §. que vero ver. nos ergo videntes non est ergo verisimile testatorem per solam existentiam viduitatis voluisse tales mulieres habere legatum nisi in viduitate perseueraret ex quo per impseuerantiam iniuria fit eorum anime et memorie legata. n. propter merita relinquuntur non propter demerita ff. pro socio. l. nec adiecit sin autem voto legantis conueniebat legatariam non nubere post viduitatem ut est in quaestione nostra quod pater vel patruus legauit filie vel nepti in casu viduitatis et voto patris semper conuenit et conuenire debet semper filiam ee nuptam et similiter patruo neptem ut. ff. ad treb. l. mulier. §. cum proponeretur quod metus ca. l. isti quidem. C. de rei vx. ac auten. licet quoniam tunc sufficit viduitatem fuisse per momentum licet legataria in viduitate non perseueret si autem voto testantis non conuenit plus unum quam reliquum ut quod legatum est seu per personas extraneas non agnatum forsan vel cognatum mulieris legatarie tunc in benigniorem partem est interpretatio facienda ut legatum non perdat sic intelligitur l. si quis heredem facit. ff. de re. iur. l. in testamentis. sic intelligo. l. fi. §. fi. de edic. di. adri. tol. prout quedam glosella ibi posita loquitur et in marito non dicit nexus nisi iure antiquo quo iudici non poterat viduitas et sic in solatium sue misere interpretabatur legatum relictum ut ibi. Ex predictis apparet recte inueniri quid iuris sit in legato relicto mulieri si nupserit an perdatur secuto diuortio et legato alicui si monasterium intrauerit et deinde exiuit et hec notabilia sunt. Concludo ergo quantum attinet ad quaestionem propositam legata predicta non expirare per matrimonium subsecutum sed peti posse moueor etiam quod per desinentiam durationis nullum damnum infertur nec per implementum cuiusque aufertur commodum aliud in illa conditione si nupserit aut monasterium intrauerit. et l. si quis heredem. intelligo in ea que absque sui culpa diuertit. Ponamus quod certe personae nubere debeat cui testator voluerit prouidere sicut ipsi legatarie alias si de certa persona cui nubere testator non expressit tunc sufficit nupsisse licet nupta non duret ex sui culpa quoniam soli legatarie testator voluit prouidere et idem dico de eo qui in monasterium intrauit et exiuit et perdit legatum aut de nullo certo et non perdit nisi per coniecturatam voluntatem defuncti aliud appareret ut supra dixi. Et ita dico et consulo ego Angelus de perusio. Idem phil. de cursinis. xxxv.

De quodam nobili qui recommendauit cuidam tertio vnam rocham quam possidebat in qua pretendebat ius reale habere illique tertio de fidelitate prestari fecit iuramentum per suos familiares et quod posset pro custodia se exercere.

Quidam Nobilis homo Monaldus andreucii de urbe ueteri decessit intestatus suprstitibus sibi Fustino fratre carnali et Andreucio nepote ex alio fratre premortuo cui successerunt dicti Fustinus frater

ter z andreucius nepos z inter cetera bona dicti monaldi remansit quedā rocha repesez quā dictus monaldus tenuerat z possiderat per aliquos ānos z in ea aliqua iura ꝑtendebat realia dicto monaldo tande mortuo dictus fustinus cepit poss. dicte roche quā habuit z tenuit p aliquos ānos tandē infirmitate grauatus quadā die vocauit quedā petruz vgulini de vrbe vetere z dixit ei tibi recōmēdo custodiā huius roche suis familiarib⁹ cōuocatis in manibus dicti petri fecit dictos familiares iuramentum pstare de legalitate p eos pstanda dicto petro in custodia dicte roche z hoc absente andreucio suo nepote qui tunc captus fuerat in guerra demū post aliquos dies dictus fustinus suū cōdidit testm̄ vltimum in quo dcm̄ andreutiū quēdā fustinū nepotē ex filia z dictū petrū suos heredes vl'es instituit dictoqz fustino quedā legata fecit postqz dictus testator in testō mandauit suis heredibus dictā rochā reddi z restitui cui restituēda erāt de iure primo eis tradita certa pecunie quātitate dcō monaldo pmissa per dictū burgensem tunc legatū aplicum in ptibus patrimonij sc̄e gregorij pape occasione custodie habite de dicta rocha p dcm̄ monaldū cui ab inte. successerūt dictus fustinus z andreutius Postqz dictus testator codicillando disposuit qꝫ si z inquātū dicti heredes vellet dictam rochā uendere seu alienare pmo z principalr requireret monaldus Jo de sancto cassiano z pro pari precio oibus uolentibus emere dictus monaldus preferat. Modo querit quid iuris z pmo de viribus supradictoꝝ uerboꝝ inter uiuos prelatoꝝ vz recōmēdo tibi petro custodiā huius roche zc. Et qualis dispositio ista debeat appellari. Scdo querit de virib⁹ uerboꝝ in testō descriptoꝝ ubi dicit mādo heredib⁹ meis restitui dictā rochā cui esset restituēda de iure zc. De alijs uero nō querit qꝛ de iure nō excitat. Ad pmum respōdeo qꝫ illa uerba recōmēdo tibi rochā in custodia nil iuris in rocha dicto petro quesitū est sola .n. custodia roche cōmissa est p uerba pdicta z in ipsa custodia intelligit dictus petrus elect⁹ minister. ff. ad treb. l. lucius. §. menia. ff. de pen. l. luci⁹ el grāde p quā l. dixit Jnno de elec. cōdū ecclesia in uer p cōcessionē qꝛ cū ecclesia cōmittitur incōmenda in ea aut in eius reddītib⁹ nullum ius acquirit sed simplex gubernatio cōcessa vi reuocabilis ad libitū concedentis z suoꝝ successoꝝ. Pro hoc qꝛ pprium significatū uerbi recōmendare est ide qꝫ deponere vn̄ fines nature depositi nō excedunt ut ff uer. sig l. cōmendare. ff. de leg iij. l. patronus. §. sempronius ibi sub cura mitti zc. ff de sinu. le. l. menia. in pn cōiūcta l. i in pn. ff deposi. quicquid ergo custodiendū cōcedit ad naturā depositi nō excedit ibi cum nō accepta pecunia custodia cōmittit ut eadē l. §. hec autez sepetario causaꝝ. Cōstat aūt in depositariū nullum ius rei transiere sed simplicē detentionē assumā z custodiedi potentiā ff deposi. l. iz. §. rei deposite Quecūqz ergo ptinentia ad custodiā dicte roche intelligunt eide pmissa non aliu de offi. pro vr. l i. §. cū vrbē unde si p custodia est expediens exercere merū imperiū pōt si desinnet⁹ poterat ut d. §. cum urbe potest ēt stipendiarios ad roche custodiā cōducere eis stipendiū promittere atqz soluere de patrimonio sue dni z sicut quilibet alius ad quem ptinet rei custodia. ff de bo. aucte iu pos l. pretor. §. qꝫ ait repetit. n. custus oia ipendia utiliter facta ad ipsius rei custodiā z conseruatione ut. ff. d posi l. actione de usuris l qui semessee. §. fi. de neg. ge l ut qui-na. §. fi. mā l si uero non remunerandi. § vsuras C. de bo. auc. iu pos l. fi. ante finē z qꝫ testatoris intentio nō fuerit in dictū petrum transituꝫ aliqꝫ ius reale ai qꝫ dictā rocham alteri iussit restitui. l. illi qui ius haberet ieā ergo zc. ut. d. §. menia. Ad scm̄ dico qꝫ illa uerba p que testator uoluit dictā rochā reddi z restitui cuicūqz eēt restituenda d iure sunt inania z frustratoria in effectū. nā z sine his quilibet habens ius reale in ea a quelibet detentore in ei iudicio exigendo extorquere posset. C. de alie. iudi. mu. cā facta an l. i. ff. de rei uen. l. in rem unde qꝫ dictum legatū nec modo nec tpe nec conditione legatario ptē utilitate defuisset ē ff de le. i. l. si cū creditori. §. fi. cū. l. se. z ita ut supius scriptū est ego angelus de perusio legū doc. cōsulo zc. xxxvi

Nota nomina diuersarum solēnitatū z quattuor quomō ueniūt ad pfectiōez actus z exepla eaꝝ subsequenter ponūt.

Pro decisione Questionis pmitto qꝫ quedam solēnia requirunt ad actus essentia z hoc solēnitas substantie appellat qm̄ his deficientibus actus nō deducit in suā essentiam nec ei congrue nec cōuenit diffinitio nō attributa vt̄ emptionis nomē nō conuenit nisi ex una pte precium ex alia spes locabilis interueniat insti. de ōben. emp. §. preciū insti. loca. in pn. Quedam solēnia requirunt ad formā z hoc appellat solēnitates formales z qꝫ forma dat esse rei appellant ēt substantiales qꝫ eis deficiētibus deficit et formale qꝫ hꝫ se per modū ad extra. non aūt deficit intrinsecū z materiale exepla multa patent modica referā unū in transact z stipulationibus. ff. de uer. ob l. i. ff. de trāsac. l. cum his. §. si pretor aliud in ōtu minorū ut. C. de admi. tu. l. lex que tutores z de pdi. mino. l. si prediū de rebus eo. l. magis puto. §. nō passim aliud in uenditiōe pter tributa z debita fiscalia C. si pp publi. pen. l. si deserta. Aliud in uenditiōe predioꝝ curialiū. C. de predi. cu. l. i. li. xij. Aliud in sentētijs. C. de sen. l. prolatā aliud in testamētis ut. l. hac cōsultissima. C. qui te fa. pos ff. de testa. heredes pal. aliud in rescriptis. C. de pci. ipe offe l fi. de rescrip. c. i. li. vi. Aliud in gratijs z bñficijs de prebe. c. quāuis de rescrip. c. si eo tpe cū sy. in vi. Hec aūt solēnitates formales aut actus tpe requirunt aut requirunt ut decreti z auctē interpositione ut. ff de auc. tu. l. obligari. §. tutor insti. e. ti. §. pe. aut ante actum ut in iussu paterno z dñico qui requirit ad additione hereditatis delate seruo uel filio. ff de acqui here. l. si quis mihi bona. §. iussuz. C. de here insti. e. ti. §. pe. l. cū proponas z insti. Ceterū post actum nullam imaginor posse appellari solēnitate formalem qm̄ post actum formatum interueniat si qua ergo post actum requiritur illa appellatur solēnitas effectualis qm̄ robur actui iam formato z in esse producto tribuit exēpluz patet in donatione que insinuatione requirit nam z ante illam donatio est sed infirma qꝛ si non fiat non sortit effectum imo uiribus uacuat ut. l sancimus. §. sinaūt. C. de donat. ibi sz hec pro non scripto uel intellecto ee credat sicut dicimus in testameto usurarij manifesti qꝛ nisi cautio idonea prestet est ipso iure irritum z inane ut in c. quāquā de usur. li. vi. tenz tamen a pricipio testamentum z donatio. Sz an irreuocabiliter z cū effectu hoc ex futuro pedet euentu qꝛ si pstabit cautio erit inexpugnabile testm̄ si aliud canonicū non obsistat fisr z donatio si insinuatio fiat modo debito z coraz iudice competenti vt l. ij qꝫ ad te appe. C. de testa. l. publicati Jdem dicimus in actis fisr nō redactis in mūdū ut l. gesta. ff de re iudi. Scdo pmitto qꝫ in libellis uerba narratiua nō inspiciuntur sz solum cōclusiua z si conclusio apta e suffici sz actio generalr designata pponat inepta qꝛ ex pte cōclus apta resultat actio ex iuꝝ dispōne quā nec iudex nec ps mutare uel alterare pōt de iudice pz ff. ad turpi. l. i §. i ff. ad municip. l ordine de pte pz. ff de an. z ui. le. l. ornamentoꝝ C. d confes l. i. cōiūncta glo. C. de iura. ca. l. ij. §. qꝫ obseruare. in glo magna hoc tenuit Jnno expsse de iudi. examinata cui⁹ dcm̄ a multis reprobari audiui per glo l. vnicē. C. ut que d sunt adiu. p ter. l. ij C. de for. ubi tex. dicit actiōem rei z pposito negocio cōpetētem esse debere sz respondeo semper aptā cū fcm̄ apte pponat z apte cōcluditur semp medium actōis inepte singlr designate qm̄ sufficit ut est dcm̄ cōclusionis aptitudo z fm̄ tulium nil aliud est nisi exitus z determinatio orōnis totius his sic pmissis arguo ad ptem negatiuā qꝫ libellus nō cōcludit pter duo. primo qꝛ in eo nō cōcludit fm̄ uerba statuti disponentis oportere peti cassatiōem que in origine ōdicit nullitati adeo z intm̄ qꝫ pendere uno super alio tempora nō cedunt ut. l. eum qui. z. l. ō minores C. de inoffi. te. z rōe incōpassibilitatis z repugnantie nō admittit cumulatio eum pter nullitate declaret quid nō esse p expugnatoem z cassatōem euacuet qꝫ est hec aūt inter se ōria sunt ut dictis uiribus. Nec huic dcō obstare uidet subtilissime allegata p germanū nostꝝ. d bal tunc uerunqz una cum pfessorem dicētem uerbum cassari uetitā iuꝫ. expssimuz seu significatiuū simplr assūm z qñqz ad ius qñqz ad fcm̄ referri qñqz et ad utrūqz ut pz in iuribus allegat per cū quibus addo solam. l. vnicam. C. ad. l. iul. ambitus ibi cassatio hoc modo fuit impetrata zc. Omnia enim iura p eum allegata loquitur cū euitadi ineptitudine sermonū qui ad cassatōem referri nō pōt pter rōem subiecte materie ubi accipitur nūc uerbum cassari. l. quemus de fcō pcessi ex quo actō eius cassatio petit de iure nūqz sortitus fuit effectū porro nō sumus in his terminis sed directo ōria nō enim hic est petita cassatio sz sup nullitatis articulo tm̄modo est cōclusū Quo autem iure pbetur qꝫ petens actum declarari nullitz dicatur intende remediuꝫ rescissiuū doceat qui ego. l. ignoro ro hoc probatum nisi cum hoc est ex natura cause expli

cum coram superiori petitur sniam declarari nullam nã appellatione instar obtinet. Et ideo ex eadẽ instantia ꝛ eius petitionis virtute potest sniam aliqua rescindere ꝛ ipsã in melius reformare ſm bar. C. de accu. l. absentem ubi dicit esse casum ꝛ ff. que sen. sine ap. re. l. i. § i. in fi. nec tñ est hoc expeditũ q: Ja. bu. dicit ꝯ per l. de qua re ꝛ l. ubi ceptũ. ff. de iudi. r̃ñdet ad l. absentem qñ ibi iudex qui iudicauit ꝑpter sordem uerũ iudicare nõ poterat unde nimirũ si superior põt primam sniam ꝫ inualidã reformare nõ ub ꝯ. § i. in fi. ꝫ cum qõ non fuit aditus superior: imo idẽ qui iudicauit ꝑmo Sed quicquid sit in hoc casu ad ꝑpositum nostrũ nõ infert q: non petit hoc corã iudice superiori declarari sniam nullaꝫ sed testm̃ nullũ fore pp insinuatione nõ petita per hoc dico si nõ fallor meo iudicio rõem egregij d. d. Francisci raponis qui cõsuluit libellũ predictum cõcludere recte concludere eo q: testm̃ nõ est nullũ pp insinuatione nõ petitaꝫ sed p sniam iudicis cassari ꝛ ãnullari debere directe cõcludetur ꝯ eius finale propositũ si enim testm̃ semp est aliqõ ante latam sniam sup cassatõe ergo qui cõclusit testm̃ nullũ declarari plusqꝫ ineptissime cõclusit ꝛ ineptissime cõcluderet querelans contra testm̃ si concluderet testm̃ per iudicem declarari nullum cũ debuerit ipsum peti rescindi querele remedio per quã cã testati redpetur ad cãm intestati. ff. de inoff. test. l. pap. § si quis irritũ e. ti. l. qui repudiantis in pri. ꝛ l. mi. decedens in fi. ꝛ l. posthumus. § si quis ex his. ff. de contra tab. l. filius. § sed cũ exheredatio p predicta et euidenter apparet responsũ ad quãdam alleg. rõem egregij legũ doctoris d. uberti de lampugnano qui dicit huius qõis esse casum. l. gaius de pig. ac. fundantis se ex eo qõ ubi uocabula sunt sinonima ꝛ idẽ importãtia expressio unius operatur effectum alterius cõcedo enim hoc de plano. ff. de uer. obli. l. i. § si quis ita ꝛ § f. ff. de fideius. l. grece de re iudi. l. de certa C. de sen. l. iij. ff. de arbi. l. quid si de re iudi. l. in sũma. C. ꝯ ap. l. eos. in pri. Illa enim uerba dicunt sinonima que unã speciẽ significant ut nũcius apparitor baiulus ꝛ similes uel unũ significat genus aliud speciẽ ut adoptio ꝛ arrogatio ꝯ adop. l. i. falcidia ꝛ treb. quoꝝ unũ pro alio sepe ponitur. Sꝫ hec uerba cassari ꝛ nullũ pronũciari declaro sue reuerentie nedũ sunt sinonima aliquo ex modis p̃dictis imo sunt contradictoria ꝯdicunt enim origine ut ꝯ l. eũ qui ꝛ l. cõtraria maiores. Cõtradicunt in ꝑponendi mõ q: per unũ petitur declarari quale seu quid p aliud petit rescindi qõ est ꝯdicũt et in effectu q: rescissio initiũ capit ꝛ sumit in spe rescissionis ex quo uerus a principio fuit aliquis ꝫ ad pristinum statũ uia possit reducere ſm rõnem subiecte materie ut pꝫ in materia restõis ꝛ re debitorie. ff. de mino. l. qõ si minor § restitutio ff. de edil. edic. l. i. Item nullitas officio iudicis in iudicio reducitur ſm Inno. de iudicis officio c. fi. ff. de feriis. l. i. § i. quãdo prouo. nõ necel. l. si pater tuus ꝫ tex. in d. l. cõtraria maiores dicat qõ et actionis iure. Sꝫ remediũ rescissiuum qñqꝫ alio experiedi iure in iudicio deducitur ut pꝫ in querella qua quidam officiũ quidã actorem quidã accusatione quidã anormalium quidã leiꝫ querellã uocat ut no. ff. de inoffi. te. l. quẽadmodũ. Nõ ob. l. gaius ꝛ alie alleg. p d. uber. que loquũtur in uerbis legislatoris que ad sensũ sanũ ꝛ ad sermonis rectitudine continuo reducuntur. C. fa. her. l. filiam que habente C. de fideico. l. eã quam nõ aute sic est in uerbis ꝑponetis libellum que sumunt ꝑprie ꝑut iacent ꝛ imputatur ei qui libellũ formauit inepte ut i. l. i. ff. si mes. fal. mo. di. ꝛ d. l. ij de offi. as. l. i. in glo. de iureiur. l. si patronus libertam nõ igitur moueret uel mouero ex allegationibus predictoꝝ duorum ultimoꝝ ꝫ bene meuerer ac cocludendũ qõ dicunt. s qõ dictus libellus substentari põt ꝫ ual de macilentus fuerit uel scribetis errore aut modica p̃meditatione dictantis ꝛ redeundo ad thema ꝑpositũ considero sex tempora unũ ante morte testantis aliud post mortem ꝛ ante aditam hereditate ex testamẽto uel ab intestato aliud post aditam ante decursũ semestre tempus insinuationib⁹ deputatũ aliud post ipsũ decursum nulla insinuatõne petita nec et cassatione aliud post cassatione petitã aliud post petitam insinuatõem in primo tpe nõ incumbit necessitas ꝑductionis animo ĩsinuãdi q: ante morte testm̃ non habuit totale ꝑfectã essentiam pp reuocandi ptãtem que currit usqꝫ ad ultime uite spũm. ff. de iure codi. l. cõficiuntur § fi. ꝯ adi. le. l. iij. de le. iij. l. si chorus. § pe. in fi. nec enim uincitũ tabule inspici. de fune. ff. quẽadmodũ test. ap. l. ij. § si dubitet. idem dicas de secundo tpe quia licet testamentum sit confirmatũ per morte attamen nõ est certũ an debitũ irritũ relicta in eo etiam si sint repetita a venientibus ab intestato ita demũ veniant si saltim ab intestato agnoscitur hereditas. ff. de fideicom. li. l. ij. ff. de her. insti. l. qui filio. § seruus. Cũ igitur dispositiones conditionales contente i testamẽto non subiaceãt necessitudini insinuationis nisi post existentiam conditionis vt patet in dicto statuto concluditur necessario pendere additionis tpore tpora ad insinuãdũ non currere ꝛ per consequẽs dictis duobus tẽporibus testamentũ valere insinuatione circũscripta penitus idẽ dico in tpore ante decursum dictũ semestre tpus q: donec sup est de tpore nulla mora in insinuãdo contrahere ergo interim testamentum est aliquod ꝛ non pedet ꝑ tũc secundum accur. tenere quod nil pendeat considerato presenti statu. ff. de nego. gestis. l. pomp. ꝛ C. de sent. pas. l. fi. In quarto tẽpore dico testamentũ nullũ licet nulla sit petita cassatio q: ad nullitatẽ testamẽti nil aliud statutũ desiderat nisi tẽporis decursione insinuationẽ petitam nõ esse per illũ qui habuit aut habere potuit ipsum nec nullo tẽpore requirit quod sit petita cassatio vt patet in § ꝛ si ille ibi vel ipsum vel instrumentũ ipsius nõ assignauerit vt dictũ est talis donatio vel testamentum nõ valeat nec teneat que verba importãt quod nõ valeat ipso iure licet vnus ex cõsultoribus dicat oppositum ꝛ intelligat dicta verba quod nõ valeat in effectu per glo. l. vniuersa C. de preci. impera. offe. ꝛ per dictũ bar. ibi quoniã dicta eorũ loquuntur ante morã cõpletam in implendo quod debet impleri post rescriptũ q: donec subest potestas implementi ad dandũ irreuocabile robur actu nõ potest dici quod actus sit nullus ipso iure sed in effectu opposita exceptione deserti implementi hoc probo q: insinuatiõis necessitas in cõditione est vt patet in dicto § ibi ꝛ si ille ꝛ cetera. Cõstat autem per cõditionis effectuꝫ ipso iure dispositionem deficere tã inter viuos qꝫ etiã vltime voluntatis. ff. de condi. ꝛ de. l. meuius ꝛ l. qui heredi § fi. ff. de pig. acti. l. si re § omnis facit de act. emp. l. iul. § offerri ꝛ l. qui pendente vindemiam per hoc patet responsum ad id quod solet dici q: verba priuatiua futuri tẽporis requirunt sententiam vt. l. iubemus § sane de sacro sanctis ecclesi. C. de iu. om. iudi. l. in criminali. C. vnde vi. l. si quis in tantam quia in iuribus predictis verba sũt dispositiua nõ cõditionalia ꝛ quia loquuntur in exceptione penarũ propter delictũ ad quã executione nõ venitur nisi prius de delicto cõstet et pronũcietur super eo. ff. de iure fis. l. eius qui delatore probatur etiã quia insinuandi necessitas vt iam dici est de solennitate esse etiali inducta vt testamentuꝫ inexpugnabile reddatur vnde ea nõ impleta infra tẽpora ordinata apparet dispositioneꝫ nullã fore ipso iure vt dicta l. gesta ꝛ C. de eden. l. si quis i aliquo ꝛ in cor. si igitur est nullum et anteqꝫ petatur cassatio recte cõclusum est testamentum declarari nullum cassatio enim in eum proprie nõ cadit nisi quatenus merum factuꝫ significat ꝛ de illa sensit statutum ex quo et ante cassatiõeꝫ predictam testamentum voluit non valere cũ igitur hoc casu cassari ꝛ nullum declarari per oĩa idem importet causa cõtrarietatis euitande sufficit ad unum in iudicio cõluisse in cuius cõsequentiã necessario venit ꝛ reliquum. Per hoc pꝫ ad opposita responsum s. q: cassatio ꝛ nullitas i ordine non currunt imo sunt cõtraria q: concedo cuꝫ a diuersis fontibus causantur sed hic causantur ab eodem s. ab insinuatione testamenti non facta ergo necessario idẽ importat ꝛ sic bal. recte cõsuluit qui dixit hoc casu ad nudũ factũ verbum cassationis referri nec dicat quis ante petitã cassatiõeꝫ testamentũ valere decurso tempore q: apparet q: petita cassatione semp insinuatio peti põt que nõ potest si testamentum esset euacuatum q: nego instat enim statutũ spiritũ iure in testamentũ iam ãnullatum si nõ est petita cassatio dũmodo insinuatio petatur ꝛ hoc facere statutuꝫ potuit sicut ꝛ restitui testm̃ propter assignatione non factam. ff. de iure fis. l. deferre § fi. cũ. l. se. sic ꝛ in pacta nuda quandoqꝫ iuscũile inspirat spiritum uite ut no. ff. de pac. l. legitima ꝛ l. mater gentiũ. § quinimo. In quinto tpe cũ est petita cassatio nullũ est dubiũ io nõ insisto. In sexto sicut cũ est petita insinuatio nõ cassatio sicut insisto ꝛ nõ est casus noster. ꝛ ita ut supius scriptũ est cõsulo ego angelus ꝛc. xxvij

Quis succedat puero in famulietate decedẽte an patru⁹ an frater patruelis si mater post susceptam tutella ad secũda uota transiuit ratione tutele non reddata.

Quidam Puer infamulietate decessit relictis matre ꝛ patruo ꝛ fratre patruele qui puer decessit per quattuor ãnos uel circa

uel circa que mater trāsiuit ad secunda uota apprehensa tu tella dicti pupilli z ratione nō reddita. modo querit cui he reditas tā dei pueri quā patris eius ab intestato an patruo an dicto fratre patruelli dicti pueri an uero utriqʒ z p qua parte ad utrumqʒ quare quid iuris cōsiderato maxime statu to flor. posito in secundo libro uoluminis domini potesta tis sub rubrica qualiter mulier succedat.

Mater ante transitū ad scḋa uota tutellā suscepit ut ps in themate nec tutorē alium petit ordinari imo potius furtiue z laten ter ut ita dicerum ad scḋa uota trāsiuit z penas incurrit notatas in. §. fin. aute. tutellam z in coll. de nup. col. iiij. C. de secū. nup. autē. his penis post transitū eius nō fuit locus tutori dañō sed legitimo fm uerā opi. quā hac refert in. l. si quis sub cōditione. ff. de testa. tu. z in autē. matri z auie. C. qñ mul. tu. offi fun. pōt ad hāc autē. tutellam inuita tur lex patruū pupilli qui tertio gradu est excluso fratre pa truelle qui in gradu quarto est. nam tutelle z hereditates pariter deferunt. ff. de le. tu. l. quo tutella z. C. de le. tu. l. f. z autēntica ibi posita ad hereditatē igit̄ istius pupilli mor tui solus patruus inuitat̄ tanqʒ in gradu proximioris exclusa matre pp transitū ad sa uota nō petito tutore nec rōe red dita z excluso fratre patruelle ut remotiore in gradu. C. ad tertul. autē. defuncto z. C. de le. here. aut. cessante z auten. post fratres nō ob q patruus dcō pupillo tutorē ordinari nō fecit z p hoc uī a successione intestati exclusus ut. l. sci ant. C. de le. here. ibi siue abintestato z c. z nō i. l. in in pn. p glo. ff. qui pe. tu. nō. enim pariter petere tutorē potuit or dinari cū ipse tutor legitimus esset de tuto. z tu. di. l. si tutor §. i. de tu. z cu. da. ab his. l. si ipuberi z. l. sciant uēdicat eni sibi locū in illis qui ad successionē pupilli intestati uocant̄ tñ pp inhabilitate ppetuā ut qz mulieres ul' tpale ad tutellā inhabiles sunt in aliis enim ipossibile est ut nō ob. si dicat̄ q saltim dz excludi q ipse nō administrauit neqʒ tutellā su scepit ut debuit ergo eadē rōe dz excludi a successione qua excludit̄ mater pp̄ter tutorē nō petitū nego eni rōem eadē quia piculo tutoris legitimi nō suscipietis tutellā uel nō ad ministrātis ut dz ola sunt ex quo nullā excusationē pposuit si hēat uel nullā ēt habeat sufficit enim legitimo habere le gitimū astrictū ad administrandi onus lz aliter tutellā non subeat z eodē mō legitimū sufficiat hec pena one rō ces sat in alio succedēte ab intestato cui tutella p. l. nō defertur est eni extra omne piculū nō administrator bonoꝝ pupilli z iō lex eū artauit ad tutorē petendum aliās a successione eum puauit ut d. l. sciant quā l. nō est nostrū extendere nec ad aliū casū pducere maxie cū sit penalis ut in c. odia de reg. iur. li. vi. z ita consulo ego angelus z c. xxxviij

Si cōstituant̄ heredes eniʒ z. l. z in casu q dei instituti absqʒ filiis decedant fiat substō de aliis. z. d. z de ipsoꝝ fi liis quō diuidant̄ bona hereditat̄ si uiuus ex substitutis ad hoc uiuentibus instituti decedat filio relicto z ēt alio substi tuto cū eius filio an hēat locum substō facta de ipsis.

Quidam Joānes decessit condito te stamento suo in quo heredes instituit nicolaū z leonardum nepotes suos ex filio z in casu quo dei leonardus z nico laus decederent sine filiis heredes eē uoluit uiuentū fratrē carnalē dicti testōis z nicolaū seu nicolā pre nepotē suū equalibus portionibus z ipsoꝝ filios masculos qui nicolaus z leonardus pdcti heredes instituti post mor te dicti testōis tenuerunt z usufructuauerūt hereditatis bo na per plura tpa postqʒ dicti nicolaus z leonardus post pu pillare etatē decesserunt sine filiis hmo tamē decessit dict̄ uiuētius substitutus adhuc uiuētibus dictis heredibus insti tutis relicto etiam superuiuente angelo filio olim dicti uiu̇ eū superstite dicto nicola etiam substituto z francisco eius nicole filio. Queritur quomodo dicta hereditas diuidi debeat inter eos z quid z quantum cuilibet eorum debe at attribui z assignari de iure.

Ad declara tionem predictorum p̄ mittendū est q dei uiu tius z nicolaus licet sint substituti ipsi z eoꝝ filii copulatiue dictis nicolao z leonardo filiis dicti testatoris nō tamē ad dictam substitutionem simul uo cantur sed demum ordine successiuo hoc ē filii uiuētij demū nō extitere uiuētio z demū filii nicolai non extante nicolao tēpore mortis dictoꝝ filioꝝ ut l. gallus §. quidam recte ff. de li. z po. z q ibi no. per glo. z doc. rō e q copula z. qñ

cadit inter psonas inter qs cadit affectio ordinata intelligit̄ suc cessiue dz. n. ordinata affectio qualitercūqʒ sic et āt successiui ab in testato. l. cū pā. §. pe. d le. iij. Ex h infero qō ad decessū nicolai z leonardi substitutionē uocari uidet̄ solūmodo dictus ni cola z angelus dicti uiuētij qui extant tēpore mortis dictoꝝ filioꝝ dicti testatoris. frāciscus autem filius nicole nō quia nō intelligatur uocatus extante nicola z angelus filius uiu tij ad substitutionē predictā uocant̄ z pro equalibus portō nibus. l. interdū de here. insti. cū si. Ego iohānes de ricis d florentia. i. d. cōsularem ut superius scriptum est si questio mihi cōmissa foret iō q hic me subscripsi z sigillū apposui.

Cum institutio fit de his inter quos cadit af fectio ordinata p illum qui habet insti tuere necessario fm ordinem caritatis semp in telligatur facta de his in dubio prout instituen di successiue ordine necessitas incumbebat sic intelligitur. l. gallus §. quidam recte ff. de li. z po. idem similis icumbe bat necessitas facta tamē est instituto. uel substituto sub con dictione nominis collectiui puta institutio est facta de libe ris uel de genere uel de familia sic intelligitur ff. de le. ij. l. cū pater §. a te peto z. e. ti. l. cum ita legatur §. in fideicōmis so alias si signāter demōstrati sunt tā primi quā secundi uel ulteriores utputa quia est institutus pater z filii uel pater una cū filiis aut etiam substituti directo uel p fideicōmissa rium uniuersale uel particulare omnes tūc pariter. l. codeʒ tēpore inuitant̄. ff. de usufru. accre. l. si mulieri cum liberis. C. de impu. z aliis sub. l. si siue prouisum sit patri z filiis ut dicta l. cōiuncto dicto et qui ibi hoc decidit expresse z q psona patris z filioꝝ una censetur z alia cū eis est admi xta psona sicut est in casu pposito quia in psona cuiuslibet substitutorum p nomina propria est alius substitutus adiū ctus una cō filiis eius adiuncti pater z filii in unā portio nem inuitati dicuntur nō pater in unam z filius eius in alte ram ut dicta. l. fi. z ideo recte cōsultum extimo p excelens simū. l. d. dnm Jo. predictum s. ut dicte hereditatis due tan tūmodo fiant partes quarū unam feret dictus uiuētius aliā ferent dictus nicola z filii p hoc etiam facit quia omnes substituti testatori instituti pariter attinebant z omnes il los quos testator pariter inuitauit z ideo nō sunt uocandi difformiter z ita cōsulo z dico. xxxix

De eadem materia.

Visis Instrumentis prout superius scri ptum est ac etiam themate z que sic resultāte. primo inquiri oportet i quo dif ferat instrumentum insinuatū p parte charoli dni andree ab instrumeto petito cassi z per io ēms z dico q differt primo quia dictum instrumentum pductum z per dictum charolum cōtinet renūciatione ex ceptionibus factam p dnm andream p illud uerbum z c. i portans de sui natura solum ea que erant de consuetudine notarij in talibus instrumētis. l. gallus. §. item credendū de li. z po. z hoc patet ibi dum dicit renūcians exceptionibus z c. z pmisit ei facere cōfessione. instrumentum autem pro ductum p dn̄ io. continet renūciationem exceptionem fa cta p dictum d. andream extense ut patet in dicto uer. re nūcians exceptioni nō facte pmissionis z c. usqʒ ad uer. z habita dicta dote qui uer. z habita est in quolibet instrumē to iam ergo in hac parte dicta instrumēta nō uariant inter se prout uariat instrumentum z protocollis sumptū extense z instrumentum ipsius imbreuiature seu protocolli nō exte si hec quidem uariatio nō mutat facti substantiā nec uariat nisi poneremus de cōsuetudine notarij nō fuisse ante illa i strumēta tā pinguiter renūciationem extendere uariāt z di cta instrumēta inter se quia instrumeto pducto p charolū apparet quod dictus andreas animo donandi fuit stipula tus dimidiam dicte dotis pñte uolente z cōsenciente dicta dña iacoba ante uo donādi in certe cōdictionis euentū in in strumeto aūt producto p dictum iohānem apparet quod di ctus io. pmisit dicte dñe in eius uxori facere instrumentū refutationis dicte dotis habita dicta dote eidē dñe iacobe uel alteri pro eodē dño andrea z suis heredibus in euentū cōditionis pdicte pñte uolente z cōsenciente dicta d. ia. animo donādi dictam medietatem dicte dotis hec quideʒ uariatio similiter nō alterat facti substantiam q in eiusdem cōditionis euentū cātat instrumentū dictam dñam iacobaʒ uoluisse d. an. ex cā donationis lucrari dimidium dicte dotis nec dicta instrumēta inter se p plus z minus ime sunt pa ria ex parem acquisitionem importantia tā in actiorus z. qñ

sitione eidem dño andrea ⁊ suis heredibus facta q̃ in ac-quisitionem portionis dotis in acquisitione dotis apparet quia siue dictus andreas stipulatus fuerit acquisita fuit sibi directa siue mulier uel alius pro dicto dño andrea idē attē ta forma statuti pusini disponentis q̃ ex stipulatione rece-pta p̃ unum pro alio illi alteri oia iura ipso iure querant̃ pe nes portione apparet identitas q̃r in quolibet dictoꝝ instru-mentoꝝ dicto andrea solum de dimidia est promissū q̃r igiṫ dicta instrumenta cōcordant in substantia ⁊ in effectu solū atte informatione uerboꝝ ⁊ eoꝝ imagini uarietas apparet ⁊ nulla diuersitas possibilis est cū actus cōtrahendi sit reitera bilis p̃ dies horas ⁊ momēta ⁊ corā eisdem testibus ⁊ lo co ff. de uer. ob l. quibus idē ⁊ lꝫ unum dictoꝝ instrumētoꝝ for maliter appareat redactū in protocollis ⁊ aliud nō non pp̃te rea alterius instrumenti fidei detrahiṫ cū ut dixi diuersa sint solum in sono seu figura cōceptionis uerboꝝ cū fortassis it in effectu ⁊ utrūqꝫ interuenire fuit possibile ⁊ qñcunqꝫ p̃-sumamus fuisse scd̃m in ordine conficiendi ⁊ ꝑhendi nul-la est facta nouatio ex quo unū nō continet plus quā aliud ⁊ ex quolibet agi pōt ⁊ facta satisfactōe de uno super alte ro obstaret exceptio ⁊ eodē modo sn̄ia absolutoria ut l. qui bus idē ⁊ ibi p̃ bar. lꝫ quidam ꝯdicentes tantū ex parte acti onem orri ut bar. ibi dicit uidendū igiṫ restat ex quo in effe ctu ⁊ in substantia dcā instrumēta cōcordant eum ex quo est petita prima insinuatio unius p̃ uiam agendi peti possit cassatio alterius per eius cassationē euacuareṫ ⁊ aliud cui? insinuatio est petita sicut est in casu pposito ⁊ hic dico q̃d nō quia aut dicimus dictas petitiōes mutuas esse inuicē pre iudiciales q̃d p̃ma fronte uerum uꝫ q̃d una cassata cassatur ⁊ alia cum sint de eodē ⁊ una insinuata attribuiṫ robur ⁊ alteri eadem rōe necessario dicendū est non est pcedendū in scd̃a ex quo cause pares sunt ⁊ paris potentie ⁊ p̃iudici ales ⁊ inuicem ⁊ ambe p̃ncipaliṫ intentanṫ ut ff de iudi. l. prior lꝫ secus ubi una esset preiudicialis ad alterā tantū q̃r procedeṫ super preiudiciali insti. de acti §. preiudiciales de peti here l. si quis libertate de li ca l. ordinata ⁊ idem si sūt preiudiciales uicissim tantum q̃r una est maior altera q̃r tūc super maiori proceditur ⁊ hoc inducit maioritatis rō ut l. i. C. qui accu nō pos ubi aūt secunda non proponiṫ per mo dum agendi excipiendi ⁊ est p̃iudicialis ad primā tunc nō est ordo inter eas quādo pponiṫ per modū pemptoriē ad merita cause ⁊ sic uenit examinanda ut incidens imo tunc utraqꝫ poterit una sn̄ia terminari ut l. i. C. de ordi iudi sm̄ uerum intellectum ibi aūt proponereṫ per modū emergen tis ad processum m̄i ex quo est preiudicialis ad p̃mā ipsa p̃ mitus discutienda ē ⁊ in ea ferēda sn̄ia expsse uel saltē tacite p̃ pcessū adulterio aut p̃ pcessū adulterioꝝ sup p̃ma ut l. i ꝟ. C. d. or. cog. ⁊ l. qm̄ alexādrū. C. d adul. ⁊ hoc fuit de mēte Jac. bu. ⁊ d. l. i qui accu. non pos ⁊ in. d. l. quādoqꝫ alexan drum. Si aūt dicimus sn̄iam cassatione uel insinuatiōe nō preiudicare nec prodesse in altera tunc q̃ est sopita de pla no q̃r procediṫ tunc sup utraqꝫ ⁊ sn̄ia lata in una nō pariet p̃iudiciū in aliā neqꝫ comodū. Concludo igiṫ ex premissis eam insinuatiōis p̃mo tractandā ⁊ examinandā ut ex eius euentu appebit si dicim? eas p̃iudiciales uicissim q̃r est uerī us in cā cassationis non est ulterius ullatenus pcedendū q̃r aut pnunciabiṫ donatiōem insinuandā ⁊ attributū est ei robur ppetuū nō subiacens cassationi ex forma statuti aut pnunciabiṫ eam insinuandā no esse ⁊ ex tunc donatio nō hꝫ effectū unde processus ad ulteriora sup cassatione super uacuus est ⁊ iō reiciendū. Pro hoc optime facit q̃r ubi petiṫ sn̄ia cōfirmari uel infirmari ex aduersus reus nō pōt petere per libellū oppositū eius q̃r probat actor q̃r sufficit p̃ ma instantia in qua expediri pōt scd̃i agentis intentio sꝫ Jn no. in c. cū cōtingat de offi. dele. Nec ob p̃dictis si dicatur insinuatiōem fieri aut cassationē dictoꝝ instrumētoꝝ non posse quasi dubiū sit de ueritate utriusqꝫ instrumenti pp̃ter diuersi tatem instrumētoꝝ cum eodē die loco ⁊ testib? facta appa reant ⁊ diuersa producanṫ. C. de fi. instru. l. in exercendis. C. de edic. di. adri. tol. l. fi. in gl. q̃r illa iura loquūṫ q̃n dicta instra sunt ꝯtra inter se ita q̃ ad positione unius sequiṫ re-motio alterius sꝫ ista nedū ꝯtra imo nec diuersa in effectu i sola uerboꝝ cōpagine. Ex p̃dictis appatet nō oportere dis cutī an dcī scd̃i instri petiti cassari ad insinuandū ipa cesse-runt dcō charole nisi eo casu quo appareret dcm̄ instrm̄ peti-tū insinuari falsū esse q̃d in thēmate nō pponiṫ ⁊ ita ut su perius scriptū est cōsulo ego angelus ⁊c.

xl

Eperitur Jnter libros rogitos ⁊ protocolla ser Ray naldi petri ouduni de perusio notarii defun-cti in quodā folio manu s. dicti Ray. scripto notato ⁊ publicato quoddā testamentū sub infrascripta forma uidelicet. M.cccl.xxxiij. in dictione .vi. die. x mēsis septēbris actum perusij in domo habitationis infrascripti testatoris p̃ntibus testibus rogatis ser . franci-schus ser domini p̃ gratiam iesu christi mente sanus ⁊ sen su suū testamentum condidit nuncupatiuū in hunc modum uidelicet in primis quidem ellegit sui corporis sepulturam apud ecclesiam sancti francisci de perusio. item reliquit iu-re institutionis dn̄e magie filie sue pro dote sua .cc. flor. au ri computa in p̄nti legato dote d̄ne stephane matris eiꝰ dicte d̄ne magie ⁊ uxoris olim dcī testōris de bonis aute dcē ma gie ⁊ in his eam herede istituit. Jtē reliquit iu. institōis do mine brigide filie sue pro dote sua flor. cc. auri ⁊ in his eā heredē instituit in oībus aute alijs suis bonis mobilibus ⁊ imobilibus ⁊ actiōibus ⁊ noībus debitores bartholameū suū filium ⁊ quēcūqꝫ aliū cōtingerit eum habere legitimū heredes uniuersales instituit ⁊ eos inuicē uulgariter pupil lariter ⁊ per fideicōmissariū substituit ⁊ si dcūs bar uel ali us filius quicūqꝫ ex eo legitimus nasceṫ decederet in pu-pillari etate nullo alio filio legitimo ipsius testōris supstite uoluit iussit ⁊ reliquit dcīs suis filiabus ⁊ filijs eaꝝ si ipse nō uiuerent ultra legata p̃dicta quinquaginta florenos pro qualibet eaꝝ residuū uero oīum suorum bonorum reliquit hospitali scē marie de perusio ⁊ hec est sua ultima uolūtas quā ualere uoluit iure testamēti ⁊ si iure testamēti nō ualue rit saltim ualeat ⁊ ualere uoluit iure codicilloꝝ ⁊ cuiuscun qꝫ alterius ultime uolūtatis demū decessit dcūs bar. uiuen-te dcō testōre in pupillari etate p̃ plures annos nūc mortu? est testator demū per paulinū cecoli ⁊ dn̄i d. pe. tei priores dei hospitalis corā prioribus iudicū ⁊ cōsortij notariorum extitit productū dcm̄ testm̄ in dcō folio scriptum ⁊ petitum per dcōs p̃ores cōparatiōnē fieri ⁊ fcā fuit cōparatio in for ma ualida ⁊ pronunciatū dcm̄ testm̄ fore scriptū manu di cti ser ray. ⁊ publicatum fore ⁊ p̃ publico haberi ⁊ teneri modo queriṫ utrū hospitale admittaṫ ad successione uirtu-te substitōis directe ⁊ si non admittiṫ uirtute directe an ad-mittatur ex fideicōmissaria propter clausulam codicillarem ⁊ pro quanta portione. xli

Jnstitutio fcā de filio ⁊ quocūqꝫ alio qui eidē testatori na sceretṫ ⁊ substō fcā si in pupillari etate decederet institutus nullo alio filio remanente.

Unctus De quo queriṫ mihi satis est dubius pp̃ter uarietate opinionū ut infra succincte referā. Ad ipsi us tamen decisionē primū inuestigare opor tet an substitutio facta impuberi ⁊ uētri na-scituro sit pupillaris an cōpendiosum an fideicommissaria uulgaris etiam expressa esse nō pōt quonia uerbis negati-uis cōcepta nō est quod aūt sit pupillaris expressa patet ex serie testamenti in quo substitutio est formata specifice si bar tolomeus uel uenter in pupillari etate decesserit nec fuit ne-cesse exprimi illa verba si heres erit de quibus fit mētio in l. i ff de uul. ⁊ pu. insti. de pu. sub §. nō solum. C. de le. cū questio ff. ad l. fal. l. qui fundū § qui filios quintino ⁊ uer-dum preterito sm̄ bar. ff. de li. ⁊ po. l. gallus. §. ⁊ quid si tā tum in exemplū patet in nepote in potestate ⁊ filio eman cipato preterito cui est facta pupillaris substitutio filio insti tuto ⁊ idem tenuit in cōtractu substitutionis in materia pu pillari ⁊ quod dicta verba nō sint de substantia tenet ci. in l. precibus. C. de impub. ⁊ bar. in l. ij ff de uul. ⁊ pupi. in ar ticulo pupillaris substitutionis in. iiij q. que incipit. Sed de ūno dubitari pōt. Lꝫ igitur signāter fuerit facta mentio pu pillaris etatis ⁊ omnia alia simul cōcurrant ad eius substā tiam necessaria ut patet i thēmate ergo dicta substitutio fu it pupillaris si sic ergo euanuit substitutio predicta quoniaꝫ decessit pupillus in statu in quo alia ratione quā etatis inte stabilis erat unde nihil est quod de tabulis eius queri pōt .ff. de cap. l. quod si filius ⁊ ibi nō. glo. aut eni substitutus pupillus succedere uult ex expressa pupillari ⁊ hoc impos-sibile. illa enim requirit agnationem instituti ueram aut sal tē representatā per existentia fratris ut. d. l. ij. in uer. adeo cōuincta. l. pater in prin. de prim. credi. probat in. l. si filius qui patri. ff. de uul. ⁊ po. ⁊ i. l. apud iul. ff. ad trebel. Aut suc cedere uult ex uulgari tacita in pupillari comprehensa ex

dispositione

dispositione iuris ut l. iam hoc iure de uul. z pu. Similiter
z hoc impossibile qr ad eius cōfirmationē necesse est ut ade
atur hereditas ex paterno uel habeatur pro adita per existē
tiam suitatis ut dixi neutrū autē horum esse potuit patre pu
pilli uiuente ut l. nemine z l. qui hereditate ff. de acqui. he
re. nec ex eu mortuo qui filius p̄decesserat pro hoc qr sub
stitutio uulgaris tacita hʒ se expressā pupillarē ut quid taci
tum re z uerbo. unde expirato expsso expirat z tacitū ue
niens solū in cōsequentiā expressi z sic ut actionis modus
ut ff. de fur. ru. pre l. ut qui hʒ. C. si reus uel accu. mor. fue.
l. fi. C. si pen. ap. mors interue. l. si his pro hoc induco rōēʒ
unam z necessariā cui nullū responsū congruit prima frō
te pupillaris enī substitutio testm̄ pupilli est ʒ nō quantum
ad ordinatōem ut l. patris z filij ff. de uul. z pu. de inoffi.
test. l. pōp §. sed uer ipuberi z sine succedatur ex pupillari ex
pressa sine ex vulgari tacita semp succeditur ex testō pupilli ʒ
ex pupillari pupillo ex uulgari tacita ipsi patri ut d. l. ij. z
aliis iuribus superi⁹ allegatis. Quis aūt dicet aut quis ima
ginabitur ex testō pupilli in ptāte succedi ipsi pupillo cū ipse
intestabilis sit rpe mortis licet tum rōē defectus etatis ui qr
in alterius ptāte aduersus que defectū pater prouidere nō
pōt ʒ aduersus primum sic qr more lacedemonioꝝ inuentū
est ut d. l. ij de uul. z pu sicut igitur nihil queri pōt de tabulis
pupillaribus factis pupillo in ptāte alterius recasuro ut d.
l. ij. z ff. de testa. mili. l. cū filius sic nec quicqʒ querendū est
factis tabulis nō recasuro qui morit patre uiuete propter
eande ōmo rōem z qr expiret dicta uulgaris tacita tenuit
Ja. de are. ut refert cy. in d. l. precibus in articulo uulgaris
substōis in i. q. z idē tenuit dy. fm eum sub dubio forte idē
tenuit fran. accur. idem ēt tenuit cy in d. q. nisi eo uesu quo
substitutō uulgaris tacita potuis eēt appellanda p̄sumpta p
pter p̄sumptā uoluntate testantis. non eni tunc expirat ut l.
ij §. si exuterit. ff. de uul. z pu glo tamē in l. ex cor e. ti. z i
l. si pater captus dicitis nō euacuari tacitā uulgare sed ex ea
succedi ide dicit glo. instituto uentre vacoo qr nō nato po
sthumo locū hʒ uulgaris tacita ff. de ven insp l. qui ventri
Sed dixerunt p̄dicti doc. glo p̄dictas falsas excepto cy qui
in uno uesu tantum dixit eas saluari cū substitutio uulgaris
in pupillari cōprehensa potius est p̄sumpta q̄ʒ tacita. Ray.
aūt saluat eas in alio uesu s. cum pupillus habuit coheredē
per cuius additiōe potuit substō cōfirmari z substitutus fu
it frater ipuberis allegat pro hoc l. si pater filiū ff. de vulg.
z pup. Sʒ illa l nihil facit qā ibi posthumus p̄teritus sub
stitutus fratri ipuberi istituto ex uniuerso nō ex vulgari nec
ex pupillari succedit imo ab intestato insolidū patri suo he
res est q̄ eius natiuitate ruptū fuit testm̄ allegat et l si fili
us qui patri e. ti. Sʒ illa similr nihil facit qr ibi pupillus de
cessit patre mortuo hereditate nō agnita z hebat cohere
dem fratrē in ptāte unde p existentiā eoꝝ tabule fuerunt cō
firmate z ex eis adiri potuit hereditas nūqʒ potuit agnosci
qui uiuo patre decessit nec et ipsius pupilli ut testari heredi
tas agnosci potuit ex aliquo capite cū in ptāte decesserit z
sic intestabilis z iō saluatio glosaꝝ facta p ray. in uesu p̄di
cto cū est substitutus frater ipuberis nō est uera hac aūt sal
uat glo in alio casu s cū testōr mortuo filio naturalr testm̄
mutare non potuit forsā morte preuentus uel qr ignorauit
mortē ipuberis subuenit eni tunc lex sibi ex quo testōr sibi
ipsi puidere non potuit pro hoc dicit eē casum ff de te. mi.
l. neqʒ eni. § fi cū. l. se. ubi fideicōmissariū relictū ab institu
to z substituto uulgari seruo testōris utrisqʒ mortuis testō
re uiuo ex duplici fauore libertatis z militie ad instōem di
rectam trahitur sed secus est in testō pagani qui testm̄ muta
re potuit z non fecit alias idē in pagano qr i milite. Sʒ cer
te illa. l. iudicio meo ʒ multū faciat p̄ma fronte tn̄ nō vrget
qr in casu illius l. nulla resultat ipossibilitas trahi enim uer
ba obliqua ad directa ut ibi trahantur fauore libertatis
testatoris qui testamentum mutare non potuit nec impos
sibile nec iniquum sicut econuerso uerba directa trahūtur
ad obliqua ut no. in. l. centurio. z in. l. uerbis ciuilibus. ff. de
uul. z pu. z etiam uerba uno modo directa trahuntur in alia
alio modo directa. C. de here. insti. l. fi. sed succedit pupillo
uelut testato ex pupillari uel succeda ex eis eum tabulis ex
uulgari tacita in ea comprehēsa est impossibile ex quo ptās
patria reddebat eū funditus testabile nō aūt sol⁹ etatis de
fectus ut. l. qui in ptāte. ff. de testa. ergo sine potuerit pater
mutare sine nō nis enile nō potuit prouidere sup cōseruā
tia tabularum. Unde licet opinio har in secundū discur
sū mihi alias placuerit ad p̄ns forte mihi nō placet. motus

solū ratione impossibilitatis predicte inherēdo aūt opinio
ni spe cū hic fuerit institutus quilibet posthumus nasciturus
z sic nō de vno postumo sensit. sed de omni postumo na
sciruro admittet hospitale ex hoc capite si spes nascituris
omnis posthumi nō defficit longe ante morte testatoris sed
post morte solū vel modicum ante morte vt ipse dicit in. l. z.
ff. de uul. z pu. in. q. que incipit. item quero quid si substitu
tio pupillaris. Cōcludendū igitur expremissis videtur pu
pillarem substitutionē pupillo mortuo patre viuo funditus
euanescere siue dicamus substitutum fratrem impuberis si
ue dicamus eū tacite a iure subintellectā z testatorē nō po
tuisse testamentū prout dixit bar p. d. l. qr si filius ex quo nec
testator paganus nec ius cōe habilitare pōt in aduētitijs vl
p̄fectitijs filiū in potestate esse testabile z hec intelligo ve
rum virtute dictarum tabularū vt ex eis succedatur vt d. l. qō
si filius. Sic intelligo opi. la. de ra. di. z sequaciū sed ʒ ex
secūdis tabulis nō succedatur ex vulgari tacita tamē succeditur
vigore testamenti primi. nec enim tabule pupillares sūt adeo
testamentū filij quod nō patris z filij. Quaterius aūt succedi
tur ex vulgari tacita cōprehēsa euacuata modo predicto di
co succedi vt ex paterno z ipsi patri nō pupillo cū per vulga
rem tacitā nō expressam secundū veram opi. nō succedatur
pupillo sed patri hoc modo sustineo glo. predictas z doc.
illas tenētes dicentes succedi ex vulgari tacita hec tamen
nō sunt clara nec possunt sine dubietate trāsiri pper varie
tatem opi. vt dixi quod aūt dicta substitutio sit cōpendiosa
z per consequēs vulgaris in ea cōtenta sit vera z expressa
licet non verbis specificis z sic nō expiret pupillo mortuo
viuo patre vt in. §. p so C. de ca. tol. l. gallus §. i. de li. z po.
z. l. si pater filium de uul. z pu. probatur quia cōpendiosa sub
stitutio est illa que sub verboꝝ cōpendio plura cōprehēdit
tēpora vt. d. l. cēturio z. l. precibus Sed testator substituen
do pupillo si in pubertati etate decederet nō adiciēdo illum
verbū si heres erit sub dicto verboꝝ cōpendio sic absoluto
prolato vtrunqʒ tēpus ante agnitam z post agnitā heredi
tatem complectitur ergo est cōpendiosa. Sed nō placet quia
vt dixi illa verba si heres erit nō sunt de substātia pupilla
ris qua hodie utitur totus mūdus nō differt a cōpendiosa
imo semp cōpendiosa esset cum nunqʒ illa verba si heres
erit ponantur arguo igitur ab eo quod fieri cōsueuit ff. d spō.
l. sufficit C de iodi l. certi iuris ff de legibus. l nō est nouū
z tex. est opti. ff de usufr. l. si quis donaturus i fi. Quod aūt
dicta substitutio sit fideicomissaria ad tēpus pupillaris eta
tis coartata uidetur probari quia testator usus fuit uerbo re
linquo de sui natura importante fideicōmissariū z nō insti
tutionem insti de codi. in fi z. l. ij C. de codi. cōuiuicta. l. cū
quis decedēs §. seia de le. iij. z. ff ad treb l. scēuola z e. ti l.
cogi §. z generaliter z ibi per do. sed hoc nō placet quia se
quendo sententiā ultramodo quibus semp inhesi cōsiderā
dum est quod uerbū relinquo appositum in codicillis ad fi
deicōmissarium trahitur ut in ctis iuribus ascriptū in testamē
to requirēte institutione nullo alio instituto ut ff de hered.
insti l hijs uerbis z idem si est alius uerisimiliter institut⁹
dum tamē de necessitate deberet institui cui relinquitur ut.
de here z fal §. i. z §. si uero z ibi glo de ecclesia titulis.
§ si quis autem. pro redēptione coll. ix. cōiuncto. §. ceterū ut
cū de ap. cogno. Sed si ascribitur dictū uerbū ei qui de ne
cessitate nō debet institui z addiciatur rei certe importat le
gatum ut. d. l. cogi. §. z generaliter p di. Sed si uniuersitati
addiciatur importat fideicōmissarium uniuersale ut. l. ueius
§. filiam. ff ad trebel cū igitur substitutio pupillaris que te
stamentū pupilli est nō teneat nisi quis pupillo directe pos
sit heres cōsistere z uerbū relinquo sit adiectū uniuersita
ti bonoꝝ erit substitutio pupillaris directa nō autē fideicō
missaria expirauit tamē z euacuata fuit funditus in psona
bartolomei premortui nō ob. quod habuit coheredē sorore
rem eius inshernam ex re certa que ius habuit accrescēdi
Nā p existētiam sue suitatis nō poterunt dicte tabule cōfir
mari ex quo decessit patre uiuo licet aūt de dictis tabulis ni
hil querendū esset quoad hoc ut debeatur ex eis z p conse
quens uirtute clausule codicillaris ut ex secūdis tabulis ni
hil deberi possit ex quo pupillus decessit intestabilis ratiōe
patrie potestatis pper quam nec testari nec codicillari po
tuit tamē illa clausula operatur ut p fideicōmissariū debeatur
hereditas hospitali nō ascendentibus ab intestato ipsi pupilli
uelut grauatis ab eo, qui intestabilis fuit sed ascendentib⁹
ab intestato ipsi testatori euacuato testamēto cū nolint adero
tiens nec agnoscere potuerunt hereditatē testantis nisi forent

pupilli ex re certa instituta per ius accusatoris ꝛ lȝ agnouis
set aut sui heres eē nō ꝓpterea cōfirmate eēnt dicat nibu/
le que euacuate sunt funditus ex eo ꝙ pupillus patre uiuo
decessit lȝ si mortuus fuisset suffecisset postea sola existentia
suitatis qȝ agnitio fcā per aliū quantūcunqȝ extraneū ut ꝑ
dicta certū est eni testatorē ad substitutū pupillo tam suā quā
sui pupilli hereditate uoluisse decurrere ꝛ alia uniuersa sua
bona impuberis ut ɔ l.centurio ꝛ l.in pupillari.e.ti.mul/
to igit̄ fortius vȝ uoluisse decurrere hereditate sui testōris
tm̄ qui enim uult utrūqȝ uult ꝛ alterū ut ɔ.l.tractabat. Nō
ergo dico substitutione pupillare in fideicōmissariā conuer
ti ut sit fideicōmissariū ut ex secundis tabulis debeat ut ui
xi sed ex tabulis paternis que quantū ad pupillarem substi
tutionem euacuate sunt eo qȝ bar.uiuo patre decessit siue
igit̄ dicamus dcām substōem pupillarem ꝓut euentu facta
est non euacuari quantum ad spem tacite uul. sufficit hospi
tali ut eam habeat iure directo s.spes natiuitatis alicui⁹ po
sthumi non defuit dudūqȝ ante mortē testantis fm̄ bar.siue
dicamus non euacuari tacitam uulgare comprehensam in
pupillari facta bartholameo prout dicunt glo. ꝛ sequaces
earum simil'r sufficit hospitali ut habeat iure directo siue di
camus propter clausulam codicillare hospitale substitutum
ipuberi per fideicōmissarium a patre relictū hereditatē ha
biturum non est vis cum fm̄ uerā opi approbatā de relict
ad pias causas treb. ꝛ fal non detrahit ut nō.in auten si
mulier ꝛ in autē lȝ cum testōr.C.ad l fal.per cano.uero ɔ
testa c.cū raynutius cōcludendo igit̄ dico dictum hospitale
substitutū ad dcām hereditate uniuersi ꝛ ex quocunqȝ capi
te uiuuet non est uis cum ex quolibet capite sit hereditatē
insolidum habiturus ꝛ ita ut superius scriptū est dico ꝛ cō
sulo ego angelus de perusio utriusqȝ iuris doc. xiij

Materia unius compromissi

Directa Fuit quedā petitio vȝ co
ram uobis nobili ꝛ sapi
enti uiro dn̄o Jacobo iudice causarū ciuiliū
cōis perusij in ꝛ pro porta sci angeli specia/
liter deputato per pn̄tem dn̄m pretorem ciuita/
tis perusij agit narrat ꝛ in iure proponit iannes cecoli de pe
rusio dec porte ꝛ porte scē fortunati actor ꝛ actorio noie ia/
nitelli de porta sci angeli ꝛ porte sci fortunati curatoris do
mine magdalene filie legitime ꝛ naturalis ac etiā heredis
seu successoris quondā Joanisantonij blasij de perusio decē
porte ꝛ porte sci martini de uiridario ꝛ aduersus phili/
ppum antonij blasij ꝑdicti que se dicit herede dei Jo. ꝛ con
tra oēm ꝑsonam pro dicto philippo corā uobis legitime in
teruenientē necnō cōtra oem aliā personā que se uellet he
redem dicere dei Jo.uel pro eius herede résidere dicens di
ctus iannes dcō noie ꝙ dicta dn̄a magdalena fuit ꝛ est fi
lia ac ēt heres ab intestato dei olī Jo.patris sui quare pe
tit dcūs iannes actorio noie quo supra ꝑ vos ꝛ uestrū offi
cium pronūciari decerni ꝛ declarari dcām dn̄am magdale
nā fuisse ꝛ heredem esse siue successorē dei quondam Joā
nis patris sui ꝛ hereditate dei quondam Joannis sui pa
tris ad eam pertinere ꝛ ptinuisse tanqȝ ad herede dei Jo.
sui patris legitimi ꝛ naturalis ꝛ predicta per vos sibi dcō
nomine fieri petit oīmodo uia iure et forma quibus meli⁹
fieri pōt ꝛ in predictis dcm̄ philippum ꝛ oem aliā perso/
nam in hoc iudicio interuenientē ꝛ interuenire uo'entem
per uos ꝛ uestram sniam dce pupille ꝛ dcō curatori ꝛ dcō
actori dcis nominibus per uos ꝛ uestram sniam final'r cō/
demnari cum dānis ꝛ expensis factis ꝛ faciendis usqȝ ad
finem cause saluo eidem noie quo.s̄ iure addendi ꝛ minu
endi usqȝ ad fi.cause ꝛ ꝙ de ꝛ super cōtentis in dcā peti/
tione solūmodo ꝛ dūtaxat fuit fcm̄ compromissuȝ infrascri
ptos arbitros vȝ lan. ꝛ guil.qui arbitri tulerunt laudum ꝛ
laudauerunt dictam dn̄am magdalenā non fuisse nec eē he
redem nec successorē dei olim Jo.sui patris ꝛ hereditatē
dei quondam Jo.sui patris ad eam nō ptinuisse uel perti/
nere obstante statuto ꝛ ordinamento cōis perusij ꝛ testa
mento olim antonij aui paterni contra dcē domine magda
lene ꝛ dictum philippum absoluimus a dicta petitione ꝛ
consequentiis in ea. Et predicta laudauerunt ꝛ dixerunt
si ꝛ in quantum dictus philippus dederit ꝛ soluerit di/
cte domine magdalene centum ꝛ si ꝛ in quantum dictus
philippus soluere cessauerit ꝛ non solueret quantitatem
predictam prout superius est expressum ex tūc ꝓut ex nunc
ꝛ ex nūc prout ex tūc laudauerunt ꝛ sententiauerūt dictaȝ
dominā magdalenā fuisse ꝛ esse herede seu successorē dicti
olim Jo.sui patris ad eam ptinere ꝛ pertinuisse tanquam
herede olim dicti Jo sui patris legitimi ꝛ naturalis secun/
dum formā dicte petitionis. Modo querit̄ nunquid di
cti arbitri potuerūt laudare prout continet̄ in dicto laudo
ꝛ nunquid dictū laudū ualeat quo ad omnia que cōtinent̄
in eo ꝛ si nō valet quoad omnia querit̄ quoad que valet ꝛ
dubiū facit inter' alia quia arbitri uident̄ functi eoꝝ officio
dum priuāt dictā dn̄am successione predicta ꝛ ideo dum in
alia parte laudi sub modo seu cū cōditione declarārūt ipsaȝ
esse heredem compromissum ꝛ sic nūquid ex predictis vel
aliis rationibus dictum laudum possit infringi vel uiri/
bus subsistat.

Prout Patet in themate cōpromissuȝ
factū in arbitros ꝛ arbitratores
fuit limitatū ꝛ factū solū super libello ꝓducto i
quo concludebat̄ solū ꝓnunciari dictam mag/
dalenā fore sui patris heredē ꝛ hoc solum uertebat̄ in lite
an esset heres vel nō ꝛ sup hoc tantū arbitri fuerūt assum
pti nō aūt sup depēdētibus coherētibus cōnexis aut peni
tus extraneis solū ergo quod dicti arbitri pronūciare po/
tuerūt.s ipsam magdalenā esse vel nō esse heredē extra id
aūt nihil.ff.de arbi.l.nō distinguemus.§.de officio ꝛ.§.fi.
ibi nihil extra cōpromissum facere pōt ꝛc.vnde nec sup pe
na arbitri statuūt vt.l quid tamen.§.fi.e ti.extra eo.c. cū di
lectus ꝛ hec fuit sententia pape vt refert spec e. ti. §. sequit̄
ver.sed an de pena vel interesse ꝑ Jo.an plene in.d .c. cuȝ
dilectus super glo.ij. Non igit̄ videntur potuisse arbitrari
quicquam vel laudare de soluēdo pecuniā dicte magdale/
ne quia hoc nō erat in lite ꝛ hoc tenerūt quida vt infra di/
cam pro hoc quia dicti arbitri laudarūt dictā magdalenam
nō fuisse nec esse hered. patris eius. Omissis igit̄ verbis
predictis in mediate adeo sunt eoꝝ officio functi quod ni/
hil post illa verba adere possunt nec detrahere sicut nec iu
dices ordinarij aut delegati post illud verbū cōdemno vel
absoluo vel equipolens quicqȝ dicere aut detrahere possūt
etiam in modificationis modū vt nō.bar ff.de re iudi.l.iu/
dex postea ꝛ per eunde.ff de pen̄ l.mortis in fi. ꝛ in. l.i. ff.
ad turp. Pro hoc ꝙ eo ipso ꝙ arbitri declarāt dictā mag/
dalenā nō fuisse nec esse herede necessario ꝓnunciauerunt
aliū esse si esse poterat licet nō hunc uel illū ut.ff de in .iur.
l sed ꝛ si possessori in prin commūe.§.fi.quencunqȝ ergo di
camus heredem in ꝑpetuum heres est ut.l si sine. §. sed ꝙ
pāp ff de mino.unde ꝑ sententiā alius efficit heres nō pōt
ꝛ ille desinere quia nō.l.xij tabe.nec ex testamēto quod iu
re factū appareat ergo ꝛc.ff.de pen.here l i nec inuenio ali
um herede esse posse magdalena remota nisi eius aduersa/
rium litigantē ad quem ex testamēto hereditas confluebat.

Coadiuuant̄ predicta quia dicta magdalena ꝑ laudum
arbitroꝝ primo priuata est hereditate paterna ꝑ cōsequēs
tacite aduersario applicata quia se dicit heredem ex testa/
mēto predicto. Si igit̄ ex cōtumacia eiusdē nō soluētis i ter
mino pecunias in laudo declaratas eidem hereditas aufe/
ratur ꝛ in ipsam dominā magdalenam iam priuatā trans/
fertur istud nō est nisi in contumaciā pene inducte per di/
ctum laudum arbitratorem. C.de his que pe.no. l una.

Sed super pena de qua nō extitit compromissum in eos
laudare nō potuerūt ut dixi ergo talis penalis adiectio nul
lius momenti. Pro hac etiam parte facit quia dicti arbitri
laudantes reduxerūt ꝛ reducere uoluerūt extremum tem/
pus more in cessatione solutionis cōmisse ad tēpus retro la
ti laudi ꝛ ante ipsum laudum hoc autē nō potuerūt fm̄ ne
cessitatē ex quo primitus priuauerunt dictā magdalenā fm̄
autē fictione temporis trāslationem nō uidet̄ ꝙ potuerunt
quia fictionem nō inducit homo sed lex canōs aut iur gesti.
ꝛ sine sit fictio inductiua siue trāslatiua causari debet ab ali/
qua equitate sufficienti ut.ff de cap. ꝛ postliminī l.postlimi/
nium in prin unde cessante equitate cessat ꝛ fictio ff.ó sta.
ho.l qui in utero que equitatis aūt hic uersari potuit esto
ꝙ possint per eoꝝ laudum fictionem inducere ꝙ illa que ꝑ
uata est hereditate primitus solum ob cōtumaciā nō soluē/
do efficiatur heres ꝛ retro certe nulla uidet̄ subsistere ꝛ si
retro eam nō fingimus sed solum in puncto cessationis ꝛ
more in soluendo cōtracte hoc est impossibile quia aliū in
uenit herede ut l.si ut certo.§.si duobus uehiculis .ff. cō/
mo. ꝛ sic ratione impossibilitatis indicta parte uidet̄ lau/
dum nullum. In contrarium quod dictum laudūqȝ teneat
probat̄ quia arbitratores assumptus super una re quaȝ actor
ad se pertinere dicit nō solum super una re pronūciare pōt
imo

imo z super danda pecunia occasione rei dumodo conditionaliter pronunciet ut recte fuit in themate. Valet ergo arbitramentum arbitratoris assumpti super controuersia pendentia in quo declarauit rem petitoris fore z eidem restituendam esse soluta prius per eum certa pecunie quantitate uel sub conditione si soluerit z hec fuit determinatio spec. in ti. de arbi. §. excipit uer. sed pone quod litigantes sed quidam contradixerunt ea ibi nota per eum cuius opi. tacite inheret ibidem Jo an. in addi. suis. Modo restat uidere formaliter ad obiecta z primo ad id quod dicitur arbitrum extra compromissum nihil facere posse quod concedo nisi aliquid faciat seu statuat super his que ueniunt in consequentiam eorum que in compromisso deducta sunt uel que saltem ueniret in iudicio de illo solo controuersia mota si hoc in iudicio esset pendens officio iudicis deseruienti actioni proposite unde dicitur statuit solutioni de fructibus perceptis pendente iudicio sicut arbitratur z declarat ut in. ff. §. de officio in glo. z eo. ti. l. quid tamen. §. solutione. Similiter defert sacramentum in lite in arbitrarijs ut l. non ex omnibus e ti. extra compromissum igitur nihil agit quod pendens sit extraneum sed pendens super re compromissa arbitrari potest pure in diem uel conditionaliter z extraneum non est quoniam hec partes sunt ipsius rei compromisse ut ff. de uer obli. l. nulla z ff. de ede. l. i. § edictiones. dies enim conditio z modus sunt comites dispositionis z actus z secundum illa omnis dispositio regulatur de regulis iuris. l actus legitimi insti. de uer. obli. §. ex conditionali z. ff. de uer obli. l. interdum z. l. ita stipulatus. de acti. z obli. l. obligationum fere. §. conditio cum sit arbitrator igitur assumptus super libello uel super hereditate ut fuit in proposito uidebit hereditatem restitui uel non restitui aliquo dato in uim conditionis ut dixit spec. sed seperatum z dispositiue non potest arbitrando per diuersa capitula utputa si pronunciaret librum uel hereditatem restitui aut librum uel hereditate petitoris esse uel non esse z deinde in alio distincto capitulo uincente condemnaret ad dandum succumbenti pecuniam aut rem quoniam ita arbitrando directo arbitratur extra rem compromissam. Sed in proposito arbitratores dictam magdalenam declarauerunt non esse uel fuisse herede patris si z inquantum eidem certe quantitates pecuniarum z in certis terminis soluerentur directe ergo hec declaratio principium in effectum conditionaliter est concepta ut patet per dictionem si que principaliter de sui natura conditione inducit. ff. de uer. obli. l. si titius z. e ti. si. x. cum petiero in glo. Nihil igitur extra compromissum arbitrator egit putauit enim uelut bonus uir commode inter eos non posse litem sopiri nisi solutis dictis pecunijs z potuit arbitrator sic conditionaliter arbitrari cum arbitramentum sit quedam transactio que pure z sub conditione fieri potest exemplo ceterorum secundum ut in alijs consilijs est probatum. Item non ob. quod emisso uerbo principio z declaratiuo dicti arbitratores eorum officio functi uidentur intantum quod post illud nihil possunt addere uel detrahere de statutis ut dixit bar. qui cautelam adhibuit ut detractio z adiectio penarum in principio sententiarum ponantur z aliter illa uerba quibus assessores uti solent saluo z reseruato z c. nihil operentur hoc enim numquam uerum putaui z hodie minus extimo concludens quod tantum operantur in fine sicut quantum in principio z econtrario pro hoc uidetur glo. ordinaria quam ipse nec ibi allegauit. ff. fa. her l. idem labeo in uer. pure pro hoc facit quod in quacunque parte dispositionis apponatur conditio conditionalis reddit dispositionem ut l. lecta uer dicebam ff si cer pe enim cum in eade uerborum compagine apposita est conditio aut aliud ut non pereat numquam attendimus ordine scripture sed potius intentionis ut ff de uul. z pu l. ij. §. prius z l. tale ff de here insti. ubi igitur iudex conditionaliter pronunciare intendit eo quod sue pronunciationi conditionem addicit ut hic fecerunt arbitratores qui declarauerunt illam non herede fuisse uel esse si pecunie soluerentur non est dubium quod conditionalis dispositio est sed ubi pure pronunciare intendit sed propter aliquod extrinsecum ad quod forsitan uelut iacertus animum non applicat uult dispositionem resolui z in melius reformari tunc dispositio est pura quod pure prolata. Sed in iudicatur resolutiua ex quo uerba sunt eodem contextu prolata sub iudice ius est in Ja. de bel. tenuit quod non glo. ut in contrarium in. d. l. ide labeo pro Jac facit quod non est in potestate iudicis condemnatoriam resoluere pro glo. facit quod resoluendo statuit contrarium per uos statutorum sub contraria conditione unde habetur perinde ac si primum statuta non esset ea ff. de adi. le. l. cum certum z l. legata inutiliter hoc patet etiam in pacto l. commissorie z adiectionis in diem reducere omnia ad pristinum statum C. de pac. inter emp. l. commissorie eum si pro hoc quod quomodo hoc dictis damnantur in pecunia z si non soluerint ad terminum fuiat in corpus ualet enim sententia z resoluitur pene pecuniaria per impositionem corporalis unde argumento ab eo quod communiter fieri consueuit ut. ff. de spon. l. sufficit de le. i. l. si quis bonorum si cer. pe. l. certa conditio. §. si nummos. ff. de usufru. l. si domitius in fi. pro hoc quia donec iudex in actu pronunciandi consistit non est pronunciatio perfecta sicut nec aliqua alia dispositio antequam a disponente habeatur pro absoluta. C. de fide instru. l. contractus. ff. de testa. l. si is qui de leg. iij. l. fideicommissaria. §. i. z ideo tantum operantur illa uerba in principio quantum in fi. quia aut conditionalem sententiam faciunt aut resolutiuam in conditionis euentum ex quodlibet ipsorum uidetur sufficere ut patet ex predictis. facit C. de usu. z subsi. lege si testamentum. Non ob. iura bar quia omnia loquuntur iuxta sententia z perfecte eo quod fuit a iudice actus pronunciandi totaliter absolutus z consumatus. in casu tamen nostro non expedit hoc intrare quia ex uerbis arbitramenti apparet quod declaratio fuit conditionalis non ante resolutiua. Item non ob. obiectio quod qui semel est heres numquam desinit esse heres quod pendente illa conditione nullus erat heres non filia non aduersarius cum arbitratores in conditionis existentiam uoluerunt hereditatem concedere. defecta igitur conditione filia heres est z retro heres fuit ex iure dispositione z si arbitri non dixissent ut. ff. de acquirenda her. l. heres quandocunque pro hoc patet responsum ad obiectionem fictionis quia non introducit eam arbitri imo lex z arbitri etiam introducere potuerunt quo aduinante lege quam inducere uoluerunt ut patet per illa uerba ex nunc prout ex tunc z ex tunc prout ex nunc per que extrema unius temporis ad alia referuntur secundum Ja. bu qui hijs uerbis utitur in l. ea lege. ff de condi ob ca. facit optime. ff. de uerbo. ob. l. huiusmodi stipulatio interposita z. e ti l. ita stipulatus de hijs etiam uerbis glo. fecit mentionem in. l. i. C de condi. in uer iudicium ut in ele i. de iure patro circa prin. coniuncta glosela Jo an. in uerbo ex tunc z hec fictio in magna equitate fundata est in consumatam odium qui nedum filie suam munusculam intra trium soluere imo in eius necessaria alimenta legauit. C. de inoffi testamento. l. si quis seruum coniuncta. l. necare. ff. ad l. acqui. z ff de re iudi. l. si uictum aut strarum.

Concludo igitur expremissis tam iure rigoroso quam ego dictam magdalenam fuisse ut esse patris herede potissime cum descendentibus parentum hereditas debeatur occasione uoti nature sicut atque parentum ff. unde li. l. scripto in fi. Et ita consulo Ego Angelus de perusio z c. xiiij

De uenditione facta per sindicum constitutum ad uendendum certa bona z certe persone z de pactis non seruatis per emptorem z utrum ipse emptor uel eius heres teneatur ad penam z quid si res pendente. primo uenditore inscio secundo sunt uendite.

Fratres Seruorum sancte marie de areno ad capitulum in forma debita congregati fecerunt eorum ex dicti capituli sindicum z procuratorem fratrem petrum dicti ordinis ad uendendum z tradendum domino nicolao de sarolis duas partes de tribus partibus hereditatis Jacobi geronimi pertinentes ad dictum capitulum pro indiuiso cum alia tertia parte pertinente ad dictum priorem ordinis calmodinus quam sindicus uigore mandati predicti uendidit z tradidit dicto domino nicolao dictas duas partes dicte hereditatis pro precio. v. florenorum de auro quod precium fuit confessus se habuisse z recepisse a dicto domino nicolao de qua uenditione apparet publicum instrumentum manu ser Joannis ser gori Item apparet manu dicti notarij statim z immediate post dictam uenditionem qualiter dictus dominus nicolaus non obstante confessione de pretio promisit dicto sindico supradicto pro dicto capitulo z conuenit dare dicto nomine florenos. v. predictos tandiu elapso z promisit facere z curare sic z taliter quod domina nerria eius uxor se ad dictum debitum obligaret inde ad. xv. dies sub pena dupli sup. premissa. Item apparet post predicta per plures menses qualiter dictus sindicus sindicatorio nomine capituli supradicti uendidit domine nerrie uxori dicti nicolai dictas duas partes dicte hereditatis pro pretio. x. florenorum z fuit confessus se dictum precium recepisse a dicta emptatrice. mortuus sunt dicti domini nicolai z domina nerria superstite andrea filio z herede dictorum domini nicholai z domine nerrie a quo andrea fratres predicti petunt. v. flo. Respondetur pro dictum andream quod non potest peti dictum debitum pro eo quod dicte partes dicte hereditatis uendite fuerunt domine nerrie per dictum sindicum z precium confessus fuit habuisse. Respondetur pro dictos fratres quod dictus sindicus

non habuit in mandatis ad vendendū dñe nerrie qr in primo mandato nō fuit cōmissa sibi auctoritas vendēdi dictas duas ptes dcē hereditatis ita qd̄ facta dcā venditione functus fuit suo officio ↄ expirauit eius mādatū. Queritur quis iuris ↄ nūquid dcā pena possit peti qr non fecit dictā d nerriā obligari in termino nec poss. Jte querit̄ nunquid ꝓscriptio dec. nalis statutaria posita negligentibus in petēdo debitum suum possit nocere dictis fratribus in repetendo dictum debitum.

Jndicus

Prefactus vēdendo fo loco ꝯ voluntatē ꝑmi emptoris incidit in falsū. ff. de fal. l. qui duobus nō. C. de rei vē. l. quotiēs. istud igit̄ delictū qd̄ in generali sno sindicatu nō venit ut. ff. de cōdi. inde. l. si ꝓcurator cū si. ibi gl. solū sindico nocet nō dn̄o ut. l. iubem⁹. §. sane C. de sa. san ec. qd̄. § ꝓprie loquit̄ in dolo administratoris cōmisso in ꝯhendo qui dn̄o nūq̄ȝ nocet nisi beat spāle mādatum aut locupletior factus sit quo ulīo casu tenet̄ quatenus locupletior factus est. ff qñ ex fac tu. l ob dolū ↄ l. si tutor. ff. de tributoria. l. ȝ si pupillus § 1. Jn ꝓposito autē nec mādauit ecclesia tale scōam venditionē fieri in genere nec in specie nec inde in aliquo locupletior factus apparet quī īmo qui vēdidit administrator nō erat ecclesie in venditiōe scōa si speciale mandatū habuit ad vendendū res venditas qm̄ per pmā venditione functus ↄ per functus fuit officio suo sindicus ↄ de pma sensit ecclesia nō de alia. ff. de ver. obli. l bones § hoc sermone ō tributoria. l. qd̄ in heredē. §. eligere de leg. i. l. seruū electus de ver. ob. l. eū qui § fi. ↄ ibi per d. tenuit eni vēditio pma que ut credo interuenietib⁹ solēnitatibus debitis fcā fuit idē videmus in iudice delegato postquā executus est mandatū iudicando bñ vel maleve l. iudex postea. ff. de re. iu. ↄ lege si ut ꝓponis. C. quō ↄ quando obligatio ergo ecclesie acquisita contra d. nicolaū ex ꝓmissione fcā per eū sindico ꝑdicto nec tollit̄ nec alteratur qr alteri p alterū iniqua cōditio non affert̄ ↄ ius nostrum ignorātibus nobis aut inuitis sili nō aufert̄ absq̄ facto nostro ut p ȝ in regula iuris. Cōcludo igit̄ ex ꝑmissis dcām scōaȝ venditione in nullo nocere nec quo ad aliqu⁹ pene cōmissione nec quo ad extinctione obligatōis quesite ecclesie ex cōmissione ꝑdicta ꝯ emptorē ↄ eius herede nec dicant heredes eptoris se ad ꝯtrariu nō teneri quasi venditio nulla fuerit cū sindicus habuit fidē de ꝑcio ↄ debuit ꝑsti pecunia vendere ut refert ey in l. in ciuile. C de rei ven. gul de acu ff de instituto. l. cuiuscuq̄ȝ quasi minori ꝑcio vendiderit si ad vendendū ꝓ certo ꝑcio habuit spāle mandatū vel si ob cām fiebat vēditio cuius iplemento fides habita ō ꝑcio resistebat ut ff. de re iudi. l a diuo pio § ȝ si emptor ↄ ibi p bar. ↄ per eunde succinte. ff de iure fis. l. si procurator qr nō credo aliqd̄ ex dcīs ipedimētis subesse ↄ ȝ ambo vel alterū subessent nihil ad re ex quo ecclesia ratū h ȝ qr pōt cū suo noie gestū sit ↄ retrotrahit̄ ut in c. ratihabitiōem de re gu. iur. in vi ↄ in l. fi. C. ad mace. alias retorqueret̄ in dāi lesionē qr eius fauore introductū est si ut in ꝑiudiciū dn̄i nō teneat venditio ꝑdicta fcā bona fide ↄ habita fide de ꝑcio l. nō eo minus ↄ l. qr fauore de legibus. Sup articulo pene dicendū est sine dubio penā cōmissā qm̄ adiecta est fcō ↄ nō in fraude usurar ↄ nō sunt obseruata ꝓmissa p emptorē primū aut herede eius intra terminū quintum qr apposita est dies nō admittit̄ more purgatio ut. C. de ꝯbe ep. l. magnā plene per doc. in l. si insulā. ff de ver obli. ↄ in l. ↄ si post tres. ff. si quis cau. verū qr ecclesia est que petit penā quatenus cū interesse cōcurrit et in foro cōscientie petere pōt ultra nō ȝ de rigore secus ꝑm Jnno. ↄ Jo an. de ar bi. dilecti ad fi. loquor si empton tradita fuit ꝑmo iuxta formā ꝯctus. ff de ac ēp. l. iul § offerri ↄ l. qui pedente vindemiā ↄ ita ut superius scriptū est cōsulo ego ang. ↄc. xliiij

Utrum emancipatio facta per patrem per procuratorē de filio ↄ donatio valeat.

Ater

Quidam suum filium per procuratorem emancipauit ↄ et certum quid donauit. modo queritur an donatio ↄ emancipatio teneat.

J emanci

patio tenet sine dubio tenet donatio ꝑficit̄ eni modo cōsensu inter ꝑñtes ↄ absentes interueniente nuncio vel epistola multo magis interueniēte sup. per ꝓcuratorem habentem speciale mandatum fcā ut fuit in themate ut patet ex coniunctione l. nec ambigi. l. si quis argentum ↄ l. si quid per epistolam C. de donatio. ↄ C. de emanci. li. l. fi. ff de dona l. iiij. ↄ l. absenti. Si autem emancipatio nō tenuit sine dubio donatio nulla est impediente patria ꝑtas aut potestate sed morte donātis confirmaret̄ si interuenisset traditio aut illud quod loco traditionis haberet̄ vt reseruatio vsufructus cōstitutio precarij vel si ut. l donationes. C de dona. inter vi. ↄ vxo. cōfecta. l. ij. C. de dona. cau. ↄ ff. de dona inter virum ↄ vxo. l. pamp.

Solum igit̄ restat videre an emācipatio teneat ↄ videt̄ quod nō quia requiri videt̄ presentia vtriusq̄ȝ. s. emancipatis ↄ emancipātis vt nō. azo in sūma. ff. de emanci. liberorum. item quia pater debet p manum suā capere ↄ eum a manu sua liberum facere insti. de emancipa. li. § nostra aut ꝓ hac opinione videt̄ casus in l pe C. de emanci. 1. vbi inter absentes emācipatio nō fit nec hoc modo impetret̄ a principe ↄ deinde absens illi emancipationi acquiescat. Jn contrariū est veritas qd̄ emācipatio tenet ↄ p cōsequens donatio vt dictum est hoc probo p generalem regulā affirmatiuam que est quod omnia quecunq̄ȝ quis expedire pōt ↄ p se pōt ↄ ea p procuratorē vt l. i § vsus. ff de procura. licet hoc fallat in actibus quibusdā tam in actibus iudicialibus quā extraiudicialibus vt ibi nō p glo. plenius in spe. c. ti. §. ratione autē constituentis probat̄. ff. de procur l mutus. §. 1. spec. in d. § ratione ver Jtem breuiter. inter casus autē prohibitionis expediri p procuratore nō inuenio istum remanet sub regula affirmatiua. pro hoc potissime facit quia i dicto procuratorio mādato qui constitutus est ꝓcurator fuit etiam constitutus nuntius ↄ qui emancipauit. emācipauit omni modo quo potuit ↄ sic si nō potuisset vt procurator saltē potuisset vt nuncius qui est merus pica ↄ organū dn̄i sui ff. de consti. pecu l. ↄ licet nec tunc ipse manumittit imo dn̄s suus manumittit tex est de manu. vin l. pater ex prouincia nec sic ipse p manum capit emancipatū Sed ipse dn̄us emancipans cui attribuunt̄ omnes actus vt dicta. l pater ↄ ↄ dicta. l. licet Nō ob dictum azo. qui dixit requiri vtriusq̄ȝ presentiam qr satis interuenit in proposito. Nam emancipati fuerunt presentes ↄ emancipata persona representata est in nuntio ↄ procuratore qui emācipatus vice fungit̄ vt dictum est. Non ob. quod emancipans cape debet p manum emancipandū quia ↄ sine hoc fieri potest vt dicto. §. nostra nō ob l pe. C. de eman. l. que allegat̄ pro casu quia nihil facit illa enim loquit̄ quādo quis vult suppositū emācipare sue potestati absentē ↄ ignorante nō representatum p procuratorē ↄ nuntium quo casu nō procedit emancipatio nisi eman āte rescripto ↄ ratio est in promptu qr i emācipatione requiritur vtriusq̄ȝ cōsensus simul ↄ decretū iudicis quod decretum nō recipit suspensionem nec conditionem nec die vnde si cōsensus vtriusq̄ȝ simul nō interuenit emancipatio nulla nec potest ex cōsensu sequenti confirmari ex quo decretū fuit nullū vt. ff. de auc tu. l. ↄ si cōditionalis hoc autem fallit in casu dicte l. pe. si quādo impetrat̄ a principe p patre vt filium absentē ↄ ignorantē emancipare possit p procuratorē quo casu valet emancipatio dummodo emācipatus postea cōsentiat emancipationi de se facte Cū igit̄ a principio cōsenserit siue p nuncium siue procuratorē nihil repugnat quin emancipatio teneat ↄ idem ubi ille qui emancipat hoc facit per procuratorem vel nuntium ut superius est probatum ↄ ita ut superius scriptuȝ est cōsulo ego Angelus de perusio ↄc. xlv.

Si capitulū vacante ecclesiam p mortē superiorē omnib⁹ de capitulo presentibus cōcorditer vnum ex ipsis eligāt in vicarium ad regendum dictū monasterium vacatione durante reseruata ipsius vicarij reuocatione vtrū si capitulum representat̄ quinq̄ȝ possit p tres cōuocari ↄ vicario ↄ vno eius cum socio nō cōparentibus officiū vicariatus a tribus vt capitulum reuocari.

Acante

Abbatissa cuiusdam monasterij monialium p mortem vltime abbatisse moniales omnes dicti monasterij professe nulla absente cōcorditer oēs elligerunt vnam ex eis vicariam ad gerendū ↄ gubernādum monasteriū ante dictum vacatione durante donec tamē huiusmodi vicaria capitulariter p capitulum dicti monasterij reuocaret̄. postea tres ex dictis monialib⁹ que omnes moniales dicti monasterij vt totū erāt. v. absentibus dicta vicaria ↄ quadam moniali alia deliberauerunt fieri capitulum ↄ moniales cōuocari ↄ coadunari ↄ fecerunt uocari ↄ citari dictas alias duas moniales ↄ demum

ipse

ipse tres moniales alias duabus vocatis ⁊ nō venientibus renocauerunt dcām dn̄am vicariā ⁊ fecerunt sindicū ⁊ alia acta ꝑ pro pte dce dn̄e vicarie ⁊ alie moniales pdicte que in dcō capitulo ⁊ actibus predictis nō interfuerunt que tn̄ in dcō monasterio morā habeant qd dicta reuocatio sindici constitutio ⁊ alia acta ꝑ dcās tres moniales nō ualeant ex eo qꝛ non fuit fcā uocatio ꝑ superiorē uel maiorē ⁊ ꝑ vna ex dcīs tribus ⁊ dcā vicaria eēnt antiquiores tn̄ nouo capitulo nō spectabat ad easdē tres uel aliquā earū nec numerus triū monialium ordinatus ad capitulū erat uel sufficiens ad dcām reuocatione ⁊ sindici constitutionē faciē ex aduerso dr̄ dictam uicariā nō habere ius supienti uel uocatōis ad capitulū ⁊ ipsas tres moniales potuisse uocare alias ad capitulū ⁊ ipsis nō uenientibus ad capitulum posse oīa facere ⁊ ipsas nō uenientes sic uocatas ipedire nō posse alias quin possent agere que ad capitulum spectant. Queritur quid iuris de pdictis vz an ipse tres uocatis aliis ⁊ nō uenientibus quomodocūqꝫ eas uocent ipse potuerint reuocare dictam uicariā ⁊ sindicum constituere.

Quod Sufficiat reuocatio fcā per illas tres moniales probaī qꝛ oīs ptās translata in uicariā origine trahit a capitulo ⁊ ab ipso dependet ptās dicte uicarie sicut igit̄ dictū capitulū reuocare pōt tam de iure quā ēt ex reseruatōe quā sibi fecit possendo ita ⁊ maior ps capituli hoc pōt quī qd potest totū capitulū illud ⁊ maior ps. ff. ad municipales. l. qd maior. C. de decur. l. nouationū li. x. ff. qd cuiusqꝫ uni. no. l. nulli. ff. de reg. iur. l. aliud. § refert. sed dcē tres moniales sunt maiorē partē ergo quicquid fcm̄ est ab alia pte ualere dīt ⁊ hec est ueritas qꝛ ut gesta ꝑ capitulū ualeant duo pāliter requirunt̄ quoꝝ unū respicit substantiā ⁊ alterū formā. de substātia est qꝛ due ptes sint pn̄tes ut d. l. maior ⁊ l. nouationū ⁊ l. nulli ⁊ qꝛ maior ps dictarū duarū partiū cōsentiat capitulariter fm̄ uerā opi. azo. cōtra opinionē bartoli quā ls quidā ⁊ maledixerunt semp requiri ptem maiorē totius ordinis siue curie unde si due ptes nō cōgregantur non dr̄ capitulū cōgregatum quātūcūqꝫ more solito fint requisiti absentes unde nō tenet qd est fcm̄ unde fallit hoc in materia electionis prelati in qua singularia statuta sūt ꝑ magnū piculū qd immnet ecclesie uiduate pastore ō electio ꝑpter de forma autē qd capitulū cōuocet̄ ⁊ uota exquirantū in capitulo exquirant̄ ꝑut natura cāe que tractatur postulat ⁊ requirit in. d. c. qꝛ pp ⁊. C. de decur. l. ij. lib. x. ubi est tex. optimus. hec aūt solēnitas cōgregationis ⁊ cōuocationis circa duo uersat̄ primo qd fiat de mādato superioris ut est i d. l. ij. scdō qd fiat more solito ut ibi ⁊ hoc bar. ibi ponit ⁊. ff. de decu. l. nō tn̄ cum cōcor. ibi alle. nūc ad casum si bene inspiciat̄ actus reuocationis peccant i substantia ⁊ in forma ergo reuocatio sindicus nulla est in substantia peccant qꝛ nō fuerunt due ptes unde nō fuit fcā in capitulo qꝛ in illis tribus nō consistebat ius neqꝫ ptās capituli. De defecit in forma qꝛ nō fuit capitulum cōuocatū de mandato supioris. f. ipsius uicarie que prelati instar obtinet ⁊ in ipsa fungit̄ eius uice ut in. c. i. de offi. vica. ⁊. C. de officiis qui. vi. al. ge. l. subgerētes ⁊. C. de ap. l. pcipimus si uicarius ⁊c nō ob. qd una de tribus est de antiquioribus collegio qꝛ nō p̄sumit̄ qꝛ ipsa sola sit antiquior uñ ipsi soli competebat ptās reuocādi ⁊ lꝫ illa sola fuisset antiquior nihil ad rē qꝛ antiquior nō est ipso iure supior nisi in defectum uacante ꝑximo ⁊ imediato supiore qd hic nō est cuꝫ dcā uicaria probat̄ in l. i. de al. seri. ⁊ in l. i. C. ō cōsuli. Cōntra ō qd ubicūqꝫ totū capitulum congregatū est qualitercūqꝫ congregatū fuerit et nō seruato antiquo more sufficit quia nullus de caplo est cōtentus fm̄ bar in. d. l. ij. ꝑ cano. ⁊ de mano. ⁊ obe. ex pdictis apparet rn̄sum ad illa que dīnt qꝛ quicqd pōt capitulū illud pōt ⁊ maior pars cōcedo qñ in nulla pte residet potestas totius capituli ⁊c non fuit propter defectū substantie ⁊ forme ut superius liquido est probatum Et ita ut superius scriptū est consilio ego angelus ⁊c. xliij

Utrum fnīa qua pronūciatū est nō esse reuocandū tenutam ⁊ imissionem bonoꝝ respectu usufructus appellari possit ⁊ ab eo ō quem lata est si pretēdat se in proprietate ius habere ⁊ ad ipsum spectare possessionem.

Statuto Ciuitatis flor. cauet qꝛ issis quarentigiae execution̄ mandēt̄ ꝑ dn̄m potē ciuitatis florētie ⁊ eius iudicē col. ad instātiā creditoris ⁊ recipe debētis ꝑ nō cieando ⁊ edendo tenutā i bonis debitoꝝ ⁊ oia faciendo que creditor uoluerit ut ps in statutis sequētibus de quib ⁊ de cogēdo debitores ad soluēdum alio statuto cauetur qd legata ⁊ fideicōmissaria execution̄ mandent̄ sicut publica instrumēta guaī. Non ob qꝛ hereditas nō sit addita ul' apprehēsa alio statuto posito sub rubrica de disgorberādo tenutam cauet̄ quod dictus potestas ⁊ iudices causarū ciuilium teneant̄ ⁊ debeant fieri facere preceptū de disgroberādo ad petitionem cuiuslibet cui data esset tenuta in bonis ⁊ dare licentiā fieri facere dicta precepta de disgorberādo talia bona ⁊ qꝛ ille cui data fuerit tenuta a curia cōis florentie sup bonis ⁊ in bonis sui debitoris fructus ipsoꝝ bonorum lucret̄ pro dampnis expensis ⁊ interesse videlicet in libris. v. pro centenario ꝑ quolibet anno ⁊ si excederet fructus debeat debitor in sortem debiti cōputare prout hec ⁊ alia in dicto statuto plenius continent̄. Ex promisso quidam antonius articiani de balbiāno suum fine scriptis cōdidit testamentum in quo inter alia relinquit dn̄e nicodeme nepti sue usufructū quorūdā bonoꝝ suorum positorū in cōtrata sancti leonini ꝑ certum loca uocabula ⁊ cōfinia post ea decessit dictus testator demū iudex causarum ciuiliū dn̄i potestatis viso testamēto predicto ⁊ uisa sanctificatiōe ⁊ cautione prestita ꝑ dictam dn̄am nicodemā ⁊ habita fide de morte testatoris ꝑ iuramētū procuratoris dicte dn̄e fm̄ consuetudine dicte ciuitatis pronunciauit dandā esse ⁊ dari debere ⁊ eā dedit dn̄e ⁊ eius procuratori presenti ⁊ petenti in bonis ⁊ super bonis predictis de quibus in testamento predicto fit mētio. pro usufructu predicto ⁊ immissus fuit in tenutam dictoꝝ bonoꝝ procur. dicte dn̄e ꝑ nunciū cōmunis florētie fm̄ formā dicte pronūciationis ⁊ cōmissionis deinde fm̄ formā ordinis cōmunis pdicti loquētis de precepto de disgorberando fuit factū preceptū de disgroberādo laboratoribus dictarum terrarum demum infra mensem laboratores predicti cōparuerūt in iudicio ⁊ contradixerunt imissioni ⁊ pcepto ⁊ nominauerūt dn̄os ⁊ possessores quosdā qui nominati cōparuerunt etiam i causa cōtradixerunt pronunciationi ⁊ imissioni ⁊ precepto ⁊ allegantes se possidere ⁊ tandē fuit lata sententia fm̄ formā cōsilii redditi ꝑ sapientes electos de partium uoluntate i qua pronunciatum fuit tenutam ⁊ imissionem ⁊ preceptū ualuisse ⁊ reuocari nō debere. Sed paredum esse precepto ⁊ dictos laborātes ⁊ alios nominatos disgroberari debere.

Demum pro parte nominatorum in iudicio ꝑ laboratores qui nominati nō fuerunt a principio nec uocati in iudicio fuit appellatum ad iudicem appellationis a dicta sentētia pronunciatione ⁊ contentis in ea. Modo querit̄ an dicta sententia sup dicta tenuta ⁊ possessione ⁊ precepto de disgroberādo potuerit ⁊ possit de iure ⁊ fm̄ formā ordinum cōmunis floren de appellari maxime quia licet ille qui imitotur in tenutā auctoritate curatoris pro mē credito lucret̄ fructus ad ratione. v. pro centenario tamen ista dn̄a nō lucratur fructus aliter qꝫ lucraret̄ si imissa nō esset maxime cū nō imittatur pro aliqua qūtitate pecunie sed ꝑ usuf. sibi relicto in bonis pdictis ⁊ quid iuris omniū predictorū.

Uiso puncto predicto ⁊ statutis ⁊ ordinibus predictis ⁊ aliis statutis ⁊ iuribus ad hoc facientibus attento etiā qꝛ succumbenti in tali ca seruat̄ ius in ordinario iudicio ⁊c.

Uiso Puncto predicto ⁊ hiis de quibus in eo fit mentio ⁊ qꝛ ab ista pronunciatione possit appellari probat̄ rationibus ⁊ auctoritate. Primo probatur per ratione generalem que est quod a qualibet sententia diffinitiua possit appellari ⁊ hoc solum fallit in casibus a iure expressis qui ponuntur in ti. de ap. recu. ff. ⁊ C. ⁊ ibi ꝑ azo in summa ⁊ inter quos iste nō reperitur ergo remanet sub regula permissiua quod aūt ista sit sententia diffinitiua apparet quia inter hūc terminum contradictore ⁊ imissum nulla alia separat̄ fieri sentetia vnde hec diffinitiua est licet quidam cōtra ⁊ male ut nō. in. l. i. C. si de momen pos. Nec ob quod sup hoc summatim proceditur ut. l. a. diuo pio. § si super rebus. ff. de re iudi. Nam et sententia lata in quacūqꝫ summaria eā principaliter iniuncta ut est hec diffinitiua est ut in cle. sepe ō verbo signi. ubi est casus ad literam. Secundo quod hoc facit ratio specialis quia ex forma statuti immissus lucratur fructus unde eorum respectu infertur preiudicium nō solū in possessione sed in proprietate ergo appellari potest ratione talis preiudicii irreparabilis sicut dicimus cum appellatur sententia lata in possessorio trahente ad se causam proprietatis

tis ut no. glo. et Cy. in d. l. et tertio quia de iure canonico ab omni grauamine appellatur de ap. c. super eo. et c. ad aures per glo. in l. i. §. si quis ff. a qui. ap. no. li. sed per dictam pronunciationem est illatum grauamen ergo etc. Per auctoritatem probatur quod hanc questionem decidit Jaco. bu. in l. ante sententiam. C. quorum app. non reci. Contrarium est ueritas nam per dictam pronunciationem tertius contradictor non leditur nisi in detentatione que minus est quam possessio ut in l. iii. §. fi. ff. de acqui. pos. cum uncta l. non solum. §. quod uulgo. ff. de usur. Sed a sententia lata sup possessorio retinende sicut est in casu proposito quod tertius contradictor nititur sibi retinere et reseruare possessionem quam asserit se habere non appellatur secundum omnes ut no. glo. in d. l. i. ergo etc. a sententia primi decreti uel eius confirmatoria sicut est hic non appellatur ut plene prosequitur dy. in materia primi decreti in l. si finita. §. ul. et per bar. eo. ti. l. si forte nunc respondeo ad obiecta ad id quod dicitur de regula prouinciali ab illa excipitur iste casus momentanee possessionis seu detentationis. Non obstantibus loquens de lucro fructuum quorum respectu appellatio permittitur ut no. bar. expresse in l. ante sententiam. C. quo. app. non reci. quia illud est uerum quando decretum operatur ipsum lucrum sed hic non operatur quicquam decretum sed ipsum esse fructuarium. nam sicut fructus sequuntur dominium iure domini sic usufructus iur. usufructus. ff. de usufru. l. si fur. decesserit sed in fructuario hoc requiritur quod suo nomine saltim recollecti ut. d. l. si fur. et l. si fructuarius messem. Decretum igitur et sententia confirmatoria dicti decreti nullum affert preiudicium in fructibus nec in eorum proprietate non ob. dictum Ja. quia non decidit sed arguendo dicit et mouetur mala ratione. si quod non potest appellare tertius quod hec sententia respectu tertii est diffinitiua. fateor enim hoc ut supra dixi sed non sequitur est diffinitiua ergo potest appellare. Nam a sententia lata in possessorio simplici non appellatur cum est retinende secundum omnes et tamen illa sententia diffinitiua est ut iam dixi non ob. quod de iure canonico a quolibet grauamine appellatur quia illud est seruandum in foro ecclesiastico et etiam in ciuili in terris ecclesie in quibus habet temporalem iurisdictionem ecclesia in aliis autem ius ciuile ut no. Jo. an. in c. possessor de reg. iur. li. vi. Preterea et de iure canonico illa regula ita generalis quod a quolibet grauamine appellatur recipit hanc limitationem ut non appellatur in iudicio momentanee possessionis et sic. d. l. i. C. si de momen. possessione potest dici canonizata ut no. Inno. in c. pe. de op. no. nun. et hoc tenet glo. expresse ii. q. vi. §. sed ausus sed autem non possit appellari a sententia diffinitiua in possessorio tamen potest appellari a qualibet interlocutoria lata in dicto possessorio ante dictam diffinitiuam. ratio est quod grauamen illatum per dictam interlocutoriam non est reparabile per appellationem a diffinitiua cum sit prohibitum appellari ab ea quod est non dignum et hoc uoluit Inno. in c. significauerunt in uer. appellasse de resti. concludo igitur ex premissis a dicta sententia que pronunciatum est non esse reuocandam tenutam uel preceptum sed ualuisse et tenuisse et ipsis preceptis parendum esse appellari non potuisse neque posse et predicta intelligo uera si tertius contradictor solum iure possessionis aut detentionis contradicendo tenuete petiit illam reuocari ita quod in causa reuocationis non est de proprietate quesitum ita quod per cognitionem ipsius possit in proprietate preiudicium generari. et hoc modo substentari potest opi. Jac. buti. Et ita dico et consulo ego. angelus etc. xlvii

Si uiget statutum quod declinantibus iurisdictionem communis florentie per se uel alium non reddatur ius ut rum habeat locum in presbitero qui de manibus potestatis fuit relaxatus si alium uelit facere detineri.

Tatuto Ciuitatis florentie cauetur quod si quis per se uel per alium declinauerit iurisdictionem cois florentie quod non fiat sibi ius nec audiatur ab aliquo officiali cois florentie etc. ut in dicto statuto nobis transmisso latius continetur accidit quod quidam presbiter pro quodam excessu detentus est per dominum potestatem florentie. vicarius domini episcopi sentiens hoc dicto domino potestati et sue curie misit literas inhibitorias dicens quod punitio dicti presbiteri pertinet ad ipsum precipiendo sub excoicationis pena quod ad eum remittatur dictus presbiter puniendus qui dominus potestas auditis predictis pronunciauit dictum presbiterum esse remittendum dicto domino episcopo et describendum esse in libro declinantium iurisdictionem cois florentie nunc ad instantiam dicti presbiteri captus est quidam uigore sententie late per dominos consules artis lane ciuitatis florentie pro certo debito dicitur pro parte dicti capituli quod ad instantiam dicti presbiteri capi non debuit nec potest de iure cum declinauerit etc. pro parte dicti presbiteri dicitur quod potuit ipse detineri et quod ipse non declinauit iurisdictionem cois florentie nec declinasse potest dici uigore pronunciationis facte per dictum dominum potestatem siue per eius iudices Nunc queritur uisis dictis statutis et infra dictam pronunciatione et actis et actitatis in dicta causa et dictis et allegatis per dictas partes que sint partes officiales in predictis.

Sta Questio non reuocando in dubium de statuentium potestate quam pono et assero per constanti nulli dubitationem habet quia fit lex municipalis scripta est ut siue quis declinet siue alius pro eo ille in libro declinantium scribendus est et non potest postea audiri in aliquo iure suo ciuiliter uel criminaliter siue ergo hec l. municipalis sit equa uel iniqua extandum est ut ff. qui et a qui. l. prospexit per quod concludo uisis statutis loquentibus de materia dicti capituli relaxandum eo quod capi non potuit ad petitione dicti sacerdotis uel sui procuratoris quando sic lex scripta est. C. de fur. l. ancille. Item et si florentie uiget statutum quod illud ius reddatur clericus in curia seculari quod laicus in ecclesiastica considerato quod nec sacri canones aut iura ciuilia sententias diffinitiua potest executioni mandari per personalem capturam cum alius sit exequendi ordo ut ff. de re iudi. l. a diuo pio §. exequantur et captatur ultimo loco fiat et curetur per cessionem bonorum ut. C. qui bo. ce. pos. l. i. cum ordo fuerit peruersus in exequendo rescindi debet captura et restitui debet captus pristine libertati nec dicat quis quod iste non declinauit sed episcopus cum reperiretur quod hec repetitio ad eius instantiam facta proponitur ut patet ex litteris episcopi et saltim ratihabitione fuit per illum quod usus est illorum beneficio quando eorum uigore passus est se relaxari nisi si declinare nolebat debuit contradicere relaxationi quod non fecit et ita consulo ego angelus. xlviii

Quomodo cognoscatur an donatio sit simulata uel in fraudem creditorum facte.

Uidam Franciscus de florentia mercator florentinus et habens apothecam seu fundum perusii in quo quidem fundico bardus de florentia erat factor dicti francisci et libros dicte apothece tenebat et super illis scribebat debentes dare et inde recipere ut mos est factorum reperitur in libro dicte apothece seu fundi tam manu ipsius francisci quam ipsius bardi ipsum bardum fuisse et esse debitorem dicti francisci tempore quo erat factor dicti francisci in dicta apotheca in libris centum uidelicet in anno domini millesimo tricentesimoseptuagesimotertio et in anno domini millesimotricentesimoseptuagesimoquarto postea uero in anno domini millesimotricentesimoseptuagesimoquarto de mense octobris reperitur scriptum in dicto libro quendam societas facta et compilata per suprascriptos franciscum et bardum suprascripta manu ipsorum amborum que sic dicit Jo. franciscus sono contento ala suprascripta dicta compagnia etc. Jo bardo sono contento a la supradicta compagnia postea uero reperitur scriptum manu dicti bardi ad pedes suprascriptarum scripturarum dicte societatis rimanemo di concordia francisco et Jo bardo che esse francisco me prouidese de salario de questo anno et che io non fosse tenuto ala dicta compagnia. Reperitur postea in dicto libro de mense nouembris millesimotricentesimo septuagesimo sexto bardum predictum esse debitorem predicti francisci in libris ducentis.

Postea uero ad pedes in dicto folio esse scriptum manu dicti bardi dictis anno et mense francisco medi dare per mio salario seruito de milletrecentoseptantaquatro de octobre in fino a di. xviii. de nouembre milletrecentoseptantasexe et non dicit quantitate postea in illo uer. iuxta supradictam partitam in eode folio et seu carta reperitur scriptum manu dicti francisci fiamo rimansi da cordio bardo et io in fino questo di de. MCCCLXXVI. chio francisco gli assigno per suo salario libre. cc. ita quod uidetur francisco esse solutum de dictis libris. cc. de quibus ipse bar. faciebat se debitore francisci in anno MCCCLXXIII. et in anno MCCCLXXIIII. usque ad annum MCCCLXXVI. reperitur postea quod in anno MCCCLXXV. de mense februarii suprascripti franciscus et bardus cum quodam alio contraxerunt et fecerunt quandam societate mercantie per quam reperitur dictum bardum fuisse et esse debitorem dicti francisci in libris mile et hodie similiter est debitor in magna summa et ultra dictas mille libras ut patet de manu dicti bardi et de hoc non fit questio quod propter dictam societatem dictus bar. non sit debitor dicti francisci in magna quantitate

titate pecunie et sic successiue dictus bardus fuit et est debitor dicti francisci usq3 in hodiernã diẽ de flor. mile et ultra monet supradictus bar. primo per annũ v3. M.cccxxxiij condito testõ in quo quidem sic dicit lasciamo herede pedro padre del dicto francisco per parte et denari auuti da loro et quali debemo a loro dare. Accidit q̃ dictus franciscus tanq3 creditor socius et creditor dicti bardi et ipso bardo defuncto accessit ad curiã uniuersitatis mercantie ciuitatis floren. et ostenso officiali dcẽ uniuersitatis qualiter dictus bar. fuerat eius socius et q̃ erat debitor sibi ut p3 manu ipsius bardi dictus officialis procedens s̃m ordinamenta dcẽ uniuersitatis concessit tenutã dicto francisco sup certis bonis que dicebant fuisse et spectare ad dictum bardu3 et fuerũt citati seu requisiti solemniter possessores dcõr bonorũ super quibus data fuit tenuta cõparuit quidã bernardus presbiter et frater carnalis dcĩ bardi et allegauit et dixit bona predicta fore sua et hoc q̃ dictus bar. sibi donauerat et produxerat instr̃m donationis que donatio facta fuit in anno dñi. M.cccxxxij de mese. Respondet p dictũ franciscũ esse nullã et fictiuã et potest et d3 de iure iudicari fictitia p dcm̃ officiale3 mercantie maxime q2 iste bardus tpe donationis nihil aliud habebat in bonis nec in mũdo et q2 tpe donationis erat debitor dicti francisci dictus bardus v3 in M.cccxxxvi. et in M.cccxxxiij quãuis reperiatur scriptum in dicto libro q̃d in anno dñi. M.cccxxxvi de mese nouembris dictus franciscus narrauerat sibi solutũ fuisse de libr. cc. per salarium debitũ siue debendũ dicto bardo ut superius narratur et dicit dictus franciscus q̃d de iure cõi dcm̃ instr̃m donationis est iudicandum fictiuũ q2 est fictiuũ in fraude3 et c. Iste productũ et allegatũ fuit per franciscũ predictũ uel seu ser nostrũ fratrẽ dcĩ francisci et procuratore ipsius coram dicto officiali mercãtie et ei⁹ curie q̃dã statutũ cõis positũ in tertio libro dñi. p̃tãtis de pena uedentis et alicui qui non faciat factiones cuius tenor talis est Nullus de ciuitate cõitatu uel districtu florẽtie audeat uel p̃sumat uedere permutare donare obligare uel alio mõ cõcedere aut ti donationis trãsferre seu dare uel cõcedere ad ficta p tpe. x annor̃ uel emphiteosim aliquas domus terras uel uineas molẽdina colonos seruos uel alionas possessiones uel aliqua immobilia iura uel a. toea alicui qui nõ sit de districtu iurisdictõe et territorio cõis florẽtie uel alicui uel aliquib⁹ qui nõ subeãt factões et onera et nõ soluerint cũ bonibus cois florẽtie et nullus notarius faciat instr̃m et nullus intersit ibi p teste uel pro iudice legista alienator aũt 9faciens puniat̃ pro quolibet uice in libris mille notarius in libris c testes in libris xxv et insup talis 9ctus et alienatio non ualeat et talis res sic alienata uel cõcessa semper sit et remaneat obligata cõi florentie et teneat̃ p libris et c. et hoc locum heat ab anno M.ccc v kal ianuarij inantea et q̃ nullus de ciuitate florẽtie uel districtu uedat uel alienet uel aliquo titulo trãsferat in aliquẽ clericũ uel aliquã ecclesiasticã p̃sonã et in laico p clerico faciente uel recipiẽte aliqua bona uel iura supradcã sub illa pena et penis et cassatõe 9ctus put superius cõtinet̃ et hoc capl'm locũ heat in oĩbus suis ptibus et c. et potestas possit et debeat facere cõdẽnatõem exigere nõ obstãte ipia cursa modo queritur utrũ dcã donatio debeat iudicari fictitia in fraude creditor̃ fcã et p cõseques debeat reuocari nec ne. Ite uerum dcm̃ statutum supra proxime scriptum sit cõtra libertatem ecclesie in totum siue in aliqua ei⁹ consulatur quid iuris.

X DICTO Themate duo dubia eliciunt̃ primo an dcã donatio p̃sumat̃ ficta uel in fraude futuror̃ creditor̃ facta et potissime dicti francisci cuius debitũ nõ negat̃ Secundo an attento dicto statuto circũscripta simulatione et fraude donatio ualuerit super primo respõdeo q̃ post donationem donator possedit pro se eo quod fructus reddidus et prouentus dictorum bonorum percepit nulla ca iusta subsistente propter quam dictus donator eos pcipere debuerit ob quod p̃sumitur simulata arg. l. sicut § superuacuum quib mo pigno. uel ypothe sol. bar ff de donatõnibus post contractus versiculo tertio p̃sumit̃ si post donatione quãtu3 autem tempus reperiatur ut sibi donator possessionem continuet hoc totum iudicantis arbitrio permittitur ut bar. ibi ponit et bene si ergo hec donatio est nulla ipso iure nec et ea transfertur possessio nec est singularis. ff. de aqua plu. ar. l. emptor. vñ hoc casu nõ e necesse eã reuocari ex quod possessionẽ ex quo possio trãslata nõ e facit ff õ reg. iuris. l.

ymaginaria. C. plus vale q̃d agitur q̃ totũ. Si autẽ donatã rem possedit donatarius et pro se tũc circũscripto dicto statuto si aliud canonicum nõ obsistit q̃3 forma thematis sup dicti sine dubio donata valet. Sed an debeat reuocari tanq̃3 facta in fraude dicti francisci et alior̃ creditorum si qui sunt dico q̃ sic. Nam fraus ita põt cõmitti aduersus futuros creditores sicut aduersus presentes. Sufficit enim habere consilium fraudãdi ut donatio dicat̃ fraudulenta consilio. C. de dona. ante nup. auten. sed iam necesse. Quod aũt hec p̃sumat̃ facta in fraude colligit̃ ex pluribus cõiecturis. Primo quia donauit omnia sua bona ut patet in themate et hoc solum sufficit ad fraude p̃sumendã secundu3 Dy. ff. que in frau. credi. l. omnes § lucius Jd. bar. in d. l. post cõtractum et idem si non omnia donat̃ et ea meliora s̃m bar qui me audiente dicebat esse casum in l. fi. una cum ratione in principio. ff de pecul. licet difficulter ex illo extrahatur. Secundo quia in cõtinenti quasi post donationem debitã contrauit cõtrahendo societat. cũ francisco et et illo ano tertio vnde ex vicinitate cõtractuum similiter fraudem p̃sumo arg. in l. venum. § i. bene. ff de priuil. credi. Tertio quia donatio facta fuit fratri carnali vnde ex cõiunctione personarum hoc casu presumitur fraus vt. C. de dona. l. lata et. C. de bo. que li. l. pe. circa principiũ que nõ est ad hoc. Quarto q2 põt quodãmodo dici quod fuerat facta donatio i occulto si cccc aureos excedebat et insinuata nõ fuit. C. õ hijs qui ex pu. ca. l. ij. li. x et ibi glo. facit de predijs curial. l. i. c. li. si autem nõ egebat insinuatione nõ diceret̃ occulta ex quo carmla publica apparebat nec coram nimis domesticis cõtrahentiũ facta fuit vt. l. nõ intelligitur. § incise de iure fis. facit de ri. nup. l. palam et. ff. de acquir. pos. l. clã possidere. Quinto si post donatione appareret nullo tpore donatariũ dixisse bona donata donatoris esse nec enĩ est verisimile ipsum dixisse quod verum non fuisset potissime de hijs que sibi afferre poterant preiudicium et maxie si in libro suarũ rationũ q̃3cunq3 parte absente dixisset. ff. de suppel le. l. labeo. § ide labeo cõiunctis hijs que nõ. per bar. ff de dona. l. nuda. Sexto si ante donationem dictus donator dixisset se velle facere donationẽ õ bonis suis ne possit ex aliquo sinistro sibi cõtingente inquietari aut pdere illa bona. ff qui et ea l. fulcinius. §. quid sit latitare in glo. et ff de doli ex. l. apud celsum § i. in glo quia igitur quasi oẽs dicte presumptiones cõcurrunt in themate attentis etiã certis scripturis priuatis quas vidi. Cõcludo dictam donationem vt in fraudem dicti francisci factam penitus reuocandam si donatarius possedit alias si nunq3 possedit ipsa esse nullã vt imaginariã et fictitiã et hoc circũscripto statuto. De secundo potest dubitari an valeat statutũ et Ja. bu. tenet expresse quod sic quia nõ disponit directe clericos sed in subditus ne vendant vt. l. assiduis. C. qui po. in pig. ha. Pro hoc facit quia dictum statutũ nõ videtur cõtra libertatem ecclesie quia illa statuta sunt cõtra libertate3 ecclesie que auferunt̃ priuilegia vniuersaliter concessa ecclesie vel ecclesiasticis personis per imperatorem aut p sũmos põtifices vt nõ. Inno. de sen. exco. c. nouerit et ibide Jo. an. in nouella. Sed posse emere nõ est priuilegium similiter posset vendere cuicunq3 bona sterilia nõ est priuilegium sed ius commune. Et ideo dicit lex statutũ iniquũ disponẽs quod quis rem suam nõ possit vendere cui vult sed solũ cõsortibus. C. de cõtrahe. emp. l. dudum. bar. determinauit cõtrarium in l. fi. C. de sacro. sanc. ecclesijs motus illa ratione quia ex titulo donationis transfertur illud dominiũ recta via in ecclesiam vnde p tale statutũ tollitur priuilegium ecclesie cõcessum ergo est cõtra libertate ecclesie ex hoc capite. Item vbicũq3 persone ecclesiastice efficiunt̃ timidiores vt l. i. § honerande qua re ac noda. pro bar. opinione videtur casus in. c. fi. de imu. ecclesijs li. vi. licet bar. non alleget hoc disputauit ol. bar. refert in d. l. fi. et in d. l. dudum. Intrare hoc dubium nõ est sine periculo anime et ideo quicquid in etiam allegando potius quam dicendo dicã reseruans hoc determinationẽ sancte matris ecclesie. Et considero quãdo cunq3 statutum secularis potestate emanat in genere Interdicẽdo generaliter subditis omne comerciũ cũ clericis et tunc directo istud statutum est cõtra libertate3 ecclesie et ecclesiasticarũ personarũ et nõ tenet et statuentes incidunt in canonem late sententie ipso iure vt. d. c. fi. vbi est casus. Quãdoq3 statutum interdicit cõmercium certarũ rerũ suis subditis in ecclesias vel ecclesiasticas personas sicut e hic q2 interdicitur omnis alienatio rerum stabiliũ alias sterilium

z tunc similiter statutum est contra libertatem ecclesie si alienatio fiat aut prelato noie ecclesie recipienti ita q acquisitio ecclesie sit fienda. nam sublata emendi ptate tollitur priuilegium iurisdictionis dnij in ecclesiam ergo statutum est contra ecclesiasticam libertatem sed si ecclesie nō dz acquiri sicut est cum donatur clerico seculari sicut est in themate presuppositio p germanum huius clerici z sic consanguinitatis intuitu in. C. de epis. z cle. aut licentiam tunc non transfert dnium in tale clericum recta uia q lex illa hoc nō disponit z sic nullum tollitur priuilegium unde ualet dictum statutum respectu dictorum clericorum q nec ut mediores efficiunt nec aliquod priuilegium eis concessum principaliter uel in consequentiam tollitur. Nunc tamen ob q res emptas haberent sine onere collectarum. Sed illud nō ex contractu nascitur nec ex contractu proficiscitur sz ex eo q eis collecte imponitur non afficiunt clericos tunc exemptos z seculari ptati eius iurisdictionis nullo modo suppositos ut in cle. i. de imu. eccl. si tame z statutum hoc non prosit sufficiunt precedentia que in primo puncto discussa sunt persuadeo tamen iudici ut sup ualore statuti non disputet quoniam scriptum ē nolite plus sapere q oportet z ita ut superius scriptum est consulo ego angelus de perusio z c. xlviij

Si de quolibet mutuo de quo appareat instrumentum solui dz gabella utrum de precepto debet etiam solui z c.

Experiuntur Inter alia ordinamenta gabelle quodam capitulum infrascripte continentie z tenoris vz q de quoda alias de quolibet mutuo soluatur quedam gabelle z c. in libro tertio Simon ser michaelis de sco geminiano dz recipe a dna francisce casini uxor olim maneti dicti loci z a dnico maneti sci dicti loci uigore precepti z facti per dnm franciscum ... ō uulter. iudice z assessore ptatis dci castri inde ad unum mensem proxime futurum florenos lx. auri ex cā mutui ut asseruerunt dicte ptes z confesse fuerunt sllr philippus stephani dci loci dz recipere a bruso dni bartholomei dci loci z als uigore precepti per dictum iudice facti inde ad unum mensem terminum minoris flor xxx saium patesse de sco geminiano dz recipe a britto Joannis dci loci cā mutui uigore precepti libras xxviij modo uisis pdictis z iuxta ordinamentis gabelle dictum cōis florentie z maxime capitulo vij statutorum dicte gabelle quare an ex dcis preceptis seu confessis debeatur gabella cōi florentie quam qōem de iure consulendam commiserunt in egregium legum doc. d. angelum de vbaldis de perusio iudicem z aduocatum flor.

E dictis preceptis de quibus non apparet confessio sine dubio nulla dz solui gabella nisi appareret qd in fraudem gabelle fca essent nō enī sz talia fraudare cū ciuitas flore. possit indicere pedagia z gabellas ut uult ex cesaria ptate sibi attributa ff de publi l. fraudati z l. commissa z l. fi. eo ti. de preceptis aut in quibus continetur confessio pōt dubitari z vz primo qd non q statutum requirit duo copulatiue. s. mutuum fieri z de ipso confectum esse instrm sed hic prima fronte utrumqz vz deficere. s. mutuum q non apparet mutuum sz simplex confessio que mutuum non inducit sz mutuum factum probat hic aut differunt inter se s. mutuum factum z pbatione mutui. ff. de po l publica. Jte nō est confectum instrumentum qd apparet q uerba statuti sunt accipienda pprie z stricte z potissime in materia odiosa nō improprie ut l. iij. §. hec uerba de neg gest z l i § si ut qui naue de exerci de uer. ob l. quicquid astringēde. ff ad municipa. l. constitoibus sed pprie cartula continens dictum preceptum nō est instrm sz uocatur acta ut nō est recedendum a cōi usu loquedi ut l labeo ō sup le. §. idē tubero z l. anticulne ō uer sig. hoc pz ex forma q instrm de sui natura substātiali requirit testes ut in autentico si quis uult caute deponere z in cor. vñ sumit z in auten. de taber. circa medium z ff. de pac. l. iurisge. § qd ferre in glo. z in cor cū allegat in ea sz ista precepta que appellantur z sunt acta uolūtarie iurisdictōis nō exigūt testiū pñtia ut l. illud. § in donatōib. C. de dona. ergo z c. Contrarium credo uerum z dico qd hic occurrit utrūqz mutuū. s. ciuile qd inducitur ex cōfessiōe ut. l. si ex cautōe. C. de nō nu. pecu z insti. de lit. ob in pn al. si dcā allegatio eēt uera sequeretur absurditas qd de mutuo publico instrō in quo sola mutui cōfessio contineretur solueretur gabella sz solū de mutuo naturali qd est falsum q statutum uniter uerbo ciuili. s. mutui vnde uerificatur in eo z ideo dicit specu. in ti. de teste §. i. uer. sed pone ecce contra te ad. x. quod si quis agit ex mutuo simpliciter tenetur probando de mutuo confessato secus si agit ex numeratiōe dico etiam q interuenit instrm s. instrumentum quod appellatur instrumentum actorum alludit enim significato uocabuli quia acta causam instruūt z hec alusio habet locum in proposito sed nō est necessaria quia mutuū nō negat hoc tamē respectu testes z scripture pruata z alia iudicia z argumenta dicuntur instrumenta. Latius est in l. i. de fi. instru. vbi dicit testimonia esse instrumenta licet in criminalibus nō optineant vt. l. iij. §. idem diuus. ff de testi. itē instrumentum dicitur cautio continens debitum p quam quis reddit se cautum z securum sup probatione debiti sui vt nō glo in. d. l. i. z. ff. de verbo. signi. l. nōtionem. §. instrumentorum z sic in quocunqz significato accipiamus verificatur verbum instrumentum in actis publicis z maxime quia p ea quis reddit cautus z securus sup debito suo z licet hec instrumenta appellantur acta tamē etiam appellantur instrumenta actorum ex q causam instruunt z in notorio deducunt q continetur in eis vt. ff. de acti. emp l. emptorem in p. ut. de re iudi l. gesta facit optime ad predicta q acta sunt instrumēta de proba. C. quoniam contra falsam z hoc intelligo uerum nisi p longum temporis interuallum ante dictum preceptum z cōfessionem predictam mutuum factum probaretur aliter q p publicum instrumentum quia inspicienda est origo temporis obligationis contracte sm q z in quo nulla de obligatione est contracta scriptura vt in regula iuris mutuum spectandum vt. ff de mino. l. iij §. minor. Nam a primordio tituli posterior formatur euentus vt. l iij z. i. C impo. lu. descrip. vnde cum de mutuo tūc debuerit solui gabella licet postea p iudicem fiat preceptum in confitentem nō debet solui gabella quoniam quodammodo creditor sui debiti necessitate consequendi cōpulsus fecisse videtur illud preceptum fieri vt dicit glo mag. in. l. i. C. ō iudi. z consulo ego Angelus z c. l

De assignatione seu diuisione bonorum facta p matrē tutricē filijs z de iuramento sup ipsa prestito de instro procuratore generales in psona dicte matris cum libera facto.

Testator Quidam tres filios habens impuberes. s. Joannem andream z petrum eos equalibus portionibus heredes instituit z eos inuicem pupillariter substituit. item vxore suam matrem dictorum filiorum dnam z potentem vsufructuariam esse voluit tutricem z curatricem euenit quod cum iohannes essent etatis. xxv. an. mater dictorum filiorum dicto Jo. dicti vxori z ō bonis testatoris qui tunc temporis habeat. in bonis dedit z assignauit ... maior pro parte sua hereditatis paterne xxv presentibus andree z petro z nō contradicentibus z iurauerit nō contrauenire qui quidē andreas erat. xxv an. petrus vero xv. annorum successiue petrus fuit ad studium missus durante tempore studij z stante in studio dictus petrus constituit z ordinauit cū libera generale procuratrice matrem sua que mater dicto andree intra modicum tempus dedit vxore z p parte bonorum z paternorum dedit z assignauit sibi. xxv. dicto petro ignorante z nesciente. Post hoc mater decessit z solum in bonis paternis x. superfunt nūc dictus petrus videns se nō habere equalem partem cū fratribus vult agere contra istas diuisiones seu assignationes qua mater fecit dcō Jo. z andree. Et queritur an possit primo contra Jo. nō obstante sacramento z c. z de isto iudicium curandum secundo contra andream nō obstante procuratorio facto cū generali mandato z libera. Jte cū dictus andreas de istis xxv que a matre fuerunt assignata sibi fecerit mercantias z fructus annales receperit. queritur an dictus petrus pro fructibus tam naturalibus z ciuilibus quam industrialibus possit contra dictum andream agere. Et est sciendum quod nunqz dictus petrus istas diuisiones approbauit nec cōfirmauit verū ab illa die in hanc transierunt octo anni.

A themate Nihil deducitur q administratio tutelle matri dum durare potuit fuerit decreta durante igitur toto tempore pupillaris etatis nil ad tutellam attinens attingere potuit nisi pupillus sine fauorabilia tempore peritura. C. de tu. qui satis nō dede l. fi. cōiuncta glo. l tutores. C. de admi. tu. in verbo publicarum nec etiam liquet ex puncto q dicta mater tutellā susceperit prout debet ita q uti posset administrandi potestate z mater ad quam plurimū copulatiue concursus requiritur s. persone habilitas inuentarij confectio decreti interpositio singularis premissio rem pu. sal. fo. z defendendo sine vlla contatione vt patet ex

tet ex

ue ex confirmatione. l. ff. de admi. tu. l. tutor qui repertorium. C. e. l. fi. §. defensionem. et l. tutores puto enim pro constanti quod mater natric fuerit et habuerit administrandi potestatem et nunquam fuit vel esse potuit filiorum curatrix ex testo sed solum datiua si filii petierunt quod in themate non est dictum ut insti. de cur. §. item inuiti verba igitur testamenti quibus testator dicit posuit matrem curatricem nihil operantur circa collationem tituli administrationis legitime sed solum conferunt exercitium merum facti quod in nudo usu administrationis consistit. ff. de neg. ge. l. qui in aliena. § quidquid. ff. de leg. ii. l. cum pater. §. curatoris.

Quicquid ergo post excessum pupillaris etatis predictorum filiorum mater egisset filiis non prodesse aut nocere ratihabitione non subsecuta. C. de re ven. l. mater cum concordantibus ibi ut. Sed curatrix postea ad instantiam filiorum decreta non est. Nunc ad propositum redeundo mater predicta que contra predicto partem assignauit ad libitum voluntatis sue de bonis communibus filiorum per hanc assignationem dictis andreas et petrus nullum inuitum preiudicium tamen ratione defectus potestatis sine quo non presupponitur eam fuisse curatricem tamen ratione defectus solemnitatis et cum que mobilia et immobilia que seruando seruantur non alienantur sine decreto nec et venduntur si comode sit. ff. de admi. tu. l. lex que tutores. ff. de re eo. l. magis puto. §. ne passim. commu. l. 1. et ii C. si aduer. trans. et dictum et alias concor. ibi al. Nec ob quod pe. et an. non contradixerunt quando et contra eorum consensum sed non in eorum preiudicium assignatio fieret petiit unde taciturnitas eius non obstet ut plene habetur ff. de pigno. act. l. gaius. solum igitur uidere restat quantum attinet ad istum articulum quod dei an et pe iurauerunt non contrauenire an iuramentum eis obstat et videtur quod non quia simplex consensus non inducit contractum nec quasi neque distractum ergo non habet locum sacramentum cuius verba ad sacramentum restricta uidentur. Contrarium credo unde quando qui consentit distrahit uidetur liberat eum cui consentit et se ad non molestandum obligat et etiam in distractu iuramentum ligatur minor. ff. de contrah. in. tu. l. quid ergo § 1. et in ti. de pace tenenda in usi feu in. x. col. §. item sacramenta in glo. et per cy. et bar in. d. auth. sacramenta. C. si aduer. uendi et hoc patet quia nullus distractus est qui in se non habeat admixtum contractum propter obligationem qua ad non petendum astringitur paciscens. C. de pac. l. pena que contra in glo. ff. de pac. l. si unus. §. pactus C. de trans. l. ubi pactum in glo. magna et quod per dictum iuramentum fictione representat maiorem qui minor est et seruari potest sine dispendio salutis eterne ubi in eius prestatione non peccatur nec in eius obseruantia peccatum noritur igitur necessario obseruandum de iureiu. ad nostram et c. et si christus et hec sufficiant quantum ad articulum concessionis facte. Ideo supradicto de concessione facta per matrem dominorum andree de bonis communibus andree et pe nulla est dubitatio non obstante procuratorio mandato plenissimo dei petri qui iste etatis non erat sicut enim minor. xxv annis per se alienare non potest immobilia uel alia que seruari non possunt sine decreto et sine iusta causa ut l. d. § ne passim et d. l. lex que tutores C. de predi. mino. l. ii et l. non solum et l. prediorum et l. si quidem quasi per totum nec per procuratorem quoniam procuratori impossibile est quod sit attributa plenior potestas quam sit illa que inheret ossibus domini a cuius uoluntate et potestate regulatur mandatum et fines mandati. ff. man. l. diligenter commu. l. 1 ff de pac. concludo igitur ex premissis quod si petrus non iurauit rata tenere gerenda per matrem suam omnia eius gesta sunt nulla quatenus sapiunt alienationem immobilium aut eorum que seruari possunt nisi dictus pe maior factus habuisset ratum tacite uel expresse C. si maior fac. l. 1. et fi. et per totum non igitur est necesse quod agatur ad recisionem gestorum nisi quatenus processerunt de facto de iniusto rup irri. que testo. l. nam si sub conditione. § defectum agatur igitur rei uen. ad bona si extant. C. de predi. mi. l. non solum et ita ut superius scriptum est consulo ego angelus de perusio et c.

Si testator in testo ventrem uxoris instituat si grauida esset ac filium masculum uel plures pareret si non esset grauida uel pareret et contingeret eos mori ante legitimam etatem testandi in eo casu instituit tale ecclesiam unum ventre nato testatore viuente et mortuo eodem testatori succedat ex testo venter secundus non natus sed de corpore excisus et utrum eo post baptismum mortuo ueniant uenientes ab intestato an ecclesia.

Simon Notarius corpore et mente sanus iam sunt anni v. condidit suum testamentum uxore sua existente pregnante in quo quidem testo inter cetera sic dixit in omnibus autem bonis aliis suis mobilibus et immobilibus iuribus et actionibus quibuscumque deductis dotis suis iudiciis et legatis sibi suum heredem facit et instituit ventrem domine d. Ieronime sue et si grauida esset et filium masculum pareret unum uel plures ipsos equalibus portionibus heredes sibi instituit necnon si grauida uel pregnans non esset uel peperit et pareret uel preferret et contingeret eos mori ante etatem legitimam testandi et ad suam etatem non peruenire in eo casu iudicauit et reliquit residuum omnium aliorum suorum bonorum operi sancti michaelis in foro post hoc uxor eius pregnante ut dictum est peperit unam filiam feminam viuo testatore iterum viuentes dicto simone dicta eius uxor facta est pregnans qua pregnante mortuus est dictus simon sequenti vero die mortua est uxor eius iam pregnans viii mensium et vitra ex cuius uentre sectis seu secatus est filius unus masculus et baptizatus qui super uixit per unam horam mole decedentes ab intestato hunc filio uendicant hereditatem dicti sermonis tanquam transmissam causa de iure communi et iure municipali dicentes testamentum nullum tum quia non sunt uerificate conditiones super quibus uocatur opera sancti michaelis tum etiam quia etiam si uerificate essent testamentum nam uiciate postumi dicitur ruptum in contrarium allegat operarius hunc postumum fuisse institutum et per consequens fuisse uerificatam conditionem sub qua dicta opera uocatur quare quid iuris.

Ex facto proposita tria dubia eliciuntur. Primum est an omnis postumus natus ex quocumque uxoris amplexu sit institutus. Secundum an venter posterior ut ut futurus uocatur licet testator de eo mentionem non fecerit. Tertium an uigore generalis clausule res deducatur ad causam intestabilem quod ex treb. sena consul operarum ab heredibus posthumi possint petere sibi hereditatem restitui. Super primo dubitari potest propter uerbum esset positum in littera testamenti quod uerbum an comprehendat futurum extanto et argumentum fuit et adhuc sub iudice lis est non recto quia et c. dicendis apparebit quod sentio. Et premitto quod uerbum esset et sequentia si in ratione concupiscibilium ponitur temporis presentis est cum preterito imperfecto optatiui modi. Exemplum cum dico utinam esset princeps papa uel imperator. Si autem in alia oratione tunc esset uerbum est presentis temporis cum preterito imperfecto subiunctiui et ut dyalectici dicunt propter quod concludo quod cum ipso uerbum principaliter sit presentis temporis quatenus trahit a presenti non includit futurum ff. de uerbo obli. l. cum stipulamur et l. si a colono de usur. et ar le. l. si ita. Sed quatenus trahit substantiam et effectum ab imperfecto potest ad futurum referri immo refertur prout infra dicam ratio quoniam omne imperfectum de sui natura perfectione desiderat ad quam adduci non potest nisi per successum futuri temporis et ideo futurum comprehendit sed non indifferenter propterea concludendo dico quod quandoque dictum enunciatiue in oratione profertur propter se aut etiam propter aliud tunc non comprehendit futurum quod non enunciatur nec enunciari potest nisi per diuinationis modum repugnantem humane nature nisi attribuatur sibi ex reuelatione diuina uel diabolica secundum gregorium in prima omelia super ezechielem de qua ff man. si fideiussor. § non male bar ff de op. no. nu. l. 1. et ideo necessario aut presens aut preteritum designat quia que futura sunt non enunciantur ut dixi probatur hoc expresse ff. de le. iii l. fideicommissaria §. cum esset et dicta l. si ita in quibus ponuntur exempla sine autem dictum uerbum ponatur in oratione dispositiue conditionaliter uel modaliter tunc comprehendit futurum ff de aur. et ar. le. l. quintus § idem scribit et hoc indistincte uerum est ubi dispositio esset alias inutilis nisi ad futurum refertur relatio siue sit dispositio bone fidei siue stricti iuris ff de uerbo obli. l. cum stipulamur et ibi bar. ubi autem dispositio in presenti uerificari potest si ad certum terminum est relata ultra terminum nunquam suos uires extendit quia non fuit intentio disponentis sic intelligitur ff. de uino tritico oleoque le. l. cum certum quoniam limitata dispositio limitatum sortitur effectum. l. si unus. §. ante omnia ff de pac. unde si dictum uerbum sui natura extensiuum determinat ad quod est de presenti tempore significat si de futuro tempus futurum si utrumque comprehendit utrumque. Nam actus agentium non operantur ultra intentionem ipsorum in quibus fundatur actio et actuus intentus ff. si cer. pe. l. non omnis licet quandoque operentur preter intentionem ff de commo. l. si ut §. si ut. §. si libero facit ff. de uerbo. ob. l. qui rome § augerius ubi uerbum plusquamperfecti sicut est uerbum constituisset in condictionis positum etiam futurum comprehendit eo uel quod alias actus esset inutilis eo quod tempore stipulationis interposite nihil constabat. Nunc ad propositum uerbum esset

relatum ad certū terminum.f.ad ventri vxoris de qua i conditionis modū testator mentione fecerit. ꝛ si venter fuisset vacuus ad futurum fieret relatio sed quia plenꝰ erat ad illū ventrem refertur. hoc probatur primo quia etiam si de futuro ventre sensisset aut instituisset ventre simpliciter quo casu ois venter se reperit institutū de lib. ꝛ po.l.placet aut instituisset ocs posthumos nasciuros hic ēt instituit ventrē si pregnās esset unde ad pñtem se retulit in quo potuit dispositio verificari ne habeat necesse dicere si pgnās esset si de ei vētre sensisset cum solū ex vētre pleno posthumꝰ nasci possit nō ex vacuo de acqui.here.l.ventre ff.de lib. ꝛ post.l.i.de pen.here.l.antiqui cū si nō operant igit aliquid dcā verba si pregnās esset nisi ad ventre presente fieret relatio ꝛ verba in vano nō debet intelligi ut.l.si quādo de le.i.preterea illa verba si pgnans eet cōditionalr prolata sūt unde ad primū est facienda relatio p cuius ortū est purificata cōditio ut.l.boues § hoc sermone.ff de ver sig.cū si ibi alle. Cōcludo igit hic certū posthumū demōstratū ꝛ verbū illud si esset ꝛc esse demōstratiuū certi ventris unde aliusvēter omissus est cuiꝰ natiuitate ruptū est testm̄ quia hic non est ille posthumus de quo sensit testōr.ff de lib. ꝛ po.l.cōmodissime onde eius natiuitate ruptū est testm̄ ꝛ reductū ad casū intestati ut.l.i.C.de ordi iudi.l.posthumꝰ de iniusto te.cum si. ꝛ hec de pmo sufficiūt cōclude igit ex premissis posthumū masculū scdo loco natum fuisse pteritum ex quo testator de eo nō sensit ut.§.quinimo ꝛ vēter pmus ex quo nata est femina fuit pteritus qm̄ fuit institutus venter qui masculū pareret et ex ipso aūt ventre nata fuit femina de qua testator nō sensit ergo illa fuit pterita ut.ff de li. ꝛ post.l cōmodissime p natiuitate ergo dicte femine ruptū est testm̄ ut l.i.C.de ordi.ut.Sed qr dicta femina decessit testatore viuo confirmatū est testm̄ solum de equitate ptoria id ex illo testō nemo pōt esse heres de iure ciuili sed solū de iure pretorio ꝛ id inquantū substitutus venire nō pōt nisi de iure ptorio venire p bo.pos.ut.ff.de iniusto testō.l posthumus ꝛ iste est hodie unꝰ de casibus in quibus bonoꝝ possessio necessaria est ut ibi nō. ꝛ.l.certū.C vñ cogna ꝛ si intra cētum dies substitutus extraneꝰ nō peteret esset exclusus nisi bñficio restōis implorato ꝛ obtento ut iura sūt vulgaria nā mutas scōi posthumi pterin rumpit testm̄ qꝙ confirmatum erat solū de equitate ptoria lꝫ fuerit exceptus de utero matris ut l.qō dr̄ ff de li. ꝛ po.nam ois dispō locum hꝫ in posthumo edito hꝫ in locū in posthumo excepto de ventre ut ibi lꝫ pulsio fcā matri aut instituto sub cōditione si posthumus editus fuerit tunc locū non hꝫ qñ nō est editus qm est exceptus sectus de ventre mortuo ut l ānuculus § fi.ff de v̄bo sig qō aūt dm̄ hunc posthumū rumpere testm̄ predictū confirmatū equitate ptoria intelligo vez si ad nullū tendebat mōstrū aut prodigiū.C.de posth.here.insti.l.si nec curaē quod p solā unā horā vixit quinimo ꝛ sufficeret vixisse atimo vel momēto ut.l.uxoris ab ortu C.de posth.here insti.nunc igit restat videre ex quo eiꝰ natiuitate testm̄ est ruptum an hereditas p̄ris eiꝰ debeat succedētibꝰ sibi ab intestato an vero debeat ꝑximioribꝰ p̄ri eiꝰ ꝛ ista qō egeret decisione cesarea si decūs infans nō habuit tutore pp ter.l.si infanti.C de iure deli qui dicit qꝙ ocs hereditates ꝛ hoc casu delate nō agnite habeant pinde ac si delate nō eēnt ei glo.ibi expsse tenet et hoc ad hereditate paternā referri finalr pp luitatis bñficium qꝫ operat transmissionē hereditatis nō agnite ut.C de suis ꝛ le.l.apud heres de castre.pecu.l.hereditas.§ filius doc.dicūt et tale infantē transmittere ꝛ ita plures cōsului ꝛ hoc vez est vñ in hoc ulteriꝰ me nō extedo. Solum igit restat videre an clausula codicillaris adiecta in testō si dcm̄ testm̄ valere nō pōt iure testi valeat iure codicilloꝝ aliquid operet ut sic substō fcā de opera si cam iudicamus pupillarē directā in cām fideicōmissariā cōuertat ꝛ si fuit obliqua cōseruet p autenticā ex cā ꝛ ista duo sont subtilissima ꝛ variatū est in quolibꝫ ipsoꝝ per nostros maiores ut plene nō per cy. ꝛ bar. ꝛ Ja.bu.in dcā auten. ex cā ubi etiam glo.ponit unde cōsulere nō est sine piculo tande alias cōsului tenui opi.bar qꝙ dcā auten ꝛ dcā clausula vendicet sibi locum etiam rupto testamento ex cā preteritionis posthumi de quo testator non cogitauit ꝛ etiam cum est mutum ex cā preteritionis tam nati quem testator mortuum esse putabat si verisimile est qꝙ testator idem disposuisset et si de tali posthumo cogitasset vel si scisset filium natum pteritum viuere per l.ne.ff.de iure codi ubi est casus directo recte inuenii sed in casu proposito verisimile ē testatorem illud disposuisse de hoc secūdo ventre preterito qꝙ disposuit de primo que masculum instituit ꝛ si decesserit anteqꝫ peruenerit ad etate in qua testabilis esset ꝛ sic ipubertate substituit operam. Concludo igit dictam successionem quā interpretor pupillare eo qꝙ per verbū cōe relinquit est facta in fideicōmissaria cōuertit virtute dicte clausule codicillaris ꝛ ideo opera detracta legitima ex sena cuꝫ petere potuisset sibi hereditate restitui a succedētibus ab intestato pupillo inquātū dictus secūdus posthumus editꝰ fuisset. Sed quia nō fuit editus sed exsectus de ventre tali ventri opera substituta nō fuit ergo nō opera vocat iur.directo qꝛ directa pupillare.etiamsi rupto testamēto eius secundi posthumi agnatione nec vocat iur.fideicōmissarij quia opera nō fuit substituta nisi in casu in quo vxor nō esset grauida ꝛ in casu in quo vxor testatore pareret. Quodcūqꝫ igit capiamus apparet operam nō posse vocari nec iure directo nec fideicōmissaria quia nō est purificata conditio sub qua fuit tantum substituta vt dixi in duobus casibus tātū. Primus est vxor pregnans nō esset ista aūt erat pregnans tempore testamenti ergo ex hoc capite nec directo nec fideicōmissarie venit. Secūdo fuit substituta si pregnans eet ꝛ filium masculū pareret qui decederet anteqꝫ testabilis esset sed ille venter primus nō peperit filiū masculum sed feminam ergo ex hoc capite similiter nō vocat opera nec iur.directo nec fideicōmissario quia vt cōditionalis dispositio locum habeat oportet qꝙ purificet formaliter vt l.meuius ꝛ l.qui heredi de conditio. ꝛ demonstra.cum igit dictū testamentum confirmatū sola equitate pretoria ruptū sit agnitione noui posthumi cessi de ventre matris dicendū est vniuersam hereditatē ipsius testatoris ꝛ ipsius posthumi ad successores eius ptinere cum nullus casus extiterit in que substitutio de opera facta fuit. Et si dicatur substitutio facta in vnū casu porrigit ad aliam similē vt.l.gallus de li ꝛ po. ꝛ ideo substitutio facta in casu posthumi nati porrigenda est ex presūpta voluntate defuncti ad casum in quo posthumus est cessus de ventre quasi testator voluerit vtroqꝫ idem esse cum nulla sit ratio differentie ꝛ verisimile est testatore qui mutauit operam posthumo nō nato ꝛ etiaꝫ eo nato ꝛ mortuo mutasse in posthumum cessum de ventre. Concludo enī hoc in substitutione vulgari que plenissime est ꝛ comprehendit casum in quo quis nō ē heres qꝛ nō vult vel quia nō potest aut suo misterio alium facit herede vt.l.pater fa.ff.de here.insti. ꝛ.l.cū proponas.C.de here insti. ꝛ in proposito nostro fuit facta vna vulgaris expressa cōcepta in casu si venter nō esset pregnans tēpore testamenti ꝛ ideo omnino ista euanuit quia pregnans erat ꝛ hanc expressam vulgare ad nullū aliū casum presentem possibile est extendere p similitudinem. Item fuit facta alia pupillaris.f.si venter presens qui erat tempore testamenti nasceret in pupillari etate decederet ex isto aūt ventre presenti nullus natus fuit masculus sed sola femina que fuit preterita ꝛ nulla ei substitutio facta fuit ista ergo pupillaris est verificata nec i ista vulgari tacita pupillaris continent cū de vulgari in vnū casuꝫ fuerit expresse prouisum f.si venter fuisset vacuus ut l.iam hoc iure de vul. ꝛ po nec ob si dicis secundus venter produxit masculum qui fuit cessus de utero matris sue ꝛ de isto ventre testator nō sensit ut dixi sed solū de p̄io unde ei ventri secundo non substituit nec vulgariter nec pupillariter Ego Angelus ꝛc. lij

De de refutatione facta p filiam patri tempore quo dotata fuit ꝛ de iuramēto prestito ab ipsa.

Dominus Zigius ꝛ domina bufelugia fuerunt cōiuges legiptimi ex quibus Franciscus Jacobus lucia ꝛ furlāna nati sunt que quidem furlanna refutauit dictis suis parētibus ac etiaꝫ dictis suis fratribus prout inferius continet videlicet De mīa furlāna filia nobilis viri zigij de capitibus vacerorꝫ nobilis viri federici de ingenna cognoscens ꝛ sciens ꝛ fore dotataꝫ ꝛ esse legiptime per ipsum zigium eius patrem secundum facultate ipsius domini zigij presente dicto federico eiꝰ marito ꝛ volente ꝛ consentiente ꝛ in omnibus singulis ꝑtas scriptis licentiā ꝛ parabolā eidem dantes ꝛ presente dicto Zigio Francisco Jacobo ꝛ Lucia fratribus ꝛ filiis dicti zigij eius fratres ꝛ dn̄a būfelice eius matre contēta fuit ac finem ꝛ refutationē fecit dicti zigio ꝛ domine būfelice eius parentibus pro se ꝛ suis heredibus recipientibus de omni hereditate ꝛ bonis dicti zigij ꝛ būfelice eius matris pñtibus

bus ⁊ futuris eidem cõpetentibus ⁊ cõpetituris ⁊ hoc p dote ⁊ alijs bonis receptis a dcõ eius patre ut de bonis ipsorum zigli ⁊ dñe bũfelicis que dos fuit ⁊ est de libris mille.lxx. prout cõtinet in instrũo dotis scripto per me notarium infrascriptum ⁊ fecit per se ⁊ suos heredes p solenem stipulationẽ dcõ ziglio ⁊ dñe bũfelice ibi pñtibus pro se suisque heredib⁹ ac recipientibus ex francisco iacobo ⁊ lucia eius fratribus filijs pro se ⁊ eius heredibus recipiẽtibus finẽ ⁊ remissionẽ promissionẽ ⁊ pactum de plus nõ petẽdo deinceps de bonis patris ⁊ matris sue si bona uero dicte dñe bũfelicis quacunq; rõe uel cã cõtingant ad dcm̃ ziglium pertinere ⁊ de nõ molestando dcm̃ zigliũ patrem suũ de bonis dicte dñe bũfelicis eius matris ⁊ rõe alicuius successionis eidem cõpetentis ⁊ cõpetiture ex testõ uel ab intestato uel quacũq; rõe uel causa fecit quoq; pactũ solem stipulatione uallatum dcis francisco ⁊ Jacobo ⁊ heredibus eorum ob dcãm cãm dotis ⁊ aliorum in cõfinis suis datorum p dictos patrem ⁊ matrẽ suã de nõ molestando dcõs Ja. fran. ⁊ luciã ⁊ eorum heredes fratres suos occasione alicui⁹ portionis sibi cõpetẽtiure ex testõ uel ab intestato in bonis ⁊ hereditate dcõrum zigli ⁊ dñe bũfelicis ⁊ hoc uolentibus pñtibus ⁊ cõsentientibus ac expsse dcm̃ pactum laudantibus ⁊ approbantibus dcis ziglio ⁊ dñe bũfelice ei⁹ parentibus ⁊ p solenem stipulatione occasione pdictã pmisit dicta dña furlãna uolẽtibus ⁊ cõsentiẽtibus dcis ziglio ⁊ dña bũfelice eius parentibus. Quod si q; de hereditate ex testõ uel ab intestato de bonis quibuscũq; dcõrum zigli ⁊ dñe bũfelicis quacũq; rõne uel causa puenerit ad manus dcẽ domine furlãne id ⁊ totũ id restituat dcis francisco iacobo ⁊ lucie ⁊ eorum heredibus ⁊ si dcã dos ⁊ alia bona p ipsã dñaz furlãnam habita nõ ascẽderent ad legitimã sibimet eius supplementũ renunciauit spãlr ⁊ expsse per pactũ qñ quidẽ remissione ⁊ promissione promisit dicta dña furlãna p se ⁊ suos heredes pdictis ziglio ⁊ dñe bũfelici eius parentibus ⁊ francisco Jacobo ⁊ lucie fratribus suis ⁊ heredib⁹ eorum ibi pñtibus stipulãtibus ⁊ recipientibus pro se ⁊ suis heredib⁹ ppetuo firmũ ⁊ ratum habere tenere ⁊ obseruare ⁊ adimplere ⁊ non ɔ̃facere uel uenire aliqua rõe uel cã de iure uel de factõ sub pena ducatorum centum auri solemni stipulatione pmissa totiens cõmittenda ⁊ cũ effectu exigenda quotiens ɔ̃factũ fuerit pena soluta uel nõ nihilominus ɔ̃tractus in sua pmaneat roboris firmitate ⁊ attendere ⁊ obseruare teneat insup dcã dña furlãna iurauit corporalr ad sancta dei euangelia tactis euangelicis scripturis certioratã prius de c.q̃uis ⁊ eius tenore ⁊c. post hoc decessit dcã lucia supuiuentibus sibi dcis parentibus ⁊ fratrib⁹ ⁊ furlãna pdicta deinde decessit dcũs Jacobus deinde decessit dictus franciscus qui de cõsensu dicti dñi zigli cã mortis donauit dño bartholameo eius patruo hereditatẽ ⁊ bona dudũ dicte dñe bũfeligie eius matris deinde idẽ d. bartholame⁹ donauit dcãm hereditatẽ ⁊ bona sibi donata eidem dño ziglio post hec decessit dcũs d. ziglius superstite dicta dña furlãna eius filia ad ipsius igr̃ domini zigli hereditatẽ confluunt ⁊ cõcurrunt dcũs bartholameus germanus dci zigli ⁊ dicta furlãna eiusdẽ dñi zigli filia qrũ quilibet eorum hereditate dicti dñi zigli ad se ptinere dicit furlãna dicit ad se ptinere q; filia dictus dominus bartholameus ad se pertinere dicit q; germanus dicti domini zigli ⁊ in gradu proximior exclusa furlãna pacto ⁊ iuramento predictis. Queritur igr̃ de hereditate dictorum parentum quid sit habitura. Pro cuius decisione quesiti pmitto q; dicta furlana quietauit ⁊ refutauit successioni dictorum parentũ non autem dictorum fratris ⁊ sororis ut § cauetur expresse q; igr̃ lucia pmo decessit si in eius hereditate aliquid inuentũ est illud uiriliter diuidendum inter parentes eius franciscum iacobum ⁊ furlãnam ⁊ sic dcã furlãna pro quinta parte successisset si quid in bonis dcẽ lucie inuentũ est tpe mortis eius ut in aut. cessante ⁊ in corpe uñ sumit. item q; post modũ decessit dcã bũfelicia mater supstitib⁹ dcõ francisco ⁊ iacobo ⁊ furlano ad ipsius hereditatẽ franciscus ⁊ iacobus uocati sũt exclusa dcã furlãna pacto ⁊ iuramẽto pdictis ita q; dcũs iacob⁹ heres p dimidia dcẽ dñe bũfeligie si eius hereditate agnouit decessit supuiuentibus dño ziglio frãcisco ⁊ furlãno patet quod eius hereditate in qua inuenit dimidia hereditatis materne si agnita fuit per eum ut dixi in tres pres diuidẽ quarũ unam ferre debz dictus dñs ziglius pater aliã dictus frãciscus aliã furlãna que non refutauit hereditate fratris. Nec ob. q; refutauit hereditatẽ materne q; postq; materna

hereditas per Jacobũ ⁊ alios fuit agnita desijt esse hereditas materna ⁊ incipit esse propriũ patrimoniũ dicti Jacobi pro dicta dimidia ⁊ dicti francisci pro alia dimidia ut. l. sed si plures. §. si filio de uul. ⁊ pu. ⁊ l. si. ff. de inoffi. testamẽto. Item quod dictus franciscus de spetiali cõsensu dicti zigli donauit parte hereditatis materne sibi deuolutã dicto dño bartolameo patet q; dimidia dicte hereditatis materne eidem domino bartolameo deuoluta est ex donatione pdicta uerum quia dictus bartolameus dictam hereditatem sibi donatã donauit postea dño ziglio apparet euidenter q; ex donatione facta eidẽ domino ziglio in hereditate eiusdẽ domini zigli reperitur portio dicte hereditatis dicte domine bũfeligie dudũ ipsius cõsortis sui igitur ad hereditate ipsi⁹ inuitetur hoc solum est quod queritur. Super quo dei nomine ⁊ sue matris uirginis gloriose nominibus inuocatis ut. s̃ dico indubitanter ad solidam hereditatez dicti zigli dictam furlanã inuocari excluso penitus dicto bartolameo pdicto quia proxima causa successionis ab intestato descẽdentium est. Postremo autẽ uocatur parẽtes una cum fratribus defuncti utriq; cõiunctis ut in dicta autẽtica cessante ⁊ autentica post fratres ⁊ in cor. unde sumitur. Nec obstat quietatio facta p furlanam quonia ipse quietauit parẽtibus stipulãtibus pro se ⁊ eorum heredibus unde si dictus ziglius alios instituisset heredes aut aliquis ex suis descẽdentibus superuiueret quorum gratia ⁊ intuitu furlana quietauit ut euidentissime patet ex dicte questionis tenore sine dubio furlana esset exclusa. Sed in themate nostro nullus alius descẽdens supest ex dño ziglio nec ipse dñs ziglius aliquem herede instituit qui possit dictã furlanam excludere ipsa igitur inuitat ad intestati patris successione nullo alio instituto quoniam natura ⁊ cõmune uotum parẽtum est hereditate ipsorum ad filios cõferre ff. unde li. l. scripto in fine fact. ff. de inoffi. testamẽto. l. nã ⁊ si parẽtibus nec est uerisimile dcõs parẽtes decedẽtes intestato nullis alijs descendentibus supstitibus uoluisse aut cogitasse alienam successione preponere dicte furlane C. de insti. ⁊ sub. l. generaliter ⁊ . C. de fideicõmissarijs. l. cum accutissimi. Cõcludo igr̃ dictã furlanam dicto intestato patri defuncto insolidum herede fore ex quo ex eodem patre nulli alij heredes supersunt de linea descendẽtium ⁊ ita Ego Angelus ⁊c.

IN questione

Proposita dubium facit ordinamẽtum factum p sindicos supradictus ultimo loco datos qui reduxerunt summam .xv. soldo. pro q̃libet libra ad sõmã .xij. sold. ⁊ dcñ .x. qui statuerũt ex parte sufficiẽtes attributa qõ solutio dcẽ summe .xij. sol ⁊ .dcñ .x. p q̃lib; libra succedat in locũ uere legitime ac nãlis successiois ut patet in c. q; incipit Jte si aliqui uel aliquis uer ⁊ q; huiusmodi solutiones ⁊ page ac ⁊ quo ad hec ut potiant priuilegijs ⁊ imunitatibus ⁊ beneficijs que habeant uel habeantur ac si ueraciter manualiter ⁊ realiter soluissent ut patet in eodẽ c. in uer. probant alias potiant ⁊ habeãt cũ igr̃ dicti sindici habẽtes potestate statuẽdi statuerũt dictas solutiones ⁊ pagas succedere in locũ uere manualis ⁊ naturalis solutionis sicut igr̃ per solutionem integram debiti fundiens tollir̃ omnis obligatio ut insti. qui. mo. tollitur ob in principio sic ⁊ per dictum ordinamentum tolli uidet ex quo uoluit particularẽ pagam in locum integre succedere ⁊ p consequens dictũ eius effectũ sortir̃ ff. si quis cau. l. si cum § qui iniuriarum ⁊ insti. qui. mo. tol. ob in prin. ff. de uiz inz l. iusiurãdum ⁊ lege eum cum sy. lictũ est enim. l. latori statuere ut unus actus ⁊ una dispositio succedat in locum alterius ut ibidem ⁊ etiã fingere unum actũ esse alium ⁊ illud fictum operari id quod uerũ dũmodo natura in suo genere nõ contradicat ut patet in fictionem cornelie ⁊ postliminij ⁊ in fictione uentris ut habeat pro nato ⁊ in dote nõ stipulata ff. de capti. quasi pro totũ ff. de testa. l. l. cor. de sta. ho. l. qui in utero. C. te in pfin l. una. Sic igr̃ per illaz particulare solutionem omnis obligatio est extincta illa tex. suscitari nõ pot ff. de solu. l. qui res. § arcã pro hoc quia sactores noluerũt creditores stare contentos illa compositione ⁊ concordie ⁊ quod non possent contrauenire unde licet aliqua obligatio aut etiam actio remansisset tamen sufficit quod eam creditores inuitare nõ possunt ex hoc quia probibiti sunt cõtrauenire unde in effectu parta sunt actione carere uel ipsa habere sed in iudicium deduci nõ posse ut l. i. si quando de le ce de uer sign. l. cedere dic eum si .p hac parte facit quia narrat ranficauit dictam concordiam translatio

nem ꝛ pactum ꝛ hoc facere potuit cū fuerit in bona fide ut l.pactum. C.de pac. ꝛ l.presens. C.de trans. ꝛ maxime cū hoc fecerit quadam necessitate cōpulsiua inducta ex sta tuto pdicto vnde nihil sibi potuit iputari si paruit imperio magistratus de reg.iur l.nō vi.§.qui iussu C.qꝫ quis man dato de reg.iur.li.vi. ꝛ ibi per dy.ff.de mino.l.aut pretor.§. permittit ubi cōcordantie bene allegant per ipsa igit rati ficatione ꝛ quietatione dcis socijs ius quesitū est quod le ge contraria tolli nō pōt.ff.si seru. uen l.uēditor.§.constat p quā l.notanter dicit cy de cōsuetudine c.i in.i.col qō cum cōsuetudo preiudicat iuri singulariū personarū nō preiudi cat illis nisi eos cōsensisse cōsuetudini manifeste probetur sic ergo cōsuetudo nō nocet que maioris auctoritatis e quā statutū ut.C.que sit lon.cōsue.l.i.ꝛ.ita nec ipsū statutū quod minus pōt cum nō recipiat extensione ad casuz simile ꝛ cō suetudo sic ut in d.l.i in glo.magna pro hoc ēt facit qꝫ ius no bis quesitū absqꝫ nostro fcō a nobis auferri non pōt de re gulis iuris l id qō nostrū a pncipio ē. Cōtrariū credo uez qꝫ ex quo illi de societate ad pinguiorem fortunam reducti sunt nō obstante statuto et quietatione pdictis pssit credito res cōtra ipsos socios habere recursū usqꝫ ad integrā satis factione deducto ne egeant. Et pmo moueor equitate scdo moueor iuris rigore. mouet me equitas qꝫ statutū predictum ꝛ quietatōes creditoꝝ facte pro pticulari solutōe non rece pta integra sone facte fuerunt pp euidente ꝛ notoriā pau pertatē socioꝝ ꝛ societas paupratis notoria fuit nedum cā impulsiua legis cōdende ꝛ quietationis fiende imo cā final qua cessante equū est utraqꝫ dispōem tam legis quā ptium deficere ut ff.de pac l.quod dessi.C.de epi.ꝛ cle l genera liter ꝛ cū cōcor ibi allegatis in glo. ꝛ hāc equitate cōside rans.l.lator ut qui pp inopiā exigi non pssit ultra quā face re possint nec dari pssit creditoribus lacerandi imediate eis ad pinguiore fortunam reducunt exigi pssit supra deducto ne egeant ut.ff.de cessio bo l iiij ꝛ l qui bonis ꝛ.l si de bitor.C.de bo.aucto iu.pos l.ex contractu ꝛ.C.qui bonis ce.pos.l pe. ꝛ.e ti.in glo ff.de re iu l.nō tantum pluribus ꝛ.l.se. Dixi scdo qꝫ moueor ex rigore qꝫ rigor in hoc cōsi stit qꝫ solutio debiti nō est fcā uere sed fingit facta ex dispō ne statuti que fictio est necessario ueritati contraria forsitāz tamen nō minus operat qꝫ uera sicut in an acceptilatōe di citur que est imaginaria solutio ꝛ illud ide operat ad om nem obligatione tollendā qō operat uera solutio ut insti. qui.mo tol.ob.in.§ preterea iō autem dicit forsitā quia in acceptilatōe cōcurrit cōsensus liberantis. vñ nimirum si tol litur naturalis ut l.stichū.§ naturalis.ff.de solu.at in.l con denda nō confluit neqꝫ cōcurrit consensus creditoris i sin gulari lꝫ in cōi sicut unius de populo lꝫ quicquid sit de hoc qꝫ ois obligatio sit sublata sic ꝛ nouā inducere pōt aut an tiqꝫ factam uiuificare ꝛ in eam spiritū uite insufflare iusta ꝛ rōabili causa suggerente equitate prout hic suadet. Quod autē statutum ꝛ lex possit nouam obligatōem inducere ꝛ nouam actioné pꝫ in omnibus casibus in quibus actio cō petens est datiua ꝛ ubicunqꝫ quis obligat l. ꝛ ubicūqꝫ so la ex.l actio cōpetit nō subsistente sufficienti materia ex qua actio possit oriri ut pꝫ ex cōiune l.ff de act ꝛ ob l.obliga tiur.§.lege ōcō di.ex.l.l.vnica.C de neg ge l.curatoris cū ibi nō per cy ꝛ ff si cer pe l.si me ꝛ titii. Quod autem insufflare possit spiritū vite in actōem iam inefficace effecta probat de iure ff l deferre § si cū l se.quinimo pōt lex per suū amminiculum actum sui natura sterile ad productōem actio nis facere efficacē ad pturiendā illas ꝛ istud pꝫ in oi pacto nudo ex quo orit actio ff de pac l legitima ꝛ l iurisgentiū § quinimo in glo.sinc igit dicamus per dcm̄ statuti sindi corū actione pmam extinctam funditus sitc dicamus eā fu ctam inutile exceptōis ope nō est ius qꝫ dcm̄ ultimū statu tum ānullans quietatōes transactōes pacta ꝛ ordinamēta in illis qui ad pinguiore fortunā deducunt habent quieta tiones refutatōes pacta ꝛ ordinamenta pro nō edictis qm̄ sic placuit cōditori ut aliud nō inquirim⁹.ff qm̄ ꝛ a quib⁹ l.p specit. Nō ob qō actio extincta nō remāserit ut in.d §. ante.i qꝫ lꝫ nō reuiuiscat tñ noua cōpetit ꝛ e datiua ut dixi quātū pmā funditus ponam⁹ extinctā nō ob qō ius nostrū statuto nō tollit qꝫ illud cōcedo nisi iusta cāz suadere ff de poste.l hostes ꝛ ibi bar ff.de capti.l si quis bello de pauil. credit l.innocentiū cōi.fidi.l uēditor § si cōstat per Inno. de imm⁹ ꝛ dam da c in nostra ubi notabilia uerba ponit ꝛ ita est in pposito qꝫ noluit debitores ad pinguiore fortu nā reductos locupletari cum aliena iactura quod non est naturali equitati consonum.ff.de condi.inde.l.nam natura

Non ob quod in cōsuetudine inducendam ꝗtum tāgit preiudiciū certe persone illius consensus requirit tacitus ꝛ expressus quia in consuetudine loquit vos aute in statuto. Concludo igitur ex premissis dictū statutum quod voluit i eo disposita trahi ad preterita ꝛ futura operari vt dicti de bitores ad pinguiore fortunam reducti inquietari possint d ducto ne egeant nō obstantibus quietationibus ꝛ ordina mentis primis quibus est specialiter derogatū ꝛ quibus po tuit derogari ff.quod quisqꝫ iuris.l.i C.de preci.imper.of fe.l.quotiens ꝛ.l.damnosa cōsueta glo fi.C.sen.rescin nō pos.que optima est ad hoc per Inno in c que in ecclesiarū de consti.p hoc in.l si quis in prin.testa ff de le.iij. Predi cte aute decisioni obstant plura primo quod lex noua quan tumcūqꝫ dispones ꝛ continet vt detrahat ad preterita non trahit ad illa que sunt transactione decisa aut sententia vt.C. de sacro sanc eccl.l.i. ꝛ fine ꝛ in cor.in medio litis ꝛc.§. super hoc ꝛ C.ad uel.l.iubemus etiam si de transactione vel pacto fiat mentio specialis vt.C de trāsl.l.causas vbi ca sus ꝛ in aute de iureiuran.a mo prest.§.fi. ꝛ de liti.§ fi. ꝛ in cor vt spon.lar § fi.in proposito aute nedum transactio ne sed etiam lege ꝛ imaginaria solutione negotiū e sopitū.

Secundo ob quod ista lex est odiosa cum obligationem nouam inducat aut saltim antiquā viuificet lex aute sindi corum est fauorabilis ꝛ pia ad liberādū inducta.ff.de acti. ꝛ ob.l arrianus nō est igit ad preterita iam decisa trahēda l.fi in fi.C.de cura.fur. Tertio ob quia lex sindicoꝝ diu viguit ꝛ sic diuturnitate tepons corroborata est non igit.l. noua tollēda sunt in ipsa l disposita ff de rip.nup.l. qua in prouincia.§.diuus marcus ꝛ in corpore de nō alie.§. alie nationes ꝛ in cor de armis.§.hec omnia cui cōsonat regu la iuris quod in rebus nouis cōstituendis euidens utilitas esse debet. Quarto ob quia vbi ex.l.antiqua aliquod ius acquisitum est illud p nouam nō tollit in cor.vt deter.sit nu merus cle.§.sancimus ꝛ.§.hoc ꝛ in cor quomodo oꝫ epi scop §.sed neqꝫ ꝛ de mensu ordi.§.i. ꝛ. C.de sacro sanc. eccle.l.nō plures. Quinto quia vbicunqꝫ insurgit iniqui tas si lex noua trahit ad preterita ad illa nō porrigit ut in autentico hec constitutio interpretat ꝛc.§ i. Sed omnibus predictis unū respōsuꝫ sufficit uidelicet quod lex noua sim pliciter annullando preterita porrigit ad preterita quia sic disposuit. Fallit si preterita sint sententia ul transactione d cisa ut.d.l.pe. ꝛ fi.C de sac.sanc ecclesijs. Secundo fal lit si illa preterita sunt diuturnitate tepons approbata ut.d. § diuus marcus cū suis cōcor. supius al. Tertio fallit quā do ex annullatione sequit iniquitas nec emedari potest nec equitas seruari nec regulis subici alias lex noua eēt iniqua ꝛ iniusta si ad talia predicta porrigeret ꝛ lex debet eē iu sta ꝛ sancta ut dicit ante lex ꝛ quod ad talia preterita nō trahit probat extra de insti cognoscetes.C.de sacro san ec clesij l fi.C.de testa l.fi. Sed iste nō est casus noster quia hec ultima prouisio sigillatim prouidet indecisis transactio ne pacto sententia aut lege nō aut dicit simpliciter hanc l ad preterita trahi imo sigillatim ꝛ expresse annullat respectu de bitoꝝ cessantium aut cessarent aut que in futurum omnes transactiones ꝛ pacta ꝛ omnes prouisiones editas ꝛ edē das quousqꝫ satisfacerent creditoribus ꝛ habet in se clau sulam derogatoriā tam iuris cōmunis qꝫ iuris municipalis ut patet ibi nō obstante aliquo iure qꝫ refert ad ius cōmu ne ꝛ sequentia uerba uel capitulo seu ordinamento cōis uinis florentie ad ius municipale huius cōmunis alias esset uer borum inculcatio que sordescit in ore legislatoris ut l gal lus de li. ꝛ op. ꝛ uerba debent aliquid operari cum possunt ne intelligant superflua ff de usuris l si stipulatus ꝛ ff de le.i l.si quando que clausu a nō obstante ꝛc operat trans actiones sint nulle ꝛ prouisiones ꝛ sententie tex est ꝛ glo. in tam dicti in.d l.causas ꝛ nō per glo.in d l.u'n C.sen.re scin nō posse. Ex propter hec apparet responsio ad om nia iura ꝛ omnes rationes superius allegatas quoniā oia loquunt quando lex noua generalis est ꝛ statuit simplici ter ad preterita trahi quo casu nō porrigit nisi prout supe rius est expressum. Puta ut dixi hec l nullam iniquitate cōtinet imo conformis est iuri nature propter quod conclu do ut superius est conclusum ꝛ potissime quia in fine dicte prouisionis noue statuit quod potestas precise teneat hoc facere obseruari quod uerbum precise est remotiuū omnis obstaculi sicut dicimus in obligationibus dandi p respectū ad obligationes faciendi i quibus regulariter nō tenet quis

ad factum

ad factum potuisse ut. l. stipulationes nō dividunt͂ consuetudinem ubi autē non appareret §. fi. de uer. obli. z. ff de re iudi. l. si quis ab alio in fi. in ultima glo. Et ita ut superius scriptum est consulo ego angelus z c.

Juenntibus Guilelmo z dn̄a francisca ei⁹ uxore z quondā filia meçei unntini z ioāne ero unita z piero fratribus z filiis predictoꝝ guilelmi z dn̄e francisce nec nō heredibus ipsis q̄t tuoꝝ fratribus una cū dicta dn̄a frācisca eorum matre vz eorum quilibet pro quinta pte suprascripti quōdā meçei unntini prenominati. dicta dn̄a francisca z eius filij predicti de oībus bonis mobilibus z imobilibus hereditariis dci quōdam meçei ad divisione venerunt z ipsa bona cōtet inter se de cōsensu dci guielmi diviserunt ponentes pro certa pte p̄mo certa bona que dcūs erus pro sua pte elegit. z p̄ scd̄a parte quedā alia bona que dictus Joānes pro sua pte elegit tertia uero pte que pro tribus ptibus cōputat͂ z que devenit in parte dictis dn̄e francische unite z piero in simul z ipsa bona pro trib⁹ dictis ptibus dcūs guielmus recipiēs pro dcā dn̄a francischa unita z piero ut pz publico instro divisionis predicte rogato manu publici notarij de anno. M.cccc.xxx. Postea uero tpe magne pestis decesserunt dicti guil. z dn̄a francischa intestati supstitibus dcis eorū supra noiatis iiij. filiis vz Joāne ero unita z piero. postea vero decessit Jo. nullo cōdito testō reuiuescentibus ex eo duo bus filiis vz Ja. etatis. xvi. annorum z mesa etatis iiij an. Postea vero mortuo dcō ioāne z mortalitate durante supraescripti erus unita z pierus germani. s̄ noiati qui una simul z in eodē que cōtectū fecerunt eorum testm̄ manu publici notarij in quo testō factis quibusdam legatis in oībus aliis eorū bonis instituerunt sibi heredes nicholaū filiū dicti unite thomenū filiū dicti petri franciscum filiuz dicti eri z iacobū filiū ser Joānis eoꝝ germani z etiam p̄mortui si venerint ad etate xiiij ānorū alias voluit si solum unus superuiuit q̄ ipse supuiuens oium sit heres z c. ut in dicto testō per ipsius testamen verba constat clarius deinde post dcm̄ conditū testm̄ decessit erus unus ex dcis fratribus testantibus superstite sibi noiato francischo eius filio z supuiuentibus dcis unita z piero eiusde eri germanis z dcis thomeno nicolao iacobo z mesa nepotibus suis deinde decessit dictus iacobus quondā filius ser Jo. in etate xvi an. remanente mesa eius sorore carnali z supuiuentibus dcis unita z piero eius patruis z dictis thomeno nicholao z francisco eius cōsobrinis deinde postea post morte dci eri z Ja. decessit dcūs nicholaus filius dicti unite in infantili etate supuiuentibus sibi dcis unita eius patre piero ei⁹ patruo thomeno francisco z mesa eius cōsobrinis postea vero post morte dcoꝝ eri Ja. z nicholai decessit dcūs pierus unus ex testatoribus suprascriptis supstite sibi dcō thomeno eius filio z supuiuentibus eidem dcō unita eius germano francisco z mesa eius nepotibus. Postea vero post morte dci pieri decessit dcūs thomenus ipsi⁹ pieri filius in etate infantili supuiuentibus eidē dcō unita eius patruo z dcis francisco z mesa eius cōsobrinis deinde postea post morte oium predictoꝝ eodē quasi tpe decessit supra noiata mesa quondā filia ser ioānis p̄mo mortui intestata z olim sororis dci ioānis z supuiuentibus sibi solū z dūtaxat supra noiato unita suo patruo z dcō francisco eius cōsobrino qui frāciscus semp demens fuit z c. dcō unita postea post morte oium supradictoꝝ cōtinue possidente oīa bona mobilia z imobilia que remāserunt in hereditate oium p̄dcoꝝ secū continuo retinēte dcō francisco eius nepote demēte p̄dicto postea vero post morte oium nominatorū per spaciū xev an. decessit dcūs unita sine filio vel filijs suo cōdito testamento rogato manu publici notarij supuiuente eidē dicto frācisco demente quō ¹ā filio dci eri eius nepote in quo testamento factis q̄plurib⁹ legatis tā dcō frācisco eius nepoti q̄z aliis sibi heredē universale instituit michaele chelis eius nepote ex latere materno. Queritur ergo uiso testō cōdito p̄ supradictos erum unitā z pierū germanos p̄dictos p̄supposito dcm̄ testm̄ vires habere quid z inquantū ex hereditate dcoꝝ supranotatoꝝ Jo. p̄mo mortui intestati z eri pa tri z unite testantiū predictoꝝ spectat z ptineat ad dcm̄ michaele herede institutū per dcm̄ unitā z quid z quantum ad dcm̄ franciscum suprascripta forma heredem institutū per predictos nunquid bona omnia quomodolibet acquisita per dcm̄ condam unitam ultimo loco mortuū p̄ mortem dictorum supradictorum suorum germanorum spectent ad dictum michaelem eius heredem predictum z nō ad dcm̄ franciscū eiusdē unite nepotem predictū z utrū veniat diuidenda cū aliis bonis hereditariis suprascriptis.

Acti Narratio est multum prolixa ideo singulatim ponā z diuidam ut clarius intellectus habeat͂. Cōsidero p̄mo q̄ Jo. guil. z dn̄e francisce fuit heres pro quarta parte dictoꝝ suorum parentum. s. guil. z dn̄e franche z illā que fuit guil. secundū veram opi. transmissit ad quoscūq̄ ut. C. de suis z le. l. apud hostes cum sy. maternam aute ad suos filios ex beneficio. l. vnice. C. de his qui ante ap. tab. vnde fuit expediens quod filij dicti Jo. si nō agnoui dictus io. hereditate matris sue quod ipsi agnouerint tempore eoꝝ vite ex beneficio dicte. l. vnice quia Ja. filius dicti Jo. decessit intestatus z portio sua delata est dicte messe sorori sue relitquis exclusis ut in autentica cessante z in auté. post fratres C. de legi. heredi. z quia dicta dn̄a mesa decessit postea intestata supstite unita eius patruo z francisco eius cōsobrino apparet q̄ dicte dn̄e mese solum dictus ūita succedit ut dictis iuribus z sic in hereditate unite inuenit͂ p̄mo quarta portio totius hereditatis dictoꝝ guil. z dn̄e francisce ex persona sua alia quarta inuenit͂ ex persona dictorū Ja. z mesē vnde cum dictus unito in dicto suo ultimo testamento instituerit heredem dictū michaele cōcludo q̄ de hereditate dicti guil. z dn̄e francisce dictus michael debet habere integram dimidiam. quartā aūt portione dictarū hereditatū delatarū ero habere debet franciscus mentecaptus ex persona dicti eri patris sui qui fuit heres pro quarta parte dictorum guil. z dn̄e francisce solū ergo restat videre de alia quarta portione delata piero filio dictoꝝ guil. z dn̄e francisce. s. ad que ptineat an ad. d. micha. an ad dictū frāciscū an pieri ad utrūq̄ hic aute pierus ut pz ex themate istituit sibi q̄tuor heredes. s. thomenum. s. filium infantem Nicolaum unite filium franceschum filium eri mentecaptum Jacobū filiuz dicti Jo. an premortui si venient ad etatē xiiij annoꝝ z si solus unus viuerit ipsum superuiuente instituit dictū ergo testamentum dicti pieri est nullum q̄ in eo apparet institut͂ thomenus eius filius infans una cū fratribus sobrinis dicti thomeni si ad etatē xiiij annoꝝ veniet unde ante conditionis existentiam dictus thomenus inuenit͂ se preteritū z sic testamentum est nullū s̄m verā opi. ut in. l. si pater. C. de i ⁊ sti. z subsli. sub condi. factis licet bar. cōtra sequendo opi. quarundā glo. z doc. ut ibi nō per eum z in. l. filius quoq̄ ff. de here. insti. z in. l. sancimus § cū aūt ff de inoffi. testa.

Rationes aūt omitto tamē quia alias cōsului tamē propter nimiā festinantiā Et sicut testamentū dicti pieri est nullum ratione predicta sic z testamēta predicta suoꝝ fratrum dicta ratione sunt nulla quia quilibet inuenit͂ suū filiū instituisse preteriēdo eum si peruenire ad etatē xvi annoꝝ una cū aliis suis cū fratribus sobrinis quia igit͂ dictus thomenus inuenit͂ ultimo loco decessisse supuiuente dicto unita suo patruo qui sibi tertio gradu ipse unita ad hereditate dicti thomeni inuitat͂ nō aūt dictus franciscus licet perueneri s ad dictam etatē. xiiij annoꝝ z nō alij quia dictum testamētum dicti pieri est nullū ratione predicta Unde concludo dictū michaelem de hereditate dictoꝝ parentū. s. guil. z frācisce tres ptes habere de hereditate si dictas hereditates predictoꝝ defunctoꝝ dictus ūita agnouit eo mō quo potuit z debuit z ex ipsū michaele hēc debere oīa undecunq̄ quesita per ipsum unitam q̄ dictum michaele instituit relatiquam vero partem hereditatis predictoꝝ p̄mortuorum parentum habere os franciscum ex p̄sona sui q̄ ii dcis suis primis parentib⁹ successit z c. l. fi. C. de cur. fu. Et hoc dico si nō est apposita clausula codicillaris in testamentis illoꝝ fratrū alias si apposita esset z sic institutio deuolueret͂ si clausulaz codicillarem de portione pieri ultimo decedētis dimidiam haberet unita frater pieri ab intestato aliā dimidiā francischus alterius fratris filius ut in autentica cessante z dictus unita ex cā fideicōmissaria restituere deberet dcō francisco tres ptes dicte ptis dicti pieri z quartā sibi retinere ex sequētis cōsilio unde hoc ad rectū calculum reducēdo dimidi deberet hereditas dictoꝝ primoꝝ parentū in partes q̄tuor quarum duas ferre dz michael heres ex testō ex iure dci unite aliam quartā ptem ferre dz dictus franciscus meꝝ ceptus heres pro quarta pte dictorum suorum aui z auie. s. guil. etiam domine francisce de alia quarta que contingit dicto piero z successiue dicto thomeno deberent fieri quatuor

tuor partes quartuz vnaz ferre dz dcus michael aliaz dictus
mentecaptus z sic si est apposita clausula codicillaris dcus
michael dz habere dimidiã totius dictarũ heredi. dictorũ ꝓ
morum parentũ z sexdecimã portionẽ dcãrũ hereditatum
residuũ partiũ ad mentecaptũ Si aute dcã clausula apposi
ta nõ est dictus michael dz habere tres ptes integras dcãꝝ
hereditatũ z quartam sola ferret dcũs franciscus z hoc di
co saluo errore calculi. sed nidi testrũ in quo dcãm clãm nõ
inueni. z sõ tres partes dcõꝝ pmorũ parentũ inferre dz
dictus michael quartaz partem dictus franciscus. Et ita ne
superius dcm est consulo ego ang. de pu. l. doc.

Guielmus Et franciscus vẽdiderũt bonifacio certum fundũ precio bofi. boni Zafi. z ꝓmiserunt defendere zc. z si dcũs fundus plus dz dicto precio illud qd supra valet dcõ bonifacio donaue runt zc. post modũ dictus bonifacius z georgius eius fi lius promiserunt dcõ guielmo z francisco reuendere dcm fundũ quociensciũqz eidem solueret bofi. boni Zafi. z cessa re donatõem predictã z iuuauerunt zc. Modo queritur nũquid isti guil. z fran. possint retinere dcm fundũ z nun quid isti bonifacius z georgius possint se tueri prescriptio ne iure offerendi spacio. xxx. del. xl. annorum. Item si pre scriptione se tueri nõ possint vtrum dicti guil. z fran. pos sint cõputari eidem bonifacio z georgio redditus in sorte.

In pacto De reuendẽdo stipulatione ut credo nullato ex stip ꝓdi cta qũ reuendere facti est dc cur fu. l. cõsilio z ob. facti iunctum cõtinet vñ agendũ est ex stipu latu que cõpetit ad incerta ut insti. de uer. ob in. §. i. finaliter stip. nõ interuenisset eet pactum nudũ aut pollicitatio sim plex prout designasset verboꝝ series z figura ex neutro au tem ipsoꝝ ageret cum ex interuallo fuisset fcm pactũ z sic non esset uestitũ aliquo uestimento ut. l. iur gen. §. quinimo uer igit nuda pacto cum sy. Jus aũt agendi ad reuenden dum incõtinenti cõpetit qm obligatio fuit pura nullã diez nec conditõem habens vñ ex tunc incepit prescriptio cõtra dictã actione ex stipulatu cui cum psonalis sit nõ prescribit minori spacio xxx. annorũ sed eis decurs. ultima non uinit qm xxx an. est silentio sopita C. de pscrip. xxx an. l. si quis §. i. z l. unica de annua. excep. z ineptum est querere an iu ri offerendi prescribat qm tunc de illo tractandũ est cũ ac tio non nascit nisi fiat ob. ut in pignoraticia dicim9 que nõ nascit nisi debito soluto aut alr satisfacto z ubi creditor so lutionẽ recipere non uult tunc orit cũ offertur. ff. de pigno. ac. l. si rem. § ois cõiuncto. §. fi. eiusdẽ. l. de isto iuris offerẽ di qd est in mera facultate loquit glo. l. cũ notissimi. C. de pscrip. xxx anno. in uer. ꝓponere z glo. l. unice de annua. excep. in uer pro socio dz ex quo ergo tpe z. ff. de vsuc. l. pi gnori. Hic aũt actio ante obiectionẽ competit cũ effectu lz exactio fieri non possit nisi precium offerat ut ff. de act. emp. l. iul. § offerri z. l. qui pendente vindemiã z lz ad pre sens de hoc ut discutere nõ sit nostrũ tamen cõcludo iuri offerendi prescribendũ non obstã. qz cõsistit in mera facul tate qz z ius adeundi in mera facultate cõsistit z solo aio explicat z tamen prescribit. C. de iure deli. l. lz. huius aũt rõ quia p explicationẽ dictorum actuũ qz nouũ ius z noua actio z exceptio prout suadet rõ subiecte materie nisi potentie acquirendi iura predicta ita est equũ prescribi sicut ipsis iu ribus iam quesitis porro uer. explicanti actũ nullũz ius nul la actio nulla exceptio qñ potest sed solum insurgit explica tio eius qd in libero explicantis arbitrio cõsistebat sicut est ire ad ecclesiã z ad sanctum iacobũ z sy. tunc illi libertati arbitrij non prescribit ff. de via pu l. man. publicã. Quod autẽ dixi de libero arbitrio cum explicat nouum ius z no ua actio uẽdicat sibi locũ nisi ex prescrip. resultaret iniqui tas ut qz inuitus teneret quis in cõmunione ad quã z in q regulariter nemo inuitus detinet ut. ff. de cõdi inde. l. si nõ sortẽ. § si centũ z. C. cõi diui. l. fi. z idẽ lz. xl. uel centũ annis duo in societate mãsissent aut i cõione alicui9 rei cõiter pos sedissent nõ eet prescriptũ potẽtie renũciandi societati z pe tendi diuisionẽ ut nõ. glo. in. l. i. C. de annali ex in uer. pro socio uer. Jtẽ si potuit renũciare lz gl sentiat cõtrariũ z nõ bñ in. d. §. si centũ in uer. ad cõionem z ibi p bar in reportatio nibus suis vñ tamen confiteor qz si in rẽ cõem unũ si solidũ longissimo tpore possedisset qz alter nõ posset ad diuisio nẽ prouocare quoniã iuri agendi petitorio z diuisorio est ꝓ scriptũ sic intelligit glo. d. l. fi. z ibi per cy. z Bar nec mi rum si in dictis casibus nõ prescribit qz pscriptio bono pu blico introducta est. ff de vsuc l. i. nullũ aut bonũ publicum esse potest vbi in actus exercitio mala fides cõmittit z nu trit iniquitas ff qz quisque iuris. l. si quis iniquũ. C. de pac ti. impera. of l. i. z. iij. z l. rescripta. Hic tamẽ insurgit dubiũ an sit prescriptũ iuri agendi ex stip. cũ quotiensciũqz preciũ redderet promissio de redendo facta fuerit z sic vi dent partes voluisse per illud verbũ quotiensciũqz qz oi te pore reuendido possit peti quasi tacite renũciauerint ꝓmis siones exceptiõ prescriptionis. Sup hoc dico qz et si expres se hoc dictũ fuisset. l. oi tẽpore z nulla prescriptionis renũ ciari nõ potest. l. qz nulla currat lz possit p l. z per pactũ sta tui qz lõgior requirat vt no. gl. C de sa. sã. ec. auc. quae actio nis iuramentũ ante. nõ ob. principali. ff. d oper. liber. l. liber tus ita iurauit cũ ergo remissio de vendẽdo habeat vita so lum annoꝝ. xxx. z et tacite insit hoc cõditio si fuerit petita z intra annos. xxx. petita ita iuramentũ. Super secundo nõ expedit disputari ex dūo prescriptũ est. sed nõ licet esset prescriptũ nõ haberemus tractare quãqz de fructibus qñ percepti sunt per emptore diũ existente vnde cum sequun tur iure diũ vt. l. habemus modestie. ff. de vsur. nec fit reso lutio prime vendic. ita retrotrahat vt diximus i pacto. l. cõ missario z adiectis in diẽ vt. l. si res. §. fi. cum. l. se. prin. se quẽns. ff. de iudic. adiec sed noua venditio fit. ff. de contra. emp. l. pacta cõiuncta. ff. de pac. l. si vnus. §. peccatus vnde omnes fructus ꝑcepti ante litis ꝯt. super premiss. de reuen dẽdo sunt emptor. nec computarent in precio de ac. emp. l. iuli. §. fructibus z de iure fi. l. valerianus. Et ita dico z cõ sulo ego Angelus de vbal. de perusio zc.

Quidam Nõ suppositus iurisditõi cõ muni florẽtie accusauit qua dam de quibusdam delictis ex quibus potest puniri arbitrio iudices de iure cõi esset pso nalis pena z prestitit fideiussore vnũ tantum dedicentũ libris z plus arbitrio iudicis qui fideiussor fuit approbatus per vnũ approbatorẽ cõis florentie cum tamẽ approbatores sint multi. Queritur nunquid sit satisfactũ reformationi edite in. M. ccc. xlv. die. xxviij. mensis noue bris visa dicta reformatione zc.

Que reformatio cõmunis florẽ tie prohibet z negat accusatis admittit nisi accusator p fideius sores ydoneos approbatos p approbatores cõ munis florentie satisdet de his de quibus reformatio dispo nit z aliter factũ annullat. Et patet in expresse qz nõ suppo situs nõ admittit ad accusandũ suppositum iuramẽti cõis florẽtie nisi cõditionaliter satisder z in forma tradita a sta tutis seu reformatione que resistit receptioni accusationis z ꝓcessui sup ea propter quod apparet qz importat condi tio cuius natura est vt primitus impleat. ff. de condi. insti. l. si quis ita hereditatis lz modus z causa aliud sit quoniam hec duo sufficit ex postfacto impleri. l. qui diebus. §. termi nus de cõ. z demõ cõiuncto eo quod dicit ff. z. C. de cõ. ob causaz si ergo nõ suppositus ad accusandum sub condi tione admittit si satisdet dz qz satisdet in forma qñ cõditio formaliter est implenda l. meuius z. l. qui heredi de cõdi. z demõ. hic aute satisdationis cõditio nõ est ipleta formali ter duobus respectibus. Primo qz vnicus fideiussor dat9 est z hoc nõ sufficit quia statutũ loquit in pli Jtem ille fi deiussor nõ fuit approbatus nisi p vnum ex approbatorib9 z statutũ exigit approbari p approbatores z sic similiter ẽ pluralis locutio que vnico in diuiduo contẽta nõ est. Nam vnus nõ est numerus sed principiũ numerũ vnde si statutũ vel reformatio requirens numerũ nõ verificat in vno. ff. d testi. l. ubi numerus ibi casus. Nec ob. si dicat mentẽ legisla toris intuendã que solũ cõsiderauit accusatio fore cõsulũz z ita cõsuluit cũ unus fideiussor intercedit sicut ydoneus z cũ plures z quoniã tam fideiussor qz approbator soluendi sunt anñ licet uerba reformatis in plr. sint prolata in singu lari uident sufficere ff. de excu. tu. l. scire oz. § qui autẽ uer. sed z si maxime z potissime cũ officium approbatoribus z cuilibet eoꝝ insolidũ attributũ ff. de nego. ges l. cum ali cui tutoꝝ z curatorum exemplo quoꝝ quilibet habet ad ministrationem insolidum nisi diuisa sit administrandi po tentia a lege testatore iudice aut ab ipsis aut nisi accusatis interposito ad fimedum administrantiũ potentia ordinetur ff de aut. tu. l. z si pluribus comunicata. l. fi. C. e. ti. quia illud ideo sic legislator potestatem concessit. Porro statutum in casu

in casu proposito in plurali loquẽs tñ respectu approbatorum & fideiussorũ vnico fideiussore aut approbatore cõtentum nõ fuit vnde saltim duo fideiussores z duo approbatores requirunt ut d.l.ubi numerus. Nec ob. quod dr de mete l.latoris qui nõ cõsiderauit aliud nisi ut accusato tantum esset cõcedo eni sed legislator nõ cõsiderauit solum ex cautum sed et bene cautũ cõstat.n nobis bene cautũ esse pot⁹ ex pluralitate reoꝝ quã ex pmissione vnius quãtumcũqꝫ existens bñ soluendo.ff.de lib le.l.iiij §.fi.ubi est casus z approbatores tenentur ut fideiussores.ff.de fideius.in.l.cum offi.diuus. Concludo ergo ex premissis dictam accusationem recipi non potuisse z oẽm processum super ea factum nullius fore momenti. Et ut superius scriptum est consulo ego angelus de ubaldis.l.doc. lvij

Testator reliquit heredem hospitale z mir legati reliquit Terra bona cũ pacto & deã bona nõ possint obligari z & morũ legatarius an eius filij possint habere istud legatũ.

Omina Andrea sua cõdidit testm̃ z suũ heredem fecit quod dã hospitale in quo inter alia reliquit z legauit Thomasio quedã bona cũ his tamẽ cõditionibus vel & dictus thomasius uł sui heredes vel descendẽtes usqꝫ in quartũ graduz nõ possint neqꝫ eis aliquo modo liceat dicta bona uẽdere alienare permutare pignorare vel quouis alio titulo in aliũ transferre & si secus fecerit seu fecerint tũc z eo casu ipsa bona deuenire uoluit ad istũ ipsius testatricis heredẽ ac ẽt si euenerit & dict⁹ thomasius vel eius filij seu nepotes uel descendẽtes usque ad quartum gradũ decesserint quãdocunqꝫ sine filijs legitimis z naturalibus tunc in eo casu uoluit ipsa talia bona deuenire ad ipsi⁹ dñe testatricis heredes deĩn thomasius moritur ante mortẽ dicte testatricis ex eo filijs existentis dubis pdictis qs eritur si dictũ legatũ dbeł nec ne z quid iur z c.

D declarationez Presentis dubij premittendũ est tria in themate pdicto fieri. primo nãqꝫ ponit legatum qõ fit thomasio z conditio adiecta ipsi legato. Secũo uero ibi & si secus ponit testatricis dispõ in euentũ conditionis pdicte in fauorẽ heredis. Tertio ibi ac et si euenerit ponit alia cõditio z dispositio in fauore heredis differens a pma qr in ista ultima pte dispositio respici bona cõditio uero solũ psonas z est casus alis in pcedentibus autẽ z conditio z dispõ ẽt bona respicit non solũ psonas z est cõditio pñtiua utex forma testi. supra narrati apparet uidendũ est ergo de q̃libet dictarũ partium de pse z cuiuslibet earꝫ uirtute. Et incipiendo a psona dicat mihi querẽs si dicta prima ps in qua ponit. an legatũ qõ fit thomasio z conditio ipsi legati adiecta pot facere & dcm̃ legatũ factũ thomasio eo mortuo ẽte uiuo testatrice nõ fit in eius psona caducũ. Et certe nõ qr casus est in.l.i §. z cũ lex de cad.tol.in uer. z cũ triplici z.l.cellsus de leg.ij cũ sy. z nemo pot facere qñ leges in suo testõ locũ habent quo ad iure effectũ in testõ suo.l.nemo pot de le.i. Si dicis fate or in psona thomasij qr nõ pot in eius psona legatũ thomasio datũ ualere qr tpe dandi hoc est morte testatricis datus z uerũ natura nõ fuit ut dicit tex.nõ in.l.si.hõ liber.§.si ita i fi.de here.insti.sed in psona heredũ uel descendẽtis thomasij nõ est caducũ quia extant tpe dandi hoc nõ est morte testatricis Rñdeo lꝫ extent tpe dandi tñ eis per hãc ptem nõ est datũ vnde in eorũ psona nõ est caducũ.quinimo eis nullo mõ datum qr testatrix in hac pte solũ thomasio nõ autẽ heredibus uel descendẽtibus legat ergo ad eos nõ porrigitur qr dispositio facta de una persona non porrigit ad aliã l.si vnus.§ ante oĩa.ff de pac. Frustra ergo querit an ex psona heredum uel descendentiũ thomasij dictum legatum debeatur cum non sit eis factum z heredibus descendentibus legatarij non pot legatum deberi cum nõ debeat ex persona legatarij hoc est in eius psona uires assumat ut.C. de cadu.tol.l.vnica.§.fin autem z insti de uer ob §.ex conditionali. Quod aũt non fit eis legatum factum patet qr verba legandi non dicunt de eis sed solum de thomasio igitur z c.ut.d.§.ante oĩa z.l.cum pretor de iudi.qr legatũ factum uni non intelligit factum eius heredibus lꝫ heredes ex persona legatarij legatum cõsequant.l.legatarius de le.i. z qr si her uoluisset testatrix nulla erat ei difficultas dicere lego thomasio z hrdib⁹ uel descẽdentib⁹ ei⁹ cũ pdurbe z c.l.unica §.finali ad deficiet. C.de ca tol.nez qr solũ thõasio affectũ habuit z ipsi⁹ thomasij affectio ad legãdũ ea solũ mouit et solum negauit z eum honorauit cũ condicione nõ alienandi nec ipse nec eius heredes vel descendẽtes ad quos ex psona thomasij z ipso mediante bona ei legata deuenire putauit nõ aute qr eis legaret vel legare vellet quia circa eos nõ versabat affectio nisi mediante persona thomasij ergo z c.l nec adiec.ff pro socio i legando ergo solũ thomasium nominauit quia ei soli legare voluit. sed in apponẽdo conditione nominauit etiã heredi. z descendẽtes quia nõ voluit eos facultate alienandi habere quã priuauit thomasiũ quẽ predilexit z cui legauit imo vltimo magis eã voluit z heredibus z descendenibus denegare.l.publius.§.i.de cõ. z demon.facit quod notabiliter solet dici p glo. z doc qr verba pupillare substitutio vel alias fauorẽ continentia nõ porriguñ ad eos qui nõ sunt in testõ nominati etiã si ad eos cõtingat esse relatione affectio secus in verbis continentib⁹ onus quia si illud uoluit testis in nominatis multomagis z nõ nominatis seu nõ dilectis vt ita probant z scribuntur in.l.cũ filio z.l.qui liberis §.her verba z.l.ex duobus §.i. de vul. z pupi. z.l si plures def iij Et si dicis lꝫ verba legãdi solum de thomasio tamẽ verba condic.dicũt etiã de heredibus z descendẽtibus thomasij ergo per hoc eis etiam legare videt rñdeo hoc nõ sequitur quia verba cõditionis nõ inducunt dispositionẽ.sed inductam qualificat.l.si quis sub cõditione.ſ.obmissa ca.te.l i.§ si quis simpliciter ó ver. ob probat in l ex facto el.primo ff de here.insti.ver.si dic. test.si seyus mihi heres nõ erit ticius heres ego si seyus nõ reperit alius instituit p hec verba conditionaliter posita nõ videt institutus probat etiam in.l.lucius & ibi no.ff.de here.insti.vbi per verba conditionaliter posita de heredibus vel filijs nõ videt reliqui filijs vel heredibus quibus nihil nominatim relinquit vt scribit Bar.in.l centurio de vul. z pu ibi quero ulterius quid si testis z c.l.si sic de le.iij. z dicta l.lucius z probat in l.si quis ita heres.e.ti. Per pdicta aũt verba clarum est & nil relinquit heredibus vel descendẽtibus thomasij nec ab aliquo ergo z c. Itẽ quia dicta verba cõditionis dñt intelligi z suũ effectum sortiri valente legata p testatrice thomasio facto vt testatrix putauit ergo in illo casu eraudieda sunt verba nõ in alio tacito vel psumpto.l.loco.ff.de here.insti.de uul. z pupi.l.cũ ex filio.§.i. Et maxime quia verba quantumcunqꝫ generalia accessorie posita intelligunt secundũ primam dispositionem cui accedunt sortire affectum nõ al' l.predijs in prin ff. del' iij. Item quia dicta verba cũ conditionibus z c.nõ ponunt ad extendendã dispositione factã in personam thomasij ad alios seu in alios sed solum ad qualificandũ ipsam dispositionem in psonam thomasij facta ergo in personam alterius nonam dispositionẽ nõ inducit nec faciunt alijs vel plus deberi legatum.sed qualiter debeat thomasio z ex eius psona heredibus vel descendẽtibus usqꝫ in quartũ gradum demonstrant.l.neius in fi.ad tre.l.i.§ si quis ita sub cõditione si quis omi.ta.te. z.l.si legan seruũ del' i. Itẽ uerba cõditionaliter prolata quãdo possunt quo quõ uel sortiri effectum nõ inducũt dispositionẽ.l.demqꝫ.§.interdũ de pecu.le.l.qui he.§ fi.de cõ. z demõ l.ex hac scriptura de dona.cũ sy. hic autẽ possunt ut predixi ergo z c. Item quia dicta cõditiõis uerba ad plures hoc est ad thomasium z ad heredes z descendẽtes relata debent intelligi in casu in quo pariformiter in psona omniũ possunt sortiri effectũ z sic legato i persona thomasij ualente l iam hoc iur.de uul. z po ff. z.l. hereditatis z.l.quãuis.C.e. Itẽ quia dicta uerba cõditiõis uidelicet & dictus Thomasius uel sui heredes uel descendẽtes z c.necessario cõiuncter intelligunt post tempus legati.l.nam z si de inusto te.l.dece de uer.ob.l.si stichum.§.si quis ita.ff.de le.i.ergo legatario hoc est thomasio decedente ante tempus legati quãti qñ nõ sortiunt effectum quia in illud tempus nõ porrigunt.l in tempus de her.insti. Itẽ quia dicta cõditionis uerba thomasij ita z heredes z descendentium intelligant relata ut ad eos qui al' hoc ĩ ista cõditione nõ apposita alio nõ dato possent alienare ut probat tex.in.l.si quando in prin.del' t.ubi cõfirmatio donationis porrigit ad illas que cõfirmatiõi.apposita nõ valerent.l.ex his.C.de do inter uirum z uxo.hoc etiã probat quia cõditio debet intelligi circa illud in quo z quorum respectu cõditione nõ apposita ut tale possit se habere adest z nõ ẽ l.si ita scriptũ.§.i.del' iij nam aliter intelligẽdo nõ esset conditio l.cũ ad presens si cer pe.§ l.quo in fo de inru.te. Itẽ & dicta cõditionis uerba sicut de thomasio ita de suis heredibus uel descendẽtibus intelligunt.ſ.ipso thomasio legatũ

cõsequente non aūt legato deficiente casus est notabi in .l. lucius de fideicõ.li. ꝛ .l. cū pr. ponas. C.e. ti. ꝛ sic intelligū tur de heredibus uel descendentibus thomasij legatarij nō aūt ergo ꝙ dicta uerba siue sit solū alienationis cõditio siue et prohibitio hoc est cū cõditiõe ꝙ dictus tho uel eius heredes uel descendētes alienare nō pñt nec alienet ut suadent v̄ba sequētia ibi ꝙ si sec⁹ fecerint ꝛc nō vꝫ legari heredibus uel descendentibus thomasij sed dispõni ꝙ legata thomasio que eius heres uel descendētes in eius hereditatis ueniret alienare nō posset sicut nec ipse thomasius poterat vt sic ad eius herede uel descendentē transeant cum eode onere. s nō alienādi transeāt uico ex psona thomasij ꝛ in eius hereditatis ueniant nō aūt ꝙ eis legare uideat ut probat notabilr in .l. qui duos de uul ꝛ pu. ꝛ sic alienationis cõditio uel prohibitio porriguntur in rēs legati quarti thomasio ꝛ ad illud calificandū ueniūt nō ad nouū legatum in psonā heredis uel descēd thomasij inducendū ut i precedēti est probatū. Et si dicis quis ē ergo sensus dictorū uerborū ꝙ dictus thomasius uel sui heredes uel descendētes usqꝫ ad quartū gradū ꝛc. si illa v̄ba uel sui heredes intelligis de suis heredib⁹ rōe sinitatis iuxta .l. gallus §.et uer. ꝛ bene ꝛ § uidendū ꝛ in §. ille casus ꝛ qđ ibi scribit bar. ꝙ illa disiunctiua uel descendētes cadit inter genus ꝛ speciē. nā quilibet suus heres est descendes. sꝫ nō ecõuerso ut d .l. gallus vn̄ resoluit in expositiuā .i. uel eius heredes descendetes usqꝫ ad quartū gradū ꝛ c. ut. C. de transac. l. ubi pactū ꝛ qđ ibi nō in ꝗ glo uel stet ꝑprie q o. sui heredes uel descendetes lꝫ nō sui usqꝫ ad quartū gradū ꝛ c. ꝛ sic in utroqꝫ sensu cõprehēdat descendētes nō heredes ꝙ illa dictio heredes in medio posita determinat utrunqꝫ uerbū vꝫ sui ꝛ descendētes .l. iij. §. i deli. ꝛ posthu .l. si legatarius. § i. de le iij. ꝛ ꝙ dcā cõditionis uerba nō referunt nisi ad eos qui aľ cõditione nō apposita alienare possent ut supius ꝓbatum est si uero dcā v̄ba uel sui heredis itellectis generaliter de quibuscūqꝫ ut sic exponāt uel sui heredes .i. eius heredes iuxta .l. in annalibus. C. de le de uer sig. l. sciendū et v̄ba sequentia uel descedentes simul cū ꝓcedētibus intelligunt ꝙ dcūs thomasius uel eius heredes .s. nō descendentes usqꝫ ad quartū gradū ꝛc s. cõiunctionis quicūqꝫ sic cõiuncti lꝫ nō descēdentes. sꝫ forte ascendētes uel collaterales ꝛ sic solū ad heredes cõiunctos usqꝫ ad quartū gradum testatrix ꝓuidit de extraneis nō uel nullo mō cõiunctis heredibus nō curauit dicta testatrix ꝓuidere uel si sic potes intelligere et de heredibus nullo mō cõiunctis ꝛ sic heredes descendetes cõprehendet usqꝫ ad quartū gradū coniunctionis heredes aūt nullo mō cõiunctos cõprehēdit usqꝫ ad quartū gradū successionis de iure ciuili cõputādo iuxta .l. uel singulis de uul. ꝛ pu. ꝛ sic non pōt ꝑm aliquē sensum cõprehendere descendētes nō heredes ꝙ de illis testatrix nō sentit. sed solū descendētes heredes ad quos dcā bona thomasio legata ex psona thomasij deuenire potuit nō aūt ꝙ eis p p̄dicta condi. v̄ba legauerit nec legare uoluerit ut ex ꝓcedētibus ꝓbatum est. Sequit ergo uidere de scđa parte vꝫ ibi ꝙ si secū fecerit ꝛ c in qua ut dixi ponit testatricis dispõ mouent cõditionis predicte in fauore scā ꝛ ex ista certo certius est nō legari heredibus uel descendentibus thomasij quin imo eorū quod ad eos ex psona thomasij p uenisset sub cõditione auferri vꝫ ꝛ hospitali heredi concedi. Et pro huius partis intellectu ꝑmo uidendū est quid si dictus tho. uiuens predictū legatum repudiaret ꝛ ex predictis pꝫ clare ꝙ nō ꝙ eū nō admittat nisi ex psona thomasij thomasio repudiāte nihil petere pñt. l. i. de his qui ante ap. tab. Scđo uidendū est quid si dcūs tho. uiuens legatum agnouisset ꝛ decedēs ꝓmisisset herede extraneū hoc est nō cõiunctū an p hoc dcm̄ legatū deuenerit ad hospitale. Circa qđ aduertēdū ꝙ hec bona ꝓdicta legant hospitali hoc ē heredi sub cõditiõe si dcūs tho. uel sui heredes uel descēdētes secus fecerint ergo sua cõtraria cõditiõe hoc est si secus nō fecerint uident legata thomasio .l. aliquādo de cõdi. ꝛ demõ ꝙ ergo illud legatū ē cõditiõale sub cõditiõe nō alienādi simplr posita ut probat .l. .l. iij § si quis ita de adi. le nō refert lꝫ p̄ceptū uel conditio uel prohibitio alienādi sit nudum uel ex si uplici cõditiõis existētia uel nō existentia legatum debet uel nō debet .l. mēuius de cõdi. ꝛ demõ. ꝛ .l. qui heredi. in ꝑn in fi e ti. solū ergo uidendū est an conditio dicat extitisse hec ē ꝙ tho. secus fecerit istituēdo heredem extraneum ꝛ dicendū est ꝙ nō ꝙ cõditio ꝛ prohibitio alienationis ꝛ legatū factum si secus fecerint intelligit de alienatione uolūtaria nō necessaria ergo ad heredem instituēdum non porrigitur. l. i. ff. de fundo dotali ꝛ est tex no. in .l. ex hoc dicto. § sed herede de ali iudi. mutā. causa facta. Probatur quia nō est quid imputet dicto Thomasio legatario si instituit herede que mulr nā libera debet esse testādi facultas ꝛ institutio nō per metū pene sed omissionis lucri. l. ille aūt de here insti .l. stipulatio hoc mō de uer ob. unde et si testatrix uoluisset legatū factū thomasio ei del eius heredibus adimere in istū casum s. institutionis heredis nō ualeret ꝙ fideicõmissarū relictū in defectū cõditionis que a iure reiicitur uel reprobat nō debet .l. que tiene de cõdi. ꝛ de .l. i. C. ō his que pe. no. unde si expresse dixisset testatrix lego tho. si nō instituerit sibi heredē extraneū ꝛ si instituerit lego hospitali nō ualeret legatū sic factū hospitali. sed deberet Thomasius habere legatū etiā si extraneū instituerit ut dictis legibus ergo cõditio simpliciter de nō alienāda posita p herede instiī nō implet hoc est ꝙ notabiliter scribit Bar. i. l. peto § frē de le ij. ꝙ ubi ꝓhibitio alienationis est facta simpliciter ut in proposito nō intelligit ꝓhabita trāsmissio ad heredē testamentariū uel legatariū siue loquamur in prohibitione alienationis siue inter ꝓhentes siue in ultima uoluntate licet simpliciter alienationis ꝓhibitio nō cõgruat in ultima uolūtate ꝙ nō ualet ut .l. filius §. diui. de le ij. qñ stat in finibus unde seu simplicis prohibitionis ut in d §. frē p actū ut probat in iuribus ibi all. sed ubi nō statur in finibus simplicis ꝓhibitionis sed in casu alienationis inferat legatum alteri vt in ꝓposito lꝫ vt simpliciter ꝓhibitio nō valeret ꝛ p cõsequēs nō esset de eius effectu querendū tum qñ ultima testator ꝓcedit in casū alienationis legādo alteri valet ut legatū sub illa conditione factū vt dicta .l. iij. §. si quis ita de adimen. le. ꝛ hic est quod no. dicere uoluit tex. ꝛ gl. in d. §. diui ꝙ si ꝓhibitio alienationis est simplex hoc ē nō limitata respectu certarū personarū in quas possit alienari nihilominus est seruāda si uoluit ad certā psonam legatum trāsire si fiat cõtra ut ibi in glo. sup uer respectu ideo tunc est recurrendū ad doctrinā predictā ꝙ instituēdo nō vꝫ facere cõtra ꝓhibitione iō nō vꝫ extitere coditio legati facti i casu si alienauerit ut supius est probatū secus ubi prohibitio alienationis nō esset simpliciter facta sed respectu certarū personarū in quas pmittit alienari ꝛ ultra illas ꝓhibet generaliter ꝛ ita loquit § fratre ꝛ .l. pater. §. fundū contrario sensu rō diuersitatis patet recte inspicienti. Ulterius probatur tertie partis declaratio viso quid iuris si tho. uiuens repudiasset ꝛ quid si uiuens agnouisset ꝛ extraneū instituissꝫ videndū est si uiuus alienaret ipse vel heredes sui vel descēdentes ꝙ uult testatrix eo casu deuenire ad dictum suū heredē a quo videt aliud fideicõmissariū in hoc casu relictum an thomasio vel suis heredibus vel descendentibus nisi aliud exprimeret videt esse relictū sub duplici cõditiõe si alienet ipse vel sui heredes vel descendētes vt no. scribit Bar. in .l. codicillis de usufruc le. ꝛ .l. qui duos de uul. ꝛ pupi .l. marcellus. § fi. ad tr e. ꝛ in .l. cēturio ubi ide sentit ergo per hāc partē nō pōt dici uideri legatū heredibus uel descendentibus thomasij ꝙ ipsi nō sunt grauati sed ipse thomasius ut dixi. Item si essent grauati forēt grauati i casu si secus fieret qui nō euenit ergo i istū nō uidet eis relictū ꝙ si grauamē factū ē heredibus facit uideri eis esse relictū ꝙ alias grauamen stare nō pōt ut .l. demqꝫ §. interdū ergo in casu in quo locū nō habet nec habere potest grauamē nec legatū locum habet ut d. § interdū ꝛ probat in simili in .l. sed si restituat §. sed si dies ff. de iudi. Itē absonū est ꝙ p istā parte heredibus uel descendētibus thomasij uideat esse legatū cum nō possit legatū inducere que inductū adimeret .l. ticio eiꝫ moriētur de usufr. ꝛ .l. usufructus de usufru leg. Uenio ad ultimā parte ibi ac si euenerit ꝛ c Et differt hec ultima a sua proxima ꝙ hic ponit alia cõditio nō respiciens bona sed psonas licet dispositio bona ipsa respiciat. Itē supra est cõditio potestatiua hic aūt casualis ꝛ sic differēt i facto quo ad sui. effectū ideoqꝫ que de supra ꝓxima particula dixi ꝛ in ista locū habet maxime quia licet filij in cõditione ponant si decesserit sine filijs ꝛc nō propterea uidet eis legare ut dicta .l. lucius cū alijs supra alle. Itē quia nec p uerba sequētia .l quib⁹ cõnnect dispo nec tunc uoluit dcā bona deuenire ad herede ꝓdictū ꝛc. in casib⁹ in quib⁹ .s. ꝛ lꝫ dicat hic ō filijs nepotib⁹ l dscēdentib⁹ intelligo ō filijs ꝛ ō quib⁹ ꝛ ꝑ in. §. l. si de fun. instru le .l. sed seruus. §. fi. de le. i. cum sī. Et ex predictis concludit indubitāter dictū legatum per mortem dicti thomasij iuxta testatrice predicta fore caducū ꝛ p ꝯsis

filijs

filijs uel descēdentibus dicti thomē nō deberi qꝛ ad eos non pertinet nisi ex persona thomasij pertinere ergo non potest sine persona thomasij unde defecit quia caducum ꝛ sic ipsi in illa nullū ius habent ut pꝫ clarissime ex supradictis. Et ita consulo ego Jo. de Ric. de flore. Jte. d. Ni. de canonibus de prato Jte et cōsulunt dn̄s. thomas de canonibꝰ de flo. ꝛc.

lviij

Commune Florentie erat debitor monaldi ex decentum ut pꝫ ex electione ꝛ acceptione sui ultimā in plagā sui salarij seu mercedis demū finito officio debeat recipe hic ergo dilatio solutioni adiecta oblatione cōdmonale nō facit sꝫ solum exactionem differt. C. qn̄ di. le. ce. l. ex his uerbis p bar. plene. ff. de le. i. l. si cui unde in deā sua terzaria ꝛ ultima paga potuit decūs monaldus dem̄ cōe florentie suis creditoribus delegare ex pectaturis eo mō ꝛ cōforma quibus ipsam pagā creditor de legans expectare debebat qm̄ nō potuit pignus ius trāsferre q̄ habuit. ff. de pigno. l. lex uectigalis ꝛ io resoluto iure monaldi resolutū esset ius illoꝝ quibus delegatio facta fuit rex. est ibi ubi ff. cō. p. l. is cui. §. i cū al' cōcor ibi alle. Solū ergo restat uidere an ius monaldi sit adeo resolutuꝫ ut nec ipse ꝛ delegationē nō fecisset possit petere a casserio ut sibi sua paga ultima solueret. Et sup hoc sine dubio dicendum est q̄ nō pluribus de caus. Primo q̄ dēs illi creditores ut mihi asserit tpe sindicatus dci monaldi corā suis sindicatoribus querelas exposuerunt cōtra deū monaldū ꝛ sindicatores deū monaldū nō absoluerūt nec cōdenauerunt pp q̄ ex forma statuti florētie ipso iure intelligit absolutus sicut ergo si uere fuisset absolutꝰ amplius nō posset ab eo inquietari monaldus nec cāin hīs ab eo qꝛ rei iudicate exceptio in rē est ꝛ sic transit in eū in delegatio facta est ita absolutoria ex lege late sn̄ie qm̄ non minꝰ operat lex seu canō late sn̄ie quā sn̄ia hominis ff. de capi. di. l. amissione. §. qui deficiunt ubi est glo. no. legistis canoniste aūt habundāt i hoc io nō allego. Scdo quia cōe qd est debitor monaldi nō pōt a creditoribus monaldi uexari directo. C. qn̄ fi. uel pua q̄si per totū uñ licuit cassario representati in hac pte cōe soluere monaldo ꝛ cū monaldus mādauit monaldus aūte mandauit soluere rogando ut illis solueret qm̄ rogatꝰ loco mādati est ff. man. l. i. insti. de ob que ex quasi cōtra. in pn. ff. de nego. gest. l. si serui ubi est op. glo. lꝫ non semp hoc uerū sit in casibus quibusdā loquor qui thema nostrū nō contingit ut no. plene. ff. de infam. l. ob hec ūba que glo. singularis ē Cōcludo ergo ex pmis. cassariuꝫ recte soluere potuisse quecquid soluerit cū soluerit de mādato monaldi nec alij creditores dictā solutionē potuissent ipedire cum cōtra cōe florētie ut predixi recte uia alij creditores monaldi nō potuerunt habere recursū ꝛ per pñs non cōtra cassariū quinimo ꝛ si monaldus per seipsū de deā ultima paga soluisset. recte soluisset ꝛ liberatꝰ esset. Sed tunc esset uidendū an illi creditores quibus solutū esset pecuniā debitā per eos receptā tenerentur alij creditoribus cōferre ut sic pro rata cuiuslibet debiti possit unusquisqꝫ cōsequi qd sibi debet de hoc autē puncto non sum consultus ꝛ ideo non rñdeo. sed uia de isto puncto loquentia eū decidunt q̄ deā solutio fieri potuit rōnibus de quibus Ja. de are. ꝛ bar. post eū loquit pl̄e. ff. de in frau cre. l. pupillus. Et ita ut superius scriptum est consulo ego angel. de perusio. l. doc.

lix

Quidam Paterfamilias habens duas feminas ꝛ unū masculuꝫ ex eadē uxore ꝛ eodē matrimonio que uxor eadēqꝫ mater dictoꝝ filioꝝ habes certa bona imobilia parafrenalia ꝛ fundos dotales in suo testō qd nobis transmittit instituit dictos filios suos ꝛ eos adinuicē substituit prout pꝫ ex forma testamēti predicti ꝛ mortua dicta matre pdictos pater tradidit nuptui dictas suas filias ꝛ pdictis suis filiabus existentibꝰ nuptis ꝛ etatis. xij. annoꝝ cū dimidio nec p eas adhuc agnita ul' adita hereditate dicte eaꝝ matris pdictus pr̄ fecit emācipationē ꝛ cū predictis filiabus fecit trāsactis eodē loco ꝛ tpe ꝛ corā eisdē testibus cuꝫ iuramēto uallatā prout pꝫ ex tenore instrumēti manu publici notarij q̄ nobis transmittit ꝛ post dictos cōtus dictus pr̄ uendidit deā bona imobilia parafrenalia cuidā extraneo dict. filiabus ꝛ filio masculo existibꝰ minoribus ꝛ predicte uedmora nō cōsentientibꝰ demū dictus pr̄ in suo testō instituit filiū masculū pdictū herede cui filio post mortē substituit quādā ecclesiā demū filius dictꝰ adita hereditate patris cū bñficio inuētarij fecit testm̄ i quo dictas suas sorores sibi usr̄ heredes instituit ꝛ mortuo dicto filio dcē filie femine nupte pro parte sua uellent uēdicare dicta bona pafrenalia materna uendita p patre ab illo extraneo emptore nō obstātibus predictis emācipationibus trāsactionibus ꝛ quietationibus factis inter ipsas ꝛ patrē ipsarū dicentes dictos cōtractus iniquos ꝛ se ad pdicta bōa nō extēdere nec de predictis bonis in dictis quietationibus fuisse cogitatū nec tunc tēporis cognouisse uerba testamēti matris ipsarū cū in dicto testamēto fuerunt institute ꝛ ad inuicem substitute de quibus nō fuerūt certificate prout decet ꝛ inquantū dicte filie femine possent nō obstā predictis uēdicare uel pretēdere aliqua iura ut predictis bonis pafrenalibus uēditis p patrē uel et fm testante ꝛ cōscientiā ad quo ad forū anime ꝛ excusatione dicti testatoris defuncti dicti administratore ꝛ yconomi dicte ecclesie substitute uolūt ꝛ sunt parati satisfacere de bonis patris testatoris ꝛ ad ipsos pertinentis predictis filiabus usqꝫ ad quantitate precij quaꝫ recipit pater de predictis bonis pafrenalibus p ipsum uenditorem uēditis ꝛ querit consilium iustum in predictis.

Una Filio fuit ecclesia substituta ꝛ filius sine prole decessit pꝫ q̄ solā legitimā suaꝫ est filius assecutus cū de relictis ad pias cās fm uerā opi. ꝛ cōmuniter approbatā nec falc. nec trebel. detrahat ut no. C. ad. l. fal auc. similiter p bar. plene in. l. marcellus. §. q̄ aūt ad trebel. ꝛ sic sup hoc amplius nō insisto cū igit hic filius solā legitimā inueniat se habere p parte sua bona materna ab emptore filie que sunt heredes filij predicti ex persona dicti filij sine dubio poterūt aduocare ex quo filius inuentariū cōfecit legitime ꝛ hereditas est soluēdo ita q̄ super bonis reliquis ultra legitimā in hereditate uinētis emptore de emptione pōt habere recursum ut no in. l. fi. §. in cōputatione in glo magna. C. de iure deli. ꝛ ibi per Cy. Ja de bel. ꝛ Bar. Restat igitur uidere quid iuris de portionibus que filias cōtingebant cōsideratis quietationibus supradictis ꝛ quia in cōsultatiōe querit quid iure quo ad forum cōscientie dico q̄ si pater filias dotauit in pluslqꝫ dotasset ppter bona predicta dudū uxoris sue que a filiabus cōsequi spectabant q̄ catenus quatenus dotauit i plus filie nō possunt super bonis paternis habere recursuꝫ qm̄ sibi inuenerūt satisfactū in dote ꝛ natura nō patet ut bis ide exigat unde nec deus qui est prima causa causarū ꝛ est natura narrata fm ph̄m ꝛ glo insti. de iu. natura. i fi. i gl. ꝛ clarius insti. de uer. ob. § cōditiones in uer. naturā si aūt pater ob dicta bona filias pinguius ꝛ opulentius nō dotauit tunc cū officiū paternum fuerit ꝛ sit dotare filias ut. l. ultima C. do promis. Dico q̄ in foro cōscientie usqꝫ ad summā ueri precij per patrē ꝑcepti super bonis ipsius patris filie possunt habere recursum qm̄ catenus se dānificatas inueniunt ꝛ ecclesia substituta sub filiarū iactura se inuenit locupletorē cū pater ex precio illo locupletior factus fuerit hic similiter natura non patit quē locupletari cū aliena iactura ff. de de cō. inde. l. nā natura. Nec ob. si dicat nō fuisse patrem locupletē cū filiarū iactura ex quo filie quietarūt patrē quia arbitror filias quietasse culm reuerētie paternalis nec enī est uerisimile oia bona donasse. ff. de do. inter uirum ꝛ uxo. l. si stipulatū possiunt cū nemo donare ꝛ iactare suuꝫ in dubio presumat. ff. de proba. cū indebito. Nec ob. si dicatur nō fuisse donatione quia in quietatione dicit q̄ dicte filie confitent eis solutū ꝛ satisfactū nam ex puncto appet q̄ hec quietādi causa fuit falsa unde fuit color iste quesitus ff de do. inter ui. ꝛ uxo. l. si mulier qui color quesitus ueritatis sobstātia nō mutat nec intuendus est ut ibi C. plus ualere quod agit per totū ꝛ maxime quo ad deū qui solum ad cor respicit nō ad manū nec exteriores actus fm Augu uñ dānat ypocritas ꝛ eoꝝ opera ꝛ illoꝝ qui ueniunt in uestimentis ouiū intus aūt sunt lupi rapaces ut legit trāsūptiue per accur ff de offi presi l. iij. §. illicitas. misteria ꝛ hoc arbitror uerū esse quo ad cōscie forum. Salua semp sententia theologoꝝ quoꝝ hec mesis est. Super fo quid iure sit de rigore sub cuius auctoritate cū de bono ꝛ equo tractat plerūqꝫ erratur ut. ff. de uer. ob. l. si serui. §. sequit. Dico cōsiderandū an re uera solutū fuerit filiabus quietātibus quod debebatur p patrem prout ipse in īstrumento quietationis cōfesse sunt ꝛ tunc nullū ad bona predicta pñt habere recursum cū cesserunt eidē patri oia iura que in hereditatis matris habebant per quā cessionē cōfirmatū est ius in persona emptoris dictoꝝ bonoꝝ hereditatis predicte ut. l. apud cel

sum §.si a tutio de excep. rei iu. z de do. excep. l. apud celsum §.si a tutio. Non ob q̄ in cessione peccato z quietatione predictis nō fuerit dictū q̄ decessisse viderunt z legerunt testū maternū. nā ex narrans in quietatōe p̄dcā apparet q̄ filie hebant sciam testi z istud sufficit. ff. de legi. l. scire leges p bar. ff. de trans. l. de his sinante reuera dictis filiabus solutū nō fuit q̄ debebat a patre nec in totū nec in parte qd sic esse apparet ex puncto q̄ pater ante quietatione bona materna vēdiderat z tradiderat neq̄ apparet in alio dicti filiabus esse asr satisfactū nisi q̄ cōfesse sunt satisfactū eis esse que cōfessio alia satisfactōe manuali nō apparente ad satisfactionē solius voluntatis ear necessario restringit ac et coartat ut l. si rem. §. ois uer satisfactum. ff. de pig. ac. tunc dcā quietatio nō valet ut trāsactio qn̄ nullo dato uel retento facta ut. C. de transac. l. transactio. sed lʒ non valeat ut transactio valet ut pactū gratuitum q̄ sic ꝯtentes voluerunt z maxime q̄ iuramentum interuenit per qd valet quietatio oimodo quo pōt ut l. cum pater. §. filius matrē ff. de leg. ij. hoc et go pactū liberatoriū iuramento firmatū usque ad. cccc. aureos tenet. C. de dona. l. sancim⁹ abinde supra ē nullū q̄ donatione sapit z liberatio gratuita a ccccc. aureis s. ita eget insinuatione sicut alia quelibet donatio vt ff. de reg. iur. l. siquis oblatione in gl. que sine per bar. ff. de dona. l. modestinus. Nec dicat quis filios quietantes rōne iuramenti ꝯuenire non posse p. l. C. de transac. siquis maior qn̄ l. resistit donādi potentie vltra. cccc. aureos vn̄ illius l. beneficio renūciari non pōt sm̄ bar. in d. l. modestin⁹ z potissime q̄ actus insinuādi ad solēnizandā donat. inductus z quecūq̄ ad solēnitatē inducta nō relaxant cōsensu partium ff. de postu. l. quos ꝓhibet plene p glo. in l. filius. §. veterani. ff. de procur. C. de pac. l. si quis in cōscribēdo per bar. z plene ff. de fideius. l. si quis pro eo inducta n. ad solēnitatem sunt bono publico introducta cū bono publico z iuri ꝓhibitiuo nec renūciatur pacto nec id iuramento firmat. velut ꝯ bonos mores interposito ut in. c. ij. de ma. z obe. z. c. non est obligatoriū de reg. iur. li. vi. p bar. in d. l. si quis pro eo. Pro hoc q̄ qui insinuatōis defectū obicit nō venit cōtra pactū suum sed nō insinuatōis negligētiā solā allegat. Et hec differunt inter se z hāc ptem. s. q̄ donās possit impugnare donationē iuramento firmatā ex insinuatōis defectu cōsuluit germanus noster dn̄s bal. in ciuitate castelli cui⁹ cōsilio tunc adhesi z nunc vehementius insisto tanq̄ iuramēto q̄ ex forma statuti pistoꝝ nō valet a. lxx. libris supra vbi quis donat oia bona sua sicut mulier hic fecit q̄ nulla alia habebat nisi bona matris z illa bona oia corpalia vnde vltra libras lxx dicta donatio nō tenebit ob solēnitatē omissā nec replicare expedit nunc ꝓpter p̄dictas annotationes z utrasint mobilia uel imobilia an tertia species est n. hec qn̄ vulgaris z ita ut superius scriptū est cōsulo ego ang. l. doc.

lx

De pluribus fratribus socijs oium bonoꝝ quoꝝ unus decessit relicto pupillo z patrui remanentes eoꝝ noie fecerunt multos questus z lucra post morte tertij fratris quid erit de lucris z questu z de alimētis prestit. dicto pupillo z de dote restituta matri impuberis an de cōi fuerit detrahenda uel non. Si sint plures fratres z socij omnium bonorum z vnus eorum decedat relicto pupillo. quid erit de lucro facto per patruos z c.

Forte Dicti filij alioꝝ filiorū cōfratris dissoluta fuit societas quo ad descendētes z eius heredis i quos societas nō trāsit ne ipediat libera factio testamēti. ff. pro soc. l. cū duobus. §. idē rn̄dit socie. heres ibi nec in tutela nec in societate succedit. ff. d infa. l. furti. §. mādati uer. nō tame. ff. pro so. l. actione. §. societas z. c. ti. l. nemo. pōt nec societas de nouo iter patruos z nepotē tacite itelligat renouata pp duos. Primo pp infantiā nepotis qui cōsentiēdi ptātem non habuit ut. l. i. C. de fal. mo. C. de iure deli. l. potuit z sic deficit in eo cōsensus qui est potissima ps ad ꝯhendū societatē z ꝯtems reliquos ut ff. de pac. l. i. z de ac. z ob. l. cōsensus nec. n. ꝯhit societas cū infante qui cōsentire z obligare nō pōt de ac. z ob. l. i. § furiosū z ff. de v. ob i pn. Scdo q̄ patrui nomino eoꝝ frē ut in pūcto p̄nuntiat oia gesserūt noie ꝓprio nō noie nepot. cōiter vn̄ ex hmōi abfuit nō solū cōsensus ifantis imo z patruoꝝ maioꝝ qn̄ oia eoꝝ noie ēpta sūt lʒ si socij eēnt ad cōicādū ꝯpellerent. tutores. ff. p so. l. si quis societatē ꝯxerit lʒ in ꝓposito iter patruos z nepotē nulla societas est ut dixi unde cōcludo oia ēpta z oia acquisita p dcōs patruos q̄ꝯiūctiq̄ gubernātes z secū i eade familia retinentes eorū nepotē infante ipsoꝝ patruoꝝ ee nec eos nepoti communicare cōpelli ex quo nulla societas cōtracta fuit nec cōtrahi potuit inter patruos z nepotē nec ad cōicādū ꝯtracta ꝯpellent. ex hoc q̄ hereditatis z bona tenuerūt indiuisa vt l. cū duobus §. cū duo z. §. si fratris. ff. p so. Bar. ff. de in acta. ꝓna l. i. siquis hec interdicto vnde sup pmo pūcto dico oia iura z oēs questus p dictos patruos nullo mō eē cōmunicādos seu cōmunicāda nepoti seu nepti hoc intelligo nisi acquisitū sit feudū p patruos i eo. n. hec spālitas ē vt si acquirens de suo ꝓprio acquisiuit suū sit si de cōi pecunia simul habitāt nec simul habitāt ꝓprietas aūt feudi acquirentis sit nisi dn̄s sciuerit pecunia cōi emptū quo casu et est cōe vt in c. ij. de duobus fratribus de eode beneficio intellin ug col. z hec de primo sufficiāt. Sup scdo dico q̄ si patrui i vsus ꝓprios couerterant pecunias cōes z mercatias q̄ nepos de iteresse dāni emergentis ab illis recuperet qn̄ verū interesse ē z ꝓpte. lʒ nō vsura que est di iure uerdicta de vsuris s. alubenter z. c. nauigāti z. c. de vsur. ali. z auc ad hec lʒ sceus sit i arbitraria rōne loci in qua hēmr ratio pp locū tam lucri qd fecisset in loco q̄z dāni vt ff. de eo q̄ cer. lo. l. ij. §. nūc de officio in glo. i ver. solebat p doc. i. l. vna. C. de sen. que ꝓ eo hoc itelligo nisi cū pecunijs cōi lucrati eēnt. nā nūc lucra cōicanda sūt nepoti. vt plene no. spe. in ti. de iudi. iuij. pte. §. sequit uer quid si vnus ex fratribus tn̄ autem ferent plus patrui q̄ztū ascribendū est labori personarū ipsoꝝ sm̄ Bar. C. de bo q̄z li. l. cū oz z hoc in lucro licito illicitū aūt vt vsura nō cōicatur cū ad restitutionē solus fenerator teneatur sm̄ Bar. ibi facit ff pro socio. l. q̄ si ex furto lʒ videat alia cōtra ff. p so. l. si ouus. §. i. sed loquit eo iure quo erant vsure permisse z an in dubio cū pecunia cōi vel propria presumatur questus fecisse ibi. Bar ponit z spec. i. d. §. uū nō refero Sup tertio dico iputari posse nepoti alimenta si eius gerebat negocia que gessisse mihi satis cōstare videatur ex pūcto cū simul hitarent z bona teneret cōia nam gestorio noie expedisse videnf nō aio donandi. C. de neg. gest. l. alimēta z. l. qd in vro. z. ff. de nego. gest. l. nensimus. Similiter iputabūt sūptus funeris qui facti sunt post societatē solutā z finitā vnde ptinerent ad filios qui de hereditate eius nihil attingunt. ff. de reli. l. at si quis. §. hec actio ver. agit estimandū erit p. l. y. C. de neg. ge. l. i. Sup eo aut qd querit an dicti patrui possint de parte nepoti cōtingente detrahere quicquid soluerūt de eoꝝ pecunia pro restituēda dote matris nepoti pōt probabiliter dubitari cum fuerint socij fratris defuncti oium bonoꝝ z in hoc articulo cōsidero q̄ vbi matrimoniū soluit societate durāte si dos cedit lucro mariti illa iter socios est cōis z sic cōi lucro cedit z ita couerso si eius lucro nō cedit sed eā parti muliere reddi necesse ē oz de cōi restitui vt. l. actione. §. fi. cū. l. se. ff. pro so. qñq̄ societas dissoluit cōstante matrimonio z tunc dos viro reddēda est siue de cōi retinenda p eū cōstante matrimonio quā debet maritus q̄ si suo lucro cedet cōtrahit illam cū effectu vt dicta. l. actione. §. fi. cū. l. se. qñq̄ societas z matrimoniū simul dissoluerūt vt est i casu nro q̄ morte socij est distractū matrimoniū z societas z tūc ide qd in quo libet casuū predictoꝝ. nā dotis onus ex quo socij erāt oium bonoꝝ est effectū cōe omniū socioꝝ vt. l. iij. ff. pro soc. vnde quādocunq̄ cedet dies restituēde dotis illud ptinet cōiter ad oēs vt l. est es alienū. ff pro socio. Cōcludo ergo dotem matris nepotis fuisse de cōi soluēda nō de sola pte nepotis Et ita dico z consulo ego An. de.

lxi

Visis predictis statutis z ordinamētis cōis florētie z dicte uniuersitatis mercancie ciuitatis florētie loquentis d quibus supra fit mentio.

Visis statutis z ordinamentis cōis florentie z vniuersitatis mercācie ciuitatis florētie loquētibus de cessantibus z fugitiuis cū rebus z pecunia alienis. Querit utrū dictus dn̄s collatus possit ꝓ executione dicte snīe ꝓnūciare cessātē z fugitiuū dictū Jacobū z si pōt utrū necessario requiratur psītia z cōsensus cōsiliarioꝝ uniuersitatis mercancie.

De fugitiuis mercatoribus z cessantibus.

Queritur Ex questio p statuta predicta satis dubia dici pōt inuestigemus ergo ipsoꝝ statutoꝝ mentē z uerba ut sic recta cōprehendatur decisio z cōsidero q̄ quādoq̄ debitor ex snīa cōsulū citatus nō cōparet tamen soluit z contra istū nullum remediū tediale inuentū est qn̄ ea so

lutione

lutiõe oīs tollitur obligatio ut insti. quib. mo. tol. ob. ōno oīa remedia tedialia illata pp cōtumaciā in nō soluēdo retractātur ff. ut in pos. le. l. si pecunie sufficit em soluere qd debetur. ff. de procu. l. si reus patatus. ff. de iudi. sol. l. iudicatū solui qñdoq3 debitor nō cōparet neq3 soluit z tunc ,pnūciari pōt cessans z fugitiuus z huius rigore statuti uniuersitatis mercator qd prouidet solū cōtra nō cōparētes z non soluentes z non obseruantes pcepta fienda p iudicē attribuit ptātem hāc officiali pronūciandi debitorē dāpnatū cessans z fugitiuū nisi duobus cōcurrentibus. s. cōtumacia i nō cōparendo z in nō obseruando pcepta z seu nō soluendo z hoc pz ex copula que copulator concursū requirit ut. l. si heredi plures de cōdi insti. cū cōcor. ibi alle in gl. z qd hec fuerit mens dicti statuti colligit ex vbis suis z pmo in. §. z si huiusmōi uer. dz officialis sic citatos z requisitos ibi z nō cōparentes z c. vñ solū cōtra nō cōparentes prouidit z in. e. §. ver z qd ipsi nō cōparētes adhuc ergo uerbū nō cōparentes repetit. l. lator nō cōtentus vnica locutiōe ut clare daret intelligi qd solū cōtra non cōparetes volunt ,pnūciare z hic est uerus z sanus itellectus quia, eū cōparentē indicare pōt cessantē z fugitiuū cum cōparere cessare z fugere sint cōtradictoria. Coartare ergo statutū pdictū cū odiosum z penale uni cōi istud equū z cōsonū rōni. C. de nox. l. si serui nostri sm aūt ius cōe non latitat nō cessat nec fugit qui pñs est z coram iudice copiā sui facit ut iste fecit ne quo queriť. ff. que in frau. cre. l. fulcinius. ff. quid sit latitare.

Nec ob. hoc qd soluere detractatia inopia z mole debitorū oppressus cessans z fugiens aut latitās est cū tali ipotenti z debitū confitenti bñficium cessionis iura cōcedunt ut pz in toto titulo de ces. bo. C. z ff. nec dicat quis qd vbi oratio negatiua cōcipiť copulatiōe soluiť indisiunctū ut in hoc exēplo si promitto sub pena nō facere hoc igiť illud qd quādo cūq3 eorū non fecero pena icurriť ut. l. si is qui circa. §. utrū ff. de re. dub. loquiť .n. in eo qui ,pmittit copulatiue duo nō facere z si ɔfecerit promittit penā vnde qd utrūq3 inobediētie est merito cuicunq3 parti oblōis sane nō faciat uerū3 est ipsū promissorē qd in obligatōe deduxit nō ipleuisse vnde nō imerito pena cōmittiť cōtra eum ut ibi porro in casu pmisso non sunt uerba ad debitorē relata. s3 ad iudicem cui hec spēs meri z mixti iperij que cōsistit in ,pnūciando cessantes z fugitiuos cōcessa est cōtra debitores nō cōparentes z nō soluētes quodcūq3 igiť istorum deficiat non est ei attributa ptās sicut dicimus alibi in cōseruatoribus quib9 cōtra malefactores notorios est attributa ptās non enī sufficit cōmissum fore nisi ad illud notoriū sit nec posse cognoscere nisi in loco uel ciuitate insigni in quo possit haberi copia peritorū non igitur cognosceť in ciuitate non insigni in quo nō pōt copia peritorū haberi pro hoc qd vbi duo copulanť ad eundē finē siue affirmatiue siue negatiue necessario requiriť copulatorū cōcursus vñ mutus z surdus a natura no testari vñ quantū ad effectū ipossibilitatis testādi ambe he qlitates desideranť z vna nō sufficit ut. l. discretis. C. qui te. fa pos. z ita est recte cōsiderāti. Preterea qñ copula poniť oratiōe negatiua tūc si copulanť duo substantiua soluiť indisiunctū in casu quo dixi in d. §. utrū sed si copulanť cōcursus ut pz in posthumo preterito qui sui natiuitate rumpit testm̄ si ad nullū tendit monstrū z prodigiū certe requiriť qd ad nullū horū tendat ut rumpat. l. si. de posthu. C Ita in ,pposito si debitor dānatus nō cōparuit ,pnūciari pōt cessans z fugitiuus iste ergo due qlitates sic copulare ad unū finē tendentes p quas ad hunc solū finē non satisfactionis est cautus cōcurrere debēt simul z hoc vī mihi ueritas potissime qd in casu in quo debitor cōparuit z nō soluit aliud statutū expresse prouidit qd post mensem tantū a die capture z carceratōis ipsorū pronūciari debeant cessans z fugitiuus ergo pz qd aliud statutū de nō cōparēte loquiť qui ,pnunciari pōt cessans z fugitiuus nō expectando lapsū mensis z iste est casus noster qd debitor cōparuit z si fuisset positus in carcerib9 post mensem a die incarceratiōis possz dicium remediū exerceri ante nō qd est casus omissus a statuto z remanet in dispōe iuris cōis de lib. z posthu. l. cōmodissime.

Nec ob. qd citatus ad solutionē uel alterius actus explicationē nō dr apparere nisi actū explicet cū duo precepta sint. ff. de fideicō. li. l. non tm̄. §. artificulano ubi vī tex. z facit de arbi. l. celsus qd cōcedo qd nō cōparet ex quo actum nō explicat. sed bene cōparet ad tribunal qd statutū cōsiderauit qd apparet qd per aliud statutū disponiť cōtra cōparentē z nō soluente vnde cōcludo in hoc tertio casu cū debitor cōparet z nō carcerať. nā ante lapsū mēsis pōt carceratione pronunciari nō pōt cessans z fugitiuus.

Nec ob. si dicať si fuit petita satisdatio z cū cōparuit z eam nō prestitit vnde in nullo suo iure debeat audiri ut pz in statuto cōis florentie sub rubrica qd debitores requisiti z c. vnde cū no debuerit audiri eius cōparitio pro nō cōparitione haberi debeat quasi nō cōparuit legitime z citatus dz semp legitime comparere alias cōtumax reputať. C. de his qui ad ecc cōfu. l. pñti. §. cum aūt. C. de procu. l. si p Inno de elec. quia pp in gl. sup hoc. § vñ non dī sistere iur. qui nō stat ut stare dz uel quanto tpe stare dz. ff. si quis cau. l. si quis quod dā cū bn̄. l. se. sic non dī defendere qui nō recte defendit ut ff. de ,pcur l. s3 hoc defendere. ff. qui. ex cāis i pos. ea. l. hoc aūt. §. recte defendi cū ergo hic debitor sine fideiussore audiri nō debuerit neq3 stetit neq3 defendit vñ idē de eo iudicari dz qd de non cōparente z penitus cōtumace.

Pro hoc etiā facit tetū illud generale qd nō vī factum quod vicio se fit aliquid. ff qui sat. co. l. quod. cū cōcor ibi allegať. quia cōcedo hoc si citatus eo tpe quo ad iudiciū uocabať z tenebať fuisset requisitus ut satisdaret z cessasset vel recusasset illa enim verba qd nō audiať nisi satisdet intelligunť qd satisdatio sit petita alr ante hec pena audientie denegande non incurriť nisi postuleť ut. ff. de dā. infec. l. iiij. §. hoc antē iudiciū z est casus in hac iudiciali cautione pstanda q̄ non prestita audientia denegať ff. de ,pcur l. mutus. §. pena cōiuncta. l. pōp §. tanciū glo. ff de ,pcur. At in puncto nō apparet qd petita fuerit in pma cōparitione quā fecit ad citatōez qua continebať ut solueret. sed ex interuallo cōtra suā comparitione obiectū inuenio qd nō sufficit cōparitio qd nō soluit maxie cum sm stat. cōis florētie nō addiť debitor si nō satisdat debuit eni formalr obici qd nō erat audiedus z debuit satisdatio peti ut dcm̄ est vñ cū inepte replicatū fuerit qd nō debebat audiri satisdatione nō pstita pz qd rōe ineptitudinis replicatōis predicte illa replicatio est nullius momenti qñ uerba exceptionis semp sint formalr cōcipienda alr nil operať obiectio. ff. de fluminibus. l. i. § labeo z i cle. ultima de ap ubi optimus tex. facit. ff de procur l. uacq3 vbi ēt est tex. bonus p Jac. de are. de le. i. l. tute textores.

Quid ultra qd non possit ,pnūciari cessans fugitiuus nisi p officiale cum cōsilio z consensu consulū pz apte qd hic est modus exequēdi sñias sed hoc remediū ,pnunciatōnis cessationis z fuge p statuta ad inuentū ut celerius z abilius possit fieri sñiarum executio attributū est officiali cōsulū unde alijs officialibus intelligiť denegatū ut ff. de iudi. l. cū3 pretor z C. de offi psi. in. l. vna sm unū intellectū. C. de epi. z cle. l. consulta diualia z. C de epi. z cle. l. repetita.

Nec ob. qd ptās cuiuslibet iudicis quantū attinet ad executionē sententiarū consulū adequať in oibus z p oia potestati officialis vñ si officialis pōt pronūciare quē cessantē z fugitiuum ita qd quilibet alius iudex z hoc opereť hec adequatio facta p illa uerba in oibus z per oia ut ,pbať. ff. de leg i. l. i. z C. cōia de le. l. ij qd illud de plano concederē si pronūciationis ptās soli officiali cōpeteret. sed non cōpetit sibi soli sed vna cū consulibus ergo hec non pōt officialis qd illud dicitur quis posse sine adiuncto pōt s3 qd sine alio non pōt illō non dī posse vñ dicimus pupillū hereditate non posse adire qd non pōt solus s3 cū auctoritate tutoris sic dicimus tutorē non posse qd nec solus pōt. C. de iure deli. l. potuit z ff. d acqui. here l. minor z. l. pupil. z insti. de auc tu. §. neq3 vñ concludo qd oia remedia executiua in quib9 non requiritur ,pnūciatio z sñia qd illa pōt officialis quicūq3 cōis florentie iurisditione hñs que aūt solus officialis non pōt sine consulibus sicut est ,pnonciare diffinitiue z interlocutorie illud non dī officialis posse sicut dicimus in his que platus administrare non pōt sine consensu capituli nō dicim9 prelatū posse imo non posse ex quo solus non pōt ut in. c. i. de re ec non alie. sic dicimus in minore qd sicut s3 alienare possit prediū cum decreto z auctoritate tutoris z curatoris tñ qd solus non pōt dī non posse C. de predi. mino. l. nō solum z. l. si quide. C. de admi. tu. l. lex que tutores pro hoc optime qd ptās hec ,pnunciādi plurīū est z cōpetit eis suo noie dignitatis vñ nullius dī sed oium ut. l. inter. §. omnerī tatis de re. diui. p oy. in reg. iur. de re cōi per bar. de leg. i. l. ij. in glo. cum igiť executio ptatis aliorū iudicum sit ad potestate officiali attributa dico qd quicquid plus officialis sol9 sine alio potest q̄ officiales alij illud plus eum adiūm potestati ipsorū qd autē solus non pōt illud non est ceteris officialibus attributū. Ad corroboratione ēt conclusionis pre

dicte facti q asseritur non fore probatũ eũ mercatorum fuisse ut exigit statutũ et potissime tempore citationis quo tempore forsitan hec qualitas adesse iam erat pro actore ff. de noxa. l. in delictis. §. si extraneus et ff quod le. l. i. plene p bar. in. l. i. ff de vulg. et pupil. Et ita ut superius scriptum est cõsulo ego ange. etc. lxvj

De bonis peruentis ad mulierẽ nuptam quocumque titulo et utrum vsufructus eorum lucretur maritus.

Titius de florentia habẽs uxorẽ florentinã constante matrimonio ad ipsã mulierẽ peruenerunt due domus de bonis hereditarijs quondã matris dicte eius vxoris dictus vero titius constãte dicto matrimonio pcepit et habuit pensiones et redditus dictaꝝ duarũ domoꝝ. Reperit inter ordinamẽta et statut, cõis florentie quoddã statutũ positũ in 50 libro voluminis offi potestatis sub rubrica de eo qđ vxor acquisierit viuente uiro ish9 continẽte et tenoris. vz si vxor alicuius acquisierit uel ex quocumqz iure ad eã deuenerit uel uenisset uiuẽte uiro suo legitimo ipse vir ea uolente uel inuita possit et ualeat donec vixerit uti ipso tali acquisito uel ad eã deuento et exigere taz tale acquisitũ uel deuentũ qz eius fructus ab oĩ detentore et possessore et eis vti vel frui sicut ipsa vxor nõ obstante aliquo capitulo stat, nisi vir eius expulerit uel relinquerit aut male tractauerit eã uel nisi esset lusor uel male tractaret negocia sua et hec extendanť ad pterita et ad futura ita tamẽ qđ si mulieris ppretas et eius heredis saluo eo qđ dicit. S. eo. li. in stat, positis sub rubrica qualiter succedať in defensa et in bonis uel vxo pmorte et si quid ad eam puenerit de bonis patris ul' matris aut alicuius ex linea paterna ul' materna uel ab aliquo iusto iure uel titulo qđ illud pfatũ vxo. sit et esse intelligať et ad eã ptineat pleno iure et nõ intelligant esse uiri et bona deuenta ad aliquã muliere uiuẽte viro alicuius successionis possit ea ipsa mulier defendere contra dictos creditores viri ab oĩ psona et occasione viri Et pdicta locum habeant nisi eẽnt relicta data uel cõcessa mulieri predicte sub conditione ut eorum vsufr. non pertineat ad virum quo casu dictus vsufru. non pertineat ad virum sed sit ipsius mulieris. Modo visis pdictis Queriť an dictus titius fuerit lucratus dictos redditus an vero heredes dicti tit ad presens defuncti cogi possint ad restituendum dictos redditus dicte mulieri.

Dictum Statutũ p directũ vz sibi ptrarium nam in pncipio dicit deuentuz ad vxo. constãte matrimonio uir posse vti et frui sicut vxo et q. in uer. et si quid dicere vz oppositum dũ dicit acquisita de bonis patris uel matris aut alicuius ex linea materna uel paterna uel ab alio iusto iure ul' titulo qđ illud totũ sit prefate vxo. ad eã ponat pleno iure et sic finis corrigere vz pncipiũ pp repugnãtiã ut l. non cogẽdum pn. continuo uer sabin9. ff de pcur. de le. i. si mihi et tibi. § in legatis de cõdi. et demõ. l. qđ tradit. C. de pac. l. pacta nouissima. ff. iur. om. iu. l fidẽ. §. fi. et pm hoc sensus est qđ nihil uiro querit vsi erit iuri cõi statutũ cõforme. sed nõ credo statuente uoluisse seruire deuento de quo sine dubio seruiret cũ hoc sit dispositũ a iure ciuili qđ bona pafernalia nec quo ad vsu: uel vsufr viri sint nec credo tã cito in ea de oratione et vboꝝ cõpagagine uoluisse statuentẽ seipsũ corrigere. ff de cõdi. et de. l. nã ad ea est ergo dem statutuz sub distinctione inuadũ de tanta repugnantia euiteť. ff. de peti. here. l. itẽ uidendũ de testi. cũ tu. filiu p Ja. de are. in l. insulã so. ma p cy. in l in exercẽdis. C. de fide instru. uideam9 ergo qualiter pncipiũ itelligať et qualiter dictus uer. et si quid et dico qđ multos itellectus hre pot. Primus est de q̃sitis p vxo titulo iniusto iure. s; nõ puto hoc sensisse legislatorẽ qz non ẽ uerisimile statuente de iniuste quesit, uoluisse aliquẽ fore pticipẽ ut. ff. de p so. l. cũ duobus. §. fi. cũ l. seq. Scdo pot itelligi ut pncipiũ loquať de genere tradendo regulaz generalẽ qđ oibus quesit, p vxo. vitcumqz vir possit uti et frui sicut vxo. nõ distincto an bona puenerint an ab extraneo an a patre ul' paterna linea ul' qđ hec verba et eis uti et frui poterat eẽ dubia an p ea statuti uit. pcederet simpliciter usum facti et fruitione que in fcõ cõsistit sicut vxo. hz iõ statutũ declarãs se ipsũ in dcõ uer. et si quid disponit qđ l; concedat hanc ptãtem viro vtedi et fruedi sicut potest vxo. non tñ uult qđ uir sit fructuarius et sic habeat vsufr. p ut est seruitus inio simplr ponit sonat in factum proprie sicut in vxore est ipsa aut proprietas et usufr. cau salio sit vxo. et sic uoluit pleno iure uxor eẽ. s quo ad proprietatẽ et vsufru. Et si diceremus muliere vsufructũ solum quesiuisse uel usum certe si diceremus illum in uirũ transferre iam apud uxorem nihil remaneret sequit ergo principiuz de vsufru. put in mero facto cõsistit nõ aũt prout seruitutes sũt et sz istum intellectũ qui i meã metẽ cadit. Dico qđ oib9 quesitis vti et frui pot nõ attento a quo bona pcesserint ipsũ autez acquisitũ pleno iur. vxorẽ. Patitur istud statutũ et aliũ intellectũ s. qđ principiũ tradat regulã, vt quesitis p vxo. vir possit vti et frui i ver. nisi ponať exceptio qđ nullo acquisito possit vti si vir eã expulerit vel relinquerit aut male tractauerit vir esset luso' aut male vteret sua substãtia in ver. et si quid ponať alia exceptio a regula supradicta. s. qđ uir non possit uti quesitis p vxore de bonis paternis uel maternis uel alicuius ex linea paterna uel materna uel ab aliquo alio iusto titulo uel iur. s. de bonis patre uel matris uel eoꝝ vsi i hoc uer. solũ cõsider aut statiẽs an quesitũ sit ẽ bonis patris vl' matris uel eoꝝ linea et mariť9 in nõ possit siue mulier illõ quesiuerit a pre uel matre uel aliquo de eoꝝ linea siue ab alio qui de linea nõ fuerit et ista interptatio ẽ multũ benigna qm lucra ex tali linea puenietia oia quodãmõ luctuosa sunt vñ noluit statutũ uxori affitere ex morte parentũ aliaz afflictione addere. ff. de offi. psi. diuus ut sicut vxo. funesta ta est suis pentibus uel eoꝝ ple ita et post hãc afflictionez bonis eoꝝ quo ad usu. priueť ɔ legẽ. ff. de inoffi. te. l. nã et si pentibus. et. C. de co. l fi. et istã arbitror mẽtez statuentũ fuisse ob rõem pdictã non finalẽ. s; potius ipulsiuã. Posset aũt hunc itellectum obici qz si bona sunt pris uel matris uel alterius de eadẽ linea. ergo ab alio qz ab eius vxo non psit acquiri sed rñdeo imo psit finge bona paterna vsufr. sel alterius extranei eẽ et solũ vsufr tum filie acquisit, porro hoc ex bonis tñ patris est. Itẽ finge bona pris iusto ti. in extraneũ translata quo ad usucapiedi conditionẽ nepe bona patris sont usucapiedi cõditio possessoris et ius pcipiedi fructus illr possessoris bone fidei eẽ certe si hec bona pris sũt tñ est usucapiẽdi conditio filie et ius pcipiedi fruct9 rõne tituli et bone fidei hoꝝ ergo bonoꝝ filia iure utedi et fruedi nõ carebit. Cõcludo ergo ex pdictis fruct9 pceptos ex bonis pdictis p dcm uirũ eius lucro cessisse ut. ff. de usufr. l. defuncta iõ ad eius heredes ptinere nec illos restituẽdos esse ex quo p mariũ aut ei9 mãdato pcepti sunt. Hoc itelligo si bona nõ fuissent materna. s; qz psupponit in pncto materna fuisse uir lucratus nõ fuit fructuũ dcõꝝ bonoꝝ vigore dci statuti. Illud aũt nõ omitto qđ eo casu quo uir pot uti et frui nõ cõcludiť quin et vxo. eisdẽ bonis possit sibi vti et frui et hoc pz ex vbis illis sicut ipsa vxor. Diuideť ergo cõmoditas inter eos ex cõuerso. ff. de usufr. accres. l. si mulieri qz ergo nec fructuari9 nec usuari9 est mariť9. s; solius cõmoditať pticeps ubi bona non puenerunt a patre matre uel eoꝝ linea pm intellectum uel ẽt vbi puenerũt pm alium intellectum dico utroqz casu uxore bona quesita uẽdere et locare posse absqz cõsensu mariti et cũ eo pticipante cõmoditať usus et fruitionẽ quanta ex ipsis rebus quesitis pcipi potuisset obuentionis tpe tex. est no ff de usufru. le. l. fundi trebaciani. Et ita ut superius scriptum est cõsulo ego ange. lxvij

Utrum cognati et agnati cõdẽnatorũ et cõfirmatorum non obseruãnũ cõfinia possint ex inobediẽtia filioꝝ puniri.

Nobilis Nobiles dñs raymũdus de tholomeis de senis vna cuz quibusdã aliis fuerũt cõdenati per dñm senatorẽ ciuitatis senarũ in ere et psona pro subuersione et seu turbatiõe status dcẽ ciuitat, senarũ prout in cõdẽnatione facta de eis pleni9 cõtineť. Deinde p oportuna cõsilia dcẽ ciuitat, senaꝝ fuit solẽniter reformatũ qđ dñi anciani dcẽ ciuitat, tenerentur et deberent p se ipsos et seu p unũ rectorẽ et officialẽ ciuitatis pdcẽ cui i bis in totũ ul' i pte eoꝝ uices cõmiserit, puidere disponere et ordinare qđ oẽs et singuli cõdenati dci cõis ad morte et quilz ipsoꝝ vadãt et stent et moreť in locis et ad loca distantia et a ciuitate senaꝝ vltra centũ miliaria et puidere disponẽt et ordinare de tpe et tpibus quibus et que p dicti bãniti vadant ad loca distãtia et q̃nto tpe moreť et obseruẽt confine et de mõ forma tpe reparationis et de aliis obseruãtijs et de mansioñ. et de reputatione ipsoꝝ instrumẽtoꝝ ac etiã disponere, puidere et ordinare de penis pdictis et grauioribus ẽt q̃tumcũqz grauibus et grauissimis ɔ predictos i quãlibet ipsoꝝ que eis in iuncta vel p pdicta aut eoꝝ pretextu

textu aut actione quolibet ordinata nõ obseruarent ⁊ ꝙ p̄ predictis ⁊ circa p̄dicta ⁊ quodlibet seu aliquod predictoꝝ ⁊ eoꝝ occõe ⁊ pretextu ⁊ ꝑ eoꝝ cuiuscꝫ obseruãtia ⁊ effectu ac et executis ⁊ de ⁊ sup istis possint vt dictũ est per se seu illũ rectore ⁊ officiale dicte ciuitatis cui cõmiserunt ⁊ ipse officiales cui in totũ vel i parte cõmiserint possint vt preterẽ puidere disponere ⁊ ordinare ⁊ prouisionẽ ⁊ ordinamẽta et q̃cũcꝫ grauia ⁊ penalia facere que ⁊ q̃ quibus bos ⁊ prout ⁊ quemadmodũ viderint expedire semel ⁊ plures nõ obstatis in predictis vel aliquo predictoꝝ aliquibus legibus statis ⁊ ordinatis puisis aut reformatione cõsiliorũ populi ⁊ cõmunis senaꝝ obstaculis seu repugnãtijs quibuscũcꝫ et q̃zũcũcꝫ derogatorijs penalibus vel precisis vel et si de eis vel ipsoꝝ aliquo debuisset fieri spãlis mẽtio ⁊ expressa quibus oĩbus intelligat̃ esse ⁊ sit notarũ expresse specialiter ⁊ generaliter derogatũ. Postea dicti dñi anciani prouiderũt ĩ oẽs ⁊ singuli condẽnati ⁊ exbãniti tenerent ⁊ deberet sub certis penis se represẽtasse in aliquo certo loco distan a dicta ciuitate p centũ miliaria infra certũ terminũ ⁊ de dicta representatione cõfici faceret instrumentũ ⁊ seu instrumẽta ⁊ ipsum instrumẽtũ presentare corã dictis dominis ancianis intra certũ terminũ ⁊ ad dictos cõfines stare in certo termino. Itẽ ꝙ oẽs ⁊ singuli prefati exbãniti tenerent ⁊ deberent ad dcõs cõfines stare ⁊ predicta oĩa integre obseruare sub illis penis tã psonalibus q̃z pecuniarijs quas dcũs senatoꝝ dcẽ ciuitatis duxerit eis ⁊ seu eoꝝ cuilibet in genere uel in spẽ ⁊ seu eoꝝ cuiuscꝫ uel alterius ipsoꝝ agnatis seu cognatis seu cõiunctis in quocũqꝫ gradu per linea ⁊ seu lineã masculinã iponendũ ⁊ seu ifligendũ seu quolibet declarandũ q̃s penas ipse dñs senatoꝝ teneat̃ ⁊ debeat iponere ⁊ declarare sine aliqua cause cognitione sũmarie ⁊ de facto ⁊ sine strepitu ⁊ figura iudicij sub pena libraꝝ cõiunctarũ ⁊ quicquid fuerit p ipsũ circa hec ꝑ predictis uel p̄dictoꝝ occasione factũ ipositum ⁊ seu inflictũ ⁊ seu declaratũ ualeat ⁊ teneat ipso iure tanq̃ si factũ foret p dictos dños ancianos ⁊ seu p totũ populum ⁊ cõe ciuitat̃ senaꝝ cõtradictione aliqua nõ obstãte. Deinde dictus dñs senatoꝝ vigore ⁊ uirtute supradicte cõmissionis in eũ fcẽ ⁊ oĩ alia mõ iure quibus melius potuit ordinauit decreuit ⁊ statuit ꝙ oẽs ⁊ singuli dicti cõdẽnati infra certum terminũ deberet se presentare in aliquo certo loco distante a ciuitate senaꝝ per centũ miliaria ⁊ instrũm sue pñtationis transmittere intra certũ terminum sub pena mille florenoꝝ ⁊ se singulis diebus pñtare ⁊ cõfici facere instrũm sub dicta pena que totiens cõmittat̃ ipso iure ⁊ auctoritate dicte cõstõis sine aliquo facto uel ministerio hoĩs quotiens p̄dicta nõ fuerint obseruata. Itẽ ꝙ dicte pene pecuniarie ⁊ quelibet ipsaꝝ cõmittant̃ non solũ 9 predictos condenatos uel aliquẽ ex eis. sed ⁊ effectualr̃ ⁊ auctoritate dicte cõstõis cõtra ipsoꝝ condẽnatoꝝ cõiunctos per lineam masculinã usqꝫ ad quartũ gradũ fm iura canonica ⁊ ꝙ executio dictaꝝ penaꝝ ⁊ cuiuslibet eaꝝ fiat ⁊ fieri debeat per quẽcũqꝫ rectore ⁊ officiale cõis senaꝝ de facto absqꝫ p̄cessu ciuitat̃ bano uel cõdẽnatis ⁊ oĩbus solennitatibus ⁊ seu substãtialibus iure cõis ⁊ municipalis penit⁹ remotis ⁊ reiectis 9 psonã uel psonas dictoꝝ cõiunctoꝝ ⁊ in bonis ipsoꝝ cuiuscꝫ eoꝝ cõtra que uel quos aliqua ex dictis penis occasionib⁹ p̄dictis uel aliqua eaꝝ eẽt qualitercũqꝫ cõmissa non obstañ in p̄dictis aliquibus legibus statutis ordĩs uel cõsiliis quibuscũqꝫ loquentis tã iuris cõis q̃z municipalis q̃ocunqꝫ ⁊ qualitercũqꝫ in cõtrarium loquentis derogatorijs in p̄dictis quibus quidẽ oĩbus predictis ⁊ singulis ex certa sciẽtia pinde ac si de eisdẽ facta eẽt mẽtio spãlis auctoritate dicte legis ⁊ cõstõis specialr̃ ⁊ expresse derogauit ⁊ derogatũ esse uoluit. Cum dñs raymundus ⁊ quidam alij nõ obseruauerunt dicta cõfinia ⁊ ordinamẽta fm formã prouisioñ. ⁊ ordiñ. predictarum ꝑpter que dictus dominus raymundus fuit cõdẽnatus per dñm potestatem dicte ciuitatis senaꝝ in floꝝ auri mille ꝑpter in obseruantiã predictoꝝ. Demũ dñs raymundus mortuus est ⁊ decessit relictis legitimis tribus filijs masculis qui tpe dictaꝝ ordiñ. ⁊ prouisioñ factaꝝ p dictum dñm senatore erant etat̃. xij annoꝝ seu minores. Modo querit̃ utrũ executio dictaꝝ penarũ uel alicuius earũ fuerit cõmissa cõtra dictos filios domini raymundi ⁊ alios eius agnatos. Et an executio dcãꝝ penaꝝ de iure fieri possit cõtra dictos descendẽtes ẽl agnatos dicti dñi raymundi ⁊ aliaꝝ non obstañ dictis ordiñ. Et quid iuris oĩum predictorum ĩ isto puncto predicto ⁊ in fra dictis reformatis ⁊ ordinamentis de quibus supra fit mentio. ⁊ alijs iuribus ad predicta facientibus.

I prouisio facta cõtra agnatos ⁊ cognatos ⁊ cõdenatorũ non obseruantiũ cõfin fuit 3 fcã p oportuna cõsilia nõ dubitare ꝙ dcã prouisio eẽt seruanda qñ oportuna cõsilia. Ita pñt de iure qñ totus pplũs. C. que sit lon. cõsue in gl. rubrice ⁊ nõ est alibi. Pro hoc optie qđ no glo. de dolo. l. s3 ex dolo. § is an municeps vbi a pte decidit ꝙ illud vr̃ per oẽs fieri quod fit per consiliũ ciuitatis. aut maiore parte. Facit ꝙ no. ff. quod me. causa. l. metũ § aduertendũ in glo. ⁊ ff. de reg. iur. l. aliud § refertur. Nec ob. ꝙ lex aut cõsuetudo municipij iura singulariũ personaꝝ nõ tollit nec in eoꝝ preiudiciũ iuo statuto vel cõsuetudine quicq̃z inducit nisi priuati illi cõsentiant expresse vel tacite. vt. ff. de op̃. l. venditoꝝ § si cõstat p 3 rno expresse de cõsue. c. i. in. si. col. ver. ⁊ si spãlibus psonĩs ⁊c. Pro cuius opp videt̃ casus. ff. appellatis. lege si cõstat ⁊ ff. de pollic. lege totiens ⁊ ff qui. ⁊ a quibus. lege si priuatis vbi est casus optimus maxime cũ iura cõtra singulas personas statueda nõ sint per Cynũ. in l. ij de hoc qui sunt sui vel alie iur. que oĩa dicta iura intelligant̃ nisi talis consuetudo aut municipalis statutis hoc inducat ad bonũ publicũ nam sic etiã iuri singulariũ personaꝝ preiudicari põt ⁊ contra illas singulares psonas statuto ⁊ cõsuetudine disponi põt ff. de vsufr. l. si pendentes §. si quid cloacariũ. C. de iur. fi. l. certa forma p 3 rno plene no o ĩnur. ⁊ dñp. de c. i. iña ⁊ ibi et per Jo. an. in nouella statis aũt quod est cõtra cõiunctos penaꝝ incurrendaꝝ ex transgressione mandatorũ ipsis cõdenatis iniunctoꝝ suadet bonũ publicũ. quod cõsistit in magistratibus s. creãdis ⁊ inobedientia ⁊ reuerẽtia ipsis adhibẽda. ff. de insti. ⁊ iur. l. i. §. publicũ cõiuncta l. i. in pri. ff. de postu. ⁊ c. ij. de ma. ⁊ obe. vbi nõ obediẽs principi morte debet mori. Cõstat aũt metu penarum ne dũ bonos. imo prauos arceri. C. de trans. l. si quis maior. C. ad. l. iul. repe. l. i. vnde oderunt peccare mali formidine pene vt. l. i. circa prin cõiuncta glo. ĩ insti. ⁊ iur. Et nõ solũ formidat quis delinquere metu pene in eũ infligende. vt ibidẽ ĩnc si iugi gi debent in cõiunctũ vt. ff. de condi. ⁊ demõ. l. heres meus §. fi. ff. in ius voca. vt. c. l. i §. ⁊ iij Nec mirũ ꝙ nemo vnq̃ carnẽ suã odio habuit vt no glo in. d. l. i in glo. ma circa fi. Potissime uersatur hoc bonũ publicũ ut relegati obseruẽt cõfinia ut. d. l. certa forma ⁊ iõ transgressores acriter puniuntur. ff de penis. l. relegan. Concludo ergo ex premiss per. l. municipale editã a generali cõsilio populi posse induci ut cõiuncti teneant̃ ad penas pecuniarias que relegatis infligunt̃ ex transgressione mandatoꝝ. Pro hoc optie facit ꝙ cõiuncti per lineã masculinã descendẽtes de sanguine suspecti sunt unde etiã eis ob hanc cãm licz nulla in eis sit culpa cesar penam inducit ex pecõ parentũ in cesare cõmissõ ut. l quisquis. C. ad l. iul. maie. Restat solũ uidere an officiales deputati p oportuna cõsilia cũ potestate per se ⁊ alios prouidendi disponendi ⁊ ordinandi ⁊ prouisiones ⁊ ordinamẽta ⁊ quãcũcũqꝫ grauia ⁊ penalia faciendi ⁊c. prout superius appet in puncto potuerit p se ⁊ alios ex transgressione mandatoꝝ ⁊ confiniũ in obseruantiã statuere in cõiunctos ipsoꝝ transgressoꝝ qui sint cõiuncti per lineã descendentẽ siue ascendentem siue transuersale. Et uidet̃ ꝙ sic pp duo. Primo ꝙ cõcedẽtes ptatem hoc potuerũt ergo ⁊ illi quibus talis ptãs est attributa ratiõe illoꝝ vice fungũtur ⁊ pinde est ac si illa ordinamẽta fcã eẽnt per ipsa oportuna cõsilia. ut. ff. qđ quiscꝫ iuris in al. no. l. ue eoꝝ. § si decuriones p 3nno de elec. in cau. in pri. Scdo ꝙ ius statui ad bonũ publicũ prĩũ ut est dcm̃ ergo rõe boni publici dz ualere statutũ ⁊ sic uidet̃ interpretanda eoꝝ ptãs qñ vr̃ benigna ex quo expedit rei publice. ff. de cõdi. ⁊ demõ. hoc mõ. In cõtrarium ꝙ nõ ualeat statutũ fcm̃ per cõmissarios 9 cõiunctos p aliquã ex lineis 9 dictis ostendit̃ pluribus modis. Primo ex limitata ptate per oportuna cõsilia de prouidendo de penis et grauissimis cũ cõtra cõdẽnatos attributa sit potestas prouidẽdi ergo cõtra oẽs alios est denegãda. ff. de iudi. l. cũ pretor. Et pro hoc est casus in c. fi. de offi. dele. li. vi. ubi plenissima ptãs cõseruatoribus attributa in malefactores notorios ⁊ nõ in alios malefactores extendit̃ nedum ꝙ extendat̃ ad penitus innocẽtes. Nec ob. si dicat̃ in eade reformatiõe cõtinet̃ ꝙ eorum pretextu uel occasiõe ⁊c. que quidẽ uerba omne causam remotissimã cõplectunt̃. C. de fur. l. fi. §. sed cum in fa. C. ut oĩs causa tam ciuilis q̃z cri-

tui infra certum termi. terminet. l. fi. q. concedo quomodo p hanc occasione non fuit. punitio contra alios q̃z contra damnatos potuerunt enim excedere formas penarum impositarum re legatis transgressoribus lz nõ potuerunt nec potuerunt contra nõ damnatos quia statuentes restrinxerũt arbitriũ contra damnatos ut dictum est. Maximo z lz nõ fuissent adiecta illa verba contra predictos z quelibet predictorum subaudiri deberent q̃n in nulla parte quatũcunqz plenissima venit illicitũ ut. l. cre. ditor. §. lucius man. ff. de codi. inde. l. pecuniam ff. de pac. l. si vnus. §. illud nulla per bar. licitũ aũt est tam iure diuino q̃z canonico z ciuili ex maleficiis puniri alios q̃z actores. C. de penis. l. sancimus de iureiurã. c. i. li. vi. xxiij. q. iiij. si heres. l. de. iiij. index uñ non portat filios iniquitatem patris. xxiiij. q. iij. hic ita loquor de pena spali. nam penã diuinã q̃nqz sustinet pro ascendẽ. te descendes. vñ in diuina scriptura patres comederũt vuas acerbas z dentes filiorum obstupescũt de quo trãsumptiue p glo. inc. ciuil. in cor. ut oẽs obe indi. p. ii. circa pn in uer. secuto In crimine heresis z lese maiestatis hoc est spãle in z filii portet iniquitatem patris z hoc est statutũ ecclesie z cesaris qui hz utrunqz gladium z legibus sunt soluti z p offensam in cesare destrui posset machina mundial. z per offensã heretice prauitatis hoc anime perderent que sũt corpori pferende ut. l. ultim. C. de sacro san. eccl. Unde placuit cesari z ecclesie pter enormitate criminis cõcernentis uniuersum ita iura cõstitui. Sic z pp vle peccatũ xp̃s innocens passus est q̃ aliter expurgari non poterat nisi uniuersum pateret ideo oportuit xp̃m pati qui uniuersum erat. Statutũ aute pdictum de quo queritur factũ fuit a carentibus ptãte ut superi⁹ est ostensum. Cõcludo ergo ex premissis dictã ordinamẽta quatenus concernunt filios z coniunctos condenatorũ predictorum nullius fore momenti z idẽ in eos nõ fore cõmissam dictã penã nec in eos fieri posse executione dictarum penarum. Et ad pdicta ẽt sic dicenda multũ me mouet pietatis intuitu qui in psonis pupillorum ponissime est habendus q̃n in nullo peccarũt z si aliquid peccassẽt lex quãdoqz pp miseratione etat. aut penas mitigat aut indulget ex toto. C. de fal. mo. l. vna de mino. l. auxiliũ. §. in delictis. z C. de infa. l. z si senior not. ff. de infa. l. quid ergo. §. pena grauior. Ponissime cũ delictum negligẽdo comittit ut. C. si aduer. delic. l. ij C. de his qui. ut indig. l. minoribus. Et solam negligentiã puniri credentes ta arbitror timoris pene ipsos cõiunctos semp stare solicitos z attentos in exortando z psuadendo ut eorũ cõiuncti relegati pereant mandat. pme que negligentia in exortando z curando predicta pp ibecilitatẽ etatis in pupillos nõ cadit qui nesciunt exortari z eorum cõsilia uel retorsida imbecilla spernũt abboie z a iure. vnde uocem nõ habent in electionibus prelatorum uel officialium publicorũ et si cõsuetudo cõtra sit fm Inno. de eta. z qua. ex rõne facit optime. ff. de decu. l. non tñ. l. iii. ff. de mu. z ho. l. ad re publica. ff. de va. mu. l. sextumdecimũ. facit. C. de testa. mi. fi. ff. de testa. l. qua etate. C. de legitima tu. l. fi. de sup ne pla. grandi. de eta. z qua. c. i. indecorum. Et ita consulo ego angelus de ubaldis doc. z c. lxiiij

De executorib⁹ testi qui infra ãnũ illud nõ exequũt z c.

Quoniam Nihil est qd magis hoibus debeat q̃z ĩ supreme uoluntatis postq̃z aliud uelle non pt liber sit stillus z licitum qd iterũ nõ reddit arbitriũ dicens est celeriter exequi testm̃ z ultimas uoluntates que pro legib⁹ sunt seruande. Ideoqz statuim⁹ q̃ quicũqz hactenus deputatus fuerit executor ultie uoluntatis uel imposterum deputabit si executionẽ sibi cõmissã infra annũ cõputandũ ab obitu testamentoris nõ fecerit uel nõ faciet in futurũ executor cũ ex hoc manifeste eius negligentia deprehendat ipsa executio p dyocesanũ epm fiat cõtradictione aliqua nõ obstañ. Nũc querit an executores deputati si eorum officij notitiã habuerũt nõ exequendo intra tpa in hac cõstõe statuta sint puati officio exequendi ita q̃ executio ad dyocesanũ deuoluta sit. Secdo querit an heredes scripti possint deducere qd eis debet z funeris ipensaz ex quo fuerũt grauati de restituẽdo hereditatẽ alteri sub cõditõe z condictio purificata ita sit q̃ locus sit fideicõ vtĩ ex suprascripti testi figura. Sup primo vĩ de iure dicedũ p cursum tpis in cõstõe pfixi executores puatos fore qui habuerũt sciam testi z ex scie tpe terminus est elapsus pt enim dyocesanus in ptinentibus ad spãalem uel dependentib⁹ ab eisdem statutũ facere quo ligant non solum clericos imo laici z etiã i temporalibus inter clericos mixt. ut statum l. fi. z §. statuto de cõsti. li. vi. z de mon. z obe. c. q̃ iniij his z iste est casus noster nã relicta pro aia z ad pias cãs in redemptione aiarum debent z p eorum prestatione aiarum periculis obuiat ut d. c. ut aiarum z ff. de le. ij. l. si quis rinio. Et executores deputati nõ exequẽdo peccãt unde p tale statutũ obuiat periculo aiarũ testatorum relinquentiũ z ipsorũ executorum onde obuiare tali periculo recte ad dyocesanum ptinet ut in d. c. ut aiarum z est tex. expressus C. de epi. z cle auc lz z in corpore unde sumit ibi tex expresse dicit q̃ si iussus p testatorẽ implere suũ primum propositum illud nõ implet monitus p dyocesanũ q̃ priuat ei cõmodo sibi relicto z potestas implendi ad dyocesanum deuoluit et in proposito quilibet executor monitus est p cõstitutionẽ synodalem que nõ minus operat q̃ monitio p nunciũ aut epistolam uel uoce propria ut. C. de cõtrahen. stipu. l. magnã. Fortior est enim legis uirtus q̃z sit monitio iudicis q̃n a lege nõ appellat̃ fa snia iudicis sic de uer si l. si qua pena z mora cõtracta ex canone late snie nõ purgat̃ sed cõtracta per sniam est purgabilis ut no. Jo an. de elect. cupientes in uer expectati li vi. Huic aute dicto meo multũ repugnat dictũ bar. in. l. executore C. de exe rei iudicis z i l. fi. §. si quis eptõe C. cõi de le. s. q̃ lapsus tẽporis in cõstitutione pfixi nõ deuoluat ad dyocesanũ distribuendi potentiã eo q̃ fm eũ illi dñi executores qui legata certis psonis relicta solũ habent exequi illi aute ad quos spectat electio personarũ pauperum uel aliorum nõ sũt nec sunt executores nec eorum potestas ãno finitur vt. d. §. sed si quis cõiuncta. d. l. executor. Sed ad hoc respõdeo q̃ hic nõ sola z simplex electio pauperum z piorum locorum est cõmissa imo electio est distributio inter eos. vnde executores sunt qui eligunt z inter electos distribuũt verbaliter z realiter quinimo z agendi habet potestatẽ ut nõ sumus in casu Bar. Preterea z si sola electio cõmissa esset ex dico q̃ lapsu tẽporis in cõstitutiõe prefixi priuati essent eligẽdi potestate nã q̃cũqz ad hunc tractatũ oĩa habẽs aliquid implere uel expedire ex iussu testatoris maxime ad pietate respiciens executor appellat̃ ut apparet ex tex. i cor. preall. z spec. hoc tenet z Jo an. post enim in ti. de instru. edi. §. nunc aliqua in pri. onde sine habeat expedire solum electione sine aliud quicq̃z executor est z idẽ nõ obstat. l. executore quia aliud tractatus est z tractatũ diuersitas tollit cõtrariũ z ex vno nõ infert̃ i aliũ pp diuersitatẽ nature. unde in hoc passu cũ Bar. nunq̃z sũ. Super scdo dico q̃ si instituti inuentariũ cõfecerunt nõ est dubiũ q̃ oĩa eius debita detrahunt z cũ aliis creditoribus cõcurrunt ut. l. fi. § in cõputatione. C. de iur. delib. Si aute inuẽtariũ nõ fecerũt adhuc idẽ q̃ grauatus de restituẽdo hereditatẽ ut est in proposito deducit cõtra fideicõ nõ solũ debitum ciuiliter z naturaliter. imo z solũ debitũ naturale z hoc casu hereditatis aditio pro solutione cedit. ff. de solu. l. stichũ. §. aditio ibi casus z iura noua cohartãtia heredem cõficere inuentariũ i hoc nihil immutant de iure antiquo sed solũ prouident cõtra heredem quãdo uult oĩn falcidia contra legatarios singulares aut cũ recusat soluere hereditariis creditoribus integre sub pretextu inopis heredi. in pz in cor de here. z fal. § si vero nõ fecerit z in l. fi. §. z si prefatam. C. de iur. delib. iste aute nõ est cãus noster. Cõcludo ergo ex premiss̃ ad dyocesanũ distribuendi potestate deuolutã z in restitutione fideicõ cõsideratione habendã de oĩ eo quod debeat heredibus ut illud veniat retinendũ ẽt si naturale debitũ solũ eẽt. Et ita ut superius scriptũ est consulo ego Angelus z c. lxv

Utrum punitio facta cõtra nõ soluentes prestantias sibi ĩpositas infra certum tps q̃ nõ audiantur in aliqua curia in aliqua causa ciuili in agendo seu defendẽdo z c. z q̃ hoc intelligatur p causis z questionibus inceptis z seu dependẽtibus an habet locũ in appellationibus pendẽtibus z ante pñs ante dictam puniscionem.

Et Habente potestatẽ z ab oportunis cõsiliis fuit prouisum z ordinatũ q̃ quilibet deberet soluere infra certũ terminũ prestantias sibi inductas z q̃ aliquis ex dictis debentibus. z nõ soluẽtibus in termino predicto nõ audiant̃ nec audiri possit uel debeat in aliqua curia z seu per aliquẽ rectorẽ uel officialem cõis uel ciuitatis florẽtie in aliqua cã ciuili in agendo aut se defendẽdo usqz ad annum elapsi termini secutorũ z quicquid cõtra fieret i telligatur esse z sit irritũ z inane z hoc intelligat̃ ẽt p causis z questionibus inceptis z seu dependẽtibus. Modo queritur

rātur utrū dicta prouisio locū habeat in causis appellationū pendētibus ⁊ inceptis ante tēpus dicte facte prouisionis. Item querit̄ nunquid carceratus pro debito uisitincis cōis florētie psonaliter citatus ad sniam audiendā peremptorie non cōparens per se nec p eius procuratore dicat̄ uere cōtumax adeo q̄ a snīa cōtra eum lata ad quā audiendam ut pedicit̄ psonaliter fuit citatus appellare possit p̄supposito etiam q̄ iudex sciuerit ipsum esse carceratum tempore quo ipsum ad dictam sententiam citari fecerit.

Jctum

Statutum seu ordinamētū punitiuū est ⁊ penale nō solutēbus p̄stantias vn̄ prima fronte nō vz̄ extendi ad pendētia p appellatione ex quo noiatim nō cauetur in.l.municipali.ut in aute.ut cō de appel cog in princi pio.ubi casus ⁊ ibi plene p Ja.de bel.in q̄ōe quā ibi interserit ⁊ asserit se disputasse. Cōtrariū uerū credo si post .l.latā litigator soluere detractauit ⁊ sic appellatiōe pendē te deliquit.non dz enim tale facinus ⁊ seu delictū ipunituz relinqui. Pro hoc addoco tex.in cor.de incel.nup §. ⁊ hoc quidē ubi lex noua punitiua ⁊ penarū illatiua ad p̄teri ta tam cōsumata porrigit̄ si post.l.latam delinquit̄ ⁊ peccatur. Nec mirū q̄ quocūq̄z tpe peccetur non dz peccatū multum relinqui ad l.acquil. ita uulneratus cō si.ibi alle. Ubi aūtē post l.latam nullū peccatū seu delictū incurrit̄ tunc ꝓcedit obiectio probat. C.de testa.l.sancim⁹ facit q̄ō no cy. C.de legi l.leges ⁊ tex in cor.in cū de ap co in p̄n non loquit̄ in l.noua punitiua ⁊ penali.sed in lege noua solū formā dante ꝓcessui uel sine ut dicit ide Jac.in q̄ōe predicta. Et hec dno.s in solutiōe cessare ⁊ nō audiri de futuro sunt. Sup scdo nūq̄z consulere attēptaui pp uarietates n.opi.q̄ supradicta egeret decisione cessorea vn̄ qui iurisdictioni p̄est in quācunq̄z sniam inclinet nō peccat ut dicit Inno.in alia materia de cōsti ne inuitatis ⁊ facit q̄ō no. C.de solu.ma. l.dos a patre nec curo q̄ cōtra carceratū agat̄ pro debito non soluto ⁊ sic rōe sue more vn̄ erat absens ex cā necessaria nō probabili debuit ergo mittere ꝓcuratorē si habiliter potuit alias ita cōtumax est sicut in uincul̄ nō fuisset ex quo psonal̄r presentari non erat necesse ut no.bar in.l.i.de di uer. ⁊ tepo.prescrip cy. C.de resti.mi.l.i. Et ita ut superius scriptum est consulo ego ang.l.doc. lxvi

Pro compromissis.

Omnes

Robertus d̄ battifolle quōdaz comitis simonis de battifoll̄ cōdidit solene ⁊ ualidum de iure testm̄ in quo inter alia sibi heredē instituit simonez guidone antoniū ⁊ Jo eius filios ⁊ eos ad inuicē substituit vulgariter pupillariter ⁊ p fideicō postea decessit dictus comes robertus supstit̄ dictis simone gui. ⁊ Jo. Postea dictus comes Simon quōdā dn̄i comit̄.roberti de battifoll̄ ex pte vna ⁊ guido adultus maior.xvi.annis eius frater ex parte alia ⁊ comitissa bartholomea uxor quōdā dn̄i comitis roberti tutrix testāria Joānis comitis filij sui ⁊ dci quondā comitis roberti qui Joānes tunc erat maior infante ⁊ ꝓximus pubertati tutorio noie predcō ⁊ dictus Jo cū consensu. ⁊ auctē ⁊ licētia dcē comitisse bartholomee ei⁹ matris ⁊ tutricis ex alia uolētes uenire ad diuisionē bonoꝝ ipsoꝝ bonoꝝz cōmuni fecerunt generale cōpromissū de iure ⁊ de facto in nobile uirū masium oliz luce dcal̄bis de florētia tanq̄z in ipsoꝝ partium arbitrū ⁊ arbitratorē ⁊ amicabilem cōpositorē ⁊ dederunt ⁊ cōcesserunt dicto arbitro ⁊ arbitratori plen̄.licentiā ⁊ liberaz ptātem ⁊ arbitrium laudandi ⁊ sniandi ⁊ adiudicandi de iure ⁊ de facto inter ptes p̄dictas ⁊ de rebus ⁊ castris terris ⁊ villis ⁊ fidelibus ⁊ poss̄. ⁊ in aliū transferendi ⁊ adiudicandi ⁊c. ⁊ cum ptāte q̄ de oi ⁊ toto eo de quo ⁊ sup quo laudatum sniatū ⁊ arbitratū fuerit semel ⁊ pluries intelligat̄ litem ⁊ cām fuisse ⁊ esse iter partes p̄dictas ⁊ eaz uenisse ⁊ uenire notatum ⁊ expresse ac si de eo ⁊ eis in dcō cōpromisso facta foret sp̄alis mentio ⁊ expressa ⁊ ꝓmiserunt stare pere ⁊ obedire oi laudo ⁊ snie arbitrio ⁊ arbitramēto ⁊ cōtra nō facere uel uenire de iure uel de facto sub pena.x. flore.aur̄ solem stipulat̄ p̄missa. ⁊ renunciauerunt beneficiis eis cōpetentibus ⁊ iurauerunt ad scā dei euāgelia manu scriptis tactis predicta oia obseruare ⁊ cōtra nō facere uel deuenire rōne minoris etatis seu modici del enormis dāni Quod ꝓmissum factū fuit d̄. M.ccc lxxx. d̄ mens̄. iaā Postea vero dictus arbiter ⁊ arbitrator laudauit ⁊ sniauit ⁊ arbitratus fuit inter partes predictas inter alia assignauit cuilibus dcōꝝ fratrū ptem suam oīum bonoꝝ ipsoꝝ in dicto laudo scriptorꝝ. Postea in fine laudi posuit vnū caplm̄ hoc mō vz ite laudamus sniamus precipim⁹ ⁊ mādamus ⁊c. ꝟ. q̄ si quis dcōꝝ fratrū decederet sine liberis seu sine filijs legitimis ⁊ naturalibus q̄ aliq̄ ⁊ alijs supuiuentes ⁊ seu supuiuens succedat alteri seu alijs sine liberis.vt dictū est decedens ⁊ q̄ viua vel aliter seu in contrariū testari codicillari mentis cā donare nō possit aliquis ipsoꝝ de dn̄io seu iure de ⁊ custodia suoꝝ bonoꝝ predictorū ⁊ q̄ eo casu in quo in cōtrarium testaret̄ vel disponeret seu aliquid faceret aliquis ex eisdē fratribus illud q̄ō in contrariū fieret nō valeat ⁊ nō teneat vllo mō vel haberi dz p infecto et ex nūc ad maiorē cautellam ⁊ firmitatē oīum p̄missoꝝ si cōtra fieret in predictis p aliquē ex dictis fratrib⁹ q̄ tūc in eo casu ⁊ hodie prout ex tunc intelligat̄ talis iurisdictio ⁊ dn̄ium ⁊ merū ⁊ mixtū imperium donatum pure mere ⁊ libere simpliciter ex cā donationis pure mere libere simplicis ⁊ irreuocabilis inter viuos presenti die fcā ⁊ sub cōditione p̄dicta cedere ⁊ transferre ⁊ cessisse ⁊ trāslata fuisse ⁊ esse alteri supuiuēti ex eis in capita ⁊ equis portionibus que donatio nō possit vel debeat aliquo iure modo vel cā retractari q̄ō quidem laudū latum ⁊ datū fuit presentibus dictis partibus ratificantis ⁊ approbantis oia in dicto laudo cōtenta. Postea d̄ anno dn̄i. M.ccc lxxxi. die mense marcij dicti comites Simon ⁊ Guido ⁊ dicta domina comitissa Bartholomea tutrix ⁊ tutorie noie dicti comitis Joānis ⁊ ipse Jo cū consensu ⁊ auctoritate dicte sue tutricis fecerūt generale cōpromissum de iure vel de facto in comite karolum de batifolle tanq̄z in arbitrū ⁊ arbitratis dictarū ptium cuz dicta bailia potestate pcis ⁊ mōis pen̄.adiectis ⁊ obligati ne bonoꝝ ⁊ renunc. ⁊ preceptis guarātigiatis ⁊ cū iuramētis prestitis de quibus.s̄ fit mentio. Postea de dicto anno ⁊ mense aug dictus comes arbiter ⁊ arbitrator predictus diuidēdo bona iter eos assignauit ptem cuilibet coꝝ cōtingentē de bonis p̄dictis. Itez laudauit sniauit ⁊ arbitratus fuit q̄ caplm̄ quod ptinet̄ in dicto primo laudo lato per dictū masium quod icipit. Itē laudamus ⁊c. ⁊ finit vel cā retractari sit ⁊ esse intelligat̄ ⁊ debeat in oībus suis partibus firmū ⁊ obseruet̄ ⁊ obseruari debeat p ⁊ inter dictos fratres s̄m ipsius capl̄i continentiā ⁊ tenorē. Et postea dicte partes dictis noībus habentes noticiā de dicto laudo ⁊ cōtentis in eo ipsum laudum ⁊ sniam ratificauerūt ⁊ approbauerūt ⁊ inter se stipulatione solemni firmū ⁊ ratū habere promiserunt sub pena in cōpromisso cōtenta deniū de anno dn̄i M.ccc lxxx. dictus comes Simon suū condidit testamentū in quo inter alia sibi herede vl̄em instituit dictū comite Jo.fratre suum dictus comes Simon mortuus est ⁊ decessit nullo relicto filio vel descendēte ipsius supuiuente dicto comite Guido ne. Modo querit̄ an dictū laudū ⁊ snia lata p dictos arbitros ⁊ arbitratores valeat de iure ⁊ an bona dicti comitis Simonis eidē comiti Simoni vigore dicti laudi data ⁊ assignata ptineant ad dictū comitē Jo taq̄z ad herede ipsius comitis Simonis insolidū ⁊ in totū nō obstan. dicta ꝓhibitione fcā in dicto laudo lato per dictū masium hinc arbitrum ⁊ arbitratus predictū Et et dcā cōfirmatiōe fcā i dcō laudo per dictū comi ē carolum de dicto capitulo dci laudi ⁊ eius approbatio facta p dictas partes quid iuris simul oīum p̄dictoꝝ viso p̄dicto puncto ⁊ viso cōpromisso ⁊ laudo ⁊ ratificans p̄dictis ⁊ alijs de quibus supra fit mentio.

Jn his

Dictis cōpromissis ꝓrogatiōe laudo ⁊ emo legatiōe laudi lati p Masium ⁊ de albisis ac ēt viso testamēto dn̄i comitis Robertis patris dictoꝝ fratrū cōpromittentium ⁊ testamēto dicti comitis Simonis in quo heredem vl̄em instituit dictū comite Jo Sup dcis quesitis plura dubia possunt oriri pro quoꝝ decisione. Primo uidendū est de uiribus cōpromissi inter fratres predictos facti Circa quod cōsidero quod dictū cōpromissuz factū fuit per Masium vt arbitrum arbitratorē vt patet de eo. Quatenus igitur cōpromissum est factū vt in arbitrum pro parte pupilli valet si verꝝ est q̄ prouocatus fuerit ad diuisionē ut asserit̄ in cōpromisso p̄dicto quē sicut pupillus cō tutore litigat coram iudice ita corā arbitro. Sed q̄ cōpromittēdo in arbitrum ledit̄ et alio nō ꝓbato restitui pōt si tēpora suffragant̄ qm̄ eius snie stari oz etiā si iniqua sit metu pene. ff de arbi.l.i.diem.§.stari probant̄ hec etiā de mio l.si minor §.minores cōiuncta glo. ⁊ coniuncta.l.si pupillus.ff.de arbi. ⁊ co.ti.

l. iiij. in pn. Si autē reuera nō fuisset ad diuisionē ꝓuocatus ipso iure cōpromissū esset nullū q̄r regularē fm̄ iudicis vt. ff. de arbi. l. i. qm̄ sine auctoritate iudicis minor nō ꝓuocat ad diuisione imobiliū. ff. de re. eo. l. si pupillorū in pn. cū autem ꝓuocat loco decreti est sn̄ia iudicis diuidens est em alienatio necessaria que nec minoribus nec ecclesijs interdicit. ut ibide. ꝛ. C. de sa. san. ec. auc hoc ius porrectum C. si aduer. vin. l. i. ꝛ. ij. ꝛ ibi p ey. q̄r ergo ꝓuocatio de minore facta ad diuisione est cā ꝛ fundamentum intentiōis maioris eide maiori incūbit onus ꝓbandi minore fuisse ꝓuocatum si hoc minor negat. ut pz ex generali doctrina tradita. ff. de proba. l. ei qui dicit ꝛ lz incōpromisso tutrix ꝛ pupillum asserant se ꝓuocatos nō stabo tali asser̄oi nisi ꝓuocationis ueritas liquido probet̄ non em statur uoluntarie cūfessioni tutoris ꝯ pupillū. ff. de cōfes. l. certū. §. sed an ipsos al' de facili pōt circūueniri lex ꝛ via malignitatis spiri que oī ingenio est truncāda ff. mandati. l. i. in pn. ꝓhemio. ff. op §. illud vero facit. C. de lati. li. l. i. fi. §. pe. Et licz sn̄ia arbitri si ut arbiter iudicasset sit p tutrice ꝛ pupillū approbata nō releuat qm̄ eode morbo laborat approbatio quo cōpromissū non em̄ decō alienat pupillus cu; tutore imobilia et iusta cā subsistente imo decretū supioris requirit̄. C. de p̄di. mino. lex que tutores. l. si prediū. C. de admi. tu. l. lex que tutores. ff. de re. eo. l. magis puto. §. nō passim. Cōcludo ergo ex premissis q̄ inquātū cōpromissū factum est p dn̄m comitē Jo. pupillū ut in arbitrū sup rebus imobilibus est nullū ipso iure nisi doceat̄ eum ad diuisionē ꝓuocatum fore ꝛ licz doceat̄ ꝓuocatio fc̄a de eo ꝛ p ꝯns cōpromissū sit validu; tn̄ eo ipso q̄ cōpromisit lesus est vn̄ restitui pōt si tpa suffragant̄. Et ex hoc sequit̄ alterius puncti decisio vz q̄ cū pater dcōꝝ triū fratrū suū ultimū cōdiderit testm̄ in quo eos sibi heredes instituit ꝛ eos substituit inuice et per fideicō. q̄ quicquid de dcīs bonis uigore dcī fideicō. debeat sibi comitti Jo. restitui p fratrē premortuū qui ipsū Joānē heredē instituit indubitater parum ad ipsū comitē Jo. non obstāte cōpromisso. ut in arbitrū facto ꝛ emologatōe p̄dictis porro q̄r dictum cōpromissū factū fuit in dcīi masium ut in arbitratorē ꝛ ut arbitrator et laudant et uidendū an saltē laudum dcī masij ualeat ut arbitramentū in p̄iudiciū dcī pupilli. Et dico q̄ nō q̄r arbitramētū est quedā transactio. C. de iudi. auc. si uero cōtingerit ꝛ in corpe vn̄ sumit̄ lz nō oī respectu q̄r transactio nō ualet nullo dato uel retēto vel ꝓmisso. C. de transac. l. trāsactio lz arbitramētū sic pōt enim arbitrator reū in totū absoluere ut. ff. p so. l. si societate. § arbitratoꝝ ꝛ ibi bar. si ergo est trāsactio ergo funditus nulla est ipso iure quantū sup rebus imobilibus emanauit ꝛ sīlr emologatio nulla est rōe premissa qm̄ decretū iudicis non interuenit ut superi⁹ est ostensū. Quare cōcludendū est quātū attinet ad dcī pupilli p̄sonā dcīm laudū nullius fore momēti siue arbitratus fuerit ut arbiter siue ut arbitrator siue utrinqz uiā assumpserit si pupillus reuera ꝓuocatus nō fuerit. si autē ꝓuocatus fuisset valeret ut sn̄ia arbitri sz locū haberet restō unde tutū puto fore ut pupillus petat declarari cōpromissū laudū ꝛ emologatōem nullius fore momenti ꝛ inquātū ualeret petat̄ aduersus illa se restitui ex cā minoris etatis. pōt enim sic formari libellus de in inte. re. c. cōstitut̄. ꝛ ibi p glo. Jnno. ꝛ Jo. an. post eū ꝛ hec de pmo suf ficiāt ꝛ tangūt p̄sonā Jo. pupilli minoris. Uidendū est ergo an cōpromissū teneat inter duos fratres maiores ꝛ sine dubio tenuit lz fuerit nullū in p̄sona minoris. nam quilz cōpromittentiū cōpromittit cū duobus fratribus ꝛ cū quolibet ipsoꝝ. vn̄ nihil repugnat cū vno nō tenere ꝛ cum alio eē aliqd. ff. de ꝯben. emp. l. fundus ille de iudi. l. si pentor ꝛ eo. ti. l. nō secus ex quo est cā diuidua facit. ff. de mino. l. et §. ex cā ꝛ facit optime. ff. de arbi. l. diez. §. in glo. ubi morte unius cōpromittentiū non soluit̄ cōpromissū cum pluresvicissiz cōpromittūt ꝛ cā est diuidua. lz aūt ualeat nō aduerto quo lis interdictas p̄sonas esse aut eē sperat̄ q̄z ēt ut vicissim vnus alteri dz succedere ꝛ sic quilibet eoꝝ inuitus post morē suā aliū directo haberet heredē vnde in hac pte quātū arbiter laudauit unū alteri successurū laudū nullum est qm̄ lis nulla erat aut esse poterat probabiliter inter ptes.

Et lz in cōpromisso dictum sit q̄ intelligatur lis esse super eo de quo laudatum fuerit non tn̄ illa uerba operantur quicqz ubi lis uere non est aut ex ꝓbabili cā non sperat̄ al' de facili posset lex circūueniri. ff. de transac. l. cum hy. §. si cum lis ubi lis dz esse uera nō ficta nec sufficit solū litē fore assertā p partes eo casu quo lex transigi uetat. ut ibi ꝛ. c. ti. l. post in glo. ꝛ hoc sufficit quo ad primā partē laudi continentis vnū alteꝝ successurū nec se restringit ad bona in laudo cōtenta. Quatenus aūt dictū laudum prohibet quilibet cōpromittentiū ultra vel aliter seu cōtrarium testari codicillari ꝛ mortis cā donare de dn̄io iurisditione seu custodia suoꝝ bonoꝝ predictoꝝ ꝛ penā adiecit si cōtra fieret vidēdū an dicta parte seu partibus valeat dictum laudū. Et prima fronte videt̄ q̄ sic q̄r per hoc nō impedit̄ libera factio testamēti in oībus bonis sed in certa pte bonoꝝ. vnde circa aliā habebit vnusquisqz liberā testandi potestate ꝛ sic videt̄ valere laudum emologatū a partibus sicut valeret ꝛ pctm̄ per quod oīa presentia bona quis donat post mortez vt C. de pac. l. fi. in glo. ꝛ ibi p ey. ꝛ Bar. Pro hoc etiaz facit q̄r emologatio ꝛ cōpromissum ꝓrogatio cōpromissi sunt vniformia. vt in c. i. de pac. li. vi. Pro hoc et facit. quia siquis prohibet̄ rem aliquā alienare incertū vel extra certū genus boīum in cōtractu vel in ultima uoluntate rem non alienabit in aliū testande vel codicillādo ut no. ff. de uer. obli. i. l. si ita quis. §. ea. l. ꝛ. ff. de le. i. l. filiusfa. §. diui ꝛ ibi bar. ergo uidet̄ q̄ in vna re. licitū sit alicui interdicere liberam testi factionem q̄r si pōt per indirectū ergo nec directū sicut ecōuerso dum nō pōt directo nec per obliquū. ff. p so. l. cuz duobus §. idē rn̄dit socie. ꝛ sic fit cuntrarioꝝ eade disciplia. His nō obstātibus contrariū credo uez. s. q̄ dictū laudu; ꝛ dcā emologatio nullius momēti sunt. Hoc probo ex uerbis laudi in quibus ex uniuerso arbiter uoluit unū esse alterius sine liberis descendēns successorē unde ut ad heredez bona i laudo repta ꝛ reliqua alia que haberet premoriens sine liberis uoluerūt ut arbiter q̄z partes successionis iure ad superuiuentes alios deuenire hoc ergo laudū sic emologatu; directo inducit uicissim uotu; captāde mortis ergo uelut cōtra bonos mores est reprobatū preterq̄z inter milites in expeditione degentes tex. est in. l. lz inter priuatos. C. d pac. cōuuenta. l. pctm̄ qd̄ dotali. C. de pac. ꝛ in. l. fi. e. ti. ꝛ. l. pactū C. de coll'. ꝛ. l. stipulatio hoc mō de uerb. obli. ꝛ. d. §. idem rn̄dit. Dicta uerba que sequunt̄ in laudo ibi ꝛ q̄ ultra uel aliter ꝛc. uenīūt. Ampliādo ut pz ex copula ꝛ que adiecit ut l. ea tn̄ adiectio de le. iij. adicit autē sigillatī ꝛ singulariter de bonis in laudo descriptis ut de illis aliter uel alio mudo testari nō possit ꝛc. unde illa adiectio nō est apta nata diminuere. sed addere sigillatū ad fortius impediendum liberā testamēti factione dū in spē ꝓhibet quod. s. ꝓhibuerat in genere. Cū enī ad augendū apposita nō operat̄ ei⁹ oppositū sicut nec apposita ad diminuendū operat̄ augmētū quid est eius oppositū. ff. de adime. le. l. i. legata inutiliter penalis autē adiectio q̄ ex cā donationis bona intelligant̄ translata sīlr nulla est vt d. l. stipulatio hoc mō quinimo ꝛ si prima particula laudi cōtinēs uicissitudinariā seu reciprocam successionem nō referet̄ ad totū patrimonium premorientis sine liberꝫ quod est falsum. ut pz ex uerbis laudi. Adhuc dico q̄ per illa verba q̄ alr̄ de dictis bonis testari nō possit ꝛc. Impedit̄ libera fictio testamēti ꝛ dicta dispositio nulla est ut cōtra bonos mores exposita ꝛ cōfecta. nā directe super potētia testādi laudū emanauit quā homo auferre non pōt lz possit lex ꝛ iudex ex cā puta delicti uel bonis interdicēdo qm̄ directo disponere sup adēptione potestate testādi nullus homo pōt p arbitrium et sup una re singulariter tex. est. ff. de l'. iij. l. si quis in prin. testi ubi testator ad que solū pactum testādi ponit̄ nō potest sibi legem imponere uel legatum reuocet aut plus nō leget ꝛ hec iō q̄r per illā uoluntatem aufert sibi liberā testādi factionē cuius libertatis potestas nō a nobis sed a lege depedet sicut ergo quis nō potest directo disponere testādo sup hītatem ꝛ sīlr sui testādi ita nec ꝛ cōtrahēdo alias posset lex de facili circūueniri ꝛ et fraus fieri unde dicit bar. ibi nō posse cautelā adhiberi ēt p uiā cōtractus ut impediat̄ hec libertas lz dy. fuerit i opinione cōtraria ꝛ nō bene. Nō ob. no. in d dy. ꝛ in. d. l. si ita quis. §. ea. l. q̄r ibi prohibitio alienationis trahit̄ ad testamentū ex. l. dispositione lex aūt inhibere pōt. sed nō hō.

Item multa ualēt tacite ꝛ conceduntur in consequentia q̄ nō p̄ncipalr̄ ꝛ expsse. ut. l. nō nūqz d cōdi. ꝛ dmō nec obstat eadē disciplia ꝛ sic videbat̄ q̄ sic i re vna p oīam potest ꝓhiberi directo nec in cōsequentiā q̄r illa regula fallit vbi ꝯrioꝝ non est eade rō ꝛ sic est in ꝓposito q̄r vbi ꝓhibetur expresse illud facit homo cui non est attributa hec potās sed ubi in cōsequētiā illud facit lex uel solūc q̄ ꝯria loquunt̄ q̄r in transactōe te. s'oe quis. l. apponit ut ille in quē res illa transfertur super ea testari non possit. lz etiam transferentis

ferenti talem legẽ apponere ff de pac. l traditionibus cũ sua materia sed in proposito interdicta est testandi potestas in rebus propriis interdicti quod est odio prohibitum ut superius dictum est. Item non obstat c. ij de pac quod pactum de succedendo iuramento firmatur in ibi no. z bal in d. l stipulatio hoc modo. z ita ut superius scriptum est. Ego angelus de perusio legum doc consulo z c.

xcvij

Utrum promissio statutaria vz quod occidens bannitum uel ponens eum in fortiam z c habeat locum in bannito tempore capture z non tempore promissionis.

Municipale

Lege siue decreto sic cauet. In noie dñi z sue marie virginis gloriose amen. Anno eiusdẽ. M ccc lxxxvij indict. x. die. vij mẽsis iunij cõuocato z cõgregato maiori z generali cõsilio populi z cõis populi lucan. per dñm vex. instrutor fuit propositũ intercetera in hac forma vz. Ite vz clare z apte quod bãniti huiusmodi cõuersant assidue per territorium cõmittendo multa mala quod non cõtingeret si p ecc. fieret id quod in oi bono obseruat vz quod quicũq bãnitus in psona siue pecunia dum tamẽ nõ sit rebellis qui occidit uel tradit in fortiã cõis lucani aliũ bannitũ in psonã nam ipso facto mortuo uel tradito dicto bãnito in fortia cõis luca. intelligatur z sic rebãnitus ab oi suo banno tam psonali quam pecuniario z ultra hoc habeat illã quantitate pecunie a cõi que appareat cõsilio z si talis qui occideret uel traderet in fortiaz cõis dcm̃ bãnitum in personã nõ esset bãnitus a cõi sibi liceat posse trahere de bãno z rebãnire unũ bannitũ cõi personaliter uel pecuniaľter prout sibi placuerit dum tñ non sit rebellis z ultra hoc habeat a cõi luca quãntitatẽ pecunie que appareat cõsilio z sic faciendo bãniti nõ confidet alteri de altero z sic facient cõgregatõem siue capo grosso z nostrũ territoriũ erit multũ securius pro tanto nobis placeat cõsulere sup propositione siue proposita prout credit fore bonũ z honor cõis. Sup predictis cõsulerunt quod psnti auctoritate fiat z exequat z sic obseruet de cetero tpibus successiuis prout z sicut. Statuta continet z libere z sine aliq solutione exequi debeat p notarios z custodes librorum camere lucani cõis z alios officiales luca cõis ad quos spectat uel in futurũ spectabit z ut clarũ sit premiũ z deliberatum his qui exequent contenta in dcã proposita a cõi lucano quicunq bannitũ in psona occiderit libras centũ z quicunq bãnitũ in psona psentauerit in fortia luca. cõis libras centũ quinquaginta de quibus sũmis z quãtitate cũ p se possint mandatoria facere prout fuerit oportunũ ac et prouisuz fuit auctoritate dci consilii quod predicta extendant ad oẽs z singulos officiales z ciues siue forẽses quocunq noie censeãtur siue ad eos ex natura officij bannitorum captura siue executio siue interfectio talium bannitorũ per tales officiales facienda intra lucanũ territoriũ fiat nec extra. Liceat quoquõ z ita obtentũ fuit. Pactis z stipulatio sic dicit z cũ emolumento quod de quolibet bannito in psona que nos capieris z in fortiam cõis psentaueris habitus a camera nostri cõis libras centũ quinquaginta z de quolibet bannito in psona quẽ occideritis libras centũ z in quolibet dictorũ casuum possis aliũ bannitũ rebãniri. Modo cõtingit quod quidã officialis luca cõis cepit quandã mulierem exbãnitã non tpore pacti z reformatiõis sed tempore capture. Queritur nunquid dictus officialis merere dz premium aliquid uirtute pacti uel legis municipalis predicte.

Ex themate

Predicto duo eliciũtur dubia. Primuz est an dispositio statutaria et conuentionalis de qua superius dictum est cõprehendat et mulieres exbãnitas Scdm est an comprehendat non exbãnitos in dictis temporibus. sed qui post legẽ z pactum inuenirẽtur exbanniti tpore capture siue sint masculi siue femelle. De primo dicendũ vz non cõprehẽdi mulieres exbãnitas Ad hoc dicendũ moueor quod cã mouẽs ad premiandũ exbãnitos fuerit ut comitum z territorio lucano caput grossũ in coadunãdo se ipsorum unũ z in offẽdendo territoriũ luca. z eorum ciues z incolas aut ipsorum territoria transeuntes. ut patet ex proposita facta in dicto consilio in uer. faciendo cosi lissbandin non si sederano. z c. per quam prefatione siue propositũ colligit intentio z mens legislatoris ut. ff. de uer. ob l. uita §. idẽ respondit ff de actio empto l. si tibi de rescin. ven l. si. ff. de cõ. instit. l. cũ seruus. ff. de fui. ur pre. l. hunc z. ff. de le. i. l. cũ si constat autem mulieres i tãta audaria iure presumptione nõ ascendere propter sexum femineum quod eadem psumptio iure in lege est in tabulis c ttem sic quod insultus vlitiones z inq factiones cõtra cesare aut propria pmnã solũ uiris cõueniunt z hinc descendit quod dãnato pre de crimine maiestatis damnati intelligunt filij uelut nati ex sanguine reprobato ad vindictam pñnam prompti. prompti aute nõ intelligunt dãnati filie. vt. C. ad. l. iul. maie. l. quisquis z ibi per Cy. z Ja de are. Hinc etiã descendit quod onus vindicte paterne ad filias nõ ptinet cũ ipse eleuare nõ psit sardam z immunitaz sed hoc solũ ad masculum ptinet vt no. glo. singl. z nõ est alibi in x coll qui feuda. po c. i. §. hoc aute notandum in si glo magne cũ in mulieribus cesset rõ detaliorus premij ordinata per statutu z etiã p pactum quod est lex. ff de publica l Cesar rz quod cesset ipsum premiũ z legis dispositio. vt. ff. de pac l quod dictũ z de iure pa l adigere. §. quamuis nõ igit moueor ea rõne quia masculinũ de sui natura ex proprio significatu nõ cõcipiat femininũ quod dispositioni adiicit expresse vel tacite terminus cõis. vt est hoc sicut hic sed moueor rõne predicta quod hic terminus hõ pp naturam subiecte materie cõgruentis solũ viro z nõ mulieri cõprehẽdit solũ virum z nõ mulierẽ z sic sumus extra casum Bar. z alior doc. ff de uer. si. l. i. De scdo an dictũ statutũ cõprehendat exbãnitos solũ tpe legis edite ac et exbãniendos z loquor de mã. quod de mulieribus nõ dubito ut s. dictum est. z dico quod nõ pp duo primo quod ut dixi ex prefationibus legũ colligit intentio legislatoris sed in dcã. l. municipali in dicta prefatione fit mentio solũ de exbannitis tẽpore legis. ut pz ex eiusdẽ prefationis principio dũ dicit. Ancora se uede chiaramete chelli sbãditi de questo cõe vsano z cõuersano z c qui quidẽ usus z cõuersatio de presenti nõ cõuenit exbãniẽdis ullatenus quod uerbũ presens nõ cõprehẽdit de sui natura futurũ de uer. obli. l. cũ ita stipularis z l. si a colono de an. z ar. le. l. si quis ita. Pro hoc quod dispositio loquens de exbãnito ad exbãniẽdos nõ porrigit unde statutũ dispositiones quod quilibet exbãnitus soluẽdo. x. possit se facere cãcellare de bãno refert ad exbãnitos tepore legis nõ exbãniẽdos in futurum sm Cy C. de legi. l. leges. Pro hoc et facit. quod ubicũq uerba stipulat. uallata que pp eorum ambiguitate seu obscuritatẽ ad plures sensus sũt trahibilia semp intelligunt in dubio ut obligent quod minus psit z imputat stipulatori qui potuit. l. apertius dicere. ff de pac. l. ueteribus cũ cõcor. ibi all. cõiuncta l. quicquid astringere de uer ob. z de reg. iu. l. semp in stipul. z hui que no. p dy. de re iur. c. in obscuris. c. inspicimus. Cũ ergo uerba pecesti possint referri ad exbãnitos tpe capture accipiendo verbũ principale orõnis quod est capientis. ut sit suppositum z uerba illa quolibet bannito sit appositum z etiam possint intelligi solum de bãnito tpe pacti ut sic idem uerbũ capietis sit appositum z uerbũ bãnitum sit suppositũ sicut dicimus in orõne hac nõ te eacidẽ romanos uincere posse quod intelligi psit accipiẽdo p appositum uel suppositũ illud eacidem ut ipse eacides possit uincere romanos z romani eũdẽ. ut dicit glo. in d. l. ueteribus sic z hoc casu pp ambiguitatem z obscuritatẽ predictã accipiẽdo bannitũ ex parte suppositi cũ hic intellectus sit minus obligatorius lucan. accipiã uerbũ illud exbannitũ tpe pcti nõ ante tpe capture tm̃ z hec rõ solũ pcti cõcernit. vñ cõcludo ex predictis dictũ officialẽ premium non mereri quod conceditur capientibus exbãnitos uindicte reformatiões z peccati Et ita cõsulo ego An. z c.

xcviij

Utrum mã succedat filie ab intestato an vo amita z c.

Martinus

Joannes de florentia decessit ab intestato supstite z relicta Joanna eius filia infante legitima z naturali z supstite dña uentã matre dicte infantis z uxor quondã Martini Postea dicta Jo. in infantili etate decessit supstite mre sua z remanente dña Sem̃. amita dicte infantis. Modo querit uisa forma iur. z statuti z ordiñ cõis florentie quis succedat dicte infanti an dicta amita. Et dicit pro parte dicte matris quod ipsa succedat z succedere dz in totũ dicte sue filie infanti repulsa penitus z omnino amita a successione pdicta. Pro parte uero dicte amite dicit quod dicta mater succedit solum in qrta nõ excedẽte summa librarum quingentarum cuiusd iuris sit de predictis z in predictis z quolibet predictorum querit. In qua questione puto dicendũ sm intellectũ sanũ dicti statuti amitã nõ facere partẽ matri sed matrem ei absolute preferri nõ obstãte generalitate uerborum dicti statuti quod lz bonis of

fendere verba legis ut defendamus menti. C. de legi. l. nō
dubiū de excu. tu. l. scire oz § aliud de cō. z demō. l. p̄z sene
rinam. in pn. z §. cōditio. Ratio igr̄ z mens legis sūt idē
ff. so. ma. l. cū mulier. z no in l. cū tale. §. cū falsa de cōdi. z
dēmō z per oy. in c. fi. extra de reg. iur. li. vi. z nō obstātib;
pōt de rōe. l. constare p eande. l. vel aliā possumus z debe-
mus absolute verba legis restringere ad id tm̄ ad qd rō se
extēdit z hoc est infallibile ut in pallegatis iuribus. vt not.
§ i. o. l. non dubiū super uer. amplexus lz vbi de rōe legis nō
apparet p. l. expssam sed apparet coiecturatiue tunc possu-
mus z debemus generalr lege restringere ad cōiecturā z
oem in duobus casibus vz ne aliquis ledat indebite z ne
p aliquā ad lucrū pueniat indebite seu coiectura iur. alicui
ita loquūtur iura ff. de iur. patro. l. adigere §. q̄uis. nam ni
si fieret restrictio admitteret iuspatronatus indebite sic et
loquit. l ij C. de noxa nam nisi ibi fieret restrictio ex coie-
ctura mente statuetis teneret dñs pro delicto serui insolidū
qd esset iniquū qz ex delicto rez nostrarū nō debemus ob-
ligari ultra omissione eaz rerū. ff. dam. infec l. pretor ait. §.
hoc edictū z sic et loquit. l. i. z. §. i. z. § sunt munera. z. l.
ut gradatī. § sed si. l de mu. z hono. nā nisi ibi fieret restri
ctio fiscus ibi admitteret ad lucrū indebite. Jdō coiectura
ne restringat generalitas iuris municipal ut p interpretatio
nē z coiecturatā mente euitetur iniquitas ex generalitate v
borum statuti precedentis que quide iniquitas z iur. aliem
sublato non vz in dubio cōprehedi sub generalitate sermo-
nis nisi q̄tenus nō potest interpretatioe iusta iuuari. ut. d. l.
scire oz §. aliud z de mi. de l. in fraude. §. fi. z. l. cuz filius z
l. ij §. merito. z. §. si quis a pncipe ne quid in lo. pub. z de
vulg z pup. l ex facto sic in ,pposito ergo terminus pōt z
dz cōgruentibus dari restrictio in ho casu dicti statutis. ut p
agnatas mater nō itelligit excludi in totū vel in pte a incto
sa sui filij successione qz nō intelligit esse de mente dci sta-
tuti q̄uis fuerit sic effuso sermone locutū. C. de do. pmis.
l fi. z inferius offendet qz dz huiusmōi sermonis qualitas
restringi ad eius rōem z cām rōabiliter coiecturata hz quā
nō porrigat ad sexū muliebrez in dco responso ho quo ad
p'onas excludētes matre nō. n debemus intelligere matrē
fore exclusam in totū vel in pte sui odio cum non sit digna
odio. s; fauore. ff. de inoffi te. l si quis in fno. § ultimo con-
iuncta l. in testō in fi. de milite. z. l. fi. de insti. z subsli. sub
cōdi. fcis. sed gratia alterius. i. ut alius admittat esse remo-
ta seu ad minusculā alias sequeret absurdus intellectus qd
deberemus euitare ut dcm̄ est si excludi uel ius eius dimi-
nui non dz nisi ut admitteret alius z q̄tenus ille cuius re-
spectu ius matris restrigit sit successurus. z nō al. ff. admi.
l. i §. liberū. z de iur pa. l. fine. § vlt. z de bo libe l. si ex mo
dica. § filius. z de ꝯtrab. l. i §. filius. de testa. tu. l. sub cōditio
ne ibi nam ut ideirco abijt ut alijs def de col. bo. l. ij. §. si duo.
Nec debem⁹ ;o intelligere qz ius matris restringat cōte-
plarione amite uel alterius cuiuscūqz agnate z remotoris
gradus qz de mente statuti fuit pcludere agnatis masculini
sexus excepta sorore qd expressit in principio statuti z hec
mens cōiecturatiue sumit ex cā z rōne que mouit uerisilr
statuente. Primo quide rōne cuiusdā rōabilis recōpensa-
tionis sumpta ex quadā cōsuetudine cōi modernoz tpoz
ex qua cōsuetudine ,pbabilr sumit coniectura mentis z rō
statu tis. l. si seruus pluriū. §. ultimo de le i. z de fun. instr.
l. cū delaniones. § asinam z de sup le l iij. z. l. labeo cū sy.
est eni consuetudo moderna qz supstites agnationis succe-
dant in oneribus defunctoz quātū ad propulsatione iniuri
rū actiue z passiue z que ad singulis multa onera z incō-
moda est ergo equū ut ibi collocent cōmoda puenietia ex
agnatione vbi collocant incōmoda. ff. de aq plu. ar. l. i. §. fi.
z de re iur. l. s̄m naturā. Scdo rōe cuiusdā publice utili
tatis qui expolcit facultates suas singulis agnationib⁹ con-
seruari ut familiaz salua sit dignitas z honestas que absqz
diuitijs non cōseruat de le i. l. ab oibus circa pn. de uen. in
spi. l. i. §. seruus in autez de testi. § sancimus de suspec. tu. l.
pietatis de bu. ere. l. eredutores qz honores z munera pu-
blica potioribus. z. C. e. l. ad subeūda qz interest rei publi-
ce p digniores z dictiores regi z nō pauperes z abiectos
in cor. de defen. ciui. in pn. z. § i. z. d. l. honores. z in cor.
ut oēs obe. iu. h. pri. circa pncipiū igr̄ rei publice interest fa
cultatibus suos habundare subiectos i cor. ut iudi. fisi. quo.
suf. §. cogitatio honores aūt z onera publicoz gerendoruz
officioz constat solū ad virilē sexum ptinere. ff de reg. iur.
l. ij. ff. de mu. z ho. l. iij. §. corpalia cū fi. z hec fuit ratio mo

uens coniecturatiue modernos iurelatores z insup qz per
agnatos uniuersal sensus cōmuni s̄m cōiter accidentia p-
petuari z cōseruari memoria agnatois nō finiri. ff. de uer.
sig. l. pnunciatio §. familie. z. l. liberoz in fi. eo. ti. qui. mo.
ius pa. po sol. §. i. Nec obstat qz quidā sunt agnati mascu
lini in quibus hec rō non verificat. vz pperuationis z con
seruationis nois agnatois que cōseruat per pductione pro
lis que qñqz in aliquibus deficit rōe vicij naturalis z qñqz
rōne alicuius accidentis. vel non cōtinentie quia cz attendi
cōis natura bonum z non alicuius spale uicium z huic cōi
nature adherent legislatores absqz exceptiōe vicij singuloz
ff de lib. z posthu. l. si quis posthumus. in pn. z ff de usufru.
l iusto §. nō mutat. z in autē. ut debi. z credi. mrēs §. qz ve
ro. ff. de legib⁹. nā ad ea z his rōibus fundat cōi opi. doc.
tenentiuz mentē statuentiū extendi ad psonas mares agna
torum in quibus operat effectus dci statuti tā publice vtili
tat augmens q̄z cōe tam monentiū q̄z inuentiū uerū quā et
debitā z rōnale oneris z emolumētis cōpensatione ex qui
bus rōabilr sumunt coniectura rationis z mens statuen-
tis lz in statuto non inueniat expssa qz in datōe rationis le
gis extra expressione m. l. precedi pōt coniecturatiue multi
pliciter. Primo p uiam euitande absurditatis. ut. d. l. scire oz
§. aliud de reg. iur. l. in ambigua. Nec non rōe mouēde ini-
quitatis. ff. de le l benignius. z de iur. pa l. adigere § q̄uis
z. C. de noxa l. ij. z. d l ut gradatim. §. sed si lege. Jte rōne
suadentis iniquitatis. ff de aqua plu ar l. ij C ut e varie de
execu. m. l. scire oz. Et ratione cōis usus loquēdi uel uiendi
de le ıij. l liberoz. §. qd tn̄ cassius. z ibi no. z de fun. instru.
l. cum delanionis §. asinā prealle. z de sup. le. l. iij. z. l. labeo
Jte pcedentia z sequentia z per id qz a lege excipit z eos
modos p quos cōiecturamus mente testōis vel ꝯhentium
qui habent in. l. seruus pluriū. §. fi. z in infinitis legibus qz
de dispōe z interpretatione uerboz platoz a testatore z
legislatore recte argūmus. ff. de ma testa. l labeo ad treb. l.
qui filium in fi. C. de uer. si. l. cum quidā in autē. de nupt. §.
disponat. Et qz talis mens fuerit statuentis in ,pposito ter
minis declarat ex matre exceptio posita in dcō statuto dū dz
est preterqz in domibus z tamatie que exceptio fauorez
propriū cōcernit agnationis z ppue masculoz cōsistentis
quibus grauissimū z iniuriosissimū esse dinoscit dom⁹ pro
genitoz suoz forte z situe in quibus antiq̄ta est forte agna
tionis fama ius z nomē uidere ad extraneos deuolutas z
imagines maioz suoz hoc est arma sua z insignia uidere
remissa ar. C. de admi. tu. l. lex que tutores. Jgit huiusmōi
exēplo fauore agnationis retinet z conseruant famā z no
men agnationis absqz dubio vz adiecta qz fauorē eius pn-
cipaliter cōcernit ar. ff. de ꝯhen. emp. l si in ept. in princ. z
qd no in l. ueteribus. ff de pac in glo. ut extra. z. d. l. ij. §. si
duo. de col. bo. Silr igit z precedens dispōe ps restringens
ius successionis mrīe ad certā quotā attribuenda est fauo-
ri agnatoz masculini sexus z plus qz eade dispositio nō oz
narratiue accipi z diuerso iur. cēseri. ff. dō vsuc. l. rerū mixtura
§. eū qui edes z cōi dterminatōi z seu gn̄i subiecit ēt rīa de
re. iur. l. i. Et qz qñ vnius partis dispositionis est certior in-
tellectus declarat z dat intelligere aliū cuius intellectus ē
magis obscurus si pars clarior sit prolata excepetie. ff. de
vsufruc le. l. generali. § vxori z de penu. le. l nam qd liqui
de. §. vlt. fine excepetie. ff. de pe. l. virū. z. C. famez here. l.
quotiēs de le. i. l. si seruus pluriū. §. fi. z. l. qui filiabus cū fi.
declarat ergo mens statuētis quo ad dictū rīsuz s̄m deinde
statutū qd ius matris ad certā quotā per dicta i precedenti
dicto dicti statuti cui dicta ha pars cōtinuat qz in parte pri
ma exprimunt noiatiz certe persone agnatoz masculini se
xus tm̄ excepta sorore defuncti igit fauore agnatoz matris
excepta psona sororis defuncti cōstat partē primā dicti fuis
se prolatā igit per dictā regulā sumi pōt cōiectura rōnabi-
lis vt fauore personaz eiusde sexus z linee lz ulterioris gra
dus intelligat processisse ha pars dicti statuti que nō dat a
prima nisi in totū parte qz sequentia z precedentia quibus
cōtinuant cōgrue declarant cum obscure pcesserint. vt. d.
l. si seruus pluriū. §. ultimo z. d. l. quotiens. sed nō est dubi
um qz dicta ha pars statuti est obscura quantū ad personas
quarū intuitu mater intelligit esse reducta ad minusculā z
cōstat qz intellexit legislator fauore alterius si ,ppterea ad
successionē admitti debuisset locus vt cesset absurditas de q̄
est. s. tactū vz ne mater videret exclusa solū sibi odio vniqz
irrōnabili nec declarant psone quaz respectu dicta restrin-
ctio iuris matris emanauit igit dicta pars velut obscura rō-
nem

tiem dz sūmere ex pcedenti clausula vz ex psonis agnatorū sexus masculini ut ad psonas similes lz ulterioris gradus uideat legislator transitū fecisse cū diminutione fauoris ut cum psona agnatorū masculorū sint indifferentes q̃z ad modum pen rōem inducende dispōis de quibus rōibus superius tactum est. ꝛ in similibus similitudine facilis est datio consequentie l.i. C. de interdic. nec pōt eode modo dari cōsequentia ex sorore psona ad feminas ulterioris gradus q2 iter dissimilia non pōt dari cōsequentia similitudinaria ff de calū.l.fi. ꝛ de acqui.pos l.naturalr.§ nihil. C.de codicil.l.fi. sed ius sororis comode matris uīz. C.ad tertul' auc defuncto ex cuius psona tanto mater minus afficit quanto digniori ꝛ potentiori in successione prerogatiue preferet ꝛ tāto magis ius cōe offendit ꝛ tanto maior est iniquitas quanto magis ab equitate discrepat C. de .pctura.l.exigendi. Igit de minus iniquo ad maius iniquū non dat rōabilis cōsequētia Alia ratione et non pōt fieri uel cōsequētia ex psona sororis rōne sui sexus qsi dem statutum matrē expellens fit min' rōabile q̃z in psona matrū q2 in eius psona cessant rationes superius declarate vñ non dz inde cōsequentia sūmi q2 ad unū inconueniens in singulari iure nō dz dari aliud nisi necessario ꝛ insepabilr sequat ex eo ut no.ff.de re iudi.l.a diuo pio in pn.in ma.gl. ꝛ pbat.ff.de legi.l.qō uero ꝛ l.ad ea que ꝛ in l in bis. ꝛ l.qō non rōe. Confirmat ēt iste intellectus qui matre iuuat sūma iur equitate matri rōe pia ꝛ equa consulit in optinēda luctuosa filii successione pro q̃ ius in dubio psumit ꝛ oēm psumptione dat ꝛ qualibet tacitū intellectū simile facit. C.de inlli te.l in testō § ulrio ꝛ de insti. ꝛ substi.sub cōdi.fac l.fi uel ipu. ꝛ aliis sub.l.precibus superius alle. Nec repugnāt pdicte regule ꝛ iura que his que dcā sunt.s.de coniecturatiuis rōibus ꝛ intellectu mentis tacite dci q2 in fauorē tendunt materni iur. ꝛ nō in odiū restringēdi effectū dci statuti ad fauorē masculoꝝ tantū quibus deficientibus cessat dispō dci statuti arguendo ex mente ꝛ ex rōe cessante ꝛ succedit dispō iur.cōis que pro matre facit cū hereditas filii est tamq̃z debita iurē naturali lz ordine turbato ff. vnde li.l.scripto in fi.de inoffi.l.naz ꝛ si parentibus ꝛ in aute de trie. ꝛ semis §.i. ꝛ q2 extra casus in statutis cōprehensos remanet in pristina iurē forma. C. de ap l.precipimus in fi. ꝛ in autē.de offi §.fi.col.iii nā qō innouante dispositione non transfertur iure pristino reseruatur. ff.de usufruc.l.si stipulatus in fine. ꝛ de adimen.leg. l.alūne.§ qui filie. Et ego ꝛc.bal. lxix

Secundo dubitatur quid si ex defuncta persona super ē mater frater uterinus ꝛ lambertus agnatus quinto gradu constitutus an mater an frater uterinus an agnatus quinto gradu ad hereditatem defuncti admittetur.

Ubtiliter Et diffuse per germanū meum.d.baldū pdictum consultū est.s.q̃ agnate nō excludunt matrē defuncti nisi solū uno casu.s.cum supest ex defuncto soror carnalis defuncti ꝛ eius filie totaliter inhereo rōibus per eum allegatis. Questio aūt nostra differt quia hic agnatus masculus ꝛ masculoꝝ fauore emanauit statutū p quos dignitas ꝛ familiarū honor conseruat in eū ut in pcedenti consilio dem est. ꝛ pp expresse ex uerbis eiusde statuti in quam pluribus locis loquētibus solū de masculis agnatis vnde vz solū lambertuz agnatum quinto gradu ad dcē infantis hereditatē uocare exclus matre ꝛ fratre uterino a successione vlr statutū.n. pdictū i sui pncipio usqz ad uer. si tñ talis psona excludit matre in totuz existētib' ex defuncto filio nepote uel p nepote legiimo ꝛ naturali uel patre auo pano uel patruo uel fratre aut sorore aut nepote fratre carnali hic aūt nō est casus noster q2 nullus eoꝝ superest. lz dictus uer. si tñ illud casū ponit cuz nullus predictoꝝ superest. ꝛ tunc inuitat matre nō ad successione uniuersi. sed ad successione sexcentaꝝ libraꝝ q̃s nō pōt hre in domib' uel casamētis defuncti cū ergo agnatoꝝ masculinꝝ fauore in dictū ē emanauerit stat. ꝛ hic supsit agnatus masculus quint grad' ꝛ successibilis fi uidet dubiū hūc agnatū admitti exclusa matre qm̃ sic uisū fuit statuētibus ita ꝯstitui ut hereditates plerūqz ad masculos ꝯfluerent qō ēt iā sanxit antiq̃ legū uetustas ut in.de agna.suc.§.qō ad feminas i fi.nā ōi iur.uetustissimo nō succedebāt iur ꝛ filius uicissiz lz postea supuenere senatus ꝯsulta orficiatū ꝛ tertulianū p que uicissim succedūt.s. filius matri p orficiatū mater filio p tertul. Contrarium credo uerūz.s.q̃ excludatur dictus agnatus quinti gradus sola autem mater ad heredi-

solidaut mittet ꝛ hoc probat per dictū statutū excludens matre a successione q2 funditus nō excludit eā nisi existēte aliquo agnato masculo cōiuncto usqz ad tertiū gradū inclusiue ut pz ex principio. Itē nō excludit matre ut non ueniat ad successionē nisi in sexcentis libris nisi in uno casu tantum s.cū sup est agnatus masculos usqz in quartū gradū inclusiue ut pz ex.§ fres autē uterini nisi sicut fres uterini ꝛ alii ulterioris gradus cognati attinētes per solā lineā supsitie aliquo agnato masculo usqz in quartū gradū q2 hoc casu pretulit dictum agnatum masculuz unde non ideo pretulit omnis gradus masculum matri sed solū illū qui saltē gradu q̃rto esset ꝛ sic intelligit ꝛ limitat uer.si tñ precedēs preferens agnatos matri sine gradū distinctione limitant enīz ꝛ declarant precedētia p sequētia potissime cū limitatio ē pietati cōsentiens sicut hic ne excludat mater a luctuosa hereditate filii cui matri pie reliqui dz lz turbato mortalitatis ordine. ff de inoffi test.l nā his excluso igit agnato quīto gradu de quo statutū nō loquit inclusiue sed exclusiue ex regula tradita ff de iudi.l.cum pretor cū cōcor.ibi all. Remanet ergo solū iter matrē ꝛ uterinū questio quis preferat ꝛ ista nollā habet dubiū.nā ō iure cōi sola mater uocat. C.ad tertul' auc.defuncto ꝛ. C.de legitimis heredi.auc.cessante ex dispositione autē dicti statuti nō preferet uterinus matri nec cōcurrit cū ea qm̃ in successione sola agnatoꝝ. Sola inter se ꝛ in successione agnatoꝝ inter se statutū prędictū uoluit semper saluū esse gradus prerogatiuā. Cōcludo igit ex premissis dictū statutū nō .puidere i platoꝝ.successionis nisi agnatos masculos nō feminas excepta sorore cōsanguinea defuncti ut pz in principio statuti nec ēt pronidisse oibus agnatis masculis ut preferant cognatis priori uel eode gradu cōstitutis. sed solū illis agnatis masculis qui defuncti erant saltem gradu quarto uel etiā induxit aliqz prelatorē iter agnatos similiter inter se contendetes immo uoluit gradus prorogatiuā seruari fm ius cōe. Ex quibus cōcludo oibus exclusis matrē solam ad successione integrā inuitari prout ius cōe inuitat. Et ita ut superius scriptum est concludo. Ego Angelus de ubaldis ꝛc. lxx

Si testator legat fabrice alicuius ecclesie iura que hēt cōtra talē ꝛ hic debitor dicte fabrice dictum legatū promittat stipulatio mediante ꝛ postea hic debitor a creditoribus dci testatoris exigat utrum se a fabrica defendere possit.

Hannes Olim Bartuz cū Francisci lampudōis ꝛ de pistorio sanus mente per dei gratiā sensu ꝛ intellectu lz corpore languēs diuinū times iudicium ꝛ intestatus decedere nolens quid de se suisqz bonis post eius obitū fieri uelit p hunc suū nuncupatiuū testm̃ quod dicit sine scriptis in hunc modū facere procurauit in primis cū mori cōtingeret aīam suā oipotēti deo ꝛ beate marie ꝛc Itē elegit sui corporis sepulturā apō ecclesiam ꝛc Itē reliquit .p uno opere capelle beati Iacobi apostoli de pistorio situate i dicta matrice ecclesia pistoriensi. iura que habet ō. Philiphū olim Ioannis lapitaneis ō pistorio .p flor.c.quinquaginta auri ad quos florenos dictus Philippus obligatus est dicto testatori ex instrumēto scripto mano notarii.ut dicit ser Lazari de pistorio. Itē dictus testator cōfirmauit relictū factō ꝛc. in oibus aūt suis bōis mobilibus iuribus ꝛ actionibus taz presētibus q̃z futuris.

E ualore Dicti legati dicti nomis nulla est dubitatio .quoniam nullū absurdū nullumqz icōueniens resultat lz solum legat nomē fideiussoris a principio enī uerū est quod obligatio principalis nō potest in unius persona cōsistere ꝛ alterius obligare fideiussoria ut.l. fideiussor obligari. ff de fideius. in prin ex postfacto aute cedi pōt fideiussoria sola qm̃ per cessione nō facit omo transitū icessionariuz cū directa remaneat apud cedente.ut. ff de pecu. l.quis ergo casus. ff pro so.l.iii. C de nouac.l.iii.unde semper apud eunde hoc casu inuenit pncipalis ꝛ accessoria fideiussoris in hypotheca nō plus dubitari potest an sine pncipali cedat q2 illa est in rem ut iura realia nō ita nostris ossibus sunt infixa.imo per cessione i cessionariū totaliter trāsferunt ut. C.de pac.l.traditionibus. ꝛ no.glo.in.d.l. iii. .p so. ꝛ .ff.de pecu.l.si stichō sed an dicta hypotheca sine personali cedat ad presens nō dico q2 ō hoc nō querit ad psīs

Hoc premisso ueniamus ad acta .pter que pronunciati dz de primo cōsidero petitionis formā per quad duo narrantur s.legatū nominis ꝛ promissio successiue facta stipu-

latione de eadeꝫ sūma per eundē Philippū dictis ꝯgatiōs
de soluendo dicta quantitate ⁊ ad probationē dicte petitio
nis productū est instrm̄ testi Joannis ⁊ instrm̄ mutui ⁊ li
bri operatoriū in quo apparet dcā promissio. Et quia p ip/
sam ꝓmissione nil additur in effectu ꝓmisse nisi q̄ hec fa
est fortior pp̄ directas quas hꝫt operarij forsan non pōt di
ci prima nouata sꝫ q̄ ambe obligationes ad idē dete subsi/
stunt ⁊ ex quacūqꝫ fuit exactio sequat̄ liberatio ex vtraqꝫ
ut. ff. de uer. obli. l. qui his ide ⁊ si nihil esset obiectum sine
dubio dictus philippus esset condenandus non obstanti/
bus obiectis si ꝯ exceptiones replicatū fuisset q̄ dicta pro
missio facta eēt animo nouādi q̄ tunc exceptio satisfactio/
nis facte dn̄o stoldo ob hanc cām eēt inepta q̄ per illā pro
missione factus esset debitor dcē fabrice ⁊ ex sua ꝯsenatū
de non pōt dici q̄ huiusmōi obligatōis respectu hic phi. fit
debitor debitoris qm̄ hec sua obligatio ex sua promissione
descendens quo ad operā nunq̄ꝫ fuit acquisita Joanni uel
suis heredibus. sed soli opere ut ergo dcūs phi. a dcā sua ꝓ
missione liber esset ⁊ absolutus debuisset soluere ope uel
creditoribus opere non aūt creditori Joānis cuius Joan/
nis dn̄s stoldus creditor fuit cōpulsus sua culpa qm̄ nō alle
gauit corā officialibus mercantie se dictā promissionē fecis
se dcē opere quā debuit allegare ⁊ ꝓbare ff. man. si fideius
sor. in pn̄. de se igit̄ queri debet ut ibi in regula iur̄. dānum
Et hec dico uera inquātum libro opere standum sit quo ad
probatione plenā dicte ꝓmissionis. Sed an standuꝫ sit uel
nō hoc ignoro q̄ libros nō uidi. sed solū uidi inter q̄ dicti
libri fuerint producti sed nescio an dci libri sint autentici nec
ne ⁊ an dcā ꝓmissio cōtineat̄ in eis ꝓut est in libello de/
ducta ⁊ hoc de mero rigore loquor attenta aūt equitate
quā opera sequi dꝫ tanq̄ꝫ dei ministra sic nō esset de tanta
subtilitate tractandū. Considerato q̄ ex eadē debiti cā dcā
promissio traxit originē ⁊ sic eā ut ꝓmordialiter sequenda
quā sequi debemus in multis. ff. de pen. here. l. si a patre ⁊
ff. de do. cā mor. l. qui id q̄d sine dubio exceptio opposita di
cte opere hꝫ obstare qm̄ dictus philippus asserit deōs cen/
tum quinquaginta flore soluisse dn̄o stoldo ut creditori qui
dem creditoris olim bartini francisci defuncti patris dudū
dci Joānis ⁊ cui bartholō dictus Jo. successit ⁊ cui Jo. suc
cesserunt postea sue sorores eiusdē Jo. ut gradatim calcu/
lo cōputato constat ipsa ipsū philippū soluisse creditori Jo.
legatis ⁊ suoꝝ heredum de quibus creditis per sn̄ias ⁊ ac
ta pꝫ iudicio cōtra quas sn̄ias de nullitate nec de iniquita/
te obiectū non inuenio. Cōstat autē q̄ debitor soluens cre
ditori creditoris sui liberat̄ ipso iure si ipso inuito idē qn̄ ex
eadem cā debitor obligat̄ alias exceptiōes ope. ⁊ l. si ope/
ra. ff. de do. excep. cōnnecta. l. si liber. in fi. de neg. gest ⁊ de
pigno act. l. soluti. §. soluti. Cōcludo ergo ex ꝓmissis q̄
cū constet per acta dn̄m stoldum fuisse creditorē locheti ⁊
dcm̄ lochetum fuisse creditorē bartholomei ⁊ deō bartho
lomeo successisse sorores eius ⁊ dcm̄ philippū soluisse dn̄o
stoldo q̄ solutio fuit facta creditori creditoris ⁊ p eam di/
ctus philippus liberatus est saltē exceptionis ope ex quo
opera nec pte debiti recepit a bartholomeo nec cū eo lis fu
it ꝯ per dictā operā nec sibi denunciatum p eā ut dcūs phi
lippus solueret heredibus dci Jo aut eoꝝ creditoribus ut
d. l. iij. C. de nouat. ⁊ hec dico vera rebus sic se hn̄tibus cū
dcē nouationis exceptio seu replicatio nō sit opposita siue
de rigore siue de equitate loquamur pp̄ q̄ obstantibus obie
cti dico dcm̄ philippū absoluendū a petit̄. de excep. ceden/
darum ad plenū nō entro qm̄ illa in casu nostro dilatoria ē
ut opera possit agere ꝯ heredes ut cedant ⁊ hoc mō possit
cōsequi bn̄ficium exactionis si ꝓmissio fa facta est ⁊ soluꝫ
ex legato nominis uteretur. Angelus de perusio legū doc.
ita consului ut superius. hrā

Si arbiter disponat cognoscēs inter duos frēs ut vnus
det alteri quolibet āno. c. ⁊ c. filij masculis legitimis ⁊ na
turalibus uerū legitimati ante laudū. c. petere possunt ⁊c.

Arbiter Et arbitrator plenaria po
testate suffult̄. laudauit q̄
lenius toto tpe uite sue quolibet āno daret ⁊
solueret gelso fratri suo ⁊ seu filijs ei⁹ mascu
lis legitimis ⁊ naturalib⁹ flore. centū tpe au
tē dci laudi dcūs gelsus quosdā filios masculos legitimatos
hēbat p comitē palatinū ⁊ natalib⁹ plenarie restitutos hn̄
tē pt̄em plenissimā a cesarea maiestate dicti dn̄i filij nō ap/
paret q̄ deām legitimationē de eis factā ratam habuerint
tpe uite gelsi per publicū instrumētū ratificauerūt ⁊ appro
bauerūt ipsam assercites se etiā ratificasse in vita gelsi lꝫ de
ratificatione primeua nō appareat aliquod instrumētū nūc
dicti filij heredes dicti gelsi petunt dictos c. aureos pro an
no vite gelsi querit̄ an possint ⁊c.

Ro Parte negatiua q̄ dicti filij nō pos
sint petere facit q̄ laudū de filijs le/
gittimis ⁊ naturalibus loquit̄ isti aūt sūt legi
timati unde nō cōprehendunt̄ sub verbis laudi
obligatorij que stricte accipieda sunt ⁊ ꝓprie. nō aūt i ꝓ
prie vel extensiue vt. ff de arbi. l. d. hijs reb⁹ ⁊. C. si plures
vna sn̄ia. l. i. Secūdo q̄ appellatio filiorꝫ d suo ꝓprie si
gnificato nō cōprehendit legitimatū na legitimato nō cō
gruit filij diffinitio cū ille sit qui ex iustis nuptijs procreat⁹
est. ff de hijs qui sunt sui vel alie. iuris l. filium diffinimus.
Hinc est q̄ legitimatus quādoqꝫ substitutū non excludit
vt no. Bar. ff de li. ⁊ postu. l. gallus. §. ⁊ quid si tantū ple/
nius aūt dicit in quadā sua disputatione dn̄s Jo. zerre d pe
rus. ⁊ fuit. xxiiij. questio sua. Tertio q̄ dicta legitimatio
videt̄ nulla cū enim nō cōsenserint filij tpore legitimatio
nis nec post tali tpore quo potuerit legitimatio de nouo
fieri. s. viuente pr̄e certe eius ratihitio nulla est. ff rē ra. ha. l.
bonoꝝ ⁊ cōstat ibi legitimatione requirere cōsensū legit/
timati cū per ipsam subiciat̄ pr̄e potestati cui inuitus nō
subijcit̄ vt habet̄ ut coꝝ qui. mo. natura effi. sui coll̄ vij. §. ꝓ
mus ⁊ cū uer. oblationis autē modus. In cōtrariū facit
q̄ imo petere possint q̄ legitimatus ⁊ restitutus natalibus
⁊ postulāte genitore in nullo dr̄t at legitimo ut no in eodē
coꝝ. §. siquis igitur filios legitimos ⁊ in coꝝ. qui. mo. na ef
fi l. §. licet igitur sicut diximus. Cū igit̄ in nullo differat
sed per oīa exequatio facta est igit̄ quicquid statutū inuenit̄
in legitimo attribuit̄ legitimato. ff. de le. i. l. i. ⁊ ibi Bar.
⁊. C. cōia de le. ij. ⁊ insti. de le. §. nostra ⁊. C. d ret vxo. act.
in prin. Secundo q̄ dicti filij sūt heredes pr̄is quibus pr̄
legitimus obligatus erat per laudū ad dandū lꝫ solutio po
tuerit fieri filijs aut adiectis nō eni ad obligatione potuerūt
apponi cū ipsi nō cōpromiserint sed solus pater eoꝝ ff de
arbi. l. nō distinguemus. §. de officio ⁊ si sustinere possem⁹
quod nedū ad solutionē sed ad obligationē essent appositi
adhuc idem esset nō autē dicimus hos legitimos cōprehē
di sub uerbis laudi quod est uerū. nā dicta dispositio aliter i
tellecta esset inutilis ⁊ negatoria ex quo nullos alios filios
dictus gelsus habebat. ff. d here. insti. l. si mihi mensa ⁊ ne
cessario ad filios nascituros referri nō poterat q̄ solis filijs
iam natis prouidit arbitrator nusq̄ autē dispositio sic intel/
ligenda est ut sit inanis ⁊ frustatoria cū pōt esse utilis salua
ratione recti sermonis. ff. de le. i. l. si qn̄ ff. de mili. te. l. iij aut
nō cōprehendunt̄ sub uerbis ⁊ tunc suprst filij inuitari per
laudū unde dicta dispositio laudi obligatiua legittimi ad an
nuum reditū pertinet insolidū ad ipsum gelsuꝫ cū nō habeat
ut ea aliquā cōcurrentē qui possit iure aliquo uocari ⁊ ideo
dicti filij qui nullo iure stricto uel equo inuitant̄ ad hāc ob/
ligatione nō faciūt parte īmo insolidū dicta prouisio dci gel
si ⁊ per cōsequens suoꝝ heredū. C. de cadu. tol. in l i. con/
iuncta glo. in uer ad substitutos no. ff. de l. i. l. huiusmodi. §.
si ticio ⁊ de le. ij l. si ticio facit q̄ notat̄. ff. de uerbo. obli. l. si
mihi ⁊ ticio ⁊. ff. de cōtrahen. emp. l. fundus ille siue igit̄
cōprehendant̄ sub uerbis siue nō nō est curandū cū saltē
illa centū annua dictis filijs ut patris heredibus debeātur.

Siquis autē dicat eos heredes nō fore q̄ nō tenuit legi
timatio eo q̄ nō fuerūt presentes ⁊ cōsentientes ut supius
dictū est pōt de facili respōderi q̄ legitimatio facta modo
predicto nō requirit legitimati presentiā uel cōsensum dū/
modo expresse nō dissentiat. unde nec tacita cōtradictio im/
pedire tex est cū glo. singulari in. d. §. lꝫ in uerbo neqꝫ i fi. ⁊
uidet̄ casus in. §. generaliter ut coꝝ. qui. mo. na. effi. sin col.
vij. Nec ob. dictus §. seruus itaqꝫ ⁊c. q̄ loquit̄ in legitima
tione que fit per rescriptū principis uel per habentē potesta
tem ab eo ut est in proposito. No. ob. q̄ legitimatio nō cō
gruit diffinitio filij q̄ lꝫ nō conueniat tn̄ sufficit adequatio ut
ē dictū. Itē nō ob. q̄ legitimatus nō excludit quādoqꝫ sub
stitutū q̄ illud nō est nisi ratione presumpte uoluntatis sub
stituentis que cessat ex pluribus que nō refero que ꝓsum
ptio cessat in proposito cū ut dixi nō potuerit arbiter d alijs
sentire ex quo ad filios iam natos se retulit ut. l. qui filiabus
de le. i. ⁊ nulli alij filij supererant nisi solū predicti. Cōclu/
do ex predictis filijs saltem ut patris heredibus dicta centū
annua deberi quousqꝫ legitimus uixit qm̄ ut dixi morte le
gitimi finit̄ annua obligatio. sed nō morte gelsi immo trā/
sit ad

fit ad heredes eius ut insti. de perpe. z tempo. act. Et ita ut suprascriptum est consulo ego ang. de peru. lxxij

Nota pro statutis nam sunt aliquando antiqua statuta unum disponentia z postea fiunt noua qui antiquis uidentur esse contraria.

STatuto Antiquo cōis florētie cauet q in oibus offensionibus excipiunt a pena hec psone si pr vel mater filio offensam fecerit uel vir uxori. uel dñs uel dominus vasallo uel famulo magister discipulo uel frater carnalis uel patruelis fratri carnali uel patrueli uel sorori uel patru⁹ uel auūculus nepoti uel ecōuerso predicta vero nō habebant locū si fuit cōmissū aliqd graue maleficium inter predictos nec qn aliquis predictoꝝ occupauerit uel per uiolentiā intrauerit domū uel possessionē uel habitatione alicuius domus. postea pp plura ordinamēta dci cōis extrauagantia fcā fuit noua cōpilatio z volumine statutoꝝ cōis florentie in qua noua cōpilatione fuit positum dictū statutū omissis seu detractis illis uerbis suprascriptis uel ecōuerso. Postmodū per cōe florentie fuit statutum z ordinatū q dcā noua compilatio seu statuta z oia z singula capitula quorūlibet statutoꝝ positorum in dicta noua cōpilatione intelligeretur esse z sint ualida z firma z vera statuta z ordinamenta cōis florentie obseruentur z obseruari possit z debeat p quecunqz rectorē z officialem populi florētie z per quācūqz aliā psonā z in quibuscunqz casis non obstan q eent uel esse dicerent uel appereret quocunqz 9tria quibuscūqz statutis z ordinament dci cōis editis ante dictā nouā cōpilatōem uel ēt quacūqz alia rōne inualida Et oia z singula ordinamēta dci cōis ante dictā cōpilatione edita inquantū essent 9tria uel repugnātia dicti statuti z capitulis in dcā noua cōpilatione positis z descriptis uel alicui eoꝝ intelligant esse z sint nullius efficacie uel momēti nec allegari ualeant nec admitti cōtra aliqd capitulū cōtentum in dcā noua cōpilatione quinimo quo ad ea habeant z sint ipsa uetera statuta pcessis z uanis zc. non obstātibus zc. Modo cōtingit q auūculus accusat nepote pro eo q cessauit ipse nepos debitor id qd erat obligatus ipsi auūculo restituere que petit puniri in solidis duobus pro libra vigore statuti dictātis q quilibet obligatus ad aliqd debitū restituendū per publicum instrm si nō restituerit puniantur dicta pena. Queritur an dictus nepos a dicta pena solidorum duorum pro libra excipiuntur priuilegio seu dispositione dicti statuti nec ne zc.

NO Parte negatiua q nō excusaret nepos faciunt duo pncipaliter. Primū q cōpilatio noua statutorum de eo nō facit mentionē vnde statutū antiquū vr abolitū tāqz huic nouo 9triū ut in prima constōe codicis q si continetur nepos sub nouo ergo necessario venit puniendus nō obstāte nouo statuto antiqui ipunitate tribuens qn puniri z nō puniri sunt directo 9tria z non 9dictoria sicut affirmare z negare fit z hoc clarū est apud dya. z iuristas. Scdo q statutū nouū loquit solum de offensa que cōmittit faciendo ut pz ibi offensam fecerit vn nō illā que cōmittit negligendo nisi ex interpretatōe extensiua z significatio in proprio que in statutis locū nō hīt. l. iij. §. hec verba de neg. ge. l. eum qui vectigal. z l. in alfene z l. tigni de uerb. sig. de exerci. l. i. §. si is qui naue lz eni uerbū offensionis simplr z absolute prolatū lassimā hebat significationē ut cōprehēdat tam factū qz neglectū z deū z non deū per qd quis iuste ad iracūdiā prouocet fm bar. ff. de pupil. l. licitatio. §. qd illicite Inno. de sen. excō. sacro vbi notabilia vba dicit pbat. ff. de manu. te. l. testō cētūrio in fi. z. C. de inoffi. te. l filia attamē cū iungit vbo significatiuo facti ut in pposite nō cōprehēdit de significato pprio deū neqz neglectū sed solū ex in pprio ff. de re. iu. l. qui nō facit ibi noster zc. z ff. qui in frau. cre. l. in fraudē z ff. de uerb. sig. l. aliud est fraus facit extra de homi. sicut dignū de reg. iur. l. culpa caret in glo. Cōtrariū credo uex z hoc probat pluribꝰ rōnibus. Primo q statutū antiquū ipunitatē concedit nepoti nec statutū nouū de nepote nō loquens 9dicit antiquo. naz nouū hunc casū nepotis omittit z ut de omisso iudicaretur fm ius cōe de lib. z post. l. cōmodissime. sed q statutū vetus puidet indicat fm vetus aliud est ergo casuz omittere aliud de eo 9triū pvidere de cōdi. ob cām si extraneꝰ so. ma l. post dotē cū si. z istud ē clarū vñ nō ob. prima obiectō. Scdo q statutū nouū loquit nō soluz de offensa facti imo de offensa p neglectū vt pz ibi dū excepit occupātes possessione z cōtradicentes hītibꝰ ut bona. z 9tra fit exceptio debet esse de regula lz in casu excepto fa'ti fiat ut plene no. dy. de re. iu. in rubrica cōstat aute occupari possessionē uel negligēdo si colonus in tpo suo dīstinat reuertere possessionē z dñm reuertentē admittere negligit de vi. z vi. ar. l. cū fundum z l. colonus hoc etiā modo labentiū interdicit de vi. z vi ar. l. uiam facit. Tertio q negligētia de qua querit factū est nec fiat impuris finibus negligentie z super hoc doctrinā p qz oium legū loquentium materia intelligi hanc doctrinā p qz oium legū loquentium materia intelligit apparet igit q vbicūqz negligentia ordinat pricipaliter ad cōpetendū certū vt iudicis aut partis illa negligētia pp cōtemptū que habet ad mixtū factū nō est simplex neglectuz. Probat hoc expsse in cōcernētibus iudicē. ff. de interroga. act. l. de etate §. qui tacuit cū iuncta glo facit. ff. de arbi. l. celsus probat in cōcernētus parte nō soluēdo vel solutus si recipiendo ff. de 9sti. pe. l. sed si alia cū iuncta glo Pro hoc q vbicūqz casum fictū lex comparet z adequat casui vero ibi in casu vero semp porrigit ad fictū tex. est ibi de rei vxo. ac. in prin. Cōstat aute q ois astrictus lege vel pacto ad non negligendū negligēdo par est delinquenti vn ois astrictus lege ad nō negligendū seruū suū delinquere si tn pphibere potest z nō prohibet faciēti per oia par est z tenet noxe deditione detracta. ff. de noxa. l. ij. sic qui potest homicidiū faciliter ipedire nō impediēdo deū offendit z occisum z occisore par est vt dicto. c. sicut dignū z est casus in dicta. l. culpa caret per locū a cōtrario. Sic in seruo qui tenet dñm nō relinquere vnde negligendo occisori par. est. ff ad sill. l. i. sic in eo qui propositū suū sistr nō tenet relinquere indefensū. nā negligēdo occisori par. est. ff. de re mili. l. oē delictū. § pe. z si. cū aute quis nō est ad nō negligēdū astrictus tūc negligens z faciens nō sunt pares. In proposito autē tenet debitor nō negligere tā lege qz pacto vnde hunc negligentez faciendi equiparabimus ex toto. Quarto q statutū predictū veniā pene cōcedens z impunitatē tribuens tribuit impunitatē delicti qd est grauius. f. illius quod faciēdo cōmittitur vnde multo fortius z illius qd cōmittit negligēdo vñ ex vi. attractiua delictū negligēte quod ē minus graue absqz aliqua interpretatione sub hoc statuto cōprehēdit casus est rotūdus. ff. de adult. l. nec in ea unde statutū permitens occidi bānitū prestat immunitatē multo magis offendenti ut ibi z ita est in proposito qd autē grauius sit delictū facti qz neglia probat. ff. de mino. l. minor etā si quis cōtumax z minoribus. C. de his qui. ut indig. z l. ij C. si aduer. delic. cū iuncta. l. auxiliū ff. de mino. z eo. ti. l si ex causa. §. nūc uidendū z ad istā rōnem nō pōt respōderi hoc q statutū impunitatem tribuēs gratiosum est z gratia rōnabilis ut. C. de cō tri propo. l. una unde est interpretandū lassime ut. ff. de cōsti prin. l. si cū agatur hic de preiudicio cōcedēns s. ut pena nō applicet cōi florētie. Sexto q neglia que cōmittit nō soluēdo fit offensa facti probatur liquidissime q si ponamus debitorē annū cessare i solutione hoc ipso spoliat creditorem quasi possibile illius iur. z tenet interdictū uti possidetis saltem utili eo q hi annui reditus loco imobiliū sunt ut in c. querelam de elec. z ibi per Inno. z Per quo interdicto ipossibile est teneri solūmodo negligente cū hic interdictuz vim expulsiuam requirat. Nec ob si dictis hic nō est debitor annuus ubi creditori nō cōpetit interdictū ut. l. ij. ff quo lo. per cy. z alios in. l. si certis annis. C. de pac. q cōcedo sed ex hoc nō sequit destructō dicte propositionis que ē q sola cessatio in soluēdo nō semper stat in finibus puris negligentie quinimo ex ea factū uerū z uiolētia uera resultat ut pz in dicto debitore soluere detractāte Et ita ut superius scriptū est cōsulo ego Angelus de ubaldis legum doctor.

lxxiij.

Dispositio statutaria est ut ex stipulatiōe notarij queratur ius z actio solum illi cuiꝰ ratione est stipulatus absqz alia cessione utrum talis dispositio extendatur ad forensem pro quo facta fuit stipulatio.

AN statuto Florētino cauet q ex stipulatiōe notarij queratur ius z actio solū illi cuius noie stipulatus fuerit z absqz alia cessione. Contigit q florentinus notarius in territoriū florentinum stipulatus est pro perusino absente a quo nullum mādatum stipulandi habebat queritur an ex tali stipulatione actio sine cessione queratur zc.

Quod dicta actio ⁊ ius sine cessione queratur facit qꝛ dicta promissio statutaria per modū beneficij ⁊ gratie emanauit, ꝓuidet enī istis quoꝝ noīe stipulatio recipit̄ ut eisdē sine cessione queraẗ sicut ꝓuidet iura cōe in quibusdā casib⁹ in quibus alteri ꝑ alterū queritur utilis sine cessione cū tū stipulatur tutor aut ꝗ rē pupilli saluā fore aut aliqđ aliud ad officiū suum spectās aut sindicus vel actor vniuersitatis ut pꝫ ex cōmunicatione. ff. de cōsti. pecu. l. eū qui. §. si actori. ff. de adop. l. nō alr̄. ⁊ l. his uerbis. cōstat aūt beneficiū ⁊ gratiā absenti ⁊ ignorāti fieri posse lꝫ nō inuito regulariter. vt labeo. ff. de iniuriis. no. in regula iure bn̄ficiū ⁊ ibi per dy. Pro hoc facit scđa rō quia ex stipulatione notarij utilis sine cessione indistincte queri vꝫ q̄m seruus publicus est ut. l. generali. C. de tabu. li. x. vñ sicut nobis ꝑ seruos nostros queritur sic cessione ⁊ et inuitis de ner. ob. l. seruus uetante ita ēt per seruos publicos saltē acquiri dꝫ nobis postea ratū hn̄tibus salte utilis ⁊ sine cessione. Cōtrariū est uerum ⁊ ad hoc dicēdū moueor solū vnica rōe. s. q᷑ nulla legalis promissio actiua uel passiua directo agit in nō subditū nihil agentē per se aut ꝑ aliū intra territoriū legē cōdendis de passiua constat apud ippos ⁊ consores. ff. de iurisdi. om. iu. l. fi. C. su. tri. l. i. ff. de insti. ⁊ iur. l. oēs populi. De actiua ꝓbaẗ. ff. de offi. psi. l. iij. ubi in nō subiectū nō exerceẗ iurisdictio qđ quidē exercitiū ⁊ in actiua ⁊ passiua significatōe accipitur extra de cōsti. c. eccl'ia scē marie ꝑ Inno. cui enī iurisditionaliter cōpetit ptās ligandi eidē cōpetit et absoluēdi ⁊ ecōuerso. ff. de re. iur. l. qui condēnare. sꝫ statuta non ligāt forenses nihil agētes intra territoriū ergo nec prosunt alīs sibi intra territoriū nil agentibus. Pro hoc casus est in terminis. ff. de tu. da. ab his. l. i. ⁊ l. tuto dandi vbi iudex nō dat tutorē pupillo sibi non subdito ⁊ tñ datio tutoris solū ad pupilli fauorē ordinata est ut l. i. ff. de tute. Et hec solū est qꝛ act⁹ iurisditionalis quātūcunqꝫ ꝓficui nō pōt exercere in nō subditū nihil agente. Pro hoc facit C. si a. nō cone iudi ꝑ totū in rubro ⁊ nigro ꝓ hoc qꝛ acquisitio directa ex stipulatione resultās directo cōcernit ꝑsonam ⁊ animā eius sicut quidā caract. ff. de pecu. l. quis ergo casus quis aūt dicit hūc acquisitōis actū ita concernētē ꝑsonā ⁊ etiam imprimi i nō subditum ⁊ extra territoriū certe nullus ut in c. ut animarū. §. statuto de cōsti. li. vi. Pro hoc qꝛ ꝯrioꝝ eande ratione hn̄tium eade est disciplina sicut ergo statutū nō ligat non subditum ita directo agēdo in eū non ꝓdest edictū. §. fi. Pro hoc qꝛ qđ operaẗ ꝓpositū in proposito illud operaẗ oppositū in opposito. ff. de uul. ⁊ pup. l. si ꝯ. §. i. sicut ergo non eē subditum operaẗ ut statuto nō subditus nō legaẗ ita ⁊ sibi non ꝓsit ⁊ econuerso ut subdito noceat ⁊ ꝓsit. Non ob. q᷑ gratia sit absenti ⁊ ignorāti qꝛ concedo dūmodo rata habeaẗ vt no glo. in d. l. labeo nos aūt loquimur an sine cessione ⁊ absqꝫ ratihabitōe queraẗ ex statuto ꝑdicto ⁊ sic nihil agente eo cuius est noīe stipulatio recepta. Itē nō ob. q᷑ ex stipulatione notarij querit̄ utilis cuiuscūqꝫ sine cessione qꝛ hoc falsissimū est nisi stipuleẗ aliquid q᷑ ad suū officium ꝑtineat ut d. l. nō alr̄ ⁊ l. his uerbis cōiuncta glo. generaliter. C. de epi. ⁊ cle. ⁊ est casus de usur. C. q̄ꝫ li. vi. ubi ex stipulatione notarij non queriẗ sine cessione nisi cū ad officiū stipulādi deputatus est officiū autē tabellionis simplex non est stipulari sed rogationes suas imodum redigere in corpore de tabellionibus in principio. Et ita ut superius scriptum est consulo ego ange. de vbaldis. lxxiiij

De diuersis scripturis notarij super eodem facto ⁊ cui scripture debeat stari.

Queritur Per manus cuiusdā notarij publicatū esse qđdā testm̄ eiusdē testatoris cū testibus descriptis in dictis folijs supradictis queritur nunquid instrm̄ dictum publicū debeat corrigi tāqꝫ erroniū ⁊ reduci ad formā i dcīs folijs denotatum.

Iscta Questio si nō fallor satis e clara qm̄ ꝑma scriptura ⁊ si tota appet et notarij scripta uel subnotata tñ qꝛ nō appet q᷑ coraꝫ testibus lecta ⁊ recitata fuerit nec notari⁹ attestaẗ implicite ul' explicite se fuisse rogatū nō vꝫ dicta ꝑma scriptura. ff. de le. iij. l. fideicō. §. fi. ⁊ nō est alibi s̄m dy. nō enim sufficit exēplom testi parere nisi ⁊ illud paratū corā testib⁹ legaẗ ⁊ reciteẗ quam lecturā ⁊ recitationē factā fuisse i thematē nō ꝓsupponiẗ imo q᷑ testator sua manu notauit dispōnē quā facere intēdebat non aūt dicit eā fecerit unde lꝫ fuerit de mense maij unius ꝓpositi tñ ⁊ eodē mense ⁊ eadem die potuit aliud velle ⁊ mutare ꝓpositū nedū de mēse iunij quo appet scriptura testamēti in publicā formam relatū vnde non est bona illa illatio. nam iam diu ante sic voluit ergo ⁊ tunc cum disposuit voluit illud idē. C. de pac. l. pacta nouissima ⁊ ibi per Bar. plene ⁊. ff. de pac. l. si unus. §. pactus. ff. de contrahen. emp. l. pacta cōuenta per Inno. de arbitr. innotuit. Ite ex quo ꝑma scriptura notarij nō attestatur se fuisse rogatū nec tota eius manu scripta est nullum dubiū q᷑ nō tenet q̄m nō p̄sumiẗ rogatus cū factum sit ⁊ solennitas extrinseca vt no. spe. de istru. edi. §. i. Inno. de fide instru. c. i. Bar. de uer. ob. l. sciendū lꝫ glo. contrarium teneat ⁊ nō bene in corpore de tabel. §. i. standū est igiẗ secunde scripture publice ⁊ cōplete i oībus que cōtinet ipsa scriptura nisi probeẗ f̄lsitas aut error aut ex persona notarij vel figura scripture vituperate forsitan aliud presumamus. C. de proba. l. fi. per Inno. de rescriptis pastoralis ver forsitan per Ia. butri. C. de testa. l. si vnus facit. C. de edic. diui. adri. tol. l. fi. ⁊ ita vt supius scriptū est cōsulo ego An. de ubaldis.

lxxv

De legitimatione ⁊c.

Er Reformationē populi ⁊ cōis florētie prouisum ⁊ ordinatū fuit q᷑ Iulianus filius Dardani Nicolai de gm̄i ordinis ciuis flor. nō legitimis nō obstāte illegitimate ipsius Iuliani ⁊ seu q᷑ ipse Iulianus ex quocūqꝫ coytu quātuncūqꝫ dānato sit natus ipse dardanus possit ⁊ et liceat semel ⁊ pluries ⁊ quātuncūqꝫ ⁊ quotienscūqꝫ tā inter viuos tam in quacūqꝫ ultima uolūtate ⁊ tam per uiā institutionis q̄ꝫ alio quouismodo seu titulo uis re donare cōcedere legare ⁊ relinquere sua ⁊ de suis bōis rebus ⁊ iuribus Iuliano predicto ⁊ q᷑ i oībus quo ad oīa ⁊ oēs ⁊ per omnes ipse Iulianus habeaẗ ⁊ censeaẗ esse ⁊ sit capax quocunqꝫ titulo ⁊ modo recipiēdi bona ⁊ rebus bonis iuribus aūt dictis ac tam ex testamēto quā ab intestato succedēdi ipsi Dardano ⁊ eius hereditate ⁊ bona petēdi vt eius filius legitimus ⁊ naturalis ꝓut predicta ⁊ alia plura sic uel alr̄ cōstat ⁊ appent in publico instrumēto reformatis. Postea dictus Dardanus suū vltimū cōdidit testamentū in quo iter alia que dīs posuit legauit ⁊ reliquit nāni Nicolai riconeri certa bona cū onere cōditiōe ⁊ grauamine q᷑ dictus nānes teneaẗ ⁊ debeat secū habere ⁊ tenere Latherinā filiam dicti testatoris impuberē legitimam ⁊ naturale ⁊ eidē dare ⁊ tradere alimenta uictū ⁊ uestitū donec ipsa Catherina erit etatis. xiiij annoꝝ vel. xv. Et tūc dictus nānes vel sui filij uel heredes teneanẗ ⁊ debeāt ipsam maritare ⁊ dotare ⁊ dare soluere ⁊ pagare de ipsius propria pecunia ⁊ habere pro eius dotibus quīgētos flor. auri ipse testator dictā Catherinā sibi heredē instituit ⁊ si dictus nānes uel eius filij ⁊ heredes dictā Catherinā nō alimētauerint ⁊ ipsam in dicta quātitate non dotauerint ⁊ oīa ⁊ singula sꝑrascripta ⁊ quolibet eoꝝ nō seruauerint uel eorum legatū ⁊ oīa in eo cōtenta ⁊ dictā Catherinā uoluit pleno iure deuenire. Et si dicta Catherina infra dictā etatem dictoꝝ. xiiij. annoꝝ uel. xv. decesserit uoluit dictus testator q᷑ de dicta quantitate dictoꝝ quingentoꝝ florenoꝝ auri dictus nānes uel sui filij dent ⁊ soluāt Ioanni ⁊c. Et predicta legata ⁊ quodlibet eoꝝ dictus testator uoluit ualere ⁊ locū habere si ⁊ inquantū Nicolaus filius legitimus ⁊ naturalis dicti testatoris heres uniuersalis infrascriptus in minori etate. xiiij annoꝝ decesserit ⁊ nō alr̄ nullo modo In oībus autē bonis sibi herede instituit vlem Nicolaum eius filiū impuberē legitimū ⁊ naturalē. Et si dictus Nicolaus ante obitū dicti testatoris uel postea in pupillari etate decesserit sibi instituit ⁊ substituit Iuliano predictū eius filium legitimū prout ꝑdicta ⁊ alr̄ plene cōstant ⁊ appareant in publico instrumēto testamēti publico scripti manu publici notarij. Dictus Nicolaus filius legitimus ⁊ naturalis dicti testatoris mortuus est in etate. xiiij. annoꝝ reuera aūt nō est uerū imo post dictū conditū testamentum de eius morte idē testator certitudine nō hēbat. sed eius morte ignorabat.

Postea uero post dictū cōditum testamētū inde ad plures dies dictus testator habes noticiā de morte dicti Nicolai tanto tpe q᷑ uerisimiliter mutare nō poterat si uoluisset suꝰ cōdidit codicillos in quibus certa legata facta in dicto testamēto ademit ⁊ in oībus aliīs suis partibus ⁊ capitulis dictū testamentū plure cōfirmauit. Postea uero dictus testator decessit superstite dicto Iuliano eius filio legitimo ⁊

dictis

dicta catherina eius filia legitima nullisq; aliis relictis vel supstitibus filiis vel descendentibus ꝛ supstite fratre carnali dci testatoris. Modo visis pdictis ꝛ viso statuto posito in scdo volumine dni potestat. sub rubrica qualr ab intestato mulier succedat ꝛ marie cōsiderata ultima pticula dci statuti querit ad quē primeat hereditas dci dardani an ad dictam catherinā an vero ad dctū Julianū ꝛ pro qua pte ꝛ si dcā catherina non admittit ad hereditatē an ipsa possit petere dotari fm facultatē patrimonij dci testatoris ꝛ si in dcā dote dz cōputari id qđ legatū est eide cathe. cū onere ꝛ grauamine adiecto dicto legato scđo dño nāti de quo. s. fit mētio ꝛ quid iuris sit visis pdictis ꝛ his de quib. s. fit mētio ꝛ psupposito lz ignoremus qꝛ dcūs iul. fuerit legitimat⁹ per habente plena auctoritatē ab imperiali culmine. lxxvi

Stante statuto simpliciter qꝛ maritus lucret tertiā ptez dotis soluto matrimonio p mortē mulieris liberis nō extātibus utrū intelligat ꝺ dote pmissa ꝛ nō tradita vl detradita.

Statutum

Loquit simpliciter qꝛ maritus lucretur tertiā partē dotis soluto matrimonio morte mulieris liberis nō extātib⁹ non aut dicat dotis tradite utrū intelligat de promissa ꝛ non tradita vel detradita. Et dico qꝛ istud statutū referi ad promissam ꝛ traditā qꝛ de pprīa significatōe vocabuli dotꝫ appellatōe cōtinet promissiꝫ ꝛ datum noīe dotꝫ ut. ff. de iure dotiū. l. si pr mulieris ꝛ. l. dotis pmissio ut. l. cū post. § patrona. ꝛ. l. nuptura ꝛ. l. si mulier ꝛ. l. fine generalr. e. ti. cū infinitis cōcordātijs. Nō eni traditio facit dotē. sed cōstō interueniēte matrimonio. ut. l. iij. ff. de iure dotꝫ. ꝛ eo ti. l. tali in ptū imo qñqꝫ oꝛ dos spec ut no. glo. in. l. dotale prediū cui⁹ vir. ff. de fundo dotali. l. iiij. iuncta gl. ꝛ. ff. de puil. cre. l. que situ. §. fi. l. seq. ꝛ no. ff. de iure don. l. si sponsa dotē. Concludo dote esse ante traditōem p dcā iura vnde traditōe amplat lex obligatōez dotale qđ non esset nisi dos eēt ut. ff. de pac. dotal. l. erit ergo lz tñ dos sit ante traditōem tñ non est fundus dotalis qꝛ in uiri dñiuz nō transiuit textus est i l. dotale. §. dotale. ff. de fundo dotali. Nec ēt vir fruct⁹ illius fundi lucrat ante traditione ut. l. de diuisione. ff. so. ma. nisi mora sēta p vxorē ut ibi no. ꝛ in. l. dotis fruct⁹. ff. de iure dotꝫ. ipatet eni sibi uir qui fundū sibi tradi nō fecit ut no. gl. in d. l. de diuisione Et qꝛ fruct⁹ ptinent ad dñm vel ad bonefidei possessorē vel fructuariū rei uir aūt non fuit dñs qꝛ res sibi tradita nō fuit nec bonefidei possessor nec fructuari⁹ eī fructus nō sunt sui. Itē verbū pmissionis i statuto positū pōt referri ad uerbū dotis saluis rōe recti fmonis ergo ad dotē fiat relatio ff. de vul. ꝛ pu. l. iam hoc iure ꝛ. l. in testamēto C. de testa. mili. ꝛ ideo lucrabit maritus tertiā partem dotis. lz dos nō fuerit soluta vel tradita. Et ita ut superius scriptum est consulo ego ang. de vbal.

Utrum legitimatus pariter a patre ꝛ instimi debeat sicut ꝛ filius legitimus ꝛ naturalis.

Visa

Pro cōstanti legitimantiū ptāte uidendū est an dcūm testīm sit nullum qꝛ legitimatus a primo gradu inenit se pteritum quo discusso alia insurgūt dubia que sigillatim p ordinē discurremus. Dico aūt ad cōsultatione pdictā primū gradū nullum pp preteritionē legitimati qui ad instar legitimi vocabat in nullo differēs ab ipso legitimo ex nuptijs procreato equipando legitimatione pdcāz legitimationi cesaree ut in coꝛ qui. mo. na. effi le. §. lz igr uer. sic igitur licentia patri ibi nihil a legitimus filius differat āt. Cōstat āt per pteritionē legitimi iam nati gradū a quo pteritus e nollum fore. l. i. ꝛ. l. filio pterito de iniusto ꝛc. cū si eodem igit modo preteritione dci legitimati gradus predcūs est nullus ꝛ incipiet dcūm testīm a secundo gradu a quo dcūs legitimatus se inenit substitutū non solū pupillariter sed vulgariter cū legitimatus substitutus fuerit legitimo decedente ante testatorē quo casu de tabulis pupillaribus nihil queri pōt ff. de capti. l. si pr ꝛ de uulg. ꝛ pup. l. lege coꝛ. Cū aūt gradus instōnis est nullus pp pteritionē iam nati incipit testīm a secundo gradu substitutorū vulgariter ꝛ iste est casus noster ff. de lib. ꝛ postu. l. iij §. fi. ꝛ. e. ti. l. postumo ꝛ. l. si postum⁹. Hoc pmisso ad alia dubia transgrediemur. Et pmo an substō fcā de legitimato locū heat in pposito. Scđo si locum hz quid est habitura filia legitima ꝛ naturalis. Tertio si vxor testōris est pgnans ꝛ pareret filiū aut filiā cuius quibus hereditas debeat ꝛ quid erit de legat. Ad pmū rñdeo qꝛ prima fronte videt substōnez de legitimo factaꝫ non habere locū ꝛ per dñs legitimatus se inuenit preteritū ꝛ sic totū testīm quo ad instōez ꝛ substitutione directa est nullum ꝛ per dñs solū videre hēmus quis testatori ab intestato succedat ex quo res deducta est ad vnū uestigii. Ad hoc dicendū moueor qꝛ testator substituit legitimatū sub cōditiōe si decessisset legitimus ante mortē testatoris vel post in pupillari etate que cōditio erat impos de natura cū ante testamentū decessisset legitimus ꝛ sic dispositio substitutionis nulla cōcepta sub cōditione ipossibili nō reiterabili quāz testator possibilē reputabat. ff. de cō. inde. l. seruo manumisso ꝛ ibi per Emil. ꝛ nō est alibi illa lex secus si cō. fuisset reiterabilis qꝛ tūc ad futurā testator se retulit de cō. ꝛ demon. l. si iam facta de le. l. si ita scriptū §. fi. vel si testator sciuisset aut scire debuisset eam impossibile quo casu reicit cōditio ꝛ dispositio ultima remanet firma. l. i. ff. de condi. insti. cū sua materia ꝛ. ff. de here. insti. l. si mihi mensa ꝛ vegidia. Contrariū vero credo veriorē partē qꝛ lz testator ab initio ignorauerit sciuit ex post hoc facto. s. tpe codicilloꝛ vñ confirmat dispositio primā in qua maxime continet cōfirmatio oium in testō cōtētoꝛ. Nec ob. regula catoniana que ad institutiones ꝛ legata vel fideicō. cōditionaliter nō pertinet. vt. l. i. ff. de re. ca. qñ ita. l. si alienū ꝛ. § extrane⁹. ff ꝺ here. insti. ꝛ insti. de here. qua ꝛ differ. § in extraneis. Cōcludo ergo ex premissis testator saltē codicilloꝛ tpe habuit notitiā mortis legitimi dictū legitimatū ex testamēto in totū succedere ꝛ in dubio presumitur scientia mortis nisi probetur cōtrariū vt. l. octaui. ff. vnde cog. nisi sint alie cōiecture excludētes dictā presumptionē scie forsan qꝛ testator in lōginquo moꝛa trahebat aut in villa ꝛ modicū ante fili⁹ eius decesserat ita qꝛ nō potuisset sue mortis verisilr habere noticiam. ff. de libe. ꝛ postu. l. ticius. §. luci⁹ vel qꝛ rumor erat ꝛ fama eū fore uiuentē ꝛ. l. pacumenius de hered. insti. de sequi. here. l. cum quidā. § quod dicit vel aliquid aliud veri simile dicte psumptioni obsistens hoc ergo quasi dict⁹ substitutus ex vulgari habet totā hereditatē filiā aūt femina in re certa instituta hz quod sibi relictū est si non stabit relicto cōtenta si est minus legitima imo aget ad supplementum si quid deest in coꝛ. ut cū de ap. co. § aliō quoqꝫ capitulū uer. certū si qui heredes fuerint nominati. Et ita nec ob stat. iubens filiā relicto fore contentā qꝛ illud loquit supstite filio legitimo ꝛ naturali ꝛ ex iustis nuptijs procreato qꝛ hic nō superest unde cessat dispositio dicti statuti so. ma. l. si vero. §. de uiro ꝛ. §. de iur. pa. l. adigere. §. quāuis. Uenio ad tertiū si uēter esset plenus ꝛ peruenīret ad lucē quid iuris esset de hereditate predicta sup quo respōdeo eius agnatione rumpi testamentū ut. l. i. C. de oꝛ iudi. dūmodo nō tēdat ad aliquod monstrū vel prodigiū l. fi. C. de postu. Et si quidē uenter erit femineus succedet pariter cū legitimato nō obstante statuto predicto excludēte feminā superstite masculo ex legitimo matrimonio procreato qꝛ hic nō superest ut est dictū ꝛ dicta filia femina similiter agit ad supplementū qñ et femina que nascit nō obsistit nec dictus masculus legitimatus si nantē partus erat masculus tūc adhuc ab intestato cōcurret dicto legitimato sed filia femina non ageret tūc ad supplementū sed esset suo relicto cōtenta per super essentia dici partus masculi ex legitimo matrimonio procreati ut pz in dcō statuto. Sed tūc uidere oz nato postumo an cōseruent legata aut fideicō. pauc. ex cā ꝛ hic iterāmus illas duas officiales questiones an illa auc. habebat locū in preteritione paterna scđo an habebat locū in preteritione postumi ꝛ qꝛ etiam adiecta est in testamēto illa clausula codicillaris quid operet rupto testamēto preteritione postumi. Et qꝛ in dictis questionibus iam cōsului plura ac etiam legendo dictā auc. interpretatōib⁹ sub me factus diffuse locutus sum sup quolibet dictoꝛ punctoꝛ ideirco ad psens solū cōcludam quod alias tenui legendo ꝛ cōsulēdo. Primo de primo qꝛ illa auc. hz locū in preteritione paterna tā nati casus est in. l. tayl. §. spondo fortis. ff. de fideicō. libertate. Secūdo de scđo qꝛ hz locū preteritione postumi facta a sciente ut ibi qꝛ est eadē rō que in iam nato. sed si est facta ab ignorāte secus est nisi quo ad legata ꝛ fideicō. q testator fuisset uerisimiliter relicturus etiā si sciuisset postumum nasciturū per. l. penul. ff. de iur. codicill. De tertio ueritas ē qꝛ clausa nihil operat qꝛ si legata cōseruant in ea parte testīm tenet ꝛ sic clausa non hz locū quatenus legata nō teneret pp ignorantiā testatoris silr clausa nō operat qꝛ nō est uerisimile testōrem repensse legata a filio preterito ignorāter q nō reliquisse si sciuisset sibi postumū nasciturūꝫ

de quibus per cy. et cy. et bar. in auth. dicta et in l. i. ff. de iure codicil. legata aut filie iam nate facta pure in legitimam computatur ut l. cum mo et l. que nouella sed conditionalia extimanda prout sunt et quatenus valent cum conditionis onere. ff. de dona. cau. mor. l. mortis cau. et ibi per cy. et si filia vult legatum cum conditione non posset illud repudiare ut de pleno habeat suam legitimam defuncti substantia sine onere ut l. in prioribus coniuncta l. posthumus § repletione. C. de inoffi. te. Et fiat extimatio dicti legati conditionalis aut per iudicem aut per arbitros a partibus electos C. de secu. nup. l. hac edictali § his illud. Et ita dico et consulo ego ang. et c. lxxvij

Si plures creditores vnius hereditatis ad concordiam venianum de eligendo. s. vni curatorem dicte hereditatis et quod contra vigore laudi emanati inter ipsum. i. et defunctum nullo modo procedi possit et vtrum defuncto curatore poterunt agere contra illum non obstante dicta concordia.

Lures

Creditores vnius hereditatis faciunt simul concordiam ifrascri pti nos creditore de ticio remagnamo in que sta concordia de elegere vn curadore a la hereditas del ditto ticio el qual sia seyo et che non si possa procedere in nesuno modo contra sempronio per uno lodo dato tral ditto ticio et sempronio. Datus fuit postea ille seyus curator predicte hereditati qui nihil egit et mortuus est nunc isti creditores dicunt quod volunt stare isti concordie postquam seyus est mortuus nec volunt alium eligere curatorem sed volunt agere contra sempronium vigore istius laudi quod habet tuncius contra ipsum. Non obstante supradicta concordia sempronius se defendit et dicit quod debet concordia seruari. Creditores replicauerunt quod illa concordia expirauit in totum nec ei debet stari quoniam mortuus est seyus curator cuius industria fuit electa per illa verba el qual sya seyo. Et quod illa verba que dicunt che non si possa procedere in nesuno mo contra sempronio debent intelligi per ipsum seyum curatorem et iste sempronius sublato hoc laudo videbat se in aliquo hereditate dicti ticii creditorem et predicte concordie interuenit. Queritur nunquid possint compelli isti creditores ad dandum alium curatorem vigore supradicte concordie et nunquid possit agi per dictos creditores contra sempronium vigore laudi quod habet ticius contra ipsum non obstante supradicta concordia respondeatur quid iuris et c.

Super

Primo puncto nullum est dubium quod nullus eorum compelli potest ad consentiendum ut alius curator detur vigore dicte concordie per quam de curatore vno constituendo inter se pacti sunt cum fuerint plene executioni mandata et dicte concordie plenarie satisfactum et omnis obligatio si qua inter eos vicissim super hoc contracta fuisset renasci non potest ex quo perfectus est extincta in fi. qui. mo. tol. ob. in pn. et ff. de contrahen. emp. l. cum fundum in gl. in uer. tradat et ff. de pac. l. ab emptore in gl. magna dum. s. alle. vbi tenet in l. iij. § vbi vi. de in et ui ar. Idem in auth. sacramenta in fi. glo. magne coniuncta l. qui res. § aream ff. de solu. actus enim constitutionis curatoris momento perficitur et completur perfectione totali ergo satisfactum est pfectus sine conuentioni vbi de ea amplius non est. Primo de iure autem communi similiter nullum est dubium quod non possint creditores ad id compelli ne dum omnes imo nec aliquis principaliter cum constituitur talis curator creditorum fauore non ad eorum instantia et unus ex eis dari potest unde ipsorum est electio pretoris autem est constituere ut. ff. cura. bo. l. ij. et l. fi. et ti. coniuncta glo. si igitur nolunt aut non curant non possunt vllo ingenio a iure compelli quoniam beneficium non confertur inuitum ut in regula iuris patet. Nunc transeamus ad secundum in quo consistit virtus bonus ticius. s. an curator nouus si dabitur aut heres si quis interueniet possit virtute laudi inquietare dictum debitorem. Et premitto quod dispositio ultime voluntatis vel inter viuos de non procedendo contra obligatum idem importat quod absolutio. ff. de lib. le. l. pectitor et l. aurelio. § gayus et ti. Nunc premisso argumento pro parte negatiua quod inquietari non possit quod conuentiones vel pacta quibus ius aut natura non repugnat seruanda sunt et illa lex appellatur. C. de pac. l. legem. C. de pac. conuen. l. legem. ff. de posi. l. i. § si conuenit et nihil tam fidei humane congruit quam pacta seruari que nullo statuto sint reprobata. ff. de pac. l. i. et l. iuris gentium § pretor ait. et C. de pac. l. pacta que contra et potissime cum sint liberatoria ff. de acti. et obli. arrianus et maxime si inita sint inter mercatores inter quos vt plurimum iudicari solet ex bono et equo et non de rigore iuris quo sub auctoritate iure scientie non debet errari licet erretur plerumque. ff. de uer. ob. l. si seruum § sequitur dicam enim verba. et che non si possa procedere nesuno modo inserta in concordia predicta sunt in rem scripta et ad nullam certam personam relata unde cuicumque petere volenti tenor concordie que in rem est contradicit vnde nullus audiendus videtur contra concordiam veniens. ff. de pac. l. qui in futurum. § si ex altera quinimo et si notata sigillatim est persona prohibita non petere uideatur pactum in rem est nisi sit actum ut sit in personam ut ibi no. bar. probatur. ff. de pig. act. l. si necessarias. § de uendendo et. Et quod illa uerba omnem petentem comprehendat videtur textus optimus. ff. de lib. leg. l. si quis in testo. Contrarium est uerum et hoc probatur a sufficienti partium enumeratione aut enim creditores ita concordantes ut non possit contra dictum debitorem procedi de se ipsis senserunt aut de herede futuro aut de curatore bonorum. Si senserunt de ipsis cogitauerunt inuanum et fuisset tali pacto frustratoria quoniam non erat eorum exigere cum ille non est debitor eorum sed hereditarius et ad exigendum nullum mandatum haberet ff. de solu. l. qui hominem. § si nullo ff. de neg. ge. l. si pupilli § i. et de pe. here. l. si quid possessor. vbi uelut derisoria et frustratoria est omnino spernenda ff. de pac. l. ingenuum § sed si fraudandi et licentius petendi postea deuolueretur ad nos cum dicta pactio ab initio nulla et frustratoria quamquam ad liberandum ordinata non prodesset debitori cui non potuerunt creditores ab initio prodesse tex. est. ff. de pac. l. si tibi x milia. § si pactus facit de re. ut e non firmatur. Nec obstat si dicatur quod illud uerbum se possa est extensiuum vsque ad ius superueniens trahitur secundum bar. ff. de uer. ob. l. qui rome. § duo fratres quod illud concedo in oratione ita composita renuncio iuri quod habeo vel habere possem nam aliquid operatur in iure de futuro trahere causam a causa de preterito at in proposito non sunt similes quoniam qui enim voluerunt posse procedi ex causa laudi de processu futuro sine dubio cogitarunt non de iure quod in eis in futurum contingeret sed rebus sic se habentibus voluerunt procedi ut. ff. de condi. ob cau. l. quod seruus. ff. de trans. l. qui cum tutoribus. in pn. ff. de condi. in de. l. fi. § idem querit de le. iij. l. paulo callimaco. § pomponius etiam et ideo quietatio vel alia absolutio iura de nouo superuenientia non tollit nisi aliud actum sit ut ff. de excep. rei iudi. l. cum queritur et l. si a te in pn. de iureiur. l. qui iurasse. § pater. Nec obstat si dicatur quod ius superueniens actori confirmat ius in persona acceptoris ut. ff. de rei uen. l. si a ticio vnde ex quo ius talis debiti ex laudo descendens translatum est in creditores videtur dicta liberatio confirmari quod ut dixi hec liberatio fuit nulla fundi ius a pn. vbi non confirmatur ex postfacto iura autem contraria loquuntur cum dispositio tenuit sed per eam non fuerat translatum ius in acceptorem eo quod deficiebat in persona auctoris merito si postea superuenit confirmatur. Si autem non cogitassent de se ipsis sed de herede futuro fungeretur adhuc est dicta pactio derisoria pro duo. Primo quod simpliciter ab inutilium promisissent. s. aliud non processurum contra sempronium occasione laudi igitur et c. ut. l. inter stipulantem in pn. et l. stipulatio ista in pn. ff. de uer. ob. Nec obstat si dicatur quod in dubio qui promittit alium facturum vel non facturum presumitur promittere se curaturum ut no. glo. eo. ti. l. qui autem ut pn. quod illud uerum cum promissor ad illud firmatiuum vel negatiuum erat obligatus alias secus vt no. glo. et bar. in d. l. inter stip. Secundo quod dicta pactio et si de hac causa non esset inutilis eo quod intelligerentur pacti de faciendo et curando quod non petatur a sempronio attamen esset nulla quia nuda cum sit principaliter ordinata ad obligandum paciscentes ad faciendum et curandum ne procedatur. nam non est efficax ad agendum l. iurisgentium. § quinimo ergo igitur nuda pactio cum concor. sit. ff. de pac. Et ita ut dixi sufficit ad excipiendum iure non ad exceptionem fuit ordinata cum in eorum potestate non fuit ius excipiendi inducere sed solum ad obligandum ipsos eo modo quo dixi. vbi effectum exceptionis non inducunt quoniam si non ualuit ut actum est non ualuit ut valere potuit quod peccatur in forma quod peccatum est potentius quam sit peccatum in re. ff. de accepti. l. an inutilis coniuncta l. si vnus. § hic acceptilatio. ff. de pac. Et quod actus agentium non operatur contra uel preter propositum ut l. non omnes si certum pe. coniuncta l. legata inutiliter ff. de adim. le. Aut senserunt et cogitauerunt de curatore bonorum ut nullo modo procedere posset quod puto verissimum cum in eorum potestate fuerit facere per iudicem ampliari et angustari potestatem illius ut d. l. fi. ff. de cur. bo. et tunc restricta intelligitur illa concordia et conuentio creditorum in persona predicti curatoris de quo cogitarunt non in alios si quos constituerent cum solum de vno cogitauerunt non de pluribus ut patet ex forma dicte concordie et non uerba quantumcumque generalissima cum possint restringi ad personam curatoris predicti de quo specialiter concordabant saluo ratione recti sermonis ita restringenda sunt non pinguiter et large intelligenda. ut C. de transac. si de cer. et ibi per bar. et ff. de solu. l. si ex pluribus licet secus sit vbi non posset fieri talis restrictio salua ratione recti sermonis. ff. de accep. l. pluribus.

Preterea

Preterea ⁊ si dicimus q̄ uerba dicte cōcordie sint in dubitia, poter eo₂ pregnantiā ad plus ⁊ ad minus. f. ad nō procedendū impetuū ⁊ ad tepus tm̄ f durāte officio curatoris predicti in dubio ad id per qd minus intelligat cōcessum interpretanda sunt maxie cū nemo p̄sumat in dubio iactare suum. ff. de proba. l. cū indebito probat expresse ff. de uer. ob. l. si ita stipulatus fuero ⁊ ff. de fideius. l. inter eos. in pn. Cōcludo igit ex premissis dcōs creditores si ad eos ius ad dcm̄ debitum ex laudo deductū est posse libere illud exigere non obstante dcā concordia addes q̄ si dicta concordia ius agendi ⁊ exigēdi ipediret q̄ cum p eam iducat donatio mera ⁊ p̄ctus excederet aureos quingētos ess₃ nulla q̄ ⁊ pactio liberationis insinuatōe eget. l. siquis ex obligatione. ff. de reg. iur. in gl. ⁊ ibi per do. ⁊ ff qui. mo. pig. uel ypo. sol. l. i. Et ita dico ⁊ consulo ego ang. lxxvij

Utrum legatum ab auo paterno nepti in testamēto relictum ⁊ postea a patre in ultima uoluntate repetitū eidem cōputetur in legitimā quā ex bonis patris sumere ꝫ ⁊c.

Iannes

Philippi suum cōdidit testamentū in M. ccc. lx. de mense decēbris in quo inter alia sibi heredē instituit Franciscū filiū suū. Ite postea in āno dn̄i. M. ccc. lxxiij de mēse iunij suos cōdidit codicillos in quibus declarādo suā intentione disposuit q̄ si dictus franciscus haberet filias feminas legitimas ⁊ naturales ⁊ nō haberet filios masculos unum uel plures ⁊ decedēt ipsā feminā uel filias dotari uoluit in sūma aureo₂ mille p qualibet ⁊ in dcis codicill' ⁊ in casu nostro quo franciscus eius filius filios nō haberet masculos ⁊ decederet mādauit fieri quoddā hospitale qd̄ hospitale heredē instituit. Ite postea dcūs Io. obijt relicto francisco eius filio herede ⁊ adita fuit p eū hereditas per instītm dci Io. eius patris. Ite postea in anno dn̄i. M. ccc. lxxiij de mense iulij dcūs franciscus Io. suū condidit testm̄ in quo inter alia ior. instōnis legauit ⁊ reliquit lilie filie sue flore. mille auri quos habere uoluit cu₃ nupserit ⁊ non ante uel alr. In quibus florenis auri mille dcūs Io. pater ipsi⁹ francisci in dcis codicillis dotari iussit quālibet filiā legitimā ⁊ naturalē quam cōtingeret dcm̄ franciscū habere ⁊ decedere nullo relicto filio masculo legitimo ⁊ naturali ⁊ ultra p̄dictos florenos auri mille iur. instituit reliquit eidē lilie oēs pānos ⁊ robas ad usum dn̄e agniole eiusdē francisci uxoris exceptis una roba drappi quā reliquit cōuentui fratru₃ sci spiritus ⁊ est uerū q̄ postea decessit dcūs franciscus sine filijs masculis supstitibus dcā lilia uult ⁊ petit legitimā iur. nature in bonis dci francisci ⁊ et uult dictū legatū flo₂ auri mille dicens dcōs flo₂enos auri p dcm̄ Io. et legatos ⁊ postea per dcm̄ franciscū in suo testō repetitos non debere cōputari sibi in legitimā sibi debitam in hereditate ⁊ bonis dci francisci eius patris. Queritur an dcm̄ legatū flore. auri mille factum p dcm̄ Io. philippi dce lilie ⁊ postea i testō dci francisci repetitū cōputetur in legitima iur. nature debita dicte lilie in bonis ⁊ hereditate dicti francisci.

Distud

Dubiū est aliud huius antecedens u₃ an dcā quantitas flore mille in qua dcūs Io. uoluit filias francisci dotari repetita postea ⁊ legata dce lilie p dictum franciscū in suo testō dicat dos pfecticia uel non. Et uidet q̄ non q̄ uꝫ tex. in. l. auus. in pn. de iure do. Scdo q̄ dictā quantitas est dcē lilie debita in testō Io. ⁊ sic quo ad franciscū eius patre est uel eā alienū ab eo debitu₃ dicte lilie non ut legatū ex testō francisci. l. i. C. de bo. auc. iu. po. l. rōne. § q̄ uulgo ff. ad. l. fal. ergo dcā dos dꝫ de bonis ipsius lilie ⁊ de substātia lilie pcessisse non francisci. Tertio q̄ si debitor mulieris dat in dotē mulieri q̄ eidē debet nō dꝫ dos a debitore procedere sed ab ipsa muliere cuius erat debitor. l. iij. §. fi. de do. inter ui ⁊ uxo. l. pmittendo. §. si a debitore ⁊. l. debitor mulieris. ff. de iure do. si cer. pe. l. singularia. Quarto q̄ q̄ nepos querit ab auo dꝫ aduentitium nō profectitiū iur. no. glo. in. l. quesitū. in pn. de le. i. ⁊. l. his que in aliena. § interdū de acqui. here. Cōtrariū dico ueru₃ ui₃ q̄ dcā dos dꝫ perfecticia tex. in. l. pfecticia in pn. ff. d. iure do. ⁊ est casus ff. de col. bo. l. dedit dote probat per rōnem q̄ id dꝫ a patre profectum qd̄ datu₃ est a patre ul' auo contēplatione patris. l. sed si plures. §. in arrogato de uul. ⁊ pup. ⁊ d. l. perfecticia in pn. qd̄ aūt dicta quātitas fuerit a dicto auo nepti contēplatione patris ⁊ francisci relicta apparet. Primo ex natura seu qualitate predicti relicti q̄ Io auus uoluit ⁊ reliquit filiā francisci uocari ⁊ sic a debito seu officio dotandi neptē uoluit patrē eundemq₃ filium ⁊ herede ⁊ se eū pp̄ter patrē ⁊ id officium seu debitū incūbebat liberare q̄ in dubio uꝫ relictū pro cōpensandi indebitum necessariū ⁊ ab illo suū filiū ⁊ herede ⁊ se p cōsequens liberandi. l. si cū dote. §. si pater so. ma. Debitū aūt necessariū ⁊ paternū ⁊ auitum propter paternū erat neptē dotari tex. in. l. qui liberos de ri. nup. ⁊ no. gl. ⁊ Ia. de are. in. l. si filiū. in pn. so. ma. ⁊. l. obligamur de act. ⁊ ob. bar. in. l. si mulier. §. fi. ad tex. Scdo pbat ex forma q̄ non liliā nec aliquā noiatim. sed filias ex francisco nascituras uoluit dotari ⁊ sic non cōtēplatione certe determinate psone. sed solum filiabus ex francisco nascit reliquit ⁊ sic frācisci contemplatione nō filia₂ quas notas nō habuit ⁊ que nōdu₃ nate erāt ⁊. l. cū aliquis. C. de iure deli. l. qui filiabus de le. i. uꝫ magis patri eidemq₃ filio q₃ nepti dꝫ esse relictū. l. filio d. cōdi. ⁊ demon. d. l. ꝫ ⁊ si plures. §. in arrogato. de uul'g. ⁊ pu. Non ob. d. l. auus in pn. de iure do. q̄ ibi q̄ si e contēplatione neptis auus dedit dote iō a patre tūc nil dꝫ habere iō non dicit pfecticia. sed aduēticia ut ibi ⁊ ita intelligit quod no. glo. in. d. l. quesitū de le. i. ⁊. l. his qui in aliena § interdū de acqui. here. secus si contēplatione patris uel dubitaret q̄ tunc p̄sumit contēplatōe patris eiusdē filij non neptis ⁊ maxie quā notam non hēbat hic est casus notabilis in. d. l. dedit dotē ⁊ ibi hic sentit gl. in fa so quā ponit ad. d. l. au⁹ ff. de pac. dotalis. Et q̄ ad incognitū nulla habeat officio ⁊ p cōsequens eius contēplatione nullū beneficiū dicat collatum p₃ in querela que olim nō cōpetebat nec cōpetit filio emācipato exheredato ut. l. pa. § i de inoffi. te. C. de ioffi. te. l. ij. Ego angelus. Non ob. fa ratio q̄ ista quātitas e debita ex testō Io. francisci q̄ fateor sā contēplatione patris ut. d. l. dedit dote ⁊. l. fi. ⁊ si plures. §. in arrogato. i. pfecticia dꝫ ut d. l. pfecticia. Non ob. tertia rō q̄ procedit in alio debitore mulieri nō patris contēplatione quesitū qd̄ ab ipso non a filia processisse uꝫ ut iuur. superius alleg. iō ꝫ soli filie debeat uel ēt tam ex filia sit exacta profecticia dꝫ ideo conferri. l. dos. C. de codicill' qd̄ non esset si aduenticia diceret. l. fi. C. de coll'. Non ob. quarta rō q̄ ad ea₃. ē est rīsum ⁊ q̄ illud posset pcedere in aliq̄s simpliciter ab auo nepti quesit' sed in eo qd̄ sibi querit'. ut dicit' dꝫ in dubio nō neptis. sed filij eiusdē patris contēplatione quesitū pp rōne maxime quā ponit tex. in dicta. l. dedit ideo in iur. qd̄ habet auus post eius morte succedit filius eidemq₃ pater ⁊ non heres ut ibi ⁊ propter alias ēt rōes que superi⁹ tacte sunt uerum est ergo in proposito dictā quantitate flo₂. mille in quibus auus hoc est dictus Io. uoluit filias que nascerent de Frācisco filio suo dotari dici dote perfecticiā ⁊ patris cōtēplatione relictā ut ex predictis apparet ex isto antecedenti habetur ⁊ ueritas cōsequētis. i. solutio proprie nostre questionis uim q̄ imputat dicte lilie in legitima in successione dci Frācisci patris sui ista pn̄a probat in tex. C. de inoffi. tes. l. qm̄ nouella facit qd̄ scribit Bar. i. l. i. quarta circa fi. ff. ad. l. fal. Ego Io. de ricijs. l. doctor dico iure eē ut scriptū ē sicq₃ consulerē si mihi cōmissa esset ⁊c. lxxviij

Istud cōsiliū tendit ad ide quod precedens.

ubtiliter

Et optime allatum est p excellentissimū legū doc. dn̄m Io. predictū. Et cōcludo quod ipse cōclusit. s. q̄ dos predicta in dictā legitimā cōputat'. Audiui tn̄ quosdā dicētes q̄ ne dum ipsā. imo nec dote datā a patre in filie legitima iputari. Mō eu hac rōne q̄ in uita p̄ris accessit de p̄ria substātia. l. fi. de coll' do. unde cū patre unū suum patrimoniū fuit. ut. l. pos. filia delphus fa. herc. l. iij. §. sed utrū. ff. de mino₂. nō uidet' iudicandū de dote ut de profectio cuius plenū dn̄ium ⁊ olim ⁊ hodie patris ⁊ solum mortuo patre aut transfert' aut cōtinuat' in filiū. ff. siquis a pa. fue. ma. l. i. in prin. quinimo ⁊ si filie extraneus pro dote reliquit nihil querit' patri unde nec aduētitio₂ naturā dos sapit cū natura eo₂ ne dum in hoc difformis imo cōtraria q̄m aduentitio₂ querit' regl'r usufruct⁹ pri ut. C. de bo. que lib. l. cū o₃ ⁊ iō si ho₂ opi. uera ect frustra tractarent⁹ ⁊ iura nū an dcā dos dicat' pfecticia ul' nō sm̄ istos nō deberet i legitimā cōputari ꝫ ho₂ opi. arbitror falsā ee p. l. oio ⁊. l. qm̄ nouella. & in cōsilijs allegat' potissime aūt ad illud addūco. C. de collat'. l. illam ⁊ loquit' sm̄ tpa sm̄ que sufficiet ut q̄lsicūq₃ haberet filius legitimā nō antē excluderet si in legitimā nō imputaret' pro hoc ēt adduco quod no. in. l. mulier. §. cū proponeret. ff. ad tre. Et ita ut superius scriptū ad

dens ad dubia remota confusio ⁊ concludo ego angelus de vbaldis legum doc. ⁊c.

lxxx

Si institutus cum fuerit facta substitutio mendicantium religionem ingreditur verum per hoc locum habeat substitutio supradicta si decesserit sine filijs ⁊c.

Iohannes Sutim códidit testamentum in quo inter cetera sic disposuit in oibus aūt bonis mobilibus ⁊ imobilibus iurib⁹ ⁊ actionibus pñtibus ⁊ futuris sibi vl̃es heredes instituit reliquit fecit ⁊ esse voluit atq3 dimisit philippū ⁊ petrū filios suos legitimos ⁊ naturales ⁊ postumū seu postumos masculos aut medio tp̃e natos ⁊ nascituros ex se. ⁊ dñā margaritam vxorē suā equalibus portionibus ⁊ ipsos inuicem substituit vulgariter ⁊ pupillariter ⁊ p fideicō. ⁊ in casu quo p̃dicti philippus ⁊ petrus ⁊ alij quicūq3 filij masculi dci testatoris decederent absq3 filijs legitimis ⁊ naturalib⁹ in casu p̃dicto dictus testator sibi vl̃es heredes istituit fecit ⁊ esse voluit ⁊ dimisit bonacursium fratrem suū ⁊ eiusdem bonacursi filios masculos legitimos ⁊ naturales tm̄ pro vna dimidia ⁊ talentū aliū fratrē suū ⁊ eiusdem talenti masculos filios legitimos ⁊ naturales tm̄ pro alia dimidia ipsos inuicem substituit ⁊ instituit in stirpes ⁊ nō in capita ⁊ in dcō casu certa legata fecit ⁊ in fine dci testi adiecit etiam q̃ si iure testi nō valuerit nec valebit aut valere nō posset valere tm̄ possit ⁊ valeat iure codicillor ⁊ iur. cuiuslibet ⁊ cuiuscūq3 vltīe volontatis quo magis ⁊ melius ⁊ efficacius valere pōt ⁊ poterit optinere. Deinde decessit dcūs testator superstitibus dcō philippo ⁊ petro ⁊ dñā margarita eor matre ⁊ dñā nesia filia dci testatoris nupta cui dcūs testator in dcō testō nil pure reliquit sed solū sibi reliquit in casu viduitatis redditū ⁊ habitatōez in domo ipsius testōris ⁊ victū vestitū ⁊ facultatibus ipsius testōris quā diu vixerit ⁊ vidua steterit i domibus p̃dict. ac et eidē filie queda bona reliquit in casu in quo ex dcō testōre nō remaneret alij filij masculi legitimi ⁊ naturales. Demū dictus petrus post morte dci testōris intrauit religione fratrū minor beati scī francisci ⁊ professione fecit. Primo p eū condito testō in quo sibi herede vl̃ez instituit dictā margaritā matre suā. Demum decessit dcūs philippus in legitima etate cōstitutus intestatus supstit. dicto petro fratre minore ⁊ dcā dñā margarita eius matre ⁊ dñā nesia eius sorore p̃dicta supstitib⁹ dcis bonacursio ⁊ talento substitut p̃dictis. Nō querit an dci substituti vigore substōnis predicte admittant pro aliqua parte ad hereditate dicti testatoris. Ite queritur an ⁊ pro qua parte ad hereditate dicti testatoris ⁊ dicti philippi admittat dcā dñā nesia attenta dispositōne iuris ⁊ statutis ciuitatis florentie vz statutum positum sub rubrica succes. ab intestato ⁊c.

Et Questio subtilis est ⁊ dubia vt s. parebit iō est in sūmo digito ⁊ alto stillo inuestigāda potissime cū toto die possit occurrere. Et ostēdo pluribus rōibus condictionē adiectā in testō venisse ⁊ iō fideicō locū fore. Primo q̃ testōr substituit si filius decesserit sine filijs legitimis ⁊ naturalibus vn̄ ad naturalitatē se retulit sigillatim cui inerat legitimor qualitas vn̄ tali filio legitimo ⁊ naturali nō dz monasteriū adequari qm̄ ⁊ si monasteriū loco filij hr̃ ut extra de p̃ba in p̃ntia nō tm̄ est filius naturalis s3 potius ciuilis quā ciuilitate testōr nō cōsiderauit imo repulit ⁊ abiecit quātū clarius potuit dū de naturalib⁹ sigillatim expssit. ff. de le. ij. l. si ita. §. fi. ff. de capi. di l tutelas v̄. ex nouis aūt dumeta gl. in v̄bo nat scalr sunt. n. īmutabilia nōia sigillari naturalitas significantia nec in iure agnatōis ciuilis verificant vt ibi facit. ff. de pac. l iure agnatōis ⁊. ff. ad trebe. et. l assūptio i pn. vn̄ si diceremus mona. excludere substitut ne dū veniret ad defuncti hereditate p̃ter propositū imo 9 testōris ppositū hoc aūt plerūq3 ridiculū. ff. de admi. te. quasi p totū. ⁊. ff. de his qui ut indi. l. hereditas est enī seruada testōris itentio sicut lex ut in aute de nup. § disponat col iiij qm̄ eius iterū non redit arbitriū supplēdi uel declarādi aut eode mō uel aliter disponēdi C. de sa. sanc. ec. l. i. Pro hoc q̃ ex quo de naturalibus dixit ergo exclusit illos qui iuris artificio reputant filij. ff. de solu. l i. er artifices cōiuncto. §. ne aūt C. de cad. tol. l3 ergo mona reputet filiu⁹ nō est p naturā l3 potius ut ita dixerim quodā iuris artificio ergo nō sufficeret. Pro hoc q̃ substitutio filio si decesserit sine filijs legitimis ⁊ naturalib⁹ necessario sensit de natis ex corpe filij aliter enī natural' nō eēt mona. aūt l3 loco filij habeat non tm̄ est filius natus ex filio ⁊ sic nō ille de quo sensit testator vn̄ nō excludit substitutus est enī voluntas certa vel q̃si certa salte q̃ de monasterio nō sensit ergo non equat filio de quo testōr ꝓuidit vt pz in corpe de sanc. epi §. l3 hic p̃senti monasterio ar. stit. ac rogato aut alia cōuersio in pios vsos de hereditate non excludit substitutū. Pro hoc q̃ cōditio dz ipleri in forma. ff. de cōdi. ⁊ de. l. meuius ⁊. l. qui heredi q̃ hoc ipossibile nō est ergo ⁊ e. t. l. pater seuerinā. §. cōditionū vba ⁊. C. de fideicō. l. volūtas. Pro hoc q̃ non est recedēdū a v̄bis maxime cū verba cū sensu cōcurrāt qui sensus semp p̃ponderat. C. de lib. p̃te l. iij de cōdi. ⁊ de. l in cōdi. de le. ij. l. vnū ex familia. §. fi. ⁊ de le iij. l. liberor § qd̄ tm̄ causis si enī nō reducit in dubio ut ff de le iij l. nō aliter ergo non est recedendū in casu certa de ver. ob. l. cōtinu⁹. § cū ita. Pro hoc q̃ verba debet aliquid opari cū pñt. ff de le i. l si qn̄. ff. d vsu ris l. si stipulat⁹ quid aut operet naturalitas adiectio si mona. loco filij naturalis heret ex dispositione iuris ciuil' ⁊ canonici equipantis ⁊ exequetis in casu in quo sit substitutio si institut⁹ decesserit sine liberis quor liberor3 appellatio ampla ē ut. ff de uer si l. liberor. Quod aute statutum iuř. canonici ⁊ ciuilis loquat de successiōe dūmodo cōcepta ꝓbatur de proba. c. in presentia ⁊ in cor. de san. epi §. l3 hoc presenti vn̄ sumpta est auc. nisi rogati ad trebel. Pro hoc q̃ substitutio fca filio si decesserit sine filijs ad naturales refert nō ad legitimos tm̄ ut dicta. l. si ita. §. i. l3 igit̃ p statuta iuris canonici ⁊ ciuilis post subsequeta illa. l. antiqua limitetur ut fallat tn̄ cū quis ingredit̃ mona. nō extendam nisi ad casum de quo sigillatim prouidet iura noua. s. cū substitutio fit alicui. s. decesserit sine filij. si enī verba tex. sonāt de si ad aliū casum trahamus ex adēptatae rōnis inducat̃ correctio legis. C. de app. p̃cipimus ifr. ⁊. C. de sac sanc. ec. auc. quas ac. ⁊ in cor de admi. ⁊c. in prin. Et hanc parte intentio tenuisse Ja. de bel. in dicto. §. Idem tenuit Ostiē. idem Bald. germanus meus in suis reprobationibus in dicta. l. l. si ita. §. fi Bar. in auc. nisi rogatis pollicitus fuit se dicturū in d. § fi. sed in lec. mea nō habeo Jo. an in. c. in p̃ntia tā git ⁊ remittit ad no. p eū. in. c. Raynaldus ibi refert opi. ⁊ nil decidit. Secūdo ostendit principaliter q̃ in questione proposita substitutio locū habeat q̃ filius institutus ingressus est religione fratrū minor q̃ ſm istituta regle beatissimi cōfessoris sunt in tā alta paupertate fundata q̃ nihil habere possunt in proprio vel cōi ut in cle. exiui de paradiso de ver. sig. volut. n. ille cōfessor ex inanire seipsum ⁊ in totū sequi xp̄i vestigia nō igit̃ in eo loco h3 statutū iuř canonici loquens ingrediete mona. sit capax ⁊ eiu bona ingredietis acquirunt̃ q̃ dedicauit se ⁊ sua ⁊ de igrediēte secularem ecclesiā qui se solū dedicauit vt ppetuo esset cl'icus sua auctoritate retinuit penes se quo casu eo mortuo sūt dcā bona in pios usus cōuerteda ut hoc pz aperte ex tex. dicti. c. in p̃sentia ⁊ dicti. §. sed hoc p̃senti nō enī est nostrū dictas leges extēdere ad casum nullo modo ꝓuisum. Cōfirmat̃ hoc argumēto fortissimo q̃ sibi subtiliter intuet̃ mens ⁊ rō legislatoris fuit in. d. § vt deficeret fideicō cōdito p ingressum mona. vel eccl'e ne puniret̃ ingressus ⁊ laudabile igredientis propositū qui vitā actiuā deposuit ⁊ cōtemplatiuā laudabiliore elegit iō ut solatiū sibi heret ingressus statuit q̃ bonis suis solus gauderet in vita cū ecclīam sclārem ingreditur ita q̃ sua nō dedicasset vel gauderet vna cū alijs i monasterio existibus nisi ipsum intrasset cū dedicatione bonoꝝ. Hec autē pena nō cadit in intrantē religione predictā qui tāto xp̄i ardet amore q̃ oia relinqūt ut eū sequat̃ abiciedo oīa tēporalia sicut fecerūt ap̄li cū xp̄m secuti fuerint. Nō igit̃ pōt solus dictis tēporalibus gaudere q̃ abiecit ea nec cū alijs fratribus qui sunt penitus nec capaces vt dixi cū igit̃ ei nulla inferat̃ iniuria si fideicō. locus est cur ergo locū nō habeat prima fronte nō videt̃. Cōfirmat̃ hoc q̃ ante diximus mona. seu ecclīam haberi loco filij ad euersionē fideicō. pront cōit oēs dicūt ⁊ illud nō ꝓcedit ex alio q̃ sicut ex cōi voto parentū ⁊ vere hereditatis cōsuit ⁊ decurrit ad filiū ut. l. scripo. ff. usi li. sic ex voto ingredietis bona vniuersa in mona transferunt̃ aut dicimus iō fideicō. euertit q̃ ecclesia loco heredis habet̃ in dixerūt aduocati i dicto. c. in presentia ⁊ ibi per Bar. ⁊ Jo an ⁊ istud nō eēt ex alio nisi q̃ sicut heres in ius vniuersum defuncti succedit sic ⁊ mona. cui ingredies obtulit se ⁊ sua. Que dcā noz aute istor assumus aptari ⁊ cōuenīri nō pōt igredien religione predictā cū dictus ordo nullar hereditatū sit capax ut dixi vnde cū cesset rō ⁊ mens legis cessare debet dispositio 6

iur. pa. l. adigere §. quāuis. ff. d pac. l. q dictū quarūmo mēs adeo intuēda est q̄ z verba aliud sonēt tñ mens sequēda ē ut ff. de execu. tu. l. scire oz uer. z si maxime. Pñs aūt non obstāt credo per dictū religionis ingressū fideicō. euerti ac si filius legitimus z naturalis decessisset hoc probo q testator substituēdo in filioz defectū filium instituēdū incitat z in uitat q̄ñ pōt ad matrimoniū tpale ad sobolem procreandā nec mirū q est rōabile nomen parentū ut eoz memoria in liberis z p liberos cōseruet. ut eū. ff. ad treb. l. mulier. §. cū pponetur z. ff. de uen. inspi. l. i. § denūciare. ff. de inoffi. te. l. nam z si parentibus z de bo. dā. l. cū ratio. in pn. ff. unde lib. l. scripto in fi. cū ton est et natura cōformis que semper conat z studet ad conseruationē sui ut fm phūm z sic tacito posse ipsū inuitat ad matrimoniū tpale ita per consequēs necessariā tacite ōdicit matrimonio spūali z vite contēplatiue cuius obseruātia ōdicit directo pro pagationi sobolis z iō sicut conditio priuatiua hereditatis uel legati iquātum legatarius uel institutus religione ingredit reicit uelud turpis extra de symo. uenies z p glo. z Jo. an. post eum in d. c. in p̄senti apparet aūt turpitudo q per eā inducitur viduitas matrimonij spūalis qd est felicius z beatius matrimonio tpali qd teporale in uirgine phiberi non pōt in. l. ij. de indic. uidu. tol. vñ multomīus spūale in coz. de nupt. §. que uero extra de cōdi. appo. c. i. sic z reicit conditio dcā si decesserit sine filijs legitimis z naturalibus inquātū tacite ipedit vitam contēplatiuā. Nec ob. si dicat non ipedit expsse. sed tacite z multa expssa nocēt que non expssa non nocent. ff. de condi. z de. l. non putabā est. n. cōditio induitatē inducens al' nature ut sp reiciat de medio quercūqz induscat tacite uel expsse directe uel p obliquū ut ff. de cōdi. z de. l. hoc modo z. l. heres meus in fi. ubi sūt tex. optimi nō igit ratio quare ecclesia substit. excludat q habeat loco filij uel heredis qd oz q hz locum dictus. §. sz hoc puenit igredientes capellā secularē cui nihil de suo patrimonio applicatur fm oēs z sic eo casu non pōt dici heres aut filius qui in multis differt monasteriū ab vtroqz ut no. Jo. an. z bene i d. c. in p̄sēti. Nec ob. tex. d. c. vñ dicit q sine herede non dz decedere. i. sine filio qui matrimoniū ingredit q hoc nō dicit ibi papa nisi referēdo allegationes aduocatoz parti non aūt tenēdo decidēdo bene tñ considero q locū heredis est cum bona monasterio applicant non aūt dico q sit heres sed vniuersalis successor. Arrogatoris exēplo in que uniuersa iura arrogati transeunt. ff. de adopti. l. si adoptauero. Et exēplo fi. et occupātis bona dānati l. ij. C. ad l. iul. de uir. Et exēplo patris occupātis bona filij iure peculij. l. ij. de castrē. pecu. ff. de iudi. l. tam ex ōtribus. Et ex p̄dictis apparet q si fideicō. euertit per ingressū mona per quē ingressum non p̄natur ingrediēs potentia uteñ bonis saltē in cōi multoforius cū arctiore regulā profitet. s. mendicantiū per quā plus meret. Et p hoc lucide apparet rñsum ad oīa argumēta in ōtrarium allegata in p̄mo discursu. put naturalr respexit testator q concedo q mona. uel religio nō est filius de quo sensit testator z fateor de plano q existat conditio de qua testator intellexit. s. q decessit sine filijs z maxie legitimis z naturalibus sed lz existerit dcā cōditio noluit legislator hoc casu substitutū menari ne p hoc inducat' indirecto induitas matrimonij spūalis p hoc et pz rñsū ad allegata in scdo discursu tangen intellectū d. c. in p̄sēti z d. §. sz hoc p̄sēti concedo eni bene q legislator noluit igredientē puariosu bono rū. s. cum ut pōt q non ōdicit religio sz ubi ōdicit seipsū priuauit vñ non uet' q noluit ingrediēdo illā. Nec dicat quis q tunc ingredient nulla infert' iniuria ut allegādo dixi q ono infert' si ponas ingredientē de bonis disposuisse ante religionis ingressū z euertet' dispō sua ppter hoc q locus eēt fideicō. Coa iumo aūt ea que dixi dicēdo p auctoritatē doc. s. bagarotti. qui sic de cōcordia sat' coll' bos. rñdit cum her qū occurrisset de facto s. cū subsīō facta erat p dcā uerba naturalr solū sapientia z ide tenuit dy. in d. l. si ide reperio tenuisse rav. sed non p rōes p̄dictas que sunt mee z necessarie solum eni moti fuerunt ea rōe q ecclesia hz loco filij sz quosdi z loco heredis fm alios que rō est falsissima ut ostensū est in eccla seculari i qua igrediēs nihil obtulit qd statutū pz tam iure canonico q ciuili locū hēat z cū quis religione fratrū minoz ingredit' z tenet Anno. z Jo. an. post eū i. d. c. in p̄sēti q dū queritur ad quos transeunt bona hoc casu ex quo fideicō. euertit' z religio non est capax sup hoc aūt nihil dico q dcīs ingrediēs de bonis suis ante igressū dispo. fuit eius dispō salua est ex quo relictū ex fideicō. locum nō haberet. Sed quo remaneret si nō deposuisset de hoc aūt cōsulimus non sum z nihil ad presens dico. sed ipsam indiscussam relinquo prout eā reliquit Jo. an. in dicto. c. in presentia. Quod aūt mi fideicō. euerti per religionis igressū intelligo verū nisi ingrediēs tepore sui ingressus fuisset bigamus qui de bigamoz vita ecclesia pp p̄cedētia veneris de incōtinentia suspicat' z iō de eoz matrimonio ecclesia nō curauit ut extra de bigamis in rubro z nigro z q sicut viduitas cōditio nō reicit' in tāz nupta ut in aue. cui relictū C. de indicta vidui. tol. sic nec cōditio viduitatis matrimonij spiritualis in bigamis forsitan interdicta nō est equiperando matrimonio spirituale carnali z hoc casu pcedere posset dictū Ja. de bel. z sequaciū hoc tñ assertiue p hoc tacitum nō consideratū. Super eo aūt qd querit' ut dcā substitutio vendicet sibi locū in psona petri ultimi morientis sine filijs dico fm testī verba ipsam no habere locū q testator in substitutione aliquā copulā adiecit cū adiectione nois collectiui dū dixit si dicit Philippus z petrus z alij qui cū filijs masculi z c. z nō potuit igit' testator q aperuius loqui in demostrando se velle oēs mori sine filijs ut substitutio locū haberet nisi sigillatī hoc expressisset q volebat eā locū habere in persona etiā ultimi morientis sine filijs ut. l. heredes mei. § cum ita ad tre. z potissime cū superesset filia quā nō excludit ab hereditate sua pater relicto sibi facto nisi vno casu. s. cū ex testatore nulli filij remanerēt at in qōe proposita filij nō remanserūt lz decesserint ex post fcō hoc et pz q testator quelibet substitutoz ad integrā dimidiam inuitat ergo nō aūt mutasse videt' nisi cū omni substitutoz psona fideicō. cōditio euenisset. ff. de vul. z pupil. l. quidā in testamento z ibi Bar. z per eundē. ff. eo. ti. l. centurio in q. que incipit tertio principaliter quero uer. uel quid si testator dicat vsqz ad uer. secus si dicat. Et ita ego Angelus.

lxxxi

Utrū dos matris trāseat in filiū seu nepotē ex filio absqz eo q interueniat additio ipsius dotis vel agnitio z c.

Domina Maria de bastarijs contraxit matrimoniū cū uberto Girardi de Gmothis z sibi dedit i dotem florenos auri quingētos deinde decessit dña dicta Maria iam sunt lx. anni z vltra supstitis dicto Uberto z monecto filio dicti Uberti z dicte dñe marie z supstite Philippo de bastarijs fratre cōsanguineo dicte dñe Marie deinde decessit dictus Ubertus supstite dicto Monecto eius filio deinde dictus monectus repudiata hereditate dicti Uberti patris sui decessit iam sunt xij anni nō addita nec repudiata hereditate dicte dñe Marie matris sue supstite Uberto filio legitimo z naturali dicti monecti demū decessit dictus Ubertus iam sunt duo anni nō addita nec repudiata hereditate dicte dñe marie z suū fecit testamētū in quo sibi heredē instituit cesarez Jo. z Jaco. de gmothis. Modo dictus Philippus fr dicte marie dicit hereditatē z dote dicte dñe marie sororis sue ad se spectare cū dicta hereditas per monectū z Ubertum predictū nō fuerit addita z maxime cū elapsum sit tēpus xxx. annoz infra quod potuit dicta hereditas adiri per dictū monectū z ubertū ideo dicit dictā hereditatē ad se deuolutam esse tanqz ad proximiore dicte dñe marie. Pro parte vero dictoz Cesaris Jacobi z Jo. heredū dci uberti monecti dicit' dictā dotem ad eos spectare virtute statuti cōis florētie cōferentis filio dotē matris tanqz singulare iura in quo nō requirit' aditio. vnde dicūt dictos monectū z ubertū transmisisse dictā dotē ad eoz heredes etiā nulla aditione vel agnitione interueniēte. Querit' quid iuris in questione predicta solūmodo reuocādo in dubiū nunquid p statutū cōis flo. dos filio acquirat' z per ipsum ad heredes trāsmittat' absqz aditione uel agnitione hereditatis matris uel dotis sue siue sit heres siue nō an uero ita demū sibi querit' si heres sit matris z alias nō ad ueritate inquirendam est ad utrāqz partē arguendū deinde ueritas eligenda Et primo ad parte affirmatiuaz arguo quinqz rōnibus. Primo ex natura rei de cuius successione uel acquisitione tractat' nā cū res singularis sit uidet' queri absqz agnitione z transitum faciat z legatū l. cū pater. § surdo uel ij. a tacito ff. de fur. cū si. Secundo ex natura uerbi positi in dcō statuto ibi succedat in dote z c. quod est uerbū cōe z nō directum l. nō tñ in prin. de fidei. ō. li. l. restitutio. § fi. cū. l. se ad trebel. C. e. ti. l. si sine extra de testa. c. Raynucius z no. Jo. an. extra de testa. c. ij. li. vj. z Bar. ff. de uul. z pupil. l. cen-

tario de natura autē verbis cōis est ut si iungat᷑ rei singulari uel certe quantate nō denotet acquisitionē directam seu titulū uel iure hereditary ff. ad trebe. l. cogi. §. generaliter ⁊ §. sed ⁊ si miles ⁊ l. mulier. § fi. e. ti. ⁊ q̄d no. in l. his verbis in p̄n. de here. insti. in glo. ⁊ p doc. ⁊ bar. in l. centurio de uul. ⁊ pup. facit in auten. ut cū de ap. co. §. ceterū igitur in proposito cu dēm v̄bū cōe iungat᷑ rei seu iuri singulari. Im portat singulare lucrū rei singularis nō iure hereditary abs q3 agnitōe. Tertio ex natura dispōnis sup hoc statuentis q2 lex est ff. de iusti. ⁊ iur. l. oes populi ⁊ l. ius ciuile de natura aūt legis lucrū conferentis est regulariter ut illud acquirat et ignorantī ⁊ absq3 agnitōe l3 secus sit in legibus deferentib⁹ hereditates. ff. de iure fis. l. edicto. § extat ⁊ e. ti. l. i. §. cui bona ⁊ ibi per cy. ⁊ bar. ff. de publi. l. cōmissa. Igitur in ꝓposito cū illud sit lucrū q̄d defertur ex dispōe legis nō sub nōe hereditario v3 queri ⁊ transmitti absq3 agnitione ⁊ probat᷑ in dcis iuribus. Quarto ex uirtute seu significato nois sub quo dcm̄ lucrum confertur. nam confert᷑ sub noie filij ibi si uero filius ⁊ filia ⁊c. ⁊ ibi ipse filius uel filia etcetera q̄d est nomen appellatiuum naturale quod filio cōpetit siue sit heres siue nō. ff. de cap. di. l. tutellas de leg. i. l. filiusfa. §. cū quis cū si. Igit᷑ cum p̄dictus monectus fuerit talis in quo verificanī fuerit dcm̄ appellatiuū filias cōpetit sibi dcm̄ cōmodū sub dcō nomine collat3 d. l. tutellas ⁊ de re. de. l. si cognat3 hoc ex declaratōe verbor3 dci statuti sumpta ex alijs uerbis sequentibus in dcō statuto §. in alijs uero bonis in tertia pte ⁊c. per que v̄ba manifeste ōndit᷑ q̄ supe rius dū tractauit de successione dotis non intellexit aliquid tractare de successione v̄lis patrimonij seu que fit ex titulo hereditario in cōtrarium pro pte negatiua argui᷑. vq rōnibus Primo q2 dos est ius uniuersale seu iuris universitatis. ff. d impe᷑. l. q̄d dicit᷑ ⁊ ibi no. ⁊ plene p bar. in rubrica so. ma. ⁊ io ista successio v3 in ius uniuersū non in rē singularē ⁊ maxime cū s̄m ⁊ cōtet accidentis mulieres non h̄eant nisi dotem pp̄ q̄ ista censet᷑ esse successio in toto patrimonio in effectu ergo illud uerbū cōe iunctū huic iur. uniuersitati denotat successione directā seu hereditariū titulū. nam uerbuz cōe tenes mediū inter duo extrema declarat᷑ rōe adiuncti ⁊ melius adaptat᷑ de le. i. si seruus plurīū § fi. de sta homi. l. queri᷑ hermofroditus de tributoris l. i. §. sciaz ⁊ q̄d no. cy. in. c. qui tacet de reg. iur. so argūdo a filij de debito iur. nature q̄d non est quota iur. v̄lis hereditary ⁊ filius in eo v3 singularis successor q2 nō succedit in quota hereditat3 s3 bonorū ut in l. pap. §. quin asit q̄rta de inoffi. te. ⁊ tn̄ non debetur filio nisi hereditate sibi delatā agnoscat ut scripsit cy. i. l. heres C. de ipu. ⁊ al᷑ subsli. ⁊ Ia. de are. ⁊ bar. in. l. q2 poterat ad tre. ergo nec filijs hoc lucrū q̄d defert᷑ filio q̄si debitū iur naturali l. cū rō de bo dā. Tertio q2 ista promissio fit potius filio ut heredi q̄3 ut filio ⁊ ita ē interpretandū q2 fit post morte matris ⁊ p viā successionis ⁊ q2 in dubio pater exp̄sse post morte in filio cōferendo v3 velle sibi ut heredi queri. ff. de pac. l. si tibi. ⁊ § si pactus. ⁊ ibi no. in glo. ⁊ per doc. ⁊ ita i hac acquisitōe que v3 fieri ex tacito cōsensu matris. l. eonficiunt᷑ in p̄n. de iur. co. Quarto q2 iura cōmodā seu p̄uilegiū alicui conferentia sunt reducēda quantū p̄st ad minore nisi lesione iur. alterius ⁊ ut absurditas euitetur q̄si pōt ff. ne quid in flu. l. ij. §. merito ⁊. § si quis a p̄ncipe de vul. ⁊ pu. l. ex facto de re. in. l. ij ⁊ l. dotē ⁊ l. in fraudez in p̄n. ⁊ l. filius cū. e. ti. de execu. tu. scire o3. §. aliud de legi. l. in ambigua s3 intelligēdo q̄ dcm̄ cōmodū quereret᷑ filio tali iure q̄ p ipsū transmitteret᷑ absq3 agnitione magis lederetur alij quos tāgit ius successiōis. Itē magis generaret᷑ mater q2 sic non posset de dote disponere si eēt talis acquisitio ⁊ sic ēt sequeret᷑ absurditas. Itē q2 non cōputaret᷑ filio i legitimā portione debitā iure nature q2 illa3 d3 habere titulo hereditario in aute. ut cū de appel. cog. § certū hoc q2 pro q̄ pte defert᷑ hereditas pro ea pte nō tenet singularis lucri ex bonis hereditarie legatio ad eū ff. de le. ij l. miles. §. pro pte sed certū est q̄ filius est successor uniuersalis matris sue de iure igit᷑ id q̄d ei in sp̄e attribuit᷑ ut singulare relictū nō trāsmitte si decedit hereditate non adita nec repudiata nisi pro ea pte pro q̄ non est v̄lis successor pro pte coheredis si coherede haberet ut d. §. pro pte ⁊ est rō q2 q̄tenus quis est v̄lis non pōt eē singularis q2 sibi a seipso hoc singular3 abdicari ab v̄lo ⁊ ut sp̄es applicari non pōt q2 rō correlatiuor3 nō patitur ut idē sit a quo abdicat᷑ ⁊ cui applicat᷑ l. legatū. §. i. de le. i ⁊. e. ti. l. plane. § si duobus ⁊ de here. insti. l. si sub conditione. §. fi. v3 ergo q̄ q̄si hoc lucrū conferi filio fil᷑ cū hereditate q̄ nun sepetur ab ea ⁊ io sicut non trāsmittit᷑ hereditas ita nec hoc lucrū q̄d ipse non pcepit de p se sed si hereditate agnosceret ergo si decedat non agnita neq3 repudiata non trāsmittat. Sexto q2 cū aliquid sp̄ali᷑ conferi᷑ filio vltra hereditatē certe uel utrūq3 d3 agnoscere uel utrūq3 relinquere. ⁊. col. an agnatus uel fili⁹ defun. repu. posse here. ⁊ vbi uidetur casus de proposita q̄one. Septimo q2 filij admittuntur ad dotem predictam ex beneficio dicti statuti contra dispositione iuris cōis ex quodā p̄uilegio exclus⁹ filij primi matrimonij vt p3 ex verbis dicti statuti volētis priuilegiare filios scd̄i matrimonij admittēdo ipsos ad dotem exclus⁹ filijs primi matrimonij et si extarent alij filij seu fili⁹ vel filia ex alio matrimonio ⁊c. Sed id quod quis habet ex priuilegio nō transmittit᷑ in herede ergo dicti filij nō transmittūt in herede istā successione dotis quā habuit ex priuilegio ⁊ virtute legis municipalis ꝯtrarie cōi ⁊ ista pars uidet᷑ humanior ⁊ verior ac iuri ⁊ equitati consona ⁊ minus deuians a dispositione iuris cōis nō ob rationibus in cōtrariū allatis. Primo quidē nō ob. rō prima sumpta a natura rei de cuius successione tractat᷑ ⁊c. Ultimo dicte rōnes in cōtrariū allate in ꝓposito terminis nullomodo viget nā preponit᷑ dictū monectū filiuz dn̄e marie renūciasse hereditati vberti p̄ris sui unde posito q̄ dictum ius dotis sibi quereret᷑ absq3 hereditate dicte dn̄e marie tn̄ debuit dictā dote petere ab heredibus dicti vberti p̄ris sui seu super eius hereditate ⁊ cū hoc nō fecerit nec ipse monect⁹ nec eius heredes dictū ius amiserūt saltē spatio. xxx. annor3 l. oēs ⁊. l. sicut unde dictū ius dotis simul cū hereditate dn̄e marie seu in ipsa hereditate existens deuolutū est ad dictū Philippū tanq̄3 ad proximiorē dcē dn̄e marie cui nulla obstat p̄scriptio q̄ iacēte hereditate dn̄e marie non incip̄ p̄scriptio ꝯ eam currere C. de tem. i inte resti. l. ea q3 in fi. ⁊ q̄ ibi no. Et si dicat᷑ si dictū ius transit ad filium ipso iure uigore statuti q̄do extat in hereditate m̄ris. Item si est sopitū p lapsum tēporis quō deuolutū ad Philippuz tāq3 proximiore respondet᷑ q̄ directa actio semp remansit in hereditate dn̄e marie ⁊ utilis transiuit in filiū. C. de le. l. ex legato nois cū si que directa l3 effectum nisi interueniat alterū de tribus positis. l. ut. de nona nec ē dcā directa actio extincta p lapsum tēporis q2 hereditate dn̄e marie iacente non incipit ꝯ eam currere p̄scriptio ut. d. l. ea de tēp. in inte. resti. ⁊ ibi q̄d no. ergo nūc dcūs philippus pōt dictā directā intentare tāq3 heres dcē dn̄e marie constat aūte in filiū solam utilē trāsire uirtute dci statuti sequēdo dcām opi. p qua p̄mo est allegatū. nā sicut p dispōem testōris sola utilis trāsit ut. d. l. ex legato ita per dispōem legalē cū compentur in autē. de nup. § disponat cū si. Itē sicut per expressū dispōez iuris cōis defuncti sola utilis trāsit ut. d. l. ex legato. ita p tacitā ut. l. conficiunt᷑. in p̄n. de iure codi. l. cū quid si cer. pet. directa enim actio ossibus hoim inherēs nūq̄3 a persona seperat᷑ l. quis ergo casus de pecul᷑ nec transit in singularē successore etiā per dispositionē legalē. ff. ad trebel. l. i. §. i. ⁊ ibi per Bar. angelus de perusio. lxxxij

Istud consilium tendit ad idem q̄ precedens.

UIC Parti inhereo ueluti rōabiliori v3 q̄ filio ex dispōe dci statuti deferatur dos m̄ris iure hereditario ⁊ nō iure cōtrario q̄d sic ostēdo sensum iur. cōi corruptū vel ab ipso exorbitātibus nō d̄bemus dete nisi quatenus cōtrarietate aliter defendere ⁊ euitare nō possumus ut no. in. l. stipulatio. §. si is qui edes. ff. de dā. ifec sed dissonum est q̄ filius bona parentis. vt successor accipiat nisi hereditario iur. ⁊ titulo preterq̄3 eatenus quatenus parēs permittat alij cōferendo ius v̄lis successionis ⁊ filio iure successionis singularis cōferēdo debitū sibi iur. nature in certa re p legitima ⁊ alteri ius v̄le. nam nisi filius cui parentis defert᷑ hereditas uelit esse heres priuat᷑ successiōe nisi quatenus eū peniteat ⁊ eā uelit infra p̄missum tp̄s de here. in sti. l. iam dubitari. C. de repu. heredi l. sicut ⁊. l fi. ⁊ hinc ē q̄ si instituat᷑ sub conditione potestatiua non potest aliter q̄3 impleta conditione ad hereditate admitti ergo alio iure q̄3 hereditario neq3 ad hereditate neq3 ad debitū iur. nature filius qui pōt adeundo istō acquirere nō d3 admitti vt dicitis iuribus ⁊ scribit Bar. ff. ad tre. q2 poterat itellectus ergo ⁊ statutū ab hoc deuians ⁊ filiū ad bona parētis defuncti citra ius ⁊ nome eius heredis admittēs exorbitat a iur. cōi ⁊ ei cōtradicit igit᷑ intellectus talis non d3 assumi sed d3 sumi intellectus imitans dispositionē iuris cōis. C. de inoffi.

inoffi. do. l. i. debet ergo statutū intelligere sane si filius vel matris heres extiterit sic̄ subaudit glo. C. de inoffi. test. l. sancimus in pn. z de iuri. rup. z irri. te. l. filio preterito. Secunda rōe oz euitari istc intellectus tanq̄z uiciosus q2 per eū matris unitas ipugnat. q2 non hēbit heredē que alias esset habitura. ff. de acqui. here. l. iii. z herede hēre nostra iterest ut d. l. iii. insti. de pupil. sub § igitur similiter quia ipugnat ex hoc unitas creditorum quoq̄z interest defunctos sine herede non decederet ut habeant que conuenire valeant ff. de puc. l. z suū §. fi. z ibi no in glo. Et beneficia in quibuscūq̄z concessū sic sunt ex audienda ut iuri alterius non detrahat uel ut minus ledant. ff. de vul. z pu. ex facto z de mili. te. l. i. cōmunia l. cū miles z. l. in fraudē. Iste igit intellect9 q2 iure hereditario non capiat tanq̄z magis captiosus z magis iur. alterius fraudatorius oz euitari. ff. de le. benignius z. l. in ambigua z ista rō procuidubio oz adherere meti sane. Tertio roe q2 nō poterit dari singularis successor absq̄z vli. l. i. § si ex fundo de here insti. z. C. e. ti. l. quotiens z iō singularis trahit ad se uniuersale ut dcis iuribus q2 non potest pro pte habere herede z pro pte non z statutā recipiunt interptatione declaratiuā fm ius cōe z debet intelligi ad similitudine iuris cōis. ff. de mu. z ho. l. i. § i. z. l. ij §. sunt munera igit z c. casū simile habemus in successione fratrū eū concurrit uterinus cum consanguineus tū quo casu i maternis bonis succedit uterinus in paterno vero succedit cōsanguineus in aliunde quesitis succedūt equalr z tū utriq̄z iure hereditario z si adeat z non alr. C. de legi. here. l. de mācipatis §. excepts z cōia de succes anc. utroq̄z z ibi no. Et si nō concurrit huiusmodi fratres. sed extet alter tū uleri9 noīe agnoscere non pōt supstes acquirere singulare successioné absq̄z vli. d. l. de emācipatis z cū concurrunt quilibet utriq̄z succes recipit ut heres ut dcis iuribus z nisi ecnt heredes seu siquis eorz recusaret hereditate seu si non adiret nemo diceret q alquid inde haberet sz in hereditate remaneret ut. d. l. de emācipatis q2 tanq̄z prerogatiuā successionis ea recipiunt cum sint heredes z non alr. Ita in pposito alr non intelligant pcipi q2 sic sequi posset incōueniēs q aliquis eet heres pro pte seu certarz rerū z non hēret aliū herede p. l. i. §. si ex fundo uel q eet dare herede vlem excepts quibusdā rebus z sic haberet in quibusdā rebus heredē i quibusdā non z q de uniuersitate iuris fieret deductio corporis qd esset ipossibile de here. insti. l. si ita heres institut9 erit excepto. Probat et quarto q statutū nō ponat ius distinctū in successione dotis ab alijs bonis mulieris cum extant filij uterini bsi z hoc collig ex tenore uerborz statuti q2 ista oratio non est de p se posita sz respectiue z aduersatiue ad pcedēta q2 s. dixerat q iure lucret dote uxo. mortue in matrimonio sine filijs z postea subdit si uero filius uel filia extite ipsi succedāt in dote quasi dicat isto casu non lucret dote vir non ponit ius distinctū successionis dot ab alijs bonis z hoc iportat dictio nisi aduersatiua cuius sensus est negare pcedētia habere locū in sequentibus z ut hāc differentia designet apponit z sic aduersando potius oz intelligi q pōt in sequen ius cōe vz in filijs q̄zuis singulare z distorme dcā. l. unica de inoffi. doti nisi qn extarēt filij ex diuersis matrimonijs z tūc est dez q succedāt filij uterini i ea p uia pceptionis ut s. prima rōe est dcm z hoc dicere vix est eo casu sz qn extant filij eiusdē matrimonij tūc non ē necesse dicere q accipiat dote per modū pceptionis ut singularis successor iō non debemus dicere recessū esse a iure cōi eo casu q2 non debem9 dicere id mutatū qd stare pōt. ff. de usuris. l. si stipulatus in fi. Ex quib9 satis est rōabil9 cōcludendū q filij eiusdē matrimonij eū non cōcurrūt cū alijs filijs succedāt matri de iure cōi potius quā de iure municipali salte qn iuris cōis formaz habeat imutare hoc casu q2 ea ad ius singulare reducenda non sunt z posito q lucrum dotis seu successio in ea posset esse ab hereditate distinctū salte ab ea non distingui nisi per electione z repudiatōem hereditat de le. ij. mulier. §. i. z tactum est per primū allegatem. Et per hec z alia pro hac pte allegata apparet eē clare responsū ad iura z rōes in pūi allegatas marie q2 non est dare in hoc casu successione iuris certa ab uniuersitate discretā z quā filius capere posset spreta hereditate pserti q2 cum filio alterius matrimonij non cōcurrit seu non dē concurrisse. Et ego franciscus de albergotis de aretio pdicta iuridice dicta puto. Ego nicolaus de rabata de florētia puto pdicta uera eē. ego donatus riechi de aldigerijs de florētia ide de iure puto esse.

lxxiij

Ad idez.

nb: aliter Et allegantes dictū allegatū z cōsuluū est per primos egregios cōsultores quoz z si origenalis cōsilia prima fronte inter se videat contraria tū ad concordiā psit reduci z ad cōsonantiam iueniētā. Circa qd cōsidero dote maternā filio applicari ex cā successionis quā filius in ipsa dote facit matri premortue z hoc pz ex verbis statuti dicētis q filius succedat in dote. Succedentiū aūt defunctis directo vel p fideic. duo tū sunt genera s. uniuersaliū z ex re certa. C. de here. insti. l. si ex facto z. l. quot § si duo. z. l. i. § si ex fundo. e. ti. in vlibus directo succedētibus nulla est dubitatio q2 requiritur agnitio alr uero nō fit trāsmissio ut l. i. § in nouissimo C. de cadu. toll. ad quā agnitione sufficit sola z nuda uolūtas ēt abstracta a facto fm quosdā aliquod factū requiritur ipsius uoluntatis z ai ostensium ut no. i l. gerit ff. de acquir. here. z. C. de iure. deli. l. potuit. Solū ubi hoc fallit in sui s qui pp suitatis beneficiū transmittūt hereditate fm uerā opi ad quoscūq̄z. C. de suis z. l. ap hostes cū si. Et in descendentibus quātūcunq̄z nō suis q2 transmittūt eā ad posteros ex beneficio. l. vnic C. de his qui qs an ta. Et et pōt dici qd fallat in extraneis quibuscūq̄z descedentibus intra tēpus d liberādi qui potentiā adeundi transmittūt sibi ad quoscūq̄z dūmodo p succedētes eisdē heredit agnoscant durāte tpe deliberationis predicte ut l. cū antiquioribus. C. de iur. deli. In successionibus aute ex re certa coclo uera est q si idē successores nullū a principio hāt coherede vlem tūc detracta mētione rei certe in qua fiebat successio tales succedentes vles heredes sunt. §. si duo hāt n. ius accrescedi pp qd successio singularis in vlem cōuertit z hoc ideo q2 nec ex testameto nec ab intes pagano succedit pro parte rerū uel tēporum ut. l. miles ita herede §. z q2 diuinius ff d mili te. sicut igit succedētes ex uniuerso ab ipso initio hereditatem nō agnite nō transmittūt ut superius dictū est ita nec succedētes ab initio in re certa cū ex post facto efficiant uniuersales nō n. est separabile uniuersum a dicta re certa nec ipsa res a dcō uniuerso ne illud incōueniēs incurrat pp quod statuit legislator detracta rei certa metione tales effici successores vles ut. d. § si duobus ante tales successores coheredem habeat agnoscente residuū uniuersum loco legatoriorū habent ut dicta l quotiēs unde sicut legatarij legatū nō agnitū transmittūt ut. l. cū pz. §. fundo del' ij cū cōcor. ubi allegatie in glo. sic z talis successio ex re certa z hoc fuit d. mēte Bar. recte intelligēdo in dicta l. ex facto z in. d. l. quotiens z ideo filius institutus in legitima aut in alia re certa nullo dato coherede uel dato. sed repudiāte nō poterit amplecti legitimā z repudiare uniuersum qm unū nō est altero sequestrabile ut no cy. in l. heres insti. C. de impu. z ali. subsi. Ja. de are. z Bar. in l. q2 poterat ad trebel. assumit eni z tūc talis particularis successio nomē uniuersalis z sic deponit nome singulare z transit in vle ff. de le. ij. l. cū patronus z. l. si infanti que notabiles sunt ad hoc cū ergo filius nullum coherede hz de iur succedentē verū fit cōsilium egregij doc. z bone memorie dñi Francisci z sequāt ū cuz uero coherede habeat adeuntē uniuersum uera sit opi egregij le. doc dñi Joanni de riebijs ex pdictis apparet clare responsum ad rōnes prudēter allegatas per dñm Jo. Et prio dum cōcludit ipsum inuitari ut filio nō ut herede qd apparet q2 lz nō sit heres tū dotem hz tunc cōcedo eni q nō uocat ut heres alio existēte herede Sed ubi nullus alius extitit tunc pp impossibilitate separationis de qua supius dcm est totū necessarium hz ut heres. s. dotem z patrimoniū reliquū ex quo p statutū p successionis dic z modū dos filio applicat. Nec etiā ob. q filius sub noie naturalitatis uocat nō respectu iur. hereditarij q2 cōcedo nisi coherede hz ut s. Itē nō ob. q statutū in nulla sui parte facit mentione de herede q2 imo facit dū filium inuitat ad successione rei certe q̄ inuitatio purificat inuitationi testant. Cōstat aute succedentem in re certa ex dispositione defuncti esse successorē vlem cū nullus alius est vlis heres ut superius dictū est qui immo ubi nullus coheres est deficit dispositio statutaria pp impossibilitate separationis pdicte z nihil cōsequit tunc filius ex beneficio statuti qm caperet a seipso ex quo ipse solus heres est hoc autē ipossibile de here. insti. l. si seruus. § qui fideicō. z. l. qui sub cōditione. §. fi. z. l. legatū. § . i. z. l. plane. §. si duobus de l. i. Nō ob. q uerbū succedāt est obliquum unde adiectum rei certe ius hereditariū nō importat ut l. cogi. §. z generaliter z ibi per Cy. ad trebel. e. ti. l. marcellus

§.quidā vero de here.insti.l.his verbis ꝗ istud est ver: cū ꝓferī abbo͞te secus si ꝓferī a lege ꝗ semꝑ in dubio suc cessionē directā iportat non obliqua ut in.x.col.an agnatus vel filius defun.repu.possit heredi.c.i.quinimo nullo dato coherede si testator iussisset aliquē suū successorē esse in re certa non video quid repugnet quin ꝑ ius accrescendi totū habeat qm̄ nemo vʒ eligere viā ad īpugnandū sua iudicia. ff.de testa mi.l.iiij sed si dcam dispōem intelligamus taliter ꝙ nullū ius hereditariū intelligaī collatum ex toto dcā dis positio e facta repetitio a venientibus ab intestato ⁊ ex testō nullus pōt existere ꝗ nullus scriptus est heres ⁊ ita in ꝓ posita qōe cum nullus alius existeret qui matri in iure vni verso succedere potuerit vʒ deberi non pōt dcā successio ꝺ reg.iur.l.si nemo de testa.tu l si nemo. Non ob. ꝙ lucra iu ris dispōis filijs prum matrimonij reseruanī siue sint here des siue nō de his ipe.auc̄ hec res vʒ licitum est filijs repu diare hereditate binubi ⁊ lucra illa amplecti qm̄ illa lucra in penā scđo nubentis filijs reseruanī ⁊ nō iure successionis qđ apparet ꝗ imediate ꝯcto scđo matrimonio ꝓprietas fi lioꝝ est solū aūt vsufructum hʒ binubus in die vite sue ⁊ fi lios mori cōtigerit ad ipsum binubū reuertiī proprietas in coꝝ.de nupt.§.si vere expectet eꝝ.C.de secū.nup l femie. At in ꝓposito per statutū in successorib⁹ filijs dos seruanī ut pʒ ex verbo succedat non obstanꝰ ꝙ instiī ex re certa il lam trāsmittit lʒ non agnitā ſm bar.in.d.l.ex fcō. Quia cō cedo cū talis institutus in illa sola succedit non aūt cū facta est vlis successio ⁊ sic non pōt fieri diuisio patrimonij ut su perius dcm̄ est. Pro hac pte vʒ ꝙ dos filijs deferaī he reditario iu͞re.pʒ ex verbis sequētibus in statuto ibi in alijs vero bonis ⁊c.qđ verbū alijs īplicatiuū est de sui natura.sʒ alia bona sine dubio iure hereditario deferunī ergo ⁊ ip sa dos. Ex pdictis constat ꝙ non ob.suprascripte rōes ad vnū fine tendentes.s. ꝙ filij sint singulares successores i do te. Et pmo ꝗ verbum tenes mediū inter duo extrema at tribuiī alteri extremoꝝ cui magis cōgruit.in.l.queriī her mofroditū ⁊ iō verbū succedit adiunctū rei certe pon⁹ si gnificat delatione iuris singularis ꝗʒ hereditarij. Itē ꝙ ta les filij succedētes in dotē non pſſit agere vel cōuenire Itē ꝙ quantū lex pōt unū patrimoniū diuidere ⁊ facere diuer so iure censeri lʒ hoc non possit testator de testa.mi.quere baī. Item ꝙ filius in hac dote succedere possit citra ius ⁊ nomē heredis oīa enī pdicta sunt vera vbi in sola dote suc cedant vel cū alio coherede in alio vniuerso sed vbi aliud vniuersū soli filio applicaī cui dos ē applicāda est ex for ma statuti tūc necessario ipsā dotē cū toto residuo hēbit ti tulo vʒi non singulari inseꝑabilitatē. Nec ob. ꝙ lex pōt diuidere patrimoniū ꝗ cōcedo concurrēte dispōne testātis sicut facit.l ꝑmittente qui pro pte rerū ⁊ ꝑis decedere po test testatus ⁊ sic potuisset et hoc iuꝝ diuidere a^los facien do successores in reliquo ⁊ filios in sola dote.sed non con currete volūtate testanī non fit talis diuisio vʒ si miles in testatus decedat non fit diuisio sui patrimonij.sed totū de currit ad illū qui sibi ab intestato succedere pōt. Concludo igiī ex pmissis ꝙ ex quo hereditas nō fuit agnita ꝑ filium que sibi insolidū est delata nec descendente illū reliquit ꝙ cā non trāsmisit ad heredes suos.sed ꝗ miles minor erat in puncto mortis inuenit se lesū ⁊ sic ad heredes bñficium restōnis solū transmisit.ut.l.i.C.de testa.mili. ⁊.l pōp.de acqui.here. ſm verā opi.si igitur heredes dci minoris bñfi ciū restōis postularunt infra tpa ordinata ⁊ eā consecuti sunt non est dubiū ꝙ talis hereditas in q̄ dos inuenit pti neret ad eos alias ptinet ad dictos bastardos ⁊ dotem scđ tā virtute edicti successorij ut.d.l.i.de succes.edicto angel.

lxxxiij

Visis quibusdaʒ actis mihi transmissis de fauētia que ritur que sont partes dicti episcopi fauentini ⁊c.

In causa predicta plura in dubi um reuocanī. Pmo cōpromissum teneretur factū per rectorē eccle sie de rebus prophanis que tamē ad ecclesi am spectare dicunī. Secūdo an teneat cō promissū attēto ꝙ fcm̄ fuit i duos laicos hoc adiecto ꝙ si e ini discordes cā pdicta decidi deberet ꝑ dnm̄ epm̄ fauēti nū. Tertio an testm̄ bōague qui dz aunis minus dne An tonie qui de dna antonia nullā fecit metionē in testamēto ꝑ dicto sit nullū ipso iure ex cā ꝑteritionis pdcā an vo q̄relle subiaceat. Quarto an si testamentum sit nullum sit ꝑscri ptum ꝑteritioni huiusmodi ꝑ ecclesiam ⁊ rectorem qui tenuit bona corporalia ex testamento predicto per x. ānos. Hac etiam vltimo que bona veniat restituēde dicte dne Antonie posito ꝙ cōtra eam scriptū non sit. Sup pmo an teneat cōpromissum dicendū est ꝙ sic ꝗ de re petitus ꝑ ſuma factū ⁊ cū auctoritate dyocesani unde valet de ar bi.c.dilecti ꝑ Inno ⁊ Jo an.e.ti.c.cōtingit. Nec ob. ꝙ fu it factū in duos ⁊ si discentiret dns epus esset tertius cuius solius auctoritati pareteī ꝗ nō viciaī cōpromissum ex hoc ex quo de certo tertio partes cōsenierunt ⁊ sic in tertio per partes assumēdo inter arbitros nulla potuit ee discordia ff. de arbi.l.Itē si vnus.§.item si in duos ⁊ hoc de pmo ⁊ scđo dubio. De tertio dubio an sit testamentū nullū dico ꝙ est nullū ipso iure ꝗ hodie de iure nouissimo ꝑterito scđ a matre vel materna linea sine causa ipso iure reddit testa mentū nullū ut in §.aliud quoqʒ capitulū ⁊ in cor.ut cū de ap.cogno coll vij.lʒ olim talis ꝑterito pro exheredatione habebaī ⁊ debeat per querellā rescindi vt insti.d ex here. libero.§.mater. Nec ob. si dicaī ꝙ nō est probatū dnam Antoniam fuisse nepotē bonagute ꝗ imo est probatū ꝑ te stes ꝙ ipsa fuit filia legitima ⁊ naturalis dicti bonagute ⁊ per ꝯñs neptis sua. Item probatū est ꝑ cōfessione aduersa rij ꝙ dna iuna mater dne Antonie decessit ante morte bo nagute vʒ debuit institui aut est iusta cā exheredari ut testa mentū bonagute teneret qđ cū factū nō fuerit testamentū ē nullū ipso iure.l.gallus de liberis ⁊ posthu.in prin. ⁊.C.de li.prete l.i ⁊ quasi per totū. Nec et ob. ꝙ instituta est ec clesia ꝗ nō debet institui deus. ⁊ filius exheredari vel si ne causa preteriri ſm augustinum de quo ꝑ glo.C si ut se ab hereditate absti.auc.si oes. De quarto dicendū est ꝙ pe titioi hereditatis ꝑ quā res īmobilis aduocaī prescribiī eīz titulo spacio longi tēporis ⁊ cū petunī mobilia prescribiī spacio triēnali cū vero in corporalia ut iura ⁊ actiones spa cio lōgissimo nā cū petitio hereditatis no deī contra titulo possidentis regulariter ⁊ in hoc suos terminos non excedat ideo excedeī a terminis nō suis cū datur cōtra titulo possi dente vt s prescribaī cōtra ipsam longo tēpore quātumcum ꝗ ipsa sit actio ꝑsonalis. vt.l.hereditate.C.de peti.here.tūc ergo prescribiī cōtra eam lōgo tēpore cū daī contra titulo possidente ꝗ sicut excedit suos terminos in hoc ꝙ daī cō tra titulo possidēti cōtra eius naturā sic excedeī a non suis terminis vt tēpore longo tollaī ⁊ dixi ⁊ ita decidit.g. ⁊ be ne.C.de edic.di.adri.l.fi.in vltima glo. In proposita auteʒ questione nō est intētata cōtra titulo possidente. sed contra illum qui pro herede possidet unde nō excedit suā naturam in aliquo ⁊ ideo solū tēpore longissimo cōtra dictā neptem esse prescriptū cōsiderato potissime ꝗ testamentū est nullū ⁊ sic titulus pro nō titulo habendus est vt.l.nec ullā ꝺ pe. here. vbi datur ſm suos terminos cōtra possidēte titulo pu tatiuo ut ibidē ⁊ ideo retinet propria naturā actionibus ꝑ sonalibus inherete que est ut nō prescribaī eis nisi longissi mo tēpore lʒ ergo cū agiī reali que de sui natura datur etiaʒ cōtra titulo possidentē titulus putamus sufficiat iusto erro re interueniete ad inducendū prescriptione ex illo titulo .ff. pro suo l i cōnunctis his que habenī .ff.de vsucap.l .celsus ⁊ ibi per Bar.tū cū agiī petitione hereditatis cōtra habe tem titulū qui habeī pro nō titulo no sufficit longi tēporis cursus vt dictū est. Cōcludo igiī ex premissis rectorē dicte ecclesie condēnandū dicte dne Antonie ad restituenduʒ res cōfessatas per partē aduersam remāsisse in bonis ⁊ heredi tate dicti bonagute ab oībus aute alijs dictū rectorē absolui debere ꝗ nil aliud apparet probatū in dicta hereditate re mansisse ⁊ similiter eum absoluendū a fructibus qm̄ bona fide possedit vʒ cōsumptos suos fecit ⁊ nulli reperiunī ex tātes ergo ⁊c. C.de rei ve.l.certū An.de vbaldis de ⁊c.

lxxxv.

Si pater plures habēs filios mercaturā ⁊c.certas quāti tates pecunie illis dederit vt cū illis mercarenī ⁊c. Vtrū lucra post morte patris cum filio non mercatore diuisi.. ius tpe debeanī cōmunicari nec ne.

Pater habens plures filios ad mer caturā ⁊ ad negociationes dili gentes ⁊ aptos certas quantates pecunie di ctis filijs tribuit ⁊ cōcessit vt cū eis mercari deberet i partibus vltra ⁊ citra marinis ipsi aūtē filij obedietes mandato paterno ita mercati sūt ⁊ auxi liante fortuna ex dictis mercaturis ⁊ negociationib⁹ q̄ʒ plu rima sūt lucrati cōtinuo subicientes se periculo ⁊ fortune tā maris q̄ terre si oēs questus ⁊ lucra que patre viuēte fe cerunt

erunt ad compută ⁊ rõne paterni nõis posuerũt ⁊ in archa patris recõdiderunt ⁊ deinde patre mortuo filij q̃zplurima sunt lucrati exist᷑ in eade familia cũ alio eoꝝ fratre nõ mercatore pubere nõ ⁊ ad mercantia apto ⁊ oibus eoꝝ bonis ⁊ lucris cõiter ⁊ pmiscue vsi sunt. Nunc aũt diuisionis tpe dictus frater pubes non mercator de lucro ⁊ questu tam ante morte quã post mortez patris quesit᷑ petit suam uirilem. Queritur an habere debeat uel non.

X themate

Predicto eliciũt tria dubia. Primũ quid iuris sit de pmis lucris fact᷑ p fideicõmissarios supradictos cũ pecunia paterna. Secõm quid iuris erit de lucris que lucra obuẽtionis industriales sint. Tertiũ quid iuris sit de lucris ⁊ questu post morte patris dci filij in sil᷑ habitantes fecerunt. De istis fratribus sil᷑ stantibus quoꝝ unus lucrat᷑ cũ pecunia cõi uel cũ pecunia redacta ex uendube rez cõium uide oio bar. C.cõia utriusqz iudicij.l. si patruus. Reuertor ad primũ ⁊ ꝙ dcã lucra dcoꝝ filioꝝ lucrãtium sint ex toto nec cõicanda sint dicto puberi pbat᷑ pmo auctoritate apli ⁊ sic lege diuina qua scriptũ est ꝙ filij non debẽt thesaurizare parentibus. sz potius ecõuerso. ĩ quo transsũptiue in casu x q i pdicator ⁊ extra de censi cum aplus § phibemus thesaurizassent aũt filij dicto patri si dicta lucra fuissent dicto patri quesita ⁊ sic inter filios ueniret equal᷑r diuideda. Secõ probat᷑ ex lege humana seu ciuili qua cautũ est questa ⁊ lucra filijs obuenientia ex dono fortune aut eoꝝ industria uelut aduẽticia filioꝝ esse uiuẽte patre quo ad ppetate solus aũt usufructus acquirit᷑ patri in diẽ eius vite duraturus eo aũt mortuo fratrib᷒ nõ cõferuntur. C.de colla.l.fi.cõmũcta.l.cum oz.C.de bo.qz li. ⁊.l.iij. ff ad l.fal. Tertio probat᷑ ex equitate cui᷒ radix cõsistit in hoc ut qui sentit onus de eodẽ sentiat ⁊ cõmodũ.ff.de pi. ⁊ cõmo.rei uendite.l.id qõ post ⁊.C.e.ti.l.si post pfectaz ff.de leg ij l.fi.de uul. ⁊ pu.l. ⁊ si ꝓ per dy. ⁊ Jo.an.de re. iu.qui sentit onus li.vi senserunt autẽ dci filij uepz ex themate diffortunia ⁊ tẽpestates maritimas ⁊ terrestres forsitan timuerunt et latronũ ⁊ pyratarũ incursus ⁊ se meũ piculo forsitan multifariã subiecerũt.ff.si quis cau.l.ij §.si quis. Per qõ uidet᷑ non indubitabil᷑r equũ ut dci filij qui tot ⁊ tanta picula incurrere potuerunt pp faciẽdos dictos questus ⁊ lucra ea habere integra sicut integre aspectarũt picula ⁊ timores. Pro hoc optime facit ꝙ nullus occurrere dz ad mẽsam paratã ⁊ rõibus serobibus expeditã sumptu ⁊ piculo alieno ff.de mino.l qz minor.§ sceuola uer.si vo tam distracta. Ad hanc aũt mẽsam occurreret dcũs pubes si dictoꝝ lucroꝝ pticeps eẽt. Confirmat᷑ hoc dictũ lege canonica q̃ scriptum est ꝙ qui altari seruit de altare uiuere dz de prebẽ.c cum sm aplm nec dz mercenarijs fraudari sua mercede.xij.q ij §.ex his ⁊.c caritate ⁊ ꝙ os bouis triturãtis nõ est vllatenus claudẽdũ clauderet᷑ autẽ dcis filijs qui cũ tantis angustijs laboribus ⁊ psonaꝝ discrimine per terras ⁊ maria insiduarũt ad cõponẽdũ dictos questus ⁊ lucra. Quarto pncipal᷑r in hanc pte inclinare debemus pp pietatẽ cuius fundamentũ cõsistit in hoc ut subditi p prepositos non grauent᷑ ut paterna pietas semp pro filijs salubre consiliũ sapiat.ff de adulte l nec in ea cõiuncto.§.dicto phibemus non aũt caperet pater salubre consilium si uellet ex toto filioꝝ labore imo eos seduceret a mercantia cuius oppositũ reddit eos solicitos ⁊ attentos ad laudabilia exercitia ex quibus fieri psit puentus licit ⁊ honesti ex hoc et sequeret᷑ filioꝝ pressura in supportabilis si filij uiri laborantes uideret se fraudatos eoꝝ labore. Hoc pncipal᷑r probat᷑ pp euidente ordinis cõuersione ad saluandum cõe notum parentũ qõ pncipal᷑r cõsistit ut bona ipsoꝝ parentum ad ipsos filios cõsluant ⁊ decurrãt non aũt ecõuerso ff.de inoffi te.l.nã ⁊ si pentibus.ff.vsi li.l.scripto.ff.de bo.dã.l. cũ ratio in fi. Sz si diceremus hec lucra patri quesita quãtum ad ppetatẽ insurgeret rõne dcã conuersio ⁊ et uideret᷑ ꝯ dcm cõe notum parentũ. In ꝯrariũ ꝙ oia lucra dcã ad patrẽ ptineãt pleno iure ostdit᷑ p vnicã rõem unã cui nõ est dare rñsum in themate enim psupponit᷑ dcõs filios cum patris pecunia de patris mãdato uoluntate atqz licẽtia negociatos fuisse dci ergo filij in re patris fuerũt ministri ⁊ siue dicamus ipsos pcuratores patris siue institores fuisse qõ e sopita qñ oẽ dãnũ omne lucrũ ⁊ ois questus ⁊ obuẽtio patris fuisset.ff.de pcur.l.qui pprio §.pcur. ⁊.ff de neg.ges. l.ij ⁊.l.si negocia e.ti. ⁊ ff.cõi diui.l si quis putãs §.fine ãt ⁊.ff.de insti.l.i.cũ quattuor se.usqz ad.§.sz ⁊ si inuenisz ⁊ eo.ti.l.si cũ mutre ⁊.l.de.i fi. ⁊.l.fi. Pro hoc facit optĩe ꝙ dicti filij ut in themate psupponitur oẽs questus ⁊ lucra ad cõputũ ⁊ rationes patris ponebãt ⁊ in eius archã recõdebant nõ igit᷑ merchabant᷑ eis nec ad eoꝝ vtilitatem negociationes exercebãt sed patris solũ.ff.de l᷑.ij l lucius et grande in pein. ⁊ eo.ti.l.lucius ticius in testõ in glo.i x. vo lusse ⁊.l.cũ pater §.filij. Nec psit dicti filij petere salaria eoꝝ laboꝝ tum ꝙ mandatũ solet esse gratuitũ in nõ assueto operas eoꝝ locare ut.l.i.in fi.ff.mãdati tum ꝙ filij ex debito reuerẽtie astricti fuerunt obedire licitis ⁊ honestis mãdatis patris potuit eni pater exercere ius prime potestatis ĩ eos qõ cõsistit in obediẽdo parẽtibus sicut prime.ff de isti. ⁊ iu.e.l.ueluti in cor.de nup.§ si uero expectet insti .de pa. po.in pain. ⁊ tenent᷑ filij operari existẽtes in domo patris sicut ⁊ libertus in domo patroni ⁊ vxor in domo viri.ff. de operis li.l.si cuius patronus sufficit eni ꝙ pater sm stimulum naturalẽ filios in domo degentes alere cogit᷑ ⁊ eoruz onera ⁊ etiã vxoris supportare.ff.de excu.tu.l .amissiõe.§. fi.ff.de li.ag.l.si quis a liberis.§.si vel parens que quidẽ onera dictus pater ut in pncipio pmittit᷑ insolidũ supportabat. Hinc descedit ꝙ pater p exercẽdo ius prime potestatis cõpellere põt filios ad habitandũ secũ nisi patris uoluntati resistãt pp eius seuitiã uel ꝙ matrimoniũ suũ bene concordatum ex tali habitatione forsan turbaret᷑ vt.ff.de li.exhi.l. i.in fi.cõiuncta.l ij § etiam si maxime.e.ti. Jam igit᷑ nõ est questio de hoc dubio s.cuius sunt lucra.lucra eni oia patris sunt siue dicã eos fuisse procuratores siue institores simplices ⁊ hoc sine dubio uerũ est posito pro cõstanti put i pũcto presupponit᷑ ꝙ negotiationes ⁊ mercaturas exercuerit de mãdato ⁊ iussu paterno. Et p hoc respondet᷑ ad oia iura ⁊ rões in cõtrariũ allegatas oia enim loquunt᷑ quo uesu filij laborãt sibi ipsis nõ aute soli patris dictis filij laborabant. Sin autẽ de uolantate ⁊ mãdato patris cõstare non posset cuius tũc sint dicta lucra an patris vel filioꝝ. Satis pro filijs allegatũ est sed cõtra facit auctoritas glo.dictũ ꝙ quest᷒ ⁊ lucra obueniẽtia pp ptinam pecuniã pfecticia indicantur ⁊ sic pris sunt pleno iure cũ in pfecticijs nihil sit imutatuz de iure antiquo.sed oia hodie ut oli patri pleno iure querũtur ut.l.i.§ i.si quis a pen fue.ma. Et ꝙ dicta lucra sint pfecticia decidit glo.in.d.l.illud ⁊ fuit originaliter opi. Jac. Bal.recitata in spe.de iudi.quã opi sequit᷑ Bar. quãtũ ad patrem questus qui attribuẽdus est soli pecunie. sed quo ad partẽ questus quia tribuẽdus est labori ⁊ industrie psonarum hoc totũ aduenticiũ indicat᷑ ⁊ ideo filioꝝ est nec ẽ cõicandũ heredibus ut.d.l.illud ⁊ in.l.fi.C.de coll᷑.cõiuncta dicta.l.cũ oz. quantũ autẽ attribui debeat labori psonarum ⁊ quantũ pecunie in hoc attendẽda est cõsuetudo regionis sm quam variant᷑ precia operarũ ⁊ ualoꝝ pecuniarũ cum quibus mercimõie exercent᷑.ff.de eo quod certo loco.l. iij. §.fi.cũ.l.se. ⁊ l.centũ capue.cõiuncta.l.precia rerũ. ff.ad. l᷑. fal. Ex predictis apparet decisio scdi dubij quod debeat eẽ de lucroꝝ lucris ꝙ oia sunt eodẽ modo diuidẽda quatenus eni lucra quesita sunt patri pz omnia prouenisse a patrona substãtia quatenus filijs acquisita veluti aduẽticia oia emolumẽta ipsoꝝ lucroꝝ subsequetia ⁊ singulis diebus annis vel mẽsibus aucta uelut obuẽtiones uel reddit᷒ aduẽticiorũ ad patrẽ ptinuerũt pleno iure sic ⁊ usufructus bonoruz mobiliũ ⁊ imobiliũ aduẽticioꝝ p ad patrẽ ptinet pleno iure vt in l.i. ⁊.ij.C.de bo qz.li. ⁊.d.l.cum pater. De tertio dicẽdum est ꝙ cũ dicti fratres p emortuo simul steterint ⁊ lucra ⁊ questus in cõi archa posuerunt ex hoc solo intelligit᷑ societas cõtracta que cõtrahit᷑ nudo cõsensu expresso uel tacito ⁊ potissime inter fratres simul habitãtes ut supra ut in l.cum in duobus.§.si fratres.ff.pro socio. Spe.in.d.§.ii.de iudi §.sequit᷑ uer quid si alter ⁊ uer.quid si unus attendendũ tñ ꝙ nõ circa aliud nec in alio intelligit᷑ societas contracta q̃z in eo ⁊ circa id in quo apparet dictus usus promiscuus ⁊ socialis si eni sola lucra ex uno artificio uenientia cõicabant circa id solũ intelligit᷑ cõtracta societas nõ circa aliud sm Oldr. de quo per Bar in.l.i.§.si quis hoc interdcõ ff de in.atqz ptina.p Bal.in.l.i.C.qui res fa.po.no. et.i. c. si duo fratres in cõi causa post morte patris remanserũt in x.coll᷑.de duobus fratrib᷒ de eodẽ beneficio inuesti. Hinc descedit ꝙ si unus ex fratribus sic socialiter ⁊ simul uiuentibus de fructibus sui patrimonij in domo posuit ⁊ cõsumpta sunt nõ repetunt᷑ ab eo quẽ iure societatis intelligunt᷑ cõsumpti ut nõ in.d.c. Cõcludendũ est ergo si uera sint que proponunt᷑ ꝙ oia lucra ⁊ questus dictoꝝ fratrũ ⁊ inter

cantiā fcā uiuente patre pā̄ quesita fuisse ꝛ iter filios oēs equaliter diuidēda similiter questus ꝛ lucra facta per eosdē premortuo patre equaliter diuidi debere iure societatis iter fratres tacite contracte inquantū aūt dcī actus sociales patre mortuo nō intercessissent tūc oīa lucra sunt ipsoꝝ fratrū lucrātiū si fcā sunt ex mercibus uel pecunijs ipsoꝝ lucrantiū ut l.d.§.si fratres angelus de vbaldis ꝛc. lxxxvi

De hereditate materna que delata est filio infanti superuiuentibus patre ꝛ auo ꝛc. repudiata expresse per auū͂ ultimo superuiuentem ꝛ qui ad ipsam admittantur an succedentes in gradu post auum an proximiores dce matris ꝛc.

Ereditas

Materna infanti filio est delata superuiuentibus patre ꝛ auo infantis ꝛ pluribus agnatis dce matris defuncte post hoc decessit infans lapsūtibus deliꝰ patre ꝛ auo in cuiꝰ aui ptāte taꝫ infans qꝫ pater eius cōsisterat deinde decessit pater infantis ꝛ successiue decessit auus qui dictā infantis hereditatē agnouit hereditatē aūt matris dicte infantis repudiauit expsse. Nunc queritur an ad hereditatem dce matris uocent agnati matris predicte an vero agnati patris ꝛ aui posito pro constanti ꝙ oīa restitutionū tempora sint elapsa inquantum diceremus heredes infantis posse restitui de quo adhuc sub iudice lis est ꝛc.

Ro decisione puncti pdicti plura discuti possent. Primo an ad dcāꝫ hereditatē maternā dcō infanti delatā ꝛ eius nomine non agnitā inuitatus fuit pater īfantis qui pmū gradū tenebat an vero auꝰ. Scdō si auus solus vel post patre auus ex bñficio successorio uel iure ptātis quam hebat in infante potuerit auus īfantis hereditate āplecti ꝛ repudiare bona materna. Tertio si potuerit repudiare bona materna an succedētes in gradu post auū vocent ad dictā hereditatē matris ex bñficio successorio an vo ꝓximiores in gradu post auū uocent ad dcāꝫ hereditate matris ex bñficio successorio an vo ꝓximiores in gradu dcē matri defuncte ꝛ his visis apparebit clare quid iuris in ꝓposita qōne. Reuertor ad pmū sup quo bar dubitauit in l.si infanti de iure deli ꝛ dicit ꝙ in dca cā iam cōsuluit ꝛ sue cōsultationis recordiū nō hebat ꝛ iō dcāꝫ qōem indiscussā relinquit olim eni nulla erat dubitatio ꝙ solus auus inuitabat qm̄ oīa occupabat iur. peculij eo ꝙ descendes in ptāte constitutus non hebat herede ꝛ ueluti heredes patri ꝛ alij succedētes succedāt eoꝝ descendentibus in ptāte constit. ut. in eoꝝ. de here. ab inte. circa pn. non imerito dubitat si parēs in cuius ptāte erat descendes defunctus in gradu pcedittur ab alio sic est in ꝓposito qꝛ auū pcedebat pater nepotis an dcā parens tācoꝫ auus a dco patre excludat in totū ꝛ filij vbi exsisteret auia an auus ꝛ auia ad eandē hereditatē concurret. Inuenio aūt nicolaū de matarellis sup d.l.si infanti tenuisse ꝙ cū hereditas mr̄is nūqꝫ fuerit infanti quesita eo ꝙ nūqꝫ agnita infant, noīe ꝛ ad acquisitione hereditatis requirat agnitio. ff. de acqui. here. l. gerit. C. de ead sol. § in nouissimo quā agnitōeꝫ operā appellamus. ff. d acqui. re. do. liber homo. C. de pe. here. l. si putas. in fi. gl. ma. lꝫ in legato sit secus qꝛ querit ignorātī. ff. de le. ij. l. cū pater §. surdo ꝛ hereditas nō agnita non trāsmittit qm̄ non inuenit in bonis defuncti cui sit delata quo ad dcāꝫ hereditate iur. patrio ꝛ sic iur singulari parcō in eius ptāte infans existit vocat solus ex bñficio dcē l. si infanti non aūt pōt alius vocari cū realr dcā hereditas materna nūqꝫ fuerit infanti predicto quesita sed solum fauore patris iur. patrio habeat ꝓ quesita vsi cum iste fauor certā ꝛ determinatā psonā respiciat ad alios nō porrigit ut pꝫ in regula iur. puilegiū psonale ꝛ ibi p dy. Quod aūt dcā hereditas fauore infantī etatis uel alio nūqꝫ fuerit infanti quesita pꝫ qꝛ nūqꝫ fuit agnita infātis noīe ꝛ citra agnitōeꝫ nō posset acquiri ut superiꝰ dcm̄ est pater ergo uel aꝰus hn̄s infante in ptāte non acquirit dcāꝫ hereditate delata infanti ex hoc capite qꝛ sit infanti quesita sed acquirit eam iur. pmo q̄si quesitā infanti ut d. l. si infanti. Ex hoc monasillaba quasi in ꝓprietatis est vero lꝫ quandoqꝫ sit ueritat expssiua propter rōem subiecte materie ff de cōdi. ob cāꝫ. l. ij. §. si quis quasi ꝛ ff de pig. ac. l. si quis quasi de fideicō li. l. cū quasi In proposita aūt qōne non pōt dici ueritat expressiua qm̄ ueritati repugnat cum infanti vere quesitum nō sit ut dcm̄ est ad dcām hereditatē maternā solus auus inuitatꝰ fuit iure patrio excluso patre nepotis qui pater si superuixisset nepoti ad reliqua nepotis bona inuitaretur ut heres excluso auo. Nec ob. ꝙ glo. dicit in dicta l. si infanti patreꝫ inuitari ut herede infantis ad dictā hereditate infanti delatā nō agnitā qꝛ hoc cōcedo cuꝫ infanti heres existere pōt solus vel una cum alio pota qꝛ infans aliā forsan hereditate habebat eius noīe agnitam. sed ubi heres infantis esse nō pōt qꝛ alius in gradu eū precedit tūc necesse est dici ꝙ dicta bona iur. patrio differunt nō ut heredi. Nec mirū si fit diuisio patrimonij modo pdicto. nā multos casus habemus in quibus ad hereditate defūcti quidā inuitant ut heredes ad certa bona eiusdē hereditatis inuitant alij siue heredes exsistāt siue nō. C. de se. nup. auc. heres ꝛ in coꝝ vn̄ simul. Cōcludo igit ex predictis inherendo opi. Nico. predicti ꝙ ad dicta bona pdicta materna dictus auus solus fuit iure patrio inuitatus excluso pr̄e infantis ꝛ aliis attinētibus p quācunqꝫ lineā vt dicta. l. si infanti. Inuenio tñ quosdā modernos legētes tenere ad dictam maternā hereditate nō solū inuitari parētes in cuius potestate infans erat sed ēt oēs alios qui ad hereditatē huius infantis similiter inuitarent. sed falsum est qꝛ lꝫ alij uiuent vna cū dicto parente ad bona que uere infantis fuerūt dum vixit nulla tñ lege cautū. Inueni ꝙ inuitent ad bona infanti nō quesita sicut est in ꝓposito qꝛ quesita nō fuerunt infanti bona materna lꝫ pro quesitis infanti habeant fauore iuris patrij vt superius dictū est. Nec ob. si dicat ꝙ ex quo dicta bona ꝓ quesitis habent ergo idē oꝫ iudicari ōbis quod de uere quesitis vt sic illud idē operet fictio ꝙ ueritas. C. de in presenti. l. vnica. Nego eni hoc qꝛ ista acquisitio ficta inducta est fauore certi ꝛ determinati iuris. s. iur. patrij cōcernētis solum parente habente infante in potestate ꝛ nullū aliū vnde ad alios nō extendā. Et p hoc apparet respōsum ad oīa iura dicētia ꝙ paria sunt qꝫ aliquid esse verū uel haberi pro uero ut pꝫ in fictione legis cornelie ꝛ postliminij de quo p Bar. in. l. si his qui pro emptore ī questione que incipit querendū est et utrū ista fingat usqꝫ ad q̄rtam pricipale questione quod illud uerū q̄si fictio fingit simpliciter secus ubi limitate qꝛ tunc nō egredit suos terminos ꝛ ita est in casu ꝓposito. De scdo an dictus auus potuerit dicti infantis hereditatē amplecti ꝛ repudiare dictā hereditatē maternā nulla videt dubitatio due eni sunt hereditates una infantis ꝛ illa primo fuit delata pr̄i infantis ꝛ qꝛ pr̄ nō agnouit ex beneficio successorio auus eaꝫ agnoscere potuit. Alia est hereditas matris infantis que nunqꝫ fuit infanti quesita sed eā agnoscere potuit auus iur. patrio unde si nō agnouit. sed repudiauit illam nullū dubiū est ꝙ repudiatio tenet ex quo patrimoniū patris ꝛ matris nunqꝫ fuit unitū cū patrimonio infantis sicut dicimus cum quis decedit infra tēpus deliberandi nā heres eius hereditatem deliberātis potest amplecti ꝛ aliā repudiare tacite ꝛ expresse vt. l. cū antiquioribꝰ. C. de iur. deli. sic ergo potuit auus iste hereditatē infantis amplecti ꝛ materna repudiare que īfantis patrimonio nunqꝫ fuit unita si enim p poneremus eam fuisse vnitā talis separatio nō potuisset fieri p auū d acqui. here. l. si in expartē potest ergo fieri diuisio hereditatū sed nō eiusdem patrimonij. C. de iur. deli. l. quidā eulogio d acqui. here. l. ult. cum si. De tertio s. an de hereditatē dcē mr̄is uocent proximiores in gradu mr̄i an proximiores in gradu infanti post auū. Ex predictis pꝫ clare responsū qꝛ ex quo dictus infans hereditatē nō agnitā nō trāsmisit ꝛ nullas restitutionis tēpora suffragant perinde est ac si dicta hereditas mr̄is nunqꝫ fuisset ei delata ut dicta l. si infanti. Cōstat autē ꝙ si infanti nō fuisset delata qꝛ nō fuisset in rerum natura qꝛ ad dicta bona ꝛ ad bona materna inuitaret proximior matri decedēti de cuius hereditate tractat nō autē venirēt penitus extranei dictā matre nullatenus cōtingētes vt in auctoritate defuncto. C. ad tertul. ꝛ in coꝝ unde sumitur. Post hoc autē nouiter sum cōsultus an dicta repudiatio teneat cū nō fuerit facta eius notificatio i cōsilio fm formā statut. floré. sub rubrica de modo ꝛ forma cōueniendi heredes qō statutū procedes ultra disponit ꝙ nisi notificatio facta sit presumat simulata ꝛ ficticia ꝛ in fraude creditorū fcā. Et super hoc dico dcām repudiatione tenere ꝓpter plura. Primo qꝛ dcm̄ statutū loquit quando ille qui sic repudiauit creditoribus hereditarijs cōuenit ꝛ cū ipse aliquid hereditariū attingit se ex mera repudiatione defendit nisi nō opitulat repudiatio hoc casu qꝛ si notificatio fcā est ut in proposito ut mihi asserit nihil hereditariū attingit dictus auus. Secundo qꝛ dicta fictio ꝛ simulatio solum fauore creditorum ꝛ legatariorū emanauit ꝛ inducta est.

Porro

Porro ut mihi asseritur nulli creditores sunt in dca hereditate materna legatarij aut non sunt necesse psit cum ille fuit infans ut.l.qua etate.ff.de testa. cum igit cesset ex toto cā finalis indictiua dicte fictionis ꝛ simulationis absqz dubio cessat dispō ut.l. adigere.§.quis.ff.de iur.pa. de pac.l. qō dem. Tertio qꝛ dem statutū loquit cum hereditas differtur ex testō uel ab intestato ita qꝙ causa testan uel intestati est pxima cā delationis sed hic defertur imediate a lege iur. patrio ita qꝙ ius patrium est imediata cā delationis argumentū tamē est ꝯ hanc ultime responsioni.ff.de pen.here. l.iij. Ego angelus de vbaldis ꝛc.

lxxxvij

Si spurius naturalis seo bastardus patre cōiugato viuente ꝛ absente cū filiis legitimis eidē supstitibus se ab hūte ptātem legitimari fecit ꝛ dcā legitimatio a patre fuit ratificata ꝛc. ꝛ de hereditate patris intestati contendat quis ad ipsā admittet an filius legitimat⁹ an nepos ex eo legitim⁹ an vxor seu cōiuncti dicti testatoris p lineam transuersalē.

Spurius naturalis seo bastard⁹ sm cōem vsū loquēdi viuo patre cōiugato nullis cum filiis supstitib⁹ absente dicto patre legitimari se petijt ꝛ reduci ad primeuū ius nature corā comite palatino plenariā auctoritate hūte auctoritate cesarea legitimandi spurios naturales ꝛ ēt incestuosos ꝛ ex quocunqz coitu nefario natos ꝛ ita legitimatus extitit p comite supradictū post hoc pater dcā legitimatione ratificauit ad cautelam habundantē asserēdo qꝙ dcā legitimatio petita ꝛ obtēta fuerat de expssa uolūtate cōsensu ꝛ licentia ꝛ mandato ipsius patris. Demū decessit dictus pater intestatus supstite dicto filio legitimato ut superius dem est ac ēt supstite filio legitimo ꝛ naturali ex dicto legitimato genito supstitibus ēt quibusdā agnatis trāsuersalibus dci patris. Nūc queritur ad successionem dicti patris intestati an dictus filius legitimatus succedat an vero nepos dicti aui legitim⁹ ꝛ naturalis an vxor an vero agnati dicti patris eiusdemqz aui per lineam transuersalem coniuncti.

Ro decisione puncti predicti iquiram⁹. Primo si dcā legitimatio tenuit nec ne si.n. tenuit oīa sunt sopita qm̄ per eā legitimatus est plene restitutus natalibus ꝛ reductus ad dem primeuū ius geniture ꝛ oīs macula naturalitatis ꝛ spūalitatis funditus est abolita adeo qꝙ a legitimis in nullo differre vꝫ in cor.qui.mo.na.effi.sui.§. si quis vero filios col. vij. ꝛ in cor qui.mo.na. effi.le.§ si quis vō nō hūs uer.lꝫ sic illud diximus vsqz ad uer.si uero solūmodo naturaliū col.vi. ꝛ per ꝯñs ipse solus ad successione uocet tanqꝫ tenens pmū locū ꝛ gradū in succedendi potentia oībus aliis proferet ascendētibus ꝛ ex latere ut in cor de here.ab inte.§.si quis igit descendentiū. Sed an dcā legitimatio teneat nō in pbabiliter dubitat propter plura. Primo pp̄ter patris absentiā. Scdō pp̄ter absentiam agnatorum. Tertio pp super existentiā dicte cōiugis. Primum ꝛ sm probat ex eo qꝛ oīs cupiens natalib⁹ restitui illud ipetrare dꝫ psentibus his qui ex tali restōe ledi possunt aut saltē eis citatis quinimo ꝛ pma fronte nec citatio neqꝫ psītia vꝫ sufficere nisi interueniat consensus eius de cuius preiudicio agit.ff.de na.resti.l.ij.in fi. ꝛ.l pe.in fi.eo.ti.sed p dcāz legitimatione generabat piudiciū patri ꝛ oibus patris agnatis qm̄ si teneret nō solū patri sꝫ agnatis pris icipit agnosci ꝛ iura agnatoꝝ cōsequi nō solū quoad succedendi potentiā imo quo ad reliqua iura agnatoꝝ ex quo oīs naturalitatis sordes penit⁹ ē abolita. Cōfirmat hoc qꝛ si cōsensus patris aut eius psītia vera uel repsītata pp citationē est de subā ꝛ per ꝯñs est de ordine formali ꝛ iō eius omissio ipsā legitimationē ipso iure reddit inanē ff.de trāsac.l.cum hij.§.si ptor.C.de sen. ꝛ interlo.l.,platā.C.de li.conf.auc.offerat de edē.l.i.§.edere fa.here l. heredes.§.an ea. Po tentissimum enim est ad destructionem eiusdemqz actus peccatum forme.ff.de accepti l an mutilis no.in.l.si unus §.si acceptilatio.ff.de pac. Secūdo qꝛ legitimatio fit p rescriptū pncipis seo comitis palatini forma tradita est in iuꝛ allegat ut patres ipsi postulet filius consentientibus uel successiue ratum habētibus hic aute non postulauit pater.sed filius. Tertio probatur qꝛ sup existentia coniugis sicut impedit adoptationē que est imaginaria filiatio ut.l.cum adoptatio ꝛ.l.qui vxorem ff de adop.ita uideatur impedire legitimationē que p quandā imaginatione dicta sordis funditus extersiua. Pro hoc et facit qꝛ spurij vulgo quesiti patrē demonstrare nō possunt sꝫ eoꝝ mr̄ certa sit ut.l. uulgo qm̄ dēsnati ex muliere in domo pp̄ria nō retenta ad quā multi habere possunt accessum ut cōtingit in meretricibus que publice vel quasi publice sui corporis questū faciūt. Et etiā in istis fantolastris que p domos diuersoꝝ currūt vt videmus fieri quottidie cū igit demōstratio naturalitatis fieri nō possit nō pōt fieri cōuersio ut trāseat quod naturaliter demonstrari nō pōt in nomen iuris ꝛ sic nomen naturalitatis ꝛ iure possit habere est enim hoc impossibile sm naturaꝫ ut qꝛ nihil est existentiā capiat iuris ꝛ facti. In cōtrariū qꝙ dicta legitimatio valeat probat aperte qꝛ cupiēs legitimari ꝛ natalibus restitui ita pōt p seipsum ipetrare hoc a cesare ꝛ ab alio potestate habente sicut pōt ꝛ pater ipsius vt dcā l.ij.i fi.de na.resti ꝛ in cor.qui.mo na.effi.sui § si quis igit fuerit naturaliū filioꝝ pater ver.si vero ipse quispiā. Nec obstant iura in ꝯrium all.que dicūt patrē postulare debere ꝛ tradūt postulandi formā qꝛ lꝫ pīi hoc cōcedant tm̄ nō denegant qm̄ ipsi filij possint qꝙ hec filij postulare. Nec ēt ob. qꝙ pater legitimationis tpe nō fuit presens neqꝫ citatus ꝛ sic videt legitimatio nulla ex quo de patris piudicio principaliter agebat ut.d.l.ij. ꝛ.l.fi. ꝛ.ff.de adopt.l.nam ita diu⁹ ꝛ.ff.de mi.l.in causę.§.causa cognita qꝛ dcūs pr̄ ut apparet ex puncto cōfessus est presente dcō filio qꝙ de eius mādato licentia ꝛ assensu ipse se legitimari fecit.vnde standū ē dicto dictis verbis enūciatiuis tanqꝫ veris ex quo de solius pris piudicio agat vt.C.de ꝯhen. ꝛ cōmit.sti.l.optimā ꝛ ibi casus ꝛ ibide per Ja.bu.per Jnno de censi.cū oli facit qō no.C.de iure deli.l.eo aliquis ꝛ ibi Bar p eūr de.ff. de castren.pe.l.si forte stat eni cōfessioni cōtra cōfitente ex quo nō agit de piudicio tertij.C.de nō nu pec.l. generaliter ꝛ l.fi.si ex cautione ut.ff.de interroga act. in glo.rubrice presupposito qꝙ ēt dicta cōfessio sit enūciatiua emanans nō pbaret pcessisse mandatū paternū ꝛ eius licentiā ꝛ assensuꝫ tm̄ nō sufficit dicta ratihabitio qm̄ nulla lege cautū est qꝙ ꝯsideret presentia eius de cuius preiudicio agit sed qꝙ requiritur cōsensus qui potest precedere ꝛ sequi vt.l.siquis mihi bona.§ iussum ff de acqui.here cōiuncta.l fi.C.ad macedo. ꝛ.c.ratihabitio de reg.iur.in.vi. ꝛ qꝙ sufficit ratihabitio ex post facto est casus in dicta auc.qui mo na effi.sui.§. ꝛ generaliter ꝛ ibi per Ja.de bel sicut enim nō requiritur psentia filij neqꝫ eius cōsensus ab initio sed sufficit qꝙ interueniat ex post facto cū pr̄ petit eū p rescriptū legitimari ita nec et ecōuerso cū filius petit ꝛ pater abest.est enim eadē rō rigoris ꝛ equitatis ergo eade dispositio ff.ad.l.acquil.l. illud.ff.de fonte.l.i.§.interdictū. Nec ob si dicitis qꝙ agnati ꝛ cognati pris nec cōsenserunt nec requisiti fuerūt qꝛ nō requirit eoꝝ cōsensus cū hoc ptineat ad patrē p modū appenditū ꝛ de eoꝝ preiudicio no tractat ꝛ ideo cū legitimatio fit patri uiuo nulli posteriores vocādi sunt vt no. Bar. de lib. ꝛ postu.l.gallus.§. ꝛ quid si tm̄ ꝛ videt casus.ff. de adopē cū adoptio. Non ob sup existentia cōiugis qꝛ nulla l.tm̄ inuenit qꝙ p eius super existentiā legitimatio ipediri soleat p super existentiā legitimoꝝ ut in.d.col.vij.§.siquis ergo filios ꝛ ut dicta coll. vi.siquis vero nō hūs uer.lꝫ igit sicut diximus. Nunc ob qꝙ cōsensus est de forma qꝛ nō est uerū nihil enim est de forma actus qꝙ potest expediri p⁹ actū lꝫ possit esse de substātia ita qꝙ actus sit nullus inquantum istud nō fiat ut in c. qꝫqꝫ de usur li.vi. ꝛ.c.de preci imperā offe.l.uniuerse sed dictus cōsensus interuenire pōt ex post facto vt dictū est ergo ꝛc. Cōcludo ergo qꝙ ē d substātia nō de forma. Nō ob qꝙ adoptatio fieri nō pōt p cōiugatū ut l.cū adoptio ꝛ.l.qui vxorē qꝛ si hoc esset uerum nō esset ob aliud nisi qꝛ nō dꝫ habere locū imago vbi ueritas ē aut subsistere pōt ut.l.filio quē pater.ff.de li. ꝛ postu.sed ꝛ hoc falsum est ut dicta.l. ꝛ qui uxorem adoptare eni potest uxorem habes lꝫ hūs filios nō adoptet ne diminuat legitima spes obsequio eis parata.ff de adopē.l.nec ei.§. ꝛ primū. Jtē nō ob.qꝙ uulgo quesitus patre demōstrare nō potest ꝛ ideo nō videt in eo cadere legitimatio ꝛ eius effect⁹ qꝛ lꝫ nō possit demōstrare patrē uere tm̄ potest demonstrare ꝯsumptiue hic autē presumptio causat ex quasi possessione filiationis qꝛ mutuo ꝛ uicissim se inuicē ut pater ꝛ filius se tenebāt ꝛ tractabāt ꝛ si cōiter a cognoscentibus eos tenebantur tractabant ꝛ uocabātur p quam quasi possessioneꝫ omnis probandi oppositum incūbit neganti filiationeꝫ. C.de proba.l.nō nudis ꝛ.l.non epis ꝛ.l.neqꝫ tales. In aliis autē modus probationis filiationis facilior est ꝛ de hoc nihil ad presens sufficiat remittere ad no.per canonistas i.c.

michael extra de fi. pres. per legistas in. l. si vicinis C. de in pu. z in. l. filiū diffiniamus. C. de his qui sūt sui vel alie. iur. z. C. quor bo. l. i. Concludo ergo ex premissis dictā legitimatione tenere z de iur. subsistere ipsumqz legitimatū ad dicti patris successionem vocari lz decesserit intestatus angelus de peru. legū doc. lxxxviij

Si statutū dat formā seu q mulier nō possit testari sine presentia mariti seu filiorum z vna vidua testetur absente nepote quid erit z quid de alienationibus vbi eadem debent obseruari.

Item Statuimus z ordinamus q nulla mulier virum vel filios hñs possit testari vel aliquo mō pro aia disponere nec ordinare vel etiā alienare de bonis suis sine requisitione vel psñtia mariti si maritū hz alioquin sine psñtia filiorum vel filiaz z si secus fecerit quicquid factū fuerit p eam de de predictis sit nullius valoris z ipso iure z facto deueniat in filios z maritū z c. Facti contingentia sic se hñt q dña paula vidua existes z auia materna Jo. vanis de esculo condidit testm̄ in quo multa legata fecit ad pias causas z et alia z alijs psonis z deo Jo. suo nepoti reliquit centū florenos z in ipsis herede instituit z ab alijs suis bonis exclusit ipsū z quādā extraneā herede suum vlem instituit qui Jo. nō fuit presens ad dicti testi factione fm formā supradicti statuti nec et fuit requisitus fm formā in dicto statuto traditā qui Jo erat maior xvi. z. xviij annis mortua est testatrix Jo adiuit hereditate eius tanqz pximior z dicit testm̄ non valere q facit cōtra formā stati. sed qui institutus erat dicit q vz. Queritur quid iuris z maxime presupposito q dictū statutū semp fuit practicatū in esculo qñ facta extiterunt testamēta a viduis in quibus z ad que semper fuerunt psentes vel requisiti filij z idez etiam obseruatum fuit in alienationibus factis a dictis viduis z in omnibus contractibus factis ab eis z c.

Remitto Primo q solēnitas testandi est solū positiua de iure ciuili qd apparet q nō est vniformis in testamentis vniuersoz. Alia enim requirunt in testamentis militū militātium. Alia in testamētis veteranoz. Alia in militibus existentibus in bello. Alia cū domi sub papilione testant ut probatur ex commentione. l. C. de testa mi. l. pe. z. l. milites z. ff. de testa mi. l. lucius z. l. diuus Ite alia requirit in testamentis paganoz testantiū inter exteros. Alia inter liberos ut. l. hac cōsult. C. de testa. Ite alia in testō ceci surdi z muti testantis. Alia i illis qui nec aliquo morbo laborāt. C. qui te fa pos. l. hac consult. z. l. discretis Et q hec solēnitas est iure poblico introducta iō priuatoz pactis eius forma nō leditur ut. ff. de testa. l. ij. Ite ex hoc sequit q statuta eius forma mutare psit q sicut solo iur. ciuili introducta est forma testandi ita eius forma alterari pōt ut. ff. de sepul. mo. l. iij. §. quid si lex municipij lz Ja. de are. in hoc otrum dixerit z nō bene fm An. de pis. cy. z bar. ff. de testa. l. i. seruanda enī sunt in locis statuta ipsoz locorum quātūcūqz iur. cōi ɔ̄ria ipsa lex iprobet ut. l. oēs populi ff. de iusti. z iure z. l. cū ctos populos C. de sūma tri. z fide catoli. ɔ̄uncta auc. cassa C. de sa. sanc. ec. z auc. oēs pegrini. C. cōia de succes. cū sinis cōcor. Ex hoc infero q cuz testari sine psñtia filioz vel mariti solā solēnitatem cōcernat valet statutū predictū lz a iur. cōi exorbitet q cum dictū statutū est auctoritate aplica confirmatū igit de eo iudicandū ut de lege cesarea seu aplica. Pro eo etiā q in marchia viget consuetudo q statuta non teneāt nisi cōfirmata sint vnde capiunt originale virtutem a cōfirmat. l. z q de iur. om. iu. z ibi guil. z Ja. bu. z bar. Nemo miret igit hanc statutoz qdem cum statuta sint spālr cōprobata que ex singulari approbatōe iura ciuilia fcā sunt z seu canonica ut. l. i. C. de consti. pn. facit. C. de testa. l. testandi z. l. si nō spāli. Nemo enim frustra inquirat an dictū statutū sit odiosum cū nullum odium cōtinet qd solum tradit formā testandi sicut nec dicimus odiosam dispōnem iuris ciuilis que versat in donatione cā mortis que est spēs ultime volūtatis ut. l. fi. C. de cōdi z. l. fi. C. de do cā mor. z si fiat a filio in ptāte tenet nisi accedēte cōsensu patris. ff. de do cā mor. l. tam his Quinimo cum merā solēnitatem formale in testamētis mulierū inducat dico statutum fauorabile nō odiosum quecūqz enim ad solēnitat. formalez actus introducta sunt illa sūt bono publico introducta z io solēnitati tali introducte p lege velut bonū publicū cōmuni nō

derogatur pacto ut. ff. de postulā. l. quos prohibet z dicta l. i. ff. de testa per cy z alios. C. de pac. l. si quis in cōscribendo. Secūdo premitto q licz hec solēnitas presentie filiorum sit fauore publico introducta eo q solēnitas etiā quenꝰ respicit filios eo q filij respicit gñter ipsoz filioz fauore ne pp sexus fragilitate z alioz blandimentis aut minis seu terroribus possent filij fraudari hereditate materna pp eorum absentia quibus quōdammodo iure nature debet ut. l. iij. C. de inr. z facti igno. in glo. C. de codicill. l. fi. cōe enim votuz parentū z nature est vt hereditates ad descendētes cōfluat z decurrant ut. l. scripto. ff. vnde li. l. rō. ff. de bo. dāp. Et q istud statutū qd appello potius ius canonicū lz locale pp cōfirmatione predictaz sicut z alia multa iura canonica z ciuilia localia inuenimus que lector curiosus p seipsum poterit inuenire sic introductū eque principalis in fauore filiorum z iur. rei publice pz q statutū voluit bona mulieris decedetis z testātis filio nō psñte nec requisito ipso filio applicari solū ergo ad filios ipsum statutū afficit z ipsoz filiorū fauore respicit z tuetur. Tertio premitto q hic sit mētio de filijs in dispositione legali nō principaliter disponēdo ɔ̄ eis circa alios sed disponit de eis p modū cuiusda cōditionis ad sustētādū actū tertij s. mulieris que testari vult cui testandi potētia est cōcessa sub hac cōditione si solēnitate adhibeat. s. presentie filioz z hoc casu applo filij nepotes cōprehēdit atqz amplectit vt. ff. ad tertul. l. ij §. si mater z ver. filius aute bar. i. l. liberoz de ver. sy. nō idē dicā de alijs posterioribus q quāto remotiores sunt tāto remotior est parentū affectio sed filioz z nepotū noīa dulcia sunt nec psit dulciora inueniri ut d. l. liberoz. Nec dicam dictū statutum introductū fauore mulieris qd apparet q punit si dictam solēnitate non seruat q earum bona eis inuitis filijs applicant vnde si uere aduertamus psñtia filioz requiritur solo fauore filioz z rei publice non aūt mulieris vnde q rōne instrictissimo significato filij nō requisiti ipugnant testamenta matrum eadem rōne nepotes z eadem equitate seu equitatis fonte z iō uera est decisio. egregij legū doctoris dñi Crassini predicti ego ang. z c. lxxxix

Si habeo aliquem per publicuz instrumentum ex cā mutui obligatum ad mille z tūc pro quingent. iura titulo donationis cedā z eidem instrumentum p rota quātitate cōsignet utrū dictum uerum cessionarium astringere possum ut mihi instrumentū restituat ut residuū exigere possiz z c.

Quidam Titius filius Gay in eiꝰ existes potestate mutauit mille quattuor debitoribus insolidū se obligātibus Deinde Gayus pater cessit iura cuidā Sempronio sibi competentia vigore dicti instri sui noīe z dicti filij p quo de rato promisit p quingentis duc. ex titulo vēditionis ɔ̄ vnū ex dict. debitoribus insti z instrū de mille tradidit cessionario qui cessionarius egit ɔ̄ debitorem z exegit nunc cedens pater vult agere ɔ̄ cessionariū ut sibi reddat seu restituat instrm̄ quo vti possit p residuo. Querit nunquid possit ipse agere z qua actione Et in hac quōne dubitat q cessionarius incepit dicere q instrm̄ non hz de presenti nec illud possidet. nā si cessionarius confiteret se possidere instrumentū forte tunc cōpeteret condictio sine cā ad possessione reddendaz p no. in l. dissolute. C. de cō. ex l. z pro hoc l. ij ff. de triti. cū ibi no. in gl. ad idē l. indebiti § sed si nūmi. de condi inde. sz si negat se nō possidere dubium magis posset esse cū actor nō possit pbare eum dolo desijsse possidere vz tamē lz non possideat nec habeat facultate reddēdi possessione q teneat q possessio cōdicit z sic vz possessio retro dare ergo cum cōuentus teneatur ad dandū sit condēnatio lz non possideat l. si seruū §. effectus de uer. ob. Dubitari pōt de condi. ex l. si me z ticiū si cer. pe. que non videt cōpetere hoc casu p ibi no. An aūt actio ex vendito haberet locū vel que sit tutior via z de remedio z modo circa pdicta placeat dñationi consultorū cōsilium scribere z non in cōclusione inserere uerba que in actione cōpetēti cōprehēdant mediū concludendi Itē dubitat in casu quo cessionarius non exegisset an cedens possit petere instrumentū vt possit eo uti pro quingentis offerens separatū semp restituere cessionario z hoc maxime q cessionarius tenuit bene per annum instrumentum.

Cessionarius Per cessionem factus est procur. in rem suaz l. si in solutum. C. de ac. z ob l. ij z iij. eo. ti. z. C. de here. ven. l. emptor cum si. Jnstās

ergo

ergo sibi tradita ob exercenda iura utilia uel directa ratiõe sui officii conseruare tenet᷑ ⁊ ea diligenter custodire exemplo creditoris qui rem obligatã custodire tenet᷑ ne fugiat. C. de pig. act. l. si creditor ⁊ exemplo bone fidei possessoris qui seruũ custodiendũ eo q᷑ erat de fuga suspectus sibi tenetur custodire ut. l. si a bonefidei de rei uen. ⁊ si nõ custoditur actionib⁹ suis cedit aut interesse soluit ut ibi. Et exẽplo usurarij ⁊ heredis eius qui liberos rationũ custodire tenet᷑ ut in cle. i. de usu. in glo. ij p gl. Jo. an. sic ⁊ procur. cui instrumẽta tradunt᷑ ea dño reddere ⁊ restituere tenet᷑.

Quinimo ⁊ oĩa que ad eius manus occasione mandati puenerint. ff. man. l. ex mãdato ⁊ l. procur. qui ⁊ l. idẽq; §. i. ij ⁊ iij. ⁊ ff. de procur. l. qui pprio. §. ut in ceteris põt ergo cedens ea instrumẽta repetere actione mãdati cũ ea ut procur. cõcesserit uel actione cõmodati si ea cõmodauerit ut possit actionibus utilibus experiri. Itẽ põt illa instrumẽta uendicare ⁊ ad exhibendum agere ex quo dñs eorũ erat tradens ut l. iij. §. interdum. ff. ad exhi. Ex his apparet qua actione cedens cõtra cessionariũ debeat experiri pro restõne instrumentorũ dz enim agere mãdati si ut procuratori tradidit uel cõmodati si cõmodauit uel rei uendicatione uel ad exhibendũ ⁊ siue ut procuratori siue ut cõmodatario assignauerit pz q᷑ obligatus est cessionarius ex dictis ⁊ iur actionibus illa instra restituere ⁊ ea et custodire unde cum nõ restituente iurabit᷑ in litem nisi probent plene se perdidisse ⁊ casu fortuito ex quo ad ipsorũ custodiã tenebunt᷑ ut not. Jo. an. in d. cle. i. bar. hoc tenet expsse ff. de ede. l. si quis ex argentariis. §. pretor ait per cy. in d. l. si creditor. Et ex pdictis apparet q᷑ cum cõmodatarius ad custodiã fortius obliget᷑ qz procur. ut. ff. cõmo. l. in rebus q᷑ tutius est actione cõmodati intendere me iudice. n. tunc conuicto onus probandi q᷑ casu fortuito pdiderit instrumenta angelus ⁊c. lxxx

Utrum per statutum uel consuetudinem induci possit exercitium usurarie prauitatis ⁊c. ⁊ utrum tutores seu curatores teneantur ad uoluntatem minorum fenerari ⁊ utrum possint dictas pecunias in suos usus conuertere ⁊c.

Ro Decisione questionũ premitto q᷑ iure antiquo ciuili. ff. ⁊ C. tutores ⁊ curatores cõpellebant᷑ cum cõmode poterant numerorũ pecunias fenerare aut in predia uel prediorũ cõuertere prout idẽ administratores de eorũ pecuniis pdictorũ alterum fecissent ⁊ cũ nõ poterant cõmode debeant ipsas pecunias collocare in tuto. C. de usu. pupil. l. iij. ⁊ C. de admi. tu. l. nisi hodie aũt iure antiquorũ sola fenerandi necessitas est remissa ut no. in cor. ut hij qui obligatus. §. qm aũt uidemus col. vi. si ergo fenerare uolunt pñt fm cy. C. de admi. tu. aũt nouissime ⁊ iõ fm eum non pcedit qõ cuius sit lucrũ an ipsorũ administratorũ an dñorum qz dñorũ est ex quo fenerare pñt ⁊ sibi periculũ casus fortuiti ad eosdẽ spectat lz glo. de predictis dubitauerit in d. aute. ⁊ in cor. De iure canonico lucrũ usurarie prauitatis est administratorũ cũ ad restitutione usurarum ipsi fenerantes teneant᷑ ⁊ sibi eorũ est periculũ cum fenerare nõ debuerunt nec potuerũt obstante iure canonico ⁊ diuino ⁊ hoc tenet expsse Ja. de bel. in. §. quinimo ⁊ attento iure ciuili quicquid dicat cy. ⁊ lucrorũ periculũ hodie ipsorũ administratorũ est qm de iure ciuili hodie sunt usure interdicte pp approbatõem quattuor conciliorũ factã a iustiniano in cor. de ec. ti. § i ⁊ in cõcilio niceno fuerũt usure interdicte. xlvij di. qm ⁊ hoc tenet glo. C. de usuris. l. cõ allegas ⁊ aute. ad hec in glo. magna. e. ti. Et pdicta sunt uera si administrator fenerauit pecuniam noie pprio si autẽ noie dñi fenerasset tunc ad dñm pertineret usura si dño ratuz habeat sicut seruus exercitũ noie suo qm tunc ad restitutione usurarum esset astrictus solutioribus. ff. de condi. inde. l. si procur. ⁊ ff. pro socio. l. quis aũt cum l se. Et per hoc pz decisio q᷑ neqz per statutũ neqz cõsuetudinẽ induci põt exercitium usurarie prauitatis ⁊ sup eis pstandis nec tenet stipulatio purgans aut iuramentũ in effectu ut no glo. in d. aute. ad hec.

Scdo premitto q᷑ oi iur. prohibitum est administratoribus in eorũ usum cõuertere pecunias dñorũ ⁊ iõ conuertentes puniunt᷑ sunt. n. necessario p usum aut in dolo aut in culpa ut. C. de usu. pu. l. i. ⁊ ff. de admi. tu. l. tutor qui repertorium §. qui autẽ ⁊ e. ti. l. nõ existimo ⁊ ff. de neg. ge. l. qui fine administratores aũt publici pecuniã publicã conuertentes in usum eorũ grauissimis penis subiciunt᷑ ut. C. de his qui ex pu. rõem per totum ⁊ ff. ad. l. iul. pe. l. i. ⁊ ij. Tertio premitto q᷑ lucra ⁊ questus percepti p administratores ex negociatione licita facta cum pecunia dñorũ ipsorum dñorum sunt ⁊ sibi periculum casus fortuiti spectat ad eos qñ negociatio nõ est noua nec insolita. sed a dñis consueta ut. ff. de neg. ge. l. si negocia ⁊ ff. de procu. l. qui pprio §. ut in ceteris ⁊ iõ usure que iure antiquo ciuili erat permisse debebant restitui p administratores. C. de usu. l. si mi. ⁊ ff. mã. l. idemq; §. i. ibi plene no. Quarto premitto q᷑ pena conuentionalis põt excedere quadruplũ qñ non ipont᷑ p noia multiplicatiua nec appont᷑ in fraude usurarũ ut insti. de ac. §. tripli. C. de sen. que p eo ⁊ ibi p bar. ⁊ cy. pena aũt legalis trãscendere põt quadruplũ ad libitũ statuẽt᷑ qm penarũ ipositio i arbitrio legislatoris e ff. ad turpi. l. i. §. calũniatori bus in fi. ⁊ ff. ad muni. l. ordine in fi. cũ pcor. ibi allũs in glo nõ eni est nostrũ inquirere de seueritate legis ut qui. ⁊ a qui. l. psperit. In ⁊ ulrio premitto q᷑ negociatores hñtes negociandi peritiã in dubio presumũtur lucrari ex negociatione ad instar aliorũ negociatorũ paris peritie nisi intra annum pcessent de damno ⁊ pbent uerisimilitudines indicia ⁊ argumenta ex quibus cõiecturari possit damnum sustinere in. l. ij. C. de naufra. li. xi. quã l. ipse ad hoc signãtur all.

His sic premissis descendo sigillatim ad ea que pponũtur ex themate Et pmo ad primũ uz utrũ dictum interesse iudicet᷑ usura ⁊ dico q᷑ nõ qz imo aut erit pena administratoris cõuertentis in suum usum pprium pecunias pupillares aut erit pprium interesse pupillorũ aut erit questus ⁊ lucrum pceptum ex pecunia pupillari. Erit autem pena eo casu quo tutor in usum suum conuerteris puta qz nõ inueniebant᷑ pdia que possent comparari secure nec poterant pecunie in negociatõem tutam cõuerti ppter cladem guerrarũ aut disfortuniũ epidimie uel quid simile ⁊ apud tutorez ita pecunie erant in tuto sicut si apud mẽsam numulari uel cãpsoris fuissent deposite. Erit aũt interesse si potuerũt pecunie incõpationem pdictorum secure expendi ⁊ seu inuestiri ex quibus pdijs fructus ⁊ aduentiões percipi potuissent ad utilitatem pupilli ipse aũt tutor in nullo locupletior fact⁹ est ⁊ q᷑ tunc ut interesse debeat᷑ no cy. in d. auten. nouissime.

Erit aũt non pena nõ interesse sed questus seu ciuilis obuentio cum tutor ex pecunia e lucratus ut. d. l. si negocia. ⁊ d. § ut in ceteris. De secũdo dico q᷑ lz per statutum non possit induci exercitium usurarie prauitatis qz pdicit iur. diuino ut in euidentialibus dictum est tñ per statutũ bene põt induci q᷑ administrator cõuertens in usum suum pecuniam dñicam certum quid ultra sortem soluere teneatur qm illud qd sortem excedit aut erit pena aut interesse dñi aut quest⁹ factus ex usu ⁊ ab ipso statuto psumptus ⁊ superius dcm ẽ.

Super tertio ⁊ ultimo pz responsum clare ex iam dictis in euidẽtialibus. s. q᷑ lz excederet quadruplũ nõ tamen dici⁹ excessiue est prohibitus qz per. l. imponit dcã pena eo casu quo pena est ⁊ ubi nõ est pena sed interesse uel lucrum perceptũ ex usu quãtũcũqz sit quantitas nõ curatur ut. d. l. vna. de sen. que pro eo cõmuneta. l. si negocia ⁊ §. ut in ceteris superius allegatis in pposito aũt themate nullatenus arbitror penã esse sed potius questũ ⁊ lucrũ pceptum ex usu ex psumptione statuti considerans potissime in mercatoribus ⁊ alijs negociatoribus quatenus põt esse questus annuus usus pecunie. Ex quibus concludo q᷑ cũ dicti arbitratores in minori sũma qz dictũ statutũ disponat pro dcis lucro ⁊ questu a dicto statuto presumpt⁹ condenauerit dictos tutores q᷑ de iniusticia laudi nullam habet materiã querelandi. Et ita consulo ego ang. de ubal. lxxxi

Ancta Carmelitarũ religio fundata ẽ sub regula medicantiũ prohibente nec habere possint proprium in pticulari aut cõi. Si igit᷑ dcũs conuentus ciuitatis lucañ. sub eadẽ regula uiuit ut habere nõ possit propriũ ut predixi qõ pma nulla hz dubitatione q᷑ nec eo uolente nec eo inuito hereditas põt adiri qm resistit tam cõuentui qz dicto frãcisco barthini anguille inhabilitas que reddit eos funditus incapaces deportatorũ exẽplo. C. de here. insti. l. i. ⁊ insti. de heredum qua. ⁊ dif. §. in extraneis. Sin aũt dictus conuentus sub eadẽ regula nõ uiuit sed põt habere pprium ex dispensatione apostolica tũc magis est dubitatio si dictus francisc⁹ hereditatẽ agnoscere non uult an abbas ⁊ cõuentus eo inuito hereditatẽ agnoscere possint. Sup hoc uariauerunt nostri maiores Ja. ri. de are. ⁊ ricchar. malũb. dixerunt q᷑ non exẽplo domini qui hereditatẽ seruo delatã non adit ut C. de here. insti. l. cũ proponas. C. de epi. ⁊ cle. dec. nebus ⁊ tenuit spec. in ti. de testa. mo. uer. octauo quare. Pro

quibus facit q oia iura loquentia de seruis habēt locū in monachis vnde monachalis subiectio quodammodo per oia eadem est z valde peritus prati offic; Inno. z Jo an. post eum de periculis. c. cū olim aliq equiparāt subiectione monastica subiectioni filioli z iō sicut pr filio recusante potest hereditate agnoscere ut. l si §. finaute in scōa de bonis que liberis ita abbas monacho recusante hereditate eidē delatam pōt agnoscere z hoc tenuit arch xvi. q. 2. c. 1. Hoc et tenuit sed nō firmat Jo. an. in nouella extra de proba. c. in presentia Et hanc ptem velut equiore tenuit bart. in materia vulgaris ff de vulg. z pu. l. 1 in pn. in q que incipit Item pōt dubitari q; seruo instituto zc. sed ubi hec equitas scripta sit ignoro lz enim in pluribus differat monachū a patre z seruus a monacho in p3 in exeplis positis p bar in qōne pdicta tn in ualde pluribus subiectiōes z ptās predicte sūt per similes vnde nisi inueniamus dissimilitudinē equiparare debemus in dubio monachū seruo ex quo in plurib⁹ est per silis ff. de sta. ho. l. querit z. C. de dona. l. sancimus. §. ne aūt. de acqui. re. do. l quicquid. § cū partes de aur. z ar. le. l. z si nō sint. § fi. Preterea iure antiquo digestoz filius institutus debebat hereditate agnoscere iussu patris z tūc eam agnoscēdo patri querebat z non aliter ut. ff de acqui. here. l. si quis mihi bona § iussum postea emanauit ad derius correctione lex iustiniani posita in. d. §. finaute in scōa p quā filio prouidet ut possit hereditate agnoscere recusante patre z ecōuerso pater filio recusante vn deām contestatione emanāte ad dei iur antiqui correctione extendere nō possumus ad aliū casū uel ad al psonas ex ideptitate rōis ut. C. de ap. l. pcepimus in fi z. C. de sac. san. ec. aut quas actiones Cū igit stat iur. antiqui loques de seruo istituto vt adire debeat iussu dni ut. d. l. cū proponas z q monachus ipse hereditate agnoscat ut. d. l. cū proponas z. d. l. de nobis sine equiperemus eū filio siue seruo cū non inueniā correctione neq; mutatiōs nō extendā statutū nouum loqués solū de filio ad monachū z huic rōni nō video posse dari rñsuz vnde applicando opi. Ja. de are. z sequaciū. l. q monasterium monacho recusante non pōt agnoscere hereditate eo aūt absente z nō recusante nullū est dubiū sm oes q monasterū nō pōt adire. z. d. l. si nō loquit nisi in filio recusante vnde ad casū absentie nō extendam rōe pdicta z iō dixerunt cy. z cy post eū in. d. l. fi. de bo. que lib. z ēt bar post eosm d. l. 1. de vul. z pu. q filio mortuo pater nō adit nisi filius fuisset infans ut. l si infanti de iur. deli. Licet autē opi. ardr. z sequacium eēt uera tn quantū attinet ad ppositam qōnem absq; dubio deūi mona. inuito dicto monacho. nō posset deām hereditatē agnoscere qm mona in themate nostro pater uoluntatē defuncti ad ipsam hereditatē inuitaret cum tpe hereditatis delate dcūs franciscus uitā monasticā nō seruaret s; detus laycus eet cū dati sunt substituti ordie successiuo. Primo coheredes qui quodāmodo locū substitutoz tenēt z per ius accrescendi portionem eius deficientē ex psumpta uoluntate defuncti accipiunt z usurpant. C. de cad. tol §. hoc ita tam varie. ff. de usufruc. l. dns fructuario cōiuncta gl. que dicit testatorē phibere posse ius accrescēdi ergo a cōtrario vbi nō prohibet pp unitatem sermonis oes coheredes in unū corpus intelligunt redacti z partē coheredū deficiente preoccupant quasi suā ut. d. §. hoc ita p cy. z alios C. qñ petē par. l vnis p bar ff de le. ii. l. recōiunci ipsū aute mona p accidens inuitaret nō autez ex iudicio testatoris ut. ff. de vul. z pup. § qui liberis. §. hec uerba Scdo hz substitutos expresse cōstat aūt z in filio instituto hereditatē recusante ad eande hereditatē potius inuitari illos qui uenire cupiunt. Ex uoluntate defuncti q; patre sm guil. de cu. z guil. de suza Mouetur eade rōe q p uisio testatoris expssa os tollere prouisionē legale de vulg. z pup l. cū ex filio. §. 1. z. l. ex facto. e. ti. Hec tn ratio me si monet sed sola pcedens. s. q statutū dcē legis ultime in filio solū loquit in quo hoc spāliter est inductum ut ēt si habeat co'here. se ul substitutū uulgarē prefetat nihilominus pater ut dcā glo. in l fi § 1 z ibi per cy. z ray. z idē tenet bar. ibi z bene eo q repudiatio filij patri obesse non potest ut pater ibi in littera z in. §. similiq; modo ea. l. ubi expresse littera dicit q habetur proinde ac si pater fuisset institutus ab initio z hec de pmo sufficiant. Scdo dicendum est q illa cōditio si decesserit sine filiis euanescit z expiret per ingressum monasterij cum mona. habere pōt propriū nisi ad aliud mona. ecclesiā uel alium pium locum sit hereditas deuoluenda ut in aute. nisi rogati z in coe. vnde sunt

nur sed ubi propriū habere non pōt q uiuit sub regula mendicantiū varie sunt opi. sed hanc qōem pradie publice dispu. tam cum boñ. legerem z finaliter cōclusi dicta conditionez defectā. sed q dicta hereditas nō pōt monasterio applicari pp ter sui incapacitate bona debent distribui inter pauperes per dyocesanū per tex. in coe. de sanc. epi. §. sed hoc presumi ibi ad pia opera extēdant aut relinquat vñ sumpta est aute nisi rogati. C. ad treb. z hanc qōem tractauit Jo. an. in c. z in presentia sed nihil decidit bar. etiā aliquid tetigit in l. si ita quis in testo §. fi. ff. de le. ii si igit dictus conuentus viuit sub dicta regula mendicantiū ac egeat ipse uel dyocesanus disputatiōe pdicta ptinat Et cuz hec qōe h anno mihi occurrisset flore. illud ide cōsului cuius copiā tradere possum postulanti De tertio dicendū est q si dcūs monach⁹ exemptus a ptāte abbatis z mona. forsan ex puilegio apostolico z habere pōt propriū uel quo ad pprietatem plenariam uel saltē quo ad utendi z fruendi potentiā ut habēt capellani sūmi pontificis sm mihi relata in curia sine dubio pōt hereditate agnoscere cuius habebit pprietate plenam uel usumfructū uel vsū duntaxat iuxta formā z seriez puilegij apostolici ex quo eni hereditas agnosci non pōt p cōuentum ordinis supradicti z lz potuerit agnosci s; quosdam agnita tn nō est z tempore agnitōis dictus monach⁹ inuenit se exemptum absq; dubio hereditas est illi⁹ mō predicto sicut dicimus in seruo instituto qui le tpe agnitionis inuenit se libez sibi hereditatē acquirit nō dño in cuius potestate iaz fuit qm media tpa nō curant. ut. d § i extraneus z de here. insti. l sed z si. § solemus z. l. si alienū. §. 1. z est expressū insti. de here. insti. § alienis uer. at si manumissus z hoc de tertio. Sup quarto abūdanter responsū est per dicta in pcedenti discursu. z iō amplius nō insisto. Sup quinto insistendū uidet q plura in eo sit querunt sed i effectu unum est quesitū ex cuius decisione alia deciduntur ut infra patebit vnde uidedū est. Primo an ut substōi facte dictis meline francisco barthō z francisco nicolai de predictis Jo. z Joan necesse sit q predicti melina Francisc⁹ Bartho. z franc. nicolai oes decedant sine liberis an vero uendicet sibi locum in persona cuiuslibet eoruz sine liberis morientis. Et inquantū dicta melina ultimo loco decederet sine dubio substō locum haberet. ut. ff ad treb l here des mei. §. cum ita ubi casus ad lrām ēt si fuisset facta institutio cum adiectōe nominis collectiui. si aūt dcā melina ultimo loco nō decederet s; supesset aliquis ex coheredibus sibi datis tūc pōt dubitari an admittant substituti aut coheres superuiues p ius accrescendi cum dcā substō sit fideicō. contenta sub cōpendiosa. Dō uirtute substōnis substituti vocantur nō coheredes supuiuentes pbat. ff. ad treb. l. lucius. §. gayo. z. ff. de le. ii. l. fi. § filium. z hoc tenet bar. expsse i d. §. cum ita. in distinctiōe sua qm hic nō supest filius aut frater testatoris: aut alia psona que ex psumpta uoluntate defuncti substitutū excludat tūc enim secus eet ut. C. de fideicō. l. cum acutissimi. C. de insti z substi. l. generalr. z. C. de impub. z alr. sub. l. pe. Nec obstat si dicatur q imo superest cum institutū in pmo gradu pdilecti fuerint substitutis in secūdo cōcedo enim in parte eis assignata sed nō in pte defecta imo in ea substituitus dī pdilectus qō apparet q coheredē excludit ut. C. de cadu. tol. §. p secūdo. z. §. in nouissimo. Et ex pdictis apparet q siue dictus frater frāciscus uiuat tpe mortis dicte meline siue pdecesserit ipsaz melinā in quolibz ipsoz casuum inuitant ambo dicti Jo. z hoc de quinto. De sexto dicēdum est q dcā melina nullā cautōz pstare dz dcō frati Francisco uel cōuentui eo q nentri ipsorum est data hereditas puentura s; ad substitutos eidem in quātum sine liberis ipsa decidat vnde nō dz interponi cautio que nullo mō cōmitti pōt ut. l. nō cogendum. §. fi. ff. d p cur substituti uero bñ possent cautionem petere z si melina ydonee cauere nō possz staret in hoc missione cautiōi ut legatoz no. caue. l. 1. cōiuncta. l. cum non facile. ff. si cui plus q; p. l. falci. z hoc de sexto. Sup septio z ultimo cōsideto q si dictus monachus siue frater ordinis supradicti hereditatem adire recusat frustra querit an cautōem fructuariā prestare cogat cum fructuarius nō sit z pp ter eius recusatōez portio sibi delata ad dcm cōuentum nō continuat neq; deueniat ut supius dictum ē. si aūt hereditatem agnoscit z gaudet puilegio apostolico si quidem hre pōt ex priuilegio hereditate plenariā tunc cum fructuarius nō sit cautōem fructuariam pstare non pōt ut. ff usufruc quead cave in rubro z nigro sed si sibi solus eius usufructus uel usus deberet pprie

tas

tas autem est conuentus eu q ex priuilegio apostolico dicte hereditatis sit capax tunc cautione fructuariam prestare tenet hoc est enim generale in omnibus fructuarijs z vsuarijs ut in dcō ti sed si eam prestare non pōt an sufficiat adhuc cautio iuratoria adhuc sub iudice lis est. Quidā enim dixerūt sufficere iuratoriā cautione. Alij dixerunt rē sequestrandaz Alij locū fructuū certum quid annuū fore pstandum accur. aūt tenuit vsufructum nō tenen z hoc plene not in glo. l. vsufructu. C de vsufruc. pe. aūt cy. z ricc. tenēt primā opi. q sufficiat cautio iuratoria per auē cui relictū C. de indic. vid. tol. z ff si cui plusq̄ per l. fal. l cū non facile. Nisi fructuarius sit psona suspecta quo casu ad sequestrū recurrit vt. l. si fideico ff. qui sa. da. co. Pro quibus facit q cautio fructuaria nō est de subā vsufructus z ista pars ē multum equa potissime in religiosis in quibus cessat oīo maligna suspitio. xiii. q. i. c. absit opi. tñ accur. sequit Ja. bu in. d. l. vsufructu gul. aute de cu. sequit opi. tenentiū q aliqd annuum fm quantatem redditū sit prestādum eo q difficultas fructuarium non excusat. Aduertendū aūt est quia si priuilegiū apostolicū non faceret capellanos fructuarios uel vsuarios sed simplr cederet eis vsum facti tunc simplr diceretur potius commentibus oculis sūmi pontificis z eoꝝ prelati fructus pcipere z tenere q̄z fructuarij z vsuarij esse z tunc dcā cautio nō esset prestanda que solos fructuarios cōcernit z artat ut superius dictum z iō verba priuilegij diligenter aduertenda z ponderāda sunt cuius uerba nō vidi z iō nō precise sed cū distinctione locutus sum. Et ita cōsulo ego angelus de vbaldis vtriusqȝ doctor. lxxxxij

Si tutores testamentarij decedant utrum sit locus legitime an datiue tutele z quid de curatoribus seu administratoribus impeditis.

uper Primo quesito an sit locus tutele legitime uel datiue. Absque dubio tenendū est de iure ciuili q in locū pdictoꝝ tutorum mortuoꝝ succedat tutela legitima non aūt datiua ex quo mortui erāt tutores testamētarij ut premittit ut. ff. de testa. tu. l. siquis sub cōditione. § quid si tutor z hoc uerū qn nullus alius testamētarius supest ut in themate nostro in locū mortuoꝝ succedunt oīum ut. c. l. § plane. De iure uero municipali ciuitatis lucan. sub rubri. de adiungēdis tute. z c. nulla est eni dubitatio q locum hz tutela datiua nō legitima sic enim. d. l. municipalis pruidet z disponit in locū autem dictoꝝ tutorum absentium pruidendū est de tutoribus seu curatoribus ut. ff. de tute. z rō distra. l. si tutor rei po. z ff de excu. tut. l. nō solum §. si libertus hoc eni generalr obseruat vbicunqȝ tutor uel alius administrator gerere ipedit ut pruideat pupillo de tutore seu curatore z adulto silr de alio curatore. Et alijs administratoribus de quo adiutore extra de supp. ne. pre c. grandi li vi. z ibi p Inno. z Jo. an tñ qn prouideat de alio tutore seu curatore potestas integra z insolidū est a toꝝū tutorum supuiuentiū z administrare uolentiū lz enim in locū mortuoꝝ uel ab initio possint alij surrogari tñ ex quo alij supsunt qui administrare psit z administrationi presufficiunt iudex alios dare nō cogit ut. d. l. sub conditione §. plane z hoc de primo. De scdo an tutores si quos dari cōtingat in locū tutoꝝ mortuoꝝ seu ab initio teneant requirere consensum z cōsiliū dñarū agentis z caterine in testō noīatarum iuxta formā z seriē testi. Prima fronte vr q nō qr testator nō disposuit de dicto cōsilio requirendo nisi solū in personis tutoꝝ nominatoꝝ in testō vnde eius prouisio ad tutores alios extendi nō vr qm prouisio concernes certam z determinatam personā ad aliam personam uel casum seu rem non extendit ut. ff de pac l. si vnus. §. ante oia cum si. ibi alle. in glo. Secundo qr casus de quo querit fuit omissus in testamento vnde remanet in dispositiōe iur. cōis. ff. de lib. z postu. l. cōmodissime de iur. aūt cōi nullum est dubiū q administrandi potentia apud quelibet administratore est nisi tutela sit diuisa a testatore iudice uel a se ipsis nisi factum sit tale q ipsā tutelam dissolueret. C si expli tu l. i. z. ij. ꝯiuncta. l. vlt. C. de auc. pre. Cōtrarium est uerū qr quilibet tutor surrogandus surrogabit in officio tutele non autez est surrogatio simplr in persona vnde nullus surrogatus uī potest ampliori potestate z potestas exercitio q̄z habuit z exercuerit z exercere potuerit ille in cuius locum surrogatus est ut. C. de offi. eius qui vicē al. ge. l. suggerente z ff ō offi. eius cui man est iu. l. i. C. de ap. l. precipimus. §. officijs. C. quo z qn iu. in. l. si preses

cōiuncta glo. que proprie de coadiutore loquitur z no i dcto c. grandi. z extra de offi. uica. c. i. saluo nisi iudex ex vera z iusta rōnabili cā in surrogatōe unitatem pupilli cōcernētis aliter potātem administrādi cōcesserit. l. unitatem ff. ō confir. tu. z. C. de dim. tu. l. i. cōiuncta gl. lz aūt dicti tutores teneant requirere cōsilium dcāꝝ dominaꝝ tñ nō tenētur illud exequi ex quo periculum gestionis tutellaꝝ eas nō respicit. ff. de admi. tu. l. tutum z mecum z ibi per dy. Jo ō are. z bar. De tertio dicendū est q imediate q reuertunt administrare possunt tutellā iuxta testatoris uotū cōtutoꝝ cōtradictōe non obstante z imediate ipsis reuertētibus z tutelam administrare uolētibus finit ptās z tutela secūda surrogatiꝝ in locum ipsoꝝ ab initio ut. d. §. si libertus z. d l. si tutor rei publice. De quarto satis dcm est supra. Supra secūdo quesito vz q tutores dandi in locū defunctoꝝ seu matris nō acceptant tutellam uel exclusi ab ea nō plus possūt neqȝ potuerūt q̄z potuerūt tutores uel materni quoꝝ locum alios surrogari cōtingeret hoc ponderādum est semp ut iudex vt ex quo alij tutores supsunt sufficientes z apti ad dictam tutelam gerendā nec in locum matris nec in locuz defunctoꝝ sunt alij necessario surrogandi cōsolidat enim i superuiuentes oīs ptās executoꝝ exemplo ut. ff de fideicō lib. l. si legatario in prin. z ff. de exerci. l. i. z ff. de adm. tu. l. de creto. z de testa c. si. cum glo ibi posita li. vi. Jussus ergo testator disponētis vt tres ex tutoribus debeant esse cōcordes in tutelaribus actibus exercendis durat q̄diu tres ex tutoribus supsunt cum aūt supersunt pauciores z sic concordiam trium est impossibile adhiberi in solum supstites concordia trium transfert ut pz in iuribus allegat. De quinto dicedum est q sup sponsalibus z matrimonijs que mere spūalia sunt nec testator nec statutum iur. ciuil aut municipalis quicq̄z disponere pōt ad ipsa impedienda eo casu quo ꝯhunt de iure canonico vnde fm ius ciuile requirunt instrumenta dotalia ad essentiam matrimonij illa non attendunt de iure canonico z tam quādo matrimoniū q̄z sponsalia ꝯhunt sic z de iure ciuili inter seruos non ꝯhunt matrimonij sz contubernium z tamen de iure canonico matrimoniū uerū est. C. de incest. nup. cum ancill in glo. que incipit bona rō z. ff. de ritu nup. l. matrimoniū. z ff. de diuor. l. fi. z insti. de nup §. si aduersus. Cōcludo igit q si puella sponsalibus uere consensit sponsalia ꝯhunt nam de esse z substantia matrimonij z sponsaliorum nil aliud est nisi uerus cōsensus sponsoꝝ non autem matrimonium non ꝯhentiū ff. de re. iur. nuptias ff. de spon. l. sufficit. ff. de ri. nup. l ij cum si. lz autez sponsalia ꝯhant etiam spreta voluntate defuncti z statuti pdicti tamen tutores sponsalibus consentientes ꝯ formā statuti punirent pena in dict statut inserta z si pupilla etiā ad sponsalia modum apta alicui assignat per tutores fm formam statuti ille cui assignatio predcā fca fuerit poterit petere z exigere omnia que pupille sunt z ei debent z de ipsis tenet reddere rōem z facere inuentarium fructus autez bonoꝝ pupille cedunt lucro suo qr sic statutum disponit vnde aliud nō inquirimus. C. de fur l. ancille. ff z acqui. l. pspexit ff de consti. prin. l. vnica. De sexto dicedum est q in specto solo iure ciuili puella desponsari non pōt filio tutoris interdictum est enim cōnubium inter tales ut. C. de iter dic. ma. l. i z. l. si tutor uno infamis est tutor z dos data condicit z delut de administratōe cōuict ꝯdenat siue administrauerit siue administrare neglexerit qm hec duo ueniūt in rōne reddenda de tu. z ra. dist. l. i. z quasi per totū lz autez tales pene tutori infligant tamen sponsalia ꝯhunt z sic successione matrimonium postea ꝯtrcum teneret per iura supius allegata. Sup septimo z ultimo dicendum est q facta desponsatōe nō finit tutela neqȝ presentium neqȝ ab initio tutoꝝ qr hoc nō est modus finiendi tutelam ut insti. qui mo. tu. fi. z hoc iure ciuili z cōi sed ex forma stat lucan. finit vt standum est statuto. l. iij. § quid si lex municipij. ff. de sepul. vio. l. omnes popul. z l. cūctos popul os. quelibet enim ciuitas suo sensu habundat de sepul. certificari. Et ita dico z consulo ego Angelus z c. xciij.

De emancipatōe z que in ea requirant ut teneat z vtrum coram notarijs fieri possit emācipatio seu adoptatio z de prorogatōe iurisdictōis z que in arrogatōe requirantur z c.

Jsis Inspectis oibus supradictis ad quesita singillatim descendam prout necessarium fore puto z ante omnia inquiramus de viribus emancipatōis an tenuerit quo uiso fac ap pebit discussium de uiribus arrogatōis seu adoptionis. Cō

autem dicta emancipatio tenuerit probat quia auus paternus
in cuius potestate erant nepotes ipsos uolentes et consentientes
a sua potestate absoluit et liberauit coram iudice ordinario qui su
per ea auctoritate et decretum interposuit et in loco non turpi
habuit igitur omnia essentialia sua tex. est insti. qui.mo.ius pa.
po.sol.§ nostra aut potuit enim de iure illos emancipare fi
lio in potestate retento ut.e.ti §.admonendi quod autem interponens
auctoritate fuerit iudex ordinarius apparet quia erat tabellio
creatus auctoritate cesarea tales aut tabelliones appellant
iudices cartularij eo quod iurisditionem ordinariam habent.nam posse
se instrumenta conficere iurisditionale est et quod tabelliones
sint iudices ordinarij cartularij ut no.glo.ff de iudi l.i.v.
pro tribunali et.C.de iudi.re non nouam in uer facultates et
ubi et apud quos.l.fi.ver.non habet.in pri.et de hoc glo al.
non habemus nisi quod posse instra conficere ier.magistratus
non competit io talis potestas non delegatur in cor de tabel §.
nus aut col.iij in gl in uer ipsis Si igitur dictus tabellio sic
iudex ordinarius erat ergo auctoritatem interponere potuit de
consensu partium et coram ipso predicta emancipatio fieri non so
lum ordinarius sed extraordinarius est aut extraordinarius
omnis ille qui in solos consentientes iurisditionem exercet tex est
in.d.§.nostra coniuncta gl.ibi posita in uer magistratus Non
aut consentiri possit in tabellione et hunc actum iurisditiona
lem voluntarium exercere possit inter consentientes tenet glo.p
dicta in.d.l.i.de iudi ubi dicit iurisditionem iudicum cartula
riorum prorogari posse hoc et uidetur tenere Jo.an in c.cum ciuz
de in inte.resti. et illud ide osti.ibi hoc et tenuit bar. et bal.
post eum in.d.l.i. Hoc et tenet cy.in.l.si qui ex consensu in
ultima.q C.de epi.au ubi remittit ad no p glo.in.d.l i.ff.d
iudi. Incontrarium quod dicta emancipatio sit nulla apparet eui
denter quia ut teneat oz coram illa magistratum fieri dictus autem
tabellio magistratus non erat nec in possessione uel quasi ma
gistratus aut alterius ordinarie iudicature quod non fuerit ma
gistratus apparet quia comes palatinus facit et creauit eum
auctoritate cesarea simpliciter tabellionem et solum ei commisit potestatem
instra conficiendi in forma infrascripto priuilegio denotata
non ergo fecit eum iudicem ordinarium uel quia forsan non potuit
quia auctoritate carebat uel quia noluit uel quia forte non cogita
uit talis ergo tabellio se intitulare non potest iudicem ordinarium
ut faciunt communiter alij qui io sic se intitulant quia communiter cum crea
tur tabelliones creantur et iudices ordinarij p dictos comi
tes palatinos ut in infinitis priuilegijs ego uidi nisi ergo adie
cta sint illa uerba iudices ordinarios et c.in priuilegio eorum
male faciunt se intitulare iudices et notarios et qui contra faci
unt si dolo uersatur falsitatem incorrunt ff de fal l.eos.§.fi. et
ibi casus et i cor.de man.pri.§.fi col.iij.non ergo potuit actum
iurisditionalem exercere et inter consentientes qui iurisditionem
non habet ut.C de iur.dic.ei l priuatorum. Et quod simplex nota
rius non possit super emancipatione auctoritate interponere
nec fieri emancipatio nec adoptio coram eo ita ualeat tenet
hoc expresse Jo.an in addi.specu.in ti.de instru edi.§ restat
uer.quid de his que fiunt ab epo adherens dicto guil de cu.
hoc idem tenens expresse.C.de epi.et cle.l repetita fundat se
p casum legis hoc expresse dicentis.C.de adopt.l adoptio
non tabulis facit optime.C de eman liber.l non nudo. Et
quia officium sibi commissum solum in scribendo instrumenta consi
stit non ergo metas illius debz ostendere et officia alijs attribu
ta sic usurpare imo taliter usurpando punitur C de epi. et cle.
l.repetita et.C.de testa l consulta diualia.C.de decu.l.vt
lib x.C.de mu. et actu.l.in prouincia lib xij. et de execu.l.ij.
e.li.C.de dona.l.fin diui C.de spo.l.ij vnde dicit accur.
quod que expedienda sunt p iudices non possunt per notarios ex
pedire de iur.fi.l.ij.li.x et quia tabellionatus est merum et nu
dum officium vt.d.l.consulta et extra ne cle.uel mo c cleri
cus. Ergo frustra in eo de progatione tractamus cum non
cadit prorogatio nisi solum in personis illorum qui iurisdi
tione funguntur ut.l.i.C.de iur.om iudi. et dicta.l.inter co
nenientes et.l.i. et.ij ff de iudi. et tenet Jo an. et guil.in lo
cis superius allegatis Et licet posse instra conficere sit quid iu
risditionale secundum quosdam et forte non male tamen cum solum
in hac iurisditionis specie sibi sit attributa potestas non potest fieri p
rogatio iurisditionis alterius speciei quantumcumque uoluntarie
ut enim prorogatio fieri possit semper oz quod id de quo fit p
rogatio sit eiusdem speciei cuius est iurisditio prorogata alias p
rogatio nulla est secundum cy. et Ja.de are.C.de iur om.iu.l i.hic
descendit quod in habentibus merum imperium non procedit
prorogatio quo ad causas ciuiles uel econuerso ut no in dicta
l.et.ff.de iudi.l.i.in glo.ubi si qua prorogatio fieri potest illius

officij illa prorogatio solum circa confectionem instrumentorum
consisteret que tamen an fieri posset non e materia discutere:sed
uarie opiniones fuerunt et sunt adhuc sub iudice ut est quas
opi.spec.refert p ordinem in deo uer.supius allato. Nec
ob.huic decisioni quod dixit in prin Jo an Hostie cy.bar. et
bal.tenere posse prorogari iur iurisditionem iudicum cartulariorum vt
expedire possint inter consentientes actus uoluntarie iurisdicti
onis quia concedo enim iudices facti sunt ita quod habet dignitatem
uel administrat. et ita intelligitur opi.supradicta solum ergo tunc
p consensum partium administratio confertur et in hoc cor iurisditio
progatur. In proposito aut dictus tabellio iudex factus non fuit ut
supius est probatum. Non aut dicta emancipatio non tenuerit
probatur aptius et efficacius et vna ratione aut dicimus enim eam
tenere eo quod coram tabellione facta et istud est falsum casus e in
d.§.nostra.ubi coram magistratu fieri eam oz. Constat aut
nedum tabellionem nec esse magistratum nec magistratunculum
vt d.l adoptio. et hoc patz ex diuersitate titulorum habemus enim
titulum de magistra.conuen. et alium de tabel. Item quod tabel
liones non sint iudices nec magistratus do casum.C.de sac.
san ec.l iubemus § his tabellionibus coniuncto uer se con
functa.§ in uer.iudicibus. et in uerbo gestorum vbi iudices et
tabelliones ponuntur vt specie et numero differentes. Hoc et
patz ex cor.de iudi.coniuncto tex.in cor.de tabel. Hoc patz ex
vi nominis.C.de codi l.si idem Aut dicimus eam tenere ex
vi prorogationis et hoc falsissimum. Primo secundum Jo an. et guil.
tenentes quod est nudum officium cuius non est possibilis prorogatio
et concurrentibus omnibus alijs ad prorogationem necessarijs et secundum
Ja de are. et cy.tenentes non habere locum prorogationem talia
iurisdictionis specie quod est uerum et et secundum omnes vbi per errorem
aditus sit alius p alio talis enim error sine ambarum partium si
ue animus tamen impedit prorogationem et omnem eius effectum.ff.
de iur.om.iudi.l.si per errorem.ff.de iudi.l.i. et.ij. In ppo
sita aut quone auus et nepotes adiuerunt dictum tabellionem vt
iudicem competentem quod apparet quod dictus notarius velud iu
dex auctoritate interposuit et decretum vnde non potest dici iu
risditio prorogata vt dicitur iuribus et in dubio presumitur p errorem
sic aditus nisi probetur contrarium vt.d l.i.C.de iurisdi.om iudi.
no.cy.C.de excep l.si in addi.accedat illud generale in du
bio eorum presumi ff.de proba l.uerius. Corroboratur hec opi.quia
dicte tabellioni non fuit facta licentia conficiendi instrumenta
nisi solum p romanum imperium ferraria aut est ecclesie non de
imperio romanorum tenendo opi.illam quod ualuerit donatio con
stantini et per consequens successorum quam ad presens omitto quia
decisio non e nostra. Et ei inherendo dico subeunte quod instru
menta p eum confecta ratione communis erroris et vtilitatis publice su
stentantur ut l.barbarius cum sua materia:sed nunc errore de
tecto instra conficienda p eum non ualebunt nisi solum in ter
ris imperij et nullo modo in terris ecclesie. Idem si partes consen
tirent scienter quod scriberet instra secundum opi dicentium quod non po
test dictum officium prorogari et sic saltem secundum omnes si adhi
beretur p ignorantes cum non posset nisi in terris imperij instru
menta conficere ut no. Specu in d.uer. et se huic et accedit quia
de loco ad locum non fit prorogatio tacite sed expresse do casum
non ponderatum a nostris maioribus de rescrip c.statutum §.i
nullo quoque si vt.ibi nisi ad id expressius accesserit eorundem as
sensus licet in hac prorogationis specie idem quod in alijs communiter cense
atur vt no.cy.in.d l.si qui ex consensu bar. et alij ff de solu.l.
quero que quidem prorogatio expressa hic expresse facta non est i
mo quod deterius est nec presumitur tacita ex ijs dictis. Con
cludendo igitur dico dictam emancipationem suo necessario essen
tiali carere.l iudicis competentia et per consequens eam fundi
tus esse nullam vt.d.l adoptio et.d §.nostra. et ex predictis vt
dixi euidens apparet decisio quod non tenuit adoptio nec ut adop
tio ob predictum defectum nec ut arrogatio que non cognitum nisi
hominum sui iur. vt insti.de adop § i. et licet tenuisset emanci
patio si tamen tenere arrogatio non.n.ut adoptio quia si cognitum nisi
adoptato aliene potestati presupposito non ut arrogatio et i si
fuisset sui iur quia illa citra rescriptum principis fieri non potest ff.
de adop.l.ij et inauente imperio ut no.insti.de adop circa prin.
coniuncta glo. Et quia fit per stipulationis ordinem.s.p prece
dentem interrogationem et secutam responsionem tamen non sufficit
nudus consensus aliter non declaratus ut in dictis iuribus nunc
proxime allegatis. Si autem bene aduertatur et inspiciatur dicta arrogatio
nis forma nulla interrogatio apparet facta a dicto nepotibus nec
responsio eorum sed solum quod consenserunt qualiter autem consen
serunt non apparet unde potuit esse citra solennitatem predictam que
extrinseca est et ideo non presumenda ff de probationibus quecumque §
uer.ob.l.sciendum et ibi per bar. et alios. Descendo nunc ad
principale

fraciscus dubiu in quo vis qonis consistit an teneat institutio fca de dictis a. z b. p dcm testatorez filios legitimos nu cupatem z duplici rone vz q dca institutio valeat. nam co stat de corpore institutor vn falsa demonstratio adiecta dispositione non viciat. ff. de codi. z demo. l. demostratio Secundo q arrogans erat legum doctor excellens vn vz pe. tius eos filios nominasse q eos diligebat affectu paterno qz filios extimaret no enim est credendu talem z tm legu doctore impina iure lapsu. Hinc descendit q doctor iz minoris etatis allegans se lesum iuris impina no auditur quasi sua turpitudine detegat allegando C. de di inte resti. tu l. professio z ibi p glo. z C. qui z aduersus credi. l. j. z ibi per cy. si igit presumitur scuisse no tenere emacipatio nem nec adoptione illa falsa demostratio non viciat instio nem ff. de here. insti. l. nemo § i. vbi casus. Contrarium dico scilz q dicta instio est nulla ipso iure de hoc dicende mo neor q dictus testator in duobus testamentis z in pluribus ptibus ipsor dictos a. z b. suos filios legitimos noiauit vt euidenter pz ex serie ipsor putauit ergo eos fore legitimos ex quo sic asserunt de sup leg. l. labeo. § ide tubero ff. ex qui. ca. in pos ea. l. fulcinius. § quid sit latitare in glo. ff. ex qui. ca. ma l. antepe in glo Judiciu enim humanu causas ex v bis. xij. q. v. non tm. no tamen credas ex verbis solis sed et a signis z actibus demostrante alr qz per vba ff. de acqui he re. l. pro herede z l. gerit. ff. de religio l. sz si quis § plerigz de pecu. ere l. si uenen in bonis de peculio l. suma cum rone qui tex sumitur. C. de dolo. l. dolu vere eni bois intetio nul li nota est nisi deo z ei de cuius intentoe tractat no glo. in sh. de act. § alie circa mediu glo. magne vsi dixit. Inno. de iudi nouit ad fi. probare quem p scientia agere esse difficile qm ipsius cosciencie solus deus est pscrutator z vbi aliquid relinquit simplr alicuius cosciencie nemo dz de ea referre qoem qm ecclesia no iudicat de occultis verba sin Jo. de rescrip. statutu. § insuper in uer. relinquat prouerbiorz xxvij. c. sic inquit qo in agua resplendet uultus pspicientium sic corda hoium manifesta sunt prudetibus sz illud intelligo p aliqua exteriora. Hinc descedit q in crialibus psi dentes astuti in cospectu suo nolunt diffamatos de crie ut intelligant qua costantia qua trepidatoe quo uultu pallore loquatur hec eni signa enarrant quid in corde latet ff. de q stionibus. l. de minore § tormeta. Unde ex his cocludo di cum testatorem errasse in iure z io instoem nullam ut. C. de fideico l. eaz qz. C. de here. insti. l. nec apud z ide si erat in facto ut. l. si pater. e. ti z in dubio dictus error psumitur ppter uerba ut tenet glo in. d. l. nemo. § ibi bar. ide ibi z i d. l. si pacti z ide cy. Non ob. q falsa demonstratio non viciat dispoem ultime uoluntatis q istud uez nisi illa falsi tas concernat caritatem uel coniunctione qm illa est ca indu ctiua largitatis. C. de le. l. cum alienu qua remota no est ve risimile disponentem sic fuisse largitu. Nec ob q erat legu doc. q ex hoc no insurgit nisi presumptio q non errauerit hoc aut tollit per alia fortiorem psumptione causatam ex vbis suis z sic ex iudicio humane nature pro quo satis facit q tones eos filios appellauit. C. ad uell. l. si mulier. Et q sic iam erat preteritus z hoc sciuit cum in dcis testamentis aut ipsor altero hoc no ppalauit per vba expssa uel ide importantia nec miretur quis si errauit q erauit in facto qo peritissimos fallit adeundo illam pro iudice copetente credendo ordinarium cu non esset nec et in qsi possessione z ideo errasset in iure. na z uertices legum decise sunt et in decisione iuris notorij ff. de testa l. domicius sic z derisus fuit nerua filius. ff. in qui. ca. pi. ta h. l. est dca disiunctas aut alias leges habemus in quibus apparet iur. cosultus fuisse repbensos sed dictas l. ut singulares z istud solum allego si tm probaretur q du testator in humanis agebat dixit dictos a z b. dilgo paterno affectu z ut filios legitimos sz non ect ppter adoptionis defectu uel alia uerba equipollentia instio de eis facta sine dubio ect ualida ut d. l. nemo hoc tm in pucto non presupponitur. Nunc descendamus ad tertium cui dicta hereditas debeatur ex quo institutio de a. z b. facta est nulla z vz q sit semproniu istituit in pmo testo q ex hoc ultio no potuit adiri p scriptos hereditas de iure ciuili vn testm pmu non est infirmu ut. ff. de iniu. re. l. cu in scdo de uul. z pu. l. si quis eu. Contrariu est veru q imo testm ultimu substituit scdm. z fm primu ut in. § posteriore. Non ob. q institutio a. z b. est nulla q ipsi adire hereditate non psit. na in hoc ultimo sunt istitui postumi nasci vn si condito extitisset adiri potuisset hereditas d iure ciuili vn hoc sufficit ad rupturam testamenti prioris lz postumus nullus nascat casus e in. d. l. cum di secudo comuenta glo i. q ergo ultimu tollit secudum z scdz primu q ex quolibz ipsor possibile fuit hereditatem adiri de iure ciuili. Discutiamus ulgore ultimi testameti dicti ad quem decurrit hereditas z ut ex iam dictis appet hereditas pdca no ptinet ad. a. vel b. q si ij legitimi no erant quos testator legitimos esse putauit vt euidenter appet ex uerbis huius ultimi testamenti z maxime in ver. z in casu quo dictus testator ibi nati z c. qo est pleni tus rpis nullum aut natum hebat nisi illos duos quos habere putabat. s a. z b Itez nec ptinet dca hereditas ad postumos mares vel feminas testatoris q nulli nati sunt vt pz ex themate inquirat ergo de substitutis an inueni z qui z hoc diligenter attendendum nam di casu in quo aliqua postuma nasceret z supuiueret nullus extantibus masculis dco testatori no legitimis z naturalibus uel saltem legitimis dictus testator ad hereditate dimidias postuma una uel plures z ad aliam dimidia inuitauit semproniu z si dictus sempronius tuc no uiueret aut eius filij ad dimidia dicte dimidie paupe res xpi inuitauit q nepotez ipsius testatoris. Sed casus ipsius substonis non contingit q nulla postuma nata e vn ex hoc capite substonis no pot inuitari sempronius qui describitur reptur solum in casu in quo postuma nascat una vel plures in hoc aut casu dissimero eiz nulli masculi legitimi z naturales z legitimi aut ipsor descendetes supersiet tepore mortis dicti testatoris z cum nulla postuma nasceret vel nasceret z no semp uiueret ex serie scripture no inuenio in uitatum aliquem nisi pauperes xpi pro dimidia ptis hereditatis dicti testatoris de alia aute dimidia hereditatis testator nihil disposuit sz eam vacatez reliquit z in hoc fortiter errauit dictus testator qui in dco casu no disposuit plene de suo vnde in hoc casu no pot dici substonis rigore dem semproniu uulatenus inuitari. ff. de lib. z post. l. comodissime de cu. z d. l. pater seuerina. § coditionu uerba Attento igit mero iure rigore dictus sempronius vt no inuitatus in casu predco in totum excludit pauperes aut xpi expsse ad dcam dimidia inuitati iure substonis directe impetrare p illa uerba iussi uendi z distribui inter pauperes z c. fm bar. ff. de uul. z pup. l. centurio in qoe que incipit quid si dixit nolo q bona z c. z q. se. Ad aliam autem dimidia dicti pauperes inuitant p ius accrescendi ut. l. vna qsi non pe pres de acqui. here. l. si tu. ex pertus cum si. Huic aut decisioi et de rigore fortiter obstat q dca substo uulgaris et in unu casum copta porrigit in alium sibi simile vt. l. gallus. § z quid si tm vbi est casus. ff. de lib. z post. z hoc tenet Ray. z bar. in. l. i de uulg. z pup. in q. pncipali. q. Sed iste casus nedu q si sit similis imo videtur maior z in pleniore equitate fundatus sed responde q illud uez qsi exprimitur onus de casibus in uulgari cotentis de sui natura puta si institutus heres ee noluerit: naz coprehendit z alius. s. si ee non pot. secus si no coprehendatur de natura sui. s. si no nascet institutus. nam non comprehendit casum si nascit z no addit ut no glo. di. l. si iure. § i. de uul. z pup z ita fuit in pposito q sempronius fuit substitutus uulgariter si postuma nasceret. nsi no extendit ad casum dissimile cu non nascit z hoc e satis no dignum lz aut hec rigorosum existime ppter seriem testamenti plus non importatem equitas tn z uermis cosciencie me remordent dictum semproniu excludi a toto nulla postuma nata que testator nata una uel pluribus postumis ad dimidia inuitauit nam uerisimile e testatorem dcam dimidia noluisse cofiuez ad que decurrere ad dem semproniu si nulla nata postuma nasceret z tame in casu natiuitatis postume inuitauit eun dem unde intetio testatoris que coditoes regit z regulat uidet potius intuenda ex equo de codi. z de. l. in coditoibus primuz locum z nulloz uerbor rigor melior sensu dz existere ut. l. iij. C. de lib. pre. quaobrem arbitror equu fore fm conscientie puritatem fideius. testamenti inquantz dicti. a. z b. z dictus sempronius pauperes existant ad quos testatoris affectio di quolibz testamento est directa z perpensius inclinata di distributoe pcij dcor bonor maxima cosideratoez habere debere put eor equa discretio arbitrata fuerit ita q testatoris saluetur intentio. Ex predictis apparet sup aliis quesitis non esse ulterius disceptandum q ut curiosius lector inueniet omnia sunt sopita Et ita consulo ego angelus de perusio le. doc. actu regens ordinaria sedem iure ciuilis in studio paduano. anno dni. M cce. lxxxvij. z c. xxiiij

Transactionem facta p sorore cum fratre de hereditate. Utrum contra eam uenire possit z c.

Um Lis ⁊ questio seu cõtrouersia verteretur ⁊ esset ut in futurũ verti ⁊ esse fortius sperareť inter d̃nam rosam filiã quõdam sabbati hebrei de bon. ⁊ vxorẽ habrae alnnerij hebrei de ferraria ex parte vna ⁊ bonauenturã eiusdẽ d̃ne fratrẽ ⁊ filium quõdam dci sabbati ex altera parte ⁊ occasione hereditatis ⁊ bonoꝝ hereditat. dicti quõdam eoꝝ patris ⁊ que in eius hereditate remanserunt tpe mortis sue sup eo q̃ pro parte dicte d̃ne rose asserebatur hereditatẽ dicti quondã sui patris pro tertia parte ad eam ab intestato deuolutã fuisse ⁊ esse ⁊ ad eã p̃tinere ⁊ eã heredẽ esse pro dicta parte dci quondã sui patris ⁊ p̄dictã hereditatẽ ⁊ bona eius p predictum bonauenturã eius fratrẽ fuisse ⁊ esse in totũ habita ⁊ indebite occupata. Asserens et dictum eius fratrẽ dcãm tertiã partem bonoꝝ dicte hereditatis eidem d̃ne teneri restituere ⁊ libere assignare. Que pro parte dicti bonauenture negabanť vera esse ⁊ fieri debere asserens dictã hereditatẽ fuisse ⁊ esse ad ipsum insolidũ deuolutã ⁊ nullum ius eidẽ d̃ne in aliqua rõe uel cã cõpetiisse uel competere nisi dũtaxat in habendo ⁊ cõsequẽdo certo legato sibi facto p dcm̃ quõdam sui patrẽ ascendente ad quantitatẽ centum ducať. auri uel circa ⁊ hoc uirtute vigore testi ⁊ ultime uoluntatis qd̃ ⁊ quã per dcm̃ quõdã eorum patrẽ conditum fuisse dicebat asserens et ipsam d̃nam Rosam de p̄dicto legato ei facto remansisse tacitã ⁊ cõtentam quodq̃ post morte dci eorum patris cõuenisse ⁊ promisisse dicto bonauenture stipulanti de bonis p̄dictis aliqd̃ non petere uel exigere quõlibet ⁊ quantũcũq̃ ei cõsequturo uel petiuo cõpetiisset uel cõpetere appareret aliq rõne uel cã ⁊ sic ex his rõibus ⁊ causis ⁊ alijs plurib⁹ ab eis depẽdentib⁹ ⁊ cõnexis lites q̃dã ⁊ discordie erãt uertebanť ⁊ verti fortius sperabanť inter ipsas ptes prout ei p̄dicta domina rosa ex parte vna in p̃ntia ⁊ ad petitione helye abrahe hebrei ⁊ mei notarij infrascripti tanq̃ publice p̃sone ibidẽ p̃ntium ⁊ stip. ⁊ instĩm vice ⁊ noĩe predicti bonauenture ⁊ dictus helyas vice ⁊ noĩe dci bonauenture pro quo ipse p̃misit de rato ⁊ ratum habiturũ sub obligatione bonoꝝ suoꝝ presentium ⁊ futuroꝝ in p̃ntia ⁊ ad petitione dcẽ domine ro'e ibidẽ presenť ⁊ stip. ex altera parte sponte corã testibus suprascriptis ⁊ me notario infrascripto dixerunt ⁊ cõfessi fuerunt lites p̃ntes ⁊ discordias p̄dictas ex cãis supradictis ⁊ a'ijs pluribus inter ptes predictas fuisse ⁊ esse ⁊ uerti sperari ut de hĩ est. Et uolentes dicte ptes scilicet dicta d̃na rosa ex parte vna ⁊ dict⁹ helyas dicto noĩe pro quo de rato promisit ut supra ex altera parte predictis litibus ⁊ discordijs finẽ iponere litibus ⁊ sumptibus iudicioꝝ pcere ⁊ iudicioꝝ strepitus euitare inde ⁊ s̃. p̄dictis litibus ⁊ oĩbus discordijs ⁊ alijs quibuscũq̃ que inter eos uerti del esse possent ex cãis uel dependentibus ab eis ad talẽ ⁊ ĩfrascriptã p̃uenerunt transactione cõpositiõẽ ⁊ in cõcordiaz nam predicta d̃a rosa sponte ex certa sciẽtia ⁊ animo deliberato p̃nte dicto habrahã marito suo uolente ⁊ cõsentiente ⁊ sibi dicte d̃ne de his oĩbus ⁊ singulis in p̃nti instrumẽto insertis parabolã dante per se ⁊ suos heredes ex cã p̃ntis transactionis p sibi faciendis ut infra. volens sequi viã veritatis ⁊ bone fidei in p̃ntia ⁊ ad petitione ⁊ instantiam dci helye presenť ⁊ stipulãtis uice ⁊ noĩe dci bonauenture eius noĩe fratris ⁊ p suis heredibus ⁊ et ad instãtiaz ⁊ petitione mei notarij infrascripti tanq̃ publice p̃sone stip. ⁊ recipiẽti uice ⁊ noĩe dicte bonauenture dixit ⁊ asseruit ⁊ cõfessa fuit dcm̃ quõdam sabbatum eoꝝ patre suũ condidisse testamentũ ⁊ ultimã uoluntatem ⁊ in eo ⁊ ea dcm̃ bonauentura sibi heredẽ instituisse ⁊ certũ legatum eidẽ d̃ne rose fecisse ⁊ reliquisse ascendẽs ad quãtitate centum ducatorũ auri uel circa ⁊ dcm̃ bonauenturã eiusdẽ d̃ne fratre de natura fuisse ⁊ esse debere dci quondã sabbati heredẽ vniuersale ⁊ ipsam de dicto testõ ⁊ ultima uolũtate cõscientiã esse ⁊ nõ ignoram ⁊ nihilominus predicta d̃a rosa ex cã p̃ntis concordie renũciauit expsse oĩ ⁊ quocunq̃ iuri ⁊ actioni sibi quõlibet competenti in hereditate dci quondã sui patris tam ex testõ q̃z ab intestato ⁊ tam vigore uel occasione cuiuscũq̃ legitime uel supplementi que uel qd̃ eidẽ d̃ne deberi diceretur in bonis ⁊ hereditate p̄dicta iure nature uel vigore cuiuscũq̃ legati ei facti uel relicti in qua vis ultima uoluntate dicti quondã sui patris seu aliãs quouis modo quãcũq̃ quauis rõe uel cã cum scriptura uel sine publica uel p̃uata illud que uis ⁊ aliud qd̃libet dcõ helye ⁊ mihi notario ut s̃. stip. ⁊ recipiẽti noĩe ⁊ uice bonauenture p̄dicti expsse remittẽs. Preterea et predicta d̃a rosa solẽni stip. p̃misit p se ⁊ suos heredes dicto helye ⁊ mihi notario infrascripto p̃sone publice stip. ⁊ recipiẽtis uice ⁊ noĩe dicti bonauenture fratris sui ⁊ pro eius heredib⁹ de p̄dictis rebus ⁊ bonis dicte hereditatis aut alter eoꝝ nullã quouis tpe p se uel aliũ aliqua rõe uel cã sibi dari uel assignari petere p̄textu rõne hereditat. p̄dicte ultra uel aliter q̃z in p̃nti instrũo continetur nec lite uel q̃onem inferri uel referre dicto eius fratri uel suis heredib⁹ nec inferẽti consentire. sed ipsam hereditatẽ ⁊ bona eius defendere. ⁊ disbrigare quantũ est tm̃ p eius dato dcm̃ uel obligatiõe ita q̃ in alijs casib⁹ ad aliquid dandũ uel faciendũ dicto eius fratri del suis heredib⁹ nullaten⁹ teneať. quodq̃ et ipsum bonauenturã l̃z absente ⁊ dictum helyã ⁊ me not. ĩfrascriptũ ut s̃ eius noĩe stip. ⁊ recip. ex cã p̃sentis transact. absoluit ⁊ liberauit ab oĩ tpore ⁊ portione sibi cõpetẽti ⁊ quã quouis modo petere possz in bonis ⁊ h̃editate p̄dicta ⁊ ab oĩ eo toto qd̃ ab ipso petere posset tã ex cãis supradcis q̃z uigore cuiuscũq̃ legati sibi facti uł relicti p dcm̃ quõdã suũ p̃rez in q̃uis vltia uolũtate ab eo cõdita uolẽs talia legata ⁊ dc aliud facie i eius fauore occasionib⁹ p̄dcis penitus carere uirib⁹ ⁊ effcũ. Et hec oia iõ fecit dcã d̃a rosa q̃ helyas dcõ noĩe ex cã p̃sentis cõcordie numerauit dedit soluit ⁊ tradidit dce d̃ne rose p̃nti ⁊ recipiẽti ibidẽ centũ ducať. auri boni ⁊ iusti põderis de p̃prijs denarijs ⁊ pecũia dci bonauenture. p̃ut ipse helyas spõte asserit. Et i p̃ntia testiũ p̄dcõꝝ ⁊ mei notarij ĩfrascripti dicente ⁊ confitente dcã d̃ne Rosa ac asserente tantũ fuisse dcõꝝ ducatoꝝ quantitatem sibi datam ⁊ traditam ⁊ ipsã a dcõ helya dcõ nomine dante a stip. integralr̃ recepisse ⁊ dcã de cã ⁊ vere recepit ⁊ habuit ⁊ sic de predictis oib⁹ ⁊ singulis dicte partes modis ⁊ nominibus quibus. s̃. expsse ⁊ per pactũ inuicem cõuenerũt. Quam transactõem ⁊ oia ⁊ singula suprascripta p̃miserunt dicte ptes sibi inuicẽ ⁊ vna ps alteri ⁊ altera alteri solẽnibus stip. hincinde interuenientibus p se ⁊ eoꝝ heredes ⁊ nominibus quib⁹ s̃. p̃petuo firma ⁊ rata habere ⁊ tenere attendere ⁊ obseruare ⁊ adimplere ⁊ in aliquo non ꝯfacere p se uel aliũ uel alios aliqua rõe cã uel ingenio de iure uel de fcõ sub pena mille duc. auri solẽni stip. sibi inuicem p̃missa in singulis ⁊ pro singulis p̃tibus ⁊ capitulis p̃sentis instrumẽti. Qua pena soluta uel nõ p̃sens instrumẽtum firmũ maneat. Et que pena totiens cõmittatur ⁊ peti ⁊ exigi possit cum effectu quotiens in premissis uel aliquo p̃missoꝝ fuerit ꝯfactum cum refectione damnoꝝ ut expensaꝝ litis ⁊ extra. Et pro p̄dictis oibus obseruãdis ⁊ adimplẽdis dicte ptes obligauerũt sibi inuicem oia eoꝝ mobilia ⁊ imobilia p̃sentia ⁊ futura. Renũciantes dicte ptes ⁊ quelibet earũ exceptioni nõ numerate pecunie ⁊ nõ sic celebrati ꝯtus ⁊ exceptõi doli mali qd̃ metus cã cõditioni indebiti ⁊ sine cã uel ex iniusta cã ⁊ in fcm̃ actõni ⁊ oĩ q̃z alij exceptõi suo iuri ⁊ legum auxilio sibi cõpetenti ⁊ cõpetituro. Et ad maiorem firmitatem oium predictoꝝ predicta d̃a Rosa corporaliter manu tactis scripturis ⁊ literis hebraicis sponte iurauit p deum viuum ⁊ uerũ ⁊ per legem datã Moysi in monte synay predcã omnia ⁊ singula firma ⁊ rata perpetuo habere ⁊ tenere attendere obseruare adimplere ⁊ in aliquo nõ ꝯfacere uel uenire per se uel aliũ aliqua rõne cã uel ingenio de iure del de facto que dici uel excogitari possit. Ego imperiali auctoritate notarius ⁊c.

Nõ instrumenta demonstrenť gabellãe antedictis mõis ⁊ forma inferius declarať. Item q̃ quelibet p̃sona q̃ teneretur per modũ supradcm̃ ad dcãm gabellam soluendã iu dcm̃ est siquidem ꝯtus uel instrumẽtuz seu scriptura publica de ꝯtu facta uel factum fuerit in ciuitate ferrariensi del burgis ipsius ciuitatis teneať denũciare gabellato seu officiali deputato ad gabellam dcã instrumẽta cõtractus ⁊ scripturas i viij. dies tunc p̃xime sequens a die celebratiõis ipsius instrumenti. Si uero ꝯtus instrumentum uel scriptura celebratus celebratum uel cel'ebrata fuerint in aliqua villarũ districtus ferrarie tunc teneať denũciare intra xv dies proxime sequetes a die celebratõis ꝯtus vel scripture. Si vero instĩm ꝯtus uel scriptura celebratum celebratus uel celebrata fuerint extra districtum ferrarie de re del rebus posita vel positis in ciuitate ferrarie vel districtu eius tũc intra x. dies p̃xime sequenť a die celebratõe ipsius instrumenti ꝯtus uel scripture denũciare teneať sub pena dupli gabelle p̄dicte ⁊ nihilominus ꝯtus instrumentum uel scriptura sit ⁊ sint inefficax ⁊ inefficacia ⁊ nullius ualoris nec ex eis uel ex eo possit ius agendi vel excipiẽdi cõpetere cõtrahẽ

ita tamẽ

tia tamen q si de instrumentis predictis 9ctibus vel scriptura fcā fuerit denūciatio pdicta infra suū terminū superius limitatū per aliquā personā q dicta instrumenta 9ctus vel scriptura in sui roboris firmitate perdurent. Quod solvatur gabella de quibuscūq3 rebus tā mobilibus q3 imobilibus de quibus factum fuerit instrm vel scriptura publica. Item pro quibus rebus tā mobilibus q3 imobilibus cōtent. τ in scriptis promissis τ capitulis de quibus fuerit fcm instrumentū vel publica scriptura teneat' solvere pro libra. F. viiii boñ. fcā extimatione per ipsū fm q ipse donator iuraverit de valore τ idē in tondē donatarius Et idem servet' in rebus mobilibus τ imobilibus supradcis de quibus nō fuerit factum instrm vel publica scriptura si res mobilis excesserit .xl. F. boñ. Si vo res mobilis nō excesserit lx. F. boñ. quātitatem que est donata de ipsa non debeat solui gabella s ñr fiat τ locum heat in cambijs τ pmutatis ipsaz rerū cuiuscunq3 sint valoris et si dicte permutat' non fuerit fcm instrumentū de quib' rebus pmutatis tā mobilibus q3 imobilibus solvantur tm. xij. den. pro libra pro vnoquoq3 9hentium. f. pro vna ex dcis rebus pmutatis. f. pro illa que plus fuerit estimata τc.

Ro Parte negativa q non audit' dicta soror volēs de hereditate paterna aliquid advocare vigore alicui' successionis hereditatis vniversalis vel pticularis quā ptenderet in bonis vel hereditate dci patris sui vti allegant'. Primo transactōis obstaculū a quo odio litium et re integra resilire nō lz. C. de transac. l. quāms τ multo fortius re non integra sicut in qōe proposita Impleuit enī frater trāsigēs ex parte sua plenarie soluendo centū in pacto transactionis cōventa quinimo dicte trāsactionis exceptio velut rei finite pedeūt lit' ingressū. C de trans. ac. l. fratris. ff. de cōdi. in de. τ eleganter. § siquis post de lit'. conf. c. i. li. vi. Secundo equitas naturalis soli hoi cōveniens q statutum est nihil humane fidei tā congruū q3 pacta servari ff. de pac. l. i. in pn. Tertio sui iuris remissio sicut n dicte sorori renunciare hereditati paterne de iure ptorio quo cōcessū est beneficiū abstinendi insti de here. quali. τ dif. §. sui ver. sz his permittit pretor. Et si hereditatē adisset licuit eidē in fratrem quinimo ut in oēm extraneū capacē iura hereditaria sibi cōpetentia trāsferre ff. τ C de here. vel act' vedita quasi per totū. Quarto pmissio de nō veniendo 9 pdicta in istro pdicto contenta vel aliqd predictoz. ff. de ver obli. l. qui rome §. duo fratres sicut totū illud generale de quo habet'. ff. de adopt'. l. post mortē. Quinto iuramentū pncipalr prestitum de nō veniēdo 9 τ confirmatoriū oium pdictorū qd quidē iuramentū tante vī virtutis τ efficacie ut si non valeret qd est actum vt actū est sustētari vz salte oimodo quo valere pōt. ff. de le. ij. l. cū pater. § filius matre. Et contradicenti iuramentū confirmatoriū transactionis τ pacti ausu temerario venire pslumes penis varijs puniet' de quibus hē C. de transac. siquis maior est enī iuramentū interpositum sup licito l. de non hēdo recursu3 ad hereditatē paternā ut § duo fratres τ. c. q3uis de pact' li vi vñ obseruandū ex quo servari pōt nedum sine interitu salutis eterne τ aie pi enlo ut in c. ad nostrā τ. c. τ si xpō de iureiur. nā sup licito iuramenti religio inrāte ad observantiā necessitas astringit sub interminatōe penarū ut iam superius est ostēsu3. Sexto dicte sororis spontanea cōfessio quā asserat fratrem suū insolidū esse cōis patris beredū quā cōfessionem in scriptis emanatā τ iuramēto vallatā non vz infringere posse aut si poterit non pōt nisi p aliquā scripturā C. de nō no. pecu l. generalr. Septimo τ ultio casus legis expsse dicentis q si soror cū fratre trāsigit sup hereditate paterna obstat sibi transactionis exceptio ut. d. l fratris τ eo ti. l ij. In contrarium pro sorore q dcm instrm quietationis τ iuris remissionis possit ipugnare de iure τ advocare viriliē hereditate pdicta non obstante instro pdicto ostendit' evidente q aut dicimus dcām quietatōe3 τ iuris3 remissionē valere ut transactōem aut vt pactū simplex. Si ut transactionem quā dicte ptes prima fronte vident' facere voluisse ut p3 ex pfationibus instri in quibus describit' lites pntes existere ac ēt timere futuras. Per quas pfationes dispositiū intētio ambigua declarat' ut l si seru' plurium. §. fi. de le. i. τ in eis dcā intelliguntur in sequentibus repetita re gul' vt. l. una §. idem respondit ff. de ver obl. τ ibi p oz. τ bar potes fallentias dicte regule. τ etiam ponētes mediu3 cōcludendi ad titulū τ cām transactōis spālr restrictum ut

p3 ibi per que verba spālia generalia pcedentia τ sequentia restringunt' τ ad dcām cām cobartant' τ fm ipsam regulā tur τ modificant' ut ff de suspec tu l hec enim ff. de re mili. l. milites §. missionū ff de insa l ij § ignominie C. de iudi. l. ppandum. §. illo in glo. de excep. rei iudi. l. cum querit'. τ l. si mater §. si quis aūt τ l. si quis C. ad exiben. l neq3. τ ibi per cy τ hoc est fatsum q dcā transactio peccat i forma fuit enim fcā super litibus que ex testō patris cōis pfecte dicebant' super quibus nō potuit trāsigi nec veritas aliter exquiri nisi inspectis τ cognitis verbis dicti testamenti ut. ff. de transac. l. de his. τ. ff. quead testa. ap. l. i. ver. ratio aūt sed i pposita qōne non fuerunt verba testamēti cognita p sororem ut pbabo ergo cōcluditur necessario transactōem nullam. Qd aūt non cognoverit verba testamēti nec quantum ad fcm nec quātum ad ius constat ex verbis quietatōis predicte in qua asserit' dcm pēm legasse dicte sue filie centum due vel circa igitur aut ergo quātu3 punctualr re vera sibi legatum fuerit τ hoc designat dictio illa vel circa que ad modicū τ ad satis pōt referri l3 ad modicū in dubio referat' ut ver sig. l. hec adiectio. ff. qui ex cau ma l ab hostibus. § sed quod simplr in i glo. magna ver sūme duo fact. ff. de in litem iur. l. cum furti. Illa enī3 alternativa seu disiunctiva vel ambiguitatem τ obscuritatem inducit ut. ff de iniur. l. p tor edixit §. qd autem. de ver. ob l. ubi autem. §. quid illud. insti de act. § curare in glo per bar ff. de ver ob. l stipulationes nō dividunt' in vlt q. Constat aūt ambigui τ dubitans τ errant' seu penitus ignorantis parem eē cōscientiā ut C. de condi in l. fi. τ. C de iure deli l. fi § finaūt dubius sz errans dubitans aut ignorans verba testamēti nō est dubiu3 q non transigit τ transigendo pindicium sibi nō parit ut superius dcm est ergo dcā transactio pter facti dubietate3 ē nulla. Dico secūdo q τ si certitudinem dicti legati habuisset adhuc nō teneret dcā transactio q l3 sciverit fcm. l. testamentum fcm in quo asserit' frem ex universo institutu3 τ se legatariū in centum nō tñ dz cognovisse testm ex quo inefficaciam τ nullitatem testamenti ignoravit non enim stat cognitio in sola verboz scientia s3 in intelligentia virtutū τ ptātis. ff. de legi. l. scire leges. ff. de adop. leg. l. ei pbi ubi dicit pbs in pncipio phoz q tunc arbitramur agnoscere vnū qdq3 cum eās cognovimus pmas ēt principia pma usq3 ad alimenta. Nec aūt mulier nedū q hoc ignoraverit imo fūditus oia ignoraverit nam ex serie dicti instrumēti apparet q pater eam pteriit in testō predicto cum centū sibi legaverit nec instituerit eādem in cor. ut cum de app. cog § aliud quoq3 caplm τ sic funditus testm erat nullum ut ibi τ ff. de inusto testa. l. filio pterito. C de li pre. l. maximū τ ff de li. τ posthu. l. inter cetera qua nullitate supposita inuitabatur ad hereditatem ab intestato pariter τ cum illo. C. de suis τ le aue in successione τ in corpore vnde summit' de here. ab intestato §. i. τ ipsa credens τ extimans validu3 testm qd fūditus erat nullum ex eodem testō confessa est frēm suū esse heredem insolidū ut p3 in instrumēto predcō τ sic dicti testamēti virtutē τ potentiam penitus ignoravit vñ cum ei' substantiam ignoraverit dcā transactio peccavit in forma τ idō fuit nulla τ q non sufficiat videre nec inspicere verba testamēti nisi cognoscat' τ intelligat' ipsorum potentia tenet bar. ff. de ver. ob l qui rome. §. duo frēs τ pbatur aperte ex iuribus supius allegatis maxime aūt non tenebat hoc casu transactio q verba testamēti non fuerūt et inspecta τ requirit' verba inspici τ cognosci ut. d. l. i. τ. d. l de his nō tamen nego q si verba fuissent cognita τ intellecta l3 nullo modo oculis visa fuissent vltra transactio ut. d l. i. τ fi τ d. l. scire leges coniuncta l. in civile. e. ti. qd tenecbar. expsse in. d. l. de his. τ. d. § duo fratres. sed in pposita qōne nec fuerūt ispecta nec cognita τ sic utrūq3 deficit. Nec ob. q in dcō instrumēto dcā mulier asserit se de dcō testō cōstiti3 hēe τ nō ignarā vnde sumit' τ vz standum assertioni sue ut l. optimā C. de 9hen. stip. τ l. generalr. superius allegatis quia istud fateretur de plano in dubio sed ex aliis assertis in instrumento evidenter colligat' q ipsa nō cognovit dictum testm nec quo ad factū nec quo ad ius. Quod nō habuerit plenā factī noticiā superius est ostēsum q quantū fuit sibi relictū punctualr sibi non constabat. Quod nō habuerit iuris noticia3 vltra iam dicta ostēditur evidentius hec em mulier asserebat fratrem suū ante quietatōem τ quietationis tpe fuisse τ esse heredē insolidū patris sui tunc quo ab intestato aut ex testō. ab intes. nō q ipsa ad hereditatē intestati concurrit cū illo. Ex testato non q nō de iure civili cum testm per

ꝑtermone illius sit ipso iur nullum ēt antequā dicat̃ nullum
ſm uerā opi. ſꝫ per taciturnitatē continuā conualescat ut di-
ctus iur. ⁊ no. plene in l filio ꝑterito iniusto testa. de iur. ꝑ-
torio non primo q̄ꝛ pretor nō facit herede sed bonoꝝ pos-
sessore ut insti. de bo. pos. § quos autē nec et facit bonorum
possessorē nisi qui succedere pōt bonoꝝ possessionē agno-
scat corā iudice ut. C. qui admit. ad bo. pos. po. l. fi. Hanc
aūt bonoꝝ possessionē filius masculus nūꝗ agnouit vnde
apparet euidēter falsitas dicte cōfessionis qua dicta mulier
asseruit illū herede insolidū ⁊ dicta falsitas ex eodē instr̄o
probat̃ vñ nocet ut ff. de inter. act. l. de etate. § qui instr̄o re-
spuit eius sibi ius ⁊ factū ergo ⁊c. C. de cōfes. l. vnica ī glo.
magna de au. ⁊ ar. le. l. ornamentoꝝ de iur ca. l i. § ſꝫ q̄ꝛ in
glo. ma falsa eius confessio veritatis apparētis substantiam
nō mutat. C. de iur. ⁊ fac. igno. l cū falsa. ff. fa her. l. cū pa-
tarem ⁊. ff ad trium l assumpoo in ꝑn pōt et forsitan dicta
trāsactio ipugnari tanq̄ꝫ inualida ex alio capite q̄ꝛ de subāli
forma transactionis est ut aliquo dato promisso uel retēto
fiat trāsactio al' ipso iur. est nulla C. de transac. l trāsactio.
Si quis aūt recte intueat̃ pro quietatione facta de successi-
one ⁊ de supplemēto legitime nihil datū aut promissū mu-
lieri reperiret̃ nec ob dictā cām per ipsā muliere retentū.
nā dicta quietatio est generalissima tā de legato q̄ꝫ de sup-
plemēto legitime q̄ꝫ de oī successione ut pꝫ ex uerbis ei⁹ ⁊
est facta pro cent. duc illi aūt centū ducati ex legato debe-
bant̃ et ſm assertione dicti fratris trāsigentis de illis ⁊ de
illis centū duc. nulla erat q̄ inter ptes cedunt ergo illa cen-
tum in cām legati de necessitate ⁊ sic quietatio ⁊ remissio
de toto residuo reperit̃ fcā nullo dato retento aut promisso
vñ ⁊ ob hanc cām dicta transactio uiribus uacuat̃. Pro
hac pte q̄ dcā transactio sit nulla aut ipso iure aut in effcū
saltē probat̃ euidenter q̄ꝛ cum notoriū sit ab intestato filios
legitimos ad paternā successione pariter inuitari ⁊ condito
testō legitimā eis auferri nō posse sine cā quā testator dꝫ ex-
primere ⁊ ꝑ testitutas ꝓbari ut. C. de inoffi te. l. oio ⁊ hec
si de successione intestati querat̃ aut de successione testi q̄ꝛ
diceremus testm̄ tenere supplementū legitime nō posset ne-
gari ut. l qm̄ in ꝑoribus ex quo nulla cā allegata vel assigna-
ta ꝑ patre proponit̃ ꝑꝑ quā dicta filia possit excludi negari
non pōt q̄ dcūs filius oēm cōtrouersiā quā sorori litigādo
aut litigare uolēdo inferebat ut eam penitus excluderet a
successione paterna ⁊ a bñficio sue legitime dolū ⁊ calū-
niā cōmittebat ⁊ cōmisit ⁊ sic aut dcā transactio est nulla
ut dixit ric. ff. de cōdi inde. l. in sūma ⁊. C. de trāsac. l. ij. ⁊ l.
sub ꝑtextu aut saltē in effectu ex quo calūnia fuit in resistē-
do cōmissa ⁊ dixerunt vltramoñ in. d. l. sub ꝑtextu vbi Ja.
bu. tenet in lec noua q̄ ualet sed rescindit̃ ⁊ ipsa opi secu-
tus est bar. in. d. l in sūma ⁊ i. d. l. sub ꝑtextu. ſꝫ glo. in. l. post
re. ff. de trāsac. sequēdo opi. quorundā quos nō nominat vꝫ in-
clinare q̄ et talis cum calūnia cōmitti actor ex pte rei trā-
sactio nulla est ⁊ miror multū q̄ꝛ uer. illa gl. nō inuenio pō-
derata nā ubiq̄ꝫ reprobat̃ glosatur opi rū. in reo mihi autē
eius opi amplam dare vꝫ vnde sup hoc puncto audeo autē
ptare q̄ q̄ñq̄ꝫ reus est in euidenti ⁊ notoria calūnia ex eo q̄ꝛ
controuersiā facit de eo q̄ est ita notoriū ꝯ se q̄ non pōt vl-
lo modo per disputatōeꝫ quātūcūq̄ꝫ solicitā in dubiū re-
uocari sicut est in q̄ōe ꝓposita rebus sic se hñtibus ut in di-
cto instr̄o inscribunt̃ na hic filius fatebat̃ illā fore sororeꝫ
patrē defunctū asserebat se institutū ⁊ filie centū legata ne-
gabat eam ad successione uenire negabat ei debere supple-
mentū ⁊ ad eā excludendā nil aliud alterabat nisi dcm̄ te-
stamentū hec allegatio euideter ⁊ notorie est calūniosa cū
testm̄ preteritōe filie sit nullū ⁊ ipsa ab itestato uocet̃ vna
cū ipso ⁊ hoc apparet ꝑ casus legū superius allegatos per
quos appet illa notorietas ⁊ oīs dubitat̃ remotio ut. l an-
cille C de fur. tal'. ergo calūnia ita euidens ⁊ ita notoria fa-
cit transactione nullā q̄ꝛ transactio non cadit nisi super lite
dubia ⁊ incerta ut. l i ff. de transac. nō ergo sufficit sola con-
trouersia facti al's et post rem iudicatā posset transigi indi-
stincte q̄ est falsum ut. d. l. post rem ⁊ hoc uoluit dicere il-
lius l. glo. dū dicit per talē negatōnē nō fieri rem dubiaꝫ ⁊
hac ratione mota dixit trāsactionē nullius fore momēti vñ
colligit̃ rō quare lata snīa nō trāsigit̃ nō eni ea sola rō e q̄ꝛ
iaꝫ lis decisa q̄ꝛ si hec rō esset sufficiēs quocūq̄ꝫ alio mō ect
decisa nō posset transigi q̄ est falsum sed ea rōe q̄ꝛ lata sen-
tentia ius illius pro quo est lata transiuit in notorium iuris
ff. de ac. emp l emptorem vnde āmodo nō pōt res eē dubia
vbi ergo pōt dcm̄ notorium iuris per aliquam disputatōeꝫ

solicitam velari ⁊ in dubium reuocari valet ut ibi no. c ſꝫ at
calūnia ⁊ dolos non est euidens neq̄ꝫ notori⁹ ⁊ tunc ſꝫ Ric.
vꝫ idem ut semp sit nulla transactio siue cōmittat̃ ex parte
actoris siue rei sed ſm gl. distinguit̃ q̄ꝛ si ex pte actoris tras-
actio est nulla ipso iure si ex pte rei ualet ſꝫ succurrit̃ actori
aduersus reum ⁊ hanc opi. firmat dy in d. l ij C. de transa.
⁊ in. d. l. sub ꝑtextu in uer. exercere in quibus loquit̃ expsse
eum dolus solum in litigando cōmittit̃. Et hanc glosatoris
sniam sequutu Ja bu. in lec noua ⁊ bar. post euꝫ in. d l. sub
ꝑtextu. sed ego ut dixi nullam vim facio inter actorem ⁊ reꝫ
sed solum in hoc an calūnia sit notoria ⁊ euidens ut in the-
mate ꝓassumpto. Et q̄ tunc nulla sit transactio q̄ꝛ res nos
erat dubia ⁊ ita credo sensisse Ric aut calūnia non erat eui-
dens ⁊ notoria ⁊ tunc semp ualet ſꝫ aduersus tale calūniam
lesionē passo succurrit̃ vt. d. l sub ꝑtextu que loquit̃ tā in ac-
tore q̄ꝫ in reo cōbinādo lec. ibi positas quācūq̄ꝫ opi tamē te-
neas dcā transactio ex quo appet de dolo filij transigentis
saltem in effectu uiribus uacuat̃ ⁊ hoc ex solo capite doli.

Diceret quis nō appet de dolo q̄ꝛ in isto instrumento fit
mentio quo dcā filia ꝓmiserat suo fratri aliquid nō petere
de ꝑdictis bonis ⁊ q̄ ipsa remāsit tacita ⁊ cōtenta ⁊c. Quia
oīa hec ⁊ si uera fuissent ius petendi legitimā sibi non aufe-
rent ex quo de ipsa spālr non petenda mētōem non fecit vt
C. de inoffi. te l. si quādo. §. fi. ibi nisi hoc spālr ⁊c. vbi aūt
dolus cōmittit̃ nō in litigando sed in transacto extorquēdo
adhuc glo. eodē modo distingūt in. l. eī sūma Vltramoñ.
aūt nō distinguūt sed indistincte dicunt transactōem valere
ſꝫ aduersus eaꝫ succurri ⁊ hoc tenet cy. in. d. l. sub ꝑtextu. ⁊
idem Ja bu in. d l. sub ꝑtextu vꝫ vt nulla sit hoc casu dña i-
ter actorem ⁊ reum ⁊ idem tꝫ bar. vt nō sit inter eos dicit tñ
q̄ si transactio fiebat sup actōe bonefidei q̄ tūc dol⁹ dans
cām transactōi reddit eam inutilem ipso iure ꝑ glo. l. de tu-
tela. C. de in inte. resti. mi. ſꝫ si fuerit trāsactum sup actione
stricti iuris tūc rescindit̃ ⁊ hec opi. plꝫ tamē de tali dolo hic
nō appet sed solum de ꝑmo in litigando cōmisso. Con-
cludo ergo ex ꝑmissis illam transactōem nullam in ea non
obstante ad hereditatem paternā dcām filiam posse hr̄e re-
cursum. Nec obstat si dicat̃ dcā filia in dco instrumento
multis exceptōibus renūciauit in spē deide in genere subiciē-
do eciam generalem sub qua comꝑhendūtur oēs exceptōnꝫ
spēs. ff. si quis cau l sed ⁊ si quis. § quesitum ⁊ sic renūciatū
vꝫ. l. de his ⁊ l. trāsactio q̄ꝛ ⁊ si spālr renūciatum foret illa
renūciatio non teneret. nam ipsa renunciatōe nō tā trāsigit
q̄ꝫ decipit. ff. de transac. l. qui cum tutoribus. Et q̄ꝛ l. illa de
his ⁊ l. transactio sunt. l. ꝓhibitiue quibus nō renūciat̃ pa-
cto. l. i. ⁊. ij C. ne fideicōmis. do. deuē in glo. ⁊ q̄ꝛ inspici ⁊
cognosci uerba testamēti est inductū ꝑncipalr in odium oc-
cultantium testamenta ad hoc ut pro modico transigeretur
⁊ in fauorem publicum ⁊ secūdario in fauorem legatarioꝝ
ſm Ja. bu. ⁊ bar in. d. l. de his vnde nō est renūciari possi-
bile. ff. ad macedo. l tam ⁊ fi. Et q̄ꝛ sic transigi ē de forma so-
lēnitati aūt formali nō renūciatur pacto. ff. de testa. l. testa-
menti factio de le i. l nemo pōt ſꝫ glo. teneat ꝯtrium ⁊ male
in. d. l. de his ſm Ja. de bel. Ja de bu. ⁊ Bar. Et iō consu-
luit Bar in d. §. duo fratres ⁊. d. l. de his q̄ in instrumētis
transactionū continue opponat̃ illa uerba vtīs inspecti ⁊ co-
gnit̄ uerbis testamenti. Hic autem nedū q̄ dcā verba fue-
runt apposita imo fuerūt apposita omnia uerba designātia
totius oppositū vnde pax probe se habuit qui talem quieta-
tōem dictauit. Diceret si quis inspectio ⁊ cognitio requirunt̃
igit̃ cecus mulier aut idiota nō transigent qui sont penitus
iuris ⁊ līarum ignari. sed solue q̄ imo transigent q̄ꝛ inspici-
ent ⁊ cognoscent per prudentes quoꝝ inspectōe ⁊ consilio
anima predictoꝝ reduci poterat in ueram cōscientiam. ff. de
bo. pos l. in bonoꝝ § sciam. Restat igit̃ uidere an dicta
quietatio ⁊ iurium remissio si nō valꝫ vt transactio saltem ua-
let vt pactum gratuitum an aliquo alio iure sustenteat̃ ⁊ va-
leat cum ut dixi in ꝑmo discursu ꝑ appositionem iuramenti
corporalr ꝑtm ptes uideant̃ egisse ut dcā quietatio ⁊ oīa in
ea contenta valeant oīmodo quo ualere possint vt. d. §. fili-
us matrē. ⁊ ibi per bar. ⁊ per eūdeꝫ in d l si quis maior. Et
ad inuestigatōem ꝑmi. s an ualeat ut pactum gratuitum ine-
stigemus ꝑmo an pactum gratuitum sit donatio ut sic pos-
simus sabintrare latenter ista dubia quotidiana. Primo
an debuerit assignari dcā quietatio gabellotis ⁊ solui de dcō
pacto gabella ⁊ ita assignatio non fcā ⁊ gabella non soluta
quietatio sit nulla ex forma statutoꝝ predcōꝝ. Secundo
an dcm̄ pactum gratuitum insinuatione non fcā sit nullum

quatenus

quatenus quingentos aureos excedit. Tertio ꝛ ultio de insinuationis forma oēs eni sciunt donationē .cccc. aureos excedentē insinuari debere aūt formā insinuādi in uerito ꝙ plurimos ignorasse. Reuertor ad primū an pactū gratuitū sit donatio ꝛ casus vz ꝙ sic C. de pac. l. pactū curatoris. ff. de nova. l. si quis delegauerit ꝛ vz casus expssus ff. de trās. l. i. facit de transac. l. pacis cū hoc tenet expsse. C. de pact. l. pacta que ꝯ in .i. q. ver. Ite est alius effectus fundat se ꝑ lege hoc expresse dictus. ff. de do. l. in edibus nisi pncipiū. In ꝯrarium ꝙ non sit donatio sed potius deliberatio sine causa que liberatōis fauore subsistit vz casus ff. de pac. l. tale pactū in pn. cōmuniter glo. sua quā tenuit ibi expresse Ja. bu. ꝛ ide vz tenere glo. in .l. contra iur. § filius e. ti. in uer. āplius. Quid dicemus uidet mihi nō sine dubio ꝑtransiri attamē sup hoc puncto considero. Quod qñqz pactū de nō petēdo gratuitum fit aio donandi ꝛ cōstat ꝛ tunc est donatiō vt d. l. in edibus ubi casus ꝛ d. l. i. de transac. ubi casus ꝛ i d. l. si quis delegauerit qꝛ ubicunqz aliquid cōcedit nullo cogente iperio ꝑ id inducit donatio ff. de re. iur. l. donari. ff. de dona. l. i. qñqz nō fit aio donandi ꝛ silr constat ꝛ tūc nō est donatio qꝛ deficit cōsensus datoris ꝑ cuius defectū ipossibile est donatione iniri cū in ea ineunda requirat donatoris ꝛ donatarij consensus ff. de dona. l. inida. ff. de pac. l. i. C. de dona. si quis argentū. Quādoqz dubitat an aio donādi emanauerit dcm̄ pactum ꝛ tunc est magna uis an pactū de nō petendo fiat directo an ꝑ uerba ex quibus pactū resultet in ꝯsiam si fit per verba directa hoc importantia ut qꝛ paciscit quis nō petere tunc illud pactū ex quo est gratuitū est donatio nisi subsint alique cōiecture huic ꝓsumptio aio donandi residentes puta qꝛ paciscens de iure suo diffusus videns suas ꝓbationes in ꝓmptu nō hēe pactus est. sic est intelligenda glo. d. §. si filius cū eni aliam cām qꝫ donationis ꝓsumere possumus nūqꝫ est donatio ꝓsumenda ff. de solu. l. si cuꝫ aurum de pig. act. l. te. eleganter. § qui reprobos ꝑ cr. C. de cō. īn inde. l. si cum ea. Si aūt pactum non fit ꝑ verba directa sed ꝑ enunciatiua in ꝯsiam iportantia pactū exemplum cū quis ꝓfitet aliū sibi nō teneri tunc nō ē donatio sed liberatio sine cā ꝛ sic intelligo. d. l. tale pactū ꝛ Ja. bu.

Hoc igitur articulo sic discusso aliū subintremus vz an pactū de nō petendo insinuatōne egeat. Circa qd̄ dic ꝙ si quide aio donandi uero uel saltē ꝓsumptu emanauit insinuatione egeat sic intelligit glo. l. si quis obligat. ff. de reg. iu. ꝛ qd no. ff. qui. mo. pig. uel hypo. sol. l. i. Si aūt non apparet de donatione uera uel ꝓsumpta ut qꝛ pactū emanauit per verba enunciatiua sine cā ꝛ insinuatōe non eget fꝫ Ja. bu. in d. l. tale uel qꝛ paciscens directe de suo iure diffisus pactꝰ est ut d. §. si filius in gl. ex quo eni remouet donatio remouetur insinuatōis necessitas al' tamē pla. in d. l. i. ff. de trās. tenuit expsse dcm̄ pactum insinuatione nō egere motus ea rōne qꝛ in re ꝓpria quilibet moderator ꝛ arbiter ut. l. in re mādata. C. mādati. ꝛ qꝛ magna est drīa inter donationem directā ꝛ obliquā. ff. de solut. de neg. ge. l. soluēdo. C. de appel. l. si ff. de ane. tu. l. i. de li. l. si quis duos cū adhesisse vz Jo. an. in ti. de instru. edi. § porro uer. Ite no. ꝙ donatōes in addi. magna que icipit preal. l. si quis circa mediū alle. c. cum aplica de his que fi. a prela. nullus aūt horum meruit dicere glo. si quis ob. ꝛ forte nō mirum qꝛ illa est singularis in iure quā ibi tenet bar. ꝛ ray. ide tenꝫ guil. de cu. qui illā glo. alle. ff. de con. ob cām l. si mulier. fꝫ in ꝯrariuꝫ allegat ꝛ non rūdet. ff. de cōdi. ꝛ demon. l. iui. sed tu rūde ꝙ lex illa infecta donatione loquit que insinuatōe nō eget nos aūt in uera que initur paciscēdo gratuite. Nec ob. iura allegata de directo obliquo qꝛ ut dixi paciscēdo uero uel ꝓsumpto modo nō dico ficto directa init donatio ꝛ nō per obliquū ut. d. l. i. de trans. ubi est casus ꝛ d. l. in edibus in fi. pn.

Uidendum igit restat eo casu quo dcm̄ pactū est donatio si nō fuit assignatū gabelloꝝ nec soluta gabella an teneat. Et uidet ꝙ sic qꝛ pactū de nō petēdo est distractus statutū ante artat ꝯhentes ad gabellā soluēdā vnde alio casu loquitur ff. so. ma. l. si uero §. de uiro. Cōtrariū credo uerū qꝛ de donatione statutū expresse prouidit ꝛ paciscēdo donatio ē inita ꝛ signatur quietatio supradicta ponēdo pro cōstanti ꝙ dcā quietatio ualeat ut ꝑ actū gratuitū in. q. ꝓposita icōtinenti uidebimus. Superest igit uidere ex quo pactū gratuitū aio donandi factū est donatio ꝛ eget insinuatōne qualiter fiat insinuatio donationis ꝛ qꝛ in ꝓximo sequenti discursu tenebo dcāꝫ quietatōeꝫ nō valere ut pactum gratuitū nec ēt alio iure posse eam subsistere super hoc pūcto per remissionem ꝓcedo ad dcā Jo. an. in d. §. porro in uirtute adēt qui ad satietatem ponit opi. oīum doc. de dcō puncto loquentiū subdens ēt in eadem an legibus de insinuatiōe loquentibus possit renūciari per ptes ꝛ si renūciatio prium sit iuramento firmata ꝛ dic ut ibi plene per eum qui concludit silr. l. renunciari non posse: sed si donatio est iuramento firmata ꝛ in ea promissum non contrauenire iuramentum repellet donātem venientem ꝯ ꝓrextu insinuationis non facte uideamus igit dcm̄ scdm̄ dubium principale an dcā quietatio ex quo non ualet ut transactio ualeat ut pactum gratuitū ꝛ dico ꝙ non qꝛ istud pactum eēt pariter interpositū sup lite ꝓficiscenti ex testō eo non inspecto nec cognito ut supius est ꝓbatum qua igit rōe non tenet transactio non īspecto nec cognito testō eadem rōne nulla tenet pactio ꝛ hoc tenꝫ glo. in. d. l. de his. ꝛ d. ver. item nūquid quam tenꝫ odo. Ja. bu. ꝛ bar. ꝓ dio hoc optime facit. C. de trans. l. si cā ubi est casus qꝛ transactio que non valet ut transactio non valꝫ ut pactum ꝑ hoc appet dcām quietatōem non ualere et vt liberatōem sine cā qꝛ liberatio sine cā pactum ē vt. d. l. tale ac nullum pactum super cōtrouersijs ex testō ꝓficiscentibus tenꝫ uerbis eius non inspect nec cognit sicut fuit in themate ꝓ assumpto. Ex quibus oībus cōcludo dcām remissionē ꝛ iurium remissionem ipso iure nullam ꝛ ipsam filiam quietātē quietatōe non obstante predcām portōem sibi cōnnectē sīm numeꝝ liberoꝝ aduocare posse ut herede ab intestato. Ultimo restat respondere ad allata in ꝯrarium pro fratre ꝯ sororem. Et pmo allegat ꝯ eam transactōis obstaculum q̄ ut dixi impedit litꝫ ingressum. Ad istud facilis est responsio qꝛ cōcedo de plano cum transactio ē valida sed ubi est nulla sicut fuit hic nō meret effem. Ad scdm̄ ꝙ equitas naturalis qua statutū ē nil tam fidei humane cōgruuꝫ qꝫ pacta seruari. Respondet eodem modo qñ pacta sunt ualida secus si funditus nulla sūt ut pꝫ in uerbis edicti ff. de pac. l. iuge. § ptor ait. Ad tertium s. ꝙ licuit mulieri renūciare suo iuri ꝛ in alium hereditaria iura transferre similr eodeꝫ modo respondēdo ꝙ licitum ē seruata debita forma iuꝫ ꝛ non alr hic aūt seruata non ē ut. d. l. de his. Ad quartuꝫ ꝙ ꝓmisit non ꝯuenire ꝛ sic suum fcm̄ impugnare non pōt respondet silr eodem modo qꝛ istud uex cum suum fcm̄ de iure subsistit secus si rōne forme est improbatū in iure al's nūqꝫ ꝯctus vel actus nullus per celebratem ipm posset allegari nullus ꝓut dicit glo. C. de seruo pignori dato l. si creditoribus spālis e casus casus aūt noster nō est de excep. cum ut dixi supius leges ꝓhibitiue loquunt vnde nō e illis renūciari possibile ut. d. l. i. ꝛ. ij. ne fide do. den. Ad quintum de iuramēto respondit ꝙ istud iuramētum non ē obligatorium qꝛ cū lex transigi ꝓhibeat nisi certa forma seruata qui aliter transigit transgressor legis ē de ma. ꝛ obe. c. ij. ꝛ ideo iuramentum tanqꝫ bonos mores interpositum nō ligat. C. de legi. l. non dubium vbi casus. Item transigere enim ꝛ pacisci super litibus ex testō ꝓuenientibus inspect ꝛ cognit uerbis testamenti aliquo dato ꝓmisso uel retentu ē de forma que autē sunt de forma actus ad publicam utilitatem inducta dicūt ꝛ ideo pacto ꝯuatoꝝ ēt iuramentu firmato nō alterant nec mutant ut d. l. ij. de testa. ꝛ silr iuramentum sup tali alteratōe nil opat ut plene discutit bar. ff. de fideiu. l. si quis pro eo. Nec ob. ꝙ saltem ualere dꝫ occasione dicti iuramenti oī modo quo pōt qꝛ nulluꝫ modū excogito quo ualeꝫ possit non enim ut transactio ut dcm̄ est nō ut pactum gratuitū nō ut liberatio sine cā cum nulla pactio ualuerit nō inspect ꝛ cognit uerbis testamenti. Et qꝛ transactōis spēs contradicit pacto gratuito ꝛ liberatōi sine cā unde ex quo ptes intenderit transigere coꝝ ꝓpositum nō est in oppositum cōuertēdum qꝛ caret ex toto cōsensu ꝯhentium ergo dispō nulla. ff. de pac. l. i. §. adeo. de ac. ꝛ ob. l. cōsensu lꝫ ergo actus ꝯhētium qñqꝫ ꝓpter eius naturam quandoqꝫ ꝓpter cōsensū eorum preter ꝓpositum operet. ff. si cer. pe. l. nō omnis tamē nūqꝫ inuenies ꝙ operet ꝯ ꝓpositum per rōnem superius assignatam. Ad sextum dum dꝫ ꝙ dcā soror asseruit fratrem suum insolidum. Respondet ꝙ dcā cōfessio euidenter ꝛ notorie pꝫ falsa unde per cā non immutat ueritas subā nec nocet confitenti vt dcm̄ est. s. in secundo principali discursu.

Ad septimū dum dꝫ ꝙ casus est in. l. fratris. C. de trāsac. ꝙ frater cum fratre transigens de successione pn̄a non audit de cetero. Respondet illud uerum cum transactio de iure subsistit at transactio supra dcā nulla funditus est ut supius est ostensum. Et ita ut superius scriptum ē consulo ego Angelus ꝛ c̄. m. ccc. lxxxvij.

Sic instituit accusatõem contra .b. de insultu z aggressione factis cum animo z intentiõe derobandi z cõfessione ipsius mediante condenatus fuerit de percussione z vulnere. Ab alia parte q aio derobandi z fuerit absolutus querebatur an cõtra accusantẽ iniuriarũ possit agere si nõ põt quõ extimetur iniuria z qualiter concipietur libellus.

uidam Nobile canalerius quidã accusatione instituit cõtra quẽdã andreã de ciuitate bellum tãq̃ 𝔭 aggressorem stratarũ in quo continet q dictus andreas insultauit z aggressus fuit dictũ cancelariũ z eum percussit aio z intentione derobandi eũ de ducatis ducatis quos ipse hẽbat in quadã valisia quã tũc quidã eius famulus deferebat sup quendã equum z super dicta accusatione ad vltiora fuit processum tandẽ dictus accusatus cõparuit in iudicio z cõfessus fuit pcussione z vulnera negauit autẽ q aio z intentione robariã cõmittendi cõmiserit contenta in accusatione pdicta z fuit de dictis vulneribus cõdenatus z absolutus ab illa pte qua continebat q aio z intentione robariã pdictam faciendi z c. Quia a sic accusatus z absolutus reputas se dimissimũ z legalẽ z hoiem bone opinionis z fame existimãs q ad graue iniuriã z sigillatione sui pudoris sic in iudicio diffamatũ z ex tali cã interpellatum voluit iniuriaz ciuiliter agere cõtra dictum cauallerium. Queritur igitur an possit secundo si potest qualiter est extimatio iniurie facienda z probanda. Tertio qualiter esset concipiendus libellus.

uper Puncto pmo dico agi posse iniuriarũ ex tali diffamatione tex. est ff. de iniurijs. l. iniuriaz. § si quis per iniuriam vbi generalis tradit regula q quilibet interpellatus iniuste ad finẽ ut vexetur iniuriaz tenet hic aute a iniuste fuit interpellatus quo ad ppositũ robarie z indebite diffamatus qñ apparet q absolutus est ergo talis diffamãs iniuriaz tenet ut ibi. Hoc et probat apertius in. l. Item apud labeone. § si quis libello ff. de iniur. ubi textus dicit aperte q si quis libellũ obtulit pncipi aut alij famã alienam infectando iniuriaz tenet. sed dictus ca obtulit libellũ iudici apud tribunal z famã dci a est grauiter infectatus cũ eũ diffamauerit de pposito robarie ergo iniuriaz tenet. Sed an possit cõueniri ciuiliter dubitat criminalr enĩ nõ est dubium q casus est in l. lex cor. § fi. e. ti. et dico q et ciuiliter agi põt ut. l. ptor. § posse z. §. de iniur. ibi casus z. e. n. l. cõstitutionibus ibi casus. Hoc et probat ex generali regula que tradit. C. de fal. l. qui noie ubi tex. probat q pro oi delicto pro quo põt agi criminalr agi põt ciuiliter sed p iniuria agi põt criminalr igit ciuiliter. Sup scdo qualiter sit extimatio iniurie facienda video q in extimatione iniurie faciẽda est habenda cõsideratio inferẽtis iniuriã z patientis illã z loci z tpis z qualitat iniurie ff. de iniur. l. pretor edicit. § si cũ. l. se. z pn. l. se. z insti. de iniur. § atrox habita igit cõsideratione oium pdictoz extimatio poterit esse grauis z leuis fm arbitriũ boni viri. Videamus igitur g que sit extimatio dicte iniurie facienda z qñ sit probanda. Ad pmũ dico q cum pro ista iniuria nõ possit agi cornelia que cõpetit solum ex trib' capitibus ut. ff. de iniurijs l. lex cor. in pn. sed agat in illis casibus extra illos tres casus in oibus alijs casibus in quib' aduersus bonos mores aliquid factũ dĩ ut ff. de iniur. l. ite apud labeone § ait pretor fieri dz extimatio dicte iniurie g passum iniuriã qui iurabit q voluisset pns tãcũ de suo pdere q̃z talem iniuriã pati z hoc mõ fit extimatio z probatur ut no glo. ff. de iniurijs. l. iniuriacum extimatio. Si tñ extimatio quã fit per ptes uideret iudici immoderata est ad equitatẽ reduceda fm pe. z cy. C. de iniur. l. si nõ cõuicij in ix. z. x. qõe sic. n. fieri dz vbicunq p bono quãntatis relinquit iuramento ptis. ff. de in lit. iur. l. videamus ff. de rei ven. l. qui restitueret cõmeta glo. C. de iudi. auc nouo iure cũ si. Et q hec extimatio fiat p iuramentuz agentis. qñ pretoria agitur tenet glo. in fi. ff. de iniurijs l. lex cor. Idem tenet ros. in ti. de act. iniur. in pn. z glo. insti. de iniur. § pena vel fm azo in sũma insti. de iniur. ubi dat actio iniuriaz intantũ siue agat pto. is ut est in pposito siue ciuili ex. l. cor. extimatio iniurie dz fieri per ptem modo predicto z deinde iudex dz dictaz extimatione taxare ne in infinitũ iuret z taxatõe fcã fm illã dz iuramentũ pstari p ptez ca. tus est. ff. de iur. l. vcu' § seru' meus vbi agebat pto. ia cõmeta. l. cõstõibus § i. ff. de iniur. ubi agebat ciuili z hec opi. placet bar. z mihi p. d. § seru' me'. Ex pdictis appet qualiter sit cõcipiendus libellus nã passus iniuriarum dz dicere q suam iniuriam tñ extimat z q prius voluisz perdere tñ de suo q̃z dcãm iniuriam pati z hoc modo certum dicit z dz concludere in libello rex sibi cõdenari legitima taxatione iudicis pcedente z hanc libelli formã tanq̃z magis tutã approbant pe. z cy. in. d. l. si non conuicij in. x. q. Angelus de vbaldis z c.

xcvi.

Utrum tutor tutela pendente possit rez minoris emere aut aliud qõ cõparari lege nõ phibetur z si põt an tutela pendente agi possit ad obseruantia premissoz. Et an hec exceptio que 𝔭 tutorem opponit q agere nõ põt 𝔭 pupillum tutela pendete cu solam psonam agentis concernat q per eaz actor dicit psonam legitimã non habere.

Joannes Impialis tutor existens filior z heredũ petri racanelli vna cum alijs cõtutoribus suis emit pendente tutela dcõ suo pprio nomine a . dict. minorib' seu pupillis seu cõtutoribus suis palam publice z bona fide ita q 𝔭ctus tenet cantaria duo masticorũ grossor de cipro anuatim z quolibet ãno pro certo pcio vloz ad ãnos tres recipiendo in klendis Januarij m. ccc. lxiij. z finiedis in klẽdis Ja. de. m. ccc. lxvi pactis modis z condit. infrascript. vz q dicti tutores dict. nominibus pmiserunt dcõ Joãni suo pprio nomine per se uel p aliuin annuatim z quolibz ãno p supradictis tribus ãnis incipiedis z finiedis ut 𝔭. dcã cantaria masticoz grossor de cipro nitida z cribellata dare z consignare in alex. ptum egypti vlq ad ripam maris ppriis sũptibus z expensis risico z picuio dictoz pupillor z hoc sub certa pena, put apparebit de predict. publico instrumeto rogato manu uberti folieti notarij. Modo dicti tutores si adimpleuerũt seu obseruauerunt dcm 𝔭ctum dcõ Joãni q non cosignauerunt sibi mastica sua dict. temporibus pter q dictus Joãnes 𝔭 eos ptestatus fuit de pena in quaz inciderunt dicti minores pter ipsoz inobseruantiaz z ex hoc casu dictus Joãnes agit 𝔭 dcõs minores z petit z requirit sibi fieri consignatõem dcõz masticoz in dcõ loco alex. vel ex dcõ 𝔭ctu petit penã cõmissam per dictos minores pter inobseruãtiam dicti cõtractus z hanc penaz petit uigore cu. eiusdem statuti ciuitat. ianuẽ posin sub rubrica de sen. z instru. cuius copia nobis transmittit. Et 𝔭 dcãm executionez opponit q dictus Jo. non potest agere ex dcõ 𝔭ctu emptionis pendete tutela nec pendete tutela põt dcm instrumetuz exec. mandari q tutor nõ potest exercere actõe 𝔭 pupillum sibi datum pendete tutela. Ex aduerso dicit dictus Joãnes q imo potest agere pendente dcã tutela ex dcõ 𝔭ctu z q illa non est de illis actõ de quibus est cautum tutore non posse agere 𝔭 pupillum. Item posito q de iure cõi non possit agere põt tamen agere vigore iuris municipal seu statuti in quo est cautum q 𝔭 execudõem nulla possit opponi exceptio nullitat. falsitatis solutõis uel remissionis uel quecunq alia que dici uel excogitari possit. Modo queritur quid iuris visis statut. que infra patebũt vz Si quis cõsecutus fuerit sniam cuius tempus non sit ãnoz. xxx cõpletum ex die quo uenit tempus petendi vigore dicte snie z ipse uel hẽs cãm ab eo vel repsentantes psonam ipsoz postulauerit dictam sniam exc. mandari 𝔭 personam 𝔭 quaz dcã sententia data fuit seu eius successorem vlem seu curatorem datũ bonis z hereditati iacenti vel latitanti seu curatorem datum latitanti ipsius 𝔭 quem dcã snia data fuit vel representantem psonam condenati seu eius fideicõmissarium vel executorem generalem in testamento siue sit lata snia contra ipsum fideicõ. siue 𝔭 tutorem uel curatorez minoris citet per magistratum psona 𝔭 quam dcã executio postulabit. Et si postulet 𝔭 uniuersitatem uel sindicum eius citet eius sindicus personalr uel ad domũ si fuerit in Jan. uel districtu qõ semper psumitur nisi pbetur 𝔭trarium solũ g publicam vocem z famã z q dictum est in sententijs in oibus z per omnia habeat locum in instrumentis quantacũq quantitatez pecunie debitam cõtinentibus postq̃ dies cesserit z veneri ex inspectiõe dicti instrumenti. Exhibitiones autem instrumentoz possunt fieri cã non expedita. l. ante sententiã z si fuerit exhibitũ instrumentũ uel apodissa banci de tapeto solutionis vl' virtue quietationis eius snie postulare exequi uel instrũm sententie incisum qñ petitum fuerit executioni mãdari nõ expediatur dicta executio si dictũ instrumentũ snie incisũz nõ erit cõe actoris z rei alr autem non ob dictis exceptionibus nullitatis falsitatis remissionis solutionis uel quietatõnis ut 𝔭. uel aliqua alia que dici vel excogitari possit expediatur

diaꝰ vel extremo dũmodo persone sint legitime.

In facto proposito tria eliciõ dubia que examinanda sunt. Primũ est an tutor tutela pendente possit rẽ ipsius emere aut aliud qḋ cõparari lege nõ prohibetur sicut in pposito factũ fuit. Secũdo si põt an tutela pẽdente agi possit ad obseruantiã pmissoꝝ. Tertio ꝛ vltimo an hec exceptio que ꝯ tutorem opponitur qꝛ agere nõ potest ꝯ pupillum pendẽte tutela in personã solã agentis concernat qꝛ ꝑ eam actor dicatur nõ habere ꝑsonã legitimã. De ꝑmo indubitanter dicendũ est qꝛ palã ꝛ publice ꝛ bona fide tutor emere põt suo noĩe ꝛ quilibet de sua familia. C. de ꝯtrahen. emp. l. cũ ipse ibi casus ꝛ ibi per cy. ꝛ ff. de admi. tu. l. curator rerũ ff. de auc. tu. l. pupillus. ꝛ vbi emit auctorãte cõductore ut fuit in proposito nullum est dubiũ emptionẽ tenere ex quo factã est palã ꝛ bona fide ubi aũt emeret mala fide ẽptio nulla ẽ. Et vbi emeret seipso auctorãte ab ipso pupillo tũc ẽ dubiũ an ẽptio teneat cũ sibi ipsi auctor fit. sed hic nõ est punctus noster ideo in hoc nil dico sufficiat remissio ad glo. l. si in emp. §. fi. de ꝯtrahen. emp. ꝛ d. § pupillus ꝛ ad not ꝑ cy. in. d. l. cum ipse ꝛ C. qḋ me cã. l. si per ipressione lz autẽ emptio teneat tñ si pupillus inuenit se deceptũ sine dubio põt restitui. C. si aduer. ven. in rubro ꝛ nigro. ꝛ C. si tu. ꝟ cu. iter. l. ẽt ꝛ l. ẽt ꝛ hoc de ꝑmo. De scḋo an agere possit dictus tutor ad obseruantiã predictoꝝ tutela durante de iure cõi vz prima fronte ꝙ sic qꝛ vbi pendete tutela ex alia cã q̃ꝫ tutele inter tutorem ꝛ pupillũ nascitur obligatio vt fuit in pposito qꝛ tutor nõ emit ut tutor sed ut ꝑuatus tutele officio circũscripto uicissim agi põt nec expedit expectari tutelã finiri ꝛ idẽ in obligatione ante assumptã tutelã ꝯtra tutori nata ꝯ pupillũ ꝛ loquor eo casu quo ea non obstãte tutelam assumere põt ut insti. de auc. tu. §. fi. cõmuniter glo. magna ibi posita ꝛ. ff de tutelis. l. qui hꝫ. §. si pupillus. ff de testa tu. l. si plures. C de exec. tu. l. neqꝫ ꝛ. l qḋ res. Contrariũ est verũ pro cuius declaratione considerandũ qꝛ aut actio que durante tutela intenditur hꝫ cãm vetustiorẽ tutela ꝛ tunc ẽt ea durante intenditur sic intelliguntur leges supra alle. insti. de auc. tu. §. fi. ꝛ. d. §. si pupillus ꝛ. d l. si plures ꝛ l neqꝫ ꝛ. l. qꝛ res. Quinimo si a patre pupilli emisset ꝛ possessionẽ nõ accepisset tutela durãte nõ põt facere pupillum desinere possidere ꝛ ipse possessionẽ apprehẽdere. ff. de ꝯtrahen emp l. fistulas. §. fundũ ꝑ bar. in l. ij in fi. ff. ꝺ sup. seruo. Si uero non hꝫ cãm vetustiorẽ tutela tunc actio talis non intenditur ea durante qꝛ nec directa nec ꝯtra nascitur. vnde nec intentatur ut. l. si tutor cã rei publice. §. fi. ꝛ. l nisi finita de tu. ꝛ ra. distra. Cetere aũt actiones ex alia cã q̃ꝫ tutele descendẽtes ut furti iniuriaꝝ certi cõdictio ex mutuo uł alio ꝯtru ille bene nascantur sed nõ intentantur pendẽte tutela sic intelligitur. l sed non dat. ff de tu. ꝛ ra. distra. ꝛ de illis actionibus loquitur. l. ij. C. de admi. tu. ꝛ hoc tenet ibi glo. mag. quã probat ibi cy. ꝛ bar. cũ sequẽdo dum dicit qꝛ glo. illa suppletione nõ eget hoc ẽt tenet azo. in sũma illiꝰ tituli. Idẽ tenet ibi odof. Ex hoc ergo cõcludo qꝛ lꝫ ex ꝯtru actio nata sit in qõe ꝑposita tñ tutela pendẽte intendi nõ põt sed lꝫ non possit intendi põt tutor soluere sibi ipsi si inuenit id de quo sibi soluere possit ẽm quosdã ut. d. l. fistulas. §. i. de ꝯtrahen. emp. Sed illa loquitur in debito hñde cãm vetustiorem uł secus vꝫ in post tutela ꝯtco qꝛ cũ non possit exigere tutor obstante tutele pendẽtia ergo nec sibi soluere põt ꝛ hoc est de mẽte azo. in sũma de admi. tu. §. sicut aũt soluere dꝫ tutor ꝛ qꝛ dicta actio iam nata est affecta ut nõ possit intendi tutela durãte fortiꝰ ꝛ si tutor eã cederet ꝛ cessionarius ẽt uel vtiles suo noĩe intentaret obstaret sibi exceptio que obstat tutori cedenti qꝛ transit cũ sua cã ut. ff. de ꝯtrahen emp. l. alienatio rũ concor ibi alle in glo. ꝛ ꝑ cy. l. c. si quis in ius de reg. iur li. vi spec. in ti. de ces act. § nũc videndũ uer. ad illud bar in l. apud celsũ §. sed cũ legitima de do. ex. ꝛ hoc scire est vtile ꝛ necessariũ ꝑꝑ ea que statꝫ dicam in sequẽti discursu. Super tertio sine dubio vꝫ dicẽdum qꝛ ex quo statutũ de executione loquẽs hãc exceptiõeꝫ repellit ꝛ oẽm aliã que dici uel excogitari põt dũmodo ꝑsone sint legitime qꝛ hec exceptio non reddit ꝑsonã agentis minus legitimã qꝛ non cõcernit ꝑsonaꝫ sed actionẽ ut dixi in precedenti discursu in fi. illa eñ ẽt ex hoc concernit legitimitatem ꝑsone qꝛ existente vera agens noĩe suo uel alieno inhabilis redditur ad agendũ causam autẽ inhabilitas q̃ñ qꝫ a natura ut cõtingit in muto ꝛ surdo ꝛ ꝑpetuo furioso ꝛ carentibus iudicio. ff. ꝺ postu. l. i. §. pueritiã. ff. de iudi. l. cum ꝑtor. §. non autẽ. Quãdoqꝫ causatur a casu ut in exercitatus ut. d. l. i. § ꝑpter casũ. quãdoqꝫ causatur a iure ut in exercitatꝰ qui non sunt habiles ad agendum. In minoribus annis xxv qui sine curatore in iudicio esse non põt ut in. l. clarum de auct. prestan ꝛ generaliter vbicunqꝫ exceptio cõcernit solũ habilitate uel inhabilitate ꝑsone ꝛ illa opponitur cõtra ꝑsonã. ꝛ tunc dꝫ queri de ꝑsone legitimate. ff. de testa. l. si queramꝰ. c. qui legitimã perso. in rubro ꝛ nigro no. spec. de act. § i. uer. Ite opponitur contra actorem cũ pluribꝰ uer. se. sed ista exceptio non concernit habilitatẽ uel inhabilitatem ꝑsone agẽtis eo qꝛ dicatur inhabilis ad agendũ imo habilitas ꝑsone inesse ꝑsupponitur qꝛ nihil canonicũ iure persone obsistit quo minus in iudicio agere possit pro seipso ut. d. l. i. de postul. sed solũ obicitur qꝛ actio que ꝑponitur cum sit nata pendẽte tutela non põt in iudiciũ deduci tutela durante vñ cõcernit actione non ꝑsonã. Cõcludo igitur qꝛ si ita est qꝛ petitioni executionis nõ obstet hec exceptio nisi ꝑ eã queratur an ꝑsona agentis sit legitima qꝛ de hoc ꝑ obiectũ dicte exceptionis nõ queritur ꝛ idõ executõi locus est. Et ita ut superius scriptũ est cõsulo ego ang. xcvij

Quid consequatur vxor testatoris q̃ eã reliquit dñaz massariã ꝛ usufructuariã oĩum suoꝝ bonoꝝ ꝛ stat. ꝛ habitatione sue domus vna cũ infrascriptis suis filijs donec caste ꝛ hõeste vixerit ꝛ fructu donũ suaꝝ dotis suis filijs cõicauerit.

Iuianus De monte pollitiano suũ condidit testam̃tũ in quo vxo. suã reliquit dñam massariã ꝛ vsufructuariã oĩum bonoꝝ suorũ ꝛ stat. ꝛ habitatione sue domus una cũ infrascriptis suis filijs donec caste ꝛ honeste vixerit ꝛ fructus dotium suaꝝ dictis suis filijs cõicauerit. Ite reliquit catherine ꝛ bartholomee suis filiabus de bonis suis illã quãtitate pecunie seu illã portione bonoꝝ que videbitur ꝛ placebit suis fideicõmissarijs i testõ relictis ꝛ qꝛ plus ꝺ bonis suis petere nõ possint. In oĩbus aũt a̾ ꝯs bonis suis mãnum ꝛ iohannez suos filios ꝛ posthumũ uel posthumos nasciturũ uel nascituros sibi heredes vlẽs instituit ꝛ eos ad inuicem substituit si aliquis ipsoꝝ decesserit sine filijs bõa sua iussit dari i deõ casu amore dei illis miserabilibꝰ ꝑsõis vel locis de quibꝰ vi debitur ꝛ placuerit dictis fideicõ. mortuo dcõ testatore decesserunt omnes filij ꝛ et posthumus natus fuit sine filijs ꝛ i pupillari etate superstitibus dictis filiabus ꝛ vxo. Queritur ergo quid hẽre debeat dcã vxor ꝛ quid pauperes ꝛ quanta portio ꝺ beatur ꝑo de prædictis. Sup quibus examinãdis videtur ꝑmũ qꝛ an dcm̃ testm̃ ualeat uidetur enim non tenere qꝛ filiabus relictum factum est incertũ vnde rõne incertitudinis vi debatur vitiari. ff. de le. i. l si sic. §. i. C. de fal. cã adiec. le. l. si ñ designata. Item qꝛ fuit totaliter in volũtate tertij ꝛ sic vꝫ volũtas captatoria ideo nulla ff. de le i. l captatone. C. ꝺ testa. mi. l. captatorias. Item qꝛ dcm̃ relictum uidetur conditionale ut. ff de le ij l i. vnde filie uidentur ante conditõis euentum ꝑierunt ꝛ sic testm̃ nullum cum non sint in defectũ earũdem exheredate ut. C. de insti. ꝛ substi. l. si pater. ꝛ. ff. de here. insti. l. suus quoqꝫ. Contrarium tñ dico qꝛ imo illa institutio valꝫ nec quantitas dꝫ incerta legari enim ꝛ relinqui põt quantitate nõ designata alterius arbitrio ut. d. l. i. de le. ij. vbi ꝛ cum ita ẽ factum tale relictum pro modo patrimonij modificari dꝫ vt ibi dum tamen in casu nostro legitima non minuatur. Hãc enim ẽt si filij fuissent ingrate ex quo in testamẽto de ingratitudine non e fcã mentio sine diminutione debent habere ut l. oĩmodo ꝛ. l. q̃m in prioribus. C. ꝺ inoffi. te. Nec intelligatur dcã uolũtas captatoria qꝛ legati substantia in absolutã uoluntatem tertij non e collata imo nullo mõ collata testãr enim instituit ꝛ in testamẽto firma est sola igitur quantitas seu reꝝ declaratio cõmissa est eoꝝ arbitrio unde tenet ut. d. l. uerba enim illa uidebitur ꝛ placebit designãt arbitrium boni uiri in quo nulla captio ẽ ut. d. l. i. probatur. ff. de le. iij. l fideicõ § q̃ꝫq̃ꝫ. commuineta glo l. thais. § sororem. ꝛ. ff. de sta. li. l labeo. Item nec est cõditionalis institutio non enim sunt instituite sub cõditione sꝫ pure lꝫ quãtitas ueniat declaranda ꝛ lꝫ mora insit in petendi potentia usqꝫ quo declaratum fuerit ut. d. l. i. tamen de legitima tollitur ut. d. l. q̃m in prioribus. Plus uidetur qꝛ lꝫ institutio ect conditionalis tñ remoueretur ꝺ medio hodie conditio vsqꝫ ad legitimã ꝛ abinde. ꝯ. uidetur conditio expectanda ꝛ sic hodie testamentum nõ ect nullum vt dicit gl. in. d. l. suus ꝛ. d. l. si pater in glo. ma. quã opi. tenet bar. in. l. sancimus. §. repletõem C. de inoffi. te. vbi dicit omne casum lꝫ guil. de cu. ꝛ Ray.

dicant oppositum ⁊ nō corrigi dcām.l.si pater ⁊.l.qui in prioribus qz dicunt eā loqui solū in exheredatis qui ad que relā vocant̄ ⁊.§ repletione fm ray.non in insti.de sed in fideicō.loquat̄ ⁊ hec de primo. Sedo oz uidere an dicta substitutio facta filiis valeat nec ne cū sit facta de miserabilibus seu locis eligēdis. Videt̄ siir captatoria ⁊ inualida sed secus est qz sola ꝑsonaꝝ electio fideicōmissariis eē cōmissa ut no.per oy.in.o.l.captatorie ⁊ per cy.in.o.l.captatorias ⁊ lz esset captatoria nil ad rē qz ad pias causas ꝑmissum est ita disponere de testa.cū tibi lz aūt ualeat subst̄ō est uidendū an sit pupillaris infra tpa pobertatis qz si ita esset absqz detractione legitime substituti pupillariter.i.miserabiles seu loca pia caperet vniuersum ut l.cēturio de vul. ⁊ pu. ⁊.C.de ipu ⁊ aliis subst.l.precibus ⁊ de testis in.c.si pater li.vi.sed vz dcām substitutione foꝛe oi tpe fideicōmissariā qz fcā iam sub conditione si decesserint sine filiis ⁊ sine adiectōe alicuius distributini ⁊ est mater in medio vñ fauore matris oi tpe fideicō.iudicatur sic intellige glo.que est in.o.l precibus ⁊.C.de inoffi.te.l ex tribus Et ꝓ hoc facit.ff.de vsufru le.l fundi trebaciani ubi pz uerbū dari fore mere obliquū ⁊ obliquū semp de manu alterius relictū accipiendū esse ita igit̄ in proposito iussit testator dari bona p fideicōmissaria ista substitutio erit obliqua ꝯ.tum vz verum qz imo dicta subst̄ō sit pupillaris directa infra tpa pupillaris etatis qz in dcā subst̄ōe subintelligit̄ verbū accipiant erit ergo sensus ut post mortē filioꝝ fideicōmissariꝫ ꝯ manu sua accipiāt bona ⁊ dent illis quibus eis uidebit̄ ⁊ placebit ut l.alio in fi.i glo.de ali. ⁊ ci.le. ⁊ probat̄ in.§.si quis aūt pro redeptione de ecc.in.col.ix. Si igit̄ subintelligitur in tali subst̄ōe uerbum accipiant ⁊ istud uerbū est directū ut no in.o.l.alio in fi.i glo. ⁊ no.ff.de le.ii.l tina.§.ha.cius ergo dicta subst̄ō tanqz fcā per verba directa infra tpa pupillaris etatis erit directa ut in.c.si pr̄ de testa.li.vi Et ꝓ hoc facit qz nullo alio instituto tales fideicō.tenet locū heredum extra de testa.cū tibi ⁊ hoc tenet expsse Ro.in suis libellis in ti.si alicui relinquit̄ fideicōmissaria uel legata petat illa actōe ex testō § item quid erit.ut spec.in ti.de instru.edi.§ nūc vero aliqua uer.ut pone.ide Jnno.in.d.c.cū ibi idem cy in.l.ad gō pauperibus.C.de epis. ⁊ cle.lz non ita clare cū igit̄ post morte filioꝝ testator ꝑdictus alios heredes nō fecerit nisi qz distributores suoꝝ bonoꝝ ꝯstituit adueniente casu ipsi intelligunt̄ substitutu directo ⁊ pupillariter. Nec ob.si testator dixit sine filiis qz illa uerba nō faciunt ꝓpterea uerba directa obliquari tex est in.o c.si pater ⁊ est casus recte intelligēdo.ff de vul. ⁊ pup.l.centurio ⁊ istā opi.tenet oy. ⁊ moderni cōiter lz glo.in.o.l.ꝑcibus videat̄ dicere oppositū ⁊ Jnno.i.c.raynutius ⁊ ēt tenuit Ja.de bel.quasi illa verba sint ad maioꝛe relata qui liberos pot habere non ad pupillū qui pp nature ipotentiā eos habere non pōt ⁊ sic sit subst̄ō fideicō.sicut dicimus de iestato qui potuit testari ⁊ nō est testatus ut.ff.de suis ⁊ le.l.i. Nam istud est de stricta rigorositate lz cōis vsus loquendi aliter iterpretat̄.s.hoiem esse iestatum qui sine testō decedit iuxtā hoc nō est recedendū ut.l.cū delationis.§.asinā de fun.instru. ⁊.l.liberoꝝ.§ quod tñ cassius de leg.iii ff.de uer.sig.aniculus. Preterea de hoc est casus in.d.c.si pater item nō ob qz hic mater est in medio istud qz hz locum cū substituit̄ filiis p uerba cōia sic itelligit̄ glo.l ꝑcibus ⁊.l.ex tribus lz hic fuit fcā p uerba directa ut ꝓbaui ergo ⁊ c. ut o.c.si pater ⁊.d.l.precibus.Jte non ob qz tacita pupillaris nō admittit̄ ꝯ matrē ut.o.l ꝑcibus qz uerū est de tacita de q̄ testōr nō cogitauit.sed ubi ꝑsumit lz illa tacita q̄ venit ex ꝑsumpta uoluntate defuncti bñ eam excludit ut.d.l.ꝑcibus in glo magna uer dio ⁊.l in testō.C.de testa.mili. Cōcludo igit̄ ex premissis dicta subst̄ōem ꝯ tepora pubertatis directā si oēs filii erant ipuberes tpe testi aūt esset fideicō.oi tpe pp disparitatē personaꝝ ad hoc ut vniformiter eis succedat̄ ut.o l in testō ⁊.ff de vul. ⁊ pu.l.iam hoc iure qz igit̄ est directa in themate nostro mater penitus est exclusa ⁊ substitut totū capient ut.cōi ut.d.c.si pr̄ ⁊.l.cēturio. Restat igit̄ uidere quid habere debeat dcā vxor post mortem filioꝝ eius Eis eni uiuentibus fm cōez consuetudinē iterpretatur tale legatum fcm̄ vxori esse alimētoꝝ ut no.in.l.i.C.si fo nup mulier per Ja.de are de publica.in.l.si eum exhibuissent. Sz an mortuis filiis amplius ut habeat vsumfructum plenariū potest dubitari dico ut qz sic qz dcm̄ legatuꝫ factū fuit uxori donec caste ⁊ honeste vixerit ⁊ sic est condionale ⁊ non est unuꝫ imo sunt plura nec semel cedit legati predicti dies sz ꝑlūries.l in principio cuiuslibz anni nam ꝓ primo āno est purum ꝓ sequentibus condicoale ut ē legatum ānnuꝫ ut l.legatum.C.de ann.le. Mortuis igitur filiis incipit a substituti deberi qz nunqz debitum fuit a filiis de le.i.l.si fundū §.si pater vnde fm tempora uariat̄ ꝓpter diuersitateꝫ ꝑsonaꝝ in quibus nō est uniformis cōditio nec fauor.ff.de ānu le.l cum in ānos cessante ergo fauore filiorum ꝓpter quos talis iterꝑtatio ē assumpta cessabit et iterpretatio predcā ⁊ fm ꝓprium significatuꝫ uerboꝝ intelligetur legatū predictū.s.ut habeat usūfructū plenū ut.ff ō pac.l.qō dcm̄ de calū.l hec actio cessante enim ē cā fauoꝛis cessat ⁊ fauor ut.l.hac cōsultissima.§.ex impfecto. ⁊ autem hec inter liberos et si executores eligerent mōasteria que alr̄ habent̄ loco filii ingredientis monasteriū ut in.§.sed hoc ꝑsi de san.epi. ⁊.C.ad treb.autem nisi rogati.iste aūt non ē casus noster. Restat igit̄ ultimo uidere quid hēe debeat dconus ⁊ dico qz suam canonicā obtinebit de tota hereditate qz relictum predictū fcm̄ ad pias cās non ē deputatū inter liberoꝝ a dcā cāonica porcōe ut in.c.ult de testa.ut no.e.ti.c.officii. ⁊.c.requisisti Et ita ego Angelus. xcviii.

Si procu.in iudicio litigat ⁊ ꝯ dñm sit lata sñia utruꝫ sñia sit irrita ex hoc solo qz uerba sñie ꝯ dñm sunt figurata. Et si de iure ciuili sñia non tenet quid erit de iure cāonico. Et si tenet quod iue debet obseruari.

Rocurator

In iudicio litigauit ⁊ sñia lata fuit ꝯ dominū querit̄ an ex hoc solo sit irrita qz ꝯ dnm figurata sunt verba sñie ⁊ non ꝯ ꝓcuratorem. Super quo vz de iure dicendū qz de iure ciuili sñia nulla est. casus est.C.de sen. ⁊ interlo.om iu.l.i.nedum enim in ꝓcuratorem imo in defensorem uerba sñie sunt formāda.ff de nego.ge.l liberto.§.lite in iudiciū p Jnno.qui fi.sint le.c.cūm maxime si uenit ad defendendū animo nouādi ipse eni tūc cōdēnatur ⁊ in eum fit executio ff.de ꝓcu.l.plau.ff.de solu.l.solutōem ⁊ facit.ff.de neg.ge.l soluendo ⁊ loquor de defensore qui venit ad defensionem plenariā nō ad vnū articulum ⁊ ad allegādam cās absēne ut.o.l liberto.in fi.nec curo an ante lit.cōte.an uero post interuenerit ꝓcur.dūmodo repāatur tpe sñie cās agitare ut.C.de ꝓcur l.nihil arbitramur. ⁊.ff de ꝓcur.l.lz §.si plures. ⁊.l.si quis cum procuratorio in prin. ⁊.l qui ꝓꝓo.in prin.e.ti. ⁊ ista fuit opi Jo.de bal.recitera.in.o l i.de sen.sed azo.ibi distinguit q. aut dñs litem est cōtestatus ⁊ dñs est dānādus ut l.furti.§ qui alieno ff.de ꝓcur. ⁊.o.l.i.a ꝯrio sensu ibi enim dicit sñiam latam ꝯ dñm non tenere qz nūqz in iudicio fuit ⁊ sic a ꝯrio ⁊ si fuisset ipse deberet cōdēnari ueritas tamen est ꝑcedens opi. ⁊ hoc probat̄ per rōnem qz in iudicio quasi trahitur p sñiam ut.l.ii.§ idem scribit.ff.de pecul. Sed ꝯtus uel quasi ꝯtus inter absentes nō interueniēte aliquo organo repñtāte ꝑsonam absētis est nullus ut.l.cōsensu de ac. ⁊ ob. ⁊ ibi p glo.igit̄ ⁊ talis sñia nulla. Nec ob.qz ꝓcur.est ꝑsens vnde eius ꝑsēa vz sufficere qz nego cum in eius ꝑsona act⁹ ⁊ uerba obligatōis inductiua initium nō sūpserint ergo sñia ⁊ talis actus nullus ⁊ nulla de.ff de ac. ⁊ ob.l.quecūqz gerimus. Nec ob qz quasi ꝯtus non requirit ꝑñs utriusqz ꝑsonam ut.l.apud iul in fi.ff.qui.ex.cā in pos.ea.ubi dz heredem adeūtem quasi ꝯhere cum creditoribus ⁊ legatariis ⁊ constat aditōnem fieri oibus his absentibus qz illius quasi ꝯtus perfectio ex sola uolūtate adeūtis dependet ut.ff.de acqui.here.l.gere. ⁊.l.paulus. ⁊.l.pro herede id alteri⁹ presentia in nullo desiderat̄. Cōcludo igit̄ ex predictis de iure ciuili sñiam foꝛe nullam rōne predcā ubi igit̄ cessaret rō predcā ualeret sñia qō contingit ubi dñs esset presens ⁊ ēt ꝓcur tenere sñie qz initium sumere possunt uerba ꝯtr⁹ initi per ꝓcuratorem tunc in ꝑsonam dñi.ff.de uer.ob.l.si ꝓcur.ꝑsitus ergo ⁊ sñia pari rōne:si uero eēt ꝑsens dñs non ꝯ ꝓcur.tunc si dñs nunqz fuit in iudicio ⁊ sic non hz ius aliqd in instantia nec hēe uult qz hoc dicit forsan expsse ꝓtestando ad tribunal iudicis ⁊ tunc siir dico sñiam foꝛe nullam qz hic ad dñm qui nullum hz ius in instātia dz lata sñia absqz instantia ⁊ sic sñia nulla ut C.de sen.interlo.om.iu.l.ꝓlataꝫ si vero presens dñs existēdo apud tribunal in instātia hz ius ⁊ vt qz fuit lis conte.uel dicit se velle litigare ⁊ in instātia ius hēe quod potest diuersimode.s.nomine suo repetendo omnia acta fcā p procuratorem in suam ꝑsonam ut.ff.de ꝓcur.l.que omnia quo casu suo noie efficit̄ dominus instantie directo ut.d.l.que omnia. ⁊.l.mutari uel ꝑsona ꝓcuratoris faciendo sibi per ꝓcuratorem cedi ius instantie ut.ff.ō ꝓcur.

.l.in cāe

l. in ciuile § si ex pte quo casu et sibi querit directu iura ista ne uel uniu noie suo ex capite illo qr exactibus iudicialib' dño vni querit sine cessione. ut. l. in oibus. ff. de pto. stip. z d. l. in cāe z tunc snia lata in dnm ualet z tenet qr cessat ra tio predicta sic pōt saluari. opi. azo. quia dz dnm condenādū cum fuerit lis. cō. quia intelligo cum est psns z cū per cons. ius in instātia acquisiuit aut aliquo ex modis pdictis absqz contestatione. Potest et cōtingere cessare dictam rōem in procuratore seu sindico mona qui pōt dirigendo uerba ptz ctus in dnm querere dño. ut ff. de cōsti. pe. l. cū qui § si acto r. no. insti. de inu. sti. § si quis aliq z de uerb. ob. l. stipulatio ista § alteri. z iō hoc casu si procur est psns licz dns absit in psonam dni cōcipi possent verba snie extra de proba c. licz cām z de in inte. resti. § suscitata. In aliqs aūt casibus qz p dictis snia nulla est si uerba snie possunt ita formari in pro curatore sicut in dnm secus si in eum nō caderent sic intelli gitur l. vlti. C. de usur. Nec ob. si dicat ergo tūc venit in absurditatē illā qr actus valebit qui in psona procurato ris non sumpsit initium ptz l. quecūqz qr ista absurditas tol lerat ppter ipossibilē cōceptionē uerborum in pcuratoris psonā. Restat igit videre an dcā subtilitas uendicet si bi locū de iure canonico z si non uedicet sibi locū quid ob seruabit an ius canonicū an ciuile. Rndeo igit ad primuz z glo. dubitauit fortiter in c querelā de elec. vsi dixit. ibi vl timo loco illud qd acs. in. d. l. 1. s. qr tutius est ut omni salueē opinio qr condēnet procur. z dns Inno. ibi dicit ualere sē tentiā z idē tenet in. c. cām que si. sint le. z de pba. c. licz cāz. idē enā tenet Jo. an. in d. c. querelā. idē vz tenere ber. licz nō fungat bsi pedes in. d. c. licz cām z de resti in inte. c. suscitata ubi glo. dicit qr de tali subtilitate nō curat eccla z ideo ex quo nō curat nec et curo. Valet ergo snia de iure canoni co lata in psonam dni si quis tū intueret iura z capitula ex quibus gl. z Inno. z Jo. an. se fundāt oia loquunt lite agi tata p procuratore z sindicum capli quo casu et de iure ci uile substineret snia z iō nō pōt sine dubio pertrāsiri. Re stat igit uidere de tertio an obseruari debeat ius ciuile uel canonicū ex quo in hoc inuicem pdicunt. Sup quo di co in terris ecclesie romane suppositis quo ad tpale iurisdi ctionem uendicare locū ius canonicū z istud fore seruandū ut no Joan in c ij. de reg iur li. vi. nec enim tunc leges de dignantur sacros canones imitari. ut in auté. ut clerici apd proprios episcopos circa prin. Et ita consulo ego angelus de ubaldis vtriusqz doc.

xcix

Testator decessit tribus filiis ex pmo matrimonio nat z vno ex 2o heredibus institut z substitut pupillariter z p fideicōmissū cum post testifactione alter ex 2o matrimonio est nat dictus testator licz longo tpe post natiuitatē vltimi su peruixerit mutauit testm moriunt duo ex primo matrimo nio nati vnus pubes abintestato z alter cōdito testamento relicto tertio sibi herede moritur etiā primus natus ex 2o in pupillari etate supstitibus matre z fratre vtriusqz cōiun cto z alio fratre consanguineo querit de hereditate vltimi nati si pupillus decedat quis admittatur z quantū ipse de hereditate patris debeat habere. zc.

Petrus De vrbe veteri suum cōdi dit testm in quo colam Leo nardū z bartholomeū suos filios ex primo matrimonio heredes instituit z et seuerū ex 2o matrimonio natū equaliter z eos inuicez substituit pupillariter z fideicōmissariā z quasdā suas fili as dotauit in testō nec in dotibus eas instituit cōdito testō ex 2o matrimonio nascit sibi alius filius noie Joānes qui in dicto testō fuit ptermissus tande post natiuitate eius super uixit testator longo tpe z sciuit posthumū sibi natū tamen testm in nullo mutauit post decessit leonardus pubes abin testato deinde bartholomeus pubes cōdito testō in quo di ctum colam sibi vlem heredē instituit. Deinde decedit di ctus seuerus pupillus supstitis matre z dcō Joāne ei' fra tre vtriusqz cōiuncto z dicto cola suo fratre consanguineo vnī queritur igit ad hereditatē dci Jo. quis vocaretur si in pupillari etate decederet z quid z quantum debeat dicto Joā de hereditate dicti petri testatoris visis quibusdā sta tutis dicte ciuitatis quorz vnum disponit qr si quis intesta tus decesserit sine filiis qr ad hereditatem uocentur agnati in patrimonio z cognati in matrimonio ita tamen qr ma sculi preferant z aliud dicit qr instituti z substituti debeāt habere integram hereditatem relictam z nulla trebellian ca detrahatur z aliud dicit qr filia dotata non succedat sup quibus petitur consilium saltem exhiberi.

Iso Themate pdicto dico sine dubio testa mentū pdictum ruptum et posthumi agnatōe ut. C. de ōz. in. l. 1. C. de pta l. posthumo C. de postu. l. 1. ff. de lib. z posth. l. gallus. Uno pōt multū dubitari an dcm testm fuerit ualidum ab initio pteri tōe filiarz feminarz quibus dos fuit relicta z non fuit adiutz ut institutōis z si statutum pdictum loquēs de filia dotata nō repugnaret sine dubio testm et nullum: qr iur institutio nis debuit relinqui saltem unus nūmus ut in cor ut cūz re. app co. § aliquid quoqz capiim no. glo. C. de inoffi. te. auē. nouissima. Nec ob qr uerbum relinquo solet aptari ad insti tutiōem ut. l. his uerbis. ff de here. insti. qr istud e uerz cum adijcitur pri quote non rei singulari in. ff. ad tre. l. cogi. §. z generalr. z ibi per dy. no. glo. in cor. de here. z fal. §. si vero nulla tū qr statutum filiam dotataz a successione excludit z dotata et intelligat cum sibi dos in testō assignat ut C. ō se cū. nup. l. si quis pcribus. § certum. z. ff. de condi. z demō. l. titio centum. §. titio genero. z ibi plene per bar. nō fuit ne cessario instituenda ex quo ad successionem non uocabitur sic nec necesse esset institui filium incapacem ratione de portatōis ut l. si necesse. z. l. si deportatus de bo. li. uel rōne religionis ut qr erat de ordine minorz qui est peritus inca pax per cle. exiui de padiso. z ita tenet guil. de cu. in. d. auē. nouissima. Concludo ergo pmo dcm testm fore ruptum posthumi agnatōe z omnes filii masculi tā instituti qz pteriti ad hereditatē uocant equalr est quo enim reducta e ad cāz intestati uirilr vocant filii supradicti ut in auten. de here. ab inte §. 1. z. ff de pta. l. si duobus. Et hoc sine dubio verz est visa figura dicti testamenti in quo non ē illa cla si non ualet z c. Si aūt esset illa cla si non valeret vel si nō ualebit iure testamenti valeat saltem iure codicillorz ut tūc illa cla aliquid operetur rupto testō ex cā ptermitionis e magna dissensio z fu it qū antiqua glo. enim tenet qr nō in auten ex cā idez tenet in. l. ex filio. §. 1 de le. iij. z istam opi. tenuit Ja. de are. in dcā auten. ex cā. Et et eam tenuit guil. de cu. z Ray. de forli. z multi alij z omnes mouent ista rōe qr a pterito nō legatur neqz fideico. relinquit ut. d. l. ex filio idem et sensit gl. i glo. in. l. si patrone §. ult. ff ad treb. fm unum intellectum licz hic tenuit ptrium z est casus in d. §. vlt. fm unam lec. istud idez tenuit dy in. d. l. ex filio. Item tenuit bar. in. d. auten ex cā. z in l. 1. de iure codi. hoc et tenuit disputando Ja de bel. z allegando pro casu. l. generalr § ex testō. ff. de fideicō. li. z ista opi. vz uerior z ita plures hoc āno ualde diffuse alle gando consului z ita nūc cum ista qū de fcō occurrisset pus. Judicatum fuit de cōsilio quasi oium doc ciuium z forens. nūc pus cōmorantium. Et rndent ad rōem. l. ex filio qr ue rum ē qr a preterito non legat uel fideicōmittit uciatum qr nō est noiatum honoratus sed in genere bn grauat qr in ge nere honoratus fuit z mutatus ad successionem una cum alijs per illam clam si nō ualet z c que cla idem opat quod specifica repetitio relictorz in testamento a uenientibus ab in testato ut. C. de inoffi te. l. si ut no. glo. in l. conficiunt de iur. codi. z e. ti. l. si quis cum nullum z iō plus me psnalr si extendo. Si igit cūz predcā clausula filius ptermissus solā suā trebellianicā z legitimam obtinebit reliquiz vero restituet fratribus institut qr potest detrahere trebellianicam nō ob stante statuto supra posito qd prohibet substitutos trebelli anicam deducere qr pteriti nō habent residuum quasi sint pteriti substituti: licz qr ptermiss vz grauatus de restituendo re siduum. vnde sumus extra casūz statuti legitimā sine dubio ut dixi retinet qr in ea non potest grauari et infra pupillaré etatem ut. C. de inoffi. te. l. ex tribus. z facit. e ti. l. qm̄ i prio ribus. z. l. quoniā nouella. Restat igit uidere ad successi onem dci filii preteriti si in pupillari etate decederet quis ad mittat an mater an uero cognati. Et de iure ciuili nō est du bium matrem admittendā nisi excludat ppter non petitūz tutorem aut aliam rōabilem cām ut in auten. defuncto z in corpore unde sumit. Videamus ergo an statutum eam excludat z vz qr non qr statutum loquit in decedente ab i testato sine filiis vnde vz solūz sentire de his qui testari pos sunt ille enim pprie dz intestatus qui nullo cōdito testamen to decedit vel licz aliter eciam intestati z hebat testandi po tentiam sibi a iure attributam ut. ff. de suis z le. l. 1. z ibi di cam. Cum igit pupillus non sit habilis ad testādum ut. ff. de testa. l. qua etate cum si. ergo in eo nō uendicant sibi lo cum uerba statuti que sunt accipienda pprie non improprie de exercitoria. l. 1. §. si is qui nauem. de uer. fig. l. cum qui de

engat. z maxime cum dcm statutum sit odiosum z iuri cõi
directo 9rariũ. vnde pprie z stricte debemus intelligere nõ
aũt large vel improprie ut. l. qd vero. ff. de legi. de ver. obli. l.
quicquid ad stringẽde ad natura l. 9stõibus p dec in l. ocs
populi z in l. cunctos pplos In 9rariũ qz imo dictũ statutuz
vendicet sibi locum et vbi tractatur de successione pupilli nã
pupillus et dr testatus. l. cũ pater sibi fecit testm ut l. pap. §.
nec ipuberis. ff. de inoffi. te. z ff. de vul. z pu. l. patris z fi-
lij z insti. de pupil. subsi. in pn. z l. morib9. in pn. ff de vul.
z pu. si igit pupilli quibus pater substituit pupillariter sunt
testati ergo alij intestati verificat ergo in pupillo significa-
tum huius adiectiui intestatus. Hoc et probat qz ois he-
reditas aut nobis ex testõ aut abintestato deferr ut. l. i. de
pe here. lz hereditas pupilli nobis nõ deferr ex testõ qz nõ
est habilis ad testandũ ergo necessario abintestato qz pupil
lum intestatũ appellamus. Preterea cõis vsus est appella
re intestatũ oem illum qui absqz testõ decedit vñ ex vulgi
opi significatũ huius adiectiui porrigit ad pupillum. ff de
ver. sig. l. inientum de le. iij. l. liberoz. § qd tñ cassius de fun.
instru l. cũ de lanionis § asinam. si tamẽ tal vulgi opinio ne
garet in iudicio pruditer faciet volens excludere cognatos
pupilli si de hoc facit articulũ z pbationes inducit ut oinz
9trouersie intercur amaritudo. Preterea qz 9prehẽdit sub illis verbis
pupillus probat ex mete statuti que e ipsa lex z ipsum sta-
tutũ ut infra probabo z et ex inductõe absurditatis que seq
ret si aliud diceremus. Ex mete statuti probat qz intẽtio le
gis fuit cognat agnatos pponere per quos familiarie di-
gnitatis cõseruat de uen inspi. l. i. § antepe ibi publice eniz
interest zc. z ob hoc post l. xij ta media iut prudẽtia nedũ
qz agnatos pponeret imo solos masculos inuitabat qz tũc
cõmodius videbat ita iura cõstitui ut ad masculos heredi
tates cõfluerẽt ut insti de le agna. suc. § qz ad feminas. imo
ẽt per ius pretorium pponebat cognat ordo agnatoz si tab.
testa. null. extra l. i. in pn. Senat ergo cõsul. tertullianũ z or
ficium imitoe vocant matre z filios ad sue ut. ff C. z insti.
ad tertul. z orfi sed ista nõ vendicãt sibi locũ solũ in pupil
lo sicut in alijs. vñ ex mente statuti pupillus cõprehẽdit. z
id vz sufficere lz verba deficiãt ut. ff. de iure pa l. adigere. §.
qzuis z ff. de publi. l. de pcio in rõe sui. z ff. de adi. le l. ut.
§. cõditio z facit C. de li. preteri l. ut de cõdi. z demõ. l. in cõ
ditionibus z ff de incertu. l. lz si possessori. § sed si rerũ ff.
de re iudi. z l. in sũma. z id non lz mentẽ legis offendere
sine ide sit cõtextus verboz sine nõ ut. C. de legi l. non du-
biũ in gl. ij. Sequimur ergo mentẽ ex absurditate que al se-
queret si aliud diceremus pbat qz si illud verbũ intestatus
cõprehẽdit solũ illos qui pñt cõdere testm ergo furioso de-
cedenti non succedunt pximiores agnati nec et dãnato de
crie famoso ex quo intestabil est effectus sed illud est valde
absurdũ qz hoi sane mentis pximiores agnati succedãt non
aũt furioso vel alter intestabili cũ in oibus pter mentis sta-
tuentiũ vendicet sibi locũ. Nec ob. qz pprie ille dr inte-
status qui extis habilis ad testãdũ extitit intestati facti ut. ff.
de suis z le. l. i. z insti. de here. ab inte. in pn. z uer. sig l. in
testatus. z ff. de iniusto te l. i. qz cõcedo in simplici successio
ne lz hic intẽtio legislatoris que fuit pponere ordine agnato
rũ sicut olim pretulit l. xij ta. z et ius pretoriũ operat ut pin
guius significatũ istius adiectiui sumat. s. pro oi faciẽte ex-
trum intestati. Cõcludo igit in casu pposito et eum tra-
ctat de successione pupilli preferri ordine agnatoruz. Sed
videamus an pferat matri volenti venire ad successionem
defuncti. Et credo qz nõ qz si pdictum statutũ bñ aduer-
tatur vz loqui qñ de successione defuncti ab intestato est cõ
tentio inter agnatos ultra matre ex altera pte qd pz qz dicit
qz pximiores agnati succedant in patrimonio z pximio-
res cognati in matrimonio vñ habuit respectũ qñ patre z
matre defunctis inter agnatos z cognatos defuncti de
hereditate qd agitat z ista interptatio est humanior ut ma
ter nõ excludat a successione luctuosa filij id in dubio exci
pienda est. ff. de his q̃ ut inte. dele l. pxime uer. lz in re dubia
z de reg. iur. l. ea que § inte. de re. du. l. quoti in actõibus.
z C. de fideicõ li. l. cũ inter veteres in fi. saluo nisi alr dcm
statutum interptatum fuerit in ciuitate ut he ventana tpib9
retro act. s. ut dictũ statutum et matre excludat tunc enim a
tali interpretatõe nõ est recedendũ ut. ff. de legi. l. minime.
Concludo igit ex predictis matrẽ vocari ad successionem
talis filij pteriti pupilli et si decederz in pupillari etate cete
ris agnat exclus nisi de alia interptatõe dci statuti constarz
vez qz dcis Jo. nũc vivit ideo de eius successiõe vnique tra
ctat ad psens. Restat igit nũc videre quis succedat seuero
in pupillari etate defuncto cui fuit fca substõ pupillaris z si
testm non est ruptum postumi agnatõe sine dubio vocaren
tur substituti matre penitus exclusa ut. l. pcibus C. d ipub.
z alijs subst. z de vul. z pup l. centurio. Sed qz testamentũ
est ruptum agnatõe postumi est videdum an dca pupillaris
substõ conseruet per auten. ex cã. z glo. vz tenere qz sic. ff.
de vul. z pup. l. i. in fi. z pro ea facit qz imperator in auten. ut
cum de ap co § aliud quoqz capl̃m non intendit irritare ni
si solum modũ per quẽ pbibet ab intestato suc. vnde inten
tio pncipis fuit solũ pteritiõis z exheredatõis iniuriã abole
re cum igit in successione pupilli nulla pteritio iniuria infe
rat z per eam succedat pupillo non defuncto pz qz cõserua
tur. Et pro ista pte facit ad treb l. nam quod § si quis com-
pulsus z de vul. z pup l. fi § plane. Pro hoc et facit opti-
me tex auten. ex cã qui dicit qz sola institutio infirmatur sed
enarrat cetera aũt firma manẽt. z hanc opi. tenet bar. in. d.
l. i. z in d auten ex cã dy. tenet in. d. l. i. de vul. z pup oppo
situm dicẽs qz non conseruat per illam auten. nisi solum ea
que pñt valere nullo condito testõ sicut sunt legata z fidei-
cõmissaria non ergo cõseruabit substõ pupillaris que si põt
subsistere nisi condito testõ ut d. l. i. § fi. sed ista rõ nõ est bo
na qz minor solum in testõ dat z tamen rescisso testõ ex cau
sa preteritiõis cõseruat tutele datio ut expsse dicit tex. i cor.
in ver. si tamen contigerit z istam ptem hoc ãno pluries te
nui consulendo z vz mihi ipsa veritas qz igit conseruat di
cta substõ pupillaris dico ad successionez talis impuberis ma
trem penitus excludi z ad successionem dicti seueri vocari
substitutos sm formã dicti testamẽti qz autem substitutoz
nemo viuit nisi Cola ex pmo matrimonio natus ad ei9 he
reditatem solus cola ex latere paterno coniunctus vocabit
z Jo repellet in totum qz est cõiunctus ex utroqz parente
cum n. Jo tunc nõ eẽt in rez natura z fuerit a patre pteritus
z alij masculi fuerint vniuersalr instituti z breui loco substi
tuti tam pupillariter qz p fideicõ. vi dce substõnis non vocã
tur nisi instituti tñ non aũt Jo. de quo testator non cogita
uit. Et si dicatur resultabit magna iniquitas ut frater ex
vno latere tñ coniunctus admittat z cõiunctus ex utroqz la
tere excludat cum de iur. cõi sit totum cõ ut in auten. de cõ
sangui. z uteri. fri in pnn. Respondetur qz tolerat ista ini
quitas qz testm pupilli est unde potuit suum frẽm preterire
non institutta turpi psona. l. ut l fres. C. de inoffi te. Jte nõ
ob. si dicta qz si testator de postumo cogitasset ẽt substituisz
postumũ qz talis obiectio tollit ex forma puncti ex quo pa
ter suppnxit z sciuit postumũ sibi natũ z in nullo testm mu
tauit videt enim voluisse cum eadem volũtate decedere. ff.
de testa mi. l. tractabat. Nũc ergo videamus ad successi
one Leonardi quis vocet ex quo intestatus decessit z .xiiij.
ãnis maior ut s. dixi dico qz si in testõ est illa cla si non va
let z et seruant fideicõ. vniuersalia ẽt relicta a pterito in ge-
nere lz cum Leonardus fuit institutus nõ pteritus fideicõ.
relictum ab eo cõseruat per auten. ex cã. sm opi. cõem licet
quidam teneant 9rarium ut no. in d auten. ex cã z potissime
ibi per bar. Dico igit in legitimã non potuit Leonard9
grauari ut d. l. qñ in prioribus vnde legitimaz hz cola fra-
ter eius cõiunctus ex utroqz parente exclusis Jo fratre con
sanguineo tñ z exclusis ẽt sororibus utrinqz coniunctis dci
Leonardi ex forma statuti supradicti positi sub rubrica de
succes ab inte. quod pfert in successione agnatoz deceden-
tium sine prole masculos fratris residuũ vero totius partis
Leonardi diuidit in duas ptes z unam hz ex vi substõnis
dictus cola altã hre debuit dictus seuerus qui supuixit di-
cto Leonardo nec potuit de residuo dictus cola ex persona
dicti leonardi detrahere treb. ex forma statuti supradci positi
sub rubrica qz institutus z substitutus integram hñt heredi
tatem qz ut ante dcm est dictus seuerus in pupillari etate de
cessit z vi substõnis dictus cola vocat ad solidam heredita
tem Seueri pz qz totam ptem delatam dcõ Leonardo hre
debz dictus cola ex psona sua dci seueri cum e hereã viso de
hereditatibus dci seueri z leonardi. Videamus de heredi
tate dci bartho. qui decessit 9dito testõ cui deferat z illud ẽ
clarum qz pfert z sine dubio totalr deuoluta est ad dcm co
lam tam vi institõnis facte de eo per bartholomeũ qz vi sub
stõnis ex psona sua z dicti seueri. non enim põt ad eius he
reditatem vocari in aliqua pte Jo. ex latere paterno frater
qz excludit a successione pp̃ter testm z qz dictus cola erat
9iunct9 ex utroqz latere nec põt vocari ad eius hereditatez
vi testamenti paterni cum non fuerit substitutus in eo. Et

ex cibus

ex oibus supradictis salua tamen sña saniori dico q de here
ditate dicti petri debēt fieri quinq partes ꝛ quatuor ptes hz
cola pro psona sua ꝛ fratrū pmortuorum quintā vero hz di
ctus Jo. vltimo est uidendū quis succedat dñe Joāne soro
ri carnali ex utroq pente predictorum cole bar. ꝛ leonardi.
Et dico q ex quo abintestato decessit succedet ei totalr di
ctus cola exclusis penitus aliis fratribus ꝛ sororibus cōsan
guineis. ut dcā aute de consan. ꝛ uteri. fri. Et ita dico ꝛ cō
sulo ego angelus de perusio le. doc. ꝛc. .c.

Usurarius recepit ab ipsius debitore. x. noie vsurarū ꝛ
ipsū absoluit ab ipsis vsuris ꝛ cōfessus fuit dcās usuras ab
eodem re. habuisse utrū non obstante dicta absolutione ab
usuris ipsas possit ab usurarie repetere lz eum liberauit per
acquilianam stipulationem ꝛ acceptilationem.

Et Joānes mutuauit frācisco centū sub
vsuris de quibus centū usuras a dcō
francisco habuit ꝛ recepit vz. x. deinde dcūs
ser Jo absoluit dcm franciscū a dcis centum
mutuatis eide per dcm ser Jo ꝛ eodē die lo
co ꝛ testibus dictus franciscus absoluit ꝛ liberauit dictum
ser Jo a dcis. x. receptis noie usurar ad aiam ꝛ corpus cō
fitens de dcis usuris sibi esse per dcm ser Jo. plenarie satis
factū. Modo querit utrū dictus franciscus possit repete
re ab heredibus dci ser Jo dcā. x. noie usurar nec ne obstā
te dicta absolutione que uobis cōsultoꝝ transmittitur ple
nius ut uidebitis. Ite querit utrū uerba ista aliquid operan
tur in dicta absolutione vz confitens sibi plene satisfactum
liberans eum per acquil. stip. ꝛ acceptila. ꝛc.

Remitto Nō de iure cōi usurari9
potest cautione nō pstita
de restituendis usuris recipe quietationē extor
toꝝ per usurariā prauitatem. sola eni testi factio
absq cautione vsurario interdicit dum viuit ꝛ post mortē
interdicit suo cadaueri ecclesiastica sepultura nisi restituerit
que extorserit p usurariā prauitatem eius et oblationes nō
recipiunt ab ecclesia cum est vsurarius manifestus nec au
ditur sup usuris quas alteri soluisset querela interdicit et si
bi altaris cōio ꝛ hec oia hntur ex cōnunctiōe. c. quiq de vsu
ris li. vi. ꝛ. c. cū tu ꝛ. c. q in oibus ꝛ. c. q de usuris in anti
quis ꝛ post monitionē aliter actus puniit. ut in c. preterea
eo ti. Cū igitur solum in testō requirit cautio ꝛ sit illa de
cretis edita in penam non extendā ad ɔtctus uel distractus.
quia non est nostrū legem extendere ꝛ q odia sunt restrin
genda pena aeru mollide in. c. odia. ꝛ. c in penis de regu.
iur. in. vi. ꝛ. l interpta. ff. de pe. Uerba enim gesserunt ꝛ
ɔxerunt ad ius testandi non ptinent. ut. l uerbs gesserunt ō
uer. sig Et ideo illa decte. non uendicat sibi locum nisi soli
in testamento ꝛ istam partem tenuit disputando freder. de
scal. doc egregius. Hoc ergo pmisso videamus an resti
tutio vsuraꝝ prestet ipedimentum repetitioni ꝛ vz q non
extra de iureiur ad nostrā. ij vbi iurans non petere vsuras
non solutas non obstāte iuramēto repetit eas. Pro hoc
ēt facit q non remittit peccatū nisi male oblatū restituatur
ut in reg. ila in peccatū de reg. iur. in. vi. Ueritas mihi vz
q qñq debitor ante solutionē vsuraꝝ pmittit usuras solue
re ꝛ eas solutas nō repetere ꝛ tunc in effectu non ligat
pacto ēt iurato nec soluere cōpellit ꝛ solutione repetit ex
tra de usuris tuis. ꝛ de iureiur. c. debitores. Aliq post vsu
ras solutas debitor qui soluit paciscit ut i casu nostro. ꝛ tūc
aut paciscendo remittit usuras gratis aut nō remittit gratui
to sed solum se artat ad non repetendū per pactū. Si remit
tit sicut est in themate nostro q absoluit ꝛ liberat ꝛ cōfite
tur sibi plenarie satisfactū ꝛ tunc in foro iudiciali sublata ē
ois obligatio q acquiliana stipulatio ꝛ acceptil interuenit
ut insti. qui. mo. tol ob. § ite per acceptil. ꝛ. §. ex pdictis ꝛ
q cōfessus fuit sibi plene satisfactū qualitercūq ei satisfiat
non est vis de pignor. actio. l si rē. § satisfacere qui. mo pig.
uel ipo sol. l. item liberat in pn. Cōtra hanc ergo cōfessio
nē non uenit nisi legitime probato ɔrio. C. de nō nu pec.
l. generalr ꝛ l. in ɔtctibus §. super ceteris ꝛ facit. ff. deposi
ti. l. publia in fi. In foro vo cōscie ꝛ sic ɔtrūad dcū aut dbi
tor remittit liberalr vsās ꝛ sufficit si erat res restōi grata qsi
pmo tradita. dcū breui manu donata. ff. si cer pe. l. singula
ria de do. iter vir ꝛ vx. l in de rei uē l. hec si res de iur do.
mi ab eo dōsi in mentē gesserit creditor restituez vsās et
gratuita remissiōe nō fcā alr nō sufficerz lz liberalr remissio
vsuraꝝ subseqtur no Jo an i. d. c. pecīi i nouella ꝛ ibi limi
tat dcm dr. i eadē rsa dicens q sufficit i foro cōscie liberalr re

missio si res erat restōi grata ubi uero non fit usurarum re
missio liberalr tunc non pdest ut in d. regula per Jo. ꝛ dr.
Si uero debitor qui soluit usuras nō remittit eas lz solūmo
do se astringit iuramēto uel pcō ad non petendum ꝛ tunc nō
obstante pcō seu iuramento fcā prius absolutione possunt
usure repeti maxime si noua cā superuenit post iuramentū
sic intelligit dcm capsm ad nostram coniuncta glo ibi sup
uer. oibus in fi. Et ita dico ego angelus ꝛc. .c.

De ultima uolūtate ꝛ substitutionibus in ea positis ꝛc.

Onsiderandum Est q sub
stituto fcā
accurribone fuit pupillaris expssa ꝛ silr substō
fcā Margarite ꝛ Laterine. Et hoc pbatur ex
illo uer. testi ꝛ exnūc dcm Nicolaū ꝛ dcōs eius filios ꝛ he
redes dcis accurribone margarite ꝛ caterine substituit uer
bum enim heredes directum ē ꝛ iō infra pupillare etatem
inducit substōnem directam C. de here insti. l fi de uulga.
substi. l. uerbis ciuilibus ꝛ ita pōt intelligi glo. insti. de pup.
substi. §. qua rōne. Si autē detracto verbo herede fieret sub
stitutio per verbum cōe substō tunc esz fideicō. omni tepo
re ut. l pcibus ꝛ. l. centurio. ꝛ insti. e. §. extraneo Itez testa
tor qui dicit substituo heredes filiis meis manifeste loquit
de directa q per fideicō. non succedit eis directo nec i effe
ctu lz solum testatori ut. l. coheredi. §. cum filie uer. nec in fi
deicō. Ex istis infert q accurribone succedit nicolaus in to
tum exclusis omnibus aliis ut. l. pap. §. sed nec impuberis ꝛ
in c i. de testa. in. vi. li. Sequit uidere de cathe. ꝛ dico q dē
ius relictum caterine pertinet ad dcm substi. ut. l. sed si plu
res. §. ad substitutos de uul. ꝛ pup. ne pupillus decedat pro
pte testatus ꝛ pro parte intestatus ut. l. coheredi. in fi. ō uul.
ꝛ pup facit. e. ti. l. centurio. Diceret aliquis pupillaris non
hz locum nisi omnibus mortuis in pupillari etate. C. de im
pub. ꝛ aliis substi. l. pe. Nō ista seu obiectio non pcedit nisi
in accurribone. nam ei soli ꝛ per se fuit fcā substō unius ei9
filij ut in auten. de indi. §. cōsideratum de uul. sub. l. nec sin
gulis. Item non pcedit in catherina q non fuit fcā substō
pupillaris oibus ꝛ post omnes i. post mortē oium lz simpli
citer vnde cuilibet decedentiū in pupillari etate succedit pu
pillariter substitutus ad treb l. lucius. § gayo non enim hic
superest personas magis testatori dilecta q dcūs nicolaus
quem testōr filiabus fratris pdilexit cum sibi uniuersalez ti
tulum successionis contulerit sequenda enim est testōris cō
templatio ꝛ eiusdem dilectōnis ordo de condi. ꝛ demon. l.
publius. §. i. Sequit uidere de margarita ꝛ ista decessit adul
ta ꝛ considerandum e q huic adulte debebat legitima nō
trebellianica q non fuit uniuersalr instituta ut ff. ad treb. l.
i. §. inde neratius. nam certa quantitas nō restituit ex trebel
liano sed ut legati ideo non defalcat treb. ff. ad. l fal. l. lex
falcidia. §. nunq. In ista itaq falcidia succedit anus ꝛ auia
cum fructibus q legitima supest cum fructibus onde non
consistit in nuda pprietate plena ut no in auten nouissima.
C. de inoffi. te. ꝛ. l. vxori. ff. de usufru. le. facit. C. de inoffi.
te. l sancimus § repletiōem uel dic q interdū legitima est i
dominio rerū corporalium ꝛ sic in spē certa ꝛ determinata
ꝛ tunc fructus ueniūt iure dñi. Interdum consistit in reli
cto quātitatis uel supplemēto tunc non debent nisi a die pe
titōis seu more ideo q natura realium pstationū trahit se
cum fructus ut dsū de vsuris. l. herennius modestin9 so. ma
tri. l si mora nam natura psonalium pstationū requirit mo
ram ueram uel interptatiuam de usur. l. in fideicō. l. uidea
mus §. si actōem de le. i. si quis bonoꝝ a maiori eniz mino
ri fit mora re ipsa de le. ij. l cum §. usuras sed a minori. maio
ri forte secus ꝛ iō requirit interpellatio ut. l. si coi legati cā
cum. l se ff de uer. ob In casu ergo nostro a die uere more
ueniūt fructus legitime ꝛ non ante. Sequit uidere ō cē
tum flor. an computent in legitimā ꝛ dico q non q cō ex
substōne capit non computat in legitima. C. de inoffi te.
scimus rō q legitima'pūs ipso iure detrahit sed isti et uniz
floreni uident includi in substōne fcā margarite. ff ad treb.
l. marcellus §. quidam liberis sicut includit in substōne pu
pillari et omne id qō est ē. legitimā vndecūq quesitum vt
dcm ē. Ultimo sequit uidere de dote auiucie ꝛ sine du
bio dos matris nō includit in fideicō paterno de uul. sub.
l. coheredi. §. cum filie. sed in pupillari bene includit quid
ergo erit in casu nostro concurrit utraq spēs substōnis hez
respectu diuersaꝝ psonarū. Respondeo siquidem heredi
tas nesucie fuit adita legitime nomine filieꝝ tunc due ptes
dicte dotis cent dci nicolai substituti ex psōa duoꝝ impuberꝝ

vi pupillaris substõis sed tertia pars eis3 dici nn z auie ex psona margarite adulte. Si aũt heredue nesucie non fuit adita tunc tota dos reuersa ect ad detãnie uũ cõsolidatõis nã. l. dos a patre b3 locũ q̃ retineur dos p liberis tam q̃3 heredibus matris. si aũt non sunt heredes nũc nõ obstãt auo z reddit dos ad suã naturã. ut. o l. dos a patre facit de inoffi. test l. pẽ filium. Possiet et dici q̃ dicta margarita dictam hereditatem maternam transmisit ad auiam supstitẽ fm glo. que in. l. apud hostes de suis z legi sed illam glo. pauci tenet z io p̃cedens opi. uerior est. Et ita dico z cõsulo ego angelus de ubaldis zc. .cij.

Si testator adultum minorem tum. xxv annis suo filio relinquat tutorem z ipsum a necessitate reddende rationis absoluat utrum teneatur reddere rationem si ante etatem perfectam administrauit.

Estator

Adultum minoẽ. xxv. annis tutorem suo filio reliquit z eũ absoluit a necessitate reddende rõnis qui administrauit uelut tutor ante etatem pfectã. Querit ante de pdictis rõem reddere teneat sup quo dico q̃ ante dictã etate non fuit tutor legitimus. C. de tu. l. fi. administrauit tñ de facto bona pupilli uoluntate pr̃is. Modo uidere oz an tutor liberatus p testõrem a rõe reddeda uideat liberatus ab eo qõ impitia lapsus gessit anteq̃3 tutor esse posset z u3 q̃ non cu3 in eo nõ cadat officiũ muniũ tõ non cadit liberatio a rõe offi cij reddẽda de condi. z demõ. l. tuto usufructus. Ite q̃ si q̃ obligatio Jcta est z est ĩfra tpa restõis in integrũ potest petere se restitui q̃ impitia lapsus z sua facilitate lesus est de mino. l. ver. § pe. solutio aut dolo dissipauit uel gessit z nũc etas uel testõi nõ patrocinat. imo pcise tenet de hoc reddere rõe3 de le. i. si seruus uetus mã creditor. § lucius de mino. si ex cã. §. nũc uidendũ. Aut non fuit dolosa s3 culpabilis aut temeraria nũc potius est iputanda heredi fatuitas defũcti qui ibecillitati gubernacula cõmisit q̃3 ipsi administratori de isti. l. sed si quis. §. ultimo. administrator eni uel ipso iure tutus est q̃ obligatio actus z exercitij sub noie officij ĩpossibilis sibi nõ uendicat sibi locũ in eo uel q̃ p testatorẽ a scrupulosa inquisitõe liberatus est de lib le. l. aurelio §. fi. z ibi plene uel salte ope restõis et consulit ff de pcur. l. minor. xxv. ãnis de neg. ge. l. in §. pupillus in ultia glo. Aut administratio nõ fuit dolosa nec temeraria. s3 fortuita tunc nõ iputat administratori de neg ge s3 an ultro. §. fi. C. e. l. tutori cũ si. aut ẽ dubiũ an fuerit dolosa l' temeraria aut fortuita z tũc ex actuũ q̃litate ppẽdã. si eni certioratꝰ dimisit res i loco piculoso est dolus a si nõ certificatus est culpa si aũt dimisit fm q̃ alij faciebãt cõior tunc est casus facit qõ no. cy. C. de epi. au. l. ij. de equo dimisso in pascuis de equo p glo i. l. si negocia. de neg. gest. Itẽ si per effracturã latronũ aliquid cõtingit p̃sumit casu cõtingere q̃ custodia aduersus vi3 parũ pficit de act. emp l si ea res non tñ o3 casus fingi. ubĩ est sed o3 pbari ad qõ pbandũ sufficiũt cõiecture pp difficultatẽ probationis. nã qõ liquidõ probari nõ põt probatur p cõiecturas de re mili. l. nõ oẽs. §. a barbaris. C. de naufra. l. si sub mesis de secũ. ta. l qui ex liberis. cũ ergo exhibitus sit latro culpa ab exhibẽte abesse p̃sumit de cõdi ob cau. l. pe. de pobaca l si cũ exhibuissent. C. õ fur. in ciuile. Et per tormẽta latronis z alia iudicia pbabi' q̃litas z q̃ntitas rex ablatarũ. C. vñ ui. l. si q̃s de edi. edic. l. q̃ro §. fi. De rebꝰ aũt que ad suas manus puenient dico q̃ tenetur reddere rationem de neg. ge l. qui sine deliberat lega l. si quis rationes si p̃sumit extare nisi pbetur consumptio que facta est vel si non p̃sumit nisi probetur ff. si cer petatur. nam z si fur. z. l. in libello. §. facte. ff de captiuis z ita dico z consulo ego angelus de vbaldis. .ciij.

De curatore dato bonis absẽt z que requirat in ipsa datione z ad petitionẽ cuius fieri o3 z utrum in iudicio possit actiones tempore non perituras intentare z aliqua dñr de tutore pupilli z curatore minoris. xxv annis.

Atus

Fuit cura bonis absẽtis inserta eã in instrũo q̃ iudici fuit fcã fides de absentia. aliter tamẽ de absẽtia nõ cõstat probatum qui cura. fecit inuentarium in illo tamen instrumento non apparet q̃ iudex dederit sibi licentiam. Jtem ille cura fuit datus ad instantiam cuiusdam mulieris agnate dicti absentis nec promisit dictus curator absentem z eius bona defendere sine ulla repsentatione. Egit aũt in iudicio dictus curator z intentauit actiones non pituras tpe. querit igit an dictus curator sit legitime ordinatus z dictas actiones possit de iure in iudicio intentare.

Remitto

Qõ bonis absẽt curator dari põt ut. ff. de neg. ge. l. debitor ex qui. ca. ma. l. ab hostibus. § i. C. de capt. l. in ff. de cura. bo. dã l. ij. z. c. n. in glo. rubrice vnde restat uidere ex quo dari põt de iure an sit creatus possit dici creatus legitime z de eius ptãte l3 eis3 legitime constitutus z aũt non sit legitime creatus ostendit ex pluribus. Primo ex defectu absentie iudici no pbate que est cã constõnis talis curatoris vnde debuit iudici ee liquida z constare ut iudici ut. l. hoc aũt. § nõ defendi qui ex cã in pos. ea. z. ff. de confir. tu. l. emtores a patruo. Nec obst dicat in deõ instrumento q̃ iudex fidem suscepit de absẽtia eius cuius bonis curatorem constituit talibus enim uerbis emancipatius non stat nisi quat ex actis appet ut no. plene per Inno in. c. qm̃ cõtra de proba. Scdo ex defectu iur seo possibile talem curatorem petent nam cur. bonis uiuent constituitur absenti ad postulatoem creditoru3 z ex consensu maioris ptis ipsox ut d. l. ij. Mulier autem predcã que petijt in nullo creditrix erat s3 hec rõ non valet q̃ erat filia z sic sua intererat pter spem successionis qõ v3 sufficere ut l si quis instituat. §. si conditõi ff. de here. insti. z de ven. in pos mit. l i. §. quotiens z l3 ille leges loquantur de curatore moriut tamen idem sentit glo in curator bonox uiuẽt in. d. l. ij in. i. glo. An aũt dari possit per inquisitorem ex mero offõ est opinio z magnũ dubium glo. enim in d. l. ij. sub dubio forte dicit q̃ sic. Contrariũ v3 senere gl in l. ij. z. l. hec autem in prin. qui. ex ca. in po. ea. vbi dicit spãle in furiosis z pdigis ut eis ex offõ possit dari cura. Veritas est q̃ cura bonis defuncti ex offõ potest dari l. i. de cur. bo. dan. z ibi per glo in ver. conditio in solutõe ptij z i uerbo constituendũ erit Bonis aũt absent z latitant non dabit s3 eius bona uendent ut. d. l. i. sic põt intelligi glo. l. hec aũt. Si uero non latitat tunc ex offõ dari poterit si absẽs est absq̃3 culpa nam in eo est eadem rõ que in furioso qui loco absent semp habet vnde sicut furiosus qui reputat absens dari põt ex mero offõ. ita et bonis absent absq̃3 culpa sic intelligit glo d. l. hec autem. Tertio ex defectu solenitat q̃ dictus curator nõ pmisit defendere absent sine ulla cãtione que pmissio tam in tutore q̃3 in curatore requirit siue sit cur. minoris siue alterius ut C. de admi. tu. l. fi. §. oẽm aute. omissio ergo huius solenitat uitiat curam ut ibi. z facit. ff. de transl l. cum hij. §. si ptor. Nũc uideamus de tertio an l3 fuerit legitime cõstitutus possit hic curator agere z dico q̃ non q̃ non sufficit q̃ sit cõstitutus cur. s3 administrandi accipere debuit per decretum q̃ iudex postq̃3 enim curatorem cõstituit debuit sibi dare licentiã administrãdi. ita enim fieri o3 in tutoribus z curatoribus minox ut not. ff de legi. tu. l. legitimos. C de arbi tu l. fi. z ff de auc. tu. l. un. ff õ po sui l. cum cox. C. õ tu. z cu illustri pso. l. i. C qñ mu. offi ca. fun. põt l si in auten ut hi qui obligatas § fi. qui tex. loquitur generalr in oi curatore. unde generalr intelligã ut. l i §. z generalr de leg. pstan. z. ff. de publici. l. de pcto. z q̃ ẽ eadem rõ in curatore dato bonis z curatore minoris cu3 per tale decretum ponat in quasi possessione administratõis p iudicem. Pro hoc et facit optime õ magi. cõuen l fi. z qõ no. glo. in. d. l ij de cu. bo. dã ubi ponit oẽs driãs que sunt ĩter curatorẽ bonox z curatorẽ minox z hanc no. ponit z in oibus glo. illa l3a dicit pterq̃3 in eo qõ dicit curatore bonox non iurare q̃ falsum ẽ z p̃ tex. d. §. ult. in auten ut hij qui obligatas dum generalr loquit. z. C. de epis. audi l. de creatõibus qõ aũt dixi oẽm tutorem debere res accipere p decretum ut administrare possit intelligo vex de tutore legitimo z datiuo z et testamentario nisi testõr hoc ei remisisset vt q̃ sibi auctoritate administrandi cõcessit qõ põt sicut z legatario põt concedere licentiã accipiendi legatu3 auctoritate ppria ff de le ij. l. tuta. §. i. Posito aũt pro cõstanti q̃ iudex dedisset sibi administrandi licentiã est uidendu3 an potuerit intentare actões actiue nec tpe pituras z i hoc cõdubium q̃ azo. dixit q̃ tñ pituras intentat alij idem õ nõ perituris ut no. glo in. l. creditore ff de bo auc iu. pos opi. azo est uera in curatore bonox uiuent ut. l. ptor. § his uerbis de bo auc. iud. pos. z passiuas forte intentat nisi ex magna cã ut. l. fulcinius §. adeo qui. ex cau. in. pos. ea. In curatore uero dato bonis defuncti pcedit alior opi. ut intentet actões perituras z non perituras sic intelligit. l. ij. C. õ cu. bo. dan.

do. dñ. Et ita dico ꝛ consulo ego Ange. de Vbaldis ꝛc.

ciiij.

Utrum valeat statutum excedens matrem a successione filij vel filie ab intestato defuncti superstitibus fratre vel sorore persone defuncte ꝛ si valeat an vendicet sibi locum cum tractatur de successione pupilli aut alterius intestabilis de iure ꝛc.

Statuto Cõis burgi cauet ꝙ mater ꝛ coniuncti ex latere matris filij vel filie ab intestato defuncte superstitibus fratre vel sorore persone defuncte. Nũc cõtingit de facto ꝙ in burgo decessit quidam .a. pupillus ꝛ sic intestatus superstitib⁹ matre ꝛ sororibus inter quas vertit questio de hereditate dicti pupilli pro eo ꝙ ipsa mater dicit dictũ statutum in presenti casu nõ habere locum cum dictus .a. pupillus decesserit intestabilis nõ proprie intestat⁹. Pro parte dictarum sororũ dicitur ꝙ qualitercunqꝫ intestatus decesserit ipse excludont matrem vigore statuti pñtis ꝛ sensu eius ꝛ mente oĩbus consideratis in ipso statuto comprehensis. modo queritur quid iuris.

Et circa hec videnda sunt duo an valeat dictũ statutum matrem excludens. Secundo si valet an vendicet sibi locum cũ tractatur de succedendo pupillo aut etiã aliĳ de iure intestabili. Circa primum dico ꝙ statutum vꝫ tam per ipsum reducitur ad .l. xij tabu. que suo tempore viguit non eiũ est cõtra ius naturale ut insti. ad tertul. in prin. senatus enim cõsultus ꝛ cõstitutiones noue que matrem vocant ad successionem filij sunt iura positiua ꝛ potest eis derogari per statutum cõsuetudo enim seu statutum generale iuri positiuo cõtrarium generaliter legem vincit ꝛ specialiter vincit legem specialem. ff. de legi. l. de quibus. §. inueterata cõi pñdi. l. venditor. §. si cõstat qd vniuersit. no. l. item. § ij de decur. l. non tantum ꝛ de decur. l ij. li. x. ideo scriptum est ꝙ vnaqueqꝫ ciuitas in suo sensu habundat de sepul. certificari facit de cõsti. c. i. li. vj. ꝛ qd no. per doc. in .l. omnes populi ꝛ in .l. cũctos populos. vnde lex xij. ta. athenensiũ stat erat ꝛ validum insti. de iur. natura. §. antepe. ꝛ ff. de ori. iur. l. ij. §. postea ne diutius. Nec enim legitima parentum est adeo debita ꝙ matri nõ possit per statu agnatus preferri. nam ꝛ ipse pretor olim ordinem agnatorum omnibus cognatis pretulit. ff si ta te. nul. exta. l. i. in princi. magna enim ratio pro agnatis facit per quos familiaris dignitas conseruatur de ven inspi. l. i §. antepe. ibi publice enim interest ꝛ facit qd no. Cy. C. de adul. l. i. De legitima autem descendentium an possit in totum tolli vel minui potest plus dubitari. Sed ad presens nõ dico qꝛ non est casus noster remitto ad no. per Cy. de nup. l. sancimus ubi refert opi. Dy. sustinente ita loquẽdo dico ꝙ etiam in liberis statutum potest inducere distinctionem ratione sexus ut preferat masculos feminis propter bonum publicum ad cõseruandum dignitatem familiarum ꝛ qꝛ ista legitima de iure ciuili habet metã ꝛ formam sit. C. de inoffi. testa. aute. nouissima ꝛ in cor. vnde sumit. vnde ius ciuile nõ minus in ea põt q̃ʒ ius gentium. imo videt potentius ex quo dat formã ff de accep. l. an inutil. de iusti. ꝛ iur. l. ius ciuile. Item statutũ circa legitimaʒ potest disponere modificatiue ut extra de testa. Ray. vnde aliter olim q̃ʒ hodie erat legitima ordinata ꝛ facit qd no. p Dy. in. c. indultum de regu. iur. li. vj. Hoc igitur viso ꝛ extimato quod statutum valeat. Venio ad secundum an habeat locum cũ tractat de successione pupilli ꝛ dico ꝙ sic qꝛ statutum nõ loquit in ea forma in qua punctus est formatus nam istud verbum ab intestato nõ est relatum in dicto statuto ad psonam decedens. sed ad personam volentem succedere. Dicit enim dictũ statutum ꝙ mater ꝛ cõiuncti ex latere materno nõ possint ab intestato venire ad successionem filij vel filie vel coꝝ descendentium si manserit fili⁹ vel frater vel soror persone mortue nec repeti ab intestato decedentis. Cum igitur oẽs illi qui volunt ad hãc successionem venire nõ possint venire nisi ab intestato habeo ꝓpositum ꝙ etiam in successione pupilli vendicet sibi locum. omnis enim hereditas ex testamento vel ab intestato defert ut infra dicam. Sed posito pro constanti ꝙ statutũ se refert ad personam eius de cuius successione tractat puta ꝙ diceret ad successionẽ filij intestati mater nõ vocet. sed proximiores agnati videamus an dictum statutũ vendicaret sibi locum in persona pupilli defuncti. Et videtur ꝙ nõ quia verba sunt accipienda proprie non improprie cum discrepant seu exorbitant a iure cõmuni sicut est in casu proposito. ut ff. de exer. l. i. §. si is qui nauem ꝛ de verbo. signi. l. cum qui vectigal. Item sunt accipienda stricte de legi. l. q̃ vero de ver ob. quicquid astringende ad muni. l. cõstitutionibus per doc. in d. l. cũctos populos ꝛ. l. omnes populi sed de propria ꝛ stricta significatione ille dicitur intestatus qui facit extitum intestati cum tamen de iur. potentiam haberet testandi ut. ff. de his ꝛ legit. l. i. insti. de here. ab intesta in princi. ff. de ver. signi. l. intestatus ꝛ ff. de inius. testa. l. i cum igitur pupillus propter imbecillitatem nõ habeat testandi potentiam. ut. ff. de testa. l. qua etate ergo non dicitur intestatus deficiunt ergo verba statuti. ꝛ per consequens dispositio.

Preterea istud statutum quatenus priuat matrem potentia succedendi ꝛ sic a inemosa hereditate filij est iniquum ꝛ directo iuri cõtrarium cum ad eam cessante successione linee descendentis successio deuoluatur. ut. C. ad tertul. auth. defuncto ꝛ. C. de li. here. auth. cessante ꝛ ideo restringendum ut in. c. odia. In cõtrarium ꝙ habeat locum etiam cum tractatur successiue de successione pupilli probatur ꝙ licet pupillus sit inhabilis ad testandum mori tamen dicitur iam quandoqꝫ moritur testatus. l. cum pater sibi substituit pupillariter ut. l. pupi. §. sed nec impuberis de inoffi. testa. l. papinia ꝛ filij ff. de vulg. ꝛ pupil. ꝛ insti. de pu. sub. in prin. ꝛ l. moribus de vulga. ꝛ pupil. ergo patet ꝙ in aliis casib⁹ dicitur intestatus nam nõ dicitur quis intestatus nisi per respectum ad illum qui est intestatus verificari igitur videt in pupillo significatum huius adiectiui intestatus. Preterea omnis hereditas aut nobis ex testamẽto aut ab intestato defertur ut. l. i. ff. de peti. here. sed hereditas pupillorum quibus nõ est facta per potestatẽ habentem substitutio pupillaris ad nos deuoluit ab intestato. ergo ad pupilli morientes dicuntur intestati. Preterea ꝙ dictum statutũ habeat locum in pupillo probatur ex mente dicti statuti que est ipsa lex. vnde sufficit licet verba deficiãt de iur. pa l. adigere. §. quamuis de publiciana. l. de precio in ratione sui dadimen lega. l. iij §. cõditio facit de libe. prete. l. iij de cõdi. ꝛ demon. l. in conditionibus primum locum de iur. iur. §. ꝛ si possessori. §. sed si rerum. ff. de re iudi. l. in sũma vnde ubi deficiunt verba legis si tamen mens adest competit tũc vtilis que est datiua respectu legis in qua verba deficiũt ut ff. de quadru. pau. fe. di. l. pe. cum enim manifesta est legis intentio nullqꝫ verborum interpretatio melior sensis existit. d. l. iij de li. prete. vnde non licet offendere menteʒ legis sine idem sit sensus verborum sine nõ ut no per glo. C. de legi. l. nõ dubium ut glo. ij in ver. sic ergo mentis sed mens huius statuti si bene inspiciatur fuit cognatis agnatos preponere per quos ut dixi familiaris dignitas conseruatur ꝛ ob hoc lex. xij tabu. ꝛ media iuris prudentia nedum ꝙ agnatos preponeret sed solum masculos inuitabat quia tunc cõmodius videbatur ita iura constituta hereditates ad masculos cõfluerent insti. de le. agna. suc. §. qd ad feminas. imo per ius pretorium qd totum inuit equitati cognatis preponebatur ordo agnatorum ut. ff. si ta. te. nul. exta. l. i. in prin. Senatus igitur cõsulta vocant tamen matrem ꝛ filios ita dicte leges in pupillis ꝛ alijs ut antedicta senatus cõsulta suas vires habebant. Preterea magna sequeret absurditas ꝙ dictum statutum nõ haberet locum in successione pupilli quia eadem ratione nec furiosi vel intestabilis ex crimine famoso qd videtur absurdum ut ab hereditate bonoꝝ mater. ꝛ alij cognati vocentur exclusis agnatis quibus nõ sine causa statutũ voluit prouidere. Preterea cõmunis vulgi opinio seu vsus loquendi videtur appellare omnem intestatum illum qui qualitercũqꝫ facit extitum intestati vsi si ita est non recedamus ab hoc ut. l. anniculus de ver. signi. ꝛ de fun. instruc. l. cum delanionis. §. asinam de le. iij. l. liberorum. §. qd tamen cassius de sup. lega. l. labeo. §. idem tubero de reg. iur. l. semper in stipulationibus facit qd no. gl. de testa. tu. l. ꝙ si nepotes ꝛ si hec vulgi opinio negetur aut de ea aliquid dubitatur super hoc fiat articulus ꝛ iudicantur probationes quibus factis sine dubio verum erit qd dico ꝛ ista pars uidetur tutior ut omniũ fatetur opinio. Nõ ob. ꝙ proprie ꝛ stricte ille dicitur intestabilis qui est habilis ad testandum ꝛ facit extitum intestati quia pcedo in simplici assumptione sed facta relatione ad causam ꝛ rationeʒ seu mentem dicti statuti largior fieri debet interpretatio potissime si cõmunis vsus loquendi cum tali interpretatione cõcurrit. Cõcludo igitur ex predictis matrem excludi ꝛ sororem agnatam inuitari ad hereditatem eandem. Et ita

dico z consulo ego Ange. de perusio z c. cv.

De statuto dante ordinez circa successiones morientiū ab intestato vere vel in fictione z an statutum possit dispo nere de legitima ipsam diminuendo.

STatuto cavetur q si aliquis deces serit ab intestato vere vel in fictione q primo succedant descendentes masculi z femine nō nupte quibus non extantib⁹ succedant ascendentes ex parte patris tantum quibus nō extātibus succedant collaterales vz primo fratres z sorores vtrinqz cōiuncti exclusa matre quibus non extantibus succedant fratres z sorores ex uno parente cōiuncti cum patruis in stirpem dūmodo patrui vnus vel plures succedant imediate sic z predicti fratres z sorores ex vno parente cōiuncti quibus patruis nō extantibus succedant filij patrui in locū z personam eorum quibus non extantibus succedant mater filie neptes z pronepotes nupte quibus nō extantibus succedant alij proximiores ut iura volunt. Contingit ergo q filius habens matrem legitimam z naturalem z fratres ex latere materno cōiunctos matrem instituit in re certa z iussit eam esse cōtentam nō tamen reliquit sibi legitimam integram. In residuo vero instituit sibi heredes vniversales dictos fratres vterinos vel alios z c. Queritur ergo an dicta mater possit agere ad supplemētum legitime z de iure cōmuni nō est dubium q sic non obstante q in testamēto adiecta sint illa verba q plus petere nō possit tex. est in cor. ut cum de appel. cogno § aliud quoqz capitulum ver. cete⁹ si qui heredes fuerint nominati. dubiū ergo hoc casu facit stat. videamus igit. Primo an dictū statutū valeat qr si non valet questio est sopita ut ex pdictis apparet si autē est validum tunc disputationi locus est. Q autez valeat ostendo qr dictum statutū quatenus in successione preferri vult matri ordinem agnatorū reditur ad. l. xij. tab. que suis temporibus viguit qr nō est contra ius naturale insti. ad tertul. in prin. Senatus enim cōsult. z cōstitutiones nove que matrem invitant ad filij successionem sunt iura positiva z potest eis derogari per stat. nam z lex. x. tabu. atheniensium statutum erat validum insti. de iur. na § antepe. ò cōst. iur. l. ij. § ne dum potest enim stat. z cōsuetudo lege vincere z si est cōsuetudo generalis generaliter eā vincit si specialis specialiter eā tollit ut. ff. de legi. l. de quibus. § inveterata cōmunia pdio l. venditor § si cō stat qd cuiusqz vniver. no. l. item eorū § ij no glo. in. l. iij. § divus de sepul. vio. z incipit quidam hoc intelligunt no. per doc. in. l. omnes populi z in. l. cūctos populos z facit qd habet in. c. i. de cō. sti. li. vj. Nec enim legitima parentum est adeo de iure naturali q matri per stat. alij nō possint preferri nam z olim de iure civili cognati preponebant. ut dixi imo z per ius pretoriū cognat. preponebant agnati si ta. ie. nul. extra l. i. magna enim ratio facit per agnat. per quos familiaris dignitas cōservat ut. ff. de ven. inspi. l. i. § antepe. ibi publice eim interest z c. z pro hoc facit qd no. Cy. C. de adul. l. i. de legitima autē descendentium maior est qd de qua plene no. p Cy. C. de inp. l. sancimus. z ibi refert opi. Py. z Ray. tamen veritas est q etiaz in liberis stat. potest inducere plationes rōe sexus ut preferat masculos feminis per bonum publicū cōservandum dignitatis familiaris. Et qr ista legitima habet de iure civili formam z metaz q apparet qr aliter olim z autē hodie statuit ut. C. de inoffi. testa. autē. novissima unde ius civile in ea videt potentius ingenitiuz ex quo ius civile tribuit formam atqz. ff. ò accep. l. an inutilis z. ff. de pac. l. si vnus. § si accep. de iusti. z iur. l. ius civile. Idem stat. cōtra legitimā potest disponere modificative extra de testa. Ray. z forsan et exclusive sicut enim multis ex causis ius civile descendentes privat legitima ut in d. § aliud quoqz capitulū ita etiam z statutum poterit unaquaqz enim civitas habundat in sensu suo extra de sepul. c. certificari z facit qd no per Py. in. c. indultum de reg. iur. li. vj. Restat igit videre an rigore dicti statuti excludat mater predicta a iure petendi dictū supplemētum z q non excludat videtur ex verbis statuti probari qd loquit solum ò decedentibus ab intestato hic autē filius testatus decessit ergo verba statuti deficiunt z per cōsequens dispositio et. l. si vero. § ò viro solu. matri. nec enim est recedēdum a verbis ut. l. non aliter de le. iij. z maxime in casu proposito cum dictum statutum sit odiosum z iuri cōi directo cōtrariū z sic stricte interptandum z nullatenus trahendum ad aliez cōsciētiam ut. ff. de legi. l. qd vero z in. c. odia de reg. iur. in. vj. de ver. ob. quicquid astringende z. l. cōstitutionibus ad muni. per doc in. d. l. oēs populi z. l. cūctos populos. imo nedum q sit trahendum ad cōsequentiā sed eius verba accipienda sunt stricte z proprie ut. ff. de exerci. l. i. § si is qui navē z ò ver. signi. l. eum qui vectigal. Cum igit hic filius testamētū fecit sumus extra casum z dispositionez statuti z sic tanqz casus omissus remanet in dispositione iur. cōis ut. ff. de lib. z post. l. cōmodissime. Cōtrarium videt de iure dicendum q hic mater nō habeat ius petēdi supplemētum qr legitima parentum est tertia portio eius q habituri fuissent ab intestato ut in cor. de trien. z semis. § i. no per glo. in. d. autē. novissima sed hec mater ab intestato nil erat habitura propter super existētiam fratrum ergo apparet q nihil est sua legitima vnde in ea nō cadit supplemētū legitime ex quo ponimus privatione totius legitime. Preterea quis dixerit filium successibilē petere posse legitimā certe nullus. z ideo nec supplemetum qr nullam legitimam debet habere z ideo dixit Gul. q vbi filius eū al. de iur debetur legitima si in successibilis est ut qr deportatus vel de ordine fratrum minorū qui est hereditatis incapax per cle. exivi ò paradiso q aliorum fratrū legitima augetur z talis filius pmonio iudicatur quo ad potentiam in aliquo succedendi ut ipse ponit in. d. aute. novissima z idem tenet Bar. in l i §. si pater. ff. de cōiungi. cum eman. liberis. Et ideo si statutuz disponeret q filia dotata nō succedat superstitib⁹ masculis nemo dicit eam posse petere supplemētuz legitime ex quo cōcluditur a potentia succedēdi. vnde totum residuum erit masculorū per no. per Gul. in d. aute. novissima ita igit in proposito mater erit exclusa qr non debet legitima ei quia nō potest ab intestato succedere ut dictum est. Et ita dico z cōsulo ego Ang. z c. cvj.

QUedam Mulier donavit inter vivos cuidam omnia iura z actiōes que z quas habebat in bonis sui filij z generaliter omnia alia sua bona presentia z futura z iuravit nō venire cōtra z ipsa bona cōstituit se precario nomine donatarij possidere z tempore cōstitutionis dicti pcarij dcā domina possidebat dicta bona dicti olim filij sui deinde dicta bona dicti sui filij alijs vendidit vel alio mō distraxit. Queritur ergo quis eorū in dictis bonis sit potentior.

SUper dicto facto potest dubitari de ob⁹. Primo an illa donatio facta generaliter de omnibus presentib⁹ bonis z futuris valeat quo ad futura quidam enim dicūt q nō qr per eam impedit libera factio testamenti z sic reprobata a iure ut no. in l. vlti. C. de pac. Ego sum solitus legēdo tenere oppositum qr non est verum q impediat libera factio testamenti si bene advertatur qr hec non, est declaro qr nō expedit nō enim tractamus de futuris sed solum de bonis presentibus que mulier possidebat tempore donationis de quibus donatio valuit z valet nisi alia ratio infirmādi eam subsistat. Cū enim bona presentia sint a futuris realiter z essentialiter separata lz nō valeret in futuris valet tn in presentibus sicut dicimus in donatione que fit ultra modum legitimū qr valet usqz ad. cccc. solidos z solum in reliquo viciatur ut. l. sancimus. C. de dona. nec enim viciatur utile per inutile cum enim ab alio separatum est vel separari potest ut. ff. de cōsti pecu. sed si. x. z. l. pecunie z. l. si istas de iur. do. sive generalis z de ver. ob. l. que extrinsecus z eo. ti. l. i. § sed z si mihi de re. iur. c. utile li. vj. z ibi plene p Py. Secūdo pōt dubitari an dicta donatio psumatur simulata seu facta in fraudem ex hoc q donatrix postea per plura tepora dicta bona possedit. Et videt q sic in d. l. sicut § supervacuū. ff. qui. mo. pi. vel ypo. sol. de acqui. here. l. si is qui z. l. si quis in fi. C. de natura. li. z per Cy. C. de repu. here. l. ij. Sed cōtrariam est verū qr simplex possessio venditoris vel donatoris post cōtractum nullo alio cōcurrente nō inducit simulationem nec fraudis psumptionez ubi tractatur solum de preiudicio concedentis vel etiam tertij privati hominis ut. ff. si quis pa. fen. ma. l. nō usqz z hoc tenet Bar. ff. de dona. l. post cōtractum in vlti q. Nec ob. § supervacuum qui videt dicere totū oppositum qr ibi cū possessione cōtinua cocurrebat aliud. s. cessatio solutionis debiti facta per debitorem sm veraz lecturam q debitor pign⁹ vendere t z satisdaret creditori de pcio. unde si debitor asserit se vendidisse ex quo se reperitur in possessione pignoris z creditori nō satisfecit psumitur venditio simulata qr nō est verisimile q si vendidisset precium recepisset z creditori

ditori satisfecisset q̄ igitur creditori nō satisfecit est verisimile q̄ precium nō recepit z sic nō vēdidit z idem: no. C. de remis. pig. l. fi. Item non ob. C. de distrac. piguo. l. z qui sub imagine ubi si creditor qui vendidisset dicit se pignus per suppositam imaginariā personam post cōtractum uenditionis possedit presumitur vēditio simulata q̄ ibi hoc inducit suspitio que orit ex submissione terne persone que p creditore possedit nā enim dicitur possidere latenter ideo fraus presumitur de admi. tuto. l. nō existimo z probat expresse ff. de auc. tu. l. pupillus. § pupillus ver. sed si per interpositam z facit optime qd̄ no. in c. ca. l. si per impressionem in fi. z. C. de cōtra. iudi. tuto. l. i. in fi. Posset etiam respōderi q̄ omnes dicte. l. loquunt in prohibitis tez tenere uelut si bi cōcessam si vero nō tractaret de preiudicio tertij priuati sed fisci tunc longa possessio donantis vel uendentis post contractum fraudis induceret presumptionem sic intelligo quod no. ff. de dona. l. post contractū z ibi per Bar. Cōcludo igit ex premissis dictam donationem ualere quo ad bona filij z alia bona presentia. z ideo q̄ in donatariū possessio est translata per cōstitutionē precarij ut. l. qd̄ in eo. ff. de acqui. pos. est translatum z dominium quod penes donantem erat ut. l. traditionibus. C. de pac. z ideo eius causa est potentior q̄z illius cui secūdo loco bonorum distractō facta est ut cum ab eodem ambo causam habeant ut. ff. de publi. l. sine autem. § si duobus z ibi plene no. Ego Ange. d' ubaldis legum doc. z c. cvij.

Si duo in iudicio unus alteri protestetur z alter alteri ut nullus audeat alterum turbare in tenuta z possessione certe rei quam unusquisq̄ iusto titulo contendit ad se spectare z ptinere z iudex sine alia obligatione libelli utriq̄ statuit terminum ad probandū in d' suo iure ac etiam ad uniusius petitū nec non ex officio fructus facit sequestrari aduersario non citato motus ne partes ad rixam ueniant z ad arma p ut pater in sequestro utrum possit a dicto sequestro appellari z de nullitate dici z c.

Iacobellus

Et Lucas Ioannis fuerunt in iudicio inuicem protestati ut nullus auderet turbare alterum in tenuta z possessione cuiusdam rei quam unusquisq̄ ad se pertinere z possidere iusto titulo cōtendebat deinde sine alia oblatione libelli iudex ut ita dixerit leuato capite utriq̄ statuit terminum ad probandum de iure suo. Deinde dictus iudex ad petitionez dicti Iacobelli fructus dicte rei sequestrari facit nec nō ex suo officio suo aduersario dicti iacobelli nullo modo citato asserens dict' iudex in dicto sequestro se illud facere iusta z rationabili causa z equitate motus ne dicte partes ad rixam ueniant z ad arma a quo sequestro pro parte luce extitit appellatum z d' nullitate dictum. Querit igitur an hoc de iure poterit fieri attenta quadam cōstitutione. Reuerendi in xp̄o patris z domini. domini nostri abbat̄ z c. maioris mon̄ tunc z c. dispo nente ut nemini liceat appellare ab aliqua interlocutoria d' creto uel mandato uel aliquo alio actu tam in ciuilibus quā in criminalibus causis nisi a diffinitiua sententia uel habentibus uim diffinitiue uel ab alijs que non possunt in diffinitiua sententia reparari.

Icta

Cōstitutio directe est cōtra ius canonicum z partim cōtra ius ciuile rite intellecta. nam de iure canonico ab omni grauamine est licitum appellare lz reparabile sit extra de appel. c. ut debitus. C. quorum appel nō reci. l. ante sinte z ibi per cy. z. ff. de appel. reci. l. ante sententie quia igit dicta constitutio est directe cōtraria iuri canonico stricte interpretanda est z ad casum similem nō porrigitur ut. ff. de vb. ob. l. quicquid astringende ad munic. l. constitutionibus per hoc in. l. omnes popul z in l. cunctos populos cum igitur dicta cōstitutio prohibeat soluz appellare non prohibet ius dicendi sententiam nullam q̄ hoc est ius diuersum ut l. nā z si sub cōdi. § rumpendo de iniusto testa. de appel. l. si expressim sed dictum sequestrū sine dubio nullum est. Primo q̄ parte nō citata emanauit z sequestrū ubi sit cā cognitionem desiderat ergo partis presentiam ueram uel fictam de mino l. in cause. § causa cognita de offi. procō z lega. l. nec quicq̄z. § de plano de iudi d' qua re. C. si p eam uel alio modo. l. i. z. l. fi. ff de adop. l. nam ita diuus cum toto generali in de sumpto. Hoc etiam probatur apertius q̄ per sequestrum generale perditur rei sequestrate possessio in dubio ne custodie causa appareat iudicem in mente gessisse se esse sequestrum nō ut possessio perderetur ut no. gl. in c. i. de sequestra. pos. z fruc. in ver. sequestrari. z. C. de probibenda sequest pecunie. l. unica licet aliter Iac. de are. z Bar. sentire videant. ff. de acqui. pos. l. interesse puto. Sed fundant se ex l. iij § fi. eo. ti. que nil facit imo pe tuo pro q̄ loquitur de missio l. ex primo decreto. Cōstat autem interlocutoriam iudicis ut rescriptum imperiale aut pape eē nullam propter quam parte nō citata alij possit auferri possessio uel alius in possessione turbari primuz patet. C. vsi vi. l. meminerint sm probatur in d. l. fi. C. si p uim uel alio modo. imo magistratus auferēs punitur ut no. glo. in l. si quis in tantam. C. vnde vi. Item est nulluz eo quia ex officio factum est iudex enim ex me officio moueri non debuit ut in decō. c. i. cōtinens glo. ibi posita in ver. pro suo arbitrio. Sed videamus si possit appellari etiam si pars citata esset z videtur q̄ nō q̄ reparabilis etiam est effectus z sequestratio resultans z diffinitiua. Cōtrarium videtur uerum d' iure nam dicta constitutio requirit posse reparari grauamine sed in proposito nulla diffinitiua potest pferri rebus sic se habentibus cum ibi nulla cōtestatio nulli' q̄z libellus oblatus sit ergo z c ut. l. prolata. C. de sen. z deli. conf. auten offeratur z lz ad diffinitiuam nullus posset uenire quid ad rē cum per sequestrum perdatur possessio ut est dictum. ergo appellatur sicut quando missio ex secūdo decreto q̄ appellatur de iure ciuili ut no. Dy. in l. si finita. § rul de dam in fec. z Bar. in d l. ante sententie. ff. de appel. reci. lz a sentētia primi decreti nō appelletur propter modicum preiudicium quod infertur ut in dictis iuribus no. per doctores p̄dictos. Item q̄ cōmodum potest esse ualde magnum ut in fi. de interdic. § cōmodum quod cōmodum medio tempore. i. post sequestrum ante diffinitiuam ablatum reparari est impossibile de cap. z postli. reuer. l. in bello. § facte. Item ubi obmittitur ordo petitorij z possessorij licite appellatur ut. C. de appel. l. i. cum ergo z casu isto indebite z iniuste possessio auferatur et de iure ciuili non est dare rationem z hoc tenet Bar. in d. l. ante sententie in iij. q. Nec ob. qd̄ ista est sententia interlocutoria z modici preiudicij cū possessio sit penes sequestruz modico tempore duratura. vnde non uidetur posse ullomodo appellari sub mota questione et de iure ciuili. ut. C. de momen. pos. fu. ap. l. i. q̄ dico non esse modici preiudicij propter cōmodum quod aufertur ut dixi z licet sit modici nō sequitur ergo nō appellatur sicut nec a sententia lata in momentanea possessione q' imo appellari potest nec illa lex dicit oppositum sed q̄ non obstāte appellatione sententia sortitur effectum nam appellatio a diffinitiua tollit effectum sententie ut. l. i. in fi ad tertul. ff. de inffa. l furti sed nō appellatio ab interlocutoria nisi vsq̄ quo sequatur uictoria. Cōcludo igitur ex premissis dictā sententiam sequestri fore nullam z causam nullitatis sine scrupulo agi posse z hec uia z plana z tuta est. Itē posse a dicta sententia sequestri appellari z hoc suadet equitas z contradictas sequestro certis casibus exceptis ut. l. unica de prohi. sequestra. pecu. z cle. i. de sequestra pos. z fruc. p arguēdi plenissime ultra omnes. xi. q. i. q̄ tes z inter casus permissos est cum duo possidere se cōtendunt z ob hoc scādalum de leui potest insurgere ff de vsufruc. l. equissimuz p glo. z Inno in. c. i. de sequestra pos. z fruc. z in d. c. q̄ tes per arguēdi q̄ summamtum saltem de hoc debet cōstare ut dici q̄ scandalum possit insurgere z subsit timor ut morz z in hoc discutiendo requirit partis presentia cū de eius p̄iudicio tractetur ut dictum est nec credit' uerbis iudicis asserentis ita esse nisi quatenus constat exactis ut extra de p̄ba c. quoniam contra falsam. Et ita consulo ego Angel. de ubaldis z c. cviij.

Utrum clausula si non ualet z c. habeat locum etiam rupto testamento preteritione fi'ij. Item an habeat locum rupto testamento preteritione postumi de quo testator nullatenus cogitauit Item utrum habeat locum rupto testamento postumi preteritione de quo testator a principio nō cogitauit sed post natiuitatem multum superuixit nec testamentum mutauit.

Sta

Questio principaliter habet duo' pūcta. Primum est an illa clausula habeat locum rupto testameto preteritione fi'ij Secundus est an habeat locum rupto testamento preteritione postumi de quo testator nullatenus cogitauit sicut fuit hic. Tertius punct' est an habeat locū rupto testamento preteritione postumi de quo testator nō cogitauit

a principio sed postea q̃z natus est posthumus per tot an-
nos post nativitatez posthumi supervixit q̄ potuit testamē
tum mutare ⁊ nō mutavit sicut fuit in questione proposita
Nunc ad primum revertor an illa clausula vendicet sibi
locum rupto testamento pretermone filij ⁊ ista est questio
valde antiqua inter glo. nostros Cy. tenet q̄ non in auten.
ex causa C. de libe. prete. in fi. idem tenet in l. ex filio de le.
ij ubi dicitur casus cum enim filius preterit⁹ in aliquo nō
sit honoratus ergo non potest ab eo fideicommiss relinqui
C. de fideicōmis. l. ab eo. C. cōmuni dele. l. i. in fi. de lega.
iij l. sed ⁊ si sit in fi. de lega. i. l. plane. ij in fi. ⁊ hanc opi. te
nuit Ja. de are. quia testamentum in aliquo valet. s. quo ad
legata ergo deficit illa cōditio si non valet ⁊c valet enī te
stamentum in parte unde sufficit ut non dicatur existere cō
ditiō de re. dub. l. si his qui ec. §. utrum hanc etiam opinio.
tenuit Ray. de for. ⁊ Gui. de cu. Dy. vero ⁊ Cy. ⁊ Bar.
tenent oppositū fundat se Dy. quia omnia relicta in defe
ctu testamenti videntur relicta a venientibus ab intestato ⁊
datur hereditas per fideicōmissum heredi scripto. nam il-
lud operatur illa clausula quod repetitio a venientibus ab
intestato. ff. de testa. l. ex ea scriptura ⁊ ibi no. ff. de iur. co-
di. l. si quis cum nullum ⁊. l. cōficiūtur in prin. ⁊ ibi per gl.
Et pro casu huius questionis allegat Dy. l. codicillis §. fi.
de lega. ij. ⁊ pro ista opy. est et casus sm vnā lec. ff. ad treb.
ad. l. si patroni. §. fi. ⁊ hanc etiam opi. tenuit Jaco. de belui.
in publica disputatione per l. generaliter §. ex testamento
ff de fideicōmis liber. ubi est vere casus in terminis pro illa
opinione cuilibet recte intuenti. Non obstat q̄ a filio pre-
terito non potest legari vel fideicōmitti ut. l. ex filio cuz nō
sit in aliquo honoratus ut l. ab eo q̄ cōcedo q̄ non potest
ab eo in specie. Relinqui sic loquitur. d. l. ex filio sed in ge-
nere sic ⁊ ita procedit questio nostra. Ratio differentie est
q̄ in specie filius in nullo honoratus est ergo in nullo gra
vatur sed in genere virtute illius clausule bene est honora
tus nam per illam clausulam omnes venientes ab intesta-
to videntur ad dictam hereditatem invitati per testatorem
in defectuz testamenti ut. d. l. si quis cum nullum inter quos
est ipse filius unde nō mirum si tanquam invitatus in ge-
nere una cum alijs ad fideicō. pariter teneatur ⁊ istam partē
ego semper tenui legendo ⁊ etiam cōsulendo pluries ⁊ cuz
hoc anno occurrisset mihi de facto perusij ita iudicavi d cō
silio q̃z plurium eximiorum doc. Non obstat ratio Jaco. q̄
non est purificata conditio quia testamentum valeat ⁊ va-
let saltem quo ad legata ⁊ multa alia ut in autē. ex causa q̄
non valet etiam quo ad legata relicta sed ea que valēt sunt
valida auctoritate dicte auct. sm Cy. qui ita respondet in
d. auten. sed si hec responsio esset vera iam non preterirent
tur legata actione ex testamento sed conditione ex illa au-
ten quod videtur falsum ut ibi no. quare videas q̄ illa clau
sula si non valet ⁊c. exponitur. i. quatenus non valet ut ff.
de lega. i. l. stichum qui meus erit ⁊ ibi per Bart. ⁊ per eū
dem in. l. i ff de iur. codicil. ⁊ in auten. ex causa predicta cuz
ergo institutio sit nulla in causam fideicōmis convertitur ⁊
hec d primo puncto sufficiant. Venio ad secundum an
dicta clausula operetur rupto testameto agnatione posthu-
mi de qua testator non cogitavit ⁊ dicendum est q̄ non si-
cut nec habet locum. auct. ex causa non enim est verisimile
testatorem voluisse suos filios successione privare si eosdez
cogitasset habere ⁊ ideo omnia que testator verisimiliter nō
reliquisset nec disposuisset si scivisset sibi filius nasciturus
sunt irrita. ff. de testa mili. l. militis codi §. i. ⁊ ff. de libe. ⁊
⁊ posthu l. tutius in princi. C. de testa. mili. l. sicut ⁊. l. si cū
vel in utero ⁊ est casus in terminis de relictis factis in co-
dicil. in l. pe in princi. § fi. ff. de iur. codi. ⁊ eo ti. l. si quis in
gram ⁊ pro hac parte facit q̄ no. C. de fideicō. l. cum accu
tissimi ⁊. C. de insti subsi l. generaliter. Venio ad ter-
tium quod investigare est difficile nec invenio determina-
tum in suis proprijs terminis per nostros maiores ⁊ vide
tur prima fronte dictam clausulam etiam hoc casu nil ope-
rari nam testamentum valuit totaliter ab initio cuz posthu
mus nullus esset tempore testamenti ⁊ eius nativitate in
continenti ruptum est testamentum ut. l. i. C. de in iu. ⁊. l.
i. C. de posthu nec illa clausula in principio nativitatis potest
dici q̄ aliquid opere ex quo preteritio fuit facta ab ignoran
te ut superius est probatum si quis dicit testamentum iam
ruptum reconvalescere interrogo cū quis insufflat vite spirit
tum in tale testamentum iam ruptum certe nullus ⁊ ideo
licet testator scivisset postea sibi filium natum ⁊ potuit testa

mentum mutare licet non mutaverit ex hoc solo nō potest
dici testamentum recōvalescere quod totaliter ruptum est.
In contrarium est casus coniuncta glo. ij ff. de testa. milit. tra
ctabatur ubi dicitur q̄ testator qui supervixit ⁊ potuit testa
mentuz mutare ⁊ non mutavit videtur velle cum prima vo
luntate decedere ⁊ ipsam firmare si ergo videtur ipsam fir
mare ergo de posthumo de quo non cogitavit non videtur
curasse sed ubi testator non curat de posthumo quem sibi
nasciturū ignoravit ⁊ istud constat idem iur est quo ad ob
servantiam ⁊ valorem testamenti ⁊ codicillorum testamē
ti quod in filio iam nato a sciente preterito tex. est singu. in
l. qui iur. ff. de testa. mili. Quid dicimus difficile est ⁊ ali⁹
exordior istud pastum ⁊ dico q̄ aut testamentum validum
ab initio testatoris facto infirmat aut absq̄z facto in testatōis
Primo casu cū infirmatur facto testatoris aut infirmat
exceptionis ope ut q̄ testator se dedit ad arrogādum ⁊ tūc
posteriore voluntate testatoris declarante primum testamē
tum velle valere facit istud testamentum redidisse integruz
tam quo ad agendum q̃z quo ad excipiendū cōfirmatur eiz
tale testamentum per omnia sic ruptum illatum voluntas
declaratoria debet saltem quādoq̄z testes habere ut. ff. de se
cun. tabu l. qui ex liberis. §. testamento. i. respō. cōiuncta gl.
in ver. alijs litteris. Si vero testamētum ipso iure ruptuz est
nullum q̄ testator fecit post primum testamentum sm tunc
non cōfirmat primuz ex posteriori voluntate sed tantūmō
paratur exceptio q institutos in secundo volentes heredita
tem advocare ut d. l. qui ex liberis in secūdo responso. Se-
cundo casu principali quando testamentum rumpitur ipso
iure absq̄z facto testatoris qō contingit cum rūpitur agna-
tione posthumi vel cum ante testatorem moritur scriptus
heres ⁊ tunc si p aliqua indicia cōstare pōt q̄ testator voluit
cū eode testō decedere ut q̄ dixi iam feci tale testū qō volo
valere vel alia verba equipollentia ꝓtūc recōvalescit testa
mentum ruptum agnatione posthumi de quo testator non
cogitavit tex. est in l. ij l. idem fiet. ff. de testamen. mili. ⁊ si
dicis ergo nuda voluntate cōficitur testametum ꝯtra l. hac
cōsultissima que nuditas solennitatem requirit. Respondeo
non est mirum q̄ nō conficit de novo sed tam cōfectum ⁊
infirmatum validat q̄ facilius fieri potest ut. d. § testamen
to. Si aūt dicta indicia nō apparent sed solum allegat q̄ te
stator potuisset mutare testametum si voluisset ⁊ nō sufficit
nec recōvalescit imo potius videtur testator cū dicta volun
tate prima velle decedere tex est recte ⁊ sane intellect⁹ ut
d. l. tractabatur ⁊ ita intelligo q̄ alias cōsului in similj casu
s. q̄ testametum agnatione posthumi preterit ruptum recō
valescit ex quo testator tanto tpe supervixit ⁊ hec de tertio
sufficiant ⁊ omnia predicta sunt subtilia ⁊ notanda In fa
cto tamen assentitur mihi q̄ dicti tres filij ultimi nati ex ter-
tia uxore decesserunt in pupillari etate ⁊ omnes supervixe-
runt post plures annos a tempore mortis patris supersti-
te matre ⁊ avo materno qui nunq̄z assumpserunt tutela nec
alium tutorem ordinari petierunt dictis filijs pupillis ⁊ q̄
primus filius ex prima uxore natus tenet ⁊ possidet bona
illorum unde si ita potest dictus filius primus tam matrem
que infra annum nō suscepit tutelam nec tutorem aliū pe
tijt ordinari a petitione hereditatiz ipsorum excludere ut. l.
ij. § cōsestum ad tertul. q̃z etiam avum qui elapso prīo an-
no ad successionem ipsoꝝ invitabitur pp matrem exclusaz ⁊
infra sequentem ꝓximum annum nec ipse tutelam asum
psit ut. l. sciant. C. de le. here. Et si dicis quem tutorem po-
tuit petere ordinari eisdem cum ipse tutor esset legitim⁹ ⁊
legitima tutella omnem excludit preter testametariam. Re
spondeo potuit petere ordinari matrem que eum precede-
bat in gradu ut in auten. matri ⁊ avie C. quādo mulier tu.
offi fungi potest ⁊ si mater esse nolebat ipse tutelam debe
bat assumere ⁊ facere inventarium q̄ ego nō fecit exclusus
est ut d. l. sciant Nec ob q̄ matre nō petere tutorem succes
sio defertur proximioribus in gradu ut. l. ij § fi ad tertul. ⁊
avus est proximior ergo ipse debet succedere q̄ cōcedo ni
si in gradu proximior in sequenti annali negligentia puni
etur sicut fuit in proposito avus iste ⁊ hoc tenet Bar qui i
pe. ut. l. nepotibus. Et ita cōsulo ego Angelus de ubal. ⁊c.

cix.

De testamēto in quo fuerunt duo filij heredes instituti
⁊ si aliquis eoꝝ in pupillari etate decederet alteꝝ substitui
⁊c. sic fuerunt facte plures substitutiones ⁊ unus decessit
alter supervixit qui fecit testamentum virum de omnibus
bonis potuerit testari.

Quidam

Quidam Patronus urbis habens duos filios .s. Angelum z Johannem Item habens quatuor sorores .s. checham uianam luciam z angelelam. Item habens matrem noie claram veniens ad mortem fecit testamentum in quo dictos filios suos heredes instituit uniuersales z si aliquis ipsorum filiorum z heredum moreretur in pupillari etate sine liberis heredibus de suo corpore descendentibus superuiuente instituit msupuigens heres sit z si oes decesserint in pupillari etate sine liberis de eorum corpore descendentibus instituit suos fideicommissarios z suos executores heredes z iussit uoluit z mandauit q oia bona dicti testatoris vendantur per deos suos executores z dentur pro anima ipsius testatoris adiectoq q clara eius mater checa uiana lucia z angelela que sunt sorores predicte inter se oes medietatem dictorum bonorum habeant z si dci ang. z Jo. heredes dci testatoris morerentur sine liberis de eorum corpore descendentibus qñcunq tunc reliquit unam ecclesiam edificandam cum certis possessionibus. Tractu temporis decessit unus ex filiis predictis angelus in pupillari etate deinde alter .s. Jo qui veniens ad mortem fecit testamentum in quo certo modo disposuit de omnibus suis bonis z olim sui patris. Queritur de iuribus testamenti nunquid in omnibus dictis bonis libere testari potuerit presertim quia primus testator .s. pater secundi testatoris reliquit suam matrem .s. Claram dominam z massariam domus dicti testatoris z etiam omnium suorum bonorum in vita donec caste z honeste vixerit.

In dicto Testamento continetur. Primo substitutio pupillaris reciproca facta filiis pupillis de seipsis admiuicem z hec expirauit in persona Jo per pubertatem Jo. ut insti. de pu. sub. in fine pn § igitur in pupillari sed in persona angeli qui primo decessit in etate pupillari vendicauit sibi locum substitutio z eius vigore dcus Jo. ad solidam hereditatem dci angeli est vocatus uelit nolit ex quo agnouit hereditatem paternam de acqui. here. l qui patri. C de iur. deli. l quidam eulogio z excludit dictus substitutus impuberi matrem impuberis ex quo fuit substitutus expresse pupillariter ut. C. de ipube. z al' substi. l. precibus de testa. si pater li. vi. de inoff. test. l pap. §. sed nec ipuberis z capiet taliter substitutus non solum bona ipuberis a dicto testatore acquisita uerum etiam omnia alia undecunq quesita ut ff. de vul. z pu. l. centurio. Secundo continetur in dicto testamento alia substitutio pupillaris expresse facta de fideicommissariis executoribus dicti pupilli si omnes pupillari etate decesserint z hec expirauit quia non est purificata quoniam non decesserunt omnes in pupillari etate quod est necesse q: quando fit substitutio cum subiectione dci nominis collectiui non habet locum pupillaris nec fideicommissaria nisi existat conditio in personam utriusq ut. l. pe. C. de ipu. z al. substi. aut saltem in persona ultimi decedentis ut. ff. ad trebel. l. heredes mei. §. cum ita scdm uerum intellectum quia igitur persona Jo. hic ultimo loco decedentis emanauit substitutio pupillaris per pubertatem dci Jo ut dictum est frustra de hac scda substitutione tractatur. Tertio in deo testamento continetur substitutio z ex re certa fca de ecclesia edificanda cui relicte sunt certe possessiones z illa est compendiosa nec coartata ad tempus certe etatis q: igitur sine filiis decesserunt z sic euenit dicte substitutionis conditio ecclesia edificanda consequetur relictum dictarum possessionum licet uerba testamenti predicti in dicta patre multum sint inepte concepta que ineptitudo causatur ab ignorantia scriptoris. Sz hanc fuisse mentem testatoris quilibet sani capitis interpretaretur standum est ergo menti z uoluntati testatoris nõ obstante inepta aut uitiosa scriptura ut. ff. de here. insti. l. i. § fin aut. C. de testa. erro. z facit de condi. z demon. l. in conditionibus primum locum nec dicta ecclesia poterit tanq substituta capere uniuersum q: fuit substituta ex re certa per uerbum relinquo qd est obliquum ut. ff. de here. insti. l. ex his verbis no. in cor. de here. z fal. §. si uero nolla z substitutio facta ex re certa per uerbum obliquum nunq ad uniuersum porrigitur ut ff. ad trebel. l cogi §. z generaliter z ibi per Dy. z Bart. in d. l. centurio Restat igitur q except dictis legatis in dicto testamento factis tota hereditas dicti testatoris primi pertinet ad hunc Jo. potuit ergo dictus Jo. de ea testari prohibito uoluntate tanquam de rebus suis dummodo dicte clare legitimam relinqueret que est tertia tertie quam priuare non potuit eam nisi ex causa ut in. §. aliud quoq capitulum in cor. ut cum de appel. cogno.

Restat igitur nunc uidere quid sit habitura dicta mater dicti primi testatoris que uocatur clara uirtute relicti primi sibi facti per filium qui eam reliquit eam dominam z massariam domus sue z omnium bonorum suorum in uita sua dum caste z honeste uixerit z illud est ualde dubium in relicto facto matri licet in relicto facto uxori hodie secundum consuetudinem scriptam in curia ual. uiuentibus filiis institutis interpretamur solum alimenta deberi z hoc filiorum fauore ut no. in aute. qd locum. C. de se. nup z hanc questionem tetigit Bar. sed non solum ff. de le. iii. l. titia in fi credo idem quod in relicto facto uxori quia illam preeminentiam habet mater testatoris in domo quam uxor z longe maiorem ratione reuerentie quam filius habet erga matrem ut ff de obse. l. honor z rõe obedientie quam filii parentibus exhibere tenentur. ff. de insti. z iur. l. ueluti de nupt. §. si uero expectet col. iiij. unde ex eo q reliquit eam dominam ob hanc dominatione uidetur sensisse preeminentia quadam q in uita filii habebat sicut z cum maritus suam uxorem reliquit dominaz de hac dominatione intelligitur nec adiicit verbum illud z fructuaria q: de illa preeminentia intellexisse uidetur ut no. Spe. in ti. qui fi. sint le. § i. ver quid si uir Bar. in d. §. titia z ex eo q reliquit eam fructuariam fauore filiorum interpretamur tale relictum non importare plenum usufructum sz alimenta q: nõ est uerisimile suos filios quos uniuersales instituit heredes z heredes predilexit singularibus legatariis uoluisse habere nudam proprietatem z singulares legatarios usumfructum qui multotiens ex fructu longeui temporis extimatis unde proprietatis ascendit sicut nec in tuendo uoluntatem defuncti z eius contemplatione secundum ordinem dilectionis quem semp sequi debemus ut. l. publius. §. i. de condi. z demon. consuetudo interpretatur in uxore fauore filiorum solum ad relictum alimentorum uiuentibus filiis tale legatum extendi ita etiam dicam in matre pp idemptitatem rationis. ff. de legi. l. nõ possunt de for. l. i. §. hoc interdictum z nedum q in matre sit eadem ratio imo fortior q: magis quis ad uxorem q ad patrem uel matrem afficit. unde scriptum est q relinquet homo patrem z matrem z adherebit uxori sue. Item uxor socia est diuine z humane domus. C. de cri. expil. he. l. aduersus. ff. de ri. nup. l. i. C. de inde l neq. C. ad muni. l. fi. §. q. qd in matre nõ reperitur si igitur in uxore hoc est ergo z in matre multo fortius ut. C. de sac. san. eccle. aute multo magis z hec uendicant sibi locum filiis uiuentibus. sed an eis nõ uiuentibus amplietur legatum ut sic dicta mater plenum habeat usumfructum dico q sic q: dictum legatum fuit factum dicte domine clare donec caste z honeste vixerit z sic est conditionale nõ aut est unum nec semel cedit dies dicti legati sed plures .s. in principio cuiuslibet anni nam pro primo anno est purum pro sequentibus conditionale z est legatum annuum. ff de an. u. legat. l. cum in annos. Mortuis ergo filiis incipit deberi ab heredibus filiorum qui sunt z fuerint extranei quo ad primum testatorem z nunq fuit debitum a filiis predictis illud qd debetur ab heredibus filiorum de le. i. l. si fundum. §. si pater uel secundum tempora uariatur pp diuersitatem personarum in quibus non est uniformis conditio neq fauor. ff. de annu. le. l. cum in annos cessante igitur fauore filiorum pp quem talis restrictiua interpretatio est assumpta cessabit z fauor z interpretatio predicta z secundum significatum proprium verborum dictum legatum debebitur .s. ut plenum habeat dicta clara usumfructum ff. q pac. l. qd dictum de testa. l. hac consultissima. §. ex imperfecto z auten. hoc inter. Concludo igitur ex predictis dictam claram debere habere pleno iure tertiam partem dictorum bonorum pro legitima debita iure nature nisi alia iusta rõ eam excludat ut q: fuerit ingrata uel alius eam precedat in gradu z de residuo bonorum debere habere usufructum dum uiuat caste z honeste reliquum uero relinquere potuit dictus Jo. cui uoluit exceptis rebus relictis per patrem eius in suo solenni testamento ubi uero dicte clare nulla legitima deberetur dum uiuit caste z honeste debet habere usufructum integrum omnium bonorum olim dicti primi testatoris. Et ita dico z consulo ego Ange. de ubaldis z c.

cx.

Sanctissima Et illustrissima Regina sup pacto nubi transmisso p vestram inclitam maiestatem quid de iure sentio declarabo nõ audacter loquens sz saluo semper consilio iudicio sanioris. ff qui po. in pigno. ha. l. claudius felix z salua ratione recti sermonis de an. z ar. lega l. plancius z precipue salua ratione sanctitatis supreme iustitie cui teste aristotile non potest uel pertina uel matutina

stellarũ clarius cōparari cui me humiliter submitto ⁊ iterũ recomēdo. casus ergo talis ꝓponit soror solo fratre vterino superstite decessit. Querit̃ vtꝝ in feudalibus que sorori ex paterna ⁊ nō ex materna linea ꝑuenerunt dictus frater succedat an vero reuertat̃ ad ꝓpriũ dñm seu fiscum. ⁊ anteq̃ȝ veniam ad conclusione quedam euidentiam premitto qꝛ reprehensibile est loquenti si vocē ꝓpriam ignoret ⁊ pri⁹ determinare q̃ȝ terminos intelligere questionis. ff. de testa. l. domitius. C. de trāsac. l. ut responsum ⁊ iō bene est prius q̃ȝ ad dubij solutionē veniam⁹ pauca de significatōe verborũ loqui. ff. si cer. peta. l. i. ꝑncipia igit̃ artiũ oȝ scire alias ⁊ principiata ꝓcessus ignorare necesse ē. ff. de iusti. ⁊ iu. l. i. in ꝑn. de ori. iur. l. i. cũ si. Dico igit̃ q̃ feuda cũ nascerent̃ in vsuȝ inceperũt deduci ⁊ nō habebant certā soliditateȝ nec vllus successori⁹ ordo in feudis erat mannalia erāt beneficia manus cōferebant̃ manu adimebant̃ libera potestas erat dominorũ feudatarios deuestire manu oia hec a dñis gubernant̃. i. ꝓprie volūtatis potestat̃ ⁊ impio sic in simili loquit̃ lex. ff. de ori iur. l. ij. de iusti. ⁊ iu. l. manumissiones vestigiũ huius rei est hoc modo in peculio cui volūtas dñi dat ꝑncipium imponitq̃ȝ finē de pecu. l. peculiũ nascit̃ ⁊ . l. nō statim ⁊ in precario qꝛ ex quo ꝯcessu non trāsit ius in recipiētem facilius est reuocatio. ff. d dona. l. lucius de ꝑcario. l. ij. §. hoc interdictũ ⁊ . l. cũ ꝑcario. postea ad vitam fidelis ꝓcedebat cuius similitudo remanet in vsufructu ut insti. de vsufruc. §. finit ⁊ in ꝑsonalissimis beneficijs de re. iu. l. in oibus casib⁹ ⁊ id obseruat̃. ff. de ri. nup. l. nō solum. §. si puelle ⁊ . ff. d curatorib. furio. l. cui⁹ bonus ⁊ in ꝑbē. ⁊ parib⁹ ciuilibus extra de preben. dilecto. C. de anno ciui. l. i. li. xi. Et generalr̃ in oib⁹ que personis ꝑsonaliter sunt cōcessa ut. ff. de pu. le. l. pater filie ⁊ hoc pȝ in quibusdā mobilib⁹ ⁊ non questuarie militias que numeratoꝝ ꝓcedūt intuitu ⁊ nō de familiari nepe personis coherēt ut. l. i. §. sȝ an id qđ de colla. bo. ff. de mino. l. iij. §. si quid filie militie vero que in formā patrimonij trāseunt trāsmittunt̃. C. de colla. l. fi. de le. ij. l. his uerbis de le. ij. l. luci⁹ ⁊ . C. de inoffi. testa. l. omo §. fi. in autē de exhi. re. §. fi. col. v. Porro quedam ꝑsonalia sunt ex ipsius respona que substantiuant̃ in ꝑsona ut. ff. de stipu ser. l. vsufruct⁹ quem ex. l. dicta ex pacto. naȝ qđ tpale est ex ordinatōe partium ad ꝑpetuitatem trahi nō potest. ff. de pac. l. emptor. §. fi. sicq̃ȝ volūtas atq̃ȝ potestas finem facit. C. d neg. gest. l. cū dotium nimirum que obtēta non esta instaurance sed successiue ꝓbans ratione quidā ꝯcedūt semp nasci uident̃ de vsu. ucl. l. i. in fi. ⁊ eo mortuo nō hȝ amplius nascendi cām. ⁊ iō tanq̃ȝ finita ⁊ nō remota recipiunt transmissioneȝ sed in se ipsis propriũ hñt terminũ ⁊ extinctione ex suo vero periodo ut accedat qđ plene legit̃ de excu mu. l. sordidorum exuberauit gratia dñorum digne ⁊ rationabiliter qm̃ merces eximij laboris exhibēda est de dona. l. acquisitus ⁊ . l. si pater quis enim nō debet subditos ꝓsequi fauorib⁹ cum ipsi mercibus fideliter se expon. ff. ar. in ratione. C. qui potiu. pig. ha. l. assiduus. §. fi. ⁊ de testa. mili. l. insti. ad termi. §. i. ver. ⁊ ideo diuine memorie Cōstantinus aiebat veteranis meis beatitudinē augere debeo nō minuere. C. de veteran. l. i. li. xij. Merito igit̃ ꝓgenitoꝝ feuda ceperunt esse successoruȝ pullulantiq̃ȝ in posteriores gratia ⁊ felix radix suā virtute extendit in palmites ex traduce quoq̃ȝ factũ est q̃ sola uirtute erat genitus ⁊ merito sic habūdauit gratia ubi habondauit virtutis gloria ꝓgenitoruȝ maior gloria inuenit ex posteris ⁊ notabilitas est laus ꝓgenitorum quāq̃ȝ enim tenacius inhereat qđ propria uirtus peperit. ff. de capti. l. si quid cũ diuturnius ⁊ trāsmissibili⁹ habet̃ id qđ a capite in mēbra transmitti cepit in. ff. de le. iij. l. pater. §. xv. Istē ꝑmisso ad euidentiam q̃ si querit̃ an appellatione heredum soli ꝓprij descendentes contineant̃ an uero etiam extranei heredes q̃ aut disponēs aliud ꝓcedit declarādo de quibus sentit ⁊ statuit sue declarātum de le. ij. cum ita § fi. de pac. Aut simpliciter loquit̃ ⁊ tūc refert aut nomen heredis ponit̃ per modũ cōditionis uel patiande ⁊ tūc soli liberi cōtinent̃. ad treb. § ex facto. § si aut ponit̃ nomen heredis dispositiue seo positiue ut dicēdo do tibi ⁊ tuis heredib⁹ ⁊ tūc subdistingue aut loquimur in tali actu in quo ꝑncipalis actus ⁊ trāsmissio erat ꝯ ius cōe ⁊ tūc soli descendentes cōtinent̃ ut i u cor. de nō alie. § emphiteosim d op. lib. l. si op. rarũ iudicio ad treb. l. si patrono filius in prin. ⁊ . l. qꝛ perinde ⁊ qđ ibi no. ff. de cōdi. inde. l. si nō fore. §. libertus aut dictus actus principalr̃ non est ꝯ ius cōe sȝ transmissio soli ⁊ tūc rōe alicuius specialitatis inspicit̃ ꝑsona cũ quaȝ

queritur actus ⁊ tūc solum filij i. descēdentes masculi cōtinent̃ ⁊ nō femine ut in. x. col. ti. i. §. ⁊ qꝛ ⁊ de succes. feu c. ij. in fi. §. i. Ratio aūt quare trāsmittit ad filium est q̃ postq̃ȝ persona patris est fidelis ꝑ cōsequēs reputant idem iure in ꝑsone filij ar. l. qđ si nolit. §. qui emancipia de edi edic. ⁊ d ali. le. l. cum bonis in prin. ⁊ sic ꝓsunt sibi suoꝝ maioꝝ exēpla aut nō cōcernit̃ ꝑsona ꝑncipaliter tñ qꝛ actus gerit̃ ꝓp aliquam specialitate ⁊ tūc cōtinent̃ heredes extranei. C. d le. l. in annalibus ⁊ hoc nisi absurditas sequeret̃. C. d usufruc. l. antiquitas. Si aūt actus ⁊ trāsmissio fuit ꝯm ius cōe tunc ēt extranei includunt̃. ff. de ꝓba. l. si pactũ cũ simi. hāc interꝑtatione faciunt uerba legis relata. ff. de peti. heredi. l. Item veniūt. §. ꝑtor. Uerba legis ⁊ cōsuetudinis scripte ⁊ ꝑscripte in vsi. feu. ti. i. hec sunt formaliter. Cum vero cōradus romam ꝓficeret̃ petitũ est a fidelibus qui in eius seruitio erant ut leges ab eo ꝓmulgate hoc est ad nepotes ex filio ꝓducere dignaret̃ ⁊ ut frater fratri sine legitimo herede defuncto in feudũ qđ eoꝝ patris fuit succedat. Si aūt vnus ex fratribus a dño feudum accepit eo defūcto sine legitimo herede frater ei⁹ in feudũ non succedat hic est tex. ad litteram. hic tex. prediluuius est ex quo tria sunt notāda. Primo q̃ in feudo succedāt descēdentes si habiles ⁊ apti sunt ad feudum omnis enim lex recipit interꝑtationem de habilitate persone ⁊ aptitudine qꝛ actus aptitudinem requirit ⁊ sine ea esse nō potest de iu. cōi. l. quidam referūt ⁊ d iure. ⁊ bone. l. ut gradatim. §. ⁊ si lege. Hinc est q̃ d generali iu. feudorum inhabiles ad seruitia nō vocantur ad feudum ut. x. col. de vasal. mili. qui arma belli. depo. c. i. ibi dum dicit nec pertinet ad eũ beneficiũ qui non debet gerere officium ⁊ hoc plene no. ff. d legi. l. de quibus in glo. or. in correlatiuis enȝ altero extremoꝝ deficiente elicit̃ vtrũq̃ȝ qꝛ omnis relatio requirit duo extrema ut. ff. de except. l. fi. feudum aūt hȝ inter se correlationē. i. seruicium ⁊ refert̃ beneficio ⁊ unum sine altero nō subsistit perempto uno capite perit utrunq̃ȝ per correlatiuorum naturam nimirũ autem si feudum descēdit in posteros. nam in hoc cōcurrit lex nature. ff. d bo. dam. l. cum ratio lex gratie quia princeps facit gratiam ut vult qui potest sue rei legem imponere pro libito uolūtatis de pac. l. in traditionib⁹ ⁊ . l. pe. Et queadmodum sui beneficij ipse uenit ipse habet extimare. ff. de regu. iur. l. neratius ⁊ finis saltem uel imponit. C. de noxa. l. si ꝑm vestri vnusquisq̃ȝ enim nedum antonomatice. sed etiam in finibus rei sue est moderator ⁊ arbiter ut in. l. in re mandata C man. qui enim est auctor originis dictus est etiaȝ auctor modi ⁊ forme. Nempe quicquid querimus liberis ex uoto param⁹ de bo. li. l. nihil. §. facitor. C. de legi he. l. de emācipatione accedit naq̃ȝ pater nō desiderium in liberis in bonis trāsmittendis de le. iij. l. paulo calimaco. §. pōp. ermipp⁹ in glo. rogerij ⁊ ꝓpterea lex dicit concurrere simul nature ⁊ parentum votum cōe. ff. vnde libe. l. scrip. si quis ob cau. testa. l. ult de inoffi. testa. l. nam ⁊ si parētibus. Ex hoc sequitur talis cōclusio q̃ radix portat feudum ad posteros suos velut ad palmites ꝓpios ⁊ sicut fons ad riuulos de verb. signi. l. ꝓnūciatio. §. Item appellat̃ ibi dum dicit quasi a fōte quodam memorie. Secūdo est notandum q̃ feudum deficiens vno posteriorũ redit ad superstites i ex posteris primi genitoris ⁊ nō proprietatem qꝛ paternum adhuc dicit̃ eum esse sonat de val. decre. eta. c. i. Reliqui enim prime materie hoc faciunt ut in illo casu notabili. Et hoc triplici rōe. Primo quia licet in uno posteriorum feudum sit actu ⁊ administratione tamen propter lege proprie nature aptitudo est in oibus liberis merito ergo ad eos reuertit̃ d assigna. libe. l. vtꝝ postmo. scđo qꝛ res facilibus redit ad suā naturam q̃ȝ assumat extraneā ff. de pac. l. si unus. § pact⁹ ver. qđ ⁊ in specie de lib. ⁊ posthu. l. filio. tertia rō est ꝑncipis cōstitutio que in principe potestas est sed in re cōstituta est natura rei sicut sol in seipso est ⁊ in pomo pomũ fit ⁊ hoīe transit in hois naturā que est ordinat⁹ ⁊ generalis stat⁹ rei siue de naturali interōe tractem⁹ siue d nature cognoscent̃ mo ib⁹ ut ait Aristo. in. i. politicoꝝ quale vnumquodq̃ȝ est generatione perfecta hanc dicimus esse naturam ⁊ triplici natura scilicet rei consuetudinis ⁊ conuentionis habemus de aqua plu. arcen. l. i. §. denique ⁊ . l. in summa in prin. sed nō est naturale nec cōmetum de annu. le. l. sexo id. s qđ est de forma ex accidenti de contrahen. emp. l. pacta conuēta ⁊ de natura feu. c. i. in x. col. Est ergo natura rei constitute per prius status attributus speciei ipsius actus sub intentione cōstituentis. Tertio est notandum q̃ feudū nō vadit

per saltum

per saltum. l. de fratre in fratrẽ quia frater nõ generat fratrẽ sed pater vbi ergo rõe stipitis sunt cõiuncti in feudo subrogatur vnus loco alterius qr representat stipitẽ qr cõis stipes insluit in utrũqz ipsoꝝ de coniungendis cum eman. li. l. i. § si quis ex nepotibus. Sz vbi rõne stipitis non sũt cõnexi quia est feudũ nouum sũmens a fratre pncipiũ ibi stipes pro nihilo est imo sũt disiuncti ꝛ separati ꝛ lz ẽt in successionibus allodioꝝ ideo frater succedit fratri qr consideratͣ inter eos cõiunctio naturalis p stipitẽ nã l scdo gradu cunctis modo loquendo sunt fratres ut insti. de gradi. post pri non ergo seudũ saltat in scm gradum nisi in uirtute pmi ꝛ imediati gradus si aũt illa deficit rõ deficit successio. Por o cis rigor incipit a corde loco cordis est stipes duo aũt fratres nõ sũt in uno spũ nihil insluit vnus in altero nisi mediante patre cõi de condi. inde l frater a fratre. C de here. insti. l nec apud. Liquet ergo qd de generali iure feudoꝝ successio feudi nisi in stipite fundari non põt Et hoc et efficacissimis rõibus fundari põt. Primo est nois ipositione feudũ enim qd est aptum transmissioni vocatͣ paternũ ut in titulo an maritus succedat vxori in bñficio. c i col. x paternũ aũt ꝛ auitum ꝛ proauitum ꝛ sursũ voco ut in ti. de succes. feu. c. i. x col. Sũ datur autem ergo vocis significatio ꝛ effectio ut votum ascendentͣ non transuersalͣ linee ꝛ a quo remouetur significatio remouetͣ effectus rei de sup. le. l labeo. § idẽ tubero. Scdo ostendiͣ ex forme feudalis ĩspectõe nempe hec forma ẽt cõsuetut tali ꝛ heredibus eius ut no. in. l. ex facto. § si ad treb. quod uerbũ in feudis p liberis accipiͣ ut in c. i § ꝛ si clientulus de ali. feu. in x. col. ꝛ no. C. de ope. li. l. liberti libertiqz psona ergo fratris uel sororis extrinsecus nõ est intelligẽda de uer. obli. l. ita stipitus § grisogonus uer sequẽs stipulatio de seru. le. l pꝰ filiũ ut si. Et si de forma nõ constaret ad generale ꝛ solitũ recurrendum est C. de fideius. l. si. Tertio probatͣ ex mente cõcedentis debita cõsideratione nõ enim dz habere vasallũ de quo nõ cogitauit ut in ti. de fra. de no. bñfi. inue. c i. x. col. ubi tex. hanc rõem assignat ar. est qd de adoptiuo dz. nã ꝛ nemo iuꝛ adoptõis ignorãti agnascitur de adop l. cũ nepos ꝛ ita est de generali cõsuetudine feudoꝝ est auté cõsuetudo actus ꝑteritus qui distat a theorica speculatione sicut distat tactꝰ a visu itellectuali nẽpe p theoricã videmꝰ sed p practicã gustamus digestos rerũ exitus idqz magis in fundiͣ qd sentimꝰ insti. de gradi. § lz etiaz magis adeo qr querere rõem in his de quibꝰ habemꝰ sensum est infirmitas itellectus teste pncipe philosophoꝝ aristotile expientia est sicut lapis quo probatͣ aurũ teste pncipe medicoꝝ galeno. Capitulũ aũt qd hz inclita regina decus orbis ꝛ vnica lux italie sic inquit ex collaterali linea uenientes ut fratres siue de utroqz pente siue ex altero tm ꝛ sorores in capl̃o exclusẽ et cõi patre supstite oino succedant cõiugate aũt ꝛ dotate a fratrũ successionibus expelluntͣ filii aũt fratrũ in his que cõis patris fuerunt l. a tii eoꝝ idem ius hẽant qd pater eoꝝ habuit. Ecce forma tex. qui tex. est obscurus ꝛ uolutilibus vz multiplr a sapientibus exponitͣ eius ueritas ignoratͣ ꝛ Inno dicit qr vbi sunt diuerse snie pceptoꝝ neutra snia sapit heresim de consti. ne moriaris p Inno iustius eni ꝛ equius est illi snie inherere que melioribus rõibus fulcitur et si impator sit in opi. oia ff. de mino. l emilius. Si aũt pnceps redderet meliores rões tunc pncipi est credendũ tanqz maiori auctoritate ꝛ re. ad tre. l. qm filiũ in fi. Error tñ principis uterium cõsuetudine approbantis facit ius de sub. le. l ij in fi. Ad tex redeo iperator in supiori dilatauerat successione feudi ad sexum femineũ sub ordine duplici gallico preferatͣ pmogenitus nũc in isto § ex collaterali dilatat iperator successione respectu linee ꝛ uno facit qr fauet linee transuersali eaz includẽdo scdo obicitͣ ascendentis linee excludendo ut sit sensus qr frater succedit fratri in feudo paterno. Itẽ in feudo acquisito Ite si sensus qr frater ex uno latere excludat parētes a feudo ꝛ non excludatͣ a parente lz in successione burge sanci esser totũ cõtrariũ in aute de here. que ab inte. defe § i. ꝛ est rõ qr feudum nõ respicit lineam ascendentiũ nec hz oculos retro sicut nec dignitas ut in. c. i de suc feu. natura col. x. ff de sen l i. honor enim patris honor est filij lz non econuerso. ff si quis ob ca te l iur ꝛ qr iste sit sensus littere qr frater succedat fratri in feudo acquisito subtilr probatur per uerbũ ex collaterali linea descendentes non enim dicit ex collaterali ergo linea collateralis est talis causa imediata ꝛ per se nõ stipes si eni stipes esset causa iste non ueniret ex collaterali linea sed ex ascendenti linea veniens uideretͣ dictio autem ex immediatam cãm atqz extremitatez notare consueuit ff de incen. ꝛ rui. l. i. § ex incẽdio. Conclusio hec ẽ qr in feudo fratris qr non fuit agnatõis cõis succedat frater utrinqz cõiunctus Item frater consanguineus tm Itez frater vterinus tm. ꝛ hoc ex nota clã l. ex isto. § ṽbum est legis. ff de centum cuz eman li. l. qui duos filios ꝛ sic ẽ regno ppria lex vnicuiqz ꝛ quelibz puincia in suo sensu abundat ꝛ cõsuetudo eius ẽ altera natura ꝛ iste nõ ẽ articulus noster qr non querimꝰ d feudo quod a patre succedit lz de feudo antiquo nepe frater anim sui iudicium in frem cessantibus liberis dirigere consueuit ff de pac. l. tale pactum. § fi de here. insti l inciuis ꝛ aptatͣ consuetudo ad id ad quod aptatͣ tacitum pactũ cõe oium uel maxime sapiẽtum ff de legi. l. lz ea. Videamus d feudo cõis agnatõnis pater meus viuo auo meo acquisiuit feudum dcessit me ꝛ altero filio ex eadem vl altera vxore relictͣ. Deinde ego sine herede obeo frater meus nõ auus meus ꝛ sunt qui apud feudoꝝ vsus pater cõis vocatͣ succedat in feudum nam in materia feudoꝝ in pari linea minorẽ digressio qz in linea supiori hic sermo lineam superiorem excludit nõ scdm quid lz simplr nempe sermo qui ordinatͣ ad adiuuandũ tacitam vim cõferendi nũquam hz ff. de here. insti. l. ex scõ et agnita ꝛ adhuc iste nõ ẽ casus noster. Muniamur ergo rõnum hinc inde vrgentiũ armis manꝰ porrigamus ad bellum adducamus in mediũ arbitram ipsã rerꝫ naturam l. discretam ꝛ naturalem rõem ad quaz argumentͣ deficiẽtibus recurrẽdum est qm per hanc hõ ẽ homo ff. de excu. tu. scire oz. § sufficit ꝛ vt Cicero ait pstantissimũ ẽ apertum obtemperare rõi li. i de offi. ꝛ Seneca xxvij eplã ad Lucillum si vis omnia subicere subice rõm multos reges si rõ te. rexerit. ꝛ hoc de naturali Nihilominus muniamur ciuilibus munimẽtis seu fomentis totãqz rem ad iudicẽ i. bonũ virum remittamus de ver. ob. l. cõtinuus. § cuz ita. Sit ex manu dextera fiscus loco deficientis agnatõis munitus rigore in dextera eius ignea tamẽ sit lex deuto. xxiij ex sinistra manu sit cognationis genus clipeo vt credit equitis porrectis arma cum sint rões p ꝛ ɔ efficaciter includẽtes in torneamẽto hec confictant rões dicit fiscus hec est mea ego vacãtibus bonis succedo ꝛ caducis adsum. C. de bo ma. l fi de pe. here. Item ueniunt § pdie ego ex dilecto augeor ꝛ indignoꝝ iura mihi confisco ꝛ incorporo C. ad l. iul de vi pu vel pus l. ij de ioffi te. l. pap. § meminisse. de iur fi l. i. § an bona ꝛ l statius florus. § cornelio ego mea feuda non successionis vite lz ppietatͣ natura reposco. ff. d pigno. l. lex vectigali ꝛ subdit ego feudum generi dedi defficit genus non transit in alterum genus. meuz est quod peto quod generi dedi finitͣ cum genere. Quod spei dedi finitur cum spe de le. ij l. cum ita § libertus. ꝛ de iur. imu. l. i § psonis Vi frater fratri in dignitate succedat necesse ẽ ut a maioribus succedentibus pcedat. ff. de interdic. ꝛ rele. l. ij Et vterine frater pnceps feudi nõ ẽ maior tuus ꝛ p se all. ar. d ser. ru p l. certo generi. Itez an fiscus a te frater vterine nulla dubitatio ẽ nec vlla antecedentia vel sequentis feudi a te trahunt porro qr agnationi dedi finitͣ agnitõe qd nãli nomini dedi finitͣ cum nomine naturali ff de capi di. l. tutelas d re ou. l. si cognatis ꝛ subdit aduocatus fisci in dubio pro fisco nouã sniam introduxerunt de iuꝛ fi l. valerius § pap. ꝛ messius nam fiscus hz intentõem suam ex ppietate fundatam ꝛ suum defendit ꝛ potentior ẽ eo qui nullũ ius ostẽdit ff. de pba. l. circa eum ꝛ in c. ad decimas de resti. spo. li. vi. fiscum hic accipio dñam reginam cuius ẽ fiscus ꝛ que ẽ in fisco repñentatiue. C. de quadrie pscrip. bene a zenone. Fiscus enim nõ ẽ cesar lz cesaris aptius loquẽdo. In ɔtrarium sequitur ɔ ius atletha frater inquit fratri succedit hec generalis determinatio ẽ ꝛ indistincta tu qui distinguis potestatẽ habes disputandi lz nõ auctoritate interptandi vel glosãdi quã vt sit publica nemo hz ingenio lz dz per supiorem concedi de or tu. l. ij. § pe ergo nõ debemus distinguere uel glosare de testa. mili l in fi. ut idem § fi. certe sola regina hz potestatem interpandi cuius ẽ oficium statuendi. C. de legi. l. fi. ver. si enim nemo enim hoc negare potest nisi insanꝰ sit s apud regem ius interpandi ẽ lz inquit legislator euenire solet ut interptatio desideret prudentum auctoritatem necessariãqz disputatõem foꝛ. Idcirco pncipis auctoritas circũscribitͣ legi late locus sit nempe. Ideo pnceps suscepit imperium vt scm leges iudicet vt no in auten in medio litͣ nõ fieri sacras iussiones. § fi. in ult. glo porro statuẽ iter statuere non equitatem in medium pponere lz ɔtentͣ calũniam inuenire. C. de decur. l. pe. li. x. Furetͣ fiscus ꝛ ad ɔtra patro

ni fisci pro parte fisci multa respondet & primo q generalis determinatio legis licet natura actus oz intelligi de cō. infec l vni.§ eo. in fin. & fm ipsius rei naturā ut. ff. de usufruc. le. l. ij de uer. ob l ita stipulatus ibi idq3 uoluntas cū te ceptū ob defuncti uoluntate & ipsius rei natura lex cū est pedagoga nature de adopt. l. nā adoptio & iura ciuilia naturalibus iuncta potiora sunt. C. de adop. l. cū in adoptiuis Sed oīs dando feudū generi obligatur illi generi nō uero alij nā quo ad aliud gen⁹ t prolem liberae edes hz ff. si ser. uen. l. loci corpus. §. cōpetit qd eni certo generi conceditur ad aliud nō pretenditur de religi l. familiaris & .o. § libertus cum sy. Scdo respondet q in feudo fraterno est generalis determinatio sed in feudo cōis agnitionis est limitata quo ad transmissione ut p illa uerba de cōi patre & p inferiora vba cōis patris de vino legi. l fi. § cui dulcia. de penu leg. l nā quod liquide. § si cui penus. de uer. si l. cum fundus de pe. here. l. utrum. Cōclusio est ita q feudū agnationis cōis non transmittitur ad fratre uterinū qui nō est de illa pgente qui. s nō pedet ab eode stipite & in hoc cōsulitur rōes. s. rano intentionis ex mēte cōcedentis de condi & de mon. l. fideicō. rō ordinis ex mente legū fluere eni certo ordine & capite cepit successio nec absoluto ordine migrare dz ar. C de usu. & habitat. l. i. & rō termini termināt actū i. finis generationis ar in auté de nō alie. § .in emphiteosim de uer. sig. l sciedum & rō intentionis ex mēte primi acquirentis nō .n. uotum habuit hoc acquirendi nō progenit⁹ ex seipso uel nō attinētibus sibi ut in. c. si duo fratres de fra. de no. benefi. inue. & in ti de duo. fra. a capit. inuesti. c. i. uer vnusquisq3 .n. ea col. sz in feudis antiquis no uenit quis tanq3 ex linea collaterali sz ex natura pmi pncipij .i. stipit. Et cōfirmatur q esset successionū edictum in feudis de stipite in stipitē nam noua proles esset in pncipio sui stipes sui generis & raro rediret ad pprietate multiplicat successoribus q irronabile est. ff de usuf. le an usufruc Et io concludo cū martino glosatore huius consticis in hac pte vz q in dicto feudo nō succedat dictus frater uterinus tm q de eo nō fuit a pncipio cogitat a quo quide pncipio posteri or format cōtus C de impo. lucra. l. i li. x. & ex psona posteā succedentiū status cōtus seu tituli mutari non pt. l ij. § i de uer obli. & in auté. de alie. & ephi. § .i. oia enim ad id referunt vsi vim capiunt & formā & originem ad. l. fal. in ratione §. si filio uer. ut cum opes patris cū enim prima semp intuenda est & cā scda semper operat quātum sibi a prima influit & non ultra. ff. de le. ij. l. pretor §. prediuum. ff. loca. l. si quis domu3. §. huic de peri. & cōmo. rei uen. l. necessario. §. fi. & ff de assi. li. l. si ex duobus in glo. or. nam ut ait auctor de cās causa pma magis influit in causatū q3 causa secunda. Et io cause sequende tanq3 subalterne plusq3 cāe prime concedi non debent de condi. & demon. l publius. §. i. & . C. de bo. ma. l. si viua matre uer. nam licet de interdic. & rele. l. ij in prin. cū fit fundamentum in quo rei status totus & recluditur. ff. 5 dona. l. qui id qd sicut adam qui totam naturam prostrauit q firmatur & in seminaria tōe totam inclusit sicut in cuspide virtus generationis clauditur. Restat modo respondere ad rōnes que fiunt in pnum per An. d y sernia. nam nō respondere uideretur aut ambitiosum aut ignorātie tenebris conuolutum. Nec quisq3 putet me audere p an. loqui quia maximus an doc. fuit uel nō de quo quid ad rubū solūmodo ueritatis causa loquor ut credo an cui succedit frater fratri in feudo fratris concedo in acquisito sz non in antiquo qd habet legem transmissionis ab origine antiquata & io non mutat legē trāsmissionis ex acciden de uer. ob. l. insulā ita bienniu3 uer. neq3 eni in feudo ergo semp originē considero q & si per mille manus ābuler semp ultimus primi successorē & ab eo hz causam a quo hab3 radicē in in. x. col. in agnatus uel filius c. i. ff. de seruis exportan l. neius. C. de rei uen. mater & . C. de publi. l. iij. Et in hoc conueniunt etiā scientie naturales nam omnis processio est ex pncipio eius in ait aristoteles pmo de celo & galienus in decrisi viij. c. Et fortifico hoc nam si uterin⁹ succedit in feudo & acquisiui feudū & me mortuo fili⁹ meus repudiat uadit ad uterinū sicut iret p morte filij mei sz istō est īpossibile quia sequeretur q preuignus succederet uterino qd est falsum. C. cōmuni de suc. l. vurico. Amplius frater uterinus non attinet nisi p matrē mater aūt est ihabile mediū in feudo porro ihabilitas medij ipedit extrema continugi de serui ru. pre. l. ita predia & in. x. col. ti. i. §. hoc autem no & . C. de natu. li. l. fi. Hec aut iste frater vterinus non includit habeo ppositum si includit ergo ego in filium fratris vterini possem alienare C d fideico. l. volūtas quod falsum e s. q alienare possim ipsum q a me psius extraneus e nihil enim cum illo remaneo ergo in cōclusione mea p frem vterinū & generali nature feudo: inhereo & in x col de gradi suc in feu. c i. § his vero. v. q ita non enim inuenio correctum & in dubio correctio ē vitanda ut in auten. de admini. offi § fi & C. de inof de. l. i. de sa. san. ec auten quas actōes in glo or. Item ut regē sic pronūciasse & sic ius esse C de legi l. iij. hec eo a senteētia pncipis supplicat vnde si ē erronica non e lex q p. l. nō supplicat nam l. inerorabiles sunt. l. fi C. de tabel li x. nisi expsse velit q sit lex sz errorem antecessori non dz sequi domina regina de testa. in l. mi nostro. Item ait lex indistincte loqui sed per illa verba ii ater & cōis patris que non sūt posita frustra sed cum ministerio quia nullum uerbum in legibus dz ee sine intellectu & ministerio ut p̄ in a constōne C. § quibus. Item non ob qui in feudum dz succedi ad exēplum quo iure romano succedit in pimonialibus & liberis bonis vt ro in ti de gradi. suc in feu. q strenuus legisperitus scit ubi casus emerserit qui cōsuetudine feudi non sit comphensus absq3 culpa vti poterit lege scripta vt in c. obertus de feu cog. col x. sz ubi cōsuetudo feudō determinat reddit tōnum ius cōsuetudini & ita ē hic q fm cōsuetudinem feudi que appellat natura feudi nō pcedit successorū edem Item non ob q fiscus e postremus successor & excludit p quālibz lineam q illud ue: qn fiscus vult succedere i pprietate tanq3 in bonis vacantibus: sz si pprium uocē nō ignoramus in feudo fiscus non e successor sz auctor & agnita sibi uia uenit iure pprio non iure trāsmisso. ff. de publica. l. vectigal & io iura loquentia de fisco succedente casu3 nostrū non attingūt. Item non ob q non oz sine herede decedere qui frem relinquit fm constitōnem serenissimi regis caroli secūdi ut in lūbarda de succe. c. si quis sine quia pgenitor qui feudo pncipium dedit & naturū & ad quem habet relatio cum toto suo genere repit extinctus vnde nō e uerū dicere q ipse non hz heredem neq3 in extinctis ius & nomē hēdis fundari pōt vt. ff. de op. li qui libertinus § posthum⁹ Item non ob q feudum fisco aptum nō est: nam hoc e qd querit & ego dico q ē aptum q fiscus non hz mode obicere sz liberam manu ut. l. loci corpus. § competit. Item nō ob ar. de milicia q feudum non assilatur militie tali q vendi pōt & in quālibz trasmitti in feudi uero transmissione habet delectio psonar vt. s. patuit. Item non ob. q illa cōstō loquit de fratribus indistincte q hoc nego ut s. declaraui. Preterea capl3 honorij pape q seruat in regno iuxta no. xviij q. ij. c. monasterijs dicit si decedens feudum ab aliquo ex parentibus si & fratribus cōibus peruenit ad defici & c. Et ista conditio dz eē uera ad hoc vt successio sit q qui apponit conditiōem uult eam existere in C. de condi inser. l. cum patrem in glo fi ff. de ma te. t si quis locuplex ad treb. l. sz si ante de condi. inde. l. qui pmisit & si nō e uera conditio non hz locum dispō legis conditionalis disponet sz p sua a p̄rio sensu de offi eius cū man. ē cur l. i. §. eius rei de pac. do l inter. §. cum inter de testa l qui testamēto. § mulier. C. de fur. l apud antiquos argumētum enim a p̄rio sensu dicitur ex lege. Per hoc poro ad oia contraria nūc sat respōs In liberis aūt bonis & allodijs nō ē dubium deūi frem vterinum succedere in in auten post frēs & numeri. xxvi. Justā rem postulant filie solphaat dat possessionem inter cognatos patris sui & ei inhereditate succedant ad filios āt israel loques hic homo cum mortu⁹ fuerit absq3 filio ad filiā ei⁹ transibit hēditas si filiam nō habeat habebit successores & si frēs nō fuerint dabit fratribus patris si aūt nec patruos habuerit dabit hereditas his qui proximi sunt eruq3 filijs israel sancta lex perpetua sicut pcepit dns moysi De bonestate unnē si domina regina alteri nō cōtulerit cōgruer3 illi fratri conferri ex mera gratia non ex iustitia q si conferet est gratia. ff. de aqua con l. i § pmittitur Et ita dico & consulo ego angelus de vbaldis. Idem ego Bald. anti: eum lz nō p tātas rōes nec cū tāta altitudine intellect⁹ & c. cxi.

Quomodo ordo consuetudinis ac temporis in dignitatibus est seruandus.

Rdo Consuetudinis ac temporis seruandis est in dignitatib⁹. C. d ordi. or ser. l. i. & ij. & in muneribus & honoribus de mu & ho. l. & qui originem. §. pses. & l. honor. §. gerendor de albo scribē li in pbendis & bnficijs ut in. c. cum aliquibus de rescrip. li. vi. vnde bnficium qd ex ordine pcedentia

precedenti canonico debet si alij conferet ꝑpostera collatio nō valet ut no. Inno. extra de cōsti. cum M. in glo. ma. nā non liz cum sit posterior tpe locum ꝑcedentis ambire. et per ambitione vsurpare et ꝑsumitur ambino ut C. de ꝑpo sacro scrinio. l. vniuscuiusqz et unusquisqz cōtentus suo rectur alieni non expectet. C. fi. regum. l. si cōstituerit. Et si quis non suo sed alteri deputato tpe bonorum possessione agnoscat inanis fecit. C. qui admit. ad bo. pos. pōt. l. fi. Et de officio et beneficio alterius alter se intromittere non oz. C. de exac. et exen. l. quicūqz li. xij. Nec error ebdomade nocet deputate alterius ius habenti. Nec ꝑposteratio in vno nocet in alio. ff. qui po. in pig. ha. l. claudius felix. Ex quibus sentio pro illo cui sm formā cōsuetudinis debebat de bñficio prouideri nec suum silentium sibi obesse puto nō qꝫ ꝑsumatur in eo error circa consuetudine sed circa mandatū dñi cardinalis cum alienū sit factum cuius ꝓbabilis error est. ff. pro suo. l. fi. deposi. l. si quis inficiatus. Idē si diceremus eum sciuisse qꝫ forsan dubitabat de mandati inefficacia qꝫ silet et hoc casu silentium sibi nocet C. de fur. l. manifestissimi. l. finautez si n scinsset ꝑsumendum est qꝫ voluisset pro seipso ut. C. de testi. nu. l. in fi. magne glo. facit de ꝓba. l. cum de indebito et C. de seru. l. aliculus. Preterea designatio facta de alio fuit erronea et error in oibus interessentibus vnde nō vz qꝫ per errorem factū est. ff. de inoffi. te. l. mater decedens. §. preterea et. l. nihil. §. si cum filius de acqui. here. l. clodian⁹ nec debemus presumere qꝫ quis voluerit perdere ius suuz vbi pōt cadere alia coniectura. ff. de solu. l. si cum aurum et vz ad hoc per canonicos processum esse potius errore qꝫ malicia ar. de his qui si ascribunt. l. qꝫ adhibitij. et ideo nō conualescit quod processit erronee ar. de act. et obli. l. obligationum. Et ita dico et cōsulo ego ang. de vbal. cxij.

Si pater filius ac nepos dci patris ex fratre simul habitauerunt longo tpe et vniuersa bona olim cōia inter dictuz patrem et fratrem qui pater erat nepotis in cōmunione retinuerant etc. virum empta per filium debeant cōmunicari et precipue cum nepote ipsius filio consobrino.

Annucius Et antoni⁹ eius filius p multos ānos steterunt fil' et in eadem familia cū quodam noie Luca fratre cōsobrino dci antonij filij olim fratris carnalis dci vānucij et uniuersa bona olim cōia interdictū vānucium et fratre olim suum patreqz dci antonij et oia cōiter et agebant bonisqz eoruz ꝓmiscue tanqz cōibus utebantur fructus sil' collegebāt dacias et collectas simul soluebant cum tpe ita durante dcūs antonius filius dci vannucij quedā bona emit pro seipso tm̄. Queritur igitur an sint cōia uel cōmunicāda saltem cū dicto luca et p quanta parte et quid de fructibus perceptis ex bonis qui reperiuntur extare eo tempore quo ad diuisionem ueniunt.

Bona Acquisita post mortez Stephani si sint empta cōiter sunt diuideda prout empta sunt. Si aūt empta sunt p antonium ei⁹ noie prout nihi in facto asserit ipsi antonio integre sunt quesita quo ad ꝓprietatē et vannucio eius patri quo ad vsūfructū C. de bo. qꝫ lib. l. cum oz nō ob societatem inter eū et patrē ꝯcta et lucam ex altera. nā qꝫ vnus sociorum suo noie emit sibi soli acquirit sed societatis iudicio illud cōicare cogitur ut l. si quis societate ꝯxerit. ff. pro socio et p azo. in sūma. C. p soci. in v. col. Sed hic uidendū superest an inter predcōs vānucium anto. et lucā intelligat societas fore ꝯcta et super quo dico qꝫ societas ꝯtrahitur dupliciter vno mō expsse et tunc sup eo est ꝯcta qꝫ uerborū rigor designat est enim quandoqz vniuersorū bonorum qñqz vnius rei uel unius negociationis et qñqz simplex prout contrahentibus placuerit ut ff. pro so. l. v. Alio modo contrahitur tacite per nudū cōsensum declaratum forsan uerbis simplicibus aut factis ut ff. pro so. l. iiij. et hoc casu est vni⁹ rei aut vniuersoz bonorum siue vnius negociatōis scdm qꝫ p extrinsecos actus sociorum uolūtas ostendit per quos intentio ipsa cōprobatur ut l. labeo. §. idē tubero de sup. leg. qui. ex cā. in pos. ea. l. fulcinius. § quid sit latitare in gl. no. et ff. qui ex ca. ma. l. ante pe. in glo. aliter enim de bois intentione constare non pōt que soli deo est no. ut no. glo. insti. de act. § alie. In proposito igitur quia isti in hereditate cōmuni cōiter remāserunt fructus oēs in cōmuni posuerūt omnia cōiter consumarunt lucra et questus simul ꝑticiparūt et ēt onera tam daciarum qꝫ collectarum cōiter substinuerunt et ēt rebus emptis cōiter vsi sunt vt lat' in pūcto colligit et hoc mihi ē affirmatū oraculo viue uocis societas nō simpliciter sz vniuersoz bonoz intelligat ꝯcta fore cuius quidem societat' natura e vt intelligat' esse vniuersoz bonoz ꝯcta qꝫ ex questu vel aliūde venit unde bona quesita p alterum eorum exemptōe conductōe uel alio ꝯcrū cōicanda sunt inter eos et ēt legata hereditates ul' donatōes causa mortis que vtplurimū ob ꝑcedens meritū aut rōne agnatōis ul' cognationis acquirunt ff. pro so. l. cum usqz ad l. si cōuenerit inter socios communicta l. iij § i. et eiusdez ti. Si aūt ita large et ꝓmiscue rebus et lucris et questibus vsi non fuissent sz tm̄modo hēditatem cōem retinuissent vt emolumētum ac dānū in ea coniunges cōiter sentirent et qꝫ aliunde quesierant aut dannū sensere in cōi nō redigeret nō intelligeret societas ꝯcta nisi illius hēditatis ut ff. pro so. l. cum duob⁹ §. si fres ali. e. l. per azo. in sūma pdicta in vi. col. ver. in tertio gradu cum societas. Concludendum ē igitur qꝫ dcā bona empta p unuz ex sociis supradictis quantūcūqz nomine ei⁹ tm̄ ponēda sunt in cōi et cōicanda si post emptōem omnes vsi sint rebus emptis cōiter tanqz cōibus et sicut aliis utebant' que ordum fuerant cōia inter eos. Sz videamus an de dictis bonis debeant fieri tres ptes quaz unam habeat dictus lucas aliam vānucius tertiam vero dictus antonius An vero solūmodo fieri debeant due ptes quaz unam ferat lucas solus aliam vānucius et filius eius. Et vz qꝫ due tm̄ partes fieri debeant quasi psona patris et filij unica reputet' ut. C. de impub. et ali. substi. l. fi. et. C. de agri. et cen. l. cum scimus. li. xi. et insti. de inuti. stip. § et qui. ver. si ei vñ vox patris vox filij vt ibi: et si aliud diceremus sequeret' inter patrem et filium societatem hic fore ꝯctam etiam super ꝓfectitius qꝫ vz impossibile cum filio pater nequeat obligari ff. de condi. inde. l. frater a fratre. In ꝯrium facit qꝫ cum ex actibus supradictis intelligat' ꝯcta societas vniuersoruz bonoz in qua lucra et questus ex negociatōe et aliūde ꝓuenientes includunt' iniquū eet filium lucrantem et negociantem ex sua psona sibi non querere ut. d. l. cum oz vtplurimū enim opa ꝑcij et pecunie uelamētum sunt vt. ff. pro so. l. nā et ita cotra et. l. cum duobus. §. in cōe nuda. Quid dicemus certe hec ē questio satis discepṫabilis finalr' dico qꝫ aut lucra que filius acquisiuit descēderunt et a paterna substātia ꝑncipalr' sunt quesita ut. d. l. cum oz in hoc casu taliuz lucrorum fient due partes qꝫ hoc respectu persona patris et filij unita ē cēsenda. Si uero non ex paterna substantia sed filij tunc filius sua lucra fraudari non oz et suum lucrum emolumētum reportabit et hoc casu sicut sunt tres psone numero ita intelligantur tres in substantia ne absurditas sequat' et iniquitas supradcā ut filius qui negociat' et ex sua industria lucra querit sibi non querat sz alij ut. d. l. cum oz. Si autem dubitat' unde quesiuerit tunc in dubio ex paterna substantia ꝑsumitur fore quesitum nisi rō industrie filij aliud psuadeat et aliam ꝑsumptōem inducat vt no. glo. in. d. l. cum oz et ibi per cy. Nec ob. l. frater a fratre qꝫ intelligo filium ee socium luce sui fratris consobrini non patris vnde lucas socius erit duoz. s. vānucij et antonij sui filij ipse autem antonius solius luce erit socius et eodem modo vānuci⁹ erit socius dicti luce non autem antonij sui filij. Ex predictis igit' pz responsio ad tria quesita. Primo an id quod q̄ritur an bona exempta per antonium sunt cōicanda lz ea tenuerit pro se solo qꝫ cōicanda sunt. Et ex quo ita inter eos societas fuit ꝯcta pz respōsio pro qua pte sit facienda cōio dictoz bonoz dicti luce qꝫ si bona sunt empta ex substantia paterna vel dubitat' vnde sunt empta et sua industria non ē tanta et talis qꝫ ex ea querere potuerit dimidietatem dcōrū bonoz emptoz habebit lucas aliam dimidiā pater dicti antonij. Si vero constat qꝫ antonius ex sua industria acquisiuit vel de sua substantia tunc fiant tres partes vnā habebit lucas qꝫ tm̄dem haberet antonius si lucas aliquid quesiuisset vt sic in societate predcā partes repiantur equales ut. ff. pro soc. l. si non fuerint. Alie due ptes remanet penes ipsuz antonium qꝫ ad ꝓprietatem et eius patri quesitus est solos solus usufructus cum ac supra dixerim inter patrem et filium non intelligat' societas contracta et eodem modo si bona erit per vānucium empta ipse vānucius duas partes habebit et tertiam dictus lucas. Super eo uero quo querit' delegatio an cōicandum ueniat satis respōsum e qꝫ cōicari dz ut ff pro soc. l. iij. § i. Solum ergo restat uidere de fructibus qui nō repeniūtur extare qualr' inter eos sit facienda diuisio et ut dixi antonius et vānucius cum luca societate uniuersorum bonorum ꝯtrasse uidentur fructus percepti igitur

Iure societatis mediante sunt facti cōes ut l. iii. §. i. ff pro so. de fructibus igitur bonoꝝ vanucij lucas filius habebit terciam ⁊ vanucius tanq̄ pater ⁊ legitimus administrator hēbit duas ptes de fructibus vero bonoꝝ ipsius luce ipse lucas habebit alia tertia quo ad proprietatē sed ipsoꝝ fructuū usumfructum iure patris dictus vanucius habebit ut. d. l. cū oꝫ. ⁊ ita dico ⁊ consulo ego ang. de ubal. cxiij.

Si duo fratres stent in communione ⁊ vnus procreaverit filium ⁊ vna cum filio perseueret. xxx. uel. xl. annis cum predicto fratre in societate in communione utrum patruus cum filio societatem cōtraxisse intelligatur ut sic nepos partem acquisitoꝝ ex sua persona possit ferre.

Videtur quod sic. Quia si fratres in cōione steterūt ⁊ ipsa ipsis in cōione stantibus vnus eorū filiū procreauit ⁊ vtꝫ cū dicto filio per xxx annos sic in cōione pseuerauerunt an cū filio patruus intelligatur societate cōtraxisse ut sic nepos p̄dictus ex sua psona acquisitoꝝ parte ferre possit. Cōsulo q̄ nō in cuitate assisij q̄ non ꝓbit per se solū societate sed ut ita dixerim quodāmodo velut unus de familia socioꝝ societati accedere dꝫ ⁊ lꝫ dictus nepos utatur ꝑmiscue bonis rebus patris ⁊ patrui cōibus inter eos non ꝓsumitur uti tanq̄ socius. sed iure quodā familiaritatis ut ff de acqui pos. l. qui iure. Et si aliud diceremus sequeretur q̄ quicunq̄ famulus uel minister alicuius dictoꝝ fratrū ex sua psona sibi parte ferret ut socius quod est falsuꝫ famulus enim alterius socioꝝ de societate nō est ar. ff pro so. l. actione §. fi. ⁊ l. de illo. §. fi. cū. l. se. sicut nec ullus de familia caupo nis uel stabularij caupo aut stabularius appellatur ⁊ nullus de familia exercitoris aut magistri exercitor aut magister ē ut ff. naut. cau. l. i. §. qui sunt igitur ⁊ §. caupones uer. certuꝫ ibi casus ⁊ eo. ti. l. ⁊ ius §. si filius ⁊ ff. de exerc. l. i. §. magistrū ⁊ §. exercitore sed q̄ opera velamentū pecunie esset dixi ⁊ ptes in societate debet esse equales ubi eq̄liter pecunie ⁊ ope collegio facta est p fratres ubi uero dispariter quisq̄ pro rata collatoꝝ plus ⁊ minus feret ⁊ detrahet nisi aliud dictū sit. ff. pro soci. l. si nō fuerint comuneca glo. i. eiusdē l. Ideo pater dicti nepotis quatenus plus in societate de opera posuit propter filium suū catenus de bonis cōmunibus societatis plus feret ut d. l. si non fuerint Et ita dico ⁊ consulo ego angelus de ubaldis. ⁊c. cxiiij.

Si iudex exceptionibus oppositis nō obstantibus pronūciet executione instrumēti petitam esse faciendā ⁊ post pronunciatione per magnū spacium antequā a banco recedat dictam pronunciationem suspendat quousq̄ notario aliud dicat utrum potuerit suspendere pronunciationem.

Quidam petiit executione cuiusdā instrumēti confessionati certū iudice ⁊ fecit citari pte sunt opposite certe exceptiones demū iudex ꝓnūciauit nō obstantibus exceptionibus fore ⁊ esse instrūi executioni mādatū ⁊ post ꝓnūciatione factā per magnū spaciuꝫ anteq̄ recederet a banco mādauit q̄ suspenderet supradicta ꝓnunciatio ⁊ ipsā suspendit ꝓnunciatiōeꝫ quousq̄ notario aliud diceret. Modo queritur utrū potuerit dictā pronunciatione suspendere nec ne uide infra consiliū sequens.

Iectus punctus est pulcher ⁊ valde quottidianus ubicūq̄ uiget statutum q̄ instrūta cōfessionata executioni mādentur ⁊ iō diligenter est attendendū. Et hic ꝑmū inquiri oꝫ an dcā pronūciatio sit diffinitiua uel interlocutoria an vero utriusq̄ naturā sapiat tanq̄ quodam mixtū. Et ꝑmo vꝫ q̄ sit diffinitiua pp effectū finale q̄ finem controuersie ꝑncipalr more iponit ⁊ est ꝓpria natura diffinitiue ut ff. de re iu. l. i. in ꝑn. Itē ab ea appellatur sicut a diffinitiua ut no. dicit glo quoꝝ app nō reci. l. ab executore in uer. excedat ⁊ ē in ꝑma glo e l. Item q̄ cōtinet condēnatione quodāmō lꝫ nō directo sed p equipollentia vba hoc aūt sufficit ad veritate diffinitiōis diffinitiue sīie ut C quō ⁊ qñ iud l. iij. C. de arbi l. quid tñ ff. de re. iu l. in sūma ⁊ pro hac pte vꝫ casus de uer sig. sepe in cle. ubi in cā in qua omisso iudiciorū ordine ꝓcedit diffinitiue ꝓnunciatur. Pro hoc ēt facit qđ not. ex. ff. de o. ꝓ proconsul nec l. quecūq̄ § ubi decretum. Quod autem sit interlocutoria patet ex ordine per quem uenitur ad eaꝫ nā iudiciarius ordo quasi totaliter peruertitur ergo nō est diffinitiua ut C. de sen. ex peri reci l. i. ⁊ per iuris per spe in ti. de sen. ⁊ re. iu in ꝑn. Quod autē non sit ꝓprie diffinitiua nec interlocutoria nec anormala ꝓnunciatio sapiens utriusq̄ naturā appetit satis ex p̄dcis ⁊ n. magnū est dubium an possit reuocari q̄ si eā diffinitiuā iudicamus irreuocabilis est ff. de reg. iur. l. quod iussit Si autem iudicemus ea anormalam non recordor me legisse an reuocari possit. Finaliter concludendo vꝫ mihi dicendum q̄ ꝓnūciatio de exequendo sit interlocutoria hoc pbo ꝑmo per rōnem supius allegatam q̄ ad eam peruenitur sine solemnitatibus que requiruntur in diffinitiua hoc ꝓbatur ex glo. dec. l. ab executiō que hanc uocem iudicantis appellat ꝓnūciatiōem ⁊ caute ita dixit glo. non autem dixit sniam q̄ nomen illud non verificatur nisi solum in diffinitiua ⁊ ꝓprie sumptum ad diffinitiuam refertur ff de re iudi. l. i no glo. C. de re cre. l. generalr in prin. lꝫ improprie ad utrūq̄ vt in cor de lin. § ad excludēdas vbi singulariter glo dicit q̄ omnis vox iudicis ad eam faciens saltem ē interlocutoria lꝫ verba sunt intelligenda stricte ⁊ proprie nō improprie ut. l. i. §. si is qui nauem. de exerci. l. cū qui vectigal ff de uer. sig. ⁊ debent intelligi p priꝰ non autem per posterius ff. si quadru pau. fe di. l. i. §. in bestiis. Nō ob. q̄ imponit finem cōtrouersie ꝑncipalr more ergo videtur diffinitiua cōsequentia e falsa multa cum diffiniunt ꝑncipalr in iudicium reducta p sniam quā lex interlocutoriaꝫ appellat vt pꝫ exemplū. ff qui satisda. co. l. ab arbitro. ⁊ ff. qui ap. non li. l. si ff. de mino. l. intra vtile. ⁊ ff. de pro sup. l. i §. fi. Item non ob. q̄ vꝫ diffinitiua q̄ appellari pōt de iure cōi ut dcm̄ est q̄ hec allegatio ex ꝑmissis non infert nā ab omni interlocutoria appellatur postq̄ alia non speratur vel si speratur grauamen qđ infertur irrepabile est p appellationem a diffinitiua ut in exemplo legis ante sententie. ff. ꝺ ap. reci. ⁊ C. de ap l. si quis ꝓuocatur per glo. ⁊ dec. ⁊ d. l. ante snie. ⁊ in l pe. C quoꝝ ap non re. Non ob. de cle. sepe que vꝫ decidere velut ius nouissimū q̄ omnis snia p quā decidit qđ ꝑncipalis lꝫ feratur solēnitate iudicioꝝ pretermissa tamen sit diffinitiua ⁊ illi iuri tanq̄ nouissimo vꝫ standum vt. l. sed ⁊ posteriores. C. de legi. lꝫ enim ius ciuile dicat opositum seruari oꝫ ius canonicum in eo in quo ꝑdicit pterq̄ in terris imperij ut no. Io. an in c. i. de re iu. li. vi q̄ ibi cā erat ordinaria de sui natura ⁊ diffinitiuā sniam de sui natura requirebat tamē spāli ꝑuilegio solenitas ⁊ strepitus iudicialis solum ē relaxatus ⁊ relaxata ⁊ iō illa relaxatio contra ius cōe indulta snie nomen nō alterat nec mutat cuꝫ suum effectum non possit ostendere vt l qđ uero. ff de legi. porro ubi causa est summaris de sui natura dico sniam eāꝫ illam terminātem fore interlocutoriam non autem diffinitiuam cum in ea nō concurrant ea que sūt de substantia ad ꝓpriam eē diffinitiue ut d. l. i. ⁊ ij ꝺ sen ex peri. reci. ⁊ d. l ar bitro. ⁊ l. ab arbitro. ⁊ d. l. i in fi. de pre sti. ⁊ l. si a qui. ap. non lꝫ. Item in dcō sepe. c. preterea mandauit in scriptis ⁊ p seipsum iudicem ferre sniam diffinitiuam ꝑterea iussit proferri ⁊ in scriptis ⁊ per seipm que sunt due ex ꝓprietatibus diffinitiue ut d. l i. ⁊ ij In interlocutoria enim non expedit q̄ feratur in scriptis. Item pōt proferri per alium. ff ꝺ arbi. l. sed interpellatus § i. ⁊ l. diem proferre in prin. Nec ob. q̄ diuersis respectibus potest dici diffinitiua ⁊ interlocutoria vt ē dcm̄ ergo vꝫ anormala sicut dicimus in exceptione que ex sui natura pōt eē dilatoria ⁊ peremptoria ut. ff. de excep l. iij. in glo fi ⁊ si anormala ē ergo non potest reuocari quia non reperitur. l. cautum ⁊ ꝓrium reperitur expressim q̄ postq̄ iudex vel alius fructus ē ptāte sibi attributa se amplius ꝺ negocio non intromittere oꝫ ut. d. l iudex ⁊ ff de re. l quid tamen. ⁊ d. l in sūma. ⁊ de elec cōpromissarius li. vi. ⁊ extra de elec. c q̄ sicut. ⁊ c q̄ ꝓpter. cum si q̄ nego talem sententiam anormalam isto enim nomine legislator nullam sententiam baptizauit ⁊ lꝫ respectu alicuius effectus hēat vim diffinitiue q̄ finem controuersie imponit attamē q̄ forma sentētie ⁊ forma ꝓcessus omnino discrepant a forma diffinitiue snie potius ꝓpter formā iudicare debemus eam interlocutoriam q̄ꝫ diffinitiuā q̄ ubicūq̄ eius effectus ⁊ forme discrepant inter se in rōne forme tanq̄ potentior actus suū nomen assumit forma ter ff de accep an inutil. ⁊ ff. de in fi ⁊ in. l ius ciuile. Ex p̄dictis concludo dcām sniam tanq̄ interlocutoriā reuocari posse eā tamen cognita vt d. l. i. in fi. de pto. sup. Ad hoc autem dicendum q̄ sit interlocutoria ⁊ sic sit reuocabilis ⁊ generalis regula tradita in. l qđ iussit potissime me mouet statutum positum sub rubrica de executiōe instrumētoꝝ cōfessionatoꝝ ubi dꝫ q̄ instrumenta confessionata habeantur pro confessiōe in iudicio legitime fcā ⁊ tanq̄ confessio in iudicio fcā in omnibus habeatur. Hoc aūt quod dicit in omnibus valde ponderandū e q̄ con

fuenit

fitenti in iudicio non oblato libello fit simplex preceptum quod est interlocutoria nõ diffinitiua snia ff. de iudi. l. si debitori. Ita ergo pronunciatio de exequẽdo preceptũ appellari ds in substantia s3 noie differant vsi essent synonima certe in puncto nõ presupponit quod sit fcã reuocatio sed solũ suspensio quã nõ puto posse fieri quod acta iudicii non possit petere ut. ff. de iudi. l. nõ quẽadmodũ s3 tamẽ hoc de iur fieri nõ possit tamẽ stilus curie pusine aliter se hẽe v3 multas enim vidi tpe meo suspendi ⁊ sniã ⁊ libellus posse firmari sm stilum curie tex. est de iniur. l. fi. facit optime qd no. p Inno. de offi. or. dilectus vbi dicit libellum sm cõsuetudine formari si eẽt stilus nõ esset forsan dcã suspensio nõ teneret rõe predicta maxie si non interuenit cãe cognitio que necessaria ẽ vt superius est probatũ s3 autem post pnũciatione iudex ad bancũ sederit nõ pp̃terea illa snia nulla est q̃si infra terminũ lata si p cõgruũ spaciũ iudex sedit ⁊ sedẽdo pte expectauit. ff. de in ite. restu. l. oĩũ. ⁊ ita dico ⁊ cõsulo ego ang. ⁊c.

.cxv.

Si iudex pronunciet instrumentum executioni mãdandum vtrũ talis pronũciatio sit diffinitiua an interlocutoria.

Primo inquiramus visis p̃dcis an pronũciatio dicti iudicis sup executiõe dicti instri sit diffinitiua seu interlocutoria. Quod aũt dicta pronũciatio sit diffinitiua pbaẽ a finali effectu quod cõtrouersie p̃ncipaliter mote finẽ iponit qd est propriũ sñie diffinitiue. ff. de re iudi. l. i. Itẽ ab ea appellaẽ sicut a diffinitiua p3 ex. C. quoꝝ app. nõ reci. l. ab executore in. i. q. ⁊ in gl. sup uer. accedat in fi. Itẽ continet condẽnationẽ nõ per uerbum condeno sed equipollens ⁊ istud sufficit ad ueritatem diffinis diffinitiue sñie. C. quõ ⁊ qñ iu. l. iij. ff. de arbi. l. quid tñ. ff. de re iudi. l. in sũma. Pro hac ẽt parte v3 tex. de uer. sig. e. sepe in cle. vbi snia que fertur in cã p̃ncipalr mota quantumcũq3 feraẽ ẽt iuris ciuilis ordine p̃termisso ⁊ nõ obseruata diligẽtia iur ciuilis est diffinitiua facit qd no. cy. i addi. suis de offi. procõsul. le. ff. l. nec quicq3. §. vbi decretũ ⁊ v3 casus. C de sen. experi. reci. auc. nisi breuiores vbi in cãis breuioribus ⁊ cum eps cognoscit inter clericos ferẽ diffinitiua nõ tamẽ in scriptis nec descripti recitatione ut in cle. dispendiosã de iudi. Quod aũt sit interlocutoria p3 ex ordine per quẽ venitur ad eam iudiciarius eni ordo qui requiritur ut ad sñam deueniaẽ diffinitiuã q̃si totaliter p̃termittiẽ de quo ordine h3. C. de sen. ⁊ interlo. om. iu. l. plaã. C. de lit. cont. auc offeraẽ. Itẽ ordo seu solẽnitas que requiriẽ i diffinitiue sñie prolatione simplr p̃termittiẽ non eni fertur in scriptis nec descripti recitatis ⁊ pro tribunali ergo ⁊c. C. de sen. experi. reci. in rubro ⁊ nigro p totum ⁊ spec. no. ti. de sen. ⁊ re. iu. in p̃n. Quod aũt nõ sit diffinitiua nec interlocutoria p3 ex p̃dictis quod ex quo anormalã h3 naturã potius esse anormalã q3 diffinitiuã ⁊ q3 interlocutoriã appellare debemus sicut dicimus in exceptiõe que sapit naturã pemptorie ⁊ dilatorie quod anormalis appellaẽ. l. exceptiões ut ppẽme in glo. magna. ff. de except. sed nõ memini me legisse illam sñiam anormalã appellari vñ necessariũ est alterũ predictoꝝ eligendum. s quod sit diffinitiua uel interlocutoria ⁊ dico ea3 interlocutoriã quod glosator appellat uocẽ iudicis emanantẽ sup executione fiendã pronunciatione ut. d. l. ab executione ⁊ caute ita dixit non aũt dixit sñiam quod hoc uerbum pprie ad diffinitiuã referẽ ⁊ ei cõuenit. C. de re. cre. l. generalr. in prin. ff. de re. iu. l. i. s3 large ⁊ minus pprie cõprebendas ⁊ uerificaẽ ẽt interlocutoria qd apparet quod ois vox iudicis cãm faciens sñam appellatur ut no. glo. in cor. de lit. § ad excludendas vnde ẽt preceptum qd fit necessario de citando sñiam appellatur. C. de priui. scol. l. quotiens li. xij in uer. prolata snia. C. de epi. ⁊ cle. l. oẽs § si uero apparitor quod igiẽ dicta pronunciatio de exequendo instrm in sui forma degenerata diffinitiua ⁊ in pcessu per quẽ puenitur ad eã simlr discrepat dico dictã pronũciatione fore ⁊ esse interlocutoriã nõ diffinitiuã terminat enĩ ꝯ confessũ uirtute cõfessionis facte ꝯ tabellionẽ qui iudex ordinari⁹ est. ff. de iudi. l. i. in gl. s3 p̃ceptũ emanãs i cõfessũ nõ oblato libello interlocutoria ẽ. ff. de iudi. l. si debitori. Itẽ ex forma dcõꝝ statutoꝝ daẽ iurisdictio notario faciendi p̃ceptu3 ptibus ut obseruẽt promissa ⁊ preceptũ illud idem operatur qd preceptum iudicis ut p3 in dictis statutis. sed si peteretur executio precepti iudicis nulla ẽ dubitatio quod pnũciatio de exequẽdo uel non exequendo non ẽ diffinitiua ut. l. ij. C. de excep. rei iud. hoc t3 bar. expsse in. d. l. ab executore in p̃n. vbi dicit quod a tali p̃cepto seu denũciatione d exequendo sñam appellaẽ tũc cum modus excediẽ ⁊ ideo cum excessus fit in appellatõe hoc interesset ds eo ⁊ appellaẽ tunc ab interlocutoria. Si n. diffinitiuã diceremus super eodem ferreẽ duplex diffinitiua ꝯ no. in. l. i. C. quãdo pro. nõ ẽ ne. ⁊ audacter dico interlocutoriam eẽ eo quod snia lata super executiõe pcessu non fit diffinitiua s3 in sũmarie petaẽ aliquid fieri non tamẽ p modum executiuum possibile sit sñiam super hoc latam eẽ diffinitiuã vt in. d. l. cle. sepe. Nec ob. quod h3 effectum diffinitiue quod finem cõtrouersie p̃ncipalr mote imponit quod ubi idẽ ens h3 effectum unius subiecti ⁊ formã alterius denominare illud debemus a subiecto formali tanq3 a digniori ⁊ potentiori. ff. de accepti. l. an inutil. ff. de iusti. ⁊ iu. l. ius ciuile.

Nec ẽt ob. cle. sepe quod ibi pp̃terea iussit sñiam diffinitiuam ferri iure ordine p̃termisso vnde non ẽ mirũ si diffinitiua ẽ vnde ibi cã erat ordinaria de sui natura ⁊ diffinitiuã requirebat ⁊ solum iur ordinem quem s3 pp̃terea ex plenitudine potestatis relaxet non pp̃terea alterat nomen sentẽtie Item ibi omnes exceptiões ẽt que requirunt altioreꝫ indaginem possunt ppoṅi quod ẽ ꝯ naturã iudicij tamẽ sũmarij sicut illud erat vt. l. ij. C. de edic. di. adri. tol. ff. ad exhi. l. iij. §. ibidem ⁊ l. thesaurus. Item non obstat quod imponitur finis controuersie mote quod non sequiẽ ergo ẽ diffinitiua vt patet ff. qui satisda. co. l. arbitro. ⁊ l. ab arbitro. ff. de pto stip. l. i. §. fi. ff. s qui. ap. nõ ii. l. fi. ff. de mino. l. intra utile. ⁊ l. ait pretor. §. pmittitur. Nec ẽt ob. quod ab ea appellaẽ quod non sequiẽ ergo ẽ diffinitiua. nam ab interlocutoria appellatur lata sup iur dic. vt no. in auten. habita per Inno. de rescript. pastoralis. Item ab interlocutoria lata super legitimatione psonaꝝ ut. l. ait pretor. §. pmittiẽ. ff. de mino. Item ubi non expectat aliam sñiam post se uel grauamen quod per ea3 inferẽ ẽ irreparabile per appellatõem a diffinitiua ut. l. aũ sententie. ff. quoꝝ ap. non reci. C. de app. l. si quis pprocatione. Item non ob. auten. nisi breuiores ⁊ cle. dispendiosã quia nego illam legem dicere diffinitiuã ee illam sñiam q̃ ita fertur bñ enim concedo quod vim diffinitiue habeat: s3 nõ quod habeat nomẽ diffinitiue cum nec in eius platione nec in processu interueniat illa solẽnia que faciunt sñam diffinitiuã eẽ. Item non ob. quod illa d3 diffinitiua eẽ que ferẽ ppositis peremptõ. ⁊ de eis plene inscusso extra de ordi iudi. c. i. quod istud uerum vbi exceptiões ppõnuntur ad aliud q3 ad executionẽ al sequereẽ quod si peteret sentẽtie executio ⁊ ꝯ hoc exceptio peremptõ ppõneret pp̃ter quam pronũcietur sñiam exequendam non eẽ quod illa pronũciatio eẽt diffinitiua qd ẽ falsũ quod sicut pronũciatio de exequẽdo ẽ interlocutoria ita eius contraria de nõ exequẽdo de ap. c. fi. in cle. ⁊ hec spãlr per. c. cupientes de elec. li. vi. Item non ob. quod snia que continet rem restitui uel resignari ẽ diffinitiua ut. l. meminerit. C. vnde vi. ⁊ C. si de momẽ. pos. l. unica quod concedo cum principalr ad istud intẽdiẽ sed ubi p̃ncipalr petitur executio ⁊ super executõe fertur illa ẽ interlocutoria ut ẽ deũ ⁊ simlr illud quod in ea agitur uel additur de resignatõe tenute quoniã uenit per modum appendic. vnde iudicaẽ de illa particula quod de p̃ncipali ⁊ eodem modo si de diffinitiua aliquid p̃ceptum fieret illud nõ eẽt interlocutoria s3 pars diffinitiue tex. est cum meta glo. in. l. qui agniẽ. ff. de excep in uer. ex p̃cepto. Item non ob. quod snia dcã lata fuit in scriptis ⁊ pro tribunali sedẽdo quod hoc non erat necesse ⁊ facere sñiam esse diffinitiuam uel interlocutoriã nõ ẽ in arbitrio iudicis sed hoc totum ex legis potestate pendet ⁊ iõ uerba iudicis aut ordo p eam in sententiando seruatus non facit sñiam ee diffinitiuam uel interlocutoriam s3 natura cãe p quam iudicaẽ. ff. ad turpil. l. i. §. i. in fi. ⁊. ff. ad munici. l. ordine in fi. p̃n. vnde ẽ interlocutoria diffinitiuo modo plata ⁊ hoc posuit bar. in terminis d. l. tina de accu. in. q. que incipit quero de duabus. q. Item nõ ob. quod snia lata super emergentibus post sententiam v3 diffinitiua. l. i. C. de inr. ⁊ fac igno per bar. ff. de accu. l. tina quod possum hoc audacter negare non enim ibi uicit sñiam eẽ interlocutoriam uel diffinitiuam sed quod lata sententia milles an defensionibus suis põt. Preterea ibi nõ agebaẽ uia executiua s3 actõe in factum ut ibi dicit glo. sup quam libellus offerẽ lis cõt. ⁊ snia fertur in plene no. bar. ff. d re iudi. l. inter duos. nec ẽ uerum quod bar. in. d. l. tina hoc dicat ⁊ si diceret intelligi ds sane eius deũ s. cum proponitur actio in fcm̃ seu iudicati non autem cum sup executiõe solum iudicis offm̃ imploratur ⁊ quod non sit diffinitiua ⁊ sic qd nostra sit decisa uideẽ casus in. d. l. quotiens in fi. de priuile. scol. Ex p̃dictis apparet an reuocari possit an nõ. Cõ

cludo igitur eam interlocutoriã sed hꝫ vim sñie diffinitiue plus aũt qꝫ certum sum nõ esse merã diffinitiuam qꝛ illud ẽ verum qñ nullius alterius subiecti vel entis sapit naturã vñ dicimus merũ ꝛ nõ mixtũ imperiũ ꝛ est qꝛ hꝫ merã ꝛ abstractã naꝫ a mixto ꝛ a iurisdictiõe simplici sicut est animaduertere i facinorosos hoies. ff. de iurisdi. om. iu. l. imperiũ ꝛ. ff. de ner. ob. l. v. in pri. vñ dixit bar. ff. de accu. l. lata qꝛ absolutoria ab obseruatione iudicij lata ex cã iponere fine controuersie rõe ordinis est interlocutoria ratione effectus diffinitiua cum ergo sapiat naturam subiectorum patet qꝛ non potest dici ner intelligi interlocutoria ner mere diffinitiua arcoꝝ que no glo. magna insti. de acti. § quedã ꝛ ibi p oy. Et ex pdictis apparet decisio cãꝫ questioꝝ qꝛ ex quo decl. pnunciatio nõ est diffinitiua snia ꝛ maxie mera qõ uerba statuti de remissione loquetia nõ uendicãt sibi locũ ꝛ sic nec dispõ ff. so. ma. l. si uero. §. õ uiro. Et ita cõsulo ego ang. cxvi

De monasterio priuato certa possessione ꝛ c. an possessor ad restitutionem debeat condemnari.

Icimus Libellus in quo cõtinet petitio restõnis possessionis eo qꝛ monasteriũ cecidit a possessione pdicta multũ generalis fuit ꝛ põt sub eius forma uenire oẽ remediũ qõ cõpetere põt a possessione cadenti ꝛ si pbatũ eẽt de uiolẽtia cõpulsiua illata monasterio seu laboratoribus si p annos mille deõ possessio ibulasset et si successor nouissimus malã fide non hãet deberet possessor ad restõem possessionis condẽnari ut. ff. qꝛ me. ca. l. si cũ excep. § ij. sufficit eni rem per metũ ablataꝫ fuisse ut cõpetat ꝯ possessore actio qõ me. ca. vt ibi no. sicut intelligit decre. re integranda. iij q. ij. ut no. Inno. de restit. spo. c. spe in fi. vbi aũt de uiolẽtia cõpulsiua non pbat tõc aut possessio ad possidente bona fide puenit nec cãm habet ab eo ad quẽ enim pmo loco cũ uicio puenit possessio ꝛ nullũ remediuꝫ cõpetit ꝯ talem possessore ei qꝛ possessione cecidit rõe solius possessionis qꝛ in cã pari melior est cõditio possidentis ut in regula iur. ꝛ. ff. de publi. l. fine aũt. §. si duobus uer. qꝛ si aduersus si aũt cãm habuit a raptore uel fure aut alio qui dicte dictã re primo occupauerat tunc sucurrit ei qui cecidit a possessione ꝯ talẽ possessorẽ quasi in uiciũ sin actoris succedete multiplr põt eni successor al'. possessor cõueniri. Triticaria ff. de tritica. l. i. Põt cõueniri ex l. colon. C. de agri. ꝛ censi. li. xi. põt conuenitri condictione ex decre. sepe de restu. spo. ꝛ hoc fuit de mete glo. C. de fur. l. si ciuile in uer. a dñis ꝛ c. ti. l. fi. §. sed cũ m. ij. in uer. furtiuã siue hic ulterius possessor sciuerit uitiũ rapine uel furtiuitatis siue nõ. Si aũt cãm non habuit a dicto uicio possessore tunc si sciuit uel scire debuit uiciũ possessionis tũc conueniri põt ex decre. sepe. Si aũt ignorauit tunc nullo mõ conueniri põt sic dicit Inno. in d c. sepe. ꝛ hoc et vꝫ tenere bar. in. d §. sed cũ in secunda. Nunc ad pposituũ defendamus ꝛ dico qꝛ a dictis ꝛ attestationibus testiũ inductorum pro parte monasterij liquide apparet qꝛ de dimidietate fructuũ dicte terre dña Mine fuit responsũ de mãdato francisci ludonis quo cõstat exactis predictis habuisse in dicta possessione uicioꝝ ingressũ ꝛ sic ista pro dimidia ipsa habuit cãm ab inuasore ꝛ ad dimidiã pdictam sine dubio uenit cõdẽnanda per rões ꝛ iura superius allegatas. In alia uero dimidia apparet ex pdictis qꝛ non habuit cãm ab eodeꝫ cũ post morte dicti francisci totalr dicta dña incepit possidere ꝛ sic ab alia dimidia vꝫ qꝛ ueniat absoluenda cũ non sit deductũ uel probatum qꝛ ipsa sciuerit uel scire debuerit dictam possessione uiciosam esse. In ꝯrium facit qꝛ Apollus pater laborator olim tenumẽti terre dicit qꝛ ipse existens laborator eius pro dicto monasterio recepit in mãdatis a dicto francisco ut rñderet eideꝫ de fructibus dicte terre ꝛ nõ dicto monasterio ꝛ eodẽ modo mandauit cuidã cresti laboratori filr dcẽ terre ꝛ qꝛ tũc laboratores pdicti timetes prãtẽ dicti frãcisci rñderunt eidẽ de fructibus pdicti ꝛ nõ dicto monasterio ꝛ sic cõpulsi fructus p vtꝫ reddiderunt vñ per unã cõpulsiuã dictus frãciscus dictã possessionẽ vꝫ adeptus ꝛ idẽ probauit soror magia ꝛ crestus pdictus. Ista opi. essꝫ uera si probatũ eẽt de tali motu qui actione qõ metus cã. p diceret sed nõ est articulatũ nec deductũ nec pbatũ qꝛ metus illat⁹ laboratorib⁹ cadere potuerit in cõstante uiꝝ qꝛ necessariũ est ad oriũ actionis pdicte ut. C. de trasact. l. interpositas potius igit ex colonoꝝ pductoẽ dictuꝫ monasteriũ potuit dici priuatũ sua possessione ut. C. õ acqui. pos. l. ex liberis. Concludo igitur ex pmissis qꝛ ex quo non e pbatum de violẽtia compulsiua tali que pariat actõem qꝛ met⁹ cã qꝛ sub generalitate dci libelli fca relatõe ad processuꝫ nõ põt dici actio qõ metus cã interata ꝛ ppterea qꝛ dicta dña mina imediate dce terre apparuit qꝛ habuit cãm a francisco quo ad illam dimidiã uenit condenãda ab alia uero dimidia in qua habuit cãm a seipsa post morteꝫ francisci nec apparet qꝛ sciuerit uel scire debuerit dcãm possessione uiciosaꝫ dꝫ absolui. Et qꝛ hoc uterqꝫ pariter vincit ꝛ pdit hinc inde fieri dꝫ compensatio expensarum. Et ita dico ꝛ cõsulo ego angelus de vbaldis ꝛc. cxvij.

De canonica portione que episcopo debetur ꝛ de quibus rebus debeatur ꝛc.

A canonica

Portione epõ debeat. Premitto ad euidẽtiam qꝛ tria sunt iura. Primũ ẽ ius insinuatiũ qui statuit qꝛ fauore captiuoꝝ ꝛ pauperum ualeat relictum fcm in certis psonis ꝛ qꝛ epũs uł alius executor deberꝫ facere executiõem integralr absqꝫ illa õ falcatiõe vt. C. de epis. ꝛ cle. l. si quis ad declinãdam. § fi. nã cum epũs capiat fauore paupeꝝ ꝛ pro pauperibus ner p se nec in suum fauorem tenet integralr restituere sicut pꝫ qui capit pro filio ꝛ idem statuit Iustinianus de relicto certis paupibus vel certo loco put pꝫ in d l si quis ad declinãdũ. §. sin autem in psonam. nam locus ꝛ psona paribus passib⁹ ambulant. ff. de fideiuss. l. mortuo. ꝛ idem pbatur in cor. de ec. ti. §. si aũt heres ibi quicquid inuenit ꝛc nil ergo excipit. Postea superuenit ius canonicũ ꝛ concessit epis canonicam portiõem de eo quod relinquit ecclesijs vel piis locis pro aia nisi sit relictum ad ppetuum cultum diuinũ quo casu canonica portio nõ debet de offi. or. c. ꝯquerente extra õ testa. officij ꝛ requisisti ꝛ. c. fi. Ultimo supuenit ius cle. qꝛ si relinquat fratribus minoribus vel pdicatorib⁹ qui sũt mẽdicantes ꝛ paupertatem quam cõfitent pceteris debent diligere. C. de imune. pa. l. pfessio lꝫ ad pios vsus debeatur canonica portio extra de sepul. dudum. ver. ꝛ loquit ibi de canonica parochiali ꝛ de illa cle. non e curãdum ad psens de eo aũt qꝛ non relinquit locis lꝫ paupibus psonis nullo iure cauet qꝛ canonica debeat ꝛ e glo. or qꝛ non debet canonica in. c. ij. extra de sepul. lꝫ ibi loquit de canonica parochiali tñ idem oꝫ eẽ canonica epali qꝛ pficiantur in iure ꝛ iuilegio in. d. c. ult. de testa. vnde idem e iudicium de vtrisqꝫ vt. l. i. C. de diuer. rescrip. Preterea. l. si quis ad declinãdam non repitur in hoc correcta ergo ꝛ c. de ap. l. pcipim⁹. Preterea ista canonica ptinet ad. l. diocesanam vt no in. c. dilectus filius. de offi. or que lex respicit loca non psonas: nam dioces. locus ẽ ꝛ locum significat ꝛ glebe inheret vñ ẽr lex diocesana a diocesi nomẽ assumpsit qꝛ inter fines diocesi. concludit ita ut omnes paupes sint de diocesanis lꝫ vndecũqꝫ vnde lex diocesana in rem ẽ non in psonam vt dicimus de iurisdictiõe que ideo dꝫ solo coherere qꝛ realis ẽ ꝛ in omnes psonas. C. vbi ꝛ apud quos. l. fi. vnde vꝫ qꝛ õ relicto paupibus certis uel certificandis p executores non debeat epõ canonica portio. Qui uero dicit deberi alleget legem uel decretum hoc dicetem. C. de coll. l. illam aut nulla decretalis vel. l. hoc dicit ꝛ Io. an. lꝫ tenet qꝛ de relicto pauperibus in genere nõ debeat quarta epõ sed de relicto pauperibus certi hospitalis sic qꝛ uidet relictum loco ꝛ loci cõtemplatiõe de conuer. coniuga. c. i. vbi no. Queritur de uno utrum debeat quarta de eo quod relinquit hospitalib⁹ inꝫ institutionis ꝛ uidet qꝛ non qꝛ decre. dicit de his que legãtur extra de testa c fi. lꝫ aliud ẽ legare aliud heredem instituere extra de testa. c. raynucius in glo. istud uerbuꝫ. Sed ꝯrium est uerũ qꝛ c. officij loquit generalr de omnibus relictis ꝛ nomen relicti omnis ultima uolõtas siue institutionis siue legati continet. de taber. exhi. l. i. in fi. no de here. isti. l. his uerbis. Item uerbũ lego interdũ ad institõnem aptatur de uer. sig. l. uerbis legis in cor. de nup. §. disponat. col. iiij. Sꝫ dubitari põt si eẽt hospitale in quo epũs nõ hãet institõnem nec destitutõem qꝛ dec eẽt fundatũ nec cõfirmatuꝫ auctoritate epi ꝛ sic nõ esset domus sacra lꝫ profana qꝛ qõ sacrum est ppetuum dꝫ esse non tpale de uer. ob. l. uer. sup. §. sacramẽta vñ an de tali relicto debeat quarta vꝫ qꝛ non qꝛ est locus pius lꝫ ubi pauperes nõ reperiant de fcõ facit de reli. dotali qꝛ cõtingit in glo. que incipit nisi hospitalia valet tñ relictũ potius rõe paupeꝝ õꝫ rãtione pij loci. Nec ob. xviij. q viij. sancim⁹ ubi dꝫ qꝛ hospitalia sunt pia loca qꝛ loquitur de hospitalibus pprijs auctoritate epi dedicat non de hospitalibus pprijs collegioꝝ uel singulariũ personarũ.

Item

Item non ob. l. q viij. siquis oẽm ubi gl. dicit q hospitalia ptinent ad ordinatione epi τ sont sub epo lege dyocesana tã quã sacre τ religiose domos q loquitur de hospitalibus constructis legitime cũ auctoritate pontificali insti. de re. di. §. i. in cor de ec. ti. §. siquis edificium de testa. nos quidẽ i ver. tecũ. Et eodẽ modo respondet ad cle. q contingit in pn. de reli. do. τ ad no. in spec. de instru. edi. C. nunc aliqua ner. τ scias q non est diuini iuris sz humani hospitale qd nõ est de auctoritate epi constructũ nec est sanctum sanctorũ dei i quo layci hñt, ppríetatẽ τ manus iniectionẽ hoc eni in sacro loco non pringere põt ut no. Inno de fo. cõpe. c. uerũ τ ideo si relinquat hospitale de colle qd est nunc, ppríetate cõis pnsij eps non hẽt canonicã portionẽ. Quidam tñ dicunt q eo ipso q est hospitale ptinet ad curam epi per. d. c. q cõtingit τ de reli. do. c. de senodochys. τ in aute de ec. ti. §. si quis edificium sz ibi testator volerat cõstrui hospitale vnde eius testim est seruandũ cura τ solicitudine epi q perpetuo heredes ad hoc fuerũt obligati vñ ille. §. non obstat ad capl̃m de zenodochys videtur p. c ad hec eo. ti. ibi auctẽ pontificis τc. Ultimo restat querere. quid si relictũ sit hospitalibus uel pauperibus prout cõmissarius videbit an debeatur canonica. Respõdeo hoc electio declarat si eligãtur loca pia debet quarta si certe psone pauperũ non debet de iure cõi q paria sunt testatore noiasse per seipsum uel cõmisisse executione q noiet dele. ij. l. unũ ex familia. §. si õ falcidia õ re. du. utriz. §. a. de do. ple. l. teopõpus q testator est cã sufficiens executor sicut pies τ organũ quo ad exercitiũ nudi ministerij de testa. tu. l. tutores vñ actus a testatore noiatur non ab herede ut ibi aperte dz τ sic est postfacto aliquid i pteritũ declaratur de vsufruc. le. l. sz si quid. §. interdictũ eũ si. Et ita dico τ consulo ego angelus τc. cxviij.

Si auia pro nepte dedit dote τ stipulata est sibi dotẽ restitui matrimonio sine filijs dissoluto si dissoluat vnica filia supstitẽte τ postea decedat pater ipsa herede instituta τ pupillariter per fideicõmis. sibi dato substituto quis admittatur ad successionem pupille si auia non petit tutorem sibi dari nec etiam substitutus ad quem pertinebant dotalia bona per auiam nepti in dotem assignata.

uia Pro nepte dedit dotẽ τ stipulata ẽ eam sibi restitui matrimonio sine filijs dissoluto matrimoniũ morte neptis solutum est vnica filia supstite. Deinde mater decedens hanc, pneptem auie filiã uero suã sibi vlem heredẽ instituit τ sibi substituit pupillariter τ p fideicõ. Pater, pnepte postea decedit τ, pnepte auie filiam vero suã sibi istituit heredẽ τ pupillariter substituit nec tutorẽ ei reliquit in testõ τ infra ãnũ q pdicta nõ petijt hnic puelle ordinarij tutorẽ nec ẽt substitutus pupillariter. Queritur igit ad que successio dicte puelle pupille ptineat τ ad que ptineãt bona dotalia dicte neptis p auiã designata τc.

uper Puncto pdicto bona dotalia pdicta debent integre spectare ad heredẽ dicte, pneptis. nã auia que dotẽ dedit in unũ casũ tñ stipulata est sibi restitui. s. quo matrimoniũ sine filijs dirimat. sed hic non est sine filijs distractum ex quo filia vnica remãsit. ff. de ver. sig. l. non est sine liberis cõnumera l. i. C. de cõdi. inser. τ. C. ad treb. l. iubemus. §. finaũt illa ergo dos cedit lucro talis filie ex matrimonio, pcreate vigore taciti pacti inij inter auiã dotantẽ τ maritũ sine neptis. ff. de pac. do. l. inter socerũ. §. cũ inter τ hoc vz terminasse Ja. de bel. p illũ. §. in quadã sua disputatiõe vñ dcã bona nõ ueniunt in fideicõ quo grauata fuit dcã pupilla p matrẽ suã ff. de uulg. τ pup. l. coheredi. §. cũ filie nec ualuit substõ pupillaz et fcã p matrẽ imo in cãm fideicõ. cõuertit ff. ad tre. l. sceuola nec eni substituit pupillariter pupillo nisi qui pupillũ hz in ptãte. ff. de vul. τ pu. l. i. τ insti. de po. sub. in pn. Mater ãt aut mulier filios in ptãte non hz insti. de nup. §. femine insti. de here. qua. dif. § in extraneis. ff. õtab. l. illud. §. ad testã reliqua aũt bona ad filiã deuoluta ex materna subã pro dimidia ptinet ad heredes dcẽ pupille, p sua legitima τ trebellianica quã detrahere potuit τ hãc detrahẽdi ptãtẽ trãsmisit ad suos heredes. C. ad l. falc. l. cũ q de inoffi. l. pap. §. quarta alia vero dimidia ptinet ad substitutos in testamẽto materno. Sed uideamus ad quos deuoluat hereditas dicte puelle cui infra annũ nõ fuit tutor petitus τ nõ est dubiũ q substituti in testõ paterno priuant ut. l. sciãt C. de legi. her. Et eodẽ modo vz priuari auia ut l. matris pietas. C. qui pecu. ad termi. l. matres. Astringi. n. videt ad tutorẽ petẽdum mater τ auia duplici ratione. Primo rõe pietatis vt. d. l. matris pietas. Secundo ratione successionis ad quam uocari potest ut dicta l. sciant licet ergo cesset hec ratio. secunda, ppter rationem substitutorum remãet tñ prima s. pietatis ratio. Et hec sola legis ratio est sufficiens ad excludedum a successione eo quod contra pietatis officiũ sit vsata τ lz alia rõ non subsistat vz sufficere insti. de nup. §. affinitatis uer. nam si adhuc per hãc. ff õ uer. ob. l. ita stipulanis in scdo õño quarte ptis. Cõtrarium tamen credo in auia que p unum gradum remotior ẽ q mater non enim inuenio. l. cãtum necessitudine pietatis auiaz astringi ad petedum tutorem lz secus sit in matre solum ergo astringitur ubi successionem spectare põt quam hic non poterat spectare cum hẽt pupillariter substitutos τ iõ non excludunt τ lz dulciora nomina filioz τ nepotum appellare non possumus de uer. sig. l. liberoz tamen non tanta dulcedo uersatur in nepotibus quãta in filijs nobis appropinquãtibus. Magis molliẽda ẽ igit pena matribus introducta ne extendatur ad auiam ex regula generali q pene sunt molliende τ odia restringenda. Concludo igit auiam uocatam ad successionem ecclaso substituto, ppter non petitum tutorẽ nisi hic minor etas substituti eum iuuaret. C. si aduer. delic. l. fi. ff. qui pe. tu. l. ij. in prin. no. glo. in. d. l. matres. Et ita cõsulo ego angelus de ubaldis. cxix.

De statuto, pudente circa successiones morientibus ab intestato.

Tatuto Tudertine ciuitatis cauet sic vz q si qua psona de ciuitate uel cõitati tuderti ab intestato decesserit sine liberis supstitibus heredibus seu supstite sibi aliquibus seu aliqua psona vsqz ad tertium gradum siue agnationis inclusiue succedat sibi, pximior de dcã sua agnatõne hoc intellecto τ declarato q in dcã successione nõ habeat uel haberi debeat distinctio vel consideratio seu respectus an talis, pximior coniungebat tali defuncte psone ex utroqz parente siue lineam vtriusqz parentis siue ex uno uel unius tñ dũmodo ex parte ipsius defuncte psone seu ex eius paterna linea saltem coniunctus extiterit τ pmo uolumus q nepotes ex fratre carnali quondam talis defuncte psone i stirpes τ non in capita. Mater vero ipsius cõdam defuncte psone in dcõ casu in sola octaua pte bonoz quõdam ipsius filij seu filie succedat τ succedere possit eidem τ ipsa octaua pte dcã mater in dcõ casu contenta sit τ ẽẽ debeat adeo q nihil amplius iur. successionis petere uel hẽe possit in hereditate predcã. Mater uero nõ extante succedat auia sua paterna in octaua predcã τ ipsius matre. Et auia non extantibus succedat, pauia paterna simili modo. Auia uero uel, pauia materna seu alia persona de cognatõ prole quondaz defuncte persone siue patris eiusdem in dcõ casu ad successionẽ dcãm nullatenus admittat. ita tamen q in dcã agnita prole non intelligat includi aliqua femina excepta sorore carnali siue nepte defuncte persone que sole s. neptẽ τ amita in dcã prole agnatiua τ in eius numero comprehendant τ cõprehendi valeant in casu predcõ si τ inquantũ in eo casu tali defuncte non supstitat aliquis quidam eius frater carnalis legitimus τ naturalis neqz ex fratre carnali quõdam talis defuncte persone. Contingit modo q quidaz nomine ciafaglia eius frater uterinus tñ τ dña francisca τ Jacoba amite carnales dci collegocij supstint. Queritur viso dcõ statuto an ciafaglia frater uterinus dci collegocij an amite sup anchete succedant.

Iso Puncto predcõ sine dubio vz dicendum ciafagliam ad hereditatem collegocij inuitarij τ hoc probat q in successionibus ab intestato cum cessat linea ascendentium vel descendẽtium pma est succes. e fratris defuncti ex utroqz vel al tero latere coniunctorum cum quibus pariter in stirpem filij alterius fratris pmortui uocant. C. de legi. here. auten. cessante τ auten. post fratres, pcul pulsis omnibus alijs etiam agnatis vel cognatis in gradu remotiori positis sola naturali cã inspecta τ sublata omni illa dñia agnatõis vel cognationis τ sexus cum igitur dcũs ciafaglia de iure cõi ad successionem sui fratris vterini inuitet exclusis auunculis τ amitis quibuscũqz qui τ que in gradu remotiori sunt deferetur ei successio nisi statutum auferat q aũt statutũ non auferat imo eidem concedit euidẽter ostẽditur. nam pmo statutum stituit agnatos agnat sicut τ antiquitus per l. xij. ta. fuit inductum τ introducit inter masculos agnatos pferri

cui placuit sic ⁊ cõmodius visum fuit ita cõstitui ut here-ditas morientiũ ad agnatos masculos cõsueret in insti. de legi. agna. suc. in pn. cõiuncto. §. ite si quis vel. q̄ olim ita cõ-stit. erat ⁊ in hac agnationis prole cognatoꝝ et ꝓximioꝝ exclusiua tantũ tres feminas voluit contineri s. sororẽ car-nalẽ ⁊ filiam fratris carnalis ⁊ amitã ꝑsone defuncte dũ-modo ꝑsone defuncte non supsit aliquis eius frater carna-lis legitimus ⁊ naturalis siue nepos legitimus ⁊ naturalis natus ex fratre carnali quõdã talis defuncte ꝑsone. Cũ igi-tur dicto collegocio supsit dictus ciafaglia eius frater carna-lis apparet q̄ et ex forma dei statuti sibi talis deferẽ succes-sio ⁊ amite excludunẽ. nam ⁊ frater uterinus frater est si-cut ⁊ frater cõsanguineus uel ex latere vtroq̄ cõiunctus lz vno tñ vinculo s. cognationis alligatus vt dicta auctẽ. post fratres ⁊ i cor de cõsangui. ⁊ vteri fra. Illi eni agnati vo-canẽ qui per lineã masculinã cõiunguntẽ qui uero per femi-nã cõiunguntẽ cognati nuncupanẽ ut insti de le. agna. suc. i pn. cum ergo statutũ non distinguat inter consanguineum. ⁊ uterinũ fratrem ⁊ vterq̄ sit frater ut dixi ad successionẽ ꝑdictam ipse v̄z uiuitari q̄ ex quo statutum non distinguit nec nos distinguere debemus. ff. de publiciana l. de precio ⁊ maxime cũ statutum non distinguit. sed uiri cõi simplici-ter intellectum cõcordat ad quã concordiam cũ loquiẽ sim-pliciter continuo est accedendũ cum talis reductio possibi-lis est ut. C. de noxa. l. serui uestri per Inno de cõsue. c. cuz dilectus ⁊ de rescrip. c. cum cãm. Contrarium de iure v̄z esse uerum ⁊ hoc ostenditur sic statutum ꝑdictum ut dixi i succedendo ꝓtulit ordinem agnatorũ masculorũ non femi-narum nisi sint aut sorores aut neptes ex fratre carnali aut amite ⁊ eas in uno casu tñ pretulit s. cum nõ superest de-functo frater carnalis aut fratris ꝑdicti filius ⁊ licz de iure cõi frater uterinus frater sit tñ de tali fratre statutũ ꝑdictuz non sensit imo ad fratrẽ consanguineũ se retulit ⁊ hoc pro-baẽ q̄ supradictum statutũ loquendo de fratre carnali ⁊ ne-pte filio fratris de cõsanguineo filio intellexit. s. in. §. prete-rea vbi dicit q̄ si quis moriẽ supstite fratre ⁊ filio matris ⁊ supstite matre q̄ mater in sola octaua pte succedat frater uero ⁊ filius alterius fratris in residuo vñ sentit de fratre cõsanguineo nõ enim ꝓtulisset statutũ fratrẽ uterinum aut filium uterinum fratris matri cui inofficiosa filii deferẽ succes-sio ⁊ ordine perturbato ut. l. nã ⁊ si parentibus de inoffi. te. non eni inter dictos cognatos posuit ordinẽ prelationis sz tñ inter lineã agnatoꝝ quam ꝑdilexit ⁊ lineã cognatoruz ad successionem indefectũ agnatorum vocauit q̄ igiẽ hoc mens sñia ⁊ intentio statuti ipsi adherere debemus de lib. ⁊ posthu. l. gallus. §. ⁊ quid si tñ ibi sed ex sñia l. uell. ⁊ c. C. de legi. l. nõ dubium namq̄ enim figura verborũ poten-tior certo sensu existit. C. de lib. ꝓteri. l. si quis filium tũ au-tem sensus ex ꝑcedentibus colligiẽ. ff. de le. i. l. si seruus plu-rium. §. fi. ⁊ ex ꝑfationibus q̄cq̄. ff. de orig. iur. l. i. ⁊ q̄ iste sit sensus ⁊ intẽtio statuti probo per euidentẽ rõem euidẽ-tem ⁊ absurdũ si aliud diceremus ⁊ traheremus statutum ꝑdictum ad fratrem uterinũ. nam dcm̃ statutũ in qualibet ꝑ-te sui ꝑdilexit prolem agnatoꝝ ⁊ dce prolis fauore emana-uit dcm̃ statutum non aũt in fauorẽ agnatoꝝ qui quidez fa-uor in lesione agnatorum aliquotiens redunderet. s. vbi ex fratre mortuo supesset frater uterinus ⁊ soror cõsanguinea tñ uel etiam ex utroq̄ latere cõiuncta q̄ ipsa excluderetur que ẽ agnata tñ uel agnata ⁊ cognata si l'ipse aũt frater ute-rinus ad successionẽ admitteretẽ sed est directe ꝯ mentẽ dicti statuti ⁊ sic magna ⁊ duplex absurditas sequeretẽ. prima q̄ plus fauereẽ cognate uel agnate cuius ꝯrium fuit de expres-sa statuentiũ intentione nec mirum q̄ ⁊ pretor nedũ ius. l. xii tab. ⁊ media iuris prudẽtia in succedendo oĩbus cogna-tis pretulit ordinem agnatorum. ff. si tab. testa. nul. extat. l. i. in ꝑn. magna enim ratio pro agnatis facit per quos familia-ris dignitas conseruatur. ff. de uen. inspi. l. i. §. antepe. ibi pu-blice enim interest ⁊ c. facit quod no. cy. C. de adul. l. i. Se-cunda absurditas est quia frater uterinus cognatus tantuz preferetur cõiuncto vtriusq̄ vinculo agnationis ⁊ cognatio-nis quia nunq̄ hoc est auditum neq̄ relatum ut in dicto ti-tulo no. de consangu. ⁊ uteri. fratribus Ex quibus conclu-do q̄ dictum statutum in uer. si ⁊ inquantum ⁊ c. loquens de fratre carnali ad consanguineum fratrem se retulit non autem ad uterinum ⁊ ideo cum dicte amite includantur in numeru agnatorum excludentiũ cognatos dico dictas ami-tas admittendas excluso fratre uterino prorsus. Et ita dico ⁊ consulo ego angelus de ubaldis legum doc. cxx.

Si mater testeẽ ⁊ filiabus relinquat. x. pro qualibz ⁊ in ipsis x. eas ⁊ quãlibz earum sibi heredem instituat ⁊ q̄ plus de bonis suis petere vel habere non possint uel ualeant oc-casionem legitime trebellianice iuris nature uel alia dcã ⁊ q̄ dicte filie dcã. x. petere non possint nisi ipse uel aliqua ipsa-rum sint nupte. In aliis bonis sibi uniuersalem heredez in-stituit citrum dcm testamentum ualeat uel ne.

Domina Antonia cõdam blasii Iaco-belli de tuderto in ultimis cõ-stituta fecit testamẽtum in quo inter cetera reli-quit Angele ⁊ margarite eius filiabus libras. x. den. pro qualibz ⁊ in his eas ⁊ quãlibz earum sibi heredẽ instituit ⁊ q̄ plus de bonis suis petere uel habere non pos-sint uel ualeant occasione legitime trebellianice iur nature uel alia dcã ⁊ q̄ dicte eius filie non possint petere dcãs. x. nisi ipse uel aliqua ipsarum nupte erint. In omnibus autez aliis suis bonis sibi heredem uniuersalez instituit titium. q̄-riẽ ergo an ualeat testamentum uel ne.

Ostendo Dictum testamẽtum ua-lere q̄ si uallatum ẽ aliis solẽnitatibus que in testamentis requiruntur ꝯ quibus habeẽ. C. de testa. l. hac consultissi-ma transumpente per glo. ff. de testa. l. si que-ramus. Nulla alia rõne potest dcm̃ testamẽtum impugnari nisi q̄ minus legitima filiabus sit relicta ⁊ eo relicto ipse sunt eẽ contente uel q̄ dcẽ filie sub conditione non potesta-tiua sz mixta se reperiant institutas ante eius conditõis euẽ-tum ⁊ existẽtiam inueniũt se non exheredatas sz preteritas iõ testamẽtum v̄z nullum. C. de insti. ⁊ subsli. l. si pater. ff. ꝯ condi. insti. l. fi. ff. de lib. ⁊ post. l. filius a patre. Hac rõe q̄ minus legitima sit relictum non ẽ testamentum expugnabile sufficit enim ẽt iure instõnis denarium unũ relinqui. Et ver-ba adiecta q̄ plus peti non possit irritanẽ sz petitõni supple-menti legitime locus ẽ in cor. ut cum ap. cog. §. aliud quoq̄ capitlm ver. ceteruz si qui heredes fuerint nominati. ⁊ ibi ca-sus expssus. ⁊ ibi per Ia. de bel. fact. C. de ac. here. l. si Itẽ hac rõne q̄ filia supradicte fuerint institute sub conditione nõ potestatiua sz mixta similiter non videẽ testametum fore nullum q̄ hodie ois conditio v̄z esse medio expulsa ⁊ insti-tutio v̄z pura ut. l. qm̃ in prioribus. C. de inoffi. te. hoc uide-tur tenere gl in. l. suus. ff. de here. insti in uer. cõstat ubi gl. dicit expsse q̄ omne grauamen de medio tollitur quo ad le-gitimã ⁊ in parte instõ pura in residuo cõditionalis rema-net ⁊ hoc et ponit gl. lz non firmet in. d. l. si pater. hãc opi. tenet bar. C. de inoffi. te. l. scimus. §. cum autem. nam ibi fi-lio per fideicõ relictum fuit ⁊ sub cõditõe cum heres insti-tutus moreretẽ uel post certum tempus ⁊ tamen ibi omnis dilatio ⁊ omnis mora de medio subtrahiẽ ⁊ legitima filio debeẽ. Preterea conditio nõ ẽ apposita huic dispõni sz so-lum petitioni seu executioni. Primo n. testatrix pure reli-quit. x. postea exigi uetuit nisi matrimonio ꝯcto hoc autẽ. s. conditõem apponi dispõni uel executioni differunt inter se effectualr eẽntialr ⁊ qualitatiue. Primo enim casu dispo-sitio cõditionalis ẽ secũdo pura sz eius executio differatẽ ut C. quãdo di. le. ce. l. ex his uerbis. ⁊ facit. ff. de le. i. l. si mi-hi ⁊ tibi. §. si quis sermos. ⁊. ff. de condi. ⁊ demõ. l. quibus di-ebus §. i. Contrarium credo uerũ q̄ dcã institutio sit nul-la q̄ filie reperiunt se ꝓteritas sine cã ex quo indefectũ cõdi-tionis nõ ꝓtẽtine exheredatate nõ fuerũt vt. d. l. si pater ⁊ l. fi. de condi. insti. ⁊ l. si filius a patre. Nec ob. qõ diciẽ qõ cõditio nõ est apposita sube institutõis voluit eim testator re-lictũ filias petere vel habere nõ posse nisi cũ nupte eent. vñ nec actu nec habitu aut cõditionis existẽtiã. voluit testator filias legatũ pcipere. Actũ demõstrat verbũ petere vt. l. ꝓpli-us rem ra. ha. de ver. obli. fi. x. cũ petero ⁊ d. l. ex his cum suis cõcor. Habitũ significat illud verbuz habere vt. ff. de ver. si. l. id ap. ⁊. l. hẽre de ver. ob. l. stipulatio ista de acquir. re. do. l. rex i bonis ⁊ lz ẽet appositum soli ꝑstationi sz i tẽpo-ris icertũ s. nuptiaꝝ tpe aũt incertũ ꝑstationi adiectũ ẽt post ꝑfectã dispesatõẽ reddit cõditionale ipsaz dispositõẽ vt. l. d. quibus diebus. §. quidã ticio. ⁊ hoc tz glo ad trebel. l. seius saturninus hoc ẽt tz Bar. de le. i. l. si cui. §. hoc aũt legatum. Nõ ob. q̄ dixi p. l. qm̃ i prioribus q̄ cõditio remoueẽ saltẽ i bonoꝝ subsidio q̄ istud ẽ falsũ cũ cõditio talis est q̄ per eius appositõẽ filius inuenit se ꝓteritũ ⁊ hoc tz Bar. ⁊ Ia. de ar. ⁊ Ci. i. d. l. si pater ⁊ Ral. de for. assignãt ipsi rõz q̄ q̄ cõditio de qua loquiẽ. l. qm̃ in prioribus habeaẽ pro nõ apposita itroductũ ẽ in fauorẽ filioꝝ vt littera ibi dicit apte

sed

sed qm statutum reddit nullum per appositionem conditionis qr illa subduceretur de medio esset ad oduu filij qui insolidu succederet patri ab intestato vbi n haberet nisi legitimam vt talis retortutio e eum fieri non pot. C. de legi. qd fauore in telligit ergo d l. qn est apposita conditio que testm nullum non reddit n sed inducit quadam dilatione per qua pot legitima dici diminuta z sic poterat olim imitare querere ad eam igit remouendum voluit legislator tollit conditione que grauame inducit. sz conditio causalis uel mixta in cuius defectum exheredatus no est nullu inducit grauame cons ca remota filius preteritus i testo patri succedat ergo de hac conditione no loquit illa lex. Non ob. l. scimus C. de repletione qr ibi loquit sm iura antiqua sm que sufficiebat relinqui legitima quoquo relictum committebat rone preteritionis nec testm ideo vsqz ad legitima conditio de medio reicitur qr testamentu illud no erat expugnabile. Item non ob. glo. l. fin qr recte intellecta io se refert ad conditione causalem uel mixta sed potestatiua sm cy. Ite ob. l. si pater. C. de in sti. z substi. qr no dicit veritate sm pe. Ja. de are. z cy. Concludo igit ex pmiss. q quoqz filius instituit in aliquo pure z in residuo sub conditione aliqua z tunc hz locu. l. que in prioribus qualiscunqz fuerit illa conditio qr ex quo saltem in vno nummo inuenit sponte seu in institutum testm est expugnabile z supplet sibi legitima quaz pure habere dz absqz vllo grauamine ut in. d. § aliud quoqz capitm commenta. d. l. qm z l. oio e. ti. aut instituit solum sub conditione causali z tunc cu hodie legitima suaz iure institutionis habere debeat testm erit nullum nisi in conditionis defectu exheredatus se inueniat ex dcis iuribus. Sz habito respectu ad iura sm que quoquo relicti titulo sufficiebat legitima relinqui z de datum z relictum excludebat querela sed agebat ad supplementu ut. l. omino e. ti. eo q filius inueniebat sibi relictum quicqz no poterat euertere testm merito conditio casualis uel mixta tollebat de medio z in legitima rmanebat pura z i residuo expectabat conditionis euentus ut. d. § com aut. Cum igit in pposito dce filie in nullo fuerunt instute pure sz in. x. libris tm sub conditione simplr anteqz nubat inueniunt se preteritas z testm dicere possunt nullu si tn in testo esset illa clausula si non valet ut testi que in testament comter solet apponi an aliquid operet ex quo testm ex causa preteritionis eua eliat sunt varie opiniones si dico nunc qr no sum de hac re consultus ego angel. de vbal.

cxxi

St. N. vendat. F. domu una pro ducent. pro quib illico centu soluit z de residuo quattuor mensibus ipsius expectet utru si ad mandatu iudicis dcus. N. se offerat defensore z absqz satisdatione ex quo dco. F. de dicta re empta qu mota est fieri debeat executio pro alijs centu z c. ptorez.

Icolaus

Uendidit fracisco vna domu precio ducent. librar pro quibus illico soluit centuz libras z reliquas centu libras pmisit soluere tunc ad quattuor meses pro pte capli hospitalis sancti spus. Mouet qd dco francisco emptori de dca domo qua dicunt pertinere ad hospitale iure dnij uel quasi qui nicolaus ad mandatu iudicis offert se defensore dce cause tamen sine satisdatione denu dcus nicolaus petit executioem dcarum centu libraz sm forma stat. legis noue ciuitat eugubij z dcm franciscuz qui fraciscus emptor obicit q dca executio fieri non dz z q predcus nicolaus non pot petere dictum preciu nisi primo dat ydoneis fideiussoribus euictonis. Ite dicit q dictu statutu non vendicat sibi locu pro no subiectis z ad probandu predcas exceptoes producit litte motaz de dca domo z producit instrm confessionis dci nicolai qualiter obtulit se z sua dco hospitali. Modo querit visis pdictis z uiso statuto legis noue predce nuqd dca executio debeat retardari z nuqd dcus nicolaus teneat dare dcos fideiussores z qua forma non obstante statuto pdicto.

Rguo

Primo ad primu q dca executio nullatenus retardet pretextu z ca exceptoes predce. nam dictuz statutum seu lex noua debitori per publicum instrm denegat potestem proponendi aliqua exceptione tribus except exceptionibus quietanone solutois z prorogationis termi vsi com dca exceptio non sit de numero predcaru quantucunqz possit dici similis uel eiusde virtut co aliq de premis no tm potest opponi lz secus esset i alia exceptoe simili que clausa esset in corpe statutorum ut no. C. de edict. l. ita nobis pudor z ibi p cy. z glo. z bar. ff. q vl aut cla. l. i. §. i. Uerum est vero q dca exceptio retardat z hoc probat duabus ronibus. Prima est qr dcm statutum loquit solum in debitis puris z liquidis in quibus dicte tm tres exceptiones pmittuntur opponi. In alijs aut statuto dispom iuris coia ff. de libe. z posthu l. comodissime z l. filius a patre §. sed si quis ex certa. e. ti. de uen. ipos. mitte. l. ij § sed si quis uentre de inst. z pu l. si pater filio ipuberi. Constat aut de iure com hanc exceptione oppoi posse scilz q euictio iminet z limine pcus ff. de eui. l. post perfecta nec curo an de tali debito constet p publicu instrumentum vel no qr de iure co instrumentu non adesse sz rei geste memoria ppetuo retinen. lz z act us gesti pbatione conficit. ff de proba per totu. z ff. de pigno. l. contrahere z l. ij. in fi de contrahe. emp. nisi hoc iter ptes agere vt no aliter valeat nisi i de scriptura fieret tunc enim ex contractus inscript z tota scriptura pfici oporteret vt ibide in glo. in sunt de contrahe emp §. i. C. de fide instru. l. contractus. Sed hoc debitu no e puru exquo iminet euictio i limine contractus imo hz in re ex natura contractus tacita dilationez annexa vt no ante exigat qua idonee emptori d euictione cau eat vt. d. l. post pfecta. Queda enim debita no sunt pura pp expssam diem vel conditione annexa. Queda pp ter dilatione necessario inheretem ex natura rei in contractu de dicte vt copromittit fructus nasci. Queda propter conditione tacite inheretem ex natura contractus vt cu dos pure pmittit. Nam prima fronte obligatio pura e z tn hz conditione si matrimoniu sequat sine contrahatur ff de iure do. l. tali lz ergo dca promissio precij sit pura ex natura tn contractus dicta dilatione sapit vt no ante exigat qz caueat idonee exquo iminet euictio in limine contractus vt d. l. post pfecta ergo pz q dictu debitu no est puz. Sic z vbicuqz stipulatio pura ex re ipsa dilatione capit vt inde i exemplis suppositis z in alijs que ponunt. ff de ver ob. l. interdu. Cum igit astrictus sit vendito ad cauedum no ante consequit residuum precij qua ex sua parte ipleat id ad q de natura contractus tenet ff. de actio. emp. l. iul. §. offerri. tunc ergo dictu debitu conditionale cu in obligatoe costituenda conditio inferitur no cu post obligatione pfecta vt l. obligationuz fere. §. conditio de actio. z obli. z qn eius dies nudum cessit nec deuenit ut. l. cedere die de uer. sig. Sed i pposito dies cessit sed no uenit anteqa caueat lz tn conditionale no sit hz tn dilatione annexam vn non e puz ut d. l. cedere die uer. nisi pure si no puz z statutum tm loquit de puro ergo cessat dca dispositio statutaria qr deficiut eius vba l. si uero. §. de uiro ff. solu. matri. Scda ratio me mouet e qr dictu statutu in fi. disponit q no subiecti coi ciuitatis cogibus no gaudeat beneficio dicti statuti. Sed dict non subiectis seruent statuta z ordinamenta de ipsis loquentia. Constet aut dcm uenditorez no fore subiectu dicto coi exquo obtulit se z pmisit obedientiam z reuerentia z stabilitate. Exquo. n. obedientiam promisit et promisit regula hospitalis seruare z costitutione eius xij. q. i. no dicatis p Inno de conuer coniugis. c. dudu. i glo q incipit hoc e nez erat. Ipsius aut hospitalis regule instute sunt irantes dictu hospitale caste z uiuere sub obedientia z sine pprio qr ergo tam uenditor qz uxor dictum hospitale simul intrauerit z se dicte obedientie obligauerunt. z p pnas ad obseruatione dicte regule solemnizauerunt uotum eo z renunciauerunt pprio nec sunt amplius sub seculari foro ut no. per Inno i d. c. dudu in gl que incipit. Quida dicunt z facit q no p eundem de regula porrectu z extra qui cle uel uo. c. insinuate no. et glo. i. C. de sacrosan. eccle. auctc ingressi z ibi p Ci. z i corpore de monacis. § illud z ibi p Jac. de bel. Quinimo et beremite qui proprium habere possunt effugiunt iurisdictione iudicis secularis ut no glo in. l. q. i. prin. de in ius uocan. sunt enim ecclesiastice psone z iurare debet conuentam. xxvij. q. ij § ecce p Inno. de elec. cum mona. nec quicqz operat reseruatio bonoz exquo e c substantiam regule imo viciat z tenet igressus vt i d. § illo no. glo. z i. d. auctc. igressi. Idem Jo and i. c. vino de condi. appo. lz Pau de leazar. teneretur ingressum viciari. primuz tener i. d. § illud vbi sentit Jaco de bel. cu dubitat an i oem euctum voluerit ee couersus z oblatus s. q valet ingressus si reseruatio viciatur lz glo aliter distinguat in. l. per seruz §. i. de visu. z hz. s. q aut reseruatio fit incontinenti z in ipso igressu z viciat igressus aut ex interuallo z reseruatio viciat q dispositio no est va sm Bar. i. d. auc igressi imo dicit q aut reseruatio fit simpliciter de bonis z tenet semper qr no intelligit facta de dominio. sz potius de quada administratoe facta vt sic vba sm naturam contractus intelligant. ff. loca. l. si

vnus in principio de dam infec. Lodini infecti.in pn. quam quide administratione monachus z oblatus conuentibus oculis sui superioris z de eius pmissu habere pot ut in.c.ij. de sta.mo.sicut z seruus de promissione dsit ut.l.iij de ma numi.vij. Sed vbi reseruatio est de dsio z pprietate qd cotra substantia monachatus vel regule tunc aut ingrediens ingredit sub conditione si bona sibi reseruent z non tenet ingressus z qr defecit eius cosensus apparet eni ex apposi tione coditionis qr nolebat interuenire nisi pprietas bono ru sibi reseruaret ergo viciat ingressus. ff de act. z ob l.in oibus z ita intelligat glo.que est in d.c.ij sed ubi igressus non fuit sub conditione sed simplr cum reseruatione bono ru tunc viciat reseruatio sic intelligat op.glo que ingressi z §.illud in corpe de mona. Que distinctio in effectu in ide recidit cu opinione Jac de bel.que est ipsa vitas z hoc facit.ff de preca.l cu precario. Cu igit dictus ingressus nul lam habuit conditoem annexa tenet ingressus z reseruatio contra substantia regule est in forma hoc satis tenet Inno. in d.c dudu in dicta glo.que incipit hoc veru ex quib' con cludo dcm oblatum non gaudere bnficio dci statuti. Et io nec via executiua sed via ordinaria est agedum fm formam iu.ut in aute.offerat. C.de lit.cont. Instra enim publica pfessionata vel guarentgie no hnt de iure coi executione pa rata ut.l.minor.xxv annis cu fideico.ff de mino.facit.C. de exe rei iudi l.nnus propere dico aut pcedendu fz for mam iur cois si nulla statuta vel consuetudes vigent tradet ea formam in processibus non subiector. Si aut vigent no est recedendu a forma ut.l ij c.quemadmo.te.aperi.in.l.in cun ctos populos.C.de suma tri. z fide catho. z.C que sit lon. cosue l.i. Ad fm dico cautione idonea fore prestanda no so lum respectu cause more sed euictionis cuiuscunq vt not. doc.in dicta l.post perfectam licet gl.ibi non firmet. Et ita dico z consulo ego angel. cxxij

Nota pro represaliis. z c.

UIA Debitum non est cotractum tuderti nec mariannus ciuitatis tuderte est ciuis vl incola aut alr domiciliu ibi hz nec de foro tu dertino aliqua de ca ipsum marianu esse ppo nit non est dubiu qd dicunt mariannus ibi de iure coi conueniri non pot qr actor sequit forum rei ex cotra ctu vel quasi obligati de fo.cope.c.cum sit generale. C.vbi in re act l.ij C.ubi de cri.agi.oz aut.q in puintia z in cor pore vnde sumit verum qr mihi allegat z in facto pponi tur qr in ciuitate fulgin oibus tudertinis iusticia denegatur ad instantia dci mariani qui in fulginio hz represalias otra tudertinos que utplurimu solent iniuste concedi z de iure coi regulariter sunt phibite nisi per coe otra eam contra qd repre salie cocedunt iusticia denegat ei qui repsalias obtinuit ut no.in cor ut no fiant pignorat.col.v. z ibi plene p Jac.de bel. z bar in libello represaliar vz de iure dicendum qr ex quo per dictas repsalias z inquanu fuerint iniuste cocesse iusticia denegat oibus tudertinis qr rone talis iusticie de negate possit agi in tuderto otra dcm marianum per dcm ma rium ut possit petere satisfacere garuellis odictis dci maria ni in tuderto existentibus si enim pp copia iudicis non habi tam debitore suspectum auctoritate propria quis capere po test ut ad iudicium ducat qsi cum re creditoris aufugit ut.l. interdum.§.qui furem.ff de furt.in cor.dema.pan.§ neces sitatis in glo insti.de acti.in pn.in gl.in.x.col.de pa iur.fir. §.si vero quis quanto magis pmittere dz conuentione cora iudice alias incopetenti si enim pars est executor z iudex in causa tali lege pmittente qd alias iur negat ut.C.de iu deis.l.nullus.C.ubi quis de cu.l.i.C.ne quis in sua ca iu di.di. Multo magis cognitor esse dz qui al est iudex cope tens. Preterea mariannus iniquu ius in fulgineo impetra uit.impetrauit enim represalias contra tudertinos aduit er go iudicem sumet contra illos qui non erat suppositi iuris dictioni represalias cocedent fieri ergo potest contra eude retorquerio dicte iuris iniqui ut tudertini i tuderto agere pos sint otra ipsum ut.ff qd quisq iuris l.i. z hoc suadet multum equitas. Iniquissimu est eni dicere qr dcus mariannus alte rum pro altero exegerit z qr ipse adeat iudice sumet z co sequatur qd aperit in fulgineo otra tudertinos fulginate iuris dicio nollo modo suppositos z ipse declinet iurisdictionum iudicis tudertini ut no soluat id ad qd de iur.tenet soluere. Cocludo igit de equitate dcm tudertinum esse iudicem co petente contra dcm marianu z io probato qr guarnelli dci masij peruenerunt ad manus ipsius mariani ad ipsorum re stitutionem poterit condenari z si no satisfaciat poterit fie ri sine executio ad petitione dicti Ma.ij i dictis guarnellis existentibus i tuderto. Debet enim sequi iudex equitate omis so scripto iur.rigore pot aut semp cum equitas e scripta vt l.i.C.de legi. z hec equitas retorqutionis iuris iniqui scri pta est. Et ita de equitate dico z consulo. Ego Angelus de vbaldis le.doctor. z c. cxxiij.

De venditoe facta z de pacto apposito de reuededo per eptore venditori ad petitoz ipi' venditoris post trienniu verum dictus emptor copelli pot ad reuendituz.

UISO Libello in ca predicta oblato in quo actor asseruit sibi fuisse pmissuz de re uededo ad suam petitione z terminu z visis p bationibus predictis per quas est clare z plene probat qr reus couentus ad petitione actoris pmisit reue dere post triennium ad eius petitione dico pria facie no vide re deberi iudice de ca cognoscente codemnare debere reu actori ad petita z hoc pbat sic pmissio pura z ad diem z post diez differut inter se formaliter z essentialiter z i effectu ff.de actio. z.obli l.obligationu fere in prin.insti de verb. obli.§.omnis.ff.de lega. z l talis scriptura differut ergo in ter se dicte stipulationes. Hinc descedit qr ad aliud e sim pliciter pmittere aliud cu insertione qualitat modi vel cae ff.de uer oblig.l.i.§.siquis simpliciter. Si ergo specie diffe runt qui agit i vna z no pbat i ea lz pbet de alia dz succube re.nam deductu no pbat z probatu no deduxit. Cum enim i libello ad certam cam seu rez sua itentione restringit sino pbat succubit vt.ff.de institu.l.habebat de re iudi diuus z ibi pbat notabiliter per glo. Inno.de pba.lz cam facit de excep.rei iudi.l.si mater.§.siquis fundu z.l.an eandem.§. actione de re iudi i.c.abbate sane li.vi. Sz hic agens dedu xit simplice pmissionem z pbauit de promissione fca post die ergo vna deduxit z altam pbauit z sic sequi dz absolu tio. Cotrariu est veru qr actor deduxit pmissione facta ad eius petitione z ita pbauit cu modificatoe tame qr de tali potestas no sumat origine nisi elapso termino que vi delicet modificatio alia pmissione no inducit sicut nec eum petitur summa certum ex pmissione z pbatur pmissio du cetum vtroq enim casu sequi dz i pbatione condemnatio qr qr deductu est pbatum est lz vno casu habeat p modum pluris alio p modu minoris z hoc tz Bar.ex.psse.ff de v. obli l.scire debemus i questione q incipit. Renoco idubitz sic z in casu pposito est minus pbatum qua sit deductu qr adiectio tpis trienalis facit rem minus re vt insti.de act.§. plus. No ob. qr cum agit ex una ca z illa non pbatur licet alia pbet no sequit codemnatio qr fateor istud o plano sz cosequetiam nego qr hic no sit pbatu eu modificatoe qua dam temporis qua no inducit aliud pmissum sz ide si de alio modo seu forma que ipsuz qr pmittit facit ee minus dedu ctum i libello. Sed arguedo o re ad tepus qd est licitum vt l.miles ita heredi §.qr diximus z.l.i fraude.§.pe.de testa. mili.sicut qui petit plus re qua in iudicio petet succubit i no pbato pbet vincit ut dictu est z.C.de adver.re iudi.l.i.sic qui petit plus tepore qr dicit sibi pmissum simpliciter z p bat qr post diem si agit post die lapsuz dicit sibi plus pmis sum tepore qua fuerit oportet eade roe maxime quia actor asserit vnicam tm pmissione interuenisse z reus negat il lam pmissione facta.unde no pot dici hic qr alia fuerit pro missio tum pter assertione actoris tum pter negationem ne rei tum pter facti natura qr pmissio facti e z no presu mit nisi quatenus pbetur ut.l.i libello.§.facte. Ex quib' co cludo qr si triennium est elapsuz tempore oblati libelli actor dz p se sniam reportare. Et ita dico z cosulo ego Angelus de perusio utriusq iuris doctor. cxxiiij.

Cosilium circa ultima voluntate.

QUIUS Domini dalmacij de Tuderto suum codidit testamentum i quo reliquit Catherine eius filie legitime z na turali pro suis dotibus.cccc.libras den.qui bus eu sibi herede instituit. Idem voluit z mandauit qr si dicta catherina decederet in pupillari etate vel postea qncuq sine filijs legitimis ex senat. Quod tu sheuer' fili' dicti Ioli testatoris succederet i dco legato z c. Et i oibus alijs suis bonis dictu rusheum ii eius filium legi timum z naturalem sibi vniuersalem heredem instituit. Et si in pupillari etate vel postea qncunq decederet sine fi lijs legitim' et se natis manem dsii nerij si viueret z si no viueret filios masculos dicti manni z eorum filii pro equis

partibus

partibus in stirpes z non in capita substituit ut pz in testõ predicto. Dicto testamēto cōdito dictus Johns decessit sup stitibus sibi dicto rusticutio eiꝰ filio z herede universali z dicta caterina eiꝰ filia. z pdicto manne dñi nerij. Deinde decessit. d. caterina eius filia maior xij. ānis tñ non nupta su perstite dicto rusticutio eiusdē caterine fratre carnali. Postea decessit dictus mānes demū recessit dictus rusticutiꝰ in adulta etate nō adita hereditate pdicte caterine eius sororis uel alr agnito pdicto legato. cccc. librar eidez caterine relictar supstitibus conte z frācisco filijs Nerij mānis dñi nerij predicti condito tñ per dcm̄ rusticutiū testō in quo heredes vniversales instituit. Masiū manctoli z fratres dci masij z quosdā alios qui masius z alij sui heredes heredi tatē dci rusticutij adiuerunt. Post hec vero in. M.cccl xv. dci conte z franciscus z filiꝰ dci nerij mānis dci nerij in heredes dcō rusticutio substituti in dcō testō pdicti Joli egerunt in curia tudertina z petierunt se poni z mitti in possessionē bonoz hereditatis dci olim Joli vigore dci testamenti z dicte substōis in eo facte. Et cōtra dcām petitionē fuerunt pro pte dicti masij in dicto. M.ccclxv. facte certe exceptiones z in hoc iudicio mediū fuit. Modo querit viso facto pdicto z uiso dicto testō dicti Joli z pdicta petitione facta pro pte dictoz conte z fräcisci de bonis z he ditate dci Joli vigore dicte substōnis z excepti pro pte dci masij contra ipsā petitionez opposit. ac ēt uiso statuto cōis tuderti sub rubrica q filie femine supstite masculo non succedant de infrascript. videlz Et primo pluppositio prout in facto ppenit q dñs rusticutius non adiuerit hereditatem dcē caterine sue sororis que decessit in adulta etate z nō aliter agnouit dcm̄ legatum. cccc. librar facte dicte caterine ad que fuerit deuolutū seu deuoluat dcm̄ legatum. An ad proximiores z cōsanguineos ipsiꝰ caterine an ad dictos contē z franciscum vigore dicte substōis z testamēti dci Joli vl ad quos z pro quanta pte. Scdo que sit seu quanta ps hereditat dicti Joli uel ad quos deferat dcō masio z alijs suis coheredibus ex psona dicti rusticutij qui decessit i adulta etate z quid de dicta pte debeat computari. Tertio an fructus pcepti per dcm̄ rusticutiuz post mortē dicti Joli sui patris de bonis hereditat dicti Joli cōputent in legitima z trebellianica z quo. Quarto si dcm̄ legatum cccc. librar factū dicte caterine fuerit deuolutum ad dictū rusticutium adeo q ipsum transmiserit ad heredes suos sine alia aditione uel agnitōe nūquid cōputat in legitima dicti rusticutij. Quinto quero ex quo dci conte z frāciscus post dictam eoz petitionem factā in. M.ccclxv. tacuerunt p. xiij. annos z ultra z nihil fecerunt numquid obstat eis aliqua prescriptio temporis adeo q sit eis preclusa uia agendi.

In xpi nomine amen. Ad pdicta consulendo dico ut infra. Respondeo **Ad fis** Predicta sigillatim. Rñdeo ad q̄stm. Et dico ad pmum q ex quo rusticutius hereditatē sue sororis non adiuit ipsā non agnitā non trāsmisit ex regula generali disponēte q hereditas non agnita nō transmittit. C. de cad. tol. l. i. §. in nouissimo z est casus in terminis q frater hereditatē fratris aut sororis nō agniti non trāsmitit. C. de iure delib. l. qm̄ sororē. Igit qui nunc pximior inuenit dicte caterine defuncte ad eius hereditate solidā admitti quam rusticutius non trāsmisit lz tamē transmisit legatū predictū cccc. librar. s. catenus quatenus dicta caterina grauari potuit in eo p viam fideicō qd est in toto in quo dcm̄ legatuz ascendit suā legitimā lz enim hereditas non agnita nō trāsmittatur tñ legatū z fideicō quantūcunqz non agnitū trāsmittitur si eius dies cesserat tpe mortis legatarij ul fideicō. in ff. de le ij. cō pater. §. surdo z ff. de testa. l. qui in dñi testō quatenus vero capiebat legitimā dicte caterine de dicto relicto. cccc. librar catenus dcā caterina grauari non potuit non solū post pupillarē etate ut. l. qm̄ in prorib. C. de inoff. te. sed ēt intra pupillarez etatē ut. l. ex tribus. e. ti. z id dicta sūma in qua grauamen nō tenuit remansit in sua hereditate que ptinet in dcā ad eum qui in gradu sibi pximior reperitur tēpore mortis rusticutij qui nō agnouit hereditatē eandem. Nec ob. tudertinuz disponens q mulier in ultima voluntate dotata dotibus sit contenta z q nihil ultra quantitatem ipsa in hereditate uel de hereditate possit petere uel habere nisi fm expressā dispōem talium personarū z sic videtur q in legitima potuerit grauari ut no plene per dy. in c. indultuz de re. iur. li. vi. c. raynucius de testa. Cōcedo enim q grauari pōt si sibi p parentez minus legitima assignatur ita q ultra relictuz petere nō pōt: sz illud quod sibi relinquitur pōt acceptare z dicere se eē relicto contētam z si onere fideicō. grauat illud reicit q ultra relictum non compent sz Ja. bu. qui ita tenet in. d. l. quoniā in prioribus fuit ante legitima dicte caterine sexta portio totius hditat Joli ere alieno deducto. C. de inoff. testa. auten. nouissima z in corpore vnde sumit continetia. l. papinianus. §. quarta. ff. de inoff. te. z predcā decisio pcedit si dcā caterina nupsisset: sed quia nō nupsit z legatum fuit relictum pro dote e videndum an sit purum an modale uel conditōale. z per tex. in. l. uno centum in. §. tuo genero. de condi. z demon. in uer. sed cuz in te vz expssum q dcm̄ legatum sit purum z idem glo. ibi format in solutōe q̄ij. l. tali de iure do. z addit q non solum legatum ē purum imo z promissio qñ fit per alium q̄z p mulierem lz in stipulatōibus. Alij dicunt cōtra q imo semp tacita vz conditio. s. si matrimoniū subsequat vt. d. l. tali. Et p hac pte q legatum sit purum facit q cā dot adiecta legato fauorem legatarie respicit non defuncti vnde illa cā nō consideraf imo ea abolita legatum debet lz et esset in stipulatione deductum vt. d. l. in prin. de dona. inter uirū z vxo. l. sz si more. §. si. no. ff de le. ij. l. si tibi legatuz. ut. ff de condi. ob cām. l. dedi. §. si quis quasi cā enim respiciens fauorem solū stipulatoris aut legatarij in dubio psumitur impulsiva ut. l. ij. in si de dona. z in. d. l. sed si more defectus aūt cāe impulsiue non uiciat dispōem nec ēt facit cessare ut. l. i. §. origo. ff. de postu. C. de iur do. l. si mulier ded ff de neg. ge. l. i. In contrarium autem q dcm̄ legatum sit conditōale vz tex. in. d. uer. ante nup. vbi tex. expsse dicit q mulier aut viro defūcto ante matrimoniū legatum pro dote relictum euanescit z apud hēdem manet: sz si legatum eet purum non euanesceret imo ad hēdem legatarij transmitteret ēt si legataria ignorasset legatum ff. de le. ij. l. cum pater. §. surdo. ff. qñ dies le ce. l. si. de le. i. l. si fundo. §. titius. ff. quēad. ser. amit l. si patrem. §. i. Sz si legatum fuisset modale ad hēdem mulieris legatarie transiret uiro defuncto aut ea ante matrimoniū defuncta q quādo modus cāe deficit nō ppterea modalis dispō expirat ut l. si fundum p fideicō §. i. ff. de le. iij. l. patri filium §. tusculanus qd tamē ibi negat ergo dcm̄ legatum ē conditōale nō purum et modale. p hac opi. ēt vz casus. ff. qñ dies le. ce. l. quod filie vbi dies talis legati non cedit nisi ex tempore nuptiaz de iure c̄ctarum deo q non sufficit eas de fcō c̄ctas lz ex malicia etate supplente papilla sit viri potens. Item p hac opi. vz casus in. d. l. tali arguēdo de c̄ctibus ad ultimas voluntates. sed enim stipulatio dotis hz in se tacitam conditōem si matrimoniū sequat cur non z legatum cum dos nō q̄z sine matrimonio esse possit. ff de iur. do. l. iij. p hoc etiaz vz tex. ff. de pacti. l. item quia. §. huius rei. z ff de dot l. plerūqz. §. finaliter. z no. ff. de condi. ob cām. l. qd seruus. z vz casus. C ad treb. auten. nisi rogati z in corpore vñ sumitur vbi ita parificat datum cā dot z datum sub conditōe si nupserit ergo legatum ē conditōale glo. alr intelligat. §. hoc p senti. in coi. de sanc. epi. col. ix. hoc ēt vz tenere gl. in. l. in testamēto. ij. ff. de condi. z demō. dum ibi glo. magna allegat § ante nuptias. z sic tenet q in casu illius versiculi legatuz sit conditōale. Et hanc ptem firmant moderniores. s. q legatum est conditōale z q ante nuptias muliere defuncta legatum extinguit z ad heredes non transit. Dy. uero dicit q tale legatum est puruz per dcm̄ uer. ante nuptias sz quia relictum ē cōtemplatōe certe cause finalis ea deficiente legatum expirat ut. l. libert. §. ab heredibus de lib. le. Sed ille. §. potius dicit oppositum nam ibi fuit legatum relictum seruo manumittēdo post certam etatem heredi pstādum si non relinqueret hēdem dictus manumissus z tunc mortuo hēde ante tempus legatum illud debet diferri tamē solutio in tempus a testatore pfixum vnde deficit cā pter quā relictum e fcm̄ z tamē legatum non deficit sic. C. de legi l. l. z de ali. le. l. illis libert. Preterea in. d. §. tusculanus z in. d. l. si fundum §. i. illud quod debebat impleri p legatarium tendebat ad cōmodū tertij z sic erat cā finalis legandi z tñ lz deficiat casu non pit legatum in psona ipiu legatarij z facit optime. C. de cadu. tol. §. pro scdo. Pe. aūt dicit q sine indicemus hoc legatum modale siue conditōale. Idem ē in matrimonio nō secuto legatum ōficiat quasi nulla sit differentia inter conditōem z modum. s. ut defectus utriusqz ei am casu contingēs faciat legatum deficere sed hoc falsum q īmo dria est ut supra ostsum e. Ray autem de forliuio cōpit hoc casu lz dispō sit modalis ideo legatuz deficere si modus non implet per casum q modus coheret legato de necessitate id modo pempto z ipsum legatum cui iherebat ne

eesse est pure lz sit secus in alio modo non coherente Sed il
la opinio est falsa q: licet matrimoniū inhereat doti neces-
sario cū aliter dos dici nō possit tñ legato pecunie nō inhe-
ret matrimoniū cum sine eo legatū possit subsistere z ecō-
tra uerior ergo vz modernoꝝ opi. scilicz q: dcm̄ legatum sit
condicionale. Non ob. dictus versiculus ante q: ibi ver.
consulit. motus casū scilicet qñ legatū est relictum pure z cō
stat hoc z iste est casus z uerus intellectus illius ver. Sed
adhuc huius punct nō est facta plene decisio. Ideo ego sū
istius opi. vz q: aut mulieri relinquit si nupserit z est cōdi-
tionale z ea mortua ante nuptias legatū expirat ꝓpter cō
ditionis defectū secus si nupserit tali z ista velit nubere il-
le non. nā tunc habet conditio pro impleta z legatum nō de
ficit tex. est. ff. de condi. z demō. l. in testō. ij. Jde si fuerit re
lictum legatū dum nupserit uel cū nupserit uel qñ nubet an
te nuptias eni de iure cōi legatuz non debet tex. est in. d. l.
qd̄ pupille. ff. qñ di. le. ce. alias dictio dum z cū solent mo-
dum non conditionē iportare. ff. de uer. ob. si. x. cum pene-
ro. Sed aute legatum mulieri relinquit ut nubat uel ita ut
nubat tunc legatū est modale z hoc iportat dictio ut z ita
ut l libertas. §. i. ff. de manu te. ꝑdicta vera in casu dubio vbi
eni cōstat de mente testatoris q: uoluerit legatū esse puruz
modale uel cōditionale stamus certo spreta oium uerborū
significatione in no. glo C. qñ di. le. ce. l. ex his uerbis. Si
aute legatum relinquit pro dote uel ob cām dotis uel dotis
noie. Tunc aut incertum certificāduz arbitrio boni viri utputa
ta dicit testator tali mulieri doté relinquo z tunc anteq̄z sit
matrimoniū nō est dos ergo deficit legati substantia iō con
ditionale est ut. l. si filie mee de le. iij. Facit optime de cōdi.
z demon. l. cū tale. §. si falsā. Siu aute certum est quid legat
z sic legati substantia nō deficit ab initio ante matrimonio
sed addicitur illa verba pro dote uel cā dotis uel ob. dota-
tam uel ob eā dotandā uel dotis noie uel alia similia uerba
sunt. Distinguo tam aut tale relictū est ferē ab eo qui hz
necesse reliquere ut per patre filie z tunc legatū est purum
vsqz ad legitimā. Nā z si cōditionale esset saltē vsqz ad id
reiceret cōditio de medio ut. l. qm̄ in priorib⁹. C. de inoffi.
te. l scimus. §. cum aute eo. ri. ab inte. uero. supra idez est qd̄
in aliis ut. j dicā. Et no. tale legatū relinquit in testō ab alio
qui nō hz necesse reliquere in testō. Tunc aūt hz necesse do-
tare puta frater qui tenet dotare sororē eodē patre natā ut
l. non oi. C. de inoffi. te. si non tenet ei quicq̄z in testō reli-
quere ut honestis ꝑsonis scriptis heredibus vel ēt est alius
qui tenet dotare necessario vnā mulierē formosam a more
dei ex dispōe testatoris. l cui successit z tunc dcm̄ legatū sit
conditionale. Cum eni testator ob hoc teneret vz uoluisse
oino adimpleri ut l fundi ff ō acqui. pos. nō relictum⁹. Alias
nisi impleret hoc vsi ex ꝓsumpta mente testant repatribo
hoc legatū conditionale ut sic conditione ēt defecta p casuz
legatum penis extinguat z sic forsan pōt intelligi aut. nisi
rogati z in cor. de sanc. epi. §. sz hoc ꝑsiti Si aute testōr re-
linquēs non hēbat dotare necesse tunc legatū est purum q:
nulla vba conditionē aut modū iportantia sunt adiecta z il
la vba pro dote z silia denotant cām legandi ut. d. §. siquis
quasi z. o. l. sed si mors z. l. ij. de dona. An ergo defect⁹ z
finis cāe faciat legatū deficere cōsiderari oz an cā legandi
sit ipulsiua uel finalis Circa qd̄ cōsidero q: aut mulierē nu-
bere interest soli ipsius mulieris puta mulieri dimit legat
castrū pro dote quendā extraneuz z hec cā dz impulsiua z
superius est ostensum z iō non expectat ut nubat aut inter
est legant q: forsan uolens aie sue consulere pietat intuitu
z pro aia sua pauperi mulieri legauit centū pro dote z sic
defectus matrimonij facit deficere legatum q: cum eā nube-
re tenderet ad cōmodum aie testōris ergo hec cā fuit final
de ānu leg. l quibus muitus. §. de auctore z. l. liberto e. ti. ō
peti. her l. heredibus ad fi. z. l. ciuitatibus uel l. i. Est eni dos
cā pia ff. de condi. inde. l. cum his. §. si mulier. Jdē si alia cā
intererat testōris eam dotare q: eam forsan indotatā esse p
tineret ad dedecus testōris aut ꝓgenitei. fm morā z cōsue
tudinem ciuitat sat magnum interesse est hoc modo singu
lari pudorē domus sue. ff de liber. causa. l. iij. z. ff. de adul.
l. miles §. socer. Jdez si interesz tertij puta legauit testōr mu
lieri fundūz pro dote sua q: nubere debz ticio Interest eni
ticij inquantum ducat dictam mulierem dictam dotem ha-
bere ut. l. si extraneus de iure dot. z ideo causa dotis dicit
finalis cā ergo finali cessante cessat z legatum z alia dispoſi
tio ut supius ostensum ē z ꝓba. ut in. l. i. §. si parendi z. l. si pe
cuniam. de condi. ob cām. z quasi p totum ti. de cōdi. ob cāz

C. z. ff. nec ob l. si fundum. §. i. z. §. calculatus q: ibi cau-
sa non fuit impleta p casum cōtingentem in ꝑsonam ei⁹ cui
debeat impleri iō habet pro impleta ca. d. l. i. C. de leg. z dī
cta. l. illis libertus secus aūt est cum deficit z per casum cō-
tingentem in ꝑsona debentis implere sicut in ꝓposito cū mu
lier morit ante nuptias ut. d. l. in testamento z. d. l. si pecuni
am. Et pro hac opi. facit quod no. cy. in. l. si quis pro rede-
ptiōe. C. de dona. nec ob. auten. nisi rogati. z. §. sz hoc ꝑsiti.
vbi legatum pro dote z legatum si nupserit parificat q: il-
lam ꝑitatem inducit natura oneris imminet mulieri post le-
gatum sibi ferē de altera restituendo legatum si nō nupserit
z ita glo ponit casum in. d. auten. nisi rogati. ꝑdcā autez ve
ra sunt qñ legatum relinquit mulieri pro dote aut ēt ꝓmitti
tur q: inter hoc nō facio difam. Certum si p extraneum
relinquit certe aut incerte mulieri seu uxori future tunc ta-
le legatum semꝑ conditionale e non enim sibi pōt deberi p
dote uxori nisi matrimonio secuto z ꝯcto sic intelligit ver.
ante nuptias z. l. tali cum aliis concor supius allegat ō hac
aūt qōne tangit cy. C. de imp l. scimus. bar. in. d. § initio ge-
nere. Concludo igit in ꝓposito dcm̄ relictum pro dote vs-
qz ad legitimā ee purum abunde supra conditōale qd̄ deficit
ꝓpter conditionis defectum q: non nupsit vnde mansit ab
inde supra apud dcm̄ institutum ut in §. sin autem sub cōdi
tione. C. de cadu. tol. dcā uero legitima ꝑtinet ad ꝓximiorez
ꝑdcm̄ de quo supius dcm̄ est. Ad scđm dico q: filius gra-
uatus de restituēdo hēditatez si decesserit sine filiis sicut fu
it in casu ꝓposito aut in alterius conditōis euētum decrabit
duas quartas que faciūt dimidiā quā ad suos hēdes trans-
mittit ut. l q̄zq̄z. C. ad. l. fal. z ibi per glo. z cy. z no. in. d. §.
quarta. Institut ergo p rusticutium debēt h̄re dimidiam to
tius hēditatis Joli que puenit ad dcm̄ rusticutium ex testa-
mento dci Joli. Ad tertium respondeo q: fructus ꝑdicti
non computant in legitima nec in trebellianica C. ad tre.
l. iubemus. z est spāle in filiis ut non computant in quarta
ut ibi pz. Ad quartum respōdeo q: ex quo dictus Rusti-
cutius non agnouit hēditatem dcē sue sororis z grauamen
adiectum in dcō legato. cccc. librar vsqz ad legitimam fuit
nullum. Qd̄ dcm̄ legatum dictus rusticutius non trāsmisit
non enim tanq̄z heres dnē catherine ex quo suam hēditatē
non adiuit ut dixi non ut substitutus in dicto pticulari legato
q: dcā substō nulla e vsqz ad cōcurrētem legitimā. Ad qui
tum respondeo q: lz agentes tacuerūt p ānos. xiij. vel ultra
nō nocet quo ad instāntiam que durat ꝑpetuo de iure cano-
nico de iudi. cum venerabili. z. c. significantibus no. gl. C.
de iudi. l. ꝓpandum in ver. triēnij in fi. nec quo ad dcām p-
petuitatem enim ē ius agentium contest. uel quasi. C. de pre
scrip. xxx. uel. xl. an. l. si quis emptōis. z. l. fi. e. ti. C. de ānali
excep. l. i. Et ita dico z cōsulo ego ang. z c. cxxv.

Consilium sup ultimis voluntatib⁹ i quibus fuerūt filij
nati z nasciturii instituti z c. z fuerant facte substitutiones
pupillares.

Hec est Testamētum Petri cōdā Bar
tholomei de villa boccza arcella
rum cōitatis urbini. In oibus autem suis bo
nis mobilibus z imobilibus z iuribus z actioni
bus tam ꝑntibus q̄z futuris sibi hēdem uniuersalem institu
it Jo. suum filium z si dcā sua uxor ꝑgnās eet z pareret vnū
filium vel plures relinquit eos in hēditate sua z equalib⁹ p
tibus cum dcō suo filio Jo. Et si pareret unam filiaz uł plu
res relinquit sibi de suis bonis iur. institōnis. xxv flor. auri fi
ni z iusti ponderis ꝓ qualibz ipsaꝝ z in ipsis sibi eam uel
eas heredem vel hēdes instituit. Et uoluit ipsam uel ipsas
eē tacitas z cōtentas pro pte z falcidia oium suoꝝ bonorū
z pars ꝑmorientium insupuiuentes deueniat masculus i ca
pita z non in stirpes. Et si omnes supradicti filij sui taz
nati quā nasciturī decesserint quādocūqz sine filiis relinquit
de suis bonis angeline sue sorori vnuz flor. fini auri z iusti
ponderis. Et in oibus aliis suis bonis sibi vniuersalem he
redem substituit Lucam suum frem. Hoc ē testamentum
Luce ꝗ bartholomei de villa monꝭ arcellaꝝ cōitatis urbi
ni. In oibus autem aliis suis bonis mobilibus z imobilib⁹
tam ꝑntibus q̄z futuris sibi hēdez vniuersalē instituit Nico.
Luciam suum filium. Et si dcā sua vxor eēt ꝑgnās z pare
ret vnum filium uel plures relinquit ipsum uel ipsos i sua he
reditate inequalibus ptibus cum alio suo filio z ps ꝑmori
entis deueniat in supuiuentes masculos. Et si pareret vnā
filiam uel plures relinquit de bonis suis iure institōnis. xxv.
flor. auri iusti ponderis pro qualibz ipsaꝝ z in his sibi eam
vel eas

uel eas instituit heredē uel heredes ⁊ uoluit ipsum uel ip-
sas esse tacitas ⁊ cōtentas ꝓ parte ⁊ falcidiā oium suoꝝ
bonoꝝ. Et si decesserit sine filijs herede substituit uentrem
vxoris petri sui fratris si ex eo nasceret filius masculus vn⁹
uel plures. Et si oēs dci instituti ⁊ substituti decesserint si-
ne filijs reliquit de suis bonis ⁊ iure legati. Angelucie ma-
thioli ⁊ caterine suis sororibus certū pro qualibꝫ ipsaꝝ ⁊
in oib⁹ alijs suis bonis sibi heredes instituit Joanellū ⁊ ste-
phanū ceroli de dictavilla mōtis ucellaꝝ pleno iure. Pre
suppositis istis ⁊ posito ꝙ dictus petrus decessit supstite
Joāne suo filio ipubere qui paulo post morte patris deces
sit supstite supradicto luca scdo testatore qui post mortē dci
Jo. uniuersa bona supradictoꝝ petri ⁊ Jo. habuit tenuit ⁊
possedit. Deinde decessit dictus lucas supstite dcō nicolu-
cio eius filio ipubere ⁊ in ptāte patris tpe mortis ⁊ dicto
luce succedēti ex dicto testō in bonis ⁊ hereditate sua ⁊ de
inde decessit dictus nicolucius in pupillari etate supstitib⁹
dcō Joanello ⁊ stephano substitutis. ⁊ superstite dña muta
sua dci nicolucci nullis filijs natis ex uētre vxoris supradi-
cti petri. Modo querit cuiusmodi fuerit ⁊ sit supradi
cta substitutio facta per dñm dictum lucam de dcis Joan-
nello ⁊ stephano an directa uel fideicō. ⁊ cuiusmodi fue-
rit substitutio facta per dictum petrū dicto Jo. filio suo pre
supposito ꝙ superuixerit matri dicti Joannelus.

Substitutiones Dictoꝝ testōꝝ si bene inspiciā-
tur sunt bimēbres. Primo enī testōres insti
tuerūt filios eoꝝ iā natos ⁊ nascituros ⁊ eos
inuicē substituerunt ⁊ sic breui loce ut. l. in testō C. de test.
mil. deinde si oēs decederet sine filijs substituerunt sibi ali
os in dcis eoꝝ testis nominatos. De prima substōis specie
nihil dici oꝫ qꝛ n ulli alij filij nati fuerunt ūn dictarum substi
tutionū species totaliter expirauit ꝑ cōis defectum. Re-
stat igiꝰ uidere de secunda spē an infra tpa pupillaris etatꝰ
sit directa postea uero fideicō. Et primo ꝙ dcā substitu
tio fcā per dictos testatores in casu in quo oēs filij sine fi-
lijs morirent ēt cōpendiosa qꝛ sunt uerboꝝ cōpendio plu
ra tpa forsan plures substōnes continet ut infra patebit iō
cōpendiosa est ut. l. pcibus. C. de ipube. ⁊ al. substi. ⁊ de le.
ij. l. meuius. §. duobus. Nunc redeo ad quesitū an infra tpa
pupillaris etatis sit pupillaris uel oi tempore fideicō. qꝛ in
hoc sunt uarie opi. Cōsiderabo ꝙ fuit facta per uerbuꝫ
substō quod est cōe ut. d. l. precibus ut. ff. de uul. ⁊ pupil. l.
iam hoc iure glo. in. l. pcibus ⁊ in. l. centurio tenet ꝙ oi tē
pore sit fideicō. assignat glo. rōem in. d. l. centurio qꝛ hoc ū
bum substitutus ad fideicō. trahi pōt. C. de insti. ⁊ substi. l.
generalr ⁊ iō ad hoc qō quolibet tpe fieri potest trahēduꝫ
est ut. d. l. pcibus ⁊ l. centurio ⁊. e. ti. l. i. ⁊. ij. ergo nec ēt tē
pore pupillaris etatis quia dicta substitutio pro omni tem-
pore una est ⁊ qꝛ nature bene sine filijs mnt ⁊ ꝙ sit fidei
cōmisꝰ substitutio cum in pupillari etate constitutꝰ filios ha-
bere non possit. Hanc eandē opi. tenuit azo in sūma. C. d
ipu. ⁊ alijs substi. § quid si paganus uer. si uero quis ita sub
stituat. Jde tenet glo. antiqua extra de testa. c. raynutius ꝗ
icipit ex hoc vꝫ ubi dicit ꝙ et substitutio cōpendiosa fcā uer
ba mere directa ut quādocunqꝫ decesseris ille sit heres fi-
deicō. est. Et hec fuit et snīa glo. ⁊ azo in dicta l. centurio ⁊
in dicta. l. precibus et eo quia uerba directa ad fideicō tra-
hūtur ut substitutio ualeat ff. ad trebel. l. sceuola. Hoc ēt
tenet Ja. bal. in dicta. l. precibus idem tenuit Jo. an in. c. si
pater in glo. de testa. li. vi. que incipit hic decidit questionē
Jdem tenuit dy. ray marcilꝰ. ⁊ gui. de cu. ⁊ multi alij le-
gum professores sed glo. insti. de uulg. substi in fine magne
glo. tenet oppositum dicens ꝙ aut substitutio compendio-
sa a pagano facta fit per uerba mere directa ut te heredem
facio uel talis heres esto si talis ante institutꝰ quandocunqꝫ
decesserit ⁊ non uidelicet aut per uerbum cōmone substitu
tio ⁊ tunc infra tempora pubertatis ualet iure directo po-
stea uero fideicō. Jdē hodie tenet Jo. an in d. c. si pater ⁊
pro hac opi. facit quia illud quod determinatꝰ fm cursuꝫ tē
poris uariatꝰ ex mutatione temporū. C. de proba. l. cum te
minore ⁊. ff. ad. l. fal. l. pcia rerū ⁊. l. lucia seyo §. usuras de
le. ij. C. de vsur. l. pe. Cū igiꝰ hec cōpēdiosa substitutio plu
ra respiciat tpa fm unūquodqꝫ terminabitꝰ ita ut cōueniat tē
pori ⁊ sic. i. tpa pupillaris etatꝰ erit directa postea fideicō.
ut sic ex distinctōe tempoꝝ fiat concor. scripturarum. ff. de
nego. ge. l. pōp in negocijs. de condi ⁊ demon. l. pater seue
rinam §. conditionū verba ⁊ in. d. c. si pater. de testa. li. vi. i
fra tempora pubertatꝰ illa substō est directa. Preterea i
l. centurio fit digressio vnius substōnis ad alteram. Jta er-
go in ꝓposito fiat talis digressio ex temporꝫ mutatione ex
quo enim ūbum ꝓlatum fm sui naturā pōt assumere ex cō
ditione psone ad quam referꝰ interpretationem directi dire-
ctam interptamur nō obliquam ꝙ verbum ꝓlatum i dubio
oꝫ accipi ꝓprie ⁊ per ꝓus non ꝑ posterius ⁊ ꝓ id quod c di-
gnius. ff. de exerci. l. i. § si is qui nauem de uer. sig. l. eiꝫ qui
uectigal. ff. si ager uect. pe. l. i. § qui imppetuū. Hinc deicē
dit ꝙ substōnem dubiam interptam ut directam. C. d here.
insti. l. fi. ⁊. l. uerbis ciuilibus de vul. ⁊ pup. Et ē hec substi
tutio dignior ⁊ plenior ⁊ illa substō seruanda ē que plenior
est ut ff. de here. insti. l. si te solum. Sꝫ ꝯ istam determinatio
nem facit ꝙ omni sit omni tpe fideicō. rō assignatur in glo.
d. l. centurio. s. ꝙ dcā substitutio ē vna ergo uniformiter de
terminatꝰ fm omne tempus ut. d. l. iam hoc iure. cum enim
vnum determinabile sequiꝰ plura determinabilia oia deter
minantꝰ pariter ⁊ eodem modo ut ibi. ⁊. l. quāuis. C. de im
pub. ⁊ alijs substi. ⁊. d. l. in testamento. Cum igiꝰ ūbuꝫ sub
stitutio in tali testō ꝓlatum plura tempora determinat. s. pu
pillaꝝ etatis ⁊ pubertatꝰ omnia pariter determinare oꝫ. Jte
oꝫ fieri eiusdem uolūtatis diuisio vt. l. eum qui in fi. de his
qui. ut indig. ⁊ semper oꝫ ee consonātia uolūtatis ⁊ act⁹ di
positum. ff. de arbi. l. diem ꝓferre. §. vnde queritꝰ. Preterea
si ista dispō est una a pncipio valꝫ iure directo ⁊ sic assumit
sibi naturā directe ꝙ ad ꝯriam naturā reducatꝰ illud vꝫ im
possibile considerato ꝙ vnica volūtas fuit cuius naturā cō
siderare debemus fm extremū morꝰ testamenti ⁊ adite he
reditatꝰ ut. l. si alienum. § in extraneis de here. insti. ⁊ insti.
de here. qua. ⁊ dif. §. in extraneis. ⁊ hanc opi. s. ꝙ sit fidei-
cō. omni tpe indistincte reperio consuluisse patrem meū. d.
bal. ut iuris ūtriusqꝫ ꝓfessorem. Non ob l. centurio ubi fit di
gressio vnius directe ad aliam directā vnde qꝛ simbolū. i. si
militudinē habet de facili fit transitus vt. l. iij. in fi. cum. l. se.
de bo. pos. ⁊. l. si acceptolatum. de accep. ⁊. l. in rem. §. que-
cūqꝫ. ff. de rei uen. sed in ꝓposito nedū ꝙ sit similitudo imo
est ꝯrietas. Conuerti autem unū ⁊ idem in oppositum nul
lo fcō interueniente ⁊ extrinsecus accedente ꝯ naturam est.
Jtem nō ob. ꝙ conditionū verba ⁊ c. qꝛ ibi erat duplex
dispō. s. tutele ⁊ cure hic aūt erat unus actus tm̄ ergo eodē
tpe uniformis. Jtem nō ob. ꝙ illud qō determinatꝰ fꝫ cur
sum temporis uariatꝰ ex tpe qꝛ concedo eam variatio ē pos
sibilis ex eo qꝛ tpe eius assumit sibi naturā aut qualitatē ali
cuius accidentis ut. d. l. cum te minorē. ⁊. d. l. pcia reꝝ in cor.
de instru. cau. ⁊ fide circa prin. ff. de condi. inde. l. si nō sortē
§. libertus ⁊. d. §. vsuras. ⁊. d. l. pe. sed ēt uariatio nō ē possi-
bilis fieret hic enim de uno eē in ꝯrium ee ⁊ non eet uaria
tio accidentis sꝫ substantie que ex tempore nō uariatꝰ aut ex-
tinguitꝰ. ff. de ac. ⁊ ob. l. obligationū fere §. plꝫ nec ex tempo
re sumit eē sꝫ ex uolūtate testantis ⁊ uerboꝝ serie ut. l. in cō
ditōibus ꝑmum locuꝫ de condi. ⁊ demō. C. de lib. ꝑte. l. iij.
ff. de le. iij. l. non aliꝰ. Nec ēt obstat ꝙ uerbuꝫ in dubiū oꝫ
accipi ꝓprie ⁊ ꝓ ꝑus non improprie ⁊ ꝓut dignius ē. Cōce
do enim cū potest assumi: sꝫ ubi non pōt qꝛ vitiatꝰ dispō ac-
cipere oꝫ ꝓut accipi pōt qꝛ nemo ꝓsumitur eligere viam ad
impugnādum sua iudicia ut. l. si miles d testa. mili. sꝫ si a pn
cipio intelligeretꝰ iure directo eet nulla cum post pubertateꝫ
non possit directe substitui ut. d. l. centurio ⁊ testator uolue
rit omni tpe substitutum uenitam instituto sine filijs moriē
te. Jtem nō ob. c. si pater qꝛ ibi fuit appositum uerbū me
re directum s moriatꝰ ⁊ de hoc ē casus singlr in corpore d
incest. nup. §. dubitatꝰ ibi legimus pater ⁊c. Constat autē
filios patris eē directos successores in cor. de here ab inte.
§. i. Merito ibi ualet iure directo infra tempora pubertatis
Sꝫ an ualeret post pubertatem tex ille non aperit sꝫ dicen-
dum e ꝙ non qꝛ non pōt relinquere ꝑmordialem suam na
turam quā efficaciter assumpsit sic intelligitꝰ gl. insti. d uul.
sub. § qua rōe. Nec ob ꝙ uerba directa obliquantꝰ ut sic
post pubertatem ualeat ut fideicō. ut. l. sceuola ad treb. qꝛ
illud ualet qñ uerba directa nūqꝫ ualuerunt iure directo ⁊
sic a pncipio assumpserūt sibi naturam obliquā sed incepe-
runt iure directo ualere ꝙ assumant naturā ꝯriam illud ui-
detꝰ impossibile. Preterea si ex solo cursu tpis substō dire
cta in fideicōmissariam cōuerteretꝰ ergo tempus solum eēt
cā inducende obligationis qō est falsum ut. l. obligationuꝫ
fere §. placet astringeretꝰ enim institutꝰ ad restituendum he-
reditatem ex trebel. Jnherendo igiꝰ huic opi ꝙ dcā substō
sit omni tpe fideicō. quā sequi nec ridiculuꝫ aut penibile eēt

mo q2 non fuit interposita corã illo qui grauamen intulisse dicuntur ꝛ appellatio dz interponi corã grauante cuz eius copia potest haberi sine metu appellare uolentis. ff quã app. sit. l. i. § si quis ipsius. C. de his qui ꝑ me iudi. non appel. l. cũ quidam. ꝛ in cle. i. de appel. que fit a grauamine illato ꝑ iudicem dicti eni calculatores q2 ſm formam statutoꝝ eliguntur iudices sunt. C. de iudi. apertissimi ꝛ ff qui sat. co. l. arbitro ꝛ. l. ab arbitro. A quorum sñia oportet appellari in scriptis ꝛ in ea sigillati esse grauaminũ debent exprimi alias appellatio nulla est de appellatione appellatam in cle. qd in dicta appellatione factum non fuit q2 nulle cause grauaminũ fuerint inserte. Item mihi ꝑsupponitur appellationis ꝑdicte. J. annum nullã prosecutione factã unde deserta est appellatio nisi iusta cã interuenerit propter quã executio fieri non potuerit ut in auten. ei qui. C. de tẽpo. appel. ꝛ iõ dicte declarationis executio peti põt coram iudice moderno ſm formã statuti dicte ciuitat ꝛ si opponeret de appellatione repliceť ꝙ appellatio ipso iure fuit ꝛ est nulla q2 non fuit aperte interposita nec corã eo nec coram quo debuit interponi. Et ꝙ dicta appellatio et si talibus uicijs non esset subnixa tamen esset deserta lapsis cuim fatalibus absq3 pronũciatione que fiat ꝑ iudicem ad que appellať põt primus iudex adiri ꝛ suã sñiam exequi ꝛ ꝓnũciare sñiam sñiam exequendã ꝛ exequi pp lapsũ fatalium textus est in. l. si ꝯ maiores. C. de appel. que per bar. singulariter alle. ad hoc facit. l. ij. § ꝙ si ab arbitro ꝛ auc. ei qui tempo. appel. ꝛ melius co. ti. l. fi. §. ꝙ si per eũ steterit ꝛ. C. de appel. l. quoniam ibi mox debitum exigatur ꝛ. C. de appel. l. eos in principio ꝛ ita dico ꝛ consulo ego angelus. cxxxi.

Utrum filius institutus potest legitimam detrahere de legatis particularibus siue sit grauatus uniuersali fideicõmissario siue non ꝛ aliquid tangitur de trebellianica.

D decisionem

ꝑmi⁹ dubij. Uidemus an filius institutus delegatis ꝑticularib⁹ possit detrahere legitimã siue sit grauatus fideicõmissario uniuersali siue non ꝛ vz ꝙ sic q2 quarta diminuit quãlibz patrimonij re equaliter ut l. plautius ꝛ l. linea margaritarũ ad l. fal. ꝛ. l. ij. C. ad l. fal. si ergo diminuit qualibet re ergo de qualibet re est legitima detrahenda. Nã in quacunq3 re filius debet tertiã uel dimidiam prout legitima capit numero liberoꝝ attento ut in aute. nouissima. C. de inoffi. te. ꝛ in corpore unde sumiť. Ite legitima que filio debeť de uniuerso patrimonio detrahitur non de rebus certis tex est ff. ð bonis liber. l. si ex bonis in ꝑn. Et hinc descendit ꝙ filius cui nõ est relicta integra legitima agit ad supplementũ non solum ꝯ institutum sed etiam cõtra legatarios ſm ray. de for. qui ita tenet per. d. l. si ex patronis idem tenere uidetur guil. de cu. C. de inoffi. te. l. i. idẽ tenet bar. ff. ad l. fal. l. in quarta in ultima qõe. Contrarium est uerum ꝙ de dicto legato nihil detrahiť per legitimã ex quo residuum in quo est filius institutus ad tantã portioné ascendit ꝙ legitima ꝛ etiam trebellianica inde sumi potest. Nam primo ꝛ ante oĩa cum detractione legitime queritur imputatur in ea quicquid ex testatoris substantia ꝛ eius patrimonio non propter impositione redditũ capitur testatoris iudicio siue hereditario iure siue legati uel in conditionis aut aliomodo capiatur. C. de inoffi. te. l. qm̃ nouella ꝛ l. omo. §. si. Cum igitur hic filius ex uniuerso sit institutus ꝛ sit et totum residuũ assignatum iure hereditario ꝛ hereditati se inmiceat hoc totum sibi assignatũ primo in legitima computať ꝛ si non sufficeret et ad rem legataz manus posset extendi. Et enim onus reale uniuersum respiciens patrimonium. Sed q2 sufficit de tali fideicõ. legitima que non per singulas patrimonij res detrahenda est ne totum patrimonium corrumpatur. l. ij. C. quando ꝛ qui. qua pars de. Et etiam detrahetur ex eode trebel. ex quo sub conditione uniuersale fideicõ. subiacet restitutioni ut no. in. l. q3q3. C. ad l. fal. ꝛ. ff. de inoffi. te. l. pap. § quarta. Ex predictis apparet ꝙ etiam si reus conuentus aliquid opposuisset uel allegasset ante conclusione in causa tamen ad prestationem soluti legati esset urgendus unde frustra tractať an iudex ex officio mero facere possit qd etiam facere nõ posset pte petente. Cum autem minus legitima filio assignatur tunc q2 onus reale est respiciens res singulares patrimonij procedunt contraria nec hic est casus noster ad presens nõ dico Et ita dico ꝛ consulo ego angel. ꝛc. cxxxij.

Utrum possit opponi compensatio ꝛc. de apodissa ad quantitatem instrumenti cum guarentiť cui ex forma statuti non potest opponi nisi exceptio solutionis.

Quidam

Nicolaus cõfessus fuit habuisse ꝛ recepisse a magistro petro marescalco de iuderio. cc. florenos auri in arte guarnelloꝝ ꝛ de hoc dictus nicolaus fecit sibi apodissam manu ipsius cuius tenor vobis trãsmittiť. Qde apodissa scripta e ex alio latere in ea forma quo uobis trãsmittitur de solutione. c. lxxx. floꝝ. ð summa cc. floꝝ. Deinde dictus Nicolaus post dictũ debitũ dicte apodisse cõtractũ ꝛ post solutioné dicte quãtitatis que apparet ex alio latere dicte apodisse vendidit dicto magistro Petro certas suas possessiones ꝛ pro residuo dictaꝝ possessionũ dictus magister petrus ꝓmisit eidem Nico. lxxxv. flo. auri ut pz ꝑ publicum instrumentum cũ guarentig3 post morte dicti magistri Petri dictus Nicolaus agit cõtra filiũ ꝛ herede dicti magistri ad repetitione dictoꝝ lxxxv. floꝝ. ꝛ habuit execuť guarentiǵ cõtra filium ꝛ herede magistri Petri qui cuz eẽt tractus ꝛ pallatio detẽtus opposuit facta cõcessione littere apodisse predicte ꝑ dcm̃ Nicolaum ꝙ debeat fieri cõpensatio de tota quãtitate dicte apodisse usq3 in cõcurrẽtez quãtitatem petitam ꝑ dcm̃ Nic. tanquam ð debito liquido ad liquidũ. Pro parte Nicolai dico cõpẽsationem fieri nõ debere. Maxime obstante forma statuti guar. ꝙ statutum nõ admittit nisi exceptõ soluť. ꝛ q2 debitum nõ e liquidum nisi ccxx. flo. nisi cum ex alio latere apodisse a3 de solutione cẽtum ꝛ. lxxx. flo. Et q2 dictus heres magistri Petri nõ debet audiri nisi solutione salario ꝛ inordinario iudicio cum lis cõtestatione ꝛ alijs solemnitatibus tur. ꝛ stať cõis uideri. Queritur primo an cõpensatio locũ habeat uisis statuť de guar. de salarijs effectus qui facit ad cãm vobis trãsmittť. ꝛ viso tenore apodisse ex utroq3 latere scripte presupposito ꝙ nũquam apodissa predicta fuerit nisi apud dictum magistrũ Petrum uel apud aliũ tertiũ ad eius petitionem ꝛ visis acť ꝛ actitať i cã. Scdo queriť an dictus heres magistri Petri qui uisus est ꝛ uult uti dicta apodissa debeat stare. scripture ex utroq3 latere uel habeat dictus Nicola⁹ necesse aliud probare ad corroborationé scripture dicte solutionis cũ non sint ibi testes ꝛ millesimũ prout ex alio latere apodisse debiti dictoꝝ. cc. florenorũ. Ultimo queritur uisis ꝛ cõsideratis oĩbus supradictis que sint t predict partes iudicis ð cã cognoscent ꝛc.

Uisis

Dictis dubijs ꝛ stať guar. cõis uideri disponẽtis ꝙ iudex cũrũ teneť viso instrumẽto cõnuentis guar. ad petitioné creditoris capi ꝛ cogi facere debitoré ad soluẽdum ꝛ oẽm executioné reale ꝛ personalem facere cõtra eum ꝛ eius bona prout de creditoris processit uoluntate ꝛ nulla possit exceptio opponi nisi solutionis nisi que solutio ðbeat probari infra tres dies facto primo deposito quãtitať predicte penes idoneũ mercatorez ꝑ instrumẽtum cancellatũ seu per publicũ instrumentum quietationis videre oz an lata sententia ſm formam ꝛ exigentiam dictoꝝ statutoꝝ exceptio cõpensationis possit obici ð iure cõi. secundo an possit obici attenta dictoꝝ statutoꝝ forma. Ad primum respondeo ꝙ semoto statuto obici põt tex. est ff. de cõpen. l. si. cum militi §. i. nec mir lz ꝑemptoria q̃ nõ solet obici post sñiam vt. l. peremptorias. C. de senté. rescin. nõ posse. C. de tur. ꝛ sac. igno. l. i. q2 illud uerũ quãdo exceptio obiciť cõtra sñiam nõ contra executione sicut est i ꝓposito per l. modestinus. §. fi. de re iudi. ꝛ. l. fideius. §. idé respõdit de fideius. ꝛ. l. ex diuerso §. fi. ff. solu. matri. sed an attento statuto possit obici dubium est q2 acceptũ ferre est ꝓprie soluere. ff de cõdi. ꝛ demon. l. tul. Sed uerba statuti sunt accipienda proprie nõ improprie de exerci. l. i. §. si is qui nauem de uer. signi. eum qui uectigal. nec est recededũ a uerbis dele. iij. l. nõ aliter. Maxime instať que sunt stricti iuris in quibus e stricta iterpretatio facieda ff. ad municipa. l. cõstitutionibus ð uerb. obli. l. quicquid astrigẽde no. per doc. in l. cũctos populos ꝛ in. l. omnes populi. Cõtrarium tñ credo q2 cõpensare vult. vult aduersario incõpensať reducere illud qd petiť cõpensari ꝛ vz recusare ꝛ recusat ne sibi soluať ut. d. l. tul. Cõstat aũt quod debitor qui nõ soluit si soluere est paratus ꝛ creditor recusat iudicium suscipere nõ cogitur nec aliam molestiam vz pati. ff. de procurato. l. Si reus paratus ꝛ dz officio iudicis absolui lz ꝛpe acceperit iudicij debuerit cõdenari insti. de perpe. ꝛ tempo. acť. in fi. per Bar. de uerb. obli. l. ita stipulatus circa finem

verum tꝫ possit opponi talis exceptio ꝑ cuius obiectuꝫ nul
la solutio fit eius qͦ debet ut ff de ra.ha.l amplius non pe
tu attamen in ꝓposito de eo qͦ in dicta apodissa a tergo sub
ditur ⁊ apparet nō est exceptio admittenda ꝓpter duo. Pri
mo qꝛ quicquid ab intra seu in pte interiori apodisse appa
ret scriptū deberi nō est liquidū nec potest subito liquidari
ex quo per parte aduersam totū negatur deberi nō ergo ei⁹
admittitur cōpensatio ex quo sup debito instrumenti guar.
tam est lata sñia ⁊ super alio nō ut.o.l si cū nulli § i. Se
cundo qꝛ qui producit apodissā in iudicio ⁊ ea est usus oia
in ea cōtenta asserere vꝫ uera esse. C.de fide instru.auc.ad
hec per Inno.de censi. cum olim ⁊ de excep.cū venerabi
lis per eunde etiam si scriptura que producit non sit solem
nis ut ibi no per eum facit in corpore de his qui ingre ad
appel.§ illud uer.sancimus sic dicimus in illo qui producit
libellum accusatōis uel executionis.nā ei statur tener.l.cuꝫ
precii C.de liberali cā ⁊.l.iura de oi agro.descr.li.xij que
quid ergo a tergo scriptū esse repit fore satisfactum proba
tur satisfactū esse ex tacite assertione dicentis dicta apodissa
Preterea in puncto presupponit dictā scripturā continuo
apud creditore stetisse quo minus nō est uerisile ibide quic
qꝫ scriptum fuisse de sui ergo uoluntate hoc psumam scrip
tum partificando cancellatū soluto. C.de solu.l.inductū Sꝫ
cum instm debiti apud creditore cancellatum reperit psu
mitur eius uoluntate fcm ⁊ debitori quietatio fcā. ff de ꝓ
ba.l.si cirographum. ⁊ ibi glo no. ff de pac.l.labeo ⁊ per
cy. C.de probat l de possessione. Ex quibus oibus conclu
do dictā exceptionē cōpensationis quatenus sumat quanti
tatem que a tergo dce apodisse dr soluta opponi non posse
tum qꝛ nō est debita tum et qꝛ si debita aliis probationib⁹
pōt ostendi tale debitū non esse liquidum vel de eo lata snia
ꝯ talem opponentem non pōt opponi cōpensatio ut est uerū
⁊ iō partes iudic sunt ut fm formā statuti compellat talez
obligatum ex instro guar realiter ⁊ psonaliter ad solmen
dum.nō obstante exceptione cōpensationis opposite de eo
qͦ in apodissa continet usqꝫ ad cōcurrentem quantitatem
que a tergo dicte apodisse appet soluta abunde supra. Equi
tas rō suadet ut talis possit opponi exceptio ⁊ ēt rigor iure
nō obstan qꝛ ita pcise statutū loquat de exceptiōe solutiōis
⁊ hoc p.d. Ludanus. Et ita dico ⁊ consulo ego angel. ⁊c.

cxxxiii.

Utrum bona patrimonialia ⁊ alia quecunqꝫ acquisita
monacho ante monachatum uel post nulla prole legitima
existente aut ascendente ad monasterium debeant pertine
re ⁊ an eo ipso qꝛ quis monasticam uitam eligit excludat
a successione agnatorum ⁊ cognatorum uel ascendentiuꝫ.

uper Primo puncto dico de iur. bo
na patrimonialia ⁊ alia quecūqꝫ
monacho acquisita ante monachatū uel post
nulla existēte prole legitima aut ascendete ad
mona ptinere nam in ipso ingressu dedicat
se ⁊ sua ut in aute.ingressi. C.de sac.sanc.ec. ⁊ in cor.vnde
sumit. Et quicquid post monachatū queritur sili monaste
rio querit ipse eni ꝓprium hēre non potest cum sit ꝯ substā
tiam monachatus in corpe de mona.in pn. ⁊ probat.xix.
q.ii qꝛ ingredientibus ⁊.c.si qua mulier ⁊. C.de sa san ec.
aute si qua mulier. Et qꝛ diuum rem hēre non pōt iō non te
statur ut.d aute ingressi aliorum vero clericoꝝ bona que ꝓ
prium habere psit ptinent ad agnatos ⁊ cognatos quibus
nō existentibus succedit ecclesia ab intestato ut in aute.licē
tia. C.de epi. ⁊ cle. ⁊ in cor vnde sumit. xii.q ii.sed si eps.
Super scdo puncto dico qꝛ hereditates dictoꝝ triū fra
trum pariter diuidit inter priorē ⁊ aliū fratrē laicū. Nō eni
ex eo qꝛ quis monasticā vitā elegerit a successione agnato
rū uel cognatoꝝ uel ascedentiū excludit imo ita ad successi
onē vocat sicut si dictā vitā nō elegisset ſꝫ in seculo remāsis
set. C.de epi. ⁊ cle.l.deo nobis.§.hoc ēt cognitū ⁊ i cor.de
sanc epi.§.nullā uero ad fi n no.glo.in cor.de mo.in pn. ⁊
est tex.xix.q.ii.in fi. Sup tertio puncto dico qꝛ monaste
riū ex psona dci prioris petere pōt dimidietatē dictaꝝ here
ditatū dictoꝝ fratrū defunctoꝝ tanqꝫ heres ipsoꝝ ex psona
dci prioris loquor de monasterio.i.de ecclesia cui⁹ ille prior
erat gubernator ⁊ rector ei eni acquirunt dce hereditates si
cut ergo seru⁹ uel filius adeundo faciūt herēdē patre ⁊ dñm
vt ff.de acqui.her l.qui in aliena §.interdū ⁊ l.placꝫ ⁊.C.
de here insti l.cū ꝓponas ⁊ ff de here insti.l si pā sic ⁊ mo
nach⁹ suū monasteriū facit herēdē ſꝫ ipsi⁹ monachi mona
sterū p igressū nō efficiat heres ut no.gl.in.d.aute.igressi i

ultima gl.magna si tñ prior dcās hereditates non agnouit
mona nihil petit nam hereditas ipsoꝝ nō addita nō trans
mittit. C.de iure deli.l.quoniam sororē. C.de cadu.tol.§.i
nouissimo ⁊ monasterio nō acquiruntur hereditas delate
monacho nisi per monachū hereditas adeat sicut nec dño
per fuum vt.d.l cum ꝓponas nec patri per filiū vt.l.cum
nō solum. Et qꝛ filio morte pater nisi excludat filius sit in
fans casus est. C.de iure deli.l.si infanti no. Bar.de acqui.
here.l.qui heres.§.neqꝫ filius. Eodem ergo nō excluditur
monasterium exclusio monacho per morte. Sup quarto pū
cto dico qꝛ si prior adiuit hereditates predictas nō ob.eccle
sie minor pscriptio xl.annoꝝ ut in aucte quas actōes vt in
corpore sumit vt. C.de sac.san eccle. Si aūt nō agnouit fru
stra de tanti tēporis pscriptiōe tractat cum ecclesia exclusa
sit ab hereditate dictoꝝ trium fratrū morte prioris. Nō di
co idem de illo monacho cū patri successit.nam portione si
bi delatam tꝫ nō agnitam trāsmittit ad monasteriū vt i suū
heredem. C.de sūis ⁊ legi apud hostes ff de acqui.here
l.siquis filiū.§ i no. Bar.de lib. ⁊ posthu.l.gallus.§. ⁊ quid
si tñ dum de filio emancipato loquit qui hereditate patris
nō agnitam trāsmittit ad aliuꝫ ispecta cā sola vera. C.d his
qui ante aptas tabulas l.vnica trāsmittit enim sine dubio
ad descendētes vt ibi ⁊ monasteriū loco descedentiū habe
tur. C.ad trebel.aucte nisi rogati ⁊ in corpe vnde sumitur
super hoc quēadmodū monasteriū facere debeat i petendo
dictā hereditatē predictoꝝ fratrū defunctoꝝ que pro dimi
dia delata fuit illi priore ⁊ similiter quid agere debeat mo
nasteriū ꝓ petendo bona patrimonalia dicti monachi olꝫ
ꝓfessi dico qꝛ sindicus mon cum sufficienti mādato ⁊ procu
ratore eccle cuius ille fuit prior debet i iudicio interrogare
possessore ante oia si possidet dcā bona que olim fuerūt ta
lium psonaꝝ ⁊ pro quāta pte qꝛ si anteqꝫ respōderet se pos
sidere diuigeret libellus cōtra eum ⁊ negaret se possidere
pēdente iudicio succūberet actor nisi de mendacio respon
dēs cōuinceret. ff.de rei ven.l fi. Cum aūt possessor asseris
se possidere diriigatur p sindicum monasterij ꝓbationibus
patrimonialib⁹ illius monachi ⁊ per ꝓcuratore ecclesie cu
ius ille fuit prior vel per ipm priore libellus cōtra tale pos
sessorem fundatus sup rei vēdicatione i forma debita non
aūt agatur petitione hereditat qꝛ nō competeret cōtra pos
sessore si aliquo titulo possideret ⁊ sic succūberet heres. vt
l.hereditatis petitione. C.de peti.here. Et i libello agēs pe
tat monasterium seu ecclesiā dñam declarari dictaꝝ rerum
⁊ possessorē cogi ad restituedum dicta bona cū fructib⁹ per
ceptis ⁊ omni cā iam ad omnia hec restitueda possessor te
netur si fuit malefidei. C.de rei ven.l.iij qͦ me.cā si cum
exceptione.§ quadruplat ⁊.l.sed ⁊ partus i princ. ⁊.l ml.
facit. ff de rei uen.l i. Si aūt nō fuisset malefidei nō teneret
ad fructus cōsumptos restituēdos ut no in.d.l.cōtractū nisi
actor ꝓbaret qꝛ reus eos in suam utilitate cōuertisset qꝛ tūc
cōdemnari deberet catenus quatenus locupletior factus ē
ex equitatē legis si ⁊ me ⁊ tūc si cer pe fm Inno qui ita
singulariter no.de resti.spo.in litteris qꝛ aūt i fine libelli sit
cōcludendum vt mon.siue ecclesia dña seu dña reruꝫ decla
retur ꝓbat de rei ven.ex diuerso.§.petitor si serui.ven.l.si
cum §.si querat. Ex pdictis apparet decisio quesitoꝝ in.vi.
pūcto. Ad septimum ⁊ octauū punctū. Rūdeo qꝛ nec prior
nec abbas possint vēdere dicta bona ⁊ hereditate simi.n.
bona imobilia ad ecclesiā ⁊ mon pertinētia qui prelat⁹ alie
nare nō pōt tꝫ debito subsistēte vel ob reparatione ecclesie.
⁊ pro victu ⁊ uestitu clericoꝝ bene pōt seruata solemnita
te que habet .xij q ij sine except. Si tamē talis abbas psti
tisset iuramentum d nō alienādo incōsulto pontifice sicut mul
ti faciūt ēt ex cāis predictis nō alienaret sed bene pōt acci
pere mutuo pecuniā secure vt dicta bona recuperet a posses
soribus accepit enim eam ad euidētem ecclesie vtilitate ob
quā accipere pōt vt in aucte ob ius porrectū per Innoc de
fideius.c.qͦ quibusdam ⁊ de depo c.i. ⁊ bonis recuperatꝫ
si aliunde de mobilib⁹ satisfieri nō poterit veniet ad uedi
tione ipsoꝝ bonoꝝ ecclesie vel alioꝝ ꝓ satisfactione talis de
biti. Cōsulo ergo qꝛ vbi recuperatio sine sumptu fieri non
pōt ⁊ mon sine ecclesia nō est potens ad sumptus facien
dos qꝛ ēt ecclesia accipiat pecuniā mutuo ⁊ eam conuertat
i recuperatione dictoꝝ bonorum quib⁹ recuperatis ad ven
ditionē eorum dūmodo bona fide fiat ꝓcedi poterit p̄ro sa
tisfactōe talis debiti seruata solennitate que ponit i.d.c.sine
except. Ex predictis apparet decisio dictoꝝ punctorum ⁊
oiūꝫ alioꝝ que i sequētib⁹ pūctꝫ querunt. Et ita dico ⁊ cōsu

Utrum donaria per sponsū sponse data ⁊ vestes post matrimonium eidem facte dicantur vxoris aut viri heredū si in testamentis de illis facta est mentio.

Uidam Nomine matheus de tuder to accepit in vxore quandā nomine giliā dergū dictus matheus accessit ad domū dicte vxoris sue ⁊ eide portauit tū schuale ⁊ unā coronā de arge. deauratā. De inde eam duxit ad domū suā ut moris est ⁊ postea eide fecit quedā uestimēta deinde decessit dictus matheus cōdito testō in quo eide sue vx. reliquit. xxv. florenos auri de dictis aūt uestibus ⁊ ornamentis in dicto testō nullā fecit mentione deinde eo mortuo dicta offia exiuit de domo habitatiōis olim dicti sui viri ⁊ secum portauit dicta uestimenta ⁊ etiaz ornamenta. Querit igitur an dicte uestes ⁊ ornameta ad eā ptineat an vero ad hdes dci testōris in testō descriptos ⁊c.

Sta Questio est antiqua an ornaměta ⁊ uestimeta ꝑciosa tradita per maritū mulieri ad heredem viri ptineant eo mortuo an ad uxore. ⁊ fuerunt tres opiniones. Prima fuit ꝙ mulier lucret quasi maritus tradēdo uideat ei donasse ⁊ donatio sit morte cōfirmata ut. l. cū hic status. § i. ď do na inter vi. ⁊ vx. l. si filiꝫ e ut. ff. fami her l. si filie ⁊ ide tenuit oy. in uestibus ꝑciosis nō in uestimētis quotidianis qꝛ cum teneat vir alere vxore ut. l. si cum dote §. fin ante in se iustimo so ma. ⁊ de relig. sūpti fu. l. ꝙ si nulla ⁊ uerbo dictus uestimēta cōtinent ut. l. uerbo dictus de uer. sig. ⁊ l. si. de alimētis leg nō intelligit taliū uestimentoꝝ facta donatio quoꝝ ꝓstatio ex necessitate fit ut l. rem latā de adu. le. ⁊ facit optime. ff. de dona inter vi. ⁊ vx. l. mortis. Tertia opi. fuit ꝙ uestes quas maritus uxori dare tenet ut quotidianas incōtinen cum uxo. sunt tradite efficiunt eius ⁊ iō viuo ⁊ mortuo viro sunt eius uestimeta uero ꝑciosa ⁊ alia ornameta que vxori tradunt ut magis honorifice iedat illa sunt uiri nec vꝫ eas tradere aīo donandi ut. l. mortis fine eā de do. inter vi. ⁊ uxo. ⁊ hoc vꝫ dicere glo in. l. usufru. ad l. falc. unde talia ornameta lucro uxoris nō cedunt nisi spāliter sibi legetur ut. l. hoc legatum cū. l. se. de le. iij. ⁊ l. ornamentoꝝ de au. ⁊ ar. le. Et hanc opinionē tenebat bar. solu. ma. l in his. §. seruus uxoꝛ ⁊ est ista ueritas. Non ob. l. cū hic status §. i. ꝟ. alle qꝛ ibi cōstabat de aīo mariti. l. ꝙ donauit iō morte cōfirmat ex quo a traditione cepit lꝫ alꝯ secus esset. e. ut. pap no. C. l. ij de do. cā mor. Non ob. l. filie qꝛ uestimenta seu ornaměta tradita fuerunt filie per patre ad q̄s animus paternus ⁊ cui uerisile est patre donare uelle maxime cōsiderato ꝙ quodamodo et uiuo patre ꝺsīg oꝛ bonorum paternoꝝ de lib. ⁊ posth. l. in suis. non ob. l. si filiꝫ quia ibi uxoꝛ noie cōparauit ⁊ nome eius in instro apponi fecit ⁊ erat maritus ⁊ res empta erat modica ut gl ibi dicit. vñ oībus ex dictis coniecturis pr̄sumit animo donādi fecisse quarum coniecturarum cumulatio hic cessat. Ex quibus cōcludo dicta ornamenta ad heredes uiri integre pertinere ⁊ ita consu lo ego angelus ⁊c. cxxxv.

Si testator condit testamentum in quo vꝫem heredeꝫ instituat hospitale in suis domibus construendū per fideicō. ⁊c. Et dū ponat subesse certo aliꝫ hospitali utrum ualeat dictum testm̄ si opponatur de furore testantis tpe testamenti ⁊ utrum prior hospitalis qui preest dicat persona legitima ⁊ quod remedium sibi compent ut possit obtinere si petat in possessionem bonorum que per defunctum possedebantur se imitti unde. ꝟ. consilio. cxxxvij.

Aucius Massinoli de assisio suū condidit testm̄ in quo sibi heredē uniuersalē instituit hospitale in suis domibus cōstruendū per fideicō in dicto testamēto descriptos. Quod hospitale vocari uoluit hospitale sancti saluatoris ordinis cruciferoꝝ ⁊ sub esse uoluit hospitali parietum pleno iure ⁊ ante dictū hospitale cōstructū prioꝛ hospitalis ꝑietum cōparet coraꝫ iudice ⁊ petit se mitti in possessione que possidebatur per defūctū tpe sue mortis ⁊ ex bñficio ulꝰ edicto de edicto di. adri. tol. cōparet possessores ⁊ dicūt defunctū furiosum fuisse ⁊ seu amēte tpe testi ⁊ tūc prioꝛe no esse personam legitimaꝫ ad petendū mō predicto. Querit quid iuris. Sup quo quide ponero primo ꝯsidero ꝙ teplo futuro licite relinqui pōt ⁊ ualet relictū de annuis leg. l. annua § i. ⁊ de ecc ti. § siquis i noie dn̄i magis ⁊. §. si quis edificatꝰ ⁊ extra de test. c. nos quidē ⁊ spes ponit i terminus de istru. edi. §. nūc aliq̄ ꝟ. q. ut si testator uult fieri pōteꝫ uel hospitale non tū poterit edificari ille locus ut sit sacer sine licentia diocesani i cor. de ecc. ti. § siquis aūt uoluerit fabricare ⁊ in coꝛ. vt i priuat. domi. §. i. ⁊. ij. De valore huius institutionis dubitari nō eꝫ si testator fuit habilꝰ ad testādum. Solum ergo i disputatoꝫ poni oportet. An ages sit persona legitima ⁊ si e an exceptio furoris aut demētie testatoris i hoc iudicio admittatur. Ad primum vꝫ de iure dicēduꝫ dem̄ priore nō fore ꝑsonā legitimam ad istud possessoriū intentandū. Cōpetit eniꝫ heredi scripto vt i d. l. edicto sꝫ hospitale parietū no est scriptū heres sꝫ hospitale cōstruēdum postquā ꝯstructum erit subesse debeat hospitali parietū sicut subest membꝝ capiti seu ecclesie pricipali ⁊ ante cōstructione non subest vllomodo qꝛ ipossibile est habitū ponere i non habete sic ipossibile e ponere priuatione ff. de uer obli. l. ij x. §. si cer pe. l. fi. Duo ergo tepora cōsideranda sunt vnum qn̄ ante cōstructione ⁊ tūc nō subest ei qꝛ nō est vnde nec heres dictum hospitale parietū qꝛ nō est scriptus heres nec e gubernator aut protector qꝛ solicitudo gubernatio ⁊ cura loci qui in reꝝ natura nō est ipossibile est ꝙ ad aliqm pertineat vllo modo aut constructioně ergo dicti loci ⁊ hospitalis predicti potestas adnocandi bona hereditaria nullo modo cōpetit qꝛ nō vt heredi cum nō sit heres scriptus sꝫ hospitale cōstruēdum. ⁊ illud beneficiū soli heredi cōpetit vt gubernatori ergo o hospitale nundū cōstructum e no vt fideicō qꝛ hic prior fideicōmissarius deputatus nō est heres nec loco heredis habetur cuꝫ alius sit scriptus s. hospitale ad cōstruēdū. Et ꝙ nō sit heres vel loco heredis habeat ex quo alius e scriptꝰ no. spe. de instr. edi. §. nūc uero aliqua uer. sed si sit loco heredis distributio unde dictū beneficiū dicte. l. edicto ut dixi solum scripto competit heredi alias ergo actiones ⁊ remedia debuit intentare pro dictis possessionibus a uocādis qꝛ possessorium predictū sibi nō cōpetit. Quod aūt remediū habeat sub iudice lis ē ut no spe in. d. §. nūc aliqua uer. quo iure petent ueritas e qō sibi ꝯpetit officiū iudicis ad cuius officiū spectat vt fiat executio pij ꝓpositi testatoris. ff de peti her. l. hereditas ⁊ de testa vos. quidem. ⁊ c. tua pōt ēt dici qō actio in factum possit intentari cōpetit enim ubicūqꝫ deficit alia uel melius pōt dici qō cōpetit sibi condictio ex l. nulli. C. de epis ⁊ cle. ⁊ ista fuit ibi sn̄ia azo. ⁊ accur. s. ꝙ agatur officio iudicis uel cōditione ex lege nam cum illa lex tribuat potestate talibus fideicō. qui locū heredis nō tenent agendi ad hoc ut exequi possint piam uolūtatem defuncti nec certam spem actionis denominat cōditione ex illa. l. agedū est per regulā l. i ff. de cōdi. ex. l. l. Quādo aūt fideicōmissariꝰ loco heredis haberet illa remedia sibi cōpeteret que cōpetunt heredi uero ut no. spe i. d. §. Sed pone ꝙ aliquis nō instituat ⁊ iō tūc sicut scriptus posset dictū possessoriū intentare ita ⁊ talis fideicō. Super secūdo dico ꝙ exceptio furoris ⁊ demētie requirit altiorē indagine de sui natura vñ i iudicio petitorio reseruat nisi eam obiciens vellet incōtinenti probare ⁊ ob tūc exceptio dolo facis agen tali possessorio ꝙ e adipiscēde ut no glo. ⁊ Bar. in. l. quintus. C. de diui adri. tol. Et sit bene cautus in articulādo ut tpe testamēti includat illo enim tūc furoꝛ desideratꝰ seu amētia ad ipugnandum eius iudiciū nō furoꝛ antecedes vel sequēs C. de cura. furio l. cum aliquis. ⁊. C. qui testa. facere possunt. l. furiosuꝫ ⁊ insti e. §. furiosi. Ite ꝙ articulet actus ⁊ uerba ꝑ quos ⁊ que possit argui furoꝛ ipse de quibꝰ uerbis ⁊ actibus glo. ponit in. l. si cuꝫ dotē. §. sin autē i sensissimo. ff. solu. matri. ⁊ tex. ff. de edi. edic. l. ob que uicia ⁊ facit qō habet ff. de cōdi insti. l. quidam i sno. Sed frustra i hoc iudicio ď tali exceptione furoris tractatur ex quo agenti nō cōpetit tale beneficiū ut est dictū agat ergo petitorio si vult uicere nisi de furore incōtinenti ꝓbet tunc. ⁊ ita cōsulo ego Ange. ⁊c. cxxxvi.

Cōsilium sup hereditate defuncti ⁊c.

A questione Uertente inter ser benedictum olim terēne ď colle asseretem se heredē ab inte. pro dimidia uellini carbonis de colle ex ꝑsona dn̄e floris olim matris dicti ser benedicti nec nō filie olim dicti uel uini ex una parte agentem cōtra carbonitinū filium olim dicti uellini ex altera pte desfendentem. Hec quide qō pricipaliter agitatur corā ꝑsenti dn̄o potestate dicte terre collis mihi per ipm̄ dn̄m potestatē cōsulenda cōmissā ut asseritur de ptiuꝫ uolūtate plura uidenda

denda sunt. Primo quidē inuestigari oportet qua actione actū sit. Scḋo an agentis intentio sit ꝓbata. Tertio si est probata an ex obiectis per d. vnglia dicte ꝓbationis effectus effectuef. Quarto de iurib⁹ statuto in dcā causa ꝓductoꝝ an opitulent dñe suprадicte ꝛ in quo. Quibus visis ꝛ discussis apparebit que sint ptes iudicis de cā cognoscētis ꝛ oīa reducent in consonantiā loculentā. Super primo puncto dico ꝙ dictus ser benedictus egit directa petitiōe hereditatis dicēn narrando se heredē esse cui⁹ significatio proprie cōgruit ei qui est heres directo lȝ lato sumpto vocabulo cōprehēdat bonoꝝ possessorē ꝛ eum cui ad treb. ē hereditas restituta aut alicui⁹ effectu tñ est heres ut pȝ ex cōiunctione. l. si filius ff. ꝙ cū eo insti. de bo pos §. quos aūt ff. ad treb l. i. § bonoꝝ. ff. de uer. sig. l. heredis app hoc etiā probaē ex diuersitate tituloꝝ de here quali. ꝛ dif. § ꝓ herede. Et in conclusione petit se heredē declarari. vñ tam ex narratis q̄ȝ ēt ex cōclusionis forma apparet euidēter ꝙ hereditatis petitio intentaē inserit in libellis medium excludendi ut no. in. l. i in gl. ma ff. de eden. ꝛ p Inno. de iudic. examinata ꝛ illa actio intelligaē intentata que cōgruit secūȝ uerba negocij de quo querit ne al' dicaē inepte ꝓposita vt l. ij. si messor falso nō dixerit ꝛ eam semꝑ in dubio nedū in casu certo pront sumus intelligiē quis ꝓponere de iudicijs si quis intentōe ꝙ nō uerisimile cū eligere ad ipugnādum sua iudicia. ff. de testa. mili l. si miles ita. Sȝ incidenter nos uidere oȝ an hec hereditas petitio potuerit intentari ꝯ dcāȝ dñam ꝛ hec rō est prima eni uice cū interrogata fuit si possidebat pro herede uel pro possessore rñdit ꝙ sic ꝛ hac rñsione attenta sine dubio poterit cōueniri tali actione que ꝓponitē ꝯ possidentē pro herede vel ꝓ possessore. l. hereditatis petionē. C. de peti here. Postea aūt dicta mulier mutato ꝓposito seu cōsilio dictam responsionē reuocauit tanq̄ȝ erroneā ꝛ dixit se possidere vigore donatōis vsufructū sibi facte per dñam meā ꝛ filiam ꝛ heredē carbonini p̄dicti ꝛ possidere pro dcā dña mea. Potuit ergo reuocare dictam cōfessionē ex cā erroris ut. l. error. C. de iur. ꝛ fac. igno. ut no. in l. unica. C. de cōfes. ꝑ glo. ꝛ doc. ff. de condi. inde q̄ñ per totū ꝛ. ff. de ꝓba. l. cū de indebito. ꝓbatur autē dcūs error eo ipso ꝙ probaē aliē rem se habere q̄ȝ qḋ confessatum fuerit. C. de iur. ꝛ fac. igno. l. si post diuisionē ꝛ ibi tex. sm bar. no glo. in. d. l. error in p̄ma glo. ff. de confes. l. nō fateē hic eni fuisset erratū circa p̄paratoria iudicij quo casu error iudicialē ꝛ circa factū ꝓprium cōsistens ꝓbatur probando rē aliter se hr̄e sicut in extraiudicialibus ut no. barto. in. d. l. nō fatetur in q̄ōe que incipit. Sȝ quero qualr̄ probabiē error allegat. ne interro. acē l. de etate. § qui iusto. Si igiē dicta mulier ꝓbasset vsumfructū dictoꝝ bonoꝝ in petitōe cōtentorum sibi donatum fuisse ꝓbasset errorē quo probato ꝓcedi non pōt ꝯ eam super libello petit hereditatis que nō datur ꝯ n. possidentē ꝛ hec mulier possidet cū dicto n. nam ꝛ si usufructuari⁹ possidet naturalr̄. ff. de acqui. pos. l. naturaliter nec cōuenitē hec mulier ut fructuaria ꝛ sic ut ꝑ petratrix in rē suam sicut est. ff. de op no. nū. l. i. in fi. quo casu inspicerem⁹ an qui usūfructū cōcesserit pro herede uel ꝓ possessore possideret nec ne sed conuenit ut simplex possessor nisi dē iure ex eius mulieris persona metimur ut. ff. de re iudi. l. ne sentius §. fundū. Sȝ per actitata in dicta cā mihi trāsmissa que potius percūtari seu rimari non inuenio probatū hanc mulierē probasse de aliquo titulo qꝛ instrumentum dicte donationis continet ꝙ dña mea donauit usufructū bonorū hereditatis dicti carbonini. De istis aūt bonis in libello qui deducitur signanter nulla fit mentio nec inuenio articulatum ꝛ ꝓbatum ꝙ dicta bona in libello contenta remanserunt in bonis ꝛ hereditate dicti carbonini qꝛ ergo dicta mulier titulū nō probauit ꝛ primo asseruit se possidere pro possessore lite postea cōtestata ex quo de errore non probauit standū est confessioni ut d. l. vnica de confes. C. ꝺ liberti causa in l. cum pretor. C. de di agro deserto. l. vnica li. xij. Ex quibus concludo dictam dñam potuisse conueniri petitiōe hereditatis tanq̄ȝ pro possessore possidente. Super scḋo autem principali puncto an dicti ser benedicti intentō sit ꝓbata dico super mobilibus in libello productis nō esse probatum qꝛ ꝙ de eis aut eoꝝ parte remanserint in hereditate dicti nellini nō est probatum de ueritate sed de credulitate ꝛ istud nō sufficit ut. l. testium qꝛ probatio dȝ cōcludere necessario de ꝓba c in p̄ntia ꝛ iō eundo ad merita cāe tm̄ nō ad ambages frustratorias in hac pte ser bñdict⁹ sine dubio deberet succūbere ꝛ in expēsis cōdēnari. Videam⁹

igiē de imobilibus quid iur sit ꝛ certe lȝ pro parte dñe multa sint negata tñ ut curiosus lector inuenire pōt probatūȝ est per testes numero sufficietes ꝙ bona imobilia predicta remanserunt in hereditate nellini per cōfessione dñe supradicte ꝙ possidet dicta bona ꝛ et per testes ꝺ morte nellini ꝛ ꝙ ipse fuit pater legittimus ꝛ naturalis dñe floris ꝛ dci carbonini. Et ꝙ dictus carboninus ꝛ dña flos superuixerūt dicto nellino ꝛ qḋ dcā dña flos fuit mater legittima ꝛ naturalis dicti ser Benedicti ꝛ ꝙ dicta d. flos decessit ꝛ mors dictoꝝ probata ē per testes de uisu filiationis autē predicte sunt ꝓbate per probationem quasi possessionis qḋ sufficit nisi per aduersariū contrariū probaretur ut. l. i. C. quorum bo. C. de ꝓba. l. nō nudis ꝛ. l. no epīs ꝛ. l. neqȝ natales. ff. de his qui sunt sui uel alie. iur. l. filium diffinimus ꝛ. C. de nup. l. si dinnis de fi. p̄sb. c. michael ꝛ ibi per glo. ꝛ Bar. ꝛ Io. an. cū masculoꝝ igitur ꝛ feminarum in succedendo sit cōditio exequata dicta. d. flos sine dubio ab intestato successisset matri simul cū dicto carbonino ꝛ partē sibi delatā ēt si patrem mortuū ignorasset adhuc ser benedictū trāsmisisset. C. de suis ꝛ le. l. apud hostes ibi casus de acqui. her. l. si quis filiū ꝛ. i. de testa. mili. l. ex militari de castrensi pe. l. hereditate. C. de his qui ante aper. tab. l. unica. C. de iure deli. l. si infanti. ꝛ ideo eius itentio plene probata uideē. Et ex quo mulier predicta possidet si aliud nō obstaret ad rationē dictaꝝ rerū pro omnibus cuȝ fructib⁹ perceptis ꝛ qui percipi potuerūt omnino debet cōdemnari vt. l. ij. C. de peti. here. Videamus ergo an et canonicū qui obsistat ꝛ sic ad tertiū pūctum pricipale est descēdendum. Super tertio igitur pūcto quo queritur an obiecta actitata pro parte dñe vnglie eneruēt ꝛ euacuent intetionis substātiam agentis videndū est de obiectis. Et primo dictū obiectum fuit eum audiendum nō esse nisi solueret gabellam dicte hereditatis attēta forma statutoꝝ dicte terre de materia loquētiȝ hec exceptio nō ob. qꝛ i dicto statuto nō exceptuanē filij ꝛ filie ad quos peruenit hereditas quib⁹ dicte hereditates sunt delate vt. l. cum rō de bo. dam. ꝛ. l. fi. § i. de cura. furio. de iur. ꝛ fac. igno. l. ij. C. de lib. ꝛ postu. l. in suis insti. de hered. quali. ꝛ dif. § sui. Et ob hanc cām et de iure cōi excepte sunt ab onere siliquoꝝ ut. C. de ipo. lucrati descrip. l. i li. x. Si tamē sunt dotate arctari uidenē eode statuto ꝙ aūt dicta dña flos fuerit dotata nō est probatū qḋ in actis inueniaē ꝛ lȝ eet ꝓbatum usqȝ ad sūmam soluēdo sufficeret tex. est no ff. de pig. act. l. si rem in fi. Secūdo ē obiectuȝ de petitione cōsilij quo nō p̄stito per iudice quicquid postea agitatur videē nullum ipso iure vnde si postea oīa actitata sunt nulla nō potest adhuc ad sūmam diffinitiuā deueniri qꝛ iudici nō liquet ꝺ cā si probationes ꝛ alia acta postea facta nō tenēt. C. de iudi. l. ꝓperādum §. i. C. de sen. ꝛ interlo. l. ꝓlatam. Sed hec obiectio nō obstat loquor de p̄ma petitione consilij qꝛ eo petito post sponte procur. qui consilium petijt litē contesta. ē unde per hunc actū ad quem non debebat veniri recessum est tacite a dicti consilij petitione cum enim per talem petitionem iudicis iurisdictio suspendatur postea litigādo sub eo tacite exceptioni renūciat idez dicimus in appellante ab interlocutoria qui post interiectā cōpareret coram iudice a quo super eo ad qḋ cōparere non debet nec pōt qui tacite appel. renūciat sponte corā eo i cā principali ꝓcedendo de offi. dele c. gratum de testi. cuȝ uenisset de appel. si a iudice li. vi. in glo. ma. Verum inuenio alias fore petitū. l. die. xiiij. decembris ut cōcedatur cōsiliū sapientis ꝛ qḋ ad nullum actū interim in cā procedaē nec ēt ad iuramēta testiū ꝛ post hoc multa acta facta reperio vnde uidenē nulla obstante dicto statuto. Non ob. ꝙ dicta petitio est calumpniosa ex quo dicto cōsilio habēdo renūciatum fuit nō ergo intellexit statutū de petitione cōsilij que euidēter iudica notorie calumniosa apparet ꝛ cā litis differende qꝛ iam aperit viam calumpnijs que sunt omni ingenio restringēde ꝛ aperiret uiam dilationibus ꝛ subterfugijs quarum merita est fundirus p̄cidenda. C. de appella. l. ij. C. de fal. l. satē aperte. C. de dila. l. i. facit de appel. cū appel. vi. alias super omni actu posset peti cōsilium sapientis ꝛ lites efficerenē imortales cōtra. l. ꝓperandū quas solerti cura statutum dicte terre p̄fingēdo minus tēpus tempore legali voluit terminari et si cōtra fieret resultaret magna absurditas que in quibuscūqȝ actibus euitaē. Item obstare uidenē appel. interposita postquā interpositam ꝛ ibi biroriam transmissam allegant acta facta per iudicem a quo eē nulla non obst. licet eet ita qꝛ pronūciatum est bene appellatū ꝛ ma

se iudicatū ⁊ inhibitoria que fuit transmissa canonice cum
emanauerat antequā iudici cōstaret negociū fuisse ad eum
per appel. deuolutā vnde omnia sustentant̄ de appel. nō so
lum ⁊ c. romana li. vi. Item ob. vz prescriptionis exceptio
nā obiecta est que si pbata esset obstaret obstante statuto ī
materia loquente. Sed nō inuenio eā probatā non enī per
testes q2 nullos examinatos inuenio pro pte ꝯfic migle nō
per cōfessionem ser benedicti q2 pōni pscriptionis non rn̄
dit. Et si dicis ꝙ hz dicta positio pro confessata pp monitī
one iudicis ei factam ut rnderet negatur q2 non inueniē in
actis ꝙ dicte positōes fuerint lecte dcō ser benedicto ꝙ est
de substantia ut in c. si post ꝓhitum de cōfes. li. vi. Ite fuissz
necessaria interlocutoria qua iudex declarasset ꝙ eas p cō
fessatis habebat ut no. bar. de iure fis. l. eius qui delatorem
illā aūt non repio in actis ⁊ in cā est conclusū de partium
voluntate. Ite obiectum est ꝙ dn̄a flos nō potuit esse heres
uellini q2 uellinus condito testō decessit in quo carbonti
nū suum herede vlem instituit ⁊ productū est instr̄m testa
menti. Est uerū ꝙ allegat̄ hoc testm̄ nullum. Est igitur vi
dere quid iuris ⁊ fm̄ ueram opi. testm̄ a pncipio fuit nullū
ꝓteritione dn̄e flores iam nate ⁊ si nō allegaret̄ nullam ut
no. in. l. filio preterito de iniusto testō ⁊. l. ij de ex rei iudi.
Quia igit̄ nullū est de iure ciuili lz uoluntate filij tacita uel
expssa potuerit de iure ꝑtorio confirmari ut dictus iuribos
no. per gl. ⁊ doc. Apparet ꝙ ab intestato dicte dn̄e flori he
reditatis portio est delata oz ad suos heredes transmissi ut
dcm̄ est. Nec dicat aliquis longeua taciturnitate dicte dn̄e
floris ⁊ ser benedicti dictū testm̄ confirmatum q2 non ap
paret dcm̄ testamentū unqz ante litē motā peruenisse in no
ticiam alicuius eoꝝ vnde non pot dici eos confirmasse qd
ignorauerunt uerū in dicto testō fuit apposita cl̄a si non v3
ut testamen ⁊ c. que uendicat sibi locū fm̄ ueram opi. et cū
testm̄ deficit ex causa ꝓteritionis iam nati aut postumi a sci
ente ꝓterit ut plene no. bar. in. l. i ff de iure codi. Et iō re
ducendo dictum testm̄ ad cām codicillare dicta dn̄a flos ⁊
dcūs ser benedictus ex eius psona consecutus est suā legiti
mā solam que est nona portio dictorum bonoꝝ imobilium
ere alieno deducto cum tres fuerint filij. s. carbontinus. d.
flos ⁊ d. andrea ut pz in instrō producto p ser benedictum
scriptū manu naldi ser Ioānis trebellianicā autem dcā flos
nunqz potuit deducere sub conditōe de futuro lz de pnti. s.
si testm̄ non ualeret ut testi que cōditio non suspendit ut. l.
cum ad tps̄ si cer pe. ⁊ iō sola legitima detrahit̄ ⁊ reliquū
dz dicto carbontino ⁊ per ꝯn̄s heredi suo ex trebelliano re
stitui ut. l. quāqz. C. ad. l. falc. ⁊. l. pap. § quarta de inoffi. test.
Sed antequā dicta flos uel heres eiꝰ ex treb. restituat dictuz
residuū dicto ser benedicto dcā flos ⁊ dcūs ser benedictus
ex eius psona heres est pro tertia pte dci uellini ⁊ illā ter
tiam ptem pōt aduocare a dcā migla q2 ante restōem oēs
actiones actiue ⁊ passiue heredi cōpetunt. l. i. ⁊. l. restituta
ad trebel. Ex quibꝰ cōcludo dictā dn̄am miglā dn̄ari debe
re ad restituēdam tertiam ptem dictorum bonoꝝ imobiliū
dicto ser benedicto cū fructibus qui pcipi potuerunt tanqz
heredi dci uellini pro tertia pte tm̄. Sed lz ita pnunciet̄ nō
poterit in tanta pte fieri executio obstāte ꝓstatione here
dis dci carbontini si se possidere pbabit ad qd probandus
dz admitti. l. a diuo pio §. si sup rebus de re iudi. de testi. ve
niens ꝙ Inno. obicit enī ꝙ possidet ⁊ ꝙ ser bn̄dictus do
lo facit ꝙ petit integram tertiā dictorum bonoꝝ cū sola no
na portio occasioīs legitime sibi debet̄ ⁊ reliquū sibi debe
at restitui p eum ex tre se. consulto que exceptio in petito
rijs obstaret ut pz in regula dolo facis a reliquis res. conuēta
dz absolui. Et q2 unusquisqz uincit ⁊ pdit hinc inde dz fieri
cōpensatio expensarū que rōe victorie faciende sunt. Si tn̄
fuisset ostensum in dcō iudicio aut et ut cū app ostendet̄ ꝙ
dicta dn̄a flos fuisset a patre dotata ⁊ statutū dce terre dis
poneret ꝙ filia dotata nō succederet sicut est cōe p italiā di
ctū testm̄ non essz nullū ex cā ꝓteritionis q2 non dz necessa
rio institui qui ꝯ voluntate testant̄ non est successurus de ꝯ
tab. l. post morte in fi. de lib. ⁊ postu. l. gallus. §. in oibus in
fi. de inoffi. test. l. pz filium no. de mino. l. iij. §. sed utrum in
glo mag. sed hic non inuenio deductū uel allegatum cuz sit
ex inaduertentia uel q2 ꝓdcā in facto nō semper sunt. Qui
lingat istud intelligat. ang. le doc. cxxxvij.

Consilium super ultima uoluntate ⁊ c.

Uidam Bugnetꝰ fallo bonis decessit i
testatus superstitibus sibi anto
nio ioāne ⁊ bartholomeo suis filijs ⁊ caterina

sua filia ⁊ dn̄a clara vxore dci bugnetij ⁊ matre dcōꝝ alioꝝ
post hoc decessit bartholomeus minor xiiij. annis ⁊ inte
status. Deinde post multū tempus decessit dcūs antonius
sine liberis cōdito testamēto in quo sibi multa legata fecit
⁊ sibi heredem uniuersale instituit dominā claram post mor
tē dicte clare sua matris dicta bona ⁊ hereditas pro dimi
dietate deueniret in ecclesiā cathedralez iurē substitutionis
recta uia sine diminutione aliqua seu deductōe alicuius tre
bellianice seu falcidie expendendam ⁊ distribuēdam in mu
ro dicte ecclesie ⁊ nō alibi per priores fratꝝ sancte Ma
rie qui nūc erant ⁊ pro t. pore futuro erunt ⁊ nō per alios.
Reliquam uero medietate dicte hereditatis suorū bonorū
uoluit ⁊ iussit deuenire in dn̄am catherinā suam sororez ⁊
uxorē Io. gegli dicto iurē substitutionis ⁊ hec asserunt ⁊ c.
Deide dictus Antonius quosdā cōdidit codicillos i quibꝰ
inter cetera uoluit ⁊ iussit qd illa legata per eū relicta dicte
catherine ⁊ illa hereditatis medietas in qua dn̄a catherina
substituta est nō possit uendi nec alienari in totū uel in par
tem aliquo tpe uel subpignorari p ipsaz dn̄am catherinam
⁊ filios uel filioꝝ suorū filios uoluit ⁊ iussit supradicta le
gata ⁊ medietatem hereditatis in qua dicta dn̄a catherina
substituta est deueniat i supradictam ecclesiā cathedrale ex
pendēdam ut supra in dicto suo testamēto dispositū ⁊ orda
natum est post hoc pfata dn̄a catherina titulo uenditionis
vēdidit tradidit cessit atqz cōcessit dn̄e clare predicte ine ma
tri pn̄ti ⁊ recipienti dcs ⁊ singulas tres sibi in testamento
dicti Antonij legatas seu relictas pure sub quacūqz cōditio
ne futura uel que extiterit ⁊ omne parte hereditatis pdicti
Antonij sibi debitam seu que in futuꝝ deberi posset vigore
cuiuslibet substitutionis seu fidei. facti i dicto testamēto. Et
hec fecit predicta dn̄a catherina p precio flo quinquaginta
auri quos cōfessa fuit se habuisse ⁊ recepisse a predca dn̄a
clara. Item pfata dn̄a clara cū sciret se nō posse grauari in
testamēto dci Antonij uigore substitutionis sibi facte p ipz
antoniū de legitima portione ex trebel. sibi debita in here
ditate dicti Antonij. Cum ēt sciret se habere tertiā partem
in bonis possessis ipm antoniū tempore mortis ipsius an
tonij pp hereditatem sibi delatā a Io. ⁊ Bar. suisqz filijs.
⁊ filijs cōdam dicti bugnetij. Idcirco prefata dn̄a clara uo
lens liberaliter inter uiuos ex cā donationis dedit cessit ⁊
mādauit dictis legatarijs ⁊ substitutis omne ius dcz actio
nem realem ⁊ qua habebat dicta dn̄a clara in bonis ei reli
ctis per dcm̄ antoniū in dicto testamēto rōe legitime ptis
⁊ trebellianice sibi debite in bonis dicti antonij ⁊ ratione
ptium sibi debitaꝝ ex hereditate dictoꝝ Io. ⁊ Bart. prout
apparet in publico instrumēto inde confecto. Postremo
dcā domina catherina sua filia. Item prefata domina clara
cum fuit tradita nuptui per dictum antonium dedit sibi cer
tas dotes ⁊ ipsa domina quietauit sibi omnia iura que ha
bebat in bonis patris ⁊ fratꝝ vt pz in publico instrumento
inde cōfecto. Modo rebus sic se habētibus queritur cū sit
questio orta inter capitulū dicte ecclesie ex una pte ⁊ dictā
dn̄az caterinā ex altera pte ꝰ dcā hēditate ⁊ bonis dicti anto
nij ⁊ dn̄e clare pdicte tā occasione bonoꝝ dicti antonij quā
ēt occasione bonoꝝ dictoꝝ quōdam Io. de ber. Primo utꝝ
dicta dn̄a catherina de dictis bonis dicte clare sue matris
visis codicillis predictis ⁊ uiso istrumēto dicte uenditionis
⁊ utrū ualuerit dicta uenditio seu cessio q2 nō apparet in in
strumēto qd fuerit numeratū preciū sed cōfessionatū ⁊ posi
to ꝙ nō ualuerit dicta alienatio quātū ad cōtrahentes vtꝝ
ualeat quātum ad hoc ꝙ dicta catherina sit priuata dcā suc
cessione ⁊ legatis sibi factis q2 uenit cōtra preceptū testa
toris. Et utrum ualuerit dcā uenditio q2 fuit facta de futura
successione. Secūdo querit̄ cum dcā domina clara decesse
rit intestata utrū prefata catherina sua filia succedat sibi in
illis bonis que dicta dn̄a catherina dicit se habere uigore le
gitime portionis ⁊ trebellianice i hereditate dci antonij ⁊
in ptibus sibi debit̄ ex successione Io. ⁊ bart. filioꝝ uel sit
priuata pp donationem quam fecit dcā do clara legatarijs
⁊ substitutis vt pz in publico instrumēto. Tertio querit̄ vtꝝ
uiso instrumento quietationis dce domine catherine facte
ipsi antonie ipsius antonij ipsa sit priuata a successione di
cti sui patris. Io. ⁊ bar. suorum fratrū Item querit̄ an dcā
clara cōstituta coram notario ⁊ testibus ⁊ etiam prior dcē
ecclesie cōfessa fuerit ꝙ omnia credita tam rerum quā cu
iuscūqz quātitat̄ que sibi deberet̄ ab aliquo quacunqz ꝰ cā
fuerunt ⁊ erant de bonis ⁊ hereditate dci antonij ⁊ illud
de his bonis fieri uolebat prout fieri debebat post mortem
suam

suam de bonis dicti antonij ⁊ iterum dicta ecclesia vigore dicte confessionis possit ꝯ debitores agere cuius quide copia nobis trāsmittit̄. Ite querit̄ cum capitulum dce ecclesie fuerit immissum in possessione ex decreto dn̄i epi de bonis dce hereditatis dci cōdam antonij. Viso testō codicillis ⁊ instris ꝑ dictū cancellaris ⁊c qualiter formet̄ petitio ⁊ pnunciatio ꝑdicta de immittēdo in possessione qr seruata fuit forma. l. fi. C. de edic. di adri. tol. Scdo querit̄ corā quo iudice ecclesiastico vel seculari oꝫ talis qō ventilari qr uterqꝫ dicit se possidere lꝫ capitulum ꝑdictū ꝑuenerit in capiēdo possessionē ⁊ formari petit̄ de mō extrahēdi aduersariū de possessione postea apprehensa.

Remitto Ad euidentiaꝫ visis ⁊ discussis oibus supradictis qꝫ hereditates barto. ⁊ Ioā. intestatorum ⁊ defunctoꝝ absqꝫ prole viriliter diuidende fuerunt inter matrē antonij ⁊ caterinā ex quo fratres erāt utrinqꝫ cōiuncti al' sola mater vocata fuisset. C. ad tertul. aue. defuncto ⁊ in corpore vs̄ suinit̄ hoc premisso descēdo ad puncta. Et pmo ad pmū pro cui⁹ decisione uidenda sunt pncipalr̄ duo. Primo qn̄ testōr phibet herede vel legatariū seu fideicō. rem in testō relictā alienare uel uēdere an talis phibitio teneat. Scdo si vēditur ante cōditionis fideicō. exitū an dicat̄ ꝯ fecisse. Ad primū rn̄deo qꝫ dcā phibitio tenet cū testator iussit ⁊ confirmat rē legatā seu relictā in aliū trāsferri alias dcā phibitio nihil operat̄ qꝫ nudū preceptū testatoris est. ff. de leg. i. l. filiusfa. § diui de le. ij. l. peto § fratre ⁊ l. cū pater. § libertus ⁊ hoc casu l. cū uult testator si ꝯ fiat bona relicta in aliū deuenire eo ꝯfaciente ad eum cōfluūt ⁊ decurrunt bona cui testōr uoluit applicari ut dcis iuribus pꝫ. Sed an res tunc sic alienate in emptorē transferant̄ dn̄um ad pns dispu tare non oꝫ. Venio ergo ad scꝫ an dcā dn̄a caterina que tpe dcē venditionis habebat noticiā dci testi ut ex forma dicte cessionis ⁊ venditionis apparet vendēdo ⁊ cedēdo ꝑ ut fecit ante diē fideicō. cedētis sit mater talis fideicō. pmus ⁊ vꝫ qꝫ non qꝫ ante diē nullū ius habebat in illa dimidia sibi relicta vnde si decessisset ante dictā dn̄am clarā ad suos heredes de facto fideicō nihil trāsmisisset. ff. qn̄ di. le. ce. l. si cū heres de cōdi ⁊ demō. l. heres meus de le. ij. l. si pecuniā ⁊ i non vꝫ ergo vēdidisse dimidietatē sibi relictā ex quo dictis legatis nūdū cesserat. Sed ꝯtrium est uerꝫ qꝫ directo fecit ꝯ prohibitionē testatoris qui phibuit eā ⁊ suos filios dcāꝫ partē ullo tpe alienare uendere uel ipignorare unde ⁊ ante diem ⁊ post diē phibuit qꝫ uniuersalis oratio oē tps cōprehēdit. l. si is qui § utrū de re iu. ⁊ maxime qꝫ existēte postea cōditione fideicō. ⁊ sic supueniente iure in ꝑsona ipsi⁹ caterine venditio cōfirmari oꝫ ius in ꝑsona acceptionis de doli excep. l. apud celsū. § si a uēdito. Ad illud autē qō querit̄ an tenuerit dcā uenditio dico qꝫ tenuit in ꝑiudiciū ipsi⁹ non ꝑiudiciū ecclie ad quā bona debent deuolui qꝫ phibitio testatoris de nō uendēdo nō eximit rem a nostro cōmertio ut. d. § diui ⁊ C. e. de le. l. fi. § Si aūt sub cōditiōe. Nec ob qꝫ non apparet precium numeratū sed solum confessatum ⁊ sic cessio ꝑsumit̄ simulata ut. l. per diuersas. l. ab anastasio qꝫ illud in cessione actionis que fit vni cōtra aliū. Sꝫ hic dn̄o heredi ⁊ hereditatē possidenti fuerunt cessa iura q̄ cōpetebant ⁊ cōptere poterant cedenti ꝯ cessionariū ⁊ sic nō sumus in casu legis ꝑ diuersas. Cōcludo ergo ex predictis dictā dn̄am caterinā ex dicta uēditione esse iuo iure priuatā ⁊ dictā dimidiā sibi relictā fm codicillorꝫ figurā ad dictam ecclesiā ꝑtinere. Super scdo dico donationē factam per dcām dn̄am clarā de ei iure sibi cōpetenti in rebus relictis dcē ecclie ⁊ dcō meo noie ⁊ occasione cuiuscūqꝫ debite iure nature ⁊ trebel. ⁊ occasione cuiuscūqꝫ successiōis qn̄ā fecit ab intestato ꝑdcis bar. ⁊ Io. de furtū ualere ut. d. l. ꝑ diuersas ⁊ l. ab anastasio ⁊ io qꝫ totalr̄ dcā bona exiuerunt de patrimonio dcē dn̄e clare ꝑtextu alicuius iuris ꝑdci qꝫ habuisset dcā dn̄a caterina nullū pōt ad ea bona eo ꝑtextu habere recursū ⁊ si minus legitima haberet ut no. glo. de rei uen. l. cū a matre ⁊ posset dcō casu l. si minus haberet legitima reuocari donatio ut inofficiosa ꝑ eaꝫ ut. l. i. ⁊ ij. C. de inoffi. dona. Sup tertio puncto dico qꝫ dcā caterina potuit refutare dcō antonio fratri suo de oi iure qō hēbat in bonis possessis per dcm̄ antoniū tam paternis qꝫ fratrꝫ suorꝫ licitū est. n. sup hereditat̄ defunctorꝫ iaꝫ dilata trāsigere ⁊ pacisci ⁊ l. tres fratres de pac. C. de trāsac. l. ij. ⁊ l. de fideicō. Et iō ad dcā bona nullū pōt habere decursū nisi ex iure nouiter acquisito post renūciationē si quid acquisiuit illi eni renunciatū nō fuit vnde nō excluditur ad illud ius de futuro l. qui rome. § duo fratres fm verā lecturā. ff. de ver. oblig.

Super quito puncto dico qō per dictā cōfessionē quāuis renūciat qꝫ omnia ⁊ singula bona vel credita que tenetur reciperent̄ a quocūqꝫ quacūqꝫ de cā ⁊ omnia instrumenta in eius ꝑsonam cōfecta fuerūt ⁊ sunt de bonis ⁊ hereditate dicti Antonij probat̄ sic eē ut cōfessionatum est nisi probet̄ oppositū. Est enim dicta cōfessio fcā parte presente ⁊ discreta vnde probat nisi dilucidis phationibus cōtrariū appareat ut. C. de non nume pecu. l. generaliter. ff. de pact. l. tale pactum in prin. deposi. l. publia in fi. C. de iur. ⁊ fac. igno. l. cum ꝑia. C. de cōtrahen. stip. l. optimā. C. de cōfes. l. unica. ff. de interro. acti. l. i. quatenus uere disponit qꝫ dicta dn̄a clara de omnibus ꝑdictis voluit fieri distributionē ut antonius uoluit fieri. De alijs suis bonis apparet mentē mulieris hanc fuisse qꝫ uoluit dimidietatē dictorꝫ creditorū qui recipere tenebant̄ a quocūqꝫ ad dictā cathedrale ecclesiam ꝑtinere in qua sine alia cessione transierunt sicut ex cā donationis transit dn̄ium sine traditione ut. l. ultima. C. de sacro sanc. eccle. Tutius tamē est qꝫ dcā ecclesia facta sibi restitutione ex trebel per heredes dicte dn̄e clare de hereditate dicti antonij qꝫ agat utilib⁹ cōtra debitores ⁊ ad probationē qꝫ credita predicta fuerint de bonis dicti Antonij iducat dictū instrumētum. Super hoc uidēdum est pmo an beneficiū dicte legis Edicto cōpetat dicte ecclesie cui per fideicō. hereditas dꝫ restitui. Et glo ibi dicit qꝫ pro nō quia videt̄ casus i l. fi. C. de codi. ueritas ē qꝫ ubi fuit facta restitutio dicte hereditat̄ verbo ⁊ nō re est aliquis de casibus in quibus utiles ex trebel transeunt sine cessione qui casus ponunt̄ C. ad trebel. l. iubemus qꝫ si cōpetit illud beneficium uel nō fm Mar. similiter Ia. bu. ⁊ Bar. ⁊ tūc non sufficit ostendere testamētū sed necesse est qō ostendat̄ etiā restitutio facta uerbo vel sit casus i quo nō est necessaria restitutio ut ibi refert barto. si igitur dcā verbalis restitutio facta fuit cōpareat sindicus ecclesie ⁊ ostēdat iudici testamētū antonij nō cancellatum nō abolitū nō vituperatū sed in prima sui figura omni suspitione carens ⁊ allegat dictā claram instituta defunctā ⁊ dicte ecclesie facte restitutione uerbo per heredes dcē domine clare ⁊ petat se noie dcēꝫ ecclesie viso dicto instrumēto ⁊ restitutione predicta ex beneficio dicte legis immitti ⁊ introduci in tenutā ⁊ possessionem bonorꝫ omnium que possidebant̄ ꝑ ipsum antonium tpe sue mortis ⁊ uocatis qui ledi possunt. Et pōt fieri dcā petitio coram iudice seculari si citati sunt seculares ut in. c. cum generale de fo. compe. quā ēt coram ecclesiastico quia petit̄ res ecclesie ergo ⁊c de iudi. nouit ⁊ qꝫ executio relictorū ad pias cās etiam pertinet ad ecclesiasticū ut ibidem ⁊ per Inno. ⁊ C. de epis. ⁊ cle. l. nulli ⁊ l. si quis ad declinandā. Erit aūt forma sue ⁊c. Super sexto clarꝫ est respōsum nā si ecclesia primo dictorꝫ bonorꝫ possessionē occupauit ⁊ alius eam expulit oportet agi possessorio recuperāde ut patet in ti. de vi ⁊ vi arma. ⁊ in ti. vt pos. ff. ⁊ C. forma autem libelli super possessorio recuperande talis est vꝫ coram nobis ⁊c. cxxxviij.

Consiliū de citatione delegati ⁊c.

In his Omnibus supradictis in dubiū reuocat̄ an dicta cōmissio ⁊ dicta citatio ꝑ edictum facta artet nobiles viros comites dn̄os de Marsiano quib⁹ ⁊ eorū terre ⁊ oibus fidelibus ⁊ vasallis fuit cōcessum ut ab omni onere dicte comitatus ⁊ ab omni datio ⁊ collecta de cetero eent liberi sicut alij ciues assidui dicte ciuitatis ⁊ uidetur de iure dicēdum vigore dicte cōmissionis dictos nobiles artari nō posse nec sub ea icludi ⁊ ꝑ ꝯsis dictū citatoriū ipsos nobiles aut eorꝫ homines vasallos aut fideles nō astringi ad cōparendū coram dicto cōmissario. Nam dicta cōmissio facta ē super immunitatibus ⁊ exemptionibus cōcessis aliquibus nobilib⁹ de urbe ueteri per sedeꝫ apostolicā aut aliquem cardinalē ⁊ maxime dn̄m Egidiuꝫ quōdam cardinalē hispanū ⁊ super cōcessionibus que facte eēnt per quoscūqꝫ de quibuscūqꝫ castris ⁊ locis comitat⁹ urbis ueteris vel in quibus ipsa ciuitas iurisdictionē haberet nō est igit̄ extendenda ad alias cās exemptiōes seu immunitates de quarum ualore forsitan in iudicio ēt pōt litigari. limitata enim iurisdictio cōmiss̄ limitatū habet effectuꝫ siue fit limitatio circa ꝑsonas siue circa cās siue circa locuꝫ siue circa tps siue circa causas aut qualitates aut quātitates ips

rum cassarū ut pz ex cōiunctione. l. ff. de iudi. l. solet uis. §. latrūculatoꝝ. e. ti. l. pretor z. l. de qua re. § i. z. l. ii. §. sed z iudex. ff. ad municip. l. inter cōuentiō. reg. ff. de solu. l. quō C. de offi p̄fec. urbi l. i. C. qñ iper. inter pu. z uidu. l. vnica. z. ff. de iur. om. iudi. l. solet p̄ror z. l. pretor ita enī oz custodiri fines mandati vt nullatenus excedant. ff. man. l. diligenter z maxime cū man. iurisdictio ut dcis iuribus z hinc descendit qd dicit Inno de offi. dele. c. venerabilis q nisi seruet formā mādati z iurisdictōis dino ꝓcessus est nullus z ide dicit de rescriptis. cū diiecta hinc et fundat opi. eiusde Inno. de rescript. sup litteris in glo. z in cōi forma. Quod processus iudicis delegati oz q fundet uerbis rescripti q: si ē ipetratus iudex sup mutuo nō cognoscit de deposito z sup iniuria facta sup possessione per rapinā nō cognoscit defecta per fraude hinc et descendit q ipse dicit de rescriptis eā te q si iperratū est rescriptū ꝯ aliquē possessoꝛe lz muteur possessio uirtute literaꝝ nō poterit nouus possessoꝛ conueniri Cum igit̄ dci nobiles nulla castra teneāt incomitatu vrbis ueteris ex aliqua gratiosa concessione. Sz q: sunt de eoꝝ patrimonio ꝓprio z empta eoꝝ pecuniꝭ ex hoc capite nō artant̄ nec ex capite immunitatis eis aut eoꝝ hoibus uasallis seu fidelibus concesse p aliquē sumū ponnfice aut cardinalez sed ois immunitas concessa p̄dictis fuit cōcessa per cōe urbis ueteris cū certi z de dcis nobilibus fuerunt assumpti in ciues dce ciuitat̄ que exceptio in quasi ꝯtū transiuit. nā ita demū ad ciuitate assumpto sunt siue fuerūt cū dcis immunitatibus z exceptionib⁹ si prius iuramentū z casamētū in vrbe veteri uere z nō fiłate emeret. Ex p̄dicta p predictos fuerūt ipleta vñ dce immunitatis concessio in q̄si ꝯtum transiuit ut bz z no. p bar. in. l. cūctos populos z. l. oēs populi C. de ac. z ob. l. sicut z iō irrenocabilis est ut ibi plene no. per eū z potuit dicta immunitas cōcedi predictis p dcām cōmunitate in eius p̄iudiciū nō in p̄iudiciū superioris ut no. glo. de decu. l. vacuat̄ li. x. Et ita dico z consulo ego angel. de ubaldis de perusio. cxxix.

Isis Omnibus statutis z reformationibus seu ordinamētis de quibus in facti narratione fit metio ac et condenatione fit mentio ac et cōdenatione lata per dcm̄ dñm p̄tē ꝯ inquisitos per eū z citatione z mādato dictis iquisitis ex pte dicti dñi potestat̄ p penacbiū bayulum cōis eugubij. Pro decisione supradictoꝝ punctorum eoꝝ ordine p̄termisso primū inuestigari oz an ordinamentū fcm̄ per dcōs arbitratos ꝯ philippū z cecum ueꝉli z fredū condā cheri z lellum puciolū fredericū z franciscū condā petri q debeāt dare z tradere z assignare cōi ciuitatis eugubij z ponere z mittere in fortiā cōis eugubij z cuiuslibet liberā z expeditā ad petitione z mandatū dñorum p̄tis z capitanei cōis eugubij z cuiuslibet eoꝝ infra terminum quinqz dieꝝ ꝓxime secuturꝝ post notificationez fiendā de p̄dictis dñoꝝ p̄ti uel dño capitaneo castrum seu fortilicū coll'attectōis z palaciū seu fortilicū vallis fenarie ualeat nec ne si. n. nō ualet de aliꝭ punctis veritas p se pz. Si aute ualet ulterius querendū esset q aute dcm̄ ordinamentum ualeat probat̄ sic generale concilium ꝯue. ordinatez hñs a toto populo. Eugubiū dicꝭ arbitrariis dedit z cōtulit plenā z libera p̄tātem pace z guerrā faciendi seu mouendi z sel' z plures faciendi ꝓuidendi ordinādi z disponendi oia z singula que in quibusdā litteris z in ꝓposita in dcō arbitrio contenta ꝯtinebant̄ z sup his que quocūqz mō possint uel uiderent̄ depedere uel emergere a dcā ꝓposita z quantum in ea rōsia in proposita z in litteris supradictis effectualiter cōtinetur z ita salubri remedio ꝓuideatur q nullus ciuis cōitatiuus aut districtual' Eug. aut alter de dcā ciuitate comitatu uel territorio eugubino p sui audaciam uel temeritate possit aliquid enorme tractare uel illicite cō mittere vñ possit guerra fieri ul' moueri ciuitati aut territorio eugubij attente potissime serie dcāꝝ literaꝝ in quibus cōtinebat̄. Quod dci nobiles de ubaldinis in dcis lr̄is notati enorma dāna substinuerant ab illis de castro are. z sibi inferri suspicabant̄ q si in futurū ꝯtingeret oporteret ipsos nobiles et per guerrā eugubinis dāna inferre z maxime si dcis nobilibus nō fieret restō dci castri are. z ad se in dictis literis pertinere dicebant. Prouidere igitur z reformare ut habentes talia fortilicia seu castra ea ponant in manib⁹ z fortiā cōis eugubij directe ꝑtinet ad pace z quiete cōis predicti z p hanc ꝓuisionez directo obuiatur ut illi cōtra quos ordinametum est factū nihil facere possint pro

pter quod cōi predicto possit guerra fieri uel moueri probent enim talia edificia nobilibus maxime quoꝝ animus ut plurimum est elatus z materiā seditionis unde ea facere uel facta tenere nō uidetur licitum ut. ff. de oper. pub. l. opus no. glo C. de edi. priuat. l. per ꝓuincias z. C. de met. in rub. li. xij. vnde scriptū est Exodi castramentati sunt filij israel. Hinc est q Inno dicit de resti. spo. pilatus ad fi. z ad destructione dictoꝝ locoꝝ quilibet agere pōt z allegat dictā legem. l. op⁹ z. l. i. C. de fun. limito. Preterea statutū est. l. cesarea q suspectus eoꝝ propria habitacula auferant̄ z in alia terra ponant̄ z illi appellantur introici C. de iu. fisca. l. certa forma li. x. Si igitur p̄dicti cōtra quos dictū ordinametum factum fuit erant suspecti de talibus factionibus aut ipsa fortilicia ad emulatione tenebant Nullū uidetur dubium dictum ordinametum tenere q: factū est directe super eo sup quo statuere habebant arbitrarium quamuis igitur dictū ordinametum dictorū arbitratorum et durum eēt tame exquo latum est sic seruādum e. ff. qui z a quibus l. prospexit nullam aūt duritiā aut asperitatem cōtinere videtur si dicti inquisiti erant suspecti ut dictū est aut ipsa loca notoꝛie ad emulatioñe Eugubinorum tenebāt. Nec dicat quis ordinametum dictū ea ratione inualidum q: nō ē uerisimile z lex debet ee generalis. ff. de legi. l. iura non in singulas q: et specialis ee potest. ff. ō cōsti prin. l. i. C. de decurio. l. neqz dotaleū. li. x. z. C. de epis. z cle. l. qm̄ uenerabilis. ff. cōia p̄dio. l. créditoꝝ. §. si cōstat no. z dicta iura i glo. Puta licitum est ut quis populo detur z. ff. de usuf. l. si pēdentis. §. quid coaclari. Sed in ordinamēto dictoꝝ arbitratoꝝ cōtinetur expisse pacem z cōcordiam ee nō posse inter dictum cōe eugubij ex parte una z cōe castelli z nobiles ō ubaldinis ex altera quorum arbitratorū praefationibus stādum cū uerissima iterpretatione ponuntur z que ad negocium ꝓpositum aptari possunt. Secus si aptari nō possent seu trahi ad illud q disponitur p eos sm Bar. ff. de decre. ab ordi. fa. l. ambitiosa ubi aūt trahi pōt sed probabit̄ contrariū z eum quod in prefatione dicit̄ quo probato fieri pōt sic ordinametum vt ambitiosum rescindatur ut ibidem p eū qui sic intelligit dictam. l. ābitiosam. Ex predictꝭ uidetur debere cōcludi q omnia statuta per dictos arbitratos ualeāt z sic condemnati ex cōtumacia appellare non possunt attēta forma statuti de hoc loquetis. Nec uidet̄ obstare si allegetur quod nō fuit forma seruata citationū sm exigētiaz statutorum q: hanc nō tenebat̄ seruare potestas cū sine strepitu z figura iudicij z omni solennitate iuris z stat̄ omissa ad penam eris z persone eosdem cōdemnare fuit astrict⁹ z per que uerba fuit citationū tanta solennitas relaxatur. ut habet̄ in cle. sepe de uer. signi. In cōtrarium q dictū ordinamentū dictoꝝ arbitratorum nō teneat probatur sic dictū ordinamētum cōtinet plura primo qd predicti nominati dicta loca dent tradār z assignēt libera z expedita cōi eugubij. scdō q: ubi requisiti per potestate uel capit̄ hoc nō faciunt intra terminū i ordinamēto cōtentum q in ere z persona debeāt cōdemnari Tertiō q ad dictam cōdemnationē potestas z capitaneus postquā requisiti fuerint sine strepitu z figura iudicij pcedere debeāt. Quarto iponit dict̄ officialibus negligentibus certā penam. Prima quidē particula ipso iure nulla est cōtinet eī in abdicatione dñi z hoc pz ex uerbo dare qd est accipient̄ facere ut l. ubi aūt nō appet in fi. de uerb. obli. z ex verbis libera z expedita que iportāt ut nullius alterius sit nec alteri obligata. C. de transac. l. si cōiuncta glo. in uerbo liberū. Constat aūt vigoꝛ arbitrij dicti cōcessi nunquā dictū arbitrium posse libere z precise ius integrum alteri auferre quoniā uidet̄ cōcessum sine alterius iniuria z factura vt. ff. ne quid in loco publico. § merito z. §. siquis a pricipe z hoc tenet Bar in d. l. ambitiosa. Nec obstat q ipse idē dictus bar dicit in eadem. l. uer. Quero quid si ex predicti z circa predicta ubi dicit q ēt ex uirtute dicti arbitrij possunt auctoritatem habētes auferre ius alterius procedente negligentia eius cōtra que statuit̄. Exemplum fit p eos statutū ut quicūqz nō petierit debitaz infra. x annos postea nō audiat̄ q in casu proposito nō auferetur dominiū z possessio dictis nominatis in euentum alicuius negligētie uno pure z simpliciter z inquātū tali oblationi nō paritat̄ inflicta est pena eris z p̄sone de qua pena habemus solū in uno loco l. in corpore de questore i gl. vnde remanemus i terminis primis. Nō dictū arbitriū ad hoc se nō extendit ullo modo q dominio z possessione dictarum locoꝝ potuerunt ipsos nominatos priuare simpliciter vnde

ter vnde nec qd decisa est plus dico q nec totus populus hoc possz. Nõ eni põt ciuitas aut pnceps nõ interueniente delicto uel qsi delicto priuare subditũ suum dño rei sue expedire z simplr. Vnde est q glo. dicit pncipẽ non esse dñz mei libri. C. de qdri. pscri. l. bñ a zenone no. i. l. deprecatio. ff. ad. l. rodiã de iactu. Nec ob. §. si cõstat. z. §. si quid cloacari q cõcedo q cũ rei publice expedit p statutũ populi auferre põt res priuato z applicari reipublice dũmodo in recõpensatione eius qd auferẽ aliquid tribuat z ita loquit illa iura z hoc fuit de mẽte Inno. de cõstit. c. i. in. ij. col. fa. cit. C. de pci. ipa. offe. l. quos. Preterea auferre mihi meũ pro nulla cã est mihi iusticiã denegare lex autẽ uel rescriptũ cõtinens ut mihi iusticia denegetur z si hz clam derogatoriam nõ ob. l. aliqua nõ tenet tamqz ꝯ ius naturale ut nota. Inno. de cõsti. cũ ecclesiaz. Nec ob. q impator restituit natalibus et in pindicium legitimoz ut no. de natali. resti. l. quéris z. l. gallus. §. z quid si tm. Quod faciendo absqz aliqua cã aufert ius legitimis qr restõ retrotrabit z fingit dño. f. restõem factam fuisse natalibus legitime z legitimo mõ ab initio tamqz per prius ps sua sibi fuisset qsita z sic fingit nihil fuisse ablatũ. Pono cũ ius meũ mihi aufertur simplr nulla interueniente facto z sic nõ ob. Itẽ non ob. de pnil. cre. l. annocẽsium qr ibi nõ loquit de lege pnata ex toto iure alterius sed potius de progamma quadã. Itẽ non obst. l. certa forma ubi ex cã suspitõis pprium hospitaculũ alicui auferi tur z ad habitandũ alibi transfert qr ibi in recõpensatiõe alia bona p pncipe fuerunt assignata hic nulla z qr hic dictoz noiatoz nulla appet suspitio allegata ul pbata. Itẽ nõ obstat q nõ lz talia castra aut fortilicia facere nec fcã tenere imo ad demolitionẽ quilibet agere põt qr concedo cum ad emulationẽ fuit fcã aut fcã tenet al secus tex. est in. d. l. pnincias. Hec autẽ emulatio in dcõ ornamento nec allegata nec deducta est vñ eam nõ psumo qr non psumit quis delinquere uel delinquere uelle z quilibet psumit bonus nisi pbet malus. ff. de proba. l. quot. §. qui dolo. de reg. iur. c. semel malus de le. ij. l. cũ quidã no. glo. qui sat. co. l. si uero. §. qui pro rei. Itẽ scda pticula in qua continet q nisi pdicti restituãt dem z assignent cõi engubij ut dcm est procedat ad condẽnationẽ eris z psone sũmarie sine strepitu z figura iudicij z c. silr nulla est. Nã cum per formã stat factorũ appellatio in quibuscũqz delictis et republicã concernẽtibus certa solennitas z certus modus pcedendi sit traditus virtute talis arbitrij nõ potuerunt dci arbitri pcedere ꝯ ea que sunt a toto populo statuta ex quo nulla noua pmissionis cã emersit ut no. bar. m. o. l. ambitiosa. Ex quibus oibus cõcludo de iur. rigore dcm arbitramentũ dcõz arbitroz nullũ esse z si nulla est pena et adiecta z silr nulla est z p ꝯñs est cõdenatio lata ꝯ illos noiatos tum qr nõ fuit obseruata citationũ forma tradita a statuto tũ qr nõ continet inquisitio delictũ ex quo ordinamentũ nõ continet. Preterea z hic attendat diligẽter et si dcm ordinamentũ ualuisset de iure qd est falsum ut dcm est tñ virtute citationis nõ tenebãt citati cõparere qr cã pdicta est cõmissa prãti z capitaneo non ut ordinario sed ut delegato. Si eni ut ordinario cõmissa esset oporteret eũ seruare formã iurisditionis ordinarie fm quã alie citatiões requirebant sed qr cõmissa est ut delegato ut apparet ex illis vbis sumarie z sine strepitu z figura iudicij z c. ut no. Inno. de offi. or. lz in corrigendis debuit pñs cũ illos citauit in citatorio copiã sue delegationis trãsmittere qd non fecit vñ citati non debuerant necessario cõparere ex quo p formã citationis non appebat fundata iurisditio prãtj qm in eo non asserunt sibi cãm delegatã sed cõmissam z dixit se vigore reformationis pcedere ut no Inno. de offi. dele. prudentiã circa pn. si igit citatio eis non artauit nõ cõparẽdo non sũt contumaces vñ tamqz cõtumaces cõdẽnari non potuerũt ut. ff. de fer. l. i. Et idẽ ex pdictj concludendũ dictam sñiam condẽnatoriã nullã esse qr ergo dicta sñia est nulla non est necesse appellari Sed si appellatũ est cum in dicta causa agitur et causa nullitatis ut. l. i. qñ pro. non est ne. ff. de iure patro. l. cornelia pia pronunciãdũ erit supernacuo appellatum z sñiam fore nullam ut dicunt Ja. z cy. in. l. eos in prin. C. de appel. fami. ber. l. quedam mulier z dicta. l. cornelia sed ne appellando predicti detrudant in carcerem ex forma statutorum de app. loquentium tutius est ut principaliter dicant sententiam fore nullam quod facere possunt tam coram ipso iudice qz coram iudice app. ex quo primi iudicis sordes nulla allegatur ut. l. iiij. C. de accu. lz secus eet ubi allegaret sordes primi qr tũc tũ coram superiore. l. i. §. i. in fi. que sen. sine ap. re uel cum est interlocutoria de qua solus primus cognoscit cũ eius sordes nõ allegat ne cãe cõtinẽtia diuidat. l. i. z. ij. de quibus rebus ad eum iudi. eu z. l. ubi ceptum. ff. de iudicijs. Et ex pdictis omnia dubia sunt sopita. Et ita dico z ꝯsulo ego Ang. z c.

cxl.

Cõsiliũ sup appellationibus iterponẽdis z cõmissionibus de ipsis faciẽdis z de solicitudine que ẽ adhibẽda ut p grãcias cõmittat ĩtra tps z c.

Quidam

Matheus produxit cõtra Baldũ de castello corã iudice in iudicio quoddã suum instrumentũ sine pcurationis cõtra q mãdatũ fuerũt opposite certe exceptiones datus fuit terminus vi. dierum ad pbãdum dictas exceptiones p iudicem a quo termino para diuersa appellauit pp̃ter breuitatez a dominos priores qui domini priores debẽt cõmittere dictã appel. uni iudici dicte ciuitat nemini pti suspecto infra tres dies fz formam stat ciuitatis castelli Qui iudex tenet cognoscere z terminare dictas appel. iterlocutorias ifra x. dies a die cõmissionis facte dicto iudici fm formam statutoz ciuitat pdicte. Qui domini priores nũqã cõmiserunt appel. dictaz eo quia nõ fuerũt sollicitati a partibus vt dicta cã appel. cõmitteretur modo predicto. Itẽ trãsiuerat terminus. x dierũ quo iudex appel. debuit cognoscere z terminare dictã appel. fm formã statutoz dicte ciuitatis castelli z sic nũquam fuit psecutũ in cã appel. predicte. Modo querit vtrũ stantibus pdictis z uisa iterpositione appel. corãz dñis prioribus facta vtrũ dcã appel. sit derta nec ne z maxime qr nõ fuit cõmissa per dictos dominos priores ex defectu partiũ non solicitãtiũ dños priores insuper dcũs Matheus post elapsum supradictoz triũ dierum z alioz. x. dierũ infra quos dñi priores debebãt cõmittere cãm appel. z iudex appella. cognoscere z terminare appel. predictã. Cõparuit in iudicio z petijt p iudicẽ se legittimari fm formã sui mãdati cũ appel. fuerit deserta mõ trascripto. Qui iudex audita petitione dicti Mathei legittimauit oppositũ fuit per partem aduersam cũ adhuc pẽderet p appel. Mõ querit vtrũ dictus Matheus sit legittimus pcur. nec ne z super executione instrumẽti guar. pducti cõtra dñm Bal. que sint partes iudicis visis statutj cõsilio. z dicto instrumento.

Statutum

Predictum dispo nens q priores teneant dictam cãm cõmittere sub certa pena tacitam hz cõditionẽ. s. si postulatũ sit aperte ut cõmissio fiat. ff. de mag. cõue. l. i. §. hoc autẽ iudicium debuerint enim requiri per appellantẽ ut cãm cõmitterent z debuit dcã requisitio fieri cũ iportunitate sicut dicimus in iudice qui requirit ut det apostolos vt. l. i. de libel. dimis quibus assimilat talis cõmissio nam sicut p apostolos appellãs dimittitur z relaxat a iurisdictione iudicis a quo z trãsmittit ad iudicẽ ad quem sic z per hanc cõmissionẽ appellat dimittit a iurisdictione prioꝝ z submittit iurisdictioni iudicis cui fit cõmissio vnde debet appel. esse assidua facit. ff. de pigno. l. iij. z in cor. ut diffe. in. §. i. deserta est igit dicta appel. attenta forma dicti statuti disponentis q si nõ fuerit infra decẽdum terminata q rata maneat sententia. Ex quo igit est deserta iudex prime cãe potuit ad ulteriora pcedere lz iudex appel. nullam sñiam super desertione tulerit tex. est singularis notanj ad hoc allegat per bart. C. de appel. l. si contra maiore fact. l. ij. § q si ab arbitro z auten. ei. qui. C. de tempo. appel. l. fi. § pe. uer. si per eũ co. ti. C. de appel. l. qm ibi maxime debitũ exigitur. Idem no. glo. eo. ti. l. eos in glo. in prin. glo. magne. Potuit ergo dictus iudex pnunciare psonam procuratoris agentis fore legitimã z lz a tali pronũciatione appellatũ fit tñ iudex prime cãe ea nõ obstante dz ad ulteriora pcedere in cã qr dcã appellatio euidẽter apparet frustatoria unde ei nõ est differendum vllo modo ut in. c. cum appellationibus de appella. li. vi. Non. n. põt iustificari nisi ex actis prime cãe ut in. c. appellanti de appel. in cle. Sed ex actis primi iustificari cam impossibile est. Nam cõtra mãdatũ opposita fuerunt tria primo qd qui procur. cõstituit erat excõicatus z minor. xxv. annis z q erat in mandatis reuocatus cõtra scripturã procuratoris opposita fuerũt duo. s. qd scribens nõ habuit auctoritatez scribendi z q carebat substantialibus. Exceptio quidem excõicationis nõ ob. qr inepte fuit opposita imo ex tali iep tudine pars maxime q eam non probauit in expensis dz

t

cōdemnari ut. c. pia de excep. li. vi. Exceptio minoris etatis ꝛ ex reuocationis obstabant sed debuerunt probari infra terminū assignatū per iudicē ad ꝓbandū que ꝓbatio facta nō est cū a dicto termino fuerit appellatū ꝛ appellatio sit deserta. Exceptio ꝙ scribes nō habuerit auctoritatē scribendi sit ob. q3 inuenio plus q̄3 probatū ipsū habuisse auctoritatē scribendi ꝑmo ex multitudine scripturarū productarum i iudicio in forma publica ſm Inno qui tale formam ꝓbari dicit ut in. c. i. de fide instru. scdo ex matricula producta ꝛ tercia ex archiuo in quo cōtinet̄ nomē talis notarij ꝑ quā matriculā probat̄ ꝙ erat ꝛ in possessione est uel quasi possessione notariatus. C. de assel. l. nemo C. de offi. ꝑfec. vr. l. ꝑ incertus fact. C. de sa. san. ec. l. sub ꝑtextu. Et scripture existentes in archiuo publico et si nō sit publica dūmodo archiuis bene custodiat̄ fides plenaria adhibet̄ ut. C. de fide instru. auc. ad hec ꝛ in cor. vnde sumit̄. Cōcludo igit̄ ex predictis ꝑmā ap. fore desertam ꝛ iudex qui postea legitimauit ꝑsonā ꝓcuratoris recte ꝛ iure ꝓnunciasse ꝛ ap. interpositam a dcā legitimatione ꝑsone fore friuolam ꝛ iniustā notorie et p3 ex actis ꝓdictis ꝛ iō ei per iudicem prime esse deferendum non esse vnde ea non ob. ad execut̄ instā guar. dz ꝓcedere ſm formā statuti cōis castelli ad quā agens videt̄ se retulisse ad formā statuti florētie quibus reus se submisit in ꝯctu per que statuta pinguius ꝛ celerius creditoribus subueniunt quibus quicq3 debet̄ per instām guar. Et iō si scdm formā statut̄ dicte ciuitat̄ florētie executio nominatiter peteret̄ fieri dz ſm ipsorum figuram cum se dictus bal. per solemnem stip. astrinxit. Et ita dico ꝛ consulo ego ang. de perusio legum doc. cxli.

Similr̄ soluto matrimonio viri morte aliquid emit uxor res sic empta ex pecunia viri mortui dicetur empta dissoluto matrimonio morte uiri mulier post eius mortem ampli patrimonium emit īfra trimestre tempus post eiusdem viri mortem. Queritur cuius sint bona empta ꝛ ex quibus bonis psumatur precium fore solutum.

Super Primo pūcto dico ꝙ bona empta sunt uxoris ex quacunq3 pecunia empta sint nō solū matrimonio dissoluto sed eo cōstante ex quo suo noīe emit ꝛ ꝑ traditione recepit q̄si cuius interuenit ꝯct⁹ iusius cum traditione transfert̄ in emptore dīnu3. C. de pac. l. traditiōibus ꝛ de hoc est casus. C. de dona. inter vi. ꝛ vx. l. sed ꝛ si de sua ꝛ. l. si filij ꝛ. C. siquis alteri uel sibi. l. cū re ꝑpria ꝛ. l. multū. Sup scdo pōt dubitari ꝛ vī ꝙ de suo mulier soluisse ꝑsumat̄. Qui. n. soluit pecuniā de suo ꝓprio soluere intelligit̄ et si sit socius oīum bonoꝝ alicuius dex. est ꝑ so. l. ij. facit. ff. de ma. l. is qui. C. arbi. tutel. l. si defunctus. Idem ergo dicam in vxore lz iuri socia fuerit diuine ꝛ humane uite. ff re. āmo l. s. ff. de cri. expil̄ here. l. aduersus. C. ō furt̄. l. ꝯiuris. In ꝯtrum facit ꝙ ob uitandā suspitionez turpis questus quicquid querit vxor presumit̄ de bonis viri quesitū. ff. de dona. inter ui. ꝛ vx. l. et si vxor in fi. no glo. vij q. i. sicut manifeste. Quod dicemus dubiū est considerato ꝙ in casu ꝓpositomortuo uiro infra trimestre tp̄e emptio fcā fuit ꝛ sic eo tp̄e quo turpis questus suspitio vī locū non habere. Breuiter circa istum articulū considero ꝙ interdū mulier emit cōstante matrimonio interdū eo dissoluto ꝑ morte viri anteq3 alium virū assumat interdū post ꝯctū sequens matrimoniū. Interdū aūt emit matrimonio dissoluto diuortio. Primo casu cū emit constante matrimonio nō appet vñ pecuniā habere potuit nisi ex bonis viri ꝛ ex⁹ bonis ꝑsumit̄ quesiuisse grā uitande suspitionis turpis q̄stus vt. d. l. quintus sic dicimus in ꝑlato qui ꝑlatura durante patrimoniū acquisiuit ꝑsumit̄ enim de bonis eccl̄e si aliūn de cōmode nō appet ꝙ acquirere potuerit. C. de epi. ꝛ cle. auc. licētiam no. glo. in. d. c. sicut manifeste ꝛ in. d. l. etiā Scdo casu cum emit mortuo viro ante matrimoniū ꝯctuz cū ꝯo viro pōt plus dubitari ꝛ inuenio Iac de are. uariasse Ja n dicit adhuc ide ꝑsumi Ac dicit oppositū in. d. l. quintus ueritas vī ꝙ aut vxor emit infra annū a tp̄e mortis viri ꝛ sic infra tp̄s luctus quo tp̄e in ꝑmo matrimonio dicit̄ esse cum nubere nō possit in corpe de nup. §. soluta. ff. de re pu l. fi. no. glo C. de rei vx. act̄. §. exactio in gl. sup uer. restituendis ꝛ psumit̄ de bonis uiri quesiuisse. Cum ergo eadem castitas infra tp̄a luctus in muliere desideret̄ ꝑ legem que desideratur constante matrimonio ut in cor. de restitu. ꝛ ea que parit in rubro ꝛ nigro sicut matrimonio constante de talis castitas denigret̄ psumit̄ tunc quesitū de bonis viri si nō apparet vnde queri ex alio potuerit. Sic ꝛ q̄situm infra tp̄a luctus ꝛ hoc casu uera sit opi Ja. Unde i ꝓposito dicā de bonis uiri ꝑsumi pecunia acquisitam nisi aliud doceatur per cā maxime ꝙ tam breui tp̄e emptio fcā fuit ex uicinitate. n. in ꝓpinquitate tp̄oris istud extimam⁹ ut de pnis ere. l. si neutri. § in bonis ubi est bona litera ad hoc. Et facit ēt qd ibi no per Bar. ꝛ alios pro hoc et facit C. ad mace. l. fi. Elapso a tp̄e luctus quo nō ita castitatez lex seruari uoluit qd apparet ꝙ nubedi dedit licentiam nec uidet̄ in primo matrimonio ita ee tūc eet vera opi. accur. vt de suo cōsuluisse presumat̄ alias nulla mulier posset quicq̄3 tunc querere nisi ostēderet unde origine pecunia habuit ꝙ est falsum qd intelligo nez nisi mortuo uiro remansera in administratione bonoꝝ viri forsan cū filijs suis pupillis ꝑ ꝑsumptione enim huius lucri nec mulier in delicto incurrit nec delicto excusatur. Ideo ad hāc cōiecturam recurrit̄ ꝙ si nō potuit aliunde lucrari ex bonis uiri uel filioꝝ acquisiuisse psumit̄. Sicut dicimus in filio qui nō est industrio sus nec apparet unde querere potuerit de bonis patris quesisse ut. l. cum oppotet ꝛ ibi glo. ꝛ bar qui hanc rationem assignat. Et idem in pͤlato vt̄o. auten. licentiā. Tertio casu cum emit post tp̄a luctus ꝛ post scdm matrimoniū ꝯctuz nō reperio istum articulū fore tactum. cōsidero ergo ꝙ ex cōiecturis iudicādum e ꝙ si possunt aliqua indicia seu cōiecture sufficientes appere ex quibus iudicare possimus ex cui⁹ bonis cuius ꝛ leuius potuerit acquirere et ꝙ unus maritorū dinor erat altero vnus mercabatur alter nō vnus in domo cōtinuo pecuniam retinebat alter nō unus prediligebat eam ꝛ eius gubernationi pecuniā ꝛ totū patrimoniū cōmittebat ꝛ alter nō ꝛ ex bonis illius psumā quesitū. Si aūt omnia pariter in vtroq3 cōcurrūt ita ꝙ nulla ꝑsumptio in vno ex vehemētior quā in altero tūc eligam uiam mediā vt ex bonis utriusq3 ꝑsumatur quesitum. Ex quo eni ꝑsumptiones sunt pariter iudicamus. ff. ad trebel. titius rogatus insti. qui man nō pos. §. cum ergo de peti here. l. sed ꝛ in lege. §. ꝙ aūt ꝛ. § a deo ꝛ per glo. in. l nesennius de neg. gest. ff. licet secus ubi vna est potentior āltera quo casu min⁹ potens succūbit potentiori vt ff ad sil. excipiunt̄ ubi e casus. Quarto ꝛ vltimo casu cū matrimoniū est solutū diuortio similiter ex bonis viri psumit̄ quesitū ut no gl. in. d. l. quintus. ꝛ ita dico ꝛ cōsulo ego Ange. ꝛc. cxlij.

Tutor pupilli qui ad restitutionē dotis materne tenebat̄ cum nō haberet unde posset integraliter dicte matri pupilli de dotibus satisfacere eidem certis annis quid satis competens usuraꝝ seu alimentorum nomine persoluit utrū pot⁹ soluisse uideatur de suo quā de patrimonio pupillari.

Tutor uxori quodā patris pupilli cui dictus pupillus ad restitutionē dotium tenebatur cum nō haberet unde posset integre soluere dictas dotes certis annis uxori prefate certum quid satis cōpetens usurarum seu alimentorū dictarum dotium nomine que sic vulgo appellamus persoluit. Queritur igit̄ an culpe tutoris solutio adnumeret̄ ea sic de suo in effectu potius soluisse uideat̄ quā de patrimonio pupillari. Secūdo successiue dictus tutor cū potuit interuenientibus subastationibus secūdum formam ꝛ exigentiā statutis ac ēt iudicis interueniente decreto imobilia quedaz ad dictum pupillū spectantia plus offerenti distraxit que maioris precij que uendita fuerint esse dicuntur. Nunc queritur an ꝙ plus valebant dictus tutor resarcire iudice cōpellat̄.

Super Primo inquirendum est an mulieri quicq̄3 usuraꝝ uel alimentorum nomine uiro mortuo ab eius heredibus sit prestādum. Si enim est nil pōt imputari tutori qui debitum pupillare satisfecit si aūt nihil prestare debuit indebite soluit ꝛ unde sibi imputet qui ꝑperam ꝛ male soluit. ff de solu. l. qui homine. §. si nullo. ff. si certum pe. l. cū fundū. §. seruum tuū ꝛ. l. eius qui in prouincia ꝛ. ff de condi. indebi. l. si vrbana ꝛ. l. si nō sortem §. qui filio ueritas est ꝙ aūt mulier habet aliūde se alat ꝛ nil et alimentoꝝ nomine est ꝑstandū3 aut nō h3 vnde se alat ꝛ tunc infra annum luctus sunt et alimēta prestanda si ad aliū matrimoniū nō cōuolauit Nam infra illū annum in primo matrimonio intelligitur ꝑdurare nec dotem exigere potest nec imputari sibi pōt cur dotem nō petit. In domo ēt uiri operari debet si ibi salua l. onestate matrimoniali stare pōt. ff. de oper. lib. l. sicut patronus alias nō tenet̄ ibi opari ꝙ nō dicitur posse qd honeste ipsa nō potuit. ff. de cōdi. insti. l. si filius de hoc no. C. de rei vx. act̄. §. exactio ꝛ ibi per Cy. ꝛ per spe.

per spec. in ti. qui fi. sint le. glo. no. in. l. pe. ut in pos. le. l. diuortio so. ma. in glo. sup uer. facto et est sa glo. Sed quid si vidua remāsit cū heredibus et fuit alimentata an heredes lucrant fructus dot. dy. in. d. l. diuortio dicit q nō quia imo bita statim debēt restitui her dicit q usqz ad concurrentez quātitatem fit cōpensatio cū alimentis de peti. here. l. ff. so. ma. l. si insulā. §. fi. Et hoc uerū vbi alimenta non sunt legata uxori nec uxor est pregnans alias si sunt legata ueniunt iure legati et si est pgnans mī uentris nō ſcā fructuū dedu ctione de uen. ipos. mit. l. curator de ali. leg. l. libertus. §. fi. An aūt tenet habitare cū eis qui petit alimenta miseratōis cā dic q sic si voluerit et pōt honeste ut no. spec. in. d. ti. facit de uer. sig. l. nepos pculo de usu. et habi. l. uij. et v. et tenetur opari eis ut. d. l. fi. et si nō fuit opata tanto minus hz quantum est pcium opari so. ma. l. si maritus. Post annū ēt petet alimēta si interpellat dote nō solutam. ff. so. ma. l. si mora. Et donec mulier indua est in seruicio uiri esse vī. C. de bo. mari. l. fi. Post annum uero nihil pcepturā est alimentoꝝ noie. imputat. n. sibi cum dotē nō exigit cum potuit de uen. ipos. mit. l. extraneo no. glo. de rei uxo. act. §. exactio et hoc pz q mulier in possessione missa pro dote non lucrat fructus imo fructus pcepti dotē extenuant ff de sol. l. ticia. Patet igit ex pdictis solutio qōnis proposite q primi anni licite alimēta soluit si mulier nō habuit ex alio se alere et opata fuit in domo viri si honeste potuit et hoc ca sū pup. in rōibus ipuatur solutū sicut satisfactio alioꝝ debitorū vrgentiū. Si uero soluit alimēta post annum uel infra annum cū mulier pōt se alere aliunde hoc est tutoris rōib⁹ iputandum dez in puncto psumit q iō soluit tales vsuras qz non potuit forte soluere et circa hoc iō considerandū est q sic iō non potuit qz nulla mobilia superant que uedi possent et ex quib⁹ satisfieri posset. Nec et imobilia inueniebāt ul' si inueniebant si offerebat iustū pciū ve cōpetes ita q melius et utilius erat in pup aliquid soluere usuraꝝ noie q̄ꝫ pdia distrahere que longioris fructus erant q̄ꝫ esset grauitas vsuraꝝ solutaꝝ et nihil iputandum est tutori sed pup. uno collaudandus est tutor qui utiliorē parte elegit pro pupillo C. de admi. tu. l. lex que tutores. Curare eni dz tutor ut res pupilli et tā mobilia q̄ꝫ imobilia iusto pcio uendant. C. de admi. tu. l. scimus in fi. de reb⁹ coꝝ l. magis puto. §. nō possim. Si aūt utilius erat pupillo pdia vendi q̄ꝫ pmittere mole debiti vsuraꝝ culpe tutoris iputandum est iō sibi iputat cum de culpa teneat. Sup scdō dico q si non pōt liquide doceri de dolo uel fraude tutoris uenditio non rescindit. ff. de mino. l. si fine. § idē faciunt no gl. i. in. d. l. scimus in fi. in dubio aūt non psumit pmo ex regula generali ut de pba. l. quotiens §. qui dolo. Fo cum decretū iudicis interuenit et subsīdō solenis non pōt dicere uenditor se deceptū quantūcunqz necessitate strangulatus uediderit rex. est melior qui fit ut iure et imo fin. C. de predi. curiali. l. i. li. x. facit. C. de fide instru. et iure aste. fis. l. si tempora. e. li. ar. contra. C. de rescin. uen. l. si quos. Sed ibi loquitur cum ob debitum publicum fit distractio. Et ita dico et consulo ego angelus de perusio legum doc. et c. cxliij.

Actus expedibilis per minorem pōt ēt per pcur. ab ipso constitutum expediri si statutum disponit ut mulier si uiruz hz testari non possit sine eius presentia et similiter de eius consensu consanguineorum utrum in acquisitione marito fienda sufficit ipsius uiri presentia. Item non possint consanguinei et pximiores consensum prestare in eo quod di recte ipsis sit querendum tamen hic dicitur cōtrarium et c.

Ria Videns ipugnare testamentū mulieris. Primo eius minor etas q non vī posse procur. constituere. C. d procur. l. neqz. C. si aduersus rem iu. l. cum et minores. Contrariū tamen uez q illum actum quem minor expedire potest per se pōt etiā per pcur. suum a se ordinatum ut no glo. in. l. cum minor. ff. rem ra. ha. no. ff. qui pe. tu. l. omnes. §. i. ubi eo casu quo aspectus corporis minoris desiderat minor procur. non constituit ut in uenia etatiꝫ q̄ꝫ per procur. minor non petit sed per seipsuz ut l. omnes. C. de his qui ue. eta. impe. Sed hanc notificationem minor per seipsum facere pōt ergo et per procur. Secundo uidetur obstare q statutū predictū uiri requirit psntiam ubi mulier virū habet non ergo uidetur pstia uiri sufficere ubi de acquisitiō. sibi fienda tractatur et pro hoc uidetur casus. ff. de auc. tu. l. i. in fi. per quem dicunt moderni et bar. ibi q cum per italiā sunt statuta q mulieres et minores nō possint cōtrahere sine cōsanguineoꝝ consensu pro ximiorum qō nō poterunt proximiores eis prestare cōsensum in eo q directo dictis pximioribus sit querēdum. Ita ergo in proposito uidet sed ego alias de cā ista cōsultus cōsului oppositum lz nō sit res absqz discrimine q dico q est casus in. l. i. C. d impo. lucra. de prescrip. li. x. vbi filius non donat cā mortis nisi cōsentiente patre. ff. de dona. l. filius. §. qua ratione et tn̄ donat ibi cā mortis patri. Preterea in fauorem cōsanguineoꝝ et mulieris statutum emanauit Inter est enim cōsanguineoꝝ mulieres ita uinculo necessitudinis coniūctas non decipi et c. unde mulieris fauor non dz in eorum lesionē retorqueri. C. de legi. l. q fauore. C. de procu. l. eo minus. Nec ob. l. i. ff de auc. tu. quia ibi de auctoritate loquitur que ex cā offici prestat. Nos uero in simplici cōsensu sen pstia et ideo iō hec nō uidentur obstare. Tertio et ultimo huic testamēto obstare uidet q mulier nō requisiuit cōsanguineos suos personaliter nisi semel et statutū videtur exigere saltem binā requisitionē dicit enim statutum q mulier debet requirere bis diuersis diebus per diuersos Bar. ad certa et determinata tēpora consanguineos quoꝝ presentia requirit seu per se uel eius procur. notificare personaliter supradictis unde dicta notificatio uidet q debeat esse legitima citatio que fieret per baiulum psonaliter uel ad domum q aūt uisis seu si ipsa mulier et c. in dicto statuto positum oratio de citatōe loquens nō est perfecta sed ex uerbo pricipali determinatione cōplet oratio. Sed cū unū determinabile sequit plura determinabilia omnia determinant pariter et eodem mō ut potest de vulg. et pupil. l. iam hoc iure. et. C. de testamēto mili. l. in testamēto. Et istud est uez de rigore q si nō fuit facta nisi unica requisitio p mulierem testamētum est nullum. Si tn̄ statutum predictū aliā interpretatione ex cōsuetudine habuisset stādum est interpretationi ex consuetudine introducte vt. ff. de legi. l. minime. Et ita dico et consulo ego. Ange. de perusio legum doc.

cxliiij

Quando testator filium instituit vniuersalē heredem et vxorem dominā et massariā quo ad preeminētiam domus et administrationē bonoꝝ mobilium et fructuum pceptoꝝ et percipiendoꝝ ex bonis ipsis sine redditione rōis de quibus et eoꝝ administratōe stare uoluit cōsciētie dicte vxoris vsqz ad pubertatem filij instituti.

Euocatur In dubium viso testamēto predicto q intelligat relictuz uxori que relicta est domina et masaria quo ad preeminentiam domus et administrationē bonoꝝ mobilium et fructuum pceptorum et percipiēdorum ex bonis ipsis sine traditione rationis de quib⁹ et eorum administratione stare uoluit cōsciētie dicte domine vsqz ad pubertatem filij instituti. Secūdo dubitat an possit testator in testamēto remittere inuentarij cōfectionē tutorij Tertio an dicta mulier possit cogi ad confectionem inuentarij bonorum mobilium et fructuum quos percipiet seu perceperit durante tēpore sue administrationis et c.

Ad primum Dico qō si testator vīz et efficaciā dictoꝝ verborum nō limitasset nec declarasset exquo filius est institutus dicta mulier ex cōsuetudine obseruata in curia Mulier debēt habere alimēta dūtaxat et uti i domo illa preeminētia qua in uita viri utebat no. C. si fo nup. mulier. l. i. hoc. n. importat illud verbum dominā de ann. lega. l. ticia. §. qui mariti ret admo. l. ij ad fil' l. i. §. si uir. ff de publi. l. si exhibuisset. §. i. hoc tenet spe. in ti. qui fi. sint legi. §. i. versi. quid si uir et facit de le. iij in. l. uidet in prin. de auro et arge leg. l. medico. §. i. uxores enī nostras dominas domine appellam⁹ pter eminētiā quā eis in domo cōcedimus vsi de hoc dūo testator in dubio intelligat sensisse nō de dūio ipsoꝝ bonorum alias inuanū instituisset filiū heredem nec enī est uerisimile q uxorem plus filio dilexerit. C. de insti. et subst. l. generaliter. C. de fideicō. l. cum acutissimi. Et hoc est uez cum omniū bonoꝝ domina est relicta Si aūt certoꝝ nō haberet si uellet uel vsufru. si adiectum eēt illud uerbū et fructuariam pūt cōiter apponi cōsueuit de vsufru lega. l. si ti. eū fundus per Bar. de le. ij. l. ticia §. ticio porro i q. proposita deficit uerbū fructuaria et sunt uerba dominā et massariam et quid p ea uoluerit importari exp̄ssit in testamento vnde d eius imodo significato nō est uterius amplius dis

ptãdum recederetur enim a ꝓprio significato uerbi ꝓpter voluntatem testatoris expssam de le. iij. l. non aliter. Plus qȝ enim verborum significatu potentius unsse testatoris exi stit. C. de lib. pre. l. iij facit de condi. ⁊ demõ. no. iii. l. condi nonibus pmum locũ. Habebit ergo dcã mulier virtute di cti relicti ḡeminctiam domus vt hebat in uita viri qȝ ita dis posuit. Item hebit alimenta qȝ virtute talis ḡeminctie duȝ vir inhumanis agebat ex bonis viri se alebat dotem tamē retinebat viro viuete qȝ nõ aliter ḡesse põt qȝ ḡfuit ipe in te viri ut dicit bar. in d. § tuta. Et administrabit mobilia ⁊ fructus ipsoꝝ qȝ testator disposuit. Sed videdum est iȝ ha beat administrãdi ptãtem an teneaẽ reddere rõnem de his que administrabit ⁊ videẽ qȝ non: qȝ testator venit ⁊ po suit in cõsciẽntia eius ergo sue cõscientie stãdum e vt. l. teo põpus de dote ḡ. l. In cõtrarium e veritas qȝ reddet rõem doli fraudis ⁊ late culpe nõ leuis, hoc enim solum impor taẽ ꝓhibitio reditionis rõnam vt scrupulosa inquisitio non fiat de le. l. l. si seruus vetitus de condi. ⁊ demõ. l. cum tale. § f. de neg. ge. l. põp. vnde ⁊ reliqua que apud eam remãse runt ex fructibus ⁊ bonis mobilibus restituere compellitur de adm. tu. l. quidam decedes ⁊. l. aurelius. § gaius de lib. leg. Qui ergo vult administratorẽ de eo quod in futurũ ad ministrauerit liberare vt ad redditus reliquoꝝ i effectu nõ teneaẽ grauare dȝ hẽdem de restituendo administratori id quod ab eo exegerit vt. d. l. si quis rões secũdo rñso. Mini mo qȝ doli uel fraudis future intelligaẽ fcã remissio que fie ri non põt vt. l. si unus. § illud nulla de pac. sed si ei qui iam ab administratõe liberatio e relicta non porrigiẽ ad ea vt. l. non solum. § si heres. e ti. Maxime aũt hoc ita dicedũ qȝ testator hoc cõscientie mulieris remisit que regulaẽ ḡm ar bitrium boni viri non aũt est absoluta volũtas de le. ij. l. i. ⁊ in cle. exiui vbi papa cõsciẽntias fratrũ onerat ꝓpter quod ad rectam ⁊ ad cõsciam nostram fit relatio nõ ad solutam dolo vel fraude uel machinatõe quadam uel dicedum est ⁊ melius cum relinquiẽ ei qui in ḡteritum administrauit ⁊ ad reddẽdam rõem erat astrictus qȝ aũt relinquiẽ patri ⁊ itel ligiẽ liberatio a toto relinqui de ti. le. l. aurelius. § titius aũt extraneo ⁊ tũc aut testator liberat ḡ seipm vt qȝ liberatõeȝ administratõis relinquit ⁊ nõ videẽ remissus dolus nec li beratio a reliquoꝝ ḡstõne uideẽ relicta ut. d. l. aureli⁹. § ga ius aut nõ liberat ḡ seipm sȝ grauat hẽdem ⁊ tunc aut gra uat hẽdem ut liberet ⁊ tunc a dolo ⁊ reliquis liberasse uide tur. Sic intelligiẽ. l. si quis rões. Nõ est qȝ cum heres libe ret ⁊ simplr hec ẽ liberatio inter uiuos que in dubio referẽ ad tutũ si liberãs hoc sciuit ut no. glo. in. d. l. põp. sȝ sec⁹ vbi hoc ignorauit ⁊ ex dolo liberatio aliquid adest ut. l. lucius ⁊ l. tres frẽs de pac. Si uero nõ grauauit eũ ut liberet sȝ solũȝ vt nõ agat hoc legatũ nõ est ita plenũ ⁊ iõ nõ vȝ legata libe ratio a dolo ⁊ fraude ut. d. l. nõ solum. § si heres. In ꝓposi ta aũt qõne qȝ administratõis future tñ venia est redditio rõnis ⁊ uxoris cõsciam honorata ẽ dico solum scrupulosã nõ doli nõ fraudis aut late culpe que similis dolo e vt. l. qḋ nerua. depositi nec restõ reliquoꝝ. Mutetur igiẽ rõem eaȝ reddere oȝ ⁊ inuentariũ caput est omni rõnũ ut. l. tutor qui repertorium ad inuẽtarij cõfectõem urgeri poterit tutore pu pilli petẽte nam ⁊ administratorẽ simplices tale inuẽtariũ facere cõpelliẽ. C. de epi. ⁊ cle. l. nulli. ⁊ sic appȝ tertiũ dubio rũ fore solutũ. De scđo aũt an possit remitti cõfectio inuẽta rij dico qȝ põt tex. ẽ in. l. ult. C. arbi. tu. Si tñ tutor suspectus uideaẽ ⁊ aliqua iusta cã testatore ḡsonam tutoris forsitan ignorãte moueat iudicem ad cõpellẽdum inuẽtarium face re recediẽ a uolũtate testatoris ⁊ vtilitatẽ pupilli iudex cõse quẽ. ff. de cõfir. tu. l. vtilitate ⁊ l. in cõfirmando ⁊. d. l. qui dã decedẽs. ⁊. l. pap. scribit. Et hoc tenuit Mar. Et ita di co ⁊ consulo ego Ang. cxlv.

Si gener cõfiteaẽ a socero dotẽ habuisse ⁊ nihilominus cõfessione ḡambula nõ obstante socer dcõ generi mille do tis noie ꝓmittat verũ dcã ꝓmissio mulieri in aliquo ḡiudi cet ⁊ utrum valeat legatũ vxori fcm̃ de dote nulla declarata quãtitate dotis in testõ ⁊c. ⁊ posito qȝ de solutõe dotis ge nero fcã aliter non apparet ut supra dictum est ⁊c.

Gener a socero cõfessus fuit se habuis se dote ⁊ nõ obstãte dcã cõfessio ne dictus socer ꝓmisit dicto genero mille noie dotis. Deinde dictus gener venies ad mortem vxori sue dotẽ reliquit nulla dclarata quãtitate dotis i testõ nec ḡ se nec ḡ relatõem ad aliud. Mõ queriẽ an dcm̃ lega tum valeat nec ne posito ꝓ constanti qȝ de solutõe dicte do tis fcã genero aliter nõ appet nisi ut supino est expressum.

In primis inquirendum est ad de cisionem dictorum du biorum an promissio facta per socerum genero de solutõe dotis non obstante cõfessione ḡam bula qua asseruit ⁊ dixit maritus. Ideo qȝ gener sibi dotẽȝ fo re solutaȝ mulieri in aliquo ḡiudicet si mulieri nullo modo generet ḡiudicium sopita e qõ nostra. tñ enim mulier hȝ in dotem quãtum maritus se recepisse ꝓ dote cõfessus est hoc ergo iure eet dos eius ⁊ tñ eet in legatu. Secundo inuesti gari oȝ posito pro constanti qȝ talis ꝓmissio mulieri noceat an nihilominus legatum dotis debeaẽ de qua dote seu ei⁹ quãtitate hȝ in testõ non constet nisi ꝓbetur ḡ instrumentũȝ cõ fessionis de recepto. Super ḡmo puncto inuenio Ja. de are dixisse qȝ ex quo maritus cõfessus e se recepisse dotẽȝ ḡ dcim cõfessionem plene in dote mulieri quesitum ẽ ius ita qȝ pars mariti ad dotis restitutione tenetur nec liberaẽ ce dẽdo actionem quã hȝ cõtra heredes soceri uel cõtra ipsũȝ socerum ex ꝓmissione dotis postea subseqnẽte ita tenet. ff. solu. matri. l. in ịo. § si uiri ⁊ idem tenet Bar. si maritus ce pit alium ꝓmissorẽ qȝ tunc uideẽ nomen eius ꝓmissionis accepisse in dotem pro extimato pro illa quãtitate quam pri mo refutare fecerat alle. C. de rescin. uẽdi. l. ḡcij. Pro opi. Jac. facit qȝ imediate cum pater aut extraneus dotem pro mittit nisi incõtinenti stipuleẽ eam sibi restitui ius repeten de dotis perfecte petit mulieri perfecte. Dico cũ extrane⁹ promittit mulieri ut solius mulieri actio sit cum pater per mittit ut actio sit cõis patris ⁊ filie ut. C. de rei vxo. act. l. unica. § accedit cõiuncta l. quoẽ. ff. solu. matri. Si igitur nec pr̃ nec extrane⁹ ḡsit mulieris cõditionẽ deteriorẽ facere ut di ctis legibus ⁊. l. nõ solum. ff. solu. matri. ergo cũ ex cõfessio ne mariti de recepto incõtinenti sit mulieri ius ad repetitio nem dotẽ perfecte quesitum quicquid agãt postea maritus ⁊ socer uiri mulieris quesitũ non facit preiudicium ullum. Cum enim maritus confessus est se dotem recepisse illico liberauit ꝓmissorem ⁊ perinde est ac si dotem recepisset. unde eius periculo incipit esse dos. ff. de iur. do. l. nec ab eo. Promisso ergo subsequẽs de dote soluenda non obstante cõfessione animo nouãdi promissionẽ primã facta uidetur iccirco uiri periculo ex tũc esse videẽ ⁊ mulieri perfecte cõ tra patrem viri ius exigẽdi dotis uidetur cõpetere. ff. de iur. doẽ. l. dotis a patre. In cõtrarium facit qȝ dotem constituit numeratio nõ sola confessio. C. de dote cau. in rubro ⁊ ni gro. C. de doẽ promis. l. i. Cum igitur dos soluta nõ sit ad eius exactione mulier frustra laborat. Item licet officiũ pa ternum sit dotare filiam ut. l. ultima. C. de dotis promis. si cũ filia dotem percipit a patre lucrũ ab eo sentire uidetur vt l. si. ff. que in fraũ. cre. vnde factum patris a quo cãm habet in dotem videẽ prestare debere ut sicut patri agenti ad re petitionem doẽ obstaret exceptio ḡ promissione postea fa ctam sic ⁊ filie sit ei obstitura vt. l. apud celsum § de aucto re. ff. de excep. doli facit illud generale. Ex qua persona lu crum quis sentit. ff. de reg. iu. l. ex qua ḡsona ⁊. ff. so. matri. l. mema. § f. unde uidetur qõ uir cõuentus ad restitutioneȝ dotis seu eius heres mulieri liberẽ cedendo actionẽ quaȝ ex promissione hȝ cõtra socerũ olim suũ. Ideo. n. obligatus est qõ actionem hȝ vnde eam cedendo liberaẽ. ff. de pecu lio. l. qõ debeẽ. Et pro hac opi. videẽ casus. ff. solu. matri. l. si socer. § lucius. Quid dicẽdum dubium est ⁊ hic punctus satis est quotidianus ⁊ vtilis ⁊ finaliter cõcludendo dico cõsiderandum esse an hec mulier patri suo heres existat vel nõ primo casu cũ ei heres est insolidum nulla est dubitatio qȝ dotem petere nõ debet ab heredibus viri obstaret enim sibi heredi vniuersali illa exceptio que obstitisset patri eius si dictam dote exigere uoluisset. Si aũt extitisset heres pro parte quatenus heres eẽt similiter sibi obstaret exceptio ut l. si socer. § lucius. ff. so. matri. in residuo autem illud idem videẽ esse ubi pro nulla parte heres est. Quo casu distinguẽ dum est. Aut enim socer primo dotẽ ꝓmisit genero ⁊ post ꝓmisionẽ emanauit cõfessio dissoluta dote. i. post dictã cõ fessione socer de nouo dotem dare ꝓmisit aut nulla prece dente obligatione de dote danda vir cõfessus est se dotem recepisse ⁊ post cõfessionẽ socer uel extraneus dotem dare ꝓmisit primo casu aut cõstat qȝ nulla cõfessio emanauit ani mo nouandi primã obligationẽ verũ in sequentem transfun deretur aut cõstat qõ nouare voluerint aut dubitaẽ primo casu cũ cõstat qõ animo nouãdi cõfessio emanauit merito intelligiẽ satisfactum incõtinenti cum soceꝝ liberauit vnde

obligatõ

obligatio sequens mulieri non preiudicat ullo modo et heres viri mulieri dotem restituere tenetur nec liberatur actione cedendo quia novatione facta totam cepit esse iuri pieudo tex. est in. l. dotem a patre. Secundo casu et tertio cum constat quod non emanavit actio novandi vel ex dubitatur quo actio emanavit dic idem per omnia quod dicam in sequenti membro cum nulla precedente obligatione de dote danda maritus fuit confessus se dotem recepisse et non obstante confessione socer vel extraneus dotem dare promittit sicut est in casu proposito quo casu dico quod autem confessio de soluta dote et promissio de ea soluenda non obstante confessione emanavit eodem contextu aut ex intervallo si emanat eodem contextu tunc illa confessio intelligitur emanasse sub spe future promissionis et future numerationis ut ea. n. quotidie facimus et facere solemus ut vel hic probatur ex argumento hoc ff. de spon. l. sufficit. C. de iudi. l. certi iuris. Item ratione eiusdem contextus ambo isti actus iudicari debent unus actus et de eis ut de unico actu debemus disponere. C. de testa. l. cum antiquitas et l. testan. ff. de testa. l. heredes palam. §. uno contextu unde propter hanc contextualitatem et actuum unionem illud quod actui uni inest alii concedit inesse. ff. de tut. et pup. l. patris et filii. ff. de uer. ob. l. ticia §. idem respondit. ff. de edi. l. si quis ex argentariis §. si initium tabularum facit optime. ff. de hered. cre. l. si uenteri. §. in bonis nisi enim hac de causa dicamus confessionem emanasse iam sequeretur quod socer vel extraneus duplici onere prestationis dotis se astrinxisse quod non est verisimile cum nemo in dubio suas presumatur iactare pecunias ff. de proba. l. cum de indebito circa prin. et facit ad predicta ff. de pac. l. item quia. § ful. Secundo casu cum ex intervallo post confessionem emanavit promissio de dote soluenda subdistinguo quia aut tempore quo emanavit promissio de dote soluenda superat de tempore opponendi exceptionem non numerate dotis et dico idem quod in precedenti casu ex quo enim instrumento non continebatur confessio nisi simplex de recepto adhuc perfecte mulieri ad dotis exactionem ius non erat quesitum cum repelli potuisset exceptione non numerate dotis ut. l. ij. et ultima et auc. quod locum. C. de dote cau. non numeratam. Satis enim constat quod actio seu pretextu future promissionis et numerationis talis confessio ab initio emanavit ex quo post confessionem infra dicta tempora emanavit promissio quia dos non fuit soluta marito sed tantummodo confessata quia non est verisimile ut est dictum quod si socer dotem vel extraneus soluisset quod iterum eam soluere promisisset his ergo duobus casibus maritus vel eius heres ad restitutionem dotis per mulierem urgeri non potest sed solum ad cedendum actiones quas habet contra dotis promissorem sic intelligitur dictus. §. iterus. Nec obstat quod socer vel extraneus in dote mulieri preiudicare non possit quia concedo cum ius est mulieri quesitum. Sed per dictam confessionem quam vir fecit pretextu future promissionis et numerationis nullum ius est quesitum mulieri contra viri heredes perfecte ante lapsum temporis prefati ad opponendum querelam non numerate dotis nisi solum ut sibi cedantur actiones in hoc enim bene fateor mulieri in aliquo non posse preiudicari si vero dicto contendo emanavit post dicta tempora elapsa ad opponendum exceptionem non numerate dotis tunc quocunque animo et quacunque intentione emanaverit confessio non est ius mulieri perfecte quesitum contra virum et eius heredes vel suo facto non potest promissor citra mulieris voluntatem actionem quesitam tollere ut. d. l. non solum i. d. l. quoties. so ma. Sed tunc dubium insurgere potest si eodem pretextu emanavit confessio et promissio et contra confessionem non potest obici exceptio sicut est communiter per uallam an tunc promissio mulieri preiudicabit ut contra heredes viri non agat ad exac. obstante illa promissione videlicet quod non quia immediate cum confessio emanavit ad dotis exactione fuit illi mulieri ius perfecte quesitum ex quo excep. non numerate dotis opponi non potest quod credo verum sicut enim promissor dotis a quo maritus fuit confessus se recepisse non posset opponi dicta exceptio ita nec mulieri que in patris locum quodammodo succedit posset ergo tunc dotem exigere quia non suppetit predictis opponendi exceptionem predictam nec potest ei opponi exceptio competentis actionis cum mulier nihil debeat licet talis exceptio posset opponi patri si ageret. Et predicta procedunt quando post confessionem de dote soluta illa idem promittit a quo maritus confessus est recepisse ceterum si alius promitteret sine dubio illud nomen videlicet maritus accepisse et novatio esset inducta et teneretur mulieri dotem reddere sic loquitur opinio bar in quo ergo proposita quia sumus in terminis iuris communis et statuto circumscripto. Concludo quod cum confessio et promissio emanaverunt uno contextu quod non intelligitur dos dicto libello soluta ne sic mulieri contra heredes viri exactio dicte dotis et virtute confessionis competat ius exigendi mulieri et vel

heredi. Restat ergo solum videre an competat legati virtute. et videtur quod sic quia quanta fuerit dos per instrumentum declaratur. ff. de here. insti. l. asse. toto de condi. et demon. l. si ita scripserit. C. de sententiis que sine cer. quanti. l. hec sententia. Contrarium est verum quia quando maritus non designata certa quantitate specifice in testamento per se vel per relatione ad aliud simpliciter dotem legat videtur solum dotem sibi legare cuius mulieri exactio sibi competit tex. est. C. de fal. cau. adiec. leg. l. refert largitas Sed in proposito non ostenditur dotem fuisse solutam nec eius exactionem patri mulieris competere contra ipsum legantem vel eius heredem ergo legatum ratione incertitudinis nullum. unde iuste et eque laudaverunt arbitri qui sententiaverunt arbitrari fuerunt eam exigendam non esse. Et ita dico et consulo ego Angelus etc. cxlvi.

Consilium super inquisitione formata contra quendam eo quod percussit aliquem in facie et de modo statuto qualiter debeat procedi et quod pater pro suo filio pecunialiter condenato teneatur et utrum pater pro filio suo interesse possit a sententia lata contra filium appellare etc.

Ria. Sunt statuta in terra sunt bargi. primo disponitur quod accusatus vel inquisitus de crimine pro persona eius habeat terminum trium dierum a die citationis ad se defendendum et excusandum deinde vice secunda citetur apud domum sue solite habitationis per precone communis sono tube premisso et sibi terminus assignetur et habeat aliorum trium dierum terminum a die citationis Et si persona sic citata fuerit et non comparuerit in terminis supradictis possit et debeat iudex malliorum ipsum facere exbanniri per precone communis in quo banno sibi assignatur terminus. v. dierum. Et si citatus ad citationem minime comparebit nec contumaciam purgabit habeatur pro confesso et convicto de maleficio seu de excessu de quo contra ipsum procedetur. Alio statuto cavetur quod si ex percussione in facie facta remaneret cicatrix sine imago apparens cum signo vituperabili et manifesto condemnetur percutiens in libris. cccc. Et si in dubium revocaretur utrum cicatrix imago vel signum vituperabile ex percussione sit remansurum vel non stetur et credatur declarationi medicorum terre burgi. Alio quidem statuto disponitur. Quod si quis filius in potestate vel emancipatus cum patre habitans vel commiserit aliquod maleficium ex quo esset in aliqua pena pecuniaria condemnatus nec haberet unde talem condemnationem soluere cogatur pater eius ad soluendum talem condemnationem factam de filio et cum quarto pluri si in penam quarti pluris incurrisset usque ad legitimam portionem filio debitam iure nature. Contingit quod vicarius terre predicte quandam inquisitionem formavit contra ambrosium bertoli eo quod loco et tempore in ipsa inquisitione contentis dictus ambrosius nocte tempore cum uno lapide quem tenebat in manu percussit ambrosium quendam agnarelli una percussione in facie eius cum sanguinis effusione ex qua percussione cicatrix verisimiliter remansura est et remanebit et supradicta inquisitione fecit eum citari semel et bis secundum formam dicti statuti de citato loquentis. Tandem pendente termino secunde citationis fecit eum in banno poni et eidem terminum. v. dierum ad comparendum assignavit et elapso termino bannitum ipsum ut contumacem et habitum pro confesso in libris mille condemnavit duplicatum sibi pena ratione noctis ex forma cuiusdam alterius statuti nulla facta declaratione per medicos an esset remansura cicatrix. Nunc queritur an dicta sententia sit iusta vel iniqua vel nulla. Et an pater dicti ambrosii condemnati pro suo interesse possit a dicta sententia appellare et ipsam nulla dicere vel etiam adversus ipsum petere beneficium restitutionis ex causa minoris etatis dicti ambrosii sui filii.

Super. Primo dico dictam sententiam fore nullam. Moveor quia forma procedendi tradita a statuto ponctualiter est servanda ff. de transac. l. cum his §. si pretor. C. de sente. et interlo l. prolatam Sed in duobus hic non est servata forma igitur sententia nulla. Iubet enim statutum accusatum vel inquisitum bis citari cum assignatione trium dierum pro quolibet termino. Deinde eum exbanniri cum assignatione termini. v. dierum. Si igitur pendente termino dilatorio prime positus fuerit in banno tale bannum ipso iure non tenuit quiescere enim debebat officium iudicis inquirentis pendente dilatione pendere. C. de dilatio. l. fine pars licet enim de iure communi a principio possint indicari plures dilationes quarum una sumat initium post finem alterius. ff. de iudi. l. non numquam. no. C.

quō ꝛ quandoq̄ın.l.tres denunciationes tamen si dicat' vna
dilatio ea pendēte sup eodem alia non cōcedit'. Sed dio in
dicis officiū cōquiescit. ut dixi ibi nisi cā dilatōis esset finita
ut.l.filia.§.aliūno ad treb qō hic non erat ꝛ lʒ sup alia re si
militer non cōquiesceret ut.l.generalr.§.nullo ex hoc.C.ō
re.cre. Sed hic nō est casus noster Quia igit' dcūs ambro
sius inquisitus nō fuit ex mēte statuti cōuentus snia lata ꝯ
eum firmitate rei iudicate nō obtinet tex.est.C quō ꝛ cū
iu.l.ea que. Sed hic fuit ꝛ est ꝑtermissa forma tradita a sta
tuto sup declaratione cicatricis. Circa qō aduertendū nam
statutum ꝑdictum de cicatrice loquēs duo hʒ mēbra unum
cum certū est cicatricē remansurā aut imaginē cum signo ri
tuperabili ꝛ hoc casu nō requirit' declaratio medicoꝝ pro
ceditur enim tunc q̄si sup quodā notorio ꝛ iste est casus no
ster ut infra ondam. Aliud est casus qñ in dubiū uertitur an
sit remāsura. ꝛ tunc ad eoꝝ declaratōem statutū recurrit uo
luit ꝛ in hoc demū statutum est conforme iuri cōi qō uoluit
in casu dubij ad iudiciū medicoꝝ recurri ꝛ alioꝝ qui sunt
experti in arte seu scīa aut exercitio de cuius ueritate inqui
rit'.ut.C.de re mili.l.semel li.xij. ꝛ in cor.de non alie.§.qō
aute.sed in casu ꝓposito ex forma inquisitōnis apparet qō
erat dubiū an cicatrix esset remansura uel non qꝛ iudex in
quirēs non asserint cicatricē penitus remansurā sed uerisilr
ꝛ sic dubitatiue locutus est. Multa eni sunt uerisilia que
non sunt uera differunt eni hec interse rōabilr ꝛ essentialr
nec inuicem cōuertunt'.ff.qꝛ me.cā.l.non est uerisile de ꝑ
somp.c.nō est standum est ergo assertioni iudicis inquiren
tis ꝯ enim.l.qꝛ sit dubiū de remāsura cicatrice sicut si ac' li
bello ꝯ agentis uel accusanti.C.de li tau l cū ꝑcum.C.de
oi agro.l ruta li.xij. Debuit ergo fieri declaratio p medi
cos qꝛ igitur fcā nō est snia hoc respectu est iniqua nō nul
la qꝛ declaratio medicoꝝ non est de forma pensionis sʒ est
de essentia ꝓbationis sup cicatrice. Nec cōtumacia ptis in
hoc quicq̄ʒ operat' qꝛ cōtumax hʒ pro cōfitente fcm nō q̄li
tate facti cui' essentia ab eius facto uel eius cōfessione nō
pendet.ff.de iu. ꝛ ar le.l.ornameroꝝ no.glo.C.de cōfes.l.
ūnica. ꝛ de iur.calū.l.ij.§.qō obsuari.in glo.magna. Expe
ctari ergo debuit declaratio medicoꝝ. Sed hic uidendū
insurgit qꝛ statutū loquit' de cicatrice ꝛ imagine cūʒ signo
uituperabili qñ debet medici iudicare esse cicatricē in qua ē
onia inter cicatrice ꝛ signū uitupabile ut sicut uidere possu
mus in quibus locū hʒ statutū Et dico qꝛ cicatrix est ē rabi
uitupabile signū est in aspectu uideriuʒ remāsuruʒ dummō
pars corpis ꝑcussa remaneat deformata.ut.l.locum §i de
vsufruc.ibi cicatrix deforme ꝛc. ꝛ.ff.si q̄dru.pau.feci di.l.
ex lege ibi ne disformitat; rō hēatur ꝛc. Signū aūt uitupa
bile silr est cicatrix vñ spe non differūt interse sʒ quantitate
uel q̄litate.ff.de euic.l.si sam qꝛ una maior alia minor vna
ꝑiculosior altera una eudes ꝛ alia non. Et hoc est qō dicit
tex.sing.qui alibi in iure nō hʒ ff.de edil edic.l querit'.§.si.
ꝛ hec de ꝑmo Sup scōo dico sine dubio patrē pro suo in
teresse appellare posse interest aūt sua dupli' uno mō pecu
niarier eo qꝛ in eum pōt fieri executio sine alio mō ꝓpter
affectionē quā pater hʒ ad filiū defensionē.ff.de lib.cā.l.iij.
ff.de app l.non tm̄.C de epi.audi l aditos. ꝛ.C de app.l.
aditos. ꝛ.ff.qñ app sit l i.§ in ꝓpria ꝛ qꝛ ad iudicē app cū
ā diffinitiua appellat' spectat snia in melius ēt reformare ex
noniter actitatis corā eo.ut.C.de appel.l.eos posset iudex
app.habita declaratōe medicoꝝ ipsam sniam in melius re
formare ꝛ reformando a cicatrice absoluere uel ēt condē
nare iuxta ꝛ ꝑm ipsorū medicoꝝ declarationē. Et ita dico
ꝛ consulo ego angelus de ubal.le doc ꝛc. cxlvij

Statutum circa successionem intestati qui prius debeat
ad hereditatem uenire agnati uel cognati uel qui cognato
rum preferantur in hereditate cognati ꝛ in quibus casibus
de hac prelatione liceat disputare.

Iso Themate ꝛ qōne resultante ex the
mate uidere oʒ de intentione latoꝝ
legis municipalis ex qua resultat decisio ꝑdi
cte qōnis. Et dico qꝛ ex uerbis dci statuti eui
denter ostēditur qꝛ intentio conditoris fuit ꝑ
ferre in successione intestati lineā agnatorū quantuncunqꝫ
ꝓximoꝝ ꝛ ꝓpinquioꝝ ꝛ masculos agnatos feminis etiā
de dcā linea agnatoꝝ qꝛ apparet qꝛ dcm̄ statutum in succes
sione ascendentū ꝑtulit descēdentes masculos feminis dota
tis uel nō dotatis dūmō masculi eos dotare uelint. Ac etiaʒ
disposuit dictum statutū qꝛ si descendentes sine descenden
ꝫ decesserint supstitibus ascendentibus qꝛ succedant ascen

dētes ꝑ lineā cum fratribus defuncti ꝛ filijs fratruʒ mascu
lis sororibus exclusis ꝛ hec pertinent' in dcō statuto vsqꝫ ad
§.dicti statuti. Quod incipit si uero fuerit frater uel soror
in.dicto.§.uero statutum determinat ꝛ disponit qō qui ab
intestato decesserit nō superuiuentibus ascendentib' uel de
scendentibus uolentibus succedere sicut superius dictū est
succedant ibi tali descēdenti fratres masculi ꝛ filij masculi
fratrum utriusqꝫ cōiuncti si sunt ꝛ si nō sunt succedant fra
tres masculi ꝛ filij masculi dictoꝝ fratrū cōsanguineoꝝ tm̄
pretulit ergo dictū statutū masculos agnatos feminis agna
tis ꝛ agnatos cognatis.in ex uerbis dicti statuti colligitur
euidenter ꝛ istud statutū est cōforme legi xij.tab. ꝛ medie
iure prudētie de iure enim.xij tab.cognatis preponebant'
agnati per quos familiares dignitate cōseruant'.ut.l.i.§ ante
pe.de uen.inspi ibi enim publice interest. Media aūt iure
prudetia ultra statuit s.qꝛ ad hereditatem decedentis filios
masculos agnatos inuitant qꝛ sic cōmodius vsuʒ fuit tunc
iura cōstitui.ut hereditates ad masculos cōfluerent ut insti.
de legi.agna succes.§.qꝛ ad feminas imo et olim per ius ꝑ
torium ꝓponebat' cognatis ordo agnatoꝝ ut.ff.si tab.test.
nulle exta.l.i.in prin. Et qꝛ cognati inuicem nō succedebāt
supstitibus agnat' inuentum fuit senatus cōsul.orficianum
ꝛ senatus cōsul.tertul.per qō mater ꝛ filius inuiceʒ succes
serunt exclusis agnatis qō nō erat per.l.xij.tab.nec per me
diam iuris prudētiam. Cum igit' in ꝓposito intentio statu
entis fuerit agnatos masculos agnatis feminis preferre ꝛ
agnatos cognatis nec lʒ menteʒ legis offendere nec ab ipsa
mente recedere.C.de legi.l nō dubiuʒ que si nō sit eadēqꝫ
sensus uerborum vt ibi no in glo in uer. Sic ergo mentem
sufficit enim metem legis habere licet uerba deficiāt.ff.de
legi.l fraus de iure patro.l.adigere.§.quāuis de publicia ō
precto in ratione sm de adimē lega l iij §.codino. C.de li
be.pre.l.iij ff de re mili.l.milites circa prin.ff.qui pe.ni.ca
ca prin.l cedēdum de excu tu.l.scire oʒ § aliud per dy in.c.
si.de reg iur li.vi. De hoc ergo priuilegio prelationis non
est disputādum nisi in duobus casibus. Primus ē cū agna
ti masculi descēdentes uel ēt ascendentes cum agnatis fe
minis de successione cōtendunt quo casu masculi preferun
tur cognatis. Secūdus casus ē cum inter cognatos mascu
los ꝛ feminas de successione cognati premortui est conten
tio. Et iste est casus noster. Et hic casus nō est a dicto statu
to decisus vnde remanet in dispositione iuris cōis cum sit
casus omissus.ff.ō libe. ꝛ postu.l.cōmodissime. In hoc er
go casu dico matrem tractantem de luctuosa hereditate fili
anteferri patruis de ordine cognatoꝝ tm̄ ꝛ filijs talium pa
truoꝝ qꝛ ipsius matris est proxima causa successionis. ut
C.ad tertul. auc.defuncto.nec est eʒ uerisile qꝛ statutuʒ uo
luerit matrem excludere a successione luctuosa filij cum ma
tri pie relinqui oʒ ff de inoffi test.l.nam ꝛ si parentibus ꝛ
preferre patruos uel filios patruoꝝ de ordine cognatorum
tm̄ per quos nō est possibile cōseruari ordinem ꝛ dignita
tem familie defuncti cū de eadē agnatione nō sint. Ex qui
bus cōcludo ad dictam hereditate matrem insolidū inuita
ri exclusis penitus filijs talis patrui cognatis tm̄. Nec ob.
si diceret' qꝛ iste casus est directo a statuto predicto decisus
est dum dicit qꝛ si nō supsint fratres masculi consanguineo
rum tm̄ succedant patrui ꝛ filij masculi patruoꝝ exclus' so
roribus ꝛ matre ꝛ auo paterno ꝛ auia paterna ꝛ hic supest
filius patrui ꝛ generaliter statutū loquitur de patruo ꝛ fi
lijs patruoꝝ.ergo generaliter debet intelligi de pub.de ꝑ
cio uele.in l.nō aliter qꝛ dico qꝛ statutum se retulit ad patru
os ꝛ filios patruoꝝ consanguineorum qui sont de ordine
agnatoꝝ quos statutum pretulit agnatis feminis ꝛ cogna
tis quibuscūqꝫ. Et hoc apparet manifeste ex uerbis eiusdē
statuti in uersi sequētibus disponētib' qꝛ dicti patrui ꝛ fi
lij patruoꝝ exclusis omnibus attinctibus ꝯcedentis ex la
tere matris in successione preferant'. vnde non obstat.l de
precto nec.l.nō aliter qꝛ nō recedit' hic a uerbis ꝛ a uerbo
rū sentētijs ꝛ disponētis mente imo potius mens ꝛ snia le
gislatoris adiuuat'. ꝛ ita dico ꝛ cōsulo ego ang. cxlviij

De testō in quo fuerūt heredes filij nati ꝛ les nascituri
instituti ꝛ filie si que nascerent' institute in certa quātitate
pro dotibus ꝛc. ꝛ ultra facte fuerunt substitutiones in dcō
testō ꝛ de uerbis directis obliquis ꝛ cōibus.

Ominus Quiric' dñi charoli de
ciuitate marine suū cō
didit testm̄ ultimum in quo inter cetera suos
heredes vlēs instituit Jacobū ꝛ Renaum
eius

eius dilectos filius ⁊ ventrē suum posthumū nasciturū ex ipso ⁊ dña balnina eius vxore quocunqȝ tpe si mascul⁹ nasceretur vn⁹ vel plures ⁊ ad lucē ꝑuenerunt quocunqȝ tpe ⁊ inequali portione. Si vero pregnās non esset seu aliquo tpe non pareret ⁊ non ꝑuenerit ad lucem instituit sibi heredes vniuersales Jacobum renciū equis portionibus si vero pareret filiam feminā vnam vel plures ⁊ ad lucē ꝑuenerint quēlibet instituit sibi heredē in octingentis libris ⁊ mobilibus dotalibus decentibus inter ipsaȝ pares. Et inter dictos Jacobū ⁊ Renciū eius filios ⁊ posthumū seu posthumos masculū seu masculos nasciturū seu nascituros ex ipsa dña balnina ⁊ ipso quocūqȝ tpe vt supradictū est talem fecit successionē ⁊ subsūt vȝ. Quod si aliqui ꝑdictorū iacobi ⁊ rencij ⁊ posthumi seu posthumoꝝ ꝑdictoꝝ nascituri seu nascituroꝝ vt dcm̄ est decesserint in pupillari etate instituit sibi heredē seu heredes aliū suū filium seu filios masculum seu masculos legitimos ⁊ naturales supuenientē seu superuenietes ex ꝑdictis suis filijs heredibus vniuersalibus institutis ꝑmitte decis vel eius vel eoꝝ filium seu filios masculos legitimū ⁊ naturalē seu legitimos ⁊ naturales. Si vero post pupillarē etatē aliquis predictorum Jacobi ⁊ Rencij ⁊ posthumi seu posthumoꝝ masculi seu masculoꝝ vt dictum est decesserit sine filijs masculis legitimis ⁊ naturalibus ⁊ intestatus sibi heredes instituit aliū seu alios suum vel suos filios masculū seu masculos supuenientē seu superuenientes ex ꝑdictis suis filijs heredibus vniuersaliter institutis vel eius vel eoꝝ filiū vel filios masculum seu masculos legitimum ⁊ naturalem seu legitimos ⁊ naturales. Si vero aliquis ꝑdictorum Jacobi ⁊ rencij seu posthumi vel posthumoꝝ masculi seu masculoꝝ predictoꝝ nascituri seu nascituroꝝ vt dictū est decesserit cum filijs feminis vna vel pluribus quālibet earuȝ sibi heredē instituit in .cccccc. libris. Itē dicte posthume seu posthumis femine vne vł pluribus nascicture seu nascituris ex ipso ⁊ dicta dña balnina eius vxore quocunqȝ tpe si ad lucē ꝑuenerint taleȝ fecit succeß ⁊ substi. qꝫ si qua ipsarum decesserit in pupillari etate. vel postea quandocunqȝ sine filijs vel cum filijs non peruenientibus ad etatem .xxv. annorum sine filijs in eo casu succedant dci Jacobus ⁊ rencius ⁊ posthumus seu posthumi masculus seu masculi institut⁹ seu instituti ꝑdicti vel eorum ⁊ cuiuslibet ipsoꝝ filij masculi legitimi ⁊ naturales in equali portione. Item dictis Jacobo ⁊ rencio ⁊ posthumo seu posthumis nascituro seu nascituris ꝑdictis talē fecit successionē ⁊ substi. vȝ qꝫ si dcūs Jacobus ⁊ rencius ⁊ posthumus seu posthumi masculus seu masculi nascituri ꝑdicti vt dcm̄ est decesserint in pupillari etate vel postea qñcunqȝ sine filijs legitimis mascul' ⁊ naturalibus intestatus instituit sibi heredes dictas caduciā ⁊ elisabettā eius filias ⁊ posthumā seu posthumas nasciturā ex ipso ⁊ dicta dña balnina quocunqȝ tpe si ad lucem ꝑuenerit quālibȝ earum in mille torcon supra dote eius ⁊ cuilibet eaꝝ relictas ⁊ in quibus eas īstituit vt supra pȝ ⁊ dcām Catherinā euȝ filiabus suis in centū libris denarioꝝ ⁊ dcāȝ cubellā ⁊ andream ⁊ bernabeū eius filios ipsa non exīte in .c. libris ⁊ dcās cuncessam marchiellā ⁊ Renciū eius filios si ipsa cōcessa eius nō extaret in .c. libris. Itē dcō casu aduenīēte voluit qꝫ si succederet victorius quiricheꝫ ⁊ valerianus sui nepotes in domū ⁊ terris ipsi⁹ testōris positꝫ in noctꝫ ꝯ aiam cum medietate molēdini cōis pro indiuiso cū heredibus lu domici in nauali positꝫ iuxta quoscūqȝ cōfines quas asserunt eis tangisse in pte de hereditate ⁊ bonis patris ipsios dñi quirici ⁊ dcā dña balnina ipsa existente in casu iudiali. Et si ad sa vota transierit seu trāsiuerit succedant in domū ⁊ oībus bonis que hȝ ipse testator in castro luguole ⁊ eios ꝑtinētijs in quibuscūqȝ vocabulis ⁊ iuxta quoscūqȝ cōfines ⁊ in domū ⁊ habitatōem domus ipsius testōris ⁊ omnib⁹ massaricijs ⁊ suppellectilib⁹ que ipse testōr hȝ ⁊ que erunt in dcā domo positis i ꝑrochia sancte marie minorib⁹ iuxta rē filioꝝ Thomatelli a duobus lateribus ⁊ iuxta palatium sancte marie ⁊ alias domos assignatas domino Jo. suo filio cum pte et casalis existente iuxta ipsaȝ domū videlicet dña balnina succedat in vsufructu dictoꝝ bonoruȝ tm̄ ipsa existe vt dictum e. Proponit igitur in facto ꝑdictos Jac. ⁊ Rencium vniuersaliter institutos decessisse in pupillari etate ⁊ nullus posthumū nec posthumam natum vel natam esse. Queritur igitur ad hereditatem ipsoꝝ quis vocet an eorum mater ⁊ sorores vtrinqȝ cōiuncte an predicti victorine quirichus ⁊ valerianus an omnes simul vel neuter ⁊ ꝑ quanta parte iuxta dicti testamēti ꝑticulā. Et videt matrem ⁊ sorores vtrinqȝ cōiunctas naturaliter admittendas. Hic enim est succedendi ordo a lege traditus ex quo cessat descendentium proles vt C. ad tertul. aucten. defuncto ⁊ in coꝝ vnde sumitur. Cōtrarium eniȝ videt veritas qꝫ imo omnes pupillariter substitutū licȝ ex re certa dictis pupillis matre etiam inclusa que instituta est in vsufructu certaꝝ rerum cū dictione tantum tm̄ ad dictoꝝ pupilloꝝ hereditatē virtute dicte pupillaris substitutionis vocant similiter. Et hoc probat sit institutus directo ex re certa nullo alio vniuersaliter instituto est heres insolidum vt l. i. § si ex fundo de here insti. ⁊ eo. ti. l. ex facto el grādo ⁊ l. si alterius. C. ð here. insti. l. quot. ⁊ ibi no. salūo nisi talis institutus ex re certa sit prohibitus nō petere ꝑm Bar. qꝫ videt ius accrescendi ꝑhibitum a testatore ⁊ ideo illa institutio ad vniuersum nō trahit vt l. pe. ff. de iniusto. test. Et ita ipse ibi tȝ ⁊ in. d. §. si ex fundo ⁊. d. l. quoti. Potest enim testator in suo testamēto prohibere ius accrescēdi. vt. l. dñs fructuario ff. vsufru ⁊ ibi per glo. hoc tenet pro nūc nō approbo nec reprobo. Sed sub dubio relinquo ex eo qꝫ glo. in. d. l. quot. relata ad tex. illi⁹ legis vł secure ꝯtra ibi. n. quis fuit institut⁹ ex re certa ⁊ iussos re illa eē ꝯtent⁹ qui iussus ꝑpotuit vt pl⁹ ꝑ institutū peti nō possit vt in coꝝ. vt euȝ de appel. cog. §. aliō quoqȝ ver. ceterū si qui heredes fuerint nominati ⁊ tm̄ glo. illa tenet qꝫ ille institutus nullo alio vniuersaliter instituto vocatur ad solidum. Pro hac etiā opi. videtur casus. ff. ad trebel. l. si quis priore. vbi institutus in scdo testamēto ex re certa capit totū nō obstante qꝫ in eo sit confirmatum testm̄ primū in quo erat alius vniuersaliter institutus. Ex qua cōfirmatōe apparet institutū ex scdo testamēto ꝑhibituȝ plus petere ⁊ tm̄ nihilominus petit totum ⁊ capit totū. Preterea in milite est spāle de institutus in re certa nō capiat totū quādo miles testator noluit eum plus capere. vt. l. certaruȝ de testō mil. cōiuncta. l. si miles vnum ex fundo eo. ti. cum glo. suis. Si igitur in eo est spāle igitur in cōtrarium est ius cōe. Pro hoc et facit optime. ff. de hered. insti. l. si ita quis heres vbi institutus ex vniuerso excepto fundo nō obstāte prohibitione testamentoꝝ fundū habebit ita videt in proposito. Ex quo natura institutionis ex re certa est vt trahat ad totum ad vniuersum erit trahenda nō obstante prohibitione testātis. vnde dici potest ⁊ forte nō male per dictam l. si quis priore qꝫ hoc casu talis institutus ex re certa tm̄ capit totum sed contentus re sibi relicta residuum restituit venientibus ab intestato alia trebellianica nō detracta cum videat per testatorem ꝑhibita que ꝑhiberi pōt. vt in auten. sed cum testator. C. ad. l. fal. olim vero treb. detraxissȝ si nō suffecissȝ res illa ad quartā vt. d. l. si quis priore. ⁊. e. ti. l. i. §. si heres. Nec ob. qꝫ cā intestati trahit ad se cām testati vt. d. l. pe. de iniusto te. de qua lege bar. facit magnū festum ibi enī gradus substitutoꝝ ꝑ quem ingrediebat ius accrescendi vt l. i. §. in ꝑnō. C. de cadu. tol. rumpit ꝑteritiōe posthumi ⁊ sic eius fauore. Merito causa intestati trahit ad se cām testati alias quod fauore posthumi eēt introductum reuolueret ⁊ torqueret in eius lesionem ꝯ regulam qō fauore. C. de legi. ⁊ eadem testamenti ruptura induceret duos effectus ꝯrarios ⁊ incōpassibiles. s. impugnat testamēn ⁊ confirmatōem qō est impossibile vt. l. vbi repugnātia. ff. de re. iu. Et vł obstare. ff. de here. insti. l. quoti §. si duo vbi duo instituti ex re certa rem illam capiūt vt ꝑlegatam equalr in residuo autēȝ succedūt velut sine ptibus instituti nisi testōris volūtas manifeste refraget qꝫ volūtate refragante ibi refero ad equalitatem portōem non ad succededi ꝑtātem vnde e scriptuȝ qꝫ quasi sine pte scripti succedunt equalr in residuo nisi manifesta testōris volūtas appareat qꝫ voluit eos succedere eqˡliter tūc enim in residuo succederet inequalr vt testōr voluit. Item non obstante qꝫ testōr pōt ꝑhibere ius accrescedi vt no glo. in. d. l. dña testamēto qꝫ concedo nisi ex tali ꝑhibitione cā testati traheret ad cām intestati tunc enim testamēti fauore videret inductum vt talis ꝑhibitio non tenear vt d. l. si quis priore. ⁊ facit. ff. de secū. ta. l. i. § si duo ð vulga. ⁊ pup. l. quidam testō. Jō āt dixi institutus directo ex re certa qꝫ fideicōmissum ꝑticulare non trahit ad vniuersum vt. l. cogi. §. ⁊ generalr. ff. ad treb. ⁊ ibi per dy. ⁊ l. nam qō. §. fi. ⁊ l. si mulier. §. fi. ⁊ l. si patronu. §. iȝ ⁊ si e. ti. ⁊ ff. si quis omissā testa. l. si quis. Sȝ dñs quirichus in dcō testamēto substituēdo pupillariter dicit pupillis fecit eis testm̄ nam substitutio pupillaris ē testm̄ pupilli ⁊ per ipsum pupillo directe succedit non autem testōri ð inoffi. te. l. pap. §. iȝ nec impubenis ⁊ ð

ris z de secū.ta l.si ita § qui filio insti de pup subsli in pn. de here.insti.l.pater filio de uul. z pu.l.centurio lz eni testm patris in quo est subsloͦ pup unum sit numero gp unitatem psone testāt testantis z ,ppter ueritate solennitatis circa virtu qz.s.paternum z pupillare ut l.ij § prius de uul z pup z in .c.si pater de testis li.vi tñ respectu effectuū qui sequunt z qui sequi psit z respectu hereditatū que diuerse sont di/cant duo testā z due hereditates .ut d.§ sed nec ipuberis de uul. z pup. z.l patris z filij z ibi per glo. dicti ergo pu pilli substituti pupillariter qz uigore dicte substōnis directe pup directe succedunt ostr per ipsos pupillos instituti ut ex pdictis apparet Si igit intelligunt instituti directo a pupil lis 9ña est necessaria s qp ex quo sunt istitutti ex re certa nul lo alio vlr instituto in residuo qp oes dicti substituti directo in re certa q̄si sine pribus scripti ad residuū vocent uiriliter sunt autē illi substituti nouem si bene cōputent vz dña bal/nina victorius quiricbus ualerian° caducia elisabetta 9ces/sa catherina cū suis filiabus z sandrella Restat igit solum videre an p illud uerbū succedant adiectū in substōne facta de filijs dicti dñi Jo.inducat substō directa an fideicō.seu obliqua que est totū oppositum ut.d §. z generalr cū con/cor.sinis alle.supra qp autē uerbū succedat sit obliquū appa/ret qz succedere dr qui per fideicō ad hereditatez vocat .ut ff.ad treb.restituta § si.cum l.se z.ff.de fideicō.lib l.nō tā tum in pn.Sed 9muni est uez qz imo uerbum succedat est cōe aptatur enim ad utrūqz sensum.s ad successionē directā z obliquā de obliqua pz in.l alle.de directa ,pbat in.l i. z ij C.cōia de succes. z.l.si adducta. C.de furtis. z.l.si in pso nam. C.de fideicō. C.ad l.fal l q̄zq̄z.C de pac.l.pacto suc/cessorum in cor.de her.ab intesta.§.9sis extra de testa c ray nucius cum igit sit cōe interpretabor hoc casu directū non obliquū pmo ,ppter uerba testi scdo propter benignā interp/tatione ex uerbis testi apparet qz testator eos substituit pu/pillariter infra tpa pubertatis p fideicō.post tpa pubertatis enim tunc nō potuerit substituere directe.ut.l centurio .Et hoc constat ex eo qz cum specifica tepoꝝ distinctōe testator substituit.vnde vz uoluisse substituere directo infra dcā tpa pubertatis z p fideicō post pubertatē ut.l.pcibus. C.de i/pub. z al' subsli.si enim dictus testōr uoluisset substōem p/dictam esse p fideicō. z obliquā ol tpe iam dicta tpa nō di stinxisset specifice ut.d l.pcibus.Et benigniori interpreta/tione ,pbatur.qz si alr intelligimus dci pupilli instituti decess fisse dicunt testati.Et eoꝝ interest decessisse testōs.vñ mo/re lacedomnioꝝ introductū est pupillis in ptate testantium cōstitutis non recasuris in ptāte alterius possit directo substi/tui pupillariter.ut insti.de pu subsli.in pn. z .ff.de vul. z pu. l.ij Cum igit hec interptatio sit benignior ergo rōe beni/gnitatis sequenda.ff.de re.du.l quot.in actionibus ad treb. l.ex fcō §.sequit de re.iur.quotiens idē sermo. z.l.in obscu ris z.c.in obscuris. z.c.inspicimus.de reg iur.li.vi. z ibi p dr. z facit.ff.de legi l benignius cū si. Nec ob.qp quidā di cunt qp uerbū cōe adiectum rei singulari seu quātitate z nō quote iportet restōem sz per fideicō. z per 9ñs ad uniuersū non trahit .ut.l.his uerbis.in pn de here insti.Et dicunt ēt hanc opi esse dr.per d §. z generalr qp nō est uerū hoc z pro huius intelligetia considero qp quedā sunt uerba obli/qua nō pmordialr z originalr de sui natura sz ex psumpta uoluntate defuncti z sic p accedēs trahi pñt ad directā sicut est uerbum relinquo z alia vba que ponunt in.l.nā qp.§.fi. z.l.se.vsqz ad.§. z generalr inclusiue z ista uerba adiecta rei singulari seu quantitati non trahuntur ad uniuersum nec ad institutionem quia non est uerisimile qp hec fuerit testatoris intentio z ita loquitur .§. z generaliter . z ita eum intellexit dr.in suo sūmario intellectū z inductione in argumentū Ipse eni ibi in sūmando istam dixit qp uerba de sui natura obliqua adiecta rebus singularib° non extendū/tur ad uniuersitatē.Et ex hoc ipse infert qp si p uerbū relin/quo certa spēs relinquitur in testō qp ille cui est factum reli ctum nō consequat patrimoniū uniuersum sz nullus alius vlr institutus interpretat ergo dr uerbum relinquo mere obliquū z hoc sentit glo.in d.l his uerbis.in pn.dum dicit qp uerbum relinquo ex adiectum quote alio uniuersaliter in stituto non importat instōem pro cuius opi.uidetur casus. ff.de lega i.l non amplius §.bonoꝝ. z facit ff ad trebel.l. mulier §.fi.de le.ij l.si quis seruū § fi. z.l.cum ex filio.in pn.de uulg. z pup.Quedam sont uerba mere directa sicut est uerbū instituo z heres esto z tūc sine dubio talis instō trahitur ad uniuersum ut.d.§.si ex fundo cum si. Quedam vero sunt uerba cōia sicut est uerbū succedat z si Et tūc di co qp illa uerba adiecta rei singulari aptant ad institutione nō possit apparere testatore sic uoluisse sicut i ,pposito ubi est facta specifice substitutio pupillaris z infra tpa puber/tatis.Si igit aptat ad institutione ergo trahit talis institu tio ad totum qz cā testati tanquā potior trahit ad se cām i testati vt supius est ostēsum Attēdendum est tñ in eo qd dixi in uerbo relinquo quia lz glo in.d l.his uerbis dicat qp il/lud uerbū adiectum vniuersitati trahitur ad institutionez vt dr dicit tamē adiectū certe rei nō trahitur ad institutio/nem sed iportat fideicōmissum tñ vltramon.moderniores aliter dicūt s qp aut uerbum relinquo adijcitur in codicillis z tunc nullo casu importet institutione sed fideicō.ut l.see uola ad trebel. z insti de codicill' in fi z.l i de cōdi cōmun cta l cum quis decedens § sejā de leg ij Si uero adijcitur in testō tūc operat institutionem nullo alio vlr instituto vt l.his uerbis.Sed alio instituto vniuersaliter distinguo qp aut ascribit ei qui de necessitate debebat instituti z iportat in stitutionē arg de here. z fal.§ i. z.§.si uero nulla de eccle. ti.§.siquis aūt coniuncto.§.ceteꝝ vt cum de appel cog.Si uero ascribitur extraneo z tūc aut rei certe z nō operatur institutione.ut in.§. z generaliter aut vniuersitati z porrigi tur ad solidū per uiam fideicō.nō institutionis directe vt.l. lucius.§.filium ad trebel.Quaruz aūt opi.in hoc passu ad psīs uera sit obmitto,qz nō est decisio de substātia nostre q̄ stn. Concludo igitur ex premissis dictos.ix .substitutos pu/pillariter.s.dñam balninam quiricbum uictoriū ualerianū caduciam elisabettam cōcessam z catherinā debere habere res in quibus instituti fuerūt tanquam prelegatas sm for/mam z seriem dicti testamēti i residuo aūt bonorum dicto ruz pupilloꝝ dicti substituti succedūt equaliter seu uiriliter cum singulariter sint demōstrati. C de impu. z alijs sub.l. fi. z.l.v. z vq. z.l.si cōis seruus stipuletur seruoꝝ uelutti si ne partib° scripti per iura superius alle. Et maxime ad hoc dicedum induco qz testator dictis Jacobo z Recio substi tuēdo usus est hijs uerbis uidelicet tale fecit successionem z substitutionē zc. unde instituit substitutos nō ut simplices legatarius sed ut successores z heredes dictoꝝ pupillo rum que uerba cōiter sunt relata ad omnes substitutos ut apparet ex serie testamēti z sic in forma substituendi inter personas substitutoꝝ nulla sit difformitas. Secūdo dubita tur quātum ultra relicta specifice dicte dñe balnine conse/qui possit de bonis olim dicti dñi quirici dicta domina bal nina posito pro cōstanti qp mortuus dictus pupil.s. Jacobo z Rencio decesserit dicta caducia filia dci domini olīz qui rici z dñe balnine.Et super hoc pōt facilius respōderi.qz dicta dña pōt habere pro nonam partem dicti residui de quo superius dcm̄ est. Item dz habere medietate omnium bonoꝝ dicte pupille defuncte ab intestato. Aliam uero di/midiam dz habere domina helisabetta soror dicte pupille defuncte ex utroqz latere cōiuncta ceteris exclusis pupilla riter substitutis dictis filiabus ,pper mortem substitutoꝝ qui filias ipsas predecesserunt.Et ita dico z consulo ego Angelus zc. cxlviij

Si aliqui nobiles z aliqua dña habēt palaciū cōe ,p ei° custodia alique expense a dictis nobilibus facte sunt utrū dicti nobiles ab ipsa repetāt parte expensaꝝ ipsaz tangetē.

Quedam Domina z quidam nobiles habebāt cōmune palacium pro cuius custodia dicti nobiles fecerūt expensas.Queritur an dictas expensas pos/sint repetere a dicta domina pro parte eius contingente.

Super Puncto predicto distinguēdū est qz aut ,pter custodiam partis dcē dñe z defensionem ptis illius aliquid ultra er/rogatum est p consortes z socius eius in dicto palacio z repeti pōt quicquid ultra errogatum est. z ēt ipsi mulieri z cām habenti ab ea doli exceptio opponi potest p quam opponētes poterūt partem dicti palacij ouiū ad dictā dominam spectātem nūc ad emptorem eius retinere quousqz de dictis sumptib° necessario factis ad dictam cu stodiam z defensam eius integre sufficiat casus est.ff.fa. her.l.ex parte in pn.Cum eniz inter plures res cōis est z eam defendi oz z defensio indiuidua est sumptus p alteꝝ sociorum ob defensam facti recuperant tam excipiedo qz defendendo z ,pponitur tūc actio cōmuniter diuidēdo.ut ff.de neg.ge.l.si cōes edes in rōe sut. z .ff.cōi.diui.l.siquis

putans

putans. § i. uer ceterū z § fi dominum. Nec obst. de neg. ge.
l. qui in aliena. § fi. vbi defensio indiuidua erat z tamen ꝑ
sumptibus in defensione factis agitur neg. ge. qꝛ ibi defe/
rat res esse cōis. ut ibi no glo z hoc approbauit ego in sū/
ma. C. cōi di. Silr non ob. ff. cōi di. l. arbor. § fi per eandē
vbi silr agitur negocioꝝ ge. z tamen sumptus pro pte fie/
ri non potuerant qꝛ ibi sumptus fuit factus in cor. non cōi
pro quo seruitus pluribus debebat. vnde qꝛ nec in re uel
seruitute cōi quicquā inuenit impensum nec corpus in quo
īpensa est inuenit cōe merito ibi sumptuū nulla pōt cōmu
nio dici. ideo cessat cōi diuidendo iudicium z hꝫ locū neg.
gest. actio si vero sumptus facti in custodia ꝑpter dictā par
tem ad mulierē spectante maiores nō fuerunt qꝫ fuissent sū
ptus aliarum partium pte ꝑdicta circūscripta non uidet qꝛ
tunc habeat locum repetitio nec retentio ut. d. l. ex pte. Et
ita consulo ego angelus de perusio z c. .cl.

Testm̄ cum institutis heredis z substōibus ex quo du/
bium est utrum legatū usufruc. alicuꝰ possessionis factum
quibusdā mulieribus sub cōditione s. donec nō possent cū
tali pacifice habitare z per se uitam uidualem agerent do/
tem non exigerent z de uirtute dictorum quo ad quousqꝫ
quādiu doner z c.

Donatus Floriani petronis suum
condidit testm̄ z codicil
los in quibus testō z codicillꝭ plura legata fe
cit inter que dñe masilie uenturele vxori dci
testōris z dñe uāne georgij vxori petronis
filij dicti donati testōris usufructum certaꝝ possessionū z
bonorū dicti testōris. Item legauit duabus lenole france/
sche Jacobe philippe z angeline filiabus dci petronis fi/
lij dci testatoris z filiabꝰ dce dñe uāne vx. dce petronis do
tes cuilibet ipsaꝝ z substōem fecit put pꝫ in dcis testis z
codicill. Item reliquit suū herede nicolaum filium dci pe/
tronis donati nepotē carnale eiusdē donati testatoris z fi/
lium dcē dñe vāne vxoris dci petronis prout pꝫ in dcō testō
z codicill. Proponit et sic in facto vꝫ qꝛ petrone filius di
cti donati z pater dcoꝝ nicolai lenole frācesche Jacobe phi
lippe z angele decessit in. m. cclxix. de mense nouēbris su
perstite sibi dicto donato suo patre z supradictis eius filijs.
Item qꝛ in. M. cclxxij decessit dictus donatus testōr su
perstite dicto nicolao z dcis alijs filijs dci petronis z
dicte dñe uāne z nepotibus carnalibus dci donati testōris
Item qꝛ in. M. cclxxiij decessit nicolaus filius dci petro
nis z heres dci testōris in pupillari etate supstitibus sibi
dicta dña vāna eius matre z supradcis eius sororibꝰ. Itē
in. M. cclxxvi. decessit iacoba filia ipsius petronis z dñe
vāne z neptis dci testōris donati in pupillari etate supersti
te sibi dcā dña vāna eius matre z supradcis eius sororibꝰ.
Item in M. cclxxix. decessit angela filia dcōꝝ petroni z
dñe vāne z neptis dci donati testōris in pupillari etate sup
uiuente sibi dicta dña vāna eius matre z supradictis leno
la frādosca z philippa sororibus carnalibus dcē angele.
Item dī qꝛ post morte dci petronis z donati testōris dicta
dña masella z dcā dña vāna cōmunio steterunt cū supradicti
ptis nicolao lenola francisca Jacoba philippa z angela do
nec qui mortui sunt vixerunt z nunc cū uiuentibus morant
tur in domo dci testōris z obseruant uitam uidualē dcē ve
ro dña vāna z masella post morte ꝑdictoꝝ petronis dona
ti z nicolai traxerunt dotes eaꝝ de bonis dicti testōris. mo
do querit utꝝ ꝑdicte dña vāna z masella potuerint z pos
sint recolligere fructus z percipere de podere eius legato
per dcm̄ donatum testōrem ꝑdictum in suo testō z codicil
lis ꝑdictis. Item querit utrū dcā dña vāna vxor predicti
petronis z mater supradictoꝝ nicolai lenole frācische iaco
be philippe z angele succedant in bonis ꝑdcōꝝ nicolai ia
cobe z angele supradictoꝝ sorꝝ filioꝝ defunctoꝝ ex dicta
dña vāna coꝝ matre z i cuiꝰ bōis succedit z ꝑ q̄ritur z c.

In isto themate z qōibus resultantibus ex
themate ac et testō do donati floriani
diligēter inspecto scripto z publicato manu ray
naldi petri de perusio no. Uidetur de iure dicen
dum. Ad primam qōem dictas dñas uannas z massellam
posse z debere percipere usumfructum poderis positi in vil
la pileis legatum Ratio est quia vsufructus dicti poderis
equaliter est eis relictus sub cōditione si nō possent stare pa
cifice cum Nicolao nepte instituto donec caste z honeste
vixerint z uitam uidualem seruauerint z dotes earum non
receperint. Cum igitur dictus nicolaus mortuus sit puri/

ficata est cōditio si stare nō poterūt cū dicto nicolao. si ergo
noluit legatum predictū ex hoc capite qꝛ dicit stare nō posse
cum eo habere debet tale legatum donec uitam uidualē ser
uant z honeste z caste uiuant z dotes eaꝝ non repetant
Si aūt dictum legatū noluit sed alia legata alimētoꝝ quo
usqꝫ cum eis steterūt similiter z illa cōsequi possent. Nam
stare uident cū eo ex quo per eas nō stat quo minus talem
impleāt cōditionem. Sꝫ per morte nicolai cui cōditio talis
debebat impleri ut. l. i. de leg. C. z ff de annu lega. l. in an/
nua in prin. ff. de cōdi. z demon l. illis libertis Attendēdū
est circa hoc ultimū qꝛ non est multū clarum ꝑpter opi. ua
rietate inductam ex legibus decentibus qꝛ quādo iuxta cō
ditio deficit casu deficit dispositio z sic legatū nō debet.
C. de cōdic ins. l. legatum. C. de insti. z subst. l. i. t. in glo. ma
gna. ff. de cōdi. z demō. l. in testamēto ita erat scriptū unō
cum hoc casu mortalitatis defecerit habitādi cōditio non
uidet legatum ꝑstari debere qō est factum dñabus quo ad
cum nicolao habitauerint Quare pe. de bella pti. distinxit
inter cōditionē que momēto impletur z illa si casu deficit
facit dispositione deficere sic intelligant predicta iura incō
trarium allegata z illam que hꝫ cām successiuā sicut e hec
cōditio quo ad cum alio legatarius moratus fuerit z tunc
si casu deficit nō deficit legatum sed dispositio sic intelligit
l. i. cum cōcor suis. C. de lega. Alij uero dixerunt qꝛ ācā ille
cui cōditio e apposita iam incepit eam implere ut qꝛ incepit
morari z tūc ꝫ postea nō possit implere eo dotare ꝑpter ca
sum z non deficit dispō sic intelligant iura ꝯna z ista opi. re
citat z reprobat in glo ff de ānu. le. l. seyo Alij vero dicunt
qꝛ semp deficit dispō cum deficit conditio ꝑdcā per casum
ut. d. l. i. C. de leg. cum cōcor qꝛ de modo loquit nō de con
ditione z ista opi. recitat in glo. d. l. i. C. de legi. Sed hec
opi. falsa ē qꝛ dictiones iste quo ad quousqꝫ quādiu donec
z si. ꝯditiones inducūt z nō modum ff. de con. z demō.
l. pā seuerinā. § fi. no. ff. de ser. l. iij ff. de exc. tut. l. pē. ff. ō cō.
z de. l. i. Alij uero dixerunt z ista eē vā opi. qꝛ qñqꝫ legat cū
hac cōditione quo ad legatarius cum herede moratus fue
rit sit solum gratia heredis ad hoc ut ei legatarius operas
subministret uel negocia sua gerat z hoc casu si dicta cōdi
tio deficit p casum contingentem in psonam heredis qꝛ mo
ritur z legatū expirat ut. d. l. illis libertis ij rñ. z. d. l. seio. in
prin aut dcm̄ legatū sit gratia legatarij tm̄ z tūc aut est ali
mentoꝝ z eorum fauore nō expirat sic intelligat. l. i. C. de
lega. cum suis fi. z. d. l. illis libertis in prio respō. Aliō uero
legatum q̄ꝫ alimentoꝝ bene expirat. Quādoqꝫ uero dubita
tur cuius gratia factū sit legatum z in dubio ꝑsumit gratia
legatarij factū quasi cōmodius possit alimēta percipere do
nec stat apud heredem. Et iō legatum hoc tertio casu non
perit tex. est. ff de annu lega. l. annuam pecuniā z. l. annus
in prin. eo ti. Et hec distinctio est ipsa ueritas quam glo. po
nit in. d. l. i. C de lega. z eam tenet Bar dy. uero in. c. pru/
tan de regu iur. li. vi. nō approbat imo dicit nullam eē diffe
rētiam inter legatū alimentoꝝ z alia legata. Sed dicit de/
bere distingui an cōditio iuxta apponat gratia heredis z
hoc casu expiret legatum an gra legatarij tūc secus an uero
sit dubium z ide Sed eius dictū in duobus nō ꝑcedit pri
mo in eo qō dicit nullam ee differentiam inter legatū alimen
toꝝ z alia legata nam alia legata expirant p mortem here
dis tex. est in. l. qui cōcubinam. § uxore de le. iij. Secūdo nō
procedit in eo qō dicit qō cōditio apponit in fauorē legata
rij Istud enim est īpossibile dicere semp enim fauore here
dis apponit cum facilius sit prestare heredi alimēta in do
mo quā extra domum ut. l. iiij. in fi. de alimen. leg. z. l. ij cū
l. seque ff. de in diem adiec. Item testator nō grauat here/
dem ad retinēdum legatariū in domo sua. sed hoc in cōdi/
tione ponit que si nō implet legatum deficit ergo hoc to/
tum respicit eius fauorem. Ex quibꝰ cōcludo quo ad quesi
tum ꝑpositum qꝛ cum dict dominabus sint alimēta relicta
quousqꝫ cum nicolao herede habitauerint qꝛ si noluit cōse/
qui istud legatum eis factū eis fauore eoꝝ nō autem fauo/
re heredis cū administrādū ei quicqꝫ nullaten9 eēnt absītu
ete ꝯsequi psit sicut si dictꝰ nicolaꝰ uiueret z cū eo hitaret
p. d. l. i. C. de lega. cū si. Si ācā dicūt se stare non posse z iō
qꝛ nō psit ex hoc capite petunt legatū relictū in casu in quo
habitare non possent patient legato alimentoꝝ z conse/
qui debent aliud legatum in hunc casum relictum purifica
ta est enim illa conditio si habitare non potuerunt. Nec di
cat quisqꝫ non esse purificatam quasi testōr senserit cū ha/
bitare non possent nicolao uiuente cum testōr adieceris uer

bitur pacifice qd uenit per modu qualitatis ad habitationem vnde remoto subiecto seu substantia .i. habitandi potentia necessario sequitur remotio eius qualitatis et sic habitationis pacifice. Ex quo enim propter mortem nicolai habitare est impossibile cum eo ergo est impossibile et habitare qualificat pacifice nec alio modo cum eo habitare posse ergo est purificata conditio predicta et sic legatum usufructus dicti poderis ex capite predicto eis debetur. Est ergo eorum electio qd legatum alimentorum petant an ex capite illo quia per eas non stat quo minus habitent an legatum vsufructus ex capite illo quia habitare non possunt. Ceterum quia in facto proponitur quod dotes earum retraxerunt expirat utrumque legatum si ita est. Super secunda questione considerandum est quod dictus testator prime nepti decedenti in pupillari etate uel postea quandocunque substituit alias neptes superuiuentes. Alias uero postea decedentibus substituit nicolaum prefatum quia igitur in themate presupponitur quod Jacoba in pupillari etate decessit ad eius hereditatem uocate fuerunt alie sue sorores tantum matre exclusa ut l. precibus. C. de impu. et aliis substi. in cuius hereditate reperiuntur ccccc. flor. scilicet ccc. sibi pro dotibus relicti eidem facti si nicolaus predictus predecederet sine filiis quandocunque qui eam predecessit in pupillari etate ut in puncto presupponitur dicti ergo ccccc. flor. et alias eius bona si habebat sunt viriliter diuidenda inter dictas eius sorores pupillariter substitutas hereditas uero angele que secundo loco decessit post dictam Jacobam viriliter est diuidenda inter alias eius sorores superstites et matrem succedentes ei ab intestato. ut in aute. defuncto C. ad tertul. Nam ei non fuit facta substitutio de nicolao tantum sed nicolaus ante ipsam decessit unde euanuit omnis substitutio facta ei et ideo ad eius hereditatem uocantur mater et sorores ut dictum est viriliter. inueniuntur autem in hereditate dicte angele primo quantitas ccccc. flor. auri et tertia uirilis que eam tangebat de hereditate dicte Jacobe restat ergo solum videre de hereditate dicti donati delata dicto nicolao in pupillari etate defuncto cui est facta substitutio pupillaris quantum percipere debeant predicte domine massella et uanna et hoc est fortiter dubitandum nam testator in casu predicto ubi dictus nicolaus decederet sine filiis in pupillari etate uel postea quandocunque primo prelegauit cuilibet dictarum neptium cc flor. auri et totius residui relinquit dictas dominas massarias et usufructuarias in vita sua donec honeste et caste vixerint et uitam seruauerint uidualem. Et post mortem dictarum dominarum uanne et maselle totum podere positum in dicto plano pille voluit ad hospitale misericordie peruenire cum certo onere ut in dicto testamento lacius continetur et totum residuum dicte hereditatis uoluit et iussit quod diuidatur in .viii. partes quarum quinque reliquit dictis neptibus superuiuentibus et unam partem domine mee filie testatoris aliam partem magiole nepotibus dicti testatoris et filiis et filiabus si tunc non uiueret ora ergo ista relicta capiuntur ab impubere ex quo in pupillari etate decessit non ab ipso nominato testatore ordinatore. ut l. pap. § sed nec impuberis ff de uulg. test. de inul. et pu. l. patris et filiis ad l. fal. l. qui fundum § qui filium et l. in ro. § quod uulgo. et §. quesitum. quia ergo hec relicta ab impubere capiuntur sumus in casu hic. scilicet quasi filius extraneum heredem instituit matrem autem tantum reliquit dominas massarias et usufructuarias quid uirtute talis relicti mater et auia consecuture sunt Et istum casum determinant non bene in utra sed per consuetudinem obtentam in curia bulg. ipse enim solum articulum istum describit quasi uir. uxorem reliquit dominam et massariam et usufructuariam suorum bonorum et fauore liberorum institutorum solum alimenta sit habitura. ubi autem extranei sunt instituti debet habere usufructum plenarium ut no. in. l. i. C. si secundo nup. mu. li. Hanc tamen questionem posuit bar. et non soluit de le. ii. l. ticia etc. Sed cum sunt instituti collaterales. Mater autem relicta domina et usufructuaria sicut directo est in casu nostro licet ipse nihil dicat mihi videtur quod debeant habere plenum usufructum nam si fauore filiorum institutorum inductum est ut ista verba solum contineant relictum alimentorum non fiet extensio per legem ad extraneum. C. qui po in pig. ha. l. assiduis de manumis. te. l. si ita scriptum et l. hac consultissima §. ex imperfecto. C. de testa. C. fa. her. l. fi. ff. sol. ma. l. maritum cum l. se. puto ex quo contra regulam iuris ciuilis fauore filiorum talis fit interpretatio hanc non extendam ad ullam personam ff. de legi. l. quod non de reg. iur. c. in argumentum li. vi. et ibi per do. Nec enim est pro ratione extraneorum quantumcunque collateralium et filiorum institutorum filiis enim parentum debetur hereditas de bo. dam. l. cum ratio C. de cur. furi. l. fi. de li. be. et postu. l. in suis C. de his qui ante ap. ta. l. vnica non autem collateralibus quos exheredare et preterire que possunt nisi turpibus personis institutis ut C. de inoffi. te. l. i. et l. ii. Marie autem in casu proposito quia mater et auia sunt relicte domine masarie et vsu

fructuarie quibus pie relinqui debet et turbato mortalitatis ordine non minus libetur parentibus quam parentum liberis debetur hereditas ff. de inoffi. testa. l. nam et si parentibus in cor. ut cum de ap. cog. § aliud quoque capitulum C. ad tertul. aucte. non liceat no. ff. unde li. scripto unde uerisimilis est quod in uita matris propter gradus propinquitatem predilexerit testatorem eam collateralibus arg. C. de fideicom. l. cum acutissimi. C. de insti. et substi. l. generaliter de leg. ii. l. cum ita legatur §. in fideicom. Ex quo hec fuerit testatoris uoluntas apparet quia demum post mortem dictarum dominarum vanne et maselle substitutos inuitauit ut clare patet ex uerbis testamenti ante ergo mortem earum substituti dictis dominabus infesti esse non possunt quia igitur integre vsufructus omnium bonorum uirtute dicti relicti ad dictas dominas pertinet propter mortem nicolai predicti apparet quod licet dicte domine ex eo quod dotes earum retraxerunt fuerunt priuate vsufructu dicti poderis eis dudum debito uirtute relicti eis facti primo loco. Tamen cum dictos vsufructus proprietatis bonorum hereditariorum dicte mulieris uirtute vltimi relicti predicti eis facti in casu quo dictus nicolaus in pupillari etate decederet sint habiture quod etiam illius poderis positi in plano pille dum uiuunt vsumfructum habebunt post mortem uero eorum ad hospitale pertinebit si adimpleat conditionem sibi in testamento iniunctam An autem si uolunt de proprietate bonorum hereditatis sint aliquid habiture. Similiter dubitari potest non modicum et prima facie et fronte dicet vnusquisque eas nihil posse percipere uel habere quia ista uerba dominam massariam et vsufructuariam ut dictum est non institutis filiis important relictum vsufructum non proprietatis ut dictum est. Contrarium est uerum et hic diligenter aduertendum. Testator enim ibi hoc casu scilicet si nicolaus eius nepos in pupillari etate decesserit reliquit dictis suis nepotibus cc flo. auri pro qualibet earum et totius residui suorum bonorum et hereditatis ipsius testatoris reliquit dominas massarias et vsufructuarias predictas dominas massolam et vannam in dicta vita donec caste et honeste uixerint et uitam uidualem seruauerint et post mortem dictarum dominarum vanne et masselle de perusio dictum podere positum in districtu pille et residuum dicte hereditatis uoluit et iussit diuidi in .viii. partes quarum quinque partes uoluit deuenire in dictas suas neptes et alias suas partes in quocunque alios ut dicto testamento lacius continetur uiuentibus igitur dictis dominabus massola et uanna nihil hereditarium dictis substitutis relictum est sed demum post mortem ipsarum dominarum massella et uanna nicolao in pupillari etate decedente totius hereditatis relicte sunt domine massarie et vsufructuarie. Cum igitur significatum proprium uerbi domine importet dominium et directum in dubio ut l. i. § qui imperpetuum si ager uect. pe. ff. ad fil. l. i. § omnis et de vsufru. l. domine fructuario et ff. de condi. inde. l. domine testatoris de lega. iii. l. siquis suos descripsit here. l. siquis mihi bona in prin. de iureiur. Item apud labeone § si vsufr. Significatum proprium huius uerbi vsufructuarius importat vsumfructum ut. ff. et C. de usufruc. et ff. usufruc. quemad. ca. in rubro et nigro apparet quod non recedendo a proprio significato uerborum a quo in dubio non debemus recedere de le. iii. l. non aliter quod totius hereditatis eis relicta proprietas ut et vsufructus et quia proprietas et vsufructus formalis in eadem persona non possunt concurrere tales domine habent optandi potestatem an uelint proprietatem an uelint vsumfructum Et si proprietatem elegerint non nudam proprietatem sed plenam habere debet tex. est. ff. de usufru. lega. l. si ticia fructus electa autem proprietate hoc casu ex quo non reperitur quis eis dimentibus sit ipsum usumfructum proprietati messe necesse dici oportet tex. est. ff. qui mo. vsufruc. amit. l. sub conditione. Quia igitur totius hereditatis eis plenum dominium est relictum inquantum optare uelint dominium apparet euidenter quod dicto pupillo sunt pupillariter substitute quia uerbum relinquit in dicta substitutione adiectum est quote et uniuersitati hereditatis trahitur ad directam substitutionem et institutionum ut de heredi. insti. l. his uerbis no. glo. in cor. de here. et fal. § si vo nulla per Dy. ad trebel. l. cogi §. et generaliter. et ideo ad propriam reducendo institutionem et substitutionem pupillarem sicut institutus in parte non dato coheredem vniuersum capit ita pupillariter substitutus in parte quota ad vniuersam hereditatem impuberis inuitatur ut ff. de vulga. et pu. l. coheredi. §. fi. et ibi casus. Dico ergo dictas dominas vigore substitutionis predicte dum viuunt directo esse uniuersales heredes dicti nicolai in pupillari etate defuncti. Nec ob. quod dicitur dicta uerba dominas massarias et usufructuarias etc. in testamento prolata solum relictum usufructum importare solere cum non sunt filij

filij instituti quia illud concedo de plano cum de aliquo est facta institutio pure. Si enim aliud diceremus uerisimile esset institutio et in uanum cogitasset testator herede talem instituendo quod nihil esset percepturus si talia uerba aliquid quasi legatum usufr. importarent. Sed in proposito testator nullum voluit esse herede uiuentibus dominabus imo eas predilexit neptibus et omnibus aliis substitutis. et ideo plenam proprietatem habebant directe tanquam heredes dicti pupilli ex substitutione pupillari. Sed tunc diceret forte inuestigator ergo eis mortuis etiam substituti fraudati erunt hereditate dicti pupilli quod si dicte mulieres sunt heredes dicti pupilli directo ex substitutione pupillari ergo numquam possunt desinere esse heredes l. et si fine §. licet quod pap ff. de mino. hereditas enim ad diem certum et incertum dari non potest licet ex die incerto sic non ex certo ut l. hereditas ex die ff. de here. insti. dico enim non fraudari substitutos quod cum testator quosdam in eorum uita instituit post autem mortem eorum alios fecit heredes ita ista fuit institutio in casum fideicommissi conuertitur ne aliter intelligendo inanum uideatur cogitasse testator qui ad tempus heredes non facit et ita legendo et consulendo pluries tenuit pater meus dominus bal. ut ipse refert in d. l. hereditas ex die licet guil. de cu. in l. extraneum. C. de here. insti. uideatur tenere. quod imo mutantur post mortem ut directo uenirent. Sed hoc impossibile est per eundem superius allegatum. Quantum tamen pertinet ad propositum non expedit nos hanc subtilitatem intrare. quod non fuerunt dicti substituti inuitati directo et per uerbum directum ad dictam hereditatem post mortem dominarum imo per uerbum obliquum et sic non directum quod importat fideicommissum. ubi directam institutionem importare non potest sicut est in proposito ut d. l. his uerbis. Non dico ergo quod dicte mulieres tanquam heredes dicti pupilli uideantur post earum mortem rogate restituere hereditatem dicti pupilli. Restituerint ergo eam salua legitima et trebellianica matri pupilli contingente que legitima ut dixi est tertia portio hereditatis dicti pupilli et trebellianica est quarta portio alterius tertie partis. Et has partes ut predicta deducet. ut C. ad l. fal. l. quamquam in gl. C. de inoffi. te. l. pap. §. quarta que autem nullam debet habere legitimam detraher totam quartam ter de partis ut. trebel. senatusconsulti. Et ita dico et consulo ego angelus. cli.

De testamento cum institutione heredum et substitutione reciproca facta personis impuberibus uel facta personis paribus quarum natura qualis sit in consilio tangitur per ang. et quid mater testatoris et mater pupilli concurrunt ad hereditatem filij mariti occasione substitutionis contente in predicta reciproca uel compendiosa et de similis materia vide in hoc consilio et quid tutor pupilli adesset ut ps. et c.

uidam Nicolaus suum ultimum condidit testamentum et heredum institutionem fecit his uerbis vz. in omnibus autem aliis suis bonis mobilibus et immobilibus iuribus et actionibus [illegible]ntibus et futuris vbicumque sint et reperiri possint sibi heredes [illegible] uersales per equales partes instituit et fecit et reliquit dominam Joannam eius matrem et franciscum ipsius testatoris filium. Et si aliquis predictorum domine Joanne et francisci heredum et posthumorum decesserit quandocumque sine filijs legitimis volunt quod unus succedat alteri et alter alteri et sic ipsos institutos et posthumos ad inuicem decedentibus sine filijs legitimis substituit. Item reliquit dictam dominam Jo. eius matrem dicto francisco eius filio et postumo heredi tutricem et curatricem et c. Post mortem uero dicti testatoris remanserunt predicti domina Jo. et franciscus heredes predicti. Et demum mortuus fuit dictus franciscus impubes et etiam in infantili etate et superstitibus sibi domina Jo. et domina antonia matre ipsius francisci et uxore condam dicti testatoris nicolai an eidem antonie ex persona dicti francisci sui filij aliquid de iure debeatur et quid. Et si ad dictam antoniam pertinet et debet trebellianica et legitima in bonis dicti francisci sui filij et c.

Ictus Punctus iudicio meo est arduus et subtilis nec inuenio eum decisum nam dicta substitutio est reciproca facta personis impuberibus super uerborum compendio. Cuius igitur sit nature non inueni legisse. ubi autem fit sine uerborum compendio ut quod duo puberes uel unus pubes et alter impubes instituuntur et simpliciter substituuntur inuicem. uel et duo impuberes quorum alter in pe[illegible] e testantur et alter non nullam aliam substitutionem continent dicta uerba nisi solum vulgarem ff. de uulg. et pupi. l. iam hoc iure. et eo. ti. l. lucius et C. de insti. te. l. in testo. ubi autem fit duobus impuberibus in potestate sua continetur vulg. et pup. in persona utriusque ut dicta l. nam hoc iure. Nulla ergo substitutio fideicommissi sed solum illa que directa est sub substitutione reciproca continetur et hoc tenuit dy. ff. de vulg. et pupil. l. qui duos et ita Bar. indicauit de facto ut ipse refert in l. here. C. de impu. et alijs sub. quod igitur continetur vulgaris sine dubio si tutor pupilli hereditatem patris repudiauit sola mater testatoris ad hereditatem pupillo delatam vocaretur exclusa prorsus matre pupilli quod de bonis mariti eius quidam non de bonis impuberis certatur ut no. glo. C. de insti. et substi. l. fi. Si autem tutor non agnouit nec repudiauit an sufficiat ad excludendam matrem substituto sola existentia sui heredis sub iudice lis est quod dicta vulgaris substitutio quam continet dicta reciproca est expressa uerbis generalibus secundum Bar. qui ita tenet in l. precibus et in d. l. lucius. Sic intelligit glo. in d. l. lucius et aliam consimilem que est in l. precibus licet non sit expressa uerbis singularibus sit intelligit illam glo. que est in d. l. precibus que dicit quod substitutiones contente in reciproca sunt tacite et insti. de pup. substi. in glo. magna. Quia igitur dicta vulgaris est expressa per additione dicti substituti vulgaris cessat effectus existente suitate de lib. et postu. l. si filius heres licet quidam dicant contrarium et male. Et ideo si tutor non agnouit nec repudiauit similiter locum habet substitutio vulgaris tex. in d. l. si filius heres. An tunc transmittat ius deliberandi Bar. dicit quod sic per l. cum antiquioribus C. de iure delibe. quod alium suo beneficio tunc facit heredem et ideo tunc vulgaris expirat si heres pupilli beneficio iuris deliberandi in eum transmisso tunc agnosceret hereditatem paternam. Sed ego semper fui in opinione contraria quod liber homo cui est datus substitutus vulgaris nunquam substitutum repellit faciendo alium heredem suo beneficio nisi cum conditio eius mutatur tex. est in l. paterfa. testamento ff. de here. insti. Sed in proposito non mutatur conditio pupilli instituti cui datus est substitutus vulgaris. Sed dissoluitur ut i cor. de nup. §. disponat si autem tutor agnouit nomine infantis paternam hereditatem quod potuit ut l. potuit C. de iure delib. et sic expirante substitutio vulgaris an saltem locum habeat fideicommissi. prout dixi potest probabiliter dubitari quod hunc casum non inuenio. Item potest dubitari quod licet hec reciproca sit facta personis dispsibus et sic vulgarem continet in utroque tamen in pupillo hec vulgaris expressa continetur in se et tacitam pupillarem ut no. gl. in d. l. iam hoc iure licet ergo mater testatoris substituta non possit uenire ex vulgari que expirauit per additionem hereditatis ut l. post aditam. C. de impu. et al. substi. tamen debet uenire ex tacita pupillari comprehensa in dicta vulgari per quam pupillo succedit et trahitur ad bona impuberis vniuersa ut l. centurio de vulga. et pupil. Finaliter super hoc mihi uidetur de iure dicendum quod dicta substitutio post aditam hereditatem continet fideicommissi. Et ideo mater eius proxima cum est successionis ab intestato huic pupillo succedat et hereditatem predictam virtute fideicommissi restituere cogitur nostri testatoris detracta trebellianica et legitima quod ambarum detractio locum habet ex quo sub conditione fuit pupillus rogatus restituere hereditatem ut C. ad l. fal. quamquam in glo. et ff. de inoffi. test. l. papi. §. quarta. Ad hoc dicendum mouetur quod dicta substitutio reciproca est facta cum uerborum compendio unde non tantum reciproca sed etiam compendiosa est uel reciproca habeo naturam reciproce et compendiose considerato quod non est simplex sed conserta uerbis quibus fit compendiosa et sic tanquam mixta sapere debet naturam suorum simplicium insti. de actio. §. ita mixta in corpore de nup. §. et quod constat autem quod compendiosa continet non solum vulgarem. imo et fideicommissi ut d. l. precibus in tex. et glo. et l. centurio. et no. glo. insti. de pupil. substi. in prin. Nec est hic disputandum an infra tempora pupillaris etatis sit pupillaris directa cum sit facta per uerba communia. s. per verbum substituit quod est commune ut d. l. iam hoc iure et per uerbum succedat quod similiter est commune ut l. non tantum de fideicommissi liber ad trebel. l. restituta. §. fi. cum l. se. et de testa. c. raynucius propter duo primo quod hec substitutio fuit reciproca que non continet ullo tempore pupillarem expressam cum est facta dispsibus in dictum est secundo quod etiam si esset uere compendiosa considerato quod mater est in medio et est facta per uerbum commune nec de nec est substitutus frater ipsius nec alia sunt indicia ex quibus colligi possit quod testamentator voluerit dictam substitutionem esse pupillarem infra tempora pubertatis et omni tempore indicatur fideicommissi ut no. in d. l. precibus et insti. de po. sub. in glo. magna et in l. centurio. et ibi per Bart. Nec etiam ob. quod in dicta vulgari continetur tacita pup. et sic saltem ex tacita pupillari mater testatoris debet admitti quod tacita pupillaris non admittitur contra matrem fratre impuberis non substituto ut d. l. precibus. Et si dicitis pup. que continetur in reciproca est expressa ut d. l. lucius concedo quod in ea continetur pupillaris per se

ut qr est facta duobus ipuberibus in pn̄te constitutis Sed
qñ est factā dispartibus non cōtinet a principio pupillaris ni
si solum tacita que cōprehendit in uulgari ut no in d.l.iam
hoc iure que tacita pupillaris non admittit ꝯ matrem ut di
xi qr non est uerisimile qꝫ testōr uoluerit matre a successio
ne filij luctuosa excludere. Ex quibus cōcludo dictā matrē
pupilli dimidiam dicte hereditatis habituram z aliam di
midiam ex fideicom dictam matrem testatoris percepturā.
z sunt hec de apicibus iuris. Et ita dico z consulo ego an
gelus de perusio legum doc. clij.

De arbitris a partibus elect eligentibus tertium qui po
stea diuersimode sententias protulerunt utrum talea sen
tentie de iure teneant de iure.

Arbitri

Electa partibus elegerunt tertium z in sententiando cū non essent concordes quilibet tulit per se sentētiam discordantem a sententia alterius arbitri.
Modo queritur an tales sententie teneant.

A puncto

Presupponit qꝫ tertius fuit elect⁹ ab arbitris pmis. Sꝫ an ex ꝓuisione iure cōis an
prouisione cōpromissi non declarat rō super
hoc puncto uꝫ de iure dicendum qꝫ nisi sta
tutum municipale disposuerit aliud nullius snīa teneat. aut
enim tertius fuit electus a pmis ꝓpter eoꝝ discordiam cō
pellente pretore ad ptis instantiā z sic non est arbiter sꝫ po
tius cōcordator quidā nec ipse hꝫ sniam ferre Sed alij duo
cōpellunt cōcordare fm auctoritate huius tertij ita assum
pti sic intelligit. ff. de arbi. l. item si unus. §. fi. ibi cui⁹ aucto
ritati pareat z in glo exponit qꝫ solius eius auctoritati pa
rendū est nō enim ipse iudicat sꝫ alij eius auctoritati parere
cogunt qm̄ non est arbiter. ut dcm̄ est z hoc bar. tenet ex
presse. ff. de fur. l. si dñium. Et pro hoc optime facit. e. ti. l. si
de tueis. §. recepisse. Si aute fuit electus ex uirtute cōpro
missi tunc arbiter est sic intelligit dcm̄ dꝫ. in d. l. si dñiaꝫ ge
ptes elegisse dicunt ut. d. l. si unus. §. si in duos z hoc casu
eius auctoritati seu snie non getur. sed snie plurīū est stan
dum que tñ alij pñribus lata sit ut. l. si in tres e. ti. Quia igit
dcē snie predicte discrepant adinuice z non fuerunt late cō
iunctim per ipsos tres sed seorsum un⁹ ab altero indicauit
nullius snia tenuit. ut dcm̄ est in. d. l. si in tres z. l. sicut. Et
qꝫ non tulerunt sniam prout arbitriū receperunt snia p eos
z quelibet eoꝝ lata qꝫ nulla non facit eos functos esse offi
cio. ut. l. quid tñ in pn. e. ti. facit ad pdicta de arbi. Innotuit
per Inno. si aūt ius municipale aliter disponeret ei standū est
Et ita dico z cōsulo ego ang. de ubaldis. cliij

Si testōr in testamento legat usumfructuꝫ certe rei. B.
z. N. donec steterint z morabuntur in seruitio certe ec. z
ad seruiendum dicte ecc. circa diuinum officium utrum usus
fructus extinguatur per morteꝫ unius ex ipsis an accrescat
pro parte morientis superuiuenti z c.

Rusticus

Condam chitane angularū de tuderto suum condidit testm̄ in quo inter alia reliquit dño bernardo ceroli gen
tilacij de collatone z fratri nicole lipi de sancto
laurētio toto tpe quo ibi stabunt erunt z morabunt in ser
uitio mon. sancti francisci qđ uocat mon. sancti angeli z ad
seruiendū dcō monasterio circa diuinū officiū celebrandū
fructus z usufructus certaꝝ petiarum terraꝝ. Qm legata
rij mortuo testōre steterunt in dcō monasterio z ibidē mo
ram traxerunt p. x. annos z usufructus ibidē relictis p dcm̄
tps perceperunt postea mortu⁹ est z decessit dcūs frater ber
nardus. Querit ergo de duobus pmo an usufructus sit ex
tinctus in psonis amborum legatariorum per mortem dci
fratris bernardi an cum proprietate consolidet z sic reuer
tatur ad heredes uniuersales dicti testōris an uero accre
scat dicto fratri nicole adhuc moranti z seruienti in dicto
monasterio prout testōr disposuit.

D primum

Videt de iure dicendum qꝫ totalr sit usufructus extinctus in psonis ambo
rum. Quia conditionatis dispō semper expi
rat nisi cōditio adimpleat formalr de cōdi. in
fi. l. 1. si quis ita hereditatē de cōdi. z demō. l. meui⁹. z. l. qui
heredi sꝫ relictū dci usufructus fuit fcm̄ pro toto tpe quo ip
si stabunt erunt z morabunt in fuitijs dci monasterij z ad
seruiedū dcō monasterio circa diuinū officiū. Sed istud re
latiuū quo iunctū uerbo futuri tpis ut hic fuit iportat condi
tionem ut. l. sicut qui meus erit de leg. i Sed mortuo fra
tre bernardo nō stant nec morant ambo ad dcm̄ seruitium
ergo expirat relictū. Cōtrarium est ueritas qꝫ hic seruiedi
z moram trahedi onus nō est una cōditio diuidua sed idi
uidua personis amboꝝ adiecta sed sunt cōditiones due z
diuerse singulariter cuilibet ipsoꝝ cōuenientes aliud enim
est seruitiū z mora unius z aliud alterius. ff. de solu. l. uer
artifices de condi. inde. l si nō sortem. §. libertus de duob⁹
reis. l. nemo e qui nesciat. Sufficit ergo cuilibꝫ ipsoꝝ ad ob
tinedum relictum pro pte sibi cōtingente operas suas pstā
re z in monasterio morā trahere. ff. de manu. te. l si ita fue
runt. C. de condi. inser l. pe. Et iō non ob. ꝯtrariū qꝫ conditō
est impleta z formalr in psona huius fratris nicole uiuentis
z istud e implementum ut supius dcm̄ est. Super secundo
similiter uꝫ dicedum ius accrescendi nō habere ꝓpter duo
pmo qꝫ post legata al' relicta quesita illis quibus relicta fūt
non hꝫ locum ius accrescendi ut. l. 1. §. fi. z ibi glo de usufr.
accre. no glo de re iudi. l. ex ꝯctu nisi cum portio parte z ō
ficit ita qꝫ fingit nunquā fuisse quesita saltem quo ad effe
ctum ut in casu. §. fiquis āt nō imples in cor. de here. z fal.
s. col. z. d. l ex cōtractu Sed in ꝓposito portio que deficit
nunquā fingit fuisse nō quesita ergo ius accrescendi cessat
qꝫ dictus usufructus fuit relictus cuilibet legatarioꝝ predi
ctoꝝ sub cōditione coherete persone cuiuslibet eoꝝ. Sicut e
cōdictio moram trahedi in monasterio z seruiedi ad diui
num offm̄. ff de ma. testa. l. ticia. unde per aliū impleri non
pōt z sic illius ius accrescedi nō hꝫ locum qꝫ cōdictio non
pōt impleri adiecta persona domini bernardi defūcti z re
lictum nō debet nisi cōdictio impleat z fm maliter ut dcm̄
est. Cōtrarium est uerū qꝫ in usufructu ita cōiunctim re z
uerbis relicta portio deficit semel quesita z est speciale in
usufructu qꝫ seruitus psonalis est z accrescit psone nō por
tioni. ff de usuf. accre. l. 1. §. fi. uer. nam z admittede alias e
sub lege. Idem ueracius cōiuncta. l interdū in fi. eod. ti. Ex
ideo nō ob qđ dcm̄ est pire ius accrescedi post portionem
acquisitā qꝫ aliud in relicto ꝓprietatis est quo casu accrescit
portio portioni nō persone. Nec ob. qꝫ est legatū sub cōdi
tione que coheret psone legatarij z sic legatum nō pōt de
beri nisi cōdictio impleat z in forma qꝫ uerum est qđ non
debet ipsi legatario nisi impleat cōditione appositā. Sed
bene debet cōsocio z cōiuncto cui accrescit sine onere pre
dicto exquo p rerum natura per eū impleri non pōt tex. est
C. de cadu. tol § si aūt aliquid sub cōdictione v. si uero ta
lis est uerboꝝ cōceptio. Quod aūt dixi accrescedi ius habe
re locum in usufructu z deficiete portione iam quesita nō
hꝫ locum nisi usufructus ad certū z determinatū usuꝫ plu
ribus sit relictus ut. ff de usufr. l. dñis fructuario. §. fi. uel ni
si pluribus sit relicta cōmoditas nō aūt usufructus ut no.
ibi glo. Quia aūt in ꝓposito relictus est usufructus nō ad
certum usum cōsumandum z est relictum pluribus cōiun
ctis re z uerbis z perit usufructus morte huius z condi
ctio adiecta ei nō pōt impleri p alium accrescit eius portio
cōiuncto absqꝫ onere aliquo ut dicto uer si uero talis ē cō
ceptio uerborum. Et ita dico z cōsulo ego Angelus de pe
rusio z c. cliiij.

Si testator instituat hospitale in tota hereditate cum cō
dictione quod dicta bona dicto hospitali relicta no possint
uendi utrum si aliqua bona uenduntur per rectorem ho
spitalis hospitale sit priuatum z emptor non in bonis ipsis
uexari possit.

Andreas

Petri monaldi de castro plebis suum cōdidit testm̄ in quo sibi heredem ulēm instituit hospitale misericor
die de perusio cū hac condictione qꝫ dicta bona
dicto hospitali relicta nō possint aliquo mō uel aliqua cā p
rectorē dicti hospitalis siue per aliquā psonam uendi alie
nari pmutari uel donari qꝫ si cōtrafecerit cadat dcm̄ hospi
tale a dictꝫ legatis z quolibet eoꝝ mortuo dcō testatore re
cto? dicti hospitalis uendidit quedā bona dicte hereditatis.
Querit an dcm̄ hospitale sit dcā hereditate priuatū z sic
possit dictus emptor uexari in bonis pdictis z c.

Super

Quo pūcto uidet de iure dicendum dcm̄ hospitale nō cecidisse
ab hereditate predicta qꝫ testator nō designa
uit psonam cui applicari uellet si cōtra fieret
unde istud est nudū preceptū nō ligans here
dem licet secus eet si psonam demōstrasset. tūc enim non
eēt pceptum nudū z applicarent bona ei quem designasset
testatore

testator ff. de leg. i. l. filiusfa. § diui. seuerus. ij. Et illa uerba cum hac conditione non faciant conditionem ex quo iussio a principio fuit pura et per testatorem concepta de manu test. l. meuia. Et si diceremus hospitale priuari descenderet aduenientes ab intestato et ea ab intestato haberi cum instituti non sint et sic pro parte testatus decederet pro parte testatus et pro parte intestatus quod est impossibile ut ff. de testa. mili. l. miles ita heredem. § et quod diximus. Concludo igitur hospitale quod semel fuit heres non priuari hereditate nec eum desinere heredem. ff. de mi non l. et fine. § sed quod pap. et per consequens emptorem molestari non posse. Et ita dico et consulo ego angelus de perusio legum doc. etc. clv.

Quomodo repudietur repudiatio unum articulo repudiationis deducto in causa principali testes in ea iurati possint examinari in causa appellationis et unde diuersitatem iter ius ciuile et ius canonicum in hoc de. Item quomodo probetur numeratio pecunie et an acta s. confessiones et attestationes scilicet in prima instantia que perempta est fidem faciant in alia.

IN Questione uertente inter dominum micheletum cionis de boccijs et fratres eius ex parte una agentes et iacobum magi ex altera parte defendente coram iudice appellationis ciuitatis castelli super quadam appellatione interposita pro parte dicti domini micheleti et fratrum suorum a quadam sententia lata contra eos per dominum petrum inet de monte policiano scripta et publicata originaliter manu condam ser nicolai gregorij de ciuitate castelli visis omnibus actis in causa principali et in dicta causa appellationis. Ac etiam visis omnibus actis et actitatis dicte cause que iam perempta est. Queritur que sint partes iudicis appellationis in sententiando in causa supradicta etc.

IN hac Questione sunt plura uidenda. Primo an dicti domini micheletus et fratres probauerint se fore heredes alamani et francisci fratrum et aliorum olim benedicti germani condam domini micheleti. Secundo an sit probata datio assignatio et numeratio clxxx. flor. auri. Que dicitur facta per benedictum predictum in libello anno precedente nouitatis que fuit in ciuitate castelle de mense iulij dicti anni. Tertio an sit probatum quod guatum quod dicitur fuisse emptum per dominum Jacobum pro predicto benedicto fuerit dicto Jacobo derobatum nec ne. Et his rimatis et visis lucide apparebit questionis decisio.

Super primo dico minime fore probatum dictum dominum micheletum et fratres fore heredes dictorum francisci et alamanni. Ratio est quia licet uelint esse heredes non possint cum hereditas non quam fuerit eis delata. sed domine marcie eorum auie cui de iure defertur hereditas patrinis predictis exclusis. C. ad tertul. autem defuncto. Que auia hereditatem predictam adiuit ut patet publico instrumento originaliter scripto manu N. in iudicio producto. unde si hereditas alij est delata et adita iam isti heredes non sunt nec esse possunt de acqui. here. l. is potest. Nec obstat quod in iudicio appel. per plures testes est probatum quod dicta auia dictam hereditatem repudiauit et hec repudiatio dicitur fore facta antequam illa se postea gereret pro herede quia dicta probatio non est facta per instrumenta sed per testes qui in causa app. super dicto articulo repudiationis examinari non potuerunt pro eo quia ille articulus repudiationis predicte coram iudice cause principalis fuit exhibitus et testes iurauerunt super eo dicere ueritatem eo quod iurauerunt super tota causa. unde licet non fuerint examinati tunc sufficit quod iurauerunt quantum ad hoc ut ipsi uel alij super eodem examinari non possint in causa app. et hoc ponit singulariter Inno. in c. fraternitatis de testi. uer. Item dicunt si testes iurauerint. Et quia per iacobum in prima instantia fuit productus articulus admonens directo contrarius etiam in causa app post dedicta testificata non admittuntur testes. Et est ratio quia subest tunc subornationis timor. Et predicta sunt uera de iure canonico quod seruandum est in terris ecclesie cum iuri ciuili contradicat ut no. Jo. an. in c. i. de reg. iur. li. vi. De iure enim ciuili constat quod in causa app etiam super eisdem articulis super quibus in causa principali fuissent examinati testes et eorum dicta publicata possent de nouo testes produci. C. de app. l. per hanc in tex. et glo. et ibi per cy. et bar. et sic patet quod Jacobus debet absolui. Super secundo an sit probata datio et numeratio dictorum florenorum dico quod franciscus et ciole nituntur eam probare probando quod dominus Jacobus fuit confessus presente parte in domo domini sindici anno precedentis nouitatem castelli se habuisse a dicto benedicto dictam quantitatem flore. alios testes non inuenio quicquam effectuale dicere. Et de iure isti probant istam confessionem ex qua insurgit dationis probatio et consignationis. ut l. publia. § fi. ff. deposi licet secus esset in eo qui ageret ex mutuo naturali asserendo se numerasse pecuniam quia non probaret per simplicem confessionem rei de recepto et sic si probaret de mutuo ciuili non sufficeret sibi quia agit ex naturali et probat ciuile ut no. Spe. in ti. de teste. § i. uer. sed pone ego contra te. Sed licet ita probare nitantur in effectu eorum dictum non releuat unum denarium. Ratio est quia in libello deducitur numeratio facta de anno ante nouitatem de mense Julij dicti anni unde ex ea numeratione agit. sed dicti testes non probant quod Jacobus fuerit confessus se habuisse de dicto mense iulij. Quia ergo agentes se constrinxerunt ad numerationem factam certo et determinato tempore illam probare debuerunt tex. est. ff. de neg. gest. l. cum actum facit. C. de probat. l. matrem tuam et optime etiam facit. ff. de instru. l. habebat. ff. de re iudi. l. diuus ut bonorum rap. l. pretor. § de cedere de adul. l. denunciasse. § quid si. Ex quo concludo quod quia non probant numerationem in libello deductam quod absolutio sequi debeat. Super tertio dico quod pariter pendet in prima instantia que iam perempta cuius acta merita cause respicientia sunt attestationes et confessiones in alia instantia fidem faciunt ut no. plene Bar. ff. iudi. sol. l. cum lite mortua fecerunt actores articulari in. xxviij. c. quod incipit. Item quod publicum et notorium est etc. Quod nicolaus nolet tempore dicte nouitatis derobauit dictum Jaccobum de tanta quantitate guati quantam quantitatem guati ipse Jacobus emerit pro benefitio predicto et nomine ipsius benedicti pecunia habita ad mercandum mercanciam guati. Et insipienter et fecit dictus Jacobus hoc negare quia debuit confiteri. unde negando non posita se niti expositione negata ut no. Spe. in ti. de po. quia in libello cuius assertioni debet stari contra agentem ut C. de li. ca. l. cum proponit et C. de omni agro des. l. rura li. xi. Constat quomodo inter dictum benedictum et Jacobum et actum et conuentum fuit quod lucrum et damnum ex mercantia proueniens est etiam solius benedicti unde si robaria fuit facta dicto Jacobo de guato periculum dicti benedicti est. Non enim tenetur Jacobus de ui maiori qui est casus fortuitus cui resisti non potest. ff. loca. l. si merces. § uis maior nisi sibi illata fuisset ob eius inimicitias ut e. l. § culpe quod in dubio non presumitur dolum committere aut culpam et qui dolum aut culpam allegat ipsam probare debet ut l. quotiens. § qui dolo contincta glo. sua ff. de proba que culpe hic non probata ullo modo licet igitur non possit se niti ex dicta positione negata tamen si probatur dicta positio per testes agentium probationibus testium Jacobus uti potest. Satis autem testes dicti domini micheleti dictam robariam probare nituntur. Et etiam iudex ad instantiam Jacobi interrogare eos potest si contenta in dicto capitulo. xxviij uera sunt ut l. amplioré. C. de appel. in glo. super uerbo adimplere de fide instru. cum Joannes heremita et ibi per Inno. Et responderunt uera esse quia aliud dicere non possunt ex quo ita articulati sunt et eorum articulos per iuramentum de calumnia firmauerunt de infami. l. ictus fustium in glo. et de testi. c. sicut immediate dictus iacobus poterat uti dicta confessione per quam euidenter constabat iacobum absoluendum cum periculum dicte robarie ad dictum iacobum non pertineat. ex quibus omnibus concludo partes dicti iudicis esse in pronunciando male appellatum et bene iudicatum. Et ita dico et consulo ego Aug. de ubaldis legum doc. etc.

clvi.

Si confiteor a ticio cc. nomine pretij cuiusdam domus recepisse que eidem restituere promitto ubi eidem domum ante dictam uedere non possum uerum si agat ticius ad illa cc. et obijciam dicta cc. non fuisse numerata et hoc elapsis temporibus a iure ciuili introductis si probem per testes quod confessionis tempore nulla pecunie numeratio interuenit debeam obtinere etc.

Domina Angelina olim angelucij de medicis de tuderto promisit et conuenit pacto monalducij vedere domos suas et olim Jacobucij sui filij pro cc. flor. quos confessa fuit ab eodem habuisse et recepisse et dicta domina in casu quam habet cum filijs guidonecij succumberet ita quod non posset uendere dictam domum promisit restituere dictos cc. flor. Modo contingit quod eas uendere non potest petuntur ab ea cc. flo. Opponitur per dictam dominam quod ad ipsorum solutionem non tenetur quia nunquam ei numerati uel traditi fuerunt et probat per testes quod tempore confessionis de recepto nulle pecunie numeratio interuenit. Et hoc obtinetur per dictam dominam elapsis temporibus de iure ciuili introductis ad proponendum querelam non numerate pecunie. Queritur igitur an solutio uel condemnatio sequi debeat etc.

Videtur Primo fronte dictam dominam Angelam condemnandam

an dictis.ec flor. Primo qr tempus ppōnēdi dcām que relā est elapsum quo elapso non audit excipiēs ö non nu. pe. l. in ɔctibus ₇ auten. hanc autē querelā. C. de do cau l. vlt. ₇ auten. ibi posita. Secūdo qr dcā confessio fuit in scriptura redacta vnde oppositū eius qd est in cōfessione ɔ̈ductum nō pot pbari nisi per scripturam. C. de nō nu. per. l generaliter. Tertio qr in penam hoc vr adiectum unde si habuerit pecuniā siue nō ₇ siue eius intersit siue nō eam rem sibi vendi pena peti pōt qr in ɔctibus cum pena inseri tur non inspicit an intersit de verbo oblig. l stipulatio ista. § alteri si quis cau l si seruus. § si plurium de uer. ob. l ii §. ue si in facto in glo. Quarto qr lz testes pbent qr tpe cōfes sionis nulla fuerit numerata pecunia tamē non vr sufficiēs pbatio lz enim nō tecepit tūc poterit antea recepisse ₇ hoc vr importare plusqz pfectum tempus in cōfessione ɔ̈ductū l. illa uerba habuisse ₇ recepisse que verba tempus plusquā pfectum significant ₇ demōstrant. In cōtrarium facit qr cū exceptio nō numerate pecunie obiciť illi qui dicat pecuniaz numerasse obiici pōt perpetuo qr tūc obiciť sibi de dolo in quo uersať cum scire se debeat nō numerasse pecuniam ex quo de sua numeratōe agiť de qua nō pōt ptendere rōabi liter ignorantiā ff pro suo. l. fi. ₇ hoc de equitate canonica lz secus vbi nō opponereť ei qui numerasse negať. Sz alte ri qui pōt numeratōem de qua queriť pbabiliť ignorasse qr tūc in nullo dolo uersať qr ociā exceptio nō causať tūc ii do lo petentis ₇ iō cōtra eum canonica equitas nō uersať. Sic intelligo notabiliť Di. decīi de reg. iur. locupletari. ₇ dictum Inno. de im̄u ec. qr plerisqz ₇ quod no. arč. de solu c. vlt. li. vi. ₇ hoc dicere noluit glo ff. mādati. l si fideiussor § in om nibus qr lata sniā dolo petentis solutōne m inde biti ɔ̈tertii sine repeti. ₇ hoc et senserunt Ia. de ra. pe. de bel. ₇ Ci. vt ipse refert C. de condi inde l. i Equitas ergo ista canonica in terris ecclesie in quas hz temporalem iurisdictōem seruā da est no. Io. an in c. i. de reg. iur. li vi. Nec ob. qr pbatō fit per testes vnde nō vr sufficere qr imo sufficit cum cōfessio nō emanauerit in scriptis lz enim in scriptura fuerit redacta cōfessio non tamē in scriptis dicitur emanasse qr tunc diciť actus celebratus in scriptis cum hoc agitur vt nō aliter va leat nisi inde scriptura fiat. C. de fide instru. l. contractus in tex. ₇ glo in verbo in scriptis. hec enim scriptura ad rei ge ste pbatōem confecta ē ut dicať in scriptis emanasse. ff ɔ̈ pi gno. cōtrahiť. Item non ob. tertium qr pena exigiť lz non i tersit concedo enim lz semp uerū nō sit. Sed in pposita nō est per modū pene sz videť interesse dāni contingētis qd ɔ̈ tenderet potius si soluisset p precio vēditionis future di ctarū rex dcām pecuniam. ₇ ideo. ll. in ɔ̈trium allegate non obstant qr alius casus ē vt pz in. l. in ɔctibus de eo qui pro misit soluere pecuniam sicut ₇ hic fecit obici ergo pōt ex ceptio predcā. Item non ob. quarta obiectio qr ad tempus cōfessionis verba illa habuisse ₇ recepisse referunť ₇ nisi fi eret talis relatio nō possz dici qr magis ad vnū tps qz ad ali ud referanť. Et si dcā negatiua nō eet coartata loco uel tpe vnde per naturam quasi impossibile esset eius pbatio. C. ɔ̈ proba l. actor. ₇ qr ad tempus cōfessionis fiat relatio est ca sus fm bar. ff. de uer. ob. l. si ita stip. §. grisogonus. Ex qui bus cōcludo qr si pbatōes ɔ̈dicte facte sunt vt supius dcīi est qr dicta dñā uenit absoluenda. Et ita dico ₇ consulo ego angelus de perusio ₇c. clvij.

An interdcīi seu iudiciū possessorium possit intentari cō tra illum qui no spoliauit vel non habuit cām a spoliatore. Et qūo tale iodicium debet intentari legitime ₇ quomodo in dcō iudicio debet pronunciari.

A predicta

Cōne vertente iter cōe castri catalij ex pte vna agēs ₇ dñam eghetem ex parte altera defendētem tria puncta iuris examinanda sunt. Primo an iodicium possessorium qd intentať in libello dicti cōis potuit intentari cōtra dñam eghetem que ex for ma libelli nō spoliauit dcīi cōe possessione domus in libel lo cōtente ₇ confinate nec cām habent ab illo qui pmo lo co dr spoliasse. Secundo posito qr dcīi iudicium potue rit intentari cōtra eam an sit factum p personam legitimaz tam ex pte actoris qz dicte domine conuente. Tertio po sito pro cōstanti qr persone litigātes sint legitime: vel etiam qr per principales acta ratifi: enť quod fieri pōt: vt ff de iu di. l. lz. Que sint partes iudicis de cā cognoscentis in sniān do diffinitiue. Sup primo cōsidero qr qñ agiť ɔ possidentē qui non spoliauit interdicto vnde vi. Si tunc iudicium non

pcedit lz possessor in vitium successerit qñ contra singula rem possessorem non cōpetit et a deiectore cām ptendente ff de vi ₇ vi ar. cum a te. Et si illud interdcīi non pponitur qr hanc hz naturam vt non deť nisi ɔ deiectorem ita nec et ɔ talem successorē in feni actio succedēs in loco dicti inter dicti ppoñi potuit lz quidam dixerint ɔ ₇ male ut refert In no. de resti spo. cum ad sedem. in glo que incipit nec et tunc spoliator circa pn. dicte glo. Qñqz agitur ɔ ta em singulare successorem ut malefidei possessorem ₇ in vitium succeden tem cōditione ex canone sepe de resti spoli ₇ hoc casu pōt cōueniri successor singularis si habuit imediate cām a suc cessore Sed si nō habuit cam imediate sed mediate tūc cō ueniri nō pōt ex illa decretali. Sed si aliquis ex mediis suc cessoris habuit bonā fidem fuit porgarū vicium malefidei ₇ persona illius possessoris qui possessione adeptus est bona fide. Sed si omnes medij possessores sunt malefidei ₇ si militer qui nūc reperiť possidere cōtra quem agiť est male fidei cōpetit cōditio ex decretali illa cōtra hunc possessorez vltimum et si antequa ad eum possessio peruenisset p mille manus malefidei possessorū ambulasset. Et ita tenet Inn. in. d. c. sepe i glo. magna in uer. ₇ uideť posse dici generali ter cōuincto uer. se. que incipit si aūt unus de mediis posses soribus. Quādoqz uero agiť cōtra singularem successorez nō tāquam in uiciū succederem Et tūc nō porrigiť ad eum cōdictio ex illa decretali vt ibi pz in lra. Alio ergo tūc reme dio opus est. Sed qd sit illud in dubiū pōt reuocari. Qui dam eni dixerūt qr si res ecclesie hz locum remediū cano nis. vij. q i. reintegranda. Sed hec opi. reprobať qr nil spā liatie est in rebus ecclesie quo ad hoc ut iectari possit plus quā si res ad aliū quā ad ecclesiā ptineret vt no Inno. in d. c. cum ad sede in glo. ɔ̈dicta unde ueritas est siquis spo liatus est ab aliquo solo dolo interueniente nl metu ₇ p hoc cōueniri pōt actione qd metus cā que est in remi scripta ₇ cōcomitať possessore uel et actione de dolo qr tūc cōueni ri pōt ex canone illo Et his duob⁹ casibus locum hz reme diū illud ut no. Inno. in. d. c. cū ad sedem in glo. predicta in uer. Sed nos hic nō dicimus idem tenet in. d. c sepe in fi. Extra hos casus nō hz locum nec inuenio remediū simp. possessori cōtra talem singulare possessore bonam fide ha bētem. Esset ergo tūc agedum petitorio. Porro si malaz fidem haberet et si spoliatus non pōt probare de sua iusta possessione tñ sibi ad eam recuperādaz pdita sunt remedia s. cōditio ex. l. si coloni. C. de agri. ₇ censi. ₇ officiū iudicis ₇ cōdicio triticaria ₇ cōdictio incerti ut no. glo. C. de fur. l. fi. §. sed cum in fam in uer furtiuā ₇ eo. ti. l. in ciuile. i gl. que incipit. Sed quid si erat. In pposito aūt nostro asseriť in libello cōe spoliatū. nec dicit p quē ablatiuā uel cōpulsi nam. unde ē generalis ₇ sub uerbor generalitate cōprehē di posset actio qr metus cā tamen in pcessu nihil est artic latum nec deductū de metu sed spoliatōe simplici. Et asse ritur qr imo cōtra dictam dñam pponi poterat dictū posses sorium iudiciū de iure canonico. l. c sepe ₇ canoñ reinte grāda ₇ ad hec iura se retulit ex quo ita declarauit. ff de iu di. l siquis intentione ambigua Ex quibus cōcludo qr cum actū sit ɔ eam ut malafide possidētem ₇ in uiciū succeden tem qr ppositum intelligiť remediū illius decre. sepe que in hūc casum directo pudiť ₇ maxime qr declarauit ₇ et in fi. libelli actor conclusit qr ɔ̈dicta sibi fieri petebat omni modo ₇ iure quib⁹ melius fieri poterat. Sup scdo dico dcīi iudiciū fore nō ordinatū legitime put ex actis mihi cōstate pōt. Nam inuenio negatum agerez pro pte cōis esse sindicum cōis ₇ de mādato nō ɔstat per ea que uiderim⁹. Et hoc exemplo falsi pcuratoris reddit iudiciū nullū retro C. de pcu l. lz. ff de iudi. l licet. Item inuenio qr ser L. odo uicum cechi tāquam pcur. substitutus laurētij philippi pro posuit actione ₇ lit. cōt. est nec apparet de mandato prio nec de substitutōe an facta sit ₇ an fieri potuerit. Et deide inuenio qr ser luci⁹ sindic⁹ noie dei cōis obtulit i iudicio po sitōes ɔ dictā dñam ₇ ɔ iānuciū caruele ei⁹ curatorez. Ex quo apparet qr dict⁹ sindic⁹ asseruit eghetez ee ₇ fuisse re tro miore xxv. an cui⁹ assertōi stari dz ɔ se vt l cū pcū. C. ɔ̈ h. cā. ₇ l. itaqz C de omagro deser. li xi. Et deinde inuenio positōes productas per dcīi ser ludouicum noie domine ₇ eius pcuratoris volente ₇ cōsentiente dcō iānucio. Si igiť dcā domina fuit ₇ est minor iudicium agitatum vsqz ad cō lesā inclusiue p pcuratorez ē nullum vt. l clarum. C. de auc. prestan. ₇ l. cum ₇ minores. C. si aduer rem iudi. ₇ omnia acta facta postea successiue p dcīi procuratorem absqz con

sensu

sensu dci procuratoris similiter nulla sunt nisi procur pdictus fuisset per dcam dnam cōstitu volente et auctorante procuratore suo cuius cura eet ad hec sufficiens ut no. glo. C. de procur l. neqz tutores qz igitur iudicium e nullum cum sit agitatum p nō hñtem ptatem seu mādatum a cōi et p non legitimā psonam ex pte agentis appet qz ptes iudicis sunt in pnūciando oīa acta et actitata in dcā cā fore nulla adiecta causa qz per psonas non legitimas acta sunt. Si tamē de dictis mandatis cōstare posset p que frandari possz dcm iudicium tanqz rite fcm vel ēt ratificarent acta per dños pncipales qd et fieri pōt ut dixi tunc videri oz de dcō tertio puncto qd sunt ptes iudicis in absolvendo vel cōdemnādo diffinitiue p cuius ulteri puncti decisione pmitto qz hic qui agit possessorio non hz necesse se astringere nec et declarare cogit quod possessorium in spē intentat cum si declarz imputet sibi et si ineptam pponit succūbit ut no Inno in. c. ad sedē in glo. predcā in ver nec est p. de iudi dilecti. Nūc ad ppositum descendo et dico qz actor declarauit positōne cāe se agere ex canone reintegranda Et illud nō competit et ex ō erer sepe et illud directo competit attento tenore libelli quo agit cōtra eam ut malefidei possessorem: ut in iustum succedentem debuit ergo pbari pmo spoliatio fcā per cherellum de sancta seuerina et margaritam eius concubinam ut in libello asserit. Deinde debuit pbari qz medii possessores fuerunt malefidei et ēt qz dcā domina egliente fuit et sic malefidei ut no. in. d. c. sepe. Et attendendum qz non sufficit eos possedisse malafide hac rōne tantum qz sciebant aut saltem scire debebant rem eē cōis sed dz eē malafides in hoc qz sciebant cōe spoliatum eē ut agte ostenditur recte intenti in d. c. sepe Sed neutrum pdictorum intento pbatum: nō enim est pbatio predictoz cotherelli et margarite nisi per vxorez menegucij de ȝeto examinatam super. xij. articulo dcāz spoliatōem deducente que spoliatōem non pbat sed solum introitum in dcām domū. solus autem introitus spoliatōem necessario non infert ēt si fiat contra domini voluntatē cum potuit intrare ex alia cā qz spoliandi ff. de acqui. re. do. l. iij. do iniur. l. i. et l. iniuriarum. §. si quis me. alij vero testes pro pte cōis examinati super. xi. articulo dcām spoliatōem nullo mō pbant. Item non est probata malafides oīum possessorum et potissime huius dn̄e egligentis p aliquem testez ex eo qz non ē deductum nec articulatum qz medij possessores et dcā domina egligente sciuerunt uel saltem scire debuerunt spoliatōem fcām de dcā domo quod ē necesse ut supius dcm est. sed simplr articulatum est de mala fide et qz sic tesserunt ēt in iustam debitam possessionem spoliatōem priuatōem et occupatōem et possessionem domus occupauerūt et detinuerūt malafide et indebite et sine aliquo iusto titulo et contra volūtatem cois vnde hec omnia incōpassibilia sūt s. qz medij possessores possederunt indebite et iniuste malafide et sine titulo et cōtra uolūtatem cōis non tamen erāt malefidei ex hac cā qz scirent cōe spoliatum poterant enim scire rem eē cōis et ignorare spoliatōem. Item qz dcā domina egligente pbauit per plures testes de bona fide et de titulo suo qz heres patris ē lz hic titulus pro herede in suo nō sic sufficiens quo ad usucapionem ut. l. i. ff. pro herede. Ac etiā pbatur qz pater dcē eglientis cā tenuit ut. pro dote et sic in dubio psumitur bonafide possedisse. Ex quibus concludo ponēdo pro cōstanti qz fuerit iudicium agitatum p persōas legitimas ex istis rōnibus potissime ex defectu quarūdam aliarum pbationum quem defectum nō refero qz nō expedit sz ptes iudicis ee debent qz dz diffinitiue absoluere dcāz dnām eglietem a petitis et uictum actorē in expens legitimis condēnare. Et ita dico et consulo ego ang. et c.

civij.

Si pater filiam nubat et nomine dotis mille pmittit cū pacto qz dcām dotem soluere possit infra terminū. v. ānorū vtrū maritus lucretur ptem dotis si morte vxoris ante perfectam solutōem fuerit matrimonium dissolutum et c.

UOD Si aliquod matrimoniū fuerit solutum morte mulieris sine filijs qz maritus lucret tertiam ptem dotis et mobilis Item statuimus qz si aliquod matrimonium fuit uel fuerit solutum morte mulieris liberis non extantibus ita qz dos ueniat et in casu restōnis qz maritus lucretur tertiam ptem quam restituere non teneat et nullus p dcā tertia parte in aliqua curia ciuitatis varsi. audiatur nō obstante pmissione fcā de restōne dicte dotis nec alia cā uel testō et non obstante aliquo supra et infrascripto et alio iure canonico uel ciuili.

UIDAM Nomine. P. filiā suā maritauit cuidam nomine. B. pro cuius dote et mobilibus promisit mille et mobilia dotalia fuit cōtractū matrimoniū inter pdictos p uerba de psnti et carnali copula cōsumatum et steterūt adinuicē per. vi. menses. Et est verum qz ante pmissione facta de dote et mobili actū fuit qd nō peteret ex tūc ad certos annos nō obstāte promissione que fiet demū fuit dissolutū matrimoniū morte mulieris sine filijs. Modo querit nūquid maritus fuit lucrat tertiā ptem dotis et mobiliū pmissoz. Nō ob qz terminū appositi in instrumeto dotali non eent elapsi et quid iuris Viso dcō instrumeto dotali est uerz qz nostra promissionū. xi an. et citra et ante tps et ipa dien illarum et postea sunt cōsumeta fieri et fuit qd pmittet dotem et mobilia dotalia pmittit tertiam ptem dotis cum oībus mobilibus soluere in die nuptiali qn maritus eam pro sua vx. duc. ad domū suam pro sua vxore Aliam tertiā ptem dicte dotis pmittit dare vsqz ad vnum annū incohandum a dicta die nuptiali et reliquam tertiam partem extunc ad aliū annum secuturum. Ita qz dcā dos solvat iter duos annos a dicto die nuptiali et dicti termini fuerūt appositi i dcō instrō dotis et mobil de quibus est sermo et c.

ISO Puncto predicto videt de iure dicedum ptem dotis lucro uiri nō cedere sed solum ptem mobiliū dotaliū promissorum. Ratio est qz dcm statū in lucrum viro cōcedens est directe cōtra ius cōe ut. l. ubi adhuc. C. de iure dotiū et l. dos a patre profecta. C. solu. ma. quisi per totū stricte ergo et pprie intelligedūm est ut. l. cōstitutionibus ad muni. et l. quicquid astringēde de uer. obl. per doc. in. l. omes populi et in. l. cunctos populos et extra casum suū et in eo statarū nō est trahēdum ad aliquam cōsequētiam vt ff. de le. l. qd acts. ff. de reg iur. li. vi. c. que a iure. Sed statutū nō pcedit lucrū uiro in dote nisi in eo casu in quo dos esset in casu restitutionis quo casu solo sibi tribuit exceptione et vult qz ipsa tertia parte uexari nō possit. Cum ergo dos hic nō sit nec vnquā fuerit in casu restitutionis. statuti uerba deficiunt et sic eius dispositio so. ma. l. si uero Non ergo consuluit statutum viro sup dot parte petenda sed solum sup tradita nō restituēda et sic cū sit casus omissus remanet dispositiōe iuris cōis de libe. et postu. l. cōmodissime. Sed de iure cōi cōstat maritum de dote nihil lucrari cum nō est appositū pactū de dote lucranda ut superius dcm ē ergo tale lucrū ad uirū hoc casu nō pertinz lucrū aūt mobilium dotaliuz nō est dubium qz habere debz sic enim lex lata est unde seruanda qui et a qui. l. prospexit C. de fur. ancille et illud pactum huic rei impedimento nō est. Et ita dico et consulo ego Ange. de pusio le. do. et c.

civiij

Si testator in testamēto suos filios heredes instituit adinuicem substituat et c. et uno ex dicti heredib pdefuncto faciat codicillos et alio in testō relicta cōfirmat et deōbere de suprauiuente moriente sine filijs et c. disponat ut bona ueniāt ad unū hospitale pro dimidia et pro alia ad unā artem seu societatē artis si decapitet heres institut et publicentur bona quid iuris stāte testō paterno et c.

GERRADUS Alberti de pisis: duos habens filios franciscū et guidone suum cōdidit testm solemniter i quo testamento quibusdā bonis suis inter ipsos filios suos diuisis ipsos franciscum et guidonē suos filios equis partib sibi heredes instituit deinde in dicto testamento dictis suis filijs substituit in hūc modum vz. Item reliquit voluit et mādauit qd si alter ex dictis suis filijs moreret in pupillari etate substituit morienti suprauiuentem et sic ipsos adinuice substituit. Item voluit et mādauit qz si dicti sui filij ambo morerent sine filijs ex eis descēdentib legittime uel filij eoz nō obmiss filijs uel nepotib predictoz francisci uel guidonis uel nō faceret testamentum ualiturū in sanitate corporis qz medietas predictoz coz bonoz deueniat et deuenire debeat in dictis casib vz quādo nullus de pdictis francisco et guidone nec de eoz filijs supesset uel quādo nullus supesset et nō faceret testamonū in sanitate corporis uel ēt et si faceret qn paterent in infirmitate et cōmode et de domo exire nō possent deueniat et deuenire debeat ad hospitale mercatorum de pis et alia medietas deueniat et deuenire de

beat ad hospitale artis lane de pis. Et voluit et intellexit quod infirmitas predicta quando testarentur in infirmitate intelligatur quod erit ita grauati quod de domo exire non possent. Post hoc decessit dictus guido in pupillari etate et nullis ex eo extantibus filijs supuiuente sibi dicto corado testatore predicto suo patre et supuiuente dicto francisco suo patre. Post hoc autem dictus coradus suos codidit codicillos inter cetera in hunc modum vz Item reuocauit et annullauit legatum superstitis here. facto in dicto testamento et sibi heredem uniuersalem substituit franciscum eius filium. Et si dictus franciscus decesserit sine filijs substituit hospitale mercator et hospitale artis lane de pisis. Item fecit elegit et nominauit vna cum alijs fideicommissarijs relictis in dicto testamento Antonium et Joannis pistem cui dedit plenam licentiam etc. Et predictum testamentum confirmauit et ratificauit in omnibus alijs in dicto testamento contentis. Actum pis in domo supradicti coradi presentibus stephano putij paulo luce Jo bar. gul. angeli testibus rogatis et vocatis a dicto corado ego lapus Joannis de pisis auctoritate imperiali not. etc. Post predicta decessit dictus coradus supuiuente dicto francisco eius filio et herede coradi predicti qui franciscus post morte ipsius coradi apprehendit heredi. et gessit se pro herede coradi predicti et multa hereditaria bona distraxit. Multasque enim quas distractiones et emptiones rectores dictorum hospitalium ratificant et ratas habere volunt. Qui franciscus in sanitate corporis suum condidit testamentum et certos sibi heredes instituit. Deinde dictus franciscus propter certum delictum per eum commissum extitit condemnatus in amputatione capitis et omnia sua bona fuerunt com. pisarum publicata et incontinenti lata sententia capitali contra franciscum predictum facta fuit executio sententie et dictus franciscus extitit capite amputatus et mortuus fuit nullis existentibus filijs vel nepotibus vel alijs descendentibus ex francisco predicto. modo queritur visis predictis ad que bona que fuerunt dicti coradi et remanserunt in eius hereditate et peruenerunt ad dictum franciscum filium et herede coradi predicti debeant peruenire et pertinere vz. vtrum ad com. pisarum vel dicta hospitalia substituta in dicto testamento et dictis codicillis dicti coradi et pro qua parte debeant ad ipsum com. pertinere et pro qua parte ad dicta hospitalia. Et quid iuris in predictis visis puncto predicto et all. vtriusque partis etc.

IN hoc Igitur themate plura dubia oriuntur. Primo an bona distracta in suam legitimam computentur. Secundo an ex quo sine filijs est defunctus virtute substitutionis hospitalia ad dictas hereditates vocentur. Tertio si vocantur an dicta hospitalia patiantur detractionem legitime et trebellianice circumscriptis codicillis vel et testamento. Circa primum est attendendum quod quandoque grauatus de restituendo in aliquis conditionis euentum ante eius existentiam alienat aliquid ex bonis restitutioni subiacentis et demum existente conditione fideicommissi non vult alienationem ratam habere sed eam impugnat qui autem alienauit vult eam validam esse et dicit bona alienata debere in suam portionem imputari Et tunc quid iuris sit glo. variauerunt vt plene no. in l. marcellus. §. res que ad trebel. C. ad treb. autem. con ra rogatus. C. com. dele. l. fi. et auten. res que in co. de resti. et ea que patri. §. quamobrem. et quod iste non est casus noster ideo circa huiusmodi articuli decisionem non insistam Quicumque fideicommissarius non impugnat sed vult alienata imputari in portione alienantis contingente et hoc casu nulla est opinio sed secundum omnes fit talis imputatio in no glo in d. §. res et iste est casus noster quod rectores hospitalium hoc volunt. De secundo an sit substitutioni locus per predicta dubium renocari. et arguo primo quod non. Testator enim substituit sub duabus conditionibus copulatiue l. si nullus superesset et non faceret testamentum requiritur ergo concursus dictarum conditionum. Nec videtur sufficere alteram impleri ff. de cond. insti. l. si heredi plures de con. et demon. l. si pu. de here. insti. l. si te solum in fi. de re ou. l. si is qui. §. vtrum quia eius conditio impleri in forma ut l. mevius et l. qui heredi de condi. et demo. coniuncta l. siquis ita de condi. insti. Sed hic non est impleta conditio sub qua facta est substitutio. Ex quo franciscus condidit testamentum ex quo euacuatur substitutio nec videtur huic opinioni obstare quod dictum testamentum factum est irritum secuta capitali sententia ut ff. de iniusto te. l. si quis exheredato §. irritum de penis. l. quidam sunt serui. et institu. qui. mo. te. infir. § alio autem modo. sed non efficitur irritum tamen a principio fuit aliquod et habuit testamenti diffinitionem alias impossibile esset quod constitueretur irritum nisi a principio tenuisset ut. l. nam et si sub conditione § post defectum ff de iniusto te. Sufficit ergo testamentum esse factum sed factum non duret quia testator ad initium se retulit ex quo in conditione posuit si non faceret testamentum ergo sufficit factum esse licet non duret factum. C. de insti. et substi. l. si quis heredem vbi videtur casus. Pro hac parte facit ff. loca. l. si maritus et l. si quis domum. Idem videmus in substitutione facta alicui si liberos non susceperit susceptis enim filijs substitutio euanescit licet postea moriantur. C. qui dies leg ce. l. cum a

uxori et facit ff. ad trebel. l. hereditatibus in principio ff de insta l. quid ergo in fi principio. ibi ad initium imperator se retulit etc. igitur in proposito. Ex quo testator in conditione priuatiua et substitutionis impeditiua inspexit et designauit solam testamenti factionem sufficere videtur ad impediendum substitutionem predictam quod valuerit testamentum tempore quo factum fuit licet postea irritetur. sicut videmus in simili primum testamentum tolli per secundum ex quo adiri potest hereditas de iure ciuili sufficit certe testamentum validum cum sit et illo tempore posse hereditate adiri si poneremus testatorem tunc mortuum licet postea irritetur ut ff. de iniusto testa. l. cum iusto ubi et videtur casus hac parte. Testamentum enim primum videtur habere hanc conditionem ut demum valeat si non fiat secundum sufficit ergo tale testamentum fieri quod saltem valeat per momentum ut ibi Ita igitur in proposito videtur sufficere ex quo valuit per momentum ipsius et facit ad idem insti. qui. mo. te. infir. § posteriore. ff ad trebel. l. si quis priore. Et quia ex quo conditio priuatiua seu substitutionis impeditiua est ipsum facere testamentum solum factum videtur denotari non autem aliquid ius ministerium ut l. quid ergo §. quod autem. ff de insta Idem videmus in instituto sub conditione. Si aliquem duxerit in uxorem sufficit enim duxisse licet diuertatur. ut l. si quis heredem. Per quam et videtur posse dici quod institutus sub conditione si intrauerit mon. purificet conditione intrando licet postea de monasterio exeat in contrarium videtur. Et ista est veritas quod hospitalia ad dictam hereditatem vocantur quia conditio est impleta sub qua substitutio de hospitalibus facta est ambo enim sine filijs decesserunt et nullus eorum testamentum fecisse videtur guido non et similiter franciscus quia non fecit testamentum de quo pater eius sensit. Sensit enim testator de testamento per quod hereditas perueniret ad illos ad quos secundum rectam et puram et veram intentione dictus franciscus deuenire vellet. Et sic non considerauit testator hoc solum quod fieret testamentum sed quod per eius testamentum ad institutos in eo hereditas consisteret secundum eius veram et propriam intentionem. Et hoc colligitur manifeste dum apponit quod volebat eum testari cum esset sanus ita quod commode et de domo eius exire posset. Considerans quod cum commode non posset de domo exire eius voluntas non esset libera et absoluta intestando et instituendo sed potius ordinata secundum ordinatione et voluntatem sibi astantium quum quandoque egrotantes stari libere non permittuntur ut in ff. si quis aliquem test. prohi. ff. et C. arguo ergo ab eo quod aliquid fieri consueuit ff de spon. l. sufficit cum igitur dictum testamentum nullum sortiatur effectum tum propter sententiam capitalem tum propter aliud testamentum quod in carcere fecit quod facere potuit vt. ff de testame. l. si quis post apparet quod substitutioni locus est attenta mente testantis que semper efficatior verbis existit. C. de libe. pre. l. in. Que quidem intentio ex coniecturis colligitur et ex precedentibus et sequentibus ff. de le. i. l. sed imperator et l. si seruus plurium § fi. de ver. oblig. l. ita §. idem rindit Predilexit ergo testator institutos a filijs secundum suam absolutam voluntatem hospitalibus. Et hospitalia predilexit omnibus venientibus ab intestato et omnibus alijs institutis a filio non ex absoluta voluntate. Cum igitur in proposito primo instituti hereditatem non possint consequi et dictus franciscus voluntatem paternam motu proprio postea confirmauerit et institutione primam irritauerit apparet quod ad ipsa hospitalia pertinet hereditas predicta attenta intentione primi testantis qui voluit hereditatem consistere ad illos in quos filius suam voluntatem dirigeret. Non ergo considerauit testator solam testamenti ordinatione sed effectum testamenti et voluntatem filij et ab hac consideratione non est recedendum ut dixi facit. ff. de le. i. l. si mihi et tibi § fi. et ff de condi. et demon. l. in conditionibus primum locum Et ideo non ob contrarium de initio supra formatum. Nec etiam vbi quod sufficit conditionem impleri licet impleta non duret ut d. l. si quis heredem que fortiter videtur obstare et hic diligenter attendendum. Quandoque enim constat quod testator non curauit ipsam durare et tunc non requiritur quod impleta duret a voluntate enim defuncti non receditur ullo modo. Quandoque dubitatur et tunc aut in conditione ponitur illud cuius consumatio nullum in sortitur effectum sicut est reliquias in mari proicere vel aliud simplex factum explicare quod est abstractum ab omni effectu iuris et omni commodo et tunc sufficit conditionem semel impletam licet impleta non duret de condi. insti.

Lquidaz

l. quidam i fito z .d. l. cum uxori. Quādocꝫ in cōditione po nit factum ꝙ iur. sortit effectuꝫ puta si fecerit testm̄ si tutor fiet cōsul. uel ꝑtor uel si matrimoniū cōtraxerit uel si mon. intrauerit uel si noo. x dederit uel ei rem talē tradiderit. Et tunc aut cōditio non durat impleta scd̄o implent z debentis implere z dꝫ non implere tex. e ff. de arbi. l. inter castellanū ubi condēnat rem tradere non implet ꝑceptum rem tradē do nisi res tradita duret vnde si res ad eum reuertit restituere tenet ut ff de solu l. qui sic soluit ubi n̄ dꝫ soluere qui soluit z incontinenti recuperat. pro hoc ēt est casus in cōtrario sensu. C. d̄ insti z substi l. reprehendēda ubi instituta sub cōditiōe si a viro diuertat diuertendo z postea de nouo matrimonii copulando nō procedit relictum eo ꝙ cōditio turpis erat vnde a ꝯrio si non fuissꝫ cōditio turpis non diceretur impleta cōditio ex quo eius scd̄o non durante impleta fa cit et. ff. qd̄ cuiusqꝫ vniuer. l. item eoꝝ §. ꝙ si actor. Si autē absqꝫ eius scd̄o impleta non durat tūc sufficit semel impletā sic intelligitur. d. l. si quis heredeꝫ. z ff. loca. l. si quis domū z hec sunt de glo. d. §. versum. z d. l. marcius. In ꝓposito igitur ꝙ dcm̄ testm̄ scm̄ sit irritum scd̄o francisci delinquētis qui delinquēdo ad penam se intelligit obligasse ut ff. d̄ postulando. l. i. § bestias appet ꝙ eius scd̄o condītio non durauit impleta. z id̄o pro non impleta habet. Et id̄o ex his apꝫ solutio qōnis ꝑdicte de eo qui mon. intrauit z exiuit an cōsequi debeat relictum sub conditiōe si intrauerit mon. ꝙ si scd̄o suo exiuit non dꝫ conditiōem impleuisse z ꝑuatur relictis als secus vt. d. l. si quis heredem lꝫ bar. super hoc dubitauerit z solum quesiuerit z qōnem indiscussam dimiserit vt. d. l. si quis heredem. z facit pro hac pte ꝙ non sufficiat testm̄ facere nisi scm̄ duret. ff. so. ma. l. si seru⁹ ubi nō sufficit quoquo mō cōditiōem impletam sed est necesse taliter impleri ut ex impleměto ius insurgat cōmodius vnde ex quo irritat testm̄ ergo de tali testō non dꝫ testator sensisse. ꝓ hoc ēt facit. ff. de suis z legi. l. i. C. de insti. z substi. l. generalit in glo. i. z ff. de condi. insti. l. lucius ad fi. z e. ti. l. cū in. responso cum suis concor. ꝙ lex expsse vltra ꝓcedendo disponit ꝙ si sit testm̄ ex quo possibile sit momēto hereditatem adiri de iure ciuili ꝙ tolat primū. Itēꝫ non ob. §. qd̄ autem ꝙ ibi lex no. scm̄ quod non pōt sortiri iur. effectum s. ꝙ ille qui eodem tpe bina sponsalia aut binas nuptias cōtraxerit quarum vtriusque solum de scd̄o ꝯhi possunt z ideo ēt nuptie facti tm̄ cōphendunt in edcō ꝑtoris. Sed vbi scm̄ pōt de iure subsistere intelligit de scd̄o habente iur. subsistētiam. ff. de condi. z demon. l. hoc edcū. Ex quibus cōcludi dꝫ cōditiōem dicti testamenti deuisse z deām hereditatem dictis hospitalibus deberi solum inspecto testō vez ꝙ etiam codicilli facti ꝓponūtur ꝑ dcm̄ testantem tenoris z cōtinētie suprascripte nulli dubitatōi locus est substituit enīꝫ simplr dcō francisco in casu in quo ipse sine filiis decederꝫ hospitalia suprade͡cā nec repetiit cōditōem si non faceret testm̄ z c. Ut ergo codicilloꝝ ex fideicō. predictis hospitalib⁹ dicta hereditas debet. sic ēt testōr voluit z eius voluntas in sta z scd̄ iure vt lex seruanda ē in auten. de nup. §. disponat C. de sa. san. ec. l. i. nec dicat quis in codicillis hereditatem hanc que in testō data nō est dari non posse cōcedo enīꝫ directo sed ꝑ fideicō sic vt. l. hereditatem. C. de codicil. C. de necessariis seruis. l. quidam. §. i. z ff de iure codi l. ii § fi. z l. quod per man⁹. z C. de his qui. ut indig. l. hereditas dicitur aute directo cum uerbis mere directis cōcedit aut admittit de vul. z pup l. uerbis ciuilibus Cum aūt uerbis obliquis clarum est in dcm̄ est aut cum uerbis cōibus sicut ē uerbum substō de vul. z pup l. iam hoc iure. Cum ergo testator verbo cōi fuerit usus dꝫ ꝙ ad directū uel obliquū adaptet ꝑut melius dispō pōt subsistere ne uideat elegisse viam ad impugnādum suū iudiciū de testa. mili. l. si miles facit. C. de ꝓub. z ali. sub. in glo. magna. z de usur. l. si stipulatus de uer ob. l. quon. de re. du. l. quotiens de re iur. semper stipulatione imo z cū filio pupillo substituit ꝑ uerba mere directa in codicillis obliquant interꝑtatōne benigna. ff. ad treb. l. sceuola q̄ benignitas respicit hoc casu filii pupilli fauore z ꝓuisione q̄ testari vel codicillari nō potuit de testa. qua etate vsi lꝫ als fideicō. sit grauamē. C. de inoffi. te. ex tribus hoc casu reputatur fauor ꝙ credidit testator heredem pupillo facere z ꝙ nō potuit in codicillis z sic ꝑ ꝑ defectum mere directa substō obliquat dec durat tūc nisi durāte tpe pupillaris etat de le. z. l. qd̄ ꝑ fideicō. z ibi ꝑ dy. z ita ēt non duraret i casu ꝓposito si mere ꝑ uerba directa foꝫ ect. Sꝫ ꝙ scā fuit ꝑ verba cōia lꝫ dcūs frāciscus post pupillarē etate ꝯcessent si finit hec substō pubertate ꝙ ita substōnis fiende vel scē ꝑ uerba cōia est ut pubertate non extinguat lꝫ soluꝫ directa que fit heredi scripto de vulga. z pupil. l. ii. communia. l. precibus predicta z ff. ad trebel quasi per totum C. de fideicō. l. post mortē Ex quib⁹ sub dubio forte loquēs dico substitutionē directam factaꝫ filio puberi i codicillis nullatenus obliquari ꝙ cessat interꝑtatio benigna de qua supradictu z hoc est qd̄ dicit tex in codicill directo hereditatem nō posse tribui intelligo ibi de extraneo z nō de patre testante verū in ꝓposito cōcludendum est dicte substitutionis casum euenisse vt dictus hospitalib⁹ duas partes cōi ās tertiam ꝑtem dicte hereditatis deberi qu ā nō habet ut heres matris Sed ut v̄lis successor qui loco tm̄ hēdis est de fideicō l inter eos. § fi. C ad. l. ful. de vi. l. tutoris. Sup vltimo an possit trebellianica detrahi qd̄ est anni qua z referre opiniones laboriosum ect potius quā subtile z Bart. refert omnes z finaliter determinat ipsam cessare in relictis ad pias causas z ita plures ipse cōsuluit ut refert ff. ad trebel. l. marcellus. §. ꝙ autem z eius opi. directo probatur. C. de epi. z cle. l. siquis ad declinādum. §. pe. ibi nulla falcidia z c. Cōprehendit ergo trebel alias inepte diceret nulla z in corpore de eccle. ti. §. si aūt heres ibi d falcidia z c. z sic et de omni trebel. dicit alias male diceret omni ut d. l. fi is qui. ec. § verū. Et ita dico z cōsulo ego Angelus z c.

clx

De uēditione mulieris minoris z d̄ protestatione ipsi⁹ qualiter uedere nolebat z qualiter post ꝓtestationē dixit in uita uendebat z c.

Femina Catherina adulta minor tm̄ xx. annis cares patre z matre nullumqꝫ hn̄s curatorē Sed auiā maternam z materterā maiores annis. xxv. habebat franciscū eius ꝓpinquū qui eius dn̄e catherine bona sibi infanti delata ab intestato cuiusdam eius patris fer dimāns gubernauerat z fruges ꝑceperat xv. annorum volebat iur dicte domine catherine eius francisci vxor huic francisco finē fecerat z quietat manu publica notarii scriptam in. M. ccc. lxviii. indi. vi. die sabbati. x. mens Junii. Et pro administratione predicta z gubernatione. Deinde hic frāciscus intendens dicte dn̄e catherine bona habere predicta de quo tm̄ nō cōstat. Supponit dictū Bartholomeū spālem qui emat bona ꝑdicta que dicta dn̄a se uēdere alicui nolle protestata fuit tm̄ post dictā protestationeꝫ dicens in uita uedere z coacta Et de hoc fides fieri pōt ꝑ duos testes tm̄ successiue uolens uēdidit dum eius sponsus d. B fuisset locutus in qua uēditione facta precio triū milium z. ccc. libraꝝ cū bene ualerent duoꝝ miliuꝫ ducatis z ultra fuerūt seu interuenerūt dūtaxat ea que cōtinent in instrumēto venditionis facte per dictā dn̄am Catherinā dcō Bartholomeo in M. ccc. lxviii indi. vi. die sabbati. xvii. mensis Junii post hec dictus bartholomeus fecit poni dictam uēditione ad cridas ꝑm formam statutoꝝ cōis padue demum cōpleta omni solēnitate que ex dicto statuto uēditionuꝫ recurrit z declarat dictus bartholomeus uendidit dicta bona dicto francischo qui tenuit annis. xi. dicta bona dicte catherine nūc annorum. xxvii. z vx. dicti dn̄i. B. ipsis dn̄a catherina francischo z Bartholomeo predicto cōtinuo cōmorantibus Nūc vult ita dn̄a catherina dicta bona a dicto frācischo repetere seu uēdicare ac fructus z reddit⁹ xxvi. annoꝝ quibus dictus francischus ꝑcepit ꝑtim nomine dicte dn̄e catherine z ꝑtim suo. s. a. xvi annis z circa ac annullare dictas quietatōes z uēditione allegās ꝙ mior erat tpe quo fecit quietationē z uēditionē nec in eis fiendis interuenit solemnitas stat qd̄ incipit Itē statutum⁹ ꝙ si quis uel si qua sui iur. z c. ut ex eius serie z ex instrumētis dicte finis z uēditionis apparet euidēter. Et maxime ꝙ nō interuenerūt ꝓximiores dicte dn̄e catherine dicte quietationi z uēditiōi vt ꝯ. pꝫ. Sicqꝫ irrite fuerūt z nulle z dispositio statuti uēditionū de quo supra nō uendicat sibi locum. Itēꝫ se iuuat dcā dn̄a catherina ex protestatione predcā. Item ex sua minori etate z ex deceptione vltra dimidiam iusti precii z ex administratione iniquissime reddita nec presentib⁹ personis idoneis ex proximioribus. Ex predictis queritur quid iuris.

In Decisione quesitoꝝ plura discutienda sunt. Primo virū cōtractus facti a minore cōprehendant in statuto disponēte de uēditionibus ponedis ad cridas. Secū

do si nō cōprehendunt an saltem dicta venditio cōprehēdatur quasi in ea nulla specialis solēnitas requirat ex eo q̄ facta fuit occasione matrimonij. Tertio posito q̄ nec ista cōprehendit an saltem sit firmata. Quarto si ē iuramento firmata an ꝛ saltem dcā mulier in foro ecclesie possit cōpelli ad obseruātiam iuramenti. Quinto cum dcā domina se asserat sua cōfessione maiorem nūc se minorē dicit an hoc ꝓbare possit per testes an uero solū ꝑ scripturā. Sexto ō dicte ꝓstatōis effectibus. Septimo quid iuris de fructibus per emptorē perceptis. De pmo sine dubio dicēdum ē dcm̄ statutum non porrigi ad minores vīdentes circa solemnitatem statuti disponētis de ꝯtctibus ꝑ minores ineūdis q̄ cum certa forma in ꝯtctibus minoꝝ sit tradita illa tenaciter obseruāda est ꝛ generalis ꝓuisio de ꝯtcib9 ad minores non porrigit in quoꝝ fauorem aliud statutum aliam certam ꝛ limitatam formā statuit vnde ꝯtus quidam verbis quidam lrīs quidam nudo cōsensu quidam re ꝯhunt de ac ꝛ obli. l. consensu ꝛ l. obligamur. nepe quidem generale statutum tuī etiā lʒ venditōez firmari solo nostro cōsensu de ꝯhen emp. l. i. Nullus quidem dixit hoc trahi ad minores vt solo cōsensu re ꝛ uerbis obligentur ꝛ vendant C. de in inte resti. mino l. si cum heres. C. de admi tu l. lex que tutores. C. de rebus coꝝ. l. magis puto § non passim. de acqui. here. impuberes. de re. iur. l. pupillum de lib. l. potuit. Nec et ad ecclesiam rem publicam aut fiscum in quoꝝ ꝯtcibus ē de certa forma ꝓuisum. C. de sa. san. ec. l. iubem9 ꝛ auten. hoc ius porrectum de offi. ꝓcu cesa. l. i. C. de ven. reꝝ fiscaliū cū ꝓua cōl. l. et li. x. C. de fide instru ꝛ fide aste. fisca. l. i. ꝛ. ij. ꝛ. l. si ꝑpa. e li. C. de rescin. ven. l. si quos de ꝑdi. curia. li. Porro hic spāles ꝓuisiones derogāt generalibus ꝛ non solum hoc in legibus imo in vltimis voluntatibus ꝯtcibus ꝛ rescriptis vendicant sibi locum de re. iur. generi ꝑ spem ꝛ ibi per dy. iura satis vulgaria nō allego. Itē statutum de crida referī ad habiles de sa. san. ec. l. i. de tu. ꝛ bo. l. vt gradatim §. ꝛ si lege. De secūdo dubio et mihi vr̄ dicēdum dcām venditōem quātūcūqꝫ cū matrimonij fcā dcō statuto nō claudi q̄ dcm̄ statutū dans formā ꝯtcib9 minoꝝ in uer saluo exceptiat alienatōes ꝛ iur. cessiones ꝛ obligatōes que fierent cū matrimonij inter certas ꝑsonas. Cum ergo ꝯhentes non sint de illis no cōprehendūt sub exceptiatōe so ma l. si uero vnde remanet regula ꝓhibitiua firma de reg. iur. li. vi. in rubrica ꝛ ibi ꝑ dy. Sup tertio vr̄ posse ꝓbabiliter dubitari ꝛ vr̄ q̄ dcā venditio iuramento firmata sit sicut enim dcm̄ statutū ꝓhibet venditōez a minore fieri nisi certa forma seruata sic et ius cōe. C. ō ꝑdijs mino. l. non solum. ꝛ. l. si quidē. ꝛ. l. si ꝑdiuz. ꝛ ff. ō re. eo. l. i. in prin. ꝛ tamē tales minoꝝ venditōes sponte facte iuramento firmāī: vt in auten. sacramēta puber. Sic et videmus ꝓhibitam alienatōem fundi dotalis C. rē in ꝑsenti § ꝛ cum lex de fun dota. l. i. ff. ꝛ. C. Et tamē de iure canonico iuramēto firmaī ut in c. lꝫ mulieres de iureiurā. li. vi. Idem videmus in pacto de nō succedendo qd̄ reprobaī a iure ꝛ tamē iuramento firmaī de pac. c. q̄uis li. vi. lꝫ i his duobus exemplis de iure ciuili glo. aliud dicāt. C. de coll. l. pactum ꝛ in ꝯ §. ꝛ eam lex. Nec ob vr̄ si dicaī q̄ statutū ꝑdcm̄ annullat ꝯtcum et si iuratum sit q̄ cum iuramentum sit quid spūale non pōt quatenus spūalitatem cōtingit statutū laicoꝝ eius vim ꝛ ꝓtātem restringere qm̄ spūalium dispō nō est secularium de iudi. nouit. de ieiu excō. si iudex laicus qui fil. sint le. c. ꝑ venerabile. ꝛ. c. lator. de ordi. cog. c. tuam Nō autem dixi quatenus spūalitatem cōtingit q̄ quatenus eius vis ꝛ effectus spiceret dispōnem tēpalium augeri ꝛ minui possꝫ eius uirtus a ꝓncipe ꝛ ꝑ cōsequens a statuto. ff. ō tireur. l. i. ꝛ. l. lꝫ possessoꝝ. § item si iuramēto ꝛ. C. de iur. iur. l. i. Cōtrarium dico q̄ dcā venditio nō firmaī iuramēto. rō est q̄ uerba statuti ꝓhibitiua relata sunt ad ipsum minorē vt ipse nō possit alienare nec obligare nec iura sua cedere nisi certa forma seruata nō solum ergo statutū alienatiōi resistit imo ipsi alienāti. Cum igiī minor ꝯhat lege ipsum ꝯhere ꝓhibente ex isto ꝯtctu nulla oriī obligatio ciuilis vel naturalis de fideius. l. cū lex. C. de legi. l. nō dubiū. de le. i. l. si quis inquilinos. §. fi. de re iur. qui ꝯ iura li. vi. Si igiī dictus ꝯtctus ē nullus ipso iure oī respectu frustra ō cōfirmatōe fienda ꝑ iuramētum tractaī. Est enim īpossibilis cōfirmatio nisi ꝓsupponamus aliqd̄ subiectuꝫ cōfirmabile dicit tñ Inno. q̄ cū actus ē oī respectu null9 nō cōfirmaī ō offi. dē. pudentiā nisi act9 a sola volūtate cōfirmāī ꝺpēdeat ō adop. l. adop. si iur. fcā ꝛ ꝑ lꝫ Inno. ō elec. cū dilecti. Nec

mundo n ꝑcāī sic actū illū cōfirmat sꝫ eūdē i ꝺ ē prudentia. Preterea ex quo cōtrahit lege prohibēte cōtra bonos mores cōtrahit qui enim leges cōtemnit moribus abutiī religione protestata de iustitia ꝛ iure l. ueluti. ꝛ l. iustitia § iure ꝑcepta. Hinc descēdit q̄ non obediens principi peccat mortaliter de maio. ꝛ obe. c. ij. ergo tale iuramentum tanquā reprobatū nō est seruādum ꝛ dispositione nō cōfirmat ut c. nō ē obligatoriū de re. iur. li. vi. Et hoc tenuit uir recolende memorie dn̄s bar. ff. de fideius. l. si quis ꝑ eo. Nō obstāt iura in cōtrarium allegata. Senat9 enim cōsultū q̄ ꝓbat venditionem a minore factā resistit solum effectui ut nō teneat alienatio nō aūt resistit actui cōtrahendi q̄ si resisteret iuramentum nō firmaret actum rōe predicta ꝺratio aūt dixi Se uerū que resistit cōtractui uerba dirigit in tutore ꝛ curatore nō minorem ut clare patet in. d. l. i. de re. eorum. Similiter lex iulia fundi dotalis resistit alienatōi ꝛ sic effectui ꝛ non actui mulieris vendentis Similiter in pcō de nō succedēdo uerba reprobātia pactum in rem scripta sunt ut pactū non ualeat nō aūt in persona paciscentis dirigiī prohibitio. Ex predictis apparet decisio quarti dubij An saltem possit hec mulier vrgeri in foro eccle. ad obseruantiam iuramenti. Et dico q̄ nō quia nō potest saluari sine preiudicio anime. Et hoc ostendo sic minor ꝯhendo contra ꝓhibitionem statuti sine dubio peccant q̄ suo principi nō obediunt ꝑseuerāti ergo in actu reprobato ꝛ cōtra legum precepta inita ē ꝛ mortalia peccati iam cōmisit ergo pꝫ q̄ ad eius obseruātiā quis nō pōt vrgeri lꝫ ubi pōt seruari sine ꝑiculo salut9 eterne sit seruādum ut in. c. cū cōtingat de iure iur. Diceret quis quid differt iuramēto cōtractum firmari uel quē posse cōpelli ad obseruātiam iuramenti certe differentia est maxima. ꝛ effectus infinitus vbi enim ꝯtctus iuramēto firmatum lꝫ quis absoluaī a iuramēto nō ꝓpterea ueniet cōtra actum q̄ actus est validus de ꝑ se ꝑꝑ iuramenti interpositione ꝛ absolutio hec solū operatur ut ꝯueniens nō incidat in periurium nō aūt annullat cōtractum unde nullus dicat q̄ minor qui iurauit super contractū aut maior qui iurauit super ꝯtctu ꝛ est deceptus ultra dimidiā iusti precij si absoluiī ꝑ superiore a iuramēto possit ꝓpterea venire cōtra cōtractū q̄ cōtractus est aliquis ꝛ irreuocabilis sed ubi actus nō cōfirmatur iuramēto sed solū iurans astringiī ad nō ueniendum cōtra iuramētum qui est absolutus a supiore est absolutus a iuramēto nō cōtractu q̄ nullus unde qui iurauit se soluturū usuras aut nō uenire cōtra ꝯtctum pignoratiuū factum in forma uēditionis imediate cum est absolutus ꝓse qui pōt ius suum q̄ tale iuramentum nō firmauit promissionem sꝫ solum obligauit eum ad nō ueniendum cōtra. Et hec ēt sunt de mente doc. recte eoꝝ uerba intelligēdo in. d. l. si quis pro eo. Nō ergo est necessaria i proposito absolutio a iuramēto si tñ petaī tutius est ut oium solueī opi. Nunc restat uidere ō quīto quaꝫ mulier se minorē probabit que se iurasse maiorē fore aut et in instrumēto cōtenta uera esse q̄ cōiter fieri cōsueuit. Tamē in instrumēto dicte uēditionis si reperio nam audireī uolens probare minore etatem aliter quā per instrumēta C. si minor se maio dixerit. l. si aliter9 quid ergo erit nūc dubitari pōt q̄ asseruit se maiorē in scriꝑtis ergo eius cōtrariū per solam scripturaꝫ probabit. C. de nō nume. pec. l. generaliter hoc tenuit Nico. mates. in suis repetitionib9 ibi Maxime aūt hoc videī debere dici q̄ iste ꝯtctus nō pōt fieri nisi corā iudice factus fuerit vnde actum vr̄ q̄ sit celebrat9 inscripꝭ ex quo de sui nature actus iudicialis scripturā desiderat ut in c. qm̄ falsam de ꝓba. Et ibi per Inno. ꝛ clarius ꝑ eūdem de libel. obla c. ij in fi no. C. de here. qm̄ ff. de iudi. l. si pretor. § marcellus C. ō sen. ex peri. reci. auc. nisi breuiores per locū spāli. Cōtrarium q̄ lex generaliter nō hꝫ locum lꝫ in cōfessione que in scripꝭ cum hoc agiī ut inde scriptura fiat ꝛ aliter nō ualeat ut l. ꝯ ctus. C. de fide instru. ibi casus ꝛ insti. de literaꝝ ob. in gl. qd̄ hic nō fuit ꝛ ita tener glo in. l. generaliter ꝑdicta hoc lꝫ Dy. Bar. ꝛ cōiter omnes Alias ita difficilis est probatio q̄ nūquam quasi ad ꝓbatione contrarij posset effectualiter deueniri cū scriptura de cōtrario fieri nō soleat. Unde arguo ab eo q̄ cōiter fieri consueuit. ff. de spon l. iij Nec hic actus requirit necessario scripturā. Est enim uolūtarie iurisdictionis unde quocūqꝫ loco expediī idoneo tñ de adop. legata. l. emacipari nec aliis actus iudicis requiriī. Solum enim sufficit fieri corā iudice ipsuꝫ aūt quicquā agere nō oportet q̄ statutū nō disponit unde cū nō explicet i forma iudicij scriptura nō est de substāia sed ad probationem rei

geste

geste cõfiteat̃ de pig. l cõtrahit̃. Et si licet actus iudicis re-
quirat̃ quod ē verius cum fieri debeat corã iudice inter-
ueniēte cãe cognitiõe ⁊ sic per cõsequẽs et vz q̃ requiritur
scriptura. C. de testa l.cõsulta diualia. C. de epi. ⁊ cle. reperi
ta. C. de dona l.in donatiõibus. C. qñ mu. tu. offi. fun. pôt in
attem matri ⁊ aiue tamẽ nõ ob mnc ēnon actus iste in scri-
ptis celebrat̃ cum solēnia ad actum interuenit̃ ⁊ sic actus
ē aliquis ⁊ tũc scriptura ē de substantia ⁊ nõ põt ꝓbari ꝯtra-
rium nisi per aliam scripturã q̃ in scriptis celebratus ē act⁹.
Sed q̃ hec venditio fuit nulla eo q̃ cõsanguinei q̃ȝ uel affi-
nes nõ interuenerũt ꝯtus non dz celebratus in scriptis ⁊
ideo ꝯtrum eius q̃ asserunt dudũ affirmant se maiorē etaꝫ
ꝑ testes ꝓbari. Et et ex regula q̃ instrumētoꝝ ⁊ testiũ par
ē virtus C de fi. instru l.in exercēdis ff de fi. instru. l i At-
tendendum tñ est q̃ si dolo asserunt se maiorē ⁊ de dolo con
staret vt emptorē deciperet nõ gauderet bñficio statuti non
enim succurrere volunt dolis sed decept⁹ ab ĩbecillitate con
silii ꝓpter etatis lubricum C si minor se ma. di. l ij. ff ad vel
le. l ij § verba ⁊ l.si decipiendi. Statutum enim predictum
simplr̃ loques minoribus ꝓuidēdo regulat̃ sꝫ iuꝫ ciuilis di-
ꝑonem. C de nora. l si serui uestri. In dubio aũt non presu
mã ipsam in dolo fuisse ff. de ꝓba l. quotiens §. qui dolo ⁊
maxime si de ꝯstatõe predcã ꝓbari posset. Item ē attenden
dũ q̃ si cõiuncti vsqꝫ in tertiũ gradum supsint non sũt pro
ximiores vocãdi sed sufficit uocari aliquos ex attinētib⁹ vsq
qꝫ in gradum p̃dcm̃ nõ enim de ꝓximiorib⁹ statutꝫ loquit̃
ergo si erũt cõiuncti in secũdo ⁊ cõiũcti in tertio sufficit. In
distincte enim ꝓuisio stat̃ eos habilitat ⁊ pariter de eis cõ
fidit ergo ⁊ c. de publi. l de ꝑcio do casum de re. eo. l magis
puto. § in ꝑmis ver. requirat igit̃. Si uero nulli sunt vsqꝫ in
tertium gradum sunt remotiores tũc sunt ꝓximiores vocã
di sic enim lex lata ē vnde seruãda nedũ q̃ equa imo ⁊ si ini-
qua ēēt ff qui ⁊ ꝯ quibus. l ꝓspexit. Quid ergo erit ĩ hoc ca
su si ponamus vitũ affinem qui prim. affinitas est de cõdi. ob
cãm l quod seruus in glo. C. de here. insti. l nõ ideo ꝯ gra
di. ⁊ affi l. nõ facile. §. i. ⁊ ij. cõsensisse ꝓut cõsentit ⁊ aliũm
ē cõiunctum vltra tertium gradum cuꝫ nemo de tertio gra
du casu existeret an erit satisfcm̃ statuto dubito q̃ statutum
loques ꝑ copulatiuam seu nõ plus confidit de cõiunctis ul
tra tertiũ gradũ qꝫ ꝯ affinib⁹ veritas tñ vz q̃ aut affines aut
duo ꝯiũcti iteruenire nõ debet ⁊ hoc colligit̃ ex uerbis statu
ti dicẽtibus ⁊ si nõ sunt ꝓximioribus duobus aliis ꝓximioribus
seu affinibus duos ergo in gradu cõiunctõis vel duos ĩ affi
nitate volut interesse nõ ergo sufficit vnus de numero cõ-
iunctoꝝ ⁊ vnus de numero affiniũ cum duo haberi possũt
pariter de utroqꝫ. de arbi. l. sicut ⁊. l. si tres de re iudi. l. duo
ex tribus facit illud generale q̃ ad ueritatem copulatiue re
quirat̃ copulatoꝝ cõcursus de condi. insti. l si heredi plures
cum si. vulgaribus lꝫ tamẽ mulier ut fert̃ habebat tñ amam
⁊ materterã ⁊ sic cõiunctos in secũdo in tertio gradu ⁊ ipso
rum cõsensus iteruenire debuit nõ enim de sanguineis sed
de cõiunctis loquit̃ ⁊ mater ē cõiuncta. Restat ergo uidere
de vi. in cuius examinatõe plura polchra dubia oriunt̃. Sꝫ
q̃ ex predictis appꝫ qõnem esse decisam l. q̃ dcã venditio
est nulla ipso iure ⁊ q̃ ex ea nulla actio ⁊ nulla obligatõ na
ta est ⁊ q̃ dcã mulier ad vendicatõem dcõꝝ bonoꝝ vz ad-
mitti ex statuto. Nec de fructibus dubitatur ⁊ si quidē cõ
stare põt eum fore malefidei ad restõnem tenet̃ ut. l. certuꝫ
C. de rei ven. Constare aũt potest si i vicina erat fama hãc
tempore ꝯtus fuisse minor. xx. ãnis nam ⁊ ipse scire pote
rit. C. de pericu tu l si tutor in glo. ⁊ insti. de execu. tu. § qui
autem in glo. ⁊ facit. C de nup l. si vicinis. per bar. ꝯ ꝯsuc.
l. celsus. vel ẽt si confessus ē q̃ sciebat tunc minorē de supp.
le. l. labeo. § idem tubero. ff qui. ex cau. in pos. ea. l. fulcini⁹.
§. quid sit latitare in glo ff. ex qui. cau. ma l antepe. uel eius
aspectus notorie sic oib⁹ appebat q̃ erat minor. de mino. l.
minor ex aspectu ⁊ ar. no. ꝑ bar. ff. de mino. de etate. aliis cũ
cõsciẽtia bois soli deo ĩnotescat vt no. glo. insti. de actiõib⁹. §.
sic quis eã ꝓbabit nõ uideo sꝫ altero p̃dcõꝝ ꝓbatũ sufficit
q̃ sciuit aut saltem ignorare nõ debuit se ꝯ iura mercari er-
go ⁊ c. ut. d. c. qui ꝯ facit si cer pe. l. quod te ff. de fideius l. si
fictius ⁊ seva Idem si emptor eius administrator fuisset aut
ẽt coniũctus ꝑsumitur enim suam etatem sciuisse. C. de i in
te. resti l. de tutela. facit vnde cognati. l. optam. Si aute ma-
la fides ꝓbari nõ põt extantes restituit sine dubio cõsũptos
nõ ut plene no. in ꝯ l. certum. vnũ tamē est singlr̃ attenden
dum q̃ si cõsumpsit sũt ⁊ ex eis locupletior fact⁹ est ita eos
restituit sicut extãtes. Nec obest tituius restitutioni fructũ

uꝫ pro nõ titulo habeat̃ ⁊ eos restituit ex equitate. l si me
⁊ uicium si cer pe qõ est quotidianũ ⁊ utile ut no Inn. ꝯ
resti. ſpo. in literis ergo cum⁹ aduocatus literis utiĩ deꝫ
euẽtum fructus recuperet siue ꝓbetur mala fides siue non
s. q̃ deducat ⁊ ꝓbet emptor ex fructib⁹ locupletior fcm̃
⁊ ꝑẽm locupletiõis deducat nõ eni sufficeret deducere
⁊ probare q̃ in suos usus conuerti quia nõ sequitur ergo
locupletior factus est. Quid enim si in usus suos ⁊ sue fa-
milie cõuerterit splendidi⁹ uiuẽdo certe nõ ē locupletior ꝯ pe
ti. hẽ. l. sꝫ si lege. §. si qui re sua. ⁊ ita dico ⁊ ꝯsulo ego ãge.

cixi.

De petitione hereditatis quomodo intentetur in libel
lo ⁊ prescribatur ⁊ contra quos intentetur ⁊ de materia
cessionis. Rubrica.

Viso ꝓcesso predicto ⁊ ista petitõe ꝑdi-
cta ꝯ dictas pupillas ⁊ dñam Anto-
niam eoꝝ matrem ⁊ exceptionibus cõtra eã ꝓ
ductis ⁊ replicationib⁹ productis cõtra exceptiõ
nes dictas. Nec nõ iuris statutis ciuitatis uerbis ueteris ꝯ
quibus supra sigillanꝫ fit mentio uidẽda sunt plura. Pri
mo que actio in dcã petitõe probat̃. Scdo an tpe. xxx. vl
xl. annoꝝ actioni in libello ꝓposito sit ꝑscriptũ. Tertio si
nõ est ꝑscriptum an possit inietari eas ti possidentes an de
ro allego iniuste fieri nõ possit obstãte eis respõsione earum
facta in qua fuit assertũ qõ ut heredes dñi bonifacij possi-
debant. Quarto an agnes repellatur uirtute cessionis ⁊
cõcessionis quã fecit dudum de bonis in libello descripti tã
quam heres dñi gualterij nobili dicte dñe cõstantie recipiē
ti pro dcõ. d. bonifacio. Quinto ⁊ ultimo ē uidenduꝫ que
sint partes iudicis de dcã cã cognoscent̃ in sniando uel ꝓ-
cedẽdo. Venio ad primũ ⁊ dico q̃ in dicto libello pro
ponit̃ directa hereditatis petitio qm̃ agnes se asserit here
dem dñi gualterij ⁊ ut heres eius petit bona in libello de-
scripta tãquam bona hereditaria ipsius dñi gualterij ⁊ pe
tit se pronũciari heredem ⁊ ut ad heredē predictũ pertine
re unde ex narratis ⁊ ex cõclusione directo ostẽdit̃ q̃ here
ditas petitio intentat̃ de peti here. l. lꝫ minimam. C de pe
ti. here. l. i. ⁊. l fi. De secũdo dico q̃ lꝫ petitioni heredita
tis nõ prescribat̃ longo tpe prescribit̃ tñ longissimo tpe ⁊
sic. xxx annis si minori tpe nõ est dñium acquisitum ut q̃
possidebat̃ bona fide cum titulo tũc ⁊ tueri tpe tollitur
ut l. hereditatis. C. in qui ca tesi ꝑscrip lon. tem. ⁊ l. here
ditatem. C de peti. here facit C de cõsti pecu. l ij C. de ꝑ-
scrip xxx ann. licet sicut in rem aũt ergo hec pupille cõpu-
tato tempore eaꝝ ⁊ eaꝝ auctorum possiderunt longo tpe
pacifice ⁊ cum titulo ⁊ uexari nõ possunt sꝫ lõgissimo si
ne titulo bona fide tñ ⁊ similiter nõ possunt uexari q̃ cum
absqꝫ titulo interueniẽte bona fide dñium acquirat̃ ut. l. si
quis emptionis §. i. de ꝑscrip. xxx annoꝝ hec dñij exceptio
semper excludit agenteꝫ ꝯ tali actione ut dictis iurib⁹ ut no.
C. de edic. diui adri tol. l. fi. Super tertio dico q̃ regula
riter nõ intentat̃ cõtra titulo possidentē de peti. here. l. re-
gulariter ⁊. d l. hereditat̃. Et est rõ q̃ cum titulus allegat̃
habilis ad translatione dñij ipsa allegatione ⁊ tituli ostẽsio
ne apparet eē potẽtius ius rei qui se fundo ex dño q̃ꝫqꝫ fit
ius actoris qui dñium non alleget sed quasi dominiũ. Sed
volo tem aduocare Ex hoc solo q̃ res in hereditate remã
sit. ff. de peti here l. ⁊ nõ tñ uincit ergo reus q̃ ius ei⁹ for
tius ⁊ potentius est ut. d. l. edicto circa medium fm Emil. ꝯ
cunio qui ita no in. d. l. hereditatis. Cum ergo hic pro pte
pupilloꝝ ostendat̃ de titulo habito ⁊ ab agēte. in rebus in
libello descripti ⁊ ẽt de titulo habito ꝯ dño ligo habeo pro
positum q̃ talis libellus cõtra eas titulo possidentes ꝓpo
ni nõ põt uerum dubitari põt de titulo habito ꝯ dño ligo q̃
ipse solũ cõcessit iura que in dictis bonis habebat unde ni
si ostẽdatur que iura dictus ligus habuerit nihil necessario
est trãslatum ⁊ sic dicta cessio nullũ titulum probet. ff. ꝯ he
re. uel ac. uen. l. q̃ si in uenditione. Sed illud obstat q̃ i pũ-
cto ꝑsupponitur q̃ in margine libri cuiusdam notarij publi
ci reperit̃ emptio facta per ꝓcuratorem dñi ligi cõstitutum
ad emendum certa bona in dcõ libello descripta. Et ẽt repe
ritur in dcõ libro tenuta accepta de dictis bonis per ꝓcura
torem dicti dñi ligi. Et qõ probari põt per testes q̃ dictus
dñs ligus dicta bona possidebat tpe quo cessit iura dcõ do
mino bonifacio vnde si ita est euidẽter patet q̃ dictus dñs
ligus magnum ius in dictis bonis habebat nam hebat ius
deuẽdi ⁊ fructus lucrandi saltẽ bone fidei possessor cum
titulo. C. de rei ven. l. certum cũ materia sua de vsuris quid

scit.§ preterea z habebat potestatem vsucapiendi longo tpe vt.l. longi z.l cum in longi.C.de pscrip.lon.tem. z l.pe § qui no ob pscriptio lon.tem. z si cecidisset a possessione per publicianam potuisset auocare a quolibz extraneo possessore non domino ante vsucapionem cõpletam.ff de publi.l.i.ij. z.iij Non ob q emptio reperit in margine libri qz si dcã scriptura bz alia sua ecentialia non minus ei credit qz si esset in corpore libri.ff de his que in testa. delen l.cãcellauerant z.l.i.§ t e n C de testa l.si vnus. Non enim particula membrana vel papiri auctorizat scripturã notarij sz ipsius notarij auctoritas interuenientibus solemnitatibus debitis vt in corpore de tabel circa prin. non enim refert an in colo caret a i alia pte scripta sit scriptura notarij Ex predictis ergo cõcludo q cum dce pupille multum bñt quo tueri se poterãt z dictus bonifacius adaersus pet here s ab agente z dño ligo z et exceptiõem pscriptionis annor.xxx vincere debent in hoc iudicio pet here. Nec ob.q in replicatõibus allegant q dce pupille nõ possunt allegare de titulo eo q asseruerũt se possidere pro herede qz ista allegatio vendicaret sibi locuz si dixissent ipse vel aliue pro eis q possidebãt ut heredes dñi gualterij cuius agens asserit se heredem sz non eius sed dñi bonifacij heredes se asserũt z ut eius heredes se possidere dixerũt z ita vez est vnde nõ variant imo in earũ responsione pfitentur qz ut eius heredes se asserũt possidere z earuz possessionem iuuãt ex titulis cõcessis dño bonifacio qui titulj sicut adminiculabant dño bonifacio ita z successorib⁹ eius vt.l apud celsum.§ de auctori de diuer. z tem.pscrip. l.fi. z.l.de accessionibus z.l an vitium. z C.de acqui.pos. l.vitia. Venio ad vltimũ que sunt ptes iudicis de cã cognoscentis sup quo dico q cõsiderato q titulus allegatus ex psona dñi ligi requirit aliquã pbatõem extrinsecam ab instrumentis z titulis allegatis ex psona agentis z replicatõib⁹ dz extinctus p remissione fcãm ut dz per ipm dñm bonifaciuz dño nicolao agenti.non appz breuisqz ex his que mihi trãsmissa sunt liquido de titulo fore pbatum tñ exceptio de possessione intitulata ẽ impeditiua litis ingressus vt.ḋ.l.hereditatem. z l.regsr z ẽt exceptio prescriptionis cum sit exceptio rei finite. z.C de pscrip.lon tem.l emptor z in c.i dõ lit. conte li.vi.in glo.magna.nam in casu pposito cum allegat pscriptio allegatum dñium z titulus c expulsiuum huius iudicij vt supius dcm est vnde de istis ante lit cõte ex qñio opponit ad impediedum pcessum discutiedum e. Nec ob.q pbatões fieri debent lit.conte.qz vez est regulariter z sup eo q pncipaliter in iudicium deduct.Sz super emergentibus ante lit.cõte fieri possunt pbatões vt plene ponit Inno.exẽpla multa in c.qm frequenter vt lit nõ conte in dcã cã iudex vtrisqz pti dz statuere terminũ ad pbandum quat.i cumbit s.excipienti sup titulo z pscriptõe z agenti super reuocatõem tituli z si agens nõ pbabit titulum que concessit reuocatum alia pbatio reo necessaria nõ ẽ facit enim eam p dñsionem instrumẽti pducti pte psente z tunc ptes iudicis erũt in pnũciando sup libello pcedẽdum non eẽ obstãte exceptõe tituli pro parte pupillaz allegati.Si aũt reuocatio pbaretur vel ẽt pars pupillarum tuam ne pbentur inducat pbatões super possessione lõgissima vt in puncto pponit z ẽt pducat instrumentum cessionis facte p dñm ligum z instrumentum pcurationis eiusdem z instrumentum cessionis facte p eũdem pcuratorem dñi ligi z instrumentum accepte tenute z ẽi inducãt testes ad pbandum qño dominus ligus possidebat cum iura cessit dño bonifacio z si dcãm pscriptõez pbabit uel ẽt de titulo supradicto eadẽ erit forma pnũciandi s.obstante pscriptõe exceptõe uel tituli pdicti super dcõ libello ad alteriora pcedẽdum nõ eẽ. Dubitatur aũt vt apparet ex puncto qz in stẽm renũciationis z iuris cessionis facte fuit dñe gestante que recepit p dño bonifacio an sit necesse q per ipsam dñaz aliqua iura cedant heredib⁹ dñi bonifacij.Si ubi tractarem⁹ de actõibus psonalibus nulla est dubitatio qz p pcuratorem vel negocioz gestoz dño non qritur sine cessione sed iura realia bñ qrũtur vnde dñium z possessio p pcuratorem ignorant querit C.p quas pso. no acqui.l.i. Per negocioz vero gestorem ratihabitõe secuta vt ff de neg ge l si ego.no insti de inutil stip.§.siquis alij aũt ergo dña gestantia erat procuratrix dñi bonifacij z suffici aut nullum mandatum habebat z tunc cum gessit nomine dicti domini bonifacij ipse potuit ratum habere. Ratum autem habuit tenẽdo z possidendo ex contractu pdicto si eum sciuit initum fuisse.Et ideo hoc articulandum z pbãdum esset.Si aũt dicte pupille heredes dñi bonifacij dubitant an possit probare de ratihabitione tacita uel expressa ratificet tutor earz ipsarum nomine põt.s.heres ratificare ad factum est nomine defũcti si sua natura ẽ transitorium ad herede ut l.si me.§.si procurator rem ra.ha.licz secus ubi ius nõ esset trãsitorium de bo pos l iij § acquirere in fi. z l.si is qui z.l bonoz rem ra.ha per Dy in.c.cũ ratum de reg.iur.li.vi ut in penul.q Et hec ratihabitio in dcoz euentum dictis pupillabus fauorabilis est. Viso quid iuris sup libello pposito in petitõe hereditatis p dcãs pupillas videam⁹ quid iuris sup libello p dcãs pupillas pposito i rei vendicatõe.Et ex serie pũcti appz q uẽdino fca fuit per asserẽtem se procur Ebrei z qõ dominus bonifaci⁹ tenuit per.x annos z p plures cõtinuo pacifice z quiete fi. bi ergo z suis heredibus obstante statuto de eadẽ re lis vl cõtrouersia moueri nõ põt Sic enim lex lata est eis standũ est.ff qui z a quibus.l prospexit. Nec ob.q agens asserit clericus qz nõ agit ut clericus z nõ cõstat z posito q constaret z statutum laycoz nõ possit ligare clericum in quez nulla est laycis attributa potestas de sen.excõi si iudex laycus iñ in pnncipib⁹ ad ordinatione iudici expectat et respectu illoz qui alias nõ possunt cõsuetudine predicta ligari ut l.ij C.que sit lon cõsue. z ibi per Ci. z Bart in l.oes populi z in.l.cũctos populos.Sed deinde statutũ õnegat audientiam querelãns post tps.x.an ita z impedit ingressum iudicij z iudici suo seculari in quem omnimodã iurisdictionem denegat z admittit iurisdictione de cã cognoscẽdi.C. de le.l ij circa finem p Bar.plene de fideius.l.siquis pro eo nec expedit q probet q tpe uẽditionis uenditor possidebat sed onus uel ius docendi negatiuã hanc incũbit dicẽti uenditorẽ nõ possedisse. Intẽtio enim expediẽtis de pscriptione est fundata probato titulo z cõtinua possessione pacifica ex forma statuti Qui ergo dicit uẽditionẽ haberi pro irrita ẽt casu ex eo quo uenditor nõ possidebat hanc negatiuam que est cã z fundamentum intentõis negantis pbare dz ut no C.de proba.l.actor. C.de codicil.l nec codicillos qui sisisda.cog.l.si uero §.qui pro rei. Ad aliud aũt qd querit q de procuratorio nõ apparet ut ois tollat opi tutum ẽ q heredes hebrei ratificet illum cõtractum possunt eim ut superius ẽ ostensuz z hec ratihabitio retrotrahit.C.ad mace. l.fi. z similiter tutum est ut tutor pupillaz cõtractum factũ nomine dicti dñi bonifacij similiter ratificet z nihilomin⁹ studeat probare quãtum põt q dñs bonifacius dcm pdictum ratũ habuit. Sup eo aũt quod querit an agens si ẽ clericus dẽat satisdare de paredo layco nõ insisto dubitans ne tale statutum eẽt p ecclesiasticam libertatẽ. Cõsiderato q si etiam uellet coram layco litigare nõ posset. Similiter nõ respondeo an dictus agens penam incurrit ueniendo cõtra pacta iuramento firmata nullũ enim dubium bz sed sufficit pupillis obtinere in cã principali z actorem in expensis cõdenari Et ita dico z cõsulo ego Angelus zc.

clxij.

Utrum sententia appellationis inquãtum cõtinet plus uel aliud quam primus possit peti mitti executioni nõ coraz primo iudice.

Etita fuit pro pte monasterij sancti siluestri p ser Andream z magnaz reassignatio cuiusdam tenute assignate in quodam instrumẽto asserti debiti z executio ipsius instrumẽti coram dño benedicto iudice potestatis z lata fuit snia tenutam nõ debere assignari z instrumentum nõ debere executioni mãdari z absolutoria a petitione dicti monasterij p dcm iudicem potestatis a quo fuit appellatuz ad dñm antoniuz iudicem appellationũ z per ipsum snia tum fuit bene appellatũ z male iudicatum z instrumentum executioni mandari debere z tenutã reassignari z cõmissa berroarijs executio snie a qua fuit querela uiri z petita reuideri cõsilio sapientis fm formam cuiuslibet constitutionis de materia loquẽtis Quibus peractis pro parte mõri fuit petita executio dñi antonij pdicti coram iudice pdãs et pz in citatione facta de dictis magno z ser Andrea que infra pmo scribitur z facte fuerũt exceptiones z replicatões z datus terminus ad pbãdum excepta z replicata z facte fuerũt certe pbationes quibus sic pẽdentibus z dimissis pro pte monasterij fuit petita executio dicte snie dicti dñi antonij coram iudice appellationis cuius petitionis copia infra sequit z scribit.Opposite fuerũt pro parte ser Andree z magni multe exceptiones z inter ceteras q procedi non dz super ea que pendebat lis z qd super petitione

executiõis

executionis eiusdem sniie pmo fca coram iudice potestans p parte monasterij ꝯ que nihil fuit oppositum de incompetē tia imo litigatum sponte coram eo. Mõ querit an pende te lite sup petitoe fcã coram iudice prius debeat pcedi sup petitoe executionis Secundo querit an iudex prius sit com petens iudex sup ipsa petitoe fcã coram eo p parte mona sterij ex quo non fuit oppositum de incompetentia sed per partes litigatum ꝛc.

Ententia Lata per iudicem appel lationis quatenus conti net plus ꝙ prima vel aliud nõ põt peti manda ri executioni coram iudice pmo qꝛ eam non tulit vnde sup petitoe illa dcẽ executionis e penitus iudex incõpe tens fm Inno de offi. dele. pastoralis in glo. que incipit Lau. dixit ex secũda enim nõ ex pma tunc actio orit de ad mini. tu. l. chirographis. ff. fi. ff. de infu. furti. C. de tep ap. l. p hanc. Impossibile enim e oriri actioẽm ex pma snia sup eo quod in pma snia nõ est deductum. multo ergo minus orit in nostro casu qꝛ nedũ ꝙ contineat aliud imo cõtinet dire cto oppositum eius qõ pma qꝛ pma absolutoria hec snia in cã appellatõis cõdenatoria fuit. Nun ergo pma snia opari potuit effectum ꝯrium eius qõ fuit in cã deductũ de ex. rei iudi. l. euidenter. sicut nec alia dispõ de adi. leg. l. legata inuti liter. C. de legi. l. qõ fauore. C. de pcur. l. nõ eo minus. ff. de solu. l. qui hoiem. §. fi. Si igit hoc casu solum ex scda snia e possibile actoẽm oriri ergo eius executio nõ põt fieri per iu dicem a quo qꝛ inferior e certum vbi secũda snia cõtinet idẽ qõ prima vel et pma e confirmata lapsu fatalium autẽ ꝯsen su ptium quis exequat an iudex appellatõis an primus an vterqꝫ nõ refero nũc opi. doctoꝝ sꝫ remitto ad no. p bar. in l. a diuo pio de re iudi. qꝛ ibi refert opi. sper. dy. ꝛ guil. de cu. sꝫ tñ primus iudex in casu pposito sit cõpetens ex pꝛogatõe expssa pruet autem tacita que inducit ex negligentia excep tõis declinatõie non pposite de re iudi. inter most. ꝛ. ff. de iudi. l. sed si susceptr. ꝛ. l. i. ꝛ. ij. e. ti. de re iudi. l. quidam con sulebat. C. de pba. l. exceptõem per Inno. de offi. dele. pru dentiam. in glo. que incipit dilo bene habet. Si enim error p tium pꝛogationem non impedit fieri põt in eodem genere cãrum de re ad rem de psona ad personam de tpe ad tepus ut no. l. i. ꝛ. ij. ff. de iudi. ꝛ. in. d. c. prudentiam in gl. magna que incipit nobis videt. ꝛ põt fieri pꝛogatio iurisdictõis or dinarie in cognoscẽdo ꝛ exequendo. Delegate in cogno scendo tñ non in exequendo fm Inno de arbi. innotuit ꝛ non solum pꝛorogatur iurisdictio eius qui eam hꝫ pure. Sꝫ ꝛ eius qui habet eã conditõalr fm Inno. de ap. cordi imo ꝛ si dubitet an quis iurisdictõem habeat in casu hac dubij põt iurisdictio pꝛogari lꝫ alius pmo eet iudex sed vbi eet cer tum ꝙ non haberet quis iurisditoem eet impossibilis pꝛo gatio fm Inno. de rescrip. c. pastoralis quinimo solus u sus iurisdictõis pꝛogatur per ignorantes nec talem pꝛogatõem impedit error fm Inno in. d. c. prudentiã. In cãis que tum solent p sui excellentiam delegari vt in exemplo. l. plꝫ. C. de pedaũ iudi. nõ pcedit pꝛogatio fm eũdem de offi. dele. de cãis. Et pdcã in tpalibus pcedunt ꝛ laycis pꝛogantib' : se cus si est in spũalibus. In spũalibus enim quo ad excõican di ptatem aut iniũgendi penitentiã non e pꝛogationi locus. vt no. p eum in. d. c. de cãis ꝛ. e. ti. c pe. vbi vꝫ dicere ꝙ etiã quo ad ptãtem excõicandi iurisdictio ordinaria pꝛogat lꝫ non delegata ꝛ facit de pe. ꝛ re. c. ois. De pꝛogatõe autẽ clericoꝝ no dico remitto ad no. in. c. significasti. ꝛ. c. si dili genti. de fo. cõpe. qꝛ igitur nullũ impedimentum inuenio p rogatõem Impedie dico iurisditionem pmi iudicis ex liti gio sponte rco corã eo pꝛogatam ee vt supius e ostẽsum ve re ergo pedet lis ꝛ qõ sup executõe snie corã ipso de qua pẽ dentia ista tpa opponẽdi dꝫ esse oppositum ꝛ pbarũ coram iudice appellatõis corã quo noluit petit executio ꝛ iõ illa exceptio ipedit dio pcessum in secũda petitõe executõnis si fcm est vt pponit. ff. de excep. l. fundi. ꝛ. l. fundũ ff. de iudi. l. de qua re imo qꝛ reus hic verat p eodem coraꝫ diuersis iudicibus põt nõ improbabilr dubitari an suo iure puet p l. i. in fi. C. de asses. tol. ꝛ de re mili. l. tã collatões. li. xij. resti quo sub dubio qꝛ opiniões sũt nec sũ de hac re ꝯsult'. cxiiij

Quando di põ est modalis uel cõditionalis ꝛc. ꝛ vtrũ debeat pstari cautio ꝛ quando.

uo Videri oꝫ. Primum e an dcã dispõ sit modalis an cõditõalis. Scdo si modalis est an sufficiat pstari cautõem de mõ implendo Circa pmũ cõsidero ꝙ qñqꝫ illud qõ e iplen dum impleri dꝫ de necessitate p bsitem implere ꝛ tunc di spositio est modalis qꝛ tunc dispositione perfici necesse est vbi uero ad iplementum quis cõpelli nõ põt hec dispositio cõditionalis uidet ꝛ hanc distinctionem reducit qõ no. gl. in. c. no põt li. vi. de preben. Et pdicta sunt uera qñ id quod dꝫ impleri est iplendum pp aliud ob solennitatem substantiã dispositionis tũc qñ cõditio est ut de procu. l. quimodo. Nũc ad ppositum rector scolarium eo ipso ꝙ assumpsit officium astrinxit se ad expediendum oia ex natura officij uenientia ꝛ omnia incũbentia sollicitudini officij rectoratus ꝛ hoc fa cere suo iuramẽto promisit ꝛ ad simile iuramentum omnis administratõis cinguiõ assumentes astringunt ut in cor iusi uran. ꝙ prestat ab his. Cum ergo doctores in studio actu legetes cum salario ex forma statuti ꝛ ei pactorum iniorũ cum cõi multa facere teneant ad cuius curã ꝛ solertem di ligentiam ptinet inuestigare si qui ex doctoribus cõtrafaciãt ut sic rei publi. e possit ee cõsultum in denegatione pstatio nis salarij ptinet n ad curam habens imperiũ inquirere de linquens. ff. de offi. presi. l. cõgruit in corpe ut nulli iudi in pain. de offi. prefec. vigilum. l. nam salute §. sciedum cuꝫ er go hanc inquisitione necessario facere teneat ꝛ magis assi due ꝛ frequentius ꝙ statutum disponat apparet euidẽter ꝙ in nostro pposito dicta dcõ dũmõ reddit hanc dispositionẽ modalem qõ uerius est aut iportabit admonitione quãdaꝫ igit modalis e. Videam' de scdõ. s. an sufficiat idonea cautio de modo iplẽdo ꝛ i ultimis uoluntatibus nõ e dubiũ ꝙ sic de cõdi. ꝛ demõ. l. quib' dieb'. §. termin' ꝛ. l. titio in prin. aliqñ tamẽ dicta cautio relaxat sicuti est in libertate ut l. libertas. §. i. ꝛ. l. meuia de manu testa. ꝛ cũ debens imple re nõ est nudus minister ut l. dinus sicuti plusquã p. l. fale. ꝛ enim plerũqꝫ nõ cedit nisi ad cõmodum ipsi' implentis. ut d. l. titio. In dispositionib' autem iter uiuos postqꝫ he res impleta re pcepit qõ sibi debet nõ artatur ad cauendum de cõdi. ob cau. l. dedi in prin. sed si vult consequi id qõ sub mõ sibi debet an sufficiat cauere de mõ implẽdo dico cau tionẽ sufficere si implementum modi sumptũ requirit tex. est sing. ff. loca l. insulam in fi. Sec' si nõ requirit sumptuꝫ ar. ff. de actio emp. l. iul. §. offerri ꝛ. l. qui pendentis vindemiã ꝛ. ff. de edi. edic. l. ediles §. vlt. dꝫ enim tunc implere ex pte sua ꝛ postea cõsequet ꝙ petit nisi eũ tũc implet reperiat pꝛuꝫ quo casu ne imples fraudari posset. Sufficit ꝙ caue at de implẽdo si sibi infra certuꝫ tps solutum fuerit tex. est singularis in. l. uideam' de edi. edic. uel nisi impl. s fraude timeat qꝛ aduersarius suspect' est ꝛ de eo ex aliqua pro babili cã nõ confidit. Nam tũc absqꝫ eo qõ impleat ei e aduersari' sibi damnãdus facto deposito apud benũ uiruꝫ cui dꝫ prestari. ff. de solu. l. si soluturus in fi. glo. tñ. C. de act. emp. l. si traditio uidet dicere hoc casu est necessariã obli gatione sed dicte terminationi obstat. d. l. uideam'. Hec p nũc relinquo sub dubio. Sed in questione predcã siue ppo sita dico deiñ salarium psoluẽdum dño rectori prestita cau tione idonea de impl. do modũ pdictũ. Cum sine sumptu notarioꝝ inquisitionẽ scribentiũ atramenti ꝛ cartaꝝ ꝛ labo re psone iquisitões pdce fieri nõ possint cõmode. Et ita di co ꝛ consulo ego Ang. ꝛc. cxiiij.

Utrum notari' testamẽti possit astringi ad edẽduꝫ pti culam testamenti.

eus Vitalis de castro pleb. suum cõdidit testamentum in quo quidẽ inter cetera iudicauit mãdauit ꝛ reliquit ꝙ i domo sua pte debeant retineri p infrascriptũ herede quatuor lecti ad obsequiũ paupeꝝ. Et reliquit andrucie filie sue cer ta bona in dcõ testamẽto descripta ꝛ in his eam heredem instituit In oĩbus aliis suis bonis vannuciam nibi sꝫ he redeꝫ vniuersale instituit dcã filia petit a notario edi copiã dce pticule p quam heres fuit grauatus de retinẽdo dictos lectos in dicta domo. Queritur igitur an dicte particule co pia sit facienda.

uper Puncto pfato arguo primo ꝙ co pia predca per notariũ est facienda dicte andrucie. Nam oĩbus desiderantib' tabu las testamẽti inspicere ꝛ describere iudex adde tus tribuit ptãtem. ff quẽad. te. api. l. i. pigmus igit succurri tur testamentoꝝ copiã aut alioꝝ ad cãm testamẽti pertinẽ tium quã petentib' copiam alioꝝ instrumẽtorum. Naꝫ nõ oĩbus copia est edenda ut. l. i. § edenda ff de eden. ꝛ. C. e. ti. l. i. ꝛ. l. fi. Item cũ sola petit editio sufficit sacramẽtum pe tentis ꝙ sua intersit ut. l. thesaurus ꝛ. l. iij. § ibi de ad exhi.

Si ergo dicta filia iurat sua interesse videt etiã audiri debere z notariũ compulsum esse ad exhibitiõem. Cõtrarium est veritas qr sibi editio fieri non dz nisi alr qz per iuramẽtum doceat de suo interesse pecuniario. Et hoc pbatur sic ille solus cuius interest pecuniariter copiam testamenti sibi fieri petit vnde tunc dubitat an intersit interim non editur vt. l. ij. § si dubitat quead te ap. Similr tum certum e petẽtis non interesse vt. l. pupillares. e ti. z. C. queãd te ap l. iij. Et iõ solent desiderare tabulas exhiberi qui in eis aliquid scriptum habent ff. de tab. exhi. l. locum §. solent Frustra igitur exigeret iuramentum si absqz interesse quibz posset petere copiaz quod necessario exquirendum est vt. d. l. ij. z no. glo. z dy in d. l. i ff quead te. api Nec ob. ter. dicte l. i. qui dicit omnibus nam intelligit .s. quoz interest z habilis ad petẽdum. C de sa san. ec. l. i de mu. z ho. l. gradatum. §. z si lege. z de noui. op. nũ l. i § item nunciatio Nec ob. qp hec filia iurat sua interesse vnde vz sufficere qr istud cõcederez de plano si non constaret de sua videnti calũnia nullo enĩz alio extrinsecus allegato nisi qp filia est z instituta in certa re euidenter apper illam pticulam penes se habere sua nõ interesse qr dictoz relictoz nullum dependet ab altero nec vnum firmat aut infirmat aliud nec locus e iuri accrescẽdi. Apparente ergo calũnia nil opatur iuramẽtum pfatum. ff. de eden. l argentarius §. edi no bar expresse in l. i quead. te. api circa fi prin facit optime quod no. Ja de ra. in. l. qui bona. § cum inter de dã infec. Mz ergo hec mulier habere copiam sui relicti z instõnis heredis que est fundamentum z caput testamenti z legatoz ut insti. de leg. §. ante heredis Nec ob qp hec filia instituta loco vniuersalis heredis est z heredi vniuersali totius testamenti copia edenda est qr totum ad eum ptinet non enim habet loco heredis nisi quo ad ius accrescendi z ut excludat a querela vt no glo. in. l. si quis priore ad treb. vt no. in. §. aliud quoqz capitulum in cor. vt tum de app. cogno. per doc. C de here. insti l. quotiens. z. ff. de re. insti. l i. § si ex fundo. Et ita dico z consulo ego angelus zc.

clxv

Si leuato tumore per aliquos insultantes z insultatos conduuetur z congregetur ad sonum tube vel campane p maiori parte vniuersitas ville z per vnum d vniuersitate pdicta homicidiũ cõmittatur vtrum uniuersitas tota pro homicidio ipso dz puniri vel qualr homicidium non debeat remanere impunitũ.

Nm Multitudo quorũdam erroz seu peregrinoz transitum faceret per territorium seu districtum ville plani carpenis cõitatis perusij per stratam publicam. Quidam male cõditionis homines deõs erros seu peregrinos insultauerũt z insultu leuato z tumore tam per ipsos erros qz et per ipsos insultantes coaduuata z congregata fuit ad sonum tube cõis vniuersitatis deẽ ville in qua congregatõe interfuerunt z mares z femine pro maiori pte vniuersitatis deẽ ville z ita cõgregati descenderũt ad dcãm stratam z vnus de vniuersitate predcã nomine. s. franciscus bartholi plani carpanis predictis vnũ ex dictis erris occidit astantibus secum aliis de vniuersitate predcã z vna tum eis post homicidiũ recessit Queritur an dcã vniuersitas vel saltem omnes qui interfuerũt in loco de homicidio teneantur.

Uper Hoc põt dubitari dupli. Primo an teneatur dcã vniuersitas. Secundo si non dz vniuersitas an qui interfuerunt teneãtur de consilio seu auxilio z fauore. Super pmo fuit opi. Inno. n. dicit vniuersitatem actu sari nõ posse: quasi non delinquere possit de sertis non ordi. e. de famulis allegat xxiij q. ij si habeas z hoc vz probari ff de dolo l. sed an municipes vbi ita dicit qp municipes dolũ cõmittere non possunt alibi dicit qp nõ põt accusari crialr sz bene põt ciuilr conueniri de eo quod ad eam puenit de solu. dilectus. ij de sen. excõ c grauem. vñ quidam glosatores anti qui dixerũt qp uniuersitas non põt delinquere p se z ideo ex eius delicto teneri non põt sed bñ põt teneri ex delicto serui sui Alij vero dixerũt qp non põt vniuersitas delinquere tota non enim possunt delinquere infantes aut furiosi. sed bene põt delinquere maior pars. Alij uero dixerunt qp imo delinquit sz actõe ex delicto descendẽte non tenetur nisi solũ qui vniuersitatem regant ff ad municip l. lucius. § imper. z hec opi recitat per glo ff qd me. cã l. metum § animaduertendum alia vero opi fuit z ista est veritas qp immo delinquere potest z ex delicto etiam puniri criminaliter vt in x col. de pace iura. fir §. i vnde henricus imper. tulit sententiam contra ciuitatem Tuscie z rebellẽ z eam damnauit ad aratrum sic fecit Bonifacius octauus qui propter delictum quorũdam templarioz totũ collegiũ illud destruxerat delinquit ergo sed nõ facile sic dixit glo in d. § animaduertendum z in d. § sed an municipes z delinquit pulsata cãpana z uniuersitate ad hoc cõgregata ut no glo in. l. aliud. § refert de re. iur In modo aũt puniendi z penarũ infligẽdi est differentia qr sibi imponit pena que cadit in uniuersitate ita qp nõ in singulos ut qr aliqua res uniuersitatis publicãda est ut l. iubemus nullã nauem. C de sa. san ecle. Si uo eque cadit in uniuersitate z singulos ut qr e pena pecuniaria tũc aut est uniuersitas parua z sensatoz ut uniuersitas z collegium prioz uel simile z tũc puniunt solũ qui delinquerũt nõ alij ff. de magi. cõue. l. i Si uero est collegiũ magnum in quo sunt insensati ut infantes z furiosi z facile discerni nõ possunt delinquẽs a nõ delinquente z tũc tota uniuersitas punit. C de hereticis auctẽ Jtẽ nulla cõitas z in d. §. i. de pace iur. fir. Sed si delictũ propter in uniuersitate nõ cadit sicut est homicidiũ. Nam vniuersitas ut uniuersitas ipossibile est homicidiũ cõmittere ut est i casu nostro z tunc punit more priuatoz ex quo pena ita põt cadere i uniuersitatem sicut in singulo ut in d. §. animaduertendum z. d. §. sed an municipes z ita erit in pposito cũ pro dcõ homicidio pena ccc. librar um imponit. Si uero pena nõ cadit in uniuersitatem ut i singulos sicut est pena decapitatõis tunc alterat pena z imponit pena pecuniaria ar. l aut fcã § fi. ff. de penis de insa l quid ergo § pena grauior. C. de ser. fugi auct. sed nouo iur. sz si necesse eet impont collectã singularibus qr uniuersitas nõ hz pecuniam uniuersi de uniuersitate nõ cõferrent ut qui fuerũt habẽtes z nõ deliquerunt Sic intellige opi Inno qui dixit uniuersitatẽ nõ puniri ne hoc incõueniẽs eueniat qr puniant innocentes. Hoc casu statuit dictus imper. henric[9] in sua snia quadaz diffinitiua ut refert Bar in. d l aut facta. §. fi. Cõcludo igit ex pdictis qp cum uniuersitas sono tube fuerit cõgregata stratam aggressa fuerit z in aggressura fuerit ille erres occisus qp de dcõ homicidio debz puniri Et si nõ habz bona que sint ipsius uniuersitatis necesse est ad collcãz ueniri Et illi soli teneni qui interfecerũt nõ alij possent et inquiri z accusari ut singuli qui opem pstitissent z tũc tu vibet infertur pena ccc. librar desi que ad magnaz summã ascenderet z idõ utilius est qp d eam ut cõtra uniuersitatẽ inquirat qr tunc una pena ccc. librar imponet ut ergo euadere possint nec et duplici pena afficiant una que imponet francisco Alia que i ponet uniuersitati credo tutius esse ut ipsa uniuersitas contribuat ad solutione pene francisci ne ipse uel dilatione pene rursus cõtra ipsam uniuersitate inquisitionem pmoueat Et ita dico z consulo ego Angelus de ubaldis de perusio.

clxvi

Utrum legatarius perdat legatum si tutelã pupilli filij legantis renuit vel non assumit z aliquid de materia alimẽtorum z cetera.

I testator Legat z legatarium tutorem filij sui pup. relinquit. quattuor sunt casus. Primus quãdo tutelam assumit z hoc casu nulla e dubitatio qp legatum consequatur Secũdus quando tutelam renuit. z hic e animaduertẽdum. nam aut legatum relinquitur hac contemplatõe ut tutelam assumat quod est vbi testator hoc expsumit vel vbi legatur ei cui testator verisimiliter non esset allegaturus aut legatur ei tui cura assumptõem tutele testator als legaturus eet pmo casu legatarius repellitur a legato z remanet penes heredem pupillum cui testator voluit puidere C. de leg. l. pe. z. l. administratõe e. ti. de his qui. vt indig. l post legatum. § admittere ff. de iure pa. l. si quis tutor de excu tu. l legatarius. Fallit in milite z in omni alio qui tutore esse nõ põt. Nam tũc cõditio assumẽde tutelle d iur. ipossibilis est z iõ remittit ut d. l. administratõe. Tertius casus est qñ tutelam nõ assumit nõ tñ renuit sed dum assumere põt pup decedit z tũc quid iuris sit nõ recordor expsse determinatũ hoc ergo casu dico qp aut mora uel negligẽtia põt legatario iputari qr tñ transiuit de tpe q potuit tutellã cõmode assumere z non assumpsit Et idem dico i eo quod in renũciante debet enim legatarius tũ primũ potest conditionem in faciendo consistentem implere ff de cõdi. z demon. l. hec conditio si in capitolium plene per guil z Rai. in l. dedi de condi. ob causam z maxime cum condi-

tio debet

no debet impleri pupillo cui cõmittatur irregularis mora. C. in qui ca. restit non est ne l. in minorum. z facit ad pdcã ff ad tertul l. ii. § confessum ff. de solu. l. ratum. si vero nihil pot sibi imputari ad moram vel negligẽtiam hoc casu allegatio nõ excluditur qz tutelam nõ renuit nec in mora eaz assumendi fuit. Quartus casus ẽ quando legatarius offert se paratum tutelaz assumere sed tanq̃z minus idoneus admittit z hoc casu legatum non perdit de le. ii. l. cuz filius. § nõ vz no glo in d. l pe. de leg. C. z in. d. §. admittere vbi vero legatur ei cui testator erat alias relicturus etiaz citra assumptionem tutele tunc legatum non perdit lz tutela nõ assumatur aut et remittatur tex. est de excu. tu. l. sed hoc. z l. nesennius. z de admi. tu. l. qui tutelam. In qõne ergo pposita dicendum dcãm mulierem legatum nõ perdere nam ex quo legataria vxor erat psumẽdum est qz testator erat ei alias relicturus nisi ex verbis testamẽti aliud appareret tex. ẽ expssus i. l. cum alienam. C. de lega. Super secũdo autem dubio an dicta mr pnatur successione dicti filii sui impuberis defuncti cuius tutelam nõ assumpsit vz de iure dicẽdum eam nõ priuari mater enim nullo iure cõpellitur ad assumẽdam tutelam in auten. matri z auie. C. qñ mu. tu. offi. fungi pot. sed si vult ad filii successionem posse aspirare alteṛ de duobus facere tenet aut tutelam assumere enim pot aut filio tutorem infra ãnum facere ordinari vt l. sciant. C. de legi. here. nũc ad ppositum ãt dicis dcãm mulierẽ hac successione filii q̃si pnatã qz tutelã non assumpsit z hoc ẽ falsũ qz nullo iurẽ cautum reperitur qp astringatur ad tutelam assumẽdam vt dcm est aut dicis eam priuatam qz tutorem nõ petiit z hoc est similiter falsum pper tria. Primo qz pupillus plures tutores testametarios habebat vnde nõ poterat petere alium sibi ordinari cum testametarius oem alium excludit z cum hñti tutorem tutor dari non possit fz iura vulgaria z no. gl. expsse. C ad tertul l mater. Secũdo qz non trãsierat annus mater aũt hz annum vt. d. l. sciant lz bar cõtra. z male in dcõ. §. confessum Nec ob. d. §. qz de iure ffoṛ loquit hodie vero oẽs illi qui necessitate petendi tutorem puniunt ãnũz habẽt vt pbatur in d. l. sciant. Tertio qz alius eam pueñt ex quo illi tutores assumpserũt vnde nõ est quid imputetur ei ut no. glo. in d. l. matres. Super eo aũt qz reuocat in dubium qualiter succedat dico ipsam mulierem succedere vna cuz fratribus pupilli defuncti vtrinqz cõiunctis exclusis penitus fratribus cõsanguineis tm vt in auten. de cõsangui. z vteri. fra in pn. ad tertul. auten. z cum solis. z auten. defuncto cõiuncta auten. testante. Super eo aũt quod querit de restõnibus factis ẽ alimẽtis predictis dico non porrigi nec extendi ad ea que dcã dña petere pot ex alia cã. Refutatio enim de certa re fcã aliam nõ cõphendit. C. de trãsac. l. si de certa. z lz asseruerit eam heredem p medietate talis erronea assertio veritatis substãtiam nõ mutat. C. de iure z fac. igno. l cum falsa nisi super hoc eẽt lata sententia. ff. fa. her. l. cum putarem ubi est casus. Et ita dico z consulo ego Angelus de perusio z c. clxvii.

De ineptitudine libelli an vitiet quomodo z quando z de venditõe quadam duobus sepatim fcã an valeat z que magis. In cã que vertit inter Jacobum martinuz petruz simonẽ z galganum filios z heredes ab itestato cole martini philippi de nursia agentes z nãnarellum petrucii alias angelice de nursia defendentem z c.

Viso dicto libello z visis exceptõibus cõtra ipsum pductis in quibus cõtinet libellum non pcedere rõne ambiguitatis incertitudinis ineptitudinis z cõrietatis videtur sine dubio dicẽdum dcm libellum nõ pcedere z reum absoluẽdum ab instantia z ab obseruatõe iudicii. nam agens i narrando e directo sibi cõrius dicit enim suo defuncto possessionem eodem tempore auferri vi z auferri vi z clam ẽ impossibile. Nec enim sunt qualitates cõrie que in eadem obligatõe z in eadem re z respectu earũdem psonarum ẽ impossibile qp cõcurrant ff. de acqui. pos l. clarz possidere i pn. z. §. qui ad nũdinas ideo legislator posuit. qp vi aut clã vt designaret qp aliud e vi accipere seu facere aut clam vtrũqz enim vim designat aliud clam qõ designat rem abstractam a violentia. ff. quod vi aut clam in rubro z nigro z maxime in. l. i. §. quid sibi. z §. clam facere. Deinde similiter in narrando pme narrationi cõrius est. primo enim videtur vi z clam deinde subiungit vi vel clam primo ergo copulat deinde subdisiũgit dictio. n. z copulat de le. iii. l. ea iñ adiectione ver. ob. l. si quis ita stipulatus fuerit. x. aureos ne cõdi. in sit l. si heredi plures dictio aũt uel disiungit. Copulatiua aũt disiunctiue cõria est qz ad ueritatẽ copulatiue requirit concursus oĩum copulatoṛ ut. in. d. l. si heredi z d. l si quis ita. Et ad ueritatem disiũctiue sufficit alteṛ ut. l. is qui ec. §. utrũ de re. iu. l. quãdoqz disiuncta pro cõiuncta ponat. C. de uer. signi. l. cũ quidam. Ite est cõrius agens in cõclusione nam z hic proponit officiũ iudi. z interdictũ officiũ ñ cõpetit ubi nulla actio et si sit subsidiaria ut in factũ cõpetit z nullam psupponit obligatõem de ãnu. le. l. quintus de act. emp. l. qui per conclusionẽ spoliato autez cõpetit interdictũ quod e actio psonalis in rem scripta ff. de interdic. l. i. § pe. Item cõpetit trinitaria vt. l. i. ff de itin. nõ ergo cõpetit officium. Item est sibi cõrius qz pponit ad hoc interdcm recuperande z interdcm apphendende possessionis. i. de nouo adipiscende. Ad aliud enim hoc verbum apprehendi aptari nõ pot. Sed interdcm recuperande dat spoliato. ff. de vi z vi ar. per totum de resti spo c. sepe C. vnde vi. l. si quis i tantum interdictum uero adipiscende dat ei qui nũquã in possessione fuit sed ad eum ptinet ff. de interdic. l. i. § adipiscende cõiuncto. § recuperande ea. l. qz igitur agens est sibi in agendo cõrius cõrias actiones pponẽdo non est audiendus. l. i. C. de fur. z. C. de codicillis. l. si de tribus. l. quod in heredem. §. eligere. Et ex his infero reum absoluẽdum ob obseruatõe iudicii vt dicens iurib9 facit si messor fal. mo. di. l. i. de offi. asses. l. i in glo. C. de formul. l. ii Et lz lis sit cons. non refert qz exceptio ineptitudinis reddit iudicium nullũ retro de iureiur l si patronus libertam vbi gnl. de eu dicit esse casum ergo z c. de iudi lz z. C de procur l lz. Secundo si dubitatur sup cã pprietatis pponitur enim in fcõ qz tenimẽtum terre in dcã petitione cõtentum p eũdem fuit pmo uenditum dcõ nãnarello petrucii Et in dcã uenditõe dictus uenditor qui ipe dicte uenditõis possidebat cõstituit se precario nomine dicti nãnarelli possidere. Deinde ipse uẽdidit secũdo loco dicte cole martini Qui cola martini corporalem postea e possessionem adeptus unde uertit in dubium ad quem dñium ptineat dci tenimenti terre an ad dominũ nãnarellum pmũ emptorem an ad dcm colam z eius heredes sup quo sine dubio ẽt uidetur de iure dicẽdum dominiũ dicti tenimẽti terre eẽ z spectare ad dcm primũz emptorem qz qñ unus z idem uendidit eãdem rem duob9 ille potior e pus qui est possessionem adeptus ff de public. l. si aũt. § si duobus nõ. n sufficit solus titulus ad acquisitõez dñii. C. de pac. l. traditionibus. Sed pmo emptori pus possessio ẽ translata ut ff de acqui. pos l. quod meo z hoc si uẽditor dicto tpe possidebat aũs nihil opareretur dicti precarii constitutio ut ff. de acqui. pos. l. quãuis § si cõductor in gl. in uer. retinet. sic dico z consulo ego ang. z c. clxviii.

De institõne a testatore de hospitali facta de oĩbus bonis z c. cum conditõe qp dcã bona non possint p rectorẽ uel aliam psonam uendi alienari pmutari uel donari z si cõ fiat hospitale cadat a dictis bonis Ex quo querit an ualeat alienatio. Et posito qp sic an heres ita institutus tota hereditate puetur z an semel heres possit desinere eẽ heres z si puat heres oĩbus bonis ad quez deuoluantur bona.

Testator In oĩbus suis bonis mobilibus iuribus z actionibus vbicũqz sunt z inueniri poterũt hospitale sancti Jacobi de castro plebis sibi heredez instituit cũ hac conditõe qp dcã bona dcõ hospitali relicta non possint aliquo mõ uel aliqua cã per rectores dicti hospitalis siue p aliam psonam uendi alienari z pmutari uel donari. z si cõtra facerent cadat dcm hospitale a dictis legatis z quolibz eoṛ. z hanc eẽ uoluit suam ultimã uolũtatem z pceptuz p ores hospitalis quedam alienauerũt seu uendiderũt. Et iõ dubitat an hospitale cadat a relictis sibi factis per dictum testatorez.

Xisto Dubio plures qõnes insurgunt. Primo est an alienatio poris nocere possit hospitali. Secundo si nocet an alienatio seu uenditio fcã de una re priuet hospitale omnibus relictis ab solum re alienata. Tertio de instituto an pot hereditate puari ueniedo cõtra iussum testantis cum semel fuerat heres. Quarto si pot ad quem bona decurrerent. Quinto si hospitale puat an priuet hereditate an uero solum legatis pticularibus sibi factis i testamento. Et hoc quintum dependet a secũdo si quis recte inspexerit z infra patebit. Ad primum arguit qp alienatio pris non noceat hospitali qz delictum puati non noceat eccle

fic. C. unde vi. l. meminerint. de reg. iur. l. neq; interdicto. C. de fal. mo. l. i. extra vi. iu. non conte. c. i. ad fi. p Cy. C. de sa. san. ec. l. iubemus nullam nauim. Cōtrarium e vex qr testator rem suam legādo hanc conditoem apposuit quā apponere potuit vt aliam quālibet de le. i. l. filius. §. vnu seneccius de le. ij. l. cum pater. § liberti. z l. peto. §. fratre. Omnia enim dispō testatoris nō repugnās legi vt lex obseruanda est in auten. de nup. § disponat z volūtas testatoris gubernat z regit conditiões testamenti z codicillorū de condi. z demō. l. in conditōibus pmū locū lz enim cōcepta sint verba legis. xij tabularum vt vti quisq; rei sue legasset ita ius ect. ff. de ver. sig. l. uerbis legis. z insti. ad. l. fal. in prin. Ite cum pena ex delicto puati inferenda nō pōt cadere in plaum lz solum in ecclesiam sicut e in casu pposito qr non potest puari dominio relictorū por sed hospitale hospitali ergo hec pena irroganda e ut. d. l. iubemus nullam. z ibi per Cy. verūtamen ecclesia pōt contra platum habere recursuz ad sua dāna z interesse z ita poterit hoc casu hospitale contra suum porem qui alienauit seu uendidit cōtra volūtatem testatoris z si tempora patiunt prestituta ad implorandum testatoem iō in integrum que quadriēnio cōtinuo clauduntur vt. l. petende. C. de re. resti. in inte. aduersus tales alienatiōes possz hospitale restitui. si non pōt sibi plene eē consultum ꝯ porem ut no. Cy. referendo dcā pe. in. d. l. iubemus. nullam z hoc de pmo. Uenio ad secūdum. s. an re alienata hospitale cadat a toto z videt q non qr delictum cōmissū circa rem nō egredit ipsam. ff. de his qui. vt indig. l. reprīz. z l. heres qui tacitam. Jō dixerūt quidam q heres qui nō rite cōficiens inuetarium ex eo qr rem vnā surripit q; in inuentario non ponit nō puat nisi illius rei tm vt refert Cy. C. ad. l. fal. auten. lz cum testōr lz gl. aliud dicat in §. si vero non fecerint in cor. de here. z fal. quā sequit Ja. de bel. Sz ꝯtrium vz verum. s. vt hospitale cadat a toto si por emit aliquam rem hereditariā in qua hospitale tale successit vt he res alienauit. Nō me mouet qr testator post legata in omnibus suis bonis instituit hospitale cum hac conditōe q dicta bona dcō hospitali relicta nō possint vendi z c. z si sec9 fieret per hospitalis porem q hospitale cadat in oēm euentum. s. si bona alienabunt z sub dcta cōditōe institutio fcā intelligat s. si dcā bona alienabūt. ff. de adim. le. l. legatuz pure imo recte ispiciēdo uerba testamti nō resultat ex adeptōe cōditionalis institutio imo pmordialr est sub cōditione concepta si nō alienauerit seu uendiderit z c. Ani qñcunq; ꝯ fiat retro apparet institutū heredem nō fuisse vnde cum fructibus res vendicant. C. de in dicta vidui. auten. cui relictum in fi. Debuit ergo hec negatiua cōditio in forma impleri de condi. z demon. l. mentia. z l. qui heredi. Quecūq; ergo res uendat non est impleta cōditio istōne formaliter nec enim sufficit eam impleri pro pte cum cōditio non scindat de cōdi. z demō. l. cui fundū. ff. fa. herc. l. heredes. § an illi. ff. de ver. ob. l. ij §. ex his de ꝯhen. emp. l. fistulas. § qui per fundū. de le. iij. l. vxorem § agrippa. Sz predictis fortiter obstat qr hec alienatio z cōditio de nō alienādo cū sit negatiua aliter impleri nō pōt q; per cautōez qr igit hospitale solum fuit institutum nec habuit coherede vel substitutum cui caueri possit vz hec cōditio impossibilis z ideo remouenda institō manet pura tex. est in l. iij § fi. de condi. insti. Sz respondeo q imo habuit coheredem. s. filiam institutaz ex certa re q. p herede vsi habet quo ad quid lz si quo ad oia vt infra dicam. Et si diceremus hospitale tale nō puari certe hereditatē haberet ꝯ volūtatem defuncti qd esset iniquū de doli exce. l. apod celsum. § pterea de au. z ar. le. l. quintus § idem scribit. C. de his qui vt indig. l. hēditas de re. iu. l. qui cū alio. § i z hec de secūdo. Sup tertio uero quo qrit an instit possit hereditate puari cū semel heres extiterit dicendo q nō pmo qr oia puatio e exheredatio q est in extraneo res iepta vt l. quidam cū filiū. de uer. ob. scdo qr qui semel e heres nūq; desinit ee heres ff de minoribus l. sz z si sine §. lz qd pap ꝯnomīe ex vi. n dixi qr hospitale fuit institutū sub cōditōe negatiua si nō vēdiderit alienauerit z c. fcā ergo vēditōe appz conditōis defectus vsi nūq; fuisse heres intelligit de cōdi. z demō l. muciane vsi cauere debuit hospitale de nō uendendo lz si erat aliquis cui caueri possz z caueri deberz ut d l. muciane cuz alr dcā cōditio negatiua ipleri nō pōt. z sic nō ob. qd dr q qui semel e heres nūq; desinit. Fateor. n. in eo qui pure potuit heres eē z hēditate adiuit lz qui e institut9 sub cōditōe negatiua nūq; quousq; pōt ꝯferri icōmutabilr heres est lz sub conditōe si nō ꝯueuerit vt. d. l. muciane. z ita e in pposito qr hospitale nunq; fuit heres ex quo nō cauit nō. n. potuit heres ee nisi pmo impleat cōditōez d cōdi. insti. l. si quis hēditate de cōdi. z de. l. qui heredi in fi. z hanc cōditionem implere nō potuit nec pōt nisi per cautione. Cū igit cōtrafecerit apparet cōditionem institutionis ee defectam z hospitale nunq; fuisse vl esse posse herede. Porro z si nō fuisset cōditōalis institutio sed pura adeptio aūt sub cōditione facta per testatorem adhuc istud sufficeret z desineret ee heres tex. est in l. unica. C. de his que pene nomine. Nec ob. exceptio qui heres est semel nō desinit ee heres. Cōcedo. n. ex dispositōe iure ꝓtorū qd nō facit quem ee vl desinere esse heredem Sz ex dispositione iuris ciuilis uti pōt desinere ut no glo. de her. z fal. § in oibus in uerbo fieri heredes z est tex. de test mil. l. miles in herede. §. z qr diximus z. C de fideicō liber. aucte. hoc amplius Bar. ponit in. l. ij ff. ad tertul. Sed hospitale hic desineret ee heres ex dispositione iuris ciuilis firmante volūtatem defūcti ita cōceptam ut. d. l. cum pater. §. libertis z. l. peto. § fratre z. d. §. diui. z e casus in terminis in. d. l. unica de his que pene noie. Hinc descedit q miles ad tps herede instituit qr eius volūtati assistit lex ciuilis z pagano z volūtatibus ita cōceptis nō assistit sed vult institutum ad tps certum uel incertū ee heredez perpetuo sublato uitio tpis ut ff. de here. insti. l. hereditas ex die. Ex predictis et apparet respōsum tacite obiectioni quā quis facere pōt. Nam hereditas ad die certum uel incertū dari non pōt lz ex die incertuz sic nō ex certo ut. d. l. hereditas ex die illud enim pcedit nisi testator per existentiam cōditionis puet institutum tāquam demeritū seu mādatoz eius cōtemptorem ut. d. l. unica ut ff. de adimen. lega. l. iij §. siquis ita legauerit. Ex quibus cōcludo q et directo nō per fideicō. alius post dicte cōditionis euentū inciperet heres ee z ille desineret. Nō igit ob. q nō exheredet extraneus cocedo enīz nisi sit institutus tūc enim pōt illa institutōe puari de her. insti. l. paterfa testameto z de testa. mili. l. si certaz. § si ex eodem. Itē hic nō est exheredatio sed cōditionalis institutio vt dem est. Sup quarto cū querit ad quem bona decurrunt arguo q ad fiscū puari. n. uidet institutus ut indign9 ergo fisco bona deferunt. C. de his qui. ut indig. l. hereditatem z ibi plene no. p gl. z Cy. Cōtrariū e ueritas cū hereditas infert instituto eo q iussit testatoris nō paret z applicat personis enumeratis in dicta aucte. hoc ampli9 z in cor. unde sumit. Prima igit successionis cā est substitutorū hi enim ut a testatore predilecti anteponunt. Scda coheredum qui iter se hnt ius accrescedi. Tertia legatarioz. Quarta seruoz libertati donatoz. Fisci aūt ultima. cum ergo nemo hospitali substitutus fuerit ad hanc hereditate uocatur filia que in re certa fuit. Et lz institutus in re certa loco legatarij sit habēdus. ff de here. insti. l. i. §. si eo fundo tm filius si est simpliciter legatari9 imo uice heredis fungit hz eiz ius accrescēdi qd nō uendicat sibi locum inter heredes z legatarium z excludit a querela in cor. ut cum d appel. cogno. §. aliud quoq; capitulū z no. ff. ad treb. l. siquis priore nec ob. si dicat iussa est plus nō petere unde ius accrescēdi non uēdicat sibi locū qr ex iure superueniente post testm peut cui nō dicit ius precisa ut. d. aucte. hoc amplius z. l. qui rome §. duo fratres de ver. obli. de cōdi. ob cām. l. qd seruius. ff. de excep. rei iudi. l. si rem meā z l. si a te. in prin. z l. siquis ad exhi. z est casus in. l. is qui heres eo. ti. nec petit iura accrescēdi. Sed ut heres ab intestato uocatus ex. l. dispositōe z ex tacito uoto testātis qd uotum tacitū hereditatis ex testamento nō defert. sed solum ab intestato. l. siquis institutus in pria carta ff. de here. insti. Predictus aūt ordo succedēdi seruat cum post aditam hereditate heres puat eo q iussu testatoris nō paruit infra ānum post mon. itionē a iudice factam. At in pposito frustra de tali ordine tractam9. nā hospitale ut dixi nunquā fuit heres qr nō cauit z sic nō pt esse heres pp cōditionis defectū unde cum successio ex testameto locum habere nō possit cōtinuo inuitant uenientes ab intestato. Et iō uocat filia cuius est pxima cā succes. ut in aucte. de here. ab intesta. in prin. Forsitan aūt dicet quis tale pceptum testatoris de nō uedendo nudum ee z nō ualere ut d §. diui. sed non ob. qr illud pcedit cum simpliciter uetat alienari. sed ubi uetat alienari z uetādo puat ualet pceptum. d. l. unica de his que pe. nomine. Maxime in casu nostro in quo uidet institutio cōditionaliter fcā si nō uēdiderit z c. Rursus eīn dicet quis inepte fore testatorē locutū puauit. n. testator hospitale post alienatione quo tpe

priuare

tprimare nō potuit iam in alio trāslato dñio z pactum de nō alienādo nō impedit translationē dñij de ver. oblig. l. si ita quis § ea lege no. glo. de acqui. pos. l. qui absenti. Nō ergo uidet agēdam ad res descriptas sed cōtra distrahentem ad interesse de manu re. l. filiebus seru⁹. vnde odof. dixit semp pactum ita cōponedum ut legatarius uel emptor alienare non possit z inquātum alienare tēptaret q reuertat ad cōcedentem uel ad alium ut refert hoc bar. in. d. l. qui absēti. Et p hoc dicat q ē casus de fideicō. lib. l. quidam in testō. hec quidem vera vbi alienatio reuocabilis ē certum vbi irreuocabilis ē cōuentio de nō alienādo īpedit dñij translatiōnem vt l. ex quidem. C. si manci. ita fuerit alie. Idem si paciscēs sibi in re sua aliquod reseruauit vt q saltem p peccatorū obseruantia rem sibi voluit eē obligatam de distra. pig. l. si creditor sz nō obstat talis obiectio in rebus nōdum alienatis p hospitale q alienate nō sunt nec et in alienatis q restōni subiacent si alienarent seu venderent vsi q ex vltima voluntate subiacent restōni retransfert dñium recta uia p̄inde ac si nunq̄z alienatio fcā eēt. l. ij. C. cōia de le. vnde uerū ē q hic nō ē de dominij translatōe tractādam eū hospitale hereditatis dñium nūq̄z habuerit ex quo nunq̄z fuit heres nec eē pōt z sic iura in ꝯtrarium allegata non faciūt ad propositum loquuntur enim de eo in quem erat trāslatum dominiū qui postea p suum ꝯtractum in aliū trāsferrebat. At hic hospitale fuit institutū sub cōditōe vnde ante eius existentiam nō est in ipm trāslatum dñium vt supius dcm̄ est probat. ff de solu. l. sub cōditōe z. d. l. qui absenti. Quāobrem dico cōcludendo hospitale p̄uatum esse z ipsum hr̄e recursum ꝯ p̄orem z ēt posse restitui si tpa patiant vt supius dictum ē. Nec ob. q testatum p̄uauit ipz legatis vnde ad legata nō ad hereditatē vz fieri relatio q legato particularium singulariter fcā ē adēptio vnde clā z adēptio sequēs nō refert ad specificata de uer. ob. l. voli clā. z ēt uerbū legandi institonem cōp̄hendit vt. d. l. verbis de ver. sig. z hoc de quinta z ultima questione. Et ita dico z consulo ego Angelus de perusio zc.

clxix

De institutōe fcā a testatore de vxore z filijs z substōne in casu quo dicti heredes instituti vendāt bona hereditatis que testator prohibuit zc.

Uper ꝑucto suprascripto breuitatis cā omissis allegatōibus p z ꝯ venio ad quodlibz quesitum per se z p̄mo ad primuz Sup p̄mo mihi vr̄ de iure dicēdum q p dictum ꝯtrtum ēt si verus ꝯtus fuisz dcā dña catherina z ei⁹ filij non p̄uant nec priuari debent de iure dcā hereditate z q locus ē dcē substōni facte de dcā ecclesia ex dispōne dicti codicilli. Et ad hoc dicēdum me mouet plurime rōnes quarū aliquas inseruisse cōtentus ero. Et p̄ma rō est q in iravolunt in p̄hibitōe de nō vendēdo vel alienādo rem aliquam a testōre fcā q debeat attendi rō z mens que ipm testatorem mouit seu induxit ad ipsam p̄hibitōem faciēdam ut sic p ipsam rōnem z mētem ipsa p̄hibitio limitet. Adeo q licz fiat ꝯ uerba p̄hibitiua si tamen ipsa rō z mens nō offenditur sz effectum sortiri pōt non intelligat esse fcm̄ ꝯ dictam p̄hibitionem nec in penam ipsi p̄hibitioni adiectam incidatur vt. l. filiussa. §. diui. de le. i. l. peto. §. fratre. z l. cum p̄r. §. libert. de le. ij. z l. pater in prin. § i ij iij. z iiij. z. v. 6 le. iij. z l. voluntas. z l. quot. de fideicō. cum si. Sz in casu p̄posito rō z mens dicti codicillatoris que eū mouit seu induxit ad faciēdum dcām p̄hibitōem de nō vedendo uel alienādo dcām h̄ditatem seu portōem hereditatis fuit hec vz q dicta hereditas seu portio hereditatis nō p̄ueniret ad extraneos sed maneret apud p̄sonam uel p̄sonas grauatas ꝺ ea restituēda z adueniēte casu restitutionis dicte hereditatis seu portionis hereditatis fiende dicte ecclesie scdm̄ dispositionem factā in dcō codicillo posset ipa restitutio eidē ecclesie per p̄sonam siue personas grauatas de facili fieri ut patet ex uerbis z ex serie dicti codicilli z p̄bat iuribus ꝯ alle. Que restitutio fieri nō pōt si adueniēte casu ipsius restitutionis fiende dcā hereditas seu portio dicte hereditatis non repiri eē apud illam p̄sonā q̄ grauata fuit de ea restituēda dcē ecclesie sz repiri p uenditōem vel alienatōz in extraneū fuisse trāslatam. mō in dcō casu p̄dcō lz dcā domina catherina dcm̄ contractū venditōis fecisz tamē quia in p̄dcto predicto presupponitur q dicta domina catherina successit dicte domine clare cui dicta domina Catherina ipsam venditionem fecit ipsius domine clare bona hereditaria apprehendit z sic apud ipsam dominam catherinam est. Et adueniēte casu dicte restitutionis fiende apud eam eē reperit dicta hereditas seu portio hereditatis restituenda z sic per personam seu personas predictas grauatas pōt dicte ecclesie restitui s̄m dispositionē dicti codicilli. Et sic lz per dictā dominā catherina predicta ueditio facta fuisset cōtra dcā uerba p̄hibitiua in dcō codicillo apposita tn̄ dicta rō z mens que dcm̄ codicillatorē mouit seu induxit ad p̄dictā p̄hibitionem faciēdam nō esset offensa sed suum effectū sortiri pōt ut pz ex predictis nō pōt dici uel intelligi fuisse factum ꝯ dictam catherinā ergo zc. Ratio est q certum est q q̄n in aliqua dispositione z in fauorē alicui⁹ tertij aliqua persona prohibet rem aliq̄z alienare uel uendere tūc si illa persona p̄hibita rem illā uendit uel alienat z anteqūz dictus tertius ex dcā uenditōe uel alienatione ledatur dcā p̄sona p̄hibita que illam rem uēdidit uel alienauit ipā rem redimit uel alio mō eam recupat seu ipsa res ad eū reuertit nō intelligit ꝯ ipsam p̄hibitionem fecisse nec in penam aliq̄z incideret uel dici pōt incidisse saltez effectualiter ut l. ex hoc edicto. §. siquis alienauerit. ff. de alie. iudi. mu. cā fa. z l. sequit. §. idem labeo de usuca. Et est casus ad litteram cū glo. sua in c. siquis p̄hoz extra de re. ec. non alie. No. spec. in ti. de loca. § nūc aliqua uet. xcvi. sed in casu p̄posito lz dicta dña catherina vendidisset dictam hereditatē seu portione hereditatis dcē dñe clare tn̄ anteqūz eueniret casus ipsius hereditatis dicte ecclesie restituēde ipsa domina Clara emptrix decessit z eidē dña catherina successit z sic ipsa dña catherina dictam hereditatē seu portionē recuperauit anteqūz dcā ecclesia ex dicta vēditione in aliquo lederetur cū nō possit dici in aliquo ledi uel in aliquo fuisse uel eē lesa antequā ueniret casus dicte restitutionis sibi fiēde s̄m dispositionem dicti codicilli ergo zc. Non ob. huic rationi in. x. col. in titulo quid iuris sit si uasallus post alio feu. recupe. z q no. glo. infra ea col. in ti. de probi. feu. alie. per fe. C. imperialem in prin. z in. l. rogo. ff de fideicō. liber. z gui. de cu. in l. iij. §. Itē si locum. ff. de alie. iudi. mu. cā factū z i l. siquis libellus. C. de ap. z Bar. in. d. l. sequit. § idē labeo de usuca. q loquunt in casu in quo per talē alienationē uel uēditionem rei factā ꝯ p̄hibitionem ius fuit statim acquisitum in re illa dcl in eius fauore dicta p̄hibitio erat facta z iō licet postea dict⁹ venditor uel alienator rem illā uenditam p alienatū recupet nō pōt per talem recuperationē dictum ius acquisitū auferri et cui acquisitum fuit ut. l. si ff de pac. z l. qō nostrum de reg. iur. cū si ut in casu p̄posito p dictam vēdicationē factam p ipsam dñam catherinā non fuit aliqō ius quesituz ipsi ecclesie in dcā hereditate seu portione hereditatis uedita cum nōdum uenisset restitutio z casus restitutionis ipsius fiēde z sic p dictaz recuperationem nō querit de auferēdo dcē ecclesie aliquod ius sibi quesitū ergo zc. z in hoc casu p̄cedit z loquit dicta mea rō. Tertia rō est q dicta uēditio si uerum est q facta fuerit p dictā dñam catherinā dicte dñe clare fuit facta licite z p̄sone permisse z persone cui de iure fieri potuit z sic in nullā penā p dictā uēditionem dicta dña catherina incidit uel incidere potuit q p̄bo q̄m dictus testator qui insolidum z uniuersalē heredem sibi instituit dictā dñam claram uoluit z disposuit exp̄sse q dcā hereditas tota eēt ipsius dcē dñe clare z ad ipsam p̄tineret z spectaret toto tp̄e uite eiusdem dñe clare pleno iure z q demum post mortē dicte dñe clare dicta hereditas seu portio hereditatis ex substitutōe fideicō. deueniret ad dictā dñam catherinā unde dicta dña catherina uēdendo dictā hereditate seu portione hereditatis dcē domine clare nō fecit ꝯ p̄hibitionem dicti testatoris seu codicillatoris sed eius uoluntatem z dispositionē amplexa z secuta fuit q ipsa dña catherina per uēditionē predictā uoluit q disposuit testator seu codicillator p̄fatus. s. qō dcā hereditas seu portio hereditatis esset dicte dñe clare z ad eam pleno iure p̄tineret z spectaret. Item ēt ex serie codicilli manifeste dep̄hendit q dictus testator seu codicillator in dcā hereditate seu portione hereditatis p̄dilexit z p̄tulit dictā dñam claram si uiueret quam ipsam ecclesiā q possibile erat dictā dñam catherinam decedere sine filijs zc. ante mortem dcē dñe clare. Et sic dicta hereditas seu portio hereditatis debuisset remanere seu ꝺuenire incōmutabiliter ad ipāz dñam claram z eius heredes nō aūt debuisset deuenire ad dictam ecclesiā. Et lz uerba codicilli in aliquo sint superflua seu nugatoria uel modici effectus pur tn̄ ex eis dep̄hendit dcā mens z volūtas ipsius codicillatoris. At iura dicūt q quādo ille qui est prohibit⁹ rem aliquā

vendere vel alienare vendit vel alienat rem illi persone ad quam testator noluit illam rem devenire seu remanere dicitur licite ⁊ psone pmisse vendere vel alienare ⁊ non ꝯ pro hibitioem facere sibi fcām ⁊ sic penam ipsi ꝓhibitiōi adiectā nō incidit vt. l. pater § quindecim. de le. iij. l. nolumus. C. de fideicō. ergo ⁊c. Si tamē dn̄a catherina supuiueua esset ⁊ nō successisset dce dn̄e clare tunc forte aliud eēt dicedum sꝫ qꝛ ei successit stat rō predcā firma p ea que in his aliis rōnibus supra dixi. Quarta rō est qꝛ codicillator p̄dictus censendus ē dcām ꝓhibitiōem per eum fcām cōtulisse demū in id tps in quo dcā hereditas seu portio hereditatꝫ vendi vel alienari ꝓhibita peruenisset ad dcām dn̄am catherinā ⁊ sic demū post morte dce domine clare ⁊ non ante eum demū post morte ipsius dn̄e clare ⁊ non ante ipsi dce catherine d beat ⁊ istud ꝓbat maxime ex duobus. Et p̄mo qꝛ onus p testatōrem vel codicillatorem p eum alicui onerato appositū intelligit appositum ⁊ collatum demū in illud tps in quo ē oneratus ⁊ nō ante ut. l. filiusfa. §. apud marcellū. ff. de le. i. in ver. sꝫ vis est. ⁊ pro hoc et faciunt omnia alia iura vulgaria dicentia qꝛ testātor non pōt in plus aliquem grauare q̄ꝫ eū onerauerit. ⁊ plus dr̄ non solum re sꝫ et tpe vt insti. de act. §. plus aūt. Scdo qꝛ codicillator predictus ꝓhibendo dcāꝫ venditōem vel alienatōem p dcām dn̄am catherinam fieri dꝫ intelligi cogitasse de iure ⁊ effectu ipsius venditōis vel alienatōis ⁊ de venditōe vel alienatōne ex qua potuit oriri obligatio inter vendentem ⁊ ementem ⁊ lesio seu p̄iudicium generari dce ecclesie ut pꝫ ex his que dixi ⁊ maxime i. ij. ⁊ iij. rōne quā supra feci. Et ꝓbat in simili in. l. ea quidem. §. i. si manci. ita fue. alie. ⁊ l. sꝫ ut leg. no. caue. At dcā venditio facta p dn̄am catherinā non fuit talis qꝛ ex ea orta fuerit vel oriri potuerit aliqua obligatio vel iuꝛ effectus inter eam ⁊ dn̄am claram cū dcā hereditas seu portio hereditatis vendita fuerit tpe ipsius venditionis ⁊ ante mortem euentum dcē domine clare ⁊ non dce dn̄e catherine vt. l. vnica. § fin autem. C. de cadu. tol. ⁊ l. i. §. serui. ff. ad sill. ⁊ l. non ideo minus. ff. de rei ven. ⁊ sic nō tenuit dcā venditio rei sue sibi fcā vt. l. sue rei. ff. de ꝯhen. emp. l. cum res. C. e. ti. ⁊ l. debitor. in prin. ff. de pig. ac. ⁊ l. se. Item ex dcā venditōe ecclesia predcā nullam lesione seu p̄iudicium passa fuit vl' pati pōt vt pꝫ ex dictis supra ⁊ maxime in dcā p̄ma ⁊ secūda rōne igitur ⁊c. Non ob. l. existimo. ff. de ꝯhen. emp. ⁊ ven. l. cetera. ver. sꝫ si sub conditōe. de le. i. cum similibus q̄ volūt qꝛ si res mea sup qua ꝯho pōt in aliquem euētum desinere esse mea valet talis ꝯctus ⁊ ex eo pōt oriri obligatio ⁊ iuꝛ effectus. Sꝫ sic vꝫ fuisse in casu ꝓposito qꝛ adueniente casu mortis dicte dn̄e clare dcā hereditas seu portio hereditatis debebat discedere a dcā dn̄a ⁊ desinere eē sua ⁊ debebat transferri ⁊ transire ad dcām dn̄am catherinaꝫ. Et sic obligatio ⁊ iuꝛ effectus debebat incipere in psona heredum dce dn̄e clare quod fieri potuissꝫ vt. l. vnica. C. ut ac. ab here. ⁊ ꝯ heredes in prin. qꝛ dico qꝛ illud forte potuissꝫ esse nēp si quidem alius ⁊ non dcā dn̄a catherina successisset dce domine clare. At cum dcā dn̄a catherina ⁊ non alius successerit ⁊ fuerit ⁊ sit heres dcē domine clare ⁊ sic in eaꝫ trāsiuerit ⁊ translata fuit dcā hereditas seu portio hereditatis nec in ipsius dn̄e catherine psona incipere potuerit ex dcā venditōe aliqua obligatio vel iuꝛ effectus cū non potuerit nec possit incipere ⁊ eē obligata pꝫ qꝛ nō obstat obiectio predcā. Ex p̄dictis rōnibus sup p̄mo quesito ad p̄sens sum cōtentus. Uenio ad scdm̄ quesitum ⁊ sup eo nō ē necesse multū insistere qꝛ ex his que diffuse dcā sunt supra apparet totalis decisio questionis p̄fate uerum ne illorū munibus sup dicto quesito pertransieā ad id qd̄ in dcō puncto p̄supponit qꝛ anne ex duob' testibus descript' in dcō istō de quo in dcō puncto fit mētio ipsi instrumēto cōtradixit dico qꝛ ex quo duo tm̄ testes in dcō instrumēto reperiunt fuisse adhibiti seu dispositi ⁊ unus ex dictis testibus eidē testamēto cōtradicit Dico indubitanter qꝛ dcm̄ instrm̄ redditur suspectū nec ei est standū ut l. i. §. fi. ⁊ ibi no. p gl. ⁊ bar. ff. quead. test. api. ⁊ no. p Ia. ō are. ⁊ Ia. bu. ⁊ Cy. i l. exercē dis. C. ō fide instru. ⁊ p Spe. in ti de instru. edi. §. restat v. quid si tantum. Nec obstat attestationes in contrarium facte per fratrem ⁊ sororem dicti asserti notarij que de dicto instrumento dicitur fuisse rogatus quia non sunt de testibus in dicto instrumento descriptis ⁊ sic dictum instrumētum a dicta suspitione nō releuant. Item quia cum ut in p̄ūcto presupponitur dicti testes fuerūt ⁊ sunt frater ⁊ soror dicti asserti notarij ⁊ ō ei' ignominia ⁊ p̄iudicio q̄ri ⁊ tractari posset si uires dicti instrumenti in iudicium criminale deducerent que ignominia redundaret seu redundare posset ad ignominiā ipsoꝝ unde no sunt idonei testes ⁊ non sufficiūt dicte eoꝝ attestationes ad dictam suspitionē remouēdam iuxta no per glo. ⁊ Cy. in l. parentes. C. de test. ⁊ Spe. in ti de teste. §. i. ver. sꝫ a ūquid frater ⁊ per Bar. in l. lecta in prin ff si cer. peta. Item qꝛ dicti testes deposuerūt extra dcm̄ articulum sup quo inducti fuerūt qm̄ in vij. articulo in quo de dicta venditione fit metio nō dicitur neqꝫ cōtinetur qꝛ de dcā venditione fuerit cōfectum aliqd̄ instrumentuꝫ per aliquem notariū vel aliquis notari' rogatus ⁊ testes p̄dicti a seipsis ⁊ de hoc nō interrogati dixerunt seu deposuerūt super dcō articulo qꝛ de dicta venditione fuit rogatus dictus marcus ⁊ sic talem depositione fecerūt super dicto articulo nō iurati igit dcā eorum deponētium nō valuerūt nec valent ⁊ eis nō fuit nec est standum ut in. c. de testibus extra de testi. l. iur iurandi. C. eo. ti. ⁊ qꝛ no per glo. ⁊ doc. in. l. vlt. C. qui legi. pso. ⁊ in. l. siquis libertate in si. ff. de pe. bere. ⁊ in l. si. duo §. idem iul. de iure iur. ⁊ Spe ō teste. §. i. ver. Item qꝛ deposuit sup alio. Unde ex p̄dictis ⁊ aliis que in dcō quesito narrant que breuitatis cā alter nō declaro. Et ex actis dicte cāe ⁊ ex aliis ēt que super p̄io dcā sunt quesito supra euidēter apparet qꝛ dcā s̄nia bene recte ⁊ iuste lata fuit. Et ita de iure dico ⁊ cōsulo ego Nicolaus dn̄i francisci de cambiomb' de prato. Et ego Ioānes ō ricl. iuris de florētia legū doc. dico iuris esse in predictis ꝓut superi' scriptum est ⁊ cōsultum est per excellētissimum legū doctorem dn̄m Nicolaū de prato ea potissimum rōe qꝛ dicta domina clara cum sit heres instituta ⁊ alienanti post mortem substituta ex mēte testatoris predicti nō uidet esse ō his ad quos uēditionis ⁊ seu alienationis dicta ꝓhibitio extendatur sicut nec extenderetur ad coniunctos in legatis ⁊ seu fideicō. predictis cū fortiori iur. ⁊ magis testatoris voluntate inuitat substitutus quam cōiunctus ut in. l. si inno ⁊ lucio. §. fi. in fi. de le. ij. l. ij §. si duo de bonoꝝ pos. fm̄ tab. ⁊ qꝛ no. in. l. miles §. fi. de le. iij. cōiuncta. l. pater §. quindecim de le. ij. ad qꝛ fact. l. nō solū. §. Mo. de ritu. nup. ⁊ ad p̄dictoꝝ fidē me subscripsi ⁊c.

I non Est ꝓbatum dictaꝫ dn̄am catherinam habuisse scietiam penalis adiectionis testamētu p quam tam hereditatꝫ q̄ꝫ legatorum et factoꝝ uoluit per alienationem testatoꝝ translationem fieri in aliū sine dubio non est punata. Et ideo idem tunc quod prefati egregij legum doctores dico ⁊ consulo ego Angelus de ubaldis legum doc. ⁊c.

clxx

De matrimonio nō cōtrahendo cū aliqua muliere sine cōsensu nominatoꝝ hic de cōtractib' nō celebrādis utrum si mulier de cōsensu duorum non tamen proximorum donec valeat donatio.

Item Statuimus qꝛ si quis contraxerit matrimoniū vel spōsalia cum aliq muliere patrē habente vel auum vel aliquē ascendentem sine p̄sētia patris sui vel alteri' ascēdentis. Et si predictos nō habuerit vel aliquē p̄dictorum ⁊ habuerit matrē vel fratrem vel fratres carnales sine p̄sētia matris vel fratris carnalis. Et si predictos nō habuit sꝫ patruū vel auunculos sine p̄sētia ipsorum vel alterius ipsorum ⁊ si ipsos vel aliquē ex eis nō habuerit sine p̄sētia ⁊ cōsensu aliorum suoꝝ vel aliquoꝝ cōsanguineoꝝ matris si habuerit cōdemnet nomie pene tam mulier quā homo huiusmodi matrimoniū vel spōsalia cōtrahens modo p̄dicto nō servato i cccc libris den. Et notarius qui ꝯ predicta cōtractū scripserit seu rogauerit cōdemnet nomine pene in. c. libris den. ⁊ nullus cōtrahat cū aliqua muliere habēte aliquā ex dictis cōsanguineis sine p̄sētia duorum ex eis ad penam. c. libraꝝ den. Et notarius qui scripserit huiusmodi cōtractuꝫ vel aliqd̄ factum cuꝫ aliquo filiofa. vel minore vel muliere de nocte nō seruatis formis p̄dictis ⁊ infrascriptis cōdenetur in. xxv. libris den. ⁊ quilibet qui interfuit p teste tantūdem ⁊ nulla persona tam terrigena q̄ꝫ forensis audeat vel p̄sumat inire aliquem ꝯtrum stipulationem vel obligationem seu cōtrahat cum aliquo minore. xxv. annis sine p̄sentia p̄ātis vel curatoꝝ ipsius vel iudicis cōis ⁊ duorum consanguineoꝝ ipsius minoris ꝯhentis ul' eum aliquo filiofa. detract' sponsalitijs ⁊ matrimonijs in quibus seruet modus p̄dictus vel doꝫ ꝓmissione ⁊ si cōtra predicta vel aliquod p̄dictoꝝ fieret volumus qꝛ cōtract' celebratus preter

formam

formaz supius expssam fit ipso iure nullus nec Zhenti ex ipso ɔctu ius uel actio acquirat non obstante aliquo iuramento corporali uel verbotenus pstito ꝛ nihilominus teneatur soluere nomine pñe,put est ualor seu extimatõ rei seu quãtitatis que i ipso ɔctu cõtinet hoc saluo ꝙ si filiusfa. uel minores mercatores publici vel artifices eent ꝙ possent libere ɔhere ꝛ ɔctus eoꝝ ualeat ꝛ teneat nõ obstante aliqua exceptõe uolumus tñc ꝙ in omnibus supradictis ɔctibus mulier aliqua nõ possit interesse,p cõsanguineu nec cõsensum vel pñtiam pstare. Et hoc sta. fit ɔcsum ꝛ ɔ hoc non possit consilio uel a treuga deliberari ꝛ hẽat locũ in futurũ.

Euocatur In dubium an donatio fcã p aliquã mulierem statuentiũ iurisdictioni subiectam absqz consensu duoꝝ suorũ,pximoꝝ consanguineoꝝ valeat,p consti.posito ꝙ consensus duoꝝ interuenerit nõ tñ,pximorum. ꝛ vꝫ ꝙ sic duabus rõnibus. Primo ꝙ statutum nõ annullat ɔctum sed ɔhentibus penam imponit unde ex hac adiectõne penali non resultat nullitas ɔctus qui alis non est,pbatus uiꝫ. ff. de diuer.l.qõ att.p Inno de elec. cum dilecti.in glo.in ver.cõfirmauit circa fi vbi dicit ꝙ sola pene inferno minĕꝫ eiusdem dispõnis actum reddit inutilem. Secũdo ꝙ dcm̃ statutum punit ineũtem ɔctum factuz a muliere alium a matrimonio vel sponsalibus sine cõsensu dcõrum duorum cõsanguineoꝝ de quibus in prin. dicti statuti fit mentio nec dicit,pximorum vnde vꝫ sufficere ꝙ cõsanguinei sint non aũt ꝙ sint,pximiores sanssem ẽ ergo statuto p duorum cõsanguineoꝝ pñtiam ꝛ maxime cũ sit contra dispõnem iuris disponẽtis mulierem posse ɔhere ẽt sine cõsensu filioꝝ consanguineoꝝ vel cognatorum. C. de reuo do.l.vellea. In ɔrium ꝙ dcã donatio nõ valeat arguo ex mente statuti quam solam plusqꝫ verba debemus inspicere vbi est certum de mente. C. de legi.l.non dubium. mens enim legis nil aliud ẽ qꝫ rõ que mouit legislatorez ꝛ iõ ad illum casum porrigit ad quem porrigit ipsa rõ ó iure patro.l.adigere.§.quãuis de re mili.l.milites.circa prin.vbi lꝫ tunc uerba offendere mẽtem seruãdo.ff. qui pe.tu.l.credendum. ꝛ.l.scire oꝫ §.aliud.vnde effectus uerboꝝ semper trahitur ad limitatõem rõnis non ecõuerso de le.ij.l.cũ pater § dulcissimis de le.iij.l.nomen.§.fi. In,pposito autem legislator cõsiderauit fragilitatem sexus ꝛ imbecillitatẽ consilij mulieris.ff.ad vell.l.ij.§.verba. ꝛ.C.ó iur. ꝛ fac.igno.l.fi. vnde statutũ volens mulieri in prudenti cõsilio,puidere statuit ꝙ dum nubit vel sponsalitia ɔhit ꝙ certarũ psonarum gradatim exquirat cõsensus ꝛ semp pferri,pximiores in gradu tanqꝫ legaliores in cõsilio.ff.de accu.l.si plures.ó inde subnectit de his ɔctibus ꝛ dispõni non fieri sine consensu duoꝝ consanguineoꝝ pdictoꝝ intelligitur ergo fm ordinem graduũ obseruatũ ut supius est expssum. alis leuius imo quasi nullius valitat ẽẽt statuti cõsilium si quilibꝫ i gradu remotissimo põt pbere cõsensum habet enim de facili,vt nos docet expientia nouelle malicie ꝛ talcate fidei i nõ valde,ppinquis. Sicqꝫ audio fore dcm̃ statutum interptatum vt semp,pximiores interueniãt.non igit ab interptatõe recedam.ff.de legi.l.minime. Nec ob. ꝙ sola penalis adiectio nõ inducit actus nullitatẽ hoc enim de plano cõfiteor in nõ,phibitis al de iure sed vbi,pcedit dispõ negatiua eo ꝙ,phibet ne actus fiat sicut ẽ in,pposito. Intercidit enim statutum cuilibꝫ ɔhere volenti cum muliere sine consensu,pximorum duoꝝ consanguineoꝝ.deinde sequit pene impositio hoc casu actus ẽ nullus ꝛ pena incurrit ut.ó.l.nõ dubium ꝛ.l.iubemus.§.sane. ꝛ.C.de sa.san.ec.l.nemo martyres. ꝛ.ff de fideiuſ.l.cum lex. ꝛ ista ps.f.ꝙ ista donatio de iure nõ teneat a tenta forma statuti ꝛ eius interpretatione uidetur vera de iure. Et ita dico ꝛ consulo ego angelus de perusio ꝛc. clxxi

De eo qui in testamento suam concubinam ꝛ amasiaz heredem instituit fratri suo vero quedam iur.legati reliquit ꝛ si non valeret iur testamenti valeat iur.codicilloruz ꝛ cuiuslibet alterius ultime voluntatis ꝛc. vtrũ valeat testm̃ ꝛ an valeat pdicta ꝛ que pteritio dicatur exheredatio.

Petrus Capobrãci de aqua pendente suum condidit testamentum Clam̃maciam filiam cabucci olim suam concubinaz ꝛ amasiam sibi heredem instituit Benedicto vero fratri suo germano quedam iur. legati reliquit ꝛ asserit ꝙ uoluit testamentum predictum valere iure testamenti ꝛ si iur testamenti non ualeret voluit ipsum valere iure codicilloꝝ ꝛ cuiuslibet alterius ultime voluntatis Querit ergo an uirtutibus dicte institutionis.

Super Puncto pdicto pro eius decisione uidere oportet. An concubine uel meretrici donari aut legari uel fidei cõmitti possit.fi.n.nõ põt questio est sopita. Secũdo si põt an dicant turpes psone ita qõ fratre cõsanguineo exheredato sit locus querele. Tertio ubi nõ est exheredatio sed pteritio ut est in,pposito quid iuris de testamẽto. Quarto ó uirtute illius clẽ si nõ ualeret iur.testamenti ꝛc. De primo cõcubine ꝛ meretrici dico donari legari ꝛ fideicõ.posse de dona.l.affectionis. ꝛ.l.donationes in cõcubina cõmuni.l.miles.§.miles ergo põt paganus. Et sicut militi armate militie hoc intercidit ut.d.§.miles ergo alij permittit ꝛ hoc sentit ibi glo. ꝛ est casus de le.iij.l.qui cõcubinã in prin. ꝛ.l.item legato §.pñi Intercidit ẽt militi celestis militie vñ clerici seculares qui hñt testandi ptãtem eoꝝ meretricibus nõ relinquũt.ff.de reg iur.l.plures no Bar.ff.de donatõ.l.affectionis. De scdo dico cõcubinam ꝛ meretrices turpes psonas sunt eni eoꝝ uite prodige ꝛ luxurie dedite de ritu nup.l.palam de cõdi.ob turpem cãm.l.ij.§ sed qõ meretricis lꝫ cõcubinatus a iur.nomẽ assumpserit.ff.ó cõcubi.l.i.cõiunct.fie.l.ij.eiusdem ti.qui ergo sunt turpes persone certe ipsis institutis ꝛ fratrib⁹ cõsanguineis exheredatis locus est querele C.de inoffi.test.l fratres. De tertio dico ꝙ preteritio ab alio quam a patre facta in cuius pẽris ptãte esset pteritus pro legittima exheredatione habet insti de exhereda.libe.§ mater licet hodie sit mutatũ in matre ꝛ ei⁹ linea ut in.§ aliud quoqꝫ capitlm in coꝝ ut cum de appel.cog. Sed in alijs nõ inuenio istud correctum unde iura antiqua sunt firma C.de appel.l.pcipimus in fi.C.de sa.san.eccle. auct.quas actões ꝛ ideo dcm̃ testm̃ querele subiacet ꝛ ualet ut codicillus ut.l.pe.C.de codicil.ff.de iure codicil.l.i. ꝛ.l.conficiuntur ꝛ.l penul. Codicillus autem nec querele nec iuri dicendi nullum subiacet eo ꝙ non fuerit institutus qui in testamẽto dꝫ institui de iure codi.l.siquis cũ nullum ꝛ.d.l.conficiũt. Ex hoc pꝫ decisio quarti dubij.s ꝙ uirtute clẽ testm̃ ad cãm codillarẽ reducit eo rupto p querelã ꝛ sic frater haberet quartã trebellianicã mater uero restitueret tres ptes cõcubine ɔstitute ex senatuscõsulto ut dicit iurib⁹ si aũt querela nõ intentat.i.quinquenium testm̃ valeret ꝛ cõcubina totũ heret.C.de inoffi.l.siquis filiũ in fi Et ita dico ꝛ consulo ego Angelus de perusio legum doct. ꝛc. clxxij.

De cõpromisso facto per partes que promisserant stare laudo seu sententie ꝛ nõ petere reduci ad arbitriũ boni uiri nec appellare nec dicere uel allegare in iustam sed ipsum approbare ꝛc.ut de iuramento interposito super predictis obseruandis ꝛc.

Ldouicus Ex una pte ꝛ Bondie ex altera pte cõpromiserũt in Richenum arbitrũ ꝛ arbitratorẽ super omni lite ꝛ questione que esset ꝛ eẽ posset inter dictas ptes. Et,pmiserunt id qõ erit sñiatum laudatum ꝛ pronũciatuꝫ nõ petere reduci ad arbitriũ boni uiri nec appellare nec dicere uel allegare iniquum uel iniustũ sed ipm̃ approbare ut equum ꝛ emolare Et extũc prout extũc emolant ꝛ approbãt ꝛc. Et iurauerũt nõ cõtrauenire ɔ predictã qui arbiter ꝛ arbitrator sñiam seu laudum tulit. Modo querit numquid dcm̃ laudum possit peti reduci ad arbitriũ boni uiri si laudum latũ per dcm̃ arbitriũ sit iniquum uel iniustum nõ obstãte dicta renũciatione ꝛ emologatione ꝛ iuramẽto pstitum pdictaꝝ ꝛ nõ obstante statuto ciuitatis castelli quo cauet ꝙ laudũ qõ fuerit qualitercũqꝫ ꝛ quocunqꝫ latum p arbitrum ꝛ arbitratorem per dominum potestatem uel eius officiales de facto executioni mãdetur sicut in laudo cõtinet nulla ɔdictione obstante ꝛ non obstante statuto de guar. Modo querit quid iuris.

Laudum Arbitratoris quantũcunqꝫ iniquũ ẽ aliqõ est qõ apparet ꝙ de iure cõi rõe sue iniquitatis põt peti reductio ꝛ sic agit ad reside[n]dum ad qõ agi non posset si eẽt nullum de iniusto test.l.nam ꝛ si sub cõditione §.post defectũ cõmuneta.l.si societatẽ.§.arbitroꝝ ꝛ.l.unde si nerue pro socio. Quia igit iniquum est aliqõ executionez meret nulla ɔdictione obstante ut statutum dixit. sic enim verba statuti loquunt vnde seruãdum ẽ siue equũ siue iniquũ.ff.qui ꝛ a quibus.l.pspexit. Simile uult lex in sñia ar-

bitri. ff. de arbi. l. olem § stari. z in snia illorum a quib⁹ appellare non lz ff de a quibus app non lz per totum lz autez executioem mereat nulla ꝯdictoe obstante tn̄ pōt peti reductio rone nimie iniquitatis z insupportabilis dāni non obstantibus uerbis ꝑdictis in dcō copromisso insertis. z non obstante iuramento qꝛ non extendit iuramentum ad non cogitata z lz in se côditiōem si eque arbitratus fuerit de op. lib. l si libertus. de iureiur. c quintauall p oy. de reg. iu. c. sciens. z spec in ti. de arbi. § sequitur uer. item si cōpromissū. Attendendum tamen est qꝛ non rōne omnis iniquitatis habet locum reductio ex quo ptes non iniquū dicere vel allegare ꝓmiserunt ac et iurauerūt nō petere reductiōem ad arbitriū boni uiri lz rōne iniquitatis imodice qm̄ de hac nō ē verisimile ꝯhentes sensisse de proba. cum de indebito vnde ad nō cogitata non extendit renūciatio ō inoffi. te. l mater decedens. C de transac l si ex falsis si quis cau l si quis §. si cy. de rescin ven l ij Idem dico si pbari pōt de dolo arbitratoꝝ qm̄ dolo futuro renūciari nō pōt nec pōt pacto remitti ff de pac. l. si vnus § illud nulla man l. creditor § lucius de ver ob. l. generalr. z. l. si plagij. Si aūt nec dolo nec imodice laudatum e reductiōi non e locus opari eniz debēt aliquid illa verba de non petēdo reductioem z non allegando iniquitatez de usuris si stipulatus. Requiritur ergo grādius grauamen qꝫ requireret illis uerbis non appositis. z sic intelligit opinio illoꝝ qui dicunt hanc pactiōem reductionem ad arbitrium boni viri impedire de qua habet in iuribus allegatis. Et sic in mea publica dispuratōe tenui i perusio ad cuius verba me refero Dicet quis quid ꝓderit petere reductiōem si laudū executiōi mādatum e sero enim vz hec reductione peti sed certe non ē qꝛ lata snia sup reductione catenus quatenus e fcā reductio qꝫqꝫ sine cā solutum nō est tamen latis sine cā apparet solutum enim sit cā reducta ad nō cām vnde côdicōe sine cā repeteretur sic dicim⁹ cū petit restō aduersus sniam eo casu quo snie executio non impeditur Fiet enim executio z tandem agitatur cā restōnis z victoria in ea obtenta repetitur quod e datuz z super hoc per petētem executiōem snie cautio prestatur extra. de in integ. resti. c. suscitata. Et ita dico z ꝯsulo ego ang. clxxiij.

An relinquens in testamēto de hereditate ad eum deuoluta videatur eandem adire.

Duo fratres fuerunt vz Côradus z Bartolomeus filij petri mucticij de tuderto z in cōione oium bonorum erant qui cōradus decessit intestatus sine filijs supstite sibi dcō bartolomeo suo fratre carnali. qui bartolome⁹ supuixit post morte dicti cōradi fūte per. xvij. ānos vel circa z cōdidit testm̄ in quo plura legata fecit inter alia reliquit qꝫ plura bona q̄ cōia fuerunt inter dcm̄ cōradum z bartolomeū z ēt remāsit dictus bar in possessione tam domus qꝫ aliorum bonorum cōium ipsius z dicti olim cōradi nec apparet qꝛ dictus bar. uñqꝫ adierit hereditatem dicti cōradi. Modo queritur viso puncto ꝑdcō z viso testamento dicti bartolomei numquid hereditas dicti cōradi dicatur fuisse addita per dictuz bartolomeum.

Uideť Reliquit in ultima voluntate aliquid hereditatis ad eum deuolute eo ipso vz adiz C. de iure deli l si sma Sz in ꝓposito non apparet qꝛ quicqꝫ de dcā hereditate ad eum deuoluta reliquerit relinquendo simplr rem cōem cum videať solum ius quod habeat in rebus relinquere vt. l si domus § si de le. i. z. l nō quecūqꝫ § i. z l senatus. § si. t. e. ti. Cum igitur talis dispositio necessario se si refert nec trahat se ad patrem iure hereditario deuolutam non potest dici ex hoc videri hereditatem adiuisse C vnde cogna l non hoc. z ō proba l non nudis z. l. non epistolis. z l neqꝫ natales. z lz remāserit in possessione rerum cōium similiter non inducta est hereditatis additio potuit enim suo iure vti re cōmuni. ff pro socio l merito de usufru l arboribus. § namo nisi visus eēt ut dominus totius de acqui here. l duo fratres fu ex eo ti. l. pro herede. § i. Et ita dico z consulo ego Angelus de perusio. clxxiiij.

Si testator in testamento filio instituto herede fratrem tutorem sibi relinquat z ei remittat inuentarij confectionem z in eo in quo contingeret ipsum tutorem condemnari erunc absoluatur z c. Utrum dictum legatum liberationis extendatur ad condemnationem que fieret de eo ratione doli vel reliquorum z c uide supra in consilio. cxli. z infra in consilio clxxvij.

Illius Iugōis de cortonio fuiz condidit testametum in quo Joānem fratrem suū carnale tutore suoꝝ filiorū reliquit z ei remisit cōfectionē inuētarij z uoluit qꝙ si ratione redditionis administratōis eū cōtingeret cōdenari ex nūc ꝓut ex tunc legauit z reliquit sibi esse id z totum in quo fuerit cōdemnatus. Querit igit an dcm̄ legatuz liberatis extendat ad cōdempnatione que fieret in eo rōne doli vel reliquoꝝ Secōdus punct⁹ est talis dicti gillius z Joānes oīm uixerūt z steterūt cōiter in eadez domo more fratrum z dum sic steterūt dictus gillius qui erat artista emit sup proprio noie z per traditione recepit quasdam possessiones quibus post emptione ambo fratres utebanť ꝓmiscue Et post dcā instrumeta emptionū dictus Jo fuit z refutauit dcō gillio p publicum instrumentum ab omni eo z toto qꝙ ab eo exigere uel petere potest cum carta uel sine quoqūo iu⁹ uel cā usqꝫ ad dictam die. Modo querit an dicte possessiones epte per dcm̄ gilliū ptineāt in totū ad eum z ꝑtinēs ad filios z heredes suos.

Circa Primū punctū vz de iure dicēduz qꝛ tale legatum se nō extendat ad cōdēnationem que fieret rōe doli uel reliquoꝝ. Sed solū ad cōdenationem que fieret rōe culpe sue administrationis Quia aut dicim⁹ tale legatum liberationis ee ab administratione futura z nō porrigiť ad administratione que dolo fit nec ad restitutionē reliquoꝝ tex. est in l quidam decedēs. ff de admi tuto. aut dicim⁹ liberatione reliqui ab administratōe iam facta cōsiderato qꝛ post cōdemnatione legať illud qꝙ in cōdenatione deduciť. Et similiter ad dictos duos casus si porrigiť ex quo testator simpliciter liberationē relinquit tex. est in. l aurelio. § i ff. de libe lega. z ibi per Bar. plene possunt enim reliqua uendicari Et generaliter liberatio nō porrigiť ad ea que uendicari possunt ut l. aurelius. §. meuis de libe. lega. z eod ti. l. creditor. §. titia Secus si grauaret heredem specifice et ab eo qꝙ in cōdenatione deduceret deberet eum liberare sic intelligitur lex notabilis. ff de libe. lega. l. siquis rationem. Et idē si patri tale legatum liberationis ab administratōe iam facta fieret nam cōprehenderet liberationē a dolo z restitutione reliquoꝝ ut l aurelius § titius de libe. lega. Circa scm̄ uideť de iure dicēdum dictas possessiones z bona in solidum ad gilliū z eius filios ꝑtinere. Nam ex quo nomine suo emit z per traditione recepit ad eum pertinet. C. si quis alteri uel sibi l. multum ēt si emisset de pecunia cōi vel fratris sui tm̄ ut l. cum ꝓponā z. l qui aliena z. l. mihi eo. ti. vñ si dicti fratres inuicem societate nō cōtraxerunt sine dubio dicta bona ad eum pertinet ut iur. alleg. Si uero societatem cōtraxerūt tenebať gillius possessiones emptas cōmunicare fratri suo per actionē pro socio sed ab ista obligatōe qua erat astrictus ad cōmunicādum liberatus est p dictā refutatione que generalissima est z oia cōprehendit. ff. de pact. l emptor. § lucius de transac. l qui cum tutoribus no. C. de transac. l. si de certa in glo. z ibi per Cy. Nec ob qꝛ usus ē Joānes possessionib⁹ illis post refutationez sicut gillius qꝛ usus intelligit familiaritatis iure ex quo cōstabat bona illa ad gilliū ꝑtinere. ff. ō acqui. pos. l. qui iure. Et ita dico z cōsulo ego Ange. z c.

Ego Frāciscus de albergoti de aretio legiz doc. consulo vt supra cōsultum e. Et ita dico z consulo ego Petrus de perusio vtriusqꝫ iur. doc Ego donat⁹ richi de aldigerijs de florētia dico z cōsulo idē Ego Jo de ligna. iur. utriusqꝫ doc idem credo ueꝝ esse de iure qꝙ supradicti doctores cōsuluerūt. Ego Antoni⁹ de ꝑsbyteris ō bononia. l doc ꝓut scriptum est supra consilo z c. clxxv

De rōe redenda per tutorem pupillo z c. quantūcunqꝫ testator sibi leget id in quo fuerit ꝯdenatus z de statuto ꝓuidente de tutela z de inuentario z c.

Item Quodā statuto ciuitatis cortonij cauet inter alia sic uidelz in quadam sua particula z siue omissa ipsi tutori uel curatori inuētarij cōfectio fuerit sive administrationis reddere teneať ratione tutelle ul' cure ipsi pupillo ul' adulto seu uicinis seu cōsanguineis eoꝝ Nihilominus ipsi tutores z curatores teneantur rationem administratōnis reddere z inuentarium facere prout postulat ordo iur. prout superius dictum est in presenti capitulo.

Viso Dicto statuto z maxime quadam ei⁹ particula manu signata que icipit z si omissa ipsi

ipsi tutori z c. hoc solum in dubiũ reuocatur an per dictũ statutum sit in aliquo derogatum iuri cõi quo ad reddiõez rõnis z inuentarij cõfectiõem si testator et rõnem administrationis dimisit z relaxauit. Et vĩ prima fronte q non qr loquit solum in casu in quo tutor se tutorem negaret vnde solum in hoc derogare videt non si se tutorem fuisse fatet z hec importare videt immutatio sermonis sup enim negante se tutorem statutum disponit. Cõtrarium videt uez q si ne fatet eadem sit iuris dispõ ut inuẽtarium facere z rõez neget sine reddere teneat. Et hoc colligitur euidenter ex verbis statuti disponẽtibus z mandantibus inuentariũ fieri ut postulat ordo iuris. Constat autem fm iur. ordinem inuentarium fieri debere p eum qui tutor ẽ anteqz sit tutela finita z eum finitum fieri põt ut l. tutor qui repertoriam. Cum ergo negatio tutele fiat utplurimũ tutela finita z rões reddant ea finita non ante ut. l. ubi finita. de tu. te. z ra distra. ps q statutum se retulit ad oẽm tutorem ut inuentarium faciat z rõem sue uillicationis reddat non autem ad tutorez tõdam qui se negat tutorem fuisse talis enim tũc nõ põt inuentariũ cõficere fm formã iuris cõsiderato q forma iuris est ut tutor existens tutor inuentariũ cõficiat z finita tutela rõem reddat hoc ẽt pbatur ex copula z posita in pncipio dcẽ ptieule q̃ cadit inter diuersa. l. ea tamẽ adiectio de le. iij. Si igit supra disposuerit statutũ de tutore negante nõ copulando videt disponere de omni tutore ẽt non negante hoc statutũ iuri cõi repugnãs in loco ubi uiget deroget iuri cõi de sepu. ino. l. iij. §. quid tñ si lex cõi pd l. si venditor. §. si cõstat qõ cuiuslibz iuri l. item cor. §. ij. de legi. l. de quibus. §. i ueterata p cy. C. de testi. l. si p canonistas in. c. i. de consti. li. vi. per glo. C. que sit lon. cõsue. l. ij. Uer in fcõ psuppo nit q testator non solum hoc noluit imo z si cõtingeret tutorem cõdẽnari legauit tali tutori omne id ad qõ cõdẽnat existeret unde fratri hoc statutũ nõ pudit. Est igitur dicendum hic fm ius ciuilis sup quo als super hoc eodem facto cõsuluius extense cõsului q tale legatum nõ porrigit ad peruenta ad manus tutoris nec ad dolo feũ unde nõ repeto dico autem q si inuentariũ non cõfecit cõsiderato q ex forma hu statuti facere tenebat ẽ in dolo ut. d. l. tutor z q eũ iurari põt in litem rõne tal' dol. l. i. §. offõ de tu. z ra. distra. z. l. i. C. de in litẽ iurã. z. l. i. z fi. e. ti. Item si imobilia pupilli nõ subsistente cã distraxit silr fuit in dolo et si testõr eidem uendedi licentiã generalr cõcessisset debuit enim uendere cã subsistente absqz cã auẽ ante minoris uendẽdo cum plus uendere põt dolo facit z pupillũ spoliat de ali. le. alie p bar. eã auẽ subsistente põt sine decreto. Excusat enim voluntas testan. ius. sic intelligit tex. z glo. l. iij. qñ decre. opus non. ẽ. Silr si quid ad eius manus puenit z nõ restituit nõ restituendo dolo uersat maxime cũ negat ad suas manꝰ p uenisse. C. de ret uen. l. qui restituere cõuincta. l. fi. e. ti. facit qõ no. in cor. de tu. z se. §. z q sepe unde ẽ sumpta aute. q̃ qui pᵃrem. C. de nõ nu pe. z. d. l. i. C. de in litẽ iuran. ubi q̃ non exhibẽtem q est minus q̃z restituere nole iurat in litẽ z sic dolo uersat de his igit oibus rõem uillicatõis reddere tenet non obstante testamento predicto. Et ita dico z cõsulo ego angelus z c. clxxvi.

De nunciatõe fienda per emptorem uenditori z quid si ius denunciandi sit remissum z c.

Remittendum

Est ad euidentiaz qõ uerbum de fcõ qñqz exponit pro eo qõ ẽ q̃ iusqñqz p eo q ẽ pter ius qñqz fcm̃ si excludit eẽntialia sua. Primo mõ ponit. C. de transac. l. ubi pactuz z no in l. fine apud acta. Scdõ modo ponit in. l. suplo illa. §. alteri de uer ob. ff de fer. l. i. §. i. Tertio mõ ponit de cur. fu. ff. l. õsilio. §. fi. Item est pterminẽdum q uerba illa de iure z de fcõ qñqz referunt ad qualitatẽ pmissionis ita qñ quis pmittit defendere aliquẽ de iure z de fcõ z qualr hoc intelligitur no. per cy. C. de ac. emp. l. fi. qñqz referunt ad qualitatẽ euictõis ut q uenditor se obligat de euictõe siue de iure siue ð fcõ euincat siue p iniuriã siue quocũqz mõ. Et cõsiderãdũ ẽ q duplr sit iniuria uno mõ ut cõmmuneret casui fortuito qñ ð ordine pteruisso iudex pcedit de fcõ ut ex ð pig. ex lris. alio mõ ut cõnumerer culpe ut si fiat p iudicẽ iniuria p errorẽ iuris ul fci. Iste. n. casus sepe accidit fm nrã iudicior. ff ð pecu. co. tpe. z. l. qꝰ debet z iõ nõ ẽ casus insolitꝰ euenire cũ ɔtingat freq̃nter z facile. Si quis g suscipit i se piculũ future iniurie nõ intelligit casũ prorsus insolitũ z de incogitabili fortuna in se suscipet. Sed ue cogitabili fortuna que nõ ẽ in usu iudicior ut. ff. de pcrab. emp. l. fistulas §. si frumẽta z quod no. ff. si quis cau. l. sz z si quis. § q̃siũ z. C. cõmo. l. i. per Cy. z ideo pterm dicti casus inopinati euitio nõ cõmittet. ff. de pig. actio. l. fi. ff. de pi. z cõ. rei ue. l. lectos. Preterea iste casus ẽ nouiter ortꝰ z nouiter post pctum z noui casus nõ ptinet ad uendit ff de eui. l. incꝰ z uere dictus iudex processit ad instar pretiam q nõ incipit ab in ius uocãdo. C. unde ui meminerint. C. si per uim uel alio mõ. l. fi. C. de iure fisci. l. pbibituz z nõ in. l. ue inz. ff. ð insti. z inz. Et ius illa est potius inquietatiua q̃z ipulsiua q nõ ualet talis cõparatio. C. de bo. uacan l. fi. li. x. ff de re iu. l. si cum nulla. Et si emptor amisit possessionẽ q suspicatus est se posse repelli per hoc nõ cõmittit euictio q est in culpa. C. de acqui. pos. l. fi. ff loca. Item queri. § exercitu. Et ideo dico male petiisti z facit. C. de pac. vsi pcõ quo peuã i fi. z. ff. pro socio. l. cum duobus. §. fi. z ita assertiue cõsulo ego Bal. z c. clxxvij.

Sup consilio pcedenti idẽ q in isto.

A facto

Proponit q baldasari nõ fuit facta denunciatio z qõ nõ est remissum ius dnũciãdi in instrumẽto. Et si ita esset hec questio eẽt in expedito. Sz inuenio in pctu ius denũciandi remissum. Uidẽdum est igit an talis remissio operat z uidet dicẽdum de iure q nõ. Sed q dcã remissio porrigat solum ad denũciationẽ iquietudinis iudiciarie z q iudiciario modo ẽ astrictꝰ ad denũciãduz uenditori inquietudine facti si de euictõe agere uult. Et hoc q lz denũciaret de tali inquietudine nõ tenet uenditor. C. de actio emp. l. vi pulsos. cũ ergo denũciandi necessitas sit remissa de ea intelligẽdum ẽ ad q̃z faciẽdam emptor est astrictus ad nullã aũt est astrictus nisi cum emptori iudiciario mõ lis infert quo casu uẽditori denũciandum ẽ ut liti assistat ut. C. de eui. l. empti actio z ut cũm defendat eo. ti. l. si plures z. l. emptor. l. auctore laudato. z dz fieri cõgruo loco z tẽpore ut sic auctori patere possit copia defensionis. ff. de euict. l. si rem. §. fi. cõiuncto eo q no. Inno. in. c. in litteris in fi. de elec. Et hoc clare importat uerbo remisit qõ nõ arat cum sit liberatõis inductiuũ nisi ad casum subsistẽtis obligationis. ff de uer. obli. l. decem z. ff. si cer pe. l. fi. Et esto q dicta remissio et hunc casum cõprehẽderet q aduersus inquietudinez facti ad euictionẽ que de facto fere fieret uẽditor se astrinxisse uidet tñ stipulatio duple nõ uidet cõmissa si dictã inquietudinẽ uẽditor ignorauit z pro hoc uidet casus. ff ad sille. l. i. §. occisor ubi serui tenent dñum defendere aduersus inquietudine facti lz nõ incitent ut defendat nec eor auxiliuz p aliquẽ postulet z si nõ defendit puniũtur z tñ in penam nõ incidũt si ignorauerit ita in pposito uẽditor emptorem tenet defendere ab inquietudine iuris z facti z de euictõe facta de iure z ue facti ẽt si sibi non denunciet dũmodo sciat litem inferri. Pro hoc etiaz facit optime. ff. ð nox. l. in delict in pn. z. l. aquil. sciam in prin. ff. si quadru. pau. fecis. di. l. ij. Tenet n. dñs de iniuria facta per seruum si eaz cõmitti nõ prohibuit noxe de dictõe detracta nec requirit ue incidet ad probibẽdum z sic p nemine denũciatio est faciẽda z tamẽ si probibere nõ potuit q ne sciuit nõ tenet eo mõ. Preterea cũ appareat ex actis sniaz nullam ipso iure nõ debuit emptor possessionez relinquere z si reliquit sua uoluntate uidet euicta ergo ð euictione ratã facta a uoluntate emptoris uẽditor non tenet ut. l. si dictũ. §. si cõpromisso. ff. de euic. Et qõ causetur ab eius uoluntate pz q qui põt reclamare a snia z nõ reclamat suo cõsensu eam cõfirmat. C. de appel l. hij qui ad ciuilia z. ff. quãdo ap. sit l. fi. maxime si soluit sicut hic emptor fecit possessione redẽdo. C. de re iudi. l. ad solutionẽ cõuincta. l. fi. C. de acquir. pos. z facit de ui z ui arma. l. iij [illegible] ius armat. Nec obstat q in instramẽto p pactum est remissum ius denũciandi z appellãdi z appellatione prosequedi q nõ inuenio q sit remissum ius querelandi de nullitate q iniquitati õdicit z ab ea differt effectualiter z eentialiter lz incideret nullitas sub appellatione cõprehendat que ob iniquitatẽ sit ta C. qñ puo nõ est necesse. l. i. in glo. z. ff. fami. her. l. quedaz mulier. ff. de iure patro. l. cum ea pia vñ dicta remissio cũz nullitatis nõ cõprehẽdit de uer obl. quicquid astrigende z ff. de appel. l. si expssim. z nedum q dicere potuit sniaz nullam imo de facto iudici exequeri potuisset resistere ut. l. pro bibitũ de iure fis. li. x. de periculo z cõ. rei uen. l. lectos z ð pigno. act. l. pignori. §. fi. Nec ob. q ex forma statuti ciuitatis florẽtie nõ põt dici nec allegari ð nullitate sine dicti offi

cialis qz non de omni nullitate loquit͛ sz de ea solum q̄ eam faret a rigore z regula iur. ciuilis quibus statutum deroga re z abrogare pōt de sepul. vio. l. iij. § quid ergo si lex munici pij. z ibi p bar z per cy. C. de testa. l. fi. z per canoñ in. c. i. de consti. li. vi nō aūt illam nullitatem statutū se referri que causat͛ a iure naturali q̄ statutū nō derogat nec abrogat nō solum tacite imo nec expsse cum immutabile sit vt. §. sed natu ralia insti. de iure na. ge. z ci. Et in casu pposito qz dcā snīa est nulla ,ppter defectum citationū nullo mō fcāz z pp de fectū ,pbationū nullatenus inductarū si enim ad has solē nitates fieri relatio ergo dcm̄ statutū aufert defensiões fa cultate que per nullū statutū tolli͛r z per nullius arbitrii cō cessionem sublata vz. ff de testa mili. l. i. z ibi p bar. Ex qui bus oībus z alijs elegantissime dictis p egregiū utriusqz iu ris doc. dnm̄ bal pfatum idem dicendum ē qd̄ z cōsultum ē p eum. Et ita dico z cōsulo ego ang. z c. cxxviij

Si inquisitio inepte format͛ vtrū cōdemnatio sequi pos sit ex confessione super tali inquisitione facta z c.

Isis actis pdictis duo examināda sunt. Primo an inquisitio sit apte cōcep ta. Secūdo posito qz sit inepta an ex cōfessione fcā super ea possit cōdemnatio sequi. Ad pri mū arguo qz sit apta qz solennia accusationis in inquisitione nō uident͛ requiri insti. de pub. iud. in prin. in glo. in verbo restituēdis sed illa glo se refert recte intellecta ad solennia q̄ requirūtur ex pte psone accusatoris sicut est inscriptio. Ad hanc enim iudex nō arctat͛ qz in locum accusatoris ipse non ē sed fama succedit de accu. c. inquisitionis. z c. qualr z c. cum oporteat Solennia vero que requirūtur in libello accu satōis fm Ja. bu. ibi ita enim libellus ē inquisitio sicut actō cum igit͛ de ee z substantia libelli inter cetera sit locus z tē pus maleficij cōmissi vt. l. libellor. de accu. dico qz dcā inqui sitio ē inepta qz non cōtinet locum z tps fauoris z auxilij pstiti sicut dicimus cum accusat͛ quis de mādato vel tracta tu locus enim cōsumati criminis dz poni in libello qz tūc p fecte incipit ex maleficio obligari sic in auxilio z fauore. nam seruus tūc obligatur pfecte cum maleficiū cōsumetur aliā impossibile ē quem teneri de auxilio z fauore vt. l. si is qui rem. §. si cui de furt. §. rex anno. l. si mulier § si seruus. sic nec pbet quis opem z cōsilium cape nō pōt de fur. l. fal lo §. i. z. l. impuber. in fi. z qz locus z tps ipsius delicti cō sumati necessario sit ponēdus no. bar. ff. de iniur. l. nō solū §. si mandato allegat vi bo. rap. l. prior aut § hec aūt edicto.

Uenio igitur ad secūdum an cōdemnari possit ex cōfessi one fcā super cōtentis in inquisitiōe predcā gl. ordinaria te net qz nō C. de lib. cā. l. si filium. Sz Inno. vz tenere Innoz de accu. qualr z qñ. sed in. c. p inquisitiōem de elec. vz velle qz ex cōfessione sola pōt veniri ad penā extraordinariā z fa cit quod no p eum in c. ij de confes. Jo an. vz tenere qz ex quolibet inordinato ,pcessu si de maleficio cōstat p cōfessio nem imponi pōt q̄cunqz pena gravior Bar. in. l. si pfessus de custo. reo. videt͛ tenere qz aut cōfessio emanat extra iudi cium z ex ea nō sequitur cōdenatio de infamibus. l. ict͛ fu stium in glo. de adul. l. capite quinto virtute tñ illius cōfessi onis bñ pōt in iudicio urgeri ad cōfitendum fm Inno. de testi. c. sicut z hoc lanis vz de mēte glo. in. l. ictus fustiū. In hoc tñ vz ista opinio erronea p l. diuus de custo. reo. ubi cū fessio criminis fcā corā tyrāno nō pñdicat. ideo de nouo i terrogādus est z veritas exquirēda. Si aūt cōfessio fiat i iu dicio z corā iudice cōpetenti dixit bar. qz aut fatet͛ quis cri men pncipalr aut p cōsequētiam z ita intelligitur glo. d. l. fi lium. p hoc facit qz in cōfessum nulle sunt ptes iudicis nisi in condēnādo ut l. pinde § notādum ad. l. acquil. faci. d. l. si cōfessus. Sz p̄ istam determinatōnem facit qz diffinitiua snīa non pōt fieri nullo pcedente ,pcessu quātūcūqz emanet cōfessio z si pcedat͛ vt sup quodam notario in cā ciuili que nō est tanti ponderis nec pñdicij imo venit͛ ad preceptum ut l. si debitori de iudi. no glo. decreti in. c. nos quicqz ij. q. i ergo idem dico in criali qz idem ē modus ,pcedendi sup utriqz cās ut l. absentem ff de penis sz in casu in quo libel lus ē ineptus quicquid sequit͛ ē nullum ipso iure z io dicit glo. i. ij. p l. si pronus libertā ff. ō iureiur. qz exceptō ieptitudinis redditi iudiciū nullū retro ēt post snīaz pōt oppōi. si ergo dp ieptitudinē nullus pcessus intelligit͛ fact͛ habet͛ pde ac si sine ,pcessu ōfessio emanassz i quo casu ipossibile vz fie ri diffinitiuā ut i aute. offerat͛. z i u. C. ō sen. ex pi re. si quā ergo pnam inferre vult iudex extra ordinē imponere pos set nō aūt extra ordinē pcedendo imponere debeat ordina

riā qz ordo pcessus repugnatur unde tutior ē uia qz absol uatur reus ab obseruatione iudicij pp libelli ineptitudinem Et iter pcedi poterit si ipa patiūt͛ de adul. l. accusatoris. z si ego cōsulerem hanc ptem eligerē ut fugere sindicator retia z lz iudici in tam dubijs eligere potissime pte securio rem ut. l. nos a patre ,pfecta. C. so. ma. Nec eum in iudican do a snīa glosator quis recedit secure maxime cū nullus in ueniat͛ auctor qui iudice cōpellat ad cōdenatoriaz ferendaz lz quidam dicāt qz ferri pōt ut superius dcm̄ est. Et ita ō fa cto iam obtinui pusij de sindicatu dni Raynerij lāmanche de pis͛ olim ptās perusij qui nō obstante inquisitōe inquisi tos absolui pp ineptitudine libelli z de nouo inquisitione formauit Et ita dico z consulo ego Ange. de perusio z c. cxxix.

De quadam pmissione oium bonor presentium z fu turorum facta inter duos fratres an ualeat z de quadam donatione an egeat insinuat͛ z quomodo z quādo z de cōstitutione precarij.

Isis Predictis instrument͛ de rer ualo re in dubium reuocatū est qz de pe nis cōtentis in dictis instrumētis pambulis cō tinetibus mutuā cōcessionez bonor factā inter dictos fratres post morte cuiuslibet nō uidet͛ curari p que rētem cōsilium io nō insisto. Sed unū cōcludens circa hoc dico qz omne cor ,ppositum uicissim renascitur cuiuscūqz odij z rācores que solent iter fratres qñqz ex leuibus cās generari z ut plurimū ex inuidia gen. xxxvij. Illud est piuz z approbatū iure diuino z humano tam canonico q̄z ciui li. C. de nup. ungiale in pn. ff de inst. l. furti. § pactus i gl. que ibi allegat de Fuo neqz cui oia debita sunt dimissa ut le git in euāgelio hac in oōne pater m ibi glo. dicit unde le gem condere ut nemo possit de suo disponere hic impiū z iniquū ē ibidem similiter z pactū unitum inter eos de bñ z fideliter fraternizādo z de amouēdo quoscūqz seminato res zizanie inter eos deo z mūdo multifariam est acceptū detestat͛ eim deus seminatores zizanie hac et susuratōes vñ ecclesiastici. v. Nō appelleris susuro in uita tua z in lingua tua nō capiaris z cōfundaris in susurone. n. z seminatore zizanie est lingua fallax ueritatē nō amās z os lubricū ices sanier coopans ruinas z talibus credendum nō est imo re pellendi sic z isti boni fratres uicissim ,pmisserūt sequentes mandata dei in hoc uiuere ,puer. xxvj. uerba susurones quā simplicia z ipsa ,pueniunt ad intima uentris quomodo si argēto sordido ornare velis vas ficti. sic labia tumentia cum pessimo corde tumentia sunt sociata labijs sine intelligit͛ ini cus cum in corde tractauerit dolos qñ submiserit uocem suaz ne credideris ei qm̄ vij nupne sunt in corpore illius z in reuelabit͛ malicia eius in cōsilio. Quecūqz igit͛ generēta su dictis pambulis ad unitatē pacem cōcordiam z mutuā bo nam fraternitate inter eos seruādam illa iusta sancta z ho nesta z cōmēdabilis z sic seruāda tam iure diuino q̄z hu mano extra de pacij z. ff. z. C. de pact͛ z de pa treu. z de pa iur firmā. ouis per totū. Si quid āt inhonesti hac turpe cōprehendi posset ex eis nulla pte nullius essent momenti de pac. l. iurisge. § illud nulla z. §. generaliter de ver. obli. l. generaliter z. l. si plagij. Descēdamus igit͛ ad snīa. s ad con cessione mutuam bonor z hic discutienda sunt pricipaliter tria. Primo an dcā cōcessio tenuerit. Secūdo si tenuit an sit nominata uel inominata z qd̄ erit nomē illius si nomi nata est. Tertio z ultimo an insinuatōe egeat. De pri nō est dubitādum si solum bonor presentiuz concessio fu eta eēt qz ualeret glo. est vulgata. C. de pac. l. fin. Et idem nota. glosa expressa. C. de pactis conuenti. l. hereditas in glo. penul. Et tūc incipit actio cōtra heredem pmissoris nec hoc nouū. C. de act͛ ab here l. una. idem tz glo. i. ff. ō testa. l. i Item tz Ho Ja. Cy. z Bar. z doc cōiter dcā in d. l. fi. de pac Similiter nō est dubitādum si esset facta concessio simpliciter oīum bonor nam sola presentia cōtinet simplex z in diffinita cōcessio cū de magno pñdicio agit͛ ff de le. ij. l. si § i de auro z arg. lega. l. si ita z. l. plancius. ff. mā. l. si mādauero. § is cuius bona de cōdi. z demō l. nam ad eā si nego gest. l. nā z seru͛. § si metuo no glo. C. que res pig. obli. possunt. l. fi. lz secus sit ubi agit͛ de pacudicio modico ut in exemplo. d. l. fi. Sed qz dicte mutue cōcessiones fue rūt facte de bonis p̄ntibus z futuris ,pbabiliter tūc dubita tur an ualeāt z uidet͛ pria fuīe qz nō qz pactum p qz impe dit͛ libera factio testamēti tamqz ō bonos mores est repro batum de ver. obli. l. stipulatio hoc mō. C. de pac. l. pactum

sed per

sed p talem cōcessionē impediri videt̄ dupliciter libera fa-
ctio testamēti .s. directe ⁊ indirecte. ergo nulla directe q2 p
talem cōcessionē collatā post mortē cōcedens inuenit se nō
eē dn̄m re⁊ aliquar⁊ ergo non testat̄. C. de sa. san. ec. aute. i
gressi. ⁊ in cor. vnde sumit̄. ⁊ .ff. de iure codi. l. cōficiuntur
§ si post uer. l3 enim his testim̄. ⁊ hoc format glo. in verbo
testatus in fi. Hoc et tenet. C. qui testa. fa. pos. l. i. in glo. ⁊
ibi vz agte q̄ qui non h̄t ,ppriū non testat̄ ⁊ p hac p-
te vz casus. ff. de testa. l. obsides cōiuncta. l. diuus. ff. de iure
fis. in quib⁹ vz q̄ obses nō testat̄. ⁊ glo. dicit q̄ istud iō quia
bona añ obsidatū q̄sita p̄didit ea añt que in obsidam acqui-
riunt sunt fisci ⁊ nō obsides nō sunt capite diminuti ⁊ quic-
quid acquirūt acquirūt sibi. si testari iō ,phibet̄ q̄ post mor-
tem bona eo⁊ sunt fisci sic et in ,pposito cum post mortem
alterius eē debeāt impedita vz libera factio testamēti ⁊ per
cōsequens dō⁊ bono⁊ p̄ntium ⁊ futuro⁊ cōcessio nulla.
Item directe vz sibi auferri libera testamēti factio q2 cū3 in
eius hereditate nil inueniat̄ tpe mortis sue nō inuenietur quis
uelit suus heres eē ut insti. ad. l. fal. in prin. cōiuncta. l. qō ō
bonis. §. ff. ad l. fal. sicut igit̄ directe ē ,phibitum pacisci ta-
liter q̄ impediat̄ libera factio testamēti ut. d. l. stipulatio ita
et indirecte q2 nō l3 facere fraudem legi. ff. de legi. l. cō legez
⁊ l. frans. de iurepa. l. si libertus minorē qui notabilis ē ad
hoc. C. si quid in frau. pa. l. i. in glo. ⁊ facit totū illud gene-
rale cū quid una via ,phibet̄ ⁊ omne illud p quod peruenitur
ad illud. Secūdo ista cōcessio vz reprobari q2 ptinet ui-
tiū uotū captande mortis alterius cum enim quilibz eoru3
uideat ⁊ imaginet̄ se debere post morte3 alterius firmiter
possidere uniuersa bona cōcedentis ⁊ ecōuerso si p̄decedat
alte⁊ suum patrimoniū uniuersum habiturū uelim unus-
quisq3 alterius morte spectabit ⁊ optabit. ac et uerisimile ē
vnūquecq3 alteri insidiaturū in uite pniciem ⁊ sic tanq3 le-
gibus ⁊ moribus reprobata vz nulla ut d. l. fi. C. de pac. ⁊
C. de pac. cōuen. l. hereditas. C. de transac. l. cum donatōis
de cōces. p̄ben. ne captande li. vi. ⁊ .e. ti. in antiquis. c. cu3 in
cūctis. Tertio q2 ex quo de bonis tā p̄ntibus q3 futuris est
fcā concessio nō uidet̄ differre a pacto de succedēdo: sic. n.
in uniuersali successione oīa clauduntur ut. ff. de uer. sig. l. ni-
hil aliud. ⁊ de re. iur. l. hereditas. nam hereditas nil aliud ē
q3 successio in uniuersū ius qō defunctus habuit ita i hoc
pacto seu cōcessione factis de bonis p̄ntibus ⁊ futuris oīa
clauduntur bona mobilia ⁊ imobilia actōes ⁊ iura: s3 pactum
de succedēdo ē nullū ⁊ bonis moribus reprobat̄ eo q̄ au-
fert liberā testi factōem ut. d. l. fi. C. de pac. ⁊ . l. pactum. eo.
ti. C. de inoffi. te. l. si quando. Eodem igit̄ mō talis pcessio
tanq3 cōiuncta pactum de succedēdo d3 eē irrita ipso iure. ⁊
hanc ptem q̄ nulla sit secutus fuit petrus ⁊ cy. referēdo eū
in. d. l. fi. C. de pac. Ita et cōsuluit cy. ductus illa rōe solū q2
saltem p indirectū aufert̄ cōcedenti libera factio testam eti
qua rōne quoq3 petrus et suū fundauit intētum. adem secu-
tus e bar. in. d. l. fi. ⁊ in. d. l. stipulatio hoc mō qui ergo p̄riū
diceret poss3 dicere se ab oībus uno ore dānatū ⁊ eius opi-
nionē in sensu3 reprobū cecidisse bubicet exēplo qui sile3
damnatōis sniam passus ē. C. de epi. ⁊ cle. l. qui uenerabil.
q2 tn̄ legendo cōtinuo sum solitus opi p̄riam defensare ita
⁊ nūc pi ulendo defensare conabor qō credo ⁊ existimo ue-
rum eē cum distinctōe tn̄ ,put inferius cōtinet̄ i dicā. Et p
huiusmōi introductōe p̄mitto q̄ dicti strenui ⁊ magnifici mi-
lites atq3 germani prudētes uicisi3 ut ipso⁊ altero sine ,ple
p̄mortuo oia p̄decedentis bona ad alium ut et eius posteros
cōfluerent ymaginati sūt nolle eo⁊ patrimonii dn̄a ⁊ iuādi-
ctōes corrupta in alienas trāsferri familias posse s3 in agna-
tos decurrere p quas familiaris dignitas cōseruet̄. ff. de lib.
agno. li. vi. § denūciare quas et le. xij ta. p̄mit omni ordini
cognato⁊ ex eo q̄ sic uisum fuit cōstitum. insti. de lib. ag. suc.
§. q̄ ad feminas uer. q̄ iō unde ius ciuile. l. xij tab. succedē-
di p̄rtem angustauit nullos cognatos sed agnatos cogno-
scētes l3 ipsum ius dictis finibus angustatū p̄tor sua equita-
te mot⁹ ⁊ naturalē cām solu3 p̄mediatus diligenter ut insti.
de bo. pos. § quos añt unde eo⁊ ,ppositum iuri. xij. tab. con-
forme tanq3 iustu3 ⁊ sanctū ad ui⁊ādu3 ē oi exēctione ⁊ inter-
p̄tatōe possibili. ff. de cōdi. ⁊ demō. l. hoc m ō: nam ⁊ iure di-
uino statutū fuit ut hoie mortuo sine filijs in frēs eius d̄cur-
rit hereditas numeri. xxvij. c. ⁊ et iur⁊ ciuili oli3 statutū erat
ut uiuū uiuere ad frēs eo⁊ hereditas deuoluerēt non
añt ad gentes ut insti. quib⁹ non ē pmis fa. te. §. i. uer. si uero
sui testati decesserunt. ⁊ C. de te. mili. l. si a fratre l3 hodie in
hac parte exequata sit cōditio pagano⁊ ⁊ militū ut parites

⁊ fratres simul ut no. glo. in. d. §. his ita p̄missis. Venio
ad decisionē quarti ⁊ dico q̄ iuste cōcessiones ualuerūt
q2 inter uiuos ut et in ultima uoluntate vnusquisq3 sue rei
est moderator ⁊ arbiter atq3 dispositor est. C. man. l. in re
mandata unde licitum est vnicuiq3 p̄rimoniū suū effūdere
nisi. l. aliq ,phibeat ⁊ p ipm totū suis donationib⁹ clargi-
ri. C. de inoffi. do. l. p̄cib⁹ ⁊ . l. si totū ⁊ . l. si mater ma. C. ō
reuoca dona. l. uniq3. C. de dona. sancim⁹ unde intētio do-
nantis fundata ē de iure cōi scdm q̄ oia que nō sunt de ge-
nere ,phibitorum l3 que nō reperiuntur lege prohibita ff.
qui. ex ca. ma. l. nec nō. §. qō eis ⁊ ff. de accusa. l. accusare i
prin. ff. de testi. l. quesitū ⁊ . l. iij. §. sabino ⁊ . l. i. eo. ti. ō ,phi.
l. ab ea pte. ff. de ,pcu. l. maritus. §. cū queri. C. de religi. l. fo-
cius ⁊ si isti fuissent milites militātes nulla dubitatio esset
q̄ oia predicta pacta ualeret. C. de pac. l. l3 sed isti nō sunt ō
militibus nostri tpis qui p̄rogatiua hāc nō habet. ff. ex qui.
ca. ma. l. pe. in glo. C. de testa. mili. l. pe. Nunc restat respō-
dere ad rōes ⁊ leges p quas uidet̄ esse ,phibita talis cōces-
sio de p̄ntibus ⁊ futuris. Et ad ipsa sigillatim. uideo multū
clare iudicio meo. Et p̄io ad illud qō dicit̄ q̄ impedit̄ dire-
cto libera factio testamēti cū nō dn̄s rerum non testat̄ dico
enim q̄ quidā nō sunt dn̄i nec actu sed habitu seu ptāte si-
cut sunt monachi ⁊ alij aliq3 de religionib⁹ approbat̄ profi-
tentes quo⁊ quidem nec in singulari nec in cōi ,ppriū ha-
bere possunt sicut sunt oēs mendicātes qui certas possessio-
nes uel redditus hēre nō possunt. Sed p questum publicum
dietum prestat incerta mediet as extra de reli. domi. c. i. li. vi.
de elec. q3 sit. §. uolētes ⁊ . c. ij. de pac. Quida uero pñt in cōi
nō tn̄ in singulari sicut sunt omnes regulares nō mendicā-
tes inter quos sunt omnes monachi extra de sta. mo. q̄ dei
timorē ⁊ isti nō possunt cōdere testm̄ q2 dn̄i rerum nō sunt
actu nec habitu. Sic loquit̄ aucte. ingressi. ⁊ in cor. vnde su-
mit̄ ⁊ . d. l. cōficiunt̄. §. si post. Ibi eum loquit̄ in filio arro-
gato fm illa iura unde si in arrogatōe exīs cōficit codicillo
tos uelut de alieno dispones nil agit codicillādo nisi in lmā
p̄tem mutat̄ quo casu ut ex noua uolūtate re⁊ dn̄s exīs
cōfirmare pōt eosde ut ibi no. Sic intelligo glo. i. l. i. C. qui te-
sta. fa. pos. ubi dicit q̄ nō dn̄s nō testat̄. Ita intelligo de eo
qui nō est nec esse pōt. Et eode mō si obstat lex que fortiter
obstare uidet̄. ff. de testa. l. obsides cōiuncta. l. diuus. Nam
l3 obses i obsidatu acquirere possit tn̄ omnia quesita i fiscū
trāseūt ipso iure sine app̄henhone ut. ff. de publica. l. comis-
sa. C de iure fisci. l. facultas li. x ff. de iure fis. l. i. § in bona
⁊ . l. imparator de incest. nup. §. ij col. iij unde nō est dn̄s aqui-
rēs ex quo alteri querit ipso fcō sicut dicimus de iure anti-
quo in filio ⁊ olim ⁊ hodie in seruo q2 nec momēto quesi-
ta remaneret apud eos l3 eis querunt̄ quo⁊ sunt potestati
subiecti. ff de acquir. here. l. placet de le. i. l. cum filio. Sed in
questione ,pposita ⁊ hic est diligēter aduertedū l3 quereda
p cōcedētem sint danda ⁊ tradeda per ɔcedent̄ dōnatario.
At tn̄ dn̄m ipm est apud cōcedetem ⁊ eius herede anteq3
tradat ⁊ hoc dicit glo. exp̄sse in. d. l. pactum. C. de pac. co.
in fi. glo. ij. ⁊ hoc tenet glo singularis exp̄sse in. l. i. §. si uni-
uerse ibi si nō audeo primū dicere ⁊ pro dictis glo. facit q2
absq3 traditione re⁊ dn̄ia regulariter non querunt̄. C. de
pac. l. traditionibus. Cum igit̄ p talem cōcessionem nō sit
translatū dn̄ium si ueniat transferedum īmmō hoc solū ipe-
dit testamēti factione ⁊ ita sensit Azo. dn̄ubet subtiliter in
tracti. C. de sac san. eccle. aucte. si qua mulier in uerbo dimi-
det̄ ubi dicit q̄ in. l. femine erat mater l3 haberet necesse fi-
lio relinquere unde opinionē meam fundo p singulare di-
ctum Azo. qui tenuit q̄ qui dn̄s est l3 alij sint bona cōcedē-
da post mortem testari pōt. Hoc et tenet Cy. in. d. l. femi-
num dicit q̄ ois testabilis pōt cōdere testm̄ de alienis nō i
p̄iudicium dn̄i l3 cum alienā. C. de lega. benetn̄ credo qō
non pōt testari in p̄iudicium illius cui bona sunt assignata
post morte nisi lege permittente. Permittit añt lex in casu
dicte aucte. si qua mulier ubi post ingressum dimidit ingre-
diens bona que sua dn̄ium existerūt ⁊ in casu. l. femine ubi
mulier scdis nupt. funestata quesita ex successione filij tes-
tare tenet̄ alijs filijs ⁊ tn̄ testari pōt in aliquem filio⁊ in p̄-
iudicium alio⁊ l3 in extraneos coferri nō possit nō est ergo
bona p̄ria non est dn̄a ergo nō testat̄ sed antecedēs est fal-
sum q̄ imo et nō dn̄s ⁊ similiter ⁊ cōsequēs ut. C. ō lega.
l. cum alienā cū materia sua: ideo glo. in. d. aucte. ingressi di-
xit q̄ dcā rō non ē necessaria hoc probat̄ q2 si poneremus
aliquē3 nihil in bonis hēre incōueniens sequeret̄ hec cōclusio
q̄ nō esset habilis ad testādum uno eadē interdicta eet ptas

qd est falsum. ff. de here. insti. l. qui soluedo no erat ⁊ .l. hys qui soluedo vsi ⁊ tam ex testamento q̄ ab intestato idem⁹ ⁊ olim ⁊ hodie inuētario nō cōfecto agnoscentis credito ribus insolidū teneri ff ad treb. l. i §. pe. cōmincta. l. i §. pe. cōmincta l. fi. §. ⁊ si pfatam. C. de iure deli. ⁊ in cor. ō here. ⁊ fal § si uero nō fecerit unde hereditas e et que soluendo nō est nam e nomen iuris vt in iuribus supra allegatis ⁊ de acqui. i e. do. l. hereditas. Fingamus ēt quendā nil habere i mūdo nisi quātum creditoribus suis actōe psonali est astri ctus dicemus ne illum intestabilem fore q2 nullo2 bono2 est dñs absit a seculo al'omnes cedētes bonis qui usq3 ad petrā dimittūr. ff. de cessio. bo. l. pe. fin opi. glo. eēnt intesta biles ⁊ in numero intestabiliū nō e relatus ille qui nudus est ut. ff. de testa. l. si queram⁹. Dico ergo eum posse testari cum nulla lex eum phibeat. vt ibi no. ⁊ qui ꝯdicit lege po nat. C. de colla. l. illam. Item donator posset donatariuz in stituere ⁊ institutus ex testō cape illud quod actōe ex ꝯctu descendēte eum oportebat aduocare nec video quid repu gnet vt. ff. de le. iij l. si mulier. §. si rem. ⁊ .l. deportari. §. fi. e. ti. Itez nō obstat scda rō in qua pe. cy. ⁊ bar. faciūt testm. s. q2 indirecte auferet libera factio testamēti q2 nollus vellet testātis here. adire cū se uideret oīmodo destitutū ex tali do natione q2 hec rō nō est uera nec bona nec cōcludens q2 si sequit faciat eū tam intestatū ꝑpter hereditatē nō aditaz er go ipsi interdcā est factio libera testamēti aliud enim est au ferre testandi ptātem ut. l. si queram⁹ in glo. ⁊ exemplis ei⁹ Aliud hereditate nō adiri ꝑpter heredi. inopiā aut aliā cāz nam hec cā non inducit ad cām intestati ergo ualet testm ff. de testa. tu. l. si nemo. ⁊ .l. si nemo dere. tu. Preterea ⁊ hec multū cōsideramus ipsi dicūt q2 ideo p indirectū aufer tur libera factio testamēti q2 institutus videndo se nō posse hec cōsequi nō adhibit. Certe si hec rō eet uera sequeret q2 cōstitutus in mort' articulo de cuius salute apud expto nulla est spes salutis qd ee pōt. C. de re mili. l. semel li. xij. si posse ꝑmittere oīa sua bona post morte suam q2 indirecte aufert sibi libera factio testi cum nō sit uerisile eō alia bōa acquirer posse quācūq3 sit possibile in his que absq3 opa quererēt sibi puta p seruos uel filios aut per legata q̄ igno rantibus acquirūtur. ff de le. ij. l. cum pr. §. surdo ⁊ th oēs te nēt dcām donatōem valere solum hac rōe q2 verisile est do nātem alia ꝗsiturū nisi qui ma. nō pos. §. in fraudē. Cuz er go eet hic similitudo nō vr valere qd tamē nemo dixit nec hoc dicūt doc. pfati. Preterea testator pōt hodie ꝓhibere falcidiam ut in auten. sz cum testator. C. ad. l. fal. nec potest cogi institutus ad petitōem legatario2 hereditatē adire ut l. cogi. §. ⁊ generalr ad treb. quā ꝓhibere nō possz si hec cō sideratio eet habēda q2 institutus desꝑatus de lucro nō ad hibit hereditate ⁊ sic p hoc aufert sibi liberā testandi facul tatem salte indirecte q2 ex testō nō hēret heredez quā nemo sibi auferre pōt nec inter viuos nec vltima volūtate vt. l. si quis in ꝑn. testi. ff. de le. ij. ⁊ ista est iō directe cōfundēs rō nem eo2 in ꝯtrium allegatā. Nec ob. tertia rō q2 p talē ces sione inducit votū reciprocū captande mort' alterius ⁊ sic vr nulla vt. ꝺ l. fi. C. de pac. q2 nō inducit nō ꝓhibito cum vicissim votū capiat ⁊ hoc nō ꝓhibet ut ibi si enim eet ꝓ hibitū eadē iōe eet ꝓhibita donatio bono2 ꝑsitū post mor tem donātis quod est falsum ut dcm est. Silr esset ꝓhibita ois dispō irreuocabilis cuius effect⁹ cōferet post mortē dis ponentis ita q2 actio ꝯ heredem incipiat qd silr est falsuz ut ꝺ. l. unica. C. ut actio ab here. ⁊ ꝯ heredes. Dicez quis si ita ē ergo eadē iōe tenere ds ꝓmissio qua quis se obligat ad ali um faciēduz heredē qd th est falsum sz dic q2 ista argumēta tio nō concludit nā illa ꝓmissio ea rōne ē nulla q2 p eaz im pedit libera factio testi nō ex eo q2 inducat votū captande mortis q2 istud solū reprobat cum sit ꝑter ꝯsciam ei⁹ de cu ius morte agit' vt ē dcm. Preterea in themate ꝑsumpto nō est vsimile aliquē ꝑdco2 fratz desiderare morte alteri⁹ in iteritū sui sanguis cuius cōseruatio ē totius generis con seruantia ⁊ ecōuerso corruptio. ff. de lib. cā. l. ij. ⁊ .C. ō sena tusconsulto claudi. l. unica. ff de accu. l. i. ⁊ .ij. ⁊ .l. qui iudicio ⁊ .l. hij cū oēs .C. ad turpil. l. si fcia maxime cū in dict' fra trib⁹ talis cōsideratio ē bfida q2 un⁹ nō cōsideraverit mortē alterius q2 iurauerūt vicissim bene fraternizare ut instrumē to apparet unde credendum q2 iuramentum seruabūt cū null⁹ efficiat' inmemor salut' eterne ⁊ quilibz ꝑsumat' in mēte qd exprimit uerbo de supp. le. l. labeo. §. ide tubero qui ex ea ca. ma. l. pe. qui ex cau. i pos. ea. l. fulcini⁹ §. quid sit latitar. Nō ob. tertia rō q2 cōcessio ō bonis ꝑsētibus ⁊ futuris nō uide

tur differre a pacto de succedēdo q2 nego istud. nam p pa ctum de succedēdo directo tollitur libera testādi facultas cū paciscens sit successurus ⁊ representaturus defunctum ex causa successionis. ergo nullus est successurus ⁊ represen taturus eūdem pro illa portione uel insolidum pro quo ul' pront hic successurus representaturus esset. ff. cōmoda. l. si ut certo. §. si duobus vehiculum cōmincta glo que est de ꝑ to. stipulatio l scda. §. si post medium glo magne ut qui so lum ex cōcessione inter uiuos facta possessurus e uniuersita tem bono2 ꝑsētium ⁊ futuro2 nō repsitabit defunctum ex aliena deducto dele i. l. si quis bono2 ⁊ .l. nō ampli⁹. §. cuz bono2 ⁊ de ver. signi. l. cum bona ⁊ .l. bono2. Appellatur ergo re vlis successor bono2 tm de iure do2' l. mulier bo na de ꝑca. l si adoptauero. Cōcludo igit' ex ꝑmissis dictam cōcessione mutuam oīum bono2 ꝑsēntia ⁊ futuro2 ualidaz esse q2 per eam nō impeditur libera factio testamēti directe cū dñium bono2 nō transferat' ex illa generali confessione ante traditione ueram uel fictā vt dcm est. nec etiā per eaz impediat' libera factio testamen. s. indirecte lz per alienatōz nō secutā nō possit reduci ad cām intestati nec ei per talem cōcessione inducatur reprobatū votū capiēde mort' nec et per eam inducat' pactū de futura successione. Ubi aūt uer uenisset ꝑcarij cōstitutio tam certa ꝑsētia q3 futura bona vel iurium actionū que queri possent actiue uel passiue cessio q̄ loco traditionis in incorporalibus est hēda ut. C. qñ fis. uel pri. l. fi. C. de dona. l. ad eum. Sto cum ꝑdicas doc. q2 tunc verum est q2 quesita sunt que quidē momento nō resident penes eum sicut dicim⁹ in suo querere uel in filio sm anti qua iura uel est noua ꝑfectiōs. ff. de acqui. here. placet. ff. si quis apa. fuc. mafi. l. i. vnde tūc uerū est q2 per talē cōcessio nem impedit' libera factio testamēti directe q2 cōcedēs nō est dñs actu nec ptāte rez ⁊ ideo uelut nō dñs non testat' ut dcm aucte ingressū. Et lz id q2 teneo non sit absq3 magno dubio ꝑpter auctoritatē doc. cōforme th cum distinctōe ꝑ dicta uidet' mihi utrūq3 posse saluari ⁊ lz auctoritates tanto2 sufficientes sint tamē ratio vrgens uincit p pugnāt ut di cit Jo an aug. allegās de reg. iur. super rubrica in nouella li. vj. Et ex ꝑdictis infero ex ordine ad aliud istū pasum q2 si cōcessio talis facta esset ciuitati uel et pro loco q2 esset nulla cū dñium incōtinēti trāsierit in ciuitate aut i piū locū absq3 traditione adeo q2 penes donātem momēto non residet ut C. de sac. san. eccle. l. fi. lz Bar. in. d. l. fi. dicat oppositū i do nātibus piis locis. Mouet' illa rōe quasi sicut quis potest suam psonaz uouere ita ⁊ patrimoniū lz hoc ponat sub du bio forte sed certe hec iō nō arget. Nam i eligione ꝓfite ri quid honestū sanctū ⁊ piūm ⁊ legib⁹ ⁊ moribus appro batum est. nam p i eligionis ingressum quis ad statū celsio rem deducit' deponēdo uitam actiuā ⁊ insudando cōtinue circa cōtemplatiuā per eā purificat' ⁊ ab omni pcti macula abstergit' ⁊ mūdat' ⁊ per ipm ingressum pollet quis uirtu tibus ⁊ corporis opationibus ⁊ semp bene agētibus gra tia dei floret in corpore de mon. in prin. cōmincto. §. illud v. si uero inter triēnij. Cū igitur p tales ingressuz cōiunct' bo nis actionibus ipso2 ingredientium anime diuino cōspectui ꝑsententur. Ad hoc ēt oēs sancti patres ⁊ ēt cesares catholici indefenso studio ⁊ uigilāti solicitudine quoslibet exortādo impenderit operā efficacē. Nō mirum est licitū est mon. se dedicare hac de patrimonio nō curauit ecclesia imo ipm i mēdicātibus reprobauit ⁊ et omnis regula mendicantium ut supius est ostesum vn nō est cōgruens argumētatio de p sona ad pātrimoniū psona in seculo remanente imo plus est abhorrenda turpitudo ⁊ inhonestas in clericis ⁊ in eccle siasticis psonis q3 in aliis in cor. de mona. §. cogitādum v. si mēdicātes. Sed pactio per q3 impedit' libera factio testa menti est legibus ⁊ moribus reprobata apud laycos. ergo multofortius apud ecclesiasticas psonas que nō tpalib⁹ sz diuinis uacare debet sm canonistas sanctiones ⁊ ipso2 ꝓ fitentium regulas approbatas facit de uer. signi. exiui de pa radiso in cle. Presupposito āt sicut ꝑiudicio q2 donatio ꝑ sentium ⁊ futuro2 bono2 nō teneret tanq3 impediēs libe ram testamēti factionē videduz est necessario an tota dona tio sit irrita an uero respiciēs soluz bona futura Bar. dubi tans hoc indiscussuz reliquit in. d. l. fi. C. de pac ⁊ vr q2 so la adiectio futuro2 uitiet' sicut ꝑpter insinuatione non fa ctā solum supfluū uitiatur. C. ō do na. l. sancimus. §. si quid āt. Item q2 cū de pluribus rebus cōtrahit' ⁊ sup quibus dam dispom pōt utiliter ⁊ inutile pōt ab inutili separi sicut est in casu ꝓposito valet dispositio in ea parte qua pōt ⁊ i alia

vitiat'

viriaf. ff. de iure patro. l. si libert9 in inoē § fi. z in fi. Pretereu bona futura in deā donatōe veniūt p modum augmēti z hoc patet ex copula z. ff. de lega iij l. cū tñ adiectio sed inutilis adiectio nō uitiat principalem z primitiuā dispositionem que utilis ee potest z sepabilis est ab augmēto ff. d uer. obli. l. i § sed si mihi de cōsti. pecu. l. s; fi x. z l. pecu. in prin. z. l. usuras d iure do. l. fine generalis. Et pro hac opi. vi; quasi casus ff de here insti l. qui soluēdo nō erat seruu; primo loco z l si uero lex elisetta. l. z fi. z facit de fideicō. liber. l generaliter § quid ergo ubi in psonis primo nominatis dispositio tenet eum nō in oibus tenere pōt z sic attenditur ordo scripture ita z in ppposito attendat ut ualeat donatio quo ad psētia z sola adiectio futuro; sit reiciēda. Cōtrarium credo ue; qr cā ppter quā donatio uitiatur uniformiter respicit psētia z futura. Nam si facta eēt solum de p̄sentibus ualeret z si solum de futuris teneret vnde cū bonorum sepatio non sit hoc casu possibilis ppter unitatem actus sola dispositio hoc casu istam pte; tenēdo redderetur inutilis. Et pro hoc uidet casus. ff de iure patro. l. si libert9 minorem. § si i rñ. facit de in die adiec l. si uno. Nō eīm est inuenire cām quare magis uitiet in una pte q̄z in alia cum uitium ex cōiunctōe insurgit z ideo totum erit inutile facit de aqua cotti. l i. § i. ite; quare. Non ob. l qui soluēdo quia ibi loquit in psonas circa quas cadit affectō ordinata ideo sequimur ordinē scripture in reb9 est secus. nō ob q̄z adiectio futuro; venit p modum augmēti qr cōcedo sed nō per modū accessorium imo principaliter in dispositione deducti z ita sufficiāt ista pro examinatōe primi quesiti. nūc descēdo ad 2m principale de quo querit. s. an deā cōcessio sit nominata uel inominata. Et in hoc multū insisto qr cū oīa hincinde promissa sint in stipulatōe deducta nō est dubium q deā cōuentio nominata est z 2ctus mutue donationis cōditionalis post mortē collate in stipulatū deducte insti. de uer. oblig. in prin. Et q donatio in stipulatū deducta sit 2ctus nominat9 est casus. ff. d pac. l. i. in fi. l; quādo nudo cōsensu pficitur sit dubitādam z dubitatū a nostris maiorib9 an sit oli; z hodie 2ctus nominatus uel inominatus quos refert Bar. ff. de dona. l in edibus: Cōcludens finaliter z bene q nominat9 est. Ex hoc sequit decisio q ista non erit donatio cā mortis l; si facta mentio mort ex quo in 2tractū stipulat transiuit z ptes eam irreuocabile ee uoluerūt imo erit cōtractus donationis ob cām inter uiuos ex quo irreuocabilis est l; sortiat effectum post mortē donant ut. ff. d dona cā mort. l. ubi ita donat z. l. si alienā. § fi. z ibi no. z l. senat9. § mort cā nō apposito pacto irreuocabilis i dubio intelligit donatio cā mort ff. de dote ple. l sera vñ nec de falcidia nec de reuoca. querēdum est que duo potest taliter in donatōe cā mortis cōcurrunt istud sufficit de scdō. Uenio ad tertiū principale ex quo ista donatio stipulatū deducta excedit ut in facto pponit quigentos aureos an egeat isinuatōe uel nō. Et si donatio eēt simplex nō esset dubiū q egeret. C. de dona. l. si quis argētum. Sed in themate pposito est duplex donatio quar; quelibet est cā finalis alterius z istud apparet ex figura instrumēto; in quib9 cōtinet qd unus cōcedit alteri qr alter cōcedit alteri. nam una cōcessio cā est alterius put notabiliter dicit tex. ff loca. z hec distinctio § fi. in simili casu vnde vi; an oportet sit hoc casu necessaria nec ne glo. in. l. aquilius i uerbo nō morari. ff. de dona. tenet apte q donatio ob cā; illam que fit remuneratiue nō requirit insinuatione. Hanc et tenet Bar. ibi istō tenet Guil. de sac. san. eccle. l illud ide tenuit Jo an. in addi. spe. in ti. de instru edi § porro uer. fi. z dicit sic fuisse determiatū cum questio ista uētilaret d facto pro hac opi. facit ratio q donatio pprie sumpta est illa que simplex est z tūc simplex est qn nulla alia cā donationis assignari pōt nisi liberalitas ut. ff de dona. l. i. cum igit leges de insinuatōe loquentes loquant de donatōe intelligēde z interptande sunt de uera donatione nō de illa que nō stat p se sine adiūcto sine pene donatio ob cām. Nam uerba simpliciter plata semp debet intelligi cum possunt 2m ppriam significatū non aūt scdm improprium ut ff de uer. signi l. cum qui uectigal de ex ercitto. l. i. § si is qui nauem. Pro hoc facit qr qui nil sperat recipere quātum cōcederet habito respectu ad spe nihil plus in una spe quā in alia bsit l; postea euentus declaret que spes uana fuerit sicut z qui nil dat quantum recipit nil dare aut recipere vi;. ff de le. i. l. a tutoribus. z ita uidetur in istis fratribus quo; erāt patrimonialia equalia. In cōtrariu; q iste donationes ambe dbuerūt insinuari pbo sic donatio ppter nuptias que olim ante nuptias vocabat fiebat z fit in re cōpensatione dot z potissime cū pacta de lucrādo interuenerūt hinc inde ita q una donatio erat cā final alterius z quelibet cōferebat post mortē ipsius donant sicut z hic unde directe sumus in terminis nostri thematis z olim agebat insinuatione z nō poterat insinuari nisi an matrimoniū z si secus fiebat donatio erat nulla postea supuenit instituatus z statuit dictā donationem insinuari pos se et constāte matrimonio ut probat ff. de dona. ante nup. l. fi. § similiq mō. Excipiebat enim sola minor lē l. minoribus eo ti. Postea superuenit ius autenticorum in corpore de spon. largi. in prin. z illud statuit q non cogeret insinuatione. Postea superuenit aliud ius autenticorum in corpe ut fratrū filij § illud col. ix. vñ sumpta est auct. decursu;. C. de dona. ante nup. z statuit q quo ad parte uxoris insinuatione nō egeat. Sed quo ad pte uiri sic ut sic si eam insinuari nō facit pacta lucro; dot nō uendicēt sibi locū i eo ergo p; q excepta tertia iu e pendētia que ex toto substulit necessitatem insinuatōis q oia alia iura uoluerunt z uolūt q insinuari debeat licet dicta tertia iuris prudentia mulierum fauore ibecillitati sui sexus ad insinuandum eam non arret unde ille probant aperte quod qn una donatio est causa alterius donationis q eget insinuatione z si spāle est i munere vt nō teneat ergo in 2rium ē ius cōmune. Preterea quādo donatio pma pcedit z alia fit remunerationis loco ista secūda non sit de mera liberalitate nec libero arbitrio: s; qr donās erat ad antidora obligatus ut ff de pe he. l. sed z fi i. § cōsuluit. Sed qn duo sponte ineunt duplice 2ctū donatōis vt fuit in pposito hic ad sic 2hendum nil aliud fuit nisi mera uolūtas vt. C. de ac. z ob l. sicut causata z ordinata ex cōsimili donatōe vnde lex aquilius q allegat ad hoc thema p eius decisione nō facit p hoc optime. ff. de dona. l. si pater. Quid dicem9 dico deām cōuentiōem in stipulationē deductā insinuādaz eē p iura z rōes z auctoritates sup9 allegatas. Non ob. qd dixi de donatōe ppter nup. que pro certo turbare debet spm tenentium hanc opin. qr speciale est in ea ut z alia plura nec quod statutum est in ea ad alias donationes ē trahedu; andum tñ quosdā allegātes illas leges pro fundamēto q donatio ob cā; insinuatōe nō egeat: s; qui sic allegāt nō intelligūt. Ex pdictis app; nō obstare q sponte paciscētes ad paciscēdum venerūt nullo cogēte impio qr cōcedo de plano sed qr cā donandi nō fuit sola mera liberalitas s; donatarū correlatiua donatio patet qd nō cōgruit sibi pprium z strictū significatu; donationis z sic nō habēt locum leges insinuationem exigētes z hoc de tertio. Sed incidēter uidenda sunt duo necessaria posito q donatio ob cā; insinuatōe nō egeat an ab hac necessitudie releuant cōiuncti in quos donatōes celebrant dico q non imo oium equalis est cōditio. C. de dona. l. data z id l; uersine aut fuerint fratres nulli eorum ē remissa necessitas insinuationis qr casus est ibi nec iuramētum interpositū super ea aliquid opat qr insinuatio est de uolūtate substātiali inuenta ut per donationes nō possint excogitari machinationes in pernicie aliorum ut. d. l. data. Et ideo eas in publicū statuit legislator eē pdendas z certos iudices opinauit ad quos deberet esse recursus p insinuationibus faciendis z regratiādis in actis z imposuit penā adeūtibus alios iudices ac et ipsis iudicibus deās donationes i acē pmittētib9 regratiari cū ad eo; iurisdictione nō ptineat ut de dona. l. scdm. Quia igit solēnitas substātialis ad actu; maxime ad pbādū inuēta fuit in utilitatē reipub. principaliter introducta nec et renūciatur nec renūciatio iuramēto firmat ff. de pact. l ius publicum. ff. de testib9. l. ij. not. Barto. ff de fideiusso. l si quis pro eo. Secundo est uidendum an solēnitas insinuationis contextualis esse debeat an uero possit fieri ex interuallo z si ex interuallo fieri possit quanto tpe durabit hec ptās z an debeat fieri insinuatō per utrūq; an uero sufficit q donatarius eā insinuet. De primo dic q solēnitas est cōtextualis tex. est in l. hac sacratissima. C. de dona. z in. d. l fi § similiq mō. C. de dona. an nup. z ex hoc uidet decidi scdm q cū ptās insinuatōis fit actus mere facultatis z uolūtarie iurisdictōis q duret ppetuo sicut dicimus iure adeūdi. C. de iure deli. l. sicut z in iure offerendi C. de pscrip. xxx. an. l. cū notissimi in glo. in uer. preponere z de annuali excep. l. i. in glo. in vbo pro socio. Et tñ donatio dicit nulla propter insinuatō; omissam forsan nō poterit ad remediū insinuatōis recurri ar. optimū in. d. § illō z in. d. auct. eo decursum ubi si cū tpe quo de lucro dotis tra

ciat maritus nō reperit insinuatione donatōis fecisse nihil ex pacto de lucrādo consequit qd est notabile z facit ope C. de iure do l fi. Ad vltimū vero nō credo fore dubiū donatariū posse solū insinuare alias in pñte donatoris esset donatione suam euertere qd esset iniquū C. de reuo dona. l. pfecta hoc pbatur apte in donatōe pp nuptias que insinuata p muliere donatariā sibi prodest lz uir eam insinuari nō fecerit z tūc debebit donator aut eius heres citari eum de eius pñdicio agat ex generali regula. ff de adop l. nam ita diuus. Ad igit dē dubium remouendum tutū esset ut frater donatarius qui remāsit dictam donatione coram iudice cōpetente aīo insinuandi pduceret z inter gesta monumētorum faceret registrari citat z uocat illis quor interesse pōt. Ex pmissis igit inferedo cōcludo q donatio pdicta fcā de pñtibus z futuris ualuit cū pcarū cōstituto respectu futurorum nullaten9 interuenerit tpe donationis pfecte collate i tpe quo donās inciperet possidere. Scdo cōcludo q dicta cōuentio est donatio ob cām z nō simplex in stipulationem deducta z sic est ɔtrs nominatus z irreuocabilis insinuatione nō egens nec falcidie subiacēs. Que sit mihi nunc ita placuit discussisse q ad decisioné dictor punctorum que mihi de facto sepius occurrere alias possunt plenam intentum nō posui. Et ita dico z consulo ego Ang de vbal. zc.

clxxx

Utrz statutum disponēs q vir soluto matrimonio morte uxoris ptem dos receptę lucret locū habebat in dote pmissa z nōdum soluta zc.

Remitto Ad euidētiam q dictum statutū de lucro disponēs repugnat iuri ciuili q uiro sit eius patri per vxoris obitum nihil cōcedit citra pacta lucrosū. imo ipsa dos integre mulieri z ei9 patri restitui dz pmonio dissoluto C. solu. ma. l. dos a patre z l. si eo. ti. C. rem in psū § exactio vñ stricte z pprie uerba dicti statuti debēt intelligi pnt iacent nō aūt trahi ad nullam ɔsiam. ff ō legi. l. q uero z de re iur. c. odia z c. que a iure cōi li. vi. Si igit statutum pdictū loqueret de dote data nō hēret locū in pmissa. C qui po. in pigno ha l. assiduis z si de pmissa non haberet locū in data q sic lex lata eēt vñ nō esse recedendum a uerbis dcs. ut. l. nō aliter solu. matri. l si uero § de uiro. ff. qui z aqui l. pspexit nam sic est i vltimis uolūtatib9 in quibus interptatio fit benigna ut l in testie de reg iur ut non extēdant ad casum nō cōprehēsum pcogitari ff de libe. z postu l. gallus. § 1 Uideam9 igit an dcm statutū loquat ō dote data uel pmissa inuenio eim appellari dotez solū illam que data est tex. in l. 1. C. de dote cau. z nō nū vñ aliā dicit cautā z pmissaz z aliam numeratā tñ quālibet dote appellat sic in. d. l. assiduis in gl. oīz dicit illam legis priuilegia locum hēre in dote data nō in cōfessata nō data. Pro. hoc q ēi dote appellamus illaz q in testō assignata est. C. de secū. nup l si quis priorū § 1 z ff. de priui. cre. l quesitū § fi eaz l. se. vbi dos appellat et illa que p spōsa tradita est q nōdū vxor eē poterat unde dicūt doc. q si subiacētia restitutioni que possunt alienari z obligari p dote sunt alienata p dote pmissa in testō cōstituta p ipm grauatū qd sufficit ut no. Bar. in auct. res que C. cōia de le z i. d. l. quesitū z tñ cōstat qd illa auct. uenit ad correctione iur. antiqui disponētis q que subiecta sunt oneri restitutionis nō alienant nisi p dote aut donatōne pp nuptias hoc ergo nomē dos sine dubio uerificat in dote data ut in. d. l. 1 verificat et in dote pmissa uel pollicita ut in. d. rub. z C. de dot. pmis. in rub. z l. 1. ij z. iij. z. l ad exactione uerificat et i dote cōfessata. C. de dotis pmis l si uolūtate ff de uer. obli. l. si ita stipulatus fuero § possum uerificat et quo ad quid in dote data pro spōsa ut. d l. quesitū in fi eum l. se. sed lz ita uideat et prima frōte tñ in pposito qd uident uerba statuti requirere dote datam eē dū ibi dicit z aliā dimidiā restituere teneant. Nō aūt cadit restitutio nisi eum dos data est ut probat expsse in. d l. fi. C solu ma in ij glo. hoc ēt probari vz ex eode statuto in v. si uero marit9 ibi integrā dote pcipiat z sic ō dote soluta loquit alias eim proprie nō pciperet sz retineret. Quid dicem9 certe subsisto lz forsan aliquib9 hec questio clara uideat nam doti pmisse nō cōuenit diffinitio dot. posita p Azo in summa C ō iure do qui dicit q dos est id q a muliere uel eius pte marito uel ei9 pti pp onera matrimonij dat ut ppetuo sit penes eum tenēdo q sua diffinitio vera sit q hic est nihil datū sed solū datū pmissum Ite nō cōuenit sibi diffinitio Bar. posita solu. ma. in rub. qui dicit q ē ius quoddā in se cōtines qd a muliere z ei9 patre marito uel eius patri traditum est uel pro tradito habitum propter onera matrimonij supportanda quia similiter nihil traditū est aut pro tradito habitum est sed solū promissū. Ex pdictū statutum simpliciter z absolute in principio de dote loquit ut patet ibi si mulier dotata zc. ɔiunctis uerbis sequentibus ibi dotis pdicte zc vñ uerbū illud dotis ita absolute platū sine adiecto debet intelligi proprie de exercito. l 1 §. si is qui nauem de exer. sig. l eū qui uectigal z sic i illa dote cui vere z pprie cōgruat diffinitio dot sed tz predicta nō cōgruit sibi dicta diffinitio ergo cessare vz rōe statuti z potissime cōsidiādo ex uerbis illis restituere teneat zc que quidem uerba nō adaptant nisi doti date q illa restituēda est nō pmisse que nō dz restitui sed solūmō restringi ut supra9 dcm ē. Nō ostāt his ut nō obstāt. inclino in opi ɔtra q dcm statutum uēdicet sibi locum z q maritus lucrari deat dictā dimidiā dicte dot ad hoc pbādum mouent me leges prio loco allegate pbātes apte dotem illā eē etiam que solū promissa aut pollicita est allego ad hoc. C. de col. dot. l 1. C. de colla. l. filiē dotem z auct. qd locum z in corpe vñ sumit in quibus dicit q filia ad successione ueniens ana cum fratribus ex dispositione iur q primitus introduxit filiā dote debere cōferre nō tm debet cōferre dotem datā sed et promissam q statutum pdictum factū e in recōpensatione onerum matrimonij que quodāmō insupportabilia sunt ut C. ō iur do l pro onerib9. ff. de iure dot l dot fructus. ff. fami. her. l. si filia z l. si maritus. Et rō ita cōgruit doti promisse siue date imo plus cum quis dote pmiserit z nō soluerit. Et si aliud diceremus sequeret magna absurditas q si pendente iudicio sup dote pmissa vxor decederet in matrimonio tūc vir nihil lucraret z sic pmissor ex sua mora z negligentia cōmodum reportaret ɔ regulaz traditā de reg iur l. no fraudant. § nemo ex suo delicto. Cum igit rō legis z ei9 mens ita in dote pmissa habeat locuz sicut in data in utroqz casu habeat locū ipsius legis statutaria dispō ff. de iure patro. l. adigere § quātus ff. de pac l qd dcm. Et ad hoc allego potissime. ff. de cōdi. z demō. l. cum tale. § falsam cam ubi dicit q adeo tuberet rō legis legi ut semp ea cessante. cesset lex similiter z ecōuerso ubi nō cessat habeat locū lex ut sit eadem ɔnoz disciplina l. nihil tam naturale. Nōe rñdeo ad allegata in ɔtrm Et primo ad id qd dicit q doti pmisse nō cōuenit diffinitio tradita per Azo. nec tradita p Bar. q delato semp eor reuerentie nulla dictar diffinitionz est pfecta pnt se ad traditum restringūt q et nō facta traditōe nec habito sed sola pmissio dos est ut super9 est clarissime pbatum z pbat. ff. q me. cā l. si mulier. § si dos vñ dos ē quoddam ius cōtines in se datum traditum uel pmissum a muliere uel ei9 parte viro uel ei9 parti ob cām matrimonij ut sit dos. Nec curo an sit datū uel pmissum ob matrimonij onera supportanda uel non sed hoc solum an sit datum uel pmissum ob cām matrimonij ut sit dos z est falsa eorum diffinitio dum dicūt pp onera matrimonij supportāda nam dari z pmitti pōt dos p mulierez ei9 marito uel eius parti cum pacto ut vir nō supportet onera matrimonij z tñ negari nō pōt dotem eē tex. est ff de pact. doc. in fi l. iiij. z ff. de dona. inter uir z uxo. l. siquis p uxore § si que lex directo cōfundit diffinitione eorum. vnde diffinitio est ut predixi. Et ex e is pz valitas in inuestigādo diffinitione dotis Nō ob uerba statuti ibi restituere teneat aliam dimidiā zc. q primo dispō pcedit absolute de lucro dot vnde illa uerba intelligo q fiat restitutio dot dimidie cū cōtingeret dotez eē datam. Et ita intelligēdo ueniunt iplicatiue z facerēt pro non ɔ. Possumus ēt intelligere q hz locum restitutio obligationis p pactum seu per acceptilatione sicut dicimus in omnib9 illis quib9 liberatio legat arguont eim ut liberent z hoc mō restituit eis pmissum. ff. de cōdi. ob cāz. l si quis accepto de lib. lega l qd nihil z. l iij § nūt de effectu eo ti. Nō ob. q maritus puellā duxit in domū absqz patris ɔsensu q exquo pater cōsensit matrimonio cui9 cōsensus de honestate requirit nō de iure in executione matrimonij q fit p carnale copulam est ei9 cōsensus necessario requirendus ff de ritu nu. l iij. § sed vtz i glo notabili que dicit q si pater cōsenserit filio agenti nō est necesse q in executione sñie nouum prestet cōsensum. Idem tz in l. cū nō solum § necessitatem in glo. magna dum allegat illum. §. Nō ob. q modico tpe uixit puella q casus mortis repentinus nō tollit ō medio tale lucrum. C. de lega l nō tm ubi est tex. bon9. Item nō ob. l. 1. C. ō dote cau que dicit q dotē nūeratio sola facit

cōcedo

cõcedo eis ut repeti possit. Nõ aūt facit cõcessio spe future numerationis. Alias si fit cõcessio ut faciunt qui ignobiles uxores accipiūt tūc cēt dos absq; numeratiõe ut.d.§.possit z.d.l.si uoluntate nõ tñ hēret p̄uilegium dot. quo ad tacitam ypothecā z bñficiū p̄lat. ut d.l.assiduis. Concludo igit ex p̄missis deñ vir lucrari dēbere eā omnidia dote dot. Et ita cõsulo ego Ang. de vbaldis z c. M.cccl.xxxv. padue legens.

clxxxi.

Si.A. fecit testm̄ z in ipso vxori relinquit dotes suas q̄ sunt.ccclxv. z de ipsis oz apparere instr̄m dotale scriptū p̄ B. notariū z si instrumentum nõ reperiet nihilomin⁹ voluit dictā dotē hēre ex cā p̄dicta z c. vtz filii dicti. A. testatoris z vxoris p̄dicte dictā dote petere possunt si dicta vxor p̄decessit viro qui vir postea fecit aliud testm̄ nec in secūdo de legato p̄dicto fecit mentione sz filiab⁹ p̄ dotibus certam quantitatem reliquit.

A.fecit Testm̄ in quo inter legata q̄ i dcõ testõ reliquit fecit seu reliquit legatū infrascripti tenoris vz reliquit dict⁹ A. testator iur. institutõis dñe. B. ei⁹ vxori filie cōdam petri dotes suas q̄ fuerūt z sunt.ccclxv. librar aquilinoz z d ipsis oz apparere instr̄m dotale scriptū p̄ B. not. Et si dcm̄ instr̄m nõ repitur nihilominus ipse testator voluit dictam dñam. B. hēre debere dictas.ccclxv. librar aquilinoz ex cā p̄dicta quas tñ habuit p̄ dote p̄dicta put ipse cõfessus fuit. z c. Post p̄dictū testm̄ dictus. A. vixit aliqz diu z dcā dña uxor p̄dicta mortua z supstite dcõ A. testatore p̄dicto cū trib⁹ filiab⁹ natis ex dcõ. A. z dña B. Post hoc dict⁹. A. fecit aliud testm̄ in quo iur. institutõis reliquit dict. filiabus certas quãtitates pro dotib⁹ z fulcimēta cõcedētia z ultra q̄z legitima sit dictar filiar in quo vltio testõ nullā fecit mētione de dcõ prio legato relicto dcē prie uxori quia tpe isti⁹ ultimi testamēti acceperat aliā uxorē scõaz i quo vltimo testõ reuocauit p̄mū de quo supra e fcā mētio. Mō q̄rit an dictis filiab⁹ cõpetat aliqd ius cõ heredē vlez dci A. scripti i dcõ vltio testõ vigore z occasiõe dicti legati seu dcõr vborum cõtētorum in dcõ prio testõ z legato p̄dicto uel nõ z si aliquid quale z ad quid z c.

uper Hoc p̄ncto videamus prio quid iuris in foro iudiciali z cõtētioso. Secūdo quid iuris in foro cõsciētie q̄ de hoc cõsultus sum p̄ epistolar paginā lz hec scriptura non designet. Sup prio dico q̄ si de dote data marito uel ei⁹ prinõ pōt legatū dotis vxori legatū seu ferri nõ dbet q̄ exquo p̄decessit vxor legatū in cāz caduci deductū est vñ remanet apud grauatū z sic apud heredem. C. d cadu. tol. §. p̄ scdo z ibi casus z hoc nõ cōdito alio testõ. Sed ubi fuit testm̄ e cōditum per qd primū est cessatū ut i themate nostro nihil de quasi caduco tractādum est imo oia relicta in testamēto primo ad cām irriti deducunt exquo pōt de iure cum adiri hereditas ex scdo testõ. ff. de iniusto testa. l.i. insti. qui. mo. te. infir. §. posteriore nisi in scdo testamēto cõfirmata sint in prio dispositis ad trebell. l. si quis priore que cõfirmatio in themate nostro nõ fuit. Nec obstar si dicat satis d dote data cõstat exquo testator sibi afferunt cām esse. Nego eiz hoc tex. est. ff. de libe. lega. l. aureli⁹. § fi. z. ff. de le. ij. l. inenis. §. quisquis. C. de fal. cā adiec. leg. l. i z cõnneta glosella scda. saluo nisi testator iurasset ita dotē recepisse q̄ tūc standum eēt cõfessioni sue p̄ iuramētū. ff de le. iij. l. cū quis decedēs. §. codicil. p̄ Inno. de succes. ab intesta. c. si per Cy. C. d nõ nume. pecu. l. generaliter z ibi de istis cõfessionib⁹ in testõ emanat. Nec credo hoc casu dictā cõfessionē in casu predicto p̄iudiciale esse ēt si emanasset vxore p̄ite q̄ cõfessio inda emanās inter p̄hibitos semp p̄sumit in fraudē emanare nisi aliud appareat de ueritate facti in cõfessione deducti ff de p̄bat. l. si testm̄. C. de colla. l. si donatio z ibi p̄ glo. z Cy. Si uero datam dotem fuisse dcõ marito legāti cõstare pōt p̄ instrumetum d quo in testamēto fit mētio uel p̄ alias p̄bationes legitimas tūc debet filiabus matris dotare in eius heredib⁹ vnde tanq̄z es alienū dictis filiab⁹ debet ut ēt debet eis qd relictum fuit a patre eaz pro dotibus earū. C. ad l. fal. l. in imponēda z l. iurtuuz nisi testator animo cõpensandi reliquerit q̄ tūc fit cõpensatio vsq; ad occurrētem quãtitatem ei⁹ q̄ relictū eis e ultra legitimā. ff ad l. fal. l. si debitor z. ff de le. ij. l. cum pater. § tutio. C. de here. insti. l. si cõpensandi. C. de rei uxo. act. §. sciendū. Et satis credo aio cõpensandi relictum si testator legans filiabus dotes iussit eas tacitas z cõtentas z q̄ plus de bonis suis petere non possent ut moris est in testõ apponi lz presens thema nihil designet istud tñ ultimū pro cõstāti non pono q̄ sub iudice magna lis est in p̄prijs terminis. z bar refert se cõsuluisse cõtrarium s q̄ filia dotata z iussa eē cõtēta ita q̄ de bonis patris amplius petere nõ possit nihilominus petere potest dotē maternā. ff de op. lib. l. ut iur. iur. §. fi. id autem hõc articulum nõ decido q̄ nõ sum super eo cõsultus vt pz in themate. Cõcludo igitur ex p̄dictis in foro iudiciali z cõtentioso q̄ si de dote data aliter cõstare nõ pōt q̄z per uerba testamēti q̄ heres ulis molestari non pōt tum q̄ legatum cõditum fuit in cām caduci. tum q̄ effectuz e irritum reuocato p̄mo p̄ scdm̄ postea factū. sed si de dote cõstare pōt p̄ p̄bationes legitimas tūc illa dos dictis filiabus debet in heredibus matris ear saluo nisi appereat q̄ dotes eēnt ultra ear legitimā assignate aio cõpensandi q̄ tunc fieret cõpensatio vsq; ad cõcurrentem quantitate vt dixi sed an intelligat relictū aio cõpesandi per verba p̄dcā ita q̄ de bonis suis pl⁹ petere nõ possint z c. nõ decido ad p̄sens. Descendo igitur ad scdm̄ discursum. s. in foro cõscientie quid tenedūm z licz ad me talis decisio nõ ptinet aliis nõ specter sz poti⁹ ad scõs theologos qui potius p̄ fidem q̄z per sciam capiunt regnū dei tamē quātum e mihi possibile attingere dico q̄ qui consulunt iurēptos quid iuris in eaz cõscientie iuste facit pio aio z iusto mouet p̄posito z intentiõe sancta. Et super hoc dico q̄ si in hoc hz suam cõsciam remordētem eo q̄ credit uel credere dz ex aliquib⁹ iuribus del legitimis cõiecturis dotē illam datam fuisse q̄ ad solutiõem eius tenet q̄ cõsciētia remordēs semp seruanda e de sen. excõ. inquisitiõem z de sy. c. per mas. ij. p̄ Jo. an. z c. poss. de re iur. li. vi. Et qui contra consciam facit gehēnam edificat xxviij q. i. §. ex his no. Inno. de elec. per inquisitiõem in glo in ver. credens dico tamen q̄ cõscia eum remordere nõ dz si posita sunt illa verba q̄ de bonis suis petere nõ possint nisi. n. ita intelligam⁹ frustratoria eēnt illa verba ex quo enim capite filia ultra petere pōt ex quo hz suam legitimā z ultra nisi petat ex eo q̄ sibi debet ex dote materna uerba aūt cūz possunt debēt aliquid opari. ff. de usur. l. si stipulatus. z de le. i. l. si quãdo. z lz strictissime bona dicunt ere alieno deducto d. l. subsignatum. §. i. z. l. bonor de ver. sig. tamē vbi agimus de herede liberando ff. de ac. z ob. l. arianus illud idem importat verbum hereditas vñ insti. uel iussus bona restituere ita compellitur hereditatem adire z restituere sicut si rogatus esset restituere hereditatem. nam testator bona sua heredi. app. ff. ad treb. l. nam quod. §. fi. Cõcludo igit ex p̄missis in foro conscie nisi heres aliam cõsciam remordētem habeat cui tūc stādūz est q̄ si de dote data non appereat molestari nõ pōt cõsiderato q̄ in ultimo testõ de illa dote nulla mētio facta est. Sed si de dote data pōt constare tunc soluere tenet nisi apposita sint illa uerba ita q̄ de bonis suis z c. Et ita dico z consulo ego angelus z c.

clxxxij.

Utrum qui asserit se cõmissionem spālem a p̄ncipe habere eam in scriptis debeat demonstrare an ero stetur sue confessioni z c.

Andatum Principis p̄ma frõte scripturam vz requirere. C. de man. prin. l. vnica. C. de iure fis. l. p̄hibitum li. x. ibi cum litteris nostris z c. z de coll. §. eos aūt qui in p̄uincijs col. ix. z de exac. tribu. l. nisi opinatores. e. li. ibi cum delegatorijs z c. ubi mādatum principis est insinuādum in p̄uincia cum aliquis sub illo pretextu aliquid facere conat. Pro hoc optime in corpore d man. prin. § si quis autem cui tali ubi nullus afferens se hre mādatum p̄ aliquos est suscipiedus nisi per grāmaticā formaz ostendat z ibi azo. in sūma ponit apte q̄ nulli venienti de curia p̄ncipis cū legationis est credēdum nisi ostendat litteras sue legationis hoc ēt tenere vz glo. iuri canonici. xxiij. q. ij. c. inimicus. In ptrium facit q̄ dñs agapitus erat tpe sue vite p̄nceps romanus nobilissimus genere nec nõ cardinalis z sic legatus de latere nec nõ cognitus in p̄uincia. vnde cum asserat se cõmissionē spālez hre lz instrm̄ sue cõmissiõis nõ ostēdat nec illud intimet in p̄uicia legatiõis tñ rõe nobilitatis sue credēdum e simplici uerbo suo xcvij. di. nobilissim⁹ vbi de hoc in glo. z hoc affertime vz tenere Jo. an. i. c. ad ap̄lice de re iudi. li. vi. in uerbo propõni ura tamē in ptrium facientia nõ allegat nec ad ea respõdet vnde nõ pōt sup hoc puncto sine dubio pertrāsiri z decreuisse sic z indiscusse processit. Finaliter credo q̄ quãdoq; legatus quãticūq; de latere uel qui uis alius quocūq; alio pollens honore aut di-

gnitatis fulgore asserit se habere mãdatũ principis aut pape sup hijs que directo cõcernũt ꝑiudiciũ alienũ tunc nullo mõ credit sine ꝑgrãmate legationis. Sic intelligunt iura i cõtrarium allegata si bene inspiciant. Quandoqꝫ asserit se habere mãdatum sup eo qd̃ pricipaliter nõ ordinat nec tẽdit ad ꝑiudicium alienũ Sed ad cõmodum pape uel principis ꝛ ad cõmodum alioꝝ absqꝫ alieno dispedio ut ẽ in casu nostro. s. ꝙ dispensare possit sup hijs de quib' asserit se spãlem cõmissione hẽe ꝛ tũc sine l̃ris credit. Nõ aũt creditur sibi si eet inferior ꝛ e cõ qꝛ satis ẽ uerisimile ꝙ hãc cõmissionem habeat ex quo asserit. Sic intelligit glo dicti c. nobilissimus ꝛ sic intelligo dñm Inno. de offi. dele. c. cũ in iure ꝑitus di. ꝑam qui similiter idẽ tenet. Sed ubi asserit aliquid qd̃ nullatenus uerisimile eet tũc similiter absqꝫ litteris non eet credẽdum ꝛc. est in. d. c. nobilissimus in rõe sui. Cõcludo igit' ex ꝑmissis cũ talis dispẽsandi ptãs nemini sit nociua ꝙ p̃sumunt attributa in cõmodum subditoꝝ ꝛ verisimile est dñm papã dictam cõmissione fecisse cũ dñs agapitus ꝑdictus fuerit nobilis ac et carnalis ꝛ in ꝑuincijs nos qꝛ standũ ẽ uerbis suis ꝛ ꝙ dicta dispẽsatio auctoritate apostolica facta eet de iure facit ff. de man. vindic. l. pater ex ꝑuincia ibi celeꝝ ipse manumuit ꝛ ff. ꝙ cuiusqꝫ vniuer. l. ue eorũ §. i. p Inno. de offi. dele. in c. ũs in fi. p'i. de alijs aũt nõ ẽ dubiũ qꝛ nõ dispẽsatio localis nec tpalis vñ uelut nõ coartata tpe ubiqꝫ ꝛ oi tpe suũ hꝫ vigore cũ quo ad spũalia oĩa loca et pricipi subdita aut alijs subsint pape ꝛ beneficia sunt iterp̃tãda largissime ut in c. bñficiũ ꝛ c. de cõstitu. pri. l. unica ꝛ ita cõsulo ego Ang. ꝛc.

clxxxiij.

De muliere que suũ cõdidit testm̃ ꝛ in ipso uirũ ꝛ auũ maternũ equis portionibus instituit ꝛ cũ clausula codicillari ꝛ si iure codicilloꝝ si ualeret ꝙ ualeat noĩe donationis cã mortis ꝛ oi alio mõ ꝛc. ꝛ postea sm̃ fecit testm̃ in quo uirũ pro dimidia istituit ꝛ sibi substituit paupes xp̃i in alia dimidia auũ instituit ꝛ ꝑterijt auũ, ꝛ mariꝰ adiuit cũ ꝑtestatõe ꝛc. ad quem ueniat ps uiri an ad heredes uiri an ad paupes an ꝯo accrescat auo ad paupes.

Erta Habẽs uirũ ibidẽ pr̃em ꝛ auũ maternũ eos in suo testõ solẽniter cõdito equis portionibꝰ heredes istituit ꝛ adiecit ꝙ ipꝫ ualere uoluit iure testamenti ꝛ vltime uolũtatis. Et si nõ põt uel poterit ualere iur. testamẽti ꝛ vltime uolũtatis ꝙ ualeat iur. codicilloꝝ uel ꝙ ualeat noĩe donationis cã mortis ꝛ omni alio modo quo melius ualere ꝛ tenere põt. Deinde aliud cõdidit testm̃ in quo dñm uirũ ꝑ dimidia herede instituit ꝛ dixit ꝙ post mortẽ sui uiri ꝑdicti omnia bona que ad dñm suũ virũ ꝑuenerint debeãt distribui inter paupes p certos gastaldos in dcõ testameto nominatos ꝛ in dcõ scdõ testameto dcã berta ꝑterijt dñm auum mortuaqꝫ dcã testatrice dictꝰ uir eiꝰ habẽs dictoꝝ testamẽtorum plenã notitiã ꝛ maxie ꝙ interfuit cõfectioni dictorũ testametorũ hereditatẽ dicte dñe berte apphendit ꝛ adiuit hãc ꝑtatione faciendo vꝫ cum hoc qd̃ in dubiũ reuocat ꝛ nõ sit imerito in dubium reuocãdum inter oẽs sapiẽtes vtꝫ ex primo testameto ꝑdicto an ex scdõ hereditas vꝫ adiri ꝛ de ipa inuetariũ fieri ꝛ ꝙ dictꝰ vir pp certas cãs nõ potest plene deliberare quõ ꝛ qualiter teneat ꝛ debeat adire hereditate dicte sue uxoris pro iure sibi cõpetẽti an ex pmo an ex scdõ testameto ꝛ vtrũ in toto an in pte ꝛ de ipsa hereditate ꝛ bonis inuẽtarium facere nisi prius sup ꝑdictis ꝛ cõnexis ꝛ dependentibus ab eisdem habeat plenã securã ꝛ liberã deliberatione ne aliqd̃ dãnum uel ꝑiudicium sibi generet ꝑtestãs ꝙ si per suprascripta uel infrascripta uel aliqd̃ ꝑdictorũ uel per aliquem actũ factũ uel quẽ fieri cõtingeret nullũ sibi ꝑiudicium generet ne p aliquã apphensionẽ hereditatis uel inuẽtariũ ꝙ fieri cõtingeret sup bonis ꝛ hereditate dcẽ sue uxoris nullũ ꝑiudicium generet eidẽ. Sed saluũ ꝛ reseruatũ sit ꝛ eẽ debeat omne ꝛ qd̃libet suũ ius in dictis testamentis pmo ꝛ secũdo ꝛ vltimis uolũtatibꝰ tam iure testamẽti qꝫ iur. codicilloꝝ qꝫ iur. donationis cã mortis qꝫ quocũqꝫ iure uel cã. Quibus oibus ꝛ singulis nõ renũciare intendit tacite uel expsse p aliquem actũ factũ uel quẽ fieri contingeret. Et ꝑdicta dixit ꝛ exposuit ꝛ ꝑtestat' fuit oi mõ iure ꝛ forma quibꝰ melius potuit ꝛ si ꝛ inquãtum sibi ꝑsunt ꝛ expediunt ꝛ nõ aliter. Et ad cautelã oibus ꝛ singulis sic ꝑmissis uolẽs reseruare ꝛ cõseruare sibi bñficiũ inuetarij petijt p iudice cõmissꝰ fieri ꝛ sup dcõ inuetario dcẽ hereditatis secũdum formam sue terre seu ciuitatis ad eiꝰ petitione dicens ꝛ asserens se uelle esse heredem dicte sue uxoris cum beneficio inuẽtarij ꝛ nõ aliter Subsequenter autem cum eidem fieret cõditio tpe quo volebat cõficere inuentariũ ꝙ dcã aditio erat obscura ꝙ declarat ex quo testõ heres eẽ volebat an ex pmo an secũdo dixit ꝙ volebat esse heres ex secũdo reseruãdo sibi oĩa iura cõpetens ex pmo sibi omni iure ꝛ forma quibus ꝛ melius poterat deinde decessit dictus vir nõc inter heredes viri ex vna pte ꝛ dictũ auũ ex altera qd̃ agitat' p dcã dimidietate dcẽ hereditatꝫ in qua fuit institutus dcũs vir in pmo testõ ꝛ et in secundo qꝛ dictus auus dcãm dimidiã dicit ad se ꝑtinere iure accrescendi ex pmo testõ eo ꝙ uir decessit hereditate nõ adita ꝛ non agnita de iure dicti aũt heredes dicti viri hereditate ꝑdictã dicũt fuisse de iure agnitã ꝛ apphensam ad se ꝑtinere ꝛ ꝙ lꝫ testm̃ scdm̃ sit nullũ ex cã ꝑteritionis aui materni tamen fideicõ vniuersale quo dictus vir fuit grauatus p auten ex cã cõseruat' eisdem. Querit' igitur ad que ꝑtineat dcã medietas hereditatꝫ berte ꝑdicte an ad heredes dci uiri an ad dictũ auum maternum an vero ad pauperes supradictos.

Xthemate Predicto elicio tria dubia ꝑncipalr. Primo an dcã aditio valeat nec ne sic in nube facta cõsiderata declaratõe sequenti. Scdõ si non an saltem p fideicõ heredibus dci viri debeat p alium restitui dcã dimidia virtute clausule codicillaris apposite in primo testõ vel ad eos heredes ꝑtineat dicte virtute clausule donationis cã mortis. Tertio ꝛ ultimo an dcm̃ fideicõ. vniuersale quo fuit grauatus. s. vir in testõ secũdo cõseruet' p auten. ex cã. De pmo pma fronte vꝫ dicẽdum ꝙ dcã aditio nõ tenuerit ꝑpter duo ꝑncipalr. Primo qꝛ dictus uir dubitauit de viribus dci testamenti ut pꝫ in ꝑtatione sua quãz fecit cõ hereditatẽ agnouit. Cõstat aũt ꝙ dubitãs de uiribus testamẽti nõ põt hereditate agnoscere vt l. heres institutꝰ. §. si ff. de acqui. here. ꝛ l. his põt in glo magna. c. ti. Secũdo qꝛ postea suum aĩum declarauit ꝙ volebat eẽ heres ex secũdo que dclaratio trahit' retro ad tps aditõis. l. heredes palam. §. sed si notam. ff. de testa. Ex secũdo aũt testõ hereditas nõ fuit delata qꝛ erat nullum ex ꝑteritõe aui materni vt in §. aliud quoqꝫ capitulum ver. ꝛ hec quidem de gentiũ ꝛ ver. fin aũt hec nõ fuerint obseruata ꝛ sic dcã aditio fuit nulla tanqꝫ fcã ex capite inepto ex quo hereditas non erat delata. C. de codicil. l. fi. ff. de inoffi. te. l. mater decedes. ꝛ ẽ casus in terminis ff. de acqui. he. l. claudius vbi si institutus in pmo testõ vltẽ in secũdo inutili adijt ex testõ secũdo reddit testatorem intestatũ sm̃ pap. cuius sniã approbat' vñ necessario cõcluditur ꝙ ex quo aditio fuit nulla ꝙ dictus vir dcãm portõem hereditatis velut nõ agnitã nõ transiuit ad heredes suos vt. d. l. claudius. ꝛ hoc ex generali cã que est ꝙ hereditas nõ agnita nõ transmittit' vt. C. de cadu. tol. §. in nouissimo. Accrescit ergo auo materno instituto pro alia dimidia vt e. ti. §. his ita diffinitis. ꝛ C. qñ nõ pe. par. l. vnica. Ex hoc pma frõte vꝫ decidi ꝙ dcã portio nõ ꝑtineat ad auum in effectu ĩmo ad pauperes qꝛ si accrescit auo accrescat cum onere iniuncto viro vt d. §. his ita. ꝛ d. §. vbi autẽ legatarij. ff. de le. ij. l. celsus. Sꝫ isto onere fuit grauatus vir in secũdo testõ ꝙ onus conseruari vꝫ per auten ex cã ergo ꝛc. In cõtrarium ꝛ ista ẽ veritas dcã aditio tenet qꝛ dictus vir habens dcõꝝ testamentoꝝ notitiã adiuit oimodo quo de iure melius potuit pma vice vñ in animo suo gessit oio velle heres eẽ ꝛ ex eo testamẽto ex quo poterat ꝛ pro omni pte pro qua poterat heres esse ꝛ ad aquisitione hereditatis delate sufficit ꝙ qui põt esse heres in animo suo qualitercũqꝫ declarato ꝑponat velle heres eẽ ut ff. de acqui. here. l. gerit C. de iure deli. l. potuit ꝛ l. si aĩus Nõ ob. ꝙ ipse dubitauit de uiribus utriusqꝫ testamẽti. s. qd̃ ipoꝝ testametoꝝ ꝑualeret ꝛ sic nõ vꝫ ꝙ ualuerit aditio qꝛ quãdoqꝫ quis dubitãdo de uiribus testamẽti dubitat an hereditas sibi sit delata ꝛ tũc ꝑcedit obiectio ꝙ nõ tenet aditio vt si dubitat an testator potuerit testari uel an defunctus sit. Sic loquit' l. heres institutus uel dubitat an testamẽtum sit uerũ uel falsũ ab alio fabricatum ff. de acquiren. heredita. l. cum falsum qui n. ignorat hereditate sibi delatam sine dubio adire non põt ꝛ idẽ cum quis dubitat an sit delata ex testameto vel ab intestato qꝛ cum sint spes succedẽdi opposite dubitãs ex quo capite hereditas sit data similiter non agnoscit. Sic loquit' ff. de acqui. here. l. si is ad quem. Nã ꝛ talis dubitãs similiter dubitat de virib' testamẽti qꝛ sibi delata ẽ ex testameto ff. de aqui. here. l. quãdiu. C. cõis de suc. l. anteqꝫ. Sed in ꝑposita questione nõ dubitauit vir an hereditas eet sibi delata nec

ta nec dubitauit an ex testamento uel ab intestato imo certus erat q ex testamento q i utroq3 testamento erat institutus & ex alio capite q3 ex testamento nō poterat heres esse vñ sine testamento nō poterat heres eē unde siue ex testamento primo esset delata siue ex scdo ver erat hereditatem sibi delatam & ex testamento delatam. vnde l3 dubitet an ex primo an ex scdo nō h3 talem deliberatione officere cu3 dubitatio inter duo extrema quo ad quodl3 est eiusdem nature nihil operet & nullum impedimentum producat ff. de acqui. here. l. q si dubitet de lib. & postu. l. gallus § si eius vnde l3 ex quo testamento nō deferat hereditas sed ex uno tamē ex altero eorū infallibiliter est delata. Quia ergo hereditas est delata & iuris ē q adire posset hereditatē ex testamento & ipse sciuerit ex testamento delatam. Cōcludo q tenuit aditio supradicta. Nō ob rō scda q declarauit se ex testamento scdo velle esse heredem p duo. Primo q ex quo propter primā aditionē semel heres factus est ut supra probatum est p nullum actum pōt desinere heres esse ut. l. si sine § l3 qō pap ff. de mino. C. de repu heredi l sicut maior. Scdo q cum adiuit primo oī modo quo potuit fuit, prestatio q nollebat illi sue aditioni preiudicare p aliquem actū quem faceret in futurum quo minus teneret dicte hereditatis aditio & quominus oīa iura sua sibi cōpetentia ex dictis testamentis & quolibet ipsorum sibi salua eent que prestatio eneruat vires oēs preiudiciū qō generari pōt ex declaratione predicta. ff. de acqui. hēd. l. qui in aliena. § fi. & ibi casus p Inno notabiliter q me. cau. c. prelatū & sic nō ob de acqui. here. l. cum qui duobus vbi ex neutro adit qō cōcedo nisi adit ex uno & per cōnsequens nō ex altero & de uiribus eius dubitat an hereditas sit sibi ex eo delata sed in proposita questione nō adiuit ex altero imo & quolibet eorū oīmodo quo melius potuit & sic saltē in confuso adiuit ex testamēto sibi deferēte & nō dubitauit qō ex vno erat delata. Unde cōcludo ex premissis dictam dimidiā pertinere uirtute dicte aditionis ad heredes uiri nō autē3 ad auum maternū vigore iuris accrescēdi q nō h3 locum nisi in portione defecta hec aūt nō deficit. Quid plura & hic ē aduertēdum q l3 aditio nō tenuisset tñ heredes viri illā dimidiam cōsequi debēt vigore donationis cā mortis rō impropria. Si aditio nō tenuit ergo testamētum ex postfacto defiet quo ad portionem ipsius uiri q apparet q eius portio efficitur caduca & tanq3 caduca coheredi est applicāda ut. C. de cadu tol § in nouissimo. Item non ualet iure codicillorum q dies fideicō importati p illam clausulā sm no in. l. i. de iure codi. nō cessit uiuo uiro qui potuit adire ex testamento vsq3 ad ultimum vite spiritū ut l. vlti ff. de condi. insti. quousq3 ergo potuit ad testm̄ ualere non potuit ualere ut codicillus q testator noluit cum aūt nō potuit quo ad eum ualere ut testamētum qō fuit demum mortuo viro hereditate nō agnita p eum ipossibile fuit ualere ut codicillū ex quo in eius uita dies fideicō. nō cessit ut. C. de cadu. tol. §. fin aūt sub cōditione ergo oportet q ualeat iure donatōis causa mortis ex quo testator ita disposuit & eo iure ualere pōt quia tempore primi testamēti maritus fuit presens & intelligēs & i dubio presumitur esse cōsentiens ut. l. tale pactū. ff. de pac. & donatio cā mortis hodie perficit nullo pacto. ff. de le. ii. l. cum pr. §. mevio in glo. singulari que est ibi cui do sociam. C. de iure do. l. ii in fi. glo. magne ibi & sit inualida iure ueteri. Et ex predictis apparet q quo ad auum heredes mariti habent in dicta dimidia meliora & efficatiora iura. Restat igit videre de tertio principali puncto. s. an onus fideicō. cōseruet per auten. ex causa ut sic heredes mariti teneant pauperibus restituere illā dimidiam. Et iste casus est mihi nouus & de facto nunq3 plus uidi nec docto. aut glo. mentionē fecerunt in auten ex cā si primū testamentum factū nō esset sine dubio tale fideicō esset saluū per dictā auct. Ex cā scd3 oēs q sola preteritōis iniuria auferet legata uero & fideicō. particularia cōseruant ut ibi & in corpore. Sed q testm̄ primum solēne factum est resultat magna dubitatio an conseruetur & dubitatio consistit in hoc an legata & fideicom. que conseruant petant cōdictione ex illa auct. an actione ex testamēto q si petunt cōdictōe ex illa. l. sm q tenuerūt No. & Cy. i. d. auct. nihil repugnat quin in dictū fideicō. cōseruet. si aūt petunt p actionē cā testō sm q tenuerūt Ja. de rauе. & bar i d. auct. quor opi. ē vera q tex. in corpore dicit tanquā nō recisum obtineat testm̄ & sic apparet q ipm testm̄ ē inualidum quo ad legata & fideicō. l3 sit nullum quo ad institutiones sicut & alibi. ff. de hered. insti. l. fi. ubi institutio sola est nulla & quo ad reliqua testm̄ ē aliqd vñ potuit agi p actionem ex testamēto roborato p. l. sicut videmus in pactis. l. roborans ff. de pac. l. legitima. & agat ex pacto l. roborato nō cōdictōe ex lege vnde impossibile est hoc casu dictū fideicō. pauperibus relictum cōfirmari q si dicimus uel illa confirmari ergo dicimus actōe ex illo testō peti sed q illud testm̄ scdm quo ad aliquid sit ualidum ut testm̄ est impossibile propter primū ualidum inueniret in paganis cum duobus testamentis ualidis decessisse cum primo omni quo ad instōnes & cū scdo quo ad fideicō istud autem ē impossibile in pagano vt predixi. Ex quo cōcludo auc. eo casu nō hēre locum vbi duo testamēta fcā eent primum utile scdm inualidum ex cā preteritōis uel exheredatōis imo tūc dico nihil de relictis in dcō secūdo testamento cōseruari p rōem predcām. Ex predictis nūc aperte vtilitas resultans in cognoscēdo an legata & fideicō petantur condictōe ex lege illa an actiōe ex testō. Ex quibus eius cōcludo neq3 auum neq3 paupes antedcōs fouere iustitiā sed solum heredes dicti mariti. p prima enim opiniōe q conseruent legata p dcām auten ex cā. facit tamen optime. d. l. fi de here. insti. & ex secūdo l3 inutile debet legata velut cōseruata ex dispōne illius legis & sic quedāmō cum duobus testis v3 paganus ibi decedere & hanc ptem multū sucincte v3 tenere bar. & nihil allegat ff de le. iii. l. si iure in prima qōne tamen hoc nō obstante cōcludo quid cōclusi in qōe proposita q scdm testm̄ est nullum rōne preteritionis q hoc casu subest duplex impedimetum vt legata non debeantur de iure antiquo primū est preteritio & illud impedimentum remouet per auten ex cā scdm est nullitas ipsius testamenti causata ex primo solēni qō remanet validū propter illud qō impossibile est valere scdm & istud obstaculum p illam auten. non remouet sz solum obstaculum preteritōis ut in §. aliud quoq3 capitulum ibi enim sola ē nostre seueritas intentio a parentibus & liberis iniuriam preteritōis auferre & c. vñ nō extēdam ad casum alium maxime q venit correctiue ad iura antiq vt. l. precipimus in fi. C. de appel. & C. de sa. san. ec. auten. quas actōes hoc ēt probo noua rōne & vna q tex i. d. § aliud dicit q relicta que cōseruant prestari debent p successores ab intestato in ver. si aūt hec obseruata nō fuerint t. ibi sed rescisso testō eis qui ab intestato ad hereditate vocant res eius non disponimus & c. p quem tex euidēter cōcludo q ille. § non h3 locum nisi rescisso testō ex cā preteritōis res ad cām intestati reducat sed in casu nostro res non reducit ad cām intestati q institutum in primo testō vocatur & ad istud nō uideo responsum. Non ob. d. l. vltima imo facit pro ista pte subtilr intuenti per locum a spāli naz spāle est ibi sm omnes q cōseruent ibi legata nullo casu vñ in cōtrarium est ius cōe. Item non debent ibi ut ex testō cum sit inutile vt ibi glo. dicit & idem no. in. l. cum quā. C. de fideicō. Nec ob. l. ba que dicit ex testō scdo deberi q istud subiectum. s. testamēti destruit per eius obiectum. s. nullitatis sic C. de fur. l falsus C. de here. l. oēs de pigno. ac. l. eleganter §. qui reprobos vñ necessario dicēdum est illa legata deberi vt ex ultima uolūtate in casu illius legis. & hoc tenet pater meus. d. bal. in l. fi. predcā & hec sunt subtilia & utilia & notanda & c. Et ita dico & cōsulo ego ang & c. clxxxiii.

De locatōe fcā vni pro se & filiis suis masculis legitimis & una femina. Utrum primo veniāt masculi & c. & de statuto excludente filias masculis extantibus & c.

X forma Et serie dcōr instrumētorū apparet q quelib3 concessio fuit fcā ad libellum p tpe. xxix. annor predictis supius noiatis stipulatōibus pro se & suis masculis & una femina tm̄ ad renouādum vnum ex eis. Nsi ex themate elicio principalr tria dubia. Primū est an extantibus masculis & ēt vna femina illa admittat vna cum masculis an solum masculis nō extantibus ante inuestitus. Secūdo posito q admittat dcā vnica femina cum masculis ex verbis instrumēti an excludat si soli masculi inuestitio succedūt in uniuersum. Filia uero solum in certa pte prout fuit in themate proposito. Tertio quid importāt illa uerba ad renouādum & c. & de eor effectu. Redeo ad primū & dico q illa uerba pro se & filiis suis masculis legitimis & una femina sunt dubia possunt enim interpretari ut primo masculi inuenit cum primo sint nominati & sic ex ordine uocatōis vt ff. de usufruc. l. quotiēs duobus ff de here. insti. l. qui soluendo nō erit. ff de fideicō. lib. l. generalr. §. quis ergo ff qui & a quibus. l. si quis hns. Secūdo ex ferventiori dilectiōe per parentes final demōstrata erga masculos in quocūq3 numero inuitatos q3 erga feminā quorū numerus una clauditur &

o

finit ex stipu. forma. Tertio ex psumpta stipulant voluntate qui curauit pinguius stipulari masculis quã feminis nec mirum qz per masculos ascedentiũ memoria cõseruat et dignitas familiaris et gerens augetur. ff. de ven. inspi. l. i. §. denunciare nõ aũt cõseruat p feminas se in alienam familiã transferentes. Et iõ usum fuit a principio ita iura cõstitui ut plerũqz hereditas ad masculos cõfluerent. insti. de legi. agna. suc. §. qz ad feminas uer. sed iõ. Et in feudo hoc est clarz qz ista uerba intelligunt ordine successiuo et hoc pp eius naturaz que est ut similiter nõ succedat in feudo extantibus masculis in. x. col. epm vel abbate et c. c. i. § filia uero. In ꝯrium facit qz stipulator stipulãdo puer ꝓuidit feminis et masculis eas in stipulat. forma puer deducedo lz nõ uniformiter qz filijs masculis oibus et quocũqz feminis nõ oibus nec quocũqz sed vni soli. Cum ergo casu exstat qz una sit sola dicã eaz inuitari pariter cuz masculis. ff. de vsufru. accre. l. fi. mulieri pariter. n. in stipulatõe aut alia dispositõe descripti piter sũt vocãdi. ff. de duo re. l. cos §. cũ tab. §. fi pluz una sen. l. ij. de lega. ij. l. si pluribus de le. i. l. si quis testamento nam pariter in eode termino dispositi pariter ad eũde terminũ reducuntur l. iam hoc iure. ff. de vulg. et pupil. et l. quãuis. C. de impu. et alijs que substi. et l. in testameto. C. d testa. mi. et hoc rede uez. Nõ ob. rões in ꝯrarium allegate qz p sua siue sunt nõ necessarie. Non ob. ar. de fundo qz ibi est ius singulare pp eius singularem naturã iõ nõ est trahedũ ad cõsequentiaz ut ff. de legi l. qz uero et l. ius singulare per Ja. de bel. in. d. c. i. epm uel abbatem et c. Nisi in dubio nõ est recededum a uerbis nec a ꝓprio eorz significato ut. ff. de le. iij. l. nõ aliter Pariter ergo succedũt ut l. maximũ uitium. C. de libe. pre te. Si tñ de cõsuetudine in talibus cõcessionibus in eo foro eẽt ut primus inuitent masculi qz vnica femina stãdum ẽ consuetudini que uerba interptat ut. ff. de legi. l. si d interpretatione. C. que sit lon. cõsue. l. ij. facit ẽt. ff. de uer. signi. l. annuis et qz no. ff. de regu. iur. l. semp in stipulat. Idẽ si p alias liquidas cõiecturas apparere posset qz ista fuit cõtrahẽtiuz intentio qz nec in animia uolũtate nec in ꝯcibus uerba meliora sensu existunt. C. de libe. pte. l. iij. C. que res pig. obli. pos. l. fi. facit. ff. si cer. peta. l. nõ omnis de le. i. l. si seruus plurium. §. fi. ff. de usufru. l. plenũ. §. equiciũ. Idez ẽ si ex forma statuti ferrarie femine nõ succedũt extantibus masculis qz lz in oratione stipulant copulẽtur tñ in sensu subalternant ut dicat eis successiuo ordine, puta p̃mo masculis deinde feminis ut l gallus. §. quidã recte d lib. et postu. p hoc dein Bar. tz i. l. ureen. §. si liberti qz statim de ꝓlatione masculorz in materia successionũ extare dz in femina ut pz ex themate pp qz potissime infra cõcludã dictã filiam excludaz. descẽdo ad scdm an ista filia femina que instituta fuit ex re certa ad hec bona uocet an uero repellat ex hoc qz pater eius petrum eius filiũ et Bertũ eius nepote in oibus bonis suis heredes vniuersales instituit posito ẽt pro cõstanti qz stipulationis forma eã cõprehẽdat una cum masculis simul et femel oi statuto et cõsuetudine circũscripta dubiũ facit qz nõ vz stipulatus dicitur dñs Ja filijs ut heredibus sed tñ ut filijs vñ ius quesitum p patrem ex stipulat nõ vz ei auferendum lz eidem nõ existãt heredes qz aũt nõ videat stipulatus ut heredibus ꝓbatur qz ubi pater stipulat filio in dubio psumitur stipulari ut filio si stipulet illud qd sui natura nõ est trãsitorũ in oem herede sed solũ in filiuz ut in emphiteosi que nõ trãsit in oem herede ut in cor. de nõ alie. §. est in ẽphiteosiz nature. et ita no. in. l. sibi dece. §. si pactus. ff. de pac. si igit ita ista ꝯsia videt necessaria qz ius quesitũ eis p patrez nõ possit tolli p eũdem absqz eorz consensu ut. C. rem i psti. §. uideamus. C. de iure do. l. aiua qm nõ penitentie locus. C. de dona. l siue emãcipatus facit totum illud generale ius nostrũ Azo. in suis brocardis p tex. §. optimũ in corpore d exhibẽre. col. v. unde sumpta ẽ auct. Quod obtinet. C. d pig. facit C. de scdis nup. auctẽ. heres. ff de opis liber. l. si operaz iudicio. ff. de iure pa. l filij ff. de testa. l. que pater Et hãc opi. sequit Ja. de bel. in. x. col. an agnatus uel filius defuncti repudiata hereditate succedat in feudũ ubi tenet qd filius succeder in feudo paterno licet eius heres nõ sit idem tz bart. in emphiteosi quã pater pro se et filijs suis est stipulatus in d. §. si pactus preallẽ. In feudo nõ distinguit inter feudũ paternum et antiquum ut primo casu qui non est heres non ueniat ad feudum secundo sic ut ibidem refert Jac. de bel. et pro eo facit de oi agro dser. l. heredes li. xi. vbi repudiãs hereditatẽ eius qui cõcessit sibi fundũ tributariũ pdit fũduz vt. C. de iure deli. l. quidã elogio vbi repudians paternaz p du munificentiã pupillaz et in cor. qui. mo. natu. effi sui. § et casu col. vij. vbi qui legittimat p oblatõem curie si repudiat hereditate patris pdit munificentiã eius. Sic ergo p locum a simili qz nõ hz hereditatẽ patris feudatarij uel emphiteote nec feudum aut emphiteosim retinebit que querenda erat ex ꝓuisione paterna quasi repudiãdo hereditatem patri iniuriã afferat insti. qui man. nõ pos. §. i. et §. quos aũt d bo. pos. de suc. edic. l. i. in pn. ff. de interro. ac. l. et qz iõ tãqz indignus munificentia paterna priuetur. Et spec. tenet expresse qz filius qui patri ẽ heres nõ est nec emphiteosim habebit in spec. in ti de loca § nũc aliqua ver. vij qui mouet ex eo qz nõ soluẽdo canone eos puaret vel alienãdo dño in cõsulto et qz pater põt talia iura vni ex filijs assignare C. d secũ. nup. l. generalr. ff de assigna li. l. i l assignare Dic qz qrqz filius non ẽ heres qui repudiat et tũc vero e opi. Jac. d bel. qz nõ succedit in feudũ et in emphiteosim p iura ꝓ ista pre allegata nõ obstat quidam eulogio et similes ad appositum allegate qz diuersi casus sunt qui hanc ꝓpriam sortiunt naturã vt nõ hz hereditatem patris nõ habeat munificentiaz eidem ꝗsitam p eum regulr enim secus ẽ ut in. l. si patri tuo. C. de dona dicit tñ idem Ja. de bel. in §. emphiteosim qz si quis recepit emphiteosim p se et suis descendentibus masculis et feminis nat ex emphit nõ uocant nisi sint heredes et dicit fuisse opi. azo. in brocardis in rubrica qui repudiat hereditate ꝗsqz nõ est heres qz exheredat et tunc nec ad illa uocat cum sibi sit post morte patris querẽda vt. d. l. si operaz. et. d auten hec res et. d. §. optimũ lz secus sit in iure spectãdi se et suam posteritatẽ nisi spãlr eẽt ꝓhibitum et hoc solũ humanitati inniti vt. d. l. vel que pater. ꝗsqz nõ succedit filius ex vniuerso et tũc succederet in emphiteosim et in feudo qz non petit illud ut heres sed ut filius vñ instõ ex modico enim nõ priuat vt videmus in filio ex medico instituto qui petit iura libertorz si nõ sunt alij assignata expsse vt. l. iurisiurandi. §. si liberi de op. facit de bonis lib. l. si ex modica nam et qui heres instituit ex re certa heres ẽ et pñ succedit lz ex re certa vt. C de here. insti. l. quot. Saluo nisi iura emphiteota aut feudalia alteri filio plegasset aut alteri spãlr assignasset cõcedendo tñ de bonis suis vltra legitimam filio quem puauit quãcum importet dein grauame ff d assigna. lib l. i assignari. e ti. cõmuneta. l si cuz dote. §. si pz so. ma. vbi pz diminuit ius filie ex pma ꝓmissione tñ idem eidem filie cõcedendo ꝗrum grauauit et hoc casu uera sit opi. spec qd te et bar. in. d § si liberi in themate tñ nostro dcã spãlr assignatio fcã filijs institutis ex uniuerso non ꝓponit fcã. vnde cõcludo qz ex hoc solo qz dcã dñia lasia fit instituta ex re certa nõ excludit a dictis bonis emphiteoticis lz ueniret excludenda ꝓpter cõcessionem p̃mo fcãm Girardo de aldigerijs de florentia et ꝓpter transcursum deorz. xxix. annorz quibus elapsis dcã emphiteosis finita fuit tpe vt. d. §. emphiteosis sicut et alia iura realia ad tps certũ vel incertũ concessa aduenientẽ tpe finiunt ut de in die adiec. l. si res. §. lz et marcellus. et l. cum iterum. C. de dona. ante nup. C. de le l. fi. lz secus sit in iuribus psonalibus que nostris ossibus sunt impssa ad exemplũ caracteris que ipso iure nõ finit ex tpe licz p tpis lapsum non pareat exceptio ut l. obligationũ fere. §. plz de ac. et ob. vnde nec in psona dñi Jac obi nec alicuius suorz filiorz durabit plus emphiteosis ex cõcessione fcã dicto dño Ja. aut igit dcã dña lasia ptendit se ius hre in dictis bonis ex cõcessione fcã patri suo et hoc falsum qz tps erat elapsum aut ex cõcessione fcã de nouo et hoc magis falsuz qz ante dcãm cõfessionem abbas cõcesserat girardo de aldigerijs de florentia et eum in possessionẽ induxerat et sic dicto gerardo erat ius ex cõcessione sibi fcã plene quesituz tã in ꝓprietate ꝗz in possessione vñ secũda cõcessio fcã dicte domine lasie nullius fuit momẽti quo ad p̃iudicium dci girardi vt. l. eum qui §. si duobus ff. de publi. et ibi casus. Et si dicat abbas tenebat dicte dñe lasie reformare. Respõdeo qz non ob. vt infra dicam in seqñti discursu et maxime nõ p̃iudicat dcõ girardo dcã cõcessio fcã dcẽ dñe lasie sub cõditione si bona dcẽ dñe lasie concessa minime duneant ab alio iuste sed tpe dcẽ cõcessionis sibi facte giratdus detinebat iuste vt pz ergo et c. Superest ut uideamus de tertio p̃ncipali pũcto quid iportãt uerba illa ad renouãdũ et c. et d eorz effectu et añqz descẽdã ad hoc p̃mitto qz abbas cõcessit iure libelli i forma p̃dcã p. xxix ãnos ad renouandũ et de ista forma nõ recordor me legisse aliquẽ doctorẽ sũme anc. loquẽtem nisi Azo qui directo punctaliter et formaliter ponit de cõcedẽdo ad libellũ pro tpe. xxix. annorz ad renouãdum ut

fuit in

fuit in themate in x col. in summa in ti. qui mo. feu. alie. §. Item alienauit uasallus ⁊ ita dicit q̄ ista est cōcessio propria ad libellū eo q̄ cōceditur res pro certo p̄cio ⁊ ad certum t̄ps puta annoꝝ .xxix. sub certa mercede ⁊ q̄ solet addici in dicto p̄ctu ad renouādum ⁊ ibi vz sentire q̄ iste cōtractus differat a cōtractu emphiteotico q̄ ille nō cōfertur in forma p̄dicta hoc tāgit .C. de iure ēphiteotico. l. i. Sed p̄prie ⁊ stricte illud q̄ datur a uasallo ppetuo sub modica pensiōe dicit libellus in .x. col. qualiter poterat feu. ali. c. i. ⁊ de probibi. per loca. c. i. in fi. Nec ē p̄prie emphiteosis q̄ cōcedens nō est dn̄s nec cōcedit ut dn̄s abutimur tn̄ hodie istis uocabulis utendo promiscue ⁊ unū ponēdo p̄ alio. ⁊ lȝ in modo cōcipiendi nō sit forma eadem tn̄ in effectum non differunt libellus ⁊ emphiteosis ut in .x. col. qualiter olim feu. pote alie. c. i. hoc tenet Bar. C. d iure empl. l. i. in ij q. Ex quo cōcludo quecūqȝ dici in emphiteosi uendicare locum q̄ habebūt locū in p̄rio cōtractu libellario de quo ꝯctu libellario glo facit mētionem. ff. de dam. infec. l. si finitis §. si de uectigalib⁹ ⁊ in aucten ingressi. C. de sac san. eccle. Et illa uerba ad renouādū operant̄ solū ut dicta femia possit agere ꝯ abbatem ⁊ remouet ita q̄ solum ius personale quesitum est sibi ex illa p̄missione cōtra abbatem qui renouare p̄misit ⁊ nō renouauit nō aūt est quesitum aliqḋ ius iure seu in bonis illis sicut nec cū illi facta est p̄missio de uedendo cū nullū ius ea p̄missione querit̄ in re sed solum ius p̄sone seu actio in p̄sonam per quā talez p̄missionē agit̄ ad interesse tex. est in. l. sterilis §. si tibi fundū. ff. de actō. ep. ⁊. ff. d ꝯhen emp. l. qui fundū ita ⁊ hic abbas ad interesse dicte dn̄e lasie tūc tenet̄. Et bona p̄tinēt ad ip̄m Girardum de aldigerijs an aūt uirtute dictoꝝ uerboꝝ agi possit ad sep̄ius renouādum nō discutio ad p̄sīs. Sed unū dico q̄ non renouādo iniuria fit ut per Bar. ff. de aqua quoti l. i. §. per mitti̊. Cōcludo igit̄ ex p̄missis p̄p duo p̄cipaliter iura dicti Girardi esse potiora ⁊ dcā bona ad eum p̄tinere p̄rio q̄ dicta cōcessio facta dcō dn̄o Iacobo nō cōp̄rehēdit dictam dn̄am lasiā nisi ordine successiuo scilicet filijs nō extantib⁹ ex quo ferrarie uiget statutum q̄ femina masculis extantibus nō succedat unde cuȝ per existinam masculoꝝ fuit semel exclusa in ppetuū ex quo statutum non excludit tp̄aliter ad uitam masculoꝝ q̄ non dicit quo ad uel quousqȝ uel donec masculi sepe uiuunt sed simpliciter excludit̄ nō extātib⁹ masculis s̄m doc. ⁊ Bar. ff. ad tertul. l. fi. Scḋo q̄ .xxix. an. fuit cōpleu unde filia nō habuit ius ad reuocatione petēduȝ ab abbate ⁊ ꝯ ip̄m abbatem ⁊ ante reuocatione Girardi fuit p̄fecte quesitū p̄ inuestiturā sibi factā per corporale possessionem ad p̄sīta. Agat igit̄ dicta dn̄a lasia ꝯ abbatē ad suuȝ interesse si qua tūa se habere p̄tendit q̄ cōcessio sibi facta in preiudiciū Girardi nō tenet ut dcm̄ est ⁊ eidem cōditionaliter facta fuit si dicta bona a nemine d̄tinebant̄ iuste ⁊ tūc Girard⁹ detinebat ut sup̄⁹ e exp̄ssūȝ. ⁊ ita dico ⁊ cōsulo ego Ang ⁊c. clxxxv

Si testatoꝝ filijs heredib⁹ instit̄ det tutores quos absoluit a rōe reddēda administratōis ⁊ heredib⁹ mādet q̄ si tutores ꝯtingerit ꝯdenari sibi grat̄ illud debeāt restituere ⁊ dicti tutores rōe doli del culpe aut reliquoꝝ cōdenet̄ utrūȝ heredes gratis cōdenationem debeant remittere ⁊c. unde ꝯ. in consilio clxxxvj.

Runellus Nos. d mēdendo suuȝ solene cōdidit testamētum in quo sibi uniuersale herede instituit Iosum suū filium sibiqȝ tutores reliquit uenerabilem uiꝝ Iacobū ⁊ lancolatum fratres ⁊ filios dn̄i henrici liberis ⁊ absoluens eos a rōe administrationis reddenda ac etiam mādauit suis heredibus q̄ si occasione reddendarum rōnum dictos tutores aut aliquem eorū contingerit cōdemnari per dictos heredes debeant gratis eis restituere. Nunc queritur an si occasione doli uel culpe condemnantur aut ratione aliquoꝝ heredes dicti testatoris ⁊ dicti pupilli nunc defuncti teneant̄ gratis remittere ip̄sis tutorib⁹ condemnatis ⁊c.

Super Hoc puncto nulla est dubitatio q̄ sic quatenus cōdenant̄ rōne culpe sed quatenus codenant̄ ob doluȝ p̄pter reliquorum testōis non vz in hoc seruādum q̄si p̄bens occasionē ⁊ materiā fraudandi ⁊ delinq̄ndi ergo ⁊c. vt in. l. uiꝝ gentium. §. sed si fraudandi ⁊. §. illud nulla. ff. de pac. ⁊ hoc quidam asserūt ee uerū ut refert Iac. de are. in. l. quidam decedēs de admi. tu. Ueritas est q̄ñqȝ relinquitur liberatio ab administratōe p̄terita ⁊ iste nō est casus noster Sed si ueritas est q̄ si relinquit̄ p̄ri est plena q̄ p̄pter naturalem affectōem oīa uident̄ ei cōcessa nisi aliud testatorem sensisse p̄betur ut. l. aurelius. §. titius testō. ff. de lib. le. Sed si relinquit̄ extraneo tūc nō uident̄ remissa ea que existant apud legatariū ita q̄ possunt ab eo tāqȝ a possessore simpliciter p̄ rei uendicatōem aduocari vt. d. l. aurelius. §. mema ⁊ iō in generali quietatōe vt sit plenissima legislatoꝝ formā tradendo disposuit vt fiat sp̄ialis mentio de his que uendicari possent aūs nō comp̄hendit̄ sub generalitate sermonis de accep. l. ⁊ vno § eius rei Idem dixit bar. si non possunt uēdicari q̄do testatoꝝ liberat p̄ seip̄m q̄ illa liberatio nō porrigit̄ ad obligatōes ꝯctas dolo aut occasione reliquoꝝ p̄ dictum §. titius. Idem dixit si grauassȝ heredem liberare debitorem ex administratōe iam fcā vt heres liberare teneat̄ ab obligatōe ꝯcta rōne doli ⁊ reliquoꝝ vt l. si quis rōes de libe. le. in fi. ubi dicit eē casum. Assignat rōem dīe q̄ q̄n testatoꝝ liberat nō vz de dolo aut de reliquis sensisse aut cogitasse quasi mort̄ cogitatōe turbatus s; q̄n dānat heredeȝ liberare vult liberatōem fieri inter uiuos q̄ liberatio inter uiuos porrigit̄ ad dolo ꝯcta ⁊ et ad reliqua vt. l. actōe in glo. ꝯ. C. de transa. Et ita ip̄se decidit in. l. aurelius. § gayus. ff. de lib. leg Sȝ lȝ hic articulus in q̄ōne p̄posita non sit necessario declarādus tamen vt ip̄m intelligas salua s̄nia p̄ceptoris mei opinio ista nō p̄z. Et p̄mo impugno dcm̄ scḋo impugno rōem dicit ip̄se enim testatoꝝ liberat liberatio non est plena. Idem si iubet heredē nō agere p̄ut fuit in dcō. §. gayus sed vbi iubet p̄ heredem liberari tunc porrigit̄ ad p̄redicta q̄ uoluit liberatōem fieri inter uiuos. Certe hoc apparet exp̄sse falsum q̄ aut testatoꝝ iubēdo heredem liberare cogitauit de dolo ⁊ reliquis aut nō. si cogitauit ergo dictum bar. falsum q̄ dicit q̄ p̄sumitur nō cogitasse: si non cogitauit ergo ista nō ueniunt in legato ⁊ p̄ cōsequens heres liberare nō tenet̄ in plus q̄ȝ testatoꝝ iusserit. Preterea licȝ liberatio fiat p̄ heredem inter uiuos tamē illa regulatur ⁊ modificatur s; p̄positūȝ testatoris vt in eo debet uenire ⁊ non uenire q̄ testatoꝝ uenire uoluit reputat̄ enim factū heredis factū ip̄sius testōis vt. l. vxori. §. agri plagā qui no. est ad hoc scienti eum inducere ⁊ q̄d ibi no. per dy. ff. de le. ꝯ. Nō enim eius filii non est bona q̄ nō est uniuersalis. Finge enim testātem sanum mēte ⁊ corpore uiuetē ⁊ robustū hic nō pōt dici q̄ sit mort̄ cogitatōe turbatus. Nec enī cogitatio nō est omni tp̄e s; tp̄e egritudinis maxie morbi sonticu vt. l hac cōsultissima. §. at cuȝ humana fragilitas. Ex quibus cōcludo liberatōem testōis porrigi ad dolo gesta ⁊ ad reliqua que uendicari nō possunt si dolus ⁊ reliqua nō latebant testanti: secus si eum latebant q̄ liberatio nō porrigit̄ ad incogitata vt. l. lucius de lib. le. ⁊. l. tres fres. ff de pac. ⁊ loquoꝝ d dolo per que legāti aliquid abest ⁊ legatario adest alis bene intelligeret̄ dolus remissus in ꝯctu vt. d. l. actiōe Non ob l. si quis rōes alle. p̄ bar q̄ alio casu loquit̄ vt patebit infra in sequenti discursu. Nūc descendo ad p̄positūȝ q̄ōnis sup̄ qua dico q̄ q̄ñqȝ liberatō ab administratōe facta simpl̄r relinquitur ⁊ nō porrigit̄ ad dolo gesta ēt si hoc eēt exp̄ssum cum dolus futurus nō pōt remitti nec porrigitur ad reliqua ne det̄ occasio fraudandi vt sup̄ius dcm̄ est. Sic intelligitur. l. quidam decedēs de admi. tu. Quandoqȝ testatoꝝ ultra p̄cedit dānādo heredem ut grat̄ administratorem absoluat ab eo in quo eū cōtingerit cōdenari occasiōe administratōis tutele ⁊ tunc nō remittit dolum nec reliq; sed debitum futurum postq̄ȝ incertitudine erit deductum ⁊ sic obligatōem insurgentem ex dolo iam p̄terito vel ex reliquis ⁊ tūc lata s̄nia heres liberare tenet̄ non aūt impedit̄ exp̄ri ante s̄niam ut uideant̄ rōes ⁊ disputent̄ tam rōe dolis q̄ȝ reliquoꝝ que uēdicari nō possunt tex. e singularis qui nō est alibi s̄m doc in. l. si quis rōnes de li. le. ⁊ her ibi sentiunt dy. ⁊ Ia. de are. ⁊ hanc opi. tenet ibi ray. de forli. dicens q̄ ubi legatum illud ex actōe illa exactum fuerit sicut est in casu p̄posito q̄ tunc legatum intelligitur omne id q̄d fuerit p̄pter dolum exactum ⁊ tenet legatum per dcām. l. si quis rōnes non tamen nego quin hec questio ualde sit dubitabilis q̄ illam. l. glo. ibi vz intelligere in liberatione relicta ab administratione preterita. Et ita dico ⁊ consulo ego angelus de ubaldis ⁊c. clxxxvj

De statuto disponēte de suspectis ⁊ confidentibus dandis ⁊c. de citatione facta de parte ad dictum actum ⁊c. ⁊ quando quis dicatur uere contumax. ⁊ an iudex teneat̄ sequi consilium etiam si sit iniustum ⁊c.

STatuto Civitatis ferrarie cavet sic statuimus q si citat⁹ fuit aliquis ad dādum cōfidentes pdictos ante tertias possit ipsos dari post nonas. Et si p⁹ nonas possit sequēti die ante tertias ipos dare q si dictis terminis dictus citatus fuerit cōtumax ipos cōfidentes nō dādo eo casu possit iudex assumere sapiētem qui sit de cōfitentib⁹ alterius ptis instantis q sapiens assumat z qui sit de collegio iudicū civitatis ferrarie z quicqd ꝯfactuz fuerit ul de assūptione pdicta qz in snia de tali cōsilio lata nō valeat ipo iure in actis curie reperit scriptū sic die.xv.mensis septēbris ante tertias ad bāchuz assr retulit falchi preco cōis ferrarie se precepisse dicto bonacursio dictis nominibus ad domuz habitationis ipsius q ui diu nō reperti eum in palatio qd statim corā dicto dño vicario debeat cōparere ad dādūz cōfidetes suos z ad vidēdum assumimi sapietez z hoc ad petitione dicti Joānis griffi dcō nomine: eodem die post nonas ad banchum ass in fine pro emptori corā dicto dño vicario cōparuit dñs Joānes griffi dicto nomine z accusavit cōtumaciam dicti bonacursij dictis nominib⁹ qui nō cōparuit ad dādum cōfidentes suos z ad videndum assumi sapiētem in psenti cā in sibi pceptum fuit qm Jo dicto nomine cōtumaciam dicti bonacursij dictis nominib⁹ dedit infrascriptos suos cōfidentes z suspectos vz ꝯfidentes dci Jo. griffi dicto nomine sunt infrascripti.do.Joā de casali dñs Thomax de terrona z do.Jo de calcona suspecti dicti Jo. dcō nomine sunt infrascripti do. Anto.magoni de cōrad⁹ do.Franci.de calationib⁹ z do.Simon de vicetia die.xvi. mensis septēbris ante tertias ad bāchum ass coram dcō domino vicario cōparuit dictus Jo.dcō nomine z petiit per dictum dñm vicarium assvoi debere sapientem ad cōsulēdum in psenti causa de numero cōfidentium ipsius ioā.dicto nomine scdm formā statuti ferrarie eisdem die hora z loco assumptus fuit z est p dcm dñm vicarium de numero cōfidentium dicti ioā.dicto nomine ad solvendum in psti cā super omnib⁹ suprascriptis toto pcessu z diffinitiva snia sapiens z discretus vir dñs ioānes de calbona legiz doctor z hoc psite ioāne griffi dicto nomine z instāte z absēte iniecto Bonacursio dicto nomine tn citato ut supra eisdez die hora z loco z coram dcō vicario cōparuit dictus bonacursius dictis nominib⁹ occasione eius q ad sui aures pvenit dcm dominū vicarium assumpsisse dñm ioā.de talbona ad cōsulēdum in psenti causa de numero cōfidētium dci ioan. griffi dcō nomine z petiit p ipsum dñm vicarium revocari debere dcām assumptione factam de dicto dño ioā ad cōsulēdum eo q assumi nō debuit cum sit generalis advocatus georgij de marmer patris dicti galeotti z iō suspect⁹ pti dicto Bonacursij qua revocatione facta petiit p dominū vicarium assumi debere sapientem de cōfidentib⁹ utriusqz partis z hoc psite dicto ioā.griffi dicto nomine z negāte dictā revocatione fieri debere cum neget dcm ioānem ee advocatum dicti galeotti in dcā causa. Aliud statutum tenetur. aūt cōsultor assumptus cōsilium tradere dicto officiali infra xv.dies postea acta sibi assignata z depositionem salvari incohoando post eius cōsilij inchoationem z traditionem tenetur idem officialis pronūciare eadem die vel sequēti put in dcō consilio cōtinet.

ISis Igit̃ suprādictis querit̃ an assumptio dicti cōsultoris f dicti domini ioā.sit aliqua cā iudicare z sequi cōsilium sapietis assumpti sm formam stat̃ ferrarie se nō debeat q probat̃ plurib⁹ rationib⁹. Primo q statutū predictum vult q si citatus fuerit cōtumax in dictis terminis q tūc possit procedi ad electione dicti cōsultoris. loquit̃ ergo de vero cōtumace q verba statuti semp debent accipi pprie z nō īpropriе ut.l.i.§.si is qui navē de exercito.de ver.signi.l.eum qui vectigal. z.l.si alsenus z.l. signi. z maxime quando statutum est odiosum sicut in casu proposito quia cōtingere potest q assumeretur odiosus citato z nil tam grave e q̄z sub suspecto litigare.l.apertissimi C.de iudi.litigat sub suspecto qui litigat coraz consultore suspecto cuius cōsilium est cause decisivū cū illud iudex cause sequitur unde non minus ex eā suspitiōis pōt recusari cōsultor q̄z iudex ar ff q̄ arbi.l.non distin guemus.§.cum quidā.de offi.dele.c.insinuante.z.q.v.q suspecti.spe.in ti.d̄ requisitiōe consilij.§.i.ver.sz nūquid huiusmodi consiliarii sed p cur.fuit ad domū citatus z q incōtinēti cōparere deberet. Citatio aūt ad domū eo maxime modo cōcepta in vera cōtumacia citatum nō cōstituit z maxime cū non cōstet aliquā citatōis dcm pcuratorē incōtinēti notitiā habuisse ut.ff de app.l.ex cōsensu.§.si ibi cognovit z c.ff de iure resti.l.divi⁹ ibi pater exaudita voce pconis z c. z licz quadruplex api sit quis verus sit cōtumax quis fictus cōtumax omnes tamen cōcordant in hoc q nūq̄z est verus cōtumax nisi ille in cuius notitiā pvenit citatio z hoc plene discutit Jo an in cle. i.de do. z cōtu.cuius opinioni adheret bar.in.l.ex cōsensu z est glo.ordi.in citato ad domū in.l.i.in fi.ff qñ app.sit in glo magna oz ergo pbare q pcurator habuit dicte citationis notitiā infra terminū cōparendi q illa et notitia ē cā z fundamētum intentiōis allegantis vñ allegans oz pbare.ff. de pba l.ei qui dicit z.l.si pactuz. z.l.verius.e ti. z C. qui man.nō pos l sup servis ii.xii. Non ob q denonciatiōe facta ad domū psumptio est q illi de familia citatōem ad notitiam citati deducāt ut l.in pfectus.C.de sinna excep z .C. de epis.audi.l. z si legibus.ff de dā infec.l.iii §.i q concedo intermisso legitimo spacio infra qd verisile sit citatū habere notitiā eoz que domi gerunt̃ als secus.casus e de li. z posthu l.titius.§.lucius.de isto aūt spacio nō cōstat z difficile eēt cōstare. Scdo pbatur q pco retulit dcā die.xv. septēbris sz i eā nō cōtinet̃ quo die citaverit an illa vel alia nec appz quo die fuerit fcā cōmissio vñ vera e relatio nūcij vel pconis et si per.x.dies vel ante citasset q ipse citavit in dcā forma ut statim coram iudice comperet cuz igit̃ ex forma relatōis non appareat qua die preco citavit non cōvincit̃ in cōtumacia citatus q potuit ee illa die relatōis z alia pcedenti et per multos dies ante z ubi tempus est de substantia ad victoriam reportandā illud ponetur oz probari. C.de pba l.iniēm mam.ff.de neg.ge l cum actum de op. no nū l.nō solum §.sed ut pbari. z q pbatio oz esse necessario cōcludens de pba in psitia. Tertio q quādo lex dat formā actui non est recedēdum a forma de transac.l.cū his §.si pcoz. z transgressio vitiat actum. C de sen.l.platum facit man.l.diligenter. sed dcm statutū dicit q si citatio fuerit ante tertias possit cōparere post nonas z si fuerit post nonas possit cōparere in die sequēti aut ergo illud verbuz ante tertias determinat verbū citatus aut determinat adverbium illud dandū si determinat verbū citatus est sensus q quando citatio fit ante tertias oz eē sine termino eo q statutum pfigit terminū comparendi usqz post nonas vnō nolunt statutum alium terminū exprimi sed in pposito est angustata potestas comparendi z dandi cōfidentes nam assignatus est terminus q incōtinēti z statutū vult q habeat usqz ad nonas z sic nō est servata forma q abbreviatus est terminus statuto cōphensus aut dicimus q determinat illud adverbium dādum z tunc est sensus q citetur ut vadat ante tertias ad dādum confidentes sed in pposito non fuit citatus ut cōpareat ante tertias ad ipsos cōfidentes dandū sed fuit requisitus q incōtinēti ergo nō est servata forma z per cōsequens non hz locum dispō dicti statuti ut iam dixi. His aūt tribus rōnibus respondeat qui pōt. z valde miror q in hoc articulo vidi diversoz doctoz excellentiuz cōsilia z tamen has vivas z evidentes rōnes non tetigerūt sz se ad alia retulerūt q requirit̃ cōtumacia in duobus terminis ante tertias z post nonas z solum cōtumacia fuit in ultimo unde nō fuit satisfactū statuto. Et hec rō pma fronte vz urgens z vera. sed in ea nō insisto q licz termini sint duo tamē sunt termini infra quos non in quibus z in quolibz eoz sufficit adversariū citatum in ultimo cōparuisse ut plene no.bar.in.l.eum qui coledis de ver ob. z in hoc ulterius me nō extendo. Ex predictis igit̃ cōcludo q cum dicta assumptio fuerit nulla ex dictis tribus rōnibus z ex alia q tpe assumptionis non fuit citatus ille cuius intererat dictam assumptiōem nō fieri ut.d l.ea que. C.quō z quando iudex. z.l.si pses.e ti.cominecta.l.i.§.item cum ex dcō.que sen sine app.rescin. z.l.nam ita divus.ff de adop. z.ff de mino.l.in cāe.§.cā cognita q vigore dicti consilij non potest ferri sententia z si ferretur esset ipso iure nulla obstāte dicto statuto. z q egregij viri dominus Anto.d banij z.d. masipace de nigris recte consuluerant affirmando dictam assumptionem non tenere lz dictis rōnibus moti nō fuerūt q igitur cōsuluerūt iuste iudex de ea cognoscens attēta forma statuti ferrarie dcm cōsilium sequit̃ z pnūciare dz dictam assumptione nullā z successive revocavit dictā pnūciatione ex eo q nulla vñ nō tenet̃ iterum pnūciare.l.hostes.§.eo hoc sermone de verbo.signi.dico q satisfecit statuto nam statutum disponit q iudex iudicet sm cōsiliuz sapientis

plétis assumpti. Nō aūt iudicat nec sniam fert qui fert sniaz nullam ut. l. iii. §. cōdemnatū ff. de re iudi. z ideo vez snia te cōpellit ita ꝙ snia de iure teneat ex quo ordinat⁹ est nec sordes ci⁹ alle. C. quō z qñ iu. l. si tu ꝓponis in eo. ti. z. C. de accu. l. absēte iuste enim ꝓnunciaui iudex declarādo dictam ꝓnūciatione nullam cū lata fuerit utraqꝫ pte absēte z in causibus utroqꝫ litigatoꝝ absēte impossibile sit ferre sententiam ut no. in l. ꝓperādū. § z. si quidē in glo magna. C. de iudi. lꝫ hoc fallat in cā appellatōis devolute ad papaz in cā electionis z ubicūqꝫ pōt iudex ex officio mero ꝓcedere z sniam ferre lꝫ glo. ibi hoc nō dicat sed ꝓbat ex dictis Jo. an. de elec. cupiētes §. ꝙ si p xx. an ver. opponentes de elec. li. vi. Cōsiliū ergo est z nūc extrico in paucis verbis dictā cām qꝫ intuemo ex supplicationibus ex diversis cōsiliis ex i ordinato ꝓcessu multiplicitet inolutā ꝙ opeat ille ꝓ quo cōsiliū pdictoꝝ doctoꝝ emanauit corā iudice ō cā cognoscēte z cū instanter requirat ut sequēdo cōsilia dictoꝝ cōsultorū cōcorditer electoꝝ ꝓnūciet scōm qꝫ formā ꝓnunciare tenetur attenta forma dicti statuti hoc disponētis expsse z maxime cū cōsilium sit iustissimū ut ex pdictis apparet. Nec i tro nūc illum articulū an iudex teneat sequi si nō esset iniuū qꝛ snia lata fm cōsilium nō esset iniusta imo iniustissima ex quo iudex lege cōparente necessitat ad illud. Et sup hoc p sena me ulterius nō extedo ne forsan videar ꝯtra dicta quorūdam tenentium oppositū ꝙ iudex nō tenet sequi se credideri illud iniustū. Iudex ergo requisitus attēta forma dicti statuti sequēdo dicta cōsilia pronūciare tenet. iterū pstitib⁹ ptibus uel legitime citat dictam assumptione nullā eo ꝙ non emanauit scōm formā statutorū. Si aūt iudex sic requisitus hoc facere detractaret tūc ratione negligentie faceret lite suā sic ꝓnunciādo inique lꝫ ad hoc cōueniri nō possit ex ea pte iuris que punit iudices iudicātes iniqꝫ ut no. Barto. in l. si iudex de važ. z exordi. cogni. lꝫ quid ā ō p l. si quis in cōscribēdo. C. de pac. in fi. z. C. de testi. l si qñ. Sꝫ nō ob. qꝛ nego ex eadem pte iuris. Naz inuenio iudices negligētes puniri diversimode. C. de seruis fu. l. mācipia. C. de sno. z tri bu l iudices li z C. de suscep. archi. l i eo. li. de col. fun. pri. l. placuit. C. de offi. pfec. pto l. si quos pena aūt iudicū male iudicantium uniformis est habita differetia an dolo an p impitiā ut. d. l. si iudex z insti de ob. que ex quasi delic. §. si iudex. Et si dictus iudex ptinax perseuerat in nolēdo sequi cōsilia tūc recurrere pōt ille pro quo ꝯsilia data sunt ad illustrum dñm marchionē z eidem supplicare ut eum cōpellas remediis oportunis ad iustitiā ministrādā i corpe ut diffo. iudicis in rubro z nigro. Nō ergo sequat ꝙ obtinuit ꝙ dicta cōsilia pro parte sua via supplicationis qꝫ obtulit domino marchioni qꝛ p eam cā intricatur nō aūt expedit maxime in sui fauorem cū ut dicti decā ꝓnunciatio p quam ipse ꝓnūciando declarauit dictā assumptione nullā fuit nulla ipo iure eo ꝙ utraqꝫ pte absēte lata vsi lite postes iudicauit ipsam ꝓnūciatione nullam. Dicet quis dictū statutū disponit ꝙ die tradiri cōsilii uel sequenti iudex pronūciare debeat prout in dcō consilio cōtinet. Cum ergo dictoꝝ dieꝝ termin⁹ sit elapsus. Amplius ꝓnūciare nō pōt ut C. qñ ꝓuo. nō est necess l. cum nō eo. Sed huic obiectioni rñde ꝙ illa lex loquit in legato ud tps z sic est iurisdictioni prefixa z sic nō iudicat post tps nisi prerogatio tpis intercedat ut. l. ii. §. si z iudex de iudi. Et idem et est si statueret tps z meta iurisdictioni ordinarie ff de offi. ꝓcō. l. meminisse. ff. de offi. pf. l. si forte Idem si tps pfigat instantie ut. C. ut. j certū tps. l. unica. Idem si pfigat instantie z ptī sic itelligit ꝙ no. Ja. de are in. l. scire oportet. §. ꝯsis de excu. tu. z. l. pemptorias C. de sen. resci. si pos. z. l. excep. C. de ꝓba. z. C. de excep. l. fi. ff. de procu. l. pōpo. §. rati. C. ut nemo inuitus in gl. C. ō inge. man. l. diffamari C qui accu. nō pos. l. si ea. Et idez si statuatur iudici z iurisdictioni. ff de arbi. l. si cū dies. §. si in tra z. d. §. si z iudex. Secus si soli iudici relatam prefigitur ut. C. ut omnes cā tam ciuilis l. una z in ꝓposito quia verba ad solum iudicē sunt relata unde duo sunt statuti pcepta primum ꝙ iudicetur in cōsilio cōtinet scōm ꝙ eode die vl sequenti iudicet tamen nūc iudicare tenetur. ff. de arbi. l. cel sus. §. idē ait. Et ita dico z consulo ego Ang. clxxxvii.

Utrum possit renūciari iuri dicendi sententiam nullam z appellandi z c. z de iuramento interposito.

N. et. b.

Contraxerunt z de hoc contractu fcm fuit publicū instrum z in eodem instrumēto ꝓmiserunt reciproce nō se appellare ab aliqua snia que lata forꝫ ꝯtra alquam ptium p quēcūqꝫ iudicem neqꝫ dicere sniam nullam z si appellauerint vel sniam nullam dixerint renūciabant iuri appellationi nullitati z c. Mō contingit ꝙ post ista pdicte ptes hinc ad annū egerunt in iudicio tandem lata fuit snia in pte ō A. z in alia pte ō B qui petebat sepata via ptium se appellantis. opponitur ꝙ non pōt appellare nec de nullitate opponere obstante hoc pacto apposito in instrumento cum iuramento. Modo queritur quid iuris.

Ic punctus

Prima fronte videtur clarus ꝙ casus est C. quoꝝ app. nō re. l. fi. ubi appellationi renūciat pacto z interueniēte scriptura sicut in ꝓposito fuit imo z sine scriptura fm glo. ibi pro qua facit ꝙ esse pacti nō est scriptura. C. de pac. l. pactum quod bona fide z ibi accidentam facti notat nō iure ministeriū. scriptura enim regli non est de actus substantia sed ad memoriam rei gestē cōficitur ff. de pigno. l. ꝯtrahitur lꝫ z illa regula i multis casibus patiatur exceptōnem ut ibi no. in glo. Pro hac opinione ꝙ valeat dcā renūciatio pacto firmata est casus. ff. a qui app nō lꝫ. l. i. §. si quis ante sniam hoc tenet glo. in corpore de iudi. §. nostra aūt col. vi. ubi enumerat casus in quibus appellare nō lꝫ. Et inter eos istum describit hoc tenet guil de cu. in. l. si unus. §. illud nuda. ff. de pac. Idem tenet odof. in d. §. fi. ubi cōcludendo decidit extra iudicium z sic ante tempus ferende snie ꝙ requiritur scriptura ut ibi: alias non ut d §. si quis. z in d. §. fi. tenet expsse hanc renunciatōem pacto vallatam tenere. Mouere aūt potuit legislatorem duplex rō. pmo ꝙ pacta seruari cōgruit z est equū ut. l. i. ff. de pac. z extra de pac. c. i. scdā fauor diminuēdarum litium. C. de iudi. l. ꝓperādum. nam ex litium cumulū trūcatione pditur materia criminum ut ibidem z parcit sumptibus z laboribus subiectoꝝ ut iure. cordi. de app. li vi. In ꝯtrium autem ꝙ nō teneat dcm pactum quantūcūqꝫ scriptura vallatum z ēt in scripturā redactum ꝓbatur legibus z rōnibus legibus ꝓbatur ff. iudi. solui. l. cum apud ubi qui promisit soluere qd iudicabit ō sempronium ab eius snia appellat licite z nō cōmittit stipulatio iudicatū solui ō fideiussorem dānato reo p iudicem appellatōis. Per rōnes ꝓbatur ꝙ appellādi usus frequens z necessarius est cum p eū quādoqꝫ corrigat iniquitas quādoqꝫ iudicātis error. ff. de app. l. i. unde pꝫ ꝙ fauore publico est inductū igit illi legi renūciari nō pōt nec renūciatōe simplici nec pacto. ff. de pac. dota l. de die sicut nec renūciatur iuri statuto ob publicā utilitatem directe ut. ff. de pac. l ius publicū. l pactū inter heredē z legatariū. e. ti C. de postul. l. quos ꝓhibet. ff. de procur. l. filius. §. veterani no. C. de pac. l. si quis in cōscribēdo z ibi per cy. Secūdo ꝙ istud pactum vꝫ a re pvata remotū exquo appellandi potētia est fauore publico introducta licꝫ nō sit introducta pncipalr ob utilitate publicam ergo pacto nulla ut. d. l. si unus. §. pacta que turpem ver. z in suma. Tertio ꝙ qui appellat a snia obtinet ptes rei si reus erat in pma instantia ut in. l. hꝫ qui ad ciuilia. C. de app. z ibi plene p glo. z doc. ut ois appellans cōuolat ad eam ut ad remediū innocentie p quod expugnat tam iniquitas qꝫ error iudicātis de appel. ad nostrā. z. C. cum spāli. z p Jo. an. ō appel ut super glo ꝗ. nolli aūt est denegādum remediū innocentie. ff. de qōnibus. l. i. § si ff. de app. l. non tm. C. de ap. l. aditos. C. de epi. audi. l auditos. ff. de interro. ac l. cōfessionibus. Quarto ꝙ renūciando appellatōnem renūciat quis defensioni future que iure nature introducta e ut. l. i. §. cum arietes. ff. si quadru. pau. fe. di. eni renūciari nō pōt pacto ut d. l. si unus. §. pacta q turpem z ibi p guil. C. de iure fis. l. facultas. li. x. ff. de pub. iudi. l. custodias cōmuneta. l. ut vim. ff. de iusti. z iure. z iō lex semp vult esse dandam dilatōez anteqꝫ quis damnet ut se defendat. ff de re. iu. l. iii. §. si ad diem. Quinto ꝙ per hoc pactum iudices videnē inuiti ad delinquendū z sic pacto nulla velut ō bonos mores ut. l. si unus. §. illud nulla. ff. de pac. Sexto equipando arbitramentum sniemam non renūciat reductioni ad arbitriū boni viri rōne pdicta ut no. guil. in. d §. illud nulla Dy. in. l. quidā cum filium. ff. de uer ob. z in. c. sciebit. de re. iur. li. vi. spec. in ti. de arbitro canoniste in. c. quintauallis no. in. l. si opaz de op. lib. per bar. z alios in. l. si societatez §. arbitroꝝ. Septimo ꝓbatur p glo. que circa articulum istum dubitauit i. l. tale pactum. §. qui prouocauit. de pac. ubi signando ꝯtrium de dicta. l. cum apud nō respōdet ad illam. l. z eodē modo dubitauit ꝓcessit in. d. §. si quis ante ex hꝫs. vꝫ. allegationibus videt talē pactionē nō obstare quin appellari possit

si sñia est iniqua. Quid igi° dicemus cum p prima pte habea
mus casum legis vñ nulla videt dubitatio. C. de fur. l. ancil
le. Pro alia pte habeamus dictas rationes quib' satis est
difficile rñdere. Finaliter salua saniori deliberatõe mihi vr
qd pactum p q renunciat appellationi interponẽde ab ali
qua sñia ferenda sub certa cã iam mota uel moueri sperata
ualet z obseruandũ est q casus est in. d. § fi. z in. §. si quis
ante quib' nõ põt rñdeo. Nũc rñdeo ad obiectões. z
primo ad l. cũ apud q ibi nõ appellauit qui pmisit soluere
iudicatũ. Sed appellauit actor vnde vr nõ obstare immo ni
hil facit nec tñ nego quin reus qui ita promisit victus pos
sit appellare. ff. de transac. l. Et post rem § i. nam pmissio
iudicatũ solui est pretoria z a iure ptorio introducta z sm
mẽtem ptoris interptamur ut. l. si de pto. stip. p q3 noluit p
tor beneficiũ appellandi tollere alias reus cõdemnat' raro
audiret appellãs qd esset iniquũ. pmissio aũt d nõ appellã
do nõ est inuecta a ptore imo est cõuentionalis vnde nõ est
recedendum ab eius forma. ff. de uer. ob. l. incõuenienti nabili
bus. Et p hoc patet rñsum ad dictas glo que tenuerunt
d directo cõtrarium. Nõ ob. q usus appellãdi est fauore publi
co introductus ob fauorẽ subiector ne per iniquos iudices
opprimant. Et ut declarem meipm cõsidero q qñq3 lex sta
tuit aliquid directo cõcernẽs vtilitate publicã sicut est uecti
gal z tributa solui z de hoc nõ est dubitatio q illi legi nõ
renũciat vt. d. l. ideo publicã. Quãdoq3 statuit si p eo q di
recto cõcernit utilitatem subiector que utilitas postq3 sub
iectis adest imediate insurgit fauor publicus. Exemplũ do
tes mulierib' cõseruari directo pertinet ad utilitatẽ subie
ctor nõ aute rei publice sed postq3 cõseruat in hoc rei pub
lice multũ fauetur q ciuitas replet liberis z aũt legi nõ re
nũciatur ut. d. l. de dte alias nisi ita intelligamus qñ dicatur
uersari rei publice fauor nunq3 posset alicui quãtũcũq3 fa
uorabili renũciari q semp in quadã cõsequentia fauor publi
cus uersat salte hoc respectu q puidet subiectis qd est ri
diculum ut. d. l. si quis incõscribẽdo. Nũc ad ppositum pos
se appellare est inductũ pricipaliter ob utilitatẽ subiectorũ
z postq3 est appellatũ z sñia p appellationem recisa ex illa
sñia rescindente solum appellati fauet non aũt rei publice.
Nõ ob. tertiũ q istud pactũ est a re priuata remotũ q fal
sum est. Illud n. a re priuata remotũ est q uersat super eo
q publicã utilitate cõcernit ut no. p glo. in cõtrio. Nõ obstat
quartũ q nõ lz renũciari defensioni que de iure nature est i
ducta q cõsidero q quãdoq3 quis vult renũciare defensiõi
aduersus illicitam oppressione z nõ põt ut. d. l. si unus. §. pe
na que turpe z ibi per Bal. quãdoq3 quis vult renunciare
defensioni aduersus licitã z honestã z a iure pmissam z
huic renũciari põt ut in pposita questione. Oppressio n. q
fit per sñiam est licita cũ dicta uel data sit a supius potentia
totaliter opprimẽdi z lz id qd cõtinet sñia sit iniustũ tñ mo
dus oppressionis est iustus z iõ aduersus hãc oppressionẽ
põt quis sibimet precludere uiam renũciando appellationi
cum iste modus sit inductus a iure iõ similiter põt tolli per
alios modus a iure inductos unde possunt litigatores con
cludere in cã postq3 cõclusionem eis defensionis copia est
adepta cum nec de iure nec de facto quicq3 allegare posit
ut dicit Inno. de cã. pos. pastoralis in uer cõclusum z p eũ
de testi. cũ uenisset facit optime de fide instru. c. cũ Jo. be
remi. z q no per glo. in roz. de testi. §. q uero in uerbo cõ
cluserat. Preterea sicut p legem ex cã denegat quibusdã
defensio ut. C. quãdo lz si sine iudi. ini n. C de his qui ad
eccle. cõfu. l. si seruus ita ẽt licitum est hoc p pactũ ubi iusta
cã suadet sicut est in pposito cum quis appellationi renun
ciat psumitur eum p iudice q sñiam iuste tulerit. ff de eui
ctio. l. here. unde qui appellat i dubio psumitur habere ma
lam cãm unde nõ mirũ si tali defensioni ẽ licitum renũcia
re. Itẽ post sñiam sine dubio hoc lz expresse z tacite ut. d.
§. fi. in l. fi. C. de tempo appel. qd fieri nõ posset si dicta rõ
esset urgens non obstat quartũ q fuit quartũ in ordine ar
guẽdi. s. q appellatio est remedium innocẽtie q cõcedo qd
ab hoc introducta fuit appellandi ptãs sed ad istud reme
diũ ut plurimũ cõuolant innocẽtes ut. d. l. i. de appel. z. d. §.
ne temere. C. de ap. z. c. cũ a plurib' de ap. li. vi. Et clarius
de elec q3 fu eo. libro. Et ideo non mirum si huic remedio
renunciari potest. non ob quod per dictũ pactum iudices
uidetur ad delinquendum induci. nego enim eum officium
habeant a publico z iurent z ius z iustitiam facere tenent
sub magna indetinatõe penar ut in corpore iusiurãdũ qd
pstatur ab his z nemo psumitur imemor salutis eterne nec

velle ẽẽ piurus z incurrere penas piuri C. ad. l. iul. repe. l.
fi. Non obstat sexta rõ de arbitratore q arbitrator nõ iurat
vnde nõ est cõgrua equiparatio vt dicit gul. in d. §. illud nul
la z r. q iudex in nullo ledere põt. sed arbitrator sit cum sit
quidam cõpositor vt in §. i. in corpore vt diffe. iudi. vnde si
renũciatio reductõis ad arbitrium boni viri essz pmissa tas
posst ledere imensum qd eet iniquũ vt. l. dcã si societat. §.
arbitror. Non ob. septima rõ. s. q glo dubitauit p legẽ cũ
apud sempronũ. put supius est rñsum lz aũt appellari nõ
possit. put supius dcm est tamẽ si sñia dolo victoris obtẽta
eet aduersus illam põt restõ postulari vt l. seruo inuito. § cũ
ptor. ff ad treb. Et et possz dici nulla tunc si lata fuissz cõtra
absentem ff. de iudi. l. si ptor. § marcellus z por nullitas dcã
allegari non ob supradicto pacto q nõ porrigit ad nullita
tem cãtam dolo partis ut. ff. de pac l. tres fres quimmo so
lutum ptextu talis sñie p dolum extorte põt repeti et si fuis
set lata vtroq3 cõsentiete ex quo cõsensus non excusat a do
lo sm Inno de deposi gratis qd est notãdum. Plus, etiã
dico q fuisset obtenta dcã sñia p dolum obtinẽtis eo q fal
sam allegatõem fecisset tamẽ si victor petendo executiõem
sñie est in dolo z ideo repelli põt per exceptiõem doli eũdẽ
ti z vero quando certus ẽ q sñia pro eo lata est iniusta nec
põt ipsius iniustitie ptendere ignorantiã q de fcõ suo agit
Exemplũ si sñiam obtinuit supra. x. sibi dandis que nume
rauerat z reuera ante sñiam fuerat eidem solutum. z hoc
tenet Ja de ra. pe. z cy. in. l. i. C de condi inde. imo z solu
tum repetit non p cõditionem idebiti pter auctoritatem
sñie que impedit repetitiõez vt. l. si fideiussor §. in oibus. ff.
man sed bene põt repeti p cõditiõem sine iusta cã vt ibi no.
glo Si aũt victor de dolo vero nõ posset redargui eo q de
iniusticia sñie veram certitudinem nõ hz rñe nõ hz locũ re
petitio nec exceptio sic intelligitur. C. de re iudi. l. sub spe z
pdcã pbantur aperte. ff. de dolo. l. si legatarius in glo. ma
gna e. n in. l. tum a te. Si uero ptes paciscant non appella
re a sñia inter eos ferenda lite nõ mota nec ad certam litis
spẽm se referunt paciscendo put ptum vr fuisse in pposita
qõne q lis forte mota nõ erat tpe pactor tunc nõ valz pa
ctio sm opi spec. vt ipse no. in ti. de ap. § fi. uer. z no. q cuz
sit z vr satis q hec pactio nimis generalis est z p cõseqns
nimis captiosa. z iõ tali forme paciscendi resistit legislator
ff. de transac. l. cũ aquiliana vltimo rñso z hoc sm eum pro
quo facit. ff si quis caut. l. sed si quis. §. que sit vbi genera
lis renũciatio casus fortuiti non valet. In cõtrarium facit q
minor generalr iurando nõ uenire cõ aliquem cõtractum quẽ
fecerit iurameto ligatur cõtens secum sine dubio lz an lige
tur absẽtibus sine opinione. z q cy pcit multa tenet q nõ
but ibi q sic sup quo non insisto q nõ ptinet ad ppositũ.
Ex quibus cõcludo q attento rigore valz dcã pactio de nõ
appellando lz nõ sit relata necq3 restricta ad certam litis spe
ciem sup qua cõtingit ferri sñiam. maxime si est iuramento
firmata cum possit tale iuramentum seruari sine piculo salu
tis eterne de iureiur r. ad nostrum. z. r. z si xps de pac. c.
i. li. vi. de iureiur. c. sicut mulieres. c. li. de iudi nouit Ad co
ntor ex deo. §. si qui generalr. ff. de publi. l. de pcio. z de le.
pstan l. i §. z generalr. z q quid est licitum fieri p pactuz
ff. de pac. l. non impossibile sed p legem põt statui ut nõ ap
pellet dũmodo statutum in derogatõem iurisdictõis supio
ris non fiat ut l. i. a qui. ap non lz. z. C quor ap nõ reci p
totum ergo z p pactum. Non ob. §. sed si quis q casus spe
cialis est regsr enim cõtra ut ibi no. non ob l. cum aquilia
na q ibi non dicit quietatõem generalem non ualere imo
dicit oppositum sed q dcã quietatio generalis que fit per
aquil. stip. z accep. quietanti põt esse captiosa eo q rõe sue
generalitatis põt dici sublatam obligatõem de qua accepto
ferens non cogitauit a iuris prudẽtibus talis interptatio tã
q3 captiosa est sublata. non ob. dcm spec. q non pbatur le
ge z lz eius auctoritas maxime sit z multũ me pungat ta
men hoc affirmãdo non dicit imo opi. refert z lz appella
ri non possit habent locum remedia alia de quibus in alio
discursu spãlr sum locutus. Omnia enim que dixi ad cãs
ciuiles restringo. In criali aũt an possit renunciari potentie
appellandi ad psens discutere non est nostrum. Licz autez
pacto renũciari posset appellandi potentie ut est dcm tamẽ
non põt renũciare minor vel ecẽs beneficio restõnis nõdũz
compentendi sz compentito qñ leditur eo ipso lz beneficio
restõnis obtente possit non ut si sibi vr vt l. si iudex circũ
uento. ff. de mino nisi dcã renũciatio sit iuramento firmata
ut fuit in pposito q iuramẽtum reseruat eam maiorẽ vt
in auct.

in ante facta z ibi no. C. si aduersus uendi. Maior aut si ne dubio renunciat beneficio restitutiois etiam obtinendo ut. l. pap § fi. cu. l. se. ff. de mino. An aut possit dici nulla cuius uirtute dicendi nullã fiat sit renunciatũ pacto dicendũ est qꝫ aut nullitas snie causatur a dolo aduersarij solius uel pticipãtis forsan cũ iudice corrupto pecunia z dici põt nulla in superius est offsum nec enim de tali nullitate in dubio sentitũ vz ff. de pac. l. tres fratres cũ sy. ibi allatis. Si aũt cãt a defectu iurisdictõis iudicãtis sibi est idẽ qꝛ ad talem nullitatẽ non porrigitur nec lex nec cõuentionalis pmissio ipediens sniam dici nullã ut in cle. i de sequest. pos. z fruc. in glo. ult. z non est alibi fm cast. Idem si nullitas causat a perplexitate z repugnãtia qꝛ etiam legislator actum repugnantẽ non põt in esse producere imo nec ẽt summus deus ut. ff. de reg. iur. l. ubi repugnãtia cum sy. Idẽ si nullitas causet ab expresso iure ex eo qꝛ nec spalr partes agunt ut ea cui ius resistit possit ullo modo subsistere del effectũ sortiri. C. de cõfes. l. unica in glo. de aur. z ar. le. l. ornamentoꝝ. Si aũt causet a solo solẽnitatis defectu non põt dici nulla obstãte pacto maxie si cẽt iuramẽto firmatũ cũ seruari possit sine interitu salutis eterne ut extra de iureiurando. c. ad nostrã z c. si xp̃s. Nec ob qꝛ partes eoꝝ cõsensu nõ remittant solẽnitates substãtiales inductas a iur qꝛ cõcedo de plano quo ad hoc ut actus ualeat nõ seruata solẽnitate sed lꝫ non ualeat tñ non põt dicta nullitas allegari qꝛ multa sunt que sunt nulla z tamẽ nõ pñt allegari nulla ut dicit glo. in l. si a creditoribus. C. de seruo. pigno. da. que regula fundat per. l. post mortẽ. ff. de adop. Et ita dico z consulo ego angelus de pusio legum doctor.

clxxxviij.

Utrũ qui promisit nõ appellare uel de nullitate dicere possit ante sniam ab ipsa ferenda snia appellare z de consilio sapiẽtis petito a iudice z utruꝫ iudex faciat litem suam.

Ed Nunc uidenduꝫ restat an qui pmisit nõ appellare uel de nullitate dicere possit ante sniam ab ipsa ferenda snia appellare z vꝫ qꝛ non dubiis rõibus. Primo qꝛ a grauamine nõ illato nõ cõminato non appellat. extra de app. cõsuluit ij. z. c. ex pte. i. z c. in debitus z. c. cũ cessante z. c. dilecto. §. fi. Suadet hec rõ propter quã applõ est introducta sciliꝫ ut occurrat z succurrat cõ iniquitates z errores iudicum ut dixi in primo discursu. Hic aũt cessat oĩs iniquitas tam re qꝫ consilio ergo appellari non põt. Scdo qꝛ iure ciuili appellari regulariter non põt ante sniam. C. quoꝝ ap. nõ reci. l. ante snie. ff. de app. reci. l. ante sne. vñ dixit spec. in ti. de app. §. qualiter uer. Itẽ qꝛ faciant iudices z c. Qd ubicũqꝫ quis uult ante grauame illatum realr appellare dꝫ sniã exceptionẽ seu intentionẽ pponere z facere iudicẽ interloqui super ea utrũ uelit eam admittere qñ alr non posset p eundem iudicẽ appellat dicere se ex hac eã grauatum nisi ostẽdat iudicem per sniã interlocutoriã denegasse ut. d. c. dilecto z ibi et per Io. an. in nouella uel saltẽ ea neglecta in cã processisse ut. e. ti. ex pte. vnde fm eum appellãs i hac forma peto tale quid fieri z si nõ feceris appello inepte appellat nec tenet appellatio vñ dꝫ dicere peto renocari grauamẽ z nisi reuocetis appello qꝛ tũc appellat a grauamine iaꝫ illato nõ cõminato. In õtruꝫ qꝛ potuerit a ferende snia appellare qꝫ tunc ẽqꝫ non cõminata pbatur qꝛ lata snia non poterat ab ea appellari pp conuẽtiones z pacta. Cõstat aũt qꝛ si non põt a snia diffinitiua appellari põt appellari ab oĩ grauamine ante diffinitiuã illato fm Inno. de testi. significauerunt in glo. que incipit no. qꝛ ab interlocutoria ideꝫ tenet de ope. no. nuncia. c. significantibus in gl. que incipit. Sed nec erat uer. Sed tamen si quis z c. Et hoc satis rationabile est quia ubicunqꝫ per appellationem a diffinitiua non potest reparari grauamen quod ante diffinitiuam infertur ibi appellari potest ante ipsam. Exemplum cum iudex cõminatur aliquẽ torquendum ut dicta. l. ante sententie de ap. reci. ubi est casus qñ tortura per appellationem non tollitur ut. l. si quis prouocatione in gl. C. de app. Pro hac parte facit quia cum non possit appellari a snia excõicationis licitum est appellare ante ne feratur z si appellat non tenet excõmunicatio de appel. pastoralis. Sic et appellari põt ante interdictũ ut no. Inno de appella. dilecto ita igit in proposito ab hac snia antequã feratur appellari põt. Et hoc sub dubio ponit Bal. germanus meus sanguine pater aũt scia z etate in. l. fi. c. si reus uel actor mor. fuerit. Nec ob. pactum de non appel. qꝛ illud relatũ est solutum ad casum cũ appel. a snia lata nõ cõprehendit illum qui nõ cõtinet ex uerbis. l. cum appel. a snia ferenda ut. ff. de uer. ob. l. quicquid astringẽdẽ cum sint. In õtrarium qꝛ nõ possit a dcã snia ferenda appellari z si appellat nõ teneat appellatio probat qꝛ grauamen ex snia diffinitiua secutum nõ erat tpe appellationis illatum nec cõminatuꝫ ergo appellatio interdicta ut superius est offsum. nõ obstat qꝛ ubi nõ põt appellari diffinitiua põt appellari ante ipsam latam. Cõsidero qꝛ a snia quãdoqꝫ appellari non põt pter naturã cãe ut qꝛ est eã momentanee possessionis uel alia in qua nõ est licitũ appellare que multe sunt z tũc cõcedo qꝛ appellari põt ante illam sic loquit dictum Inno. Quãdoqꝫ nõ põt appellari pter reuerentiaꝫ iudicãtis de cuius iniquitate lex noluit inquiri. Exemplum in pfecto pretorio z senatu z tũc nec ante pnocari licebit qꝛ semp de eius iniquitate quereret. nũc ad ppositum in casu nostro nõ põt appellari nõ propter naturã cause sed pp reuerentiam qꝫ partes paciscẽdo ad iudicem habuerũt d eiꝰ cõscientia plenam gerẽtes fiduciam. vñ sicut uoluerũt partes s diffinitiua quem nullo modo querelare posse ita uidẽtur uoluisse nec posse querelari de eo qd ante fieret per eũ pro hoc qꝛ quãdo appellat a snia ferẽda solũ ab ipsa snia appellat z per hãc appellationẽ ad effectũ retractationis ipsius uenit postqꝫ lata erit sicut appellat post eam latã. elusoriũ igit erit pactum cũ semp pars hoc modo possit sniam infringere tum lata erit aut per hãc appellatione negocium ad superiorem deuoluere z eius effugere cognitionem. Cõstat aũt pacta licita elusoria eẽ nõ debere nec p fraudem ul maliciam ea euerti cum nil tam fidei humane cõueniat qꝫ honesta pacta seruari. ff. de pac. l. i. z qꝛ nõ debet licere p unaꝫ captatã z obliqꝫ permitti qꝛ per aliam phibet ut in regula iur. Cum quid una uia z ibi per Dy. nec dꝫ uia malicijs aperiri. ff. de rei uendi. l. in fundo. nec obstat qꝛ ante sniam appellat ubi appellatio a diffinitiua tolere non põt grauamen qꝛ concedo dũmodo illud grauamen sit illatuꝫ aut cõminatum sic loquitur. l. ante snie sic et locutus est Inno. in dictis capitulis hic autem nec grauamen illatum nec cõminatum fuit. Nec ob. qd dicimus de snia excõicationis z interdicti qꝛ multa spãlia in tali snia sunt. Item non ob. auctoritas bar. qꝛ arguendo nõ determinãdo dicit si nõ cõcludo dcãm appellatõeꝫ a ferenda snia nullatenus tenuisse sꝫ cautius fuisꝫ requirere iudicẽ an uellet dare cõsilium sapientis z a dcõ consilio denegato appellare qꝛ tũc appellabit a grauamine iam illato si qꝛ sibi inferebat p denegationẽ cõsilij. Sed an sibi inferat uidedum est z uidet prima frõte qꝛ sic qꝛ statutũ inferendis diffinitiuis indistincte pmittit cõsiliũ sapiẽtis qd nõ uidet esse remotũ per pactũ i aliqua sui pte. Cõtrarium credo uerũ qñ partes inuiceꝫ pacte sunt in obseruatis certis solẽnitatibꝰ que ptes obseruare uoluerũt p dictis in pcedẽdo idem uicarius sniam ferre deberet sꝫ qꝛ sibi uideret si igit uicarius fuisset artatus ad cõcedendum cõsilium fm formaꝫ statuti necessitatus et fuisset ad sequẽdum cõsilium z sic nõ tulisset sniam put sibi fuisset uisum ut uoluerũt partes imo ut fuisset uisum cõsultori. Hec aũt sunt õria inter se per illud igit pactũ reducimur ad termios iure cõis fm quos iudex iudicare debet put sibi equum z iustum uidet ut in cor iniuriari qꝛ p cesta ab his. Et io non tenent iudices inquirere cõsilium sapientis nec requisitũ tenentur illud sequi lꝫ bene faciunt ferre snia de cõsilio sapientis ut. l. i. c. de sen. ex pncu. reci. cõiuncto eo qd no. Spec. in ti. de requisi. cõsilij uer. quid si iudex uide cõsilium z cõiuncto eo qd no. Io. and. in addi. Spec. snis in dcõ ti. de requisi. cõsilij uer. ut aũt cã. Que additio incipit datum uel loquitur de dando z c. ubi referẽdo Lau. Ray. z Guilel. de suza tenuit qꝛ si cõsultor sit functus suo officio qꝛ iudex nõ tenet sequi cõsilium sapientis ut ualeat snia lata nõ requisito cõsilio ẽt si statutum dicat qꝛ snie ferant p iudice de cõsilio sapientis z c. Et ita refert ambos publice disputasse maxime aũt in questione pposita hoc est ueruꝫ qꝛ si cõsideramus formam adiectum facte ad statutũ illa additio i fine cõcedit iudici p̃rãteꝫ cãm cõmittẽdi cõsilio sapientis non aũt iudices ad illud necessitat. Ex pdictis pnto rñsum ad plura ex dubijs suppradictis z primo ad illud an dcã appellatõ tenuerit z dico qꝛ si marie qꝛ nõ fuit appellatũ i forma nec ab actu a quo debuisset appellari si potuisset appellatio interponi qꝛ fuit interposita a snia ferẽda qñ fieri non potuit. sed si appellatio potuisset emanare debuisset emanasse a cõsilio denegato. item z a denegato consilio non fuit appellatum ut ex tenore appellationis pꝫ. Item apparet solutio scdi dubij dependentis ex primo. s. qꝛ facta dicta appellatõne nõ

potest procedi. Itē super tertio q̄ non tenuit petitio consilij sapiētis ⁊ lʒ tenuerit tñ iudex ea spreta potuit diffinitiuam ferre sniam. Item pʒ solutio quinti dubij q̄ snīa absolutoria nō est nulla eo q̄ sit lata spreta petitione cōsilij ⁊ appellatione pendēte cum dcā appellatio nulla sit petitio consilij non artauerit iudicē ad sequendū consiliū sapiētis. Ad quintū autē an snīa sit ferri debuerit habito respectu ad mo liti gatoris dico q̄ si probata sūt indicia ⁊ cōiecture de quibus d. philippus in fine cōsilij sui dixit snīa nō est lata iuste p vi ctarum ⁊ iō tunc litē suā fecisset ex regula iur tradita in. l. si iudex de uarijs ⁊ extraordi cogni. ff de act. ⁊ ob. l. ex maleficijs §. si iudex ⁊ insti. de obli que ex q̄si delic. § si iudex nec pactū de nō querelando ꝯ sniam opitulatur iudici fienti nec in snīa bis cōfirmata p iudice appellationis opitulatur pmo iudici qui fiat litē suā si iudicauit iniuste ut no. Inno. de offi. dele. pastoralis in gl nec ex ca. Eodemō vī si appellauit quis ⁊ appellatione deseruit recurrere pōt ꝯ iudicem qui iudicauit inique ut ipse no de appel. sepe in gl. ⁊ pem ptorie. Multo ergo fortius q̄n quis nō appellare nō posset ut hic. Sic et uidemus in arbitrio ⁊ in arbitratore a quorū snījs nō appellatur ⁊ tñ faciunt litē suā. C. de pac. l. si quis in cōscribēdo in fi. ⁊ p cy. C. de arbi. auc. decernimus. Si aūt potuisset uictus appellare ⁊ nō appellauit forsitan tūc cōtra iudicē tunc iudicantē iniqʒ nō poterit haberi recursus q̄ non appellato cōfirmat quis sniam suo cōsensu ut. C. de app l. hi qui ad ciuilia ⁊ turpitudo snīe expurgat per appellatione emissam sm Inno. de offi. dele cū olim. Ideo uitē dixi si probata sunt que dñs philippus in suo cōsilio declarauit q̄ illas p̄sumptiones ⁊ iudicia necessaria forent ut illa dñā simona in cā uincere possit put pronunciatū fuit p iudicē qui sm cōsiliū eius iudicauit. Si autē eent necessarie pbationes uel nō subsistentib⁹ dictis instrīs ēptionū facta rū noie pupillor ⁊ ut asserit de pecunia pupillor ⁊ subsistente dicto inuētario in quo merces ⁊ supplectilia ⁊ diuerse spēs argentee in bonis pupillor sunt inuēte ⁊ non apparente aliquo alio vñ dicte pecunie hēri potuerint nisi ex bonis p̄tris de quibus inuentariū est cōfectū nec refrico i du biū q̄ decisa res est cū iudicatū sit ⁊ trāsiuit in re iudicatā dcā declaratio vñ cōcludo q̄ si dicta dñā simona pbauit ut pbare tenet sm formā dei cōsilij ⁊ snīe superinde secute q̄ iudex qui iudicauit litē suā fecit nō al' an āt probauerit nec ne pbatōes nō uidi. ideo iudicare affirmatiue uel negatiue nō possum. Sup vi pʒ respōsum ex p̄dictis q̄ lʒ nō possit p appellationis remediū rescindi dcā snīa tñ pōt rescindi si causaret iniquitas ex aliqua causar quas assignat er exp̄si in pmo pncipali discursu alias nulliū est remediū ꝯ uictorium qui nō tulit sniam iniquitū exactis appeat iniquitas aut simpicita iudicātis. Et ita dico ⁊ cōsulo ego angelus de perusio ⁊c. Sup dubijs p̄dcis d resti. in inte. ⁊ de appellatiōe a ferenda snīa ⁊ de cōsilio petito que uenerunt mihi consulēda de saona ideo ea addidi post primū cōsilium reditū Ianue ⁊ hoc fuit transmissum saone. clxxix.

Si facio fine quietationē liberationē absolutionē transactiōē ⁊ perpetuū pactum de ulterius nō petendo debitori seu mihi obligato de oi ⁊ toto eo q̄d ab ipso uel suis heredibus petere uel exigere possim usqʒ in presentē diem ⁊ ue quil. stipulat. intercedente ⁊c. utrū hec quietatio porrigat ad obligationes sub conditione contractas que nondū existunt uel existere possint in futurum ⁊c.

Anno Ab eius incarnatione. M. cccLxxi. indic x. die. xxvij. mēsis octobris actum florētie in populo romane p̄sens testib⁹ ad hoc uocatis habitis ⁊ rogatis ser georgio azonis notario florētino ⁊ Thomasio iacobi populi sancti petri de florētia marchion dñi frācisci populi sci ambrosij p se ipso ⁊ ut pcura. ⁊ pcuratorio noie Io salumbene in dni. cōstare manu ser mani tugij floren. ad infrascripta legitime cōstitutus oi uia ⁊ iur. quo ⁊ quib⁹ melius potuit p se ⁊ suos heredes ⁊ pcuratorio noie dicti Io. fecit fine quietationē liberationē ⁊ absolutionē trāsactionē ⁊ ppetuū pactū de ulterius nō petēdo dñico. olī tugij ppli sancte marie nouelle de flor̄ p̄senti stipulāti ⁊ recipienti pro se ⁊ suis heredibus generalr de oi ⁊ toto eo q̄d eidē dñico uel suis heredib⁹ petere aut exigere pōt usqʒ i p̄sitē die cū scriptura uel sine publica uel priuata uel alia q̄cūqʒ rōe ⁊ mō iure uel aliquo alio modo qui dici uel excogitari posset usqʒ in presentem die cū scriptura uel sine ⁊ de oi ⁊ toto eo ad q̄d dictus dñicus teneret uel obligatus esset pro defensione quorūcūqʒ bonor uel alia de cā dcō Marchioni ⁊ Ioanni uel alteri eorū ⁊ generalr de oibus ⁊ singulis promissionibus obligationib⁹ ⁊ scripturis publicis priuatis quocunqʒ uel qualitercūqʒ dcō Marchioni ⁊ Ioam uel alteri eorū factis p dcm dñicum. Et hoc iō fecit dictus Marchion suo nomine ⁊ ut pcurator ⁊ pcuratorio noie dci Io. salumbene q̄ fuit cōtentus cōfessus ⁊ sibi fore integre ⁊ plenarie satisfactum de p̄dictis ⁊ quolibet p̄dictor ⁊ de omni ⁊ toto eo i quo eisdem Marchioni ⁊ Io. uel alteri eor teneretur ⁊ obligatus eet liberās ⁊ absolues dictus Marchion suo nomine ⁊ ut pcurator supradicti Io. dcm dñicum ⁊ eius heredes ⁊ bona p aquilia nam stipulat p̄cedentem ⁊ acceptilat sequentem iurne interpositā. Quam fine ⁊ omnia singula suprascripta ⁊ infrascripta pmisit ⁊ conuenit dictus marchion suo nomine ⁊ ut pcur. in supra dicto dñico recipienti stipulāti pro se ⁊ suis heredibus ppetuo firmū ⁊ ratum habere ⁊ tenere ⁊ ꝯ non facere uel uenire nec fecisse uel uenisse per se uel p alium aut alios aliqua rōe iure mō uel cā in iudicio uel extra sub pena ⁊ ad penam dupli eius alias vnde q̄ pro tpe ageret ⁊ insuper. C. librar p solenē stipula pmiscuit eum refectione dannor ⁊ expensar ⁊ interesse ⁊c. Pro quibus oibus ⁊ singulis obseruādis obligauit dictus Marchion oia sua bona ⁊c. Renūcians dictus Marchion nominibus quibus supra exceptioni non facte fine pmis ⁊ obligationis ⁊ nō sic celebrati ꝯct⁹ rei nō sic geste beneficio cōstit et in integrū restitutionis ⁊ exceptiōi p̄scriptiōis ⁊ omni alij legū ⁊ stat auxilio ⁊ legi dicenti generalē renunciationem nō ualere ein. Mar p̄sti uolenti ⁊ cōfitenti ⁊ affirmanti nominibus quibus supra. Ego dictus notarius infrascript⁹ put mihi licuit ⁊ lʒ ex forma cuiusltbʒ capituli cōstit cōis florētie iuramēti noie p̄cepi quaten⁹ p guarent p̄dicta oia ⁊ singula suprascripta ad ipleta obseruet ⁊ executioni mandet ego Dñicus olim ser salui notarius ⁊c.

Ista Dicta quietatione reuocat in dubiū an porrigat ad obligationes sub cōditione ꝯctas que nōdum existunt ⁊ poterūt existere in obligationib⁹ ꝯtractis sub obligatione si res nō euincet quetanti que p quietatū dudum ante erat vēdita nō tamē euicta. Et super hoc dico q̄ cum dicta quietatio fuerit facta p stipulationem aquilianā precedentem ⁊ acceptilatione secutam quatenus ē facta pcur. nomine nō ualet nisi habuerit spāle mādatum nec sufficit generale cū libera. ff. de acceptila l. ij. cōiuncta gl. ⁊ ibi Bar. Sʒ supposita potestate videamus quid iuris ⁊ prima frōte et ad illas obligationes cōditionales nō extendit dicta quietatio pp duo primo q̄ expsse quetauit eū ab omni eo ⁊ toto ad q̄d dñicus teneret uel obligatus eet usqʒ in p̄sitem diē pro defensione quorūcunqʒ bonor ita q̄ de hoc spāliter est puisum. Sed nō est dubium q̄ tenebat ⁊ obligatus erat tunc ex cā euictionis lʒ sub cōditione ergo ⁊c. Item p clausulā generalem postea subsecutam que generalissima est nec est coartata ad aliquod tps vnde generaliter intelligēda est. l. aurelio. § seius de libe. lega ibi ō hoc per Bar plene. Cōtrarium tñ credo uerū lʒ questio sit mihi dubia pp p̄gnātissima uerba quietationis p̄dicte. Ad hoc dicēdū moueor pp duo primo pp cām q̄ quietans cōfitet sibi plenarie satisfactum nō aūt cadit satisfactio pprie cū debitum est cōditionale imo tū indebitum solut dicit nedere petitioni locus est ff. de cōdi. indebi. l. sufficit ⁊ l. sub cōditione vnde cū uerba sint accipiēda pprie ⁊ sm subiectam materiā ut pʒ ex cōiūctione legū de dam. infec. l. dāni. §. sabini. ff. locati. l. si vno ff. de exerci. l. i. §. si is qui nauem. ff. de ver. signi. l. cū qui uectigal. Et hec pprietas nō cadit in obligationib⁹ cōditionalibus quarum substātia ex futuro pēdet euētu pʒ q̄ ad illas nō dʒ fieri relatio pp formam q̄ dictus quietans quietauit de obligationib⁹ ꝯcti ex cā euictionis ab omni eo ad quod quietās usqʒ in diem quietationis existeret obligatus si aūt erat obligatus tūc ex quo dies nō cessaret q̄d apparʒ q̄ nec creditor quietās nec quietatus debitor appellatur. Est ergo cōditionalis obli. abusiua nō ppria cū sine effectu sit ō v. signi. l. creditores. Et illa uerba usqʒ in p̄sitem diem quietationis aūm declarāt q̄ ad illas extēdere noluit quar dies non cesserat nam si noluisset nō adiecisset illa uerba usqʒ in p̄sitem diem sicut nec adiecte sūpri in sequenti clā generali vñ nō ultra extendit quā fuerit quietantis aiūm⁹. ff de acceptila. l. pluribus. Et illa clā generalis postea subsecuta nō restricta ad tps uel causas non refert ad cām euictionis de qua

spāliter

specialiter est ꝓmissum cū coartatione tpīs ff. de ver. obli. l. doli clā. ff. de alime lega. l. alimēta. §. basilice ff de penis. l. sanctio legum. Coadiuuaf aūt hec opinio q̄ ad obligationes adictionales ex cā euictionis nō fiat extēsio imo forsitan nec ad alias q̄ ex quo dcā quietatio in aquilianā stipulationē ⁊ acceptilatione est deducta ⁊ uinculis eius firmata fieri debuit ſm formā introductā a gallo acquilio que forma describit̄. ff. de acceptilat. l. ⁊ vno. § eius p quā statutū appet de obligationibus in diē ⁊ cōditionalibus quar dies nō cesserat mentione fieri vnde cū hic mētio fcā non sit ad cōditionales dcā acceptilatio nō v3 tralxda cū nō sit recedendū a forma ff de trāsac l. cū his §. si ptor cū sy. Quinimo si quis bñ inspexerit dcā quietatio repugnātiā cōtinere v3 q̄ primo fit ex cā satisfactio 2o ex cā acceptilatio hec aūt inter se 9ria sūt que primū satisfactione ſm oppositū ei9 no. ex quo acceptilatio est solutio ficta ⁊ veritati 9ria ⁊ per satisfactione oīs obli. tollit̄ vnde acceptilatio seques īpossibilis ⁊ per 9ns v3 nulla ar. l. vbi repugnātia ff. de reg. iur. pp que cōcludo hoc saltē s. ad obligationes 9ctas cōditionalr ob cām euictiōis nō porrigi si coditio nondum exterat Et ita dico ⁊ cōsulo ego ange. de perusio ⁊c. clxxx.

Si fiat percussio cū signo ⁊ cicatrice insupercilio oculi dextri ⁊ p iudicem pisanū percuttiens inquiraf ⁊ condenetur ⁊ condenatus condenatione soluat utrū possit a pistoriē si iudice q̄ pistoriensis est percutiens ⁊ corā ipso accusaf q̄ eisdem loco ⁊ tempore percussit talem insupercilio oculi sinistri contra ipsum accusatum de nouo procedi ⁊c.

Icius fuit inquisitus per iudicē pisanū q̄ percussit seyū certo loco ⁊ tpe cū signo ⁊ cicatrice insupcilio oculi dextri ⁊ condenatus inquisitū ⁊ soluit inquisitus deinde inquisitus q̄ pistoriens est accusat̄ contra iudicē pistoriū q̄ eisdē loco ⁊ tpe pcussit dictū seyum insupcilio oculi sinistri opponit̄ q̄ nō d3 procedi q̄ de hoc maleficio iam fuit iquisitus ⁊ cōdēnatus ⁊ soluit querit̄ quid iuris egregie miles ⁊ doctor ac ērfrater carissime male me libenter in talibus intromitto q̄ odiosa sunt tñ q̄ vobis denegare nō possum rescribo quid sentio s. q̄ nō obstantibus obiectis d3 ad ulteriora procedi q̄ nō deducit̄ idē delictū in accusat̄ sicut q̄d fuit deductū in inquisit̄ psāt̄ pis. ⁊ hoc p3 ad sensū q̄ in inquisitione de dicti vulnus supcilij dextri in accusatōe oculi sinistri. Supercilium aūt unius oculi ab altero differunt realiter ⁊ essentialr ut rex a re indiuiduū a diuiduo membrū a mēbro ut in aute. sed nouo iure. C de ser. fugi. vbi fit mētio de manu dextra ⁊ sinistra. De hoc ergo maleficio non est ꝓcessū nec cōdenatio nec satisfactio fcā vnde rei iudicate nō ob. exceptio cum idē iudiciū ſm nō deducit̄ q̄d fuit deductū in pmo. Nā locoꝝ diuersitas re ipsa diuersitate locorū delictoꝝ inducit de op. no. nū. l. de pupillo. §. si quis nunciat ⁊ §. si in pluribus. ff. de penis. l. aut fcā. §. locus de accusa l. libelloꝝ bar. in. l. si gemina arbo. fur. ces. Si igit̄ ita ē ergo rei iudicate non ob. exceptio. ff. de excep rei iudi. l. cum querit̄. Ex p̄dictis apparet missio q̄ ois interrogatio est ipertinens de qua supra querit̄ ⁊ io nō est facieda ut. C. de pba. l. i. ⁊. q. ⁊. C. de iur. calū. l. ij. §. Quod obseruari in gl. ⁊ ibi p cy. Licet eni miles accusator fateaf q̄ solū in oculo sinistro iniuriā passus est cū de hac iniuria nō est cognitū sed de uulnere illato in oculo dextero iniuriā passus est ⁊ punitio fieri d3 de utroq3 si in sinistro fcm̄ est uuln9 q̄re alterutrū nō d3 remanere ipunitū ut. l. q̄ñ multa facinora. C. ad l. iul. de ipu uel pruata ⁊ de prma delic. l. nūq3 plura aut solum passus est in sinistro nō dextro ⁊ idē q̄ punitio fcā de crie non cōmisso aut p alium cōmisso nō tollit quin debeat fieri punitio cris re uera cōmissi ut. ff. de interro. act̄. l. qui seruū p glo. C. de cōdi. inde. l. ea que ⁊ ibi p cy. in fi. Si autem passus est re uera in dextro de quo est fcā punitio ⁊ nō in sinistro de quo accusatio pēdet adhuc ꝓcedi pōt q̄ quātum ad hoc ut actor uel accusator admittat̄ in iudicio semp p̄sumit̄ esse uerꝫ factū q̄d in iudicio deducit̄. Sed absolutio ⁊ cōdenatio pendet ex ꝓbandis ⁊ si ꝓbabit actor uel accusator suā intentione obtinebit al' succūbet. C. de eden. l. qui accusare ⁊ hec est mea intētio. Post hec aūt scripta informatus fui uiue vocis oraculo q̄ pcussio re uera unica fuit cōprehendens utrūq3 supcilium l3 plus inclinet in sinistrum quam in dextrum ⁊ si punitio esset facta de uulnere supercilij utriusq3 quia cum unicus fuerit ictus ⁊ unicus percuciendi actus uulneris latitudo seu longitudo non inducit pluralitatem uulneꝝ quādo partes corporis a uulnere contracte sunt contigue ut in proposito licet secus si distincte essent ut puta quia vno ictu ambe manus essent percusse uel plures digiti eiusdem manus uel manus ⁊ brachium hoc tenet Guiliel. in. l. si gemina. Quia igitur iudex bonus d3 ueritate inquirere toto posse in maleficiis potissime ad defensam ut. ff. de penis. l. si nō defendaf. ff. de questio. l. i. §. fi. Exhiberi facere d3 coram se accusatum ⁊ oculata fide inspiciat an desi uulnus vtrunq3 supcilium tangat argu. ff. de publica. l. si cū exhibuisse ⁊ ff fi. regū. l. si irruptione. Et si hoc inuenerit verū esse tūc equitas d3 eius mouere ad interrogādum accusatorē an scissura vtriusq3 supcilij eodem ictu facta fuit uel plurib9. ff de interro actio. l. vbicūq3 cōuenit eum accusatum certū reddi vt suis defensionibus uti possit. ff de accusa. l. libel. ⁊ de iniurijs l. ptor edixit ⁊ potissime in nostro casu q̄ nō est equum que bis de eode maleficio puniri. ff. de accusa. l. senatus ⁊ bis uel pluries accusari ff nau. cau. stabu l. licet. §. fi. Et si reperit solū unicum ictum vtrunq3 supcilium scidisse hoc oia scribi in actis faciat ⁊ sua interlocutoria hoc declaret. s. vno ictu utrunq3 supcilium fuisse pcussum loco ⁊ tpe in dcā questione ⁊ accusatione cōtentis ⁊ io vnum vulnus ee ⁊ fuisse ⁊ ideo eū cōdemnatū ⁊ punitū fuisse per iudicem pisanū ⁊ deinde eum absoluat diffinitiue obstāte eo q̄ fuit in cōdemnatione deductū pōt ēt eum absoluere ab instātia ⁊ ab obseruatōe iudicij p suā interlocutoriā q̄ ꝓnunciat sup dicta accusatione ad ulteriora ꝓcededū nō ee ex eo q̄ de cōtētis i ea accusatōe fuit iam inquisit9 ⁊ cōdēnatus ⁊ soluit. ⁊ ita cōsulo ego Ange. ⁊c. clxxxi.

Si testator ꝓhibeat alienationē certe rei sine requisitione consultoꝝ ⁊ cōsanguineoꝝ cōsilij ⁊ si sec9 fiat q̄ res vēdita ueniat ad cōsortes ⁊c. Utꝝ debeat femine ⁊ bastardi ad hāc uēditione requiri ⁊ vtꝝ supradicti ad dcā alienata vigore ꝓhibitionis possint deuenire ⁊c.

uper Puncto videf prima frōte ⁊ facie de iure dicedum cōsiliū mulieris aut ēt bastardoꝝ nō debere requiri. De mulieribus patet q̄ testator p pronomina masculini generis est locutus vt ibi sine requisitione 9sortū ⁊ cōsanguineorū ⁊c. Et et ibi consortes ⁊ cōsanguinei ⁊ ibi maior pars secūdarum ꝑsonarum hominū etatis ⁊c. Cōstat autem muliere ab homine sexu differre q̄3 differētiam penes sexū apertissime testator cōsiderasse videt̄ ut patet ex uerbis p̄dictis pro hoc q̄ requirit cōsensum alterius in distractione rei sue vnde adiuuant̄ potius odiū q̄3 fauori q̄ñ uolentis distrahere est etatis pfecti ⁊ sani cōsilij C. de cōtrahen. emp. l. dudum unde quātum ptinet ad ꝓpositum masculinū non concipit femininū. ff. de libe. ⁊ postu. l. nominatim ⁊. ff. de uen. ipos. mu. l. sed queritur ⁊. ff. de iur. inu. l. i. §. fi. hoc v3 suadere rō qndāmodo naturalis quem pp fragilitate sexus mulieris eius cōsilium ⁊ cōsensus reputant̄ infirma ⁊ io ꝓpter ībecillitatem ⁊ infirmitate cōsilij nō nullos lex eis īpedit fauores. C. de iur. ⁊ fac. igno l. i in glo magna ⁊ potissime senatus cōsultum uelleianum. ff. ad velleia l. ij §. sed ita. ⁊ ob dictam īfirmitate cōsilij quasi per totā italiā mos inoleuit q̄ mulierib9 interdicit̄ cōtrahendi ptās sine cōsensu mundaldi ut est flo. uel proximioꝝ cōsanguineoꝝ ut vidi statuta in alijs terris italie fedissima igit̄ eet conclusio si ad distractione predictam eaꝝ requiri deberet assessurus cum in reb9 suis distrahedis alioꝝ 9silium requiraf. C. ō legi. tu. l. fi. de eta. ⁊ q̄li. C. ideo cōū ubi ad regime nūq3 d3 assumi qui alteri9 9silio regi d3 ut ibi est bon9 ē ⁊ hec sufficiat allegasse ad feminaꝝ exclusionē. Nūc descēdo ad articulum bastardoꝝ ⁊ ostēdo similiter eos nō debere requiri consortes ⁊ cōsanguineoꝝ eius p lineam masculina ipsius testatoris ⁊ de domo Siquidem igit̄ īstoꝝ copulatoꝝ deficiat testatoris dispositio nō uendicarunt sibi locū ff. de cōdi. ⁊ demō. l. si heredi plures. Constat aūt illos quos bastardos appellamus nō fore cōsanguineos q̄ñ sunt vulgo cōcepti uel ex fanticellis istis que quotidie p ciuitates ⁊ uicos discurrunt uel ex illis mulierib9 vilibus quas casalingas appellamus ad quas forte l3 nō publice neq3 palam cū de facili saltē ⁊ in oculto habeāt accessus ut videam9 quotidie ⁊ palpamus nati ergo ex talibus mulierib9 ad quas per diuersos habet̄ accessus sunt ꝓpie illi quos appellamus vulgo quesitos. ff de sta. ho. l. vulgo eo q̄ patrem certum demōstrare nō possunt pp diuersitatem uiroꝝ qui cum talib9 mulierib9 habuerunt ptātem cōmiscendi. ⁊ si dicatur sufficiat saltem quasi possessio filiationis eo q̄ eius pater assertus cum ꝓ

filio suo bastardo reli. de fi. ꝑsbi. c. michael. C. quorum bo. l. f. C. de nup. l. si vicinis. ff. de his qui sunt sui uel alie. iur. l. filium diffinimus. C. de proba. l. nō nudis ꝛ. l. non epistis ꝛ l. neq; natales q3 ꝑdictas. l. intelligo in filiatione iusta. f. legitima ꝛ naturali aut saltē naturali tm̄ approbata iure cum li. alias inter naturales natos ex vnica ꝯcubina in domo retenta indubitato effectu cōnumero ꝛ vulgo quesitos quantū ad demonstrationē certi pris nullā oriam facio cū nulla filiatio quantūcumq; iusta ꝛ legitima quantū ad demōstrationē certi patris attinet ꝓbari possit uere sed tantūmodo presumptiue ꝑ quasi possessionē ꝑdictā. Cōcludo igit̄ ex premissis tales bastardos sic uulgo ꝯceptos nō cōtineri sub dispōne ꝑdicta eo q3 docere non pñt se eodē sanguine natos cū patrē ut dixi demōstrare nō pñt. Et de istis bastardis loquitur glo in. l. vlti. C. de naturali liberis ꝛ q3 isti sic uulgo cōcepti ꝛ et spurij allegatōe cōnunctoꝝ ꝯsortiū non contineant̄ de iuris rigore tenet Inno de rescrip. nōnulli in glo. fi. ꝛ ita ꝑ Jo an in nouella soli igit̄ legitimi ꝛ naturales ꝓprie cōsortes sunt ꝛ ad istos restringēda est lex sed hec ff. d̄ procu. ꝛ. ff. de liber. ca. l. iij que notabil' est ad hoc facit optime. ff. vnde cogno. l. spurius ꝛ. l. hac ptē. Ex ꝑdictis apparet decisum an spurij bastardi ꝛ naturales intelligant̄ ee de domo ꝛ cōsortoria q3 de iuris rigore spurij ꝛ bastardi non sunt sed naturales sic qm̄ ipsi patrē demōstrare non possūt in materia fauorabili ꝛ ēt odiosa odio rōabili non irrationabili ut no. ex. in. l. libertinū. C. de interdic. matri ꝛ. l. quisquis. C. ad. l. iul. maie. facit optime ad hanc loquēdi figurā C. si quacūq; ꝑ. po. l. vna vbi sua snatūq; domo nostris tpibus inoleuit mox cōis et spurios appellat cōsortes ꝛ de domo ꝛ iusti ipsoꝝ ad vindictā dom⁹ multotiēs feruentius legitimis auolare vbi ergo talis cōsuetudo viget forsitan recedendū esset a dispōe iuris cōis ut. l. liberoꝝ. §. q3 tñ cassius. ff. de le. iij. ff. de ver. sig. l. āniculus de suppel. le. l. labeo § idē tubero de fun. instruc. l. cū de lanionis. §. asinam de quo per ex. in. l. i. C. de rap. vir. Expedito igit̄ articulo bastardoꝝ reuertor igit̄ ad articulū feminaꝝ ꝛ dico consensū ipsaꝝ debere requiri sic. n. testator disposuit ꝗ̄ obseruandū est in auten. de nup. §. disponat ꝛ. l. filiusfa. §. diui de le. i. Et lȝ de feminis mentio nō fit signāter tñ includuntur de significato nois nō ne femina in deā dispōe testamētaria eo q3 in ea appositus est terminus cōis q3 est hō qui de suo ꝓprio significato includit in se marem ꝛ feminā de iur. personaꝝ in ꝑn. insti. de sta. ho. l. ij. Ita enī mulier ē creaturarū dignissima sicut vir sicq; ei dedit deus celū uidere ꝛ erectū ad sidera tollere uultū sicut ꝛ uiris sicq; eius origo celestis est ꝛ masculoꝝ utraq; sunt hodie mulieribꝰ cōicata ꝛ tam mares q3 femine pro odio terminārar eadēq; succedendi ptās utrinsq; seruat̄ ut iura sunt uulgaria ꝑ que sublata est dria sexus itē in dicta orōne est adiectus terminus alius cōis qui est consors de alio sui significatu cōprehēdit marē ꝛ feminā. C. de cōsor. eius litis in rubro ꝛ nigro. Et q3 ēt sub dicto termino uocabuli masculini adhuc cōprehenderent̄ femine sub dispōe ꝑdicta. ff. de le. iij. l. qui duos mulos. ff. de le. ij. l. si ita sit scriptū. ff. de uer. sig. l. i. Nec ob q3 in materia odiosa masculinū non cōcipit femininū ut superius dem̄ est q3 illud ē uerū qñ est odiosa mere sicut est exheredatio ꝑteritio lȝ vbi saltē est fauorabilis tunc secus exēplū in eo qui filijs suis tutorē dat. Nam ꝛ filie cōtinent̄. ff. de testa. tu. l. si quis tu. ꝛ tñ tutella est onus respectu tutoꝝ. l. tria onera de excu. tu. Respectu filioꝝ est fauor sic ꝛ in themate ꝑassumpto lȝ requisitio cōsensus respectu grauati sit onos tñ respectu testatoris ꝛ cōsortiū fauor est ꝗ̄ de hac dispōe tanq; fauorabili iudicabimus sub qua cōprehenderent̄ femine de le. i. l. qui filiabus. §. si ita de le. iij. l. si plures ad tertul. l. fi. ꝛ. d. l. si ita de le. ij. Non ob. q3 non oz exquiri cōsensos mulieris ꝓpter fradiltate cōfusionis cū ipse sint imbeciles cōsilij q3 qñq; lagaces ꝛ prudentissime ff. ad velley. l. ij. ꝛ approbat̄ eaꝝ consiliū ut pȝ in cautela ꝛ cura. ad quā matres ꝛ auie admittunt̄ ut in auté mr̄ ꝛ auie Et q3 hic nō requirit̄ cōsensus mulieris fauore alienare nolent̄ qui nō eget cōsilio lȝ ipsaꝝ mulierū fauore q̄ magnū pñt ꝑtendere interesse si eꝝ familiā decē dom⁹ alienarent̄ ꝛ in eaꝝ ad habitandū uenirent exosi eis uel alijs coꝝ cōsortib⁹ potissime si fieret alienatio in aliquē vicinoꝝ seruū uel inhoneste uite. ff. de vsu. ꝛ ha. l. nō aūt in glo. C. de sen. pas. l. fi. Et q3 testator ad requisitione dēi cōsensus solū exclusit minores. xv. ānis ꝗ̄ exceptio in ꝑdictis cōfirmat regulā in casibus nō except̄. de reg. iur. li. vi. in rubrica per eꝝ. Et hec sufficiāt ad articulū feminarum. Ex quibus cōcludo eaꝝ cōsensū debere requiri si maiores xv. annis sunt.

Descēdo igit̄ ad scōm pncipale quesitū. s. si dictarū domoꝝ translatio facta ꝛ attentata est ꝯ̄ formā dei statuti an ad eas femine inuitent̄ ꝛ bastardi ꝑdicti. Super quo dico bastardos aut spurios nullatenus iuitari de mero rigore q3 bastardi se cōsortes ꝛ cōsanguineos demōstrare nō possunt nec spurij quātūcūq; patrem demōstrare possint sunt cōsanguinei uel cōsortes nūcupandi hec enī sunt nomina iuris in tales spurios nō cadentia ꝛ omni beneficio sunt indigni vnde nec ad agēdum ꝓpinqui admittunt̄ sine iuramēto q3 ꝓpinquorum noīe nō gaudent ſm Innoc. ꝛ Jo. an. in. d. c. nō nulli ꝛc. Cōcludo enī sup hoc cōsuetudine circūscripta de qua supra feci mentionem femine aūt procul dubio admittunt̄ qm̄ cōsortes ꝛ cōsanguinee sunt vt superi⁹ est ostēsum ꝛ sicut testator masculos a feminis nō distixit ita nec eos distinguere pos. ff. de publi. l. de ꝑcio. ꝛ potissime cū eas inuitare ad dictum legatū sit iure fauorabile ergo ꝛc. ut. d. l. si ita ꝛ. l. qui duos mulos. Nec ob. si dicat̄ q3 nō est uerisimile testatorē uoluisse feminas inuitari cum uetuerit domus alienari extra familiam cōsortum ꝛ si trāslatio fieret in feminas trāseuntes in alienā familiam ꝑ cōsequetiam quādam ꝛ ꝑ indirectū alienatio fieret extra cōsortes trāseunt enim mulieres ut plurimū in alienam familiā ꝛ eoꝝ uitam ꝛ patrimoniū uiris cōtendunt C. qui potio. in pig. ha. l. si fortificat̄ ꝛ hoc q3 rō ligandi ampliat ꝛ restrigit legatum de uino le. l. fi. §. cum dulcia cū se. ꝛ testator motus fuit ad ita disponēdum ne mala uicinaria cōsortib⁹ fieri posset sed mulierib⁹ in extraneam familiā transeūtib⁹ cessat rō uicinarie male ergo ꝛc. Preterea cōsiderauit testator q3 per agnatos masculos familiaris dignitas cōseruatur. ff. de uen. inspi. l. i. § denūciare ver. publice enī interest ꝛ ff. de uer. signi. l. ꝓnūciatio § cōi Et ꝓpterea uetustati visum fuit ita iura cōstitui ut hereditas ad masculos conflueret insti. de legi. agna. succes. §. q3 ad feminas ꝛ insti. de here. ab intesta. §. item uetustas Nec mirū si ita placuit legi mosayce vnde. xxvij. c. ubi sic inquit iustā rem postulant filie salphaat homo cū mortuus fuerit absq; filio ad filiam eius trāsibit hereditas si filia nō habuerit habebit successores fratres suos q3 si et fratres nō fuerint dabitur hereditas fratribus patris sui sin aūt nō patruos habuit dabit̄ hereditas his qui eis ꝓxiini sint. Eritq; filijs israel sancta lex perpetua qui ꝑcepit dñs moysi Ad hoc aūt omnia iura predicta in successione testan loquūtur tūc masculi ferebantur sed q3 ꝑ sublata ē hodie differētia sexus ꝛ q3 nullo iure de iure canonico uel ciuili feminas inuitari ꝓhibituꝫ est imo omni rōe cōcessum. Cū ergo in deā dispositione ꝑpter uerborum ipsius dispositionis pregnātiam tam mares quam femine inuitent̄ vt superius e ostēsum in scōo discursu non debemus ad cōiecturas recurrere q3 refugiū est intētionis ambigue ut. l. cōtinuus. § cum ita de ver. obli. ꝛ ubi uerba sunt clara nō est recedēdum ab eis ut l. nō aliter. ff. de le. iij. Nec ob. q3 mulieres trāseunt in aliam uicinātiam q3 anteq; trāseant plurisariā iterest ipsaꝝ he nos hēe uicinos q3 masculoꝝ hēe iterfit ꝑpter pudicitiā eoꝝ sexui cōgruetē ꝛ multas vidi nūq; exire de domo patrū sicut sunt ille que stāt in habitu virginarum multas vidi mulieres nubentes ducētes maritos ad domum eaꝝ de quibus C. de dona. ante nup. l. cū uite. ꝛ. ff. de ritu nup. l. mulierem multas et vidi ꝑ tpa lōga stare anteq; nuptui tradant̄ ꝛ sic pȝ earum interesse ut masculorum ꝛ plus Ex quibus cōcludo ad dem̄ legatum domorum feminas inuitari ꝛ si proximiores sunt ceteros consortes excludit quoniaꝫ sic testator disposuit Et ita dico ꝛ cōsulo ego Ang. ꝛc.

clxxxxij

Utrum dari possit de iure curator bonis mortui termino ad adeūdam hereditatem heredi nō assignato Et de citatione facta de ipso q3 ueniat ad opponendum ꝛ contradicendum ꝛc. ꝛ utrum hic curator nō de bonis his possit compromittere ꝛc.

Veritur An de iure possit dari cur. bonis mortui nō assignato termino uero heredi ad adeūdam hereditate citato tñ herede q3 ueniat ad opponēdum ꝛ ꝯ̄dicēdum ꝛ herede nō interueniete nec aliquid opponente nec ullam dilatione perēde. Et uidet̄ q3 no ff. de here. insti. l. siquis instituat̄ incōtrarium vȝ nam certum ē q3 ꝓcurator datur bonis eius cui an heres institutus sit incertū est. ff. d̄ ferijs. l. ij. ver. ut curator. Nemo eīm dubitat cur. dari posse hereditati iacēti sine uidet̄ dicat do curatorē bonis ꝯ̄ tulis

fine

fine dicat no curatorē hereditati iacēti. ff. de nego. gest. l. debitor tñ si heres scriptus uel legitimus apparet z cōtradicit dz ei dari dilatio ſm doc̄m l. si quis institutus petēte ipso herede uel creditoribus si aūt heres est cōtumax nō dz ei prefigi terminū qd tali argumēto pbatur si pfigit terminus nō dicitur hereditas iacere sed bona vacare elapso termino sz lex pmittit dari hereditati iacēti ergo z c. d. l. debitor. Itē hereditas fingit loco illius psone que suis negocijs superesse nō dz vnde auxilio curatoris regi dz ut carens aīa regat ab aīa sicut irrōabile regitur a rōnabili. ff. de posth. l. si cui eorū §. fi. cū. l. se. si ergo heres nō uenit pndicat ei al. ad quid citaret glo no ff. si cui plusqz per l. fal. l. i. § cum dz. Nec enī monēdus est ut terminū petat qr nemo tenet aduersariū suū instruere. ff. de lib. agno. l. i. § denūciare. Ad hoc optime facit. c. vlt. de supple. negli. pla li. vt in uer eo uocato z. ff. de execu tu. l. scire oz. ff. de uen. inspi. l. i. § denūciare. C. si ut se ab here. absti. si ois in auté. de here. z falci §. si uero z sic pōt dicere heres uel approbare debuit si sibi datio displicebat. ar. C. si sepius in inte. resti pe. l. i. Et ut dcm̄ est citatio dz aliquid operari in tantū qd sit eo citato censeat factū eo psente z non dicente qr cōtumacia cuati hz pro psentia tex. est in auté. qua in puincia z in corpe unde sumit z tex. est in legatis z lz notabilis dico igit datione curatoris tenere bene tñ credo qr discretus iudex nō dz festinare in ista datiōe curatoris ut. l. si diu ff. qui. ex causis in pos. ea. Et si cōparet heres z peteret dilatione nō dz assignari minus spaciū centum dierū qd si faceret pōt apparere. l. i. ff. de iur. deli. uel fz alios nō tenet dilatio hoc non expedit dicere in proposito.

Scdo querit an iste curator possit cōpromittere z si quidem uult cōpromittere in merū arbitriū ita ut stetur sine ille siue equa siue iniqua sit nō pōt ar. ff. qr quisqz iuris. l. iij. §. si tamen tutor. Si aūt cōpromittit in arbitratorē sub quietatē spe z bona fide z de re dubia qr lites z strepitus expectātur tunc in primis vidēda est forma sue curationis utrū sit vlis uel ad certos actus dari posse ar. l. ab hostibus. in pnc. qui. ex cu. ma. Et si vlr del indiffinite detur tūc recurrit ad ius cōe qd eius officiū describit z format z ei naturā z l. dat. Et sciendū est qr iste curator datur cā cognita necessitate pcise uel causatiue z cōseruatōnis bonoꝝ z vtilitatis ut d. l. debitor z ff. de uē. in pos. mittē. l. i. §. ita igit z glo. notabilis unitatis hec uideat cōseruat regime esse causatiuā necessitate z. ff. de adm. tu l. inter bonoꝝ in fi. ne igit ius hereditatis fiat deteri⁹ uel res hereditarie deteriorētur administrationē hēt uē actiones mouet. l. i. de cur. bo. den. Item pro utilitate bonoꝝ transigere posse vz. C. de trāsac. l. pses z quasi trāsigere in cōpromittēdo in bonū uirū. nam si ei licitū est cōfiteri z bonam fide agnoscere ergo cōpromittere utiliter z bona fide lz non cogit per modū iurisdictiōis contentiose sine necessarie id ergo pōt qr ex bona fide nascitur Nam uero culpabile. ff. mā l. creditor. § fi. facit qd no in. l. fi. ff. si quis cau qd de ad cognitionē iudicis remittendū est ff. de manu te. l. qui filiū. ff. de uer. ob. si ita quis §. sera i dubio sicut psumit pro laudo ita presumit pro cōpromisso qr laudū ex ipso. ff. de arbi. non distinguemus. § nūc de officio facit qr no. p. in cōsilio qd incipit ptolomeus manet. Itez certū est qr fauorabilior est pupillus qz hereditas iacens ut no. ff. de mino. l. et ei si ergo curator pupilli bona fide transigere pōt ergo z curator generalis hereditatis de hoc tñ nō habemus lege expssam z multū et facit gl. in dcō uer. ita igit z tex. directū notandū in d. l. inter bonoꝝ z qr sup iure qd absenti cōpetit actu uel possibilr nemo dz posse sine mādato eius cōpromittere uel pacisci. ff. de iur. z fac. igno. iniquissimū de pac. si vnus. §. z ante oia z qr cōpromittere nō est uere administrare sz qddam nouare uel quasi quādā formā mutare iur. hereditarij dū in ptāte tertij ponit qd prius nō erat in ipsius tertij ptāte z sic noua forma daret bonis z in forma cure hoc nō cōtinet nec in nālis curationis uenit tacite nisi utilitas iussit z ide offm̄ hz cur datus bonis inuentis z mortui sz est offm̄ custodie ut res nō pereant ut ff. de mu z ho. l. i. z ibi glo. or. Illud tñ sine dubio credo qr si esset cōpromissū necessariū ex forma statuti uel uoluntarium ex forma statuti uel uolūtarium subrogatū loco necessarij. s. ad qd z si nollet compelleretur per iudicem precise qd hoc pōt facere ex talis curationis natura qr est ad necessarios actus pucatus nō prouocans ad huius tutis diminutione ut si laudum esset male hereditati ses bonis ex esse enī ratum esset habendum qr bona conseruat uel augescit. ff. de pac. l. contra iur. §. fi. in fi. Nunquid autez per tale laudum purificetur conditio huius decise quia uerba me sapiunt ex iuz dictis apparet z facit qd no. ff. d pac. finaliter in certum loquar tenēo qr dictū cōpromissum facere bona fide de re dubia ualuerit z laudo sit laudū psertim ad purificatōz dicte cōditōis nisi euidenter appareat iniquū z ita dico z cōsulo ego Ang. z c.

cxxxiij.

De curatore ad instātiam creditoꝝ hereditarioꝝ hereditati ut iaceti dato z c. z utz cōpromittere possit.

Sicuto debitore qui uarios creditores habebat superuiuētib⁹ filijs i ptāte datus est cur. bonis z hereditati eius uelut iaceti dictis filijs nominatim nō citatis neqz psētib⁹ sed tñmodo emanauerūt generalia pclama si erat aliquis qui vellet eē heres debitoris pfati post lapsum qz dictorum terminorū datus fuit curator predict⁹ ad creditorū instātiam deinde dictus curator ab alio ex dictis creditoribus cōuentus cōparuit in iudicio z cōpromissum facit de iure z de facto ſm formā statu. cōis flo. de cōpromissis loquētium z arbitri in dicta cā electi tuam arbitrorū sequentes laudauerūt put in ipso laudo cōtinet.

Ro decisione oīum quesitorū primo inuestigādū e an cur. datus fuerit cur. nec ne qm̄ si cur. nō fuit apta ins est ad decisionem oīum dubioꝝ. Pro decisione igit dicti pricipalis dubij quattuor p ordinem discurram⁹. Primo in quot casibus ueniri pōt ad datione curatoris bonorum. Secūdo quo ordine. Tertio quid facere dictū curatorem oportet ut habeat administrādi ptātem. Quarto z vltimo de ptāte curatoris pdicti cum ē legittime ordinatus reuertor ad primū super quo cōclusiue respōdeo qr curator bonorū qñqz datur bonis psētis qñqz bonis absētis qñqz bonis defuncti bonis psētis datur cū filiofa minori deferet hereditas aut legatū qd uel qz pōt pater agnoscere aut adire recusat. Suppetit eīm tunc filio adeūdi z cognoscēdi potestas z pp necessitatem adire poterit tūc filius iudicē cōpetētem ut curatorē z per que gubernatio dictorū bonorū pcedat. C. de bo qz libe l. fi. §. i. ver. Si autez patre in cor. ut li. ma. z aute § i. Tutus aūt curatoris ptās circa gubernatione bonorum extraiudicialiter cōsistit in iudicio enim actione z passiue filius experit cum consensu curatoris ad litem dati de iudicijs. l. si longius. §. si filius in glo. magna. Nec desiderat tūc consensus patris in tali iudicio ſm Jo. an. z Inno. de pcu. Dari et pōt bonis psētis qui bonis cessit ut no. Spe. in ti. de cur. ver. Sed an in bonis psētis fūdat se per l fi. de cur. bo. z hoc sano congruit rationi. Expedit eīm creditorib⁹ acceptantib⁹ cessione debitoris bona vēdi. z iō pudendum ē de curatore bonorū qui habeat dcā bona distrahere z istius curatoris ptās nō uersat nisi circa distractione bonoꝝ z omnia alia sine quibus distractio fieri nō pōt z hic curator nō suscipiet actionē qr ad hoc non est ordinatus nec ad hūc fine tedit talis cur. ut no in. l fi. Dat ēt curator bonis psētis qui bonis nō cessit z hoc solum in vno casu eoz debitor clarus est z bona eius aut uenire debēt vnde ei⁹ ptās solum circa distrahēda bona uersat ff. de cura. furiosi curator nullūz aūt aliū casum inuenio ultra dictos tres in quo pnideant de curatore bonorū presentis.

Dixi scdo qr dat curator bonis absētis de hoc curare loquitur ff. qui. ex ca. ma. l ab hostib⁹. §. i. de priui. cre. l idem priuilegiū de mu z ho. l. i. §. fi. de neg. gest l debitor in hoc tñ attendendum diligenter qr nō bonis cuiuscūqz absētis dādus est curator. Si eīm fingimus debitore latitare fraudationis cā nō est succurrēdum de curatore bonis. C. d bonis auctoritate iudi. pos. l. fi. l. fulcinius. § adeo qui. ex cās hoc determināt glo. in. l. i. ff. curato bonis dādis in ver. z pdito. sed vbi nō latitat sz aliter abest forsitan qr debitor ab hostibus captus ē tunc bene de dicto curatore pudetur de hoc tñ ē uix qñ pudetur bonis absētis in eius fauorez tñ forsitan nullis extantib⁹ creditoribus ut pp notoriā dissipationem bonorum ipsius z iste curator dari pōt nemine petēte etiā ex mero iudicis officio ut no. in. l. ij. in. i. glo. ff. de cu. bo. Potestas ergo talis curatoris nūc solum cōsistit z in hoc vigilater insidet nō dissipari bona. z iō eius ptās uertebatur circa oīa per que ō dissipationē occurrit de iurisdi. om. iudi. l. ij. Sic intelligit de here. insti. l. si quis ita institutus suscipiet ergo actiones alias dissiparent bona distrahet tempore peritura pp idem de dolo. l. si oleum de admi. tuto l. lex que tutores distrahet et nō peritura si vrgeat graue es alienum qd pena crescat maxime publicū. Sic intellige dictam

l.i.de cura.bo.ff.de admi. tu. cura. Alia aut per que non occurrunt q disceptatione eius ptas nullatenus se extendit qr cum ea dandi curatore sit in disceptatione fundata eius ptas limitat per eam q̄sq3 aut datur curator bonis absentis non principali eius fauore sed terti pota ad instantiā credito⁊ ⁊ tunc si ptās eius sit limitata ultra se nō intromittet ppter regulā generalē traditā ff. mādati. l. diligenter. Et iō si datus est bonis absentis uedendis ⁊ distrahēdis solum uendet ⁊ distrahet sed si eius ptās per dantē limitata nō fuit sed fuit simplr datus curator tunc quāta sit eius ptās circa actiones exercēdas actiue ⁊ passiue uaria glosatores uariātes azo. n. dixit q curator bono⁊ non inteīat actiones nisi tpe perituras accursius dixit q intētat uniuersas ut no. p gl. in. l. creditor de bonis auctē. iudi. pos. Item tenet accursius in. d. l. ij. de cura bo. in pri. glo. ma. dixit remittit ad no. in. d. l. creditor. Et idē tenet in. d. l. idē priuilegiū. Tertia fuit opi. alga distinguentis an curator def ad credito⁊ instantia ⁊ ipso⁊ cōmodum ut eis celerius satisfiat ⁊ ipse exercet oēs actiones actiue ⁊ passiue pituras ⁊ non perituras ut d. l. ij. de cura. bo. ⁊ ēt dicit q agit ⁊ suscepit actiones ⁊ rata sunt que q3 ab eo gesta i iudicio ⁊ extra interest n credito⁊ ut eis hec possit ut uelocius cōsequi possint suū fin autē r ō datur curator ad credito⁊ instantiam sed ad instantiā alterius cui⁹ bona interest cōseruari forsitan pp successione q3 sperat ex successione uel alio modo ⁊ tunc nō intētat nec pituras qr nō interest illas intentari sed h⁹ exercet passiue qr hoc ptinet ad patrimoniū cōseruatione facit ergo trāsiuit alberga. de curatore bono⁊ absentis ad curatorē bono⁊ defuncti ⁊ eo⁊ ptātem determinat p̄ ordo circa exercitiū actionū. l. ut quilibet ipso⁊ exerceat actiones passiue actiue aūt silr intentat quilibet tpe perituras nō pituras aūt intentat curator dat⁹ ad credito⁊ instantiā non ad instantiā substituti uel tertij cuius interest bona ex eā alia conseruari ⁊ hanc opi. sequitur spec. in ti. de curatore ver. ut curator ad lit. ⁊c. Et uide ibi firmat Jo. an. in addi. suis. Quarta fuit opi. bar. qui nō distinguit ad cuius petitione fuerit datus curator. Sed solū iter curatore datū bonis absentis ⁊ curatore datum bonis defuncti ⁊ dixit q curator bono⁊ absentis indifferenter exercet actōes passiue pituras solas aūt perituras intētat actiue curator aūt datus bonis defuncti actiue ⁊ passiue exercet uniuersas p. l. si diu qui. ex ca. in pos. ea ⁊. l. si seruus de bonis auc. iudi. pos. ⁊ per l. ij. de curatore bo. Sed certe p̄me due leges hoc non pbant ut. l. ij. de cur. bo. facit q generalr enī loquit de curatore bono⁊ ⁊ generaliter dicit facta gesta ⁊ acta p eum tenere ust non uī. l. illa restringēda nisi quaten⁹ per alias leges ⁊c. ff. de publici. l. de precio. In hoc ergo articulo multum mihi dubio uī posse dici q actiones passiue quilibet dicto⁊ curato⁊ exercere possit indifferēter ⁊ i hoc oēs concordant. Item actiue quādo graue immineret eis alterum aut ppter aliud urget necessitas intentari actiones ēt non perituras. Nam si alienare pōt hoc casu multofortius actiones intendere de iure debz. l. aut pretor. Hoc probatur expresse in d. l. si diu pp qō concludo ēt actionē nō perituras tpe de sui natura intentari posse per suum curatorē ad cuiuscūq3 instantiā datus sit ubi in obligatione uersat id qō naturaliter corrumpit curis tpis ⁊ qr illā actōem intentari interest tā creditores q3 cuiuscunq3 tertij pretēdentis aliqō interesse cum per eā ad conseruationē patrimonij anuisset ubi aūt nulla necessitas immineret sto cū opi. alga. spe. ⁊ Jo. an. s. de cur. datus ad creditorum instantiā uniuersa intentet qr eorum interest inctari ut exacta p eos cōsequi posset ⁊ exactio sibi satisfacere curator aūt datus ad alio⁊ instantiā intēnet uniū tpe pituras ⁊ hoc uoluit forsitan azo qui dixit curatore bono⁊ intetare nō posse alias actōes q3 tpe pituras ut supert⁹ est dcm. Restat igit uidere qñ bonis defuncti sit dādus curator ⁊ hic cōsidero q q̄sq3 bona defuncti nullū hnt successore uel nullus esse sperat ⁊ tūc nō ueniē ad curatore qr non dicunt bona defuncti nec hereditas iacens s3 dicunt bona uacātia ut. l. i. § cū bona ff. de iure fisci. l. i. i pri. de succes. edicto administratio ergo dcō⁊ bono⁊ ptinet ad pcuratorē fisci ut. l. i. C. de offi. pcur. cesar. ⁊ iō de alio administratore prouidendum nō est q̄sq3 dicta bona non habent successore de pñti s3 sperat successor de pximo ⁊ idez qr nō dat cur bonis s3 ad instantiā eo⁊ quo⁊ interest p̄tor imitatur edictum statuendo tps ītra qō hereditas adeatur ut. l. si quis instituatur in pri. de here. insti. Quandoq3 dubitatur q diu hereditas iacere nō debeat tunc si dubietas causat a facto ⁊ malicia eius qui futurus heres ēe potest qr procrastinat adire. ⁊ idem qr nō datur tūc sed statuit ei tps adeūdum uel repudiādum ut d. l. si quis ver. s3 si bonorum ⁊. l. i. de suc. edic. in prin. S3 si causat aliūde puta qr ē institutus heres sub cōditione casuali cuius purificatio ab eius ptāte nō pendet tūc ad creditorum instantiam pnūciat pretor nisi infra certum die hereditas fuerit agnita se missurum bona hereditaria p creditores possideri interim autez datur curator bonis ⁊ perituris distrahēdis ⁊ et nō perituris pp graue ea alienum. ust hoc casu limitata est talis curatoris ptās ⁊ iō licet datus sit ad credito⁊ instatiam hoc casu nō intentabit actiones nō perituras. ptr dixit Bar. qui indifferēter tenuit curatorem bono⁊ defuncti posse uniuersas actiones intētari poterit ergo omnia facere sine quib⁹ bona cōseruari nō possent ut dixi in alio discursu ⁊ hoc pbatur expsse in. d. l. si quis. § item si cōditioni ⁊. §. se. Quādoq3 hereditas nō aditur qr nemo est qui de presenti uelit adire uel qr qui primum gradū obtinet successionis dicit se nō aditurum tūc curator generaliter dandus est ut. d. l. i. de cura bo. ⁊ ipsius curatoris ptās satis est ampla qñ h3 administratione legitimā ut d. l. ij. de cura. bo. in fi. gl. magne. Et iste bñ ictat actōes pituras ⁊ si pitura s actiue ⁊ passiue ut. d. l. ij. ibi ⁊ ei actiones ⁊c. ⁊ et distrahet peritura si necessitas urget ut. d. l. ij. in glo. predicta ⁊ iste est casus noster. ⁊ ideo si dictus curator fuisset legitime ordinatus actiue ⁊ passiue potuisset actiones intentare ⁊ cōpromissum facere fm formam statuti qr arbitri iudices sunt ⁊ in locū primi iudicis sunt. C. de iudi. apertissime nō ita dicerem de cōpromisso uolūtario indistincte. Sed hūc articulum nō attingo qr nō expedit. Ex pdictis duo pūcta apparent decisa. s. quatenus ueniri pōt ad curatorem bonorū ⁊ de ptāte curatoris predicti quādo est legitime ordinatus. Uideamus igitur an fuerit legitime ordinatus nec ne. ⁊ sup hoc cōcitiue ⁊ indubitanter dico q nō qr cum talis curator ordinatur ad credito⁊ instātiam requiritur cōsensus maioris ptis ipsorum q hic nō fuit scōo requirit qō nominatim citentur illi quos pxima cā successionis cōtingit si uolūt esse heredes uel nō aliter eīm iudici cōstare nō pōt hereditate iacere uel diu iacere debere. ut. l. i. §. denūciare de uen. in spi. per Jaco. de are ⁊ Bar. l. i. ff. de cura. bo ⁊ per eūdem in. d. l. si diu facit q no. glo. in. l. i. C. de succes. edic. in rub. nec sufficit generale pclama exquo tractat de preiudicio singulorum qui certi sunt in corpore de here. ⁊ fal. l. si uero adiunt licet alias pp incertitudinem sufficiat ut. l. si corpe. C. de remis. pigno. C. si ut se ab heredi. absti. auctē. si omnes in pposito aūt erant ipsi filij ergo fuerunt figillatim requiredi. Hoc et probat qr quādo decretum tutelle uel cure ex fistā interponit nullum est. ut. l. sete egresse ⁊. l. tutor petitus de tuto. ⁊ cura. da. ab his facti. ff. de iure fi. l. i. § hec uerba ⁊. l. cum uero. §. subuetum de fideicō. liber. Si dcm decretū fuit obrepticium ergo nullum pbatur obreptio qr fuit datus curator hereditati iaceti que no iacebat qr certos habebat dños. s. filios olim in ptāte qui erant sui absq3 aliq̄ immixtione ⁊ in quos erat cōtinuatum dñium ut. l. i. §. sunt qui i potestate si quis obmis. ca. te. de liberis ⁊ postu. l. in suis. ⁊ adeo sunt heredes ⁊ ad eos cōtinuat dñium q inter mortis existētiam nō est dare medium ut. d. §. ⁊. l. si post mortē §. usq3 adeo de le. i. ubi est tex optimus no. in. l. qui se patris ⁊ ibi per glo. ⁊ Cy. ante ostionem ergo sunt heredes licz ante immixtionē nō possint cōueniri ut heredes. ff. solu. ma. l. si cum dotē §. trāsgrediamur in glo. gesta. ergo p talez curatorem fals sunt ipso iure nulla ff. q cum fal in. l. i. ⁊ quasi p totum. Cōcludo igit ex pmissis dcm cōpromissum ⁊ laudum nullius esse momēti ⁊ de tali nullitate posse in iudicio allegari nō obstāte statuto cōis florētie disponentis q laudum nō possit dici nullum qr illud intelligit nisi nullitas causet a defectu ptātis siue iurisdictionis glo. singularis est ⁊ nō e alibi s3 can. in cle. i. de sequestra. pos. ⁊ fruc. Signacium est igit querere ⁊ ēt rñdere ad aliud quesitum s. quid debeat facere talis cur. ut administrare possit. Et ita cōsulo ego Ang. ⁊c.

cxciiij.

De quadam sentētia cōdemnatoria in cā pricipali an ualeat ex eo qr notari⁹ est ⁊c. ut de desertione appellationis.

IN ista Processib⁹ cause pricipalis ⁊ huius cause appellationis duo disputari oportet. Primo an sētia lata in cā principali cōdemnatoria q dñm in libris. ⁊c. sit aliqua uel nulla. Et si aliqua an iusta uel iniusta uel iniqua. Secūdo posito q esset iniqua an appellatio sit dserta ⁊ sic nō

obstate

obstante iniquitate pronũciari oportet iniquitaté fore desertam. Revertor ad primũ ꝛ obmissis supfluis cõcludendo dico dictã sñiam condẽnatoriã nullam fore moveor solum una rõe ꝙ notarius rogatus de eo est habitator cõtinu⁹ ꝛ de civitate vulterre ꝛ hoc probatũ est ꝑ tres testes sup hoc deponẽtes tam de hereditatõe ꝙ̃ de origine est enim sat̃ probata per opi cõem ꝙ sic hẽ ꝛ reputat̃ cõiter. C. de nup. si vicinis est ꝓbata ꝙ probatũ est ꝙ se asserit ꝛ appellat illi⁹ civitatis oriundus vñm hoc standũ est assertioni sue nõ ꝓbato ꝙ aliunde origine ducat ꝛ trahat. C. de decur. l. si ille li. x. cõtrarũ l. assumptio. in pri. ad munici. que due leges sil̃ iuncte hoc probant ꝛ satis ꝓbatũ est de ueritate ꝑ primaz uerba ꝙ dixit ꝙ dictus notarius ortus est in civitate vulterre lꝫ posset quis dicẽ eum deliminari ꝙ non dixit qñ audivit ita ꝙ deponit simplr̃ factum nõ aũ per sensũ in quẽ cadit factũ Sed hec calũnia satis evitari põt ꝑ ea que dicit ꝙ vidit eum supportare onera ꝛ factiones ut faciunt originari vulterani. Et ꝙ dicũs testis est vulteranus ꝙ eius noticiã õ facili põt hẽre ꝛ si deductum ꝛ articulatũ esset matrẽ ꝛ patrem vulteranos satis ꝓbatũ eẽt de origine tñ lꝫ articulatũ nõ sit adhuc credo satis esse probatũ sufficiẽter per supradicta habitatio aũt cõtinua est ꝓbata per dictos testes deponẽtes de scĩu vñ ꝛ si nõ ex capite originis saltẽ ex capite habitationis cõtinue dictus notari⁹ obstãte statuto posito sub rubrica de devoto officialiũ forensiũ cõstat decẽ notariũ nõ potuisse dictum offĩm notariatus exercere. Et oĩa acta scripta per eum nullius fore momẽti. Nec ob. ꝙ est officio sustentatus vñ favore publice utilitatis videntur acta ꝑ eũ valere ut. l. barbarius de offi. pto. ꝙ hic statutũ disponit expsse non valere gesta per eũ vnde nõ est recedendũ ab eo qui ꝛ aqui. l. ꝓspexit de le. iij. l. non aũt. Itẽ non ob. quedã littera magnificoꝝ ꝛ excelsoꝝ dñorum prioꝝ civitatis florẽtie cõtinens onũ enũciative ꝙ dictus notarius est civis florẽtin⁹ aliud dispositive ꝙ ipsi volũt ꝙ exerceat offĩm ꝙ illa enunciatio nõ facit eum civẽ si nõ est ut. d. l. assumptio in ꝓncipio ꝛ lꝫ verũ sit ꝙ esset civis florẽtinus nõ ꝓpterea excludit̃ ꝙ nõ sit oriũdus de civitate vulterre cũ civilitatis bñficiũ absqꝫ origine acquirat̃ multis modis ut. C. de incolis. l. cives li. x. Et ꝙ lꝫ esset civis florẽtinus ita ꝙ nõ vulteranus tñ non sufficeret ꝙ inhabilis fit ꝑꝑ habitationẽ continuã dci notarij attenta forma statuti ꝑdicti ꝛ ꝑceptũ dñoꝝ prioꝝ nõ potest ad officia habilẽ reddere qui inhabilis est qm̃ eoꝝ ptãs est a statuto cõis florẽtie limitata nec ad istũ casum porrigit̃ igitur ꝛ c ff. man. l diligẽter ꝛ. ff. de arbi. l nõ distinguemus §. de officio ex quibus cõcludo dictam sñiam ꝛ oĩa acta nullam ꝛ nullius momẽti posito pro cõstanti ꝙ nõ revocet̃ in dubiũ civitatẽ vulterre nõ distare a terra collis ꝑ milliaria. xx. prout mihi asserit̃ ꝙ nõ distat imo est infra. x. miliaria. Nunc ad sm̃ posito ꝙ dcã sñia sit aliqua an sit equa vel iniqua. Et ad iniquitatem sñie multa alleganẽ que in effectu vera nõ sunt ꝙ testes qui ꝓ parte ꝓductĩ sunt ꝙ nõ iuraverunt parte pñte ꝙ deposuerũt nõ moniti nec citati ꝙ nõ infra terminũ oĩa hec veritate carẽt ut ridi exactus cõstare allegat̃ et ꝙ nõ est adhibẽda fides dcis testibus ꝛ qõ nõ ꝓbant ad probandũ aũt qõ nõ sit fides testib⁹ accusatricis adhibẽda allegat̃ ꝑmo affinitas quedã per trãsversale lineam ipsi⁹ accusatricis hec quidẽ ꝛ si plene ꝓbata est nõ sufficit qm̃ affinitas repellens a testimonio ꝛ admittẽs ad agendũ sine mãdato dꝫ esse ꝑ lineã ascẽdẽtis vel descẽdentis non aũt sufficit affinitas trãsversalis sm̃ Inno. ꝛ Io. an. de rescript. nõnulli ꝛ ita intelligit̃ ꝛ limitat̃. l. sꝫ hec de procur. multi tñ dcis testib⁹ accusatricis adversarij vꝫ ꝙ iterrogati fuerunt an partib⁹ attineret ꝛ dixerunt ꝙ nõ ꝛ probata est affinitas vñ in hac pte falsũ dixisse videnẽ ꝛ testis dicens falsum in uno in reliquis falsũ presumit̃ dicere nec eius dicto est adhibenda fides. ff. de testi. l. qui falsa vel varia huic autem obiectioni dupl̃r respondeo. Primo ꝙ affines esse poterant ut est probatũ ꝛ tñ affinitatẽ ignorabant unde lꝫ non dixerint se negando attinẽtes non tñ dixerunt falsũ ꝙ non dolo nec cũ intẽtione fallendi ut. l. quid sit falsũ. Scdo hec raro placet ꝛ est quottidiana ꝛ notabilis ꝙ tunc testis coram iudice ponẽs in suo testimonio mentiẽdo reddit testimoniũ suũ nulliꝰ qñ mentitur super eo qõ si exprimeret repelleret eum a testimonio alias dictũ suũ eẽt validũ. Sꝫ ꝙ mentit̃ cum iuramento tenet̃ crimen stellionatus ꝛ est ita in ꝑpriis terminis doctrina Ja. butri. in eo qui attinentem negavit ꝛ attinens. ff. de infami. l. furtus. Cum igitur dicta affinitas quãtumcũqꝫ detecta nõ repulisset eos a testimonio ferendo licet in hoc ex certa scia fuit mẽtiti nõ est testimonium eoꝝ nullũ sm̃ eũdem Ja. ꝙ est no. dignum lꝫ tñ eoꝝ testimonium nõ repellat̃ totaliter tñ nõ dubito ꝙ dicti testes ꝑꝑ hoc nõ sunt forsitan omni exceptione maiores loquor si affinitatem sciuissent ꝛ satis eorũ testium fidei detrahere ꝙ dixerũt maleficium cõmissum õ nocte ꝛ omnia asserũt se vidisse qualiter aũt videre potuerũt de nocte cum extaret luctus privatõ nõ maduerto nisi locus nocte factus oppactis alio lumine refulsisset ut tunc vel artificio ꝛ audivi iam Oldra. de lande in romana curia assidentem testes deponẽtes se de nocte vidisse ꝙ impossibile erat videri nisi absqꝫ alio artificio aut lumine lune multos testes ut falsos damnasse ꝛ merito qm̃ qui dicit se vidisse ꝙ est impossibile videri ꝑ naturam absqꝫ alio auxilio falsum dicit ut. d. l. qui falsa faciũt ergo me dicta dictoꝝ testium fortiter suspicari. Porro lꝫ vera sint eoꝝ testimonia ꝛ omni suspitione ꝛ oĩ exceptione maiora inquirãmus diligẽter an dicta sñia alia ratione sit iusta. Et hic attẽdendum ꝙ ꝙ loquar non cadet forsitan in capite idiote sed solũ illorũ qui ratione iuris intelligũt. ꝛ dico dictã sñiam fore iustam in pena simplici cẽtũ librarũ ꝙ maleficium est ꝓbatum ꝑ dictos testes lꝫ non oĩ suspitione carẽtes ut dixi sed iniq̃tum pena ẽ duplicata rõe noctis ꝛ ea rõe ꝙ maleficium cõmissum fuit in domo dñe accusantis dicta sñia est iniqua. Et ad hoc dicte oñ moveor ꝙ statutum requirit ad duplicãdam penaꝫ maleficium esse cõmissum de nocte vel in domo habitationis iniuriã passi ꝛ sic tpe malefici cõmissi altera dictarũ qualitatũ requirit̃. Nam qualitas iuncta verbo significat sm̃ tps vera. l. in delictis §. si extraneus de nox. ff. quo. lega. l. ij. §. aut ꝑtor bart. plene de vul. sub. l. Ex facto in prin. sed tpe malefici perpetrati ꝑ accusatum nõ est deductũ neqꝫ ꝓbatum ꝙ domus i accusatione descripta esset habitationis dicte dñe accusatio enim dicit fuisse cõmissa cõtenta in accusatõe in domo ipi⁹ dñe certis finib⁹ de necessitate nec dicit ꝙ tpe malefici domus eẽt habitationis dicte dñe. unde ꝛ si tpe accusationis erat domus eius habitationis sufficit ad veritatem accusationis. Et demũ testes deposuerũt maleficium cõmissũ in domo habitationis dñe dicte dictis finib⁹ demonstrare. vñ si tpe testimonij eorum domus erat sue habitationis sufficit ut testes dicãt verum sed nõ sufficit ut fiat cõdenatio dupli tum nõ reperiat̃ tpe cõmissi malefici ee domum habitationis ꝛ ubicũqꝫ certum tps ꝛ determinatũ est de substãtia illud tps pũctaliter liquido oportet deduci ꝛ deductum ꝓbari ff de neg. gest l. nõ solum. §. ut probari unde pꝫ ex ꝑdictis nõ potuisse penam duplicare ꝑꝑ habitationẽ. Videamus igit̃ an potuerit duplicari ꝑꝑ nocte circa hoc dico ꝙ nõ. Nam statutũ vult eẽ noctem post tertiũ sonum cãpane que pulsat̃ ꝓ die sequenti anteqꝫ sit dies sm̃ naturã sive pulset̃ post ante pulsationem ẽ nox lꝫ ante sm̃ naturaꝫ esset dies ut ꝙ dies est dũs eo ꝙ sol super terrã esset ut l i. C. de priva. carce. sive pulset̃ ante die forte in medio noctis ꝙ̃ est imediate est dies sm̃ statutum lꝫ nõ sm̃ naturam ꝙ igit̃ testes nõ deposuerũt ꝙ fuerit ante polsatione campane ꝙ̃ pulsat̃ pro die sequẽti lꝫ deponãt ꝙ fuerit post tertiũ sonũ ꝛ ꝙ fuit de nocte ꝓut accipitur a statuto. Item possibile ẽ ꝙ fuerit p⁹ tertiũ sonũ cãpãe ꝛ e. p⁹ sonũ cãpãe eqne pulsat̃ ꝓ die sequẽti ꝛ sic tũc eẽt dies nõ nox lꝫ sm̃ nãz esset debuerunt ergo testes deponere ꝙ fuerit post tertium sonũ cãpane ꝛ ante sonũ cãpane que polsatur pro die sequẽti. Et tũc esset nox ꝓbata ꝛ ita ẽt accusatio debuit formari ꝛ exhiberi in iudicio unde cõcludo nõ fuisse deductam nec ꝓbatã noctẽ ꝓut statutum loquit̃. ꝛ per ꝯñs nõ potuerit fieri duplicatio rõe noctis induplicatis. ergo solum cõcludo sñiam ꝑdictam iniquã posito pro cõstanti que eet aliqua ꝛ valida ꝛ ista sufficiãt de scdo que aliquam subtilitatez habent. Sꝫ ꝙ dicta subtilitas est utilis ꝛ quottidiana iõ ipam intravi.

Nũc descẽdo ad tertium posito ꝙ dicta sñia eẽt iniqua an appellatio eet deserta eo ꝙ ꝯdemnatus appellao nõ docuit intra fatalia de sñia cõtra se lata hec allegatio nõ est vera in facto ꝙ per acta mihi ostensa ꝛ trãsmissa vidi dictam sñiam in publicã formam que mihi asseritur ꝓducta iudici appellationis ꝛ lꝫ nõ esset ꝓducta nõ refert ꝙ sindic⁹ terre collis in suis exceptionibus cõfessus ẽ dictã sñiam latãꝫ fore ut pꝫ ex actis ꝑ eum factis die nona mẽsis aprilis. Sicut ergo statur cõfessioni ꝛ assertioni facte in libello. C. de libe. cã. l. cum ꝑcõ. C. de omni agro deser. l. ultra sic ꝛ assertioni facte in exceptionib⁹. C. de fide instru. auctẽ. ad hec. C. de ꝑdi. ob cãm ur. l. mercalem. Unde puto ꝙ lꝫ ꝑdu

p

cta nõ esset nec cõfessatã nõ eẽt appellatio deserta qm immo tenetur iudex appellatõis interrogare an dicta sñia lata sit & si cõfessus fuerit q sic sufficit qr constat per cõfessionem esse sñiam si aũt negauerit dz iudex sup illa sñia iponere ppetuũ silentiũ appellatio si vnqz reperta fuerit sm Inno. & Io.an.ita notabilr decidẽtes de fide instru.c.ppetuus qr ergo hec interrogatio fit per iudicẽ & est iniquitate fundata ĩ qlibet pte iudicii fieri põt.ff.de interro.act.l.ubicũqz. Concludo igit quantũ ad hoc terniũ punctuz appellatõis in cã pdicta q lz sñia nõ fuerit in cã appellationis oñsa nõ fore dsertam ex quo alia fatalia fuerunt obseruata ut pponitur.

Uenio igit ad ultimũ cõclusiuũ.s. que sint ptes iudicis de appellatõe cognoscẽtis in iudicãdo. Et dico q nullo mõ reuocat in dubiũ dictã ciuitatẽ multerre distare a dicto loco costis minus.xx.miliaria q iudex dz pnunciare frustratorie appellatũ & sñiam nulla fore sm Ia.cy.& Ja.bu.C.de appel.l.eos qr notarius qui scripsit sñiam & acta ex forma statuti fuit inhabilis ad scribendũ & officiũ exercendũ. Si aũt hoc ullomodo reuocaret in dubiũ q intantũ distaret vł plus dico q iudex dz pnunciare eque & iuste pronunciatũ in pena cõmordiali centũ librar sed inique & iniuste in duplicatõe pdicta Et ita dico & consulo ego angelus de ubaldis de perusio legũ doc. cxcv.

De statuto dante ptãtem ancianis ut cõpellant ptes ad cõpromissum & de statuto repugnante &c. Et si obicitur de iudicijs in cõpetentia utrũ dicat cã pendere in iudicio &c.

Gmina Guielmina de florẽtia matriculata in arte picicagnolorũ cõtra filios & heredes ticij in curia cõciliũm dicte artis multas exposuit querimonias cõ quas heredes cõuenti opposuerunt inter cetera exceptõem iudicũ incõpetentiũ ex varijs cãis & ista querimonia ita pendẽte dei heredes cõcurrunt ad dños dicte hereditatis flor. & petunt sup dictis querimonijs cõpromissum obicit q non pñt ptes ad cõpromissum cõpellere obstante quodã ordinamento facto in.m.cccl[x]xviij In quo cõtinetur qd dñi dicte libertatis & nullus alius officialis ciuis uel forẽsis ciuitatis uel districtus florentie cogat uel cogi faciat aliquẽ ad faciendum cõpromissũ in genere uel spẽ uel desup aliqua re seu sup qua pẽderet cã super aliquo cõsulatu alicuius artis Ex aduerso replicat q dcã domina dz cõpelli ad cõpromissum virtute cuiusdã ordinamenti facti in m.cccl[x]xxi in quo continet q dicti dñi dec libertatis in oĩbus cãis ciuilibus possint cõpellere partem ad cõpromissũ eo tñ excepto & declarato q p pdicta non intelligat nec sic derogatum alicui statuto uel reformatõi cõis florentie uetanti compromissum in aliquo casu aut super aut de aliqua re unis alterius seu quibuscũqz personiu. Queritur igitur utrũ dicta domina guielmina possit ad dictum compromissum urgeri. &c.

Rdinamentum factũ in.m.cccl[x]xviij die.xxx. Januarij expsse prohibet dños decẽ libertatis & alios officiales quoscunqz ciues & foreses quoscunqz cogere aliquẽ ad cõpromittendũ in genere uel in spẽ de uel super aliqua re de qua seu sup qua penderet cã corã aliquo consulatu supradictũ aũt ordinamentũ factũ in.m.ccclxxxi.die.vij. februarij cõcedit ptãtem eisdem dñis decem ad faciendum cõpromissum in quibuscũqz causis ciuilibus prout eis uidebitur cõuenire eo excepto q p hoc nõ intelligat derogatũ alicui statuto uel reformatõi dicti cõis uetantis cõpromissũ fieri ideo uisa narratione pdicta & diligẽter cõsideratis dictis duobus ordinametis duo pncipalr sunt uidenda. Primo an primum dcm ordinamẽtum uetet cõpromissum fieri ĩ qñ causa pendet corã cõsulatu. Scdo si uetat an dicat in themate nostro cãm pendere cõsiderato q corã consulibus esset obiecta exceptio iudicis incõpetentis ex cãis in puncto narratis reuertor ad primũ & dico q dcm primũ ordinamentuz non uetat cõpromissum fieri qd apparet q super hoc non disponit vz q compromissum fieri nõ possit sed solum prohibet officialibus quibuscũqz ut non compellant ptes ad compromittendum eo casu quo causa pendet coram consulatu. Cum igitur citra compulsionem possit compromissum fieri ergo nõ uetat compromissũ sed tantũmodo cõpulsionem si igitur compromissum nõ est uetitum patet q dicti dñi decem possunt uirtute eorum arbitrij ultimo loco cõcessi partes ad cõpromittẽdum cõpellere Secũm est uerũ q ecõ partes cõpromittere uolunt ad cõpromissum nõ põt ueniri nisi remedio cõpulsionis qd infertur resisteñtibus & cõtumacibus. C.quõ & quãdo iudex.l.cõsentaneũ in aute.s. qui semel & in corpe vñ sumit de re iudi.l.cõtumacia. ff.si quis ius dicẽ nõ obtẽ.l.i.cum multis simi. Si igit per dcm statutũ pciditur uia per qz ad cõpromissum venit ergo necessario ipsum cõpromissum uetat q qui negat uel uult antecedes negat uel uult cõsequẽs.ff de acqui here.l.illud & paria sunt uetare uel pmittere uel iubere. C.de sen.& iter locu.om.iudi.l.preses de arbi.l.quid tñ & ff. de re iudi.l.in summa facit totũ illud generale cum quid phibet una uia &c. Nec ob q cõpromissum citra coactionem põt fieri qr cõcedo sed nõ refert statutum uetans cõpromissum ad illud q partes facere uellet sponte sz ad cõpromissum necessarium qm nõ est uerisimile statutum cõpromissum uoluntarium uetare q ordinat ad finem pacis & pcordie cuius auctor dz esse qualibet legislator & phs in.l.i.de opis noui nũcia.& ff de usufru.l.equissimũ. Descẽdo ad sm an cã dicat pendere qñ obicit incõpetẽtis iudicis & videt q nõ ppter duo qr lis cõtestata nõ est & solum post cõtestationẽ dicat cã sm Gui qd tenet glo.C.de transac.l.cãs. & idem ibi tenet Jaco.bu.& Odo.cõtrarium ibi tenet Cy.& bar.

Nam cã genus & dicat cã ante lit.cõtest. & post lit.pte. sed lis est solum post cõtestata. & hanc partẽ tenebat Ray. & pro hac pte videt casus in auctẽ.q semel. C.quomodo & qñ iu.& in.c.ex parte vestra ò ver.signi.& ibi per Bart. & Jo.an.do casum expssum de iure ciuili. C.de iura.calũ. §.fin aũt adhuc cãe pendentes & ille tex est melior ad hoc qui sit in iure ciuili. Scdo q nõ pendeat allegat q dicit dictos cõsules nõ esse iudices cõpetẽtes vnde non põt dici cãm pendere ex quo pcessus est nullus.C.si a nõ compe. iudi.per totum. Et ista para eet uera sine dubio iniquãtum pro cõstanti poneret dictos cõsules nõ esse iudices cõpetẽtes & per cõsequens tam oblatione qz reliquos actus subsecutos fore nullos sed qr hic articulus iurisdictionis decisus est & eius decisio spectat ad cõsules coram quibus questio mota est ut l.si quis ex aliena.ff.de iudi.& l.ex quacũqz si quis vo nõ te.& in aucte.habita.C.ne fili.pro pa per Inno.de uer.signi.Ex parte no.ff.ad muni.l.de iure possibile erit hũc articulum iurisdictionis per cõsules affirmatiue decidi qr pronũciabunt se iudices competẽtes & sic per hanc interlocutoriam retro pẽdet omne pcessum nullũ & p cõseques cãm pendere nullam vel pepedisse coram eis uel ex eo q actus nullus nullum inducit effectũ exẽplum patet in citatione nulla & in libello nullo qr forsan ineptus & ẽ cõtestatione patet in aucte.offerat. C.de lit.cõtest.in fi.de libello pbatur.ff.de accusa.l.accusatorus.& ibi Bar de citatione nulla in.l.i.§.item cũ ex edicto que sen.sine appel. resci.C.ne de sta.defun.l.si pater. Et sup omnibus predictis est generalis doctrina Innoc.de pcu.querelam iuxta fi.& ẽ Jo.an.de offi dele.cum plures li.vi.ante decisione igit dicti articuli iurisdictionis nõ põt cõstare dictis dñis decez super libertate an eoz sit iurisdictio in cõpescẽdo partes ad dcm cõpromissum. Si igit eis hoc cõstare nõ põt debet ad dictam cõpulsionem pcedere qr cum de iudi.iurisdictione cõtendit nõ debet ipe in cã ullo modo pcedere anteqz reddat se certum iurisdictione habere sm Inno.ita dicetem õ rap.cum cõtingat in glo.vult oportet q dicti dñi decem differant in cõpellendo partes ad cõpromissum & futuz euẽtum decisionis & articuli iurisdictionis cõsulum eis uiam aperiret compellẽdi ptes ad cõpromissum. Si eim cõsules pnũciabunt se iudices cõpetentes nõ cõpellentur ptes ad cõpromittendum. Si aũt pnũciabunt oppositum.s.se non eẽ iudices cõpetentes cõpellent ad compromissũz denũciare igit debẽt cõsules super dicto cõpromisso quo ad dictas cãs que uertunt coram dñis dictis cõsulibus supsedẽdum esse quousqz per cõsules iurisdictionis articulus decidatur caueant dicti cõsules se pnũcient iudices cõpetentes si nõ sunt pp duo. Primo qr debent iusticiam administrare nõ iniquitatem qr deo & mundo displicet. Scdo qr põt a tali interlocutoria appellari quãtumcũqz a sentetijs cõsulum nõ possit appellari vel de nullitate queri ex forma statuti qr illud statutum intelligit nisi nullitas dicta cauletur a defectu iurisdictionis alias oẽs causas mũdi ad se trahere possent qd esset iniquum quia per hãc viã obliquã absorta esset iurisdictio.o.aliorum iudicum cõis florentie & pro hoc do.glo.ordinariam singularẽ in iure canonico in cle.i.de seques.pos.& fruc.posset ẽt dici & forte non male q pendente dicte iurisdictionis articulo dicti dñi decem possent dictas partes

partes ad cōpromissum cōpellere sub hac exceptione si z q̄ tenus p dictos cōsules pronunciabit eos non fore iudices cōpetentes dictarum litium. ff. de dolo. l. eleganter. § si dolo ff. de dam inf ec. l. qui mas. § .i. Sed prima via sanior z securior z ita dico z consulo ego angel. de perusio legū doc.

cxcvi.

De forma servanda in represalijs concedendis ex forma statuti z de concessione carū facta aliquibus z de cursu .lxxx. annorum z ultra quibus non fuerunt dce represalie executioni mandate z utrū in eis currat prescriptio.

AM Sunt .lxxx. anni z ultra quidā ianuēsis contra cōe florētie z eius habitatores z incolas laodū represaliaz obtinuerūt de casione cuiusdā littere cambij de qua in actis fit mentio. Ex forma aūt statutoz ianue aūt cōcessionē laudis q̄plurima sunt servāda z in p̄mis oz p̄cedere probatio debiti coram p̄tāte ianue facienda ac ēt oz eligi vnus nūcius si de dignas oriundus de ianua uel districtu uel qui in ianua habitant uel districtu per decemū de cōsilio z assensu tractatorum mercātie uel maiori ptis ipsorū z oz ille nunci9 cē presens in ianua uel districta qñ repsalias postulant z p illum debet mitti littere illi cōitati cōtra quā represalie postulant q̄ de debito qd̄ p̄tendit̄ fieri faciāt satisfactione creditori uel procur ei9 uel saltē sūmarie iusticie cōplementum. Nunc uero heredes herede dictoz ianuens̄ p̄ cōe flor. noviter petunt executione dcī laudis videtur per cōe ad observatione veniri nō posse q2 ille solēnitates nō fuerūt servate ut pz exactis z q2 de dcō laudo nō cōstitit p originale s3 tantūmodo p exēpluz nō autēticatū in forma debita z q2 p cessas fcūs in ianua p̄ quedā iacob in lra notatum fuit fact9 p̄curatore datū bonis z de cura. nō constat z q2 decursa ē p̄scriptio plusq̄3 longissimi tpis l3 tamē scā hunc decursū dicant eis nō obstare q2 dce repsalie suspēse fuerūt per dnm duce l3 de suspensione nō constat z si cōstitet ti o10 nō obesset allegat̄ eni per cōe flor. q2 nulla fuit denegata iusticia per cōe cū non fuerint pstitate lre cōi sed pati si qua negligētia fuit cōmissa volūt purgare negligetiā z facere fieri sūmarie iusticie cōplementū p̄ heredes dcoz debitoz. Querit ergo an d̄beat fieri executio dce laudis vis̄ oib9 supradictis z c.

X thematē Supradicto duo eliciunt̄ dubia. Primo an dcē repsalie sint rite cōcesse potissime attenta forma iuris municipalis ianue. Scd̄o pusito p cōstanti q2 cōcessio rite fcā fuerit an p̄ dictas repsalias sit p̄scriptū ex eo q2 nec illi quib9 fcā fuit cōcessio nec heredes eoz nūq̄3 fuerint p tps .lxxx. annoz z ultra cōtra florētinos cives uel districtuales q2 post cōcessas repsalias publice z notorie stationes fundatas z mensas diversāz negociationū exercuerūt ac et ut pegrini z advene trāseuntes p ianuā suaq̄3 fortiā z districtū nūq̄3 fuerunt arrestati molestati uel inquietati verbo fcō uel re psonalr̄ uel in bonis his duobus p̄iectis plene discussis diluicide apparebit quales esse debeāt ptes inclyti et illustris dni. o. ducis ianue cui9 aures crebro pro decisiōe cause maniferiā tediātur. Venio ad p̄mū z p̄mitto q2 pignorationes que elatione repsalie nūcupant̄ velut gravissime z iuri divino z equitati naturali p̄ie sunt iure civili z canonico interdicte ut in corpe ne fiat pig. col. v. C. ne ux. p mari. z C. ne fi. p pa. p toti. C. ut nullus ex uria l. i. z c. i. de iniur. z dā. dato li. vi. qñ sanct9 est nocente absolvere q̄3 inocentē cōdēnare ut. l. absente de penis l3 q̄sq̄3 inveniamus aliqne puniri sine culpa de reg. iur. sine culpa li. vi. z ibi p dnm Jo. an. z C. ad. l. iul. maie l. i. vnde scriptū est q2 patres cōmederūt uvas acerbas z detes filioz obstupuerūt de quo p accur. trāsitum p̄ne in corpe ut oēs obe iudi. pau. circa p̄n. in v̄bo statuta nec est inquirere cur divina clemētia in filios peccatoz suā irā extendat qñ rōem gestoz dei quanto plus inquirem9 tam cōtis inveniemus ipse eni solus novit abscondita p̄ita z futura z iō iuxta eam quā ignoramus punit unū3 p alio temporaliter l3 nō eternaliter. i. q. iiij. §. q2 obicitur in fi z c. s. potest tamen cōtra denegātē iusticiā cōcedi cōtra ipsos denegantes qñ tunc ob delictū3 eoz conceduntur ut no. Jo. an. in dcō c. vno per Ja. de bel. in dcō tit. ut non fiat pig. per bar. in suo libello represaliarum per Jo. de lig. in suo tractatu de bello Inno. de sen. excō. gravem hoc igitur p̄missio descendo ad nostrum p̄mū p̄positū. Et quantum ad primum videt̄ indubitanter dicēdū dictas exequendas nō esse pp duo. p̄mo pp peccatum forme. scd̄o p̄pter defectū substantie p̄bationis peccatum aut forme cōsistit in pluribus nā s̄m formā statuti ianue ante cōcessionem oz fieri p̄bation̄ p̄pter quod repsalie postulant̄ coram p̄tāte ianue sed dicta p̄batio fcā fuit coram notario qui sibi examiandi licentiā dicit fore cōcessam per vicarium p̄tās de cōmissione aūt notarij non constat nisi per assertiōem ipsius notarij vbi non ē sibi credendum qñ asserens mandatū aut aliam cōmissionē doceat de procur. l. i. C. de man. prin. l. i. C. d̄ exac. tribu. l. nisi si opinatores li. x. ibi cum delegatiōe eoz z c. z sp̄ale est in delegato de latere ut in delegatoe aliq̄s sibi credatur. xcvij. di. nobilissimus vbi de hoc p Jo. an. de reg. iur. ad sp̄lice li. vi. in verbo p̄pom ergo in p̄nium est ius cōe z hoc p̄bat̄ expsse de man. prin. §. si quis aūt cum tale z ibi per azo C. de iure fis. l. facultas li. x. C. de decurio l. quis decurio eo. li. z C. de colla fundo fis. l. palatinos li. x. vnde dcā receptio testium z p̄batōes facte coram iurisditōe carente. s. coram ipso notario nulle sunt ipso iure. nam que expedienda sunt coram iudice nō possunt coram notario vel p notarium expediri vt no glo C. de iure fis. l. ij. li. x. C. de fide instru. auten. apud eloquentissimū in corpore de mien. z semel §. q2 sepe C. de lib cā m. l. iubemus. in glo quinimo z si de cōmissione fcā notario cōstaret non putarem illam sufficere. nam statuis signāter hoc p̄tāti tribuit in privilegiū3 ut maiorem magistratum3 vbi non est hoc delegabile maxime penes vicarium vt. l. i. in prin. ff. de offi. eius cui est manifesta iurisditio. ideo aūt dixi de iure civili q2 de iure canonico quicquid est cognoscibile ē delegabile de rap. in archiepz. Scd̄o q2 post dcām repsaliarum cōcessionem post p̄batiōes fcās super debito pro quo repsalie postulantur z istis p̄bationib9 oīsis z p̄ductis coram octo tractatōribus mercantie oz eligi vnus nūcius fide dignos oriūdus d̄ ianua uel qui in ianua vel districtu habitauerit de cōsilio z cōsensu tractatoz mercantie uel maioris ptis eoz z oz ille nūcius esse p̄sens in ianua uel districtu quādo repsalie postulantur z p illum nūcium oz mitti illi cōitati ꝯ quā repsalie postulantur q2 de debito qd̄ pretendit̄ fieri faciat satisfactiōem creditori vel p̄curatori eius aut saltem iustitie cōplemētum si quis bene z diligenter totum p̄cessum p̄meditetur legat z relegat nō inveniet inter dcās scripturas papiri nūcium electum cū cōsensu dictoz tractatoz mercantie z maxime cum dictis qualitatibus originis z habitatōis z dicte p̄sentie tpe impetratiōis dcāz repsaliarum conveniant z cōcurrent. Quodcūq̄3 istorum defecerit q2 ibi requirit̄ copulatoz concursus nō sufficit copulatiuoz alterum fore veru3. ff. de condi. insti. l. si heredi plures. z de re. du. l. si is qui. § vtrum. de uerbo. ob. l. si quis ita. de condi. z demō. cum pupillus cum si q2 aūtē dicit hanc electōem nūciū cum dcārum qualitatum cōsilientia z differentie fcām ē docat qñ nō p̄sumit̄ cū pēt9 sint extrinseco vt. ff. de publi. l. quecūq̄3 z no. ff. de ver. ob. l. sciendum. C. de fi. instru. z iur. fis. l. i. li. x. Tertio peccat dicta laus per nūcium supradictū electum in forma q2 cōitas cōtra quā latis petitur requirenda est si quis aūt totum dcī p̄cessus papiri discurrat non inveniet cōitatem florentie requisitam s3 solum p̄tātem florentie qui tunc regimen possidebat ut evidenter ostenditur ex p̄sentatōe harum que apparet registrata in dcō p̄cessu. Constat aūt nō sufficere requiri p̄sidem vbi est ipsa vniversitas requirenda imo requirenda est in cōsilio uel arengo vt. l. aliud §. refert. de reg. iu. in glo. Est ergo z ipsa vniversitas admonēda. ff. q2 cuiusq̄3 vniver no. l. i. § i. in verbo admoniti. Qualr̄ aūt admonitu dicat̄ sunt opi. nam cy. ibi dicit sufficere sindicū amoneri z cōpelli p supiorem posse ad sindicum cōstituendu3 s̄m Ja. de are. l. iij. de fideius. lib. idem Inno in c. romana. in fi. de sen. excō. Et si sindicum non habent dixit cy. eam amonendam in cōsilio vel arengo ut dicit glosator Inno. aūt dixit in factis vniversitatis sufficere citari administratores eius aut maiorē ptem In factis singuloz singulos ee citandos de ma. z obe. c. humilis. z anteq̄3 cōgregari possit in contumacia non cōvincitur de lib. vniver l. i. vbi casus z ibi vniversitas ē in locis diversis per p̄ticulas distributa sicut quādo est vniversitas canonicoz z scolariu3 q2 tunc omnes singulariter sunt citandi s̄m Inno. c. bone de elec. Jo. an. autē indistincte tenet sufficere citari administratores z gubernatores ipsius alr̄s quasi impossibilis quandoq̄3 eet citatio z hoc pz q2 in ipsis repsentatur vniversitas que corp9 quoddā imaginariū est. ff. de fideius. l. mortuo. z hoc tenet Jo. p̄dictus de conces prebend. si apl. li. vi. In themate aūt nostro s̄m ea que vidi solus p̄tās fuit requisitus non cōitas cōsiliū

quod pōt totum illud qđ pōt populus. C. que sit lon cōsue. in rubrica nec requisiti fuerūt administratores ciuitatis ⁊ sic euidēter ⁊ clare p₃ ciuitate florētie nunq̄₃ iusticiā dene gasse cum pro ea ministrāda nō fuerit vllatenus requisita.

Quarto peccat dicta laus represaliarū q₂ fuit petitum pro debitū cōtractum ut dicebat per Jacobe. de societate magaloꝝ habitatorē ianue tpe ut dī contracti debiti ⁊ allegauit₃ fuisse dcm̄ Jacobe. se absentasse a ciuitate ianue creditoꝝ mole vñ debuit de absentia inuestigari solenniter p inuestigationē solennem. ff de ner. ob. l. hoc iure al' eius nō potuit dari cur bonis eius ut absentis ⁊ fugitiui de qua absentia nō fuit nec doctum nec ostensū ut euidēter cōstat exactis qđ ultra qđ peius est nec apparet in actis q₂ saluus bladus qui fuisse dicit curator bonoꝝ datus Jacobe. fuerit cura. suū ergo mandatū non inuenio inter acta vnde oīs examīatio testium facta ad liquidatione debiti facta inuenit partibus absentibus quarū interest vel interesse pōt uel poterat nō citatis uel monitis uel alr requisitis ergo examīatio nulla ut. l. ea que. C. quō ⁊ q̄n iu. C. de testi. l. testiū quā l₃ dictus saluus bladus pñs fuerit de eius madato nō constat. Quinto peccat dicta laus que nūc producit coram illustri. d. duci ianuēsi q₂ exēpliū est non originale p ea que vidi non autenticatū fm iuris formā ut ex scriptura exēpli p̄dicti euidenter apparet vñ hanc laudū cōcessam fuisse non probat p acta p̄dicta C. de ede. anc. si quis in aliquo iurinte igit ⁊ vigore dci exēpli non d₃ dux moueri ad pmittendū vti represaliis supradictis ⁊ his igit concludendū est ppter quinq₃ notabiles defectus formales dictas repsalias non opitulari allegantibus eas qm̄ oia agitata p̄termissa substantiali forma radicitus nulla sunt nullūq₃ producunt effectū C. de sen. ⁊ interlo. platum ff. de transac. l cum hij §. si pretor iusso de peccato forme ⁊ pbationis submittemus articulū defectus subest dce laudis ⁊ dico et si rite dicta laus cōcessa fuisset tñ ipsi laudi ⁊ ꝯ ipsā fore p̄scriptum lapsu. xxx annoꝝ uel circa infra qđ oīs popularia etiā includit ⁊ inclusa ad p̄scriptionis consumationē non obstat tāta est tpis discursio ut p₃ ad sensum quo cursu tpis omne ius tollit publicū ⁊ priuatū. C. de ānali p̄scrip. xxx. annoꝝ. l. sicut ⁊ l. oēs l₃ hoc q̄nq₃ fallat in. l. compit. e. ti. ⁊ in aliis casibus notatis per Jo. an in. c. i. de reg. iur. li. vi. per Inno. de p̄scrip. c. cūm inter quos iste non est. Quia igitur de iis tanto cursu tpis est sublatū defecit dicta laus i sui substantia si quā ullo tpe habuisset. ff. re ra ha l. fi. de administra. tu. l. si pupillus alterū hanc et laudē ⁊ si ei nō ess₃ rite ⁊ recte cōcessa dico indubitanter ad pñs exerceri non posse ꝯ cōe florētie Ratio me mouens q₂ remediū repsaliarum est remediū tediale introductū ꝯ contumaces in iusticiā denegando ut materiā habeant iusticiā ministrādi sicut ꝯ cōtumaces multa alia iuris remedia introducta sunt. ff de re iur. l. cōtumacia. Constat aūt oīa remedia tedialia inris vacuari ⁊ ad pristinū statutū reduci cum eoꝝ cōtumaciam purgant ⁊ id faciant ppter qđ dicta remedia sunt concessa Ratio est q₂ satisfaciunt debite ad qđ sunt astricti qđ autem debitū satisfacit illud liberat ut insti. qui. mo. tol. ob cōtumac. aūt florentina facit quicquid d₃ ergo cesset dictū remedium tediale dictaꝝ represaliaꝝ casus singularis est in. l. si pecunie. ff. ut leg. no. ca. ⁊ ibi per bar per cy. in. l. ppetandū. §. fin aūt reus. C. de iudi. nec ad hāc cōtumaciā expurgandaꝫ certa tpa sunt p̄fixa ut p₃ in eo qui missionē in reali possius est ppter cōtumaciā suā qui non oī tēpore excusat cōtumaciā supradictā offerendo se liti ut. l. ij. C. ubi in rem act. con iunct. que habent in. l consentaneū. C. quō ⁊ quādo iu. in l. si quis emptōia §. fi. C. e. ti. hoc si satisfacere uelit contumax ea sola satisfactōe que conceditur de iure cōi Secus si ea que cōcedit ex aliquo p̄uilegio ut. l. de die. §. plane. ff. qui satis. co. quē ad hoc reputo singularē vnde cōcludendum tā ex defectu formali q̄₃ naturali uel substātiali his represaliis non posse incipere nec uti illi qui aut quoꝝ auctores iā₃ est tantum tēpus elapsum nunq̄₃ usi fuerunt verū quia in ꝯtrarium allegatur solum cōtra prescriptionis discursū ut non obstet temporis tanti elapsus tria in cōtrarium allegaui. Primo q₂ prescriptio non currerent nisi postq̄₃ dies cessisset ⁊ venit quoniam ante nondum dies experiundi uenit q₂ nullus florentin⁹ ianue accessit vñ represalie tacitā habēt conditionem siquis venerit ⁊ antequam purificata dies non cessit neq₃ venit de uer. sig. l. cedere diē. Secundo q₂ ⁊ si aliquis accessisset ⁊ et cōtra ipm nō fuisset facta executio dicte laudis solum ꝯ illum eēt decursa p̄scriptio nō contra omnes. Tertio q₂ repsalie omnes dicunt fuisse suspēse p tñ scp⁹ q tpe suspitionis detracto de medio nōdum curit decā prescriptio icirco ad ista tria sigillatim oportet nos submittere risum. Respōdeo igit ad primū dum dicit q₂ represalie tacitam cōditionem habuerūt. l. si aliquis florentinus applicauerit ianuam uel districtū. ⁊ dico q₂ cōcedo de plano q₂ anteq̄₃ dies cedat ⁊ ueniat nō currit prescriptio. Sed dico venit ⁊ cessit ⁊ venisse ⁊ cecisse dicit l₃ reus secum agēdi ptātem nō faciat quo ad hoc vt incipiat cursus p̄scriptōis lōgissime tex est in. l. sicut. C. de p̄scrip xxx. an. vbi currit ꝯ absētem ꝯ militem ꝯ mulierem ⁊ currit et ignorāti l₃ locus sit restitutionis medio ut ibi gl. dicit ⁊ est casus in. l. i. ⁊ l. ut p̄tor ff. ex qui. cau. ma. Tūc ergo verū est q₂ ubi reus secum agēdi ptātem nō facit qā p̄scriptōis tpe ab initio utile est ut l. i. de diuers ⁊ tpe prescrip. Sed p̄scriptōis longissime tempora sunt cōtinua ⁊ incipit cursus ex tunc cū actio nata est nec quicq̄₃ aliud desiderat ad cursum nisi sola actiōnis natiuitas ut d. l. sicut ibi Exquo cōpetere nō ceperit. C. de anna. excep. l. i. ibi l₃ ex quo ab initio cōpetit ⁊ semel nata est. ⁊ ita cōsulo ego Ang. ⁊c. cxcvij.

De incendio ⁊c.

Incendium Est ortum in domo tieij fabri in qua dictus ticius habitabat ⁊ fusinam ⁊ fabricā habebat qua pro fabrica vtebat ⁊ igne excrescēdo ⁊ multum valido ita q₂ verisimiliter dubitatio fuit ne edes vicinoꝝ trāsiret ⁊ eas cōburret hij qui accurrerūt incitati ppter sonum cāpanarum ⁊ clamorē hominū domum cōtinguam illi domui tieij deposuerūt cā incendij arcendi que domus deposita erat sempronij. Et ex igne tota dom⁹ tiij fabri cōbusta fuit modo dictus sempronius petit emēdationem dicte sue domus ⁊ aliquaꝝ suppellectilium que fuerūt cōbuste. Querit an possit ⁊ a quo debeat petere. s. vel deponētibus uel a titio fabro uel a vicinis qui cōmodū vident ex depositōe suscepisse ⁊c.

In questione Proposita dubium faciūt mihi plura. Primo q₂ si agēs cōtra fabrum allegat culpam ⁊ sic intētionem suā fundat ex culpa illam pbare d₃ si faber cōuentus negat illam ex regula ei qui dicit ⁊c. ⁊ ff. de proba l. quotiēs §. qui dolo probat ex p̄esse. C. de pigno actio. l. si creditor vbi pbatio casus amissionis pignoris qui dicit amissione factam culpa d₃ pbare culpaꝫ ⁊ hoc tenuerūt mar. ⁊ Jo. ⁊ et Azo. ⁊ Accur. post eos l₃ Bul. fuerit in opi. ꝯria q̄n debitor cōfitetur pditionē Et ppterea dicit glo. q₂ sub iudice lis est. Et pro hac parte q₂ culpa sit pbanda ꝯ fabrum facit q₂ incēdium pōt oriri in domo cum culpa ⁊ sine culpa l₃ plerūq₃ culpe vt. ff. de offi. p̄fcti. l. nam salutem ver. ⁊ q₂ plerūq₃ cum igit culpa possit adesse ⁊ abesse ⁊ culpa sit cā ⁊ fūdamētū intentionis agētis allegans eam pbare tenet q₂ ad victoriam reprobādaꝫ pbatio d₃ esse necessario cōcludens ut habet de pba. in p̄sentia p hoc q₂ est presumptio. Ex suspitionib⁹ aūt hominis aut iuris nemo damnādus est. C. si quis impera. male. dixit. l. i. ff de penis. l. absētem ⁊ euitat suspitionis effectus p iuramētum purgationis. ff. rerum āmo. l. marcellus. C. de iure deli. l fi. §. licētia de eden. l. si quis ex argētariis. § p̄tor C. de bonis aucto. iudi. possi. l. fi. C. de iure do. impe C. de penis in auct. nouo iure. C. de his qui ad eccle. ꝯfu. l. fi. C. de fide instrumē. l. fi. Nec mirū si sufficit iuramētum purgationis q₂ solum p̄statur ad expugnādam cōsciam hominis que soli deo ⁊ illi de cuius cōscia tractat est no. ut insti de actio. §. alie. Et iō cum aliter pbari nō possit alio nō apparēte nisi forsan sola suspitione sufficere videt iuramentum purgationis vt dixi. Secūdo facit dubium q₂ ista domus diruipta fuit de mādato ciuilium ⁊ sic iuste ut l. si alius § ē ⁊ alia ff. q₂ vi aut clam. Quoniam ⁊ auctoritate ppria viā potuissent deiimere ne igne longius euolaret quo ad hoc ut nec teneant acquilia nec in factum. ff ad. l. aqui. l. si quis fumo. § i. ⁊ l. quēadmodum. § item labeo iam igit ad emēdam damni nō videt agi posse q₂ tūc solum agit cū dānū datur iniuria. l. nō videt ff. de regu iur. ⁊ ff. ad. l acqui. l. l₃ quecūq₃ §. iniuriam. Tertio q₂ addit afflictio. l. fabro cuius domus cōbusta est que verisimiliter est ex pditione sub stāne seu vsq₃ ad animā codolere sicut fecit Job. ff. de pba. l. cum de indebito cōiuncta. l. domus marcus. ff de offic p̄si.

Quarto q₂ meis tpibus multa incedia vidi quibus domus vicinoꝝ sunt cōbuste ⁊ quādoq₃ pro remedio aliorū sunt diruipte ⁊ nunq̄₃ vidi ad hoc remedium consolari.

Quinto

Quinto facit dubiū auctoritas speculatoris ꝛ vber de bobio qui ante eū fuit qui exp̄sse decidunt ꝙ si inimicus meus domus vicini p aliū inimicū mihi excussa est nō teneor ꝙ lz culpa mea sit cā mediata dāni non sufficit ex quo mediū organum interuenit ꝙ dānum intulit cū igit̄ potuit dānum ignis intulisse lz culpa fabri pcesserit cū culpa eius non est cā imediata dāni vicini eius domus est corrupta sed mediata imediata est eni opera ipsoꝝ carpentium seu ipsoꝝ edilium ciuiliū ꝛ h de tenet exp̄sse spec. in ti. de iniurijs ꝛ dā.da.§. sequit̄ uer. sed pone inimicus tuus. His nō obstantib⁹ credo recte cōsulum fore p excellentissimos legū doctores dn̄m bartho. de salice. ꝛ dn̄m franci. de rāpo. moueor ꝙ oes dn̄i domoꝝ monent̄ a lege in fine sollicit ꝛ atteti ne in eoꝝ domibus incēdia oriant̄ sub indeterminatōe. ff. de offi. prefec. vigil. l. imparator Qui igit̄ non stat sollicitus ꝛ attētus ne oū reus fit culpe imo trāsgressor legis est qua pp pōt merito moriam. c. ij de maio. ꝛ obe. Et p̄sumit̄ in dubio negligētia ꝛ culpa cū plerūqꝫ culpa accidant incendia ut. d. l. nā salutē ꝛ ff. de pici. ꝛ eo rei uen. l. si uendita nec dico ꝙ sit p̄sumptio sed suspitio vehemens cōtra dn̄m domoꝝ ut d. l. impator ꝛ illa me monet. Relique aūt allegate supra in cōsilio si inspiciant̄ oes p̄supponunt culpā nūc rn̄deo ad obiecta ꝛ primo ad id qd̄ dr̄ ꝙ qui allegat culpā uel dolū ad suā intentiōez fundandā illa pbat̄ Credo eni hoc sed dico ꝙ culpa pbat̄ eo ipso ꝙ dānum nō probat̄ qm̄ cōtingit causas qui citra culpam euenire nō solet ut furtum ut. ff. pro socio. l. cū duobus §. cū dāna uel incēdiū ut. d. l. si uēdita ꝛ maxime cū ad custodiā quis lege astringit̄ qualibet dn̄s ediū ut edes ab igne custodiant̄ uel seruoꝝ cura qui soliti sunt custodiri ut. ff. de rei uen. l. si ꝛ bone fide. ꝛ. ff. de admi. tu. l. si res pupillaris ꝛ ff. loca. l. fundū §. impator uel ꝙ a publico alicui fit cōmissa rei custodia ut. l. fi. de custo. reo. ff. Quod tenet bar. ff. de edē. l. siquis argentarius. §. phibet. Non ob. ꝙ domus fuit dirupta iuste ꝙ cōcedo tū ꝙ pp̄ter factum uel nō factū alterius extraneus iuste dānum patit̄ illud recupat dante occasionē dāni vn̄ si delicto tertij rep̄salie cōcedunt̄ captus recte ob rep̄salias recuperabit dān ū qd̄ sensit occasione capture. ff. de uer. ob. l. ij ex his. ff. fami. her. l. heredes. §. in illa bar. i d. §. ꝛ in libello rep̄saliaꝝ lz secus sit si dānum fuisset passus iniuste puta pp̄ter delictū meum aliquis est carceratus ꝛ redēptus sic loquit̄ opi spec. Pro hoc ꝙ iniuriā sibi latā quilibet sufferre dꝫ eo animo equo quo pōt. C. de ac. emp. l. si pulsos. ff. de eui. l. p impendentiā probat̄ exp̄sse. ff. de neg. gest. l. nā ꝛ seruus in glo. Nō ob. tertiū ꝙ addit̄ afflictio ꝙ nō est addenda sine cā sed cū causa sic ꝛ iō notorio malefactori addit̄ afflictio. C. de epi. au. l. iij. C. de ser. fugi. l. quicūqꝫ ꝛ in terminis pp̄te hꝫ in. d. l. Nā salutē. §. ꝛ ꝙ plerūqꝫ ut. d. l. iperator. Nec ob. ꝙ uerisimile est eū cuius dom⁹ exusta est usqꝫ ad animā affligi ꝙ sine afflictionis culpa sua cā est unde sibi iputet si perdidit qd̄ abstulit sibi ignis ꝛ sic ad emendā dānorum reliquoꝝ que vicinis cōtigerunt sibi ipse tenet̄. C. ad. l. iul. de vi. l. qm̄ multa facinora Nō ob quartum ꝙ lz non uiderim vsitari nō pp̄terea sequit̄ usitari nō pōt. Non ob quintū ꝙ spec. ꝛ vber. loquunt̄ qn̄ vin dānuz datur pp̄ter culpā uel delictū tertij a quo nec dānificator hꝫ cām sed hic datur iure a magistratu ob utilitatez rei publice ꝛ ēt ob uicinoꝝ ꝛ iō ille qui est radix ꝛ cā dicti dāni ad ei⁹ emendatōem tenet̄ ut superius dictū est in exemplo de rep̄salias iō autem dicit qui nō hꝫ cām a culpose ꝙ si in iure in qua passus est dānum iuste tū haberet ab illo cui⁹ culpa dānum datum esset pueniret ad illū cuius culpa cōtigisset. ff. loca. l. si merces. §. culpe facit optime qd̄ nut. ff. de solut. l. creditore ꝛ ibi per bar. vnde cōcludendū uidetur prout dei dn̄i doctores cōcludunt. s. in casu dubij ꝛ ꝯ fabrū ꝛ insubsidiuz ꝯ vicinos habendū recursum saluo nisi posset cōstare de persona cuius culpa incendiū eēt factum de cui⁹ dolo uel culpa dn̄s domus nō tenetur ꝙ tunc ꝯ illum eēt habendus recursus non ꝯ culpa ꝛ dolo carentes ut sunt iura uulgaria dicētia aliū ex delicto uel culpa alterius non grauari Et ita dico ꝛ consulo ego angelus ꝛc. Florentie. m. cccxxxvij. mensis augusti. cccviij.

De cōpromisso ꝛc.

Estator Quidam noie angelus cōis de saluericijs de castro frāco suum vltimū cōdidit testamētum seu eulogium in quo inter cetera sic disposuit. item legauit ꝛ reliquit her ꝛ georgio fratribus suis filijs olim valorii de saluericijs duas partes de tribus ptibus dicti palacij ꝛ domorum supra cōfinataꝝ que bona eos habere voluit si ꝛ inquātum predicti her. ꝛ geor. ꝛ vterqꝫ eoꝝ per publicum instrumentum manu publici notarij cōficiendum vallandum ꝛ roborādum oibus ꝛ singulis cautelis ꝛ solennitatibus oportunis ꝛ que in talibus requirunt̄ tam de cōsuetudine quā de iure pro se ipsis ꝛ eorum noie hac ēt ut heredes ꝛ hereditario nomine oium ꝛ singuloꝝ fratrū suorum dicti valoris de saluericijs cōsenciāt ꝛ cōsensum prestent in oib⁹ ꝛ singulis in p̄nti testamento dispositis ꝛ renuncient̄ omni eoꝝ ꝛ cuiuslibet eoꝝ iuri qd̄ haberent uel habere possent in alijs bonis dicti angeli ꝛ in alijs bonis quōdam azonis patris sui ꝛ cuiuslibet eoꝝ quocūqꝫ modo rōe iuris seu cā ꝛ alias dictū legatum voluit ꝛ mādauit nō valere. Et testamentum apparet esse factū in. M. ccclx. deinum apparet quodam laudū latum per nicolaū petri de sanmoelis i. m. ccclxij. in quo in effectu cauet̄ qualiter omne ius qd̄ habet uel habere pōt dictus dn̄s her. cum tpe legati her. vigore dicti legati adiudicat̄ georgio fratri suo inserta cā ꝙ totum legatū ad dictū georgium pertinebat ꝛ hoc nō impleta conditione actū fuit Nec de cōpromisso aliter cōstito tū in laudo dicit̄ ptes ratificasse ꝛ emologasse dictū laudum post p̄dict⁹ georgius in. M. ccclxiij. disposuit de dicto pallatio nōdum impleta cōditione in legato apposita. Postremo in. M. ccclxvi. prefatus domin⁹ hermis dictum legatū acceptauit ꝛ ratificauit ꝛ conditionez impleuit ꝛ partem tertiam dicti pallatij vendidit. Ex predictis queritur an laudum sit supradictum obsit uel non ꝛc.

Ro Decisione questitorum premitto qd̄ quādo sn̄ia fert̄ per iudicē iurisdictionem carētem ꝛ notione ꝛ hoc cōstat ꝛ sententia tūc est nulla ꝛ arbitriū qd̄ capite a cōpromisso substātiam de arbi. l. nō distinguem⁹. §. de officio de sen. om. iudi. l. platam ꝛ probat̄. C. si a nō competete iudi. per totū Inno. notabilia verba ponit in. c. i. de eo qui fur. ordi. susce. ꝛ ibi per Jo. an. in nouella. C. qui p sua iurisdictione l. vnica. C. de iurisdi. om. iudi. l. i. Nec cōfirmat̄ dcā sententia aut laudum cū nullitas tenlat̄ a iurisdictionis aut notionis defectu ptium cōsensu ꝙ omni respectu quolibet coruz funditus ipso iure est nullū. Unde ratihabitio nō inuenit qd̄ cōfirmet per Inno. de offi. deleg. prudentiam in glo. sed quid si iudex. Secus si dcā sn̄ia transeat in ꝯctum p ratihabitionem quo casu cōfirmat̄ nō ut sn̄ia sed valet ut ꝯct⁹ in quem vt sn̄ia nulla trāsitum fecit ut. l. ij. C. cōia utriusqꝫ iudi. Sic intelligit̄ gl. que illam allegat in. d. l. vna. C. qui p sua iur. ꝛ ibi Cy. ꝛ Ja. bu. ꝛ Bal. in pp̄osita aūt questiōe nō transiuit in ꝯctum vt ex sn̄ia laudi colligitur manifeste.

Quādoqꝫ cōstat iudicātez nō carere iurisdictione ꝛ tūc nulli dubium ꝙ sn̄ia est nulla ex iurisdictionē defectu cum subsit. Quādo dubitat̄ vtrum iudicans iurisdictionē vel notionem habuerit sicut est in pp̄osito ꝛ tūc si sn̄ia est lata parte absente ꝛ cōsentiēte uel saltem nō cōtradicente valet tanqꝫ lata nō habēte iurisdictōz vnde elleganter dicit Inno. ꝛ Jo. an. post eum de offi. dele. cum in iure in glo. que incipit. hic vz ꝙ rescriptum delegati ita custodiēdum est ꝛ reponēdum in tuto sicut sn̄ia p̄sumitur vera lz secus sit qn̄ sn̄ia ē lata ptibus absentibus quo casu cum de execu͂be tractatur oꝫ acta cause recusare vt in. c. qm̄ contra falsam. de pba. ꝛ ibi per Inno. her. ꝛ Jo. an. ꝙ igitur dictū laudum fuit latuz ptibus presentibus nō nullitas pōt allegari ex notionis attribute defectu nisi pbetur defectus per allegantes. nam p̄sumptio que est ꝓ eum transfert in eum onus pbandi ut. l. minor. xxv. ānis ex aspectu. ff. de mino. cum si. Uidenduz igit̄ restat an dictū laudum possit ex illa cā nulliū dici. Et vz de iure dicedum ꝛ in hoc aduertedū ꝙ vtile ꝛ subtile qui laudū tulit asserit se arbitrū ꝛ arbitratorē. ꝛ cū nō apparet de actis factis coꝛā eo nō possum⁹ diuinare an laudū substentari possit ex capite arbitrij an ex capite arbitramēti licet ubi cōstaret de pcessu iudiciarem⁹ ex eo ut no. i. l. si qui ex cōsensu. C. ꝺ epi. au. spe. in ti ꝺ arbi. §. se. v. lz pone cū se. Nūc ad pp̄ositum reducendo aut dicimus dictū laudum valere vt laudum arbitri qui ad similitudinē iudicis est redactus vt ff. de arbi. l. i. ꝛ hoc falsū qm̄ imo coꝛā eo nulla actitata reperiunt̄ vn̄ non pōt dici arbitriū eius ut sn̄iam arbitri tenere ad quā ueniri nō pōt nisi obseruatis solenitatib⁹ que ponunt̄ in antē. offerat̄ ꝛ si secus lata est nō tenet ut. l. prolatam. C. sen. Nec dicat quis cū in arbitriū cōpromittit̄ oia illa solenia pcō cōpromittentiuz remittunt̄ eo ꝙ arbitri ptās pendet a cōpromisso ut. l. nō distinguemus. §. de officio dn̄i

sicut princeps iurisdictioné concedendo relaxare pôt solénia ut .l.fi. C.de sen. z interlo. z in cle.spec.de uer.sig.si partes que in hoc loco principis sunt hac ptatem relaxat z ita quotidie fieri uidemus qđ tenet et bar. in.o.ante offerat in ult. gđe z spec.in ti.de arbi.§.nunc aût uer.forma z.c.ti.§.sequitur vbi in forma aût cópromissi z uer.fi.qz cócedo si appareat arbitro hanc ptatem pronúciandi cócessam oibus solennitatibus pretermissis hoc aût non apparet vsi lz per prinaz z ratificatiôem partiú cópromissum pbet p uerba enúciata laudi in quo pnt asserit se arbitrari z arbitrat forma z qualitate ptatis sibi attribute nó probat per laudú qz de eis non est in laudo facta métio nec dispositiue nec enúciatiue. Nec ob ratificatio qz illa non plus operat q̄ nuda psentia ne pditione quantú ad probandum sed p dictam sniaz nó probantur nisi enúciata in laudo que alr non probarent ut a. d.c.cú in iure ergo apparet qz laudú non tenet ut sma arbitri. Item qz ex quo non apparet acta facta corá eo ergo si sumit qz processerit ut arbiter ut.ff.de arbi l.1.ergo nec pnunciauit ut arbiter sed arbitrator. Aut dicimus deiñ laudú ualere ut arbitratoris arbitramentú z hoc magis falsú. Ná arbitramentum est quedá transactio.l.ipm cópromissú factum in arbitratore est transactio pro eo qđ laudauerit arbitrator in cor.de iudi.§.si uero z in aute.si uero cóngerit. C. de iudicijs z ibi p cy. z bar per eundé in.l.si societate.§.arbitror.ff pro socio z hoc tenet Jo.an.in ti.de arbi.§ 1 uer. l oria in addi. z idem eo.ti.§ finis uer.sed núquid arbi.ó tit spec.qz de quibus nó pôt transigi nec cópromitti ut in arbitratore vsi non pôt de alimetis futuris in arbitratore cópromitti ut no.spec.in ti.de arbi.§.restat uer.sed núquid cópromissú super alimetis pumeta addi. Jo.an.sup dicto uer. idé sentit bar ff.de transac.l post rem ubi dicit qz sicut la snia non transigit ita nec in arbitratore compromittitur. Sed dictum cópromissum z laudú latum sup eis que simul uita faciunt tráfactione perfectá non poterunt fieri sup dictis ex testamento pdicto proficiscentibus nó inspectis z cognitis uerbis testamenti ut.l.de his.ff.de transac. l.ff.queadmo.te.api. Que quidé uerba non apparet qz fuerint cognita p dictas partes imo ex his que ponunt apparet incognita qz fm formá testamenti apparet dicta legata ad legatariú pertinere arbiter declarant ad aduersariú spectare z eidem tanq̄z ad ipsú spectantia adiudicant ergo nó agnouit dictus legatarius testamentum et si uerba inspexisset qz tunc arbitramur cognoscere vnú quodq̄z cum cognoscimus intrinsecus. Et primo prima usq̄z ad elemeta fz aristo. in pmo physicoz. Et nemo quidq̄z scit nisi sciat viz adeo suum pdicatú.ff de legi l.scire leges nó dixit bar. caute apponenda in transactione hec uer.viz. z c. Sicut igit transactio nó inspectis z cognitis uerbis testamenti non teneret ita nec dictum arbitramentú qđ transactio nuncupatur. Dicit Jas fm predicta non transiget nec cópromittit nimis imperitus aut cecus qui z snam uerboz non intelligit sed hec obiectio de facili tollit quia sufficit vim uerboz ultime uoluntatis cognoscere per habenté iuris peritiaz.ff.de bonorum pos. in bonoz.aut dicimus dictú lau.tenere ex dictis capitulis sil tamen z hoc ipossibile qz cótradictoria sunt unde cópatiunt in eode subiecto ut.l.ubi repugnátia de re.iur. C.de codicillis z.ff cómo l.si ut certo §.si duobus uehiculis z qz cuilibet dictoz capitum de p se sumpto z considerato iur. rigore resistit ut superi9 est probatú vnde sicut in pmo suo simplici nó.vz ita nec in cópositione ex simplici probibitis aut dicemus dictum laudum ualere ut aliud pactú in quem transiuit per approbationé sicut dicimus .C.cóia utriusq̄z iudi. Et illud falsum primo quia forma laudi non patitur z qz si per transactionem in cótractú transit. transiuit in nullum nisi in transactionem perfectaz consumatam prima fronte quia inualidam propter solennitatis defectum cum uerba testamenti non fuerant cognita predicti. Ex quibus concludo dictum laudum non tenere per ocis emptorem ius in bonis éptoris habere z opis est consultum per excellentissimos legum doc. dñm pbi lippum z taxetum superius cósulentes. Et ita dico z cósulo ego ang. de pasio florentie. m.cccclxxvij. z c. cxcviij

De eo qui rem quandam pro centum emit a titio cui ex pacto p codé precio isra certú terminú reuédere pmisit utrú elapso termio ad reuédendú cogi possit z c.

Ticius

Rem quá emit a seyo ex pacto eide reuendere promisit p eodem precio infra certum terminum. Querit an elapso termino ad reuendendum possit urgeri z c.

Super

Puncto pmisso videt prima facie dicendum qz post terminú ad reuedendum possit vrgeri qz si se obligat ad dandum vel faciendum ad diem etiam post diem tenetur nisi appareat diem adiectum gratia limitande obligationis quod in dubio non presumitur vbi in obligatione versatur id qz expeditur momento sufficiant allegata p Bart. in.l.qui de ver.obli. Cótrarium est verú sine dubio z hic attédendum qz Bar.declarat. Sed ego declaro pdicta esse vera qñ dies addicit obligationi mero fauore debitoris ita qz creditor ex parte sua nihil hz implere sz vbi debitori satisfacienti aliquid est impledum z aliter satisfacere nó tenetur nec tenet hoc casu nisi sibi infra terminú satisfactionez accipere nó compellit. Et per cóseques ipse teneret ad obseruantiam pmissoz que legem certa habuerút ex forma cótractus cui legi satisfactú nó est pro hoc do casum in termis thematis nostri. C.de pac.inter emp.l.ij.vbi ponit casus de eo qui pmisit reuédere qñcúq̄z uel infra tps. Nam lex cóuentionis est penitus obseruada vbi ergo pmisit reuedere quandocúq̄z astringi poterit quádocúq̄z vbi ad certú terminú nó poterit compelli post terminú alias hic nó differút inter se eentaliter qđ est falsum pro hoc est ide casus eo ti.l.cómissorie z optime facit de minoribus.l.emili9 largantis puto ex uerbis pacti nó comprehedi vsi nullo vestiméto vestitur vsi ex eo nó agit in terris imperij corá iudice seculari de pac.iur.gen.§ quinimo z ó pbén.emp.l.pacta cóuenta cum alijs vulgarib9. Cócludo igit ex predictis deiñ pmissoré post terminú vrgeri nó posse ad vendedú si nó fuit cóstitutus in mora eo qz sibi inuito post terminú solutio pcij fieri nó pôt.ff.de le.cómissie.l.si fundú z facit qz no.eo.ti.l.post diem. Et ita dico z consulo ego Angel. z c.

cc

De reductione petita fieri ad arbitriú boni viri z an iudex appellationis possit pnúciare se cópetete in cá reductiónis z si nó an sup illo lata snia possit ó pro impio reuocari z c.de quib9 infra in themate.

In ciuitate

Lucana cópromissum fuit in quádam tanquá in arbitrium z arbitratore. ille aût p quem arbitratoris laudum latú fuit petijt ipm arbitramentum reduci ad arbitriú boni viri coram iudice appellationis dicte ciuitatis p quem pricipaliter est obiectú de incópetentia iudicis. iudex aût appellationis nó obstante exceptione pdicta pnúciauit se fore iudicem cópetete cause supradicte q̄z interlocutoriá cóuenitis ó pro petijt imperio reuocari infra decedium. Querit ex pmissis. Primo an iudex appellationis sit iudex competés in cá reductionis pdicte. Scdo si nó est z per cóseques dicta interlocutoria est iniqua an possit ó pro imperio reuocari. Tertio si reuocat an iterú ó nouo corá iudice possit peti deiñ reductio z c.

Et primo

Uidet dicedū qz iudex appellationis sit cópetés z hoc tenét cóiter aduocati moti ea rôe qz reductio ad arbitriúz boni viri est appellationis species ut.l.nó distinguemus.§.cum quida.ff.de arbi. Cui ergo cómittitur genus z generis exercitiú expedire pôt oes species cótentas sub genere nisi specialem exigát cómissionem de pigno.actio.l.uel vniuersoz de procu.l procurator tutor z.l.mádato generali.ff.man.l.creditor.§ lucius tici9 ff.de pigno.l.obliga. generali. Sed species arbitramen nó desiderat specie cómissionem qz nullo iure cauet ergo qui pôt de appellatione cognoscere de reductione cognoscit. Cótrarium est uerum pter duo. Primo qz ex forma statutorum ciuitatis pdicte iudici appellationú est cómissa iurisdictio in causis appellationum que interponunt seu interponerentur a sententijs officialium ciuitatis lucane é ergo restricta eius potestas respectu causarú vnde in alijs iurisdictionem nullam habet.ff.de iurisdi.om.iudi.l.si idem cum eodem.§.1.eo.ti.l.fi.potestas eim iudicú z arbitratorum a forma cócessionis depédet.ff de arbi.l.nó distinguemus §.de officio. Cum ergo dictus arbitrator nó cognouerit ut iudex ciuitatis lucane neq̄z fuerit necessario infert qz dicte cause dictus iudex nó fuit competés. Scdo qz reductio ad arbitrium boni viri siue petat iur.actionis siue petatur officio iudicis put dicit Spe.in ti.de arbi.§.sequitur uer qua iure petetur pz euidenter qz adiri dz iudex cause pricipalis qui iudex nó est si est petitum respectu iniurie qđ est ofictq̄z

vt dicit

vt dicit tex. in l. unde si nerne vsi actor sequit forum rei ct ille est iudex reductois qui est iudex actionis sine petat officio iudicis qd est in iudiciis stricti iuris ut. l. si libert. de op. libe. Sitr istud officiu intētari dz corā eo qui est iudex cāe p̄mitite ut. l. ij. C. ubi z apud quē in inte resti. posst pro hoc ff. de trāsac. l. cū hi § trāsactio Sz vbi trāsactio sup alimentis fieret auctoritate eius qui iudex est in cā alimentoꝝ vnde si alimēta petunt a fisco p p̄uatū procur. cesaris auctor erat z sic in cā huius arbitramēti dz esse iudex in his q̄ sūt in arbitramēto deducta. Et hanc ptē tenet bar. in. l. si societatē §. arbitroꝝ ff. pro socio in qōe que incipit quō qois est iste iudex. Nec ob. si dicat ubi agit ad rescindendū sniam p modū restōis adiri pōt ipse idē z superior ff de minor. l. p̄fecti z. l. in cause § fi. z. l. minor aūt. ff. de mino loquit enī in snia in qua gradatim per modū superioritatis ad supiore eo recurrit Sed in cā reductōis aut restōis aduers actū extraiudiciale nō est dare istos gradus vsi necesse est ut tunc dicamus recurri ad supiore parriū ut d. l ij. z extra de arbi. c exposita ubi papa cognouit de arbitramēto lato p ducem venectiarū qui pape nō suberat in tpalibus sed tantūmō partes erāt sue iurisditioni subiecte. Sup eo aūt qd querit si obiecta exceptione iudicis incōpetētis vna cū aliqs pronunciat iudex nō obstā. obiectis ad ulteriora ꝓcedendū videat pp hoc repulsa exceptio incōpetentie z ꝓcessus postea factus valeat nec ne dico q cū dictus iudex sit cōpetens dicte cause si de exceptione incōpetentie nō fuerit disputatū inter ptes ois ꝓcessus est nullus q iudex debuit p̄mo cognoscere de iurisdictōe z ea cognita ꝓnūciare sm Inno. qui ita decidit de oīa in p̄n. in glo in uer. sed tn̄ agnoscere. Si autem fuisset de hoc disputatū sufficit ꝓnunciatis supradicta q p ꝓcessum ad ulteriora oēs exceptōes ipedientes processus intelligant sublate p tacitā interlocutoriā sm Jo. an. in cle. cū a repulsione de app. facit optime de cōpensa. l. q in die. § si rōem z. ff. de neg. gest. l. fin aūt. §. si quecūqz z in exceptōe iurisditionis est casus cōiūcta glo. ff. de iudi. l. ij. §. si dubitetur in uerbo inueni. Ad sm an dcā interlocutoria possit ꝑ eo imperio reuocari ex quo fuit instituta ut ex p̄dictis apparet dico q reuocari pōt. Naz ois interlocutoria qua lata iudicis offiū nō finitur reuocabilis est ex regula legis q iussit. ff. de re iudi. Secus si finiret offiū puta q iudex delegatus ꝓnunciasset se nō esse iudicē cōpetente ff. de arbi. l diē. Eadē enī est tunc rō in interlocutoria que indiffinitiua q̄z iudex reuocare non pōt eo q functus z perfunctus est officio suo. ff. de re iudi in. l. iudex postea z. l. paulus z hāc ptem tenet expsse bar. de re iudi. in. l. qd iussit in qōe que incipit. Quero de qua snia z ad eam reuocandā pōt cōpelli p superiore in corpe ut differenti. iudi. §. i col. xi. Et hoc tenet bar. i. d. l. q iussit in qōe que incipit querit dz. z pōt reuocari et post lapsū x. dierū ex mero officio q quantū ad iudicē interlocutoria in re iudicatā non trāsit sed quo ad pte sic nisi infra decēdium sit petita reuocatio p eunde sm Jo. an in c. romana in vbo interlocutoria de fo. cōpe. z hanc ptez tenuit bar lz non alleget Jo. an in. d. l. q iussit uer. quousqz. Super tertio dico ex quo corā iudice cōpetenti p̄mitius reductio est petita nō ꝑpetuant tpa que ad eā petendā p statutū sunt inducta z idō si dcā tpa sont elapsa de nouo peti nō poterit corā iudice cōpetente. C. de lit. cōte. aut. offerat in gl. que incipit nū ergo z est casus. ff de adult. l. accusatinis z l. mariti § quinquenniū. e. n. C de statu dfune l. si pī ubi hoc pbat expssius per Inno. de ꝓcuratoribus querelā circa finē. Deinde dubitat super punctis infrascriptis primū est q dicto lucane ciuitatis statuto cauetur q instr̄a publicis ubicunqz confectis apponi sufficiat ānos dn̄i mesem indictionē z diē z locū cum p̄sna testiū oportuna cū signo tabellionis z eius subscriptōe non obstā. publicatōibus ceteris q̄ ius cōe exigit z requirit an si instr̄m cōtinēs oia supradicta cōfectū z annione z caret noie pape uel p̄ncipis tali iūro in ciuitate lucana in tribunal ciuitatis p̄dicte adhiberi fides debeat plenarie nec ne. Scdo q ex forma alteri statuti ciuitatis p̄dicte cauet q exceptio excōis oppōi debeat forma tradita per canonicas sanctiones infra tres dies utiles a die quo debuit in iudicio cōpeti z probari infra tres dies utiles a die quo debuit in iudicio cōpeti z ꝓbari infra tres dies que si sic nō fuit opposita uel probata intelligat ps opponēs dicte exceptioni renūciasse z postea minime audiatur nec probari possit nisi per publicā scripturā uel acta publica z per urbanum sextum lata sit snia generalis in oēs adherentes antipape z obiectū sit cōtra agentē de excōicatione incursa p eam ratione dcē adherētie z iurauerīt testes infra dcm terminum an possint post dcm triduum deponere.

Super primo vz de iure dicedum statutum nihil operari quo ad instrumēta confecta extra territoriū lucane ut. l. oes populi z. l. cūctos populos z. ff de iurisdi. om. iudi. l. extra territorium ad trebel. ille a quo. §. tēpestiuū de arbi. l. naz z magistratus. Cōtrarium est verum q statutū nō disponit de forma cōficiēdi instrumētum sup illa eim nō pōt dispōnere extra territorium sz disponit sup ualore instrumēti confecti sup quo disponere pōt quo ad instrumēta que in lucana curia ꝓducunt ut. l. ij. C quēad. testa. ape ubi testamēta ubicūqz cōfecta aperiunt z insinuant eis fides adhibetur sm morem locoꝝ in quib testamēta insinuari petunt pro hoc ff. de testi l. iij. de euic. l. si fundus venerit pro ipsis eim que agunt intra territoriū ad iudice territorij statuere. scripta in subditos z alios litigātes vt no. Bar. i l. omnes populi z Cy in d. l. cūctos populos in qōne que incipit qōo ergo z in alia questione que incipit pone benonie lz ergo de iure cōi instrumentum careat solemnitate inducta tn̄ per cōsuetudinem pōt induci vt dictaꝝ solemnitatū defectus instrumētum nō viciet nec ei minor fides debeat adhiberi ut ns. Spe. in ti. de instru edi §. cōpendiose ver. sed nūquid ō cōsuetudine. Circa sm vero reuocant in dubium vires statuti predicti vz primo adherētiam nō posse ꝓbari per testes q excōicatio probari nō pōt nisi per instrumētuz ut pz ex statuto. Nec dicat quis iam ꝓbari per dictā sniam sic vniuersaliter seu generaliter latam ꝯ omnes adherētes nō eim cōstat illum ꝯ quem obicitur adherētem fuisse vel esse de hoc. n crimine adherētie. primo debuit impeliī z de eodem crimine cōdemnari. ff de iure fisi l qui delatorez. Ante ergo q cōstat de crimine adherētie per sniam non vz posse exceptionē excōicationis opponi q non vz natum ius excipiēdi anteqz super dcō crimine ꝓnunciet ut. d. l. eius qui delatorem sicut dicimus in simili nō posse obici de recisoria anteqz ꝓnunciet super officio residente. ff de iure im. l. nam z postea. §. si minor insti. de actio § rursus z ibi per Dy ff ex quib. cau. ma. l. ab hostibus §. sed q simpliciter.

Preterea ꝓut dcm statutum vult excōicationē ꝓbari p scripturam nō aūt ꝓbatur excōicatio nisi ꝓbata adherētia que liquidat per sniam lz alias ubi ex forma statuti nō admittit probatio nisi p instrumēta sufficiat factū p̄ncipale p instrumēta ꝓbari z coherētia z reliqua liquidātia factum possunt ꝓbari p testes z disponunt Jo bu. in eo qui instrumētum cōseruationis indēnitatis ꝓduxit sz quātitatē interesse ꝓbauit per testes q et tenuit Bar. in. l. certi cōdictio in prin. ff. si cer. peta. in ver ad primam ptem opponit notum aūt est q nisi quātitas interesse posset ꝓbari per testes instrumēta cōfectionis ꝯseruationis indēnitatis raro sortirent effectū cum ut plurimū a p̄cipio interesse p partes ad certam summā nō deducat que ratio cessat in themate premisso cum possit dcā adherentia liquidari mō predicto. Et presupposito q possit ꝓbari per testes tn̄ ex quo nō deposuerūt infra triduum nō vident post triduum admittēdi q terminus ꝓbationi prefixus a iure sup exceptione excōicationis ꝓposite adeo est pemptorius q post illū nullo mō iudex dz obmittere ꝓcessum in cā si signanter excōicatio ꝓbata nō est de excep. pia z ibi per Arch z alios Moder.

Nec ob. si dicat q summus in terminis statuti disponētis p̄ticaliter qd ius cōe saluo q abbreuiat terminum probatorium vsi interptandū est sm iuris cōis regulas. C. de noxa l. si serui vestri z extra de cōsue. cum dilectus p Inn. de rescrip. cām z. c. a. vt lit peden. p eunde maxime aūt hoc ꝓcedit tenēdo opi. Bar positam in. l. damni. §. sabini. ff. de dam. infec qui tz iudicem interpellādu z vt testes examinet post iuramentum p̄stitum z delatū coaduinant p̄dicta quia snia lata per vrbanū est canon late snie ī oēs adherētes vsi effectus dicti canonis non hz locum nisi crimine liquidato per sniam vt dcm est lz ergo iudices admitterent testes ad dictam adherentiam ꝓbādam si infra terminū deposuissent tn̄ ex quo infra eūdem terminū nō est ꝓnunciatum per iudicem de cā recognoscētem super adherētia supradicta nō est ꝓbata excōicatio q noua est adherētia per sniam ut exigit z ista ē rō potissima me mouens z e subtilis. z ita dico z cōsulo ego Ang. z c. .cci.

Si testator in testamento ita disposuit. item dico z volo q gerardus dictus māfri. habeat z habere possit z obtineat de bonis quingentos florenos de quibus supra eiam sniam faciat illud q sibi dixit z postea codicillet z in eo uer ce-

tera sic dixit in principio ubi in testo dixit q gerardus hebat. Hoc vero dico z uolo q ipse gerardus d dcis florenis quingentis faciat illud q sibi dicet frater paul' de castello de pisis ordis minor ita q conuentus dci ordinis nihil beat z hoc debeat d dcis florenis quigentis z quid d dco legato fiet z c.

Alter Cetera que continent in dicto testamento sunt infrascripta sup quibus petit cosilium ite dico z uolo q gerardus grassulus de capella sancti mafri beat z habere possit z debeat de bonis meis florenos quingetos de quibus super animā suā faciat illud qd sibi dixi Et si dicta dña Joāna ex dicto uentre pgnante z c. post dictū testm testator fecit codicillū z intra alia sic dixit ut sequit in pmis ubi in testō suprascripto dixi q gerardus suprascript' beat z c. ut supra pz Nūc uero dico z uolo q ipse gerardus de dcis florenis quingentis faciat illud q sibi dicet frater paulus d castello de pisis ordinis fratrū minor ita q conuētus dicti ordinis uel alter pro dcō cōuentu aliquid z nihil de dictis florenis quingetis beat z habere debeat z hoc sit sup animā dci fratris pauli. Jte ubi dixi z c. dict' frater paulus post morte dci testatoris vixit aliquo tpe z oia alia legata facta in dicto testō per dcm fratrē paulum fuerunt executōi mandata legatū uero suprascriptū quingentor florenor q non numq dixit gerardo suprascripta q aliquid faceret de pecunia supradicta z nisi q ista dicet z mortuus est dictus frater paulus modo archiepis. dicit q istud legatū fuit factum ad pias causas z id cū executio nō fuerit fcā ipse eā facere vult Ex opposito dr q nō ad pias causas z sic nihil hz se intromittere in facto cōstat infrascripta q dictus gerardus dicit q dcūs testator sibi dixit q dcōs quingentos florenos deberet dari vxori dicti testatoris inquantū uellet uidua stare z non trāsiret ad scda uota ite dicit gerardus pdictus q dixit testatori q hoc non erat beneficiū z q nolebat hoc facere qr dicta uxor erat multū formosa z ualde iuuenis vñ male staret uidua. Jte nolebat q cōsanguinei testatoris iputarent sibi q esset cā q ipsa haberet illā pecuniā. ite dicit q frater paulus gerardo dixit pluries scias q dcā vxor uellet vidua stare in quacūq vita uellet z nos nabimus sibi dcāz pecuniā z dcā dña noluit pdictis assentire. Jte notari' qui scripsit testm dicit q frater paulus sibi dixit ego feci q i codicillis apponerent vba suprascripta qr cōuentus crederet q ista pecunia deberet dari p deo z a me peteret. ite si quidā mercator qui est curator heredis testatoris qui dicit dum frater paulus esset grauat' infirmitate iuit ad eū z petijt an de dicto legato quingetor florenor deberet dari aliquid p deo qui rndit q nihil dz pro deo dari sed remaneāt illi cui' sunt petis nostrū cōsiliū. Et primo an solū inspectis uerbis testi z codicilli an dictum legatū sit factum ad pias causas uel non z an archiepo se habeat intromittere. item an visis etiam supradictis attestationibus quid iuris sit z c.

Jso Themate supradicto pro decisione pdictor questionū premitto pmo q licet dispō captatoria reprobat in ultimis uolūtatib' ff de le. i. l. captatorie. C. de testa mili. l. captatorias de here insti. l. illa institutio z. l. si quis semproniū. Tn in his que pietatē respiciunt sustentat fauore pietatis de re sta. c. cū tibi p dy. in d. l. captatorias. Et hoc sundet ēt rō qr in relictis ad pias cās uoluntas bñs disponere regulatur fm deum qr igitur id qd religioni cōgruit certā z determinatā metam iponit sicut ergo dispō ultime uolūtatis cōferri pōt in uoluntatē alterius regulandā z regulat fm arbitriū boni uiri ut in l. i. de le. ij de fideicō. liber. z sic tays. §. forore multo fortius ultima uoluntas cōferri pōt in uoluntate alteri' regulā suscipientē z metā fm pceptū diuinum z sacror canonū institutū. Scdo pmitto q tunc dr uoluntas captatoria qn eiusdē uoluntatis substātia in secretū cōmittit absolutū z abstractū ab oi facto eiusdē q est abiurum qz necessitas dandi uel faciedi nō imponit. Sed an dari uel fieri debeat hoc totū in mera uolūtate aliena cōsistit tex. est ff de re. du. l. utrū §. cum quidā. Tertio pmitto q nūqz dicit uoluntas captatoria cū sola electio psonar quibus relictū debeat alteri est cōmissa ut in. d. §. cū quidā u. l. unum ex familia in prin. z. l. pater. §. hereditatem z. §. filia ff. de le. ij z rō est qr legatum pstari necesse est vñ relicti substātia a uelle alteri' nō dependet sed cui pstandū ueniat hoc solū cōmissū est libere uolūtati alteri' qd fieri pōt ut dcis iurib' z. l. cum quidam de le. ij Nec est mirum qr illo non declarante nec arbitrāte cui relictum debet siue pstet omnes ad relictum inuitant qui sunt in. d. l. et3 quidā. Et hec inuitatio e impossibilis qn relictum est sm certo generi psonarum puta uni ex liberis uel de familia aut pauperib' ut dictis iuribus ut no. in. l. ad pauperibus. C. de epi. z cleri. ubi aūt nō est relictum certo generi psonarum ut est in themate nostro qui testator uoluit gerardū de quingentis florenis faceret id qd sibi diceret per fratre paulum tūc qr ipso non dicete nō apparet quis sit inuitatus grauamē inuictū dcō gerardo viribus vacuatur tanqz captatoriam z hoc determināt Bar in. d. l. illa institutio in questione que incipit ultimo quero z est casus ibi si quis enim instituit quos titi' voluerit vel legat illis quos titius voluerit nullo psonarum genere demonstrato dispositio nulla est de iure ciuili ut ibi pz. Tertio pmitto q vbi vltima voluntas cōfert in uoluntate alterius velatam puta si nems vel heres ascēderit capitolium tunqz dicta dispositio intelligi captatoria vt. l. iij. d le. ij de cōdi. z demō. l. nō nunqz assignat legislator rōnem ibi q exprssa nocet z nō exprssa nō nocent credo legislatore subticuisse rōz rationis vñ eam assigno qr ubi uoluntas alterius nō est uelata dispositio testatoris nō est pfecta i substātia z in formis nec pōt ex alieno pedere arbitrio cum cōsumatio vltime volūtatis in mera z absoluta volūtate ipi' disponētis cōsistat. Sed quādo volūtas est velata dispositionis substātia est perfecta sed executio retardat seu suspēditur in cōditionis euetum cuius implementum in alteri' potestatem est collatū. His pmissis omnia ad ppositū reducemus subeūte pcludes dico q cum testator nō exprssit cui dicta quingeta legauerit nec in quem vsum voluerit dicta quingēta cōuerti q dcā uoluntas est fundit' captatoria ut ex pmissis subeūte apparet vt. ff. de iure fisci. l. nō intelligitur. §. tacita aūn fideicō vbi nō apparet cui generi personarum fuerit factum relictū z tn sustentat nec dicit captatorium saluo nisi sit factum in fraude qd declarat etetus in d. l. nō intelligit. §. qn aūt qr in dictis iuribus quid voluisset testator erat certum ipi grauato cui testator suam intentione exprssit in secreto sm q quid expressit testator isti gerardo dicit in testameto. Sed quid voluerit in codicillis nō apparet z ideo nos oportet hāc volūtatē captatoriā dicere z idō in nullam nisi sustentet ex capite hoc q dicat ad piam cām onus adiectū an aūt hoc sit non pōt facile z sine dubio pertrasiri. Prima cum frente videt q sic qr distributio nō est facta ut pertineat ad archiepm ut in l. nulli z. l. si quis ad declinādum z in hoc videt casus in. d. c. cum tibi vbi cōmittens alteri dispositione suorum bonor videt ad piam cām reliquisse z hoc idem tenuit Inno. z Jo and. Et lz illa decre. loquat in dispositione oium bonor tn idez puto z i particulari relicto puta si testator centū reliquit ad sensum ncij erroganda arg. de rei vendi. l. que de tota z potissime qr uolūtates vltime defunctor sunt merde rō euertede z maxime cū nemo intelligat elligere viam ad impugnādum sua iudi. ō testa mili. l. si miles impugnat aūt hoc iudicium vbi nō interptemur in piam cām. In pōriū facit q no. Bar. in. d. questione. iij dum cōcludēdo dicit pdictum intellectū bonum qn aliquid relinquit simpliciter alterius arbitrio. Sed secus cū relinquat ad volūtatem alterius qr nisi fiat exprssio pie cāe remanet regula q eius uoluntas est captatoria z sic inutilis. Sed dcm in hac pte nō placet qr tex. i. d. c. cum tibi nullam facit mētionez de arbitrio. Inter hec igit nō facio differentiam imo siue reliquat ad arbitrium tertij siue ad volūtatem eius in dubio psumam relictum ad piam cām ex quo nō est relictum alicui certo generi psonarum ut sic dispositio substentet z non pereat ut superius dcm est. Et ita in qōe pdicta dicerem hoc psumēdum ee sed qr in themate pz q testator stari uoluit dcō fratris pauli dicam per dcm z assertione eius pbari que fuerit testatoris intetio d dote plega l. teopōpus hoc probo p glo. ordinariā dce l. nō intelligit. §. tacita in verbo pbationibus vbi glo. exprsse decidit p cōfessionem grauati de restituēdo pbat cui testator restitui voluerit an capaci uel incapaci lz dictus frater paulus attestat q intetio dicti testatoris fuerat dcā quingēta venire ad man' uxoris si uellet vidua remanere z q destitisit eidē. Ac et dū infirmitate grauari pmeret iterrogat' dcā pecunia debebat dari p deo respondit q non standū est ergo assertioni sue qr presumitur uoluntate testatoris habuisse notā arbitrorem accōmodatam testatori fide in codicillis sicut accōmodata fuit p ipsū in testō pro hoc faciunt no. ff de iure fis. l. stati' in pn ubi reuocato testō primo in quo erat accōmodata fides in sequenti voluntate

ti uoluntate eade accõmodatio intelligi reperta qd est no-
uignũ. Ad hoc aũt dicendũ moueor potissime q2 dictus te-
stator uoluit in piã causã decẽ pecuniã conuerti q2 in codi-
cillis dispositi de decã pecunia nihil pnenire posse ad conuẽ
tum fratrũ minoꝝ qui preceteris est dignior elimosina cũ re
spectu mistõis sit in altissima paupertate fundata ut in cle. exi
ui de paradiso. Si igit testator noluit elimosinã impertiri de q̃
titate pdicta ad quos suã deuotionẽ debuit ardẽter inclina-
re multominus ⁊ alij paupes ex psumpta uoluntate defun-
cti sũt ad tale elimosinã inuitãdi ut in aute multomagis. C.
de sa. san. ec. Et ppterea dico in quingentis flor. distribuẽdis
p dcõs nullum ius ptendere. Ad quẽ autẽ ptineat dicta
quãtitas ex quo dcũs frater paulus nõ declarauit nec forsã
declarare potuit absq3 sui piani licentia ut in. c. ij de testa. i vi.
Ad presens non dico q2 non sum de hac re consultus. Erit
enim cõtrouersia inter legatariũ ⁊ heredem. Et ita dico ⁊
consulo ego angel. de perusio. ccij.

Utrũ statutũ disponẽs q nullis actõibus cuilib⁹ pscri
bat nisi. xxx. ãnoꝝ spacio locũ habeat in ipothecaria. Item
utrũ statutũ disponẽs q nulla pupill' currat prescriptio ha-
beat locũ in casu in quo usucapio cepit a maiore ⁊c.

In questione
Jo. lanfredi duo
solũ reuocãt i du-
biũ primũ an statutũ dicẽs q nullis actionibus
cuilib⁹ pscribat nisi spacio ãnoꝝ. xxx. hẽat locũ
in ipothecaria. scdo an statutũ disponens q nulla pscriptio
currat pupill' habeat locũ in casu i quo cepit usucapio a ma
iore. Sup primo dico q cũ uerba statuti ad casũ nõ cõpre-
hensũ sub uerbis nõ porrigãtur ut. l. i. §. si is qui naue. ff. de
exerci. de uer. sig. cum qui uectigal. qñ oia statuta sunt stri-
cti iuris ut pz ab effectu q2 nascit ex eis cõditio ex statuto q̃
stricti iuris est ut. ff. ad mu. l. cõstitutionib⁹ ⁊ que stricti iu-
ris sunt nõ recipiũt extensionẽ ut. l. quicquid astringende de
v. ob. Dico si ipotheca nudo pacto ꝯcta eẽt sine dubio sta-
tutũ nõ uendicaret sibi locũ q2 ipothecã ꝯhi pcõ nudo hoc
ꝯ solo ptore est inuẽtum ut. l. si tibi. §. de pignore. ff. de pac.
de ipothecaria que qñ seruiana nũcupat loquit tex insti. õ
act. §. itẽ seruiana q2 igit nullã substantiã capit ex dispõe iu-
ris ciuilis disponẽtis actionem nõ nasci ex nudo pacto ut. l.
iur. gen. §. quinimo appet q est mere ptoria ⁊ a solo ptore
inducta. sed qñ ipotheca ꝯhitur stipulatione uel pacto ue-
stito ius ciuile eidẽ assistit ⁊ tale ipothecã roborat ⁊ confir
mat qd appet q2 ante inuentõem iuris ptorii ꝯctus ipothe
carum ⁊ pignoꝝ iurisgentiũ introducti sunt ut. l. Ex hoc iu
re ⁊ successiõe ante inuentione iuris ptorij ius ciuile cõfir
mauit ut pz in ti. de pigno. ⁊ per ꝯñs actõ eẽt aliquã intro-
ducta q2 lz ꝯctus sint regit iur. gen. introducti tñ obligatio q̃
nascit ex eis que dat experiundi ptãtẽ cũ naturali iuncta est
de iure ciuili ⁊ iõ iur. uinculũ appellat hinc descedit q actio-
ones iuris ciuilis introducte q2 ante inentionẽ iuris ciuilis
nõ erãt actões pdite sed manu regia cõpellebant hoies ad
obseruantiã pmissoꝝ et nudo pacto qñ illo iure nõ erãt co
gnita pacta uestita uel stipulatões hodie aute p statuta iur.
gen. cognite sunt hmõi actiones ⁊ iõ ex isto statuto iur. gẽ.
oriunt actiones ⁊ p ꝯñs sunt de iure ciuili ut insti. de ac. in
pri. cõiuncto qd hr̃ in. d. l. ex hoc iur. ⁊ insti. de iure naturali
cum igit ius gentiũ induxerit statutũ ipothece ⁊ illi ꝯctui
ius ciuile robur dederit cũ interueniat stipulatio uel pactũ ue
stitum quis dicere põt actõem que orit ex illo ꝯctu nõ esse
de iure ciuili ex quo ꝯctus est de iur. gen. ⁊ a iure ciuili ap-
probatus ante inuetionẽ iuris ptorij ego nõ uideo ⁊ si di
cis in arbore Jo posuit ipothecariã interptatõis rñdeo q
Jo cõsiderauit illã ptoriã que ab eius iurisdictõe substantiã
capit nõ aute se retulit ad actionẽ que orit ex ipotheca ꝯcta
ẽt sm dispõem iuris ciuilis quo casu nõ orit illa ptoria de
qua mentõez facit. ff. de pigno. Et si dicis que ergo actio ori
tur tunc põt dici q orit saltẽ ex lege cõditio aut in factũ ex
quo nõ apparet q ius ciuile iposuerit nomẽ actioni que na
scit ex ꝯctu ut. ff. de cõdi. ex lege. l. i. in cõiuncta glo. sua ⁊ cõ
iuncta l. si postulauerit. §. si cũ. l. se. ff. de adul. q̃ dicit q non
solũ si lege noua obligatio iducit sz ẽt cũ antiqua. Cũ igitur
lex antiqua iuris ciuilis approbauerit ꝯctum pignoꝝ ⁊ cõ
petere uoluerit actionẽ nasci ⁊ obligationẽ induci põt q si
nulla actio nominatim apparet inducta q aũt cõditio ex le
ge aut actio in factũ locum hẽbit. ff. de prescrip. uer. l. quo-
tiens ⁊ de hac actione querimus hoc casu in ista quẽ ⁊ est
illa que est in hoc iudicio intenta ⁊ iõ cũ ciuilis sit nõ pscri
bit minori tpe. xxx. ãnorum ius autem pretorium fuit hoc
casu introductũ ad extensionẽ iuris ciuilis q2 ubi ius ciuile
nõ introducit ex pacto nudo actionem nasci in pignore ⁊
ipotheca ius ptorium introduxit. Uel si dicamus hãc ipo
thecariam ee ⁊ ptoriam dico q ista est ipotheca subroga-
ta per ptorem iuris ciuilis auctoritate in locũ actio. ciuilis
que dabat antiquitus de iure ciuili ⁊ iõ sapit naturam ci-
uilis actionis ut tanto tpe uiuat quãto uiuebat ciuilis. ff. si
cert. peta. l. certi cõditio si quis cautionibus l. si eum. §. qui
iniuriarũ per Sin. de inreiur. l. eum qui. Et ista ma uidetur
tutior qñ tũc hec pretoria uiua est nox iuris ciuilis. ff. de iu
sti. ⁊ iur. l. ius aũt ciuile in fi. cum. l. se. p hoc q2 ubicũq3 ne
gocium aliquod iuuice gerit cui assistit ius ciuile pdita est
actio de iure ciuili quantũcumq3 sup illo negocio ptor edi-
ctum instituat tex est in. l. in cõmodato § sicut uieri glo ff.
cõmo. sed cum ipotheca ꝯhitur inter debitorẽ ⁊ creditorez
negociũ gerit cui assistit ius ciuile cum interueniat stipula
tio aut pactum uestitũ est ciuilis nõ pretoria sic. ff. si ps he-
re. pe. l. i. ubi et simile pz exemplũ. De secũdo nõ uidet
dubitãdum q induccat de medio totũ tps pupillaris etat
ex quo statutũ dicit nulla pscriptio est eum uꝰbs negatiua uñ
omnea cõplectunt ut. l. is qui te §. utz. Nec ob. q statutũ
interptandũ est sm dispositionẽ iuris ciuilis ut. l. si serui de
sti. C. de noxa. q2 istud uer est qñ disponit id q cõe. Nam
tũc potius est ius cõe q̃ statutum ut. l. i. ff. ad. l. fal. ubi bart.
plene. Sed in ppositio nõ disponit idem imo diuersimode
q2 dicit statutum q nulla pscriptio currat ⁊c Nec qñ uer
ba iure ciuili pdita non sunt uñ siue a minori siue a maiori
nõ curo sic eẽm generaliter lex lata est. ff. de testa. mili. l. in
fraude. §. si cum. l. se. ubi est tex. optim⁹ facit. ff. de pobli. l. õ
precio. Preterea ⁊ si idẽ ⁊ p eadem uerba disponeret
tñ idem eẽt in hoc casu q2 ubicũq3 lex noua emanat ad extẽ
sionem iuris iam introducti ⁊ cõcessi oportet ut addat ⁊
cõphedat casum alias nõ cõprehẽsũ in. l. antiqua ut ple-
ne no. p Bar. in. l. i. §. nũciatio. ff. de ope no. nũ. ⁊ de eo q
certo loco. l. i. Cum ergo fauore pupilli hoc priuilegiũ sit i
dultũ ut nõ currat prescriptio. ergo statutũ disponẽs q nul-
la currat refertur ad illã que alias minori curri. Alias eniz
illud statutũ nil operet ⁊ uerba ⁊ lex ptoris edicta nõ dñt
esse ludibrio nec de uento seruire ut sunt iura uulgaria ⁊c.
cciij.

De arbitro ⁊c.

Arbiter
Primus laudauit ⁊ titium
cõdemnauit pitẽ ad centũ.
Deinde iterũ rite titius cõpromittit super iã lau
datis cum ptãte plenissima arbitro cõcessa. Qui
arbiter secũdus laudauit q dictus titius nõ possit uti dire-
cto uel per obliquũ dicto laudo nisi si ⁊ prout ⁊ quatenus
iste declarat qui non declarauit ⁊ potestas declarãdi fini-
ta est. Queritur utrũ laudum primo possit executioni mã-
dari qualiter ⁊c.

In primo
Laudo orta fuit obligatio
pura nõ habẽs diem uel cõ
ditionem ãnexam nec put respiceret die uꝰl cõ
ditio obligationis ortum ⁊ natiuitate actionis
nec put respicere possit executionez ⁊ exercitium actionis
p sm aũt laudum solũ executioni modificatio est adiecta uñ
nõ ẽ obligatio resoluta nec actio extincta. C. qñ dies le. ce.
l. ex his uerbis cum cõcor. ⁊ ibi glo. alias igit nõ facta de-
claratione p arbitrũ q̃z facere nõ potest nisi cõpromisso du
rãte ut ff. de arbi. l. non distinguemus. §. de officio ⁊ pe. ⁊
fi. Obligatio primitiua suis puris uiribus pria fronte sub-
sistit. C. de insti. ⁊ substi. l. si testamẽtum per Cy. C. de cõ
trahen emp. fin l. sm respõsum domicꝫin l. eum qui. §. misi.
de cõsti pecunia. Cõtrariũ facit qñ istud sm laudũ phibet
peti usum primi laudi in prin. ⁊ extra directo uel per obli-
quum uñ hec phibitio ẽ perpetua nisi sup potestate petẽ-
di declaratio facta si sicut ecõuerso dispositio pmissiua ha-
bẽs cõditiones uel modificationes annexas indetermina-
tas declarãdas ⁊ terminãdas p ipm dispositionẽ finita de
clarãdi ⁊ determinãdi ptãtem remanet simpliciter ⁊ ppe-
tuo pure pmissiua ut. d. l. si testamentum dz cum cõtrariorum
eadem eẽ disciplina. Pro hoc ẽt uidet casus. ff. de cõdi. in
de. l. sufficit ubi hec pportionabilia sunt ab inuio sub cõdi-
tione pmittere aut post puram promissionẽ pactũ debitor
fieri de nõ petẽdo nisi incerte cõditionis euctuz. Et ita uide
tur hic directo q2 prima obligatio fuit pura deinde arbiter
laudat id nõ peti nisi incerte cõditionis euẽtum. Sm euẽtũ
declarationis p arbitrum fiende declaratio aũt nulla facta

esi nec fieri pōt ob lapsum tpis cōpromissi ergo defecto cō
ditionis euentu poterit laudum primū executioni mādari
z hec est ꝑs minor ut.ff.si cer pe.l.pecuniā lz iste casus sit
diuersus magistraliter intelligēti qm̄ in casu nostro est iussus
de nō petendo ibi vna pura alia cōditionalis obligatio quo
casu distinguit an scōa emanet aio nouādi uel nō ut ibi cō
iuncta.l.pure de doli ex.in ꝓn.sm uerū intellectū quia tñ di
ctus arbiter sic laudauit dubie z incerte z dicas sua culpa ex
pirauit qr laudum suū incertū ad certitudine non reduxit si
ambe ptes sunt in concordia est arbiter cōpellendus ad cō
promissū recipiendū de nouo ff.de arbi.l.quid tñ §.pe. z fi.
z si nō sint concordes nō credo recurrendū ad arbitriū bo
ni uiri. Non ob.statuto ipediente reductione z nullitatis z
iniquitatis allegatōem que nō ipugnat hic arbitrium laum
iam sed hic solū querit an aliquo casu uel aliquo mō ul' for
ma uel ordine uel in aliquo uoluerit arbiter ꝑmū laudū exe
cutioni mādari z debebit iudex uoluntate suā sequi que si
bi soli nota fuit nec alij cōpetit uel cōpetere pōt declarandi
ptās ut.ff de rei uen.l.pōp.scribit si frumentū cōtinere.l in
ter stipulanté.§.si stipulāte de uer.ob. z cōtinens his que
no.ff.e.ti.l.si quis arbitratu uel possum⁹ dicere qr ex quo ꝑ
missa obligatio fuit pura z laudū lz solā executione suspē
dat in declaratōis euentum que declaratio fieri pōt uel ꝑ ip
sum qui laudū tulit nō ob.qr laudādi ptās finita sit aut salte
ꝑ iudice ut boni uirum qr primi laudi executio possit fieri
ꝑstita cautione qr si cōtigerit primū laudū declarari nō exe
quendū uel alr̄ uel alio mō qr iuxta formā z stricte declara
tionis fiende quicquid fuerit exactū restitueret si quid fore
restituēdum mādabit. Et hoc colligo ex decisione ꝑ bar.in
l.iij.l.ff.de cōdi.inde.in fi qui hic passuz ita determinare vz
Nec ob obiectio de pacto de nō petēdo nisi in conditionis
euentū qr operatur ide quo ad ipediendū agendi potentiā si
cut si s prin.ob.fuisset sub cōditōe ꝯcta. Nam ibi ius exeq
pendi cātur s peō hic s sñia. Et lz factū iudicis succedat z
reputet' sc̄m ptis ut.C de emc.l.si ob cām non tñ ꝑ oia vn
de s iso fcō nemo appellat ut.ff.de app.l.s sñia qr nō credi
tur ita fieri uel solue qr ubi tps z forma petendi sunt colle
gata in ptāte debitoris uel tertij z illis nō ualentibus ar
bitrari forsan morte uel alio casu remanet obligatio pura vt
in suis terminis tex.est ff qui sine ma.ad libe.pue.l.latinus ꝑ
glo.ff.de uer.ob.l.si ita stipula.uer.qr si ab initio. Cōcludo
igit' lz punctus sit dubius agi posse ꝑstita cautione ut supe
rius est ostensum Et ita dico z consulo ego angelus de pe
rusio. zc. ccxij.

Utruz ualeat legitimatio in qua dz qr legitimatus ex li
gato z .J.soluta si appareat ambos fuisse ligatos Itē utruz
ualeat institutio facta de dicto legitimato si appareat qr pa
ter z mater fuerint ligati cum contrarium in priuilegio le
gitimationis fuerit declaratum zc.

Quidam Bartholomeus habuit filium spuriū noie dñicum quē legitima
ri fecit ꝑ bñficiz auctoritaté a dño imꝑatore expo
sito qr ipse dñicus natus eēt ex se ligato z ipsa ia
coba soluta apposita in ipso ꝑuilegio legitimatōnis cla non
ob.§.fi.in auté qui.mo.na.effi sui uel qualibet alia lege edi
cto uel ꝯstitōe in ꝯtrarium faciente. Tandē ipse bartholome⁹ cō
didit testm̄ in quo iter cetera sic dixit itē iudico. Joāni filio
dñe tertie olim germane mee nepoti meo lib qñquaginta
den.pis. z de his iubeo eum esse cōtentū z eū nil aliud pe
tere posse in bonis z hereditate meis cū oia bona que heo
acquisierim ex idustria ꝑsone mee z ipsa dña tertia habuit
de bonis paternis z maternis ultra portōen sibi cōtingen
tes z sibi debitas sm̄ formā pisa.cōsti. In oibus aute aliis
meis bonis mihi heredé instituo d̄ñicuz filiū meum legiti
matū ꝑ egregiuz uirū dñm petrū dñi albici eiue pisanū coi
tem sacri lateranē.palatij z si dctūs dñicus qñcuqz decesse
rit sine liberis operā maioris ecclesie scē ma.ciuitatis pis.
heredé instituo. Et demū in fine dci testi sic cōtinet z dico
z volo qr hoc meū testm̄ ualeat iure testi. Et si nō ualet iu
re testi salte ualeat iure codicillor z pis.cōstōis z oi alio iu
re via z mō quibus melius ualere pōt qr mihi sic placet z
uolo z talis est ulta uolūtas me tandē moritur suprascript⁹
bartholomeus testator relicto suprascripto dominico eius
filio legitimato z instituto ut predicitur Et suprascripto fi
lio suprascripte dñe tertie olim germane suprascripti testa
toris eius ꝓximiori cōiuncto post dictum dominicū. Nunc
suprascriptus Jo.opponit z dicit suprascriptā legitimatōez
non tenere ex eo quia in rei ueritate suprascriptus domini

cus fuit nat⁹ ex eo bartholomeo ligato z suprascripta iaco
ba ligata que in ipso limationis priuilegio dicit' soluta. Et
per cōsequēs dicit hereditaté suprascripti bartolomei ad se
spectare. Ex aduerso dicit' ꝯtrarium mō supposito ꝑ cōstanti
sine ꝑiudicio qr ipsa iacoba fuisset ligata que in priuilegio
dicit' fuisse soluta Queritur an suprascripta legitimatio sit
valida de iure. Et supposito z sine ꝑiudicio qr esset inuali
da dicta limatio. Querit' an suprascriptus Jo possit z de
beat habere z cōsequi hereditate z bona suprascripti bar
tolomei defuncti nec ne cum ipse dñicus heres institut⁹ ipā
hereditatez z bona possideat ex aduerso dict⁹ Jo.petit eas
z ea Querit' quid iuris zc.

Tenio Primo ad primuz dubium quo querit' an dcā legitimatio z per
cōsequēs an dicta institutio facta de dicto dñico
valeat de iure supposito pro cōstanti qr ipse dñi
cus natus fuerit ex ipsa iacoba ligata. Et vz primo dicēdū
qr nō valeat plurib⁹ rationibus pmā qr talis legitimatio sic
facta ꝑ rescriptū tanqz obreptitia fuit z est nulla vel saltez
annullanda. C.si ꝯ ius uel vtī pub.l ij. z .l. z si legib⁹ fuit
eni impetrata ꝑ mēdacium tacita veritate z expssa falsita
te.s. qr dicta iacoba que dicebat' soluta erat ligata.ergo ipe
trans carere dz impetratis qr cōcessio facta intelligit' si pre
ces veritate nitant'.l.fi.C.de diuer.rescri. z de rescript'.c.
super litteris z ibi z in dcā.l.ij.plene no.cum simi.ibi alle.
Item scdo qr decretū ꝑ obreptionē eiuis modi ē suprascri
pta legitimatio nō tenet ff.de rebus cor.l.magis. § plane
de fideicōmissis.l.i.l.cum vero.§.subuectum ff.de tut. z cur.
datis ab his.l tutor.si petit' ff.de fal.l si quis obrep serit cū
simi. Tertio ꝑ ista pte videt' quasi exp̄ssum ff.de vaca.
re.l.ij. z de iur.aur.an.l.ij. z .ff.de ius vo.l.sed si hac.§ pa
tronum sm̄ vnam lecturam. Ad idem facit qd no.ꝑ Jo.
an in ꝑcalle.c.sup litteris de fil.ꝑsbi.c.fi. In ꝯtrarium dicen
dum vz qr dcā legitimatio ualeat.ꝑmo qr talis legitimatio
facta est de filio adulterino ab auctoritaté habēte z ipse fi
lius adulterinus e siue vn⁹ ex adulteris sit ligatus siue am
bo ergo cum sit ide effectus in vtroqz merito nō est curan
dum de mō qr nō refert quid ex equipollētib⁹ fiat.C.de in
sti. z subsi.sub condi.fac.l.ij cum simi.ibi allegatis. Et qr
eodem mō gratia facta fuit ex quo legitimatū ꝯstat ꝑ asser
ta dcū dñicum fore spuriū Scdo hoc idem ꝓbat' a simi
li nō est dubium qr quādo manumissio fit ex cā nō legitia
z nō uera z obreptitie talis manumissio tenet cā appro
bata siue uera siue falsa z nō irritat' insti.qui manu.si ꝑsit.
§.semel.ff.de man.indic l.iusta cā z .C.si aduer.li.l.ij. z .l.
quos retrahi ista aūt parificatio ꝓcedit qr sicut in manumis
sione tractatur de statu alicuius sic z in legitimatōe ff' de
ritu.nup.l in ꝓuinciā.§.dubius qui per vtrunqz reddit' quis
antiquis natalibus. Et probat' exp̄ssim ista parificatio ꝑ
tex.in auté.quibus modis natura.effi.sui §.i. z .§. si quis
igit' ver.sicut eni. Tertio pro hoc videt' quasi exp̄ssuz qr
decretum obtentum tacita veritate in ꝑsona defuncti tāquaz
eēt viuus valet z tenet in ꝑsona heredis.ff.de fideic.liber.
l.cū herce. Et facit ad hoc qd legit' z no in glo.ff ō acqui.
pos.l.iuste. z de uer.signi.l.neratius Ad idem de in ius vo
can.l.sed in hac.§ patronum sm̄ aliam lec. Et sic cōcludi
videt' dictā legitimationē non ob obreptione ꝓdicta vale
re z tenere de iure. Uenio ad scōm dubiū in quo cōsi
stit ius z effectus totius qōnis quo ad ꝑsonam agentis qd
dubium est nūquid supposito pro cōstanti qr dicta legitima
tio eēt inualida an hoc casu suprascript⁹ Jo possit z debe
at cōsequi hereditaté z bona suprascripti bartolomei defū
cti nec ne. Et videt' primo dicēdum qr sic qr quādo cōsti
tuit' heres incapax palam hereditas venit ad alios succes
sores heredes ab intestato iuxta notata plene. C.de here.i
sti.l.si pater ꝓbatur. C.de ince.nup.l.si quis incesti. z de
naturali.libe l.i. z qr no.ff.quib⁹ ut indig.l.si gener at iste
dñicus institutus nō pōt nec debet admitti qr natus ex ince
stuoso cōplexu. C.de natura li.auctē.lz z in cor.vnde sumi
tur ipse auté. Jo est ꝓximior ergo zc. In ꝯtrariū dico du
plici rōe qr suprascript⁹ Jo.nullatenus pōt admitti ad he
reditatem ꝓdictā.primo qr cum testator relinquēdo eidem
quinquagita ꝓhibuit qr ipse nō possit plus petere in bonis
suis z hereditate Merito cōstat qr ipse Jo.totaliter est ex
clusus et ab intestato ꝑ clausula addita in fine testamēti vi
delicet. z si nō valet iure testameti valeat saltem iur.codi
cillorum zc. z pondero bene illa verba qr nil plus petere
possit i bonis suis z hereditate. Et potuit hoc testator facere

sic ꝓhibēdo

sic ,phibendo iuxta no.plene ff de here insti l.quotiēs §.si
duo z ibi p bar. z.C.de test mili.l.i. z ibi p cy. Secūdo quia
nō est dubiū supposito q heres istitutus eximeret a gradu
instōis nihilominus ipsū testm̄ reduceret ad cām miestari.
Nam in dcō testō fuit facta substō cōpendiosa in q̄ fuit sub
stituta opera scē marie si dcūs dn̄icus qñcunqz decesserit si
ne liberis que substō h̄z adiua hereditate p institutū cōtinet
fideicō q̄si sit per vbum cōe iuxta no.plene in.l.p̄cibus z.l.
cēturio in casu quo talis hereditas nō adeat p substitutum
cōprehedit in ea uulgaris expssa uel tacita q̄ est si heres nō
erit uel ee nō poterit. C.de here.insti.l.cu3 pponas z sic p
ōsis hoc casu opera p tacitā uulgarē cōprehensā in cōpen
diosa admittei primo instituto nō existente herede z hoc ē
qō expsse no.p Ja.de are. z cy.i.l.p̄cibus ubi vz casus. C.
de ipera. z al'sub. z p bar.in.l.cēturio.ff de vul. z pup.ibi
quero utrū substō cōpendiosa fcā per uerbū cōe z c.hāc ēt
opi.firmat z tenet egregius doc.do.meus.d.bal.de pusio i
scriptis suis in palle.l.p̄cibus z sic p ōsis cum hēat locū cā
testari quo ad ipsā operaz merito excludit' cā miestari.ff de
acqre here.l.q3diu cōcludo igit' potissime ex his aliis dōa
bus rōib' suprascriptū Jo.nō posse nec debere admitti ad
hereditatē z bona suprascripti bartolomei testōre nisi ad
suprascriptas quinq̄gintas libras sibi in testō iudicatas z c.

.ccv.

Super eodem.

Carissime Frater z egregie doc.ele
ganter copiose z subtili
ter allegatū est p uos ita q mihi relaxatus est i
uestigatōis labor z solū hac rōe motus q dicta
substō cōtinet uulgare z locū h̄z in duobus casib' p vos di
ctis scil3 cū institutus esse heres nō pōt aut nō uult dico di
ctū Jo.ad dcā3 hereditatē nullatenus admittendū reb' sic
se h̄ntibus q: aut institutus est capax q tenuit legitimatio
z istud est clarū aut nō tenet z uocat' uulgariter substitut'
ut ,pbat' expsse in iuribus p illos allegat'. Et hāc p̄tē tenet
guil.de cu.in.l.p̄cibus z in ultia qōe idē ēt tenet ray. z Ri
car.de saliceto ut hēo in repetitōibus eo3. Repudiāte aūtē
uel alr excluso uulgariter substō esset querēdū id de quo di
sputat' an teneat legitimatio. Nūc aūte q nō expedit dubi
um p̄dictū indiscussum relinquo. Sufficit enim q agēti ius
agendi nō cōpetit l3 possessor nullum ius hēat. C.de reivē.
l.fi.cum sy.allegatis. Et potissime cu3 in pari causa melior
sit conditio possidentis ut in regula iur.patet. Et ita dico z
consulo ego angel.de ubaldis z c. .ccvi.

Si per ciuitatē seu regimina eius sunt descripte z ordi
nate certe p̄stātie z iposite que durēt triu3 anno3 spacio z
un' qui ad dcā3 p̄stantiā est descript' post p̄mā ipositā de
cedat cōdito testō in quo certa loca pia z religiosa heredes
istituat z filie certa bona relinquat q̄ istituta fuit cū supple
mēto legitime nulla hita meutōe dicta3 p̄stantia3 utrū dcā
bona teneant' ad onera p̄dcā an dcā filia utercz an neuter.

Pater Ordinamēta sup p̄stantiis edita p
excelsū z potentissimū cōe flo3.re
perit' qōdā capitulū tenoris z cōtinētie infrascri
pti v3 Jtē q distributio p̄dicta facienda ut p̄ser
tur postq̄3 stridata fuerit in z pro quolibet cōfalone scribā
tur simul z vno libro seu pluribus ,put deliberatū fuerit p
offm̄ dcō3um.xlviij. z sic scripta portent' z mittant' in ca
mera acto3 dcis cōis z q ipsa distributio duret z durare
debeat. Et scōm eandē iudici p̄stantie debeāt tribus annis
,prime futuris z secuturis incohoādis a die qua distributio
z ipositio in camera fuerit z in camera cōis florētie redu
cta z nō ultra. Cōtingit q iuxta dcm̄ terminū post p̄stan
tiā primā ipositā z ante scōa3 z reliquas scās z distribu
tas post infra dcm̄ terminū testō3 cui iniūcta ipositū erat
onus dicta3 p̄stantia3 pro dcō termino suū cōdidit testm̄ i
quo certa loca pia z religiosa heredes instituit. Filie aute3
sue iure instōis reliquit certa bona dci testōris que dcā filia
cōsecuta est cū supplemēto legitime nulla habita cōsidera
tione dicto3um onerum dictarum p̄stantiarum. Querit' er
go an prestantias distributas iuxta dictum terminum post
mortem dicti testatoris soluere teneantur dicta loca pia an
dicta filia an utercz an neuter.

Non Decisione huius puncti p̄mitto q p̄
stantie licite a ciuib' extorquent'.ff d
pig.ac.l.fi.ibi est casus in terris faciat d piculo z
cōmo.rei uē.l.lectos l3 al'.nemo inuitus mutare z
p̄stare cōpellit' .ff.cōmo.l.cōmodato.§.sicut aūt.C.de acti.

z ob l.sicut nec uirū q ob necessitatem eūdem cōpelli p̄ste
subditi ad res eorum uēderdas precio uiro3.ff d usufru.l.
si pendentes.§.si quid cloacharij. Possunt et ab eūdem
cām urgeri ad deputādum eo3 ne mora aut molēdina seu
alia usui publico recepta competēti mercede.ff cōia p̄dio3.
l.uēdito3.§.si cōstat facit de rei vendi.l.item uerberatū.pos
sunt ēt compelli ad soluēdum collectas z alia onera ta3 rea
lia q̄3 personalia ut l.rescripto.§.si.de mune. z ho ff q cu
iuscz vniuer.nomine.l.§.quibus aūt in glo.in uerbo ,pcō
sul. z in eo3 qui mo.natu effi.sin.§.si uero cīms ibi gl.cpra
ma Specu.in ti.de senten.§.sequit' ver quid si vniuersitas
Jnno de sen excōi.graue3 Bar ff.de re iudi.l.iiij §.pretor.
q: ergo iste prestantie ab inuitis extorquent' pp necessita
tes publicas loco eris alieni habēt' ex hoc insurgit q cu3
ciuitas florentia auctoritate cesaris omnia habeat regalia
z oia iura fiscalia ut mihi assertū est q pro p̄dictis p̄stan
tiis extorquedis bona illo3 quibus imponuntur sunt tacite
ipothecata sicut ,p ere alieno fiscali. Hoc p̄misso videt' pri
ma facie dicēdum q nullus p̄dicto3 ad dcā3 prestantias te
neat' quem pia loca laycis nō sunt subdita nec eis possunt
tale imponi.imo cōtrarium faciētes z scriptores z ,pbētes
cōsilium auxiliū z fauorem ipso facto incidunt in cano in
clemē.i.de imu eccle. Item dcā filia que solam legitimā cō
secuta est nō uidet' posse grauari que nō habet nomen he
redis ut C.ad.l.iul.maie.l.quisquis.§ ad filias nec ad one
ra hereditaria pōt urgeri que illa transeunt in heredē nō in
singularē successorem ut.l.i.§.si heres ad trebel. Et fili' ha
bens solā legitimam singularis successor est q loco legata
rij est ut.C.de here.insti.l.quotiēs z solu3 locū heredis ha
betur quo ad hoc ut nō impugnet testamentum tanq̄3 p̄teri
tus z ut h̄3 ius accrescēdi q nō h̄3 locum alias inter legata
rium z heredē cu3 inter eos cesset omnis cōiunctio ut not.
ff.ad trebel.l.siquis priore in glo.coniuncto eo q habet' in
eo3 ut cum de appel.cogno.§ aliud queqz capl'm per Cy.
in d.l.quotiēs. Et si adherētes opi. Bar.q nō sit heres ex
re certa adhuc idem cōcludere nos oportet q omnia cōmo
da hereditaria in eū nō trāseūt sed solum in vniuersal.insti
tutum ut no. Cy. z Bar in.d l quot'. Nec mi3 q ee alie
num vniuersaliter respicit facultatē nō patrimonium certi lo
ci ut.l.si fideicō.§ i.ff de iudi. Ex quibus videt' cōcludi qd
dictas p̄stantias soluēdas nō possunt pia loca nec filie aūt
filij instituti ex re certa cōpelli. z audio q iam florentie sic
cōsultum extitit Sed nescio si est ve3 q ita consultum sit.
Quicquid aūt sit mihi videre oppositum q dcm̄ hospitale
quecunqz alius locus religiosus qui heres vniuersalis sit di
cti testato3is ad dcās p̄stantias possit urgeri de iure z sal
ua ēt cōsciētia. Ad hoc aūt dicendum moueo3 q: bona obli
gata ad quecunqz aut qualescunqz manus ambulent uel de
currāt quocunqz alienationis titulo inter viuos aut vltima
uolūtate semp ambulant z discurrūt cū sua cā.ff.de p̄hen.
emp.l.alienatio.ff de pigno.actio.l.si cōuenerit.§.si fund'
de distrac.pig.l.si debito3.ff.de pig.l debitore z.C.d euic.
l.si p̄dium loquo3 de cā que in iure cōsistit sicut z iur.ipo
thece z pigno3. Nō eim ambulāt uel discurrunt cū cā sub
sistente in mero facto.l.intradedis.§ si cōi.p̄dio. z ibi ha
bemus exēpla. Sed dcā bona dicti testatoris sunt pro di
ctis prestātijs obligata uelud ,p ere alieno cōis p̄dicti ergo
cum sua cā ambulāt q aūt sint obligata pro p̄stantijs distri
butis ēt post mortē testatoris ostendit' euidēter q: ad ipsas
p̄stitas in triēnio distribuēdas testato3 in vita sua extitit ob
ligatus ex forma dicti ordinamēti disponētis expsse q post
q̄3 distributio stridata fuerit z missa in camera f'm eande3
distributionē duret z durāte debeat z secūdum p̄stationē3
eiūdem iudici prestātie possint z debeāt tribus annis tunc
,prime secuturis in vita igit' testatoris in dcā est p̄stantia p
triēnium duratura f'm distributionem infra triēnium suēdas
per p̄sētem habētes incōtinēti igit' cum p̄stātie fuerit in di
cte p triēniū l3 incōfuse fuerint testato3 in uita sua illis pre
stantiarum oneribus destinat' ad illas cās ē tex.cum mēta
glo.l.incola muneribus destinatis.ff.ad municipa ubi expse
se dicit' q nō solum per ipositione cōis imo p descriptē3 ex
timi quis dicit' oneri destinat' ,p hoc.C.de cēsi'. z p equi.
l.i.li x. Jn ,pposito aūt cōcurrit utrumqz q testato3 tempo
re sue uite descrip. z relatus fuerit in numero debentiū sol
uere prestantias scōm extimum bonorum suorum. Jtem
imposite fuerunt p̄stantie ante mortē eius. Nec ob si dicie
tur q imo fuerunt iposite post morte3 z sic postq̄3 bona in
pia loca transiuerunt z sic ad illa loca dicta nō uidentur astri

gi. Nego enim hoc & hic diligenter aduertendum quia ut iste dixi pro triennio prestantie sunt imposite in confuso & eo tempore testator inhebat demum durante triennio distribuitur sigillatim solum declaratur quid & quantum solum debeat in quolibet termino durante dicto triennio. Unde hec declaratio que fit per singulare distributione retrotrahitur ad ipsa prestantiarum impositarum in confuso ut. l. heredes palam. § sed si notandum. ff. de testa. & ff. de here. insti. l. asse. toto & l. institutio talis de condi. & demon. l. si ita scripsero in cor. de defen. ciui. § interim de re. in ciui. l. iii. § et per dy. & bar. in d. § sed si notandum licet ergo dies soluende prestantie nondum venerit testatore viuo tamen cessetur quo ad omnes distributiones dies obligationis testatore viuente propter dictam impositionem sic factam sic in confuso. C. quemadmodum dies le. ce. l. ex his verbis longa igitur differentia est inter hoc diem obligationis cessisse quo casu dispositio velut plura in heredes transit licet dies soluende pecunie nondum venerit ut d. l. ex his verbis. Et obligationis substantiam testatore viuo non subesse. ff. de le. i. l. si cum & ibi plene per bar. Non obstat quod talis non imponuntur pro locis nec ecclesiasticis personis quia istud concedo de plano. Sed ille que sunt imposite subditis laicis manseunt in personas ecclesiasticas heredes vel successores ipsorum laicorum quia ipse tenentur enim monasteria & alia pia loca ad omnia debita contracta per illum cui succedunt ut heredes vel ipse successores ipsorum laicorum ut in auten. ingressi in auten. si qua mulier C. de sac. san. ec. & in auten. causa que cum monaco. C. de epi. & cle. & iste est casus noster. Item non obstat quod filia instituta in legitima non potest grauari ad debita defuncti cum herede non sit quia concedo istud de plano. Sed quia hospitale predictum pro legitima soluit plusquam debetur quia non fuit habita consideratio de oneris & legitima intelligitur omni ere alieno detracto & funeris impensa ut. l. pap. § quarta. ff. de inoffi. te. dico quod hospitale quantum plus soluit pro legitima quam soluere debuerit facta consideratione dei oneris quod detrahi debeat de dicta legitima potest hospitale predictum contra dictam filiam usque ad concurrente ratam que eam tangeret contra ipsam habere recursum. Et ut omnis euidetur circunitus arbitror fore melius ut regulatores brachium eorum concedant hospitali predicto Concludo igitur ex premissis ad omnes distributiones factas in dicto triennio hospitale teneri com. florentino & ipsam filiam teneri hospitali ad id quod ei ultra legitimam est solutum cum quia dictorum onerum computatio facta non fuit dum de quantitate dicte legitime tractabatur & propterea saltem de equitate & causa euitandi circuitus domini regulatores eorum brachium dicto hospitali impertiri debere ut dicta filia soluat dictam ratam contingentem eandem. Et ita dico & consulo ego ang. de perusio le. doc. ccvij.

Circa materiam usurarium no. istud consilium pro prestantibus ad banchum & respondentibus dominis de pecuniis videlicet quando dant eis tantum pro centenario quia talis usura non debet per dominum illius restitui sed recipientibus ab eo usuras &c.

Experitur Quedam scriptura tenoris & continentie infrascripte. Notum sit omnibus videntibus istam scripturam quod certum est quod ego antonius Joannis capelle parrochie sancti andree de florentia sum in hac conuentione & pacto cum roberto sandri capelle sancte Marie maioris quod in una mea appotheca seu bancho mutui ad usuras posita iuxta sanctam mariam bugni de florentia debeo dimittere de sorte flo. tria milia auri & dictos denarios sibi liceat & possit mutare & facere mutari super pignoribus & ex dicta domo non trahere dictam quantitatem & conseruare & custodire per me antonio dando mihi in florentia primo die maii proxime futuris pro lucro dictorum den. flo. vi. auri. Item dare mihi tenetur de pacto inter nos habito flo. ccel. auri de lucro pignorum que ego sibi consignaui pro quantitate predicta & si appareret per aliquam scripturam manu sua quod haberet maiorem quantitatem flo. trium milium auri teneat & debeat mihi reddere & restituere illud idem inter die suprascripta & dicti denarii debent tractari in dicta appotheca & loco per eum & garzones quos ei dedi quos teneo pro factoribus in dicta appotheca & omnia expensa que fieret in dicta appotheca intelligatur pertinere ad dominum robertum excepta gabella quod pro anno presenti per me antonium est soluta si quantitas supradicta vel maior impediretur dicto roberto per dominum antonium esse damnum quod declararet is in quem qui compromittimus dictus an. restituere teneatur dicto roberto absque aliqua questione. Item sumus in hac concordia quod dictos florenos tria milia auri vel maiorem summam dictus robertus debeat tenere & eis vtia die primo Januarii. M. cccxxxi. usque ad tres annos proxime venturos ad rationem xx. pro centenario ad dictum expensam dicti roberti a dicta appotecha cum factoribus supradicti Anto. & quod idem robertus debeat & teneatur scribere per ordinem omnes expensas & lucra sicut factores viri supradicti an. & quando dictus Ro. dederit mihi dictum lucrum omne residuum summam contentus quod sit summum lucrum liberum & expeditum & in fine termini supradicti Ro. mihi teneatur dictos flo. ter mille vel maiorem summam prout scriptum appareret per manum dicti Ro. & quod lucrum. xx. pro centenario dictus Ro. dare teneatur dicto Anto. omni principio cuiuslibet anni. Et quando predicta unus alteri non attenderet prout superius scriptum est dictus arbiter possit de iure & de facto condemnare & facere restitui omne damnum quod sibi appareret quod ipsemet acciperet. Et in quantum quilibet attenderet supradicta dictus arbiter non possit aliquid prenunciare quod valeat & quod dictus robertus non possit obligare dictam appothecam & pecuniam pro aliquo debito vel aliqua occasione quod contraxisset vel in futurum faceret. & quod dictus Ant. possit & sibi liceat stare in dicta appotheca cum omni officio & signoria sicut in rebus suis & in aliis offendendo usum & lucrum. Et in fine dicti termini dictus Robertus debet dimittere dictam appothecam Ant. supradicto decessit dictus Anto. & reliquit quod usure restituerentur petitur per dominum Ro. a dicto Anto. interesse dictorum denariorum sibi datorum &c.

Quid iuris &c.

Ista Dicta scriptura & particula dicte ultime voluntatis pro decisione eius quid iuris quattuor sunt videnda. Primo quis contractus resultet ex contentis in dicta scriptura. Secundo an questus factus ex dicta pecunia & eius trafico usque ad dictam quantitatem. xx. pro quolibet centenario sit usura. Tertio si est usura an est restituenda an hereditati dicti ciuis Guidoni an vero illis qui prius soluerunt usuras aut neutri. Quarto & ultimo quo iure sit dicta usura repetenda. Reuertor ad primum super quo non improbabiliter dubitatur quoniam verba dicte scripture sunt tam pregnantia tamquam lata quod ad diuersas contractuum species congrue coadaptantur ut infra patebit ergo necessario oportet dubia reuocari de re. du. l. quotiens. idem primo de ver. oblig. l. quotiens in stipu. Et ostendo quod contenta in dicta scriptura proprio mutuum designet data enim dicti ciuis potestas mutuandi & mutuari faciendi pecunias in dicta scriptura contentas ut patet ibi & posse prestare & fare prestare supra pigno &c. sic impartitum pecuniarum dominium in ipsum ciuem videtur prima fronte translatum. Non enim esset translatum nisi habuisset dictus ciuis potestatem mutuandi quia non dominus mutare non potest nisi reconsiliter mutuum consumptione. ff. si cer. peta. l. ii. § appellata & l. nam & fur. Pro hoc videtur casus in terminis eo. ti. certi. conditio. § si ubi si pecunia deponitur & datur utendi potestas quia per concessionem usus transfertur dominium transit in mutuum ut ibi licet hic est data utendi potestas. & dictus ciuis se obligauit ad restituendum tantundem ergo & mutuum est contractum. Pro hoc quia decedens pecuniam alteri in dubio intelligitur mutuare secundum unam opi. nota Azo. in. l. cum quid eo. ti. de posi. l. die sponsaliorum. § si. per Cy. in l. incedium. C. si cer. peta. Et si ita est quicquid solutum est ultra sortem per dominum ciuem dicto bonacurso fuit usura & per consequens eidem ciui restituendum est. Quicquid enim sorti accedit usura est & soluenti consequitur restitui de usuris. c. ii. li. vi. cum simi.

Contrarium credo verum quod non sit mutuum quia ut sit mutuum requiritur quod de meo tuum fiat & quod mutuans idem genus sit recepturus & quod id quod mutuatur consistat in pondere numero vel mensura ut. d. l. ii. licet autem omnia alia concurrant tamen non concurrit translatio dominii & hoc apparet quia dictus ciuis promisit dictas pecunias saluare & custodire predicto bonacurso quod pactum directo est contra substantiam mutui ut. d. l. incedium. Et licet diceremus dominium translatum non esset translatum absolute. Nam dictus ciuis obligatus est per dictam scripturam dictas pecunias non extrahere de dicta domo in dicta scriptura contenta natura autem mutui est ut ille cui mutuum datur de ipso disponat ad libitum voluntatis ex quo in eum transfertur dominium C. man. l. in re mandata. Nec ob. quod sibi est data potestas mutuandi & mutuari faciendi dictas pecunias. Non enim sequitur quod propter hoc in dominum ciuem fuerit translatum dominium sed quod dictus ciuis deputatus fuerit institor ut infra patebit & sicut institori fuit sibi concessa potestas mutuandi non autem nomine suo proprio. Mutuant enim institores & procuratores pecunias dominorum & transferunt dominium pecunie residens in dominis propter mandatum non autem residens in se ipsis. ff. si cer. peta. l. ie qui in p

unciaz

minelā.ff.de insti.l.quicūq3.§.i. ¶Ostēdo scđo φ verba dcē
scripture societatē ꝯtrum inter ipm bonacursum ⁊ cionē3
designent Et hoc ostēditur euidēter qꝛ dcūs bonacursus pro
capitali suo posuit tria milia floꝛ.in apothecā in qua dʒ exer
ceri fenus. Et ex aduerso dcūs cione posuit operā sine psone
cui⁹ opere ꝓciū attendi uel emolumentū est ut l.societates
§.societas pro socio que sola sufficit ad societatis ꝯtrū ut.l.
si nō fuerint e.ti. ⁊.l.i.C.pro socio potissime aūt dʒ suffice
re in themate nostro qꝛ dcūs cione ultra opas debebat fa
cere certas expensas ut pʒ in dcā scriptura per quā dci paci
scentes uoluerunt dcē pecunie lucrū inter eos fore cōe i cer
ta forma vʒ dci bonacursi vsq3 ad xx pro quolibet centena
rio ⁊ dci cionis totum residuū cōis igitur dci questus socie
tatē saltē inducit in questu ⁊ lʒ nihil sit dcīi de dāno tn̄ ea
dez erit equalitas ⁊ ut.c.es.ca.ff.pro socio.l.si nō fuerit est
l.se.vbi est tex.optimus. Dcūs enī casus obmissus rema
net in dispōe iuris cōia.ff.de lib. ⁊ posth.l.cōmodissime dā
tu ergo si qꝛ cōtigisset eadē fuisset scā dimisio.qđ aūt fuerit
societas ꝯtrū apparet ex vbis dcē scripture ibi qͥdebbo vsi
are de capitale ⁊ c.qꝛ verbū capitale directo cōgruit ꝯhen
tibus societate. C.pro socio.l.i.in glo. Arguendum est ergo
hoc casu ex eo qđ cōiter fieri cōsueuit.ff.de spon.l.iij.C.de
iudi.l.certi iuris ⁊.ff de legi.nō est nouū de usufr.l.si quis
donaturus in fine vbi est bonus tex. Et si societatē dci ꝯtra
hentes voluerunt iure fuit dcā societas nulla qn̄ sup que
stu illicito de iure diuino ⁊ canonico fuisset ꝯcta ⁊ p cōse
quēs ut rei illicite nulla esset ut ff pro socio nec ꝑtermitten
dum. Cōtrariū tn̄ credo verum φ hic nō sit ꝯtā aliqua so
cietas qꝛ ut infra ostendā dictus cione fuit ꝓpositus ad pe
cunias fenerandas tanq3 institor apposito pcō φ lucrū pci
piedū ex q̄stu usq3 ad.xx.p centenario eēt bonacursij abīn
de supra eēt ipsius cionis simplex aūt ꝓpositio institoris p
se sumpta in societatē nō cadit sʒ in mandatū. Jtē pactum
super questu sic nō cadit societatē ⁊ hoc aduertas quia est
subtile. Quandoq3 enim paciscētes uolūt questū esse cōē3
ex paribus uel ex disparibus ꝑtibus quot.tunc ꝯtā est so
cietas in questu lʒ unus in societate ponat capitale ⁊ alter
ponat opam. C.de pac in.l.si paciscēda. Sed vbi ptes non
designant quote sed quāte ⁊ determinate tūc esset ꝯtus i
noiatus ex quo unus ponit opam alter capitale pro hoc do
casū in terminis.ff.de ꝑscrip.vbis.l.si tibi rez. Ratio est qꝛ
tunc nihil tanq3 cōe diuidit ergo nec societas ꝯhit cui⁹ ꝓ
priū est aliquid cōe diuidi.ff.pro socio.l.i.cum.l.se.si quis
aūt bene cōsiderat pacta ꝓdcā questus nō est cōis nec est di
uidēdus in quotas. Nā dictus bonacursius sibi ꝓuidit ⁊ q̄
stu vsq3 ad summā xx.p centenario. Ostēdo tertio dcā vba
aptari ad ꝯtum locationis ⁊ cōductionis. Nā dictus cio
ne ad fenerandū opam suā posuit ⁊ ꝓ mercede ope pact⁹
est se inde habiturū cōem questū pecunie transcendēte sum
mā.xx.p quolibet centenario.cum igit ex vna pte sit opa
⁊ ex alia merces i pecunia numerata ergo est locatio ⁊ cō
ductio.ff loca.l.qui operas pro hoc facit qꝛ dictus cione ꝓ
miserat dictas pecunias saluare ⁊ custodire ⁊ ꝓ saluamē
to ⁊ custodia habiturus erat mercedē ergo fuit custodia lo
catio.ff loca.l.qui mercede ubi vʒ casus in terminis.cōtra
rium credo verū qꝛ quanta debeat esse merces nō apparet
scđo qꝛ possibile erat nullā mercedē dcīi cionē sumpturum
ex opa sua si fingamus nullū questū factū aut nō transendis
se.xx.p centenario aut dcīi questū fuisse in alio q̄ʒ in pecu
nia ut in fructibus vnde nō pōt dici locatio cū in ea nō in
teruenjant que sunt necessaria ad subām locatōis ut isti.lo
ca. ⁊ cōduc.in ꝓn. ⁊.§.i. Ostēdo quarto φ dcā uerba apten
tur ad ꝯtum mādati ea probat qꝛ dcūs bonacursus depu
tauit dcīi cionē in factore suū vna cum alijs ad fenerandū
in dcā domo ut pʒ ibi laquali tiengo p fatore cui eluj iseme
⁊ ibi edebba seruiere ordinatamente spere ⁊ guadagno si
como vno factore. Que quidē uerba tanq3 clarissima oēm
ullā obscuritatē obstergunt nec possum⁹ ab eodē ꝓprio si
gnificatu recedere.ff.de le iij.in.l.nō alr. Et per hec vba d
claratˀ aperte φ nō est dn̄ium ipsius pecunie nec fuit trans
latum in cionē Sed solū sibi tanq3 institori fuit cōcessus vsus
pecunie ⁊ ptās fenerandi sub pignoribus ⁊ hoc potissime
pʒ qꝛ dictus cione ꝓmisit dictā pecuniā saluare ⁊ custodire
pro ipso antonio. Et si dicatˀ qꝛ φ soluat uel custodit fene
rando rñdetˀ φ bene soluat atq3 custodit fenerādo sub pi
gnore bono p qđ fenerās redditˀ cautus ⁊ secur⁹ de cōsti.
pecu l.ꝓmissoꝛ.§.fi.de ꝑto.supl.l.i. ⁊ nisi ita intelligam⁹ di
ctā pecuniā saluare ⁊ custodire ⁊ pecūias fenerāz cēt repu

gnātiā iter se. Ad euitādū igiˀ amaritudinē repugnātie iter
ligeda sunt vba eo modo quo psit de ꝓba in pꝛima uel imo
ob hoc trahunt quādoq3 ad impropriū intellectū ut l.si tā
angusti ff.de seruit ff.de le.iij l.liberoꝝ.§.φ tamē cassius ds
dam infer.l.fiuminū.in pn. Cōtrarium credo tn̄ verū3
l.φ nō resultet ꝯtus mandati ex cōtentis in dcā scriptura
ad hoc dicēdum moueoꝛ vnica ratione qꝛ mādatum de sui
natura dʒ eē gratuitum vt d.l.si tibi ⁊.l.se.de ꝑscrip ver. ⁊
l.si remunerādi mādati. Sed mādatum hoc nō fuit gratui
tum. Nam dictus institoꝛ pro opera sua lucrari debeat oē3
questum pecunie transcēdētem summā xx ꝓ centenario ⁊
si mādatum diceremus adhuc eēt nullum veluti rei tempus
ff man l.si remunerādi.§ rei turpis. Quis ergo ꝯtus erit
hic dico hūc esse ꝯtum inominatum qn̄ ꝓpositus fuit insti
toꝛ vt superius dcīi est ⁊ qꝛ institoꝛ gratis nō suscepit mā
datum nec questus illius debeat sibi eē cōmunis Sed dict⁹
bonacursus sibi ⁊ ante omnia certū questū excepit ⁊ reli
quum voluit ad institorē ptinere. aliud negocium inter eos
gestum q̄ʒ mādati locationis vel societatis. ⁊ sic est ꝯc⁹ no
minatus casus est in.l.si tibi rem. Descēdo ad sm̄ an di
ctus questus dcōrum.xx.p quolibet centenario sit vsura ⁊
sine dubio vsura est cōsiderādo ipm questum absolute. Sʒ
respectiue nō est vsura.respectu eim illoꝝ qui pecunias sub
mutuo quesiuerūt nulli dubium φ est vsura respectu aūt cio
nis qui persone questū fecit ⁊ deinde questū ꝓdictum sol
uit dicto bonacurso non est vsura.uno est questus ex pecu
nia ipsa factus opera ⁊ industria dicti cionis fenerant. ca
sus est ff de insti.l.si cum villico. Nūc descēdo ad terciū an
debeat dictus questus dictoꝝ.xx.pro cētenario solutus p di
ctum cionē dcō bonacursio restitui an dcō cioni ⁊ heredi
bus eius an vero illis qui primo vsuras soluerūt. Et ex di
ctis in ꝓcedēti discursu apparet solutio φ restitutio dʒ fieri
soluētibus. Nō aūt cioni uel eius heredibus ad hoc dicē
dum moueoꝛ qꝛ dict⁹ cione vsuras exercuit de mādato dn̄i
bonacursij tanq3 eius factoꝛ lʒ ex illo mādato nō resultaue
rit ꝯtus mādati vt dcīi est ꝓpter mādatum ergo de fene
rādo secutum questū questus ptinuit ad bonacursium sicut
⁊ cum ꝓcur.exigit indebitum qꝛ exactū ptinet ad dn̄m ⁊
eius rōnem tenetˀ dn̄s ipsi soluenti.ff.de cōdi.indebi.l.si ꝓ
curatoꝛ in glo.in ver.repetēdo tertia ra.habe.l.si indebitum
⁊.l.si sine de solu l qui homine ipsi aūt ꝓcuratori seu insti
tori debitum exigēti ipse dn̄s nō tenetˀ ut dictis iuribus est
expressum. Pro hoc adduco auctoritatē excelsi viri ꝓce
ptoris mei dn̄i Bar.tenētis expsse in.l.cum oportet.C.de
bonisq3 libe.φ si filius feneratˀ nolēte ꝑente materna pe
cunia questus ois est omnino patris. Sed qꝛ illicitus est de
iure diuino ⁊ humano ad restitutionē talis questus tā pa
ter q̄ʒ filius obligati sunt eis qui soluerūt vsuras qn̄ ambo
deliquerūt.ergo ⁊c ut l.si quis id q.§.fi.de iurisdi.om.iu.
l.nō solum.§.si mādato de iniurijs. Item pater filio nō te
netˀ sicut inter duos reos eiusdem pecunie qui sint duo rei
ꝓprie qꝛ quilibet sit obligatus insolidū uel improprie quia
quilibet ꝓ parte nulla est ꝯtā mutua obligatio. C.si certū
pe.l.si nō singuli cōiuncta l.modestinus de solu.cū sua ma
teria. Cōcludo igitur ex ꝓmissis dictas vsuras dictorū
xx.p quolibet centenario receptas p dn̄m bonacursiū non
debere restitui heredibus dicti cionis sed illis qui soluerūt
dictas vsuras pro hoc qꝛ vsurarium aut heres eius repete
re nō potest vsuras ab eodē vsurario extortas.primo q̄ʒ de
dicto crimine se purgauerit ea in.c.qꝛ frustra ⁊.c.michael
de vsu. φ nō fecit dn̄s cionus vsurari⁹ manifestus aūt he
res eius. De quarto facile est respōsum poteris eīm repeti
per soluētes per cōdictione indebiti ⁊ ēt actione ex testa
mēto directa si testamentum fuit vel utili si fuit solum volū
tas codicillaris. Et ita dico ⁊ cōsulo ego Ang.d ꝑusio ⁊c.
ccviij.

An fideiusˀ.qui ꝓmisit dare pro tali quicquid fuerit iudi
catum per iudicē teneatur prestare pecuniā que deponēda
est scđm sententiam arbitrorum. ⁊ de quadā cessione ⁊ in
exactōe noīs quis sit potioꝛ an fideiussoꝛ an vero codēs an
simul vide hic plene rubricā.

Adreas Signini in iudicio cōstitu
tus ꝓmisit suo nomine. ⁊
ut ꝓcuratoꝛ dicatˀ. post mortē ⁊ quolibet noīe
dare ⁊ soluere dn̄o patrino quicquid iudicatum
fuerit per cōsules art. calmlale ⁊ ꝓpterea obligauit de mio
patrino sextum andreā ⁊ heredes eius est bona nec nō bo
na dicti dn̄i baldas. ⁊ filius dicti and. extitit fideiussoꝛ po

stea lata fuit sententia per dictos cōsules in qua condēnati sunt heredes hereditatem et bona dicti dn̄i baldas. nec nō dcm̄ A. petr. et procuratorio nomine dci domini baldass ad dandum et soluendum dcō dn̄o patrino certam quantitatem pecunie et ad deponendum penes dcm̄ dn̄m patrinum certā aliam quātitatem pro certo et specificato tpe postea dictus dn̄s patrinus a segnino filio dci A. qui in dcā promissa quantitate psoluenda erat fideiussor recepit flor auri mille.ccc. pro pte debiti et cessit iura dcō segnino cōtra hereditatem et bona dicti baldas. pro dcā quantitate tantum saluo q iura petendi dcm̄ depositum fieri remaneāt integra et illesa.

Iso Dicto puncto duo sunt consideranda principalr. Primo an fideiussor qui promittit dare et soluere quicquid fuerit iudicatum per iudicem teneat prestare pecuniam que deponēda est scōm sniam arbitrorum. Et videt prima facie q nō quia qui deponit nō dat imo rei deposite proprietatem et possessionem retinet et nuda ascuna detentio est apud depositarium. ff. cōmo. l. rei cōmodate. in glo. et est tex. ff depositi. l. iz. §. rei deposite Non vz igitur extēdeda dcā fideiussio ad cām deposin de ver. ob. l. quicquid astringēde. Cōtrariū credo uerum q si aduertat fideiussionis forma fideiussor duo pmisit. s. se daturū et se soluturum quicquid iudicatum fuerit vnde pmisit se daturū. Item et pmisit se soluturū lz pmittere dicat. sciri ut. l. si ita stipulatus §. possum de uer ob. lz glo. aliter intellexerit illum tex. fm pe. et non bn̄ fm dy. et bart. Potissime aūt hoc vendicat sibi locum q pmisit soluere quicquid iudicatum fuerit. hec aūt stipulatio iudicatum solui vel soluere quicquid iudicatum fuerit nō est dubiū qd cōtinet principaliter id quod uerbū sonat siue igit snia cōtineat dari siue fieri aut utrūqz verba predcā significāt ut fideiussor teneat. ff iudi. sol. l. iudicatū solui cōmuneta glo. in uer. iudicata. Scd̄o dubitat in exactione huius noīs quis sit potior an fideiussor pdictus an cedens an vero sil debeant cōcurrere. Et si debitor fuisset exactus aūt et sponte soluisset esset recurrendū ad doctrinā et distinctione dy. et bar posi tam. ff. que in frau cre. l. pupillus et ibi plene distinctū siue dicentis qn̄ sunt plures creditores solum ipothecariā hn̄tes aut ei personale siue puilegiata sit personalis siue nō et vni creditori satisfit p uiam gratificationis uel de mādato iudicis an aliz possint sup exactione hr̄e recursum. Sed q iste nō est casus noster non insisto nā hic debitor non fuit exactus sed tm̄modo preceptū de soluēdo recepit illud in quo exterasi cōdenatus alicui sine mādato principis et istud pceptuz emanauit ad petitione fideiussoris pdicti unde pro exactione fienda pdicta cōcurrūt fideiussor pdictus et creditor qui iura cessit fideiussori. Contrarium puto et hic punctus ē mihi nouissimus nec recordor me vnqz plus uidisse de scō. Et super dcō puncto cōsidero q nome dci debitoris cōdēnati dcō creditori est obligatum ex generali obligatōe hmi rei qui obligauit sua bona et psētia et futura et est obligatū eidem pro dcā pecunia deponēda sicr est obligatū fideiussori occasione cessionis sibi fce per dcm̄ creditore pro pecunia per ipsum fideiussorē soluta nā dcūs creditor cessit oia iura psonalia et realia que hebat ꝯ dcm̄ reum dicta pro pecunia sibi soluta exigēda et sic dcm̄ nomen dcis duobus creditoribus obligatū fuit dcō creditori et adhuc obligatū durat pro dicta pecunia deponēda sicr dictum nomē fuit obligatū dcō fideiussori pro pecunia per ipm soluta dicto creditori et in dcā ipotheca nullus est prior in tpe q ipotheca quā hz fideiussor originē trahit a creditore pdicto qui ipothecā cessit et iura psonalia et si ipotheca dci fideiussoris duraret cōcurrere possent fideiussor pro sua pecunia cōsequēda et creditor pro suo deposito cōsequēdo et fieret diuisio pro rata fcā extimatione etiā qd creditoris interesset depositū pdcm̄ fieri quia cum ipm deponere sit facti et insto nō cōstat cum diuisione tractatur oz ipsum scīri extimari p iudicē et sic uideat quantum ex dcā pecunia sumpturus sit creditor pdictus. ff. ad. l. fal. l. i. falsi et. l. i. §. si cū usufruct' cū se. e. ti. vbi eni extimatio ueniret cū de diuisione tractat ipossibile esset diuisio et ita ueteres putauerūt ut. d. § si ususfructus cū se. uidendū est igitur hoc casu an dictū nome fideiussori obligatū sit hodie sicut olim et uidet pma facie q nō unde nō ē de cursu uel diuisione querendum. Ad hoc dicedum quia potest moueri per aptā rationem quia dictum nomen cuius proprietas erat penes rei dictus fideiussor insolutum accepit per dictam ergo datōez insolutum continuata cessione que traditionis instar operatur ut. l. fi. C. quando fis. uel priuatus in glo. transiuit proprietas pdicta fideiussoris cessionariam ex procedēqz nois supradicti ut in. l. i. C. si antiquior cre. et ibi Cy. ypotheca ergo qz fideiussor habebat in nomine p dictam datione insolutū cōtinua supradcā cessioe penitus videat extincta cum res sua nemini obligata ee possit. Et si dn̄ium ad creditore peruenit ꝯpioso extinguit ypotheca cum peruenit ad casum a quo nō posset incipere. ff. de re. iur l. neqz pign'

Cōtrarium credo ver q ypotheca qz fideius. habebat in nomine sibi insolutū dato nullatenus sit extincta ist̄e ez per supueniens dn̄ium creditori extinguit ypotheca cū irreuocabiliter supuenit alias nō ut. ff. de excep rei iudi l. ex sextāte. § lanne in fi. et. l. debitor. ff ad trebel. per Cy. in d. l. i. C si antiquior credi Cum igit istud nomen nō possit p creditorem p ypothecā aduocari supueniens dn̄ium nouis fideiussori pdicto nō dz eum afficere damno ut sua ypotheca pareat q tenet Bar expresse in. §. lannus. Cōcludo igit ex pmissis dcōs creditores ypothecā habentes qui in tpe pares sunt ad diuisionē dicti nominis concursuros reo ppterea nō extante soluēdo et fiet diuisio facta extimatione pdicta vt superius dcm̄ est debitore extante soluēdo potior erit cā fideius. pdicti qui possidet dcm̄ nomen et ꝯ tertium possessorē nō pōt ꝯuenire debitore nō excusso aut non tōrie nō extante soluēdo ut. C. de pigno. auctē. hoc si debitor et in corpore vnde sumit. vnde si nome pdictuz no possideret per tertium posset executi p creditorem discusione nō facta ut no. cy. in l. nome. C. q̄ res pig ob pos. et bar. de pigno. actio. l. si cōuenerit. Et ita consulo ego. Ange. et c.

ccix

De cōfessione de recepto. Item an in dubio dos intelligitur de bonis patris uel matris tradita per patrem pmissa et an debitum antiquū possit deduci de hereditate patris usqz adeatur.

Etrus De saona ciuis iannensis fuit cōfessus et cōtentus ac in ueritate recognouit se habuisse recepisse ac sibi integre datas et numeratas fuisse ac fratre antonio mādatore ciue saonēsi ordinis minor sancti francisci sororio suo libras septecētum saone monete in pecunia numerata eidem petro p dcm̄ frēm antonio pmissas pro dotibus et patrimonio Theodore filie dci fratris antonii et vxoris dci petri que lib. saone septecentū solute fuerunt de dotibus quōdam antonie matris dce theodore et vxoris dci fratris antonii eo q sic actum et cōuentum fuit dcās ptes q dcās libras septecentum ianuesium solui deberent de dotibus quōdam dce antonie matris dcē theodore prout dce ptes asserebāt. Item fuit cōfessus et cōtentus se recepisse pro eadem dote quādam domū in eodem instrumēto cōtentā et cōfinatā velut de bonis et de hereditate quōdam francisci de pratis pro ut de dcā cōfessione late pz de manu publici notarij cui' exēplum mihi sup hoc puncto cōsulto copia p extensum mihi transmissa e psupposito inter alia mihi pro cōstanti q dcūs frater antonius tam tpe dotatōis qz tpe mortis diues erat et soluendo et de suo dotem dare poterat Deinde dict' frater antonius ē viam vniuerse carnis ingressus prius cōdito testamēto solemni in quo dictā theodoram p parte tertia sibi vniuersale herede instituit et in residuo instituit quōdam hospitale. Nūc dicta theodora vult p tertia pte hereditatis dicti sui patris agnoscere hac et vult adire hereditatem matris sue et sup bonis paternis dictā dotem septemcētum lib. ante parte habere vult velut creditrix patris sui. Querit igit vtrum possit.

Ro Decisione dicti pūcti premitto duo. Primo q officiū paternū est dotare filiam. l. fi. C. de dot. pmis. C. de rei vxo. actio. auctē. sed quāuis et ad illud obligat. ff. de actio. et ob. l. obligationū. § l. et loquor de filia legitima et naturali. Naturalem eīm tm̄ dotare nō cogit licet possit ꝯ leg. ut l. vxore. § pater naturalis. Scd̄o pmitto q cū pater dotem pmittit pro filia ēt diuite et locuplete psumitur in dubio dotem illā pmittere de suo. s. si ad ipsam dotādaz est idoneus ut. l. vlti. C. de dot. promis. Si aūt declarauit tempore pmissionis de cuius bonis dotabat tūc stabitur certo ut. d. l. fi. pro hoc q ꝯtus ex cōuētione accepit legem depositio. l. i. §. si ꝯuenit et lex apposita in ꝯtu dotis obseruāda est. C. de pac. conen. l. legem. Hoc pmisso ad dictū dubiuz pz respōsio prōpta q si tpore pmissionis nō constat q pr declarauerit se dotem promittere de bonis maternis uel pecunia ex bonis maternis reddita de suo intelligitur dotasse

vt supius

ut superius dictū est z instrm̄ p̄dictum in quo apparet confessio de recepto ex ꝓmissione iam fcā in quo ambo ꝯtrahentes enūciant sic actū inter eos fuisse ut de bonis maternis dcā dos solui deberet: nō nocet filie cui iam ius ꝗ ꝓmissione patris simplr̄ factā in bonis paternis extitit acquisitū ut C. de rei uxo. act. l. i. §. accedit cōiuncta gl. in uer. fecerit vbi expsse tenet Jo. q ipse ꝓmissionis inspiciat non aūt ipse dationis seu solutionis ex interuallo facte. Et pro hoc est casus. C. de pac. cōuen. l. ex morte in fi. dos enī ex ꝓmissione fit unde post dote cōstitutā z ius filie acquisitū non pōt filia de nouo grauari de cōdi. ob cām l. si donaturus. Et ipuset sibi pater cum ipe dotis ꝓmisse sibi nō ꝓuidit q eā ꝓmittebat soluendā de bonis maternis inspicienda est igit ꝓmissionis forma que p̄cessisse vz cōfessione p̄dictā ut pz ex ūbis cōfessionis p̄dicte ibi per dn̄m antoniū promissas zc. qd est p̄teritū p̄fecti z hoc fortificat ex uerbis inferioribus ibi eo q sic actū z cōuentū fuit inter dcās ptes ut dce ptes asserunt per que ūba appareret euidēter q tunc nō emanauit ꝓmissio sed sola cōfessio de recepto cāta a p̄ambula ꝓmissione z si ex ꝓmissionis forma apparet q de bonis maternis pater dotare uoluerit excludēda est filia que uult dotē maternā quā iam cōsecuta est qm̄ natura nō patit ut bis idē exigat. Si autem hoc non constat tunc filia supradicta creditrix est patris sui si agnoscit hereditate maternā in tota dote qm̄ hereditas matris ad eā solam decurrit ex quo solam se ingerit in eā. de here. ab inte. in pn̄. q igitur successit matri sue ab intestato ipsa theodora merito tanq̄ heres eius insolidū, est fcā creditrix patris sui p̄defuncti uerūtamē q ipsa theodora est heres instituta a patre suo ꝓ tertia pte z pro reliquis ptibus dcm̄ hospitale z p̄supponit pro ptibus hospitalis hereditatē p̄dictā esse aditā. Et dicta theodora pro illa sua tertia pte sibi adiuit seu se īmiscuit in dcā hereditate paterna certe creditū dicte dotis materne ꝓ illa tertia pte pro qua ipsa theodora successit patri suo qui erat debitor dotis materne cōfusa est actio de dote seu ex stipulatu pro dote p̄dicta q quotienscunq̄ creditor succedit debitori cōfundit actio cōpetens creditori ꝓ illa pte pro qua est eius factus heres ut in. l. stichū. §. aditio. ff. de solu. z l. debitorimo. C. de pac. Sed pro aliis duabus ptibus pro quibus dictum hospitale est heres dci patris sui durat actio dce theodore tanq̄ heredi matris sue q pro illis duabus ptibus censetur tanq̄ extranea quo ad hoc ut nō cōfundant eius actiones ut in. l. cū a matre in fi. ibi ꝓ qua portiōe zc. C. de rei uendi. Illud tamē qd dixi q pro illa tertia pte cōfundit actio sua est uerū nisi esset fca heres patris sui cū bn̄ficio inuētarij nā non cōfunderet actio sua imo sibi salua remaneret ut in. l. fi. §. z si p̄fatam. C. de iure delib. Nec dicat quispiā dcām theodorā in dcā tertia pte hereditatis materne posse illā tertiā partem p̄cipuam retinere ꝓ legitima sua de qua dicitur de grauamen ut in. l. qm̄ in prioribus. C. de inoffi te. q legitima deducit seu debet deducto prius ere alieno z sic deducta dote materna ut in. l. papinian⁹. §. quarta aūt. ff. de inoffi. te. Et sic cōcludo q dca theodora nō pōt deducere ante oīa dotē maternā pro illa tertia pte pro qua est facta heres patris sui sed pro aliis duabus ptibus ex trib⁹ sic per p̄dicta cū in illis duabus ptibus tanq̄ heres matris sue insolidum sit creditrix dce hereditatis paterne cui dcm̄ hospitale successit. nam hospitale agnoscēdo dcām hereditatē pro illis duabus ptibus vi quasi ꝯhere cū creditoribus z legatariis ut in. l. apud iul. § fi. ff. ex quib. cau. in pos. eat. Et ita dico z cōsulo ego angelus de perusio zc. ccx.

De statuto quod excludit feminas dotatas a successione ascendentium supstite masculo. Item a successione trāsuersalium supstite masculo. Item excludit matrem a successione descendentium superstite masculo uel patruo zc.

Statutum supradictum. Primo excludit feminas dotatas a successione ascēdentium supstite masculo vsq ibi nec et. Scdo excludit feminas a successione trāsuersaliū supstite masculo vsq ibi nec mater. Tertio excludit matrē a successione descendētiū supstite masculo uel patruo z hec tertia ps durat vsq in finem. Pro veritate supradictorum inueniēda est premittendum q statuta que priuant feminas existentibus masculis sunt odiosa ut no. Bar. in l. cūctos populos de sum. tri. ꝓbatur expsse per l. maximū uicium. C. de libe. pte. Quicquid enī dispo nitur ꝯ naturam uel ratione naturale illud odiosum appellatur hunc dicim⁹ q exheredatio seu priuatio hereditatis circa filios est odiosa dispositio ut l. cū quidā de libe. z post. Item ē p̄mittēdum q qn̄ statutum disponit ꝯ ius cōe tale statutum nō extendit et si supsit idemptitas rōnis sz strictissime in suis puris terminis intelligit ut expsse no. Bar. in l. si vero. §. si uiro. ff. solu. matri. Itez est premittēdū q que iure spāli cōcedunt stricte intelligunt z assumunt ut no. in l. mulieri z titu. de cōdi. z demō. facit q no. glo. in l. si sup grāde de offi. dele. l. vi. z q no. in l. eius militis. ff. de testa. mili. His p̄missis in predicto p̄ūcto sunt tria pricipaliter.

Primo an isti patrui excludat matrē superuiuētem filio p̄mortuo existētibus sororibus ut in puncto p̄mittit an ecōtra mater excludat istos patruos z q patrui excludāt matrem ꝓbatur ex verbis statuti. nam ista statuta dictant. l. qd patrui extantes excludāt matrem a quibus verbis nō est recedēdum ut in. §. si is qui nauem in. l. i. ff. de exercito. z l. non aliter in prin. ff. de leg. iij cum simi. Preterea qn̄ ille ad quem ptinet hereditas primo loco est habilis z admitti pōt tūc alius sequēs nō pōt esse admittendus ut l. iij. § filius ver. plane de suis. z l. illud. cod. ti. Sed ad istos paternos ptinet hereditas p̄dicta priori loco q̄z ipsi matri ut ex forma statuti ꝓbatur ergo ipsi exclusa matre sunt admittendi. nam quādo vnus admittit per prius z alius per posterius qui ꝑ prius admittit est p̄ferēdus ut no. in. l. gallus. §. z quid si tm̄ per glo. z Bar. de libe. z postu. z per Cy. in l. liberti libertęq. C. de opis liber. Etiā si admittat quis per prius potētialiter z nō habitu ut. l. si necem. §. si deportatus de bonis liber. cum simi. ergo patrui qui ꝑ prius a statuto admittunt ad hereditate p̄dictam sunt matri p̄feredi. Cōtrarium est verū. l. q isti patrui excludent a matre p̄dicta p̄ferenda q sic ꝓbatur tūc demum admittit quis ad hereditatem alicuius quādo pōt ipsam obtinere z ex ea cōmodum sentire ꝓbat in. l. filium. ff. de pta. facit q no. in. l. si pater filium de inoffi. testa. cum simi. Sed isti patrui z si admitterent ad dictam hereditatē exclusa matre nihilominus a sororibus defuncti filij excluderent ut ꝓbabitur infra i sequēti quesito. ergo nō debent admitti ad exclusionē matris nec eīm illud solum quoꝝ interest cōuenit admittere ut. l. si suspecta de inoffi. testa. z. l. sepe. de re iudi. cuz simi. Preterea statutū in eo casu tm̄ voluit matre excludi a patruis. s. quādo ipsa sola mater z patrui supessent sed hic supsunt sorores ipsius filij p̄mortui ergo isto casu videt statutū velle matrem admitti ar. l. cum p̄tor de iudi. z. l. statu libe. § fi. eum dele ij. z. l. quos ꝓhibet ff de postulādo maxime q ꝓuisio fcā in vnū casū a statuto dimittit alios casus omissos in dispositione iur cōmunis ut. l. cōmodissime. ff. de li z postu. z plene per Bar. in. l. si cū dotem soluto matri. z. specialiter hoc uerū in his que exorbitant z ꝯtrantur iure cōi ut no per bar. in d. §. de viro et in casu omissio subest eadem rō que est in hoc expsso casu a statuto vt ibidem notatur. Preterea odiosa z priuatiua sunt stricte z solum in casibus expssis seruāda. Preterea fauēdū est matri in luctuosa hereditate filij ut. l. vlti. Ex quibus ꝯcludo q patrui nō excludūt matrem sed potius ecōtra mater excludit eos q hz per statutū z per se habere nō potest q tūc patrui excludunt matre cum sunt acti ad succededum ut. l. sue ingenua. §. sed si sint sui. ff. ad tertul. ad ide. l. si necem § si deportatus. ff de bonis liber. z. l. i. § filium de p̄ia. Scdo est videndum an patrui excludat sorores z videt q patrui excludant sorores z sic ꝓbatur. Durāte cā finali statu durare dz eius effectus ut no. in. l. generaliter. ff. de epi. z cle. facit qd no. in. §. sexum z q no. in auctem. cassa Sed cā stat. fuit ut domus ex stirpe masculina cōseruaret ut ex statut pz. Et ꝓbatur in. l. maximū vicium. C. de li. pte. Ergo cum duret cā dz durare effectus interest enī rei publice vt stirpes z familie domoꝝ cōseruent ut. l. i. §. publice de ve. inspi. Preterea lz statutum excludat vnam psonā tn̄ cōprehendutur alia sta no. bar. in. l. ij. §. videdum. ff ad tertul. vbi dicit qui si statutum dictat q extātibus agnatis masculis mater nō succedat excludit et per illud statutū auus maternus ergo in ꝓposito lz statutum excludat solū matrem extātibus patruis tn̄ excludent sorores istius filij defuncti. Preterea hoc vz ꝓbare auctē. ofa cyn in. l. pubere de adul. vbi dicit q statutum excludēs filias feminas extātibus masculis cōprehendit et nepotes masculos natos ex filia eodez modo quoq videt q istud statutū excludēs matrez cōprehēdat sorores

Cōtrarium est verū. l. q sorores excludūt patruos z sic ꝓbatur licitū est assumere arg. a cōtrario sensu statuti q est ex litera ut. l. apud antiquos. C. de fur. in glo. z. l. qui testō

ff. mulier de testa. Sed stat. in media parte sui excludit filias a successione descendentiū dem si existentibus masculis descendentibus ab aliquo ascēdente dotante ipsas filias ergo a ꝯtrario sensu nullo descendēte masculo extante decē filie admittunt ad hereditate descendentiū cuȝ isti patrui sint collaterales ipsis ascendentibus qui filias dotauerit. Preterea qꝛ istud argumentū a ꝯtrio sensu in ꝑdictis statutis admittatur probat ad literā per cy. in quodā cōsilio qđ dedit in ciuitate florētie. Naȝ cō in pactis heat locum ar. a ꝯtrio sensu ergo ⁊ in statutis ar. in. l. nō possibile de pactis ⁊. l. nec ex ꝑtorio de re. iur. cō sy. Preterea iste casus qñ extat mater ⁊ sorores filii defuncti ⁊ patruus ipsi⁹ est omissus a stat. ut ex ipso pȝ ergo iste casus omissus remanet in dispōe iur. cōis. Nec dȝ extendi statutū ut. l. illā. C. de collatōibus sed ius cōe dictat qꝛ mater ⁊ sorores admittāt exclusis patruis ut in antē. defuncto ergo iste sorores patruos a successione repellunt. Ius enim cōe in quo tunc sumus ꝑsumit patrem uel fratre uoluisse ꝑferre filios ⁊ ꝓximiores in gradu ceteris ulterioribꝰ ut l. cū auus ⁊. l. publius. §. i. ff. de cōdi. ⁊ demon. Nō ob. primū argumentū qꝛ non est ver. in stat. odiosis exclusiuis a iure cōi exorbitantibꝰ ut supra dixi. Nō ob. alia argumeta qꝛ hic per mediā partē stat. sumpto ar. a ꝯtrio sensu prouidet ipsis filiabus ⁊ sororibꝰ dci nicolai uel qꝛ ibi loquit in ꝑsona eius qui succedit loco exclusi ut pȝ in auo materno ⁊ in nepote ⁊ in filia. Sed hic loquit in sororibꝰ ⁊ sic cessat ꝯtrīȝ. Ex quibꝰ cōcludit qꝛ sorores excludūt patruus. Tertio est uidendū an sorores excludant matrē ⁊ certe ut ꝑdixi cū casus noster sit omissus a statuto remanemus in dispōe iuris cois sed de iure cōi mater ⁊ sorores pariter ueniunt ut in dcā antē. defuncto cū sy. qꝛ cū statutū non loquitur ius cōe seruat ut in d. §. de uiro ⁊ de acqui. here. si finis §. nō dixit ⁊ facit. l. equissimū ff. ad tertul. ⁊ qđ no. C. de natura. li. antē. lȝ per petrū ⁊ cy. Et ꝑdicta uera sunt p. l. his. §. ut oī. ff. ad tertul. ⁊ de cōces ꝑben. c. ii. li. vi. Et ita clare dicimus ⁊ cōcludimus dictas sorores ⁊ matre uenire debere de iure ad hereditatē dci nicolai illi tam defuncti nos doctores ⁊ iudices uenerabilis collegii iudicū ciuitatis ꝑusii collegialr cōsulendo. Et ita vȝ dcō collegio de iure dicēdū saluo semꝑ cōsilio saniori ⁊ ad fine ꝑdictoꝝ sigillum dci collegii apponi fecimus consuetū ⁊c. ccxi.

De eo qui duobus ꝯtctis matrimoniis ex ꝑmo quinqȝ filios habuit ⁊ ex ꝯo duos qui ēt post nat. dictoꝝ filioꝝ fecit testū in quo nullā de postumo fecerat mentione quia de ipso non cogitauit ⁊c. Queritur de hereditate illa ⁊c.

Actum Tale est quidā noīe petrus cōdam cole berardoli mercator de urbe ueteri ⁊ regione sci leonardi habuit duas vxores vȝ dñam mescoliatā primaȝ uxorē ex qua genuit quinqȝ filios vȝ bartolomeū colam leonardum Joānē ⁊ luciā. Ite mortua dcā dña mescoliata accepit ꝯaȝ vxoꝛe noīe franciscā ex qua genuit duos filios anteqȝ istiȝ testū fecerat vȝ seuerū ⁊ catherinā post que dcūs petrus suū condidit testū tenoris ⁊ cōtinētie sicut uobis trāsmittit deinde dcō petro post dcm̄ testm̄ conditū natus est postum⁹ noīe Joānes ex dicto ꝯo matrimonio uiuēte dicto petro ⁊ sciēte qui postumus in dicto testō fuit ꝑteritus a dicto testatore ⁊ de dcō postumo nullatenus cogitante qꝛ tpe testi scda vxor nō erat pregnās tande decessit dcūs testator tam sunt. xviii. mēses supstitibꝰ sibi filiis ⁊ filiabus ꝑdictis. Demū decessit leonardus in adulta etate ⁊ itestatꝰ. Deinde decessit dcā Joāna in adulta etate ⁊ intestata deinde decessit dñs seuerus in pupillari etate deinde decessit dcūs bartolomeus in adulta etate cōdito testō in quo sibi heredē uniuersalē instituit dcm̄ colam eius fratre ex utroqȝ parete de cuiꝰ instōe apparet publicū testm̄ superstitibꝰ dcō cola ⁊ lucia ex ꝑmo matrimonio ⁊ Joāne ⁊ catherina ex ꝯo matrionio superstite et dicta francisca inter quos ⁊ quas uertit qđ an ⁊ quantū ⁊ qualiter inter ipsos colā ⁊ luciā uolentes succedere in hereditate dci petri ⁊ in pte dictoꝝ leonardi Joānis ⁊ seueri ⁊ bartholomei ⁊ ipsaȝ dñaȝ franciscā uolentē succedere suo noīe ⁊ ptem dci seueri sui filii ⁊ ut tutricē ⁊ tutorio noīe de qua tutela cōstat ut vobis transmittit catherine ⁊ Joānis filioꝝ ipsius dñe francisce in hereditate dci petri ⁊ in pte ⁊ bonis dcōꝝ leonardi Joāne ⁊ seueri ⁊ bartolomei fratrū carnaliū dci Joānis ⁊ catherine ⁊ ꝓ quāta parte dcē hereditates ueniunt diuidende ⁊ an dicta francisca stans ⁊ morās in domo dci petri testatoris cū supuiuētibus filiis debeat habere vsumfructū put in testamento dci petri cōtinet ⁊ quātum dcā dña francisca debeat habere ꝓ dcō vsufructu ꝑsupposito hincinde qꝛ vtraqȝ pars ꝑdictoꝝ ⁊ predictaꝝ asserat ⁊ asserit ee heredem dicti petri ⁊ ꝑdictoꝝ filioꝝ dicti petri mō predicto. Et sic supposita additione hereditatis supradictoꝝ petri ⁊ filioꝝ hincinde inquantum hereditas potuerit adiri per eos ⁊ ꝑ eas ⁊ quid iuris sit supra omnibꝰ supradictis clarꝝ ⁊ uerum cōsilium exhiberi petit visis testamentis ꝑdictis statutis ⁊ aliis iuribus ⁊ instrumētis ꝓductis pro pte predictoꝝ cole ⁊ lucie ⁊ dcē dñe francisce noībus supradictis.

De pupillari substitutione an cōseruet rupto testamēto agnatōe postumi que sub cōpēdiosa cōtinet uel fideicō. uel legata pticularia ⁊ de clausula si nō ualet ⁊c. an arceat postumus ad restitutionem fratribus institutis ⁊ de successione matris ⁊c.

In facto Proposito quinqȝ eliciūtur dubia. Primo an rupto testamēto agnatione postumi cōseruet substitutō pupillaris que sub compēdiosa cōprehenditur. Scdō an cōseruet substitutio fideicō que sub cōpendiosa cōprehendit. Tertio an conseruent legata pticularia. Quarto an per clam testamēti si nō ualeret ⁊c. arcetur postumus ꝑteritus ad restituendum fratribus institutis aliquid de portione qȝ ut preteritus aduocauit. Quinto an mater in aliquo succedat in bonis eoꝝ de quibus queritur. Quo ad primū fuit opi. qꝛ pupillaris substitutio cōseruetur ꝑ auctē. ex cā ut. l. i. de vulga. ⁊ pupil. facit auctē. ex cā vbi institutio infirmat de substitutōe nil subdit. ergo si cetera cū firmant cōfirmat substitutio ꝑsertim qꝛ auctē. ex cā remouet pricipaliter institutione que ad iniuriā ꝑteriti tēdit. Secus institutione pupillari qꝛ sibi pro hoc pater testat ut. l. i. in pupillari de vulga. ⁊ pupil. facit. l. ii. § plane ō vul. ⁊ pu. ad trebel. l. nam qꝛ. §. si quis cū pulsi. hoc probat qꝛ illud testamētum a pncipio ualidum ⁊ ex post facto natiuitate postumi rumpit ⁊ nuda volūtate testantis vȝ reconualesceret qꝛ pater de natiuitate postumi sciuit ut. l. si filius fa. miles de mil. testa. Nec ob. qꝛ ferut. tabu. l. qui liber. §. testamēto qꝛ ibi testamētum facto testātie destit nuda volūtate nō recōualescat nisi quo ad excipiedum sed hic destituit ꝑ preter volūtatem testatis qui ignorāter ꝑterit qꝛ fecisse nō ꝑsumitur si id sciuisset. l. pe de iure codi. l. iii. de inoffic. testa. facit eō qꝛ sicut nuda volūtate rumpit testamētum. l. qui militari de mi. testa. ⁊ C. de testa. mili. l. si eum vel inutero de testa. ferme sic ⁊ nuda volūtate testamentum iam destit reuiuiscat facit. ff. de mi. testa. l. qui iur. ⁊. l. idem est vbi si a patre postumus ignorāter ꝑteritus viuo patre nascit testamentū firmū remanet si pater sciuit qꝛ ideo rumpit testamētū eo qꝛ in uolūtate rumpedi ꝑmansit. Nec ob ō mili. te. tribunꝰ qꝛ nuda volūtate nō reconualescit testamētū qꝛ a prin erat inuandū sed hic a prin. erat validum ut. l. filio ꝑterito. Alius est opi. qꝛ per auctē. ex cā nō cōseruetur pupillaris substitutio. Et iō substitutio pupillaris facta inter filios rumpit natiuitate postumi ō quo pater a pricipio nō cogitauit ⁊ hoc ꝓpter rationes. Primo vt inequalitas inter liberos vȝ l. illud de colla. de le. ii. cum pater. §. euictis ⁊. l. si. cōia vtriusqȝ iudi. Scdo qꝛ nō presumit patris dispar inter liberos affectio de pac. l. tale pactum in fi. Tertio ꝓꝓ equitatē attendedam inequali portione ⁊ cōditione cōfereda. l. iii. de inoffi. testa. Quarto qꝛ ipronisus casus omne rumpit l. si vnqȝ de reuo. do. Quinto ꝓꝓ absurditate vitādaȝ ne uterius in successione ꝑferat vtrinqȝ cōuinco de vulga. ⁊ sub. ex facto. Sexto qꝛ nō ꝑsumit qꝛ pater voluerit auferre filiis ius legitimaꝝ hereditatis ad. l. fal. l. pater filiaȝ. §. duobus. Jccirco eim pupillariter pater substituit liberos inuicem ut augeat nō excludat filios. Septimo qꝛ auten. ex causa non uult excludere filios nec afficere iniuria exclusionis ut pȝ in corpe unde sumit hanc opinionē tenet cy. in. l. i. de uul. ⁊ pu qꝛ substō pupillaris sic nō pōt fieri ab intestato ut ualeat ꝑ se ita nec ex testō facta ab intestato ꝑmanere ff. de fideicō. l. i. urānius. §. sed cum duo hoc tenet glo. in. l. i. ō postu here. insti. ⁊ ide ibi Ja bu. hoc tenet bar. ibi in. l. i. de iure co. Non ob qđ no cy. in autē. ex cā qꝛ loquit in alio casu ubi deficit solenitas sed nō uoluntas. Sed qñ ꝑterito fuit ab ignorante ibi deficit solenitas ⁊ uoluntas vñ nec iure ciuili nec iure gentiū testm̄ subsistit. Non ob. glo. in l. i. de cōdi. demi te. l. vxore de fideicō. li. l generaliter. §. ex testō de captiuis l. bona de cōdi. l. i. qꝛ loquunt in singularibus relictis fauorabilius non indirecta substōne sicut nec indirecta

institō

institō nec ne in vul. tacita q̄ ille glo. debent intelligi si pater
cogitauit de postumo tpe testi uoluntas testamētoꝝ ponde
ratur ꝛ ex postfcō nō crescit nec decrescit uoluntas ut. l. au
relius. §. testō de libe. le. de ini. te. l. si filius. Nō ob. l. si fili⁹
de ini. te quā quidā allegant ad partem ꝯtraria q̄ imo ibi ca
sus pro ista pte. Nam lꝫ militare testm̄ agnatione postumi
ruptū reconualescit nuda uoluntate testātis nō q̄ illa uoluntas
sit testm̄ Sed perinde resuscitat primū testm̄ ac si tunc fierz
cum in pagano esset secus vbi talis uoluntas nō suscitaret
testm̄ sic ruptum ut. d. l. si filius. § sed si quidē ꝛ glo. tenet i
d. l. si filius. in pnc. eodē modo loquit. l. idem est de ini. te si
ergo uoluntas nuda in pagano nō suscitat tale testamentuꝫ
ergo multo minus suscitabit si testator nil expressit sed sim
pliciter tacuit nō condendo aliud testm̄ q̄ nō mutando q̄d
sciebat nō ualere vꝫ uelle decedere intestatus ar. de ac. ꝛ ob
li. l. non solū ff. de cōdi insti. l. q̄ rō. Nō ob q̄d dicit q̄ aūt.
ex causa uiciat instōes non aūt cetera sicut est substitutiō q̄
delegatis loquit non de substōe pupillari que est institutio
ut. l. in pupillari ꝛ. l. patris ꝛ filii. Non ob. quod vꝫ q̄ autē.
ex causa remouet iniuriā que venit rōe p̄teritionis qua non
afficit cum pupillariter substituit q̄ in casu proposito non
loquimur de substōe facta p̄terito sed fcā aliis institutis. Et
sic quo ad p̄teritum non remouet iniuria imo iniuria affici
tur tam per p̄teritionē quam ēt afficeret si pupillaris substō
conseruaret q̄ per hoc p̄teritus excluderet ab hereditate
fratris utriusq̄ coniuncti admissis uterinis ad tantū q̄d iuri re
pugnat ut aute. post fratres. Ex p̄dictis vꝫ solu q̄d secundo
loco querit an fideicōmissaria substō que sub cōpendiosa
cōprehendit conseruet per autē ex cā non vꝫ q̄ ex quo na
tiuitate postumi rumpit testm̄ quo ad substōem cōpendio
sam pꝫ q̄ quemadmodū tollit pupillaris sic ꝛ fideicōmis. q̄
ab ea dependet cum utraq̄ substō sub uni cōpendiosa com
prehendat ergo sublata cōpendiosa tollitur utraq̄ substō in
ea compensa. Quo ad tertiū dubiū an preterito postumo p
autē. ex cā conseruent legata pticularia glo. tenet illa cōser
uari. ff. de captiuis. l. bona de fideicō. li. l. generaliter. §. ex te
stō de test. tu. l. i. de le. iij. l. si quis testō. C. de postu. here. in
sti. li. ꝛ. l. i. de condi. Quo ad quartū dubiū an per clām dei
testi si non ualet ut. codicillorꝫ arceat p̄teritus ad restituen
dum cū fratribus institutis portionē quā ut preteritus aduo
cat glo. in autē. ex cā dicit q̄ codicillaris clā nil operat in ca
su p̄teritionis ut. l. ex filio de le. iij. vbi a p̄terito nil potest re
linqui. C. de fideicō. l. quidam filium p̄teritus enim iniuria
a testatore affectus non cogitur p̄stare legata vel fideicō. nisi
certis psonis dele. prestan. l. i. ꝛ. l. filiū. §. q̄ si legata imo fi
lius p̄teritus nulli prestat ut. l. his qui. e. ti. Itē ille qui nō po
test nominatim grauari ut p̄teritus non dꝫ posse grauari gene
raliter q̄ genus illis adaptat in quus pōt descendi per spē
rum enumerationē ꝛ adaptat illis. ff. de pigno. l. obligatio
ne per Inno. de iure pa. ex litteris ad hāc partez facit de le.
iij. patronus in fi. de le. i. ab hereditate. C. de lega. l. cuz qui
dam de le. ij. l. si quis testō ad treb. si prōni in fi. ꝛ vꝫ expres
sum de inoffi te. l. titia. Incontrarium sic probat si testōr fa
ceret codicillos ꝛ non testm̄ non uiciarent legata uel fidei
cōmis. pper preteritionem de iure co. l. si quis cum nullum
ꝛ. l. in fi. Preteritio enim nō viciat codicillos factos ab in
testato cum codicillis de institutione ꝛ exheredatione non
posset si uellet disponere ut. l. q̄ per manus de iure co. Sed
est ubi dicta clā codicillaris codicilli uident facti ab intesta
to si institutio est nulla de le. ij. l. lucius. §. filiam ꝛ ibi p dy. ꝛ
C. de condi. l. si ergo filius p̄teritus vꝫ ex ipsis cōsequenter
rogatus restituere hereditatis. ff. de inoffi te. l. postumus si
paganus ibi per dy. facit ad trebel. si prōni in fi. Non ob. l.
ex filio q̄ ibi notatum a p̄terito hic generalr ꝛ in rē silez de
le. iij. si fuerit in fi. Nō ob. l. i. ꝛ. l. prōnus p̄alle. q̄ ibi testm̄
erat aliqd ꝛ rescindebat p querelā pp p̄sumptā dementiā te
stōris nā aliud est de cōsilio galli vel dellei non perpendere
aliud naturales ergo liberos more sani hois nō curare. Itē
ille leges sunt correcte in ratione sui p auten. ex cā ꝛ hoc te
net doc. ibidem ꝛ vꝫ casus in. l. generaliter. §. ex testō de fi
deicō. li. ꝛ ista opi. est uera in p̄terito a patre nō errante sed
sciēte se filiā hře uerū q̄ in casu pposito pater a pn. id igno
rauit nō teneret p̄teritus ex vi clē suā portionē restituere in
stitut. Quo ad quintū an mater i aliquo succedat in bōis co
rū de quib⁹ i p̄cio q̄ pcedit dubitatio pp stat. quo dispōit
q̄ si quis sine filiis decesserit uestato, pximiores cōsanguinei
ex parte patris succedāt in patrimonio ꝛ pximiores ex p
te matris in matrimonio. Ex p̄mittedum q̄ hic solum quo

ad matrez agitur de portione seueri sui filij nil eīm ad eam
portionibus filioꝝ primi matrimonij q̄ nullo cōsanguini
tatis gradu illos attingat ꝛ de iure cōi questio nō est du
bia q̄ matri ꝛ fratribus defuncti deferē successio ut autē.
defuncto sed pcedit dubitatio pper stat. loquēs de intesta
to an intestatus dicat qui pper defectuꝫ etatis testari ne
quit q̄ aūt talis dicat intestatus pbat nam testatus decedit
cum pupillariter sibi substitutū erit ut. l. papi. §. sed nec ipu
beris de inoffi. testa. ꝛ. l. patris ꝛ filij de vulg. ꝛ pup. ergo
cessante pupillari substitutione intestatus est. In hic rōi re
spōdetur q̄ pupillaris substitutio tm̄ est patris vel pars te
stamēti de testamentis si pater li. vj. ministerio quo patris ꝛ
iuris dispositione testamentum eius est nō ergo sequitur q̄
cessante pupillari intestatus decedat. Scdo sic ois here
ditas aut ex testamēto aut ab intestato deferē ut pꝫ in ti. de
testamentis ꝛ insti de suc. ab intestato si hereditas pupillari
ter cū nō possit ex testamēto d̄ferri ut. l qua etate ab intesta
to necessario deferē sed hec ratio nō sufficienter enumerat
quālibet spem delationis nam quādoq̄ ex alio capite q̄ te
stati vel intestati deferē hereditas ut. l. si infanti de iure fi
sco. Tertio sic nō aliter operat impedimentum ipediēs te
stari pp defectū etatis q̄ꝫ pper alias causas ex quib⁹ inte
stabilis redditur ut patet in l. in furioso ut l. furios⁹ ꝛ in his
qui mortem sibi consciuerunt sed illi intestati dicunt facit
de vulg. ꝛ pupil. ex facto ꝛ. l. humanitatis de impu. ꝛ aliis
substi. ergo ꝛ insti Sed illa una nō pbant istos intestatos
Quarto facit mens statuti relata ad ius antiquum scdm
q̄ legitime hereditates aliter ꝛ aliis deferebant iure anti
quo ex. l. xij. tabulaꝝ ꝛ aliter ex iure medio per interp̄tatio
nem prudētū ꝛ aliter iure nouo ꝛ aliter nouissimo ut ple
ne no. C. de legitimis heredibus facit i rōe suc. l. i. ff. de vē.
inspi. Incōtrarium vꝫ q̄ statutum q̄ excludit matrē a suc
cessione intestat tanq̄ irrationabile odiosum reputē q̄ ve
nit ad tollēdum ius matris nō hꝫ locum quādo decedēs est
intestabilis ex defectu etatis q̄ intestatus intestabilis de
ferunt nam nullus intestabilis dicit intestatus pprie loquē
do sed lex interp̄tatur illum intestatū. l. i. §. i. ff de suis ꝛ le
gi. ꝛ ideo statutū q̄ accipit pprie ꝛ nō improprie ut l. cō
stitutionib⁹ ꝛ. l quicquid astrigende talē casum nō compre
hedat ꝛ sic tale statutū restringat ad eos qui testabiles exi
stentes intestati decedūt facit in ratione sui de libe. ꝛ post.
cum quidam ꝛ. l. maximū vicium de libe. p̄te. Nec ob. d. l.
i. vbi habent pro intestatis . nam aliud est esse tale ꝛ aliud
haberi pro tali ut. l. mercis de ver. signi cum in statutis nō
sufficit haberi p tali nisi sit tale quale statutum requirit de
neg. ge. l. iij. § hec uerba. item ille ablatiuus ab intestato po
situs in cōditione significat uerā existentiam terminoꝝ non
fictam saltē in statuto ꝛ odiis in quibus requirit cōditio
nes imperi formaliter de cōdi. ꝛ demō. l. inciuile ideo ca
sus impropatus nō hꝫ locum in statutis cū iste dicat ipro
prie intestatus ꝛ statutū matris exclusiuū nō vendicat sibi
locum sꝫ statutus iure cōi fatēdum tn̄ est si pbaretur de con
suetudine vel de cōi vsu loquēdi videlꝫ q̄ intestatus vulgo
diceret omnis intestabilis stādum eet consuetudini seu cōi
vsui de suppel. le. l. labeo de fund. instruc. cum delatōis §. i.
Ex p̄dictis aūt cōcludit q̄ leonardo succedat bartholome⁹
ꝛ cola q̄ sunt fratres vtriusq̄ coniuncti similiter in dote Ioā
ne succedant p̄dicti bartholomeus ꝛ cola exclusis lucia ꝛ
catherina ex forma statuti ꝛ exclus⁹ seuero ꝛ Ioāne q̄ nō
sunt vtriusq̄ cōiuncti ut aucten. defuncto in portione seueri
qui decessit in pupillari etate venit dn̄a francisca mater se
ueri ꝛ Ioānes eius frater vtrinq̄ cōiuncti exclusa catheri
na filia secūdi matrimonij pp statutum. Si tamē p̄dicta cō
suetudo vel cōmunis vsus loquēdi pbaretur tunc ad por
tionem seueri admitteret Ioānes q̄ vtroq̄ cōiunctus in
hereditate ante bartholomeū succedit solus cola ab eo insti
tut⁹. Ex p̄dictis pꝫ ad quos dicte hereditates deferant.

ccxij.

Si ciuitas de statu ecclesie ad statū libertatis ꝛ sine tpe
prio late fuerūt que trāsiuerūt in rem iudicatā verum tales
sine p ordinarios stat. populares poterūt executioni mādа
ri. Factum sic ppositum p auditores ꝛ cōmissarius officia
lium romane eccle qui p̄sidebāt regimini pusie ciuitat. an
teq̄ se in libertate pristina rediret fuerūt multe sine late q̄
trāsiuerunt in rem iudicatā. Querit an illaꝝ sniarum exe
cutio possit fieri p dn̄m potestatem ꝛ eius iudices vel per
dn̄m capitaneum ꝛ eius iudices qui presunt regimini dcē
ciuitat. p cōi ꝛ populo pusino ꝛ nō pro ecclesia romana.

Xecutio Snie late per ordinariu apo que non reperit exequendi ptas ne sint capsa iudicia ptinet ad illu ordinarium penes que reperit auctoritas exequedi. Et ideo snie late per dcos auditores qui tunc erat ordinarij z tunc recesserunt ab aula snys tame in suo robore durantib debent executioni mādari p iudices cōpetentes apud quos reperit auctoritas exequedi z ad hoc multa pñt allegari o re iudi. a diuo pio. §. i. de re. z cu. vbi adsunt de offi. cōsul. l. i. cū sȝ tamē spāliter ad hec induco. l. epale uel dcō z mag. z in roe. C. de epi. au. z facit ff de iudi. si ptor in fi cuz sy. Judices aute competentes sunt iudices poraz fm statuta cōis perusij vñ illi qui facerent executione instrūorum cōfessionatorum illi qui facient execetione dictarum sniaruȝ supposito q tales sententie sint ualide z non nulle attenta maxime forma scdi statuti scdi libri. §. z quilibet z etiaȝ dico z cōsulo ego bal. de perusio utriusqȝ iuris doctor z ad fidē sensu z signo mei somnis signaui zc. ccxij.

Uerum aliquid ex creditoribus cāpsorum seu mercatorum fallentium possint dicte debitoribus alijs non consentientibus z alij contradicentibus facere dilatione ita q ab alijs creditoribus molestari non possint.

Jmon Et Jacobus z eorum socij mercatores siue cāpsores de pusio nō sunt sufficietes ad soluendū integre eorum creditoribus vñ ruperant siue fefellerunt pp qd aliqui ex dcis simoni z iacobo z eorum socijs usqȝ in quinquenniuȝ ad soluendū eorum creditorib dilationem fecerunt aliqui uero ex dcis creditorib ad hoc nō cōsentiunt z aliqui expresse ɔdicunt qui creditores aliqui hñt instrum cōfessionatū aliqui hñt scriptum cū subscriptione z aliqui hñt scriptū sine subscriptione testiū qui creditores q̄si oēs habent ipothecā tam ꝓrogantes q̄ȝ non ꝓrogantes dcm̄ terminū. Modo queritur an duplo maior pars dcōrum creditorum possit dcm̄ terminum nō ꝓrogātes facere q nō possunt infra dcm̄ quinquennium predcōs simonē z Jacobum z eos socios molestare nec ɔ ipsos agere. Uisis iuribus z statutis pusij z maxime statuto qd loquit de scriptis campsorum mercatorum zc. z. §. volumus insup zc. in quo apte cauetur q scripte mercatorum uel cāpsorum mandent executioni queadmodū instrūa cōfessionata zc. Et ēt viso statuto cōis qd loquit de executōe instri cōfessionati Et ēt vis statutis artis cābij que statuta uidet uelle q due ptes creditorum possint cōponere z pacisci cū eorum dbitorib et in quo debitores non sint soluēdo. Et oibus alijs uisis z cōsideratis in pdictis q̄ uidēda z ɔsiderāda sūt zc.

J so Prefato puncto z visis ordinamentis cābij dicendū est de iure q due ptes creditorum psūt statuere z pacisci cū dcis debitoribus sup dilatione quinquennali et ɔdicente minori pte creditorum nec distinguit s minor pars creditoruȝ ɔdicentium habeat solā personale ɔ debitores siue psonalē z ipothecariā in bonis debitorum ut. l. fi. C. qui bo. ce. pos. Jlli aūt censet duplo maior pars creditorum habito respectu ad cumulū debiti idest que plus oȝ recipere q̄ȝ alia ps ɔdicens ut. d. l. fi. Fortius ergo ubi est duplo maior numerus respectu personarum creditorum z respectu maioritatis summarum ut. l. fi. it li aute censent creditores qui sic paciscendo psūt alijs pudicare qui hñt efficaciter obligatos tales debitores z quibus creditoribus sic paciscentibus nulla obstat exceptio que obligationē pncipalē perimat uel elidat z qui creditores sic paciscendo sint ueri creditores z ex ueris ɔctibus z obligationib nō aute ex fictis simulatis uel imaginarijs ita dicit guil. de cu. in. l. z suū. §. hodie. ff. de pac. Jus eni excipiedi qd cōpeteret debitoribus ɔ creditores transit bñficio iur. ad alios creditores qui ɔdicerent creditorib paciscenb ut dicit guil. in d. §. hodie fallit. C. de ma. pec. l. fi. ad ualidanduȝ aūt tale pactū sup dilatōne quinquenali oȝ oēs creditores in unum locū cōuenire. Et qn tunc faciunt due ptes ualet lȝ minor ɔdicat uel uocata iteresse noluit qd pactū oȝ decretum supioris roborari ut d. §. hodie. nā siue agat de pacto sup remissione debiti ad illud ualidandū requirit decretum ptoris ut per illud pactū pudicet alijs creditoribus ɔdicetibus ut. d. §. hodie siue agat de pacto sup dilatione quinquēnali requirit talis ptoris decretū ut l. fi. qui bo. ce. pos. ubi officiū superioris super hoc iplorat ut ibi dicit tex. in prin. superioris intelligunt creditores cābij corā quibus agit de iudicis. c. fi. li. vi. Jntelligunt ēt superiores illi qui iurisdictione habet super creditores tale igitur pactū super dilatione quinquennali factuȝ a dicto duplo maiori parte preiudicat minori pti ut minor pars creditorum nō possit infra dcm̄ quinquenniū agere ɔ dictos creditores et si tales debitores sint obligati per instrumēta publica z cōfessionata uel scripturas habentes vim instrumētorum publicorum z cōfessionatorum q̄si statutum qd ꝓrogato termino inhibet executione talium scripturarum intelligit de termino qui ꝓrogat ab eo qui pōt sicut est in casu nostro cum statutū de ꝓrogatione termini loquens sit in rem z sit relatum ad psonam creditoris cui principaliter debitor est obligatus. Statuta ēt que sunt in reȝ nō respiciunt certā z determinatā psonam sed oem psonam cōprehēdunt. ff. de opis nom nū. l. de pupillo. §. si plurimū de iure iur. c. ueritatis. Sed ad id q dicit duplo maiore ptem posse pudicari minori parti in dilatione quinquenali possȝ in dubium insurgere cū per. l. vlti qui bo. ce. po. alternatiue ꝓuideatur circa bñficium cessionis uel dilationis quinquēnalis cui competat illius alternatiue electio creditorib uel debitoribus. Dicit quidam ut Cy. in. d. l. fi. q est debitoris electio an velit bonis cedere vel dilatione quinquēnalem habere. Et fm istaȝ opi. sequeret q creditores nil possint disponere sup dilatione quinquenali z sic duplo maior pars in hoc nō pōt preiudicari minori quia ius cōmune eligendi compeit debitoribus z nō creditoribus facit regula in alternatiuis z. ff. de iure do. l. plerūqȝ. Sed ɔtrarium qd electio competat creditoribus tenet ibi gls. q pbat p casum illius legis sic inducedo. Nam ibi stat voluntati maioris ptis. ergo electio competit creditorib quorum est voluntas. Nam z si electio competeret debitorib nō cōsideraret creditorum voluntas sȝ ipsius debitoris voluntas z electio. Et hoc nō pōderauit Cy qui ɔtrarium scripsit in d. l. fi. Jtem circa pdicta insurgit aliud dubium qr. l. pdicta hȝ locum ubi hȝ locum beneficiū cessionis quo casu alternatiue ꝓuidet circa cessionē uel dilationem tpalem. Sed in casu nostro cōsiderans statutis cōis perusij nō pōt debitor bonis cedere z sic sumus extra terminos illius legis ergo q maior pars stetur hȝ locum vbi pōt eligi via cessionis uel dilationis tēporalis. His ita respōdet q lex ita vult stari maiori parti que in humaniorē declinat. Sed cū de iure cōi ex forma statuti debitor possit capi z carcerari z. l. qui bona z. l. fi. qui bo. ce. pos. humanior pars eēt eligere viā dilationis q̄ȝ detrusionis in carcerē. cum p talē detrusionem affigat corpus. C. de custodia reorum. l. fi de penis. c. quāuis li. vi. z cle. i. de here. ergo sit duplo maior pars pōt eligere uiam dilationis que est humanior q̄ȝ cessionis. Jta pōt eligere viam dilationis que est humanior q̄ȝ carcerationis intrusio z sic in rōe sui est ibi casus z ita cōsulimus nos doctores z aduocati collegij iudiciū ciuitatis perusij semp saluo cōsilio saniori z ad fide huius sigillū dci collegij apponi fecim cōsuetum z infrascriptū Joānem no. dicti collegij rogauimus ut de predictis publicū conficere instrm̄ zc. ccxiij.

De quadam cōmissione facta quibusdam an illi intelligant ordi an dele an admittantur si alias est ꝓuisum simpliciter in causa an ad lites pendentes referatur noua lex Rubrica zc.

Rimo Est vidēdum utrum dicti quinqȝ a prin. fuerit istiue cāe ordinarij cognitores an delegati z videtur q delegati ut. ff. de offi. eius cui man. est iurisdictio. l. z fi pretor. Jn ɔtrarium vnde aūt prius ratione officij generalis habebant sup hoc iurisdictione ordinariam z eā tenuerit q illa specialis cōmissio est excitatio nō delegatio. ff. de offic. ꝓsi. sepe aūt nō habebant prius ordinariā in illa cā sȝ alias tūc ꝓrogata est iurisdictio ordinaria ad casuȝ specialiter cōmissum sicut eū per hōinem pōt fieri ꝓrogatio ita p legem ff. de iudic. l. i. z. l. de qua re. § i. Nam qōlibet officium pōt ꝓrogari ut. ff. de solu. l. quero z ista est ueritas. Nō obstat lex z si pretor qr ibi fuit cōmissio psone non officio vel ibi fuit facta cōmissio p eum qui poterat delegare nō ꝓrogare ordinariam ptātem uel ibi loquitur ubi expsse dicit delego hec uero uerba sapere poterāt ordinariam iurisdictōȝ que lȝ ut una spē nō cōsistat sed sit quid vle. C. vbi z apō quos l. fi. tñ bene potest ꝓrogari de vniuersitate ad vnā spem. C. vbi de cri. agi oportet. l. i z q no extra de offi. dele. de cāus z. c. p. z. g. Secundo est videndum utrum dūc admitti admittant in cā ista in qua specialiter erat ꝓuisum Et videt q nō qr generalis ꝓuisio nō refert ad ea de quibus specialiter est ꝓuisum ut. ff. de vulg. sub. cohered. §. qui pa

item

urens de ali. le. alimēta. §. basilice ⁊ . l. sticbus nutricis. in pn. ⁊ de le. iij. vxore. §. codicill. ⁊ . §. felicissimo ⁊ de offi. deleg. c. studuisti ⁊ . C. de silentiarijs. l. iiij li. xij. Cum ergo de ista causa spāliter esset prouisū de officio ⁊ numero triū nō vʒ ei per generale legem superuenientē in aliquo derogari et si nō esset lis aduersario mota sed oēs res oīo integre. In cō trarium probat qꝛ iura que hoc dicunt fundant se in pſum ptione qꝛ nō pſumit per uerba generalia quis uelle muta re qđ spāliter ordinauit sed ubi cōstat de mēte cōtraria tūc sequētia generalia derogant pcedentib⁹ spālibus ut. d. § ba silice uer. nisi sed hic apparet de mente p uerba uniuersalia ⁊ distributiua ibi dū dicit vigore quorūcūqꝫ ordinamentoꝝ ō her unsi. hoc articulo de aliment. le. libert. quos in pn. ⁊ qđ ibi per Ja. de are. ⁊ ibi aū dicit oēm ⁊ totam bailiā offi cium auctoritatē ⁊ ptātem ⁊c. Nam ab hoc sermone nihil detrahi uel excipi pōt. C. fine censu uel reliquis. l. oēs ⁊ no. C. mandati. l. a procur. Preterea qñ in eadē. l. sunt vba spā lia ⁊ generalia tunc spēs derogat generi de penis. l. sanctio legum. Si aute diuerse sunt leges ⁊ pcedit lex spālis ⁊ se quitur lex generalis cōparantē se in origine ⁊ effectu ⁊ cō currunt quo ad utrūqꝫ aut in origine non in effectu ⁊ tunc cōcurrūt quo ad originem nō quo ad effectū de act. ⁊ obli. quod. C. de sepul. uiola. l. qui sepulcra aut non cōparantē se ⁊ tunc aut dubitatē de mente legū ⁊ tunc spēs derogat ge neri de legibus. l. sed ⁊ posteriores aut est certum qꝛ uerba sunt ita precisa q nō recipiunt arctationē uel qꝛ generis ⁊ spēi est eadē ratio ⁊ cōditio ita q spēi nō inest spālis rō fa uoris tunc ultime legi standū est qsi a pmo pposito legis vi deat esse recessum sicut tex. dicit alibi. ff. loca cū in plures. §. locator operi. Preterea posito qꝛ illa esset spēs tñ accedit generi per modum prorogatōis ⁊ nō naturā generis sequi tur a mutato genere mutatur spēs que non stat per se sʒ in uirtute generis hʒ substantiā ar. ff. de pac. ⁊ do l inter soce rum. §. cum inter patrē ⁊ in multis per generalē formam a spāli receditur qñ ratio suadet ut ff. mandati si hoīem ff. p socio. l actione. §. renunciare cum si. Tertio dubitat an ad lites pendētes referat noua lex ⁊ vʒ q non primo qꝛ cau sa cepta coram pmis iudicibus ab eisdem oʒ decidi. l. i. ff. de offi. cōsul. Nam iurisditione suam pperpetuarunt. ff. de iuris. om. iudi. l. ⁊ qꝛ item lite pendente nō ualent que statuunt siue respiciāt actionem siue modū procedendi in autē. i me. lit. non fieri sacras formas. §. i. col. viij. Nec vʒ legislator co gitasse de lite pendēte nisi noiatim fecisset mentionē ut no. in. l. qui autem. in pn. si quis caut. Incōtrarium qꝛ sicut iu dicium soluit uetante eo qui iudicare iussit ut. ff. de iudi. l. iu dicium soluitur vñ vetante statuto iurisditio nata ex statuto poterat tolli ita ⁊ reformari de in litē iur. uideamus. §. pe. ⁊ psit iudices adiungi lite pendēte nec est hoc pibitū imo permissū ut vʒ in autē. in medio lit. §. super hoc nō ergo va luit factum a tribus qꝛ non est factum a numero p noua lē gem statuto. Et ubi deficit numerus iudicū pretatatis ipo iure nō ualet snia de arbitris sicut ⁊ . l. pedius. §. i. ⁊ quod no. ff. de re iudi. l. duo ex trib⁹. Item qꝛ officium ⁊ auctori tas quinqꝫ nō est āmodo in rerū natura sed est translatū ad officium septē uiroꝝ unde cum primi quinqꝫ non habeant ptātem nisi rōne officij permutato officio pmutata est ptās ⁊ noua forma sequeda est non antiqua ar. ff. loca. cū in plu res. §. lege dcā. Nam sublato noīe officij tollitur eius aucto ritas ⁊ effectus ut legit ⁊ no. C. de frumēto alexan. diui nos li. xi. ⁊ facit ex de cōsti. c. translato sacerdotio ad hanc partē facit. C. de aduo. di. iudicioꝝ. l. binos ubi duo subro gati loco unius utuntur eodem iure vñ pluraris numerus subrogatus uel adiunctus succedit in eodē officio ⁊ hʒ de causa inchoata cognoscere ⁊ scđʒ sibi datam formā expedi re ⁊ a forma nullo mō recedere ut. ff de exerci. l. i. §. si plu res ⁊ qđ no. ff. de acqui. here. si quis mihi bona § si coaʒ. Non ob. l. i. de offi. cōsul. ubi a premordio iudicij posterioꝛ formatē pcessus qꝛ ibi eodē iure ⁊ eadem ptāte erāt iudi ces in pn. me. ⁊ sine hic forma iurisditionis erāt mutata ⁊ trāslata auctoritas de minori numero ad maiorē. Item nō ob. in medio lit. qꝛ ibi loquit de lege spāli ꝯtra uiri cōi que lit pendent fieri nō hic aūt generalis bene extēdit se ad lite pendēte nō quātuʒ ad infringendum ius uel obligatione nec quantū ad pcessū extinctū. Sʒ quātum ad reliquū pcessū fu turū ut. C. de iur. cal. l. fi. ante finē ibi enim dicit in pmo post hāc legē ingressu. Itē nō ob. ut. de pperpetuatione iurisditiōis qꝛ talis pperpetuatio nō operat aliquid qñ superior disponeret ꝯ ut dcā. l. iudiciū soluit. Ex quib⁹ cōcludit dcāʒ snīaʒ de iur nullā fuisse qꝛ aut dicim⁹ ualere attēto officio quinqꝫ ⁊ istud est impossibile qꝛ officium quinqꝫ est sublatū vñ sub nomine illius officij nihil geri pōt ut. ff. de fideius. li. lucius ⁊ argu. de leg. iij. pater. §. tusculanus aut dicimus ualere attēto nu mero. vij. ⁊ illud impossibile qꝛ nō interfuit nomine sin illum numerū requisitum istā et etiam vʒ eligisse tres associā do sibi quartū vñ imperite pcesserunt de offi. dele. cū super abbatia. Et ita clare dicimus ⁊ cōcludimus sniam ipso iu re nullam fuisse nos doc. ⁊ iudices collegij iudicū ciuitatꝭ perusij vnanimiter ⁊ cōcorditer ⁊ ita vʒ dcō collegio iure dicēdum saluo semp cōsilio saniori ⁊ ad fidē hui⁹ sigillum dicti collegij apponi fecimus cōsuetum ⁊ infrascriptū Jo. no. collegij rogauim⁹ ut de pdictis publicū cōficeret instru mētuʒ ⁊c.

ccxv.

De transactione meticulosa ⁊ qño debeant intelligi ad hoc ut pp metum nō valeat multa pulchra circa hunc me tum rubrica ⁊c.

Experitur In quadaʒ carta ad for mam publicā scripta qđ nobilis vir paulus andrielli masens ramaldi do mina vrsula dñs rigerij de ala do nobilis ciues cum consensu ⁊ auctoritate simonelli somatelli viri dicte dñe vrsule ex pte vna. Et nobilis dña domina thomasia fi liola olim felicelli sui olim fratris carnalis cū cōsensu ⁊ au ctoritate anthonelli petracci de tarono sui viri et nō cum cōsensu ⁊ volūtate auct. nucij bartholomei ⁊ nigij nandei dñe philippe cōsanguineoꝝ dicte dñe thomasie sibi attinē tium infra terciū gradum sʒ formā statuti narratam ex pte altera de lite ⁊ qōne seu cōtrouersia que erat ⁊ diu fuerat nomine ⁊ occasione hereditatis ⁊ dictoꝝ bonorū felicelli ⁊ lodouici volētes dictis cōtrouersijs finem amicabile ipo nere sponte ex re certa scia nō vi nec dolo inducti dcē ptes ⁊ quelibet ipsaꝝ cum cōsensu ⁊ auctoritate pdicta ad talē compositionē pacti ⁊ trāsactionem deuenerūt inspecto te stamēto dicti felicelli ⁊ cognitis lectis visisqꝫ ad hoc verbis testamēti in hunc modū videlʒ q dcā dña thomasia habeat ⁊ habere debeat ⁊c. qʒ transactione dña thomasia predcā vellet infringere oīmodo quo melius pōt pro eo qꝛ fuit in dta ad ipsam faciedā fraude ⁊ metu pcipue dicti pauli qui tempore facte transact. pdicte erat potentior homo ō castro predicto ⁊ eius territorio in quo quasi omnia bona dicte hereditatis erant situata ob cuius metū ⁊ adulationes bo na hereditatis predicte laborator cessabat colē ⁊ laborare ⁊ hoc posset pbari aliter q dictus paulus dicte thomasie metus ⁊ minas plurimas intulerit ut eā induceret ad trā sactionē pdictam qui ⁊ quousqꝫ quaqꝫ nō possent pfectē p bari licet posset bene pbari q dcūs paulus erat potentior ō castro in dcō territorio ⁊ homo terribilis ⁊ pestilenciosus ⁊ dcm castrum solitus rebellare ⁊ guerrā ⁊ violentias face re ⁊ pro eo querit q dictus paulus ⁊ alij cum quib⁹ dictā trāsactionem fecit ō heredi. ⁊ bonis dcōꝝ condam felicel li ⁊ lodouici in ipsa heredi. nullum ius habeant. Sed tota ipsa hereditas ab intestato spectat ad dcām dñam thoma siam filiā quōdā felicelli sororē carnale cōdā ex utroqꝫ parē te dicti lodouici ⁊ pro eo querit de heredi. ⁊ bonis predi ctis cum nulla lis seu questio fuerat inter dcās ptes in iudi cio nec extra nisi per modū minaꝝ licet fuerit facta mētio i dcā scriptura de lite ⁊ qōne seu cōtrouersia uel fuerat inter dictas partes sed fictacia fcā fuit ⁊ pro eo queritur cū secū dum verba dcē trāsactionis videat quesita cuilibet pdicto rum cū quib⁹ trāsegit quarta pars heredi. quōdam dci lodo uici in qua nullum ius habebat ut supra dcm est ⁊ sic vide tur q potius fuerit alienatio qʒ trāsactio vel saltem videt posse dici q dcā dña thomasia faciedo trāsactionem pdcāʒ trāstulerit ⁊ alienauerit in pdictos in quibus trāsegit ptes pdictas heredi. pfat. ⁊ sic videt viciata cū exinde nō fue rit soluta gabella per statutū cōis q videbat querit an pos sit ⁊ quomō ⁊ si ē necessaria absolutio a iuramēto pstito p eā in trāsactiōe pdcā visis dcā facti narratione trāsactiōe sic dici pōs ⁊ stat cōmunis ⁊c.

Thema Tale ppositū icludit duo dubia fa cta. Primū quidē est depēdes simpliciter a dispositione iur. cōis ut puta an di cta trāsactio possit dici nulla vel saltem annullā da iure cōi attento. Scđo vero peder ex dispositiōe iuris municipalis an. s. attēta forma dicte trāsactionis ⁊ forma statuti cōis utriusqꝫ sub rubrica de rebus mobilib⁹ nō ven. ⁊c. dicta trāsactio possit dici nulla. Nūc ad primū ⁊ ad

ptem affirmatiuā pro trāsactione arguit infrascriptis me-dijs quoꝝ occasio est forma ipa trāsactionis z primo iure presumpt. excludendi a suspitione metus ex interueniu consanguineorū z amicorū constat enim qꝫ psitia consanguineorum amicoꝝ z debitoꝝ uel interuentoꝝ cotrahitur quedā psumptio que est exclusiua metus in. C. de transac. l. transactōem. z facit. ff. ubi pupillus educari vꝫ. l. fi. ibi euocatis affinibus atqꝫ amicis z c. Et cum dcā transactio fcā fuit ex tenore instrumenti apparet intercessisse psitiam amicoꝝ z consanguineoꝝ ipsaꝝ ptium ergo metus velamento dcā transactio non vꝫ rescindenda. Scđo arguitur qꝫ qualitas metus qui exigitur in recissione transactōis coarctatur cum vel in spem metus ad piculum ppřie salutis vel in spēm metus ad corporis cruciatum interuenit vt. l. interpositas. C. dꝫ transac. Sed in themate in neutra spēm metus cōcludi videt ergo z c. Tertio ad hoc arguit ex ipso cōtractu interuenien te puta a spontaneo consensu cuius attestatur ipsa scriptura transactionis in ea pte sponte ex certa scia non vi z c. ergo nūc cōqueri de metu ad rescindendum ea que cōsensu terminata sunt nō sufficit ut in eadem. l. interpositas. Quarto arguitur a iuramēto adiecto in transactōe predcā ad ipsam firmādam z inuiolabiliter obseruādam ppetuo z in nullo cōtrafacere uel uenire ergo volēs de viribus dcē transactionis agere audiri nō dꝫ q̄ño subiacuit dispōi z pena l. siquis maior de transac. Ecōtra z sic cōtra dcām transactōem arguitur ex pluribus quoꝝ occasio dscedit a suppositis in themate. Et pmo ex qualitate psone dci pauli cum quo dcā trāsactio fcā fuit, pponitur enim qꝫ erat potētum homo aliquo de dcō castro z eius territorio z ob eius metum laboratores cessauerant z cessabant colere z laborare bona heredi p̄dicte qđ utiqꝫ asserit pbari posse z sic vꝫ quasi per quandam ipressionē extorta metu transactio p̄dicta ergo saltē officio iudicis dicta trāsactio uenit rescindenda ut l. illicitas in pn. ff. de offi. psi. C. qꝫ me. cā. l. si per ipressionez z argumentum in. l. licitatio. § qꝫ illicite de publicanis. Scđo adhuc ex qualitate psone dcti pauli proponit enim qꝫ erat homo terribilis z pestilentiosus ac tyrānicus in dcō castro z eius territorio ipsum castrū solitus rebellare z guerrā facere z per ꝯñs felicis est presumptio metus z terribilis a legata q̄ si cruciatu crudelitatis quis cōterritus secum ad transactōez deuenit ut. l. falcum. § quid sit latitare quibus ex cāis i possessione eatur z argumentū in. l. succurrit ex quibus causis maiores z facit. l. decernimus. C. de sac. san. ec. Tertio arguit ex qualitate psone dci pauli cōiuncta cum qualitate minarū emanantiū ab eo ppenitur enī qꝫ morte pluries minatus fuit dicte dñe z uiro eius que habito respectu ad qualitatē dicte dñe z mariti censeri dꝫ idonea ad metū ad piculū pprie salutis. inducēdū ut l. metum autez qđ me cā z facit qđ notat in. l. ij. ff. de arbitris ergo hmōi metus cā dcā transactio vꝫ posse rescindi ut in d. l. interpositas. Quarto adhuc idem arguit ex iure inficiandi cā dicte trāsactionis qꝫ supponitur in ea qꝫ fuit fcā per relatione ad lite seu cōtrouersiā que erat z diu fuerat iter ipsas ptes noie z occasione hereditatis z bonoꝝ dcōꝝ felicelli z ludouici z in themate supponit pro uero hic z qꝫ de dcā hereditate z bonis lis nulla fuerat inter dcās ptes cum tota ipsa hereditas ab inte. expectabat ad dictā dñam thomasiā ergo dicta trāsactio concludit fuisse facta ꝯ uerū naturale trāsactionis cōstat enī qꝫ de substātia trāsactionis est qꝫ fiat sup re dubia z lꝫ incerta actualr incerta uel spata iustis rōibus ut. l. i. ff. de trāsactionibus z qꝫ ibi no. Ex his vꝫ posse cōcludi ꝯ dictā transactione sed quid dicendū Ad euidentiā itaqꝫ future cōclusionis quedā pmitto circūferē. ad ppositū in pmis qꝫ aliquid vꝫ inuoluntariū uel inuolūtarie fieri pluribus mōis. Primo mō qñ voluntas facientis pncipalr nō mouet a libero arbitrio. Sꝫ uel ab imperio uoluntat alterius aut alicuius cāe extrinsece quodāmodo cogētis uolūtatis ipsi agētis hinc est qđ dꝫ coacta uoluntas sm phm Alio mō dꝫ inuolūtarium puta p ignorantiā scilicet qñ quis agit aliquid cui intelligētia non cedit nec cadere pōt in eo attenta q̄litate agētis z ipressione repugnāte ut. l. sed si quecūqꝫ. § i. ad aquiliā de rei uen. l. qꝫ infans. Adhuc alio mō dꝫ inuoluntariū per ignorātiam quando intelligen. cāus qđ agit cadit z cadere pōt in agete sed aliqua ipedimenta extrinsecis accidētia obuiant intellectum ut. l. i. ff. de legibus cum ibi no. Et predicta insinuāt ad ppositum maxime quia in cōtractu dicte transactionis adicitur z ex certa scia non ui nec dolo z c. z in themate psupponit ecōtra Item premitto qꝫ metus est passio anime meticulosi corporis instātis periculi uel futuri inctem comprimens ad trepidandum metu hoc casu accepto i vt speciei seu generis subalterni z ita loquit diffinitio que ponitur post verba edicti. ff. qꝫ me. cā. l. ista ita quasi per omnia accipitur metus cā. Sꝫ accipiēdo in genere generalissimo metus significatio latior est z significat passione in aiam meticulosi cuiusqꝫ per quādam figniciem operationis future ut. ff. d edi. edic. l. i. in fi. Quādoqꝫ per erubiscentiam ex timore expectationis cōmogij uel alicuius punitionis ut. ff. de iusti. z iur. l. i. post prin. Quādoqꝫ p verecūdiam ex metu in opere tam facto reprehensibiliter ut. e. l. Quādoqꝫ per quādam admirationē ex incōsuetudine z ex insolito ex nostra imaginatōe ut. l. nō sunt liberi z. l. generū de statu ho. de ver. signi. l. ostium cum simi. Quādoqꝫ p quādam agoniam ut incōtingētibus p casum ul infortunatū z hoc nō psequere vltra transgrediar huiusmodi igr̄ spēs metus uel timoris p̄ter primū no ptinent ad ppositum. Et hoc est dict. l. ad interp̄tatōem edicti qꝫ metus cā est accipiēdum nō quemlibet timentē sed maioris mali z c. z in. l metū qꝫ me. cā. Item p̄mitto qꝫ metus est quedā passio relatiua ad aliquid extrinsecū agens z quātuꝫ ad significationē metus purgabilis ex edicto quod metus cā z aliis remediis iuris supplentie uel actiue requirit ex parte agens cōmittens metū passio actiue z hoc ei insit ppositum violare aduersariū z ab eo per violentiaz extorquere inctum suum vt satis patet in legib interp̄tantibus edictū qꝫ metus causa z in tota materia. Item p̄mitto qꝫ huiusmodi passio metus quātum attinet ad uim vindicādi diuersificat per diuersa remedia z p diuersas appositiones denominat. Unde quādoqꝫ dicit metus impssiuus seu per impssione z pprio iure vindicātis ut. c. qꝫ me cā. l. si per impssione. Quādoqꝫ dicit metus cōcussiuus seu per cōcussionem de hoc loquit. l. i. z fi. ff. de concussionibus z modis vindicādi no. in dictis legib. Quādoqꝫ dicit metus reuerētialis z hic metus purgat p. l. i. § que honorande ff. quarum reꝝ actio nō datur. Quādoqꝫ dicit metus cōpulsiuus ex eo qꝫ reuerberat de ipso patiente in alteꝝ ex instictu naturalis caritatis z iste metus purgat per l isti quidem in fi. qꝫ me. cā. Quādoqꝫ dicit metus cōpulsiuus ex abusu rationis z iniustiā inferentis rōe potētie z maioritatis. ut l. vlti § si iusto. ff. qꝫ me. cā. l illicitas in prin. z § ne potentiores de offi presi. z C. ne liceat potentioribus. l. i. z d his qui potentiora nomina l ista. Quādoqꝫ dicit metus cōpulsiuus in quibusdā adinuetis machinationib. Item nō agendo aliquid violentie in corpus z iste metus purgat per. d. l. vlti. § si fenerator z. § se. z facit qꝫ no. in. l. in eade. § vlti. Ex quibus cāis maiores quidā est metus cōpulsiuus p approximatione actus tendentis ad periculū meticulosi in p̄nti z in futuro nō cōsiderata aliter qualitate psonarum z iste metus pprie cōtinet z purgat edicto qꝫ me. cā. In oibus aūt his speciebus metus est diuersa rō equitatis quantū ad ius indicādi vt patere pōt ex mente iuriū de mentibus his disponentium qꝫ vult psequi substineo Item p̄mitto qꝫ ius residendi transacta iurata cōfessata z simili mō decisa quo ad ius exequendi interp̄tādi quāuis in plerisqꝫ dicat puilegiatum ut. l. i. in fi. ad tertul. l. cum querebat z. l. vir bonis iudi sol. z patet in multis legibus tñ semp recipit interp̄tationē restrictiuā z coarctatiuaꝫ ad omnia valida ut. l. iiij. § cōdemnatuꝫ de re iudi. facit. l. omnis. ff. de testa. mili. Mō ad ppositum vbi dicō qꝫ qđ nostra reducit ad eam specieꝫ metus quem appellant metū compulsiuū abusu rationis z in iusticiā inferente rōe potētie z maioritatis pponit eim qꝫ dictus paulus erat potentior z vir tyrānicus in dcō castro z cōsuetus rebellare dcīi castrum z guerras z molestias facere nec supponit qꝫ aliqua dignitate uel officio iusto fungeret in castro vnde extorta p eum nō ptinet ad vindicādū legem si p impssionē ut ibi patet z no. in vltima. l § si iusto supra allegata. Sed iudi. officio vindicari possent p dcīi. § si iusto z. l. illicitas in prin. z. § ne potētiores. Sed vidēdū circa trāsactione de qua in themate cōcludit. Et cum psupponit minas mortis p̄cessisse z eūdem paulū fuisse maiorē z potētiorem hominē dicti castri viriqꝫ tyrānicum z solitum violentiam cōmittere ipsiusqꝫ inhibuisse culturā reꝝ dcē hereditatis dico ex his dictā trāsactione tanqꝫ idoneo metu extortam posse z debere rescindi. Nec aduersat decisioni interuentio amicoꝝ cōsanguineoꝝ qꝫ illud intelligēdum ē quādo cōsensus. Item qꝫ astatio amicoꝝ z cōsanguineorū pōt eē sufficiens ad resistēdum violētie eius qui argueret ne molētia. Sed in pposito nō est sic qꝫ fuit res gesta cum

eo qui

eo qui pariter poterat esse causa metus gnie. transigentium ⁊ ipsis transigentibus nec aduersat insufficiētia metus nā adhuc l. interpositas dei intellig. inter ptes qñ distinguit potentatu vel maioritate tenēda marie per abusum rōis ⁊ iusticie. Preterea pponit minas mortis illatas fuisse ita q attētis circūstātijs psonaꝝ satis est ad suscipiendū periculum ppriae salut. ergo ⁊c. ut. d. l. interpositas. adhuc nō obsistit decisioni q pponit in instrō trāsactionis q spec. ⁊c. q per intentōem soluit eadem rō metus qui antecessit ipz ꝯtractū dicit enīz fuisse oīa ꝯhebat ⁊ dum dcā uerba exprimebat ergo ⁊c. ut l. si mulier. in pn ad uelleianū cū si. Nec ēē aduersat uirtus nec auctas iuramenti interpositi sup dcā trāsactione q fateor illud uerū in transactōe fcā nullo cogente imperio sed in libero arbitrio ⁊ uolūtate posita trāsactio uero huiusmodi nō est sic cōcludo igit pro uero supposit. que in themate pponunt q dcā transactio pōt ⁊ dz rescindi salte officio iudicis ⁊ q ad cautelā petēda est absolutio ab obseruatōe iuramēti ut in c. qm̄ abbas qō me. cā cum si. Ex pdictis pz sat posse silentio transiri super scōo quesito: in quantū pēdet ex dispōe iur. municipalis nihilominus tn̄ dico q dicta trāsactio inquātū cōtinet ⁊ icludit aliena ꝯez ⁊ translatōem rerum ⁊ bonoꝝ dcē hereditatis pōt dici nulla nō soluta pmo loco gabella vigore pmi statuti sub rubrica de rebus imobilibus resistit. n. potētie uendēdi alienādi uel in aliquē transferēdi rē imobile ⁊c. nisi pmo soluat gabella ergo nullā uim hz ꝯtctus neqz obligatio ciuil uel natural oritur est ut l. si non sorte post pāin. de cundi. inde. de fideiuss. l. cū lex ⁊ iō dico statutum obseruari in singularib' successionibus ⁊ uenditoribus iuriū ⁊c. Quod aūt ex ꝯtctu uenditionis dicatur ius uel res hereditaria trāsferri non expedit extendere pnunc. cōcludendo igit quantū ad scōm quesitū ut supra dcm̄ est. Ex omnibus aūt concludo q libellus pōt cōcipi preter narrationē gestoꝝ ut declaretur trāsactio pdicta nulla nō express aliter tantū uulgat. ⁊ inquantū eet aliqua cōcluditur rescindi de here. tanqz metu extorta ut preterea ad cautelam ad solu iuramenti. cccvi

An cōsultor assumptus ex forma statuti possit suspect' allegari ⁊ per ꝯns iudex cāe nō teneatur sequi eius cōsilium put dictabat sta. ⁊c. Et an stat loquens de cōtu. possit aptari ad fictū cōtu. uel intelligit de uer. ⁊ proprio contumace.

I sis Igitur supradictis querit an assumptio dci cōsultoris. s. dci dñi Ioānis de calzone sit aliq aut nulla ⁊ per cōsequens iudex qui hz in cā iudicare ⁊ sequi cōsiliū sapientis assumpti sm formā statuti ferrarie illud sequi nō debeat qō probat pluribus rōibus. Primo q statutū pdictum uult q si citatus fuerit cōtumax in dcis terminis q tūc possit pcedi ad electionē dci cōsultoris loquit ergo de uero cōtumace q uerba statuti cum psit sp debēt accipi proprie ⁊ non iproprie ut. l. r. §. si is qui naue de exerci. de uer. sig. l. cū qui uectigal ⁊ l. ut alfenus ⁊ l. tigni ⁊ maxie qñ statutū ē odiosum sicut in casu pposito q cōtingere pōt q assumeretur odiosus citato ⁊ nil tam graue est qnā sub suspecto litigare. l. apertissimi. C. d iudi. litigat aūt sub suspecto qñ litigat corā cōsultore suspecto cuius cōsiliū est cāe decisiuum qñ illud iudex cāe sequi tenet unde nō minus ex cā suspitionis pōt recusari cōsultor qz iudex ut ff de arbi. l. nō distinguemus. §. cū quidā de offi. dele. insinuate. s. q. v. q suspecti. spe. eu. in ti. de requisi. cōsiliū §. i. uer. sed nūquid huiusmōi cōsiliarij ꝯz peor. ad domū citatus eo maxime modo cōcepta citatione nūt in dā cōtumacia q cōstat illius citationis dictū pcuratorē incōtinēti noticiā habuisse ut ff de app. ex cōsensu. §. fi. ibi qui nouit ⁊c. ff de in inte. resti. l. diuus ibi paruz gradua uoce pcōis ⁊c. ⁊ lz quadruplex opi. sit quis sit uer' cōtumax quis fictus cōtumax oēs tamen in hoc concordāt q nunqz est uerus cōtumax in cuius noticiam non peruenit citatio ut hoc plene discutit Io. an. in cle. i. de dolo ⁊ cōtu. cuius opi adheret bar in dicta l ex cōsensu ⁊ est glo. ordinaria de citato ad domū in. l. i. in fi. ff. qñ appel. sit in glo. mag. oportet ergo probari q procur habuit dicte citationis noticiam interim q illa noticia est cā ⁊ fundamentū intentionis allegantis unde eā allegans dz probare. ff. de proba. nō ibus. l. qui dicit ⁊ l. si pactū ⁊ l. uerius e. ti. ⁊ C. qui mi. non psit super seruis. l. i. li. xij. Nec ob. q denunciatione fcā ad domum presumptio est q illi de familia citationē ad noticiam citati deducant ut. l. ut perfectius. C. de annua excr. ⁊ C. de epi. au l. ⁊ si legib'. ff. de dam. infec. l. iiij. §. i. q cōcedo intermisso legittimo spacio infra q uerisimile sit citatum habere noticiam eoꝝ que domi geruntur alias secus ut sue est. ff. de libe. ⁊ posthu. l. ciuis. §. iuenis de isto aūt spatio nec cōstat ⁊ difficile eet cōstare. Scōo probat q pco retulit dicta die. xv. septem. relatio ergo facta fuit. xi. septembris sed in ea nō cauet quo die citauerit an illa uel alia nec apparet quo die fuit facta cōmissio unde uera est relatio nūcij seu preconis et si per x. dies uel die ante citasset q ipse citauit in dcā forma relationis nō appareat qua die pco citauit nō cōminet in cōtumacia citatus q potuisset esse illa die relationis ⁊ alia precedēti uel per multos dies ante ⁊ ubi tps est de substātia ad victoriam reportādam illud pūctualiter pbari oportet. C. de pba. l matre tuā ff. de nego. gest. l. cum actū. de ope. no. nūcia. l. nō solum. §. sed in pbari ⁊ q pbatio dz necessario concludere de pba. c. in psītia. Tertio q ubi lex dat formā actui nō est recedendum a forma de trā. l. cum hi. §. si ptor ⁊ trāsgressio uiciat actū. C. de sen. l. platam facit man. l. diligēter. Sz uerū statutuz dicit q si citatio fuerit ante tertias citatus possit cōparere post nonas ⁊ si fuerit post nonas possit cōparere i die sequēti aut ergo illud uerbū post tertias determinat uerbū citatus aut determinat aduerbium illud dādum si determinat uerbum illud dendū citatus est sensus q quādo citatio fit ante tertias dz esse sine termino eo q statutum prefigit terminum cōparendi usqz ad nonas unde noluit statutū aliū terminū exprimi. Sed in pposito est angustata ptās cōpendi ⁊ dādi cōfidentes nam assignatus est termin' q incōtinenti ⁊ statutum uult q habeat usqz post nonas ⁊ sic nō est seruata forma q abbreuiatus est termin' in statuto cōprehensus aut dicimus illud q determinat aduerbiū dādum ⁊ tūc est sensus q citet nō uadat ante tertias ad dādum cōfidentes sed in pposito nō fuit citatus ut compareat ante tertias ad ipsos cōfidentes dādum sed fuit requisitus q incōtinenti. ergo nō est seruata forma ⁊ per cōseques nō hz locum dispositio dicti statuti ut iam dixi. His aūt dixi trib' rōnib' respōdeat qui pōt ⁊ ualde miror q in hoc articulo vidi diuersoꝝ dictorum excellentum cōsilia ⁊ tn̄ has uiuas ⁊ euidētes rōnes nō tetigerūt sed se ad alia retulerūt q requirit cōtumacia in duob' terminis ante tertias ⁊ post nonas ⁊ solum cōtumacia fuit in ultimo unde nō fuit satisfactū statuto. Et hec rō prima frōte uidet urgēs ⁊ uera sed in ea nō insisto q licet termini sint duo tamen sunt termini in quos nō in quibus ⁊ quolibet eoꝝ unde sufficit aduersariū citatum in ultimo cōparuisse vt plene no. Bar in. l. qui āte kalēdas de uer obli. ⁊ in hoc me ulterius nō extendo. Ex pdictis ergo cōcludo q cum dcā assumptio fuerit nulla ex dictis tribus rōnibus ⁊ ex alia q tpe assumptionis. nō fuit citatus ille cuius intereat dcām assumptionē nō fieri ut l. ea que. C. qūo ⁊ quādo iudex l preses eo. ti. contumacia. l. i. §. Item cū ex edicto que snīe sine appel. resci ⁊. l nam ita diuus ⁊. ff. de mi. l. in cāe §. cā cognita q vigore dicti consilij nō pōt ferri snīa ⁊ si ferret eet ipso iure nulla obstāte dcō statuto ⁊ qō egregij viri dñs Antoni' de ban. ⁊ dñs nūcius pace de nigris recte cōsiluerūt affirmādo dcām assumptionem nō tenere lz dictis rōnibus moti nō fuerint q tūc cōsuluerūt iuste iudex de cā cognoscens attenta forma statuti ferrarie dcm̄ cōsi. sequi tenet ⁊ pnūciare dz dcām assumptione nullam ⁊ successiue reuocauit pnūciationem predictā ex eo q nulla unde nō tenet iterum pnūciare l. bones §. hoc sermone de uer signi dico q nō sauffecit statuto. nā statutum disponit q iudex iudicet sm cōsi assumpti nō aūt iudicat nec snīam fert q ferri snīaz nullam ipo iure ut. l. iiij. §. cōdemnatū. ff. de re iudi. Et iō iterum snīare cōpellit ita q snīa de iure teneat ex quo ordinari' est nec sordes ei' allegant. C. qūo ⁊ qñ iudex. l. si ut pponis contumacia. l. si ut pponis la prima eo. ti. ⁊. C. de accu. l. absentem. Iuste enim pnūciauit iudex declarādo dcām pnūciationē nullam cū lata fuerit utraqz pte absēte ⁊ in cuilib' utroqz litigatorum absēte impossibile sit ferre snīam ut no. in l. pperādū. §. ⁊ si quidem in glo. magna. C. de iudi. lz hoc fallat in cā appellationis deuolute ad papā in cā electionis. Et ubicunqz iudex pōt ex officio mero pcedere ⁊ snīam ferre lz glo. hoc ibi nō dicat sed pbat ex dict. Io. an. de elec. cupientes. §. q si per xx in uer opponētes de elec. li. vj. Cōsilium ergo est ⁊ nūc extrico in paucis verbis cām qz inuenio ex supplicatiōib' diuersis cōsilijs ⁊ ex iordinato pcessu multiplz uolutam q cōpareat ille pro quo cōsilium pdictoꝝ dictorum emanauit corā iudice de cā cognoscēte ⁊ eū instātia requirat ut sequēdo cōsilia dictoꝝ cōsultorum cōcorditer electo

ram pnunciet fm formā dictoꝝ cōsiliorum fm quam formā pnunciare tenet attenta forma dci statuti hoc deponēs expsse ꝛ maxime cū cōsilium sit iustissimū ut ex pdictis apparet nec intro nūc illum articulū an iudex teneat sequi si nō esset iustum qꝛ iustū est ut pꝫ ex dcis in pcedentib⁹ ꝛ lꝫ esset iniustū tn̄ sn̄ia lata scdꝫ cōsilium nō iniusta imo iustissima est ex quo iudex.l.i.perrante necessita ad illud ꝛ super hoc ad psens me ulterius nō extendo ne forte uideat pnie dcis quorūdam tenentum oppositū qꝫ iudex nō tenet sequi si crediderit illud iniustū iudex ergo requisit⁹ necessario attenta forma dci statuti sequedo dcā cōsilia pnūciare tenet iterum psentibus ptibus uel legitime citatis dcāꝫ assumptōne nullā ex qꝫ nō emanauit fm formā statutoꝝ. Si aūt iudex sic requisit⁹ hec facere detractaret tunc rōe negligentie faceret lite suā sicut pnūciando lꝫ ad hoc cōueniri nō possꝫ ex ea pte tm̄.que puniūt iudices iudicātes iniqꝫ ut no.bar. in l.si iudex.ff de uarijs co.lꝫ qdā ꝯrium per.l.si quis incon scribendo C.de pac.in fi.ꝛ.C.de testi.l.si qn̄.Sed nō ob. qꝛ nō nego iudice negligentē facere lite suā sed nego ex eadem pte in ꝛ. Nam inuenio iudices negligentes puniri diuersimode.C.de serua fugi.l.mācipia C.de āno ꝛ tribuꝫ l.iudices li.x.C.de suscep. ꝛ archa.l.i.e.li de coll'.fundorū patri l placuit.C.de offi pfec.pto.l.si quos pena aūt iudicū male iudicantiū uniformis nulla dña an dolo an p imperitiā ut.o.l.si iudex ꝛ de act. ꝛ ob.l ex maleficijs.§.si iudex insti. de obli.que ex quasi delic.§ si iudex ꝛ si dcūs iudex ptinax pseuerat in nolēdo cōsilia sequi tunc recurrere pōt ille p quo cōsilia data sunt ad illustre dn̄m dn̄ꝫ marchione ꝛ eidē supplicare qꝫ eū cōpellat remedijs oportunis ad iusticiā ministrandā in cor.ut differe.iudi.in rubro ꝛ nigro nō ergo sequat qui obtinuit dicta cōsilia p parte sua lꝫ uiā supplicationis qꝫ obtulit dn̄o marchioni qꝛ p eā cā iuricat non āt expedit ꝛ maxime in sui fauore cū ut dixi dcā pnūciatio per quā ipse pnūciando declarauit dcāꝫ assumptione nullā fuerit nulla ipso iure eo qꝫ utraqꝫ pte absente lata unde rite postea iudicauit ipsā pnunciatione nullā. Dicet quis dcm̄ statutū disponit qꝫ die tradit cōsilij uel sequenti iudex pnūciare dꝫ prout in dcō cōsilio cōtinet cū ergo dcōꝝ dierum termīnus sit elapsus amplius pnūciare nō pōt ar. C.qn̄ puo. non est necesse.l.cū non eo.Sed huic obiectioni rn̄de qꝫ illa lex in delegato ad tp̄s ꝛ sic meta est iurisdictiōi pfixa merito nō iudicat post tp̄s nisi progatio tp̄is intercedat ut.l. ij § si ꝛ iudex de iudicijs.Et idem ēt esset si statueret tp̄s ꝛ meta iurisditioni ordinarie.ff.de offi.pcōsul.l.meminisse ō offi.psi l.si forte idē si tp̄s prefigat instā de ui. C.de iudi.l. pperandū ꝛ.C.ut infra certum tp̄s.l.unica ide si pfigatur pti sic intelligit q̄ᵒ no Ja.de are.in.l.scire oꝫ § cōsequens de execu tu. ꝛ.l.pemptorias.C.sen rescin.nō pos. ꝛ.l.exceptionē.C.de pba. ꝛ de excep.l si ff.de pcura pōponius § rati.e ut nemo inuitus in glo C.de igenu. manu.l.diffamari.C.qui accu.nō pos l.si ea ꝛ idē si statuat iudici ꝛ iurisditioni.ff.de ar.l.si cū dies.§ si intra ꝛ.d.§.si iudex secus si soli iudici meta pfigitur.C.ut oēs tam ciuiles qꝫ criminales.l una ꝛ ita in pposito qꝫ uba ad solū iudicē sunt relata unde duo sunt pcepta pmum qꝫ iudicet ut in cōsilio cōtinetur scdo qꝫ eodē die uel sequēti iudicet lꝫ ergo nō iudicauerit eodem die uel sequenti tamen ꝛ nunc iudicare tenetur. ff.de arbi.l.celsus.§.idem ait Et ita dico ꝛ consulo ego angelus de perusio legum doc.

ccvij

De confessione facta super accusatione formanda contra quēdam de homicidio per dominū cuius ius fiat Sꝫ ante executionem talis iudex cui est facta cōmissio rescribit domino quid facere intendit.

In causa Accusationis pducte p philippū filium ꝛ herede cuiusdam aloisij ꝛ lechanis de laude ꝯ gerardinum de ensebio de iure dci aloisij perpetrata per ipsum gerardinū āno dn̄i.m cccxxv coram magnifico ꝛ egregio uiro dn̄o guielmo marchione palatino honorabili ptāte ꝛ capitaneo ciuitatis laude sapienti. ꝛ integrito uiro dn̄o petro de brocardis iudice tunc ꝛ assessore dci dn̄i potestatis ō ꝛ super qua accusatione pcessum est corā dcō ptāte ꝛ capitaneo ꝛ pmū corā assessore pdicto pmū corā egregio le.doctore dn̄o francisco de mōte catino sindicatore generali p magnifico ꝛ excelso ac illustre dn̄o d.comite uirtutum dn̄o mediolani ꝛc.uirtute cuiusdā cōmissionis facte per eundē dn̄m dictis ptāti ꝛ dn̄o francisco p qꝫ iniūctum est ambobus ut simul debeant audire recipere ꝛ diligēter examinare omnia pducta ꝛ pducēda ꝯ dcm̄ gerardinum ꝛ ēt dēs defensiones dicti gerardini quibus recepꝫ ꝛ audiꝫ debeāt facere ius ꝛ anteqꝫ executione faciant de predicꝫ rescribat eidem dn̄o ordinare quicquid deliberauerint uelle facere i predictis. Uisis igit ꝛ diligēter inspecꝫ dcā ꝯmissione ꝛ accusatione ꝛ rn̄sionibus dn̄abus factis sup ea per ipm gerardinū ꝛ omnib⁹ obiecꝫ ꝛ allegat.per ipm ad sui defensione ꝛ oibus instrumētis ꝛ lr̄is per eū in iudicio pdicto pducꝫ.hac et oibus testibus ꝛ attestationib⁹ ipoꝝ pro utraqꝫ pte pducꝫ.tam ad offensam qꝫ ad defensāꝫ ꝛ oibus alijs actis ꝛ actitatis in dcā cā ꝛ ēt uisis quibusdā allegationibus iure mihi transmissis factis p aduocatos utriusqꝫ ptis de infrascriptis dubijs pncipaliter est uidedum. Primo an dicti ptās ꝛ dn̄s franciscus sint in dcā cā iudices cōpetetes sup hac enim declinatoria multū insiat gerardinus ut euidēter apparet ex actis ꝛ infra patebit. Secūdo posito qꝫ sint iudices competetes an dcm̄ homicidiū in dcā accusatione deductū sit sufficienter pbatum.Tertio posito qꝫ sit sufficiēter pbatum an dictus gerardinus possit ex eo dānari cōsiderat obiectis pro pte sua ꝯ dictam accusationem. His aūt plene discussis liquido apparebit qꝫ sint ptes dcōrum iudicum in cōdemnādo uel absoluēdo. Ueniō ad pmū ꝛ uidet qꝫ nō sint iudices competētes qꝫ dictus gerardinus negat se subiectū iurisdictioni laude aliqua de cā ꝛ dicit homicidiū ppetratum fuisse in territorio mediolani fm gazara.Sed in nō subiectū nulla est alicui attributa potestas lꝫ imperium uel iurisdictione heat alibi uel i alios.imo omnia p eū facta sunt nulla.C.si a nō compe.iud.p totum. Cum ergo negauerit se subiectū sua intentio est ex negatione fundata allegātī.ergo subiectionem incūbit onus pbādi ut.ff.de probā.l.ei qui.§.ad municipa l.de iure. Cōtrarium est uerū qꝛ ptās ꝛ dn̄s franciscus cognoscit de cā ut delegati ut apparet qꝛ cōmissum fuit eis ut ambo simul deberet cognoscere ubi alter nō potuisset si re uera subiectus eēt iurisdictioni ciuitatis laude unde qꝛ per litteras domini comitis ex alterata forma pcedēdi in hoc ut qꝛ debēt referre ante executione qꝫ relatione ordinarius facere non tenet apparet euidēter qꝫ licet ambo impium habeant iure ordinario. In hoc tn̄ articulo delegati sunt ut l.ius ciuile.ff. de iusti. ꝛ iur. ꝛ hoc tenet Inno. ꝛ Jo.an.in c.lꝫ in corrigēdis de offi ordi Nec ob.si dicat ergo delegatio nulla cū sit de mero impio eo qꝫ cā capitalis ut l.i.de offi.ei⁹ cui mādata est iurisditio.C.de peda.iudi.l.placet qꝛ dn̄s comes ut terrāꝝ suaꝝ pnceps ē ꝛ pncipis fungit potestate. Unde sicut impator oēm cām delegat ex plenitudine ptātis eo qꝫ quicquid sibi placet est lex ut.l.i ff de consti prin.ita ꝛ dn̄s eniūs pōt sed dn̄s comes preest ciuitati mediolani ꝛ cuius territorio de quo ipsemet accusatus se asserit oriūdum.ergo est subditus ipsius dn̄i comitis Et sic dn̄s comes tanqꝫ suarum terraꝝ pnceps pōt hanc cām sui subditi ad libitū delegare uel committere. Scdo pbatur qꝫ dictus gerardin⁹ in qualibet ei⁹ compatione ptinaciter insistēdo dixit ꝛ asseruit supradictos iudices ee iudices icōpetetes semp ptestādo qꝫ nō intēdebat p aliquem actū quem faceret in eos cōsentire uelut in iudices incōpetentes usꝫ in qualibet cōparitione lꝫ psonaliter cōpareat cōtumax reputet oꝫ eim quilꝫ ita declinās adhicere ꝛ qꝫ nō cōsentit nisi quatenus de iure tenet fm Inno de elect pumana in glo i.uer.sed ecce.Et reputat fatuum aduocatū ita foꝝ declinātem ꝛ pro ei⁹ dcō est casus de uer.signi.ex pte.§ ad intelligētiam qui eim ita declinat nō uult stare iuri sicut ergo nullatenus comparēs iurisdictionē nō declinat ut.l.ex quacūqꝫ.ff si quis i ius uo. Ita cōparens ꝛ ptestans simpliciter qꝫ nō intendit in iudicem cōsentire ꝛ est notabile dcm̄. Ab hac ergo compendi forma caueāt cōparentes qꝫ nō fecit gerardinus.Tertio pbat qꝛ dicti iudices pnūciauerūt se iudices competētes ex acꝫ.unde dcā pnunciatio eos iudices fecit in isto dubio lꝫ alias re uera nō eēnt ex quo alias iurisdictionē habebāt ut d.l.ex quacūqꝫ ꝛ.d l.de iure unde dicit Inno qꝫ postquaꝫ ita pnūciatum est nō est amplius de iurisdictione querēdū de rescrip super litteris in glo que incipit.ō.c.ad aures ū. ꝛ si pnūciauerint suam iurisdictionē facit.lxxi.di pbā na. campo.l.lꝫ § fi. ꝛ.id no per eūdem eo ti pastoralis i gl.magna uer.sed nos dicim⁹ ulterius hāc qōnem audiedā Nō ob qꝫ a dcā sn̄ia interlocutoria eadem die p ipm gerardinū extitit appellatū qꝛ in ea nō fuerunt expsse cause grauaminis quas exprimi necessarie fuit ut in cle.appellāti de app. ergo nulla ꝛ sic trāscursu.x.dieꝝ in rem iudicatā transiuit

fine

siue equa siue iniqua lz equa fuerit vt dixi in primo discursu. Et si dicis de iure ciuili nō reperit cautum vt debeat exprimi cā imo ꝛ sine expssione pōt appellari vt.l.i.ff de appel. ꝛ sic ius canonicū in terris ꝑetū nō est seruandū in eo ꝙ ꝯdicit iuri ciuili ꝛ ptinet ad solam tpalitate vt no. Jo.an. in.c.ii de reg.iur li.vi.cōcedo hoc de plano. Sed ius ciuile nō dicit expsse ab interlocutoria posse appellari sine expssione causaꝛ sed dicit ꝙ pōt appellari lz cā nō exprimat vn̄ hoc ius canonicū limitat distinguēdo scilicet si appellatur a diffinitiua secus ab interlocutoria ꝛ licitū est iura distinguere sicut ius ciuile distinguit iusgentiū ꝛ dīm. Quarto ꝙ de crie cognosci pōt in loco incolatus ꝛ assidue cōuersationis l.i C.vbi de cri agi oꝫ cōnneta.l.ii C.vbi sena uel clarissimi sed p testes apparet liquido ꝓbatū de incolatu laude ꝙ familiare residentiā fecit per tp̄s.x.ānoꝝ cōntinuoꝝ in cōtrata scē marie in prata hoc ꝓbat ꝫānnus carialeri⁹ hoc ꝓbat pin⁹ de gardelle qui dicit ꝙ vidit eū hitare i epatu laude per tp̄s ānoꝝ.xvi. Et idē dicit perinus cazin⁹ frater vberti de rolandue lz satis obiici possit dcis perino cazino ꝛ rolando ꝙ p eundē p̄meditatū sermone loquūtur qui inferendo testimonio dixerūt dicamus idē ꝙ pinus de gardella vn̄ vr̄ eius fidei detrahēdū.ff.de teste.l iii.§.ite diuus lz nō moueor ad detrahedum eoꝝ testimonio ꝙ est cōfirmatū publico instr̄o dci gerardini qui ꝓpria voce dixit se p tp̄s.x ānorum ꝛ vltra in dcō castro scē marie habuisse ex quo incolatus ꝛ assidua cōuersatio sine dubio est ꝓbatus ꝛ ꝯ̄scio domicilii C.de incol.l.ciues li x. ꝛ iii.d.l.ii C.vbi sen.uł clari. ꝛ ibi p cy. Et si vr̄ non apparet ꝙ ibi maiorē ptem suarū fortunaꝝ habuerit vrideo imo appet ꝙ alibi hr̄e aut trāstulisse nō p̄sumit nisi quaſ probet.ff.de ꝓba.l.cū de legerbi casus ꝛ.C.de iure delibe l fi.§.licētia ubi et casus facit qui sat.coꝫ l.si uero.§ qui ꝓ rei qui eni dicit dcm̄ gerardinū in alio loco quicꝗ aliud habuisse ꝗ̄ haberet in terra scē marie illud ꝓbet vn̄ apparet euidēter ꝓbatum de icolatu domicilio ꝛ assidua cōuersatōe per cōfessionē ꝛ testes Et si vr̄ reuocata est dcā cōfessio tanꝗ̄ erronea nō est ꝓbatū de errore imo est ꝓbatū oppositū quia euidēter cōstat ex actis ꝙ lz ob inimicitias quas dcūs gerardinus hēbat cū dcō aloisio iuerit ad stādū ꝛ morādum in territorio mediolani tn̄ apparet ꝙ familia tota relicta fuit apud dcm̄ castrū scē marie vn̄ nec incolatus desertus nec domiciliū vr̄ in territoriū mediolani translatū tex.est notabilis.C.de agri.ꝛ cēsi.l.cū scimus ibi cum eni pars quodāmō corꝑis ꝛc.li.xi. Quinto ꝓbaſ ꝙ dci iudices cōtinuo in dcā cā adulteriora ꝓcesserunt ad qō nō potuissent ꝓcedere si exceptio declinatoria obstitisset vnde sic ꝓcedēdo vr̄ et super eoꝝ iurisdictōe continuo saltē tacite ꝓnūciasse iudex qui eni opposita exceptiōe ꝯ̄ ꝓcessum ea nō ob adulteriora ꝓcedit eo tpe reiicit exceptionē que incōpassibilis est ꝓcessui vt l.ꝙ si in die.§.si rōeꝫ de cōpen.de nego gest.l.fin aūt.§.quociēs indeclinatoria iurisditionis ꝙ intelligaſ reiecta per ꝓcessū adulteriora ꝑ no. Jo an.in cle.cum a repulsione de app.hoc tenet glo.singularis iur.ciuilis in.l.ii §.lz si dubitet in uer.statuere de iudicijs lz quidā ignorātes nō credant ꝙ sup iurisditione per ꝓcessū adulteriora ꝓnunciatū intelligaſ nisi ꝓnūcietur expresse monētes se ex dicto Inno.de dila ꝑ ra in prima glo. mag.ver.sed ꝓnūciato ꝙ sit sed dcm̄ eius intelligiſ de pronunciatōe tacita uel expssa vt superius est ꝓbatū uel qn̄ de declinatoria nullatenus cognouisse sic itelligit qō no. Inno.de rescrip. Ceteꝝ hic autē iudices plenarie cognouerūt ꝛ iō procedēdo adulteriora semp eoꝝ sniam sup iurisditione latā affirmauerum. Nec ob.si dicaſ ex quo fuit appellatum ꝛ appellationi delatum nō debuerūt iudices adulteriora ꝓcedere ꝙ eo ipso eoꝝ manus intelligunt legate absꝗ alia inhabitoria et si app.sit friuola unde uidenſ inde acta post app interpositā ꝛ delationē eidem factā ipso iure nulla cum cā ad delegantē sit per talē delationē deuoluta vt in c.cum appellationibus de app li.vi.ꝙ cōcedo istud de plano si appellatōi fuisset delatum simpliciter sed nō detulerūt simpliciter sed eatenus quatenus tenebaſ de iure Sed de iure nō tenebanſ.f.ex casis supradcis ergo ob.obiecto Dicet quis imo obstat ꝙ saltem appellatione pendēte nil debuit innouari ꝯ̄ eum appellantē unde aut sunt nulla aut denunt reuocanda per uiā attētati.ff.nil no.app pen.l.i ff.de app si expressum ꝙ istud uerum cum app per app ab interlocutoria ante superiore inhibitionē nō ligāſ manus primi iudicis sed per appellationem diffinitiuam sic quod est notandum. Sed hic fuit appellatū ab interlocutoria unde manus iudicantis non ligantur ante inhibitionā sibi trāsmissaꝫ per superiorē de appel.nō solum li.vi hic aūt nō fuit inhibitum ergo tenet totus ꝓcessus. Expeditus est ergo primus articulus per quē clare cōcluditur dictos iudices fore iudices competetes dicte cāe. Nūc descēdo ad sm an dictū maleficiū sit ꝓbatum ꝛ ostēdo ꝙ nō est ꝓbatum ꝙ accusatio instituta dicit homicidium ꝑpetratū sup strata publica epatus laude que est intra territoriū loci de sancto zenone ꝛ territoriū de mariano ꝛ lazara hoc ēt est ꝓbatum per testes plurimos examinatos ad eurīā informādā vigore certarum aliaꝝ litteraꝝ eiusdem dn̄i comitis dcm̄ territorium de lazara ēē de territorio mediolaū hoc ēt satis cōstat ex accusatione iam instituta per dcm̄ philippū coram ptāte mediolani in qua ita asserunt ēē vnde ꝓbat in alia instātia cōtra eum ad eūdem fine extra de elec.c.p inquisitionem ꝛ p Inno de ordi cogni c cū dilectus in glo.sic eim ferſ snia ꝛ in glo.viii. Nec eīm pōt quis negare vera ēē que iam in suo libello inseruit.C.de libe.cā.l.cum ꝑcum C.de omni agro deser l iura.li.xi. Facit ad p̄dicta ꝙ no Bar.in l.ii.§.hoc edicto vi bo rap. Et sic nec in loco sigillatim demustrato nec ēt vniuersaliter ꝓbatum est dcm̄ maleficium fore cōmissū ex quo nō fuit in epatu laude sed in archiepatu mediolani ꝛ nō intra dcā territoria imo in dcō territorio mediolani. ꝛ ex solo hoc videſ inferri absolutoriam subsequēdam ꝙ si cōcomitantie loci ꝛ tpis nō ꝓbantur lz ꝓbetur factū nō oꝫ sequi cōdemnatio vllomō ꝙ variatio loci vel tēporis aliud maleficiū ꝗ̄ deductum in accusatione resignat C.de inter.l.testiū de incēdi. ꝛ rui.l i.§.fi.hanc ptem tenet expsse Bar in homicidio deducto vno loco vel tpe ꝙ si ꝓbatur de alio loco uel tpe ex eadem instātia nō sequiſ cōdēnatio.ff de adul.l.deniciasse §.quid tn̄ facit ad p̄dcā vi bo.rap l i.§.docere p Jaco de are. ꝛ Cy.C.de probaſ l.si de possessione p Guliel.de cu.in l.itē exigit.ff de dolo p dy. in.d.§.quid tn̄. Cum eim homicidiū nō sit reiterabile ꝛ ꝓbaſ occisum mortuū ex vulneribus alio loco cōmissis ergo necessario sequiſ accusatione falsam aut nō verā ꝗcunꝗ istoꝝ sit accusatorem oꝫ succūbere cum nō ꝓbet ꝙ intēdit. C. de eden l qui accusare. In cōtrarium ꝙ dictus gerardinus cōfessus fuit se dcm̄ maleficiū cōmisse lz negauerit locuꝫ ꝛ dixerit se ad sui defensione fecisse vnde cū p cōfessionem cōstet de fcō lz uirtute ꝓcessus nō posset sequi alias cōdēnatio tamē nūc sequi ꝛ inferri pōt ex sola confessione ois pena grauissima vt no. Inno ꝯ̄ accusa.qualiter idem ibi et Jo.an.in nouella. Idem Bar de custo reoꝝ.l.si cōfessus dūmodo cōfessio emanet in figura iudicij sed in c.p inquisitionem de elec.videſ tenere ꝙ vigore talis cōfessionis sola pena extraordinaria possit impone ordiaria nullo mō fa cit.C.de testi l nullum. Pro hoc facit glo.decret in.c. nos in quēꝗ vbi nō ferſ snia ad p̄ceptum. Quid ergo dicimus in ꝓposita questione dubitari pōt tn̄ in fine determiat ꝙ nō pōt puniri ex dcā accusatione nisi vt ordinarius ꝓcederet. Tn̄ anteꝗ ad huius pūcti decisione me trāsferam ad pūctum tertiū occurramus posito pro cōstanti ꝙ maleficiū eēt plene ꝓbatum an absolutoria uel cōdemnatoria sit ferēda attentis obiectis ꝯ̄ p̄sam accusatione p dcm̄ gerardinum.

Descēdo igiſ ad tertiū posito ꝙ dcā accusatio sit ꝓbata sufficiēter an cōdemnatoria sequi possit. Et videſ prima frōte ꝙ nō ꝙ dictus gerardinus de dcō homicidio iam extitit exbānitus ꝛ cōdemnat⁹ vnde de eode amplius nō est querēdum.ff.nau.cau.sta l.lz.§.fi Scdo ꝙ de eodē delicto fuit dictus gerardinus accusat⁹ corā ptāte mediolani ꝛ absolutus ergo ꝛc. Tertio ꝙ allegaſ ꝙ seruiuit in exercitu eiusdem excelsi dn̄i comitis quem cōtra faciebat cū inclite ꝛ felicis recordationis dn̄o Barnabono ꝛc. sm formā eoꝝ edictorum ꝯ̄ Januenses vnde ab omni bāno ꝛ cōdemnatione secutis occasione dicti homicidij est ab̄solut⁹. Quarto ꝙ bānum ꝛ cōdemnatio eiusdem gerardini apparet p patētes literas suspēsa ad bñplacitū dicti dn̄i barnabonis. Quinto ꝙ dictus gerardinus dcm̄ maleficium cōmittēdo cōfessus fuit sed ad sui defensionē illud ꝑpetrasse His āt nō obstātibus dico dcm̄ gerardinū posse de dcō homicidio puniri p̄supponēdo ꝙ dcm̄ homicidiū sit ꝓbatum ꝓut ius exigit ꝛ requirit ꝛ hoc probo ꝙ homicidiū ē crimen atrocissimum ꝑpetratū contra p̄cepta noui ꝛ ueteris testamēti ꝛ ꝯtra mādata iuris canonici ꝛ ciuilis ꝛ hoc ē notoriū iō non allego. Et hoc detestabile aggrauat scā dies veneris in qua fuit dcm̄ maleficium perpetratum in qua cū debeat sua peccata lugere ꝛ recordiū habere passionis xp̄i ausu doloso

⁊ temerario homicidiū cōmittere non omnit. Nunc igitur
rñderi oꝫ ad obiecta que allegant̄ ad exclusione punitionis.
Et primo allegat̄ ꝙ de homicidio ꝑdicto ide gerardinus fu
it codemnatus ⁊ bānitus ⁊ ꝙ cōdenari potuit in absentia
ſm formā ſtatuti mediolani hec excep. nō eſt bona qꝛ cōdē
natoria ſine ſatiſfactione cōdenato nō parit exceptionē rei
iudicate. ff. de excep. rei iudi. l. euidenter. Ad id qđ allegatur
ſcđo ꝙ fuit iam ꝑ eunde philippū accuſatꝰ corā ꝑtāte me
diolani abſolutus per dñm proſeſſū capitaneū mediolanen
ſem ⁊ iacobū de aloatis uicariū ⁊ dominū officij de cero
bellis iudice malefictoꝝ ⁊ locū tenente nobil' militis dñi an
dree de pepolis poteſtatis mediolani. Rñdetur ꝙ dñs capi
taneus ⁊ eius uicarius in ea cā nō erant iudices eo ꝙ accu
ſatio nō erat porrecta corā eis ſed corā ꝑtāte mediolani ut
pꝫ ex actis ita ꝙ per ꝑtātem nō per eos debuit cā termina
ri. l. ubi ceptū de iudi. Itē qꝛ ide dñs comes ꝑ ſuas litteras
dcām cām cōmiſit ꝑtāti unde uibus aliꝭ negaſſe vꝫ. ff. de iu
di. l. cū pretor ⁊ ſi quā cōmiſſione in dcm̄ capitaneū ⁊ eius
vicariū dꝫ fuiſſe factā per dcm̄ dñꝫ comite oportet de ea do
ceri. C. ð man. prin. l. vna non eni credit̄ coꝝ aſſertioni uel
coꝝ litteris teſtimonialibꝰ quas miſerunt ꝑtāti laude decla
rando ſe fuiſſe cōmiſſarios dce cauſe tex. eſt. C. de exac. tri
bu. l. miſſi opinatores Inno de puil. cū olim ad fi. Sn̄ia de
ro lata ꝑ ipſum dñm dominicū ſiſr fuit nulla nō ex ea pte q̄
allegat̄ qꝛ nō fuerit uicarius nā dictus philippus ſel' cōpa
ruerit corā eo tanqꝫ corā uicario ⁊ locuꝫ tenente dci ꝑtātis
⁊ quandā ꝓteſtatione fecit ut pꝫ ex actis vn̄ non pōt nunc
hoc negare ꝑ ea que dcā ſunt litigauit eni corā eo tanqꝫ co
rā iudice cōpetete ⁊ eum cōpetente allegauit quicquid aūt
potuit ꝑtās potuit vicariꝰ ut pꝫ in ſtatutis mediolani quod
incipit ubicūqꝫ reperitur i ſtatutꝭ. Sed iō eſt nulla dcā ſn̄ia qꝛ
in loco maioꝝ lata nō fuit ergo ⁊ c. ff. de iuſti. ⁊ iur. l. penu.
Nec ob. ſi dicat̄ ꝑtās cognoſcebat ut delegatus vnde nō d
buit obſeruare locū maioꝝ qꝛ inquātū delegatus nō hꝫ tri
bunal. vnde ſibi locū eligere pōt ⁊ eius locūtenens ut. l. cum
ſn̄iam. C. de ſen. ⁊ interlo. om. iu qꝛ ſi hoc eſt non hꝫ locuꝫ
dcm̄ ſtatutū loquens de vicario ut heat eande iuriſdictōeꝫ qꝛ
hoc reſpectu nō eſt uicarius ꝑtātis. Et qꝛ ſi ꝑtās fuit dele. er
go ſubdelegare nō potuit dcām cām maxime meri imperij
ut. d. l. i. de offō eius ⁊. ff. de reg. iur. l. nemo pōt ꝑtātem ⁊ c.
Nec ob. ſi allegat̄ ꝙ ſi cā meri imperij ſel' delegata eſt ꝙ ex
hoc aſſumpſit naturā ſubdelegabilitatis ut no. glo. in. d. l. i. qꝛ
cōcedo qñ eſt delegata per principē qꝛ tunc delegatus ſub
delegat et ſi ſit delegatus procōſul. d. l. i. § qui man. Sꝫ reue
ra nō fuit delegatus ut pꝫ ex litteris ſue cōmiſſionis ꝑ quas
nihil additur uel detrahit̄ imꝑio qđ habebat ipſe poteſtas
ex ꝑtāte ordinaria ergo ⁊ c. ut ſupra dixi in examinatōe pri
mi puncti unde cōcludēdam eſt ꝙ illa ſn̄ia fuit nulla qꝛ nō
lata in loco maioꝝ ⁊ qꝛ per ea que uidi nō apparet ꝙ fuerit
obſeruatus ordo iudiciarius in ꝓlatione dcē abſolutoīe er
go nulla ut. l. ꝓlati. C. de ſen. Quia ergo ſn̄ia fuit nulla ad
huc durat inſtātia nec cā eſt ſopita ꝑ ipm̄ ꝑtātem vnde cau
te feciſſet gerardinus ſi allegaſſet iuriſdictione preuentā per
ꝑtātē mediolanenſ inquātū ſui uicarij ſn̄ia eſſꝫ nulla ⁊ qꝛ de
eode homicidio corā diuerſ tribūalibꝰ eodē tpe nō dbearve
xari hec eni exceptio fuiſſꝫ iuſta ſi iſta ſn̄ia ſi e ꝑpta ex forma
ſtatutoꝝ in l. ubi ceptū. Sꝫ lꝫ ſi allegauit uſi ipmet ſibi qꝛ tenet̄
utriqꝫ ꝓceſſui ⁊ hoc tenet Inn. expſſe de accuſa. c. cū oꝫ in
fra fine. Tertiuꝫ aūt qđ allegat gerardinus ſe exceptuꝫ a bā
no qui ſeruiuit in exercitu ſibi nō opitulat̄ qꝛ non cōſtat ꝙ
per ideꝫ ſeruiuerit exactꝭ. imo ꝑ litteras dñi barnabonis qꝭ
ipſe ide gerardinus ꝓducit apparet ꝙ nō ſeruiuit ⁊ ita i oi
eis litteris declarat ide dominus barnabos vnde ipſas pro
ducendo ipſe ide aſſerit uerū eſſe quod in litteris cōtinetur
C. de fi. inſtru auꝫ. ad hoc ibi caſus de ꝓbatio. c. cum oliꝫ fe
cit. C. de liberali cā. l. cum precium ⁊ qđ no. glo. C. de omni
agro deſer. l. rura li. xi. Non ergo cōſecutus eſt grātā rebā
niendi cū cōditione ſuieꝫ nō ipleuerit de cōdi. ⁊ demō q̄
ſi per totū ⁊. ff. de cōdi. inſti ꝑ totuꝫ ⁊. C. de inſti. ⁊ ſubſti.
ſub cōditione factis quaſi ꝑ totū. Ad quartū quoqꝫ cū alle
gatur de ſuſpenſione bāni ⁊ ſn̄ie late ꝯ eum dico ꝙ facilr
rñdetur ꝙ illa ſuſpēſio facta fuit ad bñplacitū dñi barnabo
nis eius aūt placitū eſt finitū morte vnde dcā ſuſpēſio plus
nō durat ut ff. loca. l. iij. de reſcrip. ſi groſe li. vi. ⁊ ibi ꝑ Io.
an. ⁊ ꝑ eundē i. c. ſi delegat̄. de offi. dele. li. vi. ⁊ qꝛ ex forma
ſtatuti mediolani qđ incipꝭ ſuſpēſio bānii uel cōdēnati ⁊ c.
ſuſpenſio nō durat niſi durante tempore ſuſpenſionis. Sed
tpe in ſuſpeſione cōprehēſum eſt finitū ergo ſn̄ia lata ſuum

reaſſumit effectū ipo iure ⁊ fingit̄ nunqꝫ ſuſpeſa ſicut ap
pellat̄ ⁊ appellationi renūciatur tacite vel expſſe ut in. l. i.
in fi. ff. ad turpil. ⁊. ff. de inia. l. furti ⁊. l. ſi quis exhereda
to. §. iterum de iniuſto teſta. de admini. tuto. l. cirographis.
facit optime. ff. de pac. l. ſi duos §. ſi cum reo ⁊. ff. quemad.
ſerui. amit. l. ſi quis ex fundo ⁊. l. ſi locus. Et qꝛ dñs comes
ꝑ ſuas litteras reuocauit dcm̄ ſuſpēſionem ⁊ c. Ad quintuꝫ
aūt ⁊ ultimum qđ allegat̄ ꝙ fecit ad ſui defenſioneꝫ iſtud
nō eſt ꝓbatum ⁊ ei incūbit onus ꝓbandi qꝛ in ſua ultima
cōfeſſione pure cōfeſſus eſt homicidiuꝫ. Dicit tñ ad ſui de
fenſionē ſe feciſſe de homicidio. ergo cōſtat per cōfeſſioneꝫ
explicitam ⁊ ꝯ cōfitetem degenerat pſumptio ꝙ fecerit do
lo malo vnde ſi vult euitare penam eo ꝙ nō dolo debuit ꝓ
bare dolum abeſſe. C. qui eta. l. i. ibi caſus hoc aūt ꝓbaſſet
ꝓbando ꝙ feciſſet ad ſui defenſione. Preterea manfre
dus de luzago teſt. inductus ꝑ gerardinū directo ꝓbat ꝯtra
eum ꝙ ipſe inſiluiuit aloiſium ⁊ ꝙ aloiſius retrotrahendo
paſſus ⁊ blādiendo eidem gerardino fecit quicquid potuit
vt gerardus eum non percuteret ⁊ quod ſic retrotrahendo
paſſus ceſpitauit ⁊ cecidit poſt eius caſuram dcūs gerardi
nus eūdem ꝑcuſſit dictis ꝑcuſſionibus ex quibꝰ apparet ꝙ
mortuus eſt ex medicoꝝ aſtātium iudicio quibꝰ credenduꝫ
eſt. C. de re mili. l. ſemel li. xij. vbi eſt caſus qꝛ poſt vulnera
nūqꝫ apparet ꝙ ſup ſuum grabbatum ambulauerit. C. de
eme. ꝓpinquoꝝ l. vna ⁊ teſtes ēt atteſtant̄ ex dictis vulne
ribus interemptū ⁊ idem ꝙ manfredus ſ. de dolo ⁊ mali
cia ⁊ de inſultu ⁊ aggreſſura facta per dcm̄ gerardinū pro
bat zāninus caualerius teſti inducꝭ ꝑ dcm̄ philippū ſatis
ꝓbat dña ſania teſtis inducta examinata ꝑ curiam ex offi
cio ad informatione loci criminis ꝑpetrati. Et ſic appet
ꝙ nulla ex dictis exceptionibꝰ obſtat qñ dictus gerardinꝰ
deberet puniri de dicto homicidio ſi iſtud homicidiū eet ꝓ
batum ut ꝓbari oportet. Reuertor igit̄ ad pūctum ꝑce
dēns ⁊ hic ſingulariter attendendum qꝛ in hoc cōſiſtit tota
vis queſtionis ꝓpoſite quant̄. ad pñtem inſtātiam. Et dico
ꝙ dcā accuſatio nō eſt ꝓbata qꝛ nō eſt ꝓbatum ꝙ dcm̄ ho
micidium fuerit cōmiſſum in epatu laude nec intra dcā duo
territoria imo directe eſt ꝓbatum ꝙ fuit cōmiſſum in terri
torio mediolanenſi ⁊ ideo virtute dicte accuſationis nullo
mō pōt damnari per ea que dcā ſunt ſupra in diſcurſu ſcđi
pūcti. Nō ob ꝙ maleficium eſt ꝓbatum per confeſ. vn̄ pōt
ad cōdemnatione veniri abſqꝫ ꝓceſſu qꝛ concedo ꝙ iudex
ꝓcedens ordinaria ꝑtāte hoc pōt naꝫ tūc ꝓcedit ſup quod
dam notorio ſꝫ dicti iudices ꝓcedunt ex ꝑtāte delegata ⁊
limitata cuius virtute hoc ſoluꝫ poſſunt. ſ. audire recipe ⁊
diligeter examinare ꝓducta ⁊ ꝓducenda ꝑ accuſatorem ⁊
accuſatū ⁊ ius facere ſup eis. Philippus aūt accuſādo pe
ciit gerardinū virtute accuſationis cōdemnari ð homicidio
ꝑlibato cōmiſſo certo loco ⁊ tpe in accuſatione cōtēto. vn̄
virtute dcē cōmiſſionis nō poſſunt ſe ultra ex officio intro
mittere. ff. man. l. diligeter l. nō diſtinguemꝰ. §. de officio. ff.
de arbi. ⁊. C. qñ prouo nō eſt neceſ. l. cū nō ee. Et ſi dicat̄
nōne eūm dictus accuſatoꝝ petijt bānum ⁊ ſn̄iam cōdemna
toriam in mediolano latā exequi ꝯ eum. ergo ſalte dcā exe
cutio dꝫ fieri dico ꝙ nō qꝛ ſn̄iam vnius iudicis territorij alꝫ
executioni nō mādat niſi ad litteras iudicātis ut. l. cū vnus
§. fi. de bo. aucto iud. poſ. ⁊. l. a diuo pio §. ſn̄iam rōne dcāꝫ
de re iudi. C. de iudi. l. ꝓperādum. §. i. ⁊ in criminalibus dꝫ
fieri remiſſio non aūt executio in corpore ut nulli. §. ſi quis
vero cōprehenſoꝝ. vnde cōcludo ꝙ uirtute dicte accuſatio
nis dictus gerardinꝰ ꝑ dictos cōmiſſarios delegatos ⁊ li
mitatam ꝑtātem habetes nō pōt cōdemnari. Nō tñ ne
go quādo ꝑtās laude ex eius officio ut ꝑtās nō vt delegatꝰ
ipm̄ gerardinū ſue iuriſdictioni ſuppoſitū rōe incolatus ⁊
domicilij ⁊ cōuerſationis aſſidue de nouo poſſit ꝓcedere.
⁊ punire repetita cōfeſſione ꝑdicta qꝫ repeti eſt neceſſe cū
nō emanauerit corā eo niſi ut coram delegato ⁊ ipſam cō
feſſionem iuſte poſſet exigere ꝑ tormēta ſm Inno de teſti.
ſicut nobis facit optime de adul. l. capite quito ab hoc autē
cōſilio ut caueat ꝑtās velut ad igne niſi primo cōſultat ex
celſum dñm comitē cuius ampla benignitas ⁊ clementia vt
exiſtimo dꝫ inclinari ad aliam penā qꝫ ultimi ſupplicij cōſi
derato ꝙ veritas ſic exiſtat ꝙ idem gerardinꝰ in dcō exer
citu ſeruiens fuit ꝑcuſſus ⁊ debilitatus ita qđ integro tpe
ſeruire nō potuit vt clare patet ꝑ teſtium ꝓbationes nec mi
nus nobis ſētire dicit̄ quos egros curamꝰ qꝫ illi qui actua
liter ſeruiunt ut. ff. de ſtatu. libe. l. cum heres. §. ſtichꝰ. ff. lo
ca. l. ſi vno. §. item cū quidam ⁊ cū hoc Iaco. bu. in. l. fi. C.
de cōdi.

de cōdi infer. z. ff. de vsufr. l. arboribus § 5 illo p gl. ad oṁa dispēsatoꝝ benignā si ita venit optimū teperamētū eligit' in ter duo ꝯria q̄ nec delictū īpunitū nec deīn seruitiū i exerci tu factū irremuneratū. Et ubi iusta cā suadet equum est pe nas teperandas teperari z asperādas ex asperari ut l. quid ergo. §. pena grauior. ff. de infa. z. C. de infa. l. z si seuerior z. l. respiciendū. §. delinquunt z. l. aut facta de penis. Que dam tamē inuenio allegata ad exclusionē dci seruicij ut pe nitus censendum sit inane quib' nō rñdeo q̄ euidenter ca lūniosa sunt z veritati ꝯria debet ergo dci delegati deīn ge rardinū absoluere ab instantia accusationis p̄dicte adiecta cā q̄ non fuit cōmissum deīn homicidiū in territorio z lo cu in accusatione deduct'. Reseruatio eidē ptāti laude iure z ptāte de dcō homicidio iterum ꝓcedendi ad que ꝓcessuz de nouo faciendū cōsulte z prudenter faciet se attendet ni si a dño comite aliud heat in mādatis. Cōgruit enim bono presidi male hominibus prouinciam ex purgare. ff. de offi. presi. l. congruit angelus. ccviij

An illi de tertio ordine fratrum minorum possint cōpro mittere in laicum sine licentia superioris de quadam confes sione de quadam venditione z de remedio euictionis z multa circa hec dubia ponuntur rubrica.

In fa Narratione fcī predicti ac ēt viso testō dci sectini z venditōne fcā per dictam dominā caresinā laurentio de tuscanis de bonis in dcō ꝯtu venditionis descript'. z sigillatim cō firmatis ac ēt cōpromisso postea fcō super eisdē bonis z hē ditate dci sectini vna cum marito suo ex parte vna z fratre francisco z Jacobello fratribus z filiis cōdā Joānis nec nō germanus dicte dñe caresine z laudo lato per dñm Jo ānem de zābellis iudice maleficioꝝ arbitratore assumptum ut dicta cā per ptes p̄dictas Descendo ad p̄fata quesita z ad alia necessaria ad inuestigationē iuris vtriusq3 ptis prout inferius describit'. Et primo descēdo ad id qō querit' an fra ter franciscus qui est de tertio ordine fratrū minoꝝ potue rit cōpromittere in laicū sine licētia superioris. Sup hoc dico q̄ l3 dci fratres sint ecclesiastice psone sunt enim deo deno ti. xij. q. i. duo sunt genera z sunt exempti a iurisdictōe iudi cis secularis ut ibi nō tamē sunt religiosi q̄ nec ꝓprio carēt nec vxoribus z l3 promittant obedientiā circa ea que ad fa mulatū fidei ortodoxose cōsistūt circa alia dcā ꝓmissio nulla tenus eos arguit vnde psit testando z ꝯhendo disponere ad libitum volūtatis q̄ sup iuribus tpalibus habēt velle z nol le liberū z absolutū ut meri laici qm̄ per ꝓmissionē solius obedientie nō intelligunt' esse ꝓfessi de regulare porrectiuz z ibi Inno. z Jo. an. z p eundē qui cle. uel vo. c. consuluit in nouella. item tenet spec. in ti. de sta. mo. ver. xxxvij hoc ēt est de mente eiusdē Jo. in cle. i. de reli. do. Idē tenet bar. ex presse de iure immunitat'. l. semp. §. quibusdā z ita ibi refert cōsuluisse guido de baisio z di. de musello z multos aduo catos de curia ro. Sicut ergo clerici nō ꝓfessi de eoꝝ ꝓ prio patrimonio inter viuos z in ultima uolūtate ꝯhunt z te stant' ad libitū. C. de epi. z cle. aute. licentiā z in cor. vsi su mitur de p̄uile. cū z plantare. §. pe. z. c. si e. ti. ō clericis cō iugatis. o. ꝭno. li. vi. Et si tale obedientiā in fraudē ꝓmisis sent nō essent exempti a iurisdictōe iudicis secularis z grauari psit p laicos ad tales taleas z collectas ut no. glo. expsse in. l. cura §. fi. de mune. z hono. z. C. de sa. san. ec. l. qui sub p̄textu z. C. de decurionib. l. quidā ignauie li. x. Et si qua iu ra requirent' appellantia dictos fratres religiosos sume tunc verbū illud largissime ꝓut sumit' in ecclesia scē marie de cō sti. ubi laicos religiosus appellat z in. c. fi. de re. ec. nō alie. ꝓprie enī z stricte illi sunt religiosi qui substātialia regule so lenniter ꝓfitent' scil3 obedientiā castitatē z uiuere sine ꝓpo ut. o c. porrectū z spec. in dcō ver. Licet aūt hac rōe vbi po test deīn cōpromissū īpugnari. Uideamus an alia de cā nul lum sit z quid iur. fu. de laudo inde secuto. Et uidetur q̄ di ctum cōpromissū sit nullum q̄ factum in iudice cōpromittē tium ut. l. sed si in seruū. §. si quis iudex. ff. de arbi. Contrari um est uerum q̄ hac rōe non est nullum q̄ fuit cōpromissū in eū ut in arbitratorem unde tenet hoc respectu ut ibi no. glo. Itē q̄ fuit factū in iudicem maleficioꝝ qui de re nūma ria nō cognoscit ut. l. solemus. §. latrunculator. ff. de iudicijs vnde etiā arbiter assumi potest q̄ tunc iurisdictōe non abu titur de iure aūt canonico nō est dubium q̄ ēt iudex eiusdē potest assumi in arbitrum nedum in arbitratorem ut nota. ō arbi. ex parte z ibi per Ber. z eo. ti. cum tpe z. iij. q. vij. c. cum cōtra patrem. §. si quis iudex. z. ij. q. vj. c. a iudicibus

z in vtraq3 est bona glo. de dicta materia uerum licet ex nulla dcāꝝ cāruz possit deīn ꝯpromissum impugnari. tamē subsistunt alie satis patentes. Preterea est q̄ in puncto p̄supponit' verum eē deīn soccinum fuisse testatū z dcām carestinam z Jacobellum institutos z deīn Jacobellum fuisse sua portione priuatū per sententiam q̄ volūtati defun cti nō paruit z dcām carestinam soluisse legatū relictū dcō fratri francisco z ipm fratrem franciscū eam absoluisse z quietasse iam inter eos. ergo nō poterat eē questio de here ditate p̄dicta q̄ nec iudicatum nec negabat' dictā quietatio nem factā. Cum igit' nulla lis inter dictas ptes occasione dicte hereditatis inter partes sit aut eē possit attento testa mēto suo z refutatione p̄dict'. deīn cōpromissum ut in ar bitratorem nō tenuit sicut eīm lata snīa que in rem iudica tam trāsiuit que lata nō negat' nō pōt fieri trāsactio ut. l. ij. post rem ff. de trāsac. sic nō pōt in arbitratorem cōpromitti ut no. Bar. Jo. an. z Inno. de arbi. exposita Nec obst. qō ptes asserunt litem eē posse q̄ talibus verbis stādum nō ē vbi lex trāsactionē ꝓhibet semp eīm lis fingi posset p talez assertionem z sic cōtinuo posset trāsigi z in arbitratorē cō promitti q̄ est falsum ꝓ hoc no. casum. ff. de trāsac. l. cū hij §. si cum lis. Preterea hic aduertendum si qualis eē po terat inter ptes deīn potuisset ex hac radice q̄ diceret' soc cinum decessisse intestatū hoc aūt allegari nō pōt p fratrem franciscū qui agnouit legatū nisi ꝓbaret falsitatē testamēti non pōt hoc allegare Jacobellus qui occasione dicti testa mētu fuit p snīam ipso iure priuat'. Si igit' in p̄ncto narrata sunt vera l. q̄ dictus soccinus fecit testamētuz ex premissis appaiet deīn cōpromissum nullum z maxime q̄ cum hec lis si qua fuerit ex testamēto fuerit p̄fecta super ea transigi vel pacisci nō potuit nisi inspectis z cognitis verbis testa mēti. ff. de transac. l. de his. z. l. nō est ferendus e. ti. quēad. testa. aperi. l. i. Et sicut nō potuit transigi vel pacisci ita nec in arbitriū cōpromitti nisi dictis verbis inspectis z Bart. dicit expsse in. d. l. de his. Secūdo ꝓbatur q̄ deīn cōpro missum nō valeat saltem in effectu q̄ in p̄ncto p̄supponit' q̄ dictus iabellus filius dicti francisci operatus est cū dcō iu dice maleficioꝝ q̄ dicta dña fecit in eum deīn cōpromissuz z sic per impssione fuit inducta ad cōpromittēdum p illuz qui eidē inferre poterat minacez terrorem. ergo nullum in effectu est cōpromissum q̄ saltem d3 rescindi cōdictione ex lege si p impssionē. C. q̄ me causa dicet quis z vbi appet de impssione potuit eīm induci blādo sermone. rñdeo hec colligi ex euidentibus cōiecturis primo q̄ cōpromissum fuit fcīm in iudicē maleficioꝝ scdō q̄ modicum ante dicta dña charestina vēditionem fecerat de dictis bonis alteri nō est verisimile q̄ post cōpromisisset de ipsis nisi q̄ dicti iudicis impssione timebat. Fatuus eīm est qui cōpromittit de eo ō quo non pōt aliquo mō vexari sicut nec ista poterat que ex testamēto heres erat est enim tale cōpromissum quedā do nationis spēs in corpore ut diffe. iudi. §. i. nullus aūt dona re p̄sumitur. l. cum de indebito de ꝓba. in fi. maxime mulie rū quaꝝ genus est auarissimū. ff. de dona. inter vir. z vxo. l. si stipulata Exactiū eīm vicinitate multa p̄sumun' alias nō p̄sumenda. ff. de ꝓmi. credi. l. si neutri §. in bonis. C. ad mace. l. fi. Tertio q̄ tpe cōpromissi dcā dña asserunt se p metum z vim facere que assertio multū aggrauat iudicem supradictū z ita dicēdo nō h3 animum se obligādi ex actu cōpromittendi ut. ff. de acquirē. here. l. qui in aliena §. fi. Si ergo dcā ꝓtestatio fuit facta dictis fratri francisco z Jaco bello z dcō iudice p̄ntibus p dcām ꝓtestatione videt' dicta mulier dixisse q̄ cōpromittebat non tñ se animo obligandi effectualiter z sic cōpromissum aut eēt hac ratione nulluz quasi carens cōsensu ut. ff. de pac. l. i. ff. de act. z obli. l. obli gationū subā. §. fi. z de regu. iur. l. vbi repugnātia aut saltez deberet rescidi q̄ consensus affuit l3 coact'. ff. q̄ me. cā. l. si mulier. §. si dos. Si aūt dcā ꝓtestatio metus nō fuisset facta tpe ꝯpromissi sed ante aut fuisset facta clādestine ita q̄ nec in notitiam ptis aut iudicis fuisset deducta tūc sola nō suffi ceret ad irritādum deīn cōpromissum q̄ p cōpromissum se quens est ab ea recessum z q̄ voluntas ꝯhentis latens ad uersario nō parat p̄iudicium aduersario vt hec ꝓbantur ex cōnnectione legum. C. de cōdi. ob cām. l. si repetedi de ap pel. sollicitudinem z. c. i. q̄ me. causa p Inno. de cōsti. cum accessissent fact. q̄ no. p Bar. de opis no. nūcia. l. nō soluz §. morte ver. sed nūc quero an talis ꝓtestatio l3 in quibusdam additionib' di. inueniat' q̄ ista sit cautela sufficiens eiaz co ram testib' prestari q̄ per metum quis fecit per. d. l. qui in

aliena §.fi. Sed illa opi. reprobat per dcã iura. Nec ob. l. 5 ria qr in additione loquitur que dependet a mero z solo cõsen su ipsius adeuntis ut ibi no. p bar. z ibi non sufficiat sibi cõie curam inducit cõiunctis aliis indiciis iam expssis. Quarto cõiecturatur impssio ex tpe apposito in cõpromisso qr ptes vo luerunt solum p unu diem durare. Non aut video quo lites omnis hereditatis ex una voluntate pendetes possint tã ce lerrime tam instanter uideri cognosci z terminari z nullus sani capitis imaginari posset qr tã breve tps fuisset appositu imo tps brevissimu nisi ex eo qr iudex in suo aio delibera uerat laudare put laudauit. Quinto colligitur dcã dolosa impssio ex actu renũciationis hereditatis z false assertõis quã dcã dña fecit imediate post cõpromissu dicendo z affir mãdo soceru intestatu decessisse qui revera testat decesse rat ut pz publico instro z qr si testm aliqd apparebat in quo esset instituta renũciabat illi successioni ex testo cu iam ex te sto adisset z eius uigore legatu soluisset dcõ fratri francisco ac et eius uigore puari fecisset dcm Jacobellu portione sibi delata. Nec tn dcã assertio in aliquo obfuit dicte dñe qr con fessio qr ille decesserit intestatus nõ mutat subam z ueritatis ex quo de testo cõstat. l. cu falsa. C. de iur. z fac. igno. l. con fessionib9 de interro. act. l. nõ fatetur. ff. de cõfessis. Ite asser tio qr nũqz tenuerit hereditate ex testo sibi nõ pjudicat quia euidenter falsa cu tanqz heres ex testo legatu pdictu soluerit. Itẽ renũciatio dicte hereditatis sibi nõ obfuit qr iaz eã agno uit et repudiare nõ põt. Et qr in assertione asserit qr ipsa ne sciuit an ille fecerit testm unde nõ tenet repudiatio et ex hoc capite qr nesciebat an si esset ex testo delata uel ne. l. in repu dienda z. l. his põt. ff. de acqui. here. Sexto colligitur dcã dolosa impssio ex forma arbitrameti qr laudauit tota here ditaté ad Jacobellu z fratre franciscu ptinere que et nullo cõdito testo p tertia pte saltẽ ad dcãm dñam carestinã ptine bat de iure unde nullus sani capitis extimare posset qr salte sue portiõi dcã dña voluisset renũciare tã incõsulte. Septi mo colligitur eo qr dcũs arbitrator laudauit qr scriptor testi ac cusari non posset ullomodo criãliter per dcõs fratre franci scum z Jacobellu aut aliu eius noie unde cõiungedo hãc pticulã laudi cu iactatione quã fecit iudex deponedo ad tor turã dcm scriptore testi satis pbatur impssio ut bar. ponit ex presse in d. l. si per ipressionẽ. Et si dicatur per hoc nõ infere batur dicte dñe dico qr inferebatur marito fratri dci scripto ris ad quẽ mulier dz affici cu sint duo in carne una sm aplm. Nam illo scriptore dãnato de falso uel torto ob cãm falsita tis magnu dedecus marito z toti domui obuenisset ut ff. de iu. cã. l. i §. z. iii. Et qr impssione fcã merito ob cãz cõcernẽ tẽ ipsã dñaz z sup ipsam dñaz potuisset de facili ueniri sum pto colore qr erat pticeps falsitatis. Ex his ergo cõiecturis si mul iunctis z imaginatis satis credo de ipressione probatuz ubi. n. non põt pbari faciliter ad coniecturas recurritur z ad argumeta z illa dicuntur tunc dilucide pbationes. ff. de legi. l. iz imperator. ff. de manu. te. l. si quis locuplex. Et hec sufficiant ad ipugnatione laudi z circuscripta impssione osñdo eui denter dcm laudu fore nullu eo qr dcũs arbiter z arbitra tor extra ea que in cõpromisso uenerũt intelligitur laudasse z sic arbitriu nullu. l. nõ distinguemus. §. de offo z. l. quid tamẽ §. fi. de arbi. hoc pbatur sic ptes cõpromiserũt de litib9 motis uel mouedis si que moueri z oriri possent iter ptes occõe here. z bonoz dci soceri. Et uoluerũt qr intelligatur cõpro missu factu spãlr z generalr de oi eo qd per dcm arbitrum fuerit laudatu deinde dcũs arbiter unã arbitratoris assum psit ita qr dcm cõpromissu est transactio quedã p eo qd di ctus arbitrator arbitratus fuerit ut in d. §. i. i corpe iu. diffe. iudi. Sz corã arbitratore nõ inuenio p aliquã ptiu pdictaru allegatu occasione hereditatis aliquã liteẽ ortaz uel oriri pos se in aliqua spã inter ipsos nec aliquid p aliquã dcãz ptium corã dcõ arbitratore petitu fieri p eã occasione dce heredi tatis z occasione alicui9 iuris quã sibi facerẽt uellet ut fatuus fuit dcũs arbitrator sic arbitrando sup non petit. z sup his de quib9 nõ cõstat qr ptes litigauerint aut litigare uellet. C. de fideicõ. li. l. fi. ff. cõi di. l. si fundus ubi si dcm arbitrametu est nullu z eo pterea nullu ratihitio postea subsecuta p dcõs fratrẽ frãciscu z iacobellu est nulla qr qd est oi respectu nul lum nõ cõfirmatur ex postfacto qr deficit cõfirmabile sz doc. mo. de offi. dele. prudentiã cõfirmatio aut laurentii mariti dcẽ dñe eidẽ domine nõ nocet qr nec uir uxori nec uxor uiro p iudicat. C. ne ux. p ma. per totum nec ob. pdicta illa uerba adiecta in cõpromisso qr intelligatur compromissum de oi eo quod fuerit iudicatum qr illa clã generalis restringenda est ad iudicata sup litibus existibus uel que oriri possent qr de his solum uoluerũt z potuerũt cõpromittere nõ aut de eo qr non litigabatur nec litigari sperabatur ut. ff. de trãsac. l. i. z. C. de transac. l. ii cõiuncto qr no. in d. c. exposita. de arbitris. Secũdo dico dcm laudum nullu ea ratione qr cõpromissuz qr posito qr inter dictas partes apparet de certa lite tota il la lis cãtur a testameto cõdito p illum socerum de qua nõ potuit trãsigi dictis uerbis nõ uisis ut superi9 est expressuz.

Preterea z si diceremus fuisse petitu coram dño arbi tratore per dcõs fratrem franciscu z Jacobellum adhuc z alia rõne deinde arbitrametum est nullu qr dcã lis mota de hereditate fuisset eidem caristine per euidentem calũniã ifu tata si uerum est qr ille socerus decesserit testatus solenniter sciebat eum illu decessisse testatu z totam hereditaté ad so rorem ptinere frater francisc9 apparet qr sciuit qr legatum pcepit z sic testametuz agnouit. ff. de inoffi. test. l. si pars. §. fi. z. l. nihil. ff. de his quibus ut indig. l. post legatum i prin. Jacobellus apparet qr sciuit qr hereditatem illius adiuit z deinde qr nõ paruit defuncti iudicio fuit hereditate priuat9 ergo rõne dicte euidenter calũnie que fuit ex parte actoris dcm arbitrametum qr est trãsactio nullum est. ff. de cõdi. in debi. l. in summa § i. plene p Jaco. butri. ff. de transac. l. i. z ibi et glo. tangit. Dico et qr si decessisset intestatus appareret de eorum euidenti calumnia cu saltem tertiã ptem dicte he reditatis iur. intestati erat habitura. Nũc descẽdo ad ter tium pũctum pricipale an dcm cõpromissum noceat laure tio uiscano emptori dcõz bonorum z iste pũctus est clar9 qr nõ nocet qr in ipsz emptore fuerat per cõstitut. precari trãs latum dñium ut. l. qr uero. ff. de acquir. pos. unde nullu pa ctum nulla cõuentio nulla repudiatio alicuius iuris postea facta per uenditorem nocet emptori z de hoc est casus exp s sus in. l. si post. §. fi. per fũdum. ff. quead. seruit. amit. Nullũz eim ius apud venditrice in dictis bonis remãsit iz aliud sit in cedente iura anteqz iura directa apud eu remanentia effe cta sint prsus inania ut no. glo. ff. de pac. l. si cum emptore. sz Spe. dubitauerit in ti. de ces. act. § fi. uer. sed nũquid so la. Ex pdictis apparet qr dcã cõfessio qua illa carestina illuz asserit intestatu z se ab intestato bona possedisse nõ nocet qr est ueritati ptraria ut iam dixi. Litigauit enim cu Jacobel lo ut heres ex testameto ex quo eius habebat noticiã qr ab intestato nõ erat sibi delata de acqui. here. l. quãdiu de reg. iur. z. C. qui admit. ad bo. pos. l. quãdiu. Nũc descendo ad quartum qr remediu intentare põt cõtra possessores dictus Laurentius. Et dico qr prudenter faceret si intentabit reale iu dicium asserẽdo ad se bona ptinere iur. dñii uel quasi admit tantur eum hic libellus eã pcedendaz litium insti. de actio. §. aliẽ sup possessione mulieris que p annus. x. z ultra pos sedit iusto titulo z bonafide z sic pscripserit z ex pscriptio ne utile dñium sibi fuit quesitu. C. de bo. matri. auct. nisi ar ticulet et z probet et de possessione olim soceri z de tpe quo ille possedit. nam cõiunguntur tpa ipsorum ad usucapio nem si uitus possedit in medio. ff. de usuca. l. possessio z re cuperabit possessioné dcõrum bonorum qr dñium mulieris p uẽditionem z traditionez fcãrum p cõstitutionem pcarij in ipm emptorem trãsiuit a quo sine ei9 fcõ nõ potuit auel li. ff. de regu. iur. l. id qr nostrum z in regula iur alteri p al terum iniqua cõditio nõ põt afferri. Et est via secura z tu ta p quam euitantur omnes ptrariorum amaritudines dcã aut mulier aduocare dcã bona nõ potest cum sua nõ sunt cum iam ea vẽdiderit z tradiderit z sic in emptoré dñium tran stulerit. De quinto an dicti frater franciscus z Jacobellus vincente dño laurentio possunt agere de euictione dico qr si qr ex quo laudum nõ tenuit nõ sunt ad iudicata bona illis p laudum. l. iiij. §. cõdemnatu ff de re iudi. unde si agerent cõtra eam recipiat de cõpromisso z laudi nullitate tanta ex rõnibus allegatis in scdõ principali discursu. Et qr laudum est nullu nõ est necessaria absolutio a iurameto sed ut oiz salnet opinio tutius est qr petatur. Nec ob. si dicatur iurauit de cere nullum ergo nõ põt ptrauenire z allegare nullu qr ubi cunqz nullitas causatur a defectu iurisdictionis z ptatis ar bitro attribute semp põt nullitas allegari z hec est docto. Joã an. in cle. i. de sequestra pos. z fruc. z nõ est alibi illa glo. sm canonistas sed dictum laudum est nullum dcã decã z ex aliis ergo nõ ob. obiectio. Et ita cõsulo ego. Ang. z c.

cccix.

De quadam cõfessione emanata per aliquez an sit adeo qualificata z condicionata ut stetur illi p se z non pro se.

Uncius Et casus talis est arnaldus fir rier de barsolona vendidit matheo antonij de florētia mercatori in ciuitate pisaꝝ certā quātitatem grani ciciliam qḋ promisit eidē tradere infra certū tp̄s ⁊ inter alia pacta suprascripte venditōis in scriptura dei mercati fuit formalr̄ appositū tale capl̄m ex quo oriť dubitatio. Anchora chel dito miser arnaldo sia tenuto ⁊ debia in ogni mō cōdure o fare inse dicta naue senza fare o mutare alchuno vigoř viagio tutto el ditto cbarico de ditto grano o p lo mō in questa scripta e per lui nuina exceptiōe se possa ponere o fare ponere per niuno mō ne in vno acto Saluo se p caso fortuito de dio o de lo mare ilmaglio pisse o vero che la ditta naue fosse p̄sa da armata afforzatamēte como da apoterlla afforzarlla laquale dio p la sua pieta cāpi ⁊ guardi alora in questi dui casi solamete nō sia tenuto el ditto miser rainaldo a q̄sto mercato ma in ogni altro caso finistro o fortuna di quale cōditio sia o fosse fatto el dici sio como si nolisse odi nō esser tracta i cicilia o vero altero caso quale fosse o potesse esser sia tenuto o debia obseruare e attendere ad executiōe mandare tutto el ditto mercato Et deinde in scriptura dei mercati si ꝯuenerant apposita est pena ⁊ iuramentū interpositū p vtraq̄ ꝑtem deicruando ꝑmissa ⁊ nō ꝯueniedo tñ cōtingit ꝙ suprascriptus arnaldus vēditor iuit cū dcā naui in insulā cicilie ꝙ ibi eāq̄ onerauit grano ⁊ dū sic onerata staret in portu dicte insule. Quidā portari⁹ dn̄i ducis infant̄ maiorice hn̄s duas litteras sigillatas vnā vz ut dr̄ bauli generalis ipsi⁹ regni ꝑ quā p̄cipiebat oibus ⁊ singulis p̄ronis ⁊ nautis cuiuscūq̄ cōditionis quatenus ad mādatū ipsius portarij lator oia nauigia cū grano debeāt cōducere ⁊ ire ad exonerādū ad portū barsolone ex p̄cepto regis cū in ptibus illis maxia esset penuria sub pena eris ⁊ ꝑsone alia erat littera cōsuluz sine consiliatoꝝ barsolone ꝑ quā notificabant oibus p̄ronis ⁊ nautis voluntatē ⁊ p̄ceptū regis ⁊ suprascripti ei⁹ bauli ꝑ ut in p̄oři littera cōtinet hoc addito ꝙ ēt ipsi referebant ⁊ nunciabant p̄ceptū regis ⁊ bauli in suis p̄ceptis in litteris factū fore nō obstantibus quibuscūq̄ pact̄. ⁊ litteris ꝑmissionibus ⁊ obligatōibus ꝯcis iuris cū quibuscūq̄ ꝑsonis vel vniuersitatibus cū tñ in litteris bauli hoc nō cōtineant̄ q̄tē despcantur ⁊ requirūt oēs p̄ronos ⁊ nautas ut veniāt ad exonerādū coꝝ nauigia in barsolona ad hoc ut penā cōminatā incurrant Et ad hoc ortant̄ ⁊ copia ipsaꝝ litteraꝝ trāsmittit̄ vobis cū p̄nti pacto qui portarius cū his litteris ascēdit nauē suprascriptā absēte p̄rono exīte in terra ⁊ fecit p̄ceptum nautis in naui exītibus tandē p̄ronus reuersus exposuit ipsū portariū Et exinde ad certos dies nelificauit cū naui ⁊ dū esset in viagio ⁊ nauigatōe ⁊ ipse portarius essz in alia naui exīte in cōseruatū p̄dicto noctis tp̄e ipse portari⁹ descendes ex naui in gondulā iuit ad ipsā nauē dei venditoris ⁊ in ea solus ascēdit ⁊ fecit p̄ceptum ipsi p̄rono p̄ñi ⁊ nautis ipsius nauis vigore ipsaꝝ litteraꝝ sub pena eris ⁊ ꝑsone ꝙ debeāt ire ad exonerandū in portu barsolone. Tunc naute ad p̄ceptū tale reuocātes vel ꝙ verius lz hoc nō cōstet fingentes duxerunt nauim barsolonā ⁊ ibi exonerauerunt nō tradito grano emptori p̄dicto. Modo ille emptor dōe nō seruati ꝯtus ⁊ mercati ꝙ nonq̄ fuit granū traditū petit penā cōtra emptorē ⁊ eius fideiussore supposito ꝓ cōstanti ꝙ res se haberet ꝑut venditor allegat ⁊ supradcm̄ est. Querit̄ quid iuris ⁊ hoc sup pacto mercati tande occurrit aliud dubiū in ꝓcessu cause lz in hoc nō stet vis qōis ꝓpter alia que pro liquidatōe facti clare ꝓbata sunt in cā occurrit dubietas qꝛ super oibus capl̄is ipsius mercati fci per sensalē actor facit interrogatōes ⁊ positiōes suas reus respondet ad illas hoc mō nō credit nisi casus iusti ipedimēti accedat put accedit ⁊ nihil ipse reus ꝓbat de cā iusti ipedimēti tamē idem actor ꝓducit scripturā dei mercati in qua nō repit̄ descriptus casus cōtingens que scripta suprascripta fuit p venditorē ⁊ fideiussores ⁊ ita fatent̄. Mō q̄ querit̄ an ex ista cōfessione sic q̄lificata ⁊ cōditionata sit fcā ꝓbatō ꝯ cōfitentē ita ꝙ stetur cōtra se nō pro se nec ne querit̄ quid iuris ⁊c.

Rbitror Dictā litē ⁊ cōtrouersiā agitari corā tribunali mercatoꝝ in quo tribunali potius ex equo ⁊ bono ꝓcedendū est q̄ rigorose qꝛ domus eoꝝ dz esse domus veritatis ⁊ equitat̄ potissime cū ad fidē eoꝝ cōueccurrat̄ veritas aūt ⁊ equitas ut duob⁹ cōsistit i honeste viuendo ⁊ aliū nō ledēdo. l. iusticia. § iur. p̄cepta. ff. de iusti. ⁊ iur. in gl. ⁊ iō p̄mo ⁊ aūt oia videam⁹ i hac cā quid iuris sit de v̄itate ⁊ equitate deīde quid iuris de rigoř in p̄mo enī ꝯuenere bōi ⁊ equi sub ancte scie iuris p̄niciose solet errari. ff. de uer. obl. l. si seruum § sequit̄. Nec igit̄ talem incurramus errorem inuestigemus ⁊ inquiramus v̄ā veritatis ⁊ equitatis. In cuius inuestigatōne dico ꝙ nihil plus ꝯgruit humane fidei q̄ pacta iusta ⁊ honesta seruari. ff. de pac. l. i. in prin. Et sicut cōgruit illa seruari cū seruari possunt ita cōgruum est ꝓmissores relevari ab incursu penaꝝ quādo absq̄ eoꝝ culpa cōtingit ꝙ ea obseruari nō possint. clementer eīm ⁊ pie agendum est cum his qui volētes obtemperare nō possunt. vnde quibusdā legislator cōcessit vt nō teneantur nisi quatenus facere possunt. ff. de excep. l. exceptiones ff. solu. matri. l. maritum cū se. Et indifferenter certa forma seruata beneficiū cessionis cōcessit. ff. ⁊. C. de cess. bonoꝝ p totum ⁊ in iudicialibus ⁊ p̄torijs quibus versat̄ equitas et clemētia legislator penas relaxat si per impedimenta iusta quis implere nō potuit ꝙ ꝓmisit ut. ff. si quis caut̄. l. iii. C. de fideius. l. sancim⁹. § fi. qꝛ igitur in themate p̄supponitur pro cōstanti ꝙ venditor fuit impedit⁹ ꝓpter p̄ceptum factum sibi ⁊ alijs nautis quod quidem preceptum dicitur emanasse. l. de volūtate regalis culminis cui habuit obtemperare necesse. ff. de regu. iur. l. nō videt̄. § qui iussu. ff. de mino. l. aīt p̄tor. § i. ⁊ in regula iur. ꝙ quis mādato li. vi. ⁊ ibi per Dy. facit. ff. ad sil. l. si quis q̄ ⁊ maxime habuit parere necesse ꝓpter interminatione grauis pene l. ere ⁊ persone de qua interminatōe no. in corpore de armis in tex. cōiuncta glo. ⁊ nō est alibi in iure ciuili. Et qꝛ in quibuscūq̄ ꝓmiss̄. ēt iurameto firmatis auctoritas superioris intelligitur excepta ff. ad municipalis. l. fi. in prin de rescrip. c. cōsti. p Innocen. de iureiuran quemadmodū vbi sigillatim ponit oēs cōditiones que in iurameto tacite intelligunt̄. Preterea ꝓ venditore ꝓhibito nauigare ⁊ granū deferre i termino cōuento est casus in terminis ꝙ nō incurrit penaz. ff. ad. l. rodi. de iac. l. si vehenda. § idemq̄ iuris erit iam ergo ī questione ꝓposita cuz casus sit legis nulla videt̄ dubitatio. C. de fur. l. ancille ꝓ hoc facit qꝛ omnes pene sunt odiose. ⁊ iō voluit legislator eas restringi ⁊ semp fieri interp̄tationem benignā ut. ff. de penis. l. interp̄tatione ⁊. l. sanctio legum ⁊. l. hodie ⁊. l. respiciendum ⁊. ff. de cura. l. generaliter de pigno. l. in quoꝝ oia odiosa sunt equitargeda vñ nō videt̄ coram tribunali mercatoꝝ peti āt exigi posse penas ex quo in eoꝝ tribunali nō solum in veritate sed equitate decidi debet cause vniuerse. Et ad hoc cogito vt bene suam aures aperiāt mercbatores ꝓ hoc qꝛ portari⁹ ⁊ marinarij dicte nauis patrono minati fuerūt vnde ex hoc violentiam passus dicit̄ siue illa violentia fuerit iusta siue iniusta ff ꝙ metus cā. l. ii. ibi casus ⁊. C. ꝙ me. cā. l. si per impssionē. C. si quacūq̄ p̄po. l. vna. C. de iure fisci l. fistulas li. x. vbi est bonus tex. C. si rector ꝓuincie. l. vna nil ergo imputari potuit deō patrono cum violentijs fiscalib⁹ non sit possibile subditos obuiare ut. ff. de emc. l. lucius. ff. ō solu. l. creditor ⁊ ibi per Dy. ⁊ Bar. ⁊. ff. de lega. iii. l. paulo. § iulius seuer⁹ ⁊ ibi per glo. in fi. ⁊ ō annua lega. l. liberto. § lucius ff. loca. l. si merces § culpe. Excusatus est ergo vēditor qꝛ in ꝯtu venditionis casum exforciamēti excepit specifice vñ standum est legi ꝯtus ut. ff. deposi. l. i. § si cōuenit. C. de pact. l. legem ff. de publica. l. C. cesar. His aūt nō obstantibus videt̄ mihi de veritate totam penā incursam ō equitate āt videt̄ mihi eam incursaz quatenus cū interesse emptore cōcurrit ⁊ nō vltra ꝙ sit incursa in totū veritate attenta apparet euidēter qꝛ venditor voluit ad dcām penam teneri etiā eo casu quo nō est tracta in cicilia ut pz ibi o de nō esser tracta in cicilia. Cōsiderauit ergo vēditor hūc casum ⁊ nihilominus ⁊ obueniēte deō casu ad penam voluit teneri. ergo veritas suadet ipm teneri ⁊ dcām penam in totū ee cōmissam ꝑut cōmitti voluit. Dicet quis lz sic voluerit velle nō potuit qꝛ in deō casu se ad impossibile obligasset cū ꝯue iure nō posset inpio reginali ⁊ sic dcā obligatio quo ad eā sum videt̄ cōtinere impossibile ⁊ per cōsequēs nulla ipso iure adeo ꝙ nec naturalis orit̄ obligatio qꝛ impossibilium nulla est obligatio ut in regula iur. impossibiliū. Ad hoc respōdet̄ faciliter ꝙ nō cōtinet impossibile sz difficile qꝛ lz in cicilia nō esset tracta grani vniuersaliter potuisset venditor ex gratia quesiuisse tractata ēt vnius nauilij Considerauit ergo dictus venditor qꝛ lz vniuersalis tracta nō esset in cicilia sā ex gratia dicti nauilij posse tractā acquirere. imputet ergo sibi venditor qui de gr̄a cōsequēda fuit cōfisus in casu in quo tracta nō eet. ⁊ qꝛ hāc dispensatione cōsequi nō dicat̄

impossibile ſʒ difficile ut no glo. ff. de lega. i. l. apud iul. diffi
cultas aūt non īpedit obligatione cōtrahi ut. l. continuus. §.
cū ita de uer. ob. Iterū dicet quis in cicilia fuit tracta q̄ in
cicilia nullus tractā interdixit. Non eni interdixit rex cicilie
aut alius p̄tātem hīs in cicilia huic aūt obiectioni satis de
facili r̄ndeo q̄ imo in cicilia post dcā p̄cepta non fuit tracta
subdit̄. regi. maiorice cū uideant ō alio loco trahere nō pos
sent alicubi trasferendum nisi solū ad barsolona pro hoc vʒ
casus ff ex qui. ca. ma. l. in eade ubi ō loco nō vʒ posse quis
recedere qn̄ non pōt ire quo uult aut si pōt nō pōt sine deco
re uel p̄iculo facit optime. ff q̄ me. cā. l. fi. § si fenerator ⁊. l.
nec nō. §. i. ff. ex qui. cau. ma. ergo pʒ q̄ inspecta ueritate ⁊
totū est cōmissa pena huic aūt ueritati feruenter applaudēt
alia uerba in dcō p̄ceptu apposita per que apper q̄ solū i duo
bus casibus p̄stantibus īpedimentū delationi frumenti nolu
it penā cōmitti in oībus aliis casibus sic ibi allora in questa
do cas̄i solamete qd̄ uerbum solamete est uerbū pōderādūʒ
est enim taxatiuū ⁊ nullū aliud includit. C. de p̄ba. l. rōes ⁊
aute. q̄ optinet glo. cōuncta ⁊. C. de testo. do. l. his solis ⁊
hoc tum legistis q̄ dialeticis clarū est. ff. de pac sed si tm̄ ⁊
l. nisi hoc actū ⁊ ibi o uero altro caso quale fosse o potesse
essere ⁊c. Que quide verba generalia oēs casus īpedimen-
ti cōprehendunt siue sint casus fortuiti siue nō. nō eni ad so
los fortuitos se restrinxit ut ex dcis uerbis apte pʒ dicet quis
si quide tā generale est dcōʒ uerboʒ sensus ergo nō tenuit
renūciatio ut l. sed ⁊ si quis. § questitū si quis caut̄. Sʒ huic
r̄ndeo q̄ fuit facta enumeratio certoʒ casuum ut pʒ in v̄bis
vnde tenet adiectio clē generalis fcā mentione casus for-
tuiti s̄m uerā opi. cōiter approbatā ⁊ super hec ulterius nō
insisto p l. que fortuitis. C. de pig. act. que signāter allegat̄
ad hoc ⁊. C. loca. l. iʒ. Preterea nec hoc receptū reputo ca
sum fortuitū cū potuerit ei resisti nō parendo ⁊ p remedia
oportuna iur. Solet eni pleruq̄ʒ hoc edictū p̄hibitorū ema-
nare ne sit parua opuletia uictualibus ⁊ maxie cū guerra vi
get ff. de usufr. l. si pedetes. §. si quid cloacarū. C. de sa. san.
ec. l. iubemus nullā ⁊. l. nemine alias oīs uioletia ingiatus
quantūcunq̄ʒ iustissima diceret̄ casus fortuitus hoc aūt ridi
culū est. ff. de reg. iur. l. Secus. ff. loca. l. si merces §. uis ma-
ior. ff. de rei ve. l. qui restituere in. d. l que fortuitis ⁊. C. lo-
ca. l. iʒ. ff. pro so. l. cū duobus §. dānā. Et q̄ si bene pōderan
tur uerba p̄dicta p̄mo p̄cessit generalis renūciatio ibi ⁊ per
hu nullna exceptōe se posse ponere o far ponēr p niuno mō
ne in uno acto ⁊c. Deinde sequit̄ exceptio duoʒ casuum
tm̄ deinde sequit̄ alia renūciatio non tm̄ generalis quantū
p̄ma pʒ ex tenore v̄boʒ ibi caso sinistro o fortuna ⁊ ibi odi
nō esser tracta in cicilia ⁊c. Ex quibus cōcludit̄ euideter q̄
enumeratio dcōʒ casuū exceptoʒ cōsiderata generali renū-
ciatione p̄ambula ⁊ ēt sequeti nō stante in finibus tāte ge-
neralitatis p̄pter sp̄alem exp̄ssionē alicuius casus opatur vt
oīa quecūq̄ʒ fortuita uel sinistra s que cōtingere solent si im
pedimentū afferant cedere p̄iculo uenditoris ex quo sic sibi
placuit. C. loca. l lege probat̄. ff. de penu. lega. l. nā qd̄ liqui-
de. §. fi. ⁊ ibi p Ja. de are. facit qd̄ no p dy. de reg iur. in ru
brica. Nunc r̄ndeo ad obiecta ⁊ in Srīū allegata Et primo
nō obstat q̄ legislator īpotentibus satisfacere cōcessit b̄fi-
cium cessionis in quibusdā beneficiū ne exigant̄ ultra q̄ʒ fa
cere possent q̄ hic est casus inopie qui multū differt a nro p
posito in quo nihil de inopia tractat̄. Casuū ergo diuersitas
tollit Sriūʒ. Non obstat q̄ fuit sibi ⁊ aliis iniunctū ut trent
ad exonerandū barsolonā sub pena eris ⁊ p̄sone q̄ ut supi
us dcm̄ est dictus uenditor optime cōsiderauit casū per quē
īpediri posset de supiore mandato granū deferre cū nō cura
uit ēt si tracta in cicilia nō esset tame in dcō casu voluit nihi
lominus ad penā teneri. Imputet ergo sibi cōmittit̄ enim
hoc casu pena nō ex cōtumacia uel ex negligeʒia sed ex puri
ficatione ⁊ euentu cōditionis huius q̄ granū est. Constat
aūt que se obligare posse ex solo cōditionis euetu aut defe-
ctu ad penā oi sua cōtumacia ⁊ negligentia circūscripta. ff. ō
uer. ob. l. hoc iur. In stipulatōibus eni cōditionalib⁹ hoc so
lum attedit̄ an cōditio sit impleta. ff. de cōdi. ⁊ demō. l. mul
tū. Non ob. q̄ pene oēs sūt odiose q̄ nil repugnāt penā exi
gi s̄m ueritatē ex quo sic placuit p̄mitti licʒ exactio sit odio
sa licʒ repugnet equitati nisi q̄ten⁹ dcā pena loco iteresse suc-
cedet ⁊ cū iteresse cōcurrit vt dixi in p̄mo discursu ⁊ p hoc
appet r̄nsūʒ ad id qd̄ vʒ q̄ violētie fiscali nō ē possibile sub
diti. Sire q̄ nec ēt uiolētie maiori pōt resisti vt. l. si merces. §.
uix maior nec aliʒ casui fortuito cū p̄uideri nō possit vt. d. l. q̄
fortuit̄ ⁊. l. Sec⁹ ⁊ tn̄ p̄iculū vis maioris ⁊ cuiuscūq̄ʒ casus for
tuiti quis in se suscipere pōt ut. d. l. qui fortuit̄. vbi r̄nso. ⁊
C. cōmo. l. i. ⁊. d. l. iʒ. C. loca. ⁊ ita i qōe p̄posita fcm̄ fuit. vʒ
nō ob. q̄ creditor sp̄alr̄ ⁊ exp̄sse except casū et forzamen q̄
nego imo except solū exforciamentū armatū in quo interue
niret captura nauis ⁊ q̄ exforciamentum est tale q̄ possʒ di
ci nauta cōmode exfortiari vt clare patet ex verbis hoc āū
exforciamentum nō fuit in p̄posita questione. imo nauarcū
ad mādatum v̄rius portarū nauigauit versus barsolonam
cū portario ne dum dcā nauarcū. imo solus patronus ō fa
cto resistere potuisset q̄ ergo nō est purificata cōditio ex-
forciamenti formaliter p̄ut iacet pʒ euideter q̄ ab hoc nō ex
cusatur vigore dcē clē exceptiue. Nam cōditio dʒ impleri
ex forma ut. l. meuius ⁊. l. qui heredi plures. Uiso quid
iuris tam de equitate q̄ʒ de veritate in qōne p̄posita videa
mus quid iuris de mero rigore ⁊ videt̄ p̄ma facie dcām
penam nō deberi q̄ omnis pena p̄sumit̄ adiecta in fraudē
vsurariā cum excedebat modū vsurariū legitimū catenus
quatenus excedebat ⁊ hoc iure antiquo. ff. ⁊. C. quo erant
vsure p̄misse vt. C. de vsure. l. cum allegas ⁊. l. pecunie. ff.
de vsu. ⁊. ff. de accep. eps. l. iul. §. idem papi. Hodie cū sint
p̄hibite nō solum iure diuino sed nostro ut no. p glo. ⁊ do
cto. plenissime. C. de vsu. aucte. ad hec pena in totum p̄su-
mitur adiecta in fraude vsuraʒ. ergo in totum dcā penalis
stipulatio nulla est quantūcunq̄ʒ sit iuramento firmata ut ibi
no in glo. Pro hac et parte facit q̄ de rigore nō sit dcā
pena cōmissa q̄ nō fuit p̄missa p stipulationem imo pacto
nudo uerba eīm apposita in capitulo loquēte de pena stipu
lationem nō sapiūt sed potius pactū nudum. Cōstat aūt ex
pacto nudo actionē nō nasci ut. l. iurisgen in prin. ⁊. §. quin
imo de pact̄ ergo ⁊c. Nec dicat quis illud de iure ciuili. sʒ
de iure canonico secus ut in. c. i. de pac. Quia Sriūm conce
do de plano in terris ecclesie in quib⁹ hʒ tēporalem iurisdi
ctionem. sed in terris impiī ut est ciuitas pisaʒ ubi est q̄stio
agit̄ seruādum est ius ciuile ut in. c. possessor de reg. iur. lib.
vi. ⁊ ibi per Jo an. in glo. fina. Quinimo ⁊ ipsi litigantes
sunt de terris cesaris ⁊ nō pape. Pro hac ēt parte faciūt
omnes rōes ⁊ iura que supius allegaui ad offendēdum q̄
de ueritate nō erat pena cōmissa. In Sriūm aūt q̄ ō me
ro rigore sit pena cōmissa ostendit̄ euideter ⁊ hic bene ad
uertat̄ ueditor p̄misit omnino granū deferre ⁊ ista est vna
p̄missio Item p̄misit ad certum terminū deferre ⁊ ista est
alia p̄missio ⁊ hoc p̄batur in capl̄o dci Secus quod incipit
Anchora chel dcō miser arnalde sia tenuto ⁊ debia in oī
mō cōdure ⁊ fare ⁊c. Pōderemus ergo verbū in oi modo
cōdure ⁊c. Uoluerūt igit̄ cōtrahentes oīo granum por
tari sed granum nō est portatū intra terminū nec post vnde
pena saltē cōmissa est q̄ granū portatum nō est cū potuerit
deferri licʒ nō esset cōmissa q̄ infra terminuʒ delatum nō est
ut. ff. de arbi l celsus. §. fi. voluit eīm emptor ut pʒ ex forma
pactoʒ grano delato post terminū habere licentiam acceptā
di merchatū ⁊ ueditor uoluit habere necesse p eodeʒ mer
chato tradere. In hoc aūt uertit̄ maximū interesse empto-
ris. ⁊ q̄ sic uoluerūt Sħentes pʒ specifice in capl̄o q̄ inci-
pit Anche se la dita naue ⁊c. Quod et dcā pena sit cōmis-
sa ostēdit̄ multū clare si bene aduertunt̄ p̄cepta portarū ⁊
cōsiliarioʒ omnia loquunt̄ de discarricādo granū carcatū.
Istud pʒ ex ui uerbi discarcādo q̄ presupponit carcatū ut. l.
decem de uerbo. obli. ⁊. l. fi. ff. si cer. peta. Istō patet ex uer
bo incōtinenti apposito in p̄cepto nō eīm incōtinenti ui po-
terat barsolonā cum grano uel aliis uectualibus nisi p̄sup-
poneremus nauilia esse carcata hoc eīm impossibile s̄m na
turam ut. l. cum nauarcoʒ cetus. C. ō nauicula li. x. facit. ff.
de uer. obl. l. cōtinuus. §. cum ita. Illud ergo p̄ceptū si ar
ctauit nisi solum in nauilīs carcatis licʒ ergo illud nauilium
tūc carcatum fuisset ⁊ s̄m mādatum debuisset barsolonam
trāsferri tn̄ in cicilia aliud nauiliū poterat surrogari ⁊ gra-
no totidem onerari non eīm uendit uēditor granum in spē
illius nauilīj sed in genere subalterno. s. de grano ciciliano
cum dcō nauilio deferēdo. Casus ergo cōtingens in dicto
nauilio licʒ carcato nō liberauit eum qui debitor generis ex
stebat. C. si certum peta. l. incēdium cū materia sua. Pro
hac et parte faciūt rōnes et infrascripte que inquātum sunt
in ueritate fundate iuste sunt s̄m deum ⁊ mūdum ubi autē
aliter ueritas se haberet iuste sunt in foro cōtentioso ⁊ iu-
diciali in quo iudicādum est s̄m acta ⁊ p̄bata ea. l. illicitas.
§ ueritas de offi. presi. ⁊. l. si irruptione fi. reguʒ in cor. ius
iuram. q̄ prestat̄ ab his. Prima est q̄ emanauit p̄ceptū
p̄missū p parte bailitoʒ oībus nauigātib⁹ ⁊c. sub pena eris
⁊ p̄sone

⁊ persone ⁊c. hoc aũt p̃ceptũ dicit se fecisse ex parte regis Itẽ ad requisitionẽ consiliariorum ⁊c. ⁊ illud p̃ceptum emanauit die xxi. ianuarij. m.ccclxxxv. de reginali aũt cõmissione nõ apparet ⁊ ió non est sibi credendũ. C. de man. prin. l. vnica. C. de exac. tri. l. iussi opinatores li. x. ibi cũ delegatoriis suis sit̃ õ requisitiõe consiliariorum nõ apparet q̃ illa requisitio apparet fcã post nõ ante. s. die. xxvi. ianuarij eiusdem anni. Non enim debuit credi dictis p̃ceptis tã asperis ⁊ seueris nisi ostẽsa mandãdi potentia ut est dicti probat. ff. man. l. hoiem. ff. de no. op. nũ. Scdã rõ q̃ portator litterarum duabus vicibus nauẽ ascẽdit ut dĩ ⁊ in prima p patronũ eundẽ q̃ venditore fuit expulsus deinde solus scdã vice reintrauit ⁊ ad eius nutum inde exites in naui cũ patrono direxerũt iter cum naui velificando versus barsolonã vnde satis dicti ipedimentũ cõiecturari põt per dicti venditore affectatũ cõsiderato potissime q̃ in litteris cõtinet̃ q̃ oẽs deferetes ad barsolonã habebunt nauagium in p̃rogatiua ipsorum. C. de dolo. l. dolũ probari exp̃sse. ff e. ti. l. q̃ si cum seues in glo. i. allegat. p hoc. e. ti. seruus in fi. ⁊ maxie q̃ in tã breui tpe patronus vĩ mutasse p̃positũ p̃mo expellẽdo portatũ deinde incõtinẽti parãdo litteris ff. de p̃uil. cre. l. si vẽtri §. in bonis nec s[..]orum nauarcorum seu nauigantiũ violentia p̃dcã patronum excusat lz mĩles ipse p̃duxisset iputet enim sibi qui tales elegit ff. nau. cau. l. i. in p̃n. ff de neg. ge. l. nã ⁊ seruiꝰ. § si ff loca. l. eũ in plures §. seruũ. ff si messor falsũ modũ dixerit. l. i. §. hec actio. Nec enim violentia suorum intelligit̃ esse quodãmõ ipsius dñi ⁊ in generali sermone nõ intelligit̃ p̃sona loquẽtis.

Tertia rõ est q̃ nõ apparet quo tpe p̃ceptũ fuerit factum dcõ patrono lz tpe date litterarum appareat vñ nõ pbatũ est ipedimẽtum Et hic diligẽter aduertat̃ venditor debebat granũ portare ad portũ maris pisanũ vel thalamonte p totum mẽsem marcij vnde nõ pbaret̃ ipedimẽtum p dicta p̃cepta q̃ tunc ũq̃ fieri potuisset iuste saluo nisi pbetur q̃ dcã p̃cepta tali tpe fcã intimata fuerunt dcõ patrono q̃ si fcã nõ fuisset potuissent dicti granũ in termino detulisse casus singularis est. ff de re mili. l. qui cõmeatus. ⁊ ibi bar. Nec est p̃frida cõsideratio q̃ potuisset forsitan uti duplomate ex p̃speritate ⁊ felicitate ventorum aut alia ut signãter no. Io. an. de elec. cupiẽtes §. certũ in verbo octo dies li. vi. Quarta rõ est q̃ nedum q̃ cõstet p acta de dcõ ipedimẽto p̃ncipali imo non cõstat ullatenus cũ nõ appareat dcõ p̃rono dcãs litteras p̃ntatas. Quinta rõ est q̃ littere baiuli ⁊ cõsiliariorum erãt generales directe nauigãtibus quibuscũq̃ tñ posito pro constanti q̃ de reginali aula emanassent tñ dce littere nõ astringunt nisi solum nauigãtes in territoriũ regis nõ alios casus ẽ in terminis in. c. ut aiarum § statuto de cõsti. li. vi. Nõ ergo cũ p̃hẽdebant̃ in litteris extra territoriũ nauigãtes iputet ergo sibi patronꝰ nauis qui parat vbo simplr portatũ cum in mãdat̃ illud nõ haberet ⁊ q̃ in mãdans illud non haberet ex dcis litteris appebat. Sexta rõ est q̃ si dcẽ littere cõp̃hẽderet nautas vniuersos qd̃ est falsũ ut supius est dcm̃ forsitan tñ allegari possent iuste ex pluribꝰ rõibus ⁊ sic dictꝰ patronꝰ eis nõ debuit obedire sicut nec debet obedire p̃lati aut subditi falsis aũt iniquis l͠ris emanãtibꝰ de cãzelaria põtificali ũt cesarea C. si cõtra ius del uti. pu. l. iij. ⁊ de p̃ci. ipe. offe. l. nec dãnosa fo. rñso imo ⁊ de fcõ põt resisti volẽtibꝰ sub vmbrã dictarum litterarum aliquã cõmittere ipressionẽ non data prius copia reclamãdi. C. de iure fis. l. defensionis facultas li. x. ibi casus tñ in hoc nõ insisto q̃ qualiacunq̃ sint regũ p̃cepta siue subditos qui illis p̃ceptis ligantur obedire oz subsisto ergo in p̃cedenti rõe que videt̃ verissima scilz q̃ dicta p̃cepta dcm̃ patronũ tũc in mari ciuile nauigantẽ nullatenus cõp̃hendebãt ⁊ ex p̃dictis satis clare appet rñsiũ ad quesitũ scdm̃ scilz q̃ allegantĩ casum ⁊ ipedimentum incũbit onus pbandi ut. l. que fortuitis superius allegata. ff. de execu. tu. l. scire oz. §. consequens ⁊. d. l. qui cõmeatus cũ si. De obligatione enim constat per scripturas. Itez per cõfessionem quia ergo impedimentũ in confessione deductũ non inheret obligationi contrahende sed contracte insoluende Idcirco ex ea confessione apparet facta probatio nisi probetur impedimentum absorbens ⁊ extinguens obligationis vinculum. C. de do. ante nup. l. p̃sidi. C. de excep. l. si quidem Impedimentum enim non impedit cõmissionem stipulationis penalis Sed aduersus penam cõmissam exceptionem parat ut. ff. si quis cau. l. ij. §. si quis in iudicio Concludo igitur ex p̃missis dictam penam fore commissam de necessitate ⁊ rigore insolidum de equitate autẽ quatenus cum interesse cõcurrit ut no. glo. in. d. l. cũ allegas ibi aũt interesse per p̃bentes videt̃ limitatũ in p̃ctu qui voluerunt dictã penam addici in locũ damnatorum ⁊ interesse.

Nũc respõdeo ad obiecta ⁊ p̃rimo ad id q̃ dicit̃ q̃ pena videt̃ apponi in fraudẽ vsurarum q̃ illud verum cum addicitur in p̃ctu mutui vel dationi quãtitatis ⁊ s̃m quosdã est necessarium q̃ sit apposita p eum qui fuerit solitus fenerare. Sed in p̃posito est apposita facto ⁊ ductioni facti idest apportationi seu delationi frumenti. Nã dictus vẽditor erat obligatus ad dari q̃ vendidit granũ in genere lz alias obligetur ad solum tradi ⁊ si nõ tradidit succedit obligatio ad interesse ut. d. l. i. de actio. emp. cõiuncta l. emptore in prin. eo. ti. ⁊ sic dcã obiectio in. d. casu nõ p̃cedit ut directe p̃z in iuribus in p̃trarium allegatis ut per Cy. in. d. l. cum allegas. Item nõ ob. q̃ p̃missio pene nõ fuerit stipulatione vallata q̃ pactũ de ea soluẽda fuit p̃ctus coherentia hac ẽt traditione p̃tis precij vestitũ. vnde sufficit ut d. §. quinimo ⁊ referri p̃tũ s si pacto ⁊. C. de pac. l. si pacto quo penam. Predcã aũt intelligo si vẽditor ex p̃te sui obseruauit que debuit aliã nullo iure eẽt pena cõmissa ff. de actio. emp̃. l. iur. §. offerri ⁊. l. qui pẽdentem vindemiam. Et ita dico ⁊ consulo ego Angelus ⁊c. cccxx.

An in breuiatura in qua nõ est dies vel in dcõ ul' subscriptio possit in publicã formam reduci ⁊c. Punctus ẽ talis reperit̃ quedam in breuiatura cuiusdã notarij de vulterris cares indictione ⁊ sub notatione eiꝰ qua asserat se esse rogatum ⁊ et loco vniuersali s. ciuitatis lucasiri hz tñ locum spãlem. s. ecclĩam sancti Francisci caret et signo ⁊ p reformationẽ dicte ciuitatis p̃cessum est heredi dicti notarij iam defuncti q̃ possit eius in breuiaturas in publicã formã redigere ⁊ extendere. Querit̃ igĩ an dcãz ibreuiaturã i quodam folio papiri sic repertã in publicã formã sic reducere possit an nõ ⁊c.

Ad hoc Ut scriptura sit publica est necesse q̃ sine adminiculo viue vocis. s. eius qui scripsit aut testium fidem faciat ut in cor. de fide instru. §. i. ⁊ appello publicã scripturam supradictã alias scriptura per se fide nõ facit etiã si cõstat scripturã manu dicti notarij. Et hoc ex eo q̃ dictꝰ notarius nõ subscripsit nec subnotauit se fuisse rogatũ ⁊ ideo eo mortuo put est vel eo viuente ⁊ nõ recordante dcã cartula nullius est efficacie vel momenti hoc determinat Inno in d. c. i. circa finem ver. item no. valde ee q̃ tabellio ⁊ Specu in ti. õ instruc. edic. §. breuiter ver. ⁊ no. q̃ tabellio p Ioã. an. in. d. c. i. ⁊ si dicat̃ p̃sumit̃ rogatus in dubio ut dixerũt quidam qd̃ ibidem Inno refert ⁊ Accur. hoc ponit in cor. õ tabel. § nos aũt in vbo mutgãt̃ in fi. q̃ illorum opi ista est eo q̃ notariũ rogari est facti ⁊ facta non p̃sumunt̃ ut. l. in bello. § facte. ff. de captiuis ⁊ est solenitas extrinseca q̃ nõ p̃sumit̃ de pobli. l. queciq̃. l. i. C. de fide instru. ⁊ in ẽste fiscalis hoc tenz Spe in d. ver. item dcã cartula non tz ut publica scriptura eo q̃ caret indictione que est de substantia instrumenti in cor. ut p̃po. nomẽ impa Spec. in dcõ. §. in prin. ver. sunt aũt nouem ⁊. e. ti. §. instrũ ver. item q̃ nõ est ibi inscriptus annus ⁊ hoc sine dubio verũ est cũ cõsuetudo est in loco indictionẽ apponi alias si cõsuetudo nõ est si viciaret̃ instrũ s̃m Io. an. in data sexti in nouella item nõ tenet dcã cartula q̃ nõ est appositus in ea locus eo modo quo ponendus est poni eim dz nomen ciuitatis castri aũt ville vel alterius opidi in quo instrũ rogat̃ ⁊ locus specialis ipsius ciuitatis castri oppidi vel ville ut no. Spe in. d. §. breuiter ver. post nomẽ et ciuitatis. Sed in dcã cartula nõ ẽ nomen ciuitatis castri vel uille. ergo non hz sua solennia ⁊ p cõsequẽs nulla est. Item dcã cartula defectiua videt̃ ex eo q̃ nõ habet signũ notarij qd̃ videt̃ de substãtia publici instrumẽti s̃m Spe. in d. §. breuiter ver. in fi. aũt post omnia monet̃ per. l. fi. C. de assef. ⁊ per. § opz in cor. de fide istru. Hanc opi. laudat rolãdinus tabellio bononieñ egregius mouet̃ per auctoritate diuine scripture Ihere. xxxij. vbi sic inquit agri pecunia emunt̃ ⁊ in libro scribent̃ ⁊ imprimetur signũ ⁊ testamenti adhibet̃. Hoc aũt approbat generalis cõsuetudo que est optima legũ interpres Io. an. aũt dixit signum nõ esse de substãtia in addi. Spe. in. d. ver. in fi. aũt post omnia. Cõcludo dico dictã cartulam nullius fore momenti ea ratione potissime q̃ notarius nõ subnotauit se fuisse rogatũ nec locum cõtinet in forma debita ⁊ istud est clarum ẽt supius est pbatum vnde sequit̃ necessario q̃ in publicam formã redigi nõ põt per illum cui est facta cõmissio ut in formã publicam ipe posset reducere suas rogatio-

nes z ibreuiaturas ad ualidas eni referi non ad inualidas ut. l. uq. §. cōdenatū. ff de re iudi. l. legata inutilit de le. j. Nec ob. q francisco in dcā cōmissione notato data est ptās i publicā formā reducēdi dcās ibreuiaturas quēadmodū poterat notarius tpe sue vite. Nō est dubiū q publicare potuisset ut. C. de fals. l. si quis decurio. z in cor. de instru. cau. z fide. §. si uero ad numeratoz q cōcedo si de ea fuisset rogatus indubitater cū igitur ignoret an fuerit d eo rogat⁹ ignorat per ɔñs an potuerit ipsā publicare. Et sō huic francisco nō cōpetit potentia publicādi tale scripturā ex quo nulla est z hec de iure sint uera. Si tñ heres thome hz sinā cōsciaz informatā q dcūs notarius fuerit de dcā scriptura rogat⁹ parum probe facit ɔdicere vllo mō cōsiderato q relicta in dcā scriptura ad pias cās sunt relicta in hoc ergo eius consciencia sit grauata. Et ita dico z consulo ego angelus de perusio utriusqz doc. ccxxi.

An filia frīs excludat uel excludat a filijs patruoz stante stat' de quo hic z an hodie sit sublata dria agnationis z cognationis z de rōe stat'. qō prefert masculos femis rubrica.

A uolumine

Statutoz ciuitat' lucāe sub rubrica d successionib⁹ ab itestato cōtinetur tale statutuz videlicet a successionibus ab intestato z c. Si uero descēdēs legitimos z naturales nō reliquerit aut hereditatē eis delatā ipsi descendētes habere noluerint succedant ascendētes p masculinā lineā saluo gradus prioritate. Si vero pdictas psonas in dcm̄ est nō reliquerit aut hereditatem habere noluerint succedat pmo frater germanus siue sit ex utraqz parte siue ex patre tm̄ siue vnus siue plures fuerint z filij masculi alicuius suprascriptoz fratrū pmortuoz dūz tñ plures filij talis fratris pmortui nō succedant p capita sz in stirpē z tm̄ percipiant quātū perciperet pater eoz si uiueret. Et pdictis nō extantibus ueniet soror germana z filij masculi alterius germane pmortue dcā sorore extante z nō alr z eis filijs masculis germane nō extātibus uocent' filie femine alterius germane pmortue cū sorore germana pdcā in stirpē z nō in capita dcā sorore extante z nō alr z si predicta soror nō extaret ueniat patruus si extat z si non extat ueniāt filij z germana pmortua cū filijs patruoz si extant i stirpe z nō in capita z pdcis nō extātibus z c. Nūc cōtingit q nicolaus anguilla decessit supstitib⁹ sibi filiab⁹ femis ex suo fratre germano z filijs masculis patruoz. Queritur igitur an dicte filie fratris sole ad dictam hereditatem uocētur an cum filijs patruorum uel simul z c.

I rcunscripto

Dicto statuto h qō est sopita cū hodie sit sublata dria agnatōis z cognatōis z sexus solaqz naturalis eā inspicīēda sit in successionibus ab intestato aute cessante. C. de legi. heredi. z in corpe unde sumit' unde attēto iure cōi filie fratris supstites que tertio gradu sunt nedū q filios patruoz excluderet qui sūt gradu quarto imo et excluderet ipsius fratres patruus decedētis qz cū filij fratrū locū ipsoz fratrū obtineāt sicut ipsi fratres defuncti ita z filij ipsoz fratrū excludūt dcōs patruus ne. d aute. cessante uel post fres ex utroqz parente uel q in mō z ordine succedēdi ab intestato dcm̄ statutū alr dispoīt ió uideamus quid iuris z attenta forma dci statuti z cōsidera q dcm̄ statutū cessante successione linee descedentis z ascendētis mortui pfult lineā agnatoz trāsuersaliū eiusdez linee masculine neqz mirū q et sic placuit uetustati pferre lineā agnatoz z masculos ut ipsius linee dignitas cōseruaretur que cōseruari cōmode nō pōt nisi bona z patrimoniuz agnatoz sup cōsistāt z decurrant ad masculos nō aūt p feminas in quib⁹ finit' agnatio ut in. l. pnunciatio. ff. de uer. sig in fi. Nec ēt cōseruari ipsius agnatōis honor z dignitas nisi per affluentiā mūdanoz qm̄ diuites soli z mūdani affluentes assumunt' ad dignitates z honores mūdanos ipsi qz sibi supportāt onera reipublice ciuitatis sue nō aūt uiles z subiecti in corpoī de decen cu. §. interim z. § insinuādū z §. si cū si. z iam al' latius in hac pte cōsului. Hoc ergo predcm̄ statutū considerās cessante dcā linea descendētium z ascendētiū ut est dcm̄ ad successionē dfuncti ab intestato vocauit pmo fratre germanū ex utroqz parēte uel ex pte tantū z filios masculos ipsius germani in stirpē z nō in capita z sic pz qō pfulit hac lineā agnatoz cognatis z īter ipos agnatos pfulit masculos. nam germanus ex patre tantū excludet uterinū z excluderet germanā z sororē z filios alteri⁹ germani deinde post germanū z germani filios masculos preferit germanā sororē z filios masculos alterius germane pmortue venientes una cū germana ipsoz masculorum amita qui si extiterēt masculi z femie ex eadē germana illi masculi excluderent ipas feminas lz eode gradu sint z si nulli filij z germana pmortua existeret sed sole filie eiusde germane pmortue vocarent' tūc filie femine cū alia sorore germana supuiuēte vbi ergo alia soror germana nō supuiueret tūc dicte filie femine germane sororis pmortue nullatenus inuitant' ut pz in dcō statuto in v. z eis filijs masculis z c. vsqz ad ver. z si pdicta soror nō extāte aūt pdicta sorore germana. put est in casu pposito dcm̄ statutum inuitat ipsius defūcti patruum z sic patruo extāte exclusē eent filie z filij sororis germane ipeqz solus patruus ad dcām successione veniret pp̄ter cōsideratione pdictam qz habuit dcm̄ statutū ad ppetuitatem z cōseruatione honoris z dignitatis familie agnatoz vbi uero dictus patruus non existeret sed filij patruoz nec existeret soror germana tūc statutū inuitant ipsos filios patruoz si nec existeret soror germana tūc statutū ipsos filios patruoz vna cū filiab⁹ ex alia germana pmortua d filiabus aūt alteri⁹ germani pmortui nihil disponit sz hūc casum omisit. Et iste est casus noster sup quo indubitanter tenedum est q filie dicti germani ad dcām hereditate inuitant' vna cum filijs dicti patrui. Nam si dcm̄ statutum pdiligens lineaz agnatoz z et prediliges masculos de eadem linea voluit excludere filias ex germana pmortua existentibus solis filijs patruoz imo eas pariter cū dictis filijs inuitauit multominus e credēdum q uoluerit excludere filios ex fratre germano pmortuo qz germanum supuiuētez quē super dcōs alios pdilexit ex linea trāsuersali. Cōcludo igit' dcās filias dci germani pmortui ad dcām hereditatē inuitari vna cum filijs dicti patrui in stirpem z nō in capita sicut inuitarent' filie alterius germane pmortue si q̄ essent. Nec obst. huic decisioni si dicat' q de filiabus feminis germani fratris pdefuncti statutū nullam fecit mētionē z gradatim alios masculos z feminas inuitauit vnde deseruiēdum est verbis statuti in casu dubij. l. nō aliter de le. iij. de exerci. l. i. §. si is qui nauem cū sinu. Nam licitū est verba legis offendere ut sermamus men. z rōe legis. C. de legi. l. nō dubiuz qm̄ nō nulsqz tenetur uerboz potentior sensu existit. C. de li. be. prete. l. iij. plene per Dy. in. c. fi. de regu. iur. li. vj. vbi p hac elegātia uerba pbat cum ergo hic cōstet de mēte statuti ppter rōem ipius qz ratio ab ipa mente nō differt merito ad illum casuz extendit' z restringit' dcm̄ statutum ad quez restringeret' z extenderet' ipsi⁹ statuti rō ut ff de iure pro. l adigere. §. quāuis de re mil. l. milites circa prin. de excu. tuto. l. scire oportet. §. aliud. Effectus eīm verboz super detrahēdus est ad limitatione rōnis z nō ecōtra de le. ij. l. cuz pater. §. dulcissimis de le. iij. l. nomē. § fi. Ex quo igit' habemus rōnem statuti z p ɔñs eius mētem prediligens agnatos cognatis z agnatos masculos agnatis feis linee trāsuersalis z nō obstāte pdilectione pdicta in casu hoc cum existant soli filij patruorū defuncti z sole filie sororis germane eiusdem defuncti nihilominus inuitantur dicte filie dicte sororis quāto fortius inuitari debent filie dicti fratris germani que statutum pdilexit sorore germana nemo sani capitis oppositū dicere posset Quinimo z grādis dubitatio posset oriri an dicte filie dicti fratris filios dicti patrui i totum excludāt cum de ipis statutum metionē non faciant z sic videt' casus omissus z sic determinādus sm̄ dispositionē iuris cōis. ut. l. cōmodissime de lib. z postu. z. l. si vo §. de viro solu. matri Sed ita decidedo similiter offenderemus mētem qz per dcās filias nō pōt dignitas dcā cōseruari. Sz p dcōs filios dicti patrui qui masculi sunt aliud aūt diceremus si eēnt femine pferent' eīm tunc filie fratris filiabus patrui cum p neutras possit dfuncti agnatio cōseruari ego Ange. de perusio z c. ccxxij.

De testō vbi querit' an substitutio reciproca de filijs z filiab⁹ inuice facta ipediat legata pticularia supstitib⁹ filiabus propter quedam verba testamenti que sequūtur de quibus in hoc themate rubrica.

Asus

Est ser Nicolaus fecit testamētuz z in dcō testamēto talem fecit institutionē. Itez instituit sibi heredes bartholomeā Ysabettam z Johannam eius filias inducent'. lib boñ pro qualibet eaz quas habere voluit dictus testator qñ nupserint z q interī alimētent' de bonis hereditat' ipsius testatoris z c. Item tale fecit institutione in omnib⁹ aūt alijs suis bonis z c. Petrum z Bapistā eius filios i

pupillari

pupillari etate cõstitutos ⁊c. sibi heredes vniuersales insti tuit ⁊ eos inuicẽ substituit. Si vero omnes dci sui filij ma sculi ⁊ femine decederet quãcunqȝ sine liberis tũc ⁊ eo ca su reliquit dictus testator dñe beatrici ipsius testatoris sorori uel ipsius filijs lib. centũ bonon. ⁊ magistro beneuenuto de rãbellis de imola uel suis filijs centum lib. bon. ⁊ dicte lu cie ⁊c. Residuũ dicte sue hereditatis uoluit puenire dicto casu adueniente ad dcãs eius filias uel earũ filios descendẽ tes quibus nõ extantibus uoluit puenire ad ipsius testatoris proximiores ab intestato mortuo dictus ser nicolaus condito testõ dicto postea moritur dci filij supstitibus dictis filiab⁹ ⁊ dcis dña lucia beatrice ⁊ filijs dicti filij magistri beneue nuti illa dña beatricia ⁊ dicti filij magistri beneuenuti pe tunt dcã legata eis facta in dcõ testõ dcẽ filie dicunt q nõ debẽt habere qꝛ non sunt mortue dci legatarij dicunt q illa cõditio si decesserit sine liberis nõ hȝ locum p uerba sequẽ tia in dcõ testõ quia dicunt residuũ uero ⁊c qꝛ contradicũt illi uerbo superius ⁊ femine queritur quid iuris ⁊c.

Ene Et egregie allegatũ est ⁊ pro certo multũ cõmẽdabile q iudex ueritatẽ inquirat qua inquisita sm illã pnunciat qm sup oia uincit ueritas. ff. de pba. l. fi. ⁊ per Inno. de rensi. c. nisi cũ pridem in iij col. ubi dicit q ueritas triplex ẽ vna iusticie altera uite tertia disciplinẽ. Et prime due nõ re linquũtur pter uitandum scandalũ Sed ueritas disciplinẽ bene relinquit propter multitudinẽ peccantiũ nisi illi multi suos errores uellent defendere ⁊ potissime in ultimis uolũ tatibus in quibus oia postergat uerboꝝ rigor ⁊ forma vbi de mente costat ut l. in condit. primũ locum ⁊ l. pater seue rinã. § cõditionũ uerba de condi. ⁊ demon. ⁊ intantũ fauet tur menti testantiũ qꝛ iterum non reddit arbitrium q in eis nunqȝ uerboꝝ significatũ quantũcunqȝ pprium existit sen su ⁊ mente testant' potentius. C. de lib. pte. l. iij. Si aũt ali ter de ueritate constare non põt inherendũ est uerbis eaqȝ sustentanda sunt oi modo quo sustentari possunt salua rõe recti sermonis de au. ⁊ ar. le. l. placuit. Nunc ad ppositũ descendamus ⁊ dico q dcã pinsio testõris facta legatarijs pticularibus. s. dñe beatrice uel filijs eius ⁊ magistro bene uẽture de rãbaldis de imola uel filijs suis ⁊ dñe lucie nullã pplexitatẽ continet nullãqȝ repugnantiã est eni eis ⁊ cuili bet eoꝝ relictum in huius conditionis euentũ scilicet si filij masculi ⁊ femine dci testõris decesserint oẽs quecunqȝ sine filijs bene igitur conditionẽ possibilẽ ⁊ honestã sub qua di ctus testõr dictos legatarios inuitauit impleri oꝫ formaliter ⁊ copulatiue. l. in conditionibus primũ locũ ⁊ de condi. ⁊ demon. ⁊ l. si heredi plures de cõdi. insti. vñ quo ad dictos legatarios pticulares concludo sine dubio ipsos legatarios non posse legata petere nisi mortuis filijs masculis ⁊ femi nis testatoris sine liberis sic enim placuit testatori cuius vo luntas est lex unde aliud non inquirimus in cor. de nup. § disponat. C. de sa. san. ec. l. i. uideamus igitur de importantia substõnis facte de uniuerso bono ⁊ residuo de filiabus ⁊ ea rum filijs. Et hic aduertendũ qꝛ nulla repugnantia ⁊ nulla pplexitas est in substõe facta de feminis qm ipse non sunt substitute post morte ipsaꝝ tunc enim substõ non ualeret qꝛ esset collata in defunctas quibus relinqui nõ põt imo esset substõ pro non scripta. C. de cadu. tol. § in primo. Sed sunt substitute sub duplici conditione si decesserint hec prima ⁊ si ne liberis hec secũda prima si decesserint est necessaria ⁊ non suspendit qm necesse est hoiem semel mori vñ mortuis ma sculis sine filijs incontinenti quo ad transmissione cedit dies fideicõ. lȝ nõ quo ad petitione sed expectet' tps mortis post quã heredes eos fideicõ. peterent. ff. qñ dies le. ce. l. si cum heres de man. testõ. l. quibus. § hec cõditio de le ij. si pecu niaꝫ. § i. de condi. ⁊ demon. l. heres meus Sed qꝛ admixta est alia cõditio scilꝫ si dicte filie decesserint sine liberis tps mortis expectari oꝫ ⁊ si sine liberis decedunt existit cõditõ in pũcto mort' ex quo tũc purificat' illa cõditio ut l. fi. de cõ di. insti. ⁊ i illo pũcto cedit dies fideicõ. nõ ante cũ ipsas de cedere sine liberis nõ sit necessariũ sȝ casuale ergo ⁊c. C. de ca. tol. § fin aũt sub cõditiõe unde cõcludo q respectu dcãꝝ fi liarũ dcã substõ de eis factã si decesserit sine filijs nullã pple xitate cõtinet sȝ in pũcto mort' ipse inueniat' si sine liberis de cedãt ⁊ tũc cedit dies fideicõ. ipsũqȝ transmittit' ad heredes eius respectu aũt filioꝝum dictarum filiarum qui substituti sunt eo casu quo filij masculi ⁊ femine testõris decederent sine liberis dicta substõ est perplexa ⁊ repugnantiã expres sam cõtinens qm sunt substituti filij filiarum in casu quo ex ipsis filiabus filij nõ existant vnde in hac pte substitutio nulla est de re. iur. l. vbi repugnãtia ⁊ si hoc nõ esset dicti fi lij vna cum eoꝝ matre inuitarent' siue p disiunctiuã vel vo cati sunt siue p copulã fuissent substituti qꝛ disiunctiua posi ta inter honoratos resoluit' incõiunctam vt l. sancimus. C. de ver. sign. Cõcludo igit' q valet substitutio facta de fi liabus qꝛ nullam repugnãtiam aut pplexitatem continet ⁊ locus erit substitutõi de eius fratre in pũcto mortis earũ si ipse decesserint sine filijs ⁊ nõ aliter substitutio vero facta de filijs ipsarum ⁊ est nulla qm substituti sunt si quis recte inspexerit in cãu in quo nõ sint nec esse sperent' in reꝝ na tura. Quibus aũt debeat' hereditas masculoꝝ institutorum primo gradu ante ipsarũ mortẽ alius inuestiget quoniã nõ sum de hac re cõsult⁹. Et ita dico ⁊ cõsulo ego Angel. ⁊c.

cccxiij.

An testamẽtum ppter sniam cõdemnatoriã memorie ⁊ cõfiscationis bonoꝝ que nulla est irritet' ⁊ posito q nõ sit filia nõ obstante pacto uel renũciatõe solẽnibus iuramento firmatis possit petere supplemẽtum sue legitime lȝ ad illum spãlr' fuerit renũciatio directa. An dcm testamentum uitietur instituto filio naturali legitimãdo si ⁊ quãdo uidebitur com missarijs dicti testatoris rubrica.

Asus Talis est fortiguerra cõdam paga ni de fortiguerris cõdam de luca suum cõdidit testamẽtum solẽne in quo sibi he redem vniuersalem instituit Iõannem suum filiũ naturalẽ quãdo legitimabitur de quo legitimãdo voluit pro curari si ⁊ quando videbitur suis fideicõmissarijs ⁊ inquan tum eis uideat' ⁊ nõ aliter eo diligenter examinato pñs ⁊ cognito si ad bñfaciendum ⁊ virtuose uiuẽdum ⁊ operanduꝫ declinet ⁊ non aliter. Item iure insti. ⁊ pro omni suppleme to legitime reliquit dñe magdalene sue filie quã antea nup tui tradiderat cum dote septingentoꝝ florenoꝝ auri flore nos auri tria milia quingentos ⁊ dcm relictum fecit dce do mine magdalene pñti volenti ⁊ acceptanti ⁊ expsse recu santi in plus velle institui uel plus iure instõnis eidem uel alio mõ debere relinqui ⁊ corporalr' tactis scripturis iurauit ppetuo remanere tacitam ⁊ cõtentam de dictis relictis p oi bus que debent' sibi pro omni sua legitima nec petere q ei dem fiat aliquod aliud supplemẽtum sciens ⁊ informata de dictis relictis ⁊ de facultatibus dicti testatoris per pactũ ha bitum inter eos omni alij suo iuri renũciauit put de predi ctis late patet publico instrumẽto. Deinde dict⁹ fortiguer ra exorto rumore ⁊ lucane ciuitatis populo cõcitato eo q dicebat' ipm fortiguerrã cum certis alijs in subuersionem populi ciuitatis pdicte cõspirasse interfect⁹ est ⁊ successiue ꝯ eius memoriam p viaꝫ inquisitionis pcessum est velut ꝯ pditorẽ sue patrie ⁊ machinatorẽ status ⁊ libertatis ciui tatis pdicte ⁊ ita sua memoria extitit condemnata ⁊ bona eius oia cõfiscata cõi lucano cõe aũt ciuitatis pdicte aliquã portionẽ bonoꝝ suoꝝ restituere vult ei cui de iure dcã here ditas deberet' dicta cõdemnatione nõ facta filia ex vna pte instat ⁊ dicit hereditatẽ sibi deberi vel saltẽ suam legitimã ex aduerso instat dict⁹ fili⁹ naturalis ⁊ dicit ex testõ pdicto hereditatẽ eiusdẽ ad se ptinere. Queritur quid iuris.

Ro Decisione consultationis predicte. Primo videduꝫ est an dcã memo ria dci fortiguerre cõdẽnari potuerit ⁊ bona eius cõfiscari. Et uidet' prima facie q sic si uerũ ẽ q subuersione ciuitatis sue anhelauerit ita cõspirando prout in themate ponit' ⁊ diffamatus erat quã in crimen lese ma iestatis incidit qui priam suã oppugnat atqȝ oppugnare p curat. C. de abolit. l. fallaciter in gl. que ibi allegat vba cha tonis pugna pro patria. Pro hoc qꝛ priam oppugnan tes occidi possunt a liberis ⁊ parẽtibus ⁊ paricidij aut cor nelie nulla pena incurrit' sed premijs ennat' . ff. de religio. l. minime Nec miꝝ qꝛ post deuꝫ primo nascimur patrie dein de parentibus. ff. de ven. in pos. mit. l. i. § si ea de insti. ⁊ in l. velut. Cõtrarium est uerũ qꝛ impossibile est hois me moriam ꝯdemnari nisi in cert' casibus expssis in iure inter quos est crimen lese maiestatis solũ in duobus capitib⁹ si ue capitalis. s. cum machinatio facta est ꝯ ipm cesarem aut ꝯ rem publicã romanorum. In oibus aũt alijs capitulis ces sit dcã potestas memoriã cõdemnãdi ut l. aij. ff. ad. l. iul. ma ie. vbi casus iste expsse decidit' . Cõcludo igit' dcãm sniam cõdemnatoriã memorie ⁊ ꝯfiscationis bonoꝝ nullam fuis dimus tpo iure tanqȝ latam in iam mortuũ ⁊ p iudiceꝫ mor tis habentem noticiam ut. ff. de re iudi. l. in summa. § fi. ⁊ fa

vit.c.ti.l.quesitū. Si tamē statutū in ciuitate lucana vigeret
de memoria condēnanda valeret sñia per statutū sicut ēt im
pncepo ossis vniuersi z oiuz nationū ut.l.bene a zenone.C.
de quadri.pscrip. z.l.de pcario.ff.ad.l.ro.de iac.p spec ple
ne in ti.de app.scda parte.§ nūc tractemus. in pn potuit in
tota machina mūdiali sibi supposita statuere ius vniuersale
in eadē machina seruandū q posset bois memoria cōdem
nari in casibus certis qui specificant p glo in l.ex iudicio p
ff.de accusa. ita z ipsa ciuitas lucana z quecūqz alia que p
missu cesareo statuta cōdere pōt ius municipale in suo ter
ritorio seruaturū cōdere pōt ut memoria dānari possit nec
extinguaf crimen mortalitate. ff.de sepul.vio.l.iij.§ quid si
lex municipij de casti z iur.l.oēs populi z.C.de sum tri.l.
cunctos populos nec nulla l.cesarea talia statuta reprobata
sunt. Si eni reprobata essent nō teneret. C.de sa.san.ec.au
ten.cassa z in corpe vnde sumit z in.c.a de cōstit.l vi..Cū
igitur dcā sñia sit ipso iure nulla si dcm̄ statutum non uiget
apparet manifeste dcm̄ testm̄ per pdcta sñiam nullū suis vi
ribus euacuatū non esse nec ad cām irriti reductū ut.l.iiij.§.
cōdenatū.ff.de re iudi.de iniusto re.l.si quis exheredato.§.
irritum cum oibus tpibus dictus testōr inuenit se habile ad
testandū non solum tpe testi sed et tpe mortis z in oibus in
termis dictoz tepoꝝ uideamus igitur si ex alio capite dcm̄
testm̄ est nullum quantum ad institoem uniuersalis heredis
z si est aliqd an saltē filia non obstante pacto z renūciatio
ne pdictis iuramēto firmatis petere possit supplementū sue
legitime de p̄mo prima fronte vz ostendū q institutio facta
de dicto filio naturali quatenus transcēdit sextā parte here
ditatis dci testōis sit nulla per existentiā filie legitime z na
turalis. Nam sextā potuit eidē relinquere una cū matre eiꝰ
sociendā loquor si est filius naturalis natus ex vnica cōcu
bina in domo retenta z ex indubitato affectu cōiuncta. Si
eni fuisset natꝰ ex dānato coitu qui possent accusari ut adul
terinus nefarius uel incestuosus uel et ex coitu al' dānabili
cōquestus vulgo forsitan ex quadā funicolastra in domo re
tenta sed que quottidie in cessanter p vicos z per plateas
discurrebat ita q nunc cū uno successiue cū altero forsitan
ad sui libitū cōcubebat aut saltē cōcumbere poterat ita q p
hoc infans natus certū patre demonstrare nō poterat insti
tui nō potuisset in aliquo. C.de natura.li.autē licz z in corpe
vnde sumit uñ cōsensus filie nō posset naturale incapace so
lidi uel spuriū nullo mō capacē reddere seu facere ipsū capa
cē uel passiue testabile. Nam testi factio z eius forma publi
ci iure est z pactis priuatoꝝ nō ledit ut.ff.de testi.l.ij. Pro
hoc q dcā instō facta de filio vz captatoria z in volūtate fi
deicōmissarioꝝ dci testant. posita z relicta cū ipsi hēbāt po
tentiā arbitrādi z declarādi bonitate z malitiā habēdi z po
tentia iure morū z disciplīe dci filij naturalis ergo dcā istō
nulla ut.l captatorias z captatorie. Cōtrariū est uerū q imo
dcā instō dci filij est aliqua siue dicimꝰ eum filiū naturalem
assumpta naturalitate sm disciplinā z diligentiā iuris ciuili
lis q ex cōcubina natus fuerit siue q fuerit vulgo cōceptꝰ.
ita q patrē demōstrare nō possit siue q natus fuerit ex dā
nato coitu et si patre demōstrare possit. Nā nō fuit institutꝰ
pure sed cū legitimatus erit z sic collata est instō sua in tps
capacitatis s post legitimatōez p quā ois abolet z abstergi
tur macula geniture z legitimatꝰ reducit ad p̄mēdū ius na
ture quo dcs liberi z legitimi nascebant in cor.qui.mo.na.
effi.legi.§.si quis uero legitimi z.§.si quis uero nō hñs fi
lios uel.licz igitur sic dictum in col.vi z i cor qui.mo na.effi.
sui in pn. z.§ si quis ergo filios col.vij. Cōstat aūt penitus
incapacē institui posse cū capax erit ut.ff.de here insti l tpꝰ
in prin.vbi est casus. Nec ob.q hēditas ex die nō daf vt.e.
ti.l hereditas ex die z insti.de here.insti § heres q in die
certa loquunt hec aūt incerta est. Et oī instō captatoria cuz
eius subā in absolutā expssam uolūtatē alteriꝰ reponit non
aūt si in electā ut.l non nūqz de condi. z demū uel expssam
sed nō in absolutā sed subiectā regulis z arbitrio boni viri
ut.l.i ff.de le.ij. z de leg iij l.fideicō.§.quāqz vbi hoc plene
declaraf z no in.d l.captatorias z.d.l.captatorie. In pro
posito aūt si quis recte cōsideret nec in expssam uolūtatem
eoꝝ neqz in absolutam collecta est. Et io in testō facta de eo
tenet in quantum dicti fideicō eque arbitrātes arbitrent cū
legitimari debere bene cognito z discusso de aptitudine z
potentia pueri predicti de qua supra locutus sum ac ēt ipse
puer beneficiū dce legitimatōis obtineat a pnīte habete ita
q ad successione reddaf capax aut actꝰ z sine dubio est tenē
dum dictū puerum obtento legitimatōis beneficio ex testō

pdicto nō euacuato nec irrito ad successionē solidam admitta
ri z si cōmune lucanū vult saltē de scō dcām sñiam obser
uari sed aliquam pte dcōrum bonoꝝ restitui cui deberet e
hereditas de iure circūscripta sñia eidem filio dicta porcio
assignāda veniret. Si aūt dictus puer nō legitimabitur vel
legitimabiť nō sm testať iudiciū forsitan q dictus poer est
inepte nature nō capax prudētie vel doctrine nec habitus po
tens in opere uel sermone sicut z multos vidi quos quo
dāmodo frustra natura pduxit velut egros steriles vel in
fantes quoꝝ fructus uel opere nulle sūt hec hereditas sine
dubio filie deberet re reducta ad cām intestati ppter inca
pacitatem filij instituti. Restat igitur nūc videre an filia
possit agere ad supplementū si dcm̄ relictum in dote pdcā
sibi nō sufficit ad legitimā. Et loquor filio declarato capa
ce per legitimatione predcām z sine dubio dicendum est q
nō ppter pactū z renūciatōes predictas iuramēto firmatas
ut in c.quāuis de pactis li vi vbi est casus in termis. Pro
hoc facit q z filia primi renūciās de legitima certa quān
titate cōtenta nunqz pōt se dicere circūscriptum aut se integrā
legitimā nō habere et si impugnata fuissent post renūciatō
nem bona paterna. nam quocūqz fortuito substāna pater
na aucta est ita fortuito dissortunio multifariaz tantato potuis
set diminui sm Ja butri. C de colla.l.pactū vbi tenet expsse
q ēt circūscripto iure canonico nō pactū sz pceptio quā
titatis filie assignare ab impugnatōe testamenti eam exclu
dat z a petitione supplemēti legitimatōe facit p hoc.ff de
bonis libertoꝝ.l.iij § si debita vsqz ad.§ si patrono. Ma
xime aūt hoc verū est q signāter z expsse filia noluit plus
sibi relinqui vnde sicut potuisset psentire se exheredari nec
haberet sūc remediū querele.ff.de cōtrahēn l.non putauit
§.si quis sua manu sic z filia que expsse cōsenserit plus sibi
relinqui nolle ad supplemētum nō aget. C.de inoffi.testa.
l.si quādo.§.i. Et ita dico z consulo ego Ange.de perusio
leg.doc. z c.

cexxiiij

An mendicātes vt heremitani possint sm volūtatem te
statoris simplicē cōstituere ministros tpalium capaces vel
de se ipsis ad seruiendum altari cōstruēdo ppter q bona he
reditatis defuncti in dotē acceperūt. An vo cōmissarius dci
defuncti ex illo mādato de cōstruēdo altare videaf quesi
uisse sibi ius eligēdi ministros vel de pximioribus defun
cti. Rubrica z c.

Asus

Est Jacobus de vbercellis condidit testamentum in quo.p. z.g. suos filios pupillos heredes instituit z ipsos ad inuicem substituit. Et si oēs decesserint in pupillari etate tūc eo casu reliquit xpoforo z c.restum sue vo hereditatis reliquit idem testator z dari voluit hac poni pro dote vnius altaris cōstruendi ad honorem beate Marie virginis in ecclīa fratrum heremitaꝝ de imola cōstruendo prius dcm̄ altare expensis dicte sue hereditatis qd altare im ppetuum z in memoriā vocetur z debeat vocari altare de vbercellis de imola Mortuo testatore z eius filijs in pupillari etate cōmissarius deputatus in dcō testamēto de volūtate z licētia dictoꝝ fratrum in eoꝝ ecclesia vnum altare sub nomine beate Marie virginis z illoꝝ de vbercellis de imola cōstruxit offerēs se paratum solui. z legatū. z de tacito ere alieno restum dce hereditatis dcō altari pro dote assignare z q dictꝰ cōmissarius frater carnalis dicti testatoris z sacerdos est vult p se dcm̄ altare officiare z fructꝰ dcē dotis pcipere uel vnū rectorem eligere cōfirmādum p epm̄ imolen̄ qui dcm̄ altare officiet z fructꝰ dcē dotis percipere fratres pdicunt dicētes dcm̄ testamentum hereditatis z dotem dci altaris ad eos spectare z curā ipsius nō aūt ad dcm̄ cōmissarium nec ad dnm epm̄ imolen̄. nec ēt ad proximiores dicti testatoris cum nullū ius patronatus p talia v'ba ipsi cōmissario vel alteri psone faciēdi talia sit quesitum. Ex his querif quid iuris viso prius dcō testamento.

A themate

Predicto considero duo eē relicta vnū cōstructioni altare in ecclesia heremitaꝝ z istō relictum tenet veluti pium z ad meꝝ cultum diuinum ptinēs z in honorem virginis que mater z filia dei est z huic relicto omnia iura fauet nec regula mēdicātium cōtradicit in aliqua sui pte. Solum igiť videndum est de secūdo relicto q est fcm̄ ipsi altari sub nomine dotiś de possessionibus imobilibꝰ testatori quaꝝ heremitarij capaces nō sūt sine dispēsatione sedis apostolice tam iure canonico phibete qz ēt eorum regule sancte religiosis institutis de reli.

domu.

vomi.c.vnico in fi.li.vi.vnde ꝓma fronte vꝫ dictū relictū do
ns inutile ꝓpter ipsoꝝ fratrū incapacitatē. Nec arbitretur
quisquā dcm̄ relictū in usus alienos siue alios cōuertenduꝫ
qꝛ vbicunqꝫ relictū est nullum ꝓpter incapacitatē ipsius cā
tam a ꝓhibitione iuris resistentis potētie capiēdi ⁊ poten/
tie relinquendi. Illud relictū nunqꝫ in aliquē usum quantū/
cunqꝫ licitissimū ⁊ approbatū dꝫ cōuerti imo illud relictum
funditus oībus uiribus uacuatur ⁊ pro nō scripto est.ff.de
his que pro nō scriptis habenē.l.i. ⁊ l.si in metallū. Exem
plum in deportatis ⁊ dānatis in metallū qui sunt funditus
incapaces.nam nō cōuerterenē in ipsoꝝ alimenta lꝫ legati
alimentoꝝ sint capaces nec mirū quia ubi dispō cuius resi
stit nullū sortitur effectū.C.de legi l.nō dubium cū materia
Ita igiē vꝫ in casu ꝓposito ⁊ ita esset pro certo si dcm̄ reli/
ctum dictis fratribus factū esset. Nec ob.ergo ꝑdictis qꝛ ge
neraliter ⁊ uulgo tradiē legata ⁊ relicta ad piam usū depu
tata in aliam cōuertenda de auctoritate pōtificis si in uniꝫ
destinata cōuersio nō est possibilis aut apta ⁊ semp ad vtili
tatem legatarij esset flectendū quātuꝫ aptius ⁊ cōformius
tā uoluntati testantis quā legatario esse pōt.de op.pob.l.fi.
de usufru leg l.legatū ⁊ ibi per bar.de admi.re.ad ciui.pti.
l.legatū C.de expensē ludoꝝ.l.i li.xi.spec.in ti de instrōꝝ
edi.§ nūc aliqua uer.quid si testator vult qꝛ illud uerum qñ
legatarius capax est ⁊ sic legatū nō est a iure ꝓhibitum sed
solꝰ usus i quē dꝫ fieri ɔuersio ē iterdcūs aut forsā dictꝰ usus
iterdictꝰ nō eꝫ ipleri nō pōt ut ē relictū cetex cū relictū est re
probatum non hꝫ locum dicta cōuersio caueant igiē miseri
mēdicantes ne ad relicta bonoꝝ imobilium nec aliarū rerū
quarum incapaces existunt tam per interdictum regule quā
ēt per sacroꝝ canonū instituta anhelent capere ⁊ sub colo/
re ⁊ ꝑtextu elimosine tanti sp retinere quousqꝫ ut ūdiderit
⁊ ex ꝑcio uinctum quottidianū eis satisfecerint qñ nō ua
lent ut dcm̄ est nisi testōr signanter bona imobilia reliquisꝫ
ut uenderenē ⁊ ꝑcium cōuerterenē inuictum vere enim tūc
est elimosina quottidiani uictus quā lꝫ capere possūt ut no.
Jo.an in d.c.vno in uer.dominum lꝫ quidam cōtra qꝛ imo re
lictum tenet ⁊ dꝫ fieri venditio uel applicabiē ecclesie ro/
mane ut refert cy.C.de epi. ⁊ cle.l.deo nobis in fi.Sed nō
placet rōe ꝑdicta remanere igitur vꝫ dcm̄ altare sine dote si
cut ⁊ sunt reliqua altaria in ecclesia mēdicātū sine vlla do
te cōsecrata ⁊ edificata ⁊ hītia seruiētes ⁊ ministros absqꝫ
aliquibꝰ tpalibus. Cōtrariū credo uerum qꝛ imo dcm̄ reli/
ctuꝫ de iure subsistat.nā si tota series testi predicti legaē di/
ctum relictum totius residui bonoꝝ testantis nō est factum
fratribus neqꝫ ecclesie heremitaꝝ sed altari cōstruēdo in di
cta ecclesia qꝫ relictū puto factū deo imortali repñtando in
ministris ⁊ seruiētibꝰ deō altari qui deōꝝ tēporaliū sunt ⁊
esse ꝓsit capaces sicut sunt sacerdotes ⁊ clerici seculares ꝑ
quos potest dicto altari seruiri de dictoꝝ fratrū assensu ⁊ de
talibus seruientibus arbitror testatorē sensisse non autē de
seruientibus heremitanis cum eis dicta dos deberi nō pos
sit ut supius dcm̄ est. Non eni vꝫ dictus testator elegisse viā
ad ipugnandū suum iudiciū ut.ff.de testa.mili.l.si miles cō
cludo igiē ex premissis capitulū ⁊ conuentū ecclesie ꝑdiba/
te instituere posse ministros ⁊ seruiētes deō altari nō de se
ipsis ꝓpter incapacitate sed alios idoneos ⁊ sufficiētes qui
temporalium sunt capaces ⁊ hoc modo ipsi mandent exe/
cutioni dcm̄ pium testatoris ꝓpositū qd facere possunt ha/
bita ⁊ obtenta licentia superioris coꝝ. Non obstaē qꝛ sint
de ordine mendicantiuꝫ ut in.c.religiosus de testa.li.vi. Si
autem eligere nolunt neqꝫ deputare alios tunc qꝛ cōuersio
in dictum usum cultus diuinoꝝ alteri ꝑdicto fieri non pōt ꝓ
pter impedimentū ipsoꝝ qui de iure possunt resistere ne aliq̄
alterius religionis intra eoꝝ claustrū in diuinis ministrent
necessario dici dꝫ qꝛ ex quo dicta bona relicta sunt deo imor
tali qui capax est qꝛ aut ecclesie romāe sint aut sint inter pau
peres eroganda ut.C.de epi. ⁊ cle.l si quis ad declinandaꝫ
oia enim quecūqꝫ templo altari aut sanctoꝝ imagini relin
quunē dei sunt ⁊ deo imortali donata ⁊ relicta intelligunē
ut.C.de fur.l.si mundū.ff.ad l.ful.pecu.l.iiij.in ꝑn. ⁊ de do
natione imagini sanctoꝝ qꝛ dei sint pꝫ.ff de usufr.l.statue i
gio cum igiē dei uices in terris papa teneat. Cum ergo
dcē relicta ad eū ꝑtineāt ut ad uicariū iesu xpī aut saluē ꝑ dio
cesanū debet dicta bona inter pauperes distribui de cōmissiōe
seu mādato ꝓpāli pape alis secꝰ ut extra ō reli.do.c.vnico li.
vi.i gl.sup ūbo ordinarios angelus de ubal. ccxxv.
An ꝓmittēs nō reuocare ꝓcuratorē ꝑpetuo cōstitutū so
lēniter ⁊ sub pena possit reuocare illū ipune ex quo cū rub.

UNCTUS Est talis Martinus de florē
tia suum ꝓcuratorem cōstituit
Joānem irreuocabilē ⁊ perpetuo duraturū sin
morem florentinoꝝ ꝓmisitqꝫ stipulaē.solemni
notario stipulāti ꝓ eo ⁊ omnibꝰ quoꝝ interesse posset non
reuocare dcm̄ ꝓcuratorem sub certa pena. Cōtingit qꝛ di/
ctus cōstituens reuocauit eū queriē utrꝫ reuocatio teneat ⁊
an pena cōmittatur.

UPER Quo dubio dico sine dubio dcm̄ pa
ctū appositū qꝛ si liceat reuocari i ca
su in quo alias de iure liceret esse nullum ueluti
substāte ⁊ nature mādati. Cōtrarium cū il/
lud sit de sui natura duraturum ⁊ firmū ad solum bñpla/
citum mādatoris. ⁊ ideo talis ɔuentionis ⁊ pacti nulla vis
est.ff.de ꝑcario.l.cum ꝑcario vnde nec nasciē naturalis ex
quo ipsius pacti nulla vis est.ff.de fideiusē l.cum lex. Et qd
nō nasciē naturalis pꝫ qꝛ ex tali pacto nō causeē exceptio
vt ibidem que causaretur si esset contracta naturalis sicut
dicimus in pacto nudo de pac l iuregentium.§ quinimo vsi.
igiē nuda pactio Quinimo cū omnis exceptio nitaē equita
te ut.l.equitate de doli excep.Ex quo ex tali pacto nō para
tur exceptio apparet euidēter qꝛ nec rigor nec equitas taleꝫ
cōuentionē admittit. Pro hoc qꝛ re integra libera facul
tas liberumqꝫ adest arbitriū cōstituendi reuocādi ꝓcurato
rem cōstitutū ut.ff de procu.l.ante litē ergo hāc libertatem
arbitrij sibi nemo auferre potest.ff de le.iij.l.si quis in prin.
testameti. Pro hoc qꝛ qui suarum rex administratione in
alterum cōmittit secum ꝑcipiat ⁊ cōicat administrādi po
tētiam. Pactū aūt per qꝛ quis a nō descēdendo a cōione se
astrinxerit est nullū.ff cōi diui l.in hoc iudicio.§.si ɔuenit
⁊ adeo est nullū qꝛ nullas vires hꝫ vt ibi pꝫ vnde ex eo nō
nasciē naturalis. Idem in societate dicimꝰ vt pactum qꝛ re
nūciari societati nō liceat est nullū ⁊ frustra tale pactū addi
citur qꝛ in tempestatiue frustra renūciatur sed suadere cau/
sa societatis ipsa dissoluiē.ff.pro socio.l.si cōuenerit cōiun/
cta.l.si socius in fi. Videamꝰ aūt quid potuit mouere le
gislatorem ad statuēdum ut pactū qꝛ nō liceat reuocare mā
datum ut ꝑcarium est nullū ⁊ dico qꝛ plures cāe potuerūt
eum mouere primo qꝛ officiū procu.onus est ⁊ grauamen
⁊ iō illud assumptū sine cā ꝓcur.renūciare si pōt.ff.de ꝓcu.
l.filius.§ fi.cum.l.sequē. ⁊ in cle.i de ꝓcur.vñ interest po/
tius reuocari ut liberēē ō nexu obligatōis qua dño est astri
ctus qꝫ nō reuocari ⁊ in obligatōe manere.iō inuitus libe
rari pōt ut.ff.de solu.l.solutione ⁊ iudiciū qñ per reuocatō
nis actum deferē et liberatōis cōmodum qꝛ sequi solemus
inuiti ut.d.l solutionē lꝫ regulariter alia beneficia nobis ui
cōferanē inuitis. Et si hec ratio mouit legislatorē pactū ꝑ/
dictum nō eēt ɔ legem sed ꝑter vñ posset iuramēto ⁊ stipu
latōe penali vallari ut.l.stipulatio ista.§.alteri de ver ob.ff.
de fideiusē.l.si quis ꝓ eo cum materia ibi notata ꝑ Barto.
Potuit eim mouere legislatorē qꝛ potētia reuocādi ꝓcur.
est naturalis quedā facultas nō aūt ius qꝛ apparet qꝛ i actū
deducta nullū mediatum eēt ius agēdi in iudicio deducibi
le sicut nec facultas eundi per vias publicas ⁊ iō nullo ipe
aut pacto tolliē.ff de via publ.l viam. Et si hoc cōsiderauit
legislator tale pactū nedum qꝛ sit ꝑter legem rōe primo dcē
imo est ɔ legem ⁊ ei resistit cū iure naturalia nec pacto nec
ipe nec statuto iuregentium vel ciuili mutabilia.ff de pacē.l.
iure agnationis insti.de iure naturali.§.sed naturalia. Po/
tuit eim legislatorē mouere qꝛ cum natura mādati sit qd re
integra libere reuocetē pactū hanc libertati. Cōtrarium
cōtradicit nature ordinate iure dispositione vñ qui vult nō
posse reuocare vult ut.l.in sua dispositione locū nō habeat
hoc aūt nullo pacto fieri aūt introduci pōt ff.de lega.i .l.ne
mo pōt.ff de testa.l.ij. ⁊ similiter istud pactū nedum pacter
legem imo ⁊ ɔ legē ⁊ eiꝰ preceptū est. Potuit ēt mouere
legislatorē fauor publice vtilitatis qui cōsistit ut subditi ipe
rio romanoꝝ sint locupletes obsolueda fiscalia. Si aūt ꝑ/
eur reuocari nō posse re integra dños eorum possent male
geredo in summā paupertatē deducere qꝛ quidē directe repu
gnat vtilitati publice. ⁊ iō si hoc cōsiderauit lex dcm̄ pactū
velut fauori reipublice ɔtrarium est nullū ⁊ improbatū ut.ff.
de pac.l.ius publicū ⁊.l.iuregentiū.§.si paciscar ver. ⁊ i ce
teris. Cōsiderare ēt potuit lex qꝛ nec bonis moribꝰ nec ho
nestati aut iuri cōuenit ut quis alteriꝰ negocijs se ingerat
dño negocioꝝ inuito. Hinc descēdit qꝛ se ingerēs eo ipso
suspectus est.ff de testa.tu.l.ex sñia de tutē inuitatē.l.semp
§.cōductores in fi. C.qui milit.nō pos.super seruiē.l.cura.li.

xij ff de fal. l. vxori. §. cum seque. per glo ff. de peu. l. que oia. Hinc et descendit ꝙ ingerens se officio inuito quamuis eius negocia bene gerat ⁊ de suo expendat nō repetit ut. C. de neg. gest. l. fi. ff. madati. l. si pro te ꝫ glo. teneat ꝯtrariū ⁊ mo le. ff de neg. ge. l. soluendo de quo plene ꝑ bar ff. de nouac. l. stichū. § fi. ⁊ tangit per eum in. d. l. solutū. Hinc ēt descēdit ꝙ eo ꝙ quis remouet ut suspectus a ꝓcuratoris officio amplius se nō dꝫ ingerere ꝫ remotus remouet eo ipe quo lex remoueri uetat ut. d. l. que oia ⁊ si hāc rōem cōsiderauit fuit legislator adhuc dem pactū uelut bonis moribus ꝯtrariū est nullum ⁊ ois penalis adiectio quā pacta turpia aūt saltē exitum turpe habere possentia nulla sunt ⁊ oia que sequunt ex illis vel ob illa. ff. de pac. l. iuregentiū. §. pretor ait ⁊ §. ⁊ generalr ⁊. l. ꝯ ius. e. ti. ⁊. C. de pac. l. pacta que cōtra ff de fideius. l. cū heres. C. de legi. l. nō dubiū de regu. iur nō est obligatoriū tutum igitur credo esse dūm reuocantē ab oī pena ꝓ mentisu si ꝓcuratore ut suspectū reuocauit ⁊ aliqua suspitionis causa eum mouit que multe sunt ut. ff de ꝓcur. l. post litē cuꝫ se. ⁊. ff de solu. l. cū quis in pn. ff de execu. tu. l. ꝓpter litē. ⁊ loquor si reuocatio fieret eo ipe quo res desisset esse integra nam si res esset integra ⁊ reuocatio fit ex cā suspitionis nullū arbitror fore dubiū ꝙ reuocatio nedū teneat imo liber erit deus ab oī periculo qd ꝓpter reuocatōeꝫ posset incurrere rōibus supradictis cause eīn occurrētes ad remotione sufficientes causate a facto procuratoris nūqꝫ sub ꝓhibitione cōtinent. ff de uer. ob. l. qui seruiꝫ ⁊ de leg. i. l. quid ergo. § si heres ⁊ de edil. edic. l. quid sit fugitiuus. § fi. de his qui sunt sui uel alieni iur. l. i. § fi. ⁊. ff de solu. l. qui si bi. § fi co. ti. l. cum quis in prin. Et ita dico ⁊ consulo ego angelus de ubal. utriusqꝫ doc. cccxxvi.

De quadā promissione de procurādo ꝙ talis extraheret de carceribus ⁊ illum presitando ⁊ eius absolutione ꝙ bene ⁊ legaliter obseruata sunt promissa quid importent rubrica.

UNCTUS Talis est Ioānes dñi rainaldi de glansighias de florētia in cōflictu comitis de armigerach ⁊ suaꝝ gentiū sibi dato per gentes dñi comitis uirtutū captiuatus remāsit captiuus Ioānis denis anglici qui Io. dñi rainaldi in sua fidelitate fide ⁊ legalitate ꝓmisit se facturū ⁊ curaturū ꝙ robinus cōbrie anglicus detentus in stichis cōis florentie cura sua ⁊ opera relaxaret de dcis stichis ⁊ relaxatus presentaret eide Ioāni denti per ipsū Ioānem domini raynaldi uel aliū eius noīe. Deinde idem Ioānes dente visa ꝑsentatione sibi facta de dcō robino absoluit ⁊ liberauit ipsum ioānem domini raynaldi asserēdo ipsuꝫ Io. dñi raynaldi bene ⁊ legaliter obseruasse dcō ioāni denti fidem promissam tanqꝫ uirum bonū ⁊ legalem ⁊ ēt fecisse ⁊ adimplesse que ut supra promisit ⁊ cōuenit ⁊ ꝓpterea ipsum liberauit noīe suo ⁊ oium quoꝝ interest vel interesse poterat ab oī eo ⁊ toto qd petere posset a ioanne domini raynaldi rigore dicte promissionis sibi facte per dictum ioannem domini raynaldi. Modo visis predictis queritur nunquid de iure dictus ioānes sit liberatus ab omni obligatōne qua tenebatur dicto ioanni denti occasione dicte capiture ⁊c.

A PUNCTO Presupponit dictuꝫ Ioānem dñi rainaldi fuisse captiuū dicti ioānis dentis anglici in cōflictu dato cōtra comite armiaci ⁊ suas gētes per gētes dñi comitis uirtutū nō querendo igit de uirib⁹ ꝓmissionis facte per ioānem predictuꝫ dicto ioāni anglico. Sed ponēdo pro cōstanti ꝙ omnis promissio facta per ipsū ioānem dñi raynaldi ualuerit dico ꝙ ꝗtenus dictus ioānes dñi raynaldi promisit se facturū ⁊ curaturū ꝙ dcūs robinus detent⁹ in dcis carceribus stinchaꝝ cōis florentie libere relaxaret ⁊ successiue post relaxatione ꝑsentaretur dicto ioāni anglico ꝙ dcūs ioānes dñi rainaldi fuerit ⁊ sit plenarie absolutus ⁊ liberatus oīqꝫ obligatio tam naturalis quā ciuilis ꝑ satisfactionē ⁊ si satisfactio fcā nō eet sublata eēt naturalis ⁊ ciuilis elisa per pactū ut. l. stichū. §. naturalis de solu. si aūt aliud ꝓmisisset dcūs ioānes dñi raynaldi dcō ioāni anglico nec absolutus nec liberat⁹ esset dcūs ioānes dñi raynaldi ꝑ aliqua uerba apposita in absolutōe ⁊ liberatōe ꝑdicta quā oia sunt restricta ad dcāꝫ ꝓmissione faciēdi ⁊ curādi ⁊c. ⁊ ꝑsitandi ipm robinū ut pꝫ ibi bñ ⁊ legaliter obseruasse dcō ioāni denti fidē promissaꝫ ⁊c. ⁊ ab oī eo toto ⁊c. cōuincis v̄bis in sequētib⁹ vigore dcē ꝓmissionis sibi fcē ⁊c. C. de trāsac. si de certa de nulla aūt fide uel ꝓmissiōe in dcā superius expssa limitata eīn liberatio limitatuꝫ ꝓducit effectum respectu reꝝ ꝑsonaꝝ ut. l. si unus. § ante oīa. ff. de pac. Si aūt querat an dict⁹ Ioānes dñi Raynaldi teneat de iure fidem obseruare si qꝫ ꝓmisit dcō Ioāni āglico detineri eum ipe ꝓmissionis ⁊ maxime si idē Ioannes dñi Raynaldi nō militabat in armis ⁊ et cōsiderato ꝙ ad se obligādum erat inhabilis ex forma statutoꝝ florētie ꝓhibentium filiūfamilias obligari nisi sub certa forma ita dico ad ꝑsis ꝙ nō sum de hac re cōsult⁹. Ego Ang. de ꝑusio ⁊c. cccxxvij.

An vniuersitas ville teneatur defendere a superiore illū quem ꝑ uerum ꝓcuratorem liberauit a collect que ab ipsa villa ipsi superiori debent si hoc promissum fuit ⁊ quomodo intelligatur ⁊c.

UNCTUS Talis est cōmune ⁊ vniuersitas ville fundi dyocesis tridētie cōstituit ⁊ ordinauit suū uerum ⁊ legitimū sindicū ⁊ ꝓcuratorē ⁊ nūcium cōiter ⁊ cōcorditer hac ēt legitimū rñsorem ⁊ generale administratore negociorum suoꝝ ⁊ spāliter ꝙ possit ⁊ valeat absoluere paulum dcm polinū condam stabē de fidib. ⁊ eius heredes in ꝑpetuum a coltis oibus soluēdis ⁊ solui duabus vicib⁹ ꝑ annum dño epō tridentino ⁊ eius capitulo ⁊ officialibus eius videlꝫ vicario ⁊ massario ⁊ notarijs qui nūc sunt vel pro ipe erunt ⁊ nō ab ulꝫs factionibus ꝑstandis dce cōmunitati hoim dcē ville fundi qui sindicus ⁊ ꝓcurator dcis nominib⁹ absoluit ⁊ liberauit dcm paulū ibidem ꝑsitem ⁊ eius heredes ex ipō descēdētes hac et ipsius paulini bona que tūc habebat in territorio dicte ville seu ipe vel eius heredes habebūt in futuꝝ ab omnib⁹ ⁊ singulis collectis ⁊ publicis factionib⁹ que deberent dcō domino epō ⁊ ei⁹ succes. Et insuper ꝓmisit dict⁹ sindicus dcm paulinum ⁊ eius heredes indemnes cōseruare ab omnib⁹ ꝑdictis hac ēt in se dictis nominib⁹ suscepit onus omne ⁊ grauamen collectaꝝ ⁊ aliaꝝ poblicaꝝ factionū impositarum vel iponendarum ut supra. Nūc querit an vniuersitas dce ville ꝑ dictis collectis que eidem ville imponunt bis in anno ꝑ dcm epm tridētinum dict⁹ paulinus ꝑ ipsam villā ⁊ eius homines cōseruari debeat indemnis imꝑpetuum ⁊ ēt sui heredes uel non ⁊c.

SECUNDUM Proposita ⁊ narrata pꝫ ꝙ superior dce ville est epūs tridentinus. Itē sm ꝓposita apparet ꝙ dict⁹ sindicus habuit spāle mādatum ad liberādum ⁊ ad soluēdum dcm paulinū a dcis duabus coltis q̄ bis in anno ponunt ꝑ dcm epm dce ville. Item sm ea que ꝓponunt dicte colte imponunt ville nō singulis de villa ꝫ ipsa vniuersitas dcis collectas distribuat inter homine dicte ville vel ꝑ modo possessionum ut iure est uel personas vel capita ut forsitan est moris eoꝝ ut ita no ꝑ Inn ō sen. excoī c. grauem ꝑ Bar. de re iudi. l. iiij. § si actor. Qualitercūqꝫ aūt inter eos fiat distributio nō curo. Sed hic solū aduertendū est ⁊ pōderandum utrū an dcē collecte imponant per epm ville ut ꝯmittit an vero imponant singulis ꝑsonis vel singulis fumetibus ꝑ ipm epm. Si eīn imponitur ipsi ut thema demōstrat singuli homines de villa tenentur ville quātum ad ꝑiudiciū dcī epī si forsitan villa nō eēt sufficiēs ad soluēdum ratam eidē paulino contingentem pro bonis suis ut. C. de decurio. l. vacuat. lib. x. vbi hec questio est decisa per glo. Cōcludo igit ex ꝑmissis dcm paulinū ⁊ eius heredes ⁊ bona ꝑ ipsam villā fore cōseruādos indēnes a ꝑdictis duabus collectis ānualibus. Et ꝑ cōsequens si qua snīa cōtra ipm paulinum vel heredes ei⁹ lata eet cōtraria his que in ꝑsiti ꝯsilio decidunt aut eēt nulla aut iniq̄. Quīmo ⁊ si dict⁹ epūs immunitati pauli cōsensisset legitime nō posset dcā villa grauari ꝑ epm ꝓ rata que ipꝫ paulinum vel ei⁹ heredes tangeret si dcā immunitas eidem paulino cōcessa nō esset ut no. Spec. in ti de censibus. §. quid si vniuersitas ⁊ idem ꝑ Jo. an. in additionib⁹ suis. Et ita cōsulo ego Ang. ⁊c. cccxxviij.

An uirtute laudi ex cōpromisso uolūtario magnates possit habere iura ꝯ aliquem ſtāte statuto simpliciter loquente ꝙ non Rubrica.

UNCTUS Talis est statuto florētie cauet ꝙ null⁹ de domo magnatū possit acquirere aliqua iura vel actōes ꝯ aliquē popularem ciuitat florentie ⁊c. Cōtingit ꝙ ꝑ laudum latū ex cōpromisso uolūtario damnatus est popularis ad cedēdum iura magnati cessit iura scdm formam laudi.

Queritur

Queritur an dictus magnus cessionarius possit uirtute dicte cessionis agere contra dictum populare sup dicto puncto rosellus de aretio cōsuluit q̄ nō nihil ad ꝓpositū iura ⁊ rōes allegate per eū. Ego autē sue decisioni assensi nō ꝑ iura neqꝫ rationes suas sed per rōem unicam in inferius describitur.

I uerba

Statuti iacent ut ꝓponitur assensio decisioni vz q̄ ex ꝑma cessione nullū ius est acquisitū magnati ⁊ ꝑ cōsequens nec ex scḋa propter defectū principij. Sed qui cessit de facto cessit ⁊ arbitrio satisfecit moneor ea sola rōe que uerba statuti nō ad creditore cedentē. Sed ad acquirere uolentem sunt relata ⁊ illa uerba reddunt incapacem acquisitōis nobilez. Nō ergo distinguimus cām ut. C. de here. insti. l. i. de his que pro nō scripē. l. si in metallū. C. de natu. li. autē. li. C. de secū. nup l. i. cū mult si. ⁊ maxime cōcordat C. de nō licere habitatoribus metrocōie. l. vna li. x. glo ibi in ꝯtrariam sniam inclinet ⁊ nō bene tn̄ illa glo. multum facit rē dubiā. Sed leges allegate per eam oēs loquunt per verba relata solum ad alienāt. seu cedentis psonā nl'satis glo. in uniuersali acquisitōe in qua interdū reddit capax qui singulariter nō est capax ff. de acqui. re. do. l. quedaz. Sz prius dcm̄ plus placet ꝓpter incapacitatis uiciū de quo dixi tamē ⁊ ꝑcedes intellectus uiciocaret sicut dicimus i clando cui militia cursoris relinquit si tn̄ uerba ad acquirentem relata nō essent sz ad cedētez posset esse dubiū nihil dico q̄ nō expedit Sed tn̄ forte idē in themate q̄ arbitror colorē ꝗsitum. C. de agrico. ⁊ cens l. quemadmodū li. xi. que opīa ad hoc est nec forsan est cessio necessaria cōsiderato ꝑn. uoluntario de emt. l. si dictū § si cōpromisero ⁊ a quo ꝑn. formatur euētus posterior l. i. C. de ipo iuris descrip. tenuenecat istud sub dubio ⁊ assero qd̄ decisi. Et ita dico ⁊ cōsulo ego angelus de ubaldis ⁊c. cctxix.

De libello in quo intentatur petitio here. rei uen. ⁊ publi. Item officium iudicis ⁊ quō ⁊ quando poterit quis hec intentare ⁊ quō ⁊ quando in his succumbit ⁊ de exhibitione mandati per procuratorem quando fit ⁊c.

X themate

Supradicto septē dubia sunt assumpta ad q̄ oia forsan rńdere nō expedit unde capiā qd̄ mihi vz pro decisione ꝑdictoꝝ quantū expedit ad instantiā ꝑncipalr̄ urgentem cont̄ iudice dicte cāe. Et ꝑmitto primo qd̄ in themate ꝑsupponit ut assignater apparet ex forma libelli plures in dcō libello fore cōuentos uelut possessores diuersoꝝ bonoꝝ vz dnm petruz de ranaldeschis legum doctorē de psē ⁊ ser Ioanē ser masfei de prato ⁊ ser Maffeum eius patrē filiū de psē est in uurea cōclusione cōdēnari petitum ⁊c. nescio si hoc fuit oppositū nō pōt condēnatio sequi q̄ plures ex diuersis cāis ⁊ ad diuersa eodē libello ius in ꝯueniri non pn̄t ut no spec. in ti. de libell' cōcep. § si. uer. sz poner rei uēdi. ꝯ quattuor ⁊ ibi recitat opi. pape clemens per Inno. c. i. de libel. obla lz sit secus qn̄ obligationes diuersoꝝ ex eodē facto originē trahunt Nam tunc ēt illi possunt in eodē libello ciuilr̄ cōueniri de ꝓcur. l. si quis cum ꝓcur. § unius iu. C. de duo reis autē. habita ꝑ bar de aqua plu. arcē l. supra iter. § cassius ⁊ ꝑ eunde in l. ij. de duo. reis per cy. C. si cer. pe. l. eo qd̄ ⁊ hoc de ꝑmo. Sup eo uero qd̄ querit quod iudicium sit intentatū respōdeo q̄ triplex. s. fideicōmissariū hereditatis petitionē dum in libello cōcluditur hereditatē ⁊ iura hereditaria testatricis deuenisse ⁊ deuenire ad pauperes dei hospitalis ff. d. fideicō. heredi. peti. in rubro ⁊ nigro ⁊ ēt rei uendicationē ⁊ publicianā sil'que lz sint ꝯtie tn̄ ex cōsuetudine sil' ꝓponunt ⁊ substentat libellus insti. de act. § alie ⁊ ibi per dy. Nā cōcludit in eodē libello declarari bona in dcō libello cōtenta ⁊ cōfinata spectare ad dcm̄ hospitale ⁊ pauperes iure dominij uel quasi que cōclusio apetatur directo ad rei uendicatōem ⁊ publicianā ut. l. sicuti. § sed si querit. ff. si seruit. uēdi. de rei uen. l. ex diuerso. § si petitor spec. in ti. de li. cōcep. in ꝑn. per dy. ut. d. § alie. Item intentatur in dcō libello officiū iudicis dum petitur declarari dictā uenditione nullam qn̄ ius petendi nullum officio nobili explicatur ff de serūs. l. i. § i. Inno de offi. iudi. c. fi. Bar. de appella. Si expressum in questione qua incipit. Quero quo iure posset forsitan dici q̄ sit intentata condictio. l. fi. § sed q̄. C. cōia dele. Nam illa lex uenditionem nullam declarat ius aūt petendi nō designat unde condictio ex lege forsan oriē ut. l. i. ff. de cōdi. ex. l. cōmeta. l. fiatas de acqui. re. do. Et poterūt oia hec iudicio cumulari q̄ cōpetunt ad diuersū tamē ad unū finē proponuntur ⁊ nisi subest rō cumulationē impediēs ꝑm doctrinaz Cy. in l. edita. C. de eden. ⁊ Dy. in c. nullus pluribus ⁊ Bar. successiue latius in. l. naturaliter. § nihil cōe ⁊ potuit intentari fideicō. hereditatis petitio ēt ante restitutionē fcāz hospitali. Ex quo bona reperiunt destructa ut. d. l. fi. C. cōmunia dle. Licet aūt potuerint oia dcā iudicia intentari ꝑm ea que ꝓponunt absoluēdi uident dicti Ioānes ⁊ maffeus a petit Nam nō possunt cōdemnari uirtute dicte petitionis hereditatis qn̄ neqꝫ fideicō. intentat ꝯ iusto titulo possidentem nisi in quibusdā casibus inter quos iste nō est ut. C. de pet. heredi. l. heredi ⁊. ff. eo. ti. l. nec ullam § si quis sciēs cum glo. eaz sed Io. ⁊ pater eius possident iusto ⁊ rōnabili titulo. s. hereditario titulo emptōis dcōrum bonoꝝ sz hereditario qui titulus est sufficiēs ad translatōz dnij ⁊ eandam publicianā ut in eo ti. pro herede. ff. ⁊ C. Nec ob. q̄ petitio hereditatis datur ꝯ possidētem pro herede q̄ confiteor qn̄ possessor dicit se heredē eius cuius eiusdez se dicit actor esse. Nam tūc actoris intentio si est uera directo tendit ad cōflictum intētionis rei ⁊ eius allegationē falsam excludit. Sed qn̄ actor dicit se herede alterius ut est i themate tunc hec duo stant simul ⁊ inter se cōpatiunt optime ⁊ tunc iō intentio ⁊ ius actoris nō inuenit potetius iure rei. Nam actor fundat intentionem suā ex possessione defuncti ⁊ ex suo titulo hereditario iusto ⁊ rōnabili ⁊ sic in pari cā melior est ipsius rei cōuenti conditio ex quo iura ⁊ potentie utriusqꝫ pari modo terminant ut in regula iur. pz. Cum. n. due potentie pares sunt nulla alteram suffocat nec perimit ff. de fide. l. generaliter in prin. cum cōcor ibi notat. vn̄ necessario dici oportet meliorem portorē ⁊ fortiorem causa possessoris ꝑꝑ cōmodū possessiōis instit. de interdic § cōmodū. Quaten⁹ aūt rei uēdicatio ⁊ publiciana sil'itenus sil'r agēs debet succūbere ꝑm ea que ꝓponunt qn̄ nō est ꝓbatuz dictam testatricē fuisse dnam ⁊ sic in rei uēdicatione obtinere nō posset q̄ requirit dnium ex parte agentis ut. l. vna de alie. iudi similiter in publiciana q̄ licet ꝓbatum sit testatricem posedisse ⁊ agentem habere titulū tn̄ q̄ probat reum cōuentum possidere ⁊ similiter eū habere iustum titulū hereditarium utriusqꝫ iura tam actoris q̄z rei reperiunt eiusdem potētie ⁊ in pari cā vincere dz reus. Nec quidem uideo uera eē si dicti rei cōuenti solo hereditario iure ⁊ titulo se defendunt auctoris coꝝ ceterum si se defenderent ex titulo emptionis auctorum euꝝ qui auctor emit bona ut cōdam dicte testatricis tūc intelligeret cōfiteri ipsius testatricis bona fuisse ⁊ per cōsequens semp durasse quousqꝫ fuissent ꝑscripta que ꝑscripta nō sunt in themate cū subiacerēt restitutioni ut. d. § sed q̄. Nec ob. q̄ actor emtis Io. ē hrs cōfessus fuit in instrumēto illa bona testatricis q̄ quantum attinet ad ꝓpositum nostrū hic Ioānes nō cōuenit ut heres nec ꝯ eum cōcludit ut heredem sz cōtra simplicē iniustum possessorē dictoꝝ bonorum ut directe pz ex uerbis dci libelli. Er iō nō est de dcā cōfessione querēdum in hoc iudicio attendit eim in libello cōclusio ꝑ eundem de rescrip. super litteris ⁊ lōgissima differētia est an quis ut heres aut ut simplex possessor cōueniat ut hic iura hereditaria in ꝑdicta instantia possint vel nō possint reuolui. ff. de re iudi. l. nesenius § fundum. ff. ad exhibe. l. de re. § fi. Ex ꝑdictis apparet in officio iudicis similiter agētem debere succūbere qn̄ ꝑ ꝑposita iudicia petitōnis hereditatis rei uendicationis ⁊ publiciane ꝑ que agēs ad bona aduocāda anhelat ipse aduocare nō possz ⁊ ꝑ cōsequens ob dcām cām actoris nullatenus interesse dcām declaratoriā sniam ferri. Repellit ergo ob hoc q̄ sua nō interest. C. de transac. ubi pactū in gl. magna de nego. gest. l. si pupilli § uideamus cū cōcor. suis Quinimo ⁊ si ꝯ dcm̄ Ioānem ut heredem actuz fuisset ⁊ dcūs Io. si ex instrumēto uēditionis ꝑdicte se nō defendat Non tn̄ dcā cōfessio testatoris que ꝑ modum cuiusdā enūciationis emanauit ⁊ nō principaliter ꝑꝑ se sed ꝓpter aliō ⁊ super eo cui⁹ dispositio ⁊ ueritas ecītia ab eius nutu ⁊ uolūtate nullatenus depēdebat quātum ad tertium cū quo nō cōtraxat sibi aut successoribus suis negātibus postea ueram eē nūciatione ꝑdictum dcā nūciatio hz obesse scdz doctrinam Iaco. butri. C. de cōtrahē. stipu. l. optimā Bar. de dona. ex hac scriptura pro hoc facit illud generale res inter alios ⁊c. Nō igitur est curādum an dictus titulus habeat pro nō titulo q̄ cōcedo qd̄ habeat pro nō titulo si ex eodez titulo tuerer cōuentus nec dicat quis ꝓbatum fuisse dnīuz testatricis ꝑ testes qui dicāt se uidisse qn̄ dnium non uidet sed bene uident ⁊ sensu percipiunt cause ꝓductiue dnij per

Immo plene de proba. cum etiam de eo quod querit an ,pcura. a gubernatoribus cōstitutus debuerit in sua prima cōparatione sm formā statuti ,pduxisse mandatū eorū dico ꝙ sic sicut ꝛ meri laici tenerentur ꝛ nere suppositi iurisdictioni prātis florētie qm in his que pertinēt ad ordinationē iudicii fieri est exhibitio mādatorū ꝛ legitimatio ꝑsonarū. ff. de testa. l. si ꝗ́ rantis de iure codicillis. l. quidā referunt. §. i. C. de peti. here. l. lib. de ,pcur. l. pōp. § tam. C. de ,pcur. Ita demū sola cōsuetudo iudicii spectanda est ut. l. ij. C. que ad. re. api. ꝛ ibi per cy. in. l. cunctos populos per eundē. Et hoc dico vigore reformationis disponētis ꝙ in prima cōparitione ,pducantur oia que faciunt ad legitimationē sue persone mandatū enim administratoꝝ est de subā in mādatum ipsius procuratoris a gubernatoribus cōstitutū. Statutū vero antiquū nihil facit qꝛ loquitur solum de mādato cōparentis alieno noie qd mandatū productum sine unde frustra querit an si nō fuerunt misse cantate in dcā capella singulis diebus dci fratres sint dcis bonis priuati hoc dico quantum attinet ad ꝑsentē instantiam. Si tñ erit necesse dicam qd mihi vr sc̄dm decum iuris rigorē ꝛ cōscientie puritate sed ad p̄ns nō expedit in eꝑerā tamē scribere sed nolui consumere angelus de ubaldis legum doc. cccxx.

De pacto legitimo super re obseruanda ad refectionē pontis an possit sine licentia superioris ut cōuentū est alienari diuidi inter aliquos donari cum titulo transferri ꝛ qui teneantur illius uel partis illius occasione ad refect. pontis ꝛ an propter paupertatem aliquorum obligat. onus refectionis transeat ad socios ꝛ ad quos ꝛc.

Casus. Est quidā dñs bonauētura de gardellis de tridento recepit a comite ciuitatis tridenti a ,pcuratore dñi epi tridentini certa bona pro quibus p se ꝛ suos heredes sub obligatione suoꝝ bonoꝝ presentiū ꝛ futurorum se obligauit ꝛ imppetuū ad reparationē cuiusdā pontis acto pacto inter eos ꝙ dictus bonauētura nullomodo possit p se nec per eius heredes uendere donare dicta bona nec quouis mō in aliū dñium transferre sine cōsensu dñi epi tridentini ꝛ comitis ꝑdicti ut pꝫ publico instrō mortuo dicto dño bonauētura relicto post se dionisio eius filio ꝛ herede uniuersali qui dionisius suo ēt condito testō in quo sibi herede uniuersalem instituit antoniū eius filium ꝛ in casu in quo sine liberis decederet qñcunqꝫ bona sua dispensarent inter pauperes xp̄i per cōmissarios in ipso testō descriptos mortuo dcō dionisio sicut ꝑmittit ꝛ post ipsū mortuus dcis cōmissariis mortuus est antonius ꝑdictus suo cōdito testō in quo de bonis in quibus testari poterat vꝫ de debito iure nature ꝛ trebellianica sibi heredē uniuersalē instituit dñam franciscam ꝛ qñcunqꝫ eam mori cōtigerit sibi substituit dñeꝫ bonauenturā de calapinis magistrū iosium phisicū nicolaum quondā dñi laurentij de castello cōsanguineos suos equis portionibus que dña frācisca heres ꝑdicta demū est mortua relictis post se dcis substitut. Et postea ꝑdicta apparet ,pcuratorē dñi epi ꝑdicti legitimi distributoris bonoꝝ ꝑdicti quondā dñi dionisij ex pte una ꝛ dñm bonauenturā de calapinis adelpetrū de bellis ut donatariū ut asserit dci magistri iosij phisici substituti ꝑmissi ꝛ dominā todeschā matrē ꝛ tutricē heredū nicolai dñi laurentij de castello ex pte alia uenisse ad diuisionē bonoꝝ hereditatis ꝑdictoꝝ quōdā dionisij ꝛ quōdam antonij eius filij ꝛ quālibet ipsaꝝ partiū noibus ꝑmissis acceptasse bona sibi in pte ,puenientia cū oi onere ꝛ honore ut pꝫ ex forma instri diuisionis qui adelpetrus ꝑdictus donatario noie ꝑmisso de qua tamē donatione nō cōstat uenditōis titulo una cū cōsortibus vꝫ dño bonauētura de calpinis domina todescha dcō tutorio noie heredibus substitutis dci quōdā antonij dꝫ alienasse de bonis hereditatis ualorē sexcentoꝝ ducatoꝝ ꝛ ultra. Appet ēt dictū adelpetrū dcō donatario noie subditisse reliqua bona cū eius cōsortib᷒ ꝑdictis ꝛ que puenerunt eide in pte possedit pluribus annis cōtinue ꝛ post eū heredes sui qui ēt ad ꝑsens possidēt. Et ꝑterea idē adelpetrus cōtribuit ꝛ post eū heredes sui contribuerunt ad reparationem pontis predicti quando opus extitit vꝫ quinqꝫ uel sex vicibus ad plus vsqꝫ nunc cum eorum consortibus. Modo themate sic promisso queritur de istis questionibus. Primo utrum potuerit dominiū titulo donationis uel alterius alienationis titulo in predictum adelpetrum transferri efficaciter ita ꝙ ualuerit dicta donatio seu alienatio sine consensu epi tridentini ꝛ comitis predicti nec ne attenta prohibitione alienationis inserte in instrumēto. Scdo nō cōstāte de aliqua donatione seu aliquo alio titulo facto in ipsum adelpetrum utrum virtute diuisionis ꝑdicte ꝛ acceptationis ptis bonorū ꝛ possessionis ꝛ temporanee cōtributōis reparatōis predci pontis aliās facte per adelpetrū ꝛ per ei᷒ heredes cogant ꝛ teneant ꝑdicti heredes adelpetri ad cōtribuendū in futurū maxima volentes relaxare ꝛ resignare oia bona p quōdā rationē de receptis vsqꝫ in p̄sentem diem. Et an quo quomō ipsi heredes possint iuuari seu defensari aduersus predci.

Tertio in casu quo ꝑdicti heredes adelpetri nō valeāt iuridice defensari. Querit ꝙ domina todescha mater ꝛ tantūꝫ tutrix filioꝝ ꝛ heredum quōdam nicolai de castello cū substituti alienauit ꝛ cōsumpsit oia bona sua adeo ꝙ ipsa ꝛ filij sui nō sunt soluēdo ,p cōtribuendo ad reparationem pontis ꝑdcām utrū onus predcē partis transeat p ius accrescēdi ad cōsubstitutum videlꝫ ad heredes pupillos quōdā adelpetri ꝑdicti an ad vtrosqꝫ an vero ad emptores ꝛ possessores bonorum ptis ꝑdicte ꝑdictoꝝ. Ultimo an heredes magistri Iosij in casu in quo apparet de donatōe ꝛ inualida facta p ipm magistrū Iosium cōsubstitutū in adelpetrum ꝑdictū possint cogi ꝛ cōpelli ad contribuendum ad repationē dicti pōtis relaxat. ꝛ resignatis oibus bonis acceptatis p quōdam adelpetrū ꝛ reddita plenarie rōe de receptis vsqꝫ in p̄sentem diem. Nō obstātibus diuisione acceptatōe partis bonoꝝ ꝛ temporanea cōtributione repatōis aliās facte ꝛ aliis in themate cōtentis.

Atricate. Et cōfuse multū thema ponit sed ex infra dicendis extricabo illud. Pro decisione oium cōsidero ꝙ pactū appositum de nō vendendo de quo supra fit mētio est appositum in fine dcē institutionis nec ē adiecta pena si ꝯ fieret nec in quē bona trāsferant si ꝯ fieret vnde vidēda sunt duo. Primo ꝙ ꝯfactū est ad quid cōmittat obligatio descēdens ex pacto vestito ꝯtrarie cū habētia ꝛ rei interuētu. Scdo an p dcm pactū impediat trāslatio dñij. De primo dicēdum est ꝙ ꝯ heredes dicti dñi bonauēture cōmittit stipulatio ad interesse ut. l. stipulatōes nō diuidunt. §. celsus de v. obl. Quod interesse ut plurimū solet ad minimā summā deduci. ff. de pacto. stipu. l. fi. ꝛ hoc ꝑpter difficultatē ,pbationis ipsius ut pꝫ ibi. De scdo dicēdum est reiectis sophismatis ꝙ per dcm pactū impedit trāslatio dñij pro eo qꝛ cōcedentes bona in dcō puncto contenta reseruauerūt in eis ,p obseruatōe oium cōtentoꝝ in dcā cōcessione ius reale qꝛ voluerūt ipa bona esse eis spāliter obligata ,p obseruatōe supradicta de distrac. pig. l. si creditor. §. fi. ,put est ibi littera nullam ēe vēditionē que est littera vera vt apparet i libro pandectaꝝ pisis ꝛ hoc tenuit Bar. C. de cōdi. ob cām. l. ea lege de ver. ob. l. si ita quis. §. ea lege per Cy. in. l. i. C. si antiquior creditor. Sup scdo principali pūcto decidedo ꝛ ēt aliis subsequētibus vidēdum est cū Antonius ꝑdictus decesserit sine ,ple de quāto testari potuerit attenta forma testamēti dyonisij sui patris qui in talē euentum bona sua voluit dispēsari inter paupes xp̄i per cōmissarios suos. Et dico ꝙ solū de legitima potuit cōcedere testamētum que legitima est tertia portio dictoꝝ bonoꝝ ꝛ aliorum que puenit ad dcm antoniū a dcō dyonisio cūꝫ dyonisius succedit insolidū dño bonauenture de gradellis suo patri eidemqꝫ auo dicti antonij. Trebellianicā aūt deducere nō potuit nec in ea testari cum effectu qꝛ de relictis ad pias cās sm veram opi. que cōmuniter practicat ꝛ in iudiciis ꝛ in scolis nō detrahit falcidia neqꝫ trebellianica ut. C. d epi. ꝛ cle. l. si quis ad declinādam. §. pe. ibi nulla falcidia ꝛc. ꝛ in cor. de ecclesiasticis titulis. §. fin aūt heres ibi omni falcidia vacat. col. ix. ꝙ tenet Bar ꝑasse in auctē. Sed cū testator ꝛ in auct. similiter ꝛ ego iam pluries ꝯsului reiecta opi. Jo. an. qui tꝫ oppositum de testamētis. c. Raynuci᷒ ad pauperes ergo epi due ptes dictoꝝ bonoꝝ ptinet ex cā fideicōmissaria. Nec intelligit dcā alienatio inter dcā per dcm pactum. Sed sola illa que fit inter viuos cōsiderato ꝙ bona fuerūt cōcessa dcō dño bonauēture de gradellis pro se ꝛ suis heredibus imppetuū ꝛ nemo viuus. Et ꝙ spāliter fuit facta mētio de heredib᷒ ꝑmissis. vnde nullū est dubium ad paupes xp̄i duas ptes dictorum bonoꝝ sine dubio ptinere ex testamēto dicti dyonisij pris Antonij supradicti eo ꝙ dictus antoni᷒ sine liberis decessit. Hoc ꝑmisso cōsiderādū est ꝙ cū dictus antonius decesserit ꝯdito testamēto in quo instituit dñam franciscā suam matrē ꝛ eide substituerit post mortem dñm bonauenturā d calapinis magistrū Iosium

physicum

physicū nicolaū laurētij de castello ꝙ de dictis bonis ⁊ aliis q̄ fuerūt hereditaria dči antonij in qua hereditate antonij ꝑ ut dixi nō inuenit̄ nisi tertia pars ipsoꝝ bonoꝝ cuius tertie ptis unam diuidiā dicta mater est sumptura ut heres antonij sui filij aliā diuidiā tertie ptis p̄dicti habituri sunt ex fideicō. dči substituti unde recte calculo cōputato de dčis bonis cōcessis fieri debēt primo tres ptes quarū duas sumpturi sunt pauperes xp̄i ex testō donatij reliqua tertia pars subdiuidenda est in duas partes quaꝝ unā habituri sunt heredes dn̄e francisce matris ⁊ heredis antonij aliā debēt habere dči substituti ⁊ sic ad cumulū reducēdo dči heredes matris ex dčis bonis habēt unā sextaniē dči substituti inter oēs aliā sextante. Et q̄ dči substituti sunt tres si in eoꝝ uita quod ad oēs cessit dies fideicō ipsius sextantis tres ptes fieri debent quarū unā habuit magister bonauentura de calapinis aliā magister iosius aliā nicolaus p̄dictus ep̄s tridentinus fuit per morte fideicōmissarius distributor dictoꝝ bonoꝝ ꝓ pauperib⁹ in duabus ptibus lȝ ipse per uiā errore asseruerit ad dčos pauperes solā parte diuidiā pertinere ⁊ ipsius diuidie se distributorē esse ut pȝ de isto errore in instr̄o diuisionis p̄dicte hoc si p̄misso ⁊ discusso uenio ad diuisionem de qua in dčo principio fit mētio ⁊ dico ꝙ dčā diuisio cū fuerit facta per tutricē ⁊ bona sint imobilia ⁊ nō interuenerit decretū iudicis nō tenuit q̄m nec diuidendo sponte nec alr̄ disponendo imobilia tutor alienat sine decreto ⁊ sine iusta cā ut. C. de p̄diis minoꝝ. l. non solū ⁊. C. si aduer. trāsac. l. i. in glo. ⁊ ibi per cy. Posito autē pro cōstanti ꝙ dčā diuisio tenuisset qđ est falsū tamē diligēter attendādum ꝙ non fuit diuisa hereditas antonij supradicti. Sed certa bona in ipsa diuisione cōtenta cū reseruatōe diuisionis fiende de reliquis nō diuisis: qua diuisione obseruatus fuit talis ordo q̄ facte fuerūt due ptes una obuenit ꝓcuratori dn̄i ep̄i alia obuenit dčē tutrici ⁊ dčē tutrice ⁊ dicto donatario ⁊ dicto bonauenture ⁊ adiectū fuit pactū ꝙ ad unūquēqȝ predicta bona intelligerent̄ obuenire cū suo onere onus autē ipsoꝝ bonoꝝ non est aliud q̄ȝ onus ipothece q̄m ipothecata sunt oīa illa bona pro obseruātia cōcessionis predicte facte dn̄o bonauenture de gardellis unde uirtute dčē diuisionis ⁊ dči oneris susceptionis nō inueniunt diuidētes in aliquo se obligatos pluſqȝ essent ante diuisione p̄dictā. Ex quo cōcludo ꝙ siue diuisio sit aliqua ⁊ pactū in ea appositū sit aliquod siue sit nulla ⁊ per ꝯñs pactum nullū ꝙ ad refectionē pōtis ⁊ ad obseruationē eoꝝ que in instr̄o confessionis p̄dicte cōtinent̄ dčs predicti substituti non tenent̄ in plus q̄ȝ pro uno sextāte in effectu quo ad p̄stationē pene adiecte ⁊ interesse lȝ ad ipsum reficere q̄ꝫ est indiuiduū quilibet possit in solidū cōueniri ut in. §. cato ipse autē sextans diuidit̄ inter dčōs dči natarū pupillos ⁊ dn̄m bonauenturā in tres partes pro reliquo sextante tenet̄ heres dicte matris pro duab⁹ ptibus tenet̄ dominus ep̄s ut pater pauperū. Et si tpe uite dči dn̄i nicolai [illegible] fideicō nō appareat acceptatū per dn̄m tutricē possunt pupilli restitui si ex nō acceptatōe se lesos inueniunt. Nec ob. ꝙ de dictis bonis due ptes facte fuerunt q̄ ut dixi dicta diuisio in hac parte errorē ꝯtinuit. Itē cōtinuit in iusticiā q̄ dicta bona oīa fuerunt diuisa inter ep̄m ex pte una ⁊ dictos pupillos ⁊ bonauenturā ⁊ donatarū ex altera. Nec cōtingunt dicta bona pro diuidia eos imo pertinent ēt ad heredes dicte matris qui ñi ex bonis illis sunt p̄ncipaliter habituri quantū supradicti pupilli donatari⁹ ⁊ dictus dominos bonauētura ut superius est exp̄ssū ⁊ lȝ ipse adelpetrus per aliqđ tp̄s ut in themate dr̄ contribuerit ad refectionē pontis plus q̄ȝ in parte eum contingentem ſm formam predictā illa indebita prestatio etiam a sciente facta non obligat eum uel heredes eius in futurū lȝ impedita repetitionē soluti indebite scienter. C. de pac. l. si certis ānis ⁊. ff. de usuris. l. cum de in rem uerso. Ad id autē qđ queritur an heredes dči adelpetri possint bona relinquere ut onus effugiant dico ꝙ si donatio nō apparet sine dubio possunt q̄ ad reficiendū obligati non sunt. Si apparet donatio est uidendum an ipse adelpetrus ꝓmisit refectōȝ ⁊ ad illā se astrixerit ita ⁊ taliter ꝙ ꝑ cōe ⁊ ep̄ȝ tridētinū cōpelli possint uirtute dčē cōpromissionis ⁊ multū sunt pōderanda uerba an donatori sit fcā ꝓmissio recipiēti ꝓ cōi ⁊ ep̄o an recipienti ꝓ se ⁊ heredib⁹ suis q̄ si donatori ipse sol⁹ ⁊ h̄ns ei⁹ aget si donatori recipiēti ꝓ ep̄o ⁊ cōi ēt ep̄s ⁊ cōe agent fcā cessiōe nō alr̄ q̄m iste nō est casus in quo ueniat̄ sine cessiōe q̄rat̄ insti. de inuti. stip. §. si quis alij in glo. mag. C. ad exhi. l. pe. in glo. Jo. aūt relaxando bona nō audit̄ cum se ꝑsonaliter astrinxerit q̄ onus est ꝑsone lȝ ꝓpter rem q̄ semel ꝑfecte ꝯcessum nō reuocat̄ ex pe. C. de actio. ⁊ obli. l. sicut cum cōcor. Secus aūt est in onere mere reali ⁊ ita rei coherete q̄ nō persone ut est seruitus mere p̄dialis. Nam tūc relinquēdo fundū seruietem liberat̄ quis a seruitute ꝓ illum fundū alteri fundo debitam ff. si seruitus uen. l. ⁊. si forte. §. ēt qui notabilis est ad hoc per Bar. satis plene de aqua plu. arcē. l. his cum quo Specu. in ti. d̄ loca. §. nūc aliqua uer. xxxviii.

De tertio dicēdum est sine dubio ꝙ lȝ dčā tutrix omnia discipasset tñ heredes adelpetri nullo mō ex hac calamitate tenent̄ plus q̄ȝ primo. nam onus refectionis ⁊ manutentionis pōtis ⁊ reliquoꝝ ꝑsonale fuit origine habēs ⁊ trahens in ꝑsonam dn̄i bonauenture de cardellis ꝙ onus trā⸗ siuit in suos heredes ꝓ hereditariis portionib⁹ ⁊ nō ultra C. si cer. peta. l. i. C. de here. actio. l. pro hereditariis ⁊. C. ne penis. l. pacto successorū. Cum igit̄ adelpetrus in effectu per fideicō fuerit heres antonij solū pro tertia pte sextātis que tertia pars facit decimā octauam hereditatis dčē testatricis ꝓ dicta decima octaua pte totius hereditatis dčē testatricis ad refectionē dicti pontis ⁊ reliquoꝝ ꝓmissorum per dn̄m dn̄m bonauēturam de cardellis tenentur heredes dicti adelpetri. In istis enim obligationib⁹ que uelut ipso iure diuise in heredes trāseunt ut heredes nullū ius accrescēdi post hereditate aditā actiuum uel passiuū locum habent ut l. v. § cato de uer. obli. facit. C. ne filius ꝓ pa. in rubro ⁊ nigro. Nō enim hij sunt ex officio publico uel priuato obligati ut sic possimus de iure accrescēdi ⁊ decrescēdi querere. Nec etiam hoc ius harum obligationum ex uero causatur ꝯcessu duo casus hȝ locum l. si mihi ⁊ tibi d̄ uerbo. ob. ⁊ nō est casus noster.

Super ultimo nō est dubiū ꝙ si dčā donatio apparet uel est nulla nō ligat dictos heredes magistri Iosij. Sed q̄ inueniunt̄ possidere bona obligata ex ꝯtractu inito per dn̄m dn̄m bonauēturam cū ep̄o tridentino ⁊ cōi dicte terre illa bona cogitur ut ypothecata relaxare si ypothecaria cōueniret̄ per q̄ȝ sola possessio auocat̄ ⁊ possidens illam cōcedo liberat̄ ad p̄stationem debiti se nō inuenit ꝑsonaliter obligatū ut eēt in casu ꝓposito. ff. d̄ euict. l. si cum uēditor in fi. prin. Bona ergo distracta ꝑ dčām tutricem de bonis in dčā cōcessione descriptis uelut ypothecata a singulis possessorib⁹ poterūt auocari ex quo ꝯ ypothe. nō inuenit̄ p̄scriptum nec alio mō ypotheca inuenitur sublata ego Ang. ⁊c. cccxxi.

De uirtute cuiusdā laudi ex cōpromisso Rubrica.

UNCTUS Talis est duo cōpromisserūt in duos arbitros de oībus litibus quas habēt uel habituri erunt in forma cōi dantes eis ptātē oēs dčās lites uidēdi inde ad duos mēses ꝓxime futuros ⁊ intra ipm ⁊ tp̄s ⁊ ipm terminū pluries ⁊ quotiēs ⁊ quātum uoluerint ꝓrogādi ⁊ fuit factum dcm̄ cōpromissum in. xxxviij. die xv. Februarij dicti arbitri multas ꝓrogationes fecerūt. Ultimo ꝓrogauerunt dcm̄ terminū in. xxix. octobris ꝑ tp̄s sex mensiū tūc ꝓxime futuroꝝ ⁊ infra illud semestre laudū tulerūt aduersus ꝙ ꝯ obtinērem in certis pecuniaꝝ quātitatibus fuit petita reductio ad arbitriū boni uiri ⁊ maxime ꝯ fideiussores cōpromissi. Querit̄ de uirtutib⁹ dči laudi an mereat̄ executionē ⁊ an reductio de iure peti potuerit uel possit ⁊c.

IN HIS Themate ⁊ tuis ꝓrogationib⁹ in quaꝝ ultima laudū latū fuit dico sine dubio laudū predictum funditus fore ⁊ esse ipo iure nullū ⁊ ꝑ cōsequens nullā executionē mereri ⁊ portionē dcē reductionis ad arbitrium boni uiri nullum effectū sortiri ex quo nullū est laudū q̄m illa p̄supponit laudū aliqđ sed iniquum ut l. si societatē. §. arbitroꝝ ff. pro socio cum. l. sequē. Quod aūt dcm̄ laudum sit nullū pȝ aperte q̄ cōpromissum fuit factū in. xxxviij. die. xv. feb. ⁊ data ptās arbitris lit̄ ⁊ questiones de quib⁹ erat cōpromissum uidēdi audiendi ⁊ terminādi inde ad duos mēses ꝓxime uēturos ⁊ intra ipm tp̄s ⁊ ipm terminum semel ⁊ pluries quoties quātum uoluerint ꝓrogādi. Ultima aūt ꝓrogatio facta fuit ꝑ dčōs arbitros in. xxix. die. xxiij. mens octobris ut cōstare uidi manu dicti ser Philippi lupardi d̄ luca ⁊ sic nō fuit facta intra ipm tp̄s ⁊ infra ipm terminū dictoꝝ duorum mensiū. imo post ꝑ magnum spaciū ⁊ satis lōgum tēporis interuallū. ⁊ in isto ultimo termino laudum latū fuit ⁊ sic expirato funditus cōpromisso ⁊ ei⁹ uirtute. ⁊ id nullū ut. l. si cum dies. §. si intra. ff. de arbi. ⁊ ꝓrogatio p̄dicta ultima facta ꝑ dčōs arbitros funditus fuit nulla q̄m

tis ut dicu fuit dicta ptas solu prorogandi infra dictum tps ⁊ terminu dictor duor mensium imo post per magnu spaciu ⁊ satis longum tpis intervallu ⁊ in isto ultio termino laudum latum fuit ⁊ sic expirato fundamto cōpromisso ⁊ ei⁹ virtute ⁊ iō nullu ut. l. si cu dies. § si intra. ff. de arbi. Et prorogatio pdicta ultio facta p dictos arbitros fundamts fuit nulla qm eis ut dixi fundamts fuit data ptas solu prorogandi infra dcm tēpus ⁊ terminu dictor duor mensiu usq post ipsu tps prorogare nullatenus potuerut qm arbitri nihil extra cōpromissu facere possunt ⁊ maxime in pferenda die cōpromissi ⁊ iō eis ipune non paretur tex. est. ff. de arbi. l. non distinguem⁹ §. si. ubi est casus dicte qōis vnde ex pmissis concludo dcm arbitrium nullum fore ut in princi. dictum est ⁊ per consequēs petitionem reductionis finaliter nullam esse angelus de ubaldis legum doctor. cexxxii.

De ipotheca ad que bona trahatur ⁊ an porrigatur ad bona mariti que non potuerunt ei acquiri ⁊ c. rubrica.

UNCTUS Est talis Joānes lapi de pistorio vēdidit bandino de panciatic. de pistorio recipien pro se ⁊ Joāne eius fratre unu podere qui ioānes postea militauit ⁊ uocatur dns ioānes deinde bandinus noie suo ⁊ dci sui fratris reuendidit dictu podere eide ioāni lapi hoc mō qr reuendidit eidē ser spade emēti pro dicto ioāne lapi postea dictus ioānes lapi duxit uxore cu certa dote ⁊ sic bona sua obligauit oia psentia ⁊ futura deinde idē ioānes lapi reuendidit dcm podere dicto luce ser spade suo noie recipien mortuo dicto ioāne lapi dna polonia uxor eius pro dcā dote per ipothecariam dictum podere nititur aduocare a dicto luca ser spade ⁊ super hoc sententia cōdēnatoria lata est contra dictuz lucam insolidum ut dictu podere relaxet tanq̄ ipothecatuz vnde queritur de iusticia dicte sñie ⁊ c. ⁊ quid iur sit ⁊ c.

ACTUM Predictu satis cōfusum ⁊ intricatum est ut pz ex eius narratione ⁊ multitudine actor mihi transmissoru tn dilucidare conabor pro posse vnde considero pmā venditione factā per ioāne lapi bādino pdicto recipiēti pro se ⁊ ioāne eius fratre qui ioānes postea militauit ⁊ nunc dr dns ioānes ex qua venditoe ēt traditione secuta eidem bādino dniu quesitū non est nisi pro pte dimidia qr pro illa sola pte sibi querere intēdit pro illa sola idē Jo. lapi in eundē bandinū in effectu ⁊ in substātia remāsuru uteroz igitur voluit eē venditor s. Jo. lapi q̄z emptor s. bandinus dniu ⁊ possessionē acquiri in substātia ⁊ in effectu eide bandino pro dcā pte dimidia ⁊ pro eadē pte in ipsu bandinum suo noie pprio dniu ⁊ possessio sunt trāslata si dictus bādinus dci ioānis nūc milit. tpe dicte emptōis reuera pcur. erat ut. l. i. C. p quas psonas nobis acquirit ⁊ l. possessio §. fi. ff. de acqu. pos. Etiā si eide ioānes miles fuisset ignorās emptionis pdicte lz eide militi ignorāti nō fuissz quesita vsucapiendi cōditio de qua queri necessario oz si psupponeremus dcm ioāne lapi rerum venditaru dnm non fuisse ⁊ per cōsequens nullu transtulisse dniu sed solā usucapiēdi conditione. Si aūt dictus bandinus dicte venditionis tpe reuera pcur nō erat sed solu negocior gestor tunc sm verā doctrinā ipsi bandino ut gestori dniu ⁊ possessio acquisita fuit ⁊ apud eū durauit usq ad punctu ratihabitionis nō aūt dominiu nullius est ⁊ p aere volat ut quidā dixerunt ⁊ male ut. ff de neg gest. l si ego. In ipso puncto aūt ratihabitiōis imediate in ipsu Jo. nūc militem translatu fuit dniu ⁊ possessio si idē Jo lapi dominus erat ⁊ si nō usucapiendi conditio qr quantu ad effectu acquisitionis quicquid operatur uer pcuratoriu a pn illud idē operat ratihabitio eiusdem Jo nūc milit tex est in. d. l. si ego. hoc fundamēto premisso de facili venit ad decisione questi qr si dictus Jo nunc miles tacite vel expsse pro pte dimidia eu contingente ratificauit dictā emptione dniu dicte partis in eu translatu absq voluntate eiusdē milit in eum Jo. lapi loco ultimo eiusdez rei reemptoē nū est eiusdem partis nō est dniu translatu nec ēt usucapiendi conditio qm sciebat dicta bona pro dcā parte dimidia ad ipsum ioānem militē pertinere cu eidē bādino eadē bona primo loco vēdidisset eide bandino pro se ⁊ dicto ioāne nunc milite unde nisi idē ioānes nunc miles ratificauerit venditioem postea factā suo nomine per dictuz bandinum suum fratre dicto luce ser spade recipienti pro dicto Jo lapi in ipsu Jo. lapi nō est translatu dniu dicte partis dimidie cōtingentis dcō ioā. militi virtute dicte emptōis facte per dominu bādinum a dicto Jo lapi Si idem Jo. lapi dns erat ⁊ si non erat dns sed quasi dns qr usucapiebat nō est translatum quasi dniu nec usucapiendi conditio in ipsm Jo. cum habuerit in dcā parte dimidia sciam rei aliene eo qr ipsam vēdiderat primitus dcō bandino recipien p se ⁊ dcō Jo. eius fratre ⁊ sic nullā poterat pretēdere ignorātiam ut. l. viii. pro suo ⁊ eōde modo nō poterat ptendere ignorātiam dict⁹ lucas ser Spade qui emit a dcō bandino p dcō Jo lapi eo qr emit dcā bona ab eodem bādino nomine dci bandini vēdentis nomine suo proprio ⁊ dicti Jo. sui fratris nūc militis. Et sic emit ipsa bona vt cōia ipsius bādini ⁊ dicti Jo. milit sui fratris. tex. est. C. de nego. gest. l. ab vno ⁊. C. fami. her. l. in familie ⁊ Bar. C. de rei vēdi. l. mater. Cum igit dictus lucas habuerit ⁊ habere debuerit p fratrem suu sciam rei aliene in dcis bonis p dicta pte dimidia cōtingete dcm militem apparet euideter ⁊ lucide ipsm Jo. lapi cum vēdidit dcā bona integre dcō luce tpore venditionis nō habuisse dniu dcor bonoz integruz sed p dcā dimidia tm. Nec ēt habuisse vsucapiēdi cōditionem pter sciam malā fidē ⁊ similiter dcm lucam nō habuisse dniu nisi solūmodo dcē ptis que erat apud dictum Joānem milite nec ēt ipm lucā in dcā parte Jo. militis habuisse vsucapiēdi cōditionem cū sciuerit ipsam ptem ad ipsz Jo milite ptinere ex eo qr ut pcur. dicti Joan. lapi pro ipso emit a dcō bādino nomine suo ⁊ dci Jo. milit ut. d. l. fi. p suo ⁊. C. de cōtrahe. stipu. l. optimā. Ex quib⁹ oibus cōcludo qr lz dictus Jo. lapi redimerit dcā bona a dcō bandino per dcm lucam ser spade tn in dcm Joā. lapi nō est trāslatum dniu dictor bonor nec vsucapiēdi cōditio illi⁹ ptis que ptinere cepit ⁊ adhuc hodie ptinet ad dcm dnm Joā. militem. Sed dict⁹ dns Jo. miles ratificauit emptionez suo nomine nec approbauit vēditionem dictor bonor factam suo nomine. ⁊ per dns vxor dicti Joā lapi defuncti nō hz dcā bona obligata nisi solum p dcā parte dimidia que fuit translata in ipm Joan lapi post matrimoniu cōtractum in alia vero dimidia nō hz iure ypothece cum post cōtractuz matrimoniu nunq̄z fuit in bonis Jo. lapi. quo ad dniuz vel quasi dominiu ut. C. si res alie. pig. da. sit. l. i. ⁊ ibi per Cy ō pigno. l. que nūdum. §. qō dicit. Et iō sñia lata cōtra possessorem vt restituat integre dcā bona nō est iusta nisi pro pte dimidia tm que in bonis dicti ioānis lapi inuenit fuisse exceptione facta pro eo p dcm ser spadum p alia parte fuit ⁊ est iniusta qm cōtinuo reperit inueta in bonis dicti ioānis milit si emptionē factā ō dictis bonis suo nomine p dimidia pte approbauit ⁊ venditionē factam suo nomine dcō ser spade recipien p dcō Joā. lapi nō approbauit inquātum aūt dict⁹ ioānnes nūc miles dcām vēditionem suo nomine factā approbasset in totu dcā bona saltē iure quasi dniq fuissent i patrimonio dicti ioannis lapi post dcm matrimoniu cōtractum ⁊ si hoc casu in totu dcā sñia eēt iusta ut. ff de pig. l. si ab eo ⁊ plene in Spe. in ti. de obli. ⁊ solu. uij. pte §. i. v. sz quid dz pbare creditor cum se. Et ita dico ⁊ cōsulo ego [illegible] ⁊ c. cexxxiii.

De duobus testib⁹ ⁊ examinatōe testiu ad ppetuam rei memoriā ⁊ an qsi heres pōt hereditatē repudiare ⁊ acceptare legatu. ⁊ an in testamēto ad pias cās sufficiāt duo testes ⁊ qsi legata peti possunt nullo adeūte hereditate ⁊ de statuto quo cauet qr cu trib⁹ idoneis testibus testamētu vz. Et an monales possunt eē testes ⁊ de intellectu. l. i. C. ō sacrosan. eccle. ⁊ c. Rubrica.

UNCTUS Est quedam dna margarita sanamete ⁊ intellectu condidit testamētum solēne ⁊ vltimam volūtatez in quo certa legata fecit ⁊ quēdam nepotem suu heredem vniuersalē instituit. s. quēdam paulu ⁊ de hoc testamēto ⁊ vltima volūtate rogatus fuit quidā notarius cu testibus scdm formā stat. Sz deinde tractu tpis veniēs ad mortem exstēs grauiter infirma in quodā monasterio qr dicit delesperādie suum vt dicit p parte sindici ⁊ pcur. dci monasterij cōdidit testamētum ⁊ vltimā voluntatem in quo ⁊ qua disposuisse dicit ut in petitione infra patebit p q̄z petijt quosdam testes examinari ad ppetuaz rei memoriā in qua examinatōe opposite fuerunt exceptiones tam ō pcessum q̄z ēt cōtra testes ⁊ eoruz dcā ⁊ testes examinati sunt ut in copia actor layeus cōtinet ⁊ pz. Modo querit dnis dcis actis ⁊ actitatis quis foueat iustam cām an dcm monasterium an dict⁹ paulus. Et que sint ptes iudicis qr petit propte dicti pauli pnūciari inter alia dcis eor attestationib⁹ ⁊ testibus nō esse fidem exhibēdam. item vertitur dubiu an p

dictum

dcm̄ testamētum posterius allegatum tollat̄ primū solēne ⁊ in casu in quo tolerer̄ ad dno tm̄ testes masculi q̄ tertiū vz̄ vānes vz̄ omnino reprobatus sufficiant tanq̄z testiū fit ad pias cās. Item in casu in quo sufficerent an dcē moniales possint hereditatem repudiare ⁊ accipere legatum cū non appareat repetitū a venientibus ab intestato. Item q̄ vz̄ re lictum a seipso sibi ipsi cum nullus alius sit vel dicat̄ heres institutus in dcō secūdo allegato testō ⁊ sic non videt̄ vale re vel an ecōuerso dcs paulus possit dcām hereditatē adi re non obstantibus dictis attestationibus tanq̄z friuolis ⁊ frustratoriis. Item in casu in quo nullus adiret hereditatē nec ex testō nec ab intestato dcā legata possint aliquo iur̄ pe ti vel non niso ēt quodam stat̄. ciuitatis senarū disponēte q̄ testm̄ fcm̄ coram tribus testibus masculis ⁊ pauperibus va leat ⁊ teneat.

In causa predicta posito pro cōstā ti q̄ potuerit ⁊ possit peti examinatio testiū ⁊ publicatio ad eternā rei me moriam qḋ tamē an fit ner omitto ⁊ sufficit te missio ad not per Inno. extra ut lite non conte. qm̄ frequen ter. per glo. ⁊ doc in. l. in lege aquil. si veleriz. ff. ad. l. aquil. per bar. C de testi. auten si quis ab aliquo. Videt̄ p̄ma fa cie pnūciādum pro parte monasterij. s. contenta ⁊ petita fie ri debere. pūt petiut̄ ⁊ dcis ⁊ attestationibus dcōr̄ testiū esse fidem plenem ⁊ ppetuam adhibēdam ⁊ ipsa dcā ⁊ atte statōes in publicam formā debere reduci qm̄ testamētum ⁊ vltima volūtas dce margarite per omnes moniales pductā in testes pbata est loquor inquātum dce moniales deposue runt de licentia ⁊ pmissū earū abbatisse al's. n. earū vox ēēt frustra. C. qui accu. non pos. l. pe. Nec inmerito q̄ mortuor̄ loco hītur. C. de epis. ⁊ cle. l. deo nobis in auten. de mona. §. illud. ⁊. §. si quis aūt. ⁊. xvi. q. i. placuit. ⁊ in. q. xi. si quis. ⁊ ea. cā. q. v. cōstituimus spec. in ti. de teste. §. opponitur ver. item excipitur q̄ est monachus. ⁊ in hoc standū est decisiōi canonistarū. ⁊ lz glo. iur. ciuil̄ in. l. i. ff. de testi. simplr̄ teneat monachi testimoniū valere eo q̄ inuenitur phibitum tamē intelligamus illam cum limitatōe p̄dcā. s. cum licentiam hz a superiore suo tu al'. tex in. c. i. in fi. de iur. caliū. item pbata vz̄ dcā volūtas p tres testes masculos ⁊ puberes vz per pau lum ⁊ aromatariū vāne cunij. ⁊ magistrū nicum pucij ⁊ fz formā statuti p̄dicti in qualibz vltima volūtate sufficiūt tres testes masculi puberes et nō rogati p quod statutū modifi cari potuit testādi solenitas inter subditos fm veram opi. li cet Ja. bu. tenuerit ↄrium in. l. iij. de testa. cuius opi. repro barūt andreas de pis̄ Ci. Bar. ⁊ Bal. ⁊ ita practicat̄ i iu diciis ⁊ in scolis qm̄ dcā solenitas testandi iure positum est vnde lege municipali tolli modificari ⁊ ampliari pōt de quo p eūdem bar. in d. l. iij. ⁊ se. Pro hoc et q̄ fcā fuit institu tio de ecclesia cui quis relinquere pōt qūo vult ⁊ qūo pōt adinstar militis militātis qsi i mort̄ articulo cōstitutus dispo nit ut fuit ... bemate fm bar. qui hāc lecturā ⁊ nouū intel ctū dedit ⁊ posuit. l. i. C. de sa. san. ec. ⁊ lz nō fuisset relictū ecclesie aut alteri sacro ↄcilio sed tantūmodo ad piā cām ⁊ pios usus adhuc idē vz̄ esse qm̄ de iure canonico valet oē re lictū corā duobus uel tribus abolita iure ciuilis rigorositate que qsiqz per. vij ca testiū ⁊ indistincte saltē per. v. oēm aliā vltimā uoluntate exigat probari p̄terq̄z in testō militis ⁊ in ter liberos ut in. c. relatū ō testa. cōiuncta. l. hac cōsultissima C. de testa. ⁊. l. fi. C de codicillis nec curat̄ an sint masculi uel femine qm̄ ad ius diuinū decretalis retulit se fm qḋ in ore duor̄ uel triū stat oē uerbū ut. o. c. ⁊. e. ti. c. cū esses fm qḋ ius diuinum maris ⁊ femine est equa cōditio ita q̄ vbi masculi ad testimoniū admittunt̄ ⁊ ita ēt ⁊ femelle. In. cā ista male libēter consulo q̄ pia ⁊ utriqz parti quantū possū psuadeo cōpositōez atqz cōcordiā pugnateni cōsciā vbis cū rigore cum rigor ex toto resistit ut infra dicā. Et capio pmo statutum quod non opitulat̄ ad cām istā pp duo. Prio q̄ statutū simplr̄ loquens sub obseruātia solemnitatis quam exigat ⁊ requirit in actu testādi uel inter uiuos disponendi nō vēdicat sibi locū nisi cū dispō celebrat̄ i territoriū dispo nēt. ita q̄ in eo loco disponens heat ius statuēdi ut. l. cū vn⁹ §. pe. de bonis autē. iudi. pos. ⁊ ibi p bar. ⁊ in. l. cunctos po pulos per eundē. Nec obstat de cōsti. c. ca statutum. § statuto li. vi. ⁊. C. de epi. ⁊ cle. l. si quis in hoc gen⁹ q̄ ibi statuūz diocesanū spālr̄ pcedebat de actu ⁊ maleficio p subditū p petrando extra diocesim statuētis sic ⁊ in. d. l. si quis. Ca sus aūt noster est cū statutū dispōit simplr̄ quo casu nō ligat subditū disponētez uel delinquēte extra territoriū disponēs.

⁊ ita est in casu pposito q̄ dcm̄ testm̄ ⁊ vltia uolūtas lz cō fecta fuerit ultra fines territorij senar̄ tm̄ i loco exēpto a ma nu ⁊ a iurisdatōe senēsiū qm̄ ↄfectū fuit dcm̄ testm̄ itra clau sura dci monasterij qd̄ monasteriū ē exēptū ⁊ locus eius ⁊ paria sunt simpliciter locū extra territoriū ēē uel intra fines sed ipm ēē exemptū ut. ff. de interdic. ⁊ religio. l. relegato rum. §. sicut aūt de priuilegiis. c. i. li. vj. ⁊ facit. ff ad munici palis. l. i. hoc tm̄ nō pōt sine magno dubio ptransiri. Et facit ad p̄dicta q̄ no. Bar in repe. l. omnes populi ⁊. l. cunctos populos. Scdō nō opitulat̄ dcm̄ statutū. q̄ obiectū est ↄ psonam dicti vānis q̄ fuit sollicitator ⁊ instigator dicte cāe pro dcō monasterio ⁊ hoc articulatū fuit per ptem aduer sam q̄ fuerit instigator litis inducti fuerūt multi testes inter quos thomasius dn̄i guilhelmini sup. ix articulo satis pba uit ut dixit dcm̄ vānem pluribus vicibus venire ad curiam senatoris p dicta cā ⁊ soluere ser gregorio tunc notario ad bācham dcē curie pro dcō monasterio ⁊ pro actis que fie bant tūc in dcā cā pro dcō monasterio ire eim ad curiā pro cā ⁊ soluere notarius cāe istud est ppzie instigatōis ⁊ sol licitudinis ca. ff. ad turpil. l. i. §. incidit. ff. ō infamib⁹. l. ⁊ ob. hec uerba in glo. de bonis liberto. l. qui cū maior. § lz si nō ⁊ ser gregorius ser recuperi qui dixit q̄ dictus vāne ⁊ ro gauit eūdem dominū ser gregoriū q̄ reciperet iuramētum in dcā cā a dictis monialibus in dcō articulo nominans. lz ser xpoforus qui sup nono dcō articulo dixit q̄ vidit dcm̄ de vānem sollicitare deinde ser gregorium ⁊ bartholomeū notarios dcē curie hac ēt eundem ser xpoforum accopiato rem actor̄ ut scriberet copias ⁊ alia necessaria in dcā cā ⁊ ēt aliquando soluit eidem ser xpoforo pro scriptura quas idem ser xpoforus in dcā cā faciebat hac ēt ser brcius pau li qui dixit q̄ dictus vānes requisiuit dcm̄ testem q̄ ēēt pro monasterio p̄dicto in curia dn̄i senatoris ad faciēdum exa minari testes sup dcā vltima volūtate. Et q̄ ēt ipse vannes dedit dcō testi vnum florenū pro pte dicti monasterij p suo salario ⁊ q̄ pluirb⁹ vicibus dictus vānes associauit ipz ser bricium p dcā cā accidētem ad dcām curiam senatoris. vñ per dcōs testes plane puto pbatum q̄ in nono articulo cō tinet̄. vnde dcō ⁊ attestationi dicti vānis velut instigatori ⁊ sollicitatori litis nulla fides adhibēda est ex quo ↄ perso nam ⁊ cōgruo tpe sunt exceptiōes obiecte in. q. v. cōspirato res de accusa cū oporteat de re iudi cum iaco. ⁊ a. xij. q. i. cō iurationum ⁊ p iod. an. de iudi. exhibita in glo. iiij. cum re missionib⁹ suis Spe. in. d. § opponit̄ uer. item q̄ est cōspi rator. Nec dicat quis eos singulares eo q̄ de diuersis acti bus instigatū denotātibus deponūt q̄ cum instigato sit ge nus ⁊ articuli denotātes instigatione sunt demōstrati hu ius vniuersalis nō pōt dici singularitas inter eos. ff. ō testi. l. ob carmen. § fi. in glo per innoc. ⁊ ioā. an de accusatio. c. qualiter Spe. in ti. de teste. § iam de interrogatoriis v. sunt aūt iuxta finem. Satis eim detrahit̄ fidei dci vānis ex eo q̄ extra iudiciū interrogatus de dcā vltima volūtate dixit aliō q̄z in iudicio. Quinimo fm Bar. testimoniū eius reproba tur vt falsum ut ipe no. in. l. eos ff. de falsis lz hec mihi non placuerit vnq̄z neqz placeat q̄ prima examinatio extra iudi cialis nō rite facta nunq̄z preiudicat posteriori que rite ⁊ so lemniter fit imo semp posteriori stat̄ ut cle. testibus de testi. Spe. in dcō. §. ver. quid si idem testi. cum se nō obst. eodez l. eos ff. de falsis p q̄z ipe se fundat q̄ ibi testimoniuz extra iudiciale erat aliqḋ pp̄ter naturam subiecte materie vñ nō mir̄. si post iterum examinat̄ solemniter ⁊ dicit ↄtrium re mouet̄ ut falsus lz aūt stet̄ dicto fo ca dcm̄ est tamē ob hoc solum ei⁹ fidei aliqualiter detrahēdum puto. Sz q̄ pbatuz est eum litis instigatorē ⁊ sollicitatorē eius dcm̄ remouet̄ ex toto tm̄ ad eum forti⁹ remouēdum multū opatur ↄiectus p̄dicta de qua supra mētio facta est. Cōcludo ergo q̄ ci tatum statutū ad ppositū nostrum nō facit cum dcā intentio pbata nō sit p tres testes ex quo dcm̄ vnus reiicit̄. Nūc de scēdo ad dcm̄ Bar qui nouam lecturā posuit in d. l. i. dicē do q̄ vbicūqz relinquit̄ sacro collegio p aliquem laborātez in extremis ibi dispositō quo quomō facta tenet ⁊ sicut mi litis testamētum q̄ ei⁹ opi. reprobata est ⁊ in iudiciis ⁊ in scolis ⁊ ↄ eum est casus dcōrum capitulor̄. Cum eōs ⁊ re latum simul cōiungendo. Nam in. c. cum esses expsse dicit̄ q̄ lz extrema volūtate defunctus cōstiterit tm̄ fm leges hu manas testm̄ illud nō tz nisi septē testiuz hēat suprascriptio nes ⁊ alia volūtas pñtiam habeat quinqz testiū ⁊ in. c. re latum q̄ cōmunit̄ ad p̄cedens sit mētio de eadez lege ciuili ēt cū relinquit̄ sancto ↄsilio. Ex quo cōcludo eius opi. falsā

per dic a duo capitula recte itellecta z sic cōiuncta. Dria sit inter dictas decretales est hec q de iure canonico oia testa ēt ad non pias cās cōfecta corā pbro testatoris z trib⁹ aliis uel duabus psonis masculis uel femellis ualēt non obstan te lege humana ͻtriū disponēte que exigit pñtiaz vij. testium uel quinqz ut superius est expssū. Caplm vero relatū dicit q nō obstante lege ciuili cū relinquit ecclesie testim ualz co rā duobus uel trib⁹ testibus nec curo utrū sint masculi uel femelle ut superius dcm̄ est. cum dicta decretalis nō distin guat masculos a femellis. Et attendendū diligeter q ambo dicta capla loquūtur qn̄ qd corā ecclesia agitat ut pz euiden ter ex littera. cum aūt qd agitatur corā iudice laico ut est i ca su pposito z in terris ipeņ ut est ciuitas senar in qua sū mi pōtifices nullā hñt iurisdictione tēporale obseruandū est statutū iuris ciuilis qd generalr disponit de solemitate. vij te stium masculoꝝ z rogatoꝝ qm̄ in his que mere spūalia nō sunt aūt a spūalibus nō dependet ut sunt cāe ḿutarie statu tum iur. ciuil' ͻdicens iuri canonico obseruandū est i terris impij ius canonicū in terris ecclesie in quib⁹ hz tpale iuris dictione fm Jo an. in c. q de reg. iur. li. vi. in pma gl. Cōclu do igit ex pmissis ptes iudicis de cā cognoscetis fore has q pnunciare dz testibus z attestationibus dcōꝝ testiū fidē adhibendā nō esse nec ea publicari posse ul' debere ad eter nā rei memoriā. Nec obstat si dicat piculum aie uertit usi quo ad utrūqz forum tolli vz ius ciuile fm Jo an. in gl. pdi cta q non de oi periculo aie loquit' sed pncipalr de pericu lo aie queritur al' omnis cā deuolui posset ad forū eccl'ie qd nō fuit de intentione pōtificis extra de iudi. c. nouit z ibi p eunde Jo. Et si aliud diceremus extincta esset ptās cesarea z gladius tpalis in eo qd est falsuz ut plene iam declaraui in mea repetitōe quā feci apud bononiā de le. si certus ānis. C. de pac. Moneor et ad pdicta dicenda q cū emanauerit testiū primū solēne cōditum fm iur ciuilis disciplinā z re gulas in quo instituti fuerāt forsitan uenietes ab intestato il lud nō tollit per fm minus solēne et ualidū de iure spāli ni si tantūmodo fauore malute ut. l. ij ff. de iniusto test. Nullo aūt fauore qz nullne meminime legisse primū testm̄ solene in quo sunt instituti ueniētes ab intestato tolli per fm mi nus solene in quo sint extranei penitus instituti. Et ita con sulo ego angelus de perusio z c. cexxxiiij.

Ad instrm guarentigie mercatur executionē auctus statu si cōficiat super contractu matrimoniali cum pena z sic re probato z que dicantur contra bonos mores uel non z c.

Unctus

Est. Statuto cōis florentie ca uetur q sup debito z quibuscū qz ͻtctibus guarentigiā continetibus p uiam acti onis uel exceptionis nihil posset opponi uel dissi mulatōe uel ͻctu per uim dolū uel metū uel aliud uiciū obij ci uel opponi z nō obstante petitione uel exceptōe que fie ret de pdictis iudex uel officialis corā quo peteret ul' oppo neret pdicte teneat z debeat executioni mādare debituz ta le z ͻctum usqz ad integrā satisfactione nisi ostēderet scri pturā debiti sibi uel alteri pro eo redditā cancellatā uel in strumentū solutōis sinis uel cassationis. contingit q ascen dentes mares z femine uicissim pmiserunt se facturos z curaturos q filius unius filiam alterius recipiet in vxorē z econtra. Et quilibet ipsoꝝ seorsum unus ab altero lz in eo dē instrō confessus fuit se arrarum noie recepisse florenos auri mille quos pmisit reddere duplicatos. Si pdicta oia z singula non obseruauerit cū effectu deinde postea cōtingit successiue q vn⁹ eoꝝ pdicta nō obseruat alter aūt obserua re uult z p eū nō stat. Et petit qui obseruaz uult dcās arras cōfessatas simplas z nō duplas. Querit utrū instrm guarē tigie executionē mandatur attenta forma dicti statuti z c.

Isis

Statuto z ͻctu pdictis prima facie uidet' instrm predcm̄ guarentigie nul lam executione mereri pro eo q dcūs ͻctus bo nis moribus cōtradicit cuz matrimonia tā ͻcta qz etiā cōtrahēda pene uinculo astringi nō debeāt siue pe na sit pmissa hincinde p cōiuges z c. uel spec siue parentes cōiuges ff de uer. ob. titia ubi est casus cū igitur honestati bonisqz moribus pactū repugnet doli mali sine dubio ob stat exceptio ut ibidē quinimo z peā oia z cōuentōes bo nis moꝝb⁹ z honestati ͻdictoꝛie nullas uires hñt nullūqz ius agēdi excipiedi aut naturale obligationē pducūt. C. de pac. l. pacta q ͻ. ff. de pac. l. iūgenuū §. si ob maleficiū z c. § pter aūt. Et iō talia pacta iuramēto nō firmant' de re. iur. c. nō est obligatoꝛiū z ibi per Jo. an. z dy. Nec ob. uz statu tum predictū qm̄ a prin. loquit' de pcepto guarentigie facie de debito uel de re cōtenta in talibus scripturis hoc aūt cō stat nō esse debitum. Et lz statutum loquat' de re ͻcta in ta libus scripturis tñ temperanda sunt verba z restringenda ita z taliter q nihil absurdum nihil turpe aut moribus bonis ͻtrium cōtineant ut. ff. de bo. liber. l. nam absurdū. Si eīz sic mdaice z tenaciter verba statuti amplecteremur sequeret' q omnis pactio z ois ͻctus quāntucūqz turpissimus mi quus redactus in mūdum si pceptum guaretigie cōtineret deberet executioni mādari vñ z si quis ascēdentes vel de scēdentes pmisisset sibi in matrimonio copulare aut trans uersalem in gradu phibito sub pena aut quis pmisisset sa crilegium homicidiū aut aliud detestabile pperrare sub pe na z recepisset pceptum guaretigie eo nō obstāte pena pos set exigi. Hoc aūt ͻdicit legi diuine z humane tam cano nice qz ciuili et si dicte pollicitatōes vel pacta eēnt iuramē to firmata ut superi⁹ dcm̄ est. Pro hac pte facit multuz q ubi lex de dispositōe aliqua inter viuos vel vltime volūtat' statuit nō prius ad dispositū in statuto recurrit' qz cōstet dis positionē hominis inter viuos vel in vltia voluntate vali da. l. ūij. §. cōdemnatum de re iudi. z l. diuus. ff. de testa. mi li. que notabilis est ad hoc. Si aūt vera sunt antecedētia q dcā pactio sit bonis morib⁹ ͻdices z honestatez inquinet necessario sequit' cōclusio ante dcā. Cōtrarium puto verū pro cuius inuestigatōe cōsidero q ocm̄ adiectione penarū sup obseruātia matrimonij iam ͻcti vel ͻhendi improbat lex canonica z ciuilis honestati z bonis morib⁹ ͻtrium ut d. l. titia in prin. z extra de spon. gēma sed nō arras ut ibi p Jnno. vñ z si arras penam dicere possumus prout voluit bernardus in. d. c. gema. Nō tame effectū pene habet arre p omnia q si p oia sortirent' eūdem effectū sicut pene adie ctio bonis morib⁹ ͻdicit indifferēter z indistincte sic z ar rarum interiectio duplicata vel triplicata eēt similiter inter dicta cum duplū triplū uel quadruplū nō sit dubium q e pe na respectu soluētis z et recipietis ergo nec primordialis arra vel eius multiplicatio bonos mores indifferēter vl' ho nestatem corrūpit uel aliqualiter inquinat. Si eim hoc esset utiqz statutum iuris canonici uel ciuilis nō teneret q eet le gi euāgeliorum z dei directe oppositū z ͻtrium qm̄ eet in ductiuū z prouocatiuum peccati. Statuit ergo sanctio iure ciuilis q cuz in ͻhendis nuptijs ptās libera esse debeat q in arris statis ob matrimoniū ͻhēdum si matrimoniū nō ͻ hitur nulla ista cā subsistente arre duplicate p recipietem restituunt' si eius culpa dantis matrimoniū nō ͻhitur sz da te pdunt' si culpa dantis matrimoniū nō ͻhitur vacāte dis positione antique prudētie que usqz ad quadruplum ipsas arras ascēdere pmittebat vnde tam p antiqz iur prudentiam qz per noua iura matrimonia nō erāt libera ab omni metu penaꝝ q nō a pena que incurrit' p dationem arraꝝ sz solū ab illa que a prin. sub nudo nomine pene in dispositōe iter mittit' ut pz aperte in l. arris cōiuncta. l. fi. C. de spō in qua ponit' z describit' noua iuris prudētia q si extra diffinitōz illius legis cautio penam in stipulatione deducitz cōtineat ex nulla pte vires habebit pter liberam ptātem que in nu ptijs cōtrahēdis esse dz ut superi⁹ est ostēsum. Non igit' bo nis moribus ͻdicit aut honestati repugnat mutua arrarū pmissio. sed solū euacuat' virtus ex eo q arre date nō sunt z euacuat' uirtus maxime ei⁹ trāsgressu z excessu cuz olim usqz ad quadruplū hodie uero duplum nō psit trāscendere. Cum igit' arrarum ͻfessio nullo iure naturali canonico sit interdicta sed solo statuto iur ciuilis ut. d. l. fi. hoc mō dz in telligi q euacuat' uirtus eius nō aūt legis interdictum resi stit potentie cōfitendi arras. z iō cōfiteri arras nō est legib⁹ neqz morib⁹ interdictū sz solum euacuata uirt⁹ est cōfessio nis actu uero pmittendi penam simplicē z primordialez sub pene nomine nūcupatam lex resistit z ͻdicit. Et ideo illa nō iuramēto firmat'. Nūc ad ppositum reducēdo dico dcās cōfessiones arrarum nullas fore q extra diffinitionez dcē legis ultime emanarūt nō obstante q dcē confessiones seorsum sint facte exquo facte sunt uno cōtextu q pter cō textualitatis actū psumere debem⁹ eas mutuas ut l. si uera in §. in bonis. ff. de prim. credi. ff si cer peta l. lecta. §. dece bam. Sed lz sunt nulle de nullitate obijci nō pōt exquo p ceptum guarētigie ͻtinet' in eis ͻ q nō pōt obijci de ui do lo uel metu uel aliquid aliud dici obijci uel opponi ut pz in dcō statuto. super debito uero z quibuscūqz ͻctibus. Nec mirū q multi sunt actus nulli fundatus ipō iure z tñ dici vl' allegari nō possunt nulli eo q statutum iur. ciuilis uel mu nicipalis

nicipalis os claudit nolenti allegare nullitatez vel q iudici
adimit ptatem ocm z iurisditione allegandi talē nullitatem
C. de fuo. pig. vā. manumissio l. si creditoribus z fact. C. 6
legi. l. q̄. de mino. l. ait ptor. §. ꝑmittitur. Ualet eni statutum
ut aliquis nō audiaᷓ lz nō valeat sub hac forma ut alicui iu
sticia deneget q tunc disponeret directo ꝯ ius dei ꝯm Jn.
no. de cōstōibus que in ecclesiaꝝ fact ad ꝑdicta qd no. Jo.
an. de rescript. c. statutū li. vi. in gl. in ver nec audiaᷓ. Per
hoc apparet rñsum ad oia supradcā exēpla de pacto de con
iugendo sibi in matrimonio descēdētē vel ascēdente vel trāsu
versalē in gradu ꝓhibito vel ēt de cōmittēdo maleficia quī
illis resistit lex diuina z humana ac et naturaᷓ vel q̄si vnde
nullū pactū z nulla cōuentio in ꝯtriū facta euacuaᷓ ex post
facto imo z initio resistiᷓ potentie ꝯhendi pro hoc notabiliᷓ
adduco q quedā sunt que morib⁹ z honesti vniuersali z
viis cōtradicunt ut est mecari occidere furari incestas nupti
as cōmittere z si. z sup istis nullū pactū nulla cōuētio fieri
pōt iura loquūtur exēpla quedā sunt que bonis moribus ꝯ
dicunt solū pp statutū iur. ciuilis nō tñ sunt eode statuto iu
re ꝓhibita velut bonis moribus ꝯtria Sed solū euacuaᷓ ois
virtus eoꝝ ut q dolus in ꝯtrib⁹ absit z tūc standū iuri mu
nicipalis multū opari pōt z ꝯtriū disponere. Exemplū vol⁹
datis cām ꝯtrāctui bonefidei reddēt ꝯtrū nullū ipso iure scđm
verā opi. ff. de dolo l. elegāter z hoc solū inductū est statuto
iur ciuiᷓ cōtractū ānullante cui ergo dubiū erit q ꝯtrario statu
to in territorio statuentiū ꝯtrāctum obseruabiᷓ ut in statuto ꝑ
dicto nō ꝑmittere opponi de fillatione neqz de dolo neqz de
metu z tñ quōlibet ꝑdictoꝝ bonis moribus ꝯtriū reddere po
test ꝯtrāctum nullū ipso iure de sillatōne cōstat. C. plus valere
qd agi per totū de dolo siliᷓ cōstat in. d. l. elegāter de metu
siliᷓ cōstat in aliquibus casibus ut. l. si mulier § si dos. ff. q
metu ca. Matia ergo est dria an aliquid sit ꝯ bonos mo
res solū ꝯm imaginatōez z dispōez iuris ciuilis quo casu di
sponi pōt oppositū p ius municipii ut in l. Lecs populi z. l.
iij. §. quid tñ si lex ꝯ sepul. uio. an aliquid sit ꝯ bonos mores
in genere ꝯm ius diuinū vel gentiū vel nature vel q̄si natu
re ut pz exēplis in l ij. C. de in inuocā. Et hoc nisi neqz sta
tutū neqz pactū quicqz operari pōt ēt vbi vtriusqz eet par cō
ditio z natura ꝯm notata in l. vna C. de decre. decurionuz
Cōcludo igiᷓ ex ꝑmissis attenta dispōe dci statuti in deō iu
su z sup debito dcm instm̄ executione mereri in actis cō
fessatis z caꝝ simplo. Mode aūt audacter dico si cōis stilus
z cōsuetudo nos. ciuitatis florētie rogatoꝝ de silib⁹ instrūs
est pactiones deāꝝ arrarū in eade forma reducere tunc eniz
cōstat notorie iur ciuilis uñ p mores cōtrarios locales alte
ratos z iō dicto mori locali standū esse z illū fore ꝑcipuum
in decisione causaꝝ. C. quēad de. ape. l. ij. C. que sit lon. con
sue. in rubro z nigro p totū. ff. de euic. l. si fundus. ff. de vsu
ris. l eos cū si. Pro hoc adduco fortiter q lz z pene aut
arre euitari pōt ante latā sñiam p exceptiones obiectū tñ la
ta sñia inuolentē frustra volens cōquiriᷓ. C. de reb. cre. l ge
neraliter post ꝑn. C. de app. l. hij qui ad ciuilia sed ꝑceptum
guarentigie est sñia lata p iudicez cartularium inuolentē z
sponte recipientē ex iurisditione prorogata que ꝓrogari po
tuit. ff. de iudi. l. i in si glo magne. Et ita dico z consulo ego
angelus de ubaldis legum doctor. cccxxv.

De facto transgressione de monasterio in aliud an fiat
transgressio bonoꝝ oblatorum. Item an cōfessio in vltima
voluntate inualida teneat z an clausula si decesserit sine li
beris impleatur per ingressum monasterii z quomodo de
beant intelligi verba sententie vel laudi zc.

UNCTUS Est Albertus quodā nicolini
vānis de prato in. m. cccxlij. in
trauit ordinē sci Jacobi de alto passo dioc. lucā
ne z ibide ꝓfessus fuit regulā sci augustini z ob
tulit se z sua postea in. lxx. intrauit ordine scē marie magda
lene de castro franco ordinis sci augustini z obtulit se z sua
z ꝓfessionē fecit. Petita aūt licentia a supiori suo non
tamē obtēta. Postea in lxxiij. recognouit se possidere pro
monasterio z frib⁹ sci Jacobi certa bona ad vitādū z fruē
dū toto tpe vite sue z post morte deberēt esse dce ecclesie sci
Jacobi saluis iurib⁹ z portōnibus alterius eurosciᷓmoqz. Ante
aūt dcm ingressū p quādā sñiaz arbitroꝝ fuerant sibi ad iu
dicata certa bona aui sui paterni cū ipse albert⁹ esset spuri⁹
z sit ad eū nullatenu⁹ ptinebāt z adiectū fuit in sñia q si di
ct⁹ albertus decederet sine filiis legitimis z naturalib⁹ q dī
cta bona reuerterent ad heredes dci aui demū dcūs albert⁹
fecit unū testm̄ in quo dicit z asserit dcm̄ laudum fuisse ini

quū z eū semp tenuisse mala fide dcā bona. Queriᷓ an quē
dcā bona ptineāt cū dict⁹ albertus mortu⁹ sit sine ꝓle natu
rali an ad heredes dicti aui an p dcām ecclēz sancti Jaco
bi an ad dcām ecclesiam sancte Marie magdalene zc.

X QUO Dictus albert⁹ ordinem sancti
Jacobi itrauit z obtulit se z sua
beati Augustini regulam ꝓfitēdo absqz alia ap
prehēsione possessionis aut iuriū cessiōe oia bo
na z iura dicti ingredientis ꝑut apud ipm ingredietēz erāt
ipso iure per ipm ingressum dce ecclesie sancti Jacobi sunt
quesita. C. de sa. san. eccle. auctē. ingressi z plene p Jnnoc.
de ꝓba in ꝑtia. Nec potuit posi dcm ingressum z ꝓfessio
nem ad aliū locum eiusde religionis z regule vel ad aliū
locum alteri⁹ regule se trāsferre nō strictiorem z artiorē ni
si petita z obtēta licētia supioris alias sassecissiᷓ sola peti
tio si mō humilitatis z puritatis cā cōuolasset ut in. c. lz de
regularibus in antiquis bona tñ tūc remanet apud locū pri
mum exquo nō fuit obtenta q ēt mobilibus obseruaᷓ ꝯm
Jo an. sub dubio forte ut in c. i de sta. re. li. vi Quem zeluz
humilitatis z puritaᷓ in dcō alberto nullomō ꝑsumo poisᷓ
sime cū in sua vltima voluntate lz inualida asseruerit semp
mala fide tenuisse bona que obtulerat ecclesie seu hospitali
sancti Jacobi de quo stādum est assertioni sue cū deo exce
pto puritatem z cōscietiam malicie nemo noscat nisi ipse
noscat nisi ipsemet insti. de actio § alte. per gl. ff. de appella.
l. ab executore de doli excep. l. apud cellum in ꝑin quibus
ex cāis in pos ea l. fulcinius § quid sit latitare in glo. ꝑaqz
bona cōtinue tenuerit z in sui vsum cōuerterit ꝓ libito vo
lūtatis ꝯ dicte regule instituta. Quis ergo posset in eo bo
nam fidē aut bonam cōsciam humilitate hac puritatē presu
mere nō cōspicio ꝓ hoc de regu. ut. c. semel malus cum cō
cor. suis. Et dico dicte cōfessioni stādum quātumcūqz ema
nauerit in dcā sua volūtate minus solemni eo q testari nō
potuit et pote nō dis rex ut. d. aucte. ingressi. z non ob. qd
post ius quesitū dcō hospitali seu ecclesie sancti Jacobi di
cta cōfessio emanauerit ꝓ eo q dcā cōfessio hz secum veri
tatem admixtā. cum dcūs albertus fuerit spuri⁹ vñ ad suc
cessionem aui paterni nec in totū nec in ꝑtem debebat vel
poterat inuitari. C. de naturali. li. l. fi. cōiuncta glo. nisi for
san quātum sibi suffecisset ad victū quottidianuz ut in. c. cū
haberet de eo qui duxit in ma. eam q̄z pol ꝑ adul. vñ vere
fuit malefidei possessor inique cōscientie cū scire debuerit di
cta bona sibi p laudum assignata assignari sibi nō debuisse
si cer. peta l. q te p hoc apparet rñsum ad omnia iura dicē
tia q cōfessio cedentis extraiudicialis ꝑonissime non nocet
cessionario de pac. si cum emptore de trāsac. l. fi. queād. ser
ui. amit. l. si ꝑtem. § fi. Spec. z Jo. an in additionib⁹ plene
in ti. de cessione actōis §. i. ver. Sed nūquid sola ꝯcessio q
in illis nō cōstabat an cōfessio vera eet sicut cōstat hic vnde
hic ꝑindicat veritas declarata p cōfessionem vñ negari nō
pōt q dcā sñia nō fuerit iniqua z q ipius iniquitatis dict⁹
albertus cōtinuo cōsciam habuit lz tñ fuerit iniqua dñium
dcōrum bonoꝝ p dcām sñiam a principio fuit in eū trāslatū
ut. ff de publi. l. sant z alie successiue cū eiusdem iniquitaᷓ
vinculo trāsfusum in dcā ecclesia sancti Jacobi vnde dicta
bona dcā ecclesia cū puritate cōscie hēe vel tenere non pōt.
Sup eo qd queriᷓ an dcā bona p dcām sñiam assignata di
cto alberto virtute eiusdē sñie reuertanᷓ ad nominata in di
cta sñia z coꝝ heredes ex clā illa si dictus albert⁹ decesse
rit sine filiis subsisto z magnū dubium mihi est q nō vide
tur defecisse cōditio sup existētia liberoꝝ cum grauatus in
restituēdo in euētum conditionis predce mōsi. ingrediᷓ ut
ꝑpetuo ibi sit ut. C. ad trebel. auctē nisi rogati z in coꝝ. vñ
sumiᷓ extra de ꝓba. c. in ꝑsētia z ibi p Joan. an in nouella.

Haberᷓ eīm monasteriū loco filii ut. d. c. z q nō dz ipe
diri religionis ingressus z ꝑpetuo ofio famulatus meru pe
ne sicut nec meru pene est libertas matrimonii ipsius auffe
rēda ff. de ver ob. l. si ita stipulatio ad ꝑin. ti. z eo. ti. l. titia.
Cōtrarium sub dubio credo veꝝ. nam verba sñie stricte in
telligēda sunt z ꝓprie. nō aūt trahenda sunt ad casūz ima
ginariū z fictū. Nō eīm in sententiis hz locum fictio trāslati
ua de re ad rem vel de ꝑsona ad ꝑsonam. C. si aduersus rē
iudi. l. i. cōiuncta gl. z. ff. de re iudi. l. paulus nisi eo cāu quo
sñia nō haberet effectū exemplū. ff. de re. du. l. aduersus. C.
de vsuris rei iudi. l. fi. Nō obstāt iura incōtrarium allegata
que loquūtur in grauamine restitutionis admisso in libera
litate inter viuos vel in vltima volūtate vnde verba ipsius
liberalitatis z ipsius beneficii inducunt largissime interꝑ

randa sunt ut. l. in sessio de re. iur. cū cōcor. Non eni est veri simile donatore qui ad corpus donatarij fuit affectus & affectu motus donauit plus dilexisse corp⁹ donatarij ꝙ aiam que est oībus pferēda ut. l. si. C. de sa. san. ec. Sz nō predilexit si voluisset donatione reuocari p religionis ingressū per cuius famulatū aia donatarij ad eternā beatitudine deduci poterat verisilr & debebat. Que cōsideratio nō cadit inferente sma; qui solū cōsiderat culmi misticie marie aūt moueor ad dicendū sic hoc casu qꝛ nō video cū qua fronte aut zelo pietatis & iusticie uere capl'm dce ecclesie sci iacobi possit dcā bona fꝫ dcū petere uel hāc cōsiderata magnitate dce smie & mala cōscia oblatore de doli excep. l. apud celsū. §. ō auctore qꝛ tū ō mero rigore nō simulatus neqꝫ certus neqꝫ assero p cōstanti cōditionē illā si decesserit sine filijs adiectā in sma fore defectā p religionis ingressū utriqꝫ pti ex cā trāsactōis uelut sup re dubia est cōcordia p aduocatos utriusqꝫ ptis psuadēda. Et ita dico ego angelus. cccxxvi.

An hec vba vulgaria e abia & auera q̄llo &c. sint temporanea an ppetuitatē significent & de dictione hec amplius.

Uncius Est m. m. ccclxxij. de auctoritate publica & valido mādato potestatē habentiū fuerūt facta hec in ciuitate bononie & publice pclamatū in forma īfrascripta.

In pma cascuna psona laquale volesse venire de nouo habitare in la cita de bologna a fare ouero opare larte ō la lana in la dita cita o suo burghi o sotto burghi ouero laborare in alcuno mēbro de quella possa liberamēte venire alla dita cita cū soa famegla cose & massaricie senza pagamēto alcuno datio pedagio ouero gabella. Si che q̄llo che chosi vorra venire pma se debia fare scriuere p mane de nodaro de i diti officiali in lo libro de i diti officiali cū lo uero so nome prenome e cognome e de qual terra o loco se sia e en q̄le mēbro de la dita arte o mēbro de quella sera exempto e imune daldi che essera cosi scrito e vegnudo a opare la dita arte comēzera a. x. anni pximi che segueno da cascuna graueza reale & psonale lauorādo elo cōtinuamēte alla dita arte o mēbro de quella scōo che ello hauera fato scriuere in altro mēbro de quella e nō possa esser molestato o inquietato p alcuno realmēte & psonalmēte in iudicio o fora de iudicio p alcuna casone de alcuno debito ꝯcto p lui che cossi come e dito fosse scrito in la cita de bologna so cōtado o destrito ouero in altra cita de terra o castello daldi dello auegnamēto adoi ām pximi & abia & auera q̄llo che cosi sera scrito o uegner a q̄lla o simile pogatiua ello exercitio ō la dita arte o che cōtene la dita arte loquale hano oueramēte li citadini de bologna li q̄li fosseno la dita arte li q̄li eno ō la cōpagnia ō la dita arte ō lana getil si ueramēte cheli diti auegnadi e scriti cumo dito siano tegnudi ō ubedire li officiali ordinamēti statuti e pūsione cheno fatte e che se farano p li homini citadini de la dita cōpagnia p loro e p cascuno artifice e opario de alcuno mēbro de q̄lla e altramēte nō siano inteso ouero nō habiano tale pogatiua q̄l ha li citadini de bologna de q̄lla arte p lo tēpo che igite abitasseno in la dita citade saluo e reseruato che le dite parole e cosse nō habiano luogo in alcuno bādizado o rebello ouero cōfinado. Facta dita pclamatione. Quidā nicolaus & antoni⁹ fratres & filij quodā ōnebenis de mātua uenerūt ad habitandū in ciuitate bononie cā exercēdi artē lane i m. ccclxxx die xxiij. apal' & fecerūt se scribi in libro officialiū artis lane manu notarij dcōꝝ officialiū cū uero suo noie & pnomine &c. & in quo mēbro artis uolebāt opari & sic steterunt usqꝫ in psentē diem m. cccxciij. die pma sepēbris & vsi sunt imunitatibus de quibus in dcā crida sit mētio & fuerūt obediētes officialibus statut. ordinamēt. & pūsionibus ciuitatis & postea usqꝫ in psentē die factis per hoies cives ciuitat' bononie & et pro hoibus ciuibus dce societatis in fcō er est ꝙ cives ciuitatis bononie qui sūt de societate artis lane gētilis soluunt ad gualterias illi qui preest gualteris solidus quinqꝫ p quolibet pāno que fecerūt gualteri forenses vero soluūt solidos x. pro quolibet pāno is qui pest ad psis dcis gualteris uult ꝙ dcūs antonius oibus soluat pro quolibet pāno que facit gualteri sol' x. dcūs antonius dicit ꝙ solum dꝫ soluere quinqꝫ sicut soluunt cives. Queritur quid iuris.

Redicte Decisioni vr̄ obstare illō uerbū e abia & auera q̄llo &c. q̄ duplicata lr̄a est īportare vr̄ illud ꝙ dictio hoc ampli⁹ cui⁹ natura ē repetere pmos terminos primūqꝫ subiectū cū repetitōe tacita oīuꝫ q̄litatū. ff. de le. iii. l. si tibi pure de cōdi. & demō. l. anta. i pn. hec ē eni nā hui⁹ dictōis hoc āplius ut pꝫ in iurib⁹ supius allegat & i pcor. allegatis in qualibet dcārum legū quāuis sin hug. & si qualitas adiecta in pma ꝯdicit scōe. Intelligit pama dispositio repetita sub cōmemoratōe scōe & pama qualitas est sublata exemplū si dico tibi. x pure & hoc ampli⁹ lego fundū sub cōditione. Nam puritas est sublata & utrūqꝫ legatum sub cōditōe debet & ita ipse intellexit dcām. l. si tibi pure Re. aūt dixit ppter dcām ꝯrietatem viādam & ut nō intelligat disponētis tam cito se contraxisse ꝙ pama dispositio intelligat repetita pur tacet nō aūt qualitas unde pama erit pura & repetita. secunda pūsio secundi legati condictionalis sed cuius opinione preualeat adhuc sub iudice lis est nō dico plus ad p̄sens qꝛ nō est pūcius noster. Quinimo & si dicimus dcm̄ duplicatū est importare illud ꝙ importat dictio idē adhuc est illa repetitiua pcedentium qualitatū & potissime tpis ut. l. in repetēdis de le. iij. His aūt non obstātibus adhereo decisioni pfatoꝝ doctoꝝ quicquid eīꝫ de repetitōe dicimus illud procedit nisi aliud appareat ō intentōe loquētis que ex multis colligit l. si seruus plurium. §. si. ff. de leg. i. Hic aūt satis cōstare videt de intentione disponētis ꝙ voluit pogatiua cuiuū in exercitio artis gaudere ppetuo i dū habitauerit in ciuitate bononie ut pꝫ ibi p gli tēpi che habitasseno in la cita. Nō aūt dixisset p gli tempi che habitareno &c. si voluisset illam pogatiuā durare bienio de quib⁹ duobus tpibus supra signāter dixit. Pro hoc quia in. d. c. visus est legislator verbi singularis numeri dum dixit talis pogatiua nō aūt tales pogatiue & iō caute legislator illaꝫ pogatiuam alteri oneri subiecit voluit aūt dcōs aduenas. ita demum illa pogatiua gaudere si fuerint obediētes &c. de qua obediētia supra in pcedētibus nihil dixit. Pro hoc qꝛ hec immunitas cōtinet vno respectu bñficiuꝫ & abo respectu priuilegiū bñficium est qꝛ cōcedit nō subiectis vt habeant materiam veniendi. Postqꝫ aūt venerint cū sint immunes ab his ad q̄ alij artifices sunt astricti sine dubio est priuilegium qꝛ tū in ꝯtrium trāsiunt de publ. cesar no. in. l. oēs populi p Bar. sꝫ qōcūqꝫ dicam⁹ esse interptatio cōtra ipm cōcedētem de cuius solius piudicio tractat esse dꝫ ut in regula iuris bñficium lꝫ secus ubi tractaret de piudicio tertij ut in l. i. §. merito &. §. si quis a principe quid in loco publico fuit eīm in ptāte legislatoris legem ipsam agtius dicere vñ & si uerba sunt obscura ꝯ ipm in dubio interptāda sunt ar. ff. de pac. l. veteribus cū cōcor. ibi alle. Pro hoc qꝛ si dicimus hāc pogatiuam aliquo tpe limitari aut limitabit decennio aut biēnio cum de utroqꝫ supra mentio facta sit ad vtrūqꝫ eīm simul nō est possibilis relatio ppter ꝯplexitatē si ergo ad alteꝝ limitat ergo limitabit bienio cum de biēnio vltimo sit locutus & relatio in dubio fiat ad pximū nō ad remota ut. l. si idem cū eodem. § si de iuris. om. iudi. cum suis cōcor. Et ita dico & cōsulo ego Angel. &c. cccxxvij.

An habens potestate substituendi aliquem loco sui ad exigēdum teneatur pro substituto nō soluēdo existente domino Rubrica &c.

Ex Reformatōꝫ cōis bononie cōcessa fuit ab habētibus ptātem ab ipa reformatione. P. & L. notarijs vt scribere possent i officio ꝙ appellabat tūc sup fumentes dcās scripturas & acta ad dcm̄ officium ptinētia hac et ad dcās scripturas & acta scribēda & redigēda deberet deputare duos notarios eoꝝ sumptib⁹ & ita ipsi deputarūt eādeꝫ vnus ex dictis notarijs deputatis p dcōs. P. & L. varias & infinitas quātitates pecuniaꝝ percepit ab illis qui sm̄ formā dcē reformationis debebāt exīmi a fumētaria que quātitates dcās soluebant dcō notario recipiēti pro cōi ex eo qꝛ oēs qui volebāt exīmi a dcā fumētaria certū quid dcō cōmuni soluere tenebant. Cōtigit ꝙ dcūs notarius qui dcās pecunias exegi patiētibus & sciētibus officialis pris habentibus ptātem u dcā reformatōe exigēdi & exigi faciēdi dcās sūmas est nō soluēdo & ita erat tpe quo p dcōs officiales passus fuit dictas pecunias recipe que qdem notario recipiēti pro dicto cōmuni soluebant. Querebat an piculū nominis dci notarij nō soluēdo existētis qui dcās pecunias recepit & eas nō restituit cōi bononie ptineat ad pdictos. P. & L. qui dcm̄ notariū subrogauerūt ad dcm̄ tabellionatus offīm exercēdū.

Ex Figura scōe reformatōis in. §. & et habeant arbitriū expsse cōphendit qō dicti officiales de quib⁹ dicta reformatio tractat habuerūt plenam ptātem exigēdi & exigi faciendi &

di &

di z ad eas solutiões terminos z dilatões statuendi vñ ad hanc exactionem faciendã z solutiones recipiẽdas potuerũt deputare unũ z plures ꝙ sit placitũ legislatorĩ unde aliud nõ inquirimus ut insti. de usuc. §. ꝙ aũt demũ in. §. scripture aũt decidũtur z declarantur qui sint illi qui debeant scribere scripturas z iussa sup dcis exactionibus z liberatiõibus z aliis quibuscũq; p dcõs sic eligendos fiendis z occurrẽdis z c. Successiue aũt per bsites ptãtem a dñis anciani z collegiis in lxxxix. die. xiii. februarij fuerũt electi dci ꝑdicti p. z t. in notarios z pro notariis dcõ officio sinnanũ. Et subdit ꝙ ipsi. p. z. t. ad ipsũ officiũ habere z tenere debeãt scribere acta z scripturas q̃slibet occasione dci officii occurrẽtes que tñ scripture subscribi debeant p ipsos. p. z. t. uel alterũ eoꝝ si igitur. p. z. t. arbitrũ cõcesserunt nec egredi potuerũt p. z. t. fines eoꝝ mãdati ut. l. diligẽter. ff. mãdati cũ sua materia nec est. uerisimile ẽt ꝙ ptãte eoꝝ uoluerit abuti cũ nemo ꝑsumat delinquere nec falcez imitere in alienã messez sed sp uti iure suo. ff. pro socio. l. merito z. C. de epi. z cle. l. repetita z. C. de testa. l. cõsulta diuina. Si igitur notarij electi z deputati per p. z. t. qui eis in officio notariatus subministrabant in tabellionatus ꝑdicti officio deliquerũt nulla dubitatio est ꝙ ipsi ꝑponẽtes tenetur vñ si falsas fecissent scripturas aut parũ pbas uc neglexissent scribere que debuerũt aut nõ in bonis mẽbranis uel bono atramẽto aut fraudẽ in dcõ officio cõmisissent sine dubio tenerentur ut. l. i. §. familie de publicanis. ff. si fa. fur. fecis. dicat. l. i. ff. nau. caup. l. i. Et maxie cõsiderato ꝙ est officiũ publicũ utilitate z auctoritate in quo totus uersaẽ rigor ꝙ si subministrales alieni i officio nõ eent deputati p eũ sed a publico tenereẽ ꝑncipalis ex eo facto illoꝝ ministroꝝ qꝛ lz nõ potuisset eos remouere cũ nõ deputasset eos sed res publica tñ imputaẽ ei cur tales ministros suspectos nõ fecit ut. ff de neg. gest. l. ex fcõ ubi est casus notabilis. Si aũt dictus notarius nõ deliquit in tabellionatus offõ sed pecunias quas recepit a solutib⁹ nõ restituit cõi bononie cũ ipsũ recipe solutiones z pagamẽta nõ ptineret ad officiũ ꝑdictoꝝ. p. z. t. quoꝝ officiũ est scribere nõ solutione recipere cũ in receptõibus nõ uersaẽ tabellionatus offiñ sed solũ incõficiẽdo scripturas de quib⁹ rogãtur in corpoꝛ de tabell. per totũ. Et iõ alio noie tabelliones noiantur ut ibi z. C. de tabul. l. generali li. x. in gl. alio noie exactores publicaꝝ functionũ ut. l. missi opinatoreẽ. C. de exact. tribu. eo. li. Et qꝛ eoꝝ officia sunt distincta distinctos impõ titulos z eoꝝ officia instituit ut pꝫ in singulis supi⁹ allegatis. Nõ igitur pertinebat ad ipsos. p. z. t. notariũ ꝑdictũ subrogare ad recipiendũ solutões cum dcã ptãte ipsi nõ fungereẽ unde nec ptinebat ad eos ipsũ notariũ suspectum facere aut remouere. Sꝫ ad illos qui habuerũt potentiã exigẽdi z exigendi faciẽdi z per cõsequẽs exactores deputandi quos collegialr deputare poterãt expsse z ẽt tacite vñ cõcludo ꝙ lz dcũs notarius subrogatus nullatenus in exactõib⁹ z receptionibus pecuniarũ subministraret in officio dcõꝝ p. z. t. ꝙ nullũ piculũ nullũq; dãnum incurrunt aut incurrere poterunt uel possint dici. p. z. t. aut alterius eoꝝ ex dolo uel fraude teneri nisi fuissent sue fraudis z doli cõscij z participes. ff de paricidijs. l. utrum. Et ita dico z consulo ego angelus de perusio utriusq; iuris doc. ccxxxviij.

Cui incumbit onus probandi affirmatiuam uel negatiuam si dicatur nisi titius non associabiẽ mihi tali die in gabell' ego ipsas participabo tecum rubrica.

Atonius

De mutina cõductor certarũ gabellaꝝ ꝑmisit solẽniter antonio de flacollis cõicare ipsas gabellas nisi in ꝑdicta die associareẽ sibi titius in eisdẽ gabellis. Cõtingit ꝙ ipse cõductor dicit ꝙ dcũs titius dcã die associatus est sibi dcũs uero antonius d flacollis hoc negat. Queriẽ cui incũbit onus ꝑbandi an dcõ cõductori affirmatiuã ꝙ dcũs titius associatus est sibi die ꝑdicta an dcõ antonio de flacollis negatiuã ꝙ dcã associatõ fcã sit de dcõ titio z an dictus cõductor possit cõpelli ad cõicationem ꝑdictã.

Ictum

Punctum hꝫ duo capita ut pꝫ ex eo. De pmo cui incũbat on⁹ probandi dicendũ est ꝙ incũbet onus antonio pmissori. Nã ꝑmissio de associãdo fuit pura resoluenda in cõditõis euẽtum scilꝫ si dcũs titi⁹ associareẽ ei vñ intentio antonij d flacollis stipulatoris est fundata. Si vo dcũs antonius ꝑmissor dicat obligatõez resolutã p associationẽ dci titij sibi incũbit onus ꝑbãdi cũ associatio facta de titio sit cã z fundamentũ sue intentionis de pba. ei qui dicat. C. de excep. l. si quidẽ in glo. magna z ibi p Cy. C. de dona. ante nup. l. si ꝑsidi z ꝙ dcã cõditio nõ sit obligationis inductiua sed resolutiua apparet ex decisione nisi que poniẽ exquo ꝑcedit oratio affirmatiua z ita ponãdo resoluit ꝙ inuenit sine oratio ꝑcedẽs sit affirmatiua potẽte sine act⁹. C. de trãsac. l. actione z. ff. de man. testa. l. titia. §. vlt p Cy. in d. l. actõe. Secus eẽt si uerba ꝯctus fuisset cõcepta uꝫ ꝙ dictus cõductor ꝑmisisset cõicare sub cõditione si dcũs titi⁹ eodem die nõ associareẽ sibi. nam tũc stipulatio nõ est pura sꝫ cõditionalis. z iõ stipulator qui agit dꝫ ꝑbare ꝯditõnem impletã s. qui associatio fcã nõ est cũ p dcãm existitã cõditionis obligatio purificeẽ. Et ex tũc incipiat agendi potestas z nõ añ ut. l. cedere diẽ de ver. signi. z. §. ex cõditionali insti. de ver. ob. z ꝙ p purificatione dcẽ cõditionis nihil dcõ stipulatori debebat impleri iõ sibi incidit onus ꝑbandi ꝙ nõ sufficit allegare dci diei lapsum. Sꝫ necesse est ꝙ exploratio fiat an dcã associatio fcã sit ut pꝫ ex doctrina Inn. extra de accu. sup his p Cy in l. fi. C de iure emphi. p bar. clare. ff d ver. ob l. in illa z ibi tradit modũ z formã explorationis. De scdo dicẽdum est ꝙ cũ cõicare dcãs gabellas si cui ipsas vẽdere facti sit z ex fcõ cõsistat ut. l. cõsilio. § fi. ff. de cura. furio nõ põt dict⁹ ꝑmissor ꝑcise cõpelli ad faciẽdũ dcãm cõionem seu vẽditionẽ sꝫ nõ faciẽdo ꝯ eum cõmitteẽ stipulatio ad interesse ut. ff de ver. ob. l. stipulatões nõ diuiduntẽ ver. celsus. si quis cau. l. si eum. §. iniuriaꝝ cõiũcta glo sella sua de actio. emp. l. si steril. §. si tibi p Cy. in d. l. actio. z ibi allegat decii. §. Et ita dico z cõsulo ego Ange. z c. ccxxxix.

De vẽditione gabellaꝝ fcã cum certã reseruatione gabellarũ scripturarũ in libris magistri ipsius gabelle an cõprehẽdantur scripta p viam postea que nõ sunt scripta in libris exactionum.

uidam

Emptores multaꝝ gabellarũ ciuitatis mutine vẽdiderũt oẽs gabellas quas ipsi vẽditores poterãt excutere z exigere saluo ꝙ in dcã vẽditione nõ veniat aliq̃ gabella que eẽt scripta z assummata in libris magistris dicte gabelle cõtingit ꝙ fcã rõe ipsaꝝ gabellarum que sunt diuerse fm ꝙ repertum fuerit in summis dcõꝝ libroꝝ que quidem rões posite scripte fuerũt solemniter in quodã libro ꝙ ipse in quo nihil aliud cõtineẽ nisi rões introitus lucri pdicti z expensaꝝ ꝙsaꝝ gabellarum z in eodẽ libro scripte sũt certe pecuniaꝝ quantitates ad postam introit⁹ aliquaꝝ gabellaꝝ que quidem quãtitates nõ sunt scripte in libris i quibus z sup ipe gabelle exigebanẽ z colligebanẽ. Queritur an ipe quãtitates sic non descripte in libris cedãt ipsi emptori nõ obstante ꝙ sint scripte in dicto libro facto de perse.

Icta

Vẽditio generalissima est oĩũ gabellarum nõ recusaꝝ seu exactaꝝ u soluere debentibus ut pꝫ expsse ex verbis ꝯctus ibi oĩũ z tute gabelle que sillabe dẽ z tuta signa vniuersalia sunt z sub eis omnes spẽs numero differẽtes cõtineẽ nihilq; exceptũ intelligiẽ nisi quatenus ꝯhẽtibus placuerit excipere. ff. de re. iu. l. si is qui. ecclesie. §. vlt. de regu. iur. l. oĩs diffinitio z. l. omnia fere z. l. oĩa quecũq; z de actio. z obli. l. oẽs actiones plene p Dy. z Io. an. d re. iur. in rub li. vj. Et fortius oĩa includit que nõ inueniuntur excepta cũ aliqua excepta reperiunẽ qꝛ exceptio confirmat regulã in oĩbus casib⁹ nõ exceptis ut plene dixit Dy. in d. rubrica cũ igitur in ꝯctu solum sint exceptuate gabelle descripte in libris magistris gabellaꝝ ut relatũ est mihi sine dubio illa gabella in dcõ libro assummata nõ tñ ex toto recussa z exacta in dcã vẽditõe cõphendiẽ z ad emptorẽ spectat si aũt ille liber appellareẽ z nominareẽ minutum fm cõem vsum loquẽdi liber magister gabellaꝝ in vẽditõe nõ veniret ppter exceptionẽ factã in ꝯctu an aũt sit liber magister vel nõ in hoc stãdum est cõi vsui loquẽdi qui est potentior ꝑprio significatu de sepel. lega. l. labeo. §. idem tubero. qm̃ nihil aliud est q̃ꝫ norma loquẽdi dele. iij. l. lega. §. fi. i gl. z. d. § ide tubero in glo. cõcludo igiẽ ex ꝑdictis ꝙ si dictus liber nõ nuncupeẽ fm vsum cõez z normam loquẽdi liber magister gabellaꝝ in dcã vẽditõe gabellaꝝ de qua queriẽ cedit emptori. Et ita cõsulo ego Ang. z c. ccxxxx.

Quãdo instrumentum hꝫ vim transactionis z an verba nõ repetita in ordinationib⁹ indiceẽ prout indicanẽ repetita z quãdo soluitur gabella de trãsactione an debet solui de quantitate pecunie date estimatione rerum super quibus transigitur z c.

Iunctus Est. De quolibet z p quolibz
libro scrip cuiuslibet uendimentis
rei cuiuscūq; imobilis in solutū datōis extra iudi
ciū z extimationis seu ualoris oium z singulaz
rerū imobiliū pmutādarum seu donandaz: sep de z super
quibus fierēt transactiones z uendētes z emētes adinuicē
permutātes z donātes z donatione recipiētes soluisse de
beat sex denarios. Viso deō mō gabelle querit an de trāsa
ctione facta d re imobili dcā gabella exigi possit. Scdō que
rit viso dcō instrō celebrato iter dcōs mas̄ hospitalis z vi
ctos oīū z romanū fres de carte ad ipsū instrm posset dici
transactio nec ne. Et si dicat trāsactio an ipsa gabella debe
at exigi solum de quātitate pecunie date an de extimatione
dictarum rerum super quibus fuit transactio facta z c.

Instrumentū De quo in pun
cto fit mentio ne
cessario scētis transactionis designat in eo qr cō
tinet q inter ptes lis z cōtrouersia erat de re
bus in dcō instrō cōtentis z subdit q ppter dictas lites z
cōtrouersias pcidendas ad scētū transactionis deuenerunt
z sic ad transactione cū cōcurrant oīa que ad ipsū scētum in
teruenire debēt scilz lis z litis timor de re aliqua z aliquid
dati z retenti ut. C. de trāsac. l. trāsactio cōiuncta l. i ff e.
Illa aūt uerba pactū z cōcordiū z c. In eodē instrō inserta
sicut mori est sunt vba generalissima nō alterātia spem illā
in qua scētus ppne cadit sicut est trāsactio ut. ff. de neg. ge.
l. si pupilli §. i de institoria. l. cū in fi. pma rnsū z de heredi. i
sti l. qui neq; C. de resta. l. testā in fi. Ite z hec oia stāt sil̄. s.
q unus idē actus sit trāsactio z sic spes z pactū z cōcordia
ut. ff. de pac. l. i §. i. Cōcludo igit q ex quo ptes asserunt eē
lites z cōtrouersias quaz assertioni stādū est iter eas ut. l.
optimā C. de cōtrahen. stip. z ibi p Ja. bu. q dcm̄ instrm cōti
net transactione ex quo aliquo dato ex trāsactionis cā ptes
a litibus recedere uoluerūt. Uidendū igit an de dcō scētu
solui debeat gabella z pma fronte vr q nō qr de trāsactiōe
seu trāsigentibus dcm̄ statutū nō repent lz solū de uendēti
bus pmutātibus z donātibus psone igitur transigentiū nō
intelligunt repente. ff. de uer. ob. l. si ita stipulat9. § crisogo
nus in fi. Cōtrariū credo verū qr cum in pncipio statuti d
transactione statutū loquat tūc dicam9 sub illis uendetes
z emētes z c. cōtineri et trāsigentes eēt oratio impfecta z
nullius dispōis significatiua qd tanq; turpe mero legislato
ri oīo euitare debemus de lib. z posthu. l. gallus. in pn. cum
se. Est ergo supplēda dicta orō ex adiectio illo trāsigens qd
defecit ut oīs eēt incōgruitas z ineptitudo sermonis de au.
z ar. le. l. plautius. z q orō truncata z impfecta ex pte ap
positi uel suppositi uel vbi pncipalis supplerī debeat ex uno
pdictoz tn̄ deficiente qsi plus sit dcm̄ z minus scriptū p
batur de le. ij l. cū impfecta de le. i. l. si in testō de here. insti.
l. i. si ex fundo uer. sin aūt sciebat z l. quot. §. sed si nō e. ti.
z de cōdi. z demō. l. cū annus idē inden9 in oib9 edictis p
toz z legū aliaz quarū z quoz pticulas nobis edidit legis
lator trūcatas z impfectas qr pficiunt a glosatorib9 ut coz
sensus sit rectus ff. ad. l acqui. l. ij. de indi. l. ps literaz fieri
demus ēt in decretalibus in quib9 utplurimū est illud vbū
z infra qsi est truncatū z supplet ex sermonib9 cōgruis z
p hoc facit qd no. bar. de op. no. nū. sup rubrica. Ad hoc di
cendū ēt moueor qr emptōis uerbū deēn alienatōis actum
cōplectit cā absurditatis scētat aut ineptitudinis uitāde lz
stricte sumptū nō cōtineat ut. l statu. lib. a ceteris. §. fi. de sta
tu lib. Nec dicat quis hoc esse ex extesione quā nō recipiūt
statuta ut. l. cōstitutōib9 ad municip. imo est ex significato v
bi pp mentē statuentiū sumptā ex vbis ut. l. nois z rei. §. v
bum ex legibus de uer. sig. Restat uidere de quo sic gabel
la soluēda an de extimatōe z ualore eoz sine rerum super
quibus inita est transactio an d pecunia data ex causa trāsa
ctionis. Et dico q ualore z extimatione rerū quia sic statu
tum disponit unde aliud non inquirimus ut insti. de vsuc.
§. quod aūt qui z a quibus. l. prospexit. Et ita dico z consu
lo ego angelus de ubal. ccxli.

De transmissione hereditatis non agnite an procedat z
qn̄ z de iure deliberādi z qn̄ auia succedat z quō z c. rub.

Dominus Bernardinus de saris d
mutina decessit intestatus
supuiuentibus sibi dño bettino dño thomasino
z dña Julia ei9 filiis ex eade vxore natis demū
decessit dcūs bettinus supuiuentibus dcīs thomasino z iu
lia z Joāna eius Julie filia demū dcūs thomasinus here
ditatem dci bettini sui fratris agnouit dcā uero Julia infra
annum a tpe mortis dci bettini intestata decessit supstite ui
cta Joāna sua filia z herede sua dubitat an dcā Julia he
reditatem dci sui fratris agnouerit nec ne demū decessit in
ctus thomasinus testat9 supstite galeoto suo filio legittimo
z naturali infante vniuersali herede instituto recte z rite
z supstite dcā betta auia materna dicti galeoti z dce vrsuli
ne z dcā Jo. sobrina dictoz infātium demū decessit dictus
galeotus infans z tutore destitutus supstitib9 sibi dcā bet
ta auia dcā vrsulina ei9 germana dcā Jo. eius sorore sobrī
nata ex dcā Julia deinde decessit dcā vrsulina infans. tunc
querit de hereditate dñi bernardi z successiue bettini z tho
masini quib9 debeant z ad quos ptineant an ad dcāz bet
tam auiam an ad dcāz Joānaz filiā dce dñe Julie z c.

Ad hereditatem Dñi ber
nardini fue
runt pariter inuitati bettinus. d. thomasinus z
Julia sublata differentia sexus ut in aucte. de he
re. ab intesta. in prin. C. de legittimis heredib9. l. memini
mus z si dcā dña Julia suam portione agnouit sine dubio
illam trāsmisit ad dominam Jo. suam filiam. Idem si non
agnouit z infra. xxx annos z sic ifra tps quo potuit agno
scere decessit quo casu trāsmittit hereditate paternam lz nō
agnitam fm oēs hoc casu qr dña Joāna descēdes est ut. l.
si infanti. C. de iure delibe. z. C. de suis z legi. l. apud ho
stes cōiuncta. l. vnica. C. de his qui ante ap. tabu. Oportet
tn̄ q dcā dña Joāna imisceuerit se nam nō acquirit sibi nisi
se imisceat vnde imiscere debuit z potuit infra annum tri
gesimum a morte dñi bernardini computādum z sciente ui
cte dñe Julie post vero nec dcā Julia si uiueret nec domina
Jo ex psona dcē Julie posset se imiscere fm verum opi. qr
iuri adeūdi z imiscēdi pscribit longissimo tpe. s. annis. xxx.
C. de iure delibe l. iij. Nec ob. q mere facultati nō pscribi
tur ut. l. viam publicā. ff. de via publica qr illud est verū qn̄
mera facultas in actū deducta nō pducit nec parit aliquod
ius imediate in iudiciū deducibile sicut est actus aditōis qr
parit adeūti z pdeūtem actōes actiuas z passiuas z si
cut cum debitor offert qr oblatō pducit pignoratitiam. vnde
iuri offerēdi pscribit. C. de pscrip. xxx. anno. l. cum notissi
mi in glo. in verbo debitū uitum igit dcā dña Joāna deat
habere dcām tertiam ptez dcē hereditatis dicti dñi bernar
di a pdictis depēdet qr si dña Julia aut ipa ex psona domie
Julie se īmiscuerit infra annos. xxx. vt pdixi sine dubio dcā
hereditas ad ipam dñam ioānam ptinet pro tertia alis autē
nō fit aditio z imixtio multis modis quos nō refero sed re
mitto no. plene p Bar. l gerit de acqui here. Nec ob. si di
cat q imo dña ioāna p successorium edictuz exclusa matre
p. xxx. annis in aliis. xxx pōt agnoscere unde illi. xxx nō in
cipiūt nisi elapsis patris. xxx. ut. l. i. d succes. edicto qr nō ha
bet in hoc themate successoriū edictū impedit eūm eius na
tiuitas ppter existentiam cōfirmatā dñe iulie qui hereditatē
patris agnouerūt quib9 portio dicte dñe iulie accreuit ipso
iure ut. d l meminimus z de suis legittimis. l. ex pluribus
ad hereditatē dñi bettini intestati uocati fuerūt pariter dña
iulia z dña thomasinus sublata differentia sexus vt supra di
xit ut in auctē. cessante z in cor. vbi sumit. Sed qr dña iulia
infra annū a morte dñi bettini cōputādum decessit heredi
tate dicti sui patris nō agnita portione sibi debitam nō trās
misit ut. l. si fratris z. l. qm̄ sororem. C. d iure delibe. z. C.
de cadu. tol. § īnouissimo ius aūt deliberādi trāsmisit si sci
uit fratrē mortuum si ignorauit ut. l cū antiquorib9. C. d iu
re delibe. z si sciuit z vigore illius iure deliberādi trāsmissi
dña ioāna hereditate dñi bettini agnouit sine dubio dz illi9
hereditaz habere dimidiā. si non agnouit infra illū annum
nihil sceptura seu habitura est de hereditate illi9 dñi bettini
ut dictis iurib9. Nō ob q dcā dña ioāna tpe mortis matris
erat minor. xxv. annis vñ ius adeūdi sibi delatuz ex iure de
liberatōis ad eam trāsmissuz toto tpe sue minoris etatis non
euacuerit ut. l. vlti. C. in qui. cau. in inte. resti. nō est necessa.
qr imo cucurrit cū illa pscrip. sit nouo iure introducta. s. p il
lam. l. cum antiquorib9. vñ. d. l. vlti. nō vendicat sibi locum
ut ibi no glo. z in cor. de here. z fal. §. pupil. p glo. s. d mi
no. auxilium z. C. de iudi. l. pperādum. §. pe. lz nō cucurre
rit posset dña ioāna restitui si eēt minor. xxv annis. Sed
audio q est annoz. xl. vnde nō amplius de restōe tractāduz
C. de tempo. re. in integz. l. ea que ad hereditatē dñi Tho
masii pdicti statuti vocatus est solū galeotus infans q trās
misit lz nō agnitam ad quoscūq; ut dcm̄ est infantia nō ob
stante

stante. Quoniã in hereditate paterna aut ascẽdentiũ aliorũ in quorũ ptãte infans p̃dictus cõsistit non h3 locũ dispositio legis si infanti ⁊ hãc opi. tenuit ibi bar. Fin quã audi cõsuluisse plures doctores perusinos ⁊ ẽt collegiũ perusinũ l3 gl. in d.l. si infanti resideat in opinione p̃ria q̃ lex habeat locũ et in hereditate p̃tna quã opi. audi approbatã in quodã consilio egregij le. doc. d. thome de corsinis ⁊ subscripto p̃ egregiũ legũ doc. dñm ruchũ de murano. Pro quibus fortiter facit ff. ad tertul. l. ij. §. si quis ex libe. ubi infans natus ⁊ mortuus absq3 tutore bonoꝝ possessionẽ non agnitã non transmittit ad matrẽ pupilli ergo p3 q̃ infans hereditatẽ paternã non agnitã nõ trãsmittit l3 solue q̃ ibi infans natus nõ fuit suus patri suo ut apte ibi dicit lra in isto passu semp dubitaui q̃z h3 uerũ sit q̃ filius suus ⁊ in ptãte hereditate nõ agnitã trãsmittat ad quoscũq3 siue sit sane mẽtis ut. d. l. apud hostes cũ aliis concor. p bar. allegat. siue sit furiosus ut. l. fi. §. i. C. d. furi. cur. tñ in infante spaliter uẽ ꝓuisũ ut nõ trãsmittat ut p3 ex generalitate litere. d. l. si ifanti ibi oẽs hereditates ⁊c. Nec ob. si dicis ergo infans est deterioris cõditiõis q̃3 furiosus qui equipetur sed in hoc nõ est deterioris cõditiõis quã furiosus nec mirũ q̃ in alio est melioris infans ut p3 in. d. l. si infanti uñ si in alio releuat nõ est mirandũ de tali grauamine. ff. de minor. l. eũ qui S3 p certo ista q̃ nõ est ita dubia q̃ egeret decisiõe cesaria tamẽ p̃cedens opi. scz q̃ illa lex nõ hẽat locũ in hereditate paterna ⁊ alioꝝ ascẽdentiũ i quorũ ptãte infans cõsistit mihi uĩ humanior ⁊ ei sp adhesi cõsulendo ⁊ legẽdo. Ex p̃dictis infert q̃ hereditas dñi galeotti infanti decur. sit ad auiã ⁊ sororẽ infantis utrinq3 cõiunctã noĩe ursolinã quaꝝ q̃libet decidẽti infantulo p̃o gradu cõstituta fuit ut in autẽ. defuncto ⁊ in autẽ. cessante ⁊ i corpe uñ sumitur. S3 q̃ soror infans tutore destituta decessit hereditate dñi sui fratris p parte sibi delata nõ agnita illã nõ trãsmisit uno habet ac si nõ fuisset delata ut. d. l. si i infanti unde oĩs hereditas galeotti ad auiã cõsitu ⁊ cõcurrit ⁊ filẽ hereditas dcẽ ursoline exclusis sobrinis infantiũ ⁊ reliquis i gradu remotioribꝫ ut. d. autẽ. defuncto. Et hoc intelligo uerũ si auia deoꝝ infantiũ tutelã assumpsit aut infra annũ aliũ tutorẽ eis ordinari legitime cõstituit alias ipsis infantibꝫ defunctis post annũ cõputãdũ a tpe mortis patris tũc ipsa auia ẽet deoꝝ infantiũ hereditate priuata ⁊ deuoluet ad ꝓximiorẽ i gradu ipsis infantibꝫ ut l. sciãt. C. de delict. here. libꝫ. Et ita dico ⁊ cõsulo ego angel. de perusio le. doc. .cclxiij.

An filius possit priuari uł aggrauari in legitia de trãsmissione hereditat. ⁊ q̃n filia excludit a successione feudi ⁊c.

uNCTUS Talis est dñs comes Robertꝰ filius olim dñi comitis simonis de battifolle suũ cõdidit testm̃ i quo instituit dñaz comitissaz gerardescã filiã suã uxorẽ comit. Joãnis de remena sibi heredẽ in flor. cc. quos sibi dederat dotis noĩe q̃n nupsit. Et insup instituit eã in flor. cc. iubes eam de eis fore ⁊ esse cõtentã. Itẽ elisabet ⁊ nouellã tũc ẽt eius filias sibi heredes istituit in certa quãtitate ⁊ in aliis suis bonis sibi heredes uñes sibi istituit simone guidonẽ antoniũ ⁊ ioãne filios suos ⁊ decessit. itẽ comes robertꝰ post mortẽ dci comitis roberti mortẽ institutus dcis antonius ⁊ postea mortẽ dcã dña gerardescha duobus ãnis post mortẽ dci comitis roberti qui tpe sue mortis erat etatis. xxiij annoꝝ relicto ex se roberto ifante filio suo ⁊ dci dñi comitis Joãnis de remena ⁊ uiuentibus dcis simone guidone ⁊ ioãne fribus ⁊ filiis dci comitis roberti p̃mortuo dcõ antonio eiꝰ fre ⁊ uiuẽtibus et dcis nouella ⁊ elisabet sororibꝰ suis uñ cũ dcã comitissa gerardescha istituta fuerit heres a dicto suo patre in multo minori quãtitate q̃3 fuerit sua legitima. Queritur utrũ quid robertꝰ eius filius p̃dictus qui adhuc est minor. xviij. ãnis possit agere ad supplementum dce legitime tanq̃3 heres dcẽ sue matris ⁊ p quota pte alius p̃dictꝰ est talis post mortẽ comit. roberti p̃dicti remãserũt simon guido antonius ⁊ Joãnes ⁊ comitissa gerardescha nouella ⁊ elisabet filiis ⁊ filiabus suis postea decessit antonius unꝰ ex dcis fribus nullo cõdito testõ deinde decessit dcã comitissa gerardescha superuiuente dicto roberto infante filio suo ⁊ uniuersali herede deinde decessit dictus comes simõ cõdito testõ in quo Joanne fratrem suum sibi heredem instituit deinde decessit nullo condito testõ dictus Jo. comes predictus superuiuentibus guidone comite eius fratre nouella ⁊ elisabet eiꝰ sororibus ⁊ roberto eius nepote. Deinde decessit dñs comes guido de quo ignoratur utrum fecerit testamentũ. S3 posito q̃ fecisset petitur consilium de ⁊ super hereditate dictorum antonij ⁊ Joãnis qui ab intestato decesserunt nunquid ptineat ad dcm̃ robertum nepotẽ eorum pro tertia uel quarta pte una cum aliis qui ab intestato succedunt ⁊ ponit pro cõstanti ut in copia priuilegij uidere poteritis q̃ imperator donat bona comitibus pro se ⁊ eoꝝ legitimis heredibus descẽdentibꝰ nulla fcã mentione de masculino uł femenino sexu. S3 castrum corzani in feudũ datum fuit p imperatorem nõ facta ut superius est expressum aliqua mentione filioꝝ masculoꝝ magis q̃3 feminaꝝ s3 simpliciter.

uPER Pdicto primo nullũ est dubium q̃ dcã filia nõ potuit a patre in ultima uolũtate priuari legitima quinimo nec in ea grauari directo uel p obliquũ ut. l. ex uribꝰ ⁊. l. q̃n in prioribus. C. de inoffi. testa. sublata est eim hodie differẽtia lexus ut. l. meminibꝰ. C. d. legi. here. ⁊ autẽ. cessante ⁊ in corpe uñ sumit. Cum igit ꝓponatur q̃ nõ habuit legitimã integram cõpetijt ei ius agẽdi ad supplemẽtũ legitime sine dubio ut. l. q̃n nouella ⁊. l. q̃n in prioribꝰ. C. de inoffi testa. l3 pater in testamẽto iusserit eã3 fore ⁊ eẽ de here cõtentam relicto sibi facto in cor. ut eum de appel. cogno §. aliud quoq3 capitulũ per certum si qui heredes ⁊ si jud ius agẽdi q̃ in bonis suis fuit tpe mortis ad oẽs suos heredes trãsmisit siue descẽdentes siue extraneos. C. ad. l. falci. l. quãq3. Et q̃ septẽ fuerũt filij dicti comitis. s. quattuor masculi ⁊ tres femie sua legitima. s. l. dñe. d. ger. est dimidia eius q̃ ab intestato fuisset habitura ut i autẽ. nouissima C. de inoffi testa. ⁊ in corpe unde sumit ab inte aũt fuisset sumptura. uñ ptem hereditatis unde legitima sua ẽ xiiij ps hereditatis dicti testatoris ⁊ hoc de primo. Secũdo dico q̃ portio antonij intestati equaliter deuoluit ad fratres ⁊ sorores eius loquor de allodio ut in autẽ. cessante uñ dña gerardesca. uñ ptem hereditat. dicti antonij trãsmisit ad robertũ suum filiũ infantẽ si eã agnouit ⁊ si nõ agnouit põt filius eiꝰ infans restitui ad adeundam ex quo mater eius minor. xxv. annis nõ adiuit ⁊ sic lesa fuit ut. l. i. C. de resti. mil. ut. l. panthonius ff. de acqui here. ad hereditatẽ comitis simonis defuncti testati solus comes Joãnes inuitatur institutꝰ ab eo si adiuit illã ⁊ illam trãsmittit ad heredes suos alij oẽs excluduntur ex quo frater est institutus ⁊ nulla psona turpis C. de inoffi. testa. l. fratris ⁊. l. ij. ff. e. ti. Ad hereditatẽ comitis Joannes pariter inuitant in allodio comes guido nouella ⁊ elisabet eius soror ⁊ robertꝰ natꝰ ex dña gerardescha ut in autẽ cessante. C. de here legi. A successione feudi excludit dña gerar. nouella ⁊ elisabet q̃n ad illud de natura feudi soli masculi inuitant ex quo de feminis mẽtio nõ est facta ⁊ masculi supersunt qui pñt feudo seruire ꝓbendo seruitia feudalia castrũ corzani inuenio datum in feudũ. Reliqua sunt ipsorum comitũ cõfirmata auctoritate cesaria exceptis alpibꝰ ⁊ mõtibus ⁊ eoꝝ iurisdictione ⁊ imperio illa simpliciter dona impialia sunt auctoritate cesarea nõ feuda uñ equalr inter mares ⁊ feminas diuidenda iure cõi ut in iuribꝰ supius allegatis. Et ita consulo ego Ange. de perusio ⁊c. .cclxiiij.

An q̃n res ex solem cõuentõe est in alienabilis possit ex graui mole debitorum postea dñi ab altero cõtractoꝝ per illum alienari Rubrica ⁊c.

uLTI Cõsortes de ciuitate lucana habentes cõia quedam casamẽta ad quãdam cõcordiam stipulatõe mutua uallatã cum obligatõne ⁊ ypotheca bonoꝝ ⁊ penaꝝ adiectione p se ⁊ eoꝝ heredes imppetuũ uoluerũt q̃ dcã casamenta extra cõsortes nullo tpe possent alienari uel aliquo titulo ẽt dationis insolutum in extraneos trãsferri cõtingat q̃ unus dictoꝝ cõsortum oppssus mole debitoꝝ cõtractorum dñi post cõcordiam supradcãm uellet ptculam sibi cõtingentem in solutum dare queritur an aliquod sit remedium.

FACTUM Adiectum in dcõ contractu ⁊ plenitudo dcẽ cõcordie ⁊ uerboꝝ descriptoꝝ in ea impedit translatõem dominij quocũq3 titulo ẽt in cõsortes hoc ideo q̃ quelibet ps stipulatõe mutua quesiuit sibi in dictis domibꝰ ius reale pignoris ⁊ ypothece cum constõne p̃carij unde l3 dcã ꝓhibitio in cõtractu sit fcã tamen dominij translatio impedit ut. ff. de distra. pig. l. si creditor in fi. ꝓut est ibi litera negatiua s. nullam ee uenditõem ⁊c. que est uera litera q̃ ita habet in libro pãdectaꝝ pisis ut refert Bar. in. l. si ita quis §. ea lege de uer. obli. Nec põt insolutũ dari p iudicẽ ut trãsferat dñium ꝓpter pactũ p̃dictũ3 loquor p debitis p̃ctij post

dcam concordiam p ipsos contrahentes aut contrahentium heredes
sed pro debitis contractis ante dictam concordiã sine dubio pos-
sent alienari quia alienatio tunc necessaria est cũ causam venditio-
nẽ haberet pacto predicto ff fa. herc. l. alienationis valuit igitur
dictũ pactum inter consortes propter eorum interesse ne dicta ca-
sameta de eorum familia exirent sed perpetuo apud eos transi-
rent ut. ff. de mino. l. si in emptione & C. de admi. tu. l. lex que
tutores. ff. si quid in frau. pro. l. 1. §. sed si rẽ & de bonis liber
to l. libertis. Et si interpretatur gl. istud esse mirabile interesse
in. d. l. si in emptione hospitale igitur nõ esset tutum ex da
tione insolutũ & ille qui pateretur dari penã incurreret. Solũ
igitur unũ remediũ video ut hospitali iure succurratur pro sui
debiti consecutione videlicet quod ille cuius est dictum casamentũ aut ca
samenti particula trina denũciatione de mãdato iudicis facta
cum assignatione cõpetentis termini interpellet primiore
ad quẽ dicta domus deberet reuerti si alienatio fieret quod do
mũ ipsam seu eius particulam precio cõpetenti emat cum eam
uẽdere ipsũ oporteat pro satisfactione debitorum ad que dicto
hospitali astrictus obsistit nec habet aliud ex quo satisfacere pos
sit aut ille idẽ uendat suã particulam quã in dictis domibus habet
aut & si non habet uendat omnia iura que habet & habere potest & spe
rat in hac domo si extra cõsortes uenderetur. Elapsis enim ci
bus terminis si ille interpellatus nec uult emere pro precio
cõpetenti nec uendere sua iura incõtinen potest interpellans
ipsũ domum seu suã particulã uendere & alio quocũque titu
lo alienare absque alio preiudicio ut. l. qui rome § coheredes
de uer. ob. ubi est casus & nõ est alibi. Factis ergo dictis tribus
denunciatiõibus bene & in forma ut dixi & eis elapsis pro satis
factione debiti illa domus insolutum detur hospitali & sine
aliquo scrupulo corporis aut aie res expedietur & poterit rector
hospitalis ex gratia paciscí cũ illo deuendendo rem illã ad ipsi
us petitione pro eadẽ sũma nam si incõscientia sua ageret
ut tenera eet pignus licet contractus celebraretur in forma dationis
insolutũ tunc quicquid possessor ex domibus perciperet excõ
putari debet in sorte alias esset usura. In hoc ergo conscia sua
esset grauata quã sibi soli & deo nota. caueat etiam dictus rector
ut nõ accipiat insolutũ pro debito rem ualentem ultra ordina
riam dicti debiti quia per pactum deuendendo presumeretur cõ
tractus usurarius & in fraudẽ usurarum celebratus & se. ex
de emp. & uen. c. ad nostram & ibi per Jo. an. & Inno. fa.
cit de pigno. c. illo dos. & per hoc est responsum & ad om-
nia supradicta quesita angelus &c. cccxliiij.

An monasterium teneatur ex facto prelati locantis. aliam rem
que ab alio detinetur postea. Item an pro mutuo facto prelato
monasteriũ obligetur. Item an debitũ prelati factũ in cuius occa-
sione sue uel predecessorum promotionis obliget mon. Item an
res imobilis ecclesie possit locari per capitulum & priore suum
Item an successor prelati teneatur stare locationi defuncti. Item
an noceat successori prelatus qui totã mercede locationis
recepit interim moriatur non finita locatione. Item posito
quod sic an ficta receptio pensionis noceat sicut uera. casus.

Frater Apolinaris prior mõsterij sancti
Jacobi collevallane & sancti laurẽ
tij in cesarea dioc rauen. insimul unitorũ locauit &
affectauit quasdam possessiones & valles dicti
monasterij sancti iacobi de qua locatione apparet istrum in
strumentum infrascripti tenoris.

Cum Monasteria sancti Jacobi collevalla
ne & sancti laurẽtij in cesarea rauen. & co
macen. dioc. insimul unita multas & assiduas uaca
tiones ipsorum tum propter guerrarum discrimina que ab
octo annis circiter in diuersis partibus italie & precipue in lũ
bardia tuscia & marchia & romãdiola hactenus extiterunt
& habundantius nũc existunt multas tulerunt fluctuatiões
& tẽpestates iacturas & dispẽdia innumerosa & de popula-
tiones predas & rapinas plurimas in bonis & rebus eorũ
dem monasteriorum. Tum etiam propter magnos sumptus & pro
gatiuas quos & quas tẽpore guerrarum & discriminũ predictorum di
cta mon. oportuit dudũ & nũc etiam oportet facere & ipendere labo
ratoribus pro faciẽdo colli possessiones & terras dictorum mon.
quia diu remãserunt inculte & laboribus destitute ex discrimini
bus supradictis adeo quod dicta mon. sunt depauperata & ad nihi-
lum redacta & cõsumpta & etiam pro soluẽdo ex uacationibus de
bitum camere aplice cõe seruitium & sumptus & expensas
factas in romana curia tam propter promotionem venera
bilis viri domini guidonis de porcellinis olim prioris dictorum
mon. quam propter promotionẽ fratris apolinaris nunc prioris
eorundem & alias procurationes quam plurium legatorum apostolice

sedis & infra. Et etiam pro soluendo & resarciẽdo cõductoribus
infrascripta damna detrimenta & interesse passa & habita per
prefatos cõductores ex fructibus redditibus prouentibus habitis
& perceptis per dominum gulielmũ episcopum cleomacen. per triennium conti
nuum de possessionibus vallibus & terris dicti mon. sancti Jaco
bi per eundem fratre apolinarem priorẽ predictum ad affictũ ad
quinquennium cõcessis olim & alia vice dictis cõductoribus de
qua locatione cõstat per publicũ instrũm quas possessiones &
terras dictis dictus episcopus durãte dicta locatione occupauit & ipsa
rum fructus & redditus habuit contra voluntatem dictorum cõdu
ctorum ex facto dicti fratris apolinaris prefati & eius negligẽtia &
defectu adeo quod per dictum occupatorẽ & detentorẽ prefati cõ
ductores fuerũt dampnificati in octingentis libris rauen. & ul
tra. Tum etiam pro soluẽdo debita contracta per dominum priorem pro dictis
sumptibus & expensis sue promotionis ascẽdentia ad summã
ccccxcviij lib. rauen. xxxv. duca. auri quos dicti mutuauerũt &
ex cã mutui numerarũt eidem priori pro ipsius promotiõe predi-
cta. Et propterea urgentibus necessitatibus supradictis usque ad
summam & quãtitatem. Mccccxliiij. lib. & ser dec rauen.
fit expediẽs & necessarium dño priori & mon. supradictis fa
cere infrascriptas locationes & cõcessiones pro dictis debitis
persoluẽdis & pro aliis dictorum mon necessitatibus & oneribus
tam futuris quam presentibus supportãdis cũ in ipsis monasterijs
nõ sit que fuerit pecunia bladum aut res alie mobiles cõ-
mode distrahẽde que ad satisfactiõe sufficiãt predictorum dictique
mon. adhuc habeant satisfacere ser Joãnis de porcellinis de sũ
ptibus & expẽsis per eum factis de pecunia sua in curia roma-
na pro promotione dicti domini olim guidonis prioris mon. predictõ
rum ascẽdẽtibus in sũmã lib. cc. rauen. prout predicta omnia &
singula in qualibet sui parte fuisse & esse vera dño episcopo coma-
chen. cõstat & legitime liquet tam per testimoniales relatio-
nes quam plurium fidedignorum habentium plenã & indubiã no
ticiam de predictis quam per iuratorias assertiones dicti domini fris
apolinaris prioris predicti & fratris laurẽtij canonici mon. pre
dictorum ibidem presentium & tanquam representantium capitulũ & cõ
uentum ipsorum mon. nũc & in presentia sponte & ex certa scia non
per aliquem iuris vel facti errorẽ omni fictione & simulatiõe
cessante cõsitentiũ & affirmãtium recognoscẽtium & iuran
tium ita esse corporali iuramẽtum ad sãcta dei euãgelia tactis
scripturis in manibus dicti domini episcopi prestito per eosdem presenti
bus petẽtibus & instãtibus priore & fratre laurẽtio & cõdu
ctoribus predictis & me notario infrascripto & testibus infra
scriptis dixit & asseruit se omnia supprascripta plene & euidẽter
cognoscere & cognouisse fide occulata. Ideirco omnibus su
pradictis per prefatum dominum episcopum & prefatos dominum priorẽ & fra
trem laurentium sepe & sepius deliberãtes & matura delibe
ratiõe discussa ut dicta debita persoluantur & ipsorum monasterio
rum inopie & necessitatibus succuratur ipse dñs frater apolina
ris prior & frater laurẽtius canonicus corã dño. d. episcopo cõsti
tuti tanquam capitulũ & cõuentus ipsorum monasteriũ simul &
cõcorditer agentes cũ in eisdem monasterijs nõ sint presentes
plures canonici residẽtes qui ad hoc debeãt rationabiliter
euocari per seque successores in dictis mona. succedẽtes &
ipse dñs prior tanquam sindicus & procur. & sindicario & procu-
ratorio nomine capituli & cõuentus eorum monasterij suffi-
ciens habẽs mãdatũ ad omnia & singula infrascripta ut cõtine
tur publico instrumẽto &c. & de volũtate cõsensu & assen-
su prefati domini episcopi ibidem presentis & cõsentiẽtis & auctorizantis
eisdem in omnibus & singulis suprascriptis & infrascriptis cõ-
cesserũt & locauerũt ad affictũ usque ad. v. annos proxime fu-
turos incohãdos &c. guidoni & gulielmo &c. pro se & suis
heredibus stipulãtis & recipientibus &c. omnes & singulas posses
siones & valles & terras &c. cum suis adherẽtiis &c posi-
tas in tali villa &c spectãtes & ptinẽtes ad dictum monasteriũ
sancti Jacobi pro affictibus & nomine affectuũ infrascriptis.
Quas quidẽ cõcessionem & locationem dñs prior & frater
laurentius predicti & supradictis nominibus per se suosque successo
res in dictis monasterijs succedentes usque ad terminũ supra
scriptũ & dictam cõcessionem & locatione hac dictas res cõ-
cessas & locatas & quãlibet earum dictis cõductoribus promise
rũt defendere disbrigare &c. ab omni persona parte & collegio
omnibus ipsorum mona. periculis & expensis &c. Et hoc ideo fecerũt
que pro dictis debitis persoluẽdis & necessitatibus dictorum mon.
supportãdis dicti guido & gulielmus cõductores &c. & sol
uerũt & dederũt hac realiter cõsignauerũt eisdẽ dño priori
& fratri laurẽtio pro dictis mona. succedẽtibus sine diminu-
tiõe aliqua uel defectu pro affictibus & nomine affictuũ dictarum
rerum locatarum pro toto tpe dictorum quinque anno. m. ccclxx.
libras

libras ⁊ fer. rauen. tam conuersas ⁊ solutas in commodum mona. debitis supradict. ⁊ aliis necessitatibus ⁊ utilitatibus mona. predictorum prout ipso dñs prior ⁊ frater laurentius predicti sponte ⁊ ex certa scientia ⁊ nõ per aliquem iure vel facti errorem per se suosq; successores ⁊ ipse dñs prior sindicario ⁊ procuratorio noīe antedicto presentibus dcis guidone ⁊ guielmo ⁊ ad eorum petitione instantiã stipulantes ⁊ recipientes confessi ⁊ contenti fuerunt ⁊ recognouerũt ⁊ renũciauerũt solenniter ⁊ expsse exceptioni sibi nõ date non solute nõ numerate dicte quantitatis ⁊c. ex cã dcõrum affictuũ aut nõ conuerse in dcis debitis necessitatibus ⁊ utilitatibus dcõr mona. aut nõ durantis ⁊ ipsi dño priori ⁊ fratri laurentio nõ datarũ ex cã mutui non numeratarum pro ipsius dñi prioris promotione dcarũ. ccclxix. librarum rauen. ⁊ .xxv. duc. auri vt superius expssum est. Et exceptioni non secutorum predictorum dãnorum ⁊ interesse ⁊c. ac exceptioni doli mali conditionis indebiti ⁊ sine cã uel ex iniusta cã ⁊c. Et oĩ iuri tam canonico q̃z ciuili ⁊c. Et oĩ iuri municipali ⁊ oĩbus priuilegiis papalibus ⁊ legatorũ aplice sedis ⁊c. que possent dcam locatione uel aliqua in presenti instrõ contenta aliqualiter impedire ⁊c. que oĩa ⁊ singula promiserunt sibi inuicem predcẽ partes ⁊c. ⁊ ambe dce partes iurauerunt corporalr̃ ad sancta dei euãgelia tactis scripturis in manibus dci dñi epi firma rata habere obseruare ⁊c. sub pena libr. mille rauen. ⁊c. totiens committenda ⁊c. Quibus oĩbus ⁊ singulis pactis p oĩa eps antedictus ⁊ cognitis diligeter ⁊ matura deliberatõne pensatis. Idem dñs eps pro tribunali sedens ⁊c. Omnibus ⁊ singulis supradcis suũ assensũ prestans suã ⁊ epalis curie comaclensis auctoritate interposuit ⁊ decretũ ⁊c. acta relata ⁊c. Nunc aũt corã vicario dñi cardinalis administratoris ecclesie sancte rauen. cõparuerunt procuratores dcõrum conductorum sine suorum successorum ⁊ cõ fratrẽ dcm petrũ nũc priorẽ ⁊ caplm ⁊ conuentum dcõrum mona. tales querimonias exposuerunt corã vicario supradicto quarum utraq; est infrascripti tenoris corã uobis reuerendo uiro ⁊c. Nos petrus de zambaronibus ⁊ nerinus ⁊ quilibet nostrũ procuratores de procuratorio noīe nobiliũ virorum ⁊c. cõquerimur dicim⁹ ⁊ proponimus cõ ⁊ aduersus reuerendum uirũ dñm fratrẽ petrũ priorem canonicũ caplm ⁊ conuentũ mona. sci iacobi ⁊c. q olim reuerendus vir dñs frater apolinaris tunc prior dictorum mona. cũ cõsensu ⁊ uoluntate fratris laurentij dictorum mona. canonici professi tunc facientis ⁊ representãtes totum caplm ⁊c. accedente et consensu ⁊ auctoritate. r. p. domini guil. vndũ epi comaclensis dioc. prefati prioris ⁊ suam ⁊ epalis curie comaclensis auctoritate ⁊ decretũ expsse iudicialiter interponẽtis ex certis causis rõabilibus pro utilitate dictorum monasteriorum m. m. cccl xi. ⁊c. locauit ⁊ affictauit ad pensionẽ ⁊ affictum noīe dictorum monasteriorum capituli ⁊ conuentus eorũdẽ guidoni ⁊ guil. ⁊c. infrascriptas res possessiones ⁊ valles ⁊c. que sunt dci monasterij sci iacobi usq; ad triennũ ⁊c. ad habẽdum tenedum ⁊c. vnde cũ infrascripti successores dci fratris apolinaris tũc prioris vz frater antoni⁹ de ferraria qui eide fratri apolinari in dcis monasterijs imediate successit ⁊ dcõrum mona. fuit prior ⁊ idez frater laurentius canonicus supradictus p se ⁊ suo familiares dcõrum mona. Et postea subsequeter dictus frater benedictus postea prior dcõrum monasteriorum ⁊ dci fratris antonij imediate successor ⁊ dcũs frater laurentius facientes totum caplm ⁊c. dcãm pacientiã seu cõmoditatẽ dcis cõductorib⁹ ⁊ eorum heredibus nõ presticrunt agimus dcĩs noibus cõ dictos dñm fratrem petrum nunc priorẽ dictorum monasteriorum ⁊c. ⁊ petimus noibus antedictis ipsos priorẽ ⁊ conuentũ noīe dictorum monasteriorum dcis nostris principalibus ⁊c. ⁊ nobis eorum noibus supradictis cõdemnari ⁊ condẽnatos cõpelli ad restõem dicte pecunie saluo iure adendi minuendi ⁊c. Modo queritur uiso instrõ dicte locationis ⁊ visis etiam dictis petitionibus porrectis contra priorem ⁊ monasterium supradictum In cuius fauorem veniat sententia iuridice proferenda ⁊c. ccxiv.

Una Omne datum optimũ ⁊ omne donum perfectum testante beato Jacobo apostolo desursum est descendens a patre luminum a quo bone uoluntatis donum accepit qui facto deliberationis articulo grans et seruire disponit. l. q. ij. quã pio ⁊ nota. in. l. ij. ff de legi. Ideo inuocabo nomine redemptoris nostri altissimi iesu christi eiusq; matris uirginis gloriose. Super casu premisso considerato instrõ locationis ⁊ iuribus utriusq; partis diligenter inspectis consiliũ quid iurio erit saluo semp iudicio meliori. Et primo uidetur q in fauorem dcõrum agentium cõ priorem capitulũ ⁊ cõuentũ monasteriorum insimul unitorum sancti Jacobi colleualiane comacli. dyocesis. ⁊ sancti laurẽtij in cesarea dyocesis rauen. sententia sit pure ferenda qz locatio facta p fratrẽ apolinarez tũc priorem ⁊ capitulũ siue cõuentus dcõrum mon. fuit valida cum sit licitũ abbati cõuentu locare bona mon. ad medicũ tps extra de loca. c. ij. ne pla. vi. suas querelã de reb⁹ eccle. nõ alie. ad audientiam ⁊ ex speciali cõcessione epi. maxie pro soluedis debitis mona. pesionem p toto tpe locationis recipere argu. de censi. preterea ⁊c. significante ⁊ per Jo. an. in d. c. querelam. Quinimo ex cã predicta posset abbas m. c. seruata solennitate iuris locatione vel alienatione perpetuam facere x. q. ij. hoc ius porrectũ. xij. q. ij. sine excep. de reb. eccl. nõ alie. ad nostram ⁊ no. eo. ti. nulli ⁊. C. de sacrosan. eccl. auct. hoc ius porrectũ ⁊ predicte tenebat stare successor qz prelatus dicit vniuersaliter succedere. C. locat. l. viã extra de testamẽ. relatum. ij. ⁊ no. in psalle c. querelaz lz successor singularis nõ teneat stare locatõi sui auctoris. C. locati. l. emptorem nisi cõductori fuisset factã locatio cum obligatione omnium bonorum ipsius locatoris ut no. Bar. ff. solu. matrimo. l. si filio. §. si vir oz eim prelatus fauorabiliter prosequi quos nouit suo predecessori fideliter paruisse. xij. q. ij. hoc huiusmodi. Et sicut filius debita patris tenet soluere ita prelatus gesta sui predecessoris pro ecclesie necessitate factã tenet agnoscere extra de solu. c. i. cum sit tanq; heres ipsius. xij. q. ij. c. si. xxiij. q. vij. cõuenior. Et iõ qz passus nõ est cõductores predictas cõmoditates habere sm formã locationis in reb⁹ locat. ad restitutionẽ pẽsionis solute tenet ⁊ ad interesse uel penã cõductorib⁹ supradcis. C. loca. l. si de fundo. ff. eo. l. si fundus. §. fi. ⁊ de actio. emp. l. i. Sed quãuis premissa ptem actorum defendere videant tñ pro exquisitione veritatis sunt aliqua dubia que ex instrumento locatõis inde surgũt principal. declarãda. Et primo est vidẽdum an si prelatus cum cõuentu locauerit aliquas possessiones alicui que post modũ p aliquez tertiũ occupant in damnũ ⁊ preiudicium cõductoris pro facto dicti prelati ⁊ ex eius negligẽtia ⁊ defectu monasterij ad restitutione damnorum ipsis cõductorib⁹ teneat. Et videt q sic qz propter negligẽtiam prelati nauis ecclesie cõfiscat. C. de sacrosan. eccle. l. iubem⁹ nullam. Itẽ propter negligẽtiam prelati nõ repetentis rem ecclesiasticã preiudicat ecclesie. xvij. q. iij. placuit. ij. de scrip. c. i. C. de sacrosan. eccle. l. fi. Itẽ propter delictũ prelati preiudicat honori ecclesie. xxv. q. ij. ita nos. preterea violentia ⁊ dolus abbatis nocet ecclie de ordi. cogn. c. cũ dilectus. Preterea prelatus equiparat tutori cuius negligẽtia nocet popillo. C. de indi. l. properãdum. §. si. ite equipat marito de trãsla. pla. inter corporalia cui⁹ negligẽtia nocet vxori ut no. ff. solu. matr. l. si cõstante. §. si maritus. Cõtra videtur q no. xvij. q. iiij. lz extra de excep. cũ venerabilis. C. de sacrosan. eccle. l. iubem⁹ nulli. § sane qz delictũ psone in damnũ ecclie redũdare nõ oz de reg. iur. delictũ li. vj. siue sit in faciendo xvj. q. vj. si epm siue in omittedo de resti. in inte. audit. Sicut delictũ tutoris popillo preiudicare nõ oz ff. de tabu. exhi. l. penul. ⁊ de regu. iur. l. neq; interdcõ. Et delictuz procuratoris nocere dño nec oz. ff q quisq; iuris. l. iij. §. i. ⁊ si quis ius di. non obtemperauerit l. vna § si procur. Et delictũ viri nõ obest vxori. ff. solu. matri. l. in his in prin. ⁊ de iure do. l. in rebus. Secũdo si querat an delictum prelati noceat ecclesie dico q aut prelatus vult preiudicare ecclesie cõcedo ⁊ hoc nõ põt nisi seruata forma iur. x. q. ij. hoc ius. xij. q. ij. sine excep. C. de sac. san. eccle. l. iubemus nulli. § sane. ⁊ auten. hoc ius porrectum extra de re. ec. nõ alie. nulli. ⁊ ibi no. aut negligendo ⁊ tunc aut abbas cum toto capitulo delinquit negligendo ⁊ talis negligentia nocet ecclesie. C. de sa. san. ec. l. iubemus nullam. ⁊ ibi no. aut solus prelatus sine caplo ⁊ tunc aut ista negligentia e iudicialis ⁊ fauore iudicie non nocet ecclesie lz ecclia restituat de resti. in inte. audns. C. de iudi. properandum § si. aut est extraiudicialis ⁊ nocet ecclie. xvi. q. iij. placuit de rescrip. c. i. aut aliter delinquendo ⁊ tunc aut delinquit cum cõsensu totius capituli ⁊ preiudicat ecclie in auten. de san. epi. §. si quis rapuerit extra de ordi. cog. cũ dilectus. ⁊ ibi no. sm Ja. bu. qd est verum in acquirendis nõ in acquisitis ad quod facit qd no. C. vnde vi. l. si quis in tantã sm guil. de cu. aut delinquit solus prelatus ⁊ tunc sm omnes nõ preiudicat ecclesie. ff. de re iudi. l. neq; interdcõ. ⁊ e. ti. dilectum li. vi. Sed istĩ põt subdistingui sm bal. in. l. iubem⁹ nullam q aut loquimur de preiudicio psonali ⁊ tanc administrator nũq; preiudicat dño. ff. de magi. cõne. l. i. §. i. post prin.

nisi dñs cōcurrat in eodē delicto tacite vel expsse. C. de ero. mili. anno. l. fi. li. xij. ⁊ ibi no. ⁊ p Inno. e. i. ut lit. nō cōtesta. aut loquunt de p̄iudicio reali ⁊ tunc aut est merū ⁊ apertū delictū ⁊ nō p̄iudicat administrator dño. C. vñ ui. l. meminerint nisi q̄tenus dñs est locupletior ut no. in. d. l. ne q3 interdicto aut nō est merū delictum sed uelatū ⁊ inclusū seu cōnnectū cū administratiōe ⁊ tunc p̄iudicat tamen dñs h3 regressū ɔ administratore ⁊ q̄zuis administrator sit non soluendo sufficit q̄ dñs cedat actione. C. de his qui in idig. l. polla. ⁊ qd ibi no. Ex quib⁹ apparet q̄ si soli p̄lato defectus seu negligentia ascribat' monasteriū ad restōem dānoꝝ ipsis cōductoribus nō tenetur ut nō ecclesie sed ipsi p̄lato sua negligentia seu defect⁹ officiat l. iij. de. si seru⁹. Scdo est uidendū an per mutuū fcm̄ p̄lato monasteriū obliget' ⁊ vr̄ q̄ nō q̄ nō sufficit cōsensus p̄lati nisi accedat et consensus capli extra de fideiuſ. c. q̄ quibusdā. Preterea ex deposito facto apud p̄latum nō tenet' ecclesia extra de deposito graue. Sed dicendū est ad hoc ut monasterium obliget' ex mutuo duo requirunt' sc3 numeratio ⁊ cōuersio in utilitatē ecclie ut. d. c. q̄ quibusdā ⁊. ff. si cer. pe. l. ciuitas ⁊. C. si aduersus cre. l. i. ⁊. ij. equiparando ciuitate ⁊ minorē ecclie. C. de sa. san. ec. l. fi. Et id exceptō nō n. pecunie ꝑpetuo cōpetit ecclie q̄ nō est ꝑprie exceptio sed est nullitas ipso iure ut no bal. C. de sa san ec. aute. hoc ius porrectū ⁊ plenius p Inno. in. c. fi. de solu. Et si mutuū nō sit cōuersū in utilitatē ecclie nō tenet' ecclesia s3 ipse sacerdos sic no p Inno. extra de pig. ex p̄senti ⁊ per hosti. ⁊ Jo an in. c. pe. de fideiuſ. ⁊ p bal in. d. autē hoc ius ⁊ ipse creditor h3 necesse ꝑbare deīn mutuum esse cōuersum in utilitatē mona. ut no in. d. c. q̄ quibusdā quod est sp̄ale sicut in alijs duobus casib⁹ sc3 in deposito facto apud p̄latum ut in. c. i. de deposito. Et quādo res mobiles ecclie uendit' pro debito ut in aute. hoc ius porrectū secus in alijs creditorib⁹ ut no pe. in. d. auten. hoc ius Sed idē est in quolibet creditore ineunte ɔtrum cū p̄lato fauore ipsius creditoris uel alteri⁹ q̄3 ecclesie ut not. Inno. ⁊ post eū Jo an in. c. grauis. de deposi. ⁊ Jo. de lig. in. d. c. q̄ quibusdā. Et si mutuū fuit ɔtrut3 cū p̄lato suo monasteriū est ipso iure tutū. Si aūt cum p̄latu ⁊ cōuentu ⁊ tūc monasteriū ope restōis iuuabit'. C. de sa. san. ec. l. iubemus nulli ⁊ si aduersus cre. l. i. ⁊. ij. Si dubitatur si cōfessio p̄lati releuet creditore ab onere ꝑbandi numeratione ⁊ cōuersionem ⁊ vr̄ q̄ nō q̄ p̄latus cōtrahēdo nō pōt preiudicare ecclie ergo nec cōfitendo cū confessio hēat vim ɔtus ut C. de cōfes. l. una ⁊ no extra de confes. ex pte Sed dicedū est s̄m Ja de ra. ⁊ pe. q̄ aut p̄latus ⁊ totum caplm̄ confitent' mutuum fuisse cōuersum in utilitatē mona. ⁊ tunc talis cōfessio p̄iudicabit monasterio aut solus p̄latus cōfitet' mutuū fuisse cōuersum in utilitatē mona. ⁊ tunc talis cōfessio qd̄ probat' q̄ ecclia equiparat' minori ⁊ p̄latus tutori i aute. de ecc. ti § fi S3 cōfessio tutoris ⁊ pupilli pupillo p̄iudicat solus aūt tutoris aut pupilli nō. ff de cōfes. l certū. §. si quis absente ergo ⁊c Ite probat' q̄ sicut solū p̄latus nō pōt facere p̄iudicium ecclie ɔhendo ita nec cōfitendo ne ꝑhibitum una via ꝑmittatur alia. ff de spon. l. oratio ⁊ de reg. iur. cū quid vna via li. vi. Si tamē ex tali cōfessione facta per caplm̄ ⁊ p̄latum monasteriū sit lesum iuuabit' bñficio restōis aduersus confessione. ff. de cōfes. l. certū. §. minorez tenet' ergo creditor utrūq3 ꝑbare. s. numeratione ⁊ cōuersione nec sufficit p̄latum fuisse uirū diligentē ⁊ sollicitū. ff. de in re uerso. l. ij. § pe. ⁊ q̄ hoc ꝑbat' nō ꝑpterea p̄sumit' pro creditore q̄si soli p̄lato mutuū est factū ut no. p cy. in. d. autē. hoc ius secus si p̄lato ⁊ caplo uel p̄lato de cōsensu capituli de fideiuſ. c. pe. Et d3 ꝑbare creditor mutuū in fauorē ecclie uere fuisse cōuersum. Nō autē per coniecturas ut no. p Inno in. c. i. de deposito ⁊ guil. de cu. ⁊ ray. ⁊ bar. in l. ciuitas ff. si cer. pe. l3 Ja. de are. ⁊ cy. in autē. hoc ius dicant q̄ sufficit ꝑbare p cōiecturas, puta q̄ tpe ɔtcti mutui ecclesia idigebat. ff. de exerci l. fi. q̄ illa lex d3 intelligi in eo qui habuit mādatū recipiēdi mutuū a psonis nō p̄uilegiat' sec⁹ si a psonis p̄uilegiatis puta ab ecclia uel ciuitate arg ff. de in re uerso. l. iij § fi. ⁊ si sic. Tertio est uidendū an mutuū factū priori ꝑ soluēdis expēsis fact' in curia dñi pape occasione sue ꝑmotōis uel suoꝝ p̄decessoꝝ obliget mōasteriū q̄si deīn mutuū i utilitate ipsi⁹ mona d3 dici fuisse cōuersū. Et uidet' q̄ sic q̄ expense fiende ꝑ negocio electōis ꝑmouendi uel pro electōe p̄lati cōfirmāda debēt fieri de bonis ipsi⁹ p̄lature extra de elec. ut ɔtrarie. Sunt enim tales expēse necessarie dum tamē modū probabile3 nō excedant. ff. de

dam infec. l. inter quos. §. fi. ⁊. l. seque. q̄ sine ipsis negociū expediri nō pōt ff. de impe. l. i. ⁊. ff. sol. ma. ⁊. l. diuortio. §. impēsa ⁊ de uer. sign. l. impēse ⁊ id qui tales expēsas fecerūt aut pro ipsis faciēdis mutuauerūt sibi obligant p̄laturam que ocāe expēsas sibi restituere cumpellit' cū dignum sit ut qui utilitate ecclesie taliter ꝑcurauerint suū debitū cōsequant'. xij. q. iij. quicūq3 q̄ negociū ecclesie utiliter p eos dicit' gestum. ff. de nego. gest. l. popo. in fi. ⁊. l. sed in vltimo nec de suo p̄dicti creditores tales expēsas facere tenebant' cum nemo de suo cogatur inuitus facere beneficiu3. x. q. ij. p̄carie. C. de iure deliber. l. nec emere. xxix. q. i iam nunc ⁊ no in. l. donari. ff. de regu. iur. Quinimo interest mona tales expēsas factas ee ne ꝑ defectu pastoris grege dñicum lupus rapax inuadat aut in facultatib⁹ suis ecclesia viduata graue dispēdium patiat' extra de elec. nec pro defectu q̄ quāto magis mora ꝑuidendi est ꝑlixa tanto magis ecclesijs viduitatis solet ee nociua de elec. cum inter vniuersas. Et id sufficit q̄ ille qui tales expensas fecit credidit expedire l3 non expedimerit. ff. de bonis auctoritate iudic. pos. l. p̄tor. §. q̄ ait. Item ꝑ hac pte facit. ff. man. l. deniq3. §. sed ⁊ si adiecturas ⁊ ꝑ socio. l. cum duob⁹. §. si quis ex socijs ⁊ d pe. ti. heredi. l. sed ⁊ si lege. §. q̄ ait ⁊ loca. l. q̄ si dom⁹ ⁊ de lega. iij. l. penul. §. fi. Ecōtra videt' q̄ nō q̄ prior recepit tale mutuū pro suo negocio ad suum fauore ⁊ cōmodum vnde ad restitutiō3 talium expensaꝝ mona nō tenet' de ꝑcur. ca3 pro cā de dolo ⁊ cōtu. cum dilecti de eo qui mit. in pos. ca3 venissent. Et q̄ huiusmodi expēse que videnť respicere cōmodum mona. respiciūt principaliter cōmodum impetrātis nō pōt dici monasteriū obligari. ff. de nego. gest. l. si pupilli. § si quis negocia de vsufru ea. re. que vsu. consu. l. tribus. Negociū eim ad illū dicit' ptinere cuius principalr interest nō aūt ad illum cui⁹ interesse in viam cōsequentie p̄tēditur alioquin legatari⁹ ad testamentu3 nō reciperet' nec monachus in cā monasterij. C. de testi. l. oibus ff. eo. l. nullus q̄d tñ est falsum. ff. de testa. l qui testamēto in prin. insti. eo. §. legatarijs extra de testi. insup ⁊ eo. ti. c. cū nunci⁹. Preterea l3 p̄dictum mutuū nō solum in vtilitatē prioris s3 etiā monasterij diceret' esse cōuersum tñ cū deīn cōmodū vtriusq3 indiuiduū sit p̄dictus prior recipiēdo deīn mutuu3 pp indiuiduitatē suum negociū gessisse videt'. ff. qui potio. in pi. ha. l. si prior. §. sciēdum. Secus si cōe negociū eēt diuiduum ff. de nego. gest. l. si comes. C. eo. ti. l. si pro fratre ⁊ so. ff. d dam. infec. l. in stipulatōe aut si negociū predio uel rei accederet nō psone. ff. de nego gest. l si aliena. §. fi. Item ꝑ hac pte facit. ff. de fideiuſ. l. stipulatus ee opus. ⁊ q̄ ibi no. p du cto. ⁊. ff. de pigno. actio. l. vel vniuersoꝝ ⁊ de vsu. l. qui se/misse ⁊ de in rem uerso. l. iij. §. regulariter ⁊ melius ⁊ facit. l. si in rem eo. ti. ⁊. ff. de impens. l. neq3 stipēdium ⁊ de vsufruc. lega. l. quero ⁊. l. generali. §. fi. So dicēdum est q̄ aut electus aut postulat⁹ ꝑsequit' suam electionē vel cōfirmatione seu postulatōem ⁊ tūc sumpt⁹ facti ꝑpter talē causam dum tñ sint moderati imputant' ecclie extra de electō. ut ɔtrarie de ꝑcura. Cum ꝑ cā ⁊ facit ad hoc q̄ de instructore dicit' ⁊ de teste de elec. cum nō doceat ⁊ de rescripꝭ. statutum in fi. li. vj. Et q̄ dicit' de aduocato qui iur⁹ est ad ferēdum patrociniū extra ꝑuinciam ut habet' p Bar. bar. in qōe venerabili. xx. que incipit canonic⁹ quidam ⁊ p Innocen. in. c. de seque. pos. Nam legata malicia videnť ee legare impēse ad introitū malicie necessarie. ff. de le iij. l. pe. §. fi. ⁊ facit de clerico mi. c. i. cū concor. Preterea quis tenet' aduersario ministrare expēsas ɔ se ex cā inopie ad ꝑsecutione vtilitatis ecclie ⁊ ad hoc sufficit. ff. de inoffi. testa. l. si instituta. §. de inoffi. C. de ordi. cogni. l. fi. ⁊ de carbo. edic. l. vlti. Preterea nō d3 officium alicui⁹ sibi esse damnosum ff. quēad. testa. api. l. si quis ex signatorib⁹ nec per elec. de se ipō factam aut postulationē tanq̄3 circūscriptus aut decept⁹ d3 pati damnū seu dispendiū expensaꝝ. ff. q̄ quisq3 iur. l. fi. Et si dicat' q̄ dubius est euētus lit. de frigidis. c. fraternitatis ⁊ in cle. si duob⁹. §. si uero alter in lit. pen. facit de elec. si forte li. vj. ⁊. ff. de pecu. l q̄ debet' q̄ pōt r̄ideri q̄ sicut filio nato uel ēr nasciuro ⁊ de quo lis est an sit filius ⁊ ventri ꝑpter partum nasciturū ex cā inopie ministrant' expēse ff. de vē ı pos. mit. l i post pri. ⁊. l. extraneo ⁊ d carbo edcō. l. s3 ⁊ si is. § an. āt ita in p̄lato futuro si obstāte dubio euētu sunt ministrande expense marie cum illi dubio dederīt principium electores seu ēt postulantes. xxiij q. iij. displicet. ff. de eo per que factū erit. l. i. §. si reus. Itē si dicatur q̄ eligētibus uel postulantibus donare non l3 de de na. c. ij. de his q̄

fiunt

fiunt a pla. c. i. pōt responderi q illud nō est donare sed rez necessariā agere ff. de dona. inter virū z vx. l. si quis p vxore q nō donat qui necessariis oneribus succurrit. ff. de adi. leg. l. rem legatā extra de dona. p mas sicut non dr donare maritus qui parat vxori expens itineris. ff. de pac. do. l. inter socerū. §. cōuenit z pmissa habēt locum in secularibus fortius in monachis z aliis regularib qui nō habent ppriū de accu. c. pe. Et de istis electis z postulatis loquit ber. Inno. z hosti. in. c. ut pterite de elec. z Jo. an. c. ii. cupientes in glo vit. li. vi. z isto casu dicendū est q deīn munū qsi cōuersum in utilitatē mona. dum tamē z moderatū obligaret mona. de fideius. q quibusdā de deposito gratis z. C. si aduersus cre. l. i. z. ii. cū suis filiibus. Et hec uera qñ fuit electus uel postulatus solus in cōcordia sed quid iuris sit si plures sunt electi plene no. p eosdē in iuribus palle. Aut nō fuit electus aut postulatus sed ipetrauit platurā a papa z in psequēda sua ipetratōe facit expens z tunc tales expense nō sunt iputande mona. q gessit negociū suum ppriū lz in cōsequētiā possit dici ecclesie ne diu uiduata remaneat. C. de neg. ge. l. i. nā illud q quis facit sua ppria cōtemplatione ēt si illud sit alteri profuturū nō repetit ab illo. ff. man. l. creditor §. ad eū. Et ille casus est notabil ad hoc. Preterea ille qui vadit ad curiā ut principalr negociū suū tractet lz secūdario tractet negociū ecclesie nō ppterea repetet expensas nisi qtenus plus expēdisset pter negociū ecclesie ut no. hosti. de elec. ut pterite facit ad hoc. ff. de neg. ge. l. si cōes z fa. herc. l. ex pte circa pn. extra de. peul cum pro cā de eo qui mit. in pos. cū uenisset de dolo z cōtu cū dilecti. Preterea si duo electi sunt in discordia z expēsas faciunt nō poterunt eas repetere ab ecclia q eas uidentr facere principalr in suū fauore ut no. arch. l. xiii. di. si forte z Jo. de lig. in. c. ut pterite de quo tñ remitto ad ea que ibi no. p ber. z hosti. z plenius p Jo. an. in. c. cupiētes in fi. de elec. li. vi. Preterea interpretās platurā nō potuit facere expens cōtra mādatū ecclesie qz de mandato suo cū sibi auferat facultatē z cōmodum eligēdi. Preterea semp vr etiam uetare. ff. de fur. l. qui vas. §. vetare de cōsecra. di. iiii. cum pro pul. z no. p ber. de psump. nōne z per Inno. de elec. in genesi ergo tales expēsas nō repetet ab ecclia. C. de neg. ge. l. fi. ff. e. l. qui aliena. §. libertos z mādati. l. si p te. Preterea ista platura in cuius ipetratione fecit expēsas fuit affectata z sic gessit negociū affectatum z iō perdit priulegiū repetendi expēsas. ff. de excu. tu. l. spadonē. §. fi. insti. e. ti. §. item tria. Nā cōsequi nō dz quis priulegiū ex onere qō libenter assumit imo priulegiū pdit. ff. ex qui. ca. ma. l. ide bij z ibi no. z. l. se. z. ff. si quis cau. l. ii. §. fi. z ita debet intelligi oēs rōes z iura que p utraqz pte supe rius allegaui. Quarto est uidendū an res imobiles monasterij poterunt locari p priorē z capitulum suum z vr q nō q phibitus alienare vr esse phibitus locare extra de re. ec. nō alie nulli sed ueritas est q regulas psit locare ad modicū tps de re. ec. nō alie nulli sed ueritas est q regulares psit locare ad modicū tps de re ec nō alie. c. i. i cle. Et q dr modicum tps ibi no. in glo. ult. z. c. ii. hoc cōsultissimo li. vi. in glo. ad modicū. sed cōiter dr q vsqz ad tps. x. annor dr esse modicum tps ut no m. l. fi. ff. si ager uectig. Alij tñ dicunt q est vsqz ad septenniū ne prela. vi. suas. c. fi. Sed imppetuū locare non psit ut in. d. c. nulli. Nō enim phibet locare ad modicum tps qui est phibitus alienare imo pōt ēt conductoribus obligare z delegare creditorib. ff. de le. ii. l. codicil. §. i stituto z loca. l. nō solet z no. in palle. cle de re. ec. nō alie. Quinimo non psit astringi per statutū epi ad locandū certis psonis extra de loca. c. ii. Et si mona in tali locatōe lesum eēt poterit petere resti. in integ. d. i reg. resti. c. i. Preterea platus parificat usurario de testa. q nos. xii. q. i. clericus qui z c. duo z. x. q. ii. epa. sed usurari z usufructuari locat quia qui locat utitur ergo z c. ff de vsufruc. l. arborib. §. usufructuarius z ibi no. Quinto est uidendū an successor prelati teneatur stare locatōi defuncti. z in successore singulari succedēte in plenū ius rei clarū est q nō. C. loca. l. emptorē z no. ff. de ac. emp. l. ius §. si fructib sed creditor sic q non hz dñium rei sed ius pignoris tñ ff. de bo. aucto. iudi. pos. l. in uenditione. §. i. Fallit tamen in successore fisci qui tenetur stare locationi eius. ff. de iure fis. l. fi. Item locationi tutoris tenetur stare pup. ff. de admi. tu. l. si tutele. Et locationi mariti uxor stare tenetur ff. so. ma. l. si filio. §. fi. z de dot. prele. l. ii. ad fi. Item locationi defuncti tenetur stare heres qui defungitur eadē persona cum defuncto in aut. de iure iuran. a mo. prest. in pri. Sz de prelato dubitat z videt q

nō q prelatus equipat usurario ex. de peccu. cle. c. fi. z ibi no. de offi. or. psn li. vi. Sed usurari alias usufructuarius vltra uitaz suā nō locat. ff. loca. l. si quis domū. §. i. ergo z c. Preterea emptor iō nō tenet stare colono q colonus nullum ius hz in re sed hz obligatam psonam locatoris. Sz illa obligatio psonalis nō tz emptorē merito emptor nō tenetur stare colono. Cū obligatio psonalis qua tenet locator cōductori nō sequat fundum locatū. ff. loca. l. si merces. §. qui fundū. Sed si ponat colonum hēe ius in re ut q cōduxit ad nō modicum tps tūc emptor tenet stare colono quia cum hēat ius in re z sic actione multo fortius exceptionem ff. de supficiebus. l. i. §. cū dam de re. iu. qui ad agendum li. vi. Et ideo qñ instrūm fit de locatiōe z in eo se obligant ptes hincinde z omnia sua bona p obseruatōe pdictorū pōt dicere colonus uel inquilinus ego habeo ius ypothece in re z sic nolo inde discedere donec mihi satisfiet de pena vel d interesse meo cū hec res sit iam mihi obligata no. Bar. qui refert sic pluries cōsuluisse. C. loca. l. emptorē z ff. solu ma. l. si filio. § fi. Sed ille qui cōduxit a plato nō pt habere ius in rem cōductā q prelatus illud cōstituere sibi nō pōt de re. ec. nō alie nulli. c. ii. monasterior in cle igitur successor ei nō tenet stare colono. Item p hoc facit multum bene. ff. loca. l. qui fūdum delega. l. i. nihil pponit. §. fi. z q ibi no. ubi locatōi qz fecit defunctus ad tps nō tenet stare legatarius quinimo locatōi defūcti nō tenet stare usufructuarius. ff. de vsufru. l. arborea. §. quicquid z nota. in. l. si pēdentes § fi. eo. ti. Sz his rationib nō obstātibus q̄ loquunt in successore singulari tñ vsufructuari z legatari lz succedāt in re nō tñ succedūt in ius defuncti ut no in. l. qui fundum. Est dicedum q successor prelati seu ei qui hz administratione tenet stare colono cū sit uniuersal successor z fauorabiliter psequi debeat quos suo pdecessori noueris effectualiter paruisse. xii. q. ii. hec huiusmodi z hoc tenet Inno in. c. fi. ne prela. vi. suas z Cy. in. l. iubem nullā. C. de sacrosan. eccle. z in. l. emptorē. C. loc. z fz Inno. in hoc differt habēs administratōem a canonico prebendario qui nunqz vltra sue vite tps pbendam suā locare pōt lz sup illo agat z defendat ut legitimus administrator de pba. ex litteris. qō fatet Ho. nisi ex cā rationabili hoc faceret de auctoritate epi quā pōt eps pstare in sibi subiecti ecclesiis de censi. pterea z. c. significauit z si auctoritas epi sine cā rationabili foret interposita nō valeret. ff de aucto. tutor. l. nulla ora facit ff qui satisda. cog. l. quod. de interro. actio. l. de etate §. nihil. Quinimo pmissum est abbatib priorib z ceteris regularib locare ad modicū tps de re. eccle non alie. monasterior in cle. ergo si pendēte locatione morit locator successor eius tenebit per totū tps locationis stare locationi ne his qui cōtraxit inueniat se deceptū a canone. C. de his qui ve. eta. impetra. l. i. z ne suis cōtractibus ēt fraude adhibeat extra de dona p mas in fi. nisi mon p talem locationem lederet q tūc restitui deberet in integr de resti. in integ. c. i. Et quāuis platus censeat usurarius quo ad hoc ut nō possit bona ecclesie testādo uel alienādo pro libito dissipare de testa. cum in officijs z. c relatū cum debeat solo victu z vestitu ee cōtentus z totū supfluum pauperib erogare. xii q. i nulli eporum z. c. si priuatū tame sibi tāqz legitimo administratori pmissum est locare ad modicū tps. ut probāt iura pdicta. Est eim platus peura ecclesie. xiii q. i. §. q ergo z in hoc casu generalē z liberam administratōz vr hēe ar. xvi. q. i. z ipis. z. c. postqz. xii. q. i. pcipim z d hac mā plene tractat p Inn. host. z Jo. an. i. c. querelā ne pla. vi. suas. z per Cy. in. l. emptorē. C. loca. Sexto est uidēdum an si platus locat res ecclesie ad certū tps z p toto tpe locationis recipiat pensionem si interim nō finita locatione morit hoc noceat successori z videt q nō q aut parificamus platum marito z tūc nō dz lucrari pēsionē nisi pro illa pte tepore qua durauit matrimoniū inter ipm z ecclesiā p aliqua vero pte dz solui pensio successori ff solu matri. l. diuortio in prin. z. §. q in anno aut parificamus platū usufructuario z tūc nō dz habere pensionē nisi illius anni quo defunctus est dum tñ ante mortē suam fructus fundi locati fuerint a colono pcepti pro residuo tpis est pēsio soluenda ecclesie ff. de vsufruc. l. defuncta in prin. Aut parificamus platū vasallo z tūc si decesserit ante mensem marcij spectabit tota pensio illius anni ad platum defūctum z sequentium ad ecclesiā. Si vero post calēdas marcij vsqz ad augustū decesserit tūc tota pēsio illius anni spectabit ad defūctum sed pēsio sequētium annorum spectabit ad ecclesiā dicimus tñ qui

dam quocunq tpe anni decedat vasallus q pensio totius anni ad eum ptinebit. x. col. hic finit lex. Deinde incipiunt cosuetudines regni. C. q dno guerra. §. his cosequenter. In 3. rurum vz q successor tenet habere ratos 9ctus testatoris de solut. c. i. Est eni successor quasi heres plati defuncti. xxiij. q. viij conuenior. xij. q. ij. c. ulti. Et io i pbando fcm 9functi vz uenire 9factu ppriu. C. de rei ve. l. cu a matre est fi. so. dicendum est q no dz nocere successori de peculio clericor. c. fi. Et vz casus esse. ff. loca. l. si quis domu. §. i. z hoc tenet ho. sti. z her. z Io an. in. c. fi ne pla. vi. suas quoz opiniones hac roe cofirmo studentes in theologia qui sunt puilegiati z p quinquenniu integre recipient ptentus pbendaz z bnficioz suorum no obstante aliqua 9na cosuetudine uel statuto de magistris sup specu. z de pben. lz non psit recipiendo pesione p toto quinquenio successoribus preiudicare vt no. hosti. z Io. an in d. c. sup specu. Multominus alij qui no sunt puilegiati pindicabunt successorib suis. vi. q. i imitare. viij q. i. si ergo. xxxij. q. v. si paul. Preterea spale est i cruce signatis q pcipiant trienio bnficia sua z q possint si fuerit necesse creditorib obligare ex. de iudeis ad liberandum z q vicisimu pro hoc subsidio deputatu possint secu ferre deuoto. c. fi. Et q si interim moriant creditores possint a beneficia retinere z per 9ns suis successoribus preiudicare psit q super hoc per papa spalr est prouisum ut i. d. c. ad liberandu in pte decisa z no. in spe. de here in fi ergo in alijs 9trarium erit ius coe ut in pindicium successor suoru non possint pro toto tpe recipere pesiones. ff. de legi. l. ius singulare z ad municip. l. i in fi quinimo dicit hosti. in d. c. fi. ne plati vices suas z guil. z spec de here. ad fi. q si hoc in puilegio non cotinent deberet sibi iputare coloni qui pesione totius tpis soluissent z et creditores qui pecunia credidissent. ff. loca l. si quis domu. §. i. Dicit isti gof in. [illegible] c. fi. ne pla. vi. suas q si heres defuncti est solvedo ipse tenebit successori. C. de heredi. ta. l. fi. Si aut no est solvedo tunc tenebit ipse coductor cuius culpa sibi ipse iputet. l. vi. sepe de homicidio. c. fi q cu aliquid est ordinatu ad casum dz sibi iputare qui no inspexit qd poterat euenire ut no. di ff. de v. ob. l. inter stipulante §. sacram z pmissa uera sunt nisi talis 9ctus siue solutio defendat ex spali aucte epi iterposita qui hoc posset ex ca roabili alias non. ff. de auc. tu. l. nulla dna ex. de censi. c. pterea z. c. significante z no p Io. an. ex. ne pla. vi suas. c. fi. Septimo est euidendu an pstipponedo pro uerbo q platus qui locauit possessione ecclesie ad tep posit in pindicu successoris recipe pensione totius tpis vl si talis receptio ex ca roabili cu auctoritate epi fca fuit an si dicta solutio no apparet manualiter seu realiter facta sed solum apparet confessio prelati z capituli cunfitentiu se habuisse z recipisse dictum pensionem talis cofessio nocebit successori seu ecclesie sicut sibi noceret vera solutio z vz q no q cofessio plati pindicialis ecclesie no recipit in pindicium ecclesie uel successoris ut no de elec. dndu ij. Ite vz casus equipando prelatu tutori in l. certu. §. siquis abste. ff. de cofes. z pro hac pte facit ff. de interro act l. si defensor. z. l. si sine. §. si defensor z. ff. ad. l. acquil. l. pinde. § si petr. Ite ex facto plati no dz oriri pindicu ecclesie ul successori. xvi. q. vi. si epm de re. iur. delictu li. vi. Nec et ex sua assertione uel cofessione xxv. q. ij. pustea dz econtra vz q sic q sntia z cofessio pariter iudicatum. ff. de re iu. l. si post re de confes. l. i. ex. de transac. pterea z no. de cofes. c. fi. Sed sntia lata 9 prelatum nocet ecclesie de re iudi. cu inter nos sicut sntia lata 9 tutore pindicat pupillo. ff de re iudi. l. iiij. §. tutor igit z cofessio ex. de posti. c. i. z de capel. mo. dilecti pterea vz casus ex ut hi non cote. c. i. de re iudi suborta. So. dicendum est q ista cofessio no preiudicat ecclesie nec successori lz ipsi plato cofitenti pindicet pro rata tpis quo vixit q sine pa rificemus prelatum pcuratori. xij. q i c. fi. z de do. c. fraternitate uel tutori ut in aute. de ecclesiastic. ti. §. si fine vsurario de offi. ordi. psiu li. vi. Et tunc cu ista cofessio facta fuerit p modu uoluntarie iurisditois cora epo ut apparet in instro locationis z tunc talis cofessio no nocet ecclesie uel successoribus z ita dz intelligi glo. ff. de cofes. l. certu. §. sed an ipsos dicens q idem est in plato qd est in alijs legitimis administratoribus cu et equiparent minori de resti. in inte. c. i. Si aut talis cofessio facta esset p modu cotemptiose iurisditionis tunc bene pindicaret. ff. de re iudi. l. iiij. §. tutor z ita intelligit. c. i. ut lit. no conte. z. C. suborta de re iudi. Et ita itelligit cy. dca iura in l. i. C. de cofessis quevz sequit Io. an. in nouo ope specuh in ti. de cofes. §. postremo uer. si uo

fit p pcuratores. Et est ro differetie fm eos q procur. uel eius administrator no pot donare ff de pac. l. p ut. §. si filius. Sz cofitendo p modu voluntarie iurisdictois vz donare ff. de dona. l. donari in prin ergo z c. Sed qui cofitet p modum cotemptiose iurisdictois que reddit in inuitu ff. de v. ob. l. inter stipulatem. § si sticbu no videt donare q no phibet cognoscere bona fidem ergo z c. de admin. tu. l. quotiens. §. sicut. Sz vz obstare in casu nostro pdicta gl. que est in. d. §. sed an ipsos que dicit q cofessio plati fca pte collegio pindicat ecclesie alias no pindicat C. de iure deli l. potuit qd videt tenere Cy. in. l. i. C. de cofes. in. xvi. q. dicens q cofessio plati cum capitulo pindicat ecclesie. sz cu ecclesia dz restitui ad instar minoris. ff. de cofes. l. certu §. minore ergo ista cofessio de qua in casu nostro dubitat cu fuerit facta p capitulum z platu pindicat ecclesie. Sed rndeo q si ca ppter quaz cofessio fca fuit fuisset ca obligatoria mona. puta q cofesi est platus cu capitulo se p pesione dce locationis habuisse z recepisse tantam pecuniam siue pecunie quatitate expedita z couersam in vtilitate ecclesie z c. addicedo talem cam ex qua dcis solnetibus ecclesia fit obligata z tuc valet cofessio plati cum capitulo fca p modum voluntarie iurisdictionis cora epo z ita intelligit l. certus. §. sed an ipsos z q ibi no. Et isto casu et deberet restitui si pbaret se ex tali confessione lesam ut. d. l. certu. §. minorem. Si vero ca ppter qua cofessio fca fuit no fuisset ca obligatoria mona. ut q fuit cofessus platus cu capitulo ppter negligetiam ipsi prelati z ppter mutua ex ca recepta sue impetrationis pmouede se teneri ad tatam pecunie quatitate quaz couersam z soluta in cas pdictis cofitet dict platus cum capitulo p pensione dce locationis se habuisse z recepisse z c. Et tuc cofessio no pindicat ecclesie q cu ca no sit obligatoria mona. ut dixi in duob pcedentib vz talis cofessio facta ee gratia donadi qd no est plato et cum capitulo permissum in isto casu de dona. c. ij. z. c. ceter de testa. ad hoc z. c. relatum. §. lz. Ex quo certu est casus pdictas no ee obligatorias cu sint expsse no est recurredum ad alias conjecturas que ex generalitate verboz ipsoru in simili capi possent ff. de ver. obli. l. continuus. §. cum ita z de leg. iij. l. ille aut ille §. cum vbis. Quinimo si ista pesio pcipienda post mortem ipsius plati cofitentis fuisset vere recepta ab ipso prelato z capitulo z vere soluta ex cas pdictis ne dum p copensatione confusa posset an successore repeti tanqz indebite soluta ex. de solu c. fi. ff. de codi. inde. l. si petr. § fi. z. l. cuz in debitum in prin. z no. in. l. stichus. §. tutor eo. ti. Et quamuis maior solues debeat pbare se soluisse indebitu cu psumat soluisse debitu q no est verisimile q aliquis diliges suuz iactet. ff de pba. l cum de indebito. §. i. m ecclesia no tenebit pbare se soluisse indebitu imo aduersarius debebit pbare id qd fuit solutu fuisse debitu sicut dicit in minore muliere milite z alijs psonis puilegiatis. ff. de pba. l. cu de indebito. §. sin aut z no. in. d. c. fi. de solu. quib parificat ecclesia ut no. in. l. rem publica. C. de iure rei publi li. xi. z ff. de re iudi. l. miles in prin Quinimo lz diceret dicta cofessione pindicare deo mona q fca fuit p capitulu z platum ut. d. l. certum. z lz an ipsos z qd ibi no tn negari no posset monasteriu debere restitui 9 dcam cofessione ad instar minoris ut. d l. certum. §. fi. z no. per cy. in. l. vna. C. de cofess. in xvi. q. Et lz ecclesia voles cosequi restitutione aduersus cofessionem teneret pbare se lesam pbado 9trium sue lesionis. ff de iureiura. l. nam z postea. §. si minor z de admi. tuto. l. quoties. § sicut aut ex. de in integ. resti. c. vno in cle. z qd no. per cy. in. d. l. vna. C. de cofes. lz alij tenet ibi q ecclesia no hz pbare lesione per dcam. l. certuz. §. minore que indistincte dicit restitutione dadam ee minori aduersus confessione. ff. de publi. l. de precio z dele. pre. l. i. §. generaliter xix. di. si romanoz de cose. dist. iiij. vt oniderem ex de coniugio leproso qm z ibi no. tn ex tali cofessione in casu nostro euidetr apparet lesa cu cae ppter quas cofessio solute pesionis fca fuerit no fuit tales cause ex quib ecclesia dictis coductorib tenet ut in pcedentib articulis dcm est. z io instrumetu locationis lesione manifestat quaz aliter pbari no expedit cu iudici ex inspectoe instrumeti z ex eius dispositione que certa est possit fieri notoria dca lesio. ff. de iur. z fac. igno. l. ij. z de auro z arge. lega l. ornametoz Quinimo gesta p homine negligetem z desidem gesta inutiliter psumunt ut dca. l. cum de indebito. § sin aut ex de presump. scriba z optime facit. ff. de accu. l. si cui §. bride z de re mi. l. no oes. §. a barbaris. xxv. dist. primu uacz. xxv. q. v. pauli.

sed costas

sed cõstat fratrẽ apolinarẽ fuisse negligentem τ desidẽ p eius cõfessionẽ τ eius negligẽtia bona monasterij fuisse occupata in dãnum mona. τ in p̃iudiciũ creditoꝝ de qua cõfessione apparet in instr̃o locationis τ hec cõfessio facta fuit corã epo in modũ uolũtarie iurisditõis p̃fte adũsa pte τ inicã cõfessionẽ in sui fauorẽ acceptãte τ hec oia in instr̃o ip̃sius locatõis seriosius cõtinent. Cũ ergo deĩz cõfessionẽ acceptauerit nõ põt dici q̃ dcẽ cõfessioni quã pro se recepit stare nõ debeat ꝯ se. xx. di. Si romanoꝝ. iiij. q. iij. si quis testibus. C. de testibus. l. si quis testibus τ no. extra de testi. p̃senciã cũ nemo debeat iprobare qõ semel approbauit. ff. de neg. gest. l. põp. τ de adult. in. l. si uxor. §. fi. C. de fur. l. i. Et illius prauos mores reprobare quib⁹ scit cũ appeat cõsensisse. ff. so ma. l. cũ mulier imo et ,pducẽs instrũm pro se nõ põt postea illud ꝯ se reprobare ut no. ex. in d. l. si quis testib⁹ in aut. q. C. de transac. l. si ex falsis ne postea reprobet q̃ quis voce diiudicãta cõprobauit. C. de nõ nu pe. l. generalr cuz si. Et q̃ in hoc ultimo cõcludit q̃ totũ ius oium p̃cedentium iõ adhuc insistendo distingui põt fm Jo. cal. in c. querelaz ne pla. vi. suas q̃ aut p̃latus ꝯtrit noie ecclesie aut noie proprio. Scdo insu subdistinguit qõ nõ ,psequor q̃ impertinens est cũ ꝯctus fuerit celebratus noie mona. Primo aũt insu subdistinguit q̃ aut pro utilitate mona. qõ intelligo ita q̃ appareat τ tũc tenet successor stare ꝯctui xij. q. ij. hoc huius placiti τ. c. quicũqz τ de sol. c. i. Aut nõ pro utilitate τ tũc aut fuit seruata solenitas que dz imppetuis alienatõibus obseruari τ tunc mero iure tenet ꝯctus. sed poterit rescindi beneficio restõis de resti. in inte. c. i. Aut nõ fuit obseruata τ tũc successor ꝯctuz reuocabit intelligo enĩ sine restõne de reb. ec. nõ alie. epi de p̃cario c. ij de rerũ pmu. c. ij. Sz in ꝯctu p̃dicto nõ fuit obseruata solẽnitas que dz obseruari imppetuis de qua. xij. q. ij. sine excep. τ de re. ec. non alie. si quis p̃sbiteroꝝ τ. c. ti. c. i. li. vi. quare successor non tenet et citra restõem ei stare cũ in p̃iudiciũ eius sit nulla de resti. in integ. cõstitutis de his que fi. ama. pur. ca. c. i. τ no. in. d. c. si quis p̃sbiteroꝝ posset et circa renũciatõẽs que in instr̃o locationis facte fuerũt q̃z et circa querimoniã ptis aduerse q̃ male vz petere petendo qõ petit formare aliqua dubia que longis distinctionibus indigent sed putaui p̃missa sufficere ne uidear uulgarib⁹ in fauorẽ ecclesie cauillare. Ex quib⁹ oĩbus cõcludẽdum apparet q̃ cũ negligẽtia dci prioris nõ obliget mona. cũ sibi soli negligẽtia sit ascripta ut supra in primo articulo clare dedaxi τ cũ mutuũ factũ dicto priori absqz cõsensu capl̃i nõ obliget mona. nisi creditor ,pbauerit in utilitatẽ mona. fuisse cõuersum ut s̃. in scdo articulo declaraui τ tunc mutuũ fcm̃ dicto priori sine caplo in expens. factis ,p sua interp̃tatõe ,pmouẽda nõ põt dici in utilitatẽ mona. cõuersũ ut ex eo monasteriũ obliget ut in tertio articulo est cõclusũ τ q̃ꝯuis regulares ualeãt bona imobilia mona. ad modicũ tps locare ut. s̃. in quarto dubio est ostensum τ successor p̃lati teneat stare locatõi defuncti nisi ex tali locatione ecclam grauiter lesam cõtigerit debere restitui ut. s̃. in v. ar. plene ,pbaui tamẽ q̃ p̃latus qui locauit ad tps nõ põt nisi ex rõnabili cum aucte superioris recipe pẽsionẽ ,p toto tpe locationis in p̃iudiciũ successoris ut. s̃. in. vi. arti. euidenter ostẽdo. Et p̃supponẽdo pro uero q̃ dcũs prior potuerit ex cã dci mutui p̃soluendi τ ex cã dãni pp dictã negligentiã cõtingẽtis filr p̃soluendi tanq̃z ex cã rõnabili pro toto tpe locationis cũ aucte superioris recipe pensione tñ q̃ ista solutio seu repentio pẽsionis nõ fuit realis sed cõfessionata in modũ uolũtarie iurisditõis corã epo imo τ si fcã foret cum cõsensu capl̃i q̃ tñ facta est ex cãis supradictis que nõ sunt obligatorie mona. dcã cõfessio non p̃iudicabit mona. uel et successori ut. s̃. in. vij. dubio dcm̃ est τ ubi oia alia remedia sufficerẽt ut q̃ seruata fuisset solẽnitas requisita imppetuis alienationibus. que seruata nõ fuit salte petita restõe noie mona. grauiter lesi ut. s̃. in ultimo articulo declaraui sentẽntiã in fauorẽ dñi fratris petri nũc prioris siue cõnẽtijs dictoꝝ mona. τ ꝯ partẽ aduersam esse p iudicẽ p̃ferendã τ q̃ cõsanguinei τ amici p̃latoꝝ pp expensas quas fecerũt in pmotionibus eoꝝ exquirũt ꝯctus gratuitos ab eis τ fillando cãs q̃sqz legitimas faciũt instr̃a ꝯctũ formari solẽniter τ ꝯctũ tale huiusmõi fuisse nõ dubito ottor iudice ut in facto rẽ mona. intuitione ueritat τ iusticie cõsciam suã reformet mentẽ reparet τ oculos diligẽter apiat τ huiusmõi ꝯct⁹ qui sũt imaginarij τ fillati τ iõ per nullius perennis reputãdi. ff. de ꝯhẽ. emp. l. nuda de re. iur. l. imaginaria gerẽs in fauorez ecclesiarũ que hodie per laicos sub spẽ boni τ sub ueritatis in

volucro deuolũtur iusticie stateram in manibus de re iud. cum eterni li. vj. sine timore continentur euertere τ uideat questionẽ q̃z format in simili. d. Jo an. in nouo ope speculi sup rub. de re. eccle. nõ alie. qui valde inuenit ꝯ illos qui tales ꝯctus nõ timebãt exercere in suaꝝ p̃iudiciũ animaꝝ occasione pro cã sũmere non pauescũt de ma. τ obe. solute τ ad leg. Jul. maie. l. famosi. Ad idez. ccxlvi.

Cõsilium de quadã restõne mercedis rei locate p capitulũ τ priorẽ rubrica τ an ex delicto antecessorũ teneantur capitulum τ cõuentus.

Consilium

Collegij paduani p me dñm Jo. lomsium de lãbertinis doctorẽ paduanum cõfirmatũ τ subscriptũ p dños L. an. de pirri. d. gasparẽ caldariniũ doctores decretorum Franci. de ramponib⁹ τ bartholomeũ τ saiyce. τ p me Ang. de p̃usio ,put. j. describit.

In his

Et insimis. cõsilijs oium p̃dictorum excellẽtissimoꝝ doctoꝝ finalr in eãdem sñias inclinãtium tam p rões prim egregij cõsultoris q̃z per alios diuersos tramites τ rões q̃ rei cõtenta petitis absoluẽdi sunt oia dcã τ allegata cõsiderãdum puto q̃ p̃ncipalia obligatione que dcis conductoribus dicit acquisita tam ex cã mutui q̃z ex cã refectiõis damnoꝝ τ interesse que ꝯcta dicãt tam ex fcõ q̃ ꝯcessũ q̃z ex fcõ τ negligẽtia fratris apollinaris prioris capituli dictaꝝ ecclesiaꝝ fm assertionẽ ipsius prioris τ fratris laurẽtij repertum ut dicit totũ capitulũ frustra supponere τ maximum quãtum attinet ad p̃sentem instãtiaz huius lis discutiẽ qm̃ τ si pp dcã damna τ interesse τ ,pter dcm̃ mutuum τ et ,pter expẽsas factas in ,pmotionib⁹ dequib⁹ in themate fit mẽtio attamẽ de illis nõ est querẽdum ad p̃ns qm̃ τ si aliter τ cũ effectu ad oia p̃dicta τ qõlibet p̃dictoꝝ obligatio ꝯcta cõtra dcm̃ capitulũ priorem τ priorata successores ad p̃ns illa nõ est refricãdum qm̃ illa extincta esset τ est p integralẽ solutionẽ factam cõductorib⁹ antedcis insti. qui. mo. tol. obligatio in prin. Nec põt iam extincta funditus τ radicitus renasci aut in eaz insuflari spiritus vite de solu. l. qui res. §. aream cũ si sibi q̃ aũt dcã obligatio si ꝯcta fuerit dissoluta sit p integrã solutionẽ oium debitoꝝ ꝯctoꝝ ut asserit ex cãus dictoꝝ mutui τ expensaꝝ p̃dictaꝝ ostendit clare τ apte ex forma instrumentoꝝ dictaꝝ locationũ factaꝝ pro iiij. annis τ successiue p. v. per quas cõstat mercedem dictoꝝ ix. annoꝝ solutã capitulo τ cõuentui hac dcãrum ecclesiaꝝ priori in utilitate dcaꝝ ecclesiaꝝ conuersis τ in earum necessitatib⁹ inter quas signanter descripte sunt obligationes p̃dicte ex oibus dcis cãus causate τ sic ex serie dcõrum ꝯctuum cõstat q̃ dci conductores in una manu soluerũt dcãz mercedẽ dcõ capitulo τ priori τ in alio illico receperũt illã τ eãdem mercedẽ a p̃dict capitulo τ priore hac saltẽ breui mãdatõem τ receptionẽ debem⁹ intelligere factã fore τ sic ,pter celeritatẽ actionum idest actuũ dicam⁹ unum vez τ alterum occultatũ. ff. si cer. pe. l. singularia de dona. inter vi. τ uxo. l. iij. § si debitore Bar de solu. l. cum quis §. sed si debitorẽ τ standũz est assertioni priorum p̃dictarum inter ipsas lz enũciatiue inter ipos ꝯhentes emanens ut l optimã. C. de ꝯhen. stipu. τ sbi p Jaco. de butri. Inuestigatio ergo dcõꝝ cõsilioꝝ τ punctoꝝ descriptoꝝ in eis utilis est necessaria foret si dcm̃ mona ageret cõditione indebiti ꝯ dcõs cõductores ad dcm̃ mercedẽ saltem breui manu restitutã dictis cõductorib⁹ hoc aũt ad p̃ns nõ queritur ut p̃dixi. Super est igit uidere q̃ fm petita ,p parte dictoꝝ cõductorum post dcãs locationes dcõꝝ ix. annorum agẽtes dicant se fuisse impeditos p antecessores p̃sens prioris cõuenti τ per fratrẽ laurentium rep̃ntantes capitulũ ecclesiaꝝ p̃dictarum eo q̃ nõ fuerũt passi per tpa in eoꝝ libello cõtenta dcõs cõductores bonis locatis uti τ frui p̃supposito pro cõstanti q̃ libellus antedictus cõcludat ad restitutionẽ mercedis τ q̃ probet q̃ antecessores prioris nũc cõuenti τ et frater laurentius qui priores quilibet in suo tpe una cum fratre laurẽtio faciebãt totum capitulũ dictaꝝ ecclesiaꝝ nõ p̃miserũt dcõs cõductores τ sine heredes eoꝝ uti τ frui bonis p̃dictis antedict⁹ prior uel capitulũ singulariter τ uniuscu unus ab altero uel cõtter ad petita debeãt cõdemnari alio ,pbato uel docto ,p parte dictoꝝ agentium. Et sup hoc breuiter me expedio q̃ ptes rudicis de dicta cã cognoscent sine dubio sunt in absoluẽdo capitulũ τ horez Ad hoc dicẽdum moueor solũ unica rõe q̃ in libello p̃dcõ nõ narrat q̃ antecessores dci prioris aut aliquis eoꝝ una

cum dicto fratre laurētio collegialr 7 capitulariter īpedire
rint cōductores uti uel frui vī potuit frater laurētius seorsū
a priore existēte pro tpe 7 prior existēs pro tpe seorsū a fra
tre laurētio īpedire 7 sic nō fuisset īpedimētū capli sed sin
gulorꝫ. Cōstat aūt caplm nō teneri ex delicto qd i cōmit
tendo ōbitur nisi illud delictum capitulariter cōmittat imo
tunc solos cōmittetes 7 delinquētes astringit. ff. de magi. cō
ue. l. i. per glo. in. l. sicut in. §. i ff. qd cuiusciqꝫ vniuer. noīe Iz
ibi se bene nō firmet. Sꝫ hoc firmat 7 decidit in. l. si ex do
lo. §. sed an in municipes. ff. de dolo tangit in. l. aliud. §. re
fertur. ff. de re. iur. in glo. magna 7. ff qd me. cā. l. metum. §.
animaduertendū in glo. Aut ergo dicemus caplm 7 priorē te
neri ex delicto antecessorū 7 istud est falsū 7 hoc plene dis
cussū est in cōsilio dñi Jo. an. in hac pte nihil addo aut di
cemus priorē 7 caplm teneri ex īpedimēto pstito p fratrē
laurentiū 7 priore tunc pro tpe existente 7 istud sīlr est fal
sum qꝛ lꝫ prior pro tpe 7 frater laurētius faceret totū colle
giū 7 per oīa in eis tota uis collegij resideret ut. d. l. sicut
§. fi. qd cuiusciqꝫ uniuer. tñ qꝛ ex libello 7 eius forma alio
nō docto neqꝫ pbato neqꝫ cōstat neqꝫ apparet neqꝫ dedu
ctū est qd ide frater laurētius 7 prior qui erat p tpe caplari
ter 7 collegialiter dcā īpedimenta pstiterint cōductoribus
supradictis euidenter apparet qd nō cōstat neqꝫ apparet de
contradictione collegij 7 capituli per quas posset ipꝫ caplm
7 collegiū obligari aut successores in prelatura. Unde
concludo sm ea que proponunt dcm capitulū 7 priorem p
sentem dictarꝫ ecclesiarum a petitis soluendis fore 7c. Et
ita dico 7 consulo ego angel. de perusio. ccxlvij.

Quid operetur incorporatio plurium membrorꝫ uni ec
clesie facta et si aliquod ex illis mebris alias diuersimode
sit solitum gubernari 7 de bñficio pape seu priuilegio.

unctus Papa viniuit 7 incorporauit mona. sci ponciani ppe lucam cū oībus mēbris suis monasterio de mōte oliue
to lucane diocesis. Dictū uero mona sci ponciani sub se
hēbat unū de mēbris qd cōsueuerat regi ante dcām vnionē
p clericū secularē postea abbas monasterij de mōte oliueto
cōtulit dictū membꝝ vni ex monachis dci mona. Post
hoc dñs antonius de luca dictū mēbrū seu ecclesiam ipetra
uit tanqꝫ uacante p ultimū rectorē ecclesie supradicte de di
cta unione 7 incorporatōe nulla facta mētōe nec de collatōe
fcā p dcm abbate monacho supradcō. Querit de virib⁹
ipetrationis pdicte 7 an dcā ecclesia sit regēda p mōachos
an uero p clericos seculares prout regi cōsueuerat ante 7c.

ritorū Una 7 eade est natura qm de viuis iudicat ut de incremēto qd
per viā alluuionis cōtingit ff. de vsufruc. l. ut si
fundi §. huic vicinus est tractatus. ff. d publicia.
l. si ego. §. qd tñ vbi est tex optimus qm que segata sunt si in
unū corpus postea redigant nō possunt ex tūc diuerso iure
censeri ut. ff. de mil. 7 pap. l. iam hoc iure 7. C. de. e. ti. l he
redi. 7. l. qꝫuis tanta est eni incorporatōis ptās que p allu
uionē alluuionis silitudine inducit per vba gre supradicte
qd quicquid sbē aut qualitas existit in corpe ante incorpora
tione sit illud idē incorporato 7 p oia ipsum incorporatū
sequit ut C. de alluuio. 7 palu. 7. l. ij. 7 fi. ff de pig. act. l. si
cōuenerit. §. si nuda. ff d pig. l. si fundus. in pn. ff de iur do.
l. iuij de aqua cott. 7 extu. l. hoc iure. §. sed si alluuione. ff. de
pbē. emp. l. nulla possa. Pro hac pte facit qꝛ uerba grate
directa sunt ad mona. montis oliueti lucane diocesꝫ qd sua
mēbra de suo corpe existentia regit atqꝫ gubernat per suos
monachos vnde aūt ecclesiā papa uenedo 7 incorporan
do intelligit in dubio unire 7 incorpare ut in habitu uita
moribus 7 eiusdē mona. regule istitutis 7 cōsuetudinibus
suis plenarie se cōformet ut. ff. de usu. 7 ha. l. plenū. §. equi
cū ampleat eni gīa ppter naturā eius qui cōfert eū confe
rens nō hēbat eam ignotā de fun. instru. l. cū de lanionis. §.
asinā de cōdi. 7 demō. l. pater seuerinā. §. conditionē uerba
Incōtrariū facit qꝛ cū membꝝ dci monasterij. s. ponciani d
quo loquimur fuerit cōsuetū regi p clericū secularē de vnio
vō facta per papā ut trāseat dcm mona. cū mēbris suis 7 sua
7 suis regul instituīs 7 cōsuetudimb⁹. ff. de pig. ac. l. si cōue
nerit. § si fundus pignorat⁹ ubi qñ hec qd vō decisa p guil.
dicere qd si comitat⁹ unit regno intelligit unitas sꝫ statuta
sua nō sm statuta regni 7 ei⁹ opi. est vā qñ unitur solū quo
ad gubernatione 7 protectionē. sed vbi fit vnio p icorpatio
nē qꝛ comitatus incorporat regno tūc efficit pars regni 7
ipleat regnū ut quadā alluuione sic 7 mona. per quandaꝫ

incorporatōꝫ aliarꝫ ecclesiarū ampliat ita qd ille ecclesie vt
pars monasterij qd recepit augumētum 7 diminutionē ut
grex hereditas 7 peculiū cōitatis regni 7 baronia ex dcā
incorporatione recipit incremētū 7 iō abolita omni cōsue
tudine pmissa regedum est p monachos ut alia mēbra dci
monasterij de mōte oliueto ut in. c. i. ne se. va. 7 ita Bar. li
mitauit 7 intellexit scripta Guil. sm qd habet in. x. col. l. in
impialem. §. preterea ducat⁹. Ex quib⁹ cōcludo dcām litteraꝫ
gratiosiam ad dcm antoniū directaꝫ surrepticiā 7 virib⁹ car
cere p iura sua in pcedenti cōsilio allegata facit. C. si p ius
vel vti. publi. l. pscriptōe 7 iō p parte dci monasterij fuit 7
est legitime appellatū dūmō sit appellatū infra tpa 7 rite.
Quare oīnū pdicti excellētissimi legū doc. 7 milit̄ domini
gasparis pdicti cōfirmo. 7 ita dico 7 cōsulo ego Ange. 7c.
ccxlviij.

An cōpromissum expiret morte eius ppter quē cōpro
mittit 7 an laudū teneat vel nō ad quā iniuriā trahat cō
promissum. Et quid si fiat cōpromissum in arbitratorē an
finiat morte vnius 7c.

unctus Est exorta fuit inimicitia inter duas cōsortarias de carmigna
no cōitat florētie occasione quorūdam vulnerꝫ
illatorꝫ p vnum de vna cōsortaria in alterꝫ de a l
tera cōsortaria ppter que amicorꝫ cōium interuētu vnus d
vna cōsortaria p oībus de eadē cōsortaria facta oium no
minum expssione lꝫ nō sub nomine cōsortarie pro quibus
de rato pmisit cōpromissuꝫ generale fecerūt 7 plenissimū
de oībus brigis 7 inimicitijs litibus 7 cōtrouersijs 7c. in
forma plenissima cū adiectiōe clē sm morē florētinorꝫ qd in
telligeret esse lis 7 qd inter dcōs cōpromittentes de oī eo
sup quo existeret laudatū. Cōtingit qd durāte termino cō
promissi vnus ex pdictis pro quib⁹ est rato pmissum dece
dit 7 subsequēter arbiter 7 arbitrator assumpt⁹ laudat 7
arbitrat. Querit igit an p mortem supradicti pro quo fuit
pmissum de rato 7 cōpromissū ratificauit expiraat cōpro
missum pdictum 7 per cōsequens laudū latum nullius sit
momenti 7c.

A splendidissima Ciuitate florētie antiquis retroactis tēporib⁹ mos vi
guit hac ēt ppter ampliatā bonum seueciā qui vi
ri sanguinū facti sunt visitantius frequentat qd effuso cruo
re vnius cōsortiū scelere 7 delicto cuius qꝫ de alta cōsorta
ria que ciuili vocabulo agnatio nūcupat incontinēti nasci
tur 7 insurgit vniuersalis briga inimicitia 7 odiū inter di
ctas cōsortarias vñ cōsortes ex pte offensoris armigerūi
imediate arma sumūt timētes quilibet in se ipso nō fieri vin
dictā sceleris pptrati p eorum cōsortem que vindicta sm
morem pdictum fieri consueuit 7 sit ne dum in eū qui fuit
fons 7 origo dictarꝫ inimicitiarꝫ 7 brige vniuersalis imo 7
in āno tabellionē de cōsortarijs pdicta 7 cum sic vindicta fit
tūc magis alte 7 releuate fcā dicitur apud eos 7 lꝫ dictus
mos sit ipsius 7 iniquus 7 penā sustineat innocēs quam
culpabis 7 nocēs portare debebat vt. C. de penis. l. sanci
mus cū suis cōcor. attamē quātum attinet ad ppositum sic
sufficit vsitari nō habita cōsideratōe statere iusticie 7 iniu
sticie. C. de iudi. certi. ff. de spon. l. sufficit si cer. pe. l. cert. §.
si nūmos. ff de vsufru. l. si quis donaturus in fi. vbi est tex.
bonus sicutqꝫ arma sumūt pdicti cōsortes offensoris timo
re vindicte pdicte sic ēt arma sumūt cōsortes offensi anhe
lātes ad vindictā nec hoc vltimū mirꝫ est qꝛ ēt tpe. ff nō si
ne rubore trāsibāt agnati agnatorū iniuriā relinquētes in
vlta. ff. de adul. l. miles. §. socer vbi est tex optim⁹ facit. ff.
de libe. cā. l. i. in fi. cū. l. se. 7 i principio. l. si inter 7 qd no. p
Inno. de rescrip. nō nulli de his quidē inimicitijs 7 vindi
ctis sensit cy. C. de rap. virg. l. vna. Nunc more secuti fue
rūt dicti cōpromittētes qꝛ anne de cōsortaria offensa noie
suo 7 alior suorum cōsortum pro quib⁹ de rato pmisit cō
promissum fecit 7 ecōuerso alius de alia cōsortaria ex pte
offendētis simile cōpromissum fecit 7 lꝫ nō sub noīe cōsor
tum cōpromissum factū fuerit nihil ad rem ex quo rei veri
tas sic extitit sm mihi relata viue vocis oraculo. ff. de libe.
7 postu. l. i. §. ij. 7. iij. 7. ff de cōdi. 7 demō. noiatum. Et ut ar
bitror ad dcm cōpromissum dcē cōsortarie venerūt ut eorū
calamitatib⁹ 7 successiuis futuris periculis que ex brigis 7
discordijs solent cōtingere ut. l. pperandum. in prin. C. de
iudi. 7. C. de cadu. tol. in prin. fines imponerent opere ar
bitratorijs quē amicabiliter assumpserunt pro cuius interuē
tu discordie

tu discordie solent sedari officiis pacis interuenientibus quoqz p suf ferentias seu treugas que communiter solent esse rube τ pacis fu ture preconiu ut.ff.de capti.l.postliminii.§.induicie τ.ff.de pe nis.l.i. τ.l.conuentionu.e.ti. Ex predictis igitur infero quod ex quo uniuersalis inimicitia τ briga inter consortes predictos uniusqz agnationis insurrexit quod hec inimicitia τ briga propter uniuer salitatem sui intelligitur indiuidua τ ut indiuidua iudicatur quia postqz inter dictas consortarias inimicitia sumpta est uel ex de licto unius de dicta briga τ inimicitia honesta pot exire τ se collocare in tuto de aliorum consortium gremio quinimo alter excu do suam famam latescit τ sine rubore τ decore non gerari sit ut d.§.socer τ.ff.si quis ob.cam testa.l.instanue quinimo et au daciter dicere cum uelut fidei transgressore sue prualitatis con sortarie debere perditorem merito appellari cum inimicorum fece rit se amicum τ transfugerit a consortibus ar.ff.de ficca.l.iij §. transfugas τ.d.l.postliminiu τ transfuge. Pro hoc potissi me facit quia ad quecunqz consortii de briga τ inimicitia rema nente securitas τ tutela in eadem causa τ eodem statu non manet τ quanto plures exirent tanto remanentium deterioraretur secu ritas τ tutela τ aduersarii redderentur audatiores contra remanen tes in briga ergo necessario dictam inimiciciam indiuiduam re putamus ex quo defensio sola alterius consortium esset reliquo rum suorum consortum offensa. C.si unus ex pluribus appellaue rit.l.i.C.si unus ex pluribus heredibus cre.l.i. τ.ij.ff.de ne go.gest l.qui aliena.§ fi.ff.si quis cau.l si quis quendam cum principio.l.sequenti τ.ff.de solu.l.cum quis in principio unde non putarem arbitratum assumptum iudicare posse unum uel plures de una consortaria ab inimicitia abstinere debere actiue τ passiue quia diuidere conaretur arbitrator quod sui natura est in diuiduum ut predixi τ quia tale laudum aiaretur debere eius alias consortariam ad irruendum in inimicos debiliores factos. His igitur sic breuiter introductis pro decisione consultationis predi cte dicendum videtur de iure quod si dictum compromissum emanauit ex causa dicte brige originem trahentis τ uulneribus τ delictis de qui bus in dicto laudo fit mentio τ hoc pot in iudicio liquidari quod dictum compromissum finitum est morte unius ex ratum habitibus τ hoc solum propter indiuiduitate cause secus si decessisset unus ex his pro quibus de rato promissum est ante ratihabitionem secutam quia tunc non solueretur compromissum eius morte quia nondum com promisit nec laudi promulgati ante ratihabitionem contra eum aut eius heredes executio fuisset possibilis τ quia pro hac decisione tex. deficiunt l quia unus compromittentium decedit cum sint plures uel et quia unus solus compromittit noie suo τ aliorum pro qui bus de ratu promittit sicut est in proposito τ decedit unus ex ratum habitibus uel non habitibus ut punctatur est in themate re curro ad auctoritatem nostrorum maiorum que probabilis est τ ue ra scilicet quod ubi est causa indiuidua soluitur compromissum alias non τ hoc tenuit albertus galeoti in propriis terminis in ti.de arbitriis cuius sententiam approbat Jo an.in addi utriusqz lucerna in.§.finitur uel. Item morte arbitri in spec.de arbi.addi.fi.ius. Monent aut auctores quia ubi causa est diuidua tot intelligunt esse com promissa quot sunt compromittentes. C.co.diui.l.ad officii.ff. de uer.ob.l.scire debemus.in prin.ff.de uiris.l.si plures po nunt exemplum cum plures compromittunt τ quilibet litigat pro parte sua tunc enim euidenter constat τ ptz rem fore diuiduam. Sz quia id quod in compromisso uersatur indiuiduum est ut seruitus uel aliud quoddam tunc propter personam unius morientis tum in que τ cuius respectu compromissum finitur necessario in omnibus aliis finiri oz τ circa aliorum respectu ex quo exercitium dicte litis diui sionem non recipit.ff quemad.ser.amit.l.si comem ff.si seru.uedi cet.l loci corpus.§.si fundus.ff.fa.her.l.heredes.ff.an.ea. C.de diuersis.rupt.l.1 facit quod no.ex. C.si unus ex pluribus apella l.i.p bar. C.si in com eadeqz causa in in.resti.postul.l.una ubi loquitur satis pulchre. Huic autem decisioni duo uidentur ob stare. Primo si negatur indiuiduitas dicte brige considera to quod quilibet per se exire pot de briga uel faciendo pacem cum to ta alia pte uel alter paciscendo. Secundo quia paria sunt non esse uel non apparere τ sic non posse id quod in iudicio liquidari.ff.de testa tu.l.duo sunt titii. Sz impossibile videtur hoc casu hoc liquida ri in iudicio posse sz solum ex causa dicte brige inter dictas consorta rias exorte ex maleficiis supradictis dicte partes compromiserint cum uerba dicti compromissi latissime pateant apta nata include re omnes questiones discordias undecunqz ortas habites in.ff.de ar bi.l.si cum dies.§.plenum τ potissime propter adiectionem illius notabilis clausule qua communiter utuntur notarii florentini videlicet quod intelli gatur lis τ quod τ esse compromissum de di eo super quo exiuerit in dictum. Sz his non obstantibus concludo quod supius dictum est. Non ob.obiectio prima quia lz negari si possit quod qui decessit potuisset

solus exire de inimicitia τ briga dum in humanis agebat pa ciscendo uel per aliam uiam transuersam ut superius dictum est tamen hoc non potuisset honeste ut ptz ex iuribus allegatis. ubi non dicitur potuisse quia illud dicimur posse quod de iure τ hone ste possumus τ non aliter ut.ff de condi.insti.l.si filius. Non ob.secunda obiectio. Nego enim predicta non posse coram iudice li quidari quia possunt clare τ apte in luce deduci per mediato res τ tractores dicti compromissi inter dictas consortarias decla rantes τ deponentes quod solum ex causa dicte brige per eos de uolunta te partium τ dictarum ordinatum τ tractatum fuit ut fieret dictum compromissum in forma plenissima ut sic eius uigore omnes ra dices dicte brige τ inimicitie per dictum arbitrum tolli possent hoc enim tractatu ita probato probata est ipsorum compromittentium intentio ut no. Inno.in.c. innotuit ex.de arbi. uoluntas enim declarata anteqz res deducatur in actu operatur ut uerba dispo sitionis pregnantia τ ad multos uariosqz sensus trahibilia semper limitentur τ restringantur secundum eam τ per eam antea decla ratam ut.ff.de his que in testa.delen.l.cancelauerat in eo.ti. l.uer.non uidetur. Regulatur enim factum secundum mentem ut ibi non sz uerba que nunqz meliora aut potentiora sensu existunt. C.de libe.pre.l.fi. τ. C.de fideico.l.cum uir in glo propterea di cit glosator semper inspiciendum causam propter quam dispo ordinatur ff.de adim.legat l.legata inutiliter τ ibi allegat omnes leges ad hoc probandum facientes. Uirtus ergo illius clausule de qua su pra dixi ad ignorata τ non cogitata nullatenus se extendit ut.d.uer.non uidetur.ff.de pac.l.tres fratres. Pro hoc quia uer ba quantumqz generalia in qua uis dispositione inserta semper intelliguntur τ regulariter ad causam τ secundum causam de qua agitur τ cogitant disponentes. C.de transac.si de certa.ff.de pac.l.em ptor in.§.lucius p Inno.de offi.ordi.conquerente τ potissi me in transactione contra ut no.glo.in.d.§.lucius τ ibi per Gui. τ Jaco.de bu. τ plene per Bar.de libe.lega.l.aurelio.§.gaius Uerba enim intentionem de qua constat non ampliant lz secus ubi non constat quia tunc uerba important quantum possunt secundum eorum rectum significatum dele.iij non aliter de supplen.lega.l.labeo §.idem tubero. Tertio signanter dixi testimonium tractato rum τ mediatorum compromissi esse debere ut concludat quod ex causa dicte brige in arbitrium fieret compromissum plenissimum quia tunc regulatur plenitudo per dictam causam dicte brige ut iam dixi alias si per tractatores τ mediatores fuisset tractatum de compromis so speciali brige ex quo postea ex interuallo apparet compromis sum in forma plenissima nec precedens tractatus fuisset dero gatorius plenitudinis intelligeretur recessum per partes a dicto tractatu τ nouam formam dedisse contra ut plene no.per Bar. in.l.pacta nouissima.C de pac. Concludendo igitur ex premis sis dictam clausulam nunqz aliquid operari ubi liquidari in iudicio pot de qua lite partes senserunt cum exitit compromissum si ex.id aliter laudaretur alias si dictam clausulam ita induceret interpretemur compromissa que fiunt ut sedantur contentiones τ lites de faci li possent esse occasiones pullulandarum aliarum litium τ sic com promissum non operaretur secundum intentionem partium neqz preter imo contra propositum hoc asit impossibile ut.l.legata inutiliter.ff.de adimi.tuto.leg. Ultimo dubitari pot quia dictum compromis sum fuit factum in arbitratorem τ per ipsum contractus transactionis initur ut in aucte.si uero contigerit. C.de iudi. τ in cor.unde sumitur. Et contractus non firmantur morte contrahentium regulariter an fumatur dictum compromissum τ super hoc non insisto quia quod est uul garis quod finitur ex quo assumptus est super dispositione totaliter imperfecta sufficiat remissio ad no.per Bar.in.l.si quis arbitra tu circa fi.ff.de uer.obli. Ex predictis necessario infertur dictum laudum nullum ex quo compromissum est finitum non obstante predicto statuto loquente de executione laudorum quia loquitur de laudis ar bitrorum τ arbitratorum. Sed qui laudauit nec arbiter nec arbi trator ex quo expirauerat compromissum ut.l.non distingui mus.§.compromissum.ff.de arbi. ccxlix.

An compromissum generale etiam ad preterita extendatur ad preteritas lites sinatas τ sic finitas a quibus ex forma statuti non poterat appellari uel de nullitate conqueri. Item posito quod sic nullum tale compromissum quo ad illa preterita an pos sit appellari non obstante statuto dicente a sententiis arbitrorum non appellari τc.

Philippus Cinis de florentia merca tor fincii meruit quattuor sententias pro se a consulibus artis sue contra Jo.de floren tia contra quas sententias neqz de nullitate neqz de iniqui tate opponi pot secundum formam statuti florentie. Post quas idem Philip. τ Jo.generale compromissum fecerunt in quosdam amicos comes ueluti in eorum arbitros τ arbitratores de omnibus

ntibus ⁊ differētijs inter dictas ptes quacūq3 rōe vel cā ex cogitabili vertētibus ⁊ tam p̄ntibus q̄3 futuris adiecta etiā clā q̄ intelligat̄ fuisse ⁊ esse lis cā q̄ō ⁊ cōtrouersia inter mictas ptes .put in laudo ⁊ arbitramēto ferēdo cōtinet̄ ⁊ oia in p̄nti cōpromisso venisse ⁊ venire ⁊ p̄inde haberi ac esse ac si de eo ⁊ eis ⁊ quolibet eoꝝ in p̄senti cōpromisso fcā foret metio sp̄ālis dictiq3 arbitri laudauerūt pestea sup dcās p dcās snias. Querit̄ an dcm̄ laudum sit nullū ⁊ an dici possit nullū attēta forma statuti florēne disponēt. q̄ a sniis arbitroꝝ appellari non possit neq3 de nullitate opponi.

uper Primo quesito nihil r̄ndeo q̄ ex sequētibus appebit decisio secūdo er go ad scdm̄ ⁊ dubiū huius scdi oritur ex duob⁹. Primo ex generalitate cōpromissi fci inter dcās ptes in dcōs arbitros ⁊ arbitratores de oib⁹ ⁊ singulis li/ tibus cāis qōibus ⁊ differētijs inter dcās ptes quacūq3 rō ne vertētibus cā cātis q̄3 oriūdis quacūq3 rōe modo vl cā ex cogitabili ⁊ tā p̄ntibus q̄3 futuris. Scdo pp clām in/ serticta in dcō cōpromisso cōtinentē q̄ de oibus ⁊ singu/ lis de seu sup quo vel quib⁹ dci arbitratores laudauerit sen tentiauerit iudicauerint p̄ceperint ⁊ mādauerint iusserint aut quōlibet arbitrari fuerint vigore p̄ntis cōpromissi ⁊ cō tentioꝝ in eo intelligat̄ fuisse ⁊ ee lis cā q̄ō ⁊ cōtrouersia in ter dcās ptes ⁊ quelibet eaꝝ .put in tali laudo ⁊ arbitramē to cōtinebit̄ ⁊ p̄inde haberi ⁊ ee ac si de eo ⁊ eis ⁊ quoli bet eoꝝ in p̄nti cōpromisso fcā foret metio sp̄ālis que clāē p̄ciosa dcām cōsultatione sine dubio reddit ambiguā ⁊ ob scura deinde reddit̄ obscura dcā cōsultatio pp supradictū statutū disponēs a sniis arbitroꝝ appellari nō posse neq3 d nullitate opponi tande supflu⁹ resecatis mihi vr̄ de iure di cendū nō venisse in dcō cōpromisso ab ipso p̄ncipio sniata p cōsules supradcōs que cōfirmata fuerūt successiue postea p tres snias quaꝝ.iij. sniaꝝ quinimo ⁊ cū tanta vis exi/ stit q̄ āmodo de ⁊ sup cōtentis in eis lis q̄ō vel cōtrouer/ sia esse nō pōt iniquitatis vel nullitatis p̄textu q̄m de altero p̄ dictoꝝ litigare volēti audiētia denegat̄ donec huiusmōi sen tentie fuerit plenarie executiōi mādate tex.est i cle.i. d sen. ⁊ re iudi. Saluo nisi q̄ō nullitatis originē trahat a defectu iurisdictōis .p̄nūciantiū ut no. glo. sniaꝝ in cle.i. de se pos. ⁊ frue. ⁊ no bar.in.l.i.ff. q̄ m sint clā. Cū igit̄ dcm̄ cōpromis sum fcm̄ sit de qōibus ⁊ differētijs inter dcās ptes quacū/ q3 rōne vertentib⁹ ⁊ tā extis q̄3 oriūdis ⁊ ex cā dcāꝝ sen tentiarū non dicā cōtenta in dcis snijs venisse in dcō gene rali cōpromisso. Nec ob. si dicat̄ in futurū saltē potuit esse q̄ō de scō q̄ hec cōsideratio nō est sufficiēs cū talis q̄ōi ⁊ cō trouersie tanq3 penitus calūniose ⁊ apte lex resistat exp̄sse eō.n. iudicatū negari nō possit ex quo ipsaꝝ sniaꝝ .p̄batōes in p̄mptu existant nō pōt dici rē esse dubiā vel incertā ut.ff. de trāsac.l. post rē cōiuncta gl. sua que vltra des alias nota bilis est ad hoc ⁊ sō ibide dixit bar. q̄ sicut post latā sniam nō pōt trāsigi eo q̄ res nō est dubia nec fieri dubia pōt ita non pōt et ut in arbitratore de ea cōpromitti cū arbitramē tū sit quedā trāsactio ut in aute. Si vero cūngerit de iudi. ⁊ in cor. unde sumit̄. Solū ergo est res dubia post sniam cū ab ea appellari pōt aut cū pōt negari iudicatū aut cū ex de/ fectu iurisdictōis pōt de iure dubitari de validitate ⁊ nulli/ tate snie. Neutrū aūt hoꝝ in p̄nti cōsultatōe reuoluit̄ q̄ nec appellatōis remedio loc⁹ est nec est locus nullitatis reme/ dio pp dcām cle.i. de re iudi. ⁊ pp statutū p̄dictū disponēs q̄ ꝯ dcās snias etiā de nullitate queri nō pōt nec pp defe/ ctū iurisdictōis dictoꝝ cōsulū iudicātium ⁊ alioꝝ successiue qui dcām sniaꝫ cōfirmauerūt ut ex themate satis euidenter appet. Pro hoc optie facit q̄ nulla dispō ē ad preterita se reducēs aut vires suas extendēs porrigit̄ ad p̄terita s3 de cisa snia aut amicabili cōpositōne transacta seu finita ff. de uer. sig.l. trāsac. cū.l. se. ⁊ .C. de sa. san. ecc.l. pe. ⁊ fi. p cy. in l. leges ⁊ cōstōes. C. de legi. ⁊ ita tenuit disputādo Jac. de bel. in cor. ut cū de app. cog. in p̄n. col. viij. ⁊ sufficiat di/ cta remissio si ita est in dispōe legali ut nulla vba quātūcūq3 p̄gnātia generalia ⁊ derogatoria extedant̄ ad p̄terita sā de cisa multo fortius hoc dicendū in dispōe cōuentionali que minoris auct̄. ⁊ potentie est l3 q̄nq3 .p̄cedant a pari. C. de decre. decurio. in rubrica. C. de pac. l. lege. ff. deposi. l. i. §. si cōuenerit. C. de pac. cōuent. l. lege. ff. de publicanis. l. cesar Sine ergo dicam⁹ hāc cōuentōe3 cōpromissi debilioꝛem si ne equalē dispōni legali idem d3 esse iudiciū. Pro hac pte adduco signanter q̄ nulla dispō tam generalis est que referē da sit ad ea de quibus non est verisimile disponentem vol

luntatis cogitasse ⁊ hoc potissimum est in mandato d quo queritur aut simili. Nūquid eiz intelligit̄ quis p effusiōē ge/ nerale s̄monis mādasse q̄ō nō ē v̄isimile eū fuisse in spe cō cessurum. ff. d pig. act. l. solutuz. §. fi. cū. l. se. ff. d do. l. filias/ fa. ff. de pecu. l. qui peculiū de offi. vica. l. cū in generali d p cura. qui ad agēdum li. vj. p Dy. in .c. in generali de re. iur. eo. li. S3 nō est verisimile dcm̄ philippū qui .p se snias qua tuoꝛ meruit ordine successiuo cū solito pecuniaꝝ dispendio ⁊ labore p̄sone cōpromisse de eo q̄ō nō pōt in dubio vlla/ tenus reuocari ⁊ potissime cū dcm̄ cōpromissum sit quedā trāsactio vt iam dixi q̄ ēt nō sit verisimile ostendit̄ euiden ter nā lex stultū reputat illū qui litigans ⁊ vicit postq3 sen/ tentiam rem iudicatā trāsimit s̄ executionē snie nō petit. Sed potius iteꝝ recurrit ad remediū ordiarium in quo opponi p̄sit exceptē. dilatore ⁊ pemptoꝛe sicut poterāt in primo iu dicio ut no glo.i ff. de excep. rei iudi l. si a te. §. siquis fundū hāc ergo stultitiā nō p̄sumā in dcō philippo que .p̄ponitur fuisset mercatoꝛ ⁊ sic industriosum. ff. de .p̄ba. l. cū de inde/ bito. Nō ob. clā supradicta .p̄pter quā pōt vehementissime dubitari q̄ illa restringenda est ad ea que de sui natura pōt in trāsactione deduci nec eīm pōt fingi lis ad fine vt transi gi possit s̄m naturā cāe nō pōt. Est eīm trāsactio interdicta ff. de transactio. l. cū hij §. si cum lis vbi est casus interdcā est aūt trāsactio vbicūq3 nō est lis nec sperat̄ vel sperari pōt de iure l3 sperari pōt de facto .p̄pter litigant̄ calūniam defi cit eīm subiectū sup quo ⁊ de quo trāsigat̄. C. d trāsac. l. ij⁹ Cōcludo ergo ex p̄missis dcm̄ laudum .put cōcernit di/ ctas snias fore nullū veluti latum sup eu de quo non extitit cōpromissum ⁊ ad q̄ō natura cōpromissi nō potuit adapta ri. Hoc aūt puto verū nisi dicti arbitri .p̄nūciassent dcā lau da nulla fore .p̄pter iurisdictōis defectū q̄m tūc cū de dicta nullitate potuit sperari q̄ō in futuꝝ teneret bene laudū q̄ in verbis cōpromissi veniret de aliqua aūt iniquitate vel nulli tate nō potuisset vigore dci compromissi dci arbitri laudare ex quo de nullo p̄dictoꝝ poterat dubitari. Nec ob. decisio/ ni p̄dicte verba illa in cōpromisso apposita igit̄ p̄inde ha/ beri ⁊ esse hac si de eo ⁊ eis ⁊ quolibet eoꝝ in p̄nti cōpro misso fcā foret metio sp̄ālis. Hec eīm verba referēda sunt solum ad laudāda ⁊ arbitrāda vigore cōpromissi ut p3 post ⁊ ante. §. ratificātes ibi vigore p̄ntis cōpromissi que verba determināt oia p̄cedentia ⁊ hūc sensum habet q̄ oia laudā da que incidunt̄ in cōpromisso illa sint rata ⁊ firma hac si de illa eēt facta mētio sp̄ālis. Si eīm ad alia clām p̄dictā3 diceremus referri nō esse relatio sp̄ālis ad simplex que sem per in dubio reprobat̄ nisi cā absurditatis vitāde. ff. de he/ re. insti. l. iul. in prin. Nec miꝝ q̄ ⁊ sitte his ide3 esset intel lectus cū oīs ptās arbitroꝝ a forma cōpromissi depēdat. ff. de arbi. l. nō distinguem⁹. §. de offi. Sed sup iam decis̄ per tot snias ut p̄mittit̄ nō est verisimile fuisse attributā ptātē3 p dcm̄ philippū nec sup eisdem potuisse litē moueri nisi de facto cuius facti cōtingētiam nō cōsiderauit legislatoꝛ nec voluit pp id solum posse trāsigi eoi cōpromissū3 fieri quod vim trāsactionis obtineat. ergo dcm̄ laudū3 in dcā pte fuit ⁊ est nullū ipso iure .p̄pter defectū ptātis que ad p̄dicta se nō extendit vllomō rebus sic se habentibus ⁊ alio nō ostē so nisi ut p̄dixi laudū cōtineret dcās snias nullas fore ex de fectu iurisdictionis ut dixi. Sup vltimo an dcm̄ laudum possit dici nullū in dcā particula clare dicēdum est q̄ sic nō obstāte statuto p̄dicto loquoꝛ rebus sic se habentib⁹ ⁊ alio nō ostenso. Et q̄ dcm̄ laudū nō cōtineat declarationem di ctaꝝ sniarum .p̄pter defectū iurisdictōis p̄dicte. Moueoꝛ ad sic dicēdum q̄ dcm̄ statutū tam in rubro q̄3 nigro .p̄hi/ bet appellari ⁊ de nullitate opponi ꝯ snias arbitratoꝝ. S3 quātum attinet ad dcām pticulam p̄dicti arbitri nō sunt ar/ bitri ex quo dcā particula i cōpromisso nō venit. vñ deficiūt verba statuti. ⁊ p ꝯñs eius dispositio. ff. de testa. mili. l. diu⁹ vbi est casus bonus facit. ff. solu. ma. l. si vero. § cū viro. C. de colla. l. illā. Nec ob. q̄ nō possit opponi exceptio nullita tis q̄ cōcedo nisi dcā nullitas causet̄ a defectu radicis po/ testatis ⁊ notionis arbitro attribute vt in d. cle. i. de seque. pos. ⁊ frue hoc eīm op3 subsistere. s. laudātem esse arbitrū ut. d. l. diuus. ⁊ . C. de peti. here l. liber ff. de testa. l. si quera mus. ff de iure codicil. l. quedā nō referunt̄ ⁊ .l. quedam re ferunt q̄ō nō est in themate nostro. vnde nō obstat .p̄uisio statuaria. Et sic dico ⁊ consulo ego Angelus de p̄usio ⁊c. ecl.

An libellus sup iniuria sit ineptus q̄ in eu nō exprimit̄ qualitas iniurie vel q̄ in eu agit̄ ad vindictā ⁊ cōcluditur

penam

penam applicari agenti. Itē an snia cōdemnatoria sup iniuria semel punita a stat. teneat. Itez an valeat snia in qua pnunciatur r ita ego pronuncio in omnibus per omnia vt in dicto consilio continetur r que uerba requiruntur ut valeat sententia condemnatoria. Item an sententia appellationis confirmatiue prime inualide teneat rubrica.

Omina Liberina de mantua accusauit quēdā notariū de cōfectōne falsi instrūti, psequēs interesse r in dcā accusatiōe succubuit r fuit cōdēnata in libras centū. Ꝺm formā statuti eo qꝫ dcāz accusationē nō pbauit deinde dictus notarius absolut⁹ egit ꝯ dictā dnam liberinā actiōe iniuriaꝝ ciuilr vindictā r petijt ipsam cōdēnari in die mille eo r prius voluisset pdere de suo mill' ducat̄ q̄z iniuriaz tantā pati r ita iurauit. Deinde dicta cā fuit cōmissa cōsulenda r cōsultores cōsuluerūt ipsam cōdenandā in libris centū iudex aūt incōtinenti apto cōsilio dixit r ita ego pnuncio in oibus r per oia prout in dcō cōsilio cōtinet̄. Et illa vba pnuncio r c. nō fuerunt antescripta. Nunc querit̄ an dicta snia sit nulla r si est aliqua an sit iuriscōis ab ea eni extitit appellatum r de nullitate dcm̄ r iudex appellatōis dcām sniam cōfirmauit inserta cā qꝫ dcā appellatio nō fuit iustificata. j. fratalia statuti nec fuit pductus libellus appellatori⁹. Ex aduerso aūt replicat̄ apud nos. cāe pme appellatōis apparent deposita oia munimēta cāe r libellus appellatori⁹ r dictus scripsit exhibita dicta monimenta cause deposita r relaxata. Queritur igitur que sint partes iudicis in pronunciando in dicta secunda causa appellationis r c.

Rimo Uidendū est an accusatio pducta ꝯ dnam liberinā sit apte cōcepta. Scdo esto qꝫ fuerit apte cōcepta an cōdēnatoria cōtra eā lata p iudicē de cā cognoscētem iuste fuerit lata. Tertio esto qꝫ hēat scdm admixtā iusticiā respicientē merita cāe tn̄ an sit nulla uel aliqua. Sup pmo pōt dupl'r dubitari. Pmo qꝫ i dcā accusatōe in nulla pte proponit̄ qꝫ dcā dna liberina diffamauerit accusando de falso noīe ipsius dnē liberine vnde cū ipsuz accusare sit qōdam fcm̄ indifferēs ad utrūqꝫ vz ad iniuriā r nō iniuriā debuit exp̄mi in libello qꝫ dcā diffamatio iniuriādi aio facta fuit Ꝺm Ja. de are. r pe. quos secutus est cy. in pꝑis terminis. C. de iniurijs. l. si nō cōuicij in. vij q. Cōtrariuz vꝫ uerū ppter cōclusionē dci libelli in quo petit̄ dcām dnaz ꝺ iniuria diffamatoria cōdēnari in flore. mille unde tacite uꝫ ponere oia que sunt necessaria ad subām dce snie cōdēnatorie ff. de acqui. here. l. nec his. §. i. r l. p herede r l. illud r in cor. qui. mo. na. effi. legi. §. qm̄ ex sequētib⁹. n. ꝺterminat̄ colligit̄ intellect⁹ p̄cedentū simpl'r prolatoꝝ. ff. de testa. l. heredes palā. §. sed si notā de le. i. l. si seru⁹ plurīū. §. fi. Ex cōclusione iudicat̄ p̄cedēs petitio de lib. leg. l. aurelius. §. scdo. ff. de pe. l. si p̄ses. Et sufficit libellū p̄sūmptiue cōcludere ex ubicūqꝫ fci narratione resultat p̄sumptio iuris ut. l. oēs §. lucius. ff. que in frau. cre. Et qꝫ nō inspicimus in libellis quid narret̄ sed tm̄ quid cōcludat̄ de iudi. exiata r ibi per Inn. r Jo. an. vnde cū sic cōclusū ad condenatoriā que soli actōi iniuriaꝝ conuenit p̄posite ad uidēdū satis uꝫ exp̄ssum qꝫ dcā dna liberina aīo iniuriādi diffamauerat r hec ps mihi vꝫ tutior potissime si in pcessu cāe in positionib⁹ uel articulis hoc fuisset declaratū psit. n. vba libelli dubia r ambigua declarari in iermedijs r stat̄ in hoc assertōi pferētis. ff. de iudi. l. si quis i intētione p cy. r alios. C. de edē. l. edicta licz nō sic staret̄ in fi. cāe post cōclusionē qm̄ in pn. fauemus actori ut in dubio admittat̄ in medio piter utriqꝫ ut ueritas indaget̄ in fine fauemus reo ut in dubio absoluat̄ Ꝺm azo. in summa pandectaꝝ de rebus dubijs. Et qꝫ pp vindicte cōclusionē pcedat libellus allego potissime notata p cy. C. ꝺ fal sis. l. nec exēplū. Scdo pōt pbabil'r dubitari iuxta iepitudinis articulū qꝫ accusans dnam liberinā agit iniuriaꝝ ciuil'r ad uindictā ut pꝫ ex forma dci libelli. ff. de iniurijs. l. iniuria rū extimatio cōmuneta glo. sua r l. cōstōibus. §. i. eo ti. r l. pretor. § posse hodie r insti. eo. ti. §. sed ex lege r. §. in summa r sine pro iniuria possit agi cornelia siue solū pretoria semp dicta ciuilis ad uindictam pponi pōt ut in dictis iuribus sed qꝫ in ipso libello cōcludit̄ penā applicari ipsi agenti pōt nō iprobabil'r dubitari utrū sit recte ꝯclusio r dubiuꝫ ꝯsistit qꝫ quidā dixerūt qꝫ pena uenit applicāda fisco. Ado uenit̄ ex eo pena q̄ hodie imponit̄ succedit in locū pene que imponebat̄ olī ex iniuria p legē. xij. tabu. que erat mēbrum pro mēbro r p os fractū uel aliā iniuriaz erat pena pecunia ria r applicabat̄ fisco ut insti. de iniu. §. pena. ergo r eodē modo pena pecuniaria que hodie imponit̄ fisco dꝫ applicari r sic hec pena hodierna succedēs in locū antique eiusdez sortiat̄ naturā ut. l. si eū. §. qui iniuriā. ff. si quis cau. unde uidet̄ inepte cōclusum. Cōtrarium hui⁹ determinat gl. insti. ꝺ iniurijs. §. in sūma in ver. pena vbi dicit qꝫ applicat̄ parti r nihil allegat hoc tꝫ Spe. in ti. ꝺ iniurijs in prin. Et p ista rōne facit qꝫ actio est ius psequēdi in iudicio qꝺ nobis debet̄ nō aūt qꝺ debet̄ fisco. Nec tn̄ rō nō multum vrget. nā interdū ad utilitatem fisci agit ciuiliter priuat⁹ ut pꝫ in actione descēdente ex edicto de electi. r effu. Et huic parti qꝫ sit bene r apte cōclusum in hereo ppter auctoritatem glo. r Spe. lꝫ nō possit iste p̄cessus sine dubio pterīsiri. Descēdo igit̄ ad scdm ex quo dictus libellus apte cōcludit an sententia cōdemnatoria habito respectu solū ad merita cāe sit iusta vel nō. Pro cuius decisione qꝫ iniuriose vocās aliuꝫ in iudicio pōt cōueniri iniuriaꝝ actōe ad vindictā vt ff. ꝺ iniurijs l. iniuriaꝝ actio §. si quis p iniuriā r ēt iniuriaꝝ ciuiliter ad cōsecutionē damnoꝝ r interesse sꝫ cum agit̄ ad vindictam fit extimatio iniurie p agētem scdm qꝫ regulabat iudex de ipsa cognoscēs vt dico. §. pena r l. si vnus. §. seruus mene de iniurijs. Cum vero agit̄ simpliciter ad emēdam dāni r restitutionē interesse illa nō pponit̄ ad vindictā r de illa loqui pōt. C. de iniu. l. dnm in themate nostro nō est actū hac scdā ciuili sꝫ prima ut superi⁹ est ostēsuz lꝫ r in pnam i cōsequētiam ueniat refectio damnoꝝ r interesse. Sꝫ principaliter agit̄ ad extimationē iniurie fiedam r regulādam scdm iudicantis arbitriū vt p̄dixi p̄suo iuramēto ipsius agētis. Scdo p̄mitto qꝫ pena que imponit̄ p statutū accusanti r nō pbanti succedit in locū pene similitudinis supplicij q̄ tam iure digestoꝝ q̄z et iure nouo r nouissimo iponit̄ accusantib⁹ nō pbantib⁹ r nō psequentibus ut. ff. de accu. l. fi. cum igit̄ calumnia uere detecta vel p̄sumpta ex pbatōe accusationis nō fcā ex forma statuti punita sit amplius ꝺ dcā calumnia queri nō pōt. l. aliqua qm̄ sufficit crimen semel fore punitū vna. l. vt. ff. de accu. l. senatus censuit quinimo r cū crimē extraordīe est punitū amplius et ad penā ordinariam imponēdam agi nō pōt Ꝺm quosdā quos refert Cy. C. de sepul. vio. l. qui sepulcri r C. de falsis. l. vbi in fi. licet pe fuerit in opinione ꝯria ut. d. l. vbi. Et hoc mō limitat r declarat. l. interdū §. qui furē. ff. de furtis qui. § peregrinus est dicit eim qꝫ ibi agi nō pōt aliqua alia vis ciuilis sꝫ criminalis sic que aūt istaꝝ opi. sit uera ad p̄ns nō dico qꝫ nō expedit qm̄ dcā dna liberina pena ordinaria p statutum iposita fuit punita ergo r c. ut. l. lꝫ in fi. nam cau. sta. r d. l. senatus. Nec ob. qꝫ punitus criminal'r put fuit dcā dna liberina ad hoc pōt cōueniri ciuiliter ex eode delicto ut. l. vna. qm̄ ciuilis act. qꝫ illud pcedit qm̄ agit̄ mere ciuili ad restitutione damnoꝝ uel interesse r ad hoc principaliter agit̄. sed ubi agitur principaliter ad uindictā put est necessariū in pposito. sec⁹ est qꝫ una pposita ad cōdemnatoria secuta r exactōe facta alia agi nō pōt siue prius actū fuerit criminaliter r deinde postea agat̄ ciuiliter ad uindictā siue ecōuerso tex. est in. l. ꝑtor edix. §. i. si dicat̄. ff. de iniu. no. per Cy. in. d. l. una qm̄ ciuil' act. Ratio aūt est in pmptu qꝫ sufficit semel maleficiū uindicari r penam ad uindictā imponi siue pena sit applicata parti siue fisco ut. d. §. si dicatur p hoc qꝫ aut dicemus dcām dnam liberinam p calumniā accusasse qꝺ in dubio p̄sumit̄ si nihil pbauit qꝺ habeat eā excusare saltē a p̄sūpta calumnia ut in. l. i. C. de adno. diuer. iudi. r C. de calū. l. ij. cōmuneta glo. sua r eo ti. l. qui nō pbasse r dcā calūnia est punita unde de ea amplius queri nō pōt aut dicim⁹ cā non fuisse in calumnia v̄a neqꝫ p̄sumpta puta qꝫ aliquid pbauit ppter qꝺ releuat̄ a p̄supposita calūnia ut dcm̄ est. Et similiter nō potuit iniuriaꝝ cōueniri nec puniri cū iniuriā nō cōmiserit exequēdo ius suū ut. ff. de iniur. l. iniuriaꝝ actio. §. i. nō eīm debuit ius suum relinquere indiscussum hoc timore p̄terita qꝫ forsan accusatione nō pbabit ut ff. de peti. here. l. illud. Et hec sufficiāt ad ostēdenduz iniquitate dce snie prime cōdemnatorie late ꝯ dcām dnam liberinā virtute libelli in actōe iniuriaꝝ formati. Nec ob. decisioni p̄dicte qꝫ uexās aliū in iudicio iniuste pōt iniuriaꝝ conueniri ut pꝫ in iurib⁹ superius allegat̄ qꝫ illud est uez qm̄ calūniosa uexatio nō est punita. sed hic fuit punita si calūniam cōmissam dicimus uere uel p̄sumptiue si aūt calūnia nō est cōmissam dicim⁹ uere uel p̄sumptiue nō est nata iniuriaꝝ actio. Nūc descendo ad articulū nullitatis dcē snie inique an ualeat necne r Ꝺm ea que pponunt̄ dico dcām sniam nullā fore mo

neor solū illa rōe q̄ sm̄ ꝓposita nō fuit lata in scriptis nec descripti recitatōe ergo nō tenuit ut. l. i. ⁊ ij. C. de sen. ex periculo recitādis lʒ eni cōsiliū cōsulto⁊ fuerit scriptū ⁊ ꝑ ītus bunali recitatū ⁊ iudex secutus dcm̄ consiliū ꝓnunciauerit ⁊ sniauerit in oibus ⁊ per oia ꝓut in ꝓdcō cōsilio cōtinetur q̄ tn̄ nō apparet in scriptura snie q̄ iudex ꝓnūciauerit i scriptis snia nulla est nō eni sufficit sniam scriptā esse inter acta nisi in scriptis lata sit per iudicē iudicante diffinitiue aut descripti recitatōe fcā per aliū ut igit̄ diffinitiua ualeat primo oʒ sniam scribi deinde ꝑ iudicē oʒ legi ⁊ tunc dr̄ lata in scriptis ⁊ valet lʒ iudex nō addiciat in his scriptis absoluo uel condēno sm̄ uerā opi. quā tenuit spec. in ti. de snia. § asta v. nonū ⁊ eā affirmant albertus galeotti ⁊ Jo. an ut ibi pʒ ꝑ eum in addi. lʒ quidā ꝯ tenuis tn̄ est ut illa vba in his scriptis semꝑ apponāt̄ ubi per iudicē nō legit̄ sed ꝑ aliū de mādato iudicis hītis impīʒ ipse aūt postea vbo dicit ꝓut scriptum est ita absoluo uel cōdeno aut aliud equipollens tunc snia dr̄ lata descripti recitatōe ⁊ sic sufficit lʒ nō dicat i his scriptis qm̄ vīa sunt paria prio snia scribere ⁊ deinde ipsaʒ legere ꝑ seipsū aut ipsam ꝑmo scribere aut scribi facere ⁊ illam sic scriptā recitare per aliū ⁊ recitatione fcā dicere ⁊ ita ut scriptū est ꝓnuncio ut in c. ult. de re iudi. li. vi. cōmuniter glo. in d. l. ij. C. de sen. expi. reci. ipsā ergo sniam scriptā esse ꝑmo q̄ʒ legat̄ per iudicē met aut ꝑ aliū recitet̄ est necessarium ⁊ alr̄ lata snia nō tenet ut in d. c. fi. ⁊ d. l. ij. Cōsiliū ūt supradictū lʒ sit apte recitatū tn̄ illud nō est snia imo differt ab ea in noie in substātia ⁊ natura ergo nō est idē ut. l. naturaliter. § nihil cōe ꝑ ff. de acq. pos. in c. sine possessione uer. primo dīe possidedi q̄litates ⁊c. Cū igit̄ illa uerba ꝓnūcio pro ut in cōsilio cōtinet̄ ante sniam. i. anteq̄ʒ ex ore iudicis emanauerunt nō fuerunt scripta nō potuerūt inscriptis nec descripti recitatōe ꝓferri sm̄ eū ⁊ in illis consistit totū pondus snie ut dicit spec. in d. § iuxta. Si igit̄ ita est q̄ statum apto ⁊ lecto cōsilio iudex uerba solū dixit ⁊ ita ꝓnūcio ut in consilio cōtinet̄ nec illa vba ānescripta fuisse appet unde nō ꝑsumeret̄ in dubio snia lata inscriptis ex quo illa uerba in ꝑma ꝑsona cōcepta sunt ut ibi pʒ in spe. superius alle. Nō autem moueo⁊ ad dicendū dcām sniam nullā ex eo capite q̄ cōsultores dixerunt dnām liberinā condēnandā ꝓnunciasse ꝓut dixit bar. in. l. i. C. si aduers. libe. q̄ opi. bar. nō est uera nisi eo casu quo iudex cōdēnare uel absoluere non pōt. Sʒ ubi pōt hec sunt paria ꝓnūcio condēnandū uel condēno ꝓut dixerunt Ja. de pe. ⁊ cy. in d. l. i. cōcludo igit̄ dicta sniaʒ cūdenatoriā sup accusatione iniuria⁊ nō solū iniquā sed nullā ea rōe qua dixi nō alia iō assessores cauit post consiliū sp faciunt scribi ⁊ ita condeno uel absoluo ⁊ post faciunt recitari cōsiliū cū illis uerbis addit̄. s. absoluo uel condeno uel ꝓnūcio ut cōsultū est aut exprimūt illa uerba in his scriptis.

Descēdo igit̄ ad sniam cōfirmatōis latā in cā appellatōnis interposite aduersus dcām sniam condēnatoriā ⁊ de iure cōi nō est dubiū q̄ cōfirmatio est iniqua ex quo ꝑma snia erat ⁊ nihil est substāne in cā ꝑꝑ qd̄ iudex reformādo dcāʒ sniam nullā potuerit iudicare ut iudicauit ꝑmus sm̄ q̄ est i ꝓposito Jte est iniqua dcā snia cōfirmatoria de iure cōi q̄ lata ex falsa cā dixit eni iudex q̄ appellatōis nō fuit ꝓducta de iure cōi sufficit appellare nec requirit̄ q̄ corā iudice ad que libellus aliquis ꝓponat̄ sed sufficit appellationē ꝓducere ⁊ reliqua acta prime cāe ⁊ illā ꝓsequi infra fatalia ut plene no. in spec. de libello⁊ cōcep. § nūc dicendū uer. sʒ aliquid in cā appellatōis vn̄ nisi statutū mantuanū aut stylus aut cōsuetudo curie aliud disponat ex hoc capite dicta snia sine dubio est iniqua si aūt statutū disponeret libellū debere ꝓduci infra certū fatale tūc illo nō ꝓducto sine dubio appellatio eēt deserta. Quia eni nō seruat fatalia appellatōnē desertā ut in aut. ei qui. C. de tēp. ap. Sed q̄ statutū nō vidi non possum uidere ꝑcise nisi ergo statutū obstet ⁊ re uera libellus nō fuerit ꝓductus iudex de scda appellatione cognoscēs oʒ ꝓnunciare bene appellatū ⁊ male ꝓnūciatū ꝑ iudic. cōfirmant. Si aūt statutū obsistit ⁊ re uera libellus ꝓductus nō apparet infra fatale ꝓnunciare oʒ appellationē desertā qd̄ intelligo si fatalia sunt ꝑfixa tam iniquitati cause q̄ʒ et nullitati al̄ si solū iniquitati tunc cū ⁊ snia cōfirmatoria ꝑmo ide oportet qd̄ ꝓnunciasse primā appellatione desertā posset iudex de sic scda appellatōe cognoscere. s. ꝓnunciare primā sniam nullā ⁊ ita frustatorie appellatum ⁊ ita ꝓnunciando ꝓnunciat et sup scda si quis diligenter inspexerit sed q̄ in facto mihi presupponitur q̄ notari⁹ cāe scripsit appellationeʒ ⁊ monumenta cause producta fuisse ⁊ apud eū deposita standum est instrumēto donec ꝓbetur ꝯrium ut. C. de ꝓba. l. cum ꝑcibus ⁊ potuerit dcā acta ⁊ monumēta rite ⁊ recte notario cāe exhiberi ⁊ produci ⁊ apud eū relaxari ut. C. de appel. l. eos. § super his ⁊ ibi ꝑ Bar. ⁊ Inno. de ꝓba. c. qm̄ ꝯ falsam ⁊ ita est cōis cōsuetudo mūdi que est optima legū iterpres videat ergo iudex appellatōis ꝑdicte acta ꝑdicta ⁊ sic sūmarie se informet ex actis que rem notoriā sibi facerunt ut. C. de trāsac. l. vbi pactum in glo. mag. an dcā prima appella. fuerit iustificata sm̄ existentiam statuto⁊ si iustificata foret apparet q̄ snia cōfirmatoria lata fuit ex cā falsa vnde ptes eius sunt in ꝓnūciādo bene appellatū ⁊ male iudicatum vt. s. ⁊ alias cū dicta prima appellatio fuerit deserta ꝑ iustificationē nō factā ꝓnūciare oʒ mal̄ ⁊ pperam appellatum cū ꝑma appel. deserta fuerit ex iustificatione nō facta sm̄ exigētiam statutoꝝ. Et hoc si fatalia ꝑfixa sunt tam iniquitati cāe q̄ʒ et nullitati alias qualis sit forma ꝓnūciādi ex ꝑdictis apparet ⁊ ꝑ bar. ff. de appel. si expssum cōmuneta glo. sua. Et ita consulo ego Angel. ⁊c. celi.

An facta cōuentōe de matrimonio ꝯhendo inter duos impotetes cū fuerint anno⁊. xij. ⁊. xiiij. habituro⁊ tali mense completo mēse alterius qui iam factus est legitime etat̄ interpellatus ab altero qui nōdum puenit ad legitimam etatem cōstituat illum in mora aūt adeo vt comitat̄ pena arrarum duplicatu⁊ ⁊ maxime si cōpromissarij tunc electi non laudauerunt ⁊c.

Domina Massina cū licētia sui legitimi mūdualdi ꝓmisit ⁊ cōuenit eusepio pn̄ti ⁊c. seipam facturaʒ ⁊ cura. ⁊ facere ⁊ curare ita ⁊ taliter ⁊c. q̄ sera filia dcē dn̄e massine cū fuerit etat̄. xij. anno⁊ completa quā etatem dixit q̄ habebit completā in anno dn̄i. Mcccclxx. de mense febru. statim dcō mēse completo cōsentiret in pelegrinum filiū dci eusepij tanq̄ʒ in suum spōsum ⁊ vi⁊ legitimum ⁊ ab eode annulos matrimoniales siue matrimoniales reciperet ⁊ cum eo ꝯhet legitimū matrimoniū ⁊ seipam dn̄am massinam daturā ⁊ soluturā eidem pelegrino in dotē ⁊ ꝓ dote ⁊ dot̄ noie dcē Sere illā quant̄. flo. auri ⁊ pecunie seu rex illius tēporibus ⁊ mō ⁊ forma ⁊ q̄ ꝑdicta fient ꝑ ipas seram ⁊ dn̄am Massinam illis tēporib⁹ ⁊ mō ⁊ forma q̄ꝗ ꝓut ⁊ sicut ⁊ quēadmodum dicet ⁊ declarabūt prudentes ⁊ discreti viri Anto. ⁊ Lau. ⁊ ecōuerso dictus Eusepi⁹ pater dicti pelegrini ꝓmisit ⁊ cōuenit dcē dn̄e Massine pn̄ti ⁊c. pro dcā sera filia sua se facturū ⁊ curaturum ⁊ facere ⁊ curare ita ⁊ taliter omni iur. ⁊ facti exceptione remota q̄ dict⁹ pelegrin⁹ eius filius cū fuerit etat̄ cōplet̄. xiiij. anno⁊ quā etateʒ dixit q̄ habebit in. Mcccclxxxi. ab incar. de mēse may. statim cōpleto deō mēse cōsentiet in dcām seram ⁊c. Adde hic ꝓut cōsultum fuit. s. in cōsilio. xxv. qd̄ incipit vis statuto ⁊ ꝯetu ꝑdictis. Prout igit̄ in pdicto ꝑdcō cōsului sic uer⁊ ⁊ de nouo oia in ꝑdicto cōsilio cōtenta approbo ⁊ affirmo tanq̄ʒ iuridica ⁊ iuste cōsulta veruʒ in fcō de quo ꝑsentialiter sum cōsultus addit̄ q̄ arbitri nihil laudauerūt de tpe sponsalio⁊ ⁊ matrimonij ꝯhēdi nec laudare possunt ad pn̄s eo q̄ alter arbitro⁊ decessit ⁊ sic dcm̄ cōpromissum expirauit. Et q̄ elapso mēse februarij anni dn̄i Mcccclxxx. dict⁹ peregrinus nō erat ānorum. xiiij. sʒ eos complere debebat imediate post completū ⁊ finitū mēsem mar. anno dn̄i. Mcccclxxxi. ⁊ sic recte calculo cōputato dictus peregrin⁹ post finitū dcm̄ mēsem februarij inuenit se esse. xij. anno⁊ ⁊. x. mensium quo tpe nisi malicia supplesset etatem ut dixi pʒ q̄ interpellatio fcā per eum imediate post dcm̄ mēsem februarij ⁊ cōstituit dcām mulierē interpellatā in mora qm̄ qui tenet̄ ad dādum uel faciēdum ex ꝯetu correlatiuo ⁊ vltro citroq̄ʒ obligatorio nō pōt agere neq̄ʒ cōuentum in mora cōstituere nisi primo ipleat ex pte sua qd̄ iplere tenet̄ de actio. emp. l. iul. § offerri ⁊. l. qui pēdentem vide mium. sed dict⁹ pelegrinus impediēte etate atq̄ʒ natura matrimoniū ꝯhere nō poterat cum puella. ergo oblatio d̄ implēdo derisoria fuit nec ob. si dicat̄ saltē poterat ꝯhere spōsalia. vn̄ q̄ sponsalia nō fuerūt ꝯeta saltē ex hoc capite nō ꝯetorum spōsalio⁊ uidet̄ mulier interpellata in mora cōstituta ⁊ per ꝯn̄s dicte arre reddi debet duplicate. Nego enim hoc cū cōuentio fuerit ꝯcepta in hac forma vʒ qd̄ dcā puella cōsentiet in dcm̄ pelegrinū tanq̄ʒ in suum spōsum ⁊ vi⁊ legitimū ab eode annulos matrimoniales recipiet ⁊ cum eo cōtrahet legitimū matrimoniū unde uerba illa sponsum uirū pro eodem ponūtur sicut moris est Tuscho⁊ mulieres

subarrantur

suberrantium per annulū indigitos ānullares qꝫ tunc inuicem ꝛ mutuo cōsentiētes ꝛ unus in alteꝝ ꝛ ecōuerso desponsans cōsentit in desponsatā ut in suā sponsā ꝛ vxorē legitimā. Et ipsa ut in sponsū ꝛ virū sicqꝫ per mediatores vniba dicētes in moꝛis est interrogat desponsanda si cōsentit in tale ut suuꝫ sponsū ꝛ uirū ꝛ vir sili interrogat si consentit in illā ut in suā sponsā ꝛ legitimā vxoꝛ ꝛ ambo rndent qꝫ sic. Nō igit dicti ꝯhentes ut seorsum fierent spōsalia ꝛ deinde cessiue matrimoniū. Sed qꝫ vno cōtextu expedire oīa qꝫ expediri nō poterant nō fuit moꝛa cōtracta. Pro hoc facit qꝫ deā uerba sponsū ꝛ uirū idē significent ꝛ oportet qꝫ ꝓlata sunt ꝑ mulierē tā ignarā apud quā talis dicēdi uerita fit cadit ff. de testa. tu. l. quid si nepotes in glo. ꝛ uerba in dubio semꝑ intelligēda ꝛ interꝑtanda sunt ꝯm usum cōem loquendi per alterat significatus ꝓpriū nominū uerboꝝ ꝛ rerū ut l. labeo. uer. nec mirū de supp. leg. Pro hac pte fortissime facit qꝫ si nō fallor nō est uerū qꝫ per interpellationē factā incōtinenti de deō mēse februarij pro pte dci pelegrini uel ꝑ interpellationē que fuisset facta ꝓ parte dce puelle imediate post mēseꝫ maꝫ fuisset moꝛa ꝯcta nisi ꝑmitus landum emanasset de matrimonio ꝯhendo qm dicte ptes tempus matrimonij ꝯhendi ꝛ quātitatē dotis ꝛ formā obligationis de recipiēdo dotē uident repossuisse in uoluntate arbitroꝝ cōiter electoꝝ de quib⁹ utraqꝫ pars plenā cōfitentiam gerebat ꝛ hoc ostēdit ut oīs euitet absurditas oīsqꝫ īpossibilitas que ex uerbis dicti ꝯctus resultat si uerba dci ꝯctus aliter intelligant quā dixerim resultat eni impossibilitas de natura nisi iuuet abiecta malicia qꝫ dcm matrimoniū ꝯheretur imediate post mēseꝫ febr. Cū dictus pelegrin⁹ tūc eēt ipubes ꝛ a pubertate distans per tps xiiij. mensium resultat absurditas qꝫ si imediate dicto mēse cōpleto matrimoniuꝫ deberet ꝯhi saltē de facto ꝛ postea successiue post mensem mat. de iure eēt iterū ꝯhendū cum eni matrimoniū sit nomen iuris ꝛ de matrimonio ptes cōuenerint intelligēdū est ō ualido ꝛ subsistente de iure cū vba ciuilia sunt intelligenda ciuilr nō de fcō ut. l. iij. § hec uerba qꝫ. quisqꝫ iur. C. si mīci. ita fuerit alienē. l. ea quidē cū concoꝛ. ibi allegat īpossibilia igitur ꝛ absurda cū de oī dispōe quaꝝ possibile est debeant amoneri de bonis libertoꝝ. l. nā absurdū de reg. iur. l. sēper in stip. ō uer. ob. l. quotiēs. ff. de re. du. l. quotiens idēꝫ sermo nō debemus sermonea dicti ꝯctus ita intelligere qꝫ primo cōtrahat matrimoniū de facto scdo de iure ar. ꝓ hoc ō uer. sig. l. bones. §. hoc sermone. Hoc et esse ueꝝ declarat series instrumenti si rōe construat ꝛ sermo semꝑ cōstruendus est ita qꝫ saluetur rō directa dci sermonis. C. ō fideiuss. l. eā quā ff. de aur. ꝛ ar. le. l. plautius. Rectus aūt cōstruct⁹ uerboꝝ in dicto instrumento contentoꝝ est hic vꝫ punctet post illa uerba de mēse februarij statim dcō mense cōpleto ꝛ uerbū habebit qꝫ est supra determinet illud cōpleto. Et est sensus qꝫ dcā sera erit xij. annoꝝ cōpletis ō mēse februarij statim dcō mense cōpleto. Non aūt illud participium cōpleto determinet uerbū cōsentiet qꝫ imediate sequitur imo illud uerbū cōsentiet determinēt oīa subsequentia uerba ad uer. Et econuerso dcūs cuiꝫpius sequentia antē plura sunt. Primo ꝯhere matrimoniū. Secundo dare ꝛ soluere dotem prout ꝛ sicut dicent ꝛ declarabūt dci arbitri ꝛ qꝫ fiat relatio ad matrimoniū apparet ex illis uerbis. Et qꝫ ꝑdicta fient ꝑ ipsas seram ꝛ dñam massinā illius tribus ꝛc. Cū uerbū ꝑdicta est indiffinitū ꝛ pluris numeri unde nisi fiat relatio et ad matrimoniū non cōgrue poneret īportat eni ꝑ illud uerbū predicta clā generalis que in fine posita refertur ad oīa ꝑcedentia cū est eadē causa relationis ut. l. iij. §. filius de lib. ꝛ posth. Si igitur tps matrimonij ꝯhendi ō dotis soluēde ꝛ quātitatis dotis ꝛ forma ꝑdictoꝝ in simplici uoluntate arbitroꝝ collegiata sunt ante declarationem factā per arbitros de tpe ꝛ dote moꝛa nulla forma pōt ꝯhi uel incurri rebus sic se hītibus prout ꝓponunt. Concludo moꝛā non esse ꝯctam ex pte dicte puelle per interpellationē factā incōtinēti post mēsem februarij immo oīs dubiis rōibus vꝫ qꝫ dictus pelegrinus incōtinēti matrimoniū ex parte sua nō poterat cōsumere īpediente iur. nisi tunc ꝫ malicia iuuaret ut superius dixi. Scdo qꝫ tps matrimonij ꝯhendi nō fuit per arbitros declaratū qꝫ prout dixi pticipiū illud cōpleto nō determinat ꝫ uerbo ꝯhet ut sit sic sensus ipsa ꝯhet matrimoniū imediate illo mēse febꝛuarij completo imo determinat ut dixi dicto uerbo erit ꝛ sic sit rectus uerboꝝ cōstructus mō predicto vꝫ qꝫ dicta dña erit cōpleto dicto mense febꝛuarij etatis annoꝝ xij. quasi dicat ꝛ nō ante ipsū mēsem cōpletum. Et sic cōstruēdo ꝛ intelligēdo oīs cessat absurditas ꝑ aliam vō cōstructionē ineuitētem absurditatē incurrimus. Et ita cōsulo ego Ang. ꝛc.

celij.

Utꝝ statutū qꝫ disponit qn mater cumcurrit cū agnato vsqꝫ ad quartū gradum trahat ad usum qn mater cōcurrit cum agnato ꝛ sorore defūcti ex vno latere tātū ꝛ quid iuris in dcō casu. Rubrica.

Tatuto Bonon. cauet qꝫ ad successionē defuncti agnatus vsqꝫ in quartū gradum inclusiue masculus cōcurrēs vna cum matre defūcti in ꝓprietate solus succedat ꝛ dcā mater in vsufructu. Si aūt mater vna cū filia ex vno latere tm̄ cōiuncta cōcurrit nihil disponit similiter. ꝛ si cōiunctus in tertio vel quarto gradu cōcurrat vna cū dcā sorore nihil disponit. Cōtingit aūt tertius casus qꝫ cōiunctus in gradu tertio puta patruus defūcti cōcurrit cū matre eiusdē defuncti ex paterno latere tm̄ cōiūcta ꝛ successionē igit huiusmodi defūcti cōcurrūt simul ꝛ pariter mater patru⁹ absqꝫ sorore qꝫ quilꝫ eoꝝ hereditatē ꝑdcā ad se ꝑtinere asserit. Querit ergo quid iuris.

Ro Filia facit qꝫ solidā hereditateꝫ obtineat qꝫ vbi cōcurrit soror ꝛ patruus soror vincit patruū de iure cōi qꝫ ipa est in scdo ꝛ patruus in tertio vn̄ statutis disponi mē cōis ex quo statutū in casu isto nō disponit de lib. ꝛ posth. cōmodissime ꝛ fortius stādum eēt si statutū disponeret sororem patruo anteferri qꝫ tūc si disponeret municipalis censura vn̄ nec de rōe vel alio eēt ulterius inquirendū ut insti. de vsucap. §. qꝫ aūt. Pro hoc facit illud generale brocardū si vinco vincētem te. ergo vinco te. si soror vincit patruuꝫ ꝛ insolidū successione. ergo vincere dꝫ matrē ipsius sororis q̄ a patruo vincit ex statuto ut. l. claudi⁹. ff. qui po. in pigno. ha. cū si. sibi cōcordātib⁹ in hac pte affirmatiua ꝯtrariū qꝫ mater sit insolidū habitura ꝓbat qꝫ mater hic cōcurrit cū filia ꝛ patruo. vn̄ lꝫ excludat a ꝓprietate qn cū patruo solo cōcurrit vt solum vsufructū sit habitura tn̄ qn cōcurrit cū patruo ꝛ filia nihil in statuto disponitur vn̄ statutū ꝓpter superexistentiā filie patrui ut excludens iuuari videt ab ea ꝛ sic consequatur per illam qꝫ cōsequi non poterat ꝑ seipsam ꝛ cōsequat ꝑ posterius qꝫ nō poterat consequi ꝑ ꝑus ff. ō here. insti. l. ei qui solnēdo ad fi. tt. ꝛ ff. de in iur vo. l. quesituꝫ ꝑ dy. in. c. qꝫ alicu. de re. iur. li. vi. Pro agnato facit qꝫ superexistentia matris filiam eius excludit de iure cōi vn̄ cōtētio remanet inter matrē ꝛ agnatuꝫ ꝛ sic vꝫ qꝫ agnatus ad proprietatē vocet mater aūt in vsufructum attenta forma statuti ꝛ hoc credo veꝝ. Non ob. allegatio fcā pro matre que dicit se ad solidū iuuari eo qꝫ excludit filiā ꝛ filia excludit patruum vn̄ sicut vincit filiā ꝛ filia excludit patruū ita dꝫ vincere patruū qꝫ ipsa uincit filiā de iure cōi eo qꝫ est in primo gradu filio ꝑdefuncto. Soroꝛ aūt in secūdo ꝛ ex uno latere tm̄ cōiuncta ipsa aūt mater excludit a patruo ex sola municipali censura que voluit agnatos matri ꝑferri in ꝓprietate eius qꝫ ꝓpter agnatos ꝛ eoꝝ patrimonij opulentiam solet familiaꝝ ꝛ agnatōis dignitas in eam cōseruari ff. de uen. inspi. l. i. §. denūciare igit uer publice eoꝝ interest que quide dignitas non cōseruat in feminis neqꝫ ꝑ feminas sed finitur ꝛ terminat in eis cum trāseant in alienā familiā vt insti. de pa. po. in fi. ꝛ insti. de legi. agna. tu. §. i. Non est igit eadem cū in matre vincendi patruū defuncti que est vincēdi sororem defuncti ex uno latere tm̄ communicam sororeꝫ excludit ꝓpter ꝑoritatem gradus ut dixi nec curauit statutū de ꝑlatione nisi quatenus cōsiderauit ius cōe cum ꝑ neutrā ipsa cū agnatio cōseruet ipsa auteꝫ mater excludit a patruo ꝓpter rōem conseruatōis ꝑdicte unde cum nō sit eadem cā exclusionis utriusqꝫ non est bona conclusio illius iuē brocardice qꝫ qui vincit vnū uincet ꝛ aliū qui uincit ab alio uno in no. in. o. l. claudius. ꝛ per cy. in auten. lꝫ. C. de natu. lib. Item nō obstat obiectio filie dce matris eiusdem sororis dci defūcti qꝫ lꝫ ipsa cōcurrens cū patruo excludat patruū e veꝝ qn nullus ali⁹ eidē obsistit nisi patru⁹. sed in ꝓposito mater ei⁹ ipsā impedit iuuitari quantūcūqꝫ cū mater non succedat ut dcā auten. lꝫ ꝛ in cor. vn̄ sumit. ꝛ ff. ad treb. l. ij. obiicit vnde in successionibus nō curamus quis succedat sed an hereditateꝫ petenti successio deferat de testō milit. l. milit. codicill. §. veteranus de ꝯtubnl. l. qui ex liberis. §. testō. Sed superstite matre dicte filie nō defert successio sed solūmodo matri ei⁹ vt in auté. cessante. C. de legi. here. Iudicandū est igit ꝑinde

ac si dicta filia in rerū natura nō existeret ut. l. i. §. fi. de gradibus ex quo ipsa ad hereditate nullatenus inuitatur. Nec ob. cū dicta filia excludit patruū ergo dz excludere matrē ex via eadē brocardica cū patruus excludat matre a ,ppꝛietate qꝛ nō est eadē rō exclusionis Soror eni excludit patruū de iure cōi qꝛ sororē in scdo patruus in tertio. Sed nō pōt eadem rōe uincere matrē cū mater sit in pmo ꝛ ipse sit in secundo. Discurrit ergo successionis cōtrouersia solūmodo inter ipsā matrē ꝛ patruū inter quos nō est sopita ex forma dci statuti qꝛ patruus ad ,ppꝛietatē ꝛ mater ad usūfructum vocant ꝛ hec est interpꝛetatio benignioꝛ ꝛ iuri antiquissimo cōsentanea fm qꝛ usū fuit secum utile ꝓferri insti. de here. ab inte. §. Ite uetustas inuicto. §. qō ad femina insti. de legi. agna. successione facit. ff. de cōdi. ꝛ demon. hoc modo. Cōcludo igitur ex ꝓmissis ,ppꝛietate dicte hereditatis ad agnatum masculū ptinere usūfructū uero ad matre exclusa filia q̄ excludit de iure cōi ꝛ cū nulla infert iniuria lz patru⁹ ad hereditatem uocetur. Et ita dico ꝛ consulo ego angelus ꝺ perusio ꝛc. cclii.

An missio in tenutam super hereditate iacente ualeat ꝛ quomō intelligatur instrumentū guarentigie ut possit fieri eius auctoritate inmissio ꝛ tenuta in bonis rubrica.

Ifis Statutis ꝛ ordinametis cōis floren de loquētibus ꝺ instrumētoꝝ editione guarētigie ꝛ de inmissis in possessionē ꝛ de ꝓcepto de disgōbrando ꝛ quodā instro ,pmissionis matrimonij ꝯhendi incōtinenti postqꝫ illi debebat ee con sortes ꝛ acti eēnt ad matrimoniū ꝯhendū. Ex uisa datione tenute fcā pro cōsecutōe pene qꝛ per alteꝝ cōiugū dz remāsisse ne matrimoniū ꝯheref in ꝯdictionibus factus ꝯ dcām tenutā ꝛ ꝓceptū de disgōbrando Reuocaf in dubiū utrū tenuta data debeat reuocari ꝛ silr preceptū de disgōbrādo quatenus de facto ,pcesserunt. Sup quo vz de iure ꝺcedu dictā tenutā nullā silr ꝛ preceptū si uera sunt que ,ppoñuntur. nā in facto ,ppoñif hereditatē matris dñe sere iacuisse tpe date tenute ꝛ ꝓcepti. Cōstat autē cōtra hereditatē iacētem non ,pcedere inmissione nec reliq̄ iudicia ordinaria uel sūmaria cū nullus sit reus ꝯ que iudiciū ordinef ꝛ iudiciū cōstat ex tribus ꝑsonis vbi iudiciū est mere ciuile. Et iō lex ,puidit de curatore dando bonis ꝛ hereditati iacēti cū creditores uolunt cōsequi qō eis debef. ff. de cur. bo. dā. l. i. ꝛ ij. ꝛ per totū quinimo ꝛ si scriptus heres nō posset hereditatē agnoscere forsitan sub cōditōe delatā cuius iplementū ab eius ptāte nō pendet agnoscēda est bonoꝝ possessio per eandē ut actiones suscipiat quā quidā dicūt esse iuris quidam facti quidā iur. ꝛ facti plene not. in. l. si quis instituaf. ff. de here. insti. ꝛ ibi plene p bar. succincte ꝛ in. l. si diu. Si autē hereditas ꝓdicta nō iacuisset nihil vz obsistere dcē tenute ꝛ ꝓcepto eo qꝛ emanauerit in minorē. Nā missione ex pmo decreto patitur et pup. ut. l. hoc aūt quib⁹ ex cāis in pos. ea. ꝛ. l. si minoꝛ de bo. aut iudi. pos. ꝛ. e. ti. l. si non expedierit. Cōtrariū credo in casu nro qꝛ ex pmo decreto inmissus lucraf fructus usqꝫ ad quinqꝫ p cētenario fm formā dcōꝝ statutoꝝ unde dcā missio nō est simplr tedialis imo sapit naturā ,ppꝛietatis ꝛ bonoꝝ ut. l. fulcini⁹. § fi. quib. ex ca. in pos. ea. ꝛ eius natura exorbitat a cā possessoria appellaf eni ab ea sicut a sñia lata in petitorio fm Ja. bu. in. l. ante sñiaꝫ. C. quorum appel. non recip. per alios scribentes in. l. una. C. si de mome. pos. fuerit appel. Moueoꝛ ad dicendū dcāꝫ tenutā nullā ex alio qꝛ statutū loquēs de instrumēto guarentigie ad uoluntatē creditoris ꝛ missionis ꝛ ꝓcepti loquif eo casu quo in instro guarentigiā cōtinete adiectus est certus terminus ꝓstationis sed dictū instrm nullū terminū lz inserti ꝓstationi pene aūt lz tps certū ꝛ determinatū eēt inserū matrimonio ꝯhendo qꝛ hic nō agif de matrimonio ꝯhendo sed de pena exigēda pp matrimoniū non ꝯctū cuius pene ꝓstationē nullus terminus certus uel incertus est appositus nulli dubiū qꝛ hic casus nō cōprehēdif sub statuto ut. l. cōmodissime de lib. ꝛ postu. ꝛ p ꝯsis deficit eius dispō. l. si uero § de uiro. ff. so. ma. Quinimo nec in matrimonio ꝯhendo ꝓstitus fuit certus terminus tunc eni terminus est certus qñ nō est uariabilis pp accidēcia ut. l. certū fi cer. pe. de lib. ꝛ postu. l. ij. ꝛ. in de cōdi. ꝛ demō. notatum ꝛ. l. quid sit notatum. unde ꝛ alternatio parit obscuritate ꝛ incertitudinē. ff. de iniurijs. l. ꝓtoꝛ edixit. §. pe. de uer. ob. l. ubi aūt non apper hec aūt alternatio ꝛ obscuritas est in casu ,pposito nā quidā sūt apti ad matrimoniū ꝯhedū pp malitiā existē in pup. unde henius de puero nouē anoꝝ qui ipregnauit nutricem qui sūt aetī pācitali in itroitu pubertaf quidā aūt tps requirunt ,plixius ꝛ sup hoc dari nō pōt certa doctrina qm̄ hoc totū a natura que est dcā summus artifex p hoc facit qꝛ i dcō instro nō est appositus dies in quo uel infra que matrimoniū deberet cōtrahi ꝛ sic nō pōt dici adiectus terminus ꝓstationi sed solum est positus dies ad que matrimoniū est ꝯhendum qui dies fm accidens est uariabilis ut supius est dictū Et ēt si alia accidētia cōcurrerent ut egritudines ꝛ sic ex toto deficit dispō statutaria. Cōcludo igit fm ea q ue ,ppoñitur tenutam nullam ꝛ ꝓceptum ꝛ iō de fcō reuocari debere dum ,p pte dcē dñe sere ,pbata sint que ,pbanda sunt ad reuocatōem tenute ꝛ preceptū fm formam reformationum ꝓdcārum loquentium de hoc reuocatōis articulo. Et ita cōsulo ego Ange. ꝛc. ccliij.

Utrum donatio oium bonoꝝ fcā a matre filio ut post mortē vires accipiat non ante cum pacto solenti de nō reuocando sit inter uiuos fcā an cā morf ꝛ quecūqꝫ sit an possit reuocari nō obstante pacto ꝛ de intellectu duaꝝ glo. in. l. si aliam. §. fi. ff de dona. cā mortis rubrica.

Domina Antonia de florentia donauit suo filio oia bona dotium suaꝝ ꝛ ēt omnia bona ad eam ptinentia ex uenfa successionis quā fecerat suo viro nec adiecit inter viuos vel cā mortis nihiloꝫ de bonis tradidit vere vel ficte saltem per cōstitutōem ꝓcarij ꝛ in dcā donatōe adiecta sunt hec uerba vz quā donatōem dcā donatrix uoluit ualere ꝛ viris habere post morte ipsius ꝛ statim eius morte secuta ꝛ nō ꝓus vel alr vel alio mō. Et deinde scripta sūt hec uerba que oia ,pmisit dcā donatrix attendere ꝛ obseruare ꝛ ꝑpetuo firmare ꝛ ꝯ ea uel eoꝝ aliquod nō dedisse nec fecisse nec dare uel facere in futurū p se uel alium vel alios aliq̄ rōe vel cā de iure uel de fcō in iudicio vel ex. ꝛ fuit fcā dcā donatio coram duobus testibus. Querif an dicta donatio sit cā mortis vel inter uiuos ꝛ an ex post pōt reuocari.

Ec questio Multū est mihi dubia ,ppter eius uerba ꝑplexitatem quodāmodo cōtinens. ꝛ qꝛ uertif inter matrē ꝛ filios amicabili cōpositōe ꝑsuadeo eam decidi qꝛ in quācūqꝫ sñiam inclinef iudicātem seu consulētem nimirū errare nō arbitroꝛ ueritatemē quid sñiam infra patebit. Et ostendo pmo dcām donatōem nollā si eaꝫ dicimus cā mortis fuīe qꝛ nō est uallata ꝓsentia. v. testium. C. de dona. cā mor. l. fi. ꝛ. C. de codicil. l. fi. qō aūt sit donatio cā mortis apparet qꝛ in ea fcā est mentio mortis ꝛ sic in dubio ꝓsumitur mortis cā. ff de dona. cā mor. l. senatus. §. i. ꝛ. e. ti. l. seya. ꝛ de dote ꝓle. l. seya per cy. C. de iure dot. l. ij. ,p hoc qꝛ in dcā donatōe adiecta fuerūt illa uerba quā donatōeꝫ ꝓfata dña antonia uoluit ualere ꝛ vires habere post morte ipsius dñe antonie ꝛ statim eius morte secuta ꝛ nō pmo uel aliter seu alio mō vnde nō solum qualitates ꝛ accidentia que significātur p illa uerba uel aliter seu alio modo īmo effectus ꝛ substantia ꝛ ipm pncipium ꝛ fons ꝛ origo ꝛ ꝯtētia collata sunt post mortē ipsius donatricis ꝛ hec oia hec testatrix incipe uoluit ab herede Si igif oia hec collata sunt post morte ꝛ clare apparet ex uerbis quis dicet hāc donatōem inter uiuos fore cuius initiū inter uiuos e lz ,pphetatem sue nature lz effectus executōem cōcernēs possit differri post mortē ut post quēlibet diem alium certū uel incertū. Pro hoc facit fortissime qꝛ donatio cā morf ,p hec e. illa cū quis ita donat ut magis se habere uelit q̄z donatariū ꝛ magis donatariū q̄ heredē donāt. ff de dona. cā mor. l. i. e. ti. l. senatus §. i. insti. de dona. ꝛ ita fuit in ,pposito ut directe pz ex uerbis ꝛ bn̄ cōsiderauit hec donatrix rectū ordine charitatis que semp incipit a seipso ꝛ qui ꝯtrium facit peccat ꝯ ordinem charitatis. C. de seruu. l. ꝓses cum cōcordantiis suis ꝛ. C. de natu. lib. l. i. Preduxerit n. hec mulier pmo seipsaꝫ nō p uerba dubia implicita uel cōia aut obscuritate aliquaꝫ cōtinentia sed p uerba singularia ꝛ specifica significāter hec importantia de quibus supius dcm̄ est vñ nō pōt dici qꝛ p ambiguitatē dcōꝝ uerboꝝ ꝛ uoluntatis dicte donātis qō relinq̄tur. ff. de uul. ꝛ pup. l. iam hoc iure circa fi. Et cum uerba aliquid significāter importāt neqꝫ p ea imponef passio mentis nō est recedēdum ab eis ꝛ talis intelligif ee mens qualem uerba demōstrant. ff. de sup. le. l. labeo §. tubero cōiuncta. l. nō aliter de le. iij. donatio aūt inter uiuos directo e nature opposite ꝛ ꝯtie qꝛ donās in liberalitate exercēda ardēs existit ꝓ ,pstergato ordine charitatis seipso ꝓdiligit donatariū ut d. §. i. Qō mulier hic nō fecit imo quātum potuit mētēꝫ suā expressit

expressit z declaravit per illa verba supra signata. Ita dixi autem qꝫ dcā donatio dicatur inter vivos ostendit qꝫ illa donatio dr inter vivos que nullo cogente imperio de mera liberalitate pcedit z nullo casu ad donātem est reversura sꝫ ipsius donātis ppositum z ob nullam aliam cām fit nisi ve liberalitatis z munificentie exerceat ut. ff. de dona. l. i. cōiūcte ris glo. sine hec autem omnia concurrere videnſ in pposito. Primo liberalitas mera z maxime qꝫ mater est donatrix cuius votū z effectum fm ppꝛietatem nature est ut bona eius ad suos descendentes decurrant. ff. unde lib. l. scripto ff. de bo. dā. l. cum rō. Irrōnabilitas autem z non revocandi ppositum manifeste ostendi vꝫ ex verbis donatōnis pdicte ibi pmisit dcām donatōem ppetuo firmā z ratā habere z ibi in futurum contra non facere per se vel aliꝫ aliqua rōne vel cā de iure vel de fcō quoꝝ verboꝝ significatū vere ppe z stricte sceptum aliud importare nō possunt nisi sublatōe potentie revocandi donatōnem predcām vt. l. si aliena §. si cōnnecta glo in verbo nullo casu. de do. cā mor. ppter quod ibi dixit oy. in addi. dicte glo. dcām donationez tunc revocari nō posse qꝫ potentia sublata necessario infertur qꝫ est donatio inter vivos cum donatio cā mortis possit ex penitentia revocari. Pro hoc qꝫ z si diceremus per verba pmo descripta importari donatōem cā mortis de cuius natura e qꝫ revocari possit ad libitum donatoris tū hoc pactū sequēs p quod ē pmissum ꝯ nō facere vel venire z c. quod ē directo ꝯtrium z repugnāe sube donatōis cā mortis vꝫ factus transitus in donatoem inter vivos ex quo verborū significatū patiſ vt. l. ubi ita donat. ff. de dona. ubi vꝫ casus in terminis lꝫ vbi transitus nō est possibilis salvo significato verboꝝ tunc pactio nulla sit. ff. de precario. l. cum precario. z vbi pactum nō eet ꝯ subām ꝯctus sed ꝯ naturā rei in ꝯctū deducte sit aliter distinguēdum vt. ff. de usu. z habi. l. p servum. §. i. Sꝫ hic articulus nostrū negocium nō contingit igiſ ulterius nō me extendo. Pro hac pte qꝫ attendaſ solum potentia huius pacti importātis irrevocabilitatē facit qꝫ donatio cā mortis hꝫ quādam suam ppꝛiam naturam z abstractā ab aliis z sepatam. Nam nō ob. qꝫ donatio causa mortis sit talis nature z substantie qꝫ revocari possit ad libitum donatoris tñ p pactum pōt recedi a subā z natura z nihilominus remanebit donatio que mortis cā nūcupaſ ff. de do. cā mor. l. si alienā. §. si. vbi pactum appositū in donatōe pdcā qꝫ nō lꝫ revocare valet vñ erit res donata apud donatoꝛ dum vivit z eo mortuo in psona donatarij effectualē hebit prin. cuius intuitū pōt hec donatio cā mortis appellari. Iste pāctus ut dixi ē mihi valde dubius ad dubitādum aūt fortius me adducit glo. que ē in. d. l. si alienā. § fi. i verbo acceperit que expsse decidit qꝫ ubi est factū pactū de nō revocādo subintelligiſ nisi totius voluntatis prime peniteat nisi illam glo. reprobaret Ja. de are. dicens qꝫ imo non est revocationi locus ex penitētia salvo nisi donatio eēt fcā in testamēto vel codicil. quo casu saperet qto ad revocabilitate naturā ipsoꝝ. ff. de ꝯditi. l sub cōditione de bo. libe. l. in servitute. §. sed z si quis Bar. aūt nō approbat nec ipugnat dcām glo. p scripta eius que viderim. Sed bene iprobat notificatonē Jacobi z bene qꝫ cū donatio cā morſ fit in testameto vel codicil. z sic de testādo vel codicillādo illa nō differt in substātia vel natura a mera ultima volūtate in qua nullū pactū ō nō petēdo validum pōt apponi cum per illud impediretſ libera factio testamēti ut. l. si quis in princ. testamēti dele. iij Si igiſ glo. pdicta est vera qō in pacto de nō revocādo tacite insit de sui natura nisi donatoꝛ peniteat totius prime volūtatis questio est sopita. ſ qꝫ dcā donatio p dcā pacta nō ppterea trāseat in ꝯctum donationis inter vivos sꝫ stat in sua prima specie donatōis cā morſ. z dicta pacta hāc habeant efficacā z virtutē ut rebus sic se habentibus z pnia nō peracta totius volūtatis prime dcē donatricis nullo alio casu excogitabili liceat aut possit cōvenire z invenio dñm Bar. dcām glo. tenuisse in. d. §. fi. p quo facit qꝫ quātum ad potētiam revocādi donatio cā morſ redacta est a d exēplum legatoꝝ ut. l. marcel. §. paulus de dona. cā morſ co. ti. l. si debitoꝛ in fi. z. l. illud. Sicut igitur legata nō obstante quocumqꝫ pacto possunt per penitentiam revocari ut dictū est sic z donationis causa morſ oēs ergo leges loquētes de pacto de nō revocādo sꝫ observādo modificatoꝫ recipiūt nisi fiat revocatio ex penitētia tot? volūtaſ. Dicet autem quis quid est revocare nisi penitere vñ ex quo lex interdicit potentiā revocandi ergo interdicit potētiā penitendi sꝫ respondeo nō de hac penitētia loquuta ē gl. sꝫ solū de illa p quā donatorem penitet toti? voluntatis ubi aūt nō totius tūc pactū stat firmū exēplū si donatoꝛ adiecit pactū ut non liceret revocare nisi in uno casu vel sub certa forma z postea vult addicere aliū casum z illū detrahere vel aliū cumulare qꝫ nō poterit z huic opi. inhereo in cōe pposita tanqꝫ humanioꝛ ppter duo. Primo qꝫ dicta mulier quātum in se fuit expssit qꝫ signāāue potuit qꝫ mortis cā donare volebat p verba primo loco signata q verba z in cā z in quālibet idiotā cadebāt z cadunt sequentia aūt verba pactoꝝ quid importet nō ptinet ad sensualitate mulieris nec alterius imperiti cū eorum effectus in iure consistat arg. de testa. in. l quid si nepotes z arbitror qꝫ illa pacta nō venīedo ꝯ z c. ut dain in civitate florētie imo quasi ubiqꝫ p italiam in quolibet ꝯctu tam spali qꝫ ppetuo apponi solent p notarios qui substātiaꝫ ipsoꝝ verboꝝ ignorāt qꝫ fuerunt posita potius ex errore z impitia notarijqꝫ ex volūtate z scia mulieri ignorātis substatiam significatū z certitaꝫ dictoꝝ verboꝝ. Moveor scdō qꝫ dcā mulier mater est qꝫ nō est verisimile in filij dispēdium quicqꝫ agere p pietatem sibi naturaliter inherētēꝫ C. qui petiſ tutores. l. matris pietas nisi forsan moveretſ ex reprobata ingratitudine z reverētia filij aūt novo amore novelli cōiugij ppter quē solent filij a matribus spoliari. ff. de dona. inter vir. z vxo. l. i. putū dixi cōsulo z psuado valde cōcordiam suggerit dcā equitas z qꝫ mater nullo mō voluerit eē donatione nisi tñmō cā mortis qꝫ nihil tradidit vere vel ficte salte per cōstitutionem pcarij qō vere indicat mentē eius ut noluerit filio aliquid acquiri nisi demū post mortē z ppter mortē. Et si diceremus dcām donatione inter vivos sꝫ quingētos aureos transcenderet esset nulla in toto transensu si insinuata non est. C. de donaſ. l. sancimus z. l. si quis argentum z si dicimus eam stare in finib? dona. cā mor. qō credo p vba pdicta tam signāter expssa de dcis penis nullatenus est curādum eo qꝫ donatio fuit nulla z per ꝯñs pacta nulla cū non fuerit vallata sufficiēti numero testium ut deū est in primo discursu z c. cclv.

De quadā captura requirēte duplicem cōsensum alicuius auctoritate laudi an teneat in casu infrascripto.

Audum fuit latum cōtinēs qꝫ pro cōstructione cuiusdā capelle solvaſ fratribus z cōventui ecclesie scē Marie de mōte carmino florent aurei cētum ita tñ qō ad eoꝝ manus nō pveniat nisi intercedēte cōsensu z licentia thomasij vgij postqꝫ dict? thomasius cōcessit licētiaꝫ z cōsensum suū per publicā scripturam qꝫ dci fratres z capitulum possint petere z exigere dcām quāntitatem det z solvat dictis fratrib? capitulo z cōventui Ita tñ qꝫ dci fratres z capitulū z cōventus nō possint habere vel recipe sine eiusdem thomasij licentiam vel cunsensu postqꝫ iudex secularis ad petitionē pcuratoris z sindici dcōꝝ fratꝝ capli z cōventus visa dcā licētia fecit capi dcm̄ gerardū z detineri qui gerardus petit se relaxari tanqꝫ nō debite captū post hoc dci fratres fecerūt sindicos seculares ad recipiēdum dcām pecuniam quibus dictus thomasius cōsensit z dedit licentiā recipiendi z habendi. Queriſ an dicta captura debeat revocari vel non z c.

Super predictis vꝫ de iure dicēdum dictā capturā revocari nō debere fm ea que pponunſ si servata fuit forma statutoꝝ de captura loquentium que statuta nō vidi. Nam ad dcām capturā devetum fuit concurrentibus reliquis que oportet cōcurrere nam fuit facta ad petitionē sindici dcōꝝ fratrū z cōventus. z pro dcā executione fieda fuit adit? iudex secularis qui competēs est ut in c. cū sit generale de fo. cōpe. z corā dcō iudice ostēsum fuit laudū ante capturā z lꝫ dcis sindicis qui fecerūt cū capi vel capitulo z cōventui nō posset solui dcā pecunia absqꝫ licētia z cōsensu dci thomasij tñ dictus thomasius cōsensit dcis fratrib? z capitulo qꝫ ipsi possint petere z exigere dcām quātitatem a dcō gerardo z qꝫ possint facere cogi ipm gerardū ut quātitate pdictam det z solvat ipsis fratribus z cōventui nō tñ manualiter qꝫ ad manus eoꝝ pveniat z sic interpretāda sunt verba dcē licētie primo loco date alias dcā licētia eēt pplexa dum primo cōsensit dari z solui fratrib? z deinde denegavit eos posse pcipere z habere dcām pecuniā sine eiusde thomasij licentia z cōsensu sensus ergo dcōꝝ verboꝝ est ut nolla incurraſ pplexitas qꝫ fratres possint cōpellere dcm̄ gerardū absolvēdum lꝫ ipsi manualiter nō possint solutionē recipe

vigore dcē licētiam ⁊ cōsequēs captura ergo est licita. Ex quo dictus thomasius dedit licētiam agēdi ⁊ exigēdi. ⁊ qr postea successiue ut apparet in thematе dict⁹ thomasius de nouo dedit licētiam ⁊ cōsensum iudicis de nouo recipiēdi pecuniam pz qr ipsi sindici dcā3 pecuniā recipere pñt. Ad hoc cōcludo primam licētiā3 datā p dcm̄ thomasiū sufficere ad agēdum ⁊ petēdum dcām pecuniā ⁊ faciēdum cōpelli dictū gerardum ut pecuniā dcām solueret fratrib⁹ ⁊ capitulo ⁊ cōuentui intercedēte tñ nouo cōsensu dci thomasij. Cū3 igit cōsensus interuenerit ⁊ superuenerit fratrib⁹ ⁊ capitulo ius recipiendi solutionē pdictam ex cā de pterito merito sufficit l3 eam a prin. nō haberet tex. est in. l. si alienā. §. si. ō pig actio. Si tñ dict⁹ gerard⁹ a dcis fratrib⁹ ⁊ caplo peteret cautione de dcā capella cōstruēda audiri ⁊ exaudiri deberet ut in. l. quib⁹ diebus. §. termin⁹. ff. de cōdi. ⁊ demon. ego Ange. ⁊c. ccvij.

An restitutus ab anno ppter homicidiū3 possit impune offendi auctoritate quarūdam cōstitutionū diuersarū3 reseruatarū post cassationē bānitorū ⁊ qñ cōpetat ius uindicte ⁊ an stantib⁹ illis ordinationib⁹ possit ppria auctoritate vindicare ⁊ an requiratur qr ante fuerit sententia lata de crimine contra illum Rubrica.

Guido Raynerij de comitatu florentie cōmisit homicidiū in psonam Jo. forensis de florentia in ciuitate florentie m. iii. ccc lxxij de mēsis Junij p quo homicidio dict⁹ guido fuit cōdēnatus ⁊ exbānitus p cōtumaciā in ere ⁊ psona p dñm capitaneū populi ciuitatis florentie ⁊ subsequenter descriptus in libro malabiatorū3 fm formā ordinamētorū de quibus. j. fit mentio postea in. m. ccclxxviij. p bailiā a populo ⁊ cōi florentie fuerūt in dcā ciuitate fcā quedā ordinamēta in fauore cōdemnatorū ⁊ exbānitorū cōis florentie de eorū restōne ⁊ rebānitiōe ⁊ alias circa pdcā de quibus infra fit mentio quorū vigore dictus guido fuit actualr canzellatus de dcā cōdēnatōe ⁊ bāno lato pro homicidio dcō. Et ē verū qr in volumine cōis florentie erāt tpe dicti homicidij ⁊ ante ⁊ postea ⁊ nūc sunt inter alia statuta seu capitula. pmo caplm positum sub rubrica de pena pcutient ⁊c. ⁊ istud capitulū inter cetera disponit qr si quis cōmiserit vulnera cū3 cicatrice vel mēbri debilitatōe puniat in libris mille p quolibet tali vulnere ⁊ si is qui aliquod ex dcis maleficijs cōmiserit vel cōmitti fecerit cōdēnatus fuerit possit offendi impune psonalr per huiusmōi iniuriā passum ⁊ ēt per oēs de domo sua sibi cōiunctos usq3 in quartū gradū ⁊ p quelib3 eorū de quacūq3 ēt grauissima offensiōe tanq3 exbānitus cōis florentie p maleficio ad pdcām offensam p tali vindicta recipiendā nō obstante qr non repiret in libris exbānitorum cōis florentie ⁊ nō obstante qr cōdēnatōem ppterea de eo fcām soluiss3 vel solueret cōi pdcō. Secūdo erat ⁊c. ⁊ sequitur in dcō volumine statutorū aliud caplm positum sub rubrica de maleficijs p quibus quis malabiatus teneat qr disponit inter cetera qr quicūq3 de ciuitate comitatu vel districtu florentie offenderit aliquā psona ciuitat uel comitat vel districtus florentie occidēdo uel mēbrū abscindendo possit impune offendi ab offenso ⁊ eius cōiunctis p lineā masculinā usq3 in quartū gradu3 fm iura ciuilia si deinde pax fcā nō fuerit nō obstante qr cōdēnatōem soluerit de se fcām vel ullo mō de dcā cōdēnatōe vel bāno exemptus aut liberat⁹ sit ⁊ qr tales malefactores debēt describi i quodā libro qui vocat liber malabiatorū qui retineri d3 in camera dci cōis In quo libro notarius introitus camere scribere teneat tales malefactores ⁊ ēt p assassinatu cōdēnato ponēdo ⁊ scribendo in ipso libro nomē ⁊ pnomē ipsius malefactoris ⁊ populū seu locū de quo scriptus fuerit in ipsa cōdēnatōe ⁊ cuius tpe ⁊ cā3 quare fuerit cōdēnatus infra tertiā diē post notificatōem sibi p quēcūq3 fiendā p illum rectorē qui ipm cōdēnauit seu aliquem de sua familia quā cōdēnatōem rector qui eū cōdēnatum facere teneat ifra tertiā diē ⁊ nihilomin⁹ rector qui sic cōdēnaret teneat in ipsa cōdēnatōe exprimere dcm̄ talē haberi debere p malabiato ⁊ nihilomin⁹ p cōdenatōem fcā3 et p cōtumaciā de tali sic offendēte dcūs talis sic offendēs quo ad sui piudiciū ⁊ grauamē ⁊ penas suprascriptas habeat ⁊ reputet in oibus ⁊ quo ad oia ac si descriptus eēt in libro predicto Insup non possit ipsa persona sic offendēs seu ppterea cōdemnata esse stare uel morari in ciuitate comitatu uel destrictu florētie donec pacem habuerit ⁊c. Hoc ēt adito qr in quolibet pdictorū casuū3 ille qui fuit cōdemnatus occasionib⁹ pdictis uel aliqua eaꝝ ex tpe talis cōdēnationis habeat quo ad eū ⁊ quoscūq3 alios p delinquente s3 qr in tali cōdēnatōe cōtinebit et si p cōtumaciā fuerit cōdēnat⁹ subsequēter repit ⁊ sequit i eode volumine aliud capitulū sub rubrica de pena facietis vindictam nisi in principale psonam. qō capitulū inter cetera disponit qr quecūq3 psona ciuitat vel comitat florētie occidēdo uel mēbrū possit impune offendi a pmo offenso ⁊ ei⁹ cōiunct. p lineam masculinā a quocūq3 alio existe cū3 pmo officio pdicto vel ei⁹ cōsorte vel cōiuncto p lineam masculinā non obstāte qr cōdemnatione soluerit de se factā vel alio mō de cōdemnatōe vel bāno exempt⁹ aut liberat⁹ fuerit. Et qr tales sic offendētes ponant ⁊ scribant p notarios camere in quodā libro qui appellet liber malabiatorū. Reformatiōes ⁊ ordinamēta pdicta fcā in M. ccclxxviij. fauore cōdemnatorū ⁊ exbānitorū disponūt in effectu qr oēs ⁊ singuli qui hactenus quocūq3 ⁊ qualitercūq3 ⁊ quacūq3 rōe occasiōe iure mō uel cā exbāniti vel cōdemnati fuerint seu exbāniti tm̄ uel cōdemnati tm̄ cōi florētie p quocūq3 delicto maleficio culpa uel excessu p quēcūq3 rectorē populi vel cōis flo. sub quacūq3 forma mō vel tenore intelligant eē ⁊ sint ab oibus ⁊ singulis bānis cōdemnationib⁹ ⁊ mult descript ⁊ registrans ⁊ qualibet eaꝝ ⁊ ab oibus singulis in ipsis ⁊ qualibet vel aliqua ipsaꝝ cōmēs rebāniti absoluti exēpti ⁊ plenissime liberati. Alia vero dictaꝝ reformationū disponit in hoc effectu. v3 qr oēs ⁊ singuli exbāniti ⁊ cōdemnati p quocūq3 delicto maleficio culpa uel excessu p aliquē rectorem ciuitatis vel cōis florētie quacūq3 de cā ⁊ in quacunq3 forma uel pacta sint ⁊ esse intelligant ab oibus ⁊ singulis eoꝝ bānis ⁊ cōdemnationib⁹ penis mult registrationib⁹ ⁊ descriptionib⁹ seu grauaminib⁹ priuationib⁹ ⁊ seu inhabilitationib⁹ quātūcūq3 penalibus ꝯ eos vel aliquē ipsoꝝ vel alios seu aliū eoꝝ vel alicuius eoꝝ occasione quorūcūq3 illatis datis secutis uel impositi seu que uel qui inferri uel imponi quocūq3 possint occasione eoꝝ vel alicui⁹ eoꝝ de quibus superi⁹ cōtinet penitus liberi vel absoluti ⁊ in oib⁹ ⁊ singulis ⁊ quo ad oēs ⁊ singulos ⁊ oia singula in integrū restituti ita qr ipsoꝝ vigore vel pterito de iure uel de fcō nullo tpe possit grauari copelli uel qūolibet molestari p aliquē rectore uel officiale ⁊ qr debeāt cā3ellari de quibuscūq3 bānis cōdemnationib⁹ ⁊ descriptionibus p notarios ad hoc deputatos ⁊ qr taliter canzellati intelligant esse ⁊ sint ab ipsis bānis cōdemnationib⁹ registrationib⁹ ⁊ descripti ac penis priuationib⁹ grauaminib⁹ ⁊ inhabilitationibus ⁊ ab oibus ⁊ singulis exinde secut. ⁊ in integrū ⁊ p oia restituti. ⁊ quelibet dictaꝝ reformationum h3 clām in hac forma seu effectu v3 nō obstan. in pdictis uel aliquo pdictoꝝ aliquibus statutis ordinamentis prouisionib⁹ reformationibus uel dicentis cōis florētie et si de ipsis eēt fienda mētio spālis quibus sit generaliter ⁊ spāliter derractū3 ⁊ derogatū. Ex quibus sic narratis ipsis diligenter examinat ⁊ uisis ēt tenoribus dcōꝝ statutoꝝ ⁊ ordi. ⁊ reformationū ⁊ restitutionum. Querit an de iure dict⁹ guido possit impune offēdi a cōiunctis dci quōdam Jo. Item querit an fm formā dcōꝝ ordinū ⁊ reformat restitutum ⁊ rebānitum exbānitos ⁊ cōdenatos dictus guido fuerit ⁊ sit restitut⁹ aduersus homicidiū ⁊ aduersus ea que ꝯ eum deposita erāt fm formā dcōꝝ statutoꝝ v3 qr posset ipune offendi. Itē querit an fm formā dcōꝝ statutoꝝ pmittent. vindictā ppria auctoritate requirat cōdemnationē anteq3 vindicta fieri posset lata3 fore sup crimine ꝯ ipm in que talis vindicta fiet. Ite3 querit an ius dicte uindicte ppria auctoritate vigore dictorū statutorum ēt si cōpeteret in dcō casu tollat tpe. xx. annoꝝ sicut tollit ius uindicādi p uiam accusationis.

Secundum ea que pponunt dictus guido fuit p homicidio cōdemnatus in ere ⁊ psona ⁊ exbānitus ⁊ in libro de malabiatoꝝ scriptus s3 formā ordinamētoꝝ ciuitatis florētie in eo ergo non uendicat sibi locū dcm̄ capitulū primū positū sub rubrica de pena pcutientis ⁊c. Sed uedicat sibi locū aliud capitulū positū sub rubrica de maleficijs p quib⁹ quis malabiatus censeat. ⁊ sō ip3 capitulū psequat. Et ostēdo prima fronte ppria auctoritate posse summi uindicari ꝯ dcm̄ guidonē p cōiunctos quōdā dci Jo. interfecti in quartū gradū in dcis statut. descript. ex quo pax facta nō fuit. Ad hoc dicēdum mouet solū vnica rōe qr sic fieri posse uindictā statutum pmittit. vñ aliud nō debemus inquirere. ff. qui ⁊ a quib⁹. l. psperit insti. de usu cap. §. qr aūt. Nō ob. qr cōdemnatio ⁊ bānum sunt canzellata ⁊

lata z cassa z ab ipsis cōdemnatione z bānos dic⁹ guido est liberatus z exēptus ab eo q̄ dēm statutum dcām vindictam pmittit z concedit nō obstante q̄ exbānitus z cōdenatus condenatōem soluerit de se fcām vel alio mō a dcā cōdenatione vel bāno dictus bānus vel cōdenādus sit exemptus vel liberādus vt pz in.d.c.ibi non ob.q̄ cōdenationez soluerit de se fcām vel alio mō de dcā condemnatōe vel bāno exeptus aūt liberatus fuerit. Si igit̄ pmittit̄ dcā vindicta postq̄z cōdēnatio est soluta p quam solutōem oīa obligatio est sublata vt insti.qui.mo.tol.ob.in pri.ergo multo fortius cum nō est condenationi satisfactum: sed alio mō quis ē liberatus vel exeptus: z hoc ēt importantverba statuti ibi vel alio modo z c. que quidem verba sunt generalia comp̄bendentia oēm spem liberatōis z exemptōis vñ generalissime intelligenda z accipienda sūt vt plene pbatum ē supra in p̄cedenti cōsilio quod dedi iam sūt plures āni padue cū ibi regerem cathedrā ordinariam iuř ciuilis. Cōtrariū est veritas q̄ dēm statutum nō pcudet nisi qñ quis eximit̄ vel liberat̄ a cōdenatione: sed qñ quis liberat̄ a delicto z a penis delicti statutū nō pcudet z est casus obmissus vñ remanet in dispōne iuř cōis.ff.de lib. z postu.l.cōmodissime.de cōdi.ob cām si extraneus so.ma.l.si cum dotem.in pri. Cōstat aūt q̄ ille qui restituit̄ aduersus delictū reponit̄ in loco in quo erat ante delictū ppetratum ita q̄ ō ipsius delicti pena queri amplius nō oz quicquid enim induxit delictū restitutio tollit. C.si aduersus delictū .l.i. z .ij. Hec.n.est natura restōnis in integrū vt semp restitutus sit repositus in locum gradū z casum in quibus restitutus erat ante actum aduersus que restō est cōcessa vt.l.videam⁹.§.infamaria.ff.de visur.C.de sen pas.l.i.in fi. z .l.fi.e ti. Recupat ergo quis p restōnem in oibus z per oīa statutū p̄stinū vt insti qui.mo.tu. pa.po.soluit̄.§.pari rōne vbi signāter glo. dicit q̄ restitutus intelligit̄ p oīa restit. z in pristinū statum p oīa repositus et si in restōne non fuerit adiectum illud verbūz p oīa q̄ aūt dictus guido sit restitutus aduersus ipm delictū z p cōsequens repositus in eo statu in quo erat ante homicidium pz ex verbis p̄me reformatōis eximentis z plenissime liberantis z restituētis eūdem z alios exbānitos in integrū aduersus condenatōes multas z bāna descriptōes registratōes z quālibet eaz z ab oibus z singulis in ipsis z qualibz ipsaz cōtentis z ex verbis reliberantis z eximentis z restituentis eum z alios exbānitos aduersus oēs penas grauamina z priuatōes z inhibitōes quātūcūq̄ penales z penalia z quo ad oēs z singulos z omnia z singula. Cū igitur in integrū restitutus sit aduersus oīa z singula ɔtenta in bānis cōdenatōibus z registratōibus predictis z delictum homicidij supradicti in cōdemnatōe bāno z registratōe sit contentum appet q̄ nedū q̄ ipse homicida sit restitutus aduersus condenatōem bāni z registratōem imo e restitutus aduersus ipsum delictū z directe pusitus in locum z casum ac si nūquā deliquisset vt dictis iuribus z ar. optimū.ff.de natu resti.l.q̄ris. z in cor qui.mo na.effi.le.§.discretis ij col.ff.de mino.l.q̄ si minor.§ restō. Fingit ergo dēm statutū homicidā nō deliquisse sz si nō deliquisset nō posset offendi impune ergo nec iste restitutus offendi poterit. Pro hoc pte facit q̄ statutum puniēs homicidā nō liberat cum plene p solutōez vel aliā satisfactōem qđ pz q̄ permittit eum posse offendi impune. Cum ergo dcā prima reformatio liberet ipm plenissime a p̄dictis cōdenatōibus z bānis z registratōibus cum clausula derogatoria plenissima de qua in p̄ncto firmentio ergo pz q̄ dca reformatio in hac pte corrigit dēm statutum ēt si intelligeremus illa verba vel alio mō z c.referri aut cōprehendere restōnis casum z sic et dz stari vel iri vltime ex quo plenissimā liberatōem cōcedit. Nulla aūt liberatio est plenissima nisi cum de nullo obstaculo pōt qū restricari. C.si aduer.so.l.i. z .ij. cōnincta glo. z ibi per cy. Pro hoc q̄ verba dicti statuti liberant ipsos bānitos nō solum a cōdenationibus z bānis sz ēt a penis z grauaminibus z p̄uatōibus quibuscūq̄: sz magna pena magnūq̄ grauamē est posse offendi impune z vnicuiq̄ licere in bānitum manus ponere violētas vsq̄ ad morte inclusiue. C.qñ li se sine iudice vin.l.i. z .ij. C.de his qui ad ec.cōfu.l.si seruus in fi. C.ne quis vela regia.l.i. vnde z vbi imponit̄ talis pena adhuc hodie dubitat̄ utrū possit interuenire.per.l.pe.§.ad crimē.ō pub.iudi.qđ ad p̄ns nō examino. Pro hoc q̄ dēm statutum disponat q̄ vigore vel p̄textu ipsoz de iure vel ō fcō dci exbāniti non possim vltimo tpe grauari vel molestari per aliquē rectorē vel officiale z q̄ ab oib⁹ z singulis eande secur

sint in integrū z per oīa restituti: sed ex ipsis delictis z bannis z cōdemnationib⁹ nō est dubiū q̄ ante dcām restitutionē dci exbāniti vis cōdemnatōis z bāni sequela sublata est. Ex quibus cōcludo q̄ cū dñs guido nō solum sit restitutus aduersus siniam z bānum descriptione z registratione sed aduersus ipm delictū p illa verba z in oibus z singulis in ipsis z qualibet earum z c. Et ēt aduersus oēs penas multas grauamina z priuatōes z sic exeptus absolutus z plenissime liberatus z p illa verba exepti z plenissime liberati z in integz p oīa restituti vt pz ibi in integrū z per oīa restituti q̄ dict⁹ guido nullo mō pōt offendi impune nō obstāte statuto p̄dicto q̄ ad casum restitutionis se nō refert qñ restitutio est plenissima vel si se refert p illa verba vel alio mō q̄ dcā reformatio sit dcō statuto in hoc exp̄sse ɔria nulli dubium q̄ hec reformatio tollit statutū p̄mis in ordie maxime p dcām clām derogatoriā que est multū pregnans z latissima z q̄ vt dixi dēm statutum nō pcudet nisi cū quis absoluit̄ z liberat̄ a cōdenatōib⁹ vel bānis sed cū liberat̄ a delicto z penis z grauaminib⁹ de hoc statutū non pcudit vnde remanet dispositioni iuris cōis eo mō quo supius dictum est. Ex p̄dictis apparet q̄ nō est querendum cui⁹ vindicte cōpetat. Ex p̄dicta intellige vera si bānum cāzellatum fuit de mense maij sm forma reformatōis edite die.xxiij. nouēbris M°cccl xxiij. nō lata iniā ɔ delinquēte q̄ hic lata fuit nec et est necesse discutere an iuri vindicādi ō fcō p̄scribitur xx. ānis sicut iuri accusandi vel iuri inquiredi p.xx.sz doctrinā traditā in.l.querela. C.de fal. Credo tñ q̄ competit iis vindicte q̄ lex notat factū.ergo z c.de ritu.nup.l.palam.§.que in adulterio.ff.de infa.l.i eo.ti.l.genero incidisse igit̄ ipo facto videt̄ in canone seu lege late siue homicida quo ad hoc vt impune possit offendi vñ nō videt̄ necessarium adiri iudicē p hac offendedi licentia impetrāda.ff.de capti.dimi.l.amissione. §.qui deficit in glo.ff.de publica.l.cōmissa.ff.de ope.no.nūcia.l.de pupi.§. z hz z .ff.de cōdi.insti.l.que sub cōditione.§.fi. In ɔrium facit ff.de iure fisci.l.eum qui delatore facit eim ambigit z incerti declaratio ad iudicē spectat nec ante fieri dz executio criminis q̄z cōstat p siniam de delicto vt ibi.ff.ad turpil.l.i.§.i.ad municipa l.ordine.§.i. Nec plus videt̄ pmittedum pti q̄z iudici ergo z c.vt.l.hoc aūt.§.nō defendi.ff.qui.ex cau.in posses.ea. Sup scdo arguo q̄ nō p̄scribant̄ q̄ illud ius vindicādi in mera facultate cōsistit cui nō p̄scribit̄ sicut nec iuri eūdi p viam publicā. In cōtrarium q̄ iuri adeūdi p̄scribit̄ qđ sola voluntate cōsistit z iuri offeredi q̄ similiter in mera facultate cōsistit. Nō decido ad p̄ns q̄ non expedit fingamus ēt nanq̄z cōiunct̄ occisi potuisse de fcō deficiēte licentia vendicādi pro z ɔ iura sunt clara me nūc vlteri⁹ nō intromitto. Si aūt expiret dicam suo loco z tpe qđ sniā. Sed ex p̄dictis sane apparet qđ sup p̄dictis sentiri oporteat. ego Ang. z c.

cclvij.

De pace ducis mediolani z cōis florētie vbi sunt multa dubia in eius caplīs de pemptione instātie z iudicis cōpetentia de petitione in libello iusta vel nō de exbānitis vel exilētis vel forestat.qđ multipliciter cōtingit ō cāzellatōe scriptoz vel depictoz iniuriose z qñ aliquis in caplis cōtinet̄.vt coheres alicuius partis. Rub.

Iter Capitula pacis edite inter illustrē p̄ncipe dñm comitez virtutum z c. Ex pte vna cōe florētie z bononie z ex pte altera inter cetera duo capitula cōtinent̄. Primū q̄ omnes exititij z forestati occasione dce guerre restituant̄ ad eoz bona existentia mobilia z eoz cōdemnationes z bāna cassentur put plenius in.d.c.cōtinet̄. Scdm q̄ omnes depicti a tpe lige facte pl̄t inter dcās ptes citra z omnes scripture fce in opprobrium alterius ptium sequacium subditoz vel adherentiū alterius ptis cassentur canzellent̄ z aboleant̄ demū emanauit quedā reformatio edita i cōi florentie q̄ dcā duo capitula executiōi mandent̄ put iacent z q̄ dce scripture que p formā dictoz capitulorum cassande z abolende venlāt pro cassis z canzellatis habeantur durantēq̄ dca guerra. Quidam paulus dñi lapi de castiglionchio ciuis florentinus fuit inquisitus z cōdenatus vt pditor sue patrie ex eo q̄ reuelabat omnia secreta z consilia cōmunis florentie p interpositas psonas dño comiti virtutū z in dcā cōdēnatione z pcessu dictus dñs comes velut inimicus z maliuolus cōis florentie nominatus est. Item in cōi florentie vigent due reformationes quarū vna fuit edita in.lxiij. z illa tradit formā indifferenter in omnibus casis

modū z formā ꝓcedendi per quoscūq officiales forenses uel eius. ꝗ ꝓcedi possit sūmarie z de fcō z ꝙ iudex dcā rum cārum habeat tres menses ad ipsas decidēdas. Alia reformatio fuit fcā postea que incipit ad abreuiādū z illa dispōnit ꝙ omnes cāe ciuiles sunt sūmarie z tradit simplr modū z formaz ꝓcedendi z in dcīs cāis quelibet ꝑfigit terminū instantie lx. dieꝝ vtilium. Item viget vna alia reformatio dudum edita ante guerrā dispones ꝙ fine officialiū in criminib⁹ late non possint dici uel allegari nulle. z ꝙ cuilibet officiali forensi cōis florentie super hoc fit adempta iurisdictio. Nūc petit. dēi pauli qui in dcā sententia fuit pecuniariter cōdemnatus z et ad ppetuum carcerem z ꝙ etiam depingeret in muro domus cōdicte cōis florentie multum opprobriose que quidem picture delete z abrase fuerunt de mandato dci cōis pro executōe dcōrum capitulorū petit declarari dcm̄ paulum uelut adherente z sequace dci dn̄i comitis gaudere beneficio dce pacis z eum intercludi in dcis capitulis z dcās scripturas condemnatiōes z alias omnes inde secutas occasiōe eoꝝ velut interclusas in dcis capitulis cassari z cāzellari z ꝓ cassis z canzellatis haberi sꝫ forma dce reformationis ac z ipm paulum de dcis carceribus relaxari z reponi ꝑstine libertati. Per sindicum vero cōis florende opponit ꝙ predcā fieri non debent tribus ð causis. Primo qꝛ ptās ciuitatis cōis florentie non ē iudex cōpetens imo est adempta sibi omnis iurisdictio sꝫm formā dce reformationis. Secūdo qꝛ lꝫ eet iudex cōpetens tamē instantia dce cāe est perempta per lapsum. lx. dierū utiliū. Tertio qꝛ dcūs paulus non fuit nec est de sequacibus uel adherentibus dicti comitis nec fuit datus per ipm dn̄m comitē ꝓ sequace uel adherente in tempus in capitulis cōtentuꝫ lꝫ postea z lꝫ eet de sequacibus tamē scripture cōdemnationū nō debet canzellari sꝫ solum scripture appentes in albo una cum pictura fcā de dcō paulo. Queritur ergo visis z cōsideratis oībus supradictis que z quales debeant esse ptes dn̄i potestatis in ꝓnūciando in cā predicta z c.

Uia Consultatio multū generalis extitit eo ꝙ querit̄ que sint ptes iudicis z domini ptātis in ꝓnūciando in cā predcā z an petita ꝑ ꝓcuratorem dci pauli fieri, ꝓnūciari z sententiari possint z debeant per dcm̄ dn̄m ptātem. Uisis omnib⁹ z singulis supradictis sꝫm formā cōsultationis predicte z sniam conformari libello ꝙ vt. l. vt fundus cōi di. z C. de fideicō. lib. l. fi. Idcirco uidēdum est ꝑmo quid petat̄ pro parte dicti pauli vt sic possit snīa dicti dn̄i ptātis z sui iudicis cōformari petitis sine pro eo siue ꝯ ipsum paulū sniaꝫ ferri oporteat. z super hoc respōsum pꝫ clare. Concluditur enim z petit̄ in libello decerni z declarari cōdēnatiōem latam ꝯ dcm̄ paulum z dcās alias scripturas vigore seu ꝑtextu uel occasione dce condenationis ꝯ dcm̄ paulum seu i ei⁹ ꝑiudicium fcās cōꝑhensi sub dispōne capitulorū dce pacis z reformationis facte per cōmune florentie z pro executiōe dcōꝝ capituloꝝ locum habere z obseruari debere z posse z per cōsequens omnes scripturas fcās a tempore lege in pn̄ citra in opprobrium dci pauli sequacis dci domini comitis virtutū z maxime dcām cōdemnatiōem z omnem descriptiōem z registratiōem exinde ꝯ dcm̄ paulum secutas z fcās. z recōmendatiōem fcām de dcō paulo penes superstites carcerum z extinctarū cōis florentie fuisse z esse cassas z deletas z pro cassis deletis censeri z haberi debere. Secūdo petit̄ ꝑncipalr̄ dcm̄ paulum declarari fuisse z esse liberū z absolutum a dcā condemnatiōe z recōmendatione z a cōtentis in eis. Tertio petit̄ declarari dcm̄ detractandū grauādum vel quōlibet molestādum nō esse sꝫ potius libertati pristine reponēdum. Quarto petit̄ dcām cōdemnationem z recōmendatiōem z scripturas predcās cassandas z delendas ec z cassari debere z delere. Quinto petit̄ declarari ipm paulum gaudere debere z ad eum ptinuisse z pertinere z spectare bn̄ficium dce pacis z reformatiōis ꝑdicte z ipsam pacem z reformatiōem locum habere z intelligi debere z posse in ꝑsonam dicti pauli z in dcā condēnatione z recōmedatiōe z scripturis ꝑdcis. Sexto petitur ꝑcipi z mādari notarijs deputat̄ seu deputādis ad canzellādū condēnatiōes ꝑdcās ac ēt notarijs dcāꝝ stincarū q̄tenus dcām cōdēnatiōem z dcām recōmedatiōem fcām supstitib⁹ z apō supstites dcōꝝ carceꝝ cassent z deleāt de quibuscūq libris z actis cōis florentie z dictorum carcerum. Septimo z vltimo petitur precipi z mandari supstitibus dcōrum carcerum q̄tenus dcm̄ paulū relaxēt z liberēt a captura z a de

predatiōe predcā z pristine libertati reponāt. Contra quaꝫ petitione pro pte curie plura inuenio opposita. primo ꝙ ipi nō sunt dce cc post cognitores dicte litis obstāte statuto dicti cōis posito sub rubrica ꝙ nō admittat̄ petitio de cāzellando bānitos vel cōdemnādos z c. ꝑ qd̄ statutū adimit̄ iurisdictio cuilibet officiali forensi cognoscēdi certis solennitatib⁹ obseruatis. Scdō ꝙ lꝫ ad eos spectaret cognitio tn̄ instātia est dicte cāe pempta. Tertio qd̄ lꝫ instātia dce cause pempta non eet tn̄ nō debet fieri petita ꝑ paulū velut non inclusum sub uerbis capituli dce pacis neqꝫ reformatiōis ꝑdicte. Et sup hoc tertio super quo tota vis totiqꝫ pōdus cāe consistit inuenio ꝓ parte dce curie copiose elegāter z subtiliter allegatum que infra recēsebo succicte ꝓut expedit ad reducedū cōsultatione ꝑdictam in rectā viam iustitie z oīa oportunia in cōsonātia luculēta. Uenio ad primū z super hoc dꝫ modicū extitari eo ꝙ dcō statuto adimedi iurisdictionem est derogatū ꝑ vltimā reformatione arbitrorū fcām fore per habetem ptātem approbādi dcām pacem z ei⁹ capitula z ꝑ ꝯsis statuēdi ordinādi z reformādi ꝙ dcā pax z capitula z in eis cōtenta executioni mandent̄ sine qua executione oīs approbatio inanis eēt z frustratoria. Super scdō pōt fortius dubitari qꝛ siue dicam⁹ dcām cām ciuile instātia est ꝑempta cursu. lx. dieꝝ ut in reformatione ad abreuiādū siue dicam⁹ eam criminale similiter est pempta ut pꝫ in statuto cōis florēte loquēte de instātia cārum criminaliū siue dicamus ipam mixtā ꝓut allegat curia applicare debem⁹ eius substātiam z naturā alteri extremoꝝ cuicūqꝫ aūt simplicemus idem est in iudiciū vn̄ nō curat̄ ex quo capite hoc cōtingit de libe. z post. l. gallus. §. si eius z qꝛ vbicūqꝫ mixtū sapit de natura cuiuslibet simpliciū seu extraneoꝝ si vnum ab altero inseparabile est iudicamus de illo qd̄ potētius agit in mixtum. ff. de sta. homi. l. querit̄. Sed ita est in ꝓposito qꝛ id qd̄ uersat̄ in cā hui⁹ relaxationis petite z cassatiōis abolitionis z cāzellationis condenationis ꝑdicte z aliaꝝ scripturaꝝ sic cōnexe se hꝫ ꝙ vnū nō pōt ab altero separi sꝫ ad positionē vni⁹ necessario infert̄ z aliud z vno remoto necessario remouet̄ z aliud. Hoc tn̄ nō obstāte dico dcām instātiam nō fore pemptā uelut nō cōprehensam sub aliquo dcōꝝ simpliciū attento rigore quē solum intueri debem⁹ in statutis que stricti iuris sunt ut. l. cōstitutionib⁹ ad munici. qꝛ statuta exorbitāt a iurē cōi sicut ē in ꝓposito casu. C. de iud. ꝓperādum cōiuncta. l. si ita sit scriptū de libe. z post. ꝓduci eim dispositione fcām de simplicib⁹ admixta vel ad ea que anormala sunt nō est nisi ꝑ viā interꝑtatōis extensiue ex quo verboꝝ rigor repugnat ut. d. l. si ita cātur aūt dcā interꝑtatio extēsiua a cōiectura volūtate disponētis. Et in hoc casu talē ꝓductione fieri suggerit equitas z benignitas que versat̄ intuēdo volūtatem disponētis quē est verisimile idē disposuisse in casu mixto si cogitasset interdū causat̄ ab expssa dispositōe legislatoris ꝓducent̄ disposirū de simplicib⁹ ꝓduci ad mixtū dispositionis capita cōiungēdo ut. d. l. gallus §. si eius ver ꝙ querēdum. Interdum cāt̄ ꝓpter remotionem euidētis iniquitatis z absurditat̄ ut. l. ij ff. de ver obl. et in themate ꝓposito nulla dcārum cāꝝ subest ꝓpter quā dcā ꝓductio ad casum mixtū possit fieri. Non eim equitas uel benignitas nō eim est equū aūt benignū instātiam cāꝝ breui tpe perire per tex. in d. l. ꝓperādum. Ite nulla insurgit equitas vel absurditas si nō fiat hec ꝓductio. Item nec statutū vltra ꝓcedit specifice ꝓducēdo ad cām mixtū vn̄ remanet hic casus in dispositōe iur̄ cōis velud obmissus. l. cōmodissime de lr z post. z. l. si vero. §. de viro solu n atri. z ad hāc cōcor. reducant̄. l. cum pastaꝫ. §. ꝑscriptōe. ff ō adul. insti. de actio § item mixta z in cor. de nō elige. scdō nubē. §. si uero mixte ꝑ hoc spāliter adduco qꝛ ubicūqꝫ lex loquēs de mixto attribuit eidē naturam distinctā a quolibet simpliciū terminoꝝ ibi nūqꝫ mixtū cōtinet sub simplici ꝓpter attributionē distincte nature quecūqꝫ aūt differt in substātia z natura illa nō censent̄ eadem nec eiusdē spēi qm̄ eē idez in specie nō est aliud q̄ꝫ esse idē in substātia z natura ut plene no. Dy. in. l. sine possessione in iij. col. ver preterea due possidendi qualitates z c. de regu iur. li. vj Sed cāe mixtis quātum ad modū z ordinē causandi lex attribuit ꝓpriam z distictam naturā discōuenietem cuilibet simpliciū z extremoꝝ ut in. c. tue extra de ꝓcu. ergo pꝫ ꝙ statutū dispōnēs ð tpe instātie causaꝝ ciuilium de ꝑse z criminaliū de ꝑse nō ꝓducit̄ ad cās que sunt mixte ex quo sunt natura distincte. Et ꝑ hoc pꝫ risum ad oīa iura dicenta sub simplicib⁹ cōtinerī mixtū qm̄ illud nūqꝫ cōtingit nisi in altero triū casuū ut

sugtas

superi⁹ dcm̄ est quoꝝ nullus versat̄ in themate. Pro hoc adduco potissime qꝛ reformatio antiqua loquēs de instantia cāꝝ corrigit̄ p dc̄m reformatōem ad abreuiandū in cāis ciuilibus vnde nō pōt nullo modo trahi ad aliquā cōsequentiā dcā ꝑicula correctiua nedū ex idēptitate rōnis in ano nec ēt ex potentiori ꝛ longe magis vrgente. C. de sa. si. ex. auten. quas actōes. C. de app. l. ꝑcipimus. in fi. cum igit̄ dcā reformatio solū de cā ciuili loquens vt intra veniat correctiue nullo mō trahenda ē ad cām istam que realr̄ ꝛ essentialr̄ differt in subā ꝛ natura ꝛ ēt penes noīe. C. de codicill. l. nō codicillum. Et per hoc multū clare pꝫ responsum ad allegatōes prudentissime fcās per curiam ꝛ maxime de idēptitate rōnis que versat̄ in instātia ut abreuient̄ lites ꝛ cāe ad hoc ut ꝑcatur sumptibus ꝛ expensis: sed ad hoc fortissime obstat decisioni ꝑdicte qꝛ si dicimus dcām cām mixtaꝝ differre in substantia ꝛ natura ꝛ ēt in noīe a mere simplici ciuili ꝛ a mere simplici criminali ipsāqꝫ cām stare in nomīe ꝛ substantia neutri ergo male ꝛ inepte vꝫ ꝓcessum in cā supradcā qꝛ ex quo statuta deficiunt ergo ꝛ in ea debuit ꝓcedi ordinarie vt postulat ordo iur. ut. C. de iudi. l. iudices. C. ō lit. cunte. auten. offerat̄ ꝛ in cor. vā sumit̄. sed respōsum pꝫ qꝛ si bene attendat̄ reformatio ꝑma edita in. lxxi. modus ꝛ forma ꝓcedendi in omnibus ꝛ singulis cāis qōnibus ꝛ cōtrouersiis quaꝝ cognitio ꝛ determinatio ꝑtineret ad aliquē officialem forēsem vel cōsules alicuius artis est fōmari⁹ ꝛ de fcō vnde sublate sunt oēs solemnitates solo iure ciuili introducte sicut e libelli oblatio lit. conte. ꝛ similia vt no. bar. in extrauaganti ad reprimedum. Et in eadē reformatōe statuit̄ terminus iudici ad cām decidēdaꝫ triū mesium ꝛ p cōseqn̄s aribus mesibus saltem instantia durare dꝫ nam si ante periret instantia iudex illā terminare nō posset postea supueniēt secūda reformatio que instātie cāꝝ ciuilium metā ꝑfixit. lx. dieꝝ ꝛ in his cāis ciuilibus quo ad metā ꝑdcām ꝓcedentē reformatōem correxit ꝛ ad terminū. lx. dierū vtilem reduxit. Sꝫ adhuc obstat iam dictis fortissime qꝛ imo instātia dicte cāe sit ꝑempta eo qꝛ nō sit crīalis vel mixta imo mera ciuilis ꝛ hoc ꝓbatur mplr̄. Primo ex forma petendi que attendit̄ penes mediū concludendi nō attento quid narret̄ ſm Inno. de iudi. examinata. agitur enim in forma ciuili qꝫ sine solemnitate legis libelloꝝ ꝓcedit ꝛ concludit̄ ut in ciuilī scꝫ ut agenti aliquid fiat per cōe florentie quod obtinet locum rei. s. ut petentem relaxet a carcere ꝛ vt scripturas ꝛ cōdēnationes que emanarūt pro cōi cōtra paulum casset ꝛ canzellet. Secūdo ꝓpter naturam eius qō petitur differēs ex toto ꝛ cā criminali cum illa dicat̄ cā crīalis in qua cōcluditur ad penam ampliandam fisco determino mo. l. agraria.

Tertio ꝓpter ius ꝓsequendi qō in iudicio intentat̄. naꝫ aut agit̄ ꝑscriptis uerbis vel ex stipulatu insit gēnb⁹ ex trāsactōe inducta p arbitramētum ut in auten. si vero cōtingerit in coꝛ vnde sumit̄ aūt agitur cōditiōne ex lege municipali que nullā aliam actōem introducit. l. vna ō condi. ex lege que cōditio ē actio ꝑsonali ꝛ in ea cōcludit̄ ut nobis detur vel fiat qō dari uel fieri oꝫ. s. vt relaxetur ꝛ scripture canzellentur hec oīa fieri in obligatōe versant̄ ergo cā est mere ciuilis vt insti. de act. in prin. Istud tertium est difficile cū qoꝫcūqꝫ tur. actionis expliciantur nō sint de imꝑio mero uel mixto sꝫ de iurisdictiōe simplici ꝛ eaꝝ exercitatio sit mere ciuilis vt. l. imꝑium. in fi. ff. de iur. om. iud. Sꝫ his nō obstantibus dico ꝛ concludo dcām cām nec fore vel esse mere ciuilem nec crīalem sed mixtam eo qꝛ ꝑticipat ō natura cuiuslibꝫ extremoꝝ. De natura ciuilis ꝑticipat ꝓpter formā qm̄ in scriptionis pagina necessaria nō est nec alia solēnitas que exigit̄ in crīali libello vt locus aut tps̄ ꝛ silia. Scdō ꝓp mediū cōcludendi qꝛ ꝯcluditur ut petenti fiat qō fieri oꝫ ex natura obligatōis orte ex lege municipali ꝛ ex arbitramento.

Participat aūt in crīali in iurisdictōis exercitio in hoc vꝫ qꝛ penta p paulū nō pōt expediri p iudicē moꝝ cāꝝ ciuiliū nec ēt corā iudice cāꝝ crialium qui minor eēt iudice sniaꝫ ꝓferēte. Sꝫ cū p formā dcē reformatōis ꝛ capituloꝝ pene ꝑpetui carceris paulo ꝑdcō infllcte relaxatio fcā sit solus iudex qui iudicauit aut eius in tribunali successor ꝛ seu ali⁹ iudex maius imꝑium hn̄s dicti decreti i snie cōdemnatone gratiam facere pōt ut. l. i. §. fi. ff. de qōnibus. Cum igitur hoc cā expediri nō possit nisi corā latrūculatore pꝫ hāc cām nō fore mere ciuilē qꝛ si esset mere ciuilis latrunculator non posset cognoscere de ea ut. l. solemus. §. latrunculator ff. de iudic.

Participat ēt de cā criminali qꝛ in hoc multū aduertat̄ qꝛ in examinatione petitorum per paulum ventilatur cognitio impunitatis criminū in processu ꝛ sentētia deductorum que snia quo ad penam carceris perpetui p singula momēta tepoꝝ executioni tradit̄. Nō aūt expedit̄ memēto. ff. de rōdi. ob cām. l. iij. in prin. de vsufru. l. iij. in. §. dare petendo. igit̄ se relaxari ꝛ cōdemnatōes ꝛ scripturas cassari necessario se astruit in futuꝝ ex delictis puniri nō posse sed illa delicta ꝓ futuro tpe ipunibilia eē tam ex forma arbitramēti qꝫ ex forma legis municipalis cōstat aūt qꝛ vbicūqꝫ agit̄ de ipunitate criminis qō in iudicio criminali fuit ꝓpositū ꝛ deductum sicut fuit hic ut pꝫ ex ꝓcessu ꝛ snia ibi illa qō ipunitatis siue ueniat p modū incidēter qōnis siue principalis dicit̄ criminalis nō pōt examinari nisi corā iudice criminaliū causaꝝ corā quo qm̄ criminis vertit̄ qꝛ tēdit ad examinatione ꝛ decisionē criminis vn̄ lꝫ seorsum examinari possit a crimine cū de eo cōstet tn̄ qm̄ criminalis censet̄ nec interuenit ꝓcur. ꝛ ita in qōne de rauagese fuit decisuꝫ ut no. Bar. in. §. ad crimen iuxta fi. ꝛ iō si crimen est capitale ad illam exercedam nō admittit̄ ꝓcur. quātūcūqꝫ delictū cōstet fuisse cōmissuꝫ ex quo de ipunitate querit̄. unde qui peteret declarari se potuisse ueniū occidisse ipune qꝛ erat bānitus uel ēt eum accusat̄ aut inquirit̄ de homicidio incidēter dicit se occidisse sed ipm̄ occidere potuisse ꝓpter bānum ad hāc qōnem nō interuenit ꝓcur. qꝛ nō est ciuilis articul⁹ quātūcūqꝫ examinabilis sit seorsum a crimine liquidato. ex quo per cognitionē illi⁹ decidit̄ qō criminis. ꝛ iō in qōe ꝓposita si paulus in carcerib⁹ nō existeret ex quo cōcludit ꝑpetua crimen ipunibile declarari ꝓ futuro tepore ꝛ hoc mō cām criminis decidit nō possit interuenire ꝓcur. vn̄ audacter dico dcām qōem nō mere ciuile sed mixtā. Et p hoc pꝫ rn̄sum ad subtiliter allegata p eūriam qꝛ cā retractationis snie est ciuilis. in q. vꝫ hoc quippe qꝛ hoc est intelligēdū eū ꝑ ma cā erat ciuilis aliās male diceret ut. l. i. ff. an p aliuꝫ cāe appel. ꝛc. Et qꝛ vbi agit̄ ad distrahedum obligationeꝫ iductā ex dispositione pambula eiusdē nature est ca in qua querit̄ de distrahēdo cuius est ei⁹ opposita ut. C. de in integrū resti. l. de tutel de pact. ab emptōe. l. i. ff. de his qui sunt sui vel alie. iur. Sed ei⁹ opposita est criminalis ergo ꝛ hec de eius natura in aliquo ꝑticipat lꝫ nō in totū ut supius est expositum. Similiter pꝫ rn̄sum ad id qō dicit qꝛ executio sniarum criminaliū est act⁹ ciuilis qꝛ apparet qꝛ expedit̄ coram ꝓcuratore cesareo qꝛ illud quo ad bona que ad fiscū ꝑtinēt quoꝝ incorporatio est illis officialib⁹ attributa. C. de iure fisci. l. facultas li. x. Sꝫ executiones ꝑsonales sicut est in casu ꝓposito sunt de mero imꝑio magno nec pn̄t p alios exercē regulariter ut. l. i. ō offi. ei⁹ cui man. est iurisdictio ꝛ. l. imperiū. Preterea ut ꝑdixi qō est per oībus ponderādum hic nō querit̄ nisi solū de ipunitate criminū principaliter ꝓ futuro tpe tam ex ꝓuisione arbitramēti qꝫ legis municipalis in cuius ipunitat̄ sequelam ex quadā vi attraentia rescidi oꝫ sniaꝫ cuius rescissio ad iudicē maleficioꝝ spectat ut. l. i. §. fi. ff. de qōnib⁹. Et ista sufficiūt ꝓ examinatōe dcōꝝ dubioꝝ que merita ꝛ iusticiā cāe nō cōtingit sꝫ primū cōcernit solū iurisdictionis articulū. s. an ptās iudex cōpetēs necne. Scdm̄ aūt cōcernit solū metam instāne. Descēdo igitur ad tertiū in quo vt inqꝛ residet totū pōdus cōsultatōis ꝑdicte vꝫ posito qꝛ ptās sit iudex cōpetēs ꝛ instātia nō sit ꝑempta an fieri debeāt petita p paulum. Et ostēdi videt̄ clare ꝑma frōte qꝛ fieri nō debeāt. ꝛ hoc ꝓbo a sufficiēti ꝑtiū enumeratōe. nam aut paulus dicit se in dcis capitulis inclusum extitiss ꝛ forestat⁹ ꝛ hoc est falsum qꝛ paulus nūqꝫ fuit electus sꝫ in carcerib⁹ stitebat ꝓ dcis maleficiis inter clusus. Item nūqꝫ fuit forestat⁹. forestati eīm illi sunt quos forisstare ex aliqua cā oꝫ arguēdo ab ethimologia vocabuli qō argumētum est validuꝫ vbi de significato verbi aliud nō imponit̄ aut iuffimno nō ꝯdicit ei ut. l. iij. §. appellata fi. cer. pe. ꝛ ibi no. Forestāt aūt quidā bāno dato suis culpis ꝛ demeritis suadētibus ꝛ hos bānitos tpis nostri appellamus quoꝝ quidā diffident̄ ꝛ eis bellū indicit̄ quidā nō ꝛ de his habet̄ insti. qui. mo ius pa. po. sol. §. relegati ꝛ C. de epi. ꝛ cle. auten. item nulla cōitas ꝛ. ff. de requi. reis. l. i. in glo. Quidā aūt forestant̄ bāno nō dato ꝛ hi ꝓprie relegati dicunt̄ qui similiter relegari solent ex culpis ꝛ delictis de his loquit̄ lex relegatoꝝ ꝛ quasi totus titulus de interdic. ꝛ relega. Quidā aūt forestant̄ ex iniuria fortune ō qua loquit̄ lex ut. l. i. C. qn̄ imꝑator inter pu. ꝛ viduas ꝛ hij sunt morbo cōtangioso laborātes de quibus in. l. i. C. de medicātibus validis. l. vna li. x. Quidam aūt forestant̄ timore seu suspitiōe potētatus aut astute prudētie de quibus timere so

lente regimini p̄sidentes ⁊ isti forestati appellant̃ metroci de quibus loquit̃ lex certa forma. C. de iure fis. li. x. hic autem paulus nō est de numero alicuius p̄dcōꝝ vnde in eo defici unt verba capituli ⁊ p̄ ɔ̃sꝫ dispō vt. d. §. de viro. ⁊. l. adige re. §. ɔ̃ꝫnis. ⁊. ff. de pact. l. si vnus. §. ante oia. aut paulus p̄dictus dicit se intercisum in alio caplo qd̄ loquit̃ de pictis ⁊ siſr hoc vꝫ falsum qꝛ illud caplm nō loquit̃ de pictura ⁊ huic parti est satisfcm̄ qꝛ fuit abrasus de albo ⁊ ꝑut loquit̃ de scripturis vꝫ intelligēdum de illis que siſr ponūt in albo vt sic bona ⁊ cōgruens ⁊ apta cōntinuatio fit ut. l. item veniūt §. aptanda. de peti. here. ⁊ siſr huic pticule satisfcm̄ est quia oia que erant in albo illo deleta sunt. Ad scripturas aūt cō dēnationū nō vꝫ fienda digressio quasi vitiosa ⁊ inepta. ff. de here. insti. l. iam dubitari. ⁊ maxime qꝛ facile potuissent ar bitratores de illis exprimere si voluissent qd̄ nō fecerūt ergo ⁊c. l. iam hoc iure. de vul. ⁊ pup. C. de fur. l. si. ver. sed neva rietas ⁊c. ⁊ hac arguendi forma in ifinit̃ locis iueni Jo. an. visum fuisse. Pro hac ēt pte facit qꝛ dcē cōdemnatōes non videnť fcē in opprobriū sꝫ in penam delicti atrocissimi qd̄ i currit dictus paulus suā patriā ꝓdendo ⁊ oppugnare studē do. ff. de reli. l. minime. C. de aboliť. l. falaciter in glo. Tan tū que ē dcm̄ scelus qꝛ memoria eoꝝ ut reoꝝ p̄ duellionis dā nať insti. de here. ab inte. §. per p̄rium loquor cum ɔ rēꝫ pu blicā quis moliť siit cesareā maiestate. Necnō ⁊ tales ipu ne occidi psit a liberis ⁊ parentib⁹ vt. d. l. minime. vñ ꝑpter i manitate criminis ⁊ si alij depicti includerenť in capitul' isti videnť excludi cum ꝑ eis intervenire et per porrectiōeꝫ p̄cū non liceat ut. C. ad. l. iul. maie. l. quisquis facit. ff. de fal l. at lectas. pro hac pte facit fortissime qꝛ si dcūs paulus uult in tercludi in dcis capitulis tanqꝫ adherens ⁊ sequax dñi co mitis debuit declarari infra tp̄s ibi in laudo cōtentum que d claratio fcā non fuit ⁊ ratihabitio fcā p̄ dñꝫ comite fuit post tpis lapsum vnde nō vꝫ posse retrotrahi qꝛ vbicūqꝫ lapsus tpis tacitā iur. sui renūciatōem inducit vbi nūqꝫ ratihabitio fcā post illud tp̄s retrotrahiť vt no. gl. ff. de neg. ge. l. si ego ⁊ per di. io. c. ratihabitiōem de reg. iur. li. vi. Et ista est huius modi qꝛ lapso tpe declarandi vꝫ dñs comes renūciasse om ni potentie quā hēbat de declarādi sequaces cōplices ⁊ ad herentes. Pro hac et parte facit qꝛ fm formā dci capituli nō debent deleri nisi scripture tendētes ad opprobrium al terius ptis vel sequacium ptis eiusdē sed dcā cōdenatio ⁊ scripture eius occasione secute nō emanarūt in opprobriuꝫ dci comitis p̄ncipaliť nec in opprobriū pauli sꝫ in penaꝫ sui delicti ergo ⁊c. vt. l. iniuriarū. §. i. ff. de iniurijs cū suis con cordantiis ibi allegatis. His non obstantibus audacter tenēdum est dcās scripturas ⁊ dcm̄ paulum sub dcis verbis dci pauli cōtineri qm̄ dcūs paulus ē de sequacibus ⁊ adhe rētibus dci comitis ⁊ qꝛ dcā cōdemnatio ⁊ reliqne scripture ptinēt ad infamiā ⁊ opprobrium tam dñi comitis qꝫ ipsius pauli ⁊ facte fuerūt post tp̄s facte lige pꝫ qꝛ aūt sit de suis adherentib⁹ ⁊ sequacibus pꝫ qꝛ illi dicunť adherētes ⁊ seq ces alterius qui intentōi ⁊ opibus illius adherēt ⁊ eā sequū tur. Et qꝛ tales dicunť sequaces est tex. in epl̄a inter claras ⁊. C. de rap. vir. l. i. §. si nañt ingenuā. Et qꝛ hij dicanť etiaꝫ adherētes ꝓbať. C. de disco. l. ne in casu. li. x. p̄ Inno. d re iudi. ad aplice cātur ex eo qꝛ dꝫ cē delectio p̄ncipis erga ad herētes suos ⁊ qꝛ sine illis nō dꝫ facere pacem nisi prio eos reddat totis atqꝫ securos casus est in. d. c. ad aplice hij etiā sequaces ⁊ adherētes cōplices nūcupanť de fo. cōpe. ex pte qd̄o aūt potuit dcūs paulus intentōes ⁊ opa dñi comiť fer uētius sequi ⁊ sue intentōi ardenti⁹ inherere qꝫ suā primaꝫ oppugnare studēdo p̄ secretoꝝ reuelatōem ⁊ cōsilioꝝ renū ciatōem p̄ quam crimē ꝓdictois incurriť ac ēt falsitať. ff. d re mili. l. oē delictū. § exploratores. ff. de penis. l. si quis ali quid. §. i. ⁊. § si quis in sūm. ⁊ facit. C. de aduo. diuer. iudi. l. i. ⁊. C. de cōmo. ⁊ merca. l. i. ⁊. ff. de p̄uaricā. l. iij. ⁊ in. x. col. qui. mo. feu. amit. C. si capitanei. Et qꝛ tales proditores ex aduersa pte cōsistūt ⁊ p̄ cōseqns ipso fcō sunt ptes aduer se adherentes atqꝫ sequaces ꝓbať. ff. de infamib⁹. l. athle tas. §. itē p̄uaricať in hostiū numero se cōmitit dcūs paulus ope ⁊ sermōe vt pꝫ ex ꝓcessu ⁊ snia. ff d re. mili. l. ꝓditores ⁊. C. de delatorib⁹. l. fi. li. x. ⁊. ff d capti. l. post biēniū. §. trās fuge. ⁊ in. x. col. qui. mo. feu. amit. §. ite si frēs i gl. ⁊ i ea. col. de eo qui interfecit frēm dñi sui. c. i. ibi sꝫ loquiť d traditore ⁊ facit ff de q̄onibus. l. i. §. cū quis de istis ēt ꝓditorib⁹ tāgit bar. d pe. l. respiciēdū. §. delinquūt d his ēt habeť i omnia scri ptura iudicū. iij. c. Sic ⁊ iudas adherēs erat ⁊ seqx inimicoꝝ xp̄i ⁊ iō cū eo corpe cōsistebat ⁊ iō scriptū est qꝛ nulla por

pestis ad nocēdū qꝫ familiaris inimic⁹. Hoc aūt paulū fuis se reuelatorē ɔ̃siloꝝ ciuitať flo. hac ēt renūciatore secretoꝝ parti inimice cōstat ex ꝓcessu ⁊ ex snia ⁊ confessione dicti pauli que notoriū saltem iur. inducūt ut. l. emptore in prin. ff. de actio. emp. Nec hoc diffiteri pōt per cōe florētie cum sn fauorē cōis fuerit lata snia cōdemnatoria ɔ̃ paulū cui⁹ ꝑ parte executio facta est vñ admō cōi nō lꝫ cōtendere de ad herētia supradicta qꝛ nō posset cōtendere qsi snia pro se la ta impugnaret velut iniustā ⁊ ex falsa cā latam qd̄ nō pōt vt. l. si seruus pluriū. §. si hereditatis iudex d le. i. ⁊ per hoc pꝫ rn̄sum ad obiectionē fcām qꝛ nō est fcā declaratio infra terminū de ipso vt adherēte qꝛ declaratio cadit in re dubia ⁊ circa illos de quibus dubitari pōt an fuerint adherentes dñi comitis nō aūt de illis quoꝝ adherētia apud cōe florēti ne est habita ⁊ notoria de ver. ob. l. quid quē astringēde cō iuncta glo. ⁊ eo. ti. l. cōtinuus. §. cū quis ⁊ maxime ex quo per cōe dictus paulus est abrasus ⁊ albo cum oibus ibi de pictis ⁊ sit in ea parte fcā est executio laudi ⁊ approbata dclaratio dñi comitis lꝫ post terminū p̄ satisfactione p̄dictā ar. optimum in. l. ad solutionē. C. de re iudi. Et qꝛ in refor matione p̄dicta exp̄sse declaratū est qꝛ oēs gaudētes bene ficio dcē pacis sint ⁊ eē intelliganť dicti dñi comiť adherē tes. Cum igiť sit depictus ⁊ depingi debuerint absqꝫ sua adherētia nō est vlterius disputādum qꝛ est ꝓclaratū in re formatione p̄dicta qꝛ aūt dcē scripture tendāt ad infamiam dñi comitis nedum scdario imo p̄ricipaliter appatet qꝛ ꝓ cessu ⁊ cōdemnatione p̄dicti dñs comes est notorie nomi natus ⁊ descriptus ⁊ nomē eius in litera dcē cōdemnatio nis est descriptū turpissime nō in bonum sꝫ in maluꝫ velud inimicus ⁊ maliuolus cōis florētie ⁊ ēt ut auctor ⁊ prin ceps dcē factionis que p̄ paulū tam ꝓditorio modo fiebat. Quis igiť negare pōt nominatione p̄dictaꝫ ad ipsius comi tis opprobriū ptinere p̄ncipaliter ꝑpter se hac ēt scdario ꝑ pter adherētiam dci pauli quem adherētem ⁊ sequace vna cum alijs adherētibus ⁊ sequacib⁹ facere tutū ⁊ securum debuit tam aduersus infamiā quātum possibile est qꝫ etiaꝫ quo ad tutelā bonoꝝ ⁊ corporis ut. c. apostolice qꝛ aūt dcē scripture tendāt ad opprobriū ipsius pauli nō obstate qꝛ i pe nam delicti oia emanauerint do casum in terminis in. l. op probriū. ff. de ver. signi. vbi snia iustissima opprobriū gene rat cōdemnato ⁊ aibi exp̄sse deduciť qꝛ cū iudex eā cogni ta aliquem ꝓditore in sua snia attestať tu fuit in ꝑposito il la verba opprobriosa sont ⁊ infamiā iuꝫ significant ⁊ im portāt. C. de infa. l. verbū p̄cibus. Preterea ⁊ nōne oēs il li qui intriātur fm morem moderniū in penam delicti tam turpiter iudicanť similiter ⁊ illi qui ad locum iustitie dicū tur turpiter vltra soluū. ⁊ illi qui ad fenestrā liganť aut ad cathenam in penā criminis paciunť nō eē dubium qui aūt dixerit hoc ad passū opprobriū ⁊ infamiā excessiuam nō p̄ tinere male ⁊ impie diceret. Pro hoc do casum cōiuncta glo. in. l. si duo patroni. §. fi. vbi ɔ̃ importune. i. falsum iurā tes sup eorū capita dꝫ super iudici noli oportune iurare ⁊ sic per ipositionē cartule tegentis caꝫ subscriptōe p̄dicta dꝫ ei⁹ fama late scīri hac et opprobriose inquinari vñ infamia ⁊ opprobriū incurriť qsiqꝫ ipso fcō qsiqꝫ per sniam qsiqꝫ ex genere pene ut no glo. C. de infa. l. nullam facit optime ad p̄dicta. ff. de fur. l. interdū. §. qui furē ⁊. ff. de infami. l. ictus fustiū. Nō ob qꝛ iuꝫ executio nō hēat iniuriam qꝛ concedo quo ad hoc vt minister iustitie nō teneať iniuriaꝫ. sed qꝛ in ministrāda iustitia nō versiť opprobriū cōdenati qsiqꝫ cō demnato opprobriosꝫ ⁊ opprobriosam penā cōtinet istud est falsum ⁊ ɔ̃ capitulū dcē legis ꝓbatur ⁊ dcm̄ glo. l. ver bum ⁊. d. l. si duo patroni. §. fi. Item qꝛ hic nō fuit fcā exe cutio iuꝫ ⁊ iustitie imo iniquitaś ⁊ inique snie ꝑut cōtinet penam ꝑpetue dānationes ad carceres in infra dicaꝫ in fi. cōsilij. Non ob. qꝛ de scripturis cōdemnationū nō est facta mētio qꝛ imo est fcā nō verbis specificis sꝫ generalib⁹ tātū dem importantibus vt dicimus in materia reciproce que oēs species substitutionū quas cōtinet illas cōtinet ut expressas sꝫ nō verbis specificis ut no. in. l. iact⁹ de vul. ⁊ po. Et ideꝫ icompēdiosa ut. l. centurio ut no. in. l. p̄cibus. Nec ob. qꝛ v̄ bum scripture est referēdum ad illa que sunt in albo descri pte qꝛ istud est falsum generalis eim est hec determinatio scripturaꝝ. ⁊ iō generaliter intelligēda est. l. in fraude § fi. de testa. mili. Cōtinet ergo oem scripturā siue i mēbranis si ue in papiro siue in lapide aūt tabulis uel pugillarib⁹ scri pta est. ff. de secū. tabu. l. carte ⁊. ff. de testa. mili. l. milites. §. fi. Ex quibus cōcludo dcās cōdemnationes ⁊ snias ⁊ scri

pturas

patras canzellandas vigore dictorum capitulorum de scripturis in determinate et indefinite loquentium cuius indefinite significatum est ut comprehendat singula individua que possunt sub illa comprehendi cum ipsorum individuorum est eadem ratio et conditio. l. legitimos. de legi. tu. l. obligari. §. tutor de auc. tu. plene per dy. de re. iur. li. vi. in rubrica. Et ita in proposito cum omnes scripture predicte pariter ad infamiam tendant licet una magis notorie quam altera. Superest autem videre an licet canzelletur dictus paulus sit de carcere extrahendus. et videtur quod non quia de liberatione a carcere dictum capitulum non loquitur nullo modo ergo ad illud non extendendum cum verba velut stricti iuris non important aliud quam tenor verborum designet ut. l. i. C. si plures una sententia. Contrarium dico verum quia nullius esset canzellationis effectus quo ad penam carceris nisi extraheretur de eo constat autem sententiam continentem unum ex vi attractiua indistincte produci ad aliud sine quo illud unum super quo sententia lata est et non posset sortiri effectum. C. de usur. rei iudi. l. fi. ff. de arbi. l. aduersus. et l. si duo. et ff. de uer. ob. l. si quis ita stipulatus fuerit. Cum igitur per dictum capitulum debeat sententia canzellari et deleri per canzellationem et deletionem ita consultio factam postquam facta et euacuata erit omnis virtus et sententia predicta et extincta omnis obligatio qua paulus erat astrictus ad standum in carcere hec est. n. natura virtus et potentia canzellationis consultio facte per hiteram auctoritatem canzellandi. ff. de his que in te. delen. l. i. et l. canzellauerat. ff. de pba. l. cirographum. Et ideo si ad actum canzellandi non venitur de facto quasi habens canzellandi potentiam vult pro canzellato haberi ut. l. emptor. §. lucius. ff. de pac. ubi e tex. optimus unde concludo quod sub verbis dicti c. virtualiter continetur de relaxatione fienda licet ymago scripture hoc specifice non importet potissime quia ad honorem et debitum dicti illustris principis spectabant hunc paulum suum sequacem et adherentem in componenda pace tutum facere et securum. Que autem tutela aut securitate possit si in carcere cum mori oporteat notorie experientia notet.

Concluditur igitur ex premissis pretes iudicium de cuius cognoscentium fore istas videlicet ut pronuncient dictum paulum velut adherentem et sequacem domini comitis includi sub dictis capitulis et ipsum gaudere debere ut adherentem et sequacem beneficio dicte pacis dictasque scripturas sententie et condenationis predicte et alias unde sequitas in opprobrium dicti pauli cassandas esse per officiales ad hoc deputatos et notarios carcerum quatenus canzellandi potestas dictis notarijs attributa est ac et vigore reformationis eas haberi pro canzellatis et cassis prout et sicut in ipsa reformatione continetur ac et ipsum paulum fore. et esse de dictis carceribus libere relaxandum et pro relaxatione predicta iuberi et mandari commentariensi carcerum ut eum libere relaxet et occasione condenationis predicte et contentorum in ea de cetero non retineat. Et hec sententiandi forma ac interpretatio est benignior cum pro libertate sit que et multas alias benigniores et interpretationes et sententias recipit. ff. ad. l. fal. l. penales. §. fi. et maxime in questione proposita quia dicta sententia damnationis ad perpetuum carcerem fuit nulla et iniqua et reprobata est a iure ciuili ut. l. incredibile. C. de pe. cum fi. sibi. Et ideo magistratus qui eam tulit potuit infamiam conueniri quia sic sententiando sententiam non exercuit sed iniquitatem. ff. de muir. l. nec magistratibus cum iuncta glo. Nec ob. quod ex forma statuti florentie capitaneus in talibus delictis plenum habeat arbitrium quia sub nullo arbitrio quantumcumque latissimo non venit illicitum et illud quod est omnino reprobatum a iure. ff. de condi. inde. l. si procura. cum suis si. Et ita dico et consulo ego Angelus et c.

cclvij

An secundum testamentum fecit a muto tollat primum in sana mente factum et quo intelligantur illa uerba testatoris que hedem aut eius filios nolo quicquam de hereditate alienare aut testo relinquere posse imo perueniat ad talem et an comprehendantur filij filiarum et c.

Testator fecit testamentum solenne in quo operam sancti Jacobi de pistorio sibi heredem instituit et certa in dicto testamento disposuit demum tractu temporis factus est mutus et quandam cedulam cum esset literarum edoctus manu sua propria scripsit et eam per notarium coram testibus rogatus iuitu et etiam notorie publicauit anime te testatore predicto cuius tenor cedule sequitur in hunc modum videlicet cassare et annullare ogne altro testo o uero codicillo fecit anetrovo glio che iacomo albico e francesco scieno mie herede e si venisso venisse meno priega a labiglia mia sorella e si morta la biglia o uero filioghe senza filioghe o passa e uenga fia herede de giouanni de meser marcho de tuta la heredita mia ne elli ne soi filiogli ne posseno vedere alienare ne testamentare an ze uenga alouera o san Jacomo o duomo per uno pente et c.

Et plenius et latius habetur in ipsa scriptura in forma testamenti reducta manu dicti ser andree postea decessit dictus landinus superstitibus dictis eius filijs in pupillari etate existibus pro quorum parte per tutorem fuit adita hereditas dicti landini nomine dictorum pupillorum et postea decesserunt dicti Jacobus et Franciscus in pupillari etate sine filijs superstite dicto albigo. Postquam dictus albigus adiuit dictam hereditatem dicti landini et dictorum suorum fratrum vigore dispositionis secundo loco facte per ipsum landinum et demum decessit in pupillari etate dictus albigus sine filijs superstite dicto Joanne domini marchi. Et mortua dicta domina bilia qui Joannes vigore dicte substitutionis ut ea facte in dicto secundo testamento et dispositione dicti landini hereditatem dicti landini adiuit et tenuit demum ipso Jo. decessit superstite quodam filio masculo legittimo et naturali dicti Jo. nomine bonacursino. Modo queritur an dicta hereditas pertineat ad operam sancti Jacobi an ne.

Secundum ea que proponuntur dicitur testator aures habebat aptas linguam autem morbo impeditam et erat litterarum edoctus unde cartulam seu manu scriptam legendam tradidit per notarium qui eam coram testibus in testatoris presentia constitutus approbante testatore nuptu approbauit unde sufficit ad essentiam testamenti maxime inter liberos inter quos et non solenniter est testari promissum ut in. §. ex imperfecto coniuncta. l. discretis. Nec ob. quod mutus et pater inter liberos non testatur cum nec miles possit qui latiores habet habenas ut. l. in fraudem in prin. de testa. mili. coniuncta glo. sua quia illud verum in eo qui loqui potest sed ubi non potest ex accidenti ut in themate nunc potest non dico mutum solum sed si est litterarum edoctus et suam intentionem in scriptis designet ut fecit hic testator ut d. l. discretis. Quia igitur hoc secundum testamentum valet etiam si non fuisset apposita illa clausula cessare et annullare et c. tamen primum intelligitur cassum et euacuatur ex quo ex secundo possibile est adiri hereditate de iure ciuili etiam si non fuisset agnita ut. l. pater filio ff. de here. insti. et de vulg. et pu. l. si quis eum et ff. de iniu. testa. l. cum in secundo nedum quod hic fuit agnita et apprehensa per omnes filios institutos ut patet ex themate ut insti. qui. mo. testa. infir. §. posteriore unde cum in isto non dixerit testator se confirmare primum per quod fieret reductio primi ad causam codicillarem ut. l. si quis priore ad trebel. et de testa. mili. l. querebatur nulli dubium quod de primo testamento non habemus quicquam tractare etiam si in eo fuisset adiecta solita clausula codicillaris et c. quia illa clausula nihil operatur cum testamentum primum tollitur per secundum. Nam tunc per secundum tollitur dicta clausula et omnia alia in primo testamento descripta ut. l. si iure. de le. iij. Bar. 6 iure codicil. l. i. in. xv. q. et ff. si cum pluresque per. l. fal. l. nisi. §. item si ipse et non solum in testamento pagani sed etiam in testa. milit. de eodem patrimonio testantis hoc inductum est ut per secundum testamentum intelligatur reuocatum primum quo ad omnia nisi signanter miles aliud declarauit ut. d. l. querebatur et l. milit. codicil. §. fi. eo. ti. Cum igitur in hoc secundo testamento nihil opere sancti Jacobi sit relictum nisi in casu in quo Joannes aut eius filij alienarent vel testarentur et iste casus non extitit quia nec Jo. alienauit nec filius qui remansit ex eo. ergo opera sancti Jacobi in hereditate predicta rebus sic se habentibus nullum ius habet. Si autem filius Jo. decederet cum filijs aut sine filijs ex quo de dicta hereditate sunt testari prohibiti an veniant dicta bona ad hospitale rursum colligitur ex. l. cum filium ad trebel qui casus suus est licet iste nondum venit nam testator pretulit opere Joannem et filios eius. sed de filijs filiorum non dixit. unde quod esse potest. Sed nihil dico quia non expedit sufficiat autem allegasse dictam l. qui filium que solennis est ad hoc. Concludo igitur ex premissis secundum ea que proponuntur rebus in hoc statu durantibus operam sancti Jacobi in dicta hereditate nullum ius habere. Et ita consulo ego Ange. et c.

cclix.

De materia compensationis ubi plura dubia sunt et an denunciatio ne soluatur auferat etiam potestatem compensandi Rubrica.

Quedam domina Antonia fecit generale compromissum cum forma consueta pro certo tempore et post etiam prorogauit ipsum compromissum cum dictis suis filijs pro certo alio tempore postea post dictam prorogationem dicta domina antonia fecit generale compromissum cum piero. licet giudonis ser nichi pro certo tempore postea dictum compromissum primum et eius prorogatione iterato prorogauit pro certo tempore infra tempus dicte secunde et ultime prorogationis laudatum fuit inter dictam dominam antoniam et dictos eius filios quod dicta domina antonia teneretur dare dictis suis filijs florenos centum trecentos postea latum fuit laudum inter dictam dominam antoniam et dictum petrum in quo arbiter et arbitrator cessit ius florenorum

auri.ccc.xxx.dotis ipsius dñe antonie in dñm petrũ z landu inũ q ipsa dña antonia deberet ipsa iura dotis cedere dicto petro z que dña p obseruatõe laudi ipsa iura cessit: postea dñs petrus notificauit dñm laudũ z cessionem dñis filijs dicte dñe antonie heredib⁹ ei⁹ de iure obligat' ad dñam dotez dicto dñe notificatõe z pstitatõis dñi filij dñe dñe antonie extra iudiciũ z dñis dña antonia z petro absentibus compromiserũt dñm debitum florenoz auri trecentoz cum dñã dote. Modo querit' nũquid de iure licuerit aut liceat dñis filijs dñe dñe antonie cõpensare dñm debitum trecentoz cum dicta dote. Et nũquid tali compensatione non obstante petr⁹ possit dictam dotem petere zc.

Ex isto Themate plura dubia oriuntur. Primo an exceptõe cõpensatõis qua uti põt debitor ɔ creditorem possit uti ɔ cessionariũ creditoris. Secũdo si põt an locum hẽat hoc cum cessio nõ fit ex uolũtate sz ex necessitate cãta a snia iudicis aut arbitri sicut est i proposito. Tertio quid iuris cũ cessio nõ fuit p creditorem sz per iudicẽ ut arbitrũ z deinde per creditorẽ eadem cessio reuocat' put et ẽ in themate. Quarto quid iuris si cedens ex uolũtate seu ex necessitate cessionarium posuit in locum suũ put credo fuisse in themate tã in cessione fcã p arbitrum q̃z in fcã sue cessiue per ipm creditorem. i p matrẽ dñoz filioz creditricem ipsoz ex cã dotis. Quinto an dñã denũciatio ut non soluat' auferat denũciatis ptãtem cõpensandi. Sexto an cõpensare potuerint dñi filij debitores z creditores sic extra iudiciũ absente dñã matre creditrice suor z debitrice. Super pmo dubitauit glosator q quesiuit z nõ soluit. ff. de peur. l. si quis in rem suã. sz eam decidit dy. dicens q rei coheret. Et iõ illud excipiendi ius ẽt ɔ singularẽ successorem z ex cã onerosa transeat. z q rei cohereat exceptio pz q illa utitur fideiussor ut reus ut. l. si quid. ff. de compen. Constat aũt receptões rei coherentes exerceri posse ɔ singularẽ successionẽ ut. l. in hoc iudicio eo. di. l. fi. ff. de excep. rei iud. z pro socio l. ideoqz. §. scio. Item tenet spec in ti de peura § fi. ver. sz nũquid idẽ ex. C. de cõpen. l. ex⁹ bar. dubitauit in. d. l. siquis in rem dicens q qõ erat dubia z q marsil. tenuit oppositũ ut sicut peur. in rem suã ex cã nõ lucratiua z nõ in fraudem fcũs dñm defendere nõ tenet' in cã recõuentõis ita nec sibi obijci põt exceptio cõpensatõnis cuius snie forsitan simplr adhererem nisi pter reuerentiã tenẽtium ɔrium quib⁹ nõ audeo ɔire. Mouet una rõne q̃ de apicibus iuriz est z hãc credo ymaginatũ fuisse glosatore nõ aũt ipm dubitasse ob hoc an sit exceptio in rem uel in psonã ut dicit dy. Cõcedo enim in rem ee z ipsam actõem cõcernere nõ aũt psonã ei⁹ ɔ quẽ oppont'. Rñdeo igit' q meo iudicio glosatorem mouit q exceptio cõpensatõis non ante ont' q̃z opponat' tunc aũt ont' cum oppont' q appet q fauorabilis est z ppetua tñ soluens nõ repetit ut idebitũ sz posset se cõpensatõe tueri sz cõpensatio ipso iure nõ fit nisi interueniat fen'ut l. qui in incẽ. ff. de cõdi. inde. cõmuniter glo. sua. z ff de ipens. l. q dõ §. fi. Rõ est q cessat equitas naturalis repetitõem inducens cum recipiẽs locupletior in nullo fcũs sit z ad solutõem ei⁹ q dz sua ui urgeri possit. Ius ergo cõpensandi anteq̃z deducat' in actum est in solo habitu z potentia qui habitus z potentia in actũ nõ deducta nõ afficit nec afferit actõez cessam transiuit ergo actio utilis in cessionariũ libera nõ affecta unde ex possñõ debitoris nec affici nec inquinari põt i pudicium cessionari sicut ti debitori simplex potẽtia soluẽdi creditori suo auferri põt interueniẽte altero iuiũ que habent'. C. de nona l. iij sic z potentia cõpensandi q̃ solutõnis instar hz ẽt quo ad effcũ implement' ɔditionis cui⁹ natura ẽ ut iplet' formalr ut l. meui⁹. z l. qui heredi. de cõdi. z de. cũ funera. l. iii. ff de cõdi. z de. z. ff de le. i. l. si fundũ sub cõditõe. § tuto fundũ. unde nõ uideo q̃re magis possit debitori ɔ quẽ e fcã cessio p alteꝝ ex trib⁹ mõis pdictus pdi tua soluẽdi creditori suo q̃z iura cõpensandi nisi forsan quis dicerz q interest por⁹ ei⁹ nõ soluere q̃z solutũ repetere seu ad sui debiti cõsecutõe fatigari ut. ff de cõpen. l. iij. Sz hec rõ si suf ficit: nã z multũ interesse põt debitoris posse soluere suo creditori pmo qui forte sibi gratior erit z terminos forsitan p rogabit nec erit ita onorosius ut e cessionari⁹ tñqz est hoc i teresse q ob hoc q solutio põt fieri diuersis cõsistit obligatio alternatiua sũmarũ maioris z minoris. ff ð nouat'. l. si ita dñi z de solu. l. qui res. §. mihi. x. z. § se. Quare audacter audeo dicere ut saluez opi. marsil. z reliquoꝝ auctoꝝ sibi i hac qõne dubitabilis ɔ dicentiũ ut q̃libet opi. uera sit i casu suo

Et iõ dico q si debitor cõtra quem cessio fcã est puenit cessionariũ cõpensando eo q deducta sit noticiã cessione anteq̃z sibi p quẽq̃z cessionariũ nomine denũciaret debitũ cõpensat uera sit opi. Spe. Dy. z sequaciũ. Sz si denũciatõe fcã aut secũ ut. cõre. aũt postq̃z debiti ptem soluerit uult cõpesatione uti nõ põt. Sic intelligo opi. Marsil. q cum ex quolibet pdcõrum actuũ fit sibi soluẽdi potẽtia interdcã sic z cõpensandi licẽtia que solutionis instar hz. Ex pdictis apparet clare rñsum ad rõem Dy. que huic decisioni uidetur ɔria q ut dixi cõcedo q qñ actio est affecta exceptione iam nata z messe pducta q cũ illa transit. Sz exceptio cõpensatõnis anteq̃z deducat' in actum est in simplici potẽtia q̃ potentia ita tolli põt p alteꝝ ex pdictis sicut z simplex soluendi potẽtia. Hoc quidem de apicib⁹ iure sunt z incapaces aures nõ intrabũt z est dñm meum. Nec ob. huic decisioni. opi. tenentium q eo ipo q in noticiã debitoris cessio est deducta absqz eo q sibi denunciet' interdcã est soluẽdi potentia ergo eadẽ rõe potẽtia compesandi ut no. glo. ff. ð trã sac. l. fi. qõ tenuit Cy. in. l. iij. C. de noua q illa opi. non est uera qñ apud cedetem aliquid remaneret ut no. Bar. ad trebel. l. fcã. §. si heres sic est intelligẽda glo. que dicit denũciationẽ necessariam in. l. nomen. C. qui res pi. ob po. z q sit necessaria denũciatio nõ obstãte scia tz Ja. bu. in. l. emptor. C. de euic. At hic apud cedetem remãsit ius directuz unde simplex scia nõ abstulit potẽtiam cõpensandi neqz soluendi si aũt penerem⁹ nihil remãsisse rõe incõnexu z compẽsandi z soluẽdi esset inter dcã potẽtia eo q apud cedẽtem nullum ius debiti actiue efficax inuenit' extinguibile p exceptõnis obiectum. Cũ igit' pm pposita denũciatio cõpensatõis actũ pcenerit eã fcã sicut fuit interdcã est dñis filijs simplex potẽtia soluendi eoꝝ matri creditrici. Sic z eadẽ rõe inter dcã uidet' potẽtia cõpensandi. Quod ergo dicit' compẽsatõnem obijci posse cessionario ut cedẽti est de plano fatedum quousqz durat debitori cõuẽto potẽtia soluendi nõ post. ubi si ante dcãm licentiam soluẽdi interdcãm debitor usus fuerit cõpensatõis pfidio si successiue postea cõuenit' exceptionẽ cõpensationis iam facte debitor obijcere poterit que nõ est exceptio pprie cum ad actionis cõflictum nõ tendat sz potius est exceptio facti z intẽtionis cũ debitum ipo iure z oĩa obligatio post remediũ compesatõis deductum in actum fundu⁹ fuit extincta. Maxime aũt hec dico in qõe pposita cũ incõtinenti eadem die post denũciatione cõpensatio fcã fuerit qñ ex uicinitate actus psumo pot⁹ in fraudem cõpensatione fcãm matris z simul filioꝝ coniunctõe pensata. ff. que in frau cre. l. si uenti. § in bonis cõmuncta. l. data. C. de nona. z. l. penul. C. de bonisqz libe. Bar. de dona. l. post ɔtrum. Et et q tpe pzoganõnis scõe cõpromissi predicti facte inter matre z filios iam factũ extiterat cõpromissum inter matrẽ z pieꝝ ubi uidet' ius pieri potcũ⁹ z est uerũ q est potentia si de sola nominis ypotheca tractaremus sz de potẽtia soluẽdi z cõpensandi hec rõ nisi pluasiue nõ urget. Nam cõstat q debitor multos creditores habẽs soluere põt posteriori in tpe uigilanti ut sibi soluet'. z sicut soluere põt ita ẽt cõpensare sz post illud solutũ reuocari põt per creditores ypothecarios anteriores ypothecã pcedentes si nõ est aliud de quo dicti creditoribus possit solui ut plene no. per Jaco. de are. z successiue per Bart. ff. q̃ in frau. cre. l. pupillus z hec de pmo principali quesito sufficiant. Secũdo ad pm posito p cõstanti q debitor uti possit ɔ cessionariũ exceptione copensatõis an hoc locũ habeat eo casu quo cessio fit ex necessitate sicut est in casu pposito q ex necessitate pcedentia laudi dcã mater cessit iura sua piero pdicto z sz istum pũctum nõ recorder tactũ attamen ide credo qõ cum fit ex mera uolũtate pp duo. Primo q huic necessitati cedens cãm pbuit cõpromittẽdo uolũtate. ubi potius illũ dicam uolũtariam cessione q̃z necessariã pter cõpromissum qõ uolũtarium fuit ut. ff ad trebel. l. cũ heredtas. Scdo q siue necessaria siue uoluntaria fit cessio opoztet q necessario actio incessionariũ transeat libera uel affecta put est apud cedetem qui nihil plus iure transferre põt ãt aliter q̃z in eo fit ut in reg. iure nemo plu. iur. zc. C. de distrac. pig. l. si debitor transit cũ res z actio in singularem successorẽ cũ sua cã ut ibi no. z. ff de pig. actio. debitorem z. C. de pig. l. debitorẽ z. C. de remis. pig. l. res z. ff. ð pigno. l. debitorẽ cum si. Hoc tñ nõ est mihi multũ clarum q qui est ad cedẽdum astrict⁹ cedẽdo liberat' plene. ff. ð peculio. l. qõ debet' de ɔhen. emp. l. qõ sepe. § si res ð peri here. l. qõ si in die. §. ul. cõmuncta glo. que liberatio forte non

esset plena si apud cedentem aliquid remaneret cum posset solutum recipiendo aut cōpensando cessionariū eludere vñ in hoc est nō in merito cogitādum. De tertio dico q̄ si iudex aut arbiter in quo nō residet ius obligatōis ꝛ actiōis actiue cedat non ē possibile q̄ cedat vel cedēdo transferat nomē debitoris in aliū nisi interueniēte ipsius debitoris cō sensu vt. l. i. C. de pro. pig. que tradit formā datōis insolutū nois debitoris que hic seruata nō fuit ꝛ forma p̄ glo. tradi ta ē a doctoribus approbata vt no. bar. ff. de re iudi. l. diuo. §. hic quoq̄. De quarto quid iuris cum cessionari⁹ poni tur in locū cedentis vtrū tunc cedēs possit solutū recipe cō pensare transigere vel pacisci audiui quosdā tenentes q̄ sic p. l. qui ecce ff. ad treb. vbi est melior tex qui sit in iure. Cō trarium est verū q̄ illa verba opantur solū cum ex senatuscō sulto heres fideicōmissarium in locum suū constituit q̄a ex verbis eiusdē senatuscōsulti vtiles oēs ꝛ similiter remanēt actōes quas .cesse sunt apud heredē. In alijs aūt casib⁹ illa verba nihil opanť ꝛ hoc tenet glo. no. ff. de pac. l. si cū em ptore. Pro p̄ma tamē opi. facit q̄ qui cedit vtiles ꝛ exerci tium directarum mādat nō vř mādatum reuocare posse vt. C. de dona. l. illam Sz solue q̄ non reuocat reuocatōe simpli ci sed bene reuocat solutōem recipiendo aut et cōpensando nisi postq̄ sibi cōpensandi ꝛ soluendi ē licentia interdictā q̄ licentia in qōne pposita iterdcā fuit p̄ denūciatōem p̄dcām vt supius est ostēsum. De quinto an dcā denūciatio sicut au fert ptātem soluendi ita auferat ptātem cōpensandi. Rñsū est in p̄mo discursu q̄ aufert ꝫ ante denūciatōem sicut pōt solui ita ꝛ pōt cōpensari vt sic hic duo posse vel nō posse cō pensari pcedūt pariter rōne paritatis potentie ꝛ idēptitatis rōis ff. ad. l. aquil. l. illud. ff. de fonte. l. i. De sexto ꝛ vltimo an possit fieri cōpensatio extra iudiciū ꝛ absente creditore nō curo multū ad p̄sens discutere ꝫ remitto ad no. p̄ Ja. de bu. C. de apē. l. eius rō aūt nō curo q̄ ꝫ nō remisset tūc iter ꝛ de nouo cōpensatio posset obijci si deū vř. simplr̄ uer est q̄ possit exceptio cōpensatōis eodē modo opponi cessiona rio vt cedēti. Et ita cōsulo ego Ang. ꝛc.

cclx.

De quadam snīa interlocutoria inualida an excludat dā natū ab officijs uel offō expsso nō obstante q̄ illa snīe p̄nuc ne cōdēnatus: ꝛ an talis snīa debeat declarari nulla nec ne. Et an vigore dcē snīe si de saculo cōnnētē noia habiliū ad officia extrahať dānatus debeat cedula nomē huius cōtinens laniari ꝛ lacerari. Et de remedio p̄ dcām snīam p̄ cōdēnato Et an possit peti q̄ dcā snīa p̄rio impio successore reuoceť

unctus est

Per dnm obijcium de alidorijs olīz capitaneū custodie cōis ꝛ populi ciuitaľ florentie nullo p cedente pcessu lata fuit q̄dā pnūciatio ꝛ seu snīa infrascripti tenoris. Quin dcē obijo hebat arbitriū ꝛ iudi tōem ordinariā sup maleficijs ꝛ delictis ita tñ q̄ de eis que gerebat ꝛ fatiebat nō poterat sindicari nisi de furto ꝛ bara taria p dcō chiaro fuit dcā cōdēnatio pecuniaria soluta ꝛ p eum fuit paritū dcis cōfinibus. Modo visis p̄dcis ꝛ q̄daz reformatōe edcā p̄ cōe florentie cuius tenor infra describiť Et p̄suppositio q̄ dcā pnūciatio seu snīa emanauit de facto nullo p̄cedente pcessu vel citatōe queriť nūquid de iure di ctus chiarus possit hēe officia cōis florentie ꝛ si extrahere tur sit habilis ad offiū ad qō extraheret. Et nūquid canzel larius florentinus debeat dcī chiarū uel cedulā cōtinētem nome ei⁹ obliterare. Cuius quidē reformatōis tenor talis ē vz q̄ de cetero aliquis rector uel officialis forēsis cōis ꝛ seu ciuitatis florentie nō possit nec debeat p̄p̄o motu aut ad pe titōem requisitōez aut instantiā alicui⁹ vel alio quocūq̄ mō cognoscere vel pcedere vel super nullitate aut ānullatione alicui⁹ cōdēnationis hacten⁹ late ꝛ seu facte ꝛ seu que in fu turū fcā fuerit p̄ aliquē rectorē vel officiale forēsem dcē ciui taľ ꝛ seu cōis florentie p aliquo vel occasiōe alicui⁹ delicti maleficij vel excessus ꝛ seu de nullitate alicui⁹ bānivel regi stratōis alicui⁹ talis cōdēnatōis exinde secute nec possit aut debeat dclare pnūciaꝛ snīare decernere iudicare uł determinare aliquā tale cōdēnatōez uł bānū latū uł fcm̄ seu fcāz aut ferē dū uł ferēdā aut ei⁹ descriptōez uł registratōez fuisse uel esse in totum uel aliqua eius pte nullā ꝛ nullū aut nō ualuisse uł nō tenuisse aut nō ualere uel non tenere aut fuisse uł ee mō aliquo seu aliqualiter cōtra seu preter formam iuris seu or dinis uł statutor cōis flo. aut quoquomō idebite seu iniuste lł̄ iure datū seu fcm̄ aut q̄ executōz nō mereaľ uł hēe si debeat seu possit nec aliqualr̄ cōdēnatōz vel bānū suspēdere uł ali qualr̄ i totū uł i pte rūpe tollere cassare irritare uł ānullare ēt si pponereť uel decerneret talem cōdēnatōnē vel bānū aut nomē cōdēnnationis vel bāni nō interesse vel intere sum quidius aliud qualitercūq̄ pponereť uł obijceret ꝛ q̄ aliqua cōdēnnatio vel bānum vt p̄ferť latum vel factū ꝛ seu que vel qō in factū fieret p̄ aliquem rectore vel offi cialem foresem dci cōis vt p̄ferť nō possit nec debeat cāzel lari cassari vel aboleri aut ānullari vigore alicuius snīe que deinceps data fuit per aliquē rectorē seu officiale forensem dci cōis aut ciuitaľ predce nō possit ēt per aliquē actū quo q̄uo in iudicio faciēdum ānullare cessare irritare vel suspē dere aliquem ex dcis cōdēnnatis seu bānis datis seu dan dis seu ei⁹ executť. Nisi quatenus alicui tali rectori vel offi ciali de predcis aut sup predict. aut aliquo p̄dcōz cōcedeť de nouo auctoritas ꝛ potestas p̄ reformationē ꝛ seu pui sionem cōsiliōz populi cōis florētie de cetero faciēdam ob seruatis solennitatibus ꝛ substātialibus oportunis ꝛ ha bitis ꝛ interuenientibus numeris fabaz requisitis s̄m ordi nem dci cois maxime in deliberatōe reformationis ꝛ seu puisionis demum pponēde in cōsilijs p̄dictis sup nullita te seu cassatione vel cāzellatione cōdēnnatōis sane ꝛ s̄m differētiam cōdēnnatōis. ꝛ q̄ quilibet qui p̄ p̄dicta p̄ pre sentez legē disposita vel aliqō ipoz fecerit seu venerit quo quomō directe vel indirecte intelligaľ incurrere ꝛ incurrat dcō cōi pro vice qualibet in penā lib. M. in qua pena pos sit ꝛ debeat cōdēnnari sūmarie ꝛ de plano ꝛ nihilomin⁹ quicquid p̄ p̄dicta fuerit intelligaľ esse et si irritum ꝛ inane ꝛ executionez aliq̄ nō mereaľ nec haberi possit ꝛ ēt quo ad fauorem cuiuscūq̄ habeaľ ꝛ haberi ꝛ censeri possit ꝛ debeat pro infecto eo declarato ꝛ addito ꝛ puisio q̄ p̄dca in nullo p̄iudicet alicui snīe nostraľ hacten⁹ ante p̄ntē legē late nec eius executōi ꝛc.

I cta

Interlocutoria vere est diuini euā geliōz canonū. ꝛ iuri nature p̄ria ac ēt in iniuria cū in nō citatum in nō cōfessum nul lisq̄ pbationib⁹ separatum nulli pateat cōdēnnā di potētia ut in. c. nos in quēq̄ potissime in cā criminali in qua pbationes clariores ꝛ exuberātiores requiruntť. C. d̄ pba. l. sciant cuncti immo necessarie parti permittiť in absētem nō cōfessum nec cōuictū maxime citatōe nō fcā ferre snīaz ut in cle. pasto. de re iudi. pderet eīm p̄ omissionē citatio nis defensionis facultas que iure naturali introducta est ut l. i. §. cum aūt si quadru pau. p. fecis. dica. ꝛ . l. vt uim de iu sti. ꝛ iu. vt. C. vnde ui. l. i. ad. l. aquil. l. sciam. §. qui cū aliter vsi iure ciuili aut municipali tolli nō pōt ut insti. de iu. na turali. §. sed naturalia. Que eīm introducta sunt iur nature nō alio modo q̄ diuina puidētia sunt inducta ut ibi diuini aūt iudicio nullus iudex est par vel superior. ergo illius iur nullus esse pōt irritator aut destructor ut. ff. de mino. l. minor aūt magistraľ. ꝛ. ff. de appella. l. i. § si quis ad trebel. l. ille a quo §. tepestiuum de arbi. l. nam magistrat⁹ hic causať oes snīas alicuius iudicij illatinas ferri oportere citať quez in teresse pōt. ff. de adop. l. nam ita diu⁹. ff. de mino. l. in cāe. §. cā cognita. C. quo ꝛ qñ iu. l. ea que. C. de iure fi. l. facultas li. x. Et hoc iō q̄ per citatione apeiť citato dcā defensiōis facultas que ut dixi nemini auferēda est sine cā subsistente aūt cā legitima bene pōt ut. l. si seruus. C. de his qui ad ec cle. cōfu. ꝛ. l. i. ꝛ. ij. C. qñ lz se sine iudi. vindi. nec p̄ hoc di caľ tolli vel irritari ius dei aut nature qō est immutabile vt p̄ dixi sed potius limitari ꝛ distingui qō fieri p̄mittiť ut pz in exemplis glo. dci. §. sz naturalia ꝛ in hoc exēplo q̄ iure di uino in ore duoz ꝛc. Et similiter sunt casus in quibus hoc nō sufficit ex ordinatōe iur ciuilis ut habeť. C. de testi. l. te stium ꝛ sic ex cā defensionis facultas auferať qō est vbicū q̄ licite p̄mittiť offensionis ptās sic ex cā pueniri pōt facul tas defensionis ut posteri⁹ reserueť qō est vbicūq̄ p̄iudi cium qō paraľ ex defensione nō fcā recupabile seu repabi le ex defensiōe premissa ex post fcō exemplū pz ubi ex fuga pōt incipi s captura aut p executione instrumentoz guarē tigie s̄m formam statť. iuste ut. C. de feriis. l. dies festos. ff. que in fraū cre. l. ait p̄tor. §. si debitorem in cor. ut iudi. sine quoquo suffragio. §. necessitatē insti. de actio. in prin. in gl. ꝛ. col. de pace. §. si quis hominē pz in exēplū vbicūq̄ in su marijs opponiť exēplo requirēs altiore indagine nā in alio iudicio talis defēsio reseruaľ ad treb. ille a quo. §. si tēpō. C. de edic. diui. adria. tollen. l. ij. ꝛ. C. de compē. l. fi. Cōcludo igiť ex p̄missis dcām interlocutoriā tam grauē penam infe rentem omni iure diuino humano canonico ꝛ ciuili fundit⁹ nullam fore. Nec dicam eā cōfirmatam eo q̄ condemnati

fuerint ppter dcto qz ex forma statuti florentini nō licuit ap
pellare. scdo qz ex similes licuisset tñ dcā snia non est nulla
rōne solius defectus cōsensus dānati sz qz est lata iur. solent
tate omissa cū solenitas cum sit iure publico introducta pa
cto renūciari nō pōt nec eius forma mutari ut. ff. de testa. l.
testamenti factio de pac. l. ius publicū no. in l. si quis in cōscri
bēdo. C. de pac. z. C. de lit. cōte. auten. offeratur. C. de iure
cal. l. ij §. sed qz in glo. mrc. n. snia nulla alia rōe q̄z defectus
cōsensus ex supueniēn cōsensu cōfirmat cum p ipm trāsit
in ßcam non aśr ut. C. co. uti. iudi. l. ij. z ibi per cy. Quia
ergo dcā interlocutoria nullius momēti est nō obstante la
tā facta de pene pecuniarie z stalli ad cōfinia seu forestatiōis
dico dcm̄ dānatum non eē inhabilem ad officia si ei aliō ex
noticum nō obsistat ut. l. iij §. cōdēnatum. ff. de re. iur. z qz
dcā snia tam patēter z tam notorie nulla ē non expedit nul
lam declarari ex quo enim de hac nullitate tam euidēti z no
toria est diuino z humano iure. pursum nō expedit pro nul
litatis effectu cōsequēdo iudicē adiri ut cassēt quatenus de
fcō. possit aut actū nullū declaret. ff de cōdi. insti. l. que sub
cōditiōe. §. fi. vbi ē tex. optimus. facit. ff. qui satisd. co. l. qui iu
ramēto extra de iureiur. c. si vero vnde z ordinari⁹ qui sniaz
nullā tollit absqz eo qz illam nullā declararet Item indicat:
ut. C. quō z quādo iu. l. si quis ples. sufficit enim sic esse. s.
sniam ee nullam z iō cum eius petit executio sufficeret nul
litatis cōceptio absqz eo qz ante sit pnūciatum sniam nullā
fore iō tex. signāter dicit sniam in absentem nō citatū latam
nullius eē momēti. ff quī ap. fit. l. i. § item cōs ex edcō. si igitur
nullius momēti ē z nullū pducit effectum ad quid expedit
adiri ptorem nisi ex habūdanti ut sniam nullam declaret si
video cum semp dānatus si vexabitur possit de nullitate di
cere apponēdo qz ius ē ppetuum z tpe nō tollit ut. l. pure in
fi. de doli excep Notarius igit siue canzellari⁹ officiorum po
rū artium ciuitat florentie dcm̄ talem si de bursa seu saculo
extrahi cōtingeret nullo mō dilaniare dz nomen z breue ta
lis extracti virtute aut rigore dcē snie nullius effcūs pducti
nē nisi statutū cōis florentie ipm canzellarium ad dilanian
duz stringeret cuius statuti copia non vidi nec quale quan
tūcūqz sit arbitrium canzellarii in dilaniādo vel cōseruando
vnde sup hoc iudiciū verū dare nō possum sz rebus se sic ha
bentib⁹ z alio nō psupposito fm ea que pponūtur dico non
posse nec debere ob dcām sniam aut eius occasione dcm̄ ta
lem extractū vel cum extraheret dilaniari qz dilaniatio i ha
bilitatem notat ipse aūt nullatenus p illam sniam inhabilis
fcūs est ut oium āt telor vuet amaritudo puto tutius fore:
ut dcā snia nulla declaret ut sic nullitatis pbatio fit in ppe
tuū hec quidem theorice dico: sz qualr deducat in praticam
hec theorica attenta dcā reformatōe cui⁹ verba sūt valde p
gnātia z p̄eisa hic labor z difficultas ē: nam dcā reforma
tio pcidere vī oēm ptātem cognitiōis nullitatis vnde sz snia
sit nulla nō tamē pōt allegari nulla qz oibus officialib⁹ forē
sibus iurēditio adempta ē z cōstat iudicez iudicare nō posse
sup eo qd sibi est spālr interdcm̄ e. n. eius cā respectu oio in
cōpetens ergo sua snia nulla ut. C. si a nō compe. iudi. in ru
bro z nigro Sup hoc tñ omissis multis que p z ō possent di
ci cōcludēdo dico qz talis dānatus supplicet regiminib⁹ cōis
florentie qz cū ipse intendat petere declarari dcām sniaz nul
lam fore nulliūqz ō eum quo ad ptatōem offōz effcūs pdu
xisse qz ipsam cām cōmittant cum oibus dependētib⁹ z con
nexis z c. z ista via ē tutissima z secura z oibus scrobib⁹ mū
da qñ hec via ex eadem reformatōe introducta ē Si āt dā
natus dubitat z tenet nō obtinere cōmissionem fm formā
pdcām vel ex difficultate cōgregatōis regiminum vel qz ti
met de cōcordia q̄ inter plurimos cū difficultate magna ha
bet ppter naturalem facilitatem hoium ad dissensū ordinatam
potiusqz ad cōcordiam ut. ff de arbi. l. item si vn⁹ §. pncipa
liter cōuincta. l. i. §. fi. in glo ff. de apo. ubi popul⁹ difficulter
cōgregat atqz cōsentit z insti. de iur natu. §. senatuscōsult⁹.
z. ff. de ori. iur l. ij. § cū esset. Remediū est qz sindicus cōis
florentie agat corā ptāte uel capitaneo pnt quis eoz pdo
mior z iurisdictōe superior inuenit z petat declarari illū inhabi
lem aut petat dcām interlocutoriā confirmari utrūqz. n. pōt
peti ut in. c. de cōfirmatōibus. de cōfir. uti. vel inuti. z ibi p
Inno. z Jo. an. z tūc ille cōpareat z se defendēdo dicat se
habile z dcām sniam nullā quā nullā se defendēdo vi excep
tōis declarari petat z tūc iudex de eā cognoscēs sz alr nullaz
iurisdictōez hēat i cognoscēdo ō nullitate. s. pncipalr tñ i mōz
defensiōis cognoscere poterit z pnūciare sup ea ex quo tal
iurisdictōis ē capax ut ō iudi. l. quoq pmittit. n. incidenter iudici
cognoscere ō eo sup quo nō pōt principalr dummō sit capax
ut ibi quinimo z de eo iudicat arbiter qui nullā hz iurisdi
ctionē sed simplicē notione fm Inno. qui decidit incidenter
arbitriū de eā stat. cognoscere de in integ. resti. c. pe no. glo.
de iur. iurā. l. cū pponas z tñ qd datis supmis iudicib⁹ re
seruat. C. de peda. iudi. l. placet sic z in pposito sz hec nul
litatis qd regimini ciuitat sit seruata. Istud intelligenz est
cum dcā cā principaliter agit nō aūt cū incideter. Alias via
defēsionis eēt obrusa que defensio auferri nō pōt ut dictuz
ē i pcedenti discursu. Si aūt iudex corā quo obiicit exceptō
ad defēsam nō est capax iurisdictionis ut qz defensio spūa
lis iudex aūt layens tūc ad spūalem remittit se defendens.
ut in. c. lator qui fi. sint legi. z c. tuam de ord. cogni. Si aūt
sindicus cōis agere nolet tūc si pcedit diffamatio sindici al
seretis dcm̄ talem inhabile ad officia rōne diffamatōis icō
tinēti orit ius diffamatio ptendi ut diffamati silentium impo
nat z huius qōnis iudex est ptās qñ hec cā ciuilis est q̄z
z inuocari ex. l. diffamari expedi aut saltē dicerem⁹ eam de
mixto impio cum officio nobili expediat ad vtilitatē priua
tam que in sola habilitate cōsistit sz exercitatio officioz sub
sequēter cōcernat rem pblicā z tūc si opponeret p sindi
cum de inhabilitate ppter sniam cēsta replicabit de nullita
te nam in replicādo actor sustinet partes rei sz nō pbationū
respectu. z sic incideter de dcā nullitate pnūciabit ne cā cō
tingēta diuidat pcium. n. ad iudicem decisio oium emergē
tium z incidētiū causaz. C. de ordi. iudi. l. i. z. d. l. quoq. z
per quālibet dcāz viaz amaritudo dcē reformatōis vitat.
Modeo aūt dubium an posset peti qz dcā interlocuto
ria ō mero impio reuocet p successorē capitij z sic reformatio
nō obstat ita pōt reuocare successor sicut qui tulit ut no. i. l.
qz ius fit z Inno. de offic. dele. prudentiam nec credat quis
pt i hoc casu dcā pclusam p lapsum x. diez cū non potuerit
appellare. Nam nō trāsit in rem iudicatā hoc casu quo ad
ptem sicut nec quo ad iudicē potissime qz in rē iudicatā trā
sire nō pōt pp vitiū nullitat forsitan dcā reformatio est ad
diffinitiuam cōdēnatione restrigenda ad phs sup hoc nō di
co qz alie vie sunt tñ sic florētie me aduocāte fuit iudicatuz
in qōne hēt de maghalottis qui mulctatus fuit p varias in
terlocutorias pet dñm Ludouicū de firmo tūc capitaneum
qui reuocauit illas ō mero impio si bene recordor vnū aūt ad
recordiū adduco ut videat qualiter capitaneo est attributa
iurisdictio p statuta. Nam si sibi eēt interdcā iurisdcō z po
testas cōdēnandi z procededi de crimine nisi certa forma
seruata tūc sine dubio ēt principaliter posset rector forenf.
de nullitate cognoscere qz snia eēt lata a iudice incōpetenti.
vnde nō eēt lata p rectore forensez ex quo in illa cā sibi iur
dictio erat adempta nisi forma certa seruata. vn̄ cū nō cōue
niant verba legis loquētis de sententijs latis p rectores z
officiales forensēs nō cōueniē dispositōi legis. l. si vero. §. ō
viro solu. matri. cōiuncta glo. singulari que est in cle. illa de
sequestra pos. z fruc. Et hec qd alias in florētia est decisa
p multa cōsilia vñ amplius nō insisto. In hec ergo ultima via di
ligenter sunt pōderanda verba statuti an adimāt capitaneo
iurisdictione an vero pmo iurisdictione cōcedat deinde pce
dēdo det formā hec eum inter se differūt z nihil habet cōe
ego Ange. z c. eclri.

An rebelles z forestati alicui⁹ loci in capitlo pacis cum
alio loco ne suscipiant ad habitādū vel aliqua quiescēdū ex
ceptuati cōprehendant rebelles uel forestati facti post tpūs
cōfecte pfate cōuentionis Rubrica.

Punctus Est in āno dñi. Mcccc. idict.
xij vij kalendas augusti fcā fuit
cōcordia p sindicos plenam ptātez hñtes vtriuf
qz cōis Janue z pisaz tūc inuice guerram ma
gnam hñtiū duratura p annos. xxv. z ultra post duos ānos
incipiēdos ex quo dcā cōis vel alter ipoz cū denūciatione
mādauerit cōpleto dcō termino. xxv. annoz se nolle serua
re dcām treugā z cōcordiā qui duo āni incipient a die dicte
denūciatōis ut supra vulgariter appellant de ō mādo in q
trenga z cōcordia inter cetera cōtinet qz cōe pisaz faciet z
curabit qz rebelles z forestati cōis ianue vel aliqui qui fa
cerēt uel facere vellet aliquas offensiones ipi cōi Janue uel
hoibus uel terris ipi⁹ cōis qui habitabūt neqz receptabun
tur in ciuitate pisaz seu ei⁹ districtu z pdca rebelles ul fo
restati seu qui offenderēt uel offēderē vellēt dcō cōe Janue
vel hoies ipi⁹ cōis nō habitabūt nec receptabūt aliqd refri
geramentum nec aliqua necessaria. Cōtingit nunc qz in anno
dñi. Mccccxcij. uel. iij. facti sunt noui rebelles z forestati.
Querit

Queritur igitur cum rebelles nō essent neqꝫ forestati tpe di-
cte foē concordie an comphendant sub dictis capitulis ita
qꝫ habitare nō possint neqꝫ receptari in ciuitate pisan neqꝫ
in eius comitatu vel districtu absqꝫ metu penarum abiecta
rum in dicta concordia ꝛc.

Thema Predēm est dubiū ppter formā
cōcepte stipulatōis que e apta na-
ta comphendere rebelles ꝛ forestatos cōis ianue
qui nunc erāt rebelles vel forestati ꝛ qui durante
tpe dcē cōcordie post fieret ꝛ rebelles vel forestati inueni-
ret tpe habitatōis ꝛ receptōis que fieret de illis in ciuita-
te pisarum ut patet ex verbis illis. Qui rebelles ꝛ foresta-
ti ꝛc iunctis verbis illis nō habitabūt nec receptabuntur
ꝛc. ꝛ ibi predci rebelles ꝛ forestati ꝛc. Et deinde sequit nec
recipabunt aliquod refrigeramētum ꝛc. Adiectiua igit pdi-
cta rebelles ꝛ forestati que noiatiui usus sunt iuncta futu-
ro tpi de quo supius est expssum verificant in oibus qui re
ceptōis ꝛ habitatōis tpe rebelles vel forestati inueniūtur lꝫ
ante nō fuerūt. C. de ser. fugi. l. quicūqꝫ. e. ti. l. pe. ꝛ l. manci
pia. ff. de recepta. l. i. ꝛ ij. C. de here. auten. credētes in qui-
bus apte decidit qꝫ astricti ex dispōne legali ad nō fauendū
aut receptādum alicuius generis seu cōditionis hoies non
solum astringūtur ad non fauēdum vel nō receptādum illos
qui tpe legis edite dcē conditōes erant: sꝫ ēt illos qui post le
gem sunt eadem macula irretiti. Sic ꝛ ecōuerso si lex vel sta
tutum iubet receptari aut fauere certe cōditōnis hoibus oēs
illi qui ad receptādum hoies illius cōditōis factos post le-
gem. ff. furti. aduersus nau. l. i. §. fi. C. cōia de succes. auten. oēs
pegrini. C. de sa. san. ec. l. iubemus nullam per gui. in. l. i. ff.
nau. cau. po. pro hoc facit optime qꝫ ee rebellem aut foresta
tum est qualitas inherēs subiecto qd est hō. Constat autem
qualitate iūctam verbo pricipio vel aduerbio significare sꝫ
fm tps importatum per alterum ex pdcis. ff. de nox. l. i. de
liciis. §. si extraneus bar. ff. de uul. ꝛ pup. l. ex fcō in princi.
Sufficere ergo vꝫ pdcās nūc ee rebelles cōis ianue cum de
eoꝝ habitatōe tractat lꝫ retro nō fuerūt ꝛ maxime cum pa
cta inita dcē cōcordie inter dcōs ianuēses ꝛ pisanos vim le
gis hre intelligat cū utrūqꝫ cōe leges cōdere possit vt. l. oēs
populi. ꝛ l. cūctos populos cōiuncta. l. cesar. ff. de publica
nis. Pro hac pte signāter allego. ff. de an. ꝛ ar. le. l. filiam.
vbi tempus psens cuius effectus in futurū differt iudicat
fm futurum. Cum igit dcā uerba rebelles ꝛ forestati q
sunt psentis tpis determinetur p futuram receptiōem indi-
cari uident fm tps receptionis. Coadiuuat aūt dcā opi. qꝫ
ēt in dispōnibus inter uiuos q stricte accipiunt indefinita
locutio p uerba psntis tpis formata ꝛ cōcepta loco uniuer-
salis habet ꝛ non solum entia de psnti sed de futuro comp
hendit. ff. de ser. ur. p. l. si seruitus ꝛ lꝫ lex illa loquat de re-
bus tn oꝫ ee de tpe personis ꝛ loco qm hinc ꝛ ibidem recipro
ca argumentatio licita est de uno ad alteꝝ ut pꝫ ex conun-
ctōe legum. ff. de testa. mili. l. miles ita heredem. §. ꝛ qꝫ dixi
mus. ꝛ l. qui plures in prin. de uul. ꝛ pup. si cer. pe. l. vinum
de in lite iurā. l. videamus. §. pe. ff. de transac. l. si pro hoc fa
cit et qꝫ indefinita equipollet vli quādo eadem rō ē ꝛ condi
tio oium pticularium indiffinite comphensoꝝ. ff. de legi. tu.
l. legitimus de acto. tu. l. obligari. §. inter plene p oy. de re.
iur. li. vi. in rubrica. Sꝫ eadem rō est in rebellib' ꝛ forestatis
de nouo post pacta ut nō receptent nec faueat eis que est i
forestatis ꝛ rebellibus ante pcā voluit em cōe ianue aduer
sus excogitatas factōes rebelliū sue securitati consulere ne
dcm cōe pisaꝝ tunc guerrā faciens ianuesibus receptare aut
recipere posset rebellos ꝛ forestatos ipsius vnde cū consilꝫ
securitas pdcē ita hꝫ locum in rebellibus nouis ut in anti-
quis maxime ppter humanā maliciā excrescentē ꝛ multipli
citem q in reuolutōe tantoꝝ temporū ut expientia notorie
docet feruētius pullulant pro hac parte facit qꝫ ꝛ mere i dis
pōnibus stricti iur. indiffinita locutio ad certum genus ho-
minū relata siue tractemus de odio siue de fauore ad oēs il
lius generis porrigenda e ēt ad illos qui tempore dispōnis
generis illius nō erant vnde qui pmittit p se suosqꝫ familia
res alterum nō offendere eius dem stipōnis uirtute ligatur
ꝛ pro noua familia non offendere ꝛ ecōuerso qui stipulat si
bi suisqꝫ familiaribus ēt ad futuros familiares nouos uirt'
stipōnis extendit ꝛ probatur utrūqꝫ ō usu ꝛ habita. l. cete
rum. §. fi. cū duob' re. ꝛ facit de v. ob. l. si stipulat' fuero p
te hoc ēt pbat in puilegijs. Nā si epō uel abbati in modū
puilegij pmittit ut admittere possit tpe interdci ad diuina
officia familiares suos ēt ad nouos post puilegiū ad famu-
latū introductos vel ēt postib' familiarib' aggregatos virt'
puilegij se extēdit fm Jo. an. in mercurialib' in reg. iur. qui
cōsentit de re. iur. li. vj. lꝫ Cy. ppedens ultramōtanoꝝ Jnte
tatē in hoc pūcto uiusauerit ꝛ ipꝫ indiscussū reliquerit suc
cessorib' decidēdū. C. de sac. san. eccl. l. puilegia p hac pte
finaliter conclusiue uidet casus. ff. de re. du. l. si cognat. ubi
relictū cognatis nō solū cōprehēdit cognatos tpe testamenti
Sed ꝛ illos qui tpe testamenti nō erāt h tn erant cognati eo
tpe quo dispositio sortit effectū s tenore mortis. Sic igitur
in pposito cōcludēdum videt dispositionē pdcām trahi ad
nouos rebelles ꝛ forestatos qm eo tpe ō dce dispōnis effe
ctu querit ꝛ nō ante. Cōtrarium credo veꝝ tenor enim
stipulatōis pfate p verba psnta est formatus ut pꝫ ibi rebel
li ꝛ forestate. ꝛ ibi rebelles ꝛ forestati oia cum hec psnt te-
poris sunt ꝛ psns tps significant qui eni stipulatōis tpe re
belles vel forestati nō erāt tūc neqꝫ rebelles neqꝫ forestati
dicebant vel dici poterāt nec sub vi nec potētia dci vocabu
li poterāt cōtineri. Sed sub vi ꝛ potētia rebellandoꝝ ꝛ fore
standoꝝ qm tps psns sui natura nō cōprehēdit futuꝝ. ff. de
ver. ob. l. cum stipulamur ꝛ l. si a colono. igit dcā dispositō
que stricti iur. est nec ad rebellādos nec ad forestādos tra-
henda est ꝛ maxime ut obligatōis multiplicāde vitet infi-
nitas que vitari dꝫ oīo cum pōt vbicūqꝫ per infinitā nouel-
lam grāde grauamen generat in quātitate numero vel pso
nis ut. ff. de dam. infec. l. dāni. §. fi. d. le. ij. l. fideicō. l. si quis
ꝛ loquor vbicūqꝫ nō est verisimile obligātem de infinitate
sensisse put arbitror in casu pposito. Cōcordia eīꝫ fcā fuit
p tpe. xxv. annoꝝ pro duob' vltra incipiēdis a tpe ōmādi
nō est igit verisimile post renouatōes varias qꝫ populi que
incertoꝝ ānorum curriculo interuenit ut. ff. de iudi. l. ppone
bat ꝛ. ff. qui. mo. vsufru amit. l. si vsufruc. pte stipulate vel
pmittēte de rebellib' post dcām nouatione populoꝝ factis
sensisse cum tam breue tps respectu tpis successiui qd tran
scēdit certum nonagita nullomō sensisse videt ar. de verbo.
ob. l. stipulatio ista in prin. cōiuncta. l. inter stipulātē in pri.
eo ti. Qui. n. de breui tpe loquit nō intelligit imaginari lō
gissimo ꝛ maxime qd eius inim memoria nō exitat. ff. de
suppel. leg. l. labeo. § tubero qui. ex cau. in pos. ea. l. fulcini'
§. quid sit latitare cōiuncta. l. si seruus plurium. §. fi. ff. de le. i.
ꝛ ō ver. ob. l. tuta. §. idem rndit ꝛ. ff. de in lite iuran. l. cū furti.
C. de sen. qui pro eo qd interest pro se. l. vna lꝫ alias vbi nō
viget talis psumptio tolleret infinitas que s casu aut fortu
na pcedit fm doc. ꝛ Bar. in d. l. damni. §. fi. super quo me
vlterius nō extēdo qꝫ nō expedit ꝛ maxime qꝫ verba dci
ctus nō sunt ppter infinita sꝫ psētia q trahi nō pnt ad futu
rum ꝛ hoc pbat ex natura genitiui ibi qꝫ rebelli ꝛ fore-
stati cōis Janue ꝛc. qui genitiu' hoc casu dici pōt qꝫ regat
ex natura cāe efficientis eo qꝫ cōe Janue ipos rebelles fecit
de ver. obli. l. quos. in stipulatōibus de re. du. l. quoties idem
sermo de le. iij. l. libroꝝ. §. i. vel ex natura possessionis seu
dnij ex eo qꝫ ipsi rebelles ꝛ forestati sub dnio ianuēsiū fue
runt ꝛ ipos cōe Janue ante rebellione ꝛ forestatione pos
sedit ꝛ tenuit ut ꝛ eo mō quo ciuitas lꝫ ꝛ possidet ciuem
suū. ff. ad municipa. de iur. §. i. ne rei uen. l. i. § per hāc Jlle
ergo genitiuus cōe ianue idem directo iportat qd pnomen
possessiuū meū tuum ꝛ suū que ciuitas tps psns significant
nō futuꝝ de le. iij. l. vxore. §. testō ꝛ l. bis uerbis ꝛ l. aure-
lius. § testō. ꝛ de libe. lega. ꝛ de auro ꝛ argen. lega. l. si ita
lꝫ hoc fallat qnqꝫ alicui' rōe dictōis uel uerbi adiūcti dicto
pnomini possessiuo sicut est uerbū futuri tpis in ultima vo
lūtate eius fauore ut. l. filiū de an. ꝛ arg. lega. ꝛ sicut est di-
cto tūc que extremitate tpe notat. ff. de testo. tutel. l. tutori-
bus. Et sicut est uerbū pōt qd de sui natura est extēsiuū. ff.
de le. ij. l. si ita quis in prin. vel nisi sit dispositō talis que sui
natura lꝫ postea fcā ad psns trahat exēpiū de le. ij. l. cum pr.
§. fidei tūc uel nisi pductio ad tps futuꝝ sit nullius aut mi-
nimi piudicij. C. que res pi. ob. pos. l. fi. uel nisi id qd in fu-
turo cōtingit in eode subiecto cōtingat de quo est dispositi
uum in psnti sup quo futuro dispones potuerit verisimiliter
pudere. nam ꝛ tūc psns futuꝝ cōprehendit ut l. si seruū. ō
serui vrb. pdio. Pro hac opi. facit qꝫ negari nō pōt qꝫ
dcā pactio de rebellib' ꝛ forestati loques pp sui sgnātam
qꝫ nō dicat abiegna cū intelliga possit de rebellib' ꝛ foresta
tis tūc ꝛ de rebellādis ꝛ forestādis in posteꝝ qui tn habi-
tatōis ꝛ receptatōis tpe in numero rebelliū ꝛ forestatorū
eēnt relati. vn cū ad plures sensus dcā stipulatio trahi pos-
set ꝛ se habere ad plus ꝛ ad minus si porrigatur tn mō ad
rebelles psites. ergo in dubio interptari debem' in illā q mi

nus est obligatoria et maxime quia cum illo minori verisimilitudo concurrit nec obligatio inutilis redditur. Imputet enim sibi commune ianue cum verba stipulationis pro eius parte recepte apertius non protulit. ff. de re. iur. l. in obscuris. de ver. ob. l. eum qui ita stipulatus in prin. ff. de pac. l. veteribus. de ver. ob. l. quicquid astringende. et l. si quis in pluribus. et l. stipulatio ista. §. in stipulationibus. Ordo igitur secundum intellectum scripturarum talis est quod primo sequimur voluntatem disponentium si potest aliqualiter apparere. ff. de condi. et demon. l. pater severinam. in prin. et §. conditionum verba. et ff. de re. du. in ambiguo. C. de lib. prete. l. ii. si vero de voluntate apparere non potest tunc assumendum est id quod est potius verisimile de re. iu. semper in stipulationibus de re. du. l. cum testio de le. i. l. cum res. ff. risto. Ipsa autem verisimilitudo ex multis percipitur secundum naturam subiecte materie. exemplum in venditione et locatione ambigua secundum considerationem precii de re. du. l. i. et l. utrum §. cum quidam quandoque ex vicinitate scripturarum ut l. si servus plurium in fi. de le. i. aliquando ex perfectionibus ut l. una. §. idem ff. dic. de ver. ob. aliquando ex dignitate et conditione personarum ad quas verba diriguntur de usu et ha. l. plenum. §. equitem de au. et ar. le. l. una seyo. de ali. le. l. cum alimenta. Interdum ex charitate et necessitudine personarum ut d. l. si servus in. §. fi. Interdum ex consuetudine regionis aut ex usu loquendi seu loquentis ut l. universo pro. de pig. ac. coniuncta regula inspicimus in obscuris. de re. iu. li. vi. et d. l. si servus plurium. §. fi. Ex multis etiam aliis presumere possumus verisimilitudines et conjecturas intentionis disponentium prout suadet ratio subiecte materie ut patet exempla plurima in his que fiunt facta creduntur aut in fraudem creditorum vel fisci. ff. que in frau. cre. quasi per totum. C. plus valere quod agitur per totum. ff. de do. post sectum. Si autem nulle coniecture aut verisimilitudines ex indiciis vel argumentis presumi ex quibus comprehendi possit que qualis vel quanta fuerit mens disponentis tunc ad meram significationem verborum recurrimus. ff. de le. iii. l. non aliter. Et si significatum verborum non est certum necessario sequi eos quod est minimum ut in. c. in obscuris de re. iur. in vi. et d. l. semper in stipulationibus. et de le. i. l. si ita scriptum de le. iii. l. nummis. et l. qui concubinam. §. cum ita et ubi minimum non apperet tunc dispositio velut omnino incerta funditus vitiatur. ff. de ma. testa. l. cum ex pluribus. de testa. tu. duo sunt tituli ff. de re. du. l. si fuerit. Nunc ad propositum reducendo omnia supradicta prout dicta verba dicte stipulationis trahi possunt ad rebelles presentes et futuros et in quolibet sensu dispositio verificari potest: sed si trahatur ad futuros velut significatior continebit plus si refertur ad solos presentes tanquam strictior continebit minus et ista pars est verior. Primo propter verisimilitudinem etiam ex pluralitate temporum de quo contrahentes non videntur cogitasse considerata brevitate temporis primi: ex eo quod populus ianuensis soli populo qui tunc erat consuluisse videtur non autem populo renovando per lapsum centum annorum. Secundo quod cum dicta communia guerram tunc facerent inter se est verisimile propter inimicitias tunc vigentes quod summo studio utrumque vigilabat obligari unusquisque minus poterat. Nec est enim inimicitiarum natura ut ff. de adime. leg. l. iii. §. fi. cum l. se. et concor. suis. Tertio quod est credendum commune pisarum in infinitum tempus se obligare noluisse ad non receptandum ianuenses qui post pacem forsitan nascerentur ad quos et contra quos nulla affectio aut odium haberi poterat per aliquam gentium predictarum sicut non est verisimile patrem filios exheredasse de postumis sensisse in quos tunc nulla ingratitudinis causa cadere poterat licet ex eo nasco committi posset postea in futurum. ff. de lib. et post. l. ii. et fact. ff. de le. i. l. cum filiabus cum concor. ibi allegatis in gl. Et predictam intelligo vera secundum ea que in propriis terminis proponuntur quod solum commune pisarum se cum ianue obligavit ad non receptandum rebelles ianuensium. Si autem obligatio fuisset mutua et reciproca prout ea consuevit contrahi inter facientes se ligas et confederationes adinvicem apposito pacto quod nullus confederatorum rebelles alterius debeat receptare aut eis prestare consilium et favorem tunc contrarium arbitrarer quia productio dicte obligationis ad futuros rebelles non affert pisanis odium damnum aut discrimine quin afferat aut afferre possit commodi et favoris. unde dicta verba quamvis quandoque presentia et idem importantia quod nomina possessiva ad futurum trahuntur. ff. pro socio. l. iii. quod videtur fuisse etiam de mente bar. in. d. l. si ita de aur. et ar. le. Concludo igitur ex premissis et secundum propositum rebelles et forestatos communis ianue natos post dictam concordiam non contineri sub dictis capitulis et in civitate pisarum dummodo non offendant nec offendere velint dictum commune ianue aut dominos ipsius. Et maxime si dicti rebelles sumpto colore facti essent rebelles non ex aliqua iusta causa ex ratione notata per Jo. an. in. d. c. qui sentit. Nunc respondeo ad obiecta et primo ad l. quicunque et ad aute. creditores cum aliis similibus supra alleg. Omnes enim loquuntur in dispositione legali que regulariter licet lata sit per verba presentia tamen extenditur ad futura eo quod semper loquitur lex. C. de here. arianis licet interdum regula illa fallit ut no. per Cy. in. l. leges. C. de leg. per Bar. plenius in repeti. l. omnes populi. Sed dicta pacta et stipulationes dictorum communium ianue et pisarum licet observentur pro lege sicut et observantur pacta primatorum inter se ut. l. lege. C. de pact. et l. i. §. si convenerit deposi. non sunt tamen lex cum nullum commune in alterum habuerit vel habeat potestate legem condendi et licet esset lex quod est falsum tamen ex quo lex transit in contractum iudicatur de ea ut de contractu et de lege ut patet quia non potest ad libitum revocari et si sit lex cesaris ut d. l. cesar. Secundo si ob. quod qualitas iuncta verbo significat secundum tempus verbi quod concedo de plano. et ideo si tempore habitationis et receptionis ianuenses non erant rebelles non committeret stipulatio penalis ergo ergo quod sint rebelles tempore receptionis et fuerint rebelles tempore iure dicte concordie. Tertio non ob. l. filiam de ali. et arg. le. quia ibi presens iungebatur cum futuro in ultima voluntate favorabili et benigna et interpretanda latius de re. iur. in testamentis. In proposito autem est dispositio inter vivos et mere stricti iuris. unde strictissime interpretanda est odio obligationis et pene ut. l. interpretatione de penis et in. c. odia de regu. iu. li. vi. Quarto non obst. quod indeffinita locutio equipolet universali et in obligatione inducenda et augenda ut. l. si servus. quia ibi fiebat augmentum circa idem subiectum et de eo quod disponens a principio potuit cogitare que cogitatio in proposito nec in eodem subiecto neque verisimilis cum rebelles de quibus queritur elapsis centum annis post concordiam concepti et nati fuerint de inmu. testa. l. si quis filio. §. sed hodie ita. ff. unde cogna. l. i. §. si quis proximus de suis et legit. l. tui et l. se. Quinto non ob. quod subest eadem causa quia fuerunt inita pacta in rebellibus novis que suberat in antiquis. Nego enim primo propter renovatum genus hominum. secundo quod de antiquis commune pisarum noticiam habere poterat. unde non mirum se obligavit ad non receptandum illos sed de conceptis et natis post est impossibile nam si sunt incertum in natura multo fortius apud nos. ff. si pars here. pe. l. antiqui. Sexto non ob. l. certum §. si cum. l. se. de usu. et habi. cum aliis concor. supra allegatis quia loquuntur in familia unde subrogati censentur idem cum illis in quorum locum subrogati sunt eodem modo aggregati absque fraude et malicia quantum ad hoc ut percipiatur commodum sicut et per eos sentitur onus et hoc respectum procedit doctrina Jo. an. in. d. c. qui sentit. Septimo non ob. ff. de re. du. l. si cognatis imo facit pro quia ibi casus specialis est et non solum presentes sed futuri cognati in dispositione formata per verba presentia comprehenduntur favore ultime voluntatis et sanguinis testatoris ut Bar. ibi sentit et bene. unde si ibi est specialis in materia favorabili. ergo in contrarium ius commune. unde rediens ad conclusionem predictam dico de iure omnes rebelles et forestatos communis Ianue factos noviter iuste vel iniuste astute et sub colore quesito aut eorum demeritis suadentibus vel forsitan ex causa suspicationis recipi et habitare posse secure in dicta civitate pisarum prout supra est expressum. Pulchrum autem dubium addingo et non solvo. Si reperirentur aliqui qui dono et gratia dei fuissent viventes tempore dicte concordie et qui erant rebelles et domum reducti fuissent ad gratiam communis ianue. Nunc de novo vero fierent rebelles utrum comprehenderentur sub lege pactorum. Et videtur prima fronte quod non cum semel exiverant. et pro hac parte videtur casus in. l. soluta prudentia que lex singularis est et non est alibi. Ego Angelus etc.

cclxiii.

Quid exigatur in actione pro socio ut sequi possit sententia diffinitiva et de probatione testium facta super ea per unum testem quid operetur et quomodo intelligatur etc.

Iohannes

De imola egit actione pro socio contra matheum de imola petens eum condenari ad assignandum et consignandum eidem Jo. quartam partem lucri contingentis seu dampni supradicti ex datio macine empto per dictum matheum a communi imole pro precio. iiii. milium trecentarum quinquaginta lib. bonon. Et ad probandum societatem predictam induxit in teste. idem Jo. quendam nomine Rinus consocium dicti Mathei in datio supradicto et cognatum dicti Jo habitum in uxore carnalem sororem dicti Rini. et quod Rinus ante suum testimonium et iuramentum minatus fuit eidem matheo suo socio in dicto datio offendendo oculum dicto Matheo qui Rinus in suo testimonio dixit quod ipse Jo. convenit et pactum fecit cum dicto Matheo et Rino tunc insimul existentibus quod si aliter eorum conduceret vel emeret datium macine communis imole quod ipse emat et emere intelligatur communiter pro ipsis tribus videlicet Johanne Matheo et Rino hoc modo quod dictus Rinus pro se et Jacobo nepote dicti Rini haberet dimidium dicti datii et dicti matheus

theus z Joánes hȳent aliam dimidiaz z φ hoc fuit sub por
ticu domus corradi. Item induxit ad ꝓbādum dcām cōuen
tōem quēdam Jacobū assumptum postea in cōsortium dci
mathei z nepotē dci Rini in dcō dacio qui Jacob⁹ dixit φ
audiuit dcm̄ Joānem cōquerētem se de dcō matheo in do
mo dcē macine φ eum decepat z φ dcūs mathe⁹ dixit quō
nō habeo ius nōne fuimus ꝯcordes sub porticu Ture quis
nostrū tm̄ emeret daciū macine φ medietas eēt rini z Ja
cobi nepotis sui: altera vero medietas eēt mei Joānis z mi
mathei z φ dcūs matheus tūc rn̄dit bene ver̄ est sz tu Jo.
postea remisisti z renūciasti sub porticu petri z tunc dictus
Jo dixit nō e uero. z hoc dixit fuisse pn̄tib⁹ dcē teste z Jo.
ꝓdcō matheo bartolo z antonio: dict⁹ uero antonius sic da
tus in cōtestez dixit se tm̄ scire φ audiuit z pn̄s fuit φ dict⁹
Jo. dixit erga matheū mathee nōne fuim⁹ nos in cōuentio
ne tu Rinus z ego de emēdo dacium macine insl̄ z tu z
ego ꝓ dimidia z Rinus ꝓ se z nepote ꝓ alia dimidia z tūc
dcūs matheus dixit φ sic sz tu mihi illud renūciasti: z tunc
dixit dcūs Jo. o me video bene φ ego sum ꝓditus z hoc ꝓ
dunētum ꝓcedit a Rino ꝓdcō dcūs vero bartolus filr̄ alle
gatus in testē per dcm̄ Rinuz dixit se audiuisse dcm̄ Jo. po
tuisse dcō matheo verba infrascripta mathee tu me decipi
sti qꝛ m alienasti daciū z me exclusisti qꝛ tu bene scis φ ego
debebā hr̄e quartam ptem de dcō dacio. z φ tunc mathe⁹
rn̄dit si sed qn̄ eram sub porticu domus petri expectās eum
tu dixisti mihi qꝛ nihil volebas hr̄e facere i dcō dacio eo φ
nimiū ꝓcium obtulerā. z Jo dixit hoc nō est ver̄ z āno me
se z testibus recte respondit dcūs uero mathe⁹ ꝓ se anū te
stem oī exceptōe maiorem induxit qui deposuit φ dcūs ma
theus dum eēt sub porticu domus petribom de imola dixit
dcō Joāni se emisse daciū macine ꝓ qttuor milibus trecēt
quinquaginta libris bonoñ. pro vno āno. z dcūs Jo. dixit
dcō matheo nimio ꝓcio emisti illud ego nolo hr̄e ptem ali
quā in ipsa qꝛ ego nolo eē cōsumptus ꝓpter molendinū nu
perime cōstructum in terra masse lōbardoꝝ qđ molēdinum
molēdine imolesibus dannū magnū erit allaturū. z tunc
matheus dixit si tu nō vis hr̄e ptem in ipso dacio ego dabo
volentibus aut pro me retinebo. Et publicatꝭ attestatōibus
obiectum ē ꝯ attestatōem dci Rini φ nō dꝫ adhiberi fides
tum ꝓpter inimicitiā que ꝓbata est: tum qꝛ est cognatus dci
ioānis. Queritur igit̄ que sint ptes in iudicando visis z cō
sideratis omnibus sup̄adictis zc.

Onderandum

Est ꝑmo φ est actū actio ne ꝓ socio a tpꝫ ex themate vnde dꝫ inquirere an societas sit ꝓbata ut cōdēnatoria possit sequi de dcō matheo lꝫ enim ex alio capite aut ex alia cā ꝑs dicti dacij ad ioāne ptineret si tñ non apparet doctū neqꝫ ꝓbatū φ ex cā societatꝭ ptineat absolutoria fine dubio sequi dꝫ. ff. de institoria. l. qui hēbat. nam in libello nō inspicit̄ quid nar ret: sed quid cōcludat̄ z ex qua cā de rescriptis. c. sup lr̄is ꝑ inno in glo. sup vbo in cōi forma iuxta fi. z ꝑ eūdem ꝺ offi. de le. cum cōtingat in. ij. col. facit. ff. de re iudi in. l. diuus. ff. vi bo rap. l. ꝓtor §. docere. de adul. l. renūciasse. §. qui tamē. cum si. Secūdo ꝓsupposito φ societas eēt ꝓbata an pro batio fcā ꝑ vnum teste ꝓ pte dci mathei eum hēat relevare de ꝑmo dicēdum e φ nō est ꝓbata dcā societas. ꝑmo qꝛ non ꝑ dcm̄ Rinū qꝛ dcm̄ eius rōne affinitatis nō affert fidē ple nariam. scđo ꝓpter ꝓbatōem inimicitiaꝝ ortaꝝ ex minis dcū dcō eius detrahit̄ dupl̄r ꝓpter affinitatē z ēt ꝓpter minas ff de testi. l. ij. in prin in corpore de testib⁹ in §. si vero quis dicat unde sumpta ē atten si dicat̄. C. de testi. ff. de arbi. l. lꝫ in gl. ver capitales vbi decidit ꝓpter minas ꝓbari inimicitiā capitalem circūscribēdum e igit̄ dcm̄ z testimoniū dci Rini Nūc venio ad attestatōem dci iacobi z dico ipsum iacobū nō ꝓbare intentōem agentis ꝓpter duo. ꝑmo qꝛ nō appet de quo dacio interrogauerit ioānes dcm̄ matheū vtꝝ ciui tatis ymole an alterius loci vnde non concludit necessario de dacio macine ymole z probatio debet necessario con cludere ad victoriam reportandam vt in. c. in presentia. de proba. Secundo qꝛ non habet contestem sed singularis est in dicto suo in ea parte dum dicit φ medietas esset Rini z iacobi sui nepotis z alia esset ioannis z mathei. non enim hꝫ cōteste dcm̄ Rinū pp duo ꝑmo testimoniū dci Rini cir cūscribit̄ vt est dcm̄. Scđo dict⁹ rinus deponit de vno loco z iste deponit ꝺ altero ut appet ex dcō ei⁹. vn̄ diu͛s loci idu cit diuersitatē testiōnij ut. ff. de testi. l. iij § ide diu⁹ nec ēt hꝫ dcm̄ Antoniū qꝛ dict⁹ antoni⁹ nihil dicat φ datiū esset cōe sed φ ipse Joānes z Matheus fuerūt in ꝯuentōe ꝺ emē do datium macine insimul vꝫ dcūs Jo. z Math. ꝓ dimi dia Rinus ꝓ se z nepote vn̄ hec sunt inter se diuersa aliud est eim cōuenire de emēdo datium cōiter aliud cōuenire φ datium emptū sit cōe vn̄ z si ꝓbata eēt cōuentio de qua di cit Anto. nō tñ esset agēdum ꝓ socio sed ut cōuinceret̄ da tium de quo cōiter emēdo insimul cōuenerūt z ipo cōicato tūc esset agēdum z petēdum z φ lucrū z dānū diuideret̄ iuxta ꝯuentionis formā similiter claudicat dcm̄ testimoniū Antonij qꝛ se nō refert ad macinā imolesez de qua credo in petitōe dci Joānis fore fcām spālem inuentionē. Similiter dcūs Jacob⁹ nō hꝫ cōtestem dcm̄ Bartolū imo ei⁹ testimo niū differt a quolibet ꝓdictoꝝ. nam dict⁹ Bar. dicit φ Jo. dixit tu bene scis φ ego debebā hr̄e quartā ptez de dcō da tio z φ dict⁹ Matheus rn̄dit si nec dicit ex qua cā debe ret habere quartā ꝺ dcō datio pōt aūt esse hoc ex mult̄ cāis vel ex cā societatis ꝯcte in datio vel qꝛ societate fecerāt de emēdo cōiter datiū vel qꝛ ide Joānes ꝓmiserat sibi vēdere quartam ptem vel donare ex cā ꝑmutationis qm̄ multe cāe excogitari ꝑnt z φ tales ex quib⁹ agi nō posset ex pacto nu do. z eodez ēt morbo laborat qꝛ nō dicit de datio imolensi vn̄ cum dcā ꝓbatio nō cōcludat vt est dcm̄ z ex cāis supra dictis cōstat intentionē actoris nō esse ꝓbatā z per ꝯns di ctū Matheū absoluēdū a petitis z ita ꝑ iudicez de cā co gnoscētem ꝓnūciari dēbere. Sup scđo an ꝓbatio fcā ꝑ vnū testem ꝑ dcm̄ Matheū releuet eum posito ꝓ cōstanti φ so cietas esset ꝓbata ꝓ pte dci agentis dico φ releuat eū si aliđ canonicū nō obsistat. nam z cū intentio actoris plene ꝓba tur ꝑ contra excipienti semiplene ꝓbanti deferri dꝫ sacra mētum indefectuz ꝓbationis nisi aliqua iusta cā subsit que in animo iudicis sedeat ꝓpter quā iudex indefectū ꝓbatio nis nolit deferre sic intelligo opi. Pe. quā Cy. refert. C. ꝺ iur. iurā. l. in bonefidei in fi. z ita est in ꝓposito nam pōt eē vera actoris intētio. s. φ super dcō datio societas fuerit ꝯ cta z ēt φ dcā societas ꝯcta distracta z dissoluta fuerit no uo cōsensu dcoꝝ sociorū hec eim stant simul societate ꝑmo ꝯbi z demū ꝯno dissensu dissolui ubi aūt exceptio rei nō est cōpassibilis cū intentōe actoris qꝛ sunt ꝯdictōne inter se. Exemplū cū actor ꝓbat plene certo loco z tpe pecuniā nu merasse vel societatē ꝯxisse z ecōuerso ꝑ reum ꝓbat̄ semi plene dcām societatē dcis loco z tpe dcam pecuniā nō fuis se numeratā vel dcām societate nō fuisse ꝯctam vel directo si directa ꝓbatio cadit in hac negatiua vel saltē ꝑ obliquū de quo nō est dubium apud oēs ut l. optimam. C. ꝺ ꝯbe. z cōmu. stu. tūc est vera opi. aliꝝ tenētium φ probatio plena nō elidit̄ ꝑ semiplenā in quo opi. canonistarum cōcurrit ut no. Cy. in. d. l. in bonefidei in. q. vlo. Cōcludo igit̄ ex ꝓmis sis ut supra dcm̄ est Matheū a petit̄ absoluēdū z maxi me si in ꝓbationis defectū petitū est tpe dcō Matheo de ferri iuramētū de renūciatione societatis ꝓdicte de qua so cietate in libello dicti agentis fit mentio ego Ange. zc.

cclxiij.

An executio testamēti sup vna re possit peti ꝯ tertiū pos sessorē hn̄tem cām remotissimā ab hrēde qui fuit grauat⁹ ꝺ dādo illā rē sub cōditiōe interim eā vēdidit zc. Et an valeat alienatio rei subiecte restitutiōi z quid operetur zc.

Tatuto

Pistoriēsi cauet̄ qđ oia le gata z maxime piꝯs locis fa cta executioni mandent̄ ꝯ quoscūqꝫ ipsa legata debentes z ꝯ quoscūqꝫ possidētes vel detinen tes ipsa legata sine iusto titulo vel ca. cōtingit φ fili⁹ institu⁹ z sub cōditione grauat⁹ ad dādum quādā rem ipsi⁹ testato ris vendit ipsaz rem cōdit̄oe pēdēte z deinde ꝑ plures ma nus discurrit successiue postea extitit cōditio dci legati z ꝯ poss̄ ꝓ eptore possidete petita est executio dci testamēti in dcā re legata. Queritur an bene sit actum vel ne zc.

J ctum

Statutū quatenus cōcedit viā executiuā testatꝭ ꝯ oēz pos sessore ex testamēto non obligatū directe ꝯdicit iuri cōi qꝛ ꝯ nō obligatum executio eim vel sine vel alteri⁹ instar nō est de iure possibilis qm̄ instrumetū nō nuat nisi notatum ab eo aut hn̄te cām ab eode nec nocet ni si tm̄ nō notato z succedētib⁹ in locū eis ut. C. de ꝓba. l. ad ꝓbationē vnlis ꝺiqꝫ z. l. ad ꝓbatōz seruitutꝭ cōmunicatio illo generali res inter alios acta zc. Quanuis z quaten⁹ ēt in dcū statutum ꝑmittis incipi ab executione ꝯ ipm̄ obligatum ex testamēto ꝯdicat iuri cōi tex. est in. l. minor. xxv. annis cū fideicōmissuz. ff. de mino. ꝑ inno. in. c. nonnu de arb. vñ eiz

executiua interdicã est nisi lata sñia cuius executio est pmis-
sa ut. C. de execu. rei iudi. in. l. i. z e. ti. l. ordo. Et ĩo cum
dcm statutum in qualibet sui pte pͤiudicat iuri cõi strictissime
eum interptari debemus de reg. ob. l. quicquid astringende
ff. ad municip. l. institõibus. Sũmo enim studio sunt ois sta
tuta coaptanda iuri cõi quãtum pñt. C. de nova. l. si servire
siri. Cum igit̃ dcm statutum nõ priuat dcm viam execu
tiuã ꝯ possidentem iusto titulo aut cã z dcus cõuentus possi
deat titulo ꝑ emptore appet qꝛ possidet titulo iusto ex quo
rem suo ꝑcio cõpauit. Nec ob. ꝙ si res subiacens restõni ex
testõ vendit̃ ꝙ lz venditio teneat z emptor suos fructus fa
ciat vsqꝫ in cõditõis exñtiam fm veraꝫ opi. lz cõditiõe exñte
cã in irritum irreuocet̃ z sic intelligenda e quasi nec scripta
nec penitus celebrata addẽdo ꝙ nec usucapio nec longi tẽ
poris pscriptio ꝯ legatariũ uel fideicõmissariũ pcedit ut. C.
cõia de le. l. fi. §. finaut auaricie z sic titulus pambulus ad nõ
titulũ redueret̃ z paria sint possidere absqꝫ titulo uel cũ titu
lo qui ꝑ nõ titulo habeat̃ ꝙ appet qꝛ ꝯ quelibet pdcõz he
reditat̃ petitio intentat̃ que tñ nõ dat̃ ꝯ titulo possidetẽz re
gulariter. ff. de peti. here. l. nec vllam. §. i. z maxime hoc vꝫ
verꝫ lꝫ opi gtiar qui in auten. res que. C. cõia de le. posuit vl
tra qꝫ eet in corpore ꝙ res subiacetes restõni ꝓhibent̃ alie
nari fi. n. lex ꝓhibet z alienatõis actum interdicit ergo resi
stit potentie in eũdi ꝯtrum aptum natũ ad dñij translatõem
z per cõsequens talis ꝯctus nõ ꝓbet titulum. ff. de fideius.
l. cum lex. C. de legi. l. nõ dubium. qꝛ lꝫ dcus ꝯctus habeat̃
penitus ꝑ nõ fcõ z non scripto in pͤiudiciũ legatarij vt eidẽ
nõ obstet usucapio aut longi tpis pscriptio tñ titulus nõ põt
negari collatus in emptore quin respectu sui met z ẽt respe
ctu alioꝝ dicat̃ iuste possidere. Hinc descendit fm Jo. de
bu. in. o. § finaũt qꝛ ꝯ talem emptorem nõ intentet̃ nõ here
ditatis petitio fm opi. cõem lꝫ non inueniã quoꝝ fuerit ori
ginalr̃. Cum igit̃ tam sui respectu qꝛ emit qꝫ ẽt respectu ex-
traneoꝝ dcus possessor possideat cum titulo z cã iusta eo ꝙ
nemo pdo est qui pcium numerauit z statutũ pdcm genera
liter stet cõtentum ut ꝯ possidentẽ cũ titulo vel iusta cã non
possit agi via executiua nec ꝯ eum hẽat locum bñficium sta
tuti intelligam ipm large z generalr̃ ꝑut iacet ex quo gene
ralis ẽ determinatio vt. ff. de testa. mili. l. in fraudẽ. §. fi. cum
l se. potissime aũt ad hoc dicẽdum inclinor qꝛ p hanc inter-
ptatõem z intelligendi formã dcm statutũ in casu pdicto ad
ius cõe reducimus statuẽs ꝙ via ordinaria cõtra possesso-
rem agatur. Remediũ ergo est ut dictus legatarius agat re
ali iudicio quoniam dee rei legate que testatoris fuit et nul
la restõne fcã imediate recta via transit dominiũ vt. o. §. sin
autem. Et sit cautus legatarius ut articulet̃ z probet rem
fuisse in dominio testatoris z eũ dcm filium habuisse notiti
am testamenti. nam si ignoranter vendidisset incõmutabili
ter dñium esset emptoris vt l. fi. §. fi. de leg. ij per cy. in d. §.
finautem. z erit legatarius securus z victoriam reportabit
non obstante aliqua pscriptione longi temporis vt. o. §. sin
autem. Nec ob. opi guar. ꝓpter duo. primo qꝛ ille tex. non
est in corpore. secũdo qꝛ ẽt lꝫ alienatio z sic dominij transla
tio esset ꝓhibita tamen non est interdictum cõmercium fi-
eni nec fundi dotalis interdictum est fm veram opini. ff. de
testa. mili. l. dotalem. z ibi per bar. z alios z qꝛ non est inter
dictum cõmercium tenet cõtractus super fundo dotali z su
per dcã re subiacente restitutioni z prebet emptori iustam
causam possidendi z c. celerius.

Quid operentur ista verba in dispensatione naturalium
facta a papa ꝙ possint libere z licite succedere in bonis pa
rentum z c. sine z absqꝫ preiudicio illorum qui ab intestato
in illis bonis fuerant successuri. Et an hec sit proprie dispẽ
satio an legitimatio. Et quid operetur istud verbũ debentis
ab intestato succedere. hoc dicit cum consilio sequenti z c.

Dominus Papa cuꝫ duobus filijs cuidam masculo z femina naturalibus tm̃ dispensauit vt succedere possint in bonis parentum z consanguineorum per hec
verba Tecum qui de terris imediate interpemalibus subie
ctis oriundus ex illis vt in bonis parentum z consanguine
orum tuoꝝ absqꝫ tamen preiudicio illorum qui in eisdem
bonis si parentes uel cõsanguinei huiusmodi ab intestato
decederet succedere deberẽt succedere libere z licite valeas
pdcõ defectu cõstõnibus act̃ z legib⁹ impialib⁹ necnõ stat̃.
municipalis z cõsuetudinib⁹ quibuscũqꝫ nequaqꝫ obstañ.
tenore pñtium de spãli dono gratie dispẽsam⁹. Pater isto
rum post talẽ dispẽsationẽ morit̃ intestatus illis supstitib⁹
z duobus germanis suis z vxore et⁹ legitima fratres de-
functi dicũt se debere succedere exclus̃ illis filijs naturalib⁹
cum quibus est dispẽsatum dcã vero filij pdicũt asserentes
se debere pferri vigore dce dispẽsationis querit̃ quid iuris.

Isto puncto de litteris gratiose dispẽsatio
nis facte bonifacio iuprudeñ p summum
põnticem bonifaciuꝫ nonum. Questio finaliter
residet sup intẽtione sũmi põtificis quid sentire
voluerit in illis uerbis sine pͤiudicio tñ alioꝝ qui ab inte-
stato succedere possent z cc. nam sunt ad multos sensus
trahibilia ut infra patebit. Potuit eim põtifex sensisse de
pͤiudicio venientium ab intestato quib⁹ iam ius succedendi
erat quesitũ alicuius defũcti tpe date litteraruꝫ in quo iure
quesito papa noluit in aliquo pͤiudicare venientibus ab inte
stato z si ita sensisset iusta rõne sensisset qm̃ principũ be-
neficia semꝑ sine aliena iniuria respectu iuꝫ quesiti solent
intelligi ut cuiet̃ ois amaritudo ut ff. ne quid in loco pub.
l. ij §. merito z. §. si quis a pricipe. Si aũt intellexisset de iu
re qd in hereditatib⁹ z successionib⁹ posset deferri post da
tam litterã ex cã de pterito adhuc iuste sensisset z iusta eet
hec interptatio. puta si venietes ab intestato eẽnt de venie
tibus per fideicõ. cuius dies nõ cesserat tpe date in aliquo
substituti z excluderẽt a iure fideicõmissi per legitimatõeꝫ
pdcãm a quo excludi nõ esset iustũ cũ saltẽ per ipẽ in fidei
deicõ. fũdatam tpe date litteraꝝ successio deberet̃ ut. l. post
emãcipationẽ. ff. de libe lega. C. de dona. l. spem de vb. ob.
l. qui rome. §. duo fratres si aũt papa sensisset dio de iure fu
turaꝝ successionũ penit⁹ omnium bñitium post datã litterarũ
aut si sensisset de successione ab intestato talis gratia nullũ
sortiret̃ effectũ nec sortiri posset qꝛ quatenus legittimatus
absqꝫ dispẽsatione posset admitti vt ad hereditate maternã
z materne linee ut. ff. vñ cogna. l. spuri⁹ z. l. hac pte z. ff.
de inoffi. testa. l. si suspecta plene per Cy. C. cõia de succes.
auctẽ. itaqꝫ. Hec gratia est inutilis superflua z nihil ipor-
tans z similiter nihil importaret in bonis patris qꝛ in illis
nullis exñtib⁹ legittimis in qualibet pte succedit ut in autẽ.
C. de nam lib. absqꝫ dispẽsatione. In eo uero qd absqꝫ dis-
pẽsationis beneficio succedere ab intestato nõ posset nũqꝫ
in illo vocabit̃ qꝛ si dicam⁹ eum vocari semꝑ erit cũ pͤiudi-
cio possidẽtiũ ab intestato venire agnatoꝝ z cognatoꝝ trans-
uersaliũ aut ascẽdetium vel descẽdentiũ z vltimo fisci qui
potuit ab intestato succedere similiter si sensisset de succes-
sione ex testameto deẽ littere nihil iportant qꝛ quatenus ex
testõ capere põt sine dispẽsatõe gratia est eidẽ inutil̃. Qua-
tenus vero absqꝫ dispẽsatione nõ põt capere nõ põt ee fru
stratoria qꝛ illa capere nõ põt fm formam litteraꝝ quin pͤiu
diceret̃ eis qui ab intestato capent cũ illo nõ capiet e saltẽ
fiscus illã hereditate haberent ablatã ei velut indigno. C. de
here. insti. l. si pater z. l. nec apud per Bar. plene in. l. fi. ff.
de his quib⁹ ut indig. vñ semꝑ hoc casu si quis recte cõside
rat dcã gratia aut erat inutilis aut frustatoria inutilis respe-
ctu hereditatis toti⁹ uel partis quã capere põt absqꝫ dispen
satione frustatoria respectu ei⁹ qui sine dispẽsatione nõ po
test cape cũ nullus casus excogitari possit in quo nõ pͤiudi-
cet̃ saltem fisco qui ab intestato succedere posset. Si aũt sen
sit de successionib⁹ ꝯ testamẽtuꝫ dcã gratia põt aliquid opa
ri in hoc themate vꝫ cũ alij in testõ eẽnt instituti de venien
tib⁹ ab intestato z dcus filius legittimat⁹ eẽt pteritus vel
exheredat⁹ nam nec expugnabit̃ testamẽtum ꝑ ꝯra. nec ꝑ
querelã nec ꝑ ius dicẽdi nullum. vñ potuit papa sensisse ꝙ
sint successibiles ex testameto z ab itestato lꝫ nõ ꝯ testame
tuꝫ cũ pͤiudicio illoꝝ que ab intestato venissent testõ no cõ
dito si inuenirent se institutos. Et iste sensus z interptatio
litteraꝝ est satis iuri z equitati cõsonus z cõsentaneus z
tũc multũ opat̃ dispẽsatio ꝙ reddit eum habilẽ z successibi
lem ex testõ indifferẽter z ab intestato in forma z in quot
ta in qua succederet quilibet vere fm naturã legittimus ex
quo papa eũ ad pͥmum iusgentium restituit z maculã origi-
nis abolevit saltẽ quo ad succedendi potẽtiam. cum ergo in
qõne ꝓposita dcus filius nullũ alium legittimũ descẽdẽteꝫ
inueniat ipse solus ad hereditatẽ vocat̃ ꝙ in primo gradu est
z descendentium est pͥma cã successionis ut in auꝫ. de here.
ab intesta in pͥn. obmissis trãsuersalib⁹ pdict̃ aliis quibus-
cũqꝫ qꝛ nõ sint de nomero descẽdentiũ qm̃ nõ est verisimile
summum põtificẽ qui ꝑ gratiosas litteras ad quecũqꝫ cũ ha-
bitaut abolẽdo oem maculã genitũre quo ad succedẽdi po
tẽtiam ꝙ inutiliter aut supuacue gratiã succedere voluerit.
Et verba gratie semꝑ opari debet cum possint z idẽ est in
qualibꝫ

qualibet dispõne alia. C. de inoffi. te. l. si qñ. ff. de osnr. l. si sti pulatus. ff locati. l. si vno. de dã. infec. l. dãni. § sabini. z hoc intelligo verũ q alij excludunt si dcã legitimatio fcã fuit vt in pñcio psupponit. s. q pr̃ eum fecerat legitimari de cuius pĩudicio pncipalr tractabat aut q pater eam ratam habue rit vel de cuius cõsciencia fuit fcã impetratio supradcã hoc enim hec non attestant. Si n pter patris cõsciam gr̃a ema nasset ad pñs non dico cum thema dicat oppositum. Ite di co hũc legitimatũ ad dcãm hereditatẽ inuitari nisi papa de clarasset aliam fuisse intentõem suã cuius declaratio si faci liter põt haberi requirat cõscia sua que sibi solr z deo nota ẽ Si aũt haberi nõ põt sine difficultate dcã decisio vera ẽ vt ipse solus ad hanc hẽditatem patris exclusis ceteris ab in testato nocet. Angelus de perusio. cclxv.

Erba Autem succedere valeas in bõis parentũ z cõsanguineoꝝ tuorum absqz pĩudicio illoꝝ qui in eisdem bonis. s. parẽ tes z cõsanguinei huiusmodi ab intestato dece derẽt succedere deberent licite z libere. Querit que gr̃a est ista z dico q est quedam dispensatio nõ legitimatio q nõ est restitutus nature z legitimatõi antique s3 solũmodo ha bilitatis ad succedẽdum nec hoc simplr s3 cum modificatio ne v3 absqz pĩudicio illoꝝ qui ab inte. deberet succedere vñ cum non sit legitimatus s3 solum habilitatus non habet lo co posthumi nec sui heredis vt ex hoc debeat asserri no. p modernos in. l. gallus. ff de lib. z post. videamus igit quez intellectũ hẽat hec verba absqz pĩudicio succedere ab inte stato debẽtium. Et quero sup illo verbo debẽtium vtrũ pro prie loquẽdo trãsuersalibus debeat hereditas ab intestato z vĩ q non nisi solis fratribus vt in auten. de here. z fal. §. i. imo vĩ q sit debita vsqz ad quartũ gradum agnatoꝝ z ter tium cognatoꝝ z nõ ultra. C. de codicil. l. si quis agẽs. § pe nul. Exponit enim debita. i. quasi debita vt no. C. de iur. z facti igno. l. cum emãcipata imo vĩ q nulli transuersaliũ p prie hẽditas debeat vel quasi debeat ut. C. de impo. lucra. descrip. l. i. § i. ver. ceteꝝ vero. Ergo credo q istud verbum late ponit quasi dicat sine alicuius iuꝝ pĩudicio. C. de emã. lib. nec auus. ff. de vul. z pu ex fcõ. C. de impub. z alijs sub sti. l. humanitatis. l ij. § si quis a principe. ff. ne quid in loco publico. de auc. z vsu. pa. c. ex tuarũ. Est ergo sensus idolgẽ tie iste v3 q si nõ sint vel succedere nolũt legitimi successo res iste bastardus possit in totũ succedere aĩs non ac si di xisset si legitimus heres eẽ nõ possit aut nohe. ff. de here. in sti. si quis ita heres fuerit si legitimus. Cõcludit q frẽs te statoris carnales vel ẽt patrueles succedũt ab intestato fm ius cõe. C. de natu. libe. auten l3. Et hoc importãt illa verba absqz tamẽ pĩudicio z ita sentio de hoc puncto vxor sola vl fiscus vel ẽt remotiores vltra quartũ gradũ hũc nõ exclude rent a gr̃a pape. Baldus de perusio. cclxvi

De quodam legato relicto sub forma in themate infra scripto inserta an valeat. Et an a sñia que ex forma stat he res pbatus ad soluẽdum uti obligatus ex instrõ guarẽtigie cõdemnatur possit appellari.

Unctus Talis est. Una3 lippa õ senis cõdidit testm̃ suc infirma cor pore in quo quinqz filios legitimos z naturales sibi heredes instituit z tale legatũ fecit q si ad uenerit in fus q ipsa z eius filij decederet sine heredib⁹ re maneãt Bartolomeu z suis filijs z nepotib⁹ suis z filijs eo rum. cc. flor. z si aduenerit casus q dcũs bartolome⁹ z eius filij z nepotes decederet z nõ remanerẽt filij masculi nõ ha beat aliquid mortua testatrice oẽs filij decesserũt sine filijs excepto quodã noie ioãne pubere qui plt. loco decessit z di ctus posthum⁹ imediate post triduũ. Querit an dcm̃ lega tum debeat dcõ bartolomeo vinci. Secũdo querit statuto eiusdem ciuitatĩ senarũ disponit q ubi petit aliquod lega tũ del relictũ in qcũqz ultia volũtate 9 hẽdes defuncti vel le gãt fieri debeat executio sicut 9 obligatũ ex instrõ guarenti gie ad petitõem legitimi del singularis successoris posiqz p batũ fuerit herede ec di appellatõe remota. Querit igit an si sñia lata ẽ q̃ sit pnũciatũ dcm̃ legatũ. cc flor ad petitõz dci bartolomei exeqndũ fore utz possit a dcã sñia appellari.

Jctum Legatũ relictũ ẽ sub cõditõe si testatrix z eius filij decederẽt si ne heredib⁹ vnde attendẽdo solũ cortice scriptu re uidet testatrix cogitasse si omnes eius filij 9 decederẽt aliter enim ipsa fecũditate plus habũdãs sine he redib⁹. i. filijs decedere nõ poterat z si ita lesit ut vba sonãt nulli dubium legatum predcm̃ non deberi q ad veritatem copulatiue dium copulatoꝝ cõcursus requirit de 9di insti. l. si heredi plures cũ cõcoꝝ. fbt alle. in glo. S3 nõ credo hãc fuisse testatricis mẽtem cũ fuit tpe testamẽti enormiter cor porea infirmitate grauata. vñ nõ est verisile ipam de tã ise bei z puerso ordine mortalitat sensisse de inoffi. testa. l. nã z si parentibus õ ver. ob. l. inter stipulãtem in. § sacrã. Inter pretãda sunt igit testatricis verba ut nulli sint humane co gitationi 9ria ut si sensus q illa verba testatricis q si adue nerit casus q ipa subaudi pmo loco z ei⁹ filij subaudi ordi ne successiuo decederẽt sine heredib⁹. i. sine filijs q ita iter ptandum est illud verbũ heredib⁹ ut. l. ex fcõ. § si quis ro gatus ad trebel. z in. x. col. de eo qui sibi heredib⁹ que suis mai z fe c. i. in vsi. feu. Cũ legatũ dcõꝝ. cc. flo aut debea tur Bartholomeo z suis filijs z nepotib⁹ z eorum filijs. Cũ igit in themate psupponat filiuz vnicũ. s. Joã decessis se penultimo loco relicta vxore pgnãte qui filiũ peperit qui puenit ad luce z nullum declinãs mõstrũ siue pdigium so lum qõ fuit in hoc an ex quo dict⁹ viuens fili⁹ cum herede i. filio decessit an dcm̃ legatũ debeat vel nõ dubiũ ẽt faciu q dcã testatrix nõ fuit vsa aliquo noie collectiuo z vniuer sali puta si oẽs filij decederẽt sine heredib⁹ s3 simpliciter di xit q ipsa z eius filij decederet sine heredib⁹ vñ hec oratõ velut indiffinita geminare vĩ singularitatẽ in quolibet filio rum vt sit sensus q quicũqz dcõꝝ filiorum sine herede de cederet ptem legati sibi cõtingetem pstaret aut saltẽ vltimo decedẽs in cuius psona extitit cõditio nõ existium heredũ sufficit p nũc obfestinãtiam allegare qõ no. Bar. in distin ctione sua alios referẽdo in. l. heredes mei. § cum ita ad tre bel. Cõtrarium est veꝝ q hic legatũ est vnũ z de vnico effectu tractat. s. de pstatione vnici legati l3 iter ipos filios pportionabiliter diuidẽdi s3 hereditat ratam. Et iõ pper vnitatem termini z vnitate effectus secutum ex mortalita te filioꝝ pluralis sermo ad filios relectus in singularitates non resoluit nec in psona cuiuslibet sortit effectum in quo effectus est vnus. Sed cõcurrẽtia mortalitatis oiũ sine he rede requirit sicut cũ vulgare ad vnã hereditatez vnici mo rientis vnic⁹ vel plures inuitant sub cõditione si plures de cesserint. C. de ipu. z alijs substi. l. quãuis z in hoc fuit do ctrina Ja. de bu. Et iõ nõ ob. qõ habet in. l. falsa. § si. cum suis cõcoꝝ. z de cõdi. z demõ q ibi pluralis sermo relat⁹ ad plures in psona cuiuslibet suũ distictum z cõsumatũ sor tiebat effectum merito ille pluralis smo in singularitates resoluit. Sic z cum plurib⁹ p fideicõ. substituit absqz adie ctione alicuius vniuersalis nominis collectiui q signanter cuilibet p fideicõ. substitutio fcã est z in psona cuiuslibz lo cus est fideicõ. nisi sup existẽtia grauatoꝝ fm intẽtionẽ te stantis habeat excludere substitutũ ut no. in. d. § cuz ita. Et hec de pmo sufficiãt. ad scdm̃ an a sñia lata sup pstatione dicti legati. cc. flo aut possit appellari nõ est dubium q põt q vt statutum appellatõe interdicens vẽdicet sibi locũ pmo cõstare d3 legatũ ec. ff. de testa. mili. l. omnis z nũc si sup ei⁹ pstatione sñia lata est l3 alias de iure cõi pter aliud grauã men posset a dcã sñia appellari tñ hoc casu appellatio est in terdcã per statutũ sed in casu nostro nõ est legatũ cũ sit sub cõditiõe relictum que purificata nõ e imo defecit z sic sta tuti de legato loquẽtis oino deficiũt ut. d. l. omnis z hoc ma xime cõstat in verbis dci statuti dicetis q executio ad lega ti petitione legatarij vel sui heredis z successoris fieri de beat queadmodũ sit 9 obligatum ex instrumẽto guarẽtigie si bartholome⁹ nõ est legatarius ex quo cõditio legati pu rificata nõ est. Item heres testatricis mediãte psona filioꝝ obligatus nõ est ergo verba deficiũt Quib⁹ deficientibus eius dispositio locũ habere nõ põt sol. ma. l. si vero cũ suis cõcoꝝ. Quod aũt nõ sit legatũ pp cõditionis defectũ appet ex iam dicĩ z ex eo q nulla cõdictionalis dispõ ortum h3 nisi post ei⁹ implementũ. ff de cõdi. insti. l. si quis ita heredi tate z. ff. de cõdi. z demõ. in glo. rubrice. ego Ange. z c. cclxvij.

De quadã appellatione cũ insertione pluriũ cãrum co pulatiue. s. nullitat z iniquitatis an valeat z de quadã sñia an sit diffinitiua uĩ nõ z qño in pdcã appellationis debeat fieri psecutio. Et an sñia que nõ fert ad petitionẽ ptis nul la sit z qño declarat z de termino petito qñ d3 concedi ad pbandum de iure suo z c.

Onstitutio Sancte romane eccle sie dictat q executio i strumẽti lequidi possit peti 9 obligatũ z ei⁹ he

r

redem. Alia disponit q in oibus cãis appellationũ pferẽ cum appellaṫ a mera diffinitiua debeat fieri, psecutio infra octo dies a die interposite appellatõis numerãdos z possit in eis pcedi solẽnitatibus z iuris ordinibus nõ seruatĩ. Cõtingit q dña Riga de castro durãte petiit executiõem sciam stiz docalis ꝯ dñaz bertolameã ut hẽdez sui patris qui ẽt dotem restituere pmisit in oẽm casum restituere dotis z petiit interrogari eam si heres erat pris sui saltem p mediã psonam quõdã sed litteris filiẽ defuncti. Et iudex de cã cognoscens, pducto instro õdit dcẽ dñe bartolameẽ terminũ viij. dierz ad pbãdum de iure suo fm formã dcẽ constõnis loqntis de executõe instroz guarentige z infra dcm terminũ rñdeṫ se nõ ẽ heredẽ patris nec alicuius qui patris diceret se heredem ipsie aũt diebus elapsis dcã dña Riga petiit a iudice sibi statui terminũ ad pbandũ de iure suo cuz nullũ ante terminũ sibi pfixum habuisset iudex aũt ambabus ptib9 psentibus dcm terminũ denegauit z dcãm dñam bartolomeã absoluit non appz in actis q dcã snia fuerit data ad petitiõem alicuius ptium predcãz a dcã acã snia viua voce fuit appellatũ cum insertiõe certarũ cãz grauaminis. Queritur igiṫ que sint ptes iudicis de dcã cã appellatõis cognoscentis in pnũciando super cã supradcã.

ultorum Actoz pplexitas z assiduarũ lectionũ quotidiana psura ac ẽt salarij breuitas ac ẽt cõsiliox varietas aĩ̃z meũ mouebãt ad nõ vidẽdũz neqz quicquid scribẽdũ. sed mandato magnificoz dñoz meoz Petri frãcisci z gentil de brantaleonib9 deducẽte hoc stringit z angit ad ponedũ ad calamũ manuz z succincte loqns pmitto q snia lata per ptãtem q̃ duo pnũciauit. s. terminũ denegãdũ actrici et ad pbãdum de iure suo z ream absoluedam a petiũ nõ ẽ mera diffinitiua cum nõ sit lata liṫ cõte. z obseruatĩ aliis q̃ requirũtur ad diffinitiuã sniam, pferendã. C. de sen. l. platã C de sen ex pi reci. l. i. z. ij. lz tamẽ non sit mera diffinitiua tamen vim diffinitiue hz quinimo z diffinitiua est lz nõ mera qñ absolutõem cõtinet z pro tribunali lata est sicut z diffinitiua e lz non mera ois snia que ferṫ in cã sũmaria in qua pcediṫ de plano z sine strepitu z iudicij figura ut in cle. sepe de uet. sig. Et iõ attenta forma constõnis loqntis qualr pcedaṫ in cãis appellationũ, psecutio fieri debuit fm formã constõnis infra octo dies a die interiecte appellatõis vnde inspiciẽdum est pmo an dcã psecutio fcã fuerit q si nõ ẽ fcã ptes iudicũ de cã cognoscẽtium sunt in pnũciando dcãz appellatõem fore desertã p cuius desertiõem ẽt nullitaṫ instantia intelligiṫ deserta ex eadem constõne lz de iure cõi sit secus. ff. de appel. l. si exp̃ssum. Hoc pmisso vidẽdum est an dcã appellatio de iure subsistat. Secũdo si subsistit q̃ sint ptes dñoz de cã cognoscentiũ. Sup pmo omissis supfluis dico appellatõem de iure tenere. Non ob. q ẽt copulauit cã iniquitatis z nullitatis eẽt, pposita q2 dcã constõ nedũ q cumulatõem pmittat imo p̃cepit illam fieri ad euitãdum illum circuitum ut euidẽter pz ex ea vnde aliud nõ inquiram9 nisi q sic placuit statuenti vt insti. de vsuca. §. q2 autem z. ff. de consti. prin. l. vna facit. C. de fur ancille. Nec ob. si dicaṫ appellatõem nullã q2 fcã fuit illico viua voce non in scriptis put oz cum ab interlocutoria appellaṫ ut in cle. appellanti. de appel. ppter duo. pmo qui non ẽ interlocutoria sed diffinitiua nõ tamen mera vnde illa cle. forte hoc casu locũ nõ haberet. Scdõ q2 dcã constõ voluit in dictis cãis pcedi solẽnitatibus z iuris ordinibus nõ seruatis vnde z cam ipz appellare in scriptis z cum exp̃ssione cãrum grauaminis sit de ordine iure ciuilis positiuo remotus ẽ ordo qui remoueri potuit p cõstõem predictam vt l. iij. §. quid sit lex municipij. de sepul. vio. z. l. oes populi. z. l. cunctos populos. Item nõ cumulauit appellans iniquitatẽ z nullitatem imo simpliciter appellauit ut icdi in appellatõe suprascripta nisi cã iniquitatĩ est pncipalis nullitas aũt includiṫ ex natura e cã. ff. fa. her. l. quedam mulier. de iure pa. l. carmelia pia. z. C. qñ pvo. non est neces. l. i. Vidẽdum igiṫ restat posito pro cõstanti q psecutio fcã sit infra tpa ordinata de secũdo pncipali. s. quales debeant eẽ ptes dñoz de cã cognoscentiũ. Et iõ q debent pnũciare dcãm sniam nullam z frustratorie appellatum hec est igiṫ pnũciandi forma quãdo snia lata est fm Ja. de are. z cy. C. de app. l. eos per. d. l. carmelia z per d. l. quedam mulier. q aũt dcã snia fuerit z sit nulla pz q nõ inuenio q ad petitiõem alicui9 lata sit nec appellari. Cõstat aũt in casu ciuili z temporali nullam hñte spũalitatam annexam nõ posse sniam ferri nisi ad ptis petitiõem z ideo iudex cautus semper in actis debet facere redigi ad cuius petitionem actus iudiciales geriṫ ut no. gl. C. ad trebel. l. sancim9 in verbo per cõtumaciã facit optime. ff. õ iudi. l. ad pemptoriũ. nec ob. q vbi ptes sunt psites, put fuerũt tpe late dicte snie põt ferri snia et absqz citatione vel monitõe fm oẽs ut no. C. de iudi. l. pperãdum in prin. in pris glo magna q2 illud est vez dũmõ petaṫ snia ferri q hoc petiũ nõ inuenio p aliquã ptium p̃dcãrum. Attedẽdum tñ q2 si snia ferreṫ p actore valeret lz tũc ferṫ cum nõ appareat q actor petierit sententiam ferri q2 sufficit semel petiisse s. in libello sz si ferṫ p reo ut est in pposito qui nunqz petiit sniam ferri tũc snia est nulla q2 nullo petẽte lata. Hoc et fallit i appellationib9 deuolutis ad papã sup articulo electionis platoz ecclesiaz ne diu sint viduate pastore z vbicũqz iudex ex mero officio absqz pte pcedere põt ut no. Jo. an. de elec. cupiẽtes li. vj §. q si per vigin in vbo opponetes. Quid vltra z si snia eẽt aliqua est iniqua qñ terminus ad pbãdum nõ debuit. si bi negari potissime in cã dotis que semp z vbiqz fauorabilis est ut. l. i. so. ma. Nec ob. q nõ potuit peti ex forma cõstitutionis executio instrumẽti nõ liquidi q2 cõcedo nisi liquidatione fcã sz in cã fcã sup liquidato eo mõ procediṫ quo a principio super liquido ut. l. ij. z. l edcõ. C. de edi. di. adri. tol. cõmunctis potissime de iu per Bar vñ lz dña bartholomea nõ sit notata signãter tñ nominati sunt sub nomine appellantio z p nome appellatiuũ oẽs heredes pmissionis vñ liquidato q dña bartholomea sit heres uel p se vel p interpositã psonaz in idẽ recidit ut. l. vlti. C. de here. insti. z ibi p Cy. z Bar. decidẽs q ẽt si simpliciter agaṫ ꝯ aliquez the redem tñ nec sit heres ei9 nisi p diuidiam psonaz que pcedit libellus z sufficit ca ibi no. Item ex forma cõstitutõis ꝯ heredem obligati põt peti executio ꝯ quẽ nõ est possibile a principio eẽ liquidũ instrumentum vñ dari debuit termin9 ad pbãdum q dña bartholomea sit heres patris vel immediate vel mediate. nec ob. q lapsus sit termin9. viij. dierz datorum dñe bartholomee q2 lz beneficio illi9 termini domina Riga potuerit ẽt gaudere ut. l. petẽde. C. ut tẽpo in integ. resti. tñ p illum terminũ iudex nõ cõstrinxit dñam Rigã cũ verba dilatione ad illã nõ direxerit nõ ergo põt dici via p̃clusa pbandi cũ actor qñ pbare debeat lz sibi nõ deṫ terminus ad pbãdum tñ quãtũcũqz z sine termino pbare possit fm Cy. C. de iudi. pperãdum. §. z si quidez z dico q iste termin9 nõ debuit assignari dñe bartholomee nisi post liquidatam intentionẽ actoris z ita sensit cõstitutio. Cõcludo igiṫ ex p̃missis ptes dñoz esse in pnũciãdo dcãm sniaz nullam z frustatorie appellatũ z dcãm cãm pncipalem ad suã iurisdictionẽ reducẽdo debẽt statuere dñe bartholomee terminũ cõpetẽtem ad pbãdum de iure suo z fm q post pbabiṫ in cã ita ferre debent in futurũ sup cã pncipali absolutionẽ vel cõdemnationẽ iuri equitati z morib9 cõsonãtẽ ut. C. de iudi. l. iudices. Hec est eim via tutior z securior iuri z equitati cõsentanea potissime cum dña bartholomea inquãtum reuera heres eẽ pbeṫ certet de lucro captãda cũ magna iniuria dcẽ dñe rige suã dotem cõpetet repetentĩ z cum intrauit dcã dilatione durãte nõ potuerit in cã plus facere q̃z fecerit eius assertiõe z deõ stãdum cũ appareat q cõtinuit iudex infestauerit ut cõpelleret ptem dñe Bartholomee explicite respõdere an eẽt heres fratris sui qui dicebatur patri cõi successiue vnde cũ super hoc instent nõ fuit in mora ut. C. de inoff. testa. l. cũ qui z. l. ꝯ maiores. Et ita cõsulo ego Angel. zc.

cclxviij.

Quomodo z an qõ psonas intelligaṫ istud vbum parentela z an vba statuti de quo infra extedanṫ ad eũ qui est vltra tritauũ cõiunctus z de quadam succes. zc.

Tatutum Dalmacie disponit q nulli9 masculus ante etatem xiiij. annoz aut femina ante etatẽ. xij. possit testari vel de suis bonis aliquid ordinare z q ca lis decedẽtis bona deueniant ad ppinquiores z intelligãtur ppinquiores uẽe illi qui fuerĩt ex linea pentele vñ exierũt dcã bona defũcti saluis semp ordinamẽtis siue testamẽtis z obligationib9 factis p antecessores quoz dcã bona fuerũt. cõtingit q ser Juni9 guedenales genuit Lau. z Margaritam suos filios qui Lau. fuit hñs vlis dcĩ Junij sui pris. Deinde idẽ Lau. genuit clemẽtem z ex nicoleta sua vxore. Deinde clemens genuit laurẽtium iuniorez qui laurentius iunior dariis sibi intoribus post modicum tpñs ꝺ functus est in etate pueriłi superuiuente dicta nicoleta sua aua paterna z superuiuente ioãne filio legitimo z natura

li dicte

li dicte margarite que margarita fuit amita magna dcī laurentij dcī iunioris nūc de bonis que fuerunt dcī iunij patris cōdam laurentij senioris ⁊ dcē margarite cōtendit̄ inter dictam nicoletam ex pte vna asserente dcā bona ad se spectare velut ad auiam maternā dcī laurentij iunioris ⁊ dcm̄ ioannē filium dcē margarite ex altera pte asserentē dcā bona dcī iunij ad se spectare. Querit̄ quid iuris sit ⁊c.

Ereditas Dicti Laurentij iunioris sine dubio pertinet ad nicoletaȝ eius auiam paternaȝ ex quo nulla supest ꝑles descendētium nec supsunt frēs vtrīqȝ coniūcti dcī laurentij iunioris exclusis eib⁹ aliis remotioribus vt C. ad tertul. auten. defuncto. ⁊ C. de legi. here. auten cessante. ⁊ in cor. vnde sumit̄. Sed lȝ hereditas ptineat ad dcām auiam tamē de dcā hereditate detrahit̄ velut cōdam es alienū totum ⁊ vniuersum patrimoniuȝ dcī iunij ex eo qꝛ sic statutum disponit vnde aliud non inquirimus siue equum siue iniquum sit ex quo sic placuit conditori ut insti. de vsucap. § ꝙ autem. ⁊ ff de consti. prin. l. i. coniuncta. l. ꝓspexit. ff qui ⁊ a quibus ꝙ aūt statutum sic voluerit apparet ex verbis illis ibi qui fuerint ex illa vȝ linea parentele vnde exiuerūt dcā bona defuncti ꝙ vbū pentele vtriusqȝ pentis sexum designat. ff de in ius vo. l. iiij §. pentes ⁊ in infinituȝ pentes dicunt̄ hoc enim honestati cōgruit ut ibidem & ver. sig. l. liberoꝝ appellatio. ⁊ l. cognoscere §. liberoꝝ ⁊ de leg. ꝑstan. l. i § generalr. lȝ scdȝ ꝓpriū significatum uocabuli vsqȝ ad tritauum dicant̄ pentes de gradib⁹. l. iure cōsultus ab unde supra appellant̄ maiores ⁊ ideo dico ꝙ in hac materia exorbitāte a iure cōi illud verbum pntentele deriuat̄ a verbo parētes accipiēdum est stricte ⁊ ꝓpe ut l. constōnibus. ff. ad municipales l. i. coniuncto. § si is qui in nauem. de exer. ⁊ de neg. ge. l. iij § hec uerba. de uer. sig. l. eum qui uectigal. vnde si bona traxissent originē ⁊ exiuissent de aliqua linea alicuius vltra tritauū non haberet locum dispō huius statuti imo bona deferent̄ illis quos inuitat iuris cēsura ſm ordinem descriptum in cor. de here. ab inte. qm̄ illa bona non sunt ꝓpe ⁊ ſm ꝓpriū significatum stricti uocabuli ex linea pentele sed ex linea maioꝝ. Uerum in qōne de qua querit̄ sumus directo in linea pentele materne fuerūt enim bona aui materni ioānis vnde si forte aliquis supesset ex vero sanguine dcī iunij ꝑ directam lineā masculinā ille pferretur exclusis auia ⁊ ioāne ꝑdictis qm̄ ex ipso iunio bona traxerūt originē: sed qꝛ nullus supest ex dcī iunij pentela ꝑ dcām lineam masculinam accipieda est parentela ꝑ directum lineā feieā ⁊ iō cū margarita fuerit filia dcī iunij ⁊ debit iuni⁹ fuerit auus matern⁹ dcī Jo. ad ipm̄ Jo lȝ plus distantem in gradu qua dcā nicoleta bona dcī iunij ptinēt ⁊ spectāt uirtute dcī statuti volentis ipsa bona decurrere ad ꝓpinquiorem ex linea parentele vn̄ bona defuncti exiuerūt ad intuitum. n. extōis vt ita dixerim statutum refert ar. in cle. exiui de paradiso. solum ergo intuitum spectādum est. ff. de mino. l. iij. §. scio qm̄ ad ipm̄ intuitum statutū se retulit. ff. de in fa. l. quid ergo. in prin. ⁊ ꝙ se retulerit ad intuitum pȝ primo ex verbo exiuerit posito in statuto. Scdo ex eo qꝛ saluat ordinatiōes ⁊ testā antecessorum q̄ ordinatōes salue nō essent nisi i bonis ꝓfectis ab eoꝝ subā ut l. filius fa. §. ut quis heredē de le. i. de uul. ⁊ pup. l. coheredi. §. cuȝ filie. ⁊ l. sed si plures. §. ad substitutos l. e. ti. Cōcludo ergo ex ꝑmissis bona dcī iunij aui materni dcī ioānis virtute dcī statuti ad ipm̄ Jo. ptinere hereditate aut ipsius Jo. dcis bonis except̄ ptinere ad ipsam dn̄am nicoletā auiā laurentij iunioris. Cōcludo ēt dispōem dcī statuti nō hr̄e locum in bonis defuncti qui ultra tritauū descenden fuisset attines vel cōiunctus: saluo nisi dcm̄ statutum alr̄ interꝑtatum fuissȝ in dcā ciuitate dalmacie. ff. ō legibus. l. si de interꝑtatione. Ego Angelus. cclxix.

De receptōe in ligam an possit fieri a maiori pte collegiatoꝝ absētibus quibusdam ignorātibus non ꝯdicentib⁹ vel expsse cōsentientib⁹ et cū ꝑstatōe salarij ꝓmissa recepto ⁊c.

unctus Est in āno dn̄i. M. ccc. lxxix. cōe Anchone ciuitat̄ firmana. dn̄s Gentilis de camarino dn̄s Guido de fabriano dn̄s Franciscus ō mathelica inierūt fecerūt celebrauerūt ꝯtrarunt ⁊ firmauerūt vnionē cōsideratōem ⁊ ligam ordinatōem ⁊ ꝓuisione ad se inuice nō offendedum ⁊c. cū certis capitulis prout in ꝯctu appet. ⁊ inter cetera tale firmauerūt capl̄m vȝ. Itē ꝙ si aliquis dn̄s uel aliq̄ cōitas vellet venire ad pn̄tem ligā possit ⁊ admittat̄ si ꝓcedet de beneplacito dcōꝝ colligatoꝝ vl̄ maioris ptis eoꝝ ⁊ nō alr̄ cū modis pact̄ ⁊ legib⁹ in hoc lige ꝯctu descript̄. Et aliis prut videbit̄ ⁊ placuerit cōuenire colligat̄ ꝑdictis vel maiori pti eoꝝ. Deīde post aliqua capitula subdit̄ aliud in hac forma. Itē ꝙ oīa ⁊ singula suprascripta intelligantur puro ⁊ bono animo ⁊ bona fide ⁊ ſm sanū intellectū cauillationibus dolo fraude machinationib⁹ ⁊ qualibȝ malitia ⁊ extranea interꝑtatōe cessantib⁹. cōtingit ꝙ ciuitas anchonitana ⁊ firmana ⁊ dn̄s Gentilis cū eis post aliqō tp̄s cōsiderauerūt ꝙ utile foret ad ligam acceptare nobiles de mōte bodio cōstituerūt ꝓcuratōe in forma infrascripta. Qui ꝓcuratores fecerūt ꝯctum cū dcis nobilibus ac forma uidelȝ in effectū. Qui nomine dcōꝝ cōstituentium maiore ptem collegiatoꝝ lige ⁊ vnionis iure ⁊ celebrare inter dcōs cōstituētes ⁊ dn̄os Guidonē de fabriano ⁊ franciscū de mathelica ⁊ agētes eīno infrascripta tam per dcis eoꝝ cōstituētib⁹ q̄ȝ pro dcis aliis colligat̄ cōsiderantes bonā amicitiam q̄ȝ diu habuerūt cū nobilibus de mōte bodio ad dcām eoꝝ cōsideratione ⁊ vnione pro dcis cōstituētib⁹ ⁊ aliis eoꝝ colligatis ⁊ oībus in dcā liga cōprehēsis receperūt ⁊ admiserūt cum pcis modis ⁊ capl̄is in dcō ꝯctu lige descript̄ ⁊ aliis qui infra sequunt̄. Jn primis ꝙ pn̄s vnio ⁊ cōsideratio duret ⁊ durare debeat per annos tres. Item qꝛ dcī colligati a die dcī celebrati ꝯctus in antea durāte tpe cōsiderantes strenuitatem ꝑsonaꝝ ⁊ locum ꝑiculosum teneant̄ ⁊ debeant quolibet mense eisdē nobilib⁹ dare ⁊ soluere ducatos quinquaginta. Ite ꝓmiserūt ⁊c. ⁊ aliqua alia sunt capl̄a. Deinde subdit̄ cl̄a generalis que omnia ⁊c.

Un Est dubiū ꝙ ciuitas anchonitana firmana ⁊ dn̄s Gentilis maiorē ptem faciūt ⁊ cōstituunt dce lige ut pȝ ad sensum qꝛ colligati sunt quinqȝ ⁊ nedū ꝙ faciāt maiorē ptem lige ⁊ societatis iure quo ad numeꝝ quinimo ⁊ quo ad potentiam ut pȝ notorie ꝙ multū ꝓdest ꝓ eo qō infra subnectā ut. ff. de pac. l. maiorē ⁊. ff. de prin. cre. l. i. ⁊ de vsufruc. l. sȝ ⁊ si quid. § i. Hoc ꝑmisso sub breui compēdio. Uenio ad decisione quesiti ⁊ dico ꝙ si nobiles de mōte bodio nō sunt dn̄i nec dn̄i nuncupant̄ receptio fcā de eis ad ligam ⁊ cōfederatione nullius momēti est quātum ad ꝑiudiciū eorū qui nō cōsenserūt lige ⁊ receptioni ad ligā fcē de dict̄ nobilib⁹ ꝑ ꝓcuratores ⁊ sindicos ad hoc spāle mādatum habētes dcāꝝ ciuitatum anchone ⁊ firmi ⁊ dcī Magnifici dn̄i domini Gētilis qm̄ maioꝛ pars dcē cōsiderationis ⁊ lige ex forma capituloꝝ et⁹ habuit ptātem recipiēdi ad cōfederatione ⁊ ligam dn̄os vel cōitates. Si ergo illi de monte bodio nō sint dn̄i cū nō sint cōitas euideter pȝ ꝙ ꝑ maioreȝ ptem nō poterūt recipi ad ligam dcām ut. ff. pro socio. l. qui admittit̄ cum. l. se. ⁊ de reg. iur. l. cōsilij §. fi. ⁊ de ver. sig. l. modestin⁹. Arbitroꝛ aūt ipos ee dn̄os eo ꝙ credo ipos habere dn̄ium tpale mōtis bodij cuȝ mero ⁊ mixto impio. Et oēs tali ptāte fruētes dn̄i appellant̄ ut. C. de here. auten. si vero dn̄s tpalis posito ergo ꝓ cōstāti ꝙ dcī nobiles dn̄iū habeāt dcē terre mōtis bodio solū videdum est an receptio fcā de dcis nobilib⁹ ad dcām ligam ⁊ cōfederatione ten deri cū magnifici dn̄i. d. Guido de fabriano ⁊ dn̄s Francisc⁹ de mathelica ad receptione dcōꝝ nobiliū nō fuerūt aliqualiter requisiti. Et ꝑma frōte videt̄ ꝙ nō qꝛ lȝ ꝑ maiori dcē lige ⁊ cōsideratōis licitum fuerit dn̄os ⁊ cōitates ad cōfederatione recipere tn̄ illa verba videnti intelligēda ⁊ interꝑtanda sane. s. requisitis aliis qui forte maiorē ptem lige in ꝯtiam transiissent lmam ar. optimū. ff. de arbi. l. si intres ⁊ de arbi. c. ij. li. vj. Pro hoc qꝛ dcī collegiati ꝯstituūt vnū corpus. Cōstat aūt maiorem pte alicuius corporis vniuersitatis vel collegij nihil posse nisi requisit̄ ceteris qui de facili poterūt requiri. ff. ad munici. l. qm̄ maioꝛ. C. ō decur. l. ij. li. x. Et hoc cōgruit bonefidei ⁊ sano intellectui ne alteri ꝑ alteꝝ iniqua offerat̄ cōdictio ut pȝ in regula iure hic eim intellectus est oīs doli machinationis cauillationis ⁊ fraudis exclusiu⁹ ad hoc ut ignorātib⁹ nō requisit̄ ꝑiudiciū nō possit inferri. ff. de adop. l. nam ita diu⁹ cū sim. alle. Jlla autem verba apposita i pact̄ lige ꝙ si aliquis dn̄s vel cōitas vellet venire ad dcām ligā admittat̄ si ꝓcedat de beneplacito dictoꝝ colligatoꝝ vel maioris ptis ipoꝝ ꝓut de maiori parte loquunt̄ captāda sunt iure cōi ut maioꝛ pars possit aliis. s. requisitis ⁊ ꝓ hac pte facit qꝛ dcis nobilib⁹ data est ꝓrogatiua quinquagita ducatoꝝ in mēse. Societatē aūt norma ee cōsueuit equalis ut. ff. ꝓ so. l. si nō fuerint ⁊. l. se. vn̄ illud pactum nō vȝ regulatū ſm arbitriū boni viri ⁊ per ꝯn̄s lȝ colligatio teneret pacū illud videret̄ remouēdū. Cōtrariuȝ cre

do vez q̄ colligatio teneat lz dñi domini Guido ⁊ Frācisc⁹
non fuerint requisiti ad dcām receptiōez dcōz nobiliū. Nō
ine monet est vnica q̄z ipsum corpus societatis ⁊ lige quo ad
potestatem recipiēdi dños vel cōitates in colligatos pposuit
maiorē ptem vnde maior ps societatis velut pposita ⁊ ma
gistra societatꝭ totius pōt reliquis colligatis pͥndicare. ff. de
pac. l. item mgr̄i. p hoc apparet ex visum ad. l. qđ maior cum
suis cōcor ad municipales loquitur. n. in ipsis q̄ fiunt p ma
iorē ptem ⁊ hoc casu de plano fatendū est alios de societate
⁊ corpore acquirēdos. Sz cū maior pars nō facit simplr vt
maior ps lz ex eo q̄ est pposita ⁊ mgr̄a ipsius societatis per
pactū put est in casu pposito tunc fcm̄ a maiori pte preiudi
cat reliquis et nō vocatis ut d. l. item mgr̄i per quā decidit
ista qđ potissime ait inhereo huic opinioni si dcīs dñis. d.
Guidoni ⁊ francisco fuit dcā receptio intimata per has pre
dictaz ciuitatū anchone firme ⁊ dieti magnifici dñi gentilis
vel alterius eoz nec fuit reclamatū per ipsos dños. d. guido
ne ⁊ franciscū nā eo ipse ratificasse ⁊ cōsensisse videnꝭ re-
ceptiōi pdicte. ff. ad mace. l. si filiusfa. absētē pr̄e ubi est casus
notabilis. Pro hoc et facit optime. ff. rē ra. ha. l. quo enī in
glo. Ru. que incipit ⁊ in sūma nō iprobare ratihabitiōi par
est pactū aūt q̄ dicti nobiles hēc debeāt quinquaginta flor.
in mense in illa societate iniquitate detegit si forsan proga
ri tot collegatōi erit expediēs vel pp eoz industriā aut pso
nale operā aut onera grauia q̄ ipsos nobiles oportebat suf-
ferre que nō potuisset sufferri sine subsidio ut. d. l. si nō fue-
rint cōnecta l. societatis ⁊. l. cū onobus. §. si incocunda. e.
ti. Ad ipsos autem quinquaginta ducatos dicti colligati vri
liter astringantur nisi in pactis aliud sit assumptum. Ange-
lus de perusio. ccixx.

An dicatꝭ absens a ciuitate qui cū familia cōtinuo triēnio
abfuit lz sepe solus aliquibus diebus rediret ita ut possit pri
uilegio nouorum ciuium uti hoc dictante statuto ⁊c.

Statuto Ciuitatꝭ cauetꝭ p si quis fue
rit absēs a ciuitate cū fami
lia p tres annos cōtinuos possit recipi in nouuz
ciuē. Et gaudere bñficio nouoz ciuium Aliquis
absens fuit p tres ānos cū tota familia lz q̄siqz ipse ad ciui-
tatē interim veniret p vnū vel duos dies ut quilibet foren-
sis nō tamē duxit familiā suā nunc vult recipi in nouū ciuez
obicitꝭ q̄ nō fuit absens p tres ānos continuos q̄z q̄siqz fuit
presens. In cōtrarium inducitur q̄z per talem presentiā non
desinit esse annus continuus. Queritur quid iuris.

Secundum Ea que pponunꝭ ar
bitroꝫ statutū pdictuz
emanasse aut p aeris intēperiem aut maliciā p-
pter quā a ciuitate ob uitā conseruandā plurimi
se absentāt cū pposito nullatenꝰ redeundi vñ statuētes vo-
lendo inuitare veros ciues vagos ⁊ pfugos a ciuitate pdcā
ad redeundū ⁊ habitādū in illā ob fauore rei publice qui v̄
satꝭ in replēda hoibus liberis ciuitate. ff. solu. ma. l. 1 decre-
uerūt spāli censura q̄ illi qui steterint absentes a ciuitate cuz
eoz familijs p ānos tres cōtinuos recipiantꝭ ut ciues noui
⁊ gaudeāt pͥuilegio nouoꝫ ciuiū qui ad illā ciuitatē colendā
nouiter atrahuntꝭ. Et iō in casu pmisso illū reputo fuisse ab
sentē a ciuitate qui retro actꝭ tpibus ciuis erat ⁊ ea derelicta
cuiusqz territorio ⁊ districtu aliā inquisiuit se ad aliud domi
ciliū trāsferēdo. ff. de dā. infec. l. iiij. §. abesse uer. q̄ si nec ha
bitatione cōnecta glosella q̄ incipit ⁊ fuit hic vagabundus
⁊ hoꝫ numero oēs sunt qui ciuitate ppria derelicta alibi la
rem rerūqz ac fortunaꝫ suaꝫ summā cōstituerunt inde non
discessuri ⁊ hi imediate pfecti peregrinari dicunꝭ imediate cū
redeūt aio standi peregrinari desistunt tex. est C. de incol. l.
ciues solus ergo reditus nō aio ibi standi sz ut rediens tan-
tisper stet more forensiū pegrinari a ciuitate sos nō definit
ut. d. l. ciues cōnecta l. fi. ⁊. ff. ad municipalis l. municipes
§. miles ⁊. e. ti. l. labeo ⁊. l. si quis instructus. Nō enī videtꝭ
se absentasse a loco qui in locū familiā ⁊ filios suos manē-
tes reliquit qui ps corpis sui sunt C. de agri. ⁊ cēsi. l. cū sci-
mus circa fi. li. xi. Sic nec dr̄ esse ī loco qui ad illū pgit subi-
to recessurus. ff. de here. insti. l. ex fcō circa mediū uer. verū
tñ. ff. de elec. ⁊ effu. l. i. §. habitare d̄r̄ l. lex cornelia. §. do
mū p Jo. an. in cle. cūm de elec. in uer. cōuer. ff. de iudi. l. he
res abs̄s. §. i. accipiaz ergo abs̄ntia in hac mā put dixi in eo
qui ciuitate derelicta pegrinari cepit ad ea cū sua familia stā
do alibi p tres ānos ptinuos q̄ pegrinatō put dixi si dfinit
p momentaneam reuersionem ut superius est expressum.
Concludo igitur ex premissis predictum de quo querit de

iure absētem in nouū ciuē recipi debere ⁊ gaudere pͥuilegio
nouoꝫ ciuiū. Accipiꝭ et absētia aliter ⁊ aliter in alijs tracta-
tibus put suadet rō subiecte materie ut plene no. in corpe
de fideiu. §. si quis igiꝭ in glo. in ver. pſites ⁊ no. ff. de pro
cura. l. pſis ⁊. l. ⁊ qui mortis ⁊. ff. de ver. signi. l. absētem ⁊
hāc interptatione de qua dixi pariꝭ statutū nō obstaꝭ. q̄ sit
strictī iur. q̄z interptatio declaratiua est. Et ita consulo ego
Angelus ⁊c. cclxxi.

An cōtra singularem personā valeat statutuz ⁊ quomō
⁊ quādo ⁊ an fiat in stat. licite ⁊ quādo additio detractio
vel mutatio ⁊ quid operenꝭ ista ⁊ an debeat pcedere cōis
deliberationi eius ⁊c.

Visis Et examinatis oibus supradcīs cō-
cludo dico q̄ quatenus ambe dicte
puisiones sunt cōsonātes ⁊ cōcurrentes in eā-
dem fmam sine dubio tenēt ⁊ nō soluz ex dispo
sitione statuti sz ēt iure ciuilis censura disponēte vt illud pos
sit generale cōsiliū qđ pōt ciuitas vniueris. C. que sit longa
cōsue. in glo. rub. que notabilis est ad hoc. Nunc tñ decisio
ni fortiter obstāt primo q̄z quatenꝰ impunitate vindicte su
per insonātes cōcedūt cōtinent turpe duplicitēr pͥmo q̄z ad
delinquēdum inuitant qđ nulla rōe fieri pōt ut. l. si vnus. §.
illud nulla de pac. Scđo q̄z permittūt vindcām ꝯ aliū q̄z ꝯ
auctore qđ similiter est iniquū ⁊ turpe ut. l. sancim⁹. C. de
penis ⁊. ff. de pe. l. crimen. prīmū. Scđo principalr obstat
q̄z ꝯ singulare psonam statutū nō tenet firmatuz soliū a ma
iori pte cōsilij ut no. glo. fm Jo an. l. ij. C. que sit lō. cōsue.
in ver. Sed Jo. dicit leges ergo dicētes ꝯ singulare psonaz
posse fieri statutum vēdicāt sibi locū cū des de consilio sunt
cōcordes sic intelligatꝭ. l. venditor. §. si cōstat eo predio. vñ di
xit Inno de cōsue. c. i. in. ij. col. q̄ vbi cōsuetudo derogat iu
ri soliū singulariū psonaꝫ illoꝫ cōsensum tacitū vel expssuz
interuenire oz sic ēt intelligit qđ ipse no. de in. damp. os in
nostra ⁊ no. ff. de capti. l. si quid in bello. Sz ad obiecta rñ-
deo q̄ nō curatꝭ an dce pusiones valeāt nec ne attēta eoꝫ
scelerata doctrine aut qualitate eoꝫ que sunt in ipsis disposi-
ta. Sed soliū an dispositū in illis sint nulla pter disformita
tem insurgētem ex modificationibꝰ ⁊ limitationibꝰ adiectio
statuto disponēte q̄ obtenut in cōsilio populi valeāt si post
obtineantꝭ ⁊ firmentꝭ in cōsilio cōis senatꝫ ⁊ nisi eēt refor
matio edcā ante predcās pusiones de qua supra fit mētio
qđ eēt multum dubia circa multa pusa in cōsilio cōis ī qui
bus est dissonātia ⁊ disformitas pter que nō ide sz aliud
in cōsilio cōis videtꝭ obtētuz. ff. de insti. ⁊ iu. l. ius ciuile vbi
additio ⁊ detractio fit penes materiā siue penes formam
siue penes ptātem siue penes substātiam vt ponunꝭ exēpla
in glo. dcē. l. quīnimo. Et additio ⁊ detractio qualitatꝭ nouā
rem interdū cōstituit ut. l. in delictꝭ. §. si detracta. de noxa. ff.
de insti. l. habebat de adul. l. denūciasse. §. quid tñ vi bo. ra.
l. ptor. §. docere solet notarij. C. d̄ edē. l. edita ⁊ in phe. C.
⁊. ff. de accu. l. liberoꝫ. Nec ex q̄z dcā reformatio precedēte
deliberatiōe dñoꝫ prioꝫ ⁊ vexilliferi ⁊ gōfaloneriorum ⁊
xij bonoꝫ virorum ⁊c. celebrato scrutinio ⁊ ad fabas ⁊c.
pmittit detractione adiectionē mutationē ⁊ diminutionem
que nō fiat in augmētum sz in diminutionē pmissionis fa-
cte in cōsilio populi ⁊ fauoris cōtenti in aliqua petitione in
cōsilio populi. Iccirco sine dubio cōcludēduz est vigore dū
taxat reformationis pdcē q̄ lz mutatio fit de eo qđ stabili-
tum fuit in cōsilio populi q̄ oslet id qđ stabilitū est in cōsi-
lio cōis per illā mutatōem seu pusione sub quocūqz voca
bulo bapozetꝭ pusam in cōsilio populi nō recipiūt augmē
tum sz diminutione statutoꝫ in pͥmo cōsilio appello aūt di-
minutiū quātuz attinet ad hāc subiectā materiam oēm id p
qđ grauitas penaꝫ ipositaꝫ in pusione pͥma alleuiata est
siue fit alleuiatur p alterationē pene q̄z forsan in psonaz erat
statuta corporalis grauissima ut vltimi supplicij ut. ff. de pe
nis. l. capitaliuz ⁊. l. aut fcā. §. locus. ibi p minore supplicio
⁊ eo ti. l. quedā mulier ⁊. l. quedaz ⁊. l. in seruoꝫ. §. fi. fuit
diminuta stricte ⁊ pprie nō simpliciter sz respectiue a pͥmo
ipositam ut pͥma cū eēt de centum illa eade diminuta fit ad
quinquagita forte reducta in cōsilio cōis hec eim est legis
intētio ut minꝰ fit in scđa q̄z in pͥma lz illud minꝰ nō se ha-
beat p modū pprie ⁊ vere diminutiōis put verbū diminu
tionis sonat cuiꝰ significatū est de mere de iam dato ut. l. d̄
perditū de peti. here. ⁊. ff. de dam. infec. l. iij. Qđ aūt statu-
tum ⁊ reformatio nō cōsiderauerit diminutionez sic stricte
sumptā put est de pcio bonis depositi apparet q̄z permittit
mutatōz totale ibi additio mutatio ⁊c. In totali aūt muta-
tione nō

tione nō est inuenire diminutionē imo differūt in substātia
τ natura ut pȝ in consiḋe. C. cōsiderauit ergo deā reforma
tio an stabilitū in cōsilio cōis habeat se respectu statutoꝝ in
cōsilio populi per plus τ minus simplr nō dico cōperatiue
ut si hēat se p plus nō teneat uelut cōmēs argumentū si per
minus valeat q̄si diminutione cōmēs vnde cū clare pateat
ex vbis hāc fuisse statuentiū mente illi inherere debem⁹ q̄
mens nihil est aliud q̄ȝ rō mouēs legislatorē τ rō sp extēdi
tur ad casū ad que extendit rō de iure ṗro. l. adigere. § q̄uis
de te mili. l. milites circa ṗn. Et semp mēs potetior vbis exi
stit l. iij. C. de lib. ṗte. de cōdi. τ demō. l. pater seuerinā §. cō
ditionū verba. Mens aūt statuentiū in reformatōe ṗdicta
ex uerbis eis colligit que fuit ut fauores aliciū ipensi in pro
uisione populi nō amplient nec augeant postea successiue
ut pȝ ibi τ sui fauoris in petitōem cōtracti. Cum igit dicte
ṗuisiones facte in cōsilio populi oēs emanauerint cū fauo
re heredū occisi τ suoꝝ cōsortū τ in penā meram illoꝝ de
saracenis nō potuisset fauor impensis per dictā ṗmā proui
sionē dictis heredibus τ cōsortibus occisi augeri uel ampli
ari sed bene potuerunt in consilio cōis de nu. τ modificari
pene imposite uel de domo de saracinis qꝛ per detrōem τ
modicationē dictarū penarū diminuitur de fauore impenso
dcis heredibus τ cōsortib⁹ unde sumus recte in casu refor
matōis permittētis diminutione fauoris. Nec obstat si dica
tur augetur in cōsilio cōis fauor illoꝝ de saracinis qꝛ nego
nullus enim est fauor sed sola mitigatio penaꝝ. Emanauit
enim ṗncipalr prima ṗuisio in cōsilio populi in meras pe-
nas grauissimas ipsoꝝ de saracinis τ mero fauore dictorū
heredū scōa ṗuisio in cōsilio cōis fuit emanauit in penā di
ctoꝝ de saracinis cum detractione austeritatis τ securitatis
penaꝝ cōtractarū in prima. Per primā detractionē solum
mitigat dolor τ seueritas nō aūt fauor ipeditur eis. Nunc
ad ṗpositum cōcludendo si oēs modificationes signanter
discutimus que facte fuerant in cōsilio cōis ille emanauerūt
ad mitigationē penaꝝ τ detractionē τ diminutōem seueri
tatis ipsaꝝ per quā fit diminutio dci fauoris τ dispositoꝝ in
dicto ṗmo cōsilio ergo pȝ q̄ vigore dcē reformatōis ualent
dicte mitigationes τ per ꝯñs statuta in ṗmo cōsilio cū limi
tationibus τ modificationib⁹ supradictis dūtaxat τ nō ali
ter vllomodo. Ad ṗm aūt q̄si queritur qꝛ ṗcedere dȝ delibe-
ratio satis per alios cōsulentes est dictū non. n. deā reforma
tio requirit quāto tpe antē debeat precedere deliberatio sed
stat cōtenta q̄ deliberatio ṗcedat vñ sufficit τ si imo cōtex
tu deliberatio ṗmo fiat imediate post opinneat in cōsilio. vi.
l. ij. §. prius. ff. de vul. τ pu. qō aūt ṗcesserint notarius atte-
statur cui st. sdū e ȝ uerbis enūciatiuis loquat ex quo illo tūc
interuenire potuit ṡm Inno. de ṗba. c. q̄m cōtra falsum. Et
ita cōsulo ego angelus de perusio τc. ccixxij.

An ualeat compromissum in arbitrio tertij τ religiosi as
sumptus ferat sententiam τ multa notabilia circa hoc τc.

Rimus Dubium est an ualeat cōpro-
missum ṗdictū in quo appo
sita sunt illa uerba q̄ arbiter assumptus iudica-
re non possit sine expsso cōsilio τ ṡm consciam
dei fratris pauli de ordine medicantiū satis est dubius pro-
pter varietatē opinionū glo. n. in. l. illa insfō de here. insti. at
guedo tenere vȝ q̄ sic hec et fuit opinio vgolini in suis dis-
solubilibus quā tenebat ray. in d. l. illa institutio. Hanc ea
dē opi. tenuit hosti. in iudice delegato sub forma ut sniam fe
rat prout tertio placuerit uel ṡm cōsiliū alicui⁹ periti q̄m ipse
delegans sicut formare per se pōt sentētiaȝ prout placet de
consti. cum omnes. §. fi. τ. c. cum accessisset τ. c. cum M.
ferrariensis τ de sepul. in nostra. Ita alij pōt eam forman-
dam cōmittere de offi. deleg. pastoralis. §. preterea in fi. Et
ideo solet delegātes cū timet ne delegati errent inferendis
sniis ṗuidere eisdē delegat mō ṗdcō d cōsan. τ affi. c. 1. d offi.
dele. fi. p debilitate τ ibi p Inn. τ Jo. an. τ h̄ fuit inuētū of
ficium assessoruȝ ut p eoꝝ peritiā succurrerent habentibus
ordinariā vel delegataȝ iurisdictionē legum ignaris ut pȝ in
toto titulo d of. assel. ff. τ. C. ff q̄ quisqȝ iur. l. hoc. edcō no.
in. l. ij. C. d sen. ex pi. reci. p hac parte facit qꝛ τ imperit dfit
eoꝝ cōsciam iuxta periti cōsiliū informare de sen. excōi. c. in
quisitionis. Nec est turpe qꝛ imperit⁹ querat τ sequat cōsi-
lium periti. C. de uige. manumis. l. si dia offi. dele. prudēnaȝ
τ. C. ne. p defectu. Quinimo iputat ei qui nō est ad plenū
edoctus si doctores nō cōsulit τ eoꝝ cōsilium nō sequitur
vt ff. de bo. pos. l. bonoꝝ facit de rescrip. c. statutum. §. asses-
sorem aūt li. vj. Credēdum est ergo perit in arte. C. d re mi

li. l. semel li. x. in coꝛ. de nō alie. §. q̄ aūt. ff. si mes. fal. mo. di. l.
l. ff. de ven. inspi. l. 1. circa ṗin. C. de fi. instru. l. cōparationes
Si igit sequi cōsiliū peritorum ne dum honestū sȝ necessariū
reputat cur nō teneat cōpromissum cū modicatōe predcā.
Nam vȝ cōsonum rōi τ maxime cū religiosi cōscia exqui-
renda est solēt eīm religiosi deo dedita esse ṗnceps conscie τ
puritat τ maxime imitantib⁹ regulā beatissimi cōfessoris
qui volēs dei vestigia imitari seipm exinaniuit τ sue regu-
le instituta oīa in arctissima paupertate fundauit ut in cle. exiui
de para. τ in extrauagāti. Exijt qui seminat quā puritatem
cōscie ne dum iudices sequi tenent ut in corpe ut iudices si
ne quoquo suff. in coꝛ. uis iure qō prestat ab his imo et τ
arbiter qui arbitria sunt ad instar iudicioꝝ redacta ut. l. 1. ff.
de arbi. τ male iudicantes ita faciūt litem suā ut iudices ut
C. de pac. l. si quis in cōscribēdo ad fi. Et multū est fauēduȝ
sta cōmittentibus in hac pte qui omisso iure rigore sub quo
multociēs vehemēter errat ut. ff. de ver. ob. l. si seruum sti-
chum. §. sequit ver. si celsus adolescēs scribit p hanc eiȝ pu
ritatem cōscie animaꝝ saluti succurrit circa quaꝝ salute ne
dum sūmi pōtifices imo romanoꝝ cesares sūmo studio in-
tederunt ut pȝ in titu. de mo. circa ṗn. τ in pluribꝰ. §. aliꝰ et
tult τ in titu. de san. epis. τ in coꝛ. sentētias nō solum τc. Et
in eo titu. uis iure qō prestat ab his. Pro hac opi. ad-
duco dcm̄ Jo. an. in addi. Spe. in ti. de arbi. §. sequit versi.
sed quid si dicat vbi expsse dicit q̄ ubi ꝯsuetudo approbat
talia cōpromissa valere q̄ ṗnūciet p arbitrum ṗut certus
uel incertus iure peritꝰ cōsuleret. Hec et fuit opi. Guido.
de suza. in. l. ite si vnus. §. idem pōpo. de arbi. pro hoc facit
potissime qꝛ dcm̄ cōpromissum nō fuit fcm̄ in dcm̄ dñȝ Cy
prianū electū simpliciter ut in arbitrū. imo et τ ut in arbi-
tratorē τ bonū virum qō quide cōpromissum vim trāsactō
nis obtinet ṗ eo qō per ipm laudabit in corpe ut inferen
tes iudices. §. si uero ꝯtigerit. Cōstat aūt trāsactiōes τ pac
ta regulari τ modificari posse ad arbitriū tertij. C. de ꝯ-
hen. emp. l. fi. de ver. ob. l. cum stipulat⁹ sim. mihi aut ṗcu-
lo. ff. loca. l. si merces in ṗn. τ insti. d ꝯhen. emp. §. 1. p hoc
facit qꝛ arbitroꝝ postergato rigore viam ēqtatis τ equitatis
assumēdo gloria τ honore dign⁹ est ut. l. si societate. §. arbi
troꝝ. ff. pro so. nō aūt iudicare quis magis eque pōt q̄ȝ pu-
ram cōsciam imitādo ꝯ quā oīs edificans ingeniam edi-
ficat. xxviij. q. 1. §. ex his. cuius cōscie solus deus est ꝯscru-
tator τ qua sciam declarata nemo referre pōt q̄onem ṡm
Jo. an. in. d. c. statutū. §. insuper in ver. relinquat. Licet pro
verboꝝ. xxviij. c. scriptū sit q̄ quō i aqua resplēdent valt⁹ re
spiciētium sic τ corda bonum manifesta sunt prudētib⁹. In
ꝯtrarium q̄ nō teneat dcm̄ cōpromissum in quo assumptus in
arbitrū ṡm alienū cōsilium τ cōsciam cogit iudicare ṗba
tur rōe lege τ auctoritatib⁹. lege ṗbat in. d. l. item si vnus
§. pōpo. ver. τ puto vbi expsse littera dicit tale arbitriū nō
tenere p rōnes ṗbat qꝛ natura arbitrij hec est q̄ libera ar-
bitri sit facultas quā sniam ferre velit ut pȝ in. d. ver. hic aūt
nullam hȝ liberā facultatē imo est hic totū oppositum cum
ad certā feredam sniam ptes eum astrigere voluerint. Hic
delcēdit q̄ ad ṗtorem nō ptinet arbitrū compellere qualeȝ
sniam ipse ferat sed ut ferat. hinc ēt delcēdit q̄ ṡm arbitrium
cōpromiti nō pōt ut arbiter certā ferat sniam imo tunc cō-
promissum est nullū nec sciam ferre cogedus ex quo nulluȝ
hȝ arbitrū aut facultate ṗnūciandi hoc vel illud tex est. ff.
de arbi. l. qualem ṗbat rōe fortissima qꝛ si dicim⁹ arbitriū
tenore ergo necessario dicim⁹ eum iudicare cōpelli. Et si di
cim⁹ eum cōpelli. ergo cōpellendus erit illā fere sniam quā
tertius declarauit τ ṡm ipsius cōsciam quā cōtingere pote
rit ec directo oppositam τ ꝯtiam cōscie arbitri que forsitā
erit melior τ iustior τ sic cōpelleret arbiter delinquere ꝯ
suam cōsciam iudicādo talis eȝ adiectio directo bonis mo
ribus ꝯdicit si quis recte cōsideret. Et pro hoc apparet esse
ad rōnes risium ṗdcās in cōscie puritate fundatas pro hoc
qꝛ talis pactio est directe ꝯ substātiam ut dcm̄ est. ff. de vsu.
τ ha. l. per seruuȝ. §. 1. cōiuncta gl. in ver. τ no. hic mirabile
vbi tenet sequēdo opi. Jo. q̄ si quis religionē ingredit cuȝ
pcō reseruatōis bonoꝝ eodem cōtextu fcō q̄ vitiat ingres-
sus eo qꝛ de substātia regule ṗfectum est carere ṗpne. vñ
hec caretia potentissima pars ṗncipalis fundamēti regule est
τ iō cum cōtineat talis ingressus repugnātiam circa id in
quo ṗncipale fūdamētum regule cōsistit uitiat ingressus τ
hāc opi. tenēt quidam canoniste de sta. mo. c. ij. in glo. τ ibi
p Jo. an. τ de cōdi. ap. c. vult τ extra qui cle. uel nouem. c.
fi. hinc tñ declsiori q̄ uitiet reseruatio nō aūt ingressus τ

eodem modo hic viciet pactū appositū q iudicet fm cōsciam tertii cōpromissum aūt teneat sicut si pena non fuisset apposita z sicut tenet sine penā tenuit expsse Jo.an.de ingressū in.c.insinuate qm cle.vel nouē. Idē tenuerunt vinc.goff. z hosti.idē ex.C.de sa.san.ec.ante.ingressū vbi glo.ēt idem vz sentire q viciet pena z nō ingressus z eadē rōe hic vicietur pena cōpromissū aūt ut dcm̄ est teneat simplr sine pacto p hoc ut.ff.de here.insti.l.si ita quis heres.alia charta vbi voluntas testoris nō ipedit testm̄ lz quo ad aliquid voluerit decedere intestatus valet igr testm̄ z reservatio viciatur pro hoc qz pena z cōpromissū sunt separabilia cum stare possit cōpromissū sine pcō vnde vnū non dz alterū viciare ut in.c.vtile p inutile de re.iur.li.vi. z ibi p dy. z est hec vna brocardica z per ↄ̄sis nō insisto in ea qz nō oz illā decidi cōquestum attinet ad ppositū qd inveniat decisa lz q per ānexionē pacti pdicti ↄ̄ctus sit nullus z ubicunqz ↄ̄hibr z per ↄ̄ctum nō obligar quis deo sed solū hoi ↄ̄hentī penā appositum contra ↄ̄ctus subām viciat illū si transire nō pōt in aliā spēm ↄ̄ctus sicut est in pposito.ff.de pcario.l.cū pcario. Secus aūt vbi talis transitus nō est possibilis qz tunc transfert in illum ↄ̄ctū cui magis transitus adaptar ut.ff.de dona.cā mor.l.vbi ita donator z ibi p bar. Cū igitur substantiale ut in cōpromisso a quo tota ptās arbitri ordinar z fundar q arbiter heat liberas in pnunciādo habenas si ↄ̄triu3 actum est inter ptes cōpromissū est nullum velut in substātialibus suis peccans. Et istam ptem expsse bar. tenuit in.l.i.§.si plures.ff.de exercito.in.vi.q. Et hec est veritas cū oporteat s3 formā cōpromissi arbitrum oio sequi cōsciam tertii equā vel iniquā ex quo post dcām cōsciam patefactā nolle querelādi occasio relinquir ut est dcm̄ z facit.ff.de ori.pleg.l.teopōpus. Mōnetor aute in themate qui recursū fuit ad cōsciam illius qui est de ordine medicantiū qui nec arbiter nec arbitrator esse pōt nec executor merus absqz sui superiors lnia d testis religiosi li.vi. Nec vllum pncipiū hz aut habere pōt circa tpalia et secum bsitia pietate admixtā ut.o.c.religiosus z in cle.exiui de paradiso.§.supfluitas aūt ibi vel quecunqz vbi curiositas in his seu aliis quibuscūqz nō pōt eox pfessioni vel statui cōvenire vn dixit bar.in.o.§.si plures q sicut executor esse nō pōt ita nec executoris cōsultor z de hoc d bent multū advertere fratres minores q saltem cōsultores executox testatox esse nō psit. Cum igr et cōsultor aut sue cōscie declarator esse nō possit z cōsciam declarare ptes noluerunt oio apparet cōpromissū nullū ex quo alter eox qui declarare hz nō est capax cōpromissi.ff.de arb.l.sed si in seruū.in pn. Nunc rsideo ad quedā obiecta in ↄ̄triū z primo ad.l.illa instō qz non dicit verū. Itē non decidendo lz arguēdo dicit. Itez nō ob.ff.de re iudi.l.si cōvenerit qz in iudice loquir qui nō tm̄ largas hz habenas in iudicādo quantū hz arbiter cui9 snie sive eque sive inique parere oz. Itē nō ob. q dns cipriānus fuit et arbitrator z in arbitratoz iura pro hac pte allegata nō loquunt nec aliquis exantorib9 supradictis qz lz nō loquātur in arbitratoz tm̄ eadē est rō que in arbitro vn ide ius ex quo diversitas rō reddi nō pōt ad.l.aqui.l.illud.ff.de fonte.l.i.§.hoc interdictū sed d subā arbitramēti est ut arbitratores largiores hēant habenas quā arbiter qui iudicare pōt eque z inique.dūmodo equitas nō sit immoderata ut.l.si societate.§.arbitrox pro socio de iureiur.c.quintavallis de ope.lib.l.si libertus arbiter aūt qui locū iudicis tenet iudicare pōt nec dz inique imo facit litē suā ut dixi licz iudicando inique ptes tñ pene snie parere debet ut.d.§.stari si igitur viciar cōpromissū in arbitrū qz in pnunciādo nō hz tam largas habenas quāto fortius viciar cōpromissū fcm̄ in arbitratorē certe nullus dubitare dz. Non ob.q ipsū cōpromissū est trāsactio sup eo q arbitrator laudabit cōcedo enim hoc sed nō obstan hoc sequir vel infert q arbitrator possit assumi ut cōsciam alienā oio iudicare cōpellatur. Nō ob.op.hosti. z sequaciū qz in iudice loquir nō in arbitro vel arbitratore cui9 ptās nō est tam ampla cum solū sententiā ferre debeat legibus consonantē.C.de iudi.l.iudices vn non mirū si astringi pōt iudex ut fm cōsilium assessoris sententiā formet.ff.re.iudi.l.si cōvenerit. Nō ob.q minus edocti doctox sequi debent cōsciā3 alis sunt in culpa pter duo primo qz dns ciprianus est notorie tante intelligētie q equū ab iniquo discernit z bonā cōsciam a prava intelligi z pfecte vn pter hoc solū nō puto eū habere necesse alienā3 cōsciā3 pscrutari z lz in discernēdo bonā a prava nō tantā3 haberet noticiā quātā haberet dcūs cōsultor electus non tñ assumi potuit ut paccise illam sequatur sicut fuit in themate

voluerūt eīm partes q si nō sequerer illā laudū esset nullū z cōpromissum haberer pro nō fcō que cōpromittēdi forma iure civilis est penu9 interdcā ut supius est ↄ̄nsum. Cōtraria vero loquūtur in hijs que volūt se pretextu z colore ignorātie vel ipndentie excusare qui nō psit si habuerit potentiam ↄ̄sulendi peritiores aūt sub asseruerūt edoctos ut.d.l.hoc edcō z.ff.loca.l.marci9. z ita nō excusarer arbiter iudex vel arbitrator si diceret oia bona fide gessisse z pinde fm suam peritiā si redargueret q male z pperam iudicasset. vn hec est casus diversus nō adversus aut oppositus vl ↄ̄trius. Cōcludēdum est igr ex pmissis tale cōpromissu3 d quo supra dcm̄ est nulli9 fore momenti si tñ cōsuetudo florēte est admittere talia cōpromissa forsan cōsuetudini stādū esset hoc casu cū ad religionis cōscietudine est recursu3. Si aūt religiosus nō esset sine dubio optineret consuetudo.l.i. z.ii.C.que sit lō.cōsue. In religioso asserunt nō loquor qz ius civile eum nō pōt seddere capacē eox quox ipse incapax est fm canonū instituta in quib9 laycorū cōstitutio vel cōsuetudo ↄ̄tra nō lz z est nō cōsuetudo lz iudicar ab vsus ego Angelus zc. ccixxiii.

An privilegiū loquēs de mutuo trahar ad aliū ↄ̄tctum z qn ↄ̄ctus vēditōis censer ↄ̄ctus pignoris z qūo pcedit z de rñsione vel pductione aliqua que haber pro confessa z quomodo pbetur simulatio.

UNC Presupponir thema quidaz Petr9 d vrbio mutuavit Maynardo.xvii. duca.de quib9 seu pro quib9 ipe Maynardus sibi petro instrumetum exponens obligavit oia sua bona habebat eīm in bonis tūc ipe Maynardus vnā vineam de qua inde ad annō fecit instrumetum vēditionis z traditionis in forma cōi Isaye ebreo p certo pcio inter eos cōvento. Nōe dict9 petrus agit ↄ̄ dcm̄ Isayam possidētem dcām vineā ipothecaria dcūs vero Isayas habens in pvilegium q in reb9 z p rebus sibi ypothecatis p quātitatibus quas mutuaret pferar creditorib9 anteriorib9 ipe excipit q re vera quāuis Maynardus fecerit sibi instrumētum vēditionis de dcā re tñ re vera nō fuit venditio lz pign9nam asserit se mutuo dedisse quindecim flo.sub vsuris dcō Maynardo z ipam vineā fuisse sibi Isaye p ipa quātitate p dcm̄ Maynardū obligatā psupponir nāqz dcūs Isayas rñdens interrogatōi talis tenoris rñdit isto mō vz qz dictus petrus volēs agere ypothecariam ↄ̄ dcm̄ Isayam possidētem petiit ipm Isayam interrogari an possideret dcām vineā quā emerat a dcō Maynardo rñdit q sic possidebat. Itē q psupponir q dcūs isayas in iudicio rñdens cuidam positioni dci petri talis tenoris vz. Itez ponit q dicta vinea fuit in bonis dci Maynardi donec dcūs maynard9 eam vēdidit dcō isaye rñdit se credere dcām positionē que rñsio fm formam legis municipalis dce civitas haber pro cōfessione dcūs aūt isayas in.d.cā produxit capsa z testes quox dcā mutuū ad pbationem dicti mutui p eum asserti z ypothece quā asserit sibi fcā3 de dcā vinea p dcm̄ maynardū. Mō querir aut et psupposito q dcm̄ pvilegiū sibi fuerit cōcessum z valeat de iure dcūs petr9 vel dcūs isayas dz obtinere in dicta cā.

UONIAM Dcm̄ privilegiū multifarium iuri cōi ↄ̄dicit. Primo cum dat pvilegiū pslationis. Scdo qd favet hoi alteri9 legis de quo sapies in suis pabolis dixit nō cōfitendum in eternū. Tertio cum favet vsuris ad quas ebrei naturaliter inducunr z que oi iure divino canonico z civili phibite sunt p approbationē quatuor cōciliorū. vt plene haber.C.de usu.l.cō allegatas in glo unde posset nō in merito dubitari an valeret lz pposito q valeret strictissime interptādū est. vn cū loquar de mutuo ad nullū aliū ↄ̄tctum extēdir ut.l.si vō.§.de mo. Ex pmissis aūt pz instr̄m cātare in forma vēditionis que vēditio ex lectura istrumēti pbar ↄ̄ ebreū z in et9 pudiciū p plura. pmo qz ipe instr̄m vēditionis pduxit in iudicio vn eo ipe vz cōfiteri z cōfessus ee oia in instr̄o cōteta vera eē z fuisse nō simlata vl falsa C.de fide instru.ante.ad hec z de ecsi.cū olim z ibi p In no. z Jo.an. Itē ex rñsionibus pdictis satis apparet de vēditione lz nō plene qz nō dispositive sed enūciative de venditione in ipsis articulis mētio facta est vn ad enunciativa nō vz plene rñsum in ti.deposit.§.vi ver.xi.cōsiderandum admiinculator ergo lz nō plene pbet talis rñsio venditōez vn sto in eo qd dixi ex sola pductione instri pbar venditio nec pōt dicere ad sui favore instr̄m simulatū z in fraudem

usurariū

usurariū ꝛ loco pignoꝝ fcm̄ qui turpitudinē suā allegat qꝺ
non pōt cōtra tertium cū quo nō participauit fraude quin/
imo cōtra ipsū secū ꝯ bñtez talē turpitudinē allegādo ad suī
fauore audiri vꝫ. C. de trāsac. l. trāsac. matris. ꝛ lꝫ esse proba
tum p testes q̄ ante mutuū ꝯctuꝫ partes tractassent de pigno
re illa ꝓbatio nō esse sufficiens ad ꝓbatiōem pignoris nisi
ꝓbaretur q̄ tpe mutui instīn inter ipsas ptes fuisset actū de pi/
gnore. ff. loca. l. si in lege. §. colon⁹ bar ponit in terminis ex
p̄sse. C. de pac. l. pacta nouissima. Jte nulla cōfessio vēdito/
ris post acceptū mutuū apparet qui posset eidē nocere ut. ff.
de pac. l. si cum ēptore ꝛ. l. si. c. ti. ꝛ. ff. si fin. uen. l. si ptes. §.
si per fundū. Nec ob qꝺ mihi asserit q̄ post instrm̄ vendi/
tionis maynardus aliquo tp̄e possedit q̄ꝛ non possedit sem
per ꝛ q̄ꝛ p̄cario possedit. Nec ob. l. sicut. §. supuacuū. ff. qui.
mo. pig. uel ipo. sol. ubi ex possessione sequēti ꝓbatur simula/
tio q̄ꝛ ibi cōstabat de simulatione fm̄ Ja. bu. in. l. ꝛ qui sub ima
gine de distrac. pig. ꝛ quia ibi semper possedit ō quo p bar.
ff. de vo. post contractum. Et ita consulo ego angelus de pe
rusio vtriusqꝫ doc. .cclxxiiii.

An quis possit tenere prioratū uel prebendā post adepta
bona epālia auctoritate litteraꝝ dn̄i pape. Et quis vꝫ ꝓbare
cām ꝓpter quā fuerunt concesse dicte littere an allegans an
uero excipiens eam non esse ueram sed surrepticiam.

Bonifacius Ep̄s seruus seruoꝝ dei dilecto filio petro
de ferraria electo mutinēsi. Salutē ꝛ aplicā be/
nedictione. Tue deuotionis exigētibus merit in
ducimur in his que tibi oportuna fore cōspicimus quātum
cum deo possumus fauore beniuolū impendam⁹ cum itaqꝫ
sicut petitio pro pte tua nobis exhibita continebatur ecclesie
mutinensi. Cum hodie te vacan de psona tua ꝓuidimus i red
ditibus ꝛ bonis suis adeo tenuis ꝛ exilis sit q̄ tu ō eiusdē
ecclesie redditib⁹ iuxta statū epālem decenciū ꝛ onera sup rōe
dicte ecclesie incūbentia sub oportunis cōpetens. Nos tibi
sup hoc de alicui⁹ subuētionis auxilio ꝓuidere gr̄amqꝫ fa/
cere spālem uolētes tuisqꝫ in hac pte supplicationibus incli
nati ut canonicatū ꝛ prebendā ferrariensi ꝛ prioratū secula/
re ꝛ collegiū scī angeli ferraꝛ ecclesiaꝝ quo tpe promotiōis
huius obtinebas ꝓut obtines ꝛ oibus iurib⁹ ꝛ ptinentiis
eorūdē quousqꝫ ad aliā ecclesiā trāsferens vna cū epatu mu
tinēsi et post munus cōsecratōis ꝯ te suscipiēdū ac et postqꝫ
tp̄s de cōsecrādis epis a canonibus diffinitū lapsū fuerit re
tinere ꝛ eoꝝ fructus redditus ꝛ puentus percipere licite va
leas lateranensi cōcilij ꝛ quibuscūqꝫ aliis cōstitōibus aplicis
nec nō statutis ꝛ cōsuetudinibus earūꝫ ecclesiaꝝ contrariis
iuramēto cōfirmatione aplica uel quacūqꝫ firmitate alr robo
ratis nequaqꝫ obstātibus deuotioni tue auctoritate aplica
tenore p̄sentium cōcedimus de grā spāli. Proviso q̄ cano
nicatus ꝛ p̄ben. ac prioratus p̄dicti debitis interim obsequiis
nō fraudentur ꝛ et animaꝝ cura in deō prioratu si qua illi imi
net nullatenus negligatur. Nulli ergo oio hoīum liceat hanc
paginā nostre cōcessionis ꝛ uoluntatis īfringere uel et ausu te
merario ꝯrie si quis aūt hoc attemptare p̄sumpserit indigna/
tionē oipotentis dei ꝛ beatoꝝ petri ꝛ pauli aploꝝ eius se no
uerit incursurum. Datum rome apud sanctum petrū vi. idus
octobris pōtificatus nostri āno p̄mo ꝛc. Bonifacius ep̄s
ꝛc. ad futurā rei memoriā dudū vꝫ. vi. idus octobris ponti
ficatus nostri āno p̄mo de psona dilecti filii petri electi mu
tinē. ecclesie tūc pastore carentis auctoritate aplica duxim⁹ pro
uidendū p̄ficiendūqꝫ ipsū eidē ecclesie in ep̄m ꝛ pastore ꝛ
deinde eadē die. s. vi. idus octobris p̄facto petro electo cō/
cessimus gr̄ose. Quod prioratū seculare ꝛ collegiatr eccle/
sie scī angeli de ferraria ꝛ alias ecclesiasticū beneficiū que
pro tpe ꝓuisionis ꝛ p̄fectōis huiusmoi ꝛ et tunc obtinebat
et postqꝫ munus cōsecratōis suscepisset uel tp̄s de cōsecrā/
dis epis a canonib⁹ diffinitū lapsum foret quo usqꝫ pacifi/
cā possessione administratōis bonoꝝ ad mēsaꝫ epālem. Mu
tinensi spectan uel maioris ptis eoꝝ foret assecut⁹ possessio/
nē libere ac licite retinere. Et deinde vꝫ in non nouembris
eiusdē āni p̄dicti tacito de grā cōcessa p̄dicta de huiusmodi
p̄oratu cū illis p easdē ꝓuisionem ꝛ p̄fectionē ꝛ mun⁹ cōse/
cratōis eidē petro electo ipendēdo aut lapsū tpis huiusmoi
uel alis quouis modo p̄terqꝫ p ipsius petri obitū vacare cō
tingeret dilecto filio philippo ꝛ parma clerico ferrarie. per
nostras lrās mādam⁹ ꝓuideri ꝓut in diuersis nostris lrīs
inde cōfectis plenissime cōtinetur. Cū aūt sicut accipim⁹ a nō
nullis uertatur in dubiū an per mandatūꝫ nostrū huiusmodi
predicte cōcessionis grē predicto petro electo ut p̄fertur fa/
ctū intendim⁹ derogare ꝛ an eidem electus dictum priora
tum post assecutione huiusmodi ad aliquod tempus retine
re ualeat. Nos huiusmodi ambiguitatis tollēdum dubium
auctoritate apostolica tenore p̄sentium declaram⁹ nostre intē
tionis fuisse ꝛ eē q̄ deā cōcessio grātie deō elcō ut p̄mittit
facte siue sub p̄dcā siue sub alia quāuis forma uel cōcessio
ne verboꝝ cōcessio ipsa fcā appareat ꝛ siue p̄dictū mādatū
nostrū huiusmodi cōcessionis gratiā p̄cesserit siue illa secu
ta fuerit uel eodē cōtextu fcā censeatur p nostrū mādatū p̄di
ctum de ꝓuidēdo eidē philippo penit⁹ derogetur ꝛ q̄ cōces
sa predcā et petro electo fcā huiusmodi mādato de ꝓuidē/
do deō philippo aliquatenus ꝓuidere p̄iudicare nō debeat
neqꝫ possit. Et q̄ idem elect⁹ p̄fatum p̄oratum dūtaxat quo
usqꝫ possꝫ huiusmodi administrationis bonoꝝ p̄dictoꝝ ad
deām mesam spectātium vel maioris partis ipsoꝝ eet assecu/
tus ꝛ nō ulterius aliqualiter retinere ualeat nulli ergo ho/
minum oino liceat hāc paginā nostre declaratōis infringe
re vel et ausu temerario ꝯrio. si quis aūt hoc attēptare p̄su/
pserit indignatōēꝫ oipotentis dei ꝛ beatoꝝ petri ꝛ pauli apo
stoloꝝ ei⁹ se nouerit incursuꝝ. Datum rome apud sanctuꝫ
petrū. x kalēdas februari pōtificat⁹ nostri anno. iij ꝛc. His
sic igitur litteris vtriusqꝫ reuocatur in dubiū an deōs elect⁹ pos
sit post possessione adeptā deōꝝ bonoꝝ ꝛ seu maioris ptis
ipsoꝝ obtinere p̄oratum p̄dcūm an ptineat ad deū philip
pum ꝓuisum ꝛc.

Non est Dubium q̄ deūs elect⁹ ad epi
scopatū mutin. et post munus cō
secrationis adeptū ꝛ et post lapsum tēporis ad
cōsecrādum epōs sacris canonib⁹ diffinitū inspe
cta sola imagine ꝛ figure dee littere gratiose eidē epō cō/
cesse. vi. idus octobris ut p̄fertur retinere possit canonicatū p̄
bēdam ꝛ prioratū supradcōs in deā littera gratiosa cōten/
tos atqꝫ descriptos qm̄ sic placuisse vꝫ sūmo pōtifici ꝛ ver
ba deē gratiose littere manifestissime ostēdunt atqꝫ declarāt
vn̄ aliud alio mādato nō dato nihil deberem⁹ atqꝫ possem⁹
inquirere nisi q̄ sic placuit summo pōtifici. ff. de consti. pe.
in. l. i. verꝫ q̄ꝛ in scōa littera sūmi pontificis de qua supra fit
mētio data. ix. kalen. februa. Pontificat⁹ eiusdē anno ter/
tio declaratur p eūdem sūmum pōntificem q̄ ei⁹ intētōis fuit
ꝛ erat tpe dee date q̄ eidē electus p̄fatum p̄oratuꝫ dūtaxat
quousqꝫ possessione administrationis bonoꝝ p̄dictoruꝫ ad
deām mēsam spectātium vel maioris ipsoꝝ eet assecutus ꝛ
nō ulterius aliquas retinere ualeret nullū est dubiū q̄ post
executionē deē possessionis administratōis bonoꝝ p̄dcōꝝ
ad deām mēsam spectātium vel maioris ptis ipsoꝝ deū p̄o
ratum retinere nō pōt sicut eim ad sūmum pōntifice spectat
ꝛ spectauit dispēsatio fcā cum deō electo super deō p̄oratu
optinēdo quē nō potuisset nec posset nec pōt citra dispēsa/
tione optinere ꝛ nisi ꝓut ꝛ ꝯ dispesatum appareat ꝛ non
aliter vllomō de cōcessione p̄bede ꝓposuit de p̄ben. cū iam
dudum p Inno de elec. dudū el scōo in Spe. de le. §. vidē/
dum restat ver. illud aūt per Joan an. de rescrip grā li. vj.
Sic ad eūdem pōntifice spectat eiusdē dispēsationis ꝛ alte/
rius gratie cuiuscūqꝫ aut dispēsationis ambigue vel obscu/
re vel que an esset ambigua vel obscura dubitaretur interp̄ta
tio ꝛ quoda declaratio nec nō reformatio cassatio ꝛ mo/
dificatio de cōces. p̄ben. e. qm̄ ex cōstitutōe li. vj. sive igitur di
cimus deām litterā gratiose dispēsationis deī electi fore du
biam vel obscurā ei⁹ interp̄tatio ꝛ declaratio fcā est p pō/
tificem qui clare ꝛ apte rescribēdo suam intētione fuisse ꝛ
esse ut deūs deū p̄oratum nō teneret p deām possessionem
adeptā. vn̄ stādum est ei in. d. c. p hoc illud generale est ei⁹
interp̄tari cuius ē cōdere siue dicam⁹ deām gratiosaꝫ dispē
satione nullam ābiguitatē cōtinere qꝺ verꝫ puto Tn̄ q̄ꝛ pa/
pa attestatur in litteris de sua intentione q̄ noluit electū vl/
tra illud tp̄s seu post tp̄s dee possessionis adepte deū p̄ora
tum tenere stādum est assertioni sue qm̄ eius intētio sibi so
li ꝛ deo nota est qui solus est uotorum hominū p̄scrutator
ut. l. ij. de interro. actio. in cle. exi. de paradi. ver. si. insuꝫ. de
actio. §. alie. in glo. Jo. an. in. c. statutū. §. insup in verbo re
linquatur de rescrip. li. vj. de rei uen. l. pōpo. scribit si frumen
tum ꝛ de ver. ob. l. inter stipulātem. §. i. vbi ius ꝛ ptās de/
clarādi ꝛ interp̄tandi ambiguā intētionem adeo p̄sone ꝓ/
ferentis coheret q̄ ad herede nō trāsit vn̄ si imerito dixit Jo.
and. in. d. §. insup q̄ cum cōsciētie alicuius aliquid relinqui
tur ea patefacā per ipsm̄ nulla reclamandi occasio datur ꝛ per
ꝯns circa id nulla cadere pōt obiectio ꝛ q̄ omo sit credēdū
assertioni pōtificis in hijs que a suo fcō aut a sua intētione

depēdet est casus de ꝓba. litteras in cle. no. de p̄ben. si papa li. vi. iij. q. v. hoc quippe. viij. di. ducit. ꝛ lȝ milies hec sua tūc nō fuerit intentio tñ nemo dicere pōt oppositum qm̄ p̄cipit neminē ausū temerario p̄re. Quinimo ꝛ si cōtrariū posset l. ꝙ a p̄ncipio sua fuisset intētio ꝙ electus dcm̄ priorat ū retinere potuisset usqȝ quo ad aliā ecclesiā esset trāslatus tñ p litterā scd̄az esset dcā p̄ma gratia modificata ꝛ restricta vsqȝ ad tp̄s dūtaxat dicte possessionis adepte quā modificare potuit ꝛ ex toto tollere ꝛ cassare ut superius dcm̄ est. Nec obstat si diceret̄ nō opitulari dcām declaratione ꝛ interp̄tatione dcō philippo ꝓuiso de dcō prioratu eo ꝙ in dcā declaratione pōtificis nō sunt in scd̄a punctaliter uerba dce littere p̄ose dispēsationis que emanauit in fauorē electi sed alia qua est uerboꝝ dissonātia vñ ad illā de qua nō vȝ ꝑpter dissonātate facta mētio sp̄alis nō vȝ trahenda aut porrigēda interp̄tatio ꝛ declaratio dicti sūmi pōtificis ꝙ cū hec vnica sola littera dispēsationis appareat ꝛ nō alia ꝛ nulla alia alleget̄ uel p̄sumat̄ cū factoꝝ pluralitas nō sit ullatenus p̄sumēda de cap. l. in bello §. facte ad alia relatio nō est possibilis. Pro hoc ꝙ v̄ba littere declaratiue ꝛ interp̄tatōnis dicunt sine lr̄a dispēsationis p̄dicte sub dcā forma aut quauis alia aut sub q̄cunqȝ cōceptione v̄boꝝ apperet ꝙ intētio sua fuit ꝛ est ut idē electus ipsū prioratū ultra tp̄s illud nō valeat retinere que v̄ba sunt ita p̄gnantia ꝙ cōprehēdunt oēs dispensatōes ꝛ dispensatōis grām per litteras eiusdē sūmi pōtificis emanatā sub data p̄dicta de qua in lr̄is p̄dictis fit metio ꝛ p illa v̄ba sub q̄uis ꝛc. Omnia v̄ba que cōtinent̄ in litteris dispēsatōis intelligitur sigillatim apposita in dictis litteris interp̄tatiuis in ff. de cōdi. ꝛ demō. l. si ita scripsero. ꝛ de her. insti. l. asse toto. Ex quibus cōcludo dcm̄ electū dcm̄ prioratū tenere nō posse post tp̄s cōtentū in dcis litteris interp̄tatiuis ꝛ ip̄m beneficiū velut uacās p p̄motione electi cōcessū dcō philippo ꝓuiso p litteras gratiosas sūmi pōtificis ad ip̄m ꝓuisum spectare post tp̄s illud si eidez aliud canonicū nō obsisteret. Scd̄o querit̄ circa p̄dcās duas litteras agit̄ p dcm̄ philippū ad optinēdū possessionē dei prioratus oppōnit̄ p electū mutinēsez p̄libatū possessore dicti prioratus de dicta gratia seu littera sibi cōcessa. vi. idus octobris. Replicatur per dcm̄ philippū cōtra dcām exceptōne possessoris de ipsius littere surreptione ex eo ꝙ falsum narratū est pape in eo ꝙ dixit ipsā mutinesī ecclesiā in bōis sius a deo fore tenue ꝛ exile ꝙ ꝛ de eiusdē ecclesie fructibꝰ nō posset cōmode sustentari iuxta ep̄alis status decētiā ꝛc. Modo querit̄ cui incūbat onus ꝓbandi an dicto mutinesī possessori ꝛ ip̄etrāti ꝙ sit talis quale dixit pape exp̄ssit an ipsi philippo petitori ꝛ opponēti ꝙ nō sit talis ꝛ si possessori ip̄etranti hoc onus incūbat qm̄ dicit̄ id ꝓbasse seu quid oȝ eum ꝓbare. Super scd̄o dubio de quo nouiter sum cōsultꝰ indubitāter tenedum est ꝙ dicto ꝓmoto ad ep̄atum incūbit onus ꝓbandi siue agat ut optineat bn̄ficiū siue ꝑ ꝓuisū possessū siue cōueniat̄ nam intētio ꝓuisi est ꝓfundata p vacationē sup quibus optinedis dicit ep̄s secū p sedē ap̄licam dispensatū vnde cū dcā dispēsatio iuri cōi ꝯdicat non eā dispensationis que in clade patrimonij ep̄alis asserta fundatur ꝯ quā assertione degenerat iuris p̄sumptio qm̄ nunqȝ p̄sumitur patrimoniū diminutū nec tempestate nec clade guerraꝝ nec aliquo tali uicio aut casu fortuito nisi ꝓbet̄ p allegantē ip̄sam clade ut. C. de rei vxo act̄ aute sed q̄uis. C. de iure doti l. ubi adhuc solu. ma. si cōstante. Adduco sp̄alr ad hoc casum exp̄ssum in corp̄e de equali doti. § ꝙ uero iam legez sibi ꝛ ꝓbet̄ a patre fortuita diminutio col. vij. Et maxie hoc credo uerū in hoc dispēsationis capl̄o qui uelut odiosus ꝛ iuri cōi ꝯrius strictissime est interp̄tandus de cōsan. ꝛ affi. ꝙ dilectū ꝛ ibi p Inno. ille ergo. § decidit q̄dem nā in patre cōuento loquit̄ ꝙ nolebat se ex clade uteri. Accedit illud totū generale qui casū dicit ullū ꝓbet. Nec ob ꝙ sup diuicijs aut paupertate que facti sūt lex nō p̄sumit vñ qui diuicias asserit ad suā intētionē fundandā ꝓut asserit ꝓuisus de bn̄ficio illud ꝓbare oȝ ad exclusionē ꝓmoti cui fauet littere dispensatōis ut ff. de excu. tu. l. paupertas ꝛ. ff qui satis. cog. l. si uero §. qui ꝓ rei cōmuneta glo. sua. Illud eni de plano cōcedo. Sȝ ponitur p̄mo diuicijs pro cōstanti ut et p̄supponit ꝓmotus in sua supplicatōe si dicit ex postfacto superuenisse cladez ꝛ patrimonij diminutionem illam probare oȝ ut dixi ex quo contra ipsum degenerat presumptio translatiua oneris probandi in eum. ff. de mino. l. minor ex aspectu cum suis concordantiis. Angelus de ubal. de ꝑusio. cclxxv.

Si scriptura q̄tum fiat manu testatoris q̄tum manu publici notarij an possit p cōmissariū dci notarij relevari ꝛ in publicam formā tāqȝ testamētū reduci ꝛ quedā tractant̄ circa depositōes ꝛ obiectōes testium.

hema

Super quo cōsilium petit̄ tale est. vertit̄ cā qȝ ꝛ cōtrouersia inter filios quōdam Marci de caplis seu cōparentes ꝓ eis ex pte vna ꝛ dñam Tarsiam olim vxorez dci Marci seu eius ꝓcuratores ex alia sup reuelatōe cuiusdam cartule p̄tim scripte manu dci Marci p̄tim viri notarij ꝛ signū notarij cōtinent̄ absqȝ tñ subscriptione eiusdē ꝛ absqȝ eo ꝙ appareat ex eade cartula cōtenta in dcā cartula fuisse electā ꝛ publicata corā testibꝰ in dcā cartula descriptis de mādato dci Marci uel alteriꝰ in qua cartula dicit̄ cōtineri testamētum ꝛ vltimā volūtatē dci Marci ad quā cartulā petit̄ ꝓ pte dcōꝝ filioꝝ relevari ꝛ in publicā autēticam formā reduci s̄m laudabile cōsuetudine notarioꝝ ciuitatis vicētie. Visis oībus actis ꝛ actitat̄ in dcā cā inter dcās partes ꝛ maxime visis attestationibꝰ infrascriptoꝝ triū testium vȝ cēturionis uincētij nascibene ꝛ exceptionibꝰ fact̄ ꝯ eorum dcā ꝛ testimonia coram nobili viro Bindanio p̄tāte vincentie que sunt partes iudicis de dicta cā cognoscentis ꝛc.

Ex themate

Exactis paucē p̄ncipaliter reuocat̄ in dubiū an dcā scriptura p̄tim scripta mano tabellionis p̄tim manu testatoris possit p illum cui rogationes ꝛ ꝓtocolla dci notarij sunt cōmissa releuari ꝛ velut auctentica in publicā formā reduci ꝛ videt̄ ꝙ nō ꝙ hic pendet qȝ voluntat̄ testātis ut ēt solenitate. s. testamēti ac et inst̄ri. Quoniā ꝓ parte rei negat̄ volūtatem cōditam ꝛ ēt solēnitatem cōditam negat̄ ꝛ notariū fuisse rogatū ꝛ ip̄az cartulam fuisse vnqȝ corā testibꝰ lectam. Constat aūt s̄m oēs ꝙ ubi est qȝ de uolūtate testant̄ per. vij. testes ꝓbāda ē qui necessarij sont ad ip̄am cōdēdam ꝛ tonde s̄m qōsdā cum est qȝ solennitatis ꝙ nō pōt esse qȝ de solēnitate quin sit de volūtate ut no in. l. ij. C. de secū. tabu. ꝛ ibi p Cy. ꝛ Bar. in l. fi. C. de fideis. Monentur hoc tenētes quasi nesciri possit an qui disposuit habuit uolūtatem disponēdi v̄e ꝛ realiter ex quo nō solenizauit actum in ꝓposito ut pȝ ex actis nec est ꝓbata uolūtas nec solenitas. ergo nō vȝ dcā scriptura sic reperta p successore notarij releuari ꝙ nec forte notarius ille si uiueret posset in publicā formā redigere. p̄mo ꝙ dcā scriptura caret substātialibꝰ que requirunt̄ ad esse publice scripture ꝑpter plura. p̄mo ꝙ ibi nō est nomē notarij nec ꝓnomen nec cuiꝰ auctoritate notariꝰ sit que requiruntur ad cētitatem instrumeti eē descripta ꝛ in eo Spec. de instru. edi. §. breuiter ver post testes aūt ponit̄ nome tabellionis ꝛc. Secūdo ꝙ apte ex figura dcē scripture tabellio esse rogatum de quo rogatū debuit facere metione l hac forma ꝙ de mādato testatoris scripsit ꝛ in publicā formā redigit ut no. p eūdem in §. breuiter ver. forma. Ego Iaco. tuduni de podio bonici ꝛc. lȝ quidaz tenuerint notariū in dubio p̄sumi rogatū ut no glo. in cor. de tabel. §. nos aūt per Spe. in ti. de instru. edi. §. postqȝ ver. lȝ nūquid est necessariꝰ iussus. Cōtrarium tñ notat ꝛ bene. l. ꝙ rogatꝰ nō p̄sumit̄ in. § i. eo. ti ver. ꝛ no ꝙ tabellio. ꝙ lȝ Bar cum hec solenitas sit extrinseca in. l. scīedū de ver. ob. ꝛ huic opi. sum solitum adherere lȝ forte posset dici ꝛ nō male ꝙ vbi notariꝰ asserit in instrumēto se scripsisse ꝛ publicasse lȝ nō dicat rogatus p̄sumat̄ fuisse rogatꝰ ut excludat̄ delictum notarij ꝙ nō rogatus in publicā formā nō oȝ nec pōt reducere aliqȝ instrumetū ut cor. de tabel. §. nos aūt ꝛ ita ꝓcedat opi glo. sibi posita ꝛ sequaciū. sed vbi deficit saltē publicatio notarij ꝛ in auctenticā formam redactio maxime sicut est in casu ꝓposito ꝙ deficit attestatio sua ꝙ ip̄e scripsit ꝛ re vera nō scripsit nisi solū p̄mam p̄ticulā aut ēt auctenticatio ip̄iꝰ notarij solita tūc ꝑpter tantos cumulatos defectus nō p̄sumitur fuisse rogatꝰ lȝ derogatū ꝓbari oȝ. ꝛ ita ꝓcedat opi. ꝯ-ria. Nunc causat̄ ꝙ si morit̄ notariꝰ qui in instro quolibet nō scripsit se fuisse rogatū illud instrumētū est nullū p̄p mortem sicut eē nullum si uiueret ꝛ nō recordaret̄ de eo ut eo. §. ver. ꝛ no. ꝙ tabellio. Tertio ꝙ ex figura illiꝰ cartule non apparet ꝙ cōtenta in ea fuerint corā testibus in ea descriptis recitata vñ ꝛ si notariꝰ fuisset rogatꝰ si tñ non recitasset ꝛ legisset corā testibus de mādato testātis adhuc instrumētū eēt nullum. ꝛ p ꝯñs nō posset in publicā formam reduci ea l. fideicō. §. i. de le. iij. ip̄m eum fuisse rogatū a testatore est ō solēnitate instrumeti ip̄z aūt recitasse e ō solēnitate vtriusqȝ

scilicet

scilicet testi z etiam instri vnde cũ nec de rogitu nec de recitatione appeat ex ipsius cartule figure ocludendũ v3 descripta in dcã cartula releuari nõ posse. Incõtrariũ q dcã scriptura sit releuanda p dcm̃ cõmissariũ z successorẽ tabellionis pdicti ostẽdunt euidẽter notarius de instrõ rogatus ad instantiã rogantis z alterius cuius interest tenetur instrm̃ i publicã formã redigere siue actus gestus a rogante valeat siue sit nullus pter defectũ forsan solẽnitatis actus vñ si testator corã duob⁹ testibus suũ cõficeatur instrm̃ z nos. rogatum acceptat tenet dcm̃ testm̃ sic coram duobus testib⁹ factũ in publicam formã redigere put extitit rogatus l3.n. notarius prudens z pitus nõ debeat pmittere se rogare de actu minus solẽniter celebrato tñ sufficit rogitũ esse solẽne3 l3 actus de quo rogat minus solẽniter inueniatur qm̃ postquã rogatus est non spectat ad cũ inquirere decidere uel discutere an actus fuerit solẽnis aut nõ sed solu3 spectat ad ipsum in mundũ reducere id de quo fuit rogatus z put z sicut rogatus fuit cõpetenti sibi oblata mercede z. ff. de edẽ. l. argentarius in prin. cõiuncta glo. in uerbo iõ nõ assimiles spec. in. d. ti. §. uidendũ restat uer. z no. q tabellio cogendus est zc. vnde dixit Nico de matarellis anteq3 instrm̃ redigatur in mundũ non facere fide l3 appareant ptocolla p. l. cõtractus in pn. C. de fide instru. qd tenuit Jo. an. post eu3 in addi. spec. in. d. §. z no. q tabellio dicens q illa. l. cõtractus ma locũ h3 in cõtractus fine scriptus sicut inscriptis quo ad pbationis subãm ut nõ ante probet q3 notarius in mũdu3 reducat ad hanc aũt reductione cõpellit eo ipso q apparet de rogitu solẽniter fcõ z aliud nõ inquirimus ut pdixi z hoc est cõmete tex. in corpe de tabellio. §. nos aũt cõiuncta glo. in verbo iniungat z glo. sequen de ualore aũt actus postea iudicabit per iudice corã quo cã disceptabit. Et si aliud diceremus facile esset tabellionibus instructione instrõ3 uitiare asserendo hoc solũ q actus de quo fuit rogatus nõ fuit solẽniter agitatus z hoc modo falleret rogantes ab eis q eẽt iniquũ sic uidemus in argetariis. Nã cu3 rões edere cogũtur siue per eas probet siue nõ illud qd in rõnibus cõtinet Sufficit em̃ sic scriptũ esse l3 scriptura illud nõ pbaret sufficienter ut. d. l. argẽtarius. in pn. cõiuncta. l. quedã. §. nũmularios. e. ti. z. l. i. C. de eden. z ita obseruat cõis cõsuetudo z pbato rogitu nos. roganti instrm̃ inmũdu3 redactũ recepta mercede redigere cõpellit que est optima legũ interptatio z iõ ubiq3 generalr obseruãda. l. de quibus nõ eni interest notariis opponere de nullitate actus ex quo cõstat d rogitu solẽniter fcõ vnde nõ d3 audiri si excipiat de nullitate actus ex quo sua nõ interest ad treb. ille a quo. §. si de testõ vbi aũt de rogitu nõ appet negatur rogitus sufficit rogitũ pbare p testes ut no. spec. in. d. §. breuiter uer. z no. q tabellio ibi. Et si notari⁹ negetur fuisse rogatus zc. Ad hunc aũt rogitũ probandũ sufficiant duo testes ar. optimũ. ff. de testa. mili. l. iacius z ex regula generali. ff. de testi. l. ubi numerus Certi em̃ casus spẽales sunt in quibus requirunt plures qui no. C. de testi. l. testiũ in gl. inter quos casus iste nõ est. Nec ob. q in testõ requirunt regulr. vii q rogit nõ est de subã testi sed de subã instrumenti qd cõficit ad fidem rei pennẽ3 ut de pig. l. cõbit. Oẽs ergo istos defectus quos dixi patet dcm̃ scripturã. s. nominis dcĩ notarii subscriptiõnis z lecture seu publicationis corã testibus de mãdato testantis ex quo rogitus pbat supplere poterit ipse successor sicut posset notarius si uiueret ex quo probat eũ fuisse rogatũ z illã scripturã prout iacebat publicaret quoq opus esset z testib⁹ legeret ut no. spec. e. ti. §. ostẽso uer. Quid si abbreuiatura sic inueniat zc. Pro hoc q3 hec scriptura cõtinet uoluntate iter liberos vñ quantũ ad instõem eo3 z substõem pupillare ptinẽtem solum ad cõmodũ filio3 tam uoluntas q3 solẽnitas sufficiẽter per duos testes pbat ẽt non rogatos ut. l. hac cõsultissima. §. ex imperfecto z autẽ. ibi posita z in corpe unde sumit z p hoc apparet rñsum ad difficilẽ obiectionẽ sc3 q hic de uoluntate z solẽnitate qd est q ẽtsi in petitorio z cõtradictorio iudicio hoc pncipaliter uerteretur in dubium sufficeret duo3 testium probatio z quo ad reliqua dispõ eẽt nulla ut. d. §. ex imperfecto uerum q possit z pot in dubium reuocari an dcũs rogitus sit probat z qd nos. cõtenta in dicta cartula de mãdato testõris cora3 testibus in illa descripti publicauerit loco z tempore in ea descriptis Ideo ad illud ad inuestigandum descendo z dico q rogitus solennis de actu solẽni quo ad filios tñ est probatus. Primo p centurionem qui est de numero descripto3 in cartula qui omnia pbat de uisu tam circa voluntatem q3 circa solennitatem circa locum tps z testes in ea descriptos z de rogitu notarii z publicatione cartule corã testib⁹. Scdo per vincẽtium ide3 dicentem nec sue fidei detrahit in aliquo ex eo q sup pmo capitulo addit illa verba z ẽt alia que pter lapsu3 tpis nõ posset menteinus dicere quasi uideat sibi cõtrarius pter pcedẽtia que dicit se uidisse z audisse z recordari se habere q nõ dicat in dcĩs verbis se nõ habere recordiũ. Sed solu3 dicit se nescire dicere menteinus. Hec aũt stant simul scire vnum negociũ hñs multa capitula z tñ illud nescire dicere menti z hoc cõtingit in doctorib⁹ sacerdotib⁹ z aliis peritis qui multa sciũt multorũq3 hñt recordium z alia menti nesciũt. Nam z ego qui nũc scribo scio que scribo z tñ pp multitudine scripto3 nescire que egomet scribo mẽti referre vñ sufficit qd fiat relatio ad illã cartulã z contenta in ea intelligant sub quodã generali cõpendio cõtineri in testimonio predcõ. ff. de here. instu. l. illa institutio z. l. asse toto de cõdi. z demõ. l. si ita scripsero facit d uerbo. edcõ. l. iii. §. dile cãe potissime aũt est ver3 in testimonio dci testa. qui in fi. d. c. dixit q cognoscat q illa est eade scriptura illa quã tũc scribi uidit per dcm̃ uitũ sicut dixit dcũs centurio z nasciu bene z sup scdo capitulo dixit q vidit ponere signũ notarii z sup tertio dixit q vidit scribere ipm marchũ z postea super. vii. articulo pdcã cõfirmat vñ p dcõs duos testes in dicta cartula scriptos v3 centurionẽ z vincẽtiũ qui in oib⁹ sunt cõtestes in substãtia l3 aliqua si verbo3 diuersitas vñ per dcõs duos testes pbata est uolũtas z solennitas que requirit inter liberos nec ẽ eis aliquid est obiectũ qd de uiã subsistat ut infra patebit. Probat⁹ est rogit⁹ qui solus sufficit ut instrumentum reducat in mũdum l3 uolũtas de se eẽt minus solẽnis ut supius est ostẽsum. Et ide est pbatu3 per dcm̃ nasciubene l3 in suo dcõ aliquas sit obscuritas ut infra patebit. nec in aliquo dtrahit fidei z pbationi dco3 testiũ qui in oibus sunt cõtestes p attestatiões Joãnis notarii qui satis et pbat de volũtate z solẽnitate dci testamẽti z rogitu dci notarii l3 nõ ita pũctualiter ut pdicti ex eo q nõ recordatur tpe publicationis testamẽti nec de serie cartule ut ipe dicit super pmo capitulo ex eo q dixit nullos alios testes fuisse rogatos tpe publicatiõis nisi solũ illos quos i testimonio nominat z illi duo testes deponũt de aliis testib⁹ vñ v3 cõdicere illis pmis z cũ numero descripto3 qui in hoc dicto est solus vñ sibi in hac pte nõ credit q nõ h3 cõtestem ut. l. iur. iur. z q astruit negatiuã cu nõ statur cũ sunt alii z maxime plures asserẽtes negatiuã que directo cadit in sensum testis. ff. de arbi. l. diem proferre. §. si plures in glo. magna. Ex hoc dixit testes fuisse rogatos a notario z dci duo testes dicũt q fuerũt rogati a testatore q per hoc nõ cõdicit aliis cum possibile sit q rogati fuerũt a notorio ut dicit dñs Joan. z ẽt a testatore ut dicũt dci duo testes z ẽt potuisset rogari ab extraneo vno uel plurib⁹ z cũ illis duob⁹ testibus cõcordat et taguinus similiter vnus ex testib⁹ descripti in dicta cartula l3 nõ ita plene ut dci duo testes dixerit cũ dixerit se litteras ignorare z dcã3 cartulã nõ cognoscere pter impitiã littera3 nisi q audiuit dici tpe publicatione q erat testamentum dci viti. Nec et obstat q dcũs uincentius non est de numero descripto3 z q3 l3 nõ sit descriptus potuit rogari ut eẽ testis hec enim stant simul teste3 fuisse rogatũ vnu cum aliis z nõ fuisse in instrumento descriptũ q forsan notarius sicut cõtentus numero descripto3 sicut quottidie accidit z rogitus sui ipsi⁹ z alio3 est pbatus per se z centurionẽ cum in oibus sint cõcordes ut dixi. Et l3 nunq3 fuerit rogatus quantum ad releuãdum ad dcãm cartulã vt publicã nõ curat ex quo de rogitu notarii z de publicatõe coram testibus cõstat plene. postq3 dcã cartula erit inmũdum reducta sine dubio pbabit uolũtatem z solennitatem inter alios v3 oĩno pma fronte q nõ p iam dcã in pmo discursu. In cõtrariũ facit fortissime q l3 uolũtas z solennitas pbari nõ possit inter alios p minore numerũ septe testium istud est ver3 qñ testes deponũt directo sup ipsa uolũtate z solennitate. vñ put dci duo testes directe deponunt se uidisse z audisse loco z tpe zc. testatore disposuisse que in dcã cartula cõtinent cõcedo de plano q nõ pbat per illos solos dcã uolũtas quo ad extraneas personas ut dixi s3 put attestant se uidisse z audiuisse nos. rogatũ a testatore ut legeret z publicaret dictam cartulã cum hec pbatio sit plenaria quo ad hec ut iã dixi p quãdam necessariã cõsam pbat eo3 testimoniũ quequid pbaret illa cartula si auctenticata esset cum oib⁹ solentatibus suis ex quo probat cartula z rogitus z lectio corã testibus plus q3 plene nec mirũ si per cõsequentiã probatur

illud qd nō probat directo per eos qui dicant se vidisse aliquē dsm z tamen ꝓbatur in cōsequentiam ꝓbatis his que in sensū cadunt z solēt causare dsm de testi. c. cūmqȝ z ibi plene p Inno. Sic in negatiua uidemus que nō probat directo sed in cōsequentiā alicuius affirmatiue ꝓbate opposite illi negatiue ut no. C. de ꝓba. l. actor. C. de fidei. l. i. l. non codicillū. C. de codicillis. l. i. C. de errore aduoca. C. de ꝓba. l. cū de etate. ff. de mino. l. de etate cōmuta glo. cū fi. per Inno. de cā pos. cū ecclesia sutrina. Quid ū sit nō expedit nūc decidere quid ꝓbet dcā cartula hoc enī in dicto iudicio nō est decidendū cū hoc non querit ut. ff. de cōi di. l. ut fundus z. C. de fideicō. liber. l. fi. Cōcludo igitur ex pmissis p successorē pdictū dictā cartulā reducendā in publicā formā cū supplētionibus faciēdis per ipsū successorē de mādato iudicis de dicta cā cognoscentis ac fore in hac forma deberi vȝ q visis attestatōibus testiū in dcā cā inductoꝝ scȝ centurionis z vincentij plene probantiū q dcūs vitus rogat fuit a dcō testatore ut dcām cartulā z in ea cōtenta corā testib in ea descriptis publicaret z legeret z in publicā formā redigeret ipse māder z iubeat dcō notario successori z c. q ipsam cartulā z in ea cōtenta corā testib in ea descript publicaret z legeret z in publicā formā reduceret sm laudabilē cōsuetudinē notarioꝝ ciuitatis vincētie ex forma enī snie apparebit quid quātū z qualr tunc illa scriptura z sic releuata ꝓbet maxie aute est hec scriptura releuāda q est inter imbreuaturas z notas dcī notarij vbi ex quo fuit insp nūcupatiua z nō inscriptis pōt suppleri de mādato iudicis ut iā dixi de fide instru. c. cū tabellio. Nec ob. q vincētius sup. iij. capitulo dicit nullis alijs undeuȝ abnegare pstitā aliorū quorumcūqȝ z nascibene dicit se interfuisse z vidisse scribere dictū uitū ꝓpter que uident sibi pntij cū de nascibene nō attestet vincentius ergo z c. l. qui falsa. ꝓpter duo. Primo q si pntietatē inter eos ex pdictis dicimus resultare ad concordiā reducēda est p subauditū intellectū nō dico ut ꝓbent sȝ ut falsitas cōtteatur de testib cū tu filij. Intelligēdus est ergo sermo dcī uincētij dū dixit nullis alijs. s. quos ipse viderit z ita est verisimile eū sensisse cū nō possit uisū testis cadere nemine in loco esse vbi dixi Ja. de are. z bar. sequēdo eū difficile esse probari aliquē in tali loco nō fuisse tali tpe per testes asserentes hāc negatiuā q nō fuit in loco eius potuit tunc fuisse in qdā caretta ita coptus q nō poterat uideri ut ipsi notāt in. l. i. §. in hoc interdcō ff. de in. actiōqȝ ꝓua. lȝ gl. in. §. si uero absunt in coꝝ. de here. z fal. Multū eis resistat Scdo q in hoc nō cōsistit virtus questi. s. an plures testes fuerint uel nō unde lȝ aliquis ipsoꝝ in hac pte dematet avero nō per hoc fides eius uacillat extra de testi. albericus z plene p spec. z Jo an. post eū in addi. in ti. de teste. §. i. ver. Itē q de suo aliquid addidit Ja bu sr ō infra. l. lucius. Nūc descēdamus sigillatim ad obiecta cōtra dcōs testes per ptē aduersā z pmo obijcitur cōtra centurione q non deponat clare z distincte ut pȝ in pma exceptōe hec exceptio nō est uera in fcō imo nō pot magis distincte loqui ut pȝ marie sub illo capitulo in uer interrogatus quid sit z c. vbi signāter dicit de quibusdā z deinde loquens de testō se refert ad oia z singula in dcā carta sibi ostēsa z lecta z per eū recognita vnde sub cōpendio uerboꝝ nō obscure neqȝ confuse se refert ex quo cartula loques oia signāter clare z apte significat ut. d. l. asse toto cū suis cōcor. superi allegat ut. l. si testiū. C. de testamentis z subscriptōibus. Non ob. scda obiectio in qua dicit q dcūs centurio nō rndit oia z singula narrādo q multa narrauit signāter ut pȝ in eius testimonio z lȝ nō oia ex quo se retulit ad illā cartulā z oia z singula in ea contenta sufficit z dico q nō debuit sic interrogari ex quo oia z singula in cartula erāt descripta z testi lecta z vulgarizata nec testis apparet suspectus ut dicit sper. expsse in d. § ostēso v. sed nūquid fiet Nec obstat qd allegat q testis examinatus de testō nūcupatiuo dȝ dicere d tenore. C. de testis. l. hac cōsultissima q ualde habūdāter de tenore dicit hic testis qui dixit fuisse lecta z publicata oia z singula in dcā cartula contenta repetit n. testis oia uerba cartule eadē lecte z vulgari sermone forsan exposite. Itē nō obstat alia exceptio. vi. in ordine in qua inter alia cōtinet q dcūs centurio cōtradicit uincētio in hoc qd dicit z pntibus alijs. s. qui interfuerūt dcē publicatōi qui nō recesserūt z sic vȝ cōtradicere attestatiōi uincentij qui dicit q iterfuit scripture dci uiuvina cū certis quos nominat z q alij recesserāt nō enī sūt cōtrarij imo vere cōtestes q quilibet de cōgregatis aliquos recessisse dicit q dcūs vincēti nominat quattuor z q alij recesserūt centurio nominat tres z alios qui nō recesserūt dicit iterfuisse Sic igit vn alt remāsit qui nō recessit z de pntia illi attestat z sic sūt cōtestes nō āt in aliquo cōtrarij. Item nō ob. q in eadem exceptōe dicit de illis verbis nullis alijs z c. q rnsum e. s. in pcedenti discursu. Itē nō ob. exceptio in ordine. x. q. s. rnsum est. z q nascibene dicit q testes rogati fuerūt a vito a marco vbi quilibet verū dixit nec est in aliquo cōtrarietas de reliquis exceptionib non est curādum qm derisiōe sunt inspect attestationibus eorū.

Nūc uenio ad exceptiones obiectas cōtra vicētiū z ad oēs rnsiones vsqȝ ad. vi. in ordine sup quarto caplo. nā dicit cōtrarietate esse inter centurionē z vincentium eo q dcūs vincenti dicit q per quattuor dies ante publicationē scriptura fuit scripta p marchū centurio vero p duos. Quia nulla est cōtrarietas q si fuit per. iiij. dies ante bene fuit p duos dies āte cū in maiori sūma affirmatiue ꝓbate necessario inest minor. l. diem. §. si plures de arbi. cū cōcor. Item nō ob. xi. exceptio in ordine in qua dicit dcm vincetiū cōtrarium eo q deponit dictum vitū fuisse rogatū post z supra dixi ante q nulla est cōtrarietas nam centies rogari potuit z ante z post z in medio nulla rogatio irritat alteram imo cōfirmat z coadiuuat. ite nō ob. exceptio vltima in ordine q nō fuerit descriptus in cartula q supra rnsum est. Ite q germanus cōsanguineus testatoris q nihil ad rem nec ibi ꝓhibiti inueniunt. Item nō ob. q citatus q sola citatio non arguit cōpulsione lȝ pignoꝝ captio z reliqua remedia q apparet q citatio vl monitio testis est necessaria ad excludedū oem suspitione ingestionis spōtanee ut. l. pbyteri. C. de epis. z cler. Bart in. l. post legatū de his qui. ut indig. Item nō ob. q allegat sub stit. in dcā cedula ꝓpter plura. Primo q nō de substitutōe cōtendit sȝ de virib test. vbi lȝ in cōsiam posset aliquo tēpore cōmodum cōsequi nō repellit quia potuerit esse in testameto testis insti. de testa. l. legatarijs. vbi z legatarij z fideicōmissarij pticulares z vniuersales in testameto psūt eē testes z maxime hoc casu si verū est q fideicō. codicillo defecerit vel q solenniter fuerit remissum ius fideico. ante testamentum q remissione fcā nullum cōmodum est scriptur vnde cessat cā ꝓpter qȝ poterat recōueniri si fuisset āte sufficiens qd est falsum ut videm in domestico nō in fratre a fratre remoto qui post remotione testificat. z in eo q in ca sua in aliū trāstulit si i aliquo iura sufficietia nō erit quin admittat ad testimoniū sup substātia debiti post cessionem nō fcām in fraudē cum nullū cōmodum ex testimonio sit sui pturus Spe. in ti. de teste. §. opponit ver. quid si olim fuit z quid si tpe quo tulit cōmercio eo qd dicit ide Spe. in venditore z Jo an. post eum eode. §. ver. quid de veditore z ibi allegat decisione z glo. accu. per Cy. de testi. l. ob. Nūc venio ad exceptione cōtra Jo. facine. Rndeo per ea que supius scripta sunt. Ex quibus apparet dcās exceptiones eorūdem cōtrarium repertuas nō obstare. Nūc venio ad depositionem nascibene z pma exceptio circa finē in qua dicit q videt cōtradicere vincetio in eo qd vincetius dicit q testes fuerunt rogati ante publicatione hic post z sic nō vident cōtrarij ꝓpter duo pmo q rogari potuit āte z post in medio z nō solum semel sȝ pluries vbi quilibet verū dicit ex quo act reiterabilis est. scdo q possim intelligere post publicationē s. inchoatā z nō finitā z ante publicationē. s. cōsumatā vt sic nolla cōsulter cōdictio sicut dicim in testib quorū vn deponit ante nuptias al post nuptias vnus ante guerram alter post guerrā vn ante kaledas z alter post kalē ut plene notāt doc. in. l. ij. si cer pe. z in. l. qui ante kale. de v. obl. Nō ob. q uicit de die certa q hic tps limitatum nō est de substātia actus sȝ solum est de substātia actus fuisse celebratum eode cōtextu solenniter ut. l. heredes palā. §. z vno cōtextu de testa. vbi lȝ affirmatiue nō dicat de die nihil ad rem sȝ secus vbi certū z limitatum tps esse de substātia. C. d ꝓba. l. matre tuam z. ff. de neg. gest. l. cū actum. Item nō ob. q excipit qȝ dcūs testis nescit in qua forma cōtineat testamentum in dcā scriptura z sic p cōsiis nō pōt scire testamentū q hoc est falsū. nam possibile est habere noticiā substātie ut alicui domus uel libri z nescire formā sic pōt sciri substātia testamēti z ignorari formā vborum in ordine descriptionis ut pȝ ad sensū z eode modo rndet ad id dum dicit q fuit pns publicatōi z audiuit cū legeretur scripturā tn nescit sub qua forma. nam z hic simul stat similiter ut pȝ naturaliter. Exemplū in scholari audiete lectionē q reportauit z recordat de substātia lectōis audite tn nescit referre formam vboꝝ doctoris ut het oia patent ad sensū vbi querere aliā legem uel rōem sm philosophū nihil est aliud qȝ in

firmitas

firmitas intellectus. Item nõ ob lit. r. v exceptiones in or-dine in quibus vr q dcus testis est sibi 9trius ex eo q primo dixit q vidit dcm notarium scribere dictã scripturã r post dicit q ignorat si testes fuerunt oes descripti r deinde di-cit q recognoscit illã scripturã esse illã eandẽ r sic affirmat r dicit qd supra p credulitate dixit de die r sic in hoc vr si-bi 9trius r talis 9trietas est q non affirmat de his qui scri-pti sũt in testes cũ supra dixisset se ignorare si oes essent de-scripti r si oes descripti erãt qr lz primo dixerit se credere r deinde se affirmare dicit non est 9trietas immo cõpassibili-tas q eode momento põt quis cedere nõ habens p tũc ple-nũ recordiũ r subito plene recordari ut naturaliter oibus cõ-tingit. Itez excluditur illa 9trietas que vr induci p illud ver-bum ignorat hoc mõ vz quis ignorat uel nõ recordat sicut scripsit oes testes causat enim ignorãtia a non recordio r nõ recordari est pprie ignorare cũ debuerit recordari eoz que vidit r fecit ut in l. magnã. C. de 9hen. r cõmit. stip. no. gl. ff. de iur. r fac. igno. in rubrica Sz tunc reuisa scriptura nõ ignorat imo scit r recordat oes fuisse descriptos ex quo hz plenũ recordiũ qd est in illa eadẽ scriptura r nulla apparet ipsoz descriptio sic enĩ est hic testis sub diuisione sunidus ne contrarietatẽ incurrat ex quo talis sub diuisio tamen te-stimonio se comparatur r est uerisimilis angelus de peru-sio legum doctor rc. cclxxvj

An sententia restõnis usurarum lata cõtra heredes alicu-ius per vicarium epi possit mitti executioni uel peti annul-lari tanq3 lata contra pupillos indefensos r hereditate ia-cente per dominũ potestatẽ stante statuto de quo infra pz.

unctus Est talis Statuto ciuitatis florẽtie cauetur q dcus ptãs ciuitatis florentie r eius iudex teneãtur cogere debitorẽ ex snia que nullo remedio possit infringi ad soluẽdum r inde facere ad uoluntatẽ creditoris vsq3 ad satisfactionẽ. Itẽ ex forma ordinamentoz cõis florentie puisũ fuit q dcẽ cause ciuiles intelligant esse sũmarie r in eis p-cedat breuiter r sũmarie r de plano r sine strepitu r figu-ra iudicij. Modo contigit q lata est snia per dñm uicariuz epi florẽtini cõtra filios r heredes bernardi de tabollarijs in qua p restõe usurarũ cõdenauit dcõs filios r heredes bernardi ad soluẽdũ r restituẽdũ cuidã anibaldo certã quã-titatẽ pecunie postea vero fcã fuit executio uigore dicte snie corã iudice seculari postea uero corã dño ptãte ciuitatis flo-rentie exhibitus est libellus in quo pponit r petit dictam sniam declarari nullã r nullã executione factã reuocari qr lata 9 iacente hereditatẽ r 9 minores indefensos. Et si qua est petit resciudi remedio restõe in integz. Cõtra istã cãm opponit q dñs ptãs nõ est iudex cõpetens qr nõ põt oppo-ni de nullitate snie corã minori iudice r q dñs ptãs est mi-nor iudex epo florẽtino qui dcãm sniam tulit. Cõtra hoc re-plicatur q dñs potestas est par. Item qr cũ sit iudex in exe-quẽdo quascũq3 snias potest corã eo de nullitate opponi ne fiat executio r q ille cui cõpetit exceptio per quã põt impe-diri executio põt ante executionẽ corã iudice ad quẽ specta-ret executio cõparere r petere declarari executionẽ fiendã non esse. Modo visis predictis r que fienda fuerunt que-ritur quid iuris sit in predictis.

ulla Dubitatio est q epus maior est pside vnius ciuitatis primo ex pte cãe efficientis quia epos solus papa cõstituit vnius uero ciuitatis pside r ipse populus qui tribunos r sibi ip-sius psides ac supiores cõstituit quinimo r regẽ. Nec mirũ qñ ex iure gentiũ regna sũt cõdita ut l. ex hoc iure gen. cõmu-ni gl. in vbo regna cõdita ff. de iusti. r iur. Nã ptatez po-pulus Romanus cesarem elegit in que lege regia ois pote-stas translata est insti. de iure naturali. §. sed r quod pncipi unde iperialis ptãs a deo data est relique aũt tpales ab ho-mine solo ut in c. nouit de iudi. r d. c. cum nõ ab homine. Ex parte aũt cause formalis qr de electõe r successiue in cõfir-matõe grandis solẽnitas requirit ut canonistis est notũ Ex pte cause materialis quia epi nec illiterati uel spurij sine di-spensatione spurilitatis nec minor natu ut pz in titu. de eta. r qua. Presides aũt illiterati esse possunt qñ p alios pos-sunt eoz snias recitare r eoz officialiũ 9silio regi. C. d sen. ex picu reci. l. i. r. ij. cõiuncta gl. Nec requiritur q sint eta-tis tantum grauis r mature ut. ff. de iudi. l. cuz pretor r. ff. de re iudi. l. quidã cõsulebat. Ex pte cause finalis quia epi si-miles sunt prefectis unde illustres sunt ff. de offi. pfec. pre-to. l. i. in gl. in uerbo iudicaturus pdeses autem clarissimi est

etiã si sit auctoritate cesarea in tota vna pñcia cõstitutus Et est pses inferioris gradus exceptis minimis qui nec no-men hñt spãle sz stant sub simplici nomine magistratuũ r plene notat hoc in corpe vt ordinarie pfec. dñc. in gl. mag. col. v. Item ipsi iurĩdictionẽ in spũalibus hñt r in tpalibus interdum iudices aũt seculares iurisdictionis spũalis nõ sũt capaces nec directo nec p viam progationis de iudi. c. v. d foro cõpe. si diligẽti r. c. cum nõ ab hoie r. C. ac si clerici. Item epi iudices seculares p cẽsuram ecclesiasticã cõpellũt iusticiã ministrare ac et ipsoz epoz exequi snias r pcepta multa ut. d. c. nouit r. C. de episc. audi. l. epãle r. xxiij q. v. administratores de iur. iur. in nostra r eo. ti. r. c. mulieres li. vj de excep. c. si. eo. li. r de sen. excõi. decreuimus eo. li. Et q ptãs ecclesiastica sit maior seculari pbat d maio. r obe. solite qui fi. sint legi. c. venerabilis glo. iuz ciuilis hoc deci-dit ff. d postu. l. ex eo. Jo. an. in. d. c. lz mulieres. Lz sit ptãs ecclesiastica sit maior tñ quãtum attinet ad executione snia-rum hec ptãtes sunt pares qr sicut iudices seculares auxilia-ri tenent ecclesiasticis in eoz sentẽtijs exequẽdis sic r ec-clesiastici secularibus ut plene no per Inno. r Jo. an. in. c. i. de offi. ordi. Et si snia est aliqua nullius pdcõz cuius auxi-lium imploratur de iustitia occulta aut iniustitia hz cognoscere uel inquirere ut ibide bene aũt põt cognoscere de nullitate qr si est nulla ipo iure tũc nõ est snia ut. l. iij. §. cõdemnatuz de re iudi. vñ tunc daret potius auxilium actui extraiudiciali qd fieri nõ dz qñ actus extraiudicialis iniustus ut ibi no p eos. Nũc ad ppositum statutũ disponit q ptãs teneat exe-qui snias que nullo mõ psit infringi sz si ita est q dcã sente-tia sit nulla lata 9 hereditatẽ iacẽtez uel 9 minores penitus indefensos snia est nulla ipo iur ut. l. cũ minores. C. si ad-uer. rem iudi. r. C. qño r qñ iu. l. si pses cõiuncta. l. i. r. ij. C. de cura. bo. da. r. ff. de nego. gest. l. debitor nõ enim here-ditati iacẽti dat curator nisi ut actiones tueat atq3 suscipiat cũ hereditas iacens nõ possit experiri agẽdo vel excipiẽdo eo q ipm experiri facti est r in fcõ cõsistit q in hereditate nõ cadit ut. ff. de stipu. seruo. l. vsufruc. ut. ff. si quis test. lib. esse iussus. l. i. §. sceuola. Nõ igit dcã executio fcã p ptãtem sustetatur virtute statuti qñ illud ut dixi solũ pcedit cũ sen-tẽtia est aliqua r ita firmiter aliqua q nullo remedio põt in-fringi. Item iure cõi simpliciter dcã executio est nulla de iu-re r quãtum de fcõ pcessit est aliqua sed iniqua r 9rio ipe-rio reuocãda p ipm duabus de cãis. Primo qr nõ credo ad lras dñi epi dcãm sniam executioni mãdatam qñ in pu-cto de hoc nulla mẽtio sit. Cõstat aũt vnum iudice auxiliuz nõ debere pstare ad executionẽ sine alterius iudicis alterius tribunalis nisi ad litteras iudicantis qñ ad eum nõ spectat executio dcẽ snie de iure municipali uel cõi sicut est in ppo-sito. C. de iudi. l. pperãdum. §. sin aũt reus de fo. cõpe. c. ro-mana. §. 9tentes Ex. in. l. i. in. r. q. C. de cõfes. ff. de re iud. l. a diuo pio. §. sniam r ibi per Bar. lz ex illa sna agi possit actione in fcm vbiq3 cõdemnatus domiciliũ seu foz sortitur ut ibi p Bar. Scdo qr ex quo snia tam euidẽter est nulla nullam executione meret. Unde cõcludo q si ptãs dcãm sniam ipo iure nullam exequit nõ põt se tueri ex statuto qr hic casus nõ cõprehendit sub eo nec de iure cõi pp nullita-tez notoriã. r q nõ fuit a iudice epali curie requisit. Qui cũq3 igitur sit iudex secularis qui tale executionem fecerit requirẽdus est ut illã de fcõ retractet sicut de fcõ pcessit. ff. de eui c. l. minor in prin. r nisi faciat r retractet facit litem suam. ita eim facit iudex lite suã iniqua exequẽdo sicut iniq iudicãdo r tãto fortius quãto pndiciũ qd infert est grauius cum realiter inferat r p iniquaz sniam solũ verbalr. Põt et coram eode implorari officiũ iudicis quo declaret execu-tio nulla r reuocari sicut de fcõ pcessit d offi iudi. c. i. iuxta finẽ per Inno. r Spe. in ti. de offi. §. iudi. offi. ver. sed an in eisdem. Proponi ergo põt nollitas corã eo cũ iurisdictio-nẽ habeat r corã supiore suo si eã executionem fecit nõ re-quisitus per lras epi. Sed si p litteras fuisset ptãs requisitus tũc si fuisset executus exercẽdo actũ iurisdictionalem adhuc ipe idem eẽt cognitor sue nullitatis si nõ allegat sende eius ut. l. ab hiis tem C. de accusa. r. l. si pses. C. qño r qñ iu. r si-militer posset adiri supior ptãtis. sed si solũ ad lras iudicãs fecit executione meri facti in mero fcõ cõsistẽtẽz tũc supior eẽt ille qui est supior epo nõ qui est supior ptãte qñ actus il-lius executionis attribuẽdus est epo scribẽti vñ ex quo co-ram supiore epi nõ aũt ptãtis. vñ notanter dicit Bar. in. d. §. sniam in qõne que incipit. Quero si tunc in exequendo. Ego Angelus rc. cclxxvij.

An valeat libellus de quo hic ꝛ an cōtra gestorē nolūs iurare inr in litem ꝛ an legatum videatur factum aio cōpensandi. Et de repetitione alimentorum rubrica.

Utor Alimētauit pupillū quo defuncto ab herede eius petit alimēta in hūc modū q: petit declarari se alimēta p̄stitisse ꝛ heredē cōdenatū cogi ꝛ cōpelli ad soluendū petens in p̄dictis sibi fieri iusticiā. Querit an libellus sit apte cōceptus. Scdo querit gestor voluntarius nō cōfecit librū rōnuz an p̄ eū possit iurari in lite. Tertio sic cui⁹ negocia gesta sunt ꝛ de gestiōe debitor factus est legat in testo gestori querit an legisse videat aio cōpēsandi. Quarto si ille qui sponte gessit negocia principis ꝛ ipsum aliud possit repetere alimēta si probat qḋ alius erat gesturus ꝛ alimenta prestitisse gratis. Quinto si pcurator iussus lite cōtestari ꝛ iurare de calūnia noluit ꝛ aduersarius iurauit ꝛ quātum in eo fuit lit. cōte. est an illa cōtumacia procuratoris afficiat dominuz damno litis ꝛ an dñs possit purgare cōtumaciā procuratoris.

Uncta Sunt multa capitā succincte quod credā iure esse q: diurnis lectionibus fatigatus ac alijs agibilibus nec nō ex importuna nūcij festinatione nō possū amplius me extēdere q̄z infra appeat. Uenio ad p̄mū ꝛ dico q: iz libellus aptius potuisset formari tñ sustētari pōt qm̄ agens in eo asserit cōuentum debitorē ex cā alimētor ꝛ deinde petit iudicē declarare alimēta p̄stita fore ꝛ deinde eū cōdenatū cogi ad soluendū ꝛ deinde petit sibi iusticiā ministrari in fine libelli vnde cū petit p iudicē declarari alimēta tāte quantitat p̄stita fuisse petit illū reū cōdenari per illa uerba declaratoria iz eni iudex sniando nō dicat cōdeno reū ut der. Sz dicat declaro reū debere dare tñ sua snia tenet ꝛ cōdenationē cōtinet qm̄ illud v̄bū declaro idē iportat qḋ cōdeno glo. est i. l. diem pferre. §. si plures in v̄bo vñ querit uer. uel ita est. Et est casus in. l quid tñ. §. si arbiter. ff. de arbi. Nec mirū quia sufficit q: snia cōtineat absolutionē cōdenatione l' equipolēs C. d sen. ꝛ iterlo o in. l. plex. ff. d re iu. l. i sūma. Et io bñ subiūgit i libello illa v̄ba ꝛ cōdenatū cogi ꝛ cōpelli ꝛc. ꝛ intelligit cōdenatū. s. p dcā v̄ba dclaratiua p iudicē, pferēda qḋ alimeta sint p̄stita ꝛ debeant p cōuētū. Ite in eode libello in dñi adiecta sunt illa uerba iusticiā fieri oimodo ꝛc. per que sola sustenta libellus iz nō esset tūc sapiens iudex qui libellum tā generale reciperet de or. cog. c. cū olect⁹ ibi casus. De 4o an contumacia pcuratoris nolentis iurare de calūnia dñz afficiat dāno litis indubitāter tenedum est q: nō si pcurator fuit spālr cōstitutus in dcā lite ꝯ dñi ferentē ad defendedū reum ꝛ iurametuz de calūnia q: ex quo cōstitutus in hac lite spālr noluit se defendere ꝛ ad hoc spālr pcuratore cōstituit cum mādato iurandi de calūnia si nō iurat facit ꝯ mādatum nō sm mādatū ꝛ io nō nocet dño ut. l. si pcur. de cōdi. inde. ꝛ. l. diligeter ff mādati. Si aūt fuit pcur. ad lites ꝛ cās generalr cōstitutus tūc an talis cōtumacia pcuratore afficiat dñm mō p̄dicto pōt dubitari qm̄ contumacia pcuratoris dr̄ cōtumacia dñi ut l. cū qui C. de pcura. Imputat. n. dño qui tale pcuratorē cōstituit ut l. si pcur. §. si tutores ff. mandati vñ iz uerba legis loquant de pncipali recusante iurare ut. l. ij. §. fin aute reus ꝛ aute. pncipales tñ sat recusat pncipalis si pcur cōstitutus iurare nō uult p hoc ff si quis ius di nō obte l. i. si procur. Pro hoc q: sicut procur. pōt cōfiteri in iudicio uere ꝛ illa cōfessio p̄iudicat dño ut. l. certū. §. sed an ipsos sic v; p̄iudicare ficta cōfessio inducta p contumaciā ut sic idē operetur fictio ut ueritas ut. l. his qui p eptore de vsuc ꝛ. l vnica in pn C. re in p̄st. Cōtrariū est ueruz q: uerba legis in psona scripta sunt. l. cū reus nō iurat ut in d. §. fin aūt reus ꝛ in dcā aute. pncipales in fi. vñ nō cōprehēdunt pcuratorē ut no. bar plene. ff. de adul. l. hec v̄ba vt no ff q: in aut cl a. l. aut qui asr. §. fi. ꝛ. ff. de vi. arma. l. i. §. de iecisse Nec est nostrū penalē legē extēdere cū pene sint mollīende nō aūt extēdende pro hoc q: pena illar legū hz locū cū lite cōt quis iurare nō uult ut no. glo. in. d. §. fin aūt sup v̄bo pro cōfessio sz vbi lis nō est cōtestata ꝛ quis iubet litē cōtestari ꝛ iurare ꝛ forsitan subest iusta cā ppter quā quis litē cōtestari nō uult put erat in pposito q: erant obiecte exceptiones ad ipediendū litis cont que adhuc per iudicē non erant decise ppter cuius dubiū ps si rite aut saltē probabilr recusauit cōtestationē q: nulla pena incurrit quinimo ꝛ vbi iusta cā recusandi subest iurare ꝛ lit cont. non incurrit illa pena et si recusans sit principalis ut not. in glo. in uerbo q̄litas. Cum igit in proposito tpe precepti non erat lis conte. nec p cōsequens bita ꝛ mādatū fuit vt fieret cōtestatio q̄ poterat ex iā dcis pbabiliter recusari nō dubito nullā penam incursaz. Pro hoc q: pena resultās ex ficta cōfessiōe nūq̄z egredit ficte cōfessiōn l. ei⁹ qui delatore de iure fisci. ꝛ ibi p Bar. ꝛ p eūdez in. l. cū filius. §. i de ver. ob. iz ergo pcur. haberet pro cōfessio ex eo q: nollet iurare tñ pena resultās ex hac ficta cōfessione que cadere pōt in pcuratore cum sit pecuniaria nō afficit dñm. Et q: pena illar legum nō habeat locū cum administratores sunt cōtumaces in iurādo cuidenter pbat ex tex. dcc auct. pncipales. vbi p̄mo dicit pncipale affici damno lit. Deinde dicit ad tutores ꝛ pcuratores ꝛc. iurare ꝛ nihil repetit de dcā pena cū ipsi iurare recusant. Et hoc credo verissimū si dñs volunt ꝛ vult purgare cōtumaciaz pcuratoris iurādo eo tpe quo iure aduersariū circa substāciaz debiti nō sit effectū deterius ut. ff. qn̄ app. sit l. i. §. si ubi pcu erat verus cōtumax ꝛ tñ dñs appellat dūmodo appellet infra tps infra qḋ posset appellasse pcur. si verus cōtumax nō fuisset. De tertio dicendum est q: p legatum liberatōis in forma p̄dcā nō venit remissio doli nec reliquor ex quo nō liberauit eū nisi a gestis ꝛ administratis vñ intelligit de administrat culpa nō dolo nec de his que cōtinent sub nomine reliquor ex quo damnauit herede liberare ut plene infert Bar. in l auxilio. §. gayus de libe. le. ꝛ illud sufficiat nūc allegasse sine alijs legib⁹. Ex quo sñ b. agēs negocia dci alterius. b gessit ꝛ hac pbari pōt q: gessit nec liberatus est a dolo vel reliquis si verba legati cōcepta sunt ut in themate ppōnit tenet reddere rōez de p̄dictis ꝛ si librū ꝛ codicem rōnuz nō cōposuit de his que puenerūt ad manus suas sicut cōposuit in sui fauore de expēsis in dolo p̄sumpto est ad instar tutoris qui inuetarium nō cōfecit ut l. tutor qui reptorium. ff. de admi. tuto. hec eim est generale oīum gerentium aliena negocia qui tenent reddere rōnes qm̄ rōnes reddere impossibile est nisi ostēdat volumē librorz in quibus accepta ꝛ data ꝛ introitus ꝛ exitus sint descripta vñ oz ipsas rōnes absq; librorz voluminis offerre legēdas p̄mum deide cōputandas ut explorari possint iputatōes pbe an improbe referant accepta ꝛ data an nō recte. ff. de cōdi. ꝛ demō. l. cū seruus vbi est tex. optim⁹ ꝛ. ff. de manu. testa. l. ita sit ꝛ. l. ita fuerit ꝛ. l. non solū. §. his qui rōnes de libe. le. Cum eim rōnem reddi a capite sit necem ut ff. de eden. l. argētarius. §. edi. qūo caput mediū aut finis rōnibus nō compositis ꝛ reductis in codicez poterit quicq̄z sciri certe nō poterit. Jō in culpa est gestor si librū nō cōposuit imo in dolo p̄sumpto ut dixi ꝛ iō probato ꝛ liquidato q: dcūs ser. b. negocia illius gesserit ꝛ fruct⁹ bonorum suorum pcepit p se uel p suos factores ꝛ sic p hoc ꝯstet aliqua esse reliqua nō appareat quātum ad hoc in lite iurari poterit ꝯ gestorem taxationē p iudicem faciēda cōsiderata patrimonij quātitate ꝛ qualitate illi⁹ cuius negocia gesta sūt ut l. qui restituere cōuuentra glo. de rei vendi. ꝛ d. l tutor qui reptoriuz. In hoc ergo studeat heres ei⁹ cuius negocia gesta sunt pbare q: fructus bonor ad manus suas uel suor fratrum de eius voluntate puenerit ut p hoc pbet in reliquis quicquaz ee legatum: legatū aūt p̄sumit factuz fore forsitan p pupillum olim aio cōpēsandi q: cum p̄ter eius volūtatem ex ipa gestione fcā sit debitor ex dispositiōe legali relictū factum ab eo aio cōpensandi fcm̄ videt ut in auct. p̄terea vltimo riso. C. vñ vir ꝛ vxor C. de inoffi. test. l. qm̄ novella sola ma. l. si cū dotem. §. si pater ꝛ ibi p Jac. de are. ꝛ bart. iz alias debitor voluntarius legādo creditori nō intelligatur legasse aio cōpēsandi nisi pbet. C. de here. insti. l. si cōpensandi. ꝛ de le ij l. cū pater. §. a titio. C de here act. l. si adulta. Nō aūt sic esset ecōuerso si gestor fact⁹ debitor ex gestione legatū reliquisset illi cui⁹ negocia gessit q: seipm volūtarie obligauit gerēdo vñ nō intelligeret legisse aio compensandi ut. C. de neg. gest. l. si ab eo. Sup reliquis p̄ictis non expedit q: laborē q: p̄dcā sufficiunt ꝛ reliqua quesita sunt multū cōfusa ꝛ cōfuse scripta Solum aūt redeo ad illud qḋ si pbari pōt q: alius alimētasset pupillum grat nō pst peti alimēta casus est. C. de neg. ge. l. ij. Sūt ꝛ alij casus i quib⁹ silr nō repeteret quos gl. enumerat in. l. nēseni⁹. ff. de neg. gest. in glo. h. Ego Angelus ꝛc.

cclxxviij.

An legatū uel iussus heredib⁹ factus de exequēdo voluntatem alicuius contineat nudum officiū an vero effectū solutionis ꝛ de effectu verborum legati de quibus hic.

Unctus Est Joānes de florētia filium instituit filie iur institutionis. cccc. reliquit p dote executorē testamenti Waldum

dum suũ fratrẽ reliquit. Deinde valdus veniẽs ad mortem fecit testamentum in quo filios sibi instituit ꝛ in hec verba disposuit. Item legauit iussit ꝛ voluit ꝙ sui heredes teneantur exequi ꝛ executori mãdare dem̃ testm̃ ioannis. Queritur an heredes dicti valdi teneantur soluere dcĩm dotem ꝛc.

Onderandũ est i hoc themate ꝙ testõr scõus vsus fuit vbo legãdi vñ in legato esse voluit executionez testi fraterni nec et legauit sub noĩe ꝛ sub cõmemoratione sue executorie ut sic possemus interpretari ꝙ solũ officiũ sue executorie voluisset eis relinquere lꝫ ꝛ si sic cogitasset iudan ĩcogitasset eũ tale officiũ ad heredes nõ trãseat ut. ff. de tutel. l. antepe. in glo. ꝑ dl. de alt. leg. l. aliq̃ēta ꝑ Ja. de bel in cõr. ð ecclesiasticis ti § si quis edificiũ ĩ fi. ultime opposiciõis ꝑ bar. in. d. l. antepe. spec. ꝛ Jo. an. post eũ in suis addi in ti de istru. edi §. nũc aliqua ver. isup querendũ est nũquid officium afferre ergo dꝫ cõmodũ tale legatũ talisqꝫ dispõ ne voluntas testõris frustratoria videaẽ ex quo salua rõe tei sermõis põt dca volũtas aliquid operari ut. ff. de le. i. l. si qñ de vsur. l. si stipulatus ꝙ videam⁹ ergo ð ĩportãtia ꝛ sensu ꝛ significato dcoꝝ verboꝝ de quibus superadictũ est. Et dico ꝙ qui legat ut alteri⁹ volũtate executõ mandet nihil aliud dicit nihilqꝫ aliud ꝑ sua vba significat nisi ut satisfaciat volũtati cui nõ aliter satisfacere põt nisi soluẽdo qð in illa volũtate descriptũ est ex quo aliũ quẽqꝫ ipse cõpellere nõ põt ut satisfaciat ut. ff. de le. i. l. si heres iussus. Nec ob. si dicaẽ uno cõpellere põt heredes valdi ꝛ ut contineta ꝑsona filie ioannis cõpellere Jo. herede ut soluat ut. de ꝑcu. i. lꝫ ꝛ hec ꝙ possibile est ꝙ filia ꝯdicet ꝛ cãm ꝯ dicendi hebit ꝛ sic nõ poterit agere vel ꝙ heredes ioãnis nõ sint soluẽdo ita ꝙ erit exactio ĩpossibilis ut. ff. de fur. l. ita ꝙ falso ꝛ. l. nã bis. ff. de dolo oꝫ ergo herede valdi curare ut volũtas ioãnis satisfiat hoc aũt facere nõ põt ut executor voluntatis ioãnis cũ dcm̃ officiũ ad eũ non trãsiuerit ut est dcm̃ nisi soluẽdo aut forsitan pro heredib⁹ ioãnis fideiubẽdo aut forsitan aliũ reũ locupletẽ dando ut. l. illa insttõ. §. cuꝫ in de uer. ob. ꝛ. l. si stipulatus. § possuꝫ eo. ti. ff. si cer pe. l. Quodcũqꝫ aũt istoꝝ in dcõ legato uersẽ. Item est esse etus cũ siue ipsi satisdando soluat ut fideiussores siue alius reus locuplex ꝑ eũ dandus soluat ab heredibus dci Jo. nihil repeti poterit ut. ff. de vsufr. eaꝝ rerum que vsu. cosum. l. tribus ꝛ nõ est alibi vbi iussus in testõ pro alio satisdare satisdando ꝛ soluẽdo nullo iure solutũ repetit ab illo pro quo satisdedit ut ibi glo. firmat ꝓpter que audacter cõcludendũ est nisi doceaẽ aliã fuisse mentem testantẽ ꝙ ex quo non sub cõmemoratõe sui officiꝫ executorie dcũs valdus voluit legauit ꝛ iussit ꝙ sui heredes tenerenẽ exequi ꝛ executori mãdare dcm̃ testamẽtum Joãnis nec ipm aliter executioi pñt mandare nisi soluẽdo dotes cum ipsi ad eaꝝ solutõeꝫ nemine possint cõpellere ꝙ soluere ut suo tenẽtur si inuẽtariũ nõ fecerunt aut saltẽ de patrimonio valdi si inuetariũ confecerunt detracta falcidia ꝛ legitima ꝛ ꝙ dcm̃ legatũ satisfactõis prodest heredib⁹ ioãnis ꝛ filie eius tñ filia quãta ioannis herede agere poterunt aut ut testm̃ dci Jo. executõi mãdeẽ. Nam ipsi sunt heredes valdi per ipm valdũ facere ut dcã filia dotem hẽat ꝛ aliter facere nõ põt nisi soluẽdo ut. d. l. si heres que in eo iudicio hanc qõem decidit nisi sic inter pretemur erit legatũ inutile nec vnqꝫ interpretãda est scriptura ultime voluntatis ut legata inutile fiat ut ff. de leg. ij. l. cum ita cum testõ. § lucius. Et ꝙ heredes dci Jo. ꝛ dcã filia agere possint ut fiat dcta prestatio apparet ꝙ interno volũtatis dicti valdi ad cõmodum oĩm predictoꝝ tendit ergo omnes agere pñt ut. l. hmõi §. cum tpe de le. i. ff. de dote pre leg. l. ij lꝫ sermo non sit ad eos direct⁹ ut. l. cũ pater. §. donationis. ff. de leg. ij. angelus de vbal. le. doc. ꝛc.

An donatio semel reprobata ꝑ sequentẽ assensum possit cõfirmari stantibus reformatiõibus de quibus infra ꝑꝫ.

UNCTUS Talis est. In cõsiliꝭ oportunis cõis florẽtie extitit reformatũ ꝓ utilitate dcĩ cõis ꝙ quilibet possit donare inray. bona sua rõneriꝭ dce cõis ꝛ seu dcõ cõi cũ pacti ꝛ cõuentõibus de quibus ꝛ cũ quib⁹ cum donatore in cõcordia fuerint cum hac modificatione. vꝫ quod donationes fiende intelligantur duntaxat valere ꝛ executionez habere postqꝫ cõfirmata ꝛ approbata fuerint per dominos priores artium dcẽ ciuitatis ꝛ eoꝝ collegia post hoc fcã fuit quedã donatio dcis rõneriꝭ recipiẽtibus pro cõi florẽtie cũ certis pactẽ insertis in ea. Deinde dñi priores ꝛ collegia post dcã reprobationẽ ratificauerũt ꝛ approbauerũt dcãm donatõeꝫ que antea extiterat reprobata sub generalitate vboꝝ reformationis antecedentis reprobanẽ oẽs donatõẽs antea fcãs nõ cõfirmatas. Nũc queriẽ an ex hac noua ꝯfirmatõe dcã donatio antea reprobata more ꝓdcõ de iure sortiaẽ effectũ nõ obstante reprobatione predicta ꝛc.

X thematE Nõ colligiẽ an officiũ rõnerioꝝ vigeat nec ne nec ẽt liquet mihi esto ꝙ vigeat an ptãs simplr rõneriꝭ fuerit concessa an vero rõneriꝭ certi ꝛ determinati tpis. ꝛ si rõneriꝭ simpliciter an cõfirmatõi ꝙ fit nouiter per dños priores cõfalonerioꝝ ꝛ collegia ꝛ. xij. bonos viros cõsentiãt ꝛ annuant rõneriꝫ nũc vigentes vel ꝯdicant. An et cõsentiat vel ꝯdicat donator obscura est igiẽ hec cõsultatio. sꝫ oẽs articulos signãter iurabo ꝛ sic ad oĩa ad ueritatẽ reducam ꝛ ad cõlonistam loculetam. Et ꝓ pte negatiua ꝙ cõfirmatio nouiter fcã aut si fieret nõ valeat oñditur ꝙ semel dcã donatio extitit infirmata ꝑ illos qui ptãtem cõfirmãdi ꝛ infirmãdi habebãt. vñ ratificatio sequens nil videẽ operari posse ꝙ cũ effect⁹ donationis ex ratihabitione pedeat de ꝑmo actu ratihabitionis ad eam cõfirmandaꝫ. Et de primo actu infirmationis ad eam infirmandam. dca ꝓuisio signata per. a. se retulisse videẽ ut. ff. de ver. sig. l. bones §. hoc sermone ꝛ in ratihabitione est expssum. ff. rem ra. ha. l. quecũqꝫ. §. ul. ꝛ maxime cõiuncta glo. ibi posita in ver. accipiẽdum que allegat dcm̃. §. hoc srõne ꝛ iuas cõcor. Pro hoc ꝙ uerba illa modificantia de ratihabitõe loquẽtia notãt ꝑmo tps ut pꝫ ibi postqꝫ fcã seu promissa ꝛc. Et scdãrio cõdictione. s. si cõfirmata fuerit ꝛ maxime cum certũ tps cõfirmãdi vel infirmãdi nõ fuerit expssum in ea. Unde ille dies incert⁹ ꝓ cõdictione habet ut. ff. de cõdi. ꝛ demõ. l. dies incert⁹. Cõstat aũt ꝙ dispositio cõdicionalis ꝑncipaliter vel scdãrio purificat ꝛ deficit in ꝑmo actu existẽ ꝛ defectus quicquid aũt post cõtingit nõ curatur ex quo ꝑmo deficit aut ꝑmo purificata est notabiliter ꝛ ipleta ꝑfecte in sua ꝑfectione ut. ff. de ver. ob. l. si ita quis stipuleẽ ff. iudica sol. l. cũ querebaẽ ꝛ. ff. de arbi. l. si duo. Pro hoc ꝙ cum dñis prioribus ꝛ collegiꝭ sit attributa ptãs eligendi alterũ de his duob⁹. s. cõfirmationis vel infirmatõis ꝑ primum electionis actũ cõsumata est eoꝝ ptãs ita ꝙ nõ vꝫ locus variationi ut. ff. de le. i. l. huiusmodi. §. stichũ de leg. ij. l. statu liber in fi. de optione legis. l. apud aufidiũ in fi. ꝛ. l. si quis stipulat⁹ fuerit stichũ aut pãphilum de ver. ob. ꝛ. C. ð codicil. l. fi. ꝛ de cõfir. ti. l. in cõfirmãdo cum. l. se. ꝛ. e. nulli licere de elec. li. vj. ꝛ maxime cum ꝑstatur ad cõfirmãdum actũ alterius ut est in ꝓposito. ff. de aqua plu. arce. l. in diez de diuer. ꝛ tepo. ꝑscrip. l. de accessionib⁹ reprobaẽ enim in cõstantia. C. ð mo. mul. l. fi. in fi. de bo. lib. l. nõ absurdꝫ de le. i. l. ex toto ꝛ. ff. de insti. l. lꝫ si pupillus. § si plures. ff. ð ꝓcu. l. in cane ꝛ. l. post lite ꝛ. ff. de dã infec. l. ꝑtor. §. vñ qriẽ. Pro hec ꝙ dñi priores ꝛ collegia iudices aut saltem arbitratores quodãmõ fci sunt in discernẽdo iudicãdo ꝛ arbitrãdo an expediat ꝯcum cõfirmari vel infirmari ꝛ ꝓut arbitrati fuerint ita valeat ꝛ executione mereaẽ ꝛ nõ mereaẽ vñ semel declaratõe fcã expirat arbitrãdi ꝛ declarãdi ptãs ff. de re iudi. l. iudex. postea ꝛ. l. cũ querebaẽ eo. ti. ꝛ. ff. ð pecu. l. dum fratres. ff. de arbi. l. dicere. §. fi. Pro hoc ẽt facit ꝛ ꝓ hac pte videẽ casus expssus. ff. de solu. l. dispẽsatorem vbi actũ gestoris semel reprobatũ dñs nõ põt penitẽdo approbare ꝛ idem tꝫ Spe. in ti. de defensore §. i. v. lꝫ pone egisti. item Inno. de rescrip. ex pte decani vbi notabilia verba dicit idem Bar. ff. de neg. gest. l. põpo. scribit si negocium. Pro hac decisione faciũt illa dña generalia qð semel placuit ꝛc. Et mutare cõsilium ꝛc. de quib⁹ ꝑ Dy. in. d. c. mutare ꝛ pleni⁹ in. c. qð semel de reg. iur. li. vj. Pro hac opi. facit ꝙ cessio iuriũ suoꝝ nõ est faciẽda regimini ciuitaẽ cuꝫ possit minacẽ inferre terrore ꝛ ẽt ex terribilis illis ꝯ quos cessio fcã est rõne eiꝫ officiꝫ ut. C. ne liceat potẽtio. l. i. hec eĩm donatio nõ est fcã alio ꝑtextu nisi ut creditor in pte remuneda eidem ꝑm pcm̃ ꝛ in toto exigẽdo auxiliũ ꝛ patrocinium ipoꝝ dñorum eide donãti ꝛ sua iura cedenti ꝑstet ꝛ hãc arbitror fuisse rõnem ꝛ cãꝫ quare in cõsilio ꝑmo deliberatũ fuit ꝛ de potẽtia donatõis recipiẽde ꝛ de modica rõe ꝓdcã. In ꝯtrariũ ꝙ imo possit cõfirmari post dcãm reformatõꝫ oñdiẽ ꝙ ad exceptõꝫ pandã ẽt semel reprobatũ approbari põt ff. rẽ ra. ha. l. ꝑcu. ad exhi. §. i. ꝛ. l. quo ẽꝫ. §. ul. eo. ti. bar. in. d. l. põponius vnde si cõe florentie exigit dcm̃ debitũ ꝑ priores ꝛ collegia que representat ipm cõe ratifi-

cant 𝔷ctum ꝑdictū ex ratihabitione patur cōi florentie exce ptio tā aduersus cedente ꝙ aduersus solutionē ut nō possit a dicto cōi repetere ut indebite ipse solutās. Pro hac pte fa cit ꝙ uerba prime dce reformatiōis ꝛ modificationis loquē tia ita scripta sunt que postꝙ factā seu ꝓmissa fuerint confir mata ꝛ approbata. Que uerba indiffinita quantū ad tꝑus approbatiōis ꝛ improbationis que tꝑs significant ut. ff. de uer. ob. l. v §. si forte de uer sig. l. uerbū erit de iure condi. l. ploctana facit optime. ff. de pe. l. fi. C. de postu. l. i. ante ap probatione igit cessat effectus sed non prius post approbatio nē incipit eius effectus sic. ff. de uer. obli. l. inter stipulantez §. sacrā. Quid dicēdū hec qō mihi solū est dubia ꝙ cessio nes ipotentiores rōe officij reprobant ut dcm̄ est uerum ꝙ aduersus hanc reprobatione est occursū per reformationez ꝑdictā disponente ꝑalr sup hoc de cuius uiribus nō est di sputandū maxie cuz ciuitas florētina sibi ipsa sit fiscus diacꝫ regalia hēat ex ꝑali cōcessione cesarea. Statuere igitur po tuerunt quo ad eos ꝛ inter eos qō eis placuit ēt exorbitās a iure cōi ut. l. ij. §. quid sit lex municipij. de sepul. vio. ꝛ l. oēs populi ꝛ l. cunctos populos. Nūc descēdo ad solutōez qōnis ꝓposite ꝛ dico multū esse. Primo pōderanda vba dcē reformationis de nois ꝓmissima tam respectu cāe ꝓpter ꝙ emanauit. s. utilitaſ rei publice flor. que tunc forsitan ege bat pecunijs ut. C. de cad. tol. l. unica in ꝑn ꝙ ꝑsonaꝝ qui bus fieri pōt dcā donatio. Nāz ne dum rōnerijs ꝛ cuiuslibꝫ eoꝝ fieri pōt imo ꝛ ipsi cōi ut pꝫ ibi cōi florentie ꝛ seu dcis rōnerijs cuicūꝗ ergo fiat stipulanti pro ipso cōi intelligaſ fcā ipsi cōi maxie attenta forma statutꝫ cōis florentie dispo nentiū ꝙ ex dcā stipulatōe alterius alteri actio ipo iure que raſ ꝛ ipsi stipulatori nihil. Hoc ꝑmisso descendo ad quesi tū ꝛ dico ꝙ cū officiū rōneriōꝝ adhuc uigeat in ciuitate flo rentie ꝛ donator cōsentiat ratificationi dnoꝝ ꝑoꝝ ꝛ colle gioꝝ qō nullum hꝫ dubiū ꝙ cū donatio nedū stipulatōe sed pacto et nudo ꝑficiaſ ut. l. si quis argētū renouato dcō cō sensu rōneriōꝝ ꝛ donatoris renouaſ 𝔷ctus ꝛ noua initur donatio cōfirmāda per dños ꝑores ꝛ collegia nō ob dicta alia reformatōe signata per dñs qm̄ illa reformatio ut ex sui serie pꝫ nō occurrit ꝯ donationes fiendas in futurū cōi flo rentie aut rōnerijs sed solū pꝛouider ꝯ factus ante reforma tionē ꝛ nō per dños ꝛ collegia approbatas. Cum igit nō cōprehendat nisi solū ꝑteritas ergo hec donatio nō cōtine tur sub illa cum ꝑp renouationē cōsensus dicaſ ꝛ sic noua donatio ualens ut ex nūc nō retro vnde ꝓdest ratihabitio dñoꝝ ꝛ collegioꝝ ad nouum 𝔷ctum nō aūt ad antiquū sub latum tex. est. ff. de pac. l. si unus. §. pactus uer. idē dicemus in bone fidei. Reformaſ ergo 𝔷ctus ex renouato consensu qō sine dubio fieri pōt cum adhibitus sit cōsensus per oēs illos qui 𝔷ctū potuerunt iure ꝛ tam ferū tollere ꝛ per ꝯns reformare ut in ɔ uer. Ex renouatione igiſ uolūtaſ cōsistit sequēs donatio cō patus ex reprobatōe funditus sublata fue rit sicut ꝛ si nulla pcessisset tex. est de rescin. ven. l. si quā ꝛ ff de ꝯben emp. l. pacta cōuēta. Cōcludo igiſ ꝙ si oīum cō sensus renouaſ. s. rōneriōꝝ si sunt ꝙ officium uigeat ꝛ de nouo fiat cōfirmatio p collegia sine dubio ex nouello cōsen su donatio reformaſ ꝛ executionē meref. Sin autē dona tor non cōsentiret ratificationi quā de nouo faciunt priores ꝛ collegia tunc dcā ratificatio dñoꝝ nullius esset momenti ꝓpter reprobationē primā ut. ɔ. l. dispensatorē ēt ad excepti onē parandā hoc casu cōi florentie si pecuniā forsitan exi gisset aliqui officiales cōis ante approbationē factā p dños ꝛ collegia ꝙ cum sequens approbatio ipsā donatōez fun ditus enacuauerit ut. ɔ. l. si ꝙ nunquā fuit illa pecunia in ob ligatione ciuili uel naturali. Nā nulla equitas cāuſ ex rati ficatione sequēti ex qua doli exceptio ꝓducaſ sicut cōtingit ut ɔ l. pcur. §. i. ubi pecunia ante debebaſ ciuiliter ꝛ natu raliter lꝫ ciuilis per sniam absolutoriā esset sublata ꝛ natu ralſ ꝑmansit que sola sufficit ad dcāz doli exceptiōez ꝓducē dā. Iste est uerus intellectus legis illiꝰ. Et sicut cōtingit in l. quo eni. §. ul. e. ti. ꝙ ibi per ratihabitionē secutā euanescit dcē interesse aduersarij causatū ex reprobatōe cū debitor qui iam soluerat ꝓcuratori falso se ex ratihabitōe sequuta iame mat plene liberatū. Unde nō mirū si ibi nō cōmittitur sti pulatio rem rataz haberi que ad solum interesse cōmittitur ut. l. si cōmissa eo. ti. ꝛ interesse quod iam cepit desijt Sin autē donator cōsentit ratificationi dominorum ꝛ collegioꝝ Sed nō cōsentiāt rōnerij qui erāt tꝑe attribute ꝑtātis qui bus forsan dcā ꝑtās signāter data fuit nō sub nomine offi cij ita ꝙ trāseat ad successores eoꝝ adhuc dico idez ꝙ suffi cit ꝙ cum ipa collegia ꝓ cōi habeāt ꝑtātem donationē reci piēdi ut pꝫ ex verbis dcē ꝑme reformationis ibi cōi flo. ꝛc. Et habeāt ēt ꝑtātem cōfirmandi ꝛ infirmādi donatōes ꝗ aliꝰ fieret ut pꝫ in eadē reformatione ut. §. hoc in ꝑdictis. Saluo cōfirmādo donationē ꝑmam antea infirmatā recēti ꝛ nouo donatoris accedēte cōsensu ipa cōfirmatōe ꝛ cō firmatōis actu ipsi dñi priores ꝛ collegia donationez reci piant ꝓ cōi ipamꝗ vno ꝛ eodē actu ꝛ momēto cōfirmāt dicimus in oībus ꝑibus ꝑtātem cōcedēdi ꝛ cōcessionem alienā cōfirmādi ꝙ in actu ꝯfirmationis duo fecerūt. s. daſ ꝛ dationis cōfirmatione ut in eo. de defen. ciui. §. insinuan dum ver. nō ꝑte. cōmunēta glo. in vbo daſ in corpe quibus mo na. effi. le. § liceat uo. de ver. signi. l. lege obuenire plu ris. ff. de iurisͩ om. iu. l. ꝛ ꝙ ꝛ ibi p Guil. Ja. ꝛ Bart. facit ff de secū. tab. l. qui. l. liberis. §. testō. Plus dico ꝙ si cōsta re posset dños ꝑores ꝛ collegia cū reprobauerint ita in ge nere donatōes ambas ꝑambulas nō ratificatas ignorasse donationē ꝑdcām talis ꝓbatio extenderet ad illam. vñ se quens approbatio dñoꝝ ꝛ collegioꝝ sufficeret etsi nullo alio eēt adminiculo suffulta ꝛ adiuuata ut. l. cum nihil. § fi. ff. de solut. Et hoc vltimū intelligo veꝝ nisi ante hāc rati habitionē iura dcō donatori competētia in tertiā ꝑsonā trā situm fecissent ꝙ tūc sequēs ratihabitio nihil operaſ si cō sensus oīum ꝑdcōꝝ intercederet nō cōsentiēte illo tertio cui in dcis iuribꝰ esset ꝑfectissime ius quesitū ut l. si partez §. si si fundum. ff. quēadmodū ꝯui. amit. ꝛ ff. rem ra. ha. l. fi. indebitū. §. fi. in glo. ꝯm ꝑmum intellectū ꝛ uerum ꝓut ibi cōcludit ratihabitionē retro nō trahi ꝛ ibi p Bar. referētē alioꝝ verba ꝛ p eūdem in. l. bonoꝝ eo. ti. Ego Angel. ꝛc.

cclxxx.

An officialis post tꝑs electōis auctoritate speciali statuſ artiſ subiecte illi cōfirmari possit nō obstat generali ꝓuisio ne populi postea facta ꝙ vltra tꝑs sue electionis nemo pos sit confirmari ꝛc.

Tatutum Est artiſ lane Boñ qō per ipos dños ꝛ colle gia vel maiorē ꝑtem ipoꝝ ꝛ sic successiue p eo rum successores eligaſ ꝛ assumaſ ꝛ nominet ac eligi assumi ꝛ nominari debeat singulis sex mēsibꝰ vnꝰ rector ꝛ officialis forensꝭ qui vocef rector ꝛ officialis sup arte lane dcē ciuitaſ qui sit ineperꝰ etaſ adminꝰ. xxx. an noꝝ cuiꝰ officium durat p sex meses incohādos die quo fit electus ꝛ iurabit de eiꝰ officio bene ꝛ legaliter exercendo ꝛ et vltra durātē possit dcm̄ officiū si ꝓcesserit de volūtate dcōꝝ dñoꝝ ꝛ collegiorū vel maioris ꝑtis eoꝝ. Item est reformatio cōis boñ. ꝙ aliquis officialis cōis boñ. forensis de cetero non possit nec debeat ad aliquod officium in ciui tate comitatu vel districtu boñ. vltra tꝑs sue ꝑme electōis ꝛ qui per formam statutoꝝ cōmunis boñ. ab tꝑis vacet officijs prohibitus eligi deputari vel quoquomō refirmari sub pena ꝛc.

Remitto Ad euidētiam ꝙ defen sores ciuitatū quoꝝ offi cium ꝯm antiquā iuꝑouidētiam durabat quin quēnio ꝛ hodie biennio in eo. ꝺ defen. ciui. §. in terim nō poterāt neqꝫ ꝑsit refirmari in officio vllomō nisi oēs de populo ad quos spectaret electio defensoris nullo reluctāte cōiter ꝛ cōcorditer eēnt in reformatione cōcor des ut in eo. ti. § fi. ibi retenet aūt nullo ꝛc. ꝛ non est alibi tex. ille. Ceteꝝ reliqūe vniuersitates artificū eligere ꝑsit ꝛ refirmare eoꝝ rectorē ad libitū qm̄ in eis nulla meta p legē statuta est modulus. ergo eoꝝ volūtate ꝛ arbitrij temperat modificat ꝛ coartat ꝛ ampliat iurisdictione ꝛ tꝑs eoꝝ. C. ꝺ iurisͩ. om. iu. l. fi. ꝛ iste est casus noster. Scōo premitto ꝙ lꝫ dcūs rector artiſ lane ex quo eligiſ ex ꝑtāte cōcessa artifi cibꝰ a statuto cōis boñ. dcūs rector est officialis cōis boñ. ut l. iu. eoꝝ. §. si decuriones. ff. qō cuiuscūꝗ vniuer. His ꝑ missis descēdo ad quesitū ꝛ ꝑma facie vi ꝙ nō possit refir mari ꝙ statutū cōis ꝓhibet refirmationē officialiū indistin cte. Ite ꝓhibet assumptionē ꝛ electione nouā illoꝝ qui ad officia ꝓhibenſ ad sūm forsitā rōe vacatōis vel ꝙ ex alia cā tali eligēdo vel assumēdo eēt officiū interdcm̄ forsitā rōe ꝑhabilitaſ causate ab infamia uel alio defectu patere ut. C. de digni. l. i li. xij. aut ergo artifices dcē artis volet refirma re ꝛ dcā refirmatio indistincte ꝛ simplr interdcā ergo sim pliciter ꝛ indistincte intelligenda est. ff. de publi. l. de ꝑcio de testō mili. l. in fraude. §. fi. vbi est tex. optimus aut volet eūdē officialē ꝓuidere p modum noue electōis ꝛ nō pote

runt eiꝫ

rint cum dcti officialis officio finito vacare debeat p aliqd tps a ex forma statuti cois bon. sup hac materia disponentium si qua sunt z si nō sunt aliqua statuta de vacatōe loquentia de iure cōi vacare dz ab eodē officio p tps quinquenij. C. d̄ muñ. z hono. nō cōtinuādis inter patrē z filiū. l. ij. Cōtrariū est veritas. Nā statutū artis lane lz approbatū a statutis cōis bon. non tñ est inter statuta dci cōis. Sed est statutū singulare artis p̄dicte. Cum igit̄ dcm̄ statutū artis lane signanter z expsse cōcedat dcm̄ officiū dci rectoris posse ultra durare quā sit dcā electio p̄mittua dūmō procedat de voluntate dñoz z collegioz. Per dcm̄ statutū cōis qd̄ est generale iuris ipsoz Bononie. nō intelligit̄ derogari vel derogatū statutis alicuius populi vel collegij nisi ipsis derogauerit papa z p̄ncipes expsse ut in. c. i. de cōstit. li. vi. per qd̄ c. decidetur ista qō. Quinimo z si dcm̄ statutū artis lane in eodē volumine statutoz esset relatū. Idē decidendū est qr cum duo statuta emanāt unū singulare p̄missiuū aliud generale p̄hibitiū ut est in themate nostro vel ēt ecōuerso p̄miū spāle p̄hibitiuū ad generale p̄missiuū nūqz illa generalis dispō ad spālem sibi c̄riā refert̄ sed semp intelligit̄ excepta de genere ff. de penis. l. sanctio legū de re. iur. c. generi per spēm li. vi. z ibi p dy. z Jo. an. Cōcludo igitur ex p̄missis sine dubio dcm̄ rectorem reffirmari posse seruata forma tradita in d. c. statuti artis lane. Et ita dico z consulo ego angelus de perusio legum doctor z c. cclxxxi.

Quis succedat filie infanti defuncte an mater ei⁹ an vo amita statu. stat. de quo infra. circa hoc dubium vide aliud qd̄ sequitur de p̄se infra in carta sa. id ibi nō repetā sicr nec tertium dubiū quod est in eadem carta p ordinez scriptum.

Artinus Jo. de florētia decessit ab intestato superstite z relicta iohāna infante eius filia legitima z naturali z superstite dña Alete matre dcē infantis z ux. condam dci martini. Postea dcā iohāna in infantili etate decessit supstite dcā matre sua z remanēte dña Sauora amita dicte infantis modo querit̄ Uisa forma iure statutis z ordinamētoz cōis florētie quis succedat dcē infanti an dcā mater an dcā amita. Et dz pro pte dcē matris q ipsa succedat z succedere dz in totū dcē condā sue filie infanti repulsa penitus z oio amita a successione p̄dcā. Pro pte uero dicte amite dz q dcā mater succedit solūmodo in quarta nō excedente sūma libraz quingentarū. Quid iuris sit de p̄dictis z in p̄dictis z qōlibet p̄dictoz querit̄ in qua qōe z puncto dicēdū s̄m intellectū sanū dci statuti amitā nō facere partez matri sed matrē absolute p̄ferri nō obstañ generalitate uerboz dci statuti q lz nobis offendere uerba legis ut deseruimus meti. C. de legi. l. non dubiū de ex. iu. l. scire oz. §. aliud de cōdi. z demon. l. pater seuerinā. in p̄n. z. §. cōditionū v̄ba. Mens aūt legis colligit̄ ex rōe legis q rō legis z mēs legis sunt idē. ff. so. ma. l. cum mulier z no. in. l. cum tale. §. cum falsa de condi. z demon. z per dy. in. c. fi. extra de reg. iur. li. vi. Et id vbicunqz pōt de rōe legis cōstare p tandē legem vel aliā possumus z debem⁹ absolute uerba legis astringere ad id ad qd̄ cō se extendit z hoc est infallibile ut in p̄allegatis iuribus z no. in. d. l. nō dubiū sup uerbo c̄plexus. Sed ubi de rōe legis nō apparet p lege expssaz sed apparet cōiecturatiue tūc possumus z debem⁹ generalitatē legis restringere ad cōiecturatā rōem in duobus casibus vz ne aliquis ledat̄ indebite z ne p aliquē ad lucrū p̄ueniat̄ indebite seu cū iactura iure alteri ita loquūtur iura. ff. de iure pa. l. adige §. q̄uis nā nisi ibi fieret restrictio amitteret̄ ius patronat⁹ indebite sicut ēt loquit̄. l. ij. C. de nox. Nā nisi ibi fieret restrictio ad cōiecturatā mētem statuētē teneret̄ dñe pro delicto serui insolidū qd̄ esset iniquū q ex delicto rerū nostrarū nō debemus obligari ultra amissionē earr. ff. de dā. in fec. l. p̄tor aut. § hoc edictum z sic ēt loquit̄. l. i. §. i. z. §. sunt munera z. l. ut gradatim. §. sed si. l. de mu. z ho. Nam si ibi fieret restrictio fiscus ibi ad lucrum indebite uocaret̄ cōiecturatiue restringit̄ generalitas iure municipalis ut per interpretationē z cōiecturatā mētem euitet̄ iniquitas ex generalitate uerboz statuti p̄cedentis que quidē iniquitas z iniuria alieni sublatio non vz in dubio cōp̄rehēdi sub generalitate sermōis nisi c̄terius nō pōt terp̄tatione iusta euitari ut. d. l. scire oz. §. aliud z de mili. te. l. in fraude. §. fi. z. l. cū filio z l. ij. §. merito z. §. si quis a p̄ncipe ne quid i loco publico de uul. z pu. l. ex facto sic in p̄positis igitur terminis pōt z dz cōgruēter dari restrictio in scdo statuto dci statuti z p agnatos mater nō excludi nō intelligat̄ in totū uel in ptez actiua sui filij successione q nō intelligit̄ esse de mēte dicti statuti quātis sic fuerit effuso sermone locutū. C. de dot. p̄mis. l. fi. z infert⁹ cōsidatur q dz huius sermonis qualitas restringi ad eius rōnem z eam rōnabiliter cōiecturatā s̄m q̄z non porrigit̄ ad sexū muliebrem in. d. scdo casu quo ad personas excludētes matrem. Nō enim debem⁹ intelligere matrē fore exclusam in totū uel in ptez sui odio cū nō sit digna odio sed fauore. C. de inoffi. test. l. si quis in suo. §. vlt. cōiuncta l. in testa. in fi. de mili. testa. z. l. fi. de insti. z subst. sub cōditione fact̄ sz gratia alterius. s. vt alius admittat̄ est remota seu admiuiculā alius sequeret̄ absurdus intellectus quem debem⁹ euitare ut dcm̄ est si dicerē excludi vel ius ei⁹ diminui nisi in admitteret̄ alius z quatenus ille cuius respectu ius matris restringit̄ sit successurus z nō alias. ff. ad tertul. l. ij. §. liberi z de iure patro. l. sine. §. vlt. z de bo. lib. l. si ex modica. §. filius z de c̄trab. l. j. §. filium de testa. tu. l. sub cōditione ibi. nam secūdo abijt in alius def̄ de colla. bo. l. ij. §. si duo. nec debemus intelligere q ius matris restringat̄ cōtemplatōe amite uel alteri⁹ cuiuscūqz agnate z cuiuscunqz remotione gradus q de mēte statuētuz fuit p̄uidere agnatis masculini sexus excepta sorore de qua expssit in principio statuti. Et hec mens coniecturatiue sumit̄ ex tū z rōne que mouit verisimiliter statuētem p̄mi quidā rōe cuiusdaz rōnabilis cōpensatōis sumpta ex quadam consuetudie cōi modernoz tpoz ex qua cōsuetudine p̄babiliter sumit̄ cōiecturata mens z cō statuent̄. l. si seru⁹ pluriū. §. vlt. de le. j. z de fun. instruc. l. cū delanionis. §. asinā z de supplē. lege. l. iij. z. l. labeo tum simi. Est ez cōsuetudo moderna q supstites agnationis succedāt in onerib⁹ defunctoz quātū ad p̄pulsionē iniuriaz actiue z passiue z quo ad simulia multa onera z incōmoda. Est igit̄ equum ut collocent̄ cōmoda p̄uenientia ex agnatōe vbi collocant̄ incōmoda ut. ff. de aqua plu. ar. l. i. § fi. de reg. iur. l. s̄m naturā. Scdo rōne cuiusdā publice vtilitatis que exposcit facultates suas singul̄ agnationib⁹ cōseruari ut familiaz salua sit dignitas z honestas que absqz diuitijs nō cōseruat̄ de le. j. l. ab oībus ex tu p̄n. de ven. inspi. l. j §. si seruus autē. de testi. §. sanci. C. d̄ suspec. tuto. l. pietas de p̄ui. cre. l. si creditores q honores z cōmoda publica siue monera potiorib⁹ z honestioribus iniuncta sunt. ff. de decur. l. honores z. C. eo. l. subeūda que interest reipublice p digniores z ditiores regi z nō p pauperes z abiectos in cor. de desen. ciui. in p̄nci. z. §. i. z. d. l. honores in cor. vt oēs obe. iudi. p̄uin. circa p̄n. Igit̄ reipublice interest facultatibus suis habūdare subiectos ut cor. ut iudi. sine quo suffra. §. cogi. rō honores aūt z onera publicoz gerēdorum officioz cōstat solum ad uirilē sexum pertinere de iur. l. ij. ff. de mune. z ho. l. iij §. corporalia cū simi. Et hec fuit rō mouēs c̄iecturatiue modernos iurislatores z insup q p agnatos virilis sex⁹ cōtingit s̄m cōiter accidētia p̄petuari z cōseruari memoriā agnatōis z agnatorum. Quod optat quisqz naturaliter in se fieri z hec fit p personas agnatoz virilis sexus z nō feminas in eis nō est apta p̄petuari memoria agnationis sz finiri. ff. de ver. signi. l. p̄nūciatio. §. fi. eum. l. i. e. q fit p p̄sonas agnatoz masculini sexus ut. d. l. p̄nūciatio §. familie z. l. liberoz in fi. eo. ti. z insti. qui. mo ius pa po. sol. §. i. Nec ob. q quidā sunt agnati masculini in quibus hec rō nō verificat̄ vz p̄petuationis z cōseruationis nois agnationis que cōseruat̄ p p̄ductēz que qñqz in aliquib⁹ deficit rōe viti naturalis z qñqz rōne alterius accidētis vel non cōtinētie q dz attendi cōis natura hoim nō alicuius spāle vicium. z huic cōi nature adherent legislatores absqz exceptōe viti singuloz ff. de libe. z postu. l. si quis posthumus in p̄n. z de vsuca. l. iusto. §. non mutat in autē. vt debi. z cre. matres. §. q vero. ff. de legi. l. nam ad ea. Ex his rōnibus fundat̄ cōis opi. doctoz tenētium metem statuentium extēdi ad p̄sonas mares agnatoz in quibus opatur effectus dci statuti tam publice vtilitatis augmentum q̄z cōe tam monetum q̄z vinctum q̄z ēt debitā z rōnabilem oneris z emolumenti cōpensatōis. Ex quib⁹ rōnabiliter sumit̄ cōiectura rōnis z mentis statuent̄ lz in statuto nō inueniat̄ expssa q in datōe rōnis legis extra expssione m. l. p̄cedi pōt cōiecturatiue multipliciter. s. p viā eiustāde absurditatis ut. d. l. oz. § aliud z de re. iur. l. in ābigua nec nō cōe remouēde iniquitatis ff. de verb signi. l. veneri z de iure patro. l. adigere. §. quāuis z. C. de noxa. l. ij. z d. l. ut gradatim. §. sz si lege. Iste rōe suadentis iniquitatis. ff. d̄ aqua plu. arcē. l. ii. §. adez varus z de excu tu. l. scire oz. §. oz z rōe cōis vsus loquēdi vel mendi de le. iij. l. liberoz. §. qd̄

tti cassino z ibi no. z de fun. instru. l. cū declarationis. § assitīs ꝓallegatꝰ z de sup. leg. l. iii. z l. labeo. Item ꝑ ꝓcedentia z sequentia z ꝑ id qḋ a lege accipitur z per ceteros modos ꝑ quos cōiecturamus mentē testatoris vel cōtrahentiū qui habentur in. l. si seruus plurium. §. fi. z in infinitis legibus q̄ de dispōne z interpretatione verborū prolatorum a testatore z legislatore recte argumentꝰ. ff. de man. te. l. si ita fuerit seruꝰ. §. iii. ḋ statu li. l. labeo ad treb. l. qui filium in fi. C. de ver. sig. l. cū quidā i auten. de nup. §. disponat z q̄ talis mens fuerit statuentis in ꝓposito terminis declarat et maxie exceptio posita in dcō statuto vz dicit p̄terq̄ in domibus casamentis que exceptio fauore proprie cōcernit agnationis in ꝑle masculorū cōsistentis quibus grauissimū z iniuriosissimū esse dignoscitur domū ꝓgenitorū forte suorū z situs in quibus antiquata est forte agnationis fama z retinere cōsueuerūt agnationis nomen uidere ad extraneos deuolutas z imagines maiorū suorū hec est arma sua z signa uidere requisita ar. C. de adm. tu. l. lex que tutores igitur exceptio huiusmōi fauore agnatōis retinentis z cōseruātis famā z nomē agnatōis absq̄ dubio uidetur adiecta q̄ fauorē eius ꝑncipalr̄ cōcernitur ar. ff. de ꝑhē. ꝑp. l. si in emptione in prin. z qḋ no. in. l. ueteribus. ff. de pact. in glo. z extra z. d. l. ii. §. si duo de cul. bo. filir ergo z ꝓcedens dispōis pars restringens ius successionis materne ad certā quotā attribueda est fauori agnatorū masculini sexus z proīs q̄ eade dispō nō dz uariatiue accipi z diuerso iure cēseri. ff. de usuc. l. rerū mixtura iuo. l. cū qui edes z cui determinationi z seu generi subiectt et regula. ff. de re. iur. l. i. Et q̄ ubi unius ptis dispōis est certior itellectus declarat z dat intelligere aliū eiusq̄ intellectū qui est magis obscurus sine ps clarior intellectꝰ declarat z dat intelligere aliū eiusq̄ intellectū qui est magis obscurus sine ps clarior sit ꝑlata exceptione. ff. de vsufr. legis l. generalr̄. §. vxori z de pecu. le. l. nam qḋ liquide. §. uno fine dispositiue ff. de peti. here. l. iii. C. fami her. l. qōe de le. i. l. si seruus plurium. § i. z l. qui filiabus cū si. Declaratur et mens statuēis quo ad dictum ius dci statuti q̄ iura matris restringit ad certā quotā per dcā in ꝓcedenti pte dci cui dcā sa pars cōnuatur q̄ in pte prima exprimuntur noiatim certe ꝑsone agnatorū masculini sexus tm̄ excepta sorore defuncti igitur fauore agnatorum mariū excepta ꝑsona sororis defuncti cōstat ꝑmā ptem statuti ꝑdicti fuisse ꝑlectā igitur per dictā regulā sumi pōt cōsequētia rōabilis ut fauore ꝑsonarū eiusde sexus linee lz ulteriꝰ gradus intelligatur ꝓcessisse sa per dci statuti que nō differt a ꝑma nisi sm totū in ptez q̄ sequētia ꝑ ꝓcedentia quibꝰ cōtinuatur cōgrue declarantur cū obscure ꝓferuntur ut d. l. si seruꝰ pluriū. §. ult. z d. l. quoq̄. Sed nō est dubiū q̄ dicta sa pars statuti est obscura quātum ad ꝑsonas quarū intuitu mater intelligatur esse reducta adminiculū z cōstat q̄ intellexerit legislator fauore alteriꝰ ꝓpterea ad successione admittendi z ita fuisset locutus ut cesset absurditas de qua supra est tactū vz ne mater uideretur exclusa solū sui odio inique irrōabili nec declarātur ꝑsone quarū respectu dcā restrictio iure matris eius nauerit igitur dcā pars uelut obscura rōem dz sumere ex ꝓcedenti clara vz ex ꝑsonis agnatorū sexus masculini ut ad ꝑsonas siles ulterioris gradus uideatur legislator trāsitum fuisse cū diminutione fauoris z cū ꝑsone agnatorū masculorū sint indifferentes queadmodū pene rōe inducende dispōnis de quibus rōibus supra tactū est. Et in huiusmōi similitudinem facilis est datio cōsequentie ut. l. i. C. de interdic. Nec pōt eodē mō dari cōsequētia similitudinaria ff. de calū. l. fi. z de acqui. pos. l. naturalr̄ § nihil. C. de codi. l. fi. Sz ius sororis est cōmodū par iuri matris. C. ad tertul. antē. defuncto. Ex cuius ꝑsona tanto matri minus afficitur quāto dignior z potiori in successione ꝓrogatiue cōfertur z tāto magis ab equitate discrepat. C. de pecu. l. exigendi. Igitur de minus iniquo ad malus iniquū non datur rōnabilis ꝯña. Alia rōe etiā non pōt sumi cōsequētia ex ꝑsona sororis vz cū in ꝑsona sororis rōne sui sexus dcm̄ statutū matre expellens sit minus rōabile q̄z in ꝑsona matris q̄ in eius ꝑsona cessarēt rōes supius allegate seu declarate nō dz inde cōsequetia sumi q̄ ad unū incōueniens in singulari ius nō dz dari aliud nisi necessario z inseparabiliter sequatur ex eo ut no. ff. de re iudi. l. a diuo pio in ꝑn. i mag. gl. z ꝓbatur ff. de lega. i. l. q̄ uero z. l. ad ea q̄ in. l. in his z. l. q̄ nō rōe. Cōfirmatur et iste itellectꝰ qui mīez iuuat summe equitate q̄ mīi rōe pia z equa cōstituitur i obtinēda filij luctuosa successiōe ꝓ q̄ ius in dubio ꝑsumit z oēz ꝑsumptiōez ꝯtrā z que libz tacitū itellectū tollit factu. C. ḋ mili. te. l. i testō §. ulti. z de insti. z substi. sub cōditiōe factis. l. fi. z ne ipu. z aliis subsi. l. ꝑcibꝰ supius allegatꝰ. Nec repugnāt ꝑdicte regule magistri his que dcā sunt supra de cōiecturatiuis rōnibus z intellectū mens tacite dci statuti q̄ in fauore tendūt matrem intes nō in odiū z iō restringedū effectū dicti statuti ad fauorem masculorū tm̄ quibus deficientibus cessat dispositio dci statuti arguēdo ex mente z ex rōe cessante z succedit dispositio iure cōis q̄ ꝓ matre facit cui hereditas filij est tanq̄z debita iure naturali lz in ordie turbato. ff. vñ li. l. scripto in fi. de offi. testa. l. nam z si pentibꝰ z in autē. de trie. z semis. §. i. z que extra iuris in statutꝰ cōprehensos remanēt in pristina iure forma C. de appel. l. ꝑcipimꝰ in fi. z in autē. de administra. officiorū. §. fi. col. iii. Nam qḋ in nouam dispositione nō trāsfertur iuri pristino reseruatur. ff. ḋ vsu fru. l. si stipulatꝰ in fi. z ḋ adime. le. l. alūne. §. qui filie Bal.

cclxxxii.

Stante supradicto themate z statuto z c. de quo. s̄. in tertia car. Scōm dubiū quid si ex defūcta ꝑsona supest mater frater uterinꝰ z libertus agnatꝰ quinto gradu cōstitutꝰ an mater an frater uterinꝰ an agnatus quinto gradu ad hereditatez defuncti admittatur z c.

Subtiliter Et diffuse ꝑ Germanū meū dnm Bal. ꝓdcm̄ dictum z cōsultum est. l. q̄ agnate nō excludūt matrez defuncti nisi solū in uno casu. l. cū supest ex defuncto soror carnalis defūcti z eius filie totaliter inhereditarie rōnibus ꝑ eum allegatꝰ qḋ aūt nostra differt q̄ hic agnatꝰ ē masculus z masculorū fauore emanauit statutū ꝑ quos dignitas z familiaris honor cōseruatur ut eū in ꝓcedēti cōsilio dictū est z ꝓbatur exp̄sse ex uerbis eiusdē dicti statuti inq̄z pluribus z pluribꝰ locis loquēdo solum de masculis agnatis. vñ vz dictum libertum agnatū quinto gradu ad dce infantis herede uocari exclusus matre z fratre uterino a successiōe uniuersali. Statutū eim ꝓdcm̄ in sui ꝑn. vsq̄ ad ver. si tm̄ talis persona excludit matrē in totum existibus z defūcto filio nepote uel ꝓ nepote legitimo z naturali vel pr̄e auo paterno uel patruo vel fratre aūt sorore vel nepote ex fratre carnali hic aūt nō est casus noster q̄ nullus eorū supest. Sed dcūs ver. si tm̄ alium casuz ponit cū nullus ꝓdcorū supest z tūc inuitat matrē nō ad successionem uniuersalē lz ad sexcentarū librarū quas nō pōt habere in denibꝰ vel casamētis defuncti. Cū igitur agnatorū masculorū fauore ut dcm̄ est emanauerit statutū z hic supsit agnatus masculus quinti gradus successibilis nō vz dubium huc agnatū admitti exclusa matre qm̄ sic uisum fuit statuētibus iura cōstitui ut hereditates plerūq̄ ad masculos cōfluerēt qḋ et iam sāxit antiq̄ legum vetustas ut insti. de legi. agna. suc. § qḋ ad feminas in fi. vñ olim iure vetustissimo nō succedebāt mater z filius uicissim lz postea superuenerunt senatus cōsulta orficianuz z tertulianū per que uicissim succedūt. s. filius matri ꝑ orficianum mater filio ꝑ tertul. Cōtrarium credo verū s. q̄ excendatur dcūs agnatus quinti gradus sola aūt mater in hereditate solidam inuenit z hoc ꝓbatur q̄ dcm̄ statutū excludens matre a successione fundiūꝰ nō excludit eam nisi existe aliquo agnato masculo cōiuncto vsq̄ ad terciū gradū inclusiue ut pz ex ꝑncipio. Item nō excludit matrem ut nō veniat ad successionē nisi in sexcētis libris nisi in uno casu tm̄ nisi cum supest agnatꝰ masculꝰ vsq̄ i quartum gradum inclusiue ut pz ex. §. fratres aūt uterini ubi fratres uterini z alij ulterioris gradus cognati attinētes solū ꝑ lineam feminaz nō succedūt cōiunctis ꝑ eādem lineā supstite aliquo agnato masculo vsq̄ ad quartū gradum. z hoc casu ꝓtulit dcm̄ agnatum masculū matri. Nō ergo ꝓtulit eis gradus masculum matri lz solū illum qui saltē gradu quarto cēt z sic itelligitur z limitatur ver. si tm̄ ꝓcedēs preferēs agnatos matri sine gradum distinctōe limitant eim z declarantur ꝓcedētia ꝯsequētia potissime cum limitatio est pietati cōsentiens sicut hic nec excludatur mater a luctuosa hereditate filij cui matri pie reliqui dz turbato mortalitatis ordine. ff. de inoffi. test. l. nam z si. Excluditur igitur agnatus quinti gradus ḋ quo statutū nō loquitur inclusiue lz exclusiue ex regula tradita. ff. de iudi. l. cū ꝑtor eum cōcor. ibi alle. Remanet qḋ solū iter matrem z uterinū quis ꝓferatur z istud hz dubium. Nam ḋ iure cōi sola mater uocatur. C. ad tertul. antē. defuncto z. C. ḋ legi. here. antē. cessante ex dispositōe aūt dicti statuti nō ꝓfertur uterinus matri nec cōcurrit cū ea. qm̄ in successione sola cognatorū inter se z in successione agnatorum inter se statutū ꝓdictum uoluit semꝑ saluam eē gradus ꝓrogatiuaz. Cōcludo igitur ex ꝓmissis dcm̄ statutum nō ꝓpendere in ꝓsa

tione

tione successionis nisi agnatos masculos nō feminas exce pta sorore cōsanguinea defuncti ut pz in pncipio statuti nec et pculisse omnib⁹ agnat masculis ut pferant cognat po ri uel eodē gradu cōstitutis. Sed solū illis agnatis masculis qui defuncto erant infra gradu quarto nec et induxit aliquā prelatione inter cognatos de successione cōtendentes imo uo luit gradus progatiuā seruari fm ius cōe. Ex quibus cōclu do oibus exclusis matre solā ad successionē integrā inuitari, p ut ius cōe eā inuitauit ego ang de ubal. cclxxxiij

Stante predictis themate z statuto de quo supra in ter tia carta. Tertio dubitat quid si ex defuncta psona superest mater z frater carnalis uterinus patris dce defuncte psone z agnat⁹ quinto gradu quis ad hereditate dce defuncte pso ne admittat vis statut cois florentie ō quib⁹ supra fit mentio.

A aduertentia

Statuentu apparet mul tas pullulare discordias ut infra patebit. Et diui do qz pmo loquit dcm statutū de successiōe ma tris fienda uel nō fienda filio ul filie z illud extēdit ad auiā z durat usqz ad uersiculū z et a. millesimo. ccclx. z c. Ibi āt extēdit statutū ut matre z auia z ad oēs attinētes p lineaz femininā ut si uolūt alicui defuncto succedere qui sit uni de numero cognatoz existe aliquo ex illis qui bz matre exclu dere qz filii nō succedāt qm uoluit dare cognatis potentiaz succededi illis quib⁹ et mater nō posset succedere si extaret Sunt añt psone excludētes matre pariter z uniuersos co gnatos qui excogitari psit pmo descendētes ex psona defū cti z istud iuri z nature cōsentaneū cum eoz sit pma z p xima causa successionis ut in cor. de here. ab inte. in pn. Se cundo pater defuncti supuiuens. Tertio auus patern⁹ de functi filii supuiuens qm z eis turbato mortalitatis ordi ne debet hereditas ut. l. nā z si parentibus. ff. de inoffi. test. Quarto patruus eiusdē defuncti supuiuens qui decedenti ter tio gradu fuit quid si ergo extat patru⁹ magnus qui quarto gradu est. Quinto frater aut soror nihil añt dicit de amita āt filijs masculis amite. Sexto nepos ex fratre carnali nihil de pnepote dicit. Multis ergo glosatorib⁹ hec agnatio odio sa ageret cū uideat prima facie odiosa z sufficiat dcā dubia tetigisse alia et plura sunt durat añt hec scda pticula usqz ad uer. salua gradus progatiua qui intricatus est. Sz recte in tenti sensus est eius qz nisi ad successione dfuncti plures so lū de linea agnatoz quidā de linea cognatoz qui nō sunt de exclusis a potētia succededi ille pferat qui est in gradu pxi mior siue ille pximior sit agnatus siue cognat⁹ vñ cognat⁹ nō exclus⁹ a succedendi potetia p formā huius statuti si pxi mior est excludet nō solū cognatos remotioris gradus imo z agnatos. Nō ergo pdicit hic uer. pcedentib⁹ ut quidā puta bant. Et sic hec pte ula est iuri cōi cōsentiens z cōformis ut in auté. defuncto z auté. cessante z in cor. vñ sumit du rat añt dcūs uer. usqz ad uer. Et nulla mulier ibi ponit de successione pxima fratrū mulieribus interdicta z et ipsarū mulierū filijs si ex fratre mortuo descendetes eius supsint aut et supest frater pmortui aut filius masculus ex fratre p mortuo. Et hic insurgit dubiū si frater supstes erat uterinus qm soror añt superstes erat cōsanguinea an excludet. Naz si statutū solū uoluit prouidere sexui uirili non añt linee nec linee fauori sine dubio excludet. Si añt fauore uoluit linee agnatoz qd vz uerius per ea que infra dicā nō excludet nisi quū enī esset sorore utrinqz cōiunctā excludi per fratrē uteri nū tm vnde nō esset talis interptatio facieda que nature z iuri cōi z oi humanitati cōdicit in cor. de cōsan. z uteri. fra tribus. in pn. Pro certo enī statutū pdictū ut infra patebit solū cōsulere uoluit linee agnatoz p quos familiarū digni tas cōseruat ut pz in pcedenti cōsilio z qz nō excludat soror cōsanguinea imo excludat uterinū appet qz excludit matrē ut ut pn. statuti z hec pticula durat usqz ad. §. z nulla mu lier possit. hic subingredit articulū successiōis penitū agna toz quā denegat mulierib⁹ z eaz filijs z alijs natis ex mu lierib⁹ pdictis supstitib⁹ aliquibus masculis ex ascedente p mortuo descendentib⁹ p lineā masculinā antedictā supstitib⁹ dicto parenti agnato defuncto fratre carnali eiusdē ascen dētis defuncti añt supstite filio eiusdē fratris carnalis vñ pōt hic dubitari quid erit si supest soror agnata defuncti eiz sta tutum dicat de fratre z quid si frater non erat tempore mor tis natus sed solum conceptus. Et quid si nec erat cōceptus de omnibus istis dubitari pōt sed ad presens examinanda nō sunt qz nō expedit illud solum. ex hac pticula notādū est qz in ea pferunt agnati masculi descendentes in infinitum z et agnati masculi trāsuersales defuncti sed nō oēs sz solū frater defuncti z fili⁹ fratris germani agens feminis. l. eiz tractat ō succedēdo parētibus masculis qui sunt de directa linea agnatoz debet uel dotari si nō essent cōuenienter dota te alias debet stare dote cōtente z hic dicit usqz ad. §. si ve ro ubi uidet cōdicere supradict dum dicit filia debere habe re usumfructū oium bonoz cum dotata nō est hic añt dicit eam cōuenienter dotari z interim alimēta ppere vñ reuo cari pōt in dubium an dcūs. §. si vero corrigat istū an vo fi lie dat electione utz uelit dotari z interim alimetari an ve lit usumfructū oium bonoz. Sz hunc intellectū puto in hac pte statutum habere. l. qz ubi est filia non dotata z aliquis descēdens masculus ex ascēdete masculo agnato pmortuo qz tūc filia est dotāda z alimēta dz ppere interim ubi añt nullus masculus descēdens ex pmortuo est sz frater carna lis pmortui aut filius ex eode fratre tūc dcā filia nō dz dota ri sz usumfructū oium bonoz in sua vita dz ppere. ex isto et uer. aliud dubiū causat si ex fratre carnali nō supest fili⁹ sed nepos uel pnepos an excludet illaz z similiter hic pū ctus examinādus nō venit. Durat enī ista pticula usqz ad §. fratres vero exteri⁹. Hac subtractat alius articul⁹ i quo decidit qz fratres uterini uel nati ex linea feminea nō pos sunt succedere fratribus extātibus ex paterno latere aliquo agnato cōiuncto pmorienti usqz in quartū gradum z durat usqz ad uer. qz ipse cōiunctus ubi ponit unaz regulam gene ralem qz cōiunctus ex latere patris usqz in quartū gradum pdcm̄ est potior matre defūcte z fratrib⁹ uterin⁹ defuncti z quibuscūqz alijs natis ex linea feminea z sic omo decla rat mens z intētio statuētis que fuit pferre lineā agnatoz z eis cōcurrentibus ad successione phibit masculos ex ea dem linea oibus feminis linee supradicte. Nam uidim⁹ ex cludas filias p masculos descēdentes in infinitū z p fratrē z fratris filium durat añt hec pticula usqz ad. §. z qz quili bet z ibi decidit de successione linee ascēdentis femine qz femine excludant si masculi supuiuūt z durat usqz ad. §. si uero testatus ibi subintrat articulū decedēnis cum testamē to z de illo nō curo. Uisis igit z diligēter cōsiderat oi bus supradictis articulis descēdo ad nostrū quesitū. l. an he reditatem pdcām vocet mater an frater patris defūcte pso ne qui dcō patri defuncto cōiunctus erat p uterinum ipi āt decedenti de cuius hereditate tractat patruus est tex. est ō gradib⁹. l. iurecōsultus. §. iij. gradu ver. z ibi duplicater. vbi dicit patruū esse fratre patris z hoc duplicater uel qz sit fra ter patris ex pte uel qz sit frater patris ex matre. Cū igi tur statutū decedenti ab intestato pferat patruum decedentis ipsius matris dfuncti nulla dubitatio pma frōte vz quasi sit p casum legis decisa. C. ō furt. l. ancille coadiuuat hoc for tissime p. §. fratres vero uterini ubi expsse decidit qz cōiun cti decedenti ex latere patris decedētis pferunt matri. Ne gari añt nō pōt qz dcūs patruus dcīm nepote mortuum so lum p pātrem ipsius mortui cōtingebat z ex cui⁹ latere erat cōiunctus nō añt p matrez. ergo ipse dz matre excludere sic eim placuit legislatori. vñ aliud nō inquirim⁹. ff. de cōstitu. pnci. l. i. vnde in legislatore qui decidere pōt sic uolo sic iu beo sic pro rōe uoluntas ubi alia assignari nō pōt ut no. gl. insti. de usucap. § qz añt z hoc pz in tota materia pscriptio num ut. ff. de legi. l. no oium facit. ff. qui z a quib⁹. l. pspe ius. z p certo dcūs. §. fratres fortissime pugat plusqz sugius ar. de patruo. Pro hac pte facit qz in dubio nō est rece dendum a uerbis ut. l. nō aliter de le. iij. z sufficit casum cō prehēdi sub uerbis ut. l. si in fraude. §. fi. ff. de testa mili. ubi est tex. optimus facit illud generale ubi lex illud nō distin guit z c. ff. de publi. l. de pcio cum cōcor. In cōtrarium qz ma ter nō excludat sz patruū pdcm̄ excludat facit qz ut ex dimi sione statuti pdicti apparet euidēter dcm̄ statutū z mēs eius ad nihil aliud studuit z uacauit nisi ut pūideret linee agna toz usqz ad quartū gradum inclusiue in successionib⁹ trans uersaliū p ueroz cōiunctoz obtinēdis cōtra uniuersale lineā co gnatoz cuiuscūqz gradus anterioris z cuiuscūqz sex⁹ ut pz in. §. fratres uero uterini. Quinimo z pmi gradus qz appa ret qz z matre exclusit a luctuosa filij successione z et eidez linee agnatoz puidit in semetipsa ut masculi eiusdē linee in successione agnatoz pferent alijs agnatis femininis sexus. Et vz p dcām diuisionē ostēdi sine tractentur de successione passiua ascēdentium fiēda p ipsos ascēdentes z descēdentes puisum fuit solū agnat masculis de linea ascēdentium atti nentibus ut est patruus vel de linea transuersali ut est frater uel nepos ex fratre carnali. Unicam añt solā feminam in

titranit .l. sororē ⁊ ei soli prouidit ut pꝫ in prin. statuti sine tra
cternos de successione transuersaliū agnatoꝝ agnati mascu
lini preferunt ⁊ mulieres ⁊ earꝝ filii excludunt ut pꝫ in .§.
Ex nulla mulier nel eius filii siue tractemus de successione
actiua descendentiū fienda ꝑ ipsos descendētes ascendēti-
bus agnatis ut patri ⁊ auo paterno suprstitibus masculis ex
pmortuo aut fratribus aut nepotibus ex fratre carnali ipse
mulieres admittant vñ necessario videndū que fuit rō legis
latoris eū inducens ad impendendū tm̄ fauorē in ei successi-
sione agnatis masculis ⁊ nulla alia rō reddi nisi illa quā cō
siderauit antiquitas scꝫ qꝛ per masculos agnatos cōseruant
familie ⁊ dignitates eoꝝ ut dcm̄ est in ꝑcedēti cōsilio ⁊ illa
cōseruatio attēdit in multis ⁊ ꝑ multa ut ꝓbatū est elegan
tia uerba cōsilio dn̄i baldi cui nil addo que cōseruatio nō ca
dit in agnatis feminis qm̄ trāseunt in aliā familiā ⁊ aliam
agnationē scꝫ ⁊ qñqꝫ in eadē nubant scꝫ raro vñ nō est actus
serus femineus ad cōseruationē sui generis scꝫ potius solet
esse finis ⁊ terminus nullo masculo remanēte ut l. ꝓnūcia
tio in fi. cū. l. se. ff de uer. sig. Nec ēt cadit cōseruatio supra-
dicta in linea agnatoꝝ a qua nō ꝓcedit truncus aut stipes
alicuius generis. Procedit eni a matre cognato agnatio a
patre qui fons est originis suoꝝ descendētiū masculoꝝ ꝑ re
ctā lineā ut insti. de succes. cog. § uulgo quesitos ut ff unde
cogna. l. i. in pn̄. Nec mirū scꝫ nō possit agnatio saluari ꝑ fe-
minā tm̄ sororē ad hereditatē defuncti fratris mutat qꝛ sic si
militer fuit antiquo iure statutū de sola sorore ⁊ nō filiis ei⁹
ut insti. de legi. agnatoꝝ succes. § qō ad feminas. Sola ergo
ierutus cōseruatōis ⁊ ꝑpetuationis generis fuit rō tante di
lectionis legislatoris ut insti. de here. que ab inte. § ite vetu
stas remota igit hac rōe finali remouet ⁊ mens legislato-
ris ⁊ ꝑ ꝯñs necessario remouet ipsi⁹ legis dispō. Nunc ad
ꝓpositū cōcludo statutū exclusit matrē a successione filii nō
in odio cū sit digna fauore ut dcm̄ est sed solū fauore sui fi
lii ⁊ sui generis a sue agnatōis ⁊ possit melius pingui⁹ ⁊
fertilius cōseruari ꝑ copiosam affluentiā mundanoꝝ. Nec
aūt reseruatio nō cadit in patruo ex latere matris cū sit pe-
nitus de aliena familia ⁊ extranea vñ nō est uerisimile de
tali patruo sensisse legislatorē. Sꝫ solū d patruo pxīo .i. per
lineā paternā coniuncto ꝑ quem pōt dici agnatio cōseruari.
Pro hoc facit fortissime dcm̄ pncipiū statuti dcām matrē
excludens voluit eā cā excludere nisi ꝑ patrē auū paternū
fratres carnales agnatos ⁊ filios masculos ipsoꝝ fratrū il
li eni carnales sunt qm̄ ex eodē sanguine ⁊ carne creati ⁊ d
illis intellexit statutū solū cōsiderans cōseruationē ꝑdictā
posse fieri ꝑ eos de voluit excludi scꝫ solū ꝑ filios fratris qꝛ
cōsiderauit qꝫ ꝑ eas nō pōt cōseruari agnatio nec voluit ex
cludi ꝑ uterinos qꝛ illi nō sunt carnales ea carnalitate q̄ sen
sit statutū ut pꝫ in d. § fratres scꝫ apud ideotas hec varietas
loquēdi nō cadit qm̄ apud eos tā german⁹ q̄ꝫ uterinus fra
ter carnalis appellat vñ si voluit per oēm frēm qui in gra
du sō est matrē excludi sed solū per carnalē in quo cadit cō
seruatio supradicta nec ꝑ oēm auum sed tm̄modo ꝑ pater-
nū in quo eadē cōseruatio cadit quātominus dꝫ magis ex-
cludi per patruū defuncti qui de agnatiōe defuncti nō est ⁊
est gradu tertio cōstitutus nulli credo fauore dubiū. Ex pre
dictis apparet clara rñsio ad obiecta. Primo ad id qō dici
tur nō esse recedendū a uerbis qꝛ cōcedo si pateat ⁊ mens
ut in cōsilio bal. ⁊ in eu pꝫ. Itē cōcedo qm̄ significatū uerbi
est unū sed qm̄ est multiplex ⁊ ad multa trahibile sermo est
ambiguus ⁊ obscurus ut .l. quot. de uer. ob. ⁊ .l. quot. idē
sermo de re. du. ⁊ hoc casu ꝑꝑ dubietatē fm̄ illud significa-
tū debemus interꝑtari sermonē aut uerbū unicū quod ma-
gis apeat mentē disponentis ⁊ fm̄ qꝫ magis est uerisile dispo
nētē sensisse ⁊ ita est in hoc casu ꝓposito qꝛ hoc nomē pa-
truus duplr̄ sumit ex patre ⁊ ex matre vñ intelligā ⁊ inter
ꝑtabor de patruo ex patre nō ex matre ut hac materia in
q̄ ꝯsiderauit ⁊ voluit legislator matrē excludi ꝑ illos qui pos
sunt cōseruare memoriā defuncti ⁊ totā agnationē ⁊ ꝑ so
lā sororē scꝫ ad dcām cōseruationē nō sit apta unde ob. qꝫ di
cta qō videt decisa per casū. Cū iste sit patruus qꝛ scꝫ patru⁹
sit nō est ille patruus de quo sensit statutū. Itē non ob. § fra
tres ubi tradit regula qꝫ attinētes ꝑ patrē usqꝫ ad quartum
gradū inclusiue excludūt ēt decedētis matrē. Nā intelligo d
illis attinētibus in quibus sit possibilis ꝑpetuatio ⁊ cōser-
uatio supradicta que in patruo ꝑdicto nō cadit. Cōcludo igi
tur ex pmissis attenta rōe ⁊ mēte legislatoris qui uoluit pa
trimonia agnatoꝝ in agnatiōe cōseruari ⁊ nō transferri in
aliā familiā ubi est possibile qꝫ hoc casu qꝛ per mutatōez ta

lis patrui cōseruatio ꝑdcā nō resultat qꝫ mater a tali patruo
nō excludit qꝫ ipsa excludit eum. Et qꝛ hec rō ꝑpetuitatꝭ ⁊
conseruatōnis generis est cā finalis dicti statuti ⁊ fuit hoc
solum de mēte legislatoris. Forsitā dici pōt qꝫ ubi sup agna
tus mascul⁹ qui est ad ꝯseruatōꝫ generis naturalr̄ est inep⁹
⁊ sui generis finis est ul' sonte per accidēs ut qꝛ monasteriū
intrauit nō excludet matrem nec sibi hoc iniuriosum repu-
tet cū possit cum ea cōcurrere si filius esset defūcti utrinqꝫ
coniunctus ⁊ si nō est similiter sibi nō infert iniuria si ille be
neficio nō vtat ꝯ matrē exēplo feudatarii qui succedit in feu
dum ut seruat. ⁊ iō ubi monach⁹ est vel religiosus qui fui
re nō pōt ad feudū nō admittitur. cclxxxiiii.

Pueris talis est spuri⁹ a comite palatio hñte auctorita
tē creādi tabelliones tabellio creatus est. Querit an creari
potuerit ⁊ an iuste de iure cōficere possit ⁊c.

Remitto Ad euidētiam qꝫ tabellio natus officiū nō est digni tas imo est officiū sat⁹ vile. Et iō ꝓpter vilitatē officii serui publici appellant ut. ff. de adopt. l. nō eim nō qꝛ serui sint. Sꝫ qꝛ in dcō officio publice seruire tenent. Hinc descēdit qꝫ decuriones officio decurionatus pendete debēt a tabellionatus officio abstinere ut. C. de de curio. l. vniuersos li. x. sicut ⁊ abstinere se debent ab officio ꝑcurationis ꝑꝑ vilitatem ipsi⁹ qꝫ si nō faciāt deponūt ho- norem vt ibidē no. in glo. ⁊ C. de tabu. l. ii. eo. li. x. Hic ēt descēdit qꝫ aduocati aduocatōis officiū fedare nō debēt ta- bellionatus officiū exercēdo lꝫ mediolani male seruet qꝛ ꝑ miscuo vtunt ut. l. generali. C. de tabel. li. x. cōmūta gl. sua Secūdo pmitto qꝫ spuriū qꝛ nihil in se ipsis patiunt nō sunt hoꝝ mere laycis cōgnitiōum incapaces licꝫ ad eos assumi nō debeāt indefecti legitimoꝝ ut. l. generaliter. § spurios ⁊ l. spurii ff. decurionib⁹. Unde cōcludo spuriū capacē offi- cii tabellionat⁹ ⁊ ipsum posse instrumēta cōficere. Et si virtu tibus pollet ⁊ fama suis instrumētis fidem adhiberi plena rie ut d. § spurios ver. cessantib⁹. Si aūt fama est denigra- ta est aliter q̄ꝫ ꝑ natiuitat. ormin. tūc lꝫ instrumēta ab eo cō fecta subsistāt. nō tm̄ eis est fides in dubia adhibēda. Sꝫ ve ritas instrumētoꝝ eius in dubiū reuocat ut no. Spe. in ti. d ꝓcu. § rōne aūt forme ver. Item qꝫ nō sunt facte ꝑ manum publicā nam cū notarius vilis ⁊ adiectus reputet vacillat fides instrumētoꝝ ipsius re in dubiū reuocata. ff. de eden. l. si quis ex argētariis. § cogent ver. qui eim si humilis ⁊ de ploratus locut⁹ hoc sum in cōfectione simplici instrumēto rum nō hñte secum dignitatē admixtam. Cautu⁹ agēt oēs spurii volētes tabellionat⁹ officiū exercēre ēt cum dignitatꝭ mixtura ut faciāt se legitimari si ꝑ latem hñtē a cesare aut summo pōtifice qm̄ tūc natalib⁹ restituti nihil offerrent le gitimis in coꝛ qui. mo. na. effi. le. § lꝫ igit ibi nihil a legiti mis filiis differētes ⁊ e col. vi. Quoniam dignitates ⁊ ho- nores nō sunt spuriis cōcedendi nisi in subsidiū ut d. l. spu rii. habēt aūt honorē se cū admixtū cum tabelliones ad pu blica tabellionat⁹ officia assumunt ut sunt ācianoꝝ bonon. notarii ⁊ similes his. Si tm̄ assumpti fuerit ⁊ in officio tol lerati fauore publice vtilitatis sustentabunt gesta ꝑ eos ut l. barbarius. Et ita dico ⁊ cōsulo ego Angelus d vbal. ⁊c.

cclxxxv.

Oēs filii eū pāe simul instituunt i quota quisqꝫ intelligit
uocat⁹ ⁊ de quota pāis quid fiet ⁊ an bona empta ꝑ mu-
liere intelligant empta de bonis viri vel suis ⁊ an cōsulat
filiis pmi matrimonii si vxor cum scdō viro possedit bona
aliqua pmi viri ⁊c.

Punctus Talis est dña Jacoba de pen- sauro ex Tadeo pmo viro suo suscepit Odonem ⁊ Raynerū Mortuoqꝫ di cto tadeo nupsit Joāni d pēsauro ⁊ ex eo quin qꝫ filios ꝓcreauit veniēsqꝫ ad mortē suum cōdidit testamē tum in quo instituit dcōs filios pmi viri. vñ in. xxv. lib pro quolibet vniuersalē vero institutionē fecit ꝑ hec uerba Jo annem suū maritum ⁊ oēs suos filios ⁊ filias ex dcō Joā ne habitos sibi heredes vniuersales instituit ⁊ hec dña dū agebat in humanis cōstante dcō scdō matrimonio quedā bona emit ⁊ ꝑ traditionē recepit nec apparet vñ pecuniā ꝓ precio solutā habuit. Querit ergo de quattuoꝛ. Pmo in quota pte hereditatis intelligat dcūs Joānes institutus ⁊ in quota eius filii Secūdo de ista quota ipsi⁹ Joānis quid fieri dꝫ. Tertio cui⁹ sint bona empta ⁊ quid iuꝛ de pcio su- pradcō Quarto ⁊ ultimo reperit qꝫ dcā dña Jacoba vna cum uiro suo tenuit quedā bona que psnaliter tenentur ⁊

possident

possidens per virū sm ⁊ filios eius ⁊ ipsa bona dei filij p̄mi viri a deō vitrico ⁊ eius filijs auocare intitur an debeant optinere in petitorio.

Super Primo puncto obmissis supfluis rñdeo q̄ dcūs maritus intelligat̄ institut⁹ in dimidia ⁊ oēs filij ⁊ filie dicte dñe ex deō Joāne procreati in alia dimidia q̄ñ noiati sunt adiectōe nois appellatiui ⁊ collectiui vnde sub oēs dci filij loco vnius hñtur ⁊ vnicā solam ptē faciunt ex quo nullum distributiuū appositū est aut aliqd̄ equipollens aut aliqd̄ indiciū uehemens per qd̄ cōiecturare possim⁹ testatricē viriliter inuitasse ut. ff. de vsufr. a cre. l. si quis titio. l. filio de here. insti. l. interdū vbi aūt est adiectū q̄ intelligat̄ quilibet filiꝰ inuitatus probat̄ in. l. vltia. C. de ipub. ⁊ alijs subsli. Et idē vbi apparet uehemens indiciū sic intelligit̄. l. lucius. §. lucius de le. ij. sm oldr. et bar. ⁊ cōiter oēs. In themate aūt nullū p̄dictoꝝ apparet positū vñ remanet q̄ oēs filij in vnā dimidiā uocant̄ ut uerū est per dcāȝ. l. interdū ⁊. l. si quis ti tium supius alle. lȝ si fuisset institutus ioānes una cum filijs suis tanq̄ȝ uocati ad unū assem ip̄m assem diuidere deberēt uiriliter inter se ut. l. fi. in fi. C. de ipub. ⁊ alijs subsli. ⁊. ff. de vsufr. a cre. l. si mulieri. Descēdo nūc ad scd̄ȝ super quo dico q̄ oīa lucra acquisita mulieri a p̄mo uiro ipsoꝝ filioꝝ primi uiri sunt absq̄ȝ aliqua deductōe ut C. de secū. nup. l. femine. Quicquid aūt extra lucrata ipsa mulier est illud ad ipsam mulierē ptinuit pleno iure ⁊ de eo potuisset disponere in ultia uolūtate salua legitima filioꝝ ad suū arbitriū ut. C. de secū. nup. l. cū alijs nō cōferendo ipsoꝝ bonoꝝ munificētiā in uirū scd̄m cōferēdo in eū put cōtulit hic mulier quasi est collatū in eū ultra sūmā relictā uni ex filijs primi uiri illud applicat̄ eisdē filijs solis exclusis filijs scd̄i matrimonij ex toto p̄ nouissimā iuꝝ prudentiā tex. est in cor. d̄ nup. §. optime uer. ex hoc decernes ibi. Sȝ ex priore matrionio ⁊c. col. iiij. ⁊ ibi p̄ Jac. de bel. Fiat applicatio p̄dicta in hūc modū q̄ cōputatis dcis quinq̄ginta libris tm̄ auferet̄ de dcā dimidia deō uiro q̄ in subā quilibȝ dictoꝝ filioꝝ primi uiri inueniat se tm̄ habere quantū ipse uir nō ultra vnde de dcis quinquaginta libris ⁊ dcā dimidia fient tres ptes quaꝝ vnā feret maritus ⁊ reliquas duas dci filij p̄mi uiri lȝ ⁊ quidā dixerint ⁊ nō bene q̄ dci filij primi uiri sunt eoꝝ legitimā primo sumpturi ⁊ demū dȝ fieri diuisio de residuo mō p̄dicto sm Ja. de are. ⁊ cy. ⁊ bal. in. l. hac edictali C. de secū. nup. in. ij. q. lȝ glo. uideat̄ tenere p̄rium ⁊ male in. d. §. optime ⁊ q̄ dcā diuisio fiat modo p̄dicto tenet glo in. d. l. hac edictali. in pn̄. in glo. in uerbo diuidi ⁊ ibi cy. in iiij. q. ⁊. e. ti. autē. ad eos in glo. Uenio ad tertiū ꝯ rñdeo ⁊ dico q̄ ex quo nō apparet de cuius patrimonio precū sit solutū de bonis uiri ⁊ ex eius substātia acquisitū vȝ ut euitetur suspitio turpis questus uxoris ut. l. quintus. ff. de dona. inter uirū ⁊ vxo. ipsa aūt bona epta mulieris sunt ⁊ in eius hereditate manserunt. Sȝ maritus p̄ heredes ipsius mulieris agere potest ad repetitionē ipsi⁹ pecunie. C. de dona. inter uirū ⁊ vx. l. qd̄ autē. §. si maritus. Sint igitur cauti filij dicte Joannis qn̄ inueniunt se heredes in solidū cum portio viro assignata sit pro nō scripta ut. d. §. optime ⁊. d. l. hac edictali § sive ro plusq̄ȝ q̄ dictā hereditatem matris agnoscant cū beneficio inuētarij ne onus dicte restituende pecunie eos solos respiciat sed solū ipsius mulieris patrimoniū uniuersum. De quarto ⁊ ultimo sine dubio dicendum est deōs filios p̄mi viri in petitorio succūbere qn̄ de titulo nō probauerunt p̄missum nec ēt matre eoꝝ dicta bona prescripsisse ⁊ sic de dn̄io matris nō cōstat ⁊ p̄ ꝯn̄s d̄ dn̄io eoꝝ causato a matre quin imo nec in possessorio possent obtinere si nunq̄ȝ ipsi possiderunt lȝ mater possedisset q̄ nō sunt heredes matris vnde nec ut eius heredes petere possent se in possessione admitti aūt eis possessionē maternam restitui quasi sint illa priuata qn̄ ad filios secundi matrimonij pertineret ⁊ ad uirum scd̄m pro rata ipsum uirum cum effectu tangente. Et ita dico ⁊ consulo ego angelus ⁊c. cclxxxvj

De pluribus hn̄tibus dacia a dn̄o suo qnō qualiter ⁊ in quantū teneant̄ stantib⁹ terminis hec in p̄ma. q. scrips̄ ⁊c.

Quoniam In facto assertū est mihi q̄ ex dcis socijs quidā soluerūt totā ratā eis cōtingentē quidā ultra ratā quidā minus rata quidā eoꝝ nihil. Et oēs illi qui soluerant administrauerūt gabellā seu daciū qui aūt soluerūt nihil administrauerunt ⁊ nihil ad manus eoꝝ puenit. Uide amus igit̄ quid fieri dȝ tam de iure q̄ȝ ex nouo ⁊ equo inter socios precipue cōsiderādo ut sic ois extirpet̄ iniquitas ois fraus ois circuitus ⁊ oium idēptitati salubriter cōsulat̄. Et sup hoc dico p̄ illustrem dn̄m. d. Marchionem duas vias posse teneri quaꝝ vni solus rigor assistit sub quo consueuit pniciose errari ut. l. si seruū. §. sequit̄ ver. celsus ⁊ d̄ verbo. ob. Alia est via iuris hn̄tis secum humanitatē ⁊ oium mansuetudinē admixtam. Uia rigoris est q̄ quilibet sociorum qui nō soluit aut minus soluit q̄ȝ psoluere sit astrict⁹ sm formam p̄missionis sive compellit̄ ad soluēdū vsq̄ȝ ad integrā satisfactionē eius q̄ p̄misit ⁊ ad idē sui fideiussores similiter compelli pn̄t illi eciā qui soluerūt ex quo nō declarauerūt p̄ quo soluerūt intelligant̄ in dubio soluisse p̄ se ipsis nō aūt pro toto corpore societatis ut. l. ⁊ magis de solut. Qui aūt soluerūt vltra cum eēnt administratores datij totū illud intelligant̄ soluisse p̄ toto corpore. vñ totum illud qd̄ est vltra detrahit̄ de rata sm ratam tāgētem quēlibet p̄dcōrum qui nihil soluerūt aut nō soluerūt integre ⁊ istis sic exactis sic illustr. dn̄o Marchioni erit satisfactū integre d̄ illis mille quīgētis libris aliud ipse querere nō dȝ. Si aūt aliquid restaret eidem ad soluēdum de dcā sūma mille quīgētis lib. totū residuū qd̄ defuerit dȝ solui p̄ oēs socios sm ratā quēlibet tangētem sm figurā obligationis eoꝝ q̄ illud est ꝑdita socij vñ ad illam p̄ditam oēs cōtribuere debēt p̄ solidū ⁊ librā cōtingētem quodlibet caput societat̄ predce ut. ff. p̄ socio. l. cum duob⁹. §. demna ⁊. l. si nō fuerint ⁊ insti. p̄ so. in prin. Sed hec via est multū iniqua q̄ cogant̄ ad soluēdū illi qui ex datio nihil p̄ceperūt p̄ue cȝ illi qui p̄ceperūt ⁊ lucrati sunt de preda certāt. Scd̄a via recta sciri deum ⁊ iuris cōe est q̄ oēs illi qui in administratōe datij se imiscuerūt rōne dcē administrationis ⁊ societat̄ dn̄o. d. Marchione dictas. M. quīgētas libras soluant verisimiliter si cōiter ⁊ p̄miscue datium exigebāt lȝ si administratio fuisset inter eos diuisa q̄ forte vn⁹ p̄ tertia alter p̄ quarta vel unus ad vnā gabellam sub datio uniuersali cōtentaȝ alter ad alterā ⁊ sic de singulis nūc quilibet eēt exigēdus p̄ parte administrationis diuise. C. d̄ diuiden. tutel. l. ij. cū cōcor. ibi alleg. Certum eīm est semp p̄mo gerētes exigi ⁊ deinde ad nō gerentes ueniri ut plene no in glo d. l. ij. Et si inter dcōs gerētes eēt cōtentio q̄ quilibet eoꝝ diceret in administratōe cōsortem suum plus exigisse inter ipsos cōtendant ⁊ litiget nō in p̄iudiciū Marchionis. naȝ vnicuiq̄ȝ p̄ alterum p̄prium est remediū actionis redēde rōnis cū unusquisq̄ȝ ipsoꝝ administrantiū intelligat̄ esse institor administratorū ⁊ oēs ipsi intelligant̄ p̄positi societatis totius ut. l. i. §. si plures. ff. de exerci. ⁊ unusquisq̄ȝ poterit cōpelli ut ostēdat uolumina libroꝝ ⁊ reliqua soluat ⁊ ponat in corpe societatis ut. ff. d̄ cōdi. ⁊ demō. l. cū seruus ⁊ ibi uolumina librorū ostēdunt̄ uidēda examinēda ⁊ distinguēda an probe uel improbe ⁊ ⁊ quid ⁊ qualiter administratū sit ⁊ quid ⁊ quātū ad manus cuiusq̄ȝ puenerit aliter nō diceret̄ ex fide reddi rō ut. d. l. cū seruus. Quinimo ⁊ si quis diceret se nō cōposuisse libros rōnū ipse in dolo cōuincit̄ qn̄ nulla rō gestionis uniuersalis multa uaria ⁊ diuersa cōtinens recte uel p̄be reddi uideri aut et inspici pōt nisi p̄ ostēsionem libroꝝ ut. l. tutor qui reptorium de admi. tuto. ⁊. d. l. cū seru⁹ ⁊. ff. de edē. l. argētarius in p̄n. ⁊. § i. ⁊ posset ꝯ̄ talem in litē iurari rōe talis doli ut. d. l. tutor qui reptorium ⁊ ubi sunt plures gerentes simul ita q̄ unius actus seperari ab altero nō pōt pp̄ maximā cōmixtione quilibet tenet̄ insolidū de ipsis gerētibus ⁊ ita est hic si rēs ita cōiter ita p̄miscue gesserūt q̄ act⁹ unius ab alio seperari posset. unde p̄ integris ille quingentis libris recurrere posset idem dn̄s Marchio ꝯ̄ quelibet ipsoꝝ administrātium ut. l. si quis ita. §. si duo ff de statu li. ubi est casus cōcurrēte in hoc uolūtate nō gerentium qui cōtra ipsos gerētes ⁊ agere possunt mō p̄dcō. Et p̄ hāc uiam succurrit̄ imediate indēnitati illustris dn̄i. d. Marchionis ⁊ indēnitati nō gerentium ⁊ occurritur calliditatē gerens ⁊ ad quoꝝ manus tota pecunia exacta puenit cum sup lucro ⁊ aduersus ipsam calliditatē occurrēdū est cū publicani sint ut l. ij. ff. de publica. maxime cōsiderato q̄ sunt de p̄da soli eū. ff de admi tuto. l. si minoris actus ⁊ nullus rigor iure trahēdus est ad iniquū cōpēdiū. C. peremp l. fi. ⁊ hoc sufficeret tam de mero rigore q̄ȝ de rigore equitati cōmixto. vñ hāc vltimā ptem in via iuris ⁊ optime cōsciēne puto cōseruādam p̄ quā oibus plene succurrit̄ ⁊ ois fraus abstergit̄ actiue ⁊ passiue. Uez q̄ cōsultus sum de iportātia fideiussionis p̄dcē facte p̄ thomasino id ad ipsaȝ descēdo ⁊ cōsidero q̄ dcūs thomasinus fuit emptor datij ⁊ ex eaad solu-

dum precium obligatus fuerit vnde licet soluerit vltra nouingentas libras de quibus in dcā pcula fit mētio nō propterea erit liberatus quia dicta pmissio nongentarum librarum satisdatione firmata est de minori sūma vsi non intelligitur facta nouatio nec iure antiquo nec hodie.ff.de nou.obli l.qui vsūfructū tamē licet non sit liberatus ab obligatōe pmissa soluēdo nongenta z vltra liberauit fideiussores suos ab illis noningentis quia vz in dubio soluisse pro hac obligatōe pro qua sunt fideiussores astricti ut.l.in his.ff.de sol.vnde p illa sūma fideiussores pdicti quorum quilibz se obligauit ad residuū nullo modo tenet pro illis nouingentis quia nō se obligauit ad illas sed solū ad residuū vnde ad totū residuū obligatū se intenit. Est autē residuū de id quod inenit de pecunia ex dono exacta ad manus thomasinū puenisse z ad eandē sūmā z residuum inuenit alij pdicti tres fideiussores pdicti obligati quorum quilibet se obligauit vsqz ad sūmā quingentarū librarum z in tantū voluerūt teneri z nō vltra. Et cōsiderante est quia illa sūma residui que poterit puenire ad manus dci thomasini ex dcō datio ad minus grādem quātitatē ascēderet iō limitate se obligare voluerūt volentes nō posse i plus molestari quam in dcis quingentis p quolibet vnde si nō inuenitur z probat ad manus dci thomasini plus venisse quam sit sūma quā ipse dñs thomasinus soluit dño marchioni sūma est sopita quia non pōt cōpelli ad soluendū vnū denariū dcūs franciscus de pregnano quia fideiussor pro residuo z in residuo nihil inuenit nec ēt pōt cōpelli aliquis ex alijs fideiussorib9 nec ēt notarius vel alius officialis quasi fideiussores soluendo non sint cū nihil plus inueniat ad illius thomasini manus puenisse quam soluerit dño marchioni z per dñs fideiussores in nullo tenet. Non pro illa sūma nouingentarū librarū cum sit soluta nō pro residuo qō puenisset ad manus thomasini ex quo totus puentus ad ei9 manus reperit solutus officialibus marchionis z si aliud diceremus sequeret quia dicti fideiussores essent in plus obligati quam principalis qō esse nō pōt de fideiuss. l.grece §.illud z.l.hij qui accessiones.e.ti. Nec si dicat nō inueniūt obligati in plus cōsiderato quia thomasinus ad solidū obligatus erat ex pcionis rigore quia non haberūt fideiuss. respectū ad illum sed solū ad obligationem singulare factā per ipm thomasinū de nouingētis libris vsi non potuerunt fideiussores obligari vltra illā sūmam nouingentarum librarum z residuū qō esset in pecuniis que ex dacio ad manus dci thomasini puenissent si aūt probaret z cōstaret quia ad manus dci thomasini plus quā id quod soluit dño marchioni venisset tunc ad illud plus qō est residuū z appellatōe residui cōtinet quilibet dcōrum quattuor fideiussorū tenet scz dcūs franciscus insolidū et si essent centum milia duc. z solus pōt exigi z quātum solueret repetere posset facta sibi cessione a dño marchione cōtra fideiuss. a cōfideiussorib9 pro eorum pte virili dūmodo a nullo exigeret vltra dictā sūmā quingentis libris pro quolibet z sic quilibz dcōrum aliorum triū fideiussorum solueret quinquaginta forsan quia solū quingete libre esset in dcō residuo facta eidē cessione a dño marchione ōtra fideiussores posset habere recursū pro sua virili. l.fideiussorib9 z.l.cū his.ff.de fideius.no.ff.de solu. l.modestinus z.ff.man l.pap sine cessione nō ut.l.cū alter C.de fideius. Ex pdictis apparēt cōclusiōes decisiue ad ēiā questā. Et pma cōclusio est quia nisi probet quia thomasin9 pdictus pcepit ex pecunia dacij supradicti vltra quam sit illud qō apparet cū soluisse officialibus dñi marchionis quia fideiussores dci thomasini nullomō inquietari pñt nec tenetur et notarius qui dcūm fideiussorem recepit sine dci fideiussores fuerint z sint soluendo sine vō. Si aūt probaret dcūm thomasinum aliquid plus recepisse ex pecunia dcō dacij quam soluit hoc casu in illo pluri cōtinetur dci quattuor fideiuss. s. francisc9 de pregnano insolidū z quilibet aliorum triū alius in quingēt libris in quolibet z nō vltra. Et illud plus vz diuidi virliter inter dcōs fideius. Et si dci fideiussores soluēdo nō erūt ipe pōstea fideiussionis possit hēre regressus ō notariū si vera est cōsuetudo pdicta. Et prout z sicut forma consuetudinis se haberet z nō aliter com dcā cōsuetudo directo fit iuri cōi pma Scda cōclusio est quia licet dcūs thomasinus pmiserit nouingētas libras cū satisdatione pmissa tū nihilominus ipse thomasinus obligatus est ad totū residuū pcij dci dacij quia p dcā pmissione nouingentarum librarum nō est fcā nouatio pmitie obligatōis de sūma maiori. Tertia cōclusio est z decisiua quia officiales dñi marchionis p exactōne. M.v. librarum que restant soluende de pcio dicti dacij possunt duas vias tenere pma est quia illi qui nō reperiuntur soluisse ratam quā pmiserūt totum vel in ptem pñt cōpelli ipsi z fideiussores eorum nō soluentum ut soluāt totum idqō facere pmiserūt solutum nō apparet p eis z nomine eorum z si de dcis sūmis satisfit dño Marchioni sufficit. si aūt nō satisfit in totū de dcis M.quingetis libris quicquid restat vz solui p oēs obligatos fm capita z ratas illos cōtingēta z hec via est rigorosa. Scda via est quia ad dcās. M.quingetas libras soluēdas cōpellant oēs predci obligati principaliter qui administrauerūt pmiscue z cōiter ita quia vna administratio nō possit cōmode ab altera separari quilibet eorum tenet insolidū ad dcās M.quingetas libras. Ex quo vltra ipas multum plus exactū ppont per dcōs administratores. Sed si administratio fuisset inter ipsos diuisa quilibet eorum tenetur pro rata administratōis sue. Quarta cōclusio decisiua est quia quilibet dcōrum administratorum ad petitione totius societatis z cuiuslibet de societate pōt copelli ad reddēdum rōnes dce administratōis z reliqua. Et quia ōtra nō ostendētes libros rōnum pōt iurari in lite z ipsa reliqua ponēda sunt in corpore dce societatis z nullus dcōrum administratorum pōt sibi sup lucrum appropriare z ante ptem detrahere cū omnia sint ponēda z cōferēda in cōi z deinde postea inter socios diuidēda fm ratam societatis. Ego Ang. de perusio z c.

cclxxxvij.

De trāsmissione hereditatis legittime vel trebellianice pacto diuisiōis z de successione allodi feudi nobilis z c. de substitutōe reciproca z remissione fideicō. z c.

Actum Super quo ōsilium postulat est tale magnificus miles dominus Guilielmus petrus lalcatus bon. comitis vinini. ano dñi. M.cccclviij. die. vij mensis aprilis suum solēne cōdidit testamentum scriptū z publicatū manu Bartholomei francisci not. in quo testamēto sibi heredes vniuersales instituit antoniū Guilielmū Pe. Bal. z Ludo. suos filios legittimos z naturales z si alter eorum decederet sine filijs a se legittime pcreatis alij succedant et z sic de gradu in gradū demum decessit dcūs testator supstitib9 dcis quinqz suis filijs institutis quorum duo decesserūt intestati agnita vel nō agnita hereditate paterna z sine filijs remanentibus z supstitib9 alijs cum tribus fratrib9 vz Guilielmo Pe. Bal. z Ludo. qui tres fratres supstites hereditatem tam pāinam quam dcōrum duorum fratrum agnouerūt z dehereditates inter se diuiserūt in tres ptes z in instrumēto diuisionis apposita fuerūt hec verba vz quia renūciabant omnia iura dcisqz actiones tam reales quam psonales vtiles z directas mixtas z rei psecuratorias que ante dcām diuisionē habebāt z sic vicissim fecerūt ac et pmiserunt vicissim pdicta ppetuo rata z firma tenere z obseruare z in nullo ō facere vel venire directe vel indirecte aliqua rōne vel cā iure vel de fcō sub refectione dānorum expensarum z interesse put in dcō instrumēto diuisiōis sic in effectu substantialiter cōtineri vidi quia diuisione fcā cōtingit quia dcūs guilielm9 petrusiunior natus quōdam bone memorie dci testatoris domini guilielmi petri sine ple decedes suum cōdidit testamētum in quo sub certis cōdictionib9 suam cōsortem sibi heredem instituit. quib9 defectis aūt nō implet instituit sibi heredem vniuersale guilielmum petrū natum dci petri Bald. ipsiusqz guilielmi petri testatoris nouissimi nepotis. Deficientibus igit cōdictionib9 institutionis facte de se dicit vniuersalē hereditatem dci testatoris nouissimi ad se ptinere ex trauerso dcūs Ludo. vigore testamenti dci dñi guilielmi petri senioris z aut vndū huius guilielmi petri vinctis dicit ad se spectare p parte dimidia in ipsa aūt hereditate inueniuntur tam feudū comitat9 nobile vtutilis quam et allodia. Queritur ergo quid iuris visis testamentis z diuisiōe pdicta.

Ro Clariori decisione thematis z videmus pmo quid iuris de allodio scdo quid iure de dcō feudo reddeo ad pmum. z bipmino. Pmo quia si duo ex dcis fratrib9 pmo pmortui intestati immiscuerūt se hereditati paterne nullū est dubium quia eā trāsmiserunt ad heredes quoscūqz quia est cōis suorum z extraneorum. Si aūt nō immiscuerūt se non tn repudiauerūt adhuc fm opinione cōem ipam trāsmiserunt ad quoscūqz nō agnitam cū oneribus z cōmodis incūbentib9 in eadem ut. C. de suis z legit. l.apud hostes vbi casus z C. de cura. furio. l.fi. §.fin aūt pperinns. ff. de testa mili. l.ex militari. §.fi cum. l.se. de stipu seruorum. l.liber homo. §.i cō in fal. l.lucius de castrē pecu l.hereditat §.filius de reb9 du. l.qui duos. §.cum in bello. ff. ad tertul. l.ij. § si quis addita. z

hoc tenet

hoc tenet glo. C. de iure delibe. l. pe. et bene quia eam trāsmit
ti patitur solum ad fauorē filii qui contemplatione talis here
ditas forsitan heredē debit quē alias habiturus non fuisset
nullū aūt detrimentum afferre pōt eius heredi futuro cum
in ptāte sua sit tale hereditatē nō agnoscere si eā putauerit
fore dānosam. ff. de acqui. here. l. si quis suis inde beneficiū
abstinēdi a ptore cōcessum mere in filiorum fauore in nullo re
torquetur contra eos imo ubi remanet solus fauor ius antiquum
quod suos faciebat necessarios remanet incōcussum. ff. de vul.
et pu. l. si filius qui in prin. glo. et in. l. si infanti et tenetur con
trarium nota ex tex. illius l. Sed nō ob. quia ad alias heredita
tes non ad paternā tex. ille refertur ut patet ibi ex verbo deuolu
tas nam paterna pprie nō deuoluitur sed continuatur. ff. de li
be. et posthu. l. in suis. Hanc ptem legendo et consulendo
tenebat bar. et ita pluries cōsului ac et iudicaui reiectis mul
tis varietatibus plurimorum. Secūdo pmitto quod ex quo dicti fi
lii fuerunt quinque legitima cuiuslibet est decima portio totius
hereditatis dicta dñi guilielmi petri senioris. C. de inoffi. te.
auté nouissima et in corpe unde sumitur. Tertio pmitto quod
dicta substō reciproca facta dictis filiis per eundē dñm guiliel
mū petrum fuit fideicō. nam fuit facta puberibus et p uer
bum succedat quod est cōe quia est aptum natum significare sub
stitutionē directam ubi pōt et ubi nō pōt fideicō. primum pro
batur C. cōia de succes. in rubrica et in. l. i. et. ii. eiusdē ti. C.
ad l. falc. l. quēque et de furt. l. si aducta C. de pac. l. pacto suc
cessorum fin pro ff. de fideicō. liber. l. non tm̄ et. ff. ad treb.
l. restitutā. §. si eū. l. se. Quia ergo dicta substō ppter excessū
pupillaris etatis nō pōt aptari ad sensum directum est fidei
com. hoc enim est de natura breui loque ut ubi potest fidei
cō. cōtineat inter ceteras ut habetur plene ff. de vul. et pupil.
l. lucius. Quarto pmitto quod ex quo dictū fideicō. non fuit
purum sed cōditionale quod quilibet filiorum primo detrahit suam
legitimā quā capit in puncto cum heres est quā habet perpetuam
deducto here alieno et absque ullo grauamē. C. de inoffi. tes.
l. quā in prioribus deinde existere cōditione restōis fideicō.
de residuo sup legitimā capit quartā ex trebelliano senatus
cōsulto quā illō solū residuū erat in restōe id illud solū venit
cōfalcandū fz verā opi. approbata in iudiciis et in scholis de
qua habetur. ff. de inoffi. te. l. pap. §. quarta. C. ad. l. fal. l. quā
quā per canonistas de testa. raynucius. Et in hac trebellia
nica filio debita non imputantur fructus ut. l. iubemus. C. ad
trebel. unde detrahit eā de corpe sube nec fructus pcepti in
dictam quartā ullatenus imputantur ut dictū est. Quinto pre
mitto quod filius restituēdo grauatus dictam legitimā in qua gra
uari nō potuit et dictam trebellianicā quā habet ex legis benefi
cio ad dictum suum heredē trāsmisit ita quod si ipse non deduxit
neque detraxit heres eius deducit et detrahit a fideicō. tex. est
in. d. l. quāque. Ex his sic pmissis descendo ad decisionē et di
co quod dicti duo fratres pmortui intestati eorum legitimā que fu
it decima pars totius hereditatis pro quolibet eorum ac et eo
rum trebellianicam que fuit quarta alterius decime sibi pro
quolibet eorum trāsmiserunt ad dictos tres fratres supstites et
heredes eorum ab intestato residuū autē puenit ad eos iure fi
deicō ex dicto testō dñi guilielmi senioris. Et ut rem deducā
incōsonantiā loculentū fingamus allodiū guilielmi senioris
naluisse denaria quinquaginta legitima cuilibet sunt dena
ria quinquaginta trebellianica cuilibet sunt denarii. xii cum
dimidio unius denarii ita quod quilibet ipsorum recto calculo cō
putato testari et disponere potuit ad libitū uoluntatis sue de.
lxii den. cū dimidio den. et in hac testari potuit dictus domi
nus guilielmus petrus iunior filius dicti dñi guilielmi seni
oris. Et ultra hoc potuit testari ad libitum suū de tota por
tione quā cōsecutus fuit de legitima et trebellianica cōfratrum
pmortuorum qui fuerunt duo tanquam ipsorum heres ab intestato
pro tertia parte. Et hec portio que deuenit ad eum ut here
dem ab intestato capit in summa ad dictam rōnem in una ma
nu denaria triginta et unū tertium denarii et in alia ma
nu denaria octo et unū tertium unius denarii quia legitima et
trebellianica dictorum duorum fratrū pmortuorum recte calculā
do capit in summa denaria centum. xxv. de quibus dictus dominus
guilielmus iunior debet habere ut heres ab intestato tertiā ptē.
Tertia aūt ps dictorum centū vigintiquinque denariorum est qua
dragita unius denariorum et duorum tertiorum unius denarii et
sic in totū testari potuit posito dicto valore ue. lxii den. cum di
midio in una manu et in alia de quadraginta uno denariis
et duobus tertiis unius denarii. Ista ergo ptem debet habere guiliel
mus petrus nouellus filius petri Bal. cum fratres pueniunt in
estimatio dicti dñi Guilel. senioris nō possit eius testamentum ex

pugnare cum nō fuerit instituta turpis psona imo nobilissi
ma et de eorum generosa pspia ac tribu. ut. C. de inoffi. test.
l. fratres. Potuit et testari dictus dñs Guilel. iunior de oībus
bonis que nō fuissēt pfecta a paterna substātia ex eius ultima
volūtate illa enim in fideicō. nō venitur ut. l. coheredi. §. cū fi
lie. ff. de vulg. et pu. totum aūt residuum quod puenit ad dictū
dñm guilielmū pe. de bonis patris eius tam ex psona sua quam
et ex psonis dictorum cōfratrū exceptis dicti. ex supradictis ve
nit in fideicō. restitutione ad quod fideicō. pariter succedūt et
inuitantur dicti Pe. Bal. et Ludo. unde dicti allodii except
predictis que debet extrahi ante ptem et puenient ad dictū gui
lielmū nouellum dictus Ludo. debet habere dimidiam et dictus
Pe. Bal. aliam dimidiam. Nec obst. instrumentum di
uisionis pdicte quia in eo ius fideicō. nō apparet remissum et
potissime pōt cū nō appareat quod habuerint notitiā testamenti
et fideicō. vel ad ius ignoratum in genere et in spē nō exte
ditur quietatio ut. l. mater decedens. ff. de inoffi. testa. C. de trā
sac. l. sub pretextu specierum et ibi p Cy. ff. de pac. l. tres fratres
et maxime quia istud ius ex testamēto aut ultima volūtate de
pēdet. Requiritur enim in talibus iuribus exacta scia ut. ff. que
admo. testa. ape. l. ii. ff. de trāsac. l. qui cum tutoribus. §. et qui
et. l. de his unde dixit bar. sanum ee cōsilium quod semper appo
nantur illa verba visis inspectis et cognitis verbis testamenti cū
pbare sciam quāque sit difficile et psumatur in suis ignorantia
ff. si cer. peta. l. cmis qui in puincia p bar. plene in. d. §. duo
fratres in. iii. q. puta ex verbis refutatōis et remissionis ap
paret quod nō intendebāt ius fideicō. remittere quia restrinxerūt
se ad iura que eis ante diuisionē competebāt. Sed cum dies
fideicō. nō cessisset nullū ius ante habebāt in eo de ver. sig.
l. cedere diem. C. de ca. tol. §. sin aūt sub cōdictione de le. ii.
l. cū pater. §. here. C. de fideicō. l. si in psonam et. C. de his
qui ap. tabu. l. vna. licet glo. in. l. fa cui sub cōdictione. ff. de act.
et obli. Dicat contrarium dum dicit trāsmitti legata cōdictiona
lia que glo. est unica sola et ab oībus reprobata. Restricta
est ergo quietatio ad iura pñtia. vel nō extenditur ad futura
ut l. cū stipulamur et. l. si a colono de ver. ob. de auro et ar.
lega. l. si quis ita pactū enim psonale et ad certā rem coarta
tam nō psonam nec rem egreditur ut. ff. de pact. l. si unus. §.
ante oia. C. de trāsac. l. si de certa et illa uerba ppetuo tene
re et c. que adiecta sunt p modū generalis esse restringuntur et
referuntur ad ipa iura refutata et ista sunt solū pñtia. Nō enim
pōt fieri relatio ad nō refutata salua rōne recti sermonis er
go et c. l. item veniūt. §. attendēda ff. de peti. here. et. l. plau
tius de auro et ar. lega. per Cy. in. d. l. sub pretextu in. ii. q. et
ex his liquet manifeste quod nō expedit intrare illū subtile ar
ticulum cū fit diuisio inter fratres et pmittitur nihil se contra di
uisione facturos an videatur ius fideicō. remissum in qua di
cit Dy. quod sic tenēdo opi. illam quod bene iudicarū fuerit in. §.
duo fratres. Alii vero contra quorum opi. cōiter approbatur illa quod
pcedit quā simpliciter fit diuisio et illa verba addiciuntur que
referri possit ad iura pñtia et futura. Sed in themate psuppo
sito fuit facta restrictio ad iura pñtia. vel impossibile est eā porri
gi ad iura futura et quia et nō cōstat de fideicō. scia licet tm̄ nō ex
pediat quātum ptinet ad ppositū altius exordiar tm̄ ut me
ipm intelligā et ut aliis doctoribus pbeam materiā cogitādi
in. §. duo fratres legēdo licet nunquam cōsulerim solus sum tene
re opi. Rugerii guilielmi et Dy. tenentiū quod ibi fuit bene iu
dicatum eo quod ius fideicō. erat in diuisione remissum et ni
mis sum cōcordare ipos et alios directo tenētes oppositum
hoc mō videlicet quia quāque fideicō. est reciprocum et tūc si diuidētes
hñt notitiam fideicō. diuidēdo et promittēdo contra diuisionem
se nihil facturos videtur ius fideicō remissum vicissim ut ibi
quia nullus ex tali remissione pōt pēdere se grauari cum tm̄
remittat uniusquisque quātum sibi remittitur et si unus eorum al
tero eēt iunior tex. est singularis. C. de trāsact. l. de fideicō.
Sed ubi unt soli diuidentium fideicō. debetur. Nō intelligitur
tūc tale ius fideicō. remissum uenientes enim ad diuisionez. id
diuidūt ut uniusquisque capiat p diuiso quod sibi contingit nec
est alicuius diuidentium intentio de suo uelle largiri nō enim
diuidūt ut inuicē largiantur sed ut quilibet capiat distincte quod
est suum et ut pdant oēs lites quas solet cōionis materia
excitare. ff. de leg. ii. l. cum pater. §. dulcissimis et. l. tutius in
prin. co. ti. et ut nulla ptium corrūpatur quā corrumpi pati so
lent socii dum inuident pti aliene. C. quā et quibus quarta pars
debe. l. i. li. x. Et hoc potissime uendicat sibi locum in fratri
bus diuidentibus hereditatē paternam qui ex inuidia cōfusa
ta a forma specifica pus solent cōtentari quod extraneus et ini
micus habeat de hereditate paterna quam alter eorum plus alte

ro vnum iota ut C. de bonis q̃ libe. l. cū oꝫ. § i. ff de leg. ij. l. cū pater. § emeus z C. de colla. l. illud. Sed si diceret⁹ ꝙ fideicō remissū cōpetens alteri ex diuidentibus per talē diuisione fore remissum in hoc iure salte esset largitio liberalitas atq; donum qḋ in dubio nō p̄sumitur z maxie in tali ꝯ̃ctu in quo vnusquisq; certat ponetari consequi qḋ suum est sic intelligo opi. hoc tenētium sic loquūtur iura pro hac pte affirmatiua loquētia. ff. de trāsac. l. qui cū tutoribus. in prin. Et ista opi. vꝫ mihi multū equa z etiā iure rigori cōformis qm̄ non debemus p̄sumere iudicē male iudicasse sed bene z ista z opi. mea z noua q̃ꝫ legēdo teneo ut est dictū ad iura aūt z rōes bar. indistincte tenent' oppositum in. d. §. duo fratres rn̄deo sigillatim. Et p̄mo ad l. cū pater. § here. ubi dicit esse casū qꝛ nil facit non enī fuit fideicō. reciprocus inter diuidentes imo ipsi diuidētes post eoꝝ mortē erant de restituēdo grauati cuidā tertio dicta ergo diuisio nō extīguit iura fideicō in p̄iudiciū tertij Nec et per eam aliquis ipoꝝ astringitur piculo nomīm per delegatione alteri cōtingentiū aut piculo rerū corporaliū sꝫ obueniendō in ptem z ita ipsum intelligit ibi glo. z dy. Nec ob qḋ ipse dicit ꝙ in diuisione nō veniunt nisi cōia que enī cōia nō sunt nō diuidunt' ut. ff. cōi di. z ff. famil. her. l. i. z. ij. z ius fideicō. nō est cōe sꝫ cuiuslibet ꝓpriū z hoc in diuisione nō venit ꝓm eū qꝛ falsū ē nā z non cōia diuidūtur z in ipso diuisionis actu cōicant' ff. fa. here l. cū putare ubi casus. Itē rō bar. esset uera s. ꝙ iō nō uenit fideicō. qꝛ ꝓpriuꝫ est cuiuslibet ergo in diuisiōe nūq̃ꝫ uenirēt etiā p̄sonales p̄stitiōes qꝛ ille sunt ꝓpie cuiuslibet diuidentiū hoc aūt est falsissimū ut. ff. fam. here l. ut la beo § pe z fi. vn̄ lꝫ nō diuidant' tn̄ in diuisione veniūt sic ī ꝓposito lꝫ fideicō ad q̃ quilibet obligat' actōe p̄sonali in cōditionis euētuꝫ nō diuidant' qꝛ cuiuslibet ꝓpria sunt tn̄ cū hereditas diuidit' ipsa fideicō bene p̄nt in ipsa diuisiōe uenire exēplo p̄sonaliū p̄stationū Preterea si rō bar. eēt vera qꝛ iō ius fideicō. nō ueniret qꝛ nō est cōe ergo et si ageretur hoc expss̄e nō posset uenire pp defectū subiecti qḋ non est actū recipere ꝑcessione huiusmōi. ff. de acceptil. l. an inutilis. in pn̄. ff de vsufr. l. qui vsūfr. in glo. ff de fur. l. ut pomūꝫ z l. seruitutes. §. ꝑ pte z l. quot'. z. l. fi. c. u. hoc aūt dicere est ridiculū ꝙ expss̄e nō possit de fideicō. disponi in diuisione hereditatis ꝓm oēs z ipse ēt nō diffitet' imo cōcedit. Item nō ob ꝙ stipulatio generalis z indefinita limitat' ꝓm naturā p̄cedentis ꝯ̃ctus ut. ff. de usuris. l. si stipulatus ō net. ob. stipulatio ista in pn̄. z l. inter stipulantē in pn̄. z. ff. de dā. infec. l. dāni infecti quidā. Sed ex natura p̄cedētis ꝯ̃ctus diuisionis nō uenit fideicō. remissio ergo illa uerba generalia z īdefinita nil se ꝯ̃ diuisione futuros non referunt' ad ea que nō uenīūt. Nego enī istud qm̄ est fideicō. mutuū z reciprocū z sic hīncīde est mutua cōditionalis fideicō p̄statio qꝛ casus est ad litterā ut. d. § duo fratres. Nō enī diuisio firma maneret ppetuo ex cā fidei. posset postea īpugnari. Itē non ob ff de cōdi inde. l. fi. §. Itē queslt vbi dicit sꝫ esse casum ꝙ dcā uerba nō porrigat' ad fideicō pendēs ex futuro euētu qꝛ ibi qui soluebat indebitū z ꝑmittebat nullā cōtrouersiam se moturū ignorabat sibi cōpetere cōditionē indebiti eo ꝙ debitū credebat se soluere vn̄ nō mirū si nō intelligitur cōditioni indebiti renūciatū quā ignorabat sibi cōpetere ut d. l. mater decedens si aūt illud scruisset obstare sibi sine dubio dcā pactio qm̄ etiā ea nō interueniēte nō potuisset repetere. ff de re. iur. l. cuius per errorē z ff de cōdi. inde. l. i. vltimo rn̄so. Ex quo cōcludo ꝙ illa pactio nullā cōtrouersiaꝫ se moturꝫ cū indebitū solui tunc nihil operat' siue solutio sit facta sciēter cum absq; ea nō potuisset repeti siue ignoranter cum ad ipsā cōditionē indebiti ignoratā nō extēdat' ut dixi Itē nō ob. C. de transac. si de certa ubi et dicit esse casuꝫ vt clā generalis adiecta in trāsactiōe interposita super spē certa restringat' ad ipsā rem sic z illa verba nil cōtra diuisionem se facturos restringūtur ad ea que diuidunt' nō autē ad fideicō. qḋ in diuisione de sui natura nō cadit ꝓm eū cū sit proprium cuiuscūq; nihil. n. facit lex illa ꝑ casu allegata ad hanc qōem qꝛ ibi querit' an transactio facta sup re vna bꝫs clausulā generalē annexam porrigat' ad alias res z nō porrigitur. qꝛ de his non erat cōtrouersia nec cogitabatur in genere nec in spē Questio aūt nostra est an hec clā general' porrigat effectum suū in eisdē bonis z rebus super quibus ꝯ̃hitur ut iam dixi sicut porrigeret' transactio super eadē spē ad quācunq; cām que posset sub dcā generalitate cōprehendi ut ibidē dicit glo referendo opi. bu que est uerissima qm̄ nō fuit actū ex certa spāli z determinata cā qꝛ tunc ꝙ est iure de rebus ut ad alias per clam generalem nō fiat extēsio idē iuꝫ est de iurisie ut nō extēdantur ad alias ut. l. z an eadem §. actiones de excep. rei iudi. z. l. si ita quis §. fi. de uer ob. Nunc ad ꝓpositum qm̄ diuisio fit res ꝑmutant' ad inuicem z iura verisimiliter apud vnū cōstituta ut alium trāsferunt' z non magis neq; minus ex vna cā q̃ꝫ ex alia ut. d. § here. Igit' illa verba generalia nil ꝯ̃ dcām diuisionē facturos similiter oēm cām cōprehendant ex qua posset ꝯ̃ fieri z que pōt sub dcā generalitate cōprehēdi z sic pꝫ rn̄suꝫ ad iura z rōnes p Bar. alleg. Diceret quis si ita ē ꝙ dcā clā comp̄hēdat cās vniuersas cur nō eodeꝫ mō cōprehendit qm̄ vtilis sit diuidentium fideicō. debet'. Dico ꝙ resultaret iniquitas z qꝛ eēt directo ꝯ̃ intentionē diuidētis qui res ꝑmutādo cū socio nō intendit plus dare q̃ꝫ recipiat ut est dīm. Nec antez plus de suo concederet q̃ꝫ sibi ex aduerso tribueret' Et ista examinata sufficiant ad intellectum dicti. §. duo fratres. Item nō obstat ff. de lega. iij. l. paulo calimaco. § poꝛ po. herennius. vbi uerba generalia quietatōis hereditat' nō referunt' ad iura fideicō. cōditionalia sꝫ solū ad iura p̄ntia qꝛ ibi humanitatis gratia fit illa interp̄tatio tam filioꝝ fauore q̃ꝫ fauore patris qui ardēti desiderio cupit suam hereditatē ad descedentes suos decurrere ut ibi glo. dicit quā Cy. approbat aliud aūt est in fratrib⁹ diuidentibus qui a nexu fideicō. cupiunt liberari z honeri fideicō. nō eē suppositi vn̄ recte intuētibus ille. §. facit ꝑ nō ꝯ̃. Uiso ō allodio restat videre de feudo nobili comitatus dn̄i Guilielmi senioris ꝙ quidem fuit antiquū z a cesarea maiestate cōcessum z hic cōsidero si in feudis passim succederet' ut in allodio nō eēt de hoc aliquis disputādum qꝛ apparet decisio ex iam dcis in p̄cedēti discursu. Sed nō eodeꝫ mō succedit' imo hꝫ singularem succedēdi formam atq; naturā antiquissimo enim tpe oīa feuda erāt manualia eo ꝙ dn̄i cōcedentes ꝑ libito uoluntatis poterāt auferre. deinde statutū fuit ut nō auferantur ad libitū sꝫ durent vsq; ad vitam fidelis deinde statutū fuit ut nō finiant' vita fidelium sꝫ fiat ꝑgressus in filios quibus vellet dn̄s cōfirmare. vn̄ nō habebat filij ex successione quicq̃ꝫ sꝫ ex noua dn̄i cōfirmatōe ad suum libitū hita. deinde stabilitū fuit ut ad oēs filios feuda equaliter ptinerent. per cunradū ꝓficiscētem romā ad instātiam suoꝝ fidelium. tūc in suo seruitio existium extitit stabilitū ut ne dum filij in feudo succederēt sed ēt nepotes ex filio z ꝙ ēt frater fratri sine legitimo herede defuncto succederet in feudo qḋ eoꝝ patris fuerit. Sed si feudū fuisset ꝓprium ipsius decedētis eo ꝙ ipse solus fuisset de feudo inuestit⁹ aut ēt fuisse cōe inter ipsos fratres qꝛ fuissent pariter inuestiti tūc in eo frater fratri nō succedebat vllo mō nisi in feudali cōcessione hoc fuisset expssum z in quibusdā casibus qui notant' in. c. vno de beneficio fratris z qualiter frater fratri succe. z c. vbi est casus. Et ista fuerūt feudoꝝ initia z ꝑgressus ut pꝫ i. x. col. qui feu. da. pos. c. i. §. z qꝛ vidimus z. § hoc aūt notandum hꝫ a fratrib⁹ vnus alteri nō succedit nisi hoc fuerit expssūꝫ ea col. c. vno §. fi. z de fra. de no. bene. inue. c. i. z. ꝗ ut no. in d. c. i. de bn̄ficio fratris. Predcā aūt q̃ dixi circa feudi successionē vendicāt sibi locum in feudis nō hn̄tib⁹ dignitatem annexā regalē z que nō sit feudū marchie duca. vel comitatus in illis ꝓm rectā cōsuetudinē feudoꝝ non est successio sed finiant' cum vita fidelis nisi in cōcessiōe aliud dcm̄ sit ut ea col. de feudo marchi. z c. c. de marchia. Qm̄ in huiusmodi dignitatib⁹ z officijs ordinatis videt' electa industria fidelis inuestiti de feudo de offi de le. qm̄ abbas. z de offi lega. c. viij. §. his aūt ff de cōsti. pn̄. l. i. vn̄ merito nō egrediunt' inuestiti p̄sonam ut arg. C. de epi. z cle. l. ad similitudinē z ibi p Cy. L. z aūt ita sit ut in talibus dignitatibus z officijs nō sit successio nisi sit dēm tn̄ hodie ꝯ̃ria cōsuetudine usurpatū est ut. c. in fi. de alie feu. no. glo. ꝗ in d. c. de marchia. Quinimo z in talib⁹ dignitatibus z officijs nō sit successio nisi sit dēm tn̄ hodie ꝯ̃ria cōsuetudine vsurpatum est ut in c. i. in fi. de alie feu. no glo ꝗ. in. d. c. ō marchia. Quinimo z in talibus dignitatib⁹ z officijs l. ex forma cōcessionis succedat' in eis attamē nō succedūt filij vniuersi quātumcumq; masculi z legitimi ne dcē dignitates z officia p diuisione corrūpant' ut ea col. c. impialez §. p̄terea ducatus. z idem est in regno illud. n. non diuiditur sed de ordine geniture transfertur de no. fo. c. licet in fine z sic est consuetudo debet francorum ut in regno z etiam in aliqs feudis p̄mogenitus semp succedit z hoc apud p fideles p̄standa diuidant' z illa cōsuetudo in agris vectigalibus se fuit cōi conformat eadem rōe ne dcī vectigalis p̄statio corrumpat'

rumpat. ff. cõi diui. l. cõi diui Alia aũt feuda que dignitates
rum sint fm cõsuetudinẽ italie diuidunt ut. o § preterea ⁊
iter deferunt ut superius est expssum. Cõcludo igitur ⁊
ex pmissis dico q si ex forma cõcessionis fce de feudo dño
guilielmo seniori ut ascẽdẽtibus eius p lineã masculinã ap-
parere põt ad qõ dcm̃ feudũ transmittat standũ est cõcessio
nis forme nec est recedendũ ab ea ut i. o. §. ⁊ q uidim⁹. Et
idem dico circa diuisione feudi supradicti. Nã si est data uel
denegata licentia diuidẽdi standũ est si aũt ex forma cõces-
sionis nõ apparet nunc atteta recta cõsuetudine feudoꝝ i ta
li dignitate descendẽtes dñi guilielmi nõ successerũt in feu-
do imo est ad cõcedentẽ reuersũ ⁊ tunc hac cõsideratõe ha
bita melior eẽt cõditio possessoris q lꝫ possessor nullum ius
habeat sed dñs qui cõcedit tñ sufficit possessori q nec agẽs
hẽat ius. C. de rei uen. l. fi. ff. fa. herci. l. his cõsequẽter i pn.
C. de peti here l. cogi de liberali cã. l. nõ ideirco. C. de act.
⁊ ob. l. negãtes. Pro hoc totũ illud generale in pari cã me
lior est cõditio possessoris de re. iur. li. vi ⁊ ibi p dy. Si autẽ
attẽdim⁹ usurpatione que uꝫ potentior sicut in alia materia
dicit ac. q lõbardi hñt imperiũ ex pace cõstantie reliqui p usur
patione obseruari ppendo q iam oẽs fratres pmortui ⁊ vi
uentes dcm̃ feudũ possiderant ut heredes dñi guilielmi se-
nioris ⁊ ipm feudũ diuiserunt inter se vna cũ alijs bonis he
reditarijs. Si ergo uiget hec diuisionis cõsuetudo ac succe-
dendi potẽtia apud ianuã in talib⁹ dignitatibus nõ recedaꝫ
ab ea ipsa enĩ optima est legũ interpres. ff. de leg. l. si de in-
terptatione ⁊ maxie in feudis in quib⁹ multa difformiter
obseruant pp varias locoꝝ cõsuetudines de capitis corrar-
di. c. i. eade col. Si ergo vl' ex cõcessionis forma ul' ex cõsuetu
dine ianuesi in talib⁹ dignitatib⁹ succedit per descẽdentes
fidelis ⁊ per eos diuidant qm̃ al'. nõ succederet descendẽ-
tes masculi sed sp vnus ordine successiuo fm ordinẽ geni-
ture ut supius est expssũ ⁊ probat aptem sũma usuũ feu
doꝝ in titulo de gradib⁹ successionis in feudũ dico q i por
tione dci guilielmi iunioris succedunt ambo fratres supsti-
tes ex quo sine ple legitima ⁊ masculina decessit oib⁹ alijs
exclusis q dcm̃ feudũ fuit paternũ eo q fuit dñi guilielmi
senioris qui fuit pater eõꝝ oium dcõꝝ fratrũ tex. est in. d. x.
col. de gradibus succedẽdi in feudũ. c. i. §. his uero deficiẽti
bus ⁊ ibi p Ja. de bel. ⁊ an. de iser. ⁊ in. o. c. de marchia. c.
i. Et dispõ dicti guilielmi iunioris qui nepotẽ. i. filiũ fratris
instituit quo ad dcm̃ feudũ fundũ inutilis nec pndicaꝫ po
tuit ludouico nec ẽt fratri dicti guilielmi casus est expssus in
eadẽ col. de succes. feu. c. i. §. ibi nulla ordinatõe defuncti ⁊c.
Nunc restat uidere posito pro cõstanti q dcã diuisio ad ius
fideicõ. pendentis ex euentu futuro extẽderet an extendat ad
feuda. Et istud est claꝝ q nõ illa. n. in fideicõ. nõ ueniũt cã
a q grauatũ decurrant ueint ad pprũ patrimoniũ ipsius gra
uati ut in. c. vno an agnatus uel filius defuncti ⁊ c. ita q nul
la grauãtis dispõ põt eidẽ officere uel naturã propriã feudi
alterare ut in. d. c. i. de successione feudi ubi casus ⁊ pprũ
ẽt patrimoniũ ipsius grauati lꝫ allodiũ fit in fideicõ. non ve
nit ut o. § cũ filie ⁊ q in dcã diuisione ⁊ in̄ remissione fcã
da nõ ueniat est casus in. c. i. de eo qui fecit fine agnato pa-
terno ⁊ ibi p Ja. de bel. Quinimo ẽt si spãliter de feudo fu
isset fcã remissio tñ illo sine herede masculo dfuncto nõ no
ceret dcã remissio quo minus ad refutantẽ ⁊ remittẽtẽ feu-
dũ reuertat casus est singularis in. c. unus cũ sempronio in
ti. si de feudo defuncti fuerit cõtrouersia eade col. hoꝝ autẽ
rõ pmpta est q pactũ psonale nõ egredit psonã sed cũ pso
na finit. l. qui in futuꝝ. §. si ex altera de pac. ⁊ l. si un⁹. § an
te oia e ti. Sꝫ qui refutationẽ facit de feudo alicui facit eum
eidẽ recipien p se ⁊ suis heredib⁹. Cõstat aũt in feudis he
redes fidelis nõ esse nisi descẽdentes ⁊ nõ extraneos ⁊ hãc
rõnem assignat glo. in. d. c. vno de eo qui finem fecit agna-
to ⁊ iõ si cõstaret q pactũ esset reale nõ ad certas personas
coartatum hoc casu bene noceret renũciatio spãlis facta de
feudo ut. d. c. vnico in tex. ⁊ glo. q intelligo uerum qñ con-
stat q omnino noluit remittẽs carere feudo uel noluit illud
ullomõ ad se ptinere sine noua inuestitura quã forsitã renũ
ciãs sperabat utiliorẽ antiq ⁊ ita intelligit. d. c. unicũ de eo
qui finẽ fecit ⁊c. Porro si alteꝝ ex his duob⁹ aut utrũq
nõ appareat quãtũcũq pactũ refutatõis quietatõis ⁊ remis
sionis feudi in rẽ cõceptũ sit limitat ⁊ regulat ut nõ uedi-
sionis feudi in rẽ cõceptũ fit ibi locũ mortuo sine hẽde masculo illo cui remissio fcã
est tex. ẽ in eo. c. unico ubi pbat expsse q refutatio fuit fcã
alteri ex fidelib⁹ recipiẽti p se ⁊ suis hẽdib⁹ ⁊ cui iura sua
cõcesserit. uñ illa vba necessario faciũt psm ⁊ i dubio psm

intelligit semp reale nõ psonale lꝫ persona sit nũc in eo expsf
sa nisi spãliter actum sit ut sit psonale ut. d. § si ex altera fm
Bar ibi ⁊ plene lꝫ glo. aliter intelligat. Ex his ex pmissis cõ
cludo dcm̃ diuisione ⁊ refutatione ⁊ remissione nullo mõ
ad feuda porrigi ex quo Guilielmus iunior sine descẽdente
decessit quãtũcũq alias de diuisione natura contineret
fideicõ. remissio sane q supius in pmo discursu dixi cõclu-
dendo dcm̃ Guilielmũ iuniorẽ potuisse testari nõ solum d
sua legitima sꝫ et d trebellianica quã detrahere potuit iure
suo ut ẽt de legitima ⁊ trebellianica sibi quesita ex succes-
sione intestati quã fecit duob⁹ suis fratribus intestat pmor
tuis ac ẽt de quocũq alio patrimonio suo a pma substãtia
nõ pfecto uidendum occurrit ex quibusdã allegationib⁹ mi
hi trãsmissis. An dcũs Guilielm⁹ nouellus trebellianica sit
pnatus eo q interpellat⁹ a ludouico nõ restituit fideicõ nõ
qõ restituere ipm oportebat ex uigore testamẽti Guilielmi
senioris dudum aui eiusdẽ guilielmi nouelli nũc viuentis. ⁊
uꝫ pma frõte q sic ut in aute. hoc amplius. C. de fideicõ. ⁊
in corpe vñ sumit. Ja Jpũ est ueꝝ pmo q nõ fuit amo-
nitus p iudicẽ competẽtẽꝫ qõ lex illa requirit nec est nostrũ
eam extẽdere potissime cuꝫ sit odiosa ⁊ penalis ⁊ pene ⁊
odia sunt restringeda ut in. c. odia de regu iu. li. vj. ⁊ ibi per
Dy. ⁊. ff. de pe. l. interptatione. Nec ob. q in loco inter
pellationis interpellãs ⁊ interpellat⁹ sunt oẽs dicti loci nũ
enim refert cũ sint ianuẽses ⁊ poterit ille adire iudicem cõ-
petẽtem. s. ianuẽsem. ff. ad municipa. l. qui ex uico ⁊ ff. d iu
di. l. insule ⁊ q illa aute. ⁊ tex. in corpe loquũtur qñ ille qui
grauatus est detractat p annum implere defuncti iudicium
post amonitione sꝫ nõ fuit de aliquo grauatus guilielm⁹ no
uellus ad dãdum uel restituẽdum ludouico p testũm guiliel
mi senioris nec p testamentum guilielmi iunioris ut pꝫ ex te
stamentoꝝ serie ergo dispositõ illius auẽ. ⁊ tex. in corpe nõ
vendicant sibi locũ ff. solu. ma. l. si uero. §. de uiro. Et ita di
co ⁊ cõsulo ego Ang de ubald. utriusq doc. ⁊c. Padue
anno dñi. M.ccclxxxvj. mensis decebris die uero. xij.

cclxxxviij.

De malabiato cãzellãdo vigore reformatõis qño intel
ligat ⁊c. ⁊ quid si ab offenso aliquis uel eius cõiũcto offẽ
dat quid de nõ cõiunctis offenso qui nũc offendit qua pena
puniant pmi. ⁊ si põt offẽdi malabiat⁹ an possit occidi stã
te statuto de quo in hoc consilio pꝫ ⁊c.

Iso Themate supradcõ ⁊ scripturis pdicf
ma pncipaliter sunt querẽda. Pri
mo an dcũs descriptus in libro malabiatoꝝ cã-
zellandus sit de libro pdcõ vigore reformatõis
pdicte. Secũdo si cãzellandus est ⁊ ante cãzellationem
offendit an offendens puniri debeat si offensus est ille qui
fuit offensus aut sibi cõiunctus vsq in quartum gradũ fm
formam stat. cõis senaꝝ. Tertio quid iur. tũc fauentibus ⁊
auxiliantib⁹ qui nõ eẽt de numero coniunctoꝝ. Quarto
qua pena offendẽs debeãt puniri loquor de offenso offen-
dẽte vel de coniunctis in gradu pdcõ. Quinto ⁊ ultimo
an dcũs malabiatus inquãtum possit offendi an possit occi
di cũ statutũ dicat eũ offẽdi posse q̃cũq offesa grauissima ⁊
aliud statutũ dicat q malabiati possint offẽdi queadmodũ ⁊
bãniti ⁊ in eode statuto simpliciter puniat bãnitoꝝ offensa
adiecta clã q dcm̃ statutũ debeat intelligi simpliciter prout
iacet necullam interptatione aut glosatione recipiat. Et sũt
dcã puncta subtilia ⁊ decora ⁊ vtilitate plena iõ sigillatim
descẽdam ad ea. Et ad pmum pũctum an debeat canzellari
de libro malabiatoꝝ uidet pma frõte q nõ hoc pbatur ex
tex. statuti qõ incipit. Quecũq psona positi sub rubrica de
maleficijs p quib⁹ quis malabiatus censeat in quo expsse
disponit q malabiatus ante pacem sibi factã nõ obstan. q
cõdemnatione soluerit de se fcãm uel alio mõ de dcã cõdẽ
natione vel bãno fuerit exemptus aut liberat⁹ impune põt
offendi p offensum ⁊ sibi cõiunctos p lineã masculinã vsq
in quartũ gradum intelligẽdo gradũ fm iura ciuilia. uoluit
ergo legislator hãc durare penaꝫ malabiatis lꝫ exempti ab-
soluti sint a banno ⁊ cõdemnatione ⁊ qualitercũq sint li-
berati uel exempti ⁊ hoc pꝫ ex uerbis illis uel aliter exẽpti
aut absoluti que uerba sunt vniuersalia aut saltẽ indiffiniti
ua ubi⁹ equipolẽtia ubi est eade rõ ⁊ cõditio indiuiduo-
rum seu pcularũ sub uniuersali cõprehẽsorum siue indif-
finita proferat affirmatiue quo casu equipollet affirmatiue
ut in ppposito siue pferat negatiue pmum pbat. ff de le. ij.
l. si pluribus ⁊. l. si ita relictũ in pnc. ⁊ de le. iij. l. si plures
gradus fm. ff. de re. diu. l. si his qui. ec. §. vtrũ in fi. lꝫ lec⁹ sit

quando non est eadē rō oīum particulariū sub vli cōprehē-
sorum ut.l.quesitū.§ illud fortasse de leg.iij. ⁊ l.serui.in pn.
Et hanc doctrinā tradit Jo an.in pma glo.magna de elec.
li.vi. ⁊ dy.de reg.iur.in rubrica Et hec doctrina trahit̄ re-
cte intelligenti ex textu notabili.C.de lib.pteri.l.i.ibi nul-
la rō reddi pōt ⁊c. Cum igit̄ in ,ppofita qōe nulla rō red-
di possit quare pena malabiatis ,pposita tollat̄ eis restitutis
aduersos bānum uel sniam aut utrunq3 copulatiue q3 ubi p
solutione cōdenationis ⁊ bāni sunt a bāno ⁊ a snia liberati
ergo ēt casus restōis includit̄ rōe pdicta sic ēt verba legisla
toris cōcepta sunt iō sic late intelligēda.ff.de publi.l.de pcio
dele.pstan.l.i.§.⁊ generalr.ff.de carbo.edcō.l.i.§.q2 vero
vers.q2 nō puto ⁊.ff.de vi ⁊ vi ar.l.i.§.q2 aūt ait pretor ge
neralis est enī banus statim de absolutōe ⁊ executōe loquē
tis determinatio vñ generalr intelligēda est ff.de test.mili.
l.in fraude.§.fi.ibi bonus tex.Et in dubio nō est recedendū
a uerbis.ff.de le.iij.l.nō aūt cū similibus quātuncūq3 uerba
seueritate aut austeritate contineāt.ff.qui ⁊ a quib9.l.pspe
xit imo ne dū q2 sit eadē rō includendi casum restitutōis in
integrū.Sed est fortior ⁊ potētior ⁊ lōge maior qz p solu-
tionē ⁊ satisfatione oīs tollit̄ obligatio tam naturalis q3 ci
uilis ut insti.qui.mo.tol ob.in pnn.qō nemo dicit tolli p re
stitutionē que fiat per legē late snie cum ius ciuile iura natu
ralia nō corrūpat ut insti.de iur naturali.§.fi. Nec et si fiat
p sniam iudicis iudicātis.ff.de cōdi inde.l.ult.Sed solū tol
lit̄ ciuilis sm Jac.bu.qui hoc tz expsse in sma restitutionis
cōcesse p iudicez.ff.de ,pcu.l.minor i3 pe.cuius opi sibi nō
placet dicat p eam nō tolli naturale neq3 ciuile s3 solum exi
mi ab obligatione restitutū sicut eximit̄ capite minutus ff.
de duo.reis.l.fi. Cuius opi.originaliter fuit glosatoris.ff.d
mino.l.in cāe el pmo in glo.in ver erit dum oīe ciuilē vul-
nerari ⁊ eidē naturalem aūt nō tolli qō ēt sensit glo.in.l.iij.
§.sed vtrz co.ti.in verbo ⁊ nō puto in fi.dum dicit p restitu
tionē obligationē nō tolli s3 solā exceptionē pari. Cui opi.
ēt Cy adheret in d.l.in cade in additionib9 ea rōne mo-
tus quia ius pretorium non tollit ciuile.Sed in hoc ad psns
nō insisto sufficiat eum q2 oēs in hoc cōcordant q2 nō tollit̄
naturalis p restitutionē s3 p solutionē sic. Cōtrarium mi-
hi videt̄ de iure q2 dcūs malabiatus possit petere se cāzella
ri de libro pdcō tanq3 liberatus ⁊ absolut9 vigore restitu-
tionis pdcē facte in dcō cōsilio d exbānitis. Ad hoc dicēdū
moueor qz ex verbis dcē reformatōis apparet q2 dci exbā-
niti sunt in integrū restituti aduersus descriptiones ⁊ regi
strationes quascūq3 qō quidē verbum quascūq3 cum sit du
plex distributiuū aptum natū verificari in vno solo pticula
ri seu indiuiduo ⁊ aptū natū cōprehendere oīa pticularia
⁊ indiuidua que psit ad dcām distributione aptari sm diale
ticos ⁊ ,pbat̄.C de fug. fugi.l.quecūq3 de leg.i.l.nō quo-
cūq3 C.de appari.psec iub.l.quicūq3.C.de agē in rebus.l.
quicūq3 el pmo el.q eod lib.C.de iudeis.l.quicunq3.ponit
Bar expsse de here.insti l.hoc articulo in solutōe ,pūj l.si
necessarius.§.si annua ergo quotcūq3 descriptiones sōe re-
gistrationes de dcīs exbānitis ⁊ cōdemnatis facte ,ptinent̄
Nō eim steterūt statuentes cōtenti sola cāzellatione bāni vel
snie aut vtriusq3 s3 uoluerūt vniuersas registrationes abole
ri ⁊ cāzellari ⁊ aduersus oēs in integrū restituerūt dcōs ex
bānitos ⁊ hoc importat̄ ex ,pprio significatū dci vbi quas-
cūq3 istud et ,pbat̄ ex verbis illis plenissime restituti nō eiz
eēt restitutio plenissima si offendi p aliquez posset impune
qz adhuc obligatus subiacet legi ,p malabiatos loquenti cō-
stat aūt nullam ee liberatione plenissimam que nō contineat
dissolutionē oīs vinculi quo obligat9 astringit̄ C.si aduer.
solu.l.q.vi glo.ff.d mino.l.aut ptor.§.permittit̄ in glo.facit
optime.ff.de offi.,pcō.⁊ lega.l.si in aliquā.⁊ cūz plenissi-
mam. Hoc et ,pbat̄ ex verbis eiusdē reformatōis seu ordi
namēti.postea sub sequētib9 ibi ⁊ habeant̄ ⁊ censeant̄ ⁊
haberi ⁊ cēseri possint in ibus ⁊ quo ad oīa ⁊ per oēs ⁊
quo ad oēs ⁊ singulos hec si pdicti ⁊ quilibet ipoz de di-
ctis cōdemnationib9 ⁊ bannis ⁊ de oibus descriptionib9
ac registris quibuscūq3 ,ppterea vel occasione pdcōrū quo
quomō factis uel insertis ex nūc eent uere ,pprie ⁊ realiter
cāzellati.Cum eim dicit de oibus descriptionib9 ac registris
indubitāter apparet ex dcō signo uniuersali oibus qz quas-
lescūq3 descriptiōes ⁊ quotcūq3 ⁊ quecūq3 registratiōes de
eis facte cāzellande sunt ⁊ ,p cazellatis habent̄ alias si so-
la unica remaneret falsa eēt dcā uniuersal9 oratio ut.l.si hijs
qui.cc.§.utrū supius alleg. Jte ualde pōderāda sunt illa ver
ba. ⁊ per omnes ⁊ quo ad omnes ⁊c.que quidem uerba

respiciunt uniuersos etiam quorum respectu quisquā exco-
gitaret dictos bannitos non canzellandos nec pro canzel-
latis habendos sicut sunt canzellati nō per solutionem seu
vel exemptione aut liberatione a bano vel snia qui nō ha-
bent̄ pro cāzellatis quo ad offensos nec quo ad ei9 ,psortes
vsq3 in quartum gradū includunt̄ ergo sub his verbis dicti
tales alias nō eent cāzellati ⁊ pro cazellatis habiti quo ad
oēs s3 quo ad certos sic quo ad certos nō hoc aūt expsse re-
pugnat verbis intentioni dce reformatōis ⁊ maxime dū subi
cuit̄ illa verba ,ppterea ul' occasione pdictoz quoquomō
factis. Jllud eim vbum occasione denotat cam et remotissi
mam ut.C.de fur l.fi.§.fi.⁊ §.3 cum in scōa ibi occasione
rei sue.ff.ad.l.acquil.qui occidit.§.pe.⁊ l.qua actōe.§.seru9
sine ergo descriptio in libro malabiatoz fiat qz snia diffini-
tiua del snia bāni hoc fieri debere disponat siue qz occasiōe
snie ⁊ bāni fiat talis descriptio sup verbis dce reformatōis
includit̄. Hoc et coadiuuat̄ ex illis verbis quomō mō de-
notātibus ex significato verboz oem descriptionis formā
nō ergo vnam formā s3 quecūq3 formas ⁊ modos excogi
tabiles ut no.ff.de nego.gest.l.si popilli.⁊ idem ait in glo.
in verbo ipo gestu ver.Si aūt aliquo mō cōprehendāt.er-
go dcā verba descriptione ⁊ registratōes cōdemnatoz que
vnomō fiunt registra bānitoz que alio mō fiūt registra ma
lebiatoz que alio mō fiunt ⁊ generaliter quotcunq3 alie ⁊
sub quocūq3 modo facte ⁊ figurate reperirent̄ qz lex sic ge
neraliter lata est ut.d.l.in fraude in fi.dcā ergo verba ,ppter
eoz pgnātiam cōprehendūt singula generū ⁊ genera singu
loz. Nūc rñdeo ad obiectione fcām in pricium que pma frō
te est multū difficilis.s.q2 statutū supius alle.voluit tolli po
tētiā vindicādi nec tolli scripturā malabiatoz et solutione
cōdenationis fcā vel aliter bānito ⁊ condenato absoluto a
snia seu bāno que quidē vba latissima et p restitutōis spēm
liberatū remanere malabiatū ⁊ vere cōgruit eis hoc voca
bulum arguēdo ab ethimologia. Jō eim dicit̄ malabiat9 qz
malabiatus est male cū adhuc possit puniri p modū vindi-
cte ,put in dcō statuto describit̄ at in ,pposito ex dce refor-
mationis vigore restitutus est nō solū aduersos cōdemna-
tiones ⁊ bāna.S3 aduersus quascūq3 descriptiones ⁊ regi
stratōes quomō mō fcās ,ppterea uel ea occasione ita q2 re
stitutio intelligat̄ ee plenissima in hoc ergo casu nō ,puidit
statutum.vñ est casos omissus vñ remanet dispositione iuz
cōis.ff.de lib.⁊ posthu.l.cōmodissime d iure aūt cōi est no
tum q2 restituit9 aduersus actum incōtinēti reponit̄ in eodē
statu in quo erat ante actū ut.ff.de usu.l.videam9.§.infama
tia.ff.de mino.l.q2 si minor.§.restitutio sed si dci exbānīti ⁊
cōdemnati nō fuissent exbanniti nec cōdemnati in numero
malabiatoz descripti sine dubio nō possent offēdi ut.C.de
iudeis nullus ergo nec nō cū reponantur in eo statu in quo
erāt ante descriptiones pdcās. Preterea in dcā reforma-
tione est ei apposita clā derogatoria oium quorūcūq3 statu
toz ⁊ ordinametoz que dcē liberationi plenissime habent
in aliquo obuiare et si d eis esset facieda mentio spālis qui
bus voluit dcā reformatio ee generalis ac nomiatim ⁊ expsse
derogatum.Et inquātum dcm̄ statutū obstaret q2 re vā nō
obstat cū ut dixi non cōprehēdat nisi solum unū casum qñ
quis est liberatus uel exēptus aliquo mō a snia uel banno
aut ab utroq3 dū cum est liberat9 ⁊ exēptus a descriptioni
bus uniuersis.Et maxime cuz aduersus eas est plenissime
restitutus ut superius est expssū tñ illi statuto derogatū eēt
p reformatione pdcām que habuit potētiam derogandi.ff.
de leg.iij.si quis in prin.testamen fine dicam9 generale de-
rogationē ad illud statutū sufficere cū sit generaliter fcā si-
ue requirat̄ spālis cum et spāle derogatione cōtineat i3 non
sit vbis sigillatim statutū illud demonstrantib9 tex.est.C.de
pscrip.xxx.anno.l.oes ⁊.ff.d iur codici.l.i.diui.§.i3 facit qō
no.glo.C.de natura.li.in gl an.l.i.in gl.iij C.de sen.rescin.
nō posse.l.fi.ubi p clausulaz derogatoriam in rescripto cō
tentam impator tollit ius alteri quesitū ex snia qō est pōde
rādum in qōne ,pposita.Cōfirmat̄ qz ius offendēdi e que
situm offenso ex statuto.unde ,pzio statuto tolli pōt no.glo.
⁊ Cy.C.de pci.impera.of.l.quos.facit qō no.glo.in auth.
hoc inter liberos.C.de testa.⁊ facit optime qō no.Jnn.in
c.in nostra de iniu.⁊ dam.dat ubi ponit̄ notabile ⁊ quoti
dianum exemplū lex eim sequēs derogat pcedeti ⁊ eā cor
rigit i3 sigillatim de ea mētione nō faciat ut.ff.de legi.l.i3 ⁊
posteriores cum multis simlib9 dū glo.ordinariā hoc po-
nentem in corpe de nō eligen.scōo nube.§.gregoria in ver.
firme.cōcludo igit̄ ex pmissis dcm̄ exbānitum ⁊ cōdēnatū
⁊ alios

z alios vniuersos qui sub dicta reformatõe cõprehendunt qui in numero malebiatoꝝ z de aliqs libris descriptõnibus quibuscũqз si que alie apparẽt z hoc multũ ponderet z ad uertãt bãniti pdicti in deõ numero descripti q per hoc red dunt incolumes z saluaт status eoꝝ. Et hoc de primo pũcto ad plenũ volui tetigisse q aptitur z abreuiaт via decisionis alioꝝ punctoꝝ. Nũc descẽdo ad fin an si ante cãzellatione de libro malebiatoꝝ offẽsus est ad vindictã p offensum aut eius consorte vsqз in quartũ gradũ an sit tal' offensa punibilis. Et videt q nõ primo pp figurã malebiatoꝝ durantẽ que offensorez excusat. ff. de interro. act. l. de etate ibi sed scriptura durans z c. Que quidẽ scriptura in casu pposito siue pmisso vz sufficere attentu statuto pdicto dicente q scripti in libro malebiatoꝝ offendi possint ipune ad vindictã p personas in statuto descriptas. Sufficit ergo satisfactũ esse verbis statuti qui z a quib'. l. ꝑspexit de leg. iii. l. nõ aliter z qui contrariũ diceret offenderet vba legis qđ nõ lз. C. de leg. l. nõ dubiũ. z q inspicienda est pma figura z fin illam iudicandũ per aduersariũ alio nõ ostenso ut. C. de dic. diui. adri. l. fi. Et q cum reperiat inscriptus in numero malebiatoꝝ in dubio malebiatus cẽsendus est sicut descriptus in numero militũ vel tyronũ ut aduocatus matricule aut albo decurionũ. C. qui te. fa. pos. l. antepe. z l. ex eo. ff de mili. test. de execu. tu. l. si duas. § docet aute ver. z utiqз. ff. d albo scriben. l. i. z ii. C. de aduo. diuer. iudi. l. per hanc. Preterea sicut ad pbatione debiti fiscalis sufficit que esse relatum in numero debitoꝝ. C. de fi. instru. l. illate. C. de eden. l. iustũ est desideriũ sic ad probandũ quẽ malebiatũ vel bãnitum sufficit q inter ut ta fiscalia in tali numero sit relatus Preterea per hãc descriptione in publicis registris reptã i quasi possessione malebiatoꝝ vz existere sicuti descripti numero fabricensiũ aut alioꝝ curie ascriptoꝝ sola descriptõe vz esse in quasi possessione ut sic si liberos a tali nexu se dicant eis incũbat onus pbandi ut. C. de fabricen. l. signata li. x. cõiuncta. l. vis eius. C. de pba. z ff. de pba. l. circa z ff. de libe. cã. l. liberis. §. fi. z talis quis eẽ psumit' qualis ẽ habitus in quo inuenitur. ff. de iniũ. l. apud labeonẽ §. si quis virgines z ff. loca l si quis ignorãs z in. c. si iudex laycus de sen. exco. li. vi. Preterea ex pdicta descriptõne ita repta nõ est dubium q causaт quedã iusta crudelitas extimãdiverum esse qđ ita reperiť scriptũ. C. de pba. l. cum pcibus. C. de rei. l. monumentoꝝ. de cõtra. stip. l. optimã. C. de tu. de libe. l. cũ aliquis vñ cum qñ finium agitatur statur veterib' scripturis. ff. si regnũ. l. in finalibus. Siue agaт terre singulariũ psonaꝝ ut ibi siue dyocesiз z territoriũ ut plene no. p Inno. z Jo an. de pba. ex litteris. Sicut ergo quãta sit territoria diocesis z terre probaт p scripturas enunciãtes sic quãti z qui sint malebiati z bãniti probaт p publica documenta istud denotantia z ipsũ in dubio est eredendũ. Si ergo causaт iusta crudelitas ergo pbabilr ignoraт talẽ descriptum a descriptõe absolutũ debebat eum de absolutõe iusta scripturã cõstare ut sic oibus patens eẽt ut. ff. de insti. l. sз si pup. §. pscribere z. C. de sac. l. vna de pen. c. fi. li. vi. ff. de cõben. emp. l. i. in fi. si cer. pe. l. cũ qui in puincia excusaт ergo offendẽs a pena offensionis que inferť rõe doli cuз ab eo dolus absit ad. l. acquil. si putator z a pena culpe cũ nullam culpã cõmittere videaт qui iusta rõe motus in eã prorũpit imo z si rõ esset iniusta a pena que inferť rõe doli excusari vz offendens q illa rõ dolũ excludit. C. de plagiariis. l. plagij. C. d sicca. l. i. Et pro hac pte directe vz casus in terminis. ff. de li. cã l. igitur ubi seruus qui est in libertate moratus preterea scripture que erat ipso iure nulla omnino excusaт a dolo sine deiз scripturã crediderit aliqua iusta rõe motus sine iniusta preterea sicut fideiussor qui soluit creditori cũ iam debitor soluerat nõ iputaт si nõ pquesiuit an esset eidem ante solutũ ut. ff. mãdati l si fideiussor. § si cũ debitor sic nõ est iputandũ offendenti si nõ pquisiuit an descriptus esset liberatus a descriptõe illa. Pro hoc ẽt facit optie. ff. d adulte. l. pe. ubi scriptura repudij mulier missi a pena adulterij releuat nuptias cõtrahentẽ facit ẽt. c. ti. l. si adulteriũ. §. idez potioni. Preterea quod reperitur descriptum adhuc presumitur durare quo ad oẽs effectus tali descriptioni ab initio attributos nisi appareat reuocatio vnde cõstitutus procuratori dum adhuc durare presumitur nisi de reuocatione appareat. ff. mandati. l. qui mutuã. §. non ideo sic descriptus in libro malebiatorum quousqз descriptus apparet presumitur nõ reuocatus. Et hanc ptem reperio tenuisse Ja. de bel. z Ja. bu. in quodã eoꝝ cõsilio z in repetitionib' Jaco. bu.

hoc tangitur in dicto. §. ex cã. In contrarium q offensa facta in personam dicta scripta in numero malabiatorum veniat punienda pbaт q vires eius funditus sunt sublate p restitutione ut supra pbatum est in pmo discursu. Nõ est ergo cãzellatio attendenda ex quo vires scripture ad nihilũ quo ad oia funditus sunt reducte. C. de cõdi. sine cã. l. dissolute C. de solut' inducrũ. ff de actio. z obli. l. nõ figura pbaт z aliter q si a principio fuisset inuuliter descript' nõ posset offendi ut. l. iij. §. cõdemnatũ de re iudi. Idem ergo si ex post facto efficiaт inutilis scriptura q paria sunt a prin. intelligiť descriptum aut viliter z vires scripture totaliter extinctas ut oẽs iurib' maxime cum p viam restitutiõis hoc cõtingit que oẽm maculam abstergit z reducit que adesse prime nature nullo mõ corrupte ut. ff de na. resti. l. ij. z l. queris. C. de nup. l. impialis § utiqз z. C. de crimine sacrilegij l. sacrilegij. vñ iure fictione p restitutione obtentum quinde habeť ac si nunqз fuisset descriptus nõ possit offendi. ergo nec tñc ut tñ opereť fictio quantum veritas ut pз in toto titu. d capti. z. ff. de vsuca. l. vsuca. z l. si hijs qui p emptore imo quo ad quid potentior est q nõ recipit pbatione in cõtrariũ cuз sp dispõat sup falso. vñ oĩs pbatõ eẽt frustatoria. Preterea extinctis viribus scripture sola imago scripture remanet q nihil opari vz. l. i. in prin. C. de lati. lib. tolle. C. d inoffi. de. l. ij ibi z mane nome heredũ reliquisset z c. de reg. iu. l. imaginaria z. C. ad. l. iul. vestilla. l. vna ibi imaginez nõ statum z c. z. C. de iur' annulloꝝ aureoꝝ. l. ij. Preterea ad hoc ut malabiati possint offendi ipune. copu duo requirunť. s. qđ quis sit cõdemnatus. Item q sit in libro malabiatoꝝ descriptus lз in aliquo casu quis habeaт pro malabiato lз non sit descriptus in libro ut pз in deõ statuti qđ incipit quecũqз psona ver. z q quicũqз cõdenatus inter quos casus nõ cõputať iste de quo disceptaт ad pñs. Quod aũt regulariter necessario sit descriptio in libro apparet q nõ põt fieri indistincte sз oз q e xpimaт cã ex qua cõdenatus est z dies ut pз ex verbis statuti. vñ ante cõdenationem descriptio non est possibilis. Cõdemnatio aũt reducta est ad nõ esse z annullata est oĩs eius effectus p restitutione sicut annullaт p appellatione. ff. de infa. l. furti. ff. de iniur. testa. l. si quis exheredato. §. irritũ. ff. ad turpil. l. i. §. fi. cõiuncta. l. cũ z minores z. l. fi. C. si aduer. rem iudi. z de libe. z posthu. l. gallus. §. z quid si tñ. C. d sen. pas. l. i. z l. fi. z hoc credo verissimũ. Nũc rñdeo ad obiecta z ad auctoritates doctorum. z pmo nõ obstãt q dicit' descriptos posse offendi z iste descript' est q nõ rudiuer sunt accipiẽda verba sз intelligẽda sunt in descriptõe efficaci z viua nõ aũt penitus inutili z nulla ut d. §. cõdemnatũ z ista est interptatio declaratiua quam oia statuta recipiũt fm oẽs scribẽtes in materia interptatiõis statutoꝝ de qua per Ray. z Barto. in. l. oẽs populi z l. cunctos populos. Deĩn aũt descriptio omni efficacia caret p restitutione. imo qđ plus est fingiť nõ fcã z nedum q fingatur nõ fcã imo fingiť cãzellata. vnde est cãzellatio iure sñie que nõ minus opaт qз sñia iudicis. ff. de capti. z pmi. l. amissione §. qui deficiunt in glo. C. de here ante. gazaros z ante. credẽtes z in corpe vñ sumiť. Sз si cãzellatio vere eẽt fcã nulla eẽt dubitatio ergo z c. Item nõ ob. q cõtrariũ dicẽs offendit verba legis q nõ curaт de offensa verboꝝ si saluaт legis intentio. C. de legi. l. nõ dubium z ibi p Cy. Nõ obstat q descriptus in numero de eodẽ numero esse psumit' q cõcedo donec appareat remotio a numero. Sз hic apparet d remotione p deũm reformatione. Nõ ob. q reperiť in quasi possessione malabiatoꝝ p descriptionem q nego ex quo scriptura euacuata est ipso iure sicut est in pposita qõe. Nõ ob. q quis psumiť talis in quali habitu inueniť q cõcedo per nõ hñtes noticiam psonarum ut in cõtrariũ que in ignorantibus loquunť vñ a cõtrario in scientibus sec'. Nõ ob. q ex scriptura causaт iusta crudelitas sicut est in pposito q cõtrarium erat in ciuitate senatoꝝ deaз reformatione emanasse cũ apud rostra curiam posita sint z vniuersis patefcã. vñ nullus dicere reformatiõis potuit aũt põt pcendere ignorantiam in corpore ut fce noue cõstitutiones z. ff. de ori. iur. l. ij. §. exactis. in glo. in verbo p rostris p Jo. an. in dicta vi. Si ergo offensor ignorauit ignorãtia eius fuit supina cuius ignorãtie cõsideratio nõ habeť. ff. de re. iu. z fac. igno. l. nec supina. Supina eim negligentia obijciť ei qui ignorat id qđ oẽs intelligunt ita qđ in ignorãtia solus est ut. l. regula. §. sed cuз facti z. l. plurimum eo. ti. no glo. C. de piculo tu. l. si tutor. Non ob. q stãdum est scripturis et antiquis z potissime in registro regis q cõcedo donec pbetur cõtrarium. Et ita oia illa in

ra loquunt᷑. Sed hic Bartolus pbat᷑ apte q̄ nō est de mune-ro malabiatoꝝ cū sit in integrū plenissime restitutus ut. s. Non ob. ēt q̄ iniusta rō ne dū iusta que excusat a dolo quia hoc cōcedo de plano ponēdo pro cōstanti q̄ quis ignora-uit sed qñ rō est iniusta non p̄sumitur quis ignorasse qḋ se ignorasse allegat al' vnusquisq; ō facili penā grauissimā eui-tare possꝫ aliquā cām allegando ignorātie quātumcūq; iniu-stā. Et iō in hoc casu notāter dixit Ja. bu. allegātē tale igno-rantiā incūbere onus probandi q: degenerat p̄sumptio īnie cōtra eū in. d. l. plagij sic et dixit Inno. de cōsti. c. cognoscen-tes q̄ cōstitutio publice diuulgata ligat ignorātes nisi de eo-rū ignorātia sint parati probare dilucide. Nunc ad ppo-situꝫ reducedo q: dcā reformatio erat publice diuulgata. nō p̄sumitur offensor eius ignorātiam habuisse ꝛ sic in fcō er-rasse qḋ notorie oībus apparebat. Et hoc tenet dy. ex pſse ō reg. iur. c. ignorātia. Sed si allegat se errasse in iure. i. an dcā scriptura ꝛ registratio malabiatoꝝ cōis dce reformatōis ha-beri deberet pro cācellata ꝛ canzellari deberet ꝛ an aduer-sus eam cēt dicte reformatōis rigore in integruꝫ restitutus bñ crederet᷑ sibi p̄stito purgatōis iuramento. C. de his qui ad ecc. cōfu. l. psin. §. pe. C. de iure delibe. l. fi. §. incōputarōe in glo. §. verū amotaꝝ. l. marcellus in gl. de re mili. l. nō oēs §. a barbaris ut eni ipsa ignorātia iure idiotis āneza vñ sec? extimatio si offensor erat inreperitus nō eni ignorātiā iur. allegare pōt que sue professioni ꝯdicit ex toto. C. de mune. patri. l. professio li. x. ꝛ qui ꝛ aduersus quos. l. i. ꝛ ibi per cy. lꝫ aūt ideo te sacrō credat᷑ allegātis se credidisse potuisse vindictā ipme facere ꝛ p hoc excusat᷑ a pena que iponitur rōe doli iuri uel p̄sumpti. Non tñ excusat᷑ a pena que ipont᷑ tur rōe late culpe que cōmittit᷑ eo q̄ nō cōsuluit peritiores quos cōsulere potuit cū in loco insigni cōsisteret in quo erāt copia peritoꝝ ꝛ ēt in locis circūstantibus ꝛ uicinis ut. ff. ō bo. pos. l. in bonoꝝ de rescripti c. statutū ꝛ si pbaret q̄ eos cōsuluisset ꝛ q̄ cōsulti dixissent dcm̄ malabiatū pro malabi-ato haberi debere nō obstāte reformatōe p̄dicta ab oi pena puto offensore exēptū qm̄ nec in dolo fuit nec in aliq̄ culpa ex quo pitiores cōsuluit quoꝝ consilio standū est ut. C. de re mili. l. semel li. xij. ff. de uen. inspi. l. i. ff. si mēsor falsum mo-dū dixerit. l. i. in ti. de nō alie. §. qrvero leonis. Nō ob. aucto-ritas dictoꝝ doctoꝝ. s. Ja. de bel. ꝛ Ja bu. q: ambo loquū-tur cū bānita sñia cōdenatoria cā canzellant᷑ vel pro cāzellat᷑ habent᷑ per actū solutōis eius qḋ in sñia continet᷑ que fit in loco priuato cui? solutionis pbabilius p̄tendit᷑ ignorantia ut l. fi. ꝓ suo de iur. ꝛ fac igno. l. plurimū. Ibi loquūtur sim-plr per solutionē. In pposito aūt talis cōdenatus ꝛ bānit? est liberatus ꝛ exēptus per actū notoriū oībus publice ap-parente cuius nulla ignorātia allegari pōt. Ite per restōem aduersus sniam ꝛ banum ꝛ aduersus descriptoēs qualcū-q; cum introducte cuiusdā fictōis mirabil' oem maculaꝫ ꝛ descriptoēm penit? abolentis vt casus dcōꝝ auctoꝝ est pe-nitus diuersus nō autē bānis uel aduersus ꝛ ista sufficiant de scdo. Supest igit᷑ ut de tertio videamus scꝫ quid iuris de auxiliatorib? ꝛ fauētibus exteris nō coniunctis offendentib? ad vindictā uel cōiunct's sꝫ nō infra quartū gradum. Et in hoc breuiter me expedio q: si ponerem? simplr offensaꝫ se vindicātis nō cadere in nomē delicti ꝛ p ipsaꝫ delictū non ꝯbi nec et auxiliātes ꝛ aliq accessoriꝫ ꝯberet l' eent vliaten? puniedi. ff. ō fur. l. si his qui re. §. si cū eiusꝫ ibi casus. Sꝫ vbi delictū cōmittit᷑ sicut est in ueste pposito lꝫ pncipali dat᷑ ipu-nitas per aliquā cām non cōcurrente in psonā fauētis sicut est in exeplo p̄missō tunc punitur accedēs delicto lꝫ pncipa-lis nullā penā incurrat ut. l. qui seruo. ff. de fur. ꝛ ibi p bar. vnde qui gladiū posuit in manu furētis de homicidio inde secuto punit᷑ lꝫ furiosus nullatenus puniat᷑ ad l. acquil. qua actōe. §. celsus ibi casus ꝛ. l. qui occidit §. pe. ff. de sicca. l. ni-hil in glo. coniuncta glo. ff. de offi. p̄si. diuus marcus. Hec aūt dico si starem? in terminis iur. cōis sed p formā statuti positi sub rubrica de pena facietis vindictam qḋ incipit nul-la psona ēt associantibus dat᷑ immunitas ut pꝫ in ver. qḋ que-cūq; psona nō tamen cōceditur si associantes eent forenses vt pꝫ in seq. ver. qui incipit. ꝛ q̄ predcā dum dicit oia ꝛ sin-gula ꝛ c. p quem ver modificant᷑ oīa p̄cedentia ꝛ ad eues restringantur. De quarto. s. qua pena veniat puniēdus of-fendēs offendēs ad vindictā filii succinte ptranseo q: apparet decisio ex iam dictis in scdo pncipali puncto. Et cōcludo q̄ aut offendēs ad vīdictā cui aūt licita erat offensio ex forma statuti i dolo uero al' p̄sūpto qḋ qñ sit ex p̄dcis appet ꝛ pu-nit᷑ vꝫ i penis i statut᷑ cōtēꝫ aut nō fuit i dolo sꝫ i culpa ꝛ tūc

excusat᷑ ab oi pena dolū requirente ut iaꝫ dcm̄ ē in dcō scdo discursu ꝛ solū puiēd? veiet rōe culpe vñ erit arbitraria pe-na ff. de penis. l. hodie. dūꝫ tñ nulla pena capitalis sibi iponat᷑. Dicit eim Bar. nullam cām reperiri in quo ex culpa et la-ta pena capitalis possit imponi. ff. de sicca. l. in lege ꝛ verū dicit dum cōcludit lataꝫ culpā nō equipari dolo in penis in-ponendis. Sed dum infert nullū reperiri casum in quo ex lata culpa quis capitaliter puniat᷑ in hoc nō vide-tur vera ei? opi. pbat᷑. C. de priua. carce. l. vnica. C. ad. l. iul. de vi. l. fi. C. nemini licere signum saluatoris in rub. vbi ex sola negligentia in latam culpā cadentem officialis punit᷑ ad mortem ꝛ bona ei? cōfiscant᷑. De quinto ꝛ vltimo an malabiatus possit occidi de iure attenta forma statuti pun-ctus est pulcher ꝛ dubiū hic facit q: statutum dicit q̄ offen-di pōt quacūq; offensa et grauissima quā glo. sub dubio fo-te ad mortem extendit. C. nemini licere signū salua. l. i. alle. ff. de penis. l. vlt. Et pro hoc q: in dcō statuto disponit᷑ qḋ offendi possit quēadmodū exbānni ꝛ aliud statutum de ex-bānitis loquēs dicit exbānitum offendi posse ꝛ q̄ illud sta-tutum simpliciter intelligat᷑ ꝛ nullam glosatione aut inter-ptationem cōtineat. Quid tñ sit de iure ad p̄ns nō discutio cum supra decisum sit ꝛ appareat supradcm̄ offendi posse ꝛ p̄ūctus est subtilis ꝛ dubius ꝛ me excuset importunia in-festatio cōsilium expectant᷑. Ang. de perusio ꝛ c. cclxxxix.

Si statutum exigat pximiores agnatos occisi citandos ad accusationeꝫ occisoris. An sufficiat citatio fcā de vno ꝛ an possit per alios accusatio replicari ꝛ quō ꝛ qñ ꝛ coram quo iudice ꝛ de masculino cū feminino genere qñ cōpre-hendunt Rubrica ꝛ c.

Iso Facto ꝛ stat. p̄dict. considerādum ꝛ inuestigādum est pmo an dcā interlo-cutoria qua pnūciatum est maleficiū nō eē pu-nibile ꝛ potuisse impune cōmitti fuerit recte ꝛ iuste lata vel nō. Si eiꝫ recta late fuerit lꝫ nō rite frustra in-cetat᷑ an de nouo accusatio possit institui. esset enim frustato-ria. si aūt nō fuit recte ꝛ iuste lata imo ex falsa cā q: dictus occisus impune occidi nō potuit tūc est rñdendum ad que-situm super quo dico q̄ cum statutū desideret citari proxi-miores agnatos occisi. Nō ergo sufficit vnū citari sed oēs pximiores ad accusandū habiles citandi sunt sic eim intel-ligēda est dcā oratio indefinita. ff. quib? ex cau. in pos ut. l. hoc aūt. §. nō defendi ver. sin aūt nō hꝫ tutores. Nec distin-guit statutū mares ꝛ feminas vnde ut cōprehendant᷑ hoc uesu mulieres ita masculi de leg. iij. l. qui duos mulos cōpre-hēdit eim masculinū de sui significato regulariter femini-num. ff. de ver. signi. l. i. imo notāter dixit Jo an. q̄ qñ pro-fert᷑ a lege sicut in qōne pposita semp cōtinet᷑ femininum nisi in. l. ꝯtrarium caueat᷑ de elec. c. fi. li. vj in pma glo. Et ma-sculinum hoc casu cōprehēdere femininū est utile rei publi-ce cuius interest puniri maleficia maxime ptēntaria sicut ē homicidiū ad. l. acquil. ita vulneratus. Adiuuādum est ergo dcm̄ statutum et interptatōe ad hōc fauorem tendēte. ff ō cōdi. ꝛ demō. hoc mō. Nec dicat quis nō pnineri feminas hoc uesu cū q̄ femine nō psit leuare faydam vel et inimici-tiam ut no. glo. smaruꝫ quā alibi nō inueni in. x. col. qui feu. da. pos. c. i. in glo. in ver. hoc aūt in fi. Pro qua videt᷑ ca-sus. ff. qui pe. tu. l. fi. §. vir. ōr intelligo de inimicitia p quaꝫ extraiudiciale vindictā veniēdum sit hoc eim verisimile nō aūt mulieres ut. d. gl. Vindicta aūt iudicialis bene spectat ad mulieres si uolūt que suorum iniuriā prosequunt᷑. C. ad turpil. l. si femina. C. qui accu. nō pos. l. nō ignorabat insti. ō susper. tu. §. oñs ꝛ in sorore ppie est casus. C. de his qui. ut indig. l. sororē ꝛ psequit᷑ tūc soror dolore pprium ut. j. incōtinenti subnectā. Supest ut uideam? an satisfact? sit statuto p generale pclama videt᷑ q̄ sic ne alias dicam? reꝫ posse in infinitū abire qḋ esset absurdū cum infinitas sit vi-tanda ꝛ p hac pte videt᷑ gl. ordinaria in. d. l. hoc aūt. §. nō defendi in. d. ver. sin aūt. Et hoc tꝫ Bar. ibi dicēs q̄ ita ob-seruat cōsuetudo. C. de remis. pigno. l. si eo tpe. Cōtra-rium credo verū ex quo cōstabat ꝛ erat notoriū dcās soro-res uiuere ꝛ ambas ee in territorio requirent᷑. p hoc uide-tur casus. ff. de uē. inspi. l. i. §. de inspiciēdo ibi his ad quos ea res ptinet pcuratorib? eoꝝ ue ꝛ eade. l. §. denūciari qui hoc pbat aptius ubi eim negociuꝫ tangit aliquos singulari-ter nominatim sunt citādi no p generale pclama ut dcis iu-ribus pbat᷑. ff. de seruu. ru. p̄dio. l. p fūdum extra de consti. c. cognoscētes. Istas aūt sorores tangit ius accusandi singu-lariter ꝛ iure pprio qñ dolorem ppriū psequūtur ex cede

fratris

fratris earum per quā nō solum ipsis sed toti generi inter fecti iniuria atrocissima est illata. ff. de lib. cā. l. ij. ibi ad dolo rē nostrū ⁊ iniuriā nostrā porrigatur ⁊ in. l. sequēti dīr q̄ ad ocīm iniuriā propulsandā mater ⁊ sorores ēt admittuntur. Nō ob. q̄ qō fit fil' ad cuius defensam nō debet mulieres admitti ut. l. feminis. ff. de procur. ⁊. C. de peur. alienā facīi optime ad p̄dicta. C. de senatuscōsul. claudia no. l. vij. ibi ⁊ sit pessimū dedecus cognationis sue. Pro hac pte q̄ non sufficiat generale ꝓclama satis ꝓbatur in cor. de heredi. ⁊ fal. §. hinc nobis vbi cū heres meruens legatarios ⁊ credi tores cōficit inuētariū sigillatim vȝ facere citari eosdē ut ibi probat' cōiuncta glo. in ver. sed qualr. Mō de ēt tenere vī gl. apertissime. C. si ut se ab here. absti. anté. si oēs ibi cū aduer sus aditionis actum petitur restō oēs creditores qui ex actu ledi possunt citandi sunt ⁊ glo. exponit ibi saltē ad domū p l. ut pfectius. C. de ānali excep. Ita igi' in ꝓposito cō ab sorbet' ius accusandi facta inquisitōe ⁊ citatōe qō sororib' cōpetit iui proprio noiatim citande fuerūt alias si nō requi ritur citatio noiatim de his cur de alijs nō ꝓximioribus fa cta est ⁊ cur ēt ut audio obseruatur semp noiatim citationē fieri in talibus de his ad quos p̄ncipaliter ptinet nō video rōem quare aut eni dicte sorores nō includunt' sub vbis sta tuti ⁊ tunc nec noiatim nec per ꝓclama. Aut includunt' ⁊ citari debēt noiatim ut citantur ⁊ alij cōratio diuersitat' red di nō possit qō autem includant' superius est exp̄ssum. Nō ob. glo. §. nō defendi q̄ ibi illi qui vocabant' nullu3 ius nec interesse p̄tendebant nec eis ius defensionis iure ꝓprio cō petebat sed lex solū voluit amicos ⁊ alios citari quos ex ca ritat' affectu est verisimile cōtentū fili' nō relinquere inde fensum. Nō ob. l. si eo tpe q̄ illa. l. multis modis intelligit' vno modo q̄ ibi citabant' per generale. l. ꝓclama q̄ eoru3 nomina ignorabant' vn̄ non erat possibilis citatio spāl' me rito venit ad illam q̄ necessitas soluta est oī lege in ꝓposito autem notoriū erat dcās sorores sup̄esse. Scd̄o modo intel ligitur q̄ ibi fit casus spālis ⁊ ita intelligit ibi Ja. bu. in lec. Et si ita est facit tunc pro nō ꝯ cum necessario sit in ꝯtrarium iuris cōe. Tertio q̄ ibi fuit factū ꝓclama generale non tamē generalissimū sine vlla specificatōe psonarum creditoꝝ imo in eodē oēs nominati fuerunt al'. tale ꝓclama non p̄iudica ret eis de quoꝝ preiudicio agi'. Et hanc opi. tenuit alber. galeotti ⁊ doc. Jo. an in addi. secutus fuit idē dicens q̄ si i platea vel vicinia fuit publice p̄conizatum q̄ si aliquis ī bo nis eius ꝯ quē desideratur missio ex scd̄o decreto aliqd̄ ius haberet vel illa bona defendere vellet infra certū diē veni ret ⁊ non venit tn̄ creditor habēs iura potiora illo qui mis sus est audiedus est cū petit reuocari illud s̄m decretū quia forma citationis a iure data seruāda est. l. iij. §. p̄tor de dā. infec. de qua forma ēt habet' de dolo ⁊ cōtu. c. cūm in glo. fi. ⁊ de eo qui mittitur in possessionē. c. fi. vnde non li3 ab ea recedere. ff. mandati. l. diligeter. ff. de trāsac. l. cum hij § si p̄ tor. C. de sen. l. ꝓlatam vox eni preconia paucis innotescit ut. l. cōsentaneum ⁊ autē. qui sci'. C. quō ⁊ quādo iu. ⁊ ita tenet Jo p̄dictus in spec. in p̄mo ⁊ scd̄o decre. §. nūc dica mus ver. sed pone q̄ vnus in addi. Ex quibus cōcludo di ctas sorores in statuto includi ⁊ eas a potentia accusandi p illam solā citatione generalem de qua supius dcm̄ est nō fo re exclusas nisi dictum statutū ꝯtrariam interp̄tationē in loco habuit cōmuni q̄ tunc non est recededū a stillo ⁊ interp̄ta tione cōtinua ut l. si de interp̄tatōe ⁊. ff. de legib' ⁊. C. de i iur. l. fi. Restat videre an corā alio doctore suppetat accusā di potētia cū dupl'r hec iurisdictio sit p̄uenta p inquisitionis ꝓcessū ⁊ per psonale capturā qō non solū sufficit ex forma statuti imo de iure cōi vt de captura no. Jo. an in. c. i. de ob li. ad rōcinia. Et dico q̄ non obstat dcā p̄uentio quin possit in alia curia accusari. Ratio q̄ instantia incohata p inqui rētem ēt terminata ⁊ finita p ꝓnūciatione quā fecit ⁊ p re latione homicide. ff. de accu. l. cum tina ō re iudi. l. acta. Cū ergo ꝓcessus sit circūductus pereūt viros eius ut. l. ⁊ post edictū. §. circūducto. ff. de iudi. nam perempta instātia perunt oia acta iudicij respicientia meram ordinatione ut no. in. l. p peradum. §. ⁊ si quidē ⁊ ibi per Bar plenius iudi. sol. l. cū fue mortua ⁊. C. de eden. l. hijs apud quē. vn̄ in nouo iudi cio oēs dilatorie ⁊ declinatorie psit opponi ac si nunq̄ pri mū iudiciū incohatū fuisset ut dcis iurib' ꝓbat'. vn̄ cōclu do et corām alio rectore accusationē3 fieri posse. Et ita dico ego Ange. ⁊c.

cc.

Capl'a pacis inter ianuenses ⁊ venetos circa quorum aliqua dubitat' an ianuenses possint nauigare bona fide in gulfo venetoꝝ ⁊ si sic an possint applicare libere ad porta venetorum in dcō gulfo ⁊ si sic an possit cogi soluere mato ra data solito ⁊c.

Hema Est tale inter cetera capitula pa cis inite inter dn̄os ianuenses ex pte una ⁊ dn̄os venetos ex alia infrascriptum capitulū tenoris ⁊ cōtinētie infrascripte reperit'. Itē cōuenerunt ut supra q̄ cōe ianue seu aliqui fideles vel subditi sui nō ibunt cū galeis seu nauigijs armat' inter gul fum dn̄i ducis ⁊ cōis venetiaꝝ in fauore vel dānum alicui' psone ō mundo saluo si esent nauigia que irent pure vel bo na fide cum mercationibus vel in actu vel occasione mer cādi dum tn̄ ipa nauigia nō possint p̄stare aliqd̄ auxiliū vel fauorem publice vel occulte directe vel indirecte aliquibus inimicis vel rebellibus dci dn̄i ducis ⁊ cōis venetiaꝝ inter dcm̄ gulfum. Et ecōtra ipe dn̄s dux ⁊ cōe venetiaꝝ seu ali qui eius fideles vel subditi nō ibūt cū nauigijs armat' a por tu pisano usq̄ insilitam in fauore vel dānum alicuius pso ne de mūdo p modum superi' dcm̄ de ianuēsibus inter gul fum venetiaꝝ. Primū dubium est an iniunis ⁊ ꝓhiben tib' venetis possint ianuēses eoru3q̄ subditi ⁊ fideles bona fide ex cā mercantie nauigare inter dcm̄ gulfum. Scd̄o an ianuēses cum suis nauibus nō armatis s3 ad mercātiam paratis possint applicare ad portus dn̄i ducis q̄ cōis vene tiaꝝ existes inter gulfum adeo q̄ dcūs dn̄s dux ⁊ cōe vene tiaꝝ nō possit īpedire applicationē ipaꝝ nauiū ad dcōs por tus. Tertio an p̄suppofito q̄ possint ianuēses cū suis na uib' nō armat' applicare ad dcōs port' possit tn̄ dux ⁊ cōe venetiaꝝ osta introit' ⁊ ingressus in dcis portib' ultra so litū p modū statuti vel alteri' dispositionis.

Jrcunscripta Pactoꝝ serie pmu' inquira mus an ianuēsibus aut alijs nauigādi potētia in ter gulfum possit per venetos iuridice interdci ⁊ sup hoc cōsidero nauarcoꝝ seu nauigātiu3 triplex gen'. Quidam eīm sunt nauigātes exercētes piraticam prauitatē aut p̄ncipis aut xp̄iani generis inimici. Et istis nedum qō possit nauigādi licētia interdici. imo auctoritate ꝓpria capi ⁊ spoliari psit. C. de fur. autē. nauigia ⁊ in corpe unde so mit'. Istoꝝ eīm nauigātium iniquissimum ⁊ pessimū gen' est ut ibi ⁊. ff. de cap. l. postliminiū. §. a piratis. Quida3 sunt nauigātes ex cā necessaria sicuti sunt nauarci spēs anōna rias deferētes ad rem publicā p̄ncipis aut ēt romanoꝝ. Et istis nedū q̄ possit nauigādi potētia interdici. imo debēt oī securitate poteri nec debēt aliquas cōmissiones pati aut ge nus nocendi s3 venientes ⁊ remanētes debēt ab oī inquietu dine ab oiq3 molestia ee securi. vn̄ nec grauedie nauigij sub vocabulo aut forma datij aut introitus quouis noie mole stari. Et ꝯtrarium facietes. x. libras auri penā sustinēt fisci iuri bus applicādam. C. de nauiculis. l. i. li. xj. Quinimo nedum q̄ aliquā inquietudinē pati possent p quā venietes aut re meātes plenissima nauigandi libertate fruant' imo iudices vniuersi quarūcunq̄ diocesim ad nauigatione cōmitudam tales nauarios d3 vrgere cū ꝓsperior ful. unitat cū fabinetis p̄textu sunt in nauigādo remissi ut. l. fi. C. de nauicularijs li. xij. De istis aūt duob' generibus nauigātium seu nauar coꝝ ad p̄ns nō querit'. Tertium aūt nauarcoꝝ genus est qui mercatiius ⁊ alijs licitis ⁊ honestis p mare discurrūt ⁊ de his querit pun ctus ⁊ thema p̄fatum ⁊ in hoc genere naui gātium cōsiderādum est. Primo an eis possit de iure cōi nauigatio interdici. Secūdo qui iure ex forma pactoꝝ. Sup p̄ma frōte videt' nō posse ianuēsibus aut alijs interdici qm̄ mare ⁊ maris littora ūt aer ⁊ aqua ꝓfluens oib' sunt cōia nō solum iure naturali p̄me. imo et iure gentium. Et iō nemo p mare aut ad maris litus. aūt accedere ꝓhibet' insti. de re. di. l. quedā. Quinimo ⁊ flumina p̄henia ⁊ ppetua que na uigabilia sunt ⁊ portus ipsorum publica sunt. vn̄ ius naui gādi ⁊ piscādi cōpetit vniuersis eo. ti. §. flumina ⁊ ibi glo. ponit exemplū ō flumine padus ⁊ reni accedere. li3 ergo ad portus littora atq3 ripas ut. d. §. ⁊. § riparꝝ ⁊. §. littoꝝ eo. ti. ⁊. ff. de reꝝ diui. l. riparꝝ imo qō fortius est inter dicētes vti piscationib' ⁊ nauigijs in mari aut in fluminib' p̄dict' in iuriaꝝ tenet'. ff. de iniu. l. iniuriaꝝ. §. si quis me. Septa igit' videt' qō p̄ma. l. q̄ et circūscripta pcōrum figura ianuēses. imo nec alij ꝓhiberi psit cū eoꝝ nauilijs ad mercaturā intra re gulfum p̄dcm̄. In ꝯtrarium q̄ ianuēses ꝯfitent' li3 p vba enūciatiua gulfu3 venetoꝝ ee. vn̄ p̄iudicat eis dcā cōfessio li3 in enūciatiue emanet. C. de p̄bē. fil. l. optimā de le. iij. l. p̄

dijs.§. z balneus in uerbo emptiōis dñ allegat.l.optimā z
C.de iur.delib.l.cum aliquis z ibi p cy.Et lz hoc ianuēses
non asseruissent tñ negari non pōt q per tpa longissima ve
neti z eoꝝ signoria fuerunt z sunt in quasi possessione dci
gulfi vnde rōe possessionis longissime in qua fuerūt z sunt
circūscripta forma pactoꝝ possent veneti ianuēsibus z alijs
quibuscūq3 interdicere potētiā3 nauigandi nauigare uolēti
bus p eorū gulfum.ff.de iniur.l.sane ibi casus sm Ray.de
forliuio qui expresse exēplum ponit de gulfo venetorum
Nec ob.si dicat mare z loca publica que in usu publico sūt
vt hec z si.nullo pscribunt tpe ut.ff.de usuc.l.vsuca.z.ff.
de via publica.l.viā publicā qm que publica sunt z in vsu
publico illa iur.gentium cōia sunt in quibus nulla cadit vsu
capio ut.l.fi.ff de vsuc.q2 cōcedo illud de plano si ex hac lō
gissima possessione dñm acquirere deliniꝰ eoꝝ que nobis
iur.gentiū sunt cōia.Sed per ipsā possessionē bene acqui
mus ius qodā excipiedi ut de possessione nō expellamur cu
ius possessionis effectꝰ est duplex. Primo q si turbamur
in ea agere possumus ꝯ turbantē ut.d.l.sane ibi.casus. Se
cundus q anteq3 expellamur pꝓhibere possumus ne quis i
tret locū a nobis possum nobis inuitis vsi probibere pos
sumus rōe possessionis nauigationē z piscatōem maris z
fluminis que nobis sunt cōia iur.gentiū tex est sm opi.ap
probatā z uerā ff de dñior.z tem.pscrip.l.si quisq3 hoc idē
glo.tenet insti.de rerū diui.§ flumina in uerbo oibus bane
ēt bar.approbauit in.d.l.fi.de vsuc. Et hac consideratione
quasi possessionis attenta recte uicunt veneti gulfu3 z por
tus suos esse sicut z fundū colente rōe culture z vsus dicū
tur fundum suum esse suus.ff.de ori.iur.l.ij.circa pn.que in
cipit no ar.z nō est alibi illa glo.facit ad pdicta.ff.ō acqui.
re.do.l in.vbi aucupari uolentes possumus pꝓhibere ne in
trent loca a nobis possessa vnde ex pmissis cōcludo q non
iur dñij sed possessiōis quā habēt veneti dci gulfi nauigātes
ipedire z pꝓhibere possunt donec in possessione sunt exce
ptis nauiculariis delegat spes trāsferentibꝰ ad pncipez aut
rem publicā romanorum qui nullā inquietudine pati psit ut
d.l.cum nauiculariis.z hoc cōcludo solum attento z inspe
cto iur cōi pactoꝝ pdictoꝝ3 forma funditus circumscripta.

Superest igit ut uideamus an ianuēses nauigare uolētes
p dcm gulfum cū dcis nauibꝰ ad mercādum possint iur.lici
to pꝓhiberi.Et pma frōte uidet q sic q per formā dcōrum
pactoꝝ nō apparet q ueneti astrinxerunt se ianuēsibꝰ ut ipi
p eoꝝ gulfum nauigia nō possent ducere.imo ianuēses ve
netis pmiserūt nō ducere nisi certo mō z forma in themā
te denotato.Cum ergo tenor z forma pactoꝝ ad nihil ve
netos astringat ergo vi pactoꝝ ueneti nō astringant sicut
nec iur.cōi et sunt astricti pcā eīm z stipulatōes nō obligāt
pmittētes ultra uel ad aliud q3 tenor vborum designet.ff.
de v ob l.quicqd astringede.Sunt eīm obligationes odio
se iō restringēde z ex hac eā cōmuio ad minimū reducunt
in dubijs ut l.semp in stipulatōibus de re.iur.cum concor.
ibi alleg. In 2ium q ianuēses z eoꝝ subditi obstantes
pcō pdcō nō psit ad uenetis pꝓhiberi nauigare inter dictum
gulfum ondit euidēter dcm capitulū in themate descriptu3
usq3 ad v Et ecōuerso lz tres ptes z ita tria contmet pma
ps est indifferēter nauigationis pꝓhibitiua cum nauigaret
cum armatis nauigijs in fauorē uel dānum alicuiꝰ psone ō
mundo q istud fieri nō liceat z ista pars durat usq3 ibi sal
uo si eent nauigia ibi est scda pars dicti capituli in qua pdi
cta nauigādi denegata licētia cum armatis nauigijs modi
ficat ut nō uindicet sibi locum cū cōtingeret nauigia pnci
paliter nō ire in fauorem uel dānum alicuius psone sz irēt
pure z bona fide cū mercationibꝰ ul in actu mercādi ergo
casu isto negari nō pōt pmissam eē ianuēsibus z eoꝝ sub
ditis z fidelibus nauigādi licētiam. z hoc importat dictio
illa saluo que est cōiunctio pcedentium modificatiua ut.ff.si.
cert.pe l.item labeo circa finem pncipij in glosella que inci
pit pure z finit q2 nō dixit saluo q infra dicam. Quinimo
tāta est uirtus modificatōis pdicte q ubi non inuenit quid
modificet oratione pcedētem extinguit z adnugatione re
soluit.ff ō le.i.l.si quis a filio.§.i.in glo. Pro hoc optime
qui.mo.pi.uel ipo.sol.l.sicut.§.i.in tex.cōiūcta gl in vbo sal
uo ē igit uirtꝰ huiꝰ modificatōis adiecte p illud saluo z c.ut
sicut pcedēs oratōis pticula pꝓhibitōis nauigādi cū armatis
nauigijs in dānū uel fauore alicuiꝰ psone significat demō
strat ita i hoc cāu cū nauigari ptigit pncipalr cū mercātie si
ue mercature z bona fide licita sit nauigatio z pmissa ia
nuēsibꝰ z eoꝝ subdits z ista pmissio e indiscreta z nūs nullā

limitatō3 in se cōtinēs nisi vnā que sequit in ver.dūm ipsa
nauigia in quo ver.ponit tertia pars dicti capituli restrigēs
modificatione pdcam.s.q et cāe mercature nō sic licitū na
uigare pstando auxiliu3 vel fauore publice vel occulte dire
cte uel indirecte aliquibus inimicis uel rebellibꝰ dñi ducis
venetiaꝝ z cōis venetiaꝝ.vñ cōiunctis his duabus vltimis
ptibus dci capituli colligit manifeste q ꝯhetes uoluerūt eē
licitā3 nauigatione cā mercature z bona fide simpliciter z
indistincte dūmodo nauigātes abstineāt in pꝓhibēdo au
lium uel fauorē inimicis aut rebellibꝰ dcis ducis z cōis ve
netiarū. Illa ergo dictio dūmū que est exceptiua falsificat
regulam z generale potētiam z licētiam nauigādi cā mer
cature solum in casu pdcō cum pstaret dcm auxiliu3 aut fa
uorem in oibus ergo illis casibꝰ regula manet firma z illi
bata nauigādi licētia cā mercature. Uirtus eī3 exceptionis
est solum in casu excepto falsificare regulā. In casibus aūt
nō exceptis fortificare z illam cōfirmare in co.de nō alie.
§.ut aūt z.ff.de testa.mili.l.tribunus.§.si.plene p Dy.de
re.iur.li.vj.in rub in vlti.q.Si igit z in alio casu nauigandi
licētia inter gulfum pdcūm cā mercature z bona fide est p
missa.ergo nō pōt eisdē talis licētia p uenetos denegari q
series pma facientis licitam nauigationē repugnat qm ad il
licitam traheret si diceremꝰ interdictione nauigādi eē iūdi
cam z eam posse fieri ēt ō iure. Et hoc ēt pꝓbat efficaci rōe
q cum expacti tenore dcā nauigatio sit licita necessario o3
intelligi ut verba pacti aliquid operent q sit licitū venetꝫ eā
pꝓhibentibꝰ alias ad quid de licētia nauigandi bona fide z
ex cā mercature erat necesse in pactū deducere. Cū iur.gē
tium z ciuili vnicuiq3 pateat talis potētia negādi ut supius
est expssum in pmo principali discursu debent aūt verba cū
psit aliquid opari.ff.de le.i.l.si qn.ff.de vsur.l.si stipulatꝰ z
ff.ad munici.l.i.in fi. Nec ei3 pacta in fraude aut supuacuo
sunt metiēda.l.nēgen.§.sed si fraudādi.ff.de pac. Hoc autē
supuacuum fuerit oīo nisi trahamus ad casum istū ut sit licē
tia nauigādi et venetis pꝓhibentibus z q frustra pcibꝰ ipe
trat qō a iuz eīn cōcedit ut.l.una.C.ō thesau.li.x.facit opti
me ad predcā qō no.C.ō inoffi.testa.l.si qn. Preterea hic
z aduertat bene cū alicui cōcedit licētia intrādi p intrandi
p alienum incōtinenti eā cōcedens obligat ad pati.ff.ō ser
uitu.l.ut pomum lz eīm nō cōstituat seruitus pdialis nec p
sonalis tn ad ipm pati bene ōbit obligatio ex simplici licē
tia ut ibi z seruit.ru.pdto.l.veluti cōiuncta glo. z facit eo.ti.
l.pecoris in fi.glo.magne de vsufru.l.damnas z.l.fundi q
aūt ianuēses z eoꝝ subditi z fideles de uoluntate dcōrū ve
netoꝝ hēant licētiā nauigādi inter gulfū ipoꝝ3 bona fide z
cā mercātie tenor dci pacti designat nō ergo pōt dcā licētia
reuocari ex penitētia.C.de actio. z obli.l.sicut. Nec ob.q
veneti ex figura verboꝝ nō uident ianuēsibus aliquid per
misisse q2 nego imo in verbis dicti capituli cōtinet obliga
tio virtusq3.s.ianuēsium expsse q nō ibant cum armat na
uigijs inter gulfum in dānum uel fauorem alicuiꝰ psone ut
p3 in pma parte capituli z obligatio venetoꝝ tacite resultās
ex scda parte dicti capituli ex licētia nauigādi cā mercature
de venetoꝝ uolūtate ianuēsibus cōpetente.vnde inter istas
obligationes non refert.s.expssas verbis z resultantes ex
verbis z eoꝝ cōceptione ut.ff.si cer.peta.l.tñ quid.ff.ō ser
ui.l.si cui z.ff.de ritu nup.l.q3q3 de iur dot.l.res vero ō re
gu.iu.l.actus. Pro hoc et facit optime q2 simplex licen
tia z pmissio illud opat qō pmissio quo ad obligādum li
cētiam cōcedētes.ff.de pscrip.ver.l.pmisisti pmo rñso z ea
dem.l.§.pmisisti vbi uidet quasi casus ad literā istius qō
ne. Facit ēt qō no ff.de dona.l.acquirius regnius ibi pmis
so habitare in cenacula zc. z.ff.de in ius uocā.l.quecq3.§.
ptor ait ibi sine pmissu meo zc. Concludo igit ex pmissis
dcām scdam pticulam capituli dei significare pmissam esse
venetos ianuēsibus z eoꝝ subditis z fidelibꝰ licētiam na
uigādi cā mercature z bona fide inter gulfu3 pdcm ex qua
pmissione resultat obligatio venetoꝝ qua astringuntur ad
pati eos nauigare mō pdcō. z iō eis de iure nō suppetit po
tētia interdicēdi dcām nauigādi formam. lz alias interdice
re potuisse de iure rōne dcē quasi possessionis pacis pdictis
penitus circūscriptis z hec sufficiāt de scdo puncto qō ad
plenum examinare curaui q in eo vis q̄ōnis ꝯsistit. Descē
damus igit ad tertiū an ex quo nō pōt eis nauigādi iam p
missa licētia interdici an saltem eis interdici possit ut nō ap
plicet se ad portus venetoꝝ. Et uidet hoc clarz q pōt iuri
dice interdici q2 portus sunt venetoꝝ ut gulfum vñ donec
in possessione sunt oibus uerdicere possunt ne ad dcōs por
tus appellent

tas appellent ut.v.l.si quisq; ne tenor pactoꝝ dictā licentiā
interdicēdi tollit eisdē cū de portu in dcō capitulo nulla mē
tio fiat vnde pactū sup vna re factū ad aliā non extēditur ut
ff. de pac.l.si unus.§ ante oia. Cōtrarium est uerum q; cū sit
pmissa licentia nauigādi necessario ꝛ antiquodq; pmissum
est qđ est eius sequela sine quo modicū aut nihil ipoꝛtat di
cta pmissio imo potius redderetur inutilis si nauigātes ad
portus nō possent appellare in quib⁹ se reciperēt ut.l.ripaꝝ
§.fi.ff. de re omi. Pro hoc optime fit usufr.pe.l.i.§.i.vbi cō
stituto usufructu in opere uel ultima volūtate oia intelligun
tur cōcessa sine quibus al' utendi ꝛ fruēdi licentia esset inu
tilis sic.ff.de vsufr.l.si is qui binas ꝛ facit ff.de seru.vr.pre.
l.olimpico. Et est casus.e.ti.l.maurus al' incipit binas edes
Et pro hac pte vꝫ casus in terminis in.l.i.C.d nauicularijs
ibi habētes licentiā nauigandi eundo ꝛ remanendo plenā
debēt securitate potiri nōlla incōmoda debēt eis afferri. Si
autē app nō possent ad portus nedū q; afficeref incōmodis
sed nō esset plene securi imo mortis periculo essent subiecti
maxie inter extumaces maris pcellas ut.ff.si quis caut.l.ij.
§. ꝛ qđ diximus ideo dicūt doc. q; si alicui est cōcessa licen-
tia ueniēdi ad locum intelligit concessa licentia standi ac ēt
recedēdi quia alia nihil cōmoditatis afferret imo incōmodū
ꝛ grauamē.ff.de sepul.vio.vtimur ꝛ ibi p bar. Hinc etiā
causat qđ dicimus nō multū a seruitute differre cū quis si-
ne periculo non pōt secure ꝛ libere hic recessum ꝛ mansionē
in eo ut.ff.d lib.ho.exhibe.l.ij Quinimo qđ fortius est nec
dī libertate potiri qui sine dedecore ipu.cōpere non pōt sꝫ
possit absq; alio dispendio psone uel fortunaꝝ suarū.ff.qui.
ex cau.ma.l.in eadē cōmneta gl. ꝛ facit.e.ti l.sin curru ꝛ.l.
nec nō.§.i. Et ista sufficiāt de tertio Ex pdictis apparet re-
sum ad obiectōis formā q; pactū sup vna re interpositū ad
aliā non porrigit q; uerū est oio aliā sed bene porrigitur ad
sequelā ut in iuribus allegat facit.ff.de iur.om.iudi.l.ij.C.
de pcur.l.ad rē mobilē ꝛ.l.ad legatū per bar. ꝛ canonistas
in.c.pre.de offi.dele. Superest igit ut videamus de quarto.s.
an veneti possint augere data ꝛ introitus solitos exigi a na
uigantibus in dcis portibus p qđ augmentum grauantur ia-
nuēses aut eoꝝ subditi aut fideles nauigātes inter dcm gol
fum ꝛ ad dcōs portus venetoꝝ appellātes ꝛ vꝫ q; nō quia
nedum q; eis cōpetat augendi potētia imo nullo mō eis cō
petit ius indicendi vectigalia q; talis ptās solius cesaris est
ut.C.noua vectigalia in rubro ꝛ nigro. Sup hoc indubitā
ter tenendū est q; si hēt a cesare ptātem indicandi vectiga-
lia ꝛ ea gabellas q; ea licite possent indicere ut pꝫ in iurib⁹
s.pri.alle. ꝛ in.x.col.que sint regalia.c.i. Alis non tn̄ hec ꝯ
ria cōsuetudine usurpatū est p ciuitates ꝛ dños tpales qui
in ciuitatibus eoꝝ oia exercēt regalia ꝛ hac vsurpatōe vtū
tur oēs cōiter exceptis lōbardis qui ex pace ꝯstantie hēt re
galia ꝛ merum ꝛ mixtū imperium in corpe de defen.ciuita.
§.iusiurandū in fi.glo.magne que incipit hoc generale ex q
multi doctores cōcludunt ex cōsuetudine pscribi merū impe-
rium ꝛ regalia vniuersa de quo ibi p Jo de bel. ꝛ p Inno.
ꝛ Jo an.de postu.bone har. C.de seruit.l.i. Quicquid autē
sit de iure ꝛ cōsuetudine pmū obseruet q; oēs dñi tpales
ꝛ ciuitates p se ipsas regētes iponant vectigalia datia ꝛ ga
bellas ꝛ istud obseruet de facto de iure nō disputemus ul
terius ne nostra disputatio veniat indecisum. Solū igit re-
stat pūdere psupposito q; venetis de iure cōpetat potētia
indicandi vectigalia ꝛ q; illā hēant ex vsurpatōe uel auctē
cesarea an in piudiciū ianuēsium ꝛ eoꝝ subditoꝝ uel fideli
um nauigātiū inter golfū ꝛ appellātiū ad portus venetoꝝ
possit p ipsos venetos dcā uectigalia augeri. Et vꝫ q; sic q;
sicut hēt potentiā indicēdi ita et augēdi quicquid eni iuē in
pncipali statuto inuenit illud ad eius augmētū porrigit. vñ
priuilegia doti cōcessa ad eius augmenta totaliter extendunt
ut.C.de iure dot.l.et si nan dot.ff.de pactis dotalibus.l.in
ter socerū.§.cum inter.C.de dona.ante nup.auten.sꝫ iaꝫ ne
cesse ꝛ clarius in corpe de equali.doti.col.vij.§.aliud ver.
Qui aūt postea additū ꝛ istud sine dubio verū est inspecto
solo iure rigore quo sicut suppetit venetis potētia vectiga-
lia iponēdi de iure ex auctoritate cesarea aut saltē ex vsurpa
tione ita ēt suppetit potētia augēdi. Sꝫ qtenus p augmentum
grauantur ianuēses ꝛ eoꝝ fideles ꝛ subditi discurramus an
cōdescēdedū sit appetitui venetoꝝ ꝛ sup hoc cōcludēdo vꝫ
mihi de iure dicendū q; qtenus augmentū in fraude tamen
sium tēdat q; ex augmēto premunt iniquis vectigalib⁹ ꝛ in
solitis extra more timore cuius pressure verisimiliter ianuē
ses ꝛ eoꝝ subditi ꝛ fideles poti⁹ vellēt a nauigādo inter gol

fum desistere q; inter illud nauigare eo q; iniqua statera ꝛ
mensura vectigaliū eēt nauigātibus ita euidēter dānosa q;
poti⁹ aliud aut nullū nauigādi iter arriperent ꝛ tūc eo mō ꝛ
forma nō pht vectigalia augeri qm̄ p tale augmētum indi-
recte ianuēsibus clauderet uia ꝛ nauigādi appetit⁹ ꝛ hoc
solum operatur iniquitas vectigalium qđ fieri nō pōt ex quo
est cōcessa licētia nauigādi ut.d.l.i.de nauicularijs.dum di
cit q; nō debēt ppeti aliqđ genus incōmodi habētes licen-
tiam nauigādi. Hoc ēt pbat q; ex forma pactoꝝ ianuēsi-
bus pꝫ licētia nauigādi cā mercature ꝛ bona fide nihil ob
liquum inferēdum est eis p qđ nō pateat absoluta licētia p
dicta alias nō dicerentur nauigare posse cū ea dicamur pos
se que cōmode possum⁹ ꝛ honeste ut.ff.de ver.signi.l.ne-
pos pculo cōmneta.l.filius.ff.de cōdi.insti. Et q; p nimiā
psuram ex soluēde pecunie dicat interdcūs accessus ꝛ re
cessus ad locum ꝛ de loco do glo.singulare.ff qđ me.cā.l.
si.§.si fenerator que incipit nō recedes a me nisi prius dbi
tum reddas ꝛ ultra sic ne dcis nauigantibus suppeteret de
po tib⁹ potētia recedēdi nisi prius debitū solueret.s.vecti-
galia cōsueta ꝛ indebitum.s.nouella superaddita ad pnicē
ianuēsiū. vñ ibi videt gl.ordinaria nostri quesiti. Et si aliud
diceremus apta eēt uia calūnijs ꝛ malitijs ad pcōrum inob
seruātiam que quidē obseruari nō solum iuē rigore dictat sꝫ
equitas naturalis.ff.de pac.l.i. Et pcedēda est via malitijs
nō sūt aliquo ingenio aperiēda ut sunt iura vulgaria. Pro
hoc ēt facit optime q; nō dicit quis posse quicq; cōsequi ni
si iusto pcio soluto ut.ff.de le.ij.l.nā dubium in fi.insti.de
legi.§.nō solum no.glo.C.de le.l.cum alienā sicut hec sunt
paria nullomō posse emere uel posse cum imoderato pcio
vl' dcis iuribus pꝫ si hec duo equipollent nullomō posse ad
portum appellare aūt posse soluendo vectigalia grauissima
ꝛ insolita. ꝛ que dixi de ianuēsibus nauigare uolētib⁹ idē
dico ecōuerso de venetis quatenus dcm̄ capitulū vicissitu-
dinaliter fraternizat ponssime aūt pdcm̄ pcedit si apposita
est in ꝯtu pacis illa solita clā de obseruātia pmissorum bo
na fide ꝛ sine fraude qm̄ ois fraus cōsilio bonefidei.exclu
sita.ff.que in frau.cre.p totum si quid in frau.patroni p to
tum.ff. ꝛ.C.ff.de trāsac.l.cū acquiliana ꝛ. C.de trāsact.si
quis maior. Uidēdum restat qui dicunt inimici quibus ēt
p uiam mercature nō pōt pstari auxilium nec fauor. ꝛ po-
tissime eēt querēdum de filiis qui pace fecerūt cum venetis
inter quos feruetior latens rācor animorum cōsistit q; ante
inita capitula pacis. Sed q; cōsultus nō sum ad hoc nō re-
spōdeo si consultus eru videbo qđ sanctio ego Ange. ꝛ c.

cccxci.

De quadā snīa an stātibus allegatis de quib⁹ in.c. fit mē
tio fit rite vl' recte lata ꝛ an iusta vel iniusta pp.tres vl' quat
tuor respect⁹ de quib⁹ infra i publico instrō fit mentio.

Ista Petitione dci federici ꝛ oibus acti
tatis sup ea de quibus supra fit men
tio ac ēt snīa diffinitiua super dcā petitōe lata ꝛ
appel.ab ea interposita posito p cōstanti q; dcā
snīa sit aliqua eo q; rite lata videdum hoc solū restat an sit
lata recte ꝛ dcā snīa hꝫ tres ptes. Una ē ꝯdemnatoria sor
tis debite p p vsum. Alia absolutoria pena que dicit cōmis-
sa pter cessatione solutōis eius qđ debeat ex vsu. Tertia
cōdenatoria expesaruꝫ ipsi⁹ actoris eo q; in pena succubuit.
Quarta aūt tacite cōtinet .s.absolutoria ab expēsis recipiē
tibus ipm quatenus ad satisdatione sortis extitit cōdēnat⁹
vñ sigillatim singula discurram⁹. ꝛ quatenus dcā snīa sortꝫ
cōdenationem cōtinet nō est dubium q; est recta q; obliga
tio sortis est pbata plenissime p instrumētum nec reus obli
gatus illam diffitet imo cōfitet ut pꝫ ex act in hoc igit nō
insisto. Ex hoc apparet decisio alteri⁹ dubij tacite insurgen
tis an quatenus succubuit dānari debuerit in expēsis acto-
ri vicenti. Et similiter nō est dubium q; debuit cōdenari q;
debet rōe victorie ut. l.pperandum.§ fin aūt. C.de indic.
Nec vllam re⁹ iustam habuit cām litigandi sup sorte ita q;
rōne iuste cāe dicere possim⁹ reum releuādum a cōdemna
toria expensaꝝ ut ibi no.in glo. ꝛ ibi per Cy. Jaco.but. ꝛ
Bar in cor.de iudi §.oportet no.ff.de le.ij.§.qui soludū.§.
ēt q; igit ista cōdemnatoria expensaꝝ ē omissa queri oꝫ aut
ab omissione liceat hac appel. put appel.est ꝛ videt q; nō
q; casus legis est C.qñ puo.nō est necel.l.oēm honorem
qm̄ satis videt eē cōsultum victori in pncipali p expensis
posse ꝯ indicē omittētem cōdēnatoriam expēsarum habere
recursum ut.d.§.fin aūt alterutra. Et hoc videt sensisse bar.
in.d.l.oēm honorē in glo.que incipit dico dico ꝯtrum eē ue

rum ꝙ imo pōt app. a tali omissione q: per eā grauatus est qui vicit in cā ꝑncipali ⁊ a grauamine quolibet app. pōt ꝺ iure ciuili qn̄ nō est alter repabile ēt si inferat ante diffinitiuam ut. l. ante finē. C. quoꝝ app. nō reci. ⁊ l. ante s̄niā ꝺ appel. recip. Et multo fortius de iure canonico qḋ plenius ⁊ exuberātius subuenit grauatis a quolibet grauamine beanti potentiā appellandi ut no. ibi glo. ⁊ de app. cordi. li. vi. ⁊ e. ti. c. appellanti in cle. ⁊ ꝗ. q. v. nō ita. Nō ob. l. eam honorē q: loquitur cū victus appellauit quo casu vincēti pōt succurri super dc̄is expensis remedio app. interposite p victuꝫ. Sꝫ in ꝑposito nō app. victus in sorte vꝫ vincens a dc̄a omissione bene potuit app. Et hoc tenet spec. in ti. ꝺ app. §. in quibus nec. quid si victus. Idē tenet cy. in. d. l. eam ⁊ ibi etiaꝫ bar. hoc firmat ⁊ ꝑ bar. parte vꝫ casu s. C. de vsur. l. in bonefidei in scḋo resp̄so. Descēdo igr̄ ad ptem in qua dicta s̄nia cōtinet absolutionē a pena ⁊ dico ꝙ dicta s̄nia fuit iniusta. Nā primo ex forma statutoꝝ apparet dc̄aꝫ penā fore cōmissam ex hoc tamē capite nō est actū vnde statuti cōsideratio habeda nō est. ff. vi bo. rap. l. p̄toꝝ. §. docere de adult. l. denūciasse. §. quid tamē de insti. l. hēbat. Semp enī attēdēda est libelli forma s̄m Jo. an. ⁊ Inno. de elec. dudū ecclīa in quarta q̄ōe. Scḋo apparet dictā penā fore cōmissaꝫ ex pacto p diei lapsum qui pro hoīe ita efficaciter iterpellat ꝙ nō est locus purgationi more ut. l. magnā. C. de ꝯhē. ⁊ cōmit. stip. no. si quis cau. l. ⁊ si post tres de iter. ob. l. si insulā ⁊ ibi p dy. ⁊ bar. Huic aūt decisioni duo uidenr̄ obstare primū q: in dc̄o instr̄o cōcessionis usus non fuit apposita clā rato manēte pacto vnde aūt sorte aūt pena dꝫ actoꝛ esse cōtentus ff. de pac. l. rescript. §. si pacto. ff. de trāsac. l. qui fidē n en a sit peti pōt utrūqꝫ. Scḋo q: opposita fuit exceptio pacti de nō petendo penā ⁊ ista exceptio satis vꝫ probata p testes unde obstāt pacto non vꝫ de dicta pena amplius disputandū ff. si quis caur̄. l. ij in ꝑn. Et ista pro modo sufficiūt. Sed rñdeo decisione p̄dictam verā. Ad obiecta rñdeo ⁊ dico ꝙ si aduertar̄ libellus nō est petita sors ⁊ pena qḋ istud sit verꝫ apparet q: ut apparet ex sene instr̄i in duobus terminis debebant solui actoꝛi q̄dragīnta. s. cc. in quolibet termino sub pena dupli quātitatis nō solute q: ergo in uno termino nō fuerunt soluta cc. incursa est pena dupli in quo duplo cōputatur ip̄m simplum qḋ est sors. Sed inspiciar̄ libellus in eo nō sunt petita nisi quadrigenta ⁊ sic nō est petita sors ⁊ pena sed pena tm̄ que p̄tim debet ut sors quatenus cōtinetur in pena ⁊ ptim in mera pena ꝓut ⁊ quatenus sortē trāscēdit. Si enī petijsset actoꝛ duplum ⁊ ultra duplū petijsse sortem que est. cc. optime ꝓcederet obiecto ꝙ nō deberet virūqꝫ ex quo nō fuit adiecta clausula ⁊ si ita fuisset actuꝫ esset petita sexcenta nō aūt quadringēta. Hic ante non iprobabiliter dubitar̄ an dc̄us federicus potuerit al̄ possit petere ducatis. c. pro pena ⁊ cc. libras ꝑ sorte vigore ꝓmissionis facte in eodē instr̄o in fine in qua cōtinetur ꝙ oīa ⁊ singula in instr̄o contenta dicte ptes sibi inuicē promiserunt obseruare sub pena. c. ducatoꝝ ⁊ ipsa pena soluta ꝯtus esset firmus sed q: ex isto capite nō est actum nec sum super hoc cōsultus tali quesito rn̄sum nō prebeo. Ad scḋꝫ de pacto de nō petendo rn̄detur ꝙ nō est probatū. Et hic bene attendatur q: sup dc̄o pacto ꝓbando inuenio examinatos infrascriptos testes vꝫ dominicū ser Jo. nicolaū de verona antoniū ꝺ mazerata ⁊ petrū de pincernis ⁊ sic in totū ad dc̄m pactū probandū. iiij testes inducti sūt. Dictus quidē dñicus sup quarto articulo cōtinēte pactū de nō petēdo ꝓbat apte ꝙ federicus noluit pp oblatōem sortis sibi factā p matheū refutare de pena nec de ea quietatōeꝫ facere sꝫ solū de sorte sꝫ ꝙ licꝫ nolet quietare ꝺ dc̄a pena tm̄ sibi matheo ꝓmittebat tā p se q̄ꝫ sibi ꝑ stipulāti ⁊ recipienti ꝑ bartolomeo dc̄m matheū bartolomeū ꝑ dicta pena nō grauare ⁊ de dc̄o duplo nūq̄ꝫ aliquid recipe sꝫ nolebat tenere baculū sup caput dn̄i bartholomei ⁊ dicit qḋ dc̄a ꝓmissio sine stipulatōe uallata fuit facta instatōe cambij antonij de mazerata cāpsoꝛe p̄sētibꝰ dictis federico matheo ⁊ antonio de mazerata cāpsoꝛe ⁊ petro de pincernis ⁊ Joāne filio bartholomei. Dictus autē antonius allegatꝰ incōtestꝫ sup dicto quarto capl̄o nō dicit vñā ꝓmissionē fuisse factā per federicū matheo imo dicit ꝙ dn̄s matheus erat absens a dc̄a statione dn̄s petrus de bartolinis ad dc̄m federicū hec v̄ba dixerit federice quare nō facis ꝯfessione ⁊ absoluente dc̄is bartholomeo ⁊ matheo simplici ⁊ duplici v̄sus ꝺ quo in dc̄a petione fit mētio ego. n. scio ꝙ tu nūq̄ꝫ acciperes aliquid dicr̄ matheo ⁊ bartholomeo ꝺ duplo dc̄o v̄sus ⁊ tūc dc̄us federicus dixit vos dicitis veritatem ꝙ nūq̄ꝫ accipere aliquid de dc̄o duplo Sꝫ volo semper habere istū baculuꝫ sup caput apparet ergo p̄mo ꝙ hic testis ꝯdicit p̄mo qui depositus ꝺ p̄ntia ⁊ iste deponit ꝺ absentia. Item deponit p̄mus de ꝓmissione stipulatōe vallata facta ipsi matheo. iste antonius de v̄bis quibusdam emanātibus ꝑlatis ad interrogationē dicti dn̄i petri que quidē verba nec exceptionē pacti nec doli inducūt cū dc̄us dn̄s petrꝰ sit quidam tertiꝰ cuius nullomō intereat obligationē dissolui. ff. de pact. l. si tibi. §. si pactus ⁊ §. cū possessin ⁊ l. si vnꝰ §. ꝙ si fine. Et hoc tꝫ expisse in. l. ideꝫ in duobus glo. in v̄bo sed q̄rtus nec dicat quis istos testes non esse inuicem ꝯrios quatenus unus de absētia alter de p̄ntia mathei deponit ⁊ quatenus vnꝰ deponit de promissione fc̄a matheo ⁊ alter de v̄bis enūciatiuis cōsiderato ꝙ isti sunt actus reiterabiles ⁊ sic qḋlibet eoꝝ potuit esse veꝝ q: si bene aduertir̄ dictū dō antonij eius testimonitū abnegat ꝓmissionem fcām fuisse eo p̄nte ipsi matheo q: interrogatus sup dc̄o capitulo dixit se hoc tm̄ scire de contenr̄ de eo que dictio tm̄ est taxatiua ⁊ exclusiua omm alioꝝ nō cōtentoꝝ in eius testimonio ut. C. ꝺ proba. l. rōes ⁊ autē. qḋ optinet ibi posita. ⁊ cū dc̄a attestatione antonij cōcordat nicolaus ꝺ verona. vnde vt dixi dc̄a verba enūciatiua sunt imo ⁊ si dispositiua essent q: petiū de nō petēdo fuisset fcm̄ dc̄o dn̄o petro ꝑ dc̄is bartholomeo ⁊ matheo nec exceptionē pacti aut doli pererent ut est dc̄m. Petrꝰ aūt de pincernis cōtestis similiter allegatus p ip̄m dn̄icum discrepat a dc̄o dicti dicti dn̄ici multū in substātia. Nam dn̄icus ut p̄dixi libere deponit de pc̄o ꝺ nō petēdo stipulatione vallato. Dc̄us aūt petrus dixit ꝙ nolebat sibi facere refutationē ⁊ cōfessione de dc̄o duplo sed ꝙ nunq̄ꝫ acciperet aliquid a dc̄o bartholomeo ꝺ dc̄o duplo ⁊ pena v̄sus dci ⁊ ꝙ nolebat habere baculū in manibꝰ quocūqꝫ petēdi dc̄m duplum in casu in quo dc̄us matheus non attēderet dc̄o federico que ꝓmiserat p istam. ergo dispositionē apparet ꝙ ꝓmissio fuit fc̄a matheo ꝑ bartholomeo tm̄ depositio dn̄ici est ꝙ fuit fc̄a matheo ꝑ se ⁊ bartholomeo ⁊ sic ꝯrianr̄ vt enim dixit ēt hic petrus sup dc̄o articulo dixit se tm̄ scire de cōtenr̄ in dc̄o capitulo. Item dc̄us dominicus dicit de stipulatōe petrus de simplici ꝓmissione q̄ ad stipulatione nō referr̄ in teste ut no. insti. de inuti. stipu. §. si scriptū. C. de vsu. l. i. de edili. edic. l. sciendum. §. dc̄m facit de ꝓba. in p̄ntia. Item petrꝰ deponit ꝙ federicus volebat semp habere ptātem petēdi duplum si eidē nō seruarentur ꝓmissa p matheum. Dn̄icus aūt attestar̄ simpliciter de pc̄o de nō petēdo pure fc̄o. Nō ergo hꝫ cōtestem dc̄us dn̄icus unde sibi nō credir̄. C. de testi. l. iurisiurā. Item hꝫ alios testes ut pꝫ ex p̄dictis sibi ꝯdicētes qui plures sunt numero ⁊ verisimiltoꝛa dn̄t. Nō enī est uerisimile quē velle suas iactare pecunias ut l. cum de indebito ff. de ꝓba. Itē oēs testes concordant ꝙ federicus uoluit hr̄e baculum sup caput obligatoꝛ quem aūt baculū habuisset si sua fuisset intentio liberādi a duplo certe nullū imaginoꝛ. ergo dc̄m petri ꝺ pincernis ꝑ certo aptius est. ⁊ ideo si iudicare haberem fidē potius adhiberē. Ex quibus cōcludo mero iuris rigore inspecto penam fuisse cōmissam ⁊ peti posse. ⁊ ideo dc̄am s̄niam absolutoriā a pena iniustam fore. Sed q: p oēs testes constat de intētione dicti federici ꝙ nō erat ꝓpositi velle eam exactōis effectu penam cōsequi sꝫ volebat solū cōsequi posse ut rea obligate pene timore fortiꝰ obseruaret ꝓmissa qḋ legaliter aget si penā remitteret inquātum ꝓmissa sibi seruarenr̄ ut in hoc eius cōscia sit grauata iudex igir̄ ꝺ appel. cognoscēs ꝓnūciare dꝫ bene appel. ⁊ male iudicatū i partibꝰ illis a quibus extitit appellatū. Maxime aūt sic ꝓnūciare debebit si dc̄us fedricꝰ declarat ꝙ quadringenta que petijt ipse petijt ut cōsequar̄ duplum sibi debitum ex stipulatōe penali in quo duplo est dc̄a sors dicētoꝝ debita rōe nisi p̄dicti q̄ꝫ declarationem facere pōt ꝓpter aliqualem ambiguitatem verboꝝ dicti libelli. ff. de iudi. l. si quis intentōe. ego Angel. ⁊c. cccxij.

An instrumētum mādati carens nomine pape vel impatoris sit nullum vel aliqḋ. ⁊ an gesta p talē ꝓcur. valeāt ⁊ de libello quodā an sit ineptus ⁊ de s̄nia quadā an sit iusta vel iniqua ⁊c.

Jsis Oibus actis ⁊ actitatis p̄dictis factis inter dc̄m Ang. ser simonis de aneous ⁊ eius ꝓcur. ex pte una agētes ⁊ dc̄m nānē de pacis de florētia ⁊ eiꝰ ꝓcur. ex altera pte defēdentes videda ⁊ examinanda sunt plura. Primo an instrumētum mādati facti p miliani iacomelli de mediolano habitatorē

no habitatorē padue sub ānis dñi. M. cccclxxv. die. xx. mē
sis decēbris dicti āni rescripsi per manū petri notariū de pa-
dua carens noīe pape ꝛ imperatoris sit aliquod aut nullum.
Scḋo psupposito q̄ sit nullū an acta ꝛ gesta per talē ꝓ
cur. valent ꝛ potissime ex quo ratificata sunt per dñm milia
num per publicū instrm solene scriptū ꝛ publicatum manu
eiusdē petri sub ānis dñi. mcccclxxvii. die pe. mensis ianua-
rii. Tertio an libellus productus ꝯ dictū nānem sit apte
cōceptus ꝛ an snia cōdenatoria lata ꝯ dictū nānē per egre-
gium le. doctorē. d. Jo. de pistorio colateralē ptātis ancone
per quā cōdenauit ipsū nānem ad restituendū dcō angelo.
ccc. ducatis ꝛ in expēsis sit aliqua vel nulla. Et si est aliqua
an sit iusta vel iniqua quibus ruminatis ꝛ visis apparebit q̄
sunt ptes iudicis app. ad quē appellatum est pro pte dci nā
nis a dicta snia cōdenatoria. Reuertor ad primū ꝛ dico
q̄ dictum instrm dci mandati carens dcō noīe pape ꝛ ipe-
ratoris est nullū ut habet in corpe ut ꝑpo. noīe imperatoris
ut no glo ff. de pac. l. iurisgē. §. q̄ fere spe. ꝛ Jo. an. post eū
in ti. de instru. edi. §. instrm iter. Itē q̄ nō est ibi scriptus an
nus ꝛ ibi alle. oēs cōcor. ꝛ opi. quorūdā tenentiū q̄ instrm
non viciat ꝓpter talē defectū nisi eo casu quo scriptura est
de substāna actus qui geritur que opi. nō est vera q̄ tex. in
cor. indistincte loquit de omni instro vnde indistincte itelli
gi dz de publi. l. de ꝑcio. cum si. hoc aūt verū est nisi cōsuetu
do loci vbi instrm cōficitur iuri cōi repugnet sicut audio vi
gere in ciuitate padue in qua de more est nō poni nomē pa
pe vel ꝑncipis tunc eni rōe cōsuetudinis substentat instrm
tale ut no. Jo. an. in ista sexti nouella. Nec mirū q̄ sicut in
ri cōi romanoꝝ introducta est hec solenitas sic cōsuetudine
ꝛ statuto locali tolli pōt ex quo imperator nō reprobat statu
tum vel cōsuetudinē ꝯriam ut. ff. de sepul. vio. l. iii. §. quid si
lex municipii. l. de quib⁹. ff. de legi. C. quead. test. api. l. ii. de
sum. tri. l. oēs populi. C. de sum tri. l. cūctos populos quin
imo ꝛ si talis cōsuetudo non vigeret sed notarius p errorē
omisisset cum ad eius offm ptineat in instrumētis hanc solē-
nitatē apponere nō ad ptem pōt talē errorē corrigere ante
restitutum instrm ꝓut est in qōe ꝓposita ꝛ corrigere potest
auctē iudicis siue iudice auctorante ſm Jo. an. in dcā decre
ꝛ bar. in l. si liberari⁹ de reg. iur. vnde si talis error corrigi
tur p notariū aut de cōsuetudine iudici appel. fit fides satis
ēēt nec quicq̄z aliud discuti est necesse. Nec ob. q̄ si alle-
getur q̄ hoc debuit cōstare iudici ꝑme cause q̄ lz non cōsti
terit sibi sufficit cōstare iudici cāe app. qui ēt ex nouis acti ꝛ
ex nouiter alle. pōt sniam cōfirmare ꝛ infirmare cū fuerit
diffinitiua ut. l. p hanc. C. de tep app. lz secus sit in mera in
terlocutoria que solū iustificat ut ipugnat exp̄mis ut i cle.
app. de app Et hec primo sufficiant. Sup scḋo an gesta
per talē ꝓcur. sint aliqua vel nulla posito q̄ dictū instrm sit
nullū dico q̄ quicquid actū ꝛ gestū fuit per illum etiā nulla
ratihabitione secuta valet ꝛ tenet q̄tenus sunt mādati pa
tiunt ꝛ se extendunt lz eni instrm mandati sit nullū ꝓpter
solēnitatis ꝑdicte defectum tn̄ mandatū nō est nullū q̄ dcā
solēnitas nō respicit mādatū sed solū respicit instrumentū
tunc de mādati substāna est scriptura cū valeat sine scriptu
ra ꝛ ꝓbari possit et per testes ut no. glo. C. de ꝓcur. l. mari
tis ꝛ est casus. ff. de ꝓcur. l. i. vbi cōstituit per nūciū ꝛ epi
stolā hoc ēt tenet Ja. de ra. ut refert cy. C. de ꝓcur. l. i. in. vi.
qōe ꝛ idē bar. ibi lz pe. de bel. pratica ꝯ ꝛ male motus so-
lum ea rōe q̄ probatio que fieret per ꝓcur nō noceret dño
qḋ bar. reprobat ꝛ bene q̄ in casu huius dubii an sit ꝓcur.
vel non probatio facta per eum nocet dño sicut rōne dubii
Judex sup iurisditione pronunciās facit iurisdictionē suam
esse ff de iudi. l. si quis ex aliena Cum igit in qōne ꝓposi-
ta nō allegat dcm̄ nānē nunq̄z habuisse mādatum sed ille
gitimum ea rō q̄ instrumētum caret solenitate ꝑdcā pz eui
dēter solum negari p talem instrumētum ꝓbari mandatum
nō aūt mandatum nō posset. Et hoc ostēdo euidēter q̄ An-
gelus per suum ꝓcura in iudicio his producit instrumētū
dicti primi mādati dicti miliani ꝛ in ꝓductionis forma ap
paret q̄ ipē cōfitetur mandatum factum dicto nānī per di-
ctum milianum ꝛ illegitimū ꝛ allegatio nullitatis non re-
spicit mādati substāntiam sed solius instrumēti standum est
igit confessioni sue cōtra se. C. de liberali cā. l. cum ꝑcum ꝯ
cōi agro deser. l. cura li. xi. C. de cōfes. l. vna ꝛ de custo. reo.
l. si cōfessus. Porro longe fortius hoc dicēdum est ex quo
subsecuta est ratihabitio miliani predicti Nam hec ratiha-
bitio negocium suum fecit etiā si ille fuisset procura. falsis-
simus siue ratificarent acta iudicialia facta per ꝓcur. falsū

ut. ff. de iudi. l. lz. ꝛ. C. de ꝓcu. l. lz sine ratificent acta extra
iudicialia. ff. de neg. gest. l. iii. §. item querit. Et hec ratihabi
tio retrotrahit ad tps gestionis ut. l. fi. C. ad macedo. ꝛ in
regula iuris ratihabitio li. vi. Posito igit milies p cōstan
ti q̄ dcūs nānes fuisset a ꝑncipio ꝓcur. falsissimus qui nū
q̄z nullum habuisset mādatum. tn̄ ex quo solutiones sibi fcē
ut ꝓcur. miliani ꝛ reliqua gesta p ipm ut ꝓcur. eius ratifi-
cata sunt p ipm milianū sufficit ut acta valeāt ꝛ ita liberat⁹
sit solués ab ipō miliano ut ff. de neg. gest. l. si ego ubi ē ca
sus in terminis ꝛ. ff. de solu. l. vero ut fi. ꝛ. d. §. si tutus. Et
potuit hec fieri ratihabitio p ipm milianum inuito soluete
ꝛ incōtinenti ratihabitione secuta ut dcm̄ est dcūs angelus
fuit a dcō miliano plenarie liberatus ꝛ dñium pecunie solu
te acquisitū fuit ipsi miliano ut tex. ibi dicit apte. Et hoc di
co si diceremus dcm̄ nānem fuisse ꝓcur falsum sed q̄ non
fuit ut supius est ꝓbatum nō fuit dcā ratihabitio necessaria
lz ad habūdātiam emanauit ut no glo ff de ꝓcu. l. si ꝓcur.
absētis in verbo ratum ꝛ. ff. rem ra. ha. l. si sine. § cū aūt. Et
iō cōtinuo solutiōe fcā ꝓcuratori ꝑdicto solués liberat⁹ fuit
ꝛ dñium ꝛ possessio dcē pecunie acquisita fuerūt dcō mi-
liano ut. C. p quas psonas nobis acquirit. l. i. instit. eo. ti. §.
ex his ꝛ. C. de acqui. pos. l. ꝓcur. ꝛ hec sufficiāt de secūdo.
Descēdo ad tertium s. an libellus ꝯ nānem ꝓductus sit
apte cōceptus ꝛ dico q̄ ineptitudo dci libelli apparet no-
torie. Nam agēs dicit q̄ dñium pecunie trāslatū in dcm̄ nā
nem ꝓcur. assertum dci miliani ꝛ deinde subdit q̄ dcūs nā
nes fuerūt cōmisit. Si eīm dñm trāslatum fuisset in nānem
impossibile eēt dcē pecunie p ipm nānem posse furtū cō-
mitti. C. de cōdi. indebi. l. creditores ꝛ. l. sicut ꝓcur. falso ꝯ
condi. ob cām Repugnat eīm tūc diffinitio furti que exigit
rem alienā ꝯtrari dño inuito. ff. de fur. l. i. Et deinde cōclu-
dit ex ꝑdictis dcm̄ nānem cōdemnari ad restitutione pecu-
nie ut in dcō libello latius ꝯtinet. q̄ igit dcūs angelus nar
rat furtū fcm̄ p nānem. ꝛ iō eum cōdemnari petit pz ex se-
rie q̄ actione furti ꝓponit ad sortē lz eam nō ꝓponat ad pe
nam lz actio furti sibi nō cōpetit q̄ furtum excludit ex nar
ratis cum dicat in eum trāslatū fuisse dñium dcē pecunie q̄
vbi nō infert cōclusio ex ꝑmissis notoria est libelli ineptitu
do. ff. de eden. l. i. in glo. C. de formul. in. l. ii. ff. si men. fal.
mo. dixe. l. i per glo. C. vt que desunt aduocat. ptium. l. vna
Ceterum ꝛ si quis auderet dicere furtū cōmissum ponēdo qḋ
fuisset ꝓcur. falsus tn̄ ab oblatiōe ꝛ actiōe illico liberat ra-
tihabitiōe secuta p milianū ut. ff. de fur. l. si vēdidero. §. si tu-
tius ꝛ. d. l. si ꝓcurator ut fi. no. in. l. falsus. C. de fur. in ꝑn.
glo. magne. Rursus ꝛ si quis dicat cōditionē indebiti intē-
tatam ꝛ q̄ falsus ꝓcurator erat ꝛ dñium pecunie trāslatū
simpliciter in nānem eo q̄ solués credidit se illico liberatū
ꝓut dicit tex. in. d. l. creditoris vel dicat intētatam cōditione
ob cām eo q̄ tradita fuerit pecunia dcō nānī ut ipē faceret
soluētem liberari a dcō miliano ut dicit d. l. si ꝓcur. falso. ꝛ
per ꝯns dicat libellū apte cōceptū tn̄ incōtinenti ratihabitio
ne secuta cessat cōditio indebiti ꝛ cessat cōditio ob cām cū
cā sit secuta eo q̄ per ratihabitionē miliani dcūs angelus ē
absolutus plenarie. Si vero dicam⁹ libellum ineptū absol-
ui debuit ab instātia nānes ꝓpter eius ineptitudine ut. d. l.
si mensor fal. mo. di. siue dicamus libellū apte cōceptū incō
tinenti cum iudici fcā fuit fides de ratihabitione ꝑdcā p quā
emanauit ois actio que cō petysset angelo ꝯ dcm̄ nānem. Ju
dex et nullo petete debuit ex suo officio agētē repellere ex
eo q̄ exactus sibi cōstabat illum sine actiōe experiri dicit gl.
ut. C. de pac. l. vbi pactū ꝛ no ff de pac. l. si vnus. § pactus
in glo. in opponēdo. Nūc descēdo ad quartum an snia la
ta p dñm Jo. sit nulla vel aliqua ꝛ si aliqua an iusta vel ini
qua ꝛ mihi videt p ꝑdcām sniam fore nullā ꝓpter libelli
ineptitudine que ineptitudo reddit iudicium nullum retro ut
l. si patronus liber. tam. C. de ureiur. quā Sui. de eu. alleg.
ad hoc ꝓ casu ineptitudo aūt comp̄hendat notorie ex alle-
gatis in ꝑcedenti discursu. Si aūt inclinare vellemus in aliam
sniam. s. q̄ libellus sit apte cōceptus dico dcām sniam latā
per dcm̄ dñm Jo. fore ꝛ esse iniquā ꝛ iniustam moueor q̄
reuera dcūs nānes erat a ꝑn. ꝓcur. ꝛ solum allegat q̄ istru
mētum mādati nō ꝓbabat illud ꝓpter solēnitatis defectū
sz lz nō ꝓbet per dcm̄ instrumentum ꝓbat per cōfessionē p
curatoris angeli qui his in iudicio dcm̄ mandatum ꝓduxit
afferēdo fcm̄ sed min⁹ solēniter vnde nūq̄z fuit ꝓcur. falsus
imo verus moueor ex ratihabitiōe secuta et si mādatum nul
lum ꝑcessisset ut plene ꝓbatum est in scḋo discursu. Moue-
or ex nouiter et agitādis si agitabunt. s. si coraz iudice ap

pellationis de nouo producat' p̃mũ mandatum in forma so
[l]iam aut et de cõsuetudine p̃dicta corã deõ iudice fiat fides.
Et p̃dictis oia apparẽt reducta ad cõsonãtiam incūctẽ. z
quid iudex appellatõis p̃nũciare bẽat q̃ si inheret opinio-
ni q̃ libellus sit male cõceptus dz p̃nũciare frustratõie ap
pellatiõ z sniam dñi Jo. p̃pter libelli inep̃titudine nullã fo-
re. Si aũt inclinat in opi. q̃ libellus possit sustineri quasi alia
actio q̃ fuerit institua fuerit dz p̃nũciare bene app. z inique
z male pronũciatũ p dñm Jo. z hec p̃nũciãdi forme ponũ
tur an. l. eos C. ð ap. z. C. q̃n p̃uo. nõ ẽ ne. l. i. spe. z Jo an.
post eã i addi. ti. de snia. §. ut añ v. in iudice aũt appellatõis
no. triplex z ver. se. Et ita dico ego ang. de pu. cccxiij.

Nunquid declaratio voluntatis ad heredem declarare
debentis transeat.

nnctus

Est ser stephan' ser feralupi ð
prato suũ cõdidit testm̃ in quo
quedã legata vxori sue legauit z deinde codicil
los fecit in quibus quedã bona dce sue vxoris
[q]uedã feralupo suo nepoti reliquit hoc mõ si place-
[ret] de vxori sue uel dicto feralupo deinde dictus feralup'
[dece]ssit nulla fcã declaratione sue cõplacentie per eũ nec p
dcã vxoẽ z nulla mora in declarãdo ɔcta p vxore p̃dcãm
de herea dci feralupi declarat dcm̃ legatũ sibi placere z
[ferala]upo et placuisse querit' igr̃ cui legatũ p̃dictũ debeat' zc.

N facto

Preponit' feralupũ deces-
sisse anteq̃z declaret an lega
tum illud dictaz possessionũ sibi placeret z etiã
anteq̃z declaret ide dña chiaratina nulla p eam
[mor]a in declarãdo ɔcta. Queritur ergo an heredi feralupi
[decl]arãti hoc sibi placere debeat' dcm̃ legatũ sup quo v3 ð
[dicẽ]dũ eide legatum p̃dictũ dictaz possessionum nullo
[modo d]eberi q̃z dcm̃ legatum fuit cõditionale ut pz ex illa mo
[dalitate] illa si que p̃ncipalr̃ cõditione iportat ut. ff. de ver. ob. l. si
[it]us glo. i. ponit. e. ti. l. si dece eũ petiero. Et q̃ legatũ hoc
si ratio placuerit uel si arbitratus fuerit sit conditionale
casus in l. i. ff. de le. ij. cõiuncta scđa in p̃n. z cõiuncta gl.
in verbo uoluit quotiẽs ergo dcm̃ legatũ est ɔditionalr̃ col
[latu]m in cõplacentiã legatarij est cõditionale l3 secus in in-
[stit]utione heredis ut plene bz in. l. si ita legatũ. §. illa si volet
de le. ij sisr̃ quatenus est collatũ in cõplacentiã chiaratine p
[mo]dũ cõditionis ut superius dcm̃ est legatũ p̃dictũ est cõdi
[tio]nale que cõditio regulat' sm̃ arbitriũ boni viri z hoc im
[por]tat illud verbũ placebit ut. l. i habis. §. sororẽ de fideicõ.
liber. z. l. fideicõ. libertas. e. ti. z. l. fideicõ. §. si sit. Ante igit'
quã pro alterũ p̃dictoz fiat declaratio cõplacetie legati dies
no cessit sic n. est in quolibet legato cõditionali. l. vna. §. fin
aute sub cõditõe. C. de cadu tol. Et iõ legatarius interiz de
cedens nihil trãsmittit ut ibi z in cõcor. ibi alle. Fallit in ca
sibus ibi notatis in glo. inter quos nõ est casus noster nec
p[er] istas declarãdi ad heredẽ transmittit' pp duo primo q̃ lega
tario mortuo ante cõditionẽ ipleram z ante dem moraz p̃-
dcã expiraret dio legatũ z. o. §. fin aute. C. de fideicõ. si in p
finã scđo q̃ uoluntatis defuncti declaratio ad heredẽ non
spectat ut. l. inter stipulante. §. i. in glo in vbo actoz. ff. de v.
obli. z. ff de rei uen. l. idẽ põp. scribit si frumẽtũ z ibi et bo
na glo. facit. ff. loca. l. iiij. Nec ob q̃ voluntatibus viris re-
cedunt a psona arbitrari debetis q̃ concedo viuente lega-
tario cui possit deberi legatũ si alius arbitret' sic intelligit'
o. l. i. de le. ij. Quia igit' dcm̃ legatũ cõditionale fuit z cõdi
tio deficit apparet q̃ dce possessiones debetur dce dñe chia
ratine virtute eorũde codicilloz. nam cũ in testõ dce posses
siones fuerint legate dce chiaratine z in codicil sub cõditi
one fuerint adepte intelligit' sub ɔtia cõditione eide chiara
tine legate ut. ff. de adimẽ le. l. legata inutiliter ibi casus. Et
ita dico ego angelus de perusio excel. cccxiiij.

De intellectu cuiusdam testi propter copulatiuaz. Et an
legata in testamento intelligãtur repetita in codicill' z si sic
an intelligatur repetita conditio zc.

uoniam

In vltimis uolũtatibus p̃n
cipatum optinet disponetis
intentio. ff. de cõdi. z demõ. l. in cõdi p̃mum loca
adeo q̃ nũq̃z verboz series sine figura potẽtior
[sit] intentiõe cõster. C. de libe p̃te. l. iij. C. de leg. l. cum non
[red]dit arbitriũ. C. de sacrosan. eccle. l. i. Ideo videamus po
[sit]o pro cõstanti q̃ testamentum sit aliquid nec sit nullũ pre
[teri]tione filiaz quas nõ memo instituit quid uirtute testa
[me]nti dictis filiabus debeat'. Super hoc aũt cõsidero pri
[m]um relictũ de. cccccc. flo. fcm̃ cuilibet filiaz cum traderetur
nuptui z legatũ alimentoz interim z de isto mõ nõ est dũ
putandum q̃ clarz quid z q̃ñ debeat'. Secũdo considero
legatũ sm̃ relictum philippe z cuilibet filie nasciture in v.
Item relinquit z legauit z ipsius legati verba quicũq̃z di-
xerit eẽ clara mihi videntur ambigua causat' aũt ambiguitas
ex ver. sequenti qui incipit. z si vnica tm̃ filie qui ver. dupli-
cem patit' intellectum ut infra subnectã. Primus est q̃ co
pula illa z copulet cõditiones z sic erit sensus z testator
reliquit cuilibet filie femine. ccc. flo. vltra dcis sexcẽtos z in
casu duaz existium cõditionũ. p̃ma si nullus filius mascul'
remãserit post mortem testatoris aũt remãserit z in pupilla
ri etate decesserit. Secũda conditio est si vnica filia tm̃ post
mortem dci testatoris nubserit. Et si ita intelligam' nisi cõ
cursus dcãrum cõditionũ intercesserit legatũ de. ccc. flo. nul
li filie deberet z hoc ex regula generali disponente q̃ vbi
ad dispositionis substãtiam requirit' plurium copulatoz cõ
cursus ibi defectus vnius ex copulatis dispositione viciat pe
rimi z anullat. ff. de cõdi. insti. l. si heredi plures oratio eim
plurium cõditionũ copulatiue plata requirit cõcursum oiũ
ut ibi z de re. du. l. si quis ita iudi. sol. l. cum querebat' ð cõ-
di. z demõ. l. publius l3 aũt hunc itellectũ dcã scriptura pati
tur nõ tñ arbitror hãc fuisse mentem testãtis q̃ voto parentũ
repugnat qd ordinat' ad nuptias filiaz ad sobolem p̃creã
dum ad trebel. l. mulier. §. cum p̃poneret' ibi casus In p̃po
posito aũt totum eẽt oppositum cõsiderato q̃ attenta vboz
figura sm̃ intellectũ p̃dcm̃ dcm̃ legatũ. ccc. flo. nõ põt debe
ri alicui filiaz nisi in casu in quo vnica tm̃ nubat. vñ si plu-
res nuberent nulli deberet relictũ nec nubenti nec nõ nu
benti z si vna tm̃ nubit quotcũq̃z sint filie oibus relictũ de
beret' vñ imaginari nõ possum quid potuerit testatore mo-
uere q̃ vnica sola nubete z ipsi nubẽti z aliis nõ nubẽtib'
voluerit dcm̃ legatũ. ccc. flo. p̃stari ut apparet z nubẽtib'
oibus aut pluribus noluerit p̃stari alicui ip̃aruz ut ex dictõe
tm̃ apposita in testamẽto apparet que taxatiua est C. de p̃-
ba. l. rõnes z aute. q̃ obtinet. C. de p̃dijs mino. l. obes ð re
gu. iur. l. que p̃pter necessitatem per Bar. de vsu. serui. ep.

Preterea bene sane z recte intelligẽdo si quis bene cõ
siderat dcũs intellectus inducit viduitate in virgine. Nam
testator videt' reliquisse cuilibet filie. ccc. sed sola vna nubse
rit z si solam vnicã inuitat ad nuptias z tam ipa q̃z alie cõ
sequent' legatum z tacite oibus aliis vna nubete matrimo
nium interdicit ut legatũ cõsequant'. Cõstat aũt dcm̃ lega-
tam virginis viduitate inducẽs esse improbatũ quo ad ob-
seruãtiam cõditionis sm̃ verã opi. ut no. glo. z aute. cui re-
lictum. C. de indic. vidui. z ibi p Cy. z Bar. Nõ igit' est
credẽdum hõc testatore p dcãm copolã elegisse viã ad ipu-
gnãdam suũ iudicium. ff. de mili. testa. l. si miles nec et ele-
gisse viam ɔdictoriam cõi appetitui paretum qui semp labi
tur in nuptias filiaz ut. d. §. cum p̃poneret'. Nec expedit q̃
rere rõnem quã habem' sensum. vñ rõnem querere nõ est
aliud nisi infirmitas intellectus sm̃ phm. Secũdus intelle-
ctus est ut dcã copula z nõ copulet legata sub alteri' tñ cõ
ditionis euẽtu. z iste est verus intellectus dcõrum vboruz
sicq̃z arbitrari debemus testatore sensisse dico ergo q̃ in v.
p̃dcõ Item reliquit vsq̃z ad dcãm copulã z oratio est p̃fe-
cta hoc significãs q̃ si nullus masculus post mortẽ testato-
ris remaneret sed in pupillari etate decederet q̃ quotquot
filie femine eẽnt quelibet eaz deberẽt habere vltra. cccccc.
flo. trecentos flo. auri uoluit enim testator filias oẽs habere
opulenta legata in defectum masculoz sicut moris est. Pro
hoc. C. de fideicõ. l. cũ acutissimi z. C. de insti l. generali-
ter z in. d. ver. z si z inquãtum zc. nõ repetit quicq̃z ð mor
te filioz masculoz uel de nõ natiuitate vnde nõ intelligam
repetitione dce cõditionis scilz ut. l. si ita stipulat'. §. grisogo
nus de ver. ob. Sensit igit' z uoluit dcũs testator q̃ quãtũ-
cumq̃z filij masculi supessent z et non decederet in pupillari
etate q̃ vnica filia femina tm̃ que post ei' mortem nuberet
deberet habere trecẽta. Cõsiderauit et testator q̃ filius ma
sculus facile erat vnice filie nubẽti soluere trecẽta. Sed nõ
erat eis facile plurib' soluere filiabus. vñ uoluit relinquere
plurib' si plures eẽnt ne masculos grauaret multiplici p̃sta
tione ar. de le. ij. l. titia. §. qui in vita l3 solũ noluit relinquere
uni si unica tm̃ nuberet z filij supessent masculi. Et q̃ sic te
stator intellexerit satis p̃batur ex codicillis in quib' testator
perpedit mortuus filijs oibus substituũz nimis grauasse q̃
quelibet filia femina haberet trecẽte vltra. cccccc. z in oẽz
euentum siue nuberet siue nõ nuberet z iõ se restrinxit in co
dicillis z uoluit q̃ solum nubẽtes aut religiose haberẽt z

non omnes

non omnes sed due aut tres vel vna prout in codicillis ap paret quicquid tn̄ senserit testator nō est vis quo ad decisio nē questionis vt infra patebit. Uiso de intellectu testi ad co dicillarē cām descēdamus z hic uidenda sūt tria. Primo an legatū dictorū trecentorū florenorum factū cuilibet filiarū dictarum intelligat in codicillis repetitū. Scd'o si intelli gitur repetitum an intelligatur repetitū cū cōditione in testō adiecta. Tertio an in legato trecentorū flor. fcō in codicill' similiter intelligat repetita dcā conditio adiecta in p̄dicto testō. Descendo ad primū z dico q legatū factum in te stamento tam de septigentis florenis in vna manu q̄z ēt de trecentis in alia manu cuilibet filiarū in codicillis intelligit de nouo concessū. Et hoc ppter illa uerba ultra dē relictum z c. Nam illa dictio ultra est iplicita oīum p̄cedentiū. C. de fideiuss. l. si vltra. Et q oia prima legata includant determi nat in terminis z expsse Ja. de are. ff. de dote p̄lega. l. qui sta idē ibi ray. z bar. Et eidem si testator dicit super de le gatum uel ppter dē legatum ut ibidē per doctores p̄fatos allegantes iura hoc pbantia z tanta est potētia inclusionis p̄dicte q lz prima scriptura seu dispō fīe mutila hec scd'a est vtilis z ex ea peteret non ex p̄ma. ff. de le. i. l. legata inuti liter ibi casus z ibi p doc. lz autē dcē dictiones includant in vltimis uoluntatibus que sunt interp̄tande latissime ut. l. in testis de re. iur. non tn̄ includent in dispōibus que sunt re stringende vt̄ si papa dispensat q p̄ter obtenta possit impe trare hīc aliud beneficiū curatum nō habebit ipetrata iā obtentum z ita obtinuit lngō. z p̄positum argentinē q in iam obtentis nō extitit dispēsatum ut no. Jo. an. z Inno. ante eum de elec. dudum ecclesia circa fine in glo. que inci pit non intedebamus. Uenio ad scd'm an intelligat re petita conditio in testō adiecta. Et vī q sic q ex quo dc'ō vl tra est p̄cedentium repetitiua ergo inducit repetitio qualita tum z cōditionum non eni ad unū magis q̄z ad reliquū repetitio adaptat pro hoc vī casus. ff. de le. iij. l. in repeten dis cōiuncta gl. magna in p̄n. que hoc dicere vī expsse. Cō trarium est uerū q non intelligat facta repetitio qualitatū z cōditionū rō est q in hac uoluntate nouissima codicillari quicquid erat in testō legatū legatur sub aliis cōditionibus vz si nullus filius masculus remaneret z in pupillari etate decederet z one filie legitime z naturales nuberent z seu monacharent aut pizocarent. vñ per nouarū cōditionū adie ctionē ab oībus p̄mittis cōditionibus intelligitur esse re cessum ff. de le. i. l. si mihi z tibi. §. in legatis de adi. lega. l. translatio in fi. de cōdi. z demō. l. qd̄ tradit testa. tutela. l. tu tor datus cū igitur hee noue cōditiones adiecte in codicill' si one nuberēt z si filius in pupillari decederet extiterit for maliter quilibet dictarū filiarū debebit hīe flor. auri. m. ccc. s. cccccc. vigore testi in codicillorum z vigore codicillorū tn̄ dz habere sexcentos. Dicet aūt quis hanc cōclusionē ēē fal sissimā q lz dcio ultra in codicill' apposita icludat tn̄ nō plus includit q̄z in p̄cedenti dispōe inueniant exp̄ssum sed in p̄ cedenti dispōe testamētaria nō inuenit relictū duabus filia bus nubētibus vllomō ergo cum one nubunt non p̄sit hīe legatum ex vi repetitōis codicillorū cum nō inueniat in te stō descriptū sed ad istud rńdetur defacili q lz duabus nu bentibus nihil inueniat relictum tn̄ ne dum duabus imo oī bus filiabus quotcūq̄ fuerint pro qualibet earū factū est in testō relictum trecentorū sub duplici cōditione quā ut dixi i p̄mo discursu p̄ma fronte patit scriptura. s. si nullus filius sup erit mortuo testatore vel in pupillari etate decesserit z vni ca tn̄ filia nupsit vnde q negari nō pōt oībus filiabus reli ctum sub cōditione p̄dicta si vna tn̄ nubserit ab hac aūt cō ditione si vna nubserit est recessū p appositione noue cōdi tionis si one nubserint ut est dcm̄. Cōstat apte z aliquo ca su filiabus duabus reperiret relictū q si oībus ut iam dixi ergo duab' intelligēdo aūt dictā scripturā s'm aliū intellectū qui fuit scd's in ordine dcā obiectio nō obstat cū dixeriz oī bus filiab' fore relicta. cccccc. z. ccc. in casu quo nullus ma sculus superesset uel in pupillari etate decederet absq̄ euēm alteri' cōditionis q vnica tn̄ nubererde spe petēdi nullū est dubiū expectādum tp̄s nuptiarū q relictū est cōditionaliter feīn si nubēt ut pz ex themate vñ est purificāda cōditio. C. d̄ nup. l. sancimus ubi plene p cy. Ego iam examinaui latius in q̄ōe quā padue disputaui que incipit. Quidā baro amplā possidens baroniā Quatenus tn̄ capiāt earum legitima in continēti peti potest ut. l. qm̄ in prioribus. C. de inoffi. test. Non ob. alimentorū relictū qm̄ legitimā debent habere ex ipsa testatoris subā ut. l. sancimus. §. repletionē. C. d̄ inoffi. testa. Restat videre de tertio z vltimo utrū in isto legato tre centorū fcō in codicillis vltra oīa legata fcā in testamēto in telligat repetita illa eadem cōditio que in legato trecentorū fcō in testamēto erat adiecta. Et videt q sic q casus est in d. l. in repetēdis cōiuncta glo. z in. d. l. legata inutilr. Con trarium est verū ppter duo. Primo q ab ista cōditione in testamēto inserta recessum est p nouā cōditionē adiectā in codicillis ut dcm̄ est in pximo p̄cedēti discursu. Si igitur recessum est ab ea ergo nō pōt dici repetita. Scd'o q cō ditionis p̄dcē repetitio vitiaret legatū noniter in codicillis relictum duab' puellis nubētibus z in testamēto nō est re lictum nisi si vnica tn̄ nubserit merito nihil est de repetitio ne cōditionis tractādum de le. iij. l. si quis a filio p̄mo z se cūdo rńso no. glo. in. d. l. repetēdis. Et ita cōsulo ego Ange. de p̄usio z c. ccxcv.

Testamētū in quo fcā sunt legata p̄mo hospitali scd'o heredi tertio hēdi z eidam glo. Queritur de virtute z effe ctu illorū legatorū q̄o z qualiter debeant z stantib' his q̄ scribunt in themate z c.

UNCTUS Testator solum tituū heredē in stituit hospitali sancte Ma rie nouelle de florētia ui' legauit. ccc. reliquit que habere noluit sup certis bonis in dcō testamē to descriptis z cōfinatis p quibus ip̄a bona noluit ee obli gata z donec dcā. ccc soluerent voluit ipm hospitale inte grū pcipere vsumfructū. Demum dcō heredi suo vnā do mum legauit signāter z specifice intra dcā cōfinia existem deinde in eode testamēto dcō heredi suo z cuidā tertio di cta bona legauit sup̄ius cōfinata in eode structu verborū p her uerba. Item legauit z reliquit marobottino suo heredi z manēti domum in qua habitat z poterat talia infra cer tos cōfines descripta excepti supradictis legatis factis dcō marobottino z hospitali quib' noluit in aliquo p̄iudicari p dcm̄ legatū in reliquis aūt aliis suis bonis eunde marobo tinū sibi heredem instituit. Nūc queritur ad dcm̄ hospita le z a quo possit dcā. ccc. percipe z habere. Scd'o an dcā domus legata signāter dcō marobotino ad eū ptineat. Tertio an dcm̄ legatum s'm cōiter dictis marobottino z manēti sit integrū dci marobotini an vero dicti manētis an vo cōiter pertineat ad utrunq̄z.

QUA Testādi z seu relinquēdi forma fuit her z ut arbitror causata a mera ipe ritia tabellionis a qua multoties causari uidi in finitos errores z maxime in ultimis voluntatib' quarū iterum nō redit arbitriū. Uenam igit her in nume ro illarū nō sit. Primo eim dcā testatrix reliquit trecēta ho spitali que voluit ipm hospitale posse percipere z habere sup bonis in dcō testamēto descriptis z cōfinatis z d̄ hoc legato nō dubito q si hospitale uult pōt habere suū legatū trecētorū in dcis bonis q si testator deposuit. unde trecenta sunt in legato dcā aūt bona sunt in solutōe si hospitale uult sz si nō uult nō cōpellit. tn̄ nec heres cōpellit. compellit for sitan soluere quousq̄ uult pati hospitale uti z frui dcis bo nis sup̄ius cōfinatis z hoc sine dubio verū esse si p̄mum le gatū trecentorū diceret nouatū z transfusum in legatū vsu fructus ex mora nō soluēdi trecenta ut. l. i. § item si ita ad. l. fal. z. l. i. de penu. lega. z. l. si penus q̄ oēs le. ee. sz q testa tor nouare noluit apparet qd̄ voluit hospitale retinere fru ctus durāte mora heredis insoluēdo z ip̄a bona p ipso le gato semp esse voluit obligata omissio pignore z ypothecā poterit hospitale creditor existes cōuenire z complere he redē ad soluēdum. Ex quo idem heres pignora possidet. l. psecutione cōiuncta. l. aūt. hoc ita. C. de pig. z. C. de actō. z obli. l. fi. Nō apposuit testator illa verba q heredē cessā te in solutōe trecentorū vsufruct' bonorū legatarij ēēt ut sic heredes posset in solutione cessare quousq̄ soluere vellet vsumfructū bonorū imo loco intrāsitūrj seu pene ppter mo ram heredis voluit testator legatariū fructus bonorū pcipe re nō aūt esset heres in mora si dilatione heres haberet ad soluēdū quousq̄ pati vellet hospitale fructus pcipere sic di cimus in usuris pmissis p rea z pro tēporibus quib' fuit in solutōe sortis cessatum quasi ex cōtumacia debeant non impediūt petitionē sortis ut. ff. si cer. peta. l. lecta z. ff. d̄ usu. l. pecunie. §. i. Secus ēt si stipulatōis aut legati sermo esset ita cōcept' q sors peti aut legatū exigi non posset quousq̄ heres aūt pmissorū usuras aūt fructus soluere vellet z idē si futuri tpis vsuras creditor recepisset. ff de uer. ob. l. iij. §. nō male z. ff. de pac. l. qui in futurū in p̄n. Cōcludo igit ex pre

missis hospita. sup dcis bonis z in eis sibi soluere posset si vult q̄ñ illa bona in solutōe sunt si i hoc eligat hospitale fa cie. ff de solu. l si quis stipulat⁹ fuerit. z in melle z .ff. de le. i. l. codicill. §. instituto. Descēdo nūc ad legata fcā manē ti z marobotino sup quo dico legata pdicta fcā in illa cum solus sit institut⁹ z legari nō potuerit sibi ipsi a seipso ne in ueniat debitor z creditor sui ipsi⁹ ut de le. i. l. legatū. §. i. ibi casus in legato aūt fcō manēti nō includit domus signāter legata marobotino nō ex eo q̄ legatū fcm marobotino va luerit rōe pdicta sed q̄ in generali legato fcō manēti z ma robotino sil. noluit testōr cōprehēdi domū illā maxie ppter specificā exceptione seu expssionē in dcō testō cōprehensā sub illis vbis saluis z primis detractis legatis suprascriptis z c. Et hec idē sunt si illa vba nō eēnt apposita idē esset si il la domus spāliter legata marobotino cōtinet' itra bona ge neral' legata dcis manēti z marobotino q̄ cū vni legaf ge nus alteri spēs de genere intelligat' excepta illa spēs siue p cedat legatū generis siue sequat' ut. l. vxorē. §. felicissimo. de le. iij. coniuncta l quesitū. § si de fun. instrue. z. l. seruis vrba nis. §. ult. de le. iij. z .ff. de pecu. l. manumisso z lz legatum spēi sit nullū nō ppterea augef legatū generis in spē illa de qua testōr nō sensit nec sentire voluit z in ultis uoluntatib⁹ sola testōris intētio attēdit' que vltra alia pdominat' ut. l. cō ditionib⁹ primū locū de cōdi. z demō. cum si. ibi allegatis. Unde cōcludo ad dcm manēte dictā domū dcō marobotino legatū nō pcipere q̄ in dcō legato fcō dcis manēti z ma robotino testōr expsse p illa uerba expssit except' z c. ne ea vo luit intercludi. Restat igit' uidere quid de reliquis bonis le gatis eisdē manēti z marobotino an sim ipsius manēti tm̄ z vr q̄ sic nā dictū legatum eis cōiter fcm est adeo q̄ re z ver bis coniuncti fuerūt unde cū legatū in psonā dci marobotini sit nullū z ipsi legatarij sint coniuncti integrū legatum ad ip sum manente ptinere vr iure nō decrescēdi ex quo marobo tinus nullo iure ad suā ptem ut legatarius inuitari pōt. C. de cad. tol. §. his itaqz z pro hoc vr in terminis ff. de le. i. l. plane. §. si duobus ubi relictū iure legati heredi qui solus ē institutus z tertio soli tertio debet' z tō uniuersū ad colle gatariū ptinet cōsiderato q̄ nullo iure in psona heredis le gatum tenuit z hec est ueritas si hec corpa legata testatricis erant ita q̄ eoz dñium recta uia potuerit in manentē lega tariū trāsire Nā tunc in psona marobotini nullo iure potu it legatū ualere nō eni iure legati q̄ nullū nō iure heredita rio q̄ p legatū illa corpa de hereditate fuerunt exempta ex quo trāsiuit dñium recta via z sic nullo iure ciuili neqz pre torio nec equo nec iure actōis uel officio aut retentiōis mō potuit aut pōt dcm legatū in psona marobotini tm̄ modo i stituti cōsistere z tō q̄ nullo iure inuitat' ad ptem non facit sibi ptem nec collegatarius ad ptē solū vr inuitatus imo ad solidum z ipsum solidū iure nō decrescēdi hebit z hoc bar. tenet expsse z in ppriis terminis. ff. de le. i. l. hmōi §. si titio z ibidē cōsuluit q̄ legatari⁹ nō agat psonali ex testō sed rei uen. q̄ tunc uere appet q̄ nullo iure heredi eidēqz collega tario nullo iure cōsuli pōt ut ptem aliquā cōsequat' ut sic ab illa possit collegatariū agentē excludere si eni ageret manē te actōe ex testō iniqua nō est necesse docere de dñio testō ris tūc saltē retentōis iur subueniret' eidē marobotino ut ex eadē instātia nō cōdenaret' ad solidi pstationē. Et pdicta de cisio sine dubio vra est inquātū ponam⁹ pdictus manentem marobotinū in dcō legato cōiter eis facto cumunctos re q̄ tūc ut dixi quilibet est ad solidū inuitat⁹ unde iure nō decre scēdi ad solidū suo iure inuitat' dcūs manēte z tō q̄ maro botin⁹ nullo iure inuitat' ad ptē nec inuitari sperat' nullam faciat ptem. Unde uidendū est necessario an fuerit re con iuncti z sup hec fuerūt opiniones pe. de bel. pti. dixit q̄ nō q̄ illi demū re coniuncti sunt quoz quilibet res insolidū assi gnat' ut cū testōr dicit titio fundū z seio eundē fundū lego Sz cū testator vsus est hoc smone titio z seio fundū lego vt fuit in themate tūc testator quelibet intelligit' equaliter z viri liter inuitasse. vñ sunt coniuncti verbis pp vnitatē smonis sz rediciunt' distincti. sicut si testator adiecisset vba illa p equis portionib⁹ quo casu sine dubio eēnt re distincti ut. l. re cōiuncti de le. iij sic intelligit. l. idē q̄d sabin⁹. § i. ff. de here. insti Refert Cy. in d. § his itaqz lz ille §. modicū faciat imo nihil q̄ loquit' cū plures vno pnomo scripti sunt sine ptib⁹ asse di stributo. Tū p eius opi. vr casus ff de le. i. l. plane. § si cōmu cium vbi q̄ñ pluribus corpus vnū legat' ab initio ptes fiunt Sequitur ab initio partes intelligunt' assignate ergo nō po test dici inter tales collegatarios esse coniunctionem realē sz sit verbalis. Pro hoc ēt facit insti. de leg. §. si equidē. Pro eo ēt facit q̄ q̄ñ tractamus de pluribus obligandis siue ut plurib⁹ obligatio querat' ut dñium seu honor aut aliud quie q̄z diuisibile actiue z passiue quilibet grauat⁹ z quilibz ho noratur a pncipio intelligit' nisi aliud actum sit ut. C. si plu res una snia. l. i. z .ff. de duob⁹ reis. l. reos §. cum tabul. licz in intercessorib⁹ fallat q̄ñ pacto obligant' insti de fideius. §. plures z. C. de fideius. l. nō recte. Cōtrarium aūt hui⁹ q̄ dicti collegatarij intelligant' tam re q̄z vbis coniuncti deci dit glo expsse de vsufru. accre. l. i. §. interdū in v. seperatis z in illam glo. tenebat Ja. bu. in. d. §. his itaqz z in. d. § inter dum hāc opi tenebat Ray. z eum sequunt' ultramōtani in ter quos est Bar. in. d. l. re coniūcti in. iij q. pncipali de le. iij. Et huic opinioni inhereo tanq̄z ve q̄ñ smo testatoris eos nullomō disiungit ergo z c. z .ff. de uer. signi. l. triplici. Nō ob. §. si coniunctim z. §. si eadem q̄ cōcedo q̄ si ambo lega tarij ad legatum actualiter cōcurrūt q̄ quilibet ad suā solaz uirilem retro fingat' inuitatus. sed si hec tollamus d medio q̄ nō ueniāt oēs imo unus excludat' oi iur per ius nō decre scēdi collegatarius applicat' quasi in pncipio ad illam portio nem dficientis inuitatus. Cōcludo igit' ex pmissis in dcō puncto satis difficili ad dcm legatum inuitari solū dcm ma nentem excluso psus dcō marobotino in solidum instituto in cuius psona nullo iur legatum cōsistere potuit ponendo pro cōstanti q̄ dcā bona hereditaria erāt. Et hoc iur esse si in testamēto nō est apposita clā codicillaris si nō ualet z c. cum adiectōe illoz uerboz oi mō quo ualere pōt. Si aūt ap posita eēt dcm testamētuz nō vz in psona dicti marobotini in quo ad legatum. sz an illa verba oimodo quo ualere pōt inducāt repetitionez dicti legati nō dico a uenientibus ab in testato sz ab ipō manēte quasi sit rogatus restituere dimidiā dicto marobotino cm dcā dimidia inutiliter est legata possz sub iudice dici litigari hāc eim qōnem nō memini tantā fo re. De vltimo quis debeat soluere legatū trecentoz nō est dubium q̄d heres ad quem onos legatoz spectat z debitū hereditariū vniuersum nō aūt ad legatarium ut. l. quos. cuz aliis iurib⁹ vulgaribus z hoc si hospitale vult sibi solui in pecunia sed si eligat solui sup bonis illis pmo habebit ho spitale in illis bonis trecēta residuum erit manētis habere. tū dz marobotinus suam legittimā iur. nature nisi ab ea per aliud canonicū excludat' hec aūt vera sunt si marobotinus hereditatē agnouit. Si eim repudiasset z legatoz a veniēti bus ab intestato repetito fcā eēt tūc posset oia lata erfcā cōi ter z distincte valere. ccxcvj.

An socius possit eē testis saltē vltra sūmam in qua nō est socius quid fideiusf. z c.

I Isis Attestationib⁹ testium pdcōrum z viso iuramēto pstito p Joānem vnū ex testibus dcis pnte herico procuratore nicolai litigātis z aduersarij dci bartholomei ɔ cui⁹ p sonam. idez pcurator nihil opposuit neqz ptestatus fuit ali quas exceptiones sibi saluas fore z in ɔ psonam dci Jo. te stis. Uiso ēt publicato z apto pcessu z publicatis z ap tis attestationib⁹ testium pdcōrum ɔ ipsos testes nihil inue nio oppositū z ɔ psonas testium pdcōrum nihil obiectum apparet apud acta put mihi affirmatum extitit z assertū p dcm bartholomeū videdum est que sint ptes iudicis de cā cognoscētis. Sup quo cōsidero q̄ ɔ psonam dci Joan. duo obici pñt. Primo q̄ dcūs Jo. attestat' se socium pducē tis pro vno capite ascēdente ad sūmaz. M quingentaz li braz dcā. z vsqz ad illam z p illa nō est testis idoneus si ne dubio. ff. de testi. l. nullus. C. de testi. l. oibus in re ppria pro residuo aūt testificari pōt q̄ dicti residui nullū cōmodū aut incōmodum reportaturus est fm Innoc. de testi q̄ñ z idem tz Spe. in ti. de teste. § i. ver. Sed nūquid soci⁹ admit teret' z idem tz Jo. an. in addi. ibi si recte intelligat'. naz cū capita societatis hic ponant' distincta z vnūquodqz cōtineat certam sūmam quicquid vltra sūmam illam est cōe nō est. sz vniuscuiusqz ppriuim est vnū caput z illius solius est cōmo dum z incōmodum ergo nō cōe. Secūdo obstat eidem te sti q̄ fuit fideiussor p toto corpe societatis in in ei⁹ testimo nio euidēter apparet. vñ ad eū pōt ppter fideiussionis cām onus z sarcina cuiuslibet detrimēti z dāni emergētis in cor pore societatis esse pticeps z similiter hoc respectu videt' eē cā ppria q̄ lz rō sit cōmodum sumptur⁹ tñ dānum pōt su bire z hoc videt' sufficere ut. ff q̄ appel. sit. l. iij. in fi. vñ rōe qua supra nō est testis sufficiens nec idoneus z si nō aliud dānum posset subire saltem subire pōt dānum z incōmodū

vexationis

vexationis expēsaꝝ ⁊ sumptuū quos cōstat multotiēs eē graues ut de mino. l. minor. xxv an. de libe. lega. ⁊ si quis decedens §. nūc de effectu. Et hec tenuit Jo. an. in additionib⁹ suis in. o. § i. ver. quid de fideiussore cōtrarium tamē tenuit spec. in. o. uer. vbi reus pncipal' soluendo est nā tunc nullū subire pōt in effectu dānū fideiussor. ff. de furtis. l. ita ꝙ ful. lo. opi. Jo. puto uerā quādo pōt ,pbabil' dubitari de incōmodo ⁊ detrimēto uexatōis sufficit eni hoc cōtingere posse ut. ff. de condi. inde. l. sufficit sed iudici cōstaret oppositū per notabiles ⁊ uerisimiles cōiecturas ꝙ nec ēt fideiussor ueri similiter vllū detrimentū vexationis subire pōt puta ꝙ debitor est cāpsor uel mercator fideiussimus ad cui⁹ fidē in plurimū soler recurri qui nō pmitteret fideiussorē vexari ut glo. dicit in fi. ff. de solu. l. iij. in glo. magna uer. nā ⁊ si rē suaz ⁊ c. ubi in leuiorē cām solueret ⁊ c. Et doc. exponūt ut ꝙ sit debitor homo nobilis qui timēs ne sui fideiussores grauēt eligit potius soluere debitū non vsuratiū pro quo ipse solus astrictus est nō aūt fideiussor aliquis cui optime concordat. C. de pig. act. l. pignus in bonis ff. de admi. tu. l. si reus pupillarū ubi est bonus tex. ⁊ ff. cōmo. l. argētum ⁊ c. n. l. eū qui §. fi. cū. l. se. Ex quo eni fideiussor ut plene securus est modo pdicto uel ēt ꝙ debitor pecuniā deposuit pro q̄ extitit fideiussor ut sic fideiussor timere nō possit de sil' aliquā vexationē uel ꝙ forsan debitor nō mercator fecit dcm̄ fideiussorez ita cautū ⁊ securū p cautiō dē indēnitatis cū aliis fideiussoribus diuitibus approbate opinionis ⁊ fame ⁊ quos uerisimile est sil' nō pmissurū dcm̄ fideiussorē ullatenus molestari quis dicet hunc fideiussore a testimonio repellēduz pp suspitiō dē futuri picli cū nullūz sit uel uerisil' esse debeat nullus certe sani capitis hoc diceret ⁊ eēt timor vanus nō cōsiderandus. C. de trāsac. interpositas ff. qō me. cā. l. metū aūt nō vani hōis ff. de re. iur. l. vani ⁊ ff. de re iudi. l. si quis ab alio an ergo talis suspitio cōsideranda sit nec ne cū facti sit ⁊ a fcō depēdat ⁊ fm accidētia ⁊ cōditiones psonaꝝ ⁊ cāe quantitate ⁊ qualitate varietur nulla dari pōt certa doctrina vnde hoc totū remittendū est iudicis arbitrio. ff. de testi. l. iij. § ide diuus ⁊ §. eiusdē quoqꝫ pncipis cum si. Et iō hoc casu cū cessare dz uerisil' dicta suspitio futuri picli dico ꝙ teneo dcm̄ spe. ⁊ hoc mō ipsoꝝ opi. reduco in cōsonantiā ⁊ oculentē uerū ꝙ in ,pposita qōe tpe dicti iuramēti ⁊ attestatōis dicti Jo. nō inuenio ,ptestatū ꝙ salue sint exceptiones ꝯ eius psonā sine dubio dcūs Jo. apparet esse testis idoneus ⁊ oī exceptione maior extra de testi. c. psītuz li. vi. ⁊ ibi p Jo. an. in nouella ēt Jo. probet ⁊ dico ꝙ ,pbat siue dubio societatē ꝯcetam pro q̄ttuor capitibus mille quingentaꝝ libraꝝ pro quolibet capite qm̄ sic attestat' ⁊ dicit ⁊ interrogat⁹ de cā scientie dicit ꝙ uidit ⁊ psens fuit. Deponit ēt de loco ⁊ tpe cōcurdentibus ante emptionē dictaꝝ gabellaꝝ in quo ēt apparet de ꝯcto qō sili est in sūma de qua idē nicolaus ⁊ bartholomeus fuerunt cōcordes tpe societatis que ꝯbatur nudo cōsensu ⁊ ēt inītu ut. l. iiij. ff pro so. Sil' probat dcām societatē benedictus scōs testis in ordine sed nō deponit de tpe sigillatim qō est de subā in casu ,pposito sed ꝙ de tpe aliquo deponit ambiguus est eius sermo de quo tpe intellexerit repetere poterit ex mero officio iudex dcm̄ testem ut tp̄us de quo intellexerit declarat ut no. glo. in corpe de testi. §. ꝙ vero ⁊ non est alibi canoniste habet de testi. cū tu. spec. ⁊ Jo. an. post eum in. o. §. ver. Itē ꝙ testis obscure ⁊ lꝫ sit conclusum in cā adhuc pōt iudex ex officio mero ut ueritas inquirat' ad quā sūmo studio dz conari ut. l. illicitas §. veritas de offi. presi. de qōibus. l. i. §. fi. in corpe iusiurandū qō ꝯstat ab bis. C. de iudi. l. iudices ⁊ c. n. l. placuit cū si. ⁊ ꝙ nō obstat cōclusio in cā probat' an. e. cōstituit de offi. dele. ⁊ ibi p Inn. ⁊ Jo. an. ⁊ est rō ꝙ iudici nūqꝫ in cā cōcludit' sed semꝑ vni formiter eius offm̄ viget usqꝫ ad sniam inclusiue post nō ꝙ inuenit se functū ⁊ pfunctum suo offō ff. de re iudi. l. iudex postea facit c. cū Joānes heremita de fide instru. Si igit' iudex eū repetere noluerit qō pōt imo si bon⁹ est cōsiderādo iusticiā ⁊ equitate facere tenet' ut. l. vbicūqꝫ. ff. de inter. act. ⁊ maxie in hac cā eade cōmissa ut sola veritate inspecta cāz debeat terminare cui⁹ cōmissionis formā vidi scripto cōsilio pp quā formā oi tpe ad cām inuestigandā tenet' omisso iuris rigore quē Illustris dn̄s marchio noluit cōsiderari ⁊ si in tpe cōcors erit cū dcō Jo. nullo ulterius exquisito iudex de cā cognoscens ꝯ reuꝫ cōuentum pro agente sniam ferre dz. Sin autem dictus iudex dictum testem repetere noluerit tunc ꝙ intētio agētis nō est ,pbata nisi p dictuz Jo. plenarie ⁊ per dcm̄ testē scōm in ordine vehementissime adminicula-tem ⁊ p alios testes adminiculātes in articulo solicitatōis deferēdum est agenti iuramētum indefectū ⁊ pbatione saluo nisi cā eet tam grauis ⁊ tam ardua uel psona agent' ita suspecta ꝙ per vtrūqꝫ uel alteꝝ pdcōruꝫ iuste sedere dēbeat in aio iusti iudicis denegare sacramentum pdcm̄. C. de reb. cre. l. in bonefidei cōiuncta glo. magna ⁊ si actor iurauerit ,p eo sniam iudex ferat. Si aūt iurare recusauerit reū absoluat a petitione ⁊ actore in expens' cōdēnet. ⁊ hec dico fore ⁊ eē debere partes iudicis de dcā cā cognoscētis. Ego Angel. ⁊ c.

ccxcvij.

An ad hoc ut cōdēnet' destructor muri dz in libello fieri mētio de tpe destructionis.

Visis Actis pdictis reuocat' in dubium an dcūs frācischus debeat cōdēnari fm formam libelli an vero a petitis absolui. Et inuenio ,pbatum p testem cōfessum ꝙ dcūs Ang. tenuit ⁊ possedit ⁊ possidet cāpuꝫ in libello descriptū ⁊ hoc est ,pbatum p testes nō per cōfessionem. Et sic pma fronte posito ,p cōstanti ꝙ agi potuerit eo mō quo actum est ⁊ ꝙ iudex aditus fuerit ⁊ sit competēs dcē oīe de quibus duobus ad pñs nō scribo ꝙ nō expedit dcm̄ franciscū cōdenatum fore sꝫ ꝯrium uidet' de iure dicēdum ⁊ hoc ,pbat' si dicitis angelus agit ꝯ franciscum ⁊ socios ⁊ ꝯ destructores muri qui existebat in campo pdcō nec deducit in libello vl articulis tps destructōis. Nec ēt testes interrogati de tpe destructionis deponunt. vn̄ possibile est ꝙ dcā destructio fuit fcā anteqꝫ dcūs angelus dcm̄ campum incepit possidere ⁊ ipm emeret de cuius emptōis tpe in eius articulis liquide fit mentio ⁊ et cōstat per instrm̄ empt. suoꝝ ⁊ si ante emptōnem ⁊ possessionē adeptam fuisset fcā dicta destructio sibi nō competeret aliqō ius agēdi sed vēditoribus tm̄ ut. ff. ꝙ vi aut clam. l. his qui inputeū. §. si postea vbi casus ⁊ facit de peti. here. l. at ubi. Cum ergo ex deductis ⁊ ,pbatis necessario nō cōcludit' agenti ius agēdi competere pꝫ euidenter reum cōuentū absoluēdum eē de re iudi. c. abbate in gl. li. vj. de ,pba. c. in pñtia vbicūqꝫ eīm tps est de substātia probationis ,p victoria reportāda illud liquido ⁊ pñtis sil' debz deduci ⁊ deductis ,pbari C. de ,pba. l. matrē tuam ⁊ ff. de nego. gest. l. cum actū ⁊ ff. de no. op. nū. l. nō solū. §. sed vbi ,pbari ⁊ ibi p Bar. facit optime. ff. de adul. l. denūciasse. §. quid tñ. ff. vi bo. rap. l. ptor. §. dicere. Sed tp̄s certum in ,pposito est de substātia. l. ꝙ post vēditionem fuit fcā destructio hoc aūt tps ,pbatuꝫ nō est ut supius dcm̄ est. ergo sequitur dz absolutio. Item p testes rei inuenio ,pbatum ꝙ hac semita oēs vsi sunt per tps. xl annoꝝ ,p libito uolūtatis. vnde hec via dicit' via priuata que in fundo priuato cōstituta est nō seruitus' uiē sed ex vsu quodam licito uti uolētium. ff. ne quid in loco publico. l. ij. §. priuato quicquid ergo operis factum est ad pūdicium destruētis pōt quis manu ,ppria tollere. ff. de acqui. pos. d. l. quāuis cōiuncta. l. quēadmodū ad l. acquil. ⁊ ex pdictis apparet excōicatōnis sniam nō ligasse eum ꝙ lata in absētem ad petitione eius nō interfuit ⁊ asserit sua interesse ad trebel. l. i. de fideicō. liber. l. eiꝫ vero. §. subuēnim ff ne vis fiat ei. l. i. §. hec uerba de tuto. ⁊ cu. da. ab his. l. seie egresse ⁊ l. tutor si petitus ego Ange. ꝯ pnsio.

ccxcviij.

Que requirant' in inquisito si apte cōcepta ⁊ si sit iepta an sequi possit cōdēnatio ex confessione inquisiti secuta.

Ro Prediciis duo examinanda sunt. Primo an inquisitio sit apte ꝯcepta. Secūdo posito ꝙ sit inepta an ex cōfessione fcā super ea possit cōdēnatio sequi. Ad pmum arguo sic apte ꝙ solemnia accusat' in inquisitōe nō uidet' requiri insti. de pu. iudi. in pn. in glo. in vbo instituēdis sꝫ illa glo. se refert recte intellecta ad solēnia que requirunt' ex pte persone accusatoris sicut est inscriptio ad hanc eīm iudex nō artat' ꝙ in locum accusatoris ipe nō est sꝫ fama succedit de accu. c. inquisitionis ⁊ c. qualiter ⁊ c. cū oporteat. Solemnia vero que requirunt' in libello accusatōis bene requirant' in libello inquisitionis fm Jaco. de bu. ibi ita eīm libellus est inquisitio sicut accusatio cum igit' de esse ⁊ substātia libelli inter cetera sit locus ⁊ tp̄s maleficij cōmissi ut. l. libelloꝝ de accusatōe dico ꝙ dcā inquisitio est inepta ꝙ nō cōtinet locum ⁊ tps homicidij ppetrati lꝫ cōtineat locum ⁊ tps fauoris ⁊ auxilij pdicti sicut dicim⁹ cū accusat' quis de mādato seu tractatu loc⁹ eīm eris cōsumati dz poni in libello ꝙ tūc pfecte incipit ex maleficio obligari sic in auxilio ⁊ fauore nā fautēs tūc obligat' pfecte cū maleficiū cō

sumaẜ nisi maleficium cōsumaẜ impossibile ē. n. quem tene
ri de auxilio ꝛ fauore ut. l. si is qui rem. §. si ut tiriam. de fur.
ff. rez amotaꝝ. l. si mulier. § si seru⁹. Sic nec ꝓbet quis opē
vel cōsiliū ad maleficiū cui⁹ ipse cōsiliū cape nō posset. ff.
de fur. l. fullo. § 1. ꝛ. l. ipubere in fi. ꝛ ꝙ locus ꝛ tp̄s ipsi⁹ de
licti cōsumati necessario sit potendū noꝫ bar. ff. de iur. l. nō
solū § si mā ꝛ. ff. vi bo. rap l. ꝓtor ait. §. hoc aūt edcō. Ue
nio ad scdm an cōdēnari possit ex sca cōfessiōe sup cōtent.
in dcā inquisiẜ. glo. ordi. tenet ꝙ nō. C. de lib. cā l. si filium.
sed Inno. vꝫ tenere ꝯtrum de accu. qualr ꝛ qn. §ȝ in c. p̄ iqui
sitōem ō elec. vꝫ velle ꝙ ex cōfessione sola pōt veniri ad pe
nā ordinariā ꝛ facit qd no. p eū in. c. ij de cōfes. Jo. an. vꝫ te
nere ꝙ ex quocūqȝ inordinato ꝓcessu si de maleficio cōstat
p cōfessione spōtā pōt ꝗcūqȝ pena grauior bar. in. l. si cōfes
sus de custo reo. vꝫ tenere ꝙ aut cōfessio emanat extra iudi
ciū ꝛ ex ea nō sequiẜ cōdēnatio de ifamib⁹. ictus fustiū i gl.
de adul. l. capite ver. ꝗ virtute illius cōfessionis bñ pōt in iu
dicio urgeri ad cōfitēdum fm Jnn. de testi. c. sicut. ꝛ hoc sa
tis vꝫ de mete glo in. l. ictus fustiū. in hoc tñ vꝫ ista opio er
rare p. l. diuus ō custo reo. ubi cōfessio erat fcā corā tyrāno
nō p̄iudicat ꝗ ō noto iterrogādus ē ꝛ veritas exquirēda sit
aūt cōfessio fiat in iudicio ꝛ corā iudice cōpetēti dixit bar. ꝙ
aut quis fateẜ crimē p̄ncipalr aut p ꝯñz: si p̄ncipalr pōt cō
dēnari ex eo. si p ꝯñam nō ꝛ ita intelligit glo. d. l. filiū Pro
hoc facit ꝙ in cōfessum nulle sunt ptes iudicis nisi in cōdē
nādo vt l. ꝓinde. §. notādū. ad. l. aquil. facit. d. l. si confessus.
Sed ꝯ istā determinationē facit ꝙ diffinitiua sniā non pōt
ferri nullo ꝓcedēte ꝓcessu quācūqȝ emanet cōfessio ꝛ sic
ꝓcedaẜ ut sup quodā notorio ꝛ in eā cāū que nō est tāti
pōderis nec p̄iudicij imo veniẜ ad ꝓceptū ut l. si debitori. ff.
de iudi. no gl. decreti in. c. nos in quēqȝ ij. q. i. ide ergo dicā
in criali ꝙ ide est modus ꝓcedēdi sup vtrisqȝ cāis ut l. absē
tem ff de pe. Sed in cāū nostro ipse libellus est inepe⁹ ergo
quicquid sequiẜ est nulliū ipso iure ꝛ iō dixit guil. de cu. p. l.
si patron⁹ liberta. ff. de iureiur ꝙ exceptio ineptitudinis q̄
reddit iudiciū nullum retro ēt post sniam pōt opponi. Si er
go pp ineptitudinē nullus ꝓcessus intelligiẜ factus hꝫ p̄in
de ac si sine ꝓcessu cōfessio emanasset quo casu ipossibile vꝫ
ferri diffinitiuā ut in auté offeraẜ ꝛ in fi. C. de sen. expi. re
ci. Si quā ergo penā inferre vult iudex extra ordinē ipone
re posset nō aūt ꝓcedēdo extra ordinē iponere dꝫ ordinariā
ꝙ ordo ꝓcessus repugnat ubi tutior via est ꝙ absoluaẜ re⁹
ab obseruatōe iudicij pp libelli ineptitudine ꝛ iterū poterit
inquiri si tpa patiunẜ de adul. l. accusantus ꝛ si ego asside
rē hanc pte eligerē ut fugerē sindicatoꝝ reᵭa ꝛ lꝫ iudici in
taꝫ dubijs eligere potissime pte seueriorē ut. l. dos a patre ꝓ
fecta C. so. ma Nec eni in iudicando a sniā glosatoꝝ quis
recedat secure marie cū nullus inueniaẜ auctor qui iudicez
cōpellat ad cōdēnationē ferendā lꝫ qndā dicāt ꝙ ferri pōt
ut supius dcm̄ est ꝛ iam de fcō opinin perusij in sindicatu
dñi raynerij de lafranchis de pis⁹ olim p̄tātis perusij qui nō
obstat ne confessione inquisitos absoluit propter ineptitu
dinem libelli ꝛ de nouo inquisitionem formauit. Et ita di
co ego angelus de perusio. cexix

An ꝛ quando de iure ciuili uel canonico p̄scribaẜ per
heredem ius prestandorum legatorum.

Nidam Nicolaus cōdidit testm̄ in quo
instituit sibi heredē mathiolū
filiū suū hac cōditione ꝙ si moreret sine filijs le
gitimis ꝙ sua bona deuenirēt in nullū suū frēm
carnalē ꝛ ut andriolū neporē ꝛ in fres dci andrioli mortu⁹
est cicolus ꝛ subsequēter mortu⁹ est mathiolus fili⁹ eius ꝛ
sine filijs legitimis ꝛ fecit heredes nullū ꝛ nepotes ut pa
ter fecerat ꝛ fecit multa legata qua dcā fuit qd inter hōdes
p illos quibus fcā fuerunt legata sūt elapsi qñ. l. āni ex quo
qd fcā fuit ꝛ ꝙ hōdes dicebant ꝙ legitima ꝛ ea de quib⁹ po
terat disponere vēdiderat dcūs mathiolus inuita sua qd re
māsit a dcō tpe. l. annoꝝ citra. Nunc quidā frater nicolaus
vnus de supradcis heredib⁹ est effcūs monach⁹ ꝛ obtulit
se ꝛ bona sua monasterio. Et qndā bñdictus vn⁹ de desce
dentibus illoꝝ quib⁹ legata fuerūt vult petere a monasterio
legatū relictū per dcm̄ mathiolū. Queriẜ mō si monasteri
um pōt legitime se defendere de nō soluendo. Uiso pū
cto p̄dicto cōsideranda sunt duo. Primo an de iure ci
uili sit p̄scriptū tanto tpis spatio ꝯ legatarios ꝛ eoꝝ here
des attento ꝙ iam legata relicta p mathiolū fuerunt ab ei⁹
heredibus petita. Secūdo quid iuꝫ est de iure canonico.
Ad primum respondeo ꝙ siue legata petere voluerit here

des legatarioꝝ actione in rem siue personali ex testō de ri
gore iuꝫ ciuilis obstat exceptio p̄scriptōis quinquagenarie
litis eim motio nō ꝑpetuatur actione et si lis cont. fuit non
solum ut ānos. xl. nō aūt in tp̄s ꝓlixius ut no. in. l. cū notis
simi. C de p̄scrip. xxx. an. in p̄n. gl. in v̄. solā ꝛ est casus eo.
ti. l. fi. sola āt executoris missio cā ꝑpetuat in ānos xxx. ut in
gl. p̄dcā. Uenio ad sꝫ quid iuꝫ ō iure canonico ꝛ nō est
dubiū ꝙ hōdes dci mathioli nō soluendo legata p ip̄m ma
thiolū relicta peccāt ꝛ peccādo ꝛ relicta retinēdo sūt in ma
lafide nec p̄scriberēt res legata si in spe cōsisterēt ēt p spa
tiū. c. ānoꝝ repugnāte malafide q̄ fuit ab initio ꝛ ēt ex post
fcō sūr nō p̄scriberēt obstāte malafide p̄dcē ēt actōi p̄sonali
ita ꝙ p tale p̄scriptōꝫ nec querūt dñiꝫ reꝝ nec in his ius ex
cipiēdi ut no. Ey. in. c. possessor malefidei de re. iu in vj. de
iū in fcō ꝓponiẜ ꝙ dcūs mathiolus onere fideicō. grauat⁹
a cicolo patre suo si decederet sine liberis in uita sua tñ de
bonis paternis q̄ subiacebāt restitutōi distraxit ꝙ exausit le
gitimā ꝛ trebellianicā suam ꝛ suos hōdes quos istituit qui
bus debebat restituere bona paterna ex testō dci cicoli gra
uare nō potuit in aliquo imo actōes quas heredes mathio
li habebāt ꝯ mathioluꝫ ꝓ restitutōe fideicō. sunt salue ut. l.
fi. §. in cōputatōe v̄. si vo ꝛ ipse. C. de iure dlibe. ꝛ si ita est
iuuat hōdes dci mathioli p̄scriptō ꝙ hūit bonā fidē ut p̄sciaꝫ
nō pollutā iuuat ēt eos ꝙ ad solutionē legatoꝝ dci mathioli
nullaten⁹ teneẜ cum debeāt ex fideicō paterno hēre bona
cicoli q̄ remāserūt p̄cipua lꝫ nō ꝯfecerit inuētariū dci hōdes
vñ ad solutōꝫ legatoꝝ teneẜ ut in cor. ō here. ꝛ fal. §. si vo
nō fecerit ꝛ. C. de iure deli. l. fi. §. ꝛ si p̄fatā. lꝫ bernard⁹ di
cit ꝙ istud est de rigore iuꝫ ciuil cui resistit equitas naturaẜ
seu canonica que nō posuit cōsciam dcōꝝ heredū nec eos
in malafide cōstituit ut no in. d. c. possessor. Equidē ꝯclu
do ꝙ reb⁹ si se hñtib⁹ ut p̄mittiẜ dci heredes sūt securi a p̄
statōe dcōrum legatoꝝ. ꝛ per ꝯñs monesteriū cui unus dcō
ruꝫ heredum se obtulit pro dictis legatis de iure inquietari
non potest. Ego Ange. ꝛc. ccc.

An incōputatōe legitie sit hñda ratio filioꝝ exclusoꝝ ꝛ
quota sit legitia filij in min⁹ ca instituti in trib⁹ sororib⁹ do
taꝫ ꝛ a successiōe excluẜ a statuto ꝛ alio filio frē vlr istituto.

Punctus Talis est statuto ciuitatis cor
tone caueẜ ꝙ filia dotata non
succedat ꝛ intelligiẜ dotata ēt si in testō fuerit
sibi dos assignata. Cōtingit testatorē hēre tres fi
lias ꝛ duos masculos quoꝝ vnū heredē vlem instituit alij
aūt certū quid iur. institutōis reliquit qui institutus ex re cer
ta asserēs se integrā legitimā nō hēre agit ad supplemētum
legitime Queriẜ ergo quāta sit legitima an tertia dimidie
tot⁹ hereditaꝫ an dimidia quāte partis hic passus est pol
ler ꝛ quotidianus ꝛ dlectabilis. iō inuestigādus subtiliter
Et video dimidiā dcē quinte ptis fore ei⁹ legitimaꝫ habita
cūsideratōe numeri p̄sonaꝝ desrum filiaꝝ filie eim dotate
lꝫ nō succedāt nō tñ penit⁹ excludūẜ. lꝫ iō ꝙ dotate sūt dos
ergo succedūt in locū legitie p Ey. C. de in up. l. sancimus.
ergo eaꝝ cōsideratio est hñda sicut ꝛ olim tñ sufficiebat re
linqui legitimā quoquo relicti ti. filius cui relinquebaẜ alr
q̄ꝫ iuꝫ instōis a succededi potētia excludebaẜ tñ cōnumera
biẜ in numero filioꝝ ꝛ ita iudicabiẜ de eo respectu legitie
aliorum sicut si succedere potuisset tex. est in. l. cuꝫ queriẜ ꝛ in
auté. nouissima. C. de inoffi testa. lꝫ ergo hee filie dote de
beāt ee cōtente quo forsan minor est legitia q̄ deferẜ ō iuꝫ
ciuili tñ integrā legitimā hēre dicunẜ pōt eim minui ꝛ auge
ri p statutū no. Dy. de reg. iur. indultū ꝛ no. de testa. Ray.
legitia de iure ciuili hꝫ metā ꝛ formā. vñ nō min⁹ in ea pōt
ius ciuile q̄ꝫ gētium imo ut potēti⁹ ex quo formaꝫ statuti ff.
de accep. l. an inutilis ō pac. l. si vn⁹. §. si acceptilatio. ꝛ iō ho
die ad aliā metā reducta est ut. d. auté. nouissima. Non igiẜ
miꝝ si cōsuetudo vel statutū ei derogare pōt maxie modifi
cando ut dcm̄ est. ff. de legi. l. de quib⁹. ff. cōia p̄dio. l. vendi
tor. §. si cōstat ꝙ cuiusqȝ viuiter. l. item eorū. §. ij. de decur. l.
nō tm̄. C. de decur. l. ij. li. x. ꝛ. l. iij. §. si quid lex municipij de
sepul. vio. ꝛ. l. oēs populi ꝛ. l. cūctos populos. iō scriptū est
ꝙ vnaqueqȝ ciuitas suo sensu habūdat de sepul. certificari
facit ꝙ habeẜ in. c. i. de cōsti. li. vj Et sic ex p̄dictis videẜ de
bere cōcludi ꝙ lꝫ alia sit legitima filiaꝝ alia legitima filio
rum tñ ꝙ oēs ad legitimā inuitanẜ in cōputatōe oium tam
masculoꝝ q̄ꝫ feminaꝝ rō est hñda. ꝛ ꝓ hac pte opte vꝫ fa
cere. C. de libe. p̄te. l. maxi. vbi fm mediā iur prudētiaꝫ alia
erat legitima filiaꝝ p̄teritaꝝ que ius accrescedi appellabiẜ
ꝛ appellabaẜ sextūcia cō se inuenie bat legaẜ ꝛ fideicō. one

ratam. Ex

ratam. Ex hereditate aūt erat quarta z tñ nemo dixerit q̄
aēq; ad hereditatē cōstiūt q̄ vtrusq; nō habeat cōside
rō lz dūersimode mutent nec ob. q̄ legitīa ex hēditate
efficiat fertilior ꝑꝑ mediā vnciā q̄ ꝑterite tollebat. ꝑrete
rea hec filie dotate nō sīt sublate de medio nō sunt penit⁹
in succeſſibiles nō hñtur ꝓ mortuis cū ergo inuitent ad ꝑtē
facīdā ꝑtem imo z qui inuitari sperant de leg. i. l. plane. §. si
cōmunctum z. l. si duob⁹ in ꝑn. z. §. fi. z. l. si titio z et qui ca
pere nō pōt de le. ij. in glo. magna facit de acqui. here. l. cum
quidā. §. qō dicit z. ff. si ꝑs hēditatis pe. l. ij. In ꝗuū q̄ legit
tima dei sit tertie dimidia ꝓbat sic cū de ꝑponeda rōe legiti
tractat hec cōsideratio sola fit si quartā portionē heredi
tatis perēs legitimā fuisset ab intestato latur⁹ tūc ei⁹ legitīa
fit tertia pars dcē portionis. Si v̄o min⁹ quarta fuisset latu
rus sic ei⁹ legitima sit dimidia dcē portōis ut. d. aute. nouis
sima. Quia igit̄ in ꝓposito patre intestato mortuo fuisset hic
latiturus dimidiā totius hereditat̄. ergo eius legitīa erit
tertia dcē dimidie. Preterea dos succedit in locū dcē legit
time ē dcm̄ tñ cōsideratio q̄ filia dotata excludit̄ i successi
one fauore z cōtēplatōe masculoꝝ ꝑ quos agnatīna ꝓlea z
familiaꝝ dignitas cōseruat̄ ut. l. i. § antepe. de uen. inspi. ibi
publice interest z c. z facit qō no. cy. C. ō adul. l. i. z quicquid
eis auferet ipugnare dz masculoꝝ portōem al's nullus uersa
ret fauor eoꝝ quib⁹ statut̄ voluit ꝓuidere insti. here. ab inte.
§. ne ꝯnestas. sic. n. determinat stat̄ vt ꝑsistente masculo nō
inuitaret ad succeſſionē filia: lz ad sui sustētatōez aliquid cō
cedebat z ide hr̄ numeri. xxvi. c. ubi sic iquit. hō cū mortu⁹
fuerit absq; filio ad filiā ei⁹ trāsibit hereditas si filiā nō ha
bebit succedet fres z c. Dz. n. ꝓuisio detractiua iuri felaꝝ fa
uore z cōtēplatōe masculoꝝ inducta masculi ꝓdesse. ff. ō pac.
l. qō dcm̄. de le. iij. l. fideicō §. interdū. qō mibi aufert ꝑꝑ te
tuū tē dz tuū ꝑz in tota alluuiōis mā z c de reuo. dona. l. si vnq̄z
z. C. de inoffi. dona. l. i. nec sit hec ipinguatio ꝑ iure accresce
di q̄ꝛ hoc casu nō pōt vendicare sibi locū cū nihil fcis defi
ciat qō possit decrescere hñt. n. et oīa integrā legitimā. Sit
ergo auctoritate z bñficio statuti qō cuz statutoꝝ portiōem
voluit ipugnare: z q̄ illud sit veꝝ do casū in terminis cōm̄
ratio ordi. de inoffi. te. l. pap. §. si cōduōi. ver. vsi si quis in
verbo sextās de relicti dicit fm intellectū glo. qō si fili⁹ z ne
ptis ex filia q̄ olim succedebat cū diminutōe tertie ꝑs ut ibi.
C. de colla. l. illā. §. fi. qō legitima sibi tanq̄z ipinguata ex co
q̄ nepos ex filia nō vocat̄ ad tm̄ ad quātum uocat̄ fili⁹ erit
quarta portō octo vnciaꝝ que ipiguatio si nō fieret eet quar
ut solūmō sex vnciaꝝ z ille tex. cū. d. glo. credo q̄ sit singula
ris in iure ciuili. Preterea quātum ad succedēdi potētiā si
ita habeᵗ ꝓ mortua lz nō quo ad alia ergo de ea iudicādū
est in materia succeſſionis ut de mortua. ff. de ꝗ ta. l. i. §. fi.
facit qō no. Dy. de le. i. l. plane. §. si cōmunctim z Ja. ō her.
in cōt. de men. z senus. §. i. circa fi. Et hāc ꝑtem tenui in re
petitōe quā feci in arma vrbe de. l. pater filiū ō inoffi. testa.
cū ibi sede regere ordinatiā. Nec ob. q̄ olim sufficiebat cū
hic legitimā quoquo relicti titulo si vni assignabat̄ legitīa
nō preterea toti⁹ residui erat legitima alteri⁹ qui poterat ad
succeſſionē reuocari in ꝑponeda rōe legis fal. habebat̄ cōsi
deratio ꝑsone filij cui legitima erat relicta alio iure q̄z insti
tutōis q̄ꝛ hoc casu fili⁹ nō erat in succeſſibil' lz nō inuitaret̄
ad hereditatē ex ꝑ͛mo iudicio. sz in ꝓposito statutuz reddit
filiā dotatā inhabile ad succedēdū ergo sue ꝑsone cōsidera
tio nullaten⁹ est hñda ut. d. l. i. §. fi. de ꝗ ta. Cōcludo igit̄ ex
ꝑmissis legitimā dei filij querelātis eē tertiā dimidie toti⁹.
Nō ob. l. maxi. q̄ꝛ nihil facit ad ꝓpositū qm̄ ibi nō dicit quā
sit legitīa virtusq; Ego Ange. z c. ccci.

De ꝑteritōe posthumi an ruptū sit testm̄ z an substitut⁹
vulgariter admittat̄ mortuo filio in vita ꝑr̄is z quid opet̄
legatū vxori fcm̄ si cū filijs vidualr̄ habitauerit illis defūctis
z si nō pt dcm̄ legatū quātū z quid habebūt ex eo. Rub.

Actum Tale legit̄ pagnus herculā pa gnus sunt cōdidit testm̄ in quo herculanū filiū suum z posthumū nascitur ex vxore sua sibi heredes vsq̄ instituit. z si femi nam pareret istituit eā in certa quantitate pecunie. Et si dei heredes decesserint sine filijs substitum vulgariter pupil. z p fideicō. fraternitate sancte Marie ō mar. de cortono. itē relinquit q̄ si dcā dn̄a imiglia vxor post mortem dei testatoꝛ vellet stare in domo cū filijs suis z vitaz vidualē z hone statem obseruare q̄ habeat stallū z habitatōz z sit dn̄a z vsufructuaria z massaria oīum suoꝝ filioꝝ z bonoꝝ inq̄uā tum dotes suas nō peteret. Cōtingit q̄ cōdito testō natus

est posthum⁹ post cui⁹ natiuitatē dict⁹ herculan⁹ z posthu
mus decesserūt viuo testatore ꝑdcō nata est sibi posthuma
q̄ post morte dei testatoris decessit. Queriē igit̄ quid habi
tura sit dcā dn̄a imiglia virtute dei relicti z legati sibi fci. Ex
hoc fcō plura dubia oriūt̄. Primo an testm̄ dei pagni ru
ptū sit natiuitate posthumi z posthume ipe eim istituit eaz
ex re certa. vsi cū in qōe ꝓposita sit nat⁹ vterq; alter eoꝝ ne
cessario est ꝑterit⁹ z sic testm̄ nullū z hoc de rigore mero
ꝓcedit sz ex equitate z humanitat̄ suggerētia sustetat̄ statu
tū q̄ verisile est testatorē vtriq; ꝓuidisse si vtriūq; nasci cre
didisset se alternatim ꝓuidit unū solum existimās nasciturū
ff. de li. z post. l. si ita scriptū sit de inin. te. l. si ita fcā sit exhe
redatio ꝓuisio eim fcā duob⁹ casib⁹ separatim vedicat sibi lo
cum vtriūq; simul cōcurrēte ut ibi no. fm Ja. de are. z facit
de here. insti. l. clemes patron⁹. Cōcludo igit̄ testm̄ ꝑdictuz
dcōrum posthumoꝝ natiuitate nō rūpi. Scdo ex hoc the
mate insurgit dubiū q̄ dei filij instituti viuo testatore decesse
rūt an substitutio fcā de fraternitate ꝑdcā vedicet sibi locuz
z si fuisset sola substitutio pupillaris posset magis dubitari
an haberet locū tacita vulgaritas in expssa pupillari cōpre
hēsa qō hic nō examino q̄ꝛ frustatoriū eet substitui eis hic te
stator vulgariter. Cōstat aūt hic substitutione vulgare expſ
sam locū haberet ēt cū istitut⁹ viuo testatore decedit. C. ō ca
du. tol. §. ꝓ scdo z. l. tays. §. splēdosoꝛ⁹ de fi deicō. liber. Cō
cludo igit̄ ex ꝑdcis virtute dce substitutōis dcām fraternitā
tē ad hereditatē vocari. Tertio insurgit dubiū ex themate
ꝑlibato an dcā dn̄a quicq̄z sit habitura considerato q̄ ꝑtās
ipleudi cōditione. s. morādi cū liberis casu mortalitat̄ in fi
lios cōtingēte ipleri nō pōt. z hic dic legatū mulieri nō pe
rire sufficit qō ꝑ eam nō stat z q̄ dicat se velle cū filijs ha
bitare si posset nō eim filioꝝ intuitu hec cōditio fuit apposi
ta. C. de lega. l. i. de īnuis le. l. ānua in ꝑn. de cōdi. z demō.
l. publius. Hec⁹ aūt si apparet filioꝝ intuitu factū eē ut q̄ꝛ vo
luisset testator ꝑ legatariā ei⁹ negocia geri de cōdi. inser. l. si
ea de sing. le. l. supu. in ꝑnci. Quartū dubiū qō surgit est
quātum seu quid hec mulier habitura sit ex quo istud lega
tū morte filioꝝ nō perit z hoc dubiū sat̄ vulgare est. Si. n.
tpe quo cessit dies legati in humanis legissent z sit legatuz
incepisset deberi ab eis illa verba dn̄am massariā z vsufru
ctuariā z c. fauore liberoꝝ interꝑtant̄ ut solū alimēta perci
piat ut. l. i. C. ō secū. nup. Illud eim verbū dn̄am ad solutā ꝑ
heminētiā quā mulier habebat in domo restringit̄ z aliud
in dubio nō cōprehēdit de publica. l. si eū exhibuissent z ibi
ꝑ Ja. de are. ff. de re. āmo. l. ij. ad fil. l. i. §. vir. de le. iij. l. vxo
rē in ꝑn. ō au. z arg. lega. l. medico. §. i. Spe. in ti. qui fi. fine
le. §. i. ver. quid si vir. Nec eim est verisile q̄ testator volue
rit filios vir̄ institutos ee heredes in nomī z eos suoꝝ bo
noꝝ ꝓprietate priuasse vbi v̄ero extraneus est instit̄ dz mu
lier habere vsumfructū pleniū deducta falcidia z ꝓprietate
nuda q̄ꝛ vltra nō valet de vsufru. lega. l. vxori mee z. l. oīuz
ff. de vsufru. ꝑ doc. in. d. l. z ꝑ Bar. in. l. titia ō le. ij. Cū igit̄
in ꝓposito istud legatū relictū vxori nūq̄z icepit dberi a fi
lijs lz solum a substituto. s. a fraternitate ꝑdcā que succedit
ex substitutōe vulgari ut dcm̄ est. Que quidā fraternitas ex
trane⁹ est ut in. §. extraneū. C. de rei vxo. acti. cessat. n. rō cō
suetudinis in ꝑsona talis substitui ut. l. qui fūdum. §. qui fi
lios ad. l. fal. Ex hoc Bar. tz expſſe in. d. § titia in qōe q̄ ici
pit ponamus q̄ filius est institutus z extraneus sibi super
stitutus. Ego Ange. z c. cccij.

An statutū imponēs certā formam debitis descēdentibus
ex cōsensu vel vltima voluntate intelligat̄ etiā de debitis z
descendētib⁹ ex sūia z quodam ꝑcepto an rite emanauerit
stantibus his que hic allegantur.

Iſis Et diligēter inspectis oībus actis ꝑdictis ac et statuto terre fabriani sub rubrica de ꝑcepto faciēdo qō incipit ꝑtās indic. z c de duob⁹ ꝑncipaliter dei statuti videre opz.

Et ꝑmo an dcm̄ statutū vedicet sibi locū indebitis descē
dētib⁹ ex sūia de quib⁹ apparet publicū instrm. Scdo ꝑ
supposito q̄ vedicet sibi locum an dcm̄ ꝑceptū rite z recte
emanauerit attētis actis ꝑdcis z i petitōis forma. Super
ꝑmo vz ꝑma frōte dicedum q̄ dcm̄ statutū vedicet sibi locū
indebitis descēdentibus a sūia. nam si volūt incipi a ꝑcepto
indebitis descēdentibus ex ꝯtu uel vltia volūtate cū de eis
apparet publica documenta a quo ꝑcepto de iure cōi incipi
nō pōt ut. l. minor. xxv. ānis. cū fideicōmissum. ff. de mino.
Mōdofort⁹ ide dz statui indebitis ex sūie descēdentibus.
cōsiderato q̄ de iure cōi ab executōe eaꝝ incipit̄ z a ꝑce

pro cu executio petit officio iudicis. C. de exe. rei iudi. l. i. & l. fi. & l. ij. e. ti. & qsi p totu. ff. de rei iudi. l. sed cu nulla. Hoc etia suadet magna ratio quia ro statuetes cu voluerut posse icipi a pcepto ut ites ciuiu dirimatur cu de debito ita liquide constat. l. p publicu instrum qd quodamo debitu facit ei notoriu vsi adiuuari dz hoc statutu interpretatione benigna. ff. de codi. & demo. l. hoc mo & facit. C. de fur. l. si quis seruo. Contrariu e verius. s. q virtute illius statuti no pot icipi a pcepto indebito ex sntia descedente qz dem statutu directe pdicit iuri coi cuz ante sniam latam nullomo possit incipi ab executioe ut in d. l. sz cuz nulla & d. l. i. C. de execu. rei iudi. & d. l. minoribus unde nullomo ad aliqua osam ex indenitate rois vel ex maioris rois potestia trahi pot. ff. de legi. l. q vo sunt em statuta strictam interpretatione extensiua no recipietia maxie cu exorbitant a iure coi. l. constituitabus ad municipal & l. quicquid astringede de ver. ob. & l. oes ppli & l. cuctos pplos. Sz statutu pdictu cocedes ptate faciedi dcm pcepta limitate loquitur indebito ex ptu vel ex ulna volutate ut pz ex vbis illis in dco statuto positis. Et hoc locu habeat in ptibus testis codicillis & alijs ultis volutatibus in publica forma reductis que quida vba limitant & restringunt pcedete dispoez statuti generale. Constat aute debitu descendes ex snia no esse ex ptu sed ex qsi ptu ut. l. iij. §. ide scribit de peculio qsi ptus aute differunt a ptu noie & effectu ut pz ex diversitate titulor in sti. de obli. ex ptu & de obli. ex qsi ptu & ff. de ac. & obli. l. ex maleficijs. § 1. Ad hunc ergo casu. s. qsi debitu est ex qsi ptu statutu no extendit qz de eo no loquit sol. ma. l. si vero §. de viro vsi tanqz casus omissus remanet in dispoe iur cois ut. l. comodissime de lib. & postu. Videam igit de sco posito q statutu pdcm ad dcm casu porrigeret ut dem pceptu emanauerit rite & recte & vz pma fronte q sic q statutum ita dispoit vsi no est recededu ab eo ut. l. psperius qm & a quibus. Contrariu credo verius ad hec dicedu moueor qz sniaz taxatois expesaz lata in. ccccccc. libris actor petijt executoe madari vigore ratificatois fce p lentum ut appet ex his actis sz ex virtute ratificatois no potuit peti ut fieret dcm pceptu qz dca snia taxatois nunqz fuit ratificata p lentuz sed solum snia diffinitiua lata in ca pncipali & hoc pbat euidenter qz dca cassatio fuit fca anno dni. m. cclxxxi. Idus nouebris post morte dci lenti unde ad ea ratihabitio supascripta referri no pot nec potuit qz no cadit ratihabitio sup eo qd no est unde dicit Inno. de offi. dele. prudentia q vbi ratihabitio no inenit quid cofirmet nihil opat. Ite no cogitauit ratiz bsie de ea snia q no erat quinimo dico q illa ratihabitio oi respectu est nulla qsi ad nulla sniam se refert solu eni dz q ratificauit sniaz lata & oia & singula in ea copehesa nec dicit quaz sniaz unde roe oimode incertitudis tal dispo & ratificatura est nulla ut iura sfa nota hoc dico si lbaz nota lata significat Sin aut significat subscripta tunc dico q dca ro no eet bona qz ad certa sniaz fieret relatio & io sufficeret lz aduersarius non fuisset psns Sz lz dca ro non obstaret obstat alia s. q in casu pmisso statutu no vedicat sibi locuz ut dem est & ibi describit cu igitur ages restrinxerit se q illud pceptuz fieri vtute ratificatois & eius virtute no pot appet q in iudiciu deduxit ius sibi no copetes io male petijt ut. ff. de insti. l. hebat de adul. l. denisciasse. § quid si & vi bo. rap. l. ptor. §. docere. Semp em pbanda & attededa est petedi & excipiedi forma & ex quo capite actor agedo vl reus excipiedo se fundat. C. de trasac. l. age. & excep. rei iudi. l. si mater. §. eade p Inno. & offi. delega. cu cotingat de rescript. c. sup his p eunde in gl. sup vbo in coi forma & de fo. cope. coquestus i fi. p eunde de elec. audiu in gl. que icipit sup pcesso vbi dz attedi obere modu agedi & excipiedi dico et q lz actor tm se no artasset i petitoe sua sz simplr petijsset fieri pceptu ex dca snia taxatois no tn recte dem pceptu emanasset qm p dcaz sniaz taxatois no costitit de debito qz solu instrm snie fuit pductu no aut fuerut pducta acta que dcaz taxatione pcedere debuerut cu stat aut petente executione snie no obtinere nisi recenseat acta cae respicieria iudine iudicij lz postqz snia trasiuisset in re iudicata trasiuit ad nio de insti. vel iniquitate no est tractandu ut no. Inno. de pba. qm 9 falsaz & de elec. bone memorie magistro in glo. q incipit et de remu. Fuit. n. illa taxatio absque pte nec apparet q in eius noticia puenit & sic in re iudicata trasiuerit cuz tempora appellandi non currant nisi a tpe sciete. C. de ap. aute. hodie vsi osdi debuerut iudici acta cae lz si snia fuissz lata 9 pnte no fuisset necesse ut no. Inn. in d. c. cu inspecti q igit ossa no fuerut appet q dem pceptu no emanauit recte. Et ex pdcis cocludo dem pceptum

nullu taqz minus rite & recte emanas cais & ronibus suprascriptis. Si igit vult actor optinere & executoz taxationis petere no inueter coditione ex statuto qz no vedicat sibi locu in hoc casu nec fundet se in ratificatoe sed officiu iudicis iplorado petat dcam taxatoz executoe madari & pducat in fim taxatois & acta iudicij ordine respicieda & de iure co fim taxatois & acta iudicij ordine respicieda & de iure cosequens index incipe poterit a pcepto & executione facere in bonis ut. l. i. & l. ordo. C. de execu. rei iudi. & et p psone captura ut l. i. C. qui bo. ce. pol. Ego Ange. &c. cccuij.

An valeat refutatio maternaz dotium fca per filias pris ita ut no liceat eas reuocare Rubrica.

Actum

Tale est filia refutauit patri dotem suaz sibi copetes vigore dotiu sue matris 9 patre & bona pria. Queritur an refutatio teneat nec ne. Uisis refutatoibus supradcis de iure dicedum vz dcas filias refutates sup dotibus cap matris pportionibus eas cotingetibus nullu posse hre recursum. Costat eim filiu creditore patris pactio gratuito absoluere patre posse qz no pbibet filius patri donare id qd suu est vel ad se ptinet quoquomo aduentio. No eim alienat filij in ptate positi 9 volutate pris. l. cum non solum §. filius autem. C. de bo. que libe. hic autem adfuit voluntas paterna vsi cessat legis prohibitio & hoc vz casus. C. de ipone. iner descrip. l. i. §. eq ex diuerso cotieto v. lucratiuas ubi descedetes ascedenti largit ta inter viuos qz et ca mortis & lz largies sit curial & curie sit ascriptus & ascedes neutiquam donatarius no grauat onere filior qm p hac donatione qodam debitu naturale psoluit. Hinc tn sat obstare vz qd no. ff. de auct. tu. l. i. vbi qui no pot alienare sine auctoritate alterius no pot alienare illi cuius auctoritas requirit ita in pposito no vz q filius aduetitia alienare possit ipsi patri. Sz no ob. qz ibi requirit auctoritas. vsi inter illu auctoritate & illu cui p auctoritate fauet & illu cuius psona p auctoritate formatur oz ee distictio psonalis ut ibi sz in alienatoe aduentitiorum no requirit auctoritas paterna nec cosensus sed sufficit q no fiat 9 volutate patris ut. d. §. filius & est casus in. c. ij. de pac. li. vj. & glo. in. l. pem de col. Cocludo igit dcas refutatoes valere & 9 eas veniri no posse maxie cu sint iur. firmate. C. de trasac. l. siquis maior & l. vbi pactu. Ang. cccuij.

An quis possit uti scriptura p pte q sibi pz & p pte si rub.

Isa

Dca scriptura vz de iure dicedu pdictos filios ea uti no posse quo ad piculu solutoz p patre eoz & no quo ad peticula receptor p eudem. Ad hoc dicedu moueor qz dca scriptura cotinet solutoes & pagameta fca deo mercatori p patre pdem noie ser Ang. & cas ipar solutionu & pagametor. Primo n. in dca scriptura apparet pannor receptio & quantitatis pecunie q p ser Ang. debebat occasione dcorum pannor eptor p eudem deide sequit dem ser Ang. de quantitate dci pcij soluisse certas sumas & appet ex serie dce scripture qu semp in smone vulgari dicit anne dato &c. Per q vba anne dato &c. pbat solutio & solutois ca. vsi no est semp habilis ca a solutoe est. n. totu unu caplm. l. solutio & solutois ea. Et io p pte approbari & p pte iprobari no pot ff. de mino. l. et. §. ex ca & l. tutor eod. ti. §. i. facit ff. her. l. in hoc iudicio de edili. edic. l. cu eiusde. C. de appel. l. aplorez §. i. & ff. de in die adiec. l. q si vno & est casus notabil ff. de op. lib. l. si ita scripsero in fi. Quinimo et vbi capla eent distincta & separata no posset unu acceptari aliud reprobari qsi loco unius haberent pp unitate forsan officij & necessitudine copositois ronu tex. est. ff. de admi. tu. l. cu qrit. No igit obstat glosella l. publia in fi. depositi qz ibi erat capla distincta & separa se inuice nullaten cotingetia & p dislicet & separatis babebant io no credit sup his q ad scribens spectat fauore. C. de pba. l. rones & l. exeplo & ibi p cy. Ange. le. doc. ita dixit &c. De mu vide et t. c. cu osi extra de ce. cccv.

Quado habebat locu & pp q iudiciu diuisoriu & an legata in pmo testo no repertia in scdo debeant & an sup coplemeto leie fieri possit snia & si in petitoe no sit deductu &c.

In questione

Uertete iter Antoniu luce filiu pacu de pgula ex pte una agetem & Jacobu Andree Jo. ints de dco loco ex altera pte defedetem coram pudis viris stephano cambucij & balduino betti de pgula arbitris elect inter dcas ptes. Uisis oibus actis & actitatis in dca ca mihi trasmissis p dcos arbitros scriptis & publicatis manu xpofori benedicti notarij dce cae. considero q dcus antonius ita petit. Primo diuidi queda bona in pma parte peti-

gte petitionis sue descripta cū certis massaritijs existētibus in vna domo in dcā petitiōe descripta z confinata tanq̄ cōis inter eū z dcm̄ iacobū velut hr̄edes dn̄e catherine aue materne dci antonij z matris dudū iacobi p̄dci z ad dcāz cōionē ,pbādam p pte dci antonij ,pductū appet qddam instr̄m dotis dudū dcē domine catherine centū quinquaginta librarū z instr̄m augmentū dotis sue .cccc. librarū z instr̄m donatōnis fcē dn̄e catherine p dn̄am nesem ei⁹ matrē de lib. cccc. z instr̄m pmutatōis dotis fcm̄ p andreā maritū dn̄e catherine in certis possessionib⁹ cōstāte matrimonio occasione aliam ta q dcūs andreas ad inopiā vrgebat z mala sua subāvnebat. Scdo petit dcūs antoni⁹ noīe suo z sui patris quedaz legata relicta eis p dn̄m andreā in quodā testō olī cōdito p dcm̄ andreā ad ,pbatione hui⁹ ,pducit testm̄ dci andree. Tertio dcūs antoni⁹ petit hāc petitionē fructū opposuit ꝯ vltimū testm̄ conditū p dcm̄ andreā in quo testō dcā legata nō fuerūt repetita. Uisis igr̄ z cōsideratis oībus supradictis est videndū an ad diuisionē dcōꝝ bonoꝝ debeat veniri z an dcā legata sint p̄stāda z an dcō antonio sit p dcōs arbitros faciēdū supplemētū. Uenio ad pmū. s. an debeat ad diuisione dcōꝝ bonoꝝ veniri z dico de rigore mero z nō posse virtute arbitratoꝝ corā arbitris ad dcām diuisionez veniri. nā iudiciū diuisoriū aut rōe cōis ,pprietatis aut rōne cōis possessiōis aut rōne possessionis z dn̄ij sit vēdicat sibi locū vbi. n. cessat cōio cessat diuisio. ff. cōi di. l. i. in fi. Sed in casu ,pposito nō inuenio ,pbatū de cōione dn̄ij nec de cōione possessionis nā semp p instr̄m pmutationis nō ,pbat q res in dcō instr̄o cōtente fuerint dn̄e catherine nec q ei tradite fuerint. Nec ob. q in dcō instr̄o cōtinent illa v̄ba dedit z tradidit z c. q p ea nō probat traditio s; tradēdi volūtas. ff. de acqui. pos. l. p̄dia cū si. Ite nō ob. q in dcō instr̄o cōtinet cōstitutio p̄carij p quā induceret trāslatio possessiōis ut. ff. de acqui. pos. l. qd̄ meo q illud fateor q tpe cōstōnis p̄carij ille qui cōstituit se p̄cario noīe alterius possidere possidet al' non vt no. glo. ff. de acqui. pos. l. quis. §. si cōductor sed nec deductū nec ,pbatū est de possessiōe dci andree nec de possessiōe dcē dn̄e catherine. Itē nō est in dcā cā ,pbatū q dcūs antoni⁹ possideat dcā bona cum dcō Iacobo ergo nec cōio possessiōis nec cōio dn̄ij arbitris appet ,pbata z p cōns ad dcām diuisionē solo rigore iuris inspecto veniri nō pōt z maxīe q cōio est negata vn̄ cū de cōione nō cōstet p̄bas debuit agi reali iudicio ōnde iudicio diuisorio. ff. famil. herc. l. i. in gl. uerū s; ita sit de rigore cōsiderato q dcā qō uertit corā arbitris qui sequi hnt potꝰ equitatē dico q si cōstat eis in foro sane cōscie dcā bona fuisse dci andree z a dcō andrea possessa dn̄uz ipsoꝝ bonoꝝ trāslatū fuit vigore dci p̄ctus in dcāz dn̄am catherinā ita q cōstante matrimonio dos in pecunia cōsistes pmutari pōt in spēbus maxīe cum dos cōditio melior efficit tex. est. ff. de iure dotꝝ. l. ita cōstante z tūc efficit res dotalis ut in eade. l. cū. l. sequen. Nō ergo tūc fit dotis restō s; pmutatio q̄ est licita. Nec ob. q augmētū dotis fuit fcm̄ in pecunia qd̄ fieri nō pōt cū mariti creditoris h; ut in antē. s; iaz necesse. Cōcedo. n. in p̄iudiciū creditoꝝ futuroꝝ nec p̄sentiū ut ibi s; in p̄iudiciū sumet sic ut in. d. antē. hr̄ recte itelligēdo. Ite nō ob. q allegat q augmētū fuit fcm̄ de .cccc. libris q̄ dicunt donate dcē dn̄e catherine p dn̄am nesem ei⁹ matrē z q dcā dn̄a nese fuit pauper tpe sue vite ita q donare nō potuisset tātāz pecuniā vn̄ verisile est q ille .cccc. libre puenerūt ad mari⁹ dcē dn̄e catherine de patrimonio z bonis andree sui viri q nō est ,pbatū q fuerit paup tpe dcē donatōis vn̄ paupitas p̄cedens vel sequens non infert ,pbatione hui⁹ p̄scriptōis de neg. ge. l. cū pater z C. de ,pba. l. matre tuā uariant. n. hoīum facultates multotiēs in tpis tractu. C. arbi. tu. l. si defunct⁹ z in sti. qui tū. nō pos. in pn. z. ff. qui sat. cog. l. arbitro. §. i. de excu. tu. paupitas de solut. l. cū quis. in pn. Et ita videm⁹ quottidie de facto cōtingere seruet ergo arbitri qd̄ uolūt aūt rigore aūt equitatē quā equitate seqēdo dci arbitri adiudicare debēt dcō antonio tertiā pte dcōꝝ bonoꝝ q nō pro maiori pte ptinēt ad dcm̄ antoniū cōsiderato q dcā dn̄a catherina dcēssit supstitibus q̄tuoꝝ filijs quoꝝ duo dcesserūt andrea viuēte vn̄ illoꝝ portio ,p tertia pte puenit ad andreaz ,p alia ad dn̄am nesez matrē dci antonij ,p alia ad dcm̄ iacobuz z sic ad dcm̄ iacobū recte calculo posito puenit due ptes dcōꝝ bonoꝝ. Refutatio aūt fcā p dn̄am nesez non nocet q dō fuit fcā de successione futura ut ostēdunt v̄ba ei⁹ z c. l. cū stipulamur z. l. si a colono de v̄. ob. Sup scdo. s. an dcā legata p̄standa sint dico q non q p posteri⁹ testm̄ reuocatū fuit primū non solū tacite imo exp̄sse q dcūs andreas in ultio testō dixit q cessabat z irritabat aliud testm̄ z ultimā uoluntatē hactenꝰ fcm̄ uel facta p eū unde cū legata relicta in pmo nō sunt repetita in scdo appet euidēter ex adēptionis exp̄sse legata p̄dicta nō deberi. ff. de adi. leg. p totū. Nec ob. q ,prothocollū non est adhibitū in iudicio ad instātiā dci antonij qui dixit uelle redarguere de falso q non p hoc amenuit fides publici instr̄i p̄ma fronte suspitiōe carētis qd̄ est originale si enī falsū putat instr̄m ,pductū reductū redarguat illud z illo redarguto erit redarguitū et ,prothocollū q s; cartule sint p̄ses tn̄ dispō in eis contēta est vna ut. ff. de testib. l. vn̄ū de fcīi. tab. l. i. §. si quis in duob⁹ insti. de testis. §. fi. de aur. z ar. le. l. pedicul. §. labeo. z istō debet arbitri facere tā de rigore q̄z de equitate ad ,prothocollū enī recurrit q̄ñ plura originalia appareret z inter ea eet diuersitas aut prietas ut in corpe de tabel. § fi. in gl. ma. Iste aūt nō est casus noster. Sup tertio scz an debeat fieri dcō antonio supplemētū legitime considerato q andreas ei⁹ auus matern⁹ legitimā plena ei non reliquit dico q de mero rigore arbitri non psit q nō est deductū nec articulatū nec ,pbatū quid fuerit in bonis andree z sic quātū sit supplemētū z ipsi nō psit ferre snīaz incertaz z si ferret nō valeret ut insti. de act. §. curare z de sen q̄ sine cer quān. p totū. S; inheredo equitati quā arbitri sequi debēt inspicere debēt quātum reuera dz esse sua legitima z illā supplere ego ang. de perusio le. doc. cccvj.

An appellatione heredis p̄lati ab hoīe comprehēdat heres extraneus quid in feudo uel emphiteosi z q̄si rubrica.

Karissime Frater z egregie legū doctor sup ponēto p vos mihi trāsmisso de legato fco vxori p maritū qui voluit illud ad suas filias reuerti ... z eoꝝ heredes post mortē vxoris an reuerti debeat ad heredes exneos alicui⁹ filiaꝝ supuiuente vna filia plura possent allegari z ista qd̄ est cōis satis z vulgaris an heredis app. cōprehēdat descēdētes z extraneos. Et si extraneos an solū pmum herede z an venientes ex testō an abintestato z s; alij i hoc pmcto diffuse loquāt ego semp ad hanc cōsonātiā reduxi q in materia indifferenti oīo heredis app. oem herede cōplectit tā suū q̄z extraneū tā ex testō q̄z ab intestato tā pmū q̄z reliquos in infinituz. ff. de v. sig. l. heredis significatio z. l. heredis app. z. C. de here. insti. l. fi. z nō solū cōtinet succedētes de iure ciuili s; et de iure p̄torio ut l. heredis app. Et s; strictissime ille appellet bonoꝝ possessor cū p̄tor herede nō faciat ut insti. de bo. pos. §. quos aūt. In materia aūt differēti nō cōtinet oīs heres sed solū ille cui s'm subiectā materiā talis appellatio congruit. Et aūt materia differes ubicunq; nō est eade vniformisq; rō cōprehēdi oem herede in infinitū aut herede qualitercūq; suū z extraneū ut q resultaret absurditas vel impossibile vel iniquitaz vel q nā rei sup q̄ disponit oī tale interp̄tatōi repugnat vel et ipsi⁹ dispōis natura. Resultat aūte absurditas cū heredis app. refert ad re q̄ de sui natura nō trāsit ad herede ut usūfructū tō talis app. coartat in pmo herede z adulteriores non extedit als resultat absurdū q vna ,pprietas eet inutilis. C. de vsufr. l. i. Antiquitas dubitabat resultat īpossibilitas ubicūq; talis app. refert ad heredes viuētes q cuz īpossibile sit viuentez hr̄e herede ut l. i. ff de here. vc. talis app coartat ad descēdētes tenētes primuz locuz z gradū ut. l. si quis duo s'm vnā exceptiōez. ff. de vsufr. accrescēdo cū l. seq. Resultat iniquitas ubicunq; talis interp̄tatio ꝯdiceret intētioni disponentis vn̄ qui substituit pupillariter filio suo quisquis sibi heres erit hic nō itelligit substituere nisi scriptū a se q hāc substōem fecit ductus affectōe que nō ouerit nisi solū ad scriptos tō ad illos coartatur nō aute ad alios extedit. Iniquuz enī eet ut illi ad hereditate pup vocaret tanq̄ vocati de quib⁹ testōr no sensit sic intelligit. l. qui liberis. §. hec v̄ba. ff. de vul. z pupil. Repugnat aute natura rei sup qua disponit cuz de sui natura res nō trāsit ad herede extneuz vn̄ tunc coartat ad suum nō ad oem suum s; masculuz. Exēpluz in feudo alicui concesso z suis heredib⁹ ut. c. i. de succes. feu. col. x. cōmuncro. c. i. §. fi. de alie. feu. ea. col. S; in emphiteosi cocessa p ecclesiā alicui z suis heredib⁹ q nō trāsibit in fiscuz q ecclia cōcedēdo nō vr̄ de fisco sensisse ut in corpe de no alie. §. emphiteosiz. Nec ēt de alia ecclesia illustrita nec de alio cui⁹ cōuentio nō sit expedita forte pp potentiā suā ut no. spec. de iure emphiteotico §. nunc aliq̄ uer. xv. Repugnat aute dispōis natura vbicūq; cū ampla eet heredis app. q̄si nunq̄ dispo eet inutilis Exēplum cum substituit alicui sub conditione si decesserit sine he

rade. Non intelligit de descēdētes ad subst̄ō esset inanis ad trebel. ex scō. §. si quis rogat᷒ ⁊ ibi p dy. ⁊ cy. in. l. liberti ō op. liber. Circa q̄ōem cōsidero q̄ in legato relicto vxori testator vxore mūete p̄dilexit vxorē filiabus ⁊ post mortē e᷒ p̄dilexit filias heredib᷒ vt. q̄ ad eas nolunt reuerti legatū ⁊ p̄dilexit filias heredib᷒ filiaꝝ q̄ p̄mo in itrauit vsū p̄mo nominatu intelligunt̄ p̄dilecti marie cū sint nouri in spē heredes nō in genere dele. ij. l. cū ita legat̄. §. in fideicō. ff. de vsu fru. l. quoties duob᷒. ff. de here. insti. qui soluēdo de fideicō. lib. l. generalr̄. §. quis ergo casus. C. o fideicō. ante. hoc ampli us ⁊ in corpe vsi sumit̄ pp q̄ō satis vz equū ⁊ cōsentaneū volūtati defuncti q̄ supuiuēte vna filia alia sola ad legatū admittat̄ imaginādo l. ut testator noluerit in totū nec in p tē extraneos suis filiab᷒ ⁊ heredib᷒ ante ferri. C. de fideicō. cū acutissimi de insti. ⁊ substi l. generalr̄ vñ hoc casu heredis app. contrat̄ cā iniquitatis viridēqz resultaret̄ si extraneus admitteret̄ p̄filia. Itē fingam᷒ heredē vxori extraneum successisse ⁊ vni filiaꝝ dicā nec apō illū remanere legatū quē testator excludere voluit pp super existentiā filiaꝝ certe non vbi aūt nullus de successione descēdētiū supest dē plano cōcederē concedo ad oēm heredē quantūcūqz extraneum debere porrigi dicta uerba q̄ tunc nihil repugnat. Et ita dico ⁊ consulo ego angel. de perusio. cccvij.

Hic subst̄ō si ista alij i hereditate in ordine ⁊ cohēdū sue cedāt de gradu i gradū ⁊c. Et si ē reciproca an i casu ifrascri pto sit directa an fideic. ⁊ si ē fideic. q̄ō veit i r̄stōe ⁊ q̄tū ⁊c.

Estator De verona h̄ns plures filios ⁊ nepotes ex filijs masculis in p̄nte quosdā ipuberes nec nō postbumū in vētre vxoris oēs heredes instituit hoc pacto q̄ si aliquis deoꝝ suoꝝ heredū decederet sine filijs q̄ alij i deā hereditate succedāt de gradu in gradū de legitimo matrimonio nati ⁊ alr̄ nō. Nūc querit̄ de virib᷒ substōis p̄dicte an sit directa vel obliq̄ an directa ⁊ obliq̄ sil̄ ameq̄ ad ꝓbatione descendēdā videnda p̄mo sunt dubia infrascripta p̄mo an substō fcā p testatore heredib᷒ institut̄ reciproce de seipsis sit directa an fideicō. Nā si directa expirauit p excessū pup. etatis cū pater a pagano nō possit directo substitui. ff. de vol. ⁊ pup. l. ij. ⁊ l. v̄bis ciuilib᷒. ⁊ l. centurio ⁊ insti. de pup. substi. §. masculo. Scd̄o est vidēdū si est fideicō. quid venit in restōe an vniuersū q̄ habuit institut̄ qui decessit in cuius psona extitit fideicō. conditio an vero de illa portōe tali instituto delata poterit detrahere heres ei᷒ duas quartas scilz legitimā ⁊ trebellianicā. Tertio ⁊ vltio descendamus quales debeāt esse ptes iudicis in iudicando si opus erit. Visis actis dicte cāe mihi trāsmissis Redeo ad primū ⁊ dico sine dubio deām substōem fore reciprocā ⁊ factā p uerbū cōe scilz succedat q̄ō aptat̄ ad vtrūqz significatū directā ut. C. cōia de succes. p totū. C. de furt̄. l. si abducta ⁊ ad obliquū ad trebel. l. restituta §. fi. cū. l. se. ff. de fideicō. liber. l. nō tm̄ in p̄n vbi tex dicit q̄ restō est successio Et q̄ sit cōe est casus in. c. Raynucius de testa. cū ante substō reciproca fit p uerbū cōe psonis imparib᷒ sicut fuit i q̄ōne ꝓposita cōtinet vulgare ⁊ sic directā ante ad tā hereditatē ⁊ hāc cōtinet sine dubio ut. l. lucius. ff. de vul. ⁊ pu. Sz pupillarē nō cōtinet ⁊ hoc operatur institutoꝝ disparitas quibus nō cōuenit substō pupillaris ut. l. iā hoc iure de vul. ⁊ pu. ⁊. C. de test mili. l. in testō. ⁊. C. de pu. ⁊ al̄. substi. l. ij. q̄ vnū determinabile sequēs plura determinabilia oīa determināt pariter ⁊ eodē mō ut deis iuribus ⁊ l. q̄uis. C. ō insti ⁊ substi ⁊ l. cū iudex. C. de sen. ⁊ interlo. Si tñ inter deōs istitutos sic inuicē substitutos eēnt quidā puberes quidam ipuberes an saltē inter deōs ipuberes cōtineat̄ substō pupillaris est magna q̄ō guil. dixit q̄ sic bar. ꝯ in. d. l. lucius in q̄ōe que incipit quero pone q̄ testator hebat opi. bar. est vera q̄ā ad hereditatē ipuberis pubes dz vna cū ipubere admitti ex p̄sūpta uolūtate defūcti sicut in themate q̄ nō ē verisile testatē de istitut̄ oni plus alio dilexisse cū oes fuerit aut filij aut nepotes ⁊ sic nō psit dulcioꝝ noīe appellari. ff. de v. sig. l. liberoꝝ sz si pubes ad hereditate ipuberis nō eēt ꝑuer successurus ⁊ ex p̄sumpta uoluntate defuncti ut quia extra ne᷒ ibo aūt impuberes erāt filij tūc pupillaris bene cōtinet̄ inter eos ⁊ sit vera opi. Gui ff. de le. iij. l. paulo calimaco. §. l. in rōne sui de li. le. l. aureli᷒. §. tm᷒ testō. Et ita legendo opi. p̄ dcōrum doc. sum semꝑ solit᷒ cōcordare ⁊ cuilibet sum capitū hec opi. dz eē ꝯformis. Cōtinet ēt substitutio reciproca fideicō. vñ institut̄ hereditatē agnitā p fideicō. restituere tenet̄ hāc aūt fideicō. cōtinet q̄ā est fcā substitutio inter ꝯtis q̄cūqz decesserint ut sic cōp̄rehēdat oē t̄pe substitutio ista formula ut no. in. d. l. luci᷒ p Bar. in. q. que incipit Tertio p̄ncipalr̄ de effectu ⁊c. Porro cū substitutio reciproca sit simpliciter psonis disparib᷒ sicut fuit in themate nostro vt cōcipio ex serie libelli eo casu deā substitutio nō continet nisi vulgarē quātūcūqz sit fcā p verba cōia ut. d. l. ij. C. ō impube. ⁊ alijs substi. ⁊ ita de fcō Bart. indicauit ut ipse refert hoc idē tz Gui. de cu. in mā substit̄. idez tz Dy. ⁊ id postea cōfirmat Bar. in. d. l. in. in. q ꝙ incipit. vtꝝ substitutio breui loquēa. Cōcludo igit̄ ex p̄missis q̄ aut heredes defūcti sine filijs repudiauerūt hereditate testantis tūc reliqui substituti venientes ad illas portōes defectas in substitutiōis vulgaris sine dubio inuitant̄. Si aūt h̄ditatem agnouerūt expirauit substitutio vulgaris p agnitionē ut. l. post aditā. C. de impu. ⁊ alijs substi. fideicō. aūt nō vēdicat sibi locū in q̄ōe ꝓposita propter q̄ tota portio talibus instit̄ defunct̄ delata ad heredes ipsoꝝ ptinet nō aūt ad substitutos. Et ex p̄dcis appet aliorū p̄ctoꝝ decisio q̄ā frustra disputam᷒ de trebellianica vl̄ legitima cū nihil restituedū veniat si h̄ditas fuit agnita ⁊ si fuit repudiata fit sine aliq̄ detractōe ad substitutos ptineat liquet igit̄ iudici qualē dz ferre sniam ꝑut sibi ō agnatōe vel repudiatōe institutoꝝ ꝯstat ex act̄. Et inquātū dicerentis deām substitutione fideicō. cōtinere tūc h̄des institutoꝝ in quoꝝ psonā extitit fideicō. cōditio detrahere poss. de portōe dict̄ insti. delata legitimā ⁊ trebellianicā sz verā opi approbatā. l. q̄zq̄z. C. ad. l. fal. p glo. ⁊ doc. ⁊ de iure canonico nō est dubiū q̄ casus est in. c. si pr̄ ō testa. in. vj. ⁊ ibi per Jo. an. ⁊ illa potētia detrahēdi ita ꝓcedit̄ h̄dī grauati sicut ipi grauato tex. est in. d. l. q̄zq̄z. ⁊ deā trebellianica ⁊ legitima faciūt dimidiā p̄ticulariter dee portōis ei᷒ delate ⁊ in deō fideicō. nō veniūt bona p deōs grauatos aliūde que sita q̄z a substātia ipi᷒ grauātis ut. l. coheredi. §. cum filio ō vulga. ⁊ pupi. ego Ang. cccviij.

De trāsmissione hereditatis ⁊ de restitutōe fructuū an ⁊ credat̄ iuramento asserentis talez administrasse tot bona ⁊c. Et de p̄scriptione an cum mala fide currat ⁊c.

Q̄rtio Hereditatis paterne ab intestato ōlate terisio agnita p eūde sine dubio aūt nō agnita s̄m verā opinionez ad oēm eius h̄dem decurrit ut. l. si hereditas. §. fili᷒ ō castrē. pe. C. de suis ⁊ legit. l. apud hostes ⁊ ibi casus h̄s aūt dei Terisij est helena ei᷒ soror nullo ascēdete aūt descēdete dei Terisij supuenīete. C. de legit. h̄z. autē. cessante ⁊ in corpe vñ sumit̄. Ex p̄dcis appet decisio p̄mi dubij sine q̄stu q̄ heredes dn̄i Jo. tenent̄ deē helene restituere oīa bona ad manus ei᷒ puenta quōdā p̄ris helene p̄rū sua q̄ successit fratri suo ut supi᷒ dictū est ⁊ sicut eadē restituēda sunt bona ita fruct᷒ ⁊ obuētōes q̄ā ea sequunt̄ iure dñij ut. l. in pecudū ff. de vsu. ⁊ nō solū veniūt fruct᷒ ꝑcepti sz qui ꝑcipi potuerūt ex quo administrator qui ei᷒ bona possedit fuit malefidei p̄sumit eiz lex eū habuisse notitiā oium. C. de in integ. rest. l. de tutel. cōuicta. l. octaui grad᷒. ff. vñ cogna. ⁊ intelligo ō fructib᷒ qui ꝑcipi potuerūt p ip̄m administratē vel p helenā cuius negocia gerebant̄ ꝑut deteri᷒ est deō malefidei possessori C. de rei ven. l. domū ⁊ ibi p Bar. sup alio an credat̄ sacramēto helene de fructib᷒ ⁊ bonis q̄ occupata dicunt̄ p talez administratorē dicēdū vz q̄ sine dn̄s Jo gesserit tāq̄z tutor sine tāq̄z ei᷒ pupille negocioꝝ gestor dolo ei᷒ vero vel presumpto nō iurat̄ in litē ꝯ herede sz solū ex dolo heredis in faciēdo aut negligēdo expsse ut. l. in actōibus ⁊ l. tutas. C. de in lite iurā. ⁊ eo. ti. l. fi. Nec mirū q̄ ꝯ dolosum interesse ꝓbat̄ p iuramētū in lite ut. l. semp. §. in hoc interdicto q̄ vi aut clā vbi bona glo q̄ bonas cōcordātias allegat ⁊ vltra allego notabilia v̄ba Inno. no. extra q̄ō me. cā. c. sup eo. ⁊ lz malafides defūcti in vlem h̄dē trāsceda quo ad vsucapionē ipediēdā ut. l. apud celsum. §. de auctoris ⁊ l. cū heres ⁊ l. an vitiū de diuer. ⁊ tēpo. p̄scrip. ⁊. c. si quis ini. ō re. iu. li. vj. tñ nō nocet quo ad hoc vt eadē spēs ꝓbatōis degeneret cōtra heredem ut cōtra defunctū sicut est illa que fit per iuramētū in litē ut superius est ꝓbatū ceterū si non ex dolo si ex culpa que nō cadat in dolū vel aut a iur. p̄sumpē quis incidat plene est ꝓbandū de fructib᷒ ac ēt interesse insti. de uer. ob. §. fi. si uero nō caderet in dolū aut in latā nō tenet̄ heres talis uel administrator nisi in casib᷒ duob᷒. C. de hereditāt. l. i. no. C. de neg. ge. l. curator in gl. pe. s̄ lic̄ cōte. cū defuncto sup culpa p eundē cōmissa aut quatenus est fact᷒ locupletior ratione talis culpe. ff. de act. ⁊ obli. l. ex deposi angelus utriusqz iuris doctor. cccix.

Quomodo

Quō z qualr̄ pbet̄ accusatio criālis z quō pbet̄ mala fama z cōditio alicui⁹ an cōfessio extra iudiciū directo ꝯ͂tra pbationē p eū facte iudicialr̄ pnudicet an contumacia testis accusati de mala fama noceat accusatori pducēti ul' attestati in iudicio testātibus cōsuetudine z statut̄ de quib⁹ subiciē.

Actum

Est tale xpoforus petri cōductor dacij vini ad grossū ciuitatis vicētie accusauit corā iudice dcē terre iacobū notariū cōdam antonij ꝙ loco z tpe in ipsa accusatōe cōtentus tractū vini ꝯ͂ formā statuti dacij de loco ad locū portauit seu portari fecit sup qua accusatōe guilielmus fuit pduct⁹ in teste z iuratus sup dcā accusatōe deposuit put in attestatōibus cōtinet ꝯ͂ psonā obijcit̄ ꝙ non est bone cōditionis z fame z sup hoc deposuerūt certi testes z ēt ō posuerūt quidā alij ad pbādū ꝙ est bone cōditōis z fame dcūs testis cōstitutus in pñtia accusati dixit ꝯ͂tra eius qd testificatus est z asseruit se deposuisse falsū z de hoc fuit rogatus quidā notari⁹ z illud instrm̄ in iudicio pmo est deductū deinū ille testis accusat̄ de falso corā illo iudice p dictū iacobū qui testis nō cōparet z sic p formā statutoꝝ hr̄ pro cōfesso z tanq̄ cōfessus dʒ cōdēnari quid ergo an visis dcis attestatōibus z oibus actitatis in cā z stat̄ cōis vicētie dictus iacobus possit de cōtentis in accusatōe ꝯ͂ eū instituta iuridice cōdēnari Insurgūt aūt ex themate plura dubia primo an accusatio sit pbata p guilielmū. Scdo an sit pbata mala fama z cōditio dci guilielmi an bona. Tertio an istud qd dixit extra iudiciū dicēdo se deposuisse falsū eneruet effectū pmitine sue pbatōis iudicial̄. Quarto an ei⁹ cōtumacia z ficta cōfessio tollat effectū sue attestatōis z noceat accusanti sigillatim ad puncta descēdēs dico accusatōez fore pbatā ꝯ͂ iacobū p xpoforū petri accusatorē cōductorē dacij vini ad grossū in ciuitate vicētie ꝙ dcūs testis directe deponit de fcō in accusatōe cōtento cū circūstantijs loci z tpis in accusatōe deductis z reddit cām p sensum corpis in quem cadit fcm̄ de quo testificat̄ dicit eni ea se vidisse z eū fuisse pñtem vn̄ sine dubio pbat. C. de testi. l. testiū de pba. c. in pñ sentia z ex forma statuti vicentie sufficit vnus testis cū iuramento de aliquo vn̄ cōstat clare pbatā eē accusatōez pdcāʒ z ex ea cōdenatoriā sequi debere si nihil aliud eēt in cā verū ad eneruandā pbatōez dci testis obijcit̄ ꝙ non est bone cōditōis z fame cū statuta hoc requirāt ad hoc ut vni⁹ dcō credat̄. Et sup hoc inuenio examiatos plures testes ad pbandū malā famā z malā cōditione ipsius qui q̄tenus psit pbare innātur z inuenio sil'r examiatos testes in oppositū ad pbādū bonā famā z bonā cōditione testis qui sil'r studet ad eā pbādā q̄tenus psit z sūt plures numero qui aūt sūt digniores ignoro. Sʒ pōderādo attestatōes diligēter singuloꝝ testium deponētiū de fama mala z cōditōe nullus in pbatōe solo mero rigore iuris ispecto pbat ꝙ ex forma statuti requirit̄ ꝙ tpe testimonij sit bone fame uel male ut ei⁹ dicto credat̄ vel nō credat̄. dicit eni statutū ꝙ credat̄ conductori datioꝝ cū sacro suo z cū vno teste bone cōditionis z fame ꝙ nullā hēat pte in dcis dacijs. Ista ergo q̄litas bone fame est iuncta illis vbis cū vno teste vn̄ significat fm̄ tpe iportatū a vbo ut. l. in delict̄ §. si extrane⁹ de nox. quoꝝ leg. l. ij. §. ꝙ aūt p bar ff de vul. z pu. l. ex fcō in pñ. nō pbat aūt ex illis vbis de tpe quo testis testificat̄ nisi fm̄ illud post exigam famā malā sic et de iure ꝙ cōditio testis ispicit̄ fm̄ ipsius sui testimonij z sʒ idetēri⁹ pmo alia fuerit q̄ʒ sit tpe testimonij solū tpe testificatōis ispicit̄ de testi. l. i. z no. gl. ff de testi. l. eū lege z est casus de testi. l. ad testiū. §. cōditōeʒ. Sʒ nullus testis in reductōe cāe pticular̄ ad tps testimonij se reducit dū de fama mala testificat̄ sʒ simplr̄ aut de auditu loquūtur qui nō pbāt ut. l. testiū ꝑalle. aūt dicūt ꝙ fuit z ē. Istud fuit potuit ee modicū añ testimoniū illi⁹ qui de fama mala deponit z istō ē significat tps pñs. s. tūc cū deponit nō āt se refert ad tps quo deposuit testimoniū de ei⁹ malignitate vl' bonitate citra vn̄ nō pbāt ꝙ ubi certū tps e de sbā pp illō sp necessario deduci z deducitʒ pbari oʒ ut. d. c. in pñtia z. ff. de neg gest. l. eū actū z. C. de pba. l. matre tuā de adul. l. denūciasse. §. quid si bar. ff. de op. no. nū. l. nō solū. § sʒ ut pbari z sicut illi famā malā de mero z ō stricto iure rigore pbāt ita nec testes examiati sup bona cōditōe z fama cōcludūt necio sup bone sed oīmodo in dubio quilʒ psumit̄ bonus. C. de iosfi. te. l. oīo de le. ij. l. cū quidā z. l. eū pr̄ §. rogo. p op. i. c. sec̄ malus p glo. in. l. si uero. §. qui pro rei q̄litate. ff. qui satis. cogā In dubio ergo psumedū est bone cōditōis z fame qꝫ est psumptio cōformis nature lʒ sit ita sit de stricto iure ēt dixi tū testes sup malitia deponētes dicūt sū cōscientie facitūt aliqualr̄ remouere pp qd cōcludo ꝙ in dcis z attestatōib⁹ dci guilielmi sit credēdū ex eo ꝙ sit vel nō sit bone fame tpe sui testimonij hoc totū iudiciū est relinquēdū arbitrio iudicis qui magis scire pōt quāta fides sit testibus adhibēda. ff. de testi. l. iij. §. ideoq; diuus. z iō multi iudices ꝯ͂ dcā testiū pnūciare solēt catata cā quare nō exhibet fidē testibus z ista pnūciādi forma ponit̄ ff. de his qui no. infa. l. luci⁹ de te. cog. c. cū dilect⁹ in fi. z istud sufficit de scdō dubio.

De scdō ad terciū dubium pncipale an ꝙ dcūs guilielm⁹ extraiudiciū dixit se deposuisse falsuʒ testimoniuʒ pp hoc detrahat̄ pbationi p eum in iudicio facte z istud non hʒ dubitatione ꝙ pmium dcm̄ est validū ꝙ in iudicio z pñte pte z pstito iuramēto z lite in cā cōtestata. vn̄ nō eneruabitur p verba sua extraiudicialia ꝯ͂tra dispositiōē pme imo etiā si fuisset repetit⁹ in iudicio cū nō debuisset repeti postq̄ʒ cessit eum pte locut⁹ uel ex interuallo nō staret̄ dcō scdō sʒ primo ꝙ psumit̄ sbornat⁹ ut in cor. de testi. §. ꝙ vero z de testi. c. de testi. C. de tem. appel. l. p hanc z ibi p Cy. Hoc ēt pbat̄ in iudice ꝙ lata snīa si diceret̄ se corruptuʒ pecunijs fallam tulisse snīaʒ nō staret̄ dcō ut sua pnūciet̄ ex hoc ea pte nulla quasi venalis z idē in arbitro idē in electōib⁹ plator qui diceret se corruptos pecunijs elegisse fm̄ Inno. ē elec. eū dilectus in glo. q̄ incipu. l. nullā z ꝙ assertio in testiū qua pōt dispositōē extraiudiciū se falsuʒ phibuisse testimoniū asserit nō credat̄ est casus in. c. sicut de testi. cōsiliēcra glo. fi. in fi. dci. c. z fūdata se ex regula tradita in. c. p tuas extra de testi. z hoc sufficit de tertio.

Nūc descēdo ad quartuʒ an si dcūs testis accusatus de falso nō cōparuit z de falso dānat̄ ex forma statuti qd vult cōtumaciā hēri p ꝯfesso illa snīa noceat accusatori z sup hoc dico ꝙ nō nocet pti q̄ nō fuit in cā hac vocata. C. qui accu nō pos. l. i siue fuerit lata ꝯ͂ notariū sup falsitate ista nō nocet pti q̄ non fuit in cā fm̄ Inno. in. c. cām qui fi. sunt le. z hoc tʒ Bart. ff de p̄uarica. l. ij. Nec ob. cōtumacia dci testis ꝙ haberi dʒ p cōfesso ꝙ nec et vera cōfessio noceret psona nō citata z que in cā nō fuit. vn̄ multominus ficta cōfessio nūq̄ʒ pducit suos effectus ꝯ͂ terciū sed solū ꝯ͂ eū qui habet̄ p cōfesso z ei⁹ heredes. ff. de iure fisci. l. ei⁹ qui delatore p Bar. ff de ver. ob. l. cū filius.

Cōcludo ergo ex pmissis iudicē de cā cognoscētē posse accusatū cōdēnare saluo nisi arbitret̄ testi fidem adhibēdaʒ nō esse ꝙ totū ut dixi ei⁹ arbitrio relinquit̄ z in hoc sola ei⁹ fit cōscia aggrauata an pbet. Verū postq̄ʒ in forma pdicta cōsului accusat⁹ accessit ad me in sūma referēs dcm̄ pcturʒ z p pte sui aduocati detulit mihi aditionē infrascripti tenoris vʒ. Ite dicat̄ cōsultori ꝙ obseruatū est in ciuitate vicentie longo tpe ꝙ testes sup ut'ib⁹ accusatōib⁹ deponētes cū de falso cōdēnant̄ ēt p cōtumatiā ꝙ p iudicē datioꝝ ꝯ͂ accusatū nō pcedit̄ ulteri⁹ imo notari⁹ causaꝝ ꝑapit̄ p iudiceʒ datioꝝ qui p tpe fuit ꝙ dcās accusatōes in suspēso teneant donec veritas inueniat̄ vn̄ fm̄ ea q̄ mihi postea pponūtur.

Dico si pposita vera sunt z dcā cōsuetudo vigeat in vicētia put supra pponit̄ iudicē datioꝝ de cā cognoscētē debere dcām cōsuetudinē punctualiter z formal'r obseruare put viget ad hoc decedum me artat pmo iure rigore ꝙ cōsuetudo z stilus fine respiciat ordinē pcedēdi siue decisionē cāe inter subiectos impio cōsuetudine inducētes obseruāda est ut. C. de iuris om iu. l. fi. C. que sit lō. cōsue. l. vna z ibi per Cy. C. de legi. l. de quib⁹ in pñ. z eo. ti. l sʒ ne cum. l. se. ex de cōsue. c. i. z ibi p Bernar Inno. z Io. an ppōit̄ eius cōsuetudine diuturnā in fcō que p mē z. l. obseruāda est. ff. de legi. l. diuturna vbi glo. ponit bona exepla Ad hoc et mouet equitate sūma ꝙ dcā cōsuetudine nō est inductū accusatū absolui sʒ tm̄modo supsederi quousq; veritas inueniat̄ de negocio ad q̄ʒ inuenīedū nedū ante latā snīam cōdenatoriā iudex solērter dʒ inquirere z maxime ad defēsam nullo petēte ut. ff. de penis. l. si nō defēdant̄. Sʒ et lata snīa ꝯ͂ euʒ quē inocētem putat cum ipe graciā sui decreti facere nō pōt rescribere debet principi suo habenti ex potestate absoluta potentiam reuocandi dictam condenatoriam ut. ff. de questionibus. l. i. §. fi. z ibi casus opein.⁹. Pro hoc faciūt duo generalia pmo ꝙ iudex ad fine cāe cōtinuo laborare dʒ ad inuestigatōēʒ ueritatis ne illicitā aut iniquā ferat snīaʒ z alid ꝙ sanctius est nocentē absoluere q̄ʒ innocētē cōdenare vbi de facti ueritate nō cōstat liquide iura sūt uulgaria ideo nō allego. Cocludo igit̄ ex pmissis si uera sunt q̄ nomitet ppōnant̄ dce cōsuetudines fide fcā sup dcā accusatōe supsedēdū esse cōdenato dcō teste de falso quousq; ueritas inquira-

rũ: que ex multis argumẽtis indicijs p̃sumptõnib⁹ cõiecturis loco ligende z euidẽtissime ꝓbatõis debebit hr̃i. ff. de le. i. l. iperator z ibi bon⁹ tex. Ipsa aũt indicia p̃sumptões z ar. index sm capitĩ colliget ex se ipo qꝛ certa doctrina tradi nõ põt. ff. de qõib⁹. l. i. §. ite cornelio z. c. ii. l. ð minore. §. tormẽta in. o. vi. caplõ. Et ita dico ego sng. ccc x.

An intercedẽte breui impedimẽto in cã appel. an cã post litẽ diffinita cõcedaꝰ bienniũ vel solũ tps qð abstulit lesio. z qualr ꝓbeꝰ hoc ipedimẽtũ z an hoc tps sm ꝯcedaꝰ a lege ipso iure an võ sit necessaria restitutio in integrum.

A proposita

Multũ elegãter subtiliter z plene p deõs egregios doctores dcm̃ z allegatũ est finaliter aũt hec qð ad istũ solũ punctũ deducere p̃ncipaliter. s. an bienniũ cõcedaꝰ in cã appellatõis a diffinitiua intericcte ex impedimẽto breui qð habuerit appellãs in p̃mo fatali an vero solũ tps qð abstulit lesio an vero nihil cõcedaꝰ p̃supposita negligẽtia appellãtis in tãto tpe p̃mi fatalis quo verisimile est potuisse infra idẽ fatale cãm terminari. Secũdo incideret oꝫ videre qualiter impedimẽtũ ꝓbeꝰ p appellantẽ qui se asserit ipeditũ. Tertio an scẽm fatale cõcedaꝰ existente ipedimento p. l. ipso iure an vero sit necessaria restõ. De scõo ad p̃mũ z prima fronte vꝫ qꝙ dẽ breue ipedimẽtũ et vnius diei sit cã ut cõcedaꝰ integre ãn⁹ scõs de app. c. cũ sit romana vbi dẽt ad ꝓseqnẽdũ p̃mo annũ deinde cã suadẽte cõcedit bienniũ cã aũt iusta est ipedimẽtũ superueniẽs qꝛ illud tã de iure canonico q̃ȝ ciuili restõeȝ cãs qñcq; ipso iure qñq; p viã agedi. ff. in inte. resti. l. i. z q̃si p totũ z. ff. z. C. qui. ex cã ma. in rubro z nigro z potissime in l. i. z. l. p̃tor extra. de in inte. resti. c. auditis z. c. tum ex litis z. c. suscitata. e. ti. qꝙ ẽt debeat ex dicto ipedimẽto h̃re ãnũ z integrũ vꝫ casus. e. ti. de appel. significante ubi qui ꝓcuratorẽ cõstituit ad appellãdũ z ꝓseqnendũ post lapsũ anni eadẽ ꝓsequaꝰ si procur suspectũ iudice z ꝯ mãdatũ dñi impetrauit hoc ẽt vꝫ tenere Inno. z Io. an. post eũ in nouella de app. ex rõne. Hoc ẽt cõfirmat idẽ Io. qꝙ ꝓpter ipedimẽtum vni⁹ diei tribuiꝰ integ. ãnos in. c. si elec. li. vi. in glo. z nescio si canoniste h̃ic aliubi in glo. ordinarie hoc ideꝫ iꝫ Ia. bu. in aute. lꝫ his. C. de tẽp. app. in tec. nona vbi apte cõcludẽdo decidit qꝙ appellans hꝫ ãnum z si in eo fuerit ipeditus quocũq; ipedimẽto z quantocũq; tpe scõs ãnus sibi impititur z a lege z sic ipso iure non p viã restõnis. Pro hoc facit optime ipse tex. in auté. Itẽ si appellatõe. C. de tẽpo. app. vbi dꝛ qꝙ sufficiat in nouissima indictaꝝ die appellantẽ cõparere ad cãm agendã. Est aũt nouissima dies iudicatarũ bienniũ unde p illã litterã nedũ ex cã imo sine cã quodãmõ vꝫ concedi bienniũ si nõ fuit appellãs cãm prosecutus pp impotẽtiã ið aliud tps indulgẽduꝫ est z de ipedimento occurrẽte in p̃mo non vꝫ facere mentionẽ. Preterea dicta p̃scriptio p̃mi z ẽt scõi fatalis introducta vꝫ solũ odio negligẽtis vñ vꝫ interrumpi sola citatõe ut. l. cũ nouissimi. C. ð p̃scrip. xxx. an. z. l. fi. C. de ãna ex. extra de p̃scrip. c. vigilãti. Sed in ꝓposito qõe qui appellauit fecit appellatũ citari z ẽt ad alios multos diuersos actus ꝓcessit ut pꝫ ex inspectõe actoꝝ. Preterea lapsus fataliuꝫ p̃cludit appellanti maiori dẽ remediũ rescissiuũ cũ rata remaneat sñia z habeaꝰ perinde ac si appellatũ nõ eẽt vñ generat talis lapsus plenum imo plenissimũ p̃iudiciũ z ið cautius agendũ vꝫ z potissime in cã matrimoniali in qua agiꝰ de irrecupabili p̃iudicio. In cõtrariũ qꝙ scõs ãnos non deꝰ si apppellans tenuꝰ negligentiã cõe sit in p̃me qꝙ potuisset cãm verisiliꝛ terminare ꝓbant directo tex. in corpe his que ingre. ad app. in quibus dicit summope z sũma diligẽtia dꝫ appellator ꝓcedere z ipsos aliꝛ nõ intelligo q̃ȝ allegans fuit qꝛ optime eos põderauit allegans ꝓ ista pte qꝙ ista sit uera opi. ꝓbat Ja. de bel. qui plene ho. disputauit z ita dixit z limitat z intelligit dictũ Inno. in. o. c. ex rõe lꝫ de dicto Io. an. nõ facit mentionẽ qꝛ contemporanei fuerũt in cor. de his qui ingre. ad app. i. iiij. qõe ubi cõcludendo determinat z decidit qꝙ lice appellãs fuerit negligẽs in icohãdo siue in ꝓsequẽdo lite icohatã z fuerit negligẽs tãto tpe qꝙ si in illo fuisset diligens cã potuisset verisiliꝛ terminari z decidi nullomõ est bienniũ cõcedenduꝫ fundaꝰ se ex iuribus allãs ꝓ hac pte ẽt hãc opi. firmat cy. in. o. autẽ et qui idẽ tenet bar. expsse si vba ei⁹ recte dispiciantur in. o auté. Itẽ si appellatõem z ultra ãnos allãt ꝓ casu ð re mili. l. qui cõmeatus ubi tex. dicit expsse qꝙ ubicũq; rõe ipedimẽta dꝫ fieri p iudice aut legeꝫ tpis restõ dꝫ ꝓbari qꝙ illud impedimẽtũ fuerit tale qꝙ eo sũmo modo potuisset in termino expediri qð expediẽdũ erat z qꝙ fuerit tale qð p illud nõ potuerit expediri infra terminũ qð expediẽdũ erat. sꝫ ut euidẽter cõstat exactꝰ oĩa impedimẽta allegata nõ cõcludũt ẽt si vera eẽt qꝛ eis nõ obstãtibus nõ potuisset plus q̃ȝ verisimiliter eã expediri. Considerauit eim legislator qꝙ oĩs cã appellatõis possit infra meseꝫ terminari interueniẽte appel. postq̃ȝ est corã iudice ad que ut. d. autẽ. et qui ibi cũ vn⁹ mẽsis supesse zc. z hoc ibi lꝫ Bar expsse z lꝫ in cã appellatõnis noue ꝓbatões forsan exigantꝰ. tñ hoc nõ cõsiderauit legislator qꝙ pp hoc cã appellatõis nõ põt infra mẽsem terminari ꝓut supius dcm̃ est z hoc est de mẽte Inno. in. d. c. ex rõe z ut dixit Bar. ita decidit z ista est opi. mihi vera vꝫ ꝓut ẽ veꝝ euãgeliũ qð ꝓbo ex auctoritatib⁹ supradcis. Pro hoc de iure canonico z ciuili z dico qꝙ est casus iuris canonici in. c. cũ sit romana de appel. vbi tex dicit appellantibus indulgeꝰ annus z ex euidẽti z necessaria cã indulgeꝰ bienniũ dꝫ z tñ sit iusta cã z euidẽs z necessaria. Sꝫ interrogo te quõ erit dare cãm necessariã ad bienniũ cõcededũ si nulla necessitas subfuit inducẽdi biennium sꝫ mera deghgẽtia nõ ꝓsequẽtis nõ video casus est. ff. qui. ex cau. maio. l. nõ eiꝫ vbi nõ subueniꝰ negligẽti sꝫ impedito necessitate reꝝ. vñ negligẽtia directo ꝯdicit necessitati reꝝ z qui scit exẽplũ ponere dicat mihi. Est eim ipossibile ut. ff. si quis cau. l. ij. §. si quis tñ cũ possit de iure ciuili siliꝛ est expssum in corpe ð his qui ingre. ad appel. vbi dicit tex. qꝙ impedimẽtũ pp qð cõcediꝰ biennium dꝫ eẽ tale qð fuerit ineuitabile. Sꝫ istud ipedimẽtuꝫ hic allegatũ potuit euitari p sollicitudinem q̃ fuerit adhibita p appellãtẽ in ꝓsecutõe. Ex quib⁹ cõcludo tam p auctoritates tantoꝝ doctoꝝ hoc expsse dicẽdum q̃ȝ p canones supi⁹ allegatos ac ẽt p iura ciuilia hoc denotãtia sigillatim qꝙ vbicũq; in p̃mo ãno nõ fuit tm̃ impedimẽtũ qꝙ si appellãs voluisset cãm facere terminari qꝙ ipse potuisset appellatio est deserta nec bienniũ a lege concediꝰ vel ab hoie. Nec dico qꝙ requiraꝰ ex actissima diligẽtia sꝫ cõpetens z ut cãs cõiter cõsueta ut. ff. de ver. ob. l. cõtinu⁹. §. cũ ita oĩa eim tpãte intelligẽda sunt ut sic ex duob⁹ ꝯtrijs eliciaꝰ optimũ tempatũ ut ibi p glo. z. ff. si quis cau. l. i. z. ij. Et si aliud diceremꝰ vix inueniri possꝫ casus vbi appellareꝰ qꝙ semp apppellãs nõ haberet bienniũ qꝛ ut in nobis experimur nũq̃ȝ aut rarissime est qꝙ in reuolutõe ãni z ei⁹ fluxu nõ occurrãt aut alique fere repẽtine aũt aliqð impedimẽtũ alicui⁹ moꝝ ꝯtrũ cõtingens iudici aut pti qꝙ alique iudiciale terminũ nõ defẽdat. ff. ð cõdi. inde. l. si nõ sorte. §. libert⁹ vñ semp eet apta via litigijs z eoꝝ ꝓlixitati que oĩa sancti patres z sanctissimi trũcare conati sunt z p̃cedere iuxta posse ꝓspiciẽtes vtilitatib⁹ subiectoꝝ de offic. ordi. c. ut litigãtes z in ꝓhemio. vj. libri. z de appel. cordi. eo. li. z in cle. dispẽ. de iudi. C. de iudi. l. ꝓperãdũ in p̃n. Nũc rñdeo ad obiecta z p̃mo ad. c. cũ sit romana ubi diciꝰ qꝙ daꝰ ãnus deinde bienniũ qꝛ illud caplm ac dicit nõ obstãt imo directe est casus in oppositũ recte intuenti ut supra dixi. Requirit eim cãm eẽ euidẽtẽ z necessariam q̃ hic nõ est. Itẽ nõ ob. c. significãte qð allegaꝰ ꝓ fũdamẽto p cõsulẽte ꝓ hac pte qꝛ aut intelligun⁹ ibi fore necessariã restitutionẽ ꝓut quidaꝫ dicũt z nõ fuit petita hic. vñ impatet sibi qui nõ petijt aut dicim⁹ illud tps ipso iure cõcedi z nõ est verũ qꝛ si dñs cõstituit ꝓcuratorẽ ad cãm ꝓsequẽdã satisfactũ est legi z canoni cũ nõ cogaꝰ reguliꝛ litigare p seipsũ ut. l. i. §. vsus. ff. de ꝓcu. c. de iudi. c. i. li. vj. vñ si ꝓcu. nõ iplenit qð debuit nec fuit ꝓsecut⁹ nec est cõueniẽs ut cõtumacia ꝓcuratoris afferat dño totale p̃iudiciũ cãe cũ ꝯ eũ nõ põt haberi recursus. z ið dicim⁹ qꝙ si ꝓcur. soluẽdo nõ est lꝫ fuerit ver⁹ cõtumax tñ dñs appellat infra decẽniũ lꝫ alias ver⁹ cõtumax nõ appellaret ut. c. i. vt lit. nõ cõte. z ibi p Inno. z Io. an. z. ff q̃n appel. sit. l. i. §. fi. z tñ posset quis dicere ipetrãdũ dño eet tale ꝓcur. cõstitut. vñ nõ fuit ibi dñs ipedit⁹ in vna die ut toto vl q̃si toto ãno qñ ignorabat q̃ gesta z q̃ negecta erat sine eẽnt p ꝓcur. z dñs hec põt ꝓbabiliꝛ ignorare. Nã alienũ factũ est cui⁹ est error ꝓbabilis lꝫ in suo regulariter sit oppositũ. ff pro suo. l. fi. de acqui. here. l. cũ falsum de reg. iur. qui in alteri⁹ z ibi p oy. Non ob. dcm̃ Inno. z Io. an. qꝛ cõcedo de plano qꝙ si ipedimẽtũ eẽt in vna die cãrum uel et in vna hora qua forsitan iudex sedere debebat lauturus sniam z pp illud ipedimẽtum ineuitabile necessario intrari oꝫ annũ s̃m ꝓ exceptõe qꝙ scõs ãnus integer restituitur ipso iure p legẽ sic eni testatum est p. l. z canones vñ sit obseruari oꝫ siue equũ siue iniquũ sit tale statutũ. ff. qui z a quib⁹. l. ꝓspexit lꝫ alr ubi fit restõ rꝫis per hoiem solũ restituiꝰ tps qð abstulit lesio ut. ff. qui. ex cã. ma. l. ab hostib⁹. §.

sed qꝙ

sed q simpliciter z no.in.v.c.ex ratione. Nec ob.ēt tex.v.
c.qui vž cōcedere etiam absqz causa bienniū q nego hoc lit-
tera enī ibi dicit q per īpotentiam fuit obmissa ꝓsecutio z
dicā īpotentia fit in primo āno z in scdo nec enī debemus
supplere nec ꝯdicat.d.c.cum sit romana qd dicit dari bien
niū subsistente cā euidenti necessaria z ꝓpterea est iura in
ribus cōcordare ut.l.i.C.de inoffi.doc. Itē non ob.auté.ite
si appellatione vbi sufficere vž q appellans cōpareat in no
uissima inducia ꝑ die z sic in biennio q intelligit eodē mō
s.si in primo anno fuit īpeditus cōparere ut.d.auten.et qui.
Item nō ob.q sriā in cā matrimonij nō transit in re iudica
tam q hic fuit lata ꝓ matrimonio cōseruando z sic agitur
de fauore matrimonij nō de odio. Et q etiam in cā matri-
monij cū appellatur īducta sunt eadē fatalia nō diuersa vñ
hec allegatio frustratoria. Itē non ob qd vž q hic obseruat
curia romana huic enī obiectioni que in fcō consistit nō ri
deo q nunqz curiā visitaui ita q de hoc redderet e me nō pos
sem certum. Si tñ ita essz cōsiderato q ista cā mere spectat
ad forum ecclesie quicquid obseruaret cōsuetudo curie ob
seruandū eet vbicūqz locoꝝ. Nam cōsuetudo curie pro vlt
lege seruanda est. C.que sit lon cōsue.l.fi. z.c.ti.l.ij.in glo.
ma. z ibi per cy. z alios. Et ex ꝑdictis appet q nō expedit
ꝯsideri scdē oppositioni nel tertie q posito ꝓ cōstanti q ipe
diméta allegata sit uera z q bienniū concedaf ipso iure per
legem. tamē hoc uelu nullo modo conceditur. Ad alia in ꝯ
riū obiecta.s.q dcā ꝑscriptio est inducta odio nō ꝓsequētis
unde vž sufficere sola citatio rñsio pꝫ clare q statutū est in
l.ꝯriū q nō sufficiat imo requiraf exacta negligētia. Item
nō ob.q agi dz cautius pp finale ꝑiudiciū qd infert q hoc
cōtingit culpa sui qui debuit ꝓsequi z nō fuit ꝓsecutus er
go z c.de re.iur.c.dānū qd quis li.vi. z ibi ꝑ Io.an. z dy.
Et ita dico z cōsulo ego ang.de pusio z c. cccxi.

An sit efficax stipulatio liuelli ꝓ vna ex filiab⁹ simplr du
abus uel plurib⁹ existētibus z an debeat ꝓbare que de se
locutū dicit z an filia in liuello dcō ad tps dato succedat stā
tibus masculis filijs attento statuto de quo hoc z an in vl-
tima uoluntate stipulator possit vni ex filijs de sua emphi-
teosi ꝓuidere z hic tāgitur de ꝑscriptōe ꝑdicti iuris. Et qñ
ꝓpter cessioné solutionis canonis quis ꝑuetur liuello. Et ꝯ
quadam promissione concedentis liuellum rubrica.

Ad themate

Predicto iam cōsu-
li z vlteri⁹ nō est mei
moris cōsulere nec iam dcā recenseam sꝫ ob im
portunitaté petentiū de nouo rescribam adden
do solū ad declaratōꝫ querentiū que aūt alias scripsi hic nō
repetā vllomodo sꝫ ad illa remittēs punctualr prout iacent
Et si bñ cōsidero de nouo nō postulaf cōsiliū nisi q in pū
cto sup quo cōsilium emanauit nō fuit fcā metio aldechena
z q in puncto fuit ꝑsuppositū vigore statuti ferrarie q fi-
lie femine nō succedāt extātibus masculis qd quidé statutū
ita nō viget sed alter ut pꝫ ex serie sui. Et iō q ex variatio-
ne facti oritr variatio de iur ut.l.si seru⁹ suum. § inclino.ff.
ad.l.acquil. Ideirco a me nouū cōsiliū postulaf z sigillatim
ad pūcta descēdo. Rñdeo ad ꝑmūꝫ dubiū q cum ex dño in
robo filie due remāserint z solū vni filie ꝓuidere noluerit
nec appareat de qua q nulla declaratio fca fuit nec sunt alī
que coiecture ex quib⁹ magis ad vnam q̄ꝫ ad aliā possit fie-
ri relatio q lꝫ stipulatio valuerit tñ q defcu facti ꝓbatio di
cta stipulatio est inefficax ꝑ excepti.obiect.l.si neges dñm
Iacobū stipulātem de hac filia nō sensisse que rē in iudiciū
deducit z si hoc negaf filie incūbit onus ꝓbandi q de ea
senserit stipulator.ff.ꝯ testa mi.l.duo sunt titij.ff.de rei ven.
l.pōponius scribit si frumētum.§.fi.ff de here.insti.l.in tps
§.quod.de adimé lega.l.iij.§.si duob⁹ de cōdi. z demō.l.fal
sa.§.fi. Nec tñ decisioni fortiter obstat.ff.de le.ij.l.si quis
titio.§.fi.vbi relictū vni de familia debef toti familie si nō
appet de quo testator poterit sentire sed ibi loquif in legato
qd nō erat reuersurū ad herede prestātis.vñ nō intereat he
redis cui ꝑstaret hic reuersura est rca concessa z iō tutius
debebit q ei⁹ interest ad oēs nō porrigi in emphiteof eiu⁹
firmaf. Sup scdo dico q dcā dña lexia nō debuit admit-
ti nisi eo uesū quo dñs Iacob⁹ sine ꝓle masculina decessisꝫ
Nec obstat q allegatur q dcm statutū ita disponit.imo di
co q disponit quam pregnātius mihi uerbo fuerit assertuꝫ.
Nam nedum q nō excludantur superstitibus filijs mascu-
lis imo superstitibus masculis.de linea agnatorum quan-
tūcunqz trāsuersalib⁹ qd est fortius nec mirꝫ q sic fuit anti-
quitus numeri.xxvij.c.vbi sic inquit homo cū mortuus fue
rit absqz filio ad filiā trāsibit hereditas si filiā non habebit
successores fratres z si fratres nō fuerit habebūt fratres pa
tris ei⁹ si aūt nec patruos habuerit dabif hereditas his qui
ꝓximi sunt eritqz filijs similiter sctm lex ꝑpetua sicut pcepit
dñs moysi. Dcm ergo statutū excludēs filias masculis su
ꝑstitib⁹ legi mosayce cōfirmaf z oīa de successione intesta
ti loquunf ex testō enim hereditates delate filiab⁹ nullo iu-
re auferēde sunt ꝑ superstientiā filiorū dūmō testamenta sint
rite cōfecta. Unde q iam cōclusi in ꝑmo cōsilio idē cōclu
do nūc.s.dcām filiam aut uidē filias si supeēnt nō fore īter
clusas in stipulatōe pp dcōrum superexistentium masculoꝝ z
q semel fuerūt exclusé ꝑpaliter.s.ad uitā masculoꝝ ut iā ꝑte
ne ꝓbaui. Nūc aūt addeo aliā rōem ad ipsam filiā excludē-
dam q dcūs Iacob⁹ qui emphiteosim stipulat⁹ est sibi z fi
lijs in vltima volūtate pōt de dcā emphiteosi uni uel alteri
filioꝝ ꝓuidere ꝓ libito uolūtatis ut no. Spe.in ti.de locat.
§.nūc aliqua v.lxxviij. Sꝫ dñs Iacob⁹ ꝓuidit masculis ꝯ cu
dem instituēdo eos vlr in oibus bonis suis inter q̄ tūc erat
ēphiteosis z instituēdo filias ex re certa inhibēdo ut plus pe
tere nō possint ꝑ quem tacitꝫ tacite filias exheredat ab vni
uerso ut in corpe ut cū de appel.cogno.§.aliud quoqz verfi.
certū lꝫ illa ꝓhibitio nil habeat opari quominus possit pet
supplemētum legitie ut ibi pꝫ apte. Sup tertio dico q si
sit ex trāscursu tpis ipso iure z dñium reuertif ad ecclesiā
nam dñium ret tā utile q̄ꝫ directū pōt cōcedi ad tps discur-
sum post tps sic cōcedit q̄ꝫ testator legatario. C.de legi.
l.fi.cōsulta glo.parua in verbo remanētib⁹ sic cōcedit vxor
viro dote apud cū duratura durāte matrimonio z post tps
ipso iure reuertif dñium ad illā ut.l.in reb⁹. C.de iur dot.
z.l.i.C.solu.matri. Sic veditor emptori cū cōcedit sub pcō
adiectionis in die ac legis cōmissorie. C.de pac.inter emp.
l.cōmissorie.ff.ꝯ rei ven.l.si quis hac.l.eo.ti.l.si ager in gl.
ff.de iure dot.l.si fūdum sic cōcedit ecclesia ēphiteosim do
nec canon soluaf vel usqz ad certā generationé q finita aut
cessatōe canonis cōmissa finif emphiteof z liuellus ipso iu
re ut cor.de non alie.§.emphiteosim col.ij.de sa.sanc.eccle.
aute.ingressi in fi.glo magne. C.de iure ēphiteotico.l.ij.nō
ob.q obligatōes ad tps ꝯcte durāt post tps lꝫ obstet exce-
ptio.l.obligatione fere.§.fi.ff.de actio. z ob.vbi loquitur in
actionib⁹ z obligationib⁹ ꝑsonalib⁹ que nostris ossib⁹ sūt
infixe ad instar cuiusdā caracteris qui ab aīa nostra ne sepa
tur de peculio l.qd debef z iō illa acquisita nō tollunf nisi
ope excepti cāte a ꝯbetiū intētione quā obseruari suadet
sola equitas ut.ff.de pac.l.i.ff.de deposi.l.i.§.si conueniat
C.de pac.l.legem.ff.de ver.ob.l.in cōuentionib⁹.iura aūt
realia ꝑ nos quesita de facili in aliū transferunf vt dñs suꝫ
rem tradēdo ex eo habili ad trāslatione dñij cōtinuo dñium
trāsfert siue sit vtile siue directū. C.de pac.l.traditionib⁹ z
hoc ius ꝑsonale directū trāsfert solū vtile ut sunt iura vul-
garia. Sup quarto dico q si dce dñe lexie in ipsa re aliqd
ius dñij fuisset quesitū ꝑscriptū eet ꝑ eos qui bonafide pos-
sidet cum titulo lōgo tpe. C.de ꝑscrip lon.temp.in rubro z
nigro. lꝫ si ius ꝑsonale a dño fuisset sibi quesitū illud dura-
ret ānis.xxx. C.de ꝑscrip.xxx.anno l.si quis emptiōis z.C.
de cōsti.pe.l.ij. Sup quinto si cessaui in solutōe canonis
ꝑ tps a lege statutū no est dubium q cecidisset a iure suo.lꝫ
nō vž cessare qui nunqꝫ possidet ipsa aūt nō possidet vñ nun
q̄ꝫ fuit in mora soluendi. Tenef et dñs curare q ephiteotica
colon⁹ aut inquilin⁹ aut liuellū tenēs re cōcessa possit uti z
aliter sibi pesio nō debef.ff.loca.l.ex cōducto.§.fi. z si ager.

Ultimo addo fortificādo cōsilium iā redditū ꝑ me sup
hac materia q cū abbas qui dño Iacobo cōcessit ad libellū
ꝑ dcō tpe.xxix.annoꝝ ad reuocādū vž ꝓmisisse nō reuoca
re alteri q̄ꝫ sibi aut filij⁹ masculus seu vni femine ordie suc-
cessiuo ut dcm est. vñ alienādo z refirmādo alteri remanet
obligatus solū stipulatori. Sed oia iura monasterij in eū ꝯsi
refirmauit.s in Girardū sunt trāslata.ꝓ hoc do casum.ff.de
actio.emp.l.si sterilis.§.si tibi.ff.de ꝯhe.emp.l.si quis fūdum
la ꝑola Sūi.de cu.ff.si quis.cau.l.si eū.§.qui iniuriaꝝ vbi
ēt glo.tangit. Ex quib⁹ cōcludēdo dico iura realia reꝝ cessa
rum dico gerardū sine aliquo dubio ad ipm gerardū specta
re.lꝫ an ipsa lexia possit agere ꝯ ipm abbaté ad interesse. Si
quis bene inspexerit ex ꝑdictis appet decisio cū nō fuerit in
stipulatōe intercisa ꝑ superstiam masculoꝝ sed istud iū ꝯ ab
bate nullatenus me astringo q nō sum super hoc recōsulta-
tus. Ego Ang. z c. cccxij.

An casus cōtingēs cedat incōmodo cōductoris uel loca-
toris. Et quid si cōductor ante casum non exegit debitores

au postea sibi imputet' & qui quid de futuris exigēdis qui vi
eit' ec in culpa & cui existimator dāni oz adherere iudex &
an & qui quis pōt se allegare deceptū in locādo an ex melio
ratiōe fructuū augeri debeat merces locatōis & qui fit de
tractio rōe pñie ānī mali & cōsequent' occasione locatōis.
Et de hac materia plene hoc tradit'.

Rout Patet ex themate cōducto fuit
fcā i. M.cccc.lxxxv. die lune .xij.
mens' Junij dci anni p tribus annis retro inci
piēdo m. lxxxiij. de mens' Januarij pma die dci
anni & ēt pz ex themate q̄ guerra incepit sup territoriū vi
cētie m. lxxxvi. xvi mensis Decēbris. vñ interdic' cōductōis
& guerre tam semestrale tpe dcī fit & quattuor dies vltra
salua rōe calculi. Hoc ergo pmisso ad dubia discurramus
Sup quibus cōsidero q̄ dāna cōtingētia ob cladem guer-
re pdicte cōductori ipedito in exigēdo reddituo abbatie vel
alia dcā cedunt piculo locatoris q̄ sit lex Textus dispōit &
est licita & honesta. vñ servāda ff. deposit. l. i. §. si conuenit
C. de pac. l. legem. ff de pact. l. i. ff. de publica. l. cesar. ff. de
ver. ob. l. in cōventionalib' que no. est ad hoc. & hoc dicat
equitas naturalis dispones placita inter ptes debere serua
ri ff. de pac. l. i. in prin. Nūc videm' pncipaliter de duo
bus. Primo an p dcām guerram dānificat' dicat' emptor
in exigēdo videt' eim q̄ nō q̄ nullus casus cōtingēs debi-
tori generis eum liberat. C. si cer. peta. l. incēdiū insti. qui.
mo. re ōben. ob. §. item his nec difficultas exactionis cōsi
derāda videt' sz solum eā iur. ff. si quis cau. l. siquis quenquā
ibi in bon' tex. & lz dci debitores facti sint iopes tñ ad me
liorem & pinguiorē fortunā psit reduci in qua hoies inter-
dum sperāt ut insti. qui man. nō psit. §. pnalnisse. Cōtrarium
dici pōt qm̄ lz obligatio duret tñ debitor piculo nihil est. §.
de fur. l. itaqz fullo & inanis est actio pp ipsorum paupertatē
cāusam ex guerra. ff. de dolo. l. nam his. Guerra ergo est ime
diata cā paupertatis imediata cā impossibil' ex actiōis vñ vere
dānum cōtingit ppter guerrā lz nō ex guerra. ff. locati. l. ex
cōducto § si. facit eo. ti. l. si merces. §. vis maior. Unde eim
dico ppter nedū cām imediatam designat ut. ff. de ince. rui.
nau. l. i. §. ex incēdio. ff. de execu. tu. l. habeo in quib' legib'
pbatur apte dcā dāna ppter dcām guerrā cōtingere. Re-
stat nūc videre de scdo dubio pncipali an cōductor qui āte
guerram debitores nō exigit dicat' in culpa & mora fuisse
quare sumpta est culpa sua ptextu casuū. vñ casus nō ascri
bit' casui imo culpe. & per ōñs de dānum insurgens piculo
suo cedit & imputādū est sibi cur ad exigēdum se arctauit &
in necessitate se posuit ut l. ij. §. si quis tñ cāz possit. §. si quis
cau. ac ēt imputādum sibi cur debitū nō exigit cū potuit. vñ
de piculum inopie incurse ex clade guerrarū ad ipm ptinet
ff. de admi. tu. l. si tutor cōstitutus. C. de iu. bi. tu. l. ij. His si
obstātibus cōcludēdo dico q̄ in nominib' debitor̄ quorū
exactionis dies nō cesserat sine dubio nollū est piculum cō
ductoris sz ipsius locatoris q̄ nō pōt cōductori iputari. cur
nō exigit illos cū nō potuerit. ff. de peti. here. l. si quid poste
rior. §. illud plane de admi. tuto. l. quos. §. si in tpali facit de
neg. gest. l. si pupilli. § videam'. In debitorib' aūt quorum
exactionis dies cesserat dubitari pōt nō in merito sic tñ in
pposita qōe dico nō fuisse in hoc solo q̄ semestrale tps de
cursit post diem cedētis exactōis in aliqua culpa finge eim
sic fuisse de more post diē cedētē tpa tm̄ decurrere anteq̄
curraf ad iudicē pro executionib' colonor̄ put in themā-
te psupponit' quis ascribet culpe. ff. de pigno. act. l. uel vni
uersor. ff. loca. l. si merces. §. qui culūnā ff. ad. l. aquil. si pu
tator fecit eiz q̄ ipse abbas dedigēs paterfamilias facere cō
sueuit ut apparet dict' iurib' pbatur. Item finge colonos &
inquilinos amicos cōductoris abbatis quos dcūs cōductor
amicitia ductus pmere noluit ad soluēdū dicem' eū in cul
pa nō certe. ff. de iure do. l. si extrane' natura eim nō indu-
cit ut amicis & bene merētibus bñficiam' ut. ff de peti. he-
re. l. sed si lege. §. cōsuluit de admini. tuto. l. cum plures. § de
plurimis ff. de seruis exportā. l. seruus ea lege. ff de inoffi.
testa. l. hoc colore in glo. Item finge interfuisse ipsi' cōdu
ctoris ad diem nō currisse p exactione fienda ut coloni &
inquilini nō haberet materiā fugiēdi sicut videm' & palpa
mus in mercatoribus qui cū assiduas creditorum exactiōe p
muni' efficiūtur cessantes & fugiunt. Cum aūt eis daf di-
latio satisfaciūt magnum est cōmodum dilatōis. vñ misera
tionis gratia iudicat' datur quadrimestre tps daf aūt efficit'
iac. & mel. C. de usuris rei iudi. l. ij. ff de re iudi. l. debitori-
bus. Nō ergo dicem' ascribedum culpe ex quo interfuit cō
ductoris nō exigi cū maiore de le. ij. si sua relictū. §. pegasus
de vsu. l. in fideicō. §. cū pollidius no. in glo. in. l. vnicā. ff. de
arbi. Item finge dci cōductoris similiter interfuisse nō fuis-
se exactorem infestum ppter habere pinguiorem copiam
colonor̄ q̄z habere nostrā multū interest certe nō culpe. imo
prudētie ad numerādum est cū per curialitate nō dānosam
quis sibi allicit hoies ad agror̄ culturā. Preterea ubi dila
tio dānum nō affert de sui natura nō dicit' morosus qui dif
fert. ff loca. l. si in lege. §. colon' ver q̄ si paucis de cōsti. pe
cu. l. sz si alia in prin. de iudi. l. si debitori de ōben emp. l. qui
fūdum ō ver. ob. l. si ita quis §. scia cauit & l. qui rome §. fla
uius de arbi. si cum dies in fi. & l. se. & l. fungatores in pnc.
& l. item si vn'. §. si multo post. Preterea si ōsideraf' the-
ma nullus debitor fuit expedit' sz ultra tps semestre & dies
quattuor post cōductori incepit cōpetere potētia exigēdi. vñ
lapsus dci tepoie nō est ascribēdum culpe. nam ut quis di
caf' in culpa nō exigēdi nomina debitor̄ requirit' dissolutam
negligentia cadēs in culpam latā ēt eo casu quo quis tenetur
de leui & c. d. l. si tutor & d. l. ij. Memo aūt diterit culpam la
tā & negligētiam dissolutā ee in mora semestrali cū non est
aetio tpe pitura & maxime q̄ semestre tps est modicum tē
pus ubi nō est in mora piculum. ff ō re iudi. l. a diuo pio. §.
i. in verbo mox facit optime. ff. de adul. l. marit'. C. de fide-
ios. l. sancim' vbi ad purgādum morā danf' sex mēses tanq̄z
breue tps facit qō no. ff. si quis cau. l. & si post tres. Regu-
lariter aūt tps appellaf' breue & lōgum iudicis arbitrio qui
arbitrari oz sm subiectā materiā. l. ab hostib' in fi. ff. ex qui
bus cau. maio. In hac aūt mā oibus pdictis pēsatis dcīi tps
nō reputo ee lōgum neqz morosum nec bonus vir oz posse
aliter arbitrari. Ex pdictis ōcludo piculum nominū nō exa
ctor in pposita qōe pdcō cedere locatori. Caute tñ agit cō
ductor si in iudicio couentus cōsuetudine abbatis deducat
& pbet ac et amicitiā colonor̄ ac et q̄ occasione curialitat'
abbatis & sine aliquo scrupulo res pcedit lz & his nō pba
tis dicam ide p supradcās rōes & potissime q̄ nō pōt ānu-
merari culpe qui debitorē suum subito nō exigit placuit eim
sibi sic uti re sua. C. mādati. l. iure mādata & comedaf' curia
litas creditoris. ff. de solu. l. i. C. de obsequijs. l. si manumis
sor. C. de pig. debitores extra de iudi. nouit & reprobaf' vo
rax creditor & infestus in corpe in nullus credēris agricole
ff. de pig. actio. l. si cōuenerit. C. ō iure do. impe. l. si Et ex p
dictis appet rñsum quid iuz sit de nominib' debitorum nō
exactor p tpib' aūt futuris idem iudiciū dūmodo damna
p dcām guerrā emanēt. In hoc tñ aduertēdum q̄ cū liceat
cōductori abbatis alijs afficiare eo q̄ mercedes p affictua-
rios nō soluunt' nec apti sunt soluere velut de paupertati pp
guerrā ut. l. quero §. inter locator̄ ff. loca. nō locādo alijs si
alios inuenit codnctores eēt in culpa & hoc dānum ascribe
ret' sibi per ea que dcā sunt in pmo discursu. Si aūt afficta-
ri nō possent aut affictarent' minus solito ppter guerrā pdī
ctam eēt abbatis piculo sine dāna inferrent' circa exactio-
nē reddituū sine alia cā vñ hec adiectio uel alia cā ad ampliā
dum apposita put late iacet late intelligēda est ut. ff. de leg.
iij & l. nō aliter & l. ea tñ adiectio. ff. de testa. mili. l. in fran-
dē §. fi. de le. p stan. l. i. §. generaliter & oia bona appel. red-
ditū cōtinent' est eim eor̄ significatū amplissimū. ff. de ver.
signi. l. vbo reddit'. Ex pdictis appet rñsum an habeaf' cō
sideratio dāni pcepti in collanda blada & ēt debeat haberi
cōsideratio. x. modior̄ frumen de blado reddit' abbatie &
de frumēto eiusde reddituo nō eim deberet haberi cōsidera
tio dāni emergētis in alio patrimonio cōductori de illo nō
cēserūt ōhentes & lz illa verba alia decā & c. sint generalia
tñ restringunt' ppter ratione subiecte materie eo q̄ sermo-
nes semp sm subiectā materiā exquirunt'. ff. loca. l. si vno ō
dam. infec. l. dāni infecti. Ad id aūt qō querit' si dānum ex-
cedit sūmam affictus an teneaf' abbas ad refūdēdum resi-
duum ōductori dicedum est q̄ nō neqz de iure neqz ō equi
tate & maxime attetis verbis dci Textus per que ōhētes vo-
luerūt solum subtrahi de afficttu dānum emergēs cōductori
ppter guerrā vsqz ad cōcurrētem quātitatem nō aūt volue-
rūt excessiuū dānum refundi & est cōformis hec pactio iuri
cōi. ff loca. l. si funditus que mihi. Ad illud aūt q̄ querit' an
decē trecēte libre debeāt cōpensari cum dāno dicedum est q̄
sic si dānum ad tātam quātitate ascēdit vñ pōt sibi eas reti-
nere cōductor liquidato dāno & eos per arbitros declarato
sm istam figurā sic eim subtractio vsqz ad cōcurrētem quā-
titatem de afficttu abbati pmissio vt pacti facta declaratiōe
ut supius est exp̄ssum ad illud aūt qō querit' cui opi. debeat
arbiter

arbiter adherere an dictorum extimantium dictum incertum. dico quod debet adherere et sententie et opinioni quam viderit equiorem. nam ad equitatis observantiam et mitionem iustitie tales arbitri eliguntur. ff. pro socio. l. si societatem. §. arbitrorum et l. unde si nerve. Et habet dicti arbitri potestatem iudicandi ex bono et equo quod sunt similes transactoribus ut in l. ante. si vero contingerit et ut corpore unde sumitur eque tamen debent iudicare non inique ut. d. l. unde si nerve de op. liber. l. si operarum arbitrium debet partibus presentibus vel requisitis. ff. de ver. ob. l. si quis arbitratu et ibi per bar. Ad illud autem quod queritur an abbas possit allegare se lesum in locatione quod fructus non sunt in cariori foro quam tempore locationis dicendum est quod non quia semper an quis sit deceptus in precio inspicimus contractus non tempus ante vel postea cum precia rerum varientur ex tempore ut. l. precia rerum ad l. fal. probatur. C. de rescin. ven. l. ij. C. de admini. l. fi. §. si iniusto precio quod in his loquitur in quibus venditio celebratur cum tempus noscitur obtinere ex hoc ergo ecclesia lesionem allegare non potest et quod asserens se in precio deceptum semper ad tempus contractus debeat se referre est casus in l. si voluntatis. C. de rescin. ven. in fi. bar. hoc tenet in l. ij. e. ti. ubi dicit expresse advocatos debere esse cautos ut ad illud tempus se referant et restringant alias non probaretur deceptio. Quomodo enim potest quis in vendendo aut alias contrahendo se in precio allegare deceptum si distraxit aut emit vel conduxit aut locavit pro illo precio quod poterat communiter inveniri tempore contractus certe nullus immo visus est iure communi et per consequens non circumscriptus. Preterea non est audiendus abbas in petendo id cuius contrarium postulaturus non esset. Esset enim verecundum desiderium tale. ff. de peti. here. l. si rem et precium cum iuncta glo. in verbo desideret no. ff. de solu. l. pe. ff. de iureiuran. l. iusiurandi. §. ait pretor Sed si precium fructuum nunc esset vilius quam fuerit tempore locationis non peteret restitutionem si contractus dicte locationis rescindi desideret. Sed licet non audiatur volens locationem rescindere an saltem petere potest ut augeatur locationis merces. Istum punctum et pulchrum et quotidianum est in hoc proposito themate incidenter necessario examinandum ad cuius puncti veritatem exquirendam considero quod quandoque ipsa res locata recipit augmentum latens vel patens quandoque fructus ipsius rei locate minuuntur vel augentur quandoque non augentur nec res nec fructus sed precium fructuum crescit vel decrescit hec enim differunt inter se aliud. n. sunt fructus aliud precium quod loco rei succedit ut est in iudiciis universalibus ut. d. l. si rem et precium. Primus casus cum res locata augetur aut decrescit non pertinet ad propositum sed est materia. l. ij. C. de alluvioni. et palu. et. C. loca. l. legem per glo. cy. et Ja. bu. in. l. i. C. de iure emphiteotico. Secundus similiter non est noster de eo plene tractatur per glo. in. l. si merces §. vis maior. ff. loca. ubi finaliter concludit quod ibi debet fieri mercedis remissio ut sic sit contractuum eadem disciplina et ista opinio est equissima et approbata in qua me ulterius non extendo quia non pertinet ad propositum. Tertius autem casus est cum precium ipsum fructuum crescit aut decrescit iste est proprie casus noster super quo dico nec per augmentum nec per diminutionem ipsius merces debet crescere aut minui nam cum precia varientur secundum tempora ut est dictum omnis variatio dependet a fortuna idcirco commodum et incommodum est coloni tex. expressus ff. loca. l. ex conducto. § si vis tempestatis ver. si qua tamen vitia. Et hoc probatur viva ratione quod fructus recollecti in patrimonium coloni transierunt et accesserunt de substantia dicti locatoris ut ff. de fur. l. servus. §. locatori et l. si apes. §. fi. eo. ti. Et ideo ipsorum fructuum collectorum commodum et detrimentum ad ipsum pertinet necessario sicut et omnis commoditas et calamitas in alio patrimonio suo contingens. Restat videre an si fit subtractio mercedis vigore dicti pacti propter damna incursa ob cladem dictarum guerrarum an exuberantia anni precedentis an sequentium debeat fieri detractio. Et prima fronte quilibet diceret quod sic quasi sit casus. ff. loca. l. si uno. C. loca. l. licet. Contrarium est verum quia in questione proposita damna insurgentia propter guerram non emendantur de natura contractus cum sive sint parva sive magna debeant emendari detrahendo de affictu usque ad concurrentem quantitatem constat autem ex natura contractus parva damna colonum equo animo supportare debere ut l. si merces. §. vis maior ubi et sic damnum grande et insupportabile cedit de natura contractus periculo locatoris ita grandis ubertas sibi restituit quod abstulit sterilitas ut sit contractuum eadem sit disciplina ut hec damna sive parva sive magna per dictam guerram venientia veniunt ex stipulatione et non solum cum damnum in fructibus contingat donec solo coherent et sic adhuc non in dominio locatoris. Sed post separationem et postquam transierunt in dominium

conductoris et non solum si damnum datur in fructibus sed in omni genere redditum et etiam in rebus ipsis. Sed enim voluerunt contrahentes ut patet ex pregnantia verborum dicti contractus. ubi cum hic dicti emendatio damni non petatur ex natura contractus sed ex provisione pactionali nil tractandum est de provisione legali disponente cum sequentur aut antecessit ubertas et potissime quia contrahentes voluerunt omnia alia pericula et omnes alios casus fortuitos tantos aliunde quam a dicta guerra cedere periculo conductoris ita quod nullatenus posset peti detractio mercedis. Sic ergo patet de periculum tamen propter dictam guerram cedere debet damno ipsius locatoris. Cum enim unusquisque contrahentium eventus certi casus in periculum in se subiecerint unum venit in recompensationem alterius et nihil ultra conventa consideratur licet alias considerandum veniret propter naturam contractus qui est et non aliter. C. fami. her. l. si familie in glo. ma. ver. sed magna puto non posse fieri quod no. Cy. C. de iure emphi. l. ij. ubi ponit an cesset legalis provisio per provisionem hominis. Est enim hec via brocardica. ubi concludo quod si tempore locationis abbatia fuit afficta quantum tunc poterant affictari aut modicum minus non est lesa nec potest dici lesa. ff. de in integ. resti. c. i. de emp. et vendi. c. cum dilectus si enormiter tunc fuisset lesa cum locavit eo quod multo plus invenire potuisset tunc posset restitui sine dubio. In puncto autem presupponitur quod afficta fuit quantum tunc poterat affictari. ubi quod non est dubia quod ecclesia non est lesa in aliquo et ad instar minoris ecclesia debet restitui ut. c. i. de in integ. resti. Ad illud autem quod queritur an abbas possit petere penam eo quod sibi non est in terminis satisfactum conductores non dicuntur in solutione cessasse quod subtractio fit de affictu ipso facto usque ad concurrentem quantitatem licet quantum sit damnum et quid sit in damno debet declarari per arbitros. C. de compen. l. eius et l. si constat. Si autem non equivaleret et quod solvi debuit sine dubio esset pena commissa et posset peti non insolidum sed pro rata de equitate can. tex. est in. c. tuam extra de penis licet de rigore iuris sit aliud ut plene no. ff. si quis cau. l. si servus. §. si plurium deo aut repetere potest quod statutum sed circumscripto statuto forsitan non posset peti quasi tunc sit adiecta dationi pecunie et sic presumitur adiecta in fraudem usurarum que hodie sunt illicite. C. de usu. l. cum allegas et ibi per Cy. in pe. q. no ff. de act. emp. l. iulianus. §. idem papi. ff. de peti. here. l. utrum per Ja. but. in. l. si quis §. fi. si quis cau. si cer. peta. rogasti. §. si tibi per Dy. de condi. et demon. l. cum servus maxime autem a petitione pene est ecclesia excludenda quia est apposita loco contentus licet secus si loco interesse et interest hic infertur decisio alterius dubii. l. cum dicti conductores non dicantur in solutione cessasse si damna emergentia equivalent quantitatibus que solvi debebant in terminis iam elapsis non potest abbas dicere damna se aliqua incurrisse ob talem cessationem cum iuste sit ex causa in solutione cessatum ubi autem dicta damna pena equivalentia non essent bene staretur dicto suo cum iuramento de damnis quod sic voluerunt contrahentes stari. Si tamen immoderate iuraret reducendum esset iuramentum ad debitam equitatem et ad extimationem et quantitatem congruam. ff. de dote. prelega. l. theopompus cum iuncta. l. qui restituere cum iuncta glo. in ver. iurati. et cum iuncta. l. arbitrio. §. i. de dolo et ff. in litem iura. l. videamus. §. i. ad exhib. l. iij §. ij facit optime. ff. de arbi. l. ij. in glo. immo ad instantiam conductorum debet iudex de ea cognoscens inquirere veritatem an iuramentum abbatis sit conforme et ita dicit Jaco. de are. de dam. infec. l. si finita. § cum inter. Ad ultimum satis est responsum supra. l. quod dictus abbas tenetur damna subtrahere de dictis affictibus et ita dicit Ja. de are. de dam. infec. l. si finita. §. cum inter. Solum restat videre si abbas dicit se lesum cui incumbit onus probandi an sibi quod sit lesus an conductori quod non sit lesus. Et supra dictum est quod in alio discursu in restitutione que petitur ratione lesionis equiparantur minor et ecclesia constat autem quod minor adversus contractum vel aliud actum per quem lesus fit lesionem allegans ipsam probare debet quia intentio adversarii fundata est ut. l. minor et postea. §. si minor. ff. de mino. Et ita consulo ego Ang. etc. cccxiij.

Quando testator in testamento reliquit liberationem tutoribus et ut si contingat eos per heredes condemnari gratis liberentur an teneantur de gestis ratione doli vel culpe et si sic debeat hec eis gratis remitti an valeat hoc relictum tamquam prebens occasionem fraudis.

Runellus Ner. de tuderto suum solenne condidit testamentum in quo sibi universalem heredem instituit Johannem Stephanum suum filium sibique tutores reliquit venerabilem virum dominum nicolaum Jacobum lancoloyum fratres et filios d. henrici liberans et absolvens eosdem a ratione administra-

tõis reddẽde a tẽt mandans suis heredib⁹ q̄ si occasiõe red dẽdarum rõnum decõs tutores aut aliquẽ eo⁊ cõtingerit in aliquo cõdẽnari p decõs heredes gratis debeat absolui ⁊ li berari ⁊ si cõtingerit debeat eis restituere. Nũc querit an si occasione doli vel culpe cõdẽnant aut rõe aliquo⁊ re liquo⁊ heredes dei testatoris ⁊ dei pupilli nũc defuncti te neant gratis remittere ipsis tutorib⁹ cõdẽnatis. Super hoc pacto nulla est dubitatio q̄ sic quãtum cõdẽnant rõne culpe. s̄ȝ quatenus cõdẽnant ob dolum uel ppter reliq̄ vo tum testatoris nõ vȝ in hoc obseruãdum quasi pbe occa sionẽȝ pecuniã fraudãdi ⁊ delinquẽdi. ergo ⁊ c. ut. l. inrgen tium. §. si fraudãdi ⁊ §. illud nulla. ff. de pac. Ex hoc quidaȝ asserũt ee verum ut refert Ja. de are. in. l. quidã decedens de admi. tuto. Veritas est q̄ sicq̄ relinquit̄ liberatio ab admi nistratiõe p̄terita ⁊ iste nõ est casus noster nisi veritas est q̄ relinquit̄ patri est plena q̄ pp naturã affectiõȝ ois ei vident̄ cõcessa nisi aliud testatore sensisse pbet̄ ut. l. aurelius. §. ti tius testamẽto. ff. de libe. lega. Sȝ si relinquit̄ extraneo tunc nõ vident̄ remissa ea que existũt apud legatariuȝ ita q̄ pñt ab eo tanq̄ȝ a possessore simpliter p rei vendicatione auocari ut. d. l. aureli⁹. § mensa. Et io in generali queratõe ut si ple nissima legislator formã tradẽdo disposuit ut fiat spãtis mẽ tio de his que vendicari pñt alias no cõprehendunt̄ sub ge neralitate sermonis. ff. de accepti. l. ⁊ vno. § ei⁹ rei. ide di xit Bar. si nõ pñt vendicari ex quo testator liberat p seipm q̄ illa liberatio non porrigit̄ ad obligatões ɔctas dolo aut occasione reliquo⁊ p. d. §. tuno. Ex idem dixit se grauasse he redem liberare debitore ex administratiõe ut fcã nũc heres liberare tenet̄ ab obligatõe cõtracte rõe doli ⁊ reliquo⁊ ut l. si quis rõnes de libe. lega. in fi. ubi dicit ee casum assignat rõnem differentie q̄ qñ testator liberat nõ vider de dolo aut de reliquis sensisse ⁊ cogitasse quasi mortis cogitatõe tur bat⁹ sȝ qñ dãnat hẽde liberare vl̄r liberatõȝ fieri iter viuos q̄ liberatõ iter uiuos porrigit̄ ad dolo ɔcta ⁊ et ad reliq̄ ut. l. ac rõe i gl. ij C. de trãsa. ⁊ ita ipe decidit in. l. aureli⁹. §. gai⁹. ff. d lib. le. Sed sȝ hic articulus in qõe ppõsita nõ sit necessario d clarãdus tñ ut ipm intelligam salua sñia p̄ceptoris mei opi. ista nõ placet. ⁊ pmo impugno dcm̃ sȝ. Scdo impugno rõ nem dicit ipe cũ testator liberat liberatio nõ est plena. Jdeȝ si iubet heredes nõ agere ,ut fuit in. d. §. gaius sȝ ubi iubet p heredes liberari tũc porrigit̄ ad p̄dcã q̄ uoluit liberatõeȝ fieri inter uiuos. Certe hoc appet expsse falsum q̄ aũt testa tor iubẽdo herede liberare cogitauit de dolo ⁊ reliquis aut nõ. Si cogitauit ergo dcm̃ Bar. falsum q̄ dicit q̄ p̄sumitur nõ cogitasse. si nõ cogitauit ergo ista nõ veniũt in legato. ⁊ p ɔñs heres liberare nõ tenet̄ q̄ nõ tenet̄ in plus q̄ȝ testa tor dixerit. Preterea sȝ liberatio fiat p herede inter uiuos tñ illa regat̄ ⁊ modificant̄ sm̃ ppositũȝ testãtis. vnde in eo oȝ venire ⁊ nõ uenire qũo testator uenire uoluit. Repu tat̄ eim fcũ heredis factum ipsi⁹ testatoris ut. l. uxorem. §. agrippiã qui notabilis est ad hoc sciẽt eum inducere ⁊ qõ ibi no. per Dy. ff. de le. iij. Rõ et eius similiter nõ est bona q̄ nõ est uniuersalis finge eim testamẽtũ sanũ mẽte ⁊ cor pore iuuene ⁊ robustum hic nõ põt dici q̄ sit mortis cogi tatõe turbat⁹. Nec eim turbatio nõ est ei tpe sed tpe egri tudinis ⁊ maxime morbi sñia ut. l. hac cõsultissima. §. ut cuȝ humana fragilitas. Ex quib⁹ concludo liberatõȝ testatoris porrigi a dolose gesta ⁊ ad reliqua nõ latebãt testant̄. Se cus si eũ latebãt q̄ liberatio nõ porrigit̄ ad incognita ut. l. luci⁹ de libe. lega. ⁊ . l. tres fratres. ff. de pac. Et loquor d do lo ppter quẽ legatu aliquid abest a legatario adest aliãn be ne intelligeret̄ dolus remissus sicut ɔctu ut. d. l. actõe. Nõ ob. l. si quis rões alleg. p Bar. q̄ alio casu loquit̄ ut pate bit in sequẽti discursu. Nũc descẽdo ad ppositam qõneȝ sup qua dico q̄ qñq̄ȝ liberatio ab administratõe futura sim pliciter relinquit̄ ⁊ nõ porrigit̄ ad dolo gesta et si hoc eet expssum cũ dolus futurus nõ possit remitti nec porrigit̄ ad reliqua ne det̄ occasio furãdi ut supius dcm̃ est sic intelligi tur. l. quidam decedens de admi. tuto. Quãdoq̄ȝ testator vl tra pcedit dãnãdo herede ut gratis administratione absoluat ab eo in quo eum cõtigerit cõdẽnari occasione administra tionis tutelle ⁊ tunc non remittit dolum non reliqua sȝ de bitum futurum possõȝ incertitudinem erit reductum ⁊ sic obligationem insurgentem ex dolo iam preterito uel ex re liquis ⁊ tunc lata sententia heres liberare tenet̄ nõ aũt im pedit̄ experiri sñiam ut videant̄ rões ⁊ distinguat̄ tam rõe do'i q̄ȝ reliquo⁊ que mi dicari nõ pñt tex. est singu. qui nõ est alibi sȝ hoc in. d. l. si quis rões nõ tñ nego quin hoc val

de sit dubitabile q̄ legẽ illam glo. ibi vȝ intelligere in libe ratõe relicta ab administratõe p̄terita Ang. cccxliij.

An codicillus qui nõ hȝ clam derogatoriaȝ in pmo testõ tollat pmũ cõtinens clam p̄dcãm ⁊ qõo intelligat̄ ⁊ c.

Jso Dicto testõ ⁊ codicillo reuocatur in dubiũ de valore ipsi⁹ codicilli post di ctum testamẽtum cõfecti nõ cõtinentis in se claȝ derogatoriã nõ obstãte dcõ testõ sigillatum put ipse testator in dcõ suo testõ expssit ⁊ hec qõ vȝ antiq̄ ⁊ eã ponit glo. in. l. si quis in pñ. testa. de le. iij. ⁊ ibi dicit q̄ ubi in testo pmo est clã derogatoria sequent̄ eȝ in sequentibus fieri meiõȝ de pmo ita q̄ appareat eũ pnois uolũtat̄ peni tere spãliter hoc pbatur expsse p verbũ tex illius legis ibi sed hoc ubi locũ habebit si spãliter dixit pois volũtatis se penituisse ubi requirit̄ penitẽtia ⁊ eȝ q̄ sit spãlis. nõ ergo sufficit penitẽtia que induciť tacite ex cõfectõe voluntat̄ se quent̄ casus est ibi ubi eim lex spãliter quiccȝ requirit non sufficit aliud demõstrare p uerba uel actus ad plures sensus ⁊ ad plura significate trahibiles ut ff. si quis cau l. si. ⁊ . l. sȝ si quis. §. questiũȝ ö iure codi. l. diui. §. sȝ C. de p̄scri. xxx. an. l. oes ⁊ in cle. appel. de ap. ⁊ . C. de appel. l. p̄cipimus in fi. ö appel. l. si expssim. Sermo. n. p act⁹ ad plura significata tra hibilis nõ est spãlis. imo ambigu⁹ ⁊ obscurus ut. ff. de re. du. l. quo. ide sm̃o de ver. ob. l. quotiẽs ambigua est oratio. Sȝ actus vltime uolũtat̄ nõ cõtinens in se clam derogato riam p̄cedentiũ põt trahi ad sensum reuocatõis ⁊ oppositi ergo pȝ ex tali actu spãliter reuocatõȝ nõ significari Alr̃ ul tum tñ ob huic opi. dict⁹. §. sȝ vbi testator uoluit codicillos quos faceret in futur⁊ valere si eos manu ppria nõ signasȝ ⁊ tñ postea facti ualet sȝ signati non sint eo q̄ postea gesta p̄oribus derogãt ⁊ p certo nõ põt negari qui ille tex. p̄ma frõte sibi repugnet. sȝ soluẽde gl. ibi dicit q̄ codicilli ibi po stea facti habuerũt clam derogatoriã p quã de spãli penitẽ tia apparebat. Et istã solutõȝ tȝ Dy. ⁊ Bar. ⁊ bene ⁊ hãc ptem tenuit Dy. disputãdo. l. q̄ ultima volũtas nõ teneat nisi habeat clam derogatoriã p quam de spãli. Et expressa appareat penitẽtia p̄ois uolũtatis ⁊ dcãm disputatione re tulit in. c. qõ semel placuit de reg. iur. li. vj. quã et multi hñt sn. d. l. si quis in pñ. Ja. aũt de are. tenuit indistincte valere vl timã uolũtatem nõ obstãte q̄ aliter nõ appareat de penitẽ tia p̄cedentium q̄ satis penitẽtia cõiecturat̄ ex sequenti actu disponẽdi ut. d. c. sȝ ⁊ q̄ vltĩa uolũtas ambulatoria est vsq̄ȝ ad mortẽ. ff. de adime. lega. l. iiij de dona. inter vir. ⁊ vxo. l. cũ hic status. §. aũt rõ. ⁊ q̄ posteriora p̄oribus derogant ut d. §. sȝ. ff. de legi. l. sȝ ⁊ posteriores de pact. l. pcã nouissima eñ sita mã ⁊ . C. de testa. l. sancimus ⁊ . l. si mihi ⁊ tibi. §. in legat̄ pmo risio de le. i. ⁊ q̄ si hoc eet q̄ vltim⁹ act⁹ nõ te neret iam testator posset sibi p̄cludere testãdi potẽtiaȝ q̄ est impossibile q̄ nec directo sibi aufert nec p indirectũȝ ut. d. l. si quis in pñ. testa. de v̄. ob. l. stipulatio hoc mõ. C. de pac. l. fi. C. de colla. l. pcñ. Nã ɔ̃ bonos mores est ois act⁹ ordi nat⁹ ad impediẽdã liberam testamẽti factiõȝ ut. d. l. stipulatõ hoc mõ cõcepta ⁊ . ff. de le. i. l. nemo põt. ff. de le. ij. l si quis in pñ. Risum ad dcãm. l. si qui. l. i. in prin. testa. ⁊ ad. l. si mi hi ⁊ tibi. §. in legati v̄. interdũ tñ de le. i. cõiuncta. l. si ita scri ptũ eo. ti. q̄ cõmuniter põt eũ. d §. q̄ qñ testator disponit sup ipso actu testãdi de futuro sicut est qñ admittit legata et cui legauerat ⁊ tũc sit necessaria derogata p̄ois uolũtatis ut in dcis iurib⁹ q̄ p prius apparet de mẽte q̄ nõ hȝ ppositum nec metem legãdi uel aliter relinquẽdi ⁊ iõ cum de ipsa vo lũtate cõstet q̄ nõ hȝ ppositum relinquẽdi adhuc eiusde di cit̄ durare ppositum nisi probet̄ uoluntatis mutata qui ergo dicit eam mutatã pbet ut ff. de pba. l. eum qui ⁊ . l. quinqua ginta de le. ij. l. luci⁹ la pzola in fi. ⁊ nõ ualeret sm̃ eũ sine derogatõe si testator dixisset nolo testamentum q̄ fecero va lere q̄ illud simulatũ erit. Et ad executione meo⁊ consan guineo⁊ me infestãtiũ illud faciam hoc eim p testõ est de claratoria animi p̄cestant̄ p quã eneruat̄ actus testandi in futur⁊ tanq̄ȝ aio testãtis carens ut. l. qui alienã §. si de acqui. here. l. in cõcubinam de cõcu. de religio. l at si quis. §. pictũ q̄ȝ de supp lega. l. labeo. §. ide rubero qui. ex cau in pos. ea. l. falcinius. §. quid sit latitare. C. de in. core. l. i. in glo. ⁊ ibi p doc. vbi aũt testator nõ disponit de ipo actu testãdi decla rando in futur⁊ suam uolũtatem abesse tũc tunq̄ȝ valet sm̃ eum q̄ aut p eã vult testator sibi p̄cludere testãdi potestatem ⁊ effici intestabilis ⁊ nõ põt ut in. d. l. fi. de lega. ij. ⁊ . d. l. sti pulatio hoc mõ aut vult disponere sup forma ⁊ solemnitate testãdi ⁊ nõ põt q̄ illa publici iuris est iõ pact̄ priuato⁊ aut

tiuda volũ-

mida voluntate testatoris nō tollitur ut.l.iij.ff.de testa. Cum igitur in q̄ōe proposita testator non disponeret nisi sub forma testandi eo q̄ dixit nolle suam uoluntatem quā faceret in futurum valere nisi esset voluntas testamētaria τ nisi in ea fieret mētio spālis de isto testamento apparet q̄ predicta dispositio derogatoria tanq̄ʒ cōcernens meram solemnitatē testandi est nulla vnde ualere oʒ dictus codicillus fm̄ euʒ. Et hanc opi. in cathedra recitando dixit cy. in.d.l.sancimus supra publicam. Postea autē audiente bar. in eius auditorio idem cy. mutauit propositum q̄ dispositio ultima nulla sit nisi habeat dictā clausulam derogatoriam τ hanc opi. secutus est bar. legendo τ consulendo ut ipse no. in.d.l.si quis in prin. testamenti τ declarando seipsum loquitur eleganter q̄ quādoq̄ʒ testator vult sibi auferre potentiam mutādi testamētum vel auferre simpliciter potentiā testandi τ non potest ut dcā.l.nemo τ.l.stipulatio hoc. Et ideo in hoc male dicit glo. in.d.§ in legatis que dicit oppositum τ recte reprehenditur in hoc articulo per Jac. de are. Quādoq̄ʒ vult disponere super sola solemnitate testandi τ sic̄ hoc non pōt q̄ non pendet ab eo sed a iure publico. Quandoq̄ʒ testator solum declarando suū propositum qualis erit in futurū seu nolle testari vel animū habere testandi τ tunc vt sequens dispositio ualeat ut oʒ in constet de animo de quo constare nō potest nisi dicat se spāliter prioris uoluntatis penitere cum cōscientia hoīs soli deo sit nota ut insti. de act.§.alie. in gl. vnde dixit Jo. an. de rescript.c. statutum.§.insuper li.vi. in ver. cōscientie alie nemo de ea potest referre questione licet prouerbiorum scriptum sit quō in aliqua resplendet vultus prospicientiū sic corda hominum manifesta sunt prudentibus q̄ intelligo sic corda sint patefacta per uerba uel signa quibus hominis iudicatur intentio de uerbis constat in.d. §.quid sit latitare in glo. de supp. leg.l.labeo.§.idem tubero de signis constat in.l.i.§.i. de uer. ob. in glo. ponit in.l.item q̄ in prin. ff. de pac. vnde hic qui in testamēto suo ita sequētibus dispositionibus derogauit specialiter declarat prime uoluntatis derogatione se penitere τ ista est ueritas in proposita questione etiam fm̄ Jac. de are. dictus codicillus nō ualet quia testator predictus disposuit etiam super actu testandi adimendo omnibus quibus in futurum relinquitur ut patet ex serie testamenti vnde fm̄ ea que proponuntur tenendo opi. glosarū dy. cy. Jac. de are. τ bar. dicere oportet nos dictum codicillum tanq̄ʒ carentem uoluntate disponentis non valere de qua carentia constat per dictas clausulas in dicto testamento insertas. Unde ex predictis apparet q̄ dicta questio non est dubia cum in hac sententiā gl. doc. concurrant. cccxv.

An possit scribi ius reductionis ad arbitrium boni viri. Et an virtute iuramenti de seruando laudum uel solutionis vigore sententie uel laudi impediatur condemnatus petere dictā reductionem τ quid operat̄ in hoc lesio τ c.

Statuto

Cauetur q̄ laudū possit dici nullum τ reductio ad arbitrium boni viri possit peti ∫.x. dies utiles tantum a die lati laudi τ notificationes facte per publicam scripturam de laudo lato parti contra quā fuerit latum τ non postea ullo modo sed lapso dicto tempore.x. dierū contra tale laudum nihil imperpetuum possit peti obijci uel opponi τ transeat talis sententia τ tale laudum in rem iudicatā. Et habeatur τ sic executioni mandetur sicut confessio facta legitime mandari debeat titius τ gayus compromiserunt in semproniū de omni lite τ questione τ controuersia que esset τ esse posset nomine τ occasione hereditatis τ quorūlibet legatorum τ generaliter de omni τ c. τ voluerunt laudi sententiam τ arbitramentum ferendū viʒ transactionis legitime pacti habere τ tunc emologauerunt τ ratificauerunt τ iurauerunt τ c. Qui sempronius laudauit τ arbitratus fuit iam sunt sex āni τ ultra τ vim transact̄ habere voluit viam arbitratoris τ transactoris assumens τ inter cetera adiudicauit eidem titio quandam possessionem τ quandam dicto gayo τ q̄ō dictus titius det dicto gayo centum libras den̄ qui titius petit dictum laudum p̄nunciari nullum τ si quod est reduci tanq̄ʒ iniquum τ fraudulentum τ se immense lesum dicit. Modo petitur in curia ecclesiastica q̄ dictus titius cogatur ad obseruantiam dicti iuramenti τ allegatur contra eum primo lapsus temporis sex ānorum τ ultra τ quia approbauit dictum laudum τ arbitramentum τ probatur q̄ dictam possessionem sibi adiudicatā possedit τ possidet iam sunt plures anni τ q̄ ex ea fructus percepit a tempore lati laudi citra τ p̄ ipsum tempus sciens dictū laudum τ ēt q̄ dicta. C. soluit dcō gayo. τ dictus titius replicat q̄ nō fuit sibi notificatum per publicā scripturam fm̄ formam dci statuti τ sic nō currit p̄scriptio. Item q̄ nō potest transigi nō lecto testamēto τ c. Modo queritur quid iuris τ que sunt partes iudicis ecclesiastici p̄dicti Ange. τ c.

Ius petendi

Reductionem ad arbitriuʒ boni viri est p̄sonale. ideo non prescribitur nisi spacio.xxx.an. ut insti. de perpe. τ tempo. act. circa prin. C. de prescrip.xxx. anno.l.sicut τ apertius. C. de cōsti. pecu.l.ij. licet hoc fallat in quibusdam casib⁹ ibi notatis in glo. in quibus iuribus personalibus minori tēpore prescribitur. τ iō discursio sex annorū in preposita questione non ob. Sed est videndum an obstat iuramentum uel saltem solutio C. librarū. De p̄mo dicēdum est q̄ iuramentum semper habet in se illam tacitam cōditionem quam habet p̄missio cui iuramentum inheret. ut ff. de oper. liber.l.si liberi⁹ ita iurauerit nec ad plus extenditur iuramenti potentia q̄ʒ extendat̄ p̄missionis uirtus ut no. in Spe. de arbi.§.i. ver. arbitrator vero τ no. in.c. quintauallis de iureiuran. per doc. ff. pro socio.l.si societatem.§. arbitrorū. Uideamus ergo an possit peti reductio ad arbitrium boni viri attentis omnibus supradict̄ licet iuramentum nō eēt. Et super hoc sine dubio de iure vʒ dicēdum dictam reductionem peti nō posse. nam pars reductionem petens ut apparet ex thematate approbauit laudum soluēdo centuʒ ad que ex extitit cōdenata ac etiam ei⁹ vigore tenuit res sibi per laudum adiudicatas ex quibus sequit̄ approbatio. C. de re iudi.l. ad solutione. ff. de pac.l. tale pactum.§. qui p̄uocauit τ est casus directe in.l. item tal.§.si. ff. ad mace. vnde post hāc ratihabitionē ex p̄dictis inductā nō potest rescindi q̄ō iudicatum est ut.l. dcā ad solutionem τ facit p̄ hoc totum illud generale q̄ō semel placuit de reg. iur. li.vj. vnde merito p̄ cēsuram ecclesiasticam hoc casu cōpelli poterit ad obseruātiam iuramenti ut.c.si. de fo. cōpe. li.vj. Si aūt talis approbatio fca nō fuisset bene posset peti reductio ratione maxime deceptionis q̄ dcām maximam deceptionem nō cognouerunt contrahentes ut.d.l. vnde si nerue.sʒ ratione magne lesionis nō potest peti reductio q̄ p̄tes dederunt arbitro potestatem auferēdi de iure vnius τ alteri cōcedendi in magna quātitate. vñ leso in magna quātitate nō infert̄ in iura antem nolus. τ ideo nō habet locū reductio licet secus esset si illa uerba non fuissent apposita ut no. Spe. in.d.§.i. τ Dy. in.c. scieti τ no. per alios in.d.l. vnde si nerue. Ego Ange. τ c. cccxvj.

Ad quē transeat hereditas quādo p̄ximior cognatus est heres institut⁹ qui impedi͂uit monetem condere aliud testametum q̄ libenter p̄batur voluisse cōficere Rob.

Actum

Super quo cōsilium petit̄ tale est frācisc⁹ grimaldus de fuligno suum solēne cōdidit testametuʒ in quo sibi heredem vniuersale instituit magistrū Johānem p̄dentī suū patruū carnalem τ reliquit Joānem suē nepti filie sororis sue.l. libras den̄. τ in his eādem heredē instituit deinde tractu tp̄is sequitur q̄ dcūs testator voluit testamētum mutare τ nouū testametum condere τ fuit p̄hibit͂ a dcō magistro Joāne p̄pter q̄ dcā dn̄a Jo. dicit here. dci frācisci deuolutam ad eam querit̄ quid iuris. Pro dci decisione dubij p̄mitto q̄ dcūs magister Jo erat dcō testatori proximior nam nemo p̄cedebat cū in gradu de v̄. signi. in.l. p̄ximus τ.l. p̄xi. τ.l.i.§ p̄ximus vñ cognati hoc premisso cōcludo hereditatem p̄dcām ad eam nō debere duolui cum in gradu proximior aut instit̄ in testameto impedit quē testari ab hereditate p̄uari debet tanq̄ʒ indign⁹ τ applicari debet fisco ut.l.ij. C. si quis aliquē te. p̄hi. licet quādo in gradu remotior nō institutus impedit testari hereditas deferat̄ p̄ximioribus in gradu quibus delictum p̄hibent̄ auferre nō potuit hereditatem ad eos pertinentem de iure ut.l.i. ff. eo. ti. sʒ Cy. τ Bart. in.d.l.ij. sʒ glo. in.l. hereditas C. de his qui. ut indig. differentiam predictam p̄ximitatis faciat cum instit̄. impedit sʒ in hoc nō bene dicit q̄ in succedēdo semper institut̄ est proximior de acqui. here.l. quāʒ diu τ. C. qui admitt ad bo. pos. pos.l. quā diu. ideo semp locus est fisco cū non apparet in cuius iniuriā τ detrimentum impediuit testari sicut est in casu p̄posito uel applicaret̄ illi cui iniuria est illata per tale impedimentum ut.l.i. C. d lega. Interim iñ ante quasi p̄uentus est heres desideratur enim

super hoc sententia ut no. glo. in. l. his consequenter. §. i. ff. fami. her. que & a procuratore cesaris ferri debet & antequam ferratur omnia iura hereditaria sunt apud eum ut ibi no. & est etiam de mente glo in. l. ancillarum in ver. secundum pensionem de peti. here. si igitur dicta domina Joanna dictam hereditatem petit repellitur ea exceptione quia eius non interest quia nullum ius in ea habeat uel pretendat & sic experitur sine actione ut. l. si pupilli. § videamus de nego. gest. Ego Ange. de ubaldis &c. cccxvii.

An statutum quo cauetur quod in actu obligatorio uel etiam donationis mulierum debeat interuenire presentia proximorum trahatur ad actum actionis here. & quomodo & quando & quid tunc operentur illa uerba statuti. Rubrica.

Statutum

Quod mulier si aliquem contractum donationem quietationem uel quancunque aliam obligationem inter seu aliam uoluntatem ultimam &c. facere uoluerit illam facere debeat cum consensu & presentia patris si superest & si non cum presentia & consensu consanguineorum &c. aliter factus non ualet ipso iure etiam pro ipsa muliere uel contra ipsam nullum sortiatur effectum si ipso actu mulier aliquo modo appareret obligata etiam non obstante iuramento ut in statuto ciuitatis anchon. Mulier adiuit hereditatem non seruata dicta solemnitate quid iuris. Certe additio hereditatis non est donatio uel quietatio nec contractus sed statuta non extenduntur. l. more. ff. de acqui here. ibi per Bar. Nec obstant uerba dicti statuti posita in prin. uel quancunque aliam obligationem propter duo. primo quia ibi limitat & declarat scilicet faciendo actum in quo appareat obligatio nulla autem obligatio apparet in additionis actu quia ordinatur principaliter ad acquirendum licet ex eo resultat etiam obligatio secundario existentibus creditoribus & legatariis non dicitur enim apparere id quod resultat ex actu & quod solo intellectu percipimus. Sed illud dicitur apparere quod ex oculorum inspectione nobis constat & innotescit. ff. de his que in testamen. delen. l. i. in prin. & ver. sed si legi &. ff. si tab. testa. nulle extra. l. i. in glo. quia cum ex coniecturis percipimus autem indicio & subtilitate intellectus & ingenii illud nobis non dicitur apparere sed solum id dicimur intelligere. ff. si ta. testa. nul. extra. l. i. Preterea non est bona consequentia quia addit hereditatem ergo se obligat. Finge enim nullos esse creditores uel legatarios in heredi quibus heres obligari possit certe non obligatur ita est in proposito quia nec deductum nec probatum quod in hereditate predicta fuerint creditores uel legatarii ergo non est probata obligatio aliqua additionis actum inducta quinimo articulatum est pro parte aduersarii & confessatum per mulierem predictam quod dicta hereditas opulenta remansit. Si igitur fuit hereditas opulenta ergo sine aliquo debito quo existente non posset esse hereditas sine uexatione licet enim ees locuplex non tamen esset opulenta glo. singu. est in. l. si quis mihi bona. §. si seruus municipum. ff. de acqui. here. Cum igitur ex deductis & probatis non constet dictam hereditatem legatis aut debitis fuisse inuolutam imo pateat oppositum uidetur ergo dicta mulier adeundo sibi hereditatem quesiuit. Et ita intelligendo bononie in meis reportationibus decisi in. d. l. more. Pro hoc adduco quia statutum disponens quod mulier non possit aliquam obligationem inire intelligitur cum se obligat principaliter non autem cum principaliter sibi querit licet in quadam consequentia obligetur quia uerba legum statutorum contrahentium & testantium semper sunt intelligenda per prius cum possint non per posterius. ff. de lega. iii. l. hoc legatum cum concor. ibi allegatis. Et si aliud diceremus sequeretur quod mulier absque consensu consanguineorum non posset recipere donationem quam recipiendo obligatur in consequentiam ad antidora. ff. de peti. he. l. sed si lege. §. consuluit ff. de insti. & iur. l. ex hoc iure hoc autem etiam omnino falsum quia statutum emanauit mulieres fauore uolens fragilitati earum prouidere. unde non debet in eorum odium retorqueri. C. de legi. quod fauore & l. non ea minus. C. de procura. Dispositio enim inducat ad unum effectum non debet eius oppositum operari. ff. de contrahen. l. iii. §. si emancipatus & de adime. lega. l. iii. de testamento milit. l. si a milite. §. i. & C. de testa. milit. l. si rufinus. licet quandoque operetur preter propositum ff. si cer. peta. l. non omnis. Item non posset procuratorem constituere ad negotia uel iudicia cum futura sibi obligari contrario mandati iudicio quod est falsum cum principaliter ad suam utilitatem sumneque commodum procuratorem constituat. Pro hoc quia licet pup. sine tutoris auctoritate non obligetur tamen potest alteri possidere licet in consequentiam omnino oriatur actio ad restitutionem possessionis contra eum. ff. de acquiren. possess. l. quamuis. §. pup. per Jaco. de are. Concludo igitur ex premissis dictam additionem de iure subsistere quamquam proximorum consensus non interuenerit in actu additionis predicte. Et ita dico & consulo ego Angelus de ubaldis perusinus minimus legum doctor &c.

Expliciunt consilia domini Angeli de perusio.

Perutilia in omni practica consilia castigatissima excellentissimi iuris utriusque doctoris domini Angeli de perusio sine quibus nullus diligens siue scholasticus siue doctor esse uellet. Impressa Papie quam diligentissime per nobiles & accuratissimos Bernardinum & Ambrosium fratres de Rouellis Papiensi. anno domini. M.cccc.xcviii. die. xxvi. septembris.

Omnes sunt terni preter. b. qui est quaternus & . i. qui est duernus.

1356
Pence
Responsa
1199
100